मुद्रक

एल आय. आकलवाडि
बी. ए बी , कॉम

मनोहर मुद्रणालय

धा र वा ड

Hindi-Hindi-Kannada Ratna Kosha

First Edition-November 1950

Price Rs. 8-12-0

Full Calico Bound Rs. 10-0-0

प्रकाशक

आय आर आकलवाडि ॲड सन्स,

रामाश्रय बुक डिपो

धा र वा ड

ಮುದ್ರಣಾಲಯ' ದಲ್ಲಿ ಕೋಶವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಿ, ಮನೋಹರವಾಗಿ ಮಾಡಿ ದರು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಭಿನಂದಿಸುವೆ.

ಈ ಕೋಶದ ಸಂಪಾದನೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ಆ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಂಥಕಾರರಿಗೂ ಪ್ರಕಾಶಕ ರಿಗೂ ನಾನು ತುಂಬಾ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

1. संक्षिप्त हिन्दी शब्दसागर : श्री. रामचद्र वर्मा
2 हिन्दी शब्द सग्रह : श्री मुकुंदीलाल, श्री राजवल्लभ सहाय.
3 भार्गव आदर्श हिन्दी शब्द कोष : श्री. रामचंद्र पाठक B A, L.T.
4 उर्दू-हिन्दी कोष : श्री रामचंद्र वर्मा
5 हिन्दुस्तानी-मराठी शब्द कोष : अखिल महाराष्ट्र हिन्दी प्रचार समिति–पुणे.
6 राजनीति शब्दावली : श्री. गदाधरप्रसाद अंबष्ठ विशारद, विद्यालंकार.
7 शासन शब्दकोष : श्री. राहुल सांकृत्यायन.
8 भारत का संविधान : भारत सरकारद्वारा प्रकाशित
9. हिन्दी व्याकरण : श्री कामता प्रसाद गुरु.
10 Kannada-English Dictionary : Rev F. Kittel.
11 ಸಿರಿಗನ್ನಡ ಅರ್ಥಕೋಶ : ಶ್ರೀ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ.
12 Bharadwaj's Eng-Eng-Kannada Gem Dictionary & Book of Idioms.
13 The Mysore University English-Kannada Dictionary.

ಅಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯವು ನಡೆದಾಗ ನಾನು ಮಿರಜ ಮಿಶನ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಔಷಧೋಪಚಾರ ಹೊಂದುತ್ತಲಿದ್ದೆನು ಅಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯವು ಧಾರವಾಡ ದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕ್ವಚಿತ್ ಅಚ್ಚುದೋಷಗಳು ಕಂಡುಬರುವದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಅವುಗಳನ್ನು ಓದುಗರು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಓದಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ. ಈಗ ಉಳಿದಿರುವ ದೋಷಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಆವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಅಲ್ಲದೆ ಓದುಗರಿಂದಲೂ ಬಲ್ಲವ ರಿಂದಲೂ ಬರುವ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆನು

ಬೋರಗಾಂವ ।
೧೫–೧೦–೧೯೫೦।

ಜೆ. ದಿ. ಮೈಸಾಳೆ.

ರಚನಾ ಪರಿಚಯ

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನ ರುಹಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರಚಾರಮಾಡುವ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೂ ತಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯವು ಹೊಸ ಹುರುಪಿನಿಂದಲೂ ಹೊಸ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಆರಂಭವಾಯಿತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ 'ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಲನ, ಅಲಹಾಬಾದ' ಹಾಗು 'ಕಾಶೀ ನಾಗರೀ ಪ್ರಚಾರಿಣಿ ಸಭಾ, ಬನಾರಸ' ಮುಂತಾದ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದವು ಆದರೆ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಲಕ್ಷ್ಯವು ಭಾಷಾ ಸುಧಾರಣೆ ಹಾಗು ಸಾಹಿತ್ಯ ವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಿತು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಉದ್ದೇಶವು ಹಿಂದೀಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವದಿದ್ದಿತು ಅವರ ಉದ್ದೇಶದಂತೆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು 'ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರಸಭಾ, ಮದ್ರಾಸ' ಹಾಗೂ 'ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷಾ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿ, ವರ್ಧಾ' ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹಗಲಿರುಳು ದುಡಿಯಹತ್ತಿದವು. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹಲಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಹತ್ತಿದವು. ಆದರೆ 'ಶುಭಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನೂರೆಂಟು ವಿಘ್ನಗಳು ಎಂಬಂತೆ ಹಿಂದೀ-ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿಯ ಗೊಂದಲವೆದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ ಒಂದೊಂದು ಹಾದಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದರು ಇದರಿಂದ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿಥಿಲತೆಯುಂಟಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಿಂತ ತಿಕ್ಕಾಟವೇ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಇಂಥ ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸುದೈವದಿಂದ 'ದೇವನಾಗರೀ ಲಿಪಿಯ ಹಿಂದೀಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ' ಎಂದು ಘಟನಾಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಅದರಿಂದ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್‍ಯಕ್ಕೆ ಬಂದೊದಗಿದ ವಿಘ್ನವು ಬಯಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸರಕಾರಗಳಿಂದ ಹಿಂದೀ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಹಾಯವೂ ವಿಶೇಷ ಸೌಕರ್ಯಗಳೂ ದೊರೆಯುವವೆಂಬ ಆಶೆ ಬಲಗೊಂಡಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ಹಿಂದೀ ಕಲಿಯುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯಹತ್ತಿತು

ಹಳ್ಳಿಗಾಡ.

अतार, अत्तार– पु अतर फरोश, दवा फरोश। ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯದ ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಔಷಧ ವಿಕ್ರೇತಾ.

अतिब्बा– पु वैद्य, हकीम । ವೈದ್ಯ, ಹಕೀಮ. ('तबीब'का बहुवचन')

अतिरिक्त– क्रिवि. सिवाय। ಹೊರತಾಗಿ, ಅಲ್ಲದೆ. वि शेष। ಉಳಿದ.

अतिसार–पु दस्तों या आँवकी बीमारी। ಹೊಟ್ಟೆ ಜಾಡಿಸುವ ರೋಗ.

अतीत– पु. बीता हुआ, भूत, विरक्त । ಕಳೆದ, ಹಿಂದಣ, ವಿರಕ್ತ. क्रिवि. परे, बाहर। ಬಾಹ್ಯ, ಹೊರಗೆ. पु. अतिथि, सन्यासी। ಅತಿಥಿ, ಸನ್ಯಾಸಿ.

अतीतना– अक्रि बीतना। ಕಳೆ,ಗತಿಸು, ಸಾಗಿಹೋಗು.

अतीव– वि. अत्यंत, अधिक। ಅತ್ಯಂತ, ಹೆಚ್ಚು, ಅಧಿಕ.

अतुल– वि बहुत, अधिक, असीम । ಬಹಳ, ಅತ್ಯಧಿಕ, ಈಡಿಲ್ಲದ. पु. कफ, तिल। ಕಫ, ಎಳ್ಳು.

अत्तार–पु. दे 'अतार'।

अथक– वि. जो न थके, घोर। ದಣಿಯುಲಾರದ, ಅವಿರತ, ಘೋರ.

अथच– अव्य. और भी । ಮತ್ತು, ಹಾಗೂ.

अथना, अथसना, अथयना– अक्रि. अस्त होना । ಮುಳುಗು, ಪಡುಬಾಗು, ಅಸ್ತವಾಗು.

अथरा–पु. चौडे मुँहवाला मिट्टीका पात्र। ಟಬ್ಬಿನಂಥ ಅಗಲು ಬಾಯಿಯ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ.

अथरी–स्त्री. दही जमानेका मिट्टीका पात्र। ಮೊಸರು ಇಡುವ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ.

अथवना– अक्रि. दे 'अथना'।

अथाई– स्त्री. बैठनेका स्थान, चौपाल, सभा। ಕೂಡ್ರುವ ಸ್ಥಾನ, ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಜಗುಲಿ, ಮಂಡಲ, ಸಭೆ, ಪಂಚಾಯತಿ.

अथान, अथाना– पु अचार। ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿ.

अथाना– अक्रि. डूबना, अथवना। ಮುಳುಗು, ಅಸ್ತಂಗತವಾಗು. सक्रि. थाह लेना। ಆಳ ತಿಳಕೊಳ್ಳು, ಹುಡುಕು.

अथाह– वि. बहुत गहरा, गूढ। ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದ, ಬಹಳ ಆಳವಾದ, ಅಸೀಮ, ಅಗಾಧ.

अथोर– वि. बहुत। ಬಹಳ, ಸಾಕಷ್ಟು.

अदग– वि. बेदाग, पवित्र। ನಿಷ್ಕಲಂಕ, ಪವಿತ್ರ, ನಿರಪರಾಧ.

अदगन– पु. गरम पानी। ಬಿಸಿ ನೀರು.

अदद– स्त्री. संख्या, गिनती । ಸಂಖ್ಯೆ, ಅಂಕಿ, ಎಣಿಕೆ.

अदना– वि. तुच्छ। ಕ್ಷುದ್ರ, ತುಚ್ಛ, ಸಾಮಾನ್ಯ.

अदब– पु. शिष्टाचार, लिहाज। ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ, ಮರ್ಯಾದೆ, ವಿಧೇಯತೆ.

अदबदाकर– क्रिवि अवश्य, हठपूर्वक । ಬೇಕೆಂತಲೇ, ಸಹೇತುಕವಾಗಿ,

ಹಿಂದೀ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸವು ಒಳ್ಳೇ ಭರದಿಂದ ಮುಂದರಿಯುತ್ತಿರುವ ಇಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಕೋಶಗಳಿರುವದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದದ್ದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಕೋಶಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಕರದೀಪವಿದ್ದಂತೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಹಿಂದೀ-ಕನ್ನಡ ಕೋಶಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಕರದೀಪಗಳಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವು. ಆದರೂ ನಾನು ರಚಿಸಿದ ಈ ಹಿಂದೀ-ಹಿಂದೀ-ಕನ್ನಡ ರತ್ನಕೋಶವು ತನ್ನದೇ ತನ್ನದಾದ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವುಳ್ಳ ನೂತನ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. **ಯಾಕಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಿಂದೀ ಶಬ್ದದ ಕೇವಲ ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸುಲಭ ಹಿಂದೀ ಅರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪಡೆನುಡಿ (मुहावरे) ಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹಿಂದೀ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥಗಳೂ, ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಹಿಂದೀ ಶಬ್ದಗಳೂ, ಉಪಯುಕ್ತ ಪಡೆನುಡಿಗಳೂ ಒಂದೆಡೆಗೇ ದೊರೆತು ಸಾಹಿತ್ಯಾಭ್ಯಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದಸಂಪತ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗುವದು.** ಈ ರೀತಿ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವುಳ್ಳ ಈ ಹಿಂದೀ-ಹಿಂದೀ-ಕನ್ನಡ ರತ್ನ ಕೋಶವು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗಷ್ಟೇ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವದಲ್ಲದೇ ಭಾರತದ ಮಿಕ್ಕ ಪ್ರಾಂತೀಯರಿಗೂ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಂದಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಂದರೆ ೧೯೫೬ನೇ ಇಸ್ವಿಯ ಜೂನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಶ ಸಂಪಾದನೆಯ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಹುಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ನಾನು ಈಗ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಕೋಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವಿಚಾರ ಆಗ ಇದ್ದಿಲ್ಲ, ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಸಾವಿರ ಶಬ್ದಗಳ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕೋಶ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ವಿಚಾರವಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರಿಗೂ ಈ ನನ್ನ ಸಾಹಸವನ್ನು ಅರುಹಿದೆ. ಅವರೂ ನನ್ನ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿದರು. ಕೂಡಲೇ ಕೆಲಸ ಆರಂಭಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆಯ ಕೆಲಸವೂ ಮುಗಿಯಿತು. ಆದರೆ ಆದರ ಸಂಪಾದನೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಕಾಶನದ ಕೆಲಸವೇ ಕಠಿಣವಾಯಿತು. ರಾಮಾಶ್ರಯ ಬುಕ್ ಡಿಪೋದ ಒಡೆಯರು ಕರಡು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಆಗ ಅವರು ಕೋಶ ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡದಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆ ನಾನೂ ಅವರೂ ಕೂಡಿ ಚರ್ಚಿ

ಕೂರಿಗೆಯಿಂದ ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವದು.
वि मूर्ख । ಮೂರ್ಖ.

कूतना– सक्रि. अनुमान करना । ಅಂದಾಜು ಮಾಡು, ಕಲ್ಪಿಸು, ಊಹಿಸು, ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟು.

कूद– स्त्री. कूदने की क्रिया । ಜಿಗಿತ, ನೆಗೆತ, ಕುಣಿದಾಟ, ಹಾರಾಟ.

कूदना– अक्रि. उछलना, फाँदना, प्रसन्नता दिखलाना । ಜಿಗಿ, ಹಾರು, ಕುಣಿ, ನೆಗೆ, ಹಾರಾಡು, ದಾಟು, ಆನಂದಿತನಾಗು. सक्रि. लाघना । ಉಲ್ಲಂಘಿಸು, ಮೀರು.

कूब, कूबड, कूबा–पु पीठका टेढापन । ಡುಬ್ಬ, ಡುಬರಿ, ಗೂನು, ಡೂಗ, ಬೆನ್ನು ಮಣಿತ.

कूबर– पु. दे. 'कुबड'।

कूर– वि. निर्दय, भयंकर, मूर्ख । ನಿರ್ದಯಿ, ಕ್ರೂರ ಭಯಂಕರ, ಮೂರ್ಖ.

कूरता–स्त्री क्रूरता, मूर्खता । ನಿರ್ದಯತೆ, ಕ್ರೂರತೆ, ಮೂರ್ಖತನ.

कूरम– पु. कछुआ, पृथ्वी । ಆವೆ, ಪೃಥ್ವಿ.

कूरा– पु. राशि, भाग । ರಾಶಿ,ಗುಂಪು, ಅಂಶ, ಭಾಗ.

कूर्चिका– स्त्री. तूलिका, चाभी, सुई । ಕುಂಚು, ತೂಲಿಕೆ, ಕೀಲಿಕೈ, ಸೂಜಿ.

कूर्म– पु दे 'कूरम'।

कूल– पु. किनारा, तालाव, नहर, समीप । ದಂಡೆ, ತಟ, ತೀರ, ಕೆರೆ, ಕಾಲುವೆ, ಸಮೀಪ, ಹತ್ತರ.

कूली– पु. कुली । ಕೂಲಿಯವ, ಕೂಲಿಕಾರ.

कूल्हा– पु. पेड़ू के दोनों ओर उभडी हुयी हड्डी । ಕಿಬ್ಬೊಟ್ಟೆಯ ಎರಡೂ ಮಗ್ಗಲಿನ ಎಲುಬು.

कूवत– स्त्री. बल, शक्ति । ಬಲ, ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

कूह– स्त्री. चीख, चिग्घाड़ । ಕೂಗು, ಆನೆಯ ಕೂಗು.

कृतक–वि. नकली, अनित्य । ಕೃತ್ರಿಮ, ತೋರಿಕೆಯ, ಅನಿತ್ಯ.

कृतघ्न, कृतघ्नी– वि. नमकहराम । ಉಪಕಾರ ಮನ್ನಿಸದವ, ಉಂಡ ಮನೆಗೆ ಎರಡು ಬಗೆಯುವವ.

कृतज्ञ– वि. उपकार माननेवाला । ಉಪಕಾರ ಮನ್ನಿಸುವವ.

कृती– वि. पंडित, कुशल, पुण्यवान् । ಪಂಡಿತ, ನಿಪುಣ, ಕುಶಲ, ಪ್ರಯತ್ನಶೀಲ, ಪುಣ್ಯವಂತ.

कृपा– स्त्री. दया, अनुग्रह । ದಯೆ, ಅನುಗ್ರಹ.

कृपाण, कृपान– स्त्री. कटार, तलवार । ಕಠಾರಿ, ಕತ್ತಿ.

कृषक– पु. किसान । ಒಕ್ಕಲಿಗ, ರೈತ.

कृषि, कृषी– स्त्री. खेती । ಒಕ್ಕಲುತನ, ಸಾಗುವಳಿ.

कैंचुआ, कैंचुवा– पु. एक बरसाती कीडा, पेटका एक कीड़ा । ಮಳೆ

ಮಾಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು. ಆ ನಿರ್ಣಯದ ಫಲವೇ ಈ "**ಹಿಂದೀ-ಹಿಂದೀ-ಕನ್ನಡ ರತ್ನಕೋಶ**".

ಈ ಕೋಶ ಸಂಪಾದನೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಗೆಳೆಯ ಶ್ರೀ. ಭಾ. ಮಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿ S T C ವಿಶಾರದ, ಶಿಕ್ಷಕ ಸನದ, ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವೆ. ಕರಡು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ ಸಹಾಯ ನೀಡಿದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಪಾದ ಕೃಷ್ಣ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಬೋರಗಾಂವ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಋಣಿಯಾಗಿರುವೆನು.

ಕೋಶದ ಕೆಲವು ಕರಡು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಸಿದ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಶ್ರೀ ವೀ ರು ಕೊಪ್ಪಳ. ಎಮ್ ಎ ಬಿ ಟಿ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿರುವೆನು.

ನಾನು ನಿರುತ್ಸಾಹಗೊಂಡಾಗ ಉತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ಕೋಶವನ್ನು ಬೇಗನೇ ಬರೆದು ಮುಗಿಸಲು ಕಾರಣೀಭೂತರಾದ, ಕೋಶದ ಅಚ್ಚಾದ ಪುಟಗಳನ್ನು ದಿನಾಲು ನೋಡುತ್ತ, ಪ್ರಕಾಶನದ ದಿನವನ್ನೇ ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಗೆಳೆಯ ಶ್ರೀ ಅಪ್ಪಾಸಾಹೇಬ ಪಾಟೀಲ ಬೋರಗಾಂವ ಅವರ ಉಪಕಾರವನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸದೆ ಹೇಗೆ ಇರಲಿ ?

ಗೆಳೆಯ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವ್ಹಿ. ಭಟ್ಟ ಬಿ ಎ., ಎಸ್ ಟಿ ಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷಾ ವಿಶಾರದ, ಶಿಕ್ಷಕ ಸನದ ಅವರು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಅಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೋಶದ 'ಪ್ರೂಫು' ನೋಡುವ ಯಾವತ್ತೂ ಭಾರವನ್ನು ತಾವೇ ಹೊತ್ತು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಕೋಶವನ್ನು ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾಗಿ ಶೃಂಗರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಈ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಎಷ್ಟು ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದರೂ ಕಡಿಮೆಯೇ ಸರಿ.

ಇಂಥ ಬೃಹತ್ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಕಾಶನದ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತು, ಬಂದ ಎಡರು ತೊಡರುಗಳಿಗೆ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಎದೆಗೊಟ್ಟು ಬಹಳ ದಿನಗಳ ನನ್ನ ಈ ಮನೀಷೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ 'ರಾಮಾಶ್ರಯ ಬುಕ್ ಡಿಪೊ' ದ ಒಡೆಯರಿಗೆ ನಾನು ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ತಮ್ಮದೇ ಆದ 'ಮನೋಹರ

केसू– पु. पलाशका फूल । ಮುತ್ತುಗದ ಹೂವು.

केहरी– पु. दे. 'केशरी'।

केहा– पु. मोर । ನವಿಲು.

केहुनी– स्त्री. बाँहके बीच की गाँठ। ಮೊಣಕೈ, ಮೊಳಕೈ.

केहूँ– क्रिवि. किसी प्रकार । ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲಾದರೂ.

केहू– सर्व. कोई । ಯಾರಾದರೂ, ಯಾವದೋ.

कैंची– स्त्री. कतरनी । ಕತ್ತರಿ.

कै– वि. कितने । ಎಷ್ಟು. अव्य. अथवा । ಅಥವಾ.

क़ै– स्त्री. वमन । ವಮನ, ವಾಂತಿ, ವಾಕರಿಕೆ.

कैतव– पु. धोखा, कपट, जुआ । ಮೋಸ, ಕಪಟ, ಜೂಜು. वि. जुआरी, दुष्ट । ಜೂಜು ಆಡುವವ, ದುಷ್ಟ.

क़ैतून– पु. एक प्रकार की सुनहली या रुपहली डोरी जो कपडोंपर टाँकी जाती है। ಸರಿಗೆಯಂಚು, ಗೋಟು ನಕ್ಷಿ.

कैथ, कैथा– पु. एक पेड़ या उसका फल । ಬೇಲ, ಬೇಲದ ಹಣ್ಣು.

क़ैद– स्त्री. कारावास, बंधन, अवरोध । ಕಾರಾಗೃಹವಾಸ, ಬಂಧನ, ಸೆರೆ, ಕೈದು, ವಸ್ತುಗಿರಿ, ನಿರ್ಬಂಧ, ಕಟ್ಟು, ಪ್ರತಿಬಂಧ.

क़ैदखाना– पु. बंदीगृह । ಕಾರಾಗೃಹ, ಸೆರೆಮನೆ.

क़ैद तनहाई– स्त्री. काल कोठरीकी सजा । ಕತ್ತಲೆಕೋಣೆಯ ಶಿಕ್ಷೆ.

क़ैदमहज़– स्त्री. सादी सजा । ಸಾದಾ ಶಿಕ್ಷೆ.

क़ैद सख्त– स्त्री. कड़ी सजा । ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆ, ಸಪರಿಶ್ರಮ ಶಿಕ್ಷೆ.

क़ैदी– पु. वह जिसे कैदकी सजा दी गयी हो । ಸೆರೆಯಾಳು, ಕೈದಿ, ಬಂದಿ, ಶಿಕ್ಷೆ ಹೊಂದಿದ.

कैधौं– अव्य. या, अथवा । ಅಥವಾ.

कैफ़– पु. नशा । ಮಾದಕತೆ,ಅಮಲು, ಮದ.

कैफियत– स्त्री. समाचार, तफसील । ಸುದ್ದಿ, ಸಮಾಚಾರ, ವಿವರಣೆ, ವೃತ್ತಾಂತ, ಜವಾಬು, ಹೇಳಿಕೆ, ಸಂಗತಿ.

कैफ़ी– वि नसेबाज़ । ಅಮಲೇರಿದ, ಕುಡಿದ, ಮದಿಸಿದ.

कैबार– पु. दे. 'किवाड़'।

कैरव– पु. कुमुद, शत्रु, जुआरी । ಕುಮುದ, ನೈದಿಲೆ, ಶತ್ರು, ವೈರಿ, ಜೂಜಾಡುವವ.

कैरा– पु. भूरा रंग । ಕುಂದು ಬಣ್ಣ, ಕಪಿಲ ವರ್ಣ. वि. भूरे रंगका, भूरी भूरी आँखोंवाला । ಕುಂದು ಬಣ್ಣದ, ಕುಂದು ಬಣ್ಣದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಗರಡು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ.

कैसा– वि. किस प्रकारका । ಎಂಥ, ಯಾವತರದ.

ಕೇಕರಿಸು, ಉಗುಳು.

खग– पु. खड्ग, गेंडा । ಖಡ್ಗ, ಕತ್ತಿ, ಗಂಡಕ, ಗೇಂಡಾಮೃಗ.

खंगना– अक्रि. कम होना । ಕಡಿಮೆ-ಯಾಗು, ತಗ್ಗು.

खंगहा– वि. दँतैल । ಹಲ್ಲು ಮುಂದೆ ಹಾಯ್ದ, ಕೋರೆ ಹಲ್ಲುಳ್ಳ

खँगारना,खँगालना–सक्रि थोडा धोना, खाली करना। ನೀರು ಹಾಕಿ ತೊಳೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಳೆ, ಬರಿದು ಮಾಡು.

खँगी– स्त्री. कमी, त्रुटि । ಕಡಿಮೆ, ಕುಂದು, ನ್ಯೂನತೆ, ಕೊರತೆ.

खघारना– अक्रि. दे 'खंगालना'।

खचना– अक्रि चिह्न पड़ना । ಚಿಹ್ನೆ-ಯಾಗು, ಗುರುತಾಗು, ಅಂಕಿತ-ವಾಗು.

खँचाना– सक्रि. चिह्न बनाना, खीचना । ಗುರುತು ಮಾಡು, ಚಿಹ್ನೆ ಮಾಡು, ಬೇಗ ಬೇಗ ಬರೆ, ಗೀಚು.

खँचिया– स्त्री. झाबा । ಬುಟ್ಟಿ.

खज– वि. लँगडा । ಹೆಳವ, ಕುಂಟ. पु. एक रोग । ಒಂದು ರೋಗ.

खजडी– स्त्री. दे. 'खंजरी'।

खजन– पु. दे. 'खंजरीट'।

खंजर– पु. कटार । ಕಠಾರಿ, ಕಿರುಗತ್ತಿ.

खंजरी– स्त्री. डफली की तरहका एक बाजा, धारीदार कपडा । ಒಂದು ತರದ ತಮ್ಮಟೆ,ಗೆರೆಗಳುಳ್ಳ ಬಟ್ಟೆ, ಪಟ್ಟೆಪಟ್ಟೆಯಾದ ಬಟ್ಟೆ.

खंजरीट– पु. एक पक्षी । ಗವುಜುಹಕ್ಕಿ.

खंड– पु. टुकडा, भाग, देश, खाँड । ತುಂಡು,ಭಾಗ,ದೇಶ, ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ. वि. छोटा । ಚಿಕ್ಕ, ತುಂಡಾದ.

खंडकाव्य– पु. कथात्मक, छोटा काव्य। ಕಥಾತ್ಮಕವಾದ ಚಿಕ್ಕ ಪ್ರಬಂಧ ಕಾವ್ಯ.

खंडन– पु. तोडना, काटना, गलत साबित करना । ಕಡಿಯುವದು, ತುಂಡರಿಸುವಿಕೆ, ಖಂಡನೆ, ಸು-ಳ್ಳೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವಿಕೆ.

खंडपूरी– स्त्री. शक्कर भरी हुयी पूरी । ಸಕ್ಕರೆ ಪೂರಿ, ಹೂರಣ ಹೋಳಿಗೆ.

खंडर– पु. दे. 'खंडहर'।

खंडरना–सक्रि. खंडित करना । ತುಂಡು ತುಂಡು ಮಾಡು, ಕಡಿ.

खंडवानी– स्त्री. शर्बत । ಶರಬತ್ತು, ಸಕ್ಕರೆ ಪಾನಕ.

खंडसाल–पु. खाँड बनानेका कारखाना। ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರಖಾನೆ.

खंडहर–पु. भग्नावशेष। ಭಗ್ನಾವಶೇಷ, ಅಳಿದುಳಿದ ಭಾಗ, ಪಾಳುಬಿದ್ದ ಮನೆ.

खँडिया– स्त्री टुकड़ा । ಸಣ್ಣ ಚೂರು.

खँडौरा– पु. मिश्रीका लड्डू । ಕಲ್ಲು-ಸಕ್ಕರೆಯ ಉಂಡೆ.

खंतरा– पु. कोना, दरार, छोटा गड्ढा। ಮೂಲೆ, ಬಿರುಕು, ಕೊರಕಲು, ಸಣ್ಣ ತಗ್ಗು, ಕೊಳ್ಳ.

खंता– पु. खंती– स्त्री. कुदाल । ಎಲೆ ಗುದ್ದಲಿ, ಮುಮ್ಮಟಿ.

ಈ ಕೋಶದ ಕೆಲವು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು

೧ ಹಿಂದೀ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮೊದಲು ಸುಲಭ ಹಿಂದೀಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಟ್ಟು ಅನಂತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೋಶ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅನ್ಯ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಜನರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವದು.

೨ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯ ತುಳಸೀದಾಸ, ಸೂರದಾಸ, ಕಬೀರ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಅರ್ವಾಚೀನ ಲೇಖಕರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

೩. ಹಿಂದೀ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂಥ ಹಾಗೂ ದಿನಂಪ್ರತಿಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಉದಾ:— **उपयोग** । ಆದರೆ ಹಿಂದೀ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದೆ. ಉದಾ — (१) **चेष्टा** (२) **उपन्यास** ।

೪. ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ, ಚಿರ-ಬಾಂಧವ್ಯದಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಚಿರ-ಸ್ಥಾನಗಳಿಸಿದ ಅರಬೀ, ಫಾರಸೀ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ

೫. ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳು ಎರಡೆರಡು ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದು, ಶಬ್ದ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದರೂ, ಅರ್ಥ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಂಥ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಆ ಶಬ್ದವನ್ನು ಎರಡು ಸಾರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಒಂದು ಸಾರೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ಎರಡನೆಯ ಸಾರೆ ಎರಡನೆಯ ಭಾಷೆಯ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ

ಉದಾ — **पाक**– पु पकाने की क्रिया, पकवान, पाचन । ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ, ಪಕ್ವಾನ್ನ, ಪಚನಕ್ರಿಯೆ

पाक–वि शुद्ध, पवित्र । ಶುದ್ಧ, ಪವಿತ್ರ, ಸ್ವಚ್ಛ, ಪುನೀತ

೬ ಒಂದು ಶಬ್ದದ ಅದೇ ಅರ್ಥದ ಮತ್ತೊಂದು ರೂಪವಿದ್ದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಶಬ್ದದ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಲಿಂಗವನ್ನಷ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅಂಥಲ್ಲಿ ಆ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ ಮೊದಲಿನದೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

कामसें आना । ಮಾರು, ನಷ್ಟ ವಾಗು, ತೀರು,ಖರ್ಚಾಗು, ಉಪ- ಯೋಗವಾಗು, ತೀರು.

खपरा– पु. घर छानेके लिये मिट्टी का पकाया हुआ टुकड़ा, भिक्षापात्र, टूटे हुए मिट्टीके पात्रका भाग,कछुएके पीठका भाग । ಹೆಂಚು, ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆ, ಮಡಿಕೆಯ ಚೂರು, ಆಮೆ ಯ ಬೆನ್ನ ಚಿಪ್ಪು.

खपरी– स्त्री. दे. ' खपड़ी ' ।

खपरेल, खपरैल– स्त्री. खपड़े से छाई हुयी छत । ಹೆಂಚಿನ ಛಾವಣಿ, ಹೆಂಚು ಹೊದಸಿದ ಚಪ್ಪರ.

खपाना–सक्रि. प्रयोग में लाना, वेचना, व्यय करना । ಪ್ರಯೋಗಿಸು, ಮಾರು, ಖರ್ಚು ಮಾಡು, ವೆಚ್ಚ ಮಾಡು, ನಾಶ ಮಾಡು.

खप्पर–पु. तसले के आकार का मिट्टीका पात्र, भीख लेने का पात्र, खोपड़ा । ಖರ್ಪರ ಬೋಗುಣಿ, ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆ, ಕಪಾಲ, ತಲೆಬುರುಡೆ.

खफकान– पु. दिल की धडकन का रोग, पागलपन ೬ಎದೆ ಬಡಕೊಳ್ಳು- ವ ರೋಗ, ಸ್ಪಂದನ, ಹುಚ್ಚು.

खफगी– स्त्री. अप्रसन्नता, क्रोध । ಅಪ್ರ- ಸನ್ನತೆ, ಸಿಟ್ಟು, ಕ್ರೋಧ, ಕೋಪ.

खफा– वि. नाराज, अप्रसन्न । ಸಿಟ್ಟಾ- ದ, ರೇಗಿದ, ಅಪ್ರಸನ್ನ.

खफीफ–वि थोड़ा, छोटा, क्षुद्र । ಸ್ವಲ್ಪ, ಸಣ್ಣ, ಕ್ಷುದ್ರ, ಹೀನ, ತುಚ್ಛ.

ख़फ़ीफा– स्त्री. छोटा दीवानी अदालत । ಸ್ಮಾಲ್ ಕಾಸ್ ಕೋರ್ಟು.

ख़बर– समाचार, संवाद, सूचना,होश । ಸಮಾಚಾರ, ಸುದ್ದಿ, ವಾರ್ತೆ, ಸಂವಾದ, ಸೂಚನೆ, ಅರಿವು, ತಿಳಿ- ವಳಿಕೆ, ಎಚ್ಚರ, ಜ್ಞಾನ.

—लेना = सहायता करना, सजा देना। ಸಹಾಯ ಮಾಡು.ಆರೈಕೆ ಮಾಡು, ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡು.

ख़बरगीरी– स्त्री. देखभाल । ಮೇಲ್ವಿ- ಚಾರಣೆ, ಪಾಲನೆ, ಪೋಷಣೆ, ರಕ್ಷಣೆ.

ख़बरदार– वि. सावधान, होशियार । ಸಾವಧಾನ, ಜಾಗ್ರತ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಯುಳ್ಳ, ಹುಷಾರ.

ख़बरदारी– स्त्री. सावधानी, होशियारी। ಸಾವಧಾನ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಜಾಗರೂ ಕತೆ.

ख़बीस– पु. दुष्ट, भूतप्रेत, कृपण । ದುಷ್ಟ, ಭೂತಪ್ರೇತ, ಕೃಪಣ, ಜಿಪುಣ.

ख़ब्त– पु. पागलपन, सनक । ಹುಚ್ಚು, ಮರುಳು, ಬೆಪ್ಪು.

ख़ब्ती– वि. सनकी, पागल'। ಹುಚ್ಚು, ಬೆಪ್ಪ, ತಲೆತಿರುಕ.

खभरना–सक्रि. मिश्रित करना, हलचल मचाना । ಕೂಡಿಸು, ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡು, ಕಲಸು, ಬೆರಸು, ಗಲಭೆ ಮಾಡು, ದೊಂಬಿ ಎಬ್ಬಿಸು.

खभार–पु. दुःख, चिंता, डर । ಚಿಂತೆ,

ಉದಾ:— **अंकटा**– पु छोटा कंकड । ಸಣ್ಣ ಹರಳು.

अंकटी– स्त्री

೭ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಪ್ರತಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಇಡದೆ ಆ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥವಾಹಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

೮. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಕೊಡುವಾಗ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದೆ

೯. ಹಿಂದೀ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಕೊಡುವಾಗ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ಉದಾ:— **छबीला**– वि सुंदर । ಸುಂದರ, ಸೊಬಗಿನ.

जहन्नुम– पु नरक । ನರಕ.

೧೦ ಪಡೆನುಡಿ (मुहावरे) ಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

೧೧ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನ ಶಬ್ದಾವಲಿಯನ್ನು ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದೆ.

೧೨ ಹಿಂದೀಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗಾದೆಯ ಮಾತು (ನಾಣ್ಣುಡಿ) ಗಳನ್ನು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾಯವಾಚಿ ಕನ್ನಡ ಗಾದೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ಅದರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

೧೩ ಅರ್ಥವಿಭಾಗ, ಕರವಿನಿಮಯ ವಿಭಾಗ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ, ರಾಜನೀತಿ, ತಾರ, ರೆಡಿಯೋ ಹಾಗೂ ಶಾಸನಕಾರ್ಯ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕಾನೇಕ ನೂತನ ವಿಷಯುಗಳ ಶಬ್ದ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

೧೪ ಉಪಸರ್ಗ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯೊಂದನ್ನು ಅವು ಸೂಚಿಸುವ ಅರ್ಥ ಸಹಿತ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕೋಶದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಎಷ್ಟೋ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಹ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

— —

ख्वाजा– पु खाद्य, एक प्रकारकी मिठाई। ಖಾದ್ಯ, ಕಜ್ಜಾಯ, ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮಿಠಾಯಿ.

ख्वाजी– स्त्री. भोजनका पदार्थ। ಆಹಾರ, ಭೋಜನ.

खाट– स्त्री. पलंग। ಮಂಚ, ಪಲಂಗ, ಹೊರಸು.

खाड– पु. गड्ढा। ತಗ್ಗು, ಹೊಂಡ.

खाडी– स्त्री. समुद्रका वह भाग जिसके तीनों ओर स्थल हो। ಉಪಸಾಗರ, ಕೊಲ್ಲಿ, ಆಖಾತ, ಖಾರಿ.

खात– पु. खोदना, तालाव, गर्त। ತೋಡುವಿಕೆ, ಕೊಳ, ಹೊಂಡ, ಬಾವಿ, ತಗ್ಗು.

ख्वातमा– पु अंत समाप्ति। ಅಂತ, ಸಮಾಪ್ತಿ, ಕೊನೆ.

ख्वाता– पु हिसाबकी किताब, अन्न रखनेका गड्ढा, विभाग। ಖಾತೆ ಪುಸ್ತಕ, ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕ, ಧಾನ್ಯದ ಕಣಜ, ಹಗೇವು, ವಿಭಾಗ, ಇಲಾಖೆ.

ख्वातिमा– पु दे 'ख्वातमा'।

ख़ातिर– स्त्री. आदर। ಗೌರವ, ಆದರ, ಸನ್ಮಾನ. अव्य. लिये। ಸಲುವಾಗಿ, ಪ್ರಯುಕ್ತ.

ख़ातिरख्वाह– क्रिवि. इच्छानुसार। ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ, ಇಷ್ಟಾನುಸಾರ.

ख़ातिरजमा– स्त्री. संतोष, विश्वास। ಸಂತೋಷ, ತೃಪ್ತಿ, ಸಮಾಧಾನ, ವಿಶ್ವಾಸ.

ख़ातिरदारी– स्त्री. सन्मान, आदरसत्कार। ಸನ್ಮಾನ, ಗೌರವ, ಆದರಸತ್ಕಾರ.

खातिरी– स्त्री. आदर सत्कार, भरोसा, सात्वना। ಆದರ ಸತ್ಕಾರ, ಭರವಸೆ, ಸಾಂತ್ವನೆ, ತೃಪ್ತಿ.

ख़ातून– स्त्री. शरीफ औरत। ಸಭ್ಯಸ್ತ್ರೀ, ಪವಿತ್ರ ಸ್ತ್ರೀ, ಭದ್ರ ಮಹಿಳೆ.

खाद– स्त्री. पॉस। ಗೊಬ್ಬರ.

ख़ादिम– पु. सेवक, मुसल्मानी धर्म स्थानका पुजारी। ಸೇವಕ, ಮುಸಲ್ಮಾನೀ ಧರ್ಮದ ಪೂಜಾರಿ.

ख़ादिमा– स्त्री. दासी। ದಾಸಿ, ಸೇವಕಿ, ತೊತ್ತು.

खादी– स्त्री. खद्दर। ಕೈಯಿಂದ ನೂತು ಕೈಮಗ್ಗದಿಂದ ನೇಯಿದ ಬಟ್ಟೆ, ಖಾದಿ ಬಟ್ಟೆ, ಒರಟು ಬಟ್ಟೆ, वि. खानेवाला, नाशक, दूषित। ತಿನ್ನುವವ, ನಾಶಕ, ದೂಷಿತ.

खाद्य– वि. भक्षणीय। ತಿನ್ನತಕ್ಕ, ತಿನ್ನಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ. पु. आहार। ಆಹಾರ, ಭೋಜನ, ಊಟ.

खान– पु. भोजन, खाना। ಊಟ, ಭೋಜನ. स्त्री. खानि, आकर। ಕಣಿ, ಸಮೂಹ, ಆಕರ.

ख़ान– पु. पठान सरदारों की उपाधि, कई गॉवों का मुखिया या सरदार। ಪಠಾಣ ಸರದಾರರ ಬಿರುದು, ಮುಖಂಡ, ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಪ್ರಭು, ಸರದಾರ.

ख़ानक़ाह– स्त्री. मुसलिम साधुओंका

उपसर्ग

संस्कृत और हिन्दी उपसर्ग

अ– निषेध । ನಿಷೇಧ, ಅಭಾವ. ಉದಾ– अपढ, अस्थाई, अचूक ।

अति– ज्यादा, अधिक, ऊपर । ಹೆಚ್ಚು, ಅಧಿಕ, ಬಹಳ, ಮೀರಿ. ಉದಾ– अत्यधिक, अत्यंत, अतिक्रम ।

अध– आधा । ಅರ್ಧ, ಅಪೂರ್ಣ. ಉದಾ– अधखिला, अधचरा, अधकचरा ।

अधि– ज्यादा, ऊपर । ಹೆಚ್ಚು, ಮೇಲೆ. ಉದಾ– अधिराज, अधिमास ।

अन्– निषेध । ನಿಷೇಧ, ಅಭಾವ. ಉದಾ– अनमोल, अनधिकार, अनहोनी ।

अनु– पीछे, समान, प्रत्येक, साथ । ಹಿಂದೆ, ಸಮಾನ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ, ಸಂಗಡ. ಉದಾ– अनुगामी, अनुकरण, अनुदिन, अनुकंपा ।

अप– दूषित, रहित, विकृत । ದೂಷಿತ, ರಹಿತ, ವಿಕೃತ. ಉದಾ– अपयश, अपमान, अपाग ।

अव, औ– विपरीत, हीन, तुच्छ । ವಿಪರೀತ, ಹೀನ, ತುಚ್ಛ. ಉದಾ– अवगुण, औघट ।

अंत:– भीतरका । ಒಳಗಿನ, ಅಂತರ್ಯದ. ಉದಾ– अंत:पुर, अंतर्ज्ञान, अंत:संज्ञा ।

आ– तक, पर्यंत । ವರೆಗೆ, ತನಕ. ಉದಾ– आमरण, आजीवन ।

उत्– ऊपर । ಮೇಲೆ ಉದಾ– उत्पतन ।

उन्– कम । ಕಡಿಮೆ, ನ್ಯೂನ. ಉದಾ– उननीस, उनचालीस, उनहत्तर ।

उप– छोटा, अल्प, तुच्छ । ಚಿಕ್ಕ, ಅಲ್ಪ, ತುಚ್ಛ. ಉದಾ– उपकथा, उपख्यात ।

कु– बुरा । ಕೆಟ್ಟ. ಉದಾ– कुपुत्र, कुसमय, कुरूप ।

दु– १. दोन । ಎರಡು. ಉದಾ– दुगुना, दुजीह ।
२ बुरा । ಕೆಟ್ಟ. ಉದಾ– दुकाल ।

दु:, दुर्– बुरा, कठिण । ಕೆಟ್ಟ, ಕಠಿಣ. ಉದಾ– दु:संधि, दु:स्पर्श, दुराशा, दुर्योधन ।

न– अभाव । ಅಭಾವ. ಉದಾ– नग, नगण्य ।

नि– रहित । ರಹಿತ, ಅಭಾವ, ಇಲ್ಲದ. ಉದಾ– निडर, निरोग ।

निर्– विना, रहित । ರಹಿತ, ಇಲ್ಲದ. ಉದಾ– निराकार, निर्लोभ ।

निस्– निषेध । ನಿಷೇಧ. ಉದಾ– निश्चल, निष्प्रयोजक ,

परा– १ ज्यादा, ऊपर । ಹೆಚ್ಚು, ಮೇಲೆ. ಉದಾ– पराकाष्टा, पराकोटी ।
२. पीछे, उलटा । ಹಿಂದೆ, ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ. ಉದಾ– पराजय, पराभव ।

परि– १ चारों ओर, आसपास । ಸುತ್ತು-

अन्यसे कराना। ಎಳೆಯಿಸು, ಬಿಗಿಸು, ಚಿತ್ರ ಬರೆಯಿಸು,

खिंचाई– स्त्री खींचनेकी क्रिया, खींचने का वेतन। ಎಳೆತ, ಬಿಗಿಯುವದು, ಎಳೆಯುವಿಕೆ, ಎಳೆಯುವದರ ಕೂಲಿ.

खिंचाना– सक्रि. दे. 'खिचवाना'।

खिंचाव, खिंचावट– पु.दे. 'खिंचाई'।

खिड़ाना– सक्रि. छितराना। ಪಸರಿಸು, ಚೆಲ್ಲು, ಚದುರಿಸು.

खिचडी– स्त्री. सम्मिलित पके हुए दाल और चावल, विवाहकी एक रस्म, मकर संक्राति। ಹುಗ್ಗಿ, ಖಿಚಡಿ, ವಿವಾಹದ ಒಂದು ರೀತಿ, ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ. त्रि. मिला जुला। ಕೂಡಿದ, ಮಿಶ್ರಿತ.

—पकाना=षड्यंत्र रचना। ಷಡ್ಯಂತ್ರ ರಚಿಸು, ಗುಪ್ತ ತಂತ್ರ ಹೂಡು.

खिजना– अक्रि. खिझना। ಕೋಪಿಸು, ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಳ್ಳು.

खिजलाना–अक्रि. चिढना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ರೇಗು. सक्रि. चिढाना। ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸು, ತ್ರಾಸಕೊಡು, ಕಾಡು.

ख़िजाँ– स्त्री. पतझड़काल। ಶರತ್ಕಾಲ, ಎಲೆಗಳುದುರುವ ಕಾಲ.

ख़िजाना–सक्रि चिढाना, तंग करना। ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸು, ಕಾಡು, ಅಣಕಿಸು, ರೇಗಿಸು, ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡು.

ख़िज़ाब– पु. बाल काला करनेकी दवा। ಕೂದಲು ಕಪ್ಪಗೆ ಮಾಡುವ ಔಷಧ, ಕೇಶಕಲ್ಪ.

खिझना– अक्रि. दे. 'खिजना'।

खिझाना, खिझावना– सक्रि दे. 'खिजाना'।

खिड़की– स्त्री. छोटा गुप्तद्वार, झरोखा। ವಡ್ಡಿ ಬಾಗಿಲು, ಗುಪ್ತದ್ವಾರ, ಕಿಡಕಿ.

ख़िताब– पु. उपाधि, पदवी। ಪದವಿ, ಬಿರುದು, ಬಾವಲಿ, ಒಕ್ಕಣೆ.

ख़िदमत–स्त्री. सेवा। ಸೇವೆ, ಶುಶ್ರೂಷೆ, ಕೈಂಕರ್ಯ.

ख़िदमतगार– पु. नौकर। ಸೇವಕ, ನೌಕರ, ಪರಿಚಾರಕ, ಕಿಂಕರ,

ख़िदमतगारी– स्त्री. ख़िदमत। ಸೇವೆ, ಕೈಂಕರ್ಯ, ಶುಶ್ರೂಷೆ.

ख़िदमतगुज़ार– वि. स्वामिनिष्ठ सेवक। ಸೇವಾಸಕ್ತ, ಸ್ವಾಮಿನಿಷ್ಠ ಸೇವಕ.

खिन– पु. क्षण। ಕ್ಷಣ.

खिन्न– वि. नाराज, उदास। ಸಿಟ್ಟಾದ, ಉದಾಸೀನ, ದುಃಖಿತ.

खिपना– अक्रि. खपना, मिल जाना। ಖರ್ಚಾಗು, ಕಳೆ, ಕೂಡಿಹೋಗು, ತಲ್ಲೀನನಾಗು.

ख़िफ़्फ़त– स्त्री. हलकापन, अप्रतिष्ठा। ಲಘುತ್ವ, ಹಗುರುತನ, ಅಪ್ರತಿಷ್ಠೆ.

खियाना– अक्रि. घिस जाना। ಸವೆದು ಹೋಗು, ತಿಕ್ಕಿ ಹೋಗು. सक्रि. खिलाना। ತಿಣ್ಣಿಸು, ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕು.

खिरकी– स्त्री. दे. 'खिड़की'।

ಲೂ, ನಾಲ್ಕೂಕಡೆಯಲ್ಲಿ. ಉದಾ— परिजन, परिक्रमा, परिवेष्टन ।
२. ज्यादा । ಹೆಚ್ಚು, ಅಧಿಕ. ಉದಾ— परिज्ञान, परिताप ।

प्र— गति, उत्कर्ष, अधिक, ऊपर । ಗತಿ, ಉತ್ಕರ್ಷ, ಹೆಚ್ಚು, ಮೇಲೆ. ಉದಾ— प्रचार, प्रवल, प्रगति ।

प्रति— १. प्रतिकूल, विरुद्ध । ಪ್ರತಿಕೂಲ, ವಿರುದ್ಧ. ಉದಾ— प्रतिघात, प्रतिक्रिया । २. हर एक । ಪ್ರತಿಯೊಂದು.
ಉದಾ— प्रतिदिन । ३ सामने । ಎದುರಿಗೆ. ಉದಾ— प्रत्यक्ष ।

भर— पूरा । ತುಂಬ, ಪೂರಾ, ಎಲ್ಲ. ಉದಾ— भरपूर, भरसक ।

वि— १. विपरीत, भिन्न । ವಿಪರೀತ, ಎರಡನೆಯ, ಭಿನ್ನ. ಉದಾ—विधर्मी, विदेश । २. विशेष । ವಿಶೇಷ. ಉದಾ— विज्ञान ।

स— ठीक, सहित । ಸರಿಯಾದ, ಸಹಿತ. ಉದಾ— सवेरा, सजग, सचेत ।

सत्— योग्य, उपयुक्त । ಯೋಗ್ಯ, ಉಪಯುಕ್ತ. ಉದಾ— सत्पात्र, सत्संग, सत्पुत्र ।

सह— सहित, समेत । ಸಹಿತ, ಕೂಡ. ಉದಾ— सहयोग, सहकार, सहमत ।

सु— अच्छा । ಒಳ್ಳೆಯ, ಉತ್ತಮ. ಉದಾ—सुपुत्र, सुडौल, सुशील ।

स्व— अपना । ತನ್ನ, ಸ್ವಂತದ. ಉದಾ— स्वतंत्र, स्वजन ।

फारसी उपसर्ग

कम— कम । ಸ್ವಲ್ಪ, ಕಡಮೆ. ಉದಾ— कमज़ोर, कमखर्च ।

खुश—अच्छा, सुंदर । ಒಳ್ಳೆಯ, ಸುಂದರ. ಉದಾ— खुशबू, खुश-मिजाज, खुश-नुमा ।

दर— में, अंदर । ಒಳಗೆ, –ಲ್ಲಿ. ಉದಾ— दर-परदा, दरमियान ।

ना— नहीं, अभाव । ಇಲ್ಲದ, ರಹಿತ, ಅಭಾವ. ಉದಾ— नाकाम, नाउम्मेद, ना-इन्साफ ।

ब— के अनुसार । ಅನುಸಾರವಾಗಿ. ಉದಾ— ब-कौल, ब-जोर ।

बद— बुरा । ಕೆಟ್ಟ, ದೂಷಿತ. ಉದಾ— बदसूरत, बदख्वाह, बदराह ।

बर— ऊपर, पर । ಮೇಲೆ. ಉದಾ— बर-आमद, बर-करार ।

बा— साथ, सहित । ಸಂಗಡ, ಸಹಿತ. ಉದಾ— बाकायदा, बालियाकत, बाहोश ।

बे— विना । ರಹಿತ, ವಿನಃ. ಉದಾ— बेजोड, बेगरज़, बेबुनियाद ।

सर— प्रधान । ಮುಖ್ಯ, ಪ್ರಧಾನ. ಉದಾ— सरकार, सर-खेल ।

हम— समान । ಸಮಾನ, ಸರಿಯಾದ. ಉದಾ— हमराही, हम-असर ।

अरबी उपसर्ग

अल—निश्चय सूचक । ನಿಶ್ಚಯಸೂಚಕ.

खिसना– अक्रि. दे. 'खिसकना'।

खिसलना– अक्रि. फिसलना। ಜಾರು, ಜಾರಿ ಬೀಳು, ಸರಿ.

खिसाना– अक्रि दे. 'खिसियाना'।

खिसारा– पु. घाटा। ಹಾನಿ.

खिसिआना, खिसियाना–अक्रि कुढना, क्रुद्ध होना, लज्जित होना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಹಲ್ಲು ಕಡಿ, ರೇಗು, ನಾಚು, ಲಜ್ಜಿತನಾಗು.

खिसी– स्त्री. लज्जा, शर्म, ढिठाई। ನಾಚಿಕೆ, ಲಜ್ಜೆ, ದಿಟ್ಟತನ, ದುಡುಕುತನ.

खींच–स्त्री. आकर्षण, खिंचाव, अत्यधिक माग। ಎಳೆತ, ಸೆಳೆತ, ಬಿಗಿತ, ಬಹಳ ಬೇಡಿಕೆ.

खींचतान– स्त्री. दे. 'खींचाखींची'।

खींचना– सक्रि तानना, आकर्षित करना, ऐंचना, घसीटना, लिखना. चित्र बनाना, अर्क निकालना। ಎಳೆ, ಜಗ್ಗು, ಆಕರ್ಷಿಸು, ಬಿಗಿ, ದರದರ ಎಳೆ, ಬರೆ, ಚಿತ್ರ ಬರೆ, ಹಿಂಡು, ರಸ ಹೀರು, ಅರ್ಕ ತೆಗೆ.

खींचाखींची, खींचातान, खींचातानी– स्त्री दो मनुष्योंकी परस्पर लपट-झपट, उलट-पलट। ಎಳೆದಾಟ, ಜಗ್ಗಾಟ, ಹೊಡೆದಾಟ, ತಿರುಮುರುವು, ಅಡ್ಡತಿಡ್ಡ.

खीज, खीझ– स्त्री. कुढ़न, झुंझलाहट। ಸಿಟ್ಟು, ತ್ರಾಸ, ರೇಗುವಿಕೆ.

खीजना, खीझना– अक्रि नाराज होना, झुंझलाना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಳ್ಳು, ರೇಗು.

खीन– वि. क्षीण, दुर्बल। ಕ್ಷೀಣವಾದ, ದುರ್ಬಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ.

खीनता, खीनताई– स्त्री. दुर्बलता, क्षीणता। ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ದುರ್ಬಲತೆ, ಕ್ಷೀಣತೆ, ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ.

खीमा– पु. तम्बू। ಡೇರೆ, ತಂಬು.

खीर– पु. दूधमें पका चावल। ಖೀರು, ಪಾಯಸ.

खीरा–पु. ककड़ी की जातका एक फल। ಸೌತೆಕಾಯಿ ಜಾತಿಯ ಒಂದು ಕಾಯಿ.

खीरी– स्त्री एक फल, चौपायों के थनके ऊपरके मांस। ಒಂದುತರದ ಹಣ್ಣು, ಕೆಚ್ಚಲು.

खील–स्त्री. भूना हुआ धान, एक गहना, काँटा, कील। ಹುರಿದ ಕಾಳು, ಅರಳು, ಮಂಡಕ್ಕಿ, ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಒಂದು ಆಭರಣ, ಮೊಳೆ, ಟಾಚಣಿ, ಗುಂಡುಸೂಜಿ.

खीला– पु. काँटा, कील। ದೊಡ್ಡ ಮುಳ್ಳು, ಮೊಳೆ.

खीली– स्त्री. पानका बीड़ा। ಪಾನ್‌ಪಟ್ಟಿ, ವೀಳ್ಯದೆಲೆಯ ಸುರುಳಿ.

खीस– वि. नष्ट, व्यर्थ। ಹಾಳಾದ, ನಷ್ಟವಾದ, ವ್ಯರ್ಥ. स्त्री. क्रोध, शरम, हानि, ओंठ, ओठ के बाहर निकले हुए दाँत। ಕ್ರೋಧ, ಸಿಟ್ಟು, ಅಪ್ರಸನ್ನತೆ, ನಾಚಿಕೆ, ಹಾನಿ;

ಉದಾ– अलबत्ता, अलमस्त ।

ग़ैर– अन्य, विरुद्ध । ಅನ್ಯ, ಬೇರೆ, ವಿರುದ್ಧ. ಉದಾ– ग़ैर-आबाद, ग़ैर-मामूल ।

बिल–सहित। ಸಹಿತ,ಯುಕ್ತ. ಉದಾ– बिलकुल, बिलजब्र, बिल-जुमला ।

बिला–बग़ैर, बिना। ಹೊರ್ತಾಗಿ,ವಿನಃ. ಉದಾ– बिला-वजह ।

ला– निषेध । ನಿಷೇಧ, ಅಭಾವ. ಉದಾ– ला-इल्म, ला-जवाब ।

प्रत्यय

हिन्दी और संस्कृत प्रत्यय

कृत् प्रत्यय

कर्तृवाचक-ಕರ್ತೃವಾಚಕ

अक्कड़– पियक्कड़, कुदक्कड़, भुलक्कड़ ।

आऊ– खाऊ, पिऊ ।

आक, आका– तैराक, लड़ाका, उड़ाका ।

आड़ी– खिलाड़ी ।

आलू– झगड़ालू ।

इयल– अड़ियल, सड़ियल ।

इया– जड़िया, धुनिया ।

ऊ– कमाऊ, बिकाऊ, टिकाऊ ।

एरा– लुटेरा ।

ऐत– लड़ैत, डकैत ।

ऐया– रखैया, चरैया ।

ओड़ा, ओड़, ओरा– भगोड़ा, हंसोड़ा, चटोरा ।

क– मारक, घालक, पाठक ।

वाला– खानेवाला, पढनेवाला, बोनेवाला ।

वैया– गवैया, लड़वैया ।

सार– मिलनसार ।

हार– सिरजनहार, राखनहार ।

गुणवाचक-ಗುಣವಾಚಕ

आऊ– टिकाऊ, बिकाऊ ।

आवना– सुहावना, डरावना ।

इया– बढ़िया, घटिया ।

वाँ– ढलवाँ, पाचवाँ ।

करणवाचक-ಕರಣವಾಚಕ

आ– भड़भूंजा, खन्ना, चट्टा ।

आनी– मथानी ।

ई– रेती ।

ऊ– झाडू ।

औटी– कसौटी, कजरौटी ।

औना– खिलौना, बिछौना ।

न, ना– ढक्कन, बेलन, ढकना, बेलना ।

नी– कतरनी, फूंकनी, चालनी ।

भाववाचक-ಭಾವವಾಚಕ

अंत– रटंत, गढंत ।

अ– चमक, लूट ।

अन्– शयन ।

आ– मैला, फेरा, घेरा ।

आई– लड़ाई, भलाई ।

आन– उठान, मिलान, पिलान ।

ವರ್ಣನೆ, ಪ್ರಶಂಸೆ, ಸ್ತುತಿ, ಘೋಷಣೆ.

ख़ुद– अव्य. स्वयं, आप । ಸ್ವತಃ, ಸ್ವಯಂ.

ख़ुदकशी– स्त्री. दे 'ख़ुदकुशी' ।

ख़ुदकाम– वि. स्वार्थी । ಸ್ವಾರ್ಥಿ.

ख़ुदकाश्त–स्त्री. वह जमीन जिसे मालिक स्वयं जोते, बोवे। ಒಡೆಯನು ಸ್ವತಃ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ ಭೂಮಿ.

ख़ुदकुशी–स्त्री. आत्महत्या। ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ.

ख़ुदग़रज़– वि. स्वार्थी । ಸ್ವಾರ್ಥಿ, ಸ್ವಾರ್ಥಪರ.

ख़ुदग़रज़ी– स्त्री. स्वार्थता । ಸ್ವಾರ್ಥತೆ.

ख़ुदना– अक्रि. खोदा जाना । ಅಗೆಯಲ್ಪಡು, ತೋಡಲ್ಪಡು, ಕೆತ್ತಲ್ಪಡು.

ख़ुदनुमा– वि. घमंडी । ಸೊಕ್ಕಿನ, ಗರ್ವಿಷ್ಟ, ಬಡಿವಾರದ, ಜಂಬದ.

ख़ुदपरस्त– वि. स्वार्थी, मतलबी । ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕ.

ख़ुदमुख्तार– वि. स्वतंत्र । ಸ್ವತಂತ್ರ, ಸ್ವಚ್ಛಂದ.

ख़ुदरा– पु. फुटकर वस्तु । ಚಿಲ್ಲರೆ ಸಾಮಾನು.

ख़ुदवाई–स्त्री. खोदनेकी क्रिया, खोदनेकी मजदूरी। ಅಗೆಯುವದು, ಅಗೆಯುವ ಕೂಲಿ.

ख़ुदवाना– सक्रि. खोदनेका काम दूसरेसे कराना । ಅಗೆಯಿಸು.

ख़ुदा– पु. ईश्वर । ಈಶ್ವರ, ದೇವರು, ಪರಮಾತ್ಮ.

ख़ुदाई– स्त्री. ईश्वरत्व, दुनिया । ದೇವತ್ವ, ಜಗತ್ತು, ಪ್ರಪಂಚ.

ख़ुदाई– स्त्री. दे. 'ख़ुदवाई' ।

ख़ुदाताला– पु. ईश्वर । ಈಶ್ವರ, ಪರಮಾತ್ಮ.

ख़ुदादाद– वि. ईश्वरका दिया हुआ । ಈಶ್ವರ ದತ್ತ, ದೈವೀ.

ख़ुदापरस्त– वि. ईश्वरकी उपासना करनेवाला, आस्तिक । ದೇವರನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವ, ಆಸ್ತಿಕ.

ख़ुदावंद–पु. स्वामी, मालिक । ಒಡೆಯ, ಮಾಲಿಕ, ಸ್ವಾಮಿ.

ख़ुदी– स्त्री. अभिमान । ಅಭಿಮಾನ, ಅಹಂಕಾರ.

ख़ुद्दी–स्त्री. अन्नके छोटे टुकड़े। ಧಾನ್ಯದ ನುಚ್ಚು, ತರಿ.

ख़ुनक–वि. शीतल । ತಂಪಾದ,ಶೀತಲವಾದ.

ख़ुनकी– स्त्री. शीतलता । ಶೈತ್ಯ, ಚಳಿ, ಆರ್ದ್ರತೆ.

ख़ुनखुना– पु. बच्चोंका खिलौना । ಮಕ್ಕಳ ಒಂದು ಆಟಿಗೆ, ಗಿಲಿಕೆ.

ख़ुनस– स्त्री. क्रोध । ಕ್ರೋಧ, ಸಿಟ್ಟು.

ख़ुनसाना– सक्रि. क्रुद्ध होना । ಕ್ರೋಧಿತನಾಗು, ಸಿಟ್ಟಾಗು.

ख़ुनसी–वि क्रोधी। ಸಿಟ್ಟಿನ,ಕ್ರೋಧಿತ, ರೇಗಿದ, ಮುನಿದ.

ख़ुफ़िया– पु. जासूस । ಗುಪ್ತಚರ, ಸಿ. ಆಯ್. ಡಿ. वि. गुप्त। ಗುಪ್ತ.

आप– मिलाप ।
आवट– मिलावट, थकावट, सजावट ।
आव– बनाव, लगाव ।
आवा– भुलावा, पछतावा ।
आस– प्यास, मिठास, खटास ।
आहट– घबराहट, चिल्लाहट ।
त– बचत ।
ती– बढ़ती ।
न– चलन ।
औती– कटौती ।
वट– सजावट ।

तद्धित प्रत्यय

कर्तृवाचक-ಕರ್ತೃವಾಚಕ

आर– काम करनेवाला । ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ. ಉದಾ:—सुनार, लोहार ।
आरी, री– व्यसनी, व्यापारी । ವ್ಯಸನಿ, ವ್ಯಾಪಾರಿ. ಉದಾ– भिखारी, जुआरी, पुजारी ।
इया– व्यापारी, नोनिया, आढ़तिया ।
ई– व्यापारी, अनुयायी, निवासी । ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಅನುಯಾಯಿ, ನಿವಾಸಿ. ಉದಾ– तेली, भंडारी, रामानंदी, पहाड़ी, बंगाली ।
उआ, एरा– पकड़नेवाला, व्यापारी । ಹಿಡಿಯುವವ, ವ್ಯಾಪಾರಿ. ಉದಾ– मछुआ, सँपेरा, कसेरा ।
वाल– निवासी । ನಿವಾಸಿ. ಉದಾ– पालीवाल, दिल्लीवाल ।
वाला– निवासी, व्यापारी । ನಿವಾಸಿ, ವ್ಯಾಪಾರಿ. ಉದಾ– धारवाडवाला, गदगवाला, टोपीवाला ।
हार, हारा– व्यापारी, वाहक । ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಹೊರುವವ, ಧರಿಸುವವ. ಉದಾ– मनिहार, लकड़हारा, पनिहारा ।

ऊनवाचक-ಅಲ್ಪಾರ್ಥಕ

आ– बबुआ ।
इया– लुटिया, खटिया ।
डा, डी, टी– बछड़ा, मुखड़ा, पगड़ी, पंखडी, लंगोटी ।
री– छतरी, बासुरी ।

स्थानवाचक-ಸ್ಥಾನವಾಚಕ

आना– राजपुताना, तैलंगाना ।
आल– ससुराल ।
इया– अमृतसरिया ।
का– मायका ।
वाडा– भीलवाड़ा ।
वाना– गोंडवाना ।
साल– घुडसाल ।
हर– पीहर ।
हाल– ननिहाल ।

विशेषण–ವಿಶೇಷಣ

आ– भूखा, प्यासा ।
आया– पराया ।
इत– आनंदित, क्रोधित ।
ई, ईला– हठी, धनी, क्रोधी, भारी, कँटीला, रसीला, रंगीला ।
ईय– आदरणीय, प्रेक्षणीय, दर्शनीय ।

मजदूरी। ದೋಣಿ ನಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

खेवैया– पु. दे. ' खेवक '।

खेसारी– स्त्री. एक कदन्न । ಒಂದು ಬಗೆಯ ಧಾನ್ಯ.

खेह, खेहर– स्त्री. धूल, विभूति, मिट्टी। ಧೂಳು, ವಿಭೂತಿ, ಭಸ್ಮ, ಮಣ್ಣು.

खैंचना– सक्रि. दे. ' खींचना '।

खैर– पु. खदिर वृक्ष. कत्था। ಕಾಚಿನ ಗಿಡ, ಕಾಚು,

ख़ैर– स्त्री. कुशल-क्षेम। ಕ್ಷೇಮ, ಕುಶಲ, ಒಳಿತು. अव्य. कुछ चिंता नही, तथास्तु, अच्छा। ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ, ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ, ಒಳ್ಳೇದು, ಅಸ್ತು.

ख़ैर अँदेश– वि. हितैषी । ಹಿತೈಷಿ, ಒಳಿತು ಬಗೆಯುವವ.

ख़ैर आफ़ियत– स्त्री. कुशल-क्षेम। ಕುಶಲ-ಕ್ಷೇಮ, ಕ್ಷೇಮವಾರ್ತೆ.

ख़ैरख़्वाह– वि. दे ' ख़ैरअँदेश '।

ख़ैरबाद– वि. कुशल रहे । ಕುಶಲವಾಗಲಿ! ಶುಭವಾಗಲಿ!

ख़ैरमकदम– पु स्वागत। ಸ್ವಾಗತ, ಶುಭಾಗಮನ.

खैरा– वि. खैर के रंगका। ಕಾಚಿನ ಬಣ್ಣದ, ಕಂದು ಬಣ್ಣದ. पु. धान का एक रोग। ಭತ್ತದ ಒಂದು ರೋಗ.

ख़ैरात– स्त्री. दान। ದಾನ, ಧರ್ಮ.

ख़ैरियत– स्त्री कुशल-क्षेम, कल्याण। ಸೌಖ್ಯ, ಕುಶಲ, ಕ್ಷೇಮ, ಕಲ್ಯಾಣ.

खोंच– स्त्री. कँटिया आदिमें लगकर कपड़े का फटना, खरोंच। ಮುಳ್ಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿವೆ ಸಿಕ್ಕು ಹರಿಯುವದು, ಕೊರೆ ಬೀಳುವದು, ಮುಳ್ಳು-ಮೊಳೆ ಮುಂತಾದ ಚೂಪಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಗಾಯವಾಗುವದು. पु. मुट्ठी। ಮುಷ್ಟಿ, ಮುಷ್ಟಿಗೆ.

खोंचना– सक्रि. दे ' खोंसना '।

खोंचा– पु. चिड़िया फँसानेका बाँस। ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಕೋಲು, ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅಂಟು ಸವರಿದ ಕೋಲು.

खोंची– स्त्री. भिक्षा, मुट्ठीभर अन्न। ಭಿಕ್ಷೆ, ಒಂದು ಮುಷ್ಟಿ ಧಾನ್ಯ.

खोंटना– सक्रि. ऊपरी हिस्सा तोड़ना, नोंचना। ಮೇಲಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಹರಿ; ಕೆದರು, ತುದಿ ಕತ್ತರಿಸು, ಸವರು, ಪರಚು.

खोंडर– पु. पेड़ इत्यादिका खोखला भाग। ಗಿಡಗಳಲ್ಲಿಯ ಪೊಳ್ಳು ಭಾಗ.

खोंड़ा– वि जिसका कोई अंगभंग हो। ಅಂಗಹೀನ, ವಿಕೃತಾಂಗ.

खोंतल–पु घोंसला। ಪಕ್ಷಿಗಳ ಗೂಡು.

खोंता, खोंथा– पु दे. ' खोंतल '।

खोंसना– सक्रि. अटकाना, घुसाना। ಸಿಕ್ಕಿಸು, ತುರುಕು, ಸೇರಿಸು,

ऊ– ढालू, पेटू, घरू ।

ऐला– विषैला ।

ना– अपना ।

मान्– श्रीमान्, मतिमान् ।

वंत– गुणवंत, धनवंत ।

वान्– धनवान् ।

लु– दयालु, कृपालु ।

रा– ममेरा, चचेरा ।

सा– कालासा, बहुतसा ।

हरा– सुनहरा ।

भाववाचक-ಭಾವವಾಚಕ

अ– शैशव, लाघव ।

आई– भलाई, बुराई ।

आपा– बुढापा, सुंदरापा ।

आयत– बहुतायत ।

इख– कालिख ।

इमा– लालिमा, महिमा ।

ई– सरदी, गरमी ।

औती– बपौती ।

क– ठंढक ।

डा– दुखडा ।

त– संगत, रंगत ।

ता– समता, भीषणता, धवलता ।

ताई– सुंदरताई ।

त्व– गुरुत्व, लघुत्व ।

नी– चादनी ।

पन– लड़कपन, बचपन ।

पना– गुंडपना ।

य– आलस्य ।

हट– चिकनाहट ।

फारसी प्रत्यय

आना– १. गुणवाचक । ಗುಣವಾಚಕ.
ಉದಾ– मालिकाना, रोजाना ।
२. कीमत,दंड । ಬೆಲೆ, ದಂಡ.
ಉದಾ– नजराना, जुर्माना.

आवर–रखनेवाला । ಉಳ್ಳವ. ಉದಾ– जोरावर ।

इंदा– गुणवाचक । ಗುಣವಾಚಕ.
ಉದಾ– शर्मिंदा ।

इश– भाववाचक । ಭಾವವಾಚಕ.
ಉದಾ– पैदाइश ।

ईन– भाववाचक । ಭಾವವಾಚಕ.
ಉದಾ– संगीन, रंगीन ।

ईना– गुणवाचक । ಗುಣವಾಚಕ.
ಉದಾ– कमीना ।

कार– करनेवाला । ಉದಾ– काश्तकार, दस्तकार ।

कुन– करनेवाला । ಉದಾ– कारकुन ।

ख़ाना– घर, जगह । ಮನೆ, ಸ್ಥಳ, ಸ್ಥಾನ. ಉದಾ– दवाख़ाना, छापाख़ाना ।

ख़ोर, ख्वार– खानेवाला । ತಿನ್ನುವವ, ಭಕ್ಷಕ. ಉದಾ–हराम-ख़ोर, नशा-ख़ोर, नमक-ख्वार, शराब-ख्वार ।

गार– करनेवाला । ಮಾಡುವವ.
ಉದಾ– मददगार ।

गाह– जगह, स्थान । ಸ್ಥಳ, ಸ್ಥಾನ.
ಉದಾ– इबादतगाह, ईदगाह,

ತುರುಬು.

खोआ– पु. दे. 'खोया'।

खोई–स्त्री. रस निकाले हुए ऊखके छोटे छोटे टुकडे, कंवलकी घोघी, धानका लावा। ರಸ ಹಿಂಡಿದ ಕಬ್ಬಿನ ಸಿಪ್ಪೆ, ಗೊಂಗಡಿಯ ಕುಂಚಿಕೆ, ಗೊಂಗಡಿ ಗೊಪ್ಪೆ, ಅರಳು, ಮುಂಡಕ್ಕಿ.

खोखला– वि. पोला। ಪೊಳ್ಳಾದ, ಬರಿದಾದ. पु. बड़ा छिद्र। ಪೊದರು.

खोगीर–पु चारजामे के नीचेका कपडा, जीन। ಕುದುರಿಯ ಜೀನಿನ ಕೆಳಗೆ ಹಾಸುವ ಕವುದಿ, ಜೀನು, ಸಬರ.

खोज– स्त्री. तलाश, निशान। ಶೋಧ, ಪತ್ತೆ, ಗುರುತು, ಚಿಹ್ನೆ, ಕುರುಹು.

खोजना– सक्रि ढूँढना। ಹುಡುಕು, ಶೋಧಿಸು, ಅರಸು.

खोजवाना– सक्रि 'खोजना' का प्रे रूप। ಹುಡುಕಿಸು, ಶೋಧಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು.

खोट– स्त्री दोष, बुराई। ದೋಷ, ಕುಂದು, ಕೆಡಕು. वि दुष्ट, ऐबी। ದುಷ್ಟ, ದೋಷವುಳ್ಳ, ಕೆಟ್ಟ.

खोटा– वि. दूषित, बुरा, असत्य। ದೂಷಿತ, ಕೆಟ್ಟ, ದುಷ್ಟ, ದೋಷವುಳ್ಳ, ಸುಳ್ಳು.

खोटाई– स्त्री. दुष्टता, बुराई, छलकपट। ದುಷ್ಟತನ, ನೀಚತನ, ಕೆಡಕು, ಐಬು, ದೋಷ, ಮೋಸಗಾರಿಕೆ, ತಗಲು.

खोटापन– पु. दे 'खोटाई'।

खोडरा– पु. पुराने वृक्षका खोखला भाग। ಹಳೆಯ ಗಿಡದ ಪೊಳ್ಳು ಭಾಗ.

खोदना– सक्रि. गड्डा करना, छेडना, उसकाना, नक्काशी करना। ಅಗಿ, ಕೆತ್ತು, ತೋಡು, ಜಗಳ ತೆಗೆ, ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸು, ಹುರಿದುಂಬಿಸು, ನಕಾಶಿ ಚಿತ್ರಿಸು.

खोदनी– स्त्री खोदने का छोटा अस्त्र। ನಲಿಕೆ, ಬಾಯಿಗುದ್ದಲಿ.

खोदवाना– सक्रि खोदने का काम दूसरेसे कराना। ಅಗೆಯಿಸು, ತೋಡಿಸು, ಕೆತ್ತಿಸು.

खोदाई– स्त्री. खोदने का काम या मजदूरी। ಅಗಿಯುವ ಅಥವಾ ಕೆತ್ತುವ ಕೆಲಸ, ಈ ಕೆಲಸದ ಕೂಲಿ.

खोना– सक्रि गंवाना, बिगाडना, भूलसे कोई वस्तु कहींपर छोड़ देना। ಕಳಕೊಳ್ಳು, ಕೆಡಿಸು, ಹಾಳುಮಾಡು, ಮರೆತುಬಿಡು.

खोपडा, खोपरा– पु. गरी, नारियल, सिर, सिरकी हड्डी। ಕೊಬ್ಬರಿ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ತಲೆ, ತಲೆಬುರುಡೆ, ಕಪಾಲ.

खोपडी, खोपरी– स्त्री, कपाल, सिर, सिरकी हड्डी। ಕಪಾಲ, ತಲೆ, ತಲೆಬುರುಡೆ

—खा जाना = अधिक बकवाद करके व्यग्र करना। ಬಹಳ ಮಾತಾಡಿ

वंदरगाह ।

गी– भाववाचक । ಭಾವವಾಚಕ. ಉದಾ–सादगी, मर्दानगी, जिंदगी ।

गीं, गीन– प्रभावित या पूर्ण । ಪ್ರಭಾವಿತ ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣ. ಉದಾ– गमगीन ।

गीर– ಉಳ್ಳವ, ವಿಜಯಿ. ಉದಾ– दावागीर, आलमगीर, जहाँगीर ।

गो– कहनेवाला । ಹೇಳುವವ. ಉದಾ– क़ानूनगो, बदगो ।

चा,ची– अल्पार्थक । ಅಲ್ಪಾರ್ಥಕ. ಉದಾ– देगचा, देगची ।

ची– व्यसन, व्यापार, उत्तरदायित्व । ವ್ಯಸನ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಉದಾ– अफीमची, तवलची, मशालची, खजानची ।

ज़न– मारनेवाला । ಹೊಡೆಯುವವ. ಉದಾ– राहजन ।

ज़ादा– उत्पन्न, जन्माहुआ । ಹುಟ್ಟಿದ, ಉತ್ಪನ್ನ. ಉದಾ– नवाव-जादा, अमीर-जादा, हराम-जादा ।

ज़ार– स्थान । ಸ್ಥಾನ,ಸ್ಥಳ. ಉದಾ– गुलजार ।

दान– १. जाननेवाला । ತಿಳಿದವ, ಬಲ್ಲವ. ಉದಾ– क़द्रदान । २. रखनेवाला, आधार । ಉಳ್ಳವ,ಆಧಾರ. ಉದಾ– कलमदान, शमादान ।

दार– रखनेवाला । ಉಳ್ಳವ. ಉದಾ– दूकानदार, किलादार, मकानदार ।

नवीस– लिखनेवाला । ಬರೆಯುವವ. ಉದಾ– अर्जीनवीस, अखवार नवीस ।

नशीन– वैठा हुआ । ಕೂತ, ಆರೂಢ. ಉದಾ– तख़्त-नशीन, वालानशीन ।

नाक– भरा हुआ, पूर्ण । ತುಂಬಿದ, ಪೂರ್ಣ. ಉದಾ– गमनाक,दर्दनाक, खौफ़नाक ।

नामा– पत्र, चिट्ठी । ಪತ್ರ, ಕಾಗದ. ಉದಾ– इकरार नामा, सुलहनामा ।

नुमा– १ दिखाई पड़नेवाला । ಕಾಣಿಸುವ. ಉದಾ– खुशनुमा, वदनुमा । २ दिखलाने या वतलानेवाला । ತೋರಿಸುವವ, ತಿಳಿಸುವವ. ಉದಾ– जहाँनुमा । ३ समान, सदृश । ಸಮಾನ, ಸದೃಶ. ಉದಾ– गुंवदनुमा, मेहराव-नुमा ।

परस्त– पूजक । ಪೂಜಕ. ಉದಾ– आतिश-परस्त, वुत-परस्त ।

पोश– १. आवरण, ढकना । ಆಚ್ಛಾದನ, ಆವರಣ. ಉದಾ–मेज-पोश, तख्त-पोश, सर-पोश । २. पहननेवाला । ಧರಿಸುವವ. ಉದಾ– सफेद-पोश ।

वंद– १. वांधनेवाला । ಕಟ್ಟುವವ. ಉದಾ– नालवंद, जिल्दवंद । २. वांधने का साधन । ಕಟ್ಟುವಸಾಧನ. ಉದಾ– इजारवंद, कमरवंद ।

वरदार– उठाकर ले चलनेवाला । माननेवाला । ಹೊರುವವ, ಧರಿಸುವವ, ಪಾಲಿಸುವವ. ಉದಾ– आसावर-

ग

गंग– स्त्री. गंगा । ಗಂಗಾನದಿ.

गंगबरार– पु. नदीकी धारा या बाढ़ के हटनेसे निकली हुई जमीन । ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹವು ಇಳಿದ ಮೇಲೆ ತೆರೆದ ಭೂಮಿ, ರೇವೆಬಿದ್ದ ಭೂಮಿ.

गंगशिकस्त– पु. नदीकी धारासे कटी हुई जमीन । ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹ ದಿಂದ ಕೆತ್ತಿಹೋದ ಭೂಮಿ.

गंगा– स्त्री. भागीरथी । ಗಂಗಾನದಿ, ಭಾಗೀರಥ.

—**उलटी बहाना** = लोकरीति के विरुद्ध काम करना । ರೂಢಿಗೆ ವಿರುದ್ಧ ವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡು.

गंगागति– स्त्री मुक्ति । ಮುಕ್ತಿ.

गंगाजमुनी– वि. मिश्रित । ಮಿಶ್ರಿತ ವಾದ, ಮಿಶ್ರ ಧಾತು ಅಥವಾ ಮಿಶ್ರ ಬಣ್ಣದ.

गंगाजली–स्त्री गंगाजल भरनेकी सुराही। ಗಂಗಾಜಲವಿಡುವ ಪಾತ್ರೆ.

—**उठाना** = हाथ में गंगाजल लेकर कसम खाना । ಆಣೆ ಮಾಡು.

गंगाल– पु. बड़ा जलपात्र । ನೀರಿನ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರೆ, ಗಂಗಾಳ.

गंगालाभ– पु. मृत्यु । ಸಾವು,ಮೃತ್ಯು, ಮರಣ, ವೈಕುಂಠಯಾತ್ರೆ.

गंगोअ– पु. गंगाजल । ಗಂಗಾಜಲ, ಗಂಗಾನದಿಯ ನೀರು.

गंगौटी– स्त्री गंगा नदीके किनारे की मिट्टी । ಗಂಗಾನದಿಯ ಧಡದಲ್ಲಿಯ ಮಣ್ಣು.

गंज– पु. सिरके बाल उड़नेका रोग, खल्वाट, समूह, खजाना, हाट । ತಲೆಯ ಕೂದಲು ಉದುರಿ ಹೋಗುವ ರೋಗ, ಬೋಳು ತಲೆ, ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು, ಬೊಕ್ಕಸ, ಸಂತೆ, ಧಾನ್ಯದ ಸಂತೆ, ಪೇಟೆ.

गंजन– पु. तिरस्कार, अनादर, नाश । ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅನಾದರ, ನಾಶ. वि. नष्ट करनेवाला । ನಾಶ ಮಾಡುವವ.

गंजना– सक्रि. नाश करना । ನಾಶ ಮಾಡು, ಹಾಳುಮಾಡು.

गंजा– पु. गंजरोग । ಕೂದಲು ಉದುರುವ ರೋಗ. वि. खल्वाट । ಬೋಳು ತಲೆಯುವ.

गंजी– स्त्री. एक पहनावा, समूह । ಗಂಜೀ ಫರಾಕ, ಒಳ ಅಂಗಿ, ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು. वि. गँजेड़ी । ಭಂಗಿ ಸೊಪ್ಪು ಸೇದುವವ.

गँजेड़ी– वि. गाँजा पीनेवाला । ಭಂಗಿ ಸೊಪ್ಪು ಸೇದುವವ, ಗಾಂಜಾ ಸೇದುವವ.

गँठकटा– पु जेब कतरा । ಕಿಸೆ ಕತ್ತರಿಸುವವ, ಕಳ್ಳ, ಗಂಟಗೊಯ್ಕ.

गंठ जोड़ा, गंठ बंधन– पु. विवाह में वर-वधूकी गांठ जोड़नेकी रस्म ।

दार, हुक्काबरदार, हुक्मबरदार ।

बाज– कर्ता, शौकीन । ಕರ್ತೃ, ಉಳ್ಳವ, ಷೋಕಿ. ಉದಾ– कबूतर-बाज़, पतंग-बाज, दोखेबाज ।

बान– रखवाली करनेवाला । ರಕ್ಷಕ, ಕಾಯುವವ. ಉದಾ– बागबान, दरबान ।

बीन– देखनेवाला । ನೋಡುವವ. ಉದಾ– तमाशबीन ।

मंद– रखनेवाला । ಉಳ್ಳವ. ಉದಾ– दौलतमंद, अक्लमंद ।

वर– रखनेवाला । ಉಳ್ಳವ. ಉದಾ– हुनरवर, वख्तावर, नामवर, ताकतवर ।

वार– १. रखनेवाला । ಉಳ್ಳವ. ಉದಾ– जिम्मावार । २. समान । ಸಮಾನ, ಸದೃಶ. ಉದಾ– मजनूवार । ३. हर, के, क्रमसे । ಪ್ರತಿಯೊಂದು, ಕ್ರಮವಾಗಿ. ಉದಾ– माहवार, तारीखवार ।

साज़– मरम्मत करने या तयार करनेवाला । ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವವ ಅಥವಾ ತಯಾರಿಸುವವ. ಉದಾ– घडीसाज, जिल्दसाज़ ।

हा– वहुवचन सूचक । ಬಹುವಚನ ಸೂಚಕ. ಉದಾ–मुर्गहा, दरख्तहा ।

अरबी प्रत्यय

अन्– के अनुसार । ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಮೇರೆಗೆ ಉದಾ– अंदाजन्, तकरीबन् ।

आत– वहुवचन सूचक । ಬಹುವಚನ ಸೂಚಕ. ಉದಾ– ख्यालात, सवालात ।

गढाना– सक्रि. बनवाना । ಎರಡನೆಯ ವರಿಂದ ತಯಾರಿಸು, ಮಾಡಿಸು, ಕೆತ್ತಿಸು. अक्रि. अखरना । ಕೆಡಕೆನಿಸು, ಕಠಿಣವೆನಿಸು, ದುಃಸಹವಾಗು.

गढिया– पु. गढनेवाला । ತಯಾರಿಸುವವ, ಸುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಹೊಡೆದು ಆಕಾರ ಕೊಡುವವ, ರಚಿಸುವವ, ರೂಪಿಸುವವ.

गढी–स्त्री. छोटा किला । ಸಣ್ಣ ಕೋಟೆ.

गढैया– वि गढनेवाला । ತಯಾರಿಸುವವ, ಆಕಾರ ಕೊಡುವವ, ರೂಪಿಸುವವ, ಮಾಡುವವ.

गढ़ोई– पु. दे. 'गढ़पति'।

गण–पु. श्रेणी, समूह, झुंड, छंदशास्त्रमें तीन अक्षरोंका समूह (भगण, जगण आदि) सेवक । ವರ್ಗ,ಶ್ರೇಣಿ, ದಲ, ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು, ಛಂದಸ್ಸಿನ ಗಣ, ಸೇವಕ, ಅನುಚರ.

गणक– पु. ज्योतिषी । ಜ್ಯೋತಿಷಿ, ಗಣಿತ ಬಲ್ಲವ.

गणतंत्र– पु. प्रजातंत्र राज्य । ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ರಾಜ್ಯ.

गणना– स्त्री. गिनती । ಗಣನೆ, ಎಣಿಕೆ.

गणित– पु. हिसाब । ಗಣಿತ, ಲೆಕ್ಕ.

गत– वि. बीता हुआ, पिछला, रहित, प्राप्त, मरा हुआ । ಕಳೆದ, ಆಗಿ ಹೋದ, ಹೊರಟ್ಟುಹೋದ, ಪ್ರಾಪ್ತ, ಮೃತ, ಸತ್ತ. स्त्री. गति, दशा, रंगरूप, नाचने गानेका ढंग । ಗತಿ, ಅವಸ್ಥೆ, ಸ್ಥಿತಿ, ಚಲನವಲನ,ಕುಣಿಯುವ ಹಾಗು ಹಾಡುವ ರೀತಿ.

गतका– पु. डंडा, घूँसा । ಕೋಲು, ಲಾಠಿ, ಗುದಿಗೆ.

गतांक– पु. पिछली संख्या । ಹಿಂದಿನ ಸಂಖ್ಯೆ. वि. गयाबीता । ಹಿಂದುಳಿದ, ತುಚ್ಛ.

गति– स्त्री. चाल, परिणाम, मुक्ति, दशा, ग्रहोंकी चाल, वेष, उपाय, सहारा, रीति, स्थान, करनी, नृत्यादिमें विशेष रूपसे अंगपरिचालन, पैतरा । ವೇಗ, ಗಮನ, ಪರಿಣಾಮ, ಮುಕ್ತಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಅವಸ್ಥೆ, ಗ್ರಹಗಳ ಗತಿ, ವೇಷ, ಉಪಾಯ, ಆಧಾರ, ರೀತಿ, ನೀತಿ, ಸ್ಥಾನ,ಕರ್ಮ, ಮಾಡಿದ್ದು, ಹಾವಭಾವ, ಕಾಲು ಬದಲಿಸುವದು, ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುವದು.

गत्ता– पु. पुट्ठा । ರಟ್ಟು, ರಟ್ಟಿನ ಕಾಗದ.

गत्तालखाना– पु. बट्टा खाता । ಮುಳುಗಿದ ಹಳೆಯ ಸಾಲದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಪುಸ್ತಕ.

गत्थ, गथ– पु. पूँजी, धनसंपत्ति, झुंड, माल । ಮೂಲಧನ, ಸಂಪತ್ತು, ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ಸಾಮಾನು.

गथना–सक्रि एक को दूसरेसे मिलाना। ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕಟ್ಟು, ಹೊಸೆ, ಜೋಡಿಸು, ಸೇರಿಸು.

गद– पु व्याधि, विष, एक बंदर, एक असुर, श्रीकृष्णके छोटे भाईका नाम।

संकेत सूची

ಸಂಕೇತಾಕ್ಷರಗಳ ವಿವರಣೆ

पु.	पुल्लिंग	ಪುಲ್ಲಿಂಗ
स्त्री.	स्त्रीलिंग	ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ
वि.	विशेषण	ವಿಶೇಷಣ
क्रि.	क्रियापद	ಕ್ರಿಯಾಪದ
अक्रि.	अकर्मक क्रिया	ಅಕರ್ಮಕ ಕ್ರಿಯೆ.
सक्रि.	सकर्मक क्रिया	ಸಕರ್ಮಕ ಕ್ರಿಯೆ.
क्रिवि.	क्रियाविशेषण	ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಣ.
प्रत्य.	प्रत्यय	ಪ್ರತ್ಯಯ
उप.	उपसर्ग	ಉಪಸರ್ಗ
अव्य.	अव्यय	ಅವ್ಯಯ
सर्व.	सर्वनाम	ಸರ್ವನಾಮ
दे.	देखो	ನೋಡಿರಿ.
अल्प.	अल्पार्थक	ಅಲ್ಪಾರ್ಥಕ
प्रे.	प्रेरणार्थक	ಪ್ರೇರಣಾರ್ಥಕ
व.	बहुवचन	ಬಹುವಚನ
ಉದಾ–		ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ

गधा– पु गदहा। ಕತ್ತೆ, ಗರ್ದಭ. वि मूर्ख। ಮೂರ್ಖ.

गधी, गधैया– स्त्री गधे की मादा। ಹೆಣ್ಣು ಕತ್ತೆ.

गन– पु दे 'गण'।

गनक– पु दे 'गणक'।

गनगौर– पु चैत्र शुक्ल तृतीया। ಗೌರೀ ಪೂಜೆಯ ಹಬ್ಬ.

गनना– सक्रि 'गिनना'।

गनी– पु बड़ा धनी, स्वतंत्र। ಬಹಳ ಶ್ರೀಮಂತ, ಸ್ವತಂತ್ರ.

ग़नीम– पु डाकू, शत्रु। ಕಳ್ಳ, ದರೋಡೆಕೋರ, ಕೊಳ್ಳೆಗಾರ, ಶತ್ರು, ವೈರಿ.

ग़नीमत– स्त्री अच्छाई, संतोषकी बात, लूटका माल। ಒಳಿತು, ಸಂತೋಷದ ವಿಷಯ, ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ ಹಣ. ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಸಿಕ್ಕ ಸಂಪತ್ತು, ಕೊಳ್ಳೆ, ಸೂರೆ.

गन्ना– पु. ऊख। ಕಬ್ಬು.

गप– पु झूठी बात, मनबहलावकी बात, जल्दीसे निगलनेका शब्द। ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿ, ಹರಟೆ, ಬುರುಡೆ, ಮನೋರಂಜನೆಯ ಸುದ್ದಿ, ಬೇಗನೆ ನುಂಗುವ ಸಪ್ಪಳ.

–कना– सक्रि. झटपट खा लेना। ಬೇಗ ಬೇಗನೆ ತಿನ್ನು, ನುಂಗಿಬಿಡು.

गपड़चौथ– स्त्री निरर्थक बातचीत। ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಮಾತು, ಗೊಡ್ಡು ಹರಟೆ. वि अंडबंड। ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ, ಗೊತ್ತುಗುರಿಯಿಲ್ಲದ.

गपना– सक्रि गप मारना। ಹರಟೆ ಹೊಡೆ, ಗಪ್ಪಿ ಹೊಡೆ.

गपशप– पु. इधर-उधरकी वार्ता। ಹರಟೆ, ಸುಳ್ಳುಸುದ್ದಿ, ಬುರುಡೆ.

गपोड़– पु बनावटी या झूठी बात कहनेवाला। ಸುಳ್ಳುಸುದ್ದಿ ಹೇಳುವವ, ಹರಟೆ ಕೊಚ್ಚುವವ

गपोड़ा– पु झूठी बात। ಸುಳ್ಳುಸುದ್ದಿ

गप्प– पु दे 'गप'।

गप्पी– पु. गप मारनेवाला। ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುವವ, ಸುಳ್ಳು ಸುದ್ದಿ ಹೇಳುವವ.

गफ़– वि. घना। ದಟ್ಟ, ನಿಬಿಡವಾದ, ಒತ್ತಾಗಿ ನೈದ.

ग़फ़लत– स्त्री. असावधानी, भ्रान्ति। ಅಜಾಗ್ರತೆ, ತಪ್ಪು, ಮೋಹ, ಭ್ರಾಂತಿ.

ग़बन– पु किसीकी धरोहरको हड़प जाना। ಎರಡನೆಯವರು ತಂದಿಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ನುಂಗಿಬಿಡುವದು, ಧನಾಪಹರಣ, ಹಣದ ಅಪಹಾರ.

गबरगंड– वि बेवकूफ। ಮೂರ್ಖ.

गबरा– वि दे. 'गब्बर'।

गबरू– वि जवान, भोला भाला। ತರುಣ, ಭೋಳೆ ಸ್ವಭಾವದ. पु पति। ಸ್ವಾಮಿ, ಗಂಡ.

गब्बर– वि घमंडी, धनी। ಗರ್ವಿಷ್ಠ, ಸೊಕ್ಕಿನ, ಧನಿಕ, ಶ್ರೀಮಂತ.

गभीर– वि गंभीर, गहन, प्रचंड। ಗಂಭೀರ, ದಟ್ಟ, ನಿಬಿಡ, ಕಠಿಣ,

हिन्दी-हिन्दी-कन्नड़ रत्न कोश
ಹಿಂದೀ-ಹಿಂದೀ-ಕನ್ನಡ ರತ್ನ ಕೋಶ

अ

अ– देवनागरी वर्णमालाका पहला अक्षर। ದೇವನಾಗರಿ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಮೊದಲನೆಯ ಅಕ್ಷರ एक उपसर्ग। ಒಂದು ಉಪಸರ್ಗ. ಮೊದಲನೆಯ ಅಕ್ಷರವು ವ್ಯಂಜನವುಳ್ಳ ಶಬ್ದಗಳ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ನಿಷೇದಾರ್ಥ ಅಥವಾ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥವು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. (अस्थाई, असफल इ) ಸ್ವರ ಪೂರ್ವ ಶಬ್ದಗಳ ಮೊದಲು 'अ' ದ ಬದಲಾಗಿ 'अन्' ಉಪಸರ್ಗವು ಬರುತ್ತದೆ. (अनध्याय, अनाधिकार इ)

अंक–पु संख्याका चिह्न, निशान, भाग्य, नाटकका अंश, गोद, वार, शरीर, अक्षर। ಅಂಕಿಯ ಚಿಹ್ನೆ, ಅಂಕಿ, ಸಂಖ್ಯೆ, ಗುರುತು, ಭಾಗ್ಯ, ಹಣೆಬರಹ, ನಾಟಕದ ಅಂಕ, ತೊಡೆ, ಸೊಂಟ, ಸಲ, ಶರೀರ, ಅಕ್ಷರ.

अंकक–पु हिसाव लेखक। ಲೆಕ್ಕ ಇಡುವವ, ಗಣಿತಜ್ಞ.

अँकटा–पु. छोटा कंकड़। ಸಣ್ಣ ಹರಳು. अँकटी– स्त्री

अंकड़ा–पु. पत्थरका छोटा टुकड़ा, कंकड़, ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲು, ಹರಳು.

अँकड़ी–स्त्री कँटिया, हुक, लग्गी। ಕೊಕ್ಕೆ ಕೊಂಡಿ, ಹುಕ್, ದೋಟಿಗೋಲು, ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಕೋಲು.

अंकन–पु चित्रण, लिखना, चिह्न करना, गिनती करना, संकेत करना। ಚಿತ್ರ, ಬರೆವಣಿಗೆ, ಗುರುತು ಹಾಕುವಿಕೆ, ಚಿಹ್ನೆ ಹಾಕುವಿಕೆ, ಎಣಿಕೆ, ಸಂಕೇತ.

अंकना– सक्रि गिनती करना, चिह्न करना, अंदाज़ करना। ಎಣಿಕೆ ಮಾಡು, ಚಿಹ್ನೆ ಹಾಕು, ಮುದ್ರೆ ಹಾಕು, ಅಂದಾಜು ಮಾಡು, ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟು.

अंकपत्र–पु लेवल। ಲೇಬಲ್, ಮುಖಪತ್ರ, ಹೆಸರು ಪಟ್ಟಿ, ಗುರುತು ಪಟ್ಟಿ.

अंकपालिका, अंकपाली–स्त्री दाई, धाय, आलिंगन। ದಾಯಿ, ನರ್ಸ್, ಆಲಿಂಗನ.

अंकमाल– पु. आलिंगन, भेंट, छोटी माला। ಆಲಿಂಗನ, ಭೆಟ್ಟಿ, ಸಣ್ಣ ಮಾಲೆ, ಹಾರ.

अंकमालिका–स्त्री दे 'अंकमाल'।

अँकरोरी, अँकरौरी–स्त्री कंकड़ी। ಕಲ್ಲು, ಹರಳು ಅಥವಾ ಹಂಚಿನ ಚಿಕ್ಕ ಚೂರು.

अंकवार– स्त्री. गोद, भेंट। ಮಡಿಲು,

ದೇಶ, ಘಟ್ಟದ ಮಾರ್ಗ, ಗುಡ್ಡ, ಪರ್ವತ, ದಿಶೆ, ದಿಕ್ಕು, ಆಕಾರ, ಆಕೃತಿ, ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ಕತ್ತಿಯ ತುದಿ, ಕತ್ತಿಯ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆ, ಕಪಟ, ಮೋಸ. वि. कम, थोडा । ಅಲ್ಪ-ಸ್ವಲ್ಪ, ಕಡಿಮೆ.

—घाट का पानी पीना = घूमकर अनुभव प्राप्त करना। ಬಹಳ ದೇಶಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಾಡಿ ಅನುಭವ ಪಡೆ.

घाटवाल– पु घाटिया । ನದೀ ತಟದ ಮೇಲಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ (ಪೂಜಾರಿ).

घाटा– पु हानि। ಹಾನಿ, ನಷ್ಟ.

घाटिया– पु घाटका पंडा, गंगापुत्र । ನದೀ ತಟದ ಮೇಲಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಗಂಗಾಪುತ್ರ.

घाटी–स्त्री.पहाडो के बीचकी भूमि,पहाडी रास्ता, पहाडका ढालुआ स्थान। ಕಣಿವೆ, ತಗ್ಗು, ಕಂದರ, ಘಟ್ಟದ ಮಾರ್ಗ, ಪರ್ವತದ ಕಡಿದಾದ ಸ್ಥಾನ.

घात– पु. प्रहार, वध, दाँव, छल, अनुकूल अवस्था । ಪ್ರಹಾರ, ವಧೆ, ಕೊಲ್ಲುವದು, ಕಪಟ, ಮೋಸ, ತಂತ್ರ, ಮಾಟ, ಸಂಧಿ.ಅನುಕೂಲ ವೇಳೆ, ಅನುವು.

—में आना = अभिप्राय सिद्ध होनेके अनुकूल होना। ಅಳವಿನಲ್ಲಿ ಬರು, ಅನುಕೂಲವಾದ ಸಮಯ ಬರು.

—लगाना = सुअवसर प्राप्त होना। ಸಂಧಿ ಸಾಧಿಸು.

घातक, घातकी– पु. मारनेवाला, शत्रु। ಹಿಂಸ್ರಕ, ಕೊಲೆಗಾರ.

घातिनी–स्त्री. हत्यारी। ಕೊಲ್ಲುವವಳು.

घातिया, घाती– वि. हत्यारा, नाश करनेवाला । ಕೊಲ್ಲುವವ, ನಾಶ ಮಾಡುವವ, ಕಪಟ.

घान– पु. जितनी वस्तु एक बार कोल्हू या चक्कीमें डाली जाती है, आघात, बडा हथौडा। ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಹಾಕುವಷ್ಟು ಕಾಳು, ಮುಷ್ಟಿ, ಹೊಡೆತ, ಆಘಾತ, ಪೆಟ್ಟು, ದೊಡ್ಡ ಸುತ್ತಿಗೆ.

घाना– सक्रि. मारना; नाश करना। ಹೊಡೆ, ಬಡಿ, ನಾಶ ಮಾಡು, ಕೊಲ್ಲು.

घाम–पु. धूप, गरमी । ಬಿಸಿಲು,ಕಾವು, ಧಗೆ, ಝಳ.

घामड़– वि. धूपका सताया हुआ,मूर्ख। ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲವಾದ,ಮೂರ್ಖ, ದಡ್ಡ.

घाय– पु. घाव, व्रण, प्रहार । ಗಾಯ, ಹುಣ್ಣು, ಪ್ರಹಾರ, ಪೆಟ್ಟು.

घायल– वि. जख़्मी। ಗಾಯಗೊಂಡ, ನೊಂದ.

घाल, घाला– पु. दे. 'घलुआ'।

घालना– सक्रि. प्राण लेना, प्रहार करना, रखना, डालना । ಜೀವ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು, ಹೊಡೆ, ನಾಶ ಮಾಡು, ಇಡು, ಹಾಕು.

घालमेल– पु. मिश्रण, मेलजोल। ಮಿ-

ಉಡಿ, ವಕ್ಷಸ್ಥಳ, ಭೆಟ್ಟಿ, ಆಲಿಂಗನ.

—भरना-स्त्री गोद में भरना या देना, गले लगाना, बच्चा होना। ಉಡಿತುಂಬು, ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗು, ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು, ಆಲಿಂಗಿಸು, ಪುತ್ರವತಿಯಾಗು.

अंकवारना– सक्रि आलिंगन करना, भेटना। ಆಲಿಂಗನ ಕೊಡು, ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗು, ಎದೆಗೆ ಅವಚಿಕೊಳ್ಳು.

अंकवारी– स्त्री गोद। ತೊಡೆ, ಮಡಿಲು.

अँकाई– स्त्री अंदाज़ा, अटकल, आकने की क्रिया। ಅಂದಾಜು, ಅಜಮಾಸು, ಕ್ರಯ ನಿರ್ಣಯ.

अँकाना– सक्रि अंदाज़ कराना, जांचना, चिह्न कराना। ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿಸು ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಿಸು, ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸು, ಚಿಹ್ನೆ ಮಾಡಿಸು.

अँकाव–पु अंदाज़ा, आँकनेकी क्रिया। ಅಂದಾಜು, ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಿಸುವಿಕೆ, ಕ್ರಯ ನಿರ್ಣಯ.

अंकुडा–पु लोहेका हुक। ಹುಕ್, ಕಬ್ಬಿಣದ ಮಣಿದ ಮೊಳೆ, ಡೋಟಿಗೋಲು. अंकुडी– स्त्री

अंकुर–पु कोपल, कल्ला। ಚಿಗುರು, ಮೊಳಕೆ, ಕುಡಿ, ಗುರುತು.

अंकुरना– अक्रि उगना। ಮೊಳಕೆ ಬರು, ಮೊಳಕೆ ಒಡೆ, ಚಿಗುರೊಡೆ.

अंकुराना–अक्रि दे 'अंकुरना'।

अंकुसी– स्त्री. कटिया। ಹುಕ್, ಕಬ್ಬಿಣದ ಮಣಿದ ಮೊಳೆ.

अँकोर– पु. गोद, भेंट, रिश्वत, कलेवा। ತೊಡೆ, ಸೊಂಟ, ವಕ್ಷಸ್ಥಳ, ಭೆಟ್ಟಿ, ಆಲಿಂಗನ, ಲಂಚ, ಫಲಾಹಾರ ಸೀದಾ, ಫಲಾಹಾರದ ನಾಮಾಸು.

अँकोरी– स्त्री दे 'अँकोर'।

अँखमीचनी– स्त्री आँखमिचौनी। ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಣಿಕೆಯ ಆಟ.

अँखिया– स्त्री. आँख, नक्काशी करनेकी कलम। ಕಣ್ಣು, ನಕಾಶಿ ತೆಗೆಯುವ ಕುಂಚು, ನಕಾಶಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮೊಳೆ.

अँखुआ–पु अंकुर। ಅಂಕುರ, ಮೊಳಕೆ, ಚಿಗುರು

अँखुआना– अक्रि अंकुरना। ಅಂಕುರಿಸು, ಅಂಕುರ ಒಡೆ, ಚಿಗುರು, ಮೊಳಕೆ ಬರು.

अँग, अंग– पु शरीर, भाग, भेद, प्रकार, पक्ष, छ की संख्या। ಶರೀರ, ದೇಹ ಭಾಗ, ಪಾಲು, ಭೇದ, ಪ್ರಕಾರ, ಪಕ್ಷ, ಆನನ, ಆರರ ಸಂಖ್ಯೆ.

—उभरना = सयाना होना, जवानीके चिह्न दिखाई देना। ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬರು, ತಾರುಣ್ಯದ ಲಕ್ಷಣ ಕಾಣಿಸು.

—टूटना=अँगड़ाई आना। ಮೈಯ್ಯನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಮಣಿಸಿ ಆಕಳಿಸುವದು.

—लगाना=आलिंगन करना। ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು, ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗು, ಆಲಿಂಗಿಸು

अंगड-खंगड– वि. टूटा फूटा। ಒಡೆದ, ಅಳಿದುಳಿದ, ಹರಕು ಮುರುಕು.

अंगडाई, अँगराई– स्त्री देह टूटना। ಮೈ ಮುರಿಯುವಿಕೆ, ಆಲಸ್ಯ ಹೋಗ

ವಾದ.

घेरना– सक्रि. आवेष्टित करना, रोकना, चराना, अनुरोध करना । ಸುತ್ತು ಹಾಕು, ಸುತ್ತುವರಿ, ಸುತ್ತು, ಆಕ್ರಮಿಸು, ತಡೆ, ಮೇಯಿಸು, ಆಗ್ರಹ ಮಾಡು, ವಿನಂತಿ ಮಾಡು.

घेरा– पु. घिराव, मुहासिरा, परिधि, घिरा हुआ स्थान । ಸುತ್ತು, ಮುತ್ತಿಗೆ, ಪರೀಘ, ಮೇರೆ, ಬೇಲಿ.

घेलौनी– स्त्री घलुआ । ಕೊಸರು.

घैया– स्त्री. ताजे दूधकी धार, ताजे दूधके ऊपरका मक्खन, घाव, दिशा । ತಾಜಾ ಹಾಲಿನ ಧಾರೆ, ತಾಜಾ ಹಾಲಿನ ಮೇಲಿನ ಬೆಣ್ಣೆ, ಗಾಯ, ಪೆಟ್ಟು, ದಿಕ್ಕು, ಪಕ್ಷ, ಮಗ್ಗಲು.

घैर, घैरू, घैरो– पु. अपमान, अपयश, चुगली, निंदा । ಅಪಮಾನ, ಅಪಯಶ, ಚಾಡಿ, ನಿಂದೆ

घोंघा– पु. एक कीड़ा । ಬಸವನಹುಳು. वि खोखला, मूर्ख । ಸತ್ವಹೀನ, ಮೂರ್ಖ, ದಡ್ಡ.

घोंघाबसंत– वि महामूर्ख । ಮಹಾ ಮೂರ್ಖ.

घोंघी– स्त्री. घोंघा, घुग्घी । ಬಸವನ ಹುಳು, ಗೊಂಗಡಿ ಕೊಪ್ಪೆ.

घोंसुआ– पु. दे 'घोंसला' ।

घोटना– सक्रि. दे. 'घूँटना' । रगड़कर मिलाना, पीसना, रटना । ತಿಕ್ಕಿ ಕೂಡಿಸು, ಅರೆ, ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡು, ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡು.

घोंपना– सक्रि. गड़ाना, चुभाना । ಚುಚ್ಚು, ಇರಿ, ಒಳನೇರಿಸು, ತುರುಕು, ಹೊಲಿ.

घोंसला, घोंसुआ– पु. पक्षियोंके रहनेका घास फूससे बनाया हुआ घर । ಪಕ್ಷಿಯ ಗೂಡು.

घोकना, घोखना–सक्रि. रटना । ಬಾಯಿ ಪಾಠ ಮಾಡು.

घोघी– स्त्री दे. 'घुग्घी' ।

घोटना– सक्रि पीसना, चिकना और महीन करने के लिये रगड़ना, रटना, गला मरोड़ना । ಅರೆ, ನುಣುಪು ಹಾಗೂ ತೆಳುವು ಮಾಡಲು ತಿಕ್ಕು, ಮಸೆ, ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡು, ಕುತ್ತಿಗೆ ಒತ್ತು, ಉಸುರುಗಟ್ಟಿಸು.

घोटवाना–सक्रि. 'घोटना' का प्रे रूप ।

घोटा– पु. घोटनेका औजार, रगड़, क्षौर । ಅರೆಯುವ ಸಾಧನ, ಒನಿಕೆ, ಹಾರಿ, ತಿಕ್ಕಿದ ವಸ್ತು, ಉಜ್ಜುವಿಕೆ, ತಿಕ್ಕುವಿಕೆ, ಕ್ಷೌರ.

घोटाई– स्त्री. घोटनेकी क्रिया या मजदूरी । ಅರೆಯುವ (ಮಸೆಯುವ) ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

घोटाला– पु. गड़बड़, उपद्रव । ಗಲಿಬಿಲಿ, ಗೊಂದಲ, ಉಪದ್ರವ.

घोड़सार, घोड़साल–स्त्री.दे.'घुड़साल' ।

घोड़ा– पु अश्व, बंदूकका खटका, शतरंजका एक मोहरा । ಕುದುರೆ, ಅಶ್ವ, ಬಂದೂಕಿನ ಕುದುರೆ, ಚದುರಂಗದ ಒಂದು ಬಂದು.

ಲಾಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಯುವಗಳನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೊರಳಿಸುವದು.

—लेना=जम्हाई के साथ अंगोंको फैलाना। ಮೈ ಮುರಿ ಅಥವಾ ಆಕಳಿಸುತ್ತ ದೇಹವನ್ನು ಹೊರಳಿಸು ಅಥವಾ ಮಣಿಸು.

अँगडाना–अक्रि अँगडाई लेना। ಮೈ ಮುರಿ, ಆಲಸ್ಯ ಹೋಗಲಾಡಿಸು.

अंगण– पु दे 'आगन'।

अगद– पु बाजूबंद, बालिपुत्र। ವಂಕಿ, ಬಲಿಯ ಮಗ.

अंगना– स्त्री सुंदरी। ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀ.

अगभंग– पु किसी अंगका खंडन या हानी, हावभाव। ಅಂಗಭಂಗ, ಯಾವದೊಂದು ಅವಯುವದ ಹಾನಿ ಅಥವಾ ಮುರಿಯುವಿಕೆ, ಬೆಡಗು, ಹಾವಭಾವ. वि अपाहिज। ಅಂಗಹೀನ.

अगभंगी–स्त्री. हावभाव। ಹಾವಭಾವ, ಮುಗ್ಧ ಮಾಡುವ ನಟನೆ, ಥಳುಕು.

अँगरखा, अँगा– पु अचकन। ಉದ್ದ ಅಂಗಿ, ನಿಲುವಂಗಿ.

अँगरा–पु जलता हुआ कोयला। ಬೆಂಕಿ, ಕೆಂಡ.

अंगराग–पु चंदन, केसर आदिका लेप। ಚಂದನ, ಕೇಶರ ಮುಂತಾದ ಸುಗಂಧಿತ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಲೇಪ.

अँगराना– पु दे 'अँगड़ाना'।

अँगरी– स्त्री कवच। ಕವಚ.

अगरेज़– पु इंग्लैंडका निवासी। ಆಂಗ್ಲ ದೇಶದವ, ಇಂಗ್ಲಿಷ.

अंगरेज़ी– वि इंग्लैंडका। ಇಂಗ್ಲಂಡ ದೇಶದ पु अंगरेज़ोंकी भाषा। ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆ.

अंगलेट– पु देहकी रचना। ಶರೀರದ ರಚನೆ, ಮೈ ಕಟ್ಟು

अंगवना– सक्रि सहना, सिरपर लेना। ಸಹಿಸು, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸು, ಹೊಣೆ ಹೊರು, ಮೈಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು.

अंगविकृति– स्त्री अपस्मार या मृगी रोग। ಗರ್ಭಜ ವಾಯು, ಅಪಸ್ಮಾರ, ಹಿಸ್ಟೀರಿಯಾ

अंगविद्या–स्त्री सामुद्रिक विद्या। ಸಾಮುದ್ರಿಕ ವಿದ್ಯೆ.

अंगसिहरी– स्त्री कंपकंपी। ಕಂಪನ, ನಡುಕ, ಅಂಜಿಕೆ.

अंगा– पु दे 'अंगरखा'।

अंगार– पु जलता हुआ कोयला या कडा। ಬೆಂಕಿ, ಕೆಂಡ.

—उगलना=क्रोधमें आकर कठोर वचन बोलना। ಸಿಟ್ಟಿನ ಭರದಲ್ಲಿ ಕಟುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡು.

अंगारक–पु मंगल ग्रह। ಮಂಗಳ ಗ್ರಹ.

अंगारा– पु दे 'अंगार'।

अँगारी– स्त्री ईखके सिरपरका पत्तेवाला भाग, अंगारा, अँगीठी। ಕಬ್ಬಿನ ಸೋಗೆ, ಕಬ್ಬಿನ ಉದ್ದವಾದ ಎಲೆ, ಕೆಂಡ, ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಕೆ.

अंगिका, अँगिया– स्त्री. चोली। ಕುಪ್ಪಸ,

च

चंक– वि. तमाम, कुल । ಎಲ್ಲ, ಪೂರ್ಣ, ಸಮಸ್ತ, ಇಡೀ, ಪೂರಾ.

चंग– स्त्री. गुड्डी, एक तरहका बाजा, गंजीफे का एक रंग । ಗಾಳಿಪಟ, ಪತಂಗ, ಒಂದು ತರದ ವಾದ್ಯ, ಗಂಜೀಪಿನ ಒಂದು ಬಣ್ಣ.

—चढ़ना = जोरों की बातें होना । ಆವೇಶಪೂರಿತವಾದ ಮಾತುಗ ಳಾಗು.

चंगना= सक्रि खींचना, कसना । ಎಳೆ, ಜಗ್ಗು, ಬಿಗಿ.

चंगा– वि. स्वस्थ, अच्छा, पुष्ट । ಸ್ವಸ್ಥ, ನಿರೋಗಿ, ವಾಸಿಯಾದ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಸುಂದರ, ನಿರ್ಮಲ.

चगु, चंगुल– पु पंजा, अंगुलियो की पकड । ನಖ, ಪಂಜ, ಮೃಗ, ಪಕ್ಷಿ ಗಳ ಕೊಂಕುಗುರು, ಮುಷ್ಟಿ.

चँगेर, चँगेरी, चँगेली– स्त्री. बाँसकी चौडी टोकरी, फूल रखनेकी डिबिया, झूला, मसक । ಅಗಲವಾದ ಬಿದಿರ ಬುಟ್ಟಿ, ಕುಕ್ಕೆ, ಹೂವಿನ ಬುಟ್ಟಿ, ಹೂಪಾತ್ರೆ, ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಜೋ-ಕಾಲಿ, ಪಕಾಲಿ, ಚರ್ಮದ ಬುದ್ದಲಿ.

चंच– पु. दे. ' चंचु ' ।

चंचरी–स्त्री. फाग इत्यादिके गीत,पानीका भँवर, भ्रमरी, एक छंद । ಕಾಮನ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಹಾಡು, ನೀರಿ ನ ಸುಳಿ, ಹೆಣ್ಣು ಭ್ರಮರ, ಒಂದು ಛಂದಸ್ಸು.

चंचरीक–पु. भ्रमर । ಭ್ರಮರ,ಗುಂಗೀ ಹುಳ.

चंचल–वि. अस्थिर । ಅಸ್ಥಿರ,ಚಂಚಲ.

चंचला–स्त्री. बिजली,लक्ष्मी । ಮಿಂಚು, ಲಕ್ಷ್ಮಿ. वि. चंचल । ಅಸ್ಥಿರ, ಚಂಚಲ.

चचलताई, चचलाई– स्त्री चंचलता । ಅಸ್ಥಿರತೆ, ಚಂಚಲತೆ,

चचा–पु. घासका पुतला । ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಅಂಜಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಹು-ಲ್ಲಿನ ಮೂರ್ತಿ.

चंचु– स्त्री. चोंच । ಚುಂಚು, ಕೊಕ್ಕೆ. पु. मृग, एरंड । ಚಿಗರೆ, ಜಿಂಕೆ, ಔಡಲ ಗಿಡ.

चंचोरना–सक्रि दाँतोंसे दबाकर चूसना । ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಹೀರು.

चंट– वि. चालाक, धूर्त । ಧೂರ್ತ, ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಚತುರ.

चंड–वि. तीक्ष्ण, उग्र, कठोर । ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಉಗ್ರ, ಘೋರ, ಪ್ರಬಲ,ಕಠೋರ, ಭಯಂಕರ.

चंडता–स्त्री. तीक्ष्णता, प्रताप । ತೀಕ್ಷ್ಣತೆ, ಉಗ್ರತನ, ಪ್ರತಾಪ, ಬಲ.

चँडाई– स्त्री. शीघ्रता, अत्याचार । ಗಡಿ ಬಿಡಿ, ಆತುರತೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ.

चंडू–पु. अफीमसे बनी हुआ एक मादक पदार्थ । ಅಫೀಮಿನಿಂದ ತಯಾರಾ

ಕಂಚುರಿ, ಬಾಡಿ.

अंगीठा– पु. अंगीठी स्त्री. गोरसी, आग रखनेका वर्तन। ಅಗ್ನಿಷ್ಟಿಕೆ, ಕುಮುಟಿ

अंगीठी– स्त्री 'अंगीठा' का अल्प रूप।

अंगुर– पु दे 'अंगुल'।

अंगुरी– स्त्री दे 'अंगुली'।

अंगुल–पु अेक उंगली के बराबर नाप। ಅಂಗುಲ, ಒಂದು ಬೆರಳಿನ ಅಳತೆ.

अंगुलित्राण– पु. गोहके चमड़ेका बना हुआ दस्ताना। ಅಂಗುಲಿತ್ರಾಣ, ನೂಜೊತ್ತು.

अंगुली– स्त्री उंगली। ಬೆರಳು.

—उठाना = दोष देना। ಹೆಸರು ಇಡು, ದೋಷ ಹಚ್ಚು.

अंगुश्त– पु. उंगली। ಬೆರಳು.

अंगुश्तनुमाई–स्त्री. किसीकी ओर उंगली उठाना। ದೂಷಣ, ಲಾಂಛನ, ಕಲಂಕ ಹಚ್ಚುವದು, ದೋಷಾರೋಪಣೆ.

अंगुश्तरी– स्त्री अंगूठी। ಉಂಗುರ, ಮುದ್ರಿಕೆ.

अंगुश्ताना–पु उंगलीपर पहननेकी पीतलकी टोपी, आरसी, मुंदरी। ಅಂಗುತ್ರಾಣ, ನೂಜೊತ್ತು, ಉಂಗುರ.

अंगुसी– स्त्री. हलका फाल, सुनारकी फुंकनी। ನೇಗಿಲ ಹಲ್ಲು, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ (ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ ಪತ್ತಾರ) ಊದುಗೊಳವೆ.

अँगूठा–पु. नर्नीके पानकी मोटी उंगली। ಹೆಬ್ಬೆರಳು.

—चूसना = खुशामद करना। ಮುಖ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡು, ಸೇವೆ ಮಾಡು.

—दिखाना=अस्वीकार करना, चिढ़ाना। ಅಲ್ಲಗಳೆ, ಮೊದಲು ಕೊಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಡದಿರು, ಕೆಣಕು.

अँगूठी– स्त्री. छल्ला, मुँदरी। ಉಂಗುರ.

अंगूर– पु. दाख, भरते हुए घावमें दिखाई देनेवाले घावके छोटे छोटे नये दाने। ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಗಾಯವು ಮಾಯುವಾಗ ಕಾಣುವ ರಕ್ತಾಣುಗಳು.

अंगूरी– स्त्री. अंगूर की बनी मदिरा। ದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಸೆರೆ. वि अंगूरका बना, अंगूर के रंगका। ತಿಳಿ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ, ದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಬಣ್ಣದ. पु. हल्का हरा रंग। ತಿಳಿ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ.

अँगेजना–सक्रि सहना, स्वीकार करना। ಸಹಿಸು, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು, ಮೈಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು.

अँगेठी– स्त्री. दे 'अँगीठी'।

अँगेरना– सक्रि. दे 'अँगेजना'।

अँगोछना–अक्रि. कपड़े से बदन पोंछना। ಮೈ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳು, ಟಾವೆಲ್ಲಿನಿಂದ ಮೈ ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳು.

अँगोछा– पु तौलिया। ಅಂಗವಸ್ತ್ರ, ಟಾವೆಲ್ಲು, ವಂಚೆ, ಉಪವಸ್ತ್ರ.

अँगोछी– स्त्री. 'अंगोछा' का अल्प रूप।

अँगोरा–पु मच्छर। ಸೊಳ್ಳೆ, ಗುಂಗಾಡು.

अँगौणा– पु देवताको अर्पण करने के लिये निकाला हुआ पदार्थ। ನೈವೇದ್ಯ, ಪ್ರಸಾದ.

चढ़ावा बढ़ावा देना= प्रोत्साहित करना। ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸು,ಉತ್ತೇಜನಕೊಡು.

चतुर– वि. प्रवीण, फुरतीला, धूर्त, वक्रगामी। ಪ್ರವೀಣ, ಚತುರ, ಗಟ್ಟಿಗ, ಉತ್ಸಾಹಿತ, ಧೂರ್ತ, ಕುಟಿಲ, ವಕ್ರಗಾಮಿ.

चतुरई, चतुरता– स्त्री. चतुराई, होशियारी। ಚತುರತನ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ಧೂರ್ತತನ, ಕುಟಿಲತೆ.

चतुराई– स्त्री. चतुरापन–पु दे 'चतुरई'।

चतुर्दिक– पु चारों दिशाएँ। ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳು. क्रिवि चारों ओर। ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಗೆ.

चद्दरा– स्त्री. दे. ' चादर '।

चद्दर– स्त्री. धातुका लंबा चौड़ा पत्थर, चादर, एक तरहकी तोप। ಲೋಹದ ಹರವಾದ ದೊಡ್ಡ ತುಂಡು, ಚಾದರ, ಹೊದಿಕೆ, ಒಂದು ತರದ ತೋಪು.

चनकना, चनखना– अक्रि चटकना, नाराज होना। ಒಡೆ,ಬಿರಿ,'ಚಟ್' ಎನ್ನು, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಕ್ರುದ್ಧನಾಗು, ರೇಗು.

चनवर– पु. चौंर। ಛತ್ರ

चना– पु. एक अन्न। ಕಡಲೆ.

चपकन– स्त्री. एक लंबा पहेनावा। ಒಂದು ಉದ್ದವಾದ ಉಡಿಗೆ.

चपकना,चपटना–अक्रि.दे. 'चिपकना'।

चपकाना– सक्रि. दे. ' चिपकाना '।

चपटा– वि. चिपटा, दबा हुआ। ಚಪ್ಪಟೆಯಾದ, ಸಮತಲ, ಸಪಾಟ, ಒತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ.

चपटी– स्त्री. चुटकी, ताली, एक क्रीडा। ಚಿಟಿಕೆ,ಚಪ್ಪಾಳೆ,ಒಂದು ಹುಳು.

चपडा– पु. साफ की हुई लाख। ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿದ ಅರಗು, ಶುದ್ಧ ಅರಗು.

चपत–स्त्री. तमाचा, हानि। ಹೊಡೆತ, ಏಟು, ತಪರಾಕು, ಹಾನಿ, ನಷ್ಟ.

चपना– अक्रि. दबना, लज्जित होना, चौपट होना। ಒತ್ತಲ್ಪಡು, ತಗ್ಗು, ದಬ್ಬಲ್ಪಡು, ಕುಗ್ಗು, ನಾಚು,ಲಜ್ಜಿತನಾಗು, ಹಾಳಾಗು, ನಾಶವಾಗು.

चपनी– स्त्री. छोटी छिछली कटोरी, कमंडल, ढपना, घुटनेकी हड्डी। ಹಣತೆ, ಕಮಂಡಲು, ಬಟ್ಟಲು, ಮುಚ್ಚಳ, ಮೊಣಕಾಲು ಚಿಪ್ಪು.

चपरना– सक्रि सानना, मिलाना। ನಾದು, ಕೂಡಿಸು. अक्रि. शीघ्रता करना। ತ್ವರೆ ಮಾಡು, ಅವಸರ ಮಾಡು.

चपरा– क्रिवि. तुरंत। ಕೂಡಲೇ, ತಟ್ಟನೆ. वि. झूठा। ಸುಳ್ಳು.

चपरास– स्त्री. पीतल आदिकी पट्टी, बिल्ला। ಹಿತ್ತಾಳೆ ಮುಂತಾದ ಲೋಹದ ಪಟ್ಟಿ, ನೌಕರರ ಪಟ್ಟಿ,ಜವಾನರ ಬಿಲ್ಲೆ.

चपरासी– पु. सिपाही। ಜವಾನ, ಸಿಪಾಯಿ.

चपरि– क्रिवि. तेजीसे। ವೇಗವಾಗಿ, ಕೂಡಲೆ.

अंघडा– पु पैरमें पहनने का काँसे का छल्ला। ಕಾಲುಂಗರ.

अंघस– पु पाप। ಪಾಪ, ಪಾತಕ.

अंघिया–स्त्री दे 'अँगिया'। आटा छानने की छलनी। ನಣ್ಣ ಜಾಣಿಗೆ,ಜರಡಿ, ಹಿಟ್ಟಿನ ಜಲ್ಲಡಿ.

अंघ्रि– पु पैर, चरण। ಕಾಲು, ಪಾದ, ಚರಣ.

अँचरा–पु अंचल, पल्ला।ಸೆರಗು,ಅಂಚು, ಪದರು, ಪಟಲ.

अंचल–पु साडीका छोर,पल्ला, किनारा। ಸೀರೆಯ ಸೆರಗು, ಅಂಚು, ಉಡಿ, ದಂಡೆ.

—बांधना = संकल्प करना। ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡು, ದೃಢ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡು.

—पकडना = आश्रय देना। ಆಶ್ರಯ ಕೊಡು.

—धन=प्यारा पुत्र। ಪ್ರೇಮದ ಮಗು.

अँचवना, अचवना– सक्रि आचमन करना, पीना, हाथ धोना। ಆಚಮನ ಮಾಡು, ನೀರು ಕುಡಿ, ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳು.

अंछर– पु अक्षर, मंत्र, अेक मुखरोग। ಅಕ್ಷರ, ಮಂತ್ರ, ಒಂದು ಮುಖ ರೋಗ, ಬಾಯಿ ಹುಣ್ಣು.

अंजन– पु काजल, लेप, रात्रि, नदी। ಕಾಡಿಗೆ,ಮಸಿ,ರಾತ್ರಿ ಕಪ್ಪು,ಲೇಪ, ರಾತ್ರಿ, ನದಿ.

अंजनहारी–स्त्री आखके पलक के पासकी फुंसी, गुहेरी, भृंगी कीड़ा। ಕಣ್ಣು ಚಿಟ್ಟೆ ರೆಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಏಳುವ ಕುರು, ಕುಂಬಾರ ಹುಳು.

अंजना–स्त्री हनुमानजीकी माता,बिल्ली। ಅಂಜನಾದೇವಿ, ಹನುಮಂತನ ತಾಯಿ, ಕಣ್ಣು ಚಿಟ್ಟೆ.

अंजनी–स्त्री हनुमानजीकी माता, गुहेरी। ಹನುಮಂತನ ತಾಯಿ, ಕಣ್ಣು ಚಿಟ್ಟೆ.

अजर-पंजर– पु देहकी ठठरी। ಅಸ್ಥಿ ಪಂಜರ, ಎಲುವಿನ ಹಂದರ.

अंजरि,अंजलि, अंजली–स्त्री. दोनो हथेलियोंके मिलानेसे बनाया हुआ गढा। ಬೊಗಸೆ.

अँजवाना, अँजाना– सक्रि. अंजन लगवाना। ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು, ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಸು

अँजसा–क्रिवि जल्दीसे। ಬೇಗನೆ,ಶೀಘ್ರವಾಗಿ.

अंजाम– पु फल, नतीजा। ಕೊನೆ, ಸಮಾಪ್ತಿ, ಪರಿಣಾಮ, ಫಲ.

— करना या देना = पूरा करना,खतम करना। ಪೂರ್ಣಮಾಡು,ಮುಗಿಸು, ಕೊನೆಗಾಣಿಸು, ಪೂರೈಸು.

अंजीर–पु एक मेवा। ಅಂಜೀರ ಹಣ್ಣು.

अंजुमन– पु सभा, मंडली। ಮಂಡಲ, ಸಂಸ್ಥೆ, ಪರಿಷತ್ತು, ಸಭೆ.

अँजुरी, अंजुलि, अँजुली– स्त्री दे 'अंजलि'।

अँजोरना– सक्रि बटोरना, प्रकाशित करना। ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, ಕಸಿದು

नेका यंत्र, झगडे या बखेड़ेका काम, उखकी कल । ಚರಕ, ರಾಟೆ, ಗಾಳಿ ಯಂತ್ರ, ನೂಲು ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರ, ಜಗಳ ಅಥವಾ ಗೊಂದ ಲವುಳ್ಳ ಕೆಲಸ, ಗಾಣ.

चरखी– छोटा चरखा, गड़ारी, पहिये जैसी वस्तु । ಚಿಕ್ಕ ರಾಟೆ, ನೂಲು ಸುತ್ತುವ ರಾಟೆ, ಗಾಲಿಯಂತೆ ತಿರು ಗುವ ವಸ್ತು.

चरचना–सक्रि. ताड़ लेना, पोतना । ತಿಳ ಕೊಳ್ಳು, ಊಹೆ ಮಾಡು, ಬಳಿ, ಲೇಪಿಸು.

चरचरा–वि. जल्दी चिढ़नेवाला । ಬೇಗ ನೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳುವವ, ಕ್ರೋಧಿ.

चरचराना– अक्रि. चरचर चब्द करते हुए टूटना या जलना, घावका सूखकर पीड़ा उत्पन्न करना । 'ಚರ್ ಚರ್' ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ ಮುರಿ ಅಥವಾ ಸುಡು, ಗಾಯವು ಒಣಗಿ ನೋವು ಆಗು.

चरचा– स्त्री. चर्चा । ಚರ್ಚೆ, ವಾದ ವಿವಾದ, ಸಂಭಾಷಣೆ.

चरचारी– निंदक । ನಿಂದೆಮಾಡುವವ.

चरजना– सक्रि. बहकाना । ಮರುಳು ಮಾಡು, ನಡತೆಗೆಡಿಸು. अक्रि, अंदाज लगाना । ಅಂದಾಜು ಮಾ- ಡು, ಊಹೆ ಮಾಡು.

चरण,चरन– पु. पैर, पाद, छंदका पद, चतुर्थांश, बडोंका संग, किरण । ಕಾಲು, ಪಾದ, ನುಡಿ, ಚರಣ, ಪದ್ಯದ ಸಾಲು, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾ- ಗ, ದೊಡ್ಡವರ ಸಂಗತಿ, ಕಿರಣ.

चरना– अक्रि चलना । ನಡೆದಾಡು, ನಡೆ, ತಿರುಗಾಡು. सक्रि. घूम घूम कर चारा खाना । ಮೇಯು, ತಿರು ಗಾಡಿ ಮೇವು ತಿನ್ನು. पु. धोती का अछा । ಕಚ್ಚೆ, ಚಡ್ಡಿ.

चरनि– स्त्री. गति, चाल । ಗತಿ,ನಡತೆ.

चरनी– स्त्री. चरी, चारा, वह नॉद जिससे पशुओंको चारा दिया जाता है । ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ಗದ್ದೆ, ಮೇ- ವು, ಹಟ್ಟಿಹಣೆ, ಗೋದಲಿ, ಮೇವು ತಿನ್ನಿಸುವ ತೊಟ್ಟಿ.

चरपट– पु. चपत, थप्पड, उचक्का । ಹೊಡೆತ, ಏಟು, ತಪರಾಕು,ಏನಾ ದರೂ ದೋಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗು ವವ, ಕಳ್ಳ, ರಕ್ತ.

चरपर, चरपरा– वि. तीखा, चटपटा, तीव्र । ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಒಗರು, ಕಾರ, ಹುಳಿ, ತೀವ್ರ.

चरफराना– अक्रि. तड़फड़ाना, व्याकुल होना । ಕಳವಳಗೊಳ್ಳು, ವ್ಯಾಕುಲ ನಾಗು, ತಳಮಳಿಸು.

चरब– वि. तीक्ष्ण, तीखा, चिकना । ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಹುಳಿ, ಒಗರು, ನುಣು ಪಾದ, ಜಿಡ್ಡಾದ.

चरबन– पु. चबेना । ಹುರಿಗಾಳು.

चरवाँक, चरवाक– वि. चतुर, निडर, चंचल । ಚತುರ, ಜಾಣ,ನಿರ್ಭಯ, ದಿಟ್ಟ, ಚಂಚಲ.

ಕೊಳ್ಳು, ಪ್ರಕಾಶಿತ ಮಾಡು.

अँजोरी–स्त्री.प्रकाश, चाँदनी। ಪ್ರಕಾಶ, ಬೆಳದಿಂಗಳು.

अझा– पु अनध्याय, लोप। ಬಿಡುವು, ರಜೆ, ಲೋಪ.

अंटना– अक्रि समाना या भर जाना, काफी होना। ಹಿಡಿಸು, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕೂಡ್ರು, ಸರಿಯಾಗಿರು, ಸಾಕಷ್ಟಾಗು, ಇಂಬಾಗು, ತುಂಬು, ಸಾಕಾಗು.

अंटा– पु. बड़ी गोली, सूतका लच्छा, विलियर्ड खेल। ದೊಡ್ಡ ಗೋಲಿ, ದಾರದ ಉಂಡೆ, ಬಿಲಿಯರ್ಡ ಆಟ.

अंटागुडगुड–वि उन्मत्त। ಅಮಲೇರಿದ, ಮೈ ಮರೆತ.

अंटाघर– पु. विलियर्ड खेलने का घर। ಬಿಲಿಯರ್ಡ ಆಡುವ ಸ್ಥಳ.

अटाचित– क्रिवि. पीठके बल, स्तंभित। ಮುಖ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವದು, ಅಂಗಾತ, ಚಕಿತ, ಬೆರಗಾದ.

अँटिया–स्त्री गँठिया, लच्छी। ಹುಲ್ಲು, ಸೊಪ್ಪು, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕಂತೆ, ಪೆಂಡಿ, ಹೊರೆ, ದಾರದ ಉಂಡೆ.

अँटियाना–सक्रि. गायब करना, लपेटना, उंगलियोंके बीच छिपाना। ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡು, ಗಿಳಂಕೃತ ಮಾಡು, ಅಡಗಿಸು, ಸುತ್ತು, ಗಂಟು ಕಟ್ಟು, ಬೆರಳುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸು.

अंटी–स्त्री.उंगलियोंके बीचकी घाई, गाँठ, लच्छी, शरारत। ಬೆರಳು ಸಂದು, ಗಂಟು, ದಾರದ ಉಂಡೆ, ಕಿವಿ ಮುರು, ದುಷ್ಟತನ.

—मारना=गायब करना, चोरी करना। ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು, ತುಡುಗು ಮಾಡು, ಕಳವು ಮಾಡು, ಎತ್ತಿ ಹಾಕು.

अंटौतल–पु बैल की आँखपर बाँधा हुआ ढपना या पट्टी। ಎತ್ತು ಅಥವಾ ಕುದುರೆಗಳ ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟುವ ಪಟ್ಟಿ, ಕಣ್ಣು ಕಪ್ಪಲಿ.

अंठई–स्त्री एक छोटा कीड़ा। ತೊಣಚಿ, ಉಣ್ಣೆ.

अंठी–स्त्री गुठली। ಬೀಜ, ಗೊರಟು. ವಾಟೆ.

अंड– पु. अंडा, अंटकोश, दुनियाँ, एरंड, कस्तूरी। ತತ್ತಿ, ಅಂಡಕೋಶ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ, ಜಗತ್ತು, ಔಡಲ ಗಿಡ, ಕಸ್ತೂರಿ.

अंडकटाह– पु दुनियाँ। ವಿಶ್ವ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ.

अंडबंड–स्त्री अनाप शनाप बात। ಪ್ರಲಾಪ, ವಿಸಂಗತ ಭಾಷಣ, ಗೊತ್ತು ಗುರಿಯಿಲ್ಲದ ಮಾತು, ಅಸಂಬದ್ಧವಾದ ಮಾತು. वि असंबद्ध। ಅಸಂಬದ್ಧ, ವಿಸಂಗತ, ಯದ್ವಾತದ್ವಾ.

अंडरना– अक्रि असकी बाल फूटना।

ವೃಕ್ಷ.

दोल, दोला– पु. झूला, डोली । ಜೋಕಾಲಿ, ಡೋಲಿ.

दोलायमान– वि. हिलता हुआ । ಅಲ್ಲಾಡುವ.

दोश– पु. कंधा । ಹೆಗಲು.

दोशंवा– पु सोमवार । ಸೋಮವಾರ.

दोस– पु दोष, त्रुटि । ದೋಷ, ಕಲಂಕ.

दोसाला– वि दो वर्ष का । ಎರಡು ವರುಷದ.

दोस्त– पु. मित्र । ಮಿತ್ರ, ಗೆಳೆಯ

दोस्ताना– पु दोस्ती। ಸ್ನೇಹ, ಗೆಳೆತನ. वि मित्रता सबंधी । ಗೆಳೆತನದ ಸಂಬಂಧದ.

दोस्ती– स्त्री. मित्रता। ಗೆಳೆತನ,ಸ್ನೇಹ, ಮೈತ್ರಿ.

दोहगा– स्त्री. रखी हुयी स्त्री । ಇಟ್ಟು-ಕೊಂಡವಳು, ಉಪ ಪತ್ನಿ.

दोहता– पु. नाती.। ಮಗಳ ಮಗ, ದೌಹಿತ್ರ.

दोहत्थड़– पु. दोनों हाथो से मारा हुआ थप्पड़। ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಹೊಡೆದ ಹೊಡೆತ

दोहद– स्त्री. गर्भिणी की इच्छा, गर्भ का चिह्न, गर्भ । ಗರ್ಭಿಣಿಯ ಬಯಕೆ, ಗರ್ಭದ ಚಿಹ್ನೆ, ಗರ್ಭ.

दोहन– पु. दुहने का पात्र या कार्य । ಹಾಲು ಹಿಂಡುವ ಪಾತ್ರೆ, ಹಾಲು ಹಿಂಡುವ ಕಾರ್ಯ.

दोहना– सक्रि. दे ‘ दुहना ’।

दोहनी, दोहिनी– स्त्री दूध दुहने की हॉडी। ಹಾಲು ಹಿಂಡುವ ಪಾತ್ರೆ.

दोहर– स्त्री दो परतो की चादर । ಎರಡು ಪದರಿನ ಚಾದರ, ಎರಡು ಮಡಿಕೆಯ ದುಪ್ಪಟಿ.

दोहरा– वि दो तहोवाला, द्विगुणित । ಎರಡು ಪದರಿನ, ಎರಡು ಮಡಿ-ಕೆಯ, ದ್ವಿಗುಣಿತ.

दोहराना– सक्रि. दे. ‘ दुहराना ’।

दोहा– पु दो चरण का एक पद्य । ದ್ವಿಪದಿ, ಎರಡು ಚರಣಗಳ ಪದ್ಯ.

दोहाई– स्त्री दे. ‘ दुहाई ’।

दोहाग– पु दुर्भाग्य, द्रोह । ದುರ್ಭಾಗ್ಯ, ದ್ರೋಹ.

दोहिता– पु. लड़की का लड़का। ಮಗಳ ಮಗ, ದೌಹಿತ್ರ.

दौं– अव्य. कौन जाने, तो, या । ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು, ಆದರೆ, ಅಥವಾ ಒಂದು ವೇಳೆ. स्त्री दे. ‘ दौ ’।

दौकना– अक्रि. चमकना । ಹೊಳೆ, ಪ್ರಕಾಶಿಸು.

दौचना– सक्रि. दबाव से लेना । ಒತ್ತಾಯ ಅಥವಾ ಆಗ್ರಹದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು, ದೋಚಿಕೊಳ್ಳು.

दौरी– स्त्री. दे. ‘ दॅवरी ’।

दौ– स्त्री. संताप, वनाग्नि । ಸಂತಾಪ, ವನಾಗ್ನಿ, ದಾವಾನಲ.

दौड– स्त्री. शीघ्रगमन, धावा, वेग। ಓಟ, ಪಾಡು, ದಾಳಿ, ವೇಗ.

ತೆನೆ ಬರು, ತೆನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಳು ಹುಟ್ಟು.

अंडस–स्त्री असुविधा, कठिनाई। ಕಷ್ಟ, ಸಂಕಟ, ತೊಂದರೆ.

अंडा– पु वह गोला जिसमेंसे पक्षियोंके बच्चे निकलते हैं,देह। ತತ್ತಿ,ಮೊಟ್ಟೆ, ದೇಹ.

अंडी– स्त्री एरंडका पेड़, एक तरहका कपड़ा। ಹರಳು ಗಿಡ, ಔಡಲ ಗಿಡ, ಒಂದು ತರದ ರೇಶ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರ (ಬಟ್ಟೆ)

अंडुआ, अंडुवा– पु बाधिया न किया हुआ पशु। ಹೋರಿ, ಗೂಳಿ, ಬೀಜ ಹೊಡೆಯದ ಪಶು

अंडुआना–अक्रि नपुंसक करना(पशुको)। ಹೋರಿಯ ಬೀಜ ಹೊಡೆ, ಕಸಿ ಮಾಡು, ನಪುಂಸಕವಾಗಿ ಮಾಡು.

अंडू– पु अंडुआ। ಗೂಳಿ, ಹೋರಿ, ಅಂಡವೃದ್ಧಿಯಾದ ಪಶು.

अंडैल–स्त्री वि अंडेवाली। ತತ್ತಿ ಇಡುವ, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತತ್ತಿಗಳುಳ್ಳ.

अंत– पु सीमा, मृत्यु,आखिर, नतीजा। ಸೀಮೆ, ಮೇರೆ, ಮೃತ್ಯು, ಕೊನೆ, ಅಂತ, ಫಲ, ಪರಿಣಾಮ

अतवाई– वि दग़ावाज़। ವಿಶ್ವಾಸ ಘಾತಕ, ಮೋಸಗಾರ.

अँतडी–स्त्री आँत। ಕರಳು.

—**जलना** = भूखसे व्याकुल होना। ಅತಿಶಯ ಹಸಿವೆಯಾಗು, ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನೋವಾಗು.

अंतरजामी–पु अंतर्यामी, ईश्वर। ಅಂತರ್ಯಾಮಿ, ಈಶ್ವರ, ಪರಮಾತ್ಮ.

अँतरा– क्रिवि मध्य, अतिरिक्त,निकट। ನಡುವಿನ, ಅತಿರಿಕ್ತವಾದ, ಬೇರೆ, ಹೊರ್ತಾಗಿ, ಸಮೀಪ. पु मध्य का पद। ಮಧ್ಯ ಪದ,ಹಾಡಿನ ಚರಣ, वि नागा देकर आनेवाला। ದಿನ ಬಿಟ್ಟು ದಿನ ಬರುವ, ಎಡೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರುವ.

अतरीप–पु ज़मीनका वह पतला नुकीला हिस्सा जो समुद्र में दूर तक चला गया हो। ಭೂಶಿರ.

अंतरीय– वि भीतरका। ಒಳಗಿನ पु अधोवस्त्र। ಪಂಜೆ.

अंतरौटा– पु साड़ीके नीचे पहननेका वस्त्र,अस्तर। ಸೀರೆಯ ಒಳಗೆ ಉಡುವ ವಸ್ತ್ರ, ಹೆಂಗಸರ ಒಳ ಉಡುಪು, ಅಸ್ತರ

अंतर्गत–वि शामिल, भीतर आया हुआ, गुप्त। ಕೂಡಿದ, ಒಳಸೇರಿದ, ಅಡಕವಾದ, ಅಂತರ್ಗತ.

अंतर्वेगी ज्वर– पु विषमज्वर। ವಿಷಮ ಜ್ವರ.

अतर्वेद–पु गंगा यमुनाके बीचका देश, दोआब। ಗಂಗೆ ಯಮುನೆಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರದೇಶ, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ್ತ, ದುಆಬ.

अंतर्वेदी– वि गंगा यमुनाके बीचके प्रदेशमें रहनेवाला। ಗಂಗೆ ಯಮುನೆಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವ.

ಯೊತ್ತುವವ, ಬೆಂಕಿ ಊದುವವ.

धौंकी– स्त्री दे 'धौंकनी'।

धौंज, धौंजन– स्त्री. व्याकुलता, दौड़धूप। ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ಗಾಬರಿ, ಓಡಾಟ, ಪ್ರಯತ್ನ.

धौंजना– अक्रि. धावना। ಓಡು, ಪ್ರಯತ್ನಿಸು. सक्रि कुचलना। ತುಳಿ, ಮೆಟ್ಟು.

धौंताल– वि चालाक, साहसी, हट्टाकट्टा। ಚತುರ, ಧೂರ್ತ, ಸಾಹಸಿ, ಬಲಿಷ್ಟ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟ.

धौंस– स्त्री. धमकी, धाक, भुलावा। ಬೆದರಿಕೆ, ಗದರಿಕೆ, ಆಟೋಪ, ಮೋಸ.

धौंसना– सक्रि. डपटना, पीटना, दवाना, दंड देना। ಬೆದರಿಸು, ಗದರಿಸು,ಹೊಡೆ,ಅಂಜಿಸು,ಶಿಕ್ಷಿಸು

धौंसपट्टी– स्त्री. धोखा। ಮೋಸ, ರಕ್ಮಕನ.

धौंसा– पु. डंका, सामर्थ्य। ನಗಾರಿ, ಭೇರಿ, ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

धौंसिया– पु धौंस जमानेवाला, नगाड़ा वजानेवाला। ಬೆದರಿಸುವವ, ಆಟೋಪ ತೋರಿಸುವವ, ಜಬರ್ದ-ಸ್ತನವ, ನಗಾರಿ ಬಾರಿಸುವವ.

धौत– त्रि. धोया हुआ, साफ। ತೊಳೆದ, ಒಗೆದ, ಮಡಿಮಾಡಿದ, ಶುಭ್ರ, ಸ್ವಚ್ಛ, ಬಿಳಿಯ.

धौर, धौरा– वि सफेद। ಶುಭ್ರ, ಬಿಳಿಯ.

धौरहर, धौराहर– पु दे 'धरहरा'।

धौरी– स्त्री सफेद गाय। ಬಿಳೀ ಬಣ್ಣದ ಆಕಳು.

धौरे– क्रिवि दे 'धोरे'।

धौल– वि सफेद। ಬಿಳಿಯ, ಶುಭ್ರ, ಧವಲ. स्त्री. तमाचा, हानि। ತಪರಾಕು, ಏಟು, ಹಾನಿ. पु. धरहरा। ಬುರುಜು, ಶಿಖರ, ಹೊಡೆ.

धौल धक्कड़, धौलधपड़– पु. उपद्रव। ಉಪದ್ರವ, ಗಲಾಟೆ.

धौलहर, धौलहरा–पु. दे 'धरहरा'।

धौला– वि. दे. 'धौर'।

धौलाई– स्त्री. सफेदी, उज्वलता। ಬಿಳುಪು, ಉಜ್ವಲತೆ.

ध्यान– पु विचार, ख्याल, बुद्धि, स्मृति, चित्त की एकाग्रता। ವಿಚಾರ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಗಮನ, ಬುದ್ಧಿ, ಸ್ಮೃತಿ, ಚಿಂತನೆ, ಧ್ಯಾನ, ಮನಸ್ಸಿನ ಏಕಾಗ್ರತೆ.

ध्येय– पु. लक्ष्य। ಧ್ಯೇಯ, ಗುರಿ.

ध्रुव– वि. दृढ़, स्थिर, अचल, पक्का, ठीक। ದೃಢವಾದ, ಸ್ಥಿರವಾದ, ನಿಶ್ಚಲವಾದ, ನಿಶ್ಚಯವಾದ. पु. एक तारा, पर्वत, आकाश, विष्णु, राजा उत्तानपाद का पुत्र। ಧ್ರುವ ನಕ್ಷತ್ರ, ಪರ್ವತ, ಆಕಾಶ, ವಿಷ್ಣು, ರಾಜಾ ಉತ್ತಾನಪಾದನ ಮಗ.

ध्वंस– पु. नाश। ನಾಶ, ಹಾಳು, ಧ್ವಂಸ.

ध्वंसक– पु. विनाशक। ವಿನಾಶಕ.

अंतर्शय्या– स्त्री. मृत्युशय्या, स्मशान। ಮೃತ್ಯುಶಯ್ಯೆ, ಸ್ಮಶಾನ.

अंतावरी–स्त्री आँतोंका समूह। ಕರುಳಿನ ಸಮೂಹ.

अंतिम–वि. सब से बाद का। ಕೊನೆಯ.

अंदर– क्रिवि भीतर। ಒಳಗೆ, ಒಳ ಮಗ್ಗಲು, ನಿಶ್ಚಯವಾದ ವೇಳೆಯ ಒಳಗಾಗಿ.

अँदरसा– पु एक मिठाइ । ಅನಾರಸ, ಒಂದು ಮಿಠಾಯಿ.

अंदरी,अंदरूनी–वि भीतरी। ಒಳಗಿನ, ಅಂತರಂಗದ, ಗುಪ್ತ.

अंदाज़, अंदाज़ा– पु अटकल,अनुमान। ಅನುಮಾನ, ಅಂದಾಜು, ತರ್ಕ, ಇಂಗಿತ, ಬೆಲೆಕಟ್ಟುವದು.

अंदाज़न–क्रिवि अंदाज़से। ಸುಮಾರು, ಅಂದಾಜಿನಿಂದ.

अंदाज़ा– पु. दे 'अंदाज़'।

अंदु, अदुक– पु हाथीके पैरका बंधन, पाजेब। ಆನೆಯ ಕಾಲು ಕಟ್ಟುವ ಸರಪಣಿ, ಕಾಲಂದುಗೆ, ಪೈಂಜಣ.

अंदेश,अंदेशा,अंदेसा– पु चिंता, संदेह, खटका, दुविधा। ಚಿಂತೆ, ಸಂಶಯ, ಹಾನಿ, ತೊಡಕು, ಮನದ ಹೊಯ್ದಾಟ

अंदोर– पु शोर, हलचल। ಮಕ್ಕಳ ಗೊಂದಲ, ಗದ್ದಲ, ಚೀರಾಟ.

अंदोह–पु शोक, चिंता, संदेह ।ಶೋಕ, ದುಃಖ, ಚಿಂತೆ, ಸಂದೇಹ, ಭಯ.

अंध–वि अंधा,अज्ञानी,काला। ಕುರುಡ, ಮೂರ್ಖ,ಅಜ್ಞಾನಿ,ಅಜಾಗರೂಕ, ಕಪ್ಪು. पु जल, अंधा आदमी। ಗೂಗೆ, ಕುರುಡ.

अंधक– पु अंधा व्यक्ति। ಕುರುಡ

अंध खोपडी– वि मूर्ख। ಮೂರ್ಖ, ಬುದ್ಧಿಹೀನ.

अंधड़– पु. तूफान। ಬಿರುಗಾಳಿ.

अंधर– पु आँधी, अँधेरा। ಬಿರುಗಾಳಿ, ಝುಂಝೂವಾತ, ಕತ್ತಲು.

अंधरा– पु अंधा। ಕುರುಡ ಮನುಷ್ಯ. वि अंधा। ಕುರುಡ, ನೇತ್ರಹೀನ.

अंधरी–स्त्री अंधी स्त्री। ಕುರುಡ ಹೆಂಗಸು, ಕುರುಡಿ.

अंधा– पु नेत्रहीन आदमी। ಕುರುಡ ಮನುಷ್ಯ. वि नेत्रहीन, मूर्ख। ಕುರುಡ, ಮೂರ್ಖ, ಬುದ್ಧಿಹೀನ. अंधेकी लकड़ी = एकमात्र सहारा। ಏಕಮಾತ್ರ ಆಧಾರ,ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಮಗ.

अंधाधुंध-स्त्री अंधेर,अन्याय। ಕಗ್ಗತ್ತಲೆ, ಹಾವಳಿ, ಅನ್ಯಾಯ, ಗೊಂದಲ. वि. विचारहीन। ವಿಚಾರ ಹೀನ. क्रिवि. बेरोकटोक। ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ.

अंधार– पु अँधेरा, जाल जिसमें भूसा इत्यादि भरा जाता है। ಕತ್ತಲು, ಹುಲ್ಲು, ಮೊಟ್ಟು ತುಂಬುವ ಬಲೆಯ ಚೀಲ, ಜಾಳಿಗೆ.

अंधारी–स्त्री दे 'अंधड़'।

अँधियार, अँधियारा– पु अँधेरा। ಕತ್ತ

ಚಂದನ, ಮೋದ, ಮೋಘ.

नदना– अक्रि आनंदित होना । ಆನಂದಿತನಾಗು, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು. स्त्री. पुत्री, लड़की । ಮಗಳು, ಪುತ್ರಿ, ಹುಡುಗಿ.

नंदलाल– पु श्रीकृष्ण । ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ನಂದನಕುಮಾರ.

नंदा–स्त्री आनंद देनेवाली, गौरी, ननद, एक कामधेनु । ಆನಂದ ಕೊಡುವವಳು, ಗೌರಿ, ಪಾರ್ವತಿ, ಗಂಡನ ತಂಗಿ, ಒಂದು ಕಾಮಧೇನು.

नंदी– पु. शिवका एक बैल, बरगदका पेड़ । ಶಿವನ ಒಂದು ಎತ್ತು, ನಂದಿ, ಆಲದ ಮರ.

नंदेऊ, नंदोई, नंदोसी– पु. ननदका पति । ನಾದಿನಿಯ ಗಂಡ, ಗಂಡನ ಸಹೋದರಿಯ ಗಂಡ

नंदोला– पु मिट्टी की बड़ी नाद । ಮಣ್ಣಿನ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರೆ.

नंबर– पु. संख्या, गिनती, गज । ಸಂಖ್ಯೆ, ಎಣಿಕೆ, ಗಜ, ವಾರು.

नंबरदार– पु एक तरहका जमींदार । ಒಂದು ತರದ ಜಮೀನುದಾರ, ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಪಟೇಲ, ಗೌಡ.

नंबरवार– क्रिवि सिलसिलेसे । ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಕ್ರಮಶಃ.

नंबरी– वि. प्रसिद्ध, नंबर लगा हुआ । ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಹೆಸರಾದ, ನಂಬರು ಪಡೆದ.

नंस– वि नष्ट । ನಷ್ಟ, ಹಾಳಾದ.

न– अव्य. नहीं, मत । ಇಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ, ಬೇಡ, ಕೂಡ.

नई– स्त्री. नदी । ನದಿ, ಹೊಳೆ वि नीतिज्ञ, नयी । ನೀತಿಜ್ಞ, ನೀತಿವಂತ, ಹೊಸ.

नउ–वि नया, नौ । ಹೊಸ, ಒಂಭತ್ತು.

नउआ– पु नाई । ನಾವಲಿಗ.

नउन– वि नत । ಬಾಗಿದ, ಮಣಿದ.

नउलि– वि. नया, ताजा । ಹೊಸ, ತಾಜಾ, ನವ.

नओढ, नओढा– स्त्री. नवविवाहिता स्त्री । ಹೊಸದಾಗಿ ಮದುವೆಯಾದವಳು, ಯುವತಿ.

नककटा– वि जिसकी नाक कटी हो, निर्लज्ज । ಮೂಗು ಕಳಕೊಂಡ, ಮೂಗು ಹರಕ, ಅವಮಾನಿತ, ನಿರ್ಲಜ್ಜ.

नकघिसनी–स्त्री. जमीनपर नाक रगड़ना, अति दीनता । ನೆಲದಮೇಲೆ ಮೂಗು ಎಳೆಯುವಿಕೆ, ಬಹಳ ದೈನ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವದು.

नकचढ़ा–वि बुरे स्वभावका । ಕೆಟ್ಟ ಸ್ವಭಾವದವ, ಮುಂಗೋಪಿ, ಸಿಡುಕ.

नकटा– पु नाककट । ಮೂಗು ಹರಕ. वि निर्लज्ज । ಮಾನಗೇಡಿ, ನಿರ್ಲಜ್ಜ.

नकड़ा– पु बैलों के नाक फूल जाने का एक रोग । ಎತ್ತುಗಳ ಮೂಗು ಬಾಯುವ ಒಂದು ರೋಗ.

नक़द– पु रोकड । ನಗದು ಹಣ,

ಲು, ಮಬ್ಬು वि अंधकारयुक्त। ಕತ್ತಲೆಯ.

अँधियारी– वि अँधियारा। ಕತ್ತಲೆಯ, पु आँखोपर बाधी जानेवाली पट्टी। ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟುವ ಪಟ್ಟಿ, ಕಣ್ಣು ಕಪ್ಪಡಿ

अंधेर– पु अन्याय, अनाचार। ಅನ್ಯಾಯ, ಬಲಾತ್ಕಾರ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ.

—करना = अन्याय करना। ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡು, ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡು.

अंधेरखाता– पु गड़बड़ हिसाव, अन्याय। ತಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕ, ಅನ್ಯಾಯ, ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಗಲಬಿಲಿ.

अँधेरा– पु अंधकार, उदासी। ಅಂಧಕಾರ, ಕತ್ತಲು, ಮಬ್ಬು, ಮಸಕಾಗಿ ಕಾಣುವದು, ಉದಾಸೀನತೆ वि अंधकार मय। ಕತ್ತಲಾದ, ಮಸಮಸಕಾಗಿ ಕಾಣುವ

अंधेरा-उजाला– पु बच्चोंका एक खेल। ಬಿಸಿಲು ನೆರಳಿನ ಆಟ, ಬೆಳದಿಂಗಳು ನೆರಳಿನ ಆಟ.

अँधेरिया–स्त्री अँधेरी रात, अंधकार। ಕತ್ತಲೆಯ ರಾತ್ರಿ, ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ, ಕತ್ತಲು, ಅಂಧಕಾರ.

अँधेरी–स्त्री अंधकार। ಕತ್ತಲು, ಅಂಧಕಾರ, ಮಬ್ಬು, ಕತ್ತಲೆಯ ರಾತ್ರಿ वि अंधकारयुक्त। ಕತ್ತಲೆಯ.

अँधोटी, अँधौटी–स्त्री बैल या घोड़ेकी आँखका परदा। ದನಗಳ ಕಣ್ಣು (ಕಟ್ಟುವ) ಮುಚ್ಚುವ ಪಟ್ಟಿ

अंब–पु आमका वृक्ष या फल। ಮಾವಿನ ಗಿಡ ಅಥವಾ ಹಣ್ಣು. स्त्री. माता। ತಾಯಿ, ಅವ್ವ.

अंबक–पु आँख, पिता, ताँबा। ಕಣ್ಣು, ನೇತ್ರ, ತಂದೆ, ತಾಮ್ರ.

अंबर– पु आकाश, मेघ, वस्त्र, कपास। ಆಕಾಶ, ಮೇಘ, ಮೋಡ, ಬಟ್ಟೆ, ಅರಿವೆ, ಹತ್ತಿ.

अंबर-डंबर– पु सूर्यास्तके समयकी लाली। ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ ಸಮಯದ ಹೊಂಬಣ್ಣದ ದೃಶ್ಯ

अबराई–स्त्री आमके पेड़ोंका समूह या बाग। ಮಾವಿನ ತೋಪು, ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ಗುಂಪು

अंबा–स्त्री माता, दुर्गा, आम। ಮಾತೆ, ತಾಯಿ, ದುರ್ಗಾ, ಗೌರಿ, ಮಾವು.

अंबापोली–स्त्री अमावट। ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಒಣಗಿಸಿದ ರಸಾಯನ

अंबार– पु राशि, ढेर। ರಾಶಿ, ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ.

अंबार-खाना– पु भंडार। ಭಂಡಾರ, ಉಗ್ರಾಣ, ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ

अंबारी–स्त्री हाथीका हौदा। ಅಂಬಾರಿ

अँबिया, अंबिया–स्त्री छोटा आम। ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ, ಮಿದಿಗಾಯಿ.

अँबिरथा– त्रि वृथा। ವ್ಯರ್ಥ, ಪುಕ್ಕಟೆ.

अबुआ– पु आम। ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು.

अंबोह– पु भीड़ या समूह। ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ಪಟ್ಟಣ.

ಮೂಗು.

नथनी, नथिया, नथुनी– स्त्री. छोटी नथ । ಚಿಕ್ಕ ನತ್ತು, ಬುಲಾಕು

नदना– अक्रि नाद करना, रँभाना । ಧ್ವನಿ ಮಾಡು, ಬಾರಿಸು, ಒದರು (ದನಗಳಂತೆ).

नदारद– वि गायब । ಅದೃಶ್ಯ, ಮಾಯವಾದ, ಪರಾರಿ.

नदि, नदिया, नदी– स्त्री. दरिया । ನದಿ, ಹೊಳೆ, ತೊರೆ.

नदोला– पु मिट्टी की छोटी नाद । ಮುಡಿಕೆ, ಗಡಿಗೆ.

नधना–अक्रि जुड़ना । ಕೂಡಿಸಲ್ಪಡು, ಹೂಡಲ್ಪಡು, ನೊಗಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಡು.

ननंद, ननद– स्त्री पति की बहन । ನಾದಿನಿ, ಗಂಡನ ಸಹೋದರಿ

ननदोई– पु ननदका पति । ನಾದಿನಿಯ ಗಂಡ.

ननसार– स्त्री दे 'ननिहाल'।

ननिअउरा,ननिआउर–पु दे. 'ननिहाल'।

ननिहाल–पु. नानाका घर । ತಾಯಿಯ ತವರು ಮನೆ, ಪಿತಾಮಹರ ಮನೆ.

नन्हा, नन्हैया– वि छोटा । ಚಿಕ್ಕ, ಸಣ್ಣ, ಪುಟ್ಟ, ಕಿರಿಯ.

नन्हाई– स्त्री छोटापन, बदनामी । ಬಾಲ್ಯ, ಚಿಕ್ಕತನ, ಅಪ್ರತಿಷ್ಠೆ.

नपाई–स्त्री नापनेका काम या मजदूरी । ಅಳೆಯುವಿಕೆ, ಮೋಜಣಿ. ಅಳತೆ, ಅಳತೆ ಮಾಡುವ ಕೂಲಿ.

नपाक– वि. अपवित्र । ಅಪವಿತ್ರ

नप्ता– पु नाती, पोता । ಮಗಳ ಮಗ, ಮೊಮ್ಮಗ.

नफ़र– पु. सेवक । ಸೇವಕ, ಆಳು

नफ़रत– स्त्री घृणा । ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅಸಹ್ಯ, ಜುಗುಪ್ಸೆ, ಹೇಸಿಕೆ.

नफ़स– पु साँस । ಶ್ವಾಸ, ಉಸಿರು

नफ़ा– पु लाभ । ಲಾಭ.

नफासत–स्त्री उत्कृष्टता । ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವ, ಮೇಲ್ಮೆ.

नफ़ीर– वि नफरत करनेवाला । ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವವ.

नफ़ीरी– स्त्री तुरही । ತುತೂರಿ, ನಾಗಸ್ವರ, ಕಹಳೆ.

नफ़ीस– वि. बढिया, शुद्ध । ಒಳ್ಳೆಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಶುದ್ಧ, ಸುಂದರ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟ.

नफ्स– पु आत्मा, प्राण, अस्तित्व, लिंग, कामवासना । ಆತ್ಮ, ಜೀವ, ಪ್ರಾಣ, ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಲಿಂಗ, ಪುರುಷೇಂದ್ರಿಯ, ಕಾಮವಾಸನೆ.

नफ़्सानी– वि. नफ्स संबंधी । ಇಂದ್ರಿಯ ಸಂಬಂಧವಾದ, ವಿಷಯ ಲಾಲಸದ.

नबर्द– स्त्री युद्ध, समर, लडाई । ಯುದ್ಧ, ಸಮರ, ಕದನ.

नबात– स्त्री साग भाजी । ಹಸರು ವಾಣಿ, ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ.

नबी– पु ईश्वर का दूत, पैगबर । ಈಶ್ವರನ ದೂತ, ಪೈಗಂಬರ.

नबेडना, नबेरना– सक्रि तै करना,

अंस, अंसु– पु कंधा, अंश, भाग। ಹೆಗಲು, ಅಂಶ, ಭಾಗ.

अंसुआ, अंसुवा– पु आँसू। ಅಶ್ರು, ಕಣ್ಣೀರು.

अउ,अउर-अव्य. और। ಮತ್ತು.

अऊत– वि पुत्रहीन। ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ. अऊती– वि स्त्री

अऊलना– अक्रि जलना, तप्त होना, चुभना। ಸುಡು, ಕಾಯು,ಚುಚ್ಚು.

अकड–स्त्री ऐंठ, हठ। ಗರ್ವ, ಸೊಕ್ಕು, ಜಂಭ, ಹಟ, ಸೆಡಕುತನ.

अकडना– अक्रि ऐंठना, सूखकर कड़ा होना, घमंड करना, हठ करना। ನೆಟೆ, ಒಣಗಿ ಬಿರುಸಾಗು, ಜಂಭ ಮಾಡು, ಸಿಡುಗುಟ್ಟು, ಹಟಹಿಡಿ,

अकडवाई–स्त्री वातरोग।ವಾತರೋಗ, ಚಳಕು, ನರಗಳ ಸೆಳೆತ.

अकडबाज़– वि ऐंठवाला, शेखीबाज़, घमंडी। ಜಂಭವುಳ್ಳ, ಸಿಡುಕು ಮೋರೆಯ,ಜಂಭಕೊಚ್ಚುವ, ಗರ್ವಿಷ್ಟ, ಸೊಕ್ಕಿನ, ಅಹಂಕಾರಿ.

अकडबाज़ी–स्त्री घमंडी. शेखी। ಗರ್ವ, ಸಿಡುಕುತನ, ಜಂಭ, ಅಹಂಕಾರ.

अकडाव– पु· दे ‘अकड़’।

अकडैत– वि दे. ‘अकड़बाज़’।

अकतीज–स्त्री अक्षयतृतीया। ಅಕ್ಷಯ ತೃತೀಯ.

अकथ, अकथनीय– वि अवर्णनीय। ಅವರ್ಣನೀಯ, ವರ್ಣಿಸಲಸಾಧ್ಯ ವಾದ

अकदवंदी– स्त्री. प्रतिज्ञापत्र। ಕರಾರು ನಾಮೆ, ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪತ್ರ

अकनना– सक्रि सुनना, कान देना। ಕಿವಿಗೊಡು, ಕೇಳು, ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ಕೇಳು.

अकना– अक्रि. ऊबना, थकना। ಬೇಸರಗೊಳ್ಳು, ದಣಿ, ಸಾಕಾಗು.

अकनि– क्रिवि सुनकर। ಕೇಳಿ.

अकवक–स्त्री अंडबंड,घबराहट,उपाय। ಅಸಂಬದ್ಧ ಭಾಷಣ, ಬಡಬಡಿಕೆ, ಗಾಬರಿ, ಅಂಜಿಕೆ, ಉಪಾಯ.

अकबकाना– अक्रि घबराना, चकित होना, बड़बड़ाना। ಅಂಜು,ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳು, ಕಳವಳಗೊಳ್ಳು, ಬಡಬಡಿಸು, ಹರಟು, ಅಸಂಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾತಾಡು.

अकबर– वि महान, श्रेष्ठ। ಮಹಾನ್, ದೊಡ್ಡ, ಶ್ರೇಷ್ಠ.

अकबरी–स्त्री एक मिटाई, लकड़ी की नक्काशी। ಒಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತುವ ಕೆಲಸ.

अकबाल– पु. प्रताप, भाग्य, स्वीकार। ಪ್ರತಾಪ, ಭಾಗ್ಯ, ದೈವ, ಸ್ವೀಕಾರ,

अकरब–पु.बिच्छू,वृश्चिक राशि।ಚೇಳು, ವೃಶ್ಚಿಕ ರಾಶಿ.

अकरा– वि. महंगा, श्रेष्ठ। ತುಟ್ಟಿಯ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಸ್ಪಷ್ಟ.

अकरास–स्त्री आलस्य। ಆಲಸ್ಯ, ಮೈ ಮುರಿಯುವಿಕೆ.

ಕೊಳ್ಳು.

नमी– स्त्री गीलापन। ಒದ್ದೆ, ಆರ್ದ್ರತೆ, ಹಸಿತನ, ತೇವ.

नमूद– स्त्री उदित होने की क्रिया, निशान, प्रसिद्धि, शेखी। ಉದಯ, ಮೂಡುವಿಕೆ, ಪ್ರಕಟವಾಗುವಿಕೆ, ಗುರುತು, ಚಿಹ್ನೆ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಜಂಭ.

नमूना– पु ढाँचा, आदर्श। ನಮೂನೆ, ಮಾದರಿ, ಆದರ್ಶ.

नय– पु नीति, निर्णय । ನೀತಿ, ನಿರ್ಣಯ. स्त्री नदी । ನದಿ.

नयकारी– पु. नाचनेवालों का मुखिया। ನರ್ತಕರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ, ನರ್ತಕ.

नयन– पु नेत्र । ಕಣ್ಣು.

नयना– अक्रि झुकना । ಬಾಗು, ನಮಸ್ಕರಿಸು, ನಮ್ರನಾಗು.

नयनू– पु मक्खन, वस्त्रविशेष । ಬೆಣ್ಣೆ. ಛಿದ್ರಮಯವಾದ ಅರಿವೆ.

नयर– पु शहर । ಪಟ್ಟಣ, ನಗರ.

नया– वि नूतन, ताजा, अपरिपक्व । ನೂತನ, ನವ, ಹೊಸ, ಅಪಕ್ವ.

नयापन– पु. नवीनता । ನಾವೀನ್ಯ, ಹೊಸತನ.

नर– पु पुरुष, अर्जुन । ಮನುಷ್ಯ, ಪುರುಷ, ಗಂಡಸು, ಅರ್ಜುನ. वि पुरुष जाति का । ಗಂಡು.

नरक– पु दोजख । ನರಕ.

नरकट, नरकुल– पु एक पौधा जिस की चटाइयाँ बनती हैं । ಗಲಗು, ಲಾಳದ ಕಡ್ಡಿ.

नरगिस– स्त्री. एक पौधा तथा उसका फूल। ಕುಮುದ, ನೈದಿಲೆ (ಉರ್ದು ಫಾರಸಿ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯತಮೆ-ಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಈ ಹೂವಿನ ಉಪಮೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.)

नरदन– स्त्री गरजन । ಗರ್ಜನೆ.

नरदारा– पु नपुंसक, डरपोक । ನಪುಂಸಕ, ಹೇಡಿ, ಪುಕ್ಕ.

नरनाह, नरनाहू– पु. राजा । ಅರಸ, ರಾಜ

नरनाहर– पु नरसिंह । ನರಸಿಂಹ.

नरम– वि कोमल, मुलायम । ಕೋಮಲ, ಮೃದು, ಮಂದ, ಮೆತ್ತನೆ, ನಯ.

नरमट– स्त्री. मुलायम मिट्टीवाली जमीन। ಮೆತ್ತಗಿನ ಮಣ್ಣಿನ ಭೂಮಿ.

नरमा– स्त्री कपास का एक भेद, सेमर की रूई । ಹತ್ತಿಯ ಒಂದು ಭೇದ, ಬೂರಲ ಹತ್ತಿ, ಮೂದಿ ಹತ್ತಿ.

नरमाई–स्त्री. कोमलता । ಕೋಮಲತೆ, ಮೃದುತ್ವ.

नरमाना– सक्रि. मुलायम करना, शांत करना । ಮೆತ್ತಗೆ ಮಾಡು, ಶಾಂತ ಪಡಿಸು. अक्रि नरम हो जाना । ಮೆತ್ತಗಾಗು, ಶಾಂತವಾಗು, ತಣ್ಣಗಾಗು.

नरमी– स्त्री. कोमलता । ಮೃದುತ್ವ, ಕೋಮಲತೆ, ನಯ, ನುಣುಪು.

नरसिंगा, नरसिंघा– पु. तुरही जैसा एक बाजा । ತುತ್ತೂರಿ, ಕೊಂಬು,

अकरासू–स्त्री गर्भवती। ಗರ್ಭವತಿ, ಬಸುರಿದ್ದವಳು.

अकल– वि निराकार, अवयव रहित, समूचा, अखंड, बेचैन। ನಿರಾಕಾರ, ಅವಯವರಹಿತ, ಪೂರಾ, ಎಲ್ಲ, ಅಖಂಡ, ವ್ಯಾಕುಲ, ಅಸ್ವಸ್ಥ

अकल–स्त्री अक्ल। ಬುದ್ಧಿ, ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಜಾಣತನ.

अकलखुरा– वि स्वार्थी, उदास, डाह करनेवाला। ಸ್ವಾರ್ಥಿ, ಉದಾಸೀನ, ಅಸೂಯೆ ಪಡುವ, ಮತ್ಸರ ಪಡುವ, ದ್ವೇಷಿಸುವ.

अकबन– पु आक। ಮಂದಾರ ವೃಕ್ಷ, ಎಕ್ಕದ ಗಿಡ.

अकवाम– स्त्री 'कौम' का बहुवचन। ಜಾತಿಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು. ('कौम' ಶಬ್ದದ ಬಹುವಚನ)'

अकस– पु द्वेष, विरोध। ವಿರೋಧ, ದ್ವೇಷ, ಹಗೆ.

अकसना– सक्रि बैर करना, झगड़ना। ದ್ವೇಷ ಮಾಡು, ಜಗಳಾಡು.

अकसर, अक्सर– क्रिवि विशेष करके, प्राय। ಪ್ರಾಯಃ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ದಿನಂಪ್ರತಿ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ. वि बहुतसा, अकेला। ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಒಂಟಿಗನಾಗಿ

अकसीर, अक्सीर–स्त्री सब रोगोंपर चलनेवाली दवा। ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ರಾಮಬಾಣ ಔಷಧ, ರಸಾಯನ. वि अचूक। ಗುರಿ ತಪ್ಪದ.

अकह–वि अकथनीय। ಅವರ್ಣನೀಯ, ವರ್ಣಿಸಲಾಗದ.

अकाज– पु हर्ज, बिगाड़, हानि, दुष्कर्म। ಕಾರ್ಯನಾಶ, ಹಾನಿ, ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ, ನಿರುಪಯೋಗಿ ಕೆಲಸ.

अकाट्य– वि दृढ़, मज़बूत, न काटने योग्य। ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ದೃಢ, ಅಖಂಡನೀಯ, ಕಡಿಯಲಾಗದ.

अकारज– पु अकाज, हानि। ಕಾರ್ಯನಾಶ, ಹಾನಿ.

अकारथ–वि क्रिवि फ़िज़ूल। ವ್ಯರ್ಥ, ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ

अकाल– पु. दुर्भिक्ष, कुसमय। ಬರಗಾಲ, ಕೊರತೆ, ಅಸಮಯ

अकाली– पु नानकपंथी। ಗುರುನಾನಕನ ಅನುಯಾಯಿ

अकास– पु आकाश। ಆಕಾಶ, ಮುಗಿಲು.

अकासदीया– पु बाँसके ऊपर लटकाया जानेवाला दीपक। ಆಕಾಶ ದೀಪ, ಆಕಾಶ ದೀವಿಗೆ.

अक़िल–स्त्री अक्ल, बुद्धि। ಬುದ್ಧಿ, ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಜಾಣತನ

अकिलदाढ– पु पूर्ण वय प्राप्त होनेपर निकलनेवाला दाँत। ಅಕ್ಕಲದವಡೆ, ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಬರುವ ದವಡೆಯ ಹಲ್ಲು

अकीक–पु एक प्रकार का कीमती लाल पत्थर। ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಕೆಂಪು

नवजात– वि हाल ही मे पैदा हुआ । ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ, ಹೊಸ.

नवन– पु. नवनि– स्त्री. नम्रता, झुकने की क्रिया । ನಮ್ರತೆ, ನಮನ, ಬಾಗುವದು.

नवना– अक्रि नमन करना, नम्र होना। ನಮಿಸು, ಬಾಗು, ನಮ್ರನಾಗು, ಎರಗು.

नवनी– स्त्री. नवनीत– पु. मक्खन । ಬೆಣ್ಣೆ.

नवम– वि नवाँ। ಒಂಭತ್ತನೆಯ.

नवयुवक– पु. नौजवान । ತರುಣ, ಯುವಕ.

नवयुवती– स्त्री तरुणी । ತರುಣಿ, ಯುವತಿ.

नवयौवना– स्त्री दे 'नवयुवती' ।

नवरंगी– वि खुशदिल । ಆನಂದಿ, ಹರ್ಷಚಿತ್ತ. स्त्री नारंगी। ಕಿತ್ತಳೆ.

नवरस– पु काव्य के नौरस। ಕಾವ್ಯದ ಒಂಭತ್ತು ರಸಗಳು.

नवल– वि नया, युवा, सुंदर, स्वच्छ। ಹೊಸ, ತರುಣ, ಸುಂದರ, ಸ್ವಚ್ಛ, ಉಜ್ವಲ.

नवला– स्त्री. युवती। ಯುವತಿ,ತರುಣಿ.

नवसर– वि नयी उम्रका । ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ. पु नौ लडी का हार । ಒಂಭತ್ತು ಎಳೆಯ ಹಾರ.

नवाँ– वि नवम । ಒಂಭತ್ತನೆಯ

नवाई– वि नवीन । ಹೊಸ. स्त्री. विनय । ವಿನಯ, ನಮ್ರತನ, ವಂದನೆ.

नवाज़– वि कृपालु । ದಯೆಯುಳ್ಳವ, ಕೃಪಾಳು.

नवाजना– सक्रि कृपा करना । ದಯೆ-ದೋರು

नवाडा– पु दे 'नवारा' ।

नवाना– सक्रि. विनीत करना, झुकना। ಬಾಗಿಸು, ಬಗ್ಗಿಸು, ನಮ್ರನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡು, ಬಾಗು.

नवाब– पु. एक उपाधि, बादशाह का प्रतिनिधि, अमीरी ढंग से रहनेवाला। ಒಂದು ಬಿರುದು, ಬಾದಶಹನ ಪ್ರತಿನಿಧಿ, ರಾಜರೀವಿಯಿಂದ ಇರುವವ.

नवाबी– वि. नवाबका, नवाबों जैसा । ನವಾಬನ, ನವಾಬನಂಥ. स्त्री. नवाबका पद या काम । ನವಾಬನ ಪದ,ನವಾಬಗಿರಿ,ನವಾಬನ ಕೆಲಸ.

नवारा– पु. एक प्रकार की बडी नाव । ಒಂದು ತರದ ದೊಡ್ಡ ನಾವೆ.

नवासा– पु. बेटीका बेटा । ಮಗಳ ಮಗ, ಮೊಮ್ಮಗ.

नवासी– वि ೮೯ । ಎಂಭತ್ತೊಂಭತ್ತು.

नवाह– पु. वर्षका नया दिन, रामायण आदिका नौ दिनमें समाप्त होनेवाला पाठ । ವರ್ಷದ ಹೊಸ ದಿನ, ಒಂಭತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ ಓದುವದು.

नवीन– वि. नव, विचित्र । ಹೊಸ, ನವ, ನೂತನ, ವಿಚಿತ್ರ

ರತ್ನ.

अकील–पु. बुद्धिमान्। ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಜಾಣ.

अकुताना– अक्रि. ऊबना । ಬೇಸರಿಸು, ದಣಿ.

अकुलाना– अक्रि घबराना, ऊबना, बेचैन होना, मग्न होना । ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಚಿಂತಿತನಾಗು, ಕಾತರಿಸು, ದಣಿ, ಬೇಸರಗೊಳ್ಳು, ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು, ಮಗ್ನನಾಗು, ಉತ್ಸುಕನಾಗು.

अकूत– वि बेअंदाज़। ಅಪರಿಮಿತ, ಅಪಾರ, ಅಗಣಿತ.

अकूबत–स्त्री. सज़ा। ಶಿಕ್ಷೆ.

अकूहल– वि असंख्य। ಅಸಂಖ್ಯ, ಅಗಣಿತ, ಬಹಳ.

अकेल, अकेला– वि. एकाकी, अद्वितीय। ಒಂಟಿಗ, ಒಬ್ಬನೇ. पु एकात स्थान। ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಾನ.

—दम=व्यक्तिशः। ವ್ಯಕ್ತಿಶಃ, ಒಂಟಿಗ, ಒಬ್ಬ.

—दुकेला =अेक या दो, बहुत नहीं। ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು.

अकेले– क्रिवि. एकाकी, सिर्फ। ಒಂಟಿಗನಾಗಿ, ಬರೇ, ಕೇವಲ, ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ.

अकोर– पु. अकोरी–स्त्री.दे 'अँकोर'।

अकोसना– सक्रि कोसना। ಬೈಯ್ಯು.

अकौआ, अकौवा– पु आक, मदार। ಮಂದಾರವೃಕ್ಷ, ಎಕ್ಕದ ಗಿಡ.

अक्खड– वि. असभ्य, उजड्ड, मूर्ख। ಅಸಭ್ಯ, ಜಗಳಾಡುವ, ಉಚ್ಛೃಂಖಲ, ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದಿ, ಮೂರ್ಖ.

अक्खडपन– पु. अशिष्टता, उजड्डता। ಅಸಭ್ಯತೆ, ಅಶಿಷ್ಟತೆ, ಔದ್ಧತ್ಯ, ಉಚ್ಛೃಂಖಲತೆ.

अक्खर– पु अक्षर। ಅಕ್ಷರ, ವರ್ಣ.

अक्खा–पु. दोनों ओर लटकनेवाली थैली, खुरजी। ಕಂಟಲಿ, ದೊಡ್ಡ ಚೀಲ.

अक़्द–स्त्री विवाह, बेचना, इक़रार, मिलन। ವಿವಾಹ, ಮಾರುವದು, ವಿಕ್ರಯ ಕರಾರು, ಮಿಲನ.

अक़्दनामा– पु इक़रारनामा। ಕರಾರು ಪತ್ರ, ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಪತ್ರ, ವಿವಾಹ ನಿಶ್ಚಯ ಪತ್ರ.

अक़्ल– स्त्री. बुद्धि या समझ। ಬುದ್ಧಿ, ಜಾಣತನ, ತಿಳುವಳಿಕೆ.

—का दुश्मन | **—का पूरा** } कमअक़्ल, नासमझ, मूर्ख। ಮೂರ್ಖ, ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವ.

—के पीछे डंडा लेकर दौडना या लट्ठ लिये फिरना = हमेशा मूर्खता का काम करना। ಯಾವಾಗಲೂ ಮೂರ್ಖತನದ ಕೆಲಸ ಮಾಡು.

—का चरने जाना = बुद्धि खो देना, बुद्धिका अभाव होना। ಬುದ್ಧಿ ಭ್ರಂಶವಾಗು, ಬುದ್ಧಿ ಕೆಡು.

—से काम लेना=युक्तिसे काम करना। ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡು.

नसब– पु. वंश, वंशावली । ವಂಶ, ವಂಶಾವಳಿ, ಕುಲ.

नसबनामा–पु वंशावली । ವಂಶಾವಳಿ, ವಂಶವೃಕ್ಷ.

नसर– स्त्री गद्य, सहायता । ಗದ್ಯ, ಸಹಾಯ.

नसल– पु. वंश । ವಂಶ, ಸಂತಾನ.

नसवार– पु. नास । ನಶ್ಯ.

नसाना, नसावना– सक्रि नष्ट करना । ಕೆಡಿಸು, ಹಾಳು ಮಾಡು. अक्रि. दे. ‘ नसना ’ ।

नसी– स्त्री. हल के फार का अगला भाग । ನೇಗಿಲ ಹಲ್ಲು, ನೇಗಿಲಿನ ಮೊಳೆ.

नसीनी, नसेनी– स्त्री. सीढ़ी । ನಿಚ್ಚಣಿಕೆ, ಸೋಪಾನ, ಮೆಟ್ಟಿಗೆ.

नसीब– पु भाग्य । ಭಾಗ್ಯ, ದೈವ, ಅದೃಷ್ಟ.

—होना = मिलना । ಸಿಗು, ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗು, ಲಭಿಸು.

नसीबवर– वि. भाग्यवान् । ಭಾಗ್ಯವಂತ, ಸುದೈವಿ.

नसीम– स्त्री. शीतल, मंद । ಶೀತಲ, ಮಂದ.

नसीर–पु. सहायक, ईश्वरका एक नाम । ಸಹಾಯಕ, ದೇವರ ಒಂದು ಹೆಸರು.

नसीहत– स्त्री. उपदेश, सलाह । ಉಪದೇಶ, ಸಲಹೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಬುದ್ಧಿವಾದ, ಮೆಚ್ಚುಗೆ.

नसेनी– स्त्री. दे ‘ नसीनी ’ ।

नस्त– पु नासिका । ಮೂಗು.

नस्ता– पु पशुओके नाक का छेद । ಪಶುಗಳ ಮೂಗಿನ ರಂಧ್ರ, ಮೂಗುದಾರ ಹಾಕುವ ತೂತು.

नस्क– स्त्री दे ‘ नसल ’ ।

नहँ– पु नाखून । ಉಗುರು, ನಖ.

नहन– पु पुरवट खीचने की मोटी रस्सी । ಕಪಿಲೆ ಎಳೆಯುವ ಹಗ್ಗ, ಮೊಟ್ಟೆಯ ಹಗ್ಗ, ಮಿಣಿ.

नहना– अक्रि जोतना, काममें लगाना । ಹೂಡು, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚು.

नहर–स्त्री कृत्रिम जलमार्ग । ಕಾಲುವೆ, ನಾಲೆ

नहरनी– स्त्री नख काटनेका औजार । ಉಗುರು ತೆಗೆಯುವ ಶಸ್ತ್ರ.

नहरुआ,नहरुवा,नहरु– पु. एक रोग । ನಾರು ರೋಗ.

नहलाई– स्त्री. नहलाने की क्रिया या भाव, नहलानेका वेतन । ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವಿಕೆ, ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸುವ ಕೆಲಸ, ಜಳಕ ಮಾಡಿಸುವ ಕೂಲಿ.

नहलाना, नहवाना– सक्रि. स्नान कराना । ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸು, ಜಳಕ ಮಾಡಿಸು.

नहान– पु. स्नान । ಸ್ನಾನ, ಜಳಕ.

नहाना– अक्रि स्नान करना । ಸ್ನಾನ ಮಾಡು, ಜಳಕಮಾಡು, ಮೀಯು.

नहार– वि. निराहार । ನಿರಾಹಾರ, ಬರಿ ಹೊಟ್ಟೆಯ

—पर परदा पडना = बुद्धि नष्ट होना। ಬುದ್ಧಿ ಭ್ರಂಶವಾಗು.

—दौडाना = विचार करना, सोचना। ವಿಚಾರ ಮಾಡು.

—देना = सिखाना। ಕಲಿಸು, ತಿಳಿಸು

—चक्कर खाना = बुद्धि का काम न करना। ಏನೂ ತಿಳಿಯದಾಗು.

अक़्लमंद– वि समझदार, बुद्धिमान्। ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಜಾಣ, ಚತುರ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವ.

अक़्लमंदी– स्त्री बुद्धिमानी, होशियारी, समझदारी। ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ಜಾಣತನ, ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಚತುರತನ.

अक्स–पु छाया, तसवीर। ನೆರಳು, ಪ್ರತಿಬಿಂಬ, ಛಾಯೆ, ಚಿತ್ರ, ತಸಬೀರು

अक्सर– क्रिवि दे 'अकसर'।

अक्सीर– वि दे 'अकसीर'।

अखज– वि अखाद्य, अभक्ष्य। ತಿನ್ನಲು ಅಯೋಗ್ಯವಾದ, ಕೆಟ್ಟ.

अख़ज़–पु ले लेना, ग्रहण करना, उद्धृत करना। ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದು, ಸ್ವೀಕರಿಸುವಿಕೆ, ಉದಾಹರಿಸುವಿಕೆ.

अखडैत– पु पहलवान। ಮಲ್ಲ. ಜಟ್ಟಿ, ಪಹಿಲವಾನ.

अखती, अखतीज–स्त्री अक्षय तृतीया। ಅಕ್ಷಯ ತೃತೀಯೆ

अख़नी–स्त्री. शोरवा। ಮಾಂಸದ ನಾರು

अख़बार– पु. समाचारपत्र। ವೃತ್ತಪತ್ರ, ಸಮಾಚಾರ ಪತ್ರ.

अख़बारनवीस– पु संपादक। ಸಂಪಾದಕ, ಪತ್ರ ಲೇಖಕ.

अखय– वि अक्षय। ಅಕ್ಷಯ, ಅವಿನಾಶಿ, ನಾಶವಾಗದ.

अखर– पु अक्षर। ಅಕ್ಷರ, ವರ್ಣ.

अखरना– सक्रि बुरा लगना, अनुचित मालूम होना। ಕೆಟ್ಟದೆನಿಸು, ಅಪ್ರಿಯವಾಗು, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹತ್ತು.

अखरोट– पु एक पेड़ तथा उसका फल। ಅಕ್ರೋಡದ ಗಿಡ ಅಥವಾ ಹಣ್ಣು.

अख़लाक़– पु शिष्टाचार, आदत, ढंग, शील, नीति। ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ, ನಡತೆ, ಅಭ್ಯಾಸ, ರೀತಿ, ನೀತಿ, ಶೀಲ.

अखाडा– पु कुस्ती लड़ने की जगह, मंडली। ಗರಡೀಮನೆ, ರಂಗಭೂಮಿ, ಸಾಧುಗಳ ಮಂಡಲಿ, ಸಭೆ.

अखिल– वि संपूर्ण, पूरा। ಸಂಪೂರ್ಣ, ಎಲ್ಲ, ಪೂರಾ.

अख़ीर– पु अंत। ಅಂತ, ಕೊನೆ, ಸಮಾಪ್ತಿ.

अखूट– वि अखंड, अधिक, अक्षय। ಅಖಂಡ, ಅಧಿಕ, ಕಡಿಮೆಯಾಗದ, ಅಕ್ಷಯ.

अखेट– पु आखेट। ಬೇಟೆ.

अखेटक– पु आखेटक। ಬೇಟೆಗಾರ.

अखैबर– पु अक्षयवट। ಅಕ್ಷಯವಟ, ನಾಶವಾಗದ ಆಲದ ಮರ

अखोर– पु अच्छी प्रकृतिका, अच्छा, सुंदर। ಸಜ್ಜನ, ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವಭಾವದ, ಸುಂದರ, ನಿರ್ದೋಷ. पु. तुच्छ वस्तु। ತುಚ್ಛವಾದ ವಸ್ತು,

ಬಹಳ ತ್ರಾಸ ಕೊಡು, ಸಾಕು-ನಾಕು ಮಾಡು.

—रगडना = विनय करना। ವಿನಂತಿಸು, ದೈನ್ಯ ತೋರು, ಅಂಗಲಾಚಿ ಬೇಡು.

—भौं चढाना या सिकोडना=अप्रसन्नता दिखलाना, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಕ್ರೋಧಿತನಾಗು.

—रख लेना = मर्यादा की रक्षा करना। ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು.

नाकडा– पु नाक का एक रोग। ಮೂಗಿನ ಒಂದು ರೋಗ, ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಗುಳ್ಳೆ ಏಳುವದು.

ना-कदर– वि अप्रतिष्ठित। ಅಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ, ಗೌರವವಿಲ್ಲದ

ना-कदरी– स्त्री गुणो का आदर न करना। ಅಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಅನಾದರ.

नाकना– सक्रि लाँघना। ದಾಟು, ಹಾರು, ವಶವಡಿಸು.

नाकस– वि नीच। ನೀಚ, ತುಚ್ಛ.

नाका– पु फाटक, प्रवेशद्वार, चौकी, (सुईका)छेद। ನಗರ ದ್ವಾರ,ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರ, ರಸ್ತೆಯ ಮೂಲೆ, ರಸ್ತೆಯ ತ ಲ, ಪೋಲೀಸ ಕಟ್ಟೆ, ಜಕಾತಿ ಕಟ್ಟೆ, ಠಾಣೆ, ಚಾವಡಿ.

नाकाबंदी– स्त्री. किसी रास्तेसे घुसनेकी रुकावट। ದಾರಿ ಕಟ್ಟುವಿಕೆ, ಯಾವದೊಂದು ಹಾದಿಯಿಂದ ಹೋಗಲು ನಿಷೇಧಿಸುವಿಕೆ. ರಸ್ತೆ ಕಟ್ಟುವಿಕೆ.

नाकाबिल– वि अयोग्य। ಅಯೋಗ್ಯ, ಅನರ್ಹ.

नाकाम–वि. असफल। ಅಸಫಲ, ಕೈಗೂಡದ, ನಿರರ್ಥಕ.

नाकारा– वि. निरर्थक। ನಿರರ್ಥಕ.

नाकिस– वि बुरा। ಕೆಟ್ಟ, ದೂಷಿತ, ಕುಂದುಳ್ಳ.

नाकू– पु मगर। ಮೊಸಳೆ.

नाकेदार– पु नाके का कर्मचारी। ಜಕಾತಿ ಕಟ್ಟೆಯ ನೌಕರ, ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ. वि जिसमें नाका या छेद हो। ದ್ವಾರ ಅಥವಾ ತೂತುಳ್ಳ.

नाकेबंदी– स्त्री. दे 'नाकाबंदी'।

नाखना– सक्रि लाँघना, दूर करना, फेंकना। ದಾಟು, ಉಲ್ಲಂಘಿಸು, ದೂರೀಕರಿಸು, ನಷ್ಟಮಾಡು, ಒಗೆ.

नाखुन, नाखून– पु. नख। ಉಗುರು, ನಖ.

नाखुश– वि अप्रसन्न, अतृप्त। ಅಪ್ರಸನ್ನ, ಅತೃಪ್ತ, ಅಸಂತುಷ್ಟ.

नाखुशी– स्त्री. अप्रसन्नता, नाराजगी। ಅಪ್ರಸನ್ನತೆ,ಅತೃಪ್ತಿ,ಅಸಂತೋಷ.

नाखून– पु दे 'नाखुन'।

नाग– पु सर्प, हाथी, एक जाति, एक पहाड, पान, आठकी संख्या। ಸರ್ಪ, ನಾಗರ ಹಾವು, ಆನೆ, ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಹೆಸರು, ಒಂದು ಪರ್ವತ, ಎಲೆ, ಎಂಟರ ಸಂಖ್ಯೆ.

नागझाग– पु. अफीम। ಅಫೀಮು, ಅಪು.

ಕನ.

अखोह– पु. विषम भूमि । ತಗ್ಗುದಿನ್ನೆಯಾದ ಭೂಮಿ.

अखौट, अखौटा– पु चक्कीके बीचकी खूटी। ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲಿನ ಒಳಗಿನ ಗೂಟ, ಅಚ್ಚು, ಗಡಗಡಿಯ ಅಚ್ಚು.

अख्तर– पु तारा, सितारा । ತಾರೆ, ಚಿಕ್ಕೆ, ನಕ್ಷತ್ರ.

अख़्तियार– पु अधिकार, सामर्थ्य । ಅಧಿಕಾರ. ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

अगटना– अक्रि इकट्ठा होना। ಕೂಡು मक्रि इकट्ठा करना। ಕೂಡಿಸು.

अगड– स्त्री अकड़, ऐंठ, अभिमान। ಅಭಿಮಾನ, ಒಣಪು, ಗರ್ವ, ಜಂಭ

अगडधत, अगडधत्ता– वि बहुत ऊंचा, प्रचंड, श्रेष्ठ। ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾದ, ದೊಡ್ಡ, ದಪ್ಪವಾದ, ಪ್ರಚಂಡ, ಶ್ರೇಷ್ಠ.

अगडबगड– पु बड़बड़, व्यर्थ की बात, अनावश्यक काम। ಬಡಬಡಿಕೆ, ಅಸಂಬದ್ಧ ಮಾತು, ಅನಾವಶ್ಯಕ ಕೆಲಸ, ವ್ಯರ್ಥ ತೊಂದರೆ.

अगत, अगति– स्त्री दुर्गति, बुरी दशा । ದುರ್ಗತಿ, ದುಸ್ಥಿತಿ, ಕೆಟ್ಟ ಸ್ಥಿತಿ.

अगनत, अगनित– वि असंख्य । ಅಸಂಖ್ಯ, ಬಹಳ, ಎಣಿಕೆ ಮೀರಿದ.

अगनी– स्त्री. अग्नि । ಅಗ್ನಿ, ಬೆಂಕಿ. वि असंख्य । ಅಸಂಖ್ಯ, ಅಗಣಿತ.

अगनेउ, अगनेत– पु आग्नेय दिशा। ಆಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕು.

अगमन– क्रिवि पहिले, आगेसे। ಮೊದಲು, ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ

अगमानी– स्त्री दे 'अगवानी'। अग्रणी, नायक। ಮುಂದಾಳು, ನಾಯಕ, ಮುಖಂಡ.

अगमासी– स्त्री दे 'अगवॉसी'।

अगर– अव्य यदि। ಒಂದು ವೇಳೆ, ರೆ. पु एक सुगंधित पेड़। ಒಂದುತರದ ಸುಗಂಧಯುಕ್ತ ಗಿಡ.

—**मगर करना** = आगा पीछा करना। ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡು, ಅನುಮಾನಿಸು.

अगरचे– अव्य यद्यपि । ಆದಾಗ್ಯೂ, ಯದ್ಯಪಿ.

अगरना– अक्रि आगे जाना। ಮುಂದೆ ಸಾಗು, ಮುಂದೆ ಹೋಗು, ಮುಂದಾಳಾಗು.

अगरबत्ती– स्त्री ऊदबत्ती । ಊದಬತ್ತಿ, ಗಂಧದ ಕಡ್ಡಿ.

अगरवाल– पु वैश्योंकी एक जाति। ದಿಲ್ಲಿಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಕಡೆಯ ವೈಶ್ಯ ಜಾತಿ.

अगरी– स्त्री अर्गल, एक तरहकी घास। ಅಗಳಿ, ಬೋಲ್ಟು, ಒಂದು ತರದ ಹುಲ್ಲು

अगरू– पु अगर लकडी। ಊದ.

अगल-बगल– क्रिवि आसपास, इधर उधर। ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ, ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ, ಸುತ್ತಲೂ.

अगला, अगरा– वि. आगेका, दूसरा।

निर्लज्ज । ಮನೆಮಾರಿಲ್ಲದವ, ನಿರ್ಲಜ್ಜ, ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿ.

निघरा– वि. दे. 'निगोड़ा'।

निचय– पु. निश्चय, समूह। ನಿಶ್ಚಯ, ಸಮೂಹ, ರಾಶಿ, ಗುಂಪು, ಕುಪ್ಪೆ.

निचल– वि. निश्चल। ನಿಶ್ಚಲ, ಸ್ಥಿರ, ಅಚಲ.

निचला– वि. नीचे का, स्थिर। ಕೆಳಗಿನ, ಕಡಿಮೆ ತರಗತಿಯ, ಸ್ಥಿರ, ಶಾಂತ.

निचाई, निचान– स्त्री. नीचापन, ओछापन, हलुआपन। ನೀಚತನ. ಕೆಳದರ್ಜೆ, ತುಚ್ಛತನ, ಕೀಳುತನ, ಇಳುಕಲು.

निचित– वि. निश्चित। ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಾದ.

निचुड़ना, निचुरना– अक्रि पानी का टपकना या चूना सार हीन होना। ನೀರು ಸೋರಿ ಹೋಗು, ಹಿಂಡಿ ಹೋಗು, ಒಸರು, ಜಿನುಗು, ನಿಸ್ಸಾರವಾಗು, ಬತ್ತಿಹೋಗು.

निँच– पु दे 'निचय'।

निचोट, निचोर– पु. निचोड़ने से निकला हुआ रस आदि, सार, सारांश। ಹಿಂಡಿ ತೆಗೆದ ರಸ ಮುಂಡಾದ್ದು, ಸಾರ, ತಾತ್ಪರ್ಯ, ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ, ಸತ್ವ, ತಿರುಳು.

निचोड़ना– सक्रि दबाकर रस आदि निकालना। ಹಿಂಡು, ಕಿವುಚು, ಸಾರ ತೆಗೆ, ಹಿಂಡಿ ತೆಗೆ.

निचोना– सक्रि. दे. 'निचोड़ना'।

निचोरना– सक्रि दे 'निचोड़ना'।

निचोल– स्त्री. ओढनी। ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತ್ರ, ಅಡ್ಡ ಸೆರಗು, ಮುಸುಕು.

निचोवना– सक्रि. दे. 'निचोड़ना'।

निचौंहा– वि. नीचे की ओर किया हुआ। ಕೆಳಗೆ ಬಾಗಿದ, ಕೆಳಗಿನ.

निचौंहैं– क्रिवि. नीचे की ओर। ಕೆಳಮುಗ್ಗಲು, ಕೆಳಗೆ.

निछक्का– पु एकांत। ಏಕಾಂತ, ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ.

निछनियाँ– क्रिवि. दे 'निछान'।

निछल– वि. निश्चल, कपटहीन। ನಿಶ್ಚಲ, ಕಪಟರಹಿತ, ಶುದ್ಧ.

निछान– क्रिवि बिलकुल, पूर्णतः। ತೀರ, ಪೂರಾ, ಅಗದೀ. वि. खालिस। ಶುದ್ಧ, ನಿರ್ಮಲ, ಅಚ್ಚ.

निछावर– स्त्री. उतार, इनाम, बलि। ದೃಷ್ಟಿ ಇಳಿಸಿದ ವಸ್ತು, ದೃಷ್ಟಿ ಇಳಿಸುವಿಕೆ, ನಿವಾಳಿ, ಇನಾಮು, ಬಲಿ, ಆಹುತಿ, ಸಮರ್ಪಣೆ.

निछोह, निछोही– वि निर्मोही, क्रूर। ನಿರ್ಮೋಹಿ, ಕ್ರೂರ, ನಿರ್ದಯ.

निज– वि अपना, खास, सच्चा। ತನ್ನ, ಸ್ವಂತದ, ಮುಖ್ಯ, ನಿಜ, ಸತ್ಯವಾದ, ಸರಿಯಾದ. अव्य. निश्चयपूर्वक, यथार्थमें। ನಿಶ್ಚಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ.

निजकाना– अक्रि नजदीक आना। ಸಮೀಪ ಬರು, ಸಮೀಪಿಸು.

ಮುಂದಿನ, ಪೂರ್ವದ, ಮೊದಲಿನ, ನೆರೆಯ, ಎದುರಿನ, ಎರಡನೆಯ. पु अगुआ, पूर्वज। ಮುಖಂಡ, ಗಟ್ಟಿಗ, ಪೂರ್ವಜ

अगवना–अक्रि सभालना,सहना,अग्रसर होना। ಹೊಣೆ ವಹಿಸು, ಮುಂದಾಳಾಗು, ಸಹಿಸು, ಮುಂದೆ ಸಾಗು, ಸಿದ್ಧನಾಗು, ತತ್ಪರನಾಗು

अगवांसी–स्त्री हलकी वह लकड़ी जिसमे फार जड़ा जाता है। ನೇಗಿಲ ಗುಳ.

अगवाई–स्त्री द 'अगवानी'।

अगवाडा– पु घर के आगे का भाग। ಮನೆಯ ಮುಂಭಾಗ.

अगवान– पु अगवानी करनेवाला। ಸ್ವಾಗತ ಬಯಸುವವ, ಎದುರುಗೊಳ್ಳುವವ

अगवानी–स्त्री स्वागत। ಸ್ವಾಗತ, ಎದುರುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ. पु नेता, अग्रणी। ಮುಂದಾಳು,ಮುಖಂಡ,ನಾಯಕ.

अगस्त–पु.एक अंगरेजी महीना। ಆಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳು.

अगह– वि अग्राह्य, चंचल। ಅಗಮ್ಯ, ಕಠಿಣ, ಕೈಗೆ ಸಿಗದ, ಅವರ್ಣನೀಯ, ಚಂಚಲ.

अगहन–पु कातिक के बादका महीना। ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ

अगहनिया– वि अगहनमें होनेवाला। ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಅಥವಾ ಕಾಣುವ.

अगहनी– वि अगहनमे काटी जानेवाली फ़सल। ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ಯಲಾಗುವ ಬೆಳೆ

अगाऊ, अगाऊ– स्त्री पेशगी, आगेका। ಮುಂಗಡ ಹಣ, ಮುಂದಿನ. क्रिवि पहले। ಮೊದಲಲ್ಲಿ,ಮುಂಗಡವಾಗಿ, ಮೊದಲು.

अगाडी–स्त्री घोड़ा बाधनेकी रस्सी, आगे का हिस्सा।ಕುದುರೆ ಕಟ್ಟುವ ಹಗ್ಗ, ಮುಂಭಾಗ, ಭವಿಷ್ಯ क्रिवि आगे, सामने। ಮುಂದೆ, ಎದುರಿಗೆ.

अगाह– वि अथाह, बहुत। ಅಗಾಧ, ಅಂತವಿಲ್ಲದ, ಬಹಳ.

अगाही–स्त्री पूर्व सूचना। ಪೂರ್ವ ಸೂಚನೆ.

अगिन–स्त्री अग्नि, एक तरह की घास, एक चिडिया। ಅಗ್ನಿ ,ಬೆಂಕಿ,ಒಂದು ತರದ ಹುಲ್ಲು, ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ

अगिनबोट– पु स्टीमर। ಉಗಿಹಡಗ, ಸ್ಟೀಮರ.

अगियाना– अक्रि जल उठना। ದಾಹವಾಗು, ಮೈಕಾಯು सक्रि वर्तनोको आगमें डालकर छूत दूर करना। ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮೈಲಿಗೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸು.

अगियार, अगियारी– स्त्री अग्निमे धूप आदि डालने की क्रिया। ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಧೂಪ ಮುಂತಾದ ಸುಗಂಧಿತ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಡುವದು, ಧೂಪಾರತಿ

अगुआ– पु नेता, मुखिया, मार्गदर्शक,

ವೋಕ್ಷ. वि. बुझा हुआ, मृत, शात। ಆರಿದ, ಸತ್ತ, ಶಾಂತವಾದ.

निर्वासन– पु. देशनिकाला । ಗಡೀಪಾರು, ದೇಶಭ್ರಷ್ಟ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವಿಕೆ.

निर्वासित– वि. देशसे निकाला हुआ । ಗಡೀಪಾರು ಮಾಡಿದ, ದೇಶಭ್ರಷ್ಟ ಮಾಡಿದ.

निर्वाह– पु पालन, निचाह, समाप्ति । ಪಾಲನೆ,ನಿರ್ವಾಹ, ಪೂರೈಸುವಿಕೆ, ನೆರವೇರಿಸುವಿಕೆ.

निर्वाहना– सकि पालना, निर्वाह करना। ಪಾಲಿಸು, ಜೋಕೆಮಾಡು, ಸಾಗಿಸು, ನೆರವೇರಿಸು, ನಿರ್ವಹಿಸು, ಪರಿಪಾಲಿಸು.

निर्विघ्न– वि विघ्नरहित । ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾದ, ವಿಘ್ನವಿಲ್ಲದ,ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದ, ತಡೆಯಿಲ್ಲದ.

निर्विवाद– वि. विवाद रहित । ವಿವಾದವಿಲ್ಲದ, ಜಗಳವಿಲ್ಲದ, ಆಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲದ.

निलज– वि. निर्लज्ज । ನಿರ್ಲಜ್ಜ, ಮಾನಗೇಡಿ.

निलय, निले– पु. घर, स्थान। ಮನೆ, ಸ್ಥಾನ, ಸ್ಥಳ.

निलहा– वि. नीलवाला । ನೀಲವುಳ್ಳ, ನೀಲಿಬಣ್ಣದ.

निवना– अकि दे. ' नवना '।

निवह– पु. समूह। ಸಮೂಹ,ಗುಂಪು.

निवाई– वि नया, नूतन, विलक्षण । ಹೊಸ, ನವ, ನೂತನ, ವಿಚಿತ್ರ, ಅದ್ಭುತ.

निवाज़– वि. दया करनेवाला । ದಯಾಳು.

निवाड़– स्त्री. दे. ' निवार '।

निवाडा– पु. छोटी नाव । ಚಿಕ್ಕನಾವೆ.

निवार– स्त्री. मोटे सूत की बुनी हुयी पट्टी । ದಪ್ಪ ನೂಲಿನಿಂದ ನೇಯ್ದ ಪಟ್ಟಿ. ಕಸೆ, ನಾಡೆ.

निवारना– सकि दूर करना, रोकना। ನಿವಾರಿಸು, ಪರಿಹರಿಸು, ತಡೆ, ಅಡ್ಡಿಮಾಡು.

निवाला– पु. कौर। ತುತ್ತು, ಕವಳ.

निवास– पु. रहने का स्थान, घर, वस्त्र। ಇರುವ ಸ್ಥಳ, ಆಶ್ರಯ, ಮನೆ, ಬಟ್ಟೆ, ಅರಿವೆ, ವಸ್ತ್ರ.

निवासी– पु रहनेवाला । ನಿವಾಸಿ, ವಾಸವಾಗಿರುವವ.

निवेदक– पु. निवेदन करनेवाला, प्रार्थी। ನಿವೇದಿಸುವವ,ಬೇಡುವವ, ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವವ.

निवेदन– पु प्रार्थना, विनय। ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ವಿನಯ, ಅರಿಕೆ.

निवेदना– सकि. निवेदन करना, अर्पित करना। ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು, ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, ಅರ್ಪಿಸು.

निवेदित– वि. अर्पित, निवेदन किया हुआ। ಅರ್ಪಿತ, ಒಪ್ಪಿಸಿದ, ನಿವೇದಿಸಿದ, ಹೇಳಿಕೊಂಡ.

निवेरना– सकि. दे ' निवेड़ना '।

आगेका हिस्सा। ಮುಖಂಡ, ನಾಯಕ, ಮುಖ್ಯಸ್ಥ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ, ವಿವಾಹ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಾಡುವವ, ಮುಂಭಾಗ.

अगुआई–स्त्री.नेतृत्व, अगवानी। ಮುಂದಾಳ್ತನ, ನೇತೃತ್ವ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಸ್ವಾಗತ, ಎದುರುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

अगुआना– सक्रि. अगुआ बनाना। ಮುಂದಾಳು ಮಾಡು, ಮುಖಂಡನನ್ನು ನೇಮಿಸು. अक्रि आगे जाना। ಮುಂದೆ ನಾಗು.

अगुआनी, अगुवानी, अगौनी–स्त्री दे 'अगवानी'।

अगुवा– पु दे 'अगुआ'।

अगुवानी–स्त्री दे 'अगुआनी'।

अगुसरना– अक्रि आगे बढ़ना। ಮುಂದುವರಿ.

अगूठना– सक्रि घेरना। ಆವರಿಸು, ಮುತ್ತು.

अगोरदार–पु.पहरेदार, रक्षक। ರಕ್ಷಕ, ಕಾಯುವವ, ಕಾಳಜಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವ.

अगोरना–सक्रि राह देखना,पहरा देना। ಹಾದೀ ನೋಡು, ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸು, ಕಾಯು, ರಕ್ಷಿಸು.

अगोरिया– वि रखवाला। ಕಾವಲುಗಾರ, ಸಂರಕ್ಷಕ.

अगौरा– पु गन्नेका ऊपरकी ओरका हिस्सा। ಕಬ್ಬಿನ ಸಿಪ್ಪೆ.

अग्य– वि. अज्ञ। ಅಜ್ಞ.

अग्य, अग्यॉ– स्त्री· आज्ञा। ಆಜ್ಞೆ, ಅಪ್ಪಣೆ.

अग्यारी– स्त्री. धूप इ जलाना, धूप देनेका पात्र। ಧೂಪ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸುಡುವದು, ಅಗ್ನಿ ಕಾರ್ಯ, ಧೂಪಾರತಿ.

अग्रसोची– पु दूरदर्शी। ದೂರದರ್ಶಿ.

अग्रसर– पु. अगुआ, मुखिया। ಮುಖಂಡ, ಆರಂಭಿಸುವವ, ಮುಂದಾಳು.

अघट– वि जो कम न हो, कठिन। ಕಡಿಮೆಯಾಗದ, ಕುಂದದ, ಕಠಿಣ, ಆಗಲಾರದ.

अघटित– वि. असंभव, अयोग्य, अमिट, बहुत अधिक। ಅಸಂಭವ, ಅನುಚಿತ, ಅಯೋಗ್ಯ, ಅಳಿಸಲಾಗದ, ಬಹಳ, ಅತ್ಯಧಿಕ

अघवाना–सक्रि. (भोजन इ से) संतुष्ट करना। ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸು, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಊಟ ಮಾಡಿಸು.

अघाना– अक्रि तृप्त होना, संतुष्ट होना थकना। ತೃಪ್ತನಾಗು, ಸಂತುಷ್ಟನಾಗು, ದಣಿ. सक्रि संतुष्ट करना। ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸು.

अचभव,अचंभा–पु. आश्चर्य। ವಿಸ್ಮಯ, ಆಶ್ಚರ್ಯ.

अचक– वि भरपूर। ತುಂಬ, ಬಹಳ. पु विस्मय। ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಅಚ್ಚರಿ.

अचकन–पु. लंबा अंगरखा। ನಿಲುವಂಗಿ, ಉದ್ದ ಅಂಗಿ.

ಕಣ.

फुलिया– स्त्री नाक का अेक आभूषण, कील या काटा जिसका माथा फैला हुआ हो। ಮೂಗುತಿ, ತಲೆ ಅಗಲ ವಿದ್ದ ಮೊಳೆ.

फुलेल– पु सुगंधियुक्त तेल। ವಾಸನೆ ಎಣ್ಣೆ, ಸುಗಂಧಯುಕ್ತ ಎಣ್ಣೆ.

फुलेहरा– पु गुच्छेदार, वंदनवार। ತೋರಣ, ಗೊಂಚಲು.

फुलोरी, फुलौरी–स्त्री वेसनकी पकौड़ी। ಭಜಿ, ಬೋಂಡ.

फुल्ल– वि. खिला हुआ, प्रसन्न। ಅರಳಿದ, ಪ್ರಸನ್ನ, ಆನಂದಿತ.

फुसकारना– अक्रि. फुफकारना। ಬುಸುಗುಟ್ಟು, ಫೂತ್ಕರಿಸು.

फुसफुसा– वि. जो छूने या दवानेसे चूर चूर हो जाय, अशक्त। ಮಿದುವಾದ, ಮೆತ್ತಗಾದ, ಅಶಕ್ತ.

फुसफुसाना– सक्रि. कानमें धीरे धीरे कहना। ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಹೇಳು.

फुसलाना– सक्रि वहकाना। ಪುಸಲಾಯಿಸು,ಬುಲ್ಲವಿಸು,ಮಾತಿನಿಂದ ಮರುಳುಗೊಳಿಸು.

फुसलाव, फुसलावा– पु वहकावट। ಪುಸಲಾಯಿಸುವಿಕೆ, ಬುಲ್ಲವಣೆ.

फुहार, फुही–स्त्री. जलका महीन छींटा। ಹನಿ, ತುಂತುರು.

फुहारा, फौहारा– पु. जलका छींटा देनेवाला यंत्र। ಕಾರಂಜಿ.

फूँक– पु फुफकार, सास। ಫೂತ್ಕಾರ, ಶ್ವಾಸ, ಊದುವಿಕೆ, ಬುಸುಗುಟ್ಟುವಿಕೆ.

—निकलजाना = मरना। ಸಾಯು.

फूँकना– सक्रि जलाना, मुँहसे वेगपूर्वक हवा निकालना। ಸುಡು, ಭಸ್ಮ ಮಾಡು, ಬಾಯಿಯಿಂದ ವೇಗವಾಗಿ ಹವೆ ಬಿಡು, ಊದು(ಶಂಖ) ಬಾರಿಸು, ಖರ್ಚು ಮಾಡು,ಮಂತ್ರ ಹಾಕು.

फूँका–पु फूँका मारने की नली, फोड़ा। ಆಕಳ ಎಲ್ಲ ಹಾಲನ್ನೂ ಹಿಂಡಿ ತೆಗೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಔಷಧ ತುಂಬಿದ ಬಿದಿರಿನ ನಳಿಗೆ, ಗುಳ್ಳೆ ಗಾಯ, ಹೊಪ್ಪಳ.

फूँकारना– अक्रि फुफकारना। ಫೂತ್ಕರಿಸು, ಬುಸುಗುಟ್ಟು.

फूँद, फूँदा– पु दे 'फुंदना'।

फूआ, फूफा– पु. पिता का वहनोई। ಸೋದರತ್ತೆಯ ಗಂಡ.

फूट– स्त्री फूटने की क्रिया या भाव, वैर भाव, एक फल। ಒಡೆಯುವಿಕೆ, ಬಿರುಕು, ಒಡಕು, ಕಲಹ, ವೈಮನಸ್ಸು, ಪುಟ್ಟೇ ಹಣ್ಣು, ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸವತೇಕಾಯಿ.

फूटन– स्त्री. फूटकर अलग हुआ अंग, शरीर के जोड़ो की पीड़ा। ಒಡೆದು ಬೇರೆಯಾದ ತುಂಡು, ಶರೀರದ ಸಂದುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ನೋವು ಅಥವಾ ವೇದನೆ

अचका—वि अपरिचित, अनजान। ಅಪರಿಚಿತ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ.

अचना— सक्रि. आचमन करना । ಆಚಮನ ಮಾಡು, ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸು.

अचभौना—पु अचंभा, ताज्जुबकी बात। ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಮಾತು.

अचरज— पु आश्चर्य। ಆಶ್ಚರ್ಯ, ವಿಸ್ಮಯ, ಸೋಜಿಗ.

अचल— वि दृढ, चिरस्थाई । ಅಚಲ, ಚಲಿಸದ, ದೃಢ, ಸ್ಥಿರ. पु पहाड। ಪರ್ವತ, ಗುಡ್ಡ.

अचला—स्त्री. पृथ्वी। ಪೃಥ್ವಿ.

अचवन— पु दे 'आचमन'।

अचवना—सक्रि आचमन करना, पीना। ಆಚಮನ ಮಾಡು, ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸು, ಕುಡಿ.

अचवाना— सक्रि आचमन कराना। ಆಚಮನ ಮಾಡಿಸು, ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು.

अचाक, अचाका, अचानक— क्रिवि सहसा, एकाएक। ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ.

अचार— पु मसालोंके संसर्गमें कुछ दिन रखे गये फल । ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ

अचारी- स्त्री एक तरहका आमका अचार, अचार रखनेका वर्तन। ಮಾವಿನಕಾಯಿಯ ಬಾಳಕ, ಬಾಳಕ ಇಡುವ ಪಾತ್ರೆ. पु आचार विचारसे रहनेवाला व्यक्ति। ಆಚಾರಿ, ಸುಶೀಲ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರದಿಂದ ನಡೆಯುವ ಮನುಷ್ಯ.

अचिर— क्रिवि जल्दी। ಬೇಗನೆ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, ಕೂಡಲೆ. वि अनित्य। ಅನಿತ್ಯ.

अचिरात्— क्रिवि. जल्दी। ಬೇಗನೆ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, ಕೂಡಲೆ.

अचूक— वि. जो न चूके। ಗುರಿ ತಪ್ಪದ, ನಿಶ್ಚಯವಾದ. क्रिवि अवश्य, चतुरतासे । ಅವಶ್ಯವಾಗಿ, ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ, ನಿಜವಾಗಿ, ಚತುರತನದಿಂದ.

अचेत—वि बेसुध, संज्ञा रहित। ಎಚ್ಚರದಪ್ಪಿದ, ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಲ್ಲದ, ಮೂರ್ಛಿತ, ಸತ್ತ. पु मूर्खता, अज्ञान । ಮೂರ್ಖತೆ, ಅಜ್ಞಾನ.

अचेतन—वि जिसमें चेतना न हो, जड, बेसुध। ಚೇತನೆಯಿಲ್ಲದ, ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದ, ಮೂರ್ಛಿತ. पु.जड वस्तु। ಜಡವಸ್ತು.

अचौना— पु आचमन करनेका वर्तन। ಆಚಮನ ಮಾಡುವ ಪಾತ್ರೆ.

अच्छ— वि स्वच्छ। ಸ್ವಚ್ಛ, ನಿರ್ಮಲ

अच्छत— पु बिना टूटा हुआ चावल। ಅಕ್ಷತ, ಒಡೆಯದ ಅಕ್ಕಿಕಾಳು. वि अखण्डित । ಒಡೆಯದ, ಅಖಂಡ.

अच्छर— पु. अक्षर, ब्रह्म, ईश्वर। ಅಕ್ಷರ, ವರ್ಣ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಈಶ್ವರ.

अच्छरा, अच्छरी—स्त्री अप्सरा। ಅಪ್ಸರೆ.

अच्छा—वि ठीक, भला, सुंदर, नीरोग।

ಮಾತು.

लव– पु. क्षण, अत्यल्प मात्रा, राम के एक पुत्र का नाम। ಕ್ಷಣ, ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ, ತುಂಡು, ರಾಮಚಂದ್ರನ ಮಗನ ಹೆಸರು.

लवकना– अक्रि. चमकना । ಹೊಳೆ, ಪ್ರಕಾಶಿಸು.

लवण– पु नमक । ಲವಣ, ಉಪ್ಪು.

लवन– पु. नमक, काटना । ಉಪ್ಪು, ಲವಣ, ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ಯುವಿಕೆ, ಕೊಯ್ಲು.

लवना– सक्रि. लुनना (फसल)। ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ಯು.

लवनाई– स्त्री. लावण्य । ಲಾವಣ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ.

लवनि, लवनी– स्त्री फसल काटने की क्रिया, मजदूरों को दिया जानेवाला फसल का अंश, नवनीत । ಕೊಯಿಲು, ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ಯುವಿಕೆ, ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ದುದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುವ ಬೆಳೆಯ ಭಾಗ, ಬೆಣ್ಣೆ.

लवर–स्त्री ज्वाला। ಜ್ವಾಲೆ, ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ, ಉರಿಯ ನಾಲಿಗೆ.

लवलासी– स्त्री. प्रेम की लगन । ಪ್ರೇಮದ ಸಂಬಂಧ

लवलीन– वि. तल्लीन। ಮಗ್ನ, ತೊಡಗಿದ, ಲೀನ.

लवलेश, लवलेस– पु. अल्प मात्रा। ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪ.

लवाई–स्त्री. हाल की व्याई गाय. लुनाई। ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಯ್ದ ಆಕಳು, ಕೊಯಿಲು.

लवाज़मा– पु साथमें रहनेवाली आवश्यक सामग्री। ಸಂಗಡ ಇರುವ ಅವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳು, ಸಾಮಗ್ರಿ.

लवारा– पु. गाय का बच्चा। ಆಕಳ ಕರು, ಹಸುವಿನ ಕರು.

लवासी– वि. झूठा, बकवादी । ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವವ, ಹರಟೆ ಕೊಚ್ಚುವವ.

लशुन– पु. दे. ' लहशुन '।

लश्कर–पु. सेना, दल, छावनी। ಸೈನ್ಯ, ದಲ, ಬೀಡು, ಪಾಳಯ.

लश्करी– पु. सिपाही, जहाज का कर्मचारी। ಸಿಪಾಯಿ. ಹಡಗದ ಅಧಿಕಾರಿ. वि. सेना संबंधी, जहाजी। ಸೈನ್ಯ ಅಥವಾ ಹಡಗದ ಸಂಬಂಧದ

लषन, लषना– दे. 'लखन' 'लखना'।

लस–पु. चिपकने या चिपकाने का गुण, चिपकानेवाली वस्तु । ಅಂಟುವಿಕೆ, ಅಂಟಿಸುವಿಕೆ, ಅಂಟು, ಸರಿ,ಅಂಟಿಸುವ ವಸ್ತು.

लसदार– वि. लसीला, चिपचिपा । ಅಂಟಿನ, ಜಿಗುಟಾದ.

लसना– अक्रि. सुशोभित होना, चिपकना । ಶೋಭಿಸು, ಸುಂದರ ಕಾಣಿಸು, ಹೊಳೆ, ಅಂಟು सक्रि. चिपकाना। ಅಂಟಿಸು, ಜೋಡಿಸು, ಜಿಗಟಾಯಿಸು.

लसनि– स्त्री. शोभा, स्थिति । ಶೋಭೆ, ಸ್ಥಿತಿ.

ಒಳ್ಳೆಯ, ಮೇಲಾದ, ಮನ ಹಿಡಿ ಯುವ, ಸುಂದರ, ಸ್ವಸ್ಥ. क्रिवि. अच्छी तरह,ठीक मौकेपर।ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಸರಿಯಾದ ವೇಳೆಗೆ. अव्य. खैर, हाँ। ಒಳ್ಳೆಯದು, ಇರಲಿ, ಭಲೆ! ಶಾಭಾಸ್! ಹೌದು.

अच्छाई–स्त्री. अच्छापन, पु. सुन्दरता, श्रेष्ठता, भलाई। ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ,ಸೌಂದ ರ್ಯ, ಕಲ್ಯಾಣ.

अछक– पु. अतृप्त, भूखा । ಅತೃಪ್ತ, ಹಸಿದ.

अछत– क्रिवि. रहते हुओ, सम्मुख। ಇದ್ದಾಗ, ಎದುರಿನಲ್ಲಿ.

अछताना–पछताना– अक्रि वार वार खेद प्रकट करना। ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡು, ದುಃಖ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡು.

अछना– अक्रि मौजूद रहना। ಹಾಜ ರಿರು, ಇರು.

अछरा, अछरी– स्त्री. अप्सरा। ಅಪ್ಸರೆ.

अछरौटी–स्त्री.वर्णमाला। ವರ್ಣಮಾಲೆ.

अछवाना– सक्रि सँवारना । ಸರಿಪಡಿ ಸು, ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾಡು, ಕ್ರಮಗೊ ಳಿಸು.

अछवानी– स्त्री. प्रसूता स्त्रीको दी जाने वाली दवाई। ಬಾಣಂತಿ ಔಷಧ.

अछूत– वि कोरा,पवित्र,न छूने योग्य। ಹೊಸ,ನವೀನ,ಪವಿತ್ರ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ, ಮುಟ್ಟಬಾರದ. पु. अंत्यज । ಅ- ಸ್ಪೃಶ್ಯ, ಅಂತ್ಯಜ.

अछूता– वि दे. 'अछूत'।

अछेह– वि लगातार, वहुत । ಸತತ, ನಿರಂತರ, ಯಾವಾಗಲೂ, ಬಹಳ, ಅಧಿಕ.

अछोह– पु. अक्षोभ, शांति, निर्दयता। ಅಕ್ಷೋಭ, ಶಾಂತಿ, ಸ್ಥಿರತ್ವ, ನಿರ್ದ ಯತೆ.

अछोही– वि. निर्दयी । ನಿರ್ದಯ, ಕ್ರೂರ.

अज– वि. जन्म रहित। ಜನ್ಮವಿಲ್ಲದ. पु. विष्णु, ब्रह्मा, महेश, कामदेव, वकरा। ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಮಹೇ ಶ್ವರ, ಹೋತ, ಕಾಮದೇವ, ಗಂ- ಡಾಡು.

अज़– प्रत्य से । ತೃತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ, ಇಂದ, ಕೂಡ.

अजगर–पु वहुत मोटा साँप।ಹೆಬ್ಬಾವು.

अजगुत, अजुगुत– पु अद्भुत घटना, अयुक्त वात। ಅದ್ಭುತ ಅಥವಾ ಅಸಾಧಾರಣ ಘಟನೆ, ಅಯೋಗ್ಯ ಮಾತು.

अज़ँगैब– पु. अदृष्ट स्थान । ಅದೃಷ್ಟ ಸ್ಥಾನ, ಪರೋಕ್ಷ.

अज़दहा– पु. अजगर। ಹೆಬ್ಬಾವು.

अजनवी– वि. अपरिचित, परदेसी। ಅಪರಿಚಿತ, ಹೊಸಬ, ಅಜ್ಞಾತ, ವಿದೇಶದ, ಪರದೇಶದ.

अजपा– पु गडरिया, एक मंत्र। ಕುರು ಬ, ಒಂದು ಮಂತ್ರ. वि न जपने योग्य। ಜಪಿಸಲು ಅಯೋಗ್ಯವಾದ, ಉಚ್ಚರಿಸಬಾರದ.

अजब– वि विचित्र, अनोखा। ವಿಚಿತ್ರ, ಅದ್ಭುತ, ವಿಲಕ್ಷಣ.

अज़ब– पु तलवार । ಕತ್ತಿ.

अज़मत–स्त्री बडप्पन, कद़र, चमत्कार । ಘನತೆ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಪ್ರತಾಪ, ಮಹತ್ವ, ಚಮತ್ಕಾರ.

अज़माना– सक्रि जाँचना, परखना । ಪರೀಕ್ಷಿಸು, ಅಂದಾಜು ಮಾಡು.

अज़रूए– क्रिवि अनुसार। ಅನುಸಾರ.

अजल–स्त्री मौत। ಮೃತ್ಯು, ಸಾವು.

अज़ल– पु आराम, आदि, उद्गम । ಆರಾಮ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಆದಿ, ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದದ್ದು, ಉದ್ಗಮ.

अजवायन, अजवाइन–स्त्री एक पौधा या उसके बीज। ಓಮ, ಅಜವಾನ, ಅಜವಾನದ ಸಸಿ.

अजस– पु अपयश। ಅಪಯಶ, ಅಪಕೀರ್ತಿ.

अजसी– वि. अपकीर्ति भाजन, निंद्य। ಅಪಕೀರ್ತಿಯ, ನಿಂದ್ಯ, ಅಪಯಶದ.

अज़हद–वि असीम, अधिक। ಅಸೀಮ, ಮಿತಿಮೀರಿ, ಅಮರ್ಯಾದ, ಅಪಾರ, ಬಹಳ.

अज़हर– वि. जाहिर, प्रकट। ಪ್ರಕಟ, ಬಹಿರಂಗವಾದ.

अजहुँ, अजहूँ– क्रिवि. अभीतक। ಇನ್ನೂ ತನಕ.

अजाँ–स्त्री.नमाज़ की पुकार। ನಮಾಜದ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುವ ಕೂಗು.

अजा– वि स्त्री जन्मरहित। ಜನ್ಮರಹಿತ, ಜನ್ಮವಿಲ್ಲದ. स्त्री बकरी, दुर्गा। ಆಡು, ಮೇಕೆ, ದುರ್ಗಾ.

अजान–वि नादान, नासमझ। ಅಜ್ಞಾನಿ, ಅಜಾಗ್ರತ, ಮೂರ್ಖ. पु अज्ञान। ಅಜ್ಞಾನ.

अजान–स्त्री नमाज़की पुकार। ನಮಾಜದ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುವ ಕೂಗು

अजायब–वि. विचित्र, अद्भुत। ವಿಚಿತ್ರ, ಅದ್ಭುತ, ವಿಲಕ್ಷಣ.

अजायबख़ाना, अजायबघर–पु अद्भुत वस्तुसंग्रहालय। ವಿಚಿತ್ರ ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ.

अजिर–पु आँगन, वायु, मेंढक। ಅಂಗಳ, ಹವೆ, ವಾಯು, ಕಪ್ಪೆ.

अजी–अव्य बडोंका संबोधन। ಸಂಬೋಧನ ಶಬ್ದ, ಅಯ್ಯಾ, ರಾಯರೇ, ಸ್ವಾಮೀ.

अज़ीज़– वि प्रिय, प्रतिष्ठित। ಪ್ರಿಯ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ. पु. मित्र या रिश्तेदार। ಪ್ರಿಯ, ಮಿತ್ರ, ಸಂಬಂಧಿಕ.

अज़ीज़दारी– स्त्री. रिश्तेदारी। ಬಾಂಧವ್ಯ, ಸಂಬಂಧ.

अजीब–वि. विचित्र। ವಿಚಿತ್ರ, ಅದ್ಭುತ.

अजू– अव्य. दे. 'अजी'।

अजूजा– पु. एक शवभक्षक जंतु। ಅಡವೀ ಬೆಕ್ಕು.

अजूबा– वि अद्भुत। ಅದ್ಭುತ, ವಿಚಿತ್ರ, ವಿಲಕ್ಷಣ.

अजे, अजेय, अजैं– वि अजिक्य । ಅಜಿಂಕ್ಯ, ಜಯಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾದ.

अजौं–क्रिवि. अव भी,अव तक। ಇನ್ನೂ ತನಕ, ಈಗಲೂ.

अज़्म–पु निश्चय, दृढ़ विचार। ನಿಶ್ಚಯ, ದೃಢವಾದ ವಿಚಾರ.

अटंवर– पु ढेर, राशि। ಗುಂಪು, ರಾಶಿ.

अट– स्त्री शर्त । ಕರಾರು, ಅಡ್ಡಿ,ಪ್ರತಿಬಂಧ.

अटक, अटकन– स्त्री अडचन, संकोच । ವಿಘ್ನ,ಹಾನಿ,ಅಡೆತಡೆ,ಸಂಕೋಚ.

अटकना– सक्रि रुकना, उलझना । ನಿಲ್ಲು, ತಡೆ, ಸಿಕ್ಕುಬೀಳು, ಗಂಟುಬೀಳು.

अटकमटक– स्त्री नखरा, हावभाव। ಒಯ್ಯಾರ, ಬೆಡಗು, ಪ್ರೇಮಲೀಲೆ.

अटकर,अटकल– स्त्री. अनुमान, अंदाज। ಅನುಮಾನ, ತರ್ಕ, ಅಂದಾಜು, ಊಹೆ.

अटकल पच्चू– पु अनुमान, कल्पना । ಅನುಮಾನ, ಅಂದಾಜು, ಕಲ್ಪನೆ. वि केवल अंदाज से किया गया । ಅಂದಾಜಿನ,ಕಲ್ಪನೆಯ,ಊಹೆಯ क्रिवि. अंदाजसे । ಕಲ್ಪನೆಯಿಂದ, ಅಂದಾಜಿನಿಂದ,ಊಹೆಯಿಂದ.

अटकाना–सक्रि. रोकना, फँसाना। ಅಡ್ಡಿಮಾಡು, ಸಿಕ್ಕಿಸು. अक्रि. दे. 'अटकना' ।

अटकाव–पु. अवरोध । ಅಡ್ಡಿ,ತೊಡಕು, ವಿಘ್ನ.

अटखेलि– स्त्री क्रीड़ा, विनोद,चपलता । ಕ್ರೀಡೆ, ಆಟ, ವಿನೋದ,ಚಪಲತೆ.

अटन– पु. गमन, भ्रमण । ಸಂಚಾರ, ತಿರುಗಾಟ.

अटना– अक्रि घूमना । ತಿರುಗಾಡು, ಸಂಚರಿಸು.

अटपट– वि. कठिण, जटिल, अंडवंड । ಕಠಿಣ, ಜಟಿಲ, ಅಡ್ಡತಿಡ್ಡ. स्त्री. कठिनाई । ಸಂಕಟ

अटपटाना– अक्रि. व्याकुल होना, हिचकना, लडखड़ाना ।ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು, ಚಕಿತನಾಗು, ಅಂಜು, ಸಂಕೋಚಪಡು, ದಣಿ, ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಂತಾಗು, ಗಾಬರಿಯಾಗು.

अटपटी– स्त्री शरारत । ಉಪದ್ವ್ಯಾಪ, ಉತ್ಪಾತ. वि. दे. 'अटपट'।

अटव्वर– पु आडंवर, कुटुंव, समूह । ಆಡಂಬರ, ಕುಟುಂಬ, ಮನೆತನ, ಕುಲ, ಸಮೂಹ.

अटम–पु ढेर,राशी, समुदाय। ಗುಂಪು, ರಾಶಿ, ಸಮುದಾಯ.

अटल– स्थिर, दृढ़। ಸ್ಥಿರ, ದೃಢ,ಚಲಿಸಲಾಗದ, ನಿತ್ಯ, ನಿಶ್ಚಲ.

अटवी– स्त्री वन, जंगल । ವನ,ಅರಣ್ಯ, ಕಾಡು.

अटहर– पु. अटाला, पगड़ी, अड़चन । ಗುಡ್ಡೆ, ರಾಶಿ, ಮುಂಡಾಸು,ಪೇಟ, ಕಷ್ಟ, ತೊಂದರೆ.

अटा– स्त्री अटारी। ಅಟ್ಟ, ಮಹಡಿ. पु. ढेर। ರಾಶಿ, ಗುಂಪು.

अटाउ– पु शरारत। ಉತ್ಪಾತ, ಉಪ ದ್ರ್ಯಾಪ, ದುಷ್ಟತನ

अटाटूट– वि बेशुमार, बिलकुल। ಅಪರಿಮಿತ, ಹೇರಳ, ಪೂರ್ಣ.

अटारी– स्त्री. ऊपरका कोठा। ಅಟ್ಟ, ಮೇಲಂತಸ್ತು, ಮಹಡಿ,ಉಪ್ಪರಿಗೆ.

अटाल– पु बुर्ज। ಮಿನಾರ,ಉಪ್ಪರಿಗೆ, ಬುರುಜು, ಗೋಪುರ.

अटाला– पु ढेर, सामान। ರಾಶಿ, ಸಾಮಾನು.

अटूट– वि मजबूत, अजेय, लगातार, वहुत। ಅಖಂಡ,ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟ,ದೃಢ, ನಿಶ್ಚಲ, ಅಜೇಯ, ಸತತ, ಯಾವಾಗಲೂ, ಬಹಳ.

अटेरन–पु सूत की ऑटी वनाने का यंत्र, कुस्ती का एक पेंच, घोडे को चक्कर देने की एक विधि। ದಾರ ಸುತ್ತುವ ಯಂತ್ರ, ಮಲ್ಲಯುದ್ಧದ ಒಂದು ತಂತ್ರ, ಕುದುರೆಯನ್ನು ಚಕ್ರಾಕಾರವಾಗಿ ಸುತ್ತಿಸುವ ಒಂದು ರೀತಿ

अट्टहास– पु जोरकी हँसी। ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ನಗುವಿಕೆ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ ನಗೆ,

अट्टा, अट्टालिका– स्त्री अटारी, ऊपरका कोठा। ಉಪ್ಪರಿಗೆ, ಮೇಲಂತಸ್ತು, ಮಹಡಿ.

अट्टी–स्त्री लच्छी। ದಾರದ ಉಂಡೆ,ಲಡಿ.

अट्ठा–पु आठ बूटियोवाला ताशका पत्ता। ಎಂಟು ಬಂದಿನ ಇಸ್ಪೀಟಿನ ಎಲೆ, ಅಠ್ಠಾ.

अट्ठइस; अट्ठाईस–वि वीस और आठ। ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು.

अट्ठानबे–वि नब्बे और आठ। ತೊಂಭತ್ತೆಂಟು

अट्ठावन– वि पचास और आठ। ಐವತ್ತೆಂಟು

अट्ठासी, अठासी–वि आठ और अस्सी। ಎಂಭತ್ತೆಂಟು.

अठई– स्त्री अष्टमी। ಅಷ್ಟಮಿ.

अठखेरी, अठखेलि, अठखेली– स्त्री दे 'अटखेलि'।

अठत्तर, अठहत्तर–वि सत्तर और आठ। ಎಪ್ಪತ್ತೆಂಟು.

अठन्नी–स्त्री आठ आने मूल्यका सिक्का। ಎಂಟಾಣೆಯ ನಾಣ್ಯ.

अठपहला– वि आठ कोनेवाला। ಅಷ್ಟಕೋನ, ಎಂಟು ಮಗ್ಗಲುಗಳುಳ್ಳ

अठपाव– पु. शरारत। ಉಪದ್ರವ, ಉತ್ಪಾತ.

अठमासी– स्त्री आठ मासे की तौलवाली गिन्नी। ಎಂಟು 'ಮಾಷ'ಗಳ ತೂಕವುಳ್ಳ ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯ.

अठलाना– अक्रि ऐंठ दिखलाना, इतराना। ಬೆಡಗಿನಿಂದ ನಡೆ, ನೆಟಗೊಳ್ಳು, ಜಂಭ ಮಾಡು.

अठवना– अक्रि इकट्ठा होना। ಕೂಡು, ನೆಲಗೊಳ್ಳು.

अठवांसा– वि. आठ महीने में जन्म लेनेवाला। ಎಂಟು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹುಟ್ಟುವ. पु. गर्भस्थिति के वाद आठवे मास का संस्कार, माघ से आसाढ तक जोता

जानेवाला खेत। ಸೀಮಂತೋತ್ಸವ, ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಗಾಗಿ ಮಾಘದಿಂದ ಆ-ಷಾಢದ ವರೆಗೆ ಹರಗಿದ ಭೂಮಿ.

अठवारा–पु आठ दिन का काल, आठवाँ दिन, सप्ताह। ಎಂಟು ದಿನ, ಎಂಟನೆಯ ದಿನ, ವಾರ, ಸಪ್ತಾಹ.

अठहत्तर– वि ७८। ಎಪ್ಪತ್ತೆಂಟು.

अठाईस– वि. दे 'अट्ठाईस'।

अठानवे– वि ९८। ತೊಂಭತ್ತೆಂಟು.

अठाना– सक्रि. सताना, ठानना। ತ್ರಾಸ ಕೊಡು, ಪೀಡಿಸು, ನಿಶ್ಚಯಿಸು.

अठारह–वि. दो कम बीस। ಹದಿನೆಂಟು.

अठासी– वि दे 'अट्ठासी'।

अठोतरी– स्त्री. १०८ दानोंकी माला। ನೂರಾ ಎಂಟು ಮಣಿಗಳ ಜಪ ಮಾಲೆ.

अड़ंगा– पु अड़चन। ತೊಡಕು, ವಿಘ್ನ, ಅಡ್ಡಿ.

अड– पु जिद, हठ। ಹಟ, ಆಗ್ರಹ, ಜಿದ್ದು, ಮುಸ್ಕರ.

अड़काना– सक्रि उलझाना, टिकाना। ನಿಲ್ಲಿಸು, ತಡೆ, ಸಿಕ್ಕಿಸು, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು, ಆಧಾರ ಕೊಡು.

अडग– वि दृढ, पुष्ट, अचल। ದೃಢವಾದ, ಪುಷ್ಟ, ಅಚಲ, ಸ್ಥಿರ.

अडगोडा–पु. पशुओंके गलेमें बाधी गयी लकड़ी। ಗುದ್ದಿ, ದಂಡಿ.

अडचन, अडचल– स्त्री कठिनाई, बाधा। ಸಂಕಟ, ತೊಡಕು, ಅಡಚಣಿ, ಅಡ್ಡಿ.

अडतल–पु बाधा, विघ्न, आड़, आश्रय। ಅಡ್ಡಿ, ವಿಘ್ನ, ಮರೆ, ಆಶ್ರಯ, ನೆವ.

अडतला– पु रक्षक। ರಕ್ಷಕ, ಆಶ್ರಯದಾತ.

अडतालीस– वि चालीस और आठ। ನಲವತ್ತೆಂಟು.

अडतीस– वि. तीस और आठ। ಮೂವತ್ತೆಂಟು.

अडदार– वि अडनेवाला। ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನಿ-ಲ್ಲುವ, ಅಡ್ಡಿಯಾಗುವ, ಹಟಮಾರಿ, ಮೊಂಡ.

अडना– अक्रि रुकना, हठ करना। ತಡೆ, ನಿಲ್ಲು, ಹಟಹಿಡಿ.

अड़बंग–वि. अटपट, टेढ़ामेढ़ा। ಡೊಂಕು-ಡಸಕಾದ, ತಗ್ಗುದಿನ್ನೆಗಳುಳ್ಳ, ಕಠಿಣ, ವಿಚಿತ್ರ.

अडबला– वि हठी। ಹಟಮಾರಿ.

अड़र– वि. निर्भय। ನಿರ್ಭಯ, ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದ.

अडसठ– वि साठ और आठ। ಅರವತ್ತೆಂಟು.

अडहुल– पु एक लाल फूल। ದಾಸಾಳದ ಹೂವು.

अड़াড– पु. तीर, किनारा, (नदी या तालावका) गोशाला। ನದಿ ಅಥವಾ ಕೆರೆಯ ತೀರ, ಗೋಶಾಲೆ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ.

अडान– स्त्री पडाव, ठहरने या रुकने का स्थान। ನಿಲ್ಲುವ ಅಥವಾ ತಂಗುವ ಸ್ಥಳ, ನಿಲ್ದಾಣ, ಆಧಾರ.

अड़ाना– सक्रि. दे. 'अटकाना'।

अड़ार— पु ढेर, लकड़ी बेचनेकी दूकान। ರಾಶಿ, ಗುಂಪು, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ವಖಾರ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಅಡ್ಡೆ.

अड़ियल— वि हठी, सुस्त। ಹಟಮಾರಿ, ಪೈಗಳ್ಳ, ಹುಂಬ, ತಲೆಯಿಲ್ಲದ, ಸೋಮಾರಿ.

अड़ी— स्त्री. हठ, जिद, टेक। ಅಡ್ಡಿ, ಹಟ, ಆಗ್ರಹ.

अड़ूसा—पु एक औषधि विशेष। ಒಂದು ಔಷಧ.

अडोल— वि. अटल। ಸ್ಥಿರ, ಅಚಲ, ಸ್ತಬ್ಧ.

अड़ोस-पड़ोस—पु आसपास। ನೆರೆಹೊರೆ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ.

अड़ोसी-पड़ोसी— पु. आसपास रहनेवाले। ನೆರೆಹೊರೆಯವರು.

अड्डा—पु केन्द्र, डेरा, ठहरने व मिलनेकी जगह, चिड़ियोंके बैठनेकी छड़, कबूतरोंका घोंसला। ಕೇಂದ್ರ, ಬಿಡಾರ, ಆಸರ, ತಂಗುವ ಸ್ಥಳ, ಕೂಡ್ರುವ ಅಥವಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುವ ಸ್ಥಳ, ಪಕ್ಷಿಗಳು ಕೂಡ್ರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಕಿದ ಕೋಲು, ಪಾರಿವಾಳದ ಗೂಡು

अढ़तिया—पु आढती। ದಲಾಲ, ಏಜಂಟ, ದಲಾಲಿ ಅಂಗಡಿಯವ, ದಳ್ಳಾಳಿ, ಮಧ್ಯಸ್ತಗಾರ

अढ़न— स्त्री मर्यादा, आज्ञा। ಮರ್ಯಾದೆ, ಆಜ್ಞೆ.

अढ़वना, अढौना— सक्रि. आज्ञा देना। ಆಜ್ಞೆ ಕೊಡು, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚು. पु सौंपा हुआ काम। ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಕೆಲಸ.

अढाई— वि ढाई। ಎರಡೂವರೆ.

अढुकना— अक्रि ठोकर खाना। ಎಡವು, ಢಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆ

अढैय्या—पु ढाई सेरकी तौल, ढाई गुनेका पहाड़ा। ಎರಡೂವರೆ ಸೇರಿನ ತೂಕ, ಎರಡೂವರೆಯ ಮಗ್ಗಿ.

अतः, अतएव— क्रिवि इसलिये, इस कारण। ಆದುದರಿಂದ.

अतर— पु इत्र। ಗಂಧದ ಎಣ್ಣೆ, ವಾಸನೆ ಎಣ್ಣೆ, ಅತ್ತರು.

अतरदान—पु इत्रदान। ಅತ್ತರುಇಡುವ ಪಾತ್ರೆ, ಪನ್ನೀರುದಾನಿ

अतरसों— क्रिवि परसों के बादका या पूर्वका दिन। ಮೊನ್ನಿನ ದಿನದ ಪೂರ್ವದ ಅಥವಾ ನಾಡದಿನ ಮಾರನೆಯ ದಿನ, ಆಚೆ ಮೊನ್ನೆ, ಆಚೆ ನಾಡದು.

अतलस—स्त्री.एक मुलायम रेशमी कपड़ा। ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ರೇಶ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ.

अतवार— पु बर्ताव, रीति, इतवार। ವರ್ತನ, ನಡೆವಳಿಕೆ, ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ರವಿವಾರ.

अता— स्त्री. बख्शिश, दान। ದಾನ, ದೇಣಗೀ, ದತ್ತಿ, ಕೊಡುಗೆ.

अतानामा—पु बख्शीशनामा। ಬಕ್ಷೀಸು ಪತ್ರ.

अताई— वि चालाक, शैतान, गंवार। ಕುಶಲ, ದಕ್ಷ, ಧೂರ್ತ, ದುಷ್ಟ,

ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ.

अदबियात– स्त्री साहित्य, संस्कृति। ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

अदम– पु अभाव, परलोक। ಅಭಾವ, ಪರಲೋಕ.

अदम हाजिरी– स्त्री अनुपस्थिति। ಗೈರು ಹಾಜರಿ, ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ.

अदमनीय, अदम्य– वि जिसका दमन न किया जा सके, प्रबल। ಕುಂದಲಾರದ, ನಾಶವಾಗಲಾರದ, ಪ್ರಬಲ.

अदरक– पु एक चरपरी जड या गाठ। ಶುಂಠಿ.

अदरा– पु आर्द्रा नक्षत्र। ಆರ್ದ್ರಾ ನಕ್ಷತ್ರ,

अदराना– सक्रि आदर पानेकी इच्छा करना, अभिमानी बनना। ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ದೊರಕಿಸುವ ಇಚ್ಛೆ ಮಾಡು, ಅಭಿಮಾನ ತಾಳು, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ತೋರಿಸು.

अदरावन– पु. आदर, गौरव। ಆದರ, ಗೌರವ, ಮಾನ.

अदल– पु. न्याय, इन्साफ। ನ್ಯಾಯ, ತೀರ್ಪು.

अदल-बदल– पु. हेर फेर, परिवर्तन। ಅದಲುಬದಲು, ಪರಿವರ್ತನೆ.

अदवाइन, अदवान– पु ओनचन। ಹೊರಸು ಅಥವಾ ಮಂಚದ ಹೆಣಿಕೆ ಬಿಗಿಯುವ ಹಗ್ಗ.

अदहन– पु. दाल आदि पकाने के लिये आग पर चढ़ाया गया पानी। ಎಸರು.

अदा– वि ಕಳೆದ, ತೀರಿಸಿದ. स्त्री हावभाव। ಒಯ್ಯಾರ, ಹಾವಭಾವ

—करना– स्त्री चुकता करना। ತೀರಿಸು, ಸಾಲ ಕಳೆ, ಪೂರ್ಣ ಮಾಡು.

अदाबंदी– स्त्री कर्ज अदा करनेकी अवधि। ಸಾಲ ತೀರಿಸುವ ಅವಧಿ.

अदालत– स्त्री न्यायालय। ಕಚೇರಿ, ಕೋರ್ಟು, ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನ.

अदालती– वि अदालत संबंधी, मुकद्दमा लडनेवाला। ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವವ.

अदावत– स्त्री वैर, दुश्मनी। ವೈರತ್ವ, ಶತೃತ್ವ.

अदावती– वि. अदावत रखनेवाला, वैरी। ವೈರತ್ವದ, ವಿರೋಧಿ, ಹಗೆ, ವೈರಿ.

अदाह– स्त्री हावभाव। ಬೆಡಗು, ಹಾವಭಾವ, ಒಯ್ಯಾರ, ಮುರುಕು.

अदीब– पु. साहित्यका जाननेवाला। ಸಾಹಿತಿ.

अदीह– वि छोटा। ಸಣ್ಣ, ಪುಟ್ಟ, ಚಿಕ್ಕ.

अदोरी– स्त्री एक मिठाई। ಉದ್ದಿನ ವಡೆ, ಸಂಡಿಗೆ.

अद्ध, अद्धा– पु आधा। ಅರ್ಧ.

अद्धी– स्त्री आधी दमडी, महीन तंजेब। ಅರ್ಧ ದಮಡಿ, ಒಂದು ತರದ ಮಲ-ಮಲು ಬಟ್ಟೆ.

अद्रक– पु दे 'अदरक'।

अध– वि आधा। ಅರ್ಧ. क्रिवि. नीचे। ಕೆಳಗೆ.

अधकचरा– वि अपूर्ण, कच्चा, अपरिपक्व। ಅಪೂರ್ಣ, ಅಪರಿಪಕ್ವ,

ಪಾಗದ.

अधकपारी– स्त्री आधे सिरमें होनेवाला सिर दर्द। ಅರತಲೆ ನೋವು.

अधकरिया,अधकरी– स्त्री आधी किस्त, आधा महसूल। ಕಂದಾಯದ ಅರ್ಧ ಕಂತು, ಹಪ್ತೆ, ಅರ್ಧ ವಸೂಲಿ.

अधखिला– वि. आधा खिला हुआ। ಅರ್ಧ ಅರಳಿದ, ಅರ್ಧ ವಿಕಸಿತ, ಅರೆಬಿರಿದ.

अधजर– वि. आधा जला हुआ। ಅರ್ಧ ಸುಟ್ಟ.

अधडा–वि. विना आधार का। ಆಧಾರ ವಿಲ್ಲದ

अधनिया– वि. दो पैसेका। ಅರ್ಧಾಣೆ ಬೆಲೆಯ.

अधनिया,अधन्ना– पु दो पैसेका सिक्का। ಅರ್ಧಾಣೆಯ ನಾಣ್ಯ.

अधवर–पु. आधा मार्ग, वीचका स्थान। ಅರ್ಧ ಮಾರ್ಗ, ಮಧ್ಯಸ್ಥಾನ.

अधमरा–वि. मृतप्राय। ಮೃತಪ್ರಾಯ, ಮರಣಾಸನ್ನ, ಅರ್ಧ ಸತ್ತ.

अधमुआ– वि. दे 'अधमरा'।

अधर–पु नीचेका ओठ, अंतरिक्ष। ಕೆಳ ದುಟಿ, ಅಂತರಿಕ್ಷ, ಆಕಾಶ. क्रिवि अंतरिक्षमें। ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ, ನಡುವೆ.

अधरज– पु. ओंठो की लाली। ತುಟಿಗಳ ಕೆಂಪು, ತಾಂಬೂಲರಾಗ.

अधारी– स्त्री. आश्रय, मुसाफिरी थैला, साधुओंके आश्रयकी लकड़ी। ಆಧಾರ, ಆಶ್ರಯ,ಪ್ರವಾಸದ ಚೀಲ,Tಆಕಾರದ ಸಾಧುಗಳ ಆಧಾರದ ಕೋಲು, ಯೋಗದಂಡ.

अधिकता– स्त्री वहुतायत। ಅಧಿಕತೆ, ಹೆಚ್ಚಳ, ವೃದ್ಧಿ.

अधिकांश– पु अधिक भाग। ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ, ಅಧಿಕಾಂಶ. क्रिवि ज्यादातर। ಹೆಚ್ಚಾಗಿ.

अधिकाई– स्त्री दे 'अधिकता'।

अधिकाना–अक्रि अधिक होना, वढ़ना। ಹೆಚ್ಚಾಗು, ಬೆಳೆ.

अधिकार– पु स्वत्व, पद, संवंध, विपय, योग्यता, प्रकरण, चेष्टा। ಅಧಿಕಾರ, ಬಾಧ್ಯತೆ, ವಶ,ಸ್ವತ್ವ, ಪದ,ಹುದ್ದೆ, ಸಂಬಂಧ, ವಿಷಯ, ಯೋಗ್ಯತೆ, ಪ್ರಕರಣ, ಅಧ್ಯಾಯ, ಪ್ರಯತ್ನ.

अधिकृत– वि. अधिकारमें आया हुआ। ಆಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ, ಅಧಿಕಾರ ದಲ್ಲಿ ಬಂದ.

अधिनायक– पु. प्रधान नेता। ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ, ಮುಖ್ಯ ನಾಯಕ.

अधिमास– पु अधिक मास। ಅಧಿಕ ಮಾಸ.

अधिया– स्त्री आधा भाग। ಅರ್ಧಭಾಗ.

अधियाना– सक्रि आधा करना। ಅರ್ಧ ಮಾಡು, ಎರಡು ಸರಿಯಾದ ಭಾಗ ಮಾಡು.

अधियार– पु· आधा हिस्सा, आधेका मालिक। ಅರ್ಧ ಪಾಲು, ಅರ್ಧ ಪಾಲಿನವ.

अधियारी– स्त्री आधा हिस्सा। ಅರ್ಧ

ಭಾಗ, ಅರ್ಧ ಪಾಲು.

अधीन– वि परवश, आश्रित। ಅಧೀನ, ಪರಾಧೀನ, ಆಶ್ರಿತ, ವಿನೀತ पु गुलाम, सेवक। ಗುಲಾಮ, ಆಳು, ಸೇವಕ.

अधीनता– स्त्री परतंत्रता, दीनता। ಪಾರತಂತ್ರ್ಯ, ಪರಾಧೀನತೆ, ನಮ್ರತೆ, ದೈನ್ಯ.

अधीर– वि घबराया हुआ, कातर, उतावला। ವ್ಯಾಕುಲನಾದ, ಗಾಬರಿಯಾದ, ಅಂಜಿದ, ಆತುರನಾದ, ಅಸ್ಥಿರ.

अधुना– क्रिवि अभी, संप्रति। ಈಗಲೇ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ನಾಂಪ್ರತ, ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ

अधूरा– वि अपूर्ण, अस्पष्ट। ಅಪೂರ್ಣ, ಮುಗಿಯದ, ಅಸ್ಪಷ್ಟ, ಅರ್ಧ

अधेड़– वि उतरती उम्र का। ಇಳಿಪ್ರಾಯದ, ನಡುಪ್ರಾಯದ.

अधेला– पु आधा पैसा। ಅದ್ದೇಲಿ.

अधेली– स्त्री अठन्नी। ಎಂಟಾಣೆಯ ನಾಣ್ಯ

अध्ययन– पु पढाई, अभ्यास। ಓದು, ಅಭ್ಯಾಸ.

अध्यवसाय– पु लगातार परिश्रम, उत्साह, उद्योग, निश्चय। ಸತತ ಪರಿಶ್ರಮ, ಸತತೋದ್ಯೋಗ, ಜಿಗುಟುತನ, ಉತ್ಸಾಹ, ನಿಶ್ಚಯ.

अध्यवसायी– वि परिश्रमी, उद्योगी। ಸತತೋದ್ಯೋಗಿ, ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡುವವ, ಉತ್ಸಾಹಿ

अध्यापक– पु पढानेवाला, शिक्षक। ಓದಿಸುವವ, ಕಲಿಸುವವ, ಶಿಕ್ಷಕ, ಮಾಸ್ತರ, ಗುರು.

अध्यापन– पु पढाना। ಓದಿಸುವದು, ಕಲಿಸುವದು, ಶಿಕ್ಷಣ.

अध्यापिका– स्त्री. शिक्षिका। ಶಿಕ್ಷಕಿ, ಮಾಸ್ತರತಿ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿ.

अनअहिवात– पु वैधव्य। ವೈಧವ್ಯ.

अनइस– पु बुराई। ಕೆಡಕು, ಹಾನಿ, वि बुरा। ಕೆಟ್ಟ, ಹಾನಿಕಾರಕ.

अनक– पु डंका, नगाडा। ನಗಾರಿ, ಮೃದಂಗ.

अनकना– सकि छिपकर सुनना। ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳು, ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಕೇಳು.

अनकरीब– क्रिवि लगभग, प्राय। ಸುಮಾರು, ಪ್ರಾಯಃ.

अनकहा– वि अकथित। ಹೇಳದ.

अनख– पु क्रोध, चिढ, दुःख, ईर्ष्या, ढिठौना। ಕ್ರೋಧ, ಸಿಟ್ಟು, ಕೋಪ, ದುಃಖ, ಈರ್ಷೆ, ಕಾಡಿಗೆಯ ಬೊಟ್ಟು. वि विना नख का। ಉಗುರಿಲ್ಲದ

अनखना, अनखाना– अकि क्रोध करना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿ

अनखाहट–स्त्री नाराजगी, चिढ। ಸಿಟ್ಟು, ಅಪ್ರಸನ್ನತೆ, ರೋಷ

अनखी– वि क्रोधी। ಸಿಟ್ಟಿನ, ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳುವ, ಕೋಪಿಷ್ಠ.

अनखीखौंहा, अनखौंहा– वि क्रोधित, जल्द चिढ जानेवाला। ಕ್ರೋಧಿತ,

ಚೇಗನೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳುವ, ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟುಳ್ಳ.

अनगढ़–वि विना गढा हुआ,निराकार, कुडौल। ತಯಾರಾಗದ, ಆಕಾರ ಹೀನ, ನಿರಾಕಾರ, ಅಂದಗೆಟ್ಟ, ವಿಲಕ್ಷಣ, ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ.

अनगन, अनगना, अनगनिया– वि बेशुमार,बहुत। ಅಸಂಖ್ಯ,ಅಗಣಿತ, ಹೇರಳ, ಬಹಳ.

अनगवना,अनगाना– अक्रि देर करना। ತಡಮಾಡು, ಬೇಕೆಂತಲೇ ಮುಂದೆ ನಾಗದಿರು.

अनगिन, अनगिनत, अनगिना– वि. दे 'अनगन'।

अनघडी, अनघरी– स्त्री कुसमय। ಕೆಟ್ಟ ವೇಳೆ, ಕುಸಮಯ.

अनघोर–पु अंधेर, अन्याय। ಕತ್ತಲೆ, ಅನ್ಯಾಯ.

अनघोरी– स्त्री अचानक। ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ, ಸುಮ್ಮನೆ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ.

अनचहा–वि अवाञ्छित। ಅವಾಂಛಿತ, ಬೇಡಾದ.

अनचाहत– वि. निर्मोही। ಅನಾಸಕ್ತ, ನಿರ್ಮೋಹಿ.

अनजान– वि. अपरिचित, अज्ञानी। ಅಪರಿಚಿತ, ತಿಳಿಯದ, ಅಜ್ಞಾನಿ, ಅಬೋಧ.

अनट–पु अन्याय,अनीति। ಅನ್ಯಾಯ, ಅನೀತಿ,ಅತ್ಯಾಚಾರ.

अनत– क्रिवि. अन्यत्र। ಅನ್ಯತ್ರ, ಎರಡನೆಯ ಕಡೆಗೆ. वि अनम्र, सीधा, दूसरा। ಬಾಗದ, ಸರಳ, ಎರಡನೆಯ.

अनदेखा– वि बिना देखा हुआ। ನೋಡದ.

अनधिकारी– वि अयोग्य, अधिकार-हीन। ಅಯೋಗ್ಯ, ಅಧಿಕಾರಹೀನ

अनन्नास– पु एक फल। ಅನಾನಸು ಹಣ್ಣು.

अनन्य– वि एकनिष्ठ। ಏಕನಿಷ್ಠ, ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತ.

अनन्वित– वि असम्बद्ध। ಅಸಂಬದ್ಧ, ಅಯೋಗ್ಯ.

अनपच– पु अजीर्ण। ಅಜೀರ್ಣ, ಅಪಚನ.

अनपढ़– वि बेपढा, अशिक्षित। ಓದದವ, ಓದುಬರಹ ಬಾರದವ, ನಿರಕ್ಷರಿ.

अनपायिनी–वि स्त्री एकनिष्ठ, अचल, स्थिर, दुर्लभ। ಏಕನಿಷ್ಠ, ಅಚಲ, ದೃಢ, ಸ್ಥಿರ, ದುರ್ಲಭ.

अनपेक्षित– वि जिसकी चाह न हो। ಅವಾಂಛಿತ, ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದ.

अनबन– स्त्री बिगड, झगडा, वैर। ಕೆಡಕು, ವಿರೋಧ, ವೈಮನಸ್ಯ.

अनबूझ–वि अज्ञानी, गवार। ಅಜ್ಞಾನಿ, ತಿಳಿಯದವ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡ.

अनबोल,अनबोला– वि गूगा, न बोलने वाला। ಮೂಕ, ಮಾತನಾಡಲಾರದ, ಗುಮ್ಮನಗುಸಕ.

अनबोलता– वि गूंगा, न बोलनेवाला (पशु)। ಮೂಕ, ಮಾತನಾಡಲಾರದ (ಪಶು).

अनब्याहा– वि अविवाहित । ಅವಿವಾಹಿತ, ಮದುವೆಯಾಗದ.

अनभल– पु. अहित, हानि। ಅಹಿತ, ಕೆಡಕು, ಅಮಂಗಲ, ಹಾನಿ.

अनभला–वि बुरा, निन्द्य। ಕೆಟ್ಟ, ಹಾನಿಕಾರಕ, ನಿಂದ್ಯ, ಕುತ್ಸಿತ.

अनभाय, अनभावता– वि अप्रिय । ಸೇರದ, ಅಪ್ರಿಯ.

अनभिज्ञ–वि अनजान; मूर्ख । ಅಪರಿಚಿತ, ಮೂರ್ಖ, ಅಜ್ಞಾನಿ.

अनभ्यस्त– वि अभ्यास रहित। ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ, ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡದ.

अनमन, अनमना– वि. उदास, सुस्त, निरुत्साहित। ಉದಾಸ, ಖಿನ್ನ, ವೈಗಳ್ಳ, ನಿರುತ್ಸಾಹಿತ.

अनमिल, अनमिलत– वि. बेमेल,अलग, निर्लिप्त, शुद्ध। ವಿಸಂಗತ, ಕೂಡದ, ಬೇರೆ, ನಿರ್ಲಿಪ್ತ, ಶುದ್ಧ.

अनमिलता– वि अप्राप्य। ಅಪ್ರಾಪ್ಯ, ಸಿಗದ.

अनमेल–वि बेजोड, विशुद्ध। ಕೂಡದ, ಶುದ್ಧ.

अनमोल– वि अमूल्य, सुंदर। ಅಮೂಲ್ಯವಾದ, ಬಹು ಬೆಲೆಯ, ಸುಂದರ.

अनरथ–पु अनर्थ। ಅನರ್ಥ, ಅಯೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಹಣ.

अनरस–पु रसहीनता, दुःख, क्रोध। ರಸಹೀನತೆ, ದುಃಖ, ಕ್ರೋಧ, ಉದಾಸೀನತೆ.

अनरसना– आक्रि. उदास होना। ಉದಾಸೀನನಾಗು, ದುಃಖಿತನಾಗು

अनरसा– वि उदास, अस्वस्थ। ಉದಾಸ, ಖಿನ್ನ, ಅಸ್ವಸ್ಥ, ಅಶಾಂತ.

अनरीत, अनरीति– स्त्री कुरीति,अन्धेर। ದುರ್ನೀತಿ, ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆ, ಅನುಚಿತ ವ್ಯವಹಾರ, ಅತ್ಯಾಚಾರ.

अनरूप–वि असमान, कुरूप।ವಿಸಂಗತ, ಅಸಮಾನ, ಕುರೂಪಿ

अनवाँसना– सक्रि नए वर्तनको प्रथम बार काममें लाना। ಹೊಸ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲುಬಾರಿ ಉಪಯೋಗಿಸು, ಬಳಸು.

अनवाँसा– पु कटी हुई फसलका एक मूठा। ಕೊಯ್ದು ಬೆಳೆಯ ಸಿವುಡು

अनशन– पु. उपवास। ಉಪವಾಸ.

अनसुना–वि बेसुना। ಕೇಳದ, ಅಶ್ರುತ.

अनहित– पु बुराई, शत्रु। ಅಹಿತ, ಹಾನಿ, ಕೆಡಕು, ಶತ್ರು.

अनहितू– वि अशुभ चाहनेवाला। ಕೆಟ್ಟದನ್ನು ಬಯಸುವವ.

अनहोता–वि दरिद्र, असंभव,अलौकिक। ಬಡವ, ಅಸಂಭವ, ಅಸಾಧಾರಣ, ಅಲೌಕಿಕ.

अनहोनी– वि स्त्री असंभव, अलौकिक। ಅಸಂಭವ, ಅಸಾಧಾರಣ. स्त्री. न होनेवाली बात। ಅಸಂಭವವಾದ ಮಾತು

अनाकनी,अनाकानी– स्त्री सुनी अनसुनी करना, टालमटोल। ಅಲಕ್ಷ್ಯ, ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಡದಿರುವದು, ಕೇಳಿದರೂ ಕೇಳದಂತೆ ನಟಿಸುವದು, ನೆವ ಹೇಳುವದು.

अनाखर– वि कुरूप, निरक्षर। ಕುರೂಪಿ, ಅಂದಗೆಟ್ಟ, ನಿರಕ್ಷರ, ಮೂರ್ಖ.

अनाज–पु अन्न, धान्य। ಧಾನ್ಯ, ಕಾಳು

अनाडी– वि नासमझ, गॅवार। ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದ, ಮೂರ್ಖ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡ, ಅನನುಭವಿಕ, ನಿರಕ್ಷರಿ.

अनादि– पु जिस का आदि न हो, ब्रह्म, ईश्वर। ಆದಿಯಿಲ್ಲದ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಈಶ್ವರ.

अनाना– सक्रि लाना, मागना। ತರು, ಬೇಡಿಸು, ತರಿಸು.

अनापशनाप– पु निरर्थक वकवाद। ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಮಾತು, ಬಡಬಡಿಕೆ, ಅಸಂಬದ್ಧ ಮಾತು, ತಲೆಹರಟೆ.

अनार– पु एक फल। ದಾಳಿಂಬ.

अनारी– वि अनार के रंगका, अनाडी, मूर्ख। ದಾಳಿಂಬದ ಬಣ್ಣದ, ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ, ಹೆಡ್ಡ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡ, ಮೂರ್ಖ.

अनासर– पु. मूलतत्व। ಮೂಲ ತತ್ವ.

अनाहत– वि जिसे चोट न लगी हो। ಪೆಟ್ಟು ತಗಲದ, ಗಾಯವಾಗದ.

अनिमिष, अनिमेष– वि. स्थिर दृष्टि। ಸ್ಥಿರ ದೃಷ್ಟಿಯ, ರೆಪ್ಪೆ ಹೊಡೆಯದ. पु. देवता, मछली। ದೇವತೆ, ಮೀನ. क्रिवि. एकटक। ಸ್ಥಿರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ನೆಟ್ಟ ನೋಟದಿಂದ.

अनियंत्रित– वि विना रोक टोक का। ನಿಯಂತ್ರಣವಿಲ್ಲದ, ಪ್ರತಿಬಂಧವಿಲ್ಲದ, ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯ.

अनियमित– वि. अव्यवस्थित, अनिश्चित। ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ, ನಿಯಮರಹಿತ, ಅನಿಶ್ಚಿತ.

अनियारा– वि नुकीला, तीखा, वहादुर, नीच। ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮುಳ್ಳುಗಳುಳ್ಳ, ಚೂಪಾದ, ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ, ವೀರ, ನೀಚ.

अनिरुद्ध–वि. वेरोक। ಅಡೆತಡೆಯಿಲ್ಲದ. पु श्रीकृष्ण के पौत्र। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮೊಮ್ಮಗ.

अनिल–पु वायु, हवा। ವಾಯು, ಗಾಳಿ, ಹವೆ.

अनिवार, अनिवार्य– वि न टलनेवाला। ತಪ್ಪದ, ಕಡ್ಡಾಯದ, ಅನಿವಾರ್ಯ, ನಿವಾರಿಸಲಾಗದ.

अनी– स्त्री नोक, सिरा, सेना, समूह। ತುದಿ, ಮೊನೆ, ಸೈನ್ಯ, ಗುಂಪು

अनीक– पु. सेना, दल, युद्ध। ಸೈನ್ಯ, ಗುಂಪು, ದಲ, ಯುದ್ಧ. वि वुरा। ಕೆಟ್ಟ.

अनीठ–वि. वुरा, अप्रिय, अनिष्ट। ಕೆಟ್ಟ, ಅಪ್ರಿಯ, ಅನಿಷ್ಟಕಾರಕ.

अनीश, अनीस– वि. अनाथ, असहाय। ಅನಾಥ, ಅಸಹಾಯ. पु. माया। ಮಾಯೆ.

अनीस– वि. दे 'अनीश'। पु. दोस्त।

ಮಿತ್ರ, ಗೆಳೆಯ, ಪ್ರಿಯ

अनीह– वि इच्छाविहीन । ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದ, ನಿರೀಚ್ಛ.

अनुकम्पा– स्त्री कृपा, दया। ಕೃಪೆ, ದಯೆ, ಸಹಾನುಭೂತಿ.

अनुगामी– वि आज्ञाकारी, अनुयायी । ಅನುಚರ, ಆಜ್ಞಾಧಾರಕ, ಅನುಯಾಯಿ.

अनुग्रह– पु दया, कृपा । ದಯೆ, ಕೃಪೆ, ಅನುಗ್ರಹ.

अनुदित– वि अनुवादित। ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ, ಉದ್ಧೃತ.

अनुनय– पु विनय, पार्थना। ವಿನಯ, ವಿನಂತಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

अनुपस्थित– वि. गैर हाजिर। ಗೈರುಹಾಜರಾದ, ಇಲ್ಲದಿರುವ.

अनुपस्थिति– स्त्री गैर मौजूदगी। ಗೈರುಹಾಜರಿ, ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ.

अनुपात– समानभाव, त्रैराशिक क्रिया। ಪ್ರಮಾಣ, ತ್ರೈರಾಶಿಕ.

अनुभूति– स्त्री अनुभव। ಅನುಭವ.

अनुमति– स्त्री. आज्ञा, सम्मति। ಆಜ್ಞೆ, ಸಮ್ಮತಿ, ಒಪ್ಪಿಗೆ.

अनुमानना– सक्रि. अनुमान करना। ಅನುಮಾನ ಮಾಡು, ತರ್ಕಿಸು, ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡು, ಊಹಿಸು.

अनुमोदन– पु प्रसन्नता दिखलाना, समर्थन । ಸಂತೋಷ ಪಡುವಿಕೆ, ಸಮರ್ಥನೆ.

अनुरोध– पु आग्रह, प्रार्थना, प्रेरणा, बाधा। ಆಗ್ರಹ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಪ್ರೇರಣೆ, ಉತ್ತೇಜನ, ಬಾಧೆ, ಅಡ್ಡಿ.

अनुवाद– पु तर्जुमा, पुनरुक्ति। ಭಾಷಾಂತರ, ಪುನರುಕ್ತಿ.

अनुशासन–पु आज्ञा, उपदेश, नियंत्रण, नियमन। ಆಜ್ಞೆ, ಉಪದೇಶ, ಸೂಚನೆ, ನಿಯಂತ್ರಣ, ಶಿಸ್ತು, ಆಳಿಕೆ.

अनुसंधान– पु खोज, प्रयत्न। ಶೋಧ, ಪ್ರಯತ್ನ.

अनुसारना–सक्रि अनुगमन करना, कोई कार्य करना। ಅನುಸರಿಸು, ಅನುಕರಣ ಮಾಡು, ಕಾರ್ಯ ಮಾಡು ಆಚರಿಸು.

अनुसारी– वि अनुसरण करनेवाला। ಅನುಕರಣ ಮಾಡುವವ, ಅನುಸರಿಸುವವ

अनुसाल– पु दुःख, पीडा। ದುಃಖ, ವೇದನೆ, ತ್ರಾಸ, ಪೀಡೆ

अनुहार–वि समान, अनुसार, उपयुक्त। ಸಮಾನ, ಅನುಸಾರ, ಅನುಕೂಲ, ಉಪಯುಕ್ತ स्त्री प्रकार, रूप, सादृश्य। ಪ್ರಕಾರ, ಆಕೃತಿ, ಸಮಾನತೆ, ಸಾದೃಶ್ಯ

अनुहारि– वि सदृश, उपयुक्त। ಸಮಾನ, ಸದೃಶ, ಉಪಯುಕ್ತ

अनुहारी– वि अनुकरण करनेवाला। ಅನುಕರಣ ಮಾಡುವವ, ಅನುಯಾಯಿ.

अनूठा– वि अनोखा। ಅದ್ಭುತ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟ, ವಿಚಿತ್ರ.

अनूढ– पु अविवाहित आदमी जो अन्य स्त्रीसे प्रेम करे। ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮ ಮಾಡುವ ಅವಿವಾಹಿತ ಮನುಷ್ಯ.

अनूढा– स्त्री अविवाहिता स्त्री जो दूसरेसे प्रेम करे । ಪರಪುರುಷರ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮ ಮಾಡುವ ಅವಿವಾಹಿತ ಸ್ತ್ರೀ.

अनूप– वि निरुपम, सुंदर। ನಿರುಪಮ, ಅದ್ವಿತೀಯ, ಸುಂದರ. पु सजल देश। ನೀರು ಇರುವ ದೇಶ.

अनेरा– वि झूठा, निकम्मा, ऊधमी, व्यर्थ। ಸುಳ್ಳು, ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ, ಉಪದ್ರವಿ, ವ್ಯರ್ಥ.

अनेस– पु दे. 'अनइस'।

अनैसना–अक्रि रूठना या बुरा मानना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಕೆಡಕೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹತ್ತು.

अनैस– वि. दे. 'अनइस'।

अनैसे– क्रिवि. बुरे भावसे। ದುಷ್ಟ ಹೇತುವಿನಿಂದ, ಕೆಟ್ಟ ವಿಚಾರದಿಂದ.

अनैहा– पु. उत्पात। ಉತ್ಪಾತ, ಉಪದ್ರವ, ಉಪದ್ವ್ಯಾಪ.

अनोखा– वि. निराला, विचित्र, नया, सुंदर। ವಿಚಿತ್ರ, ಅದ್ಭುತ, ವಿಲಕ್ಷಣ, ಅಸಾಧಾರಣ, ನೂತನ, ಸುಂದರ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟ.

अन्न– पु. अनाज, धान्य, पकाया हुआ अन्न, जल, पृथ्वी। ಧಾನ್ಯ, ಕಾಳು, ಅಟ್ಟ ಅನ್ನ, ನೀರು, ಪೃಥ್ವಿ.

अन्य– वि दूसरा, गैर । ಎರಡನೆಯ, ಭಿನ್ನ, ಪರಕೀಯ.

अन्याय– वि. उलटा, असत्य, मिथ्या। ವಿರುದ್ಧ, ಅಸತ್ಯ, ಬೇರೆ ವಿಧವಾದ

अन्यमनस्क– वि उदास। ಉದಾಸೀನ, ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ.

अन्वेषक, अन्वेषी– वि. खोजनेवाला। ಶೋಧಕ, ಶೋಧ ಮಾಡುವವ.

अन्वेषण, अन्वेषन– पु खोज, अनुसंधान। ಶೋಧ, ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚುವಿಕೆ, ಹುಡುಕುವಿಕೆ.

अन्हवाना– सक्रि नहलाना। ಜಳಕಕ್ಕೆ ಹಾಕು, ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಸು.

अन्हाना– अक्रि. नहाना। ಸ್ನಾನ ಮಾಡು, ಜಳಕ ಮಾಡು.

अन्होरी– स्त्री. दे 'अम्हौरी'।

अपकाजी– वि स्वार्थी। ಸ್ವಾರ್ಥಿ, ತನ್ನದನ್ನೇ ಬಗೆಯುವವ.

अपच– पु. अजीर्ण। ಅಜೀರ್ಣ, ಅಪಚನ.

अपछरा– स्त्री. अप्सरा। ಅಪ್ಸರೆ.

अपजस– पु. अपयश। ಅಪಯಶ, ಅಪಕೀರ್ತಿ.

अपटी– स्त्री. तंबू, कनात। ಡೇರೆ, ಮಂಟಪ.

अपडर– पु शंका, भय। ಸಂದೇಹ, ಭಯ, ಭೀತಿ,

अपडरना– अक्रि शंकित होना, भयभीत होना। ಸಂಶಯ ಬರು, ಸಂದೇಹವಾಗು, ಅಂಜು.

अपढ– वि अनपढ, मूर्ख। ನಿರಕ್ಷರಿ,ಕಲಿಯದವ, ಓದದವ, ಮೂರ್ಖ

अपत– वि विना पत्तोंका, नगा, नीच। ಎಲೆಗಳಿಲ್ಲದ, ವರ್ಣಹೀನ, ಬತ್ತಲೆಯಾದ,ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿ, ನೀಚ,ಅಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ.

अपतई– स्त्री निर्लज्जता, ढिठाई, चंचलता। ನಿರ್ಲಜ್ಜತೆ, ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿತನ, ದುಷ್ಟತನ.

अपदस्त– वि स्थानभ्रष्ट,अपमानित। ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟ, ಅಪಮಾನಿತ.

अपनपो, अपनपौ– पु ज्ञान, अपनापन, आत्मगौरव। ಜ್ಞಾನ, ಆತ್ಮಜ್ಞಾನ, ತನ್ನತನ, ಆತ್ಮಗೌರವ, ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನ.

अपना– सर्व निजका। ತನ್ನ,ಸ್ವಂತದ.

—सा मुंह लेकर रह जाना = लज्जित होना। ಲಜ್ಜಿತನಾಗು, ಅಪಮಾನಿತನಾಗು.

—सा करना =अपनी शक्ति के अनुसार काम करना। ತನ್ನ ಶಕ್ತಿ ನೋಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡು.

अपनाना–साक्रि अपना वना लेना,वशमें करना, सहारा देना । ತನ್ನದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, ಸ್ವೀಕರಿಸು, ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, ಆಶ್ರಯ ಕೊಡು.

अपने– सर्व निजका, खुद। ಸ್ವಂತದ, ಸ್ವಂತಃ.

—दिनोंको रोना = कष्टपूर्ण जीवन विताना। ಕಷ್ಟ ಪೂರ್ಣವಾದ ಜೀವನ ಕಳೆ.

अपरस–वि अलग, न छूने योग्य।ಬೇರೆ, ಮುಟ್ಟಲಯೋಗ್ಯವಾದ. पु एक चर्म रोग। ಒಂದು ಚರ್ಮರೋಗ.

अपरिहार्य– वि अनिवार्य। ಅನಿವಾರ್ಯ, ತಪ್ಪಿಸಲಾಗದ.

अपवर्ग–पु मोक्ष, दान,त्याग।ಮೋಕ್ಷ, ದಾನ, ತ್ಯಾಗ.

अपवश– वि अपने वशका, स्वाधीन। ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ, ಸ್ವಾಧೀನ

अपसगुन– पु अपशकुन। ಅಪಶಕುನ

अपसना, अपसवना– साक्रि सरकना, चला जाना। ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಸರಿ, ಜಾರಿಕೊಳ್ಳು, ಹೋಗಿ ಬಿಡು, ತಪ್ಪಿಸು

अपसोस– पु दुःख, चिंता। ದುಃಖ, ಚಿಂತೆ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ.

अपाहिज– वि अंगभंग, आलसी, असमर्थ। ಅವಯವ ಹೀನ, ಕುಂಟ, ಹೆಳವ, ಆಲಸಿ, ಮೈಗಳ್ಳ, ಅಸಮರ್ಥ.

अपीलांट– पु निवेदन करनेवाला। ಅರ್ಜದಾರ, ಅರ್ಜಿ ಮಾಡುವವ

अपूठना–वि नष्ट करना। ನಾಶಮಾಡು, ಹಾಳುಮಾಡು.

अपूत– वि अपवित्र, पुत्रहीन। ಅಪವಿತ್ರ,ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ पु बुरा लड़का। ಕೆಟ್ಟ ಹುಡುಗ.

अपेक्षा– स्त्री. इच्छा,आवश्यकता,तुलना। ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ಆವಶ್ಯಕತೆ. ತುಲನೆ, ಹೋಲಿಕೆ.

अप्रैल–पु एक अँगरेजी महीना। ಎಪ್ರಿಲ ತಿಂಗಳು.

अफ़ई– पु काला नाग। ಕೃಷ್ಣ ಸರ್ಪ.

अफकार– स्त्री. चिता। ಚಿಂತೆ. 'फिक्र' ಶಬ್ದದ ಬಹುವಚನ.

अफ़गन– वि गिरानेवाला। ಪರಾಭವ ಗೊಳಿಸುವವ, ಸೋಲಿಸುವವ, ಕೆಡಹುವವ.

अफ़ज़ाइश– स्त्री वढोतरी, तरक्की। ವೃದ್ಧಿ, ಹೆಚ್ಚಳ, ಉನ್ನತಿ

अफनाना–अक्रि उवलना, क्रुद्ध होना। ಕುದಿ, ಸಿಟ್ಟಾಗು.

अफयून– स्त्री. अफीम। ಅಫು,ಅಫೀಮು.

अफरना, अफराना– अक्रि. अघाना, पेट भर भोजन करना, पेट फूलना। ಆಕಂಠ ಊಟ ಮಾಡು, ತೃಪ್ತನಾಗು,ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಊಟ ಮಾಡು, ಹೊಟ್ಟೆ ಉಬ್ಬು.

अफरा– पु. अजीर्ण या वायु विकारसे पेटका फूलना। ಅಜೀರ್ಣ ಅಥವಾ ವಾತಿನಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬುವದು.

अफ़राना– अक्रि दे 'अफरना'।

अफ़लातून– पु यूनान का एक प्रसिद्ध दार्शनिक। ಗ್ರೀಕ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ 'ಪ್ಲೇಟೋ'.

अफवाह– स्त्री. उड़ती खबर। ಲೋಕ ವಾರ್ತೆ, ವದಂತಿ, ಹರಟೆ

अफसर– पु हाकिम। ಅಧಿಕಾರಿ, ಆಫೀಸರ, ಉದ್ಯೋಗಸ್ತ, ಕಾಮದಾರ

अफसरी– स्त्री शासन, अधिकार। ಶಾಸನ, ಆಳಿಕೆ, ಅಧಿಕಾರ.

अफसाना– पु किस्सा, कहानी। ಕತೆ, ವೃತ್ತಾಂತ.

अफसुरदा, अफसुर्दा– वि. दुःखित, मुरझाया हुआ। ಖಿನ್ನ, ದುಃಖಿತ, ಬಾಡಿದ.

अफसोस– पु रंज, खेद, पश्चात्ताप। ದುಃಖ, ಖೇದ, ವಿಷಾದ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ.

अफ़ीम– स्त्री. एक मादक वस्तु। ಅಫೀಮು, ಅಫು.

अफीमची, अफ़ीमी– पु अफीम खानेवाला। ಅಫು ತಿನ್ನುವವ.

अब– क्रिवि. इस समय। ಈಗ,ಸದ್ಯಕ್ಕೆ.

अबकी– क्रिवि. अब, इस समय। ಈಗ, ಈ ವೇಳೆಗೆ, ಈಸಾರೆ.

अबखरा– पु. पानीकी भाप। ಉಗಿ.

अबतर– वि. दुर्दशाको प्राप्त, बुरा। ದುರ್ದಶೆಯ, ಕೆಟ್ಟ, ಹಾಳಾದ.

अबतरी–स्त्री. दुर्दशा, विगाड़। ಕೆಡಕು, ದುರ್ದಶೆ, ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಹಾಳು.

अबधू– वि. मूर्ख। ಮೂರ್ಖ, ತಿಳಿಯದವ. पु. संन्यासी। ಸನ್ಯಾಸಿ.

अबरक, अबरख– पु एक सफेद धातु। ಅಭ್ರಕ.

अबरन– वि. अवर्णनीय, विना रूप रंगका। ಅವರ್ಣನೀಯ,ರಂಗರೂಪ ವಿಹೀನ.

अबरस– पु. घोडेका एक रंग। ಕುದುರೆಯ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕಾರದ

ಬಣ್ಣ (ಕೆಂಪು).

अबरू, अब्रू– पु भौं। ಹುಬ್ಬು.

अबवाब–पु वह कर जो मालगुजारी पर लगता है। ತೆರಿಗೆಯ ಮೇಲಿನ ಕರ, 'ಸೆಸ್'.

अबस–वि बेबस। ಪರತಂತ್ರ,ಪರವಶ. क्रिवि व्यर्थ। ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ.

अबादान– भरापुरा। ಉನ್ನತಿಗೇರಿದ, ತುಂಬಿದ.

अबादानी– स्त्री समृद्धि। ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸಂದಣಿ.

अबाध, अबाधा– वि. निर्विघ्न, अपार। ನಿರ್ವಿಘ್ನ, ಅಪರಿಮಿತ, ಅಪಾರ, ಸುಸಂಗತ.

अबीर– पु गुलाल। ಗುಲಾಲು.

अबूझ– वि नासमझ। ತಿಳಿಯದವ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವ

अबे– अव्य निम्न कोटिके व्यक्तियोके लिये एक संबोधन। ಕಡಿಮೆ ದರ್ಜೆಯ ಜನರನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸುವ ಶಬ್ದ, ಎಲೋ, ಎಲಾ.

—**तबे बोलना**=तिरस्कार सूचक वाक्य बोलना। ಹೀನಾಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡು.

अबेध– वि विना विधा, जो छिदा न हो। ಛೇದಿಸದ,ತೂತು ಕೊರೆಯದ.

अबेर, अबेरा, अबेला– स्त्री विलम्ब, देरी। ವಿಳಂಬ, ತಡ, ವೇಳೆ.

अबेश– वि बहुत। ಬಹಳ.

अबै– क्रिवि दे 'अब'।

अबोध– वि. मूर्ख, अज्ञानी। ಮೂರ್ಖ, ಅಜ್ಞಾನಿ,ತಿಳಿಯದವ पु अज्ञान। ಅಜ್ಞಾನ.

अबोल–वि विना बोले हुए, चुप, अवर्णनीय। ಮಾತಾಡದ, ಮೌನ, ಅವರ್ಣನೀಯ. पु दुर्वचन। ದುರ್ವಚನ, ಅಪಶಬ್ದ. क्रिवि विना बोले हुए। ಮಾತನಾಡದೆ.

अबोला–पु दुःख इत्यादिके कारण चुप रहना, मौन। ದುಃಖಾದಿಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಸುಮ್ಮನಾಗಿರುವದು, ಮೌನ.

अब्बा, अब्बाजान– पु पिता। ತಂದೆ, ಅಪ್ಪ. (ತಂದೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಸಂಬೋಧನ ಶಬ್ದ.)

अब्बास– पु शेर। ಸಿಂಹ.

अभर– वि जिसका ढोना कठिन हो, दुर्वह। ದುಃಸಹ,ದುರ್ವಹ, ಹೊರಲು ಕಠಿಣವಾದ

अभरन– पु आभरन। ಆಭರಣ, ಅಲಂಕಾರ. वि अपमानित। ಅವಮಾನ ಹೊಂದಿದ, ಅವಮಾನಿತ.

अभल– वि. बुरा, खराब। ಕೆಟ್ಟ, ದೂಷಿತ, ಅಮಂಗಲ

अभाग– पु दुर्भाग्य। ದುರ್ಭಾಗ್ಯ,ದುರ್ದೈವ

अभागा– वि भाग्यहीन। ಭಾಗ್ಯಹೀನ, ದುರ್ದೈವಿ.

अभिजात– वि कुलीन, पूज्य, सुंदर, पंडित। ಕುಲೀನ,ಪೂಜ್ಯ,ಸುಂದರ,

ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಪಂಡಿತ.

अभिदान– पु नाम, शब्दकोष ।ಹೆಸರು, ಶಬ್ದಕೋಷ.

अभिनेता– पु अभिनय करनेवाला, ऐक्टर। ಅಭಿನಯ ಮಾಡುವವ, ನಟ.

अभिनेत्री– स्त्री. अभिनय करनेवाली स्त्री। ಅಭಿನಯ ಮಾಡುವವಳು, ನಟಿ, ಅಭಿನೇತ್ರಿ.

अभिभावक– वि पराभव करनेवाला, रक्षक। ಗೆಲ್ಲುವವ, ಸೋಲಿಸುವವ, ವಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವ, ಪಾಲಕ, ರಕ್ಷಕ.

अभिभूत– वि. पराजित, व्याकुल। ಸೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ವಶವಾದ, ವ್ಯಾಕುಲ.

अभिमत– वि वाञ्छित। ಇಚ್ಛಿಸಿದ, ಅನುಕೂಲ, ಅಭೀಷ್ಟ. पु मत, सम्मति, अभिलाषित वस्तु। ಮತ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಸಮ್ಮತಿ, ಇಚ್ಛಿಸಿದ ವಸ್ತು.

अभियान– पु. जोरदार हमला,प्रस्तान। ದಾಳಿ, ಪ್ರಸ್ಥಾನ.

अभियुक्त– वि. प्रतिवादी,जिसपर अभियोग चलाया गया हो। ಪ್ರತಿವಾದಿ, ಅಪಾದಿತ.

अभियोक्ता– पु, अभियोग चलानेवाला वादी। ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸುವವ,ವಾದಿ.

अभियोग– पु मुकद्दमा, अपराधकी योजना, आक्रमण, लगन। ಫಿರ್ಯಾದು, ಖಟ್ಲೆ, ಆಪಾದನೆ, ದಾವೆ, ಅಪರಾಧದ ಯೋಜನೆ,ಆಕ್ರಮಣ, ಪ್ರಯತ್ನ.

अभिराम– वि मनोहर। ಸುಂದರ, ಮನೋಹರ पु आनंद। ಆನಂದ.

अभिवादन– पु वंदना, स्तुति। ಪ್ರಣಾಮ, ನಮಸ್ಕಾರ, ಸ್ತುತಿ.

अभिव्यंजन– पु प्रकट करना। ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ಪ್ರಕಟಿಸುವದು.

अभिसंधि– स्त्री धोखा, षड्यत्र ।ಮೋಸ, ಜಾಲ, ಷಡ್ಯಂತ್ರ.

अभिसारिका– स्त्री प्रियसे मिलने के लिये निश्चित स्थानपर जानेवाली स्त्री। ಪ್ರಿಯಕರನನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಲು ಹೋಗುವ ಸ್ತ್ರೀ.

अभी– क्रिवि. इसी समय। ಇದೇ ಈಗ, ಈಗಲೇ.

अभीक– वि निर्भय, निडर। ನಿರ್ಭಯ, ನಿಷ್ಠುರ, ಅಂಜಿಕೆ ಇಲ್ಲದ.

अभीर– पु. अहीर, एक छन्द। ಗೊಲ್ಲ, ಗವಳಿಗ, ಒಂದು ಛಂದಸ್ಸು.

अभुआना– अक्रि. भूतसंचार होना। ಭೂತಸಂಚಾರವಾಗು, ಮೈಯಲ್ಲಿ ಬರು.

अभेरना– साक्रि दे ' भिड़ाना '।

अभेरा– पु मुटभेड, धक्का। ಯುದ್ಧ, ಜಗಳ, ಅಪ್ಪಳಿಸುವದು, ಟಕ್ಕರ.

अभ्रंकप– वि वहुत ऊंचा। ಗಗನ ಚುಂಬಿತ, ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾದ.

अमचूर–पु सुखाया हुआ कच्चे आमका

चूर। ಮಾವಿನಕಾಯಿಯ ಒಣಗಿಸಿದ ಹೋಳು ಮತ್ತು ಚೂರ್ಣ.

अमन– पु शांति, रक्षा। ಶಾಂತಿ,ಆರಾಮ, ನೆಮ್ಮದಿ, ರಕ್ಷಣೆ

अमर–वि मृत्युरहित। ಅಮರ,ಮರಣವಿಲ್ಲದ. पु देवता। ದೇವತೆ.

अमर, अम्र– पु कार्य,घटना, आज्ञा। ಕೆಲಸ, ಕಾರ್ಯ, ಘಟನೆ, ವಿಧಿ, ಆಜ್ಞೆ, ಆದೇಶ.

अमरख– पु क्रोध, रंज। ಸಿಟ್ಟು,ಕ್ರೋಧ, ದುಃಖ.

अमरसी– वि. सुनहला। ಬಂಗಾರ ಬಣ್ಣದ, ಸೀಕರಣೆಯ ಬಣ್ಣದ.

अमराई, अमरैय्या– स्त्री आमका बाग। ಮಾವಿನ ತೋಪು.

अमरूत, अमरूद– पु फल विशेष। ಪೇರಲ ಹಣ್ಣು, ಸೀಬೆ ಹಣ್ಣು, ಪೇರಲ ಗಿಡ.

अमरौती– अमृत, संजीवनी। ಅಮೃತ, ಸಂಜೀವನಿ, ಅಮರ ಮಾಡುವ ವಸ್ತು.

अमल– वि निर्मल। ನಿರ್ಮಲ, ಸ್ವಚ್ಛ, ನಿರ್ದೋಷ. पु वक्त, समय,प्रभुत्व, शासन,प्रभाव, नशा,कार्य, व्यवहार। ವೇಳೆ, ಸಮಯ,ಪ್ರಭುತ್ವ,ಶಾಸನ, ಪ್ರಯೋಗ, ಪ್ರಭಾವ, ಅಮಲು, ಕಾರ್ಯ, ವ್ಯವಹಾರ.

अमलदार– पु अधिकारी। ಅಧಿಕಾರಸ್ಥ, ಅಧಿಕಾರಿ.

अमला– पु कर्मचारी।ಅಧಿಕಾರಿ,ಕಾರಭಾರಿ. स्त्री लक्ष्मी। ಲಕ್ಷ್ಮಿ.

अमला-फैला– पु कचहरीके कर्मचारी। ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗ.

अमली– वि शासन करनेवाला, व्यावहारिक, नशेबाज। ಶಾಸನ ಮಾಡುವ, ವ್ಯಾವಹಾರಿಕ, ಅಮಲೇರಿದ. स्त्री. इमली। ಹುಣಸೆ.

अमहर– स्त्री. कच्चे आमकी सुखाई हुई फॉक। ಮಾವಿನಕಾಯಿಯ ಬಾಳಕ.

अमान– वि निरभिमान, अपरिमित। ನಿಗರ್ವಿ, ಅಪಾರ, ಅಸಂಖ್ಯ, ಬಹಳ. पु शांति, रक्षा, दया। ಶಾಂತಿ, ರಕ್ಷಣೆ, ಆಶ್ರಯ, ದಯೆ.

अमानत– स्त्री. धरोहर। ಅಮಾನತ್ತು, ಠೇವು.

अमाना– अक्रि समाना, आनंदपूर्ण होना। ಹಿಡಿಸು, ಒಳಗೆ ಹಿಡಿ, ಆನಂದಿತನಾಗು.

अमानी– वि निरभिमान। ನಿರಭಿಮಾನಿ,ಸಾಧು ಸ್ವಭಾವದ,ನಿಗರ್ವಿ. स्त्री. वह जमीन जिसकी जमीदार सरकार हो, तनखाहपर काम कराना। ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಭೂಮಿ, ಪಗಾರ (ಸಂಬಳ) ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವದು.

अमावट– स्त्री. आमका सुखाया हुआ रस। ಒಣಗಿಸಿದ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ.

अमावस– स्त्री अमावास्या। ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ.

अमिउ, अमिस, अमी– पु अमृत। ಅಮೃತ.

अमिट– वि. जो न मिटे । ನಾಶವಾಗಲಾರದ, ಅಳಿಸಲಾರದ.

अमिय, अमी– पु अमृत। ಅಮೃತ.

अमीन– पु. एक अदालती कर्मचारी। ಹೊರಗಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕೋರ್ಟಿನ ಅಧಿಕಾರಿ.

अमीर– पु सरदार, धनी। ಸರದಾರ, ದೊರೆ, ಶ್ರೀಮಂತ. वि. धनवान्। ಶ್ರೀಮಂತ.

अमीराना– वि अमीरोंका सा । ಶ್ರೀಮಂತಿಯ, ಐಶ್ವರ್ಯದ, ಶ್ರೀಮಂತರಂಥ.

अमुक– वि फलाँ। ಇಂಥ

अमूनि– स्त्री. संजीवनी। ಸಂಜೀವನಿ.

अमेजना– सक्रि. मिला देना। ಕಲಸು, ಬೆರಸು, ಕೂಡಿಸ..

अमेठना, अमैठना–सक्रि दे ‘उमेठना’।

अमोल,अमोलक–वि. कीमती। ಅಮೂಲ್ಯ, ಬಹುಮೂಲ್ಯ.

अमोला– पु आमका नया निकला पौधा। ಮಾವಿನ ತರು, ಮಾವಿನ ಸಸಿ.

अम्माँ– स्त्री. माता। ಮಾತೆ, ತಾಯಿ, ಅಮ್ಮ.

अम्मारी–स्त्री हाथीका हौदा। ಅಂಬಾರಿ.

अम्र– पु बात, काम, आज्ञा, घटना। ವಿಷಯ, ಮಾತು, ಕೆಲಸ, ಆಜ್ಞೆ, ಘಟನೆ.

अम्ल– वि खट्टा। ಹುಳಿಯಾದ. पु खटाई। ಹುಳಿ.

अम्हौरी– स्त्री ग्रीष्म ऋतुकी छोटी छोटी फुँसियाँ, घमौरी। ಬೆವರುಸಾಲೆ.

अयाँ– वि जाहिर। ಪ್ರಗಟ, ಸ್ಪಷ್ಟ, ವಿದಿತ.

अयान– वि अज्ञानी, पैदल। ಅಜ್ಞಾನಿ, ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯ, ಪಾದಚಾರಿ. पु स्वभाव,स्थिरता। ಸ್ವಭಾವ,ಸ್ಥಿರತ್ವ, ಸ್ಥೈರ್ಯ.

अयानता– स्त्री. अज्ञान। ಅಜ್ಞಾನ.

अयाना–वि. अज्ञानी, गँवार। ಅಜ್ಞಾನಿ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡ.

अयाल– पु. घोड़े या सिंहकी गर्दनके बाल। ಆಯಾಲ, ಕುದುರೆ ಹಾಗೂ ಸಿಂಹದ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಕೂದಲು.

अरंड– पु. एरंड। ಔಡಲ ಗಿಡ, ಹರಳು ಗಿಡ.

अरक–पु. आसव, रस, सूर्य। ಆಸವ, ಅರ್ಕ, ರಸ, ಸೂರ್ಯ.

अरकना–अक्रि.टकराना, फटना,गिरना, उलझना। ಅಪ್ಪಳಿಸು, ಗಡಬಡಿಸು, ಒಡೆ,ಬಿರುಕು ಬೀಳು,ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ತೊಡಕು ಬೀಳು.

अरकनाना– पु. अरक। ಅರ್ಕ.

अरगनी, अलगनी– स्त्री कपडे टाँगनेकी बाँस या रस्सी। ಅರಿವೆ ತೂಗು ಹಾಕುವ ಕೋಲು ಅಥವಾ ಹಗ್ಗ.

अरगल– पु किवाड बंद करनेकी लकडी। ಅಗಳಿ, ಬೋಲ್ಟು

अरघ, अर्घ– पु अर्घ्य। ಅರ್ಘ್ಯ.

अरचना– सक्रि पूजा करना। ಪೂಜೆ ಮಾಡು, ಅರ್ಚಿಸು.

अरज़– स्त्री निवेदन, विनती, चौडाई, जमीन। ವಿನಂತಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಅಗಲಳತೆ, ಭೂಮಿ

अरथी– स्त्री मुर्दा ले जानेकी टिखटी। ಸಿದಿಗೆ, ಚಟ್ಟ

अरदली–पु साथमें रहनेवाला चपरासी। ನೌಕರ, ಪಟ್ಟೇವಾಲಾ, ಆಳು.

अरना–पु जंगली भैंसा। ಕಾಡುಕೋಣ अक्रि. अडना। ತಡೆ, ಅಡ್ಡಿಯಾಗು.

अरबराना– अक्रि घबराना। ಅಂಜು, ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು.

अरबरी– स्त्री. भय, घबराहट। ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ, ದಿಗಿಲು.

अरमान– पु इच्छा, लालसा। ಇಚ್ಛೆ, ಬಯಕೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ಲಾಲಸೆ

अरर– अव्य आश्चर्य सूचक शब्द। ಆಶ್ಚರ್ಯ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ

अरराना– अक्रि टूटते या गिरते समय 'अरर' शब्द करना। ಕರಕರ ಅಥವಾ ಕಡಕಡ ಶಬ್ದವಾಗು (ಮುರಿಯುವಾಗ ಅಥವಾ ಬೀಳುವಾಗ ಆಗುವ ಸಪ್ಪಳ).

अरवा– पु कच्चे धानका निकाला चावल। ಹಸಿ ಅಕ್ಕಿ, ಕುದಿಸದ ಅಕ್ಕಿ.

अरवी–स्त्री एक कंन्द, अरुई। ಕೆಸುವು

अरसना– अक्रि ढीला पडना। ಸಡಿಲಾಗು, ಶಿಥಿಲವಾಗು, ಮಂದವಾಗು.

अरस-परस, अरसन-परसन–पु छुआछुई का खेल, स्पर्श। ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಣೆಕೆಯ ಆಟ, ಸ್ಪರ್ಶ.

अरसना-परसना– सक्रि छूना, भेटना। ಮುಟ್ಟು, ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗು, ಆಲಿಂಗಿಸು.

अरसा– पु देर, समय। ವೇಳೆ, ತಡ, ಸಮಯ, ಮಧ್ಯಂತರದ ವೇಳೆ, ಬಹಳ ಸಮಯ.

अरसीला, अरसौंहा, अलसौंहा– वि आलस्यपूर्ण। ಆಲಸ್ಯಪೂರ್ಣ, ಆಲಸ್ಯವುಳ್ಳ, ಆಲಸೀ.

अरस्तू– पु यूनानका पुराने जमानेका एक विद्वान। ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್, ಗ್ರೀಸದ ಒಬ್ಬ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ.

अरहट– पु रहॅट, कुएँसे पानी निकालनेका एक यंत्र। ನೀರು ಸೇದುವ ರಾಟೆ.

अरहन– पु बेसन। ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟು.

अरहर– स्त्री. एक अनाज। ತೊಗರಿ.

अराल–वि टेढा। ಡೊಂಕಾದ, ಮಣಿದ, ವಕ್ರ पु मतवाला हाथी। ಮದವೇರಿದ ಆನೆ.

अरिंद–पु शत्रु। ಶತೃ, ವೈರಿ.

अरी– अव्य स्त्रीयोके लिये संबोधन। ಸ್ತ್ರೀವಾಚಕ ಸಂಬೋಧನ.

अरीज़ा– वि निवेदित। ವಿಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡ.

अरु– अव्य. और। ಮತ್ತು.

अरुई– स्त्री. दे 'अरवी'।

अरुझना– अक्रि. उलझना, फँसना, रुकना। ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ತೊಡಕು ಬೀಳು, ಅಡ್ಡಿಯಾಗು.

अरुझाना– सक्रि. फँसाना, रोकना। ಸಿಕ್ಕಿಸು, ತೊಡಕು ಹಾಕು, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು. अक्रि. उलझना, मुग्ध होना। ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ಮೋಹಿತ ನಾಗು, ಮುಗ್ಧನಾಗು.

अरुणचूड, अरुणसिखा– पु मुर्गा। ಹುಂಜ.

अरुणाई– स्त्री ललिमा।ಸಂಜೆ-ಮುಂಜಾವುಗಳ ಹೊಂಬಣ್ಣ.

अरुन–वि लाल, सूरज, अरुण। ಕೆಂಪು, ಸೂರ್ಯ, ಸೂರ್ಯನ ಸಾರಥಿ, ಅರುಣ.

अरुनई– स्त्री. दे 'अरुणाई'।

अरुनाना–अक्रि. लाल होना। ಕೆಂಪಾಗು. सक्रि. लाल करना। ಕೆಂಪು ಮಾಡು.

अरूरना–अक्रि व्यथित होना। ದುಃಖಿತನಾಗು.

अरे– अव्य. संबोधन सूचक शब्द। ಎಲೋ!

अरोगना–सक्रि. खाना। ತಿನ್ನು,ಉಣ್ಣು.

अरोचक– वि न रुचनेवाला।ರುಚಿಯಿಲ್ಲದ, ರುಚಿಸದ, ಸೇರದ.

अर्गल– पु दे 'अरगल'।

अर्घ– पु दे. 'अरघ'।

अर्ज,अर्ज़ी– स्त्री. प्रार्थना, चौडाई। ವಿನಂತಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಅರಿಕೆ, ಅಗಲಳತೆ.

अर्ज़दास्त– स्त्री. प्रार्थनापत्र। ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಪತ್ರ, ಅರ್ಜಿ.

अर्ज़ी– प्रार्थनापत्र, प्रार्थना। ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಪತ್ರ, ಅರ್ಜಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಅರಿಕೆ.

अर्थमंत्री– पु. खजार्ची। ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿ, ಹಣಕಾಸಿನ ಮಂತ್ರಿ.

अर्थी– वि. इच्छुक, याचक, धनी। ಇಚ್ಛಿಸುವವ,ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳವ,ವಾದಿ, ಯಾಚಕ, ಒಡೆಯ, ಶ್ರೀಮಂತ. स्त्री दे 'अरथी'।

अर्दली– पु. दे 'अरदली'।

अर्वाचीन–वि. वर्तमान समयका, नया। ವರ್ತಮಾನಕಾಲದ,ಸದ್ಯದ,ಹೊಸ.

अर्श– पु. ववासीर, आकाश, स्वर्ग। ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ, ಆಕಾಶ, ಸ್ವರ್ಗ.

अर्सा– पु दे 'अरसा'।

अलंग– पु. दिशा, तरफ। ದಿಕ್ಕು, ಮಗ್ಗಲು, ಕಡೆ.

अलक– पु लटकते हुये वाल, घुंघराले वाल। ಜೋತಾಡುವ ಕೂದಲು, ಗುಂಗುರುಗೂದಲು, ಕುರುಳು, ಮುಂಗುರುಳು.

अलकतरा– पु एक काला द्रव प्रदार्थ। ಡಾಮರೆಣ್ಣೆ, ಟಾರು.

अलख– वि अगोचर, गुप्त। ಅದೃಷ್ಟ, ಕಾಣಿಸದ, ಅಗೋಚರ, ಗುಪ್ತ.

—जगाना = पुकारकर ईश्वरका स्मरण करना।ದೇವರ ಹೆಸರನಿಂದ ಕೂಗು.

अलग– वि. जुदा, भिन्न। ಬೇರೆ,ಭಿನ್ನ.

अलगनी– स्त्री दे 'अरगनी'।

अलगरज–क्रिवि मतलब यह कि। ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನಂದರೆ, ಆಶಯವೇನಂದರೆ

अलगरज़ी– वि लापरवाह। ನಿಶ್ಚಿಂತ, ಸ್ವಾರ್ಥಿ, ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದ, ಬೇಡವಾದ, ಉದಾಸೀನನಾದ. स्त्री लापरवाही। ನಿಶ್ಚಿಂತತೆ, ಅನಗತ್ಯ, ತಾತ್ಸಾರ.

अलगाना– सक्रि अलग करना,हटाना। ಬೇರೆ ಮಾಡು, ದೂರು ಮಾಡು, ಹೋಗಲಾಡಿಸು, ಬಿಡಿಸು. अक्रि अलग होना। ಬೇರೆಯಾಗು

अलगाव–पु. ದೂರು ದೂರಾಗಿ ಇರುವ ವೃತ್ತಿ, ಬೇರ್ಪಡಿಸುವದು

अलगोझा– पु. बँटवारा। ಭಾಗ, ಪಾಲು.

अलच्छि– वि गरीब। ಬಡವ,ದರಿದ್ರ.

अलता–पु महावर। ಹೆಂಗಸರು ಕಾಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ.

अलफ़ाज़– पु वहुत्से शब्द। ಶಬ್ದ ಸಮೂಹ.

अलबत्ता–अव्य निस्सन्देह। ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ, ನಿಜವಾಗಿ, ಅರ್ಥಾತ್.

अलबी तलबी– स्त्री अरवी, फारसी या कठिण उर्दू। ಅರಬಿ, ಫಾರಸಿ ಅಥವಾ ಕಠಿಣ ಉರ್ದು.

अलबेला– वि बाँका, अनूठा, सुदर, वेपरवाह। ಅಂದವಾದ, ಸುಂದರವಾದ, ಅದ್ಭುತವಾದ, ಪರಿಷ್ಕೃತ, ನಿಶ್ಚಿಂತ.

अलम्– अव्य काफी, पर्याप्त। ಸಾಕು, ಸಾಕಷ್ಟು, ಪರ್ಯಾಪ್ತ, ಪೂರ್ಣ.

अलम– पु दु ख, सेनाके सामने का बडा झडा, पर्वत। ಶೋಕ, ದುಃಖ, ಸೈನ್ಯದ ಮುಂದಿನ ದೊಡ್ಡ ಧ್ವಜ, ಪರ್ವತ.

अलमस्त–वि मतवाला, बेफिक्र। ಅಮಲೇರಿದ,ಹುಚ್ಚ, ನಿಶ್ಚಿಂತವಾದ

अलमारी– स्त्री खानेदार संदूक। ಕಪಾಟು.

अलल खसूस– वि विशेष रूपसे। ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ.

अलल टप्पू–वि अंडबंड। ಕ್ರಮವಿಲ್ಲದ, ಯದ್ವಾತದ್ವಾ, ಅಸಂಬದ್ಧ.

अलल-वछेडा– पु वछेडा, निरुपयोगी आदमी। ಕುದುರೆಯ ಮರಿ, ನಿರುಪಯೋಗಿ ಮನುಷ್ಯ.

अललाना-अक्रि जोरसे चिल्लाना,वकना। ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಒದರು, ಬಡಬಡಿಸು.

अलवांती– वि स्त्री जच्चा, प्रसृता। ಬಾಣಂತಿ.

अलवान– पु ऊनी चादर। ಧಾವಳಿ, ಉಣ್ಣೆಯ ಶಾಲು

अलस– त्रि आलसी, मूर्ख, निद्रालु। ಆಲಸಿ, ಮೈಗಳ್ಳ, ನೋವಾರಿ, ಮಂದ, ತೂಕಡಿಸುವ.

अलसान, अलसानी– स्त्री आलस्य। ಆಲಸ್ಯ.

अलसाना–अक्रि आलस्य या निद्रायुक्त

होना,थकावट मालूम होना।ಆಲಸ್ಯ ಗೊಳ್ಳು,ತೂಕಡಿಸು,ದಣಿ,ಆಯಾಸ ಪಡು.

अलसी– वि. आलसी। ಆಲಸ್ಯದ ಸೋಮಾರಿ,ಮಂದ. स्त्री तीसी। ಅಗಸೆ.

अलहक– क्रिवि. वास्तवमे। ವಸ್ತುತಃ, ನಿಜವಾಗಿ, ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ.

अलहदा– वि. पृथक्। ಬೇರೆ, ಭಿನ್ನ, ಪೃಥಕ್.

अलाई– वि आलसी, सुस्त। ಆಲಸ್ಯದ, ಮೈಗಳ್ಳ, ಸೋಮಾರಿ.

अलान– पु हाथी बॉधने का खूटा, बंधन। ಆನೆ ಕಟ್ಟುವ ಗೂಟ, ಬಂಧನ.

अलापना– अक्रि तान लगाना, गाना, बातचीत करना। ಹಾಡುಹೇಳು, ಗಾಯನ ಮಾಡು, ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾಡು.

अलाबू– स्त्री लौकी। ಸೋರೆಕಾಯಿ, ಸೋರೆ ಬುರುಡೆ, ಕುಂಬಳಕಾಯಿ.

अलामत– स्त्री निशानी।ಗುರ್ತು,ಚಿಹ್ನೆ.

अलालत–स्त्री बीमारी। ರೋಗ,ಜಡ್ಡು.

अलाव– पु भट्ठी। ಭಟ್ಟಿ,ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿಂಕಿ ಕಾಯಿಸುವ ಒಲೆ.

अलावा– क्रिवि. सिवाय, अतिरिक्त। ಹೊರ್ತಾಗಿ, ಅತಿರಿಕ್ತ, ಅಲ್ಲದೆ.

अलिजर– पु. मटका। ಕೊಡ,ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ.

अलिंद– पु. भौंरा, घरके दरवाजेसे सटा चबूतरा। ಭ್ರಮರ, ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಕಟ್ಟೆ, ಜಗುಲಿ.

अलीक– वि मिथ्या, अप्रतिष्ठित। ಅಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ, ಮಿಥ್ಯಾ, ಸುಳ್ಳಾದ.

अलीजा– वि. बहुत। ಬಹಳ.

अलील– वि बीमार। ಜಡ್ಡಾದ, ಬಳಲುವ, ರುಗ್ಣ, ಕಾಯಿಲೆಯ.

अलीह, अलीहा– वि मिथ्या। ಅಸತ್ಯ, ಸುಳ್ಳು.

अलुमीनम्– पु. एक धातु। ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಮ್ ಧಾತು.

अलेखा– वि बेहिसाब, अगणित। ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ, ಅಗಣಿತ.

अलेखी– वि. अन्यायी, अंधाधुंध मचाने वाला। ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವವ, ತಪ್ಪು ಲೆಕ್ಕ ಬರೆಯುವವ.

अलोकना– सक्रि. देखना। ಅವಲೋಕಿಸು, ನೋಡು.

अलोना– वि जिसमें नमक न डाला गया हो,फीका। ಉಪ್ಪಿಲ್ಲದ,ರುಚಿಯಿಲ್ಲದ, ಸಪ್ಪಗಾದ, ನಿಸ್ಸಾರ.

अल्ल– पु उपगोत्र, कुलनाम। ಉಪಗೋತ್ರ, ಕುಲನಾಮ.

अल्लम-गल्लम– पु बडबड। ಬಡಬಡಿಕೆ, ಅಸಂಬದ್ಧ ಪ್ರಲಾಪ. वि असंबद्ध। ಅಸಂಬದ್ಧ, ವಿಸಂಗತ.

अल्ला, अल्लाह– पु. ईश्वर। ದೇವರು, ಈಶ್ವರ.

अल्हड– वि उजड्ड, मनमौजी, असावधान। ಮೂರ್ಖ, ಅನನುಭವಿ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿ, ಅಜಾಗ್ರತ.

अवकाश– पु फुर्सत, अवसर, शून्य-स्थान, जगह । ಬಿಡುವು, ಸೂಟಿ, ರಜ,ಸಮಯ, ಅವಕಾಶ,ಅಂತರ, ಬರಿದಾದ ಸ್ಥಳ, ಸ್ಥಳ.

अवगारना– सक्रि जताना, समझाना बुझाना । ಎಚ್ಚರಿಸು, ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳು.

अवगाह– वि अथाह, कठिण । ಬಹಳ ಆಳವಾದ, ಕಠಿಣ. पु जलप्रवेश, गहरी जगह, कष्ट । ಪ್ರವೇಶ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವದು, ಗೋತ, ಮುಳುಗುವಿಕೆ, ಆಳವಾದ ಸ್ಥಳ, ಕಷ್ಟ.

अवगाहन– पु जलप्रवेशकी क्रिया,शोध, चिन्तन । ಸ್ನಾನ, ಜಲಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವದು, ಶೋಧ, ಚಿಂತನೆ. ಮನನ

अवगाहना– अक्रि जलमें घुसना,स्नान करना । ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸು,ಮುಳುಗು, ಸ್ನಾನಮಾಡು. सक्रि हिलाना,मथना,खोजना,स्वीकारना। ಅಗಳಾಡಿಸು,ಮಥಿಸು, ಶೋಧಿಸು, ಸ್ವೀಕರಿಸು

अवगुंठन– पु घूँघट । ಬುರುಕೆ, ಮುಸುಕು, ತೆರೆ.

अवघट– वि विकट, दुर्गम । ಬಿಗಿಯಾದ, ಕಠಿಣವಾದ, ದುರ್ಗಮ.

अवचट– क्रिवि अचानक । ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ पु अनजान, कठिनाई । ಅಜ್ಞಾನಿ, ತಿಳಿಯದವ, ತೊಡಕು, ಕಷ್ಟ

अवडेर– पु फेर, झंझट । ತೊಡಕು, ಗೊಂದಲು.

अवडेरना– पु सक्रि झंझटमे डालना, त्याग करना, कष्ट देना । ತೊಡಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕು,ತುಚ್ಛತಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡು, ದುಃಖಕೊಡು, ಗೋಳಾಡಿಸು.

अवडेरा– वि चक्करदार, जिससे झंझट हो, बेढब । ತೊಡಕಿನ,ಗೊಂದಲದ, ಕುರೂಪ, ದುಷ್ಟ

अवतरना– अक्रि जन्म लेना, प्रगट होना । ಜನ್ಮವೆತ್ತು, ಅವತರಿಸು, ಪ್ರಕಟವಾಗು

अवधान– पु मनका लगाव, गर्भ, पेट । ಲಕ್ಷ್ಯ, ಮನಸ್ಸಿನ ಏಕಾಗ್ರತೆ,ಗರ್ಭ, ಹೊಟ್ಟೆ.

अवधि– स्त्री सीमा, निर्दिष्ट काल, अंत समय । ಸೀಮೆ, ಮರ್ಯಾದೆ, ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ವೇಳೆ, ಕಾಲ, ಗಡು,ಮುದ್ದತು, ಕೊನೆಯ ಸಮಯ अव्य तक । ತನಕ, ವರೆಗೆ

अवधी– स्त्री अवधकी बोली । ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಭಾಷೆ, ತುಲಸೀ ರಾಮಾಯಣದ ಭಾಷೆ वि अवध सम्बन्धी । ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಸಂಬಂಧದ.

अवधू , अवधूत– पु संन्यासी योगी । ಸನ್ಯಾಸಿ, ಯೋಗಿ, ಯತಿ

अवर– वि और, दूसरा, नीच, क्षुद्र । ಎರಡನೆಯ,ಅನ್ಯ,ಅಧಮ,ನೀಚ, ಕ್ಷುದ್ರ.

अवराधन– पु. उपासना । ಆರಾಧನೆ, ಪೂಜೆ, ಉಪಾಸನೆ.

अवरेब– पु तिरछी चाल, उलझन, झगड़ा । ವಕ್ರಗತಿ, ತೊಡಕು, ಜಗಳ.

अवरोध, अवरोधन–पु रुकावट, अनुरोध, अंतःपुर । ಅಡ್ಡಿ, ಅಡಚಣೆ, ತೊಡಕು, ವಿರೋಧ, ಆಗ್ರಹ, ಅಂತಃಪುರ.

अवलंब, अवलंबन– पु आश्रय, आधार । ಆಶ್ರಯ, ಆಧಾರ.

अवली– स्त्री. पंक्ति, समूह, वह अन्न जो पहले पहल खेत से काटा जाता है । ಪಂಕ್ತಿ, ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು, ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಕೊಯ್ದ ಧಾನ್ಯ.

अवलीक–वि दोषरहित, शुद्ध । ದೋಷರಹಿತ, ಶುದ್ಧ, ನಿಷ್ಕಲಂಕ.

अवलेखना– सक्रि. खोदना, खुरचना । ಕೆತ್ತು, ಕೆರೆ.

अवलोकन– पु. देखना, जाँच । ನೋಡುವದು, ನಿರೀಕ್ಷಣೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ವಿಚಾರಣೆ.

अवलोकना–सक्रि देखना, जाँच पड़ताल करना । ನೋಡು, ಪರೀಕ್ಷಿಸು, ಶೋಧಿಸು, ಪರಿಶೀಲಿಸು.

अवसर– पु समय, मौका । ಸಮಯ, ಸಂಧಿ, ವೇಳೆ, ಅವಕಾಶ, ಸಂದರ್ಭ. —चूकना = मौका खोना । ಸಂಧಿ ಕಳಕೊಳ್ಳು.

अवसान– पु. अंत, विराम, सायंकाल । ಅಂತ, ಕೊನೆ, ಸೀಮೆ, ಸಾಯಂಕಾಲ, ಮೃತ್ಯು.

अवसि– क्रिवि अवश्य । ಅವಶ್ಯವಾಗಿ.

अवसेर– स्त्री उलझन, देर, क्लेश, चिंता, व्याकुलता । ತೊಡಕು, ತಡ, ವಿಲಂಬ, ಕಷ್ಟ, ದುಃಖ, ಚಿಂತೆ, ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ. पु. प्रतीक्षा । ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ, ಹಾದೀ ನೋಡುವಿಕೆ.

अवसेरना– सक्रि कष्ट देना । ತ್ರಾಸ ಕೊಡು, ದುಃಖಕೊಡು, ಪೀಡಿಸು.

अवस्था– स्त्री दशा, उम्र, गति, काल । ಸ್ಥಿತಿ, ವಯಸ್ಸು, ಗತಿ, ಸಮಯ, ವೇಳೆ.

अवही– स्त्री. एक प्रकार का बबूल का वृक्ष । ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಜಾಲಿಯ ಗಿಡ.

अवहेलना– स्त्री. तिरस्कार । ತಿರಸ್ಕಾರ. सक्रि तिरस्कार करना । ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡು, ಅಲ್ಲಗಳೆ.

अवहेला– तिरस्कार, अनादर । ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅನಾದರ, ಅಪಮಾನ.

अवाँ, अवा– पु भट्टा । ಭಟ್ಟಿ, ದೊಡ್ಡ ಒಲೆ, ಆವಿಗೆ.

अवाई– स्त्री आना, गहरी जोताई । ಆಗಮನ, ಆಳವಾಗಿ ಹರಗುವದು.

अवाक्– वि. मौन, स्तब्ध । ಸ್ಥಂಭಿತ, ವಿಸ್ಮಿತ, ಮೌನ, ನಿಃಶಬ್ದ, ನಿರುತ್ತರ.

अवाज़– दे. ' आवाज ' ।

अवाम– पु आम लोग । ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಜನತೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ.

अवार– पु इसपार, दूसरा किनारा। ಈ ದಂಡೆ, ಈಚೆಯ ತೀರ.

अवारना– सक्रि रोकना, मना करना। ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು, ತಡೆ, ನಿರ್ಬಂಧಿಸು. स्त्री किनारा। ತೀರ, ದಂಡೆ, ದಡ.

अवास्तव– वि अयतार्थ, झूठ। ಯಥಾರ್ಥವಲ್ಲದ, ವಾಸ್ತವವಲ್ಲದ, ಸುಳ್ಳು.

अविनाशी– वि अक्षय, नित्य। ನಾಶವಾಗದ, ಅಕ್ಷಯ, ನಿತ್ಯ.

अविरत– क्रिवि. निरंतर, हमेशा। ಯಾವಾಗಲೂ, ಎಡೆಬಿಡದೆ, ನಿರಂತರ. वि लगा हुआ, विराम शून्य। ಹತ್ತಿಕೊಂಡ, ವಿರಾಮವಿಲ್ಲದ, ಎಡೆಬಿಡದ

अविश्रांत– वि विश्राम रहित। ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಿಲ್ಲದ, ಅವಿಶ್ರಾಂತ.

अवीरा– स्त्री पतिपुत्र रहित स्त्री। ಪತಿಪುತ್ರರಿಲ್ಲದ ಸ್ತ್ರೀ

अवेज–पु प्रतीकार, वदला। ವಿರೋಧ, ಪ್ರತೀಕಾರ, ಸೇಡು.

अव्वल– वि प्रथम, उत्तम, श्रेष्ठ। ಮೊದಲನೆಯ, ಉತ್ತಮ, ಶ್ರೇಷ್ಠ.

अशआर– पु कविता। ಕವಿತೆ.

अशन–पु भोजन। ಊಟ, ಭೋಜನ, ಆಹಾರ.

अशरफ़ी– स्त्री दे 'अशर्फी'।

अशराफ–पु 'शरीफ' का वहु। ಸಜ್ಜನರು, ಒಳ್ಳೆಯ ಜನರು

अशर्फ़ी– स्त्री मोहर। ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯ, ಮೊಹರು.

अश्क– पु ऑसू। ಕಣ್ಣೀರು, ಅಶ್ರು, ಕಂಬನಿ

असंभावना–स्त्री अशक्यता। ಅಶಕ್ಯತೆ.

असकताना– अक्रि आलसी होना। ಆಲಸಿಯಾಗು, ಬೇಸರಗೊಳ್ಳು.

असकन्ना–पु मियान के भीतरकी मलिनता हटाने का एक हथियार। ಒರೆಯ ಒಳಗಿನ ಕೊಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಸಲಾಕಿ

असगुन– पु अपशकुन। ಅಪಶಕುನ

असती– स्त्री कुलटी। ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣಿ, ಹಾದರ ಮಾಡುವವಳು, ಕುಲಟೆ.

असन– पु दे 'अशन'।

असनान– पु स्नान। ಜಳಕ, ಸ್ನಾನ

असबाब– पु सामान। ಸಾಮಾನು.

असभ्य-- वि गंवार, दुष्ट, अशिष्ट। ಅನಾಗರಿಕ, ಹುಂಬ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡ, ದುಷ್ಟ, ಅಶಿಷ್ಟ.

असमंजस– स्त्री दुविधा। ಪೇಚಾಟ, ಭ್ರಮೆ, ತೊಡಕು, ಅಡಚಣೆ.

असमय– पु बुरा काल। ಅವೇಳೆ, ಕೆಟ್ಟ ವೇಳೆ.

असर–पु प्रभाव। ಪ್ರಭಾವ, ಪರಿಣಾಮ

असल– वि सच्चा, शुद्ध, उच्च। ನಿಜವಾದ, ಶುದ್ಧವಾದ, ಉತ್ತಮ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಒಳ್ಳೆಯ पु मूलधन। ಅಸಲು, ಬಂಡವಾಳ.

असलियत–स्त्री सचाई, यतार्थता, जड। ಸತ್ಯತೆ, ನಿಜತ್ವ, ಮೂಲ, ಸಾರ.

असली– वि दे 'असल'।

असहनीय–वि दुःसह, न सहने योग्य। ದುಃಸಹ, ಸಹಿಸಲಾಗದ.

असहयोग– पु. साथ न देना। ಸಹಯೋಗ ಕೊಡದಿರುವದು, ಅಸಹಯೋಗ, ಸಹಕಾರ ಮಾಡದಿರುವದು.

असाच– वि झूठा। ಅಸತ್ಯ, ಸುಳ್ಳು,

असा–पु चांदी और सोने के पत्रसे ढका हुआ डंडा। ಬಂಗಾರ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಗಡು ಹೊದಿಸಿದ ಕೋಲು, ಬಡಿಗೆ.

असाढ– पु. आषाढ़। ಆಷಾಢಮಾಸ.

असाध– वि असाधु, असजन। ಕೆಟ್ಟ ಸ್ವಭಾವದ, ದುರ್ಜನ.

असाध, असाध्य– वि दुष्कर, कठिण। ಅಸಾಧ್ಯ, ಕಠಿಣ.

असामयिक– वि. जो ठीक समयपर न हो। ಅಕಾಲಿಕ, ಅವೇಳೆಯ, ಅಪ್ರಾಸಂಗಿಕ.

असामी–पु व्यक्ति, अपराधी, देनदार। ವ್ಯಕ್ತಿ, ಅಪರಾಧಿ, ಸಾಲಗಾರ, ಋಣಿ, ಕೊಡಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿ

असालत– स्त्री सचाई, कुलीनता। ಮೂಲ, ನಿಜತ್ವ, ಕುಲೀನತೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ.

असालतन्– क्रिवि खुद, स्वयं। ಸ್ವತಃ, ಸ್ವಯಂ, ತಾನೇ, ಖುದ್ದಾಗಿ.

असावधान– वि. अजाग्रत, लापरवाह। ಅಜಾಗ್ರತ, ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದ.

असावधानी– स्त्री. लापरवाही, बेखबरी। ಅಜಾಗ್ರತೆ, ನಿಶ್ಚಿಂತತೆ, ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ.

असासा– पु. सामान, संपत्ति। ಸಾಮಾನು, ಸಂಪತ್ತು.

असीम, असीमित–वि बेहद, अपरिमित। ಸೀಮಾರಹಿತ, ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದ, ಬಹಳ, ಅಪರಿಮಿತ, ಅನಂತ.

असीर– पु. कैदी। ಕೈದಿ, ಸೆರೆಯಾಳು.

असीस– स्त्री. आशीर्वाद। ಆಶೀರ್ವಾದ.

असीसना– सक्रि आशीर्वाद देना। ಆಶೀರ್ವದಿಸು, ಆಶೀರ್ವಾದ ಕೊಡು.

असुविधा– स्त्री. कठिनाई, तकलीफ। ಕಷ್ಟ, ಆತಂಕ, ಸಂಕಟ, ಅನಾನುಕೂಲ.

असुहाग– पु वैधव्य। ವೈಧವ್ಯ.

असूझ– वि अंधेरा, कठिण, अपार। ಅಂಧಕಾರಮಯ, ಕಠಿಣ, ತಿಳಿಯದ, ಹೊಳೆಯದ, ವಿಕಟ, ಅಪಾರ. स्त्री भूल। ತಪ್ಪು.

असैला– वि कुमार्गी, अनुचित। ಕುಮಾರ್ಗಿ, ದುರಾಚಾರಿ, ಅನುಚಿತ.

असो, असों– क्रिवि. इस साल। ಈ ವರ್ಷ.

अस्तबल– पु. घुडसाल। ಕುದುರೆ ಲಾಯ, ಅಶ್ವಶಾಲೆ.

अस्तमित– वि जो डूब गया हो, नष्ट। ಅಡಗಿದ, ಮರೆಯಾದ, ಮುಳುಗಿದ, ನಷ್ಟ.

अस्तर– पु दोहरे कपडे में भीतर का

हिस्सा । ಅಸ್ತುರು, ಒಳವಸ್ತ್ರ.

अस्तव्यस्त– वि. तितर बितर, ध्वस्त-विध्वस्त । ಅಸ್ತುವ್ಯಸ್ತ, ಛಿನ್ನವಿಚ್ಛಿನ್ನ

अस्तुति– स्त्री अप्रशंसा, निंदा, स्तुति, प्रशंसा । ನಿಂದೆ, ಸ್ತುತಿ, ಪ್ರಶಂಸೆ.

अस्तुरा– पु उस्तुरा । ಕ್ಷೌರದ ಕತ್ತಿ.

अस्नान– पु स्नान । ಸ್ನಾನ, ಜಳಕ

अस्थायी– वि अस्थिर । ಅಸ್ಥಿರ, ಸ್ಥಿರವಲ್ಲದ, ಚಂಚಲ.

अस्प– पु घोड़ा । ಕುದುರೆ,

अस्पताल– पु दवाखाना । ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ದವಾಖಾನೆ

अस्मत– पु सतीत्व । ಸತೀತ್ವ, ಪವಿತ್ರತೆ

अस्सी– वि ೮೦, साठ और बीस । ಎಂಭತ್ತು.

अहंता– स्त्री अहंकार । ಅಹಂಕಾರ, ಗರ್ವ.

अहक– स्त्री अभिलाषा, इच्छा । ಅಭಿಲಾಷೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಬಯಕೆ.

अहकना– अक्रि इच्छा करना । ಇಚ್ಛೆಸು, ಬಯಸು.

अहटाना– अक्रि आहट लगना, पता लगना। ಸುಳುವು ಹತ್ತು, ಗೊತ್ತಾಗು. सक्रि पता लगाना। ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚು, ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆ, ಸುಳುವು ಹಿಡಿ.

अहथिर– वि स्थिर । ಸ್ಥಿರ

अहद– पु प्रतिज्ञा, इकरार, शासन । ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ನಿಶ್ಚಯ, ಕರಾರು, ಒಡಂಬಡಿಕೆ, ಶಾಸನ, ರಾಜ್ಯ.

अहदनामा– पु प्रतिज्ञापत्र, सुलहनामा । ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪತ್ರ, ಕರಾರುಪತ್ರ, ಒಡಂಬಡಿಕೆಯ ಪತ್ರ.

अहदी– वि बड़ा आलसी, अकर्मण्य । ಬಹಳ ಮೈಗಳ್ಳ, ಬಲು ಸೋಮಾರಿ, ಅಕರ್ಮಣ್ಯ, ನಿರುದ್ಯೋಗಿ

अहबाब– पु मित्रगण । ಮಿತ್ರರು.

अहमक– वि बेवकूफ । ಮೂರ್ಖ, ದಡ್ಡ.

अहमिति– स्त्री अहंकार । ಅಹಂಕಾರ, ಗರ್ವ, ಸೊಕ್ಕು

अहर–पु. पोखरा । ಕೆರೆ, ನೀರಿನ ಹೊಂದು, ಹೊಂಡ.

अहरन, अहरनि– स्त्री. निहाई । ಅಡಿಗಲ್ಲು

अहलकार– पु कर्मचारी । ಕರ್ಮಚಾರಿ, ಆಫೀಸರ, ಅಧಿಕಾರಿ, ಏಜಂಟ

अहलमद– पु अदालतका एक कर्मचारी । ಶಿರಸ್ತೇದಾರ

अहवान–पु आह्वान, बुलानेका कार्य । ಆಹ್ವಾನ, ಕರೆಯುವದು, ನಿಮಂತ್ರಣ.

अहवाल– पु समाचार, विवरण । ವೃತ್ತಾಂತ, ಸುದ್ದಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಅವಸ್ಥೆ, ವಿವರಣ

अहसान– पु भलाई, कृपा, कृतज्ञता । ಉಪಕಾರ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಕೃಪೆ. ಕೃತಜ್ಞತೆ.

अहाता– पु घेरा, बाड़ा, चहारदीवारी।

ಬೇಲಿ,ಪ್ರಾಕಾರ, ಪೌಳಿ, ಆವಾರ.

अहि– पु सर्प, सूर्य, राहु, जल, बादल, पृथ्वी । ಹಾವು, ಸೂರ್ಯ, ರಾಹು, ನೀರು, ಮೋಡ, ಪೃಥ್ವಿ.

अहिफेन– पु. अफीम, साँपके मुँहका फेन । ಅಫು, ಅಫೀಮು, ಹಾವಿನ ಬಾಯಿಯ ಬುರುಗು.

अहिबेल– स्त्री. नागवेल, पान । ವೀಳ್ಯ-ದೆಲೆ ಬಳ್ಳಿ, ವೀಳ್ಯದೆಲೆ.

अहिवात– पु सोहाग । ಸ್ತ್ರೀಯ ಸೌ-ಭಾಗ್ಯ, ಮುತ್ತೈದೆತನ.

अहिवाती– स्त्री. सोहागिन । ಸೌಭಾಗ್ಯ ವತಿ, ಮುತ್ತೈದೆ.

अहीर– पु ग्वाला । ಗೊಲ್ಲ, ಗವಳಿಗ.

अहुठ– वि साढ़ेतीन । ಮೂರುವರೆ.

अहेर– पु. शिकार । ಬೇಟೆ.

अहेरी– पु. शिकारी । ಬೇಟೆಗಾರ.

अहोर-बहोर– क्रिवि. बारबार । ಪದೇ ಪದೇ, ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ, ಪುನಃ ಪುನಃ

आ

आँक– पु अंक, निशान, संख्यासूचक चिह्न, अक्षर, अंग, लकीर, गोद । ಅಂಕೆ, ಸಂಖ್ಯೆ, ಚಿಹ್ನೆ, ಅಕ್ಷರ, ಅಂಶ, ಭಾಗ, ಗೆರೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಸೊಂಟ, ತೊಡೆ, ಮಡಿಲು.

आँकड़ा– पु. अंक, चिह्न, हुक, स्क्रू, समस्या । ಅಂಕಿ, ಸಂಖ್ಯೆ, ಚಿಹ್ನೆ, ಹುಕ್, ಸ್ಕ್ರೂ, ಕೋಕ್ಕೆ, ಒಗಟು, ಕಠಿಣ ಪ್ರಶ್ನೆ.

आँकना–सक्रि. अंदाज करना, निशान लगाना, ठहराना, परखना । ಊಹಿಸು, ಅಂದಾಜು ಮಾಡು, ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟು, ಅಂಕಿ ಹಾಕು, ಗುರ್ತು ಮಾಡು, ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ಪರೀಕ್ಷಿಸು.

आँकर– वि. गहरा, बहुत अधिक, महँगा । ಆಳವಾದ, ಬಹಳಹೆಚ್ಚು, ತುಟ್ಟಿ, ಬೆಲೆ ಏರಿದ.

आँकुआ– पु. कोंपल । ಚಿಗುರು.

आँकुस– पु अंकुश । ಅಂಕುಶ.

आँकू, आँकैया– पु. अंदाज करनेवाला । ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವವ, ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟುವವ.

आँख– स्त्री नेत्र, दृष्टि, ध्यान, विवेक, परख । ಕಣ್ಣು, ದೃಷ್ಟಿ, ನೋಟ, ಗಮನ, ಧ್ಯಾನ, ವಿವೇಕ, ಪರೀಕ್ಷೆ.

—आना या उठना = आँख लाल होना और दर्द करना । ಕಣ್ಣುಬರು, ನೋವಾಗು.

—**का तारा**= अति प्रिय। ಬಹಳ ಪ್ರಿಯ, ಕಣ್ಣು ಮಣಿ.
—**की पुतली** = प्रिय व्यक्ति। ಪ್ರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಪ್ರಿಯ ಮನುಷ್ಯ.
—**खुलना** = जागना। ಎಚ್ಚರಾಗು.
—**खोलना** = सतर्क होना। ಜಾಗೃತನಾಗು, ಸತರ್ಕನಾಗು.
—**चुराना** = लज्जासे मुँह छिपाना। ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಮೋರೆ ತೋರಿಸದಿರು.
—**डबडबाना** = आँखोका अश्रुयुक्त होना। ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಬರು, ಕಣ್ಣಿಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬು.
—**तरेरना** = क्रोधकी दृष्टिसे देखना। ಕ್ರೋಧದಿಂದ ನೋಡು, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನೋಡು
—**दिखाना** = धमकाना। ಅಂಜಿಸು, ಕ್ರೋಧ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡು.
—**निकालना** = क्रोध प्रकट करना। ಕ್ರೋಧ ಪ್ರಕಟಿಸು, ಸಿಟ್ಟು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡು.
—**नीची होना** = शर्मिन्दा होना। ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಕೆಳಗಾಗು.
—**पर पर्दा पडना** = भ्रम होना। ಭ್ರಮೆಯಾಗು, ಮೋಸ ಹೊಂದು.
—**फडकना** = शुभ या अशुभ फल सूचित करना। ಕಣ್ಣು ಹಾರು, ಶುಭ, ಅಶುಭ ಸೂಚನೆ ಕೊಡು.
—**फिर जाना** = दया दृष्टि न रखना। ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗು
—**फेरना** = एका एक गतृ हो जाना, बेरुख हो जाना। ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಶತೃವಾಗು, ಪರಾಙ್ಮುಖನಾಗು.
—**बंद होना**= | मर जाना, भूल जाना,
—**बंद करना**= | अलग होना। ಸಾಯು, ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚು, ಮರೆ, ಬೇರೆಯಾಗು, ದೂರವಾಗು, ಅಗಲು
—**बिछाना** = प्रेम सहित आदर करना। ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸು, ಬಹಳ ಆದರ ಮಾಡು
—**भर आना** = आँखे डबडबाना। ಕಣ್ಣು ತುಂಬಿ ಬರು, ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬು.
—**मारना** = इशारा करना। ಕಣ್ಣು ಹೊಡಿ, ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಸಂಕೇತ ಮಾಡು.
—**में आँख गडना** = मोहित होना। ಮೋಹಿತನಾಗು, ಮೊದಲನೇ ಭೆಟ್ಟಿಗೇ ಪ್ರೇಮ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗು.
—**में चर्बी छाना** = घमंडसे मदोन्मत्त हो जाना। ಸೊಕ್ಕಿಗೆ ಬರು, ಮದವೇರು.
—**में धूल डालना, झोंकना वा देना** = धोखा देना। ಮೋಸ ಮಾಡು
—**रखना** = परखना, ध्यान रखना। ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡು, ಲಕ್ಷ್ಯವಿಡು
—**लगना** = आसक्त होना। ಆಸಕ್ತನಾಗು, ಅನುರಕ್ತನಾಗು
—**लाल करना** = कोप दृष्टिसे देखना। ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನೋಡು, ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟಾಗು.
—**सेंकना** = दर्शनानंद लेना। ನೋಡಿ

ಕಣ್ಣು ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು

—से उठाना = सादर स्वीकार करना। ಸಾದರ ಸ್ವೀಕರಿಸು.

—से गिरना या उतरना = हलका होना, बेकदर होना। ತುಚ್ಛನಾಗು, ಎರಡ ನೆಯವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿ

(चार)आँखे होना = देखा दखी होना, दृष्टि मिलना। ದೃಷ್ಟಾದೃಷ್ಟಿಯಾಗು, ದೃಷ್ಟಿ ಮಿಲನವಾಗು, ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗು, ಕೂಡು.

आँखड़ी– स्त्री. दे 'आँख'।

आँखफाडा– पु कृतघ्न। ಕೃತಘ್ನ, ಉಪ ಕಾರ ಮನ್ನಿಸದವ.

आँखमिचौनी, आँखमिचौली, आँखमिझीचनी, आँखमीचनी– स्त्री. लडकोका एक खेल। ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಣಿಕೆಯ ಆಟ.

आँखमुचाई, आँखमुँदाई–स्त्री दे 'आँखमिचौनी।

आँग– पु अंग, शरीर। ದೇಹ, ಶರೀರ.

आँगन– पु अँगनाई, चौक। ಅಂಗಳ, ಚೌಕಿ.

आँगी– स्त्री चोली। ಕುಪ್ಪಸ, ರವಿಕೆ.

आँगुर, आँगुल– पु दे 'उँगली'।

आँगुरिया, आँगुरी– स्त्री दे 'उँगली'।

आँची– स्त्री. मैदा चालने की चलनी। ಹಿಟ್ಟಿನ ಸಾಣಿಗೆ, ಸೋಸುವ ಜಲ್ಲಡಿ.

आँच– स्त्री आग, ज्वाला, चोट, हानि। ಬೆಂಕಿ, ಜ್ವಾಲೆ, ಕಾವು, ನೋವು, ಪೆಟ್ಟು, ವಿಪತ್ತು, ಆಘಾತ, ಹಾನಿ

आँचना– सक्रि गरम करना, जलाना। ಕಾಯಿಸು, ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮಾಡು, ಉರಿಸು.

आँचर, आँचल– पु दे 'अंचल'।

—देना = बच्चेको दूध पिलाना। ಮೊಲೆ ಕೊಡು, ಮಗುವಿಗೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಸು.

—पसारना = नम्रता दिखाना, भीख मागना। ನಮ್ರತೆ ತೋರಿಸು, ವಿನಂತಿಸು, ಯಾಚಿಸು, ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡು.

आँजना– सक्रि. अंजन लगाना। ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚು.

आँट– स्त्री तर्जनी और अँगूठे के बीचकी जगह, गाँठ, दाँव, दुश्मनी। ತೋರ ಬೆರಳಿನ ಹಾಗೂ ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನ ನಡುವಿನ ಭಾಗ, ಗಂಟು, ಮುಡಿಕೆ, ಕಟ್ಟು, ತಂತ್ರ, ವೈರತ್ವ.

आँट-साँट– स्त्री. साझा, मेलजोल, गुप्त, आयोजन। ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ, ಸ್ನೇಹ, ಒಳಸಂಚು.

आँटी–स्त्री सूतका लच्छा, तृणोका पूला। ದಾರದ ಉಂಡಿ, ಲಡಿ, ಹುಲ್ಲಿನ ಸಿವುಡು, ಕಟ್ಟು, ಕಂತೆ

आँठी–स्त्री· गाँठ, गुठली, लच्छा। ಗಂಟು, ಕಟ್ಟು, ಬೀಜ, ಹಣ್ಣಿನ ಗೊರಟು, ವಾಟೆ, ಬಳೆ, ನೂಲಿನ ಲಡಿ.

आँड– पु. अंडकोश। ಅಂಡಕೋಶ.

आँडू– वि. दे 'अंडुआ'।

आँत– स्त्री. पेटके भीतरकी लंबी नली।

ಕರುಳು.

आँदू– पु बेड़ी, बंधन। ಬೇಡಿ, ಸಂಕೋಲೆ, ಬಂಧನ.

आंदोलन– पु. हलचल, धूम। ಚಳುವಳಿ, ಅಂದೋಲನ, ಚಲಿಸುವಿಕೆ, ಗದ್ದಲ.

आँधी, आँधे– स्त्री बहुत तेज हवा, अन्धड। ಬಿರುಗಾಳಿ, ಝುಂಝಾವಾತ. वि तेज। ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಪ್ರಚಂಡ

आंयबांय– स्त्री. व्यर्थकी बात, निरर्थक प्रलाप। ಗೊಡ್ಡು ಹರಟೆ, ಬಡಬಡಿಕೆ

आंव– पु एक तरहका चिकना सफेद मल। ಆಮ, ಆಮಶಂಕೆ.

आंवड़ा–वि गहरा। ಗಹನ, ಆಳವಾದ.

आँवल–स्त्री गर्भस्थ शिशुके चारो ओरकी झिल्ली। ಗರ್ಭಸ್ಥ ಶಿಶುವನ್ನು ಸುತ್ತಿದ ಮಜ್ಜಾತಂತುಗಳು, ಗರ್ಭವೇಷ್ಟನ.

आँवला– पु एक पेड तथा उसके फल। ನೆಲ್ಲೀಕಾಯಿ, ನೆಲ್ಲೀಗಿಡ.

आँवाँ, आवाँ–पु कुम्हारके बरतन पकानेका गड्ढा। ಕುಂಬಾರರ ಭಟ್ಟಿ, ಆವಿಗೆ.

—**का आँवाँ बिगड़ना** = कुटुबका या समाजका सर्वनाश होना। ಕುಟುಂಬದ ಅಥವಾ ಸಮಾಜದ ಸರ್ವನಾಶವಾಗುವದು

आँस– पु आँसू, कष्ट, सूत, रेशा। ಕಣ್ಣೀರು, ಅಶ್ರು, ಕಷ್ಟ, ದಾರ, ನಾರು

आँसू– पु अश्रु। ಕಣ್ಣೀರು, ಕಂಬನಿ.

—**पीकर रह जाना** = मन मसोसकर रह जाना। ದುಃಖ ನುಂಗಿಕೊಳ್ಳು, ದುಃಖ ಅಡಗಿಸು, ಸಹಿಸು

—**पोंछना** = तसल्लीदेना = ಧೈರ್ಯ ಹೇಳು, ಸಂತೈಸು, ಸಾಂತ್ವನೆ ಹೇಳು.

आँहड– पु बरतन। ಪಾತ್ರೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ.

आइंदा–वि आनेवाला, भाविष्य। ಮುಂಬರುವ, ಭವಿಷ್ಯದ. क्रिवि आगे, भविष्यमें। ಮುಂದೆ, ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ.

आइ– स्त्री आयु। ಆಯುಷ್ಯ, ಜೀವನ, ವಯಸ್ಸು.

आइस, आइसु– पु. आज्ञा। ಆಜ್ಞೆ, ಆದೇಶ, ಅಪ್ಪಣೆ.

आई– स्त्री मृत्यु, नाश। ಮೃತ್ಯು, ಮರಣ, ನಾಶ.

आईन– पु कानून, नियम, सजावट। ನಿಯಮ, ಕಟ್ಟಳೆ, ಕಾಯದೆ, ನಿಧಿ, ಶೃಂಗಾರ.

आईना– पु दर्पण। ಕನ್ನಡಿ, ದರ್ಪಣ.

आईना-साज़– पु शीशा बनाने वाला। ಕನ್ನಡಿ ಮಾಡುವವ, ಕನ್ನಡಿಗೆ ರಸ ಹಾಕುವವ.

आउ, आऊ– स्त्री उम्र, आयु। ವಯಸ್ಸು, ಆಯುಷ್ಯ.

आउबाउ– पु दे 'आँयबाँय'।

आक– पु मदार। ಎಕ್ಕದ ಗಿಡ

आक़बत– स्त्री परलोक, मरनेके बादकी दशा। ಪರಲೋಕ, ಮೃತ್ಯುವಿನ

ನಂತರದ ಸ್ಥಿತಿ.

आक़बत-अंदेश– पु दूरदर्शी। ದೂರ ದರ್ಶಿ.

आक़वाक़– पु दे 'ऑयवॉय

आकर–पु भांडार, खानि,भेद। ಭಾಂಡಾರ, ಬೊಕ್ಕಸ, ಗುಂಪು, ಖನಿ, ಗಣಿ, ಪ್ರಕಾರ, ಭೇದ. वि श्रेष्ठ, दक्ष। ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಹೆಚ್ಚಿನ, ದಕ್ಷ

आकरिक– वि खान खोदनेवाला। ಖನಿ (ಗಣಿ) ಯನ್ನು ಅಗೆಯುವವ.

आकली– स्त्री बेचैनी। ಅಶಾಂತಿ, ಕಾತರತೆ.

आक़ा– पु. मालिक। ಯಜಮಾನ, ಮಾಲಿಕ, ಒಡೆಯ,ಧನಿ

आकाशदीया– पु. आकाशदीप। ಆಕಾಶ ದೀಪ.

आकाशवृत्ति– स्त्री अनिश्चित आय। ಅನಿಶ್ಚಿತ ಉಪಜೀವಿಕೆ

आक़िल– वि बुद्धिमान। ಬುದ್ಧಿವಂತ, ವಿವೇಕಿ,ಜಾಣ, ಜ್ಞಾಣಾಕ್ಷ.

आकुल,आकुलित– वि. व्याकुल,व्याप्त। ವ್ಯಾಕುಲನಾದ, ಗಾಬರಿಯಾದ, ತುಂಬಿದ, ವ್ಯಾಪ್ತ.

आकुलता– स्त्री व्याकुलता। ಗಾಬರಿ, ವ್ಯಾಕುಲತೆ,ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ, ಉದ್ವಿಗ್ನತೆ, ತವಕ.

आक्रमण– पु चढाई, धावा, फैलाव। ದಾಳಿ, ಆಕ್ರಮಣ, ವಿಸ್ತಾರ.

आक्रांत– वि जिसपर हमला किया गया हो, घायल, पराजित। ಆಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ವಿವಶ, ಗಾಯಗೊಂಡ, ಪರಾಜಿತ, ಸೋತ.

आक्रोश– पु कोसना, कटूक्ति। ಬೈಗಳು, ಶಾಪ, ಕಟೂಕ್ತಿ.

आखत– पु. अक्षत। ಅಕ್ಷತೆ (ಕುಂಕುಮ ಮಿಶ್ರಿತ), ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ

आख़ता– वि. बधिया। ಬೀಜ ಹೊಡೆದ, ಅಂಡಕೋಶ ತೆಗೆದ,(ಕುದುರೆ ಮುಂ.) ಕಸಿ ಮಾಡಿದ.

आखना–सक्रि. कहना, देखना,चाहना। ಹೇಳು, ನೋಡು, ಇಚ್ಛಿಸು, ಅಪೇಕ್ಷಿಸು.

आखातीज–स्त्री. अक्षय तृतीया।ಅಕ್ಷಯ ತೃತೀಯೆ

आख़िज़– वि लेनेवाला, उद्धृत करनेवाला। ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವ,ಉದ್ಧೃತ ಮಾಡುವವ, ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಲೇಖವನ್ನು ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಉದಾಹರಿಸುವವ.

आख़िर–क्रिवि. अन्तमे, अवश्य। ಕೊನೆಗೆ, ಕಡೆಗೆ, ಅವಶ್ಯವಾಗಿ पु. अंत। ಕೊನೆ, ಪರಿಣಾಮ. वि अंतिम। ಕೊನೆಯ, ಕಡೆಯ.

आख़िरकार–क्रिवि अतमे। ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ, ಕಡೆಗೆ.

आख़िरत– स्त्री. मृत्युका दिन, सृष्टिके अतका समय,परलोक। ಮೃತ್ಯುದಿನ, ಕೊನೆಯದಿನ, ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕೊನೆಯದಿನ, ಪ್ರಳಯ, ಪರಲೋಕ.

आख़िरी– वि अंतिम। ಕೊನೆಯ, ಕಡೆಯ.

आखु–पु चूहा, सुअर। ಇಲಿ, ಹೆಗ್ಗಣ, ಹಂದಿ.

आखेट– पु शिकार। ಬೇಟೆ, ಬೇಟೆಯ ವಶ.

आखेटक, आखेटी– पु शिकारी। ಬೇಟೆಗಾರ

आखोर– पु घोडोका रहनेका स्थान, कूडाकरकट, निष्प्रयोजक वस्तु। ಕುದುರೆ ಕಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳ, ಕಸಕಡ್ಡಿ, ದನಗಳು ತಿಂದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದ ಕಸಕಡ್ಡಿ, ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ ವಸ್ತು.

आख़ता– दे. 'आखता'।

आख्या– स्त्री नाम, यश, व्याख्या। ಹೆಸರು, ಯಶ, ಕೀರ್ತಿ, ವ್ಯಾಖ್ಯೆ.

आख्यात– वि प्रसिद्ध। ವಿಖ್ಯಾತ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ.

आगंतुक– पु अतिथि। ಹೊಸಬ, ಅತಿಥಿ, ಅಭ್ಯಾಗತ वि आनेवाला। ಹೊಸದಾಗಿ ಬರುವವ

आग– स्त्री अग्नि, जलन, ईर्ष्या, डाह। ಬೆಂಕಿ, ಅಗ್ನಿ, ಉರಿ, ಅಸೂಯೆ, ಈರ್ಷೆ, ತಾಪ, ದಾಹ.

—देना = चितामें आग देना। ಬೆಂಕಿ ಇಡು, ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚು

—बबूला होना = अत्यधिक क्रुद्ध होना। ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಕ್ರೋಧದಿಂದ ತಪ್ತನಾಗು.

—लगाना = जलाना, ईर्ष्या या क्रोध उत्पन्न करना, झगडा उत्पन्न करना। ಸುಡು, ಈರ್ಷೆ ಅಥವಾ ಕ್ರೋಧ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡು, ಜಗಳ ಹಚ್ಚು

आगत–वि आया हुआ। ಬಂದ, ಹಜರ, ಉಪಸ್ಥಿತ.

आगत-स्वागत– पु आदर-सत्कार। ಆದರ ಸತ್ಕಾರ.

आगम–पु आगमन, भविष्यकाल, होनहार, संगम, आमदनी, वेद। ಆಗಮನ, ಬರುವಿಕೆ, ಭವಿಷ್ಯ ಕಾಲ, ಮುಂದೆ ಆಗುವದು, ಸಂಗಮ, ಗಳಿಕೆ, ಉತ್ಪನ್ನ, ವೇದ, ಶಾಸ್ತ್ರ.

आगमजानी, आगमसोची– वि भावी जाननेवाला। ದೂರದರ್ಶಿ, ಭವಿಷ್ಯ ತಿಳಿದವ.

आगमी– पु ज्योतिषी। ಜ್ಯೋತಿಷಿ.

आगरी– पु लोनिया। ಉಪ್ಪು ತಯಾರಿಸುವವ, ಉಪ್ಪು ತೆಗೆಯುವವ.

आगल– पु ब्योडा। ಅಗಳಿ, ಬೋಲ್ಟು. वि अगला। ಮುಂದಿನ.

आगवन–पु आना। ಆಗಮನ, ಬರುವಿಕೆ.

आगा– पु आगेका भाग, भविष्य, छाती, परिणाम, मालिक। ಯಾವದೊಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಮುಂಭಾಗ, ಭವಿಷ್ಯ, ಎದೆ, ಹಣೆ, ನೆರಗು, ಪರಿಣಾಮ, ಒಡೆಯ.

—पीछा करना = दुविधामें पड़ना, हिचकिचाना। ತೊಡಕಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳು, ಅನುಮಾನಿಸು, ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡು.

आग़ाज़–पु आरंभ ।ಆರಂಭ,ಪ್ರಾರಂಭ

आगान– पु प्रसंग, हाल । ಪ್ರಸಂಗ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ವೃತ್ತಾಂತ

आगामी–वि आनेवाला, भावी ।ಮುಂದಿನ, ಬರುವ, ಭಾವೀ.

आगाह– वि. वाकिफ । ಪರಿಚಿತ, ಜಾಗೃತ, ಗೊತ್ತಿದ್ದವ. पु. होनहार । ಮುಂದಾಗುವ, ಭವಿಷ್ಯ.

आगाही– स्त्री वाकफियत, पूर्वपरिचय । ಪರಿಚಯ, ಪೂರ್ವ ಸೂಚನೆ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ.

आगिल, आगिला– वि दे 'अगला'

आगे, आगू– क्रिवि सामने, भविष्यमें, बाद, पहले । ಮುಂದೆ,ಎದುರಿನಲ್ಲಿ, ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ,ತರುವಾಯ,ಮುಂಚೆ

आगौन– पु आगमन ।ಆಗಮನ,ಬರುವದು.

आघ,आघु–पु मूल्य। ಕಿಮ್ಮತ್ತು,ಮೂಲ್ಯ, ಬೆಲೆ.

आचरना– सक्रि व्यवहार करना,आचरण करना। ವ್ಯವಹರಿಸು,ಆಚರಿಸು.

आचारी– वि. चरित्रवान् । ಸದಾಚಾರಿ, ಸಚ್ಚರಿತ್ರ. पु आचार्य । ಆಚಾರ್ಯ.

आछत– क्रिवि रहते हुए । ಇದ್ದಾಗ, ಹಾಜರಿದ್ದಾಗ.

आछना– अक्रि रहना । ಇರು, ವಾಸ ಮಾಡು.

आछा, आछो– वि. अच्छा । ಒಳ್ಳೆಯ, ಉತ್ತಮ

आज, आजु– क्रिवि. आजदिन,वर्तमान दिन । ಈ ಹೊತ್ತು, ಈಗ,ಈ ದಿನ.

आजकल– क्रिवि. वर्तमान समय, इस समयमे । ಸದ್ಯಕ್ಕೆ,ಪ್ರಸ್ತುತ, ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ.

आज़म–वि. बहुत बडा ।ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾದ.

आज़मा– पु. परीक्षक । ಪರೀಕ್ಷಕ, ಶೋಧಕ.

आज़माइश–स्त्री. जाँच, परख ।ಪರೀಕ್ಷೆ, ಶೋಧನೆ, ವಿಮರ್ಶೆ.

आज़माना– सक्रि जाँचना, परखना । ಪರೀಕ್ಷಿಸು, ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚು, ವಿಮರ್ಶಿಸು, ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು.

आज़मूदा– वि परीक्षित । ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ

आज़मूदाकार–वि अनुभवी । ಅನುಭವವುಳ್ಳ, ಚತುರ.

आजा– पु. पिताका पिता । ತಂದೆಯ ತಂದೆ, ಅಜ್ಜ, ಪಿತಾಮಹ

आज़ाद–वि स्वतंत्र, निर्भय । ಸ್ವತಂತ್ರ, ನಿಶ್ಚಿಂತ, ಅಂಜಿಕೆ ಇಲ್ಲದ, ನಿರ್ಭಯನಾದ.

आज़ादी– स्त्री स्वतंत्रता, बेपरवाही बंधन-मुक्ति । ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ,ಮುಕ್ತಿ, ನಿಶ್ಚಿಂತೆ, ಬಿಡುಗಡೆ

आज़ार– पु बीमारी, कष्ट । ರೋಗ, ಜಡ್ಡು, ಕಷ್ಟ, ಸಂಕಟ

आजिज़– वि परेशान, दीन, नम्र । ವ್ಯಾಕುಲ, ತ್ರಾಸ ಹೊಂದಿದ,ದೀನ, ನಮ್ರ.

आजिज़ी– स्त्री दैन्य, विनम्रता। ದೈನ್ಯ, ನಮ್ರತೆ, ವಿನಂತಿ

आजी– स्त्री दादी। ತಂದೆಯ ತಾಯಿ, ಅಜ್ಜಿ.

आजीविका– स्त्री जीवन निर्वाहका साधन। ವೃತ್ತಿ, ಕೆಲಸ, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ಯೋಗ.

आटना– सक्रि दबाना, नीचे ढँकना। ಹೂಳು, ಮುಚ್ಚು, ಬಚ್ಚಿಡು.

आटा– पु पिसान, चूर्ण। ಹಿಟ್ಟು, ಚೂರ್ಣ.

—**गीला होना** = आफतमें फँसना, असहाय होना, घाटा होना। ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಸಿಗು, ಅಸಹಾಯನಾಗು, ಹಾನಿಯಾಗು. **आटे दालका भाव मालूम होना** = संसारकी बातें मालूम होना। ಕಣ್ಣು ತೆರೆ, ಜಗತ್ತಿನ ನಿಜವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅರಿವಾಗು **आटे दालकी फिक्र** = जीवन निर्वाह की चिंता। ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಾಳಜಿ, ಜೀವನ ನಿರ್ವಾಹದ ಚಿಂತೆ.

आटोप– पु घमंड, आडंबर। ನೊಕ್ಕು, ರೀವಿ, ಆಡಂಬರ, ಅಳಕು.

आठ– वि ८। ಎಂಟು

—**आठ आँसू रोना** = अति विलाप करना। ಅತ್ತು ಅತ್ತು ಕಣ್ಣು ಕೊಳೆ, ಬಹಳ ಅಳು. **आठों गांठ कुम्मैत** = सब गुणों से युक्त। ಸರ್ವಗುಣ ಸಂಪನ್ನ **आठों पहर** = दिनरात। ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ

आडंबर– पु तड़क भड़क, तंबू, आनंद, आच्छादन, गंभीर ध्वनि। ಆಡಂಬರ, ಡೌಲು, ಡೇರೆ, ಆಚ್ಛಾದನ, ಗಂಭೀರ ಧ್ವನಿ (ತುತೂರಿ, ನಗಾರಿ, ಮುಂ)

आड– स्त्री परदा, रक्षा, रोक, ओट, लंबी टिकली, आधार, बिच्छू का डंक। ಪರದೆ, ರಕ್ಷಣೆ, ಆಶ್ರಯ, ಅಡ್ಡಿ, ಮರೆ, ಉದ್ದವಾದ ತಿಲಕ, ಆಧಾರ, ಆನಿಕೆ, ಊರೆ, ಚೇಳಿನ ಕೊಂಡಿ.

आडन– स्त्री ढाल। ಗುರಾಣಿ.

आडना– सक्रि. रोकना, बांधना, आधार देना, गिरवी रखना। ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು, ತಡೆ, ಕಟ್ಟು, ಆಶ್ರಯ ಕೊಡು, ಆಧಾರ ಕೊಡು, ಅಡವು ಇಡು.

आडा– वि तिरछा। ಡೊಂಕಾದ, ಅಡ್ಡ, पु धारीदार कपड़ा, शहतीर। ಗೆರೆಗಳುಳ್ಳ ಬಟ್ಟೆ, ಗೀರಿನ ಬಟ್ಟೆ, ಉದ್ದವಾದ ತೊಲೆ, ದೂಲ **आडे हाथों लेना** = व्यंग बाण छोडकर लज्जित करना। ವ್ಯಂಗ ಮಾತಿನಿಂದ ಲಜ್ಜಿತ ಪಡಿಸು, ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಬೋಳಿಸು.

आडी– स्त्री पक्ष, तरफ। ಪಕ್ಷ, ಕಡೆಗೆ पु सहायक, रक्षक। ಸಹಾಯಕ, ರಕ್ಷಕ. अव्य (की) तरफ। ಕಡೆಗೆ

आढ–पु चार सेर की तौल, आड, आश्रय,

अंतर। ನಾಲ್ಕು ಸೇರಿನ ತೂಕ, ಮರಿ, ಅಪ್ರಿಯ, ಅಂತರ वि भरा हुआ। ತುಂಬಿದ.

आढक– पु चार सेर, अरहर। ನಾಲ್ಕು ಸೇರಿನ ತೂಕ ಅಥವಾ ಮಾಪ, ತೊಗರಿ.

आढत– स्त्री कमीशन लेकर बिक्री करनेका काम, आढतका माल रखनेकी जगह। ದಲಾಲಿನ ಕೆಲಸ,ದಳ್ಳಾಳಿ, ವಖಾರ, ದಲಾಲಿ ಅಂಗಡಿ.

आढतिया– पु. आढतका रोजगार करनेवाला। ದಳ್ಳಾಳಿ ಅಂಗಡಿಯುವ, ದಲಾಲ, ಏಜಂಟ, ವಖಾರದವ.

आतंक– पु. रोब, भय। ಪ್ರಭಾವ, ಭಯ, ಅಂಜಿಕೆ, ಭೀತಿ.

आतताई–पु. जालिम,आग लगानेवाला, लुटेरा। ಅತ್ಯಾಚಾರಿ, ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುವವ, ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆಯುವವ.

आतप– पु धूप, गरमी। ಬಿಸಿಲು, ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶ, ಉಷ್ಣತೆ.

आतपी– पु सूर्य। ಸೂರ್ಯ. वि धूपका। ಬಿಸಿಲಿನ.

आतमा– स्त्री. आत्मा। ಆತ್ಮ.

आतश, आतिश– स्त्री. अग्नि, क्रोध। ಅಗ್ನಿ, ಬೆಂಕಿ, ಪ್ರಕಾಶ, ಸಿಟ್ಟು, ಕ್ರೋಧ.

आतशखाना, आतशदान– पु. अंगीठी। ಅಗ್ನಿಷ್ಟಿಕೆ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ.

आतश-परस्त– पु. अग्निपूजक। ಅಗ್ನಿ ಪೂಜಕ.

आतशबाज़– पु वह जो आतशबाजी बनाता हो। ಬಾಣ, ಬಿರುಸು ಮಾಡುವವ, ಮದ್ದು ಮಾಡುವವ.

आतशबाज़ी– स्त्री बारूदके बने हुए खिलौनोंका जलना। ಬಾಣಬಿರುಸುಗಳ ದೃಶ್ಯ. ಮದ್ದು ಸುಡುವದು.

आतिफ– वि कृपालु। ಕೃಪಾಳು, ದಯವಂತ.

आतिफत– स्त्री कृपा। ಅನುಗ್ರಹ, ಕೃಪೆ.

आतिश– स्त्री. द 'आतश'।

आतिश-मिज़ाज– वि गुस्सेवर। ಸಿಟ್ಟಿನ, ಸಿಡುಕು ಸ್ವಭಾವದವ.

आत्मिक–वि· अपना, मानसिक,आत्मासंबंधी। ತನ್ನ, ಮಾನಸಿಕ,ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ.

आत्मीय– वि अपना, निजी, स्वर्गीय। ತನ್ನ, ಆತ್ಮಸಂಬಂಧದ, ಸ್ವಂತದ, ಸ್ವರ್ಗೀಯ पु संबंधी,रिश्तेदार। ಸಂಬಂಧಿಕ, ನೆಂಟ, ಬಂಧು.

आत्मोत्सर्ग– पु दूसरे के लिये स्वार्थत्याग। ಸ್ವಾರ್ಥತ್ಯಾಗ, ಆತ್ಮೋತ್ಸರ್ಗ.

आथना– अक्रि होना, रहना। ಆಗು, ಇರು

आदत– स्त्री. स्वभाव, अभ्यास। ಸ್ವಭಾವ, ಅಭ್ಯಾಸ, ಚಟ, ರೂಢಿ, ವಾಡಿಕೆ.

आदतन– क्रिवि आदतसे। ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ, ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ.

आदम– पु मनुष्योंका आदि पिता, आदमी । ಮಾನವ ಜಾತಿಯ ಆದಿ ಪುರುಷ, ಮನುಷ್ಯ

आदमियत– स्त्री मनुष्यता । ಮನುಷ್ಯತ್ವ, ಮಾನವತೆ.

आदमी– पु मनुष्य । ಮನುಷ್ಯ, ಮಾನವ

—**बनना** = सुसंस्कृत होना । ಸಭ್ಯತನದಿಂದ ವರ್ತಿಸು, ಸುಸಂಸ್ಕೃತನಾಗು.

आदर– पु सन्मान, मर्यादा । ಗೌರವ, ಸನ್ಮಾನ, ಮರ್ಯಾದೆ

आदरना– सक्रि इज्जत करना । ಗೌರವಿಸು, ಮರ್ಯಾದೆ ಮಾಡು

आदान प्रदान– पु लेना देना । ಕೊಡಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ

आदाब– पु नमस्कार, कायदा । ನಮಸ್ಕಾರ, ಪ್ರಣಾಮ, ಶೀಲ, ಮರ್ಯಾದೆ, ನಿಯಮ, ಕಾನೂನು

आदि– अव्य वगैरह । ಮುಂತಾದ, ಇತ್ಯಾದಿ. वि आरंभका । ಮೊದಲಿನ, ಆರಂಭದ पु आरभ । ಆರಂಭ

आदिम– वि पहला । ಪ್ರಥಮ, ಮೊದಲಿನ, ಆರಂಭದ.

आदिमा– स्त्री भूमि, पृथ्वी । ಭೂಮಿ, ಪೃಥ್ವಿ

आदी– वि अभ्यस्त । ಅಭ್ಯಸ್ತ, ನುರಿತ, ವಾಡಿಕೆಯಾದ, ರೂಢಿಯುಳ್ಳ. स्त्री. दे 'अदरक'।

आदेश– पु आज्ञा, उपदेश । ಆಜ್ಞೆ, ಉಪದೇಶ, ಆದೇಶ.

आध, आधा– वि अर्द्ध । ಅರ್ಧ. **अेक आध** = कुछ । ಒಂದೆರಡು. **आधा तीतर आधी बटेर** = अस्तव्यस्त, अधूरा । ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ, ಅರ್ಧಮರ್ಧ, ಕಚ್ಚಾ.

आधासीसी– स्त्री आधे सिरका दर्द । ಅರೆತಲೆ ನೋವು.

आधुनिक– वि आजकलका । ಸದ್ಯದ, ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದ, ನವೀನ.

आध्यात्मिक– वि आत्मा संबंधी, परमात्मा संबंधी । ಆತ್ಮ ಸಂಬಂಧವಾದ, ಪರಮಾತ್ಮ ಸಂಬಂಧದ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ.

आन– स्त्री मर्यादा, शपथ, घोषणा, शान, शर्म, भय, क्षण, रीति, प्रेम । ಮಾನ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಸೀಮೆ, ಆಣೆ, ಘೋಷಣೆ, ಡೌಲು, ಜಂಭ, ಗರ್ವ ನಾಚಿಕೆ, ಭಯ, ಕ್ಷಣ, ರೀತಿ, ಪ್ರೀತಿ वि अन्य । ಅನ್ಯ, ಎರಡನೆಯ

—**की आनमे**– अति शीघ्र । ಕೂಡಲೆ, ನೋಡು ನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, ತಕ್ಷಣ

आनक–पु नगाडा, गरजनेवाला बादल । ನಗಾರಿ, ದುಂದುಭಿ, ಭೇರಿ, ಗರ್ಜಿಸುವ ಮೋಡ.

आनन– पु मुख । ಮುಖ, ಮೋರೆ

—**फानन** = क्रिवि तुरत, झट । ಕೂಡ-

ಲೆ, ತತ್ಕ್ಷಣ.

आनना– संक्रि लाना । ತರು.

आनबान– स्त्री. अंक्रि सजधज, शान । ಶೃಂಗಾರ, ಶೋಭೆ, ಡೌಲು, ವಿಜೃಂಭಣೆ, ವೈಖರಿ.

आना– अंक्रि पहुचना, उत्पन्न होना, समाना, प्राप्त होना, मिलना दामपर मिलना । ಬರು, ಆಗಮಿಸು, ಮುಟ್ಟು, ತಲುಪು, ಹುಟ್ಟು, ಉದ್ಭವಿಸು, ಹಿಡಿಸು, ಸಿಗು, ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗು. ಬೆಲೆಗೆ ಸಿಗು, ಸಂಭವಿಸು, ಒದಗು. **आया गया** = अतिथि । ಅತಿಥಿ. **आये दिन** = प्रतिदिन । ಪ್ರತಿದಿನ.

आनाकानी–स्त्री. टालमटूल,आगापीछा। ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ಅಲಕ್ಷ್ಯ, ಹೊತ್ತುಗಳೆಯುವಿಕೆ, ಅನುಮಾನಿಸುವಿಕೆ, ಕೇಳಿಯೂ ಕೇಳದಂತಿರುವದು.

आनाय– पु मछली पकड़ने का जाल । ಮೀನ ಹಿಡಿಯುವ ಜಾಲ.

आनि– स्त्री दे 'आन'।

आनुमानिक– वि. अंदाजन् । ತರ್ಕದ, ಕಲ್ಪನೆಯ, ಊಹೆಯ.

आप–सर्व. स्वयं, तुम, वे। ಸ್ವತಃ,ತಾವು, ಅವರು.पु. पानी, परमात्मा । ನೀರು, ದೇವರು.

—**ही आप** = स्वगत, अपने मनसे । ತಾನೇ, ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ, ಸ್ವಗತ, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ.

—**करना** = आदर दिखलाना । ಆದರ ತೋರಿಸು.

—**आपकी पडना** = अपने ही स्वार्थ में लगे रहना । ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರು.

आपकाजी– पु स्वार्थी । ಸ್ವಾರ್ಥಿ, ಒಳಗುಟ್ಟಿನವ.

आपण– पु. बाजार । ಸಂತೆ, ಪೇಟೆ.

आपत्ति– स्त्री दुःख, एतराज, दोष लगाना । ದುಃಖ,ಸಂಕಟ,ವಿಪತ್ತು, ಆಕ್ಷೇಪಣೆ, ವಿರೋಧ, ಅಡ್ಡಿ, ದೋಷಾರೋಪಣೆ.

आपद, आपदा– स्त्री आपत्ति, दुःख । ಸಂಕಟ,ವಿಪತ್ತು, ದುಃಖ, ಕ್ಲೇಶ

आपन, आपनो– सर्व. अपना । ತನ್ನ.

आपनपो, आपनपौ– पु आत्मभाव, अहंकार । ಆತ್ಮಭಾವ, ಅಹಂಕಾರ.

आपरूप– वि. साक्षात् । ಸಾಕ್ಷಾತ್. सर्व स्वयं आप । ತಾನೇ, ಸ್ವತಃ.

आपस– पु संबंध । ಸಂಬಂಧ, ಪರಸ್ಪರ.

आपसमें–परस्पर । ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ,ತಮ್ಮತಮ್ಮೊಳಗೆ.

आपसदारी– स्त्री भाईचारा । ಪರಸ್ಪರ ವರ್ತನೆ, ಬಂಧುತ್ವ

आपसी– वि आत्मीय, संबंधी । ಆತ್ಮೀಯ, ಪರಸ್ಪರರ, ಸಂಬಂಧದ.

आपा– पु. सुधबुध, अहंकार, स्वत्व । ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಗರ್ವ, ಸೊಕ್ಕು, ಅಹಂಕಾರ, ಸ್ವರೂಪ, ಸ್ವತ್ವ. **आपेमें आना या आपेमें होना** = होश

संभालना। ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಬರು, ಮೂರ್ಛೆಯಿಂದ ಏಳು **आपेसे बाहर होना** = अत्यंत उत्तेजित होना क्रोध या आनंदकी प्रबलतामें अपने आपको भूल जाना। ಪ್ರಜ್ಞೆ ಕಳಕೊಳ್ಳು, ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಸಂತಪ್ತನಾಗು, ಮೂರ್ಛೆ ಹೊಂದು.

आपात– पु पतन, घटनाका होना, अंत, आरंभ। ಅಧಃಪತನ, ಅನಪೇಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಘಟನೆ, ಅಂತ, ಕೊನೆ, ಆರಂಭ.

आपातत – क्रिवि अकस्मात्, तुरंत, निदान। ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ, ಕೂಡಲೆ, ತಕ್ಷಣ, ಕಡೆಗೆ.

आपादमस्तक– वि सिर से पैरतक। ಅಡಿಯಿಂದ ಮುಡಿಯ ವರೆಗೆ, ಪಾದದಿಂದ ತಲೆಯ ವರೆಗೆ

आपाधापी– स्त्री अपनी अपनी चिंता, खींचतान। ವೈಯಕ್ತಿಕ ಚಿಂತೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ದ್ವೇಷ, ಎಳೆದಾಟ, ಜಗ್ಗಾಟ

आपान, आपानक– पु शराब पीनेका स्थान या शराबियोंका समूह। ಸೆರೆ ಕುಡಿಯುವ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ಸೆರೆ ಗುಡುಕರ ಸಮೂಹ.

आपु– सर्व आप। ತಾವು, ಸ್ವತಃ

आपुन, आपुनो– सर्व अपना। ತನ್ನ, ಸ್ವಂತದ

आफ़त– स्त्री मुसीबत, ऊधम। ಸಂಕಟ, ಕಷ್ಟ, ವಿಪತ್ತು, ಉಪದ್ರವ

—**झेलना या उठाना**= तकलीफ सहना। ಸಂಕಟ ಸಹಿಸು, ಕಷ್ಟಪಡು.

—**मचाना** = उपद्रव करना, बेचैन करना। ಉಪದ್ರವ ಕೊಡು, ವ್ಯಾಕುಲಗೊಳಿಸು, ಗಲಾಟೆ ಮಾಡು.

—**का परकाला**= घोर प्रयत्न करनेवाला, अति कुशल। ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವವ, ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ, ಅತಿ ಕುಶಲ

आफ़ताब– पु सूर्य। ಸೂರ್ಯ

आब– स्त्री चमक, आभा, शोभा, प्रतिष्ठा। ಕಾಂತಿ, ಹೊಳಪು, ಪ್ರಕಾಶ, ಶೋಭೆ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಮಾನ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ पु पानी। ನೀರು.

आबकार– पु शराब बेचनेवाला। ಸೆರೆ ಸಿಂದಿಗಳನ್ನು ಮಾರುವವ

आबकारी– स्त्री शराबखाना, सरकारी महकमा। ಸಿಂದಿ ಸೆರೆಗಳ ಅಂಗಡಿ, ಮಾದಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಖಾತೆ, ಸೇಂದಿ ಇಲಾಖೆ.

आबखोरा– पु पानी पीनेका बर्तन। ನೀರು ಕುಡಿಯುವ ಪಾತ್ರೆ, ಪಾಟೀ, ಚೆಂಬು, ಬಟ್ಟಲು

आबजोश– पु शोरबा, एक प्रकारका मुनक्का। ಮಾಂಸದ ಸಾರು. ಒಂದು ತರದ ದ್ರಾಕ್ಷೆ

आबताब– स्त्री शोभा, चमकदमक। ಶೋಭೆ, ವೈಭವ, ಆಡಂಬರ, ಠೀವಿ

आबदाना– पु जीविका, अन्नजल। ಉಪಜೀವನ, ಅನ್ನನೀರು, ಜೀವ

ಸೋಗಿವಾಯು.

आवदार– वि. चमकवाला । ಕಾಂತಿ ಯುಳ್ಳ, ಹೊಳೆಯುವ, ನೀರುಳ್ಳ, ಮಿನುಗುವ.

आवदारी– स्त्री चमक, शोभा । ಕಾಂತಿ, ತೇಜ, ಹೊಳಪು, ಶೋಭೆ.

आवनूस– पु. अेक जंगली पेड़ जिसकी लकड़ी का हीर काला होता है। ಒಂದು ಗಿಡ (ಅದರ ಕಟ್ಟಿಗೆಯು ಕರಿದಾಗಿರುತ್ತದೆ)

—का कुन्दा = बहुत काला आदमी । ಅತಿ ಕಪ್ಪು ಮನುಷ್ಯ.

आवनूसी– वि बहुत काला । ಅತಿ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ, ಕಾಡಿಗೆ ಕಪ್ಪು.

आवपाशी– स्त्री. सिंचाई। ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸುವಿಕೆ, ನೀರು ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ, ನೀರಾವರಿ.

आवरवाँ–स्त्री. बारीक मलमल । ಒಂದು ತರದ ಮಲಮಲು ಬಟ್ಟೆ.

आवरू–स्त्री. इज्जत, मान । ಮರ್ಯಾದೆ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಮಾನ, ಗೌರವ.

—उतारना= प्रतिष्ठा नष्ट करना। ಮಾನ ಕಳೆ

आवला– स्त्री. छाला, फफोला । ಗುಳ್ಳೆ.

आवहवा– स्त्री जलवायु । ವಾಯು ಗುಣ, ಹವಾಮಾನ.

आवाद– वि बसा हुआ, प्रसन्न, वासोपयोगी । ಸ್ಥಾಪಿತ, ನೆಲಸಿದ, ಆನಂದಿತ, ಸುಖಿ, ಸಂಪನ್ನ, ಸಮೃದ್ಧ, ಬೆಳೆಯುಳ್ಳ, ನಾಗುವಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ.

आवादी–स्त्री जनसंख्या, खेतीकी भूमि। ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ವಸತಿ, ನಾಗು ಮಾಡಿದ ಭೂಮಿ.

आविद– पु. भक्त । ಆರಾಧಕ, ಭಕ್ತ.

आवी– वि. पानी संबंधी या पानीका, फीका। ನೀರಿನ ಸಂಬಂಧವಾದ, ನೀರಿನ, ನೀರಿನಲ್ಲಿಯ, ಮಂದವಾದ, ತಿಳಿಯಾದ ಬಣ್ಣದ. पु. समुंद्रका नमक। ಸಮುದ್ರದಿಂದ ತೆಗೆದ ಉಪ್ಪು.

आभरण, आभरन– पु. गहना, पालन पोषण। ಅಲಂಕಾರ, ಭೂಷಣ, ಒಡವೆ, ಆಭರಣ, ಪಾಲನೆ-ಪೋಷಣೆ.

आभा–स्त्री कांति, शोभा, झलक, परछाईं। ಕಾಂತಿ, ಶೋಭೆ, ಹೊಳಪು, ಪ್ರತಿಬಿಂಬ.

आभारी– वि कृतज्ञ, उपकार माननेवाला। ಕೃತಜ್ಞ, ಉಪಕಾರ ಮನ್ನಿಸುವವ.

आभास– पु प्रतिबिंब, झलक, प्रकाश। ಛಾಯೆ, ಪ್ರತಿಬಿಂಬ, ದೃಶ್ಯ, ಪ್ರಕಾಶ, ಕಾಂತಿ.

आभीर– पु अहीर। ಗೊಲ್ಲ, ಗವಳಿಗ.

आभूषण, आभूषन–पु. गहना, अलंकार। ಆಭರಣ, ಅಲಂಕಾರ, ಒಡವೆ.

आम– पु. एक फल या पेड़, आँव। ಮಾವು, ಮಾವಿನ ಮರ, ಆಮಶಂಕೆ. वि कच्चा, साधारण, प्रसिद्ध। ಕಚ್ಚಾ,

ಅಪರಿಪಕ್ವ, ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ

आमखास– पु राजसभा। ರಾಜಸಭೆ

आमतौरसे, आमतौरपर–क्रिवि साधारणतया। ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ.

आमद–स्त्री आगमन, आमदनी। ಬರುವಿಕೆ, ಆಗಮನ, ಗಳಿಕೆ, ಉತ್ಪನ್ನ, ವರಮಾನ.

आमदनी– स्त्री आय, प्राप्ति। ಗಳಿಕೆ, ಉತ್ಪನ್ನ, ಲಾಭ, ಆಮದು, ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ವರಮಾನ.

आमदरफ़्त– स्त्री आना जाना, आय। ಬರಹೋಗುವಿಕೆ, ರಹದಾರಿ ಉತ್ಪನ್ನ, ಗಳಿಕೆ

आमफहम– वि. जनसाधारण के समझने योग्य, सरल। ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗೆ ತಿಳಿಯಬಹುದಾದ, ಸರಳವಾದ, ಸುಲಭವಾದ.

आमना सामना–पु मिलन, मुकाबला। ಭೆಟ್ಟಿ, ಸಂದರ್ಶನ, ಎದುರು ಬದುರು

आमने-सामने– क्रिवि प्रत्यक्ष, सन्मुख। ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಸಮ್ಮುಖವಾಗಿ, ಎದುರು-ಬದುರಾಗಿ

आमरण–क्रिवि मृत्युपर्यंत, मरने के समय-तक। ಮರಣದ ವರೆಗೆ, ಸಾಯುವ ತನಕ

आमलक– पु **आमलकी**- स्त्री आँवला। ನೆಲ್ಲೀಕಾಯಿ.

आमादगी– स्त्री आमादा होनेकी क्रिया या भाव। ಸಿದ್ಧತೆ, ತತ್ಪರತೆ

आमादा–त्रि. तैयार, उद्यत। ಸಿದ್ಧವಾದ, ತಯಾರಾದ, ಉದ್ಯತ. ತತ್ಪರ.

आमाल– पु. करतूत। ಕೆಲಸ, ನಡೆವಳಿಕೆ, ವರ್ತನ, ಕರ್ಮ, ಕೃತ್ಯ.

आमालनामा– पु नौकरोंके चालचलन दर्ज करनेका रजिस्टर। ಶರಾ ಪುಸ್ತಕ, ನೌಕರರ ವರ್ತನೆ-ಪುಸ್ತಕ

आमास– स्त्री सूजन। ಬಾವು, ಉಬ್ಬರ, ಅವಯವದ ಊದುವಿಕೆ.

आमिर, आमिल–पु काम करनेवाला, हाकिम, कारीगर। ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ, ಕರ್ತವ್ಯಪರಾಯಣ, ಅಧಿಕಾರಿ, ಶಿಲ್ಪಿ वि खट्टा। ಹುಳಿಯಾದ.

आमिष– पु. मांस, लोभ, भोग्य वस्तु। ಮಾಂಸ, ಲೋಭ, ಭೋಗ್ಯವಸ್ತು, ಸುಖಸಾಧನ.

आमी– स्त्री छोटा कच्चा आम, गेहूँ जव की भूनी हुयी बाल। ಮಾವಿನ ಹೀಚು, ಎಳೆ ಮಾವು, ಮಿಡಿಗಾಯಿ. ಗೋದಿ, ಜೋಳ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸುಟ್ಟ ತೆನೆ, ಬೆಳಸಿ.

आमीन– अव्य तथास्तु, भगवान ऐसा ही करे। ತಥಾಸ್ತು, ದೇವರು ಹಾಗೆಯೇ ದಯಪಾಲಿಸಲಿ

आमूदा– वि सजा हुआ। ಅಲಂಕೃತ, ಶೃಂಗರಿಸಿದ

आमेज़ना– सक्रि मिलाना। ಕೂಡಿಸು,

ಕಲಸು, ಬೆರಸು.

आमेज़िश— स्त्री मिलाने की क्रिया, मिलावट । ಕೂಡಿಸುವದು, ಕಲಸುವದು, ಬೆರಿಕೆ.

आमोद— पु. आनंद, सुगंधी । ಆನಂದ, ಪ್ರಸನ್ನತೆ, ಸುಗಂಧ.

आमोद प्रमोद—पु. भोगविलास । ಭೋಗವಿಲಾಸ, ಸುಖಸಂತೋಷ, ಆನಂದ.

आमोदी— वि हर्षयुक्त, गंधयुक्त । ಆನಂದಿತ, ಪ್ರಸನ್ನ, ಸುಗಂಧಿತ

आम्नाय— पु. वेद, उपदेश, अभ्यास, परंपरा । ವೇದ, ಶಾಸ್ತ್ರ, ಉಪದೇಶ, ಅಭ್ಯಾಸ, ರೂಢಿ, ರೀತಿ, ಪರಂಪರೆ.

आम्र— पु. आमका वृक्ष या फल । ಮಾವಿನ ಮರ, ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು.

आयँती-पायँती— स्त्री. सिरहाना, पैताना । ಮಂಚದ ತಲೆಯ ಕಡೆಯ ಹಾಗೂ ಕಾಲು ಕಡೆಯ ಭಾಗ.

आय— स्त्री. आमदनी । ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಉತ್ಪನ್ನ, ಗಳಿಕೆ.

आयत— वि. विशाल, लंबाचौड़ा । ವಿಶಾಲ, ವಿಸ್ತೃತ. स्त्री कुरानका वाक्य । ಕುರಾನದೊಳಗಿನ ವಾಕ್ಯ.

आयताक्ष— वि बड़ी बड़ी आँखवाला । ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ.

आयसु— स्त्री आज्ञा । ಆಜ್ಞೆ, ಆದೇಶ

आया— स्त्री. दाई । ದಾಯಿ, ನರ್ಸು. अव्य. क्या, या । ಏನು, ಅಥವಾ, ಎರಡರಲ್ಲಾವದು ?

आयात— पु. बाहरसे आया हुआ माल । ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಸರಕು, ಆಮದು ಮಾಲು.

आयास— पु परिश्रम । ಪರಿಶ್ರಮ, ಆಯಾಸ, ದಣಿವು.

आयु— स्त्री उम्र, अवस्था । ವಯಸ್ಸು.

आयोजन— पु संग्रह का कार्य, प्रबंध, नियुक्ति, उद्योग । ಸಂಗ್ರಹದ ಕೆಲಸ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಹಂಚಿಕೆ, ಯೋಜನೆ, ನಿಯುಕ್ತಿ, ಉದ್ಯೋಗ.

आर— पु. किनारा, कोना, निकृष्ट लोहा, पीतल, चर्म, पहियेकी तीली । ದಂಡೆ, ದಡ, ಮಗ್ಗಲು, ಪಾರ್ಶ್ವ, ಕೆಳತರ ಗತಿಯ ಕಬ್ಬಿಣ, ಹಿತ್ತಾಳೆ, ನಾಚಿಕೆ, ಗಾಲಿಯ ಎಲೆ.

आर— स्त्री. हठ, अड़, सूआ, डंक, बिच्छू, सूजा । ಹಟ, ದಪ್ಪ ಸೂಜಿ, ದಬ್ಬಣ, ದಂಶ, ಕಡಿಯುವದು, ಚೇಳು, ಚೇಳಿನ ಕೊಂಡಿ, ಮೊಚ್ಚೆಗಾರನ ಆಯುಧ, ಮೋಚಿಯ ಸೂಜಿ.

आरज़ा— पु रोग । ರೋಗ, ಜಡ್ಡು, ಕಾಯಿಲೆ.

आरज़ू— स्त्री इच्छा, विनय । ವಿನಂತಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಕೋರಿಕೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆ.

आरपार— क्रिवि. एक ओरसे दूसरी ओर-तक । ಒಂದು ದಡದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ದಡಕ್ಕೆ, ಈಚೆಯಿಂದ ಆಚೆಗೆ. पु दोनों छोर । ಇಬ್ಬದಿ, ಎರಡೂ

ದಡ, ಎರಡೂ ದಂಡೆ, ಇಕ್ಕಟೆ.

आरसी— स्त्री आईना, अगूठेमे पहननेका एक गहना। ಕನ್ನಡಿ, ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಆಭರಣ.

आरा—पु लकडी चीरनेका औजार, सूजा, आला। ಗರಗಸ, ಮೊಚ್ಚೆಗಾರನ ಸೂಜಿ, ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿಯ ಗೂಡು

आराइश, आराई— स्त्री सजावट। ಶೃಂಗಾರ, ಅಲಂಕಾರ

आराकश—पु आरेसे लकडी चीरनेवाला। ಗರಗಸದಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವವ.

आराजी— स्त्री. खेत, जमीन। ಹೊಲ, ಭೂಮಿ, ಜಮೀನು.

आराम— पु उपवन, सुख, चैन, सुविधा। ತೋಟ, ಉಪವನ, ಸುಖ; ಶಾಂತಿ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಆರಾಮು, ಆರೋಗ್ಯ, ಸೌಕರ್ಯ.

आराम-तलब— वि सुकुमार, आलसी। ವಿಲಾಸಿ, ಸುಕುಮಾರ, ನಾಜೂಕ, ಆಲಸಿ, ತಿಂದು ಮಲಗುವವ.

आरासता, आरास्ता— वि सुसज्जित। ಸುಶೋಭಿತ, ಶೃಂಗರಿಸಿದ, ಅಲಂಕೃತವಾದ.

आरि— स्त्री. जिद, हट। ಹಟ, ದೃಢತೆ

आरी— स्त्री बढई का लकडी चीरने का अस्त्र, सूआ, किनारा, ओर। ಚಿಕ್ಕ ಗರಗಸ, ದಬ್ಬಣ, ರಂಪಿಗೆ, ದಡ, ದಂಡೆ, ಕಡೆ, ಮಗ್ಗಲು.

आरेस— पु ईर्ष्या, द्वेष। ಈರ್ಷೆ, ದ್ವೇಷ.

आरोप— पु लगाना, मढना। ಹಚ್ಚುವದು, ಇಡುವದು, ಹೊರಿಸುವದು, ಸ್ಥಾಪಿಸುವದು. (उदा दोषारोप)

आर्जव— पु सरलता, सीधापन। ಸರಳತನ, ಸೌಮ್ಯತೆ, ವಿನಯ

आर्त— वि पीडित, दुखी। ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಸ್ವಸ್ಥ, ದುಃಖಿತ

आर्थिक—वि धनसंबंधी। ಹಣಕಾಸಿನ

आर्द्र— वि गीला, तर। ಒದ್ದೆಯಾದ, ಹಸಿಯಾದ, ತೊಯ್ದ.

आलंब, आलंबन— पु सहारा, अवलंबन, साधन। ಆಶ್ರಯ. ಅವಲಂಬನೆ, ಸಾಧನ.

आलंभ, आलभन—पु स्पर्श, वध। ಸ್ಪರ್ಶ, ಭೆಟ್ಟಿ, ವಧೆ, ಹಿಂಸೆ.

आलथी-पालथी— स्त्री पद्मासन। ಪದ್ಮಾಸನ, ಅಪ್ಪಾಳೆ ಚಪ್ಪಾಳೆ, ಚಕ್ಕಳ ಮುಕ್ಕಳು, ಚಪ್ಪಣಕಾಲು

आलपीन— स्त्री. एक घुंडीदार सुई। ಗುಂಡುಸೂಜಿ, ಟಾಚಣಿ, ಪಿನ್ನು.

आलम— पु दुनिया, भीड, दशा, एक तरहका नाच। ಜಗತ್ತು, ಜನಾಂಗ, ಗದ್ದಲ, ಸ್ಥಿತಿ, ಒಂದು ತರದ ಕುಣಿತ

आलमगीर— वि. विश्वविजयी। ಜಗದ್ವಿಜಯಿ, ಜಗತ್ತನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವವ

आलमारी— स्त्री दे 'अलमारी'।

आलवाल— पु वृक्ष के चारो ओरका थाला। ಪಾತಿ, ಜಲಧಾರಿ, ಮಂಡಿಗೆ ಪಾತ್ರೆ.

आलस– वि सुस्त। ಸೋಮಾರಿ, ಆಲಸಿ,ಮೈಗಳ್ಳ. पु सुस्ती। ಆಲಸ್ಯ.

आलसी– वि सुस्त। ಸೋಮಾರಿ,ಮೈಗಳ್ಳ, ಆಲಸ್ಯದ

आला– वि श्रेष्ठ, गीला, हरा, ताजा। ಉತ್ತಮ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಆರ್ದ್ರ, ಹಸಿಯಾದ, ಹಸಿರು, ತಾಜಾ, ನವ, ಹೊಸ पु. ताक, हथियार, कुम्हारका आँवाँ। ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿಯ ಗೂಡು, ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನು ಇಡಲು ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳ, ಕುಂಬಾರನ ಆವಿಗೆ, ಆಯುಧ.

आलान–पु हाथी बाधनेका खूंटा,बंधन, झंझट। ಆನೆ ಕಟ್ಟುವ ಗೂಟ, ಬಂಧನ, ಆನೆ ಕಟ್ಟುವ ಸರಪಣಿ,ತೊಡಕು, ಜಂಜಾಟ.

आलाप– पु बातचीत, तान। ಸಂಭಾಷಣೆ, ಮಾತುಕತೆ, ಆಲಾಪನೆ (ಸಂಗೀತ).

आलापक– पु. गायक। ಹಾಡುಗಾರ, ಸಂಗೀತಜ್ಞ, ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾಡುವವ.

आलापना– सक्रि ‘अलापना’।

आलिम– वि विद्वान। ವಿದ್ವಾನ್,ಪಂಡಿತ, ಜ್ಞಾನಿ.

आली– स्त्री. सखी। ಗೆಳತಿ. वि श्रेष्ठ। ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ.

आलीफ़हम– वि. समझदार। ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ.

आलीशान– वि शानदार, विशाल। ಮಾಟಾದ, ಭವ್ಯ, ವಿಶಾಲ, ದಿವ್ಯ.

आलू– पु एक कंद। ಆಲೂಗಡ್ಡೆ, ಬಟಾಟೆ.

आलेख– पु लिखावट। ಬರವಣಿಗೆ, ಲಿಪಿ.

आलेख्य– पु चित्र। ಚಿತ್ರ,ತಸಬೀರು. वि लिखने योग्य। ಬರೆಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

आलेख्य-विद्या– स्त्री. चित्रकारी। ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಚಿತ್ರಶಿಲ್ಪ.

आलोक– पु प्रकाश, ज्योति, दर्शन। ಪ್ರಕಾಶ, ದೀಪ್ತಿ, ಕಾಂತಿ, ಹೊಳಪು, ದರ್ಶನ.

आलोचक– पु. आलोचन करनेवाला। ವಿಮರ್ಶಕ, ಪರೀಕ್ಷಕ, ನೋಡುವವ

आलोचन– पु गुणदोष विवेचन,जाँच। ಗುಣದೋಷ ವಿಚಾರ, ವಿವೇಚನೆ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ.

आलोचना– स्त्री दे ‘आलोचन’।

आलोडन– पु मंथन, विचार। ಮಂಥನ, ಕಡೆಯುವಿಕೆ. ವಿಚಾರ.

आलोडना– सक्रि. मथना, भली भाँति सोचना। ಕಡೆ, ಮಥಿಸು, ಅಗಳಾಡಿಸು, ಬಹಳ ವಿಚಾರ ಮಾಡು.

आल्हा– पु एक छंद, एक वीर। ಕಂತೆ ಪುರಾಣ, ಲಾವಣಿಪದ, ಹಿಂದೆ ಆಗಿಹೋದ ಒಬ್ಬ ವೀರ.

आवभगत– स्त्री. आवभाव. पु आदर सत्कार। ಆದರಸತ್ಕಾರ,ಉಪಚಾರ.

आवश्यकीय– वि. जरूरी। ಅವಶ್ಯಕ, ಅಗತ್ಯದ.

आवाँ– पु. दे. ' अवाँ '।

आवागमन–पु आनाजाना, जन्म मरण। ಬರಹೋಗುವಿಕೆ, ಜನ್ಮಮರಣ, ಹುಟ್ಟುಸಾವು.

आवाज़– स्त्री. शब्द, शोर। ಶಬ್ದ,ಧ್ವನಿ, ಕೂಗು, ಸ್ವರ, ಗದ್ದಲ, ಗಲಾಟೆ.

—उठाना=विरुद्ध खड़ा होना, आंदोलन करना। ವಿರೋಧ ಮಾಡು, ಆಂದೋಲನ ಮಾಡು.

—देना=जोर से पुकारना। ಕರೆ, ಕೂಗು.

आवाज़ा– पु. ताना, व्यंग। ವ್ಯಂಗ್ಯ, ಚುಚ್ಚುಮಾತು, ಪರಿಹಾಸ, ಗೇಲಿ.

आवाज़ानी– स्त्री. दे ' आवागमन '।

आवाज़ाही– स्त्री आवागमन। ಬರಹೋಗುವಿಕೆ.

आवारगी– स्त्री. आवारापन। ತುಂಟತನ, ದುಷ್ಟತನ, ವ್ಯರ್ಥ ತಿರುಗಾಡುವದು.

आवारजा–पु. जमाखर्च, वही। ಜಮಾಖರ್ಚು, ಜಮಾಖರ್ಚಿನ ಪುಸ್ತಕ.

आवारा, आवारागर्द– वि. निकम्मा, वदमाश। ತುಂಟ, ದುಷ್ಟ, ತಿರುಕ, ಪುಂಡ, ಪೋಕರಿ.

आविर्भूत– वि. उत्पन्न, प्रकटित। ಹುಟ್ಟಿದ, ಪ್ರಕಟವಾದ, ಸ್ಪಷ್ಟ.

आविष्कर्ता– पु. ईजाद करनेवाला। ಶೋಧಕ, ಶೋಧ ಮಾಡುವವ.

आविष्कार–पु. ईजाद, खोज। ಶೋಧ, ಕಲ್ಪನೆ.

आवेदक– पु निवेदक। ಅರ್ಜದಾರ, ನಿವೇದಕ, ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವವ.

आवेदन– पु. निवेदन, विनती। ನಿವೇದನೆ, ಅರಿಕೆ, ವಿನಂತಿ, ಅರ್ಜಿ.

आवेदनपत्र– पु. अर्जी। ಅರ್ಜಿ, ವಿನಂತಿ ಪತ್ರ, ಮನವಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಪತ್ರ.

आशंका– स्त्री संदेह, डर। ಸಂಶಯ, ಶಂಕೆ, ಭಯ, ಭೀತಿ, ನಷ್ಟ.

आशना– पु. स्त्री. प्रेमी, प्रेमपात्र। ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರ, ಪ್ರಿಯ, ಇನಿಯ, ಸ್ನೇಹಿತ.

आशनाई– स्त्री. प्रेम, नाता, आसक्ति। ಪ್ರೇಮ, ಸಂಬಂಧ, ಪರಿಚಯ, ಗುಪ್ತ ಸಂಬಂಧ, ಆಸಕ್ತಿ.

आशर, आसर– पु. असुर, राक्षस। ಅಸುರ, ರಾಕ್ಷಸ.

आशा– स्त्री उम्मीद, दिशा। ಆಶೆ, ಹಾರೈಕೆ, ದಿಶೆ, ದಿಕ್ಕು.

आशातीत– वि. आशासे अधिक। ಆಶೆಗಿಂತ ಅಧಿಕ, ಆಶೆಗೆ ನಿಲುಕದ.

आशिक– पु. प्रेमी। ಪ್ರೇಮಿ, ಆಸಕ್ತ, ಪ್ರಿಯಕರ. वि अनुरक्त। ಅನುರಕ್ತ.

आशिक मिज़ाज– वि. विनोदी। ಉಲ್ಲಾಸಭರಿತ, ವಿನೋದಿ.

आशियाँ, आशियाना–पु वसेरा, घोसला। ಇರುವ ಸ್ಥಳ, ತಂಗುವ ಸ್ಥಳ, ಪಕ್ಷಿ-

ಗಳ ಗೂಡು, ವರ್ಣಕುಟೀರ.

आशिश, आशिष– स्त्री. आशीर्वाद। ಆಶೀರ್ವಾದ, ಹರಕೆ.

आशु– क्रिवि. शीघ्र। • ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ.

आशुकवि– वि. शीघ्र कविता करनेवाले कवि। ಶೀಘ್ರಕವಿ, ಆಶುಕವಿ.

आशुफ्ता– वि. दुर्दशाग्रस्त, घबराया हुआ। ಕಂಗೆಟ್ಟ, ಗಾಬರಿಯಾದ, ವೇಚಾಡುವ.

आस– स्त्री. आशा, कामना, भरोसा सहारा। ಆಶೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಭರವಸೆ, ಆಧಾರ. पु. धनुष। ಧನುಷ್ಯ.

आसकत– स्त्री आलस्य। ಆಲಸ್ಯ.ಮೈಗಳ್ಳತನ, ಸೋಮಾರಿತನ.

आसकती– वि. आलसी। ಮೈಗಳ್ಳ, ಸೋಮಾರಿ.

आसते– क्रिवि. धीरे-धीरे। ಮೆಲ್ಲಗೆ, ನಿಧಾನವಾಗಿ, ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ.

आसन– पु. बैठनेकी विधि, दशा, स्टूल, चटाई आदि निवास। ಕೂಡ್ರುವ ಪದ್ಧತಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಸ್ಟೂಲು, ಚಾಪೆ ಮುಂತಾದ ಕೂಡ್ರುವ ವಸ್ತುಗಳು, ನಿವಾಸಸ್ಥಾನ, ಆಸನ.

—जमाना = रोब जमाना, बसना। ವರ್ಚಸ್ಸು ಕೂಡ್ರಿಸು, ಸ್ಥಿರವಾಗು.

आसनी– स्त्री. छोटा आसन। ಚಿಕ್ಕ ಆಸನ.

आसपास– क्रिवि. निकट, इधरउधर। ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ, ಹತ್ತಿರ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ, ನಾಲ್ಕೂಕಡೆಗೆ,ಅಜುಬಾಜು

आसमान, आसमाँ– पु आकाश, स्वर्ग। ಆಕಾಶ, ಮುಗಿಲು, ಸ್ವರ್ಗ.

—के तारे तोडना = अत्यंत कठिण काम करना। ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡು.

—टूट पडना=सहसा विपत्ति आ पडना। ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಸಂಕಟ ಬರು.

—पर चढना / **—पर उडना** इतराना। ಗರ್ವ ಮಾಡು, ಸೊಕ್ಕಿಗೇರು.

—पर चढाना = खूब प्रशंसा करना, प्रशंसा करके फुला देना। ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸು, ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿ ಉಬ್ಬಿಸು.

—में छेद होना = अत्यंत वर्षा होना। ಬಹಳ ಮಳೆಯಾಗು.

—से बातें करना / **—चूमना** बहुत ऊंचा होना। ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾಗಿರು, ಗಗನ ಚುಂಬಿತವಾಗಿರು.

—सिरपर उठाना = ऊधम मचाना, आदोलन करना। ಗದ್ದಲ ಮಾಡು, ಗಲಾಟೆ ಮಾಡು, ಚಳುವಳಿ ಮಾಡು.

आसमानी– वि. आसमान के रंगका, ईश्वरीय। ಆಕಾಶ ವರ್ಣದ,ಆಕಾಶದ, ಈಶ್ವರೀಯ.

आसरा– पु. सहारा, शरण, प्रतीक्षा। ಆಶ್ರಯ,ಆಧಾರ, ಶರಣ,ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ.

आसरैत– पु. आश्रित, आश्रयार्थी। ಆಶ್ರಿತ, ಆಶ್ರಯಾರ್ಥಿ, ಆಶ್ರಯ-

ವನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುವವ.

आसव–पु मदिरा, मधु, अर्क। ಮದ್ಯ, ಹೆಂಡ, ಮಧು, ಅರ್ಕ, ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಔಷಧ.

आसा– पु सोने चादीका डंडा। ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿಯ ದಂಡ (ಕೋಲು.) स्त्री. दे 'आशा'।

आसाइश– स्त्री आराम, सुख। ಆರಾಮ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಸುಖ, ಆನಂದ, ಸೌಖ್ಯ.

आसाढ– पु. आसाढ मास। ಆಷಾಢ ತಿಂಗಳು.

आसान– वि सरल। ಸುಲಭ, ಸರಳ, ಸಾದಾ, ಸುಗಮ.

आसानी– स्त्री सरलता। ಸರಳತೆ, ಸೌಲಭ್ಯ, ಸರಾಗ.

आसायश– स्त्री. दे. 'आसाइश'।

आसार– पु लक्षण, चिह्न। ಗುರುತು, ಚಿಹ್ನೆ, ಲಕ್ಷಣ, ಕುರುಹು स्त्री. मूसल धार वृष्टि। ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಬೀಳುವ ದೊಡ್ಡ ಮಳೆ.

आसिया– स्त्री आटा पीसने की चक्की। ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು.

आसीन– वि· वैठा हुआ। ಕೂತಂಥ, ಕುಳಿತ.

आसीस– स्त्री. आशीर्वाद। ಆಶೀರ್ವಾದ.

आसीसा–पु उसीसा, तकिया। ದಿಂಬು, ತಲೆದಿಂಬು, ಲೋಡು.

आसूदगी– स्त्री तृप्ति, संतोष। ತೃಪ್ತಿ, ಸಂತೋಷ.

आसूदा– वि. संतुष्ट, तृप्त, संपन्न। ಸಂತುಷ್ಟ, ತೃಪ್ತ, ಸಂಪನ್ನ, ಸುಖಿ.

आसेब– प्रेतबाधा, कष्ट, हानि। ಭೂತ ಬಾಧೆ, ಕಷ್ಟ, ವಿಪತ್ತು, ಹಾನಿ.

आस्तीन–स्त्री. कपडेकी बाँह। ಅಂಗಿಯ ತೋಳು.

—**का साँप**=बाहर दोस्त भीतर दुश्मन। ತೋಳಿನಲ್ಲಿಯ ಹಾವು, ಕಪಟಿ ಮಿತ್ರ.

आस्वाद, आस्वादन–पु स्वाद। ರುಚಿ, ರುಚಿ ನೋಡುವಿಕೆ, ಮಾಧುರ್ಯ.

आह–अव्य. दुःख या कष्टसूचक-श्वास। ನಿಶ್ವಾಸ, ದುಃಖಶ್ವಾಸ, ಅಯ್ಯೋ. स्त्री वेदना सूचक शब्द। ಆರ್ತನಾದ, ದುಃಖಧ್ವನಿ. पु. साहस, क्रोध। ಸಾಹಸ, ಕ್ರೋಧ.

—**भरना, खींचना या मारना** = दुःखसे लंबी सास खीचना। ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಡು.

आहट– स्त्री. आवाज, चलनेका शब्द, पता, खटका। ಧ್ವನಿ, ಸಪ್ಪಳ, ಸದ್ದು, ಸುಳಿವು, ಭಯ, ಸಂದೇಹ.

आहत– स्त्री. घायल। ಗಾಯಗೊಂಡ, ಹಿಂಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟ. पु अयोग्य वचन। ಅಯೋಗ್ಯ ವಚನ.

आहन– पु. लोहा। ಕಬ್ಬಿಣ.

आहनी– वि. लोहेका। ಕಬ್ಬಿಣದ, ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ಮಾಡಿದ.

आहर– पु युद्ध, समय। ಯುದ್ಧ, ಸಮಯ.

आहरण– पु छीनना। ಅಪಹರಣ

आहाँ– स्त्री. दुहाई। ಕರುಣ ಕೂಗು, ಸಹಾಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೂಗುವದು.

आहिस्ता– अव्य धीरे धीरे। ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ, ನಿಧಾನವಾಗಿ, ಮೃದುವಾಗಿ.

आहुति, आहुती– स्त्री. हवन, हवनमें छोड़नेकी सामग्री। ಹೋಮ, ಹವನ, ಆಹುತಿ.

आहूत– वि. निमंत्रित। ಆಮಂತ್ರಿತ.

आह्वान– पु. बुलावा। ಕರೆ, ಆಮಂತ್ರಣ, ಆಹ್ವಾನ.

इ

इंगला– स्त्री. इड़ा नामक नाडी। 'ಇಡಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಎಡಮಗ್ಗಲಿನ ನಾಡಿ.

इंगलिस्तान– पु. इंग्लैंड। ಇಂಗ್ಲಂಡ.

इंगित– पु संकेत, इशारा। ಸಂಕೇತ, ಗುರ್ತು. वि हिलता हुआ, सूचित। ಚಲಿಸುವ, ಅಲ್ಲಾಡುವ, ಸೂಚಿತ.

इंगुर– पु. ईंगुर। ಇಂಗಳೀಕ, ಕುಂಕುಮ, ಸಿಂಧೂರ.

इंगुरौटी– स्त्री. सिंधोरा। ಇಂಗಳೀಕದ ಡಬ್ಬಿ, ಕುಂಕುಮ ಕರಡಿಗೆ.

इंजील– स्त्री. बाइबल। ಕ್ರೈಸ್ತರ ಪವಿತ್ರ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥ, 'ಬಾಯಿಬಲ್'.

इंडुरी–स्त्री इंडुवा–पु गेंडुरी। ಸಿಂಬಿ.

इंतकाल–पु. मृत्यु, स्थलांतर। ಮೃತ್ಯು, ಮರಣ, ಅಂತ, ಸ್ಥಲಾಂತರ.

इंतख़ाब– पु. निर्वाचन, निचोड़। ಚುನಾವ, ಆರಿಸುವಿಕೆ, ನಾರ, ಸತ್ವ.

इंतज़ाम– पु. प्रबंध, व्यवस्था। ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಏರ್ಪಾಡು.

इंतज़ार– पु प्रतीक्षा। ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ, ನಿರೀಕ್ಷಣೆ, ಹಾದೀ ನೋಡುವದು.

इंतहा– पु. अंत, सीमा। ಸೀಮೆ, ಅಂತ, ಕೊನೆ.

इंदर– पु इंद्र। ಇಂದ್ರ.

इंडुआ– पु. दे 'इंडुरी'।

इंद्रजाल– पु जादूगरी, माया। ಇಂದ್ರಜಾಲ, ಜಾದೂಗಿರಿ, ಮಾಯೆ.

इंधन– पु. जलानेकी लकड़ी। ಉರುವಲು.

इंसान– पु. आदमी। ಮನುಷ್ಯ.

इंसानियत–स्त्री. मनुष्यता। ಮಾನವತೆ, ಮನುಷ್ಯತ್ವ.

इंसाफ़– पु न्याय, निर्णय। ನ್ಯಾಯ,

ನಿರ್ಣಯ, ತೀರ್ಪು.

इक– वि एक। ಒಂದು.

—टक = टकटकी बाधकर देखना। ಏಕದೃಷ್ಟಿ, ನೆಟ್ಟನೋಟ

इकट्ठा– वि. एकत्रित। ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದ, ಒಂದಾದ.

इकता, इकताई–स्त्री एकता।ಒಕ್ಕಟ್ಟು, ಐಕ್ಯ, ಏಕತ್ವ.

इकतार– वि. एकरस, समान। ಒಂದೇ ತರದ, ಒಂದಾದ, ಸಮಾನ, ಸರಿಯಾದ. क्रिवि लगातार। ಬಿಟ್ಟೂಬಿಡದೆ, ಒಂದೇಸವನೆ.

इकतारा– पु एक वाजा। ಒಂದೇ ತಂತಿಯ ತಂಬೂರಿ.

इकतालीस–वि. ४१। ನಲವತ್ತೊಂದು.

इकतीस, इकत्तीस– वि ३१। ಮೂವತ್ತೊಂದು.

इकपेचा– पु· एक प्रकार की पगडी। ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಫೇಟ, ಮುಂಡಾಸು.

इकबाल– पु. भाग्य, प्रताप, अभ्युदय, धन, स्वीकार। ಭಾಗ್ಯ, ದೈವ, ಪ್ರತಾಪ, ಗೌರವ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಧನ, ಸ್ವೀಕೃತಿ, ಮಾನ್ಯತೆ.

इकबालमंद– वि भाग्यवान्, प्रतापशाली। ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ, ಪ್ರತಾಪಿ.

इक़राम– पु इज्जत, इनाम। ಮಾನ, ಗೌರವ, ಆದರ, ಸನ್ಮಾನ, ಇನಾಮು, ಪಾರಿತೋಷಕ.

इक़रार– पु. वादा, प्रतिज्ञा, स्वीकृति। ಕರಾರು, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ,ಒಪ್ಪಿಗೆ, ವಚನ, ಒಪ್ಪಂದ.

इकरारनामा–पु. प्रतिज्ञापत्र। ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪತ್ರ, ಕರಾರುಪತ್ರ, ಒಪ್ಪಂದಪತ್ರ.

इकला– वि अकेला। ಒಬ್ಬನೇ, ಒಂಟಿಗ.

इकलाई– स्त्री अकेलापन, ओढनेकी बारीक दुपट्टी। ಏಕಾಂತತೆ, ಒಬ್ಬನಾಗಿರುವದು, ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದೆಳೆಯ ವಸ್ತ್ರ.

इकलौता– पु अकेला पुत्र। ಒಬ್ಬನೇಒಬ್ಬ, ಏಕಮಾತ್ರ ಪುತ್ರ.

इकल्ला–वि. अकेला, एकहरा। ಒಂಟಿಗ, ಒಂದೇ ಪದರಿನ, ಒಂದೆಳೆಯ.

इकसठ– वि. ६१। ಅರವತ್ತೊಂದು.

इकहत्तर– वि. ७१। ಎಪ್ಪತ್ತೊಂದು.

इकहरा– वि. एक तहका। ಒಂದೇ ಪದರಿನ, ಒಂದೇ ಮಡಿಕೆಯ,ಒಂದೆಳೆಯ.

इकाई–स्त्री एक, एकका मान। ಒಂದು, ಒಂದರ ಅಳತೆ.

इकानबे– वि. ९१। ತೊಂಭತ್ತೊಂದು.

इकावन– वि ५१। ಐವತ್ತೊಂದು.

इकासी– वि. ८१। ಎಂಭತ್ತೊಂದು

इकौंज– स्त्री प्रथम जनने के बाद बाझ हो जानेवाली स्त्री। ಒಂದು ಮಗುವಾದ ಮೇಲೆ ಬಂಜೆಯಾಗುವ ಸ್ತ್ರೀ ಏಕಸಂತಾನಿ.

इकौसो– वि. एकात। ಏಕಾಂತ.

इक्का— वि. अकेला, वेजोड। ಒಂಟಿಗ, ಅದ್ವಿತೀಯ, ಅತುಲನೀಯ पु ताशका पत्ता, एक घोडेकी गाडी, वह वीर जो अकेले युद्ध करे। ಇಸ್ಪೀಟಿನ ಎಕ್ಕ, ಎಕ್ಕಾಗಾಡಿ, ಒಂದೇ ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿ, ಒಂಟಿಗನಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ವೀರ

इक्कादुक्का— वि अकेला-दुकेला। ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು, ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು.

इक्कीस— वि. २१। ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು.

इक्यानवे—वि ९१। ತೊಂಭತ್ತೊಂದು.

इक्यावन— वि दे. 'इकावन'।

इक्यासी— वि. दे 'इकासी'।

इख़लाक— पु दे 'अख़लाक'।

इख़लास— पु प्रेम, मित्रता, संबध। ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೀತಿ, ಮಿತ್ರತ್ವ, ಸಂಬಂಧ.

इख़लास-मंद— वि प्रेम करनेवाला। ಪ್ರೇಮಿ, ಶುದ್ಧ ಹೃದಯದ.

इख़्तियार— पु अधिकार, सामर्थ्य। ಅಧಿಕಾರ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಹಕ್ಕು, ಶಕ್ತಿ, ವಶ, ಸ್ವಾಧೀನ

इख़्तिलाफ—पु. विरोध, विगाड,अंतर। ವಿರೋಧ, ಕೆಡಕು, ಅಂತರ.

इच्छा— स्त्री चाह। ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ಆಶೆ, ಬಯಕೆ,

इच्छुक—वि चाहनेवाला। ಇಚ್ಛಿಸುವವ, ಅಭಿಲಾಷಿಸುವವ.

इज़तराव— पु घवराहट, विकलता। ಅಂಜಿಕೆ, ಗಾಬರಿ, ಅಶಾಂತಿ, ಕಾತರತೆ.

इजमाल— पु इकट्ठा करना, साझा। ಸಂಕಲನ, ಕೂಡಿಸುವದು, ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸುವದು, ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ, ಒಂದೇ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲಿನ ಬಹಳ ಜನರ ಅಧಿಕಾರ.

इज़राईल— पु. मृत्युका दूत। ಯಮ ದೂತ.

इजराय— पु जारी करना। ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತರು, ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತರು, ಉಪಯೋಗಿಸು.

इजलास—पु. वैठक, न्यायालय। ಸ್ಥಾನ, ಕಚೇರಿ, ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಕೋರ್ಟು, ಸಮಿತಿ, ಸಭೆ

इज़हार— पु प्रकट करना, गवाही। ಪ್ರಕಟನೆ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಸಾಕ್ಷ್ಯ.

इजाज़त—स्त्री. अनुमति, स्वीकृति। ಆಜ್ಞೆ, ಪರವಾನಗಿ, ಅನುಮತಿ, ಸಮ್ಮತಿ, ಒಪ್ಪಿಗೆ.

इज़ाफ़ा— पु वृद्धि, तरक्की। ಹೆಚ್ಚಳ, ವೃದ್ಧಿ, ಬಡತಿ, ಉನ್ನತಿ.

इजार— स्त्री पाजामा। ಚೊಣ್ಣ, ಇಜಾರು, ಪಾಯಜಾಮೆ, ಷರಾಯಿ.

इज़ारबंद— पु नारा, कमरबंद। ಇಜಾರದ ಲಾಡಿ.

इज़ारा— पु अधिकार, ठेका। ಅಧಿಕಾರ, ಬಾಡಿಗೆ, ಗುತ್ತಿಗೆ.

इज़ारादार—पु ठेकेदार। ಭಾಡಿಗೆಗಾರ, ಗುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದವ.

इज़्ज़त— स्त्री प्रतिष्ठा, आदर। ಮಾನ-

ಮರ್ಯಾದೆ, ಆದರ, ಗೌರವ.

—उतारना = प्रतिष्ठा नष्ट करना। ಮಾನ ಕಳೆ, ಅವಮಾನ ಮಾಡು.

इज़्ज़तदार– वि प्रतिष्ठित। ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ, ಮಾನ್ಯ, ಗೌರವದ.

इठलाना– अक्रि. इतराना, नखरा करना। ಗರ್ವ ಮಾಡು, ಡೌಲು ಮಾಡು, ಜಂಭ ಮಾಡು, ಮುರುಕು ಮಾಡು, ಬಿಟ್ಟು ಮಾಡು, ನೆಟಿ, ನಿಗರು.

इत– क्रिवि यहाँ, इस तरफ़। ಇಲ್ಲಿ, ಈಕಡೆ.

इतना–बि. इस कदर या इस मात्राका। ಇಷ್ಟು

इतबार– पु दे 'एतवार'।

इतमीनान–पु विश्वास, संतोष। ವಿಶ್ವಾಸ, ಮನೋಧೈರ್ಯ, ತೃಪ್ತಿ, ಭರವಸೆ, ಖಾತ್ರಿ, ಸಂತೋಷ

इतर–वि अन्य, दूसरा, नीच, साधारण। ಅನ್ಯ, ಎರಡನೆಯ, ಬೇರೆಯ, ಇತರ, ನಿಕೃಷ್ಟ, ನೀಚ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ.

इतराज़– पु दे 'एतराज़'।

इतराना– अक्रि दे 'इठलाना'।

इतरौंहा– वि इतरानेवाला। ಗರ್ವಿಷ್ಠ, ಸೊಕ್ಕಿನ.

इतवार– पु रविवार। ರವಿವಾರ, ಆದಿತ್ಯವಾರ.

इताअत, **इताति** — स्त्री आज्ञा पालना। ಆಜ್ಞಾಪಾಲನೆ, ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವಿಕೆ.

इताब– पु अप्रसन्नता, क्रोध। ಸಿಟ್ಟು, ಕೋಪ, ಅಪ್ರಸನ್ನತೆ, ಕ್ರೋಧ, ಬೆದರಿಕೆ.

इती, इतो– वि. इतना। ಇಷ್ಟು.

इत्तफ़ाक– पु मेल, एकता, मौका, संयोग। ಗೆಳೆತನ, ಒಕ್ಕಟ್ಟು, ಒಪ್ಪಿಗೆ, ಸಂಯೋಗ, ಹೋಲಿಕೆ.

इत्तफ़ाकन्–क्रिवि संयोगसे, आकस्मिक। ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ, ದೈವಯೋಗದಿಂದ.

इत्तला, इत्तिला– स्त्री खबर, सूचना। ಸುದ್ದಿ, ಸೂಚನೆ, ಅರಿಕೆ.

इत्तहाद, इत्तिहाद– पु मेल, दोस्ती, मुहब्बत। ಒಕ್ಕಟ್ಟು, ಮೈತ್ರಿ, ಏಕೀಕರಣ, ಪ್ರೇಮ

इत्तिहादी–वि मित्रराष्ट्र। ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರ.

इत्तहाम, इत्तिहाम– पु दोष। ದೋಷಾರೋಪಣೆ, ನಿಂದೆ, ಅಪವಾದನೆ

इत्र– पु पुष्पसार। ವಾಸನೆ ಎಣ್ಣೆ, ಅತ್ತರು, ಪನ್ನೀರು.

इत्रदान– पु इत्र रखनेका पात्र। ಅತ್ತರುದಾನಿ, ವಾಸನೆ ಎಣ್ಣೆಯ ಪಾತ್ರೆ, ಪನ್ನೀರುದಾನಿ.

इत्रफरोश–पु इत्र बेचनेवाला। ಅತ್ತರು ಮಾರುವವ, ವಾಸನೆ ಎಣ್ಣೆ ಮಾರುವವ.

इदबार–पु नहूसत, बदकिस्मती। ಕೆಟ್ಟ ವೇಳೆ, ದುರ್ಭಾಗ್ಯ.

इद्दत– स्त्री विधावाओं और परित्यक्ता स्त्रियों के लिये वह निश्चित समय

जिसके अंदर वे दूसरा विवाह न कर सकें। ವಿಧವೆ ಅಥವಾ ಪರಿತ್ಯಕ್ತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೆಲವೊಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಎರಡನೆಯ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರರು. ಆ ಅವಧಿ ಅಥವಾ ಸಮಯ. (ಮುಹಮ್ಮದೀಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದಂತೆ)

इधर– क्रिवि इस ओर। ಇಲ್ಲಿ, ಇತ್ತ, ಈ ಕಡೆಗೆ.

इन– सर्व. 'इस' का वहुवचन। 'ये' ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರುವಾಗ ಆಗುವ ರೂಪ

इनकार–पु. अस्वीकर, नामंजूर। ನಿರಾಕರಣೆ, ಅಸ್ವೀಕಾರ.

इनकिलाव– पु. क्राति। ಕ್ರಾಂತಿ.

इनसान– पु. मनुष्य। ಮನುಷ್ಯ.

इनसानियत– स्त्री मनुष्यता। ಮಾನವತೆ, ಸೌಜನ್ಯ.

इनसाफ–पु. न्याय, फैसला। ನ್ಯಾಯ, ತೀರ್ಪು, ನೀತಿ.

इनायत– स्त्री दया, अनुग्रह। ದಯೆ, ಅನುಗ್ರಹ, ಕೃಪೆ, ಉಪಕಾರ, ಎರಡನೆಯವರ ಸಲುವಾಗಿ ಕಷ್ಟ ಸಹನೆ.

इनेगिने– वि. कुछ, चुने हुए। ಅಲ್ಪ-ಸ್ವಲ್ಪ, ಆರಿಸಿದ.

इन्किलाब– पु दे. 'इनकिलाव'।

इन्तहा– स्त्री दे 'इंतहा'।

इन्शा– स्त्री लेखन क्रिया, लेखन शैली। ಲೇಖನ ಕ್ರಿಯೆ, ಲೇಖನ ಶೈಲಿ, ನಿಬಂಧ ರಚನೆ.

इन्शा-अल्लाह, इन्शा-तआला– क्रिवि ईश्वरने चाहा तो। ದೇವರು ಇಚ್ಛಿಸಿದರೆ! ದೇವರ ಕೃಪೆಯಾದರೆ!

इन्साफ– पु दे 'इनसाफ'।

इन्हें– सर्व इनको। 'ये' ಶಬ್ದದ ದ್ವಿತೀಯಾ ಮತ್ತು ಚತುರ್ಥೀರೂಪ.

इफ़रात– स्त्री. अधिकता। ಬಾಹುಲ್ಯ, ವಿಪುಲತೆ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಆಧಿಕ್ಯ, ಹೇರಳ.

इफ़्तखार– पु स्वाभिमान। ಸ್ವಾಭಿಮಾನ.

इबादत– स्त्री. पूजा। ಪೂಜೆ, ಆರಾಧನೆ.

इबादत-खाना, इबादतगाह– प्रार्थना-गृह। ಪ್ರಾರ್ಥನಾಲಯ, ಗುಡಿ, ಮಂದಿರ.

इबारत– स्त्री. लेख। ಲೇಖ, ಲೇಖನ ಶೈಲಿ.

इब्तदा–स्त्री. आरंभ, उद्गम, विकास। ಆರಂಭ, ಉದ್ಗಮ, ಉತ್ಪತ್ತಿ, ವಿಕಾಸ.

इब्तदाई– स्त्री. वि आरंभिक। ಆರಂಭದ, ಮೊದಲಿನ.

इब्न– पु पुत्र। ಮಗ, ಪುತ್ರ.

इब्नत– स्त्री. पुत्री। ಮಗಳು, ಪುತ್ರಿ

इमकान– पु संभावना, शक्ति, सामर्थ्य। ಸಂಭವ, ಶಕ್ಯತೆ, ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ

इमदाद– स्त्री सहायता। ಸಹಾಯ, ನೆರವು.

इमला– पु लेखन-अभ्यास। ಶುದ್ಧ

ಲೇಖನ.

इमली– स्त्री एक पेड या उसका फल। ಹುಣಸೆಯ ಮರ ಅಥವಾ ಹುಣಸೆ ಹಣ್ಣು.

इमसाल– क्रिवि इसवर्ष। ಈ ವರ್ಷ.

इमाद– पु. स्तंभ। ಸ್ತಂಭ, ಕಂಬ.

इमानदार– वि प्रामाणिक। ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ನಂಬಿಗಸ್ತ, ಸಂಭಾವಿತ.

इमाम– पु अगुआ, मुसलमान पुरोहित। ಮುಖಂಡ, ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಅರ್ಚಕ, ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ನಡಿಸುವವ.

इमामदस्ता– पु. लोहे या पीतलका खरल। ಕಲ್ಬತ್ತು, ಕಲ್ಪತ್ತು, ಒರಳು

इमामबाडा– पु. ताजिया दफ़त करनेका अहाता। ಡೋಲಿ(ತಾಬೂತ)ಯನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸುವ ಸ್ಥಳ

इमारत– स्त्री. भवन, पक्का मकान। ಮನೆ, ಕಟ್ಟಡ, ಪ್ರಾಸಾದ, ಉಪ್ಪರಿಗೆ, ಸೌಧ.

इमि– क्रिवि इस प्रकार। ಈ ರೀತಿಯಿಂದ

इम्तिहान– पु परीक्षा। ಪರೀಕ್ಷೆ, ಶೋಧನೆ.

इरशाद– पु. आज्ञा, उपदेश। ಆಜ್ಞೆ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಉಪದೇಶ.

इरषा, इरिषा– स्त्री. ईर्ष्या, डाह। ಈರ್ಷ್ಯೆ, ಅಸೂಯೆ, ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು.

इरसाल– पु भेजनेकी क्रिया। ಪತ್ರ ಅಥವಾ ಹಣ ಕಳಿಸುವಿಕೆ

इराक– पु अरबका एक प्रदेश। ಮೆಸೋಪೊಟೇಮಿಯಾ

इराक़ी– वि इराक देशका। ಇರಾಕ ದೇಶದ पु एक तरहका घोडा। ಇರಾಕ ದೇಶದ ಕುದುರೆ.

इरादा– पु इच्छा, विचार, संकल्प। ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ವಿಚಾರ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಸಂಕಲ್ಪ.

इर्दगिर्द– क्रिवि. आसपास, चारो ओर। ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ, ನಾಲ್ಕುಕಡೆಗೆ.

इलज़ाम, इल्ज़ाम– पु. दोष, अभियोग। ಆರೋಪ, ದೋಷ, ತಪ್ಪು, ಅಪರಾಧ, ಅಪವಾದನೆ.

इलतिजा– निवेदन, प्रार्थना। ನಿವೇದನೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಅರಿಕೆ.

इलहान– पु संगीत। ಸಂಗೀತ, ಉತ್ತಮ ಸ್ವರ

इलहाम– पु देववाणी, आकाशवाणी। ದೇವವಾಣಿ, ಆಕಾಶವಾಣಿ.

इलाक़ा– पु. रियासत, संबध, जमीदारी हार्दिक प्रेम। ಪ್ರಾಂತ, ಸಂಸ್ಥಾನ, ಸಂಬಂಧ, ಜಮೀನುದಾರಿ, ಹಾರ್ದಿಕ ಪ್ರೇಮ.

इलाज– पु दवा, चिकित्सा। ಔಷಧ ಔಷಧೋಪಚಾರ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಪರಿಹಾರ.

इलायची– स्त्री एक पेड तथा उसके फल। ಯಾಲಕ್ಕಿ ಗಿಡ ಅಥವಾ ಯಾಲಕ್ಕಿ ಕಾಯಿ.

इलाही– पु ईश्वर । ಈಶ್ವರ, ದೇವರು. वि ईश्वरीय । ದೈವೀ, ಈಶ್ವರೀಯ.

इल्तिजा– स्त्री दे 'इलतिजा'।

इल्म– पु विद्या, हुनर । ವಿದ್ಯೆ, ಜ್ಞಾನ, ಕಲೆ.

इल्मदाँ– पु इल्म का ज्ञाता । ಪಂಡಿತ, ವಿದ್ವಾನ, ವಿಶಾರದ.

इल्लत– स्त्री. रोग, दोष, बाधा, झंझट, कारण, कमी । ಬೇನೆ, ಜಡ್ಡು, ಬಾಧೆ, ತೊಡಕು, ಆರೋಪ, ಕಾರಣ, ಕುಂದು, ಕೊರತೆ.

इल्लती– वि जिसे कोई बुरी आदत या लत लग गयी हो । ದುರಭ್ಯಾಸವುಳ್ಳ.

इव– अव्य. समान, तरह । ಅಂತೆ, ಹಾಗೆ, ಸಮಾನ, ಸದೃಶ, ತುಲ್ಯ.

इशरत– स्त्री सुखभोग । ವಿಲಾಸ, ಆನಂದ, ಸೌಖ್ಯಭೋಗ.

इशारा– संकेत, संकेत करना । ಸನ್ನೆ, ಸಂಕೇತ, ಸೂಚನೆ, ಆಜ್ಞೆ.

इश्क– पु. प्रेम, मुहब्बत । ಪ್ರೇಮ, ಮನೋರಾಗ.

इश्तिहार– पु. विज्ञापन । ಪ್ರಕಟನೆ, ಜಾಹಿರಾತು.

इषण– स्त्री. कामना । ಬಯಕೆ, ಇಚ್ಛೆ.

इस– सर्व 'यह' का विभक्तिके पूर्वका रूप । 'यह' ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರುವಾಗ ಆಗುವ ರೂಪ.

इसपंज– पु. स्पंज । ಸ್ಪಂಜು, ಸಮುದ್ರ ಫೇಣಿ.

इसपात– पु. सख्त लोहा । ಕಬ್ಬಿಣ, ಉಕ್ಕು.

इसराफ़– पु अपव्यय । ಧನದ ಅಪವ್ಯಯ, ದುಂದುಗಾರಿಕೆ.

इसरार– पु हठ, अनुरोध । ಹಟ, ಆಗ್ರಹ.

इसलाम– पु. मुसलमानी धर्म । ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಧರ್ಮ

इसलाह– पु. संशोधन । ಸಂಶೋಧನೆ, ತಿದ್ದುವಡೆ.

इसलिये– क्रिवि. इस कारण से । ಆದ್ದರಿಂದ.

इसाई– वि दे. 'ईसाई'।

इसे–सर्व. इसको । 'यह' ಇದರ ದ್ವಿತೀಯಾ ಮತ್ತು ಚತುರ್ಥೀ ರೂಪ.

इस्तकबाल– पु स्वागत, भविष्यत्काल । ಸ್ವಾಗತ, ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲ (ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿ)

इस्तमरारी–वि. स्थाई । ನಿತ್ಯ, ಸ್ಥಾಯಿ, ಸ್ಥಿರ, ಶಾಶ್ವತ.

इस्तिरी– स्त्री. कपड़ेकी शिकन दूर करनेका एक औज़ार । ಇಸ್ತ್ರಿ, ಇಸ್ತ್ರೀ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ.

इस्तिलाह– स्त्री. परिभाषा । ಪರಿಭಾಷೆ, ವ್ಯಾಖ್ಯೆ.

इस्तीफा–पु. त्यागपत्र । ರಾಜೀನಾಮೆ, ತ್ಯಾಗಪತ್ರ.

इस्तेदाद– स्त्री. सामर्थ्य, शक्ति, ज्ञान, निपुणता । ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಶಕ್ತಿ, ಯೋಗ್ಯತೆ, ಜ್ಞಾನ, ನಿಪುಣತೆ.

इस्तेमाल– पु प्रयोग। ಉಪಯೋಗ, ಬಳಕೆ.

इहतियात– स्त्री सावधानी, बचाव। ಜಾಗ್ರತೆ, ಭದ್ರತೆ, ಜೋಪಾನ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ.

इहसान– पु द 'एहसान'।

इहाँ– क्रिवि यहाँ। ಇಲ್ಲಿ

इहाता–पु अहाता। ಅಂಗಳ, ಪ್ರಾಂಗಣ, ಪೌಳಿಯ ಒಳಗಿನ ಪ್ರದೇಶ, ಆವರಣ.

ई

ईंगुर– पु सिधूर। ಸಿಂಧೂರ, ಇಂಗಳೀಕ

ईंचना– सक्रि खीचना। ಎಳೆ, ಜಗ್ಗು.

ईंट–स्त्री. **ईंटा**–पु पकाया हुआ मिट्टीका चौखूँटा लम्बा टुकडा जिसका प्रयोग दीवार आदि बनानेमें होता है। ಇಟ್ಟಂಗಿ, ಇಟ್ಟಿಗೆ.

—से ईंट बजना = नष्ट होना। ಉಧ್ವಸ್ತವಾಗು, ಹಾಳಾಗು

—से ईंट बजाना = बरबाद करना। ಹಾಳುಮಾಡು, ನಾಶಮಾಡು

ईंडरी, ईंडुरी– स्त्री गेडुरी। ಸಿಂಬಿ

ईंधन– पु जलानेकी लकडी। ಉರುವಲು, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಸೌದೆ.

ईख– पु ऊख, गन्ना। ಕಬ್ಬು.

ईखना– सक्रि. देखना। ನೋಡು, ಈಕ್ಷಿಸು स्त्री. इच्छा। ಇಚ್ಛೆ

ईछन– पु नेत्र। ಕಣ್ಣು.

ईछना– सक्रि चाहना। ಇಚ್ಛಿಸು, ಆಶಿಸು.

ईज़ा– स्त्री दुख। ದುಃಖ, ಕಷ್ಟ, ವೇದನೆ, ಪೀಡೆ

ईज़ाद– पु आविष्कार। ಶೋಧ, ಹೊಸ ರಚನೆ.

ईजाब– पु प्रस्ताव, प्रार्थना। ಸೂಚನೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ईठ–पु मित्र, प्रियजन, सखा या सखी। ಇಷ್ಟ ಮಿತ್ರ, ಪ್ರಿಯಜನ, ಗೆಳೆಯ ಅಥವಾ ಗೆಳತಿ.

ईठना– सक्रि इच्छा करना। ಇಚ್ಛಿಸು, ಮನಸ್ಸು ಮಾಡು

ईठि–स्त्री. प्रीति, मित्रता, यत्न। ಪ್ರೀತಿ, ಮಿತ್ರತ್ವ, ಪ್ರಯತ್ನ

ईडा– स्त्री स्तुति। ಸ್ತುತಿ, ಪ್ರಶಂಸೆ

ईद– स्त्री मुसलमानी त्योहार। ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಒಂದು ಹಬ್ಬ.

—का चांद होना = बहुत प्रतीक्षाके बाद मिलना। ಕ್ವಚಿತ್ತಾಗಿ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗು

ईदगाह–पु. ईदके दिन नमाज पढने का स्थान । ಈದ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ನಮಾಜು ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳ.

ईमा– पु. इशारा । ಸಂಕೇತ, ಸನ್ನೆ, ಗುರ್ತು.

ईमान– पु आस्तिक बुद्धि, व्यवहारमें सच्चाई, दयानतदारी, सत्य, धर्म, अच्छी नीयत । ಆಸ್ತಿಕ ಬುದ್ಧಿ, ಆಸ್ತಿಕ್ಯ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ, ಸದಸದ್ವಿವೇಕ, ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆ, ಧರ್ಮ, ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆ, ಸದಾಚಾರ.

ईमानदार– वि. आस्तिक, दयानतदार, सत्य और न्यायका पक्षपाती । ಆಸ್ತಿಕ, ಧರ್ಮಪರ, ಸದಸದ್ವಿವೇಕಿ, ಸತ್ಯನಿಷ್ಠ.

ईमानदारी– स्त्री ईमानदार होनेकी क्रिया या भाव । ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಆಸ್ತಿಕತೆ, ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿ.

ईरखा–स्त्री. ईर्षा, डाह । ಈರ್ಷೆ, ಅಸೂಯೆ, ಮತ್ಸರ.

ईरमद– पु. वज्र, विजली । ವಜ್ರ, ಸಿಡಿಲು, ವಿದ್ಯುತ್ತು.

ईस– पु. ईश । ಈಶ್ವರ, ಸ್ವಾಮಿ, ಮಹಾದೇವ.

ईसबगोल– पु. ईसरगोल । ಇಸಬಗೋಲ.

ईसा, ईसामसीह– पु ईसाई धर्मका संस्थापक । ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತ.

ईसाई–स्त्री. ईसाई धर्मावलंबी । ಕ್ರೈಸ್ತರು.

ईहा– स्त्री. इच्छा, लोभ, चेष्टा । ಇಚ್ಛೆ, ಲೋಭ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ಆಶೆ, ಪ್ರಯತ್ನ.

ईहाम– पु संदिग्धता । ಸಂದಿಗ್ಧತೆ, ಶ್ಲೇಷ.

ईहित– वि. इच्छित । ಇಚ್ಛಿಸಿದ, ಅಭಿಲಾಷಿತ.

उ

उंगल– पु. दे. 'अंगुल'।

उँगली– स्त्री. अंगुली । ಬೆರಳು.

—**उठाना**–दोष देना । ದೋಷಕೊಡು, ನಿಂದೆ ಮಾಡು, ದೂರು.

—**पकडते पहुंचा पकड़ना** = कुछ सहारा पाकर और पानेका प्रयत्न करना । ಎಳೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ಹಚ್ಚಡ ನುಂಗು.

—**पर नचाना** = मनमाने काम कराना । ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ಕುಣಿಸು.

(दांतो तले) उंगली दबाना = आश्चर्यमें आना, चकित होना । ಆಶ್ಚರ್ಯ

ಚಕಿತನಾಗು.

(पाँचों) **उंगलियाँ घीमें होना** = सब तरहका फायदा होना। ಎಲ್ಲ ತರದಿಂದ ಲಾಭವಾಗು.

उँगुली– स्त्री दे 'उँगली'।

उँघाई– स्त्री झपकी। ತೂಕಡಿಕೆ.

उँचन– स्त्री अदवान। ಮಂಚದ ಹೆಣಿಗೆಯನ್ನು ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟುವ ಹಗ್ಗ.

उँचना– सक्रि. अदवान कसना। ಮಂಚದ ಹೆಣಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟು.

उँचाई–स्त्री ऊँचापन, वड़ापन। ಎತ್ತರ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ

उंचान– पु दे 'उँचाई'।

उँचाना– सक्रि. उंचा करना। ಎತ್ತರಿಸು, ಏರಿಸು, ಎತ್ತು.

उँचाव, उँचास– पु. दे उँचाई'।

उंछ– स्त्री सीला वीनना। ಧಾನ್ಯದ ರಾಶಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಉದರ ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಆರಿಸುವದು, ಹಕ್ಕಲು ಆರಿಸುವಿಕೆ.

उँजरिया– स्त्री चादनी, रोशनी। ಬೆಳದಿಂಗಳು, ಬೆಳಕು.

उजरियारी, उंज्यारी– स्त्री चाँदनी प्रकाश। ಬೆಳದಿಂಗಳು, ಬೆಳಕು, ಪ್ರಕಾಶ.

उँडेलना– सक्रि उडेलना। ನೀರುತೋಡು, ಸುರುವು, ಹೊಯ್ಯು

उदुर– पु चूहा। ಇಲಿ

उअना– सक्रि. उगना। ಹುಟ್ಟು, ಮೂಡು, ಉದಯಿಸು

उऋग– वि ऋणमुक्त। ಋಣಮುಕ್ತನಾದ, ಸಾಲ ತೀರಿಸಿದ

उकटना– सक्रि दे 'उघटना'।

उकठना–अक्रि सूखकर ऐठना। ಒಣಗಿ ಕಡ್ಡಿಯಾಗು, ಒಣಗು, ಬತ್ತಿಹೋಗು

उकठा– वि सूखा हुआ। ಒಣಗಿದ, ಶುಷ್ಕ, ಬತ್ತಿದ.

उकताना–अक्रि. ऊवना, जल्दी मचाना। ಬೇಸರ ಪಡು, ಖಿನ್ನನಾಗು, ಆತುರ ಪಡು, ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಾಡು.

उकति– स्त्री उक्ति। ಉಕ್ತಿ, ವಚನ, ಹೇಳಿಕೆ,

उकलना– अक्रि उघड़ना, खुलना। ತೆರೆ, ಅಗಲು, ಕಿತ್ತುಹೋಗು.

उकलाई– स्त्री कै, वमन। ವಾಕರಿಕೆ, ವಾಂತಿ.

उकलाना– अक्रि कै करना। ವಾಂತಿ ಮಾಡು, ವಾಕರಿಸು

उकसना– अक्रि उभरना, निकलना। ಹುಟ್ಟು, ಮೊಳೆ, ಏಳು, ಪ್ರಯತ್ನಿಸು, ಮೇಲೆ ಬರು, ಕಿತ್ತು ಹೋಗು, ಬಿಚ್ಚಿ ಹೋಗು.

उकसाना– सक्रि ऊपरको उठाना, उभाड़ना, हटा देना। ಪ್ರೇರೇಪಿಸು, ಉತ್ತೇಜಿಸು, ಎಬ್ಬಿಸು, ಹೊಮ್ಮಿಸು, ಎತ್ತಿಹಿಡಿ, ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡು, ದೀಪದ ಬತ್ತಿಯನ್ನು ಎತ್ತರಿಸು, ದೂರ ಮಾಡು.

उकसौंहाँ– वि. उठता हुआ, उभडता हुआ। ಏಳುವ, ವಿಕಸಿಸುವ, ಅರಳುವ, ಬೆಳೆಯುವ, ಉನ್ನತ.

उकाब– पु. गरुड, बडा गिद्ध। ಗರುಡ ಪಕ್ಷಿ, ದೊಡ್ಡ ಹದ್ದು.

उकासना– सक्रि दे 'उकसाना'।

उकुसना, उकेलना– सक्रि खोलना, उचाडना। ಬಿಚ್ಚು, ಮುಡಿಕೆ ಬಿಚ್ಚು, ಉಚ್ಚು, ಹರಿ, ಸುಲಿ.

उखडना– अक्रि. स्खलित हो जाना, च्युत हो जाना। ಕಿತ್ತು ಹೋಗು, ಹರಿದು ಹೋಗು, ಬಿಚ್ಚಿ ಹೋಗು, ಮುರಿದು ಹೋಗು, ತಾಳ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗು, ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟವಾಗು

उखड़वाना– सक्रि उखाडनेकी क्रिया करवाना। ಕಿತ್ತಿಸು, ಹರಿಸು, ಮುರಿಸು.

उखली– स्त्री ओखली। ಒರಳು.

उखाड–पु उच्छेदन, उखाडनेका काम। ಉಚ್ಚಾಟನೆ, ಉನ್ಮೂಲನೆ, ಕಿತ್ತುವಿಕೆ, ನಾಶ ಮಾಡುವಿಕೆ.

उखाडना– सक्रि. उपारना, भड़काना, नष्ट करना। ಕೀಳು, ಕಿತ್ತೊಗೆ, ಬಿಚ್ಚು, ಅಗಲಿಸು, ಬೇರ್ಪಡಿಸು, ಪ್ರೇರೇಪಿಸು, ಹಾಳು ಮಾಡು.

उखेलना– सक्रि. लिखना, खींचना। ಬರೆ, ಚಿತ್ರ ಬರೆ.

उगटना–अक्रि. फिर फिर कहना, ताना मारना। ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳು, ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಹೇಳು, ವ್ಯಂಗ್ಯಮಾಡು.

उगना– अक्रि. उदय होना, अंकुरित होना। ಹುಟ್ಟು, ಉದಯಿಸು, ಬೆಳೆ, ಚಿಗುರು, ಅಂಕುರಿಸು.

उगरना– अक्रि. निकलना या वाहर होना। ತುಳುಕು, ಹೊರಚೆಲ್ಲು.

उगलना– सक्रि. वमन करना, थूकना, वाहर निकालना। ಉಗುಳು, ವಾಂತಿ ಮಾಡು, ಹಣ ತಿರುಗಿ ಕೊಡು, ಗುಪ್ತ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹು.

उगलवाना, उगलाना– सक्रि. मुँहसे निकलवाना, वमन करना। ಉಗುಳಿಸು, ತಿರುಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು, ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಸು.

उगसाना– दे. 'उकसाना'।

उगसारना–सक्रि कहना, प्रकट करना। ಹೇಳು, ವಿವರಿಸು, ಪ್ರಕಟಿಸು.

उगाना– सक्रि. उदय करना, उत्पन्न करना। ಹುಟ್ಟಿಸು, ಬೆಳೆಯಿಸು, ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡು,(ಶಸ್ತ್ರ) ಎತ್ತು.

उगार, उगाल– पु. थूक। ಉಗುಳು, ಉಗುಳಿದ ಪದಾರ್ಥ, ಎಂಜಲು.

उगालदान–पु. पीकदान। ಉಗುಳುವ ಪಾತ್ರೆ, ಪೀಕದಾಣಿ.

उगाहना– सक्रि. वसूल करना। ವಸೂಲು ಮಾಡು, ತೆರಿಗೆ ಅಥವಾ ಚಂದಾ ಎತ್ತು.

उगाही–स्त्री वसूली, लगान। ವಸೂಲಿ ಕೆಲಸ, ವಸೂಲಿ ಹಣ, ಚಂದಾ, ತೆರಿಗೆ.

उगिलना– सक्रि. दे. 'उगलना'।

उगिलवाना, उगिलाना– सक्रि दे 'उगलाना'।

उघटना– अक्रि. ताल देना, बीती बात को उठाना, ताना देना । ತಾಳ ಹಾಕು, ಹಿಂದಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೆದರಿ ತೆಗೆ, ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಿ ಹೇಳು, ವ್ಯಂಗ್ಯ ಮಾಡು, ಕೆರಳಿಸು, ಹಂಗಿಸು.

उघटा– बि. उकटा। बीती बातको बार बार कहनेवाला । ಹಿಂದಿನ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವವ, ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ತಿರುತಿರುಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವವ, (ಹಂಗಿಸುವವ.)

उघडना, उघरना– अक्रि खुलना, सच्ची बातका प्रकाशित होना । ತೆರೆ, ಬಿಚ್ಚು, ಪ್ರಕಟವಾಗು, ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಬರು, ಬಹಿರಂಗವಾಗು, ಸತ್ಯ ಹೊರಬೀಳು,

उघाडना, उघारना– सक्रि. खोलना, रहस्योद्‌घाटन करना। ತೆರೆ, ಬಿಚ್ಚು, ಪ್ರಕಟ ಮಾಡು, ಬಹಿರಂಗ ಮಾಡು, ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹು

उचकन–पु. टेक, ईंट इत्यादिका टुकडा जिसको पात्रको न उलटने के लिये नीचे रखते हैं। ಆಧಾರ, ಆನಿಕೆ, ಪಾತ್ರೆಗಳು ಅಲ್ಲಾಡದಂತೆ ಅವರ ಕೆಳಗೆ ಇರಿಸುವ ಇಟ್ಟಂಗಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಚೂರು, ಚಕ್ಕೆ.

उचकाना– अक्रि. एडी के बल खडा होना, ऊपर उठना। ತುದಿಗಾಲಿನ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲು, ಹಾರು, ಕುಣಿ सक्रि. उछलकर लेना। ಹಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು, ಹಾರಿ ಹಿಡಿ.

उचका–क्रिवि सहसा,एकाएक। ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ, ತಟಕ್ಕನೆ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ

उचकाना–सक्रि ऊपर उठाना। ಮೇಲೆ ಎತ್ತು, ಏರಿಸು

उचक्का– पु. टग, छीनकर भागनेवाला। ಠಕ್ಕ, ಕಳ್ಳ, ಕಿಸಿ ಕತ್ತರಿಸುವವ, ದುಷ್ಟ, ಅಪಹರಿಸುವವ.

उचग– पु उत्साह । ಉತ್ಸಾಹ

उचटना– अक्रि भडकना, ऊबना, अलग होना । ಬೆದರು, ವಿರಕ್ತನಾಗು, ದೂರವಾಗು, ಬೇರೆಯಾಗು, ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗು, ಜಾರು.

उचटाना– सक्रि. उचाडना, भडकाना, अलग करना, विरक्त करना। ಬೇರ್ಪಡಿಸು, ಕೀಳು, ಹರಿ, ಬೆದರಿಸು, ಬೇರೆ ಮಾಡು, ವಿರಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸು.

उचडना–अक्रि अलग होना, हट जाना। ಬೇರೆಯಾಗು, ದೂರವಾಗು, ಹರಿ, ಓಡಿಹೋಗು, ಅಗಲು.

उचनि– स्त्री उठान, उभाड । ಮೇಲೆ ಏಳುವಿಕೆ, ಮೇಲೆ ಬರುವಿಕೆ, ಉಕ್ಕು, ಉಬ್ಬುವಿಕೆ.

उचाट– पु विरक्ति, उदासी। ವಿರಕ್ತಿ, ಬೇಸರ, ದುಃಖ, ಉದಾಸೀನತೆ. वि उदास,विरक्त।ಉದಾಸೀನ, ವಿರಕ್ತ.

ಬೇಸರಾದ

उचाटन–पु. विरक्ति । ವಿರಕ್ತಿ, ಬೇಸರ.

उचाटना– सक्रि विरक्त करना । ವಿರಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸು, ಬೇಸರಗೊಳಿಸು.

उचाटी– स्त्री. विरक्ति । ವಿರಕ್ತಿ, ಬೇಸರ, ಉದಾಸೀನತೆ.

उचाटू–वि. उचाटन करनेवाला, विरक्त करनेवाला । ಬೇರ್ಪಡಿಸುವವ, ವಿರಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವವ.

उचाडना– सक्रि. उखाडना । ಕಿತ್ತು, ಕೀಳು, ಹರಿ, ಬೇರ್ಪಡಿಸು.

उचाट, उचाटन– पु. विरक्ति उदासीनता । ವಿರಕ್ತಿ, ಉದಾಸೀನತೆ, ಬೇಸರ, ಕೀಳುವಿಕೆ.

उचारण– पु. मुँहसे शब्द निकालना । ಉಚ್ಚರಿಸುವದು, ಉಚ್ಚಾರ.

उच्छू– स्त्री. एक प्रकार की खाँसी । ಕೆಮ್ಮು, ತೇಗು.

उछंग– पु गोद । ತೊಡೆ, ಮಡಿಲು.

उछलकूद– स्त्री. हलचल, कूदफाँद । ಕುಣಿದಾಟ, ಜಿಗಿದಾಟ, ಹಾರಾಟ.

उछलना– अक्रि नीचेसे ऊपर उठना, कूदना, खुश होना । ಮೇಲೆ ಬರು, ಮೇಲೆ ಹಾರು, ಜಿಗಿದಾಡು, ಉಕ್ಕು, ಉಲ್ಲಸಿತನಾಗು, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು.

उछार, उछाल–स्त्री. सहसा ऊपर उठना । छींटा, कै । ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಮೇಲೆ ಹಾರುವಿಕೆ, ಜಿಗಿದಾಟ, ಉದ್ದ ಜಿಗಿತ, ತಂತುರು, ವಾಂತಿ, ವಮನ.

उछालना, उछारना– सक्रि ऊपरकी ओर फेंकना, प्रकट करना । ಮೇಲೆ ಹಾರಿಸು, ಬಿನಾಡು, ಪ್ರಕಟಿಸು.

उछाला– पु. जोश, वमन । ಆವೇಶ, ಉತ್ಸಾಹ, ವಮನ, ಕಾರಿಕೆ.

उछाह–पु. उत्साह, आनंद । ಉತ್ಸಾಹ, ಆನಂದ, ಉಲ್ಲಾಸ.

उछाही–वि. उत्साही, हर्ष मनानेवाला । ಉತ್ಸಾಹಿ, ಉಲ್ಲಾಸಿ, ಆನಂದಿತ.

उछीनना– सक्रि. उखाडना । ಕೀಳು, ನಾಶಮಾಡು.

उजट–पु झोंपडी, उटज । ಗುಡಿಸಲು, ಪರ್ಣಕುಟಿ.

उजडना, उजरना– अक्रि. नष्ट होना, वीरान होना, बिखरना । ಹಾಳಾಗು, ನಾಶವಾಗು, ನಷ್ಟವಾಗು, ಛಿನ್ನವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗು, ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗು.

उजडवाना– सक्रि. उजाड़नेका काम, दूसरोंसे कराना । ಹಾಳುಮಾಡಿಸು, ನೆಲಸಮ ಮಾಡಿಸು.

उजड, उजड्ड– वि मूर्ख, गँवार । ದಡ್ಡ, ಮೂರ್ಖ, ಅಶಿಷ್ಟ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡ.

उजड्डता, उजड्डपन– पु. अशिष्टता, मूर्खतन । ಅಶಿಷ್ಟತೆ, ಹೆಡ್ಡತನ, ಮೂರ್ಖತನ, ಉಚ್ಛೃಂಖಲತೆ.

उजरत– स्त्री मजदूरी, पारिश्रमिक । ಕೂಲಿ, ಬಾಡಿಗೆ, ಪಾರಿಶ್ರಮಿಕ.

उजरना– अक्रि. दे. 'उजडना'।

उजरा– वि. दे. 'उजला'।

उजराना– सक्रि उज्वल करना । ಸ್ವಚ್ಛ

ಮಾಡು, ಬೆಳಗು.

उजलत– स्त्री. जल्दी । ಗಡಿಬಿಡಿ, ತ್ವರೆ, ವೇಗ, ಆತುರ.

उजलना– अक्रि चमकना, उज्वल होना । ಪ್ರಕಾಶಿಸು, ಎದ್ದು ಕಾಣಿಸು, ಹೊಳೆ.

उजलवाना– सक्रि चमकवाना । ಬೆಳಗಿಸು, ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿಸು.

उजला– वि उज्वल, निर्मल । ಉಜ್ವಲ, ನಿರ್ಮಲ, ಬಿಳಿಯ, ಸ್ವಚ್ಛ.

उजलाना– सक्रि दे 'उजराना'।

उजागर– वि. प्रकाशित, चमकीला, विख्यात । ಪ್ರಕಾಶಿತ, ತೇಜಃಪುಂಜ, ಹೊಳೆಯುವ, ಪ್ರಕಟವಾದ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ವಿಖ್ಯಾತ, ತೆರೆದ.

उँजाड– वि उजडा हुआ, वीरान । ಹಾಳಾದ, ಉಧ್ವಸ್ತವಾದ. पु उजडा हुआ या शून्य स्थान, जंगल। ಹಾಳು, ಪಾಳು, ಅರಣ್ಯ.

उजाडना– सक्रि नष्ट करना, तितर-बितर करना । ಹಾಳು ಮಾಡು, ಉಧ್ವಸ್ತ ಮಾಡು

उजार– वि दे 'उजाड'।

उजारना– सक्रि दे 'उजाडना ।

उजारा– पु दे 'उजाला'।

उजालना–सक्रि चमकाना, साफ करना, जलाना । ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು, ಬೆಳಗು, ಹೊಳೆಯಿಸು, ಮಿರುಗಿಸು, ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡು, ಹೊತ್ತಿಸು.

उजाला– पु प्रकाश, चमक। ಪ್ರಕಾಶ, ಬೆಳಕು, ಹೊಳಪು. वि प्रकाशयुक्त। ಹೊಳಪುಳ್ಳ, ಪ್ರಕಾಶಿತವಾದ.

उजाली– स्त्री. चाँदनी । ಬೆಳದಿಂಗಳು

उजियार, उजियारा– पु दे 'उजाला'।

उजियारी– स्त्री. दे 'उजाली'।

उजियाला– वि दे 'उजाला'।

उजेर– पु प्रकाश । ಪ್ರಕಾಶ, ಬೆಳಕು, ದೀಪ್ತಿ.

उजेरा, उजेला– पु प्रकाश। ಪ್ರಕಾಶ, ಬೆಳಕು. वि प्रकाशयुक्त। ಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳ.

उज्यारा– पु दे 'उजाला'।

उज्यारी– स्त्री. दे 'उजाली'।

उज्र, उजूर–पु आपत्ति, विरोध। ಅಡ್ಡಿ, ವಿರೋಧ, ಆಕ್ಷೇಪಣೆ.

उज्रदारी– स्त्री आपत्तिजनक कार्यवाही। ಬಾಧಾಜನಕ ಕೆಲಸ, ಅಡ್ಡಿ, ಆಕ್ಷೇಪಣೆ.

उझकना– अक्रि. कूदना, फाँदना, अचककर झाँकना, चौंकना। ಜಿಗಿ, ನೆಗೆ, ಹಾರು, ಎತ್ತು, ತುದಿಗಾಲಿನ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲು, ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡು, ಚಕಿತನಾಗು, ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳು

उझरना– अक्रि ऊपरकी ओर उठना । ಮೇಲಕ್ಕೇಳು, ಏರು.

उझलना–सक्रि ऊपरसे गिराना, ढालना। ಸುರುವು, ಸುರಿ, ಚೆಲ್ಲು, ಎರೆ. अक्रि उमडना । ಉಬ್ಬು, ತುಳುಕು, ಹರಿ, ಹೊಯ್ಯು.

उझाकना– सक्रि झाकना । ಇಣಿಕೆ

ನೋಡು.

उटंग– वि लवाईमे कम कपडा। ಉದ್ದ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಬಟ್ಟೆ.

उटकना– सक्रि. अनुमान करना। ಅಂದಾಜು ಮಾಡು, ಅನುಮಾನ ಮಾಡು, ಊಹಿಸು

उटज–पु झोंपड़ी। ಗುಡಿಸಲು,ಗುಡ್ಲು.

उठँगन– पु. आड़, टेक। ಆಧಾರ, ಊರೆ, ಆನಿಕೆ, ಒರಗುದಿಂಬು.

उठँगना– अक्रि सहारा लेना, टेकना। ಆಧಾರ ಹೊಂದು, ಬೆನ್ನಿಗೆ ಆಧಾರ ಕೊಡು, ಆನಿಸು, ಒರಗು.

उठना– अक्रि जागना, खड़ा होना, उमड़ना, उदय होना, हटना।ಏಳು, ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲು, ಎಚ್ಚರವಾಗು, ಉಬ್ಬು, ಉದಯವಾಗು, ಮೂಡು, ಕಾಣದಾಗು, ದೂರವಾಗು.

उठ जाना– मृत्यु होना। ಸಾಯು. उठती जवानी = नौजवानी। ತಾರುಣ್ಯದ ಪ್ರಾರಂಭ.

उठबैठ– स्त्री कसरतका एक प्रकार। ಊಟಾಬೈಸು, ಕಸರತ್ತು.

उठल्लू– वि. इधर उधर घूमनेवाला, आवारा। ತಿರುಕ, ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದವ.

उठवाना– सक्रि उठानेका काम दूसरेसे करवाना। ಒಬ್ಬರನ್ನು ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಎಬ್ಬಿಸು ಅಥವಾ ಎಚ್ಚರಿಸು

उठाईगीरा– वि उचक्का। ಕಳ್ಳ, ತುಡುಗ, ವಂಚಕ, ತುಂಟ.

उठान– स्त्री. उठना, आरंभ, उत्थान, उभाड, चढाव, व्यय। ಏಳುವಿಕೆ, ಆರಂಭ, ಉದಯ, ಉಬ್ಬುವಿಕೆ, ಏರು, ಖರ್ಚಾಗುವಿಕೆ

उठाना–सक्रि. ऊंचा करना, खड़ा करना, धारण करना, ऊपर लेना, शुरू करना, हाथमें लेना, जगाना, आविष्कार करना। ಏರಿಸು, ಎತ್ತು, ಮೇಲೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳು, ಆರಂಭಿಸು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು, ಎಬ್ಬಿಸು, ಎಚ್ಚರಿಸು, ಶೋಧಿಸು, ಹುಟ್ಟಿಸು.

उठावा, उठौवा– वि. दे 'उठल्लू'।

उठौनी– स्त्री उठानेकी क्रिया, उठानेकी मजदूरी, विवाह पक्का करनेके लिये कन्या पक्षको दी गयी रकम, पेशगी। ಎತ್ತುವ ಕೆಲಸ, ಎಬ್ಬಿಸುವಿಕೆ, ಎತ್ತುವ ಕೂಲಿ, ಕನ್ಯಾಶುಲ್ಕ, ಮುಂಗಡ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ, ಅಮಾನತ್ತು.

उडंकू– वि. उड़नेवाला। ಹಾರುವ, ಏರಗುವ, ಅಲೆದಾಡುವ, ಶೀಘ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ.

उड़ंबर–पु गूलर। ಔದುಂಬರ, ಅತ್ತಿಗಿಡ ಹಾಗೂ ಅದರ ಹಣ್ಣು.

उड़द– पु एक अनाज। ಉದ್ದು.

उड़न– स्त्री उड़ान, उड़नेका कार्य। ಜಿಗಿತ, ನೆಗೆತ, ಜಿಗಿಯುವ ಕೆಲಸ, ಹಾರುವಿಕೆ.

उड़नछू– वि चंपत, गायब। ಓಡಿಹೋದ, ಮಾಯವಾದ.

उड़नखाई– स्त्री छल, धोखा। ಮೋಸ,

ಕಪಟ, ರಕ್ಷೆ

उडना– अक्रि. आकाश मार्गसे जाना, भागना, फहराना, दूर जाना, खर्च होना, फैलना, लुप्त होना। ಹಾರು, ಓಡು, ದೂರವಾಗು, ಖರ್ಚಾಗು, ಹರಡು, ಸಿಡಿ, ಇಲ್ಲದಂತಾಗು.

उडवाना– सक्रि उडाने का काम दूसरेसे कराना। ಹಾರಿಸು (ಎರಡನೆಯವರಿಂದ), ದುಂದು ಮಾಡಿಸು, ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಸು.

उडसना– सक्रि बिछौना उठाना, नष्ट होना। ಹಾಸಿಗೆ ಎತ್ತು, ಮೂಟೆ ಎತ್ತು, ನಷ್ಟವಾಗು, ಹಾಳಾಗು.

उडाऊ– वि खर्चीला, उडनेवाला। ದುಂದುಗಾರ, ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವವ, ಹಾರಾಡುವ

उडाका, उडाकू– वि उडनेवाला। ಹಾರುವ, ವಿಮಾನ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವ.

उडान– स्त्री उडने की क्रिया, छलाग। ಹಾರುವಿಕೆ, ಜಿಗಿತ, ದೌಡು.

उडाना– सक्रि उडनेमें प्रवृत्त करना, हवामें छितराना, गायब करना, खर्च करना। ಹಾರಿಸು, ಚಿಮ್ಮಿಸು, ಸಿಡಿಸು, ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೂರು, ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡು, ತಿಂದು ಹಾಕು, ಖರ್ಚು ಮಾಡು.

उडासना– सक्रि उजाडना, विस्तरा उठाना। ಹಾಳು ಮಾಡು, ಹಾಸಿಗೆ ಸುತ್ತು, ಮೂಟೆಯೆತ್ತು.

उडिया– पु उत्कल दशका निवासी। ಒರಿಸಾ ಪ್ರಾಂತದ ನಿವಾಸಿ.

उडिस– पु खटमल। ತಗಣಿ.

उडीसा– पु उत्कल देश। ಉತ್ಕಲ ದೇಶ, ದಕ್ಷಿಣ ಬಿಹಾರ.

उडुप– पु चंद्रमा, नौका। ಚಂದ್ರ, ನೌಕೆ, ನಾವ.

उडुस– पु खटमल। ತಗಣಿ.

उडेरना, उडेलना- सक्रि ढालना, गिराना। ಸುರಿ, ಚೆಲ್ಲು, ಎರೆ, ಹನಿಸು, ಖಾಲಿ ಮಾಡು

उडैनी– स्त्री जुगनू। ಮಿಂಚು ಹುಳು, ಹೊನ್ನೆ ಹುಳು.

उढ़कना– सक्रि अडना, उलझना, सहारा लेना। ಅಡ್ಡಿಯಾಗು, ತಗಲು, ಢಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆ, ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ಆಶ್ರಯಿಸು, ಆನಿಸು.

उढ़काना– सक्रि सहारे खडा करना, भिड़ाना। ಆನಿಸು, ಆಧಾರ ಕೊಟ್ಟು ನಿಲ್ಲಿಸು, ತಗಲಿಸು, ಎದುರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು, ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡಿಸು.

उढ़रना– अक्रि विवाहिता स्त्री का पर-पुरुष के साथ भाग जाना। ಓಡಿ ಹೋಗು, ವಿವಾಹಿತ ಸ್ತ್ರೀಯು ಪರ ಪುರುಷನ ಸಂಗಡ ಓಡಿ ಹೋಗುವದು.

उढ़री– स्त्री रखैल स्त्री। ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವಳು, ವೇಶ್ಯೆ, ಉಪಪತ್ನಿ.

उढ़ारना– सक्रि दूसरे की स्त्री को लेकर भाग जाना। ಪರಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಓಡಿ-

ಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗು.

उढावनी, उढौवनी– स्त्री ओढनी, चद्दर। ಹೊದಿಕೆ, ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತ್ರ, ಚಾದರ.

उतंक, उतंग– वि. ऊंचा, श्रेष्ठ। ಎತ್ತರವಾದ, ಉತ್ತುಂಗ, ಶ್ರೇಷ್ಠ.

उत, उतै– क्रिवि. उधर, वहाँ। ಅಲ್ಲಿ, ಅತ್ತ ಕಡೆಗೆ.

उतन– क्रिवि उस ओर। ಅತ್ತ, ಆ ಮಗ್ಗಲು, ಆ ಕಡೆ.

उतना– वि. उस मात्रामें। ಅಷ್ಟು.

उतपात– उपद्रव, आफत। ಉತ್ಪಾತ, ಸಂಕಟ, ಉಪದ್ರವ.

उतर– पु. उत्तर, बदला, उत्तर दिशा। ಉತ್ತರ, ಸೇಡು, ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕು.

उतरन– स्त्री. पहना हुआ कपड़ा। ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಅಥವಾ ಮೈಮೇಲಿನಿಂದ ಕಳಚಿ ಬಿಸುಟ ಬಟ್ಟೆ.

उतरना– अक्रि. ऊपरसे नीचे आना, ढलना, कम होना, गिरना, हट-जाना, ठहरना। ಇಳಿ, ಕೆಳಗೆಬರು, ಕುಂದು, ಕಡಿಮೆಯಾಗು, ಕುಗ್ಗು, ಇಲ್ಲದಂತಾಗು, ನಿಲ್ಲು, ತಂಗು, ವಸತಿ ಮಾಡು.

उतरवाना– सक्रि 'उतारना' का प्रे रूप।

उतराई– स्त्री. पार उतारनेका महसूल, ऊपरसे नीचे आनेका काम। ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿಸುವ ಬಾಡಿಗೆ, ನಾವಿನ ಬಾಡಿಗೆ, ಇಳಿಯುವದು, ಇಳಿತ, ಇಳುಕಲು.

उतराना– सक्रि 'उतारना' का प्रे. रूप। अक्रि. तैरना, उफान खाना, प्रकट होना। ತೇಲು, ಕುದಿ, ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಕಾಣು, ಪ್ರಕಟವಾಗು.

उतरिन– वि. उऋण। ಋಣಮುಕ್ತ.

उतलाना– अक्रि. उतावली करना। ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಾಡು, ತ್ವರೆ ಮಾಡು.

उतान–वि. चित्त या सीधा। ಅಂಗಾತ, ಸೀಧಾ, ಚಿತ್ತಾದ.

उतार–पु. उतरने की क्रिया, ढाल, घटाव, उतारन, न्योछवार, पानीमें चलकर पार करनेका स्थान। ಇಳಿತ, ಇಳುಕಲು, ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಿಕೆ, ಇಳಿಸಿದ ವಸ್ತು, ಬಲಿ, ನಿವಾಳಿ, ಜನರು ದಾಟುವಂತೆ ಕಡಿಮೆ ಆಳವಾದ ನದಿಯ ಭಾಗ.

उतारन– स्त्री. दे 'उतरन'।

उतारना– सक्रि. ऊंचे स्थान से नीचे लाना, दूर करना, तोड़ना, पहनी हुई वस्तुको अलग करना, पार उतारना, नकल करना। ಇಳಿಸು, ಕೆಳಗೆ ತರು, ದೂರೀಕರಿಸು, ಹೋಗಲಾಡಿಸು, (ಭೂತಬಾಧೆ) ಇಳಿಸು, ಮುರಿ, ಕಳಚು, ತೆಗೆದಿಡು, ಕಳೆದಿಡು, ದಾಟಿಸು, ನಕಲು ಮಾಡು.

उतारा– पु नदी पार करने या डेरा डालनेका काम, उतरने की जगह, उतारने की वस्तु। ನದಿ ದಾಟುವಿಕೆ. ಇಳಿಯುವಿಕೆ, ಮುಕ್ಕಾಂ ಮಾಡು

ಪದು, ಇಳಿಯುವ ಸ್ಥಳ, ನಿವಾಳಿ.

उतारू– वि. तत्पर, उद्यत। ತತ್ಪರ ನಾದ, ಸಿದ್ಧನಾದ, ಉದ್ಯತ

उतावल, उताहिल, उतैला– साक्रि शीघ्रतासे। ತ್ವರೆಯಾಗಿ, ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಂದ

उतावला– वि जल्दबाज, चचल। ಆತುರ ಪಡುವ, ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಾಡುವ, ದುಡುಕಿನ, ಚಂಚಲ

उतावली– स्त्री शीघ्रता, जल्दबाजी। ತ್ವರೆ, ಗಡಿಬಿಡಿ, ಆತುರ, ಚಂಚಲತೆ, ದುಡುಕುತನ.

उत्कट– वि प्रचंड, प्रबल, उग्र, भारी। ಪ್ರಚಂಡ, ಪ್ರಬಲ, ಬಲವಾದ, ಉಗ್ರ, ಕಠಿಣ, ದೊಡ್ಡ.

उत्कल– पु दे 'उडिया'।

उत्कोच– पु रिश्वत। ಲಂಚ.

उत्तरदाता– पु जिम्मेदार। ಹೊಣೆಗಾರ, ಜವಾಬ್ದಾರ.

उत्तरदायित्व– पु जिम्मेदारी। ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಹೊಣೆ

उत्तरदायी– वि दे 'उत्तरदाता'।

उत्तान– वि सीधा, चित्त। ನಾದಾ, ಅಂಗಾತ, ಚಿತ್ತಾದ.

उत्तीर्ण– वि. सफल। ಪಾಸಾದ, ತೇರ್ಗಡೆಯಾದ.

उत्तेजन– पु **उत्तेजना–** स्त्री बढावा, प्रेरणा। ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ, ಉತ್ತೇಜನ.

उत्पात– पु. उपद्रव। ಉಪದ್ರವ, ಗಲಾಟೆ, ಉತ್ಪಾತ.

उत्सर्ग– पु त्याग, दान। ತ್ಯಾಗ, ಆತ್ಮಾರ್ಪಣೆ, ಬಲಿ, ದೇಣಿಗೆ, ದಾನ

उथलना– अक्रि. डगसगाना, डॉवाडोल होना। ಅಲ್ಲಾಡು, ತುಳುಕಾಡು, ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆಯಾಗು, ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗು. सक्रि उलट-पुलट करना। ಮಗುಚು, ಹೊರಳಿಸು, ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡು

उथल-पुथल– स्त्री उलट-पुलट, विपर्यस्त। ತಿರುವು-ಮುರುವು, ತಲೆ ಕೆಳಗು वि उलट-पुलट। ತಲೆ ಕೆಳಗಾದ, ತಿರುವು-ಮುರುವಾದ, ಕ್ರಮ ತಪ್ಪಿದ, ಬುಡಮೇಲಾದ

उथला– वि कम गहरा, छिछला। ಕಡಿಮೆ ಆಳವಾದ, ಆಳವಿಲ್ಲದ.

उदकना– अक्रि ऊपर उठना, कूदना। ಏಳು, ನೆಗೆ, ಕುಣಿ.

उदमदना– अक्रि उन्मत्त होना। ಉನ್ಮತ್ತನಾಗು, ಹುಚ್ಚನಾಗು.

उदमाद– पु दे 'उन्माद'।

उदमान– वि. उन्मत्त। ಉನ್ಮತ್ತನಾದ, ಹುಚ್ಚನಾದ.

उदरना– अक्रि फटना, नष्ट होना, टुकडे टुकडे होना। ಹರಿ, ಒಡೆ, ಮುರಿ, ಸೀಳು, ನಷ್ಟವಾಗು, ಚೂರು ಚೂರಾಗು.

उदवना– अक्रि. उदय होना। ಉದಯಿಸು, ಕಾಣಿಸು, ಹೊರಹೊಮ್ಮು, ಮೊಳೆ.

उदारना– सक्रि फाडना, छिन्नविच्छिन्न

करना। ಹರಿ, ಹರಿ, ಸೀಳು, ಚೂರುಚೂರು ಮಾಡು.

उदास– वि. रंजीदा, दु:खी। ಖಿನ್ನ, ದುಃಖಿತ, ಉದಾಸೀನ.

उदासी– स्त्री. खिन्नता, दु:ख। ಉದಾಸೀನತೆ, ದುಃಖ. पु. विरक्त, त्यागी, दु:खित, नानक पंथी साधु। ವಿರಕ್ತ, ತ್ಯಾಗಿ, ದುಃಖಿತ, ನಾನಕ ಪಂಥದ ಸಾಧು.

उदुंबर– पु. गूलर, चौखट, नपुंसक। ಅತ್ತಿಯಗಿಡ, ಚೌಕಟ್ಟು, ಹೊಸ್ತಿಲು, ನಪುಂಸಕ.

उदै, उदो, उदौ– पु. उदय, उन्नति। ಉದಯ, ಉನ್ನತಿ.

उदोत– पु प्रभा, प्रकाश। ಪ್ರಭೆ, ಪ್ರಕಾಶ वि चमकीला। ಪ್ರಕಾಶಿತ, ಹೊಳೆಯುವ.

उद्गम– पु. उत्पत्ति, उदय। ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಉದಯ, ಮೂಲ, ಉದಯ ಸ್ಥಾನ.

उद्घाटन– पु प्रकाशन। ಪ್ರಕಾಶನ, ತೆರೆಯುವಿಕೆ, ಉದ್ಘಾಟನ.

उद्दाम– वि. उच्छृंखल, उद्दंड, बड़ा, स्वतंत्र, असीम, प्रचंड। ನಿರಂಕುಶ, ಸ್ವೈರ, ಉದ್ದಂಡ, ದೊಡ್ಡ, ಮಹಾನ್, ಸ್ವತಂತ್ರ, ಅಸೀಮ, ಪ್ರಚಂಡ.

उद्धत–वि. उजड्ड, उग्र, निडर। ಒರಟ, ಉಗ್ರ, ಸೊಕ್ಕಿನ, ಮೂರ್ಖ, ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದ.

उद्भट– वि. बड़ा, प्रबल। ದೊಡ್ಡ, ಪ್ರಬಲ, ಪ್ರಚಂಡ.

उद्यत–वि. तैयार, उतारू। ಸಿದ್ಧನಾದ, ತಯಾರಾದ, ಸನ್ನದ್ಧ.

उद्यम–पु. उद्योग, प्रयत्न। ಉದ್ಯೋಗ, ಪ್ರಯತ್ನ.

उधड़ना– अक्रि. खुलना, अलग होना। ತೆರೆ, ಬಿಚ್ಚು, ಬೇರೆಯಾಗು, ಕಳಚಿ ಹೋಗು.

उधम– पु. उपद्रव। ಉಪದ್ರವ.

उधर– क्रिवि. उस तरफ। ಅತ್ತ, ಆ-ಕಡೆ, ಎರಡನೆಯ ಕಡೆ.

उधरना– अक्रि उद्धार पाना, निकल जाना। ಉದ್ಧಾರವಾಗು, ಬೇರೆಯಾಗು, ಬಿಚ್ಚಿ ಹೋಗು. सक्रि उद्धार करना। ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡು, ಪಾರು ಮಾಡು.

उधराना–अक्रि विखरना, उन्मत्त होना, ऊधम मचाना। ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗು, ಸಿಡಿದು ಹೋಗು, ಹಂಚು, ಹರವು, ಉನ್ಮತ್ತನಾಗು, ಗದ್ದಲವೆಬ್ಬಿಸು.

उधार–पु. देन, मँगनी, उद्धार। ಸಾಲ, ಕಡ, ಉದ್ರಿ, ಉದ್ಧಾರ, ಮುಕ್ತಿ.

उधारना– सक्रि. उद्धार करना। ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡು, ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸು.

उधेड़ना, उधेरना– सक्रि. अलग करना, खोलना। ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಡು, ಬಿಚ್ಚು, ಹೊಲಿಗೆ ಬಿಚ್ಚು, ಸಿಪ್ಪೆ-ತೆಗೆ, ತೆರೆ, ಹರವು.

उधेड़बुन– स्त्री सोचविचार, चिंता।

ಆಲೋಚನೆ, ವಿಚಾರ, ಚಿಂತೆ, ಗೊಂದಲ.

उनचास–वि. ४९ । ನಲವತ್ತೊಂಭತ್ತು.

उनतालीस– वि. ३९ । ಮೂವತ್ತೊಂಭತ್ತು.

उनतीस– वि. २९ । ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಭತ್ತು.

उनदा, उनदौंहा, उनींदा– वि ऊंघता हुआ, नीदका सताया हुआ । ತೂಕಡಿಸುವ, ನಿದ್ರೆಗೆಟ್ಟು ತ್ರಾಸ ಹೊಂದಿದ, ನಿದ್ದೆಯಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ

उनमना– वि. दे 'अनमना'।

उनमाथना– सक्रि मथना । ಕಡೆ, ಮಥಿಸು.

उनमाद– पु. दे 'उन्माद'।

उनमान–पु. अंदाजा, सामर्थ्य, योग्यता, नाप । ಅಂದಾಜು, ಅನುಮಾನ, ಊಹೆ, ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಯೋಗ್ಯತೆ, ಮಾಪ, ಅಳತೆ. वि समान। ಸಮಾನ, ಅಂಥ.

उनमेख– पु खुलना, विकास । ತೆರೆಯುವದು, ವಿಕಾಸ.

उनमेखना– अक्रि खुलना, खिलना । (ಕಣ್ಣು) ತೆರೆ, ಅರಳು

उनरना– अक्रि उमडना, उछलना । ಉನ್ನತವಾಗು, ತುಂಬಿಬರು, ಜಿಗಿಯುತ್ತ ನಡೆ, ಹಾರುತ್ತ ನಡೆ.

उनवना– अक्रि झुकना, लटकना, घिर आना । ಬಾಗು, ತೂಗಾಡು, ಜೋತಾಡು, ಶರಣಾಗತನಾಗು, ಕೂಡಿಬರು, ಕವಿ, ಮುತ್ತು

उनवान– पु. अनुमान, खयाल। ಅನುಮಾನ, ಸಂದೇಹ, ವಿಚಾರ

उनसठ– वि. ५९ । ಐವತ್ತೊಂಭತ್ತು

उनहत्तर–वि. ६९ । ಅರವತ್ತೊಂಭತ್ತು

उनहानि–स्त्री बराबरी, समता । ಸಮಾನತೆ, ಸರಿ, ಸಾದೃಶ್ಯ.

उनहार– वि समान, सदृश । ಸಮಾನ, ಸರಿಯಾದ, ಸದೃಶ

उनहारि–स्त्री. समानता, सादृश्य । ಸಮಾನತೆ, ಸಾದೃಶ್ಯ, ಏಕರೂಪ

उनाना– सक्रि झुकाना, प्रवृत्त करना । ತಿರುಗಿಸು, ಪ್ರವೃತ್ತಿಸು, ಒಲಿಸು, ಬಗ್ಗಿಸು. अक्रि. मानना । ಕೇಳು, ಪಾಲಿಸು.

उनिमह– सर्व. उसमे । ಅದರಲ್ಲಿ.

उनींदा– स्त्री. दे. 'उनदा'।

उन्नइस, उन्नीस– वि १९ । ಹತ್ತೊಂಭತ್ತು. **उन्नीस बीस्वे**=बहुत करके. ज्यादा । ಬಹಳವಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ

उन्नासी– वि. ७९ । ಎಪ್ಪತ್ತೊಂಭತ್ತು.

उन्नीस– वि. १९ । ಹತ್ತೊಂಭತ್ತು.

उन्माद– पु पागलपन, उन्मत्तता । ಮರುಳು, ಹುಚ್ಚು, ಉನ್ಮತ್ತತೆ, ಮದ

उन्मेष– पु खुलना, खिलना, विकास, चमक । ತೆರೆಯುವಿಕೆ, ಅರಳುವದು, ವಿಕಾಸ, ಹೊಳಪು, ಪ್ರಕಾಶ

उपंत– वि उत्पन्न । ಉತ್ಪನ್ನವಾದ. ಉತ್ಪಾದಿತ.

उपगत– वि प्राप्त, स्वीकृत, ज्ञात ।

ಪ್ರಾಪ್ತ, ಸ್ವೀಕೃತ, ಸಿಕ್ಕ, ಪರಿಚಿತ, ಜ್ಞಾತ.

उपज– स्त्री पैदावर, मनगढ़ंत, नयी-उक्ति। ಹುಟ್ಟುವಳಿ, ಬೆಳೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಕಪೋಲಕಲ್ಪನೆ, ಹೊಸ ಕಲ್ಪನೆ, ಕಟ್ಟುಕತೆ.

उपजना– अक्रि उत्पन्न होना, पैदा होना। ಉತ್ಪನ್ನವಾಗು, ಹುಟ್ಟು, ಬೆಳೆ, ಮೊಳೆ.

उपजाऊ– वि. उर्वरा। ಬೆಳೆಯುಳ್ಳ, ಸಲವತ್ತಾದ, ಸಮೃದ್ಧವಾದ, ಹುಲುಸಾದ.

उपजाना– सक्रि उत्पन्न करना, पैदा करना। ಹುಟ್ಟಿಸು, ಉತ್ಪನ್ನಮಾಡು, ಬೆಳೆಯಿಸು.

उपटन– पु. उबटन, आघात इत्यादि का चिह्न। ಸ್ನಾನದ ಮೊದಲು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಲೇಪ, ಸುಗಂಧಿ ದ್ರವ್ಯ, ಆಘಾತ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಚಿಹ್ನೆ, ಬಾಸಾಳ, ಗಾದರಿ.

उपटना– अक्रि उखड़ना, चिह्न पड़ना। ಕಿತ್ತುಹೋಗು, ನಾಶವಾಗು, ಬಾಸಾಳ ಮೂಡು, ಚಿಹ್ನೆ ಮೂಡು, ಗಾದರಿ ಮೂಡು.

उपटाना– सक्रि. उखड़वाना, उबटन लगवाना। ಕೀಳಿಸು, ದೂರ ಮಾಡಿಸು, ಲೇಪ ಹಚ್ಚಿಸು, ಲೇಪ ಸವರು.

उपटारना, उपठारना– सक्रि उच्चाटन करना, हटाना। ಕೀಳು, ಕಳಚು, ಅಗಲಿಸು.

उपड़ना– अक्रि. दे 'उपटना'।

उपत्यका– स्त्री घाटी, तराई। ತಪ್ಪಲು, ಪರ್ವತದ ಹತ್ತಿರದ ಭೂಮಿ, ಕೊಳ್ಳ.

उपदेस– पु. उपदेश। ಉಪದೇಶ.

उपद्रव– पु. ऊधम, उत्पात। ಗಲಾಟೆ, ಗದ್ದಲ, ಉಪದ್ರವ, ತೊಂದರೆ.

उपधरना–अक्रि. सहारा देना, अंगीकार करना। ಆಶ್ರಯ ಕೊಡು, ಆಧಾರ ಕೊಡು, ಅಂಗೀಕರಿಸು, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

उपनना–अक्रि. उत्पन्न होना। ಹುಟ್ಟು, ಉತ್ಪನ್ನವಾಗು.

उपनाना– सक्रि पैदा करना। ಹುಟ್ಟಿಸು, ಉತ್ಪನ್ನಮಾಡು, ಬೆಳೆಯಿಸು.

उपनिवेश– पु. दूसरे देशसे आकर नये स्थानमें बसना। ವಸಾಹತು, ಪರ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಒಕ್ಕಲು ಮಾಡು ವಿಕೆ.

उपन्यास–पु. कल्पित कहानी, प्रस्ताव। ಕಟ್ಟುಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಪ್ರಸ್ತಾವ.

उपरना– पु. दुपट्टा, ऊपरी वस्त्र। ಹೊದಿಕೆ,ದುಪ್ಪಟಿ. अक्रि दे.'उखड़ना'।

उपरोहित– पु. पुरोहित। ಪುರೋಹಿತ.

उपरांत– क्रिवि. अनंतर। ಅನಂತರ, ಆಮೇಲೆ.

उपरा-चढ़ी– स्त्री. चढ़ावढ़ी, प्रतिस्पर्धा। ಮೇಲಾಟ, ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆ, ಸ್ಪರ್ಧೆ.

उपराजना–सक्रि.उत्पन्न करना, बनाना। ಹುಟ್ಟಿಸು, ತಯಾರಿಸು, ಬೆಳೆ-

ಯಿಸು.

उपराना– अक्रि. ऊपर चढना, प्रगट होना। ಮೇಲೆಬರು,ಪ್ರಕಟವಾಗು, ಹೊರಬೀಳು सक्रि ऊपर करना। ಮೇಲೆ ಮಾಡು, ಎತ್ತು.

उपराला– पु सहायता। ನೆರವು, ಸಹಾಯ

उपरी-उपरा– पु दे. 'उपराचढी'।

'**उपरोक्त, उपर्युक्त**–वि ऊपर कहा हुआ। ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ.

उपरोध– पु ढकना, रोक। ಆವರಣ, ಮುಚ್ಚಳ, ಅಡ್ಡಿ, ಪ್ರತಿಬಂಧ.

उपरोधक–वि प्रतिबंधक, रोकनेवाला। ಭಾಧಕ, ಪ್ರತಿಬಂಧಕ, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವ पु भीतरी कमरा। ಒಳಕೋಣೆ.

उपरौटा– पु.'ऊपरी भाग, ऊपरी पल्ला। ಮೇಲ್ಭಾಗ, ಮೇಲಿನ ಪದರು.

उपल– पु. पत्थर, रत्न, ओला। ಕಲ್ಲು, ರತ್ನ, ಆಣೆಕಲ್ಲು.

उपला– पु गोबरका सुखाया हुआ टुकडा। ಒಣಗಿಸಿದ ಸೆಗಣಿಯ ಚೂರುಗಳು, ಕುಳ್ಳು, ಬೆರಣಿ.

उपली– स्त्री कण्डी। ಕುಳ್ಳು, ಬೆರಣಿ.

उपसना– अक्रि सड जाना, दुर्गन्धित होना। ಕೊಳೆ, ನಾರು, ಹೊಲಸು ವಾಸನೆ ಹೊರಡು.

उपस्थित– वि हाजिर, सम्मुख आया हुआ। ಹಾಜರಿರುವ, ವಿದ್ಯಮಾನ, ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವ

उपस्थिति– स्त्री उपस्थान, पहुंच। ಹಾಜರು, ಮುಟ್ಟುವಿಕೆ, ತಲುಪುವದು.

उपहार– पु भेंट, नजराना। ಕಾಣಿಕೆ, ಉಡುಗೊರೆ, ಪಾರಿತೋಷಕ, ಸಂಭಾವನೆ.

उपहास– पु हँसी, निंदा। ಪರಿಹಾಸ, ನಿಂದೆ, ಕೇಡು.

उपही– वि अपरिचित, परदेशी। ಅಪರಿಚಿತ, ಪರದೇಶದ.

उपाइ, उपाउ– पु उपाय, युक्ति। ಉಪಾಯ, ಯುಕ್ತಿ, ಸಾಧನ.

उपाटना, उपाडना– सक्रि उखाडना। ಬೇರುಸಹಿತ ಕಿತ್ತು.

उपादेय– वि ग्राह्य, उत्तम, श्रेष्ठ। ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಗ್ರಾಹ್ಯ, ಉತ್ತಮ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಒಳ್ಳೆಯ.

उपाधि– स्त्री छल, विघ्न, पदवी। ಕಪಟ, ವಿಘ್ನ, ಬಾಧೆ, ಪದವಿ, ಬಿರುದು.

उपानत, उपानर– पु जूता, पादत्राण। ಪಾದತ್ರಾಣ, ಕೆರವು.

उपाना– सक्रि उत्पन्न करना, करना, रचना। ಹುಟ್ಟಿಸು, ಮಾಡು, ರಚಿಸು, ಕಲ್ಪಿಸು.

उपालंभ– पु ताना, निंदा। ನಿಂದೆ, ದೂರು, ವ್ಯಂಗ

उपासना– स्त्री पूजा, सेवा। ಆರಾಧನೆ, ಪೂಜೆ, ಸೇವೆ. सक्रि पूजा करना। ಪೂಜಿಸು, ಭಜಿಸು अक्रि उपवास

करना । ಉಪವಾಸ ಮಾಡು.

उपँना– वि. खुला हुआ, नग्न । ತೆರೆದ, ನಗ್ನ, ಬೆತ್ತಲೆ.

उफ़–अव्य. अफसोस, आह । ಅಯ್ಯೋ!

उफडना, उफनना– अक्रि. उबलना । ಉಕ್ಕು, ಕುದಿ, ಮರಳು.

उफनाना– अक्रि. उबलना । ಉಕ್ಕು, ಕುದಿ, ಕಾಯು.

उफान– पु. फेन, उबाल । ಕುದಿ, ಉಕ್ಕು.

उबकना– अक्रि. वमन करना । ವಾಂತಿ ಮಾಡು, ಕಾರು, ವಾಕರಿಸು.

उबकाई– स्त्री. जी मचलाना, वमन । ವಾಕರಿಕೆ, ವಮನ, ವಾಂತಿ.

उबटन– पु. अभ्यंग, लेप । ಸ್ನಾನದ ಮೊದಲು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಲೇಪ, ತೈಲ.

उबटना–अक्रि. उबटन लगाना । ಲೇಪ ಹಚ್ಚು, ತೈಲ ಸವರು.

उबरना– अक्रि मुक्ति पाना, उद्धार होना । ಮುಕ್ತನಾಗು, ಉಳಿ, ಉದ್ಧಾರನಾಗು.

उबरा सुबरा–वि बचा हुआ । ಉಳಿದ, ಮಿಕ್ಕಿದ.

उबलना–अक्रि. खौलना । ಕುದಿ,ಉಕ್ಕಿ ಬರು, ಸಳಸಳ ಕುದಿ.

उबसना– अक्रि सड़ना, मैला होना । ಕೊಳೆ, ಕಿಚಿಕಿಚಿಯಾಗು, ಹೊಲಸಾಗು, ಪಾತ್ರೆ ತೊಳೆ.

उबहना–सक्रि हथियार उठाना । ಶಸ್ತ್ರ ಎತ್ತು, ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಒರೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆ.

उबहनी– स्त्री. रस्सी । ಹಗ್ಗ

उबांत– स्त्री कै, वमन । ವಾಂತಿ, ಕಾರಿಕೆ.

उबार– पु. मोक्ष, उद्धार । ಮುಕ್ತಿ, ಬಿಡುಗಡೆ, ಉದ್ಧಾರ.

उबारना– सक्रि. मुक्ति देना, उद्धार करना । ಉದ್ಧರಿಸು, ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡು, ಕಾಪಾಡು.

उबाल– पु. आँच लगनेपर फेनके साथ ऊपर उठना, उद्वेग । ಕುದಿ,ಉಕ್ಕು, ಆವೇಶ, ಕ್ಷೋಭೆ.

उबालना– सक्रि. खौलाना । ಕುದಿಸು, ಮರಳಿಸು.

उबासी– स्त्री. जंभाई । ಆಕಳಿಕೆ.

उबीठना– सक्रि अच्छा न लगना । ಚಲೋ ಅನಿಸದಿರು, ಸೇರದಿರು, ಬೇಸರವಾಗು.

उबेना– वि नंगे पैरका । ಬರಿಗಾಲಿನ.

उबेरना– सक्रि. दे 'उबारना'।

उबेहना– सक्रि बेठाना । ಚೂಚ್ಚಿಸು, ಹೆಣೆ, ಪೋಣಿಸು.

उभक– पु. रीछ । ಕರಡಿ.

उभडना, उभरना, उभना– ऊपर उठना, बढ़ना, जवानीपर आना, फूलना, प्रकाशित होना, खुलना, उद्धार पाना । ಮೇಲೆ ಬರು,ಉಬ್ಬು, ತಾರುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬರು,ಅರಳು,ವಿಕಸಿತವಾಗು, ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗು, ತೆರೆ,

ಉದ್ಧಾರವಾಗು.

उभराई— स्त्री. अहंकार, उभाड । ಅಹಂಕಾರ, ಉಬ್ಬು, ಉಬ್ಬರ,ಏರು.

उभरौंहा— वि ऊपर उठा हुआ। ಉಬ್ಬಿದ, ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ

उभाड— पु उठान, उंचाई, वृद्धि। ಎತ್ತರ, ಉಬ್ಬರ, ವೃದ್ಧಿ.

उभाडना, उभारना— सक्रि उत्तेजित करना, बहकाना। ಉತ್ತೇಜಿಸು, ಮೇಲೆ ಎತ್ತು, ಮನ ಒಲಿಸು, ಉಬ್ಬಿಸು, ಪ್ರೇರೇಪಿಸು.

उमंग, उमग, उमगन— स्त्री जोश, मौज, लहर, उभाड । ಆವೇಶ, ಒಲವು,ಆನಂದ,ಉತ್ಸಾಹ, ವೃದ್ಧಿ.

उमँगना, उमगना— अक्रि. उमड़ना, जोशमे आना, उल्लासित होना। ಉಬ್ಬು, ಉಕ್ಕೇರು, ಉತ್ಸಾಹಿತನಾಗು, ಆನಂದಿತನಾಗು, ವೃದ್ಧಿಯಾಗು

उमगाना— सक्रि उत्तेजित करना, उभाड़ना। ಉತ್ತೇಜಿಸು, ಹುರಿದುಂಬಿಸು, ಉಬ್ಬಿಸು.

उमड— बाढ, उभाड, भराव। ಪೂರ, ನೆರೆ, ವೃದ್ಧಿ, ಉಬ್ಬು, ತುಂಬುವಿಕೆ, ಕವಿಯುವಿಕೆ, ಮುತ್ತಿಗೆ.

उमड़ना— अक्रि आवेशमें आ जाना, फैलना, बाढ आना, छाना। ಆವೇಶವೇರು, ಹಬ್ಬು, ಉಕ್ಕು, ತುಳುಕು, ತುಂಬು, ಮಹಾಪೂರ ಬರು, ಕವಿ.

उमदगी— स्त्री अच्छाई, बढियापन। ಉತ್ತಮತನ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ.

उमदना—अक्रि. उभडना,उमंगमें भरना। ತುಂಬಿ ಬರು,ಉಕ್ಕು, ಹೊರಚೆಲ್ಲು, ಉತ್ಸಾಹಿತನಾಗು, ಆವೇಶ ತುಂಬು.

उमदा— वि. बढिया, अच्छा। ಒಳ್ಳೆಯ, ಉತ್ತಮ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟ

उमर— स्त्री दे 'उम्र'।

उमरा, उमराव— पु. सर्दार, 'अमीर' का बहुवचन । ಸರದಾರರು, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಜನರು, ಪ್ರಭುಗಳು.

उमस— स्त्री. हवा न चलनेसे उत्पन्न गरमी। ಸೆಕೆ, ಗಮ್ಮು, ಝಳ, ಧಗೆ, ಹವೆಯಾಡದಾಗ ಆಗುವ ಸೆಕೆ.

उमहना— अक्रि दे. 'उभडना'।

उमाह—पु उत्साह, उमंग। ಉತ್ಸಾಹ, ಪ್ರಫುಲ್ಲತೆ, ಆನಂದ, ಆವೇಶ.

उमाहल— वि. उत्साहयुक्त, आनंदित। ಉತ್ಸಾಹಿತ, ಉತ್ಸಾಹ ಪೂರ್ಣ, ಆನಂದಿತ.

उमेठना— सक्रि मरोडना। ತಿರುಗಿಸು, ಹೊಸೆ.

उमेडना,उमैठना— सक्रि. दे. 'उमेठना'।

उमेलना— सक्रि. खोलना, प्रकट करना। ತೆರೆ, ಪ್ರಕಟಿಸು

उम्दगी— स्त्री. दे 'उमदगी'।

उम्दा— वि दे 'उमदा'।

उम्मीद, उम्मेद— स्त्री. आशा, भरोसा। ಆಸೆ, ಭರವಸೆ, ನೆಚ್ಚಿಕೆ.

उम्मीदवार, उम्मेदवार– पु नौकरी पानेकी आशा करनेवाला, चुनावके लिये खड़ा होनेवाला । ಉದ್ಯೋಗಾರ್ಥಿ, ಉಮೇದವಾರ, ಅಪೇಕ್ಷಕ, ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವವ.

उम्र– स्त्री. आयु, अवस्था । ವಯಸ್ಸು, ಆಯುಷ್ಯ, ಜೀವಮಾನ.

उरग– पु साँप । ಹಾವು.

उरगना– सक्रि. ग्रहण करना । ಸ್ವೀಕರಿಸು, ಅಂಗೀಕರಿಸು.

उरज, उरजात– पु स्तन, कुच । ಸ್ತನ, ಮೊಲೆ.

उरझना– सक्रि. दे ‘ उलझना ’ ।

उरझाना– सक्रि. दे ‘ उलझाना ’ ।

उरद– पु एक अन्न । ಉದ್ದು

उरध–क्रिवि ऊर्ध्व, ऊपर । ಊರ್ಧ್ವ, ಮೇಲೆ.

उरधारना– सक्रि. दे. ‘ उधेड़ना ’ ।

उरवी, उर्वी– पृथ्वी । ಪೃಥ್ವಿ

उरविज–पु मंगलग्रह । ಮಂಗಳಗ್ರಹ.

उरस– वि फीका, नीरस । ನೀರಸ, ರುಚಿಯಿಲ್ಲದ. पु. हृदय । ಹೃದಯ, ಎದೆ.

उरसना– अक्रि. उथलपुथल करना । ಮೇಲೆ ಕಳಗೆ ಮಾಡು, ಅಗಳಾಡಿಸು, ಕೂಡಿಸು.

उरहन, उरहना– पु उलाहना । ನಿಂದೆ, ದೂರು.

उराऊ, उराव– पु उमंग चाह । ಉತ್ಸಾಹ, ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ಲವಲವಿಕೆ.

उराहना– पु. दे ‘ उलाहना ’ ।

उरिण, उरिन– वि. ऋणमुक्त । ಋಣಮುಕ್ತ.

उरूस– स्त्री दुलहिन । ಮದುಮಗಳು, ವಧು.

उरेखना–सक्रि लिखना, देखना, कल्पना करना । ಬರೆ, ನೋಡು, ಕಲ್ಪಿಸು, ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡು

उरेह– पु. चित्रकारी । ಚಿತ್ರಕಲ.

उरेहना– सक्रि. चित्र खींचना । ಚಿತ್ರ ತೆಗೆ, ಬಣ್ಣ ಕೊಡು.

उर्दू– स्त्री. सेना, सेना की हाट, फारसी लिपिमें लिखी जानेवाली एक भाषा । ದಂಡು, ಸೈನ್ಯ, ಸೈನ್ಯದೊಳಗಿನ ಸಂತೆ, ಸೈನ್ಯದ ಭಾಷೆ, ಫಾರಸಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಒಂದು ಭಾಷೆ, ಉರ್ದು ಭಾಷೆ.

—बाजार = सेनाकी हाट । ದಂಡಿನ ಪೇಟೆ.

उर्फ़– पु. उपनाम । ಉಪನಾಮ, ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧವಾಗಿ, ಅಡ್ಡಹೆಸರು

उर्वरा– उपजाऊ । ಬೆಳೆಯುಳ್ಳ, ಫಲವತ್ತಾದ.

उर्स– पु. मुसलमान पीर आदि की मृत्युतिथि । ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸಾಧುಗಳ ನಿರ್ವಾಣ ತಿಥಿ.

उलझन– स्त्री. फँसाव, बाधा, फेर, समस्या, चिंता । ಗಂಟು, ತೊಡಕು,

ವಿಘ್ನ, ಬಾಧೆ, ಒಗಟು, ಸಮಸ್ಯೆ, ಚಿಂತೆ, ವ್ಯಗ್ರತೆ.

उलझना–अक्रि लड़ना, झगड़ना, मोहित होना, कामसे लगना, फँसना, कठिनाई में पड़ना, टेढ़ा होना। ಜಗಳಾಡು, ಮೋಹಿತನಾಗು, ಅಸಕ್ತನಾಗು, ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗು, ತೊಡಕು ಬೀಳು, ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ಅಂಟು, ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಬೀಳು, ವಕ್ರವಾಗು.

उलझाना–सक्रि. फँसाना, गाठ डालना, मोहित करना, टेढ़ा करना, कठिनाईमे डालना। ಸಿಕ್ಕಿಸು, ತೊಡಕು ಹಾಕು, ಗಂಟುಹಾಕು, ಮೋಹಗೊಳಿಸು, ಡೊಂಕು ಮಾಡು, ಅಡಚಣಿ ತರು, ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹು

उलझाव, उलझेडा– पु फँसाव, चिंता, झंझट। ಸಿಕ್ಕು, ತೊಡಕು, ಚಿಂತೆ, ಒಗಟು, ಸಮಸ್ಯೆ ರಗಳೆ.

उलटना– सक्रि. ऊपरका नीचे करना, अस्तव्यस्त करना, वमन करना, लौटना, नाश करना, बिगाडना। ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡು, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ ಮಾಡು, ಮಗುಚು, ವಾಂತಿ ಮಾಡು, ತಿರುಗಿ ಕಳಿಸು, ನಾಶಮಾಡು, ಕೆಡಿಸು. अक्रि. ऊपरका नीचे होना, लौटना, बदल जाना। ಬುಡಮೇಲಾಗು, ಮಗುಚಿ ಬೀಳು, ತಿರುಗಿ ಬರು, ಬದಲಾಗು

उलट-पलट, उलट-पुलट– पु. फेरफार, अव्यवस्था, गडबडी। ಅದಲು ಬದಲು, ಗಲಿಬಿಲಿ, ಗೊಂದಲ, ತಿರುವು ಮುರುವು. वि. अस्तव्यस्त, परिवर्तित। ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾದ, ತಿರುವು ಮುರುವಾದ, ಪರಿವರ್ತಿತ.

उलट-फेर– पु. अदल बदल, परिवर्तन। ಅದಲು ಬದಲು, ಪರಿವರ್ತನ, ಮಾರ್ಪಾಟ, ಪಲ್ಲಟ

उलटा– वि औधा, विपरीत। ತಲೆ ಕೆಳಗಾದ, ವಿರುದ್ಧವಾದ, ಹಿಂದು ಮುಂದಾದ, ಎದುರಿನ. क्रिवि विरुद्ध क्रमसे। ಕ್ರಮತಪ್ಪಿ, ತಿರುವು ಮುರುವಾಗಿ पु. चीला। ಒಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ

उलटाना– सक्रि लौटाना, उलटपलट करना। ತಿರುಗಿಸು, ತಿರುಗಿ ಕಳಿಸು, ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡು, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ ಮಾಡು.

उलटा-पलटी– स्त्री परिवर्तन, झंझट। ಪರಿವರ್ತನ, ಮಾರ್ಪಾಟು, ತೊಡಕು.

उलटाव– पु पलटाव, घुमाव। ಬದಲಾವಣೆ, ತಿರುಗಿಸುವಿಕೆ, ಪಲ್ಲಟ.

उलटी– स्त्री वमन, एक कसरत। ವಮನ, ವಾಂತಿ, ಲಾಗ

उलटे– क्रिवि विरुद्ध ढंगसे। ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ವಿಪರೀತವಾಗಿ, ವಿರುದ್ಧಕ್ರಮದಿಂದ.

उलथना– अक्रि उथल-पुथल होना, उलटना। ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆಯಾಗು,

ಮುಗುಚಿ ಬೀಳು, ತಿರುಗು. सक्रि. ऊपर नीचे करना। ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ ಮಾಡು, ಮಗುಚು.

उलथा, उल्था– पु अनुवाद, एक प्रकार का नाच, करवट बदलना। ಅನುವಾದ, ಭಾಷಾಂತರ, ಒಂದು ತರದ ಕುಣಿತ, ಮಗ್ಗಲು ಬದಲಿಸುವದು.

उलफत, उल्फत– स्त्री प्रेम। ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೀತಿ.

उलमना– अक्रि लटकना, झुकना। ಜೋತಾಡು, ನೇತಾಡು, ಬಾಗು, ಬಗ್ಗು.

उलसना–अक्रि शोभित होना। ಶೋಭಿಸು, ಮೆರೆ.

उलहना– अक्रि अंकुरित होना, फूलना, उभड़ना। ಅಂಕುರಿಸು, ಅರಳು, ವೃದ್ಧಿಂಗತವಾಗು. पु उलाहना। ನಿಂದೆ, ದೂರು.

उलारना– सक्रि उछालना। ಎಸೆ, ಬೀಸಾಡು, ಎರಚು.

उलाहना–पु. शिकायत, निंदा। ನಿಂದೆ, ದೂರು.

उलिचना, उलीचना– सक्रि पानी निकालना, पानी फेंकना। ನೀರು ತೋಡು, ಬರಿದು ಮಾಡು, ಹೊಯ್ಯು, ಚಿಮುಕಿಸು, ಉಗ್ಗು.

उलूक– पु उल्लू पक्षी, इंद्र, ओखली, ज्वाला। ಗೂಗೆ, ಗೂಬೆ. ಇಂದ್ರ. ಒರಳು, ಜ್ವಾಲೆ

उलूखल– पु ओखली, गुग्गुल। ಒರಳು, ಕಲಬತ್ತು, ಗುಗ್ಗುಳ.

उलूम– पु 'इल्म' का बहुवचन। ವಿದ್ಯೆಗಳು, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು.

उलेडना– सक्रि. दे. 'उंडेलना'।

उल्था– पु. दे. 'उलथा'।

उल्लंघन– पु. अतिक्रमण, लांघना। ಅತಿಕ್ರಮಣ, ದಾಟುವಿಕೆ, ಮೀರುವದು.

उल्लू– पु एक पक्षी। ಗೂಗೆ, ಗೂಬೆ. पु बेवकूफ। ಮೂರ್ಖ, ದಡ್ಡ.

—बनाना= मूर्ख बनाना, धोखा देना। ಮೂರ್ಖನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು, ಮೋಸಗೊಳಿಸು, ಹುಚ್ಚನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು.

उवना– अक्रि. दे. 'उगना'।

उष्णीश, उष्णीष– पु. मुकुट, साफा। ಕಿರೀಟ, ಮುಕುಟ, ಪಗಡಿ, ರುಮಾಲು.

उस– सर्व 'वह' का विभक्ति लगाने का पूर्वरूप। 'वह' ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರುವಾಗ ಆಗುವ ರೂಪ.

उसकन– पु घासपात या नारियलकी जटा आदिका मुट्ठा जिससे बर्तन मांजे जाते हैं। ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಲು (ತಿಕ್ಕಲು) ಉಪಯೋಗಿಸುವ ತೆಂಗಿನ ಕತ್ತ, ಹುಲ್ಲು, ನಾರು, ಮುಂತಾದವುಗಳು.

उसकना– सक्रि दे 'उकसना'।

उसकाना– सक्रि दे उकसाना।

उसनना– सक्रि उबालना । ಕುದಿಸು, ಬೇಯಿಸು, ಮರಳಿಸು, ಅಡು.

उसनाना– सक्रि. 'उसनना' का प्रे. रूप.

उसमा– पु दे 'उबटन'।

उसरना– अक्रि. हटना, अलग होना, बीतना, भूल जाना । ದೂರವಾಗು. ತನ್ನ ಸ್ಥಳದಿಂದ ದೂರ ಸರಿ, ಬೇರೆಯಾಗು, ಅಗಲು, ಕಳೆ, ಮರೆತುಬಿಡು

उसलना– अक्रि हटना, उखड जाना, बीतना, पानीके ऊपर आना, भूल जाना । ದೂರಸರಿ, ಕಾಲು ಕಿತ್ತು, ಕಳೆ, ವ್ಯತೀತವಾಗು, ನೀರಿನಮೇಲೆ ಬರು, ತೇಲು, ಮರೆತುಬಿಡು.

उसास– पु लम्बी सॉस, दुखकी सॉस। ಉಚ್ಛ್ವಾಸ, ನಿಟ್ಟುಸುರು.

उसाना– सक्रि पछोरना। ಕೇರು,ಗಾಳಿ ಕೊಡು.

उसारना– सक्रि. उखाडना, भगाना, छिन्नभिन्न करना । ಕಿತ್ತು, ಕೀಳು, ಓಡಿಸು, ಅಗಲಿಸು, ಛಿನ್ನವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಮಾಡು, ಮುಂದೆ ಹಾಕು, ದೂರ ಮಾಡು

उसारा– पु. दालान । ಕೈಸಾಲೆ,ಮೊಗಸಾಲೆ, ಪಡಸಾಲೆ.

उसास– स्त्री उच्छ्वास, श्वास । ಉಚ್ಛ್ವಾಸ, ಶ್ವಾಸ, ನಿಟ್ಟುಸಿರು.

उसासी– स्त्री अवकाश, आराम। ಅವಕಾಶ, ಬಿಡುವು.

उसिसवा, उसीसा– पु सिरहाना, तकिया। ತಲೆಯ ಕಡೆ, ತಲೆದಿಂಬು, ಲೋಡು, ತಕ್ಕೆ.

उसूल– पु. सिद्धात । ಸಿದ್ಧಾಂತ,ತತ್ವ, ಕಾರಣ, ಮತ.

उस्तरा, उस्तुरा– पु छुरा । ಕತ್ತಿ, ನಾವಲಿಗನ ಕತ್ತಿ, ರೇಝುರ್

उस्ताद– पु सिक्षक । ಶಿಕ್ಷಕ, ಗುರು. वि चतुर, चालाक। ಚತುರ,ಧೂರ್ತ, ನಿಪುಣ, ಜಾಣ, ರಕ್ಕ.

उस्तादी– स्त्री चालाकी, प्रवीणता । ಚಾತುರ್ಯ, ಧೂರ್ತತನ, ನಿಪುಣತೆ. शिक्षक का काम। ಶಿಕ್ಷಕ ವೃತ್ತಿ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಕೆಲಸ.

उस्ताना– सक्रि जलाना। ಉರಿಸು, ಬೆಂಕಿಹಚ್ಚು.

उस्तुरा– पु दे 'उस्तरा'।

उहदा– पु दे. 'ओहदा'।

उहवां, उहॉ– क्रिवि वहॉ। ಅಲ್ಲಿ.

उहार– पु परदा। ಪರದೆ, ತೆರೆ

उहै– सर्व वही। ಅವನೇ, ಅವಳೇ, ಅದೇ, ಅಷ್ಟೇ.

ऊ

ऊँग– स्त्री दे. 'ऊघ'।
ऊँघ, ऊवन– स्त्री. ऊंघाई, झपकी। ತೂಕಡಿಕೆ, ಅರೆನಿದ್ದೆ.
ऊँघना– अक्रि झपकी लेना। ತೂಕಡಿಸು, ಅರೆನಿದ್ದೆಯಾಗು.
ऊँच– वि दे. 'ऊँचा'।
ऊँचा– वि ऊपर उठा हुआ, उन्नत, श्रेष्ठ। ಎತ್ತರ, ಉನ್ನತ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಕುಲೀನ, ದೊಡ್ಡ.
—नीचा = खरा खोटा, हानिलाभ। ಸಟೆದಿಟ, ಹಾನಿಲಾಭ.
ऊँचाई– स्त्री उच्चता, गौरव। ಎತ್ತರ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಕುಲೀನತೆ, ದೊಡ್ಡತನ.
ऊँचे–क्रिवि. ऊपरको, उच्चस्वरसे। ಮೇಲೆ,ಎತ್ತರವಾಗಿ,ಕುಲೀನತೆಯಿಂದ, ಉಚ್ಚ ಸ್ವರದಿಂದ.
ऊँछना– सक्रि. बालोंमे कंघी करना। ತಲೆ ಬಿಕ್ಕು, ಬಾಚು.
ऊँट– पु उष्ट्र। ಒಂಟೆ.
ऊँटनी– स्त्री. साँडनी। ಹೆಣ್ಣು ಒಂಟೆ.
ऊँटवान– पु. ऊँट हाँकनेवाला। ಒಂಟೆ ನಡಿಸುವವ.
ऊँडा– पु तहखाना, जमीन मे गाड़ा देनेवाला धनका वर्तन। ನೆಲಮನೆ, ಹಣ ಹೂಳಿಡುವ ಪಾತ್ರೆ. वि गहरा। ಆಳವಾದ.
ऊँहूँ– अव्य. नहीं। ಬೇಡ, ಅಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ, (ಅಸಮ್ಮತಿ ಸೂಚಕ ಉಚ್ಚಾರ).
ऊ– सर्व दे. 'वह'। अव्य भी। ಊ, ಸಹ.
ऊअना– अक्रि उदय होना। ಉದಯವಾಗು, ಮೂಡು, ಹುಟ್ಟು.
ऊआबाई– वि. अंडबंड। ವ್ಯರ್ಥ, ನಿರರ್ಥಕ, ಅಸಂಬದ್ಧ.
ऊक–स्त्री. तपन, आँच, गलती। ತಾಪ, ಕಾವು, ತಪ್ಪು, ಅಪರಾಧ.
ऊकना– सक्रि. गलती करना, चूकना, भूल जाना, जलाना। ತಪ್ಪು ಮಾಡು, ತಪ್ಪು, ಮರೆ, ಕಾಯಿಸು. अक्रि. चूकना। ತಪ್ಪು, ಗುರಿತಪ್ಪು.
ऊख– पु. गन्ना, गर्मी। ಕಬ್ಬು, ಸೆಕೆ, ತಾಪ, ಉಷ್ಣತೆ. वि. गर्म। ಉಷ್ಣ, ಬಿಸಿಯಾದ.
ऊखल– पु. ओखली। ಒರಳು.
ऊखाडी– स्त्री. ऊखका बाग। ಕಬ್ಬಿನ ಗದ್ದೆ, ಕಬ್ಬಿನ ತೋಟ.
ऊगना– अक्रि दे. 'उगना'।
ऊजड़, ऊजर– वि. दे 'उजाड'।
ऊजर, ऊजरा, ऊजा– वि उज्वल, कांतियुक्त, सफेद या गोरे रंगका। ಉಜ್ವಲ, ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ, ಬಿಳಿಯ ಅಥವಾ ಗೌರ ವರ್ಣದ.
ऊटकनाटक– पु. वृथाका कार्य, बेकार इधर-उधर भ्रमना। ಅನುಪಯುಕ್ತ

ಕೆಲಸ, ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ಕೆಲಸ,ಕೆಲಸ ವಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗಾಡುವದು.

ऊटपटांग–वि. बेढंगा, निरर्थक,असंबद्ध। ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ, ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ, ಯದ್ವಾತದ್ವಾ, ವಿಸಂಗತ, ನಿರರ್ಥಕ.

ऊढा–पु. न्यूनता, कमी, घाटा,अकाल। ಕುಂದು, ಕೊರತೆ, ನ್ಯೂನತೆ, ಹಾನಿ, ಬರ.

ऊढना– अक्रि अनुमान करना, चिंतन करना। ಅನುಮಾನ ಮಾಡು, ತರ್ಕಿಸು, ವಿಚಾರ ಮಾಡು.

ऊत– वि. पुत्रहीन, मूर्ख । ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ, ಪುತ್ರಹೀನ, ದಡ್ಡ, ಮಂಕ.

ऊदबत्ती– स्त्री. धूपबत्ती। ಊದಬತ್ತಿ, ಅಗರುಬತ್ತಿ, ಊದಿನಕಡ್ಡಿ.

ऊदबिलाव– पु. नेवले के आकार का एक जंतु । ನೀರುಬೆಕ್ಕು.

ऊदा– वि. बैंगनी । ಬದನೇಕಾಯಿ ಬಣ್ಣದ, ನೀರಲ ವರ್ಣದ

ऊधम–पु उपद्रव। ಉಪದ್ರವ, ಗಲಭೆ, ಗದ್ದಲ, ಬಂಡಾಯ, ಧಾಂಧಲೆ, ಹಾವಳಿ.

ऊधमी– वि उपद्रवी। ಗಲಭೆಖೋರ, ಹಾವಳಿಗಾರ, ಉಪದ್ರವಿ.

ऊधव, ऊधो, ऊधौ– पु उद्धव जो कृष्ण के सखा थे। ಕೃಷ್ಣನ ಗೆಳೆಯ ಉದ್ಧವ.

ऊन–वि. न्यून, तुच्छ। ಕಡಿಮೆಯಾದ, ಕೊರತೆಯುಳ್ಳ, ತುಚ್ಛ. पु. भेड या बकरी का रोम, दुःख। ಉಣ್ಣೆ, ದುಃಖ, ಗ್ಲಾನಿ.

ऊना– वि. न्यून, तुच्छ । ಕಡಿಮೆ, ಅಲ್ಪ, ನ್ಯೂನ, ತುಚ್ಛ. पु. दु.ख ದುಃಖ, ವ್ಯಸನ.

ऊनी– वि. ऊनका बना। ಉಣ್ಣೆಯ, ಉಣ್ಣೆಯಿಂದಾದ. स्त्री दुःख थोडी। ದುಃಖ, ಗ್ಲಾನಿ, ಕಡಿಮೆ, ಕೊರತೆ.

ऊपजना– अक्रि. दे 'उपजना'।

ऊपर– क्रिवि. ऊँची जगहपर, अधिक पहले, अतिरिक्त, बाहरी तौरपर। ಮೇಲೆ, ಅಧಿಕ, ಹೆಚ್ಚು, ಮೊದಲು, ಅತಿರಿಕ್ತ,ಹೊರ್ರಾಗಿ, ಹೊರಗೆ, ಪ್ರಕಟವಾಗಿ.

ऊपरी– वि ऊपरका, बाहरी, दिखाऊ। ಮೇಲಿನ, ಹೊರಗಿನ,ತೋರಿಕೆಯ.

ऊब– पु. व्यग्रता, अरुचि, उमंग। ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ಬೇಸರ, ಜಿಗುಪ್ಸೆ, ಉತ್ಸಾಹ.

ऊबट– वि. ऊंचा-नीचा। ಹುರಬುರಕ, ತಗ್ಗುದಿನ್ನೆಗಳುಳ್ಳ, ಕರಡು, ತರಕಲು. पु. ऊबड-खावड मार्ग। ತಗ್ಗುದಿನ್ನೆಗಳುಳ್ಳ ಮಾರ್ಗ, ಕಠಿಣ ಮಾರ್ಗ, ಕರಡುದಾರಿ.

ऊबड-खाबड़– वि. दे. 'ऊबट'।

ऊबना– अक्रि. उकताना, घबड़ाना। ಬೇಸರಾಗು, ವ್ಯಾಕುಲಗೊಳ್ಳು, ಜುಗುಪ್ಸೆಯಾಗು, ಹೇವರಿಸು.

ऊभना– अक्रि. खड़ा होना, उठना। ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲು, ಏಳು. अक्रि दे.

‘ ऊबना ’।

ऊमक– स्त्री. झोंक, वेग। ಸೆಳೆತ,ವೇಗ.

ऊमना– अक्रि. दे. ‘ उमड़ना ’।

ऊरध, ऊर्ध– वि. ऊपरका, ऊपरकी ओर, खड़ा। ಮೇಲಿನ, ಊರ್ಧ್ವ, ಎದ್ದುನಿಂತ. क्रिवि. ऊपर। ಮೇಲೆ.

ऊर्जित– वि. ओजपूर्ण, तीव्र।ಊರ್ಜಿತ, ವಿಕಸಿತ, ಸಮೃದ್ಧ, ಉನ್ನತಿಗೇರಿದ, ತೀವ್ರ.

ऊलजलूल– वि. उटपटांग, अशिष्ट। ಯದ್ವಾತದ್ವಾ, ಕ್ರಮವಿಲ್ಲದ, ಅ-ಶಿಷ್ಟ, ಹುಂಬ, ಮೂರ್ಖ, ಪೆದ್ದ.

ऊसर– पु. अनुपजाऊ जमीन। ಬಂಜೆ ಭೂಮಿ, ಬರಡು ಭೂಮಿ. वि अनुपजाऊ। ಬಂಜೆ, ಪಡ, ಬರಡು.

ऊहापोह– पु. तर्कवितर्क, सोचविचार। ತರ್ಕವಿತರ್ಕ, ಊಹಾಪೋಹ.

ऋ

ऋक्ष, ऋच्छ– पु. भालू, तारा। ಕರಡಿ, ನಕ್ಷತ್ರ, ಚಿಕ್ಕೆ.

ऋच्छरा– स्त्री. वेश्या। ವೇಶ್ಯೆ.

ऋतुमती–वि. रजस्वला स्त्री। ರಜಸ್ವಲೆ.

ऋतुराज– पु. वसंतकाल। ವಸಂತ-ಕಾಲ.

ऋद्धि– स्त्री. वैभव, समृद्धि। ವೈಭವ, ಸಂಪತ್ತು, ಸಮೃದ್ಧಿ.

ऋण, ऋन– पु. कर्ज, देना। ಸಾಲ, ಋಣ.

ऋणी, ऋनिया, ऋनी– वि. कर्जदार, देनदार। ಸಾಲಗಾರ, ಋಣಿಯಾ-ಗಿರುವವ.

ऋषभ– पु. बैल। ಎತ್ತು, ಬಸವ.

ऋष्टि– स्त्री. तलवार, शोभा। ಕತ್ತಿ, ಭಲ್ಲಿ, ಶೋಭೆ.

ए

एचपेंच– पु. उलझन, टेढ़ी चाल। ತೊ-ಡಕು, ಸುತ್ತು, ಪೇಚಾಟ, ಕುಟಿ-ಲತೆ, ವಕ್ರತೆ.

एंडाबेंडा– वि. उलटपुलट, अंडबंड। ತಿರುವುಮುರುವು, ಯದ್ವಾತದ್ವಾ, ಅಸಂಬದ್ಧ.

एंडी– स्त्री. एकप्रकार का रेशमका कीड़ा, रेशम, एड़ी। ಒಂದು ಪ್ರಕಾ ರದ ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳ,ರೇಷ್ಮೆ,ಹಿಮ್ಮಡಿ.

एंडुआ– पु. गेंडुरी। ಸಿಂಬಿ, ಸುರುಳಿ.

एकंगा– वि. एक तरफका । ಒಂದೇ ಕಡೆಯ, ಒಂದೇ ಪಕ್ಷದ.

एक– वि. दो का आधा, अकेला,अद्वितीय, समान । ಒಂದು, ಒಂಟಿ, ಅದ್ವಿತೀಯ, ಸಾಟಿಯಿಲ್ಲದ, ಹೋಲುವ, ಸರಿಯಾದ

एकटक– क्रिवि अनिमेष । ನೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ದಿಟ್ಟಿಸಿ, ರೆಪ್ಪೆ ಹೊಡೆಯದೆ, ದುರುದುರನೆ.

एकटकी– स्त्री 'स्थिर दृष्टिसे देखना । ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುವಿಕೆ, ಎವೆ ಹೊಡೆಯದೆ ನೋಡುವಿಕೆ

एकट्ठा– वि. दे. 'इकट्ठा' ।

एकड़– पु पृथ्वीकी ३/५वीघाकी नाप । ಎಕರೆ, (ಭೂಮಿಯ ಅಳತೆ) ೪೦ ಗುಂಠೆ.

एकत– क्रिवि एकत्र, एक स्थानपर । ಒಂದೇ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ.

एकतरफ़ा– वि एक पक्षीय । ಒಂದೇ ಪಕ್ಷದ, ಪಕ್ಷಪಾತಯುಕ್ತ, ಒಂದು ಮಗ್ಗುಲಿನ.

एकता– स्त्री मेल, समानता । ಐಕ್ಯ, ಮೈತ್ರಿ, ಹೋಲಿಕೆ, ಸಮಾನತೆ.

एकतारा– पु एक तारका सितारा । ಒಂದೇ ತಂತಿಯ ತಂಬೂರಿ.

एकतालीस–वि. ४१ । ನಾಲ್ವತ್ತೊಂದು.

एकतीस– वि. ३१ । ಮೂವತ್ತೊಂದು.

एकत्र–वि. एक स्थानमें, मिलजुलकर । ಒಂದೆಡೆ, ಕೂಡಿ, ಒಂದಾಗಿ, ಒಟ್ಟಾಗಿ.

एकन्नी– स्त्री अेक आना । ಒಂದಾಣೆ ನಾಣ್ಯ.

एक ब-एक,एकबारगी– क्रिवि. एक साथ, अचानक । ಒಂದೇಸಾರಿ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ, ತಟಕ್ಕನೆ, ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ

एकबाल–पु भाग्य, प्रताप, स्वीकृति । ಭಾಗ್ಯ, ದೈವ, ಪ್ರತಾಪ, ಕೀರ್ತಿ, ಸ್ವೀಕೃತಿ, ಅಂಗೀಕಾರ.

एकरंग– वि. समान, साफ दिलका । ಸಮಾನ, ಒಂದೇತರದ, ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯ ವರೆಗೆ ಒಂದೇ ತರದ, ನಿಷ್ಕಪಟ.

एकरार– पु. वचन, प्रतिज्ञा, स्वीकृति । ವಚನ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಕರಾರು, ಸ್ವೀಕೃತಿ, ಒಪ್ಪಿಗೆ.

एकल, एकला– वि अकेला, बेजोड़ । ಒಬ್ಬನೇ, ಒಂಟಿಗ, ಅಸಮಾನ.

एकलौता– वि दे. 'इकलौता' ।

एकवाँज– स्त्री. जिस स्त्रीको एक ही संतान हुई हो । ಒಂದೇ ಮಗುವಿನ ತಾಯಿ.

एकवेणी– वि एक वेणीवाली, विधवा । ವಿರಹಿಣಿ, ವಿಧವೆ.

एकसठ–वि. ६१ । ಅರವತ್ತೊಂದು.

एकसर– वि. अकेला, एकहरा, तमाम । ಒಂಟಿಗ, ಒಂದೇ ಮಡಿಕೆಯ, ಸಂಪೂರ್ಣ.

एकसाँ– वि समान । ಸಮಾನ,ಒಂದೇ ತರದ.

एकहत्तर– वि. ७१। ಎಪ್ಪತ್ತೊಂದು.
एकहरा– वि. दे. 'इकहरा'।
एका–पु. एकता, मेल। ಐಕ್ಯ, ಒಕ್ಕಟ್ಟು.
एकाई– स्त्री. एकत्व, एकका भाव। ಏಕತ್ವ, ಅದ್ವೈತ, ಒಂದು.
एकाएक– क्रिवि. अचानक, सहसा। ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ, ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾಗಿ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ, ತಟಕ್ಕನೆ.
एकाएकी– क्रिवि. दे. 'अकाएक'। वि. अकेला। ಒಂಟಿ, ಒಬ್ಬನೇ.
एकाकार– वि. एक ही आकृतिका। ಒಂದೇತರದ, ಒಂದೇ ಆಕೃತಿಯ.
एकाकी– वि. अकेला। ಒಂಟಿ, ಏಕಾಕಿಯಾದ.
एकाध– वि. थोड़ासा। ಸ್ವಲ್ಪ, ಕೆಲವು.
एकोतरसौ– वि. एक सौ एक। ನೂರಾಒಂದು.
एकौझा– वि. अकेला। ಒಂಟಿಗ, ಒಬ್ಬನೇ.
एक्का– दे. 'इक्का'।
—दुक्का=दे. 'इक्कादुक्का'।
एक्कावान–पु. एक्का हाँकनेवाला। ಎಕ್ಕಾ ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವವ.
एक्की– स्त्री. एक बैल या घोडेकी गाडी, तागका एक बूटिवाला पत्ता। ಒಂಟಿ ತ್ತಿನ ಅಥವಾ ಒಂದೇ ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿ, ಎಕ್ಕ (ಇಸ್ಪೀಟಿನಲ್ಲಿ).
एक्यानवे–वि. ९१। ತೊಂಭತ್ತೊಂದು.
एक्यावन–वि. ५१। ಐವತ್ತೊಂದು.
एक्यासी– वि. ८१। ಎಂಭತ್ತೊಂದು

एड, एडी– स्त्री. टखनेके नीचेवाला पैरका पिछला भाग। ಹಿಮ್ಮಡಿ.
एडी से चोटी तक– पूरा पूरा। ಪಾದದಿಂದ ತಲೆಯ ವರೆಗೆ, ಪೂರ್ಣ, ಆಪಾದ ಮಸ್ತಕ.
एढाटेढा– वि. वक्र। ವಕ್ರ, ಅಂಕಡೊಂಕಾದ.
एतबार– पु. विश्वास। ನಂಬಿಕೆ, ವಿಶ್ವಾಸ, ವತ್ತು.
एतमाद– पु. विश्वास। ನಂಬಿಕೆ, ನೆಚ್ಚಿಕೆ, ಭರವಸೆ.
एतराज़–पु. विरोध, आपत्ति। ವಿರೋಧ, ಆಪತ್ತು, ಅಡ್ಡಿ, ಶಂಕೆ, ಆಕ್ಷೇಪಣೆ.
एतवार– पु. रविवार। ರವಿವಾರ, ಭಾನುವಾರ.
एता– वि. इतना। ಇಷ್ಟು.
एतिक, एती– वि. स्त्री. इतनी। ಇಷ್ಟು.
एरंड– पु. रेंड। ಔಡಲಗಿಡ, ಹರಳುಗಿಡ.
एलची– पु. राजदूत। ರಾಯಭಾರಿ, ರಾಜದೂತ.
एला– स्त्री. इलायची। ಸಣ್ಣ ಯಾಲಕ್ಕಿ.
एलान– पु. दे 'ऐलान'।
एवं– अव्य. इसी प्रकार, और। ಹಾಗೆಯೇ, ಅಂತೆಯೇ, ಮತ್ತು.
एवज़– पु. वदलेमें काम करनेवाला, वदला, प्रतिकार। ಬದಲಿಯವ, ಪ್ರತಿನಿಧಿ, ಸೇಡು, ಪ್ರತಿಕಾರ.
एवज़ी– पु. वदलेमें काम करनेवाला।

ಬದಲಿಯುವ, ಪ್ರತಿನಿಧಿ, ಸ್ಥಾನಾಪನ್ನ, ಹಂಗಾಮಿ.

एषणा– स्त्री. इच्छा, खोज । ಇಚ್ಛೆ, ಅನ್ವೇಷಣೆ.

एह– सर्व. दे. 'यह'।

एहतियात– स्त्री. सावधानी, खबरदारी। ಎಚ್ಚರ, ಜಾಗರೂಕತೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಪಾಪಭೀರುತನ.

एहसान–स्त्री. उपकार, कृतज्ञता । ಕೃತಜ್ಞತೆ,ಉಪಕಾರ,ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ,ಹಂಗು.

—फरामोश = कृतघ्न । ಕೃತಘ್ನ, ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಿಸದವ.

—मंद = कृतज्ञ । ಕೃತಜ್ಞ, ಉಪಕಾರ ಸ್ಮರಿಸುವವ, ಆಭಾರಿ.

एहसास– पु हाथसे छूना, अनुभव करना । ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವಿಕೆ, ಅನುಭವ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

एहि– सर्व दे 'यही'।

ऐ

ऐंचना– सक्रि. खींचना, तानना। ಎಳೆ, ಸೆಳೆ, ಜಗ್ಗು, ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳು.

ऐंचाताना– वि. फिरी हुयी ऑखवाला। ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣಿನವ, ಮಾಲುಗಣ್ಣಿನವ

ऐंचातानी– स्त्री. खींचा-खीची । ಎಳೆದಾಟ, ಜಗ್ಗಾಟ.

ऐंछना– सक्रि झाडना, बाल ऊंछना । ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡು, ಗುಡಿಸು, ಹಿಕ್ಕು, (ಕೂದಲು) ಬಾಚು.

ऐंठ– स्त्री. अकड, मरोड़, घमंड, ईर्षा, द्वेष । ಕೊಂಕು, ಗರ್ವ, ತಿರುಪು, ಸೊಕ್ಕು, ಈರ್ಷೆ, ಸೆಡವು, ವಕ್ರತೆ, ದ್ವೇಷ, ವೈರತ್ವ.

ऐंठन– स्त्री घुमाव, लपेट, मरोड, गर्व। ಕೊಂಕು, ವಕ್ರ, ತಿರುಪು, ಸೆಡಕು, ಗರ್ವ, ಮುರುಕ, ಬಿಂಕು, ಒಯ್ಯಾರ, ಹಿಂಡುವಿಕೆ.

ऐंठना– सक्रि मरोडना, छलसे लेना । ತಿರುಗಿಸು, ಹಿಂಡು,ಕೊಂಕು ಮಾಡು, ಸಿಕ್ಕಿಸು, ಮೋಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು अक्रि खिचना अकडना, इतराना । ಎಳೆ, ಹರಿ, ಕೆರೆ, ಒಯ್ಯಾರ ಮಾಡು, ಗರ್ವ ಮಾಡು, ಸೆಡವಿನಿಂದ ನಡೆ, ನೆಟಿ.

ऐंठवाना– सक्रि ऐंठने का काम दूसरेसे करवाना । ಹಿಂಡಿಸು, ಕೊಂಕು ಮಾಡಿಸು, ಸಿಕ್ಕಿಸು

ऐंठा– पु. रस्सी ऐंठनेका एक यंत्र ।

ದಾರ ಸುತ್ತುವ ರಾಟೆ. वि. नीच, वक्र । ನೀಚ, ದುಷ್ಟ, ವಕ್ರ, ಅಂಕ ಡೊಂಕಾದ. —हुआ = लपेटा हुआ । ಸುತ್ತಿದ.

ऐंठू— वि. अभिमानी । ಸಿಡುಕಿನವ, ಅಭಿಮಾನಿ, ಸೊಕ್ಕಿನ.

ऐड़— पु. अकड़, अभिमान, पानीका भँवर । ಗರ್ವ, ಅಭಿಮಾನ, ಕೊಬ್ಬು, ಮುರುಕ, ನೀರಿನ ಸುಳಿ, ತಿರುಗಣಿ.

ऐंडदार— वि. घमंडी, कुटिल । ಗರ್ವಿಷ್ಠ, ಸೊಕ್ಕಿನ, ಕುಟಿಲ.

ऐड़ना— अक्रि. अंगड़ाना, घमंड करना, सूखकर कड़ा होना । ಹೊರಳು, ಮೈಮುರಿ, ನೋವುಂಟಾಗು, ಗರ್ವಮಾಡು, ಸೆಟೆ, ಒಣಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗು. सक्रि. घुमाना, तोड़ना । ತಿರುಗಿಸು, ತಿರಿಚು, ಮುರಿ.

ऐंडबैंड—वि. तिरछा, बाँका, ऐंठा हुआ । ಅಂಕಡೊಂಕ, ಡೊಂಕುಡೊಂಕಾದ, ವಕ್ರ, ಸೆಟೆದ.

ऐंडा— वि. टेढ़ा, घुमौआ । ವಕ್ರ, ತಿರುಗಿದ, ಅಂಕಡೊಂಕ, ಸಿಡುಕು ಮೋರೆಯ.

ऐन— वि. ठीक, उपयुक्त । ಸರಿಯಾದ, ನಿಜವಾದ, ಯೋಗ್ಯ, ಉಪಯುಕ್ತ. स्त्री. आँख । ಕಣ್ಣು. पु घर, कस्तूरी मृग । ಮನೆ, ಕಸ್ತೂರಿ-ಮೃಗ.

ऐनक— स्त्री आँखका चश्मा । ಕನ್ನಡಕ, ಸುಲೋಚನ.

ऐना— पु दे. 'आइना' ।

ऐपन— पु. हल्दीके साथ पिसा हुआ गीला चावल । ಮಂಗಲಾಕ್ಷತೆ, ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ.

ऐब— पु. दोष, बुराई । ಕುಂದು, ದೋಷ, ದುರ್ಗುಣ, ಐಬು.

ऐबजोई— स्त्री. ऐब ढूँढ़ना । ದೋಷಾನ್ವೇಷಣ, ದೋಷ ಹುಡುಕುವಿಕೆ

ऐबपोश— पु. दोषोंको छिपानेवाला । ದೋಷ ಮುಚ್ಚಿಡುವವ.

ऐबी— वि. दोषयुक्त, बुरा, काना । ದೋಷವುಳ್ಳ, ಕೆಟ್ಟ, ದುಷ್ಟ, ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣಿನವ.

ऐयाम— पु. समय, ज़माना । ಸಮಯ, ವೇಳೆ, ಕಾಲ, ಋತು.

ऐयार— पु. धूर्त, चालाक । ಧೂರ್ತ, ರಕ್ಕ, ಮೋಸಗಾರ, ತಂತ್ರಗಾರ.

ऐयारी— स्त्री छल, कपट । ಕಪಟ, ತಂತ್ರ, ಮೋಸ.

ऐयाश— वि. विषयासक्त । ವಿಲಾಸಿ, ಲಂಪಟ, ವಿಷಯಾಸಕ್ತ.

ऐयाशी— विषयासक्ति । ವಿಲಾಸ ಪ್ರಿಯತೆ, ವಿಷಯಾಸಕ್ತಿ.

ऐरागैरा— वि. अजनबी, तुच्छ । ಅಪರಿಚಿತ, ಹೊಸ, ತುಚ್ಛ, ಕ್ಷುದ್ರ.

ऐरापति—पु. ऐरावत हाथी । ಐರಾವತ

ऐल— पु. बाढ़, प्रचुरता । ಪ್ರವಾಹ, ಭರತಿ, ನೆರೆ, ಬಹಳ, ಹೆಚ್ಚಳ, ಪ್ರಚುರ.

ऐलान– पु. घोषणा,मुनादी। ಘೋಷ-ಣೆ, ಪ್ರಕಟಣೆ, ಆದೇಶ, ಡಂಗುರ.

ऐश, ऐस– पु. आराम, भोगविलास। ನೆಮ್ಮದಿ, ಸುಖ, ವಿಲಾಸ.

ऐसा– वि. इस तरहका। ಇಂಥ, ಈ ಪ್ರಕಾರದ.

ऐसे– क्रिवि. इस तरह। ಹೀಗೆ, ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ.

ऐहिक– वि सासारिक। ಸಾಂಸಾರಿಕ, ಇಹಲೌಕಿಕ.

ओ

ओंइछना– सक्रि वारना, न्योछवार करना। ಬಲಿ ಕೊಡು, ಇಳಿ ತೆಗೆ, ನಿವಾಳಿಸು.

ओकना– अक्रि. कै करना, ऊब जाना। ಕಾರು, ವಾಂತಿ ಮಾಡು, ಬೇಸ-ರಾಗು.

ओंगना– अक्रि. गाड़ी की धुरी में तेल देना। ಹರೆ ಹಾಕು, ಗಾಡಿಯ ಗಾಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕು.

ओंठ– पु. होंठ, लब। ತುಟಿ, ಅಧರ.

ओंडा– वि. गहरा। ಆಳವಾದ. पु गड्ढा। ತಗ್ಗು, ಗುಣಿ.

ओक– पु. घर, आश्रम, अंजली, नक्षत्र-पुंज। ಮನೆ, ಸ್ಥಾನ, ಆಶ್ರಮ, ಅಂಜಲಿ,ಬೊಗಸೆ,ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಗುಂ-ಪು. स्त्री. कै। ವಾಕರಿಕೆ, ವಮನ

ओकना– अक्रि कै करना। ವಮನ ವಾಗು, ವಾಕರಿಸು.

ओकाई– स्त्री कै, वमन। ವಮನ, ವಾಂತಿ, ವಾಕರಿಕೆ.

ओखरी,ओखली– स्त्री उखली। ಒರಳು.

ओखा– पु. बहाना। ನೆವ, ನೆಪ, ಢೋಂಗ. वि खोटा, कठिन, टेढा, झीना। ಸುಳ್ಳು, ಮೋಸದ,ಕಠಿಣ, ವಕ್ರ, ವಿರಳ, ತೆಳುವಾದ.

ओग– पु चंदा, महसूल। ಚಂದಾ, ವರ್ಗಣಿ, ವಂತಿಕೆ, ಕರ.

ओगरा– पु खिचडी। ಖಿಚಡಿ, ಗಂಜಿ.

ओघ– पु राशि, समूह, प्रवाह। ರಾಶಿ, ಸಮೂಹ, ಪ್ರವಾಹ, ಸೆಳೆತ.

ओछना– सक्रि दे ‘ऊछना’।

ओछा– वि. क्षुद्र, नीच, छोटा। ಕ್ಷುದ್ರ, ನೀಚ, ಕೀಳು, ಹಗುರು, ಹೀನ.

ओछाई– स्त्री. **ओछापन**–। पु नीचता, क्षुद्रता। ಕ್ಷುದ್ರತೆ, ನೀಚತನ, ಹೀ-ನತನ.

ओज– पु तेज, प्रताप। ತೇಜ, ಬೆಳ-ಕು, ಬಲ, ಪ್ರತಾಪ.

ओझ– पु. पेट, आत । ಹೊಟ್ಟೆ, ಕರಳು
ओझर– पु. ओझरी– स्त्री. पेट । ಹೊಟ್ಟೆ.
ओझल– पु ओट, आड । ಮರೆ, ಆ-ಸರ, ಚಿಣ್ಣೂರೆ.
ओझा– पु ब्राह्मणोंकी एक जाति, भूत-प्रेत झाड़नेवाला । ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಒಂದು ಜಾತಿ, ಭೂತಪ್ರೇತಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುವವ, ಜಾದೂಗಾರ.
ओट– स्त्री. आड़, रोक, परछाई, घूंघट, सहारा । ಮರೆ, ಅಡ್ಡಿ, ನೆರಳು, ತೆರೆ, ಪರದೆ, ಆಶ್ರಯ.
ओटना– अक्रि. रुई और विनौले को पृथक् करना, अपने ऊपर लेना, अपनी ही बात कहते रहना। ಹತ್ತಿ ಅರೆ, ಹತ್ತಿಯಿಂದ ಹತ್ತಿಕಾಳು ಬೇರ್ಪಡಿಸು, ತನ್ನಮೇಲೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು, ತನ್ನದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿರು.
ओटनी, ओटी– स्त्री. कपाससे विनौला अलग करनेकी चरखी । ಹತ್ತಿ ಅರೆಯುವ ಯಂತ್ರ, ಹತ್ತಿ ಬೀಜ ಬಿಡಿಸುವ ಯಂತ್ರ, ಗಿರಣಿ.
ओठ– पु. दे ओंठ ।
ओडन– पु. ढाल । ಗುರಾಣಿ.
ओडना– सक्रि. रोकना, आड करना, सहना । ತಡೆ, ಮರೆ ಮಾಡು, ಸಹಿಸು
ओढ़न– स्त्री. ओढनेका वस्त्र । ಹೊದಿಕೆ, ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತ್ರ.
ओढना– सक्रि वस्त्रसे शरीर ढकना, अपने ऊपर लेना । ಉಡು, ತೊಡು, ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳು, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸು, ಹೊಣೆ ಹೊರು. पु. ओढनेका कपडा । ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತ್ರ.
ओढनी– स्त्री. स्त्रियों के ओढनेका वस्त्र । ಆವರಣ, ಮೇಲು ಸೆರಗು.
ओढर– पु. वहाना । ನೆವ, ಸೋಗು.
ओढाना– सक्रि. दूसरे के शरीर को वस्त्रसे ढांपना । ಹೊದಿಸು, ಮುಚ್ಚು.
ओतप्रोत– वि. गुथा हुआ, भली भाँति मिलाजुला, अच्छी तरह भरा हुआ। ಹಾಸು ಹೊಕ್ಕಾದ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೂಡಿದ, ಒಂದೇ ಜೀವವಾದ, ಒತ್ತಿ ತುಂಬದ, ಘನಿಷ್ಟ.
ओद– वि. तर, भीगा हुआ । ತೊಯ್ದು, ಒದ್ದೆಯಾದ. पु. गीलापन । ಆರ್ದ್ರತೆ, ತೇವ, ಹಸಿ.
ओदरना– अक्रि. फटना, गिर पड़ना । ಹರಿ, ಸೀಳು, ನಷ್ಟವಾಗು. ಕೆಳಗೆ ಬೀಳು
ओदा– वि. गीला । ತೊಯ್ದ, ಆರ್ದ್ರ, ಒದ್ದೆಯಾದ
ओदारना– सक्रि. विदीर्ण करना, फाड डालना । ಹರಿ, ಶೀಳು, ನಾಶಮಾಡು, ಚದುರಿಸು.
ओनचन– स्त्री दे. 'उंचन'।
ओनचना– सक्रि दे 'उंचना'।
ओनवना– सक्रि झुकना, घिर आना । ಬಗ್ಗು, ಬಾಗು, ತೂಗು, ನಮ್ರವಾಗು, ಶರಣು ಹೋಗು, ಮುತ್ತು, ಕವಿ.

ओप– स्त्री. कांति, चमक, शोभा। ಕಾಂತಿ, ಹೊಳಪು, ಮಿರುಗು, ಶೋಭೆ, 'ಪಾಲಿಷ್'.

ओपची–पु कवचधारी सैनिक। ಕವಚ ಧಾರಿ ಸೈನಿಕ.

ओपना–सक्रि. चमकाना, साफ करना। ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡು, ಬೆಳಗು, ಮಿರುಗಿಸು. अक्रि चमकना। ಹೊಳೆ, ಶೋಭಿಸು, ಮಿರುಗು.

ओफ़– अव्य आश्चर्य या दुखादि सूचक शब्द। ದುಃಖ ಆಶ್ಚರ್ಯಾದಿ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ.

ओबरी– स्त्री. तंग कोठरी। ಸಣ್ಣ-ಕೋಣೆ, ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಕೋಣೆ.

ओर– स्त्री. तरफ, पक्ष। ಮಗ್ಗಲು, ಪಕ್ಷ, ಕಡೆ. पु छोर, किनारा। ದಂಡೆ, ತುದಿ, ಕೊನೆ, ಸೀಮೆ क्रिवि तरफ। ಕಡೆಗೆ.

ओरसे छोर तक= आदिसे अंत तक। ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯ ವರೆಗೆ.

ओरहा– पु होरहा। ಕಡಲೆ ಗಿಡ.

ओराना– अक्रि. खत्म हो जाना, चुक जाना। ಮುಗಿ, ತೀರು, ಕೊನೆಗಾಣು.

ओरिया, ओरी– स्त्री. दे. 'ओलती'।

ओलंदेज, ओलंदेजी– वि हालैण्ड देशका। ಹಾಲಂಡ ದೇಶದವ.

ओल– पु. सूरण। ಸೂರಣ ಗಡ್ಡೆ, ಸ್ವರ್ಣ ಗಡ್ಡೆ. स्त्री गोद, आड, रक्षा, शरण, बहाना। ಟೊಂಕ, ಸೊಂಟ, ಮಡಿಲು, ಮರೆ, ಆಶ್ರಯ, ನೆವ, ನೆಪ, ಸೋಗು. वि गीला। ಒದ್ದೆಯಾದ, ಆರ್ದ್ರ, ತೊಯ್ದ.

ओलती–स्त्री छप्परका वह भाग जहाँसे पानी नीचे गिरता है। ಸೂರು.

ओला– पु वर्षा के साथ गिरा हुआ हिमका टुकडा, बिनौला, मिश्रीसे बना लड्डू, परदा, भेद। ಆಣೆಕಲ್ಲು, ಹತ್ತಿಕಾಳು, ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಉಂಡೆ, ಪರದೆ, ಗುಟ್ಟು.

ओलिक–पु. पर्दा, ओड। ಪರದೆ,ಮರೆ.

ओलियाना– सक्रि आँचलमें भरना, पूरा पूरा भरना, मुँह तक भरना। ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬು, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತುಂಬು, ಅಂಚುಮಟ ತುಂಬು, ತುರುಕು, ಕಂಠದ ವರೆಗೆ ತುಂಬು.

ओली– स्त्री गोद, अंचल, झोली। ಮಡಿಲು, ತೊಡೆ, ಸೊಂಟ,ನೆರಗು, ಸೋಟು ಪಟ್ಟಿಗಳ ಅಂಚು, ಕೈಚೀಲು, ಜೋಳಿಗೆ.

—ओडना = अंचल पसारकर कुछ याचना करना। ನೆರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡು.

ओस– स्त्री. शबनम। ಮಂಜು, ಇಬ್ಬನಿ.

ओसर, ओसरिया– स्त्री. गर्भधारण करने योग्य गाय या भैस। ಮಣಕ, ಕಡಸು.

ओसाई– स्त्री ओसाने की क्रिया उसकी

मज़दूरी। ತೂರುವಿಕೆ, ಕೇರು-ವಿಕೆ, ತೂರುವ ಕೂಲಿ.

ओसाना– सक्रि अनाज का भूसा उड़ाना। ಗಾಳಿ ಕೊಡು, ತೂರು, ಕೇರು

ओसार–पु. विस्तार। ಅಗಲ,ವಿಸ್ತಾರ

ओसारा– पु बरामदा, सायवान। ಕೈಸಾಲೆ, ಚಪ್ಪರ, 'ವ್ಹರಾಂಡ'.

ओह– अव्य. दुःख या विस्मय सूचक शब्द। ದುಃಖ ಅಥವಾ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ.

ओहदा– पु पद, स्थान। ಪದ, ಹುದ್ದೆ, ಸ್ಥಾನ, ಪದವಿ.

ओहदेदार– पु पदाधिकारी, हाकिम। ಅಧಿಕಾರಿ, ಹುದ್ದೇದಾರ.

ओहार– पु. पालकी, गाड़ी, इत्यादिके ऊपर ढॉपने का वस्त्र, परदा। ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಗಾಡಿ, ರಥ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊದಿಸುವ ವಸ್ತ್ರ, ಪರದೆ.

ओहो– अव्य आश्चर्य या हर्ष सूचक शब्द। ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅಥವಾ ಆನಂದ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ. ' ಓಹೋ! '

औ

औंगाना– अक्रि दे 'ओंगना'।

औंगा– वि गूँगा। ಮೂಕ, ಮಾತನಾಡಲಾರದ.

औंगी– स्त्री. गूँगापन, चुपकी। ಮೂಕತನ, ಮೌನ, ಸುಮ್ಮನಾಗಿರುವಿಕೆ.

औंघना, औंघाना– अक्रि ऊँघना, अलसाना। ತೂಕಡಿಸು,ಆಲಸ್ಯಗೊಳ್ಳು.

औंघाई– स्त्री. झपकी। ತೂಕಡಿಕೆ, ಅರೆ ನಿದ್ರೆ.

औंजना– अक्रि ऊबना, अकुलाना, घबराना। ಬೇಸರಾಗು, ವ್ಯಾಕುಲ ಗೊಳ್ಳು, ತ್ರಾಸಗೊಳ್ಳು, ಅಂಜು.

औंड– पु. बेलदार, मिट्टी खोदनेवाला। ಮಣ್ಣೊಡ್ಡ, ಮಣ್ಣು ತೋಡುವವ.

औंडा– वि. गहरा। ಆಳವಾದ.

औंडना– अक्रि. व्याकुल होना, उन्मत्त होना। ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು, ಉನ್ಮತ್ತನಾಗು, ಮೂರ್ಛಿತನಾಗು.

औंदाना– अक्रि. घबड़ाना, ऊबना। ಗಾಬರಿಯಾಗು, ದಿಗಿಲುಗೊಳ್ಳು, ಕಳವಳಗೊಳ್ಳು, ಬೇಸರಗೊಳ್ಳು.

औंधना– अक्रि. औंधा होना। ತಿರುವುಮುರುವಾಗು, ಮಗುಚು, ಪಲ್ಲಟಿಸು सक्रि. उलट देना। ತಿರಿಚು, ತಿರುವುಮುರುವು ಮಾಡು, ಮುಗುಚು.

औंधा–वि. उलटा, टेढा। ತಿರುವು ಮುರುವಾದ, ಮಗುಚಿ ಬಿದ್ದ, ತಲೆ

ಕೆಳಗಾದ, ವಕ್ರ. पु मूर्ख । ಮೂರ್ಖ. **औंधी खोपडी** = मूर्ख । ಮೂರ್ಖ, ಬುದ್ಧಿಹೀನ. **औंधे मुँह गिरना** = बडा धोखा खाना । ಮೋಸ ಹೋಗು.

औंधाना– सक्रि. उलटाना, उंडेलना । ತಿರುಗಿಸು, ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡು, ಮಗುಚು, ಸುರುವು

औ– अव्य. द्रे. 'और' ।

औकात– स्त्री. हैसियत, सामर्थ्य । ಸ್ಥಿತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ. पु. समय । ಸಮಯ, ವೇಳೆ, ಕಾಲ.

औगत– स्त्री दुर्गति । ದುರ್ದಶೆ, ದುರ್ಗತಿ. वि. अवगत, विदित । ಗೊತ್ತಾದ, ತಿಳಿದ.

औगी– स्त्री चाबुक, पशु पकडनेका गड्ढा । ಚಬಕ, ಚಾಟಿ, ಬಾರಕೋಲು, ಪಶುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ತಗ್ಗು.

औगुन–पु. अवगुण, दोष । ದುರ್ಗುಣ, ಕೆಟ್ಟಗುಣ, ದೋಷ, ಕಲಂಕ

औगुनी– वि दुर्गुणी, दोषी । ದುರ್ಗುಣವುಳ್ಳ, ದೋಷವುಳ್ಳ.

औघट– वि कठिण, दुर्गम । ಕಠಿಣ, ದುರ್ಗಮ, ವಿಕಟ. पु दुर्गम मार्ग । ಕಠಿಣ ಮಾರ್ಗ.

औघड– पु अघोरी, मनमौजी । ಅಘೋರ ಮತಸ್ಥ, ಮುಡುಕುವವ, ಸ್ವಚ್ಛಂದಿ. वि. अटपट । ಅಡ್ಡತಿಡ್ಡ, ಯದ್ವಾತದ್ವಾ.

औघर– वि अद्भुत, विलक्षण । ಅದ್ಭುತ, ವಿಲಕ್ಷಣ, ಹೊಸ, ನವೀನ, ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ.

औचक– क्रिवि. एकाएक, सहसा । ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ, ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ.

औचट– स्त्री. कठिनाई, संकट । ಸಂಕಟ, ಅಡಚಣೆ, ಅಸುವಿಧೆ. क्रिवि सहसा, भूलसे । ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ, ತಪ್ಪಿ

औचित– वि निश्चित । ನಿಶ್ಚಿಂತ.

औज– स्त्री. ओज, तेज, बल, प्रकाश । ತೇಜ, ಕಾಂತಿ, ಪ್ರಭೆ, ಬಲ, ಕುಲೀನತೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠವದ, ಔನ್ನತ್ಯ

औज़ार– पु चीरने, काटने, कूटने, इत्यादि के सामान, हथियार । ಉಪಕರಣ, ಸಲಕರಣೆ, ಆಯುಧ.

औझड, औझर– क्रिवि लगातार । ನಿರಂತರವಾಗಿ, ಸತತ, ಯಾವಾಗಲೂ.

औटना– सक्रि गरम करना, खौलना । ಕಾಯಿಸು, ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡು. अक्रि. घूमना, खौलना, गरम होकर गाढा होना । ತಿರುಗಾಡು, ಕುದಿ, ಕಾಯ್ದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗು.

औटाना– सक्रि गरम करके गाढा करना । ಕಾಯಿಸಿ ಗಟ್ಟಿಮಾಡು (ಹಾಲು ಮುಂ.)

औढर– वि मनमौजी, थोडेमे प्रसन्न होनेवाला । ಸ್ವಚ್ಛಂದಿ, ಮನಸ್ವಿ, ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಪಡುವವ

औंदसा– स्त्री. दुर्दशा, विपत्ति । ದುರ್ದಶೆ, ವಿಪತ್ತು.

औंध– पु अवध, कोशल देश । ಅಯೋಧ್ಯೆ, ಕೋಶಲ ದೇಶ. स्त्री सीमा, अंत समय । ಸೀಮೆ, ಗಡಿ, ಅಂತ ಸಮಯ.

औंध, औंधि– स्त्री सीमा, अवधि । ಸೀಮೆ, ಗಡಿ, ಅವಧಿ, ನಿಶ್ಚಿತ, ಸಮಯ, ಕೊನೆ.

औनापौना– वि. थोड़ाबहुत । ಸ್ವಲ್ಪ, ಕೊಂಚ, ಅರ್ಧಮರ್ಧ. क्रिवि. थोडाबहुत । ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಾಗಿ.

औनि– स्त्री अवनि । ಅವನಿ, ಪೃಥ್ವಿ, ಭೂಮಿ.

औपनिवेशिक– वि उपनिवेश संबंधी । ವಸಾಹತು ಸಂಬಂಧದ, ವಸಾಹತಿನ.

औपन्यासिक– वि. उपन्यास संबंधी, अनोखा । ಕಾದಂಬರಿ ಸಂಬಂಧದ, ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ, ಅದ್ಭುತ. पु. उपन्यास लिखनेवाला । ಕಾದಂಬರಿಕಾರ.

औम–पु क्षय हुयी तिथि । ಕ್ಷಯತಿಥಿ.

और– अव्य दो शब्दों या वाक्यों को मिलानेवाला शब्द । ಮತ್ತು, ಸಹ, ಅಲ್ಲದೆ वि. अन्य, अधिक । ಎರಡನೆಯ, ಅನ್ಯ, ಅಧಿಕ.

—का और = कुछका कुछ, उलटा । ವಿಪರೀತ, ವಿರುದ್ಧ.

—तो और = आश्चर्य की बात नहीं । ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡತಕ್ಕದ್ದೇನಿಲ್ಲ, ವಿಶೇಷವೇನಿಲ್ಲ.

औरत– स्त्री. स्त्री, महिला, पत्नि । ಸ್ತ್ರೀ, ಹೆಂಗಸು, ಪತ್ನಿ.

औरस– पु. विवाहित स्त्रीसे उत्पन्न पुत्र । ಔರಸ ಪುತ್ರ, ನಿಜ ಪುತ್ರ, ಕುಲೀನ.

औरसना–अक्रि. विरस होना रुष्ट होना । ವಿರಸನಾಗು, ಸಿಟ್ಟಾಗು.

औरेब– पु टेढी चाल, उलझन । ವಕ್ರಗತಿ, ತೊಡಕು, ತಂತ್ರ.

औला– वि उत्तम, श्रेष्ठ । ಉತ್ತಮ, ಶ್ರೇಷ್ಠ.

औलाद– स्त्री. संतान । ಸಂತಾನ, ಸಂತತಿ, ವಂಶಜ, ಮಗು.

औलिया–पु सिद्ध पुरुष । ಸಿದ್ಧಪುರುಷ.

औवल– वि दे. 'अव्वल' ।

औसत– पु परता, साधारण । ಸರಾಸರಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ, ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ, ಮಧ್ಯ.

औसना– अक्रि सड़ना, गर्मी बढना । ಕೊಳೆ, ಹಳಸು, ಸೆಕೆಯಾಗು.

औसर– पु. दे 'अवसर' ।

औसान– पु अवसान, अंत, नतीजा, सुधबुध । ಅವಸಾನ, ಅಂತ, ಕೊಳ, ಪರಿಣಾಮ, ಸಮಾಪ್ತಿ, ಪ್ರಜ್ಞೆ.

औसाफ़–स्त्री सद्गुण । ಸದ್ಗುಣಗಳು.

औसेर– स्त्री. दे. 'अवसेर' ।

औहाती– वि सोहागिन । ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ.

क

कँउधा– पु. दे 'कौंधा'।

कंकड़, कंकर– पु. पत्थरका टुकड़ा, मिट्टी और चूनेके संयोगसे बने हुए रोडे, सूखी तमाखू, रत्न। ಹರಳು, ಬೆಣಚುಗಲ್ಲು, ಸುಣ್ಣದ ಹರಳು, ಒಣ ತಂಬಾಕು, ರತ್ನ.

कंकड़ी, कंकरी– स्त्री. छोटा कंकड़। ಸಣ್ಣ ಹರಳು, ಸಣ್ಣ ತುಂಡು.

कंकड़ीला– वि. कंकड़ मिला हुआ। ಹರಳುಗಳುಳ್ಳ, ಉಸುಕಿನ, ಗರಸು ನೆಲ.

कंकण, कंकन– पु. कड़ा, कंगन। ಕಡಗ, ಕಂಕಣ, ಬಳೆ.

कंकर– पु. दे. 'कंकड़'।

कंकरीट– स्त्री. कांक्रीट। ಕಾಂಕ್ರೀಟ.

कंकरीला– वि. दे. 'कंकड़ीला'।

कंकाल– पु. अस्थिपंजर। ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ, ಎಲುಬಿನ ಗೂಡು.

कँखवारि, कँखौरी– स्त्री. काँख, काँखकी फुड़िया। ಕಂಕುಳ, ಕಂಕುಳ ಕುರು.

कंगन, कँगना– पु. दे. 'कंकन'।

कंगनी– स्त्री. छोटा कंगन, छतके नीचे का उभड़ा हुआ भाग, एक अन्न। ಚಿಕ್ಕ ಕಡಗ, ಕಂಕಣ, ಕುಂಬೆ, ನವಣೆ.

कंगला, कंगाल– वि. गरीब, दरिद्र। ಬಡವ, ದರಿದ್ರ.

कँगही– स्त्री. कंघी। ಹಣಿಗೆ.

कँगुरिया– स्त्री. सबसे छोटी उँगली। ಚಿಕ್ಕ ಬೆರಳು.

कँगूरा– पु. शिखर, बुर्ज, चोटी। ಶಿಖರ, ಗೋಪುರ, ಹುಡೆ, ತುದಿ.

कंघा– पु. बाल झाड़नेकी बड़ी कंघी। ದೊಡ್ಡ ಹಣಿಗೆ, ನೇಕಾರರ ಹಣಿಗೆ, ಬಾಚಣಿಗೆ.

कंघी– स्त्री. छोटा कंघा। ಹಣಿಗೆ, ಬಾಚಣಿಗೆ, ಕುಂಚ.

कँघेरा– पु कंघा बनानेवाला। ಹಣಿಗೆ ಮಾಡುವವ ಅಥವಾ ಮಾರುವವ.

कंघेरिन– स्त्री. कंघा बनाने या बेचनेवाली स्त्री। ಹಣಿಗೆ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಮಾರುವ ಸ್ತ್ರೀ.

कंच– पु. काँच। ಗಾಜು.

कंचन– पु. सोना, संपत्ति। ಬಂಗಾರ, ಚಿನ್ನ, ಸಂಪತ್ತು.

कंचनी– स्त्री. वेश्या, अप्सरा। ವೇಶ್ಯೆ, ಅಪ್ಸರೆ, ನರ್ತಕಿ.

कंचुक– पु. कवच, चोली। ಕವಚ, ಕುಪ್ಪಸ, ರವಿಕೆ.

कंचुकी– स्त्री. चोली, केंचुली, दरबान। ಕುಪ್ಪಸ, ಹಾವಿನ ಪರೆ, ಬಾಗಿಲ ಕಾಯುವವ.

कंचेरा– पु. काँचका काम करनेवाला। ಗಾಜಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ, ಕಂ-

ಜೂಗಾರ, ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆ ಮಾಡು ವವ.

कंजड, कंजर– पु. एक नीच जाति। ಕೊರವ.

कॅजियाना– अक्रि. मुरझाना, कालासा पड़ना। ಬಾಡು, ಕಪ್ಪಗಾಗು; ತಣ್ಣಗಾಗು.

कंजूस– वि. कृपण। ಜಿಪುಣ, ಕೃಪಣ, ಲೋಭಿ, ಜೀನ.

कंट, कंटक– पु. कॉटा, विघ्न, छोटा शत्रु। ಮುಳ್ಳು, ಬಾಧೆ, ವಿಘ್ನ, ಅಡ್ಡಿ, ವೈರಿ, ಹಗೆ.

कॅटिया– स्त्री. छोटी कील, हुक, सिरका एक गहना। ಸಣ್ಣ ಮೊಳೆ, ಹುಕ್, ತಲೆಯ ಒಂದು ಆಭರಣ.

कॅटीला– वि. कॉटेदार। ಮುಳ್ಳುಗಳುಳ್ಳ, ಮುಳ್ಳಿನ.

कंटोप, कनटोप– पु. सिर तथा कानोंको ढापनेकी एक प्रकार की टोपी। ಕಿವಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ, ಕುಲಾಯಿ.

कंठ– पु. गला, स्वर। ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕಂಠ, ಕೊರಳು; ಧ್ವನಿ, ಸ್ವರ.

कंठमाला– पु. गलेका एक रोग। ಕಂಠಮಾಲೆ, ಗಂಡಮಾಲೆ.

कंठला– पु. बच्चों के गलेमें पहिराने का एक आभरण। ಕಂಠೀಸರ.

कंठा– पु गले का चिह्न जो तोते के कंठ के चारों ओर पड़ जाता है, गले का एक आभूषण। ಕೊರಳು ಪಟ್ಟಿ, ಗಿಳಿಯ ಕೊರಳ ಗೆರೆ, ಕಂಠಹಾರ, ಕಂಠಮಾಲೆ.

कंठाग्र–त्रि. कंठस्थ। ಕಂಠಸ್ಥ, ಬಾಯಿಪಾಠವಾದ.

कंठी– स्त्री. छोटे दाने का कंठा, तुलसी आदि की माला। ಸಣ್ಣ ಮುತ್ತಿನ ಸರ, ಸಣ್ಣ ಕಾಳುಗಳ ಕಂಠೀಸರ, ತುಲಸೀ ಮಣಿಗಳ ಮಾಲೆ.

कंडा– पु गोबरका उपला। ಬೆರಣಿ, ಕುಳ್ಳು.

कंडाल– पु एक तरहका ढोल, तुरही नामका बाजा। ಗಂಗಾಳ, ತುತೂರಿ, ಸನಾದಿ.

कंडील– पु कागज इत्यादि की बनी लालटेन। ಕಾಗದ, ಅಭ್ರಕಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕಂದೀಲು, ಲಾಂದರ.

कंडौरा– पु कंडोंका ढेर। ಕುಳ್ಳಿನ ಸಮೂಹ, ಬೆರಣಿಯ ರಾಶಿ.

कंत– पु कात, पति, ईश्वर। ಕಾಂತ, ಗಂಡ, ಪತಿ, ಈಶ್ವರ.

कथा– पु गुदडी। ಚಿಂದಿ, ಬೊಂತೆ.

कंद– पु. गूदेदार जड, बादल, मिश्री। ಗಡ್ಡೆಗೆಣಸು, ಮೋಡ, ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ.

कंदर, कंदरा– पु. गुफा। ಗುಹೆ, ಗವಿ.

कंदप, कंदर्प– पु. कामदेव। ಮದನ, ಕಾಮದೇವ.

कंदा– पु. दे. 'कंद'।

कंदील– पु. दे. 'कंडील'।

कंदु, कंदुक–पु. गेंद, सुपारी। ಚೆಂಡು, ಅಡಿಕೆ.

कँदैला– वि. मैला। ಮಲಿನ, ಹೊಲಸಾದ, ಮಾಸಿದ.

कँधेरा– पु. करधनी। ನಡಕಟ್ಟು, ಉಡದಾರ.

कंध– पु. दे. 'कंधा'।

कंधनी– स्त्री. दे. 'करधनी'।

कंधा– पु. स्कंध। ಹೆಗಲು.

कंधार– पु. मल्लाह। ಅಂಬಿಗ.

कँधेला– पु. कधेपर डाला जानेवाला साडीका छोर। ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಸೀರೆಯ ಪದರ, ಸೀರೆಯ ಸೆರಗು.

कंप, कंपन– पु. कापना, धडकन। ನಡುಕ, ಕಂಪನ, ನಡುಗುವಿಕೆ.

कँपकँपी– स्त्री. कॉपना। ನಡುಕ, ಕಂಪನ.

कँपना–अक्रि. कॉपना, डरना। ನಡುಗು, ಕಂಪಿಸು, ಅದುರು, ಅಂಜು.

कंपा– पु. लासा लगी हुयी बॉस की लग्गी। ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಅಂಟು ಸವರಿದ ಕೋಲು

कँपाना– सक्रि हिलाना, कंपित करना, डराना। ಅಲುಗಿಸು, ನಡುಗಿಸು, ಅಂಜಿಸು, ಹೆದರಿಸು.

कंपू–पु कैम्प, छावणी, डेरा। ಕ್ಯಾಂಪ, ಶಿಬಿರ, ಸೈನ್ಯವು ನೆಲಸಿದ ಸ್ಥಳ, ಬಿಡಾರ, ಡೇರ.

कंबर, कंबल– पु. ऊनका वस्त्रविशेष। ಕಂಬಳಿ, ರಗ್ಗು.

कँवल– पु. कमल। ಕಮಲ, ತಾವರೆ.

कवलगट्टा– पु कमल का बीज। ತಾವರೆ ಬೀಜ.

कई– वि. अनेक, कतिपय। ಹಲವು, ಕೆಲವು.

ककई– स्त्री दे. 'कंघी'।

ककडी, ककरी– स्त्री ಸವತೆಕಾಯಿ.

ककहरा– पु 'क' से 'ह' तकके अक्षर। 'ಕ' ದಿಂದ 'ಹ' ದ ವರೆಗಿನ ಅಕ್ಷರಗಳು.

ककही– स्त्री कंघी। ಹಣಿಗೆ.

ककोडा– पु. एक तरकारी विशेष। ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ತೊಂಡಲೀ ಕಾಯಿಯಂಥ ಒಂದು ಹಣ್ಣು.

कक्कड़– पु. सूखी तमाखू। ಒಣ ತಂಬಾಕದ ಚೂರು.

कक्का– पु. काका, नगाड़ा। ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ಕಕ್ಕ, ನಗಾರಿ, ಭೇರಿ.

कक्षा– स्त्री श्रेणी, परिधि, ग्रहमार्ग, कॉख, ड्योढी। ವರ್ಗ, ತರಗತಿ, ಪರಿಧಿ, ಕಂಕುಳು, ಹೊಸ್ತಿಲು

कखौरी– स्त्री. दे 'कॅखवारी'।

कगार– पु मेड, ऊंचा किनारा, टीला, भीतमे उभड़ी हुयी पट्टी, ओठ। ಬೇಲಿ,ಎತ್ತರವಾದ ದಂಡೆ, ದಿನ್ನೆ, ಗದ್ದೆ ಬದುವು,ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದ ಭಾಗ, ಕುಂಚಿ, ತುಟಿ. क्रिवि किनारेपर, निकट, अलग। ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ, ತೀರದಲ್ಲಿ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ,

कगारा– पु. दे 'करारा'।

कच– पु. केश, सूखा हुआ व्रण, झुंड, बादल। ಕೂದಲು,ಒಣಗಿದಹುಣ್ಣು, ಹಕ್ಕಳೆ, ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ಮೋಡ.

कचक– स्त्री. कुचलने से उत्पन्न चोट। ತುಳಿಯುವದರಿಂದಾದ ನೋವು.

कचकच– स्त्री. बकवाद। ಬಡಬಡಿಕೆ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಮಾತು, ಒದರಾಟ.

कचकचाना– अक्रि. दाँत पीसना। ಹಲ್ಲು ಕಡಿ, ಕ್ರುದ್ಧನಾಗು.

कचकना– सक्रि. दबना, कुचलना,ठोकर खाना। ಅವುಕಿ ಹೋಗು, ಒತ್ತಲ್ಪಡು, ಎಡವು.

कचकोल– पु. नारियलका बना हुआ भिक्षा पात्र। ಫಕೀರರ ಭಿಕ್ಷಾ ಪಾತ್ರೆ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಪರಟೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆ.

कचड़ा– पु. दे. 'कचरा'।

कचदिला–वि. दुर्बल हृदयका, डरपोक। ದುರ್ಬಲ ಹೃದಯದ, ಅಂಜುಬುರುಕ.

कचनार– पु. एक वृक्ष। ಕಂಚಿವಾಳ.

कचपच– पु. भीड़भाड़, गुत्थम गुत्था। ದಟ್ಟಣೆ, ನೂಕುನುಗ್ಗಲು, ಗುಂಪು, ಜಂಗುಳಿ.

कचपचिया, कचपची– स्त्री. कृत्तिका नक्षत्र, छोटे छोटे तारोंका समूह, चमकीली बिंदी। ಕೃತ್ತಿಕಾ ನಕ್ಷತ್ರ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಚಿಕ್ಕೆಗಳ ಗುಂಪು,ಹೊಳೆಯುವ ಚುಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಬೊಟ್ಟು.

कचर-पचर– पु बकवाद, कच्चे फल खानेपर मुँह से निकलने वाला शब्द। ಬಡಬಡಿಕೆ, ಅಸಂಬದ್ಧ ಮಾತು, ತಿನ್ನುವಾಗ ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಡುವ 'ಕಜಕಜ' ಶಬ್ದ.

कचरना–सक्रि. पैरसे कुचलना, रौंदना। ತುಳಿ, ನುಚ್ಚು ಮಾಡು.

कचरा–पु. कूड़ा करकट, ककड़ी, समुद्री सेवार। ಹೊಲಸು, ಕಸಕಡ್ಡಿ, ಸೌತೆಕಾಯಿ, ಸಮುದ್ರಪಾಚಿ.

कचलोन– पु. काला नमक। ಕರಿಯ ಉಪ್ಪು.

कचलोहू– पु. घावका पानी। ಗಾಯದಿಂದ ಸೋರುವ ನೀರು, ಕೀವು.

कचहरी– स्त्री. न्यायालय, राजसभा. कार्यालय। ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಕೋರ್ಟು, ದರ್ಬಾರ, ರಾಜಸಭೆ, ಕಾರ್ಯಾಲಯ

कचाई– स्त्री. कचापन, अनुभवहीनता। ಅಪರಿಪಕ್ವತೆ, ಕಚ್ಚಾ, ಹಸಿ, ಅನನುಭವ, ಅಪೂರ್ಣ.

कचाकची–स्त्री. विवाद, झगड़ा। ವಿವಾದ, ಕಚ್ಚಾಟ, ಜಗಳ, ಜಗ್ಗಾಟ.

कचाना– अक्रि. साहस हारना, आगा-पीछा करना। ಎದೆಗುಂದು,ಹೆದರು, ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡು.

कचायँध– स्त्री. कचेपनकी बू। ಅಪಕ್ವತೆಯ ವಾಸನೆ.

कचारना– सक्रि. पटकना, पटककर

कपडा धोना। ಅಪ್ಪಳಿಸು, ಒಡೆ, ಎತ್ತಿ ಒಡೆದು ಅರಿವೆ ಒಗೆ.

कचालू– पु घुइयाँ। ಶ್ಯಾವೆ ಗಡ್ಡೆ, ಕೆಸುವಿನ ಗಡ್ಡೆ.

कचिया– पु हँसिया। ಕುಡುಗೋಲು

कचियाना– अक्रि हिम्मत हारना, हिचकिचाना। ಎದೆಗುಂದು, ಅಂಜು, ಅನುಮಾನಿಸು

कचूमर– पु भरता, कुचली हुई वस्तु। ಚಟ್ಣಿ, ಜಜ್ಜಿದ ವಸ್ತು.

कचोटना–अक्रि चुभना। ಚುಚ್ಚು, ಒಳ ನೋಯು.

कचोडी– स्त्री दे 'कचौरी'।

कचोना– सक्रि 'धंसाना। ಚುಚ್ಚು, ತಿವಿ.

कचोरा– पु. कटोरा। ಬಟ್ಟಲು, ಕಪ್ಪು.

कचौडी, कचौरी– स्त्री एक तरह की पूरी। ಒಂದು ತರದ ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿದ ಉದ್ದಿನ ಪುರಿ, ಕರ್ಜಿ ಕಾಯಿ.

कचा– वि. हरा, अपक्व, विना पका हुआ, अस्थाई, कमजोर, अपरिपुष्ट, नि सार, कच्ची मिट्टीका, अनुभवहीन। ಹಸಿರು, ಮಾಗದ, ಅಪಕ್ವ, ಬೇಯಿಸದ, ಅಸ್ಥಾಯಿ, ಅಶಕ್ತ, ಅಪೂರ್ಣ, ತುಂಬದ, ಅಪರಿಪುಷ್ಟ, ನಿಸ್ಸಾರವಾದ, ಮಣ್ಣಿನಿಂದಾದ, ಅನುಭವವಿಲ್ಲದ.

—**चिट्ठा**=रहस्य। ರಹಸ್ಯ, ಒಳಗುಟ್ಟು.

कची– स्त्री. न पकी हुई रसोई। ಬೇಯದ ಅಥವಾ ಕರೆಯದ ಅಡಿಗೆ.

कची रसोई– स्त्री केवल जलमें पका हुआ भोजन। ಬರೀ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿದ ಆಹಾರ, ಅನ್ನ, ರೊಟ್ಟಿ, ಬೇಳೆ ಮುಂತಾದವು.

कची सडक– स्त्री मिट्टी की सडक। ಮಣ್ಣು ರಸ್ತೆ.

कच्चू– पु घुइयाँ। ಶ್ಯಾವೆಗಡ್ಡೆ, ಕೆಸು

कच्छ– पु जल के पासकी भूमि, कछार, धोती की लाँग, कछुआ। ದಡ, ತೀರ, ಮುಳುಗುವ ಭೂಮಿ, ಕಚ್ಚೆ, ಆವೆ.

कच्छू– पु कछुआ, खुजली। ಆಮೆ, ಆವೆ, ಕಜ್ಜಿ.

कछना– सक्रि. धारण करना। ಧರಿಸು, ತೊಡು.

कछनी– स्त्री. छोटी धोती। ಸಣ್ಣ ದೋತರ, ಪಂಜೆ, ದಟ್ಟಿ, ಚಡ್ಡಿ.

कछरा– पु. चौडे मुँहका मिट्टीका बरतन। ಅಗಲ ಬಾಯಿಯ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ.

कछार– पु नदी या समुंदरके किनारे की नीची भूमि। ನದಿ ಅಥವಾ ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ನಿಮ್ನ ಭೂಮಿ.

कछु, कछुक– वि. थोड़ा, कुछ। ಸ್ವಲ್ಪ, ಕೆಲವು.

कछुआ– पु. कच्छप। ಆಮೆ, ಆವೆ.

कछोटा– पु कछौटी-स्त्री. काछ, कछनी, लाग। ಕಚ್ಚೆ, ಸಣ್ಣ ದೋತರ, ಪಂಜೆ, ಚಡ್ಡಿ, ಲಂಗೋಟಿ, ಲಾಂಗ.

कज– पु. कमल, दोष, टेढापन। ಕಮಲ, ದೋಷ, ವಕ್ರತೆ. वि. टेढा। ವಕ್ರ.

कजक– स्त्री. अंकुश। ಅಂಕುಶ.

कजरा– पु. काजल। ಕಾಡಿಗೆ.

कजराई– स्त्री. कालापन। ಕಪ್ಪುತನ.

कजरारा– वि. काजलयुक्त, काला। ಕಾಡಿಗೆಯುಳ್ಳ, ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡ, ಕಪ್ಪಾದ.

कजरौटा– पु कजरौटी– स्त्री. काजल रखने की डिबिया। ಕಾಡಿಗೆ ಡಬ್ಬಿ.

कजलाना–अक्रि काला पडना, बुझना। ಕಪ್ಪಾಗು, ಆರು, ನಂದು. सक्रि. काजल लगाना। ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚು.

कजलौटा– पु. कजलौटी– स्त्री दे 'कजरौटा'।

क़ज़ा– स्त्री. मौत। ಮೃತ್ಯು, ಸಾವು.

कज़्ज़ाक, कज़्ज़ाक– पु लुटेरा। ದರೋಡೆಕೋರ, ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆಯುವವ.

क़ज़िया– पु. झगड़ा बखेडा। ಜಗಳ, ಕಲಹ, ಉಪದ್ರವ.

कजी– स्त्री वक्रता, दोष। ವಕ್ರತೆ, ಡೊಂಕು, ದೋಷ.

कज्जल– पु. काजल, अंजन, मेघ। ಕಾಡಿಗೆ, ಅಂಜನ, ಮೋಡ.

कटक– पु. सेना, कंकण, एक देश, पहाड़के बीचका स्थान, समूह, वलय। ಸೇನೆ, ಕಂಕಣ, ಬಳೆ, ಕಡಗ, ಒಂದು ದೇಶ, ಪರ್ವತದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗ, ಗುಂಪು, ವಲಯ.

कटकई, कटकाई– स्त्री सेना। ಸೈನ್ಯ, ದಂಡು, ಪಡೆ.

कटकटना, कटकटाना– अक्रि. दाँत पीसना। ಹಲ್ಲು ಕಡಿ.

कटखना– वि काट खानेवाला। ಕಡಿಯುವ, ಕಚ್ಚುವ. पु. युक्ति। ಯುಕ್ತಿ, ಉಪಾಯ, ತಂತ್ರ

कटघरा– पु बडा पीजड़ा। ಕಟಾಂಜನ, ದೊಡ್ಡ ಪಂಜರ, ಮರದ ಪಂಜರ.

कटजीरा– पु. काला जीरा। ಕರಿ ಜೀರಿಗೆ.

कटड़ा– पु भैंसका नर बच्चा। ಎಮ್ಮೆಯ ಕರು (ಗಂಡು)

कटती–स्त्री.बिक्री,खपत। ವಿಕ್ರಯ,ಮಾರಾಟ, ಖರ್ಚು.

कटना– अक्रि. टुकड़ा होना, छूटना, बीतना, खपना, नष्ट होना, लज्जित होना, मोहित होना। ತುಂಡಾಗು, ಜಾರಿಗು, ಬಿಡು, ಬೇರೆಯಾಗು, ಕಳೆ, ಖರ್ಚಾಗು, ನಷ್ಟವಾಗು, ಹಾಳಾಗು, ಲಜ್ಜಿತನಾಗು, ಮೋಹಿಸು, ಆಸಕ್ತನಾಗು.

कटनि– स्त्री. काट, प्रीति। ಕಡಿತ, ಕಚ್ಚು, ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ನೇಹ.

कटनी– स्त्री फसल काटनेकी क्रिया, कटाई का हंगाम, कटती। ಕೊಯ್ಲು, ಕೊಯಿಲು, ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ಯುವದು, ಸುಗ್ಗಿ, ಮಾರಾಟ, ಖರ್ಚು.

कटरा– छोटा बाजार, भैंसका बछडा। ಸಣ್ಣ ಸಂತೆ, ಅಂಗಡಿ ಬೀದಿ, ಎಮ್ಮೆಯ ಕರು.

कटल्लू– पु व्याध, मॉस बेचनेवाला। ವ್ಯಾಧ, ಬೇಡ, ಮಾಂಸ ಮಾರುವವ, ಕಟುಕರವ

कटवाँ– वि. कटा हुआ, काटकर बना हुआ। ಕೊಯ್ದ, ಕೊಯ್ದು ಮಾಡಿದ, ಕತ್ತರಿಸಿದ.

कटवाना– सक्रि 'काटना' का प्रे रूप।

कटसरैया– स्त्री एक कँटीला पौधा। ಒಂದು ಮುಳ್ಳು ಕಂಟಿ.

कटहर– पु. दे. 'कटहल'।

कटहरा– पु दे. 'कटघरा'।

कटहल– पु एक पेड़ या उसका फल। ಹಲಸಿನ ಗಿಡ, ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು.

कटहा– वि काटनेवाला। ಕಚ್ಚುವ. (ನಾಯಿ)

कटाइक– पु काटनेवाला। ಕೊಯ್ಯುವವ, ಕಡಿಯುವವ.

कटाई– स्त्री काटनेका काम, अन्नका काटा जाना, काटनेकी मजदूरी। ಕೊಯಿತ, ಕೊಯಿಲು, ಕೊಯ್ಯುವ ಕೆಲಸ, ಕಡಿತ, ಸುಗ್ಗಿ, ಕೊಯ್ಯುವ ಕೂಲಿ.

कटाऊ– पु काट, काट छाँट, बेलबूटा। ಕೊಯ್ತ, ಕಡಿತ, ಕುಸುರಿನ ಕೆಲಸ.

कटाकट– पु 'कटकट' का शब्द, झगडा। ಕಟಕಟ ಶಬ್ದ, ಜಗಳ, ತಂಟೆ, ಗಲಾಟೆ.

कटाकटी– स्त्री. मारकाट, वध। ಹೊಡೆದಾಟ, ಯುದ್ಧ, ಹಿಂಸೆ, ವಧೆ.

कटाक्ष, कटाच्छ– पु तिरछी चितवन, आक्षेप, व्यंग। ವಕ್ರ ನೋಟ, ಓರೆನೋಟ, ಆಕ್ಷೇಪ,ವ್ಯಂಗ್ಯ.

कटान– स्त्री काटनेका कार्य या पद्धति। ಕೊಯ್ಯುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಪದ್ಧತಿ.

कटाना– सक्रि काटनेका काम दूसरोंसे कराना। ಕೊಯ್ಯುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಮಾಡಿಸು, ಕತ್ತರಿಸಿಸು

कटार– पु एक तरहका दुधारा हथियार। ಕಟಾರಿ, ಚಿಕ್ಕ ಕತ್ತಿ.

कटारिया– पु. एक प्रकार का रेशमी वस्त्र। ಒಂದು ತರದ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ.

कटारी– स्त्री. छोटा कटार। ಕಿರುಗತ್ತಿ, ಚಿಕ್ಕ ಕಠಾರಿ.

कटाव– पु. काटछाँट, बेलबूटे। ಕತ್ತರಿಸುವಿಕೆ, ಕೆತ್ತುವಿಕೆ, ಕೆತ್ತನೆ ಕೆಲಸ, ಕಸೂತಿ ಕೆಲಸ.

कटास– पु. वनबिलाव, कटार। ಕಾಡು ಬೆಕ್ಕು, ಕಟಾರಿ.

कटाह– पु. कडाह, कछुएकी खोपडी, सूर्य, नरक, कुआँ,ऊंचा टीला, नरक विशेष। ಕಡಾಯಿ, ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ, ಆಮೆಯ ಚಿಪ್ಪು, ಸೂರ್ಯ, ನರಕ, ಬಾವಿ, ಮಣ್ಣಿನ ಗುಂಪು, ದಿನ್ನೆ, ನರಕ.

कटि, कटी– स्त्री. कमर। ನಡ,ಟೊಂಕ,

ಸೊಂಟ.

कटिबद्ध– वि तत्पर, तैयार । ತತ್ಪರ, ಸಿದ್ಧನಾದ, ಟೊಂಕ ಕಟ್ಟಿದ.

कटीला– वि. नुकीला, तीक्ष्ण,कॉटेदार । ಮೊಣಚಾದ, ಹದನ, ಮೊನೆಯುಳ್ಳ, ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಮುಳ್ಳುಗಳುಳ್ಳ.

कटु,कटुक– वि कड़ुआ, अप्रिय, तीक्ष्ण, विरस । ಕಹಿಯಾದ, ಕಟುವಾದ, ಅಪ್ರಿಯ, ಸೇರದ, ತೀಕ್ಷ್ಣ, ವಿರಸವಾದ.

कटैया– पु काटनेवाला । ಕೊಯ್ಯುವವ, ಕಡಿಯುವವ.

कटोरदान– पु. पका हुआ भोजन रखनेका ढक्कनदार कटोरा । ಅನ್ನವನ್ನು ಇಡುವ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ಪಾತ್ರೆ, ಊಟದ ಡಬ್ಬಿ.

कटोरा– पु. बड़ा प्याला । ಬೋಗುಣಿ, ದೊಡ್ಡ ಬಟ್ಟಲು, ಡಬರಿ, ಕೊಳಗದಪ್ಪಲೆ.

कटोरी– स्त्री. छोटा कटोरा, प्याली, तलवारकी मुठियाका उभड़ा हुआ गोल भाग । ಬಟ್ಟಲು, ಲೋಟಾ, ಕತ್ತಿಯ ಹಿಡಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ದುಂಡಾದ ಭಾಗ.

कटौती–स्त्री. किसी रकममें से कुछ अंश काट लेना । ಕಮೀಶನ್, ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಹಣ ತೆಗೆದಿಡುವದು, ಪಟ್ಟಿ, ಉಪ್ಪಾರ.

कट्टर– वि. अंधविश्वासी, कार खानेवाला । ಹಟ ಮಾಡುವವ, ಛಲವಾದಿ, ಮತಾಂಧ, ಅಂಧ ವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವ, ಕಚ್ಚುವ, ಕಡಿಯುವ.

कट्टा– वि. बलवान, स्थूल, कड़ा । ಬಲವುಳ್ಳ, ಸ್ಥೂಲ, ಬಿರುಸಾದ. पु. जबड़ा । ದವಡೆ.

कट्ठा– पु. भूमिकी एक नाप, मोटा गेहूँ । ಭೂಮಿಯ ಒಂದು ಅಳತೆ, ದಪ್ಪ ಗೋದಿ.

कठकेला– पु जंगली केला । ಕಾಡುಬಾಳೆ.

कठकोला, कठफोड़वा– पु एक पक्षी । ಬಡಿಗನ ಹಕ್ಕಿ, ಮರಕುಟಿಗನ ಹಕ್ಕಿ.

कठगुलाब– पु. जंगली गुलाब । ಕಾಡು ಗುಲಾಬಿ ಹೂ.

कठघरा– पु दे 'कटघरा'।

कठड़ा– पु. दे 'कठरा'।

कठपुतली– स्त्री. लकड़ी की गुड़िया जिसमें तार बांधकर नचाते है, दूसरों के कहनेपर चलनेवाला पुरुष । ಸೂತ್ರದ ಗೊಂಬೆ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಗೊಂಬೆ, ಎರಡನೆಯವರು ಕುಣಿಸಿದಂತೆ ಕುಣಿಯುವವ.

कठफोड़वा, कठफोड़ा– पु. दे 'कठकोला'।

कठबाप– पु सौतेला पिता । ಮಲತಂದೆ.

कठमलिया– पु. झूठा संत । ಢೋಂಗಿ ಸಾಧು, ಕಪಟಿ ಸಾಧು

कठमस्त– वि. हट्टाकट्टा, व्यभिचारी। ಸುದೃಢ, 'ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟ, ಲಂಪಟ, ವ್ಯಭಿಚಾರಿ.

कठरा–पु. काठ का बड़ा संदूक, कटघरा। ಮರದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಪಂಜರ, ಕಟಾಂಜನ.

कठला– पु बच्चों के गलेकी माला। ಹುಡುಗರ ಕೊರಳೊಳಗಿನ ಮಾಲೆ, ತಾಯಿತ, ಕಂಠೀಸರ.

कठवत– स्त्री **कठवता**– पु. काठका बड़ा बरतन। ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರೆ, ಟಬ್ಬು.

कठार– पु. दे 'कटार'।

कठारा– पु नदी इत्यादिका किनारा। ನದಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ತೀರ.

कठिन– वि. कड़ा, कठोर, दुष्कर। ಬಿರುಸು, ಕಠೋರ, ಕಠಿಣ.

कठिनाई– स्त्री. कड़ाई, कठोरता, संकट। ಕಠೋರತೆ, ಬಿರುಸುತನ, ಸಂಕಟ, ತೊಂದರೆ.

कठिया– वि कड़े छिल्केका। ಬಿರುಸು ಸಿಪ್ಪೆಯ, ದಪ್ಪ ತೊಗಟೆಯ, ಕಠಿಣವಾದ.

कठियाना– अक्रि. कड़ा होना, सूखना। ಬಿರುಸಾಗು, ಒಣಗು, ಗಟ್ಟಿಯಾಗು.

कठुआना, कठुवाना– अक्रि सूखकर कड़ा होना, सर्दी से हाथ पैर ठिठुरना। ಒಣಗಿ ಬಿರುಸಾಗು, ಚಳಿಯಿಂದ ಕಾಲುಕೈ ಸೆಟೆ, ಬಿರುಸಾಗು, ಗಟ್ಟಿಯಾಗು.

कठेठ, कठेठा– पु कड़ा, पुष्ट। ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ಬಲಿಷ್ಠ, ಪುಷ್ಟವಾದ.

कठोर– वि कठिन, निर्दय। ಕಠಿಣ, ಬಿರುಸು, ಒಣ, ನಿರ್ದಯ, ಕ್ರೂರ.

कठौता– पु. काठ का बड़ा बरतन। ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರೆ.

कठौती– स्त्री छोटा कठौता। ಮರದ ತಟ್ಟೆ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸಣ್ಣ ಪಾತ್ರೆ.

कड़कड़ाना–अक्रि. कड़कड़ शब्द करना। ಕಡಕಡ ಶಬ್ದ ಮಾಡು, ಕಡಕಡ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು, ಮುರಿ. सक्रि. खूब गरम करना। ಬಹಳವಾಗಿ ಕಾಯಿಸು.

कड़कड़ाहट– स्त्री. गर्जन, कठोर शब्द। ಗರ್ಜನೆ, ಕರ್ಕಶ ಧ್ವನಿ, ಕಡಕಡ ಶಬ್ದ.

कड़कना– अक्रि. दे. 'कड़कड़ाना'।

कड़का, कड़खा– पु. वीरो को उत्तेजित करनेवाला गीत। ವೀರ ಗೀತೆ, ರಣ ಗೀತೆ.

कड़खैत– पु. कड़खा गानेवाला। ವೀರ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವವ, ಮಾಗಧಿ, ಚಾರಣ.

कड़बी, कड़वी–स्त्री. मकई और ज्वारके पौधे जो काटकर पशुओको खिलाये जाते हैं। ಜೋಳ ಅಥವಾ ಗೋಂಜೋಳದ ದಂಟು, ಕಣಿಕೆ.

कड़वा– वि. दे. 'कटु'।

कड़ा– वि कठोर, कठिन, उग्र, प्रचंड।

ಕಠೋರ, ಕಠಿಣ, ಬಿರುಸು, ಉಗ್ರ, ಪ್ರಚಂಡ. पु. कुण्डा, कंगन, या चूड़ा। ಚಿಲಕ, ಬಳೆ, ಕಡಗ, ಕೈಯೊಳಗಿನ ಕಡೆ.

कड़ाई– स्त्री. कटोरता। ಕಠೋರತೆ, ಬಿರುಸುತನ.

कड़ाका– पु. टूटनेका शब्द, लंघन। ಮುರಿಯುವ ಸಪ್ಪಳ, ಕಡಕಡ ಶಬ್ದ, ಉಪವಾಸ.

कड़ाकेका–वि. प्रचंड। ಪ್ರಚಂಡವಾದ, ವೇಗದ.

कड़ाह, कड़ाहा– पु. बड़ी कड़ाही। ಕಡಾಯಿ, ಕಾಯಲಿ, ಹುರಿಗಾವಲಿ.

कड़ाही– स्त्री. लोहे आदिका कुंडेदार छोटा गोल पात्र। ಕಡಾಯಿ.

कड़ी– स्त्री. जंजीरका छल्ला। ಕೊಂಡಿ, ಚಿಲಕದ ಬಳೆ, ಕೊಕ್ಕೆ, ಸರಪಣಿಯ ಕೊಂಡಿ.

कड़ीदार– वि. छल्लेदार। ಕೊಂಡಿಗಳುಳ್ಳ, ಗೊಣಸುಗಳುಳ್ಳ.

कड़ुआ– वि. कटु, तीखा, क्रोधी, अप्रिय। ಕಟುವಾದ, ಕಹಿಯಾದ, ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಚುರುಕು, ಒಗರು, ಸಿಟ್ಟಿನ, ಅಪ್ರಿಯ.

—घूँट = कठिन कार्य । ಕಠಿಣವಾದ ಕೆಲಸ.

—कसैले दिन = कष्टके दिन। ಕಷ್ಟಕಾಲ, ಸಂಕಟಸಮಯ, ದುರ್ದಿನ.

कड़ुआना– अक्रि. कड़ुआ लगना। ಕಹಿ ಹತ್ತು, ಅಪ್ರಿಯವಾಗು, ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳು, ಕಂಡರೆ ಆಗದಿರು.

कड़ुआहट– स्त्री. कड़ुआपन। ಕಹಿತನ, ಒಗರು, ಅಪ್ರಿಯತೆ.

कढ़ना– अक्रि. निकलना, उदय होना, खिचना, गाढा होना, अपने यारके साथ स्त्रीका भाग जाना। ಹೊರಡು, ಹುಟ್ಟು, ಏರು, ಹೊರಬೀಳು,ಎಳೆಯಲ್ಪಡು, ಹಿಂಡಲ್ಪಡು, ದಟ್ಟವಾಗು, ಘನೀಭೂತವಾಗು, ಉಪಪತಿಯ ಕೂಡ ಓಡಿಹೋಗು.

कढ़राना, कढ़लाना– सक्रि. घसीटना। ಎಳೆ, ಎಳೆದು ಹೊರಗೆ ಹಾಕು.

कढ़वाना, कढ़ाना– सक्रि निकलवाना। ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿಸು, ಎಳೆಯಿಸು, ಹೊರಗೆಳೆ.

कढ़ाव– पु. बेलबूटेका काम। ಸೂಜಿಶಿಲ್ಪ, ಕಸೂತಿ, ಕುಸುರಿನ ಕೆಲಸ.

कढ़ी– स्त्री. एक प्रकारका सालन। ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಹುಳಿ ಸಾರು, ಪಳದ್ಯ.

कढ़ोरना, कढ़ोलना– सक्रि घसीटना, खींचना। ಎಳೆ, ಜಗ್ಗು, ಹಿಂಡು.

कत, कतक– क्रिवि. क्यों, किसलिये, किसतरह। ಯಾಕೆ, ವ್ಯಾಗೆ, ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ.

कत– पु. कलमका अग्रभाग। ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯ ತುದಿ.

क़तई– अव्य. बिल्कुल, पूरा। ಆಗದೀ, ಹೀರ, ಸುತರಾಂ, ಪೂರಾ.

कतना– अक्रि. काता जाना । ನೂಲಲ್ಪಡು. क्रिवि. दे 'कितना'।

कतरछाँट– स्त्री. काटछाँट । ಕತ್ತರಿಸುವಿಕೆ, ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಮಿತವ್ಯಯ.

कतरन– स्त्री. काटछाँट के बाद बचे हुए कागज या कपड़ेके टुकड़े । ಅರಿವೆ ಅಥವಾ ಕಾಗದು ಕತ್ತರಿಸಿದಮೇಲೆ ಉಳಿದ ಚೂರುಗಳು.

कतरना– सक्रि. कैंचीसे काटना । ಕತ್ತರಿಸು, ಕೆತ್ತು, ಹೆಚ್ಚು, ತುಂಡು ಮಾಡು.

कतरनी– स्त्री कैंची । ಕತ್ತರಿ.

कतरब्यौंत– स्त्री काटछाँट, युक्ति, सोचविचार । ಕತ್ತರಿಸುವಿಕೆ, ಕಡಿತ, ಮಿತವ್ಯಯ, ಯುಕ್ತಿ, ವಿಚಾರ, ಆಲೋಚನೆ.

कतरवाना– सक्रि. दे 'कतराना'।

कतरा– पु टुकडा । ತುಂಡು, ಚೂರು.

क़तरा– पु. बूँद । ಹನಿ.

कतराई–स्त्री कतरनेका काम, कतरनेका पारिश्रमिक । ಕತ್ತರಿಸುವ ಕೆಲಸ, ಕತ್ತರಿಸುವ ಕೂಲಿ.

कतराना– सक्रि कतरवाना, कटवाना। ಕತ್ತರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಮಾಡಿಸು, ಕಡಿಯಿಸು. अक्रि बचकर निकल जाना । ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ ಹೋಗಿ ಬಿಡು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳದಂತೆ ಹೋಗಿ ಬಿಡು, ಜಾರಿಕೊಳ್ಳು, ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳು.

क़तल, क़त्ल– पु हत्या । ವಧೆ, ಹತ್ಯೆ, ಕೊಲ್ಲುವಿಕೆ.

क़तलबाज– पु संहार करनेवाला । ಕೊಲ್ಲುವವ, ಸಂಹರಿಸುವವ.

कतवाना– सक्रि. 'कातना' का प्रे. रूप । ನೂಲಿಸು.

कतवार–पु. कूडा करकट । ಹೊಲಸು, ಕಸ, ನಿರರ್ಥಕ ವಸ್ತು, ಕಸಕಡ್ಡಿ. वि कातनेवाला । ನೂಲುವವ.

—**खान**= पु कूड़ा करकट फेकनेका गड्ढा । ತಿಪ್ಪೆಗುಂಡಿ.

कतहुँ, कतहूँ– क्रिवि. कहीं । ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ, ಯಾವದೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ.

कता– स्त्री आकार, काटछाँट, ढंग, पंक्ति । ಆಕಾರ, ನಿಲುವಿಕೆ, ತುಂಡು, ರೀತಿ, ಸಾಲು, ಶ್ರೇಣಿ.

कताई– स्त्री कातने का काम, कातने की मजदूरी । ನೂಲುವ ಕೆಲಸ, ನೂಲುವ ಕೂಲಿ.

कताना– सक्रि. दूसरेसे कातनेका काम कराना । ನೂಲುವ ಕೆಲಸ ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಮಾಡಿಸು.

क़तार– स्त्री पंक्ति, श्रेणी, समूह । ಸಾಲು, ಶ್ರೇಣಿ, ಕ್ರಮ, ಸಮೂಹ.

कतारा–पु. एक प्रकार की लाल छिलके की मोटी ईख । ಒಂದು ತರದ ಕೆಂಪು ಸಿಪ್ಪೆಯ ಕಬ್ಬು, ಕಾಂತಾರ ಕಬ್ಬು.

कति–वि कितने, कौन, बहुत । ಎಷ್ಟು,

ಯಾರು, ಬಹಳಷ್ಟು, ಅಗಣಿತ.

कतिक– वि. कितना, बहुतसा, अनेक, थोड़ा। ಎಷ್ಟು, ಬಹಳಷ್ಟು, ಅನೇಕ, ಸ್ವಲ್ಪ.

कतिपय– वि. कुछ, थोड़ासा, कई एक। ಕೆಲವು, ಸ್ವಲ್ಪ, ಹಲವು.

कतेक–वि. कितने, थोड़ेसे, कुछ, अनेक। ಎಷ್ಟು, ಸ್ವಲ್ಪ, ಕೆಲವು, ಅನೇಕ.

कतौनी– स्त्री. कताई, प्रतीक्षा। ನೂಲುವ ಕೆಲಸ, ನೂಲುವ ಕೂಲಿ, ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ, ಕಾಲಹರಣ.

कत्ता– पु. बाँस चीरनेका एक अस्त्र, छुरी। ಬಿದಿರು ಕೆತ್ತುವ ಅಥವಾ ಸೀಳುವ ಕತ್ತಿ, ಕಠಾರಿ, ಕಿರುಗತ್ತಿ.

कत्थक– पु. गाने बजाने का काम करनेवाली एक जाति। ಹಾಡುವ ಬಾರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಜಾತಿ.

कत्था– पु. खैर। ಕಾಚು, ಖದಿರ.

क़त्ल– पु. हत्या। ಕೊಲೆ, ಖೂನಿ.

क़त्ले आम– पु. सर्व-संहार। ಸರ್ವ ಸಂಹಾರ.

कथंचित्– क्रिवि शायद। ಒಂದು ವೇಳೆ, ಕದಾಚಿತ್.

कथक–पु. पौराणिक, कथा कहनेवाला। ಪುರಾಣಿಕ, ಕತೆ ಪುರಾಣ ಹೇಳಿ ಜೀವಿಸುವವ.

कथक्कड़– पु बहुत ज़्यादा कथा कहनेवाला। ಬಹಳ ಕತೆ ಹೇಳುವವ, ಸರಟಿ ಮಲ್ಲ.

कथन– पु. कहना, वर्णन, बात। ಹೇಳಿಕೆ, ವರ್ಣನೆ, ಮಾತು, ವಚನ.

कथना– सक्रि कहना। ಹೇಳು.

कथनी–स्त्री. कथन, बातचीत, बकवाद। ಹೇಳಿಕೆ, ಮಾತು, ಸಂಭಾಷಣೆ, ಗೊಡ್ಡು ಹರಟೆ, ಬರೀ ಮಾತು.

कथरी– स्त्री. पुराने कपड़ोंका बना बिछौना। ಹಳೆಯ ಚಿಂದಿಗಳಿಂದ ಹೊಲಿದ ಹಾಸಿಗೆ, ಬೊಂತೆ.

कथा– स्त्री. कहानी, धर्मविषयक व्याख्यान, बात, झगड़ा, हाल। ಕತೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಉಪನ್ಯಾಸ, ಪುರಾಣ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರವಚನ, ಮಾತು, ಸಂಗತಿ, ಜಗಳ, ಸ್ಥಿತಿ.

कथानक– पु गल्प, छोटी कहानी। ಕತೆ, ಸಂಗತಿ, ಸಣ್ಣ ಕತೆ.

कथावस्तु– स्त्री. कथा या कहानी का ढाँचा। ಕಥಾವಸ್ತು, ಪ್ಲಾಟ್. (Plot).

कथिक– पु. दे 'कत्थक'।

कथित– वि कहा हुआ। ಹೇಳಿದ, ತಿಳಿಸಿದ.

कथीर, कथील– पु. राँगा। ತವರ.

कथोपकथन–पु. बातचीत, वादविवाद। ಸಂಭಾಷಣೆ, ಸಂವಾದ, ಚರ್ಚೆ.

कदंब– पु. दे. 'कदम'।

कद– स्त्री द्वेष, बुराई, हठ। ದ್ವೇಷ, ಈರ್ಷೆ, ಕೆಡುಕು, ಹಟ. पु. बादल। ಮೋಡ. अव्य. कब, किस समय। ಯಾವಾಗ, ಯಾವ ವೇಳೆಗೆ.

कद– पु. ऊँचाई, डील। ಎತ್ತರ, ನಿಲುವಿಕೆ, ಮೈಕಟ್ಟು, ಶರೀರ.

कदम– पु. एक पेड, समूह। ಕದಂಬ ವೃಕ್ಷ, ಸಮೂಹ.

क़दम– पु. पाँव, डग। ಪಾದ, ಹೆಜ್ಜೆ, ಪಾದದ ಗುರ್ತು, ನಡಿಗೆ.

क़दमचा– पु पाखाने आदि मे बना हुआ पैर रखने का स्थान। ಪಾಯಖಾನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡಲು ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳ.

कदमबाज़– वि वह घोडा जो कदम चले। 'ಕದಂ' ನಡಿಗೆ ನಡೆಯುವ ಕುದುರೆ.

क़दम-बोसी– स्त्री. पैर चूमना, स्वागत करना। ಬಹಳ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ನಡಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಪಾದಚುಂಬನ, ಸ್ವಾಗತಿಸುವಿಕೆ.

क़दर– स्त्री आदर, मान, प्रतिष्ठा, मात्रा। ಆದರ, ಮಾನ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಪರಿಮಾಣ, ಮಟ್ಟು, ಬೆಲೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ.

कदरई– स्त्री. कायरता। ಹೇಡಿತನ, ಪುಕ್ಕತನ, ಅಂಜುಬುರುಕತನ, ಭಯ.

क़दरदान– वि कदर करनेवाला, गुणग्राहक। ಆದರಿಸುವವ, ಗುಣಜ್ಞ. पु. दाता। ದಾಕ್ಷ್ಯ, ಆಶ್ರಯದಾತ.

कदराई– स्त्री. दे. 'कदरई'।

कदराना– अक्रि. डरना, हिचकना। ಅಂಜು, ಅನುಮಾನಿಸು, ಹಿಂಜರಿ.

कदर्थ– पु कूडा करकट। ಹೊಲಸು, ಕಸಕಡ್ಡಿ, ನಿರುಪಯೋಗಿ ವಸ್ತು, ತುಚ್ಛ ವಸ್ತು.

कदर्थना– स्त्री. दुर्गति, नाश। ದುರ್ಗತಿ, ಕೆಟ್ಟ ಸ್ಥಿತಿ.

कदर्य– वि. कंजूस, लोभी। ಕಂಜೂಸ, ಕೃಪಣ, ಜೀನ, ಲೋಭಿ.

कदा– क्रिवि कब। ಯಾವಾಗ, ಯಾವ ವೇಳೆಗೆ.

कदाच, कदाचि– क्रिवि. कदाचित्, शायद। ಒಂದು ವೇಳೆ, ಬಹುತರವಾಗಿ, ಎಂದಾದರೂ.

कदाचार– पु दुराचार। ದುರಾಚಾರ, ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆ, ಕೆಟ್ಟ ವ್ಯವಹಾರ.

कदाचित– वि. शायद, कभी। ಕದಾಚಿತ್, ಬಹುಶಃ, ಎಂದಾದರೂ, ಯಾವಾಗಲಾದರೂ.

कदापि– अव्य. कभी। ಎಂದಾದರೂ, ಕ್ವಚಿತ್ತಾಗಿ, ಸುತರಾಂ, ಎಂದೆಂದಿಗೂ.

क़दामत– स्त्री. प्राचीनता। ಪ್ರಾಚೀನತೆ, ಪುರಾತನತ್ವ, ಹಳಮೆ.

कदी– क्रिवि. हठ करनेवाला। ಹಟ, ಮಾಡುವವ, ಹಟಮಾರಿ. क्रिवि. कभी। ಎಂದಾದರೂ, ಕ್ವಚಿತ್ತಾಗಿ.

क़दीम, क़दीमी– वि. पुराना। ಹಳೆಯ, ಪ್ರಾಚೀನ, ಪುರಾತನ.

क़दूरत– स्त्री. गंदगी, मनमुटाव। ಹೊಲಸು, ಮಾಲಿನ್ಯ, ಕೊಳೆ, ದ್ವೇಷ, ವೈಮನಸ್ಯ.

कढ़े– क्रिवि. कभी । ಎಂದಾದರೂ, ಎಂದೂ, ಸುತರಾಂ.

क़दे आदम– पु आदमी । ಮನುಷ್ಯ, ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣ.

कद्दावर– वि बड़े डीलडौलका । ಎತ್ತರವಾದ, ಎತ್ತರ ಆಕಾರದ, ಭವ್ಯ.

कद्दू– पु. लौकी । ಸೋರೆಕಾಯಿ, ಕುಂಬಳಕಾಯಿ.

कद्दूकश– पु. लौकी रगड़नेवाली लोहे या पीतलकी छिद्रदार चौकी । ಹೆರೆ ಮಣೆ, ಕೊಬ್ಬರಿ ಮಣೆ

कद्र– स्त्री. दे 'कदर'।

कधी– क्रिवि. दे. 'कभी'।

कनउड– वि काना, अपंग, निंदित, लज्जित, उपकृत । ಒಕ್ಕಣ್ಣಿನ, ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯ, ಅವಯವಹೀನ, ನಿಂದಿತ, ತಿರಸ್ಕೃತ, ಲಜ್ಜಿತ, ಉಪಕೃತ, ಉಪಕಾರ ಹೊಂದಿದ.

कनक– पु सोना, धतूरा । ಬಂಗಾರ, ಚಿನ್ನ, ಧತ್ತೂರಿ. स्त्री. आटा । ಹಿಟ್ಟು.

कनकटा– वि जिसका कान कटा हो, कान काटनेवाला । ಕಿವಿ ಹರಕ, ಕಿವಿಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವವ.

कनकना– वि. भंगुर, तनिकसे टूटनेवाला, चिड़चिड़ा । ಬೇಗನೆ ನಾಶವಾಗುವ, ಬೇಗನೆ ಹರಿಯುವ, ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳುವ, ಶೀಘ್ರಕೋಪಿ.

कनकनाना– अक्रि चुनचुनाना, चकित होना, चौकन्ना होना । ಚುನುಚುನು ಎನ್ನು, ಕಿರಿಕಿರಿಯಾಗು, ಗಂಟಲು ಕೆರೆ, ಅರುಚಿಕರವಾಗು, ಚಕಿತನಾಗು, ಎಚ್ಚರವಾಗು.

कनकी–स्त्री. चावलके छोटे छोटे टुकड़े । ಅಕ್ಕಿಯ ನುಚ್ಚು.

कनकूत– पु. कृषिफल के दानों का अंदाज । ಬೆಳೆಯ ಕಾಳಿನ ಅಂದಾಜು, ಪೈರಿನ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟುವಿಕೆ.

कनकैया– स्त्री कनकौआ– पु. पतंग । ಗಾಳಿಪಟ.

कनखजूरा– पु. कानसलाई कीड़ा । ಶತಪದಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಚೇಳು, ಜರಿ, ಜರಳೆ.

कनखना–अक्रि अप्रसन्न होना । ಅಪ್ರಸನ್ನವಾಗು.

कनखियाना– सक्रि तिरछी नजर से देखना । ಓರೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡು, ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡು, ಕಣ್ಣು ಸನ್ನೆ ಮಾಡು.

कनखी, कनखिया– स्त्री. कटाक्ष, तिरछी नजर, संकेत । ಕಟಾಕ್ಷ, ಓರೆಗಣ್ಣಿನ ನೋಟ, ಸಂಕೇತ, ಸನ್ನೆ.

कनखैया– स्त्री. दे 'कनखी'। वि कटाक्ष करनेवाला । ಓರೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುವವ.

कनगुरिया– स्त्री सबसे छोटी उँगली । ಸಣ್ಣಬೆರಳು, ಕಿರಿಬೆರಳು.

कनछेदन– पु. कर्णवेध संस्कार । ಕಿವಿ ಚುಚ್ಚುವ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಕರ್ಣವೇಧ.

कनटोप– पु. कानोंको भी ढकनेवाली

टोपी । ಕಿವಿಟೊಪ್ಪಿಗೆ, ಕುಲಾಯಿ.

कनपटि–स्त्री कान और आँखके बीचका स्थान । ಕಿವಿ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣುಗಳ ನಡುವಿನ ಸ್ಥಳ, ಮೆಲಕು, ಗಂಡ ಸ್ಥಳ.

कनपेडा– पु कानका एक रोग । ಕಿವಿಯ ಒಂದು ರೋಗ, ಕಿವಿಯ ಮಗ್ಗಲಲ್ಲಿ ಗಂಟಾಗುವ ರೋಗ.

कनफुकवा, कनफुँका– वि. मंत्रोपदेश करनेवाला, कान फूँकनेवाला गुरु । ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ ಮಾಡುವವ, ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರ ಹೇಳುವ ಗುರು.

कनफुसका– पु धीरे धीरे बोलनेवाला, चुगली खानेवाला । ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವವ, ಚಾಡಿ ಹೇಳುವವ.

कनफुसकी– स्त्री. कान में धीरे धीरे बोलना, चुगली । ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವಿಕೆ, ಚಾಡಿ, ನಿಂದೆ.

कनफूल– पु. कानका एक गहना । ಒಂದು ಆಭರಣ, ಕಿವಿಯ ಹೂವು.

कनबतियाँ– स्त्री. कान में कही गयी बात । ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತು.

कनमनाना– अक्रि. सोये हुए आदमीका धीरे धीरे सचेत होना या हिलना डुलना । ಮಲಗಿದ ಮನುಷ್ಯನು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಜಾಗೃತನಾಗಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೊರಳು, ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳು.

कनमैलिया– पु कानकी मैल निकालनेवाला । ಕಿವಿಯಲ್ಲಿಯ ಹೊಲಸು ತೆಗೆಯುವವ.

कनरसिया–पु संगीत प्रेमी । ಸಂಗೀತ ಪ್ರೇಮಿ, ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿಯುಳ್ಳವ.

कनसार– पु. ताम्रपत्र पर खोदकर लेख बनानेवाला । ತಾಮ್ರ ಪತ್ರದ ಮೇಲೆ ಲೇಖ ಬರೆಯುವವ.

कनसुई– स्त्री. चुपचाप कान लगाकर सुनना, टोह । ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಕಿವಿಗೊಡುವದು, ಗುಪ್ತ ಶೋಧ. –लेना= आहट लेना, भेद लेना । ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳು, ಗುಪ್ತ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಕೊಳ್ಳು.

कनस्तर– पु. टीनका पीपा । ಡಬ್ಬಿ, ತಗಡಿನ ಡಬ್ಬಿ.

कनहा– पु अन्नकी उपजका अनुमान करनेवाला । ಬೆಳೆಯ ಅಂದಾಜು ಕಟ್ಟುವವ, ಬೆಳೆಯ ಕಂದಾಯದ ಅಧಿಕಾರಿ.

कनहार– पु मल्लाह, कर्णधार । ಅಂಬಿಗ, ನಾವಾಡಿಗ, ಚುಕ್ಕಾಣಿ.

कनाअत– स्त्री संतोष, सब्र । ಸಂತೋಷ, ಸಮಾಧಾನ, ಸಹನಶೀಲತೆ.

कनाउडा– वि. दे 'कनौडा'।

कनात– स्त्री मोटे कपडेका परदा जो तम्बू इत्यादिके चारों तरफ लगाया जाता है । ಡೇರೆಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ದಪ್ಪವಾದ ಅರಿವೆಯ ಪರದೆ.

कनावडा– पु. दे. 'कनौड़ा'।

कनिआरि– स्त्री. कनकचंपा। ಬೆಟ್ಟದಾವರೆ.

कनिका– स्त्री. कणिका। ಕಣ, ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಸ್ತು.

कनिगर– पु अपनी प्रतिष्टा स्थाई रखनेवाला। ಅಭಿಮಾನಿ, ಮರ್ಯಾದೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವವ.

कनियाँ– स्त्री गोद। ತೊಡೆ,ಮಡಿಲು, ಉಡಿ.

कनियार– पु दे. 'कनिआरि'।

कनिहार– पु. मल्लाह। ಅಂಬಿಗ.

कनी–स्त्री. छोटा कन, चावल आदिका छोटा टुकडा, बूंद। ಕಣ, ಕಾಳಿನ ಸಣ್ಣ ಚೂರು, ಹನಿ.

कनीज– स्त्री दासी। ದಾಸಿ, ಸೇವಕಿ, ತೊತ್ತು.

कनीनिका– स्त्री. आँखकी पुतली, छोटी उंगली, कन्या। ಕಣ್ಣುಗೊಂಬೆ, ಕನೀನಿಕೆ, ಸಣ್ಣ ಬೆರಳು, ಕನ್ಯೆ, ವಧು.

कने–क्रिवि निकट, समीप। ಸಮೀಪ, ಹತ್ತರ, ನೆರೆಯಲ್ಲಿ, ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ.

कनेखी– स्त्री. दे. 'कनखी'।

कनेठा–वि. काना,घूमी हुई आंखवाला, एक आँखसे अंधा। ಮೆಳ್ಳಗಣ್ಣಿನವ, ಒಕ್ಕಣ್ಣಿನವ, ಒಂದೇ ಕಣ್ಣುಳ್ಳವ.

कनेठी– स्त्री. कान ऐंठना। ಕಿವಿ ಹಿಂಡುವಿಕೆ.

कनेर, कनेल– पु. एक फूलका पेड। ಕಣಗಿಲೆ, ಕರವೀರ.

कनौडा– वि. काना, अपंग, बदनाम, तिरस्कृत। ಮೆಳ್ಳಗಣ್ಣಿನ, ಅಂಗಹೀನ, ಕುಪ್ರಸಿದ್ಧ, ತಿರಸ್ಕೃತ, ಲಜ್ಜಿತ.

कनौती– स्त्री. पशुओं के कानकी नोंक, कान खडा करनेका ढंग, बाली। ಪಶುಗಳ ಕಿವಿಯ ತುದಿ, ಕಿವಿ ನಿಗಿರಿಸುವಿಕೆ, ಕಿವಿಮುರು.

कन्ना– पु. किनारा, चावलकी एक कनी, पतंग बाधनेका डोरा, पेड-पौधोंका एक रोग। ತುದಿ, ಸೀಮೆ, ದಂಡೆ, ಮೇರೆ, ಅಂಚು, ಅಕ್ಕಿಯ ಕಣ, ಗಾಳೀ ಪಟದ ಸೂತ್ರ, ಗಿಡ-ಬಳ್ಳಿಗಳ ಒಂದು ರೋಗ.

कन्नी– स्त्री. किनारा, गुड्डी में बांधी जानेवाली धज्जी। ಅಂಚು, ಸೀಮೆ, ದಂಡೆ, ಬಾಲಾಗಸಿ. पु कोपल, 'करनी' नामक औज़ार। ಚಿಗುರು, ಉಪ್ಪಾರರ ತೇಪೆ.

कन्हाई, कन्हैया– पु श्रीकृष्ण, प्रिय व्यक्ति, सुंदर बालक। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಪ್ರಿಯವ್ಯಕ್ತಿ, ಸುಂದರ ಬಾಲಕ.

कपट– पु. छल। ಮೋಸ, ಕಪಟ.

कपटना– सक्रि. काटना। ಹರಿ, ಕಡಿ, ಸೀಳು, ಬೇರ್ಪಡಿಸು.

कपटी–वि छलिया, धोखेबाज़। ಮೋಸಗಾರ, ಧೂರ್ತ.

कपडछन, कपड़छान– पु. चुर्णको कपडे में छाननेका काम। ಬಟ್ಟೆ, ಅಥವಾ

ಚೂರ್ಣವನ್ನು ಅರಿವೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಃ-ಸುವಿಕೆ. वि. कपडे में छाना हुआ। ಅರಿವೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಃಸಿದ.

कपडधूल, कपड़धूलि– स्त्री एक प्रकारका महीन रेशमी वस्त्र। ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ತೆಳುವಾದ ರೇಶ್ಮೆವಸ್ತ್ರ, ದುಕೂಲ.

कपडा, कपरा– पु वस्त्र। ಅರಿವೆ, ವಸ್ತ್ರ, ಬಟ್ಟೆ, ಉಡಿಗೆ.

कपर्दिका– स्त्री. कौडी। ಕವಡಿ.

कपाट– पु. किवाड, द्वार, परदा। ಕದ, ಬಾಗಿಲು, ಪರದೆ, ತಟ್ಟೆ.

कपार,कपाल–पु. सिर, माथा, खोपडी, भिक्षापात्र, अदृष्ट, मिट्टीका पात्र, समूह। ತಲೆ, ಹಣೆ, ತಲೆಬುರುಡೆ, ಬಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆ, ಅದೃಷ್ಟ. ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ, ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು, ರಾಶಿ.

कपालीय– वि भाग्यवान्। ಭಾಗ್ಯವಂತ

कपास– पु. रुईका पौधा। ಹತ್ತಿಯ ಗಿಡ, ಹತ್ತಿ.

कपासी– वि हलके पीले रंगका। ತಿಳಿ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ. पु हलका पीला रंग। ತಿಳಿ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣ.

कपिल– पु. एक मुनि, अग्नि, चूहा। ಒಬ್ಬ ಮುನಿ, ಅಗ್ನಿ, ಬೆಂಕಿ,ಇಲಿ. वि. भुरा या लालसा रंग। ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂದೀ ಬಣ್ಣದ, ಕಾವಿ ಬಣ್ಣದ.

कपिला– वि स्त्री. सफेद या भूरे रंगकी। ಬಿಳಿಯ ಅಥವಾ ಕಂದೀ ಬಣ್ಣದ. स्त्री. सफेद रंगवाली या भोली गाय। ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ಅಥವಾ ಸಾಧುವಾದ ಆಕಳು.

कपिश, कपिस– वि. मटमैला, भूरे रंगका। ಮಣ್ಣುಗೂಡಿದ, ಮಣ್ಣು ಬಣ್ಣದ, ಕಂದು ಬಣ್ಣದ.

कपिस– पु रेशमी वस्त्र। ರೇಶ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ.

कपूत– पु. कुपुत्र। ಕುಪುತ್ರ, ದುಷ್ಟ ಪುತ್ರ.

कपूर– पु. एक सफेद रंगका सुगंधित द्रव्य। ಕರ್ಪೂರ.

कपोत– पु. कबूतर। ಪಾರಿವಾಳ.

कपोती– स्त्री कबूतरी। ಹೆಣ್ಣು ಪಾರಿವಾಳ. वि कबूतरके समान भूरे रंगका। ಪಾರಿವಾಳದಂಥ ಕಂದೀ ಬಣ್ಣದ.

कपोल– पु गाल। ಕೆನ್ನೆ, ಗಲ್ಲ, ಕಪಾಳ, ಕದಪು.

कपोलकल्पना–स्त्री मनगढंत। ಕಪೋಃಲ ಕಲ್ಪನೆ, ಸುಳ್ಳು ಮಾತು, ಬುರುಡೆ.

कपोलकल्पित– वि असत्य, बनावटी। ಅಸತ್ಯ, ಸುಳ್ಳು, ಕೃತ್ರಿಮ.

कप्पर– पु कपडा। ಅರಿವೆ, ವಸ್ತ್ರ.

कफ़– पु. बलगम, श्लेष्मा, आस्तीनका अगला हिस्सा, फेन। ಕಫ, ಅಂಗಿಯ ಕಪ್ಪು, ತೋಃಳು, ನೊರೆ, ಬುರುಗು.

कफ़चा– पु सर्पका फन। ಹಾವಿನ

ಹೆಡೆ.

कफन– मुर्दा लपेटनेका वस्त्र । ಪ್ರೇತ ವಸ್ತ್ರ, ಹೆಣದ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವ ಬಟ್ಟೆ.

कफनखसोट– वि कृपण, कंजूस, शव-पर डाले हुअे वस्त्रमें से टुकड़ा फाड लेनेवाला । ಕೃಪಣ, ಜೀನ, ಜಿಪುಣ, ಹೆಣದ ಮೇಲಿನ ಅರಿವೆಯ ತು-ಣುಕು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವ.

कफ़नखसोटी– स्त्री कफन फाड़कर लिया जानेवाला डोमों का कर, कंजूसी, अयोग्य रीतिसे धन कमाना। ಸ್ಮಶಾನ ಕಾಯುವವನು ಪ್ರೇತ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹರಿದುಕೊಂಡು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಕರ, ಜಿಪುಣತನ, ಅ-ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ಹಣ ಗಳಿಸು ವಿಕೆ.

कफनाना– सक्रि. शवको कफनमें लपे-टना । ಶವದಮೇಲೆ ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕು, ಹೆಣವನ್ನು ಅರಿವೆಯಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚು. अक्रि. कफन के नीचे ढँक जाना । ಪ್ರೇತ ವಸ್ತ್ರದ ಕೆಳಗೆ ಮುಚ್ಚು.

कफनी– स्त्री मुर्दे या साधुओंके गलेमे डाला जानेवाला वस्त्र । ಹೆಣದ ಅಥವಾ ಸಾಧುಗಳ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ವಸ್ತ್ರ.

कफस– पु. पिंजरा । ಪಂಜರ, ಗೂಡು, ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಸ್ಥಳ, ಸೆರೆಮನೆ.

कफील– पु. जामिन । ಜಾಮೀನು.

कफारा, कफ्फारा– पु पापोंका प्राय-श्चित्त । ಪಾಪದ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ.

कफ़श– स्त्री जूता । ಜೋಡು, ಕಾಲ್ಮ-ರಿ, ಪಾದರಕ್ಷೆ, ಚಪ್ಪಲಿ.

कबंध– पु. मुण्डहीन धड़, केतु, पेट, मेघ, एक राक्षस । ತಲೆಯಿಲ್ಲದ ಧಡ, ಕೇತು, ಹೊಟ್ಟೆ, ಮೋಡ, ಒಬ್ಬ ರಾಕ್ಷಸ.

कब– क्रिवि. किस समय । ಯಾವಾಗ, ಎಂದು.

कबड्डी– स्त्री. एक खेल । ಹುಡುತೂತು ಆಟ.

कबर– स्त्री. दे. ‘ कब्र ’ ।

कबरस्तान, कबरिस्तान– पु दे ‘ कब्रि-स्तान ’ ।

कबरा– वि. सफेदपर काले, लाल या अन्य रंगके धब्बेवाला । ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ಮೇಲೆ ಕರಿಯ ಕೆಂಪು ಅ-ಥವಾ ಬೇರೆ ಬಣ್ಣದ ಕಲೆಗಳುಳ್ಳ.

कबरी– स्त्री चोटी, वेणी । ಜಡೆ, ಹೆ-ಳಲು.

क़बल– वि. पहलेका, पूर्वका । ಮೊದ-ಲಿನ, ಪೂರ್ವದ. क्रिवि पहले । ಮೊದಲು, ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ಮುಂಚೆ.

क़बा– पु. एक लंबा ढीला ढाला पह-नावा । ಒಂದು ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಸಡಿಲಾದ ಉಡಿಗೆ, ನಿಲುವಂಗಿ.

कबाड– पु. निरर्थक पदार्थ, तुच्छ व्यव-साय । ನಿರರ್ಥಕ ಪದಾರ್ಥ, ಕಸ-ಮುಸುರೆ, ತುಚ್ಛವಾದ ಕೆಲಸ, ನಿರರ್ಥಕವಾದ ಕೆಲಸ.

कबाडा–बखेडा, व्यर्थका काम । ಗೊಂದಲ, ಜಗಳ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಕೆಲಸ.

कबाडिया, कबाडी–पु. टूटी फूटी वस्तु बेचनेवाला, झगडालू मनुष्य, तुच्छ काम करनेवाला । ಹಳೆಯ ಅಥವಾ ಹರಕು ಮುರುಕು ವಸ್ತುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಜಗಳಗಂಟ, ತುಚ್ಛ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ.

कबाब– पु. लोहे इत्यादि की छडमें गोदकर भूना हुआ मास । ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಲಾಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸುಟ್ಟ ಮಾಂಸ.

कबाबचीनी–स्त्री. मिर्ची के समान छोटा फल । ಗಂಧ ಮೆಣಸು, ಬಾಲ ಮೆಣಸು.

कबाबी– वि कबाव बेचनेवाला ।ಸುಟ್ಟ ಮಾಂಸ ಮಾರುವವ.

कबार– पु व्यापार, लेनदेन । ವ್ಯವಹಾರ, ಕೊಡಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ दे 'कबाड'।

कबाला–पु. वह दस्तावेज जिसके द्वारा कोई जायदाद दूसरेके अधिकारमें चली जाय। ವಿಕ್ರೀಪತ್ರ, ಕ್ರಯ ಪತ್ರ, ದಸ್ತಾವೇಜು

कबाहट,कबाहत– स्त्री झंझट कठिनता अडचन, बुराई । ತೊಡಕು, ಸಂಕಟ, ಅಡಚಣೆ, ದೋಷ,ಕುಂದು, ಅಮಂಗಲ.

कबीर–वि वडा, श्रेष्ठ। ದೊಡ್ಡ,ಶ್ರೇಷ್ಠ. पु. एक प्रसिद्ध भक्त, अश्लील गीत जो होली के अवसर पर गायी जाती है। ಸಂತ ಕಬೀರ, ಕಾಮನ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಅಶ್ಲೀಲ ಗೀತೆಗಳು.

कबीरा– पु. वहुत वडा पाप । ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪಾಪ.

कबील– पु जाति, वंश। ಜಾತಿ,ವಂಶ, ಕುಲ

कबीला– स्त्री पत्नि, परिवार । ಹೆಂಡತಿ, ಸ್ತ್ರೀ, ಪರಿವಾರ, ಕುಟುಂಬ.

कबुलवाना, कबुलाना– सक्रि. कबूल कराना। ಒಪ್ಪಿಸು, ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಿಸು, ಕಬೂಲು ಮಾಡಿಸು, ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಿಸು,ಒಡಂಬಡಿಸು.

कबूतर– पु कपोत। ಪಾರಿವಾಳ, ಕಪೋತ.

कबूल– पु. स्वीकार । ಸ್ವೀಕಾರ,ಒಪ್ಪಿಗೆ, ಕಬೂಲಿ, ಅಂಗೀಕಾರ.

कबूलना– सक्रि स्वीकार करना । ಒಪ್ಪು, ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡು, ಅಂಗೀಕರಿಸು.

कबूलियत– स्त्री स्वीकार पत्र। ಸ್ವೀಕಾರ ಪತ್ರ, ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪತ್ರ, ಕರಾರು ಪತ್ರ.

कबूली– स्त्री स्वीकृति, चनेकी दाल या चावलकी एक प्रकार की खिचडी। ಸ್ವೀಕೃತಿ, ಸಮ್ಮತಿ, ಕಡಲೆ ಬೇಳೆ ಅಕ್ಕಿ ಕೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಹುಗ್ಗಿ.

कब्ज़– पु. साफ दस्त न होना, अधिकार। ಮಲಬದ್ಧತೆ, ಅಧಿಕಾರ, ಸ್ವೈವಶ

कब्ज़ा– पु. अधिकार, वश, मूठ, लोहे, या पीतलके टुकडे जो किवाड को थामे रहते हैं। ಅಧಿಕಾರ, ವಶ, ಹಿಡಿಕೆ, ತಿರುಗಣಿ ಮೊಳೆ, ಬಾಗಿಲಿನ ಕಬ್ಬಿಣದ ಪಟ್ಟಿ, ಕೀಲು.

कब्जियत– स्त्री मलबद्धता। ಮಲಬದ್ಧತೆ.

कब्र–स्त्री. मुर्दा गाड़नेका गड्ढा,समाधि। ಗೋರಿ, ಸಮಾಧಿ, ಹೆಣವನ್ನು ಹೂಳಿಡುವ ಸ್ಥಳ.

—के मुरदे उखाडना=पुराने झगड़े फिर उखाडना। ಹಿಂದಿನ ಜಗಳ ಕೆದರು, ಮರೆತು ಹೋದ ಜಗಳವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಹೂಡು.

—में पैर लटकाना या डालना=मरनेके करीब होना। ಮರಣಾಸನ್ನನಾಗು, ಸಾವು ಸಮೀಪಿಸು.

कब्रगाह, कब्रिस्तान– पु वह स्थान जहाँ मुरदे गाडे जाते हैं। ಸ್ಮಶಾನ, ಶವ ಹುಗಿಯುವ ಸ್ಥಳ, ಸಮಾಧಿ ಭೂಮಿ.

कभी,कभू– क्रिवि. किसी समय। ಎಂದಾದರೊಮ್ಮೆ, ಎಂದೋ ಒಮ್ಮೆ, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ.

—कभी = वारवार। ಆಗಾಗ್ಗೆ.

—न कभी = किसी न किसी अवसर। ಎಂದಾದರೊಮ್ಮೆ, ಯಾವಾಗಾದರೊಮ್ಮೆ.

—नहीं = सर्वदा नहीं। ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ.

कमंगर– पु कमान बनानेवाला, हड्डी बैठानेवाला, चितेरा। ಬಿಲ್ಲು ಮಾಡುವವ, ಎಲುವು ಕೂಡ್ರಿಸುವವ, ಚಿತ್ರಕಾರ. वि. निपुण, चितेरा। ನಿಪುಣ, ಚತುರ, ಚಿತ್ರಕಾರ.

कमंडली– वि. कमंडल रखनेवाला, पाखंडी। ಕಮಂಡಲು ಇಡುವವ, ಢೋಂಗಿ ಸಾಧು, ಕಪಟಿ ಸಾಧು. पु साधू, ब्रह्मा। ಸಾಧು, ಬ್ರಹ್ಮ.

कमंडलु– पु. सन्यासियोका जलपात्र। ಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ಜಲಪಾತ್ರೆ, ಕಮಂಡಲು.

कमद– पु दे. 'कवंध'। रस्सीका फंदा। ಹಗ್ಗದ ಜಾಳಿಗೆ, ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಏರಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಹಗ್ಗದ ಜಾಳಿಗೆ, ನೂಲೇಣಿ.

कमंध– पु. दे. 'कवंध'।

कम– वि. थोड़ा, न्यून, बुरा। ಸ್ವಲ್ಪ, ಕಡಿಮೆ, ನ್ಯೂನ, ಹೀನ. क्रिवि. बहुत थोडा। ಬಹಳ, ಸ್ವಲ್ಪ. कमसे कम = बहुत नही तो इतना अवश्य। ಕಡಿಮೆ ಕಡಿಮೆಯೆಂದರೆ.

कम अक़्ल– वि. अल्प बुद्धिवाला,मूर्ख। ಬುದ್ಧಿಹೀನ, ಮೂರ್ಖ.

कम असल– वि कमजात। ಅಕುಲೀನ, ಹೀನ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವ, ವರ್ಣಸಂಕರ.

कम कीमत– वि. सस्ता। ಅಗ್ಗ, ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ.

कम ख़र्च– वि॰ मितव्ययी। ಮಿತವ್ಯ-

ಯದಿಂದಿರುವವ, ಜಿಪುಣ.

कम खर्ची– स्त्री. मितव्यय, लोभ। ಮಿತವ್ಯಯ, ಲೋಭ, ಜಿಪುಣತೆ, ಕೈ-ಹಿಡಿತ.

कमख़ाब, कमख़्वाब– पु एक मोटा रेशमी कपड़ा जिसपर कलाबत्तूका काम होता है। ಕಿನಕಾಬಿನ ಬಟ್ಟೆ, ಜರತಾರಿ, ಕಸೂತಿಯುಳ್ಳ ರೇಶ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ.

क़मची– स्त्री. टहनी, छडी, तीली। ಗಿಡಗಳ ತೆಳುವಾದ ಉದ್ದ ಟೊಂಗೆ, ಬಡಿಗೆ, ಬೆತ್ತ, ಬುಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸೀಳಿದ ಬಿದುರಿನ ಪಟ್ಟಿಗಳು, ಸೆಳೆ.

कमज़र्फ़– वि ओछा, कमीना। ನೀಚ, ಹೀನ, ತುಚ್ಛ.

कमज़ात– वि. नीच, कमीना। ನೀಚ, ಕುಲಹೀನ, ತುಚ್ಛ.

कमज़ोर– वि. दुर्बल। ಅಶಕ್ತ, ದುರ್ಬಲ, ಬಲಹೀನ.

कमज़ोरी– स्त्री निर्बलता, दुर्बलता। ಅಶಕ್ತತೆ, ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಬಲಹೀನತೆ.

कमटी– स्त्री. दे. 'कमची'।

कमठ– पु. कछुआ, कमण्डल। ಆಮೆ, ಕಮಂಡಲು

कमठा– पु. कमान धनुष। ಬಿಲ್ಲು, ಧನುಷ್ಯ.

कमठी– स्त्री. कछुई। ಹೆಣ್ಣು ಆಮೆ. दे. 'कमची'।

कमतर– वि. बहुत कम। ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ, ಕೀಳುತರ.

कमती– वि. कम। ಕಡಿಮೆ, ಕೊರತೆಯಾದ. स्त्री. कमी। ಕಡಿಮೆ, ಕೊರತೆ, ಕುಂದು.

कमनसीब–वि अभागा। ಭಾಗ್ಯಹೀನ, ದೈವಗೇಡಿ.

कमना– अक्रि. घटना. कम होना। ಕಡಿಮೆಯಾಗು.

कमनी, कमनीय– वि सुंदर। ಸುಂದರ

क़मनैत– पु तीरंदाज। ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆ ಬಲ್ಲವ.

कमनैती– स्त्री. तीरंदाजी। ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆ, ಬಿಲ್ಲಾಳುತನ.

कमफ़हम– वि. दे 'कम अक्ल'।

कमबख़्त– वि. भाग्यहीन। ಭಾಗ್ಯಹೀನ, ದುರ್ದೈವಿ, ಅದೃಷ್ಟ ಹೀನ.

कमबख़्ती– स्त्री दुर्भाग्य। ದುರ್ಭಾಗ್ಯ, ದುರ್ದೈವ.

कमयाब– वि दुष्प्राप्य। ದುಷ್ಪ್ರಾಪ್ಯ, ಅಪರೂಪ.

कमर– पु कटि। ನಡ, ಸೊಂಟ, ಕಟಿ

—**कसना** = आमादा होना। ತತ್ಪರನಾಗು, ಸಿದ್ಧನಾಗು, ದೃಢಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡು.

—**टूटना** = निराश होना। ನಿರಾಶನಾಗು, ನಿರುತ್ಸಾಹಿತನಾಗು.

क़मर– पु. चाँद, चंद्रमा। ಚಂದ್ರ.

कमरबंद– पु. इजार बंध, लंबा कपड़ा, जिससे कमर बांधते है। ಲಾಡಿ, ನಡೆಕಟ್ಟು. वि कटिबद्ध। ಕಟಿಬದ್ಧ,

ಸಿದ್ಧನಾದ.

कमरवस्ता–वि. तैयार । ಸಿದ್ಧ, ತತ್ಪರ, ತೈಯಾರ.

कमरा– पु कोटरी, कम्बल । ಕೋಣೆ, ಖೋಲಿ, ಕಂಬಳಿ, ಬ್ಲಾಂಕೆಟ್ಟು.

कमरिया– स्त्री. कमर, छोटा कंबल, बौना हाथी । ನಡ, ಸೊಂಟ, ಸಣ್ಣ ಕಂಬಳಿ, ಗಿಡ್ಡ ಆನೆ.

कमरी– स्त्री छोटा कम्बल । ಸಣ್ಣ ಕಂಬಳಿ. ದೆ 'कमली ।

कमल–पु पंकज, जल, ताँबा, आकाश, मूत्राशय, एक तरहका हिरन । ಕಮಲ, ನೀರು, ತಾಮ್ರ, ಮೂತ್ರಾಶಯ, ಒಂದು ತರದ ಜಿಂಕೆ.

कमलगट्टा– पु पद्मबीज । ಕಮಲ ಬೀಜ.

कमलबाई–स्त्री एक रोग जिसमे शरीर पीला पड़ जाना है । ಕಾಮಣಿ, ಕಾಮಾಲೆ ರೋಗ,

कमला– स्त्री लक्ष्मी, नारंगी। ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಕಿತ್ತಳೆಹಣ್ಣು, ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀ, ಕುಣಿಯುವ ಸ್ತ್ರೀ.

कमली– स्त्री छोटा कंवल, ब्रह्मा, छोटा कमल । ಸಣ್ಣ ಕಂಬಳಿ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಸಣ್ಣ ಕಮಲ.

कमवाना– सक्रि नीचवृत्ति द्वारा, पैसा पैदा कराना, परिश्रम कराना, घटवाना । ನೀಚವೃತ್ತಿಯಿಂದ ದುಡ್ಡು ಗಳಿಸುವಂತೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿಸು, ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡಿಸು, ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಸು.

कमसखुन– वि. अल्पभाषी । ಕಡಿಮೆ ಮಾತಾಡುವವ, ಅಲ್ಪಭಾಷಿ.

कमसमझ– वि. मूर्ख । ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವ, ಮೂರ್ಖ.

कमसिन–वि. छोटी अवस्थावाली। ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ, ಅಲ್ಪ ವಯಸ್ಕ.

कमाई– स्त्री. कामधंधा, कमाया हुआ धन । ಕೆಲಸ, ಉದ್ಯೋಗ, ಗಳಿಕೆ, ಗಳಿಸಿದ ಹಣ, ದುಡಿಮೆ, ಸಂಪಾದನೆ.

कमाऊ–वि कमानेवाला । ಗಳಿಸುವವ, ಉದ್ಯೋಗಿ. पु. मजदूर । ಕೂಲಿಕಾರ.

कमाच– पु. एक प्रकारका रेशमी वस्त्र। ಒಂದು ತರದ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ.

कमान– पु. धनुष, इंद्रधनुष, आज्ञा, तोप या वंदूक । ಧನುಷ್ಯ, ಬಿಲ್ಲು. ಕಾಮನ ಬಿಲ್ಲು, ಆಜ್ಞೆ, ಅಪ್ಪಣೆ, ತೋಪು ಅಥವಾ ಬಂದೂಕು.

कमानचा– पु छोटा धनुष, छोटा महराव । ಸಣ್ಣ ಧನುಷ್ಯ, ಸಣ್ಣ ಕಮಾನು.

कमाना–अक्रि. धन प्राप्त करना, उपार्जन करना, परिश्रम करना, सुधारना, कम करना । ಸಂಪಾದಿಸು, ಗಳಿಸು, ಹುಟ್ಟಿಸು, ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡು, ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡು, ಸುಧಾರಿಸು. ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡು, ಕಡಿಮೆ ಮಾಡು, ಸಾಧಿಸು.

कमानियाँ– पु. तीरंदाज । ಧನುರ್ಧಾರಿ,

ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆ ಬಲ್ಲವ, ಬಿಲ್ಲುಗಾರ.

कमानिया– वि. मेहराबदार। ಕಮಾನಿನ ಆಕಾರದ, ಕಮಾನುಗಳುಳ್ಳ

कमानी– स्त्री. कमान के ढगकी तीली या लकडी, लोहे इत्यादिकी लचीली तीली। ಧನುಷ್ಯಾಕಾರದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ತೆಳುವಾದ ಉದ್ದ ಪಟ್ಟಿ, ಕಬ್ಬಿಣ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕ ಪಟ್ಟಿ.

कमाल– वि चातुर्य, परिपूर्ण, । ಚಾತುರ್ಯದ, ಪರಿಪೂರ್ಣ. पु निपुणता, कौशल, अद्भुत कार्य। ನಿಪುಣತೆ, ಕೌಶಲ್ಯ, ಮೇಲ್ಮೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಮಹಿಮೆ, ಅದ್ಭುತ ಕಾರ್ಯ.

कमालियत– स्त्री पूर्णता, दक्षता, चतुरता। ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ, ದಕ್ಷತೆ, ಚಾತುರ್ಯ.

कमासुत– वि. कमाऊ। ಗಳಿಸುವವ, ಶ್ರಮಜೀವಿ, ಸಂಪಾದಿಸುವವ, ಕೂಲಿಕಾರ.

कमी– स्त्री न्यूनता, तृटि, अल्पता। ನ್ಯೂನತೆ, ಕುಂದು, ಕೊರತೆ, ಅಲ್ಪತನ, ಕಡಿಮೆ.

क़मीज़– स्त्री. एक प्रकारका कुर्ता। ಶರ್ಟು, ಒಂದು ಬಗೆ ಅಂಗಿ.

कमीन– स्त्री. शिकारकी खोजमें छिपना या छिपनेका स्थान। ಬೇಟೆಯ ಶೋಧಕ್ಕಾಗಿ ಅಡಗಿ ಕೂಡ್ರುವದು, ಹೊಂಚು ಹಾಕುವಿಕೆ, ಹೊಂಚು ಹಾಕುವ ಸ್ಥಳ.

कमीना– वि. ओछा, नीच, क्षुद्र। ಹೀನ, ನೀಚ, ಕ್ಷುದ್ರ, ಕೀಳಾದ.

कमेरा– पु. मजदूर। ನೌಕರ, ಕೂಲಿಕಾರ, ಕೆಲಸಗಾರ.

कमेला– पु वधस्थान। ಪಶುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವ ಸ್ಥಳ, ವಧೆಮಾಡುವ ಸ್ಥಳ.

कमोदन, कमोदिन– स्त्री. कुमुदिनी। ಕುಮುದ, ಚಂದ್ರ ಕಮಲ.

कमोरा– पु. चौड़े मुँहका मिट्टीका घडा। ಅಗಲ ಬಾಯಿಯ ಮಣ್ಣಿನ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರೆ.

कमोरी– स्त्री. छोटा कमोरा। ಅಗಲ ಬಾಯಿಯ ಮಣ್ಣಿನ ಸಣ್ಣ ಪಾತ್ರೆ.

कयरी– स्त्री. दे. 'कैरी'।

कयाफ़ा– पु शक्ल, अकृति। ಆಕೃತಿ, ರೂಪು, ಮೂರ್ತಿ.

कयाम– पु ठहराव, निश्चय, ठहरनेका स्थान, स्थिरत्व। ನಿಲ್ಲುವಿಕೆ, ತಂಗುವಿಕೆ, ನಿಶ್ಚಯ, ನಿಲ್ಲುವ ಸ್ಥಳ, ಠಾಣ್ಯ, ಸ್ಥಿರತೆ, ದೃಢತ್ವ.

कयामत– स्त्री. प्रलय, विपत्ति, मुसलमानी धर्मके अनुसार सृष्टिका अंतिम दिन जब सब मुर्दे उठकर खडे होंगे और ईश्वरके सामने उनके कर्मोंका लेखा रखा जायगा। ಪ್ರಳಯ, ವಿಪತ್ತು, ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅಂತಿಮ ದಿನ. ದೇವರ ಮುಂದೆ ಕರ್ಮ ವಿಚಾರಣೆಯ ದಿನ.

क़यास– पु अनुमान। ಅನುಮಾನ.

ಅಂದಾಜು, ತರ್ಕ.

कयासी– वि. कल्पित । ಕಲ್ಪಿತ, ಅಂದಾಜಿನ, ಊಹೆಯ.

करंक– पु. अस्थिपंजर । ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ, ಎಲುಬಿನ ಹಂದರ.

करंजा– पु. भूरी आखोंवाला । ಬೆಕ್ಕಿನ ಕಣ್ಣಿನವ.

करंड– पु. तलवार, बांसकी टोकरी, शहदका छत्ता, हथियार तेज करनेका पत्थर । ಖಡ್ಗ, ಬಿದಿರ ಬುಟ್ಟಿ, ಜೇನುಗೂಡು, ಸಾನೆಕಲ್ಲು.

कर– पु. हाथ, सूँड, किरण, महसूल । ಕೈ, ಸೊಂಡಿಲು, ಕಿರಣ, ಕರ, ಕಂದಾಯ. इस प्रत्ययका शब्दमे प्रयोग होनेसे इसका अर्थ 'करनेवाला, होता है । ಪ್ರತ್ಯಯದಂತೆ ಇದರ ಉಪಯೋಗವಾದಾಗ ಇದರ ಅರ್ಥ 'ಉಳ್ಳ, ಮಾಡುವ' ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ.

करक– पु. कमंडलु, ठठरी, अनार, पलास । ಕಮಂಡಲು, ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ, ದಾಳಿಂಬರ, ಮುತ್ತುಗ. स्त्री. कड़क, ठहर ठहर कर होनेवाली पीड़ा, रगड इत्यादिका चिह्न । ಮೂತ್ರವು ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿ ವೇದನೆಯಾಗುವಿಕೆ, ನಿಂತು, ನಿಂತು ಆಗುವ ವೇದನೆ, ಬಾನಾಳ, ಬಾಸುಂಡಿ, ಗಾದರಿ.

करकच– पु. समुद्री नमक । ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪು.

करकट– पु. कूड़ा करकट । ಹೊಲಸು, ಕಸಕಡ್ಡಿ, ನಿರುಪಯೋಗಿ ಪದಾರ್ಥ.

करकना– अक्रि कड़क के साथ टूटना, कसकना, पीड़ा होना । ಬಿರುಸಾಗಿ 'ಕಟಕ್' ಎಂದು ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡಿ ಮುರಿ, ಬಿರುನಾಗು, ವೇದನೆಯಾಗು.

करकराहट– स्त्री. कड़ापन, पीड़ा । ಬಿರುಸುತನ, ಪೀಡೆ, ನೋವು, 'ಕರಕರ' ಶಬ್ದ.

करकस– वि कर्कश, कड़ा । ಕರ್ಕಶ, ಕಠೋರ.

करखना–अक्रि. जोशमें आना । ಆವೇಶವೇರು, ಉತ್ಸಾಹಿತನಾಗು.

करखा– पु. युद्ध संगीत, उत्तेजना, कलंक । ಸಮರ ಗೀತೆ, ವೀರಗೀತೆ, ಉತ್ತೇಜನ, ಕಲಂಕ.

करख्त– कड़ा, सख्त । ಕಠಿಣ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ಬಿರುಸಾದ.

करगह, करघा– पु. कपड़ा बीननेका यंत्र, एक नीचा स्थान जहाँ पैर लटकाकर जुलाहे कपड़ा बीनते हैं । ಮಗ್ಗ, ನೇಕಾರರು ಕಾಲಿಡುವ ಮಗ್ಗದ ಕುಣಿ.

करगहना– पु पत्थर या लकड़ी का टुकड़ा जिसको द्वार या खिड़की के चौखटपर रखकर जोड़ाई करते हैं । ಬಾಗಿಲು ಮೇಲಿನ ಕಮಾನ ಪಟ್ಟಿ, ಕಮಾನಿನ ಅಣೆಕಲ್ಲು.

करछा– पु दाल इत्यादि निकालनेका

वड़ा चम्मच । ದೊಡ್ಡ ಚಮಚೆ, ಹುಟ್ಟು, ಸವುಟು.

करछी– स्त्री छोटा करछा । ಚಮಚ, ಸಣ್ಣ ಸವುಟು.

करछुल– पु. दे. ' करछा ' ।

करज– पु उँगली, नख । ಬೆರಳು, ಉಗುರು.

करण–पु एक कारक, तृतीया विभक्ति, इंद्रिय, हेतु, क्रिया, साधन, कार्य, आसन । ಒಂದು ಕಾರಕ, ತೃತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ, ಇಂದ್ರಿಯ, ಉದ್ದೇಶ, ಹೇತು, ಕ್ರಿಯೆ, ಸಾಧನ, ಕಾರ್ಯ, ಯೋಗಿಗಳ ಆಸನ.

करणधार– पु मल्लाह, पतवार । ಅಂಬಿಗ, ಚುಕ್ಕಾಣಿ ನಡಿಸುವವ, ಹಡಗಿನ ಗುಮಾಸ್ತೆ.

करतब–पु. काम, कला, जादू । ಕೆಲಸ, ಕರ್ತವ್ಯ, ಕಲೆ, ಚಮತ್ಕಾರ, ಜಾಲ, ಮಾಟ.

करतबिया,करतबी– वि. करतब करनेवाला, निपुण । ಕೆಲಸಗಾರ, ಕಲೆಗಾರ, ನಿಪುಣ, ಜಾದೂಗಾರ, ಮಾಟಗಾರ, ಸಮರ್ಥ.

करतरी– स्त्री छुरी, कैंची । ಚೂರಿ, ಕತ್ತರಿ.

करतल– पु हथेली । ಅಂಗೈ.

करता–वि कर्ता, करनेवाला । ಮಾಡುವವ, ಚಾಲಕ, ಕಾರಭಾರಿ.

करताल– पु. दे. ' करताली ' ।

करताली– स्त्री एक वाजा, ताली । ಕೈತಾಳ, ಕರತಾಳ, ಚಪ್ಪಾಳೆ, ಝುಲ್ಲರಿ.

करतूत, करतूति– स्त्री. काम, कर्तव्य, कला, गुण । ಕೆಲಸ, ಕಾರ್ಯ, ಕರ್ತವ್ಯ, ಕಲೆ, ಗುಣ, ನಡತೆ

करद– वि कर देनेवाला, आश्रय देनेवाला, आधीन । ಕರ ಕೊಡುವವ, ಸುಂಕ ಕೊಡುವವ, ಆಶ್ರಯ ನೀಡುವವ, ಅಧೀನ, ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ.

करदम– पु. कीचड, माँस, पाप । ಕೆಸರು, ಕೊಳೆ, ಮಾಂಸ, ಪಾಪ.

करधनी– स्त्री. कमरका एक आभूषण । ನಡಪಟ್ಟಿ, ನಡಕಟ್ಟು, ಉಡದಾರ, ಒಂದು ಆಭರಣ.

करनधार– पु दे ' करणधार ' ।

करनफूल– पु कानकी एक गहना । ಬೆಂಡವಾಲೆ, ಕಿವಿಯ ಒಂದು ಆಭರಣ.

करनबेध– पु ' कर्णछेदन ' संस्कार । ಕಿವಿ ಚುಚ್ಚುವ ಸಂಸ್ಕಾರ.

करना– सक्रि निवटाना, वनाना, काममे लाना, व्यवसाय चलाना, भाड़ा ठहराना । ಮಾಡು, ಮುಗಿಸು, ತಯಾರಿಸು, ಉಪಯೋಗಿಸು, ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡು, ಬಾಡಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸು. पु कर्म, करतूत, एक पौधा । ಕೆಲಸ, ಕರ್ಮ, ಕಾರ್ಯ, ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮರ.

करनाई– स्त्री. तुरही । ತುತ್ತೂರಿ, ಕೊಂಬು.

करनाल– पु नरसिहा बाजा, बडा ढोल, तोप। ದೊಡ್ಡ ತುತ್ತೂರಿ, ಕೊಂಬು, ಢೋಲ, ನಗಾರಿ, ತೋಪು, ಫಿರಂಗಿ.

करनी– स्त्री करतूत, अंत्येष्टि क्रिया, राजगीरका एक औजार। ಕೆಲಸ, ಕರ್ತವ್ಯ, ಕರ್ಮ, ಅಂತಕ್ರಿಯೆ, ಉಪ್ಪಾರನ ತೇಪೆ.

करपर– स्त्री. खोपड़ी। ತಲೆ ಬುರುಡೆ. वि कृपण। ಜಿಪುಣ, ಜೀನ.

करपरी– स्त्री. पकौडी। ಭಜಿ, ವಡೆ.

करपीडन– पु. विवाह। ಮದುವೆ, ವಿವಾಹ, ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ.

करबला– पु ताजिया दफन करने की जगह, अरबका वह स्थान जहाँ हजरत अली के छोटे लड़के हुसेन दफनाये गये थे। ಡೋಲಿಯನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸುವ ಸ್ಥಳ, ಹುಸೇನನು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಹುಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಅರಬಸ್ತಾನದ ಮರುಭೂಮಿ.

करभ, करभक– पु. ऊँट या हाथीका बच्चा, हाथीकी पीठ, कटि, हथेलीके पीछेका भाग। ಒಂಟೆ ಅಥವಾ ಆನೆಯ ಮರಿ, ಆನೆಯ ಬೆನ್ನು, ಕಟಿ, ನಡು, ಸೊಂಟ, ಅಗೈಯ ಹಿಂಭಾಗ.

करम– पु. कार्य, भाग्य, कृपा। ಕೆಲಸ, ಕಾರ್ಯ, ಭಾಗ್ಯ, ದೈವ, ಕೃಪೆ, ದಯೆ.

करमकल्ला– पु. पातगोभी। ಕೋಸುಗಡ್ಡೆ, ಕ್ಯಾಬೀಜ.

करमचंद– पु. भाग्य, कर्म। ಭಾಗ್ಯ, ದೈವ, ಕರ್ಮ.

करमुखा, करमुहा– वि काले मुखवाला, कलंकी। ಕರಿಯ ಮುಖದವ, ಕಲಂಕಿತ.

कररना, कर्राना– अक्रि. कर्णकटुशब्द करना, चरमराकर टूटना। ಕರ್ಕಶ ಶಬ್ದ ಮಾಡು,'ಚರ್‌ಮರ್'ಎಂದು ಶಬ್ದ ಮಾಡಿ ಮುರಿ.

करल– पु. कडाही। ಕಡಾಯಿ.

करला– स्त्री कोमल पत्ता। ಅಂಕುರ, ಚಿಗುರು.

करवट–स्त्री. दाहिने या बायें बल लेटनेकी स्थिति, आरा। ಬಲ ಅಥವಾ ಎಡ ಮಗ್ಗುಲಾಗಿ ಮಲಗುವಿಕೆ, ಪಕ್ಕ, ಮಗ್ಗುಲು, ಕರಗಸ

—बदलना = पलटा खाना, भिन्न स्थितिमे होना। ಬದಲಾಗು, ಭಿನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರು, ಪಕ್ಕ ಬದಲಾಯಿಸು.

करवत– पु आरा। ಕರಗಸ.

करवरना– अक्रि. चहकना, कलरव करना। ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಗುಟ್ಟು, ಕಲರವ ಮಾಡು.

करवा– पु मिट्टीका टोटीदार बरतन। ಮಣ್ಣಿನ ತೊಟ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಪಾತ್ರೆ, ಕುಡಿಕೆ.

करवाना– सक्रि. 'कराना'का प्रे. रूप।

करवार, करवाल– पु तलवार । ಕತ್ತಿ.

करवीर– पु. कनेर, खड्ग, स्मशान । ಕಣಿಗಲೆ, ಕತ್ತಿ, ಕೃಪಾಣ, ಸ್ಮಶಾನ.

करवैया– वि. करनेवाला । ಮಾಡುವವ, ಕಾರಕ.

करश्मा, करिश्मा– पु. चमत्कार, करामत । ಚಮತ್ಕಾರ, ಅದ್ಭುತ ಕೆಲಸ.

करष–पु. खिंचाव, मनमुटाव । ಎಳೆತ, ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆ.

करषना, करसना– सक्रि. खीचना, सुखाना, समेटना, बुलाना । ಎಳೆ, ಜಗ್ಗು, ಒಣಗಿಸು, ಕೂಡಿಸು, ಕೂಡಹಾಕು, ಕರೆ, ಆಮಂತ್ರಿಸು.

करसाइल, करसायर, करसायल– पु. काला मृग । ಕರೆಯ ಜಿಂಕೆ, ಕರೆಯ ಚಿಗರಿ.

करसी– स्त्री. कंडा, कंडेकी आग । ಕುಳ್ಳು, ಬೆರಣಿ, ಕೆಂಡ.

करह– पु. ऊँट, पुष्पकलिका । ಒಂಟೆ, ಮೊಗ್ಗೆ.

करॉकुल– पु. क्रौंच पक्षी । ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿ.

करांत– पु. आरा । ಕರಗಸ.

करांती–पु. आरा चलानेवाला । ಕರಗಸದಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವವ.

कराइत,करैत–पु. कृष्णसर्प । ಕಾಳಿಂಗ, ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪ.

कराई– स्त्री. कालापन, अरहर आदिकी भूसी, कराना । ಕಪ್ಪುತನ, ತವುಡು, ಮಾಡಿಸುವಿಕೆ.

कराना– सक्रि कार्यमें लगाना । ಮಾಡಿಸು.

करावत– स्त्री. समीपता, रिश्ता । ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ, ಸಂಬಂಧ, ಬಾಂಧವ್ಯ, ನೆಂಟತನ.

करावतदार– पु. रिश्तेदार । ಸಂಬಂಧಿಕ, ನೆಂಟ, ಬಂಧು.

करावीन– स्त्री. एक प्रकारकी बंदूक । ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಬಂದೂಕು.

करामत– पु. बड़प्पन, अद्भुत कार्य । ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ, ಅದ್ಭುತ ಕೆಲಸ, ಚಮತ್ಕಾರ.

करामात– स्त्री चमत्कार, करश्मा । ಚಮತ್ಕಾರ, ಅದ್ಭುತ ಕಾರ್ಯ.

करामाती– वि चमत्कार दिखानेवाला । ಚಮತ್ಕಾರ ಮಾಡುವವ, ಅದ್ಭುತ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವವ.

करार– पु. नदीका ऊँचा किनारा । ನದಿಯ ಎತ್ತರವಾದ ದಂಡೆ

करार- पु वादा, प्रतिज्ञा, स्थिरता, धैर्य, चैन । ವಚನ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಕರಾರು, ಸ್ಥಿರತ್ವ, ಧೈರ್ಯ, ಶಾಂತಿ, ಸಂತೋಷ..

करारना–अक्रि. कर्कश शब्द निकालना । ಕರ್ಕಶ ಧ್ವನಿ ಮಾಡು.

करारा– पु नदीका ऊँचा किनारा, टीला । ನದಿಗಳ ಕಡಿದಾದ ದಂಡೆ, ಕಡಿದಾದ ಬಂಡೆ, ಮಣ್ಣಿನ ದಿನ್ನೆ. वि. कड़ा, उग्र, घोर, भयानक,

अधिक गहरा, स्थिरचित्त। ಕಠಿಣ, ಬಿರುಸಾದ, ಉಗ್ರ, ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಘೋರ, ಭಯಂಕರ, ಬಹಳ ಆಳವಾದ, ಸ್ಥಿರ ಮನಸ್ಸಿನ.

कराल– वि. डरावना। ಭೀಷಣ, ಭಯಂಕರ.

कराव, करावा– विवाह, सगाई। ಮದುವೆ, ಕೂಡುವಳಿ, ಉಡಿಕೆ.

करावल–पु बंदूकसे शिकार करनेवाला घुड़सवार। ಬಂದೂಕಿನಿಂದ ಬೇಟೆ ಯಾಡುವವ, ಕುದುರೆಯ ಸವಾರ.

कराह– स्त्री. कराहनेकी आवाज। ನಿಟ್ಟುಸಿರು, ಮರುಕ, ನರಳುವಿಕೆ, ನುಯ್ಯು.

कराहना– अकि दुःख सूचक शब्द मुखसे निकालना। ಮರುಗು, ನರಳು, ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡು.

कराहा– पु दे 'कड़ाहा'।

कराही– स्त्री दे. 'कड़ाही'।

करिंद–पु उत्तम हाथी, ऐरावत हाथी। ಒಳ್ಳೆಯ ಆನೆ, ಐರಾವತ.

करिखई,करिखा– स्त्री दे. 'कालिख'।

करिया– वि ಕಪ್ಪು, ಕಪ್ಪಗಿನ. पु पतवार, केवट। ಚುಕ್ಕಾಣಿ, ನಾವಾಡಿಗ.

करियाई– स्त्री कालापन, कालिख। ಕಪ್ಪುತನ, ಕಾಡಿಗೆ, ಕಪ್ಪು.

करिल– वि काला। ಕಪ್ಪು, ಕಪ್ಪಗಿನ. स्त्री. कोपल। ಚಿಗುರು, ತಳಿರು, ಮೊಳಕೆ

करिहाँ, करिहाँउ, करिहाँव–स्त्री. कमर। ಟೊಂಕ, ಸೊಂಟ, ನಡ.

करीन–वि. निकट। ಸಮೀಪ, ಹತ್ತಿರ.

करीना–पु केराना। ಕಿರಾಣಿ ಮಾಲು, ಮಸಾಲಿ ಸಾಮಾನು.

क़रीना– पु. क्रम, पद्धति, योग्यता। ಕ್ರಮ, ಪದ್ಧತಿ, ರೀತಿ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಯೋಗ್ಯತೆ.

क़रीब– वि. पास, लगभग, अन्दाजन्। ಹತ್ತಿರ, ಸುಮಾರು, ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆ, ಅಂದಾಜಿನಿಂದ.

करीम– वि पु. ईश्वर,। ಪರಮೇಶ್ವರ. वि. कृपालु। ಕೃಪಾಳು,ದಯಾಳು.

करीर, करील– पु. एक पत्रहीन पेड़। ಕಳ್ಳಿಗಿಡ.

करीष– पु. सूखा और कड़ा गोबर। ಕಾಕುಳ್ಳು, ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಕುಳ್ಳು, ಬೆರಣಿ.

करुआ– वि. दे 'कड़ुआ'।

करुआई– स्त्री कड़ुआपन। ಕಹಿತನ, ಒಗರು.

करुखी– स्त्री. दे. 'कनखी'।

करुणा, करुना– स्त्री. दया। ಕರುಣೆ, ದಯೆ.

करुर, करुवा, करू– वि दे 'कड़ुआ'।

करुवारि– स्त्री. पतवार। ಚುಕ್ಕಾಣಿ.

करेजा– पु. हृदय, कलेजा। ಹೃದಯ, ಎದೆ.

करेमू– पु एक साग। ಒಂದು ಕಾಯಿ ಪಲ್ಲೆ.

करेर, करेरा– वि. कठोर, कडा। ಕಠೋರ, ಕಠಿಣ, ಬಿರುಸು

करेला– पु एक तरकारी। ಹಾಗಲಕಾಯಿ.

करैत– पु. एक तरहका काला साँप। ಒಂದು ತರದ ಕಾಳಿಂಗ ಹಾವು.

करैल– स्त्री एक तरहकी काली मिट्टी। ನದಿ ಅಥವಾ ಕೆರೆಗಳ ದಂಡೆಗೆ ದೊರೆಯುವ ಒಂದು ತರದ ಕರಿಯ ಮಣ್ಣು, ಜೇಡಿಮಣ್ಣು.

करैला– पु. दे. 'करेला'।

करोटी– स्त्री दे 'कग्वट'। खोपडी। ತಲೆಬುರುಡೆ.

करोड, करोर–वि. सौ लाख। ಕೋಟಿ.

करोडपति– वि जिसके पास करोड रुपया हो। ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶ, ಹಣವಂತ.

करोदना, करोना– सक्रि खुरचना। ತುರಿಸು, ಕೆರೆ, ಹೆರೆ, ತಿಕ್ಕು.

करौछा– वि कुछ काला। ಸ್ವಲ್ಪ ಕರಿಯ ವರ್ಣದ.

करौंदा– पु. एक कँटीली झाडी तथा उसके फल। ಕವಳೀಗಿಡ ಹಾಗೂ ಹಣ್ಣು.

करौत– पु आरा। ದೊಡ್ಡ ಕರಗಸ. स्त्री. रखैल स्त्री। ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವಳು, ಉಪಪತ್ನಿ.

करौती–स्त्री. आरी, छोटी शीशी। ಸಣ್ಣ ಕರಗಸ, ಸಣ್ಣ ಬಾಟ್ಲಿ.

करौली– स्त्री एक तरहकी छुरी। ಒಂದು ತರದ ಕಿರುಗತ್ತಿ.

कर्क– पु. अग्नि, दर्पण, एक राशि, केकडा। ಅಗ್ನಿ, ಕನ್ನಡಿ, ಕರ್ಕ ರಾಶಿ, ಏಡಿ.

कर्घा– पु दे 'करगह'।

कर्ज़, कर्ज़ा– पु. ऋण। ಸಾಲ, ಕಡ, ಋಣ.

कर्जदार– पु जिसने कर्ज लिया हो। ಸಾಲಗಾರ, ಋಣಕೋರ.

कर्ण– पु. कान, पतवार, कुंतीका पुत्र। ಕಿವಿ, ಚುಕ್ಕಾಣಿ, ಕುಂತಿಯ ಪುತ್ರ ಕರ್ಣ.

कर्णधार– पु. मल्लाह, पतवार। ನಾವಿಕ, ಅಂಬಿಗ, ಚುಕ್ಕಾಣಿ.

कर्णवेध– पु कनछेदन विधि। ಕಿವಿ ಚುಚ್ಚುವ ವಿಧಿ

कर्णाधार– पु दे. 'कर्णधार'।

कर्णिका– स्त्री. मध्यमा उँगली, कलम, करनफूल। ನಡುಬೆರಳು, ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ, ಕಿವಿಯ ಹೂವು (ಆಭರಣ).

कर्णिकार– पु. कनकचपा। ಚಾಡು ತಾವರೆ.

कर्णी– पु बाण। ಬಾಣ

कर्तन– पु. कतरना, काटना, सूत कातना। ಕತ್ತರಿಸುವಿಕೆ, ತುಂಡರಿಸುವದು, ನೂಲು ತೆಗೆಯುವದು.

कर्तनी– स्त्री कैंची। ಕತ್ತರಿ.

कर्तब– पु काम, कर्तव्य। ಕೆಲಸ, ಕರ್ತವ್ಯ

कर्तरी– स्त्री कतरनी, छुरी। ಕತ್ತರಿ,

ಕಿರುಗತ್ತಿ.

कर्ता– पु करनेवाला, ईश्वर, लेखक, पति । ಮಾಡುವವ, ರಚಿಸುವವ, ತಯಾರಿಸುವವ, ಈಶ್ವರ,ಒಡೆಯ, ಲೇಖಕ, ಪತಿ, ಗಂಡ.

कर्तार–पु. ईश्वर, बनानेवाला,विधाता। ಈಶ್ವರ, ರಚಿಸುವವ, ಬ್ರಹ್ಮ.

कर्दम– पु. कीचड़, छाया, पाप, माँस । ಕೆಸರು, ಮಣ್ಣು, ಜೇಡಿ ಮಣ್ಣು, ನೆರಳು, ಪ್ರತಿಬಿಂಬ, ಪಾಪ, ಮಾಂಸ.

कर्बुर–पु सोना, धतूरा, राक्षस, पाप। ಚಿನ್ನ, ಧತ್ತೂರಿ, ರಾಕ್ಷಸ, ಪಾಪ.

कर्म– पु. काम, भाग्य, मृतक संस्कार, दूसरा कारक । ಕಾರ್ಯ, ಕೆಲಸ, ಭಾಗ್ಯ, ಅಂತ್ಯ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಕರ್ಮ (ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿ).

कर्मकांड– पु धार्मिक कृत्य तथा यज्ञ। ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೃತ್ಯ, ಯಜ್ಞ.

कर्मकार–पु लोहार, सुवर्णकार,नौकर, बिना वेतनके काम करनेवाला । ಕಮ್ಮಾರ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ, ಪತ್ತಾರ, ನೌಕರ, ಆಳು, ಬಿಟ್ಟೀ ಆಳು.

कर्मचारी– पु कार्यकर्ता, करिंदा, अहलकार । ಕಾರ್ಯಕರ್ತ, ಕಾರಕೂನ, ಗುಮಾಸ್ತ, ಸರಕಾರಿ ನೌಕರ, ಅಮಲದಾರ.

कर्मठ– वि. काम करने मे निपुण । ಕೆಲಸ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ನಿಪುಣ ‍ु कर्मकाटी । ಯಜ್ಞಾದಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವವ.

कर्मण्य– वि. उद्योगी, कार्यदक्ष । ಉದ್ಯೋಗಿ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ನಿಪುಣ.

कर्मण्यता– स्त्री. तत्परता । ತತ್ಪರತೆ, ಕುಶಲತೆ.

कर्ममास– पु. श्रावणमास । ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸ.

कर्मरेख, कर्मरेखा– स्त्री. भाग्यरेखा। ಹಣೆಬರಹ.

कर्मवाद– पु मीमांसा शास्त्र । ಕರ್ಮವಾದ, ಮೀಮಾಂಸಾ ಶಾಸ್ತ್ರ.

कर्मशील– वि कर्मयोगी। ಕರ್ಮಯೋಗಿ, ಉತ್ಸಾಹಿ.

कर्मशूर– वि. उत्साही, साहसी। ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ, ಸಾಹಸಿ.

कर्महीन– वि. अभागा। ಭಾಗ್ಯಹೀನ, ದುರ್ದೈವಿ.

करा– वि. कड़ा, मुश्किल । ಕಠಿಣ, ಬಿರುಸು, ಗಡಚಾದ. पु. सूत कातनेका कार्य। ನೂಲು ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ.

कराना– अक्रि. कड़ा होना । ಬಿರುಸಾಗು, ಕಠೋರವಾಗು.

कर्ष– पु. खेती, जोग, ताव, १६ माशेकी तौल। ಒಕ್ಕಲುತನ,ಬೇಸಾಯ, ಆವೇಶ, ೧೬ ಮಾಷದ ತೂಕ.

कर्षक– पु. कृषि करनेवाला, खींचने-

वाला । ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಉಳುವವ, ಎಳೆಯುವವ.

कर्षण– पु. खीचनेकी क्रिया, जोतना, आकर्षण । ಎಳೆತ, ಆಕರ್ಷಣ,ಉಳುವದು.

कर्षना– सक्रि खीचना, तानना । ಎಳೆ, ಜಗ್ಗ, ಬಿಗಿ,

कर्षमर्ष– पु. संघर्ष । ಸಂಘರ್ಷಣೆ.

कलंक– पु दोष, दाग । ದೋಷ, ಅಪವಾದ, ಕಲಂಕ, ಕುಂದು, ಕೊರತೆ.

कलांकित,कलंकी– वि दोपी । ದೋಷಿ, ಅಪರಾಧಿ.

कलॅगी– स्त्री. मुकुटमें लगे हुए पंख, शिरोभूषण । ಕಿರೀಟದಲ್ಲಿ ಇಡುವ ಪಕ್ಷಿಯ ರೆಕ್ಕೆ, ಮುತ್ತು ಅಥವಾ ಬಂಗಾರದ ಶಿರೋಭೂಷಣ.

कलंदर–पु मदारी, एक तरहका मुसलमान फकीर । ಮಂಗ ಅಥವಾ ಕರಡಿಯನ್ನು ಆಡಿಸುವವ, ಒಂದು ತರದ ಮುಸಲ್ಮಾನ ಫಕೀರ.

कलंदरा– पु एक तरहका रेशमी वस्त्र । ಒಂದು ತರದ ರೇಶ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರ.

कल– क्रिवि आनेवाला दिन, बीता हुआ दिन । ನಾಳೆ ಅಥವಾ ನಿನ್ನೆ. स्त्री. चैन, सुख, पुरजा, पार्श्व, यंत्र, कला, युक्ति । ಶಾಂತಿ, ಸುಖ, ನೆಮ್ಮದಿ, ಭಾಗ, ಅಂಗ, ಮಗ್ಗಲು, ಯಂತ್ರ, ಕಲೆ, ಯುಕ್ತಿ. पु मधुर ध्वनि । ಮಧುರ ಧ್ವನಿ, ಇನಿದನಿ वि सुंदर, मधुर । ಸುಂದರ, ಮಧುರ.

कलई– स्त्री. रॅगेका लेप, मुलम्मा, चूना, ऊपरी तडकभडक, रहस्य । ತವರು ಲೇಪ, ಕಲಾಯಿ, ವಾರ್ನಿಸು, ಸುಣ್ಣ, ಒಣ ಡೌಲು, ರಹಸ್ಯ.

कलईगर– पु कलई करनेवाला । ಕಲಾಯಿ ಮಾಡುವವ, ಕಲಾಯಿಗಾರ.

क़लक– स्त्री भारी दु.ख, बेचैनी । ಬಹಳ ದುಃಖ, ಚಿಂತೆ, ವ್ಯಗ್ರತೆ, ಅಶಾಂತತೆ, ಉದ್ವಿಗ್ನತೆ.

कलकना– अक्रि. चिल्लाना, चीत्कार करना, दु ख करना । ಒದರು, ಚೀರು, ದುಃಖಿಸು.

कलकल– स्त्री झगडा, कोलाहल, जल गिरने या वहनेका शब्द । ಜಗಳ, ಕಲಹ, ಗೊಂದಲ, ಗದ್ದಲ, ನೀರು ಬೀಳುವ ಅಥವಾ ಹರಿಯುವ ಧ್ವನಿ.

कलकान, कलकानि– स्त्री परेशानी, कष्ट, दु.ख । ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ಕಷ್ಟ, ದುಃಖ

कलगट– पु. वडा कुल्हाडी । ಗುದ್ದಲಿ

कलगी– स्त्री. दे 'कलॅगी'।

कलछा– पु वडा चम्मच । ಸಟ್ಟುಗ, ಸವಟು, ಹುಟ್ಟು.

कलछी– स्त्री चम्मच, करछुल । ಚಮಚ, ಸವಟು.

कलजिव्भा– वि काली जीभवाला, जिसकी कही हुई अशुभ वात सत्य

ಕ್ತೆ । ಕರಿಯ ನಾಲಿಗೆಯುಳ್ಳವ, ಯಾರ ಅಶುಭ ಮಾತು ಸತ್ಯವಾಗುವದೋ ಅವರು.

कलत्र– स्त्री. भार्या, पत्नि। ಸ್ತ್ರೀ, ಪತ್ನಿ.

कलदार– पु. सरकारी रुपया । ಸರಕಾರಿ ರೂಪಾಯಿ. वि. पेंचदार । ಸುರಿಗೆಗಳುಳ್ಳ, ಮುರಿಗೆಗಳುಳ್ಳ, ಎಷ್ಟೋ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದ, ಯಂತ್ರದಿಂದ ಕೂಡಿದ.

कलधूत– पु. चाँदी । ಬೆಳ್ಳಿ.

कलधौत–पु चाँदी, सोना, मधुरध्वनि। ಬೆಳ್ಳಿ, ಬಂಗಾರ, ಮಧುರ ಧ್ವನಿ, ಇನಿದನಿ.

कलना– स्त्री. पकड, धारन करना। ಹಿಡಿತ, ಧರಿಸುವಿಕೆ.

कलप– पु दे. 'कल्प'।

कलपना– अक्रि विलाप करना, कल्पना करना। ವಿಲಾಪ ಮಾಡು, ದುಃಖಿಸು, ಕಲ್ಪಿಸು, ಊಹಿಸು.
सक्रि. काट छाँट करना । ಕತ್ತರಿಸು, ಕಡಿಮೆ ಮಾಡು. - स्त्री दे 'कल्पना'।

कलपाना– सक्रि दुःखी करना । ದುಃಖಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು, ತ್ರಾಸಕೊಡು, ಗೋಳಾಡಿಸು.

कलफ– पु. माँडी, चेहरेकी झाँई। ಗಂಜೀ ಹಿಟ್ಟು, ಮೋರೆಯ ಮೇಲಿನ ಕೆಂಪು ಕಲೆ, ಸುಡಿಬಕ್ಕೆ, ಮುಖದ ಕಪ್ಪು ವರ್ಣ.

कलबल– पु उपाय, शोरगुल । ಉಪಾಯ, ಯುಕ್ತಿ, ತಂತ್ರ, ಗದ್ದಲ, ಗಲಬಿಲಿ. वि. अस्पष्ट । ಅಸ್ಪಷ್ಟ.

कलबूत– पु ढाँचा । ಚೌಕಟ್ಟು, ಸ್ಪೈಕಟ್ಟು, ರಚನೆ.

कलभ– पु. हाथीका बच्चा । ಆನೆಯ ಮರಿ.

कलम– पु स्त्री लेखनी, रंग भरनेकी कूँची, पौधेकी टहनी, दवा, कानके पासके बाल । ಲೇಕ್ಕಣಿಕೆ, ಕುಂಚು, ಕಂಟಿಯ ಚಿಕ್ಕ ಟೊಂಗೆ, ಔಷಧ, ಕಿವಿಯ ಹತ್ತರದ ಕೂದಲು.

—तोडना = लिखने की हद कर देना। ರಸವತ್ತಾಗಿ ಬರೆ, ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಬರೆ.

कलमकारी–स्त्री. कलमका कार्य, वेलबूटे आदि । ತೂಲಿಕೆಯಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಚಿತ್ರ, ಶಿಲ್ಪ.

कलमख– पु. पाप । ಪಾಪ, ಕಲಂಕ.

क़लम तराश– पु चाकू । ಚಾಕು.

कलमदान– पु. कलम, दावात रखनेका बक्स । ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ ಮಸಿ ದೌತಿಗಳನ್ನು ಇಡುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಕಲಮುದಾನಿ.

कलमना– सक्रि काटना । ಕಡಿ, ಕತ್ತರಿಸು, ತುಂಡರಿಸು.

कलमलना, कलमलाना– अक्रि कुलबुलाना । ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಗಳಾಡು, ಸಣ್ಣ ಜಂತುಗಳು ಅತ್ತಿತ್ತ ಹರದಾಡು, ದೇಹ ನಡುಗು, ಹೇಚಾಡು.

कलमा– पु वाक्य, इसलामका मूल-

मंत्र। ವಾಕ್ಯ, ಮುಸಲ್ಮಾನೀ ಧರ್ಮದ ಮೂಲ ಮಂತ್ರ.

क़लमी– वि. कलम से लिखा हुआ, कलम काटकर लगाया हुआ। ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯಿಂದ ಬರೆದ, ಕಸಿಮಾಡಿದ.

कलमुहाँ– वि. कलंकित। ಕಲಂಕಿತ, ಕರೆಯ ಮೋರೆಯ.

कलरव– पु. मधुर ध्वनि, कूजन। ಮಧುರ ಧ್ವನಿ, ಇನಿದನಿ.

कलवार– पु. वह जाति जो मद्य बनाती और बेचती है। ಮದ್ಯ ತಯಾರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಮಾರುವ ಒಂದು ಜಾತಿ.

कलवारिया– स्त्री. शराबकी दूकान। ಮದ್ಯದ ಅಂಗಡಿ.

कलश,कलस,कलसा– पु. घड़ा, मंदिर आदिका शिखर। ಕೊಡ, ಗುಡಿ (ದೇವಾಲಯ) ಯ ಶಿಖರ.

कलसी– स्त्री. छोटा कलसा। ಚಿಕ್ಕ ಗಡಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆ.

कलह– पु. झगडा, युद्ध। ಜಗಳ, ಯುದ್ಧ.

कलहकारी,कलही–वि. झगडालू। ಜಗಳಗಂಟ.

कलहनी,कलहारी– वि. स्त्री. लड़नेवाली, झगडालू। ಜಗಳಾಡುವವಳು.

कलाँ– वि. बडा। ದೊಡ್ಡ, ವಿಶಾಲ.

कला– स्त्री. चंद्रमाका सोलहवाँ या सूर्यका बारहवाँ भाग, अंश, हुनर, महिमा, नौका, ज्योति, शोभा,छल, जीभ, सूद, लीला, करतब, युक्ति। ಚಂದ್ರನ ಹದಿನಾರನೆಯ ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯನ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಭಾಗ,ಅಂಶ, ಕಲೆ, ಮಹಿಮೆ, ನೌಕೆ, ನಾವೆ, ಜ್ಯೋತಿ, ಪ್ರಭೆ, ಮೋಸ,ನಾಲಿಗೆ, ಬಡ್ಡಿ, ಲೀಲೆ, ಕ್ರೀಡೆ, ತಂತ್ರ, ಯುಕ್ತಿ.

कलाई– स्त्री. मणिबंध, सूतकी लच्छी, उबट। ಮಣಿಕಟ್ಟು, ದಾರದ ಉಂಡೆ, ಉದ್ದು.

कलाकंद– पु बर्फी। ಬರ್ಫಿ.

कलाकौशल– पु. कारीगरी। ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯ, ಶಿಲ್ಪ.

कलाद– पु. सुनार। ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ, ಪತ್ತಾರ.

कलाना– सक्रि. भूनना। ಕಾಳು ಹುರಿ.

कलाप–पु. झुंड, समूह, मोरपुच्छ,बाण, तूणीर, व्यापार, कल्पना, दुःख। ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ನವಿಲುಗರಿ, ಬಾಣ, ಬತ್ತಳಿಕೆ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಕಲ್ಪನೆ, ದುಃಖ.

कलापिनी– स्त्री. मोरनी, रात। ಹೆಣ್ಣು ನವಿಲು, ರಾತ್ರಿ.

कलापी– पु. मोर, कोकिल। ನವಿಲು. ಕೋಗಿಲೆ.

कलाबत्तू– पु. रेशमके साथ बटा हुआ सोने चाँदीका तार। ಜರತಾರಿ, ಕಲಾಬತ್ತು.

कलाबाज़–पु. नट। ನಟ, ನಟಿಸುವವ.

कलाम– पु. वचन, वाक्य, प्रतिज्ञा, एत-

राज। ವಚನ, ಉಕ್ತಿ, ಅವತರಣ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ವಾಕ್ಯ, ಅಡ್ಡಿ.

कलामत– पु गवैया। ಸಂಗೀತಜ್ಞ, ಹಾಡುವವ.

कलार, कलाल– पु. दे. 'कलवार'।

कलावंत– पु. गवैया, नट, कलाबाजी करनेवाला। ಗಾಯಕ, ಹಾಡುವವ, ನಟ, ಜಾದೂಗಾರ, ತಂತ್ರಗಾರ.

कलावा– पु सूतका लच्छा, हाथीकी गर्दन। ನೂಲಿನ ಉಂಡೆ, ಕಂಡಿಕೆ, ಆನೆಯ ಕೊರಳು.

कलिंग– पु एक चिड़िया, तरबूज, उड़ीसा प्रदेश। ಒಂದು ತರದ ಪಕ್ಷಿ, ಕಲ್ಲಂಗಡಿ, ಕಲಿಂಗ, ಓರಿಸ್ಸಾ.

कलिंद– पु. तरबूज, सूर्य, एक पर्वत जिसमेंसे यमुना नदी निकलती है, बहेड़ा। ಕಲ್ಲಂಗಡಿ, ಯಮುನಾ ನದಿಯು ಹುಟ್ಟಿದ ಪರ್ವತ, ಒಂದು ಗಿಡ.

कलिंदजा– स्त्री. यमुना नदी। ಯಮುನಾ ನದಿ.

कलिका– स्त्री कली, मुहूर्त, अंश, एक प्रकारका प्राचीन कालका बाजा। ಮೊಗ್ಗೆ, ಮುಹೂರ್ತ, ಭಾಗ, ಅಂಶ, ಒಂದು ತರದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ವಾದ್ಯ.

कलिकान– वि. हैरान, परेशान। ಚಂಚಲ, ವ್ಯಾಕುಲ.

कलित– वि. विदित, सुंदर। ಗೊತ್ತಾದ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಸುಂದರ. ಸುಶೋಭಿತವಾದ.

कलिमल– पु. पाप। ಪಾಪ.

कलियाना– अक्रि. कली निकलना, अंकुरित होना, पक्षियोंके नये पर निकलना। ಮೊಗ್ಗೆ ಒಡೆ, ಅಂಕುರಿಸು, ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ರೆಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟು.

कलींदा– पु. तरबूज। ಕಲ್ಲಂಗಡಿ.

कली– स्त्री. कलिका, पक्षीका नया पर, हुक्केके नीचेका भाग, कुरते इत्यादि में लगानेका तिकोना कटा हुआ कपड़ा। ಮೊಗ್ಗೆ, ಮುಗುಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಹೊಸ ರೆಕ್ಕೆ, ಹುಕ್ಕಾವಿನ ಕೆಳಭಾಗ, ಅಂಗಿಗೆ ಹಚ್ಚುವ ಮೂರು ಮೂಲೆಯ ಅರಿವೆಯ ತುಂಡು.

क़लीच–पु. तलवार। ಖಡ್ಗ, ತಲವಾರ.

कलीद– स्त्री. कुंजी। ಬೀಗದ ಕೈ.

कलीम– वि वक्ता। ಮಾತಾಡುವವ ಹೇಳುವವ.

क़लील– वि. थोड़ा। ಸ್ವಲ್ಪ, ಕೊಂಚ. ವಿರಳ.

कलुख, कलुष– पु. पाप, मैल, दोष। ಪಾಪ, ಹೊಲಸು, ದೋಷ. वि मलिन। ಪಾಪಿಷ್ಟ, ಮಲಿನ.

कलुखी– वि. कलंकी। ಕಲಂಕಿತ.

कलूटा– वि अत्यंत काला। ಅತಿ ಕಪ್ಪಾದ, ಕಾಡಿಗೆಗಪ್ಪು.

कलूला– पु कुल्ला। ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸುವಿಕೆ.

कलेऊ– पु. कलेवा। ಬೆಳಗಿನ ಊಟ.

ಪ್ರವಾಸದ ಊಟ, ಲಗ್ನದಲ್ಲಿಯ ಮಾವನ ಮನೆಯ ಊಟ.

क़लेकल– क्रिवि. धीरे धीरे। ನಾವ-ಕಾಶವಾಗಿ, ನಿಧಾನವಾಗಿ.

कलेजा–पु. हृदय, यकृत्, दिल, साहस। ಹೃದಯ, ಕಾಳಜ, ಯಕೃತ್ತು, ಮನಸ್ಸು, ಎದೆ, ಸಾಹಸ, ಧೈರ್ಯ, ಎದೆಗಾರಿಕೆ.

—कटना = दु:ख पहुँचना। ದುಃಖವಾಗು, ಅಸಹ್ಯವಾಗು

—खाना = खूब तंग करना। ಬಹಳ ತ್ರಾಸ ಕೊಡು.

—ठंडा होना = इच्छा पूरी होना। ಇಚ್ಛೆ ಪೂರ್ಣವಾಗು.

—पक जाना = बहुत दु:खी होना। ಬಹಳ ದುಃಖಿತನಾಗು.

—मुँहको आना=बहुत व्याकुल होना। ಬಹಳ ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು.

कलेजे पर साँप लोटना = पूर्व घटनाको स्मरण करके शोकाकुल होना। ಹಿಂದಿನ ಘಟನೆಯ ನೆನಪಿನಿಂದ ಬಹಳ ದುಃಖಿತನಾಗು.

कलेजी– स्त्री. कलेजेका माँस। ಕಾಳಜ, ಯಕೃತ್ತು (ಮಾಂಸ).

कलेवर– पु. देह, आकार। ದೇಹ, ಶರೀರ, ಆಕಾರ.

कलेवा– पु. जलपान, पात.कालका लघु-भोजन, विवाहके समयपर वर को ससुराल में भोजन कराना। ಫಲಾ-ಹಾರ, ಮುಂಜಾನೆಯ ಊಟ, ನ್ಯಾರಿ, ಮದುವೆಯಲ್ಲಿಯ ಮಾ-ವನ ಮನೆಯ ಊಟ.

कलेस– पु क्लेश। ಕ್ಲೇಶ, ದುಃಖ.

कलोर– पु. जवान बछिया जो ब्याई न हो। ಆಕಳ ದೊಡ್ಡ ಕರು, ಈಯದ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟದ ಆಕಳ ಹೆಂಗರು, ಮಣಕ, ಕಡಸು.

कलोल–पु केली, क्रीडा। ಕೇಲಿ, ಕ್ರೀಡೆ, ಮೋಜು, ಆನಂದ, ವಿಲಾಸ.

कलोलना– अक्रि. केलि करना, क्रीडा करना। ಮೋಜು ಮಾಡು, ಕ್ರೀಡೆ ಯಾಡು, ಆನಂದ ಪಡು.

कल्प–पु. ब्रह्माका एक दिन, वेदविहित विधान, न्याय, प्रलय, कृत्य, कल्पना। ಬ್ರಹ್ಮನ ಒಂದು ದಿನ, ವಿಧಿ, ವಿ-ಧಾನ, ನ್ಯಾಯ, ಪ್ರಳಯ, ಕೃತ್ಯ, ಕಲ್ಪನೆ.

कल्पक– पु. नाई। ನಾವಲಿಗ, ಕೆಲಸಿ-ಗ. वि. रचने या बनानेवाला। ರಚಿಸುವವ ಅಥವಾ ಮಾಡುವವ.

क़ल्बसाज़– पु खोटे या जाली सिक्के बनानेवाला। ಖೊಟ್ಟಿ ನಾಣ್ಯ ತ-ಯಾರಿಸುವವ.

क़ल्बसाज़ी– स्त्री. खोटे सिक्के बनाना। ಖೊಟ್ಟಿ ನಾಣ್ಯ ತಯಾರಿಸುವಿಕೆ.

कल्बी–वि नकली, हार्दिक। ತೋರಿಕೆ-ಯ, ಸುಳ್ಳು, ಹಾರ್ದಿಕ, ಮನಃ-ಪೂರ್ವಕವಾದ.

कलमष– पाप, मल। ಪಾಪ, ಮಲ, ಹೊಲಸು.

कल्य– पु. सवेरा, मदिरा, वधाई । ಪ್ರಾತಃಕಾಲ, ಮುಂಜಾವು, ಸೆರೆ, ಅಭಿನಂದನೆ. वि. स्वस्थ, चतुर । ಸ್ವಸ್ಥ, ನಿರೋಗಿ, ಚತುರ.

कल्याण, कल्यान– पु. भलाई, शुभ, सुवर्ण । ಕಲ್ಯಾಣ, ಶುಭ, ಬಂಗಾರ.

कल्लाच– पु. निर्धन, गुंडा । ನಿರ್ಧನ, ದರಿದ್ರ, ಮೋಸಗಾರ, ಗುಂಡಾ.

कल्ला– पु. जवडा, अंकुर, विवाद । ದವಡೆ, ಅಂಕುರ, ಮೊಳಕೆ, ವಿವಾದ, ಜಗಳ.

कल्लातोड– वि. मुँहतोड़ । ಸರಿಯಾದ, ಸಮರ್ಪಕ, ಮುಖ ಮುರಿಯುವ.

कल्लादराज़– वि. मुँहजोर । ವಾಚಾಲ, ಬಡಬಡಿಸುವವ, ಉದ್ದಂಡ, ಕೂಗಾಡುವ.

कल्लाना–अक्रि चोट लगनेसे दर्द होना । ಪೆಟ್ಟು ಹತ್ತಿ ನೋವಾಗು, ಉರಿ.

कल्लाश– पु गरीव । ಬಡವ, ದರಿದ್ರ.

कल्लोल–पु. तरंग, उमंग, क्रीडा । ತೆರೆ, ಉತ್ಸಾಹ, ಹರ್ಷ, ಕ್ರೀಡೆ.

कल्लोलिनी– स्त्री नदी । (ತೆರೆಗಳುಳ್ಳ) ನದಿ.

कल्हर–पु नोनी मिट्टी, वंजर । ಉಪ್ಪು ಗೂಡಿದ ಮಣ್ಣು, ಸವಳು ಮಣ್ಣು, ಬಂಜರು ಭೂಮಿ.

कल्हरना– अक्रि कडाईमें भूना जाना। ಕರೆಯಲ್ಪಡು, ಕಡಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹುರಿಯಲ್ಪಡು.

कल्हारना– अक्रि. कराहना । ಚೀರು, ಮರಗು, ನವೆ. सक्रि. कडाहमें तलना । ಕರೆ, ಎಣ್ಣೆ ಅಥವಾ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಹುರಿ.

कवच– पु. जिरह वख्तर, आवरण, नगाड़ा, भूर्जपत्र । ಕವಚ, ಆವರಣ, ಭೇರಿ, ನಗಾರಿ, ಭೂರ್ಜ ಪತ್ರ.

कवर–पु. कौर, चोटी, जूड़ा । ತುತ್ತು, ಜುಟ್ಟು, ವೇಣಿ, ಜಡೆ.

कवरी– स्त्री जूडा, चोटी । ವೇಣಿ, ಜುಟ್ಟು, ಜಡೆ.

कवल– पु. दे. 'कवर'। एक मछली, एक तरहका घोड़ा । ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಮೀನು, ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಕುದುರೆ.

कवलित– वि. खाया हुआ । ತಿಂದ, ತಿನ್ನಲ್ಪಟ್ಟ.

कवायद– स्त्री. नियम, व्याकरण, युद्धकलाका अभ्यास। ನಿಯಮ, ಕಟ್ಟಳೆ, ವ್ಯಾಕರಣ ಸೂತ್ರ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕವಾಯತು.

कविता– स्त्री. काव्य । ಕಾವ್ಯ, ಕವಿತೆ.

कविताई–स्त्री. काव्य, कवित्व । ಕಾವ್ಯ, ಕವಿತೆ, ಕವಿತ್ವ.

कविराज– पु. श्रेष्ठ कवि, भाट, बंगाली वैद्य । ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿ, ಕವಿರಾಜ, ಮಾಗಧಿ, ಬಂಗಾಲಿ ವೈದ್ಯ.

कविराय– पु. दे. 'कविराज'।

कविलास– पु. कैलास । ಕೈಲಾಸ. ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ.

क़वी– वि. शक्तिशाली । ಬಲವುಳ್ಳ, ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ.

कवेला– पु. कौएका बच्चा । ಕಾಗೆಯ ಮರಿ.

कशा– पु. चाबुक, कोडा, खिचाव, दम । ಚಬಕ, ಚಾಟಿ, ಎಳೆತ, ಆಕರ್ಷಣ, ತಂಬಾಕು ಸೇದುವ ಒಂದು ಜು-ರಕಿ, ಬೀಡಿಯ ಎಳೆತ.

क़शक़ा– पु. टीका, तिलक । ತಿಲಕ, ಬೊಟ್ಟು, ಚಂದನದ ಬಿಂದು.

कशमकश–स्त्री. खींचातानी, धक्कमधक्का असमंजस । ಎಳೆದಾಟ, ಜಗ್ಗಾಟ, ಗುದ್ದಾಟ, ನೂಕುನುಗ್ಗು, ವಿಚಾರಗಳ ತಾಕಲಾಟ, ಸಂಶಯ.

कशा– स्त्री. चाबुक, रस्सी । ಚಬಕ, ಬಾರಕೋಲು, ಚಾಟಿ, ಹಗ್ಗ.

कशाकश– स्त्री. दे 'कशमकश'।

कशिश– स्त्री खिचाव, मनमुटाव । ಆಕರ್ಷಣ, ಎಳೆತ, ಸೆಳೆತ, ವೈಮನಸ್ಯ, ದ್ವೇಷ.

कशीदगी– स्त्री. मनमुटाव, वैमनस्य । ವೈಮನಸ್ಯ, ದ್ವೇಷ.

कशीदा– पु. बेलबूटेका काम । ಕಸೂತಿ, ನಕ್ಷೀಕೆಲಸ.

कश्ती– स्त्री. नाव । ನಾವೆ, ನೌಕೆ, ತಟ್ಟೆ.

कश्फ़ी– वि. खुला हुआ, स्पष्ट । ತೆರೆದ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ.

कश्मल–पु. पाप, मोह । ಪಾಪ, ಮೋಹ. वि पापपूर्ण । ಪಾಪದ, ಪಾಪಿಷ್ಟ.

कश्मीर– पु एक प्रांत । ಕಾಶ್ಮೀರ.

कश्मीरज– पु. केसर । ಕೇಶರ.

कस– क्रिवि क्यो, कैसे । ಏಕೆ, ಹೇಗೆ. पु. जाँच, परख, बल, वश, सार, अर्क । ಪರೀಕ್ಷೆ, ಒರೆ, ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ವಶ, ಸಾರ, ಅರ್ಕ.

कसक– स्त्री. थोडा थोडा दर्द, पूर्वद्वेष, सहानुभूति, अभिलाषा । ನಿಂತು ನಿಂತು ಆಗುವ ನೋವು, ಪೂರ್ವದ್ವೇಷ, ಹಳೆಯ ವೈರತ್ವ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ.

कसक निकालना= बदला लेना । ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳು.

कसकना–अक्रि पीडा करना, रह रहके पीडा उठना, बुरा लगना । ನೋವಾಗು, ನಿಂತು ನಿಂತು ನೋವಾಗು, ವೇದನೆಯಾಗು, ಕೆಟ್ಟೆನಿಸು.

कसकुट– पु. काँसा । ಕಂಚು.

कसदन्, कस्दन्– क्रिवि. इरादेसे । ಬೇಕೆಂತಲೇ, ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ.

कसना–सक्रि. खीचना, दृढतासे बाधना परीक्षा करना, कसौटिपर कसना, घोडे हाथीको सज्जित करना, जकड़ना, बैठाना । ಎಳೆ, ಬಿಗಿ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟು, ಪರೀಕ್ಷಿಸು, ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚು, ಕುದುರೆಗೆ ಜೀನು ಹಾಕು, ಆನೆಯನ್ನು ಶೃಂಗರಿಸು, ಒತ್ತು, ತುರುಕು, ತುಂಬು, ಕೂಡ್ರಿಸು. अक्रि खिचना, तंग होना । ಎಳೆ-

ಯಲ್ಪಡು, ಇಕ್ಕಟ್ಟಾಗು, ಒತ್ತಿ ತುಂಬು, ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದಂತೆ ತುಂಬು.

कसनि– स्त्री कसनेकी क्रिया, बंधना। ಬಿಗಿತ. ಎಳೆತ, ಬಿಗಿಯುವ ಕೆಲಸ, ಕಟ್ಟು, ಕಟ್ಟುವ ಹಗ್ಗ.

कसनी– स्त्री रस्सी, कंचुकी, कसौटी, हथौड़ा। ಹಗ್ಗ, ಕುಪ್ಪಸ, ಬಾಡಿ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ಸುತ್ತಿಗೆ.

कसब– पु. परिश्रम. वेश्याकर्म, हुनर, व्यवसाय। ಪರಿಶ್ರಮ, ಸೂಳೆತನ, ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿ, ಕಲೆ, ಉದ್ಯೋಗ, ವ್ಯವಸಾಯ, ವೃತ್ತಿ.

कसबा– पु. बडा गाँव। ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮ, ಚಿಕ್ಕ ಪಟ್ಟಣ.

कसबिन, कसबी– स्त्री. वेश्या। ವೇಶ್ಯೆ, ಸೂಳೆ, ಬೆಲೆವೆಣ್ಣು.

कसम– स्त्री सौगंध, शपथ। ಆಣೆ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ.

—खाना = किसी बातको न करनेकी प्रतिज्ञा करना। ಆಣೆ ಮಾಡು.

कसमस– स्त्री दे. 'कसमसाहट'।

कसमसाना– अक्रि कुलबुलाना, बेचैन होना, खलबली होना, घबराना। ಅಗಲಾಡು, ಒದ್ದಾಡು, ಮಿಸುಕಾಡು. ಅಸ್ವಸ್ಥನಾಗು, ಹಿಂದೆ-ಮುಂದೆ ನೋಡು, ಗದ್ದಲವಾಗು, ತಿಕ್ಕಾಡು, ಅಂಜು.

कसमसाहट, कसमसी– स्त्री. व्यग्रता, बेचैनी, घबराहट। ವ್ಯಗ್ರತೆ, ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ, ಗಾಬರಿ, ಅಂಜಿಕೆ, ಸಂಶಯ, ಒದ್ದಾಟ, ಮಿಸುಕಾಟ.

कसर– स्त्री त्रुटि, कमी, घाटा, द्वेष, दोष। ತ್ರುಟಿ, ಕುಂದು, ಕೊರತೆ, ಲೋಪ, ಹಾನಿ, ನಷ್ಟ, ದ್ವೇಷ, ದೋಷ.

कसरत– स्त्री व्यायाम, आधिक्य। ವ್ಯಾಯಾಮ, ಗರಡಿ ಸಾಧನೆ, ಆಧಿಕ್ಯ, ಹೆಚ್ಚಳ, ಹೇರಳ.

कसरती– वि. परिश्रमी, व्यायाम करनेवाला। ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡುವವ, ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡುವವ, ಗರಡಿ ಸಾಧಕ, ಬಲಿಷ್ಠ.

कसवाना– सक्रि. 'कसना' का प्रे. रूप।

कसहँडा– पु. काँसेका बडा बर्तन। ಕಂಚಿನ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರೆ.

कसाइन– स्त्री. कसाईकी स्त्री। ಕಟುಕರವಳು.

कसाई– स्त्री. वधिक । ಕಟುಕರವ. वि निर्दयी। ಕ್ರೂರ, ದಯೆಯಿಲ್ಲದ.

कसाना– सक्रि जकडवाना, बँधवाना। ಕಟ್ಟಿಸು, ಬಿಗಿಸು, ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು. अक्रि. कसैला होना। ಕಿಲುಬು, ಹುಳಿಯಾಗು.

कसार– पु. पँजीरी। ತಂಬಿಟ್ಟು, ಸತ್ತುಗ.

कसाला– पु. दुःख, कष्ट, परिश्रम। ದುಃಖ, ತ್ರಾಸ, ಕಷ್ಟ, ಪರಿಶ್ರಮ, ಪ್ರಯಾಸ.

कसाव–पु. तनाव, खिंचाव, कसैलापन, कसाई। ಎಳೆತ, ಬಿಗಿತ, ಬಿಗಿಯು

ವಿಕೆ, ಹುಳಿ, ಒಗರು, ಕಟುಕ.

कसावट,कसाहट– स्त्री दे 'कसाव'।

कसियाना– अक्रि कषाइत हो जाना, कसाव आ जाना। ಒಗರಾಗು, ಕಿಲುಬು.

कसीटना– सक्रि. कसना, रोकना। ಬಿಗಿ, ಕಟ್ಟು, ತಡೆ.

कसीदा– पु. दे. 'कशीदा'।

कसीदा– पु. उर्दू या फारसी की एक तरहकी कविता। ಉರ್ದು ಅಥವಾ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಕವಿತೆ.

कसीफ– वि मोटा, गंदा, भद्दा। ದೊಡ್ಡ, ಹೊಲಸಾದ, ಕುರೂಪ.

कसीर– वि. भूल करनेवाला। ತಪ್ಪು ಮಾಡುವವ, ಅಪರಾಧಿ.

कसीर– वि. अत्यधिक। ಅತ್ಯಧಿಕ, ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು.

कसीस– स्त्री. निर्दयता, कोशिश, एक लोह जन्य पदार्थ। ನಿರ್ದಯತೆ, ಕ್ರೌರ್ಯ, ಪ್ರಯತ್ನ, ಒಂದು ಲೋಹ ಜನ್ಯ ಪದಾರ್ಥ.

कसूंभा– वि कुसुम के रंगका। ಕುಸುಂಬೆ ಬಣ್ಣದ.

कसूर– पु दोष, अपराध। ದೋಷ, ಅಪರಾಧ, ತಪ್ಪು.

क़सूरमद, कसूरवार– वि दोषी, अपराधी। ಅಪರಾಧಿ, ತಪ್ಪುಗಾರ, ಅಪಾದಿತ.

कसेरा–पु काँसे इत्यादिका वर्तन वनानेवाला। ಬೋಗಾರ, ಕಂಚುಗಾರ.

कसेरू– पु. एकतरहकी गठीली जड़। ಒಂದುತರದ ಸೀಯಾದ ಗಡ್ಡೆ.

कसैया– पु परखनेवाला, कसने या बाँधनेवाला। ಪರೀಕ್ಷಕ, ಪರೀಕ್ಷಿಸುವವ, ಕಟ್ಟುವವ, ಬಿಗಿಯುವವ.

कसैला– वि जिसमें कसाव हो। ಒಗರಾದ, ತುರಟಾದ, ಕಹಿಯಾದ

कसैली– स्त्री सुपारी, कसैली वस्तु। ಅಡಿಕೆ, ಒಗರಾದ ವಸ್ತು.

कसोटा– वि मिट्टीका कटोरा। ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ, ಮುಚ್ಚಳ, ಬಟ್ಟಲು.

कसोटी– स्त्री सोना परखनेका पत्थर, जाँच। ಒರೆಗಲ್ಲು, ಪರೀಕ್ಷೆ, ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚುವದು.

कस्तूरा– पु कस्तूरी मृग। ಕಸ್ತೂರಿ ಮೃಗ.

कस्तूरिका, कस्तूरी– स्त्री एक सुगंधित वस्तु। ಕಸ್ತೂರಿ.

कस्द– पु. इरादा। ಉದ್ದೇಶ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ

कस्दन्– क्रिवि दे 'कसदन्'।

कस्ब– पु. दे 'कसव'।

कस्बा– पु दे. 'कसवा'।

कस्बाती–वि. कस्बेका निवासी। ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಾಮದ ರಹಿವಾಸಿ

कहँ– क्रिवि कहाँ। ಎಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ. प्रत्य को, केलिये। ಸಲುವಾಗಿ, ಕ್ಕೆ. ಗೆ. ಅಕ್ಕೆ (ಚತುರ್ಥಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ).

कहँरना– अक्रि दे 'कहरना'।

क़हक़हा– पु. जोरकी हँसी। ಅಟ್ಟಹಾಸದ ನಗು, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಗುವದು.

कहगिल–पु. भूसा मिला गारा। ಗಚ್ಚು, ಹೊಟ್ಟು ಕೂಡಿಸಿದ ಗಚ್ಚು.

क़हत–पु दुर्भिक्ष, दुष्काल। ಬರಗಾಲ, ಅಭಾವ, ಕ್ಷಾಮ, ದುರ್ಭಿಕ್ಷ.

कहन– स्त्री कथन, वचन, कहावत, कविता। ಉಕ್ತಿ, ಕಥನ, ವಚನ, ಗಾದೆಯ ಮಾತು, ಕವಿತೆ.

कहना– सक्रि बोलना, प्रकट करना, खोलना। ಮಾತಾಡು, ಪ್ರಕಟಿಸು, ತೆರೆ, ಹೇಳು, ಅನ್ನು, ನುಡಿ. पु कथन, उपदेश, आज्ञा। ಕಥನ, ಉಪದೇಶ, ಆಜ್ಞೆ, ಅಪ್ಪಣೆ.

कहनाउत, कहनावत– स्त्री कथन, कहावत। ಕಥನ, ಹೇಳಿಕೆ, ಗಾದೆಯ ಮಾತು, ಉಕ್ತಿ.

कहनि, कहनी– स्त्री. दे ‘कहन’।

कहनूत– स्त्री. दे. ‘कहनाउत’।

कहर– पु विपत्ति, क्लेश। ವಿಪತ್ತು, ಸಂಕಟ, ದುಃಖ, ಕುತ್ತು, ಅಪಾಯ. वि कठिण, भीषण। ಕಠಿಣ, ಭಯಂಕರ, ಘೋಷಣ

कहरना– अक्रि. कराहना। ಚೀರು, ನವೆ, ನರಳು.

कहरी– वि कहर ढानेवाला। ಉಪದ್ರವಿ, ಸಂಕಟ ತಂದೊಡ್ಡುವವ.

कहल– पु. उमस, गर्मी, ताप, पीडा। ಉಷ್ಣತೆ, ಕಾವು, ಸೆಕೆ, ಝಳ, ಪೇಗೆ, ಪೀಡೆ

कहलना– अक्रि. कसमसाना, व्याकुल होना। ತಳಮಳಿಸು, ವ್ಯಾಕುಲಗೊಳ್ಳು, ಬೇಗುದಿಗೊಳ್ಳು.

कहलवाना, कहलाना– अक्रि दे. ‘कहलना’। सक्रि कहवाना, संदेश भेजना। ಕರೆಯಿಸು, ಸಂದೇಶ ಕಳಿಸು, ಕರೆ ಕಳುಹಿಸು.

क़हवाँ– क्रिवि दे. ‘कहाँ’।

कहवा– पु. कॉफी। ಕಾಫೀ ಬೀಜ. ಬುಂದು.

कहवैया– वि. कहनेवाला। ಹೇಳುವವ, ಮಾತನಾಡುವವ.

कहाँ– क्रिवि. किस स्थानपर। ಎಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ.

कहा– क्रिवि कैसे। ಹೇಗೆ. सर्व. क्या। ಏನು. पु. कहना, उपदेश। ಹೇಳಿಕೆ, ವಚನ, ಉಪದೇಶ. स्त्री. कथा। ಕಥೆ.

कहाकही– स्त्री कथोपकथन, वादविवाद झगड़ा। ಕಥೋಪಕಥನ, ವಾದ ವಿವಾದ, ಜಗಳ.

कहाना– सक्रि. दे. ‘कहलाना’।

कहानी– स्त्री किस्सा, गल्प, गढ़ी हुई बात। ಕತೆ, ಸಂಗತಿ, ಸಣ್ಣ ಕತೆ ಕಲ್ಪಿತ ಮಾತು.

कहार– पु. पानी भरने व पालकी आदि उठानेवाली जाति। ನೀರು ತುಂಬುವವ ಅಥವಾ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಹೊರುವವ ಬೋಯಿ.

कहारिन– स्त्री. कहारकी स्त्री। ನೀರು

ತುಂಬುವವನ ಹಂಡತಿ, ಬೋಯಿಯ ಹೆಂಡತಿ

कहारा— पु. टोकरा। ದೊಡ್ಡ ಬುಟ್ಟಿ, ಹೆಡಿಗೆ, ಮಕ್ಕರಿ, ಝುಲ್ಲಿ.

कहावत—स्त्री. लोकोक्ति, कथित विषय। ಗಾದೆಯ ಮಾತು, ಉಕ್ತಿ, ವಚನ, ನಾಣ್ಣುಡಿ.

कहासुना— पु भूलचूक। ತಪ್ಪು, ಅಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಹಾರ, ಅನುಚಿತ ಮಾತು.

कहासुनी— स्त्री. दे 'कहाकही'।

कहीं, कहुँ, कहूँ— क्रिवि. किसी स्थानपर, संभवत, यदि। ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ, ಎಲ್ಲೋ, ಸಂಭವತಃ, ಒಂದು ವೇಳೆ.

कहीं का न रहना = किसी काम का न होना। ವ್ಯರ್ಥವಾಗು, ಹಾಳಾಗು, ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದಾಗು.

कहीं न कहीं= किसी स्थानपर। ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ.

कहुला—वि काला। ಕರಿಯ, ಕಪ್ಪಾದ.

काँइयाँ— वि धूर्त, चालाक। ಧೂರ್ತ, ಮೋಸಗಾರ, ಠಕ್ಕ.

काँई— अव्य. क्यों, किसलिये। ಯಾಕೆ, ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ. सर्व किसका। ಯಾರ.

काँकर— पु कंकड। ಹರಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಸಣ್ಣ ಚೂರು.

काँकरी— स्त्री छोटा कंकड़। ಸಣ್ಣ ಹರಳು

कांक्षा— स्त्री चाह, ख्वाहिश। ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ.

कांक्षी—वि. इच्छुक, चाहनेवाला। ಇಚ್ಛಿಸುವವ, ಅಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳವ.

काँख— स्त्री बगल। ಕಂಕುಳ.

काँखना—सक्रि कराहना, मल त्यागने के समय जोर करना। ನರಳು, ತಿಣುಕು, ಮುಲುಕು.

काँगही— स्त्री दे 'कंघी'।

काँगुरा— पु दे. 'कँगूरा'।

काँच— पु. शीशा, काछ, लॉंग। ಗಾಜು, ಕಚ್ಚೆ, ಲಾಂಗು.

कांचन— पु सोना, धतूरा। ಸುವರ್ಣ, ಬಂಗಾರ, ಧತ್ತೂರಿ.

काँचा— वि. कच्चा, क्षणभंगुर। ಮಾಗದ, ಕಚ್ಚಾ, ಕ್ಷಣಭಂಗುರ.

काँचुरी— स्त्री. साँपकी केंचुल। ಹಾವಿನ ಪರೆ.

काँचुली— स्त्री. दे 'केंचुली'।

काँछना— सक्रि काछना। ಕಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳು.

काँछा— स्त्री दे 'कांक्षा'।

काँजी— स्त्री. एक तरहका खट्टा पदार्थ, मट्ठे या दहीका पानी। ಹುಳಿ ಪದಾರ್ಥ, ಗಂಜಿ, ಮಜ್ಜಿಗೆ ಅಥವಾ ಮೊಸರಿನ ನೀರು.

काँजीहाउस— पु चौपायो के कैद किया जानेवाला स्थान। ದನಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಾಕುವ ಸರಕಾರಿ ದೊಡ್ಡಿ.

काँट— पु दे 'काँटा'।

काँटा- पु. कंटक, किसी पौधे या वृक्षका कड़ा तथा नुकीला अंकुर, लोहेकी कील, लोहेकी झुकी हुई कीलोंका गुच्छा, घड़ीकी सुई, तराजू, फोर्क, लवंग, बड़ा पर, दु खदाई मनुष्य। ಮುಳ್ಳು, ಕಂಟಕ, ಮೊಳೆ, ವಾತಾಳಗಡ, ಗಡಿಯಾರದ ಮುಳ್ಳು, ಸಣ್ಣ ತಕ್ಕಡಿ, ಫೋರ್ಕ, ಲವಂಗ, ಗರಿ, ತ್ರಾಸ ಕೊಡುವ ಮನುಷ್ಯ.

—निकल जाना = बाधक का हट जाना। ಅಡಚಣೆ ದೂರಾಗು, ಸಂಕಟದಿಂದ ಪಾರಾಗು

—बोना = अड़चन डालना। ವಿಘ್ನವನ್ನುಂಟುಮಾಡು, ಕೆಡಕುಮಾಡು

—हो जाना (सूखकर) = अति दुर्बल होना। ಬಹಳ ಕ್ಷೀಣನಾಗು.

काँटी- स्त्री कील, काँटा। ಸಣ್ಣಮೊಳೆ, ಸಣ್ಣ ತಕ್ಕಡಿ, ಕೊಕ್ಕೆ, ಕೊಂಡಿ.

काँठा- पु. कंठ, गला, किनारा, तोतेके गलेकी रेखा। ಕಂಠ, ಕುತ್ತಿಗೆ, ತೀರ, ದಂಡೆ. ಗಿಳಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಗೆರೆ.

काँड- पु. डंठल, शाखा, बाण, समूह, घटना, परिच्छेद। ದಂಟು, ಕಾಂಡ, ಗಣೆ, ಶಾಖೆ, ಭಾಗ, ಬಾಣ, ಸಮೂಹ, ಘಟನೆ, ಪರಿಚ್ಛೇದ.

काँड़ना- सक्रि कुचलना, कूटना। ತುಳಿ, ಮಿದಿ, ಕುಟ್ಟು, (ಭತ್ತ).

काँड़ी- स्त्री. वस्तुओंको टकने आदिके लिए लकड़ीका डंडा, ओखलीका गड्ढा। ಕೋಲು. ಜಂತೆ, ತೊಲೆ. ಒರಳ ತಗ್ಗು.

कांत- पु. पति, शिव, विष्णु। ಪತಿ, ಗಂಡ, ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು. वि. कांतियुक्त। ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ, ಸುಂದರ.

कांतलौह- पु. चुंबक। ಲೋಹದ ಚುಂಬಕ.

कांता- स्त्री. पत्नी, प्रिया। ಪತ್ನಿ, ಪ್ರಿಯೆ, ಇನಿಯಳು.

कांति- स्त्री. चमक, तेज, शोभा। ಹೊಳಪು, ಕಾಂತಿ, ತೇಜ, ಶೋಭೆ.

काँदना- अक्रि रोना। ಅಳು, ಪ್ರಳಾಪಿಸು.

काँदव, काँदो- पु कीचड। ಕೆಸರು.

काँदा- पु. प्याज। ಉಳ್ಳೇಗಡ್ಡಿ.

कांध, कांधा- पु कंधा। ಹೆಗಲು.

कांधना- सक्रि उठाना, धारण करना, स्वीकार करना। ಎತ್ತು, ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹೊರು, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

काँधर, काँधा, कान्ह- पु श्रीकृष्ण। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.

काँप- स्त्री. तीली, कनकौवे की पतली तीली, हाथीका दाँत, कानका एक आभरण, कंप। ಬಿದುರಿನ ತೆಳುವಾದ ಪಟ್ಟಿ, ಗಾಳಿಪಟದ ತೆಳುವಾದ ಬಿದಿರು ಕಡ್ಡಿ, ಆನೆಯ ಕೋರೆ, ಕಿವಿಯ ಒಂದು ಆಭರಣ, ನಡುಕ.

काँपना- अक्रि. हिलना, कंपित होना, डरना। ಅಲುಗಾಡು,ನಡುಗು, ಕಂಪಿತನಾಗು, ಬೆದರು, ಅಂಜು, ಅಂಜಿ ನಡುಗು.

कॉवर, काँवरि– स्त्री. बहँगी । ಕಾವಡಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಹೆಗಲಮೇಲಿಟ್ಟು ಭಾರವನ್ನು ಹೊರುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಬಿದಿರ ಕೋಲು.

कॉवरिया–पु. कॉवर लेकर चलनेवाला । ಕಾವಡಿ ಹೊರುವವ.

कॉस– पु. घास विशेष । ಒಂದುತರದ ಹುಲ್ಲು.

कांसा, कांस्य– पु. कसकुट । ಕಂಚು.

कॉंसा– पु. भिक्षापात्र । ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆ.

कॉसागर– पु. ठठेरा । ಕಂಚುಗಾರ, ಬೋಗಾರ.

का–संबंध कारक की विभक्ति । ಷಷ್ಠೀ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ. सर्व क्या । ಏನು.

काई–स्त्री. जलमें की घासके समान एक सूक्ष वस्तु, एक तरहका मोरचा या मैल । ಹಾವಸೆ, ಪಾಚಿ, ತುಕ್ಕು, ಕಿಲುಬು.

काऊ– क्रिवि कभी । ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ, ಎಂದಾದರೂ. सर्व. कोई । ಯಾರಾದರೂ, ಏನಾದರೂ,

काक– पु कौआ । ಕಾಗೆ.

काकतालीय– वि. दैवात् या संयोगसे होनेवाला । ದೈವಯೋಗದಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವ.

काकपक्ष, काकपच्छ– पु मस्तक के दोनों ओर के वालोंकी रचना । ಕುರುಳು, ಮುಂಗುರುಳು.

काकबंध्या–स्त्री. वह स्त्री जिसके एक के वाद संतान न हो । ಒಂದು ಹಡೆದು ಬಂಜೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀ.

काकरी– स्त्री दे 'ककडी'।

काका– पु. चाचा । ಚಿಕ್ಕ, ತಂದೆಯ ಸಹೋದರ.

काकतुआ–पु. सफेद रंगका एक तोता । ಬಿಳೀ ಬಣ್ಣದ ಗಿಳಿ.

काकी– स्त्री. चाची, मादा कौआ । ಚಿಕ್ಕಿ, ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಅಥವಾ ಚಿಗಪ್ಪನ ಹೆಂಡತಿ, ಹೆಣ್ಣು ಕಾಗೆ.

काकु– पु. व्यंग स्वरभेद, वक्रोक्तिका एक भेद । ವ್ಯಂಗ ಸ್ವರ, ವಕ್ರೋಕ್ತಿಯ ಒಂದು ಭೇದ.

काकुल– पु जुल्फ । ಕಿವಿಯ ಹತ್ತರದ ಗುಂಗುರುಗೂದಲು.

काग– पु. कौआ, वोतलमें लगानेकी डाट । ಕಾಗೆ, ಬಾಟ್ಲಿಯ ಬೂಚು, ಬೆಂಡೆ, ಬೆಣೆ.

काग़ज़– पु. लिखनेका पत्र, दस्तावेज । ಕಾಗದ, ಪತ್ರ, ದಸ್ತೈವಜು.

काग़ज़ात– पु. 'कागज'का वहुवचन । ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು, ದಸ್ತೈವಜು.

कागज़ी– वि कागजका वना हुआ । ಕಾಗದದಿಂದಾದ, ಕಾಗದದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ.

कागद– पु. दे. 'कागज'।

कागर– पु. पत्र, कागद, पक्षियोंके कोमल झड जानेवाले पर । ಪತ್ರ, ಕಾಗದ, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಉದುರುವ ಕೋಮಲವಾದ ಗರಿ.

कागरी– वि तुच्छ । ತುಚ್ಛ, ಹೀನ.
कागा– पु कौआ । ಕಾಗೆ.
कागारोल– पु हल्लागुल्ला, कोलाहल । ಗದ್ದಲ, ಕೋಲಾಹಲ.
काचा– वि. दे 'कचा' ।
काछ– पु धोतीकी लाँग । (ಧೋತ-ರದ) ಕಚ್ಚೆ.
काछना– सक्रि लाँग मारना, पहनना । ಕಚ್ಚೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳು, ತೊಡು
काछनी– स्त्री घुटनोंतक पहनी हुई धोती । ಪಂಚೆ, ಗಿಡ್ಡ ಪಂಚೆ.
काछा– पु दे 'काछनी' ।
काछी– पु. तरकारी बोने और बेचनेवाली जाति, लाँग । ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ ಬೆಳೆಸುವ ಹಾಗು ಮಾರುವ ಒಂದು ಜಾತಿ, ಮಾಲಗಾರ, ತೋಟಿಗ, ಕಚ್ಚೆ.
काछे– क्रिवि पास । ಸಮೀಪ, ಹತ್ತಿರ.
काज– पु काम, प्रयोजन, उद्देश । ಕೆಲಸ, ಪ್ರಯೋಜನ, ಉದ್ದೇಶ.
काज– पु. बटन लगानेका छेद । ಬಿರಡಿಯ ಕಾಜು, ಅಂಗಿಯ ಕಾಜು.
काजर, काजल– पु दीपककी कालिख । ಕಾಡಿಗೆ, ಕುಡಿಕಪ್ಪು.
काजरी– स्त्री. वह गाय जिसकी आँखकी चारों ओरका भाग काला हो । ಕಣ್ಣಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಕರಿಯದಾಗಿರುವ ಆಕಳು.
काजी– पु. न्यायाधीश । ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ, ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಮತದ ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿ.
काजू– पु. एक मेवा । ಗೋಡಂಬಿ, ಗೇರುಬೀಜ.
काटना– सक्रि. दो खंड करना, डसना, घाव करना, फाडना, मारना, मिटाना, बिताना, तोड़ना, ऐसा भाग देना जिसमें शेष न बचे । ಎರಡು ಭಾಗ ಮಾಡು, ಕೊಯ್ಯು, ಸೀಳು, ಕಚ್ಚು, ಗಾಯ ಮಾಡು, ಹರಿ, ಹೊಡೆ, ಕೊಲ್ಲು, ನಾಶ ಮಾಡು, ಕಳೆ, ಕಾಲತಳ್ಳು, ಮುರಿ, ಕಡಿ, ನಿಃಶೇಷವಾಗಿ ಭಾಗಿಸು.
काटर– वि. दे. 'कट्टर' ।
काटू– वि काटनेवाला, भयानक । ಕಚ್ಚುವ, ಕಡಿಯುವ, ಭಯಾನಕ.
काठ– पु लकडी, ईंधन । ಕಟ್ಟಿಗೆ, ತೊಲೆ, ಸೌದೆ.
—कबाड=निरर्थक टूटी फूटी सामग्री । ನಿರರ್ಥಕವಾದ, ಹರಕುಮುರಕು ಸಾಮಗ್ರಿ.
—का उल्लू = बडा मूर्ख मनुष्य । ಶತಮೂರ್ಖ, ಪೆದ್ದ.
—मारना = सजा देना । ಶಿಕ್ಷಿಸು.
काठटा– पु. काठकी बनी हुई बडी परात । ಮರದ ಪಾತ್ರೆ.
काठी– स्त्री. घोडे या ऊँट की पीठपर रखनेकी गद्दी, ढँचन । ಕುದುರೆಯ ಅಥವಾ ಒಂಟೆಯ ಜೀನು, ಉದುವಳು. पु. तलवारकी म्यान, देहकी बनावट । ಖಡ್ಗದ ಒರೆ, ದೇಹದ

ಆಕೃತಿ, ರಚನೆ.

काढ़ना— सक्रि. बाहर निकालना, अलग करना, चित्रकारी करना, ऋण लेना, छानना। ಎಳೆ, ಹೊರಗೆ ತೆಗೆ, ಬೇರೆ ಮಾಡು, ಚಿತ್ರ ಬರೆ, ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೋ, ಸೋಸು, ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆ.

काढ़ा—पु. उबाली हुई औषधि। ಕಷಾಯ, ಕಾಢೆ.

कातना— सक्रि. चरखा चलाना, रुईसे सूत निकालना। ನೂಲು ತೆಗೆ, ನೂಲು.

कातर, कादर— वि. दु:खित, अधीर, डरपोक। ದುಃಖಿತ, ವ್ಯಾಕುಲ, ಅಧೀರ, ಅಂಜುಬುರುಕ, ಬೆದರಿದ, ಗಾಬರಿಯಾದ.

कातरता— स्त्री. व्याकुलता, अधीरता, भीरुता। ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ದಿಗಿಲು, ಆತುರ, ಅಂಜುಬುರುಕತನ.

काता—पु. सूत, डोरा। ನೂಲು, ದಾರ.

कातिक— पु. कार्तिक। ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸ.

कातिब— पु. लिखनेवाला। ಬರೆಯುವವ, ಲೇಖಕ.

क़ातिल— वि. घातक। ಘಾತಕ, ಪ್ರಾಣಹಾರಕ. पु. हत्यारा। ಕೊಲ್ಲುವವ, ಕೊಲೆಗಾರ.

काती— स्त्री. कैंची, छुरी। ಕತ್ತರಿ, ಚಾಕು, ಕಿರುಗತ್ತಿ.

कादंबरी—स्त्री. सरस्वती, मदिरा, कोयल। ಸರಸ್ವತಿ, ಮದಿರಾ, ಸೆರೆ, ಕೋಗಿಲೆ.

कादर— वि. दे. 'कातर'।

कान— पु. श्रवण, कर्ण, सुननेकी शक्ति, पनवार। ಶ್ರವಣೇಂದ್ರಿಯ, ಕರ್ಣ, ಕಿವಿ, ಶ್ರವಣ ಶಕ್ತಿ, ಚುಕ್ಕಾಣಿ. स्त्री. दे. कानि।

—**उठाना** = आहट लेना, चौकन्ना होना। ಕೇಳಲು ತತ್ಪರನಾಗು.

—**काटना** = बढकर होना। ಹೆಚ್ಚಾಗು, ಹಿಂದೆ ಸರಿಸು.

—**फूँकना** = गुरुमुख करना, चेला बनाना। ಗುರುಮಂತ್ರ ಕೊಡು, ಶಿಷ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು.

—**भरना** = किसीकी शिकायत कर किसीको उसके विरुद्ध भडकाना। ಕಿವಿ ತುಂಬು, ಒಬ್ಬರ ವಿರುದ್ಧ ಒಬ್ಬರ ಕಿವಿ ಊದು.

कानन— पु. जंगल। ಕಾಡು, ಅಡವಿ.

काना— वि. एक आँखवाला, तिरछा। ಒಕ್ಕಣ್ಣಿನ, ವಕ್ರ, ಡೊಂಕಾದ.

कानाफुसकी, कानाफूसी— स्त्री. कानमें धीरेसे कही हुई बात। ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತು, ಗುಪ್ತ ಮಾತು, ಕಿವಿ ಮಾತು, ಕುಸು ಕುಸು ಮಾತು.

कानि— स्त्री. प्रतिष्ठा, लोकलज्जा। ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಗೌರವ, ಲಜ್ಜೆ, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ.

कानी— स्त्री. दे. 'कानि'। वि. स्त्री. एक आँखवाली, सबसे छोटी (उँगली)। ಒಕ್ಕಣ್ಣಿನವಳು, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸಣ್ಣ (ಬೆರಳು).

—कौड़ी = स्त्री. फूटी कौड़ी। ಒಡಕು ಕವಡೆ, ಅತಿ ತುಚ್ಛ ಪದಾರ್ಥ.

कानी— पु. अविवाहित कन्याका पुत्र। ಅವಿವಾಹಿತ ಕನ್ಯೆಯ ಮಗ

कानीन—वि. कन्यासे उत्पन्न। ಕುಮಾರಿಕೆಯಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ.

क़ानून—पु. विधान, नियम। ಕಾಯಿದೆ, ಕಟ್ಟಳೆ, ವಿಧಾನ, ನಿಯಮ, ನ್ಯಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರ.

क़ानूनगो— पु. पटवारियोंके कागजात जाँच करनेवाला एक अधिकारी। ಶಾನುಭೋಗರ ಕಾಗದ-ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿ.

क़ानूनदाँ— वि. कानून जाननेवाला। ಕಾಯಿದೆ ಬಲ್ಲವ, ಕಾನೂನು ತಿಳಿದವ.

क़ानूनन्— क्रिवि. कानूनके अनुसार। ನಿಯಮಾನುಸಾರವಾಗಿ, ಕಾಯಿದೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ.

क़ानूनिया—वि. नियम, व्यवस्था जाननेवाला। ಕಾಯಿದೆ ಬಲ್ಲವ, ನಿಯಮ ಬಲ್ಲವ, ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ.

क़ानूनी—वि. कानून संबंधी। ಕಾಯಿದೆ ಸಂಬಂಧದ, ನಿಯಮಾನುಕೂಲ, ನ್ಯಾಯವಾದ.

कान्ह, कान्हर— पु. श्रीकृष्ण। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.

कापथ— पु. कुपथ। ಅಪಥ.

कापाली— पु. शिव। ಶಿವ.

कापी— स्त्री. नकल, प्रति। ನಕಲು, ನೋಡಿ ಬರೆಯುವುದು, ಪ್ರತಿಲಿಪಿ.

कापुरुष— पु. कायर या नीच व्यक्ति। ಹೇಡಿ, ನೀಚ.

कापोत— पु. कबूतरोंका समूह। ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಗುಂಪು.

क़ाफिया— पु. तुक। ಪ್ರಾಸ.

क़ाफिर— पु. मुसल्मानोंकी दृष्टिमें उनसे भिन्न धर्मावलंबी, नास्तिक, निर्दय। ಮುಸಲ್ಮಾನರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಧರ್ಮೀಯರು, ನಾಸ್ತಿಕ, ನಿರ್ದಯ.

क़ाफ़िला— पु. व्यापारियों या तीर्थयात्रियोंका झुंड। ವ್ಯಾಪಾರಿ ಅಥವಾ ತೀರ್ಥ ಯಾತ್ರಿಕರ ಗುಂಪು, ಯಾತ್ರೀದಲ.

काफ़ी—वि. पर्याप्त। ನಾಕಷ್ಟು, ಬಹಳ. स्त्री. एक पेड़का बीज। ಕಾಫೀ, ಬುಂದು.

काफ़ूर— पु. कपूर। ಕರ್ಪೂರ.

—होना = गायब होना। ಓಡಿ ಹೋಗು, ಮಾಯವಾಗು.

काबर—वि. चितकबरा। ಬಹುಬಣ್ಣದ, ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ.

क़ाबिज़— वि. अधिकारी, कब्ज़ा करनेवाला, मलरोधक। ಅಧಿಕಾರಿ, ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವ, ಮಲರೋಧಕ, ಮಲಬದ್ಧತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ.

क़ाबिल— वि. लायक, योग्य। ಜಾಣ, ಯೋಗ್ಯ, ಅರ್ಹ, ದಕ್ಷ, ಪಂಡಿತ.

क़ाबिलियत— स्त्री. योग्यता। ಯೋಗ್ಯತೆ, ಜಾಣತನ, ಅರ್ಹತೆ,

ಪಾಂಡಿತ್ಯ.

काबिस– पु. एक रंग जिससे रंगकर मिट्टीके बर्तन पकाये जाते है । ಮಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸುಡುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವ ಒಂದು ಬಣ್ಣ.

काबीन– पु. विवाहके समय पतिद्वारा पत्नीको दिया जानेवाला धन । ಕನ್ಯಾಶುಲ್ಕ, ತೆರವು.

काबू– पु इख्तियार, वश । ಅಧಿಕಾರ, ವಶ, ವರ್ಚಸ್ಸು, ಹತೋಟಿ.

—में करना = वशमें कर लेना । ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು.

काम–पु कार्य, उद्देश्य, उपयोग, व्यवसाय, इच्छा, कामदेव, शिवजी । ಕಾರ್ಯ, ಕೆಲಸ, ಉದ್ದೇಶ್ಯ, ಉಪಯೋಗ, ಪ್ರಯೋಜನ, ವ್ಯವಸಾಯ, ಉದ್ಯೋಗ, ಇಚ್ಛೆ, ಕಾಮದೇವ, ಶಿವ, ಮಹಾದೇವ.

—आना = युद्धमे हत होना, व्यवहार मे आना । ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಾಯು, ವ್ಯಹಾರದಲ್ಲಿ ಬರು, ಉಪಯೋಗವಾಗು.

—करना = असर करना । ಪ್ರಭಾವ ಬೀರು, ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡು.

—तमाम करना = मार डालना । ಕೊಲ್ಲು, ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸು.

—निकलना = कार्य सिद्ध होना । ಕಾರ್ಯ ಫಲಕಾರಿಯಾಗು, ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣವಾಗು.

कामकला– स्त्री. रति, मैथुन । ರತಿ, ಮೈಥುನ.

कामकाज– पु. कारबार, व्यवसाय । ಉದ್ಯೋಗ, ಕಾರ್ಯ.

कामकाजी–वि. व्यवसायी । ಉದ್ಯೋಗಿ, ದುಡಿಯುವವ, ಉದ್ಯೋಗಶೀಲ.

कामग– वि. स्वेच्छाचारी । ಸ್ವಚ್ಛಂದಿ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿ, ಮನಬಂದಂತೆ ನಡೆಯುವವ.

कामगार– पु. राज्यकार्यका प्रबंध करनेवाला । ರಾಜ್ಯಕಾರ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ, ಆಫೀಸರ, ಕೆಲಸಗಾರ

कामचर– वि. दे. 'कामग' ।

कामचलाऊ– वि. जिससे काम निकल सके,अस्थायी । ಹೇಗಾದರೂ ಕೆಲಸನಾಗುವ, ಅಸ್ಥಾಯಿ, ಸ್ಥಿರವಲ್ಲದ.

कामचोर– वि. आलसी । ಆಲಸಿ, ಮೈಗಳ್ಳ, ಕೆಲಸಗಳ್ಳ, ಕೆಲಸ ತಪ್ಪಿಸುವವ.

कामत– पु. कद, आकार । ಎತ್ತರ, ನಿಲುವು, ಆಕಾರ.

कामदानी– स्त्री. सलमे सितारेके बेलबूटेवाला काम । ಜರದ ಕಸೂತಿ ಕೆಲಸ.

कामदार– पु. व्यवस्थापक । ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ. वि जिसपर कलावत्तू आदिका काम हो । ಜರತಾರಿಯ ಕಸೂತಿ ತೆಗೆದ.

कामदुधा, कामदुहा– स्त्री कामधेनु । ಕಾಮಧೇನು.

कामधाम– पु कामकाज । ಕೆಲಸ,

ಉದ್ಯೋಗ.

कामना– स्त्री. इच्छा । ಇಚ್ಛೆ, ಬಯಕೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಕೋರಿಕೆ.

कामयाब– वि. सफल । ಸಫಲ, ವಿಜಯೀ, ಕೃತಕಾರ್ಯ.

कामयाबी– स्त्री. सफलता । ಸಫಲತೆ, ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿ, ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ.

कामरि,कामरिया,कामरी– स्त्री. कंबल । ಕಂಬಳಿ.

कामा– स्त्री. कामिनी । ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀ.

कामिनी– स्त्री. सुंदरी, मदिरा । ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀ, ಮದಿರೆ, ಸೆರೆ.

कामी, कामुक– वि. इच्छा करनेवाला, विषयी । ಇಚ್ಛುಕ, ಕಾಮುಕ, ವಿಷಯ ಲಂಪಟ.

काम्य– वि. इच्छाके योग्य, सुंदर, वासना संबंधी । ಇಚ್ಛಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಸುಂದರ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಕಾಮನಾಸಂಬಂಧವಾದ.

काय, कायक– पु. दे ' काया ' ।

कायदा– पु. रीति, नियम, व्यवस्था । ರೀತಿ, ನಿಯಮ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವಿಧಾನ, ಕಟ್ಟಳೆ, ಕಾಯಿದೆ.

कायम– वि. स्थिर, स्थापित, मुकर्रर । ಸ್ಥಿರವಾದ, ದೃಢವಾದ, ಸ್ಥಾಪಿತ, ನಿರ್ಧರಿಸಿದ.

कायम-मुकाम–वि एवजी । ಬದಲಿಯಾಗಿ, ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬದಲಿ ಕಾರ್ಯ ನೋಡುವವ.

कायर– वि. डरपोक, भीरु । ಅಂಜುಬುರುಕ, ಹೇಡಿ, ಭೀರು, ಪುಕ್ಕ.

कायरता– स्त्री. भीरुता । ಹೇಡಿತನ, ಅಂಜುಬುರುಕುತನ, ಪುಕ್ಕತನ.

क़ायल– वि. स्वीकार करनेवाला लाजवाब । ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡುವವ, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವವ, ಮನಗಂಡವ, ನಿರುತ್ತರ.

कायली–स्त्री. लज्जा, ग्लानि । ನಾಚಿಕೆ. ಗ್ಲಾನಿ.

काया–स्त्री देह, शरीर । ದೇಹ,ಶರೀರ, ಮೈ.

कायाकल्प– पु. औषधियोंके प्रभावसे वृद्ध शरीर को युवा बनानेकी विधि । ಔಷಧದಿಂದ ವೃದ್ಧ ಶರೀರವನ್ನು ಸಶಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡುವದು, ಪುನಃ ಯೌವನವನ್ನು ಹೊಂದುವಿಕೆ.

कायापलट– पु. भारी हेरफेर । ರೂಪ ಪರಿವರ್ತನ, ಅದ್ಭುತ ಪರಿವರ್ತನ, ಜನ್ಮಾಂತರ, ರೂಪಪಲ್ಲಟ.

कायिक– वि. शरीर संबंधी । ಶರೀರ ಸಂಬಂಧವಾದ, ಶಾರೀರಿಕ.

कार– पु कार्य । ಕಾರ್ಯ, ಕೆಲಸ. स्त्री. छोटी मोटर । ಕಾರು, ಸಣ್ಣ ಮೋಟರು.

कार आमद– वि. उपयोगी । ಉಪಯೋಗವುಳ್ಳ, ಉಪಯುಕ್ತ.

कारक– वि करनेवाला । ಮಾಡುವವ. ಉಂಟು ಮಾಡುವವ. पु. व्याकरणमें क्रियाके साथ संबंध प्रगट करनेवाले को कारक कहते है । ವಿಭಕ್ತಿ.

कारकरदा–वि. अनुभवी। ಅನುಭವಿಕ.

कारकुन– पु. कारिंदा। ಕಾರಕೂನ, ಗುಮಾಸ್ತೆ, ಸಂಚಾಲಕ, ಆಡಳಿತೆಗಾರ.

कारखाना– पु अधिकमात्रामे चीजें तैयार करनेकी जगह, व्यवसाय। ಕಾರಖಾನೆ, ಉದ್ಯೋಗಶಾಲೆ, ಉದ್ಯೋಗ, ವ್ಯವಸಾಯ.

कारगर– वि उपयोगी, प्रभावकारी। ಉಪಯೋಗವುಳ್ಳ, ಪ್ರಭಾವಕಾರಿಯಾದ, ಫಲಪ್ರದ.

कारगुज़ार– वि. मुस्तैदी से काम करनेवाला, कर्तव्यपालन करनेवाला। ಕಾರ್ಯತತ್ಪರ, ಕರ್ತವ್ಯಪಾಲನ ಮಾಡುವವ.

कारगुज़ारी– स्त्री. कर्तव्य कुशलता। ಕರ್ತವ್ಯಕುಶಲತೆ, ದಕ್ಷತೆ, ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ.

कारचोबी–स्त्री जरदोज़ी। ಜರತಾರಿಯ ಕೆಲಸ, ಕಸೂತಿ ಕೆಲಸ, ಬೂಟಾ ಕೆಲಸ.

कारज– पु. कार्य, प्रयोजन, फल। ಕಾರ್ಯ, ಕೆಲಸ, ಪ್ರಯೋಜನ, ಉಪಯೋಗ, ಫಲ.

कारटा– पु. कौआ। ಕಾಗೆ.

कारण– पु हेतु, सबब, विष्णु, शिव, आदि, शरीर। ಹೇತು, ಉದ್ದೇಶ, ಕಾರಣ, ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ, ಮೂಲ, ಶರೀರ.

कारणा– स्त्री तीव्र वेदना। ತೀವ್ರ ವೇದನೆ, ನರಕಯಾತನೆ.

कारतूस– पु बंदूकमें भरकर चलानेकी वह नली जिसमें बारूद, गोली, इत्यादि भरी रहती है। ಕಾಡತೂಸ, ಸಿಡಿಮದ್ದಿನ ತೋಟಿ.

कारन– पु दे 'कारण'। स्त्री करुण स्वर। ಕರುಣ ಸ್ವರ.

कारनामा– पु. किये हुए कार्योंका विवरण। ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸದ ವಿವರಣೆ.

कारनी– पु प्रेरक, भेदक, ईश्वर। ಪ್ರೇರಕ, ಮನಸ್ಸು ತಿರುಗಿಸುವವ, ಒಡಕು ಹುಟ್ಟಿಸುವವ, ಈಶ್ವರ.

कारपरदाज़– वि प्रबंधकर्ता, कारिंदा। ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ, ಗುಮಾಸ್ತ, ಕಾರಕೂನ.

कारपरदाज़ी– स्त्री. व्यवस्था, कारपरदाजका काम या पद। ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕಾರಕೂನಿಕೆ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕತ್ವ.

कारबन– पु. कोयला, एक कागज। ಇದ್ದಲಿ, ಕಾರ್ಬನ್ ಪೇಪರ.

कारबार– पु. कामकाज, व्यापार। ಕೆಲಸ, ಉದ್ಯೋಗ, ವ್ಯಾಪಾರ, ವ್ಯವಹಾರ.

कारबारी– वि कारिंदा। ಗುಮಾಸ್ತ, ಕಾರಕೂನ. वि. कामकाजी। ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ, ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥ.

काररवाई– स्त्री. काम, उपाय, चाल। ಕೆಲಸ, ಕೃತ್ಯ, ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ, ಉಪಾಯ, ಯುಕ್ತಿ, ತಂತ್ರ, ಒಳ-

ಸಂಘು.

कारवां— पु. यात्रियोंका समूह। ಯಾತ್ರಿಕರ ಗುಂಪು, ಯಾತ್ರೀದಳ.

कारसाज़— बिगड़े हुए काम को बनानेवाला, चालबाज। ಕೆಟ್ಟುಹೋದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವವ, ತಂತ್ರಗಾರ, ಕಾರ್ಯದಕ್ಷ.

कारसाज़ी— स्त्री. चालबाजी, काम बनानेकी युक्ति। ತಂತ್ರ, ಗುಪ್ತ ಕಾರಸ್ಥಾನ, ಕಪಟ ಪ್ರಯತ್ನ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಯುಕ್ತಿ.

कारस्तानी— स्त्री, चालबाजी। ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆ, ಮೋಸತನ, ಠಕ್ಕುತನ, ಮಾಟಗಾರಿಕೆ.

कारा— वि. काला। ಕರಿಯ, ಕಪ್ಪಾದ. पु. सर्प। ಸರ್ಪ, ಹಾವು. स्त्री कैद, कारागार। ಕೈದು, ಬಂಧನ, ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವದು, ಸೆರೆಮನೆ.

कारागार, कारागृह— पु. कैदखाना, जेल। ಕಾರಾಗೃಹ, ಜೇಲು, ಸೆರೆಮನೆ.

कारावास—पु. कैद, कारागारमें रहनेकी सजा। ಕೈದು, ಬಂಧನ, ಸೆರೆ, ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶಿಕ್ಷೆ

कारिंदा— पु. कारकुन। ಕಾರಕೂನ, ಗುಮಾಸ್ತ, ಏಜಂಟ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ.

कारिख— स्त्री. दे. 'कालिख'।

कारित—वि. कराया हुआ। ಮಾಡಿಸಿದ.

कारी— पु. करनेवाला। ಮಾಡುವವ. वि गहरा। ಆಳವಾದ.

कारी—पु. पाठक। ವಾಚಕ, ಓದುವವ

कारीगर— पु. शिल्पी। ಶಿಲ್ಪಿ, ಕಲಾಕಾರ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ.

कारीगरी— स्त्री. निर्माण कला, हुनर, मनोहर रचना। ಶಿಲ್ಪ, ಕಲೆ, ಮನೋಹರ ರಚನೆ, ಹಸ್ತಕೌಶಲ್ಯ, ಕೈಮಾಟ.

कारु— पु. कारीगर, चितेरा। ಶಿಲ್ಪಿ, ಕಲಾಕಾರ, ಚಿತ್ರಗಾರ, ಪೇಂಟರ.

कारुण्य— पु. कृपा। ಕೃಪೆ, ದಯೆ.

कारूँ, कारू— पु. हजरत मूसाका चचेरा भाई जो बहुत धनी तथा कंजूस था। ಹಜರತ ಮೋಜೆಸನ ಬಹಳ ಶ್ರೀಮಂತನಾದರೂ ಬಹಳ ಜಿಪುಣನಾದ ಸಹೋದರ (ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಮಗ).

—का ख़ज़ाना= बहुत बड़ा धनकोश। ಬಹಳ ಧನ, ಕುಬೇರನ ಸಂಪತ್ತು.

कारूनी— स्त्री घोड़ोंकी जाति-विशेष। ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಕುದುರೆ.

कारो— पु. सर्प। ಸರ್ಪ, ಹಾವು. वि काला। ಕಪ್ಪು, ಕಪ್ಪಾದ.

कारोबार— पु. दे 'कारबार'।

कार्पण्य— पु. कृपणता। ಕೃಪಣತೆ, ಜೀನತನ, ದೈನ್ಯ.

कार्मुक— पु. धनुष। ಬಿಲ್ಲು, ಧನುಸ್ಸು.

कार्यकर्ता— पु काम करनेवाला, कर्मचारी। ಕಾರ್ಯಕರ್ತ, ಆಫೀಸರ, ಕೆಲಸಗಾರ.

कार्यालय– पु. दफ्तर। ಕಚೇರಿ, ಕಾರ್ಯಾಲಯ.

कार्यवाही, कारवाई–स्त्री.दे.'काररवाई'।

काल–पु. समय, मृत्यु, यमराज,अवसर, अकाल। ಸಮಯ,ವೇಳೆ, ಮೃತ್ಯು, ಸಾವು, ಯಮರಾಜ, ಸುಅವಸರ, ತಕ್ಕ ವೇಳೆ, ಬರ, ಕ್ಷಾಮ. क्रिवि कल। ನಾಳೆ, ನಿನ್ನೆ.

कालकूट–पु एक भयंकर विष। ಒಂದು ಭಯಂಕರ ವಿಷ.

कालकोठरी– स्त्री. वंदीगृह की एक संकुचित और अँधेरी कोठरी। ಸೆರೆ ಮನೆಯ ಕತ್ತಲು ಕೋಣೆ.

कालवंजर– पु वहुत दिनोसे न वोयी गयी जमीन। ಬಂಜರು ಭೂಮಿ, ಪಡ ಬಿದ್ದ ಭೂಮಿ.

कालबूत– पु काठ का साचा, जूता सीने का मोचीका फर्मा। ಚೌಕಟ್ಟು, ಗೂಡು,ಬೂಟ್ಸು ಮಾದರಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮರದ ಸಾಚ.

काला– पु. श्याम वर्ण। ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ. वि. कृष्ण वर्णका, कलंकित। ಕೃಷ್ಣ ವರ್ಣದ, ಕರಿಯ, ಕಲಂಕಿತ, ಕೆಟ್ಟ.

काला कलूटा– वि. वहुत काला। ಅತಿ ಕಪ್ಪು ವರ್ಣದ, ಕಾಗೆಗಪ್ಪಾದ.

कालाक्षरी– पु. भारी विद्वान। ದೊಡ್ಡ ಪಂಡಿತ.

कालाचोर–पु. बड़ा चोर, तुच्छ व्यक्ति। ದೊಡ್ಡ ಕಳ್ಳ, ತುಚ್ಛ ವ್ಯಕ್ತಿ.

काला नमक– पु. एक नमक। ಪಾದೇ ಲೋಣ.

कालापानी– पु. देशनिकालेकी सजा, अंदमान निकोवार द्वीप, मद्य। ದೇಶದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವ ಶಿಕ್ಷೆ, ಕಾಳಾಪಾನಿ ಶಿಕ್ಷೆ, ಗಡಿಪಾರು, ಅಂಡಮಾನ ನಿಕೋಬಾರ ದ್ವೀಪಗಳು, ಮದ್ಯ, ಸೆರೆ.

कालिंदी– स्त्री. यमुना, एक रागिनी। ಯಮುನಾ ನದಿ, ಒಂದು ರಾಗ.

कालि– क्रिवि कल, शीघ्रहीं। ನಾಳೆ, ನಿನ್ನೆ, ಬೇಗನೆ.

कालिक– वि. सामयिक, समयोचित। ಸಾಮಯಿಕ, ಸಮಯೋಚಿತ.

कालिख–स्त्री. स्याही, कालिमा, काजल। ಮಸಿ, ಕಪ್ಪು, ಕಲಂಕ, ದೋಷ, ಮೈಲಿಗೆ, ಕಾಡಿಗೆ, ಕುಡಿಕಪ್ಪು.

कालिब– पु. शरीर, लकडी आदिका वह ढाँचा जिसपर रखकर टोपी या पगडी तैयार की जाती है। ಶರೀರ, ದೇಹ, ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಅಥವಾ ಪಗಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಪಡಿಯಚ್ಚು.

कालिमा– स्त्री. दे. 'कालिख'।

काली– स्त्री. दुर्गा, पार्वती। ದುರ್ಗಾ ದೇವಿ, ಪಾರ್ವತಿ.

कालीदह– पु. वृन्दावनसे यमुनाके अंदर वह कुंड जहाँ कालिया नाग रहता

था। 'ಕಾಲಿಯಾ' ನಾಗರ ಹಾವು ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಯಮುನಾ ನದಿಯಲ್ಲಿಯ ಮಡುವು.

कालीन– पु. गलीचा। ರತ್ನಗಂಬಳಿ, ಜಮಖಾನೆ.

कालीमिर्च–स्त्री. गोलमिर्च। ಮೆಣಸು.

कालीशीतला– स्त्री शीतला या चेचक रोग। ಸಿಡುಬು ಬೇನೆ, ಸಿಡುಬು.

कालौंछ– स्त्री कृष्ण वर्ण, कालापन, धुएँकी कालिख। ಕಪ್ಪು ವರ್ಣ, ಕಾಡಿಗೆ, ಹೊಗೆಯ ಕಪ್ಪು.

काल्ह, काल्हि– क्रिवि. दे 'कल'।

कावा– पु. घोड़ेका एक वृत्तमें चक्कर देना। ಕುದುರೆಯನ್ನು ಚಕ್ರಾಕಾರವಾಗಿ ತಿರುಗಿಸುವ ವಿದ್ಯೆ.

काव्य– पु. रसात्मक वर्णन, कविता संबंधी। ರಸಾತ್ಮಕ ವರ್ಣನೆ, ಕಾವ್ಯ, ಕವಿತೆಯ ಸಂಬಂಧದ.

काश– पु. एक प्रकार की घास, खाँसीका रोग। ದರ್ಭೆ, ಕೆಮ್ಮು, ದಮ್ಮು.

काश– अव्य. ईश्वर करे, ऐसा हो जाय (प्रार्थना और आकांक्षा सूचक)। ದೇವರು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ, ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ, ಎಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವದು.

काशाना– पु झोंपडी, घर (नम्रता सूचक)। ಗುಡಿಸಲು, ಮನೆ, (ನಮ್ರತಾ ಸೂಚಕ).

काशीफल– पु. कुम्हड़ा। ಕುಂಬಳಕಾಯಿ.

काश्त– स्त्री. कृषि, जमीनदारको कुछ वार्षिक लगान देकर उसकी जमीनपर खेती करनेका स्वत्व। ಒಕ್ಕಲುತನ, ಕೃಷಿ, ಜಮೀನುದಾರನಿಂದ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದು, ಸಾಗುವಳಿ.

काश्तकार– पु. किसान। ಒಕ್ಕಲಿಗ, ರೈತ.

काश्तकारी–स्त्री कृषि, किसानी, काश्तकारका हक। ಒಕ್ಕಲುತನ, ಸಾಗುವಳಿ, ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಸ್ವತ್ವ, ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಹಕ್ಕು-ಬಾಧ್ಯತೆ.

काश्मीरा–पु. एक तरहका ऊनी कपड़ा। ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಒಂದು ತರದ ಉಣ್ಣೆಯ ಬಟ್ಟೆ.

काष– पु सान रखनेका पत्थर, एक ऋषि। ನಾನೇಕಲ್ಲು, ಒಬ್ಬ ಋಷಿ.

काषाय– वि. गेरुआ। ಕಾವೀಬಣ್ಣದ.

काष्ठ– पु लकड़ी, जलावन। ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಉರುವಲು.

काष्ठा– स्त्री स्थिति, सीमा, अवधि, बड़ाई, हलदी, ओर, १५ निमिषका काल। ಸ್ಥಿತಿ, ಸೀಮೆ, ಮೇರೆ, ಅವಧಿ, ಮರ್ಯಾದೆ, ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ, ಅರಶಿಣ, ಕಡೆಗೆ, ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ, ೧೫ ನಿಮಿಷದ ಕಾಲ.

कास– पु. खाँसी, एक प्रकारकी घास। ಕೆಮ್ಮು, ದಮ್ಮು, ಅಸ್ತಮಾ, ದರ್ಭೆ.

कासकार– पु. दे 'काश्तकार'।

कासा– पु. कटोरा, नारियलका पात्र जो भिक्षुक रखते हैं, भोजन। ಬಟ್ಟಲು ತಳಿಗೆ, ಪಾತೇಲಿ, ತಾಂಬಾಣ, ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರ, ಆಹಾರ, ಭೋಜನ.

कासार– पु. तालाब। ಕೆರೆ, ಸರೋವರ. दे. 'कसार'।

क़ासिद–पु. हरकारा, पत्रवाहक। ಓಲೇಕಾರ, ದೂತ, ಪೋಸ್ಟಮನ್.

कासिर– वि. कसूरगार, असमर्थ। ದೋಷಿ, ದೋಷವುಳ್ಳ, ಅಸಮರ್ಥ.

काह–सर्व क्या, कौनसी वस्तु। ಏನು, ಯಾವ ವಸ್ತು.

काह– स्त्री. सूखी घास, तिनका। ಒಣ ಹುಲ್ಲು, ಹುಲ್ಲು ಕಡ್ಡಿ.

काहल– वि. गंदा। ಹೊಲಸಾದ.

काहली, काहिल– वि आलसी। ಮೈಗಳ್ಳ, ಕೆಲಸ ತಪ್ಪಿಸುವವ, ಆಲಸಿ, ಸೋಮಾರಿ.

काहि, काहिरे–सर्व. किसको। ಯಾರನ್ನು, ಯಾರಿಗೆ.

काहिल– वि. दे. 'क़ाहली'।

काहिली– स्त्री. आलस्य। ಆಲಸ್ಯ, ಮೈಗಳ್ಳತನ, ಸೋಮಾರಿತನ.

काहीं–अव्य. को, पास, द्वारा। ಕ್ಕೆ, ಗೆ, ಹತ್ತಿರ, ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ.

काही– वि. काले हरे रंगका। ಕಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ಹಸರು ಬಣ್ಣದ.

काहु, काहू– सर्व. दे 'काऊ'।

काहे– क्रिवि. क्यों, किसलिये। ಯಾಕೆ, ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ, ಯಾತಕ್ಕೋಸ್ಕರ.

किंकर– पु. सेवक, नौकर। ಸೇವಕ, ಆಳು, ನೌಕರ.

किंकर्तव्य-विमूढ– वि. घबराया हुआ। ಅಂಜಿದ, ಬೆದರಿದ, ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬದು ತಿಳಿಯದ, ದಿಕ್ಕುತೋಚದ.

किंकिणि, किंकिणी, किंकिनि-स्त्री करधनी। ನಡಕಟ್ಟು, ನಡಪಟ್ಟಿ, ಡಾಬು.

किंगरी, किंगिरी– स्त्री. छोटी सारंगी। ಸಣ್ಣ ಸಾರಂಗಿ, ಪಿಟೀಲು.

किंचन– वि कुछ। ಕೆಲವು, ಸ್ವಲ್ಪ.

किंचित्– वि. थोडा, कुछ। ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ-ಸ್ವಲ್ಪ, ಕೆಲವು.

किंजल्क– पु. पद्मराग। ಪದ್ಮರಾಗ, ಕಮಲದ ಹೂವಿನೊಳಗಿನ ಹುಡಿ, ಪದ್ಮಕೇಶರ. वि पीला। ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ.

किंतु–अव्य. लेकिन। ಆದರೆ, ಪರಂತು.

किंवदंति– स्त्री अफवाह, उड़ती खबर। ಸುಳ್ಳುಸುದ್ದಿ, ಗಾಳಿಸುದ್ದಿ, ಲೋಕವಾರ್ತೆ.

किंवा– अव्य. अथवा, या। ಅಥವಾ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ.

किंशुक–पु. पलाश, ढाक। ಮುತ್ತುಗ, ಮುತ್ತಳ.

कि– क्रिवि क्या, कैसे, अथवा। ಏನು, ಹ್ಯಾಗೆ, ಅಥವಾ. अव्य. एक योजक शब्द। ಸಂಯೋಜಕ ಶಬ್ದ, ಏನಂದರೆ.

किकियाना– अक्रि रोना, चिल्लाना। ಅಳು, ಒದರು, ಚೀರು, ಅರಚು, ಕಿರಿಚು.

किचकिच– स्त्री. बकवाद, व्यर्थका झगड़ा। ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಬಡಬಡಿಕೆ, ನಿರರ್ಥಕವಾದ, ನಿರರ್ಥಕ ಜಗಳ.

किचकिचाना– अक्रि दाँत पीसना। ಹಲ್ಲು ಕಡಿ, ಹರಟು, ಸಿಟ್ಟಾಗು

किचकिचाहट– स्त्री. क्रोध, गुस्सा। ಸಿಟ್ಟು, ಕ್ರೋಧ, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಲ್ಲು ಕಡಿಯುವದು.

किचकिचि– स्त्री दे 'किचकिचाहट'।

किचपिच, किचपिचर– वि. क्रमरहित, अस्पष्ट। ಕ್ರಮರಹಿತ, ಅಸಂಬದ್ಧ, ಅಸ್ಪಷ್ಟ

किचडाना– अक्रि. (आँखका) कीचड़से भरना। ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಪಿಚ್ಚು ಬರು, ಪಿಸರ ಬರು.

किछु– वि. दे 'कुछ'।

किटकिट– पु. कहासुनी, झगड़ा। ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಹತ್ತುವದು, ಜಗಳ, ವಾದವಿವಾದ.

किटकिटाना– अक्रि. दाँत पीसना। ಹಲ್ಲು ಕಡಿ, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ರೇಗು.

किट्ट– पु. जमा हुआ मल। ಕೆಸರು, ಗಸಿ, ಕಿವಿಯಲ್ಲಿಯ ಹೊಲಸು, ಮಲ.

कित– क्रिवि. कहाँ, किस ओर। ಎಲ್ಲಿ, ಯಾವಕಡೆಗೆ.

कितक– क्रिवि. कितना, कहाँ। ಎಷ್ಟು, ಎಲ್ಲಿ.

कितना– वि किस मात्राका। ಎಷ್ಟು. क्रिवि. किस मात्रामें, अत्याधिक। ಎಷ್ಟು, ಬಹಳವಾಗಿ.

कितव– पु. जुआरी, दुष्ट, वंचक, धूर्त। ಜೂಜಾಡುವವ, ದುಷ್ಟ, ವಂಚಕ, ಮೋಸಗಾರ, ಧೂರ್ತ.

किताब–स्त्री पुस्तक। ಪುಸ್ತಕ, ಗ್ರಂಥ, ಖಾತೆ.

किताबत– लिखना। ಬರೆಯುವದು, ಬರೆವಣಿಗೆ.

किताबी– वि. पुस्तक संबंधी। ಪುಸ್ತಕೀಯ, ಪುಸ್ತಕ ಸಂಬಂಧದ, ಪುಸ್ತಕದ.

—**कीडा** = बहुत पढनेवाला, हमेशा पढ़ते रहनेवाला। ಪುಸ್ತಕದ ಹುಳು, ಬಹಳ ಓದುವವ.

कितिक, कितेक– वि कितना, असंख्य। ಎಷ್ಟು, ಬಹಳ, ಅಸಂಖ್ಯ.

कितै– क्रिवि. कहाँ। ಎಲ್ಲಿ.

कितो–कित्ता– वि कितना। ಎಷ್ಟು.

कित्ति–स्त्री. कीर्ति, बडाई, यश। ಕೀರ್ತಿ, ಗೌರವ, ಯಶ.

किधर– क्रिवि किस तरफ। ಯಾವ ಕಡೆಗೆ, ಎತ್ತ.

किन– क्रिवि क्यो न। ಯಾಕಿಲ್ಲ? सर्व. 'किस' का बहुवचन। 'कौन' (बहुवचन) ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ನೇರುವಾಗ ಆಗುವ ರೂಪ. पु चिह्न। ಚಿಹ್ನ ಗುರುತು.

किनका– पु. चावल इत्यादिका महीन टुकड़ा । ಅಕ್ಕಿಯ ನುಚ್ಚು, ನುಚ್ಚು, ತರಿ.

किनहा– कृमियुक्त । ಹುಳ ಬಿದ್ದ, ಹುಳ ತಿಂದ.

किनार– पु. किनारा, पार्श्व । ಅಂಚು, ದಂಡೆ, ದಡ, ಸೆರಗು, ಮಗ್ಗಲು, ತೀರ,

किनारदार– वि जिस वस्त्रमे किनारा लगा हो. । ಅಂಚು ಕಟ್ಟಿದ, ಗೋಟು ಕಟ್ಟಿದ.

किनारा– पु. तीर, तट, कोर, पार्श्व । ತುದಿ, ದಂಡೆ, ತೀರ, ತಟ, ಸೆರಗು, ಮಗ್ಗಲು, ಪಕ್ಕ, ದಡ.

—करना = दूर होना, छोड देना । ದೂರವಾಗು, ಬಿಡು, ದೂರ ಸರಿ.

—लगना = समाप्तिपर पहुंचना । ದಡ ಸೇರು, ಮುಗಿ, ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಗು.

किनारा कश– वि अलग रहनेवाला । ಬೇರೆಯಾಗಿರುವವ, ದೂರವಾಗಿರುವವ.

किनारी– स्त्री गोटा, सुनहला या रुपहला गोट । ಗೋಟು, ಅಂಚು, ಸೆರಗು, ಜರದ ಅಂಚು.

किनारे–क्रिवि तीरमें, आसपास, बगल में । ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ, ದಡದಲ್ಲಿ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ, ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ.

किफ़ायत– स्त्री. कम खर्ची, बचत । ಮಿತವ್ಯಯ, ಉಳಿತಾಯ, ಲಾಭ.

किफ़ायती– वि सँभालकर खर्च करनेवाला । ಮಿತವ್ಯಯಿ, ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವವ.

किबला–पु. पश्चिम दिशा, पूज्य व्यक्ति, पिता, मक्का । ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕು, ಪೂಜ್ಯವ್ಯಕ್ತಿ, ತಂದೆ, ಮಕ್ಕಾನಗರ.

किबलानुमा– पु पश्चिम दिशा सूचक यंत्र । ಹೋಕಾಯಂತ್ರ, ದಿಗ್ದರ್ಶಕ ಯಂತ್ರ.

किमरिक– पु एक प्रकारका महीन चिकना कपडा । ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ತೆಳುವಾದ ನುಣ್ಣಗಿನ ಬಟ್ಟೆ.

किमार– पु. द्यूत, जुआ । ದ್ಯೂತ, ಜೂಜು, ಪಂದ್ಯ.

किमारबाज़– पु जुआरी । ಜೂಜು ಆಡುವವ, ದ್ಯೂತ ಆಡುವವ.

क़िमाश– स्त्री. भाँति, प्रकार । ರೀತಿ, ತರ, ಪ್ರಕಾರ, ಮಾದರಿ.

किमि–क्रिवि. किस तरह, कैसे । ಹ್ಯಾಗೆ, ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ.

क़िम्मत– स्त्री कीमत, प्रतिष्ठा । ಬೆಲೆ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಮಾನ.

कियत्– वि. कितना, कुछ, थोडा । ಎಷ್ಟು, ಸ್ವಲ್ಪ, ಕೆಲವು.

कियारी– स्त्री. सिंचाईके लिये बनाये गये खेतोंके छोटे टुकडे, बडा कडाहा जिसमें समुद्रका खारा पानी जमनेके लिये रखा जाता है, चारपाई । ಹೊಲದೊಳಗಿನ ಮಡಿ, ಪಾತಿ, ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನಿಂದ ಉಪ್ಪು ತಯಾರಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಗಂಗಾಳ,

ಉಪ್ಪಿನ ಮಡಿ, ಹೊರಸು.

किरका– पु कंकड़, छोटा टुकड़ा। ಹರಳು, ಸಣ್ಣ ತುಂಡು, ಚೂರು.

किरकिटी–स्त्री. कण या धूल जो आँखमें पड़कर दुःख देती है। ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಧೂಳು ಅಥವಾ ಕಸಕಡ್ಡಿಯ ಸಣ್ಣ ಚೂರು.

किरकिरा–वि. कंकरीला, बुरा। ಹರಳುಗಳುಳ್ಳ, ಉಸುಕಿನ, ಪುಡಿಪುಡಿಯಾದ.

—हो जाना = आनंद में विघ्न पड़ना। ಭಂಗವಾಗು, ನಷ್ಟವಾಗು, ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗು.

किरकिरी–स्त्री. अप्रतिष्ठा, अपमान। ಅಪ್ರತಿಷ್ಠೆ,ಅವಮಾನ.दे 'किरकिटी'।

किरच,किर्च,किरचक– स्त्री. एक तरहकी पतली तलवार, काँच आदिका नोकदार टुकड़ा। ಕಿರುಗತ್ತಿ, ಸಣ್ಣ ಕತ್ತಿ, ಕಾಜು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಚೂಪಾದ ಚೂರು.

किरण, किरन– स्त्री. रश्मि, प्रकाश, सूर्य। ಕಿರಣ, ಬೆಳಕು, ಸೂರ್ಯ.

किरपा– स्त्री. कृपा। ಕೃಪೆ, ದಯೆ, ಅನುಗ್ರಹ.

किरपान– स्त्री. कृपाण, तलवार। ಕೃಪಾಣ, ಕತ್ತಿ.

किरमिच– पु. एक प्रकारका कपड़ा। ಕ್ಯಾನವ್ಹಾಸ ಅರಿವೆ.

किररना– अकि. दाँत पीसना, क्रोध करना। ಹಲ್ಲು ಕಡಿ, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಕೋಪವಗೊಳ್ಳು.

किरवान,किरवार–पु. तलवार। ಖಡ್ಗ, ಕತ್ತಿ.

किराँची, किराचिन– स्त्री रेलगाड़ीका माल लादनेका ड़बा, बैल गाड़ी। ರೈಲಿನ ಸಾಮಾನು ತುಂಬುವ ಡಬ್ಬಿ, ದೊಡ್ಡ ಚಕ್ಕಡಿ.

किरात–पु एक जंगली जाति। ಬೇಡ, ಬೇಟೆಗಾರ.

किरात– स्त्री. जवाहरकी एक तौल। ರತ್ನದ ಒಂದು ತೂಕ. (ಒಂದು ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕಾಂಶ ಔಂಸ)

किरान– क्रिवि. निकट। ಸಮೀಪ, ಹತ್ತರ.

किराना– पु. नमक, मसाला आदि चीजे। ಕಿರಾಣಿ ಜೀನಸು, ಮಸಾಲೆ ಸಾಮಾನು. सक्रि. पछोरना। ಕೇರು, ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡು.

किरानी– पु. युरोपियन्। ಯುರೋಪಿಯನ್.

किराया– पु. भाड़ा। ಬಾಡಿಗೆ, ಮಹಸೂಲು, ಹಾಸಲು.

किरायेदार– पु. किसी वस्तुको किरायेपर लेनेवाला व्यक्ति। ಬಾಡಿಗೆದಾರ, ಯಾವದೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವವ, ಗುತ್ತಿಗೆದಾರ.

किरासन– पु. मिट्टीका तेल। ಕೆಲ್ಲೆಣ್ಣೆ, ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ, ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ.

किरिया– स्त्री. सौगंध, शपथ, कर्तव्य, अंत्येष्टि क्रिया। ಆಣೆ, ಕರ್ತವ್ಯ,

ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆ, ಕರ್ಮ.

किरीट– पु. मुकुट । ಮುಕುಟ, ಕಿರೀಟ.

किरूलना, किरोलना– सक्रि. कतरना, खुरचना । ಹರಿ, ಕೆರೆ, ಹೆರೆ, ಪರಚು, ತಿಕ್ಕು, ಜೀರು

किर्च– स्त्री. दे. 'किरिच'।

किल–अव्य. वास्तवमें, सचमुच, अर्थात्। ನಿಜವಾಗಿ, ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ, ಅರ್ಥಾತ್.

किलक– स्त्री. किलकारी । ಹರ್ಷಧ್ವನಿ, ಕಿಲಕಿಲ ಧ್ವನಿ.

किलक– स्त्री. एक प्रकारका नरकट जिसकी कलम बनती है। ಒಂದು ತರದ ಲಾಳದ ಕಡ್ಡಿ, ಗಲಗು.

किलकना– अक्रि. किलकारी मारना । ಹರ್ಷದಿಂದ ಕೇಕೆ ಹೊಡಿ, ಆನಂದ ಪ್ರಕಟಿಸು, ಕಿಲಕಿಲ ಗುಟ್ಟು.

किलकार, किलकारी– स्त्री. हर्षध्वनि । ಹರ್ಷ ಧ್ವನಿ, ಕಿಲಕಿಲ ಶಬ್ದ.

किलकारना– अक्रि. दे 'किलकना'।

किलकिल– स्त्री. दे. 'किटकिट'।

किलकिला– पु. मछली खानेवाला एक पक्षी । ಮೀನು ತಿನ್ನುವ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ. स्त्री. हर्षध्वनि, वीरोंकी ललकार । ಹರ್ಷ ಧ್ವನಿ, ಚೀತ್ಕಾರ, ವೀರರ ಲಲಕಾರ ಶಬ್ದ.

किलकिलाना– अक्रि. हर्षध्वनि करना चिल्लाना, वादविवाद करना, झगडना । ಹರ್ಷಧ್ವನಿ ಮಾಡು, ಕೇಕೆ ಹೊಡೆ, ಚೀರು, ವಾದವಿವಾದ ಮಾಡು, ಜಗಳಾಡು.

किलना– अक्रि. कीला जाना, गति रुकना । ವಶವಾಗು, ಗತಿ ಬಂದಾಗು.

किलनी–स्त्री. एक छोटा कीडा। ನಾಯ ತೊಣಚಿ, ಉಣ್ಣಿ.

किलबिलाना–अक्रि. चंचल होना, इधर-उधर डोलना, रेंगना । ಚಂಚಲವಾಗು, ಅಗಳಾಡು, ಹರಿದಾಡು, ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಸೆ, ಅಂಬೆಗಾಲಿಕ್ಕು.

किलबिष, किलविश– पु. पाप, दोष, किल्मिष, रोग । ಪಾಪ, ದೋಷ, ಕಿಲ್ಮಿಷ, ರೋಗ.

किलवाना– सक्रि. कील जडवाना, मंत्र तंत्र द्वारा प्रेताधिक बाधा रोकना । ಮೊಳೆ ಹೊಡೆಯಿಸು, ಮಂತ್ರತಂತ್ರಗಳಿಂದ ಭೂತಬಾಧೆ ಇಳಿಸು, ಕುಗ್ಗಿಸು.

किलविष– पु. दे 'किलविष'।

क़िला– पु दुर्ग, गढ़। ಕೋಟೆ, ದುರ್ಗ, ಕಿಲ್ಲೆ.

किलाबंदी– स्त्री. दुर्ग निर्माण । ಕೋಟೆ ಕಟ್ಟುವದು.

किलाया– स्त्री. हाथीके गर्दन परकी रस्सी । ಆನೆಯ ಕೊರಳ ಹಗ್ಗ.

किलेदार– पु. किलेका अधिकारी। ದುರ್ಗ ರಕ್ಷಕ, ಕೋಟೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ.

किलोल– पु. आमोद-प्रमोद, मौज, क्रीडा । ಆನಂದ, ವಿಲಾಸ, ಸುಖ,

ಕ್ರೀಡೆ.

क्लिन्नत– स्त्री. तंगी, कमी, संकोच। ನ್ಯೂನತೆ, ಕೊರತೆ, ಹ್ರಾಸ, ಸಂಕೋಚ.

किला– पु मेख, खूँटा। ದೊಡ್ಡಮೊಳೆ, ಗೂಟ.

किलाना– अक्रि दे. 'किलकिलाना'।

किली– स्त्री कील, कुंजी, खूँटी, सिटकिनी, मुठिया। ಮೊಳೆ. ಕೀಲಿಕೈ, ಸಣ್ಣ ಗೂಟ, ಸಣ್ಣ ಅಗಳಿ, ಬೋಲ್ಟು, ಹಿಡಿಕೆ

किल्विष– पु. दे 'किलविष'।

किवाड, किवार– पु. दरवाजेका पट। ಕದ, ಬಾಗಿಲು.

किशमिश–स्त्री सुखाई हुई छोटी दाख। ದ್ವೀಪದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಒಣ ದ್ರಾಕ್ಷೆ.

किशल, किशलय– पु. कोंपल, कोमल नया पत्ता। ಚಿಗುರು, ಚಿಗುರೆಲೆ.

किशोर– वि. ११ से १५ वर्षकी उम्रका। ಗ್ಯಾರಿಂದ ಗ್ಯ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ. पु. पुत्र। ಮಗ, ಪುತ್ರ.

किशोरक– पु बच्चा। ಮಗು, ಕೂಸು.

किश्त– स्त्री. शह, खेत। ಚದುರಂಗ ದಾಟದಲ್ಲಿ 'ಷಹ' ಕಟ್ಟುವದು, ಹೊಲ, ಜಮೀನು.

किश्ती–स्त्री.नौका एक प्रकारकी थाली। ನಾವೆ, ಡೋಣಿ, ಟ್ರೇ, ತಟ್ಟೆ, ಪರಾತ.

किश्तीनुमा– वि नावकी शक्लका। ನಾವೆಯ ಆಕಾರದ, ಡೋಣಿಯ ಆಕಾರದ.

किस– सर्व. 'कौन' का रूपातर जो विभक्ति लगानेसे यह रूप धारण करता है। 'कौन' ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರುವಾಗ ಆಗುವ ರೂಪ.

किसब–पु कारीगरी, व्यवसाय। ಶಿಲ್ಪ, ಕಲೆ, ಉದ್ಯೋಗ, ವ್ಯವಸಾಯ

किसबत– स्त्री नाईके औजार रखनेकी थैली। ನಾವಲಿಗನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಕೆಲಸಿಗನ ಚೀಲ,

किसमिस– स्त्री. दे 'किशमिश'।

किसमी–पु. मजदूर, श्रमजीवी। ಕೂಲಿಕಾರ, ಶ್ರಮಜೀವಿ.

किसलय– पु दे. 'किशलय'।

किसान– पु. कृषक, खेतिहर। ರೈತ, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಕೃಷಕ, ಬೇಸಾಯಗಾರ

किसानी– स्त्री. कृषिकर्म। ಒಕ್ಕಲುತನ, ಕೃಷಿ, ಬೇಸಾಯ.

किसी– सर्व 'कोई' का वह रूपातर जो विभक्ति लगानेसे इसको प्राप्त होता है। 'कोई' ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರುವಾಗ ಆಗುವ ರೂಪಾಂತರ.

किसू– सर्व दे. 'कोई'।

किस्त– स्त्री. किसी ऋण या देन का वह भाग जो निर्धारित समयपर दिया जाय। ಕಂತು, ಹಪ್ತೆ, ಕಿಸ್ತು.

किस्तबंदी– स्त्री थोडा थोडा करके कर्ज

वारमे रुपया अदा करनेका ढंग। ಕಂತಿನಿಂದ ಸಾಲ ತೀರಿಸುವ ರೀತಿ.

किस्तवार– क्रिवि किस्तके ढंगसे, थोडा थोड़ा करके। ಕಂತಿನಿಂದ, ಸ್ವಲ್ಪ, ಸ್ವಲ್ಪ.

क़िस्म– स्त्री भेद, प्रकार, भाँति, चाल, ढंग। ಭೇದ, ಪ್ರಕಾರ, ರೀತಿ, ಬಗೆ, ವಿಧಿ.

किसमत, किस्मत– स्त्री. भाग्य, नसीब। ಭಾಗ್ಯ, ಹಣೆಬರಹ.

—चमकना या जागना = भाग्य प्रबल होना। ಭಾಗ್ಯವಂತನಾಗಿರು, ಒಳ್ಳೆ-ಯ ದಿನ ಬರು.

—फूटना = भाग्य बहुत मंद होना। ಭಾಗ್ಯ ಮಂದವಾಗಿರು, ದುರ್ದೈವಿಯಾಗಿರು.

क़िस्सा– पु. कहानी, हाल, समाचार, झगड़ा। ಕತೆ, ವೃತ್ತಾಂತ, ಸಮಾ-ಚಾರ, ಜಗಳ.

की– अव्य. वा, या, फिर, क्या। ಅಥವಾ, ಆಮೇಲೆ, ಏನು. प्रत्य. 'का' का स्त्रीलिंगका रूप। 'का' ದ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ರೂಪ (ಷಷ್ಠೀ ವಿ.)

कीक–स्त्री. चीख, चीत्कार। ಚೀತ್ಕಾರ, ಚೀರುವದು, ಒದರಾಟ, ಕೂ-ಗಾಟ.

कीकर, कीकरी– पु बबूलका वृक्ष। ಜಾಲಿಯ ಗಿಡ.

कीच– स्त्री. दे. 'कीचड़'।

कीचड, कीचर– पु पंक, आँखकी मैल। ಕೆಸರು, ಕೊಳಚೆ, ಕೊಳೆ, ಪಿಚ್ಚು, ಕಣ್ಣು ಪಿಸರು.

कीट– पु कीडा, मैल। ಕ್ರಿಮಿ, ಹುಳು, ಕೀಟ, ಕೊಳೆ, ಹೊಲಸು.

कीडा– पु. कृमि, उडने या रेंगनेवाला कीट, मकोडा, साँप, छोटा बच्चा। ಕೃಮಿ ಕೀಟಕ, ಸಣ್ಣ ಜೀಡಹುಳು, ಹಾವು, ಸಣ್ಣ ಕೂಸು.

कीडी– स्त्री छोटा कीडा, चीटी। ನಣ್ಣ ಕ್ರಿಮಿ, ಹುಳು, ಇರುವೆ.

कीदृश– वि. किस प्रकारका, कैसा। ಎಂಥ, ಯಾವ ತರದ.

कीनखाब–पु. एक तरहका मोटा रेशमी कपडा। ಒಂದು ತರದ ದಪ್ಪ ರೇಶ್ಮೆ ಅರಿವೆ.

कीनना– सक्रि मोल लेना, खरीदना। ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳು, ಬೆಲೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು.

कीना– पु द्वेष। ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆ, ಹಗೆ, ಮತ್ಸರ, ಜಿದ್ದು.

क़ीमत– स्त्री. मोल, दाम। ಕಿಮ್ಮತ್ತು, ಬೆಲೆ, ಕ್ರಯ.

क़ीमती– वि. बहुमूल्य। ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ, ಬಹು ಬೆಲೆಯ, ಬಹುಮೂಲ್ಯ, ದುಬಾರಿ.

कीमिया– स्त्री. रसायन। ರಸಾಯನ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆ.

कीमियागर– पु. रसायन बनानेवाला। ರಸಾಯನ ಮಾಡುವವ, ರಸಾ-ಯನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಬಲ್ಲವ.

कीर– पु. शुक, सुआ, बहेलिया, काश्मीर, काश्मीरका निवासी । ಗಿಳಿ, ಬೇಟೆಗಾರ, ಕಾಶ್ಮೀರ, ಕಾಶ್ಮೀರ ನಿವಾಸಿ.

कीरी– स्त्री. कीडी, चींटी । ಕ್ರಿಮಿ, ಇರುವೆ.

कील– स्त्री. मेख, खूंटी, स्तंभ, छोटा टुकडा, काँटा, आगकी लौ । ಗೂಟ, ಸ್ತಂಭ, ನಣ್ಣ ಚೂರು, ಟಾಚಣಿ, ಮುಳ್ಳು, ಜ್ವಾಲೆ, ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ.

कीलन– पु. बंधन । ಬಂಧನ, ಅಡ್ಡಿ, ಕಟ್ಟು.

कीलना– सक्रि. कील लगाना, वशीभूत करना । ಮೊಳೆ ಹೊಡೆ, ಗೂಟ ಹೊಡೆ, ವಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, ಬಾಯಿ ಬಂದು ಮಾಡು, ಮಂತ್ರ ಹಾಕು, ವಶಪಡಿಸು.

कील व काल– स्त्री. बातचीत, बहस । ಸಂಭಾಷಣೆ, ಚರ್ಚೆ.

कीला– पु. मेख, बडी कील । ಗೂಟ, ದೊಡ್ಡ ಮೊಳೆ.

कीलाल– पु. अमृत, रक्त, मधु, जल । ಅಮೃತ, ರಕ್ತ, ಜೇನು, ನೀರು.

कीलित– वि. कीला हुआ । ಮೊಳೆ ಹೊಡೆದ, ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧ, ವಶವಾದ.

कीली– स्त्री. चक्र घूमनेकी कील । ಚಕ್ರ ತಿರುಗುವ ಮೊಳೆ, ಅಚ್ಚು, ಸುರಸುತ್ತು

कीश– पु. बंदर, पक्षी सूर्य । ಮಂಗ, ಪಕ್ಷಿ, ಸೂರ್ಯ

कीसा– पु. जेब, थैली । ಜೇಬು, ಕಿಸೆ, ಕೈಚೀಲ, ಸಂಚಿ.

कुँअर– पु. पुत्र, राजकुमार । ಪುತ್ರ, ಮಗ, ರಾಜಕುಮಾರ, ರಾಜಪುತ್ರ.

कुँअरी– स्त्री. पुत्री, राजकुमारी । ಮಗಳು, ಕುವರಿ, ರಾಜಕುಮಾರಿ.

कुँअरेटा– पु. दे. 'कुँअर'।

कुँअरेटी– स्त्री. दे 'कुँअरी'।

कुँआँ– पु. कूप । ಬಾವಿ.

कुँआरा– वि. अविवाहित । ಅವಿವಾಹಿತ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ಕುವರ.

कुँआरी– स्त्री. कुमारी, कन्या । ಕುಮಾರಿ, ಮಗಳು, ಕನ್ಯೆ.

कुँइआँ–स्त्री. छोटा कुँआ । ಸಣ್ಣಬಾವಿ.

कुँई– स्त्री. कुमुदिनी । ಕುಮುದಿನಿ, ನೈದಿಲೆ.

कुंकुम– पु. केशर, रोली । ಕೇಸರಿ, ಕುಂಕುಮ, ಸಿಂಧೂರ.

कुकुमा– पु लाख का पोला गोला जिसमें गुलाल भरकर मारते हैं। ಗುಲಾಲು ಅಥವಾ ಓಕಳಿ ಇಡುವ ಪಾತ್ರೆ.

कुंची, कुँजी–स्त्री. चाभी । ಕೀಲಿಯಕೈ.

कुंज– पु. पौधों या लताओंसे आवृत्त स्थान । ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಸ್ಥಾನ, ಉದ್ಯಾನ.

कुंज– पु. किनारा, कोना । ದಂಡೆ, ಮೂಲೆ, ನೆರಗು, ನೆರಗಿನ ಮೇಲಿನ ಕಸೂತಿ

कुंजड़ा– पु तरकारी बेचनेवाली एक जाति। ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ ಮಾರುವ ಒಂದು ಜಾತಿ, ಮಾಲಗಾರ, ಮಾಲಿ, ತೋಟಿಗ.

कुजड़िन– स्त्री. फल या तरकारी बेचनेवाली। ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ ಮಾರುವವಳು, ಮಾಲಗಾರತಿ.

कुजड़ी– स्त्री. दे 'कुंजड़िन'।

कुजर– पु. हाथी, वाल। ಆನೆ, ಕೂದಲು.

कुंजरारि– पु. सिह। ಸಿಂಹ.

कुंजल– पु. दे. 'कुंजर'।

कुंजी– स्त्री. चाभी, टीका। ಕೀಲಿಕೈ, ಬೀಗದಕೈ, ಟೀಕೆಯ ಪುಸ್ತಕ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಕೆ.

कुंठित–वि मंद, खोटा। ಮಂದವಾದ, ಮೊಂಡ, ನಿರರ್ಥಕ, ಸುಳ್ಳಾದ.

कुंड– पु छोटा तालाब, कुंडा, अग्निहोत्रादिके लिये गड्ढा या पात्र, लोहेका टोप। ಸಣ್ಣ ಕೆರೆ, ಹೊಂಡ, ಕೊಳಗ, ಅಗ್ನಿಕುಂಡ, ಹೋಮಕುಂಡ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ.

कुंडरा–पु. कुंडा, बडा मटका। ಹರವಿ, ಅಗಲವಾದ ಬಾಯಿಯ ಮಣ್ಣಿನ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರೆ.

कुंडल– पु. कानका वाला, घेरा। ಕಿವಿಯ ಕುಂಡಲ, ಕಡಗ, ಅಣಸು, ಬಳೆ, ಮಂಡಲ.

कुंडा– पु. वडा मटका, कोढा। ಮಣ್ಣಿನ ಹರವಿ, ಕೊಂಡಿ, ಚಿಲಕ.

कुंडी–स्त्री छोटी पथरी, जंजीरकी कड़ी, सिकडी। ಕಲ್ಲಿನ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸಣ್ಣ ಪಾತ್ರೆ, ಚಿಲಕದ ಕೊಂಡಿ, ಸರಪಳಿ.

कुंत– पु. भाला, वरछी, जूं। ಭಲ್ಲೆ, ಬರ್ಚಿ, ಈಟಿ, ಹೇನು.

कुंतल– पु केश, प्याला, हल, जौ। ಕೂದಲು, ಬಟ್ಟಲು, ನೇಗಿಲು, ಜವೆಗೋದಿ.

कुंद– पु एक पौधा और उसके सफेद फूल, कमल, एक पर्वत। ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಕಮಲ, ಒಂದು ಪರ್ವತ. वि दे 'कुंठित'।

कुदज़ेहन– वि कुंठित बुद्धिवाला। ಮಂದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ.

कुंदन– पु. चोखा सोना। ಉತ್ತಮ ತರಗತಿಯ ಬಂಗಾರ, ಅಪರಂಜಿ.

कुँदरू– पु. एक बेल और उसकी फल। ತೊಂಡೆಕಾಯಿ ಹಾಗು ಬಳ್ಳಿ, ಬಿಂಬಾಫಲ.

कुंदा– पु. किवाडोका कोढा, लकडीका मोटा टुकडा, बंदूकका पिछला भाग, मूठ, पंख, मल्लयुद्धकी एक युक्ति, खोआ। ಬಾಗಿಲ ಚಿಲಕ, ತೊಲೆ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ದೊಡ್ಡ ತುಂಡು, ಬಂದೂಕಿಯ ಹಿಂಭಾಗ, ಹಿಡಿಕೆ, ರೆಕ್ಕೆ, ಕುಸ್ತಿಯ ಒಂದು ಯುಕ್ತಿ, ಹಾಲಿನ ಖವೆ.

कुंदी– स्त्री. कपडे की सिकुडन दूर करना। ಇಸ್ತ್ರಿ ಮಾಡುವದು, ಬಡಿ

ಯುವದು.

कुँदरना– सक्रि. खरादना, छीलना। ಕೆತ್ತು, ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗುವಂತೆ ಕೆತ್ತು, ಕೆರೆ.

कुंभ– पु. घड़ा। ಕೊಡ, ಕುಂಭ.

कुंभकार, कुंभार– पु कुम्हार, मुर्गा। ಕುಂಬಾರ, ಹುಂಜ.

कुंभिलाना– अक्रि. दे 'कुम्हलाना'।

कुंभी– स्त्री. छोटा घड़ा, एक नरक, जलका एक पौधा। ಸಣ್ಣ ಕೊಡ, ಒಂದು ನರಕ, ನೀರಿನಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಕಂಟಿ. पु. हाथी, मगर। ಆನೆ, ಮೊಸಳೆ,

कुंभीपाक– पु. एक नरक। ಒಂದು ನರಕದ ಹೆಸರು.

कुँवर,कुँवरेटा– पु. दे 'कुँअर'।

कुँवरि, कुँवरी– स्त्री. दे. 'कुँअरी'।

कुँवाँ– पु. दे. 'कुआँ'।

कुँवारा– पु. दे. 'कुँआरा'।

कुँहकुँह– पु. कुंकुम, केशर। ಕುಂಕುಮ, ಕೇಸರ.

कुआँ– पु. 'कुँआँ'। ಬಾವಿ, ಕೂಪ.

कुआँर, कुआर– पु आश्विन मास। ಆಶ್ವಿನ ತಿಂಗಳು.

कुइयाँ–स्त्री. छोटा कुआँ। ಸಣ್ಣ ಬಾವಿ.

कुकड़ना, कुकरना– अक्रि. सिकुड़ना, संकुचित होना। ಸಂಕುಚಿತವಾಗು, ಮುದುಡಿಕೊಳ್ಳು.

कुकड़ी,कुकरी–स्त्री. कच्चे सूतका लच्छा, मुर्गी, नैपाली छुरा। ಸೂಲಿನ ಕಂಡು, ಕೋಳಿ, ನೇಪಾಳದ ಚೂರಿ.

कुकर्म– पु. बुरा काम। ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ, ಪಾಪದ ಕೆಲಸ.

कुकुर– पु. कुत्ता, एक प्रकारका सर्प। ನಾಯಿ, ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಹಾವು.

कुकुरखाँसी–स्त्री. वह खाँसी जिसमें कफ बाहर न निकले। ಕೋರಡಗಕೆಮ್ಮು.

कुकुरमाछी– स्त्री. कुत्ते गाय इत्यादि के शरीरमें चिपटकर उनका लोहू पीने-वाली एक मक्खी। ತೊಣಚಿ, ಉಣ್ಣೆ.

कुकुरमुत्ता–पु. छत्रक। ನಾಯಿ ಕೊಡೆ.

कुकुरी–स्त्री. मुर्गी, कुतिया। ಕೋಳಿ, ಹೆಣ್ಣು ನಾಯಿ.

कुक्कुट– पु मुर्गा, चिनगारी। ಹುಂಜ, ಕಿಡಿ.

कुक्कुर– पु. दे 'कुकुर'।

कुच– पु. स्तन। ಮೊಲೆ, ಸ್ತನ. वि. कृपण। ಕೃಪಣ, ಜಿಪುಣ.

कुचकुचाना– सक्रि. लगातार कोंचना। ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಚುಚ್ಚು, ಮೊನೆಯುಳ್ಳ ಆಯುಧದಿಂದ ಜಜ್ಜು.

कुचक्र– पु. षड्यंत्र। ತಂತ್ರ, ಗುಪ್ತ ತಂತ್ರ, ಒಳಸಂಚು.

कुचक्री– पु. षड्यंत्रकारी। ಒಳಸಂಚು ನಡೆಯಿಸುವವ, ತಂತ್ರಗಾರ.

कुचना– अक्रि. सिकुड़ना। ಸಂಕುಚಿತ ವಾಗು, ಮುದುಡಿಕೊಳ್ಳು, ನಾಚು.

कुचर–पु. नीच कर्म करनेवाला, निंदक। ನೀಚ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ, ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ನಿಂದಿಸುವವ.

कुचलना– सक्रि. मसलना। ಜಜ್ಜು, ಕುಟ್ಟು, ತುಳಿ, ಮೆಟ್ಟು, ಹಿಸುಕು.

कुचली– स्त्री कुचलनेवाले दाँत। ಶೂಲದ ಹಲ್ಲು, ಕೋರೆ ಹಲ್ಲು.

कुचाल– स्त्री. दुष्टता, दुराचार। ದುಷ್ಟತೆ, ದುರಾಚಾರ, ದುರ್ವರ್ತನೆ.

कुचाली– वि. कुमार्गी, दुष्ट। ದುರಾಚಾರಿ, ದುಷ್ಟ, ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆಯುಳ್ಳ.

कुचाह– स्त्री. अशुभ बात, बुरी इच्छा। ಅಶುಭ ಮಾತು, ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಕೆಡಕು ಬಗೆಯುವದು.

कुचील– वि. मैला वस्त्र पहननेवाला, दुराचारी। ಹೊಲಸು ಅರಿವೆ ಧರಿಸುವವ, ದುಷ್ಟ, ದುರಾಚಾರಿ.

कुचीला– वि दे. 'कुचैला'।

कुचेला– वि दे. 'कुचैला'। पु. मलिन वस्त्र। ಹೊಲಸು ಬಟ್ಟೆ, ಹೊಲಸು ಅರಿವೆ.

कुचैला– वि. मलिन वस्त्रवाला, गंदा। ಹೊಲಸು ಅರಿವೆ ಧರಿಸುವವ, ಹೊಲಸಾದ.

कुच्छित– वि. कुत्सित। ಕುತ್ಸಿತ.

कुछ– वि. थोड़ा, चंद। ಸ್ವಲ್ಪ, ಕೆಲವು, ಕೊಂಚ. सर्व. किंचित, कोई। ಏನೋ, ಏನಾದರೂ, ಆವುದೋ.

—एक = थोडी संख्यामें। ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ.

—का कुछ = उलटा। ತೀರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ.

—न कुछ =थोडा बहुत। ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ, ಸ್ವಲ್ಪಿಲ್ಲಸ್ವಲ್ಪ.

कुज– पु. मंगल ग्रह, वृक्ष, नरकासुर। ಮಂಗಳ ಗ್ರಹ, ಗಿಡ, ವೃಕ್ಷ, ನರಕಾಸುರ.

कुजा– स्त्री सीताजी। ಸೀತಾದೇವಿ.

कुजा–क्रिवि. कहाँ, किस जगह। ಎಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ.

कुजात, कुजाति– स्त्री. नीच जाति। ನೀಚ ಜಾತಿ. पु. नीच जातिका व्यक्ति। ನೀಚ ಜಾತಿಯ ಮನುಷ್ಯ.

कुजोगी–वि असंयमी। ಅಸಂಯಮಿ, ಸಂಯಮವಿಲ್ಲದ.

कुटका– पु. छोटा टुकड़ा। ಸಣ್ಣ ತುಂಡು, ಚಿಕ್ಕ ಚೂರು.

कुटनई– स्त्री. **कुटनपन**– पु. दूतीकर्म, झगड़ा लगानेका काम। ಕುಂಟಿನಗಿತ್ತಿಯ ಕೆಲಸ, ಜಗಳ ಹಚ್ಚುವದು, ಚಾಡಿ ಹೇಳುವದು.

कुटनपेशा– पु. दे. 'कुटनई'।

कुटनहारी– स्त्री. धान कूटनेवाली स्त्री। ಧಾನ್ಯ ಕುಟ್ಟುವವಳು.

कुटना–अक्रि. कूटा जाना, मारा जाना। ಕುಟ್ಟಲ್ಪಡು, ಪುಡಿಯಾಗು, ಹೊಡೆಯಲ್ಪಡು, ತುಳಿಯಲ್ಪಡು. पु. कूटनेका औजार, स्त्रियोंको बहकानेवाला। ಒನಿಕೆ, ಕುಂಟಿನಿಗ,

ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಪರಪುರುಷರಿಗೆ ಕೂಡಿಸುವವ.

कुटनाना– सक्रि. व्यभिचारी बनाना, बहकाना। ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಹಾದಿಗೆಡಿಸು, ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ವ್ಯಭಿಚಾರಕ್ಕೆಳಸು, ಮರುಳು ಗೊಳಿಸು, ಬುಲ್ಲಿವಿಸು.

कुटनापन,कुटनापा– पु. दे 'कुटनई'।

कुटनी– स्त्री. स्त्रीको बहकाकर परपुरुषसे मिलानेवाली स्त्री, झगड़ा लगानेवाली। ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಮರುಳು ಗೊಳಿಸಿ ದುರ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುವ ಸ್ತ್ರೀ, ಜಗಳ ಹಚ್ಚುವವಳು, ಚಾಡಿ ಹೇಳುವವಳು, ಕುಂಟಿನಗಿತ್ತಿ.

कुटवाना– सक्रि 'कूटना' का प्रे. रूप।

कुटाई– स्त्री. कूटनेका काम या मजदूरी। ಕುಟ್ಟುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಕುಟ್ಟುವ ಕೂಲಿ.

कुटास– स्त्री. मारपीट। ಹೊಡೆಯುವಿಕೆ, ಬಡಿಯುವದು, ಹೊಡೆದಾಟ, ಮಾರಾಮಾರಿ.

कुटिया– स्त्री झोंपडी। ಗುಡಿಸಲು, ಕುಟಿ.

कुटिल– वि. दुष्ट, टेढा, कपटी, छली। ದುಷ್ಟ, ವಕ್ರ, ಕಪಟಿ, ಮೋಸಗಾರ. पु. खल। ದುಷ್ಟ, ನೀಚ.

कुटिलता– स्त्री. कुटिलपन– पु कुटिलाई– स्त्री. टेढापन, छल। ವಕ್ರತೆ, ಮೋಸ, ದುಷ್ಟತನ.

कुटी, कुटीर– स्त्री झोपड़ी, पर्णशाला। ಗುಡಿಸಲು, ಪರ್ಣಶಾಲೆ, ಆಶ್ರಮ.

कुटुम– पु. कुटुंब। ಪರಿವಾರ, ಕುಟುಂಬ, ಸಂಸಾರ.

कुटुंबी– पु कुटुंबवाला, कुटुंबके लोग। ಕುಟುಂಬದವ, ಪರಿವಾರದ ಜನರು.

कुटेक– स्त्री. दुराग्रह। ದುರಾಗ್ರಹ, ಹಟ, ಮುಷ್ಕರ.

कुटेव– स्त्री. बुरी आदत। ಕೆಟ್ಟಚಟ, ಕೆಟ್ಟ ಅಭ್ಯಾಸ, ದುರಭ್ಯಾಸ.

कुटौनी– स्त्री. दे. 'कुटाई'।

कुट्टनी– स्त्री. दे. 'कुटनी'।

कुट्टी– स्त्री. गँडासे से काटा हुआ चारा, कूटा और सडाया हुआ काग़ज़, मैत्री भंग, परकटा कबूतर। ಕತ್ತರಿಸಿದ ಮೇವು, ನೆನೆಹಾಕಿ ಕುಟ್ಟಿದ ಕಾಗದ, ಸ್ನೇಹಭಂಗ, ರೆಕ್ಕೆ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಪಾರಿವಾಳ.

कुठला– पु. अनाज भरनेका मिट्टी का बडा बर्तन। ಕಣಜ, ಹಗೇವು, ಕಾಳು ತುಂಬುವ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರೆ.

कुठाँउ, कुठाँव– पु. दे. 'कुठौर'।

कुठार– पु. कुल्हाडी, भंडार। ಕೊಡಲಿ, ಪರಶು, ಭಂಡಾರ, ಉಗ್ರಾಣ.

कुठारी– स्त्री. कुल्हाडी। ಕೊಡಲಿ. पु भंडारी। ಸಣ್ಣ ಭಂಡಾರ.

कुठाहर, कुठौर– पु बुरा स्थान, कुठाँव, अनुचित अवसर। ದುರ್ಸ್ಥಳ, ಕೆಟ್ಟ ಸ್ಥಳ, ಕೆಟ್ಟ ವೇಳೆ.

कुड़कुड़ाना– अक्रि. मनही मन चिढ़ना। ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿ, ಒಳಗಿಂದೊಳಗೇ ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಗೊಣಗುಟ್ಟು. सक्रि. पशु-पक्षियोको भगाना। ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಓಡಿಸು.

कुड़ता– पु दे 'कुरता'।

कुड़बुड़ाना– अक्रि. दे. कुड़कुड़ाना'।

कुड़मल, कुड्मल– पु. कली। ಮೊಗ್ಗೆ

कुडरी– स्त्री. गेडुरी। ಸಿಂಬೆ, ಸುರುಳಿ.

कुडौल– वि कुरूप। ಅಂದಗೆಟ್ಟ, ಕುರೂಪಿ, ವಿಕೃತವಾದ.

कुढंग– पु. बुरी रीति। ಕೆಟ್ಟ ರೀತಿ, ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆ, ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ. वि दे. 'कुढंगा'।

कुढंगा, कुढ़गी– वि. भद्दा, बेढंगा। ಅಂದಗೆಟ್ಟ, ಕೆಟ್ಟ, ಕೆಟ್ಟ ರೀತಿಯ, ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆಯ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡ, ಒರಟ.

कुढन– स्त्री. चिढ, अव्यक्त क्रोध। ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ ಸಿಟ್ಟು, ದ್ವೇಷ, ಅವ್ಯಕ್ತ ಕ್ರೋಧ.

कुढ़ना– अक्रि. चिढ़ना, जलना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಕುದಿ, ದ್ವೇಷಿಸು, ಮತ್ಸರ ಪಡು, ಮುನುಗುಟ್ಟು.

कुढाना– सक्रि. चिढाना, तंग करना। ಸಿಟ್ಟುಗೆಬ್ಬಿಸು, ಕೆಣಕು, ತ್ರಾಸಕೊಡು, ರೇಗಿಸು.

कुतका– पु. डंडा, अँगूठा। ದೊಣ್ಣೆ, ಲಾಠಿ, ಹೆಬ್ಬೆರಳು.

कुतना–अक्रि, कूता जाना। ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲ್ಪಡು, ಊಹಿಸಲ್ಪಡು, ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಡು.

कुतरना– सक्रि. दाँतसे काटना। ಕಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು, ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಕತ್ತರಿಸು, ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಸಿಗಿ.

कुतवार, कुतवाल– पु कोतवाल। ಕೋತವಾಲ, ನಗರದ ಮುಖ್ಯ ಪೋಲೀಸ ಆಫೀಸರ್.

कुतवारी, कुतवाली– स्त्री कोतवालका काम या उसका दफ्तर।ಕೋತವಾಲನ ಕಚೇರಿ.

कुतिया, कुत्तिया– स्त्री. कुत्तेकी मादा, बुरी स्त्री। ಹೆಣ್ಣು ನಾಯಿ, ಹಾದರಗಿತ್ತಿ.

कुतुब– पु. धृवतारा ಧೃವತಾರೆ. स्त्री. 'किताब' का बहुवचन।

कुतुबखाना–पु. पुस्तकालय। ಪುಸ್ತಕಾಲಯ.

कुतुबनुमा–पु ध्रुवदर्शक यंत्र। ಹೊಕಾಯಂತ್ರ, ದಿಗ್ದರ್ಶಕ ಯಂತ್ರ.

कुतुबफ़रोश– पु. पुस्तक विक्रेता। ಪುಸ್ತಕ ಮಾರುವವ, ಪುಸ್ತಕ ವ್ಯಾಪಾರಿ.

कुत्ता– पु. श्वान, बंदूकका घोडा, नीच मनुष्य। ನಾಯಿ, ಬಂದೂಕದ ಕುದುರೆ, ನೀಚ ಮನುಷ್ಯ.

कुत्तेकी मौत मरना– बुरी तरहसे मौत होना। ಬಹಳ ತ್ರಾಸವಾಗಿ ನಾಯುು.

कुत्ती– स्त्री दे 'कुतिया'।

कुत्ब– पु. ध्रुवनक्षत्र, नायक, नेता, वह

कील जिसपर कोई चीज घूमता हो। ಧೃವನಕ್ಷತ್ರ, ನಾಯಕ, ಮುಖಂಡ, ಅಚ್ಚು, ಅಕ್ಷ.

कुत्वनुमा–पु. दिग्दर्शक यंत्र। ಹೋಕಾ ಯಂತ್ರ, ದಿಗ್ದರ್ಶಕ ಯಂತ್ರ.

कुत्सित– वि नीच, निंदित। ನೀಚ, ನಿಂದಿತ, ಕುತ್ಸಿತ, ಕೆಟ್ಟ.

कुदकना– अक्रि. दे. 'कूदना'।

कुदरत– स्त्री. शक्ति, प्रभुत्व, प्रकृति, ईश्वरी शक्ति, रचना। ಪ್ರಭುತ್ವ, ಶಕ್ತಿ, ಅಧಿಕಾರ, ನಿಸರ್ಗ, ಪ್ರಕೃತಿ, ಈಶ್ವರೀಯ ಶಕ್ತಿ, ರಚನೆ, ಮಾಯೆ, ಸೃಷ್ಟಿ.

कुदरती– वि. प्राकृतिक, दैवी। ಪ್ರಾಕೃತಿಕ, ದೈವೀ, ಈಶ್ವರೀಯ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ.

कुदरा– पु. दे. 'कुदार'।

कुदलाना– अक्रि. उछलना, कूदना। ಕುಣಿದಾಡು, ನೆಗೆದಾಡು, ಹಾರಾಡು.

कुदाँव– पु. धोखा। ಮೋಸ, ವಿಶ್ವಾಸ ಘಾತ, ತಂತ್ರ.

कुदाउ– पु. दे 'कुदॉव'।

कुदान– स्त्री. कूदनेकी क्रिया। ಜಿಗಿತ, ಕುಣಿದಾಟ, ಹಾರಾಟ, ನೆಗೆತ, पु. अपात्र दान। ಅಪಾತ್ರ ದಾನ.

कुदाना– सक्रि. कूदनेके लिये प्रवृत्त करना। ಜಿಗಿಸು, ಕುಣಿಸು, ಹಾರಿಸು, ನೆಗೆಸು, ಓಡಿಸು.

कुदाम– पु. खोटा सिक्का। ಖೋಟ್ಟಿ ನಾಣ್ಯ.

कुदाय– पु. दे. 'कुदॉव'।

कुदार– कुदाल, कुदाली– स्त्री. मिट्टी खोदनेका औजार। ಗುದ್ದಲಿ, ಮೊನೆ ಗುದ್ದಲಿ, ಪಿಕಾಸಿ.

कुदिष्ट, कुदृष्टि– स्त्री. बुरी नजर। ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿ, ಪಾಪ ದೃಷ್ಟಿ.

कुद्दस– वि. पवित्र। ಪವಿತ್ರ, ಪಾವನ.

कुनकुना– वि. कुछ गरम। ಉಗುರು ಬೆಚ್ಚಗಿನ, ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಚ್ಚಗಾದ, ಕವೋಷ್ಣ.

कुनबा– पु. कुटुंब। ಕುಟುಂಬ, ಮನೆತನ, ಪರಿವಾರ, ವಂಶ.

कुनबी– पु. कुर्मी जाति। ಕೃಷಕ, ಒಕ್ಕಲಿಗ.

कुनवा– पु. खरादका काम करनेवाला मनुष्य। ಸಾನೆ ಹಿಡಿಯುವವ, ಆಕಾರ ಕೊಡುವವ, ತಿಕ್ಕುವವ, ಕೆರೆಯುವವ.

कुनह–स्त्री. द्वेष, तथ्य, बारीकी। ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆ, ತತ್ವ, ತಥ್ಯ, ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ.

कुनही– वि द्वेष करनेवाला। ದ್ವೇಷಿಸುವವ.

कुनाई– स्त्री. लकडीका बुरादा। ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹೊಟ್ಟು.

कुनित– वि शब्दायमान। ಧ್ವನಿಯುಕ್ತ, ಬಾರಿಸುವ, ಝೇಂಕರಿಸುವ.

कुनैन– स्त्री. क्विनाइन । ಕ್ವಿನೈನ.

कुपथ– पु. कुमार्ग, कुचाल । ಕೆಟ್ಟ ಮಾರ್ಗ, ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆ.

कुपना–अक्रि.नाराज होना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಕ್ರೋಧಿತನಾಗು.

कुपाठ– पु. बुरी सलाह । ಕೆಟ್ಟ ಸಲಹೆ, ಕೆಟ್ಟ ಬೋಧನೆ.

कुपार– पु. सागर । ಸಮುದ್ರ.

कुप्पा–पु. चमडेका बडा वर्तन ।ಎಣ್ಣೆ, ತುಪ್ಪ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನಿಡುವ ಎಣ್ಣೆಯ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರೆ, ಬುದ್ಲಿ, ಚರ್ಮದ ಸಿದ್ದಿಗೆ, ಕುಪ್ಪಿ, ಬುಡ್ಡಿ.

—होना=फूल जाना, रूठना। ಉಬ್ಬು, ಮೋರೆ ಉಬ್ಬಿಸು, ಸಿಟ್ಟುಮಾಡು.

कुप्पी– स्त्री छोटा कुप्पा। ಚಿಕ್ಕ ಸಿದ್ದಿಗೆ, ಬುಡ್ಡಿ, ಚರ್ಮದ ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆ.

कुफ़्र, कुफ़ुर, कुफ़्र– पु. इस्लाम धर्म के विरुद्ध आचरण। ಮುಸಲ್ಮಾನೀ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಆಚರಣೆ, ಮುಸಲ್ಮಾನೇತರ ಧರ್ಮ.

कुफ़्ल– पु. ताला । ಬೀಗ, ಕೀಲಿ.

कुबंड– पु. धनुष । ಧನುಸ್ಸು, ಬಿಲ್ಲು. वि. विकृतांग। ಅಂಗಹೀನ.

कुबड़ा– वि. झुका हुआ । ಮಣಿದ, ಬಗ್ಗಿದ, ವಕ್ರ. पु. टेढी पीठवाला। ಗೂನುಳ್ಳವ, ಡೂಗ, ಗೂನ.

कुबड़ी– स्त्री. कुबडी स्त्री, कंसकी एक दासी, मंथरा। ಗೂನಿ, ಕಂಸನ ಒಬ್ಬ ದಾಸಿ, ಮಂಥರಾ.

कुबत– स्त्री. बुरी बात, कुचाल, शक्ति। ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು, ದುರ್ವರ್ತನ, ಶಕ್ತಿ.

कुबरी– स्त्री कुबडी, मंथरा। ಗೂನುಳ್ಳವಳು, ಮಂಥರಾ ದಾಸಿ.

कुबाक– पु. अनुचित वाक्य, शाप। ಅನುಚಿತ ಮಾತು, ಶಾಪ, ಬೈಗಳು.

कुबानि– स्त्री बुरी टेव। ಕೆಟ್ಟ ಚಟ, ದುರಭ್ಯಾಸ, ದುಸ್ವಭಾವ

कुब्ज– वि. दे. 'कुबडा'।

कुब्जा– स्त्री. दे. 'कुबरी'।

कुमक– स्त्री. सहाय, पक्षपात। ಸಹಾಯ, ಒತ್ತಾಸೆ, ನೆರವು, ಆಶ್ರಯ, ಪಕ್ಷಪಾತ.

कुमकुमा– पु दे 'कुंकुमा'।

कुमग्या– पु एक प्रकार का बड़ा हाथी। ಒಂದು ಬಗೆಯ ದೊಡ್ಡ ಆನೆ.

कुमाच– पु. एक तरहका रेशमी वस्त्र। ಒಂದು ತರದ ರೇಶ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರ.

कुमारग–पु. कुमार्ग। ಕುಮಾರ್ಗ, ಕೆಟ್ಟ ಹಾದಿ.

कुम्मैत, कुम्मैद– पु. कालापन लिये लाल रंग या इस रंगका घोडा। ಕಪ್ಪುಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ವರ್ಣ ಅಥವಾ ಆವರ್ಣದ ಕುದುರೆ.

कुम्हड़ा, कुम्हाड़ा– पु. काशीफल। ಕುಂಬಳಕಾಯಿ.

कुम्हड़ेकी बतिया = निर्बल मनुष्य। ನಿರ್ಬಲ ಮನುಷ್ಯ, ಅಶಕ್ತ.

कुम्हडौरी– स्त्री. कुम्हड़ा और उरद

मिलाकर बनाई हुयी वगी। ಕುಂಬಳ ಕಾಯಿ ಸಂಡಿಗೆ.

कुम्हलाना– अक्रि. मुरझाना, कांतिहीन होना। ಬಾಡು, ಕಳೆಗುಂದು, ಒಣಗು, ಸೊರಗು, ಕುಗ್ಗು, ಬಳಲು.

कुम्हार– पु. दे. 'कुंभकार'।

कुम्ही– स्त्री. पानीपर फैलनेवाला एक पौधा। ನೀರ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಯುವ ಒಂದು ಸಸಿ, ಅಂತರಗಂಗೆ.

कुरंग– पु. मृग, बुरा लक्षण। ಚಿಗರೆ, ಜಿಂಕೆ, ಕೆಟ್ಟ ಲಕ್ಷಣ. वि बुरे रंगका। ಕೆಟ್ಟ ಬಣ್ಣದ.

कुरंगसार– पु. कस्तूरी। ಕಸ್ತೂರಿ.

कुरकी, कुर्की– स्त्री. जप्ती। ಜಪ್ತಿ.

कुरकुटा– पु रोटीका टुकडा, रवा। ರೊಟ್ಟಿಯ ತುಂಡು, ಕಾಳಿನ ತುಂಡು.

कुरच– पु. क्रौंच। ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿ

कुरता–कुर्ता–पु एक तरहका पहनावा। ಒಳ ಅಂಗಿ, ಜುಬ್ಬ.

कुरती, कुर्ती– स्त्री औरतोंका एक पहनावा। ಕುಪ್ಪಸ, ಬ್ಲಾವುಜ, ಝಂಪರ.

कुरबत– स्त्री. समीपता। ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಬಾಂಧವ್ಯ.

कुरबान– वि. निछावर किया हुआ। ಬಲಿ ಕೊಟ್ಟ, ಆಹುತಿ ಕೊಟ್ಟ, ನಿವಾಳಿಸಿದ.

कुरबानी–स्त्री. बलि, बलिदान। ಆಹುತಿ, ಬಲಿದಾನ, ಆತ್ಮ ಸಮರ್ಪಣೆ.

कुररा– पु. क्रौंच। ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿ. (स्त्री. कुररी).

कुरलना– अक्रि. कलरव करना। ಕಲರವ ಮಾಡು, ಚಿಲಿಪಿಲಿಗುಟ್ಟು.

कुरव–पु. बुरा शब्द, एक वृक्ष। ಅಶುಭ ಶಬ್ದ, ಒಂದು ವೃಕ್ಷ.

कुरवना– सक्रि. ढेर लगाना। ಗುಂಪು ಮಾಡು, ಕೂಡಿಸು, ರಾಶಿಮಾಡು.

कुरवारना– सक्रि. खोदना, खरोंचना। ಕೆದರು, ಕೆತ್ತು, ಕಡಿ, ಹೆರೆ, ಕೆರೆ.

कुरसी, कुर्सी– स्त्री. ऊंची चौकी, एक प्रकारका ऊंचा आसन, पुश्त, पीढी। ಕುರ್ಚಿ, ಪೀಠ, ಗದ್ದುಗೆ, ಆಸನ, ಕಟ್ಟೆ, ವಂಶಾವಳಿ.

कुरसीनामा–पु. वंशवृक्ष। ವಂಶವೃಕ್ಷ, ವಂಶಾವಳಿ.

कुरहा–पु. पीवदार घाव। ಕೀವುಗಟ್ಟಿದ ಹುಣ್ಣು, ಕುರು.

कुराई– स्त्री. दे. 'कुराय'।

कुरान– पु. मुसलमानोंका धर्मग्रंथ। ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥ, ಕುರಾನ.

कुराय– स्त्री. कुमार्ग, ऊंचीनीची जगह, गड्ढा। ಕೆಟ್ಟ ಹಾದಿ, ತಗ್ಗು-ದಿನ್ನೆಗಳುಳ್ಳ ಹಾದಿ, ನೀರಿನಿಂದಾದ ತಗ್ಗು.

कुराह– स्त्री. दे. 'कुराय'। बुरा आचरण। ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆ, ದುರ್ವರ್ತನ.

कुराहर– पु. शोरगुल। ಕೋಲಾಹಲ,

ಗದ್ದಲ.

कुराही– पु. कुमार्गी, दुराचारी । ದುರಾಚಾರಿ, ದುರ್ವರ್ತನವುಳ್ಳವ.

कुरिया–स्त्री. झोपडी, ढेर, छोटा गॉव । ಗುಡಿಸಲು, ಕುಟಿ, ರಾಶಿ, ಗುಂಪು, ಸಣ್ಣ ಊರು.

कुरियाल– स्त्री. पक्षियोंका आनंदसे बैठकर पर खुजलाना । ಪಕ್ಷಿಗಳು ಆನಂದದಿಂದ ತಮ್ಮ ರೆಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಚುಂಚುವಿನಿಂದ ತುರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು.

कुरिहार– पु. दे 'कुराहर'।

कुरीति–स्त्री. कुप्रथा, बुरी रस्म । ಕೆಟ್ಟ ರೀತಿ, ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆ, ಕೆಟ್ಟ ರೂಢಿ.

कुरुख– वि. नाराज, कुपित । ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ, ಕೃದ್ಧ, ಒಲವುಗೆಟ್ಟ, ಅಪ್ರಸನ್ನ.

कुरुरना–अक्रि. कलरव करना, बोलना । ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಗುಟ್ಟು, ಮಾತಾಡು.

कुरेदना– सक्रि. खोदना, खरोंचना । ಕೆದರು, ಕೆರೆ, ಹೆರೆ, ಕೆತ್ತು.

कुरेर– पु. क्रीडा, कल्लोल । ಕ್ರೀಡೆ, ಮೋಜು, ಮನೋವಿನೋದ.

कुरेलना– सक्रि. दे. 'कुरेदना'।

कुरौना– सक्रि. दे. 'कुरवना'।

कुर्क– वि. जप्त । ಜಪ್ತಿಯಾದ.

कुर्की– स्त्री. दे. 'कुरकी'।

कुर्मी– पु. दे. 'कुनबी'।

कुर्याल– स्त्री. दे. 'कुरियाल'।

कुर्सी, कुर्सीनामा– दे. 'कुरसी' और 'कुरसीनामा'।

कुल– पु. वंश, जाति । ವಂಶ, ಜಾತಿ, ಸಜಾತೀಯ ಗುಂಪು. वि. सव । ಎಲ್ಲ, ಒಟ್ಟು, ಪೂರಾ.

कुलकना– अक्रि प्रसन्न होना । ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು, ಆನಂದಿತನಾಗು, ಹರ್ಷದಿಂದ ಕುಣಿ.

कुलकानि–स्त्री वंशकी मर्यादा । ವಂಶದ ಗೌರವ, ಕುಲದ ಮರ್ಯಾದೆ.

कुलकुलाना– अक्रि. कुलकुल शब्द करना । 'ಕಿಲಿಬಿಲಿ' ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು.

कुलक्षण, कुलच्छन– पु. बुरा लक्षण, कुरीति । ಕೆಟ್ಟ ಲಕ್ಷಣ, ಕೆಟ್ಟ ಚಿಹ್ನೆ. ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆ, ಕೆಟ್ಟ ರೀತಿ. वि. बदचलन । ದುರಾಚಾರಿ, ಕೆಟ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳವ.

कुलक्षणी, कुलच्छनी– स्त्री. बुरे लक्षणवाली या दुराचारी स्त्री । ಕೆಟ್ಟ ಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳ ಅಥವಾ ದುರ್ವರ್ತನವುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀ.

कुलजा– स्त्री. कुलवती स्त्री । ಕುಲೀನ ಸ್ತ್ರೀ.

कुलटा– वि. स्त्री. व्यभिचारिणी । ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣಿ, ಸೂಳೆ, ವೇಶ್ಯೆ, ಹಾದರಗಿತ್ತಿ.

कुलथी– स्त्री. एक अन्न । ಹುರುಳಿ.

कुलना– अक्रि. दर्द करना । ನೋವಾಗು, ನವೆ.

कुलपति– पु. गृहस्वामी, वह ऋषि जो

दस हजार छात्रोंको पढ़ावे तथा अन्न-दान दे । ಮನೆಯ ಒಡೆಯ,ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕಲಿಸಿದ ಗುರು.

कुलफ– पु. ताला । ಬೀಗ.

कुलफत– स्त्री. चिन्ता, मानसिक व्यथा । ಚಿಂತೆ, ದುಃಖ, ಕಷ್ಟ, ಮಾನಸಿಕ ತ್ರಾಸ.

कुलफी– स्त्री बर्फ जमानेका चोंगा, दूध इत्यादि मिलाकर चोंगेमें जमाई हुई बर्फ । ಐಯಿಸ್‌ಕ್ರೀಮು ಮಾಡುವ ಡಬ್ಬಿ, ಐಯಿಸ್‌ಕ್ರೀಮ್.

कुलबुलाना– अक्रि डोलना, चलना फिरना, व्याकुल होना, खुजलाना । ಅಗಳಾಡು, ಓಡಾಡು, ನಡೆದಾಡು, ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಸೆ, ವ್ಯಾಕುಲವಾಗು, ಒದ್ದಾಡು, ತಿನಿಸು, ತುರಿ.

कुलबुलाहट– स्त्री. हिलाव, डोलाव, चचलता । ಓಡಾಡುವಿಕೆ, ಒದ್ದಾಡುವಿಕೆ, ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ಚಂಚಲತೆ.

कुलवधू– स्त्री. कुलीन स्त्री । ಕುಲೀನ ಸ್ತ್ರೀ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆತನದ ಸ್ತ್ರೀ.

कुलह, कुलहा– स्त्री टोपी, शिकारी पक्षियोंकी आंख परका ढक्कन । ಟೊಪ್ಪಿಗೆ,ಬೇಟೆಯ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕಣ್ಣು ಮೇಲಿನ ಮುಚ್ಚಳ.

कुलही– स्त्री. कनटोप । ಕಿವಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ, ಕುಲಾಯಿ, ಮಕ್ಕಳ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ.

कुलाँच, कुलाँट– स्त्री. छलांग । ಜಿಗಿತ, ನೆಗೆತ, ಹಾರುವದು.

कुलाँचना– अक्रि. छलांग मारना । ಜಿಗಿ, ಹಾರು, ನೆಗೆ.

कुलाबा– पु. चौकट के साथ किवाड़में जड़ा हुआ लोहेका काँटा । ಮುರಡು, ಕೀಲು, ಕೊಂಡಿ, ತಿರುಗಣೆ ಮೊಳೆ.

कुलाल– पु. कुम्हार, जंगली मुर्गा । ಕುಂಬಾರ, ಅಡವೀ ಹುಂಜ.

कुलाहल– पु. कोलाहल । ಕೋಲಾಹಲ, ಗದ್ದಲ, ಗಲಭೆ, ಚೀರಾಟ, ಒದರಾಟ.

कुलिक– पु. कारीगर, जाति या खानदान का मुखिया । ಶಿಲ್ಪಿ, ಕಲಾಕಾರ, ಜಾತಿ ಅಥವಾ ವಂಶದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ.

कुलिश, कुलिस–पु. वज्र, हीरा,बिजली, कुठार । ಸಿಡಿಲು, ವಜ್ರ,ವಿದ್ಯುತ್ತು, ಕೊಡಲಿ.

कुली– पु. मजदूर, बोझ उठानेवाला । ಕೂಲಿಯವ, ಹಮಾಲ.

कुलुफ– पु. दे 'कुलफ' ।

कुलेल– स्त्री. दे. 'कुरेर' ।

कुलेलना– अक्रि. आमोद-प्रमोद करना, किलोल करना । ಮೋಜುಮಾಡು, ಕುಣಿದಾಡು, ಕ್ರೀಡೆಮಾಡು, ಸುಖಬಡು, ಲೀಲೆಮಾಡು.

कुल्या– स्त्री. छोटी नदी, नहर, नाला, कुलवती स्त्री. । ಚಿಕ್ಕ ನದಿ,ಕಾಲುವೆ, ಹಳ್ಳ, ಕುಲೀನ ಸ್ತ್ರೀ.

कुल्ला– पु. मुँहमें पानी भरकर तथा

चारों ओर घुमाकर बाहर फेंकना। ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸುವದು.

कुल्ली– स्त्री. दे. 'कुल्ला'।

कुल्हड– पु. मिट्टीका छोटा पात्र, पुरवा। ಗಡಿಗೆ, ಮಡಿಕೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಸಣ್ಣ ಪಾತ್ರೆ, ಹೂಜಿ, ಕುಡಿಕೆ.

कुल्हरा, कुल्हाड़ा– पु. कुठार। ಕೊಡಲಿ.

कुल्हरी, कुल्हाडी– स्त्री. छोटा कुल्हरा। ಸಣ್ಣ ಕೊಡಲಿ.

कुल्हिया– स्त्री. छोटा पुरवा। ಸಣ್ಣ ಗಡಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕ ಮಡಿಗೆ, ಕುಡಿಕೆ.

—में गुड़ फोड़ना = गुप्त रूपसे कोई काम करना। ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡಿಸು.

कुवाँ– पु. कूप। ಬಾವಿ.

कुवाँर, कुवार– पु. आश्विन मास। ಆಶ್ವಿನ ತಿಂಗಳು, ಆಶ್ವೀಜ ಮಾಸ.

कुव्वत– स्त्री. शक्ति। ಶಕ್ತಿ, ಬಲ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

कुश, कुस– पु. दर्भ, पानी, सर्पका पेट रामचंद्रके ज्येष्ठ पुत्र। ದರ್ಭೆ, ನೀರು, ಹಾವಿನ ಹೊಟ್ಟೆ, ರಾಮ ಚಂದ್ರನ ಮಗ ಕುಶ. वि. पापी। ಪಾಪಿಷ್ಟ.

कुशलता– कौशल, चतुराई। ಕೌಶಲ್ಯ, ಚತುರತನ, ನೈಪುಣ್ಯ.

कुशलाई– स्त्री. कुशलता, कुशल क्षेम। ನೈಪುಣ್ಯ, ಕುಶಲತೆ, ಕ್ಷೇಮ ಸಮಾಚಾರ.

कुशादगी– स्त्री. विस्तार। ವಿಸ್ತಾರ, ವೈಶಾಲ್ಯ,

कुशादा– वि विस्तृत। ವಿಸ್ತೃತ, ಅಗಲವಾದ.

कुशीलव–पु. कवि, नट, गायक। ಕವಿ, ನಟ, ಗಾಯಕ, ಹಾಡುಗಾರ.

कुशेश, कुशेशय– पु. कमल। ಕಮಲ.

कुश्ता–पु. धातूकी भस्म, प्रेमी। ಭಸ್ಮ (ಔಷಧ), ಪ್ರೇಮಿ.

कुश्ती– स्त्री. मल्लयुद्ध। ಮಲ್ಲಯುದ್ಧ, ಕುಸ್ತಿ.

कुसगुन– पु. असगुन। ಅಪಶಕುನ, ಕೆಟ್ಟ ಚಿಹ್ನೆ.

कुसल– पु. कुशल, निपुण। ಕುಶಲ, ನಿಪುಣ, ಚತುರ, ಕ್ಷೇಮ.

कुसलई– स्त्री. कुशलता, दक्षता। ಕೌಶಲ್ಯ, ಚತುರತನ, ನೈಪುಣ್ಯ, ದಕ್ಷತೆ.

कुसलाई– स्त्री दे. 'कुशलाई'।

कुसवारी– पु. रेशमका कीडा, रेशम। ರೇಶ್ಮೆ ಹುಳು, ರೇಶ್ಮೆ.

कुसाइत– स्त्री. अशुभ मुहूर्त। ಅಶುಭ ಮುಹೂರ್ತ, ಕೆಟ್ಟ ಸಮಯ, ಕೆಟ್ಟ ವೇಳೆ.

कुसीद– पु. सूद, व्याज पर दिया हुआ धन। ಬಡ್ಡಿ, ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ.

कुसुंभ– पु कुसुभ, केशर। ಒಂದು ಹೂವು, ಕೇಶರ.

कुसुंभा–कुसुमका रंग, घुली हुई अफीम। ಕಿತ್ತಳೆ ಬಣ್ಣ, ಕುಸುಂಬೆ ಬಣ್ಣ

ಒಂದು ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯ.

कुसुंभी–वि. कुसुमके रंगका। ಕುಸುಂಬೆ ಬಣ್ಣದ.

कुसुम– पु. फूल, स्त्रीका मासिक धर्म, आँखका एक रोग, एक पुष्पविशेष। ಹೂವು, ಪುಷ್ಪ; ರಜೋದರ್ಶನ, ಮುಟ್ಟಾಗುವಿಕೆ, ಕಣ್ಣು ರೋಗ, ಒಂದು ಹೂವು.

कुसुमित– वि. फूला हुआ, पुष्पित। ಅರಳಿದ, ಹೂಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ

कुसूर– पु दे. 'कसूर'।

कुसेसय, कुसेसय– पु. कमल। ಕಮಲ.

कुहक– पु इंद्रजाल, धोखा, जादूगर, मुर्गोंका शब्द। ಇಂದ್ರಜಾಲ, ಮಾಯೆ, ಗಾರುಡಿ ವಿದ್ಯೆ, ಜಾದೂ, ಜಾಲ, ಜಾದೂಗಾರ, ಹುಂಜದ ಕೂಗು.

कुहकना– अक्रि. कूजना। ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಗುಟ್ಟು, ಸುಸ್ವರದಿಂದ ಉಲಿ.

कुहकुहाना– अक्रि. (कोयलका)कूकना। (ಕೋಗಿಲೆಯ) ಕೂಗು.

कुहना– सक्रि. मारना। ಹೊಡೆ, ಬಡಿ. पु. गान। ಗಾಯನ, ಆಲಾಪ.

कुहनी– स्त्री. कोहनी। ಮೊಣಕೈ.

कुहर– पु. छिद्र। ಛಿದ್ರ, ಬಿಲ, ತಗ್ಗು, ಕೊರಕಲು.

कुहर,कुहरा– पु जमी हुई भापके जलकण जो वायुमें मिले रहते हैं। ಮಂಜು, ಇಬ್ಬನಿ.

कुहराम– पु. कोलाहल, रोना पीटना, हाहाकार। ಕೋಲಾಹಲ, ಚೀರಾಟ-ಒದರಾಟ, ಹಾಹಾಕಾರ, ಗದ್ದಲ, ವಿಲಾಪ, ಗೋಳಾಟ.

कुहाना– अक्रि. कुपित होना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿ.

कुहासा– पु. दे 'कुहरा'।

कुहु, कुहू–स्त्री. अमावास्या, अँधेरी रात, मोर या कोयलकी बोली। ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ, ಕತ್ತಲೆಯ ರಾತ್ರಿ, ಗಿಳಿ ಅಥವಾ ನವಿಲಿನ ಶಬ್ದ.

कुहुक– स्त्री. कूजन। ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕಲಕಲ ಧ್ವನಿ, ಕೋಗಿಲೆಯ ಧ್ವನಿ.

कुहुकना– अक्रि कूँजना। ಕೋಗಿಲೆ, ನವಿಲು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಧ್ವನಿ ಮಾಡುವದು.

कूँचना– सक्रि. कुचलना। ತುಳಿ, ಮೆಟ್ಟು, ಪುಡಿಪುಡಿ ಮಾಡು, ಹೊಡೆ, ಇರಿ.

कूँचा– पु. झाड़ू। ಕಸಬರಿಗೆ, ಬರ್ಲು, ಉಡುಗೋಲು.

कूँची– स्त्री. छोटी झाड़ू, ब्रश, कुंजी। ಸಣ್ಣ ಕಸಬರಿಗೆ, ಬ್ರಶ್, ತೂಲಿಕೆ, ಕೀಲಿಕೈ.

कूँजना– अक्रि कुहुकना। ಕಿಲಕಿಲ ಧ್ವನಿ ಮಾಡು, ಸುಸ್ವರದಿಂದ ಕೂಗು.

कूँड– स्त्री. शिरस्त्राण, मिट्टीका गहरा पात्र, खेतमें हलसे बनी हुयी लकीर। ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣ, ಮಣ್ಣಿನ ಆಳವಾದ ಪಾತ್ರೆ, ಹೊಲದಲ್ಲಿಯ ನೇಗಿಲಿನ

ಸಾಲು.

कूँडा–पु. मिट्टीका गहरा बर्तन, गमला। ಹರವಿ, ಬಾನೆ, ಹೂಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುವ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ, ಫ್ಲಾವರ್ ಪಾಟ್.

कूँडी– स्त्री पथरी, गेड्डुरी। ಕಲ್ಲಿನ ಕಪ್ಪು, ಕಲ್ಲು ಡೋಣಿ, ಸಿಂಬೆ, ಸುರುಳಿ.

कूंथना– अक्रि. कराहना. मारना। ನರಳು, ಮುಲುಕು, ಹೊಡೆ, ಬಡಿ.

कू, कूए– पु. गली। ಬೀದಿ, ಓಣಿ.

कूई– स्त्री. कुमुदिनी। ಕುಮುದ, ನೈದಿಲೆ.

कूक– स्त्री सुरीली ध्वनि। ಇನಿದನಿ, ಕೋಗಿಲೆಯ ಕೂಗು.

कूकना– अक्रि. दे. 'कुहुकना'। घडीमे चाभी भरना। ಗಡಿಯಾಳಕ್ಕೆ ಕೀಲಿ ಕೊಡು.

कूकर– पु कुत्ता। ನಾಯಿ.

कूकर कौर– पु. कुत्तेको दिया जानेवाला जूठा भोजन, तुच्छ वस्तु। ನಾಯಿಗೆ ಹಾಕುವ ಎಂಜಲು ಅನ್ನ, ತುಚ್ಛ ವಸ್ತು.

कूच– पु. प्रस्थान। ಪ್ರಯಾಣ, ಪ್ರಸ್ಥಾನ, ಪಯಣ.

कूचा– पु. छोटा रास्ता, झाड़ु, क्रौंच पक्षी। ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಹಾದಿ, ಸಂದಿ, ಕಸಬರಿಗೆ, ಉಡಗೋಲು, ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿ.

कूचिका, कूची– स्त्री ब्रश, कूँची। ಬ್ರಶ್, ಕುಂಚ, ತೂಲಿಕೆ.

कूज, कूजन– स्त्री. दे. 'कुहुक'।

कूजना– अक्रि. दे. 'कूँजना'।

कूज़ा– पु. कुल्हड, कुल्हड मे जमाई हुई मिश्री। ಹೂಜಿ, ಗಡಿಗೆ, ಮಡಿಕೆ, ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ.

कूट– पु. गूढार्थ, व्यग्य, छल, धोखा, झूठ, पहाडकी ऊँची चोटी, हलका फार, जाल, टूटी सीग, ढेर, हथौडा। ಗೂಢ ಅರ್ಥ, ವ್ಯಂಗ್ಯ, ಮೋಸ, ಕಪಟ, ಸುಳ್ಳು, ಗಿರಿಶಿಖರ, ನೇಗಿಲ ಹಲ್ಲು, ಜಾಲ, ಮುರಿದ ಕೊಂಬು, ರಾಶಿ, ಸುತ್ತಿಗೆ. वि. झूठा, छलिया। ಸುಳ್ಳುಗಾರ, ಕೃತ್ರಿಮ, ತೋರಿಕೆಯ, ಮೋಸಗಾರ.

कूटता– स्त्री. छल, कपट, काठिन्य। ಮೋಸ, ಠಕ್ಕು, ಕಪಟ, ಅಸತ್ಯ, ಕಠಿಣತೆ, ಬಿರುಸುತನ.

कूटना–सक्रि कुचलना, ठोकना मारना। ತುಳಿ, ಜಜ್ಜು, ಕುಟ್ಟು, ಹೊಡೆ, ಬಡಿ, ಜಡಿ, ಕಲ್ಲು ಕಟೆ.

कूट कूटकर भरना = अच्छी तरह कसकर भरना। ಒತ್ತಿ ತುಂಬು, ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸ್ಥಳ ಬಿಡದಂತೆ ತುಂಬು.

कूडा– पु. झाडन, तुच्छ वस्तु। ಹೊಲಸು, ಕಸ-ಕಡ್ಡಿ, ನಿರರ್ಥಕ ವಸ್ತು.

कूडाखाना– पु कूडा फेंकनेका स्थान। ತಿಪ್ಪೆ ಗುಂಡಿ.

कूढ़– पु. बीज बोनेकी एक रीति।

ಹುಳು, ಮಣ್ಣು ಹುಳು, ಜಂತು.

केंचुरि, केंचुल, केंचुली– स्त्री. साँपकी अपने आप गिर जानेवाली खाल। ಹಾವಿನ ಪರೆ.

के– सर्व. कौन। ಯಾರು. प्रत्य. 'का' का बहुवचन रूप। ಷಷ್ಠಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ. (ಬಹು. ರೂಪ).

केऊ– सर्व. कोई। ಯಾರಾದರೂ, ಬೇಕಾದವರೊಬ್ಬರು.

केकडा– पु. एक जलजंतु। ಏಡಿ.

केकि, केकी– पु. मयूर। ನವಿಲು.

केतक–पु. केवडा। ಕೇದಗೆ, ತಾಳೆಹೂ. वि. कितने, बहुत। ಎಷ್ಟು, ಬಹಳ.

केतकी– स्त्री. केवड़ा। ಕೇದಗೆ, ತಾಳೆ ಹೂವು.

केतन– पु. ध्वजा, चिह्न, घर, स्थान, निमंत्रण। ಧ್ವಜ, ಬಾವುಟ, ಚಿಹ್ನೆ, ಸ್ಥಾನ, ಆಮಂತ್ರಣ.

केता, केतो– वि. कितना। ಎಷ್ಟು.

केतिक, केती– वि. कितने। ಎಷ್ಟು.

केदली– पु. कदली वृक्ष। ಬಾಳೆಗಿಡ.

केयूर– पु. बाँह में पहननेका आभूषण। ವಂಕಿ, ಭುಜಕೀರ್ತಿ.

केर– पु. केला। ಬಾಳೆಹಣ್ಣು. प्रत्य. संबंध सूचक विभक्तिका प्रत्यय। ಷಷ್ಠಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ.

केरा– पु. दे. 'केला'।

केराना– पु नमक, मसाला आदि चीजे। ಕಿರಾಣೀ ಜೀನಸು, ಮಸಾಲೆ ಸಾಮಾನು.

केराव– पु. मटर। ಬಟಿಗಡಲೆ.

केला– पु. कदली वृक्ष या उसके फल, केलि, क्रीडा। ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಬಾಳೆಗಿಡ, ಕ್ರೀಡೆ, ವಿಹಾರ.

केलि– स्त्री. क्रीडा, रति। ಕ್ರೀಡೆ, ವಿಹಾರ, ಮೋಜು, ರತಿ, ಮೈಥುನ.

केवट– पु. मल्लाह। ನಾವಿಕ, ಜಾಲಗಾರ,

केवडा, केवरा– पु. श्वेत केतकी का पौधा, उस पौधेका फूल, केवडा जल। ಬಿಳಿ ತಾಳೆ, ಅದರ ಹೂವು ಅಥವಾ ತಾಳೇ ಹೂವಿನ ಆಸವ.

केवली– पु. केवल ज्ञानयुक्त पुरुष। ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದವ.

केवाड़– पु. दे. 'किवाड'।

केश, केस– पु बाल, किरण, सूर्य, वरुण, विश्व। ಕೂದಲು, ಕಿರಣ, ಸೂರ್ಯ, ವರುಣ, ವಿಶ್ವ, ಜಗತ್ತು.

केशपाश– पु. बालोंकी लट। ಹೆರಳು, ಜಡೆ.

केशर, केसर– पु. एक सुगंधित द्रव्य, फूलके मध्यके रेशे, शेर या घोडेकी गर्दन के बाल। ಕೇಶರ, ಹೂವಿನೊಳಗಿನ ಎಸಳುಗಳು, ಸಿಂಹ ಅಥವಾ ಕುದುರೆಯ ಆಯಾಲ.

केशरी, केसरी– पु. सिंह, घोड़ा। ಸಿಂಹ, ಕುದುರೆ.

केसर– पु. दे. 'केशर'।

केसरिया– वि केशर के रंगका, पीला। ಕೇಸರಿ ಬಣ್ಣದ, ಹಳದಿ.

कैसे– क्रिवि. किस प्रकारसे, क्यों । ಹೇಗೆ, ಯಾವ ತರದಿಂದ, ಯಾಕೆ.

कैसो– वि. दे. 'कैसा' ।

कोंई– स्त्री. कुमुदिनी । ಕುಮುದ, ನೈದಿಲೆ.

कोंचना– सक्रि. चुभाना, गडाना । ಚುಚ್ಚು, ತಿವಿ, ಇರಿ, ಒಳಸೇರಿಸು, ಹುಗಿ.

कोंचा– पु क्रौंच पक्षी, बहेलियो की चिडिया फँसानेकी लंबी छड़ । ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿ, ಬೇಟೆಗಾರರ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಕೋಲು.

कोंछना, कोंछियाना– सक्रि. साडी का भाग चुनकर नाभिके नीचे खोसना। ಸೀರೆಯ ನಿರಿಗೆ ಮಾಡಿ ಹೊಂಕಳ ಕೆಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸುವದು, ನಿರಿಗೆ ಹಿಡಿ.

कोंढा– पु. लोहेका कुंडा । ಕಬ್ಬಿಣ ಕೊಂಡಿ, ಗೊಣಸು.

कोंप, कोंपल– स्त्री पेडोके नये कोमल पत्ते, अंकुर । ಚಿಗುರೆಲೆ, ಚಿಗುರು, ಅಂಕುರ, ತಳಿರು.

कोंवर, कोंवरा– वि. कोमल, मुलायम । ಕೋಮಲ, ನಾಜೂಕಾದ, ಮೆತ್ತಗಾದ, ನುಣುಪಾದ.

कोंहडा– पु. काशीफल । ಕುಂಬಳ ಕಾಯಿ.

को– सर्व. कौन । ಯಾರು, ಯಾವದು प्रत्य. संबंध, कर्म व संप्रदान की विभक्ति । ಷಷ್ಠಿ, ದ್ವಿತೀಯಾ ಹಾಗೂ ಚತುರ್ಥಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ

कोआ– पु. रेशमी कीडेका घर, ऑखका कोना, कटहलके पके हुए फलका बीजकोष । ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳದ ಕೋಷ (ಮನೆ), ಕಣ್ಣಿನ ಮೂಲೆ, ಕಡೆಗಣ್ಣು, ಪಕ್ವವಾದ ಹಲಸಿನ ಬೀಜ ಕೋಷ, ಹಲಸಿನ ತೊಳೆ

कोइरी– पु. तरकारी बेचनेवाला । ಮಾಲಗಾರ, ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ ಮಾರುವ ಜಾತಿ, ತೋಟಗಾರ.

कोइल, कोइलिया– स्त्री. कोयल । ಕೋಗಿಲೆ.

कोइली– स्त्री आमकी गुठली, कच्चा आम, कोयल । ಮಾವಿನ ಗೊರಟೆ, ಹಸಿ ಮಾವು, ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ, ಕೋಗಿಲೆ.

कोई– सर्व अज्ञात वस्तु या मनुष्य । ಯಾವನಾದರೂ ಒಬ್ಬ, ಯಾವನೋ, ಯಾವದೋ ಒಂದು वि एक भी । ಒಬ್ಬನೂ, ಒಂದೂ. क्रिवि. लगभग । ಸುಮಾರು

कोउ, कोऊ– सर्व वि. दे 'कोई' ।

कोउक– सर्व कोई एक, कुछ । ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ, ಕೆಲವು.

कोक– पु. चकवा पक्षी, मेढक, विष्णु । ಚಕ್ರವಾಕ ಪಕ್ಷಿ, ಕಪ್ಪೆ, ವಿಷ್ಣು.

कोकिल, कोकिला– स्त्री कोयल । ಕೋಗಿಲೆ.

कोको–स्त्री. मादा कौआ, कौएका शब्द । ಹೆಣ್ಣು ಕಾಗೆ, ಕಾಗೆಯ ಧ್ವನಿ.

कोख– स्त्री उदर, गर्भ । ಹೊಟ್ಟೆ,

ಗರ್ಭಕೋಶ, ಬಸುರು.

—उजड जाना = गर्भपात होना या बच्चा जनम कर मरजाना । ಗರ್ಭಪಾತವಾಗು ಅಥವಾ ಕೂಸು ಹುಟ್ಟಿ ಸಾಯು.

—बंद होना = बाझ होना । ಬಂಜೆಯಾಗು, ಮಕ್ಕಳಾಗದಿರು.

कोचवान– पु घोडागाड़ी हाँकनेवाला। ಸಾರಥಿ, ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವವ

कोट–पु. दुर्ग, किला, राजमहल,प्राचीर, समूह । ದುರ್ಗ,ಕೋಟೆ,ಪ್ರಾಕಾರ, ಅರಮನೆ, ಸುತ್ತಲಿನ ಗೋಡೆ, ಸಮೂಹ. वि करोड़ । ಕೋಟಿ.

कोटर– पेडका खोखला, दुर्गकी रक्षा के लिये उसके चारों ओर लगाया हुआ जगल, कुटिया । ಹೊದರು,ಪೊಟರೆ, ಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಅರಣ್ಯ, ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಲು.

कोटि– स्त्री. श्रेणी, वर्ग, उत्तमता, ढेर, धनुपका सिरा। ಶ್ರೇಣಿ, ವರ್ಗ, ಉತ್ತಮತೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ,ರಾಶಿ, ಧನುಷ್ಯದ ತುದಿ. वि. करोड । ಕೋಟಿ.

कोटिक– वि. करोड, असख्य। ಕೋಟಿ, ಅಸಂಖ್ಯ, ಅಗಣಿತ.

कोठरी– स्त्री. छोटा कमरा । ಸಣ್ಣ ಕೋಣೆ.

कोठा– पु. बडी कोठरी, अटारी, पेट। ದೊಡ್ಡ ಕೋಣೆ, ಭಾಂಡಾರ,ಮಹಡಿ, ಅಟ್ಟ, ಹೊಟ್ಟೆ, ಅನ್ನಾಶಯ.

कोठार– पु भंडार । ಭಾಂಡಾರ, ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಕೋಠೀಖೋಲಿ

कोठारी– पु. भंडार घरका प्रवंधकर्ता ಭಾಂಡಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ,ಉಗ್ರಾಣಿಕ.

कोठी–स्त्री. पक्का बडा घर, थोक विक्रीकी दुकान, लेनदेनकी दूकान । ದೊಡ್ಡ ಮನೆ, ಪ್ರಾಸಾದ, ಉಪ್ಪರಿಗೆ, ಬಂಗ್ಲೆ, ಥೋಕ ವ್ಯಾಪಾರದ ಅಂಗಡಿ, ಕೊಡಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಹಾರದ ಅಂಗಡಿ, ಬ್ಯಾಂಕು.

कोठीवाल– पु. बड़ा व्यापारी,साहूकार। ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ, ಸಾಹುಕಾರ.

कोडना– सक्रि खोदना । ಹಡ್ಡು,ಹಗಿ, ತಗ್ಗು ತೋಡು.

कोडा– पु. चाबुक, चेतावनी । ಚಾಟಿ, ಚಬುಕ, ಬಾರಕೋಲು, ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಚುಚ್ಚುವ ಮಾತು.

कोडी– स्त्री. बीसका समूह । ಇಪ್ಪತ್ತರ ಸಮೂಹ.

कोढ़– पु. कुष्ट रोग । ಕುಷ್ಟ ರೋಗ.

—चूना = शरीर के अंगका गल गल कर गिरना । ಕುಷ್ಟಹಿಡಿ, ತೊನ್ನು ಹಿಡಿ.

—की खाज या कोढमें खाज=विपत्ति-पर विपत्ति लानेवाली वस्तु। ಕಷ್ಟದ ಮೇಲೆ ಕಷ್ಟ ತರುವ ವಸ್ತು.

कोढ़ना– सक्रि सताना। ಪೀಡಿಸು, ಕಾಡು.

कोढी–पु. कुष्टरोग-ग्रस्त मनुष्य। ಕುಷ್ಟ

ರೋಗ ಹಿಡಿದ ಮನುಷ್ಯ.

कोतल– पु. जुलूस इत्यादि के लिये सजाया गया घोडा, राजा के चढनेका घोडा। ಉತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಶೃಂಗರಿಸಿದ ಕುದುರೆ, ಅರಸನು ಹತ್ತುವ ಕುದುರೆ, ಮೀಸಲು ಕುದುರೆ.

कोतवाल– पु नगरपाल; नगरका बडा थानेदार। ನಗರಪಾಲಕ, ಪೋಲೀಸ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ.

कोतवाली– स्त्री. कोतवालका पद, कोतवालका दफ्तर। ಪೋಲೀಸ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರನ ಹುದ್ದೆ, ಅವನ ಆಫೀಸು, ಕೊತ್ತವಾಲನ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಪದವಿ.

कोता, कोताह– वि. छोटा, थोडा। ಸಣ್ಣ, ಚಿಕ್ಕ, ಅಲ್ಪ, ತುಚ್ಛ, ಸ್ವಲ್ಪ.

कोताही– स्त्री. तृटि, कमी। ಕುಂದು, ಕಡಿಮೆ, ದೋಷ, ಕೊರತೆ, ಲೋಪ.

कोथली– स्त्री. थैली, बसनी। ಚೀಲ, ಹಮ್ಮಿಣಿ, ಸಣ್ಣ ಚೀಲ.

कोदंड– पु धनुष। ಧನುಷ್ಯ, ಬಿಲ್ಲು.

कोद– स्त्री. दिशा, ओर, कोना। ದಿಶೆ, ದಿಕ್ಕು, ಮಗ್ಗಲು, ಮೂಲೆ.

कोदव, कोदों, कोदो– पु. एक खराब अन्न। ಒಂದು ಬಗೆ ಕೆಳತರಗತಿಯ ಸಣ್ಣ ಧಾನ್ಯ.

कोदो देकर पढ़ना = अधूरी या अशुद्ध विद्या पढना। ಅಪೂರ್ಣ ಅಥವಾ ಅಶುದ್ಧ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಸು.

कोदो (छातीपर) दलना = प्रत्यक्ष रूपसे ऐसा काम करना जो दूसरे को बुरा लगे। ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ಪೀಡಿಸು, ಹಿಂಸಿಸು.

कोध– स्त्री. दे. 'कोद'।

कोना– पु कोण, नोक, खूट, किनारा, एकांत स्थान। ಕೋಣ, ಮೂಲೆ, ತುದಿ, ಮೊನೆ, ಮಗ್ಗಲು, ದಂಡೆ, ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಾನ.

कोनिया– स्त्री दीवारके कोनेमे लगायी गयी काठ या पत्थरकी पटिया। ಗೋಡೆಗಳ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇಡಲು ಹಾಕಿದ ಕಲ್ಲು ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ತುಂಡು.

कोपना–अकि क्रुद्ध होना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಕ್ರೋಧಿತನಾಗು, ಕೋಪಿಸು, ಮುನಿ.

कोपर– पु डालका पका आम, बडा थाल। ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಹಣ್ಣಾದ ಮಾವು, ಪರಾತ.

कोपल– स्त्री. दे. 'कोपल'।

कोफ़्त– स्त्री कष्ट, दु ख। ಕಷ್ಟ, ಸಂಕಟ, ದುಃಖ, ತಾಪತ್ರಯ.

कोफ्ता– पु कूटे हुए मांसका बना हुआ कबाब। ಮಾಂಸದ ಸಾರು, ಮಾಂಸದ ಪಳದ್ಯ.

कोबर–पु. डालका पका आम। ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಹಣ್ಣಾದ ಮಾವು.

कोय– सर्व. दे 'कोई'।

कोयल– स्त्री कोकिल। ಕೋಗಿಲ.

कोयला– पु. लकडीका बुझा हुआ

अंगारा। ಇದ್ದಲಿ, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿ.

कोया– पु. दे. 'कोआ'।

कोर– स्त्री. किनारा, कोना, छोर, द्वेष, नोक, श्रेणी, गाँठ, पोर। ದಂಡೆ, ಕೊನೆ, ಅಂತ, ಮೂಲೆ, ನೆರಗು, ದ್ವೇಷ, ವೈಮನಸ್ಯ, ತುದಿ, ಸಾಲು, ಶ್ರೇಣಿ, ಗಂಟು, ಗಣಿಕೆ.

कोरक– पु. कली, मृणाल। ಕಲಿ, ಮೊಗ್ಗೆ, ಮೃಣಾಲ.

कोरकसर– स्त्री कमी, ऐब। ಕುಂದು, ಕೊರತೆ, ದೋಷ.

कोरना–सक्रि. खोदना। ಅಗಿ,ತೋಡು.

कोरनिश– स्त्री. झुककर सलाम करना। ಬಗ್ಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವದು

कोरमा– पु. भुना हुआ माँस। ಸುಟ್ಟ ಅಥವಾ ಕರಿದ ಮಾಂಸ.

कोरा– वि व्यवहारमें न लाया हुआ, अछूत, निरक्षर, मूर्ख, साफ, खाली, धनहीन। ಹೊಸ, ಉಪಯೋಗಿಸದ,ಮುಟ್ಟದ, ನಿರಕ್ಷರಿ, ಮೂರ್ಖ, ದಡ್ಡ, ಸ್ವಚ್ಛ, ಬರಿದಾದ, ಬಡವ, ದರಿದ್ರ. पु. गोद। ತೊಡೆ,ಮಡಿಲು, ದೇಸ್ಟಿ.

कोरा जवाब– स्पष्ट शब्दोंमें अस्वीकार। ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇಲ್ಲೆನ್ನುವದು.

कोरी– पु. हिन्दू जुलाहा। ನೇಕಾರ, ಜೇಡರವ. स्त्री. बीस वस्तुओंका समूह। ಇಪ್ಪತ್ತು ವಸ್ತುಗಳ ಸಮೂಹ.

कोल–पु. सूअर, गोद, एक जंगली जाति, जंगली बेर, एक तोलेकी तौल। ಹಂದಿ, ತೊಡೆ, ಉಡಿ, ಮಡಿಲು, ಒಂದು ಕಾಡ ಜನಾಂಗ, ಕಾಡ ಬೋರೆಹಣ್ಣು, ಒಂದು ತೊಲೆಯ ತೂಕ.

कोलाहल– पु. शोरगुल। ಗದ್ದಲ, ಗಲಿಬಿಲಿ, ಸಂದಣಿ, ಚೀರಾಟ, ಒದರಾಟ.

कोली– पु. दे. 'कोरी'। स्त्री. गोद। ತೊಡೆ, ಮಡಿಲು.

कोल्हू– पु. तेल या ऊख पेरनेका यंत्र। ಗಾಣ.

—का बैल = कठिन परिश्रम करनेवाला। ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕಠಿಣ ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡುವವ.

—में डालकर पेरना = अति कष्ट देना। ಬಹಳ ಪೀಡಿಸು, ಬಹಳ ತ್ರಾಸ ಕೊಡು.

कोविद–वि. पंडित, विद्वान। ಪಂಡಿತ, ವಿದ್ವಾನ್.

कोश–पु. खजाना, म्यान, समूह, शब्द-संग्रह, आवरण, थैली. कोया, अंड, अंडा, खानसे निकला हुआ विशुद्ध सोना या चाँदी। ಕೋಶ, ಬೊಕ್ಕಸ, ಸಮೂಹ, ರಾಶಿ, ಶಬ್ದಕೋಶ, ಆವರಣ, ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳದ ಕೋಶ, ಅಂಡಕೋಶ, ತತ್ತಿ, ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಗಟ್ಟಿ.

कोशल–पु. अयोध्या। ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು.

कोशिश– स्त्री. प्रयत्न, उपाय। ಪ್ರಯತ್ನ, ಉಪಾಯ, ಉದ್ಯೋಗ.

कोष– पु. दे. ' कोश '।

कोषाध्यक्ष– पु. खजाची। ಬೊಕ್ಕಸದವ, ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿ.

कोष्ठ–पु. कोठा, कोष। ಹೊಟ್ಟೆ, ಅನ್ನಾಶಯ, ಕೋಷ್ಠ.

कोष्ठबद्धता– स्त्री मलावरोध। ಮಲಬದ್ಧತೆ.

कोष्ठी– स्त्री. जन्मपत्री। ಜನ್ಮಪತ್ರಿಕೆ, ಕುಂಡಲಿ.

कोस– पु. दो मीलकी दूरी, कोष, भंडार। ಎರಡು ಮೈಲಿನ ಅಂತರ, ಹರದಾರಿ, ಕೋಷ್ಠ, ಭಾಂಡಾರ.

कोसना– सक्रि गाली देना। ಬೈಯ್ಯು, ಶಪಿಸು.

(पानी पीकर) कोसना = हदसे ज्यादा कोसना। ಮಿತಿಮೀರಿ ಬೈಯ್ಯು.

कोहँडौरी– स्त्री. पीठी और कुम्हडेकी वरी। ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯ ಸಂಡಿಗೆ.

कोह– पु पहाड। ಪರ್ವತ, ಬೆಟ್ಟ.

कोह– पु क्रोध। ಸಿಟ್ಟು, ಕ್ರೋಧ.

कोहनी– स्त्री. बाँहके नीचेकी गाँठ। ಮೊಣಕೈ, ಮೊಳಕೈ.

कोहराम– पु. दे ' कुहराम '।

कोहान– पु. ऊँटकी पीठका कूबड। ಡುಬರಿ, ಒಂಟೆಯ ಡುಬ್ಬ.

कोहाना– अक्रि. क्रोध करना, अप्रसन्न होना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಕ್ರೋಧಿತನಾಗು, ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡು.

कोहिस्तान– पु पहाडी प्रदेश। ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶ, ಮಲೆನಾಡು.

कोही– वि. पहाडी। ಗುಡ್ಡಗಾಡು, ಬೆಟ್ಟಗಳುಳ್ಳ.

कोही– वि. क्रोधी। ಕ್ರೋಧಿ, ಸಿಟ್ಟಿನ.

कौंध– स्त्री. बिजलीकी चमक, प्रकाश। ಮಿಂಚು, ಪ್ರಕಾಶ, ಹೊಳಪು.

कौंधना– अक्रि. बिजलीका चमकना। ಮಿಂಚು, ಹೊಳೆ, ಪ್ರಕಾಶಿಸು.

कौंधा– स्त्री दे 'कौंध'। बिजली। ಮಿಂಚು.

कौंल– पु. कमल। ಕಮಲ.

कौ– संबंधकारककी विभक्ति। ಷಷ್ಠಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ.

कौआ– पु काक, धूर्त, कंठके भीतरका लटकता हुआ मासका टुकडा। ಕಾಗೆ, ಧೂರ್ತ, ಕಿರುನಾಲಿಗೆ.

कौआना–अक्रि. अंडबंड बकना, भौंचक्का होना। ಪಟಗುಟ್ಟು, ಬೆಚ್ಚು, ಚಕಿತನಾಗು.

कौडा– पु. बडी कौडी, गड्ढेमे जलाई हुई आग। ದೊಡ್ಡ ಕವಡೆ, ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಒಲೆ.

कौडियाला– वि. कौडीके रंगका। ಕವಡಿಯ ಬಣ್ಣದ. पु कृपण धनी, साँपविशेष। ಕೃಪಣ ಶ್ರೀಮಂತ, ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಹಾವು.

कौड़ी– स्त्री समुद्रका एक कीडा तथा इसका अस्थिकोष, द्रव्य, रुपया

पैसा। ಒಂದು ಸಮುದ್ರದ ಹುಳು ಹಾಗು ಅದರ ಅಸ್ಥಿಕೋಷ, ಕವಡಿ, ಹಣ, ದ್ರವ್ಯ.

—का = जिसका कुछ मूल्य न हो। ಕವಡಿ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ, ತುಚ್ಛ.

—कौडी ज़ोडना = थोडा थोडा करके धन संचय करना। ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಹಣ ಕೂಡಿಸು.

—के तीन तीन होना = बहुत सस्ता होना। ಬಹಳ ಅಗ್ಗವಾಗು.

कौतूहल– पु आश्चर्य, कुतूहल। ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಕುತೂಹಲ,

कौन– सर्व. एक प्रश्नवाचक सर्वनाम। ಯಾರು, ಯಾವ, ಯಾವದು.

क़ौम– स्त्री. जाति, वर्ण, राष्ट्र। ಜಾತಿ, ಜನಾಂಗ, ವರ್ಣ, ರಾಷ್ಟ್ರ.

क़ौमी– वि. कौमका। ಜಾತೀಯ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ.

कौमुदी–स्त्री. चॉदनी, कुमुदिनी, कार्तिक पूर्णिमा, उत्सव। ಬೆಳದಿಂಗಳು, ಕುಮುದ, ನೈದಿಲೆ, ಕಾರ್ತಿಕ ಹುಣ್ಣಿವೆ, ಉತ್ಸವ.

कौर– पु ग्रास, चक्कीमें एक वार पीसनेके लिये डाला जानेवाला अन्न। ತುತ್ತು, ಕವಳ, ಹಿಡಿ, ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಬೀಸಲು ಹಾಕುವ ಹಿಡಿ ಕಾಳು.

कौरना– सक्रि सेंकना। ಕಾಸು, ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಡು, ಹುರಿ.

कौल– पु कमल। ಕಮಲ, ಪದ್ಮ.

वि. ऊंचे कुलका, वाममार्गी। ಕುಲೀನ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕುಲೋತ್ಪನ್ನ, ವಾಮಮಾರ್ಗಿ.

क़ौल– पु. उक्ति, कथन, प्रतिज्ञा। ಉಕ್ತಿ, ಮಾತು, ವಚನ, ಹೇಳಿಕೆ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ.

कौलटेय– पु कुलटाका पुत्र। ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣಿಯ ಮಗ.

कौवा– पु. दे. 'कौआ'।

कौवाली–स्त्री एक तरहके गीत। ಒಂದು ತರದ ಹಾಡು, ಕವಾಲಿ.

कौशल, कौसल– पु. कुशलता, भलाई, कोशल देशका निवासी। ಕೌಶಲ್ಯ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಕೋಶಲ ದೇಶದ ನಿವಾಸಿ, ಅಯೋಧ್ಯಾ ನಿವಾಸಿ.

क्या–सर्व. प्रश्नवाचक सर्वनाम। ಏನು. वि. कितना, कैसा, अच्छा, अनोखा। ಎಷ್ಟು, ಎಂಥ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಅದ್ಭುತ. क्रिवि क्यों। ಏಕೆ, ಏತಕ್ಕೆ.

क्या खूब = धन्य है, बहुत अच्छा। ಧನ್ಯ, ಬಹಳ ಉತ್ತಮ, ಅತ್ಯುತ್ತಮ, ವಹವ್ವಾ! ಭಲೆ!

क्या चीज़ = तुच्छ वस्तु। ತುಚ್ಛ ವಸ್ತು.

क्यारी– स्त्री. खेतोंके छोटे छोटे खाने। ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಮಡಿಗಳು. ನೀರು ಹಾಯಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಚಚ್ಚೌಕು ಭಾಗಗಳು, ಸಾಲು.

क्यो–क्रिवि किस कारण, कैसे । ಯಾಕೆ, ಏನು, ಹೇಗೆ, ಯಾವ ಕಾರಣ ದಿಂದ.

क्योंकर–क्रिवि. कैसे, किसलिये, क्यो । ಹೇಗೆ, ಏತಕ್ಕೆ, ಏಕೆ.

क्योंकि– अव्य. इसलिये, कि । ಯಾಕಂದರೆ, ಆ ಕಾರಣದಿಂದ.

क्रंदन– पु रोना, विलाप । ಅಳು, ವಿಲಾಪ, ಶೋಕ.

क्रम– पु. शैली, सिलसिला, प्रणाली, पैर रखनेका काम । ಶೈಲಿ, ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ಕ್ರಮ, ಪ್ರಣಾಲಿ, ಕ್ರಮ ದಿಂದ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡುವದು, ಸಾಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವದು, ಶಿಸ್ತು.

क्रमशः– क्रिवि क्रमसे, धीरे धीरे । ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ, ನಿಧಾನವಾಗಿ.

क्रमागत– वि. परंपरागत । ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ, ರೂಢಿಯಿಂದ ಬಂದ.

क्रय– पु. खरीद, खरीदनेका काम । ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವದು, ಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸ, ಖರೀದಿ.

क्रांत– वि. आक्रांत, दबा हुआ, अतीत, ग्रस्त । ಆಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ದಾಳಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಮೆಟ್ಟಿದ, ಕಳೆದ, ಗ್ರಸ್ತ, ವಶವಾದ.

क्रांति– स्त्री. गति, पादविक्षेप, फेरफार. भारी उलटफेर । ಗತಿ, ಗಮನ, ಹೆಜ್ಜೆ, ದಾಟುವದು, ಬದಲು, ಕ್ರಾಂತಿ, ಬಂಡು.

क्रिमि– पु छोटा कीड़ा । ಕ್ರಿಮಿ, ಸಣ್ಣ ಜೀವಜಂತು.

क्रिया– स्त्री. कार्य, नित्यकर्म, उपाय, चिकित्सा, अन्त्येष्टि क्रिया । ಕಾರ್ಯ, ಕೆಲಸ, ಸ್ನಾನಾದಿ ನಿತ್ಯಕರ್ಮಗಳು, ಉಪಾಯ, ಪ್ರಯತ್ನ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆ, ಕ್ರಿಯಾಪದ.

क्रिस्तान– पु. ईसाई । ಕ್ರಿಸ್ತಮತದವ.

क्रीडना– अक्रि. क्रीडा करना । ಆಟವಾಡು, ಲೀಲೆಯಾಡು, ಮೋಜು ಮಾಡು.

क्रीडा–स्त्री खेल, आमोदप्रमोद । ಆಟ, ಕ್ರೀಡೆ, ಲೀಲೆ, ಮೋಜು,ಆನಂದ.

क्रुद्ध– वि क्रोधयुक्त । ಕೃದ್ಧ,ಸಿಟ್ಟಾದ, ಕೋಪಗೊಂಡ.

क्रूर– वि. दुष्ट, निर्दय । ದುಷ್ಟ, ನೀಚ, ನಿರ್ದಯ. पु निर्दयी । ನಿರ್ದಯಿ, ದುಷ್ಟ.

क्रोड़– पु. गोद, वक्ष.स्थल, शूकर । ತೊಡೆ, ವಕ್ಷಃಸ್ಥಳ, ಎದೆ, ಹಂದಿ.

क्रोड़पत्र–पु. अतिरिक्त पत्र, परिशिष्ट । ಪೂರಕ ಪತ್ರ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ.

क्रोध– पु. गुस्सा । ಸಿಟ್ಟು, ಕೋಪ

क्रोधी– वि. क्रोध करनेवाला । ಸಿಟ್ಟಿನ, ಸಿಡುಕು ಸ್ವಭಾವದ.

क्रोश– पु कोस । ಹರದಾರಿ.

क्लम– वि. दुर्वल, सुस्त । ದುರ್ಬಲ, ಅಶಕ್ತ, ಆಲಸಿ.

क्लांत– वि. थका हुआ । ದಣಿದ, ಬಳ-

ಲಿದ, ಆಯಾಸ ಹೊಂದಿದ.

क्लांति– स्त्री, मेहनत, थकावट । ಪರಿಶ್ರಮ, ಕಷ್ಟ, ದಣಿವು, ಆಯಾಸ, ಬಳಲಿಕೆ.

क्लिष्ट– वि कठिण, क्लेशयुक्त, दुःखी । ಕಠಿಣ, ಜಟಿಲವಾದ, ದುಃಖಿತ, ತ್ರಾಸ ಹೊಂದಿದ.

क्लीव–वि. नपुंसक, डरपोक। ನಪುಂಸಕ, ಅಂಜುಬುರುಕ, ಹೇಡಿ.

क्लेश, क्लेस– पु. दुःख, कष्ट । ದುಃಖ, ಪೀಡೆ, ತ್ರಾಸು, ಕಷ್ಟ.

क्वाँरा– वि. अविवाहित। ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ,

क्वाथ– पु. काढा । ಕಷಾಯ, ಕಾಢೆ

क्वार– पु. कुऑर । ಆಶ್ವಿನ ಮಾಸ.

क्वारपन, क्वारापन– पु कुऑरापन । ಕೌಮಾರ್ಯ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ.

क्वारा– पु. दे. 'क्वाँरा'।

क्वैल– पु दे. 'कोयला'।

क्षण– पु पल, लहमा, मौका. उत्सव। ಕ್ಷಣ, ವೇಳೆ, ಅವಸರ, ಉತ್ಸವ, ಆನಂದ.

क्षणदा– स्त्री. रात्रि । ರಾತ್ರಿ.

क्षणभंगु, क्षणभंगुर– वि अनित्य । ಅನಿತ್ಯ, ಬೇಗನೆ ನಾಶವಾಗುವ.

क्षणिक– वि क्षणकालीन, अस्थाई । ಕ್ಷಣಕಾಲೀನ, ಅನಿತ್ಯ, ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಳೆಯ.

क्षत– पु. घाव। ಗಾಯ, ಹೊಡೆತ, ಹುಣ್ಣು. वि. जख्मी । ಗಾಯ ಹೊಂದಿದ.

क्षति– स्त्री. हानि, नाश । ಹಾನಿ, ನಾಶ.

क्षपा– स्त्री. रात्रि । ರಾತ್ರಿ.

क्षम– वि. योग्य, समर्थ । ಯೋಗ್ಯ, ಸಮರ್ಥ, ಸಶಕ್ತ.

क्षमता– स्त्री. सामर्थ्य, योग्यता । ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಯೋಗ್ಯತೆ.

क्षमना–सक्रि. क्षमा करना। ಕ್ಷಮಿಸು.

क्षमवाना, क्षमाना– सक्रि. क्षमा करना । ಒಬ್ಬರನ್ನು ಎರಡನೆಯವರು ಕ್ಷಮಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು.

क्षमा– स्त्री. सहिष्णुता, पृथ्वी, माफी, दुर्गा । ಸಹನಶಕ್ತಿ, ಪೃಥ್ವಿ, ಕ್ಷಮೆ, ಮಾಫಿ, ದುರ್ಗಾದೇವಿ.

क्षमावन– सक्रि. दे 'क्षमवाना'।

क्षम्य– वि. क्षमा करने योग्य। ಕ್ಷಮಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

क्षय– पु नाश, ह्रास, एक बीमारी । ನಾಶ, ಕ್ಷಯ, ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು, ಕ್ಷಯರೋಗ.

क्षांत– वि. क्षमाशील, सहिष्णु । ಕ್ಷಮಾಶೀಲ, ತಾಳ್ಮೆಯುಳ್ಳ.

क्षांति– स्त्री सहनशीलता, क्षमा । ತಾಳ್ಮೆ, ಸಹನಶೀಲತೆ, ಕ್ಷಮೆ.

क्षात्र– वि. क्षत्रियोंका । ಕ್ಷತ್ರಿಯರ. पु क्षत्रियत्व । ಕ್ಷತ್ರಿಯತ್ವ.

क्षाम– वि. कृश, क्षीण, गला हुआ । ಕೃಶ, ಕ್ಷೀಣ, ಸೊರಗಿದ, ದುರ್ಬಲ. पु. विष्णु । ವಿಷ್ಣು.

क्षालन– पु. धोना । ಒಗೆಯುವಿಕೆ,

ತೊಳೆಯುವದು, ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವದು.

क्षिति– स्त्री. पृथ्वी, क्षय, स्थान। ಪೃಥ್ವಿ, ಕ್ಷಯ, ಸ್ಥಾನ.

क्षिप्र– क्रिवि. जल्द। ಬೇಗನೆ, ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಂದ. वि. चंचल, द्रुत। ಚಂಚಲವಾದ, ವೇಗವುಳ್ಳ.

क्षीर–पु. दूध, पानी। ಹಾಲು, ನೀರು.

क्षीरनिधि– पु. समुद्र। ಸಮುದ್ರ.

क्षीरसागर– पु. दूधका समुद्र। ಕ್ಷೀರಸಾಗರ.

क्षीरसार– पु. मक्खन। ಬೆಣ್ಣೆ.

क्षुद्र– वि. नीच, तुच्छ, कृपण। ನೀಚ, ತುಚ್ಛ, ದರಿದ್ರ, ಕೃಪಣ.

क्षुद्रता– स्त्री. नीचता, लघुता, गरीबी। ನೀಚತನ, ತುಚ್ಛತನ, ಲಘುತ್ವ, ದರಿದ್ರತೆ.

क्षुधा– स्त्री. भूख। ಹಸಿವೆ.

क्षुब्ध– वि. व्याकुल, अधीर, चंचल। ವ್ಯಾಕುಲ, ಅಂಜಿದ, ಅಧೀರ, ಚಂಚಲ.

क्षेत्र– पु. खेत, स्थान, शरीर, पत्नी, तीर्थ, समतल भूमि। ಭೂಮಿ, ಜಮೀನು, ಸ್ಥಾನ, ಶರೀರ, ಪತ್ನಿ, ಹೆಂಡತಿ, ತೀರ್ಥಸ್ಥಾನ, ಸಮತಲ ಭೂಮಿ.

क्षेम– पु. रक्षण, सुरक्षा। ರಕ್ಷಣೆ, ಸುರಕ್ಷಿತತೆ, ಕುಶಲತೆ.

क्षोणि– स्त्री. पृथिवी। ಪೃಥ್ವಿ.

क्षोणिप– पु. राजा। ಅರಸು.

क्षोभ– पु घबराहट, भय, क्रोध। ಅಂಜಿಕೆ, ಗಾಬರಿ, ಶೋಕ, ಕ್ರೋಧ, ಚಂಚಲತೆ.

क्षोभना– अक्रि. व्याकुल होना, क्रुद्ध होना, भयभीत होना। ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು, ಅಂಜು, ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಚಿತ್ತ ಚಂಚಲವಾಗು.

क्षौम– पु. रेशमी वस्त्र, रेशम, सनका बना कपड़ा। ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ, ರೇಷ್ಮೆ, ನಾರಿನ ಬಟ್ಟೆ.

क्षौर– पु हजामत। ಕ್ಷೌರ.

क्ष्मा– स्त्री पृथ्वी। ಪೃಥ್ವಿ.

ख

खंक– पु. खाली, पोला, अशक्त। ಬರಿದಾದ, ಪೊಳ್ಳು, ನಿರ್ಬಲ, ಅಶಕ್ತ.

खंख, खंखी– वि. खाली, उजाड़। ಬರಿದಾದ, ಶೂನ್ಯ, ಖಾಲಿ, ನಿರ್ಜನ, ಬಂಜರು.

खंखर– वि वीरान। ಬಂಜರು, ಮರುಭೂಮಿ, ಪಾಳುಬಿದ್ದ.

खँखारना– अक्रि खाँखना। ಕೆಮ್ಮು,

खंदक– स्त्री. बडी खाई । ಕಂದಕ, ಅಗ ಳತೆ.

खंदा– पु. खोदनेवाला । ಅಗಿಯುವವ, ತೋಡುವವ.

ख़ंदा– पु. हँसी, हास्य । ನಗು,ಹಾಸ್ಯ.

खधवाना–सक्रि. खाली कराना । ಬರಿದು ಮಾಡಿಸು, ಖಾಲಿ ಮಾಡಿಸು.

खधार– पु. तंबू, छावनी । ಡೇರೆ, ತಂಬು, ಬೀಡು.

खभ,खंभा– पु. स्तंभ, सहारा । ಕಂಬ, ಸ್ತಂಭ, ಆಧಾರ, ಆನಿಕೆ.

खभार–पु डर, चिंता, शोक। ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ, ಚಿಂತೆ, ಶೋಕ.

खँसना– अक्रि दे. ' खसकना ' ।

खखारना– अक्रि. दे ' खँखारना ' ।

खखेटना– सक्रि पीछा करना, मारना । ಬೆನ್ನು ಹತ್ತು, ದುಂಬಾಲು ಬೀಳು, ವ್ಯಾಕುಲ ಪಡಿಸು, ಹೊಡೆ, ಬಡಿ, ಅಟ್ಟು.

खग– वि. आकाशमें चलनेवाला । ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ.वि. पक्षी, सूर्य, बाण, तारा इत्यादि । ಪಕ್ಷಿ, ಸೂರ್ಯ, ಬಾಣ,ತಾರೆ, ಮುಂತಾದವು.

खगना– अक्रि. चुभना, गढना, चिह्नित होना, प्रभाव पड़ना, अटल होना । ಚುಚ್ಚು, ಒಳಸೇರು, ಚಿಹ್ನೆಬೀಳು, ಪ್ರಭಾವವಾಗು, ಸ್ಥಿರವಾಗು.

खगहा– पु. दे. ' खँगहा ' ।

खगोल– आकाश मंडल । ಆಕಾಶ ಮಂಡಲ.

खचन– पु. जड़ाव, अंकित होना । ಕೆತ್ತನೆಯ ಕೆಲಸ, ಕೊರೆಯುವ ಕೆಲಸ, ಕುಂದಣ, ಕೂಡ್ರಿಸುವ ಕೆಲಸ.

खचना–सक्रि. जडा जाना, उलझ जाना, चिह्नित होना । ಕೆತ್ತಲ್ಪಡು, ಖಚಿತವಾಗು, ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ಚಿತ್ರಿತವಾಗು. सक्रि जडना, उलझाना, अंकित करना । ಕೆತ್ತು, ಕೂಡ್ರಿಸು, ಸಿಕ್ಕಿಸು, ಚಿತ್ರಿಸು, ಚಿಹ್ನೆ ಕೊರೆ.

खचरा– वि. दुष्ट, वर्णसंकर । ದುಷ್ಟ, ಕೀಳು ಜಾತಿಯ, ಮಿಶ್ರ ಜಾತಿಯ, ವರ್ಣಸಂಕರ.

खचाखच– क्रिवि ठसाठस । ಒಕ್ಕಿರಿದ, ಸ್ಥಳ ಬಿಡದೆ ತುಂಬಿದ, ತುಂಬಾ.

खचाना– सक्रि खीचना, शीघ्रतया लिखना । ಎಳೆ, ಜಗ್ಗು, ವೇಗವಾಗಿ ಬರೆ.

खच्चर– पु. गधा और घोड़ी के संयोगसे उत्पन्न पशु । ಹೇಸರಗತ್ತೆ.

ख़ज़ानची– पु. कोषाध्यक्ष । ಕೋಶಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿ.

ख़ज़ाना, ख़ज़ीना– पु. कोश, भंडार । ಕೋಶ, ಬೊಕ್ಕಸ, ಭಾಂಡಾರ.

खजूर– पु. एक पेड या उसका फल । ಉತ್ತತ್ತಿಯ ಗಿಡ, ಉತ್ತತ್ತಿ, ಖರ್ಜೂರ.

खट– पु. टूटने या टक्कर लगनेका शब्द, कफ, तृण । ಮುರಿಯುವ ಅಥವಾ

ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುವ ಶಬ್ದ, ಕಫ, ಹುಲ್ಲು. —से=तुरंत। ಕೂಡಲೆ.

खटक– स्त्री. खटका, आशंका, चिंता। ಕಟಕಟ ಸಪ್ಪಳ, ಆಶಂಕೆ, ಚಿಂತೆ, ತಳ್ಳಂಕ

खटकना– अक्रि. खटखट शब्द होना, अप्रिय मालूम होना, मन उचटना डरना, आपसमें झगडा होना, अनिष्टकी आशंका होना। ಕಟಕಟ ಶಬ್ದವಾಗು,ಕೆಟ್ಟದೆನಿಸು, ಮನಸ್ಸು ಉದ್ವಿಗ್ನವಾಗು, ವಿರಕ್ತನಾಗು, ಅಂಜು, ಜಗಳವಾಗು, ಅನಿಷ್ಟದ ಚಿಂತೆಯಾಗು, ವ್ಯಥೆಯಾಗು,ಕೆಟ್ಟ ದೆನಿಸು.

खटका– पु. खटखट शब्द, चिंता, शंका, रोकनेवाली चीज। ಕಟಕಟ ಸಪ್ಪಳ, ಚಿಂತೆ, ಶಂಕೆ, ಆತಂಕ, ಭಯ, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವ ವಸ್ತು, ಅಗಳಿ, ಚಿಲಕ, ಕೀಲು.

खटकाना– सक्रि. खटखट करना, दुविधामें डालना। ಕಟಕಟ ಶಬ್ದ ಮಾಡು,ತಟ್ಟು, ಬಾರಿಸು, ಹೊಡೆ, ಅಂಜಿಸು, ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಡಹು, ಸಂದೇಹ ಹುಟ್ಟಿಸು.

खटकीडा, खटकीरा– पु. खटमल। ತಿಗಣೆ.

खटखट– स्त्री ठोकने पीटनेका शब्द, झंझट, उलझन। ಕಟಕಟ ಸಪ್ಪಳ, ಗೊಂದಲ, ತೊಡಕು, ಗಡಿಬಿಡಿ, ಪೈಗ್ರತೆ, ಪೇಚಾಟ, ಮೋಸ.

खटखटाना– सक्रि. खटखट करना, चेताना। ಕಟಕಟ ಸಪ್ಪಳಮಾಡು, ಅವಿರತವಾಗಿ ಹೊಡೆ, ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟು, ಎಚ್ಚರಿಸು.

खटना–सक्रि. कामकाजमें लगना, रुपया कमानेमें हैरान होना। ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರು, ಧನಸಂಚಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ತ್ರಾಸಪಡು, ದುಡಿ.

खटपट– स्त्री. दो चीजोंके टकरानेका शब्द, झगड़ा। ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳು ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುವ ಶಬ್ದ, ಜಗಳ, ದ್ವಂದ್ವ, ವಾದವಿವಾದ, ಲಟಾಪಟ.

खटपटिया–वि. झगडालू। ಜಗಳಗಂಟ.

खटबुना– पु खाट बुननेवाला। ಹೊರಸು ಹೆಣೆಯುವವ.

खटमल– पु. खटकीडा। ತಗಣೆ.

खटमिट्ठा, खटमीठा– वि. जो खट्टा भी हो और मीठा भी हो। ಹುಳಿ ಸಿಹಿ ಕೂಡಿದ.

खटराग– पु. झंझट, झगडा, व्यर्थकी वस्तु। ಗೊಂದಲ, ಗಲಿಬಿಲಿ, ಜಗಳ, ತಾಪತ್ರಯ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ ವಸ್ತುಗಳು.

खटला– पु. भार्या, परिवार। ಪತ್ನಿ, ಹೆಂಡತಿ, ಕುಟುಂಬ, ಪರಿವಾರ.

खटाई– स्त्री. खट्टापन, खट्टी वस्तु, वैर-भाव। ಹುಳಿ, ಹುಳಿವಸ್ತು,ವೈರತ್ವ.

खटाका– पु. ‘खट’ की आवाज। ಕಟ

ಕಟ ಸಪ್ಪಳ. क्रिवि. दे 'खटसे'।

खटाखट– क्रिवि. शीघ्र । ಬೇಗನೆ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ. स्त्री. खटखट । ಕಟ ಕಟ ಸಪ್ಪಳ.

खटाना– अक्रि. टिकना, निर्वाह होना, खट्टा होना, जाँचमें ठीक उतरना । ತಾಳು, ಉಳಿ, ನಿರ್ವಾಹವಾಗು, ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬು, ಹುಳಿಯಾಗು, ಹುಳಿಯು, ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗು, ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗು.

खटापट, खटापटी– स्त्री. दे. 'खटपट' ।

खटाल– पु. समुद्रकी ऊंची लहर । ಸಮುದ್ರದ ಉಬ್ಬರ.

खटाव–पु. निर्वाह । ಉದರ ನಿರ್ವಾಹ, ಜೀವಿಕೆ, ಜೀವನೋಪಾಯ.

खटास– स्त्री. खट्टापन । ಹುಳಿ, ಆಮ್ಲ.

खटिक– पु. शाकादि बेचनेवाली एक हिन्दू जाति । ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ ಮಾರುವ ಒಂದು ಜಾತಿ, ಮಾಲಗಾರ.

खटिया– स्त्री. चारपाई, छोटा खाट । ಚಿಕ್ಕ ಮಂಚ, ಹೊರಸು.

खटोलना– पु. दे. 'खटोला' ।

खटोला– पु. खटिया । ಚಿಕ್ಕ ಮಂಚ.

खटोली– स्त्री. छोटा खटोला । ಚಿಕ್ಕ ಮಂಚ.

खट्टा– वि. आम्ल । ಆಮ್ಲ, ಹುಳಿಯಾದ, ಹುಳಿ ಹಿಡಿದ.

खट्टू– वि. कमाऊ । ಗಳಿಸುವವ, ಸಂಪಾದಿಸುವವ.

खट्वा– स्त्री. खाट । ಮಂಚ, ಕಾಟು.

खडंक, खडंख– वि सूखा हुआ । ಒಣಗಿದ.

खडंजा– पु. खडे ईंटो की जोडाई । ಇಟ್ಟಿಂಗಿಗಳನ್ನು ಉದ್ದುದ್ದಾಗಿ ಜೋಡಿಸುವದು.

खडकना– अक्रि. दे. 'खटकना' ।

खड़खडाना– सक्रि. खडखड शब्द करना । ಕಟಕಟ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು. अक्रि. खडखड़ शब्द होना । ಕಟ ಕಟ ಸಪ್ಪಳವಾಗು.

खडखड़िया– स्त्री. पालखी । ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಮೇಣೆ.

खडगी, खडजी– पु गैंडा, खड्ग धारण करनेवाला । ಗೇಂಡಾಮೃಗ, ಗಂಡಕ, ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡುವವ.

खड़बड– स्त्री. खटपट, उत्तेजना, चहल-पहल, उलटपलट । ಗೊಂದಲ, ಗಡಿಬಿಡಿ, ಉತ್ತೇಜನೆ, ಗದ್ದಲ, ಸಂದಣಿ, ಓಡಾಟ, ತಿರುವು-ಮುರುವು, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ.

खडबडाना– अक्रि. घबराना, उलट-पलट होना । ಅಂಜು, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗು, ಕ್ರಮ ತಪ್ಪು. सक्रि. क्रम विघाडना, घबडा देना । ಕ್ರಮ ತಪ್ಪಿಸು, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ ಮಾಡು, ತಿರುವು-ಮುರುವಾಗಿ ಹಾಕು, ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡು, ಅಂಜಿಸು, ಗಾಬರಿಪಡಿಸು.

खड़बड़ाहट, खड़बड़ी– स्त्री गड़बड़ी, हलचल। ಡೊಂಬಿ, ಗದ್ದಲ, ಸಂದಣಿ, ಸಡಗರ, ಆಂದೋಲನ.

खड़बिड़ा, खड़बीहड़– वि ऊंचानीचा। ಒರಟಾದ, ತರಕಲು, ಕರಡು, ಮುರುಡು.

खड़मंडल– गड़बड़, गोलमाल। ಗದ್ದಲ, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ, ಗಲಭೆ.

खड़सान– पु. सान रखनेका पत्थर। ಸಾಣೆಕಲ್ಲು.

खड़ा– वि ऊपरको उठा हुआ, सीधा, प्रस्तुत, उपस्थित, उद्यत। ನಿಂತಿರುವ, ನಿಮಿರಿದ, ಎದ್ದು ನಿಂತ, ನೇರವಾದ, ಸರಳವಾದ, ಪ್ರಸ್ತುತ, ಉಪಸ್ಥಿತ, ಸನ್ನದ್ಧ, ಉದ್ಯತ, ಸಿದ್ಧವಾದ.

—जवाब = तुरंत किया हुआ अस्वीकार। ಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವದು, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇಲ್ಲೆನ್ನುವದು.

—होना = सहायता देना, खड़े रहना। ಸಹಾಯ ಮಾಡು, ನಿಂತಿರು, ನಿಮಿರು.

खड़ाऊँ– स्त्री. पादुका। ಪಾದರಕ್ಷೆ, ಪಾವುಗೆ.

खड़ाका– पु. खड़खड़ाहट। ಮುರಿಯುವ ಅಥವಾ ಹೊಡೆಯುವ ಸಪ್ಪಳ.

खड़िया, खड़ी–स्त्री एक प्रकारकी स्वेत मिट्टी, खरिया। ಖಡುವಿನ ಮಣ್ಣು, ಸೀಮೆ ಸುಣ್ಣ, ಖಡು.

खड़ीबोली–स्त्री. वर्तमान हिन्दी। ಆಧುನಿಕ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆ, ದಿಲ್ಲಿಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆ.

खड्ड, खड्डा– पु. गड्ढा। ಕೊಳ್ಳ, ಹೊಂಡ, ಕೊರಕಲು.

खत– पु. चिट्ठी, लकीर, हजामत, दाढ़ीके बाल। ಪತ್ರ, ಗೆರೆ, ಕ್ಷೌರ, ಗಡ್ಡದ ಕೂದಲು.

खत– पु. चोट, घाव। ಪೆಟ್ಟು, ಗಾಯ.

खतम– वि. समाप्त। ಮುಗಿದ, ತೀರಿದ.

—करना = मार डालना, समाप्त करना। ಕೊಲ್ಲು, ಮುಗಿಸು.

खतर– पु. दे. 'खतरा'।

खतरनाक– वि भयंकर। ಭಯಂಕರ, ಅಪಾಯಕರ.

खतरा– पु. डर, आशंका। ಅಂಜಿಕೆ. ಭಯ, ಅಪಾಯ, ಕೇಡು.

खता– स्त्री. अपराध, भूलचूक, धोखा। ಅಪರಾಧ, ತಪ್ಪು, ದೃಷ್ಟಿದೋಷ. ಮೋಸ, ವಂಚನೆ.

खतावार– वि. अपराधी। ಅಪರಾಧಿ, ತಪ್ಪುಗಾರ.

खति– स्त्री. नुकसान, क्षति। ಹಾನಿ, ಕ್ಷತಿ, ನೋವು,

खतियौनी– स्त्री. खाता। ಖತಾವಣಿ, ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕ.

खत्ता– पु. गड्ढा, अन्न रखनेका गड्ढा। ತಗ್ಗು, ಧಾನ್ಯ ಸಂಗ್ರಹದ ತಗ್ಗು.

ಹಗೇವು.

ख़त्म– वि दे 'ख़तम'।

खत्राणी– स्त्री. 'खत्री' का स्त्री. रूप।

खत्री– पु एक जाति। ಕ್ಷತ್ರಿಯ.

खदंग, खदंगी– पु. बाण। ಬಾಣ, ತೀರ.

खदबदाना– अक्रि. 'खदबद' शब्द करना, उबलना। 'ಸಳಮಳ' ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು, ಕುದಿ, ಎಸರು ಬರು, ಉಕ್ಕು.

खदरा– वि. निरुपयोगी। ನಿರುಪಯುಕ್ತ. पु. गड्ढा। ತಗ್ಗು, ಹೊಂಡ.

ख़दशा– पु. भय, आशंका। ಭಯ, ಅಂಜಿಕೆ, ಶಂಕೆ.

खदान– पु. -स्त्री. खान। ಖಣಿ, ಗಣಿ.

खदिर– पु. कत्था, चंद्रमा। ಕಾಚು, ಚಂದ್ರ.

खदुका–पु. कर्ज लेनेवाला। ಸಾಲಗಾರ, ಋಣಕೋರ.

खदेड़ना, खदेरना– अक्रि भगाना, पीछे हटाना। ಓಡಿಸು, ಅಟ್ಟು, ಕದಲಿಸು, ತರುಬು.

खद्दड़, खद्दर– पु खादी। ಖಾದಿ, ಸ್ವದೇಶಿ ಬಟ್ಟೆ, ಕೈಯಿಂದ ನೂತ ನೂಲಿನಿಂದ ನೆಯ್ದ ಬಟ್ಟೆ.

खन– पु. क्षण, कपड़ेका टुकड़ा, तल्ला। ಕ್ಷಣ, ಅರಿವೆಯ ತುಂಡು, ಮಹಡಿ, ಅಂತಸ್ತು. क्रिवि तुरंत। ಕೂಡಲೇ.

खनक– पु. भूमि खोदनेवाला, खान, चूहा, भूतत्ववेत्ता, सेंध लगानेवाला। ಅಗಿಯುವವ, ಕಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ, ಕಣಿ, ಇಲಿ, ಭೂತತ್ತ್ವ ತಿಳಿದವ, ಕನ್ನ ಹಾಕುವವ, ಸುರಂಗ ಹಾಕುವವ.

खनकना– अक्रि. दे. 'खनखनाना'।

खनखनाना– अक्रि 'खनखन' आवाज़ होना। 'ಖಣಖಣ' ಸಪ್ಪಳವಾಗು. सक्रि. 'खनखन' आवाज उत्पन्न करना। ಖಣಖಣ ಸಪ್ಪಳಮಾಡು.

खनन– पु. खोदाई। ಅಗಿಯುವದು, ಕಣಿ ತೋಡುವದು.

खननहारा– पु. खोदनेवाला। ಅಗಿಯುವವ, ತೋಡುವವ.

खनना–सक्रि खोदना। ಅಗಿ, ತೋಡು.

खनवाना, खनाना– सक्रि. खुदवाना। ಅಗಿಸು, ತೋಡಿಸು

खनोना– सक्रि. दे 'खनना'।

ख़न्नास–पु. शैतान, भूतप्रेत। ಪಿಶಾಚಿ, ಭೂತಪ್ರೇತ, ದೆವ್ವ.

खपची– स्त्री. बाँसकी तीली। ಬಿದಿರಿನ ತೆಳುವಾದ ಕಡ್ಡಿ, ಬಿದಿರಿನ ಸೀಳು.

खपड़ा– पु. दे. 'खपरा'।

खपड़ी– स्त्री. दाना भूननेका मिट्टीका पात्र। ಕಾಳು ಹುರಿಯುವ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ, ಹೆಂಚು.

खपड़ैल– स्त्री दे 'खपरैल'।

खपत, खपती– स्त्री. मालकी बिक्री। ಮಾರಾಟ, ಖರ್ಚಾಗುವಿಕೆ, ವಿಕ್ರಿ.

खपना– अक्रि बिकना, नष्ट होना,

ಕಷ್ಟ, ದುಃಖ, ಭಯ, ವ್ಯಾಕುಲತೆ.

खम– पु. खंभा। ಕಂಭ, ಸ್ತಂಭ.

ख़म– पु. वक्रता, टेढापन, झुकाव, ताल, भुजा। ವಕ್ರತ್ವ, ಒಲವು, ಲಯ, ತಾಳ, ಬಾಹು, ಭುಜ.

—ठोंकना = लड़ने के लिये ताल ठोंकना। ಕುಸ್ತಿ ಮಾಡಲು ತೊಡೆ ತಟ್ಟು, ತೋಳು ಚಪ್ಪರಿಸು.

—व चम = चमक दमक, नाजनखरा। ದೀಪ್ತಿ, ಶೃಂಗಾರ, ಡೌಲು, ಒಯ್ಯಾರ, ಬೆಡಗು.

ख़मदम– पु. पुरुषार्थ, पराक्रम। ಪುರುಷಾರ್ಥ, ಪರಾಕ್ರಮ, ದೃಢತೆ, ಸ್ಥೈರ್ಯ.

ख़मीर– पु. गूँधे हुए आटेका सडाव, माया, प्रकृति। ಹುಳಿ ಹಿಟ್ಟು, ಹುಳಿ, ಹೆಪ್ಪು, ಮಾಯೆ, ಪ್ರಕೃತಿ, ಸ್ವಭಾವ.

ख़मीरा– पु. एक प्रकारका पीनेका तंबाकू, औषधों आदिका गाढा शरबत। ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ತಂಬಾಕು, ಕಷಾಯ, ಕಾಢೆ.

ख़मोश– वि. दे. 'खामोश'।

खय– स्त्री. क्षय, विध्वंस। ಕ್ಷಯ, ವಿಧ್ವಂಸ, ಪ್ರಳಯ.

ख़यानत– स्त्री. गवन, अमानतमें रखी हुयी चीजको हड़प कर लेना। ಧನಾಪಹರಣ, ನಂಬಿಕೆ ದ್ರೋಹ, ಇಡುಗಂಟನ್ನು ಎತ್ತಿಹಾಕುವದು.

ख़याल, ख़्याल– पु ध्यान, विचार, आदर, स्मरण। ಧ್ಯಾನ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ವಿಚಾರ, ಆದರ, ಮನ್ನಣೆ, ಗೌರವ. ಸ್ಮರಣೆ, ನೆನಪು.

—रखना=ध्यान रखना। ಲಕ್ಷ್ಯವಿಡು.

—से उतरना = भूल जाना। ಮರೆ.

ख़यालात– पु. 'ख़याल'का बहु रूप।

खयाली– वि ख़याल संबंधी, कल्पित। ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ಕಲ್ಪಿತ.

ख़य्यात– पु दरजी। ಸಿಂಪಿಗ.

खर– पु. गधा, कौआ, घास। ಕತ್ತೆ, ಕಾಗೆ, ಹುಲ್ಲು. वि. तेज, सख्त, कडा, हानिकारक। ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಕಠಿಣ, ಬಿರುಸು, ಹಾನಿಕಾರಕ, ಅಮಂಗಲ.

खरक– पु बाडा, चरागाह, गोशाला, बाँसका किवाड। ಮಂದೆ, ಬೇಲಿ, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ, ಬಿದಿರಿನ ಬಾಗಿಲು.

खरकना– अक्रि खटकना, पीड़ा होना, चुभना, चले जाना। ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹತ್ತು, ಮನದಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚು, ತ್ರಾಸವಾಗು, ನೋವಾಗು, ಚುಚ್ಚು, ಹೋಗಿಬಿಡು, ಜಾರು.

खरका– पु. कडा तिनका। ಬಿರುಸು ಕಡ್ಡಿ. दे. 'खरक'।

खरखरा– वि. दे. 'खुरखुरा'।

ख़रख़शा– पु झंझट, डर, झगड़ा। ಗೊಂದಲ, ಗಲಿಬಿಲಿ, ಅಂಜಿಕೆ, ಜಗಳ, ತಕರಾರು.

खरग– पु खड्ग। ಕತ್ತಿ.

ख़रगोश– पु. खरहा। ಮೊಲ.

खरच,खरचा–पु. खर्च, व्यय। ಖರ್ಚು, ವ್ಯಯ.

खरचना– सक्रि व्यय करना, वरतना। ಖರ್ಚು ಮಾಡು, ವೆಚ್ಚ ಮಾಡು, ಉಪಯೋಗಿಸು, ಬಳಸು.

खरतर, खरता– वि वहुत तेज। ಬಹಳ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ, ಬಹಳ ಹದನವಾದ

खरधार– पु तीक्ष्ण धारवाला हथियार। ಹರಿತವಾದ ಕತ್ತಿ.

खरव– पु. खर्व। ಖರ್ವ, ನೂರು ಅರ್ಬುದ.

खरवूजा– पु एक वेल या उसका फल। ಖರಬೂಜ, ಕೆಕ್ಕರಿಕೆ ಹಣ್ಣು.

खरभर– पु. शोरगुल, खलवली। ಗದ್ದಲ, ಗಲಭೆ, ಆಂದೋಲನ.

खरभराना–अक्रि. शोर करना, व्याकुल होना। ಗದ್ದಲ ಮಾಡು, ಗಲಭೆ ಮಾಡು, ಗುಲ್ಲೆಬ್ಬಿಸು, ವ್ಯಾಕುಲ ನಾಗು.

खरभरी– स्त्री. दे. ‘खरभर’।

खरमस्ती– स्त्री. दुष्टता। ದುಷ್ಟತನ, ತುಂಟತನ.

खरमास– पु. चैत्र या पौष मास। ಚೈತ್ರ ಅಥವಾ ಪೌಷ್ಯ ತಿಂಗಳು (ಇವು ಶುಭಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ವರ್ಜಿತ).

खरल– पु. दवा कूटनेकी पत्थरकी कूंडी। ಒರಳು, ಕಲ್ಲುತ್ತು.

खरसान– पु. धार तेज करनेका पत्थर। ನಾಣೆಕಲ್ಲು.

खरहरा, खरेरा– पु. अरहर के डंटल का झाड़ू, एक दाँतेदार कंघी जिससे घोड़े के रोएँ स्वच्छ किये जाते है। ತೊಗರಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಉಡುಗೋಲು, ಬಲ್ಲುರ್, ಖರಾರಿ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಹಣಿಗೆ.

खरहा– पु ख़रगोश। ಮೊಲ.

खरा– वि तेज, चोखा, साफ़, वढ़िया, असल, उच्च, कड़ा, वहुत, ज्यादा, नकद, अधिक, सच कहनेवाला। ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಚೊಕ್ಕಟ,ಸ್ವಚ್ಛ, ಉತ್ತಮ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಉಚ್ಚ, ಕಠಿಣ, ಬಹಳ, ಹೆಚ್ಚು, ನಗದು, ಅಧಿಕ, ನಿಜ ಹೇಳುವವ.

खराई– स्त्री. प्रातःकाल देरतक भोजन न मिलनेसे अस्वस्थ होना, खरापन। ಮುಂಜಾನೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಊಟವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಆಗುವ ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ನಿಜತ್ವ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಸತ್ಯತೆ, ನಿಷ್ಕಾಪಟ್ಯ.

खराद– पु. सतह चिकनानेका यंत्र, खरादनेका काम। ಕಡೆಚಲು ಯಂತ್ರ, ತಿರುಗುವ ಚಕ್ರದ ಯಂತ್ರ.

खरादना– सक्रि. खरादपर लकड़ी को चिकना करना। ಕಡೆಚಲು ಹಿಡಿ, ತರಣಿ ಹಿಡಿ, ರೂಪುಗೊಳಿಸು.

खरादी– पु खरादनेवाला। ಕಡೆಚಲು ಹಿಡಿಯುವವ.

ख़राब– वि बुरा, पतित । ಕೆಟ್ಟ, ದುಷ್ಟ, ಹೀನ, ಪತಿತ, ಭ್ರಷ್ಟ.

ख़राबी– स्त्री. बुराई, ऐब । ಕೆಡಕು, ದೋಷ, ಅನಿಷ್ಟ, ಕುಂದು, ದುರವಸ್ಥೆ.

खरायँध– स्त्री. पेशाबका वदबू । ಮೂತ್ರದ ದುರ್ವಾಸನೆ.

ख़राश–पु छिल जानेका घाव, खरोच । ಕೆತ್ತಿ ಹೋಗುವದು, ಕೆರೆಯುವಿಕೆ, ಗೀಟು.

खरिक, खरिका– पु. दे ' खरक ' ।

खरिया– स्त्री. पतली रस्सीकी जाली, थैली, खडिया मिट्टी । ಸಣ್ಣ ಹಗ್ಗದ ಜಾಳಿಗೆ, ಕೈಚೀಲ, ಖಡು, ಸೀಮೆ ಸುಣ್ಣ.

खरिहान– पु. दे ' खलिहान ' ।

खरी– स्त्री. खली, खड़िया । ಹಿಂಡಿ, ಖಡು, ಸೀಮೆ ಸುಣ್ಣ.

ख़रीता–पु थैली, जेब, बडा लिफाफ़ा । ಕೈಚೀಲ, ರೊಕ್ಕದ ಚೀಲ, ಕಿಸೆ, ಜೇಬು, ದೊಡ್ಡ ಪಾಕೀಟು.

ख़रीद– स्त्री मोल लेनेकी क्रिया । ಖರೀದಿ, ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಳುವದು.

ख़रीद फरोख्त = क्रयविक्रय । ಕ್ರಯ ವಿಕ್ರಯ.

ख़रीदना– सक्रि मोल लेना । ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳು, ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು.

ख़रीदवाना– सक्रि दूसरेसे ख़रीदने का काम कराना । ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಿಸು.

ख़रीदना– पु मोल लेना । ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳು, ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕೊಳ್ಳು.

ख़रीदार– पु. खरीदनेवाला । ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುವವ, ಗಿರಾಕಿ.

ख़रीफ़–स्त्री आषाढसे अगहन तक काटी जानेवाली फसल । ಮುಂಗಾರು ಬೆಳೆ, ಮುಂಗಾರು ಪೈರು.

खरोंच– स्त्री. छिल जानेका या रगड़का चिह्न । ಕೆತ್ತಿದ ಅಥವಾ ತಿಕ್ಕಿದ ಗೀಟು, ಗೀಚುವಿಕೆ, ಕೆದರುವಿಕೆ, ಗಾಯ.

खरोंचना– सक्रि, छीलना, खुरचना । ಕೆತ್ತು, ಕೆರೆ, ಕೆದರು, ಚೂರು

खरोंट, खरौंट– स्त्री. दे. ' खरोंच ' ।

खरौंहा– वि खारा । ಉಪ್ಪಿನ, ಉಪ್ಪು ಗೂಡಿದ.

ख़र्च, ख़र्चा– पु. व्यय, खपत । ಖರ್ಚು, ವೆಚ್ಚ, ವ್ಯಯ, ಬೇಡಿಕೆ.

ख़र्चना– सक्रि ' खरचना ' ।

ख़र्चीला– वि. अधिक व्यय करनेवाला । ದುಂದುಗಾರ, ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವವ.

खर्राट– वि. होशियार, अनुभवी, वृद्ध । ಚತುರ, ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಅನುಭವಿಕ, ವೃದ್ಧ.

खर्राटा– पु. निद्राकी अवस्थामे नाक से निकलनेवाला शब्द । ಗೊರಕೆ.

खल– वि. नीच, क्रूर । ನೀಚ, ದುಷ್ಟ, ಕ್ರೂರ. पु. खरल, खलिहान, वृक्ष, सूर्य, स्थान । ಕಲ್ಬತ್ತು, ಕಣ, ವೃಕ್ಷ, ಗಿಡ, ಸೂರ್ಯ.

ख़लई– स्त्री. दुष्टता। ದುಷ್ಟತನ, ನೀಚತನ.

ख़लक– पु दुनिया। ಜಗತ್ತು, ವಿಶ್ವ. ಲೋಕ.

ख़लक़त– स्त्री भीड, सृष्टि। ಪಟ್ಟಣ, ಸೃಷ್ಟಿ, ಜಗತ್ತು.

खलड़ी– स्त्री. दे 'खाल'।

खलता– स्त्री. खलत्व, खलपना– पु दुष्टता। ದುಷ್ಟತನ, ನೀಚತನ.

खलना– अक्रि बुरा लगना, चुभना, चूर्ण करना। ಅಪ್ರಿಯವಾಗು, ಕೆಟ್ಟ ದೆನಿಸು, ಚುಚ್ಚು, ಚೂರುಮಾಡು, ಅರೆ.

ख़लफ़– पु पुत्र, वारिस। ಮಗ, ವಾರಸುದಾರ. वि सुशील। ಒಳ್ಳೆಯ, ಸುಶೀಲ.

खलबल–स्त्री हलचल, शोर, घबराहट, उबाल। ಆಂದೋಲನ, ಗದ್ದಲ, ಬೊಂಬೆ, ಗಲಾಟೆ, ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ಉಕ್ಕು.

खलबलना, खलबलाना, खलभलना, खलभलाना– अक्रि घबरा उठना, खौलना। ಅಂಜು, ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು, ತಳಮಳಗುಟ್ಟು, ಹಳಹಳಿಸು, ಕುದಿ.

खलबली– स्त्री. दे 'खलबल'।

खलभल– पु खलभली– स्त्री. शोर, हलचल। ಗದ್ದಲ, ಗಲಾಟೆ, ಕೋಲಾಹಲ, ಆಂದೋಲನ, ಬಾಧೆ.

खलल– पु रोक, बाधा। ಆತಂಕ, ಅಡ್ಡಿ, ತಡೆ, ಭಂಗ.

खलवत– स्त्री. निर्जन स्थान, एकात। ನಿರ್ಜನ ಸ್ಥಾನ, ಏಕಾಂತ.

खलाना– सक्रि. खाली करना, खोदना, नीचे दबाना। ತೆರವು ಮಾಡು, ಬರಿದು ಮಾಡು, ಅಗಿ, ತಗ್ಗಿಸು, ಕೆಳಗೆ ಒತ್ತು.

खलायक़– स्त्री. सृष्टि के समस्त प्राणि। ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳು

ख़लास– वि समाप्त। ಸಮಾಪ್ತ, ಮುಗಿದ, ಕೊನೆಯ, ಮುಕ್ತ, ಸ್ಖಲಿತ.

ख़लासी–पु. जहाज़ का नौकर। ಹಡಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ, ನಾವಿಕ. स्त्री. छुटकारा। ಬಿಡುಗಡೆ.

खलित– वि. स्खलित, गिरा हुआ। ಸ್ಖಲಿತ, ಪದಚ್ಯುತ, ಬಿದ್ದ.

खलियान– पु. दे 'खलिहान'।

खलियाना– सक्रि. खाल खींचना, चमडा उतारना, खाली करना। ಚರ್ಮ ಸುಲಿ, ಸಿಪ್ಪೆ ಬಿಡಿಸು, ಬರಿದು ಮಾಡು.

खलिहान– पु. कटी हुयी फसल रखने का स्थान, ढेर। ಕಣ, ರಾಶಿ, ಗುಂಪು.

खली– स्त्री. तेलहन की छूँछ। ಹಿಂಡಿ, ಪಿಣ್ಯಾಕ.

ख़लीक़– वि सज्जन। ಸುಶೀಲ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಕುಲೀನ.

खलीज– स्त्री. खाडी। ಉಪಸಾಗರ, ಕೊಲ್ಲಿ, ಆಖಾತ.

खलीता– पु. जेब, थैली । ಜೇಬು, ಕಿಸೆ, ಕೈಚೀಲ.

खलीफ़ा– पु. अध्यक्ष, वृद्ध, वादशाह, मुहम्मद साहब के उत्तराधिकारी, दरजी, नाई आदिका संबोधन । ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ವೃದ್ಧ, ಅರಸು, ಮುಹಮ್ಮದ ಪೈಗಂಬರರ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ, ಸಿಂಪಿಗ ಹಾಗೂ ಹಜಾಮರನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸುವ ಶಬ್ದ. वि. चतुर । ಧೂರ್ತ, ಚತುರ.

ख़लील– वि. सच्चा मित्र । ಸುಮಿತ್ರ, ಸುಹೃದ.

ख़लेरा– वि, खाला के संबंधवाला । ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ.

खलेल– पु. तेल में मिली हुयी खली । ತೈಲದ ಗಸಿ.

ख़ल्क़– स्त्री मानव जाति, सृष्टि । ಮಾನವ ಜಾತಿ, ಸೃಷ್ಟಿ, ಪ್ರಪಂಚ, ಜೀವಿಗಳು.

खल्लड– पु. मशक, वह मनुष्य जिसकी खाल लटक गयी हो । ತೊಗಲಿನ ಚೀಲ, ತೊಗಲು ಜೋಲಾಡುವ ಮನುಷ್ಯ.

खल्ला– पु. खलियान, जूता, नाचने की एक चाल । ಕಣ, ಜೋಡು, ಕುಣಿತದ ಒಂದು ರೀತಿ.

खल्व–पु सिर के वाल झडने का रोग । ತಲೆಗೂದಲು ಉದುರಿ ಹೋಗುವ ರೋಗ.

खल्वाट– वि. गंजा । ಬೋಳು ತಲೆಯ, ಕೂದಲು ಉದುರಿದ.

खवा– पु कंधा । ಹೆಗಲು, ಭುಜ.

खवाना– सकि खिलाना । ತಿನ್ನಿಸು, ಉಣ್ಣಿಸು.

खवास– पु राजाओ तथा रईसो का खिदमतगार । ರಾಜ ಅಥವಾ ಸರದಾರರ ಖಾಸಾ ಸೇವಕ, ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ.

ख़वासी– स्त्री. खवासका काम, हाथी के हौदेमे पीछे वैठने का स्थान । ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಪದವಿ, ಅಂಬಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳ.

खवैया– वि खानेवाला । ತಿನ್ನುವವ, ಭಕ್ಷಕ.

ख़शखश– स्त्री. पोस्ते का दाना । ಗಸಗಸೆ.

खश्म– पु. क्रोध, गुस्सा । ಕ್ರೋಧ, ಸಿಟ್ಟು.

ख़स–स्त्री एक सुगंधित जड । ಲಾವಂಚದ ಬೇರು

खसकना– अकि अपने स्थान से हट जाना, सरकना । ಜಾರು, ದೂರಸರಿ.

खसकाना– सकि सरकाना, हटाना । ದೂರ ಸರಿಸು, ಮಗ್ಗುಲಿಗೆ ಸರಿಸು, ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ದೂರೀಕರಿಸು.

ख़सख़स–पु पोस्तेका दाना । ಗಸಗಸೆ, ಖಸಖಸಿ.

खसखसा– वि. भुरभुरा, बहुत छोटा। ಉಸುಕುಳ್ಳ, ಒಣಗಿದ ಮತ್ತು ಚೂರು ಚೂರಾದ, ಪುಡಿ ಪುಡಿಯಾದ, ಬೇಗ ಒಡೆಯುವ, ಬಹಳ ಸಣ್ಣ.

खसखास– पु दे. 'खसखस'।

खसना– अक्रि. खसकना, अपने आप नीचे को हट जाना। ಸರಿದು ಹೋಗು, ಕಡಕೊಂಡು ಬೀಳು.

खसम– पु. पति, प्रभु, शत्रु। ಪತಿ, ಗಂಡ, ಒಡೆಯ, ಪ್ರಭು, ವೈರಿ, ಶತ್ರು.

ख़सरा– पु. हिसाब किताब का चिट्ठा, खुजली। ಪುಸ್ತಕ, ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕ, ಖಾತೆಯ ಪುಸ್ತಕ, ಕಜ್ಜಿ, ಹುರುಕು.

खसलत– स्त्री. आदत। ಸ್ವಭಾವ, ಚಟ, ಅಭ್ಯಾಸ.

खसाना– सक्रि. गिराना, नीचेकी ओर फेंकना। ಬೀಳಿಸು, ಕೆಡಹು, ಕೆಳಗೆ ಒಗೆ.

ख़सिया– वि बधिया। ಕಸಿಮಾಡಿದ, ನಪುಂಸಕ, ಶರಡು ಬಡಿದ. पु. बकरा। ಹೋತ.

ख़सी–पु. बकरा, हिजड़ा, बधिया पशु। ಹೋತ, ನಪುಂಸಕ, ಬೀಜ ಹೊಡೆದ ಪಶು.

ख़सीस– वि. कृपण, दुष्ट। ಕೃಪಣ, ದುಷ್ಟ, ಕೆಟ್ಟ, ಅಯೋಗ್ಯ.

खसोट–स्त्री. झटके से तोड़ना, उखाड़ना, लूटना। ಕೀಳುವಿಕೆ, ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಕಿತ್ತುವಿಕೆ, ಸುಲಿಗೆ.

खसोटना– सक्रि. नोचना, उखाड़ना, लूटना। ಕೆರೆ, ಹಿಸುಕು, ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳು, ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆ, ಸುಲಿ.

खसोटी– स्त्री. दे. 'खसोट'।

ख़स्ता– वि भुरभुरा, मुलायम। ಒಣಗಿದ, ಮೆತ್ತಗಾದ, ಬೇಗನೆ ಒಡೆಯುವ.

ख़स्सी– वि. दे. 'खसी'।

खाँ– पु. दे. 'खान'।

खाँखर–वि पोला, झीना। ಪೊಳ್ಳಾದ, ನಿಸ್ಸಾರವಾದ, ತೂತುಗಳುಳ್ಳ, ಬಹಳ ತೆಳುವಾದ.

खाँग– स्त्री. कमी। ಕಡಿಮೆ, ಕುಂದು, ಕೊರತೆ. पु. काँटा। ಮುಳ್ಳು, ಸಲಾಕಿ, ಮೊಳೆ.

खाँगड, खांगड़ा– वि. सशस्त्र, उद्दंड, बलवान, नोकीला। ಸಶಸ್ತ್ರ, ಉದ್ದಂಡ, ಉಚ್ಛೃಂಖಲ, ಸಶಕ್ತ, ಮೊನೆಯುಳ್ಳ.

खाँगना– अक्रि घटना। ಕಡಿಮೆಯಾಗು, ಕುಂದು. सक्रि. छेदना। ಛೇದಿಸು.

खाँगी– स्त्री. कमी, त्रुटि। ಕುಂದು, ಕೊರತೆ, ತ್ರುಟಿ.

खाँच– स्त्री. संधि, जोड़, कीचड़, बनावट। ಸಂಧಿ, ಕೀಲು, ಗಂಟು, ಕೆಸರು, ರಚನೆ.

खाँचना–सक्रि. खींचना, अंकित करना। ಎಳೆ, ಗುರುತಿಸು, ಚಿಹ್ನೆ ಮಾಡು,

ಗೀಟು ಎಳೆ, ಗೀಚು.

खाँचा– पु. झाबा, पिंजडा। ದೊಡ್ಡ ಬುಟ್ಟಿ, ಮಕ್ಕರಿ, ಹೆಡಿಗೆ, ಕೋಳಿಯ ಗೂಡು.

खाँड– स्त्री. कच्ची चीनी। ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡದ ಸಕ್ಕರೆ, ಕಾಕಂಬಿ,ಬುರಾ ಸಕ್ಕರೆ.

खाँडना– सक्रि. तोडना, चबाना। ಮುರಿ,ತುಂಡರಿಸು, ನುರಿಸು, ಅಗಿ, ಜಿಗಿ.

खाँडर– पु. टुकडा। ತುಂಡು, ಚೂರು.

खाँडा– पु. खड्ग, टुकडा। ಖಡ್ಗ,ಕತ್ತಿ, ತುಂಡು, ಭಾಗ.

खाँधना–सक्रि. खाना। ತಿನ್ನು,ಉಣ್ಣು.

खाँभ– पु. खंभा, लिफाफ़ा। ಕಂಬ, ಪಾಕೀಟು.

खाँभना–सक्रि. लिफाफे में बंद करना। ಪಾಕೀಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕು.

खाँवाँ– पु. खूब चौडी खाई। ಬಹಳ ಅಗಲವಾದ ಕಂದಕ.

खाँसना– अक्रि. गले में अटके हुए कफ या दूसरी वस्तुको निकालनेके लिये हवाको शब्द के साथ बाहर फेकना। ಕೇಕರಿಸು, ಕೆಮ್ಮು.

खाँसी– स्त्री खाँसनेका रोग। ಕೆಮ್ಮು, ದಮ್ಮು, ಕಾಸ, ಗೂರಲು.

खाई– स्त्री. खंदक। ಕಂದಕ, ಅಗಳತೆ.

खाऊ– वि अधिक खानेवाला, पेटू। ಹೊಟ್ಟೆಬಾಕ, ಹೆಚ್ಚು ತಿನ್ನುವವ.

खाक– स्त्री. धूल, राख़, तुच्छ वस्तु। ಧೂಳು, ಮಣ್ಣು, ಬೂದಿ, ತುಚ್ಛ ವಸ್ತು.

—**उडना** = वरवादी होना। ಹಾಳಾಗು, ನಾಶವಾಗು.

—**छानना या उडाना** = मारा मारा फिरना। ಉದ್ದೇಶರಹಿತವಾಗಿ ಅಲೆದಾಡು.

—**में मिलना** = विगडना। ಕೆಡು, ನಾಶವಾಗು.

ख़ाकरोब– पु. झाडू देनेवाला, भंगी। ಗುಡಿಸುವವ, ಝಾಡಮಾಲಿ, ಭಂಗಿ.

ख़ाकसार– पु अति दीन, तुच्छ। ಅತಿ ದೀನ, ತುಚ್ಛ, ಅಕಿಂಚನ.

ख़ाका– पु ढाँचा, रूपरेखा, अनुमान पत्र। ಚಿತ್ರ, ನಕಾಶೆ, ರೂಪರೇಷೆ, ಅಂದಾಜುಪತ್ರ, ಕರಡು.

—**उडाना** = उपहास करना। ಪರಿಹಾಸ ಮಾಡು, ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡು, ನಕಲಿ ಮಾಡು.

खाकी–वि. भूरा, मिट्टीके रंग का, विना सीचा हुआ खेत। ಖಾಕಿ ಬಣ್ಣದ, ಧೂಳು ಸೇರಿದ, ಮಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣದ, ಮಸಕು ಬಣ್ಣದ, ನೀರು ಹಾಯಿಸದ ಜಮೀನು.

खागना–अक्रि. दे. 'खँगना'। चुभना, गडना। ಚುಚ್ಚು, ಚಿಪುಟು, ಒಳ ಸೇರು.

खाज– स्त्री. खुजली। ಕಜ್ಜಿ, ಹುರುಕು, ತುರಿ.

मठ। ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸಾಧುಗಳ ಮಠ.

खानखर– पु. सुरंग, खोह। ಸುರಂಗ, ಗವಿ, ಗುಹೆ.

खानखाना–पु. सरदारोंका भी सरदार। ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿ, ಸರದಾರರ ಸರದಾರ.

ख़ानगी–वि. निजी, घरेलू। ಖಾಸಗಿ, ಸ್ವಂತದ, ಮನೆಯ. स्त्री. वेश्या। ವೇಶ್ಯೆ, ಸೂಳೆ.

ख़ानदान– पु. वंश, घराना। ಕುಲ, ವಂಶ, ಮನೆತನ.

ख़ानदानी– वि. कुलीन, पुश्तैनी। ಕುಲೀನ, ಉಚ್ಚ ಕುಲೋತ್ಪನ್ನ, ವಂಶಪರಂಪರಾಗತ, ಪೈತೃಕ.

खानपान–पु. खाना पानी, सहभोजनका संबंध। ಅನ್ನನೀರು, ಸಹಭೋಜನದ ಸಂಬಂಧ, ಊಟದ ಪದ್ಧತಿ.

ख़ानसामा– पु. अँग्रेजों तथा मुसल्मानों का बावर्ची। ಆಂಗ್ಲರ ಅಥವಾ ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಅಡಿಗೆಯವ, ಬಾಣಸಿಗ, ಉಗ್ರಾಣೀಕ.

खानहारा– पु. खानेवाला। ತಿನ್ನುವವ, ಹೊಟ್ಟೆಬಾಕ.

खाना– सक्रि. भक्षण करना, हड़प करना, रिश्वत लेना, उड़ाना, सहना। ತಿನ್ನು, ಊಟ ಮಾಡು, ನುಂಗು, ಎತ್ತಿ ಹಾಕು, ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು, ಹಾಳು ಮಾಡು, ನಾಶ ಮಾಡು, ಸಹಿಸು. पु. भोजन। ಊಟ, ಆಹಾರ, ಭೋಜನ.

—**पीना** = दे ' खानपान '।

ख़ाना– पु घर, विभाग। ಮನೆ,ಗೃಹ, ಸ್ಥಾನ, ಒರೆ, ಗೂಡು, ವಿಭಾಗ.

खानाख़राब– वि. सत्यानाश करनेवाला, आवारा। ಹಾಳು ಮಾಡುವವ, ದುಷ್ಟ, ಮನೆಮಾರಿಲ್ಲದವ,ತುಂಟ, ತಿರುಕ,

ख़ानाजंगी–स्त्री गृहकलह। ಗೃಹಕಲಹ, ಮನೆ ಜಗಳ.

खानातलाशी–स्त्री मकानकी छानबीन। ಮನೆಯ ಶೋಧನೆ, ಮನೆಯ ಝಡತಿ.

ख़ानादारी– स्त्री गृहस्थी का कार्य या प्रबंध। ಮನೆತನದ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

ख़ानाबदोश– वि गृहरहित। ಮನೆಮಾರಿಲ್ಲದ, ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟವ, ತಿರುಗುವವ.

ख़ानाशुमारी– स्त्री किसी बस्ती के घरो की गणना करना। ಜನಗಣತಿ, ಖಾನೆಶುಮಾರಿ.

खानि– स्त्री. खान, उत्पत्तिस्थान, ओर, प्रकार। ಕಣಿ, ಗಣಿ, ಹುಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳ, ದಿಶೆ, ಮಗ್ಗಲು, ರೀತಿ. अव्य. तरफ। ಕಡೆಗೆ.

खानिक– स्त्री. दे खानि। वि. खान से उत्पन्न। ಕಣಿಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ.

खाबड– वि. असमतल। ತರಕಲು, ಕರಡು, ತಗ್ಗುದಿನ್ನೆಗಳುಳ್ಳ, ಮು-

ರುಡು, ಮುರುಸು

ख़ाम– पु कच्चा, बुरा, अनुभवहीन। ಕಚ್ಚಾ, ಅಪರಿಪಕ್ವ, ಮಾಗದ, ಕೆಟ್ಟ, ಅನುಭವವಿಲ್ಲದ.

खाम– पु. चिट्ठीका लिफाफा, जोड़। ಪಾಕೀಟು, ಲಕೋಟೆ, ಕೀಲು.

ख़ामख़याली– स्त्री. व्यर्थ के विचार। ನಿರರ್ಥಕ ವಿಚಾರ.

ख़ामख़ाह– क्रिवि. निरर्थक, अवश्य। ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿ, ಬೇಕೆಂತಲೇ, ಅವಶ್ಯವಾಗಿ, ತಪ್ಪದೆ

खामना– सक्रि. वर्तन या लिफाफेका मुँह वंद करना। ಪಾತ್ರೆ ಅಥವಾ ಪಾಕೀಟಿನ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚು.

ख़ामा– पु. कलम। ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ.

ख़ामी– स्त्री कचाई, त्रुटि। ಅಪರಿಪಕ್ವತೆ,ಅನುಭವಹೀನತೆ, ಕುಂದು, ಕೊರತೆ.

ख़ामोश– वि चुप। ಸುಮ್ಮನೆ, ಶಾಂತವಾದ, ಮೌನ.

खामोशी– स्त्री मौन। ಮೌನ, ಶಾಂತತೆ, ನಿಶ್ಶಬ್ದತೆ.

खार– पु. क्षार, नमक, धूलि, एक प्रकारका पेड़। ಕ್ಷಾರ, ಕಾರ, ಉಪ್ಪು, ಲವಣ, ಧೂಳು, ಮಣ್ಣು, ಒಂದು ತರದ ಗಿಡ.

ख़ार– पु काँटा, द्वेष। ಮುಳ್ಳು, ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆ,. ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು.

ख़ारदार– वि. कंटीला। ಮುಳ್ಳು ಮುಳ್ಳಾದ.

खारा– वि. नमकीन, अप्रिय। ಉಪ್ಪಿನ, ಉಪ್ಪುಳ್ಳ, ಅಪ್ರಿಯ. पु. आम तोडनेका थैला, घास-भूसा बाधनेका जाल। ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು ಇಳಿಸುವ ಚೀಲ, ಹೊಟ್ಟು ತುಂಬುವ ಜಾಳಿಗೆ, ದೊಡ್ಡ ಪಂಜರ, ಬಲೆ.

ख़ारिज– वि निकाला हुआ। ತೆಗೆದೊಗೆದ, ಬರಖಾಸ್ತು ಮಾಡಿದ, ಬಾಹ್ಯವಾದ, ಬಹಿಷ್ಕೃತವಾದ.

ख़ारिश, ख़ारिश्त– स्त्री खुजली।ಕಜ್ಜಿ, ಹುರುಕು, ತುರಿ.

खारी– स्त्री. एक प्रकारका नोन।ಒಂದು ತರದ ಲವಣ. वि 'खारा'।

खारुआ– पु एक तरहका लाल रंग या इस रंगसे रंगा हुआ कपड़ा। ಒಂದು ತರದ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ ಅಥವಾ ಈ ಬಣ್ಣದ ದಪ್ಪ ಅರಿವೆ.

ख़ाल– स्त्री. चमड़ा, त्वचा, शरीर, धौकनी. शव, नीची भूमि, खाडी। ಚರ್ಮ, ತ್ವಚೆ, ಶರೀರ, ತಿದಿ, ಶವ, ಹೆಣ, ತಗ್ಗು ಭೂಮಿ, ಆಖಾತ.

ख़ालसा– वि. सरकारी। ರಾಜ್ಯ ಸಂಬಂಧದ, ಸರಕಾರಿ. पु. एक सिक्ख संप्रदाय। ಸೀಖರ ಒಂದು ಪಂಗಡ.

खाला– वि निम्न, नीचा। ಕೆಳಗಿನ, ತಗ್ಗಾದ.

ख़ाला–स्त्री मौसी। ಅಬಚಿ,ತಾಯಿಯ

ಸೋದರಿ, ಚಿಗವ್ವ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡವ್ವ.

ख़ालिक़– पु. सृष्टिकर्ता। ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ, ದೇವರು, ಬ್ರಹ್ಮ.

ख़ालिस– वि. विशुद्ध। ವಿಶುದ್ಧ, ಸ್ವಚ್ಛ, ನಿರ್ಮಲ, ಪವಿತ್ರ, ಚೊಕ್ಕ, ಅಪ್ಪಟ, ಪರಿಶುದ್ಧ.

ख़ाली– वि. रीता, व्यर्थ। ಬರಿದಾದ, ನಿರುಪಯೋಗಿ, ವ್ಯರ್ಥ. क्रिवि. सिर्फ। ಬರೀ, ಕೇವಲ, ಮಾತ್ರ.

ख़ालू– पु. माँ का बहनोई। ತಾಯಿಯ ಸಹೋದರಿಯ ಗಂಡ, ಚಿಗವ್ವ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡವ್ವನ ಗಂಡ.

खाले– क्रिवि. नीचे। ಕೆಳಗೆ.

ख़ाविद– पु पति, स्वामी। ಪತಿ, ಗಂಡ, ಒಡೆಯ, ಯಜಮಾನ.

ख़ास– वि. मुख्य, निजका, ठीक। ಮುಖ್ಯ, ವಿಶೇಷ, ತನ್ನ, ಆತ್ಮೀಯ. ಸರಿಯಾದ.

ख़ासकर– क्रिवि. विशेषत.। ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ.

ख़ासक़लम–पु. निजका मुंसी। ಪ್ರೈವೇಟ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಆಪ್ತ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಅಂತರಂಗ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ.

खासगी– वि. निजी। ಸ್ವಂತ, ತನ್ನ, ಮನೆತನದ.

ख़ासदान– पु. पानदान। ವೀಳೆದೆಲೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ತಾಂಬೂಲದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ.

खासनवीस– पु. दे 'ख़ासकलम'।

ख़ासबरदार– पु राजा की सवारी के आगे आगे चलनेवाला सिपाही। ರಾಜನ ಸವಾರಿಯ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವ ಸಿಪಾಯಿ.

ख़ासमहल–पु अंत.पुर। ಅಂತಃಪುರ, ರಾಣಿವಾಸ.

ख़ास-व-आम– पु. छोटे बड़े सब लोग। ಚಿಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಎಲ್ಲ ಜನರು.

ख़ासा– वि सुंदर, पूरा, स्वस्थ। ಸುಂದರ, ಒಳ್ಳೆಯ, ತುಂಬಿದ, ಪೂರ್ಣ, ಸ್ವಸ್ಥ, ನಿರೋಗಿ. पु. बड़े आदमियो का भोजन, एक तरह का मलमल, वह अस्तबल जिसमें स्वयं बादशाहकी सवारी और पसंद के हाथी घोडे आदि रहते हों। ರಾಜ ಭೋಜನ, ದೊಡ್ಡ ಜನರ ಊಟ, ಒಂದು ತರದ ತೆಳುವಾದ ಬಟ್ಟೆ, ಮಲಮಲು ಬಟ್ಟೆ, ಸ್ವಂತ ರಾಜನು ಹತ್ತುವ ಆನೆ ಕುದುರೆ ಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳ.

ख़ासियत– स्त्री विशेषता, गुण। ವಿಶೇಷತೆ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಗುಣ, ಪ್ರಕೃತಿ, ಸ್ವಭಾವ.

ख़ाहिश– स्त्री. दे. 'ख्वाहिश'।

खिंच– स्त्री. खिंचाई। ಎಳೆತ, ಎಳೆಯುವಿಕೆ.

खिंचना–अक्रि आकर्षित होना, तनना, चित्रित होना। ಎಳೆಯಲ್ಪಡು, ಆಕರ್ಷಿತವಾಗು, ಬಿಗುವಾಗು, ಚಿತ್ರಿತವಾಗು.

खिंचवाना– सक्रि. खींचनेका काम

खिरद– स्त्री. बुद्दि । ಬುದ್ಧಿ.

खिरनी– स्त्री. एक तरहका पेड़ या उसका फल । ಒಂದು ತರದ ಗಿಡ ಹಾಗೂ ಅದರ ಹಣ್ಣು.

ख़िरमन– पु. खलियान । ಕಣ, ರಾಶಿ, ಗುಂಪು.

ख़िराज– पु कर । ಕರ, ಹಪ್ತೆ, ತೆರಿಗೆ, ಸುಂಕ.

ख़िलअत– स्त्री. उपहार । ಕಾಣಿಕೆ, ಆದರಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುವ ಬಟ್ಟೆ.

खिलकत– स्त्री. सृष्टि, जग । ಜಗತ್ತು, ಸೃಷ್ಟಿ, ಪ್ರಪಂಚ.

ख़िलकौरी– स्त्री. क्रीडा, खेल । ಕ್ರೀಡೆ, ಲೀಲೆ, ಆಟ.

खिलखिलाना– अक्रि जोरसे हँसना । ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ನಗು, ಗಟ್ಟಿ-ಯಾಗಿ ನಗು.

खिलना– अक्रि. फूलना, प्रसन्न होना, शोभना । ಅರಳು, ವಿಕಸಿಸು, ಹಿಗ್ಗು, ಹಿರಿ, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು, ಆನಂದಿತನಾಗು, ಶೋಭಿಸು, ಒಪ್ಪು, ಕಳೆಯೇರು

ख़िलवत–स्त्री. तनहाई, एकात । ನಿರ್ಜನ ಸ್ಥಾನ, ಏಕಾಂತ.

खिलवती– पु अंतरंग मित्र । ಜೀವದ ಗೆಳೆಯ.

खिलवाड़, खिलवार– स्त्री. खेल, हँसी, मनवहलाव । ಆಟ, ಮೋಜು, ವಿನೋದ, ನಗಚಾಟಿಕೆ, ಮನ ರಂಜನೆ.

खिलवाना– सक्रि 'खिलाना' का प्रेरूप । ತಿನ್ನಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು.

खिलाई– स्त्री खानेकी या खिलानेकी क्रिया । ತಿನ್ನುವದು ಅಥವಾ ತಿನ್ನಿಸುವದು. स्त्री बच्चोंको खेलानेवाली दाई । ಹುಡುಗರನ್ನು ಆಡಿಸುವ ದಾಸಿ

खिलाड, खिलाडी– पु. खेलनेवाला । ಆಟಗಾರ, ಮೋಜು ಮಾಡುವವ, ಆಟದವ.

खिलाना– सक्रि भोजन कराना, विकसित करना, खेलमे लगाना । ಊಟ ಮಾಡಿಸು, ಉಣ್ಣಿಸು, ತಿನ್ನಿಸು, ಅರಳಿಸು, ಬೆಳೆಯಿಸು, ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸು, ಹಿಗ್ಗಿಸು, ಆಟವಾಡಿಸು.

ख़िलाफ– वि. विरुद्ध । ವಿಪರೀತ, ವಿರುದ್ಧ, ಪ್ರತಿಕೂಲ, ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದ.

ख़िलाफ़त– स्त्री खलीफा का पद या भाव, उत्तराधिकार । ಖಲೀಫನ ಪದವಿ ಅಥವಾ ಭಾವ, ಉತ್ತರಾ-ಧಿಕಾರ.

खिलौना– पु. लड़कोंके खेलनेकी चीजें । ಆಟಿಗೆ, (ಗೊಂಬೆ ಮುಂತಾದವು).

खिल्ली– स्त्री. हँसी मजाक, पानका बीडा, कील, काँटा । ವಿನೋದ, ನಗ-ಚಾಟಿಕೆ, ವಾನ್‌ವಟ್ಟಿ, ಮೊಳೆ, ಮುಳ್ಳು.

खिसकना– अक्रि. दे. 'खसकना'।

खिसकाना– सक्रि दे 'खसकाना'।

ತುಟಿ, ತುಟಿಯ ಹೊರಗೆ ಹಾಯ್ದ ಹಲ್ಲು.

खीसना– अक्रि. ओठ के बाहर दॅात निकालना । ಹಲ್ಲು ಕಿಸಿ.

खीसा– पु जेब, थैला । ಜೇಬು, ಕಿಸೆ, ಕೈಚೀಲ, ಚೀಲ.

खुंदाना– सक्रि कुदाना, नचाना । ಜಿಗಿಸು, ಕುಣಿಸು, ಹಾರಿಸು

खुआर– वि. बरबाद, प्रतिष्टारहित । ಹಾಳಾದ, ಪ್ರತಿಷ್ಟೆಯಿಲ್ಲದ, ಅಪಮಾನಿತ.

खुक्ख– वि. खाली, दरिद्र । ಬರಿದಾದ, ದರಿದ್ರ, ಕಂಗಾಲ, ಶುಷ್ಕ.

खुखडी– स्त्री. नैपाली कटार । ನೇಪಾಳದ ಚೂರಿ.

खुगीर–पु. जीन । ಕುದುರೆಯ ಜೀನು, ಕುದುರೆಯ ಸಬರ.

खुचर,खुचुर–स्त्री. व्यर्थका दोष लगाना। ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ದೋಷ ಕೊಡುವದು, ದೋಷಾನ್ವೇಷಣೆ.

खुजलाना– सक्रि. नखसे घिसना । ತುರಿಸು, ಕೆರೆ, ಹೆರೆ, ಚಕ್ಕುಲಗುಲಿಯಿಕ್ಕು.

खुजलाहट– स्त्री. सुरसुरी, खुजली । ತಿನಿಸು, ನವೆ, ತುರಿ.

खुजली– स्त्री खुजलाहट, एक चर्मरोग। ನವೆ, ತುರಿ, ತಿನಿಸು, ಹುರುಕು, ಕಜ್ಜಿ.

खुजाना– सक्रि. दे. ' खुजलाना ' ।

खुटक– स्त्री. खटका । ಸಂದೇಹ,ಚಿಂತೆ, ಅಂಜಿಕೆ.

खुटकना– सक्रि. किसी वस्तुका ऊपरी भाग तोड लेना । ಯಾವದೊಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಳ್ಳು, ಕಚ್ಚಿ ತಿನ್ನು.

खुटका– पु. दे ' खटका ' ।

खुटचाल– स्त्री दुष्टता, बुरी चाल । ದುಷ್ಟತೆ, ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆ, ದುರ್ವರ್ತನೆ.

खुटना– अक्रि खुलना, खतम होना, अलग होना । ತೆರೆ, ಪೂರ್ಣವಾಗು, ತೀರು, ಬೇರೆಯಾಗು.

खुटपन,खुटपना– पु खोटापन, दोष । ಖೊಟ್ಟತನ, ಸುಳ್ಳು, ಮೋಸ, ದ್ವೇಷ.

खुटाई– स्त्री. दोष, खराबी । ಖೊಟ್ಟತನ, ದೋಷ, ಸುಳ್ಳುತನ.

खुटाना– अक्रि पूरा होना । ಮುಗಿ, ಪೂರ್ಣವಾಗು.

खुट्टी– स्त्री घावपर जमी हुआी पपडी । ಹುಣ್ಣಿನ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕಳೆ.

खुड़ला– पु. चिड़िया खाना, मुर्गी का दर्बा । ಪಕ್ಷಿಯ ಗೂಡು,ಕೋಳಿಯ ಗೂಡು.

खुडुआ– पु. सिरपर रखने की घोघी । ಗೊಂಗಡಿ ಕೊಪ್ಪೆ, ಗೊಂಗಡಿ.

खुड्डी– स्त्री. शौचके लिये बैठने का पायदान । ಪಾಯಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುವ ಸ್ಥಳ.

खुतबा– पु. गुणवर्णन, प्रशंसा । ಗುಣ

खुभना– अक्रि. चुभना । ಚುಚ್ಚು, ನುಗ್ಗು, ಭೇದಿಸು

खुभराना– सक्रि. उत्पात करने के लिये घूमना । ಕೆಡಕು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ತಿರುಗಾಡು.

खुभिया, खुभी– स्त्री. कानमें पहिननेका गहना । ಕಿವಿಯುರು.

खुम– पु. घड़ा । ಮಣ್ಣಿನ ಕೊಡ, ಮಡಿಕೆ, ಗಡಿಗೆ, ಘಟ.

खुमान– वि दीर्घायु । ದೀರ್ಘಾಯು, ಆಯುಷ್ಮಾನ್. पु शिवाजी । ಶಿವಾಜಿ.

खुमार, खुमारी– स्त्री नशा, आलस्य, नसेकी थकावट । ಮತ್ತು, ಅಮಲು, ಜೊಂಪು, ಆಲಸ್ಯ, ಜಾಗರಣೆಯಿಂದುಂಟಾದ ದೇಹಾಲಸ್ಯ, ಅಮಲಿನ ದಣುವು.

खुमी–स्त्री. कुकुरमुत्ता । ನಾಯಿಕೊಡೆ.

खुरंट, खुरंड– स्त्री. घावपरकी सूखी पपड़ी । ಗಾಯದ ಮೇಲಿನ ಒಣಗಿದ ಹಕ್ಕಳೆ.

खुर– पु. चौपायोंकी फटी टाप। ದನಗಳ ಕಾಲಿನ ಗೊರಸು.

खुरक– स्त्री सोच, अंदेशा, नृत्यका एक भेद । ವಿಚಾರ, ಚಿಂತೆ, ನೃತ್ಯದ ಒಂದು ಭೇದ.

खुरखुर– पु कंठका घर घर शब्द । ಕಂಠನಾಳದ ಗೊರ_ಗೊರ ಶಬ್ದ.

खुरखुरा– वि. ऊँचानीचा, खरदरा । ತಗ್ಗುದಿನ್ನೆಯುಳ್ಳ, ಅಸಮತಲ, ಹುರಬರಕ, ಒರಟಾದ.

खुरचन– पु. एक मिठाई, दूध की कडी मलाई जो औटाते समय कडाहीमें चिपक जाती है। ಒಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ, ಹಾಲಿನ ಕೆರೆಕೆ, ಕೆರಕಲು.

खुरचना– सक्रि. खरोंचना, छीलना । ಕೆರೆ, ಹೆರೆ, ತಿಕ್ಕು, ಕೆದರು, ಗೀಚು.

खुरचनी– स्त्री. खुरचने का औजार । ತುರಿಮಣೆ, ಹೆರೆಮಣೆ, ನಲಕಿ.

खुरचाल– स्त्री. शरारत । ದುಷ್ಟತನ.

खुरजी– स्त्री. बडा थैला । ದೊಡ್ಡ ಚೀಲು, ಗೋಣೀ ಚೀಲು, ಕಂಟಲೆ.

खुरदा, खुर्दा– स्त्री. छोटी मोटी चीजें, छोटा सिक्का । ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳು, ಚಿಲ್ಲರೆ ನಾಣ್ಯ.

खुरपा–पु. घास छीलने का एक छोटासा औजार । ಸಲಿಕೆ, ಬಾಯಿ ಗುದ್ದಲಿ.

खुरपी– स्त्री. छोटा खुरपा । ಕುಡಗೋಲು, ಕುರ್ಚಿಕೆ.

खुरमा, खुर्मा– पु. एक तरहका पक्वान, छुहारा । ಒಂದು ತರದ ಪಕ್ವಾನ್ನ, ಖರ್ಜೂರ.

खुरशीद– पु सूर्य । ಸೂರ್ಯ.

खुराक– स्त्री. आहार। ಆಹಾರ.

खुराफात–स्त्री बखेडा, बेहूदा बातचीत। ಜಗಳ, ಬೈದಾಟ, ಅಶಿಷ್ಟಮಾತು.

खुरी– स्त्री खुरका चिह्न । ಗೊರಸಿನ ಚಿಹ್ನೆ.

खुर्द– वि. छोटा । ಚಿಕ್ಕ, ಚಿಲ್ಲರೆ,

ನಣ್ಣ.

ख़ुर्दबीन–स्त्री. सूक्ष्मदर्शक यंत्र। ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದರ್ಶಕ ಯಂತ್ರ.

ख़ुर्दबुर्द– वि. नष्टभ्रष्ट। ಹಾಳಾದ. पु अपव्यय, अनुचित रूपसे प्राप्त किया हुआ धन। ಅಪವ್ಯಯ.ಅಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಹಣ.

ख़ुर्दा– पु दे 'ख़ुरदा'।

खुर्राट, खुर्राट– वि दे 'खर्राट'।

खुलना– अक्रि. आवरण हटना, प्रकट होना, बंधन छूटना, शोभित होना। ತೆರೆ, ಪ್ರಕಟವಾಗು, ಹರಿ, ಬಿರಿ, ಬಿಚ್ಚು, ಅರಳು, ಸಡಿಲು, ಶೋಭಿಸು, ಚಂದ ಕಾಣು.

खुले आम = प्रकटमें। ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಎಲ್ಲರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ.

खुलवाना– सक्रि. खोलने का काम दूसरे से कराना। ತೆರೆಯಿಸು, ಬಿಚ್ಚಿಸು, ಬಿಡಿಸು, ಸಡಿಲಿಸು.

खुला– वि. बंधन रहित, स्पष्ट, प्रगट। ತೆರೆದ, ಬಂಧನ ರಹಿತ, ಸ್ಪಷ್ಟ, ಪ್ರಗಟವಾದ, ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾದ, ಬಿಚ್ಚಿದ.

ख़ुलासा–पु. संक्षिप्त, साराश।ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ, ಸಾರಾಂಶ, ಸಾರ. वि. स्पष्ट। ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ, ಪ್ರಗಟವಾದ, ತೆರೆದ, ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದ.

ख़ुलूस– पु. पवित्रता, निष्ठा। ಪವಿತ್ರತೆ, ಸರಳತನ, ನಿಷ್ಠೆ.

ख़ुल्क– पु सज्जनता। ಸೌಜನ್ಯ.

खुल्लमखुल्ला–क्रिवि. प्रकट रूपसे। ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ.

ख़ुश– वि. प्रसन्न, उत्तम। ಪ್ರಸನ್ನ, ಹರ್ಷಿತ, ಆನಂದಿತ, ಶುಭ, ಉತ್ತಮ, ಒಳ್ಳೆಯ.

ख़ुशकिस्मत– वि. भाग्यवान्। ಭಾಗ್ಯವಂತ, ಸುದೈವಿ, ಅದೃಷ್ಟವಂತ.

ख़ुशखबरी– स्त्री. अच्छी खबर। ಶುಭ ವಾರ್ತೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಸುದ್ದಿ,ಸಂತೋಷ ಸಮಾಚಾರ.

ख़ुशदिल– वि. प्रसन्नचित्त। ಆನಂದಿತ, ಉತ್ಸಾಹಿ, ವಿನೋದಿ.

ख़ुशनसीब– वि. दे. 'ख़ुशकिस्मत'।

ख़ुशनसीबी–स्त्री. भाग्य, सुदैव। ಭಾಗ್ಯ, ಸುದೈವ, ಅದೃಷ್ಟ.

ख़ुशनुमा–वि सुंदर। ಸುಂದರ,ಚಂದ.

ख़ुशबू, ख़ुशबो– स्त्री. सुगंधि, सौरभ। ಸುಗಂಧ, ಪರಿಮಳ, ಸುವಾಸನೆ, ನರುಗಂಪು.

ख़ुशबूदार– वि सुगंधित। ಸುವಾಸನೆಯುಳ್ಳ, ಸುಗಂಧಿತ.

ख़ुशमिज़ाज– वि. प्रसन्नचित्त, जिसका स्वभाव अच्छा हो। ಆನಂದಿತ, ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವಭಾವದ.

ख़ुशरंग– वि. जिसका रंग बहुत सुंदर हो। ಸುಂದರವಾದ ಬಣ್ಣದ.

ख़ुशहाल– वि. सुखी, संपन्न। ಸುಖಿ, ಸಂಪನ್ನ, ಸುಖದಲ್ಲಿರುವವ, ಧನಾಢ್ಯ.

ख़ुशामद–स्त्री. चापलूसी। ಮುಖಸ್ತುತಿ,

ಹೊಗಳಿಕೆ.

खुशामदी– वि. खुशामद करनेवाला, चापलूसी। ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾಡುವವ, ಮುಖಸ್ತುತಿ.

खुशामदी टट्टू– वि हाँ में हाँ मिलाने वाला। ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನಗೊಳಿಸಲು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೇ ಪುಷ್ಟಿಕೊಡುವವ, ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾಡುವವ.

खुशी– स्त्री. आनंद। ಆನಂದ, ಹರ್ಷ, ಸಂತೋಷ.

—करना या मनाना = आनंद या उत्सव मनाना। ಆನಂದ ಪಡು, ಉತ್ಸವ ಮಾಡು.

खुश्क– वि. सूखा, निरस, केवल। ಒಣ, ಶುಷ್ಕ, ನೀರಸವಾದ, ಬರೇ, ಕೇವಲ.

खुश्की– स्त्री. सूखापन, रुखाई, स्थल। ಶುಷ್ಕತೆ, ಒಣತನ, ನೀರಸ, ಒಣಗಿದ ಸ್ಥಳ, ಬಂಜೆ ಭೂಮಿ.

खुसर– पु. ससुर। ಮಾವ.

खुसरू– पु चक्रवर्ति। ಚಕ್ರವರ್ತಿ.

खुसामति– स्त्री दे 'खुशामद'।

खुसाल,खुस्याल– स्त्री दे. 'खुशहाल'।

खूँखार– वि खूनी, क्रूर। ಹಿಂಸ್ರ, ಹಿಂಸಕ, ಕ್ರೂರ, ಭಯಂಕರ.

खूँट–पु कोना, छोर, भाग, कोनेमें लगा बडा पत्थर। ಮೂಲೆ, ದಿಕ್ಕು, ಅಂಚು, ಭಾಗ, ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿಯ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲು, ತಿರುಗಣೆ ಗೂಟ.

खूँटना– सक्रि छेडछाड करना, टोकना, रोकना, घटना। ವಿಚಾರಿಸು, ನಡುವೆ ಮಾತಾಡು, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು, ಕಡಿಮೆ ಯಾಗು, ಕಡಿಮೆ ಮಾಡು, ಕುಂದು.

खूँटा– पु. मेख। ಗೂಟ.

खूँटी– स्त्री. कील, छोटा खूँटा, डंठल, बालोंकी जडका अंग, सीमा। ಮೊಳೆ, ಸಣ್ಣ ಗೂಟ, ಕೋಲಿ, ದಂಟು, ಕತ್ತರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಉಳಿದ ಕೂದಲಿನ ಭಾಗ, ಸೀಮೆ, ಅಂಚು, ಮೇರೆ, ಎಲ್ಲೆ.

खूँद– स्त्री घोडेकी उछलकूद। ಕುದುರೆಯ ಕುಣಿತ.

खूँदना– अक्रि पैरोंसे दबाना, कुचलना, नाचना। ಕಾಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗೆಒತ್ತು, ತುಳಿ, ಮೆಟ್ಟು, ಕುಣಿ, ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಅಪ್ಪಳಿಸು.

खूँरेज–वि खूनी। ಹಿಂಸ್ರ, ರಕ್ತಪಾತ ಮಾಡುವ.

खूरेजी– स्त्री रक्तपात। ರಕ್ತಪಾತ.

खूटना– अक्रि. बीतना, घटना, रुक जाना। ಕಳೆ, ಕಡಿಮೆಯಾಗು, ವ್ಯತೀತವಾಗು, ಬಂದಾಗು, ಅಡ್ಡಿಯಾಗು, ನಿಲ್ಲು, सक्रि छेडना, टोकना। ತ್ರಾಸಕೊಡು, ನಡುವೆ ಮಾತನಾಡು, ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸು.

खून– पु. रक्त, हत्या। ರಕ್ತ, ಕೊಲೆ, ಖೂನಿ.

—उबलना या खौलना = क्रोधसे शरीर लाल होना । ರಕ್ತಕುದಿ, ಬಹಳ ಕ್ರೋಧಿತನಾಗು

—का प्यासा = वधका इच्छुक । ಕೊಲೆ ಮಾಡಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ.

—सिरपर चढना या सवार होना = मार डालनेपर उद्यत होना । ಕೊಲೆ ಮಾಡಲು ಉದ್ಯುಕ್ತನಾಗು.

खून खराबा– पु खून खराबी– स्त्री. मारकाट । ಹೊಡೆದಾಟ, ಬಡಿದಾಟ, ರಕ್ತಪಾತ.

खूनरेज़– वि. खूनी, हत्यारा । ಹಿಂಸ್ರ, ಕೊಲೆಪಾತಕ.

खूनी–वि. हत्यारा, घातक, अत्याचारी। ಹಿಂಸ್ರ, ಕೊಲೆಪಾತಕ, ಅತ್ಯಾಚಾರಿ,

खूब–वि अच्छा । ಉತ್ತಮ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಸುಂದರ, ಚಲೋ. क्रिवि अच्छीतरह, पूर्णतः । ಚನ್ನಾಗಿ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ. अव्य. वाह, ठीक । ಪಹಪ್ಪಾ! ಭಲೆ! ಭಾಪು.

खूबसूरत– वि. सुंदर । ಸುಂದರವಾದ, ಲಾವಣ್ಯಮಯ.

खूबसूरती– स्त्री सुंदरता । ಸೌಂದರ್ಯ.

खूबी– स्त्री विशेषता, अच्छाई । ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಒಳ್ಳೆಯತನ, ಗುಣ.

खूसट, खूसर– पु. उल्लू । ಗೂಗೆ, ಮೂರ್ಖ. वि. नीरस हृदय, बुड्ढा । ಅರಸಿಕ, ಮುದುಕ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡ

खेचर– पु. गगनचारी, विमान, पक्षी, तारा । ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವವ, ವಿಮಾನ, ಪಕ್ಷಿ, ಚುಕ್ಕೆ, ಗ್ರಹ.

खेटक– पु आखेट, तारा, गाँव, ढाल । ಬೇಟೆ, ಚುಕ್ಕೆ, ಹಳ್ಳಿ, ಗುರಾಣಿ, ಢಾಲು.

खेटकी– पु. शिकारी, ज्योतिषी । ಬೇಟೆಗಾರ, ಜ್ಯೋತಿಷಿ.

खेड़ा, खेरा– पु छोटा गाँव । ಹಳ್ಳಿ, ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿ.

खेत– पु. फसल पैदा करनेकी भूमि, रणभूमि । ಹೊಲ, ಗದ್ದೆ, ರಣಭೂಮಿ.

—आना = लड़ाईमें मारा जाना । ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಾಯು.

—करना = युद्ध करना । ಯುದ್ಧ ಮಾಡು.

खेतिहर– पु. किसान । ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಕೃಷಕ, ಆರಂಬಗಾರ.

खेती– स्त्री. किसानी । ಒಕ್ಕಲುತನ, ಬೇಸಾಯ, ಕೃಷಿ, ಆರಂಬ, ಸಾಗುವಳಿ.

खेतीबारी–स्त्री. किसानी । ಒಕ್ಕಲುತನ, ಬೇಸಾಯ, ಆರಂಬ, ನಾರಂಬ.

खेद– पु. दुःख, थकावट । ದುಃಖ, ಖೇದ, ಶೋಕ, ಆಯಾಸ, ಪ್ರಯಾಸ, ದಣಿವು.

खेदना– सक्रि भगाना, पीछा करना । ಓಡಿಸು, ಅಟ್ಟು, ಬೆನ್ನಟ್ಟು.

खेदा– पु. शिकार, जंगली जानवरोको पकडनेके लिये किसी खास स्थानपर लाना। ಬೇಟೆ, ಬೇಟೆಯ ಪಶು ಗಳನ್ನು ಅಳವಿನಲ್ಲಿ ತರುವದು, ಬೇಟೆಯ ಪಶುಗಳನ್ನು ಅಟ್ಟಿಕೊಂ- ಡು ಬರುವದು.

खेना– सक्रि. नाव चलाना, निर्वाह करना, बिताना। ದೋಣಿ ನಡಿಸು, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳು ಕಾಲಕಳೆ, ತಳ್ಳು.

खेप–स्त्री. एक बारका लादा हुआ बोझ, लदान, दोष। ಒಂದಾವರ್ತಿ ಹೇರಿದ ಮಾಲು, ಒಂದುಸಾರೆ ಪ್ರಯಾಣ, ಹೇರಿದ ವಸ್ತು, ದೋಷ.

खेपडी– स्त्री. नाव खेने का डंडा। ದೋಣಿ ನಡಿಸುವ ಕೋಲು

खेपना– सक्रि बिताना। ಕಾಲ ಕಳೆ, ಕಳೆ.

खेम– पु क्षेम। ಕುಶಲ, ಮಂಗಲ, ಕ್ಷೇಮ.

खेमटा– पु. छः मात्राका एक ताल, इस तालपर होनेवाला एक नाच। ಆರು ಮಾತ್ರೆಯ ಒಂದು ತಾಳ, ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕುಣಿತ.

ख़ेमा– पु. तंबू। ಡೇರೆ, ಶಿಬಿರ.

खेरा– पु. दे 'खेडा'।

ख़ेल– पु. क्रीडा, तमाशा, उछलकूद, अभिनय। ಆಟ, ಮೋಜು, ವಿ- ನೋದ, ಕುಣಿದಾಟ, ತಮಾಷೆ, ಅಭಿನಯ.

खेलक– पु खिलाडी। ಆಟಗಾರ, ಆಡುವವ.

खेलना– अक्रि. खेल करना, विचरना, अभिनय करना। ಆಟವಾಡು, ಮೋಜು ಮಾಡು, ತಿರುಗಾಡು, ಅಭಿನಯಿಸು.

खेलवाड– पु. खेल, तमाशा, दिल्लगी। ಆಟ, ತಮಾಶೆ, ಮೋಜು, ಚೇಷ್ಟೆ, ವಿನೋದ, ಕ್ರೀಡೆ,

खेलवाडी– वि. दे 'खिलाडी'।

खेलवार– पु खेल, तमाशा, खिलाडी। ಆಟ, ಮೋಜು, ತಮಾಶೆ, ಆಡು ವವ, ಆಟಗಾರ.

खेलाडी– वि दे 'खिलाड़ी'।

खेलाना– सक्रि खेलमें लगाना। ಆಟ ವಾಡಿಸು.

खेलौना– पु दे 'खिलौना'।

खेवक– पु. केवट। ಅಂಬಿಗ, ನಾವಾ ಡಿಗ.

खेवट– पु. केवट, पटवारीका कागज़। ಅಂಬಿಗ, ನಾವಾಡಿಗ, ಶ್ಯಾನು ಭೋಗರ ಭೂಮಿಯ ಖಾತೆ ಪುಸ್ತಕ.

खेवनहार– पु. दे 'खेवक'।

खेवना– सक्रि. दे 'खेना'।

ख़ेवा–पु. नाव खेना तथा उसका किराया, वार, भरी हुयी नाव। ದೋಣಿ ನಡೆಸುವದು, ದೋಣಿ ನಡೆಸುವ ಕೂಲಿ, ಸರತಿ, ತುಂಬಿದ ದೋಣಿ.

खेवाई– स्त्री. नाव खेनेका काम या

ತ್ರಾಸ ಕೊಡು.

—गंजी होना = सिर के बाल झर जाना। ತಲೆಯ ಕೂದಲು ಉದುರಿ ಹೋಗು.

खोपा–पु. छप्पर या घरका कोना, वेणी, जूड़ा, नारियल की गरी का गोला। ಛಾವಣಿ ಅಥವಾ ಮನೆಯ ಮೂಲೆ, ಹೆಳಲು, ಜಡೆ, ಮುಡಿ, ಕೊಬ್ಬರಿಯ ಗುಂಡು.

खोभार– पु कूड़ा करकट फेकनेका गड्ढा। ತಿಪ್ಪೆ.

खोम– पु. कौम, जाति, समूह। ಜಾತಿ, ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ.

खोया, खोवा– पु. गाढा औटा हुआ दूध, ईंटका गारा। ಖವೆ, ಚಾಸಿ ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಲು, ಗಚ್ಚು, ಗಾರೆ.

खोर–स्त्री. गली, कूचा, पशुओका चारा खिलाने की नाँद। ಸಂದು, ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಹಾದಿ, ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವು ತಿನ್ನಿಸುವ ಡೋಣಿ.

खोरना– अक्रि नहाना। ಸ್ನಾನ ಮಾಡು, ಜಳಕಮಾಡು. सक्रि खोलना। ತೆರೆ, ಆವರಣ ತೆಗೆ.

खोरा– वि लँगड़ा, अंगभंग। ಕುಂಟ, ಅಂಗಹೀನ. पु. कटोरा। ಬಟ್ಟಲು, ಗ್ಲಾಸು, ಪೇಲೆ.

खोरि– स्त्री तंग गली, दोष, चदनका, तिलक, कटोरा। ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ ಬೀದಿ, ಸಂದು, ದೋಷ, ಕೆಡಕು, ಚಂದನದ ಬೊಟ್ಟು, ಬಟ್ಟಲು, ಕಪ್ಪು.

खोल– पु. आवरण, गिलाफ, कीडेका ऊपरी चमड़ा। ಆವರಣ,ಮೇಲ್ಹಾಸಿಗೆ, ದುಪ್ಪಟಿ, ಹುಳಗಳ ಚರ್ಮ, ಪರೆ.

खोलना– सक्रि. आवरण हटाना, उद्घाटन करना, मुक्त करना, दैनिक कार्य आरंभ करना। ತೆರೆ, ಅಗಲಿಸು, ಮರೆಯನ್ನು ದೂರು ಮಾಡು, ಉದ್ಘಾಟಿಸು, ಕಳಚು, ಪ್ರಕಟಿಸು, ಬಂಧನ ಬಿಡಿಸು, ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸು.

खोली– स्त्री. आवरण, झोपड़ी, कोठरी। ಆವರಣ, ಗುಡಿಸಲು, ಕೋಣೆ.

खोसना– सक्रि. छीनना। ಕಸಿದು ಕೊಳ್ಳು, ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳು.

खोह– स्त्री गुफा, कंदरा। ಗುಹೆ, ಗವಿ, ಕಂದರ, ಕಣಿವೆ ಮಾರ್ಗ.

खोही– स्त्री. पत्तोका बना हुआ छाता। ಎಲೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೊಡೆ.

खौं– स्त्री. गड्ढा, अन्न रखने की खत्ती। ತಗ್ಗು, ಕುಣಿ, ಧಾನ್ಯವಿಡುವ ಕುಣಿ.

खौंट– पु. खुरंड। ಹುಣ್ಣಿನ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕಳೆ.

खौफ़–पु. डर, भय। ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ, ಭೀತಿ.

खौफनाक– वि. डरावना। ಭಯಂಕರ, ಭೀಕರ.

खौर– स्त्री. दे 'खौरी'।

खौरना–सक्रि चंदनका तिलक लगाना। ಹಣೆಗೆ ಚಂದನ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು, ತಿಲಕ ಹಚ್ಚು.

खौरहा– वि. खौरा रोगवाला, गंजा। ಕೂದಲು ಉದುರುವ ರೋಗವುಳ್ಳ, ಕೂದಲಿಲ್ಲದ. ಬೋಳ.

खौरा– पु. एक चर्म रोग जिसमें बाल गिर जाते हैं। ಕೂದಲು 'ಉದುರಿ ಹೋಗುವ ಒಂದು ಚರ್ಮರೋಗ. वि. 'खौरहा'।

खौरी– स्त्री. स्त्रीयोके सिरका एक गहना, चदनका तिलक। ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಧರಿಸುವ ಒಂದು ಆಭರಣ, ಚಂದನದ ಬೊಟ್ಟು, ತಿಲಕ

खौलना– अक्रि उबलना जोश खाना। ಕುದಿ, ಉಕ್ಕು, ಸಳಮಳಿಸು, ಆವೇಶಬರು.

खौलाना– सक्रि उबालना, गरम करना। ಕಾಯಿಸು, ಮರಳಿಸು, ಕುದಿಸು.

खौहा– वि पेटू, दूसरोंकी कामईपर निर्वाह करनेवाला। ಹೊಟ್ಟೆಬಾಕ, ಎರಡನೆಯವರ ಗಳಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವವ.

ख्यात–वि प्रसिद्ध। ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ವಿಖ್ಯಾತ.

ख्याल– पु ध्यान, विचार, मत, आदर, खेल, हँसी। ಧ್ಯಾನ, ಗಮನ, ವಿಚಾರ, ಮತ, ಆದರ, ಕ್ರೀಡೆ, ಆಟ, ವಿನೋದ.

ख्याली– वि. कल्पित, खेल करनेवाला। ಕಲ್ಪಿತ, ಊಹೆಯ, ಆಟಗಾರ.

—पुलाव=हवामें पुल बांधना। ಮನಸ್ಸಿನ ಮಂಡಿಗೆ, ಅಸಂಭವವಾತು.

ख्वाजा– पु सरदार, मालिक, प्रतिष्ठित व्यक्ति, फकीर, हिजड़ा नौकर। ಸರದಾರ, ಒಡೆಯ, ಯಜಮಾನ, ಮುಖಂಡ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸಾಧು, ಅಂತಃಪುರದ ನಪುಂಸಕ ನೌಕರ.

ख़्वान–पु वडी थाली। ದೊಡ್ಡ ತಾಟು, ಊಟದ ತಟ್ಟೆ.

ख्वाब– पु. स्वप्न, सोना। ಸ್ವಪ್ನ, ಕನಸು, ನಿದ್ದೆ.

ख्वार– वि. खराब, तिरस्कृत। ಕೆಟ್ಟ, ನಷ್ಟವಾದ, ಹಾಳಾದ, ತಿರಸ್ಕೃತ.

ख्वाह– वि इच्छुक (जैसे-तरक्की-ख्वाह) ಇಚ್ಛುಕ. स्त्री इच्छा। ಇಚ್ಛೆ. अव्य. या, या तो। ಅಥವಾ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ.

ख़्वाह-मख़्वाह– क्रिवि. चाहे इच्छा हो या न हो, अवश्य, जरूर। ಇಚ್ಛೆ ಇರಲಿ ಇಲ್ಲದಿರಲಿ, ಅವಶ್ಯವಾಗಿ, ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ.

ख्वाहाँ– वि चाहनेवाला, इच्छुक। ಇಚ್ಛಿಸುವವ, ಅಪೇಕ್ಷಕ, ಬಯಸುವವ, ಅನುರಾಗಿ

ख्वाहिश–स्त्री इच्छा, अभिलाषा। ಇಚ್ಛೆ, ಬಯಕೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆ.

ख्वाहिशमद– वि इच्छुक, अभिलाषी। ಇಚ್ಛಿಸುವವ, ಅಪೇಕ್ಷಕ, ಬಯಸುವವ.

ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ವಧೂವರರ ಉಡಿಗೆಗಳ ಅಂಚು ಕೂಡಿಸಿ ಗಂಟು ಹಾಕುವದು.

गंड– पु. कपोल, फोडा, गाँठ। ಗಲ್ಲ, ಕೆನ್ನೆ, ಹುಣ್ಣು, ಗಂಟು.

गंडा– पु. गाँठ, चारका समूह, अभिमंत्रित तागा,तावीज, ऊख।ಗಂಟು, ನಾಲ್ಕರ ಸಮೂಹ, ಮಂತ್ರದ ದಾರ, ತಾಯಿತ, ರಕ್ಷೆ, ಕಬ್ಬು.

गँडासा– पु. चारा काटनेका अस्त्र। ಕುಡಗೋಲು.

गँडासी– स्त्री. छोटा गँडासा। ಚಿಕ್ಕ ಕುಡಗೋಲು.

गँडेरी– स्त्री. ईखका छोटा टुकडा। ಕಬ್ಬಿನ ತುಂಡು.

गंतु, गंतुक– पु पथिक। ಹಾದಿಕಾರ, ಹೋಗುವವ.

गंदगी– स्त्री. मैल, मैलापन।ಹೊಲಸು, ಮಲ, ಕೊಳೆ, ಕೊಳಕು,ಮಲಿನತೆ.

गंदना– पु. एक मसाला। ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ.

गंदला– वि. मैला, गंदा। ಹೊಲಸು, ಮಲಿನವಾದ, ಕೊಳಕಾದ.

गंदा– वि. मैला,अशुद्ध। ಹೊಲಸಾದ, ಕೊಳೆಯಾದ, ಅಶುದ್ಧವಾದ.

गंदुम– पु. गेहूँ। ಗೋಧಿ.

गंध– पु. महँक। ಸುಗಂಧ, ವಾಸನೆ, ಪರಿಮಳ.

गंधकी– वि. हलके पीले रंगका। ತಿಳಿ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ.

गंधाना– सक्रि दुर्गंधित करना, महँकाना। ನಾರಿಸು, ದುರ್ಗಂಧಿತ ಮಾಡು, ಪರಿಮಳ ಕೊಡು.

गंधी– पु. अत्तार, एक घास, एक कीडा। ಅತ್ತರು ಮಾರುವವ, ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯದ ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಒಂದು ತರದ ಹುಲ್ಲು, ಒಂದು ಹುಳು.

गंधीला– वि दे 'गंदला'।

गंभीर– वि. गहरा, घना, शात। ಆಳವಾದ, ದಟ್ಟವಾದ, ಗಂಭೀರ, ಶಾಂತ, ಪ್ರಶಾಂತ.

गँव– स्त्री. अवसर, मतलब, युक्ति। ಅವಕಾಶ, ಸಂಧಿ, ವೇಳೆ,ಸಮಯ, ಹೇತು, ಉದ್ದೇಶ, ಉಪಾಯ, ಯುಕ್ತಿ.

गँवई– स्त्री. छोटा गाव। ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿ. वि ग्रामीण। ಹಳ್ಳಿಯ,ಹಳ್ಳಿಗಾಡ.

गँवरमसला– पु. ग्रामीण लोगोंकी कहावत। ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಗಾದೆಯ ಮಾತು.

गँवाना–सक्रि. खोना, भूलना, बिताना। ಕಳಕೊಳ್ಳು, ದುಂದು ಮಾಡು, ಮರೆ, ಕಾಲಕಳೆ.

गँवार– पु. देहाती, बेवकूफ। ಹಳ್ಳಿಗಾಡ, ಮೂರ್ಖ, ಗಾವಿಲ, ಹೆಡ್ಡ, ಅನಾಗರಿಕ, ಪಾಮರ.

गँवारी– स्त्री गँवारपन, मूर्खता, गँवार स्त्री.। ಮೂರ್ಖತನ, ಹೆಡ್ಡತನ, ಅನಾಗರಿಕತೆ, ಅಡ್ನಾಡಿತನ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡ ಸ್ತ್ರೀ, ಅಸಭ್ಯ ಸ್ತ್ರೀ.

गँवारू– वि ग्रामीण, बेढगा। ಹಳ್ಳಿ

ಗಾಡ, ಗಾವಿಲ, ಕಾಡು, ಕುರೂಪ.

गंवेली– स्त्री. गॅवार स्त्री । ಮೂರ್ಖ ಅಥವಾ ಹಳ್ಳಿಗಾಡ ಸ್ತ್ರೀ.

गॅस–पु द्वेष, कुटिलता, ताना । ದ್ವೇಷ, ವೈರತ್ವ, ಕುಟಿಲತೆ, ವ್ಯಂಗ್ಯ. स्त्री. तीरकी नोक । ಬಾಣದ ತುದಿ, ಅಂಬಿನ ಮೊನೆ

गॅसना– सक्रि. जकड़ना, भरना । ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟು, ತುಂಬು. अक्रि. खूब भरना । ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತುಂಬು, ಒತ್ತಾಗಿರು.

गंसीला– वि नोकदार, ठोस, गॅसा हुआ । ಮೊನೆಯುಳ್ಳ, ಚೂಪಾದ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ತುಂಬಿದ, ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ.

गइंद– पु. गजेंद्र । ಗಜೇಂದ್ರ.

गई करना– अक्रि जाने देना, विचार न करना । ಬಿಡು, ಹೋಗಗೊಡು, ವಿಚಾರ ಮಾಡದಿರು.

गईबहोर–वि. खोई वस्तुको दे देनेवाला, बिगडीको बनानेवाला। ಕಳೆದ ವಸ್ತುವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೊಡುವವ, ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಸರಿ ಪಡಿಸುವವ.

गउ– स्त्री. गाय । ಆಕಳು, ಹಸು.

गगन–पु. आकाश। ಆಕಾಶ,ಮುಗಿಲು.

—, फूल = अगक्य काम । ಆಕಾಶ ಕುಸುಮ, ಅಶಕ್ಯ ಕೆಲಸ.

गगनचर– पु आकाशगामी, पक्षी, ग्रह इत्यादि । ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವವರು, ಪಕ್ಷಿ, ಗ್ರಹ ಮುಂ.

गगनचुंबि, गगनचुंबी– वि. दे 'गगनस्पर्शी'।

गगनस्पर्शी– वि. आकाशको छूनेवाला। ಆಕಾಶವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ, ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರವಾದ.

गगरा–पु घड़ा। ಕೊಡ,ಕಲಶ,ಬಿಂದಿಗೆ

गगरिया,गगरी– स्त्री. छोटा घड़ा ।ಸಣ್ಣ ಕೊಡ, ಬಿಂದಿಗೆ, ಕೊಡಪಾನ.

गच–पु चूने सुरखी का मसाला जिससे फर्श बनाया जाता है, पक्का फर्श । ಗಚ್ಚು, ಗಾರೆ, ಕಲ್ಲು ಗಚ್ಚಿನ ನೆಲಗಟ್ಟು.

गचकारी, गचगीरी– स्त्री. चूने सुरखीका काम । ಗಚ್ಚು, ಗಾರೆಯ ಕೆಲಸ.

गचना–सक्रि. खूब कसके भरना । ಒತ್ತಿ ತುಂಬು, ತುರುಕು, ಜಡಿ.

गच्छना, गछना– अक्रि. चलना । ನಡೆ, ಹೋಗು. सक्रि. निवाहना,चलाना, गूंथना । ನಿರ್ವಹಿಸು, ನಡೆಯಿಸು, ಹೆಣೆ.

गज़– पु. तीन फुट के बराबर माप । ಗಜ, ಮೂರಡಿಯ ಅಳತೆ.

गज़क– स्त्री. वह चीज जो शराब पीनेके बाद मुँहका स्वाद बदलने के लिये खाई जाती है, जलपान । ನೆರೆ ಕುಡಿದ ಮೇಲೆ ಬಾಯಿಯ ರುಚಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ತಿನ್ನುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು. (ಹಪ್ಪಳ,ಭಜಿ, ಮುಂ.) ಫಲಹಾರ.

गजगाह– पु हाथिकी झूल, हाथी घोड़े

का गहना । ಆನೆಯ ಝೂಲು, ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಶೃಂಗಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಕುವ ಅರಿವೆ, ಆನೆ ಕುದುರೆಗಳ ಆಭರಣ.

गजनाल– पु एक तरहका तोप। ಆನೆಗಳಿಂದ ಎಳೆಯಲ್ಪಡುವ ತೋಪು

ग़ज़ब– पु आपत्ति, अँधेरा, विलक्षण बात, कोप। ವಿಪತ್ತು, ಸಂಕಟ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಬಲಾತ್ಕಾರ, ಅದ್ಭುತ ಸಂಗತಿ, ಕೋಪ, ಸಿಟ್ಟು

ग़ज़बनाक– वि. बहुत क्रुद्ध। ಬಹಳ ರೇಗಿದ, ಅತಿ ಕೃದ್ಧನಾದ.

गजर– पु घंटेकी आवाज। ತಾಸು ತಾಸಿಗೆ ಹೊಡೆಯುವ ಗಂಟೆಯ ಧ್ವನಿ, ಗಡಿಯಾಳದ ಗಂಟೆ, ಮುಂಜಾನೆಯ ಗಂಟೆ.

गजरदम– अव्य तड़के। ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ, ಬೆಳಗು ಮುಂಜಾನೆ.

गजरबजर– वि अंडवंड। ಅಡ್ಡತಿಡ್ಡ, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ.

गजरा– पु घनी गुँथी हुयी फूलमाला, गाजर, कलाई में पहननेका एक आभूषण, एक रेशमी वस्त्र। ದಟ್ಟವಾಗಿ ಹೆಣೆದ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ, ಕೆಂಪು ಮೂಲಂಗಿ, ಗಜ್ಜರಿ, ಕೈಬಳೆ, ಒಂದು ತರದ ರೇಷ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರ.

गजल– स्त्री. फारसी और उर्दू में एक प्रकार की कविता। ಫಾರಸಿ ಮತ್ತು ಉರ್ದೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರದ ಕಾವ್ಯ, ಶೃಂಗಾರ ಕಾವ್ಯ.

गजा– पु नगाडा बजानेका डंडा। ನಗಾರಿ ಬಾರಿಸುವ ಕೋಲು.

गज़र– पु. दलदल। ಕೆಸರು, ಜವುಳು ನೆಲ, ಹುದಿಲು, ಜವುಗು.

गझिन– वि मोटा, घनी बुनावटवाला। ದಪ್ಪ, ದಪ್ಪವಾಗಿ ಹೆಣೆದ, ದಟ್ಟಾಗಿ ಹೆಣೆದ, ನಿಬಿಡ, ಧಡೂತಿ.

गटई, गटइया– स्त्री गर्दन। ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕೊರಳು.

गटकना– सक्रि निगलना। ನುಂಗು, ತಿಂದುಬಿಡು, ಅಪಹರಿಸು.

गटकौला– वि. गटकनेवाला। ನುಂಗುವವ, ತಿನ್ನುವವ.

गटपट– स्त्री. सहवास, मिलावट। ಸಹವಾಸ, ಭೋಗ, ಬೆರಕೆ, ಅತಿ ಸ್ನೇಹ, ಸಂಗ.

गटी– स्त्री गाँठ, समूह। ಗಂಟು, ಗ್ರಂಥಿ, ಸಮೂಹ.

गट्टा– पु कलाई, गाँठ, बीज। ಮಣಿಕಟ್ಟು, ಗಂಟು, ಗಣಿಕೆ, ಗ್ರಂಥಿ. ಬೀಜ,

गट्ठर–पु. बडी गठरी। ದೊಡ್ಡ ಗಂಟು, ಮೂಟೆ, ಹೊರೆ.

गट्ठा–पु. बडी गठरी। ದೊಡ್ಡ ಗಂಟು, ಮೂಟೆ.

गट्ठी– स्त्री दे 'गठरी'।

गठन–स्त्री. बनावट। ರಚನೆ, ಮೈಕಟ್ಟು.

गठना– अक्रि मेल होना, जुडना, अनुकूल होना, संभोग करने के लिये जुटना। ಕೂಡು, ಹೊಂದು, ಗೆಳೆ-

ತನವಾಗು, ಅನುಕೂಲವಾಗು, ವಶವಾಗು, ಸಂಭೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಡು, ಗಂಟು ಬೀಳು.

गठबंधन– पु. दे 'गॅठजोडा'।

गठरी– स्त्री. पोटली। ಗಂಟು, ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ಹಣ.

—मारना = किसीका धन छल करके हर लेना। ಮೋಸದಿಂದ ಹಣ ಎತ್ತಿ ಹಾಕು.

गठवाना– सक्रि जुडवाना, सिलवाना। ಕೂಡಿಸು, ಸಂಧಿಸು, ಹೊಲಿಯಿಸು.

गटिया– स्त्री. गठरी, खुरजी, वातरोग विशेष। ಗಂಟು, ಕಂಟಲಿ, ಹಸಿಬೆ, ಚೀಲ, ಒಂದು ತರದ ವಾಯು ರೋಗ, ಸಂಧಿವಾತ.

गठियाना– सक्रि गॅाठ बांधना। ಗಂಟು ಹಾಕು, ಗಂಟುಕಟ್ಟು, ಕೂಡಿಸು.

गठीला– वि गॅाठयुक्त, दृढ़। ಗಂಟುಗಳುಳ್ಳ, ದೃಢ, ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾದ, ಬಲವುಳ್ಳ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ.

गठौत, गठौती– स्त्री. दोस्ती, षड्यंत्र। ಗೆಳೆತನ, ಮಿತ್ರತ್ವ, ಸಂಬಂಧ, ತಂತ್ರ.

गडंगिया– वि. घमंडी। ಅಭಿಮಾನಿ, ಸೊಕ್ಕಿನ.

गडकाना– सक्रि. डुबाना। ಮುಳುಗಿಸು.

गडगडाना– अक्रि गरजना। ಗರ್ಜಿಸು, ಗಡಗಡ ಶಬ್ದ ಮಾಡು. सक्रि. (हुक्का) पीना। ಸೇದು.

गडगडाहट– स्त्री गर्जन। ಗರ್ಜನೆ, ಗಡಗಡ ಶಬ್ದ.

गड़ना– अक्रि. चुभना, धॅसना, पीडा करना, स्थिर होना, मिट्टीके नीचे दबना। ಚುಚ್ಚು, ಒಳಸೇರು, ನೋವು ಮಾಡು, ಸ್ಥಿರವಾಗು, ತಳಕ್ಕೆ ಹೋಗು, ಒತ್ತಲ್ಪಡು, ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚು.

गड़प– स्त्री. पानीमें किसी वस्तुका गिरनेका शब्द। ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಬಿದ್ದರೆ ಆಗುವ ಸಪ್ಪಳ, ಗಬಕ್, ಗುಟುಕ್.

गड़पना– सक्रि निगलना। ತಿಂದು ಹಾಕು, ನುಂಗು, ಮೋಸದಿಂದ ಎತ್ತಿಹಾಕು.

गडप्पा– पु. गड्ढा। ತಗ್ಗು, ಕೊರಕಲು, ಗುಣಿ.

गडबड़–वि. अनियमित, अंडबंड, ऊबड खावड। ಅನಿಯಮಿತ, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ, ತಗ್ಗುದಿನ್ನೆಯಾದ. स्त्री. अव्यवस्था, उपद्रव। ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಗಡಿಬಿಡಿ, ಗಲಭೆ, ಉಪದ್ರವ, ಗಲಾಟೆ.

गडबडझाला– पु गडबडी। ಉಪದ್ರವ, ಗಲಭೆ, ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ.

गडबडाना– अक्रि. गडबडीमें पड़ना। ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು, ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಕಂಗೆಡು. सक्रि. गड़बड करना। ಉಪದ್ರವ ಕೊಡು, ತ್ರಾಸ ಕೊಡು, ಗಾಬರಿ ಮಾಡು, ಕಂಗೆಡಿಸು.

गडबडिया– वि गड़बड़ करनेवाला। ಉಪದ್ರವಿ, ಗಲಭೆಖೋರ.

गड़बडी– स्त्री दे. ' गड़बड़ ' ।

गड़रिया– पु. दे ' गडेरिया ' ।

गड़वाना– सक्रि ' गड़ना ' का प्रे. रूप ।

गडहा– पु. गड्ढा । ಕುಣಿ, ತಗ್ಗು, ಹೊಂಡ, ಗುಂಡಿ.

गडही–स्त्री. छोटा गड़हा। ಚಿಕ್ಕಹೊಂಡ.

गड़ा– पु. ढेर । ಗುಂಪು, ರಾಶಿ, ಸಮೂಹ.

गडाना–सक्रि. चुभाना, गडनेमें लगाना। ಚುಚ್ಚಿಸು, ಇರಿಸು, ತಿವಿಸು, ಹುಗಿಸು, ನೆಡಿಸು.

गडाप– पु दे. ' गड़प ' ।

गड़ापा– पु. गहरा स्थान । ಆಳವಾದ ಸ್ಥಳ.

गडायन– वि. चुभनेवाला । ಚುಚ್ಚುವ, ಇರಿಯುವ.

गडारी– स्त्री. पहिया, घेरा, घिरनी । ಗಾಲಿ, ವೃತ್ತ, ವಲಯ, ಬಳೆ, ಗಡಗಡೆ.

गडारीदार– वि. घेरेदार, धारीदार । ವಲಯುಗಳುಳ್ಳ, ಉದ್ದ ಗೆರೆಗಳುಳ್ಳ, ಗೀರಿನ.

गडियार– वि. सुस्त। ಆಲಸಿ,ಮೈಗಳ್ಳ.

गडुआ, गडुवा– पु. लोटा। ಚೆಂಬು, ಗಿಂಡಿ, ಹೂಜಿ.

गडेरिन– स्त्री. गडरियेकी स्त्री । ಕುರುಬನ ಹೆಂಡತಿ, ಕುರುಬಗಿತ್ತಿ.

गडेरिया– पु. मेड़ पालनेवाली जाति । ಕುರುಬ.

गडोना– सक्रि दे. ' गडाना ' ।

गडौना– पु. काँटा, एक प्रकारका मीठा पान । ಮುಳ್ಳು, ಒಂದು ತರದ ವೀಳೆದೆಲೆ.

गड्ड– पु. ढेर, गड्ढा । ಸಮೂಹ, ರಾಶಿ, ತಗ್ಗು.

गड्डवड्ड, गड्डमड्ड– पु घोलमेल । ಕಲಬೆರಿಕೆ.

गड्डरिका– पु. गडरिया । ಕುರುಬ.

गड्डी– स्त्री. ढेर, राशि । ಗುಂಪು, ರಾಶಿ, ಸಮೂಹ, ಗುಡ್ಡೆ.

गड्ढा– पु. गर्त । ತಗ್ಗು, ಹೊಂಡ, ಗುಂಡಿ, ಹಳ್ಳ.

गढंत– वि. कल्पित । ಕಲ್ಪಿತ, ಬನಾವಟಿ. स्त्री. कल्पित वार्ता । ಕಲ್ಪಿತ ಸುದ್ದಿ.

गढ़– पु. किला, खाई । ಕೋಟೆ, ದುರ್ಗ, ಕಂದಕ.

गढ़त, गढ़न– सक्रि. अकृति, बनावट, गठन । ಆಕೃತಿ, ರಚನೆ, ಮೈಕಟ್ಟು.

गढना–सक्रि बनाना, रचना । ರಚಿಸು, ಮಾಡು, ನಿರ್ಮಿಸು, ತಯಾರಿಸು, ರೂಪಗೊಳಿಸು, ಕಲ್ಪಿಸು, ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡು.

गढ़पति, गढ़पाल– पु राजा, किलादार । ಅರಸು, ದುರ್ಗರಕ್ಷಕ.

गढ़वार, गढवाल– पु. दे. ' गढपति '। एक प्रदेश । ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಾಂತದ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗ,

गढा– पु गड्ढा । ತಗ್ಗು, ಹೊಂಡ, ಗುಂಡಿ, ಕುಣಿ.

ವ್ಯಾಧಿ, ರೋಗ, ವಿಷ, ಒಂದು ಮಂಗ, ಒಬ್ಬ ಅರಸು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಸಣ್ಣ ತಮ್ಮನ ಹೆಸರು.

गदकारा–वि मुलायम। ಮೃದುವಾದ, ಮೆತ್ತಗಿರುವ, ನುಣುಪಾದ.

गदगद– वि गद्गद। ಬಹಳ ಆನಂದಿತ, ಪುಲಕಿತ, ಬಹಳ ಆನಂದವಾಗಿ ಬಾಯಿಂದ ಮಾತು ಹೊರಡದಿರುವ.

गदना– सक्रि. कहना। ಹೇಳು.

ग़दर– पु. बगावत, उपद्रव। ಗಲಭೆ, ಬಂಡಾಯ, ವಿದ್ರೋಹ, ಕ್ರಾಂತಿ, ಉಪದ್ರವ.

गदराना– अक्रि. पकनेपर होना, परिपुष्ट होना, आँख आनेपर होना। ಪಕ್ವಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸು, ಮೈತುಂಬಿ ಬರು, ಮೈನೆರೆ, ಕಣ್ಣು ಬರು.

गदला– वि. मैला। ಹೊಲಸು.

गदलाना– अक्रि. मैला होना। ಹೊಲಸಾಗು, ಮಾಸು. सक्रि मैला करना। ಹೊಲಸು ಮಾಡು

गदहपचीसी– वि. जवानीकी उम्र। ತಾರುಣ್ಯದ ಹುಚ್ಚಾವಸ್ಥೆ.

गदहपन– पु मूर्खता। ದಡ್ಡತನ, ಮೂರ್ಖತನ.

गदहा– पु. गधा, वैद्य। ಕತ್ತೆ, ವೈದ್ಯ. वि. मूर्ख। ಮೂರ್ಖ.

गदाई–वि. क्षुद्र, खराब। ಕ್ಷುದ್ರ, ಕೆಟ್ಟ, ಹೀನ, ತುಚ್ಛ. स्त्री. फ़कीरी। ಭಿಕ್ಷಾವೃತ್ತಿ.

गदेरी– स्त्री. दे. 'गदोरी'।

गदेला– पु. गद्दा, बच्चा। ಗಾದಿ, ಮಗು, ಹುಡುಗ

गदोरी– स्त्री. हथेली। ಅಂಗೈ.

गद्गद– वि प्रेमादिके आवेशसे पूर्ण। ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಆವೇಶ ಪೂರ್ಣವಾದ, ಗದ್ಗದಿತ.

गद्दर– पु मोटा गद्दा। ದಪ್ಪ ಗಾದಿ. वि अधपका। ಅರ್ಧಮರ್ದ ಪಕ್ವವಾದ

गद्दा–पु रूई आदि भरा हुआ बिछौना, घास, रूई आदिका बोझा, किसी कोमल पदार्थ पर मार। ದಪ್ಪಗಾದಿ, ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆ, ರಜಾಯಿ, ಹುಲ್ಲು, ಅರಳೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಗಂಟು, ಹೊರೆ, ಕೋಮಲ ಪದಾರ್ಥದ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದ ಹೊಡೆತ.

गद्दार– पु भारी विद्रोही। ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ರೋಹಿ, ಬಂಡಾಯಗಾರ.

गद्दी– स्त्री. किसी अधिकारी के बैठनेका स्थान, छोटा गद्दा, घोडेकी पीठपर रखनेका कपडा, व्यवसाइ आदिके बैठनेकी जगह। ಪೀಠ, ಆಸನ, ಸಿಂಹಾಸನ, ಗದ್ದುಗೆ, ಚಿಕ್ಕಗಾದಿ, ದಿಂಬು, ಜೀನು, ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು ಕೂಡ್ರುವ ಸ್ಥಳ.

गद्दीनसीन–वि सिंहासनारूढ। ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢ, ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತ.

ಪ್ರಚಂಡ, ಆಳ.

गभुआर– वि. जिसके जन्मके समयके बाल न कटे हो, छोटी अवस्थाका, नादान।ಹುಟ್ಟುಗೂದಲು ತೆಗೆಯದ, ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ, ಅಜ್ಞ, ತಿಳಿಯದವ.

गम– पु. मार्ग, सहवास, पहुंच । ಮಾರ್ಗ, ಗಮನ, ಸಹವಾಸ, ಸಂಭೋಗ, ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಪ್ರವೇಶ.

ग़म– पु. दु.ख, चिंता। ದುಃಖ,ಶೋಕ, ವ್ಯಥೆ, ವ್ಯಸನ, ಚಿಂತೆ.

गमकना– अक्रि. महॅकना । ಸುವಾಸನೆ ಬೀರು, ಪರಿಮಳಿಸು.

गमकीला– वि. सुगंधित । ಸುಗಂಧಿತ, ಸುವಾಸನೆಯುಳ್ಳ.

ग़मख़ोर– वि. सहिष्णु । ಸಹಿಷ್ಣು, ತಾಳ್ಮೆಯುಳ್ಳವ.

ग़मगीन– वि. उदास । ಉದಾಸ, ದುಃಖಿತ, ದುಃಖಾಕ್ರಾಂತ.

गमछा–पु. रूमाल, तौलिया । ಕೈವಸ್ತ್ರ, ಚೌಕ, ಟಾವೆಲ್ಲು.

ग़मज़ा–पु प्रेमिका का नखरा और हाव-भाव । ಒಯ್ಯಾರ, ಬೆಡಗು, ಮುರುಕು, ಹಾವಭಾವ.

गमन– पु. जाना, संभोग । ಗಮನ, ಹೋಗುವದು, ಸಂಭೋಗ.

गमला–पु. फूल पौधे लगानेका मिट्टीका पात्र । ಹೂಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುವ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ, ಕುಂಡ.

गमाना– सक्रि. खोना, जाने देना ।ಕಳಕೊಳ್ಳು, ಬಿಡು, ಹೋಗಗೊಡು.

ग़मी– स्त्री. शोक, मृत्यु । ಶೋಕ. ದುಃಖ, ಮೃತ್ಯು, ಸಾವು.

गयंद– पु बडा हाथी. गजेंद्र । ದೊಡ್ಡ ಆನೆ, ಗಜೇಂದ್ರ.

गय– पु घर, आकाश, धन, पुत्र,हाथी. प्राण । ಮನೆ, ಆಕಾಶ, ಧನ,ಪುತ್ರ, ಆನೆ, ಪ್ರಾಣ.

गयागुजरा, गयाबीता– वि हीन दशामें पहुंचा हुआ । ನಿಕೃಷ್ಟ, ನೀಚ, ಪತಿತ.

गयावाल–पु. गयाका पंडा । ಗಯೆಯಲ್ಲಿಯ ಪೂಜಾರಿ.

गर–पु, गरदन, विष, रोग । ಕೊರಳು, ಕುತ್ತಿಗೆ, ವಿಷ, ರೋಗ.

गर– अव्य. अगर । ಒಂದುವೇಳೆ, ರೆ.

गरक़– वि मग्न । ಮಗ್ನ, ತೊಡಗಿದ, ತಲ್ಲೀನ.

ग़रक़ाब– पु डूबनेका भाव । ಮಗ್ನತೆ. ಮುಳುಗುವಿಕೆ. वि. डूबा हुआ । ಮುಳುಗಿದ.

ग़रक़ी– स्त्री. बाढ, डुबकी, अतिवृष्टि, नीची जमीन । ಪ್ರವಾಹ, ಮಹಾಪೂರ ಮುಳುಗುವಿಕೆ, ಗೋತ, ಅತಿವೃಷ್ಟಿ, ನಿಮ್ನಭೂಮಿ.

गरगज– पु. किलेकी दीवारोंपरका बुर्ज, युद्धकी सामग्री रखनेकी बनावटी टीला नावके ऊपरकी छत, फांसीका तख्ता । ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಗುಮ್ಮಟ (ಶಿಖರ), ಯು-

ದ್ಧ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನಿಡುವ ಕೃತ್ರಿಮ ದಿಸ್ಸೆ, ದೋಣಿಯ ಮೇಲಿನ ಚಪ್ಪರ, ಗಲ್ಲಿನ ವೇದಿಕೆ, ಗಲ್ಲಿನ ಅಟ್ಟ. वि. विशाल। ಬಹಳ ವಿಶಾಲ.

गरगया– पु. एक चिड़िया। ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ.

गरगरा–पु. घिरनी, चरखी। ಗಡಗಡೆ, ರಾಟೆ, ಕಪ್ಪಿ.

गरगाव– पु. दे 'गरकाव'।

गरज– स्त्री गंभीर शब्द। ಗರ್ಜನೆ.

गरज– स्त्री मतलब, आवश्यकता। ಉದ್ದೇಶ್ಯ, ಪ್ರಯೋಜನ, ಅಗತ್ಯ, ಅಪೇಕ್ಷೆ, ನಿಮಿತ್ತ, ಆಶೆ. अव्य. आखिरकार, मतलब यह कि सारांश यह कि। ಕೊನೆಗೆ, ಕಡೆಗೆ, ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ, ಸಾರಾಂಶವೇನೆಂದರೆ.

गरजन–पु. गरज। ಗರ್ಜನೆ, ಗಂಭೀರವಾದ ಧ್ವನಿ.

गरजना– अक्रि. ऊंचा और गंभीर शब्द करना, फूटना। ಗರ್ಜಿಸು, ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಧ್ವನಿ ಮಾಡು, ಒಡೆ, ಬಿರಿ. त्रि. गर्जन करनेवाला। ಗರ್ಜಿಸುವ.

गरजमंद– वि. गरजवाला, मतलबी। ಅಗತ್ಯವುಳ್ಳವ, ಪ್ರಯೋಜನವುಳ್ಳ, ಸ್ವಾರ್ಥಿ, ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ.

गरजमंदी– स्त्री स्वार्थता, आवश्यकता। ಸ್ವಾರ್ಥತೆ, ಅಗತ್ಯ, ಅಪೇಕ್ಷೆ.

गरजी, गरजू– वि. दे. 'गरजमंद'।

गरद– स्त्री दे 'गर्द'।

गरदन– स्त्री गला, ग्रीवा। ಕೊರಳು, ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕಂಠ.

गरदनियाँ– स्त्री. गरदन पकड़कर निकालना। ಅರ್ಧಚಂದ್ರ ಕೊಡು, ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಹೊರಗೆ ಹಾಕು.

गरदनी– स्त्री. कुरते आदिका गला, गलेका एक आभूषण, घोड़ेकी गरदन पर बांधनेका कपड़ा। ಕರಟು, ಅಂಗಿಗಳ ಕೊರಳು, ಅಸಲಿ, ಕೊರಳಲ್ಲಿ ತೊಡುವ ಒಂದು ಆಭರಣ, ಕುದುರೆಯ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಅರಿವೆಯ ಪಟ್ಟಿ. स्त्री. द. 'गरदनियाँ'।

गरदा– पु. धूल, मिट्टी। ಧೂಳು, ಮಣ್ಣು, ಕಸ.

गरदूँ– पु आकाश, गाडी। ಆಕಾಶ, ಚಕ್ಕಡಿ, ಗಾಡಿ.

गरना– अक्रि. गलना, नष्ट होना, टपकना, निचुड़ना। ಕರಗು, ನಾಶವಾಗು, ಸೋರು, ಹನಿಹನಿಯಾಗಿ ಬೀಳು, ಹಿಂಡಲ್ಪಡು.

गैरनाल– स्त्री. चौड़े मुँह की तोप। ಅಗಲಬಾಯಿಯ ತೋಪು, ದೊಡ್ಡ ಬಾಯಿಯ ಫಿರಂಗಿ.

गरब– पु. गर्व, अभिमान। ಗರ್ವ, ಸೊಕ್ಕು, ಅಭಿಮಾನ.

ग़रब– पु. पश्चिम। ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕು.

गरबई– स्त्री गर्वीलापन, घमंड। ಸೊಕ್ಕು, ಅಭಿಮಾನ.

गरवना, गरबाना– अक्रि घमंड करना। ಗರ್ವ ಮಾಡು, ಸೊಕ್ಕು ತೋರು,

ಅಭಿಮಾನ ಪಡು.

ग़रबी– वि. पाश्चात्य । ಪಶ್ಚಿಮದ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ.

गरभाना– अक्रि. गर्भिणी होना । ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗು, ಬಸುರಾಗು, ಗರ್ಭಧರಿಸು,ತೆನೆಯಾಗು,ಕಾಳುಹುಟ್ಟು.

गरम– वि उष्ण, उग्र, तीक्ष्ण । ಉಷ್ಣ, ಬಿಸಿಯಾದ, ಉಗ್ರ, ಪ್ರಬಲ, ಪ್ರಚಂಡ, ತೀಕ್ಷ್ಣ, ತೀವ್ರ.

गरमदल– पु. उग्रदल । ಉಗ್ರದಲ.

गरमागरम– वि गरम, उष्ण । ಉಷ್ಣ, ಬಿಸಿಯಾದ.

गरमागरमी– स्त्री उत्साह, जोश, कहासुनी । ಉತ್ಸಾಹ, ಆವೇಶ, ಬೈಯ್ದಾಟ, ಜಗಳ.

गरमाना–सक्रि गरम करना । ಕಾಯಿಸು, ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮಾಡು. अक्रि गरम होना, क्रोध करना, उमंगमे आना । ಕಾಯು, ಬಿಸಿಯಾಗು, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ರೇಗು, ಉತ್ಸಾಹಿತನಾಗು, ಆವೇಶ ಬರು, ಜೋರಾಗು, ಚೈತನ್ಯಬರು.

गरमाहट–स्त्री गरमी । ಉಷ್ಣತೆ,ಕಾವು.

गरमी– स्त्री. उष्णता, क्रोध, तेजी, गर्व, आवेश । ಉಷ್ಣತೆ, ಕಾವು, ತಾಪ, ಕ್ರೋಧ, ಸಿಟ್ಟು, ಕೋಪ,ಉದ್ರೇಕ, ತೀಕ್ಷ್ಣತೆ, ಗರ್ವ, ಆವೇಶ, ಉತ್ಸಾಹ.

गरराना– अक्रि गरजना । ಗರ್ಜಿಸು, ಗಂಭೀರಧ್ವನಿಮಾಡು, ಅಬ್ಬರಿಸು, ಮೊರೆ.

गरल– पु. विष । ವಿಷ.

गरवा– वि भारी, विशाल । ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ,ವಿಶಾಲ. पु गला । ಕುತ್ತಿಗೆ

गरह– पु. ग्रह, बाधा । ಗ್ರಹ, ಬಾಧೆ, ಸಂಕಟ.

गरहन– पु. ग्रहण । ಗ್ರಹಣ

गरॉव– पु चौपायों के गलेकी रस्सी । ಕಣ್ಣಿ, ದನಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಹಗ್ಗ.

गरा– पु. गला । ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕೊರಳು, ಕತ್ತು, ಕಂಠ.

गराडी– स्त्री. घिरनी, चरखी । ಗಡಗಡೆ, ರಾಟೆ.

गराना– सक्रि गलाना, निचोडना । ಹಿಂಡಿಸು, ಕರಗಿಸು, ತೇಯು, ಹಿಂಡು.

गरारा–वि. घमंडी, बलवान । ಗರ್ವಿಷ್ಠ, ಸೊಕ್ಕಿನ, ಶಕ್ತಿವಂತ, ಬಲವುಳ್ಳ, ಪ್ರಚಂಡ.

ग़रारा– पु. कुल्ला, बडा थैला । ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸುವದು, ದೊಡ್ಡ ಚೀಲ.

गरासना– सक्रि. निगलना, पकडना । ನುಂಗು, ಹಿಡಿ, ತ್ರಾಸ ಕೊಡು.

गरिमा– स्त्री महत्व, गुरुत्व, घमड, एक सिद्धि । ಮಹತ್ವ, ದೊಡ್ಡಿಸ್ತನ. ಗೌರವ, ಗುರುತ್ವ, ಗರ್ವ,ಸೊಕ್ಕು, ಒಂದು ಸಿದ್ಧಿ.

गरियाना– सक्रि दुर्वचन कहना । ಬೈಯು, ಕೆಟ್ಟಮಾತುಗಳನ್ನಾಡು, ಶಪಿಸು.

गरियार, गरियाल–वि सुस्त, आलसी।

ಆಲಸಿ, ಪೈಗಳ್ಳ, ತನ್ನ ಸ್ಥಾನ ದಿಂದ ಬೇಗನೆ ಏಳದವ, ಸೋಮಾರಿಯಾದ.

गरी– स्त्री. नारियलके फलके भीतरका गूदा। ಕೊಬ್ಬರಿ, ತಿರುಳು.

ग़रीब– वि. दरिद्र, दीन। ದರಿದ್ರ, ದೀನ, ಪರದೇಶಿ, ಬಡವ, ನಮ್ರ

ग़रीब निवाज– वि दीनदयालु। ದೀನಬಂಧು, ಬಡವರ ಮೇಲೆ ದಯೆ ತೋರುವವ.

ग़रीब परवर– वि. दीन परिपालक। ದೀನರಕ್ಷಕ.

ग़रीबाना– वि. गरीबों जैसा। ಬಡವರಂಥ, ದೀನರಂಥ, ಬಡರೀತಿಯ.

ग़रीबी– स्त्री. निर्धनता, दीनता,नम्रता। ಬಡತನ, ದರಿದ್ರತೆ, ದೀನತೆ,ಅಧೀನತೆ, ವಿಧೇಯತೆ, ದೈನ್ಯ.

गरु, गरुअ, गरुआ– वि गुरु, भारी। ದೊಡ್ಡ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ, ಭಾರವಾದ, ಪ್ರಚಂಡ.

गरुआई–स्त्री बड़प्पन, महत्व,भारीपन। ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ, ಮಹತ್ವ, ಜಡತ್ವ.

गरुआना– अक्रि भारी होना। ದೊಡ್ಡದಾಗು ಜಡವಾಗು.

गरुवाई– स्त्री दे. 'गरुआई'।

गरू– वि भारी। ಭಾರವಾದ.

गरूर– पु गर्व घमंड। ಗರ್ವ,ಸೊಕ್ಕು, ಅಹಂಕಾರ. वि दे 'गरुआ'।

गरूरत गरूरताई– स्त्री घमंड, अभिमान। ಗರ್ವ, ಅಭಿಮಾನ, ಸೊಕ್ಕು

ग़रूरा, ग़रूरी– वि. अभिमानी,घमंडी। ಅಭಿಮಾನಿಯಾದ, ಗರ್ವಿಷ್ಠ.

गरेबान– पु. कुरते आदिका गला। ಅಂಗಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕೊರಳುಪಟ್ಟಿ, ಅಂಗಿಯ ಕತ್ತು ಪಟ್ಟಿ, ಕಾಲರು.

गरेरना– सक्रि. घेरना, रोकना। ಸುತ್ತುವರಿ, ಮುತ್ತಿಕೊಳ್ಳು, ತಡೆ.

गरैया– स्त्री. गलेकी रस्सी। ಕಣ್ಣಿ.

गरोह– पु. झुंड। ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ದಳ, ಹಿಂಡು.

ग़र्क़– वि डूबा हुआ, तल्लीन। ಮುಳುಗಿದ,ಮಗ್ನ, ತಲ್ಲೀನ, ಲುಪ್ತವಾದ.

ग़र्क़ाब– वि. डूबा हुआ। ಮುಳುಗಿಹೋದ, ಮಗ್ನನಾದ.

ग़र्क़ी– स्त्री दे 'गरकी'।

गर्गज– पु दे. गरगज'।

गर्गरी– स्त्री. लोटा। ಬಟ್ಟಲು.

गर्जन–पु. गरज, भीषण ध्वनि। ಗರ್ಜನೆ. ಗುಟುರು, ಅಬ್ಬರ, ಗುಡುಗು.

गर्जना– अक्रि. दे. 'गरजना'।

ग़र्ज़– स्त्री दे 'गरज़'।

गर्त्त– पु गड्ढा, दरार। ತಗ್ಗು,ಕುಣಿ, ಹೊಂಡ, ಗುಂಡಿ, ಛಿದ್ರ, ಬಿರುಕು

गर्द–स्त्री धूल, मिट्टी। ಧೂಳು,ಮಣ್ಣು.
—गुबार=धूलमिट्टी। ಧೂಳುದುಂಬು.

गर्दख़ोर, गर्दख़ोरा– वि. जो गर्द पड़नेसे मैला न जान पड़े। ಧೂಳು ಬಿದ್ದರೂ ಹೊಲಸಾಗದ. ಹೊಲಸು ಕಾಣದ. पु पायदाज। ಕಾಲು

ಒರೆಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟ ಚಿಕ್ಕಚಾಪಿ, ಗೋಣಿ ತಟ್ಟು.

गर्दन– पु दे. 'गरदन'।

गर्दभ– पु गधा। ಕತ್ತೆ.

गार्दिश–स्त्री विपत्ति, चक्कर। ವಿಪತ್ತು, ಸಂಕಟ, ದುರದೃಷ್ಟ, ತಿರುಗುವಿಕೆ, ಸುತ್ತುವಿಕೆ, ಕಾಲಚಕ್ರ

गर्भ–पु. पेट के भीतर का बच्चा, कोख उदर। ಬಸುರು, ಗರ್ಭ, ಗರ್ಭಾಶಯ, ಹೊಟ್ಟೆ.

गर्भवती– स्त्री गर्भिणी। ಗರ್ಭಿಣಿ.

गर्मी– स्त्री दे 'गरमी'।

गर्रा– वि लाहके रंगका। ನಸುಗೆಂಪು ಬಣ್ಣದ, ಅರಗಿನ ಬಣ್ಣದ.

गर्रा– पु. गर्व। ಗರ್ವ, ಅಹಂಕಾರ.

गर्री– स्त्री सूत लपेटने की चर्खी। ನೂಲು ಸುತ್ತುವ ರಾಟೆ

गर्व– पु. अहंकार। ಅಹಂಕಾರ, ಅಭಿಮಾನ, ಗರ್ವ.

गर्वि, गर्वीला– वि गर्विष्ठ। ಗರ್ವಿಷ್ಠ, ಅಭಿಮಾನಿ, ಅಹಂಕಾರಿ.

गर्हण– पु निंदा। ನಿಂದೆ, ದೂರು

गर्हणीय–वि निंदनीय। ನಿಂದನೀಯ, ನಿಂದಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

गर्हित– वि. निंदित। ನಿಂದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ.

गर्ही– वि निंदा करनेवाला। ನಿಂದಿಸುವವ.

गर्ह्य– वि अधम, निंदनीय, नीच। ಅಧಮ, ನಿಂದನೀಯ, ತುಚ್ಛ.

गल– पु. गला, कंठ। ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕೊರಳು, ಕಂಠ.

गलकबल– पु गाय के गले मे लटकती हुयी खाल। ಗಂಗೆದೊಗಲು, ಹಸುವಿನ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜೋತಾಡುವ ತೊಗಲು.

गलका–पु अंगुली के सिरेपर का फोडा। ಬೆರಳು ಕುರು, ಉಗುರು ಹುಣ್ಣು.

गलगंजना– अकि कोलाहल करना। ಕೋಲಾಹಲ ಮಾಡು, ಆನಂದದಿಂದ ಕೂಗಾಡು. सकि लंबी-चौडी बातें करना। ಜಂಭಕೊಚ್ಚು, ಬಡಿವಾರ ಹೇಳು.

गलगंड– पु कंठमाला। ಗಂಡಮಾಲೆ

गलगला– वि. गीला, तर। ತೊಯ್ದ, ಆರ್ದ್ರ, ತೇವ, ಒದ್ದೆಯಾದ.

गलगाजना– दे 'गलगंजना'।

गलगुथना– वि हृष्टपुष्ट, जिसका गाल फूले हो। ಕೊಬ್ಬಿದ,ಉಬ್ಬುಗಲ್ಲದವ

गलचुमनी– स्त्री. कान का एक गहना। ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಜೋತಾಡುವ ಕಿವಿಯ ಒಂದು ಆಭರಣ.

गलझंप– पु हाथी के गले में पहिराने की झूल या सिकडी। ಆನೆಯ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ತೊಡಿಸುವ ಜೂಲು ಬಟ್ಟೆ, ಅಥವಾ ಸರಪಣಿ.

गलतंस– पु निस्संतान मरे व्यक्ति। ಸಂತಾನವಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ತ ಮನುಷ್ಯ.

गलत– वि. अशुद्ध, असत्य। ತಪ್ಪಾದ, ಅಶುದ್ಧ, ಅಪದ್ಧ, ಸುಳ್ಳಾದ.

ग़लतनामा– पु अशुद्धिपत्र। ಶುದ್ಧಾ-

ಶುದ್ಧಿ ಪತ್ರಿಕೆ, ತಪ್ಪೋಲೆ.

ग़लत फ़हमी– स्त्री. समझ की भूल । ತಪ್ಪುತಿಳುವಳಿಕೆ, ಭ್ರಮೆ, ಭ್ರಾಂತಿ.

गलताड– पु. जुए की खूंटी । ನೊಗದ ಗೂಟ.

गलतान– वि. लुढकता हुआ, जर्जर । ಉರುಳುವ, ಜರ್ಜರಿತ, ಹರಿದ.

ग़लती– स्त्री. भूल, भ्रांति । ತಪ್ಪು, ದೋಷ, ಭ್ರಾಂತಿ, ಭ್ರಮೆ.

गलथन, गलथना–पु. गलस्तन । ಹೋತಿನ ಕೊರಳ ಮೊಲೆ.

गलन– पु. गलकर गिरना । ಪತನ, ಕರಗಿ ಸೋರುವದು.

गलना– अक्रि. घुलना, पिघलना, नष्ट होना, ठिठुरना । ಕರಗು, ನಣ್ಣಾಗು, ಬೇಯು, ಸೋರು, ಜಿನುಗು, ಹಾಳಾಗು, ನಷ್ಟವಾಗು, ಹಳಸು, ಚಳಿಯಿಂದ ನೆಟೆ, ಬತ್ತು.

गलफडा– पु जलजंतुओ में पानी के भीतर सास लेने का अवयव, गालो के दोनो जबड़ों के बीचका मांस । ಜಲ್ಲಿ, ಜಲಜಂತುಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಉಸುರಾಡಿಸುವ ಅವಯವ, ಜಲಜಂತುಗಳ ಶ್ವಾಸಕೋಶ, ಕಟವಾಯಿ, ದವಡೆ.

गलफांसी–स्त्री गले की फांसी । ಫಾಶಿ ಶಿಕ್ಷೆ, ಮರಣದಂಡನೆ वि. कष्टदायक । ಕಠಿಣ, ಕಷ್ಟದಾಯಕವಾದ.

गलफूला– वि जिसका गला फूला हो, गला फूलने का रोग । ಉಬ್ಬುಗಲ್ಲದವ, ಕೆನ್ನೆ ಉಬ್ಬುವ ರೋಗ.

गलबल– पु कोलाहल । ಗದ್ದಲ, ಕೋಲಾಹಲ, ಗಲಭೆ.

गलबहियाँ, गलबाँही– स्त्री गले में बाँह डालना । ಕಂಠಾಲಿಂಗನ, ಕಂಠಲಗ್ನ.

गलमुच्छा– पु गालोपर रखा हुआ बाल । ಕಲ್ಲೀಮೀಸೆ, ಗಲ್ಲಮೀಸೆ.

गलवाना– सक्रि. गलानेका काम दूसरेसे कराना । ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಕರಗಿಸುವ, ಕುದಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು.

गलशुंडी–स्त्री. जीभके जड़ के पास होनेवाला एक रोग । ಕಿರುನಾಲಿಗೆ.

गलस्तन– पु. दे. 'गलथन'।

गला– पु. ग्रीवा, गर्दन, कंठ, स्वर, गरेबान । ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕೊರಳು, ಕಂಠ, ಸ್ವರ, ಅಂಗಿ, ಶರ್ಟು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕೊರಳು ಪಟ್ಟಿ.

—**काटना** = बहुत हानि पहुँचाना । ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡು, ಕುತ್ತಿಗೆಕೊರೆ.

—**घुटना** = साँस लेनेमें कष्ट होना । ಉಸಿರುಗಟ್ಟು.

—**घोटना**=गला दबाकर मार डालना। ಕುತ್ತಿಗೆ ಹಿಚುಕಿ ಕೊಲ್ಲು.

गले पड़ना=इच्छा न होते हुए मिलना। ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗು.

गले मढना= हठ करके देना । ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇರು.

गलाऊ–वि. जो गलता हो । ಕರಗುವ, ಸೋರುವ, ಹಳಸುವ.

गलाना– सक्रि. द्रवरूपमें लाना, ख

करना । ಕರಗಿಸು, ಕುದಿಸು, ಖರ್ಚು ಮಾಡು.

गलानि– स्त्री. दुःख, ग्लानि, पश्चात्ताप, लज्जा । ದುಃಖ, ಗ್ಲಾನಿ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, ನಾಚಿಕೆ, ಲಜ್ಜೆ.

गलित– वि. जीर्ण, नष्ट । ಜೀರ್ಣ, ಕುದಿದ, ಹಣ್ಣಾದ, ಕರಗಿದ, ಸೋರಿದ, ಹಿಂಡಲ್ಪಟ್ಟ.

गली– स्त्री. तंग रास्ता । ಬೀದಿ, ಸಂದಿ, ಓಣಿ, ಸಣ್ಣ ಗಲ್ಲಿ.

—गली मारे फिरना = जीविका प्राप्त करने के लिये इधर उधर घूमना । ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವರ ಸಲುವಾಗಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲೆದಾಡು.

गलीचा– पु. एक तरहका बेल बूटेदार मोटा बिछावन । ರತ್ನಗಂಬಳಿ, ಜಮಖಾನೆ.

ग़लीज़– वि. मैला । ಹೊಲಸು, ಕೊಳಕ. पु. गंदगी । ಹೊಲಸು, ಕಸಕಡ್ಡಿ.

गलेबाज़– वि. अच्छे स्वरवाला । ಮಧುರ ಸ್ವರವುಳ್ಳವ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕಂಠವುಳ್ಳವ.

गल्प– स्त्री. छोटी कहानी, गप, डींग । ಸಣ್ಣ ಕತೆ, ಹರಟೆ, ಜಂಭ, ಬಡಿವಾರ.

गल्ला– पु. शोर, झुंड । ಸದ್ದು, ಗಲಾಟೆ, ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ಹಿಂಡು, ಮಂದೆ.

ग़ल्ला– पु. अनाज, फसल, वह धन जो दूकानपर नित्यकी बिक्री से मिलता है । ಬೆಳೆ, ಪೈರು, ಧಾನ್ಯ, ಕಾಳು, ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿಯ ದಿನಂಪ್ರತಿಯ ಮಾರಾಟದ ಹಣ.

गल्लेबान– पु. गड़रिया । ಕುರುಬ, ಕುರಿಕಾಯುವವ.

गवँ, गवँही– स्त्री. दे. 'गँव'।

गवन– पु. गमन, गौना । ಗಮನ, ಪ್ರಸ್ಥಾನ, ವಧೂಗೃಹ ಪ್ರವೇಶ, ಶೋಭನಪ್ರಸ್ತ.

गवनचार– पु. दे. 'गौना'।

गवनना– अक्रि. गमन करना, जाना । ಹೋಗು, ನಡೆ.

गवाँना– सक्रि. दे. 'गँवाना'।

गवाक्ष, गवाख, गवाछ– पु. झरोखा । ಬೆಳಕಿಂಡಿ, ಸಣ್ಣ ಕಿಡಿಕಿ.

गवारा–वि. पसंद, मंजूर, सह्य । ಯೋಗ್ಯ, ಸ್ವೀಕೃತ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುವ, ಸಹ್ಯ, ರುಚಿಕರವಾದ, ಅನುಕೂಲವಾದ.

गवास– पु. कसाई । ಕಟುಕ, ಹಿಂಸಕ.

गवाह–पु. साक्षी । ಸಾಕ್ಷಿ, ಸಾಕ್ಷಿದಾರ.

गवाही–स्त्री. साक्ष्य । ಸಾಕ್ಷ್ಯ, ಪ್ರಮಾಣ.

गवेजा– स्त्री. गपशप, वार्तालाप । ಹರಟೆ, ಮಾತುಕತೆ.

गवेल– वि. देहाती, गँवार । ಹಳ್ಳಿಗಾಡ, ಅಸಂಸ್ಕೃತ, ಪೆದ್ದ.

गवेषणा– स्त्री. खोज । ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಶೋಧನೆ.

गवेषी– पु. खोजनेवाला । ಅನ್ವೇಷಕ,

ಶೋಧಕ

गवेसना– सक्रि खोजना। ಹುಡುಕು,

गवैया– पु गायक। ಹಾಡುವವ, ಗಾಯಕ.

गवैहाँ– वि. देहाती। ಹಳ್ಳಿಗಾಡ.

ग़श– पु. मूर्छा, बेहोशी। ಮೂರ್ಛೆ, ಬವಳಿ.

—खाना = मूर्छित होना। ಮೂರ್ಛೆ ಹೊಂದು, ಬವಳಿ ಬರು.

गश्त– पु. टहलना, दौरा। ಸಂಚಾರ, ಅಡ್ಡಾಟ, ತಿರುಗಾಟ, ಸುತ್ತು, ಪೋಲೀಸರ ಗಸ್ತು.

गश्ती–पु घूमनेवाला, गश्त लगानेवाला पहरेदार। ತಿರುಗಾಡುವವ, ಗಸ್ತೀ ತಿರುಗುವವ, ಕಾವಲುಗಾರ. स्त्री कुलटा। ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣಿ, ಹಾದರಗಿತ್ತಿ.

गसना– सक्रि. जकड़ना। ಬಿಗಿಸು, ಒತ್ತು.

गसीला– वि. जकड़ा हुआ, घना। ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ, ಬಿಗಿದ, ದಟ್ಟವಾದ.

गस्सा– पु. ग्रास। ಗ್ರಾಸ, ತುತ್ತು.

गहकना– अक्रि लालसासे पूर्ण होना, शीघ्रता करना, उमंगसे पूर्ण होना। ಆಶೆಪಡು, ಆತುರಪಡು, ಉತ್ಸಾಹಿತನಾಗು, ಆನಂದಿತನಾಗು.

गहगह, गहगहा– वि प्रफुल्लित। ಆನಂದಿತ, ಸಂತೋಷಭರಿತ. क्रिवि धूमके साथ। ಸಡಗರದಿಂದ.

गहगहाना– अक्रि आनंदित होना, लहलहाना। ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹಿಗ್ಗು, ಕಂಗೊಳಿಸು, ಚಿಗುರು

गहगहे–क्रिवि. आनंदपूर्वक, धूमधामसे। ಆನಂದಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಸಡಗರದಿಂದ, ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ.

गहडोरना– सक्रि. गदा करना। ಹೊಲಸು ಮಾಡು, ಕದಡು, ಕಲಕು.

गहन– वि ग्रहण, कलंक, बंधन, संकट, गहराई, दुर्गम स्थान। ಗ್ರಹಣ, ಕಲಂಕ, ದೋಷ, ಬಂಧನ, ಸಂಕಟ, ಆಳ, ದುರ್ಗಮ ಸ್ಥಾನ. स्त्री. हठ। ಹಟ, ಹಿಡಿತ, ಆಗ್ರಹ. वि. घना, गहरा, दुर्गम। ದಟ್ಟವಾದ, ನಿಬಿಡ, ಆಳವಾದ, ಘನವಾದ, ದುರ್ಗಮ.

गहना– पु. जेवर, बंधक। ಒಡವೆ, ಆಭರಣ, ಅಡವು, ಒತ್ತಿ. सक्रि पकड़ना, धरना। ಹಿಡಿ, ವಶಮಾಡಿಕೊ.

गहनि– स्त्री. हठ, पकड़, टेक। ಹಟ, ಹಿಡಿತ, ಆಗ್ರಹ.

गहबर– वि. व्याकुल, दुर्गम, ध्यानमग्न। ವ್ಯಾಕುಲ, ಉದ್ವಿಗ್ನ, ದುರ್ಗಮ, ದಟ್ಟ, ಧ್ಯಾನಮಗ್ನ.

गहबरना– अक्रि. व्याकुल होना, घबराना। ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಕಳವಳಗೊಳ್ಳು, ಚಿಂತಿತನಾಗು, ಅಂಜು

गहबराना– सक्रि घबड़ा देना। ಅಂಜಿಸು, ವ್ಯಾಕುಲಪಡಿಸು, ಪೀಡಿಸು

गहर– पु. विलंब। ತಡ, ವಿಳಂಬ. वि. गूढ़, सघन। ಗೂಢ, ಗಹನ.

गहरना– अक्रि. देरी करना, झगड़ना,

कुढना। ತಡ ಮಾಡು, ವಿಳಂಬ ಮಾಡು, ಸಿಟ್ಟಾಗು.

गहरा– वि गंभीर, अधिक, भारी, गाढा, कठिण। ಆಳವಾದ,ಗಂಭೀರ ವಾದ, ಅಧಿಕ, ದೊಡ್ಡದಾದ, ಪ್ರ- ಚಂಡ, ದಟ್ಟವಾದ, ಕಠಿಣ

—**असामी**=धनी मनुष्य। ಶ್ರೀಮಂತ ಮನುಷ್ಯ.

गहराई– स्त्री. गहरापन, गंभीरपन। ಆಳ. ಆಳತೆ, ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ದೃಢತೆ.

गहराना– अक्रि गहरा होना। ಆಳ ವಾಗು, ಗಂಭೀರವಾಗು. सक्रि गहरा करना। ಆಳವಾಗಿ ಮಾಡು, ಗಂಭೀರ ಮಾಡು.

गांज– पु. ढेर, राशि। ಗುಂಪು, ರಾಶಿ, ಸಮೂಹ.

गांजना– सक्रि ढेर लगाना। ರಾಶಿ ಮಾಡು, ಕೂಡಿಸು.

गांजा– पु. एक मादक वस्तु। ಗಾಂಜಾ.

गांठ, गाँठि– स्त्री. गठरी, ग्रथि, जोड, पोर। ಗಂಟು,ಗ್ರಂಥಿ,ಸಂಧಿ,ಕೀಲ, ಕಬ್ಬಿನ ಗಣಿಕೆಯ ಗಂಟು.

—**छोडना** = कठिनाई दूर करना। ತೊಡಕು ಬಿಡಿಸು.

—**का पूरा** = धनवान। ಶ್ರೀಮಂತ.

—**खोलना** = दिल खोलकर बाते करना। ಮನಬಿಚ್ಚಿ ಮಾತನಾಡು.

—**में बाधना** = स्मरण रखना। ನೆನ ಪಿಡು.

गाँठगोभी– स्त्री. एक प्रकारकी गोभी जिसमें गूदेदार गोभी होती है। ಕೋಸು ಗಡ್ಡೆ, ಕೋಬೀಜು ಗಡ್ಡೆ.

गाँठदार– वि. जिसमे बहुतसी गाँठे हों। ಗಂಟುಗಳುಳ್ಳ, ಗಣಿಕೆಗಳುಳ್ಳ.

गाँठना– सक्रि बाँधकर मिला देना, जोडना,सीना, वशमें करना। ಕಟ್ಟು. ಜೋಡಿಸು,ಹೊಲಿ, ಗಂಟುಹಾಕು, ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳು.

गांठी– स्त्री दे 'गाँठ'।

गांड– स्त्री. गुद। ಕುಂಡೆ, ತಿಕ, ಗುದ, ಮಲದ್ವಾರ.

गाँडा– पु. गन्नेका कटा हुआ टुकडा, गन्ना। ಕಬ್ಬಿನ ತುಂಡು, ಕಬ್ಬು.

गाँथना– सक्रि. दे 'गूँथना'।

गांधार–पु देश-विशेष। ಸಿಂಧೂನದಿಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶ.

गाँव– पु ग्राम। ಗ್ರಾಮ, ಹಳ್ಳಿ.

गाँस– स्त्री गाँठ, वैर, रुकावट, रहस्य, अनी, फंदा, अधिकार। ಗಂಟು, ತೊಡಕು, ವೈರತ್ವ, ದ್ವೇಷ, ಅಡ್ಡಿ. ತಡೆ, ಗುಪ್ತಮಾತು, ಮೊನೆ,ತುದಿ, ಜಾಲ, ಅಧಿಕಾರ, ಶಾಸನ.

गांसना– सक्रि गूँथना, कसना, भरना, पकडमें लाना,चुभाना। ಹೆಣೆ,ಕಟ್ಟು, ತುರುಕು, ಬಿಗಿ, ಎಳೆ, ತುಂಬು, ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, ಚುಚ್ಚು, ತಿವಿ.

गांसी– स्त्री तीर या बरछीकी नोक कपट, छल, गाँठ। ಬಾಣ, ಭಲ್ಲೆ, ಕತ್ತಿಗಳ ಮೊನೆಯಾದ ತುದಿ, ಕಪಟ, ಗಂಟು, ತೊಡಕು.

गाहक– पु दे 'गाहक'।
गाइ, गाई– स्त्री. गाय। ಆಕಳು.
गागर, गागरी–स्त्री छोटा घडा। ಚಿಕ್ಕ ಕೊಡ, ಕಲಶ, ಬಿಂದಿಗೆ.
गाछ– पु दरख्त, पेड़। ಗಿಡ.
गाज– स्त्री. गरज, बिजली। ಗರ್ಜನೆ, ಮಿಂಚು, ಸಿಡಿಲು. पु. झाग, फेन। ನೊರೆ, ಬುರುಗು.
—पडना = आपत्ति आना, वज्रपात होना। ಸಂಕಟ ಬರು, ವಜ್ರಪಾತವಾಗು
गाजना– अक्रि गर्जन करना, प्रसन्न होना। ಗರ್ಜಿಸು, ಚೀರು, ಆನಂದದಿಂದ ಕೂಗು, ಆನಂದಿತನಾಗು
गाजर– स्त्री. एक जड़। ಕೆಂಪು ಮೂಲಂಗಿ, ಗಜ್ಜರಿ.
—मूली समझना = तुच्छ जानना। ತುಚ್ಛವೆಂದು ತಿಳಿ.
ग़ाज़ा–पु मुँहपर मलनेका एक प्रकारका सुगंधित चूर्ण। ಫೇಸ ಪಾವಡರ.
गाजाबाजा– पु वाद्य ध्वनि। ವಾದ್ಯಗಳ ಧ್ವನಿ.
गाज़ी– पु. वह मुसलमान जो धर्म के लिये दूसरोंसे युद्ध करे, वीर। ಧರ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಯುದ್ಧಮಾಡುವವ, ವೀರ.
गाड– स्त्री. गड्ढा। ತಗ್ಗು, ಹೊಂಡ.
गाडना– सक्रि दफनाना, छिपाना। ಹೂಗಿ, ಮುಚ್ಚು, ಗುಪ್ತವಾಗಿಡು.
गाडर– पु. भेड। ಕುರಿ.
गाडा– बैलगाडी, गड्ढा। ಚಕ್ಕಡಿ, ಗಾಡಿ, ತಗ್ಗು, ಮೋಸದ ಸ್ಥಳ.
गाड़ी–स्त्री शकट, छकडा, यान। ಗಾಡಿ, ರಥ, ಚಕ್ಕಡಿ, ವಾಹನ.
गाडीवान–पु. गाडी हॉकनेवाला। ಚಕ್ಕಡಿಯುವ, ಚಕ್ಕಡಿ ಅಥವಾ ರಥ ಹೊಡೆಯುವವನ,
गाढ– वि. दृढ, कठिण, घना, गहरा। ದೃಢ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ಸ್ಥಿರ, ಕಠಿಣ, ಆಳವಾದ, ಅಧಿಕ. स्त्री. संकट, दुःख। ಸಂಕಟ, ದುಃಖ.
गाढ़ा– वि. मोटा, घना, कठिण, गहरा, अतिशय, तीव्र। ದಪ್ಪ, ಗಹನ, ದಟ್ಟ, ಕಠಿಣ, ಗೂಢ, ಆಳವಾದ, ಅತಿಶಯ, ತೀವ್ರ.
गाढा, गाढे– क्रिवि. खूब अच्छी तरह। ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ, ಧೃಢತೆಯಿಂದ.
गात– पु. शरीर। ದೇಹ, ಶರೀರ.
गाती– स्त्री. शरीर में लपेटने का वस्त्र। ಹೊದಿಯುವ ವಸ್ತ್ರ.
गात्र– पु. शरीर, अंग। ಶರೀರ,ದೇಹ.
गाथ– पु. स्तोत्र, यश। ಸ್ತೋತ್ರ, ಪ್ರಶಂಸೆ, ಯಶ, ಕೀರ್ತಿ.
गाथक– पु. गानेवाला। ಗಾಯಕ.
गाथा–स्त्री. कथा, कहानी, स्तुति। ಕತೆ, ಸ್ತುತಿ, ಸ್ತೋತ್ರ, ಶ್ಲೋಕ, ಪದ.
गादड़, गादर– पु. सियार, गरियाल बैल। ನರಿ, ಮುಂದೆ ಸಾಗದೆ ನಿಂತು ಬಿಡುವ ಎತ್ತು. वि. भीरु। ಹೇಡಿ, ಪುಕ್ಕ.

गादा– पु. कच्चा अन्न । ಪಕ್ವವಾಗದ ಧಾನ್ಯ, ಬಲಿಯದ ಕಾಳು.
गादी– स्त्री. दे. ' गद्दी '।
गाध– पु. थाह, स्थान, धारा, लोभ । ನೀರಿನ ಅಂತ, ತಳ, ಸ್ಥಾನ, ಪ್ರವಾಹ, ಲೋಭ. वि छिछला । ಆಳವಿಲ್ಲದ, ಸ್ವಲ್ಪ.
गान–पु. गाना, गीत । ಹಾಡು,ಗೀತೆ, ಗಾಯನ.
गाना– सक्रि लयके साथ ध्वनि निकालना, वर्णन करना । ಹಾಡು, ಸ್ತುತಿಸು. पु. गीत । ಸಂಗೀತ.
ग़ाफिल– वि. बेख़बर । ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದ, ಅಜಾಗರೂಕ.
गाभ– पु पशुओंका गर्भ । ದನಗಳ ಗರ್ಭ.
गाभा– पु कोंपल, कच्चा अन्न । ಚಿಗುರು, ಅಂಕುರ, ಪಕ್ವವಾಗದ ಧಾನ್ಯ.
गाभिन, गभिनी– स्त्री. गर्भिणी । ಗರ್ಭಿಣಿ.
गाम– पु. ग्राम । ಗ್ರಾಮ, ಹಳ್ಳಿ.
गाय–स्त्री. धेनु, सीधा आदमी । ಆಕಳು, ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯ.
गायगोठ– स्त्री. गोशाला । ಕೊಟ್ಟಿಗೆ, ಗೋಶಾಲೆ.
गायब– वि. लुप्त, अदृश्य । ಮಾಯವಾದ, ಅದೃಶ್ಯವಾದ.
ग़ायबाना– क्रिवि. चुपकेसे, अनुपस्थितिमें । ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ, ಗುಪ್ತವಾಗಿ, ಗೈರುಹಾಜರಿನಲ್ಲಿ.
ग़ार– पु गहरा, गड्ढा, गुफा । ಆಳವಾದ ತಗ್ಗು, ಗುಂಡಿ, ಗುಹೆ,ಗವಿ.
गार–स्त्री. गाली । ಬೈಗಳು, ಅಪಶಬ್ದ, ನಿಂದೆ, ತೆಗಳಿಕೆ.
ग़ारत– वि. बरबाद । ಹಾಳಾದ, ನಷ್ಟವಾದ.
गारद– स्त्री रक्षाके लिये नियत सिपाहियोंकी टोली । ಕಾವಲುಗಾರರ ತಂಡ.
गारना– सक्रि. निचोडना, कष्ट देना, त्यागना, अलग करना, बरबाद करना । ಹಿಂಡು, ಕಿವುಚು, ತ್ರಾಸ ಕೊಡು, ತ್ಯಜಿಸು, ಬೇರ್ಪಡಿಸು, ಹಾಳುಮಾಡು, ನಾಶಮಾಡು.
गारा– पु गीला किया हुआ चूना इत्यादि । ಗಾರೆ, ಗಚ್ಚು.
गारी– स्त्री. गाली, कलंक । ಬೈಗಳು, ನಿಂದೆ, ಕಲಂಕ.
गारुडी–पु. साँपका विष उतारनेवाला। ಹಾವಿನ ವಿಷ ಇಳಿಸುವವ,ಗಾರುಡಿ.
गारो– पु अभिमान, गर्व, प्रतिष्ठा, घर। ಅಭಿಮಾನ,ಗರ್ವ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ,ಮನೆ.
गार्हस्थ्य– पु. गृहस्थका धर्म । ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮ, ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ.
गाल– पु. कपोल, बकवाद करनेकी आदत, कौर । ಕೆನ್ನೆ, ಗಲ್ಲ,ವಾಚಾಲತೆ, ತುತ್ತು, ಕಬಳ.
—फुलाना=रूठना । ಸಿಟ್ಟಾಗು,ರೇಗು.
—बजाना या मारना=गर्व दिखलाना ।

ಜಂಭಕೊಚ್ಚು, ಗರ್ವಮಾಡು.

गालगूल– पु. व्यर्थ की वार्त। ಗೊಡ್ಡು ಹರಟೆ, ಬಡಬಡಿಕೆ.

गाला– पु प्यूनी, ढेर, बड्बड करनेका अभ्यास। ಹಂಜಿ, ಗುಂಪು, ಬಡ ಬಡಿಕೆಯ ಅಭ್ಯಾಸ.

ग़ालिब– वि. श्रेष्ट, विजयी। ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಬಲಿಷ್ಠ, ಗೆದ್ದವ.

ग़ालिबन्– क्रिवि संभवतः। ಸಂಭವತಃ, ಬಹುಶಃ.

ग़ालिम– वि. दे 'ग़ालिब'।

गाली– स्त्री. गारी, कलंक। ಬೈಗಳು, ದುರ್ವರ್ತನ, ಕಲಂಕ.

गाली देना– सक्रि. दुर्वचनका प्रयोग करना। ಬೈಯ್ಯು, ನಿಂದಿಸು.

गाली गलौज– स्त्री. गाली गुफ्ता– पु. परस्पर गाली प्रदान। ಬಯ್ದಾಟ, ಪರಸ್ಪರ ಅಪಶಬ್ದಗಳನ್ನಾಡುವದು

गालीचा– पु दे 'गलीचा'।

गाल्‌– वि. बकवादी, डींग मारनेवाला। ಬಡಬಡಿಸುವವ, ವಾಚಾಲ, ಜಂಭ ಕೊಚ್ಚುವವ.

गाव– स्त्री गौ। ಆಕಳು, ಗೋವು.

गावकुशी– स्त्री. गोवध। ಗೋವಧೆ, ಗೋಹತ್ಯ.

गावतकिया– पु मसनद। ದಿಂಬು, ತಕ್ಕೈ, ದೊಡ್ಡ ಲೋಡು.

गावदी– वि मूर्ख। ಮೂರ್ಖ, ದಡ್ಡ, ಮುಠ್ಠಾಳ, ಕಿಸವಾಯಿ.

गायन– वि गानेकी क्रिया या ढंग। ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ಅಥವಾ ಹಾಡುವ ರೀತಿ.

गास– पु. संकट। ಸಂಕಟ, ವಿಪತ್ತು.

गाह– पु अवगाहन करनेवाला, गहन, पकड, मगर, ग्राहक, घात। ಮುಳುಗುವವ, ಮರ್ಮಜ್ಞ, ಕಠಿಣ, ದುರ್ಗಮ, ಹಿಡಿತ, ಮೊಸಳೆ, ಗಿರಾಕಿ, ಮೋಸ.

गाहक– पु. अवगाहन करनेवाला, खरीदने वाला, कदर करनेवाला, अभिलाषी। ಮುಳುಗುವವ, ಮರ್ಮಜ್ಞ, ಗಿರಾಕಿ, ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವವ, ಆದರಿಸುವವ, ಅಭಿಲಾಷಿ.

गाहकताई– स्त्री. प्रतिष्टा, कदरदानी। ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಗುಣಗ್ರಹಣತೆ.

गाहना– सक्रि. डुबकी लगाना, डंडेसे उलट-पलटकर मारना, ग्रहण करना, मथना। ಮುಳುಗು, ಆಳ ತಿಳಕೊಳ್ಳು, ಬಡಿ, ತುಳಿ, ಕಾಳು ಉದುರಿಸು, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು, ಮಥಿಸು, ಕಡೆ, ಆಂದೋಲನ ಮಾಡು.

गाहा– स्त्री कथा, वृत्तात। ಕತೆ, ವೃತ್ತಾಂತ, ವಾರ್ತೆ.

गाही– स्त्री पाँच वस्तुओंका समूह। ಐದು ವಸ್ತುಗಳ ಸಮೂಹ, ಪಂಚಕ

गिजना– अक्रि हाथ लगने या उलटने पुलटने के कारण गंदा हो जाना, मिकुटना। ಕೈ ಹತ್ತಿ ಅಥವಾ ಅತ್ತಿತ್ತ ಬಿದ್ದು ಹೊಲಸಾಗುವದು, ಮುದುರು, ಮುರುಟು, ಕಿವುಚಲ್ಪಡು.

गिंडुरी– स्त्री. दे 'गेंडुरी'।

गिआन– पु. ज्ञान। ಜ್ಞಾನ.

गिउ– पु गला। ಕುತ್ತಿಗೆ, ಗೋಣು.

गिचपिच, गिचरपिचर– वि सटा हुआ अस्पष्ट। ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹತ್ತಿದ, ಹತ್ತೆಯಾದ, ಗಿಜಿಬಿಜಿ, ಅಸ್ಪಷ್ಟ.

गिजगिजा–वि गीला और मुलायम जो अच्छा न लगे। ಒದ್ದೆ ಮತ್ತು ನುಣುವಾದ (ಒಳ್ಳೆಯದೆನಿಸದ), ಜಿಬಿಜಿಬಿ.

गिज़ा– स्त्री आहार,भोजन। ಆಹಾರ, ಭೋಜನ.

गिटपिट– स्त्री अर्थहीन शब्द। ಅರ್ಥಹೀನ ಶಬ್ದ.

गिट्टक– स्त्री **गिट्टा**– पु चिलम में तंबाकू के नीचे रखनेका कंकड। ಚಿಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ತಂಬಾಕಿನ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕುವ ಹರಳು.

गिट्टी– स्त्री पत्थरके छोटे टुकडे, मिट्टीके पात्रका टूटा हुआ छोटा टुकड़ा। ಕಲ್ಲಿನ ಚೂರು, ಹರಳು, ಹಂಚಿನ ಚೂರು,ಒಡೆದ ಮಡಿಕೆಯಚೂರು.

गिड़गिड़ाना– अकि विनती करना। ವಿನಂತಿ ಮಾಡು, ಅಂಗಲಾಚು.

गिद्ध– पु एक मांसाहारी पक्षी। ರಣಹದ್ದು.

गिनती– स्त्री गणना, संख्या। ಎಣಿಕೆ, ಸಂಖ್ಯೆ, ಗಣನೆ.

—में आना = कुछ महत्वका समझा जाना। ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಸಿಗು, ಬೆಲೆಸಿಗು.

—के = थोडी संख्यामे। ಸ್ವಲ್ಪ

गिनना– सकि. गणना करना, प्रतिष्ठा करना। ಎಣಿಸು, ಆದರ ಮಾಡು.

(दिन)गिनना = किसी प्रकारसे समय विताना। ಹೇಗಾದರೂ ಕಾಲಕಳೆ, ಧೈರ್ಯದಿಂದ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಕಾಲ ಕಳೆ.

गिनवाना, गिनाना– सकि गिनने का काम दूसरेसे कराना। ಎಣಿಕೆ ಮಾಡಿಸು.

गिनी, गिन्नी– स्त्री चक्कर, सोनेका एक सिक्का। ಸುತ್ತಾಟ, ಭ್ರಮಣ, 'ಗಿನಿ' ನಾಣ್ಯ.

गिय– स्त्री. दे. 'गिउ'।

गियान– पु. दे. 'गिआन'।

गिर– पु पहाड। ಪರ್ವತ, ಗುಡ್ಡ.

गिरगिट,गिरगिटान-पु गिरदौना नामका जंतु। ಓತಿಕಾಟ, ಊಸರವಳ್ಳಿ?

—की तरह रंग बदलना = अपने सिद्धातको वारवार वदलना। ತನ್ನ ಮತವನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬದಲಿಸು.

गिरगिरी–स्त्री. वालकोका एक खिलौना। ಮಕ್ಕಳ ಆಟಿಗೆ, ಚಕ್ರ.

गिरजा, गिरजाघर– पु ईसाइयोका प्रार्थना गृह। ಚರ್ಚ್, ಕ್ರೈಸ್ತರ ದೇವಾಲಯ

गिरदा– पु. चक्कर, घेरा, तकिया,गोल थाल। ಸುತ್ತು, ವರ್ತುಲ, ತಕ್ಕೆ, ದುಂಡುದಿಂಬು,ಗುರಾಣಿ, ದುಂಡು

ತಟ್ಟಿ (ತಾಟು).

गिरदान, गिरदौन–पु.दे. 'गिरगिट'।

गिरना– अक्रि. ऊपरसे नीचे आना, मूल्य कम होना, जलाशयमें मिलना। ಜಾರಿ, ಬೀಳು, ಪತಿತನಾಗು, ಇಳಿ, ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗು, ನದಿ ಅಥವಾ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಕೂಡು.

गिरफ्त– स्त्री. पकड, पकड़नेकी क्रिया। ಹಿಡಿತ, ಸೆರೆ, ಕೈದು, ವಶ.

गिरफ़्तार– वि. पकड़ा हुआ, ग्रस्त। ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಕೈದಾದ, ಗ್ರಸ್ತ.

गिरफ़्तारी– स्त्री. गिरफ्तार होनेका भाव या क्रिया। ಹಿಡಿತ, ಬಂಧನ, ಕೈದು, ದಸ್ತಗಿರಿ.

गिरमिट– पु. प्रतिज्ञा, प्रतिज्ञापत्र, छेद करनेका औजार। ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಕರಾರು, ಕರಾರುಪತ್ರ, ಬೈರಿಗೆ.

गिरवान– पु देवता, कालर, गला। ದೇವತೆ, ಕಾಲರು, ಕೊರಳು.

गिरवाना– सक्रि. दूसरेसे गिरानेका काम कराना। ಕೆಡಹಿಸು, ಬೀಳಿಸು.

गिरवी, गिरो– वि. वंधक। ಅಡವು ಇಟ್ಟ, ಒತ್ತೆ ಹಾಕಿದ.

गिरवीदार– पु. वह जिसके यहाँ कोई चीज गिरवी रखी हो। ಅಡವು ಅಥವಾ ಒತ್ತೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವ, ಅಡವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಲ ಕೊಡುವವ.

गिरह– स्त्री गाँठ, जेब, नाप दो इंचका नाप, कलाबाजी। ಗಂಟು, ಸಂಧಿ, ಕೀಲು, ಜೇಬು, ಕಿಸೆ, ಎರಡೂ ಕಾಲು ಇಂಚಿನ ಅಳತೆ, ಲಾಗ, ಪಲ್ಟಿ.

गिरहकट–पु. जेबकट। ಕಿಸೆ ಕತ್ತರಿಸುವವ, ಕಳ್ಳ, ಗಂಟುಗೊಯ್ಕ.

गिरहदार– वि. गँठीला। ಗಂಟುಗಳುಳ್ಳ, ಗಂಟುಗಂಟಾದ.

गिरहबाज़– पु. कलैया खानेवाला कबूतर। ಹಾರುವಾಗ ಲಾಗಅಥವಾ ಗಿರಕಿ ಹೊಡೆಯುವ ಪಾರಿವಾಳ.

गिरही– पु. गृहस्थ। ಗೃಹಸ್ಥ.

गिरां– वि. महँगा, भारी। ತುಟ್ಟಿ, ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ, ದೊಡ್ಡ, ಭಾರವಾದ.

गिरा– पु. वाणी, सरस्वती, कविता, जीभ। ವಾಣಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಕವಿತೆ, ನಾಲಿಗೆ.

गिराना– सक्रि. पतन करना, घटाना, टपकाना, मार डालना। ಕೆಡಹು, ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹಾಕು, ಕಡಿಮೆ ಮಾಡು, ಜುಗ್ಗಿಸು, ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಗೆಬಿಡು, ಬೀಳಿಸು, ಸುರಿಯು, ಕೊಂದು ಹಾಕು.

गिरानी– स्त्री. महँगी, अकाल, उदासी, भारीपन (पेटका)। ತುಟ್ಟಿಯಾದ, ಬರ, ಕ್ಷಾಮ, ಕೊರತೆ, ಉದಾಸೀನತೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ಜಡವಾಗುವದು.

गिरामी– वि. पूज्य। ಪೂಜ್ಯರು, ಹಿರಿಯರು.

गिरासना–सक्रि जोरसे पकड़ना, सताना।

ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿ, ತ್ರಾಸಕೊಡು.

गिरिधारी–पु श्रीकृष्ण। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.

गिरी–स्त्री. किसी बीजके भीतरका गूदा। ತಿರುಳು.

गिरेवा– पु छोटी पहाडी। ದಿನ್ನೆ, ಏರಿಕೆ, ಚಿಕ್ಕ ಗುಡ್ಡ.

गिरैयाँ– स्त्री गलेका छोटा रस्सा या बंधन। ಕಣ್ಣಿ, ಬಂಧನ. वि गिरने वाला। ಬೀಳುವವ.

गिरो– वि दे 'गिरवी'।

गिर्द– अव्य. आसपास, चारो तरफ। ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ, ನಾಲ್ಕೂಕಡೆಗೆ. इर्द-गिर्द– चारो ओर। ನಾಲ್ಕೂಕಡೆಗೆ, ಸುತ್ತಲೂ, ನೆರೆಹೊರೆಯಲ್ಲಿ.

गिर्दबाद– पु बवंडर, वायुचक्र। ಬಿರುಗಾಳಿ, ಸುಂಟರಗಾಳಿ, ಚಕ್ರವಾತ.

गिल– स्त्री गारा, मिट्टी। ಗಚ್ಚು, ಜೇಡಿ ಮಣ್ಣು, ಮಣ್ಣು.

गिलकार– पु गारा या पलस्तर बनाने वाला। ಗಚ್ಚು, ಗಾರೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ, ಗಿಲಾಯಿ ಮಾಡುವವ.

गिलकारी– स्त्री गारा लगानेका काम। ಗಚ್ಚು ಬಳೆಯುವ ಅಥವಾ ಗಿಲಾಯಿ ಕಲಸ.

गिलगिला– वि. पिलपिला। ಮಿದುವಾದ, ಜಿಗಟಾದ.

गिलट– पु. एक हलकी धातु, किसी धातुपर सोना चढानेका काम। 'ನಿಕೆಲ್' ಬಂಗಾರದ ನೀರು ಕೊಡುವ ಕೆಲಸ, ಚಿನ್ನದ ಮುಲಾಮು ಮಾಡುವಿಕೆ.

गिलटी–स्त्री बगल इत्यादिमें उठी गाँठ या ग्रंथि। ಕಂಕುಳು ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎದ್ದ ಗಂಟು, ಗ್ರಂಥಿ, ಬಾವು.

गिलना– सक्रि निगलना। ನುಂಗು.

गिलबिलाना– अक्रि साफ न बोलना। ಗುಣಗುಣಿಸು, ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾತಾಡು.

गिलम– स्त्री ऊनका बना एक मुलायम कालीन। ಉಣ್ಣೆಯ ಮೆತ್ತಗಿನ ರತ್ನಗಂಬಳಿ. वि. नरम, कोमल। ಕೋಮಲ, ಮೃದು.

गिलमिल– पु. एक प्रकार का वस्त्र। ಒಂದು ತರದ ಬಟ್ಟೆ.

गिलहरी– स्त्री. चूहेकी भाँति का एक जंतु। ಇಣಚಿ, ಅಳಿಲು.

गिला–पु शिकायत, उलाहना। ನಿಂದೆ, ದೂರು, ಮೊರೆ, ಚಾಡಿ.

गिलान– स्त्री ग्लानि, घृणा। ದುಃಖ, ಗ್ಲಾನಿ, ತಿರಸ್ಕಾರ.

ग़िलाफ़– पु खोल, म्यान। ಆವರಣ, ಲೇಪ, ಒರೆ, ಖಡ್ಗಕೋಶ.

गिलास– पु. पानी पीनेका गोल लंबा पात्र। ಚೆಂಬು, ಗ್ಲಾಸು, ಬಟ್ಟಲು.

गिलिम– पु दे 'गिलम'।

गिलोला– पु गुलेलसे फेंकनेकी मिट्टीकी गोली। ಗುಲೇಲಿ (ರಬ್ಬರ ಕವಣೆ) ನಿಂದ ಒಗೆಯುವ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಳಿಗೆ, ಕವಣೆ ಕಲ್ಲು.

गिलौरी– स्त्री. पानका बीड़ा। ವಾನ್ ಪಟ್ಟಿ, ವೀಳ್ಯ.

गिलौरी दान– पु. पानदान। ವೀಳ್ಯ ವಿಡುವ ಡಬ್ಬಿ.

गिल्यान– पु दे 'गिल्लान'।

गिल्ली– स्त्री. दे 'गुल्ली'।

गींजना– सक्रि किसी कोमल वस्तुको हाथसे मलकर खराब कर देना। ಕಿವುಚು, ಕೈಯಿಂದ ತಿಕ್ಕಿ ಸಿಂಗೆ ಸಿಂಗೆ ಮಾಡು.

गीव, गीउ= स्त्री गरदन। ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕೊರಳು, ಗೋಣು.

गीड, गीदर–पु आँखका मैल। ಕಣ್ಣಿನ ಹೊಲಸು, ಪಿಚ್ಚು.

गीत– पु. गाना, यश, प्रशंसा। ಗೀತೆ, ಹಾಡು, ಯಶ, ಕೀರ್ತಿ, ಪ್ರಶಂಸೆ.

गीति–स्त्री गान, गीत। ಹಾಡು,ಗೀತೆ.

गीदड़, गीदर– पु, सियार। ನರಿ. वि. कायर। ಹೇಡಿ, ಅಂಜುಬುರುಕ.

—भबकी = झूठी धमकी। ಗೊಡ್ಡು ಬೆದರಿಕೆ, ಜೊಳ್ಳು ಬೆದರಿಕೆ.

गीदी– वि डरपोक। ಅಂಜುಬುರುಕ, ಪುಕ್ಕ, ಹೇಡಿ.

गीध– पु. गिद्ध। ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡಗ.

गीधना– अक्रि. लुब्ध होना, परचना। ಹಂಬಲಿಸು, ಹಾತೊರೆ, ಲುಬ್ಧ ನಾಗು, ರುಚಿಹತ್ತು.

गीबत– स्त्री. गैरहाजिरी, चुगलखोरी। ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ, ಗೈರುಹಾಜರಿ,ಚಾಡಿ, ದೂರು.

गीर– स्त्री. वाणी, गिरा। ಮಾತು.

गीर– वि. पकड़नेवाला, लेनेवाला। ಹಿಡಿಯುವವ, ಗೆಲ್ಲುವವ.

गीला– वि. आर्द्र, तर। ಆರ್ದ್ರ, ಹಸಿಯಾದ, ತೇವವೆಯಾದ.

गीव,गीवा– स्त्री. दे 'गीव'।

गुग, गुंगा– वि. दे. 'गूंगा'।

गुगी–स्त्री दो मुँहवाला सर्प। ದ್ವಿಮುಖ ಸರ್ಪ, ಇರ್ತಲೆ ಹಾವು.

गुँगुआना–अक्रि गूँगे की तरह बोलना, धुआँ देना। ಮೂಕನಂತೆ ಮಾತನಾಡು, ಹೊಗೆಯಾಗು.

गुंचा– पु. कली, आमोद-प्रमोद, विहार। ಮೊಗ್ಗೆ,ಮೋಜು,ಮನೋರಂಜನೆ, ವಿಹಾರ.

गुंजन– पु गूँजने या भनभनानेकी आवाज। ಗುಂಜಾರವ, ಝೇಂಕಾರ, ಗುಂಯಿಗುಟ್ಟುವಿಕೆ.

गुंजना– अक्रि गुनगुनाना,भनभनाना। ಗುಂಜಾರವ ಮಾಡು, ಝೇಂಕಾರ ಮಾಡು.

गुंजनिकेतन– पु. भौंरा। ಭ್ರಮರ.

गुंजाइश–स्त्री. अवकाश, समाई,सुभीता। ಎಡೆ, ಅವಕಾಶ, ಸೌಕರ್ಯ.

गुंजान– वि. सघन, गाढा। ದಟ್ಟ, ನಿಬಿಡವಾದ.

गुंजायमान– वि. गूँजता हुआ। ಗುಂಜಾರವಮಾಡುವ,ಝೇಂಕರಿಸುವ.

गुंजार– पु भौंरेका गूँजना। ಗುಂಜಾರವ, ಝೇಂಕಾರ.

गुंजारना– अक्रि. दे 'गूँजना'।

गुंठा–पु एक प्रकार का घोडा। ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಕುದುರೆ, ಟಟ್ಟು. वि नाटा। ಗಿಡ್ಡ, ಕುಳ್ಳ.

गुडई– स्त्री गुंडापन। ನೀಚತನ, ದುಷ್ಟತನ, ಪುಂಡತನ.

गुंडली– स्त्री गेंडुरी। ಸಿಂಬಿ, ಸುರುಳಿ.

गुंडा–वि. बदमाश, दुराचारी। ನೀಚ, ದುಷ್ಟ, ಪುಂಡ, ಘಟಿಂಗ, ಪೋಕರಿ, ಪೋಲಿ.

गुंथना– अक्रि गूँथा जाना। ಹೆಣೆಯಲ್ಪಡು, ಪೋಣಿಸಲ್ಪಡು, ಸಿಕ್ಕು ಬೀಳು.

गुंधना– अक्रि साना जाना। ನಾದಲ್ಪಡು, ಕಿವುಚಲ್ಪಡು, ಕೂಡಿಸಲ್ಪಡು. सक्रि गूँथना। ಹೆಣೆ, ಪೋಣಿಸು.

गुंधवाना– सक्रि 'गूंधना'का प्रे रूप।

गुंधाई, गुंधावट– स्त्री गूँधने या गूँथने की क्रिया या मजदूरी। ನಾದುವ ಅಥವಾ ಹೆಣೆಯುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಕೂಲಿ.

गुंफ– पु. गुच्छा, उलझन, गलमुच्छा। ಗೊಂಚಲು, ಗೊಂಡೆ, ಸಿಕ್ಕು, ತೊಡಕು, ಕಲ್ಲಿಮೀಸೆ, ಗಲ್ಲಮೀಸೆ

गुंफन– पु. गूंथना, उलझाव। ಹೆಣೆಯಲ್ಪಡುವದು, ಸಿಕ್ಕು, ತೊಡಕು.

गुंबज, गुंबद– पु. गोल ऊँची छत। ಶಿಖರ, ಗುಮ್ಮಟ, ಬುರುಜ.

गुंबा– पु. चोट लगनेपर सूजन आना। ಬಾಸುಂಡೆ, ಗಮುವು.

गुंभी– स्त्री. कोपल, अंकुर। ಅಂಕುರ, ಚಿಗುರು.

गुआ– पु. चिकनी सुपारी। ಚಿಕನಿ ಅಡಿಕೆ.

गुआर– पु. ग्वाला। ಗವಳಿಗ.

गुइयाँ– पु स्त्री सहचर या सहचरी। ಸಂಗಡಿಗ, ಗೆಳತಿ.

गुग्गुर, गुग्गुल– पु. एक प्रकार का सुगंधित पदार्थ। ಗುಗ್ಗುಳ.

गुच्ची– स्त्री. गुल्ली– डंडा खेलनेका बहुत छोटा गड्डा। ಚಿಣೀಫಣೀ ಆಟದ ಚಿಕ್ಕ ತಗ್ಗು.

गुच्छ, गुच्छक– पु. लडी, फुंदना, हार, मोरकी पूंछ, घासका मुट्ठा। ಸರ, ಗೊಂಚಲು, ತುರಾಯಿ, ಹಾರ, ಮಾಲೆ, ನವಿಲುಗರಿ, ಹುಲ್ಲಿನಹಿಡಿ.

गुच्छा– पु दे 'गुच्छ'।

गुच्छेदार– वि. गुच्छेवाला। ಗೊಂಚಲುಗಳುಳ್ಳ, ಕುಚ್ಚುಗಳುಳ್ಳ.

गुज़र– पु. निर्वाह, पहुंच, गति। ನಿರ್ವಾಹ, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವದು, ಪ್ರವೇಶ, ಗತಿ, ಸಾಗುವಿಕೆ.
—जाना = मर जाना। ಸಾಯು.

गुज़रगाह–स्त्री रास्ता, किश्ती। ಹಾದಿ, ಮಾರ್ಗ, ದೋಣಿ.

गुज़रना– अक्रि बीतना, निबहना, कहींसे होकर जाना। ಕಳೆ, ಗತಿಸು, ಸಾಗು, ಹೋಗು, ಹಾಯು.

गुज़र-बसर, गुज़रान– पु. निर्वाह, कालक्षेप। ನಿರ್ವಾಹ, ಕಾಲಯಾಪನೆ

गुजरिया– ग्वालिन । ಗವಳಗಿತ್ತಿ.

गुजरेटी– स्त्री. ग्वालेकी बेटी । ಗವಳಿಗರ ಹುಡುಗಿ.

गुजश्ता– वि बीता हुआ । ಕಳೆದುಹೋದ, ಗತ, ಭೂತ (ಕಾಲ).

गुज़ारना– सक्रि बिताना, पेश करना । ಕಳೆ, ಕಾಲಯಾಪನೆ ಮಾಡು, ಒಪ್ಪಿಸು, ಸಮರ್ಪಿಸು.

गुजारा– पु निर्वाह, वृत्ति, महसूल लेनेका स्थान । ನಿರ್ವಾಹ, ಜೀವನವೃತ್ತಿ, ಆಹಾರ, ಜಕಾತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳ, ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟೆ.

गुजारिश– स्त्री. अर्ज, निवेदन । ಅರ್ಜಿ, ಅರಿಕೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಬಿನ್ನಹ.

गुझरोट, गुझरौट, गुझौट– पु कपडेकी सिकन । ಮಡಿಕೆ, ನಿರಿಗೆ स्त्रियों के नाभी के पासका भाग । ಹೆಂಗಸರ ನಾಭಿಯ ಸಮೀಪದ ಭಾಗ.

गुझिया– स्त्री. एक पक्वान । ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ.

गुटकना– सक्रि निगल जाना । ನುಂಗಿಬಿಡು. अक्रि गुटरगूँ करना । ಪಾರಿವಾಳದ ಹಾಗೆ ಧ್ವನಿಮಾಡು, ಕುಟ್ರುಹಾಕು.

गुटका– पु छोटी पुस्तक । ಸಣ್ಣ ಪುಸ್ತಕ, ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕ.

गुटकाना– सक्रि बजाना । ಬಾರಿಸು.

गुटरगूँ–स्त्री कबूतरोंका बोलना । ಪಾರಿವಾಳದ ಧ್ವನಿ, ಕುಟ್ರು.

गुटिका– स्त्री गोली । ಗುಳಿಗೆ, ಮಾತ್ರೆ.

गुट्ट– पु. समूह, दल । ಸಮೂಹ,ದಲ, ಗುಂಪು, ಮಂಡಲ, ಹಿಂಡು.

गुट्ठल– वि. गुठलीवाला, मूर्ख । ದೊಡ್ಡ ಗೊರಟೆಗಳುಳ್ಳ (ಬೀಜ), ಮೂರ್ಖ,ಹೆಡ್ಡ. पु.गाँठ । ಗಂಟು, ಗೆಡ್ಡೆ, ಬಾವು.

गुठली– स्त्री. फलका बडा बीज । ಗೊರಟೆ, ಬೀಜ, ವಾಟೆ.

गुडंबा– पु चीनी मे पकाया हुआ आमका गूदा । ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಮುರಬ್ಬ, ಗುಳಂಬ.

गुड– पु. ऊखका जमाया हुआ रस । ಬೆಲ್ಲ.

गुडगुडाना– अक्रि गुडगुड़ करना । ಗುಡಗುಡ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು. सक्रि हुक्का पीना । ಹುಕ್ಕಾ ಸೇದು.

गुडगुडी– स्त्री एक तरहका हुक्का । ಗುಡಗುಡಿ, ಹುಕ್ಕಾ

गुडधनिया, गुडधानी– स्त्री गेहूँ के लड्डू । ಗೋದಿಯ ಲಾಡು.

गुडाकू, गुडाखू– पु. वह तंबाकू जिसमें गुड मिलाया गया हो । ಬೆಲ್ಲ ಕಲಿಸಿದ ತಂಬಾಕು, ಬೆಲ್ಲ ಬೆರಿಸಿದ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ಪುಡಿ.

गुडिया– स्त्री. कपडोंकी बनी पुतली । ಗೊಂಬೆ, ಬಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಆಟದ ಬೊಂಬೆ.

गुडी– स्त्री. पतंग, गाँठ, द्वेष । ಪತಂಗ, ಗಂಟು, ದ್ವೇಷ.

गुड्डा– पु. कपडेका पुतला, बडी पतंग ।

ಬಟ್ಟೆಯ ದೊಡ್ಡ ಗೊಂಬೆ,ಪತಂಗ, ಗಾಳೀಪಟ.

गुड्डी– स्त्री. पतंग, घुटनेकी हड्डी, छोटा हुक्का । ಪತಂಗ, ಗಾಳೀಪಟ, ಮೊಣಕಾಲು ಚಿಪ್ಪು, ಚಿಕ್ಕ ಹುಕ್ಕಾ

गुढना– अक्रि छिपना । ಮುಚ್ಚು, ಮರೆಯಾಗು.

गुण– पु दे 'गुन'।

गुणग्राहक– वि गुणियो का आदर करनेवाला । ಗುಣಗ್ರಾಹಕ, ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣವುಳ್ಳವರನ್ನು ಆದರಿಸುವವ.

गुणा– स्त्री. गणितकी क्रिया विशेषण । ಗುಣಾಕಾರ, ಗುಣಿಸುವಿಕೆ,

गुणाढ्य– वि गुण पूर्ण । ಗುಣವುಳ್ಳ, ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಜ್ಞಾನಿ.

गुणानुवाद–पु गुणवर्णन, प्रशंसा । ಗುಣ ವರ್ಣನೆ, ಸ್ತುತಿ.

गुणी– वि. गुणवान, निपुण, झाडफूंक करनेवाला । ಗುಣವಂತ, ನಿಪುಣ, ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಮಂತ್ರವಾದಿ.

गुत्थमगुत्था– पु भिड़ंत, फॅसाव । ಗುದ್ದಾಟ, ಜಗಳ, ಹೊಡೆದಾಟ, ಸಿಕ್ಕು, ತೊಡಕು.

गुत्थी– स्त्री. उलझन, गॅाठ। ತೊಡಕು, ಗಂಟು.

गुथना–अक्रि एक गुच्छेमे पिरोये जाना, परस्पर लिपट जाना । ಹೆಣೆಯಲ್ಪಡು, ಕೂಡಿ ಬಿಡು, ಕುಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿ, ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳು, ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು.

गुथवाना– सक्रि गुथनेका काम दूसरेसे कराना । ಹೆಣೆಯಿಸು, ಪೋಣಿಸು, ಕೂಡಿಸು

गुदकार, गुदकारा– वि गुदार, मॅासल । ತಿರುಳುಳ್ಳ, ಮಾಂಸ ತುಂಬಿದ, ಮೃದುವಾದ, ಕೊಬ್ಬಿದ.

गुदगुदा– वि दे 'गुदकार'।

गुदगुदाना– अक्रि हॅसने के लिये काख आदिको सहलाना, उत्तेजित करना । ನಗಿಸು, ಚಕ್ಕುಲಗುಲಿಯಿಕ್ಕು, ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಕೈಯಿಟ್ಟು ನಗಿಸು, ಹುರಿದುಂಬಿಸು, ಉಲ್ಲಾಸ ಪಡಿಸು.

गुदगुदाहट, गुदगुदी– स्त्री. अंगस्पर्श के कारण पैदा हुई सुरसुराहट, उमंग, उत्कट इच्छा । ಚಕ್ಕುಲಗುಳಿ, ಉತ್ಸಾಹ, ಆನಂದ, ಮೋಜು, ಅಭಿಲಾಷೆ, ಉತ್ಕಟ ಇಚ್ಛೆ.

गुदड़िया– पु गुदड़ी धारण करनेवाला, फटे पुराने वस्त्र वेचनेवाला । ಚಿಂದಿ ಬಟ್ಟೆ ತೊಡುವವ, ಹಳೆಯ ಅರಿವೆ ಮಾರುವವ.

गुदड़ी– स्त्री. फटे पुराने वस्त्रका बना बिछावन । ಚಿಂದಿ, ಚಿಂದಿಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಹಾಸಿಗೆ, ಹೊದಿಕೆ.

—**के लाल** = तुच्छ स्थान मे उच्च वस्तु, छिपा हुआ रत्न । ತುಚ್ಛ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಉಚ್ಚ ವಸ್ತು, ಇದ್ದಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ ರತ್ನ, ತಿರುಕರಂತೆ ಕಾಣುವ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ.

गुदना– अक्रि. चुभना । ಚುಚ್ಚು, ಹೊಗು, ಇರಿಯಲ್ಪಡು.

गुदर– पु. राजदरबारकी हाजिरी । ರಾಜದರಬಾರದ ಹಾಜರಿ.

गुदरना– अक्रि. गुजरना, अलग रहना । ಕಳೆ, ದೂರ ನಿಲ್ಲು, ತ್ಯಜಿಸು. सक्रि सूचित करना । ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು, ಸೂಚಿಸು, ಒಪ್ಪಿಸು.

गुदरी– स्त्री दे. 'गुदड़ी' ।

गुदरेन– स्त्री. परीक्षा, पढा हुआ पाठ भली भाँति सुनाना । ಪರೀಕ್ಷೆ, ಓದಿದ್ದನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಓದಿ ತೋರಿಸು.

गुदाना– सक्रि. चुभवाना । ಚುಚ್ಚಿಸು, ಹಚ್ಚೆ ಚುಚ್ಚಿಸು.

गुदाम– पु. अनेक पदार्थों के रखनेका स्थान । ಪಖಾರ, ಗೋಡೌನ, ಉಗ್ರಾಣ, ಕೋಠಿ.

गुदारना–सक्रि पढ़ना, सुनाना । ಓದು, ಕೇಳಿಸು, ಹೇಳು

गुदारा– पु. नदी पार करना । ನದಿಯನ್ನು ದಾಟುವದು वि गूदेदार । ದಪ್ಪ, ತಿರುಳು ಬಹಳವಾಗಿರುವ.

गुन–पु. विशेषता, धर्म, शील, प्रवीणता, धनुषकी प्रत्यंचा, प्रभाव, रस्सी, रीति, कला, बुद्धि । ವಿಶೇಷತೆ, ಧರ್ಮ, ಸದ್ವೃತ್ತಿ. ಶೀಲ, ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ, ಹೆದೆ, ಬಿಲ್ಲಿನ ದಾರ, ಪ್ರಭಾವ, ಹಗ್ಗ, ರೀತಿ, ನೀತಿ, ಕಲೆ, ಬುದ್ಧಿ.

गुनगुनाना–अक्रि. गुनगुन करना, धीमे, अस्पष्ट स्वरमे बोलना । ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾತನಾಡು, ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡು.

गुनगोरि–स्त्री. पतिव्रता स्त्री । ಪತಿವ್ರತೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ತ್ರೀ.

गुनचा– पु. कली । ಮೊಗ್ಗೆ.

गुनना– सक्रि विचार करना, सोचना, वर्णन करना, गिनना, गुणा करना, रटना । ವಿಚಾರ ಮಾಡು, ಮನನ ಮಾಡು, ವರ್ಣಿಸು, ಹಾಡು, ಹರಸು, ಎಣಿಸು, ಗುಣಿಸು, ಸಾರ ಮಾಡು.

गुनहगार, गुनही– पु. दोपी, पापी । ಅಪರಾಧಿ, ಅಪಾದಿತ, ಪಾಪಿಷ್ಠ.

गुना– पु गुणा करनेकी क्रिया, आवृत्ति, उतनी वार (जैसे दुगुना, तिगुना) । ಗುಣಾಕಾರ, ಪಟ್ಟು, ಮಡಿ.

गुनाह–पु अपराध, पाप । ಅಪರಾಧ, ತಪ್ಪು, ಪಾಪ.

गुनाहगार– पु. दे. 'गुनहगार' ।

गुनाही– वि. दे. 'गुनहगार' ।

गुनिया–वि. दे 'गुणी' । पु मेमारका दीवारकी सीधाई नापनेका यंत्र । ತಿಗಟಿ, ಮೂಲೆಮಟ್ಟ, ಉಪ್ಪಾರನ ಒಂದು ಉಪಕರಣ.

गुनी, गुनीला– वि. दे 'गुणी' ।

गुन्ना– पु. अनुस्वार । ಅನುಸ್ವಾರ.

गुपचुप– क्रिवि. चुपचाप । ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ, ಗೌಪ್ಯವಾಗಿ. पु एक मिठाई । ಒಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ.

गुपाल–पु. गोपाल। ಗವಳಿಗ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ

गुप्त– वि छिपा हुआ, गूढ, रक्षित। ಗುಪ್ತ, ಮುಚ್ಚಿದ, ಗೂಢ, ಕಠಿಣ, ರಕ್ಷಿತ.

गुप्तचर– पु जासूस। ಗುಪ್ತಚರ, ಸಿ. ಐಯ್. ಡಿ. ಬೇಹುಗಾರ.

गुफना– पु दे गोफन। ಕವಣಿ

गुफा– स्त्री कदरा, गुहा। ಕಂದರ, ಗುಹೆ.

गुफ्तगू, गुफ़्तार– स्त्री बातचीत। ಸಂಭಾಷಣೆ, ಮಾತುಕತೆ.

गुबरैला, गुबरौला– पु एक गोबरका कीडा। ಡೊಣ್ಣೆ ಹುಳು, ಸಗಣಿ ಹುಳು.

गुबार–पु. धूल, द्वेष। ಧೂಳು, ದ್ವೇಷ, ಸಿಟ್ಟು.

गुबारा, गुब्बाडा, गुब्बारा– पु कागज का बना थैला जो गरम हवा या भाप भरनेपर उडता है। ಆಕಾಶ ಬುಟ್ಟಿ, ಹೊಗೆಗುಮ್ಮಟ.

गुम– वि. गुप्त, गायब, खोया हुआ, मौन। ಗುಪ್ತ, ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ, ಮಾಯ ವಾದ, ಕಳಕೊಂಡ, ಶಾಂತ.

गुमटा– पु. गोल सूजन जो मस्तक में चोट लगनेसे उत्पन्न होते हैं। ಬಾವು, ಬುಗುಟಿ, ಗದುವು.

गुमना– अक्रि लुप्त हो जाना। ಕಳೆ, ಮಾಯವಾಗು.

गुमनाम– वि. बगैर नामके, अप्रसिद्ध। ಹೆಸರಿಲ್ಲದ, ಅಜ್ಞಾತ, ಅಪ್ರಸಿದ್ಧ.

गुमर– पु घमंड, अभिमान, गुबार, कानाफूसी। ಗರ್ವ, ಅಭಿಮಾನ, ಕ್ರೋಧ, ದ್ವೇಷ, ಕಿವಿ ಮಾತು, ಗುಸುಗುಸು ಮಾತು.

गुमराह– वि भूला हुआ, खराब रास्ते पर जानेवाला। ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿದ, ಪಥಭ್ರಷ್ಟ, ಕುಮಾರ್ಗಿ, ದುರಾ ಚಾರಿ.

गुमान–पु घमंड, अनुमान, लोकनिंदा। ಗರ್ವ, ಸೊಕ್ಕು, ಅಭಿಮಾನ, ಊಹೆ, ಅಂದಾಜು, ಜನರ ನಿಂದೆ, ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆ.

गुमाश्ता– पु. मुनीम, एजंट। ಕಾರ-ಕೂನ, ಗುಮಾಸ್ತ, ಏಜಂಟ.

गुम्मट– पु गुम्वज। ಗೋಪುರ, ಗು-ಮ್ಮಟ

गुरंब, गुरबा– पु. दे 'गुडंबा'।

गुर– पु मूलमंत्र, भेद, युक्ति, गुड। ಮೂಲಮಂತ್ರ, ರಹಸ್ಯ, ಯುಕ್ತಿ, ಬೆಲ್ಲ.

गुरगा– पु शिष्य, चेला, अनुचर, नौकर, भेदिया। ಶಿಷ್ಯ, ಸೇವಕ, ಅನುಚರ, ಬೇಹುಗಾರ.

गुरज, गुरुज– पु गुर्ज, गदा। ಗದೆ.

गुरदा– पु कलेजे के पासका एक अंग, साहस। ಯಕೃತ್ತು, ಮೂತ್ರಾಶಯ, ಸಾಹಸ, ಧೈರ್ಯ.

गुरफ़ा– पु. छत के ऊपर का कमरा, खिडकी। ಮಹಡಿ, ಉಪ್ಪರಿಗೆ, ಜಾಳಾಂಧ್ರ, ಕಿಡಿಕಿ.

गुरबत– स्त्री. विदेश में रहना, सफर, नम्रता, पराधीनता। ಪರದೇಶದಲ್ಲಿ ರುವದು, ಪ್ರವಾಸ, ಪಾರತಂತ್ರ್ಯ.

गुरमुख– वि. दे. 'गुरुमुख'।

गुरम्मर– पु. मीठे आम का पेड़। ಸಿಹಿ ಮಾವಿನ ಗಿಡ.

गुरवी– वि. घमंडी। ಗರ್ವಿಷ್ಠ, ಅಭಿಮಾನಿ.

गुरसी– स्त्री. अँगीठी। ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಕೆ.

गुराई– स्त्री. गौरवर्ण। ಗೌರವರ್ಣ, ಬಿಳೀವರ್ಣ.

गुरिया– स्त्री मनका, दाना, छोटा टुकडा। ಕಾಳು, ಚಕ್ಕೆ, ತುಂಡು.

गुरीरा– वि उत्तम, मीठा। ಉತ್ತಮ, ಸಿಹಿಯಾದ.

गुरु– वि भारी। ದೊಡ್ಡ, ಭಾರವಾದ. पु. शिक्षक, आचार्य, बृहस्पति। ಶಿಕ್ಷಕ, ಗುರು, ಆಚಾರ್ಯ, ಬೃಹಸ್ಪತಿ.

गुरुआई– स्त्री. गुरु का काम, धूर्तता। ಶಿಕ್ಷಕನ ಕೆಲಸ, ಗುರುವಿನ ಕೆಲಸ, ಧೂರ್ತತನ, ತಂತ್ರ, ಉಪಾಯ.

गुरुआनी, गुरुआइन, गुरुवाइन– स्त्री गुरुपत्नी, अध्यापिका। ಗುರುಪತ್ನಿ, ಶಿಕ್ಷಕಿ.

गुरुकुल– पु. विद्यापीठ। ವಿದ್ಯಾಪೀಠ.

गुरुजन– पु. पूज्यजन, बड़े लोग। ಪೂಜ್ಯರು, ಹಿರಿಯರು.

गुरुता, गुरुताई– स्त्री. भारीपन, गौरव, गुरुका काम। ಭಾರ, ಪಟ್ಟ, ಗೌರವ. ಮಹತ್ವ, ಗುರುವಿನ ಕೆಲಸ.

गुरुत्व– पु दे 'गुरुता'।

गुरुदार– स्त्री. गुरुपत्नी। ಗುರುಪತ್ನಿ.

गुरुद्वारा– पु. गुरुके रहनेका स्थान, सिक्खोंका मंदिर। ಅಧ್ಯಾಪಕನು ಇರುವ ಸ್ಥಳ, ಗುರುಗಳ ಮಠ, ಸೀಖರ ದೇವಾಲಯ.

गुरुविनी–वि.स्त्री. गर्भवती। ಗರ್ಭವತಿ.

गुरुभाई– वि. एक ही गुरु के चेले। ಒಂದೇ ಗುರುವಿನ ಶಿಷ್ಯರು, ಸಹಪಾಠಿಗರು.

गुरुमुख– वि. जिसने गुरुमंत्र लिया हो। ದೀಕ್ಷಿತ, ಗುರುಮಂತ್ರ ತಕ್ಕೊಂಡವ.

गुरुमुखी– स्त्री. एक पंजाबी लिपि। ಒಂದು ಪಂಜಾಬಿ ಲಿಪಿ.

गुरू– पु अध्यापक, पुरोहित। ಅಧ್ಯಾಪಕ, ಶಿಕ್ಷಕ, ಆಚಾರ್ಯ, ಪುರೋಹಿತ.

गुरूर– पु. दे 'गरूर'।

गुरेरना– सक्रि घूरना। ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡು, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನೋಡು.

गुरेरा– पु दे. 'गुलेला'।

गुर्गा– पु भेदिया, नौकर, शिष्य। ಗುಪ್ತಚಾರ, ನೌಕರ, ಶಿಷ್ಯ.

गुर्ज– पु. दे. 'गुरज'।

गुर्जर– पु. गुजराती। ಗುಜರಾತಿ ಮನುಷ್ಯ.

गुर्दा– पु दे 'गुरदा'।

गुर्राना– अक्रि. क्रोधसे बोलना। ಗುರು ಗುಟ್ಟು, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಾತಾಡು.

गुर्विणी– वि. स्त्री. गर्भवती । ಗರ್ಭವತಿ.

गुर्वी– वि. स्त्री. श्रेष्ठ, विशाल, गर्भवती । ಶ್ರೇಷ್ಠ, ವಿಶಾಲ, ಗರ್ಭವತಿ.

गुल– पु. गुलाव पुष्प, फूल, तंवाकू या वत्तीका जला हुआ अंश, विंदी । ಗುಲಾಬಿ ಹೂ, ಪುಷ್ಪ, ಹೂವು, ತಂಬಾಕು ಅಥವಾ ಬತ್ತಿಯ ಸುಟ್ಟ ಭಾಗ, ದೀಪದ ಕುಡಿ, ಬೊಟ್ಟು, ಮುದ್ರೆ.

गुल– पु शोर । ಗದ್ದಲ, ಗಲಾಟೆ.

गुल अब्बास– पु. गुलबॅास । ಸಂಜೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ.

गुलकंद–पु. चाशनी में मिले हुए गुलावके फूल । ಗುಲಕಂದ, ಗುಲಾಬಿ ಹೂವಿನ ಮುರಬ್ಬ.

गुलकारी– स्त्री बेलबूटे का काम । ಕಸೂತಿ ಕೆಲಸ, ಹೂ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಕೆಲಸ.

गुलगुल– वि. नरम, मुलायम । ಕೋಮಲವಾದ, ಮೃದುವಾದ, ನುಣುಪಾದ.

गुलगुला– वि. नरम । ಕೋಮಲ, ಮೃದುವಾದ. पु एक पकवान, कनपटी । ಒಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ, ಗಂಡಸ್ಥಳ.

गुलगुलाना– सक्रि दे 'गुदगुदाना'। गुलगुला या मुलायम बनाना । ಮೆತ್ತಗೆ ಅಥವಾ ನುಣುಪುಮಾಡು, ಮೃದುಮಾಡು.

गुलगोथना–पु. गाल फूला हुआ मनुष्य । ಕೆನ್ನೆಗಳು ಉಬ್ಬಿದ ಮನುಷ್ಯ.

गुलचा–पु. गालपर अँगुलियों का हलका आघात । ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಹೊಡೆಯುವದು.

गुलचाना, गुलचियाना– सक्रि गुलचा मारना । ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಹೊಡೆ.

गुलछर्रा– पु अनुचित भोगविलास, मौज । ಅನುಚಿತ ಭೋಗವಿಲಾಸ, ಸುಖ, ಮಜಾ.

—उडाना = मौज करना । ಸುಖಪಡೆ, ಮೋಜು ಮಾಡು, ಆನಂದಿಸು, ವಿಲಾಸ ಮಾಡು.

गुलज़ार– वि. हराभरा, शोभा और आनंदयुक्त । ಹಸುರು ಮುರಿಯುವ, ಸುಂದರ, ಆನಂದಿತ, ರಮ್ಯ. पु. बाग । ತೋಟ, ಹೂದೋಟ.

गुलझटी– स्त्री. कठिण गॉठ, सिकुड़न । ಕಗ್ಗಂಟು, ನಿರಿಗೆ, ಸುಕ್ಕು.

गुलदस्ता– पु. फूलो और पत्तियोका गुच्छा । ಹೂವು ಹಾಗು ಎಲೆಗಳ ಗುಚ್ಛ, ಸ್ತಬಕ.

गुलदान– पु. गुलदस्ता रखनेका पात्र । ಹೂಗುತ್ತಿಯಿಡುವ ಪಾತ್ರೆ.

गुलदुम–पु. बुलबुल । ಬುಲಬುಲ ಪಕ್ಷಿ.

गुलनार– पु. अनारका फूल । ದಾಳಿಂಬರ ಹೂವು.

गुलफ़ाम– वि सुंदर । ಸುಂದರ.

गुलबकावली– स्त्री. एक प्रकारका सफेद

और सुगंधित फूल। ಒಂದು ತರದ ಹೂವು.

गुलबदन– पु. एक तरहका रेशमी कपड़ा। ಒಂದು ತರದ ರೇಶ್ಮೆ ಅರಿವೆ. वि. जिसका बदन गुलाबके फूलों के समान सुंदर और कोमल हो, परम सुंदर। ಗುಲಾಬಿ ಹೂವಿನ ಹಾಗೆ ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಕೋಮಲವಾದ ಶರೀರವುಳ್ಳ, ಪರಮ ಸುಂದರ.

गुलबर्ग– पु. गुलाबकी पत्ती। ಗುಲಾಬಿ ಹೂವಿನ ಎಸಳು, ಪಕಳಿ.

गुलमेंहदी– स्त्री. एक फूलोंवाला पौधा। ಒಂದು ಹೂವಿನ ಗಿಡ(ಗೋರಂಟಿ).

गुलरू– वि खूब सूरत। ಸುಂದರ.

गुलशन– पु उद्यान, वाटिका। ಉದ್ಯಾನ, ತೋಟ, ಪುಷ್ಪವಾಟಿಕೆ.

गुलशब्बो– स्त्री. रजनीगंधा फूल। ರಜನೀಗಂಧ.

गुलाब– पु. एक कँटीला पौधा तथा उसका फूल। ಗುಲಾಬೀ ಹೂವು ಅಥವಾ ಗುಲಾಬಿ ಗಿಡ.

गुलाबजामुन–पु.एक मिठाई। ಗುಲಾಬ ಜಾಮೂನ.

गुलाबपाश–पु. गुलाब छिड़कनेका पात्र। ಪನ್ನೀರುದಾನಿ, ಅತ್ತರುದಾನಿ.

गुलाबपाशी–स्त्री.गुलाब जल छिड़कना। ಪನ್ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸುವದು,ಅತ್ತರು ಚಿಮುಕಿಸುವದು.

गुलाबी– वि. गुलाब के रंगका, गुलाब जल से सुवासित। ಗುಲಾಬೀ ಬಣ್ಣದ, ಪನ್ನೀರಿನ ವಾಸನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ.

गुलाम– पु. दास। ದಾಸ, ಸೇವಕ. ಗುಲಾಮ, ಆಳು.

गुलामी– स्त्री. दासता, पराधीनता। ಸೇವೆ, ಪಾರತಂತ್ರ್ಯ, ಗುಲಾಮಗಿರಿ, ದಾಸತ್ವ.

गुलाल– पु. एक लाल बुकनी। ಗುಲಾಲು, ಕಾಮನ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಆಡುವ ಓಕಳಿಯ ಪುಡಿ.

गुलियाना– सक्रि. दवा इत्यादि बाँसके चोंगे में भरकर पिलाना। ಗೊಟ್ಟ ಹಾಕು,ದನಗಳಿಗೆ ಔಷಧ ಕುಡಿಸು.

गुलिस्ताँ– पु. बाग, फारसीका एक प्रसिद्ध ग्रंथ। ಹೂದೋಟ, ಉದ್ಯಾನ, ಫಾರಸಿ ಭಾಷೆಯ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗ್ರಂಥ.

गुलूबंद– पु. ठंडसे बचनेके लिये गलेमें या सिरपर बाँधनेकी ऊनी या सूती पट्टी। ಸ್ಕಾರ್ಫ, ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊರಳಿಗೆ ಅಥವಾ ತಲೆಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಪಟ್ಟಿ, ಮಫ್ಲರ.

गुलेल– स्त्री. वह कमान जिससे मिट्टीकी गोलियाँ फेंकी जाती हैं। ರಬ್ಬರ ಕವಣೆ, ಗುಲೇಲ.

गुलेला, गुल्ला– पु. मिट्टी की गोलियाँ जो गुलेल से चलाई जाती है, गुल्ला। ಕವಣೆ ಕಲ್ಲು, ಗುಲೇಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಒಗೆಯುವ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಳಿಗೆ, ಗು-

ಲೇಲು, ಮಿಡಿಬಿಲ್ಲು.

गुल्फ़– पु. टखना । ಹರಡು, ಗುಲ್ಫ.

गुल्म– पु. पेटका एक रोग, पौधो की एकजाति, सेनाका एक भाग। ಗುಲ್ಮ, ರೋಗ, ಪ್ಲೀಹೆ, ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಗಿಡ, ಸೈನ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗ.

गुल्ला– पु. दे. 'गुलेला'। शोर,ओखकी गॅडेरी, रस्सीका फंदा । ಗದ್ದಲ, ಕಬ್ಬಿನ ತುಂಡು, ಹಗ್ಗದ ಬಲೆ.

गुल्ली– स्त्री. गुठली, लड़को के खेलनेका लकडीका छोटा टुकडा, ईखका गाडा, शहद का छत्ता । ಬೀಜ, ಗೊರಟು, ವಾಟೆ, ಚಿಣಿ, ಕಬ್ಬಿನ ತುಂಡು, ಜೇನು ಹುಟ್ಟು.

गुसल– पु. दे. 'गुस्ल'।

गुसलख़ाना– पु. स्नानगृह। ಸ್ನಾನ ಗೃಹ, ಜಳಕದ ಕೋಣೆ.

गुसॉई– पु. गौओंका स्वामी, विरक्त, जितेंद्रिय । ಗೋಸ್ವಾಮಿ, ವಿರಕ್ತ, ಜಿತೇಂದ್ರಿಯ, ಸಾಧು, ಈಶ್ವರ.

गुसा– पु. दे 'गुस्सा'।

गुसैयाँ– पु. ईश्वर, स्वामी। ಈಶ್ವರ, ಸ್ವಾಮಿ, ಒಡೆಯ.

गुस्ताख़–वि. उद्धत। ಅವಿಧೇಯ,ಉದ್ಧಟ, ದಿಟ್ಟ, ಮರ್ಯಾದೆಗೆಟ್ಟ.

गुस्ताख़ी– स्त्री. बेअदबी, धृष्टता। ಅವಿಧೇಯತೆ, ಅನಾದರ, ದಿಟ್ಟತನ, ಸೊಕ್ಕು.

गुस्ल– पु. स्नान। ಸ್ನಾನ, ಜಳಕ.

गुस्लख़ाना– पु. दे 'गुसलख़ाना'।

गुस्सा– पु. क्रोध। ಸಿಟ್ಟು, ಕೋಪ.

गुस्सावर, गुस्सैल– वि. क्रोधी। ಸಿಟ್ಟಿನವ, ಸಿಡುಕು ಸ್ವಭಾವದವ.

गुह– पु. घोडा, षडानन, परमेश्वर, विष्णु, रामका मित्र (एक मल्लाह राजा) गुफा, मल। ಕುದುರೆ,ಷಡಾನನ, ಈಶ್ವರ, ವಿಷ್ಣು, ಗುಹರಾಜ, ಗುಹೆ, ಕಂದರ, ಮಲ, ಹೊಲಸು.

गुहना– सक्रि. गूॅथना। ಹೆಣೆ, ಪೋಣಿಸು, ಸೇರಿಸು.

गुहर– पु मोती। ಮುತ್ತು.

गुहराना– सक्रि पुकारना। ಕರೆ, ಒದರು, ಕೂಗು, ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕರೆ.

गुहांजनी– स्त्री. गुहेरी। ಕಣ್ಣು ಚಿಟ್ಟೆ, ಕಣ್ಣು ಕುರು.

गुहाई–स्त्री. गूॅथनेकी क्रिया या मजदूरी। ಹೆಣೆಯುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

गुहा– पु. गुफा, कंदरा, हृदय। ಗುಹೆ, ಗವಿ, ಕಂದರ, ಹೃದಯ.

गुहाई– स्त्री. दे 'गुंधाई'।

गुहाना– सक्रि. 'गुहना' का प्रे रूप।

गुहार, गुहारि– स्त्री. पुकार, दोहाई। ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವದು,ಕರುಣ ಧ್ವನಿ, ಕೂಗು, ಕರೆ.

गुहेरी– स्त्री. बिलनी। ಕಣ್ಣು ಚಿಟ್ಟೆ.

गुह्य– वि. गुप्त, गूढ। ಗುಪ್ತವಾದ, ಗೂಢ.

गूंगा– वि. मूक। ಮೂಕ.

गूंगेका गुड़– ऐसी वस्तु जिसका अनु-

भव हो पर जिह्वासे कही न जा सके। ಅನಿರ್ವಚನೀಯ ವಸ್ತು.

गूँज– स्त्री. गुंजार, प्रतिध्वनि, लट्टूकी कील। ಗುಂಜಾರವ, ಝೇಂಕಾರ, ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ, ಬುಗರಿಯ ಮೊಳೆ.

गूँजना–अक्रि गुंजार करना, प्रतिध्वनित होना। ಗುಂಜಾರವ ಮಾಡು, ಝೇಂಕರಿಸು, ಪ್ರತಿಧ್ವನಿತವಾಗು, ಗರ್ಜಿಸು, ಮೊಳಗು.

गूँथना– सक्रि पिरोना। ಪೋಣಿಸು, ಹೊಲಿ, ಹೆಣೆ.

गूँधना– सक्रि मसलना, आटे को पानी मे सानकर हाथो से मलना, पिरोना। ನಾದು, ಮರ್ದಿಸು, ಹಿಸುಕು, ಹೊಲಿ, ಪೋಣಿಸು.

गू– पु. मल। ಹೊಲಸು, ಮಲ.

—करना = गंदा करना। ಹೊಲಸು ಮಾಡು.

गूगल– पु. गुग्गुल। ಗುಗ್ಗುಳ.

गूजर– पु. ग्वाला। ಗವಳಿಗ, ಗೊಲ್ಲರ ಒಂದು ಜಾತಿ.

गूजरी– स्त्री. ग्वालिन, गुजरातकी स्त्री, पैरमे पहननेका एक आभूषण। ಗವಳಗಿತ್ತಿ, ಗೊಲ್ಲತಿ, ಗುಜರಾತೀ ಹೆಂಗಸು, ಕಾಲುಬಳೆ.

गूझा– वि. गुप्त। ಗುಪ್ತ. पु. पकान्न, गन्ना, फलके भीतरका तंतु। ಕರಜೀಕಾಯಿ, ಹುರಿಗಡಬು, ಗದೆ, ಹಣ್ಣಿನೊಳಗಿನ ನಾರು(ರೇಷೆ), ಜುಂಗು.

गूढ़– वि गुप्त, कठिन। ಗುಪ್ತ, ಗೂಢ, ಕಠಿಣ, ಜಟಿಲ, ಗಂಭೀರವಾದ.

गूथना– सक्रि. दे. 'गूँथना'।

गूदड, गूदर– पु. जीर्ण वस्त्र, चिथडा। ಚಿಂದಿ, ಹರಿದ ಅರಿವೆ.

गूदडी– स्त्री. दे. 'गुदडी'।

गूदा– पु. फलका सार भाग, मेजा। ತಿರುಳು, ಸತ್ವ, ಸಾರ, ಮಿದುಳು.

गून– पु. रस्सी जिससे नाव खींचते हैं। ನಾವೆ ಎಳೆಯುವ ಹಗ್ಗ.

गूनी– स्त्री. दे. 'गोनी'।

गूलड, गूलर– पु. वरगदकी जातिका एक वडा वृक्ष। ಅತ್ತಿಯ ಗಿಡ ಹಾಗೂ ಅದರ ಹಣ್ಣು.

—का फूल = अलभ्य पदार्थ। ಅತ್ತಿಯ ಹೂ, ಅಪ್ರಾಪ್ಯ ವಸ್ತು.

गूह– पु. दे. 'गू'।

गृद्ध,गृध्र– पु. गीध पक्षी। ರಣಹದ್ದು, ಗಿಡುಗ.

गृह– पु. घर, वंश। ಮನೆ, ವಂಶ.

गृहपशु– पु. कुत्ता, पालतू जानवर। ನಾಯಿ, ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿ.

गृहयुद्ध– पु. घरेलू झगडा। ತಮ್ಮತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಜಗಳ, ಒಂದೇ ದೇಶದವರಲ್ಲಿಯ ಯುದ್ಧ.

गृहस्थ– पु. स्त्री. वच्चोंवाला, किसान, खुशहाल व्यक्ति। ಗೃಹಸ್ಥ, ಸಂಸಾರಿಕ, ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಸುಖಿ, ಸಂಪನ್ನ.

गृहस्थी– स्त्री. घरवार, परिवार, खेतीवारी, गृहस्थका कर्तव्य। ಮನೆತನ, ಮನೆತನದ ಕೆಲಸ, ಪರಿವಾರ, ಕೃ-

ಟುಂಬ, ಒಕ್ಕಲುತನ, ಗೃಹಸ್ಥನ ಕರ್ತವ್ಯ.

गृहिणी, गृहिनी– स्त्री. गृहस्वामिनी, पत्नी । ಮನೆಯ ಒಡತಿ, ಹೆಂಡತಿ, ಪತ್ನಿ.

गृही– पु. दे. ' गृहस्थ ' ।

गृहीत– वि. पकडा हुआ, स्वीकृत । ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಸ್ವೀಕೃತವಾದ.

गेंडना– सक्रि. घेरना । ಸುತ್ತುಹಾಕು, ಬದುವುಹಾಕು, ಸುತ್ತಲೂ ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟು, ಬೇಲಿ ಹಾಕು.

गेंडली– स्त्री. घेरा, चक्कर । ಸುತ್ತು, ಮುರಿಗೆ, ಸುರುಳಿ, ಸಿಂಬಿ, ಮಂಡಲಾಕೃತಿ.

गेंड़ा– पु ईखके ऊपरके पत्ते, ऊखके छोटे टुकडे, एक जंगली पशु । ಕಬ್ಬಿನ ಎಲೆಗಳು, ಕಬ್ಬಿನ ಸೋಗೆ, ಕಬ್ಬಿನ ತುಂಡು, ಗೇಂಡಾ ಮೃಗ, ಗಂಡಕ.

गेंड़ु, गेंडुक– पु गेंद । ಚೆಂಡು.

गेंडुआ, गेंडुवा– पु छोटा तकिया । ಚಿಕ್ಕ ದಿಂಬು, ತಲೆದಿಂಬು.

गेंडुरी, गेंडुली– स्त्री. घड़ा रखनेका मेंडरा, कुंडली, सर्पोका वर्तुलाकार वैठना । ಸಿಂಬಿ, ಸುತ್ತು, ಕುಂಡಲಿ, ಹಾವಿನ ಸುರುಳಿ.

गेंद– पु. कपडे रवर आदिका वना खेलनेका गोला । ಚೆಂಡು, ಗೋಲ.

गेंदवा, गेंदुआ– पु. तकिया । ದಿಂಬು, ತಲೆದಿಂಬು

गेंदा– पु. पीले फूलवाला एक पौधा, एक आभूषण । ಚೆಂಡು ಹೂವಿನ ಗಿಡ, ಒಂದು ಆಭರಣ.

गेंडना– सक्रि. दे ' गेंडना ' ।

गेदा– पु. चिडिया का छोटा वच्चा । ಚಿಕ್ಕ ಮರಿ, ರೆಕ್ಕೆ ಒಡೆಯುದ ಮರಿ, ಗರಿಗಟ್ಟದ ಮರಿ.

गेरना– सक्रि. गिराना । ಕೆಡಹು,ಒಗೆ, ಚೆಲ್ಲು, ಹೊಯ್ಯು. अक्रि. चारो तरफ़ फिरना । ಸುತ್ತು ಹಾಕು.

गेरुआ– वि. गेरूके रंगका । ಕಾವಿಯ ಬಣ್ಣದ.

गेरू– पु. एक तरहकी लाल खनिज मिट्टी । ಕಾವಿ, ಕಾವಿ ಕಲ್ಲು.

गेह– पु. घर । ಮನೆ, ಗೃಹ.

गेहनी, गेहिनी– स्त्री दे ' गृहिणी ' ।

गेही– पु. दे. ' गृही ' ।

गेहुँआ–वि गेहूँके रंगका । ಗೋಧಿಯ ಬಣ್ಣದ.

गेहूँ– पु. एक प्रसिद्ध अन्न । ಗೋಧಿ.

गैंडा– पु. गेंडा । ಗಂಡಕ,ಖಡ್ಗಮೃಗ.

गैंती– पु. मिट्टी खोदनेका एक औजार । ಗುದ್ದಲಿ, ಪಿಕಾಸಿ.

गैन– पु रास्ता, गमन । ಹಾದಿ,ಮಾರ್ಗ.

गैना– पु नाटा वैल । ಚಿಕ್ಕ ಎತ್ತು, ಗಿಡ್ಡ ಎತ್ತು.

ग़ैब–पु. परोक्ष, अदृश्यता । ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಪರೋಕ್ಷ, ಅದೃಶ್ಯತೆ.

ग़ैबत– स्त्री. चुगली, निंदा । ಚಾಡಿ, ನಿಂದೆ, ದೂರು.

ग़ैवी– वि. गुप्त, अज्ञात । ಗುಪ್ತ, ಮರೆಯಾದ, ಅಜ್ಞಾತ.
गैयर– पु श्रेष्ठ हाथी । ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಆನೆ.
गैया– स्त्री. गाय । ಆಕಳು, ಹಸು.
ग़ैर– स्त्री. अन्याय, अत्याचार । ಅನ್ಯಾಯ, ಅತ್ಯಾಚಾರ. दे. 'गैल'।
ग़ैर– वि. अन्य । ಅನ್ಯ, ಪರಕೀಯ.
ग़ैरत– स्त्री. शर्म, निंदा, अपयश । ನಾಚಿಕೆ, ಲಜ್ಜೆ, ನಿಂದೆ, ದ್ವೇಷ, ಅಪಯಶ.
ग़ैरमनकूला– वि. स्थावर, अचल । ಸ್ಥಾವರ, ಅಚಲ, ಸ್ಥಿರ.
ग़ैरमामूली– वि. असामान्य । ಅಸಾಧಾರಣ, ಅಸಾಮಾನ್ಯ.
ग़ैरमुनासिब–वि. अनुचित । ಅನುಚಿತ, ಅಯೋಗ್ಯ, ಅಯುಕ್ತ.
ग़ैरमुमकिन–वि. असंभव । ಅಸಂಭವ, ಅಸಾಧ್ಯ, ಆಗದ.
ग़ैरवाजिब– वि. दे. 'गैरमुनासिब'।
ग़ैरहाज़िर– पु. अनुपस्थित । ಗೈರಹಾಜರಾದ, ಅನುಪಸ್ಥಿತ.
ग़ैरहाज़िरी– स्त्री. अनुपस्थिती । ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ, ಹಾಜರಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ.
गैरिक–पु. गेरू, सुवर्ण । ಕಾವಿ, ಸುವರ್ಣ. वि. गेरुआ । ಕಾವೀಬಣ್ಣದ.
गैल– पु. रास्ता, पथ । ಹಾದಿ, ಮಾರ್ಗ, ಓಣಿ, ಸಂದು.
गोइँठा– पु. कंडा, उपला । ಕುಳ್ಳು, ಬೆರಣಿ.
गोंई– स्त्री. बैलोंकी जोड़ी । ಎತ್ತುಗಳ ಜೊತೆ, ಜೋಡಿ.
गोंठ– स्त्री. कमर परकी धोतीकी लपेट। ನಿರಿಗೆ, ಧೋತರದ ನಡಸುತ್ತು.
गोंठना– सक्रि. घेरना, कोर मोड़ना । ಸುತ್ತು, ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತು, ತುದಿ ಮಣಿಸು, ಅಂಚು ಮಡಿಸು.
गोंड़ा– पु. बस्ती, आँगन, बाड़ा । ಊರು, ಹಳ್ಳಿ, ಅಂಗಳ, ಬೇಲಿ ಹಾಕಿದ ಸ್ಥಳ, ದೊಡ್ಡಿ.
गोंद– पु. वृक्षोंसे निकलनेवाला लसदार पसेव । ಅಂಟು, ಗೋಂದು.
गोंदरी– स्त्री. घास पात की बनी हुई चटाई, एक तरहकी घास । ಹುಲ್ಲಿನ ಚಾಪೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಹುಲ್ಲು.
गोंदी– स्त्री. मौलसिरी की तरहका वृक्ष विशेष । ಬಕುಳದ ಗಿಡದಂಥ ಒಂದು ಗಿಡ, ಹೊಂಗೆಮರ.
गो– स्त्री. गाय, इंद्रिय, किरण, पृथ्वी, वाणी, दिशा, माता, सरस्वती, दृष्टि, नेत्र । ಆಕಳು, ಇಂದ್ರಿಯ, ಕಿರಣ, ಪೃಥ್ವಿ, ವಾಣಿ, ನಾಲಿಗೆ, ದಿಕ್ಕು, ತಾಯಿ, ಮಾತೆ, ಸರಸ್ವತಿ, ದೃಷ್ಟಿ, ಕಣ್ಣು, ನೇತ್ರ. पु. सूर्य, बैल । ಸೂರ್ಯ, ಎತ್ತು, ಬಸವ.
गो– अव्य. यद्यपि । ಆದಾಗ್ಯೂ, ಯದ್ಯಪಿ, ಆದರೂ. प्रत्य. करनेवाला । ಮಾಡುವವ.
गोकि– यद्यपि । ಯದ್ಯಪಿ, ಆದಾಗ್ಯೂ.

गोइँठा– पु. दे. ' गोइँठा '।

गोइंदा– पु. जासूस, वक्ता। ಗುಪ್ತಚರ, ಸಿ. ಆಯ್. ಡಿ. ಮಾತಾಡುವವ, ಭಾಷಣಕಾರ.

गोइयाँ,गोई– पु स्त्री. दे. ' गुइयाँ '।

गोऊ– वि. छिपाने या चोरानेवाला। ಮುಚ್ಚಿಡುವವ, ಕಳವು ಮಾಡುವವ.

गोकुल– पु. स्थानविशेष, गोशाला, गोसमूह। ಗೋಕುಲ ಪಟ್ಟಣ, ಗೋಶಾಲೆ, ಮಂದೆ, ಆಕಳ ಹಿಂಡು.

गोखग– पु. पशु। ಪಶುಗಳು.

गोखा– पु. झरोखा। ಗವಾಕ್ಷಿ.

गोखुरा– पु काला साँप। ಕೃಷ್ಣಸರ್ಪ.

गोचर– वि. इंद्रिय ग्राह्य। ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯುವ, ಇಂದ್ರಿಯಗ್ರಾಹ್ಯ. पु चरागाह। ಹುಲ್ಲುಗದ್ದೆ.

गोज़– पु. अपानवायु। ಹೂಸು,ಅಪಾನ ವಾಯು.

गोजर– पु. कनखजूरा। ಶತಪದಿ,ಜರಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಚೇಳು.

गोझा– पु. एक प्रकारका पक्वान्न, जेब। ಕರಜೀಕಾಯಿ, ಕರಿಗಡಬು, ಜೇಬು, ಕಿಸೆ.

गोट– स्त्री. किनारी, मंडली, चौपड़की गोटी। ಗೋಟು, ಅಂಚು, ಫೀಥ, ಮಂಡಲ, ಗುಂಪು, ಪಗಡೆ ಕಾಯಿ.

गोटा– पु. सुनहला या रुपहला फीता। ಬೆಳ್ಳಿಯ ಅಥವಾ ಸುವರ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಫೀಥ, ಜರತಾರಿ ಅಂಚು, ಕಿನಕಾಬಿನ ಗೋಟು.

गोठ– स्त्री गोशाला, श्राद्ध, सैर, सभा। ಮಂದೆ, ಗೋಶಾಲೆ, ಶ್ರಾದ್ಧ, ಸಂಚಾರ, ಸಭೆ

गोठा–पु सलाह। ಸಲಹೆ,ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

गोड– पु. पाँव, चरण। ಕಾಲು,ಪಾದ.

गोडइत–पु. गाँवका चौकीदार। ನಗರ ರಕ್ಷಕ.

गोडना– सक्रि मिट्टी खोदकर उलट पलट देना। ಮಣ್ಣು ಅಗಿದು ತಿರುವು ಮುರುವು ಮಾಡು.

गोडा– पु. चारपाई अदि का पाया। ಹೊರಸು, ಮಂಚ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕಾಲುಗಳು, ಆಧಾರ.

गोडाई–स्त्री. गोडनेकी क्रिया या शुल्क। ಮಣ್ಣು ಅಗೆಯುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಕೂಲಿ.

गोडाना–सक्रि ' गोडना ' का प्रे. रूप।

गोडापाई– स्त्री. वारबार आनाजाना। ಎಡತಾಕು, ಪದೇ ಪದೇ ಹೋಗಿ ಬರುವಿಕೆ.

गोड़ारी– स्त्री. दे ' पैताना '। जूता। ಮೆಟ್ಟು, ಜೋಡು.

गोडिया–स्त्री. छोटे पाव। ಸಣ್ಣ ಕಾಲು.

गोडी– स्त्री. लाभ। ಲಾಭ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ.

गोत– पु. कुल, वंश। ಕುಲ, ವಂಶ.

ग़ोता– पु. डुबकी। ಗೋತ,ಮುಳುಕ.

—खाना = धोखेमें आना। ಮೋಸ ಹೋಗು, ನಷ್ಟ ಹೊಂದು.

—मारना = डुबकी लगाना, बीचमें

अनुपस्थित रहना। ಮುಳುಗು, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾರು, ಸಡುವೆಯೇ ಇಲ್ಲದಾಗು.

गोताखोर, गोतामार– पु. डुबकी लगानेवाला। ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವವ.

गोताखोरी– स्त्री. पानी मे डुबकी लगाने की क्रिया या भाव। ಮುಳುಗುವಿಕೆ, ಮುಳುಕ.

गोतिया, गोती– वि अपने गोत्रका। ಒಂದೇ ಗೋತ್ರದ. पु भाई बंधु। ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು.

गोतीत– वि. जो इंद्रियोंसे परे हो। ಅಗೋಚರ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗದ.

गोद– स्त्री उत्संग, कोरा, अंचल। ತೊಡೆ, ಮಡಿಲು, ಹೊಟ್ಟೆ, ಸೆರಗು, ಉಡಿ.

—बैठना = दत्तक बनाया जाना। ದತ್ತಕವಾಗು

—भरना = सोहागिन स्त्रीके अंचलमे नारियल आदि डालना। ಉಡಿ ತುಂಬುವದು, ಫಲ ಹಾಕುವದು.

—लेना = दत्तक बनाना। ದತ್ತಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು.

गोदनहारी– स्त्री. गोदना गोदनेवाली स्त्री। ಹಚ್ಚೆ ಚುಚ್ಚುವವಳು.

गोदना– सक्रि गड़ाना, चुभाना, नाना मारना, किसी कामके लिये बारबार कोशिश करना। ಚುಚ್ಚು, ತಿವಿ, ಹಚ್ಚೆ ಚುಚ್ಚು, ವ್ಯಂಗ ಮಾತನಾಡು, ಕೆಣಕು, ಯಾವದೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸು. पु. तिल के आकार का एक कृत्रिम चिह्न। ಹಚ್ಚೆ.

गोदनी– स्त्री गोदना गोदनेकी सुई। ಹಚ್ಚೆಚುಚ್ಚುವ ಉಪಕರಣ, ಸೂಜಿ

गोदा– पु. वड़ या पीपल का फल। ಆಲ ಅಥವಾ ಅರಳೆಯ ಹಣ್ಣು. स्त्री. गोदावरी। ಗೋದಾವರಿ ನದಿ.

गोदाम– पु. माल रखनेका विस्तृत स्थान। ಉಗ್ರಾಣ, ಭಂಡಾರ, ಕೋಠಿ.

गोदी– स्त्री दे 'गोद'।

गोध, गोधा– स्त्री. दे. 'गोह'।

गोधूम– पु. गेहूँ। ಗೋದಿ.

गोधूलि, गोधूली– स्त्री. संध्या का समय। ಸಂಜೆ, ಸಾಯಂಕಾಲ, ಸಂಧಿಪ್ರಕಾಶ.

गोन–स्त्री. दे. 'गोनी'। नाव खींचनेकी रस्सी। ದೋಣಿ (ನಾವೆ) ಎಳೆಯುವ ಹಗ್ಗ.

गोना– सक्रि छिपाना, गुप्त रखना। ಮುಚ್ಚಿಡು, ಗುಪ್ತವಾಗಿಡು.

गोनिया– स्त्री. सिधाई जाँचने का राज आदिका एक औजार। ಮೂಲೆ ಮಟ್ಟ, ವಸ್ತುವಿನ ಸರಳತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಉಪ್ಪಾರನ ತ್ರಿಕೋನಾಕಾರದ ಸಾಧನ.

गोनिया– पु. बोरा ढोनेवाला। ಚೀಲ

ಗಳನ್ನು ಹೊರುವವ.

गोनी– स्त्री. टाट इत्यादिकी बडी थैली। ಗೋಣಿ ಚೀಲ, ಗೋಣಿ ತಟ್ಟು.

गोप– पु. ग्वाला, एक गहना, राजा। ಗವಳಿಗ, ಗೊಲ್ಲ, ಒಂದು ಆಭರಣ, ಅರಸು.

गोपद– पु. गाय के खुरका चिह्न। ಆಕಳ ಗೊರಸಿನ ಚಿಹ್ನೆ.

गोपन– पु. छिपाव, रक्षा, घृणा, व्याकुलता। ಬಚ್ಚಿಡುವಿಕೆ,ಮುಚ್ಚುಮರೆ, ರಕ್ಷಣೆ, ತಿರಸ್ಕಾರ, ವ್ಯಾಕುಲತೆ.

गोपना– सक्रि. छिपाना। ಮುಚ್ಚಿಡು, ಗುಪ್ತವಾಗಿಡು, ಬಚ್ಚಿಡು.

गोपनीय– वि छिपाने योग्य, रक्षणीय। ಮುಚ್ಚಿಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ,ಗುಪ್ತ, ರಕ್ಷಣೀಯ.

गोपाल– पु. श्रीकृष्ण, ग्वाला, राजा। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ಗವಳಿಗ, ಗೋರಕ್ಷಕ, ಅರಸು.

गोपिका, गोपी– स्त्री. ग्वालिन। ಗವಳಗಿತ್ತಿ, ಗೊಲ್ಲತಿ.

गोपुर– पु. नगरका द्वार, फाटक,स्वर्ग। ನಗರ ದ್ವಾರ, ದುರ್ಗದ ಬಾಗಿಲು, ಅಗಸೆ, ಬಾಗಿಲು, ಸ್ವರ್ಗ.

गोप्य– वि. दे. 'गोपनीय'।

गोफन, गोफना–पु ढेलवॉस। ಕವಣೆ.

गोफा– स्त्री. तहखाना, गुफा। ನೆಲಮನೆ, ಗುಹೆ, ಗವಿ. पु. गाभ। ಚಿಗುರು, ತಳಿರು, ಕೊನರು.

गोबर– पु गौकी विष्टा। ಸೆಗಣಿ,ಗೋಮಯ.

गोबर गणेश– वि. मूर्ख, भद्दा। ಮೂರ್ಖ, ಕುರೂಪಿ.

गोबरी– स्त्री. कंडा, गोबरका लिपाव। ಕುಳ್ಳು, ಸೆಗಣಿಯ ಸಾರಣೆ ಅಥವಾ ಕಾರಣೆ.

गोभा– स्त्री. लहर। ತೆರೆ, ಆನಂದದ ತೆರೆ.

गोभी–स्त्री. एक तरकारी। ಕೋಬೀಜ, ಕೋಸುಗಡ್ಡೆ, ಕಾಲಿಫ್ಲಾವರ್.

गोमय– पु. गोबर, कंडा। ಸೆಗಣಿ, ಕುಳ್ಳು.

गोय– पु. गेंद। ಚೆಂಡು.

गोया– क्रिवि. मानो। ಎಂಬಂತೆ, ಅಂತೆ, ಹಾಗೆ.

गोर– वि. दे. गोरा। स्त्री कब्र। ಗೋರಿ,ಸಮಾಧಿ.

गोरखइमली– स्त्री. कल्पवृक्ष, एक वृक्ष। ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಒಂದು ಜಾತಿಯಗಿಡ.

गोरखधंधा– पु. उलझन, पेंच. झगडा। ರಗಳೆ, ತೊಡಕು, ಸಿಕ್ಕು, ಜಗಳ.

गोरखपंथी– पु गुरु गोरखनाथके पंथके अनुयायी। ಗೋರಖನಾಥನ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರು.

गोरज– स्त्री. गौओके चलनेसे उड़ी हुई धूल। ಆಕಳ ನಡಿಗೆಯಿಂದ ಹಾರುವ ಧೂಳು.

गोरटा– वि दे. 'गोरा'।

गोरस– पु. दूध, दही, इंद्रिय सुख। ಹಾಲು, ಮೊಸರು ಇತ್ಯಾದಿ,ಇಂದ್ರಿ

ಯು ಸುಖ-

गोरसी– स्त्री. दे. 'गुरसी'।

गोरा–वि. श्वेत और उज्वल वर्णवाला। ಬಿಳಿಯ, ಗೌರವರ್ಣದ, ಸುಂದರ. पु.युरोप अमेरिका आदिका निवासी। ಫರಂಗಿ, ಯುರೋಪಿಯನ್.

गोराई–स्त्री. गोरापन, सुंदरता। ಗೌರ ವರ್ಣ, ಬಿಳೀಬಣ್ಣ, ಸೌಂದರ್ಯ.

गोरी– स्त्री. गौरवर्ण की स्त्री। ಸುಂದರಿ, ಚೆಲುವೆ, ಗೌರವರ್ಣದ ಸ್ತ್ರೀ.

गोरू–पु. सींगवाला पशु। ಕೊಂಬುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿ.

गोरोचन– पु. एक प्रकार का पीला द्रव्य जो गौ के पित्तमें से निकलता है। ಆಕಳ ಎದೆ ಗುಂಡಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ತರದ ಹಳದೀ ಬಣ್ಣದ ಸುಗಂಧಯುಕ್ತ ಪದಾರ್ಥ.

गोलंदाज– पु. तोपची। ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುವವ.

गोलंदाजी– स्त्री. तोप दागने की कला। ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುವ ವಿದ್ಯೆ.

गोलंबर–पु गोल चबूतरा। ಗುಮ್ಮಟ, ದುಂಡನ್ನ ಕಟ್ಟೆ.

गोल– वि वृत्ताकार। ದುಂಡಾದ, ವೃತ್ತಾಕಾರ. पु. चक्कर, गोला, ढ़ा। ಆಲೆದಾಟ, ಭ್ರಮಣ, ಗುಂಡು, ಉಂಡೆ, ಬಳೆ, ಉಂಗುರ,

गोल– पु समूह, झुंड। ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು, ತಂಡ.

गोलक–पु. गोल वस्तु, आँखकी पुतली, नेत्रगोलक, गुम्बद, गल्ला, विधवाका जारजपुत्र। ದುಂಡನ್ನ ವಸ್ತು, ಗುಂಡು, ಚೆಂಡು, ಕಣ್ಣುಗೊಂಬೆ, ನೇತ್ರಗೋಲಕ, ದಿನಂಪ್ರತಿಯ ಆಯದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ವಿಧವೆಯ ಜಾರ ಪುತ್ರ.

गोलगप्पा– पु. एक पकवान। ಉಪ್ಪು ಕಾರ ಬೆರಸಿದ ಸಣ್ಣ ಪೂರಿ

गोलमाल–पु. गड़बड़। ಗದ್ದಲ, ಗೊಂದಲ, ಗಡಿಬಿಡಿ, ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ.

गोलमिर्च– पु. काली मिर्च। ಮೆಣಸು.

गोला– पु. लोहे इत्यादिका गोल पिंड, नारियलकी गरी, गोदाम, घासका गट्ठर, किरानेकी मंडी, छाजन करने का लंबा लट्ठा। ಗುಂಡು, ಗೋಲಿ, ಕೊಬ್ಬರಿ ಗುಂಡು, ಭಂಡಾರ, ಉಗ್ರಾಣ, ಹುಲ್ಲಿನ ಹೊರೆ, ಕಿರಾಣಿ ಪೇಟೆ, ತೊಲೆ, ದೂಲ.

गोलाई– स्त्री. गोलापन। ಗೋಲಾಕಾರ, ದುಂಡುತನ.

गोलाकार– वि. गोल आकृतिवाला। ದುಂಡನ್ನ, ಗುಂಡಾದ,

गोलियाना– सक्रि. गोला बनाना। ದುಂಡಗೆ ಮಾಡು.

गोली– स्त्री बटी, वटिका, मिट्टी या काच का गोल पिंड, बंदूक की गोली। ಗುಳಿಗೆ, ಮಾತ್ರೆ, ಗುಂಡು, ಗೋಲಿ, ಉಂಡೆ, ಬಂದೂಕಿನ ಗುಂಡು.

—**दागना** = बदूक मे गोली भरकर छोडना। ಗುಂಡು ಹಾರಿಸು.

गोवना– सक्रि. दे. 'गोना'।
गोश– पु. कान। ಕಿವಿ, ಕರ್ಣ.
गोशमाली–स्त्री कान ऐंठना, चेतावनी। ಕಿವಿ ಹಿಂಡುವದು, ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಶಿಕ್ಷೆ.
गोशवारा– पु. जोड, योग, एक लेखा, कुंडल, मोती, कलंगी। ಒಟ್ಟು, ಸಾರಾಂಶ, ಅಹವಾಲ, ಕುಂಡಲ, ಮುತ್ತು, ತುರಾಯಿ, ಕಿರೀಟದಲ್ಲಿರುವ ರೆಕ್ಕೆ.
गोशा– पु. कोना, किनारा, दिशा, एकात स्थान, कमान की दोनों नोके। ಮೂಲೆ, ಕೋಣ, ಸಂದು, ದಿಕ್ಕು, ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಳ, ಬಿಲ್ಲಿನ ಎರಡೂ ತುದಿಗಳು.
गोशानशीन– वि. एकांतमे या परदेमें रहनेवाला। ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪರದೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ.
गोशाला– पु. गायोकी रहनेकी जगह। ಆಕಳ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ, ಗೋಶಾಲೆ.
गोश्त– पु. मास। ಮಾಂಸ.
गोष्ठी– स्त्री. सभा, बातचीत। ಸಭೆ, ಚರ್ಚೆ, ಸಂಭಾಷಣ.
गोसाँई, गोसैंया– पु. दे. 'गुसाँई'।
गोस्वामी– पु. जितेंद्रिय, बैरागी, एक जाति। ಜಿತೇಂದ್ರಿಯ, ವಿರಕ್ತ, ಸಾಧು, ಸನ್ಯಾಸಿ, ಒಂದು ಜಾತಿ.
गोह– स्त्री. छिपकली की जातिका एक जंगली जंतु। ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಉಡ.
गोहन– पु. साथी, संग। ಸಂಗಡಿಗ, ಸಹಚರ, ಸಂಗತಿ, ಸಹವಾಸ.
गोहरा– पु. कंडा। ಕುಳ್ಳು, ಬೆರಣಿ.
गोहराना– सक्रि. पुकारना, चिल्लाना। ಕರೆ, ಕೂಗು, ಚೀರು.
गोहार, गोहारि, गोहारी– पु. पुकार, शोरगुल। ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವದು, ಕರುಣ ಧ್ವನಿ, ಆರ್ತನಾದ, ಗದ್ದಲ, ಗಲಾಟೆ.
गोही–स्त्री. छिपाव, गुप्त बात। ಮುಚ್ಚುಮರೆ, ಗುಪ್ತಮಾತು.
गौं– स्त्री. सुयोग, अवसर, ढंग, मतलब। ಸುಯೋಗ, ಸಂದರ್ಭ, ಉಚಿತ ವೇಳೆ, ಸಂಧಿ, ಅನುವು, ರೀತಿ, ಪ್ರಕಾರ, ಉದ್ದೇಶ, ಅಗತ್ಯ.
—घात = अच्छा अवसर। ಸುಯೋಗ.
—का यार = स्वार्थी। ಸ್ವಾರ್ಥಿ.
गौंगीर– वि. स्वार्थी। ಸ್ವಾರ್ಥಿ.
गौंटा– पु. छोटा गाव या वस्ती। ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿ, ಕುಗ್ರಾಮ.
गौ– स्त्री. गाय। ಆಕಳು.
गौख– स्त्री. दे. 'गोखा'। दालान। ಪಡಸಾಲೆ, ಬಂಕ.
गौखा–पु. दे. 'गोखा' गोचर्म। ಆಕಳ ಚರ್ಮ.
ग़ौग़ा– पु. शोरगुल, कोलाहल। ಗದ್ದಲ, ಚೀರಾಟ, ಕೋಲಾಹಲ
गौड– पु. एक देश, ब्रह्मणों तथा कायस्थोकी एक जाति। ವಂಗ ದೇಶದ ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ವಿಭಾಗ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹಾಗೂ ಕಾಯಸ್ಥರ ಒಂದು

ಒಳಪಂಗಡ.

गौण– वि. अप्रधान, सहायक । ಅಪ್ರಧಾನ, ಗೌಣ, ಸಹಾಯಕ.

गौन– पु दे. 'गमन'।

गौनहार–स्त्री. दुलहिन के साथ ससुराल जानेवाली स्त्री.। ವಧುವಿನ ಕೂಡ ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಸ್ತ್ರೀ.

गौनहारिन, गौनहारी– स्त्री. वह स्त्री जिसका गानेका व्यवसाय हो । ಹಾಡುವ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವ ಸ್ತ್ರೀ, ಗಾಯಕಿ.

गौना– पु. द्विरागमन । ವಧೂ ಗೃಹ ಪ್ರವೇಶ, ಶೋಭನಪ್ರಸ್ತ.

गौर– वि. गोरा, उज्वल । ಬಿಳಿಯ, ಉಜ್ವಲ, ಸುಂದರ. स्त्री. दे 'गौरा'।

ग़ौर–पु. सोचविचार, ध्यान । ಆಲೋಚನೆ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಧ್ಯಾನ.

गौरव– पु. महत्व, आदर, बड़प्पन । ಮಹತ್ವ, ಆದರ, ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ.

गौरा– स्त्री. गोरे रंगकी स्त्री, पार्वती, हलदी। ಗೌರವರ್ಣದ ಸ್ತ್ರೀ, ಪಾರ್ವತಿ ದೇವಿ, ಅರಿಶಿಣ.

गौरिया– स्त्री. एक प्रकार का जलपक्षी, मिट्टी का छोटा हुक्का । ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಜಲಪಕ್ಷಿ, ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಚಿಕ್ಕ ಹುಕ್ಕಾ.

गौरी– स्त्री. दे. 'गौरा'। अष्टवर्षीया बालिका, चमेली । ಎಂಟು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗಿ, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಜಾಜಿ.

गौरैया– स्त्री. चटक । ಹೆಣ್ಣು ಗುಬ್ಬಿ, ಹೆಣ್ಣು ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ.

गौहर– पु. मोती, रत्न, बुद्धिमानी । ಮುತ್ತು, ರತ್ನ, ಬುದ್ಧಿ, ಜಾಣತನ.

ग्यान– पु. ज्ञान । ಜ್ಞಾನ.

ग्यारस– स्त्री. एकादशी, तिथि । ಏಕಾದಶಿ ತಿಥಿ.

ग्यारह– वि. ११ । ಹನ್ನೊಂದು.

ग्रंथ– पु. पुस्तक । ಗ್ರಂಥ, ಪುಸ್ತಕ.

ग्रंथचुंबक– पु. अल्पज्ञ, ग्रंथको सरासरी तौरसे पढ जानेवाला व्यक्ति । ಅಲ್ಪಜ್ಞ, ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಒಳಹೊಕ್ಕು ಓದದ ವ್ಯಕ್ತಿ.

ग्रंथना–सक्रि.गुहना । ಹೆಣೆ, ಪೋಣಿಸು.

ग्रंथसाहब– पु. सिक्खोंका धर्मग्रंथ। ಸಿಖರ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥ.

ग्रंथिल– वि. गंठीला । ಗಂಟುಗಳುಳ್ಳ, ಗಂಟುಗಂಟಾದ.

ग्रसना–सक्रि. जोरसे पकडना, सताना । ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿ, ತ್ರಾಸಕೊಡು.

ग्रसित, ग्रस्त– वि. खाया हुआ, पकडा हुआ, पीडित । ತಿನ್ನಲ್ಪಟ್ಟ, ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಕಾಡಲ್ಪಟ್ಟ.

ग्रहण–पु. स्वीकार, सूर्य-चंद्रपर पृथ्वीकी छाया पड़ना । ಸ್ವೀಕಾರ, ಗ್ರಹಣ.

ग्रहणीय– वि. ग्रहण करने योग्य । ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

ग्रांडील– वि. ऊँचे कदका । ಎತ್ತರವಾದ.

ग्राम–पु.गाँव, समूह । ಹಳ್ಳಿ, ಸಮೂಹ.

ग्रामीण– वि देहाती । ಹಳ್ಳಿಯ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡ, ಅನಾಗರಿಕ.

ग्राम्य– वि. ग्रामीण, गॅवार, मूर्ख । ಹಳ್ಳಿಯ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡ, ಹೆಡ್ಡ, ಬೆಪ್ಪ, ಮೂರ್ಖ.

ग्रासना– सक्रि. दे. 'ग्रसना'।

ग्राह– पु. मगर, ग्रहण । ಮೊಸಳೆ, ಗ್ರಹಣ, ಹಿಡಿಯುವದು.

ग्राहक– पु. पकडनेवाला, खरीदार । ಹಿಡಿಯುವವ, ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವವ, ಗಿರಾಕಿ.

ग्राह्य–वि.ग्रहण करने योग्य,मान्य । ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಮಾನ್ಯ.

ग्रीखम, ग्रीषम, ग्रीष्म– स्त्री. ग्रीष्म । ಗ್ರೀಷ್ಮ ಋತು.

ग्वारपाठा– पु. घीकुआर । ಲೋಳಸರ.

ग्वारिन, ग्वारी– स्त्री.दे 'ग्वालिन'।

ग्वाल, ग्वाला– पु. अहीर । ಗವಳಿಗ, ಗೊಲ್ಲ.

ग्वालिन– स्त्री. ग्वालेकी स्त्री । ಗೊಲ್ಲತಿ, ಗೌಳಗಿತ್ತಿ.

घ

घँघरा– पु. लहंगा । ಲಂಗ, ಪಾವಡ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಒಂದು ಉಡುಪು.'

घघरी, घघरिया– स्त्री दे 'घँघरा'।

घँघोरना, घँघोलना– सक्रि हिलाकर घोलना, गंदा करना । ಕದಡು, ಕಲಕು, ಕಲಸು, ಕರಗಿಸು, ನೀರು ಅಲುಗಿಸಿ ಹೊಲಸು ಮಾಡು.

घंट– पु. घड़ा, प्रेतात्माको जल देनेके लिये मिट्टीका पात्र । ಕೊಡ, ಪ್ರೇತಗಳಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡುವ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ.

घंटा– पु. ढाई घडीका समय, एक लंगरदार बाजा जो मंदिरोमें लटकता रहता है । ತಾಸು, ಘಂಟೆ.

घंटाघर– पु. वह मीनार जिसमे बड़ी घड़ी रहती है । ಗಡಿಯಾರ ಗೋಪುರ, ಗಂಟೆ ಗೋಪುರ.

घंटिका– स्त्री घुँघरू । ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಘಂಟೆಗಳು, ಗೆಜ್ಜೆ.

घंटी–स्त्री. छोटा घंटा या उसके बजनेका शब्द, छोटी लुटिया, घुँघरू,(गलेका) कौआ । ಸಣ್ಣ ಘಂಟೆ, ಘಂಟೆಯ ಶಬ್ದ, ಚೆಂಬು, ಗೆಜ್ಜೆ, ಕಿರುನಾಲಿಗೆ, ಅಣ್ಣಾಲಿಗೆ.

घई– स्त्री. पानीका भँवर या चक्कर । ನೀರಿನ ಸುಳಿ, ಮಡುವು वि. अथाह, गहरा । ಬಹಳ ಆಳವಾದ, ಅನಂತ.

घघरा– पु. दे. 'घँघरा'।

घट–पु. घड़ा, शरीर । ಕೊಡ, ಬಿಂದಿಗೆ,

शरीर. वि कम। ಕಡಿಮೆಯಾದ, ಇಳಿದ,ಚಿಕ್ಕ. स्त्री. घटना। ಘಟನೆ.

घटक– पु. मध्यस्थ, संयोजक, बडा। ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಮಾಡುವವ, ವಿವಾಹ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಾಡುವವ, ದಲಾಲ, ಕೊಡ, ಕಳಸ.

घटकना– सक्रि. दे. 'गटकना'।

घटका– पु दम निकलनेकी अवस्था मे कफ का रुकना। ಮೃತ್ಯು ಸಮಯ ದಲ್ಲಿ ಶ್ವಾಸಗಟ್ಟಿ ಗೊರ ಗೊರ ಎನ್ನುವದು, ಉಸಿರುಗಟ್ಟುವಿಕೆ.

घटकार– पु कुम्हार। ಕುಂಬಾರ.

घटती– स्त्री. कमी, अवनति, अप्रतिष्ठा। ಕುಂದು, ಕೊರತೆ,ಅವನತಿ, ಇಳಿತ, ಮಾನಹಾನಿ, ಅನಾದರ.

घटना– अक्रि. होना, लागू होना, कम होना। ಆಗು, ಸಂಭವಿಸು, ಉಪಯೋಗ ಬೀಳು, ಯೋಗ್ಯವಾಗು, ಕಡಿಮೆಯಾಗು, ಕುಂದು. स्त्री वारदात, वाकया। ಘಟನೆ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಸಂಗತಿ.

घटबढ– स्त्री. कमी-बेशी। ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆ, ಏರಿಳಿತ, ನ್ಯೂನಾಧಿಕ್ಯ.

घटवाई– पु. घाटवाला, रोकनेवाला। ನದೀ ತಟದ ಮೇಲೆ ಕರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವ. स्त्री. कम कराना। ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಸುವದು.

घटवाना– सक्रि. कम कराना। ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಸು, ಮಾಡು, ಇಳಿಸು.

घटवार,घटवालिया– पु घटिया,केतट। ಬಂದರದ ಸುಂಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವ, ನದೀ ತಟದ ಸುಂಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವ, ಅಂಬಿಗ.

घटहा– पु. घाट का ठेकेदार, एक पार से दूसरे पार जानेवाली नाव। ಬಂದರಿನ ಸುಂಕದ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರ, ಈಚೆಯ ದಡದಿಂದ ಆಚೆಯ ದಡಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದೋಣಿ.

घटा– स्त्री. मेघमाला, समूह । ಮೇಘಮಾಲೆ, ಮೋಡಗಳ ಸಮೂಹ, ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು.

घटाटोप– पु. बादलोंका जमाव,ओहार। ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಗೆ ಕವಿದ ಮೋಡ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಅಥವಾ ರಥದ ಪರದೆ.

घटाना– सक्रि. कम करना, काटना, अप्रतिष्ठा करना। ಕಡಿಮೆಮಾಡು, ಕಳೆ, ಕುಗ್ಗಿಸು, ಕುಂದಿಸು, ವಜಾ ಮಾಡು, ಅವಮಾನ ಪಡಿಸು.

घटाव– पु. कमी, अवनति । ಕಡಿಮೆ, ಕುಂದು, ಇಳಿತ, ಅವನತಿ.

घटिका– स्त्री. चौबीस मिनट का समय, गगरी, घड़ी। ಗಳಿಗೆ, ಬಿಂದಿಗೆ, ಗಡಿಯಾರ.

घटित– वि. रचित, निर्मित, जो हुआ हो। ರಚಿಸಿದ, ನಿರ್ಮಿತ, ಸಂಭವಿಸಿದ, ಆದ

घटिया–वि सस्ता, क्षुद्र। ಅಗ್ಗ,ತುಚ್ಛ, ಅಧಮ.

घटिहा– वि. नीच, दुष्ट, लंपट, स्वार्थी। ನೀಚ, ದುಷ್ಟ, ಲಂಪಟ, ನೀಚ

ಕುಲೋತ್ಪನ್ನ, ಸ್ವಾರ್ಥಿ, ಮೋಸ ಗಾರ, ಚತುರ.

घटी– स्त्री. कमी, हानि, घड़ी, गगरी। ಕಡಿಮೆ, ಹಾನಿ, ಇಳಿತ, ಗಡಿಯಾರ, ಬಿಂದಿಗೆ

घट्ठा– पु. रगडका चिह्न। ಕೆರೆಕೆ, ತಿಕ್ಕುವದರಿಂದಾದ ಚಿಹ್ನೆ.

घडनई, घडनैल– स्त्री. बाँसमें घडे बाधकर बनाया हुआ एक तरहका बेड़ा। ಬಿದಿರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ತರದ ತೆಪ್ಪ, (ಚಿಕ್ಕ ನದಿಗಳನ್ನು ದಾಟುವದಕ್ಕಾಗಿ).

घडना– सक्रि दे. 'गढना'।

घडा– पु. कलसा। ಕೊಡ, ಮಡಕೆ, ಗಡಿಗೆ.

घडियाल– पु. मगर, घंटा। ಮೊಸಳೆ, ಗಂಟೆ, ಜಾಗಟೆ.

घड़ी– स्त्री. समय सूचक यंत्र, चौबीस मिनटका समय, अवसर। ಗಡಿಯಾರ, ಗಳಿಗೆ, ಕಾಲ, ಹೊತ್ತು, ಸಮಯ, ಸಂಧಿ, ಅವಕಾಶ.

—**घडी** = बारबार। ಪುನಃ ಪುನಃ, ತಿರುತಿರುಗಿ.

—**भर** = थोडी देर। ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಳೆ.

घडीसाज़– पु. घड़ीकी मरम्मत करनेवाला। ಗಡಿಯಾರ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವವ.

घडों पानी पड़ना = लज्जाके मारे सिर झुक जाना। ಅತ್ಯಂತ ಲಜ್ಜಿತನಾಗು.

घडौंची– स्त्री. भरा हुआ जलका घडा रखनेकी तिपाई। ಮುಕ್ಕಾಲುಮಣೆ.

घतिया– पु. धोखा देनेवाला। ಮೋಸಗಾರ, ವಿಶ್ವಾಸ ಘಾತಕಿ.

घतियाना– सक्रि. अपनी दाँव या घात मे लाना, चुराना, छिपाना। ಹೊಂಚು ಹಾಕು, ಮೋಸ ಮಾಡು, ತುಡುಗು ಮಾಡು, ಮುಚ್ಚಿಡು.

घन–पु. बादल, समूह, विस्तार, अभ्रक, बडा हथौड़ा, शरीर, कपूर। ಮೋಡ, ಸಮೂಹ. ವಿಸ್ತಾರ, ಅಭ್ರಕ, ದೊಡ್ಡ ಸುತ್ತಿಗೆ, ಶರೀರ, ಕರ್ಪೂರ. वि. ठोस, घना। ಘನ, ಗಟ್ಟಿ, ದೃಢ, ದಟ್ಟ.

घनकना– अक्रि. गर्जन करना। ಗರ್ಜಿಸು, ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು.

घनघनाना– अक्रि. घन घन शब्द करना। ಘನ ಘನ ಧ್ವನಿ ಮಾಡು.

घनघोर– वि. घना, भीषण। ದಟ್ಟ, ಭೀಷಣವಾದ. पु. भीषण ध्वनि। ಗುಡುಗು, ಗರ್ಜನೆ, ಭೀಷಣ ಧ್ವನಿ, ಭಯಂಕರ ಧ್ವನಿ,

घनचक्कर– वि. मूर्ख, आवारा। ಮೂರ್ಖ, ಉಂಡಾಡಿ, ಹೆಡ್ಡ, ತಿರುಕ.

घनता– स्त्री. घनत्व। ಘನತೆ, ಕೀರ್ತಿ, ಗಟ್ಟಿತನ.

घनबेल– वि. जिसपर बेलबूटे बने हो। ಕಸೂತಿ ತೆಗೆದ.

घनरस– पु. कपूर, जल। ಕರ್ಪೂರ,

ನೀರು.

घनश्याम– पु. श्रीकृष्ण । ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ. वि. मेघके समान काला । ಮೇಘ ವರ್ಣದ.

घना– वि. वहुत अधिक, सघन, निकटका । ಬಹಳ,ಅತ್ಯಧಿಕ,ದಟ್ಟ, ನಿಬಿಡ, ತುಂಬಿದ, ಸಮೀಪದ, ನಿಕಟ. पु. जंगल, घने पेडोंका समूह। ಅರಣ್ಯ, ದಟ್ಟವಾದ ಗಿಡ ಗಳ ಸಮೂಹ.

घनिष्ठ– वि. घना, गाढ़ा, निकट का, वहुत अधिक। ದಟ್ಟ, ಒತ್ತಾದ, ನಿಬಿಡ, ಸಮೀಪದ, ನಿಕಟ, ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾದ.

घने– वि. वहुत। ಬಹಳ, ಹೆಚ್ಚಾದ, ಹೇರಳವಾದ.

घनेरा– वि. अत्यधिक। ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು, ಅತ್ಯಧಿಕ, ಹೇರಳ,

घन्नई– स्त्री. दे. 'घड़नैल'।

घपचिआना– अक्रि. भ्रममें पड़जाना। ಭ್ರಮೆಗೊಳ್ಳು, ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಚಿಂತಿತನಾಗು.

घपची– स्त्री. दोनो हाथोकी कसकर पकड़, आलिंगन। ಎರಡೂ ಕೈಗ ಳಿಂದ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯುವದು, ಆಲಿಂಗನ, ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವದು.

घपला–पु. गड़वड़। ಗದ್ದಲ, ಗಲಿಬಿಲಿ, ಗಲಭೆ, ತೊಡಕು, ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ.

घपुआ, घघू– वि. मूर्ख । ಮೂರ್ಖ, ಹೆಡ್ಡ, ತಿಳಿಗೇಡಿ.

घवडाना, घवराना– अक्रि. व्याकुल होना, आतुर होना, भौंचका होना। ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು, ತಲ್ಲಣಿಸು, ತಳ ಮಳಗೊಳ್ಳು, ಅಂಜು, ಆತುರನಾ ಗು, ಗಾಬರಿಯಾಗು,ಚಕಿತನಾಗು. सक्रि. व्यग्र करना, शांति भंग करना, हड़वड़ा देना । ಚಿಂತಿತನ ನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು, ಶಾಂತಿ ಭಂಗ ಮಾಡು, ಗಾಬರಿ ಮಾಡು, ಬೆದ ರಿಸು, ಹೆದರಿಸು, ಕಾಡು,ವ್ಯಾಕುಲ ಪಡಿಸು.

घवडा (रा) हट– स्त्री. व्याकुलता, उतावली। ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ಅಂಜಿಕೆ, ಹೆದ ರಿಕೆ, ಗಾಬರಿ, ಆತುರತೆ, ಉದ್ವೇ ಗ, ಚಿಂತೆ.

घमंड– पु. गर्व, अभिमान । ಗರ್ವ, ಸೊಕ್ಕು, ಅಭಿಮಾನ, ಜಂಭ.

घमंडी– वि. अहंकारी, अभिमानी। ಗರ್ವಿಷ್ಠ, ಸೊಕ್ಕಿನ, ಅಹಂಕಾರಿ.

घमकना– अक्रि गरजना। ಗರ್ಜಿಸು, ದೊಡ್ಡ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು. सक्रि. घूसा मारना। ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಡೆ, ಗುಮ್ಮು.

घमका– पु. घूसा। ಹೊಡೆತ, ಮುಷ್ಟಿ ಯ ಹೊಡೆತ.

घमर– पु गंभीर शब्द (नगाड़े इत्यादि की)। ನಗಾರಿ ನೌಬತ್ತುಗಳ ಗಂ- ಭೀರ ಧ್ವನಿ.

घमस, घमसा– स्त्री. धूप की गरमी। ಉಷ್ಣ, ಸೆಕೆ, ಝಳ, ಬೇಗೆ.

घमसान– पु दे. घमासान।

घमाका– पु दे. 'घमका'।

घमाघम– क्रिवि शब्द सहित, वेगसे। ಸಪ್ಪಳಮಾಡುತ್ತ, ವೇಗವಾಗಿ. स्त्री. घमघमकी आवाज, धूमधाम। ಸಪ್ಪಳ, ಸಡಗರ, ರಭಸ,ಸಂಭ್ರಮ.

घमाना– अक्रि. धूप लेना। ಬಿಸಿಲು ಕಾಸು, ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಕೂಡ್ರು.

घमायल–वि. धूपसे पका। ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಹಣ್ಣಾದ.

घमासान– पु. घमसान। ಘೋರ ಯುದ್ಧ,ಭಯಂಕರವಾದ ಯುದ್ಧ.

घमोरी– स्त्री. अम्हौरी। ಬೆವರುಸಾಲೆ.

घर– पु. गृह, वंश, जन्मभूमि, छिद्र, कोठा, खाना, भंडार। ಮನೆ, ನಿವಾಸಸ್ಥಾನ, ಕುಲ, ವಂಶ, ಜನ್ಮಭೂಮಿ, ಛಿದ್ರ, ಕೋಣೆ, ಡಬ್ಬಿ, ಭಾಂಡಾರ, ಆಗರ.

—**का** = अपना, आपसका। ತನ್ನ, ಮನೆಯ, ಸ್ವಂತದ, ಪರಸ್ಪರ.

—**का उजाला** = कुलका यश वढाने वाला। ಕುಲದೀಪಕ.

—**का न घाटका** = जिसके रहनेका कोई निश्चित स्थान न हो। ತ್ರಿಶಂಕು, ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ, ನಿರರ್ಥಕವಾದ.

—**घलना** = परिवारकी दुर्दशा होना। ಪರಿವಾರ ನಷ್ಟವಾಗು, ಮನೆತನ ಹಾಳಾಗು.

—**फोड़ना** = परिवार में कलह उत्पन्न करना। ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಡಕು ಹುಟ್ಟಿಸು.

—**बैठे** = विना कुछ काम किये। ಪರಿಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ, ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ

घरघर– क्रिवि हरेक घरमें। ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ.

घरघराना– अक्रि. ಗೊರ ಗೊರ ಶಬ್ದ ಮಾಡು.

घरघाल,घरघालन– वि विगाड़नेवाला, कुल में कलंक लगानेवाला। ಕೆಡಿಸುವವ, ಮನೆತನದ ಹೆಸರು ಮುಳುಗಿಸುವವ.

घरजाया– पु गुलाम। ಗುಲಾಮ.

घरद्वार– पु ठिकाना, गृहस्थी। ಮನೆಮಠ, ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ.

घरनाल– स्त्री. एक प्रकारकी प्राचीन समयकी तोप। ಒಂದು ತರದ ಹಳೆಯ ಪ್ರಕಾರದ ತೋಪು.

घरनी– स्त्री गृहिणी। ಗೃಹಿಣಿ, ಪತ್ನಿ, ಹೆಂಡತಿ.

घरफोडी, घरफोरी– स्त्री. घरमें फूट करानेवाली। ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಹ ಹುಟ್ಟಿಸುವವಳು.

घरबसा– पु. प्रेमी, उपपति। ಪ್ರಿಯಕರ, ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವ, ಉಪಪತಿ

घरवसी– स्त्री. रखेली। ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವಳು, ಉಪಪತ್ನಿ.

घरवार– पु. रहनेका स्थान, गृहस्थी, निजी संपत्ति। ಮನೆ, ಇರುವ ಸ್ಥಳ, ಕುಟುಂಬ, ಆಸ್ತಿ.

घरबारी– स्त्री. वह जिसका घरवार हो। ಪರಿವಾರವುಳ್ಳವ, ಕುಟುಂಬಸ್ಥ, ಆಸ್ತಿಯಿದ್ದವ, ಸಂಸಾರಿಕ.

घरमकर– पु. सूर्य। ಸೂರ್ಯ.

घरवात– स्त्री. घरका सामान। ಸಂಪತ್ತು, ಮನೆಯ ವಸ್ತುಗಳು.

घरवाली– पु. पत्नी। ಹೆಂಡತಿ, ಪತ್ನಿ, ಮನೆಯಾಕೆ.

घरहाई– स्त्री घरमें कलंक तथा विरोध फैलानेवाली स्त्री। ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಹ ಹುಟ್ಟಿಸುವವಳು, ಕುಲಟಿ.

घराऊ– वि. आपसका, घरू। ಸ್ವಂತದ, ಖಾಸಗಿ, ಮನೆತನದ, ಕೌಟುಂಬಿಕ.

घराती–पु कन्याके पक्षके लोग। ವಧೂಪಕ್ಷದ ಜನರು, ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೆಯವರು.

घराना– पु कुल, वंश। ಕುಲ, ವಂಶ.

घरियार– पु दे 'घडियाल'।

घरिया– स्त्री. घडिया। ಬಿಂದಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕ ಕೊಡ.

घरियाना– सक्रि तह करना। ನಿರಿಗೆ ಮಾಡು, ಮಡಿಕೆ ಹಾಕು, ಮಡಚು.

घरी– स्त्री. तह, लपेट, घडा, घडी। ಗಳಿಗೆ, ಮಡಿಕೆ, ನಿರಿಗೆ, ಪದರು, ಕೊಡ, ಒಂದು ಗಳಿಗೆ (೨೪ ಮಿ.)

घरू– वि घरका, निजी। ಮನೆಯ, ಕೌಟುಂಬಿಕ, ಸಂಸಾರದ.

घरेला, घरेलू– वि. घरका, पालतू। ಮನೆಯ, ಕೌಟುಂಬಿಕ, ಸಾಕಿದ, ಪಳಗಿದ.

घरौंदा, घरौंधा– पु बच्चोंका बनाया हुआ मिट्टी का घर। ಮಕ್ಕಳ ಆಟದ ಮನೆ.

घरौना–पु. दे. 'घरौंदा'। घर। ಮನೆ.

घर्म– पु. धूप। ಬಿಸಿಲು, ಕಾವು.

घर्मबिंदु– पु. पसीना। ಬೆವರು.

घर्राटा– पु. गहरी नींदमें साँस लेनेका शब्द। ಗೊರಕೆ.

घलना– अक्रि. फेंका जाना, मारपीट होना। ಒಗೆಯಲ್ಪಡು, ಬೀಸಲ್ಪಡು, ಬೀಳು, ಜಗಳವಾಗು.

घलावल, घलावली– स्त्री. मारपीट। ಹೊಡೆದಾಟ, ಮಾರಾಮಾರಿ.

घलुआ– पु. परिमाणसे अधिक वस्तु (तौलसे अधिक) जो ग्राहक को दी जाय। ಅಳತೆ ಅಥವಾ ತೂಕದ ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಿರಾಕಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ವಸ್ತು, ಕೊಸರು.

घवद–स्त्री घौद। ಹಣ್ಣಿನ ಗೊಂಚಲು.

घवरि– स्त्री. फलो इत्यादिका गुच्छा। ಹಣ್ಣು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಗೊಂಚಲು.

घसना–सक्रि घिसना, रगड़ना। ತಿಕ್ಕು, ಉಜ್ಜು, ಒರಸು.

घसिटना– अक्रि. घसीटा जाना। ಎಳೆಯಲ್ಪಡು.

घसियारा–पु. घास बेचनेवाला। ಹುಲ್ಲು ಮಾರುವವ.

घसियारिन, घसियारी– स्त्री. घसियारेकी स्त्री.। ಹುಲ್ಲು ಮಾರುವವಳು.

घसीट– स्त्री. जल्दी लिखेनेका काम, जल्दी लिखा हुआ लेख । ಬೇಗನೆ ಬರೆಯುವದು, ಗೀಚುವಿಕೆ, ಬೇಗನೆ ಬರೆದ ಲೇಖ.

घसीटना–सक्रि रगड खाते हुए खीचना, जल्दी लिखना। ಎಳೆ, ಜಗ್ಗು, ಕೇಳು, ಬೇಗ ಬರೆದು ಮುಗಿಸು, ಗೀಚು.

घहनाना– अक्रि. आवाज होना। ಬಾರಿಸು, ಧ್ವನಿತವಾಗು. (ಗಂಟೆ ಮುಂತಾದವು).

घहर– स्त्री गर्जन। ಗರ್ಜನೆ, ಅಬ್ಬರ.

घहरना, घहराना– अक्रि. गरजना। ಗರ್ಜಿಸು, ಗುಡುಗು.

घहरानि– स्त्री. गरज। ಗರ್ಜನೆ.

घहरारा– वि गंभीर ध्वनि करनेवाला। ಗರ್ಜಿಸುವ, ಗಂಭೀರ ಧ್ವನಿ ಮಾಡುವ. पु गरज। ಗರ್ಜನೆ, ಗಂಭೀರ ಧ್ವನಿ.

घां, घा– स्त्री दिशा, तरफ। ದಿಶೆ, ದಿಕ್ಕು, ಮಗ್ಗಲು.

घांघरा, घांघरो– पु. लहंगा। ಲಂಗ, ದಟ್ಟಿ, ಪಾವಡ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಒಂದು ಉಡುಪು.

घांटी– स्त्री. गलेका कौआ, गला। ಕಿರುನಾಲಿಗೆ, ಕೊರಳು, ಕಂಠ.

घाँटो– पु. एक तरहका गीत। ಒಂದು ತರದ ಗೀತೆಗಳು.

घांह, घाँही– स्त्री ओर। ಮಗ್ಗಲು, ದಿಶೆ, ಕಡೆಗೆ.

घा– स्त्री. दे. 'घॅा'।

घाइ– पु. घाव, चोट। ಗಾಯ, ನೋವು, ಪೆಟ್ಟು.

घाइल– वि घायल। ಗಾಯ ಹೊಂದಿದ.

घाई– स्त्री. ओर, संधि, वार, पानीमेका भॅवर, बीचकी जगह। ದಿಶೆ, ಮಗ್ಗಲು, ಸಾರೆ, ಸರತಿ, ನೀರಿನ ಸುಳಿ, ಮಧ್ಯದ ಸ್ಥಳ.

घाई–स्त्री दो अॅगुलियो के बीचका कोना, प्रहार, घाव, छल, धोखा। ಎರಡು ಬೆರಳಿನ ನಡುವಿನ ಸ್ಥಳ, ಹೊಡೆತ, ಪೆಟ್ಟು, ಗಾಯ, ಕಪಟ, ಮೋಸ.

घाउ– पु. घाव, चोट। ಗಾಯ, ಪೆಟ್ಟು.

घाघ–वि. अति चतुर मनुष्य। ಅತ್ಯಂತ ಚತುರ, ಬಹಳ ಧೂರ್ತ, ಕಪಟಿ.

घाघरा– पु दे 'घॅाघरा'। स्त्री. सरयू नदी। ಸರಯೂ ನದಿ.

घाट–पु स्नानादि के लिये नदी आदिका पक्का बॅाधा हुआ किनारा, नदी आदिका वह स्थान जहॅा लोग नहाते धोते या नावपर चढते है, नीचा ऊंचा पहाडी स्थान, संकीर्ण पहाडी रास्ता, पहाड़, दिशा, डीलडौल, रीति, तलवारकी धार, छल। ಸ್ನಾನಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕಲ್ಲು-ಗಚ್ಚಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ನದೀತಟ, ನಾವೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ್ರುವ ಅಥವಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಇಳಿಯುವ ಸ್ಥಳ, ತಗ್ಗು ದಿನ್ನೆಗಳುಳ್ಳ ಪರ್ವತಮಯ ಪ್ರ-

ತೃಣ,ಕಲಬೆರಿಕೆ, ಮಿತ್ರತ್ವ,ಸ್ನೇಹ.

घालू– पु दे. ' घलुआ '।

घाव– पु. दे. ' घाय '।

—पर नमक छिडकना = दु खके समय और कष्ट देना। ದುಃಖದ ಮೇಲೆ ಬರೆಕೊಡು.

घावरिया– पु. घावोंकी दवा करनेवाला। ಗಾಯದ ಔಷಧ ಮಾಡುವವ.

घास– स्त्री चारा, तृण। ಹುಲ್ಲು, ತೃಣ, ಕರಡು.

घास पात, घासफूस– पु. कतवार, कूडाकरकट। ಹಲ್ಲು, ಕಡ್ಡಿ, ಕಸ-ಕಡ್ಡಿ, ತೊಪ್ಪಲು.

घिग्घी– स्त्री. हिचकी। ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ.

घिघियाना–अक्रि गिडगिड़ाना। ದೈನ್ಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳು,ಅಂಗಲಾಚು, ತತ್ತರಿಸಿ ಮಾತಾಡು.

घिचपिच– वि. सटा हुआ, अस्पष्ट। ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹತ್ತಿದ, ಹತ್ತೆಯಾದ, ದಟ್ಟಣಿಯಾದ, ಇರುಕಾದ स्त्री. स्थल संकोच। ದಟ್ಟಣಿ, ಇ-ಕ್ಕಟ್ಟು, ಕಿಕ್ಕಿರಿಯುವಿಕೆ.

घिन– स्त्री. अरुचि, घृणा। ತಿರಸ್ಕಾರ, ವಾಕರಿಕೆ, ಹೇಸಿಗೆ, ಅಸಹ್ಯ.

घिनाना– अक्रि. घिन करना, घृणा करना। ಅಸಹ್ಯಪಡು, ಹೇಸು,ತಿರಸ್ಕಾರ ಪಡು.

घिनावना, घिनौना– वि. घृणित,गंदा। ತಿರಸ್ಕೃತ, ಅಸಹ್ಯವಾದ, ಹೇಸಿಕೆ ಬರುವ.

घिया– पु. लौकी, कद्दू। ಸೋರೆಕಾಯಿ, ಕುಂಬಳಕಾಯಿ.

घियातरोई, घियातोरी– स्त्री. एक तरकारी। ತುಪ್ಪಹೀರೆ.

घिरना– अक्रि. घेरेमे आना, आवेष्टित होना। ಕೂಡು, ಕವಿ,ಸುತ್ತಲ್ಪಡು.

घिरनी– स्त्री. चरखी, गराडी, गिहवाज़ कवूतर। ಚಕ್ರ, ಗಡಗಡೆ, ನೀರು ನೇದುವ ಗಾಲೆ, ಅರಟೆ, ದಾರ ಸುತ್ತುವ ಗಾಲಿ, ಗಿರಕಿ ಹೊಡೆಯುವ ಪಾರಿವಾಳ.

घिराई– स्त्री. पशु चरानेका काम या मजदूरी, घेरनेकी क्रिया। ದನಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ, ಸುತ್ತುವ ಕೆಲಸ, ಸುತ್ತುವಿಕೆ.

घिरायँद– स्त्री. पेशावकी वदवू। ಮೂತ್ರದ ದುರ್ಗಂಧ.

घिराव– पु. घेरनेकी क्रिया, घेरा। ಸುತ್ತು ಹಾಕುವದು,ಪರಿಧಿ,ಸುತ್ತು, ಮುತ್ತಿಗೆ.

घिसघिस– स्त्री. व्यर्थकी देरी, गड़वड़ी। ತಡ, ಆಲಸ್ಯ, ಸುಸ್ತಿ, ವಿಳಂಬ, ಅನಿಶ್ಚಯ, ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ.

घिसना– सक्रि. रगडना। ತಿಕ್ಕು, ಒರೆಸು. अक्रि. रगड़ खाना, धीरे धीरे कम होना। ತಿಕ್ಕಲ್ಪಡು, ಸವೆ.

घिसपिस–स्त्री. मेलजोल। ಅನ್ಯೋನ್ಯ, ಸಲಿಗೆ.

घिसवाना– सक्रि. रगडवाना। ಸವೆ-

ಯಿಸು, ತಿಕ್ಕಿಸು.

घिसाई–स्त्री. घिसने की क्रिया मजदूरी, घिसने में नष्ट हुआ अंश । ಒರೆಸು ವಿಕೆ, ತಿಕ್ಕುವಿಕೆ, ಉಜ್ಜುವಿಕೆ, ತಿಕ್ಕಾಟ, ತಿಕ್ಕುವ ಕೂಲಿ, ತಿಕ್ಕಿ ನಾಶವಾದ ಭಾಗ.

घिसाना–सक्रि 'घिसना' का प्रे. रूप । ತಿಕ್ಕಿಸು, ಉಜ್ಜಿಸು.

घिसाव– पु. घिसावट– स्त्री. रगड़ । ತಿಕ್ಕುವಿಕೆ, ಘರ್ಷಣೆ, ತಿಕ್ಕಾಟ, ಸವೆಯುವಿಕೆ.

घिस्सा– पु धक्का, रगड़ । ಹೊಡೆತ, ಒಡೆತ, ಎಳೆತ, ನುಗ್ಗಾಟ, ತಿಕ್ಕಾಟ, ಘರ್ಷಣೆ.

घी– पु. घृत । ತುಪ್ಪ, ಘೃತ.

—का दिया जलाना = मनोरथ पूर्ण होना, आनंद मंगल होना । ಇಷ್ಟಪೂರ್ಣವಾಗು, ಆನಂದೋತ್ಸವ ಮಾಡು.

(पांचो उँगलियाँ) घीमें होना = अत्यंत सुख या लाभ होना । ಅತ್ಯಂತ ಸುಖ ಅಥವಾ ಲಾಭವಾಗು.

घीउ, घीऊ, घीय– पु दे. 'घी'।

घीकुंवार–पु. एक पौधा । ಲೋಳಸರ.

घुँइ,घुइयाँ–स्त्री अरुई नामक तरकारी। ಶಾವೆ ಗಡ್ಡೆ, ಕೆಸುವು.

घुँवची– स्त्री. गुंजा तथा उसकी वेल । ಗುಲಗಂಜಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ಬಳ್ಳಿ.

घुँघनी– स्त्री. चना जो भिगोकर तेलमें या घीमें तला गया हो । ಉಸಳಿ.

घुँघरारे, घुँघराले– त्रि. घुंघुरुवा,छल्लेदार वाल । ಸುರುಳಿಸುರುಳಿಯಾದ, ಗುಂಗುರುಗೂದಲುಳ್ಳ.

घुँघरू– पु. धातुके वने पोले दाने जो नाचनेमें पैरोंमें बाँधे जाते हैं । ಗೆಜ್ಜೆ, ಸಣ್ಣ ಗಂಟೆ, ನೂಪುರ.

घुंडी– स्त्री. कपड़ेका वटन । ಗುಂಡಿ, ಬಟನ್ನು.

घुग्घी–स्त्री. वर्षा आदिसे वचने के लिये विशेष प्रकारसे लपेटा हुआ कंवल । ಮಳೆ ಬಿಸಿಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕುಂಚಿಗೆಯ ಹಾಗೆ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುವ ಕಂಬಳಿ, ಕುಂಚಿಗೆ, ಗೊಂಗಡಿ ಕೊಪ್ಪೆ.

घुग्घू, घुघुआ– पु उल्लू । ಗೂಗೆ.

घुघुआना– अक्रि बिल्लीका गुर्राना या उल्लूका वोलना । (ಬೆಕ್ಕು) ಗುರುಗುಟ್ಟು, (ಗೂಗೆ) ಒದರು, ಧ್ವನಿ ಮಾಡು.

घुघरी, घुघुरी– दे 'घुँघनी'।

घुटकना– सक्रि घूँट घूँट करके पीना, निगलना। ಗುಟಕು ಗುಟುಕು ಕುಡಿ, ನುಂಗು.

घुटकी– स्त्री. गलेकी नली । ಅನ್ನನಲಿಕೆ.

घुटना– अक्रि. साँसका दवना, कड़ा पड़ना, फँसना, पीसा जाना । ಉಸಿರುಗಟ್ಟು, ಬಿರುಸಾಗು, ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ಕುಟ್ಟಲ್ಪಡು, ಅರೆಯಲ್ಪಡು. सक्रि. मजवूतीके साथ कसना । ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟು. पु. टाँगके वीचका

जोड । ಮೊಣಕಾಲು, ಮಂಡಿ.
घुटना टेकना– घुटनेके वल वैठना । ಮೊಣಕಾಲೂರಿ ಕೂಡ್ರು, ಮಂಡಿ ಹಾಕು.
घुटा हुआ= चतुर, प्रवीण । ಚತುರ, ಪ್ರವೀಣ,
घुटनी– स्त्री. घुटना । ಮೊಣಕಾಲು.
घुटन्ना– पु घुटनों तकका पायजामा । ಚಡ್ಡಿ, ಚಲ್ಲಣ.
घुटरू– पु दे. 'घुटनी' ।
घुटवाना–सक्रि घोटने का काम कराना, मुँडाना, चिकना कराना । ಅರೆಯಿಸು, ತಿಕ್ಕಿಸು, ಬೋಳಿಸು, ನುಣ್ಣಗೆ ಮಾಡಿಸು.
घुटाई– स्त्री. घोटनेका काम या उसकी मजदूरी । ಅರೆಯುವ ಅಥವಾ ತಿಕ್ಕುವ ಕೆಲಸ, ಅರೆಯುವ ಕೂಲಿ.
घुटाना– सक्रि. दे. 'घुटवाना' ।
घुटी– स्त्री. छोटे बच्चोको पाचनके लिये पिलानेवाली औषधी । ಪಚನಕ್ರಿಯೆ ಸುಧಾರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಔಷಧ.
घुटरून, घुटरुवन– क्रिवि. घुटनो के वल । ಮೊಣಕಾಲ ಮೇಲೆ,ಮೊಣಕಾಲಿನಿಂದ.
घुट्टरू– पु. दे. 'घुटनी' ।
घुडकना– सक्रि डॉटना । ಬೆದರಿಸು, ಗದರಿಸು, ದಟ್ಟಿಸು, ಜಬರಿಸು.
घुडकी– स्त्री. डॉट, धमकी । ಬೆದರಿಕೆ, ಗದರಿಕೆ, ಜಬರಿಸುವಿಕೆ.

घुडचढा– पु. अश्वारोही । ಸವಾರ, ರಾವುತ, ಕುದುರೆ ಹತ್ತುವವ.
घुडदौड–स्त्री. घोडे की दौड, एक प्रकार का जुएका खेल, एक प्रकारकी वडी नॉव, घोडा दौडानेका स्थान । ಕುದುರೆಯ ಓಟ, ಕುದುರೆಯ ಜೂಜು (ರೇಸು), ಮುಂದಿನ ಭಾಗವು ಕುದುರೆಯ ಹಾಗೆ ಇರುವ ಒಂದು ತರದ ದೊಡ್ಡ ನಾವೆ, ಕುದುರೆಯ ಓಟದ ಬೈಲು.
घुडनाल– स्त्री. घोडेपर लादनेकी एक तोप। ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇರುವ ಒಂದು ತರದ ತೋಫು.
घुडवहल– पु. वह रथ जिसमे घोडे जुते रहते हैं । ನಾಲ್ಕೋಟು, ನಾಲ್ಕು ಚಕ್ರದ ಬಂಡಿ.
घुडसवार– पु. अश्वारोही । ಕುದುರೆ ಸವಾರ, ರಾವುತ.
घुडसार, घुडसाल– स्त्री. अस्तवल । ಕುದುರೆ ಲಾಯ, ಅಶ್ವಶಾಲೆ.
घुण, घुन– पु. छोटा कीडा जो अन्न लकडी आदिमें लगता है । ನುಸಿ, ಕುಟ್ಟಿ ಹುಳು.
घुनघुना– पु. एक खिलौना। ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಒಂದು ಆಟಿಗೆ, ಗಿಲಿಕಿ, ಗಿರಿಗಟಿ.
घुनना– अक्रि. घुन लगनेसे खोखला होना। ಹುಳ ಹತ್ತು, ನುಸಿ ಹಿಡಿ, ಹುಳಕಾಗು, ಮುಗ್ಗು.
घुन्ना–वि भीतरही भीतर चिढनेवाला।

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕುದಿಯುವವ, ಗುಮ್ಮನಗುಸುಕ.

घुप– वि गहरा (अंधकार)। ದಟ್ಟವಾದ ಕತ್ತಲೆಯು, ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಾದ.

घुमंडना– अक्रि दे ‘घुमड़ना’।

घुमक्कड– वि. अधिक घूमनेवाला। ಬಹಳ ತಿರುಗುವವ, ಸುತ್ತಾಡುವವ

घुमची– स्त्री. गुंजा। ಗುಲಗಂಜಿ.

घुमटा– पु. सिरमें चक्कर आना। ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ದಿಮ್ಮೇರುವದು.

घुमड– पु बादलोका घेरना। ಮೋಡ ಕವಿಯುವಿಕೆ.

घुमड़ना– अक्रि. मेघोंका छा जाना। ಮೋಡ ಕವಿ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರು.

घुमड़ी– स्त्री. सिर घूमनेका रोग। ತಲೆ ತಿರುಗುವ (ದಿಮ್ಮೇರುವ) ರೋಗ.

घुमना– पु दे. ‘घुमक्कड’।

घुमरना, घुमराना– दे. ‘घुमड़ना’। ऊंचा शब्द करना। ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು, ಘೋಷಿಡು, ಗರ್ಜಿಸು.

घुमरी– स्त्री. दे. ‘घुमड़ी’। पानीका भँवर। ನೀರಿನ ಸುಳಿ.

घुमाना– सक्रि. फिराना, सैर कराना, मरोड़ना। ತಿರುಗಿಸು, ಹೊರಳಿಸು, ತಿರುಗಾಡಿಸು, ಸುತ್ತು, ಹಿಂಡು.

घुमाव–पु. घूमनेका कार्य, चक्कर, हेरफेर, मोड़। ತಿರುಗಾಟ, ಸುತ್ತಾಟ, ಅದಲುಬದಲು, ರಸ್ತೆ (ಹಾದಿ) ಯ ಮಣಿತ.

घुमाव फिराव– पु हेरफेर, चक्कर। ಅದಲುಬದಲು, ತಿರುವುಮುರುವು, ಸುತ್ತು.

घुम्मरना– अक्रि दे. ‘घुमरना’।

घुरकना– सक्रि दे. ‘घुड़कना’।

घुरघुराना– अक्रि ‘घुरघुर’ शब्द करना। ‘ಗೊರಗೊರ’ ಶಬ್ದ ಮಾಡು, ಗಂಟಲು ಕೆರೆ.

घुरना– अक्रि घुलना, शब्द करना। ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳು, ಕರಗು, ಧ್ವನಿತವಾಗು, ಬಾರಿಸು.

घुरविनिया– स्त्री. घूरपरसे मैली कुचैली वस्तु बटोरकर इकट्ठा करनेका काम। ತಿಪ್ಪೆ ಅಥವಾ ಕಸ ಒಗೆಯುವ ತಗ್ಗುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಕುಮುರುಕು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ಕೆಲಸ, ಹಕ್ಕಲಾಯುವಿಕೆ.

घुलना– अक्रि. गलना। ದ್ರವಿಸು, ಕರಗು, ಕೂಡಿ ಹೋಗು,* ದುರ್ಬಲವಾಗು, ಮೃದುವಾಗು.

घुलघुलकर बातें करना = दिल खोलकर बातें करना। ಹೃದಯ ಬಿಚ್ಚಿ ಮಾತನಾಡು, ಬಹಳ ಹರಟೆ ಹೊಡೆ.

घुलघुलकर मरना = अधिक समय तक कष्ट भोगकर मरना। ಬಹಳ ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಕಷ್ಟಹೊಂದಿ ಸಾಯು.

घुल-मिलकर = मेलजोल के साथ। ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ.

घुलवाना– सक्रि. ‘घुलाना’ का प्रे. रूप।

घुलाना– सक्रि. गलाना, द्रवित करना,

मुखमें रखकर चूसना, सुरमा लगाना। ಕರಗಿಸು, ತೆಳ್ಳಗೆ ಮಾಡು, ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸೀಪು, ಹೀರು, ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚು.

घुसडना– अक्रि. दे. 'घुसना'।

घुसना– अक्रि. प्रवेश करना, धँसना। ಒಳಸೇರು, ಚುಚ್ಚು, ಪ್ರವೇಶಿಸು.

घुसाना, घुसेडना– सक्रि प्रवेश कराना, गाड़ना, ठूसना। ಒಳಸೇರಿಸು, ಚುಚ್ಚು, ತಿವಿ, ತುರುಕು.

घूँघट– पु अवगुंठन। ಮುಸುಕು, ಪರದೆ, ಬುರುಕಿ, ತೆರೆ, ಮರೆ.

घूँघर– पु. बालोंमें पडे हुए मरोड़ या छल्ले। ಕೂದಲಿನಲ್ಲಿಯ ಸುತ್ತು, ಸುರಳಿ, ಕುರುಳು.

घूँघरवारे, घूँघरवाले–वि दे.'घुंघरारे'।

घूँट–पु एकबार में पीने योग्य पानी आदि। ಗುಟುಕು.

घूँटना– सक्रि. (पीना) गलेके नीचे उतारना। ಗುಟುಕರಿಸು, ಕುಡಿ.

घूँटी– स्त्री. दे. 'घुट्टी'।

घूँस– पु रिश्वत, एक तरहका चूहा। ಲಂಚ, ಹೆಗ್ಗಣ.

घूँसा– पु मुक्का। ಮುಷ್ಟಿ, ಗುದ್ದು.

घूँसेबाजी– स्त्री. घूँसेकी लडाई। ಮುಷ್ಟಿಯುದ್ಧ, ಮಲ್ಲಯುದ್ಧ.

घूक– पु. उल्लू पक्षी। ಗೂಗೆ.

घूघ– पु शिरस्त्रान। ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ.

घूघू– पु. दे. 'घुग्घू'।

घूटना– सक्रि. दे. 'घूँटना'।

घूमना– अक्रि. चक्कर खाना, मुडना, मतवाला होना। ತಿರುಗಾಡು, ಸುತ್ತಾಡು, ಹಿಂತಿರುಗು, ವಿಹರಿಸು, ಪ್ರಮತ್ತನಾಗು.

घूमनी– स्त्री. सिरका चक्कर, घेरा। ತಲೆ ತಿರುಗುವದು, ದಿಮ್ಮೇರುವಿಕೆ, ಸುತ್ತು.

घूर, घूरा– पु. कूडा करकट फेंकनेकी जगह। ತಿಪ್ಪೆ, ಕಸದ ಗುಂಡಿ.

घूरना– अक्रि. क्रोधसे या आँख गडाकर देखना। ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡು, ಮರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡು, ದಿಟ್ಟಿಸು, ಕ್ರೋಧದಿಂದ ನೋಡು.

घूस– स्त्री. दे 'घूँस'।

घूसा– पु. दे. 'घूँसा'।

घृणा– स्त्री. नफरत। ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅಸಹ್ಯ, ಜುಗುಪ್ಸೆ.

घृत– पु. घी। ತುಪ್ಪ.

घेघ, घेंघा– पु. गलेका एक रोग, गला, गलेकी नली। ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಒಂದು ರೋಗ, ಅನ್ನನಲಿಕೆ.

घेर–पु परिधि, चारो तरफका फैलाव। ಪರಿಧಿ, ಮಂಡಲ, ಸುತ್ತಳತೆ.

घेरघार– पु. खुशामद, घेरनेकी क्रिया। ಮುಖಸ್ತುತಿ, ವಿನಂತಿ, ಸುತ್ತುಹಾಕುವದು, ಹರವು, ವಿಸ್ತಾರ, ಮುತ್ತುವದು.

घेरदार– वि. विस्तृत, फ़ैला हुआ। ವಿಸ್ತಾರವಾದ, ತುಂಬಿದ, ಸಡಿಲ

—उठाना = घोडा दौडाना । ಕುದುರೆ ಯನ್ನು ವೇಗವಾಗಿ ಓಡಿಸು.

—बेचकर सोना=निश्चित होकर सोना। ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಾಗಿ ಮಲಗು.

घोडिया– स्त्री. घोडी, दीवारकी खूँटी। ಹೆಣ್ಣು ಕುದುರೆ, ಸಣ್ಣ ಕುದುರೆ, ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿಯ ಗೂಟ.

घोडी– स्त्री. घोडे की मादा, विवाहकी एक रस्म, विवाहकी एक गीत। ಹೆಣ್ಣು ಕುದುರೆ, ಮದುವೆಯ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕಾರ, ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಒಂದು ಹಾಡು.

घोर–वि भयानक, गहरा, दुर्गम, अत्यंत। ಭಯಾನಕ, ಆಳವಾದ, ದಟ್ಟವಾದ, ನಿಬಿಡ, ದುರ್ಗಮ, ಕಠಿಣವಾದ, ಬಹಳ. स्त्री. गरज, ध्वनि। ಗರ್ಜನೆ, ಅಬ್ಬರ, ಧ್ವನಿ.

घोरना– सक्रि दे. 'घोलना'। अक्रि. गर्जन करना। ಗರ್ಜಿಸು, ಭಯಂಕರ ಧ್ವನಿ ಮಾಡು.

घोरा– पु. घोडा, खूंटा। ಕುದುರೆ, ಗೂಟ.

घोरिला– पु मिट्टीका बना बालको के खेलनेका घोडा, घोडेकी तरह मुँहवाला खूँटा। ಹುಡುಗರು ಆಡುವ ಮಣ್ಣಿನ ಕುದುರೆ, ಕುದುರೆಯ ಮುಖದಂತಿರುವ ಗೂಟ.

घोल– पु. घोलकर बनाया हुआ पदार्थ, मट्ठा, आदि। ಒಂದು ದ್ರವ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕರಗಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಮಿಶ್ರಣ, ಮಜ್ಜಿಗೆ ಮುಂತಾದವು.

घोलघुमाव– पु. बहाना। ನೆವ, ನೆಪ ಹೇಳಿ ತಪ್ಪಿಸುವದು.

घोलना– सक्रि. पानीमें मिलाना या डालकर हिलाना। ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸು ಅಥವಾ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅಗಳಾಡಿಸಿ ಕರಗಿಸು.

घोलमेल– पु मिश्रण। ಕಲಬೆರಿಕೆ, ಮಿಶ್ರಣ.

घोष– पु अहीरो की बस्ती, गोशाला, गर्जना, किनारा, शब्द। ಗೊಲ್ಲಗೇರಿ, ಗೋಶಾಲೆ, ಆಕಳ ದೊಡ್ಡಿ, ಗರ್ಜನೆ, ದಂಡೆ, ತೀರ, ಧ್ವನಿ, ಶಬ್ದ.

घोषणा, घोसना– सक्रि. घोषित करना। ಘೋಷಿಸು, ಪ್ರಕಟಿಸು. स्त्री. सूचना, मुनादी। ಘೋಷಣೆ, ಪ್ರಕಟಣೆ, ಡಂಗುರ, ಸಾರುವಿಕೆ.

घोसी– पु ग्वाला। ಗವಳಿಗ, ಗೊಲ್ಲ, (ಮಹಮ್ಮದೀಯ.)

घौर, घौरा, घौदा, घौर– पु फलोका गुच्छा। ಹಣ್ಣಿನ ಗೊಂಚಲು.

घौरी– स्त्री. दे 'घौर'।

घ्राण–स्त्री. नाक, सूंघने की शक्ति, वास। ಮೂಗು, ವಾಸನೆ ನೋಡುವಶಕ್ತಿ, ವಾಸನೆ, ಗಂಧ.

ದ ಒಂದು ಮಾದಕ ಪದಾರ್ಥ.

चंडूखाना– चंडू पीनेका स्थान। ಹೆಂಡ ದಂಗಡಿ. 'चंडू' ಮಾರುವ ಅಥವಾ ಸೇದುವ ಸ್ಥಳ.

चंडूखानेकी गप = बिलकुल अंडबंड और तथ्यहीन बात। ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ಮಾತು, ತಥ್ಯಹೀನ ಮಾತು, ಸುಳ್ಳು ಮಾತು.

चंडूबाज़– चंडू पीनेवाला । ಅಫೀಮಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯ ಸೇವಿಸುವವ.

चंडूल– पु. एक चिडिया। ಮಧುರ ಧ್ವನಿಯುಳ್ಳ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ

चंडोल– पु. पालकी। ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಮೇಣೆ.

चंद– पु. चंद्र। ಚಂದ್ರ.

चंद– वि. कुछ, थोड़ा। ಕೆಲವು, ಸ್ವಲ್ಪ.

चंदनहार– पु. गलेका एक गहना। ಚಂದ್ರಹಾರ.

चदनी– स्त्री. दे. 'चाँदनी'।

चंदनौता– पु एक तरहका लहँगा। ಲಂಗ, ದಟ್ಟಿ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಒಂದು ಉಡುಪು.

चंदराना– सक्रि बहकाना। ಮರುಳು ಮಾಡು, ರಕ್ಕಿಸು.

चंदला– वि. गंजा। ಬೋಳು ತಲೆಯ.

चंदवा– पु चँदोवा, मोरके पंखकी चंद्रिका, गोल चकती। ಚಿಕ್ಕ ಮಂಟಪ, ಚಪ್ಪರ, ನವಿಲಿನ ಗರಿಯಲ್ಲಿಯ ಚಂದ್ರಾಕೃತಿ, ದುಂಡನ್ನತೇಪೆ.

चंदा– पु. चंद्रमा। ಚಂದ್ರ.

चंदा– पु. उगाही, साल छ महीने के लिये लिया जानेवाला समाचार पात्रादिका मूल्य। ವಸೂಲಿ, ವರ್ಗಣಿ, ಪಟ್ಟಿ, ವಂತಿಗೆ, ಚಂದಾ,

चंदिनि, चंदिनी– स्त्री. चाँदनी । ಬೆಳದಿಂಗಳು. वि. चाँदन युक्त। ಬೆಳದಿಂಗಳ.

चँदिया– स्त्री. सिरका मध्यभाग । ತಲೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗ, ನಡುನೆತ್ತಿ.

चंदिर– पु. चंद्रमा। ಚಂದ್ರ.

चदोया, चंदोवा– पु. दे. 'चँदवा'।

चंद्रमा– पु. शशि, इंदु। ಚಂದ್ರ.

चंद्रहास– पु. तलवार, रावणकी तलवार का नाम। ಕತ್ತಿ, ರಾವಣನ ಕತ್ತಿ.

चंद्रिका– स्त्री. चाँदनी, मयूर पुच्छकी आँख। ಬೆಳದಿಂಗಳು, ನವಿಲುಗರಿಯ ಕಣ್ಣು.

चंपई– वि चंपाके रंगका, पीला। ಸಂಪಿಗೆ ಬಣ್ಣದ, ಹಳದಿ.

चंपक– पु. एक पेड तथा उसका फल। ಸಂಪಿಗೆ, ಚಂಪಕ.

चंपत– वि अंतर्धान, गायब। ಮಾಯವಾದ, ಓಡಿ ಹೋದ, ಪರಾರಿಯಾದ.

चँपना– अक्रि. बोझ लज्जा आदिसे दबना, व्याकुल होना। ಭಾರದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಕುಸಿ, ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗು, ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು. सक्रि दबाना। ಒತ್ತು, ಹತ್ತಿಕ್ಕು.

चंपा– पु. फूलोंका एक पौधा, घोडे का

एक भेद, एक तरहका केला। ಸಂಪಿಗೆ ಗಿಡ ಹಾಗೂ ಹೂವು, ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಕುದುರೆ, ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣು.

चपू– पु. गद्यपद्यमय काव्य। ಗದ್ಯ-ಪದ್ಯ ಕೂಡಿದ ಕಾವ್ಯ.

चँवर– पु. सुरा गायकी पूँछके वालोंका गुच्छा, कलंगी। ಚಾಮರ, ಶಿರೋಭೂಷಣ, ಝಾಲರಿ, ಗೊಂಡೆ, ತುರಾಯಿ.

चउतरा, चऊतरा– पु. दे. 'चवूतरा'।

चउर– पु. दे. 'चँवर'।

चउहट्ट– पु. चौराहा। ನಾಲ್ಕು ಬೀದಿಗಳು ಕೂಡಿದ ಸ್ಥಳ, ಚೌಕ.

चक– पु. 'चकई' नामक खिलौना, भूमिका टुकड़ा, अधिकार, पहिया, चकवा, खेड़ा, एक अस्त्र, एक गहना। ಹುಡುಗರ ಒಂದು ಆಟಿಗೆ, ಭೂಮಿಯ ಒಂದು ತುಂಡು, ಅಧಿಕಾರ, ಗಾಲಿ, ಚಕ್ರವಾಕ ಪಕ್ಷಿ, ಹಳ್ಳಿ, ಒಂದು ಅಸ್ತ್ರ, ಒಂದು ಆಭರಣ. वि. अधिक, भौचक्का, चिपकाया हुआ। ಅಧಿಕ, ಬಹಳ, ಗಾಬರಿಯಾದ, ಅಂಟಿಸಿದ.

चकई–स्त्री. मादा चकवा, एक खिलौना। ಹೆಣ್ಣು ಚಕ್ರವಾಕ, ಒಂದುಆಟಿಗೆ.

चकचकाना– अक्रि भीग जाना, पानी इत्यादिका छोटे छोटे कणोंके रूपमें निकलना। ತೋಯು, ಒದ್ದೆಯಾಗು, ಒಸರು, ಸೋರು, ಸ್ರವಿಸು.

चकचाना– अक्रि. चकाचौंध लगना। ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕು, ಮಿರುಗುಟ್ಟು.

चकचाव– पु. दे 'चकाचौंध'।

चकचून, चकचूर– वि. चकनाचूर। ಚೂರುಚೂರಾದ, ಅರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ.

चकचोही– वि. स्त्री. चिकनी चुपड़ी। ಮೆತ್ತಗಿನ ಮಾತು, ಮೇಲಿನ ಮಾತು.

चकचौंधना– अक्रि चकाचौंध होना। ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕು, ಮಿರುಗುಟ್ಟು. सक्रि आँखोंमें तिलमिलाहट उत्पन्न करना। ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿಸು, ಮಿರುಗುಟ್ಟಿಸು, ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆ ಕತ್ತಲೆಗವಿಸು.

चकचौंधी, चकचौंह–स्त्री. दे 'चकाचौंध'।

चकड़वा– पु. बखेड़ा, झगड़ा। ಜಗಳ, ಗೊಂದಲ, ಗಲಾಟೆ, ಸಂಕಟ.

चकती– स्त्री. कपड़ेकी पेंदी। ತೇಪೆ, ಪಟ್ಟಿ.

चकता, चकत्ता– पु. धब्बा, दाग। ಕಲೆ, ಮಚ್ಚೆ, ಚಿಬ್ಬು, ಹುಣ್ಣಿನ ಕಲೆ.

चकना– अक्रि चकित होना, सशंक होना। ವಿಸ್ಮಿತನಾಗು, ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಸಂಶಯ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗು.

चकनाचूर–वि. चूरचूर, बिलकुल थका हुआ। ಪುಡಿಪುಡಿಯಾದ, ನುಚ್ಚುನೂರಾದ, ಬಹಳ ದಣಿದ.

चकपकाना– अक्रि. चकित होना, चौंकना। ಗಾಬರಿಯಾಗು, ದಿಗಿಲು ಬೀಳು, ಭ್ರಮೆಗೊಳ್ಳು, ಬೆರಗಾಗು.

चकबँदी–स्त्री.भूमिका बँटवारा। ಜಮೀನಿನ ಎಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟುವಿಕೆ, ಜಮೀನಿನ ಭಾಗ.

चकमा– पु. धोखा, हानी। ಮೋಸ, ತಂತ್ರ, ರಕ್ಕ, ಹಾನಿ.

चकरबा– पु. दे 'चकड़वा'।

चकरा–वि फैला हुआ, चौडा। ವಿಸ್ತಾರವಾದ, ಅಗಲವಾದ. पु. पानीका भँवर। ನೀರಿನ ಸುಳಿ, ತಿರುಗಣಿ ಮಡುವು.

चकराना– अक्रि चकित होना, चक्कर खाना। ಚಕಿತನಾಗು, ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಸುತ್ತು, ತಿರುಗು, ಬವಳಿ ಬರು, ಭ್ರಾಂತಿಯಾಗು.

चकरानी– स्त्री. दासी। ದಾಸಿ,ಸೇವಕಿ.

चकरी– स्त्री. चक्की, एक खिलौना। ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು, ರಾಟಿ, ಒಂದು ಆಟಿಗೆ.

चकलई– स्त्री. चौड़ाई। ಅಗಲಳತೆ.

चकला– पु गोल पाटा, दुराचारिणी, स्त्रियोंका अड्डा, चक्की। ಲಟ್ಟಣಿ ಮಣೆ,ಹಾದರ ಮಾಡುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೇಂದ್ರ, ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು. वि चौड़ा। ಅಗಲವಾದ.

चकलाना– सक्रि चौडा करना, मिट्टी सहित पौधा उखाड़ना। ಅಗಲು ಮಾಡು, ವಿಸ್ತರಿಸು, ಎರಡನೆಯ ಕಡೆಗೆ ನೆಡುವದಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಸಹಿತ ಸಸಿ ಕೀಳು.

चकली- स्त्री. चंदन घिसनेका चकला, गड़ारी। ಸಾಣೆ ಕಲ್ಲು, ಲಟ್ಟಣೆ ಮಣೆ, ರಾಟಿ, ಗಾಲಿ.

चकलेदार–पु. सूबेका हाकिम। ಪ್ರಾಂತಾಧಿಕಾರಿ, ಕಂದಾಯ ವಸೂಲ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿ.

चकवा–पु. चक्रवाक पक्षी। ಚಕ್ರವಾಕ ಪಕ್ಷಿ.

चकवाना– अक्रि. दे. 'चकपकाना'।

चकवी– स्त्री. दे. 'चकई'।

चकहा– पु. पहिया। ಚಕ್ರ, ಗಾಲಿ.

चका– पु. पहिया, चक्रवाक। ಗಾಲಿ, ಚಕ್ರ, ಚಕ್ರವಾಕ. वि. चकित। ಚಕಿತನಾದ, ಗಾಬರಿಯಾದ.

चकाचक–क्रिवि.पूरे तौरसे,भलीभातिसे। ಪುಟ್ಟಪೂರಾ, ತುಂಬಾ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಹತ್ತಿಯಾಗಿ. वि. लथपथ। ರಸಭರಿತ,ತೊಯಿದ, ಒದ್ದೆಯಾದ. स्त्री. निरंतर प्रहारका शब्द। ಕತ್ತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅವಿರತವಾದ ಹೊಡೆತಗಳು.

चकाचोध,चकाचौंधी– स्त्री. तिलमिलाहट। ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುವದು, ಮಿರುಗುಟ್ಟುವಿಕೆ, ದೃಷ್ಟಿಯ ಮುಂದೆ ಕತ್ತಲೆಗವಿಯುವಿಕೆ.

चकाना– अक्रि. दे 'चकराना'।

चकाबू– पु चक्रव्यूह। ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ.

चकासना– दे. 'चमकाना'।

चकित,चकितवंत–वि.विस्मित। ವಿಸ್ಮಿತ, ಚಕಿತ, ಬೆರಗಾದ, ಗಾಬರಿಯಾದ.

चकिताई– स्त्री. आश्चर्य। ಆಶ್ಚರ್ಯ,

ವಿಸ್ಮಯು, ಗಾಬರಿ.

चकुला– पु. पक्षीका छोटा वचा। ಪಕ್ಷಿಯ ಚಿಕ್ಕ ಮರಿ.

चकैया– स्त्री. दे. 'चकई'।

चकोटना– सक्रि. मास नोचना, चिमटी लेना। ಮಾಂಸ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳು, ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಹರಿದುಕೊಳ್ಳು, ಉಗುರಿನಿಂದ ಹರಿ, ಚಿವುಟು.

चकोतरा– पु. एक प्रकारका नीवू। ಸಕ್ಕರೆ ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು, ಚಕ್ಕೋತ ಹಣ್ಣು.

चकौंध– स्त्री दे. चकाचौंध।

चक्क– पु. चकवा, कुम्हारका चाक, पीडा, दिशा। ಚಕ್ರವಾಕ, ತಿಗರಿಯ ಗಾಲಿ, ಪೀಡೆ, ದಿಕ್ಕು.

चक्कर– पु. गोल घूमना, मंडल, घेरा, धोखा, गोलवस्तु, घुमरी, असमंजस। ತಿರುಗುವಿಕೆ,ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಹಾಕುವದು, ಮಂಡಲ, ಮೋಸ, ದುಂಡನ್ನವಸ್ತು, ಗಾಲಿ, ಚಕ್ರ, ನೀರಿನ ಸುಳಿ, ತಿರುಗಣಿ ಮಡುವು, ಭ್ರಮೆ, ಗೊಂದಲ, ಜಂಜಾಟ.

—काटना या लगाना = इधर उधर घूमना। ಸುತ್ತು, ಸುಳಿದಾಡು.

—में आना या पड़ना= विह्वल होना। ವಿಹ್ವಲನಾಗು, ಮೋಸ ಹೋಗು.

चक्कवइ, चक्कवै– वि चक्रवर्ती। ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಸಾರ್ವಭೌಮ.

चक्का– पु पहिया, चक्र। ಗಾಲಿ,ಚಕ್ರ.

चक्की– आटा पीसनेका यंत्र। ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು, ಬೀಸುವ ಗಿರಣಿ.

चक्कू– पु दे. 'चाकू'।

चक्रगुच्छ– पु अशोक वृक्ष। ಅಶೋಕ ವೃಕ್ಷ.

चक्रगोसा– पु. सेनापति। ಸೇನಾಪತಿ.

चक्षु,चख– पु. आँख। ಕಣ್ಣು.

चख़– पु. झगडा। ಜಗಳ, ಕಲಹ, ಗದ್ದಲ.

चखचख– स्त्री. कहासुनी, झगड़ा। ಬೈದಾಟ,ಜಗಳ,ಗಲಾಟೆ, ತಕರಾರು.

चखना– सक्रि. स्वाद लेना। ರುಚಿ ನೋಡು, ಅನುಭವಿಸು.

चखा– वि. चखनेवाला। ರುಚಿ ನೋಡುವವ.

चखाचखी– स्त्री. झगड़ा, विरोध, वैर। ಜಗಳ, ವಿರೋಧ, ವೈಮನಸ್ಯ.

चखाना–सक्रि.स्वाद दिलाना,खिलाना। ರುಚಿ ನೋಡಿಸು, ತಿನ್ನಿಸು.

चखोडा– पु. वच्चोंके मस्तक परका काला टीका जो दृष्टि न लगने के लिये लगाया जाता है। ದೃಷ್ಟಿ ಬೊಟ್ಟು.

चगड–वि. होशियार, चालाक। ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಧೂರ್ತ, ಜಾಣ.

चचा– पु. चाचा। ತಂದೆಯ ಸಹೋದರ, ಕಕ್ಕ, ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಅಥವಾ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ.

चचिया–वि. चाचासे संवंध रखनेवाला। ಕಕ್ಕನ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ.

चचींडा–पु. एक वेल तथा उसका फल।

ಪಡುವಲ ಬಳ್ಳಿ, ಪಡುವಲಕಾಯಿ.

चची– स्त्री दे. 'चाची'।

चचेरा– वि. चाचासे उत्पन्न । ಕಕ್ಕನ ವಂಶಜ, ತಂದೆಯ ಸಹೋದರನ ಕಡೆಯ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ.

चचोड़ना–सक्रि दाँतोसे दबाकर चूसना। ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಒತ್ತಿ ರಸ ಹೀರು, ಚೀಪು, ಸೀಪು.

चचोरना– सक्रि. रस चूसना । ರಸ ಹೀರು, ಚೀಪು.

चच्छु– पु. दे. 'चक्षु'।

चट– क्रिवि. तुरंत। ತತ್ಕಾಲ,ಕೂಡಲೆ. पु. धब्बा, कलंक, कडी वस्तुके टूटने या उँगली फूटनेकी आवाज । ಕಲೆ, ಕಲಂಕ, ಬಿರುಸು ಪದಾರ್ಥ ಮುರಿಯುವ ಅಥವಾ ಬೆರಳು ಮುರಿಯುವ ಸಪ್ಪಳ. वि. चाटकर कुल खाया हुआ। ತಿಂದು ಹಾಕಿದ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಂದ.

चटक– स्त्री चमक, शीघ्रता, गौरैया चिडिया। ಹೊಳಪು,ಕಾಂತಿ, ವೇಗ, ಶೀಘ್ರತೆ, ಗುಬ್ಬಿ. वि. चमकीला, शीघ्रता करनेवाला, गहरे रंगका। ಹೊಳಪುಳ್ಳ, ತ್ವರೆಮಾಡುವ, ಎದ್ದು ಕಾಣುವ, ಬೆಡಗಿನ. क्रिवि. शीघ्रतासे, तुरंत। ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, ಕೂಡಲೆ, ಬೇಗನೆ.

चटकदार– वि. चमकदार, चटकीला। ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ,ಬೆಡಗಿನ,ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ, ರುಚಿಯಾದ.

चटकना– अक्रि. चट करके टूटना, कलियोंका खिलना,झुंझलाना,फटना, दरकना, खटकना। 'ಚಟ್'ಎಂದು ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡಿ ಮುರಿ, ಅರಳು, ಬಿರಿ, ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳು, ಒಡೆ, ಸೀಳು, ಕೆಡಕೆನಿಸು, ಸಂದೇಹವಾಗು. पु तमाचा। ಕೈಯಹೊಡೆತ, ತಪರಾಕು.

चटक-मटक–स्त्री. आडंबर, नाजनखरा। ಆಡಂಬರ, ಸಿಂಗಾರ, ಸಡಗರ, ಒಯ್ಯಾರ.

चटका– पु. शीघ्रता, धब्बा। ತ್ವರೆ, ಶೀಘ್ರತೆ, ಕಲಂಕ, ಕಲೆ.

चटकाना– सक्रि. तोडना, उंगुलियो फोड़ना, दूर करना, चिढाना,'चट' शब्द उत्पन्न करना। ಮುರಿ.ಸೀಳು, ಬೆರಳು ಮುರಿ, ದೂರ ಮಾಡು, ತ್ರಾಸ ಕೊಡು,'ಚಟ್ ಚಟ್' ಶಬ್ದ ಮಾಡು, ಚಿಟುಕು ಮುರಿ.

(जूतियाँ)चटकाना=दरिद्र होनेपर पैदल चलना, जूते घसीटते फिरना। ಜೋಡು ಸವೆಯಿಸು, ಬರಿಗಾಲಿನಿಂದ ಅಲೆದಾಡು, ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗು.

चटकारा– वि चमकीला, चंचल,तीक्ष्ण, स्वादिष्ट वस्तु खाते समय तालुसे जीभ लगनेका शब्द। ಹೊಳಪುಳ್ಳ, ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ, ಚಂಚಲ,ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ತಿನ್ನುವಾಗ ನಾಲಿಗೆ 'ಚಪ್ಪರಿಸುವ ಶಬ್ದ.

चटकाली– स्त्री. चिड़ियोंका झुंड, पक्षियोंकी पंक्ति। ಪಕ್ಷಿಗಳ ಗುಂಪು, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಾಲು.

चटकीला– वि. चमकीला, भड़कीला। ಹೊಳಪುಳ್ಳ, ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ, ಎದ್ದು ಕಾಣುವ, ಥಳಥಳಿಸುವ.

चटखना– अक्रि. दे. 'चटकना'।

चटचटाना– अक्रि. टूटते, फूटते या जलते समय 'चटचट' शब्द करना। ಯಾವುದೊಂದು ವಸ್ತುವು ಮುರಿಯುವಾಗ, ಹರಿಯುವಾಗ ಅಥವಾ ಸುಡುವಾಗ 'ಚಟ್ ಚಟ್' ಶಬ್ದವಾಗು, ಚಟಚಟನೆ ಮುರಿ.

चटचेटक– पु. जादू। ಜಾದು, ಇಂದ್ರಜಾಲ.

चटपट– क्रिवि. तुरंत। ತತ್ಕಾಲ, ಕೂಡಲೆ, ಒಮ್ಮೆಲೇ, ತಟ್ಟನೆ.

चटपटा– वि. चरपरा, तेज, जिसमें खूब मिर्च मसाला पड़ा हो। ಖಾರವಾದ, ಚುರುಕಾದ, ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ, ರುಚಿಯಾದ.

चटपटाना– अक्रि. दे 'छटपटाना'।

चटपटी– स्त्री. उतावली, उत्सुकता, व्यग्रता। ಆತುರತೆ, ಗಡಿಬಿಡಿ, ಉತ್ಸುಕತೆ, ಗಾಬರಿ, ಕಳವಳ.

चटशाला–स्त्री. पाठशाला। ಪಾಠಶಾಲೆ.

चटसार, चटसाल– स्त्री. पाठशाला। ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ, ಪಾಠಶಾಲೆ.

चटाई– स्त्री तृण आदिका बिछावन। ಚಾಪೆ.

चटाक, चटाख– स्त्री टूटने फूटनेका शब्द, दाग। ಮುರಿಯುವ ಅಥವಾ ಹರಿಯುವ ಸಪ್ಪಳ, ಕಲೆ.

चटाका, चटाखा– पु. लकड़ी या किसी वस्तुके टूटनेका शब्द। ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಬಿರುಸು ವಸ್ತುಗಳು ಮುರಿಯುವಾಗ ಆಗುವ ಸಪ್ಪಳ.

चटान– पु. दे. 'चट्टान'।

चटाना– सक्रि. चटवाना, खिलाना, घूस देना, तलवार, छुरी आदिपर सान देना। ನೆಕ್ಕಿಸು, ತಿನ್ನಿಸು, ಲಂಚಕೊಡು, ಕತ್ತಿ, ಕಿರುಗತ್ತಿ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಉಜ್ಜು, ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಸು, ಮಸೆಯಿಸು.

चटापटी– स्त्री. शीघ्रता। ಅವಸರ, ವೇಗ, ತ್ವರೆ, ಭರ.

चटावन– पु. अन्नप्राशन संस्कार। ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಬಾರಿ ಅನ್ನ ಉಣಿಸುವ ಸಂಸ್ಕಾರ.

चटियल,चटैल– पु. खुला हुआ मैदान। ಗಿಡ-ಮರಗಳಿಲ್ಲದ ಬೈಲು, ಬಂಜೆ ಭೂಮಿ, ಬೆಂಗಾಡು.

चटुल– वि. सुंदर, चंचल। ಸುಂದರ, ಮನೋಹರ, ಚಂಚಲ.

चटोरा– वि. स्वादलोलुप, लोभी। ನಾಲಿಗೆ ರುಚಿಯುಳ್ಳವ, ಲೋಭಿ, ಆಸೆಬುರುಕ.

चटोरापन– पु. अच्छे पदार्थ खानेकी लोलुपता। ಒಳ್ಳೆಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಆಶೆ.

चट्टान– स्त्री. बृहत् शिला। ಬಂಡೆಗಲ್ಲು, ಬಂಡೆ.

चट्टाबट्टा–पु. लड़कोंके खिलौनोंका समूह, बाजीगर के गोले गोलियाँ। ಮಕ್ಕಳ ಆಟಿಗೆಯ ಸಮೂಹ, ಮಾಟಗಾರನ ಗುಂಡು ಗೋಲಿ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು.

चट्टी– स्त्री. पड़ाव, घाटा, एक तरहका जूता। ಇಳಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳ, ಬೀಡು, ಹಾನಿ, ಪಾಳೆಯ, ಮೆಟ್ಟು, ಎಕ್ಕಡ.

चट्टू– वि. दे. 'चटोरा'।

चढ़त– स्त्री देवता की भेंट। ಕಾಣಿಕೆ, ನೈವೇದ್ಯ.

चढ़ता– वि. ऊपरको उभड़ा हुआ, आगे को बढ़ता हुआ। ಏರುವ, ಮುಂದೆ ಬರುವ, ಉನ್ನತವಾಗುವ,

चढ़ती– स्त्री. वृद्धि, उन्नति। ವೃದ್ಧಿ, ಹೆಚ್ಚಳ, ಉನ್ನತಿ, ಏರು, ಲಾಭ.

चढ़ना– अक्रि. नीचेसे ऊपरको जाना, ऊपर उठना, बढ़ना, बाढ़ आना, लेप होना, महीने आदिका आरंभ होना, दर्ज होना। ಏರು, ಹತ್ತು, ಮೇಲೆ ಏಳು, ಉನ್ನತಿ ಹೊಂದು, ಪ್ರವಾಹ ತುಂಬಿ ಬರು, ದಾಳಿ ಮಾಡು, ಮುಂದೆ ಸಾಗು, ಲೇಪವಾಗು, ಕಾಣಿಕೆಯಾಗು, ತಿಂಗಳು ಅಥವಾ ವರ್ಷ ಆರಂಭವಾಗು, ಸೇರಿಸಲ್ಪಡು, ದಾಖಲಾಗು.

चढ़वाना–सक्रि. 'चढ़ाना'का प्रे. रूप।

चढ़ाई– स्त्री. चढ़ने की क्रिया, हमला, बराबर ऊँची होती जानेवाली भूमि, देवताओंकी भेंट। ಏರುವ ಕ್ರಿಯೆ, ಹತ್ತುವಿಕೆ, ಆಕ್ರಮಣ, ದಾಳಿ, ಏರು, ದಿನ್ನೆ, ದಿಬ್ಬ, ನೈವೇದ್ಯ.

चढ़ाऊपरी, चढ़ाचढ़ी– स्त्री. प्रतिस्पर्धा। ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆ, ಮೇಲಾಟ, ಪೈಪೋಟಿ.

चढ़ाना– सक्रि. ऊपर ले जाना, मूल्य बढ़ाना, देवताको अर्पण करना, दर्ज करना। ಏರಿಸು, ಮೇಲೆ ಒಯ್ಯು, ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಸು, ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸು, ನೋಂದಾಯಿಸು, ದಾಖಲೆ ಮಾಡು.

चढ़ाव–पु. चढ़ाई, वृद्धि, चढ़नेकी क्रिया या भाव, वह दिशा जिससे नदीकी धारा आई हो, दुलहिन को विवाहके दिन पहिराया हुआ ससुराल का गहना। ಏರಿಕೆ, ವೃದ್ಧಿ, ಏರುವ ಕ್ರಿಯೆ, ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹದ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕು, ಮದುವೆಯ ದಿನ ವಧುವಿಗೆ ಮಾವನ ಮನೆಯವರು ತೊಡಿಸುವ ಆಭರಣಗಳು.

चढ़ाव-उतार– पु. ऊँचा नीचा स्थान। ಏರಿಳಿತ, ತಗ್ಗುದಿನ್ನೆ.

चढ़ावा–पु. वधूके लिये वरपक्षका लाया गया गहना, देवता को अर्पण करने की सामग्री, उत्साह, बढ़ावा। ವರಪಕ್ಷದವರು ಮದುವೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಧುವಿಗೆ ತೊಡಿಸುವ ಆಭರಣಗಳು, ನೈವೇದ್ಯ, ಕಾಣಿಕೆ, ಉತ್ಸಾಹ, ಬೆಂಬಲ.

चपलता, चपलाई– स्त्री चंचलता, धृष्टता। ಚಾಂಚಲ್ಯ, ಅಸ್ಥಿರತೆ, ಆತುರತೆ, ದಿಟ್ಟತನ.

चपला– स्त्री लक्ष्मी, विजली, जीभ, दुश्चरित्रा स्त्री.। ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ವಿದ್ಯುತ್ತು, ನಾಲಿಗೆ, ದುರಾಚಾರಿಣಿ

चपाकदै– क्रिवि. अचानक। ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ, ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ.

चपाना– सक्रि. दववाना, जोडना, लज्जित करना। ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಒತ್ತಿಸು, ಅದುಮಿಸು, ಕೂಡಿಸು, ಲಜ್ಜಿತಪಡಿಸು.

चपेट– स्त्री. रगड़, आघात, थप्पड़, संकट। ಕೆಂಕೆ, ಆಘಾತ, ಪೆಟ್ಟು, ಹೊಡೆತ, ಏಟು, ಧಕ್ಕೆ, ಸಂಕಟ.

चपेटना– सक्रि दवाना, मारते पीटते हटाना, फटकार वतलाना। ಹಿಸುಕು, ಬೆದರಿಸು, ಅಟ್ಟು, ಗದರಿಸು, ಹೊಡೆದುಬಡಿದು ಹೊರಗೆ ಹಾಕು.

चपेटा— पु दे 'चपेट'।

चपेरना– सक्रि. दवाना। ಒತ್ತು, ಹಿಸುಕು, ಅದುಮು, ಅವುಕು.

चपोटी– स्त्री छोटी टोपी। ಚಿಕ್ಕ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ.

चप्पा– पु. चतुर्थांश, थोडीसी जगह, चार अंगुलकी नाप। ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಥಳ, ನಾಲ್ಕುಅಂಗುಲದ ಅಳತೆ, ಜಂಪೆ.

चप्पी– स्त्री. हाथ पैर दवानेकी सेवा। ಕೈಕಾಲು ಒತ್ತುವ ಸೇವೆ, ಅಂಗಮರ್ದನ.

चप्पू–पु. चौडे पत्ते का डाडा। ಹುಟ್ಟು, ದೋಣಿ ಒತ್ತುವ ಕೋಲು.

चबक– स्त्री. पीडा, टीस। ಪೀಡೆ, ವೇದನೆ, ತ್ರಾಸ.

चबना– अक्रि. चवाया जाना। ಅಗಿಯಲ್ಪಡು, ಮೆಲ್ಲಲ್ಪಡು.

चबवाना–सक्रि. चवानेका काम कराना। ಅಗಿಯಿಸು, ಚರ್ವಣ ಮಾಡಿಸು.

चबाई– स्त्री. चवाना, चुगुलखोर। ಚರ್ವಣ, ಅಗಿಯುವಿಕೆ, ಚಾಡಿ ಹೇಳುವವ, ನಿಂದೆ ಮಾಡುವವ.

चबाना– सक्रि. दाँतोंसे दवाना या कुचलना। ಅಗಿ, ನುರಿಸು, ಮೆಲ್ಲು, ಜಗಿ, ಚರ್ವಣ ಮಾಡು.

चबाचबाकर बातें करना = धीरे धीरे ठमक ठमककर वोलना। ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ನಿಂತು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡು.

चबे को चबाना = वारंवार एक ही काम को करना। ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೇ ತಿರುತಿರುಗಿ ಮಾಡು, ಮಾತಾಡಿದ್ದನ್ನೇ ಮಾತಾಡು.

चबाव, चबावन– पु निंदा, वदनामी। ನಿಂದೆ, ಅಪವಾದ, ಅಪಕೀರ್ತಿ.

चबूतरा– पु. चौरस ऊँचा स्थान। ವೇದಿಕೆ, ಕಟ್ಟೆ, ಜಗುಲಿ, ಚಾವಡಿ.

चबेना– पु. भूँजा दाना। ಹುರಿಗಾಳು, ಅರಳು, ಮಂಡಕ್ಕಿ.

चबेनी– स्त्री जलपान का सामान।

फಲಾಹಾರದ ಪದಾರ್ಥಗಳು.

चमना– अक्रि. कुचला या रौंदा जाना। ತುರಿಸಲ್ಪಡು, ಅಗಿಯಲ್ಪಡು.

चमाना– सक्रि. भोजन कराना। ತಿನ್ನಿಸು, ಊಟ ಮಾಡಿಸು.

चमोरना– सक्रि. भिगोना, डुबोना। ತೋಯಿಸು, ಅದ್ದು, ಮುಳುಗಿಸು.

चमक– स्त्री. कान्ति, प्रकाश, तड़क। ಮಿಂಚು, ಕಾಂತಿ, ಪ್ರಕಾಶ, ಹೊಳಪು, ಸೌಂದರ್ಯ, ಒಯ್ಯಾರ.

चमक-दमक– स्त्री. तड़कभड़क, ठाट, आभा। ಒಯ್ಯಾರ, ಸಿಂಗಾರ, ಥಳಕು, ಹೊಳಪು, ಕಾಂತಿ, ಪ್ರಭೆ.

चमकदार– वि. दे. 'चमकीला'।

चमकना– अक्रि. प्रकाशित होना, जगमगाना, प्रसिद्ध होना, समृद्ध होना, जल्दीसे निकल भागना। ಪ್ರಕಾಶಿಸು, ಹೊಳೆ, ಸುಂದರ ಕಾಣು, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗು, ಕೀರ್ತಿವಂತನಾಗು, ಸಮೃದ್ಧನಾಗು, ಬೇಗನೆ ಓಡಿ ಹೋಗು.

चमकाना– सक्रि. चमकीला करना, उज्वल करना, चिढ़ाना, भड़काना। ಬೆಳಗು, ತಿಕ್ಕು, ಪ್ರಕಾಶಿತಗೊಳಿಸು, ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸು, ತ್ರಾಸಕೊಡು, ಪ್ರೇರೇಪಿಸು, ಬೆದರಿಸು.

चमकारा– पु. तेज, प्रकाश। ತೇಜ, ಪ್ರಕಾಶ.

चमकीला–वि चमकनेवाला, भड़कदार। ಹೊಳಪುಳ್ಳ, ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ.

चमकौवल– स्त्री. चमकानेकी क्रिया। ಬೆಳಗುವ ಕ್ರಿಯೆ, ಮಿರುಗು ಕೊಡುವಿಕೆ, ಒಯ್ಯಾರ, ಬೆಡಗು, ಸಿಂಗಾರ.

चमगादड़, चमगीदड़– पु. रातको उड़नेवाला एक जंतु। ಬಾವಲಿ, ತೊಗಲುಬಾವಲಿ.

चमचम– स्त्री. एक बंगाल मिठाई। ಒಂದು ಬಂಗಾಲಿ ಪಕ್ವಾನ್ನ. क्रिवि चमकके साथ। ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ತೇಜಃಪುಂಜವಾಗಿ.

चमचमाना– अक्रि चमकना। ಹೊಳೆ, ಪ್ರಕಾಶಿಸು. सक्रि. चमकाना। ಬೆಳಗಿಸು.

चमचा– पु. बड़ा चम्मच। ದೊಡ್ಡ ಚಮಚೆ, ಹುಟ್ಟು, ಉದ್ಧರಣೆ.

चमझुई, चमजोई– स्त्री. एक छोटी किलनी। ತೊಣಚೆ, ಉಣ್ಣೆ.

चमटा– पु. दे. 'चिमटा'।

चमड़ा– पु. त्वचा, छाल। ಚರ್ಮ, ತೊಗಲು.

—उधेड़ना या खींचना = शरीर परसे चमड़ा अलगाना। ಚರ್ಮ ಸುಲಿ, ಬಹಳ ಬಡಿ.

चमड़ी– स्त्री. दे. 'चमड़ा'।

चमत्कृति– स्त्री. चमत्कार, अचंभा। ಆಶ್ಚರ್ಯ.

चमन– पु. वाटिका, रौनक की जगह। ತೋಟ, ಮನೋಹರ ಸ್ಥಳ, ಉದ್ಯಾನ.

चमर– पु. चॅवर । ಚಾಮರ. स्त्री. सुरा गाय । ಕಾಡಾಕಳು (ಯಾಕ).

चमरख–स्त्री. चरखेकी गुडियोमें लगानेकी चमडे या मूँजकी चकती। ರಾಟೆಯ ಕಮರಿನ ಕೆಳಗೆ ಹಚ್ಚುವ ತೊಗಲಿನ ಅಥವಾ ಹುಲ್ಲಿನ ತುಂಡು.

चमरी– स्त्री. सुरा गाय । ಕಾಡಾಕಳು, (ಯಾಕ ಪಶು) ಚಮರಿ ಮೃಗ.

चमरौट– पु. चमारको दिया जानेवाला फसलका हिस्सा । ಮೊಚ್ಚಿಗಾರನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬೆಳೆಯ ಭಾಗ.

चमला– पु. भिक्षापात्र । ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆ.

चमाऊ– पु. दे. 'चमर'।

चमाचम– क्रिवि. दे. 'चमचम'।

चमार– पु. चमडे का काम करनेवाली एक जाति । ಸಮಗಾರ, ಮೋಚಿ, ಚರ್ಮಕಾರ, ಮೊಚ್ಚಿಗಾರ.

चमारिन–स्त्री. चमारकी स्त्री । ಚಮ್ಮಾರ ಸ್ತ್ರೀ, ಮೊಚ್ಚಿಗಾರನ ಹೆಂಡತಿ.

चमारी– स्त्री. चमारका काम, चमारकी स्त्री । ಮೊಚ್ಚಿಗಾರನ ಕೆಲಸ, ಚಮ್ಮಾರನ ಹೆಂಡತಿ.

चमू– स्त्री. सेना । ಸೈನ್ಯ, ದಂಡು.

चमेली– स्त्री. एक लता तथा उसके फूल । ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಳ್ಳಿ ಹಾಗೂ ಹೂ.

चमोटा– पु. छुरा तेज करनेका चमडा। ಕತ್ತಿ ಮಸೆಯುವ ತೊಗಲು ಪಟ್ಟಿ.

चमोटी– स्त्री कोडा, चाबुक, बेंत । ಚಾಟಿ, ಬಾರಕೋಲು, ಬೆತ್ತ.

चमौआ– पु. चमरौधा । ಹರಕು ಮುರುಕು ಹೊಲಿದ ಜೋಡು, ಕೆರ, ಎಕ್ಕಡ.

चम्मच– पु छोटा चमचा । ಚಿಕ್ಕ ಚಮಚೆ, ಚಿಕ್ಕ ಸವುಟು.

चयन– पु. संचय, चुननेका कार्य । ಸಂಚಯ, ಸಂಗ್ರಹ, ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿಡುವದು, ಆರಿಸುವದು.

चयनशील– पु. संग्रही । ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವವ, ಕೂಡಿಡುವವ.

चरई–स्त्री. पशुओको चारा पानी देने के लिये बनाया गया छोटा हौज । ಗೋದಲಿ, ಹಟ್ಟಿಹಣೆ.

चरक– पु. दूत, गुप्तचर, पथिक, भिक्षुक, आयुर्वेदके एक प्रधान आचार्य । ದೂತ, ಗುಪ್ತಚರ, ಹಾದಿಕಾರ, ಪಥಿಕ, ಭಿಕ್ಷುಕ, ಆಯುರ್ವೇದದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಂಡಿತ.

चरकटा– पु. चारा काटनेवाला, तुच्छ व्यक्ति । ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ಯುವವ, ತುಚ್ಛ ವ್ಯಕ್ತಿ.

चरकना–अक्रि. फूटना, टूटना । ಒಡೆ, ಸೀಳು, ಹರಿ, ಮುರಿ.

चरका– पु. चकमा, धोखा, जख्म । ಮೋಸ, ಕಪಟ, ಗಾಯ.

चरख– पु. पहियेके आकारका गोल चक्कर, खराद, तोप रखनेकी गाडी, एक शिकारी पक्षी । ಗಾಲಿ, ಕಡೆಚಲು, ತೋಫು ಇಡುವ ಗಾಡಿ, ಒಂದು ಬೇಟೆ ಪಕ್ಷಿ.

चरखा– पु. चर्खा, रहँट, सूत निकाल-

चरबा– पु. नक़ल, खाका । ನಕಲು, ಪ್ರತಿಲಿಪಿ, ಕರಡು ಪ್ರತಿ.

चरबी– स्त्री. मेद, मज्जा । ನೆಣ, ಕೊಬ್ಬು, ಮೇದಸ್ಸು, ಚರಬಿ.

चरम– वि. अंतिम । ಅಂತಿಮ, ಕೊನೆಯ.

चरवाई, चरवाही– स्त्री. चरानेका काम या मजदूरी । ಮೇಯಿಸುವಿಕೆ,ಮೇಯಿಸುವ ಕೆಲಸ, ಮೇಯಿಸುವ ಕೂಲಿ.

चरवाना– सक्रि 'चराना' का प्रे. रूप ।

चरवाहा– पु पशु चरानेवाला । ದನ ಮೇಯಿಸುವವ,ದನ ಕಾಯುವವ.

चरवाही– स्त्री दे. 'चरवाई' ।

चरवैया– पु. चरने या चरानेवाला । ಮೇಯುವ ಪ್ರಾಣಿ, ಮೇಯಿಸುವವ.

चरस– पु. चमड़ेका बडा पात्र, मोट, एक मादक पदार्थ । ಚರ್ಮದ ಚೀಲ, ಯಾತ, ಮೊಟ್ಟೆ, ಒಂದು ಮಾದಕ ಪದಾರ್ಥ.

चरसा– पु. वैल इत्यादिका चमडा, मोट । ಎತ್ತು, ಎಮ್ಮೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ತೊಗಲು, ಯಾತ,ಮೊಟ್ಟೆ.

चरसी–पु चरसद्वारा खेत खीचनेवाला, चरस पीनेवाला । ಯಾತ ಹೊಡೆಯುವವ,ಮೊಟ್ಟೆ ಹೊಡೆಯುವವ, (ಚರಸ) ಮಾದಕ ಪದಾರ್ಥ ಸೇವಿಸುವವ.

चरहा, चरागाह– पु चरी । ಹುಲ್ಲು ಗದ್ದೆ, ಮೇಯುವ ಸ್ಥಳ.

चराई– स्त्री चरनेकी क्रिया, चरवाही । ಮೇಯುವಿಕೆ, ಮೇಯಿಸುವಿಕೆ, ಮೇಯಿಸುವ ಕೂಲಿ.

चरान– पु. चौपायो के चरनेका स्थान । ಹುಲ್ಲು ಗದ್ದೆ, ಪಶುಗಳು ಮೇಯುವ ಸ್ಥಳ.

चराना–सक्रि पशुओं को चरने के लिये मैदान मे छोडना, छलना । ಮೇಯಿಸು, ತಿನ್ನಿಸು, ಮರುಳುಗೊಳಿಸು, ಮೋಹಗೊಳಿಸು.

चरावना– सक्रि. दे. 'चराना'।

चरिंदा– पु. पशु । ಪಶು, ದನ.

चरित, चरित्र– पु. स्वभाव, आचरण, जीवनी, कार्य । ಸ್ವಭಾವ, ನಡೆವಳಿ, ಆಚರಣ, ಚರಿತ್ರೆ, ಕಾರ್ಯ.

चरितार्थ–वि कृतकार्य, ठीक ठीक उतरनेवाला । ಕೃತಕಾರ್ಯ, ಸರಿಯಾದ, ಇಚ್ಛಾ ಪೂರ್ಣವಾದ.

चरित्तर– पु. धूर्तता, बहाना, चरित्र । ಧೂರ್ತತನ, ಮೋಸ, ಸೋಗು, ಚರಿತ್ರೆ.

चरित्र– पु. स्वभाव, करनी, कार्य, जीवनी । ಸ್ವಭಾವ, ಆಚರಣೆ, ನಡೆವಳಿ, ಮಾಡಿದ್ದು, ಕಾರ್ಯ, ಚರಿತ್ರೆ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ.

चरी– स्त्री. पशुओंके चरनेकी भूमि । ಪಶುಗಳು ಮೇಯುವ ಭೂಮಿ, ಹುಲ್ಲು ಗದ್ದೆ.

चरु,चरू– पु. हविष्यान्न । ನೈವೇದ್ಯ,

ಚರು, ಹವಿಷ್ಯಾನ್ನ, ಹವ್ಯ, ನೈವೇ ದ್ಯದ ಅನ್ನ ಕುದಿಸಿದ ಪಾತ್ರೆ. ದೆ. 'चरी'।

चरेरा– वि. कर्कश, रूखा । ಕರ್ಕಶ, ಬಿರುಸಾದ, ಒಣ, ಹುರಬುರಕ.

चरेरू– पु पक्षी । ಪಕ್ಷಿ, ಹಕ್ಕಿ.

चरैया– पु दे 'चरवैया'।

चर्ख– स्त्री. दे 'चरख'।

चर्खा– पु. दे. 'चरखा'।

चर्खी– स्त्री दे. 'चरखी'।

चर्चा– स्त्री. दे 'चरचा'।

चर्मकार– पु. दे 'चमार'।

चर्मदंड– पु. चाबुक । ಚಾಟಿ, ಬಾರ ಕೋಲು, ಚಬಕ

चर्या– स्त्री. आचरण, वृत्ति, व्यवसाय, सेवा, जीविका । ಆಚರಣೆ, ನಡತೆ, ಕೆಲಸ, ವೃತ್ತಿ, ವ್ಯವಸಾಯ, ಸೇವೆ, ಜೀವಿಕೆ.

चर्राना– अक्रि. चरचर शब्द करना, हल्की पीडा होना, इच्छादिका प्रवल होना । 'ಚರ್ ಚರ್' ಶಬ್ದವಾಗು, ನೋವಾಗು, ತೀಟೆಯಾಗು, ಇಚ್ಛಾದಿಗಳು ಪ್ರಬಲವಾಗು.

चर्वित– वि चवाया हुआ । ನುರಿಸಿದ, ಅಗಿದ.

चल– वि अस्थिर, चंचल । ಅಸ್ಥಿರ, ಚಂಚಲ. पु. कंपन, पारा, छल, दोप । ಕಂಪನ, ಪಾದರಸ, ಪಾರ ಜ, ಮೋಸ, ಕಪಟ, ದೋಷ.

चलकना– अक्रि दे 'चमकना'।

चलचूक– स्त्री. छल, धोखा । ಕಪಟ, ಮೋಸ.

चलता– वि चालाक, प्रचलित, काम करने योग्य । ಚತುರ, ಜಾಣ, ಪ್ರಚಲಿತ, ಚಾಲ್ತಿ, ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿಪುಣ, ಯೋಗ್ಯ.

—पुरजा = व्यवहार पटु। ವ್ಯವಹಾರ ದಲ್ಲಿ ಕುಶಲ, ಕಾರ್ಯದಕ್ಷ.

चलती– स्त्री. मानमर्यादा, अधिकार । ಮಾನಮರ್ಯಾದೆ, ಅಧಿಕಾರ.

चलतू– वि. प्रचलित, आवाद । ಪ್ರಚ ಲಿತ, ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿದ್ದ, ಚಾಲ್ತಿ, ನೆಲಸಿದ.

चलन– पु. प्रचार, रिवाज, चाल । ಪ್ರಚಾರ, ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ವಸ್ತು, ಪದ್ಧತಿ, ರೀತಿ, ರೂಢಿ, ವ್ಯವಹಾರ, ಗತಿ, ನಡತೆ, ಸಂಚಾರ.

चलनसार–वि. चालू, अधिक दिनोंतक चलनेवाला । ಚಾಲ್ತಿ, ಪ್ರಚಲಿತ, ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವ.

चलना– अक्रि. गमन करना, जाना, वहना, टिकना, व्यवहारमें आना, निर्वाह होना, वढ़ना, आरंभ होना । ನಡೆ, ಹೋಗು, ಹರಿ, ಬಹಳದಿನ ಬಾಳು, ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಬರು, ಪ್ರಚಲಿತವಾಗು, ಉಪಯೋಗ ವಾಗು, ನಿರ್ವಾಹವಾಗು, ಬೆಳೆ, ಸಫಲನಾಗು, ಉನ್ನತಿ ಹೊಂದು, ಮುಂದಾಗು, ಆರಂಭವಾಗು. पु. वडी चलनी । ಜರಡಿ, ಜಲ್ಲಡಿ,

ದೊಡ್ಡ ಸಾಣಿಗೆ.

चल बसना = मृत्यु होना । ಸಾಯು.

चल निकलना = उन्नति करना । ಉನ್ನತಿಯಾಗು, ಮುಂದಾಗು.

(अपने) चलते = यथा शक्ति । ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ.

चलनि– स्त्री दे 'चलन'।

चलनी– स्त्री. छलनी । ಜರಡಿ, ಜಲ್ಲಡೆ, ಸಾಣಿಗೆ.

चलवाना–सक्रि 'चलाना' का प्रे रूप।

चलविचल–वि.स्थानच्युत,अव्यवस्थित। ಸ್ಥಾನಚ್ಯುತ, ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ, ಕ್ರಮ ತಪ್ಪಿದ. स्त्री. व्यतिक्रम। ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವ್ಯತಿಕ್ರಮ.

चलवैया– पु चलनेवाला । ನಡೆಯುವವ, ಹೋಗುವವ.

चलाऊ–वि. टिकाऊ, वहुत घूमनेवाला। ಬಹುದಿನ ಬಾಳುವ, ಬಳಿಕೆಯ, ನಡೆಯುವ, ಸಾಗುವ.

चलॅाक– वि. दक्ष, पटु । ಜಾಣ, ದಕ್ಷ.

चलॅाका– स्त्री. विजली। ಮಿಂಚು, ವಿದ್ಯುತ್ತು.

चलाचल– वि. चंचल । ಚಂಚಲ,ಚಪಲ. स्त्री.चाल । ಗತಿ,ಚಲನೆ,ನಡತೆ.

चलाचली– स्त्री. तैयारी, चलनेका धूमधाम, हलचल । ಸಿದ್ಧತೆ, ಹೋಗುವ ತ್ವರೆ, ಹೋಗುವ ಅವಸರ, ಹೋಗುವ ವೇಳೆ. वि जो चलनेको तैयार हो । ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧವಾದ.

चलान– पु. भेजने की क्रिया, न्यायालय में भेजा जाना, एक स्थानसे दूसरे स्थानको भेजी गयी सामग्री, मालकी सूचीका कागज, रवन्ना । ಕಳಿಸುವ ಕೆಲಸ, ಕೈದು ಮಾಡಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವದು, ಸಾಮಾನು ಕಳಿಸುವದು, ಕಳಿಸಿದ ವಸ್ತು, ಕಳಿಸಿದ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ವಿವರಣೆ ಪತ್ರ, ರಸೀದಿ, ರವಾನಗಿ.

चलाना– सक्रि. चलने के लिये प्रेरित करना, गति देना, आरंभ करना, प्रचलित करना, तीर या गोली छोड़ना । ನಡೆಯಿಸು, ಅಲುಗಾಡಿಸು, ನಡೆಯಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸು, ಗತಿಕೊಡು, ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸು, ಆರಂಭಿಸು, ನಿರ್ವಹಿಸು, ಪ್ರಚಾರಮಾಡು, ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತರು, ಬಾಣ ಅಥವಾ ಗುಂಡು ಹೊಡೆ.

चलायमान– वि. चंचल, चलनेवाला । ಚಂಚಲ, ಚಪಲ, ಅಗಳಾಡುವ, ನಡೆದಾಡುವ.

चलाव– पु. यात्रा, रिवाज । ಯಾತ್ರೆ, ಪ್ರಯಾಣ. ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ.

चलावा– पु. गौना, रिवाज । ದ್ವಿರಾಗಮನ, ಮೊದಲುಬಾರಿ ವಧುವನ್ನು ಗಂಡನಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುವದು, ಪದ್ಧತಿ, ರೀತಿ, ವಾಡಿಕೆ.

चवन्नी– स्त्री. चार आनेके मूल्यका सिक्का। ನಾಲ್ಕಾಣೆ ನಾಣ್ಯ,ಪಾವಲಿ.

चवाई– पु. चुगलखोर, निंदक । ಚಾಡಿ ಹೇಳುವವ, ನಿಂದೆ ಮಾಡುವವ.

चवाउ, चवाव– पु. निंदा, चुगली। ನಿಂದೆ, ಚಾಡಿ.

चवालीस– वि. ४४। ನಲವತ್ತು ನಾಲ್ಕು.

चशम, चश्म– स्त्री. आँख। ಕಣ್ಣು.

चशमा, चश्मा– पु. ऐनक, सोता। ಕನ್ನಡಕ, ನೀರಿನ ಬುಗ್ಗೆ, ಸ್ರೋತ.

चश्मदीद– वि. आँखोंसे देखा हुआ। ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡ, ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡ, ಸತ್ಯ.

चश्मनुमाई– स्त्री घुड़की। ಬೆದರಿಕೆ, ಗದರಿಕೆ.

चश्मपोशी– स्त्री. दोषों की ओर ध्यान न देना। ಎರಡನೆಯವರ ದೋಷ ಗಳ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡದಿರುವದು.

चश्मा– पु दे. ' चशमा '।

चष– पु नेत्र। ಕಣ್ಣು, ನೇತ್ರ.

चषक– पु. मद्य पीनेका पात्र, मधु। ನೆರೆ ಕುಡಿಯುವ ಪಾತ್ರೆ, ಜೇನು ತುಪ್ಪ.

चसक– पु. दे. ' चपक '। स्त्री. हलकी पीड़ा। ನೋವು, ಪೀಡೆ.

चसकना– अक्रि. कसकना, टीसना। ನೋವಾಗು, ನಿಂತುನಿಂತು ನೋ- ವಾಗು.

चसका– पु लत, दुर्व्यसन। ಚಟ, ದು- ರ್ವ್ಯಸನ, ಚಾಳಿ, ರುಚಿ.

चसना– अक्रि. चिपकना, मरना। ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳು, ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳು, ಸಾಯು.

चह– स्त्री गड्ढा। ಗುಣಿ, ತಗ್ಗು. पु. लकड़ी का चबूतरा। ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ವೇದಿಕೆ, ಕಟ್ಟೆ.

चहक– स्त्री. पक्षियोंका कलरव। ಪಕ್ಷಿ ಗಳ ಕಲರವ, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಚಿಲಿಪಿಲಿ.

चहकना– अक्रि. कलरव करना, जलना। ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಗುಟ್ಟು, ಕಲರವ ಮಾ- ಡು, ಉಲಿ, ಕೆಲೆ, ಸುಡು.

चहका–पु. कीचड़, जलती हुई लकड़ी, ईंटोंका फर्श। ಕೆಸರು, ಸುಡುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಇಟ್ಟಂಗಿಯ ನೆಲಗಟ್ಟು.

चहकारना– अक्रि दे. ' चहकना '।

चहकारा– वि. मधुर ध्वनि करनेवाला। ಚಿಲಿಪಿಲಿಗುಟ್ಟುವ, ಇನಿದನಿಗು ಡುವ.

चहचहा– पु. पक्षियोंका कलरव, हँसी दिल्लगी। ಚಿಲಿಪಿಲಿ, ಉಲಿತ, ಮೋ- ಜು, ಆನಂದ. वि. अनंद उत्पन्न करनेवाला। ಆನಂದ ಗೊಳಿಸುವ, ಇಂಪಾದ, ಮನೋಹರ, ರಮ್ಯ.

चहचहाना– अक्रि. दे ' चहकना '।

चहनि– स्त्री चाह, इच्छा। ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ.

चहबच्चा– पु हौज, तहखाना। ನೀರಿನ ಹೌದು, ನೆಲಮನೆ.

चहर– स्त्री. आनंदोत्सव, उपद्रव, शोर- गुल। ಆನಂದೋತ್ಸವ, ಉಪದ್ರವ, ಗಲಭೆ, ಗದ್ದಲ. वि. उत्तम, तेज। ಉತ್ತಮ, ಚಪಲ, ತೀಕ್ಷ್ಣ.

चहरना– अक्रि. आनंदित होना।

ಆನಂದಿತನಾಗು.

चहर-पहर– स्त्री. दे. 'चहल-पहल'।

चहल– स्त्री कीचड, आनंदोत्सव। ಕೆಸರು, ಆನಂದೋತ್ಸವ, ಉಲ್ಲಾಸ.

चहल क़दमी– स्त्री. धीरे धीरे चलना। ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ನಡೆಯುವದು, ತಿರುಗಾಟ.

चहल-पहल– स्त्री. उत्सव, धूमधाम। ಆನಂದ, ಉತ್ಸವ, ಉಲ್ಲಾಸ, ನಡಗರ, ಸಂದಣಿ, ಕೋಲಾಹಲ.

चहला– पु. कीचड़। ಕೆಸರು, ಕೊಚ್ಚೆ.

चहार– वि. चार। ನಾಲ್ಕು.

चहारदीवारी–स्त्री. किसी स्थानके चारो ओर वनी हुई दीवार। ಸುತ್ತು-ಗೋಡೆ, ಆವಾರದ ಗೋಡೆ, ಪ್ರಾ-ಕಾರ, ಪವುಳಿ.

चहारुम– वि. चौथा, चौथाई। ನಾಲ್ಕ-ನೆಯ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಾಲು.

चहुँ, चहूँ– वि चार। ನಾಲ್ಕು.

चहेटना– सक्रि. निचोडना। ಹಿಂಡು, ರಸ ತೆಗೆ, ಸತ್ವ ಹೀರು, ಕಿವುಚು.

चहेता– वि. प्यारा। ಪ್ರಿಯ, ಪ್ರೀ-ತಿಯ.

चहोड़ना, चहोरना– सक्रि. आरोपित करना, लगाना, संभालना। ಕಿತ್ತಿ ಹಚ್ಚು, ಕಿತ್ತಿ ನೆಡು, ಕಾಳಜಿ ತೆಗೆ ದುಕೊಳ್ಳು, ನಿರ್ವಹಿಸು.

चाइयां,चाईं– वि चालाक, धूर्त,छली। ಧೂರ್ತ, ಠಕ್ಕ, ಮೋಸಗಾರ.

चाकना– सक्रि. सीमा वाधने के लिये चिह्नित करना। ಚಿಹ್ನೆ ಮಾಡು, ಸೀಮೆ ಕಟ್ಟುವದರಸಲುವಾಗಿ ಗೆರೆ ಕೊರೆ, ಕಣದಲ್ಲಿಯ ಕಾಳಿನ ರಾಶಿಯ ಮೇಲೆ ಗುರ್ತಿಗಾಗಿ ಗೆರೆ ಹಾ-ಕು, ಮೇರೆ ಕಟ್ಟು.

चांगला– वि स्वस्थ, हृष्टपुष्ट, चतुर। ಸ್ವಸ್ಥ, ಕೊಬ್ಬಿದ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟ, ಚತುರ.

चाचर, चाँचरि– स्त्री. होली आदि के गीत। ಕಾಮನ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ವಸಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಗೀ-ತೆಗಳು.

चॉंचु– पु. चोच। ಚುಂಚು.

चाँटा– पु. थप्पड, तमाचा, चिउँटा। ಕೆನ್ನೆ ಹೊಡೆತ, ತಪರಾಕು, ಹೊ-ಡೆತ, ಇರುವೆ, ಕಟ್ಟಿರುವೆ.

चांटी– स्त्री. चिउँटी। ಇರುವೆ.

चांड–स्त्री बडी लालसा, आधार,दवाव, संकट, अधिकता। ತೀವ್ರ ಇಚ್ಛೆ, ಆಧಾರ, ಆನಿಕೆ, ಒತ್ತರಿಕೆ, ಭಾರ, ಸಂಕಟ, ಆಧಿಕ್ಯ. वि वलवान, प्रवल, तृप्त। ಬಲವುಳ್ಳ, ಉಗ್ರ, ಪ್ರಬಲ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ತೃಪ್ತ.

चाँडना– सक्रि खोदकर गिराना, नष्ट करना। ಕಿತ್ತೊಗೆ, ಹಾಳುಮಾಡು, ನಾಶಮಾಡು.

चाँडाल– पु. डोम, दुष्ट, पतित मनुष्य। ಹೊಲೆಯ, ಚಾಂಡಾಲ, ದುಷ್ಟ, ನೀಚ, ಪಾಪಿಷ್ಟ.

चांडाली– स्त्री चाडाल की स्त्री। ಹೊ-

ಲಿಯುನ ಹೆಂಡತಿ, ಹೊಲತಿ.

चाँडिला– वि. प्रचंड, प्रबल, उद्धत, वहुत, अधिक। ಪ್ರಚಂಡ,ಪ್ರಬಲ, ದಿಟ್ಟ, ತುಂಟ, ಅತ್ಯಧಿಕ.

चाँद–पु. चंद्रमा, निगानेका लक्ष्य, एक गहना। ಚಂದ್ರ, ಗುರಿ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಒಂದು ಆಭರಣ. स्त्री. खोपड़ी। ತಲೆ ಬುರುಡೆ, ಕಪಾಲ.

—का टुकडा = अति सुंदर मनुष्य। ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರ ಮನುಷ್ಯ.

—पर थूकना = किसी महात्मा को कलंकित करना। ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನಿಂದಿಸುವದು.

चाँदना–पु. प्रकाग, चाँदनी। ಪ್ರಕಾಶ, ಬೆಳದಿಂಗಳು.

चाँदनी–स्त्री. ज्योत्स्ना। ಬೆಳದಿಂಗಳು.

चाँदबाला– पु. कानका एक गहना। ಚಂದ್ರ ಮುರು.

चाँदमारी– स्त्री. निगाना लगानेका अभ्यास। ಗುರಿ ಹೊಡೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸ.

चाँदी– स्त्री. रजत, रौप्य, खोपड़ी का मध्यभाग। ಬೆಳ್ಳಿ, ರೌಪ್ಯ, ತಲೆಯ ಮಧ್ಯ ಭಾಗ.

—का जूता = घूस। ಲಂಚ.

चाँप–स्त्री. दबाव, धक्का,बंदूकका घोड़ा। ಒತ್ತರಿಕೆ, ಒತ್ತುವದು, ನುಗ್ಗಾಟ, ನೂಕುವಿಕೆ, ಬಂದೂಕಿನ ಕುದುರೆ. पु धनुप, चंपाका फूल। ಬಿಲ್ಲು, ಧನಸ್ಸು, ಸಂಪಿಗೆ ಹೂ.

चाँपना– सक्रि. दबाना। ಒತ್ತು, ಹತ್ತಿಕ್ಕು, ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡು.

चाँवर, चावल– पु. एक अन्न। ಅಕ್ಕಿ.

चाउ– पु. चाव, प्रेम, उत्साह। ರುಚಿ, ಪ್ರೇಮ, ಉತ್ಸಾಹ.

चाउर– पु दे 'चाँवर'।

चाक– पु. पहिया, घिरनी, चरखी। ಗಾಲಿ, ರಾಟೆ, ಗಡಗಡೆ, ಕಪಿಲೆ.

चाक़– वि. दृढ, पुष्ट, स्वस्थ, सुंदर। ದೃಢ, ಪುಷ್ಟ, ಸ್ವಸ್ಥ, ಸುಂದರ.

चाक़चक–वि. सुदृढ, चारों ओर रक्षित। ಸುದೃಢ, ಸ್ವಸ್ಥ,ಸುರಕ್ಷಿತ.

चाकना– सक्रि. दे. 'चॉकना'।

चाकर– पु. नौकर। ಆಳು, ಸೇವಕ, ನೌಕರ.

चाकरी– स्त्री. नौकरी। ನೌಕರಿ,ಸೇವೆ, ದಾಸ್ಯ, ಊಳಿಗ.

चाकी– स्त्री. वज्र, चक्की। ಮಿಂಚು,ಸಿಡಿಲು, ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು.

चाक़ू– पु फल इत्यादि काटनेकी छुरी। ಚಾಕು, ಚೂರಿ.

चाखना– सक्रि दे. 'चखना'।

चाचर, चाचरि– स्त्री. होली के गीत, होली के खेल और स्वाग। ಕಾಮನ ಹಬ್ಬದ ಹಾಡು, ಕಾಮನ ಹಬ್ಬದ ಆಟ, ತಮಾಷೆ, ಮೋಜು.

चाचरी– स्त्री. एक योगमुद्रा। ಒಂದು ಯೋಗ ಮುದ್ರೆ.

चाचा– पु. पिताका भाइ। ತಂದೆಯ ಸಹೋದರ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಅಥವಾ

ದೊಡ್ಡಮ್ಮ, ಕಕ್ಕ.

चाची– स्त्री. चाचाकी स्त्री । ಚಿಗವ್ವ, ಮೊಡ್ಡವ್ವ, ತಂದೆಯ ಸೋದರನ ಹೆಂಡತಿ.

चाट–स्त्री लालसा, लत, चटपटी वस्तु । ಇಚ್ಛೆ, ಚಟ, ರುಚಿ, ಮಸಾಲೆ ಹಾಕಿ ಮಾಡಿದ ವಸ್ತು. पु. धूर्त । ಧೂರ್ತ, ಮೋಸಗಾರ.

चाटना– सक्रि जीभसे चखना । ಆಸ್ವಾದಿಸು, ನೆಕ್ಕು.

चाटु– पु खुशामद । ಮುಖಸ್ತುತಿ, ಸುಳ್ಳುಸ್ತುತಿ.

चाटुकार– पु. झूठी प्रशंसा करनेवाला । ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾಡುವವ, ಸುಳ್ಳುಸ್ತುತಿ ಮಾಡುವವ.

चाटुकारी– स्त्री. दे 'चाटु' ।

चाड– स्त्री. तीव्र अभिलाषा, प्रेम । ಪ್ರಬಲ ಇಚ್ಛೆ, ಪ್ರೇಮ.

चाड़ा– पु प्यारा, प्रेमी । ಪ್ರಿಯಕರ, ಪ್ರೇಮಿ. वि. आसक्त । ಆಸಕ್ತ, ಮೋಹಿತ.

चातुरई, चातुरी– स्त्री. दे 'चतुरई' ।

चादर– स्त्री. पीतल इत्यादिका लंबा चौडा टुकड़ा, ओढने तथा बिछानेका बड़ा कपड़ा । ಪಾತ್ರವಿನ ಹರವಾದ ಹಾಗು ದಪ್ಪವಾದ ತಗಡು, ಹೊದಿಕೆ, ಹಾಸಿಗೆ, ಚಾದರ, ಮುಪ್ಪಟಿ, ಹಚ್ಚಡ.

चाप– स्त्री दवाव, पैर की आहट । ಒತ್ತರಿಕೆ, ದಬಾವು, ನಡಿಗೆಯ ಸಪ್ಪಳ. पु धनुष । ಬಿಲ್ಲು,ಧನುಷ್ಯ.

चापना– सक्रि दबाना । ಒತ್ತು, ಅಮುಕು, ಭಾರ ಹಾಕು, ಬಗ್ಗಿಸು.

चापलूस–वि. चाटुकार । ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾಡುವವ.

चापलूसी– स्त्री. दे 'चाटुकारी' ।

चाबना–सक्रि दाँतोसे कुचलकर खाना । ಸುರಿಸಿ ತಿನ್ನು, ಅಗಿದು ತಿನ್ನು, ಅಗಿ, ಮೆಲ್ಲು.

चाबी,चाभी– स्त्री. कुंजी । ಬೀಗದ ಕೈ, ಕೀಲಿ ಕೈ.

चाबुक– पु. कोडा । ಬಾರಕೋಲು, ಚಬುಕ, ಚಾವಟಿ, ಕೋರಡಾ.

चाभना– सक्रि. चबाना, खाना । ಸುರಿಸು, ಅಗಿ, ತಿನ್ನು.

चाभी– स्त्री दे. 'चाबी' ।

चाम– पु. चमड़ा । ಚರ್ಮ,ತೊಗಲು.

चामरी– स्त्री. सुरा गाय । ಕಾಡಾಕಳು, ಯಾಕ ಮೃಗ, ಚಮರೀ ಮೃಗ.

चामीकर– पु सुवर्ण । ಬಂಗಾರ, ಚಿನ್ನ

चाय–स्त्री.एक पौधा तथा उसकी पत्ती । ಚಹದ ಗಿಡ, ಚಹ. पु दे 'चाव' ।

—**पानी** = जलपान । ಫಲಹಾರ,ಉಪಹಾರ.

चार– वि. पाँचसे एक कम, कुछ । ನಾಲ್ಕು, ಕೆಲವು, ಸ್ವಲ್ಪ. पु. बंधन, दूत, गति, रीति । ಬಂಧನ,ದೂತ, ಗುಪ್ತಚರ, ಗತಿ, ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ.

—**आँखे होना**=दृष्टि मिलना। ದೃಷ್ಟಿ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗು, ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗು.

—की कही = पचोंका मत। ಪಂಚರ ಮತ.

—दिनकी चाँदनी= थोड़े दिनका भोग-विलास या सुख। ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸುಖ.

—पाँच=हीला हवाली। ನೆವ, ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೊಬ್ಬರು ಹಾಕುವದು, ತಕರಾರು.

—दिन = थोड़े दिन। ಕೆಲವು ದಿನ

चारख़ाना– पु. एक प्रकार का धारीदार कपड़ा। ಚೌಕುಳಿ ಬಟ್ಟೆ, ಅಡ್ಡ, ಉದ್ದ ಗೆರೆಗಳುಳ್ಳ ಬಟ್ಟೆ.

चारजामा– पु. जीन। ಜೀನು, ತಡಿ, ಸಬರ.

चारण,चारन– पु. भाट। ವಂಧಿ ಮಾಗಧ, ಹೊಗಳು ಭಟ್ಟ.

चारणी–स्त्री 'चारण' का स्त्री. रूप।

चारदीवारी– स्त्री. परकोटा, घेरा। ಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತು ಗೋಡೆ, ಆವಾರದ ಗೋಡೆ, ಪ್ರಾಕಾರ.

चारना– सक्रि. चराना। ಮೇಯಿಸು.

चारनाचार–क्रिवि. विवश होकर। ವಿವಶನಾಗಿ, ಅಸಹಾಯನಾಗಿ.

चारपाई– स्त्री. खटिया। ಹೊರಸು, ಮಂಚ, ಪಲಂಗ.

चारपाया– पु. पशु, चौपाया। ಚತುಷ್ಪದಿ, ಪಶು, ದನ.

चारबाग़– पु. चौकोना बगीचा। ಚೌಕೋನಾಕಾರದ ತೋಟ.

चारयारी–स्त्री. मित्रमंडली। ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪು.

चारा– पु. पशुओंका खाना। ಮೇವು

चारा– पु. उपाय, वश। ಯತ್ನ, ಉಪಾಯ, ಶಕ್ತಿ, ಅಳವು.

चाराजोई– स्त्री. नालिश, निवेदन। ಫಿರ್ಯಾದು, ಅರ್ಜಿ, ದಾವೆ.

चारु– वि. सुंदर। ಸುಂದರ.

चाल– स्त्री. गति, चलन, व्यवहार, चालाकी, रस्म रिवाज, हलचल। ಗತಿ, ನಡಿಗೆ, ಚಲನೆ, ವ್ಯವಹಾರ, ಉಪಾಯ, ಯತ್ನ, ಧೂರ್ತತನ, ಮೋಸ, ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ಆಚಾರ, ನಡೆವಳಿಕೆ, ಗದ್ದಲ, ತಂತ್ರ.

—चलना = धूर्तता करना। ಮೋಸ ಮಾಡು, ಜಾಲ ಹರವು.

चालक–पु संचालक, छलिया। ಸಂಚಾಲಕ, ಆಡಳತಿಗಾರ, ಮೋಸಗಾರ.

चालचलन– पु. आचरण। ನಡೆನುಡಿ, ಆಚರಣೆ, ಶೀಲ.

चालढाल–पु. आचरण, व्यवहार, ढंग। ಆಚರಣೆ,ನಡತೆ,ವ್ಯವಹಾರ, ರೀತಿ, ಆಕೃತಿ.

चालन– पु. संचालन, गति.। ಸಂಚಾಲನೆ, ನಡಿಸುವದು, ಗತಿ, ಗಮನ.

चालना–सक्रि संचालन करना, हिलाना, छानना। ಸಂಚಾಲನೆ ಮಾಡು, ನಡಿಸು, ಅಲುಗಿಸು, ತೂರು, ಸಾಣಿಸು. अक्रि. चलना। ನಡೆ.

चालनी– स्त्री. दे. 'छलनी'।

चालबाज़–वि. चालाक, ठग। ಧೂರ್ತ,

ಮೋಸಗಾರ, ರಕ್ತ.

चाला– पु प्रस्तान । ಪ್ರಸ್ಥಾನ,ಹೋಗುವಿಕೆ, ಪ್ರಯಾಣ, ನಿರ್ಗಮನ.

चालाक– वि चतुर, धूर्त । ಚತುರ, ಜಾಣ, ಧೂರ್ತ, ಮೋಸಗಾರ.

चालाकी– स्त्री. चतुराई, धूर्तता । ಚತುರತೆ, ಧೂರ್ತತನ, ಮೋಸ, ಯುಕ್ತಿ, ಚಾತುರ್ಯ.

चालान– पु. दे. ' चलान ' ।

चालिया– वि. दे. ' चालवाज ' ।

चाली– वि दे. 'चालाक' । स्त्री. चाल । ತಂತ್ರ, ಮೋಸ, ನಡತೆ, ಗತಿ.

चालीस– वि. तीस और दस । ನಲವತ್ತು.

चालीसा–पु चालीस वस्तुओंका समूह, चालीस पद्योंकी कविता। ನಲವತ್ತು ವಸ್ತುಗಳ ಗುಂಪು, ನಲವತ್ತು ಪದ್ಯಗಳ ಕವಿತೆ.

चालू करना–सक्रि शुरू करना, व्यवहार में लाना । ಆರಂಭ ಮಾಡು, ಗತಿ ಕೊಡು, ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತರು.

चाव– पु. लालसा, शौक, उत्साह । ಬಯಕೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ಅನುರಾಗ, ಪ್ರೀತಿ, ಅಭಿರುಚಿ, ಆಕ್ಕರೆ,ಆಸಕ್ತಿ, ಉತ್ಸಾಹ.

चावना– सक्रि दे. ' चाहना ' ।

चावर,चावल– पु. तंडुल । ಅಕ್ಕಿ,ಅನ್ನ

चाशनी, चासनी– स्त्री. मिश्री, चीनी या गुड़का अग्निपर पकाकर गाढा किया हुआ रस, चसका, चाट । ಸಕ್ಕರೆ ಅಥವಾ ಬೆಲ್ಲದ ಪಾಕ, ರುಚಿ, ಸ್ವಾದ, ಅಭಿರುಚಿ.

चास– पु. खेती, जोताई । ಬೇಸಾಯ, ಹರಗುವದು.

चासना– सक्रि. जोतना । ಹರಗು, ನೇಗಿಲ ಹೊಡೆ.

चासा– पु. किसान, हलवाहा । ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಉಳುವವ, ಆರಂಬಗಾರ.

चाह, चाहत– स्त्री इच्छा, प्रेम, आवश्यकता, मर्म । ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ಬಯಕೆ, ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೀತಿ, ಆದರ, ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಗುಟ್ಟು, ಮರ್ಮ.

चाहक– पु. चाहनेवाला, प्रेमी । ಇಚ್ಛಕ, ಪ್ರೀತಿಸುವವ.

चाहना– सक्रि इच्छा करना, प्यार करना, प्रयत्न करना, निहारना, खोजना । ಇಚ್ಛಿಸು, ಬಯಸು, ಕೋರು, ಅಪೇಕ್ಷಿಸು, ಬೇಡು, ಪ್ರೀತಿಸು, ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡು,ಪ್ರೇಮದಿಂದ ನೋಡು, ಹುಡುಕು. स्त्री. चाह,प्रेम,आवश्यकता । ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ಆದರ, ಅವಶ್ಯಕತೆ.

चाहि– अव्य. की अपेक्षा । ಕಿಂತ, ಗಿಂತ.

चाहिये– अव्य. उचित है । ಯೋಗ್ಯವದೆ, ತಕ್ಕುದು, ಬೇಕು.

चाही–वि. स्त्री. चाही हुई, कुएंके पानीसे सींची जानेवाली । ಇಚ್ಛಿತ, ಅಭಿಲಾಷಿಸಿದ, ಪ್ರಿಯಕರ, ಬಾವಿಯ

ನೀರಿನಿಂದ ನೀರುಣ್ಣುವ (ಪ್ರೋಕ್ಷಿ ಸಲ್ಪಡುವ).

चाहे–अव्य. इच्छा हो तो, मनमें आवे। ಬೇಕಾದರೆ, ಇಷ್ಟೈಯಿದ್ದರೆ,ಇಲ್ಲವೆ.

चिंआ, चियाँ– पु. इमलीका वीज। ಹುಣಸೆಯ ಬೀಜ.

चिउँटा–पु. एक कीड़ा। ದೊಡ್ಡ ಇರುವೆ.

चिउँटी– स्त्री. चींटी। ಸಣ್ಣ ಇರುವೆ.

चिंगारी– स्त्री. दे 'चिनगारी'।

चिघाड–स्त्री. चिल्लाहट, हाथीका शब्द। ಗರ್ಜನೆ, ಘೀಂಕಾರ.

चिंघाडना– अक्रि. चीखना, हाथीका चिल्लाना। ಒದರು, ಗರ್ಜಿಸು, ಘೀಳಿಸು, ಘೀಂಕರಿಸು.

चिंचिनी– स्त्री इमली, इमलीका वीज। ಹುಣಸೆ, ಹುಣಸೆಯ ಬೀಜ.

चिजा– पु. पुत्र, लडका। ಮಗ,ಪುತ್ರ.

चित, चिता– स्त्री. फिक्र, ध्यान, सोच। ಚಿಂತೆ,ಧ್ಯಾನ, ವಿಚಾರ,ಸಂದೇಹ.

चिंतना– सक्रि चिंतन करना,सोचना। ಮನನ ಮಾಡು,ಚಿಂತನೆ ಮಾಡು, ಚಿಂತಿಸು, ವಿಚಾರ ಮಾಡು,ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡು. स्त्री चिंता, ध्यान। ಚಿಂತೆ, ಚಿಂತನೆ, ಮನನ, ಧ್ಯಾನ.

चिंतनीय– वि. विचारणीय, शोचनीय। ವಿಚಾರಣೀಯ, ದುಃಖದಾಯಕ, ಸಂದೇಹಾಸ್ಪದ.

चिंदी– स्त्री. टुकड़ा, खंड। ತುಂಡು, ಚೂರು.

चिउडा,चिउरा–पु. हरे धानको उवालकर तथा कूटकर वनाया हुआ चिपटा चावल। ಅವಲಕ್ಕಿ.

चिक– स्त्री. तीलियोंका परदा, कसाई। ಬಿದಿರನ್ನು ತೆಳುವಾಗಿ ಸೀಳಿ ಮಾಡಿದ ತಟ್ಟಿ, ತಡಿಕೆ, ಪರದೆ, ಕಟುಕರವ.

चिकट– वि. गंदा, चिपचिपा। ಹೊಲಸಾದ, ಎಣ್ಣೆಗಮಟಾದ, ಜಿಗುಟಾದ. पु. एक रेशमी कपड़ा। ಒಂದು ತರದ ರೇಶ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರ.

चिकटना– अक्रि. मैलसे चिपचिपा होना। ಹೊಲಸಿನಿಂದ ಜಿಬಿಜಿಬಿಯಾದ.

चिकन–पु कसीदा काढ़ा हुआ महीनवस्त्र। ಕಸೂತಿ ತೆಗೆದ ಮಲಮಲು ವಸ್ತ್ರ.

चिकना– वि. साफ और वरावर, स्निग्ध, प्रेमी। ನುಣುವಾದ,ಸ್ನಿಗ್ಧ, ಚೊಕ್ಕಟ,ಚಂದ, ಅನುರಾಗವುಳ್ಳ, ಆಸಕ್ತ.

चिकनाई– स्त्री चिकनाहट, स्निग्धता, सुंदरता। ನುಣುವು, ಸ್ನಿಗ್ಧತೆ, ಅಂದ, ಜೆಡಗು, ಶೃಂಗಾರ.

चिकनाना– सक्रि चिकना करना। ನುಣ್ಣಗೆ ಮಾಡು, ನುಣುವು ಮಾಡು, ಸ್ನಿಗ್ಧ ಮಾಡು, ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡು. अक्रि चिकना होना, अनुरक्त होना। ನುಣ್ಣಗಾಗು, ಸ್ನಿಗ್ಧವಾಗು, ಅನುರಕ್ತನಾಗು.

चिकनापन- पु. चिकनाहट–स्त्री. दे.'चिकनाई'।

चिकनियाँ–वि.बना ठना, सुंदर, छैला। ಚಲುವ, ಸೊಗಸುಗಾರ, ಮೋಜು ಗಾರ, ಬೆಡಗುಗಾರ.

चिक्कार– पु. चीत्कार। ಚೀತ್ಕಾರ, ಗರ್ಜನೆ.

चिक्कारना– अक्रि चीत्कार करना, गरजना। ಒದರು, ಗರ್ಜಿಸು, ಚೀರು.

चिकित्सक–पु. वैद्य। ವೈದ್ಯ,ಹಕೀಮ.

चिकित्सा– स्त्री इलाज, दवा। ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಇಲಾಜು, ಔಷಧ.

चिकुटी– स्त्री दे. 'चिकोटी'।

चिकुर, चिकूर– पु. केश, साँप आदि सरीसृप, पहाड़, छछूंदर, गिलहरी। ತಲೆಯ ಕೂದಲು, ಹಾವಿನಂಥ ಹರಿದಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಪರ್ವತ, ಸೊಂಡಿಲಿ, ಇಣಚಿ, ಅಳಿಲು.

चिकोटी– स्त्री. चिमटी। ಚಿಟಿಕೆ.

चिक्कट– वि. जिसमें मैल खूब चिपट गया हो, गंदा। ಹೊಲಸಿನಿಂದ ಜಿಗುಟಾದ, ಹೊಲಸು. पु जमी हुई मैल। ಹೊಲಸು, ಯಾವ ದೊಂದು ಪದಾರ್ಥದ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿದ ಧೂಳು.

चिक्कन– वि. 'चिकना'।

चिखुरना– सक्रि. जोते हुए खेतमेंसे घासपात हटाना। ಕಳೆ ತೆಗೆ, ಕಸ-ಕಡ್ಡಿ ತೆಗೆದೊಗೆ.

चिखुरी– स्त्री. गिलहरी। ಅಳಿಲು, ಇಣಚಿ.

चिचान– पु बाज। ಗಿಡುಗ.

चिचाना, चिचावना, चिचियाना–अक्रि चिल्लाना। ಅರಚು,ಚೀರು,ಕೂಗು, ಒದರು.

चिजारा–पु कारीगर। ಶಿಲ್ಪಿ,ಉಪ್ಪಾರ.

चिट– स्त्री. रुक्का, पुरजा। ಕಾಗದದ ಚೂರು, ಚೀಟಿ, ಭಾಗ, ಬಿಲ್ಲು.

चिटकना– अक्रि. फटना, दरकना, खीजना। ಒಡೆ, ಸೀಳು, ಬಿರಿ, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ತ್ರಾಸಗೊಳ್ಳು.

चिटकाना– सक्रि चिढाना, किसी सूखे पदार्थको तोडना। ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸು, ತ್ರಾಸ ಕೊಡು, ಬಿರುಸು ಪದಾರ್ಥ ವನ್ನು ಮುರಿ.

चिटनवीस– पु. लेखक। ಬರೆಯುವವ, ಕಾರಕೂನ, ಗುಮಾಸ್ತ.

चिट्टा– वि. सफेद। ಬಿಳಿಯ, ಶುಭ್ರ. पु. हानिकारक, काम करने के लिये दी गयी उत्तेजना। ಹಾನಿಕಾರಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಕೊಡುವ ಉತ್ತೇಜನೆ, ದುಷ್ಪ್ರೇರಣೆ.

चिट्ठा–पु खाता, सूची, वेतन। ಖಾತೆ-ಕೀರ್ದಿ, ಜಮಾ-ಖರ್ಚಿನ ಪುಸ್ತಕ, ವಿವರಣೆ, ಪಗಾರ, ವೇತನ. कच्चा चिट्ठा = विस्तार पूर्वक वर्णन जिसमे कोई बात छिपाई न गयी हो। ಏನನ್ನೂ 'ಮುಚ್ಚಿಡದ ಸವಿಸ್ತರ ವರ್ಣನೆ.

चिट्ठी– स्त्री. पत्री, पुरजा। ಪತ್ರ, ಕಾಗದ, ಓಲೆ, ಚೀಟಿ, ದಸ್ತೈವಜು.

चिट्ठीपत्री– स्त्री. पत्रव्यवहार, पत्र।

ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ, ಪತ್ರ.

चिट्ठीरसा–पु. डाकिया। ಪತ್ರವಾಹಕ, ಅಂಚೆಯಾಳು, ಓಲೆಕಾರ.

चिड़चिड़ा– वि. तनिकसे चिढ़नेवाला, क्रोधी। ಬೇಗನೆ ಸಿಟ್ಟುಗೇಳುವವ, ಸಿಡುಕ, ಕ್ರೋಧಿ.

चिड़चिड़ाना–अक्रि 'चिड़चिड़'करना, सूखकर फट जाना, चिढ़ना। ಹಸಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸುಡುವಾಗ 'ಚಿಟ್ ಚಿಟ್' ಎಂದು ಸಪ್ಪಳವಾಗು,ಒಣಗಿ ಬಿರಿ, ಒಡೆ, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ರೇಗು.

चिड़चिड़ाहट– स्त्री चिढ़ने की क्रिया या भाव। ಸಿಟ್ಟು, ಸಿಡುಕು.

चिड़ा– पु. चिड़िया (नर)। ಗಂಡು ಗುಬ್ಬಿ.

चिड़िया– स्त्री पक्षी। ಪಕ್ಷಿ, ಹಕ್ಕಿ, ಗುಬ್ಬಿ, ಗುಬ್ಬಚ್ಚಿ.

चिड़ियाख़ाना– पु वह स्थान जहाँ भाँति भाँतिके पशु-पक्षी रखे जाते हैं। ಪಕ್ಷಿ ಶಾಲೆ, ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯ.

चिड़िहार, चिड़ीमार– पु. बहेलिया। ಪಕ್ಷಿಗಳ ಬೇಟೆಗಾರ, ವ್ಯಾಧ.

चिढ़– स्त्री. कुढ़न, तिरस्कार। ಸಿಟ್ಟು, ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅಸಹ್ಯ.

चिढ़ना– अक्रि नाराज होना, झल्लाना। ರೇಗು, ಕೋಪಿಸು, ಸಿಟ್ಟಾಗು.

चिढ़वाना–सक्रि. 'चिढ़ाना'का प्रे. रूप।

चिढ़ाना– सक्रि खिजाना,मुँह बनाना। ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸು, ಅಣಕಿಸು.

चित– पु. चित्त, नजर। ಚಿತ್ತ, ಮನಸ್ಸು, ದೃಷ್ಟಿ. वि. इकट्ठा या ढेर किया हुआ, पीठके बल पड़ा हुआ। ಕೂಡಿಸಿದ, ಗುಂಪು ಮಾಡಿದ, ಅಂಗಾತ, ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ.

चितकबरा– वि. रंगबिरंगा। ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣದ, ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ.

चितचोर–वि. मोहक। ಮನಮೋಹಕ, ಪ್ರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ.

चितरना– सक्रि. चित्र बनाना। ಚಿತ್ರಿಸು, ಚಿತ್ರ ತೆಗೆ.

चितला– वि. दे. 'चितकबरा'।

चितवन– पु. दृष्टि, कटाक्ष। ದೃಷ್ಟಿ, ಕಟಾಕ್ಷ, ನೋಟ.

चितवना– सक्रि. देखना। ನೋಡು, ದೃಷ್ಟಿಸು, ಅವಲೋಕಿಸು.

चितवाना–सक्रि. दिखाना। ತೋರಿಸು, ಲಕ್ಷ್ಯ ಎಳೆ.

चिता– स्त्री. लकड़ीका ढेर जिसपर शव जलाया जाता है, स्मशान। ಚಿತೆ, ಹೆಣಗಳನ್ನು ಸುಡುವ ಜಾಗ, ಸ್ಮಶಾನ.

चिताना– सक्रि. सचेत करना, याद दिलाना, जलाना। ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡು, ನೆನಪಿಗೆ ತಂದು ಕೊಡು, ಸೂಚಿಸು, ಸುಡು, ಹೊತ್ತಿಸು.

चितावनी–स्त्री.सावधान करनेकी क्रिया। ಎಚ್ಚರಿಕೆ.

चिति– स्त्री. चिता, राशि, चुनाई। ಚಿತೆ, ರಾಶಿ, ಗುಂಪು,ಆರಿಸುವದು.

चितेर, चितेरा– पु चित्रकार । ಚಿತ್ರಗಾರ, ಶಿಲ್ಪಿ.

चितैना, चितौना–सक्रि. दे. 'चितवना'।

चितौन– स्त्री. दे. 'चितवन'।

चित्रकार– पु. दे. 'चितेरा'।

चित्रकारी– स्त्री. चित्रकला । ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಶಿಲ್ಪ.

चित्रसारी– स्त्री. सजा हुआ कमरा। ಶೃಂಗಾರ ಮಹಲು, ರಂಗ ಮಹಲು, ಚಿತ್ರಶಾಲೆ.

चिथडा– पु. फटा पुराना कपडा । ಚಿಂದಿ, ಹರಿದ ಅರಿವೆಯ ತುಂಡು.

चिथाडना– सक्रि फाडना, टुकडे टुकडे करना, लज्जित करना । ಹರಿ, ತುಂಡು ತುಂಡು ಮಾಡು, ಅಪಮಾನ ಮಾಡು.

चिनक,चिनग– स्त्री. जलन । ಚಳಕು, ವೇದನೆ, ನವೆ, ಉರಿ.

चिनगारी, चिनगी– स्त्री अग्निकण । ಕಿಡಿ, ಅಗ್ನಿಕಣ.

चिनिया– वि चीन देशका, श्वेत । ಚೀನ ದೇಶದ, ಬಿಳಿಯ, ಶ್ವೇತ.

चिनिया बादाम–पु. मूँगफली । ಶೇಂಗಾ, ನೆಲಗಡಲೆ,

चिन्हारि, चिन्हारी– स्त्री परिचय । ಪರಿಚಯ, ಗುರ್ತು.

चिपकना– अक्रि. दो पदार्थोंका परस्पर जुटना । ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳು, ಮೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳು.

चिपकाना–सक्रि. दो वस्तुओंको परस्पर जोडना । ಅಂಟಿಸು, ಹಚ್ಚಿಸು,

चिपचिपा– वि लसदार । ಜಿಗುಟಾದ, ಅಂಟಿನ, ಹಸಿಯಾದ.

चिपटना– अक्रि दे 'चिपकना'।

चिपटा– वि दवा हुआ, चिपका हुआ, चपटा । ಒತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ,ಅಂಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಚಪ್ಪಟೆಯಾದ, ಸಮತಲ.

चिपडी, चिपरी– स्त्री. उपली । ಕುಳ್ಳು, ಬೆರಣಿ.

चिप्पड– पु. किसी पदार्थका छोटा चिपटा टुकडा, पपडी । ಯಾವುದೊಂದು ಪದಾರ್ಥದ ಚಪ್ಪಟೆಯಾದ ಚಿಕ್ಕ ತುಂಡು, ಹಕ್ಕಳೆ.

चिप्पी– स्त्री. दे. 'चिपडी'। छोटा चिप्पड । ಕಾಗದದ ತುಂಡು, ಹಕ್ಕಳೆ, ಲೇಬಲ್.

चिबु, चिबुक–पु. ठोडी । ಗದ್ದ, ಕದಪು.

चिमटना– अक्रि. चिपकना, लिपटना. पीछे पडना, गुथना । ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳು, ಆಲಿಂಗಿಸು, ಬೆನ್ನು ಹತ್ತು, ಬಿಡದಿರು, ಹೆಣೆಯಲ್ಪಡು.

चिमटा– पु. वस्तुऐं पकडनेके लिये लोहे इत्यादिका वना एक अस्त्र । ಇಕ್ಕಳ, ಚಿಮುಟಿಗೆ.

चिमटाना– सक्रि चिपकाना, आलिंगन करना । ಅಂಟಿಸು, ಹತ್ತೆಯಾಗಿಸು, ಆಲಿಂಗಿಸು.

चिमटी– स्त्री. छोटा चिमटा । ಚಿಕ್ಕ ಇಕ್ಕಳ, ಚಿಮುಟಿಗೆ.

चिरंतन– वि. पुरातन, पुराना । ಪುರಾ

ತನ, ಹಳೆಯ, ಪ್ರಾಚೀನ.

चिर– क्रिवि. अधिक समय तक । ಬಹಳ ದಿನಗಳವರೆಗೆ, वि. दीर्घायु । ದೀರ್ಘಾಯು, ಚಿರಾಯು.

चिरकना–अक्रि थोडा थोडा मल बाहर निकलना । ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ವಾಯು ಖಾನೆ ಮಾಡು.

चिरकुट– पु. गूदड़ । ಚಿಂದಿ, ಹರಕು ಬಟ್ಟೆ.

चिरचना– अक्रि. क्रुद्ध होना । ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಕೋಪಿಸು.

चिरचिरा– वि दे. ' चिडचिडा ' ।

चिरना– अक्रि. फटना, लकीर की तरह फटना । ಹರಿ, ಬಿರಿ, ಸರಳವಾಗಿ ಹರಿ, ಸೀಳು.

चिरसि, चिरमिटी– स्त्री घुँघची,गुंजा । ಗುಲಗಂಜಿ.

चिरवाई, चिराई– स्त्री चिरवाने की क्रिया या मजदूरी । ಹರಿಯುವ, ಸೀಳುವ ಅಥವಾ ಕೊಯ್ಯುವ ಕೆಲಸ, ಆ ಕೆಲಸದ ಕೂಲಿ.

चिरवाना–सक्रि.' चीरना ' का प्रे. रूप ।

चिरस्थायी– वि बहुत दिनो तक रहनेवाला । ಬಹಳ ದಿನ ಬಾಳುವ.

चिरहँटा– पु. बहेलिया । ಬೇಟೆಗಾರ, ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವವ.

चिराक, चिराग– पु. दीपक । ದೀಪ, ಸೊಡರು.

चिराना–सक्रि. चीरने का काम कराना। ಹರಿಯಿಸು, ಸೀಳಿಸು, ಕೊಯಿಸು

अक्रि.दे. ' चिरना ' । वि. पुरातन। ಹಳೆಯ, ಪುರಾತನ.

चिरायँध– पु, चमड़े बाल आदि के जलने से उत्पन्न दुर्गंध । ಚರ್ಮ ಕೂದಲು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸುಡುವದರಿಂದಾಗುವ ದುರ್ಗಂಧ.

चिरिया– स्त्री दे. ' चिड़िया ' ।

चिरिहार– पु दे. ' चिडीमार ' ।

चिरैया– स्त्री. दे. ' चिडिया ' ।

चिरौरी– स्त्री प्रार्थना । ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ವಿನಯ, ದೈನ್ಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವದು.

चिलक– स्त्री. चमक, टीस । ಕಾಂತಿ, ಹೊಳಪು, ನಿಂತು ನಿಂತು ಆಗುವ ವೇದನೆ (ನೋವು), ಚುಳುಕು.

चिलकना– अक्रि चमकना, रह रह कर पीडा उठना । ಹೊಳೆ, ಪ್ರಕಾಶಿಸು, ನಿಂತು ನಿಂತು ನೋವಾಗು, ನೋಯು.

चिलगोज़ा– पु. एक मेवा । ಒಂದು ತರದ ಹಣ್ಣು.

चिलचिलाना–अक्रि. चमकना। ಹೊಳೆ, ಪ್ರಕಾಶಿಸು. **चिलचिलाती धूप**= तेज धूप । ಪ್ರಖರವಾದ ಬಿಸಿಲು.

चिलबिला– वि. चंचल, नटखट । ಚಂಚಲ, ಚಪಲ, ತಿರುಕ, ಸ್ವೈರ ವೃತ್ತಿಯ.

चिलम– स्त्री तम्बाखू पीने का पात्र । ಚಿಲುಮೆ.

चिलमची– स्त्री. हाथ मुँह धोने का

पात्र । ಕೈಬಾಯಿ ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪಾತ್ರೆ, ಡಬರಿ.

चिलमन– स्त्री. चिक, परदा । ತಟ್ಟೆಯ ಪರದೆ, ಬಿದಿರಿನ ತಟ್ಟಿ, ತೆರೆ.

चिलड़– पु. जूकी तरह का एक सफेद कीडा । ಹೇನಿನಂಥ ಒಂದು ಬಿಳಿಯ ಹುಳು.

चिल्ल पों– स्त्री. चिल्लाहट, शोरगुल । ಕೂಗಾಟ, ಗದ್ದಲ.

चिल्ला– पु. प्रत्यंचा, एक पेड़, चालीस दिनोंका समय, वकना । ಹೆದೆ, ಬಿಲ್ಲಿನ ಹಗ್ಗ, ಒಂದು ಕಾಡು ಗಿಡ, ನಾಲ್ವತ್ತು ದಿನಗಳ ಸಮಯ, ಬಡಬಡಿಸುವಿಕೆ.

चिल्लाना– अक्रि. उच्च स्वरसे बोलना । ಚೀರು, ಅರಚು, ಒದರು.

चिल्लाहट– स्त्री. कोलाहल, हल्ला । ಕೂಗಾಟ, ಬೊಬ್ಬೆ, ಅರಚುವಿಕೆ.

चिहुँकना– अक्रि. दे. 'चौंकना' ।

चिहुँटना– अक्रि. चिमटना, चुटकी काटना । ಚಿವುಟು, ಚಿಟಿಕೆ ಮುರಿ.

चिहुंटी– स्त्री. चिकोटी, चिमटी । ಚಿಟಕೆ, ಇಕ್ಕಳ, ಚಿಮುಟಿಗೆ.

चिहुर– पु. केश, वाल। ಕೇಶ,ತಲೆಯ ಕೂದಲು.

चीचपड– स्त्री. प्रतिकार या विरोधका प्रदर्शन । ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ, ವಿರೋಧ, ಆಕ್ಷೇಪಣೆ.

चींचीं– स्त्री. पक्षियों या वच्चों का मधुर धीमें शब्दसे वोलना । ಪಕ್ಷಿಗಳ ಅಥವಾ ಮಕ್ಕಳ ಮಧುರ ಮಾತು.

चींटा– पु. चिउंटा । ದೊಡ್ಡ ಇರುವೆ.

चींटी– स्त्री. दे. चिऊंटी । ಸಣ್ಣ ಇರುವೆ.

चींतना– सक्रि. चित्रित करना । ಚಿತ್ರಿಸು, ಚಿತ್ರ ಬರೆ.

चीक– स्त्री. चीखने की आवाज । ಕೂಗು, ಅರಚುವಿಕೆ, ಬೊಬ್ಬೆ.

चीकना– अक्रि. चीखना । ಅರಚು, ಕೂಗು, ಒದರು.

चीख– स्त्री. चीखने की आवाज । ಕೂಗು, ಅರಚುವಿಕೆ, ಬೊಬ್ಬೆ.

चीखना– अक्रि. चिल्लाना । ಒದರು, ಅರಚು, ಕೂಗು. सक्रि. चखना । ರುಚಿ ನೋಡು, ಸವಿ ನೋಡು.

चीखर, चीखल– पु. कीचड । ಕೆಸರು, ಕೊಚ್ಚೆ.

चीज़– स्त्री. वस्तु, आभूषण, गीत, महत्वकी वस्तु । ವಸ್ತು, ಒಡವೆ, ಪದಾರ್ಥ, ಆಭೂಷಣ, ಆಭರಣ, ಹಾಡುವ ಪದ, ಮಹತ್ವದ ವಸ್ತು.

चीठ– स्त्री. मैल, कीचड़ । ಹೊಲಸು, ಕೆಸರು.

चीठा– पु. चिट्ठा, सूची । ಜಮಾಖರ್ಚಿನ ಪುಸ್ತಕ, ಖಾತೆ-ಕೀರ್ದಿ, ವಿವರಣೆ.

चीठी– स्त्री दे 'चिट्ठी' ।

चीत– पु. चित्त, मन, चित्रा नक्षत्र । ಚಿತ್ತ, ಮನಸ್ಸು, ಚಿತ್ರಾ ನಕ್ಷತ್ರ.

चीता–पु. चित्त, मन, एक हिंसक पशु ।

ಚಿತ್ತ, ಮನಸ್ಸು, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಚಿಚ್ಚರ, ಕಿರಬ. स्त्री. चिता । ಚಿಂತೆ. वि. विचारा हुआ । ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ.

चीथड़ा,चीथरा– पु. दे. ‘ चिथड़ा ’।

चीथना– सक्रि. टुकडे टुकड़े करना, नोचना । ಹರಿ, ತುಂಡು ತುಂಡು ಮಾಡು, ಉಗುರಿನಿಂದ ಚಿವುಟು, ಸೀಳು, ಕೆರೆ.

चीन– पु. सूत, ध्वजा, एक प्रकारका अन्न, एक देश । ನೂಲು, ಧ್ವಜ, ಬಾವುಟ, ಒಂದು ಕೀಳು ತರಗತಿಯ ಧಾನ್ಯ, ಚೀನ ದೇಶ.

चीनना– सक्रि. दे ‘ चीन्हना ’।

चीनाबादाम– पु. मूँगफली । ಶೇಂಗಾ, ನೆಲಗಡಲೆ.

चीनी– स्त्री. शक्कर । ಸಕ್ಕರೆ. वि. चीन देशका । ಚೀನ ದೇಶದ.

चीन्हना– सक्रि. पहचानना । ಗುರುತಿಸು.

चीन्हा–पु. चिह्न, निशानी । ಗುರುತು, ಚಿಹ್ನೆ.

चीपड– पु. आँखकी कीचड़ । ಕಣ್ಣು ಪಿಚ್ಚು, ಕಣ್ಣಿನ ಗೀಜು.

चीमड, चीवर– वि. जो खींचतानसे न फटे, लचीला । ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕ, ಜಗ್ಗಿದರೆ ಮುರಿಯದ.

चीर– पु. वस्त्र, चिथड़ा, गायका थन, चार लड़ियोंकी माला, वृक्षकी छाल, दरार, घाव । ಅರಿವೆ, ವಸ್ತ್ರ, ಚಿಂದಿ, ಹಸುವಿನ ಮೊಲೆ, ಕೆಚ್ಚಲು, ನಾಲ್ಕು ಎಳೆಗಳುಳ್ಳ ಮಾಲೆ, ಗಿಡದ ತೊಗಟೆ, ಬಿರುಕಲು, ಗಾಯ.

चीरना– सक्रि. फाड़ना । ಸೀಳು, ಹರಿ, ಕೊಯ್ಯು, ಕೊರೆ, ಸಿಗಿ.

चीरफाड– स्त्री. चीरने फाड़नेका काम । ಹರಿಯುವ, ಕೊಯ್ಯುವ ಕೆಲಸ, ಸೀಳುವಿಕೆ, ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ.

चीरा– पु. पगड़ी बनानेका एक तरहका कपड़ा, चीरकर बनाया हुआ घाव, गाँवकी सीमापर गाड़ा हुआ पत्थर । ಪಗಡಿ (ರುಮಾಲ) ತಯಾರಿಸುವ ಒಂದು ತರದ ಬಣ್ಣದ ಅರಿವೆ, ಸೀಳಿ ಅಥವಾ ಕೊಯ್ದು ಆದ ಗಾಯ, ಕಚ್ಚು, ಸೀಮೆಯ ಕಲ್ಲು, ಮೇರೆಗಲ್ಲು.

चील्ह, चील– स्त्री. बाज के जातिकी एक चिड़िया । ಹದ್ದು, ಗರುಡ, ಗಿಡುಗ.

चीलड़, चीलर– पु. दे. ‘ चिल्लड ’।

चीला– पु. एक पकवान । ದೋಸೆ.

चीवर–पु. (बौद्ध)भिक्षुओंका पहनावा । ಬೌದ್ಧ ಭಿಕ್ಷುಗಳ ಬಟ್ಟೆ.

चुंगल–पु. पक्षियों या पशुओंका पंजा । ನಖ, ಪಂಜ, ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕೊಂಕುಗುರು.

—**में फंसना** = वशमें आना । ಅಳವಿನಲ್ಲಿ ಸಿಗು, ಮೋಸ ಹೋಗು.

चुंगी– स्त्री बाहरसे आनेवाले माल पर लगनेवाला महसूल, चुटकीभर वस्तु । ಸುಂಕ, ಶೆಂಗೆ, ಮುಷ್ಟಿ, ಮುಷ್ಟಿಗೆ,

ಹಿಡಿ.
चुंधाना– सक्रि. चुसाना । ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಹೀರುವ ಅಥವಾ ಸೀವುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು.
चुंडा– पु कुआँ । ಬಾವಿ.
चुंडित–वि चोटीवाला । ಚೆಂಡಿಕೆಯುಳ್ಳ
चुंडी– स्त्री चोटी । ಚೆಂಡಿಕೆ, ಜುಟ್ಟು.
चुंदी– स्त्री दे. 'चुंडी'। कुटनी । ಕುಂಟನಗಿತ್ತಿ.
चुँधलाना, चुंधिआना– अक्रि दे 'चं.धियाना'।
चुंधा– वि छोटी आँखोंवाला । ಚಿಕ್ಕ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವ, ಮಂದದೃಷ್ಟಿಯ.
चुबक–पु कामुक, एक धातु जो लोहेको खीचनी है । ಕಾಮುಕ, ಸೂಜಿಗಲ್ಲು, ಲೋಹಚುಂಬಕ.
चुबन–पु चूमना । ಮುತ್ತು, ಚುಂಬನ, ಅಧರಪಾನ.
चुंबना– अक्रि चूमना, स्पर्श करना । ಚುಂಬಿಸು, ಮುದ್ದಿಡು, ಮುಟ್ಟು.
चुंभना– अक्रि दे 'चुभना'।
चुअना– अक्रि टपकना । ಹಣಿಹಣಿಯಾಗಿ ಬೀಳು, ಸೋರು.
चुआई– स्त्री. चुआने या टपकाने का काम, चुआनेका शुल्क । ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಉದುರಿಸುವದು, ಗಾಳಿಸುವದು, ಈ ಕೆಲಸದ ಕೂಲಿ.
चुआन– स्त्री नहर, खाई । ಕಾಲುವೆ, ಪ್ರವಾಹ, ಹೊಂಡ, ಕಂದಕ.
चुआना– सक्रि. टपकाना, बूंदबूंद करके गिराना । ಹನಿಹನಿಯಾಗಿ ಬೀಳಿಸು, ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕಿಸು, ಸೋಸು, ಗಾಳಿಸು.
चुकंदर–पु एक तरकारी । ಬೀಟಗಡ್ಡೆ, ಗಾಜಿನಗಡ್ಡೆ.
चुकचुकाना– अक्रि पसीजना, कणों के रूपमें निकलना । ಸ್ರವಿಸು, ಒಸರು, ಬಸಿ, ಸೋರು.
चुकता–वि बेबाक । ಕಳೆದ, ಸಲ್ಲಿಸಿದ, ತಿರುಗಿಕೊಟ್ಟ, ಋಣಮುಕ್ತನಾದ.
चुकना– अक्रि समाप्त होना, निबट जाना, भूलचूक करना, निष्फल होना । ತೀರು, ಸಮಾಪ್ತವಾಗು, ಪೂರೈಸು, ನಿಶ್ಚಯವಾಗು, ತಪ್ಪು ಮಾಡು, ತಪ್ಪು, ವ್ಯರ್ಥವಾಗು.
चुकाई– स्त्री चुकता होने का भाव । ತೀರಿಸುವಿಕೆ, ಸಂದಾಯ, ಪೂರೈಸುವಿಕೆ
चुकाना–सक्रि अदा करना, तय करना । ತೀರಿಸು, ಋಣಮುಕ್ತನಾಗು, ಪೂರೈಸು, ನಿಶ್ಚಯಿಸು.
चुकौता– पु ऋण परिशोध । ಸಾಲ ತೀರಿಸುವದು
चुक्कड़–पु मिट्टीका छोटा पात्र । ಮಣ್ಣಿನ ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆ, ಬಟ್ಟಲು.
चुक्कार– पु गरज । ಗರ್ಜನೆ, ಸಿಂಹದ ಗರ್ಜನೆ.
चुक्की– स्त्री छल, कपट । ಕಪಟ, ಮೋಸ.
चुरवाना– सक्रि गाय दुहने के पहले बछड़े को पिलाना । ಹಾಲು ಹಿಂಡುವ

ಮೊದಲು ಕರುವಿಗೆ ಕುಡಿಸು.

चुग़द– पु उल्लू। ಗೂಗೆ. वि मूर्ख। ಮೂರ್ಖ, ದಡ್ಡ.

चुगना– सक्रि चोचसे उठाकर खाना। ಚುಂಚುವಿನಿಂದ ಆರಿಸಿ ತಿನ್ನು.

चुग़ल, चुग़लखोर–वि पीठ पीछे निंदा करनेवाला। ಪರೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಂದೆ ಮಾಡುವವ, ಚಾಡಿಖೋರ.

चुग़लखोरी–स्त्री. पीठ पीछे निंदा करना। ಚಾಡಿ ಹೇಳುವಿಕೆ, ಪರೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿಸುವದು.

चुग़ली–स्त्री. पीठ पीछे की निंदा, झूटी शिकायत। ಪರೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ನಿಂದೆ, ಚಾಡಿ, ದೂರು, ದೂಷಣೆ.

चुगाई– स्त्री चोचसे उठाकर खाने या खिलाने की क्रिया। ಚುಂಚುವಿನಿಂದ ತಿನ್ನುವಿಕೆ ಅಥವಾ ತಿನ್ನಿಸುವಿಕೆ.

चुगाना– सक्रि चिड़ियों को दाना खिलाना। ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಕಾಳು ತಿನ್ನಿಸು, ಗುಟುಕು ಕೊಡು.

चुग़ुल, चुग़ुलखोर– वि दे 'चुगल', 'चुगलखोर'।

चुचकारना, चुचुकारना– सक्रि चुमकारना, दुलारना, फुसलाना। ಪ್ರೇಮಿಸು, ಲಲ್ಲೆ ಮಾಡು, ಮುಂಡಾಡು, ಪುಸಲಾಯಿಸು, ಉಬ್ಬಿಸು.

चुचकारी– स्त्री. चुमकारने की क्रिया या भाव। ಲಲ್ಲೆ, ಮುದ್ದಾಟ.

चुचाना, चुचुआना–अक्रि दे 'चुआना'।

चुचुकना– अक्रि सूखकर सिकुड़ जाना। ಒಣಗಿ ಮುದುಡಿಯಾಗು.

चुटकना–सक्रि कोड़ा मारना, चुटकीसे तोड़ना। ಬಾರಕೋಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆ, ಚಿವುಟು, ಉಗುರಿನಿಂದ ಕತ್ತರಿಸು.

चुटकी– स्त्री. अँगूठे और बीचकी अँगुली के मिलने की स्थिति, थोड़ासा। ಚಿಟಿಕೆ, ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ.

—बजाते बजाते=बहुत थोड़े समय में। ಅತ್ಯಲ್ಪ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ.

—लेना = हँसी उड़ाना। ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡು, ಚುಚ್ಚು ಮಾತನಾಡು.

चुटकियों पर उड़ाना= तुच्छ समझना। ಅತ್ಯಂತ ತುಚ್ಛವೆಂದು ತಿಳಿ.

चुटकियों में = बहुत जल्द। ಕೂಡಲೆ.

चुटकुला–पु अनोखी बात, विनोदपूर्ण बात। ವಿಲಕ್ಷಣ ಮಾತು, ವಿನೋದಪೂರ್ಣ ಮಾತು.

चुटिया–स्त्री बालोंकी चोटी। ಜೆಂಡಿಗೆ, ಜುಟ್ಟು, ಶಿಖೆ.

चुटियाना, चुटीलना– सक्रि जख़मी करना। ಗಾಯ ಮಾಡು, ಕಡಿ, ಕಚ್ಚು.

चुटीला– वि चोट खाया हुआ, सबसे उत्तम। ಗಾಯವಾದ, ಪೆಟ್ಟುತಿಂದ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಬಹಳ ಉತ್ತಮ. पु. पतली छोटी चोटी। ಚಿಕ್ಕ ಜೆಂಡಿಗೆ, ಸಣ್ಣ ಜುಟ್ಟು.

चुड़िहारा– पु. चूड़ी बेचनेवाला। ಬಳೆಗಾರ, ಬಳೆ ಮಾರುವವ.

चुड़िहारिन– स्त्री चुडिहारकी स्त्री । ಬಳೆಗಾರತಿ, ಬಳೆ ಮಾರುವವಳು.

चुडैल– स्त्री डायन, कर्कशा स्त्री । ಪಿಶಾಚಿನಿ, ಕರ್ಕಶ ಸ್ತ್ರೀ.

चुन– पु आटा, चूर्ण । ಹಿಟ್ಟು, ಚೂರ್ಣ, ಪುಡಿ.

चुनचुना–वि जिसके स्पर्शसे चुनचुनाहट उत्पन्न हो । ತುರಿಸುವ, ನವೆಯಾಗುವ. पु सफेद महीन कीडे जो बच्चोंके पेटमें पड़ जाते है । ಮಕ್ಕಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಚಿಕ್ಕ ಬಿಳಿಯ ಕ್ರಿಮಿಗಳು.

चुनचुनाना– अक्रि जलन पैदा करना, चुभना । ತೀಟೆಯಾಗು. ನವೆಯಾಗು

चुनट, चुनन– स्त्री. शिकन, परत । ನಿರಿಗೆ, ಮಡಿಕೆ, ಸುಕ್ಕು, ಗಳಿಗೆ, ಗೆರೆ.

चुनना– सक्रि बीनना, जोडाई करना, कपड़ेमें सिकुडन डालना । ಆರಿಸು, ಆಯು, ಚುನಾಯಿಸು, ಕೂಡಿಸು. ಕ್ರಮವಾಗಿರಿಸು, ಮಡಿಕೆ ಹಾಕು, ನಿರಿಗೆ ಮಾಡು.

चुनरी– स्त्री रँगीन बुँदकीदार साड़ी । ಬಿಳಿಯ ದುಂಡು ಕಲೆಗಳುಳ್ಳ ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆ.

चुनवाना– सक्रि दे 'चुनाना'।

चुनांचे,चुनानचे–क्रिवि अत , इसलिये। ಅಂತೆ, ಹಾಗೆಯೆ, ಆದ್ದರಿಂದ.

चुनाई– स्त्री चुननेकी क्रिया या उसकी मजदूरी, दीवारकी जोडाई । ಆರಿಸುವ, ಮಡಿಕೆ ಹಾಕುವ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ, ಗೋಡೆಕಟ್ಟುವದು.

चुनाना– सक्रि 'चुनना' का प्रे रूप ।

चुनाव– पु निर्वाचन । ಆರಿಸುವದು, ಚುನಾವಣೆ, ಆಯ್ಕೆ.

चुनिंदा–वि चुना हुआ । ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಉತ್ತಮ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟ.

चुनियाँ, चुनी– स्त्री दे 'चुन्नी'।

चुनौटी–स्त्री चूनादानी । ಸುಣ್ಣದಡಬ್ಬಿ, ಸುಣ್ಣದಕಾಯಿ.

चुनौती– स्त्री ललकार, उत्तेजना । ಲಲಕಾರ, ಆಹ್ವಾನ, ಉತ್ತೇಜನೆ, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವದು.

चुन्नी– स्त्री. माणिक आदिका छोटा टुकडा । ಮಾಣಿಕ ಅಥವಾ ರತ್ನದ ಸಣ್ಣ ಚೂರು.

चुप– वि मौन । ಸದ್ದಿಲ್ಲದ, ಮೌನ, ಸುಮ್ಮಗಿರುವ. स्त्री. खामोशी । ಮೌನ, ಶಾಂತತೆ, ನಿಶ್ಶಬ್ದತೆ.

चुपका– वि मौन । ಮೌನವಾದ, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮೇಲೆ ತೋರಿಸದವ, ಗುಮ್ಮನಾದವ.

चुपकी,चुप्पी–स्त्री खामोशी । ಮೌನ, ಶಾಂತತೆ, ನಿಸ್ತಬ್ಧತೆ, ನಿಶ್ಶಬ್ದತೆ.

चुपचाप– क्रिवि बिना कुछ बोले, गुप्तरूपसे । ಮೌನವಾಗಿ, ಗುಪ್ತರೂಪದಿಂದ, ಗುಟ್ಟಾಗಿ.

चुपडना, चुपरना– सक्रि पोतना, छिपाना, खुशामद करना । ಸಾರಿಸು,

ರೇಪಿಸು, ಬಳಿ, ಹಚ್ಚು, ಮುಚ್ಚು, ಅಡಗಿಸು, ಮುಖಸ್ತುತಿಮಾಡು.

चुपड़ा- वि. जिसकी आँख कीचड़से भरी हो। ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಪಿಚ್ಚು ತುಂಬಿದ, ಗೀಜು ತುಂಬಿದ.

चुपाना- अक्रि चुप होना। ಸುಮ್ಮನಾಗು, ಶಾಂತನಾಗು.

चुप्पा- वि कम बोलनेवाला। ಕಡಿಮೆ ಮಾತನಾಡುವವ, ಗುಮ್ಮನಗುಸಕ, ಮೌನಿ.

चुप्पी- स्त्री दे. 'चुप्की'।

चुबलाना, चुभलाना- सक्रि मुँहमे रखकर स्वाद लेना। ಬಾಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ರುಚಿನೋಡು, ಲೊಚಗುಟ್ಟು, ಚಪ್ಪರಿಸು, ಚೀಪು.

चुभकना- अक्रि. पानीमें डूबना। ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗು.

चुभकाना- सक्रि पानीमें बारबार डुबाना। ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತಿರುತಿರುಗಿ ಮುಳುಗಿಸು.

चुभकी- स्त्री. गोता, डुबकी। ಮುಳುಕ, ಗೋತ.

चुभना- अक्रि गड़ना, धँसना, मनमें खटकना। ಚುಚ್ಚು, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹತ್ತು, ನೋಗು, ತಾಗು, ಪೀಡೆಯಕ್ಕೆ ಚುಚ್ಚು.

चुभलाना- सक्रि दे 'चुबलाना'।

चुभाना, चुभोना- सक्रि गड़ाना, धँसाना। ಚುಚ್ಚು. ಇರಿ, ತಿವಿ.

ನೋಯಿಸು.

चुमकार, चुमकारी- स्त्री. पुचकार। ಮುದ್ದಾಟ, ಲಲ್ಲೆ, ತುಟಿ ಚಪ್ಪರಿಸುವುದು.

चुमकारना-सक्रि. पुचकारना, दुलारना। ಮುದ್ದಿಸು, ಪ್ರೀತಿಸು, ಲಲ್ಲೆಮಾಡು

चुम्मक- पु दे. 'चुंबक'।

चुम्मा-पु. चुंबन। ಚುಂಬನ, ಮುತ್ತು.

चुर- पु बैठक, माँद। ಕೂಡುವ ಸ್ಥಳ, ಕ್ರೂರ ಪಶುಗಳ ಗುಹೆ. त्रि अधिक, बहुत। ಅಧಿಕ, ಬಹಳ, ಹೆಚ್ಚು.

चुरकना, चुरगना- अक्रि चहकना, टूटना, फटना। ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಗುಟ್ಟು, ತೊದಲು, ಮುರಿ, ಬಿರಿ, ಒಡೆ, ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗು.

चुरकुट, चुरकुस- क्रिवि चकनाचूर। ಚೂರು ಚೂರಾದ, ಪುಡಿಪುಡಿಯಾದ, ಹಿಟ್ಟಾದ.

चुरना-अक्रि. पकना, उबलना। ಕುದಿ, ಉಕ್ಕು, ಗುಟ್ಟಾಗಿ ತಂತ್ರ ನಡೆ.

चुरमुरना- अक्रि 'चुरमुर' शब्दके साथ टूटना। 'ಚುರ್‌ಮುರ್' ಶಬ್ದ ಮಾಡಿ ಮುರಿ. सक्रि. चुरमुर शब्द करके तोड़ना। 'ಚುರ್‌ಮುರ್' ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ ಮುರಿ.

चुरवाना- सक्रि. पकानेका काम दूसरेसे कराना, चोरवाना। ಕುದಿಸು, ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಸು, ಕಳವು ಮಾಡಿಸು.

चुरस- स्त्री. वस्त्रादि का सिकुड़ना। ಮುದುಕೆ, ನಿರಿಗೆ.

चुरा– पु चूर्ण, बुरादा । ಚೂರ್ಣ, ಹಿಟ್ಟು, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹೊಟ್ಟು

चुराना– सक्रि चोरी करना, छिपाना, पकाना । ಕದಿ, ತುಡುಗುಮಾಡು, ಕಳವು ಮಾಡು, ಅಪಹರಿಸು, ತಪ್ಪಿಸು, ಅಡಗಿಸು, ಕುದಿಸು,ಅಡಿಗೆ ಮಾಡು.

चुरी– स्त्री दे 'चूडी'।

चुरु– पु. दे 'चुल्लू'।

चुरैल– वि 'चुड़ैल'।

चुल–स्त्री खुजलाहट, कामोद्वेग । ನವೆ, ತುರಿ, ತೀಟೆ, ಕಾಮೋದ್ರೇಕ

चुलचुलाना– अक्रि खुजलाहट होना । ನವೆಯಾಗು, ತುರಿಸು, ತೀಟೆಹತ್ತು

चुलचुली– स्त्री. खुजलाहट । ನವೆ, ತೀಟೆ, ತುರಿ.

चुलबुला, चुलबुलिया– वि चंचल, शरारती । ಚಂಚಲ, ಚಪಲ, ದುಷ್ಟ.

चुलबुलाना–अक्रि चंचल होना, हिलना डोलना । ಚಂಚಲವಾಗು, ಚಡಪಡಿಸು, ಅಧೀರನಾಗು.

चुलबुलापन– पु. चुलबुलाहट– स्त्री चंचलता, चपलता । ಚಂಚಲತೆ, ಚಪಲತನ, ದುಷ್ಟತನ.

चुलाना– सक्रि दे 'चुआना'।

चुल्लक– पु दे. 'चुल्लू'।

चुल्ला– वि दुष्ट, नटखट । ದುಷ್ಟ, ತುಂಟ

चुल्लू–पु अँगुलियो और हथेलिसे बना गड्ढा । ಅಂಗೈ, ಅಂಗೈ ತಗ್ಗು.

—भर पानीमें डूब मरना = लज्जाके मारे किसी को अपना मुँह न दिखाना । ಬಹಳ ಲಜ್ಜಿತನಾಗು. ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಖ ತೋರಿಸದಂತಾಗು.

चुवना– अक्रि दे 'चुअना'। सक्रि दे 'चुगना'।

चुवाना– सक्रि दे 'चुआना'।

चुसकी– स्त्री घूँट, मद्य पीनेका पात्र । ಗುಟುಕು, ಮದ್ಯ ಕುಡಿಯುವ ಪಾತ್ರೆ.

चुसना– अक्रि चूसा जाना । ಹೀರಲ್ಪಡು, ಹಿಂಡಲ್ಪಡು, ನಿಸ್ಸಾರವಾಗು, ಶಕ್ತಿಹೀನವಾಗು.

चुसनी– स्त्री एक खिलौना, दूध पिलानेकी शीशी । । ಒಂದು ಆಟಿಗೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಸುವ ಬಾಟ್ಲಿ

चुसाना–सक्रि चूसने देना । ಹೀರಿಸು, ಕುಡಿಸು, ಹಿಂಡಿಸು.

चुस्त– वि कसा हुआ, गठीला । ಬಿಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಬಿಗಿಯಾದ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ದೃಢ, ಚಪಲ.

चुस्ती–स्त्री चपलता, दृढता। ಚಪಲತೆ, ದೃಢತೆ, ಗಟ್ಟಿತನ, ಬಿಗುವು.

चुहचुहा, चुहचुहाता– वि चुहचुहाना हुआ, तेज रंगका, मधुर । ಚಿಲಿಪಿಲಿಗುಟ್ಟುವ, ಹೊಳೆಯುವ, ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಬಣ್ಣದ, ಸುಮಧುರ. ರಸ

ಯುಕ್ತ, ರಸಭರಿತ, ಸರಸ.

चुहचुहाना– अक्रि कलरव करना, रस चुअना । ಚಿಲಿಪಿಲಿಗುಟ್ಟು, ಅಂದ ವಾಗಿ ಕಾಣು, ರಸ ಸುರಿಯು, ರಸ ಸೋರು, ರಸ ಒಸರು.

चुहटना– सक्रि. कुचलना, रौंदना । ತುಳಿ, ಮೆಟ್ಟು.

चुहल– स्त्री हँसी, विनोद । ಹಾಸ್ಯ, ವಿನೋದ, ಮನೋರಂಜನೆ.

चुहलबाज़–वि. मजाकिया । ವಿನೋದಿ, ಹಾಸ್ಯಗಾರ.

चुहिया– स्त्री. छोटा चूहा । ಸಣ್ಣ ಇಲಿ, ಹೆಣ್ಣಿಲಿ.

चुहुटना– सक्रि दे 'चिमटना'

चूँ–पु. छोटी चिड़ियाका बोलनेका शब्द। ಚಿಕ್ಕ ಹಕ್ಕಿಯ ಧ್ವನಿ, ಉಲಿತ.

—करना = विरोध करना । ವಿರೋಧ ಮಾಡು, ಪ್ರತಿವಾದ ಹಾಕು.

चूँकि– क्रिवि क्योंकि । ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ಕಾರಣದಿಂದ.

चूँदरी– स्त्री दे. 'चुनरी'।

चूक– स्त्री भूल, दरार, छल, एक खट्टा पदार्थ । ತಪ್ಪು, ದೋಷ, ಹರಕು, ಕಪಟ, ಮೋಸ, ಒಂದು ಹುಳಿ ಪದಾರ್ಥ. वि बहुत खट्टा । ಬಹಳ ಹುಳಿಯಾದ.

चूकना– अक्रि भूल करना, अवसर खोना । ತಪ್ಪು ಮಾಡು, ದೋಷ ಮಾಡು, ಕೈತಪ್ಪಿಹೋಗು, ಸಂಧಿ ಕಳೆಕೊಳ್ಳು.

चूची–स्त्री. स्तन,स्तनका अगला हिस्सा। ಮೊಲೆ, ಮೊಲೆಯ ತುದಿ.

चूचुक– पु स्तनका अग्रभाग । ಮೊಲೆಯ ತುದಿ.

चूज़ा– पु मुर्गीका बच्चा, नवयुवक। ಕೋಳಿಯ ಮರಿ, ತರುಣ.

चूडांत– वि पराकाष्ठापर पहुंचा हुआ, संपूर्ण । ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯ,ಕೊನೆಯ, ಸಂಪೂರ್ಣ.

चूडा– पु चोटी, शिखा, कडा, मुखिया माथा । ಚಂಡಿಕೆ, ಹೆಳಲು,ಜುಟ್ಟು, ತುರಾಯಿ, ಶಿಖೆ, ಕಡಗ, ಬಳೆ, ಅಧಿನಾಯಕ, ಹಣೆ.

चूड़ी–स्त्री स्त्रियोंका कलाईपर पहननेका एक मंडलाकार गहना । ಬಳೆ, ಕಡಗ, ವಲಯ.

चूडीदार– वि चूडी या घेरेदार । ವಲಯಗಳುಳ್ಳ, ದುಂಡನ್ನ ಗೆರೆಗಳುಳ್ಳ.

चूत– पु. आम्रवृक्ष । ಮಾವಿನ ಗಿಡ स्त्री. योनि । ಯೋನಿ, ಭಗ.

चूतक– पु आम्रवृक्ष । ಮಾವಿನ ಗಿಡ.

चूतड– पु. नितंब । ಪೃಷ್ಟ, ನಿತಂಬ, ಕುಂಡೆ.

चूतिया– पु. बेसमझ । ಮೂರ್ಖ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವ.

चून– पु. चूर्ण । ಹಿಟ್ಟು, ಚೂರ್ಣ, ಪುಡಿ.

चूना– पु कंकडकी भस्म । ಸುಣ್ಣ. अक्रि. टपकना । ಹನಿಹನಿಯಾಗಿ ಬೀಳು, ಸ್ರವಿಸು,ಸೋರು, ಒಸರು,

ಉದುರು, ಬಸಿ.

चूनादानी– स्त्री चुनौटी। ಸುಣ್ಣದ ಡಬ್ಬಿ, ಸುಣ್ಣದಕಾಯಿ.

चूनी–स्त्री अन्नका कण, चुन्नी। ಧಾನ್ಯದ ಕಣ, ರತ್ನದ ಚೂರು, ನುಚ್ಚು, ರವೆ.

चूमना–सक्रि. बोसा लेना। ಮುದ್ದಿಡು, ಚುಂಬಿಸು.

चूमा–पु. चुंबन। ಚುಂಬನ, ಮುತ್ತು, ಮುದ್ದಾಟ.

चूर– पु बुकनी। ಚೂರ್ಣ, ಹಿಟ್ಟು. वि तल्लीन। ಮಗ್ನ, ಮುಣುಗಿದ, ತನ್ಮಯನಾದ.

चूरन– पु चूर्ण। ಚೂರ್ಣ, ಪುಡಿ, ಹಿಟ್ಟು.

चूरना– सक्रि. चूर्ण करना। ತುಂಡು ತುಂಡು ಮಾಡು, ಪುಡಿ ಪುಡಿ ಮಾಡು.

चूरमा– पु. शक्कर मिला हुआ पूरीका चूर। ಪೂರಿಯ ಚೂರು,ಮಾಲೀದಿ.

चूरा– पु. चूर्ण। ಚೂರ್ಣ, ಪುಡಿ.

चूल– स्त्री. लकड़ीका वह पतला हिस्सा जो जोड़ने के लिये किसी दूसरे लकडीमें ठोका जाता है। ಕೂಲು, ಕೂರು, ಅಚ್ಚು. पु. चोटी। ಜೆಂಡಿಕೆ, ಜುಟ್ಟು, ಶಿಖೆ.

चूल्हा– पु भोजन बनाने की भट्टी। ಒಲೆ.

चूसना– सक्रि. ओठ और जीभ को मिलाकर किसी पदार्थ का रस खींचना। ಹೀರು, ಚೀಪು, ಎಳೆದು ಕೊಳ್ಳು.

चूहडा, चूहरा– पु. चांडाल, भंगी। ಚಾಂಡಾಲ, ಭಂಗಿ, ಝಾಡ-ಮಾಲಿ.

चूहा– पु मूसा। ಇಲಿ.

चूहादान– पु चूहेदानी– स्त्री. चूहा फँसानेका पिंजडा। ಇಲಿಯ ಬಲೆ.

चूही– स्त्री छोटा चूहा। ಚಿಕ್ಕ ಇಲಿ, ಹೆಣ್ಣಿಲಿ.

चें, चेंचें– स्त्री. चिड़ियोंकी आवाज, व्यर्थकी बकवाद। ಪಕ್ಷಿಗಳ ಧ್ವನಿ, ಉಲಿ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಮಾತು, ಬಡಬಡಿಕೆ, ಗೊಡ್ಡು ಹರಟೆ.

चेटुआ–पु चिड़ियाका बच्चा। ಹಕ್ಕಿಯ ಮರಿ.

चेचक– स्त्री. शीतला रोग। ಸೈಲೀ ಬೇನೆ, ಸಿಡುಬು.

चेजा– पु छिद्र। ಛಿದ್ರ, ತೂತು.

चेट– पु दास, पति, मसखरा। ದಾಸ, ಸೇವಕ, ಪತಿ, ವಿನೋದಿ.

चेटक–पु नौकर, दूत, उपपति, विदूषक इंद्रजाल, तमाशा। ಆಳು, ದಾಸ, ದೂತ, ಉಪಪತಿ, ವಿದೂಷಕ, ವಿನೋದಿ, ಇಂದ್ರಜಾಲ, ಜಾದು, ವಿನೋದ.

चेटकी– पु जादूगर। ಜಾದುಗಾರ, ಮಂತ್ರವಾದಿ.

चेटिका, चेटिकी, चेटी– स्त्री दासी। ದಾಸಿ, ತೊತ್ತು

चेत–पु. होश, ज्ञान । ಎಚ್ಚರ, ಸ್ಮೃತಿ, ನೆನಪು, ಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಜ್ಞೆ.

चेतन– पु जीवधारी, आत्मा, मनुष्य, ईश्वर । ಪ್ರಾಣಿ, ಜೀವಿ, ಆತ್ಮ, ಮನುಷ್ಯ, ದೇವರು.

चेतना– अक्रि होशमें आना । ಎಚ್ಚರ ಹೊಂದು, ತಿಳಿ, ಜ್ಞಾನವಾಗು. स्त्री बुद्धि, होश, स्मृति । ಬುದ್ಧಿ, ಎಚ್ಚರ, ನೆನಪು, ಸ್ಮೃತಿ.

चेतावनी–स्त्री. सावधान होनेकी सूचना। ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಜೋಕೆ.

चेनिका– स्त्री. चेटका । ಚಿತೆ.

चेत– अव्य. अगर । ಒಂದುವೇಳೆ, ರೆ.

चेपना– सक्रि चिपकाना । ಅಂಟಿಸು

चेर, चेरा– पु नौकर, शिष्य । ದಾಸ, ಆಳು, ನೌಕರ, ಶಿಷ್ಯ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ.

चेराई– स्त्री सेवा, शिष्यता । ಸೇವೆ, ದಾಸ್ಯ, ಶಿಷ್ಯತ್ವ.

चेरि,चेरी–स्त्री. दासी । ದಾಸಿ, ಸೇವಕಿ.

चेल– पु वस्त्र । ಅರಿವೆ, ವಸ್ತ್ರ, ಬಟ್ಟೆ.

चेला– पु शिष्य । ಶಿಷ್ಯ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ.

चेलिन, चेली– स्त्री शिष्या, स्त्रीछात्र । ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ, ಶಿಷ್ಯೆ.

चेष्टा– स्त्री. प्रयत्न, परिश्रम, इच्छा । ಪ್ರಯತ್ನ ,ಪರಿಶ್ರಮ,ಅಂಗಚೇಷ್ಟೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ.

चेहरा– पु. मुखड़ा । ಮುಖಮುದ್ರೆ, ಮುಖಭಂಗಿ, ಮೋರೆ, ಮೂತಿ.

चैत– पु चैत्र मास । ಚೈತ್ರಮಾಸ.

चैती– स्त्री. चैतमें कटनेवाली एक अन्न, एक प्रकारका गाना । ಚೈತ್ರಮಾಸದಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ಯಲ್ಪಡುವ ಬೆಳೆ, ಚೈತ್ರ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಹಾಡು. वि चैत्रमास संबंधी । ಚೈತ್ರಮಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ.

चैन–पु. आराम, सुख । ಸುಖ,ಆನಂದ, ಶಾಂತಿ, ನೆಮ್ಮದಿ, ಸೌಖ್ಯ.

चैल– पु. वस्त्र । ವಸ್ತ್ರ, ಅರಿವೆ.

चैला– पु. चैली– स्त्री. कुल्हाडी से चीरी हुई लकडी का टुकड़ा । ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸೀಳಿದ ತುಂಡು, ಸೌದೆ, ಒಡೆದ ಉರುವಲು, ಚಕ್ಕೆ.

चैली– स्त्री छोटा चैला । ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸೀಳಿದ ಚಿಕ್ಕ ತುಂಡು.

चोक– स्त्री चुंबनका चिह्न । ಮುದ್ದಿಟ್ಟ ಚಿಹ್ನೆ.

चोंगा– पु कागज़ टीन आदि की नली। ನಳಿಗೆ, ಕೊಳವೆ, ಗೊಟ್ಟ, ಗೌಸ ಣಿಗೆ.

चोंघना– सक्रि. दे ' चुगना ' ।

चोंच– स्त्री. चंचु । ಚುಂಚು, ಕೊಕ್ಕು.

चोंडा– पु स्त्रियोंके सिरके बाल, कच्चा छोटा कुआँ, सिर । ಹೆಂಗಸರ ತಲೆಯ ಕೂದಲು, ತುರುಬು, ಕೇಶಪಾಶ, ಚಿಕ್ಕ ಬಾವಿ, ತಲೆ.

चोंथना– सक्रि नोचना, बकोटना । ಕೆರೆ, ಹರಿ, ಕೆದರು, ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳು.

चोंधर– वि. मूर्ख, छोटी आँखोंवाला । ಮೂರ್ಖ, ದಡ್ಡ, ಸಣ್ಣ ಕಣ್ಣಿನವ, ಕಿರುಗಣ್ಣಿನ.

चोआ– पु चोवा । ಒಂದು ಸುಗಂಧಿತ ದ್ರವ್ಯ.

चोकर– पु. भूसी, आटे इत्यादिका चालन । ಹೊಟ್ಟು, ನುಚ್ಚು, ತವುಡು.

चोख– स्त्री. वेग, फुरती । ವೇಗ, ಚವಲತೆ. वि दे 'चोखा'।

चोखना– सक्रि चूसकर पीना । ಸೀಪು, ಮೊಲೆ ಕುಡಿ, ಹೀರು.

चोखा– वि शुद्ध, उत्तम, सच्चा, श्रेष्ठ पैनीं धारका, चतुर । ಶುದ್ಧ, ಅಪ್ಪಟ, ಉತ್ತಮ, ಒಳ್ಳೆಯ, ನಿಜ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಹರಿತವಾದ, ಚತುರ. पु भुरता । ಭರತ, ಉಪ್ಪು-ಕಾರ ಹಚ್ಚಿದ ಸುಟ್ಟ ಬದನೇಕಾಯಿ.

चोग़ा–पु. लंबा अंगरखा । ನಿಲುವಂಗಿ.

चोचला– पु नखरा, हावभाव । ಒಯ್ಯಾರ, ಬೆಡಗು, ಮುರುಕು, ಹಾವಭಾವ, ಧಳಕು.

चोज– पु. चमत्कारिक उक्ति, व्यंग्यपूर्ण उपहास । ಚಮತ್ಕಾರಿಕ ಉಕ್ತಿ, ಉಪಹಾಸ, ನಕಲಿ, ಗರ್ಭಿತವಿನೋದ, ಸುಭಾಷಿತ.

चोट– स्त्री. आघात, जख्म, सदमा । ಧಕ್ಕೆ, ಆಘಾತ, ಢಿಕ್ಕಿ, ಗಾಯ, ಪೆಟ್ಟು, ಶೋಕ, ದುಃಖ.

चोटार– वि चोट खाया हुआ, चोट पहुंचानेवाला । ಗಾಯಗೊಂಡವ, ಪೆಟ್ಟು ತಿಂದವ, ಹೊಡೆಯುವವ, ಗಾಯಗೊಳಿಸುವವ.

चोटारना–सक्रि चोट करना । ಹೊಡೆ, ಗಾಯಗೊಳಿಸು.

चोटी– स्त्री शिखर, शिखा, जूड़ा, चुंदी, एक गहना । ಶಿಖರ, ತುದಿ, ಹೆರಳು, ಜಡೆ, ತುರುಬು, ಜುಟ್ಟು, ಜೆಂಡಿಕೆ, ಒಂದು ಆಭರಣ, ಜಡೆಬಿಲ್ಲೆ.

चोट्टा– पु चोर । ಕಳ್ಳ, ತುಡುಗ.

चोदना– स्त्री. विधि, वाक्य, प्रेरणा । ವಿಧಿ, ವಾಕ್ಯ, ಪ್ರೇರಣೆ. सक्रि स्त्री प्रसंग करना । ಸಂಭೋಗ ಮಾಡು, ಮೈಥುನ ಮಾಡು

चोप–पु उमग, रुचि, चाव । ಉತ್ಸಾಹ, ರುಚಿ, ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿರುಚಿ, ಚಟ.

चोपना– सक्रि मुग्ध होना । ಮುಗ್ಧನಾಗು, ಆಸಕ್ತನಾಗು.

चोपी– वि उत्साही, इच्छुक । ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವ, ಉತ್ಸಾಹಿ, ಆಸಕ್ತ.

चोब– स्त्री नगाडा बजानेका डंडा, चांदी या सोनेसे मढा डंडा, शामियानेका खंभा । ನಗಾರಿ ಬಾರಿಸುವ ಕೋಲು, ಬಂಗಾರ ಅಥವಾ ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಗಡು ಹೊದಿಸಿದ ಕೋಲು, ಡೇರೆಯ ಕಂಬ, ದಂಡ, ರಾಜದಂಡ, ಕಂಬ, ಸ್ತಂಬ

चोबदार– पु द्वारपालक । ದ್ವಾರಪಾಲಕ, ವೇತ್ರಧಾರಿ.

चोर– पु चोरी करनेवाला । ತುಡುಗ, ಕಳ್ಳ.

चोरटी–स्त्री. स्त्री चोर । ಕಳವು ಮಾಡುವವಳು.

चोरदरवाज़ा, चोरद्वार– पु गुप्तद्वार। ಗುಪ್ತದ್ವಾರ, ಕಳ್ಳಕಿಂಡಿ, ದಿಡ್ಡೀ ಬಾಗಿಲು.

चोरमिहीचनी– स्त्री आँखमिचौनी का खेल। ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆಯ ಆಟ.

चोराचोरी– क्रिवि चोरीसे। ಗುಪ್ತ ರೀತಿಯಿಂದ, ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ.

चोराना– सक्रि. दे 'चुराना'।

चोरी– स्त्री चुरानेका काम। ಕಳವು, ಕಳ್ಳತನ, ತುಡುಗು.

चोल– स्त्री. दे. 'चोली'। पु एक प्राचीन देशका नाम, इस देशका निवासी। ಚೋಳದೇಶ, ಚೋಳ ದೇಶದವರು.

चोलना– पु. पु दे. 'चोला'।

चोला– पु. साधुका पहिननेका ढीला लंबा कुरता, शरीर। ಸಾಧುಗಳ ಉದ್ದ ಅಂಗಿ, ಶರೀರ, ಮೈ.

चोली–स्त्री अँगिया, काँचली। ಕುಪ್ಪಸ, ರವಿಕೆ.

—दामन का साथ = न टूटनेवाला संबंध। ಪರಮ ಮೈತ್ರಿ.

चोवा– पु दे 'चोआ'।

चोपना– सक्रि दे 'चोखना'।

चौंक– स्त्री. आश्चर्य, पीड़ा या भयके कारण शरीर का झटकेसे हिल उठना, झिझक। ನಡುಕ, ಅಂಜಿಕೆ, ಗಾಬರಿ, ದಿಗಿಲು, ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳುವಿಕೆ.

चौंकना– अक्रि चकित होना, भड़कना, झिझकना। ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಚಕಿತನಾಗು, ದಿಗಿಲುಗೊಳ್ಳು, ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳು, ಬೆದರು, ಬೆಕ್ಕಸ ಬೆರಗಾಗು, ಅಡಬಡಿಸು.

चौंकाना– सक्रि भड़काना, विस्मित करना, सतर्क करना। ಅಂಜಿಸು, ಗಾಬರಿಗೊಳಿಸು, ದಿಗಿಲುಗೊಳಿಸು, ಬೆದರಿಸು, ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಳಿಸು, ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸು.

चौंतरा– पु. दे 'चबूतरा'।

चौंतीस–वि. ३४। ಮೂವತ್ತನಾಲ್ಕು.

चौंध–स्त्री तिलमिलाहट, तेज रोशनी के सामने नजरका न ठहरना। ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುವದು, ಮಿರಗುಟ್ಟುವದು.

चौंधियाना– अक्रि. चकाचौंध होना। ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕು, ಮಿರಗುಟ್ಟು.

चौंधी– स्त्री. दे. 'चौंध'।

चौंर– पु दे 'चँवर'।

चौंरी– स्त्री. वेणी बाधने की डोरी, घोडे के बालोंका गुच्छा, सफेद पूँछ की गाय। ಹೆಳಲು ಕಟ್ಟುವ ದಾರ, ಕುದುರೆಯ ಕೂದಲಿನ ಗೊಂಡೆ, ಚವುರಿ, ಬಿಳಿಯ ಬಾಲದ ಆಕಳು.

चौ– वि. चार। ನಾಲ್ಕು. पु. मोती तौलनेका एक परिमाण। ಮುತ್ತು ತೂಗುವ ಒಂದು ತೂಕ.

चौआ– पु. चौपाया, चार अंगुलकी माप। ಚತುಷ್ಪಾದಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ನಾಲ್ಕು ಅಂಗುಲದ ಅಳತೆ

चौआना– अक्रि. चकित होना। ಚಕಿತನಾಗು, ಗಾಬರಿಯಾಗು, ದಿಗಿಲು

ಗೊಳ್ಳು.

चौक–पु. चौकोर जगह, ऑगन, चौराहा, मंगल अवसरपर अवीर, आटे आदिसे वनाया हुआ चौखूंटा चित्र, सामनेके चार दॉत, चौसर खेलनेका कपडा। ಚಚ್ಚೌಕು ಸ್ಥಳ, ಅಂಗಳ, ವೇದಿಕೆ, ಚೌಕ, ನಾಲ್ಕು ಬೀದಿಗಳು ಕೂಡುವ ಸ್ಥಳ, ಪೇಟೆ, ಮಂಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕುಂಕುಮ, ರಂಗವಲ್ಲಿಗಳಿಂದ ತೆಗೆದ ಚಚ್ಚೌಕು ಚಿತ್ರ, ಹನೆ, ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ಹಲ್ಲುಗಳು, ಪಗಡಿಪಟ್ಟ, ಪಗಡೆಯಾಟದ ಹಲಿಗೆ.

चौकडी, चौकरी– स्त्री. छलॉग, कुलॉच, चारका समूह, चार घोडोकी गाडी। ನೆಗೆತ, ಜಿಗಿತ, ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಚಿಗರೆಯಂತೆ ಹಾರುವದು, ನಾಲ್ಕರ ಸಮೂಹ, ನಾಲ್ಕು ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿ, ಸಾರೋಟು.

चौकन्ना– वि सावधान, सतर्क। ಜಾಗೃತ, ಜಾಗರೂಕ.

चौकस– वि. सावधान, ठीक। ಜಾಗರೂಕ, ಭದ್ರ, ಸರಿಯಾದ, ಪೂರ್ಣ.

चौकसाई, चौकसी– स्त्री. सावधानी। ಎಚ್ಚರ, ಜಾಗರೂಕತೆ, ಜೋಕೆ.

चौका–पु सामनेके चार दॉतोंकी पंक्ति. लिपा हुआ स्थान, रसोईघर, आटेकी लकीरोंसे वनाया हुआ चौखूंटा चित्र, चार विंदियोवाला ताशका पत्ता, सीसफूल, रोटी वेलनेका काठ या पत्थरका टुकड़ा, जंगली वकरा। ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ಹಲ್ಲು, ಸಾರಿಸಿದ ಸ್ಥಳ, ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆ, ಊಟದ ಮನೆ, ಹಿಟ್ಟು, ರಂಗವಲ್ಲಿ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಚಚ್ಚೌಕು ಚಿತ್ರ, ಇಸ್ಪೇಟಿನ ನಾಲ್ಕರ ಬಂದು, ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡುವ ಒಂದು ಆಭರಣ, ಲಟ್ಟಣಿ ಮಣೆ, ಕಾಡು ಹೋತ.

चौकी– स्त्री पायदार चौकोर आसन, पहरा, पुलिसका छोटा थाना, रोटी वेलनेका चकला, भेडोंका रातमें किसी खेतमें रखना, जादू, तावीज। ಕೂಡ್ರುವ ಮಣೆ, ಕುರ್ಚಿ, ಚಿಕ್ಕ ಠಾಣೆ, ಲಟ್ಟಣಿ ಮಣೆ, ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕುರಿ ಕೂಡ್ರಿಸುವದು, ಜಾದು, ಇಂದ್ರಜಾಲ, ತಾಯಿತ.

—देना = पहरा देना, वैठने के लिये कुरसी देना। ಪಹರೆ ಮಾಡು, ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಕೂಡ್ರಲು ಕುರ್ಚಿ ಕೊಡು.

चौकीदार– पु पहरेदार। ಕಾವಲುಗಾರ, ಪಹರೆಯವ, ಚೌಕೀದಾರ.

चौकोन, चौकोना– वि चौखूंटा, चार कोनेवाला। ಚಚ್ಚೌಕು, ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳುಳ್ಳ, ಚತುಷ್ಕೋಣ.

चौकोर– वि दे. 'चौकोन'।

चौखट– स्त्री द्वारमें लगी चार लकडियोंका ढाचा, देहरी। ಬಾಗಿಲ ಚೌಕಟ್ಟು, ಹೊಸ್ತಿಲು.

चौखटा– पु तस्वीर आदिका ढाँचा। ತಸವೀರು, ಕನ್ನಡಿ ಮುಂತಾದವು ಗಳ ಚೌಕಟ್ಟು

चौखूट– क्रिवि चारों ओर। ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗೆ, ಸುತ್ತಲೂ. पु. चारों दिशा, भूमंडल। ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳು, ಭೂಮಂಡಲ.

चौखूटा– वि चौकोना। ಚಚ್ಚೌಕಾದ, ಚೌರಸ, ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳುಳ್ಳ

चौगान– पु. एक तरहका गेंदका खेल। ಒಂದು ತರದ ಚೆಂಡಿನಾಟ, ಪೋಲೋ.

चौगिर्द– क्रिवि. चारों तरफ। ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗೆ, ಸುತ್ತಲೂ.

चौगुन, चौगुना, चौगून– वि चतुर्गुण। ನಾಲ್ಕುಪಟ್ಟು, ನಾಲ್ಮಡಿ

चौगोडिया– स्त्री. एक प्रकार की चार पाँवकी ऊंची चौकी। ಸ್ಟೂಲು, ಕಾಲುಮಣೆ.

चौगोशिया– वि चार कोनेवाला। ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳುಳ್ಳ, स्त्री एक तरहकी टोपी। ಒಂದು ತರದ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ.

चौघट– पु. दाढका वह चौडा दाँत जो चिपटा होता है और जिससे आहारको चबाने और कूचने का काम लिया जाता है। ದವಡೆಯ ಹಲ್ಲು.

चौघडा–पु एक प्रकार का चार खानेका डिब्बा जिसमें मसाला आदि रखा जाता है, पान दान। ನಾಲ್ಕು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಭಾಗಗಳುಳ್ಳ ಮಸಾಲೆಯ ಜೀನಸುಗಳನ್ನಿಡುವ ಡಬ್ಬಿ, ನಗಾರಿ, ನೌಬತ್ತು.

चौचंद– पु निंदा, हल्लागुल्ला। ನಿಂದೆ, ಗದ್ದಲ, ಜಗಳ.

चौचंदहाई– स्त्री अपवाद फैलानेवाली। ನಿಂದೆ ಮಾಡುವವಳು, ಸುಳ್ಳುಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿಸುವವಳು.

चौडा– वि फैला हुआ। ಅಗಲವಾದ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ.

चौडाई, चौडान– स्त्री. लंबाई से भिन्न दिशाका फैलाव। ಅಗಲಳತೆ, ಅಗಲ, ವಿಸ್ತಾರ.

चौतनिया, चौतनी–स्त्री बच्चोंकी टोपी। ಮಕ್ಕಳ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ.

चौतरा– पु दे. 'चबूतरा'।

चौथ–स्त्री चतुर्थी तिथि, मराठोंका एक कर, चौथाई भाग। ಚತುರ್ಥಿ. ಚೌತಿ, ಮರಾಠರ 'ಚೌಥಾಯಿ' ಕರ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗ. वि. चतुर्थ। ನಾಲ್ಕನೆಯ.

चौथपन, चौथापन– पु. बुढापा। ಮುಪ್ಪು, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ.

चौथा– वि चतुर्थ। ನಾಲ್ಕನೆಯ.

चौथाई– स्त्री. चतुर्थांश। ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗ, ಚತುರ್ಥಾಂಶ.

चौथी– स्त्री. विवाहके बाद चौथे दिन होनेवाली एक रीति। ಮದುವೆ ಯಾದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕಾರ.

चौदस– स्त्री. चतुर्दशी । ಚತುರ್ದಶಿ

चौदह– वि. १४ । ಹದಿನಾಲ್ಕು.

चौधरी– पु. प्रधान, मुखिया । ನಾಯಕ, ಗೌಡ, ಮುಖ್ಯಸ್ಥ.

चौप– पु. दे 'चोप'।

चौपट– वि नष्टभ्रष्ट, विध्वंस, चारो ओरसे खुला हुआ । ಹಾಳಾದ, ವಿಧ್ವಸ್ತ, ಬೈಲಾದ, ತೆರೆದ.

चौपटहा, चौपटा– वि. सर्वनाशी । ಹಾಳು ಮಾಡುವವ, ಸರ್ವನಾಶ ಮಾಡುವವ.

चौपड– स्त्री चौसर । ಪಗಡೆಯ ಆಟ

चौपथ– पु दे 'चौराहा'।

चौपद– पु. दे 'चौपाया'।

चौपहल, चौपहला, चौपहलू– वि चार भुजाओंवाला । ಚೌಕೋನ,ನಾಲ್ಕು ಭುಜಗಳುಳ್ಳ.

चौपाई–स्त्री १६ मात्राओंका एक छंद । ಪ್ರತಿ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೧೬ ಮಾತ್ರೆಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ಕವಿತೆ.

चौपाया–पु चार पैरवाला पशु। ನಾಲ್ಕು ಕಾಲಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಪಶುಗಳು, ದನಕರು.

चौपार, चौपाल– पु बैठक, दालान । ಕೂಡ್ರುವ ಸ್ಥಳ, ಪಡಸಾಲೆ, ಅಂಗಳ

चौफेर– क्रिवि चारो तरफ । ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಗೆ.

चौबाइन– स्त्री 'चौबे' का स्त्री रूप ।

चौबाई– स्त्री चारो ओर बहनेवाली हवा, उडती खबर । ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಗೆ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿ, ಸುಳ್ಳುಸುದ್ದಿ, ಗಾಳಿ ಸುದ್ದಿ, ಲೋಕವಾರ್ತೆ.

चौबारा– पु घरके ऊपरकी वह कोठरी जिसमें चारो ओर खिडकियाँ लगी हों । ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಗೆ ಕಿಡಕಿಗಳುಳ್ಳ ಅಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಕೋಣೆ, ಕೂಡ್ರುವ ಕೋಣೆ. क्रिवि चौथी बार । ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಾರೆ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಬಾರಿ.

चौबे– पु चतुर्वेदी । ಚತುರ್ವೇದಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಒಂದು ಜಾತಿ.

चौभड, चौभर– पु दे 'चौघड'।

चौमंजिला, चौमहला– वि. चार खंडवाला मकान । ನಾಲ್ಕು ಅಂತಸ್ತಿನ ಮನೆ

चौमासा– पु वर्षा के चार मास । ಚಾತುರ್ಮಾಸ, ಮಳೆಗಾಲದ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು.

चौमुख– क्रिवि चारो ओर । ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಗೆ.

चौमुखा, चौमुखी– वि चारो ओर मुखवाला । ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಗೆ ಮುಖವುಳ್ಳ.

—दिया जलाना= दीवाला निकालना । ದಿವಾಳಿ ತೆಗೆ.

चौमुहानी– स्त्री दे 'चौराहा'।

चौरंग– पु तलवार चलानेका एक ढंग । ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಇರಿಯುವ ಒಂದು ರೀತಿ. वि तलवारके आघातसे

खंडित। ಚಕ್ಕಿಯ ಹೊಡೆತದಿಂದ ತುಂಡಾದ.
चौरंगा– वि. चार रंगका। ನಾಲ್ಕು ಬಣ್ಣದ.
चौर– पु. दे. 'चोर'। एक गंध द्रव्य। ಒಂದು ಸುಗಂಧಯುಕ್ತ ಪದಾರ್ಥ.
चौरस– वि. समतल। ಸಮತಲ, ಸರಿಯಾದ, ಸಪಾಟಾದ.
चौरसाना– सक्रि. बराबर करना। ಸರಿ ಮಾಡು, ಸಮತಲ ಮಾಡು.
चौरा– पु चबूतरा, चौपाल। ಕಟ್ಟೆ, ಜಗುಲಿ, ಅಂಗಳ, ಸಮಾಧಿ.
चौरासी– वि. ८४। ಎಂಭತ್ತುನಾಲ್ಕು. पु. एक प्रकार का घुंघरू। ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಗೆಜ್ಜೆ.
चौराहा– पु. चौमार्ग। ಚೌಕ, ನಾಲ್ಕು ಬೀದಿಗಳು ಕೂಡುವ ಸ್ಥಳ.
चौरी– स्त्री. छोटा चौरा। ಚಿಕ್ಕ ಕಟ್ಟೆ, ಚಿಕ್ಕ ವೇದಿಕೆ, ಜಗುಲಿ.
चौरेठा–पु. भिगोकर पीसा हुआ चावल। ತೋಯಿಸಿ ಬೀಸಿದ ಅಕ್ಕಿ ಹಿಟ್ಟು.
चौलकर्म– पु. मुंडन। ಮುಂಡನ, ಚೂಡಾಕರ್ಮ.
चौवा– पु चार अंगुलियोंका समूह, चार अंगुलकी माप, चार अंगुलियोंमें लपेटा हुआ तागा, चार बूटियोंवाला पत्ता। ನಾಲ್ಕು ಬೆರಳಿನ ಸಮೂಹ, ನಾಲ್ಕು ಬೆರಳುಗಳ ಅಳತೆ, ನಾಲ್ಕು ಬೆರಳಿಗೆ ಸುತ್ತಿದ ದಾರ, ಇಸ್ಪೀಟಿನ ನಾಲ್ಕರ ಬಂದು.
चौवालीस–वि. ४४। ನಲವತ್ತನಾಲ್ಕು.
चौस– पु. चार बार जोता हुआ खेत। ನಾಲ್ಕುಬಾರಿ ಹರಗಿದ ಹೊಲ.
चौसर–पु. चौपड़का खेल, चार लड़ोंका हार। ಪಗಡೆಯ ಆಟ, ನಾಲ್ಕು ಸರಗಳ ಹಾರ.
चौहट, चौहट्टा– पु. चौक, चौराहा। ಪೇಟೆ, ನಾಲ್ಕು ಬೀದಿಗಳು ಕೂಡುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯ ಪೇಟೆ.
चौहरा– वि चार तह या परतका, चौगुना। ನಾಲ್ಕು ಮಡಿಕೆಯ, ನಾಲ್ಕುಪಟ್ಟು. पु. दे. 'चौघरा'।
चौहैं– क्रिवि. चारों तरफ। ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗೆ, ಸುತ್ತಲೂ.
च्युत– वि. भ्रष्ट, विमुख। ಬಿದ್ದ, ಪತಿತ, ಭ್ರಷ್ಟ, ವಿಮುಖ.
च्युति– स्त्री. पतन, स्खलन। ಪತನ, ಭ್ರಷ್ಟತೆ, ಸ್ಖಲನ, ಸೋರುವದು.

छ

छंग– पु. गोद। ತೊಡೆ, ಮಡಿಲು, ಅಂಕ.

छंगा– वि छ. अंगुलियोवाला। ಆರು ಬೆರಳುಗಳುಳ್ಳ.

छँगुनिया, छंगुनी– स्त्री. सबसे छोटी अँगुली। ಚಿಕ್ಕ ಬೆರಳು.

छंछोरी– स्त्री एक पकवान। ಮೊಸರು ವಡೆ.

छँटना– अक्रि. अलग होना, छितराना, चुना जाना, दुर्बल होना, मैल निकलना। ಕತ್ತರಿಸಿಹೋಗು, ಅಗಲು, ಚದರಿಹೋಗು, ಆರಿಸಲ್ಪಡು, ದುರ್ಬಲವಾಗು, ಶುದ್ಧವಾಗು, ಸ್ವಚ್ಛವಾಗು.

छँटा हुआ = धूर्त, चतुर। ಧೂರ್ತ, ಚತುರ.

छँटवाना– सक्रि. कटवाना, चुनवाना, छिलवाना। ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಕತ್ತರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು,ಆರಿಸಿ ತೆಗೆಯಿಸು, ಸುಲಿಯಿಸು.

छँटा– वि. जिसके पिछले पैर रस्सीसे बांधे गये हो। ಹಿಂದಿನ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಹಗ್ಗದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ.

छँटाई– स्त्री छाँटनेकी क्रिया या उसकी मजदूरी। ಆರಿಸುವಿಕೆ, ಕತ್ತರಿಸುವಿಕೆ, ಕೊಯ್ಯುವಿಕೆ, ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡುವಿಕೆ, ಆರಿಸುವ ಅಥವಾ ಕತ್ತರಿಸುವ ಕೂಲಿ.

छँटाना– सक्रि दे 'छँटवाना'।

छँड़ना– सक्रि त्यागना, छोडना, छाँटना, कै करना। ತ್ಯಾಗಮಾಡು, ಬಿಡು, ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡು, ತೂರಿ ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡು, ವಾಂತಿಮಾಡು.

छंड़ाना– सक्रि. छीनना, छुडाना। ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳು,ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳು, ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು.

छंद– पु युक्ति, चाल, स्वेच्छाचार, इच्छा, अभिप्राय, समूह, बंधन, वर्ण मात्रादिकी गणना के अनुसार रचित वाक्य, पद्य, कपट। ಯುಕ್ತಿ, ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಒಲವು, ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು, ಬಂಧನ, ಗಂಟು, ಪ್ರಾಸ, ಛಂದಸ್ಸು, ಪದ್ಯ, ವೃತ್ತ, ಕಪಟ, ಮೋಸ.

छंदना– अक्रि पैरोका रस्सीसे बंधा-जाना। ಹಗ್ಗದಿಂದ ಕಾಲುಗಳು ಕಟ್ಟಲ್ಪಡು.

छंदबंद– पु धोखा, कपट। ಮೋಸ, ಕಪಟ.

छदोबद्ध– वि जिसकी रचना पद्यमे की गयी हो। ಛಂದಸ್ಸಿನ ನಿಯಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ಬರೆದ

छः– वि. ६। ಆರು.

छकडा– पु. बैलगाडी। ಚಕ್ಕಡಿ,ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ.

छकडिया– स्त्री. छ. कहारोंकी पालकी।

ಆರು ಬೋಯಿಗಳು ಹೊರುವ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ (ಮೇಣೆ).

छकडी– स्त्री. दे 'छकड़िया'। छ.का समूह । ಆರರ ಸಮೂಹ

छकना– अक्रि. अघाना, तृप्त होना, उन्मत्त होना, हैरान होना, चक्कर खाना । ತೃಪ್ತಿಹೊಂದು, ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗು, ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಕಷ್ಟ ಹೊಂದು, ಮೋಸಹೋಗು.

छकाना– सक्रि. खिला-पिलाकर तृप्त करना, उन्मत्त करना, चक्करमें डालना, कष्ट देना । ಊಟ ಮಾಡಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸು, ಸೆರೆ ಕುಡಿಸಿ ಅಮಲೇರಿಸು, ಗಾಬರಿ ಪಡಿಸು, ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಳಿಸು, ಕಷ್ಟಕೊಡು, ತ್ರಾಸ ಕೊಡು, ಗೋಳಾಡಿಸು.

छक्का– पु छः का समूह, छः विंदियो-वाला पत्ता, जुएका एक दॉव,सुधवुध। ಆರರ ಸಮೂಹ, ಇಸ್ಪೀಟಿನ ಆರರ ಬಂದು, ಪಗಡೆಯಾಟದಲ್ಲಿ ಆರರ ಎಣಿಕೆ, ದ್ಯೂತ, ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಜ್ಞಾನ.

—छूटना = सुधवुध खोना, साहस छूटना। ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪು, ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಸಾಹಸಗುಂದು.

—पंजा = दॉवपेंच । ಕಪಟ, ಮೋಸ, ಸಂಚು.

छग, छगल– पु. वकरा । ಹೋತ.

छगन– वि छोटा वालक, छोटे वच्चेके लिये प्रेमका शब्द । ಚಿಕ್ಕ ಮಗು, ಪ್ರೇಮದ ಮಗು, ಮಕ್ಕಳ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರೇಮದ ಶಬ್ದ, ಕಂದ.

छगुनी– स्त्री. दे. 'छँगुनिया'।

छछिआ, छछिया– स्त्री मट्ठा, छाछ, छाछ पीनेका छोटा वर्तन। ಮಜ್ಜಿಗೆ, ಮಜ್ಜಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆ.

छछूंदर– पु. चूहेकी तरहका एक जंतु। ಸೊಂಡಿಲಿ.

छजना– अक्रि शोभा देना, अच्छा लगना, उचित जान पडना, ठीक जॅचना । ಶೋಭಿಸು, ಒಪ್ಪು, ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸು, ಸರಿಯಾಗು.

छज्जा– पु. दीवारके आगे निकली हुई छत। ಸೂರು, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಚಾಚಿರುವ ಮೇಲ್ಚಾವಣಿ, ಗ್ಯಾಲರಿ.

छटकना– अक्रि दूर होना, उछलना। ದೂರವಾಗು, ಬಿಡು, ಜಾರಿಕೊಳ್ಳು, ಹಾರು, ಜಿಗಿ, ಪುಟಿ, ನೆಗೆ.

छटकाना– सक्रि छटक जाने देना, छुडाना, वलपूर्वक खीच लेना। ಜಾರಗೊಡು, ಪಾರಾಗಗೊಡು, ಹಾರಿಸು, ಕೊಡವು, ಬಿಡಿಸು, ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳು, ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳು.

छटपटाना–अक्रि व्याकुल होना,तड़पना। ತಳಮಳಿಸು, ಒದ್ದಾಡು, ಅಂಜು, ಚಡಪಡಿಸು.

छटपटी– स्त्री व्याकुलता, घवराहट। ಗಾಬರಿ, ಅಂಜಿಕೆ, ಆತುರತೆ.

छटांक– स्त्री. पावका चतुर्थ भाग। ಕಾಲುಪಾವು.

छटा– स्त्री. शोभा, प्रकाश, विजली,

लडी । ಶೋಭೆ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಪ್ರಕಾಶ, ಹೊಳಪು, ಸೊಬಗು, ಮಾಲೆ, ಹಾರ.

छटैल– वि. छँटा हुआ, धूर्त । ಧೂರ್ತ, ಚತುರ.

छठ– स्त्री छठी तिथि । ಷಷ್ಠಿ

छठा–वि पाँचवेंके बादका । ಆರನೆಯ.

छठी– स्त्री जन्मसे छठे दिनका पूजन । ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಆರನೆಯ ದಿನದ ಸಂಸ್ಕಾರ.

—का दूध याद आना = बडी हैरानीमें पडना । ಪೇಚಾಟವಾಗು, ಕಂಗೆಡು

छड– स्त्री सीधा पतला डंडा । ಬೆತ್ತ, ಕೋಲು, ಸಲಾಕಿ.

छड़ा– पु पैरका एक गहना । ಕಾಲೊಳಗೆ ತೊಡುವ ಒಂದು ಆಭರಣ. वि. अकेला । ಒಂಟಿಗ.

छडी– स्त्री हाथमें लेनेकी पतली लकडी। ಬೆತ್ತ, ಕೋಲು, ಛಡಿ.

छत– स्त्री पाटन । ಅಟ್ಟ, ಮಾಳಿಗೆ, ಛತ್ತು पु. घाव । ಗಾಯ क्रिवि रहते हुए। ಇದ್ದಾಗ, ಜೀವಿಸಿದ್ದಾಗ.

छतगीर, छतगीरी– स्त्री. चँदोवा, छतसे सटाकर टँगा हुआ कपड़ा । ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು, ಒಳ ಮಾಳಿಗೆಗೆ ಹೊಂದಿ ಕಟ್ಟಿದ ಬಟ್ಟೆ, ಉಲ್ಲಡೆ.

छतना– पु पत्तों का बना हुआ छाता। ಎಲೆಗಳಿಂದಾದ ಕೊಡೆ, ಛತ್ರಿ.

छतरी– स्त्री. छाता, मंडप, समाधिके ऊपर बना हुआ मंडप । ಛತ್ರಿ, ಕೊಡೆ, ಮಂಟಪ, ಹಂದರ, ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲಿನ ಮಂಟಪ.

छतिया– स्त्री दे. 'छाती'।

छतियाना–सकि छातीके पास ले जाना, बंदूक तानना । ಆಲಿಂಗಿಸು, ಬಂದೂಕಿನ ಹಿಡಿಕೆಯನ್ನು ಎದೆಯ ಹತ್ತಿರ ತರು.

छतीसा–वि चतुर, चालबाज। ಚತುರ, ಮೋಸಗಾರ.

छत्ता–पु छतरी, मधुमक्खियोंके रहनेका मोमका घर, कमलका बीजकोप, पटाव जिसके नीचेसे मनुष्य का चलनेका मार्ग हो । ಕೊಡೆ, ಛತ್ತರಿಗೆ, ಜೇನುಗೂಡು, ಮಂಟಪ, ಕಮಲದ ಬೀಜಕೋಶ, ಕಾಲುದಾರಿಯ ಮೇಲಿನ ಚಪ್ಪರ.

छत्तीस– वि ३६ । ಮೂವತ್ತಾರು.

छत्तीसा– वि दे 'छतीसा' पु नाई । ನಾವಲಿಗ.

छत्तीसी– स्त्री कुलटा । ಕುಲಟೆ, ಸ್ವೈಭಿಚಾರಿಣಿ, ಹಾದರಗಿತ್ತಿ.

छत्र– पु छतरी, राजाओंका छाता, कुकुरमुत्ता । ಕೊಡೆ, ಛತ್ರ, ರಾಜಛತ್ರ, ನಾಯಿಕೊಡೆ.

छत्रक– पु कुकुरमुत्ता, शहद का छत्ता, मंदिर । ನಾಯಿಕೊಡೆ, ಜೇನುಗೂಡು, ಮಂದಿರ, ದೇವಸ್ಥಾನ.

छत्रबंधु– पु निम्न श्रेणीका क्षत्रिय । ಕೀಳುದರ್ಜೆಯ ಕ್ಷತ್ರಿಯ.

छत्री– पु क्षत्रिय । ಕ್ಷತ್ರಿಯ. वि

छत्रयुक्त । ಛತ್ರಯುಕ್ತ.

छद्– पु आवरण, छाल, पख, पत्ता । ಆವರಣ, ಮುಚ್ಚಳ, ಹೊದಿಕೆ, ತೊಗಟೆ, ರೆಕ್ಕೆ, ಎಲೆ.

छदाम– पु पैसेका चतुर्थांश । ದುಡ್ಡಿನ ನಾಲ್ಕನೇ ಭಾಗ.

छद्म– पु. छल, वहाना, छिपाव । ಕಪಟ, ಮೋಸ, ನೆವ, ನೋಗು, ಮರೆ, ತಂತ್ರ.

छद्मवेश– पु. वनावटी वेश । ನೋಗು, ಕಪಟ ವೇಷ.

छन– पु क्षण, समय, अवसर, उत्सव, आनंद । ಕ್ಷಣ, ಸಮಯ, ಸಂಧಿ, ಉತ್ಸವ, ಆನಂದ.

छनक–पु क्षण, थोड़ी देर । ಕ್ಷಣ,ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು. स्त्री. झनकार, जलती हुई वस्तुपर पानी पड़नेसे उत्पन्न शब्द, फुर्ती, भडक । 'ಝುನಝುನ' ಶಬ್ದ, ಝೋಂಕಾರ, ಸುಡುತ್ತಿರುವ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ನೀರು ಬಿದ್ದಾಗ ಆಗುವ ಸಪ್ಪಳ, ತ್ವರೆ, ಅವಸರ, ಸಂಕೋಚ, ಅಂಜಿಕೆ, ಹೆದರಿಕೆ.

छनकना– अक्रि पानी आदिका उड़ जाना, झनकार करना, भडकना । ಉರಿಯುವ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ನೀರು ಬಿದ್ದು ಸುಟ್ಟು ಹಾರಿಹೋಗುವದು, 'ಛನಛನ' ಶಬ್ದ ಮಾಡು, ಬೆದರು, ಬೆದರಿ ಓಡಿಹೋಗು.

छनकाना–सक्रि पानी आदिको जलाकर उड़ा देना, भडकाना, छन छन शब्द करना । ಸುಡುತ್ತಿರುವ ಪದಾರ್ಥದಮೇಲೆ ನೀರುಹಾಕಿ ಸುಡಿಸು, ಎಚ್ಚರಿಸು, ಬೆದರಿಸು, ಹೆದರಿಸಿ ಓಡಿಸು,'ಛನಛನ' ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು

छनछनाना– अक्रि 'छन छन' शब्द होना, झनकार करना । 'ಛನಛನ' ಶಬ್ದವಾಗು, ಝುನತ್ಕಾರವಾಗು.

छनछवि– स्त्री बिजली । ಮಿಂಚು.

छनदा– स्त्री रात । ರಾತ್ರಿ.

छनना– अक्रि. छोटे छोटे छिद्रोंसे होकर निकलना, साफ हो जाना, छिद जाना, छान-बीन होना, निर्णय होना, मादक पदार्थका पिया जाना, घीमें पकना । ಶೋಧಿಸಲ್ಪಡು,ಸೋಸಲ್ಪಡು, ಸ್ವಚ್ಛವಾಗು, ತೂತು ಬೀಳು, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗಾಯವಾಗು, ವಿಚಾರಣೆಯಾಗು, ಶೋಧನೆಯಾಗು, ನಿರ್ಣಯವಾಗು, ಮಾದಕ ಪದಾರ್ಥ ಸೇವಿಸು, ಕರೆಯಲ್ಪಡು. पु. छाननेका महीन वस्त्र । ಸೋಸುವ ತೆಳುವಾದ ವಸ್ತ್ರ.

छनवाना, छनाना– सक्रि. किसी दूसरेसे छाननेका काम कराना, मादक द्रव्य पिलाना । ಶೋಧಿಸುವ ಅಥವಾ ಸೋಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಮಾಡಿಸು, ಮಾದಕ ಪೇಯವನ್ನು ಕುಡಿಸು.

छनिक– वि क्षणिक । ಕ್ಷಣಿಕ, ಅನಿತ್ಯ. पु क्षण । ಕ್ಷಣ

छन्न–पु तपी हुई चीजपर पानी पड़नेका

ಶಬ್ದ। ಕಾಯ್ದ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ನೀರು ಬೀಳುವದರಿಂದ ಆಗುವ ಸಪ್ಪಳ. वि ढका हुआ, लुप्त। ಆವೃತ್ತ, ಮುಚ್ಚಿದ, ಲುಪ್ತ.

छप–स्त्री पानीमें किसी वस्तुके गिरनेका शब्द। ಯಾವದೊಂದು ವಸ್ತುವು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳುವದರಿಂದಾಗುವ ಸಪ್ಪಳ.

छपछपाना– अक्रि. पानी में छपछप शब्द करना। ನೀರಿನಲ್ಲಿ 'ಛಪ್ ಛಪ್' ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೈಕಾಲು ಬಡಿ.

छपटाना– सक्रि चिपकाना, आलिंगन करना। ಅಂಟಿಸು, ಆಲಿಂಗಿಸು

छपद– पु भ्रमर, षट्पद। ಭ್ರಮರ, ಷಟ್ಪದ, ತುಂಬಿ

छपन– पु संहार, नाश। ಸಂಹಾರ, ನಾಶ वि. गुप्त। ಗುಪ್ತವಾದ, ಅಡಗಿದ.

छपना– अक्रि छापा जाना, अंकित होना, शीतला का टीका लगना। ಅಚ್ಚಾಗು, ಮುದ್ರಿತವಾಗು, ಮೈಲಿ ತೆಗೆಯಲ್ಪಡು.

छपरखट, छपरखाट– स्त्री मसहरीवाला पलंग। ಸೊಳ್ಳೆ ಪರದೆ (ಮಚ್ಛರ ದಾಣಿ)ಯುಳ್ಳ ಮಂಚ(ಪಲಂಗ).

छपरी– स्त्री झोपडी। ಗುಡಿಸಲು, ಚಪ್ಪರ.

छपवाना– सक्रि दे 'छपाना'।

छपा– स्त्री रात। ರಾತ್ರಿ.

छपाई–स्त्री. छापनेका काम या मजदूरी। ಮುದ್ರಣ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

छपाना– सक्रि छापनेका काम कराना, शीतलाका टीका लगवाना। ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸು, ಮೈಲಿ ತೆಗೆಯಿಸು.

छप्पन– वि ५६। ಐವತ್ತಾರು

छप्पय– पु षट्पदी। ಒಂದು ವೃತ್ತ, ಷಟ್ಪದಿ.

छप्पर– पु. छाजन, आच्छादन, पोखरी। ಚಪ್ಪರ, ಹಂದರ, ಹೊಂಡ.

—फाडकर देना = अनायस देना। ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಕೊಡು

—पर रखना = अलग करना, छोड देना। ಬಿಡು, ತ್ಯಜಿಸು, ಚರ್ಚೆ ಮಾಡದಿರು.

छब– स्त्री दे 'छवि'।

छबडा, छबरा-पु झाबा, टोकरा। ಮಕ್ಕರಿ, ಹೆಡಿಗೆ, ಹರವಾದ ಬುಟ್ಟಿ.

छबि– स्त्री शोभा, सुदरता। ಶೋಭೆ, ಕಾಂತಿ, ಸೌಂದರ್ಯ.

छबीला– वि सुंदर। ಸುಂದರ, ಶೋಭೆಯುಳ್ಳ, ಸೊಬಗಿನ.

छब्बीस– वि. २६। ಇಪ್ಪತ್ತಾರು.

छम–स्त्री पानी वरसने या घुंघरू आदि बजनेका शब्द। ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಅಥವಾ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಶಬ್ದ. वि समर्थ। ಯೋಗ್ಯ, ಸಮರ್ಥ. पु. शक्ति, बल। ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಬಲ

छमकना– अक्रि छम छम करना,

ठुमकना। ಗೆಜ್ಜೆಯು ಸಪ್ಪಳವಮಾಡು, ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕುಣಿ.

छमछम– स्त्री दे. 'छम स्त्री'। क्रिवि छम छम करते हुए । ಗೆಜ್ಜೆಯು ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡುತ್ತ.

छमना– सक्रि. माफ करना। ಕ್ಷಮಿಸು.

छमा– स्त्री. क्षमा। ಕ್ಷಮೆ.

छमुख– पु षडानन। ಷಡಾನನ.

छय– पु. क्षय, विनाश। ಕ್ಷಯ, ನಾಶ

छर– पु. दे 'छल'।

छरछंद– पु. चालबाजी । ಮೋಸ, ತಂತ್ರ, ಕಪಟ

छरछराना– सक्रि छर छर शब्द करके गिरना। ಸರಸರ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡುತ್ತ ಬೀಳು. अक्रि चुनचुनाना। ನೋವಾಗು,ನವೆಯಾಗು, ಉರಿಯಾಗು.

छरना– अक्रि टपकाना, चूना। ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಬೀಳು, ಸೋರು, ಒಸರು, ಪ್ರವಹಿಸು. सक्रि दे 'छलना'।

छरभार– पु कामका भार, झंझट। ಕೆಲಸದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಹೊಣೆ, ಜಂಜಾಟ.

छरहरा– वि हलका, पतला, फुरतीला। ಹಗುರು ದೇಹದ, ತೆಳುವಾದ, ಚಪಲ, ಚುರುಕಾದ.

छरा– पु. छडा, रस्सी, इजारबंद,लड़ी। ಕಾಲಲ್ಲಿತೊಡುವ ಒಂದು ಆಭರಣ, ಹಗ್ಗ, ದಾರ, ಜೋಣ್ಣ ಕಟ್ಟುವ ದಾರ, ಸಾಲೆ, ಮಾಲೆ ಹೆಣೆಯುವ ದಾರ.

छरी–स्त्री दे 'छड़ी'। वि दे. 'छली'।

छरीदार–पु. पहरेदार। ಕಾವಲುಗಾರ, ರಕ್ಷಕ.

छर्दन–पु छर्दि-स्त्री,वमन, के। ವಾಂತಿ, ವಾಕರಿಕೆ

छर्रा– पु लोहे या सीसे के छोटे टुकडे। ಕಬ್ಬಿಣ ಅಥವಾ ಸೀಸದ ಚಿಕ್ಕ ತುಂಡುಗಳು.

छल–पु. कपट, धोखा। ಕಪಟ, ಮೋಸ, ಸೋಗು.

छलक, छलकन– स्त्री. छलकनेकी क्रिया, या भाव। ಹೊರಚಲ್ಲುವದು,ತುಳುಕುವದು, ಹೊರಸೂಸುವದು.

छलकना– अक्रि किसी द्रव पदार्थका बरतनसे उछलकर बाहर गिरना। ತುಂಬಿತುಳುಕು, ಹೊರಚಲ್ಲು

छलकाना–सक्रि. द्रव पदार्थको हिलाकर बाहर गिराना। ತುಳುಕಿಸು,ಹೊರಚಲ್ಲಿಸು.

छलछंद– पु दे 'छलछंद'।

छलछलाना– अक्रि भर आना, पानी छोडना । ತುಂಬಿಬರು, ನೀರು ಸೂಸು, ನೀರು ಬಿಡು.

छलछिद्र– पु चालबाजी। ಮೋಸ, ಕಪಟ, ತಂತ್ರ, ಸಂಚು.

छलना– सक्रि. धोखा देना। ಮೋಸ ಮಾಡು. स्त्री धोखा, कपट। ಮೋಸ, ಕಪಟ, ವಂಚನೆ.

छलनी–स्त्री. चलनी। ಜಲ್ಲಡೆ,ಸಾಣಿಗೆ,

छलबल– पु. कपट, धोखा। ಕಪಟ, ಮೋಸ, ತಂತ್ರ.

छलहाई– वि. कपटी, छली। ಮೋಸಗಾರ, ಠಕ್ಕ, ಧೂರ್ತ.

छलाँग– स्त्री उछाल, चौकड़ी। ಜಿಗಿತ, ನೆಗೆತ, ಹಾರಾಟ, ನೆಗೆದಾಟ.

छला– पु. अँगूठी, झलक, दीप्ति। ಉಂಗುರ, ಕಾಂತಿ, ಶೋಭೆ

छलाना–सक्रि धोखा दिलाना। ಮೋಸ ಮಾಡಿಸು.

छलिया, छली, छलीक–वि. धोखेबाज, कपटी। ಮೋಸಗಾರ, ತಂತ್ರಗಾರ, ಧೂರ್ತ, ಠಕ್ಕ.

छल्ला– पु. अँगूठी, कड़ा, वलय। ಉಂಗುರ, ಬಳೆ, ವಲಯ.

छल्लेदार– वि घेरेदार। ಮಂಡಲಾಕಾರ, ವಲಯಾಕಾರ

छवा– पु. पशुका बच्चा, ऍड़ी। ಕರು, ಪಶುವಿನ ಮರಿ, ಹಿಮ್ಮಡ.

छवाई– स्त्री छानेका काम या उसकी मजदूरी। ಹುಲ್ಲು ಹೊದಿಸುವ ಕೆಲಸ, ಹರವುವಿಕೆ, ಹಾಸುವಿಕೆ, ಹುಲ್ಲು ಹೊದಿಸುವದರ ಕೂಲಿ.

छवाना– सक्रि. छानेका कार्य कराना। ಹುಲ್ಲು ಹೊದಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು.

छवि– स्त्री. शोभा, काति, सौंदर्य, प्रतिकृति। ಶೋಭೆ, ಕಾಂತಿ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಪ್ರತಿಕೃತಿ, ಚಿತ್ರ.

छवैया– पु. छप्पर छानेवाला। ಹುಲ್ಲು ಹೊದಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ.

छहरना– अक्रि बिखरना। ಪಸರಿಸು, ಅತ್ತಿತ್ತ ಬೀಳು.

छहराना–अक्रि. दे. ‘छहरना’। सक्रि फैलाना, छितराना। ಚೆಲ್ಲು, ಪಸರಿಸು, ಬಿಸಾಡು, ಹರಡು.

छहियाँ, छाँ– स्त्री छाया। ನೆರಳು, ಛಾಯೆ.

छाँगना– सक्रि. (पेडकी डाल) छाँटना। ಸವರು, ರೆಂಬೆ ಕತ್ತರಿಸು.

छाँगुर– वि छंगा। ಆರು ಬೆರಳಿನವ.

छाँछ– स्त्री मट्ठा। ಮಜ್ಜಿಗೆ.

छाँट–स्त्री कै, निरुपयोगी वस्तु, कतरन, भूसी, काटनेकी क्रिया। ವಮನ, ವಾಂತಿ, ನಿರುಪಯೋಗಿ ವಸ್ತು, ಕತ್ತರಿಸಿ ಒಗೆದ ಚೂರು, ಹೊಟ್ಟು, ಕತ್ತರಿಸುವ ಕೆಲಸ.

छाँटना– सक्रि. चुनना, अलग करना, काटना, साफ करना। ಆರಿಸು, ಕತ್ತರಿಸು, ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡು, ಕಾಳು ಕುಟ್ಟಿ ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡು.

छाँडना– सक्रि छोड़ना। ತ್ಯಜಿಸು, ಬಿಡು.

छाँद– स्त्री चौपायो के पैर बाँधने की रस्सी। ದನಗಳ ಕಾಲು ಕಟ್ಟುವ ಹಗ್ಗ.

छाँदना–सक्रि कसना बाधना। ಕಟ್ಟು, ಬಿಗಿ, ದನಗಳ ಕಾಲು ಕಟ್ಟು, ಬಂಧಿಸು.

छाँवड़ा– पु पशुका छोटा बच्चा, छोटा

बालक। ಪಶುಗಳ ಚಿಕ್ಕ ಮರಿ, ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕ.

छांव, छॉह, छॉही– स्त्री. छाया, प्रतिबिंब, शरण, भूतप्रेतका प्रभाव। ನೆರಳು, ಛಾಯೆ, ಪ್ರತಿಬಿಂಬ, ಆಶ್ರಯ, ಭೂತ-ಪ್ರೇತಗಳ ಬಾಧೆ.

—न छूने देना = पास न आने देना। ಹತ್ತಿರ ಬರಗೊಡದಿರು.

—न छू पाना = पास न आना। ಹತ್ತಿರ ಬರದಿರು, ಸಿಗದಿರು.

छांहगीर– पु आईना, छत्र। ಕನ್ನಡಿ, ರಾಜ ಛತ್ರ.

छाक– स्त्री. काम करनेवालोंका दोपहर का भोजन, कलेवा, नशा, तृप्ति। ಕೂಲಿಕಾರರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ, ಫಲಾಹಾರ, ಉಪಹಾರ, ಅಮಲು, ಮದ, ತೃಪ್ತಿ.

छाकना– अक्रि अघाना, मतवाला, होना, चकित होना। ತೃಪ್ತಿಹೊಂದು, ಅಮಲೇರು, ಮತ್ತನಾಗು, ಗಾಬರಿ ಯಾಗು, ಬೆರಗಾಗು.

छाग– पु बकरा। ಹೋತ.

छाछ, छाछि– स्त्री दे 'छाछ'।

छाज– पु सूप, छप्पर। ಮರ, ತೂರು ವ ಬುಟ್ಟಿ, ಚಪ್ಪರ, ಹಂದರ, ಹುಲ್ಲು ಮಾಳಿಗೆ.

छाजन– पु. आच्छादन, वस्त्र। ಆಚ್ಛಾದನ, ವಸ್ತ್ರ. स्त्री छप्पर। ಚಪ್ಪರ, ಹಂದರ, ಛಾವಣಿ.

छाजना– अक्रि शोभा देना। ಶೋಭಿಸು, ಎದ್ದುಕಾಣು, ಒಪ್ಪು.

छाता– पु छतरी, छत्ता, छातीकी चौड़ाई। ಛತ್ರಿಗೆ, ಕೊಡೆ, ಎದೆಯ ಸುತ್ತಳತೆ.

छाती– स्त्री. सीना, वक्षःस्थल, हृदय, मन, स्तन, साहस। ಎದೆ, ವಕ್ಷಃಸ್ಥಳ, ಹೃದಯ, ಮನಸ್ಸು, ಸ್ತನ, ಮೊಲೆ, ಸಾಹಸ, ಧೈರ್ಯ.

—पर पत्थर रखना = किसी भारी शोक के आघात को सहन करना। ಅಸಹನೀಯ ದುಃಖವನ್ನು ಸಹಿಸು.

—पर मूँग या कोदों दलना=किसी को दिखाकर ऐसा काम करना जिससे उसको बड़ा कष्ट हो। ಒಬ್ಬರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ತ್ರಾಸ ಕೊಡು.

—पर साँप लोटना = ईर्ष्या होना, मानसिक व्यथा होना। ಅಸೂಯೆ ಅಥವಾ ದ್ವೇಷ ಮಾಡು, ಮಾನಸಿಕ ದುಃಖವಾಗು.

छात्र– पु विद्यार्थी। ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ.

छात्रवृत्ति– स्त्री किसी छात्रको विद्याध्ययनार्थ नियमित रूपसे मिलनेवाला धन। ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ, 'ಸ್ಕಾಲರಶಿಪ್'.

छात्रालय– पु. विद्यार्थियोंके रहनेका स्थान। ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಸತಿಗೃಹ.

छादन–पु. आवरण, ढकने या छिपानेका कार्य। ಆವರಣ, ಮರೆ, ಹೊದಿಕೆ, ಹೊದಿಸುವ ಅಥವಾ ಮುಚ್ಚುವ

ಕೆಲಸ.

छान– स्त्री दे. 'छानि'। पशुके पैर बाँधनेकी रस्सी। ದನಗಳ ಕಾಲು ಕಟ್ಟುವ ಹಗ್ಗ.

छानना– सक्रि पानी इत्यादिको महीन कपडे या चलनी के पार निकालना, जाँचना, खोजना, अलग करना, घीमें पकाना, बाधना, नशा पीना। ಸೋಸು, ಗಾಳಿಸು, ಪರೀಕ್ಷಿಸು, ಶೋಧಿಸು, ಅನ್ವೇಷಿಸು, ಬೇರ್ಪಡಿಸು,ತೂರು, ಕೇರು, ಕರಿ,ಕಟ್ಟು, ಬಿಗಿ, ಮಾದಕ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸು, ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡು.

छानबीन– स्त्री जाँच पडताल, विस्तृत विचार। ಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರ, ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಪರಿಶೋಧನ, ಪೃಥಕ್ಕರಣ, ವಿಸ್ತೃತ ವಿಚಾರ.

छाना– सक्रि. ऊपर ढाकना या आच्छादित करना, फैलाना, बिछाना, रक्षा करना। ಹೊದಿಸು, ಮುಚ್ಚು, ಹರವು, ಹಾಸು, ರಕ್ಷಿಸು. अक्रि. फैलाना, बसना, टिकना। ಹರಡು, ಹಬ್ಬು, ಕವಿ, ಸ್ಥಿರವಾಗು, ನಿಲ್ಲು, ತಡೆ, ತಂಗು, ಬೀಡುಬಿಡು.

छानि, छानी– स्त्री. छप्पर। ಚಪ್ಪರ, ಹಂದರ, ಅಚ್ಛಾದನ.

छाप– स्त्री. मुहर आदि का चिह्न, मुद्रा, कवियो का उपनाम। ಅಚ್ಚು, ಮುದ್ರೆ, ಮೊಹರು, ಕವಿಗಳ ಉಪನಾಮ.

छापना– सक्रि मुद्रित करना, ठप्पे इत्यादि से अंकित करना। ಅಚ್ಚು ಹಾಕು, ಮುದ್ರಿಸು, ರಸ್ಸೆಹಾಕು, ಮುದ್ರೆ ಒತ್ತು, ಮೊಹರು ಹಾಕು.

छापा– पु. ठप्पा, मुहर, मुद्रणयंत्र, प्रतिकृति, आकस्मिक आक्रमण। ಅಚ್ಚು, ಮುದ್ರೆ, ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರ, ಪ್ರತಿಕೃತಿ,ಆಕಸ್ಮಿಕ ದಾಳಿ (ಆಕ್ರಮಣ).

छापाखाना– पु मुद्रालय। ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಛಾಪಖಾನೆ

छाम– वि दुबला, क्षीण। ದುರ್ಬಲ, ಅಶಕ್ತ, ಕ್ಷೀಣ, ಕೃಶ.

छाया– स्त्री दे. 'छाँह'।

छार– पु नमक, क्षार, भस्म, राख। ಉಪ್ಪು, ಕ್ಷಾರ, ಲವಣ, ಭಸ್ಮ, ಬೂದಿ, ಧೂಳು.

छाल– स्त्री वृक्षो के ऊपरका आवरण, वल्कल। ತೊಗಟೆ, ಆವರಣ,ನಾರುಬಟ್ಟೆ, ವಲ್ಕಲ.

छालना– अक्रि साफ करना, धोना, छेद करना। ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡು,ಸೋಸು, ತೊಳೆ, ತೂತು ಕೊರೆ.

छाला–पु फफोला, छाल, चर्म। ಗುಳ್ಳೆ, ಹುಗುಳು, ತೊಗಟೆ, ಚರ್ಮ.

छावँ– स्त्री. दे 'छाँह'।

छावना– सक्रि दे. 'छाना'।

छावनी– स्त्री. डेरा, छप्पर। ಸೈನ್ಯ ತಂಗುವ ಸ್ಥಳ, ಬಿಡಾರ, ಬೀಡು, ಪಾಳೆಯ,ಡೇರೆ, ಛಾವಣಿ,ಚಪ್ಪರ, ಹುಲ್ಲು ಮಾಳಿಗೆ.

छावा– पु. बच्चा, पुत्र । ಮಗು, ಮರಿ, ಪುತ್ರ.

छाछ– स्त्री. छाछ । ಮಜ್ಜಿಗೆ.

छिंकाना– अक्रि छीक लाना । ಸೀನು, ಸೀನು ತರಿಸು.

छिंगुनिया, छिगुनी, छिंगुलिया, छिंगुली– स्त्री. सबसे छोटी अँगुली । ಚಿಕ್ಕ ಬೆರಳು.

छिंछ, छिंछि– स्त्री. छीटा, बूँद, धार । ಹನಿ, ಸಿಡಿದ ಹನಿ, ಪ್ರವಾಹ.

छिउंकी– स्त्री. एक तरहकी चीटी । ಸಣ್ಣ ಇರುವೆ.

छि॑,छि–अव्य घृणा, अरुचि इत्यादिका सूचक शब्द । ಛೀ, ತಿರಸ್ಕಾರ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ.

छिगुनिया, छिगुनी, छिगुली– स्त्री दे 'छिंगुनिया' ।

छिछला– वि उछला । ಆಳವಿಲ್ಲದ, ತಿಳುವಾದ

छिछोरपन–पु क्षुद्रता, नीचता । ಕ್ಷುದ್ರತನ, ನೀಚತನ, ಅಲ್ಪತನ.

छिछोरा– वि क्षुद्र, ओछा । ಕ್ಷುದ್ರ, ನೀಚ, ಕೀಳುತರದ.

छिटकना–अक्रि. चारो ओर फैल जाना । ಹಬ್ಬು, ಹರವು, ಪಸರಿಸು.

छिटकनी– स्त्री. दे. 'सिटकनी' ।

छिटकाना– सक्रि विखराना, फैलाना । ಹರವು, ಚಲ್ಲು, ಚದುರಿಸು, ಬೀರು, ಹರಡಿಸು, ಹಬ್ಬಿಸು, ಪಸರಿಸು.

छिटनी– स्त्री बाँस की छोटी टोकरी । ಬಿದಿರ ಬುಟ್ಟಿ, ಚಿಕ್ಕ ಬುಟ್ಟಿ.

छिडकना– सक्रि सींचना, छिड़काव करना । ಚಿಮುಕಿಸು, ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸು.

छिडकवाना– छिड़कनेका काम दूसरे से कराना । ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಸಿಂಪಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು.

छिडकाई– स्त्री. छिड़कनेका काम या पारिश्रमिक । ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ, ಚಿಮುಕಿಸುವಿಕೆ, ಎರಚುವಿಕೆ, ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸುವ ಕೂಲಿ.

छिड़काव– पु सिंचाई । ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ, ಎರಚುವಿಕೆ.

छिड़ना– अक्रि. शुरु होना । ಪ್ರಾರಂಭವಾಗು, ಹತ್ತು, ತೊಡಗು.

छितराना– सक्रि. फैलाना, विखराना । ಹರವು, ಚದುರಿಸು, ಚೆಲ್ಲು. अक्रि विखरना । ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಬೀಳು, ಹರಡು, ಚದುರು.

छितराव– पु छितराने का भाव । ಚದುರುವಿಕೆ, ಹರಡುವಿಕೆ, ಎರಚುವಿಕೆ, ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ.

छिति– स्त्री. पृथिवी । ಪೃಥ್ವಿ, ಭೂಮಿ

छिदना–अक्रि चुभना, छिद्रयुक्त होना । ಚುಚ್ಚು, ತೂತುಬೀಳು, ಛಿದ್ರಯುಕ್ತವಾಗು, ಗಾಯುವಾಗು, ಚುಚ್ಚು.

छिदरा– वि छेददार, जर्जर । ತೂತು ಬಿದ್ದ, ಜರ್ಜರಿತ, ಹರಿದ.

छिदवाना, छिदाना– सक्रि छेदाना । ಚುಚ್ಚಿಸು, ಇರಿಸು.

छिद्रान्वेषी–वि पराया दोष ढूँढनेवाला ।

ಪರರ ತಪ್ಪು ಹುಡುಕುವವ.

छिन– पु. क्षण । ಕ್ಷಣ.

छिनक– क्रिवि. क्षणभर, दमभर । ಕ್ಷಣ ಹೊತ್ತು, ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಳೆ.

छिनकना– सक्रि (नाक) साफ करना । ಸೀನು, ಮೂಗು ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡು.

छिनछवि, छिनौछवि– स्त्री. बिजली । ಮಿಂಚು,

छिनदा– स्त्री. रात्री । ರಾತ್ರಿ.

छिनना– अक्रि. छीना जाना, कूटा जाना । ಅಪಹರಣವಾಗು, ಸುಲಿಯಲ್ಪಡು, ಕುಟ್ಟಲ್ಪಡು. सक्रि. कूटना । ಕುಟ್ಟು, ಜಜ್ಜು.

छिनरा– पु व्यभिचारी । ವ್ಯಭಿಚಾರಿ, ಲಂಪಟ, ಕಾಮಾಂಧ.

छिनवाना, छिनाना– सक्रि 'छीनना' का प्रे रूप ।

छिनार, छिनाल– वि दुराचारिणी । ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣಿ, ಹಾದರಗಿತ್ತಿ.

छिनाला– पु व्यभिचार । ವ್ಯಭಿಚಾರ, ಹಾದರ.

छिन्न–वि. खंडित । ಛಿನ್ನ, ತುಂಡಾದ, ಕತ್ತರಿಸಿದ.

छिपकली– स्त्री गोह जातिका एक जंतु जो घरोमें रहता है । ಹಲ್ಲಿ.

छिपना– अक्रि आडमें होना, अदृश होना । ಮರೆಯಾಗು, ಅಡಗು, ಗುಪ್ತವಾಗು, ಅವಿತುಕೊಳ್ಳು.

छिपाना– सक्रि ढाकना, आडमें करना, गुप्त रखना । ಮರೆಮಾಡು, ಅಡಗಿಸು, ಮುಚ್ಚು, ಗುಪ್ತವಾಗಿಡು

छिपाव–पु. छिपानेका कार्य । ಮುಚ್ಚು, ಮರೆ, ಗುಪ್ತವಾಗಿರಿಸುವದು, ರಹಸ್ಯ, ಮುಚ್ಚಿಡುವದು.

छिमा– स्त्री क्षमा । ಕ್ಷಮೆ.

छिया– स्त्री घृणित वस्तु, मल । ತಿರಸ್ಕೃತ ವಸ್ತು, ಮಲ, ಹೊಲಸು. वि मलिन, घृणित । ಮಲಿನ, ಅಸ್ವಚ್ಛ, ತಿರಸ್ಕೃತ. स्त्री लड़की । ಹುಡುಗಿ.

—**छरद करना** = छी छी करना । ತಿರಸ್ಕರಿಸು

छियानवे– वि ९६ । ತೊಂಭತ್ತಾರು.

छियालीस– वि. ४६ । ನಾಲ್ವತ್ತಾರು

छियासठ– वि ६६ । ಅರವತ್ತಾರು

छियासी– वि ८६ । ಎಂಭತ್ತಾರು.

छिरकना, छिलकना– सक्रि दे 'छिड़कना' ।

छिलका– पु. वकला, भूसी । ಸಿಪ್ಪೆ, ತೊಗಟೆ, ಹೊಟ್ಟು.

छिलना– अक्रि रगड़ खाना । ಕೆತ್ತಲ್ಪಡು, ತಿಕ್ಕಲ್ಪಡು, ಸಿಪ್ಪೆ ಸುಲಿದು ಹೋಗು.

छिलवाना– सक्रि 'छीलना' का प्रे रूप ।

छींक– स्त्री नाक और मुहसे आवाज के साथ वायुका सवेग निकलना । ಸೀನು.

छीकना– अक्रि छींक लेना । ಸೀನು, ಸೀನುಬರು

छींका– पु. दे. ' छीका '।

छींट– स्त्री. जलकण, बूटीदार कपड़ा। ತೊಟ್ಟು, ಹನಿ, ತುಂತುರು, ಚಿತ್ರ ಅಥವಾ ಕಸೂತಿ ತೆಗೆದ ಅರಿವೆ.

छींटा–पु. दे. छींट। छिपा हुआ आक्षेप, मादक पदार्थकी एक मात्रा। ವ್ಯಂಗ್ಯ, ಗೇಲಿ,ನಗಚಾಟಿಗೆ, ಮಾದಕ ಪದಾರ್ಥದ ಒಂದು ಗುಟುಕು ಅಥವಾ ಮಾತ್ರೆ.

छीका– पु. सिकहर, बैलो के मुखपर बाँधनेकी जाल, झूलेका पुल। ನೆಲುವು, ಎತ್ತುಗಳ ಮುಖಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಜಾಳಿಗೆ, ಬಾಯಿಬುಟ್ಟಿ, ಕಲ್ಲಿ, ತೂಗು ಸೇತುವೆ, ಜಾಳಿಗೆಯುಳ್ಳ ಕಿಡಿಕಿ.

छीछड़ा– पु. माँसका बेकाम टुकड़ा। ಮಾಂಸದ ನಿರರ್ಥಕ ತುಂಡು.

छीछालेदार– स्त्री. दुर्गति। ದುರ್ಗತಿ, ಅವನತಿ.

छीजना– अक्रि क्षीण होना, घटना, बिगड़ना। ಕ್ಷೀಣವಾಗು, ಕುಗ್ಗು, ಕಡಿಮೆಯಾಗು, ಸವೆ, ಕೆಡು,ಹಾನಿಯಾಗು.

छींट– स्त्री. दे. ' छींट '।

छीतना– सक्रि डंक मारना। ದಂಶ ಮಾಡು, ಪ್ರಹಾರ ಮಾಡು.

छीति–स्त्री.हानि, क्षति, बुराई। ಹಾನಿ, ಕ್ಷತಿ, ಕೆಡಕು.

छीदा– वि. बहुत छिद्रोंवाला। ಬಹಳ ಛಿದ್ರಗಳುಳ್ಳ, ವಿರಳವಾದ ಎಳೆಗಳುಳ್ಳ.

छीन– वि. क्षीण। ಕ್ಷೀಣ.

छीनना– सक्रि. अपहरण करना, काटकर अलगाना, छेनी से पत्थर काटना। ಕಸುಕೊಳ್ಳು, ಸರ್ರನೆ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳು, ಕತ್ತರಿಸು, ಹರಿ, ಕಲ್ಲುಕಟಿ, ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳಾಡಿಸು.

छीना खसोटी–स्त्री. दे. 'छीना झपटी'।

छीनाछीनी, छीना झपटी– स्त्री किसी वस्तुको छीन लेना। ಜಗ್ಗಾಟ, ತಿಕ್ಕಾಟ, ಬಲಾತ್ಕಾರ, ಕಸುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

छीप– वि तेज। ಚಪಲ, ವೇಗವುಳ್ಳ, ತ್ವರಿತ. स्त्री. छाप, छव्वा। ಕಲೆ, ಮುದ್ರೆ, ಮೈಮೇಲೆ ಕಲೆ ಬೀಳುವ ಒಂದು ರೋಗ.

छीपी– पु. वस्त्रपर छींट छापनेवाला। ಬಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ಅಚ್ಚುಹಾಕುವವ.

छीबर– पु. वह वस्त्र जिसपर बेलबूटे छपे हो। ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿದ ದಪ್ಪ ಅರಿವೆ.

छीर– पु. दूध, छोर। ಹಾಲು,ಅಂಚು, ದಂಡೆ.

छीरप– पु. बच्चा। ಮಗು, ಬಾಲಕ.

छीलक– पु. दे ' छिलका '।

छीलना– अक्रि. खरोंचना, छिलका अलगाना। ಕೆರೆದುತೆಗೆ, ಸಿಪ್ಪೆಸುಲಿ, ಸುಲಿ, ಹೆರೆ.

छीलर–पु. छिछला गड्ढा। ಆಳವಿಲ್ಲದ ಹೊಂಡ, ಸಣ್ಣ ಕೆರೆ.

छुआछूत– स्त्री छूतछातका विचार। ಮೈಲಿಗೆ, ಹೊಲೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ.
छुआना– सक्रि. छुलाना। ಮುಟ್ಟಿಸು, ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಿಸು.
छुगनू– पु. घुंघरू। ಗೆಜ್ಜೆ.
छुच्छी– स्त्री. पोली पतली नली, नाककी कील। ತೆಳುವಾದ ಪೊಳ್ಳು ನಲಿಕೆ, ಮುರುವು, ಮೂಗಬಟ್ಟು.
छुछकारना– सक्रि. कुत्ते को आखेट के पीछे लगाना, डॉट फटकार बताना। ಓಡಿಸು, ಛೂ ಬಿಡು, ಕೆರಳಿಸು, ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕು.
छुछुंदर– पु. चूहेकी जातिका एक जंतु। ಸೊಂಡಿಲಿ.
छुट– अव्य छोडकर, सिवाय। ಬಿಟ್ಟು, ಹೊರ್ತಾಗಿ.
छुटकाना– सक्रि. छुड़ाना, छोड़ना। ಬಿಡಿಸು, ಬಿಡು, ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡು.
छुटकारा– पु. मुक्ति, रक्षा। ಮುಕ್ತಿ, ಬಿಡುಗಡೆ, ರಕ್ಷಣೆ.
छुटना– अक्रि. दे 'छूटना'।
छुटपन– पु लडकपन, छोटाई। ಮಗುತನ, ಚಿಕ್ಕತನ, ಬಾಲ್ಯ.
छुटाना– सक्रि दे 'छुड़ाना'।
छुट्टा– वि अकेला, वंधनरहित। ಒಂಟಿಗ, ಬಂಧನರಹಿತ, ಸ್ವತಂತ್ರ, ತೆರವು, ಅವಕಾಶ.
छुट्टी–स्त्री. अवकाश, मुक्ति। ಬಿಡುವು, ರಜೆ, ಬಿಡುಗಡೆ.
छुडवाना–सक्रि. छोड़नेका काम कराना। ಬಿಡಿಸು, ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಸು.
छुडाई– स्त्री. छोडनेकी क्रिया या किसी चीजके छोडनेके वदलेमें दिया हुआ धन। ಬಿಡುಗಡೆ, ಮುಕ್ತಿ, ಯಾವದೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಬಿಡುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ.
छुड़ाना– सक्रि. मुक्त करना, छीनना। ಬಿಡಿಸು, ಬೇರೆಮಾಡು, ಅಗಲಿಸು, ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳು.
छुत्– स्त्री. भूख। ಹಸಿವು.
छुपना, छुपाना– दे 'छिपना', 'छिपाना'।
छुभित– वि क्षुब्ध, विचलित। ಕ್ಷುಬ್ಧ, ವಿಚಲಿತ, ಗಾಬರಿಯಾದ.
छुभिराना–अक्रि क्षुब्ध होना, विचलित होना। ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗು, ಕ್ಷುಬ್ಧವಾಗು, ಗಾಬರಿಯಾಗು.
छुरधार– स्त्री छुरेकी धार, पैनी धार। ಕತ್ತಿಯ ಅಲಗು, ತೀಕ್ಷ್ಣಧಾರೆ.
छुरा– पु. वडी छुरी, उस्तरा। ಚೂರಿ, ಚಾಕು, ಕತ್ತಿ.
छुरिका, छुरी–स्त्री. चाकू। ಚಿಕ್ಕಚೂರಿ, ಚಾಕು, ಸಣ್ಣ ಕತ್ತಿ.
छुलकना, छुलछुलाना– अक्रि. थोड़ा थोड़ा करके पेशाव करना। ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಮೂತ್ರ ಮಾಡು.
छुलाना– सक्रि. दे 'छुवाना'।
छुवना–सक्रि स्पर्श करना। ಮುಟ್ಟು, ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡು.
छुवाना– सक्रि स्पर्श कराना। ಸ್ಪರ್ಶ

ಮಾಡಿಸು, ಶಗಲಿಸು.

छुहना– अक्रि छूजाना, रंगा जाना, पुतना। ಮುಟ್ಟು, ಬಣ್ಣ ಕೊಡಲ್ಪಡು, ಬಳೆಯಲ್ಪಡು, ನಾರಿಸಲ್ಪಡು, ಚಿತ್ರಿಸಲ್ಪಡು.

छुहाना– सक्रि भया या प्रेम करना, रंग देना। ದಯೆದೋರು ಅಥವಾ ಪ್ರೀತಿಸು, ಬಣ್ಣಕೊಡು, ಸವರು.

छुहारा– पु. एक तरहका खजूर। ಖಜ್ಜೂರ, ಉತ್ತತ್ತಿ.

छूँछा–वि खाली। ಬರಿದಾದ, ಪೊಳ್ಳು, ನಿಸ್ಸಾರ, ನಿಸ್ಸತ್ವ

छू– पु. मंत्र पढकर फूंकनेका शब्द। ಮಂತ್ರ ಹಾಕುವ ಶಬ್ದ.

छूछू– पु बेवकूफ। ಮೂರ್ಖ, ದಡ್ಡ.

छूट– स्त्री. छुटकारा, अवकाश, ऋणकी छुडौती, गाली गलौज, स्त्रीपुरुषका परस्पर त्याग, किसी कामका भूलसे न किया जाना। ಬಿಡುಗಡೆ,ಮುಕ್ತಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಅವಕಾಶ, ಬಿಡುವು, ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಹಣ, ಬೈಗಳು, ಬಿಡುಗಡೆ, ಸೋಡಚೀಟಿ, ಯಾವದೊಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮರೆತು ಮಾಡದಿರುವದು, ವಿಸ್ಮರಣ, ಮರವು.

छूटना–अक्रि अलग होना, मुक्त होना, प्रस्थान करना, शेष रहना। ಬೇರೆಯಾಗು, ದೂರವಾಗು, ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದು,ತೊಲಗು, ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗು, ಹೊರಡು, ಬಿಚ್ಚು, ಉಳಿ, ನಿಂತು ಹೋಗು, ಕಸರು ಉಳಿ, ಮರೆತು ಬಿಡು.

छूत–स्त्री. स्पर्श, अपवित्र वस्तुके छूनेका दोष। ಸ್ಪರ್ಶ, ಮೈಲಿಗೆ.

छूना– अक्रि स्पर्श होना। ಮುಟ್ಟು, ತಗಲು, ಅಂಟು, ತಾಗು. सक्रि. स्पर्श करना, पोतना। ಮುಟ್ಟು, ಸ್ಪರ್ಶಿಸು, ಸವರು, ಬಣ್ಣ ಬಳಿ.

छेंकना– सक्रि. घेरना, रोकना, आच्छादित करना, रेखाओंसे घेरना, लकीर खींचकर काटना। ಆವರಿಸು,ಮುತ್ತಿಕೊಳ್ಳು, ಅಡ್ಡಿಮಾಡು, ತಡೆ, ಆಚ್ಛಾದಿಸು, ಗೆರೆ ಹಾಕಿ ಮರ್ಯಾದಿಸು, ಕಾಟು ಹೊಡೆ.

छेक– पु. छिद्र, कटाव। ಛಿದ್ರ,ತೂತು, ಕಚ್ಚು, ಕಡಿತ, ತುಂಡು,ಹೋಳು.

छेडना– सक्रि शुरू करना, तंग करना, स्पर्श करना। ಆರಂಭಿಸು, ಕೆಣಕು, ತ್ರಾಸಕೊಡು, ಮುಟ್ಟು.

छेडवाना– सक्रि. 'छेड़ना' का प्रे. रूप।

छेद– छिद्र, सूराख, खंड, नाश, दोष, भाजक। ತೂತು, ಛಿದ್ರ, ತುಂಡು, ಭಾಗ, ನಾಶ, ಕುಂದು, ದೋಷ, ಭಾಜಕ. (ಗಣಿತದಲ್ಲಿ.)

छेदक, छेदनहार–वि. छेदनेवाला,काटनेवाला। ಛೇದಿಸುವ, ಕಡಿಯುವ, ಭಾಗಿಸುವ, ನಾಶ ಮಾಡುವ.

छेदना–सक्रि. भेदना, चुभाना, काटना। ಛೇದಿಸು, ಚುಚ್ಚು. ತೂತುಕೊರೆ, ಕಡಿ, ಕೊಯ್ಯು.

छेना– पु फटे दूधका खोया । ಕೆಟ್ಟು ಗಡ್ಡೆಗಟ್ಟಿದ ಹಾಲು. अक्रि क्षीण होना। ಕ್ಷೀಣವಾಗು. सक्रि काटना। ಕಡಿ, ಪ್ರಹಾರ ಮಾಡು

छेनी– स्त्री टाँकी । ಚಾಣ, ಉಳಿ, ಕೆತ್ತನೆ ಮೊಳೆ.

छेम– पु क्षेम । ಕ್ಷೇಮ, ಕುಶಲ.

छेरी,छेली–स्त्री बकरी । ಮೇಕೆ, ಆಡು.

छेव–पु वार, आघात, चोट आपत्ति । ಇರಿತ, ಗಾಯ, ಆಘಾತ, ಪೆಟ್ಟು, ಸಂಕಟ, ಆಪತ್ತು.

छेवना– सक्रि काटना, चिह्नित करना, मिलाना । ಕಡಿ, ಕೊಯ್ಯು, ಗುರ್ತು ಹಾಕು, ಕೂಡಿಸು. स्त्री ताड़ी । ತಾಡಿ, ಸಿಂದಿ, ಹೆಂಡ.

छेवनी– स्त्री दे. 'छेनी' ।

छेह– पु. नाश, आघात । ನಾಶ,ಆಘಾತ, ಹೊಡೆತ. वि खंडित, न्यून । ತುಂಡಾದ, ಮುರಿದ, ನ್ಯೂನ. स्त्री धूल, राख, छाया । ಧೂಳು,ಮಣ್ಣು, ಬೂದಿ, ಛಾಯೆ, ನೆರಳು

छै– स्त्री. क्षय। ಕ್ಷಯ,ಹಾನಿ. वि छ । ಆರು.

छैया– पु छोटा बच्चा । ಚಿಕ್ಕ ಮಗು.

छैल, छैला– पु बनाठना आदमी, शौकीन । ಸಿಂಗಾರಾದ ಮನುಷ್ಯ, ರಸಿಕ, ಬೆಡಗುಗಾರ.

छैलछकनियाँ– पु. दे 'छैल' ।

छैलछबीला, छैला– पु दे. 'छैल' ।

छोकडा छोकरा– पु बालक। ಬಾಲಕ.

छोकड़िया, छोकडी, छोकरी– स्त्री बेटी, लडकी । ಮಗಳು, ಹುಡುಗಿ.

छोटा– वि. आकार अवस्था आदिमे कम । ಸಣ್ಣ, ಚಿಕ್ಕ, ನೀಚ, ಮಹತ್ವವಿಲ್ಲದ, ತುಚ್ಛ, ಅಲ್ಪ.

छोटाई– स्त्री. छोटापन– पु लघुता, क्षुद्रता । ಚಿಕ್ಕತನ,ಕ್ಷುದ್ರತನ, ಅಲ್ಪತನ, ನೀಚತನ.

छोटा मोटा– वि छोटासा, सामान्य । ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ, ಸಾಮಾನ್ಯ, ಮಹತ್ವವಿಲ್ಲದ.

छोटी हाजिरी– स्त्री भारत के रहनेवाले अंगरेजोका प्रातःकाल का भोजन । ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿಯ ಆಂಗ್ಲರ ಮುಂಜಾನೆಯ ಊಟ.

छोडना– सक्रि. मुक्त करना, परित्याग करना, छूट देना, प्रस्थान करना, माफ करना, चलाना, रहने देना । ಬಿಡು, ಮುಕ್ತ ಮಾಡು, ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು, ಹಣ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡು, ಹೊರಡು, ಕ್ಷಮಿಸು, ಹಾರಿಸು, ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಇರಗೊಡು.

छोडवाना, छोड़ाना– सक्रि 'छोडना' का प्रे रूप ।

छोनिप– पु राजा । ಅರಸು.

छोनी– स्त्री पृथ्वी । ಪೃಥ್ವಿ, ಭೂಮಿ.

छोप– पु मोटा लेप, छिपाव, आघात । ಗಿಲಾವು, ಗಾರೆ, ಮೆತ್ತಗ, ಲೇಪ ಹಚ್ಚುವಿಕೆ,ಗುಪ್ತ ಸಂಗತಿ,ಮುಚ್ಚುಮರೆ, ಆಘಾತ, ಏಟು, ಪೆಟ್ಟು.

छोपना– सक्रि थोपना, मरम्मत करना, ढकना। ಏರಿಸು, ಸ್ಥಾಪಿಸು, ಲೇಪ ಮಾಡು, ಬಳಿ, ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡು, ಮುಚ್ಚು, ರಕ್ಷಿಸು.

छोभना– अक्रि क्षुब्ध होना, मुग्ध होना। ಕ್ಷುಬ್ಧವಾಗು, ವ್ಯಾಕುಲ ನಾಗು, ಮುಗ್ಧನಾಗು.

छोम–वि चिकना, मृदु। ನುಣುಪಾದ, ಮೃದುವಾದ, ಮೆತ್ತಗಾದ.

छोर– पु. किनारा, नोंक। ತುದಿ, ದಂಡೆ, ಅಂಚು, ಮೊನೆ, ಸೀಮೆ, ಎಲ್ಲೆ.

छोरना– सक्रि दे 'छोड़ना'।

छोरा– पु. लड़का, पुत्र। ಹುಡುಗ, ಮಗು.

छोरी–स्त्री. लड़की। ಹುಡುಗಿ, ಮಗಳು.

छोलदारी–स्त्री. छोटा तंबू। ಚಿಕ್ಕ ಡೇರೆ, ಚಿಕ್ಕ ಗುಡಾರ.

छोलना–सक्रि. छीलना। ಸುಲಿ, ಕೆತ್ತು, ಕೆರೆ.

छोह– पु प्रेम, ममता, दया। ಪ್ರೇಮ, ಕೃಪೆ, ದಯೆ.

छोहरा– पु. लड़का। ಹುಡುಗ.

छोहाना– अक्रि. अनुग्रह करना, प्रेम दिखलाना। ಅನುಗ್ರಹಿಸು, ದಯೆ ದೋರು, ಪ್ರೇಮ ಮಾಡು.

छोही– वि. प्रेमी। ಪ್ರೇಮಿಸುವವ.

छौंक– स्त्री. वघार। ಒಗ್ಗರಣೆ.

छौंकना– सक्रि वघारना। ಒಗ್ಗರಣೆ ಹಾಕು.

छौना– पु. किसी पशुका वच्चा। ಚತು ಷ್ಪಾದಗಳ ಕರು ಅಥವಾ ಮರಿ.

छौलदारी– स्त्री. छोलदारी। ಚಿಕ್ಕ ಗುಡಾರ, ಸಣ್ಣ ಡೇರೆ.

ज

जंग– पु युद्ध। ಯುದ್ಧ.

ज़ंग– पु. लोहेपर लगनेवाला मुरचा। ಜಂಗು, ತುಕ್ಕು, ಕಿಲುಬು.

जॅगरैत– वि. परिश्रमी। ಉದ್ಯೋಗಿ, ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡುವವ

जगल– पु. वन। ಅರಣ್ಯ, ಅಡವಿ.

जगला– पु. कटहरा, छड़दार खिड़की। ಕಟಾಂಜನ, ಪಂಜರ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಸರಳುಗಳುಳ್ಳ ಕಿಟಕಿ.

जंगली–वि जंगलमें होनेवाला, जंगलका, उजड्ड। ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ, ಕಾಡಿನ, ಪಳಗಿಸದ, ಕಾಡು, ಮೂರ್ಖ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡ, ಅನಾಗರಿಕ.

जंगार, जंगाल– पु. तावे का कमाव। ತಾಮ್ರದ ಕಿಲಬು.

जंगारी– वि. नीले रंगका। ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ.

जंगी–वि. फौजी, विशाल। ಯುದ್ಧದ,

ಸೈನ್ಯ ಸಂಬಂಧದ, ಭವ್ಯ, ವಿಶಾಲ ವಾದ.

—लाट = पु. सेनापति । ಸೇನಾಪತಿ.

—जहाज़ = पु. युद्धनौका । ಯುದ್ಧ ನೌಕೆ.

जंघा– स्त्री. जाघ । ತೊಡೆ.

जँचना– अक्रि. जाँचा जाना । ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡು, ನೋಡಲ್ಪಡು, ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸು, ಒಳ್ಳೆಯದೆನಿಸು.

जंजार, जंजाल– पु. उलझन, झंझट, पानीका भँवर, एक तरहकी बंदूक, या तोप । ತೊಡಕು, ಪೇಚಾಟ, ನೀರಿನ ತಿರುಗಣಿ ಮಡುವು, ಒಂದು ತರದ ಬಂದೂಕು ಅಥವಾ ತೋಪು.

जंजालिया, जंजाली– वि. उपद्रवी । ಜಗಳಗಂಟ, ಉಪದ್ರವಿ.

ज़ंजीर–स्त्री साँकल, बेड़ी । ಸಂಕೋಲೆ, ಸರಪಣಿ, ಚಿಲಕ, ಬೇಡಿ.

ज़ंजीरा– पु. जंजीर जैसी सिलाई, गलेमें पहनने की सिकडी । ಸರಪಣಿ, ಹೊಲಿಗೆ, ಕಂಠಿಯ ಸರ.

जंतर– पु. यंत्र, तावीज़ । ಯಂತ್ರ, ತಾಯಿತ.

—मंतर = यंत्र-मंत्र। ಮಂತ್ರ-ತಂತ್ರ, ರಕ್ಷೆ.

जंतरी–स्त्री. सोनारका तार महीन करने का यंत्र, तिथिपत्र, जादूगर । ತಂತಿ ಎಳೆಯುವ ಯಂತ್ರ, ತಿಥಿಪತ್ರ, ಪಂಚಾಂಗ. पु. वाजा वजानेवाला। ವಾದ್ಯ ಬಾರಿಸುವವ, ವಾದ್ಯಗಾರ.

जँतसार– स्त्री. जाँता गाड़नेकी जगह । ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ನೆಡುವ ಸ್ಥಳ, ಯಂತ್ರದ ಮನೆ.

जंता– पु. तार खीचनेका औज़ार । ತಂತಿ ಎಳೆಯುವ ಯಂತ್ರ. वि. यंत्रणा देनेवाला । ತ್ರಾಸು ಕೊಡುವವ, ಶಿಕ್ಷಿಸುವವ.

जँताना– अक्रि. जाँते इत्यादिसे दबकर पिसा जाना । ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಒತ್ತಲ್ಪಡು, ಬೀಸಲ್ಪಡು.

जंतु– पु प्राणी । ಜೀವಿ, ಪ್ರಾಣಿ,ಪಶು.

जंत्र–पु यंत्र, तावीज़, ताला। ಯಂತ್ರ, ತಾಯಿತ, ಕೀಲಿ.

जंत्रना–सक्रि. ताला लगाना, जकड़ना । ಕೀಲಿ ಹಾಕು, ಬಂಧಿಸು. स्त्री. यंत्रणा । ಪೀಡೆ, ತ್ರಾಸು.

जंत्री– वि. यंत्रित करनेवाला । ಬಂಧಿಸುವವ, ಕಟ್ಟುವವ. पु. वाजा वजानेवाला । ವಾದ್ಯ ಬಾರಿಸುವವ. स्त्री. दे. ‘जंतरी’ ।

जंद–पु. पारसियो का धर्मग्रंथ । ಪಾರ್ಸೀ ಜನರ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥ.

जंदरा–पु. जाँता यंत्र, ताला। ಯಂತ್ರ, ಬೀಸುವ ಯಂತ್ರ, ಬೀಸುವಕಲ್ಲು, ಕೀಲಿ.

जंपति– पु. दंपती । ಪತಿಪತ್ನಿ,ದಂಪತಿ.

जंपना–अक्रि. कहना । ಹೇಳು, ಅನ್ನು.

जंबाल– पु. काई, कीचड़ । ಪಾಚಿ, ಕೆಸರು, ಕೊಚ್ಚೆ

जंबालिनी– स्त्री. नदी। ನದಿ, ಹೊಳೆ.

जंबीर– पु एक तरह का नीबू, वन तुलसी। ಒಂದು ತರದ ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು, ಕಾಡು ತುಳಸಿ.

जंबु– पु जामुन। ನೇರಿಲ ಹಣ್ಣು.

जंबू–पु. काश्मीरकी एक जगह,जामुन। ಕಾಶ್ಮೀರದ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣ, ನೇರಿಲ ಹಣ್ಣು.

जंबूर,जंबूरक– स्त्री एक तरह का तोप, चिमटा। ಒಂದು ತರದ ತೋಫು, ಇಕ್ಕಳ.

जंबूरची– पु. जंबूर नामक तोप चलाने वाला। 'ಜಂಬೂರ' ಎಂಬ ತೋಫು ಹೊಡೆಯುವವ.

जंबूरा– पु तोप की चर्ख, एक औजार। ತೋಫು ಹೇರುವ ಬಂಡಿ, ಇಕ್ಕಳ.

जंभ– पु दाढ़, जंभाई। ದವಡೆ, ಆಕಳಿಕೆ.

जंभा, जमाई– स्त्री. आलस्य आदि के कारण मुँह खुलने की एक स्वाभाविक क्रिया। ಆಕಳಿಕೆ.

जंभाना–अक्रि जभाई लेना। ಆಕಳಿಸು.

जई– स्त्री. जौकी तरह का एक अन्न, जौका अंकुर, फलोकी बतिया। ಒಂದು ತರದ ಜವೆಗೋದಿ, ಜವೆ ಗೋದಿಯ ಮೊಳಕೆ, ಅಂಕುರ, ಮಿಡಿಕಾಯಿ.

ज़ईफ़– वि वयोवृद्ध। ವಯೋವೃದ್ಧ, ಮುದುಕ.

ज़ईफ़ी– स्त्री दुर्बलता, वृद्धावस्था। ದುರ್ಬಲತೆ, ಮುಪ್ಪು.

जक्रंद– स्त्री. उछाल, छलाक। ನೆಗೆತ, ಜಿಗಿತ, ಹಾರಿಕೆ, ಕುಣಿತ.

जकंदना– स्त्री. उछालना। ನೆಗೆ, ಜಿಗಿ, ಹಾರು, ಕುಣಿ.

ज़क–स्त्री. हार, हानि, लज्जा। ಸೋಲು, ಹಾನಿ, ನಾಚಿಕೆ, ಮರ್ಯಾದೆ

जक– स्त्री. हठ, धुन। ಹಟ, ದುರಾಗ್ರಹ, ಹುಚ್ಚು, ಚಟ. पु. यक्ष, कृपण मनुष्य। ಯಕ್ಷ, ನಿಧಿ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಕಾಯುವ ಭೂತ, ಜಿಪುಣ ಮನುಷ್ಯ.

जकड़– स्त्री जकड़ने की क्रिया। ಕಟ್ಟುವದು, ಬಿಗಿಯುವದು, ಕಟ್ಟು.

जकड़ना– सक्रि. कसना, बाँधना। ಕಟ್ಟು, ಬಿಗಿ, ಬಂಧಿಸು.

जकड़बंद करना = कसकर बाँधना। ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟು.

ज़कन– पु. ठोढ़ी। ಗದ್ದ, ಕದಪು.

जकना– अक्रि. आश्चर्य करना, स्थंभित होना। ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗು.

ज़कात– स्त्री कर, खैरात। ತೆರಿಗೆ, ಸುಂಕ, ದಾನ.

ज़की– वि. बुद्धिमान। ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಜಾಣ.

ज़ख़मी–वि. घायल। ಗಾಯಹೊಂದಿದ

जख़ीरा–पु.ढेर, संग्रह, कोष, खज़ाना। ಗುಂಪು, ರಾಶಿ, ಸಂಗ್ರಹ, ಬೊಕ್ಕಸ.

ज़ख़्म– पु घाव। ಗಾಯ, ಪುಣ್ಣು.

ज़ख़्मी– वि दे. 'ज़ख़मी'।

जग– पु. संसार । ಜಗತ್ತು.

जगजगा–वि. चमकीला । ಹೊಳೆಯುವ, ಹೊಳಪುಳ್ಳ, ಥಳಥಳಿಸುವ.

जगजगाहट– स्त्री चमक । ಕಾಂತಿ, ಹೊಳಪು, ಮಿಂಚು.

जगत–पु संसार । ಜಗತ್ತು. स्त्री कुएँका चबूतरा । ಬಾವಿಯ ಕಟ್ಟೆ.

जगत्सेठ– पु वडा धनी । ಬಹಳ ಶ್ರೀಮಂತ, ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶ.

जगना–अक्रि जागना, उभड़ना, जलना। ಎಚ್ಚರವಾಗು, ಏಳು, ಆವೇಶ ಭರಿತನಾಗು, ಹುರಿದುಂಬು, ರೇಗು, ಉಕ್ಕು, ಹೊಮ್ಮು, ಹೊತ್ತು, ಜ್ವಾಲೆ ಎದ್ದು ಉರಿ, ಸುಡು.

जगमग, जगमगा–वि. प्रकाशित, चमकदार । ಪ್ರಕಾಶಮಾನ, ಹೊಳೆಯುವ, ಥಳಥಳಿಸುವ.

जगमगना, जगमगाना– अक्रि चमकना, झलकना । ಮಿಂಚು, ಮಿನುಗು, ಬೆಳಗು, ಹೊಳೆ, ಥಳಥಳಿಸು.

जगमगाहट– स्त्री. चमक । ಹೊಳಪು, ಕಾಂತಿ, ಮಿಂಚು

जगरमगर– वि दे 'जगमगा'।

जगवाना–सक्रि. निद्राभंग करना । ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸು, ಹುರಿದುಂಬಿಸು, ಪ್ರೇರೇಪಿಸು.

जगह– स्त्री. स्थान, पद, गुंजाइश । ಸ್ಥಾನ, ಪದ, ಎಡೆ, ಸ್ಥಳ, ಅವಕಾಶ, ತೆರವು.

जगाजोती– स्त्री दे 'जगमगाहट'।

ज़गात– पु. दान, कर । ದಾನ, ಕರ, ಸುಂಕ.

जगाना– सक्रि. नींद छुड़ाना होश दिलाना, सुलगाना, । ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸು, ಹುರಿದುಂಬಿಸು, ಎಚ್ಚರಿಸು, ಹೊತ್ತಿಸು, ರೇಗಿಸು.

जगार– स्त्री जागृति, जागरण । ಜಾಗೃತಿ, ನಿದ್ದೆಗೆಡುವದು, ಜಾಗರಣೆ.

जगीला– वि उनींदा । ನಿದ್ದೆಗೆಟ್ಟ, ನಿದ್ದೆಗೆಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಆಲಸ್ಯವುಳ್ಳ.

जघन्य– वि निंद्य, नीच । ನಿಂದ್ಯ, ನೀಚ.

जचना– अक्रि दे 'जँचना'।

जच्चा–स्त्री. वह स्त्री जिसने प्रसव किया हो । ಬಾಣಂತಿ, ಪ್ರಸೂತೆ.

जच्चाख़ाना– पु. सूतिका गृह । ಹೆರಿಗೆ ಮನೆ, ಸೂತಿಕಾ ಗೃಹ.

जजमान, जजिमान– पु यजमान, पूजा, करनेवाला । ಆತಿಥ್ಯ ಮಾಡುವವ, ಆಶ್ರಯದಾತ, ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸುವವ, ಗೃಹಸ್ಥ.

जज़िया– पु एक कर जो मुसल्मानों के राज्यमें अन्य धर्मवालों से लिया जाता था । ತೆರಿಗೆ, ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ ಮತಾವಲಂಬಿಗಳಿಂದ ಎತ್ತುತ್ತಿದ್ದ ತೆರಿಗೆ, ತಲೆಕಂದಾಯ.

जज़ीरा–पु. द्वीप । ದ್ವೀಪ, ನಡುಗಡ್ಡೆ.

जज़ीरानुमा– पु. वह स्थान जो तीन

ओर जलसे घिरा हो। ದ್ವೀಪಕಲ್ಪ, ಮೂರು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶ

जटना–सक्रि जड़ना, जकड़ना, ठगना। ರತ್ನ ಕೆತ್ತು, ನೆಡು, ಕಟ್ಟು, ಮೋಸ ಮಾಡು, ಅಪಹರಿಸು, ರಕ್ಷಿಸು.

जटल– स्त्री व्यर्थकी बकवाद। ಹರಟೆ, ಗೊಡ್ಡು ಮಾತು

जटा– स्त्री. उलझे हुए लंबे बाल, उलझे हुए रेशे। ಜಡೆ, ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ ಉದ್ದ ಕೂದಲು, ಜಡೆಗಟ್ಟಿದ ಕೂದಲು.

जटाधर– पु. महादेव, शिव। ಮಹಾದೇವ, ಶಿವ.

जटाना– अक्रि ठगा जाना। ಮೋಸ ಹೋಗು, ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡು. सक्रि 'जटना' का प्रे रूप।

जटाल– वि जिसके जटा हो। ಜಟಾಧಾರಿ, ಉದ್ದವಾದ ಕೂದಲುಳ್ಳವ. पु वटवृक्ष। ಆಲದ ಮರ

जटित– वि. जड़ा हुआ। ರತ್ನಖಚಿತ.

जटिल– वि. अत्यंत कठिन, दुष्ट, जटावाला। ತೊಡಕಾದ, ಕಠಿಣ, ದುರ್ಗಮ, ದುಷ್ಟ, ಕ್ರೂರ, ಜಡೆ ಗಟ್ಟಿದ ಕೂದಲುಳ್ಳ. पु. सिंह, महादेव। ಸಿಂಹ, ಮಹಾದೇವ.

जटी– वि जटाधारी। ಜಟಾಧಾರಿ.

जठर– पु. पेट। ಹೊಟ್ಟೆ, ಜಠರ. वि. वृद्ध, कठिन। ಮುದುಕ, ವೃದ್ಧ, ಕಠಿಣ.

जठेरा–वि ज्येष्ठ, बड़ा। ಜ್ಯೇಷ್ಠ, ಹಿರಿಯ. पु. लड़का। ಪುತ್ರ.

जड़– स्त्री पेड़की मूल, नींव, आधार। ಬೇರು, ಮೂಲಿಕೆ, ತಳಹದಿ. वि अचेतन, मूर्ख। ಜಡ, ಅಚೇತನ, ಬುದ್ಧಿಹೀನ, ಮೂರ್ಖ.

—उखाड़ना या खोदना = समूल नाश करना। ನಿರ್ಮೂಲಮಾಡು, ಬೇರು ಸಹಿತ ಕಿತ್ತು ಹಾಕು.

—जमना=स्थायी होना। ಬೇರೂರು, ಸ್ಥಿರವಾಗು, ನೆಲೆಗೊಳ್ಳು.

जड़ता,जडताई– स्त्री अचेतन अवस्था, मूर्खता। ಜಡತ್ವ, ಅಚೇತನ ಸ್ಥಿತಿ, ಮೂರ್ಖತನ, ಬುದ್ಧಿಹೀನತೆ.

जड़ना–सक्रि. बैठाना, पच्ची करना,किसी के विरुद्ध कुछ कहना। ಕೂಡ್ರಿಸು, ನೆಡು, ರತ್ನ ಕೆತ್ತು, ಚಾಡಿಹೇಳು.

जड़वाना,जड़ाना– सक्रि. जड़नेका काम दूसरेसे कराना। ರತ್ನ ಕೆಚ್ಚಿಸು, ಕೂಡ್ರಿಸುವ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು.

जड़ाई– स्त्री. जड़ने की क्रिया या मजदूरी। ರತ್ನ ಕೆತ್ತುವ ಕೆಲಸ, ಕುಂದಣದ ಕೆಲಸ, ಕೂಡ್ರಿಸುವಮ ಅಥವಾ ಆ ಕೆಲಸದ ಕೂಲಿ.

जड़ाऊ– वि जिसपर रत्नादि जड़े हों। ರತ್ನಕೆತ್ತಿದ, ರತ್ನ ಕೂಡ್ರಿಸಿದ, ರತ್ನ ಖಚಿತ.

जड़ाव– पु जड़नेका काम। ರತ್ನ ಕೆತ್ತನಿಕೆ, ಕೂಡ್ರಿಸುವ ಕೆಲಸ, ಕುಂದ

ಣದ ಕೆಲಸ.

जड़ावट– स्त्री. दे. 'जड़ाव'।

जड़ावर, जड़ावल–पु. जाड़ेमें पहनने के कपड़े। ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ತೊಡುವ ಬಟ್ಟೆ.

जड़ित– वि दे. 'जड़ाऊ'।

जड़िया– पु नग जड़नेवाला। ರತ್ನ ಕೆತ್ತುವವ, ಆಭರಣಗಳಲ್ಲಿ ರತ್ನ ಕೂಡ್ರಿಸುವವ, ಕುಂದಣಗಾರ.

जड़ी– स्त्री जड़ (औषध)। ಮೂಲಿಕೆ, ಔಷಧಿ.

जड़ीबूटी– स्त्री. वनौषधि। ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ, ವನೌಷಧಿ.

जड़ुआ– वि दे 'जड़ाऊ'।

जड़ैया– स्त्री. जाड़ा देकर आनेवाला ज्वर। ಚಳಿಜ್ವರ, ಕಂಪಜ್ವರ.

जत– वि. जितना। ಎಷ್ಟು.

जतन– पु. यत्न, उपाय। ಯತ್ನ, ಉಪಾಯ.

जतनी– पु यत्न करनेवाला, चतुर। ಯತ್ನ ಮಾಡುವವ, ಚತುರ.

जतलाना, जताना– सक्रि. बताना, सूचित करना। ತಿಳಿಸು, ಸೂಚಿಸು.

जति, जती– पु. संन्यासी। ಯತಿ, ಸನ್ಯಾಸಿ.

जतुगृह– पु. लाखका बना घर, घासफूसका घर। ಅರಗಿನ ಮನೆ,ಹುಲ್ಲಿನ ಗುಡಿಸಲು.

जतेक– वि जितना। ಎಷ್ಟು.

जत्था– पु. मंडली, समूह। ಗುಂಪು, ದಲ, ಪಂಥ.

ज़था– क्रिवि. यथा, जिस प्रकार से। ಯಥಾ, ಹೇಗೆ, ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ. पु. समूह, मंडली। ಗುಂಪು, ದಲ, ಹಿಂಡು. स्त्री पूंजी। ಮೂಲಧನ, ಬಂಡವಾಳ.

जद– अव्य यदि, अगर। ಯದಿ, ಒಂದು ವೇಳೆ. क्रिवि. जब। ಯಾವಾಗ.

ज़द–स्त्री. मार, चोट, वह वस्तु जिसपर निशाना लगाया जाय, हानि। ಹೊಡೆತ, ಏಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಗುರಿ ಹೊಡೆಯು ಬೇಕಾದ ವಸ್ತು, ಹಾನಿ

ज़दन– पु मारना, खानापीना फेंकना, खोलना, रखना, करना। ಹೊಡೆತ, ತಿನ್ನುವಿಕೆ, ಬಿಸಾಡುವಿಕೆ, ತೆರೆಯುವಿಕೆ, ಇಡುವಿಕೆ, ಮಾಡುವಿಕೆ.

जदपि– क्रिवि यद्यपि। ಯದ್ಯಪಿ, ಆದಾಗ್ಯೂ.

जदल– पु लड़ाई। ಯುದ್ಧ, ಕಾಳಗ

ज़दीद– वि नया। ಹೊಸ, ನವೀನ.

जद्द– वि ज्यादा, प्रबल। ಹೆಚ್ಚು, ಪ್ರಬಲ, ವೀರ.

जद्दबद्द– वि. खराब बात। ದುರ್ವಚನ.

जन– पु. दास, लोग। ಆಳು, ಅನುಚರ, ದಾಸ, ಜನರು.

ज़न– स्त्री. धर्मपत्नी। ಹೆಂಡತಿ, ಮಡದಿ, ಸ್ತ್ರೀ, ಅರ್ಧಾಂಗಿ.

जनक– पु. पिता। ತಂದೆ, ಅಪ್ಪ.

ज़नख़ा– पु हिजड़ा। ನಪುಂಸಕ,

ಹೆಣ್ಣಿಗ, ಹೇಡಿ.
जनता– स्त्री. सर्वसाधारण लोग। ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು.
जनना– सक्रि जन्म देना। ಹಡೆ, ಹೆರು, ಜನ್ಮಕೊಡು.
जननि, जननी– स्त्री माता। ತಾಯಿ, ಮಾತೆ,
जनपद– पु. देश, सर्वसाधारण प्रजा। ದೇಶ, ಸರ್ವಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಜೆ.
जनम– पु. जन्म, जीवन। ಜನ್ಮ, ಹುಟ್ಟು, ಜೀವನ.
जनमघूंटी– स्त्री. बच्चोंको पिलाने की अेक औषधि। ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕುಡಿಸುವ ಒಂದು ಔಷಧ.
जनमना– सक्रि. जन्म देना। ಜನ್ಮಕೊಡು. अक्रि जन्म होना। ಹುಟ್ಟು, ಜನ್ಮವಾಗು.
जनमाना–सक्रि प्रसव कराना। ಹುಟ್ಟಿಸು, ಜನ್ಮಕೊಡು, ಹೆರಿಗೆ ಮಾಡಿಸು.
जनवास, जनवासी– पु. वरातियो के टिकने का स्थान। ವರಪಕ್ಷದವರು ಇಳಕೊಂಡ ಸ್ಥಳ, ದಿಬ್ಬಣ ಮನೆ.
जना– वि. पैदा किया हुआ। ಹುಟ್ಟಿಸಿದ. स्त्री. पैदाइश। ಹುಟ್ಟು, ಉತ್ಪತ್ತಿ.
जनाऊ, जनाव– सूचना, खबर। ಸೂಚನೆ, ಸುದ್ದಿ.
जनाज़ा– पु. अर्थी, शव। ಹೆಣ, ಶವ, ಹೆಣದ ಚಟ್ಟಿಗ, ಚಟ್ಟು.
जनान ख़ाना– स्त्री अंतःपुर। ಅಂತಃಪುರ.
जनाना– सक्रि. पैदा कराना, जन्ना, जताना, मालूम कराना। ಹುಟ್ಟಿಸು, ಹೆರಿಗೆ ಮಾಡಿಸು, ಹಡೆ, ಹೆರು, ಅರುಹು, ಎಚ್ಚರಿಸು, ತಿಳಿಸು.
ज़नाना– पु. अंतःपुर। ಅಂತಃಪುರ. वि. स्त्री-संबंधी, हिजड़ा। ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಬಂಧವಾದ, ಸ್ತ್ರೀಯರ, ನಪುಂಸಕ.
जनाब– पु महोदय। ಸ್ವಾಮಿ, ಮಹಾಶಯ.
जनाव– पु. सूचना, खबर। ಸೂಚನೆ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಸುದ್ದಿ.
जनावर– पु. जानवर। ಪಶು, ದನ.
जनि– अव्य. नहीं, मत। ಅಲ್ಲ, ಬೇಡ.
जनी–स्त्री दासी, माता, स्त्री। ತೊತ್ತು, ದಾಸಿ, ಮಾತೆ, ತಾಯಿ, ಸ್ತ್ರೀ. ಹೆಂಗಸು.
जनु– क्रि. दे 'मानो'।
जनेऊ, जनेव– पु. यज्ञोपवीत,यज्ञोपवित संस्कार। ಜನಿವಾರ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ, ಮುಂಜಿ.
जनेत– स्त्री. वरात। ದಿಬ್ಬಣ, ಮೆರವಣಿಗೆ.
जनैया– वि जाननेवाला। ತಿಳಿದವ, ಗೊತ್ತಿದ್ದವ.
जन्नत– स्त्री. स्वर्ग। ಸ್ವರ್ಗ, ವೈಕುಂಠ
जन्म, जन्मना– दे 'जनम' 'जनमना'।
जन्मसिद्धि–वि. जन्मसे ही प्राप्त, खानि

विक। ಜನ್ಮದಿಂದಲೇ ದೊರೆತ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ

जन्माना– सक्रि. दे ' जनमाना '।

जन्य– वि उत्पन्न हुआ, जातीय, राष्ट्रीय। ಹುಟ್ಟಿದ, ಜಾತೀಯ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ. पु हाट, निदा,संग्रास, पिता, शिव, किवदंती, सामान्य मनुष्य। ಸಂತೆ, ಪೇಟೆ, ನಿಂದೆ, ಯುದ್ಧ, ತಂದೆ,ಶಿವ, ಸುಳ್ಳುಸುದ್ದಿ, ಲೋಕವಾರ್ತೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ.

जपना– सक्रि जप करना, खा जाना। ಜಪಿಸು,ನುಂಗಿಬಿಡು, ತಿಂದುಬಿಡು.

जपनी– स्त्री माला। ಜಪಮಾಲೆ.

जपा– स्त्री अड़हुल पुष्प। ದಾಸಾಳದ ಹೂವು.

ज़फ़र– पु विजय। ಜಯ,ಗೆಲವು.

जफ़ा– स्त्री जुल्म। ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅನ್ಯಾಯ, ಬಲಾತ್ಕಾರ.

जफ़ाकश–वि सहनशील। ಸಹನಶೀಲ, ತಾಳ್ಮೆಯುಳ್ಳ.

जफ़ीर, जफ़ील– स्त्री सीटी, सीटीका शब्द। ಸೀಟಿ, ಸೀಪಿ, ಶಿಳ್ಳು, ಸೀಪಿಯ ಧ್ವನಿ.

जब– क्रिवि जिस समय। ಯಾವಾಗ, ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ.

जबड़ा– पु डाढ। ದವಡೆ, ದವಡೆ ಎಲುವು.

ज़बर, ज़बरदस्त– वि. बलवान। ಬಲಿಷ್ಠ, ದೃಢ, ಬಲಯುತ.

ज़बरदस्ती– स्त्री अन्याय। ಅನ್ಯಾಯ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಜುಲುಮೆ. क्रिवि बलपूर्वक। ಬಲಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ,ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ

ज़बरन्–क्रिवि बलपूर्वक। ಬಲಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ.

ज़बरा–वि दे. ' जबरदस्त ' पु. जीव्रा। ಝೀಬ್ರಾ.

ज़बाँ– स्त्री दे ' जवान '।

ज़बाँदराज़– वि. वढवढकर वातें करने वाला। ವಾಚಾಳ, ಅಧಿಕಪ್ರಸಂಗಿ.

ज़बान– स्त्री जीभ, वाणी, भाषा,वादा। ನಾಲಿಗೆ, ವಾಣಿ, ಭಾಷೆ, ಮಾತು, ಕರಾರು, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ.

—खींचना = धृष्टता पूर्ण वातें करने के लिये कठोर दंड देना। ನಾಲಿಗೆ ಕೀಳು, ದುಷ್ಟ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಠೋರವಾದ ಶಿಕ್ಷೆಕೊಡು.

—देना=वचन देना। ವಚನಕೊಡು.

—पर होना = याद रहना। ನೆನಪಿರು.

—पकड़ना = वोलने न देना। ಮಾತನಾಡಗೊಡದಿರು.

—बंद करना = वहसमे हरा देना। ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸು.

ज़बानदराज़– वि दे ' जबॉदराज़ '।

ज़बान बंदी– स्त्री. लिखा हुआ वक्तव्य आदि। ಲಿಖಿತ ಹೇಳಿಕೆ ಮುಂತಾದದ್ದು.

ज़बानी– वि मौखिक। ಬಾಯಿ ಮಾತಿನ, ಬಾಯಿಂದ ಹೇಳಿದ.

जवी– स्त्री माथा, मस्तक। ಹಣೆ,

ಲಲಾಟ, ನೊಸಲು.

ज़बून– वि. खराब । ಕೆಟ್ಟ, ದುಷ್ಟ.

ज़ब्त– वि. अधिकारसे वंचित । ಜಪ್ತಿಯಾದ, ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ.

ज़ब्ती– स्त्री. ज़ब्त होना । ಜಪ್ತಿ, ಸರಕಾರದ ವಶವಾಗುವದು.

जब्र–पु. अन्याय, ज्यादती । ಅನ್ಯಾಯ, ಬಲಾತ್ಕಾರ, ಹಿಂಸೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ.

जब्रन्– क्रिवि. अन्यायसे । ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ, ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ.

जम– पु. यम । ಯಮ.

जमघट, जमघटा, जमघट्ट– पु. जमात, भीड़ । ದಟ್ಟಣೆ, ಗುಂಪು, ಜನಸಂದಣಿ.

जमदाढ़– स्त्री जमधर पु. तलवार । ಕತ್ತಿ, ಕಠಾರಿ.

जमना–अक्रि द्रव पदार्थ का गाढ़ा होना, जमा होना, उगना । ಗಟ್ಟಿಯಾಗು, ಗಡ್ಡೆಗಟ್ಟು, ನೆರೆ ಕೂಡು, ಸ್ಥಿರವಾಗು, ನೆಲೆಗೊಳ್ಳು, ಹುಟ್ಟು, ಬೆಳೆ. स्त्री यमुना । ಯಮುನಾ ನದಿ.

जमनिका– स्त्री परदा । ತೆರೆ, ಪರದೆ.

जमहाई– स्त्री. दे. ' जम्हाई ' ।

जमहाना– अक्रि जम्हाई लेना । ಆಕಳಿಸು.

जमा–वि संगृहीत । ಕೂಡಿದ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ, ಕೂಡಿಟ್ಟ, ಮಿಳಿತವಾದ, ಸಂಕಲಿತ. पु पूँजी, लगान, जोड़ । ಬಂಡವಲು, ಮೂಲಧನ, ತೆರಿಗೆ, ಜೋಡು.

जमाई– पु. दामाद । ಅಳಿಯ.

जमाअत, जमात– स्त्री कक्षा, श्रेणी, समूह । ವರ್ಗ, ಕ್ಲಾಸು, ಶ್ರೇಣಿ, ತರಗತಿ, ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ.

ज़मानत–स्त्री. जिम्मेदारी । ಜಾಮೀನು, ಹೊಣೆ

जमाना–सक्रि द्रव पदार्थको गाढ़ा करना, ठोस करना, अच्छीतरह बैठाना, इकट्ठा करना, आरोपित करना । ಗಡ್ಡೆಗಟ್ಟಿಸು, ಗಟ್ಟಿಮಾಡು, ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡ್ರಿಸು, ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸು, ಸಂಗ್ರಹಿಸು, ದೋಷಾರೋಪಣೆ ಮಾಡು.

ज़माना– पु समय, मुद्दत, संसार । ಕಾಲ, ವೇಳೆ, ಸಂಧಿ, ಅಧಿಕ ಸಮಯ, ಜಗತ್ತು, ಪ್ರಪಂಚ.

ज़मानासाज़– स्त्री. व्यवहारकुशल । ಚತುರ, ಧೂರ್ತ.

जमाबंदी– स्त्री. पटवारी का एक कागज़ जिसमें असामियों के लगानकी रक्में लिखी जाती हैं । ಕಂದಾಯದ ಲೆಖ್ಖ-ಪತ್ರ, ಜಮಾಬಂದಿ.

जमाल– पु. खूब सूरती । ಸೌಂದರ್ಯ.

जमाव–पु. भीड़भाड़ । ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ಸಂದಣಿ.

जमावट– स्त्री. जमनेका भाव । ಕೂಡುವಿಕೆ, ಮಿಳಿತ, ಗಡ್ಡೆಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟುವದು.

जमावडा– पु. भीड़ । ದಟ್ಟಣೆ, ಗದ್ದಲ, ಸಮೂಹ, ಜನಸಂದಣಿ.

ज़मीं– स्त्री. दे ' ज़मीन ' ।

जमींदार– पु जमीनका अधिकारी। ಜಮೀನುದಾರ, ಭೂಸ್ವಾಮಿ.

ज़मीकंद– पु सूरन। ಸೂರಣ ಗಡ್ಡೆ, ಸ್ವರ್ಣಗಡ್ಡೆ.

ज़मीन– स्त्री भूमी, धरती। ಭೂಮಿ, ಸ್ಥಾನ, ನೆಲ, ಜಗತ್ತು.

—आसमान एक करना = बहुत बड़े बड़े उपाय करना। ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡು, ವಿಶ್ವ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡು.

—आसमान का फर्क= अधिक अंतर। ಬಹಳ ಅಂತರ, ಅಜಗಜಾಂತರ.

—देखना = गिर पड़ना। ಬೀಳು.

ज़मीनदार– पु दे 'जमीदार'।

ज़मीनी– वि जमीन या भूमि संबंधी। ಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧದ, ಲೌಕಿಕ.

ज़मीमा– पु परिशिष्ट। ಪರಿಶಿಷ್ಟ, ಪುರವಣಿ

जमीर–पु अंत.करण, विवेक, सर्वनाम। ಅಂತಃಕರಣ,ವಿವೇಕ, ಸರ್ವನಾಮ

जमुकना– अक्रि बिलकुल पास होना। ಸಮೀಪ ತರಲ್ಪಡು, ತಗಲು.

ज़मुर्रद– पु पन्ना (रत्न)। ಪಚ್ಚೆ.

जमैयत– स्त्री दे 'जमात'। मनकी शाति, सेना। ಮನಶ್ಶಾಂತಿ, ಸಂತೋಷ, ಸೈನ್ಯ, ದಂಡು.

जमोगना– सक्रि. हिसाब किताब जॉच करना, भार सौंपना, सरेखना। ಪರೀಕ್ಷಿಸು, ಲೆಕ್ಕ ನೋಡು, ತನಿಖೆ ಮಾಡು, ಒಪ್ಪಿಸು, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡು.

जम्हाई– स्त्री जॅभाइ। ಆಕಳಿಕೆ.

जम्हाना– अक्रि जॅभाई लेना। ಆಕಳಿಸು.

जम्हावरि– स्त्री दे. 'जॅभाई'।

जयत– वि बहुरूपिया, विजयी। ಬಹುರೂಪಿ, ನೋಗುಹಾಕುವವ, ವಿಜಯಿ, ಗೆದ್ದವ. पु. इंद्रका पुत्र। ಇಂದ್ರನ ಮಗ

जय–स्त्री जीत, लाभ। ಜಯ, ಗೆಲವು, ಲಾಭ.

जया– स्त्री दुर्गा, पार्वती, पताका। ದುರ್ಗಾದೇವಿ, ಪಾರ್ವತಿ, ಧ್ವಜ, ಬಾವುಟ.

जयी– वि जीतनेवाला। ವಿಜಯಿ, ಗೆಲ್ಲುವವ.

जर– पु जरा, वृद्धावस्था, जल, ज्वर। ಮುಪ್ಪು, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ, ಜಲ,ನೀರು, ಜ್ವರ. स्त्री दे 'जड़'।

ज़र– पु सोना, धन। ಬಂಗಾರ, ಸಂಪತ್ತು,ಐಶ್ವರ್ಯ.

जरकस, जरकसी– वि. ज़रीदार। ಜರತಾರಿಯ, ಕಲಾಬತ್ತಿನ.

ज़रखेज़– वि उपजाऊ। ಬೆಳೆಯುಳ್ಳ, ಫಲವತ್ತಾದ.

जरजर– वि. बहुत पुराना बेकाम। ಬಹಳ ಹಳೆಯ, ಜರ್ಜರಿತವಾದ, ನಿರುಪಯೋಗಿ.

जरठ– वि बुड्ढा, कठोर। ಮುದುಕ, ಕಠೋರ, ಒರಟ.

जरतार–पु सोने चाँदी इत्यादिका तार।

ಜರತಾರಿ, ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಾರು.

ज़रतुश्त– पु पारसियोंके धर्म गुरु। ಪಾರ್ಸಿಗಳ ಧರ್ಮ ಗುರು, ಪಾರ್ಸಿ ಧರ್ಮ ಪ್ರವರ್ತಕ.

ज़रद– वि पीला। ಹಳದಿ.

ज़रदा, ज़र्दा– पु. एक पक्वान्न, पानमें खानेकी एक प्रकारकी सुगंधित सुरती, पीले रंगका घोड़ा। ಒಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ, ಜರ್ದಾ ತಂಬಾಕು, ಹಳದೀ ಬಣ್ಣದ ಕುದುರೆ.

ज़रदार–वि. धनी। ಧನಿಕ,ಶ್ರೀಮಂತ,

ज़रदालू– पु. खूबानी नामक फल। ಸಕ್ಕರೆ ಬಾದಾಮು.

ज़रदोज़– पु कलावत्तू आदिका काम करनेवाला। ಕಸೂತಿ ಅಥವಾ ಜರದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ

ज़रदोज़ी–स्त्री. कलावत्तू आदिका काम। ಕಸೂತಿ ಅಥವಾ ಜರದ ಕೆಲಸ, ಕಲಾಬತ್ತಿನ ಕೆಲಸ.

जरन– स्त्री. जलन, ईर्ष्या। ಜಲನ, ದಾಹ, ಈರ್ಷೆ, ಮತ್ಸರ.

ज़रब–स्त्री. चोट, प्रहार, गुणा। ಪೆಟ್ಟು, ಪ್ರಹಾರ, ಹೊಡೆತ,ಪಟ್ಟು, ಗುಣಾಕಾರ.

ज़रबीला–वि चमकदार। ಹೊಳಪುಳ್ಳ, ಶೋಭೆಯುಳ್ಳ, ಸುಂದರ.

ज़रर– पु. नुकसान। ಹಾನಿ, ಕೆಡಕು, ನಷ್ಟ.

जरा– स्त्री. बुढ़ापा। ಮುಪ್ಪು, ಮುದಿತನ.

ज़रा–वि.थोड़ा। ಅಲ್ಪ, ಸ್ವಲ್ಪ, ಕೊಂಚ.

जराऊ– वि. दे. 'जड़ाऊ'।

जराना– सक्रि. जलाना, ईर्ष्या, पैदा करना। ಸುಡು, ಈರ್ಷೆ ಹುಟ್ಟಿಸು.

ज़राफ़त– स्त्री सज्जनता, हँसी मजाक। ಸೌಜನ್ಯ, ವಿನೋದ, ಹಾಸ್ಯ.

जराय,जराव– पु दे 'जड़ाव'।

जरिया– पु. दे. 'जड़िया'।

ज़रिया– पु. द्वार, संबंध, हेतु, कारण। ಮಾರ್ಗ, ಸಂಬಂಧ, ಸಾಧನ, ಹೇತು, ಕಾರಣ.

(क्रि) जरिये = के द्वारा। ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ, ದ್ವಾರಾ, ಮೂಲಕ.

जरी– स्त्री जड़ीबूटी। ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ. वि वृद्ध। ವೃದ್ಧ.

ज़री– स्त्री. सोने के तारोंका बना काम। ಜರತಾರಿ ಕೆಲಸ, ಬಂಗಾರದ ತಾರಿನ ಕೆಲಸ, ಕಲಾಬತ್ತಿನ ಕೆಲಸ.

जरीब– स्त्री. ज़मीन नापनेकी एक माप। ಜಮೀನಿನ ಒಂದು ಅಳತೆ.

ज़रूर– क्रिवि. अवश्य। ಅವಶ್ಯವಾಗಿ, ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ, ಅಗತ್ಯವಾಗಿ.

ज़रूरत– स्त्री. आवश्यकता। ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಅಗತ್ಯ, ಕಡ್ಡಾಯ.

ज़रूरी– वि. आवश्यक, कामका। ಅವಶ್ಯಕ, ಅನಿವಾರ್ಯ, ಉಪಯೋಗವುಳ್ಳ.

जरौट– वि. दे 'जड़ाऊ'।

ज़र्क़बर्क़–वि भड़कीला। ಹೊಳೆಯುವ,

ಬೆಡಗಿನ, ರೀವಿಯ.

जर्जर– वि. जीर्ण । ಸವೆದ, ಜೀರ್ಣ ವಾದ, ಕ್ಷಯಿಸಿಹೋದ.

ज़र्द– वि पीला । ಹಳದೀವರ್ಣದ.

जर्दा– पु. दे. 'जरदा'।

ज़र्र– पु दे 'ज़रर'।

ज़र्रा– पु. कण । ಕಣ, ಅಣು, ಚಿಕ್ಕ ಚೂರು.

जर्राह– पु चीरफाड़का चिकित्सक । ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸಕ, ಶಸ್ತ್ರವೈದ್ಯ.

जर्राही– स्त्री अस्त्र चिकित्सा । ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಶಸ್ತ್ರ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ.

जलंदर– पु एक रोग । ಜಲೋದರ ರೋಗ.

जल– पु. पानी । ನೀರು, ಜಲ.

जल-अलि– पु पानीका भँवर । ತಿರುಗಣಿ ಮಡುವು.

जलकेलि– स्त्री. जलक्रीडा । ಜಲಕೇಳಿ, ಜಲಕ್ರೀಡೆ.

जलखावा– पु. जलपान, कलेवा । ಉಪಹಾರ, ಫಲಾಹಾರ, ಮುಂಜಾನೆಯ ಊಟ, ನಾಶ್ತಾ.

ज़लज़ला– पु भूकंप । ಭೂಕಂಪ.

जलतरंग= पु. एक बाजा । ಒಂದು ವಾದ್ಯ.

जलद,जलधर– पु बादल । ಮೋಡ.

जलधि– पु समुद्र । ಸಮುದ್ರ.

जलन– स्त्री. ईर्ष्या, जलनेकी पीडा । ಮತ್ಸರ, ಈರ್ಷೆ, ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆ, ದಾಹ, ಪೀಡೆ, ಕಿಚ್ಚು, ಉರಿ, ಬೇಗುದಿ, ಸಂತಾಪ.

जलना– अक्रि झुलसना, दग्ध होना, कुढना । ಸುಡು, ಉರಿ, ಹೊತ್ತಿಕೊಳ್ಳು, ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚುಪಡು, ದ್ವೇಷಿಸು.

जलेपर नमक छिड़कना= दुखित को और कष्ट देना । ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಬರೆಕೊಡು, ಉರಿಯುವದರ ಮೇಲೆ ಉಪ್ಪು ಎರಚು, ದುಃಖಿತನಿಗೆ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ತ್ರಾಸುಕೊಡು.

जलीकटी बात= मर्मवेधी वार्ता । ಮರ್ಮವೇಧಕ ಮಾತು, ಚುಚ್ಚು ಮಾತು

जलपना– अक्रि डींग मारना । ಬಡಾಯಿ ಹೇಳು, ಜಂಭ ಕೊಚ್ಚು.

जलपान– पु नाश्ता, कलेवा । ಫಲಹಾರ, ಉಪಹಾರ, ಅಲ್ಪಾಹಾರ.

जलप्रपात– पु जलपात । ದಬದಬೆ, ಜಲಪಾತ.

जलप्लावन– पु. पानीकी बाढ, जल-प्रलय । ನೆರೆ, ಮಹಾಪೂರ.

जलभंवरा– पु एक प्रकार का काला कीडा जो पानीपर बडे वेगसे दौडता है। ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಬಹು ವೇಗವಾಗಿ ಓಡಾಡುವ ಒಂದು ತರದ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಜಲಜಂತು.

जलमय– वि. जलपूर्ण, पानीसे भरा हुआ । ಜಲಪೂರ್ಣ, ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ.

जलयान– पु. जहाज, नाव । ಹಡಗ,

ನಾವೆ, ದೋಣಿ

जलवा– पु तडक भड़क, शोभा, वधूके पहले पहल पतिके सामने मुँह खोलना। ಶೃಂಗಾರ, ಥಳಕು, ಠೀವಿ, ವೈಭವ, ಶೋಭೆ, ಚೆಲುವು, ವಿಜೃಂಭಣೆ, ಮದುವೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಮದುವಣಿಗನಿಗೆ ಮೊದಲುಸಾರೆ ಬುರುಕಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಮುಖ ತೋರಿಸುವಿಕೆ.

जलवाना– सक्रि. जलानेका काम दूसरे से कराना। ಸುಡಿಸು, ಉರಿಸು, ದ್ವೇಷ ಹುಟ್ಟಿಸು, ಮತ್ಸರ ಪಡಿಸು.

जलसा– पु. सभा, अधिवेशन, उत्सव। ಸಭೆ, ಸಮಾರಂಭ, ಅಧಿವೇಶನ, ಉತ್ಸವ, ಹಬ್ಬ.

जलसुत– पु कमल, मोती। ಕಮಲ, ಮುತ್ತು.

जलहर– पु. जलाशय। ಜಲಾಶಯ. वि. जल से भरा हुआ। ಜಲಮಯ, ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ

जलहरी– स्त्री शिवलिंग के ऊपर लटकनेवाला जलपात्र। ಅಭಿಷೇಕ ಪಾತ್ರೆ, ಶಿವಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಛಿದ್ರ ಮಾಡಿಕಟ್ಟಿದ ಪಾತ್ರೆ.

जलातन– पु क्रोधी, ईर्षालू। ಕ್ರೋಧಿ, ಸಿಟ್ಟಿನ, ಗಂಟುಮೋರೆಯ,ಸಿಡುಕು ಸ್ವಭಾವದ, ಕುನಸಿನವ.

जलाधिप– पु. वरुण। ವರುಣ.

जलाना– सक्रि. प्रज्वलित-करना, भस्म करना, झुलसना, डाह उत्पन्न करना। ಉರಿಸು, ಸುಡು, ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚು, ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ಹುಟ್ಟಿಸು, ಮತ್ಸರ ಹುಟ್ಟಿಸು.

जलापा– पु. ईर्ष्या से उत्पन्न जलन। ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು, ಮತ್ಸರದಿಂದುಂಟಾಗುವ ಹೊಟ್ಟೆಯುರಿ.

जलाल–पु. तेज, प्रकाश, रोब, आतंक। ಪ್ರಕಾಶ, ತೇಜಸ್ಸು, ಪ್ರಭಾವ, ಅಳುಕು, ಆತಂಕ, ದರ್ಪ.

जलावतन– पु. देशनिर्वासन का दंड। ಗಡೀಪಾರು, ದೇಶ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವ ಶಿಕ್ಷೆ. वि. निर्वासित, देश से निकाला हुआ। ಗಡೀಪಾರು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ದೇಶಭ್ರಷ್ಟ.

जलावतनी– स्त्री देशनिर्वासन। ಗಡಿಪಾರು, ದೇಶ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವದು, ದೇಶಭ್ರಷ್ಟತೆ.

जलावन– पु जलानेकी लकड़ी, ईंधन, अग्निमे जलानेसे नष्ट हुआ अंग। ಉರುವಲು, ಸೌದೆ, ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟ ಭಾಗ.

जलाहल– वि जलमय। ಜಲಮಯ, ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ.

जलील– वि. बड़ा, बुजुर्ग। ದೊಡ್ಡ, ಶ್ರೇಷ್ಟ, ಹಿರಿಯ, ಮಾನ್ಯ.

ज़लील– वि तुच्छ, नीच, बेइज्जत, शर्मिंदा। ತುಚ್ಛ, ನೀಚ, ಕ್ಷುದ್ರ, ಮರ್ಯಾದೆಯಿಲ್ಲದ, ಮಾನಗೇಡಿ, ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿ, ಅಪಮಾನಿತ.

जलूस– पु. दे. 'जुलूस'।

जलेबी– स्त्री एक मिठाई। ಒಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ, ಜಿಲೇಬಿ.

जलोका, जलौका– स्त्री. जोंक। ಜಿಗಳೆ, ಜಿಗಣೆ.

जल्द– क्रिवि फौरन, शीघ्र। ಬೇಗನೆ, ಕೂಡಲೆ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, ಸರ್‍ರನೆ

जल्दबाज़– वि शीघ्रता करनेवाला। ದುಡುಕುವ, ತ್ವರೆ ಮಾಡುವ, ಅವಸರಪಡುವ, ಆತುರ ಪಡುವ.

जल्दबाजी–स्त्री शीघ्रता, जल्दी। ತ್ವರೆ, ಅವಸರ, ಆತುರ, ಗಡಿಬಿಡಿ

जल्दी– स्त्री. शीघ्रता। ತ್ವರೆ, ಶೀಘ್ರ, ಅವಸರ, ಭರ. क्रिवि शीघ्र। ಬೇಗನೆ, ಶೀಘ್ರ, ಅವಸರದಿಂದ.

जल्प– पु कथन, प्रलाप। ಕಥನ, ಮಾತು, ರಗಳೆ, ಪ್ರಲಾಪ.

जल्पक– पु वाचाल। ವಾಚಾಲ, ಮಾತುಗುಳಿ, ಹರಟುವವ.

जल्पना–अक्रि व्यर्थ की बकवाद करना, डींग मारना। ಹರಟೆಕೊಚ್ಚು, ಗಳಹು, ಜಂಭಕೊಚ್ಚು.

जल्लाद– पु वध करनेवाला, निष्ठुर व्यक्ति। ಕೊಲೆಗಡಕ, ಕಟುಕರವ, ಕ್ರೂರ.

जव– पु जौ, वेग। ಜವೆಗೋದಿ, ವೇಗ.

जवाँ– वि जवान। ತರುಣ.

जवाँमर्द– वि. वीर, बहादुर। ವೀರ, ಶೂರ, ಪರಾಕ್ರಮಿ, ಗಂಡುಗಲಿ.

जवान– वि तरुण, वीर, सिपाही। ತರುಣ, ಪ್ರಾಯುದವ, ವೀರ, ಸಿಪಾಯಿ.

जवानी– स्त्री युवावस्था। ತಾರುಣ್ಯ, ಯೌವನ.

—उतरना या ढलना= यौवनका उतार होना। ಮುದುಕನಾಗು, ಇಳಿವಯಸ್ಸಿನವನಾಗು

जवाब–पु. उत्तर। ಉತ್ತರ, ಜವಾಬು.

जवाबदेह– वि. उत्तरदायी। ಜವಾಬುದಾರ, ಹೊಣೆಗಾರ.

जवाबदेही– स्त्री उत्तरदायित्व। ಜವಾಬುದಾರಿ, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ.

जवाबी– वि. जवाबका, जिसका जवाब देना हो। ಉತ್ತರದ, ಜವಾಬಿನ, ಉತ್ತರವನ್ನಪೇಕ್ಷಿಸುವ

जवार– पु आसपास का स्थान। ಸುತ್ತಲಿನ ಭೂಮಿ, ಪಕ್ಕ, ನೆರೆ.

जवारा– पु. जौका अंकुर। ಜವೆಗೋದಿಯ ಮೊಳಕೆ.

ज़वाल– पु अवनति, जंजाल। ಅವನತಿ, ಇಳಿತ, ಜಂಜಾಟ, ಸಂಕಟ, ಗೊಂದಲ, ವಿಪತ್ತು.

जवाहर, जवाहिर– पु. रत्न। ರತ್ನ, ಮಣಿ.

जवाहरात, जवाहिरात– पु रत्नराशी। ರತ್ನಗಳು, ಮಣಿಗಳ ಗುಂಪು

जशन, जश्न–पु. आनंदोत्सव, जलसा। ಆನಂದ, ಉತ್ಸವ, ಸಮಾರಂಭ. ಹಬ್ಬ, ಜಾತ್ರೆ.

जस– पु. यश, कीर्ति । ಯಶ, ಕೀರ್ತಿ क्रिवि जैसा । ಅಂತೆ, ಹಾಗೆ.

जसीम– वि स्थूल शरीरवाला । ಕೊಬ್ಬಿದ ದೇಹದ, ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರದ.

जस्ता–पु. एक तरहकी धातु । ಸತುವು, ' ಜಿಂಕ್ '.

जहँ– क्रिवि. जहाँ । ಎಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ.

जहँडना, जहँडाना–अक्रि हानि उठाना, धोखेमें पड़ना । ಹಾನಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, ನಷ್ಟ ಹೊಂದು, ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಬೀಳು, ಮೋಸಹೋಗು.

जहद–स्त्री. प्रयत्न, परिश्रम । ಪ್ರಯತ್ನ, ಪರಿಶ್ರಮ, ಕಷ್ಟ.

जहदा– पु. कीचड़, दलदल । ಕೆಸರು, ಜವುಗು ನೆಲ, ಕೊಳಚೆ.

ज़हन– पु बुद्धि, समझ । ಬುದ್ಧಿ, ತಿಳುವಳಿಕೆ.

जहना– सक्रि. त्यागना, नष्ट करना । ತ್ಯಜಿಸು, ಹಾಳುಮಾಡು.

जहन्नुम– पु. नरक । ನರಕ.

ज़हमत– स्त्री. झंझट, कष्ट । ತೊಡಕು, ಸಂಕಟ, ಕಷ್ಟ.

ज़हर– पु. विष । ವಿಷ, ನಂಜು.

—उगलना = मर्म भेदी या कटु बात कहना । ಮರ್ಮಭೇದಕ ಮಾತ ನಾಡು.

—का घूँट पीना = किसी अनुचित बातको देखकर क्रोधको मन ही मन दबा रखना । ಅಪಮಾನ ಸಹಿಸು, ಸಿಟ್ಟು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳು.

ज़हरदार– वि. जिसमें जहर हो । ವಿಷವುಳ್ಳ, ನಂಜಿನ.

ज़हरबाद–पु. एक प्रकारका बहुत भयंकर और जहरीला फोड़ा । ಒಂದು ಬಗೆಯ ವಿಷದ ಕುರು.

ज़हरीला– वि. विषमय । ವಿಷವುಳ್ಳ, ವಿಷದ, ನಂಜಿನ.

ज़हाँ–क्रिवि. जिस जगह । ಎಲ್ಲಿ, ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ. पु. जहान, संसार । ಜಗತ್ತು, ಪ್ರಪಂಚ, ಲೋಕ.

जहाँगीर– वि. दुनियाको जीतनेवाला । ದಿಗ್ವಿಜಯಿ, ಜಗತ್ತನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವವ.

जहाँदीद– वि. तजरुबेकार । ಅನುಭವಿಕ, ನುರಿತ.

जहाँपनाह– पु. संसार का रक्षक । ಜಗತ್ತಿನ ರಕ್ಷಕ, ರಾಜಾಧಿರಾಜ.

जहाज़–पु. जलयान । ಹಡಗ,ಜಹಜು.

जहाज़ी– वि. जहाज से संबंध रखनेवाला । ಹಡಗದವ, ಹಡಗದ ಸಂಬಂಧದ.

जहान– पु. दुनिया । ಜಗತ್ತು, ಪ್ರಪಂಚ.

जहालत– स्त्री. मूर्खता । ಮೂರ್ಖತನ, ಅಜ್ಞಾನ, ಅವಿವೇಕ.

जहिया– क्रिवि. जब । ಯಾವಾಗ.

जहीं– क्रिवि. जिस स्थानपर । ಯಾವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ.

ज़हीन– वि. बुद्धिमान । ಬುದ್ಧಿವಂತ, ವಿವೇಕಿ, ಜಾಣ.

जहीर– पु. सहायक। ಸಹಾಯಕ.

ज़हूर– पु प्रकाश, रौनक, प्रकाशन। ಪ್ರಕಾಶ, ಬೆಳಕು, ಪ್ರಭೆ, ಪ್ರಕಾಶನ, ಹೊರಬೀಳುವಿಕೆ.

जहेज़– पु दहेज। ವರದಕ್ಷಿಣೆ.

जँागड़ा–पु. भाट। ಭಟ್ಟಂಗಿ, ಚಾರಣ, ವಂದಿ ಮಾಗಧ.

जँागर– पु. शक्ति, अन्न निकाला हुआ डंटल। ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಕಣಿಕೆ

जँागली, जँागलू– वि. जंगली। ಹಳ್ಳಿಗಾಡ, ಕಾಡ, ಒರಟಾದ

जाँघ– स्त्री. जंघा। ತೊಡೆ.

जाँघिया– पु लंगोट विशेष। ಒಂದು ತರದ ಲಂಗೋಟಿ,ಲಾಂಗು,ಚಡ್ಡಿ.

जाँच– स्त्री. परीक्षा, तहकीकात। ಪರೀಕ್ಷೆ, ಶೋಧನೆ.

जाँचक– पु याचक। ಭಿಕ್ಷುಕ, ಯಾಚಕ.

जाँचना–सक्रि परीक्षा करना, मॉगना। ಪರೀಕ್ಷಿಸು, ಶೋಧಿಸು, ವಿಮರ್ಶಿಸು, ಬೇಡು, ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು.

जाँत,जाँता–पु चक्की। ಬೀಸುವಕಲ್ಲು.

जाँब, जाँबवत, जाँबु– पु. जामुन। ನೇರಿಲ ಹಣ್ಣು.

जाँवत– क्रिवि जितना। ಎಷ್ಟು.

जाँवर– पु. प्रस्थान, गमन। ಪ್ರಸ್ಥಾನ, ಹೊರಡುವಿಕೆ, ಗಮನ.

जा– सर्व. जो। ಯಾವ. वि उचित। ಉಚಿತ, ಯೋಗ್ಯ. स्त्री माता, देवरानी। ತಾಯಿ, ಸಹೋದರನ ಹೆಂಡತಿ

जा– स्त्री जगह, स्थान। ಸ್ಥಳ,ಸ್ಥಾನ, ಎಡೆ, ಜಾಗ

जाई– स्त्री कन्या। ಮಗಳು, ಕನ್ಯೆ.

जाकड़– पु लौटा सकने की शर्तपर माल लाना। ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ತಿರುಗಿ ಕೊಡುವ ಕರಾರಿನಿಂದ ಮಾಲು ತರುವದು

जाखिनी– स्त्री. यक्षिणी। ಯಕ್ಷಿಣಿ.

जाग– पु यज्ञ। ಯಜ್ಞ. स्त्री जागरण, जगह। ಜಾಗರಣೆ, ಎಚ್ಚರಾಗಿರುವಿಕೆ, ನಿದ್ದೆ ಕೆಡುವಿಕೆ, ಸ್ಥಳ.

ज़ाग– पु कौआ। ಕಾಗೆ.

जागना– अक्रि सोकर उठना, सावधान होना, प्रसिद्ध होना, चमक उठना, समृद्ध होना। ಎಚ್ಚರಾಗು, ಏಳು, ಉದಯಿಸು, ಜಾಗರೂಕನಾಗು, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗು, ಪ್ರಕಟವಾಗು, ಹೊಳೆ,ಪ್ರಕಾಶಿಸು,ಸಮೃದ್ಧವಾಗು

जागरण– पु. जागनेकी क्रिया। ಎಚ್ಚರಾಗಿರುವಿಕೆ, ನಿದ್ದೆಗೆಡುವಿಕೆ, ಜಾಗರಣೆ.

जागा– स्त्री जगह। ಸ್ಥಳ, ಸ್ಥಾನ.

जागीर–पु राज्यकी ओरसे मिली हुई जमीन। ಇನಾಮು, ಉಂಬಳಿ.

जागीरदार– पु. वह जिसे जागीर मिली हो, अमीर। ಇನಾಮುದಾರ, ಜಹಗೀರುದಾರ, ಉಂಬಳಿದಾರ.

ज़ाजम– स्त्री दे 'जाजिम'

जाजरा– वि जर्जर। ಜರ್ಜರವಾದ,

ಹರಿದ.

जाज़रूर– पु. पाखाना । ಶೌಚಕೂಪ, ಪಾಯಖಾನೆ, ಕಕ್ಕಸ.

जाजिम– स्त्री. गलीचा । ರತ್ನಗಂಬಳಿ, ಜಮಖಾನೆ.

जाज्वल्यमान– वि. प्रकाशमय । ಹೊಳೆಯುವ, ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ.

जाठ– पु. कोल्हूका लट्ठा, तालावके वीचमें गाढा हुआ लट्ठा । ಗಾಣದ ದಿಂಡು ಅಥವಾ ಅಚ್ಚು, ಗಾಣದ ಕಣೆ, ಕೆರೆಯ ನಡುವೆ ಹುಗಿದ ಕಂಬ.

जाड़, जाड़ा– पु. शीत, शीतकाल । ಚಳಿ, ಥಂಡಿ, ಶೀತ, ಚಳಿಗಾಲ.

जात– स्त्री. जाति । ಜಾತಿ. पु. पुत्र । ಮಗ, ಪುತ್ರ. वि. उत्पन्न । ಹುಟ್ಟಿದ.

ज़ात–स्त्री. शरीर, देह, जाति । ಶರೀರ, ದೇಹ, ಜಾತಿ.

जातक– पु. वच्चा, भिक्षुक, वह ग्रंथ जिसमें वुद्धदेवके एक एक जन्मका विवरण रहता है, वह ग्रंथ जिसमें उत्पन्न हुए वालकके शुभाशुभ लक्षण का वर्णन रहता है । ಮಗು, ಕೂಸು, ಭಿಕ್ಷುಕ, ಬುದ್ಧದೇವನ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಕತೆಗಳ ಗ್ರಂಥ, ಜಾತಕ, ಜನ್ಮಕುಂಡಲಿ.

जातकर्म– पु. जन्मसंस्कार । ಜನ್ಮಸಂಸ್ಕಾರ.

जातपाँत, जातिपाँति– स्त्री. जाति, विरादरी । ಜಾತಿ, ಅಣ್ಣತಮ್ಮಿಕೆ, ಆಪ್ತತ್ವ, ಬಂಧುತ್ವ.

जाति– स्त्री. गोत्र, कुल, धर्म, चमेली, विभाग । ಗೋತ್ರ, ಕುಲ, ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ಜಾಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ವಿಭಾಗ.

जाती– स्त्री. चमेली का फूल, ऑवला, मालती, जायफल । ಜಾಜಿ ಹೂ, ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ, ಮಾಲತಿ, ಜಾಜೀಕಾಯಿ. पु. हाथी । ಆನೆ.

ज़ाती–वि. व्यक्तिगत, निजका । ವ್ಯಕ್ತಿಗತ, ಸ್ವಂತದ, ತನ್ನ.

जातीय– वि. जाति संवंधी । ಜಾತಿ ಸಂಬಂಧವಾದ.

जात्रा– स्त्री यात्रा । ಯಾತ್ರೆ, ಪ್ರವಾಸ, ಜಾತ್ರೆ.

जादा– वि अधिक । ಅಧಿಕ, ಹೆಚ್ಚಿನ.

ज़ादा–वि. उत्पन्न, जन्मा हुआ । ಉತ್ಪನ್ನವಾದ, ಹುಟ್ಟಿದ.

जादू– पु. इंद्रजाल । ಇಂದ್ರಜಾಲ, ಜಾದು, ಮಾಟಗಾರಿಕೆ.

जादूगर–पु. जादू करनेवाला । ಜಾದೂಗಾರ, ಮೋಹಿನಿವಿದ್ಯೆ ಬಲ್ಲವ, ಮಾಟಗಾರ, ಮಂತ್ರವಾದಿ.

जादूगरनी– स्त्री. जादूगरकी स्त्री । ಜಾದೂಗಾರನ ಹೆಂಡತಿ, ಮಾಟಗಾತಿ.

जान–स्त्री. जानकारी, समझ, अनुमान । ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಜ್ಞಾನ, ಅಂದಾಜು, ಕಲ್ಪನೆ. वि. ज्ञानवाला । ಜ್ಞಾನಿ, ಬುದ್ಧಿವಂತ.

जान– स्त्री. प्राण, बल, शक्ति, सार, शोभा बढ़ानेवाली वस्तु । ಪ್ರಾಣ, ಜೀವ, ಬಲ, ಶಕ್ತಿ, ಸಾರ, ಸತ್ವ, ಶೋಭೆ ತರುವ ವಸ್ತು.

—के लाले पड़ना = प्राण बचना कठिन दिखाई देना । ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಕಠಿಣವಾಗು, ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣ ಪ್ರಸಂಗ ಬರು.

—को जान न समझना = अत्यंत अधिक कष्ट या परिश्रम करना । ಜೀವದ ಪರಿವೆಮಾಡದಿರು,ಬಹಳ ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡು.

—छुडाना या बचाना = किसी झंझटसे छुटकारा पाना । ಸಂಕಟದಿಂದ ಪಾರಾಗು.

—पर खेलना=प्राणोंको भयमें डालना । ಜೀವದ ಹಂಗುದೊರೆದು ಕೆಲಸ ಮಾಡು.

—में जान आना = शाति मिलना । ಶಾಂತಿ ಸಿಗು, ಜೀವದಲ್ಲಿ ಜೀವ ಬರು.

—आना = शोभा बढना । ಶೋಭೆ ಹೆಚ್ಚಾಗು.

—का गाहक = प्राणनाशक । ಪ್ರಾಣ ನಾಶಕ.

जानकार– वि. जाननेवाला, चतुर । ತಿಳಿದವ, ಚತುರ, ಜಾಣ.

जानकारी– स्त्री. परिचय, अभिज्ञता। ಗುರ್ತು, ಜ್ಞಾನ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಪರಿಚಯ.

जानदार–वि सजीव । ಸಜೀವ, ಜೀವ ವುಳ್ಳ.

जाननहार– पु जाननेवाला । ತಿಳಿದವ, ಬಲ್ಲವ, ಅರಿತವ

जानना– सक्रि समझना, ज्ञान प्राप्त करना । ತಿಳಿ, ಅರಿ, ಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, ವಿಚಾರ ಮಾಡು.

जानपद– पु देश, लोग, कर । ದೇಶ, ಜನರು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆ,ತೆರಿಗೆ, ಕರ.

जानपना– पु **जानपनी**–स्त्री जानकारी, चतुराई । ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ,ಚಾತುರ್ಯ, ಜ್ಞಾನ.

जानबख़्शी– स्त्री पूर्ण रूपसे क्षमा कर देना । ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕ್ಷಮಿಸುವಿಕೆ.

जानमाज़– स्त्री वह छोटी दरी जिसपर बैठकर नमाज़ पढते है । ನಮಾಜು ಮಾಡುವಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಆಸನ, ಜಮುಖಾನೆ.

जानवर– पु पशु, प्राणी । ಪಶು, ಪ್ರಾಣಿ, ಮೃಗ, ಜೀವಿ.

जानशीन– वि. उत्तराधिकारी । ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ,ವಾರಸುದಾರ.

जानहु– अव्य मानो । ಎಂಬಂತೆ, ತಿಳಿಯಿರಿ, ಏನೋ !, ಅನ್ನುವಂತೆ.

जाना–अक्रि प्रस्थान करना, दूर होना, गमन करना, खो जाना, मरना । ಹೋಗು, ಹೊರಡು, ತೊಲಗು, ದೂರವಾಗು, ಅಗಲು, ಮುಂದಾಗು, ಇಲ್ಲದಂತಾಗು, ಕಳೆ, ಹಾಳಾ

ಗು, ಸಾಯು. सक्रि पैदा करना। ಹುಟ್ಟಿಸು. अक्रि पैदा होना। ಹುಟ್ಟು.

जानि— स्त्री पत्नी। ಹೆಂಡತಿ, ಪತ್ನಿ वि. ज्ञानी। ಜ್ಞಾನಿ, ತಿಳಿದವ.

जानिब— स्त्री. ओर, तरफ, दिशा। ಮಗ್ಗಲು, ದಿಕ್ಕು, ದಿಶೆ, ಪಕ್ಕ.

जानी— वि. जानसे संबंध रखनेवाला। ಜೀವದ. स्त्री प्राणेश्वरी। ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಿಯೆ, ಇನಿಯಳು.

—**दुश्मन** = जान लेनेवाला दुश्मन। ಕಟ್ಟಾಶತ್ರು, ಜೀವ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶತ್ರು, ಪ್ರಾಣಶತ್ರು.

—**दोस्त** = परम मित्र। ಪರಮಮಿತ್ರ.

ज़ानी— वि व्यभिचारी। ವ್ಯಭಿಚಾರಿ, ಲಂಪಟ, ಕಾಮುಕ.

जानु— अव्य. दे. 'जानो'। पु घुटना, जाँघ। ಮೊಳಕಾಲು, ತೊಡೆ.

जानुपानि— क्रिवि घुटनो और हाथोके बल। ಮೊಳಕಾಲು ಹಾಗೂ ಕೈಗಳ ನ್ನೂರಿ, ಅಂಬೆಗಾಲಿಕ್ಕುತ್ತ

जानो— क्रिवि. मानो। ಅಂತೆ,ಏನೋ, ತಿಳಿಯಿರಿ, ಎಂಬಂತೆ.

जाप— पु जप। ಜಪ.

जापक— पु. जप करनेवाला। ಜಪ ಮಾಡುವವ.

जापा— पु प्रसूति गृह। ಹೆರಿಗೆ ಮನೆ, ಪ್ರಸೂತಿ ಗೃಹ.

जाफ़त— स्त्री. दावत। ಆಮಂತ್ರಣ, ಔತಣ.

जाफ़रान— पु. केसर। ಕೇಶರಿ.

जाबिर— वि. अन्यायी। ಅತ್ಯಾಚಾರಿ.

ज़ाब्ता—पु नियम। ನಿಯಮ, ಕಟ್ಟಳೆ, ಕಾಯದೆ, ವಿಧಿ, ಕ್ರಮ.

जाम— पु. याम, प्रहर, जामुन। ಯಾಮ, ಪ್ರಹರ, ನೇರಳೆ ಹಣ್ಣು.

जाम— पु. प्याला। ಬಟ್ಟಲು, ಚೆಂಬು.

जामदानी— स्त्री. कपड़े रखनेका संदूक। ಅರಿವೆ ಇಡುವ ಕಪಾಟು. पु एक तरहका बेल बूटेदार कपडा। ಒಂದು ತರದ ಚಿತ್ರರಚಿತವಾದ ಅರಿವೆ, ಕಸೂತಿ ಹಾಕಿದ ಬಟ್ಟೆ.

जामन— पु. दूध जमानेका खट्टा पदार्थ। ಹೆಪ್ಪು.

जामना— अक्रि दे. 'जमना'।

जामा— पु. पहिनावा। ಪೋಷಾಕು, ವಸ್ತ್ರ, ಉಡುಪು.

जामेसे बाहर होना= अत्यंत क्रोध करना। ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟಾಗು.

जामाता, जामातु—पु दामाद। ಅಳಿಯ.

जामिक— पु पहरा देनेवाला। ರಕ್ಷಕ, ಕಾಯುವವ.

ज़ामिन, ज़ामिनदार— पु वह जो किसीकी जमानत करे। ಜಾಮೀನು ದಾರ, ಹೊಣೆಗಾರ.

जामिनी— स्त्री रात्रि। ರಾತ್ರಿ.

ज़ामिनी— स्त्री. दे 'जमानत'।

जामुन— पु. जंबू। ನೇರಳೆ ಹಣ್ಣು, ಜಂಬೂ ಫಲ.

जामुनी— वि जामुन के रंगका। ನೇರಳೆ

ವರ್ಣದ.

जायँ– वि उचित। ಯೋಗ್ಯ, ಉಚಿತ, ಯುಕ್ತ.

जाय– वि व्यर्थ, निष्फल। ವ್ಯರ್ಥ, ನಿಷ್ಫಲ.

जाय– स्त्री. स्थान, जगह। ಸ್ಥಾನ, ಜಾಗ, ಸ್ಥಳ, ಎಡೆ.

ज़ायक़ा– पु स्वाद। ಸ್ವಾದ, ರುಚಿ.

ज़ायक़ेदार– वि. स्वादिष्ट। ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ, ರುಚಿಯುಳ್ಳ, ಸವಿಯಾದ.

जायज़– वि. उचित। ಯೋಗ್ಯ, ತಕ್ಕ.

जायज़ा– पु. जाँच पड़ताल, पुरस्कार। ಪರೀಕ್ಷೆ, ಶೋಧನೆ, ಝಡ್ತಿ, ಪುರಸ್ಕಾರ.

जायद– वि अधिक, अतिरिक्त, निरर्थक। ಹೆಚ್ಚು, ಹೇರಳ, ಅಧಿಕ, ನಿರರ್ಥಕ.

जायदाद– स्त्री. संपत्ति। ಆಸ್ತಿ, ಸಂಪತ್ತು, ಸೊತ್ತು.

जायफल– पु एक फल। ಜಾಜೀಕಾಯಿ, ಜಾಕಾಯಿ.

जायल– वि नष्ट, बरबाद। ಹಾಳಾದ, ನಷ್ಟವಾದ, ಅಳಿದ.

जाया– स्त्री पत्नी। ಪತ್ನಿ, ಹೆಂಡತಿ. वि. उत्पन्न। ಉತ್ಪನ್ನವಾದ, ಹುಟ್ಟಿದ.

ज़ाया– वि. नष्ट। ಹಾಳಾದ, ಕೆಟ್ಟ, ಕಳೆದುಹೋದ.

जार– पु. जाल, यार, परस्त्रीसे प्रेम करनेवाला। ಜಾಲ, ಬಲೆ, ಗೆಳೆಯ, ಉಪಪತಿ, ವ್ಯಭಿಚಾರಿ, ಮಿಂಡ. वि. नाशक। ನಾಶಕ, ನಾಶಮಾಡುವ.

ज़ार– पु स्थान। क्रिवि बहुत अधिक। ಬಹಳ.

जारी– वि प्रचलित। ಪ್ರಚಲಿತ, ನಡೆಯುವ, ಜರಗುವ, ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿದ್ದ, ಪ್ರವಹಿಸುವ.

जाल– पु. फंदा, गवाक्ष, युक्ति, इंद्रजाल, धोखा, घमंड, मकड़ीका जाला, समूह। ಜಾಲ, ಬಲೆ, ಜಾಳಿಗೆ, ಬೆಳಕಿಂಡಿ, ಯುಕ್ತಿ, ಜಾದು, ಮೋಸ, ರಕ್ಕ, ಗರ್ವ, ಜೇಡಹುಳದ ಬಲೆ, ಸಮೂಹ.

जालक– पु झरोका, घोंसला, जाल, समूह। ಬೆಳಕಿಂಡಿ, ಗೂಡು, ಬಲೆ, ಸಮೂಹ

जालना– सक्रि दे 'जलाना'।

जालसाज– वि. दगाबाज। ವಂಚಕ, ಮೋಸ ಮಾಡುವವ.

जाला– पु मकड़ीका जाल, एक नेत्र रोग, मिट्टीका बड़ा पात्र। ಜೇಡ ಹುಳದ ಬಲೆ, ಒಂದು ನೇತ್ರರೋಗ, ಹರವಿ, ಹೂಜೆ.

जालिका– स्त्री समूह, फंदा। ಸಮೂಹ, ಬಲೆ.

ज़ालिम– वि. अत्याचारी। ಅತ್ಯಾಚಾರಿ, ನಿರಂಕುಶ, ಪ್ರಭು, ಜುಲುಮೆ ಮಾಡುವವ.

जालिया– वि. धोखा देनेवाला। ಮೋ-

ಸ ಮಾಡುವವ, ರಕ್ಕ.

जाली– वि नकली, झूठा। ಕೃತ್ರಿಮ, ತೋರಿಕೆಯ, ಸುಳ್ಳು, ಕೃತಕ. स्त्री पत्थर या धातुमें बने हुए छोटे छोटे छिद्रोंके समूह, महीन छेदवाला वस्त्र, एक प्रकारका कशीद का काम। ಕಲ್ಲು ಅಥವಾ ಲೋಹದಲ್ಲಿ ಕೊರೆದ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಛಿದ್ರಗಳ ಸಮೂಹ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಛಿದ್ರಗಳುಳ್ಳ ಜಾಳಾದ ಬಟ್ಟೆ, ಒಂದು ತರದ ಕಸೂತಿ.

जावत– क्रिवि जहाँतक। ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ.

जावन– पु दे 'जामन'।

जावेद– वि शाश्वत। ಅಮರ, ಶಾಶ್ವತವಾದ.

जासूस– पु. गुप्तचर। ಗೂಢಚಾರ, ಗುಪ್ತಚಾರ, ಬೇಹುಕಾರ, ಪತ್ತೇದಾರ.

जासूसी– स्त्री. जासूसका काम। ಗುಪ್ತಚಾರನ ಕೆಲಸ, ಪತ್ತೆದಾರಿ.

जाह– पु. मान, ऊंचा पद। ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಮಾನ, ಉಚ್ಚಪದ, ಗೌರವ.

ज़ाहिद– वि. त्यागी. धर्मनिष्ट। ತ್ಯಾಗಿ, ಧರ್ಮನಿಷ್ಟ, ವಿರಕ್ತ.

ज़ाहिर– वि. प्रकट, खुलाहुआ, विदित। ಪ್ರಕಟ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ತೆರೆದ, ವ್ಯಕ್ತ, ಗೊತ್ತಾದ.

ज़ाहिरदार– वि. दिखौआ, बनावटी। ತೋರಿಕೆಯ; ಕೃತ್ರಿಮ.

ज़ाहिरा– क्रिवि प्रत्यक्षमें, प्रकट रूपसे। ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ, ತೋರಿಕೆಗೆ.

जाहिल– वि, मूर्ख। ಮೂರ್ಖ, ದಡ್ಡ.

ज़िंद– पु. भूत। ಭೂತ, ದೆವ್ವ.

ज़िंदगी– स्त्री. आयु, जीवन। ಆಯುಷ್ಯ, ವಯಸ್ಸು, ಜೀವನ, ಬಾಳು, ಜೀವಿತ.

ज़िंदा– वि. सजीव। ಜೀವಂತ, ಬದುಕಿರುವ.

—दिल = हँसमुख, शौकीन। ನಗುಮೋರೆಯ, ವಿನೋದಿತ, ರಸಿಕ.

जिंस– पु. सामान, गल्ला, वस्तु, प्रकार। ಸಾಮಾನು, ಸಾಮಗ್ರಿ, ಧಾನ್ಯ, ವಸ್ತು, ಪ್ರಕಾರ, ತರ.

जिंसवार– पु वह कागज़ जिसमें पटवारी खेतो की फसलका ब्यौरा लिखता है। ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರು ಬರೆಯುವ ಬೆಳೆಯ ರಜಿಸ್ಟರು. वि. एक एक जिन्स के विचार से अलग अलग। ಒಂದೊಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾದ.

जिआना– सक्रि. दे. 'जिलाना'।

जिउ– पु. जीव। ಜೀವ, ಪ್ರಾಣ.

ज़िक्र– पु. चर्चा। ಉಲ್ಲೇಖ, ಚರ್ಚೆ, ಪ್ರಸ್ತಾವ, ನಮೂದು.

जिगर– पु. कलेजा, चित्त, साहस, जीव, गुदा, सार। ಯಕೃತ್ತು, ಹೃದಯ, ಚಿತ್ತ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಸಾಹಸ, ಜೀವ, ಸತ್ವ, ತಿರುಳು, ಸಾರ.

जिगरी– वि. घनिष्ट, दिली। ಗಾಢ

ಮನಸ್ಸಿನ, ಹೃದಯದ, ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ, ಘನಿಷ್ಠ.

जिच, जिच्च– स्त्री. लाचारी, बेबसी, शतरंज में खेलकी वह अवस्था जिसमें बादशाहको कही चलनेकी जगह न रह जाय। ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು, ನಿರ್ಬಂಧ, ಚದುರಂಗದಾಟದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಿಕೆ.

जिज़िया– पु. दे 'जजिया'।

जित– वि जो जीता गया हो। ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ. क्रिवि जिधर। ಯಾವ ಕಡೆಗೆ.

जितना–वि जिस मात्राका, जिस परिमाणका। ಎಷ್ಟು. क्रिवि जिस मात्रामें। ಎಷ್ಟು, ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ.

जितवना– सक्रि जताना। ಸೂಚಿಸು, ಎಚ್ಚರಿಸು. दे 'जितवाना'।

जितवाना, जिताना, जिवावना– सक्रि जीतनेमें समर्थ करना। ಗೆಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡು, ಗೆಲ್ಲಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸು, ಜಯಿಸಗೊಡಿಸು.

जितवार, जितवैया– पु जीतनेवाला। ಗೆಲ್ಲುವವ, ವಿಜಯಿ.

जितात्मा,जितेंद्रिय– वि जिसने अपनी इंद्रियो को वशमें कर लिया हो। ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದವ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ವಶದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡವ.

जिताना– सक्रि दे. 'जितवाना'।

जिते– वि. जितने। ಎಷ್ಟು.

जितै– क्रिवि जिधर। ಯಾವ ಕಡೆಗೆ, ಎತ್ತ.

जितो– वि. जितना। ಎಷ್ಟು.

ज़िद, ज़िद्द– स्त्री हठ, टेक। ಹಟ, ದುರಾಗ್ರಹ, ಮುಷ್ಕರ, ವಿರೋಧ, ಹಗೆ, ವೈರತ್ವ.

जिद्दी– वि हटी। ಹಟಮಾರಿ, ದುರಾಗ್ರಹಿ.

जिधर–क्रिवि जिसतरफ, जहाँ। ಯಾವ ಕಡೆ, ಎಲ್ಲಿ.

जिन– पु जैनियो का तीर्थंकर,बुद्धदेव। ಜೈನ ತೀರ್ಥಂಕರ, ಬುದ್ಧದೇವ.

जिन– पु भूत। ದೆವ್ವ, ಭೂತ.

ज़िना– पु परस्त्रीगमन। ವ್ಯಭಿಚಾರ, ಹಾದರ.

ज़िनाकार– वि व्यभिचारी। ವ್ಯಭಿಚಾರಿ

जिनिस– स्त्री दे. 'जिंस'।

जिन्नी– पु भूतप्रेतोंको वशमें करनेवाला। ಭೂತ-ಪ್ರೇತಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವ.

जिन्स– स्त्री दे 'जिंस'।

जिमाना–सक्रि भोजन करना। ಊಟ ಮಾಡಿಸು, ತಿನ್ನಿಸು.

जिमि– क्रिवि जैसे, जिस प्रकारसे। ಹ್ಯಾಗೆ, ಹಾಗೆ, ಅಂತೆ,ಆ ಪ್ರಕಾರ.

ज़िम्मा– पु उत्तरदायित्व, देखभाल। ಹೊಣೆ, ಜವಾಬುದಾರಿ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ಭಾರ,ಉತ್ತರದಾಯಿತ್ವ.

ज़िम्मादार, ज़िम्मेदार, ज़िम्मेवार– वि. उत्तरदायी। ಹೊಣೆಗಾರ, ಜವಾ-

ಬ್ದಾರ
जिय– पु जी, मन । ಚಿತ್ತ, ಮನಸ್ಸು, ಆತ್ಮ.
जियन– पु जीवन । ಜೀವನ.
जियरा–पु जीव, जी । ಜೀವ,ಮನಸ್ಸು.
जियादती– स्त्री दे 'ज्यादती'।
जियादा– वि. दे 'ज्यादा'।
जियान– पु हानि । ಹಾನಿ, ನಷ್ಟ.
जियाना– सक्रि दे 'जिलाना'।
ज़ियाफ़त– स्त्री दावत । ಆಮಂತ್ರಣ, ಆತಿಥ್ಯ, ಊಟ.
ज़ियारत– स्त्री तीर्थयात्रा । ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ.
जियारी– स्त्री. जीवन, साहस । ಜೀವನ, ಉದರ ನಿರ್ವಾಹ, ಸಾಹಸ.
जिरगा– पु समूह, मंडली । ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ದಲ, ಮಂಡಲಿ.
जिरह– स्त्री बहस, उलटे सीधे प्रश्न । ಉಲಟ ತಪಾಸಣೆ, ಅಡ್ಡಸವಾಲು, ಅಡ್ಡ ಪರೀಕ್ಷೆ.
ज़िरह– स्त्री. कवच । ಕವಚ.
ज़िरहपोश, ज़िरही– वि. कवचधारी सैनिक । ಕವಚಧಾರಿ ಸೈನಿಕ.
जिराअत, जिरायत– स्त्री जरायत । ಕೃಷಿ, ಆರಂಭ, ಬೇಸಾಯ.
जिल– स्त्री. चमक, मॉजकर चमक लाने का कार्य । ಹೊಳಪು, ಪಾಲಿಶ್, ಮೆರುಗು, ತಿಕ್ಕಿ ಹೊಳಪು ತರುವದು.
ज़िला– पु. प्रांतका एक भाग । ಜಿಲ್ಲೆ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ.
जिलाना– सक्रि. जिंदा करना । ಬದುಕಿಸು, ರಕ್ಷಿಸು, ಸಾಕು.
जिलाह–पु अत्याचारी । ಅತ್ಯಾಚಾರಿ.
जिल्द– स्त्री. किताब के ऊपर चढी हुयी दफ्ती, खाल । ಪುಸ್ತಕದ ರಟ್ಟು, ಬೈಂಡು, ಚರ್ಮ.
जिल्दबंद, जिल्दसाज़– पु. किताबोंकी जिल्द बाधनेवाला । (ಬುಕ್ ಬಾಯಿಂಡರ) ಪುಸ್ತಕ ಕಟ್ಟುವವ, ಪುಸ್ತಕ ಹೊಲಿಯುವವ.
ज़िल्लत– स्त्री. अपमान, दुर्दशा । ಅಪಮಾನ, ಅನಾದರ ದುರ್ದಶೆ.
जिवाना– सक्रि. दे. 'जिलाना'।
जिस–सर्व. 'जो' का वह रूप जो उसको विभक्ति युक्त विशेष्य के साथ आनेसे प्राप्त होता है । 'ಜೋ' ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಏಕವಚನದಲ್ಲಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರುವಾಗ ಆಗುವ ರೂಪ.
जिस्म– पु. शरीर । ಶರೀರ, ದೇಹ, ಮೈ.
जिस्मानी– वि. शारीरिक । ಶಾರೀರಿಕ, ದೈಹಿಕ.
जिह– स्त्री. धनुष की डोरी, प्रत्यचा । ಹೆದೆ, ಬಿಲ್ಲಿನ ದಾರ.
ज़िहन– पु. बुद्धि, समझ । ಬುದ್ಧಿ,ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ವಿವೇಕ, ಅರಿವು.
जिहाद– पु. धर्मयुद्ध । ಧರ್ಮಯುದ್ಧ.
जिह्म– वि टेढ़ा मेढ़ा, कपटी । ಅಂಕಡೊಂಕ, ಕಪಟಿ, ದುಷ್ಟ.

जींगन, जीवानि– पु. दे. ' जुगनू '।

जी– पु. दिल, चित्त, हृदय, इच्छा, संकल्प, प्राण, दम, साहस। ಮನಸ್ಸು, ಚಿತ್ತ, ಹೃದಯ, ಇಚ್ಛೆ, ಸಂಕಲ್ಪ, ಪ್ರಾಣ, ಸಾಹಸ. अव्य. एक सम्मान सूचक शब्द। ಗೌರವಾರ್ಥದ ಶಬ್ದ, ಜೀಯಾ, ರಾಯರೇ.

—**उचटना**=मन न लगना। ಮನಸ್ಸು ಹಿಡಿಯದಿರು, ಸೇರದಿರು.

—**जानसे** =मन:पूर्वक। ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ.

—**भरना** = संतुष्ट होना। ಸಂತುಷ್ಟನಾಗು, ತೃಪ್ತಿಹೊಂದು.

—**लगना** =चित्त एकाग्र होना, प्रेम होना। ಮನಸ್ಸು ಹತ್ತು, ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತನಾಗು, ಪ್ರೇಮ ಹುಟ್ಟು, ಮೋಹಗೊಳ್ಳು.

—**तोड़कर** = प्राणपणसे। ಜೀವದ ಹಂಗುದೊರೆದು.

—**में जी आना** = शांति मिलना। ಜೀವದಲ್ಲಿ ಜೀವ ಬರು, ಶಾಂತಿ ಸಿಗು.

—**चुराना** = काम करनमें आलस्य करना। ಮೈಗಳ್ಳತನ ಮಾಡು.

जीअ, जीउ– पु. जीव। ಜೀವ.

जीअन– पु जीवन। ಜೀವನ.

जीजा– पु बडी बहिनका पति। ಭಾವ, ಅಕ್ಕನಗಂಡ.

जीजी– स्त्री बडी बहन। ಅಕ್ಕ.

ज़ीट– स्त्री. डींग। ಜಂಭ, ಬಡಾಯಿ.

जीत– स्त्री विजय। ವಿಜಯ, ಗೆಲುವು.

जीतना– सक्रि विजयी होना। ಗೆಲ್ಲು, ಜಯಿಸು.

जीता– वि ज़िंदा, तौल या नापसे कुछ अधिक। ಜೀವಿತ, ಜಯಿಸಿದ, ತೂಕ ಅಥವಾ ಅಳತೆಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾದ.

जीन– वि. जीर्ण, वृद्ध। ಜೀರ್ಣ, ಹಳೆಯ, ವೃದ್ಧ.

ज़ीन– पु. घोड़ेकी पीठकी गद्दी, एक मोटा कपड़ा। ಜೀನು, ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡ್ರುವದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಗದ್ದುಗೆ, ಒಂದುತರದ ದಪ್ಪ ಬಟ್ಟೆ.

जीनत– स्त्री. शोभा। ಶೋಭೆ, ಕಾಂತಿ, ಕಳೆ, ಸೌಂದರ್ಯ.

जीना– अक्रि. ज़िंदा रहना। ಜೀವಿಸು, ಬದುಕು.

जीता जागता= भला, चंगा। ಒಳ್ಳೆಯ, ಉತ್ತಮ, ನಿರೋಗಿ.

ज़ीती मक्खी निगलना= जान बूझकर कोई पाप करना। ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ಪಾಪ ಮಾಡು.

जीना भारी होना= दु:खमय जीवन होना। ಬಹಳ ತ್ರಾಸ ಹೊಂದು, ಜೀವನ ಕಷ್ಟವಾಗು.

ज़ीना– पु. सीढ़ी, सीढीदार मार्ग। ಪಾವಟಿಗೆಗಳ ಸಮೂಹ, ಏಣಿ, ನಿಚ್ಚಣಿಕೆ, ಪಾವಟಿಗೆಯ ಮಾರ್ಗ.

जीभ– स्त्री जिह्वा। ನಾಲಿಗೆ.

—**निकालना**= थक जाना। ದಣಿ.

—पकडना= बोलने न देना । ಮಾತಾಡಗೊಡದಿರು.
—थोडी करना= अधिक न बोलना । ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡದಿರು.
जीमना– सक्रि भोजन करना । ಊಟ ಮಾಡು.
जीय– पु. दे. 'जी' ।
जीर– पु. जीरा, केसर, तलवार, कवच। ಜೀರಿಗೆ, ಹೂವಿನ ಕೇಸರ, ಖಡ್ಗ, ಕವಚ. वि. पुराना, जीर्ण । ಹಳೆಯ, ಜೀರ್ಣ.
ज़ीरा– पु एक मसाला। ಜೀರಿಗೆ
जीर्णोद्धार– पु. टूटी फूटी चीजों की मरम्मत। ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ, ಹಾಳಾದ ಕಟ್ಟಡ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವದು
जीला– वि. झीना, महीन। ತೆಳುವಾದ, ಉತ್ತಮ, ಸಣ್ಣ.
जीवट– पु साहस । ಸಾಹಸ, ಧೈರ್ಯ.
जीवन– पु जिंदगी, प्राण । ಜೀವನ, ಪ್ರಾಣ, ಜೀವನ ನಿರ್ವಾಹ, ಬಾಳು, ವೃತ್ತಿ.
जीवनबूटी– स्त्री. संजीवनी । ಸಂಜೀವನಿ.
जीवना– अक्रि. दे. 'जीना' ।
जीवनी– स्त्री. जीवन चरित्र । ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ.
जीवप्रभा– स्त्री. आत्मा । ಆತ್ಮ.
जीवरा– पु. जीव । ಜೀವ, ಪ್ರಾಣ.
जीवरी– स्त्री. प्राण धारण की शक्ति । ಪ್ರಾಣ ಧಾರಣ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ.
जीवा– स्त्री प्रत्यंचा। ಹೆದೆ.
जीवाजून– पु जीवजतु। ಜೀವಜಂತು, ಪ್ರಾಣಿಮಾತ್ರ.
जीविका– स्त्री. रोजी। ವೃತ್ತಿ, ಜೀವನದ ಸಾಧನ, ಜೀವನೋಪಾಯ.
जीह, जीहा, जीही– स्त्री जीभ । ನಾಲಿಗೆ, ರಸನೇಂದ್ರಿಯ.
जुऑं– पु दे 'जूँ' ।
जुआ– पु. द्यूत, गाडी हल आदि की लकडी जो बैल की गर्दन पर रखी जाती है। ದ್ಯೂತ, ಜೂಜು, ನೊಗ.
जुआठा– पु हल का वह भाग जो बैल के कंधोंपर रहता है । ನೊಗ.
जुआर– पु दे 'ज्वार'।
जुआर, जुआरी– पु जुआ खेलनेवाला । ಜೂಜುಗಾರ, ದ್ಯೂತ ಆಡುವವ.
जुईं– स्त्री. छोटा जुऑं। ಸಣ್ಣ ಹೇನು, ಚಿಕ್ಕ ಹೇನು.
जुकाम– पु सर्दी । ನೆಗಡಿ, ಶೀತ.
जुग– पु युग, जोडा। ಯುಗ, ಎರಡು, ಜೋಡಿ, ಜತೆ.
जुगजुग= चिरकाल । ಚಿರಕಾಲ.
जुगजुगाना– अक्रि. टिमटिमाना। ಮಿಣುಗು, ಹೊಳೆ, ಮಿರುಗು.
जुगत– स्त्री. युक्ति, चतुराई। ಯುಕ್ತಿ, ಉಪಾಯ, ಚಾತುರ್ಯ. वि युक्त। ಯೋಗ್ಯ, ಯುಕ್ತ.
जुगनी, जुगनू– पु खद्योत, एक

आभूषग। ಮಿಂಚು ಹುಳು, ಹೊನ್ನೆ ಹುಳು, ಪದಕ.

जुगवना, जुगाना– सक्रि रक्षापूर्वक रखना। ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಇಡು, ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ ಇಡು, ರಕ್ಷಿಸು, ಸಂರಕ್ಷಿಸು.

जुगार– स्त्री. दे. 'जुगाली'।

जुगालना– अक्रि पागुर करना। ಚರ್ವಣ ಮಾಡು, ಮೆಲಕುಹಾಕು

जुगाली– स्त्री. पागुर। ಮೆಲಕು, ಚರ್ವಣ.

जुज़– पु टुकडा, खंड, फार्म। ತುಂಡು, ಭಾಗ, ಫಾರ್ಮು (ಮುದ್ರಣ). अव्य सिवा, अलावा। ಹೊರ್ತಾಗಿ, ಅಲ್ಲದೆ.

जुज़बी–वि बहुत कम, अत्यल्प, तुच्छ। ಅತ್ಯಲ್ಪ, ತುಸು, ತುಚ್ಛ.

जुज्झ– स्त्री. युद्ध। ಯುದ್ಧ.

जुझवाना– सक्रि लडा देना। ಜಗಳ ಹಚ್ಚು, ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿಸು.

जुझाऊ– वि युद्ध संबंधी, लडाका। ಯುದ್ಧವಿಷಯುಕವಾದ, ವೀರ, ಯುದ್ಧಮಾಡುವವ.

जुझार– वि. युद्धप्रिय, वीर। ಯುದ್ಧ ಪ್ರಿಯ, ಶೂರ, ವೀರ.

जुट–स्त्री जत्था, जोडी। ಗುಂಪು, ದಲ, ಜೋಡಿ, ಜತೆ, ಮಂಡಲಿ.

जुटना–अक्रि जुडना, लिपटना, गुथना। ಕೂಡು, ಸೇರು, ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು, ಒಂದಾಗು, ಪೋಣಿಸಲ್ಪಡು.

जुटली– वि लंबी लटोंवाला। ಉದ್ದ ಜಡೆಗಳುಳ್ಳ, ಜುಟ್ಟುಳ್ಳ.

जुटाना– सक्रि जोडना, एकत्र करना, सटाना। ಕೂಡಿಸು, ಸೇರಿಸು, ಒಂದೆಡೆ ತಾ.

जुट्टी– स्त्री. घास पुआल आदिका मुट्ठा, एकही प्रकारकी वस्तुओंकी ढेर। ಹುಲ್ಲು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಹಿಡಿ, ಒಂದೇತರದ ವಸ್ತುಗಳ ಗುಂಪು, ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಇರಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳು.

जुठारना– सक्रि. जूठा करना। ಅರ್ಧ ಮರ್ಧ ತಿಂದು ಚೆಲ್ಲು, ಎಂಜಲು ಮಾಡು.

जुठिहारा– पु. जूठा खानेवाला। ಎಂಜಲು ತಿನ್ನುವವ.

जुडना– अक्रि मिल जाना, एकत्र होना, संभोग करना। ಕೂಡು, ಸೇರು, ಒಂದಾಗು, ಕಲೆ, ಬೆರೆ, ನೆರೆ, ಸಂಭೋಗ ಮಾಡು.

जुडवाँ–वि. मिले हुए, एक साथ उत्पन्न दो बच्चे। ಕೂಡಿದ, ಅವಳಿಜವಳಿ ಮಕ್ಕಳು.

जुडवाना– सक्रि. ठंडा करना, शात करना। ಶಾಂತ ಮಾಡು, ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸು, ತಣ್ಣಗೆ ಮಾಡು, ತಣಿಸು.

जुडाई– स्त्रि. जोडाई। ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸುವದು, ಉಪ್ಪಾರನ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಕೂಲಿ.

जुडाना– अक्रि. शीतल होना, शात

होना, तृप्त होना । ತಣಿ, ತಣ್ಣಗಾಗು, ಶಾಂತವಾಗು. सक्रि. सिलाना, जुड़वाना । ಕೂಡಿಸು, ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸು, ತಣಿಸು.

जुड़ाव– पु जोड़ाई । ಕೂಡಿಸುವಿಕೆ, ಸೇರಿಸುವಿಕೆ, ಜೋಡಣೆ.

जुड़ावना– सक्रि दे 'जुड़वाना'।

जुतना–अक्रि. जोता जाना, लग जाना । ಹೂಡಲ್ಪಡು, ಹರಗಲ್ಪಡು, ಉಳಲ್ಪಡು, ತೊಡಗು.

जुतवाना–सक्रि दूसरे से हल चलवाना, जोताना । ಹರಗಿಸು, ಹೂಡಿಸು, ಉಳುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು.

जुताई– स्त्री. जोताई । ಹರಗುವದು, ಹರಗುವ ಕೂಲಿ.

जुताना– सक्रि. दे 'जोताना'।

जुतियाना–सक्रि. जूता मारना । ಮೊಚ್ಚೆಯಿಂದ ಹೊಡೆ, ಅಪಮಾನ ಮಾಡು.

जुत्थ–.पु यूथ, समूह । ಗುಂಪು, ದಲ, ಸಮೂಹ.

जुदा–वि. भिन्न, प्रथक् । ಬೇರೆ,ಭಿನ್ನ, ವಿಭಿನ್ನ.

जुदाई– स्त्री विरह । ವಿರಹ, ಅಗಲಿಕೆ, ವಿಯೋಗ.

जुद्ध– पु. युद्ध । ಯುದ್ಧ.

जुन्हरी– स्त्री. दे. 'ज्वार'।

जुन्हाई, जुन्हैया– स्त्री चाँदनी,चंद्रमा। ಬೆಳದಿಂಗಳು, ಚಂದ್ರ.

जुबान– स्त्री. दे 'जवान'।

जुमला– वि कुल । ಒಟ್ಟು,ಸಂಪೂರ್ಣ, ಸಕಲ, ಎಲ್ಲ. पु वाक्य । ವಾಕ್ಯ.

जुमा– पु शुक्रवार । ಶುಕ್ರವಾರ.

जुमेरात– स्त्री. वृहस्पतिवार । ಗುರುವಾರ.

जुरअत– स्त्री. साहस । ಸಾಹಸ.

जुरना– अक्रि. दे 'जुड़ना'।

जुरबाना, जुरमाना– पु. ದಂಡ.

जुराफ़ा– पु. ऊँट के सदृश एक पशु । ಜಿರಾಫೆ.

जुर्म–पु. अपराध । ಅಪರಾಧ,ದೋಷ, ತಪ್ಪು.

जुर्रत– स्त्री दे 'जुरअत'।

जुर्राब– स्त्री मोजा । ಕಾಲುಚೀಲ.

जुल– पु. धोखा । ಮೋಸ, ಕಪಟ, ಠಕ್ಕು.

जुलफ, जुलुफ– स्त्री. वालोंकी लट । ಕುರುಳು, ಅಲಕ, ಕೇಶ.

जुलाब–पु. दस्तकी दवा, दस्त । ಭೇದಿಯ ಔಷಧ, ಭೇದಿ, ಜುಲಾಬು.

जुलाल– वि शुद्ध । ಶುದ್ಧ, ಸ್ವಚ್ಛ, ನಿರ್ಮಲ.

जुलाहा–पु. कपड़ा बुननेवाला । ನೇಕಾರ, ಜೇಡರವ, ನೇಯ್ಗೆಯವ.

जुलूस– पु. उत्सव, उत्सवकी यात्रा. सिंहासनारोहन । ಉತ್ಸವ, ಮೆರವಣಿಗೆ, ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ.

जुल्फ– स्त्री. दे. 'जुलफ'।

जुल्म– पु. अत्याचार । ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಜುಲುಮೆ,ಬಲಾತ್ಕಾರ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ.

जुल्मत– स्त्री. अँधेरा । ಅಂಧಕಾರ, ಕತ್ತಲೆ.

जुल्लाब– पु. दे. 'जुलाब'।

जुवा– पु. दे. 'जुआ'।

जुस्तजू– स्त्री खोज । ಶೋಧನೆ, ತಲಾಶಿ.

जुहाना,जुहावना–सक्रि. संचित करना। ಕೂಡಿಸು, ಸಂಚಯಿಸು. अक्रि एकत्र होना। ಕೂಡು, ಸಂಚಯವಾಗು.

जुहार, जुहारि–स्त्री. अभिवादन। ನಮಸ್ಕಾರ, ವಂದನೆ.

जुहारना– सक्रि किसीसे कुछ सहायता मांगना। ಸಹಾಯ ಬೇಡು.

जूँ– स्त्री. बालोंका कीड़ा। ಹೇನು.

कानोंपर जूँ रेंगना = खबर होना। ಗೊತ್ತಾಗು, ತಿಳಿ, ಎಚ್ಚರಾಗು.

जूआ– पु जुआ । ನೊಗ, ಹಿಡಿಕೆ, ಗೂಟ, ಜೂಜು.

जूझ– पु. युद्ध। ಯುದ್ಧ.

जूझना– अक्रि युद्ध करना। ಯುದ್ಧ ಮಾಡು.

जूट– पु. सन, जटा, जटाकी गाँठ। ಸಣಬು, ಜಟಾ, ಜಡೆಯ ಗಂಟು, ಮುಡಿ, ತುರುಬು.

जूठन–स्त्री. उच्छिष्ट भोजन। ಎಂಜಲು ಆಹಾರ.

जूठा– वि. उच्छिष्ट । ಎಂಜಲಾದ, ಅರ್ಧ ತಿಂದ.

जूड़ा– पु. सिरके बालोंकी गाँठ, चोटी, गेंडुरी। ಜಡೆ, ತುರುಬು, ಮುಡಿ, ಚೆಂಡಿಕೆಯ ಗಂಟು, ಸಿಂಬೆ.

जूडी–स्त्री. जाड़ा देकर आनेवाला ज्वर। ಚಳಿಜ್ವರ.

जूता– पु. **जूती**–स्त्री पादत्राण, जोडा। ಪಾದತ್ರಾಣ, ಮೆಟ್ಟು, ಜೋಡು.

—**उठाना** = चापलूसी करना। ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾಡು, ದೈನ್ಯತೆ ವಹಿಸು.

जूताखोर–वि जूता खानेवाला,निर्लज्ज। ಕೆರವಿನಿಂದ ಬಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವ, ನಿರ್ಲಜ್ಜ.

जूती पैज़ार– स्त्री मारपीट । ಹೊಡೆದಾಟ, ಜಗಳ (ಕೆರವಿನಿಂದ ಹೊಡೆದಾಡುವದು.)

जूथ, जूह– पु. झुंड, समूह। ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ.

जून–पु. समय, काल, घास। ಸಮಯ, ವೇಳೆ, ಹುಲ್ಲು. वि. जीर्ण। ಜೀರ್ಣ, ಹಳೆಯ.

जूप– पु. दे. 'जुआ'।

जूमना– अक्रि एकत्र होना। ಕೂಡು, ಗುಂಪಾಗು, ಸಂಚಯವಾಗು.

जूर– पु. संचय, राशि। ಗುಂಪು, ರಾಶಿ, ಸಂಚಯ.

जूरा– पु. दे. 'जूड़ा'।

जूष, जूस– दालका पानी। ಬೇಳೆಯ ನೀರು, ಸಾರು, ಎಸರು, ಕಷಾಯ.

जूसी– स्त्री. रावका पसेव । ಕಬ್ಬಿನ ಹಾಲಿನಿಂದ ಬೆಲ್ಲ ಮಾಡುವಾಗ ಅದರೊಳಗಿಂದ ಉಕ್ಕಿ ಬರುವ

ಹೊಲಸು, ಕಾಕಂಬಿ.

जूह– पु. समूह। ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು.

जूही– स्त्री चमेली की तरह फूलवाला एक पौधा। ಸಣ್ಣ ಜಾಜಿ, ಮಲ್ಲಿಗೆ.

जेवन– पु. खाने की चीजें, खानेका काय। ತಿನ್ನುವ ವಸ್ತುಗಳು, ಊಟ.

जेवना– सक्रि भोजन करना। ಊಟ ಮಾಡು.

जेवनार– स्त्री रसोई, भोज, पंगत। ಅಡಿಗೆ, ಊಟ, ಪಂಕ್ತಿ, ಬಹಳ ಜನರು ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಡ್ರುವದು

जेठ– पु. ज्येष्ठमास, भसुर। ಜೇಷ್ಠ-ಮಾಸ, ಗಂಡನ ಅಣ್ಣ, ಭಾವ वि. बड़ा। ಹಿರಿಯು, ದೊಡ್ಡ.

जेठा– वि बड़ा, श्रेष्ट। ದೊಡ್ಡ, ಹಿರಿಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಜ್ಯೇಷ್ಠ.

जेठानी– स्त्री जेठ की स्त्री। ಗಂಡನ ಅಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ, ಓರಗಿತ್ತಿ, ನೆಗೆಣ್ಣೆ.

जेठौत, जठौता– पु जेठका पुत्र। ಗಂಡನ ಅಣ್ಣನ ಮಗ, ಓರಗಿತ್ತಿಯ ಮಗ

जेता– वि जयशील, विजयी, जितना। ವಿಜಯಿ, ಜಯಶೀಲ, ಎಷ್ಟು. पु विष्णु। ವಿಷ್ಣು.

जेना– अक्रि दे 'जेंवना'।

जेब– स्त्री. खलीता, पाकेट, शोभा। ಕಿಸೆ, ಜೇಬು, ಶೋಭೆ

जेबकट– पु. गिरह कट। ಕಿಸೆ ಕತ್ತರಿಸುವವ, ಕಳ್ಳ.

जेबखर्च– पु. ऊपरी खर्च। ಚಿಲ್ಲರೆ ಖರ್ಚು.

ज़ेब व ज़ीनत– स्त्री शोभा और शृंगार। ಶೋಭೆ ಮತ್ತು ಶೃಂಗಾರ.

जेबी– वि. जेब में रखने योग्य। ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಚಿಕ್ಕ.

जेर– स्त्री. खेड़ी, आँवल। ಗರ್ಭವೇಷ್ಟನ, ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಶುವನ್ನು ಸುತ್ತಿದ ಮಜ್ಜಾತಂತುಗಳು.

ज़ेर– वि परास्त, पीड़ित। ಪರಾಜಿತ, ಸೋತ, ತ್ರಾಸು ಹೊಂದಿದ, ಪೀಡಿತನಾದ.

ज़ेरवार– वि. ऋण या कष्टसे घिरा हुआ। ಋಣ ಅಥವಾ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ದುಃಖಿತ.

जेरिया, जेरी– स्त्री चरवाहे की लाठी। ದನ ಕಾಯುವವರ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಕೋಲು, ಡೊಣ್ಣೆ.

जेल, जेलखाना– पु. वंदीगृह, वंधन। ಜೇಲು, ಕಾರಾಗೃಹ, ಬಂಧನ.

जेवना– सक्रि दे 'जेंवना'।

जेवनार– स्त्री दे.'जेवनार'।

जेवर– पु. गहना। ಒಡವೆ, ಆಭರಣ.

जेवरी– पु रस्सी। ಹಗ್ಗ, ಹುರಿ, ನೇಣು.

जेह–स्त्री. चिल्ला, प्रत्यंचाका मध्य भाग। ಹೆದೆ, ಬಿಲ್ಲಿನ ಹಗ್ಗದ ಮಧ್ಯಭಾಗ.

ज़ेहन– पु. वुद्धि, समझ। ಬುದ್ಧಿ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ವಿವೇಕ.

जेहर, जेहरि, जेहरी– स्त्री पायजेव। ನೂಪುರ, ಕಾಲಂದುಗೆ.

जेहि– सर्व जिसको । ಯಾರಿಗೆ, ಯಾರನ್ನು.

जै– स्त्री. जय । ಜಯ, ಗೆಲುವು.

जैत– स्त्री जीत । ವಿಜಯ, ಗೆಲುವು. पु. एक पेड़ । ಒಂದು ಗಿಡ.

जैनु– पु भोजन । ಭೋಜನ, ಊಟ.

जैयद– वि. बलवान, अच्छा । ಬಲವುಳ್ಳ, ದೊಡ್ಡ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ.

जैसा– वि जिस प्रकारका, समान । ಎಂಥ, ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ, ಸಮಾನ, ಅಂತೆ. क्रिवि जिस प्रकारका । ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ, ಹೇಗೆ

जैसे– क्रिवि जिस तरहसे । ಹೇಗೆ, ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ.

जों– क्रिवि दे. ‘ ज्यों ’ । **जों तों** = दे ‘ ज्यो त्यों ’ ।

जोंक– स्त्री पानीमें रहनेवाला एक कीड़ा । ಜಿಗಳೆ, ಜವುಳೆ, ಜಿಗಣೆ.

जोंदरी, जोंधरी– स्त्री छोटी ज्वार । ಒಂದು ತರದ ಜೋಳ, ಸಜ್ಜೆ.

जो– सर्व. एक संबंध वाचक सर्वनाम । ಯಾರು. अव्य. यदि । ಒಂದು ವೇಳೆ, ಆದಲ್ಲಿ, ಯದಿ.

जोअना– सक्रि दे. ‘ जोहना ’ ।

जोइ– स्त्री. स्त्री, पत्नी । ಸ್ತ್ರೀ, ಹೆಂಡತಿ.

जोइसी– पु. ज्योतिषी । ಜ್ಯೋತಿಷಿ.

जोखना– सक्रि. जॉचना, विचार करना, तौलना । ಪರೀಕ್ಷಿಸು, ಶೋಧಿಸು, ತೂಗು.

जोखम– स्त्री दे. ‘ जोखिम ’ ।

जोखा– पु हिसाब । ಲೆಕ್ಕ.

जोखिम, जोखों– स्त्री खतरा । ಅಪಾಯ, ಸಂಕಟ, ವಿಪತ್ತು.

जोग– पु. योग, मेल, शुभ अवसर, ध्यान । ಯೋಗ, ಯೋಗಾಯೋಗ, ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ, ಮಿಳಿತ, ಕೂಡುವಿಕೆ, ಜೋಡಣೆ, ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತ, ಧ್ಯಾನ, ತಪ वि योग्य । ಯೋಗ್ಯ.

जोगता– स्त्री. योग्यता । ಯೋಗ್ಯತೆ.

जोगन, जोगिन, जोगिनी– स्त्री. जोगीकी स्त्री विरक्त स्त्री । ಯೋಗಿಯ ಹೆಂಡತಿ, ಯೋಗಿನಿ, ಜೋಗಿನಿ.

जोगवना– सक्रि दे ‘ जुगवना ’ ।

जोगिया– वि जोगीका । ಯೋಗಿಯ. पु. जोगी । ಯೋಗಿ, ಸನ್ಯಾಸಿ.

जोगी– पु योगी । ಯೋಗಿ, ಸನ್ಯಾಸಿ.

जोगीड़ा– पु. दे ‘ जोगी ’ ।

जोट– पु. जोड़ा, साथी । ಯುಗಲ, ಜತೆ, ಜೋಡಿ, ಸಂಗಡಿಗ.

जोटा– पु जोड़ा । ಯುಗಲ, ಜೋಡಿ.

जोड़– पु मेल, योग, गॉठ, जोड़ा । ಮಿಲನ, ಒಟ್ಟು, ಒಕ್ಕಟ್ಟು, ಕೂಡುವದು, ಸಂಧಿ, ಗಂಟು, ಜೋಡಣೆ, ಸಮತೆ, ಸಂಬಂಧ, ಸರಿ ಜೋಡಿಯವ, ಸಮಾನತೆ.

जोड़न– स्त्री. जामन । ಹೆಪ್ಪು, ಬೆಸಗೆ.

जोड़ना– सक्रि. इकट्ठा करना, मिलाना, नाता जोड़ना । ಕೂಡಿಸು, ಸೇರಿಸು, ಹೂಡು, ಸಂಬಂಧ ಕೂಡಿಸು.

जोड़वाँ– पु. यमज । ಅವಳಿಜವಳಿ ಮಕ್ಕಳು.

जोड़वाना– सक्रि जोडने का काम दूसरे से कराना । ಕೂಡಿಸುವ, ಸೇರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಮಾಡಿಸು.

जोड़ा– पु. एक तरह के दो पदार्थ, जूता, पहननेके कुल कपड़े, स्त्री-पुरुष। ಒಂದೇ ತರದ ಎರಡು ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಜೋಡಿ, ಯುಗಲ, ಮೆಟ್ಟು, ಒಂದು ಸಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ, ದಂಪತಿ.

जोड़ाई– स्त्री. दे. 'जुड़ाई' ।

जोत– स्त्री. ज्योति, रोशनी, जोतनेवाली भूमि, जोताई, तराजू की रस्सी, बैल इत्यादि के गले की रस्सी । ಜ್ಯೋತಿ, ಬೆಳಕು, ಸಾಗುವಳಿಯ ಭೂಮಿ ಉಳುವದು, ಹರಗುವದು, ಸಾಗುವಳಿ, ತಕ್ಕಡಿಯ ದಾರ, ಎತ್ತು ಅಥವಾ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಹೂಡುವ ಕೊರಳ ಪಟ್ಟಿ, ನೊಗಪಟ್ಟಿ, ಜೊತ್ತಿಗೆ.

जोतना– सक्रि रथ, गाड़ी, कोल्हू आदि चलाने के लिये उनमें बैल आदि बाधना, हल चलाना, काम लेना । ಹೂಡು, ನೊಗಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟು, ಉಳು, ಹರಗು, ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು.

जोता– पु. जुएमें बँधी बैलो के गलेमें फसाने की रस्सी । ನೊಗಪಟ್ಟಿ, ಜೊತ್ತಿಗೆ.

जोति, जोती– स्त्री ज्योति, घीका दीपक। ಬೆಳಕು, ಜ್ಯೋತಿ, ತುಪ್ಪದ ದೀವಿಗೆ.

जोतखि, जोतिखी– पु. ज्योतिषी । ಜ್ಯೋತಿಷಿ.

जोत्स्ना– स्त्री. चाँदनी । ಬೆಳದಿಂಗಳು.

जोन्ह, जोन्हाई– स्त्री. चाँदनी, चंद्रमा। ಬೆಳದಿಂಗಳು, ಚಂದ್ರ.

ज़ोफ़– पु. कमजोरी, मूर्छा। ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಮುದಿತನ, ಮೂರ್ಛೆ.

जोबन, जौबन– पु. यौवन, रूप, कुच। ಯೌವನ, ಪ್ರಾಯ, ಸೌಂದರ್ಯ, ರೂಪು, ಚೆಲುವು, ಕುಚ, ಮೊಲೆ.

ज़ोम– पु. जोश, उत्साह, अभिमान । ಆವೇಶ, ಉತ್ಸಾಹ, ಉದ್ರೇಕ, ಗರ್ವ, ಅಭಿಮಾನ.

जोय– स्त्री. पत्नी । ಹೆಂಡತಿ, ಪತ್ನಿ.

जोयना– सक्रि. जलाना, जोहना । ಸುಡು, ಹೊತ್ತಿಸು, ನೋಡು, ಆಶ್ರಯ ಹುಡುಕು, ಹಾದಿನೋಡು.

जोयसी– पु. ज्योतिषी । ಜ್ಯೋತಿಷಿ

ज़ोर– पु शक्ति, बल, अधिकार, वेग, प्रबलता, सहारा। ಶಕ್ತಿ, ಬಲ, ಅಧಿಕಾರ, ಒತ್ತರ, ವೇಗ, ಭರ. ಪ್ರಾಬಲ್ಯ, ಆಶ್ರಯ. वि. प्रबल । ಪ್ರಬಲ, ಬಲವುಳ್ಳವ.

ज़ोरदार– वि. ताकतवर, प्रभावशाली । ಬಲವುಳ್ಳ, ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ.

जोरना– सक्रि दे.'जोड़ना' ।

• **ज़ोरशोर**– पु प्रवलता, आतंक। ಪ್ರಾಬಲ್ಯ, ಬಲ, ಸಂಭ್ರಮ, ಆಟೋಪ, ಆತಂಕ.

ज़ोराजोरी– क्रिवि. जबरदस्ती से। ಬಲವಾಗಿ, ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ.

ज़ोरावर– वि. बलवान्। ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ, ಬಲಿಷ್ಠ.

जोरी– स्त्री. दे. 'जोडी'।

ज़ोरी– स्त्री. जबरदस्ती। ಅತ್ಯಾಚಾರ.

जोरू– स्त्री. पत्नी। ಹೆಂಡತಿ, ಪತ್ನಿ.

जोल– पु झुंड। ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ.

जोली– स्त्री जोड, बराबरी। ಜೋಡಿ, ಸಂಗಾತಿ, ಗೆಳೆಯ, ಸಮಾನತೆ.

जोवना– सक्रि. दे. 'जोहना'।

जोश– पु. उमंग, आवेश। ಆವೇಶ, ಉತ್ಸಾಹ, ಹುರುಪು, ಉದ್ವೇಗ.

जोशन– पु. बॉहपर पहननेका एक आभूषण, कवच। ತೋಳುಬಂದಿ, ಕವಚ.

जोशीला– वि. जोशपूर्ण। ಉತ್ಸಾಹಿ, ಆವೇಶವುಳ್ಳ.

जोष– स्त्री स्त्री, नारी। ಹೆಂಗಸು. पु. प्रेम। ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೀತಿ.

जोषिता– स्त्री पत्नी, स्त्री। ಹೆಂಡತಿ, ಸ್ತ್ರೀ.

जोह, जोहन– स्त्री. प्रतीक्षा, खोज, कृपादृष्टि। ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ, ಶೋಧನೆ, ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿ.

जोहना– सक्रि प्रतीक्षा करना, खोजना, देखना। ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸು, ಹಾದಿ ನೋಡು, ಹುಡುಕು, ನೋಡು, ನಿರೀಕ್ಷಿಸು.

जोहार– पु. नमस्कार। ನಮಸ್ಕಾರ.

जोहारना– सक्रि अभिवादन करना। ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡು.

जौं– अव्य. यदि। ಒಂದು ವೇಳೆ, ಯದಿ. क्रिवि. ज्यो। ಹೇಗೆ, ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ.

जौंरे– क्रिवि. आसपास, निकट। ಸುತ್ತಲೂ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ.

जौ–अव्य. यदि, जब। ಒಂದು ವೇಳೆ, ರೆ, ಯಾವಾಗ. पु गेहूँ की तरह का एक अन्न। ಜವೆಗೋದಿ.

जौख– पु. झुंड, समूह, सेना। ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ಸೈನ್ಯ.

जौजा– स्त्री पत्नी। ಹೆಂಡತಿ, ಪತ್ನಿ.

जौन– सर्व दे 'जो'। पु यवन। ಯವನ.

जौवति– स्त्री युवती। ಯುವತಿ.

जौसन– पु. दे 'जोशन'।

जौहर– पु रत्न, विशेषता, सारांश, युद्धके समय राजपूत स्त्रियोंके सामूहिक प्राणत्यागकी प्रथा, दुर्गमे राजपूत स्त्रियोंके जलनेके लिये बनाई गयी चिता। ರತ್ನ, ಮಣಿ, ವಿಶೇಷತೆ, ತಿರುಳು, ರಾಜಪೂತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಯುದ್ಧ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೋಟೆ ಶತ್ರುಗಳ ವಶವಾಗುವ ಸಂಭವ ತೋರಿದರೆ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಜೀವ ತೊರೆಯುವ ಪದ್ಧತಿ, ಸಾಮೂಹಿಕ

ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಬೆಂಕಿ.
जौहरी– पु रत्न पारखी, रत्न विक्रेता, गुणग्राहक । ರತ್ನ ಪರೀಕ್ಷಕ.
ज्ञात– वि. विदित, जानाहुआ । ಗೊತ್ತಿದ್ದ, ತಿಳಿದ, ಪರಿಚಿತ.
ज्ञातव्य– वि. जानने योग्य । ತಿಳಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.
ज्ञाता– वि. जाननेवाला, जानकार । ತಿಳಕೊಳ್ಳುವವ, ತಿಳಿದವ.
ज्ञापन– पु जतानेका कार्य । ತಿಳಿಸುವ ಕೆಲಸ, ತೋರಿಸುವ ಕೆಲಸ.
ज्या– स्त्री. धनुष की रस्सी । ಹೆದೆ, ಬಿಲ್ಲಿನ ಹಗ್ಗ.
ज़्यादती– स्त्री. अधिकता, अन्याय । ಆಧಿಕ್ಯ, ವಿಪುಲತೆ, ಅನ್ಯಾಯ, ಅತ್ಯಾಚಾರ.
ज़्यादह, ज्यादा– वि. अधिक । ಅಧಿಕ, ಹೆಚ್ಚು, ವಿಪುಲ.
ज़्याफ़त–स्त्री दावत, भोज । ಆಮಂತ್ರಣ, ಆತಿಥ್ಯ, ಊಟ.
ज्यामिति– स्त्री रेखाशास्त्र । ಭೂಮಿತಿ.
ज्यूं, ज्यों– क्रिवि. जैसे, जिस प्रकार, जिस क्षण । ಹೇಗೆ, ಯಾವಪ್ರಕಾರ, ಯಾವ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ.
ज्यों त्यों = किसी न किसी प्रकार से । ಹೇಗಾದರೂ.
—ज्यों = जितना, जैसे जैसे । ಎಷ್ಟು, ಯಾವ ಕ್ರಮದಿಂದ.
—का त्यों = उसी प्रकार, जैसा था वैसा । ಹಾಗೆಯೇ, ಇದ್ದಹಾಗೆ, ಸುಮ್ಮನೆ.
ज्योतिरिंगण– पु. जुगनू । ಮಿಂಚುಹುಳ, ಹೊನ್ನೆಹುಳ.
ज्योत्स्ना– स्त्री. चाँदनी । ಬೆಳದಿಂಗಳು.
ज्योनार, ज्यौनार–स्त्री. दे 'जेंवनार'।
ज्यौ–अव्य. ज्यो, यदि । ಒಂದುವೇಳೆ, ರೆ, ಯದಿ.
ज्वरा– स्त्री. मृत्यु । ಸಾವು.
ज्वलत– वि. प्रकट, दीप्त । ಪ್ರಕಟ, ಸ್ಪಷ್ಟ, ಪ್ರಕಾಶಿತ.
ज्वलन–पु दाह, आग । ದಾಹ, ಬೆಂಕಿ.
ज्वार– स्त्री. एक अन्न, लहर का चढाव । ಜೋಳ, ಸಮುದ್ರದ ಭರತಿ, ಉಬ್ಬರ.
ज्वारभाटा–पु लहरोंका चढना-उतरना । ಸಮುದ್ರದ ಏರಿಳಿತ.
ज्वारी– पु. दे 'जुआरी'।
ज्वैना– सकि. दे 'जोहना'।

झ

झंकना, झंखना– अक्रि झीकना, दुखी होकर पछताना, अपनी विपत्ती का हाल सुनाना। ಬಹಳ ದುಃಖಿತನಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡು, ಮನದಲ್ಲಿ ಕುದಿ, ತನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ತೋಡಿಕೊಳ್ಳು.

झंकाड़, झंखाट, झंखाढ– पु दे 'झंखाड़'।

झंकार– स्त्री. झनझनाहट। ಝುನತ್ಕಾರ, ಝೇಂಕಾರ, ಪಾತ್ರೆ, ಆಭರಣ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸಪ್ಪಳ.

झंकारना– अक्रि, सक्रि झनझन शब्द होना या उत्पन्न करना। ಝೇಂಕರಿಸು, 'ಝುನಝುನ' ಶಬ್ದವಾಗು, 'ಝುನಝುನ' ಶಬ್ದಮಾಡು.

झंखना– अक्रि दे 'झंकना'।

झंखाड– पु कँटेदार सघन पौधा, पत्रहीन वृक्ष। ಮೆಳೆ, ಕಂಟಿ, ಪತ್ರಹೀನ ವೃಕ್ಷ, ಬೋಳು ಮರ.

झंगा– पु. झगा। ಮಕ್ಕಳ ಸಡಿಲಾದ ಉಡುಗೆ.

झंझ– पु दे. 'झाझ'।

झंझट– स्त्री झगडा, बखेडा। ಜಗಳ, ಜಂಜಾಟ, ಗೊಂದಲ, ರಗಳೆ.

झंझर– पु जल रखनेका मिट्टीका छोटा पात्र। ಮಣ್ಣಿನ ಸಣ್ಣ ನೀರಿನ ಪಾತ್ರೆ.

झंझरा– वि. बहुत छेदोवाला। ಬಹಳ ಛಿದ್ರಗಳುಳ್ಳ, ಜಾಳಾದ

झंझरी– स्त्री. जाली, झरोखा, जालीदार वस्तु। ಜಾಲ, ಸಣ್ಣ ತೂತುಗಳುಳ್ಳ ಖಿಡಿಕಿ, ತೂತುಗಳುಳ್ಳ ವಸ್ತು.

झंझा, झंझावात– पु वर्षायुक्त आँधी। ಮಳೆಗೂಡಿದ ಬಿರುಗಾಳಿ, ಝಂಝಾವಾತ.

झंझी– स्त्री फूटी कौडी। ಒಡಕು ಕವಡಿ.

झझोड़ना– सक्रि झकझोरना। ಕುಲುಕು, ಕೊಡವು, ಝಾಡಿಸು

झंडा– पु ध्वजा। ಬಾವುಟ, ಧ್ವಜ.

झंडी– स्त्री छोटा झंडा। ಸಣ್ಣ ಬಾವುಟ.

झंडूला– वि. गर्भके बालोंसे युक्त, घने पत्तोंवाला (पेड)। ಚೂಡಾಕರ್ಮ ಮಾಡದ, ಒಮ್ಮೆಯೂ ಕೂದಲನ್ನು ತೆಗೆಯದ, ದಟ್ಟವಾದ ಎಲೆಗಳುಳ್ಳ.

झंप– पु. छलाँग, उछाल। ಉದ್ದಜಿಗಿತ, ನೆಗೆತ, ಕುಣಿದಾಟ.

झँपना– अक्रि छिपना, उछलना, लज्जित होना, झेंपना। ಮುಚ್ಚು, ಮರೆಯಾಗು, ಅವಿತುಕೊಳ್ಳು, ನೆಗೆ, ಹಾರು, ನಾಚು, सक्रि छिपाना। ಮುಚ್ಚು.

झँपरिया, झँपरी– स्त्री पालखी पर डालनेका वस्त्र। ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯ ಮೇಲಿನ ಪರದೆ.

झँपान– पु खटोलीदार पहाडी सवारी।

ಡೋಲಿ, ಮೇಣೆ.

झँपित– वि छिपा हुआ, आच्छादित। ಮುಚ್ಚಿದ, ಆಚ್ಛಾದಿತ.

झँपोला– पु झाबा, पिटारी। ಚಿಕ್ಕ ಬುಟ್ಟಿ, ಚಿಕ್ಕ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಮಕ್ಕರಿ

झँब– पु. गुच्छा। ಗೊಂಚಲು.

झँवकारा– वि झाँवरे रंगका, काला। ಕರಿಯ ವರ್ಣದ.

झाँवराना– अक्रि. काला पड़जाना, कुम्हलाना। ಕಪ್ಪಾಗು, ಕಳೆಗುಂದು, ಬಾಡು.

झँवा,झाँवा–पु जली हुई ईंट। ಹೆಚ್ಚು ಸುಟ್ಟ ಇಟ್ಟಿಂಗಿ.

झँवाना–अक्रि काला पड़ना, कुम्हलाना, झाँवेसे रगड़ाजाना। ಕಪ್ಪಾಗು, ಕಳೆಗುಂದು, ಬಾಡು, ಇಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ತಿಕ್ಕಲ್ಪಡು.

झँसना– सक्रि. वहकाकर धन ले जाना, सिर आदिमें धीरे धीरे तेल इत्यादि रगड़ना। ಮೋಸ ಮಾಡು, ಪುಸಲಾಯಿಸಿ ಹಣ ಎತ್ತಿಹಾಕು, ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಬಳೆ.

झई, झईं– स्त्री. दे. 'झाई'।

झक– स्त्री सनक, धुन, आँच। ಚಾಪಲ್ಯ, ಹುಚ್ಚು, ವಿಕಾರ ಗುಣ, ವಿಕ್ಷಿಪ್ತತೆ, ಮರುಳು, ಕಾವು, ಜಳ. वि. चमकदार। ಹೊಳಪುಳ್ಳ, ಮಿರುಗುವ.

झकझक– स्त्री. व्यर्थकी वकवाद। ಬಡಬಡಿಕೆ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ.

झकझका–वि चमकीला। ಹೊಳೆಯುವ, ಮಿರುಗುವ, ಮಿಂಚುವ.

झकझेलना– सक्रि. 'झकझोरना'।

झकझोर– पु झटका, धक्का। ಬಲವಾದ ತಿವಿತ,ಬಲವಾದ ಸಿಡಿತ,ಸೆಳೆತ. वि. तेज, झोंकेदार। ಪ್ರಚಂಡ, ಬಲವಾದ.

झकझोरना, झकझोलना– सक्रि. झटका देना। ಬಲವಾಗಿ ಕುಲುಕು, ಬಲವಾಗಿ ಝಾಡಿಸು.

झकझोरा– पु दे. 'झकझोर'।

झकना– सक्रि वकवाद करना, झगड़ा करना। ಬಡಬಡಿಸು, ವಟಗುಟ್ಟು, ಜಗಳವಾಡು.

झकाझक– वि उज्वल, चमकता हुआ। ಉಜ್ವಲ,ಹೊಳೆಯುವ, ಮಿಂಚುವ.

झकुराना–अक्रि. झूमना। ಅಗಳಾಡು, ತೂಗಾಡು.

झकोर– पु. झोका, धका। ಸೆಳೆತ, ತಿವಿತ, ಸಿಡಿತ, ಧಕ್ಕೆ, ಗಾಳಿಯಬಡಿತ.

झकोरना–अक्रि. हवाका झोंका मारना। ಹವೆ ಒಮ್ಮೊಂದೊಮ್ಮೆ ಬಲವಾಗಿ ಬೀಸು, ಸೆಳೆ, ಜೋರಾಗಿ ಬೀಸು.

झकोरा, झकोल– पु. दे. 'झकोर'।

झक्कड़– पु. झकड़। ಬಿರುಗಾಳಿ,ಸುಂಟರಗಾಳಿ. वि. दे 'झक्की'।

झक्की–वि.सनकी, वकवकिया। ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ, ವಾಚಾಳ,ಬಡಬಡಿಸುವವ,ಬಾಯಿಬಡಕ.

झख– स्त्री. झीकनेकी क्रिया या भाव।

ಕೊರಗುವಿಕೆ, ಗೋಳಾಟ, ಅಳಲು, ಹಲಬುವಿಕೆ, ವಿಲಾಪ. पु. मछली। ಮೀನ.

—मारना= व्यर्थ समय गवाना। ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಾಲಕಳೆ.

झखना– अक्रि. दुखपूर्वक पछताना, दुखडा रोना। ಕೊರಗು, ಮರುಗು, ಹಲುಬು, ಗೋಳಾಡು, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಬಡು, ದುಃಖ ತೋಡಿಕೊಳ್ಳು.

झगडना– अक्रि झगड़ा करना। ಜಗಳಾಡು, ಕಚ್ಚಾಡು.

झगड़ा–पु लडाई, बखेडा। ಜಗಳ, ತಂಟೆ, ವ್ಯಾಜ್ಯ.

झगडालू– वि झगडनेवाला। ಜಗಳಗಂಟ, ವ್ಯಾಜ್ಯ ತೆಗೆಯುವವ.

झगला, झगा– पु. ढीला कुरता। ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಸಡಿಲವಾದ ಉಡುಗೆ, ಝುಗಾ.

झझक, झझकन– स्त्री. झझकनेका भाव या क्रिया, भड़क, झुंझलाहट, दुर्गंध, रहरहकर होनेवाली सनक। ಭಯ, ಅಂಜಿಕೆ, ನಾಚಿಕೆ, ಗಾಬರಿ, ದುರ್ಗಂಧ, ವಿಕ್ಷಿಪ್ತತನ, ಒಂದುತರದ ಹುಚ್ಚು.

झझकना– अक्रि भडकना, चौकना, झुंझलाना। ಬೆದರು, ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳು, ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಅಂಜು, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಸಿಡುಗುಟ್ಟು.

झझकाना– सक्रि भड़काना, झुंझलाना। ಬೆದರಿಸು, ಗಾಬರಿ ಪಡಿಸು, ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸು. अक्रि दे 'झझकना'।

झझकारना– सक्रि दुरदुराना, डॉटना, उपेक्षा करना। ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನೋಡು, ಬೆದರಿಸು, ಗದರಿಸು, ದಿಟ್ಟಿಸು, ಹೀಯಾಳಿಸು, ಉಪೇಕ್ಷಿಸು.

झट– क्रिवि तुरंत। ತತ್‌ಕ್ಷಣ, ಕೂಡಲೆ.

झटकना, झटकाना– सक्रि झटका देना। ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳು, ಜೋಲಿಹೊಡಿ, ಸರ್ರನೆ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳು, ಬಲವಾಗಿ ಅಗಳಾಡಿಸು, ಉದುರಿಸು, ಕುಲುಕು.

झटका– पु. झोंका, धक्का। ಸೆಳೆತ, ಹೊಡೆತ, ಕಡಿತ, ಬಡಿತ.

झटकारना– सक्रि. झटकना, फटकारना। ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳು, ಜೋಲಿಹೊಡಿ, ಬಲವಾಗಿ ಅಗಳಾಡಿಸು, ಸರ್ರನೆ ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳು, ಬೆದರಿಸು, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಾತನಾಡು.

झटपट– अव्य. जल्दी से। ಕೂಡಲೆ, ತತ್‌ಕ್ಷಣ, ತಟ್ಟನೆ.

झडकना– सक्रि दे. 'झिडकना'।

झडझडाना– सक्रि. झटकेसे हिलाना, विगड़कर वोलना। ಸೆಳೆ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಗಳಾಡಿಸು, ಜೋಲಿಹೊಡಿ, ಕೊಡಹು, ಉದುರಿಸು, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಾತನಾಡು, ಸಿಡುಗುಟ್ಟು.

झडन– स्त्री. झडनेकी क्रिया या भाव, झड़ी हुई वस्तु। ಉದುರುವಿಕೆ, ಬೀಳುವಿಕೆ, ಉದುರಿದ ವಸ್ತು.

झडना– अक्रि गिरना, टपकना। ಬೀಳು, ಉದುರು, ಹನಿಹನಿಯಾಗಿ ಬೀಳು.

झडप– स्त्री आवेग, लड़ाई, मुठभेड़, क्रोध। ಆವೇಗ, ಆಕ್ರಮಣ, ಯುದ್ಧ, ಸೆಳೆತ, ಕಾದಾಟ, ಕೋಪ, ಉದ್ವೇಗ.

झडपना– अक्रि हमला करना। ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡು, ಎದುರಿಸು, ಎರಗು. दे. 'झटकना'।

झडबेरी– स्त्री. जंगली बेर। ಕಾಡು ಬೋರೆ ಹಣ್ಣು, ಕಾಡು ಎಲಚಿ.

झडवाना– सक्रि 'झाडना'। का प्रे रूप।

झडाई– स्त्री झाडने की क्रिया या उसका पारिश्रमिक। ಉದುರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

झडाका– क्रिवि. फौरन्। ಕೂಡಲೆ, ತತ್‌ಕ್ಷಣ पु मुठभेड। ಯುದ್ಧ, ದ್ವಂದ್ವ, ಜಗಳ, ಕದನ.

झडाझड– क्रिवि. लगातार, जल्दजल्द। ಬಿಟ್ಟೂಬಿಡದೆ. ಒಂದೇಸಮನೆ, ಬೇಗಬೇಗನೆ, ಎಡೆಬಿಡದೆ.

झडी– स्त्री निरंतर वर्षा, तॉता। ಜಡಿ ಮಳೆ, ಜಡಿ, ಎಡಬಿಡದೆ ಉದುರುವಿಕೆ, ಕ್ರಮ, ಪಂಕ್ತಿ.

झन, झनक– स्त्री झनझनाहट। 'ಝಣ ಝಣ' ಶಬ್ದ.

झनकना– अक्रि झनझन शब्द करना, क्रोधमें हाथ पैर पटकना, चिडचिडाना। 'ಝಣಝಣ' ಶಬ್ದಮಾಡು, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೈಕಾಲು ಅಪ್ಪಳಿಸು, ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಬಡಬಡಿಸು.

झनकार– स्त्री. दे. 'झंकार'।

झनझनाना– अक्रि 'ಝಣಝಣ' ಶಬ್ದವಾಗು.

झनझनाहट स्त्री. दे. 'झंकार'। झुनझुनी। ಜೋಮು, ಮರಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ಸುಂದು.

झनाझन– स्त्री. दे. 'झंकार'।

झनिया– वि. झीना, महीन। ಜಾಲದಂತಿದ್ದ, ತೂತುಗಳುಳ್ಳ, ಬಹಳ ತೆಳುವಾದ.

झन्नाहट– स्त्री. दे 'झंकार'।

झप– क्रिवि. तुरंत। ಕೂಡಲೆ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, ತ್ವರೆಯಿಂದ, ಸರಬರನೆ.

झपक– स्त्री. पलकका गिरना, पलक, झपकी। ಎವೆ ಮುಚ್ಚುವದು, ಎವೆಯಿಕ್ಕುವ ವೇಳೆ, ನಿಮಿಷ, ತೂಕಡಿಕೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ನಿದ್ರೆ, ಅರೆನಿದ್ರೆ.

झपकना– अक्रि. पलक गिरना, ऊँघना, झेंपना। ಎವೆಯಿಕ್ಕು, ತೂಕಡಿಸು, ನಾಚು.

झपकाना– सक्रि पलकों को बारबार गिराना। ಬೇಗಬೇಗನೆ ಎವೆಯಿಕ್ಕು.

झपकी– स्त्री. ऊँघना, अल्पनिद्रा, धोखा। ತೂಕಡಿಕೆ, ಅರೆನಿದ್ರೆ, ಮೋಸ, ಠಕ್ಕು.

झपकौंहा– वि निद्रायुक्त, नशेसे मस्त। ತೂಕಡಿಸುವ, ನಿದ್ರಾಯುಕ್ತ, ಅಮ

ಲೇರಿದ.

झपट– स्त्री. आक्रमग । ಆಕ್ರಮಣ, ಎರಗುವಿಕೆ, ಹಾಯುವಿಕೆ.

झपटना– अक्रि. आक्रमण करना, लपकना । ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡು, ಮೇಲ್ಬಾಯು, ಎರಗು.

झपटाना– सक्रि आक्रमण कराना, उसकाना । ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿಸು, ಮೇಲೆ ಹಾಯಿಸು, ಹುರಿದುಂಬಿಸು.

झपट्टा– पु. दे 'झपट'।

झपना– अक्रि. दे 'झॅपना'।

झपसना– अक्रि: फुर्तीसे जाना, फैलना, (वृक्ष)। ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗು, ಗಿಡ ಬೆಳೆದು ಪಸರಿಸು,ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆ.

झपाका– पु शीघ्रता। ವೇಗ, ತ್ವರೆ. क्रिवि शीघ्रतासे । ವೇಗವಾಗಿ, ತ್ವರೆಯಿಂದ.

झपाटा– पु. दे. 'झपट'।

झपाना– सक्रि वंद करना, झुकाना। ಮುಚ್ಚು, ಬಗ್ಗಿಸು.

झपित– वि झपा हुआ, निद्रायुक्त, लज्जित। ಮುಚ್ಚಿದ,ನಿದ್ರಾಯುಕ್ತ, ಲಜ್ಜಿತ.

झपेट– स्त्री दे 'झपट'।

झपेटना– सक्रि. दवोचना, धावा करके ले जाना। ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡು,ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಆಳವಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿ

झपेटा– पु. चपेट आक्रमग, प्रेतवाधा। ಪೆಟ್ಟು, ಹೊಡೆತ, ಆಕ್ರಮಣ, ಪ್ರೇತಬಾಧೆ.

झवडा, झबरा,झवरील, झबरैला– वि जिसके लंवे तथा विखरे हुए वाल हों। ಉದ್ದವಾಗಿ ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಗೆ ಪಸರಿಸಿದ ಕೂದಲುಳ್ಳ.

झबा, झब्बा– पु गुच्छा। ಕುಂಚ, ಗೊಂಡೆ, ಗುಚ್ಛ.

झबार, झबारि– स्त्री झगडा, वखेडा। ಜಗಳ, ಗೊಂದಲ, ರಗಳೆ

झवूकना– अक्रि चमकना, चौंकना। ಹೊಳೆ, ಪ್ರಕಾಶಿಸು, ಗಾಬರಿಗೊಳ್ಳು, ಬೆದರು.

झमक, झमकन– स्त्री चमक, प्रकाश। झमझम शव्द। ಹೊಳಪು, ಪ್ರಕಾಶ, ಕಾಂತಿ, 'ಝುಮಝುಮ' ಶಬ್ದ.

झमकना– अक्रि चमकना, झमझम करते हुए चलना, फिरना, फैलना, सहसा सामने आना। ಹೊಳೆ, ಪ್ರಕಾಶಿಸು, ಬೆಡಗು ತೋರು, ಬೆಡಗಿನಿಂದ ನಡೆದಾಡು, ಹಬ್ಬು, ಪಸರಿಸು, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಎದುರಿಗೆ ಬರು.

झमकाना– सक्रि चमकाना। ಹೊಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡು, ಮಿಂಚುವಂತೆ ಮಾಡು

झमकारा– वि झमझम शव्द के साथ वरसनेवाला। 'ಝುಮಝುಮ'ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ ಮಳೆಗರೆಯುವ

झमझम– स्त्री. पानी वरसने घुघरू इत्यादिका शव्द। ಮಳೆ ಬೀಳುವ

ಅಥವಾ ಗೆಜ್ಜೆಯ ಧ್ವನಿ. क्रिवि झमझम करते हुए। 'ಝುಮಝುಮ' ಧ್ವನಿಗೈಯುತ್ತ.

झमझमाना– अक्रि चमकना, झमझम शब्द होना। ಹೊಳೆ, ಪ್ರಕಾಶಿಸು, 'ಝುಮಝುಮ' ಶಬ್ದವಾಗು. सक्रि चमकाना, झमझम शब्द करना। ಹೊಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡು, 'ಝುಮಝುಮ' ಶಬ್ದಮಾಡು.

झमना– अक्रि नम्र होना, झुकना। ನಮ್ರವಾಗು, ಬಾಗು, ಬಳುಕು.

झमाका– पु. पानी बरसने या आभूषणों के बजनेका शब्द। ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಅಥವಾ ಆಭರಣಗಳ ಧ್ವನಿ.

झमाझम– क्रिवि झमझम शब्द के साथ, चमक के साथ। 'ಝುಮಝುಮ' ಧ್ವನಿಗೈಯ್ಯುತ್ತ, ಹೊಳೆಯುತ್ತ, ಮಿಂಚುತ್ತ.

झमाना– अक्रि. छाना, घेरना। ಕವಿ, ಮುಚ್ಚು, ಸುತ್ತುವರಿ.

झमेल, झमेला– पु झंझट, झगडा, भीडभाड। ರಗಳೆ, ಗದ್ದಲ, ಜಗಳ, ಗೊಂದಲ.

झमेलिया– पु झगडालू। ಜಗಳಗಂಟ, ಉಪದ್ವ್ಯಾಪಿ, ಗಲಾಟೆಖೋರ.

झर– स्त्री झडी, झरना, समूह, ज्वाला। ಜಡಿ ಮಳೆ, ಸೆಲೆ, ಬುಗ್ಗೆ, ಸಮೂಹ, ಜ್ವಾಲೆ, ಕಾವು, ಬೇಗೆ, ಧಗೆ.

झरन– स्त्री. झरने की क्रिया। ಒಸರುವಿಕೆ, ಬಸಿಯುವಿಕೆ, ಉದುರುವಿಕೆ.

झरना– अक्रि गिरना, टपकना, बजना। ಸುರಿ, ಬೀಳು, ಉದುರು, ಧುಮುಕು, ಬಾರಿಸು. पु. सोता। ಸೆಲೆ, ಬುಗ್ಗೆ, ಝರಿ, सक्रि बजाना। ಬಾರಿಸು.

झरपना– अक्रि. झोका देना, आक्रमण करना। ಬಲವಾಗಿ ನೆಳೆ, ಬಲವಾಗಿ ಮಳೆ ಬರು, ದಾಳಿ ಮಾಡು, ಏರಿ ಬರು, ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡು.

झरसना– अक्रि झुलसना, कुम्हलाना। ಕಮರಿಹೋಗು, ಸುಡು, ಬಾಡು, ಒಣಗು.

झरहरना– अक्रि. झरझर शब्द करना। 'ಝುರ ಝುರ' ಶಬ್ದ ಮಾಡು.

झराझर– क्रिवि झरझर शब्द करते हुए, लगातार। 'ಝುರಝುರ' ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ, ಎಡೆಬಿಡದೆ, ಬಿಟ್ಟೂಬಿಡದೆ, ಒಂದೇಸವನೆ, ವೇಗವಾಗಿ.

झरी– स्त्री. झड़ी, पानीका सोता। ಜಡಿ ಮಳೆ, ಝುರಿ, ಸೆಲೆ, ಬುಗ್ಗೆ.

झरोखा– पु. गवाक्ष। ಬೆಳಕಿಂಡಿ, ಗವಾಕ್ಷ.

झल– पु. जलन, आँच, उत्कट इच्छा, काम वासना, समूह। ಕಾವು, ಉಷ್ಣತೆ, ಬಿಸಿ, ಉತ್ಕಟ ಇಚ್ಛೆ, ಕಾಮೋದ್ರೇಕ, ಸಮೂಹ.

झलक– स्त्री चमक, प्रकाश, प्रतिबिंब। ಹೊಳಪು, ಕಾಂತಿ, ಛಾಯೆ, ಪ್ರತಿಬಿಂಬ.

झलकना– अक्रि. चमकना, थोड़ाथोड़ा

प्रस्फुटित होना। ಹೊಳೆ, ಪ್ರಕಾಶಿಸು, ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗು, ಛಾಯೆ ತೋರು.

झलकनि– स्त्री. दे. 'झलक'।

झलका– पु. छाला। ಗುಳ್ಳೆ, ಹುಗುಳು.

झलकाना– सक्रि. चमकाना। ಬೆಳಗು, ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು, ಪ್ರಕಟಿಸು. अक्रि. दे. 'झलकना'।

झलझल, झलझलाहट– स्त्री चमक। ಹೊಳಪು, ಕಾಂತಿ.

झलझलाना– अक्रि चमकना। ಪ್ರಕಾಶಿಸು, ಮಿನುಗು.

झलझलाहट– स्त्री. दे 'झलझल'।

झलना–सक्रि. हिलाना। (पखा इत्यादि) ಅಲುಗಿಸು, ಗಾಳಿಬೀಸು. अक्रि हिलना, गर्व करना। ಅಗಳಾಡು, ನಡೆದಾಡು, ಗರ್ವ ಮಾಡು. दे. 'झेलना'।

झलमल– पु. अल्प प्रकाश, चमक। ಅಲ್ಪ ಪ್ರಕಾಶ, ಮಿಣುಕು, ಹೊಳಪು, ಕಾಂತಿ.

झलमला– वि. चमकीला। ಹೊಳೆಯುವ, ಮಿನುಗುವ, ಧಳಧಳಿಸುವ.

झलमलाना– अक्रि. चमचमाना। ಮಿನುಗು, ಹೊಳೆ, ಮಿಂಚು.

झलराना– अक्रि फैलकर छा जाना। ಹಬ್ಬು, ಕವಿ.

झलवाना– सक्रि. झलनेका काम करना। ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಬೀಸಣಿಕೆಯಿಂದ ಗಾಳಿ ಬೀಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು

झला– पु. हल्की वर्षा, पंखा, बंदनवार। ಮಳೆ ಸರುವು, ಸ್ವಲ್ಪಮಳೆ, ಬೀಸಣಿಕೆ, ತೋಳಲು.

झलाझल– वि. चमचमाता हुआ। ಹೊಳೆಯುವ, ಮಿನುಗುವ.

झलाझली– वि चमकीला, चमकदार। ಹೊಳೆಯುವ, ಮಿನುಗುಟ್ಟುವ. स्त्री चमक। ಹೊಳಪು, ಮಿಣುಕು

झलामल– स्त्री. चमक। ಹೊಳಪು, ಕಾಂತಿ.

झलि– स्त्री. सुपारी। ಅಡಕೆ.

झल्ला– पु. बडा टोकरा, बौछार। ದೊಡ್ಡ ಬುಟ್ಟಿ, ಝಲ್ಲಿ. ಹೆಡಿಗೆ, ಮಳೆ,ತುಂತುರುಹನಿ. वि जो बहुत गाढ़ा न हो, सनकी। ತೆಳುವಾದ, ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾದ, ಹುಚ್ಚು, ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ, ಮಂಕ.

झल्लाना– अक्रि चिढाना। ರೇಗು, ಸಿಟ್ಟಾಗು. सक्रि. चिढाना। ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸು, ರೇಗಿಸು.

झल्ली– स्त्री. झल्लरी। ಕೈತಾಳ, ಚಕ್ರತಾಳ, ಝಲ್ಲರಿ.

झसना– सक्रि दे 'झेसना'।

झहनना– अक्रि. झनझनाना, रोंगटे खडे होना। ಝಣಝಣ ಶಬ್ದವಾಗು, ರೋಮಾಂಚವಾಗು.

झहनाना– सक्रि झनकारना। 'ಝುನಝುನ' ಶಬ್ದ ಮಾಡು.

झहरना– अक्रि 'झरझर' शब्द करना, शिथिलहोना। 'ಝುರಝುರ' ಶಬ್ದ

ವಾಗು, ಸಡಿಲಾಗು, ಶಿಥಿಲವಾಗು. सक्रि क्रुद्ध होना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಬೆದರಿಸು.

झहराना– अक्रि. शिथिल होकर-गिरना, झल्लाना। ಶಿಥಿಲವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳು, ಸರಸರ ಶಬ್ದಮಾಡುತ್ತ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳು, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ರೇಗು.

झाँई– स्त्री परछाई, झलक, अंधेरा, प्रतिध्वनि, छल, मुख पर होनेवाले एक प्रकारके धब्बे। ಪ್ರತಿಬಿಂಬ, ನೆರಳು, ಛಾಯೆ, ಕತ್ತಲೆ, ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ, ಮೋಸ, ಮನುಷ್ಯನ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಒಂದು ತರದ ಕಲೆಗಳು.

झाँक– स्त्री. ताकने की क्रिया या भाव। ಇಣಿಕಿ ನೋಡುವಿಕೆ, ನೋಟ, ದೃಶ್ಯ.

झाँकना– अक्रि आडसे ताकना। ಹಣಿಕಿ ನೋಡು, ಇಣಿಕಿ ನೋಡು.

झाँका– पु झरोखा। ಖಿಡಕಿ, ಬೆಳಕಿಂಡಿ.

झाँकी– स्त्री. दर्शन, दृश्य, झाँकने की क्रिया, खिड़की। ದರ್ಶನ, ದೃಶ್ಯ, ನೋಟ, ಇಣಿಕಿ ನೋಡುವಿಕೆ, ಅವಲೋಕನೆ, ಕಿಡಿಕಿ, ಕಿಂಡಿ.

झाँखना– अक्रि. दे 'झींखाना'। दे 'झाँकना'।

झाँखर– पु दे. 'झाँखड'।

झाँगला– वि. ढीला। ಸಡಿಲವಾದ, (ಬಟ್ಟೆ) ಸೈಲಾದ.

झाँझ– स्त्री. एक बाजा, शैतानी, क्रोध, सूखा तालाव। ಕೈತಾಳ, ಚಕ್ರತಾಳ, ದುಷ್ಟತನ, ಕ್ರೋಧ, ಕೋಪ, ಬತ್ತಿದ ಕೆರೆ.

झाँझडी, झाँझन– स्त्री पैरका एक गहना। ಕಾಲ್ಕಡಗ, ಪೈಂಜನ, ಕಾಲಂದುಗೆ.

झाँझर, झाँझरि– स्त्री झाँझन, छलनी। ಕಾಲ್ಕಡಗ, ನೂಪುರ, ನಾಣಿಗೆ, ಝಲ್ಲಡಿ, ಜರಡಿ. वि. जर्जर, छिद्रयुक्त। ಹಳೆಯ,ಜರ್ಜರಿತ, ತೂತುಗಳುಳ್ಳ.

झाँझरी– स्त्री. झाँझ, झाँझर। ಕೈತಾಳ, ಚಕ್ರತಾಳ, ಕಾಲ್ಕಡಗ, ನೂಪುರ, ಪೈಂಜನ, ಅಂದುಗೆ.

झाँझिया– पु झाँझ वजानेवाला। ಕೈತಾಳ ಬಾರಿಸುವವ.

झाँप– स्त्री परदा, ढक्कन, झपकी। ಪರದೆ, ಮುಚ್ಚಳ, ತೂಕಡಿಕೆ, ನಿದ್ದೆ. पु उछलकूद। ಜಿಗಿದಾಟ, ನೆಗೆದಾಟ, ಹಾರಾಟ.

झाँपना–सक्रि. ढाँपना, छिपाना, झेंपना। ಮುಚ್ಚು,ಹೊದಿಸು, ಮರೆಮಾಡು, ನಾಚಿಸು, ಲಜ್ಜಿತಪಡಿಸು.

झाँपी– स्त्री झपकी, ढाँपने की डलिया या टोकरी। ಅರೆನಿದ್ದೆ, ತೂಕಡಿಕೆ, ಮುಕ್ಕರಿ, ಗೂಡೆ.

झाँवना– सक्रि झँवेसे धोना। ಸುಟ್ಟ ಇಟ್ಟಿಂಗಿಯಿಂದ ತಿಕ್ಕಿತಿಕ್ಕಿ ತೊಳೆ.

झाँवर– स्त्री. डावर। ನೀರು ನಿಲ್ಲುವ

ತಗ್ಗು. वि. मलिन, कुम्हलाया हुआ, शिथिल । ಮಲಿನ, ಕರೆಯು, ಬಾಡಿದ, ಶಿಥಿಲ.

झाँवाँ– पु जली हुई ईंट। ಸುಟ್ಟ ಇಟ್ಟಂಗಿ, ಕಾಲು ತಿಕ್ಕುವ ಕಲ್ಲು.

झासना– सक्रि. धोखादेना । ಮೋಸ ಮಾಡು, ಹಣ ಎತ್ತಿಹಾಕು, ವಂಚಿಸು, ರಕ್ಷಿಸು.

झाँसा– पु. धोखा । ಮೋಸ, ರಕ್ಷ್ಕ.

झाँसिया, झाँसू– वि धोखेबाज़ । ಮೋಸಗಾರ.

झाई– स्त्री. दे. ' झाँई '।

झाग– पु फेन । ನೊರೆ, ಬುರುಗು.

झाड़–पु पेड, एक प्रकारका लैंप, ताँता। ಗಿಡ, ಪೊದೆ, ಸಮೆ, ಕ್ರಮ. स्त्री फटकार । ಗದರಿಕೆ, ಬೆದರಿಕೆ, ಬೈಗಳು.

—**फूँक** = मंत्रोपचार। ಮಂತ್ರೋಪಚಾರ, ದೆವ್ವ ಬಿಡಿಸುವಿಕೆ.

झाडखड– पु जंगल। ಅರಣ್ಯ,ಕಾಡು.

झाडझंखाड– पु. कॉटेदार झाडियोका समूह, रद्दी चीजे । ಮುಳ್ಳುಕಂಟಿಗಳ ಸಮೂಹ, ನಿರುಪಯೋಗಿ ವಸ್ತುಗಳು, ಕಸಕಡ್ಡಿ.

झाड़दार– वि सघन, कँटीला । ದಟ್ಟವಾದ, ಮುಳ್ಳುಗಳುಳ್ಳ.

झाडन– स्त्री झाडनेका कपडा, झाडू देनेपर निकली हुई वस्तु । ಧೂಳು ಒರೆಸುವ ಬಟ್ಟೆ, ಒರೆಸಿ ತೆಗೆದ ವಸ್ತ್ರ, ಧೂಳು, ಕಸ.

झाड़ना– सक्रि धूल इत्यादि हटाना, बुहारना,झाडफूँक करना, फटकारना। ಒರೆಸು, ಧೂಳು ಹೊಡೆ,ಜಾಡಿಸು, ಮಂತ್ರ ಹಾಕು, ಬೆದರಿಸು, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಾತನಾಡು.

झाडफूँक– स्त्री, मंत्रादि द्वारा प्रेत-बाधा दूर करनेकी क्रिया। ಮಂತ್ರತಂತ್ರ, ದೆವ್ವ ಬಿಡಿಸುವಿಕೆ.

झाडबुहार–स्त्री. सफाई, परिष्कार । ಕಸ ಬಳೆಯುವಿಕೆ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಶುದ್ಧತೆ.

झाडा– पु तलाशी, झाडफूँक, मल। ಶೋಧನೆ, ಮಂತ್ರತಂತ್ರ, ಮಲ, ಹೊಲಸು, ಶೌಚಕೂಪ, ಪಾಯಖಾನೆ, ಕಕ್ಕಸ

झाड़ी– स्त्री छोटे पेडों का समूह, टोंटीदार बरतन। ಪೊದೆ, ಕಂಟಿ, ತೊಟ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಪಾತ್ರೆ.

झाडू– पु. बुहारी, पुच्छलतारा। ಪೊರಕೆ, ಹಿಡಿ, ಬಲುರ್, ಉಡುಗೋಲು, ಬಾಲಚುಕ್ಕೆ, ಧೂಮಕೇತು.

—**देना**= बुहारना। ಗುಡಿಸು, ಉಡುಗು, ಕಸ ಬಳಿ.

झापड़– पु थप्पड। ಕೆನ್ನೆಏಟು, ತಪರಾಕು.

झाबर– पु दलदल। ಕೆಸರು, ಜವಳು ಭೂಮಿ. दे ' झाबा '।

झाबा– पु टोकरा। ದೊಡ್ಡ ಬುಟ್ಟಿ, ಝಲ್ಲಿ. दे ' झबा '।

झाम– पु गुच्छा, धोखा, डाँटडपट, बडा कुदाल। ಗೊಂಡೆ, ಗುಚ್ಛ,

ಬೆದರಿಕೆ, ಒಂದು ತರದ ದೊಡ್ಡ ಗುದ್ದಲಿ.

झामर– वि. मलिन। ಮಲಿನ, ಹೊಲಸಾದ पु. एक गहना। ಕೈಯ ಆಭರಣ.

झामी– वि. धोखा देनेवाला। ಮೋಸಗಾರ, ಠಕ್ಕ.

झायँ झायँ– स्त्री सुनसान स्थान की झनकार। ನಿರ್ಜನ ಸ್ಥಳದ 'ಝುಣ ಝುಣ' ಶಬ್ದ, ಗಾಳಿಯ 'ಸರಸರ' ಶಬ್ದ.

झार– स्त्री. ज्वाला, अग्नि, ईर्ष्या। ಜ್ವಾಲೆ, ಬೆಂಕಿ, ಕಾವು, ಅಗ್ನಿ, ಈರ್ಷೆ, ದ್ವೇಷ. पु झाड़ समूह। ಗಿಡ, ಪೊದೆ, ಸಮೂಹ. वि केवल, समस्त। ಕೇವಲ, ಮಾತ್ರ, ಪೂರ್ಣ, ಇಡಿ, ಸಮಸ್ತ.

झारझरस– स्त्री. गर्मी, उष्णता। ಕಾವು, ಸೆಕೆ, ಉಷ್ಣತೆ.

झारना– सक्रि. कंघी करना, अलग करना, झाड़ना। ಹಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ಬಾಚಿಕೊಳ್ಳು, ಜಾಡಿಸು, ಬೇರ್ಪಡಿಸು, ಸಪ್ರಸೆ ಕೆಡಹು, ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡು.

झारा– पु नलागी, सूप। ಶೋಧನೆ. ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡುವಿಕೆ, ಕೇರುವಿಕೆ, ಮೊರ.

झारी– स्त्री. एक प्रकार की टोंटी लगी हुई लुटिया। ಮೊಟ್ಟೆಯುಳ್ಳ ಪಾತ್ರೆ, ಗಿಂಡಿ.

झाल– स्त्री लपट, झड़ी, टोकरी, तीक्ष्णता, लहर। ಜ್ವಾಲೆ, ಜಡಿಮಳೆ, ಬುಟ್ಟಿ, ಜಲ್ಲಡಿ, ತೀಕ್ಷ್ಣತೆ, ಒಗರುತನ, ಕಾರ, ತೆರೆ, ತರಂಗ. पु झांझ। ಕೈತಾಳ. वि दे 'झार'।

झालड़– स्त्री. दे. 'झालर'।

झालना– सक्रि धातुकी वस्तुओं को टाँका लगाकर जोड़ना। ಬೆಸಿಯು, ಬೆಸಿಗೆ ಹಾಕು.

झालर– स्त्री. हशीये या किनारे पर लगाने की फुँदनेदार लड़ी, झाँझ, घडियाल, एक पकवान। ಜಾಲರಿ, ಗೋಟ, ಅಂಚು, ಕುಚ್ಚು, ಕೈತಾಳ, ಗಂಟೆ, ಒಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ.

झालरना– अक्रि. दे 'झलराना'

झावँ झावँ– स्त्री बकवाद। ಬಡಬಡಿಕೆ, ನಿರರ್ಥಕ ವಾದ.

झिगवा– स्त्री. मछली। ಮೀನ.

झिंझिया– स्त्री. अधिक छिद्रोंवाला घट। ಬಹಳ ತೂತುಗಳುಳ್ಳ ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ.

झिझक– स्त्री. दे 'झझक'।

झिझकना– अक्रि दे 'झझकना'।

झिझकारना– सक्रि दे. 'झझकारना'

झिड़कना– सक्रि घुड़कना। ಬೆದರಿಸು, ಜಬರಿಸು, ಉಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡು.

झिड़की– स्त्री. घुड़की, डाँट। ಬೆದರಿಕೆ, ಜಬರಿಕೆ, ಬೈಯ್ಯುವಿಕೆ, ಮೂದಲೆ.

झिपना– अक्रि. झेंपना। ನಾಚು.

झिपाना–सक्रि लज्जित करना। ನಾಚಿಸು.

झिरझिर– क्रिवि मंदगतिसे। ನಿಧಾನವಾಗಿ, ಸ್ವಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ.

झिरझिरा– वि झंझरा, पतला। ಬಹಳ ಛಿದ್ರಗಳುಳ್ಳ, ತೆಳುವಾದ, ನಯವಾದ.

झिरहर– वि दे. 'झंझरा'।

झिलना– अक्रि घुसना, संतुष्ट होना, मग्न होना, सहा जाना। ಒಳಸೇರು, ನುಗ್ಗು, ತೃಪ್ತಿಹೊಂದು, ಮಗ್ನನಾಗು, ತೊಡಗು, ಸಹಿಸಲ್ಪಡು. सक्रि आक्रमण करना। ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡು.

झिलम– स्त्री एक प्रकारका शिरस्त्राण। ಒಂದು ತರದ ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣ.

झिलमिल– स्त्री हिलता हुआ प्रकाश, लोहेका कवच। ಮಿನುಗುವ ಬೆಳಕು, ಅಗಳಾಡುವ ಪ್ರಕಾಶ, ಕವಚ

झिलमिला– वि महीन, चमकीला। ತೆಳುವಾದ, ಹೊಳೆಯುವ, ಮಿನುಗುವ

झिलमिलाना–अक्रि. रहरहकर चमकना। ಮಿನುಗು, ಹೊಳೆ. सक्रि हिलाना। ಅಗಳಾಡಿಸು, ಹೊಳಪಿಸು, ಝುಳಪಿಸು.

झिलमिली– स्त्री परदा, चिक, कानका एक गहना। ಪರದೆ, ತಟ್ಟಿ, ಕಿವಿಯ ಒಂದು ಆಭರಣ.

झिल्लड– वि पतला और झंझरा। ತೆಳುವಾದ ಮತ್ತು ತೂತುಗಳುಳ್ಳ, ನಯವಾದ.

झिल्ली– स्त्री बहुत बारीक चमड़ा या तह। ತೆಳುವಾದ ತೊಗಲು ಅಥವಾ ಪದರು, ಪಟಲ, ಪರೆ. पु झींगुर। ಜಿಟ್ಟೆ, ಮಿಡಿತೆ.

झींक, झींका–पु. अन्न का वह परिमाण जो पीसने के लिये चक्कीमें एक बार डाला जाता है। ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದುಸಾರೆ ಹಾಕುವಷ್ಟು ಕಾಳು, ಮುಷ್ಟಿ, ಮುಕ್ಕು

झींकना, झींखना, झीखना–अक्रि दुखी होकर पछताना और चिढना, अपनी विपत्तिका हाल सुनाना। ದುಃಖಿತನಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡು, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿ, ತನ್ನ ಸಂಕಟದ ಕತೆ ಹೇಳು, ಹಲುಬು.

झींका– पु दे. 'झीक'।

झींगा–पु एक तरहकी मछली। ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಮೀನ.

झींगुर– पु झिल्ली, घुरघुरा। ಜಿಟ್ಟೆ, ಮಿಡಿತೆ, ರೆಕ್ಕೆ ಹುಳ.

झींवर– पु दे 'झीमर'।

झींसी– स्त्री. वर्षाकी छोटी छोटी बूँदे। ತಂತುರು ಹನಿ, ತುಷಾರ, ಸೋನೆ ಮಳೆ

झीना– वि पतला, सूक्ष्म, झंझरा, दुर्बल, मंद। ತೆಳುವಾದ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ತೂತುಗಳುಳ್ಳ, ಬಲೆಬಲೆಯಾದ, ಜಾಳಾದ, ದುರ್ಬಲ, ಮಂದ.

झीमर– पु मछुआ, मल्लाह। ಜಾಲಗಾರ, ಅಂಬಿಗ.

झील– स्त्री प्राकृतिक बड़ा तालाब। ಸರೋವರ.

झीवर– पु. दे 'झीमर'।

झुंझलाना– अक्रि चिढ़ना, खीजना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಕೆರಳು.

झुंड– पु. समूह, गरोह। ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ದಲ, ಹಿಂಡು.

झुकना– अक्रि. नवना, नम्र होना, प्रवृत्त होना, कुपित होना। ಬಾಗು, ಬಗ್ಗು, ಮಣಿ, ಜೋಲು ಬೀಳು, ನಮಸ್ಕರಿಸು, ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗು, ಸಿಟ್ಟಾಗು.

झुकरना– अक्रि दे 'झुंझलाना'।

झुकराना– अक्रि झोका खाना। ಸೆಳೆಯಲ್ಪಡು, ಹೊರಳಾಡು, ಅಲ್ಲಾಡು, ಒತ್ತಲ್ಪಡು, ಮುಗ್ಗರಿಸು.

झुकवाना– सक्रि झुकानेका काम दूसरेसे कराना। ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಬಗ್ಗಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು.

झुकाना– सक्रि नवाना टेढा करना, प्रवृत्त करना। ಬಗ್ಗಿಸು, ಬಾಗಿಸು, ಮಣಿಸು, ಕೊಂಕಿಸು, ಒಲಿಸು, ಪ್ರವೃತ್ತಿಸು

झुकाव– पु झुकने की क्रिया या भाव, प्रवृत्ति, ढाल, उतार। ಮಣಿಯುವಿಕೆ, ಬಾಗುವದು, ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಇಳುಕಲು, ಇಳಿಜಾರು.

झुटपुटा– पु. प्रभात या संध्या का वह समय जब प्रकाश कम रहता है। ಸಂಧಿ ಪ್ರಕಾಶ, ಸಂಜೆ ಮುಂಜಾವುಗಳ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಕಾಶ, ಮಬ್ಬು, ಮಸುಕು.

झुटुंग– वि जटाधारी। ಜಟಾಧಾರಿ

झुठलाना, झुठाना, झुठालना– सक्रि झूठा साबित करना, असत्य कहकर ठगना। ಸುಳ್ಳೆಂದು ಸಿದ್ಧಮಾಡು, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ಮೋಸಗೊಳಿಸು.

झुठवाना– सक्रि. दे. 'झुठलाना'।

झुठाई– स्त्री असत्यता। ಅಸತ್ಯತೆ, ಸುಳ್ಳು.

झुनक– पु नूपुरका शब्द। 'ಝುಣ ಝುಣ' ಶಬ್ದ, ನೂಪುರದ ಧ್ವನಿ.

झुनकना– अक्रि झुनझुन शब्द होना। 'ಝುಣ ಝುಣ ಶಬ್ದವಾಗು.

झुनझुनाना– अक्रि. झुनझुन शब्द होना। 'ಝುಣ ಝುಣ' ಶಬ್ದವಾಗು. सक्रि झुनझुन शब्द करना। 'ಝುಣಝುಣ' ಶಬ್ದ ಮಾಡು.

झुनझुनी– स्त्री. हाथ, पैर की एक प्रकार की सनसनाहट। ಜುಮ್ಮು ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ, ಒರಟು ಬರುವದು, ಜೋಮು ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ.

झुपरी– स्त्री. दे 'झोंपड़ी'।

झुबझुबी, झुपझुपी– स्त्री. कानका एक गहना। ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕಿವಿಯ ಒಂದು ಆಭರಣ.

झुमिरना– अक्रि दे. 'झूमना'।

झुरझुरी– स्त्री. कँपकँपी। ಕಂಪನ, ನಡುಕ.

झुरना– अक्रि. सूखना। ಬಾಡು, ಒಣಗು, ಬತ್ತು, ಕ್ಷೀಣವಾಗು, ಕಳೆ

ಗುಂದು, ಕ್ಷಯಿಸು.

झुरमुट– पु घनी झाडी, समूह । ಗಿಡ ಗಂಟಿಗಳ ಗುಂಪು, ಪೊದೆ, ದಟ್ಟ ವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಕಂಟಿ, ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು.

झुरवाना– सक्रि किसी वस्तु को सुखाने का काम दूसरे से कराना । ಒಣಗಿಸು ವ, ಬತ್ತಿಸುವ, ಬಾಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಮಾಡಿಸು.

झुरसना– अक्रि दे. 'झुलसना' ।

झुराना– सक्रि. सुखाना । ಒಣಗಿಸು, ಬತ್ತಿಸು, ನೊರಗಿಸು अक्रि. दे. 'झुरना' ।

झुर्रि, झुर्री– स्त्री शिकन । ನಿರಿಗೆ, ಒಣಗಿದ ಚಿಹ್ನೆ, ಸುಕ್ಕು, ತೆರೆ.

झुलना– पु झूला, ढीला कुरता । ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಜೋಕಾಲಿ, ತೂಗು ಮಂಚ, ಸಡಿಲಾದ ಅಂಗಿ. अक्रि. दे. 'झूलना' ।

झुलनी– स्त्री नथुनीका झुमका । ಮುತ್ತಿನ ಮೂಗುತಿ, ಬುಲಾಕು

झुलवा, झुलुवा– पु झूला । ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಜೋಕಾಲಿ.

झुलसना– अक्रि ऊपरी भाग का जल जाना, सूखकर काला पड़ना । ಸುಟ್ಟು ಹೋಗು, ಹೊರಪಳಿಸು, ಕಂದು, ಬಾಡಿ ಕಪ್ಪಾಗು.

झुलसाना– सक्रि किसी पदार्थ के ऊपरी अंश को आधा जला देना । ಸುಡು, ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ಅರ್ಧ ಸುಡು, ಬಹಳ ಸೆಕೆ ಕೊಡು.

झूलाना, झूलावना– सक्रि. झूलेमे बैठाकर हिलाना, अनिश्चित अवस्था में रखना । ತೂಗು, ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಸಂಶಯದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹು.

झूँक– पु. झोंका । ವೇಗ, ನೆಳೆತ, ಆಘಾತ.

झूँटा– वि झूठा । ಅಸತ್ಯ, ಸುಳ್ಳು. पु. वालोका समूह । ಜುಟ್ಟು, ಕೂದಲ ಸಮೂಹ.

झूझ– पु युद्ध । ಯುದ್ಧ.

झूझना– अक्रि युद्ध करना । ಯುದ್ಧ ಮಾಡು.

झूठ– वि असत्य ।॰ ಸುಳ್ಳು, ಅಸತ್ಯ, ಸಟೆ.

—सच कहना= निंदा करना । ನಿಂದೆ ಮಾಡು

झूठन– स्त्री दे 'जूठन' ।

झूठमूठ–क्रिवि व्यर्थ, झूठे ही । ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ, ಸುಳ್ಳುಸುಳ್ಳೇ, ಸುಮ್ಮನೆ.

झूठा–वि असत्य, मिथ्या, कृत्रिम, जूठा । ಸುಳ್ಳು, ಹುಸಿ, ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವವ, ಕೃತ್ರಿಮ, ಎಂಜಲು.

झूना– वि दे 'झीना' ।

झूम– स्त्री झूमने की क्रिया । ತೂಗಾಟ, ಜೋತಾಡುವಿಕೆ.

झूमक, झूमका– पु एक तरहका गीत जिसे स्त्रीयाँ झुंड बाधकर नाचते गाती है, झूमर । ಹೋಳಿಯ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಗುಂಪುಕಟ್ಟಿ ಕುಣಿ-

ಯುತ್ತ ಹಾಡುವ ಒಂದು ಹಾಡು, ಬಾವಲಿ, ಚಿಮುಕಿ, ಕರ್ಣಫೂಲ

झमडझामड– पु व्यर्थ की वात, झूटा विषय। ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಮಾತು, ಬೂಟಾಟಿಕೆ, ಅಸತ್ಯ ವಿಷಯ.

झमना– सक्रि झोंके खाना, वादलो का इकट्ठा होना। ತೂಗಾಡು, ಜೋಲಾಡು, ತಲೆದೂಗು, ಕವಿ(ಮೋಡ)

झमर– पु सिरमे पहिनने का एक गहना, झुमका, एक प्रकार का गीत या उसके साथ होनेवाला नृत्य, जमाव। ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಮುತ್ತಿನ ಸರ, ಬಾವಲಿ, ಚಿಮುಕಿ, ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬದ ಒಂದು ತರದ ಹಾಡು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಹಾಡುವಾಗ ಮಾಡುವ ನೃತ್ಯ, ಗುಂಪು

झर– वि सूखा, खाली, व्यर्थ। ಒಣ, ಬರಿದು, ವ್ಯರ್ಥ. स्त्री जलन। ದಾಹ, ತ್ರಾಸ, ಪೀಡೆ, ಉರಿ.

झरना– अक्रि सूचना देना, सूखना, कूटा जाना। ಸೂಚಿಸು, ಒಣಗು, ಕುಟ್ಟಲ್ಪಡು, ಪುಡಿಯಾಗು.

झरा– वि दे 'झर'। पु. सूखी जगह, वर्षाका अभाव, कमी। ಒಣ ಸ್ಥಳ, ಮಳೆಯಾಗದಿರುವದು, ಕುಂದು, ಕೊರತೆ, ಬರ.

झर– क्रिवि व्यर्थ ही। ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ. वि दे 'झर'।

झूल– स्त्री हाथी घोड़ेकी पीठका वस्त्र-विशेष, वह कपड़ा जो पहिननेपर ढीला और भद्दा जान पडे। ಝೂಲು, ಆನೆ-ಕುದುರೆಗಳ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಉತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಕುವ ವಸ್ತ್ರ, ಸಡಿಲಾದ ಮತ್ತು ಅಂದವಿಲ್ಲದ ಬಟ್ಟೆ.

झूलन– पु झूलनेकी क्रिया, कृष्ण आदि की मूर्तियो के झुलानेका उत्सव, एक तरहका गान। ತೂಗಾಟ, ದೇವರ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಿಲಲ್ಲಿಟ್ಟು ತೂಗುವ ಒಂದು ಉತ್ಸವ, ಒಂದು ತರದ ಮಂಗಲ ಗೀತ.

झूलना– अक्रि किसी आधारके सहारे लटककर कई वार इधर-उधर हिलना, झूलपर वैठकर पेग लगाना, अनिश्चित अवस्थामें रहना। ಜೋತಾಡು, ನೇತಾಡು, ತೂಗಾಡು, ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಬೀಳು. पु. झूला, एक छंद। ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಜೋಕಾಲಿ, ಒಂದು ವೃತ್ತ.

झूला– पु हिंडोला, झटका, झोंका, झूल, स्त्रियोंके पहिरनेका ढीला कुरता। ಜೋಕಾಲಿ, ತೂಗುಮಂಚ, ತೊಟ್ಟಿಲು, ಬಡಿತ, ಸಿಡಿತ, ಸೆಳೆತ, ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಹಾಕುವ ವಸ್ತ್ರ, ಸಡಿಲವಾದ ರವಿಕೆ.

झेंपना,झेपना– अक्रि शरमाना। ನಾಚಿಕೆಗೊಳ್ಳು, ನಾಚು.

झेर– स्त्री. देर, झगड़ा। ತಡ, ವಿಲಂಬ, ಜಗಳ, ಗೊಂದಲ.

झेरना– सक्रि. झेलना, आरंभ करना।

ಸಹಿಸು, ಆರಂಭಿಸು.

झेल– स्त्री. हिलोरा, हलका धक्का, झेलनेकी क्रिया । ಈಸುವಾಗ ನೀರು ಕಡೆಯುವಿಕೆ, ದಬ್ಬುವಿಕೆ, ಕಡೆತ, ಸಹನೆ. स्त्री दे. 'झेर' ।

झेलना– सक्रि. सहना, ऊपर लेना, तैरनेमें हाथ-पैरसे पानीको हिलाना, ढकेलना । ಸಹಿಸು, ಸೈರಿಸು, ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳು, ಗ್ರಹಿಸು, ಈಸುವಾಗ ನೀರು ಕಡೆ, ದಬ್ಬು, ನೂಕು, ದೂಡು.

झोंक, झोक– स्त्री. वेग, प्रवृत्ति, झटका, झोंका, उत्साह, सजावट । ವೇಗ, ಗತಿ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಆಘಾತ, ನೆಳೆತ, ಉತ್ಸಾಹ, ಶೋಭೆ

झोंकना– सक्रि झोंके के साथ फेकना, भाडमें सूखे पत्ते आदि डालना, ढकेलना । ನೂಕು, ದೂಡು, ಒಲೆ ಯಲ್ಲಿ ಉರುವಲು ಹಾಕು, ಎಸೆ.

झोंका– पु झटका, धक्का, हिलोरा, सजावट । ಆಘಾತ, ಹೊಡೆತ, ತಿವಿತ, ನೀರಿನ ಅಲೆ, ಶೋಭೆ, ಶೃಂಗಾರ, ಒನಪು, ಜೋಕು.

झोंकाई– स्त्री. झोंकनेकी क्रिया या पारिश्रमिक । ಒಲೆಯಲ್ಲಿ ಉರುವಲು ಹಾಕುವ ಕೆಲಸ, ನೂಕುವಿಕೆ, ತಳ್ಳುವಿಕೆ, ಈ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕೂಲಿ.

झोंकी– स्त्री. उत्तरदायित्व । ಜವಾಬುದಾರಿ, ಹೊಣೆ.

झोंझल– पु क्रोध । ಸಿಟ್ಟು, ಕ್ರೋಧ.

झोंटा– पु **झोंटी**– स्त्री बालोंका समूह, पेंग, एक बार हाथमें आजानेवाला लंबी पतली वस्तुओंका समूह, झोंका । ಕೂದಲ ಸಮೂಹ, ಜಡೆ, ಹೆಳಲು, ಹುಲ್ಲು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಹಿಡಿ, ಕಂತೆ, ದೂಡುವಿಕೆ, ನೆಳೆತ, ಆಘಾತ.

झोंटी– स्त्री दे 'झोंटा' ।

झोंपड़ा– पु कुटी । ಗುಡಿಸಲು, ಪರ್ಣ ಕುಟಿ, ಜೋಪಡಿ.

झोंपड़ी– स्त्री छोटा झोंपड़ा । ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಲು.

झोंपा–पु गुच्छा । ಗೊಂಚಲು, ಗೊಂಡೆ, ಕುಚ್ಚು.

झोटा– पु दे 'झोंटा' ।

झोटिंग–वि बडेबडे बालोंवाला । ಉದ್ದ ಕೂದಲುಗಳುಳ್ಳ, ಜಟಾಧಾರಿ. पु भूतप्रेत । ಪಿಶಾಚಿ, ದೆವ್ವ.

झोरना– सक्रि. झटका देकर हिलाना । ಬಲವಾಗಿ ಕುಲುಕು, ಸೆಳೆ, ಬಲವಾಗಿ ಅಗಳಾಡಿಸು, ಉದುರಿಸು, ಝಾಡಿಸು.

झोरि, झोरी– स्त्री. झोली, एकतरहकी रोटी, पेट । ಜೋಳಿಗೆ, ಚೀಲ, ಒಂದು ತರದ ರೊಟ್ಟಿ, ಹೊಟ್ಟೆ.

झोल– पु तरकारी आदिका गाढ़ा रसा, मॉड, कपडेका झूलता हुआ अंग, अंचल, आड़, गर्भ, भस्म, राख । ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆಯ ರಸ, ಎಸರು, ಸಾರು, ಗಂಜಿ, ಅರಿವೆಯ ತೂಗುವ

ಭಾಗ, ಪದರು, ಅಂಚು, ಮರೆ, ಗರ್ಭ, ಭಸ್ಮ, ಬೂದಿ. वि व्यर्थ, ढीला। ವ್ಯರ್ಥವಾದ, ಕೆಟ್ಟ, ಸಡಿಲಾದ.

झोलदार– वि ढीलाढाला, रसेदार, मुलम्मा किया हुआ। ಸಡಿಲಾದ, ಅಗಲವಾದ, ಸಾರವುಳ್ಳ, ರಸವುಳ್ಳ, ಮುಲಾಮು ಮಾಡಿದ.

झोलना– सक्रि जलाना। ಉರಿಸು.

झोला– पु. कपड़े की बडी थैली, ढीला कुरता, झोका, आघात, बाधा, चोली, एक रोग, आपत्ति, साधुओंका ढीला-ढाला पोशाक। ದೊಡ್ಡ ಜೋಳಿಗೆ, ದೊಡ್ಡ ಚೀಲ, ನಿಲುವಂಗಿ, ಸಿಡಿಯುವಿಕೆ, ಥಿಕ್ಕಿ, ಹೊಡೆತ, ಆಘಾತ, ಬಾಧೆ, ರವಿಕೆ, ಒಂದು ರೋಗ, ಸಾಧುಗಳ ಸಡಿಲಾದ ಅಂಗಿ.

झोली– स्त्री. एक तरहकी थैली, घास आदि बाधनेकी जाल, मोट, यात्रिक विस्तर जिसके चारो कोनोपर रस्सी बधी रहती है, भारी वस्तु उठाने का फंदा, भस्म, राख। ಚೀಲ, ಜೋಳಿಗೆ, ಸಂಚಿ, ಹುಲ್ಲು ಮುಂತಾದ್ದನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಜಾಳಿಗೆ, ಬಲೆ, ಯಾತದ ಬಾನೆ, ಮೋಟೆ, ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗಳಿಗೆ ಹಗ್ಗವಿದ್ದ ಪ್ರವಾಸದ ಹಾಸಿಗೆ, ಭಸ್ಮ, ಬೂದಿ.

झौंट– पु पेट। ಹೊಟ್ಟೆ.

झौंर– पु झुब्बा, कुंज, गुच्छा, समूह, झुंड। ಗೊಂಡೆ, ಕುಚ್ಚು, ಸಮೂಹ, ತೋಪು, ಗುಚ್ಛ, ಗೊನೆ, ಗೊಂಚಲು, ಗುಂಪು, ಹಿಂಡು.

झौंरना– अक्रि गूंजना। ಮೊಳಗು, ಪ್ರತಿಧ್ವನಿತವಾಗು, ಗುಂಜಾರವವಾಗು. सक्रि दौडकर पकडना। ಓಡಿಹೋಗಿ ಹಿಡಿ, ಅವುಕು, ಎರಗು.

झौंरा– पु झुंड। ಗುಂಪು, ಹಿಂಡು.

झौंराना– अक्रि डोलना, झूमना, कुम्हलाना, मुरझाना। ತೂಗಾಡು, ನೇತಾಡು, ಅಗಳಾಡು, ಬಳುಕು, ಬಾಡು, ಕಳೆಗುಂದು, ಕಪ್ಪಾಗು.

झौंसना– सक्रि दे. 'झुलसना'।

झौर– पु झगड़ा, कहासुनी, डाटडपट। ಜಗಳ, ವಾದವಿವಾದ, ರಗಳೆ, ಬೆದರಿಕೆ, ಗದರಿಕೆ.

झौरना– सक्रि दौडकर पकडना, दबालेना। ಓಡಿಹೋಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳು, ದೋಚಿಕೊಳ್ಳು, ಎರಗು, ದಾಳಿ ಇಡು, ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡು.

झौरा– पु बखेडा, झंझट, तकरार। ಜಗಳ, ಕದನ, ವಾದವಿವಾದ.

झौरे– क्रिवि निकट, पास, साथ। ಸಮೀಪ, ಹತ್ತಿರ, ಸಂಗಡ.

झौवा– पु छोटी टोकरी, खचिया। ಚಿಕ್ಕ ಬುಟ್ಟಿ, ಮಕ್ಕರಿ, ಗೂಡೆ.

झौहाना–अक्रि कुढना, रोष दिखलाना, गुर्राना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಾತನಾಡು, ಗುಡುಗು, ಗುರ್ರೆನ್ನು.

ट

टक–पु चार माशेकी तौल, मुद्रा, सिक्का, खजाना, छेनी, कुदाल, सुहागा । ನಾಲ್ಕು ಮಾಷದ ತೂಕ, ಮುದ್ರೆ, ನಾಣ್ಯ, ಬೊಕ್ಕಸ, ಉಳಿ, ಗುದ್ದಲಿ, ಟಂಕಣ, ಬಿಳಗಾರ.

टंकना–अक्रि. सिया जाना, टाँका जाना, कुटना, लिखा जाना । ಹೊಲಿಯಲ್ಪಡು, ಕೂಡಿಸಲ್ಪಡು, ಕುಟ್ಟಲ್ಪಡು, ಕಲ್ಲು-ಮುಳ್ಳಾಡಿಸಲ್ಪಡು, ಬರೆಯಲ್ಪಡು, ಅರೆಯಲ್ಪಡು.

टंकाई–स्त्री. टाँकनेकी क्रिया या मजदूरी । ಹೊಲಿಗೆ, ಕುಟ್ಟುವಿಕೆ, ಕೆತ್ತನೆ, ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳಾಡಿಸುವದು, ಈ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕೂಲಿ

टंकवाना, टंकाना– सक्रि सिलवाना, कुटाना । ಹೊಲಿಸು, ಅರೆಸು, ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು

टंकार– स्त्री धनुपकी डोरी खीचनेका शब्द । ಧನುಸ್ಸಿನ ದಾರ ಎಳೆದು ಬಿಡುವದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವಶಬ್ದ

टंकारना– सक्रि चिल्ला खीचकर शब्द करना । ಟಂಕಾರ ಮಾಡು, ಬಿಲ್ಲಿನ ಹೆದೆ ಎಳೆದು ಧ್ವನಿ ಹುಟ್ಟಿಸು

टंकी– स्त्री हौज । ನೀರಿನ ಹೌದು, ಪೀಪಾಯಿ, ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿ.

टंकोर– पु दे 'टंकार'।

टंकोरी– स्त्री. सोना-चाँदी तौलनेकी छोटी तराजू । ಬೆಳ್ಳಿ-ಬಂಗಾರ ತೂಗುವ ಚಿಕ್ಕ ತಕ್ಕಡಿ.

टंगड़ी, टंगरी– स्त्री टाँग । ಕಾಲು, ಪಾದ.

टंगना–अक्रि. लटकना, फाँसीपर चढ़ना । ಜೋತಾಡು, ನೇತಾಡು, ಗಲ್ಲಿಗೇರು. पु कपडा रखनेकी अलगनी । ಅರಿವೆ ತೂಗು ಹಾಕುವ ದಾರ ಅಥವಾ ಹಗ್ಗ.

टंगारी– स्त्री कुल्हाडी । ಕೊಡಲಿ.

टंच– वि कृपण, नीच, दुष्ट, निष्ठुर, तैयार, हृष्टपुष्ट । ಕೃಪಣ, ಜಿಪುಣ, ನೀಚ, ದುಷ್ಟ, ನಿಷ್ಠುರ, ಕ್ರೂರ, ಸಿದ್ಧ, ಕೊಬ್ಬಿದ

टंटघंट–पु आडंबर, ढकोसला । ಆಡಂಬರ, ಪಾಖಂಡ ವೃತ್ತಿ, ಬೂಟಾಟಿಕೆ.

टंटा– पु बखेडा, झगड़ा । ಉಪದ್ರವ, ಜಗಳ, ತಂಟೆ

टंडिया– स्त्री. एक आभूपण । ವಂಕಿ, ತೋಳುಬಂದಿ

टई–स्त्री. युक्ति, काम । ಯುಕ್ತಿ, ಸಂಧಿ, ಕೆಲಸ.

टक– स्त्री. स्थिर दृष्टिसे देखना । ಬಿರಿನೋಟ, ಸ್ಥಿರದೃಷ್ಟಿ.

—बांधना = टकटकी लगाकर देखना । ನೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡು, ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡು.

—लगाना = प्रतीक्षा करते रहना ।

ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತ ಇರು, ಪರೀಕ್ಷಿಸು.

टकटकाना– अक्रि. टकटकी बांधकर देखना, टकटक शब्द करना। ಸ್ಥಿರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡು, ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡು, 'ಟಕ್‌ಟಕ್' ಶಬ್ದ ಮಾಡು.

टकटकी– स्त्री दे. 'टक'।

टकटोना, टकटोरना, टकटोलना– सक्रि. टटोलना, खोजना। ಕೈಯಾಡಿಸಿ ನೋಡು, ಹುಡುಕು, ತಡವರಿಸು.

टकटोहना– सक्रि दे 'टकटोना'।

टकराना– अक्रि जोरसे भिड़ना, मारा मारा फिरना। ಢಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆ, ಅಪ್ಪಳಿಸು, ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗು. सक्रि टक्कर मारना, भिड़ाना। ಢಿಕ್ಕಿಹೊಡೆ, ಅಪ್ಪಳಿಸು, ಕಾದಾಡಿಸು, ಢಿಕ್ಕಿ ಹೊಡಿಸು.

टकसाल– पु सिक्का ढालने का स्थान। ಟಂಕಶಾಲೆ, ಹಣ ತಯಾರಿಸುವ ಸ್ಥಳ.

टकसाली– वि टकसालका, चोखा, खरा। ಟಂಕಶಾಲೆಯ, ನಿಜವಾದ, ಸತ್ಯವಾದ, ಚೊಕ್ಕ, ಪ್ರಚಲಿತ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ.

टका– पु. अधन्ना, रुपया, पैसा। ಅರ್ಧಾಣೆ ನಾಣ್ಯ, ದೊಡ್ಡ ದುಡ್ಡು, ರೂಪಾಯಿ, ಹಣ.

—सा जवाब देना– स्पष्ट शब्दो मे अस्वीकार करना। ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇಲ್ಲೆನ್ನು.

—सा मुँह लेकर रह जाना= अति लज्जित होना। ಅತ್ಯಂತ ಲಜ್ಜಿತ ನಾಗು.

टकासी– स्त्री दो पैसे प्रति रुपये का व्याज। ರೂಪಾಯಿಗೆ ಅರ್ಧಾಣೆ ಯಂತೆ ಬಡ್ಡಿದರ

टकुआ– पु चरखे में लगाने को सूजा, तराजूके पलडो की रस्सी। ಕದರು, ತಕ್ಕಡಿಯ ದಾರ.

टकैत– वि. धनी। ಶ್ರೀಮಂತ, ಧನವಂತ.

टकोरना– सक्रि. सेकना, चोट पहुंचना, वजाना। ಕಾಯಿಸು, ಕಾವುಕೊಡು, ಹೊಡೆ, ಬಾರಿಸು.

टकोरी– स्त्री टक्कर, आघात, चोट। ಢಿಕ್ಕೆ ಹೊಡೆಯುವದು, ಹೊಡೆತ, ಪೆಟ್ಟು.

टकौरी– स्त्री. दे. 'टकोरी'।

टक्कर– स्त्री. भिड़त, आघात, टोकर, हानि। ಢಿಕ್ಕಿ, ಹೊಡೆತ, ಯುದ್ಧ, ಆಘಾತ, ಪೆಟ್ಟು, ಹಾನಿ.

—का = समान। ಸರಿಜೋಡಿಯ, ಸಮಾನ, ಎಣೆಯಾದ.

—खाना= टकराना, मारे मारे फिरना। ಅಪ್ಪಳಿಸು, ಪೆಟ್ಟುತಿನ್ನು, ಸಂಕಟ ಸಹಿಸು.

टखना– पु. पावका गट्टा। ಕಾಲಿನ ಗಂಟು, ಹರಡು, ಗುಲ್ಫ.

टगर– पु. कौड़ा, सुहागा, टीला।

ವಿಲಾಸ, ಕ್ರೀಡೆ, ಟಂಕಣಖಾರ, ದಿಬ್ಬ, ದಿನ್ನೆ
टवरना– अक्रि पिघलना । ಕರಗು.
टटका– वि ताजा, नया । ತಾಜಾ, ಹೊಸ, ಸದ್ಯದ, ನೂತನ.
टटलबटल– वि. अस्तव्यस्त, ऊटपटाग । ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ, ತಿರುವುಮುರುವು.
टटिया– स्त्री दे 'टट्टी' ।
टटीबा– पु चक्कर, घिरनी । ಚಕ್ರ, ಗಡಗಡೆ, ರಾಟೆ, ಗಾಲಿ
टटुआ– पु दे 'टट्टू'
टटोना, टटोलना– सक्रि ढूंढने के लिये इधर उधर हाथ फेरना, जॉचना, थाह लेना । ತಡವರಿಸು, ಹುಡುಕು, ಕೈಯಾಡಿಸು, ಪರಕಿಸು, ತಿಳಕೊಳ್ಳು, ಆಳ ನೋಡು.
टट्टर, टट्टा– पु टटिया । ತಟ್ಟಿ, ತಡಿಕೆ.
टट्टी– स्त्री टटिया, पाखाना । ತಟ್ಟಿ, ತಡಿಕೆ, ಮರೆ, ಮಲವಿಸರ್ಜನೆಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಮರೆಯಾದ ಸ್ಥಳ, ಪಾಯಖಾನೆ, ಕಕ್ಕಸು
टट्टू– पु. छोटा घोड़ा । ಸಣ್ಣ ಕುದುರೆ, ತಟ್ಟು.
टडिया– स्त्री वॉहपर पहनने का एक गहना । ರಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಒಂದು ಆಭರಣ.
टनकना– अक्रि रहरहकर पीड़ा होना, टनटन बजना । ನಿಂತು ನಿಂತು ನೋವಾಗು, 'ಟನ್ ಟನ್' ಬಾರಿಸು, 'ಝುಣಝುಣ' ಶಬ್ದವಾಗು.
टनटन– पु घंटा बजाने का शब्द । ಘಂಟೆಯ ಶಬ್ದ.
टनमन– पु. जादू । ಮಂತ್ರತಂತ್ರ, ಜಾದು.
टनमना– वि स्वस्थ । ಸ್ವಸ್ಥ, ಸುದೃಢ.
टप– पु खुली गाडियों का परदा, लटकाने वाले लंप के ऊपर की छतरी, पानी रखने का बडा पात्र, बूंदबूंद करके टपकने का शब्द, कानमे पहिरने का एक आभूषण । ಗುಡಾರದ ಬಟ್ಟೆ, ಟಾಂಗಾ, ಜಟಕಾ ಮುಂತಾದ ವಾಹನಗಳ ಮೇಲಿನ ಆಚ್ಛಾದನ, ನೀರಿನ ಹೌದು, ತೊಟ್ಟಿ, ನೀರು ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕುವ ಶಬ್ದ, ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಒಂದು ಆಭರಣ.
टपक– स्त्री टपकने का भाव, रहरहकर होनेवाली पीड़ा । ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕುವ ಶಬ್ದ, ವೇದನೆ, ನೋವು, ನಿಂತು ನಿಂತು ಆಗುವ ಪೀಡೆ
टपकना– अक्रि बूंदबूंद गिरना, टूट पड़ना, प्रगट होना, पीड़ा होना । ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕು, ಸೋರು, ಹನಿಹನಿಯಾಗಿ ಬೀಳು, ಉದುರು, ಕಡಿದು ಬೀಳು, ಪ್ರಕಟವಾಗು, ತೋರು, ನೋವಾಗು, ವೇದನೆಯಾಗು.
टपका– पु. बूंदबूंद गिरना, रुकरुककर होनेवाली पीड़ा, ठोकर, पककर आपसे आप गिरा हुआ फल । ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕುವದು, ನಿಂತು ನಿಂತು ಆಗುವ ವೇದನೆ, ಎಡವುವಿಕೆ. ಹಣ್ಣಾಗಿ

ಉದುರಿದ ಹಣ್ಣು.

टपका-टपकी–स्त्री. एक एक करके गिरना, वर्षाकी बूंदाबूंदी। ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಬೀಳುವಿಕೆ, ಮಳೆಯ ಸರುವು, ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕುವ ಮಳೆ, ಸೋನೆಮಳೆ.

टपकाना– सक्रि चुआना, अर्क इत्यादि निकालना। ಗಾಳಿಸು, ರಸ ಹಿಂಡು, ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿಸು, ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಸೋಸಿ ತೆಗೆ

टपना– सक्रि विना खाये पिये रहना, व्यर्थ किसी के आसरे रहना। ಊಟ ಮಾಡದೆ ಇರು, ಊಟಕ್ಕಾಗಿ ಆಶೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೂಡ್ರು, ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಒಬ್ಬರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿ.

टपाटप– क्रिवि शीघ्रतासे, लगातार। ಟಪಟಪನೆ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, ಒಂದೇಸಮನೆ.

टपाना–सक्रि. भूखो रखना, कुदाना। ಉಪವಾಸ ಕೂಡ್ರಿಸು, ಊಟಕ್ಕೆ ಆಶೆಪಡಿಸಿ ಕೂಡ್ರಿಸು, ಜಿಗಿಸು, ಹಾರಿಸು, ಕುಣಿಸು.

टप्पा– पु छलांग, अन्तर, निश्चित दूरी, एक तरहका गाना। ಕುಣಿತ, ನೆಗೆತ, ಅಂತರ, ನಿಶ್ಚಿತ ಅಂತರ, ಒಂದು ತರದ ಹಾಡು.

टमटम– स्त्री एक खुली हल्की घोड़ा गाड़ी। ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಕುದುರೆ ಗಾಡಿ.

टमटी– स्त्री. बर्तनविशेष। ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕಾರದ ಪಾತ್ರೆ.

टमाटर– पु विलायती बैगन। ಚಪ್ಪರಬದನೆ, ಟೋಮ್ಯಾಟೋ, ತಕ್ಕಾಳಿ ಹಣ್ಣು.

टर– स्त्री कर्कश बोली, मेंढकका शब्द, अकड। ಕರ್ಕಶ ಮಾತು, ಕಪ್ಪೆಯ ಧ್ವನಿ, ಸೆಡವು, ಬಿಂಕ, ಹಟ.

टरकना– सक्रि. खिसकना, हट जाना। ಜಾರಿ ಹೋಗು, ದೂರ ಸರಿ, ಕದಲು, ಇಲ್ಲದಂತಾಗು.

टरकाना– सक्रि. खिसकाना, टालना। ಜಾರಿಸು, ದೂರ ಸರಿಸು, ತೆಗೆದಿಡು, ಮುಂದೆ ಹಾಕು, ವೇಳೆ ಕಳೆ.

टरकुल– वि. मामूली। ಸಾದಾ,ಕಡಿಮೆ ತರಗತಿಯ.

टरटराना– अक्रि टरटर करना, बकबक करना। ವ್ಯರ್ಥ ಬಡಬಡಿಸು, ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಮಾತನಾಡು.

टरना, टगना– अक्रि दे. 'टलना'।

टर्रा– वि. कटुवादी। ಕಟುವಚನಗಳನ್ನಾಡುವವ, ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಮಾತನಾಡುವವ, ಅವಿಧೇಯ

टर्राना– अक्रि. गर्वपूर्वक बात करना। ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಮಾತನಾಡು, ಬಿರುನುಡಿಗಳನ್ನಾಡು.

टलना–अक्रि सरकना, हटना, दूर होना, स्थगित होना, अन्यथा होना, उल्लंघित होना। ಜಾರು, ದೂರಸರಿ, ಕದಲು, ಇಲ್ಲದಂತಾಗು, ಮುಂದೆ ಹಾಕಲ್ಪಡು, ಸ್ಥಗಿತವಾಗು, ಬೇರೆಯಾಗು. ಮೀರು, ದಾಟು.

टलमल– वि हिलता हुआ। ಅಗಳಾಡುವ, ಕಂಪಿಸುವ.

टलाटली– स्त्री टालमटोल,वहानेवाजी। ನೆವ, ಸಬಬು, ಕಾಲಹರಣ.

टवाई– स्त्री बेमतलब घूमना। ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ತಿರುಗಾಟ, ಅಲೆದಾಟ.

टस–स्त्री किसी वस्तुके हटने की ध्वनि। ಕದಲುವ ಧ್ವನಿ,ಸರಿಯುವ ಸಪ್ಪಳ.

—से मस न होना = थोडा भी न हिलना। ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಅಗಳಾಡದಿರು, ಸ್ಥಿರವಾಗಿರು

टसक– स्त्री कसक, टीस। ನೋವು, ವೇದನೆ, ಶೂಲೆ, ನಿಂತು ನಿಂತು ಆಗುವ ವೇದನೆ.

टसकना– अक्रि खिसकना, कसकना। ಜಾರಿಕೊಳ್ಳು, ದೂರಸರಿ, ಕದಲು, ನೋವಾಗು, ಶೂಲೆಯಾಗು.

टसकाना– सक्रि हटाना। ಕದಲಿಸು, ಸರಿಸು, ಜಾರಿಸು.

टसुआ– पु आँसू। ಅಶ್ರು, ಕಣ್ಣೀರು.

टहटहा– वि सुंदर, ताजा। ಸುಂದರ, ಒಳ್ಳೆಯ, ತಾಜಾ.

टहना– पु वृक्ष की शाखा। ಟೊಂಗೆ, ಶಾಖೆ, ಕೊಂಬೆ.

टहनी– स्त्री पतली शाखा। ತೆಳುವಾದ ಟೊಂಗೆ, ಕವಲು, ರೆಂಬೆ,ಕೊಂಬೆ.

टहल– स्त्री सेवा। ಸೇವೆ, ಕೆಲಸ, ಪರಿಚರ್ಯೆ, ಊಳಿಗ

टहलना– अक्रि घूमना, सैर करना। ತಿರುಗಾಡು, ಅಡ್ಡಾಡು, ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆ.

टहलनी– स्त्री दासी। ದಾಸಿ, ಪರಿಚಾರಿಕೆ, ಸೇವಕಿ, ತೊತ್ತು.

टहलाना– सक्रि सैर करना, घुमाना। ತಿರುಗಾಡಿಸು, ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆಸು, ಅಡ್ಡಾಡಿಸು.

टहलुआ, टहलुवा, टहलू– पु नौकर। ಆಳು, ಸೇವಕ, ಪರಿಚಾರಕ.

टहलुई–स्त्री नौकरानी, दासी। ದಾಸಿ, ಪರಿಚಾರಿಕೆ, ತೊತ್ತು, ಸೇವಕಿ.

टहोका– पु. हाथ इत्यादिका धक्का। ಹೊಡೆತ, ಆಘಾತ, ಗುದ್ದು, ಒದೆ.

टाँक– स्त्री लिखावट, चार माशे की तौल, जाँच, लेखनी की नोक, अटकल। ಬರವಣಿಗೆ, ಬರಹ, ಬರೆಯುವ ರೀತಿ, ನಾಲ್ಕು ಮಾಷದ ತೂಕ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯ ತುದಿ,ಅಂದಾಜು, ಅನುಮಾನ, ಊಹೆ

टाँकना– सक्रि. जोड़ना, सीना, दर्ज करना, कूटना, फँसाना, चट कर जाना। ಕೂಡಿಸು, ಬೆಸೆ, ಹೊಲಿ, ಬರೆ, ಸೇರಿಸು, ಕುಟ್ಟು, ಅರೆ,ಕಲ್ಲು ಮುಳ್ಳಾಡಿಸು, ಮೋಸ ಮಾಡು, ತಿಂದುಬಿಡು, ಅಪಹರಿಸು.

टाँका– पु सिलाई, जोड़, चकती, हौज़। ಹೊಲಿಗೆ, ಬೆಸಗೆ, ತೇಪೆ, ಜೋಡಣೆ, ಹೌದು, ನೀರಿನ ಹೌದು, ಪೀಪಾಯಿ

टाँकी– स्त्री छेनी, काटकर बनाया हुआ छेद। ಉಳಿ, ಚಾಣ, ಉಳಿ

ಯಿಂದಾದ ಚಿಹ್ನೆ.

टाँग– स्त्री पैर, चरण, मल्लयुद्ध की एक युक्ति। ಕಾಲು, ಪಾದ, ಕುಸ್ತಿಯ ಒಂದು ಯುಕ್ತಿ.

—अड़ाना = बिना अधिकार के हस्तक्षेप करना। ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಕೈಹಾಕು.

—के नीचे से निकल जाना = हार मानना। ಸೋಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು

—पसार कर सोना = निश्चिन्त होकर सोना। ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಮಲಗು.

टाँगन– पु पहाड़ी टट्टू। ತಟ್ಟು.

टाँगना– सक्रि लटकाना, फाँसीपर चढ़ाना। ತೂಗು ಹಾಕು, ನೇಣು ಹಾಕು, ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸು

टाँगा–पु बड़ी कुल्हाड़ी, तांगा। ದೊಡ್ಡ ಕೊಡಲಿ. ಟಾಂಗಾ, ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕುದುರೆಯ ಗಾಡಿ.

टाँगी– स्त्री कुल्हाड़ी। ಕೊಡಲಿ.

टाँच– स्त्री टाँका, सियन, चकती, दूसरे का काम बिगाड़ने की बात। ಹೊಲಿಗೆ, ಜೋಡಣೆ, ತೇಪೆ, ಎರಡನೆಯವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೆಡಿಸುವ ಮಾತು, ಹಿಂದನೆ

टाँचना– सक्रि सीना, काटना, छाँटना। ಹೊಲಿ, ಜೋಡಿಸು, ತೇಪೆಹಚ್ಚು, ಕತ್ತರಿಸು, ಕೊಯ್ಯು.

टाँट– पु खोपड़ी। ತಲೆ ಬುರುಡೆ, [illegible]

ಣವಾದ, ಪುಷ್ಟ, ದೃಢವಾದ.

टाँड– स्त्री लकड़ी की पाटन, बाहुका एक गहना, मचान जिसपर बैठकर किसान खेतकी रखवाली करता है, ढेर, पंक्ति। ಸಾಮಾನು ಇಡುವ ಮಣೆ, ಗಡಂಚಿ, ಒಂದು ಆಭರಣ, ಮಂಚಿಕೆ, ವೇದಿಕೆ, ಚಪ್ಪರ, ಗುಂಪು, ರಾಶಿ, ಪಂಕ್ತಿ.

टाँडा– पु व्यापारकी वस्तुओंसे लदे हुए पशुओंका झुंड, व्यापारियोंका झुंड, कुटुंब। ವ್ಯಾಪಾರದ ಜಿನಸುಗಳನ್ನು ಹೇರಿದ ಪಶುಗಳ ಗುಂಪು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಗುಂಪು, ಕುಟುಂಬ, ಪರಿವಾರ.

टाँटी– स्त्री. टिड्डी। ಮಿಡಿತೆ, ಜಿಟ್ಟೆ.

टाँयटाँय– स्त्री. निरर्थक वाद। ನಿರರ್ಥಕ ಮಾತು, ಟೊಡ ಟೊಡ ಮಾತು, ಹರಟೆ.

—फिस = निरर्थक बात जिसका कुछ परिणाम न हो। ಗೊಡ್ಡು ಹರಟೆ

टाट– पु. सनका बना मोटा कपड़ा, बिछावन, गद्दी। ನಾರಿನ ದಪ್ಪ ಅರಿವೆ, ಗೋಣಿ ತಟ್ಟು, ಕ್ಯಾನವಾಸ್, ಹಾಸಿಗೆ, ಗದ್ದುಗೆ, ಪೀಠ, ಆಸನ.

—उलटना = महाजनका दिवाला बोलना। ದಿವಾಳಿ ಹೊರಡು.

टाटर– पु खोपड़ी, टट्टर। ತಲೆ ಬುರುಡೆ, ತಟ್ಟಿ, ತಡಿಕೆ.

ಸೆಳೆತ, ಬಿಗುವು.

टानना– सक्रि खींचना । ಎಳೆ, ಜಗ್ಗು, ಬಿಗಿ.

टाप– स्त्री घोडेका सुम, वह शब्द जो घोडेके पैरसे होता है, मुरगियोंके बंद करनेका झावा । ಕುದುರೆಯ ಗೊರಸು, ಕುದುರೆಯ ಗೊರಸಿನಿಂದ ಆಗುವ 'ಟಪ್ ಟಪ್' ಸಪ್ಪಳ, ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ಬಿದಿರಿನ ಬುಟ್ಟಿ, ಕೋಳಿಯ ಗೂಡು.

टापड– पु परती भूमि । ಪಡಭೂಮಿ, ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡದ ಭೂಮಿ.

टापना– अक्रि. टाप मारना, कूदना, ताकते रह जाना । 'ಟಪ್‌ಟಪ್' ಕಾಲು ಬಡೆ, (ಕುದುರೆ) ಜಿಗಿ, ಹಾರಾಡು, ಕುಣಿದಾಡು, ಉತ್ಸುಕನಾಗು, ಹಾದಿ ನೋಡುತ್ತ ಇರು.

टापा– पु उजाड मैदान, किसी वस्तु को ढापने का टोकरा, छलांग, उछाल । ಬೆಂಗಾಡು, ಬಯಲು, ಮೈದಾನ, ಮುಚ್ಚುವ ಗೋಡೆ, ಹಾರುವಿಕೆ, ನೆಗೆತ.

टापू– पु द्वीप । ದ್ವೀಪ, ನಡುಗಡ್ಡೆ.

टाबर– पु लडका, छोकरा । ಹುಡುಗ, ಬಾಲಕ

टामन–पु तंत्र, विधि, टोटका । ತಂತ್ರ, ವಿಧಿ, ಮಂತ್ರ, ಇಂದ್ರಜಾಲ, ಜಾದೂ.

टारना– सक्रि. दे. 'टालना' ।

टाल–स्त्री राशि, ढेर, लकडी भूसी आदि की दूकान, कुटना, दलाल । ರಾಶಿ, ಗುಂಪು, ಬಣವೆ, ಒಣ ಹುಲ್ಲು ಕಣಿಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಗುಂಪು, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಟ್ಟು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಅಂಗಡಿ, ಕುಂಟಣಿಗ, ದಲಾಲ, ಎಜಂಟ.

टालटूल– स्त्री दे. 'टालमटूल' ।

टालना– सक्रि हटाना, दूर करना, स्थगित करना, उल्लंघन करना, बिताना, पलटना, सरकाना । ತಳ್ಳು, ನೂಕು, ನಿವಾರಿಸು ಮುಂದೆ ಹಾಕು, ನಿಲ್ಲಿಸು, ಉಲ್ಲಂಘಿಸು, ದಾಟು, ಕಳೆ, ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡು, ನೆವ ಹೇಳು, ಮಗುಚು, ಬೋರಲು ಹಾಕು, ತೊಲಗಿಸು, ಅಲ್ಲಾಡಿಸು.

टालमटूल, टालमटोल– स्त्री बहाना, मिस । ನೆವ, ಕಾಲ ಕಳೆಯುವಿಕೆ, ಕಾಲಹರಣ.

टाली–स्त्री पशुओंके गलेकी घंटी, कूद-फांद करनेवाली बछिया या गाय । ಪಶುಗಳ ಕೊರಳ ಗಂಟೆ, ನೆಗೆದಾಡುವ ಆಕಳು

टिकट– पु डाक महसूल, रेल किराया इत्यादि की अदायगी सूचित करने वाला कागज का टुकड़ा । ಅಂಚೆ ಚೀಟಿ, ಟಿಕೀಟು, ಸ್ಟ್ಯಾಂಪು

टिकठिकी, टिकटी– स्त्री अरथी, तिपाई । ಚಟ್ಟ, ಸಿದಿಗೆ, ಮುಕ್ಕಾಲು ಮಣೆ, ಶವದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ

टिकडा– पु किसी वस्तुका गोल

ಚಿಪಟಾ टुकड़ा, गोल मोटी रोटी । ಯಾವದೊಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಚಪ್ಪಟಿಯಾದ ದುಂಡಗಿನ ತುಂಡು, ದಪ್ಪ ರೊಟ್ಟಿ.

टिकना– अक्रि कुछ दिनों तक काम देना, ठहरना, तलीमें बैठ जाना । ಕೆಲವುದಿನ ಉಪಯೋಗಬೀಳು, ಬಾಳಿಕೆ ಬರು, ನಿಲ್ಲು, ಸ್ಥಿರವಾಗು, ಕೆಳಗೆ ಕೂಡ್ರು.

टिकरी– स्त्री टिकिया, एक प्रकारका नमकीन पकवान । ಚಿಕ್ಕ ಗುಳಿಗೆ, ಉಪ್ಪುಪ್ಪಾದ ಒಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ.

टिकली– स्त्री विंदी, टिकिया । ತಿಲಕ, ಚಂದನದ ಬೊಟ್ಟು, ಚುಕ್ಕೆ, ಮಾತ್ರೆ, ಗುಳಿಗೆ, ಉಂಡೆ.

टिकस– पु टैक्स, महसूल । ಕರ, ಬಾಡಿಗೆ.

टिकाऊ– वि मजबूत । ಬಾಳುವ, ತಾಳಿಕೆ ಬರುವ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ.

टिकान– स्त्री टिकने का स्थान, टिकने की क्रिया या भाव । ಬಿಡಾರ, ತಂಗುವ ಸ್ಥಳ, ಬೀಡು, ವಾಳಯ, ನಿಲ್ಲುವ ಕ್ರಿಯೆ, ವಿಶ್ರಮಿಸುವಿಕೆ, ತಂಗುವಿಕೆ.

टिकाना– सक्रि ठहराना, सहारा देना । ತಡೆ, ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ತಂಗಿಸು, ಆಶ್ರಯ ಕೊಡು, ನಿಲ್ಲಲು ಸ್ಥಳ ಕೊಡು.

टिकिया– स्त्री एक पकवान, गोल चिपटा टुकड़ा, विंदी । ಒಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ, ಚಪ್ಪಟೆಯಾದ ದುಂಡನ್ನ ತುಂಡು, ಗುಳಿಗೆ, ಬಿಲ್ಲೆ, ಮಾತ್ರೆ, ಚುಕ್ಕೆ, ಬಿಂದು.

टिकुली– स्त्री. दे 'टिकली' ।

टिकैत– पु सरदार, युवराज । ನಾಯಕ, ಸರದಾರ, ಯುವರಾಜ, ರಾಜಕುಮಾರ.

टिकोरा– पु आमका कच्चा छोटा फल । ಚಿಕ್ಕ ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ, ಮಾವಿನ ಮಿಡಿ.

टिक्की– स्त्री दे. 'टिकिया' ।

टिघलना– अक्रि पिघलना । ಕರಗು, ದ್ರವಿಸು.

टिचन– वि तैयार, टीक, हाजिर । ತಯಾರಾದ, ಸಿದ್ಧವಾದ, ಸರಿಯಾದ, ಹಾಜರಿರುವ.

टिटकारना– सक्रि टिकटिक करके किसी पशुको हाँकना । 'ಟಿಕ್ ಟಿಕ್' ಮಾಡುತ್ತ ಕುದುರೆ ಮುಂತಾದ ಪಶುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆ, ಚಪ್ಪರಿಸು.

टिटिह, टिटिहा– पु नर टिटिहरी । ಗಂಡು ಟಿಟ್ಟಿಭ, ಗಂಡು ಬಾನಾಡಿ ಪಕ್ಷಿ.

टिटिहरी, टिट्टिभ– स्त्री पानीके समीप रहनेवाली एक चिड़िया । ಟಿಟ್ಟಿಭ ಪಕ್ಷಿ, ನೀರಿನ ಸಮೀಪ ಇರುವ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ

टिड्डा– पु **टिड्डी–** स्त्री. एक प्रकारका उड़नेवाला कीड़ा । ಮಿಡಿತೆ, ಜಿಟ್ಟಿ.

टिढविड़ंगा, टिढबिंगा– वि टेढामेढा ।

ಅಂಕಡೊಂಕ, ಅಸಡ್ಡಾಳ, ಡೊಂಕು ಡೊಸಕಾದ.

टिपका– पु विंदु। ಹನಿ, ಬಿಂದು, ತೊಟ್ಟು.

टिपवाना– सक्रि दववाना, लिखाना। ಒತ್ತಿಸು, ಬರೆಯಿಸು.

टिपारा–पु मुकुटके आकारकी ऊँची टोपी। ಕಿರೀಟನಂಥ ಎತ್ತರವಾದ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ, ಮುಕುಟ

टिप्पणी, टिप्पनी– स्त्री व्याख्या, टीका। ವ್ಯಾಖ್ಯೆ, ಟೀಕೆ, ಟಿಪ್ಪಣಿ, ಭಾಷ್ಯ.

टिप्पन– पु जन्मपत्री, व्याख्या। ಜನ್ಮಪತ್ರಿಕೆ, ವ್ಯಾಖ್ಯೆ.

टिप्पी– स्त्री. वह चिह्न जो अंगुली में रंग पोतकर बनाया जाता है। ಬಣ್ಣದ ಬೊಟ್ಟು, ಚುಕ್ಕೆ.

टिमटिमाना– अक्रि. मंदप्रकाश देना। ಮಿನಗುಟ್ಟು, ಮಂದವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶ ಕೊಡು, ಪಿಳಕಿಸು.

टिमाक– पु. वनाव। ಮೆರೆತ, ಡೌಲು, ಸುಳ್ಳುರೀವಿ

टिरफिस– स्त्री. धृष्टता, विरोध। ದುಷ್ಟತನ, ವಿರೋಧ, ತಕರಾರು.

टिर्राना– अक्रि दे 'टर्राना'।

टिलवा–पु नाटा या खुशामदी आदमी। ಗಿಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ, ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾಡುವವ.

टिला–पु. धक्का, ठोकर। ದೂಡುವಿಕೆ, ಆಘಾತ, ಪೆಟ್ಟು.

टिलेनवीसी– स्त्री वहाना, व्यर्थ का काम, नीच सेवा। ನೆವ, ಸುಂಟು ಕಾರಣ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಕೆಲಸ, ನೀಚ ಸೇವೆ.

टिसुआ– पु ऑसू। ಕಣ್ಣೀರು, ಅಶ್ರು.

टिहुक– स्त्री चमक। ಮಿರುಗು, ಹೊಳಪು.

टिहुनी–स्त्री कोहनी, घुटना। ಮೊಳಕೈ, ಮೊಣಕಾಲು.

टींडी– स्त्री दे. 'टिड्डी'।

टीक– स्त्री स्त्रियो के गले में पहिरने का एक आभूषण। ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಒಂದು ಆಭರಣ.

टीकना– सक्रि टीका या चिह्न लगाना। ಹಣೆಗೆ ಚಂದನದ ಬೊಟ್ಟು ಇಡು, ಚಿಹ್ನೆ ಮಾಡು.

टीका– पु तिलक, राज्यतिलक, श्रेष्ठ-व्यक्ति, इनाक्युलेशन, भेट, विवाहके पूर्वकी एक रस्म, चिह्न, कलंक। ತಿಲಕ, ಬೊಟ್ಟು, ಚುಕ್ಕೆ, ಚಂದನದ ಬೊಟ್ಟು, ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಇನಾಕ್ಯುಲೇಶನ್, ಕಾಣಿಕೆ, ವಿವಾಹ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥ, ವಾಕ್ ನಿಶ್ಚಯ, ಚಿಹ್ನೆ, ಕಲಂಕ. स्त्री व्याख्या। ವ್ಯಾಖ್ಯೆ, ಟೀಕೆ.

टीकाकार– पु किसी ग्रंथकी व्याख्या करनेवाला। ಯಾವದೊಂದು ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಟೀಕೆ ಬರೆಯುವವ.

टीप– स्त्री. दवाव, जन्मकुंडली, दस्तावेज, टंकार। ಒತ್ತುವಿಕೆ, ದಬ್ಬುವಿಕೆ, ಜನ್ಮಪತ್ರಿಕೆ, ಕಾಗದಪತ್ರ, ದಸ್ತೈ

ವಜು, ಟಂಕಾರ, ಧನುಸ್ಸಿನ ನಪ್ಪಳ.

टीपटाप– स्त्री. सजावट, आडंबर । ಶೃಂಗಾರ, ಆಡಂಬರ, ಡೌಲು.

टीपना– सक्रि. दबाना, लिखना, हलका प्रहार करना । ಒತ್ತು, ದಬ್ಬು, ಬರೆ, ದಾಖಲ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, ಜಡಿ, ಬಡಿ.

टीमटाम– स्त्री तड़कभड़क । ಶೃಂಗಾರ, ಡೌಲು, ಒನಪು, ರೀವಿ, ಮೋಕು.

टीला– पु पहाड़ी, ऊँची भूमि । ಚಿಕ್ಕ ಗುಡ್ಡ, ದಿನ್ನೆ, ಎತ್ತರ, ತೆವರು.

टीस– स्त्री रुक रुक कर होनेवाली पीड़ा । ವೇದನೆ, ಶೂಲೆ, ಆಗಾಗ್ಗೆ ಆಗುವ ನೋವು.

टीसना–अक्रि रुक रुक कर दर्द होना। ಆಗಾಗ್ಗೆ ನೋಯು. ನಿಂತುನಿಂತು ನೋಯು, ಶೂಲೆ ಏಳು.

टुगना– अक्रि कुतरना । ಕಡಿ, ಕಚ್ಚು, ಕತ್ತರಿಸು.

टुंच– वि कमीना । ತುಚ್ಛ, ಹೀನ

टुंटा, टुंडा– वि ठूँठा, लूला । ಮೋಟ, ಕೈಯಿಲ್ಲದ, ಮೊಂಡ.

टुइयाँ–स्त्री छोटे जात का सुग्गा । ಚಿಕ್ಕ ಗಿಳಿ. वि नाटा, बौना । ಗಿಡ್ಡ, ಕುಳ್ಳ.

टुक– वि. थोड़ा । ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ, ಕೊಂಚ, ತುಸು.

टुकड़तोड़– पु परमुखापेक्षी व्यक्ति । ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಜೀವಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಪರಾನ್ನಪುಷ್ಟ.

टुकड़ा– पु खंड, भाग । ತುಂಡು, ಭಾಗ, ಚೂರು, ಹೋಳು, ಖಂಡ.

टुकड़ी–स्त्री. खंड, दल । ಚಿಕ್ಕ ತುಂಡು, ಹೋಳು. ತಂಡ, ವಿಭಾಗ, ದಲ.

टुघलाना– सक्रि. मुखमें रखकर धीरे धीरे कुचलाना । ನಾವಕಾಶವಾಗಿ ನುರಿಸು, ಮೆಲುಕಾಡಿಸು, ಅರಿಸು

टुच्चा– वि. कमीना । ನೀಚ, ತುಚ್ಛ.

टुटपुँजिया– वि. जिसकी पूँजी कम हो। ಸ್ವಲ್ಪ ಭಂಡವಲು ಉಳ್ಳವ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಉಳ್ಳವ.

टुटरूँ– पु. छोटी पेंडुकी । ವಾರಿವಾಳ ದಂಥ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಪಕ್ಷಿ.

टुटरूँटूँ– स्त्री. पेडुकी की बोली । ವಾರಿ ವಾಳದ ಧ್ವನಿ. वि अकेला, अशक्त। ಒಂಟಿಗ, ಅಶಕ್ತ.

टुंडी– स्त्री. नाभि, टुकड़ी । ನಾಭಿ, ಹೊಕ್ಕಳು, ಚಿಕ್ಕ ತುಂಡು, ಚೂರು,

टुर्री– पु कण, टुकड़ा । ಕಣ, ತುಂಡು, ಚೂರು, ತುಣುಕು.

टूँगना– अक्रि 'टुँगना'।

टूँड–पु. मच्छर-आदिकी सूंड, जौं आदि के दाने के ऊपरका नुकीला भाग । ಗುಂಗಾಡು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸೊಂಡಿಲು, ಜವೆಗೋದಿ ಮುಂತಾದ ಧಾನ್ಯಗಳ ತೆನೆಯ ಅಗ್ರಭಾಗ, ಊಬು, ಸುಂಕ.

टूँडी– स्त्री नाभि, नोक । ನಾಭಿ, ಹೊಕ್ಕಳು, ತುದಿ, ಅಂಚು, ಮುಳ್ಳು.

टूक, टूकर–पु टुकड़ा । ತುಂಡು, ಭಾಗ,

ಚೂರು.

टूका– पु खंड, टुकड़ा, रोटीके चार भागमें से एक भाग, भीख। ರೊಟ್ಟಿಯ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗ, ಭಿಕ್ಷೆ.

टूट– स्त्री. खंड, टुकडा, भूल, त्रुटि, भूल से छूटा हुआ शब्द। ತುಂಡು, ಚೂರು, ತಪ್ಪು, ದೋಷ, ದೋಷದಿಂದ ಬಿಟ್ಟ ಶಬ್ದ.

टूटना– अक्रि भग्न होना, टुकड़े टुकडे होना, दुर्बल होना, झपटना, प्रवाह रुक जाना, अनायास मिलना, कम होना, हानि होना। ಒಡೆ, ಮುರಿ, ತುಂಡಾಗು, ದುರ್ಬಲವಾಗು, ಹಾರು, ಎರಗು, ನೆಗೆ, ನಿಂತುಹೋಗು, ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಸಿಗು, ಕಡಿಮೆಯಾಗು, ಹಾನಿಯಾಗು.

टूटा–त्रि खंडित, भग्न, दुर्बल। ಒಡೆದ, ಮುರಿದ, ದುರ್ಬಲ, ಬಡ.

टूटीफूटी बोली= असंबद्ध वार्ता, अस्पष्ट वार्ता। ಅಸಂಬದ್ಧ ವಾರ್ತೆ, ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾತು.

टूठना– अक्रि संतुष्ट होना। ಸಂತುಷ್ಟನಾಗು, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು.

टूम– स्त्री. गहना, ताना। ಆಭರಣ, ವ್ಯಂಗ್ಯ, ಗೇಲಿ.

टें– स्त्री. सुग्गे की बोली। ಗಿಳಿಯ ಉಲಿತ.

टेंटें करना = वृथा बकवाद करना। ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹರಟು

टेंट– स्त्री कपासकी ढोंढ़, धोती की मुर्री। ಹತ್ತಿಯ ಕಾಳು, ಧೋತ್ರದ ಕಚ್ಚೆ

टेंटुआ– पु गला, अँगूठा। ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕೊರಳು, ಹೆಬ್ಬೆರಳು.

टेउकी– स्त्री लुढकने से रोकने के लिये लगायी गयी वस्तु। ಅಡವು, ಆನಿಕೆ, ಸಿಂಬೆ, ಹೂಜೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಆಧಾರ.

टेक– स्त्री सहारा, आश्रय, हठ, आदत, ऊँचा टीला। ಆಧಾರ, ಆನಿಕೆ, ಅಡವು, ಆಶ್ರಯ, ಹಟ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಅಭ್ಯಾಸ, ಎತ್ತರವಾದ ದಿನ್ನೆ.

टेकडी– स्त्री पहाडी। ಚಿಕ್ಕ ಗುಡ್ಡ, ದಿನ್ನೆ.

टेकन– पु **टेकनी**– स्त्री दे. 'टेउकी'।

टेकना– सक्रि सहारा लेना, जिद करना। ಊರು, ಆನಿಸು, ನಿಲ್ಲಿಸು, ಆಶ್ರಯಿಸು, ಹಟ ಮಾಡು.

टेकरा– पु. **टेकरी**– स्त्री टीला। ದಿಣ್ಣೆ, ದಿಬ್ಬ, ತೆವರು.

टेकला–स्त्री धुन। ಹುಚ್ಚು, ಚಟ, ಛಲ.

टेकान– स्त्री. बोझ टिकाने का चबूतरा, टेक। ಹೊರೆ ಅಥವಾ ವಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಳಿಸಿ ವಿಶ್ರಮಿಸುವ ಕಟ್ಟೆ, ಆನಿಕೆ, ಆಧಾರ, ಊರೆ ಕಲ್ಲು.

टेकाना– सक्रि. दीवार आदिके सहारे खडा करना। ಆನಿಸು, ಆಧಾರ ಕೊಟ್ಟು ನಿಲ್ಲಿಸು.

टेकी– पु. हठी। ಹಟಮಾರಿ, ಮೊಂಡ, ದೃಢ ನಿಶ್ಚಯ.

टेकुआ– पु तकला । ಕದರು.

टेकुरी– स्त्री सूआ, तकला, जुलाहे की फिरकी । ನೊಚ್ಚಿಗಾರನ ನೊಚ್ಚಿ ಹೊಲೆಯುವ ದಪ್ಪ ಸೂಜಿ,ಕದರು, ನೇಕಾರನ ದಾರಸುತ್ತುವ ಚಕ್ರ.

टेघरना– अक्रि पिघलना । ಕರಗು, ದ್ರವಿಸು.

टेटका–पु. कान का एक गहना। ಕಿವಿಯ ಒಂದು ಆಭರಣ.

टेढबिढंगा– वि. टेढा, टेढामेढा । ವಕ್ರ, ಡೊಂಕಾದ, ಓರೆಯಾದ.

टेढ़, टेढा– वि वक्र, कुटिल, पेचीदा, असाधु। ವಕ್ರ,ಕುಟಿಲ,ಡೊಂಕಾದ, ತೊಡಕುಳ್ಳ, ದುಷ್ಟ, ಮೂರ್ಖ.

टेढामेढा– वि. दे 'टेढा'।

टेढी खीर=कठिन काय । ಕಠಿಣ ಕಾರ್ಯ.

—चाल = कुमार्ग । ಕುಮಾರ್ಗ.

टेढाई– स्त्री टेढ़ापन– पु वक्रता, कुटिलता । ಡೊಂಕು, ವಕ್ರತೆ, ಮುರುಳುತನ, ದುಷ್ಟತನ.

टेढे–क्रिवि वक्र गतिसे। ವಕ್ರಗತಿಯಿಂದ,ವಕ್ರವಾಗಿ, ಕೊಂಕುಕೊಂಕಾಗಿ.

टेना– सक्रि धार तेज करने के लिये पत्थरपर घिसना । ಮಸೆ, ತೀಡು, ಸಾಣೆ ಹಿಡಿ

टेम– स्त्री चिराग की लौ । ದೀಪದ ಶಿಖೆ, ಜ್ವಾಲೆ.

टेर– स्त्री. पुकार, तान । ಕೂಗು,ಉಚ್ಚ ಸ್ವರ, ಉದಾತ್ತ ಸ್ವರ.

टेरना– सक्रि ऊँचे स्वरसे पुकारना, ऊँची आवाज में गाना । ಕೂಗು, ಕರೆ, ಉಚ್ಚ ಸ್ವರದಿಂದ ಹಾಡು.

टेव– स्त्री. आदत । ಚಟ, ಅಭ್ಯಾಸ, ರೀತಿ, ರೂಢಿ.

टेवा– पु. जन्मपत्री, लग्नपत्रिका । ಜನ್ಮ ಪತ್ರಿಕೆ, ಜಾತಕ, ಕುಂಡಲಿ, ಲಗ್ನ ಪತ್ರಿಕೆ.

टेवैया– पु. टेनेवाला । ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಯುವವ, ಮಸೆಯುವವ.

टेसुआ, टेसू– पु पलाश का पेड़ या फूल । ಮುತ್ತುಗ, ಮುತ್ತುಳ ಗಿಡ ಅಥವಾ ಅದರ ಹೂ.

टोंचना–सक्रि गडाना । ಚುಚ್ಚು,ತಿವಿ. पु. ताना। ವ್ಯಂಗ್ಯ,ಚುಚ್ಚುಮಾತು.

टोंट– स्त्री. चोंच । ಕೊಕ್ಕು,ಚುಂಚು.

टोंटा– पु. टोंटी– स्त्री. पानी आदि गिरने के लिये पात्र मे लगी हुयी नली । ತೊಟ್ಟಿ, ನೀರು ಹನಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಪಾತ್ರೆಗೆ ಹಚ್ಚಿದ ಉದ್ದವಾದ ನಳಿಕೆ.

टोक– स्त्री. बाधा, बुरी दृष्टिका प्रभाव । ಬಾಧೆ, ಅಡ್ಡಿ, ದೃಷ್ಟಿಬಾಧೆ.

टोकना–सक्रि बीच में बोल उठना, बुरी दृष्टि डालना, नजर लगाना। ನಡುವೆ ಮಾತಾಡಿ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು, ತಡೆ ಮಾಡು,ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡು, ದೃಷ್ಟಿಯಾಗು. पु. टोकरा । ದೊಡ್ಡ ಬುಟ್ಟಿ, ಮಕ್ಕರಿ.

टोकनी– स्त्री. छोटा टोकरा । ಚಿಕ್ಕ ಬುಟ್ಟಿ, ಮಕ್ಕರಿ, ದೊಡ್ಡಬಾಯಿಯ

ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆ.

टोकरा– पु खाचा, झावा। ದೊಡ್ಡ ಬುಟ್ಟಿ, ಹೆಡಿಗೆ, ಮಕ್ಕರಿ.

टोकरी– स्त्री. खँचिया। ಸಣ್ಣ ಬುಟ್ಟಿ, ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕರಿ, ಗೂಡೆ.

टोटक, टोटका– पु. टोना, मंत्रतंत्र। ಜಾದು, ಮಂತ್ರ-ತಂತ್ರ.

टोटकहाई– स्त्री जादूटोना करनेवाली स्त्री। ಮಂತ್ರಗಾರತಿ, ಜಾದೂಗಾರತಿ, ಮಾಟಗಾತಿ.

टोटा– पु. कारतूस, हानि, बाँस का टुकडा। ಕಾಡತೂಸ, ಹಾನಿ,ನಷ್ಟ, ಬಿದಿರ ತುಂಡು.

टोनहा, टोनहाया–पु. टोना करनेवाला। ಮಂತ್ರಗಾರ, ಮಾಟಗಾರ, ಜಾದೂಗಾರ.

टोनहाई– स्त्री. दे 'टोटकहाई'।

टोना– पु टोटका, जादू। ಮಂತ್ರ-ತಂತ್ರ, ಮಾಟ, ಜಾದು. सक्रि दे 'टटोलना'।

टोप, टोपा– पु बडी टोपी, शिरस्त्रान। ದೊಡ್ಡ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ, ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣ.

टोपी–स्त्री. सिरका पहनावा। ಟೊಪ್ಪಿಗೆ, ಕುಲಾಯಿ.

टोभ– पु टाँका। ಹೊಲಿಗೆ, ದಾಟು ಹೊಲಿಗೆ.

टोर– स्त्री. कटारी। ಕಟಾರಿ,ಕಿರುಗತ್ತಿ.

टोरना– सक्रि. तोड़ना। ಮುರಿ, ಭಗ್ನ ಮಾಡು, ಒಡೆ.

टोल– स्त्री. मंडली, समूह, पाठशाला, टुकड़ा। ಗುಂಪು, ದಲ, ಸಮೂಹ, ಪಾಠಶಾಲೆ, ತುಂಡು.

टोला–पु मुहल्ला,पत्थर या ईंट का टुकड़ा चोट से पड़ा हुआ चिह्न। ಓಣಿ, ಕೇರಿ,ಭಾಗ,ಕಲ್ಲು ಅಥವಾ ಇಟ್ಟಿಂಗಿಯ ತುಂಡು, ಹೊಡೆತದ ಚಿಹ್ನೆ.

टोली– स्त्री. मुहल्ला, मंडली, सिल। ಓಣಿ, ಕೇರಿ, ದಲ, ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ,ಶಿಲೆ, ಚಚ್ಚೌಕಾದ ಕಲ್ಲು.

टोवना– सक्रि दे. 'टोना'।

टोह–स्त्री. पता, खोज। ಹುಡುಕುವಿಕೆ, ಶೋಧನೆ, ತಲಾಶಿ, ಸುಳಿವು,ಪತ್ತೆ

टोहना– सक्रि खोजना। ಹುಡುಕು, ಶೋಧಿಸು.

टोहाटाई– स्त्री खोज, छानबीन। ಶೋಧನೆ, ಹುಡುಕುವದು, ಪರೀಕ್ಷೆ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ.

टोही– पु. खोज करनेवाला। ಹುಡುಕುವವ, ಶೋಧಕ.

टौरना–सक्रि जाँच करना, पता लगाना। ಪರೀಕ್ಷಿಸು, ಶೋಧಿಸು, ಹುಡುಕು, ವಿಚಾರಿಸು.

ठ

ठठ– वि ठूँठा। ಬೋಳು, ಮೋಟು.
ठंठार– वि खाली, रिक्त। ಖಾಲಿ, ಬರಿದು, ತೆರವಾದ.
ठड, ठंडक, ठंढ, ठंढक– स्त्री सरदी, जाड़ा। ಚಳಿ, ಶೀತ, ಥಂಡಿ, ತಂಪು, ಶಮನ.
ठंडा– वि. दे 'ठंढा'।
ठढा– वि शीतल, शात, वुझा हुआ, तृप्त। ಶೀತಲವಾದ, ಶಾಂತವಾದ, ತಣ್ಣಗಾದ, ಆರಿದ, ತೃಪ್ತ, ತಣಿದ
—करना= शात करना, दीपक को वुझाना, शीतल करना। ಶಾಂತ ಮಾಡು, ಕ್ರೋಧವನ್ನು ಶಾಂತ ಪಡಿಸು, ದೀಪವನ್ನು ಆರಿಸು, ತಣ್ಣಗೆ ಮಾಡು.
—होना = मर जाना, काम-काज मंद पड़ना। ಸಾಯು, ಕಳೆಗುಂದು, ಕೆಲಸ ಮಂದವಾಗಿ ಸಾಗು.
ठंडाई– स्त्री. शरीर की गर्मी शात करने के लिये ममालों द्वारा तैयार किया गया पेय विशेप। ಒಂದು ತಂಪು ಪೇಯ, ಶರೀರದಲ್ಲಿಯ ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ಪೇಯ, (ಔಷಧ).
ठढी– वि शीतल। ಶೀತಲವಾದ, ತಂಪಾದ. स्त्री. ठंडक, चेचक। ಶೈತ್ಯ, ಚಳಿ, ಮೈಲಿಬೇನೆ.
—सॉस खेंचना या लेना=आह भरना, दु:ख की सॉस लेना। ದುಃಖದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡು.
ठक– स्त्री. जिद, हठ। ಹಟ, ದುರಾಗ್ರಹ. वि भौंचक्का। ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತ, ವಿಸ್ಮಿತ
ठकठक– स्त्री वखेड़ा, झंझट, ठोंकने का शव्द। ಗೊಂದಲ, ಜಗಳ, ರಗಳೆ, ಹೊಡೆಯುವ ಶಬ್ದ.
ठकठकाना– सक्रि खटखटाना। 'ಕಟಕಟ' ಶಬ್ದ ಮಾಡು, ಬಾಗಿಲ ಮೇಲೆ ಕೊಂಡಿಯಿಂದ ಬಡಿ, ತಟ್ಟು, ಜಡಿ.
ठकुरसुहाती– स्त्री. दूसरोंको प्रसन्न करने के लिये कही जानेवाली वात। ಮುಖಸ್ತುತಿ.
ठकुराइत– स्त्री प्रभुत्व। ಪ್ರಭುತ್ವ, ಆಧಿಪತ್ಯ.
ठकुराइन, ठकुरानी– स्त्री 'ठाकुर' का स्त्री. रूप।
ठकुराई– स्त्री प्रभुत्व, वड़प्पन, आधीन प्रदेश। ಪ್ರಭುತ್ವ, ಅಧಿಕಾರ, ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಉಂಬಳಿ, ರಾಜ್ಯ, ಆಧೀನ ಪ್ರದೇಶ.
ठकुरानी– स्त्री. दे. 'ठकुराइन',
ठकुरायत– स्त्री दे 'ठकुराइत'।
ठकोरी– स्त्री सहारा लेनेकी लकड़ी, जोगिनी। ಸಾಧುಗಳ ದಂಡ, ಸನ್ಯಾಸಿನಿ, ಜೋಗತಿ.

ठग– पु लुटेरा, छली। ಠಕ್ಕ, ವಂಚಕ, ಕಳ್ಳ, ಮೋಸಗಾರ.

ठगई– स्त्री. छल, धोखा । ಕಪಟ, ಮೋಸ.

ठगाना–सक्रि धोखा देकर माल लूटना। ಮೋಸ ಮಾಡು, ಠಕ್ಕಿಸು, ವಂಚಿಸು, ಅಪಹರಿಸು. अक्रि ठगा जाना। ಮೋಸ ಹೋಗು, ವಂಚಿಸಲ್ಪಡು.

ठगनी– स्त्री. दे 'ठगिन'।

ठगपन, ठगपना– पु कपट, छल। ಕಪಟ, ಮೋಸ, ಠಕ್ಕು.

ठगमूरी– स्त्री. वह जड़ी जिसे खिलाकर ठग राहगीरों को बेसुध कर देते हैं। ಒಂದು ತರದ ಬೇರು, ಠಕ್ಕರು ಪ್ರವಾಸಿಕರಿಗೆ ಇದನ್ನು ತಿನ್ನಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಮೂರ್ಛಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ठगवाइ– पु दे 'ठग'।

ठगवाना–सक्रि किसी को दूसरेसे धोखा दिलवाना। ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಮೋಸಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು

ठगहाई, ठगाई, ठगाही– स्त्री वंचकता, ठगपना। ಮೋಸ, ವಂಚನೆ.

ठगाना– सक्रि ठगा जाना। ಮೋಸ ಹೋಗು, ವಂಚಿಸಲ್ಪಡು.

ठगिन, ठगिनी– स्त्री धोखा देनेवाली-स्त्री। ಮೋಸಗಾರತಿ

ठगिया– पु. ठग, धूर्त। ಠಕ್ಕ, ಮೋಸಗಾರ, ಧೂರ್ತ.

ठगी–स्त्री धोखेबाजी। ಮೋಸ, ಮೋಸಗಾರಿಕೆ, ವಿಶ್ವಾಸಘಾತ, ಠಕ್ಕು.

ठगोरी– स्त्री मोहिनी, जादू। ಮೋಹಿನೀವಿದ್ಯೆ, ಜಾದು, ಮಂತ್ರ, ಮಾಟ.

ठट– पु भीड़, झुंड, रचना। ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ರಚನೆ, ಅಲಂಕಾರ.

ठटकीला– वि. भड़कीला। ಎದ್ದು ಕಾಣುವ, ಡೌಲಾದ, ಅಲಂಕೃತ.

ठटना– सक्रि सजाना, तैयार करना, ठहराना। ಶೃಂಗರಿಸು, ತಯಾರಿಸು, ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಳ್ಳು. अक्रि सजना, तैयार होना, ठहरना। ಡೌಲಾಗು, ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, ಸಿದ್ಧನಾಗು, ತಯಾರಾಗು, ನಿಲ್ಲು, ಎದ್ದುನಿಲ್ಲು

ठटनि– स्त्री सजावट, बनाव, रचना। ಶೃಂಗಾರ, ಆಡಂಬರ, ರಚನೆ.

ठटरी– स्त्री दे 'ठठरी'।

ठट्टी– स्त्री दे. 'टटरी'।

ठट्ठई– स्त्री दे. 'ठटई'।

ठट्ठा– पु हँसी-मजाक। ವಿನೋದ, ಹಾಸ್ಯ, ಪರಿಹಾಸ, ಗೇಲಿ, ಕುಚೋದ್ಯ.

ठट्ठेबाज़– वि. उपहासक। ಹಾಸ್ಯಗಾರ, ವಿನೋದಿ, ಕುಚೋದ್ಯಗಾರ.

ठट्ठेबाजी– स्त्री. उपहास। ಉಪಹಾಸ, ಹಾಸ್ಯ, ಕುಚೋದ್ಯ, ಗೇಲಿ.

ठठई– स्त्री ठट्ठा, हँसी। ವಿನೋದ, ಹಾಸ್ಯ, ಪರಿಹಾಸ.

ठठकना– अक्रि दे 'ठिठकना'।

ठठरी– स्त्री अस्थिपंजर, अस्थी, ढाचा। ಎಲುಬಿನ ಗೂಡು, ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ, ಚಟ್ಟಿ, ಸಿದಿಗೆ, ಚೌಕಟ್ಟು.

ठठा– पु. दे 'ठठई'।

ठठाना– अक्रि जोरसे हँसना, ठोंकना। ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಗು, ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ನಗು, ಜಡಿ, ಹೊಡೆ.

ठठेरा– पु बरतन बनानेवाला। ಕಂಚುಗಾರ, ಬೋಗಾರ.

ठठेरिन– स्त्री ठठेरे की स्त्री। ಕಂಚು-ಗಾರತಿ.

ठठेरी– स्त्री. ठठेरिन, ठठेरेका काम। ಕಂಚುಗಾರತಿ, ಕಂಚುಗಾರನ ಕೆಲಸ.

ठठोल–पु ठठोली–स्त्री. हँसी, उपहास। ವಿನೋದ, ಪರಿಹಾಸ, ಚೇಷ್ಟೆ.

ठडा, ठढ़ा– वि खडा। ಎದ್ದುನಿಂತ, ನಿಂತಿರುವ.

ठड्डा– पु रीढ। ಬೆನ್ನೆಲುಬು.

ठन– स्त्री धातुपर चोट पडनेका शब्द। ಲೋಹಗಳ ಶಬ್ದ, 'ಟಣಟಣ' ಶಬ್ದ.

ठनकना– अक्रि ठहर ठहरकर पीड़ा होना, तवला आदि बजना। ವೇದನೆಯಾಗು, ಶೂಲೆಯಾಗು, ತಬಲಾ ಮುಂತಾದವು ಬಾರಿಸು, 'ಝಣಝಣ' ಶಬ್ದವಾಗು.

ठनका–पु. शब्द होना, तवला आदिका बजना, टीस, बादल। ಧ್ವನಿ, ತಬಲಾ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಶಬ್ದ, ವೇದನೆ, ಶೂಲೆ, ಮೋಡ.

ठनकाना– पु. तवला आदि बजाना। ತಬಲಾ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸು.

ठनकार– पु ध्वनि, धातु के टुकडेसे उत्पन्न शब्द। ಧ್ವನಿ, ಶಬ್ದ, 'ಝಣಝಣ' ಶಬ್ದ.

ठनगन– पु. हठ, जिद, नेग के लिये अड़ जाना। ಹಟ, ಆಗ್ರಹ, ಕಾಣಿಕೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಆಗ್ರಹ.

ठनगन गोपाल, ठनठन गोपाल– पु. निर्धन मनुष्य, नि:सार वस्तु। ಬಡ ಮನುಷ್ಯ, ದರಿದ್ರ, ಕಂಗಾಲ, ನಿಸ್ಸತ್ವ ವಸ್ತು.

ठनना– अक्रि दृढता के साथ आरंभ होना, छिडना, स्थिर होना, तैयार होना। ಧೃಢ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಕೆಲಸ ಆರಂಭವಾಗು, ತೊಡಗು, ನಿಶ್ಚಯವಾಗು, ಸ್ಥಿರವಾಗು, ತಯಾರಾಗು, ಸಿದ್ಧನಾಗು.

ठनाका– पु दे 'ठनकार'।

ठपका– पु. हाथकी ठोकर, आघात। ಕೈಯ ಹೊಡೆತ, ಪೆಟ್ಟು, ಆಘಾತ.

ठप्पा– पु साचा, छापा, एक प्रकारका गोटा। ಅಚ್ಚು, ಮುದ್ರೆ, ರಸ್ಮು, ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಅಂಚು, ನಕ್ಷೆ.

ठमक– स्त्री. चलते चलते रुक जानेका भाव। ನಡೆಯುತ್ತ ನಡೆಯುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವಿಕೆ, ಒಯ್ಯಾರ.

ठमकना– अक्रि, सहसा ठहर जाना,

रुकरुक कर मटकते हुए चलना। ಒಮ್ಮೊಂದೊಮ್ಮೆ ನಿಲ್ಲು, ಕುಣಿಯುತ್ತ ನಡೆ, ಹಾವಭಾವ ಮಾಡುತ್ತ ನಡೆ, ಸೆಟೆಗೊಂಡು ನಡೆ.

ठमकाना, ठमकारना– सक्रि. बजाना, ठहराना। ಬಾರಿಸು, ತಡೆ, ನಿಲ್ಲಿಸು, ಸೆಟೆಗೊಂಡು ನಡಿಸು.

ठयना, ठवना– सक्रि ठानना, स्थिर करना, दृढता पूर्वक आरंभ करना, स्थापित करना, तैयार करना। ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡು, ಸ್ಥಿರವಾಗಿಸು, ದೃಢತೆಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸು, ಸ್ಥಾಪಿಸು, ತಯಾರಿಸು, अक्रि, ठनना, स्थापित होना, जमना, प्रयुक्त होना। ನಿಶ್ಚಯವಾಗು, ಸ್ಥಿರವಾಗು, ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗು, ನೆಲೆಗೊಳ್ಳು, ಕೂಡು

ठरना– अक्रि. अधिक शीतसे ठिठुरना, अधिक शीत के कारण अकडना या जडीभूत होना। ಬಹಳ ಚಳಿಯಿಂದ ನಡುಗು, ಅತಿ ಶೀತದಿಂದ ಸೆಟೆ ಅಥವಾ ಚೇತನಾಶೂನ್ಯನಾಗು, ಘನೀಭೂತವಾಗು.

ठरमराना–अक्रि. ठंड से सिकुड जाना। ಚಳಿಯಿಂದ ಮುದುಡಿಕೊಳ್ಳು, ಅತಿ ಶೀತದಿಂದ ಸೆಟೆ.

ठवना– सक्रि. दे. 'ठयना'।

ठवनी– स्त्री. खड़े होने या बैठनेका ढंग, स्थिति, मुद्रा, आसन। ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವ ಅಥವಾ ಕೂಡ್ರುವ ರೀತಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಮುದ್ರೆ, ಆಸನ

ठस– वि कडा, ठोस, आलसी, कृपण, हठी। ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ತುಂಬಿದ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಹೆಣಿಕೆಯು, ಆಲಸಿ, ಮೈಗಳ್ಳ, ಕೃಪಣ, ಹಟಮಾರಿ, ದುರಾಗ್ರಹಿ.

ठसक– स्त्री. घमंड, ऐंठ, शान। ಗರ್ವ, ಸೊಕ್ಕು, ಜಂಭ, ಒಯ್ಯಾರ, ಮುರುಕು, ಬೆಡಗು, ಡೌಲು.

ठसकना– अक्रि. टूटना, पटकना। ಮುರಿ, ಅಪ್ಪಳಿಸು.

ठसका– पु **ठसकी**– स्त्री. सूखी खाँसी, टोकर, धक्का। ಒಣ ಕೆಮ್ಮು, ಆಘಾತ, ಪೆಟ್ಟು, ಢಿಕ್ಕಿ.

ठसाठस– क्रिवि. खचाखच। ಕಿಕ್ಕಿರಿದು, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ, ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ತುಂಬಿದ.

ठस्सा– पु. दे 'ठसक'।

ठहना– अक्रि. घंटे का बजना, घोड़ेका हिनहिनाना, सोच समझकर करना, संवारना। ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸು, ಕುದುರೆ ಹೇಕರಿಸು, ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡು, ತಿದ್ದು, ಕ್ರಮವಾಗಿರಿಸು.

ठहर– पु. स्थान, चौका। ಸ್ಥಾನ, ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ಸ್ಥಳ, ಅಡಿಗೆಯಮನೆ.

ठहरना– अक्रि थमना, रुकना, टिकना, विश्राम करना,प्रतीक्षा करना,निश्चित होना, स्थिर भावसे रहना। ಇರು, ನಿಲ್ಲು, ತಡೆ, ತಾಳು, ಬಾಳು, ವಿಶ್ರಮಿಸು, ಇಳಕೊಳ್ಳು, ತಂಗು, ನಿಶ್ಚಿ

ತವಾಗು, ಸ್ಥಿರವಾಗು, ಧೈರ್ಯ ತಾಳು,ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಿಸು.

ठहराउ– पु. दे. 'ठहराव'।

ठहराऊ– वि ठहरनेवाला, टिकाऊ। ತಾಳುವ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ.

ठहराना– सक्रि रोकना, तै करना, रहने के लिये स्थान देना। ತಡೆ,ನಿಲ್ಲಿಸು, ಅಡ್ಡಿಮಾಡು,ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ರರಾವು ಮಾಡು, ಇಳಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ಥಳ ಕೊಡು.

ठहराव– पु. निश्चय, स्थिरता। ನಿಶ್ಚಯ, ನಿರ್ಣಯ, ಸ್ಥಿರತ್ವ, ನಿರ್ಧಾರ.

ठहरौनी– स्त्री. दहेज इत्यादि का लेन-देन स्थिर करना। ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಮುಂತಾದ ವಿವಾಹದ ಕೊಡಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಹಾರದ ನಿಶ್ಚಯ.

ठहाका– पु जोर की हँसी। ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಗುವದು, ಅಟ್ಟಹಾಸ.

ठाँ, ठाँई– स्त्री जगह। ಸ್ಥಳ, ಸ್ಥಾನ. अव्य. निकट। ಹತ್ತಿರ, ಸಮೀಪ.

ठाँउ– स्त्री ठौर, मौका, पास। ಸ್ಥಾನ, ಸ್ಥಳ, ಸಂಧಿ, ಅವಸರ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ, ನೆರೆ.

ठाउ– वि शुष्क, नीरस, दूध न देनेवाली। ಒಣಗಿದ, ಶುಷ್ಕ, ನೀರಸ, ಗೊಡ್ಡು, ಹಾಲು ಕೊಡದ.

ठाँटर– पु. दे 'ठठरी'।

ठाँव– पु दे. 'ठाँउ'।

ठाँसना– सक्रि दमकर भरना, ठूँसना, बिना कफ निकाले ठनठन शब्द करते हुए खाँसना। ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ತುಂಬು, ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ತುಂಬು, ಕಫ ಹೊರ ಬೀಳದೆ ಕೆಮ್ಮು.

ठाहीं– स्त्री दे 'ठाँई'।

ठाकुर– पु देव, पूज्य व्यक्ति, स्वामी, मालिक, नायक, क्षत्रिय और नाई की उपाधि। ದೇವರು, ಪೂಜ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸ್ವಾಮಿ, ಒಡೆಯ, ನಾಯಕ, ಜಹಗೀರದಾರ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಅಥವಾ ನಾವಲಿಗರ ಬಿರುದು.

ठाकुरद्वारा– पु मंदिर। ದೇವಸ್ಥಾನ, ಮಂದಿರ.

ठाकुरबाडी–स्त्री. मंदिर। ದೇವಸ್ಥಾನ, ದೇವಾಲಯ, ಗುಡಿ

ठाकुरी– स्त्री. ठकुराई, शासन। ಪ್ರಭುತ್ವ, ಒಡೆತನ, ಶಾಸನ.

ठाट, ठाठ– पु. ढाँचा, सजावट, शान, उपाय,युक्ति, प्रबंध,समूह, अधिकता। ಚೌಕಟ್ಟು, ರಚನೆ, ಶೃಂಗಾರ, ಆಡಂಬರ,ಡೌಲು, ಠೀವಿ, ಬೆಡಗು, ಉಪಾಯ, ಯುಕ್ತಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಮೂಹ, ಆಧಿಕ್ಯ, ಬಾಹುಲ್ಯ.

ठाटना–सक्रि. बनाना, ठानना, सजाना। ರಚಿಸು, ಮಾಡು, ತಯಾರಿಸು, ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ಶೃಂಗರಿಸು.

ठाटबाट– पु तड़कभड़क। ಬೆಡಗು, ಠೀವಿ, ಡೌಲು, ಆಡಂಬರ.

ठाटर– पु. टट्टी, ढाँचा, ठठरी,ठाटबाट। ತಡಿಕೆ, ತಟ್ಟಿ, ಚೌಕಟ್ಟು, ರಚನೆ, ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ, ಶೃಂಗಾರ, ಡೌಲು.

ठाटी– स्त्री समूह, श्रेणी। ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು, ಶ್ರೇಣಿ.

ठाढ, ठाढा– वि खडा, समूचा, सुदृढ, उत्पन्न, प्रकट। ಎದ್ದುನಿಂತ, ಎಲ್ಲ, ಸಂಪೂರ್ಣ, ಸುದೃಢ, ಬಲವುಳ್ಳ, ಉತ್ಪನ್ನವಾದ, ಪ್ರಕಟವಾದ.

ठादर–पु. झगड़ा। ಜಗಳ, ಹೋರಾಟ.

ठान– स्त्री. आयोजन, दृढसंकल्प। ಆಯೋಜನೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕಾರ್ಯಾರಂಭ, ನಿಶ್ಚಯ, ಸಂಕಲ್ಪ.

ठानना– सक्रि. पक्का इरादा करना, आरंभ करना। ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡು, ಆರಂಭಿಸು.

ठाना– सक्रि ठानना, स्थापित करना। ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡು, ದೃಢಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡು, ಆರಂಭಿಸು, ಸ್ಥಾಪಿಸು.

ठाम– पु. दे. 'ठॉव'।

ठार– पु पाला। ಹಿಮ, ಭಯಂಕರ ಚಳಿ, ಮಂಜು.

ठाला– पु बेकारी। ನಿರುದ್ಯೋಗ, ದ್ರವ್ಯಾಭಾವ. वि बेकार। ನಿರುದ್ಯೋಗಿ, ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದವ.

ठावँ– पु. दे 'ठॉव'।

ठाहर, ठाहरु– पु. जगह, ठिकाना। ಸ್ಥಳ, ಸ್ಥಾನ, ವಿಶ್ರಾಮ ಸ್ಥಳ, ಮನೆ, ನಿವಾಸ.

ठिगना, ठिंगुना, ठिगना– वि नाटा। ಕುಳ್ಳ, ಗಿಡ್ಡ.

ठिकठैन– पु व्यवस्था। ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

ठिकना– अक्रि. दे. 'ठहरना'।

ठिकाना– पु. जगह, आश्रय स्थान, प्रबंध, सीमा, निश्चय, स्थिरता। ಸ್ಥಳ, ಸ್ಥಾನ, ಬೀಡು, ನೆಲೆ, ಆಶ್ರಯ ಸ್ಥಾನ, ಮನೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸೀಮೆ, ನಿಶ್ಚಯ, ಸ್ಥೈರ್ಯ.

ठिठक– स्त्री. घबराहट। ಬೆರಗಾಗುವಿಕೆ, ಅಂಜುವಿಕೆ.

ठिठकना– अक्रि जलते हुए सहसा रुक जाना, स्तब्ध होना। ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ನಿಲ್ಲು, ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳು, ಸ್ತಂಭಿತನಾಗು.

ठिठरना, ठिठुरना–अक्रि अधिक ठंडसे सिकुड जाना। ಬಹಳ ಚಳಿಯಿಂದ ನಡುಗು, ಮುದುರು, ಮುದುಡಿ ಕೊಳ್ಳು.

ठिनकना, ठुनकना– अक्रि बच्चोंका झूठमूठ का रोना। (ಮಕ್ಕಳು) ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳೇ ತಡೆದು ತಡೆದು ಅಳು, ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳು.

ठिर– स्त्री पाला, कडाके का जाड़ा। ಹಿಮ, ಭಯಂಕರ ಚಳಿ.

ठिरना– अक्रि अधिक जाडा पडना, जाड़ेसे ठिठुरना। ಬಹಳ ಚಳಿ ಬೀಳು, ಬಹಳ ಚಳಿಯಿಂದ ನಡುಗು, ಮುದುರು.

ठिलना– अक्रि ढकेला जाना, आगे धँसना। ಮುಂದೆ ನೂಕಲ್ಪಡು, ಮುಂದೆ ಒತ್ತಲ್ಪಡು.

ठिलिया, ठिल्ली– स्त्री मिट्टीका छोटा घड़ा। ಗಡಿಗೆ, ಮಡಕೆ, ಬಿಂದಿಗೆ.

टिलुआ– वि निठल्ला। ಉಪಯೋಗ ವಿಲ್ಲದ, ತುಚ್ಛ, ನಿರುದ್ಯೋಗಿ.

टिला–पु. टिली– स्त्री गगरा, मिट्टी का पात्र। ಮಣ್ಣಿನ ಕೊಡ, ಮಡಿಕೆ, ಗಡಿಗೆ.

टिहार–वि विश्वसनीय। ವಿಶ್ವಸನೀಯ.

टिहारी– स्त्री. विराम, निश्चय। ವಿರಾಮ, ನಿಶ್ಚಯ.

ठीक– वि. यथार्थ, शुद्ध, निश्चित। ನಿಜವಾದ, ಸರಿಯಾದ, ಶುದ್ಧವಾದ, ನಿಶ್ಚಿತ, ಸಮುಚಿತ, ಯೋಗ್ಯ. पु निश्चय, निश्चित प्रबंध। ಸಂಕಲ್ಪ, ನಿಶ್ಚಯ, ನಿಶ್ಚಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ठीकठाक–पु. निश्चय, प्रबंध। ನಿಶ್ಚಯ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಏರ್ಪಾಡು.

ठीकडा. ठीकरा– पु. भीख मागने का पात्र, मिट्टीके वर्तन या खपरेका टुकडा। ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆ, ಮಡಕೆಯ ಅಥವಾ ಹಂಚಿನ ಚೂರು,ಬೋಕಿ.

ठीकरी– स्त्री. दे 'ठीकरा'।

ठीका– पु. किसी कामका निश्चित समय के अंदर पूरा करने का जिम्मा। ಗುತ್ತಿಗೆ, 'ಕಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟ್'

ठीकादार,ठीकेदार–पु दे 'ठेकेदार'।

ठीलना–सक्रि. ठेलना। ನೂಕು,ಒತ್ತು, ದಬ್ಬು, ತಳ್ಳು.

ठीवन– पु. थूक, कफ। ಉಗುಳು,ಕಫ

ठीह– स्त्री. घोडे की हिनहिनाहट। ಕುದುರೆ ಹೇಕರಿಸುವ ಶಬ್ದ.

ठीहा–पु गद्दी, बैठनेके लिये ऊंचा किया हुआ स्थान, लकडी का कुंदा जिसपर रखकर वडई, सोनार आदि चीजों को गढ़ते और छालते है, सीमा। ಗದ್ದುಗೆ, ಅಡಿಗಲ್ಲು, ಪೀಠ, ವೇದಿಕೆ, ಬಡಿಗರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮೇಜು, ಸೀಮೆ, ಮೇರೆ.

ठुंठ– पु शाखारहित या सूखा वृक्ष, कटा हुआ हाथ। ಬೋಳು ಮರ, ಮೋಟು ಮರ, ಮೊಂಡ ಕೈ.

ठुंढ– पु. दे. 'ठुंठ'।

ठुकना– अक्रि. पिटना, हानि होना गड़ना। ಹೊಡೆತ ತಿನ್ನು, ಬಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಹಾನಿಯಾಗು, ಚುಚ್ಚು, ಒತ್ತಲ್ಪಡು.

ठुकराना– सक्रि ठोकर मारना। ಒದೆ, ಒದ್ದು ಹೊರಗೆ ಹಾಕು, ತಿರಸ್ಕರಿಸು, ತಳ್ಳು.

ठुकवाना– सक्रि पिटवाना, हानि करना। ಹೊಡೆಯಿಸು, ಹಾನಿಮಾಡಿಸು.

ठुड्डी– स्त्री. चिवुक। ಗದ್ದ, ಚಿಬುಕ.

ठुमक– वि. ठिठक भरी हुई (चाल)। ನಿಲ್ಲುತ್ತ ನಿಲ್ಲುತ್ತ ನಡೆಯುವ. ಒಯ್ಯಾರದ ನಡಿಗೆಯ, ಬೆಡಗಿನ.

ठुमकठुमक– क्रिवि फुदकते हुए। ಕುಣಿಯುತ್ತ, ಒಯ್ಯಾರದಿಂದ, ಬೆಡಗಿನಿಂದ.

ठुमकना– अक्रि फुदकते हुए चलना। ಒಯ್ಯಾರದಿಂದ ನಡೆ, ಕುಣಿಯುತ್ತ ನಡೆ, ಜಗಿಯುತ್ತ ನಡೆ, ಸೆಟೆ-

ಗೊಂಡು ನಡೆ.

ठुमका– वि नाटा। ಗಿಡ್ಡ, ಕುಳ್ಳ.

ठुमकारना– सक्रि. अंगुली से डोरे को झटका देना। ಬೆರಳಿನಿಂದ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಒಮ್ಮೊಂದೊಮ್ಮೆ ಎಳೆ, ಸೆಳೆ.

ठुमकी– स्त्री थपकी, झटका, रुकावट। ಕೈಯ ಹೊಡೆತ, ಸೆಳೆತ, ಅಡ್ಡಿ, ನಿಲ್ಲುವದು, ಸ್ತಂಭಿತನಾಗುವದು.

ठुमरी– स्त्री. एक गीत। ಒಂದು ರಾಗ.

ठुसना– अक्रि कसकर प्रवेश होना या भरा जाना। ಒತ್ತಿ ತುರುಕಲ್ಪಡು, ಒತ್ತಿ ತುಂಬಲ್ಪಡು.

ठूंग–स्त्री चोंच, चंचु प्रहार। ಚುಂಚು, ಚುಂಚುವಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯುವಿಕೆ

ठूँठ– पु दे. 'ठुंठ'।

ठूँठा, ठूठा– वि. शाखापत्र हीन वृक्ष, निर्बल, हथकटा। ಮೋಟುಮರ, ಬೋಳುಮರ, ನಿರ್ಬಲ, ಅಶಕ್ತ, ಮೊಂಡ ಕೈಯ, ಕೈ ಮುರಿದ.

ठूँसना, ठूसना– सक्रि. कसकर भरना। ತುರುಕು, ಒತ್ತಿ ತುಂಬು, ಜಡಿ.

ठेंगना– वि दे. 'ठिंगना'।

ठेंगुर– पु. पशुके गलेमें बाधी गयी लकड़ी। ಪಶುಗಳ ಕೊರಳ ಗುದ್ದಿ.

ठेंठा– पु. **ठेंठी**– स्त्री कानमें जमा हुआ मैल, वह रुयी या अन्य वस्तु जिससे कानका छेद बंद किया जाय। ಕಿವಿಯಲ್ಲಿಯ ಹೊಲಸು, ಕುಗನಿ, ಗುಗ್ಗಿ, ಕಿವಿಯ ರಂಧ್ರವನ್ನು ಮುಚ್ಚುವ ಅರಳೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ವಸ್ತು.

ठेंपी– स्त्री. छेदका ढक्कन, काग। ಬೆಣೆ, ಬೂಚು, ಗುಳಿಗೆ.

ठेकना– सक्रि आश्रय लेना, टेकना, ठहरना। ಆಶ್ರಯಿಸು, ಆನಿಸು, ನಿಲ್ಲಿಸು, ಊರೆಕೊಡು.

ठेका– पु. दे. 'ठीका'। टेक, अड्डा, मृदंग तबला आदिकी बोल। ಆಧಾರ, ಆನಿಕೆ, ಊರೆ, ಆಶ್ರಯ, ಕೂಡ್ರುವ ಸ್ಥಳ, ಮೃದಂಗ ತಬಲಾ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಧ್ವನಿ.

ठेकाना– पु. स्थान। ಸ್ಥಳ, ಸ್ಥಾನ, ನಿವಾಸಸ್ಥಾನ.

ठेकी– स्त्री. टेक, ठीका। ಆಧಾರ, ಆನಿಕೆ, ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನ, ಗುತ್ತಿಗೆ.

ठेकेदार– पु. ठेकेपर काम करने वाला। ಗುತ್ತಿಗೆದಾರ, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ.

ठेगना– सक्रि दे 'ठेकना'। मना करना, रोकना। ನಿಷೇಧಿಸು, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು.

ठेगनी, ठेघनी– स्त्री टेकनी, सहारा, टेकनेकी लकडी। ಆಶ್ರಯ, ಆಧಾರ, ಆನಿಕೆ, ಊರುಗೋಲು.

ठेठ– वि. शुद्ध, निर्मल। ಶುದ್ಧ, ನಿರ್ಮಲ, ಅಚ್ಚ. स्त्री सीधी सादी बोली। ಸಾದಾ ಭಾಷೆ, ಹಳ್ಳಿಯ ಭಾಷೆ.

टेपी– स्त्री दे. 'ठेंपी'।

टेलना– सक्रि ढकेलना। ದಬ್ಬು, ತಳ್ಳು, ಒತ್ತು, ದೂಡು.

टेला–पु धक्का, घनी भीड़, लद्दू गाडी।

ಹೊಡೆತ, ಆಘಾತ, ದೂಡುವಿಕೆ, ನೂಕುನುಗ್ಗಲು ಪಟ್ಟಣೆ, ದೂಡು-ತ್ತ ಒಯ್ಯುವ ಗಾಡಿ, ಕೈಯಿಂದ ನೂಕುವ ಗಾಡಿ.

टेलाटेल, टेलाटेली– स्त्री घनी भीड़, धक्कमधक्का । ಬಹಳ ಪಟ್ಟಣೆ, ನೂಕು ನುಗ್ಗಲು, ಗದ್ದಲ, ಧಕ್ಕಾ ಮುಕ್ಕಿ.

टेस– स्त्री ठोकर, चोट। ಏಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಧಕ್ಕೆ, ಗಾಯ.

टेसना– सक्रि. ठूसना। ತುರುಕು, ಒತ್ತಿ ತುಂಬು.

ठैन, ठैयाँ– स्त्री स्थान, ठाँव। ಸ್ಥಾನ, ಇರುವ ಸ್ಥಳ, ಮನೆ.

ठेल– स्त्री. दबाव, चोट। ಒತ್ತುವಿಕೆ, ಪೆಟ್ಟು, ಆಘಾತ.

ठोंक– स्त्री. आघात, प्रहार। ಆಘಾತ, ಪ್ರಹಾರ, ಹೊಡೆತ, ಪೆಟ್ಟು

ठोंकना, ठोकना– सक्रि पीटना, प्रहार करना। ಹೊಡೆ, ಬಡಿ, ಜಡಿ, ಅಪ್ಪ-ಳಿಸು, ಕುಟ್ಟು.

ठोकर– स्त्री चोट, रास्ते का उभरा हुआ पत्थर। ಪೆಟ್ಟು, ಏಟು, ಎಡವುವದು. ಹಾದಿಯ ಎಡವುವ ಕಲ್ಲು.

—खाना= असावधानी के कारण हानी उठाना । ಎಡವು, ಮುಗ್ಗರಿಸು, ಹಾನಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು.

ठोठरा– वि. पोपला, खाली। ಬರಿದಾದ, ಪೊಳ್ಳಾದ, ಟೊಳ್ಳು.

ठोडी, ठोढी– स्त्री. दे. 'ठुड्डी'।

ठोस– वि. दृढ, ठस। ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ತುಂಬಿದ, ಘನವಾದ, ದೃಢವಾದ.

ठोसा– पु. अँगूठा। ಹೆಬ್ಬೆರಳು.

ठोहना– सक्रि. खोजना। ಹುಡುಕು, ಶೋಧಿಸು.

ठौर– पु. स्थान, ठिकाना, अवसर। ಸ್ಥಾನ, ಜಾಗ, ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನ, ಸಂಧಿ, ಆಸ್ಪದ.

—न आना= पास न आना। ಸಮೀಪ ಬರದಿರು.

—कुठौर= भले या बुरे स्थानपर। ಚ-ಲೋ ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ.

—रखना=उसी स्थानपर मारकर गिरा देना । ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಂದು ಹಾಕು.

—रहना= मर जाना। ಸಾಯು.

—ठिकाना= पता ठिकाना। ಗೊತ್ತು-ಗುರಿ, ವಿಳಾಸ.

ड

डंक– पु विच्छू इत्यादिका जहरीला कॅाटा, डंक। ಚೇಳಿನ ಕೊಂಡಿ, ಮುಳ್ಳು, ನಗಾರಿ.

—मारना= दंशना, डसना। ದಂಶಿಸು, ಕಚ್ಚು,ಕೊಂಡಿಯಿಂದ ಕಡಿ(ಚೇಳು ಮುಂ.) ಕುಟುಕು.

डंकना– अक्रि गरजना। ಗರ್ಜಿಸು, ಅಬ್ಬರಿಸು.

डंका– पु. एक प्रकार का नगाडा। ನಗಾರಿ,ನೌಬತ್ತು,ಭೇರಿ, ಡಂಗುರ.

डंके की चोटपर कहना =सबके सम्मुख स्पष्ट शब्दो में कहना। ಎಲ್ಲರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳು, ಡಂಗುರಹೊಡೆದು ಹೇಳು.

डंगर– पु चौपाया। ಪಶು, ದನ.

डंगरा– पु खरबूजा। ಖರಬೂಜ ಹಣ್ಣು.

डंगरी–स्त्री. डायन, लंबी ककडी। ಪಿಶಾಚಿನಿ, ಉದ್ದ ಸವತೆಕಾಯಿ.

डंठल– पु. **डंठी**– स्त्री पौधेका धड़। ಕಾಂಡ, ದಂಟು, ಬಡ್ಡೆ, ತುಂಬು.

डंड– पु. डंडा, दंड, एक कसरत, हानि, बॅाह। ದೊಣ್ಣೆ, ಕೋಲು, ದಂಡ, ಒಂದು ವ್ಯಾಯಾಮ, ಹಾನಿ, ತೋಳು.

—पेलना = व्यायाम करना। ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡು, ದಂಡ ತೆಗೆ.

डंडपेल– पु. खूब कसरत करनेवाला। ಬಹಳ ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡುವವ, ಪೈಲವಾನ, ಜಟ್ಟಿ

डंडवारा– पु **डंडवारी**– स्त्री. चहारदीवारी। ಆವಾರದ ಗೋಡೆ,ಸುತ್ತುಗೋಡೆ.

डंडा– पु छोटी लाटी, सोंटा। ಬಡಿಗೆ, ದೊಣ್ಣೆ, ಕೋಲು, ದಂಡ.

डंडाडोली– स्त्री. बालकोका खेलविशेष। ಮಕ್ಕಳ ಒಂದು ಆಟ.

डंडाल– पु. नगाड़ा। ನಗಾರಿ.

डॅड़िया– पु. कर उगाहनेवाला। ಕರ ವಸೂಲು ಮಾಡುವವ. स्त्री लंबी रेखाओवाली साडी, पालकी, गेहूंके पौधेकी लंबी सीक जिसमें बाल लगती है। ಉದ್ದ ಗೆರೆಗಳುಳ್ಳ ಸೀರೆ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿಯ ಹೊಡೆ.

डंडी–स्त्री.पतली लकड़ी,मुठिया, तराजूकी लकड़ी, फूल या फल लगा हुआ वृक्षका डंटल, पहाडी सवारी। ಕೋಲು, ತಕ್ಕಡಿ ಕೋಲು, ದಂಡಿಗೆ, ಹೂ-ಹಣ್ಣುಗಳಿರುವ ವೃಕ್ಷದ ಕಾಂಡ, ಡೋಲಿ, ಮೇಣೆ.

डॅडोरना– सक्रि. खोजना। ಹುಡುಕು, ತಿರುವುಮುರುವುಮಾಡಿ ಹುಡುಕು.

डंडौत– पु दंडवत्। ಪ್ರಣಾಮ, ದಂಡವತ.

डंबर– पु. आडंबर, चंदोवा। ಆಡಂಬರ, ಸೋಗು, ಮಂಡಪ, ಚಪ್ಪರ.

डेंवरूआ– पु एक प्रकारका वातरोग। ಸಂಧಿವಾತ.

डेंवाडोल– वि. दे 'डाँवाडोल'।

डेंस– पु. एक प्रकारका बड़ा मच्छर। ಕಾಡು ಸೊಣ, ಕೊಣಚಿ, ಸೊಳ್ಳೆ.

डेंसना– सक्रि दे 'डसना'।

डकरना– अक्रि डकार लेना, खाकर तृप्त होना। ತಿಂದು ಬಿಡು, ತಿಂದು ತೇಗು, ತೃಪ್ತನಾಗು.

डकराना– अक्रि भैंस या बैल का बोलना। ಡುರುಕಿ ಹಾಕು, ಗುಟುರ ಹಾಕು.

डकार–स्त्री. शब्द के साथ मुखसे निकली हुयी वायु। ತೇಗು, ಡರಿಕೆ, ಡುರಿಕೆ, ಗುಟುರು.

डकारना– अक्रि. डकार लेना, किसीका धन पचा जाना, गरजना। ನುಂಗು, ತಿಂದು ತೇಗು, ಹಣ ಎತ್ತಿಹಾಕು, ಗರ್ಜಿಸು, ಕೂಗು, ಡರಿಕೆ ಹೊಡಿ.

डकैत– पु डाकू, लुटेरा। ದರೋಡೆ ಕೋರ, ಕಳ್ಳ, ಹಾದೀ ಬಡಿಯು ವವ, ಕೊಳ್ಳೆಗಾರ

डकैती– स्त्री. लूट। ದರೋಡೆ,ಸುಲಿಗೆ, ಲೂಟಿ.

डग– पु. कदम। ಹೆಜ್ಜೆ, ಪಾದ, ಅಡಿ.

डगडगाना, डगडोलना– अक्रि दे 'डगमगाना'।

डगडोर– वि चंचल, डाँवाडोल। ಚಂಚಲ, ಅಲ್ಲಾಡುವ, ಕಂಪಿಸುವ.

डगना– अक्रि हिलना, लड़खड़ाना, भूल करना। ಅಗಳಾಡು,ಅಲ್ಲಾಡು, ಕಂಪಿಸು, ತಪ್ಪುಮಾಡು.

डगमगना, डगमगाना– अक्रि. इधर-उधर हिलना, काँपना। ಅಲ್ಲಾಡು, ಅಲುಗಾಡು, ಕಂಪಿಸು, ಕದಲು.

डगर, डगरा– पु रास्ता। ಹಾದಿ, ಮಾರ್ಗ, ರಸ್ತೆ.

डगरना– अक्रि. धीरे धीरे चलना। ನಡೆ, ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ನಡೆ.

डगरिया, डगरी– स्त्री. दे. 'डगर'।

डगा– पु. चोब। ನಗಾರಿ ಕೋಲು.

डगाना– सक्रि. दे. 'डिगाना'।

डटना–अक्रि. स्थिर होकर खड़ा रहना। ದೃಢವಾಗಿ ನಿಲ್ಲು, ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲು, ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ನಿಲ್ಲು.

डटाना– सक्रि. भिड़ाना, जमाना। ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿಸು, ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯಿಸು, ಕೂಡಿಸು, ಅಂಟಿಸು, ನಿಲ್ಲಿಸು, ನೆಲೆಗೊಳಿಸು.

डड्ढार– वि बड़ी दाढ़ीवाला, साहसी। ಉದ್ದ ಗಡ್ಡದವ, ಸಾಹಸಿ.

डढ़ना– अक्रि जलना। ಸುಡು, ದಗ್ಧವಾಗು.

डढार, डढारा– वि लंबी दाढ़ीवाला। ಉದ್ದ ಗಡ್ಡುಳ್ಳವ, ದಾಡಿಯುವ.

डढ़ियल, डढ्योरा– वि दाढ़ीवाला। ಗಡ್ಡದವ.

डपट– स्त्री. झिड़क, डाँट। ಜಿದರಿಕೆ, ಗದರಿಕೆ.

डपटना– सक्रि डाँटना, दौड़ाना।

ಬೆದರಿಸು, ಗದರಿಸು, ಜರಿ, ಓಡಿಸು.

डपोरसंख– पु. डींग मारनेवाला,मूर्ख । ಬಡಾಯಿ ಕೊಚ್ಚುವವ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಾತು ಹೇಳುವವ, ಬಡಿವಾರದವ, ಮೂರ್ಖ.

डफ, डफला–पु एक बाजा । ತಮ್ಮಟೆ, ಡಬ್ಬ.

डफली– स्त्री. खँजरी । ಚಿಕ್ಕ ತಮ್ಮಟೆ.

डफार– स्त्री चिल्लाने या जोर से रोने की आवाज। ಕೂಗಾಟ, ಒದರಾಟ, ಅಳುವಿಕೆ.

डफारना– अक्रि जोरसे चिल्लाना या रोना । ಕೂಗಾಡು, ಅಬ್ಬರಿಸು, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಳು.

डफोरना– अक्रि चिल्लाना गरजना, ललकारना । ಕೂಗು, ಗರ್ಜಿಸು, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆ.

डब– पु जेब, थैला, कुप्पा बनाने का चमड़ा । ಕಿಸೆ, ಜೇಬು, ಚೀಲ, ತೊಗಲು.

डबकना– अक्रि. टीसना । ನೋವಾಗು, ಶೂಲೆಯಾಗು.

डबकौहा–वि. अश्रुपूर्ण । ಅಶ್ರುಪೂರ್ಣ, ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿದ.

डबडबाना– अक्रि अश्रुयुक्त होना । ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬು.

डबरा– पु. पोखरा । ಹೊಂಡ, ಕೊಳ.

डबल– पु. पैसा । ದುಡ್ಡು. स्त्री. पावरोटी । ಬ್ರೆಡ್ಡು. वि. दुगुना, दुहरा । ಎರಡುಪಟ್ಟು, ಇಮ್ಮಡಿ.

डबला– पु मिट्टीका छोटा पात्र । ಮಡಕೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆ.

डबिया, डबी– स्त्री. ढक्कनयुक्त छोटा गहरा पात्र । ಡಬ್ಬಿ, ಚಿಕ್ಕ ಡಬ್ಬಿ.

डबोना– सक्रि दे 'डुबाना' ।

डब्बा–पु. रेल गाड़ीकी एक कोठरी,बहुत बड़ी डिबिया । ರೈಲಿನ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ, ಬಂಡಿ, ದೊಡ್ಡ ಡಬ್ಬಿ.

डब्बू– पु एक बर्तन । ದೊಡ್ಡ ಸಟ್ಟುಗ, ಹಿಡಿಕೆಯುಳ್ಳ ನೀಡುವ ಪಾತ್ರೆ.

डभकना– अक्रि. डबडबाना, डूबना-उतराना । ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬು (ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ), ಮುಳುಗು ತೇಲು, ಮುಳುಗಿ ಏಳು.

डभकौंहाँ– वि अश्रुपूर्ण । ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿದ, ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿಬಂದ.

डमरु– पु एक बाजा । ಬುಡಬುಡಿಕೆ.

डयन– पु. पालकी, उड़ने की क्रिया, पंख । ಪಾಲಕಿ, ಡೋಲಿ, ಹಾರುವಿಕೆ, ರೆಕ್ಕೆ.

डर– पु भय, त्रास । ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ, ಅಳುಕ, ಶಂಕೆ, ತ್ರಾಸ.

डरना– अक्रि भयभीत होना । ಅಂಜು, ಭಯಭೀತನಾಗು, ಹೆದರು.

डरपोक– वि कायर । ಅಂಜುಬುರುಕ, ಹೇಡಿ, ಪುಕ್ಕ.

डरवाना, डराना– सक्रि. भयभीत करना । ಅಂಜಿಸು, ಹೆದರಿಸು, ಬೆದರಿಸು.

डरावना– वि भयानक । ಭಯಂಕರ,

ಭೀಕರ.

डरिया– स्त्री डाल। ಟೊಂಗೆ, ಶಾಖೆ.

डरीला– वि शाखाओंवाला। ಟೊಂಗೆಗಳುಳ್ಳ, ಕೊಂಬೆಗಳುಳ್ಳ.

डल– पु टुकड़ा। ತುಂಡು, ಚೂರು, ಭಾಗ. स्त्री. झील। ಸರೋವರ, ಕೆರೆ.

डलवाना– सक्रि डालनेका काम कराना। ಹಾಕಿಸು.

डला– पु दे. 'डल'। टोकरा। ಬುಟ್ಟಿ, ಪುಕ್ಕರಿ, ಗೂಡೆ.

डलिया– स्त्री. टोकरी। ಬುಟ್ಟಿ; ಕುಕ್ಕೆ.

डली– स्त्री छोटा टुकडा, सुपारी। ಚಿಕ್ಕ ತುಂಡು, ಹಳಕು, ಭಾಗ, ಅಡಿಕೆ.

डसन– स्त्री. काटने की क्रिया। ದಂಶ, ಕಡಿತ, ಕಚ್ಚುವಿಕೆ.

डसना– सक्रि साँप इत्यादिका काटना, डंक मारना। ಕಡಿ, ಕಚ್ಚು, ದಂಶಿಸು, ಕುಟುಕು.

डहकना– सक्रि. धोखा देना, ठगना। ಮೋಸಮಾಡು, ಠಕ್ಕಿಸು. अक्रि. विलखना, फैल जाना, गरजना। ಅಳು, ಬಿಕ್ಕು, ಪಸರಿಸು, ಗರ್ಜಿಸು.

डहकाना– सक्रि धोखा देना। ಮೋಸಗೊಳಿಸು, ಠಕ್ಕಿಸು, ಅಪಹರಿಸು. अक्रि धोखा खाना, छला जाना। ಮೋಸಹೋಗು, ಕಳಕೊಳ್ಳು.

डहडहा– वि हराभरा, प्रसन्न। ಹಚ್ಚನೆಯ, ಹಸುರು, ನಳನಳಿಸುವ, ಪ್ರಸನ್ನ, ಸೊಂಪಾದ, ಆನಂದಯುಕ್ತ.

डहडहाना– अक्रि. हराभरा होना, प्रसन्न होना। ಚಿಗುರು, ಕೊನರು, ನಳನಳಿಸು, ಪ್ರಸನ್ನವಾಗು.

डहन– पु. पर। ರೆಕ್ಕೆ, ಗರಿ, ತುಪ್ಪಳ.

डहना– पु दे. 'डहन' सक्रि जलाना, पीडा पहुंचाना। ಸುಡು, ತ್ರಾಸು ಕೊಡು. अक्रि. जलना, द्वेष करना। ಸುಡು, ಬೇಯಿಸು, ದ್ವೇಷಿಸು.

डहर, डहरि– स्त्री दे. 'डगर'।

डहरना– अक्रि. दे. 'डगरना'।

डहराना– सक्रि. चलाना, फिराना। ನಡೆಯಿಸು, ತಿರುಗಾಡಿಸು, ಹೋಗಿಸು.

डहार– पु तंग करनेवाला। ತ್ರಾಸು ಕೊಡುವವ, ಪೀಡಿಸುವವ.

डॉक– पु. चाँदी आदिका पत्तर, डंक। ಬೆಳ್ಳಿ-ಬಂಗಾರ ಮುಂತಾದವುಗಳ ತಗಡು. पु. डंका, डंक। ನಗಾರಿ, ಕೊಂಡಿ, ಮುಳ್ಳು.

डाँकना– सक्रि. लाँघना। ದಾಟು, ಉಲ್ಲಂಘಿಸು अक्रि. कै करना। ಕಾರು, ವಾಂತಿ ಮಾಡು.

डांगर– पु चौपाया। ದನ, ಪಶು, ಕಾಲ್ನಡೆ. वि. कृश, दुबला पतला, मूर्ख। ಬಡಕಲ, ಕೃಶ, ಅಶಕ್ತ, ಮೂರ್ಖ, ಹೆಡ್ಡ.

डॉट– स्त्री. डपट, दबाव, नियंत्रण। ಬೆದರಿಕೆ, ಗದರಿಕೆ, ನಿಯಂತ್ರಣ.

डॅाट-डपट– स्त्री दे 'डॅाट'।

डॅाटना– सक्रि. डपटना, घुडकना। ಬೆದರಿಸು, ಗದರಿಸು, ನಿಯಂತ್ರಿಸು.

डांठ– पु. दे. 'डंठल'।

डॅांड, डॅांडा– पु. डंडा, मेंड, सीमा, अर्थदंड, तराजूकी डंडी, नाव खेनेका वल्ला, । ಡೊಣ್ಣೆ, ಕೋಲು, ಬಡಿಗೆ, ಬೇಲಿ, ಸೀಮೆ, ದಂಡ, ತಕ್ಕಡಿಯ ಕೋಲು, (ನಾವೆ ನಡೆಸುವ) ಹುಟ್ಟು, ಗದ್ದೆ, ಬದುಹು, ತೆವರು.

डॅांडना– सक्रि. जुरमाना करना। ದಂಡ ವಿಧಿಸು.

डॅांडामेंडा– पु. आपसकी अति समीपता या लगाव, झगड़ा। ಪರಸ್ಪರ ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಅತಿ ಪ್ರೇಮ, ಜಗಳ.

डॅांडी– स्त्री डंडी, रेखा, टहनी, मुठिया, एक प्रकारकी पहाड़ी सवारी। ಕೋಲು, ಬಡಿಗೆ, ತಕ್ಕಡಿಯ ಕೋಲು, ರೇಖೆ, ಗೆರೆ, ಚಿಕ್ಕ ಟೊಂಗೆ,ರೆಂಬೆ, ಹಿಡಿಕೆ, ಕಾವು, ಡೋಲಿ, ಮೇಣೆ.

डॅांवरा– पु. लडका, वच्चा। ಹುಡುಗ, ಮಗು, ಕೂಸು

डॅांवरी–स्त्री. लडकी, कन्या। ಹುಡುಗಿ, ಮಗಳು, ಕನ್ಯೆ.

डावाडोल– वि. चंचल, अस्थिर। ಚಂಚಲ, ಅಸ್ಥಿರ, ಅಗಳಾಡುವ.

डॅांस– पु. वड़ी मक्खी या मच्छर। ಕಾಡು ನೊಣ, ಡೋಮ, ಸೊಳ್ಳೆ.

डाइन–स्त्री चुड़ैल। ಪಿಶಾಚಿನಿ,ಡಾಕಿನಿ, ಮಾರಿ.

डाक– पु चिट्ठी पत्री या उसके पहुंचाने की व्यवस्था। ಅಂಚೆ, ಪತ್ರ, ಟಪಾಲು, ಪೋಸ್ಟು.

डाक-गाडी– स्त्री. वह रेलगाडी जो डाकको ले जाती है। ಮೇಲುಗಾಡಿ, ಅಂಚೆಗಾಡಿ.

डाकखाना, डाकघर– पु. वह स्थान जहॉ पत्र आदि भेजने तथा वॅाटनेकी व्यवस्था होती है। ಅಂಚೆ ಕಚೇರಿ, ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸು.

डाकवॅगला– पु सरकारी मकान जो परदेशियोंके ठहरने के लिये वना हो। ಮುಸಾಫಿರ ಬಂಗಲೆ

डाकना– सक्रि लॅाघना, फॅादना, कै करना। ದಾಟು, ಹಾರು, ಜಿಗಿ, ಕಾರು, ವಮನವಾಗು

डाका– पु डाकुओका धावा। ಸುಲಿಗೆ, ದರೋಡೆ.

डाकिन, डाकिनी– स्त्री डंकिनी,चुडैल। ಡಂಕಿನಿ, ನೀಚ ದೇವತೆ, ಪಿಶಾಚಿನಿ, ಮಾರಿ.

डाकिया– पु. पोस्टमन। ಅಂಚೆಯಾಳು, ಪೋಸ್ಟಮನ್, ಓಲೆಕಾರ.

डाकू– पु लुटेरा। ದರೋಡೆಕೋರ, ಕೊಳ್ಳೆಗಾರ, ದಾರಿಗಳ್ಳ.

डाख– पु दे 'ढाक'।

डागा– पु. नगाडा पीटने की लकड़ी। ನಗಾರಿ ಬಾರಿಸುವ ಕೋಲು.

डाट–स्त्री. काग, टेक, फटकार। ಬೂಚು,

ಬೆಣೆ, ಆನಿಕೆ, ಆಧಾರ, ಬೆದರಿಕೆ, ಗದರಿಕೆ.

डाटना– सक्रि टेकना, कसकर भरना, छेद बंद करना, फटकारना। ಆನಿಸು, ಆನಿಕೆ ಕೊಡು, ಒತ್ತಿ ತುಂಬು, ತುರುಕು, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ತುಂಬು, ಬಹಳ ಊಟಮಾಡು, ಬೆಣೆಹಾಕು, ತೂತು ಮುಚ್ಚು, ಬೆದರಿಸು, ಗದ-ರಿಸು.

डाडना– सक्रि. दे. 'डॉडना'।

डाढ– स्त्री. दाढ। ದವಡೆ.

डाढ़ना– सक्रि जलाना। ಸುಡು, ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚು.

डाढ़ा– स्त्री. दावानल, अग्नि, ताप। ದಾವಾನಲ, ಬೆಂಕಿ, ಅಗ್ನಿ, ತಾಪ, ದಾಹ.

डाढ़ी– स्त्री. दाढ़ी, चिबुक। ಗಡ್ಡ, ಗದ್ದ. ಚಿಬುಕ.

डाबर– पु. डबरा, गंदा पानी। ಹೊಂಡ, ಕೊಳ, ಹೊಲಸುನೀರು.

डाबा– पु. दे 'डब्बा'।

डाभ– पु दर्भ, कुश, आमकी बौर, कच्चा नारियल। ದರ್ಭೆ, ಕುಶ, ಮಾವಿನ ಹೂವು, ಭಾರ, ಹಸಿ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ.

डामर– पु. हलचल, धूमधाम, एक तंत्र-शास्त्र, राल, अलकतरा। ಆಂದೋ-ಲನ, ಸಡಗರ, ಆಡಂಬರ, ಒಂದು ತಂತ್ರ-ಶಾಸ್ತ್ರ, ರಾಳ, ಗುಗ್ಗುಳ, ಡಾಮರೆಣ್ಣೆ.

डामल– पु. देशनिर्वासन या आजीवन कारावासका दंड। ಕರಿ ನೀರಿನ ಶಿಕ್ಷೆ, ಗಡೀಪಾರು, ಆಜೀವನಶಿಕ್ಷೆ.

डामाडोल– वि दे 'डॉवाडोल'।

डायन– स्त्री दे. 'डाइन'।

डार– स्त्री डाल, शाखा, डलिया, थाली, समूह। ಟೊಂಗೆ, ರೆಂಬೆ, ಶಾಖೆ, ಚಿಕ್ಕ ಬುಟ್ಟಿ, ಕುಕ್ಕೆ, ಹೂಬುಟ್ಟಿ, ತಟ್ಟೆ, ಸಮೂಹ.

डारना– सक्रि. दे 'डालना'।

डाल– स्त्री शाखा, तलवार का फल, डलिया, विवाह के समय वर पक्ष की ओर से वधू को दिया जाने-वाला वस्त्र और आभूषण। ಶಾಖೆ, ಟೊಂಗೆ, ಕೊಂಬೆ, ರೆಂಬೆ, ಖಡ್ಗದ ಎಲೆ, ಅಲಗು, ಖಡ್ಗದ ಧಾರೆ, ಚಿಕ್ಕ ಬುಟ್ಟಿ, ಹೂಬುಟ್ಟಿ, ವಿವಾಹ ದಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳಿಗೆ ವರಪಕ್ಷ ದವರು ಕೊಡುವ ಉಡುಗೊರೆ.

डालना– सक्रि. छोडना, फेंकना, मिलाना, फैलाना, अंकित करना, वमन करना, गर्भपात करना, धारण करना। ಹಾಕು, ಸುರಿ, ಚೆಲ್ಲು, ಬಿಡು, ಕೂಡಿಸು, ಸೇರಿಸು, ತುರು-ಕು, ಹರವು, ಪಸರಿಸು, ಚಿಹ್ನೆ-ಮಾಡು, ವಾಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, ಹಲಿವಿಳಿಸು, ಧರಿಸು.

डाली– स्त्री. शाखा, चंगेरी, सम्मानार्थ भेजी गयीं फल इत्यादि वस्तुएँ। ಟೊಂಗೆ, ರೆಂಬೆ, ಚಿಕ್ಕಬುಟ್ಟಿ, ಕಾ-

ಟಿಕೆ, (ಹಣ್ಣು ಮುಂತಾದವು).

डावरा– पु. दे. 'डॉवरा'।

डावरी– स्त्री. दे. 'डॉवरी'।

डासन– पु बिछावन । ಹಾಸಿಗೆ.

डासना– सक्रि बिछाना, फैलाना, डॅसना । ಹಾಸು, ಹರವು, ಕಚ್ಚು, ದಂಶಿಸು, ಕೊಂಡಿಯಿಂದ ಕಡಿ.

डासनी– स्त्री चारपाई, खाट । ಹೊರಸು, ಪಲಂಗ, ಮಂಚ.

डाह– स्त्री. ईर्ष्या, जलन । ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆ, ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು.

डाहना– सक्रि. जलाना, तंग करना । ಸುಡು, ಉರಿಸು, ತ್ರಾಸು ಕೊಡು, ದ್ವೇಷ ಮಾಡು.

डाही– वि ईर्ष्या करनेवाला । ದ್ವೇಷಿಸುವವ, ತ್ರಾಸು ಕೊಡುವವ.

डिंगर–पु. मोटा मनुष्य, ठग, पशुओं के गले की लकड़ी । ದಪ್ಪ ಮನುಷ್ಯ, ಠಕ್ಕ, ದುಷ್ಟ, ದುರುಳ, ಪಶುಗಳ ಕೊರಳ ಗುದ್ದಿ.

डिंगल– वि. खराव, अधम । ಕೆಟ್ಟ, ದೂಷಿತ, ನೀಚ, ಅಧಮ. स्त्री. राजपुताने में चारणों की भाषा। ರಜಪುತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ ಚಾರಣರ ಭಾಷೆ.

डिंब– पु अंडा, शोरगुल, दंगाफसाद । ತತ್ತಿ, ಗದ್ದಲ, ಗಲಭೆ, ಜಗಳ.

डिंभ,डिंभक–पु बच्चा, आडंवर । ಚಿಕ್ಕ ಮಗು, ಕೂಸು, ಮರಿ, ಆಡಂಬರ, ಜಂಭ.

डिगना– अक्रि. हिलना, सरकना, विचलित होना । ಅಲ್ಲಾಡು, ಕದಲು, ಸರಿ, ಹೊಯ್ದಾಡು.

डिगलाना– अक्रि दे. 'डगमगाना'।

डिगाना– सक्रि हिलाना । ಅಲುಗಿಸು, ಕದಲಿಸು, ಹೊಯ್ದಾಡಿಸು, ಸರಿಸು, ಜಾರಿಸು.

डिगुलाना– अक्रि. हिलना, डगमगाना । ಅಲ್ಲಾಡು, ಹೊಯ್ದಾಡು.

डिग्गी– स्त्री. तालाव, साहस । ಕೆರೆ, ಕೊಳ, ಸಾಹಸ.

डिठौना– पु काजलका टीका जिसको स्त्रियाँ दृष्टि न लगने के लिये बच्चों के सिरपर लगाती हैं । ಕಾಡಿಗೆ ಬೊಟ್ಟು, ದೃಷ್ಟಿ ಬೊಟ್ಟು.

डिढ– वि दृढ । ದೃಢವಾದ.

डिबिया– स्त्री छोटा डिब्बा । ಚಿಕ್ಕ ಡಬ್ಬಿ

डिब्बा– पु. दे. 'डब्बा'।

डिभकना–सक्रि. मुग्ध करना । ಮುಗ್ಧಗೊಳಿಸು, ಮೋಹಿತಗೊಳಿಸು, ಮರುಳುಗೊಳಿಸು.

डिमडिमी– स्त्री डुग्गी । ಬುಡಬುಡಿಕೆ.

डिल्ला– पु वैलों के कंधेपर का कूवड़ । ಡುಬ್ಬ, ಗೂನು, ಹಿಣಿಲು.

डींग– स्त्री. शेखी । ಜಂಭ, ಬಡಾಯಿ, ಬಡಿವಾರ, ಡೌಲು.

—मारना = अपनी झूठी बड़ाई करना। ಜಂಭಕೊಚ್ಚು, ಬಡಿವಾರ ಹೇಳು.

डीठ– स्त्री. दे. 'डीठि'।

डीठना— अक्रि. देख पड़ना। ಕಾಣಿಸು, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳು. सक्रि देखना, दिखाना। ನೋಡು, ದೃಷ್ಟಿಸು, ತೋರಿಸು

डीठि— स्त्री. दृष्टि, नज़र। ದೃಷ್ಟಿ, ನೋಟ.

डीमडाम— पु. टीमटाम, अहंकार। ಗರ್ವ, ಡೌಲು, ಅಹಂಕಾರ,ಠೀವಿ.

डील— पु. शरीर, कद, व्यक्ति। ಶರೀರ,ನಿಲುವು,ರಚನೆ, ಮೈಕಟ್ಟು, ಎತ್ತರ, ಆಕಾರ, ವ್ಯಕ್ತಿ.

डीलडौल— पु आकार। ಆಕಾರ, ಶರೀರದ ರಚನೆ, ಮೈಕಟ್ಟು.

डीह— पु. उजड़े गाँवका टीला, गाव। ಹಾಳು ಗ್ರಾಮದ ಎತ್ತರವಾದ ಭಾಗ, ಹಳ್ಳಿ, ಗ್ರಾಮ.

डुग, डुंगवा— पु. पुंज, ढेर, टीला। ಗುಂಪು, ರಾಶಿ, ಕುಪ್ಪೆ, ದಿನ್ನೆ, ಚಿಕ್ಕ ಗುಡ್ಡ.

डुड— पु. पेड़ की सूखी हुयी शाखा। ಗಿಡದ ಒಣ ಟೊಂಗೆ.

डुक— पु. घूँसा। ಗುದ್ದು, ಮುಷ್ಟಿಯ ಹೊಡೆತ.

डुगडुगी, डुग्गी— स्त्री चमडे से मढ़ा हुआ एक छोटा बाजा। ಬುಡ-ಬುಡಿಕೆ, ಢಕ್ಕೆ.

डुपटना— सक्रि तह करना। ಮಡಿಕೆ ಹಾಕು, ಗಳಿಗೆ ಮಾಡು, ನಿರಿಗೆ ಮಾಡು, ಮಡಿಸು.

डुपट्टा— पु दे. 'दुपट्टा'।

डुबकी— स्त्री. गोता, बिना तेल या घीमें तली हुई बरी। ಮುಳುಕ, ಗೋತ, ಸಂಡಿಗೆ, ವಡಿ.

डुबाना, डुबोना— सक्रि. गोता देना, नष्ट करना। ಅದ್ದು, ಮುಳುಗಿಸು, ನಾಶಮಾಡು.

डुबाव—पु. डूबने भरकी जलकी गहराई। ಮುಳುಗುವಷ್ಟು ನೀರಿನ ಆಳ.

डुब्बी— स्त्री. दे 'डुबकी'।

डुभकौरी— स्त्री. डभकौरी। ಸಂಡಿಗೆ

डुलना, डूलना— अक्रि. हिलना। ಅಲ್ಲಾಡು, ಅಲುಗು, ಒಲೆ.

डुलाना— सक्रि हिलाना, चलाना। ಅಲುಗಿಸು, ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಬಳು-ಕಿಸು, ನಡೆಯಿಸು.

डूँगर, डूँगा—पु. टीला या छोटी पहाड़ी। ದಿನ್ನೆ, ಚಿಕ್ಕ ಗುಡ್ಡ, ತೆವರು.

डूबना— अक्रि गोता खाना, अस्त होना, नष्ट होना, तन्मय होना। ಮುಳುಗು, ಅಸ್ತಂಗತವಾಗು, ಹಾಳಾಗು, ಮಗ್ನನಾಗು.

डेग— पु. देग। ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವ ದೊಡ್ಡ ಪಾತ್ರೆ.

डेगची— स्त्री. खाना पकाने का पात्र। ಅಡಿಗೆಯ ಪಾತ್ರೆ.

डेढ— वि एक और आधा। ಒಂದೂ-ವರೆ.

—ईंटकी मसजिद बनाना= आपने अभिमान मे सब से अलग रहना। ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಬೇರೆ

ಯಾಗಿರು.

डेढ़ा– वि डेढ़ गुना। ಒಂದೂವರೆ ಪಟ್ಟು, ಒಂದೂವರೆ.

डेरा–पु. पड़ाव, खेमा। ಬಿಡಾರ,ಡೇರೆ, ಶಿಬಿರ, ಮುಕ್ಕಾಂ.

—डालना= कहींपर टिकने के लिये सामान फैलाना। ಬಿಡಾರ ಹಾಕು, ತಂಗು, ಇಳಕೊಳ್ಳು.

डेल– पु. पिंजड़ा, उल्लू, रोड़ा। ಪಂಜರ, ಗೂಡು, ಗೂಗೆ, ಹರಳು, ಗುಂಡು, ಹೆಂಟೆ.

डेला– पु. आँखका कोया, ढेला, ठेंगुर। ಕಣ್ಣು ಗುಡ್ಡೆ, ಹೆಂಟೆ, ಗುಂಡು, ಪಶುಗಳ ಕೊರಳ ಗುದ್ದಿ.

डेली–स्त्री बाँस की बनी हुयी डलिया। ಬುಟ್ಟಿ, ಕುಕ್ಕೆ.

डेवढ़–स्त्री दे. 'डेवढा'। क्रम, सिलसिला। ಕ್ರಮ, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟು, ಪರಿವಿಡಿ.

डेवढ़ना– सक्रि. मोड़ना। ಮಡಿಕೆ ಹಾಕು, ನಿರಿಗೆ ಮಾಡು. अक्रि रोटीका फूलना। ರೊಟ್ಟಿ ಉಬ್ಬು.

डेवढ़ा– वि. डेढ गुना। ಒಂದೂವರೆ ಪಟ್ಟು. पु. डेढका पहाड़ा। ಒಂದೂವರೆ ಮಗ್ಗಿ.

डेवढ़ी– स्त्री. दे. 'ड्योढी'।

डेहरी– स्त्री. देहरी। ಹೊಸ್ತಿಲು.

डैन, डैना– पु. पर, पंख। ರೆಕ್ಕೆ, ತುಪ್ಪುಳ.

डोंगर– पु. दे 'डूंगर'।

डोंगा–पु. बडी नाव। ನಾವೆ, ಡೋಣಿ.

डोंगी– स्त्री. छोटी नाव। ಚಿಕ್ಕ ನಾವೆ, ಡೋಣಿ.

डोंडा– पु. कारतूस, बडी इलायची, फल। ಕಾಡತೂಸ, ಮದ್ದಿನ ತೋಟೆ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಹಣ್ಣು, ಯಾಲಕ್ಕಿ.

डोंडी– स्त्री. पोस्तेका फल, डोंगी, डुगडुगी, टोटी। ಗಸಗಸೆಯ ಕಾಯಿ, ಚಿಕ್ಕ ದೋಣಿ, ತಮ್ಮಟೆ, ತೊಟ್ಟಿ, ಪಾತ್ರೆಯ ಮೂಗು.

डोई, डोही– स्त्री. कड़ाहमे दूध इत्यादि चलानेकी एक तरहकी करछी। ಸೌಟು, ಮಿಠಾಯಿಗಾರರ ಸಟ್ಟುಗ.

डोकर, डोकरा– पु बूढा या अशक्त मनुष्य। ಮುದುಕ ಅಥವಾ ಅಶಕ್ತ ಮನುಷ್ಯ.

डोकरी– स्त्री वृद्धा स्त्री। ವೃದ್ಧ ಸ್ತ್ರೀ, ಮುದುಕಿ.

डोका– पु तेल, घी आदि रखने का काठका छोटा पात्र। ಎಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪ ಇಡುವ ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆ, ಬುದ್ದಲಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಪಾತ್ರೆ.

डोकिया, डोकी– स्त्री दे 'डोका'।

डोब, डोबा– पु. दे 'डुबकी'।

डोबना– सक्रि डुबाना। ಮುಳುಗಿಸು.

डोम,डोमडा–पु. जातिविशेष। ಸ್ಮಶಾನ ಕಾಯುವ ಕೀಳು ಜಾತಿಯವ,ಸುಡುಗಾಡ ಸಿದ್ಧ, ಭಂಗಿ.

डोमनी, डोमिन, डोमिनी–स्त्री. 'डोम' का स्त्री रूप।

डोर–स्त्री. डोरा, बंधन । ಹಗ್ಗ, ಸೂತ್ರ, ಬಂಧನ.

डोरा– पु. धागा, सूत, रस्सी, बंधन, तलवार की धार, आँखो में की पतली लाल नसें, अनुसंधान, लकीर, काजल की लकीर । ದಾರ, ಹುರಿ, ಹಗ್ಗ, ನೂಲು, ಎಳೆ, ಸೂತ್ರ, ಕಣ್ಣೊಳಗಿನ ಕೆಂಪು ಗೆರೆಗಳು, ಸುಳುವು, ಶೋಧ, ಗೆರೆ, ಕಾಡಿಗೆಯ ಗೆರೆ.

डोरिया– पु. एक प्रकारका धारीदार कपडा । ಒಂದು ತರದ ಗೆರೆಗಳುಳ್ಳ ಬಟ್ಟೆ, ಡೋರಿಯ.

डोरियाना– सक्रि. बंधन लगाकर पशुओं को एक स्थान से दूसरे स्थान को ले जाना । ಹಗ್ಗ (ಕಣ್ಣಿ)ಕಟ್ಟಿ ಪಶುಗಳನ್ನು ಹೊಡಕೊಂಡು ಹೋಗು.

डोरी– स्त्री रस्सी, बंधन, पाश, लगाव, लगन, डंडीदार, कटोरा । ಹಗ್ಗ, ದಾರ, ಎಳೆ, ಬಂಧನ, ಪಾಶ, ಸಂಬಂಧ, ಪ್ರೇಮ, ಸವಟು, ಹಿಡಿಕೆಯುಳ್ಳ ಬಟ್ಟಲು.

डोल–पु झूला, हिंडोला, डोली, पालकी, हलचल, लोहेका गोल बरतन । ಉಯ್ಯಾಲೆ, ತೂಗುಮಂಚ, ಡೋಲಿ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಅಂದೋಲನ, ಚಳವಳಿ, ಬಾರಡಿ, ಟಬ್ಬಿನಂಥ ತಗಡಿನ ಪಾತ್ರೆ, ಗಂಗಾಳ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಬಾನೆ.

डोलची– स्त्री छोटा डोल । ಚಿಕ್ಕ ಬಾರಡಿ, ಚಿಕ್ಕ ಬಾನೆ, ಚಿಕ್ಕ ಗಂಗಾಳ.

डोलडाल– पु चलना फिरना, टट्टी जाना । ತಿರುಗಾಟ, ನಡೆದಾಟ, ಶೌಚಕ್ಕೆ ಹೋಗುವದು.

डोलना– अक्रि हिलना, चलना । ಅಲ್ಲಾಡು, ತೂಗಾಡು, ನಡೆದಾಡು, ಸರಿದಾಡು, ತಿರುಗಾಡು.

डोला–पु पालकी, झूले में दिया जानेवाला झोका । ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ತೂಗಾಟ, ಓಲಾಟ.

—देना = अपनी बहूबेटी को किसी राजाको भेंट देना, कन्या को वरके घर जाकर व्याहना । ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ರಾಜನಿಗೆ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸುವದು, ಕನ್ನೆಯನ್ನು ವರನ ಮನೆಗೆ ಒಯ್ದು ಮದುವೆ ಮಾಡುವದು.

डोलाना– सक्रि हिलाना, दौड़ाना, हटाना । ತೂಗು, ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಓಡಿಸು, ದೂರ ಮಾಡು.

डोली– स्त्री पालकी । ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಡೋಲಿ, ಮೇಣೆ

डोही– स्त्री दे. ' डोई ' ।

डौंडी–स्त्री. डुगडुगी, ढिंढोरा । ತಮ್ಮಟೆ, ಡಂಗುರ, ಘೋಷಣೆ, ಪ್ರಕಟಣೆ.

डौंरू, डौरू– पु. डमरू । ಬುಡಬುಡಿಕೆ.

डौआ– पु. दे. ' डौवा ' ।

डौल– पु. ढाचा, प्रकार, शैली, उपाय, लक्षण । ರಚನೆ, ಮೈಕಟ್ಟು, ಪ್ರಕಾರ, ಅಚ್ಚು, ಮಾದರಿ ಶೈಲಿ, ಉಪಾಯ, ಲಕ್ಷಣ.

डौलदार– वि. सुलक्षण, सुंदर । ಸುಲ-

ಕ್ಷಣ, ಸುಂದರ.

डौलियाना– सक्रि. ढंगपर लाना, दुरुस्त करना। ಸರಿಪಡಿಸು, ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡು.

डौवा–पु डौआ। ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸಟ್ಟುಗ, ಮರದ ಸೌಟು.

ड्योढ़ा– वि डेढ गुना । ಒಂದೂವರೆ ಪಟ್ಟು. पु डेढका पहाडा। ಒಂದೂವರೆಯ ಮಗ್ಗಿ.

ड्योढी– स्त्री. फाटक, चौखट, पौर। ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು, ಚೌಕಟ್ಟು, ಹೊಸ್ತಿಲು.

ड्योढ़ीदार, ड्योढीवान– पु दरवान, चौकीदार। ದ್ವಾರಪಾಲಕ, ಕಾವಲುಗಾರ.

ढ

ढँकन– पु. ढक्कन। ಮುಚ್ಚಳ

ढँकना– सक्रि. ढाकना, छिपाना। ಮುಚ್ಚು, ಅಡಗಿಸು. अक्रि दिखाई न देना। ಮುಚ್ಚಿಹೋಗು, ಅಡಗು. पु ढक्कन। ಮುಚ್ಚಳ.

ढंख– पु. ढाक। ಮುತ್ತುಗ, ಮುತ್ತುಳ.

ढंग–पु. रीति, रचना, आचरण, लक्षण, दशा, युक्ति, बहाना। ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ವಿಧಿ, ರಚನೆ, ಮಾದರಿ, ಲಕ್ಷಣ, ಸ್ಥಿತಿ, ಯುಕ್ತಿ, ಉಪಾಯ, ನೆವ, ಸೋಗು.

ढंगलाना– सक्रि लुढका देना। ಉರುಳಿಸು.

ढंगी– वि धूर्त, चालाक। ಧೂರ್ತ, ತಂತ್ರಗಾರ, ಜಾಣ, ಚತುರ.

ढंढार– वि. बहुत बुड्ढा। ಬಹಳ ಮುದುಕಾದ, ಅತಿಜೀರ್ಣ.

ढँढोर– पु. ज्वाला, लपट, लंगूर। ಜ್ವಾಲೆ, ಶಿಖೆ, ಕರಿಯ ಮಂಗ.

ढँढारची, ढँढोरची– पु मुनादी करनेवाला। ಡಂಗುರ ಹೊಡೆಯುವವ.

ढँढोरना, ढँढोलना– सक्रि ढूँढ डालना, टटोलना, मथना । ಹುಡುಕು, ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಹುಡುಕು, ಜಾಣಿಸು, ಮಥಿಸು.

ढँढोरा–पु. डुगडुगी, मुनादी। ತಮ್ಮಟೆ, ಡಂಗುರ, ಪ್ರಕಟಣೆ, ಘೋಷಣೆ, ಸಾರುವಿಕೆ.

ढँढोरिया– पु. मुनादी करनेवाला । ಡಂಗುರ ಹೊಡೆಯುವವ.

ढँपना– अक्रि. दृष्टिसे छिप जाना। ಮುಚ್ಚಲ್ಪಡು, ಮರೆಯಾಗು. पु ढक्कन। ಮುಚ್ಚಳ.

ढकना– दे 'ढँकना'।

ढकनियाँ, ढकनी– स्त्री ढक्कन । ಮುಚ್ಚಳ.

ढका– पु. धक्का, आघात। ಹೊಡೆತ, ಆಘಾತ, ಪ್ರಹಾರ. पु. एक तरहका ढोल। ನೀಲಗಂಗಾಳ.

ढकिल– स्त्री आक्रमण। ಆಕ್ರಮಣ, ದಾಳಿ.

ढकेलना– सक्रि. धक्का देकर गिराना। ನೂಕು, ದೂಡು, ದಬ್ಬು.

ढकोसना– सक्रि. अधिक पी जाना, बड़े बड़े घूंट पीना। ಬಹಳ ಕುಡಿ, ಒಮ್ಮೆಲೇ ಬಹಳ ಕುಡಿ, ಗುಟುಕರಿಸು.

ढकोसला– पु. पाखंड, दभ। ಕಪಟ, ಸೋಗು, ಆಡಂಬರ, ಗರ್ವ.

ढक्कन– पु. ढकाना। ಮುಚ್ಚಳ.

ढक्का– पु. डंका, नगाड़ा। ನಗಾರಿ, ನೌಬತ್ತು, ಢಕ್ಕೆ. पु. धक्का। ಆಘಾತ, ನುಗ್ಗಾಟ.

ढचर– पु. तैयारी, आड़ंवर, टंटा। ಸಿದ್ಧತೆ, ತಯಾರಿ, ರಚನೆ, ಆಡಂಬರ, ಕಪಟ, ಸೋಗು, ಜಗಳ.

ढड्ढा– वि. वहुत वडा। ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾದ. पु. ढॉचा। ಚೌಕಟ್ಟು, ರಚನೆ.

ढनमना– अक्रि. लुढ़कना। ಉರುಳು, ಮುಗ್ಗರಿಸು, ತತ್ತರಿಸು.

ढप, ढफ– पु. दे 'डफ'।

ढपना– सक्रि ढॉकना। ಮುಚ್ಚು, ಮರೆ ಮಾಡು. अक्रि. ढॅका होना। ಮುಚ್ಚಲ್ಪಡು, ಮರೆಯಾಗು. पु ढक्कन। ಮುಚ್ಚಳ.

ढप्पू– वि वहुत वड़ा। ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ, ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದ, ಅಸಡ್ಡಾಳ.

ढब– पु. तरह, रीति, ढंग, आदत, गढ़न। ತರ, ಪದ್ಧತಿ, ರೀತಿ, ಸ್ವಭಾವ, ಅಭ್ಯಾಸ, ರಚನೆ, ಯುಕ್ತಿ.

ढयना– अक्रि. घर मकान आदिका ध्वस्त होना या गिर पडना। ಮನೆ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಬೀಳು ಅಥವಾ ನಾಶವಾಗು.

ढरकना– अक्रि ढलना। ಜಾರು, ಸರಿ, ಸುರಿ, ಹರಿ, ಪ್ರವಹಿಸು, ಚೆಲ್ಲು.

ढरका–पु. पशुओ को दवा इ पिलानेकी नली, नेत्र से पानी वहते रहनेका रोग। ದನಗಳಿಗೆ ಔಷಧ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕುಡಿಸುವ ಬಿದಿರ ನಲಿಕೆ, ಗೊಟ್ಟ.

ढरकाना–सक्रि लुढकाना, नीचे गिराना। ಉರುಳಿಸು, ಜಾರಿಸು, ಕೆಳಗೆ ಚಲ್ಲು, ಸುರಿ, ಹರಿಯಿಸು.

ढरना– अक्रि. दे. 'ढलना'।

ढरनि– स्त्री पतन, गति, करुणा, दयाशीलता। ಜಾರುವದು, ಬೀಳುವದು, ಪತನ, ದಯೆ, ಕರುಣೆ.

ढरहरना– अक्रि. ढरकना, झुकना। ಸರಿ, ಜಾರು, ಚೆಲ್ಲು, ಬಾಗು, ಮಣಿ.

ढराना– सक्रि दे 'ढरकाना'।

ढरारा– वि. ढरकनेवाला, गिरकर वह जानेवाला, आकर्षित होनेवाला ढालू। ಜಾರುವ, ಹರಿಯುವ, ಉರುಳುವ, ಮಣಿಯುವ, ಆಕರ್ಷಿತವಾಗುವ,

ಇಳುಕಲಾದ.

ढर्रा– पु ढंग, मार्ग, शैली । ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ಮಾರ್ಗ, ಉಪಾಯ, ಶೈಲಿ, ಮಾದರಿ.

ढलकना, ढलना– अक्रि द्रवना, रीझना, लुढकना, व्यतीत होना, साँचे में डालकर बनाया जाना, झुक जाना, प्रसन्न होना । ಕರಗು, ಮೋಹಿತ ಗೊಳ್ಳು, ಉರುಳು, ಜಾರು, ಹರಿ, ಸುರಿ, ಚೆಲ್ಲು, ಕಳೆ, ಪಡಿಯಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ತಯಾರಿಸು, ಬಾಗು, ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗು, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು, ಒಲಿ.

ढलका– पु नेत्रों से पानी गिरने की बीमारी । ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೀರು ಸುರಿಯುವ ರೋಗ, ಪಿಚ್ಚುಗಣ್ಣಿನ ರೋಗ.

ढलकाना– सक्रि लुढकाना, ढरकाना । ಹರಿಸು, ಸುರಿ, ಚೆಲ್ಲು, ಉರುಳಿಸು

ढलना– अक्रि दे 'ढलकना'।

ढलमल– वि शिथिल । ಶಿಥಿಲವಾದ.

ढलवाँ, ढलुवाँ– वि साँचे में ढाला हुआ । ಪಡಿಯಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ, ಎರಕಹೊಯ್ದ.

ढलाई– स्त्री ढालने का काम या मजदूरी । ಎರಕ ಹೊಯ್ಯುವ ಅಥವಾ ಪಡಿಯಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

ढलवाना, ढलाना– सक्रि ढालने का काम दूसरे से कराना । ಪಡಿಯಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಸು, ಎರಕ ಹೊಯ್ಯುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು.

ढलैत– पु ढाल बाँधनेवाला, सैनिक । ಗುರಾಣಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಸೈನಿಕ.

ढवरी– स्त्री लगन । ಒಲವು, ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಹುಚ್ಚು, ಅಭ್ಯಾಸ.

ढहना– अक्रि ढयना । ಕೆಳಗೆ ಬೀಳು, ಕುಸಿದು ಬೀಳು, ಹಾಳಾಗು

ढहरना– अक्रि. लुढकना, गिरपडना । ಜಾರು, ಉರುಳು, ಬೀಳು.

ढहरी–स्त्री देहरी, मटका । ಹೊಸ್ತಿಲು, ಮಣ್ಣಿನ ಗಡಿಗೆ, ಮಡಕೆ, ಕೊಡ.

ढहवाना, ढहाना– सक्रि. घर इत्यादि गिराना, नष्ट करना । ಮನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕೆಡಹು, ನಾಶಮಾಡು

ढाँकना– सक्रि दे 'ढाँपना'।

ढाख– पु. दे 'ढाक'।

ढाँचा– पु किसी वस्तु की बनावट का स्थूल रूप, गढन, प्रकार, ठठरी, तरह । ಚೌಕಟ್ಟು, ರಚನೆ, ಆಕಾರ, ಪ್ರಕಾರ, ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ, ತರ, ರೀತಿ.

ढाँपना– सक्रि ढकना, छिपा देना । ಮುಚ್ಚು, ಹೊದಿಸು, ಮರೆಮಾಡು, ಆಚ್ಛಾದಿಸು.

ढाँस– स्त्री सूखी खाँसी । ಒಣಕೆಮ್ಮು.

ढाँसना– अक्रि सूखी खाँसी खाँसना । ಒಣ ಕೆಮ್ಮು, ಕೆಮ್ಮು.

ढाई– स्त्री दो और आधा । ಎರಡೂ

ಪರಿ.

ढाक– पु पलाश । ಮುತ್ತುಗ,ಪಲಾಶ एक तरहका ढोल । ರಣಭೇರಿ.

ढाड, ढाढ़– स्त्री. चीत्कार, दहाड । ಕೂಗಾಟ, ಚೀರಾಟ, ಗರ್ಜನೆ, ಅಬ್ಬರ.

ढाढना– सक्रि. जलाना, संतप्त करना । ಸುಡು, ಉರಿಸು, ಸಂತಪ್ತಪಡಿಸು.

ढाढस, ढारस– पु तसल्ली, साहस । ಸಮಾಧಾನ, ಸಾಂತ್ವನೆ, ಧೈರ್ಯ, ಸಾಹಸ, ಸ್ಥೈರ್ಯ.

ढापना– सक्रि द 'ढांपना' ।

ढाबर–वि गंदा, मटमैला । ಹೊಲಸಾದ, ಮಣ್ಣುಗೂಡಿದ, ಕೊಳೆಯಾದ.

ढाबा– पु. हलका छापर, अटारी, रोटी की दूकान, ओलती । ಚಪ್ಪರ,ಅಟ್ಟ, ರೊಟ್ಟಿ ಮಾರುವ ಅಂಗಡಿ,ಸೂರು, ಓಲೀವೆ.

ढाभक– पु नगारा । ನಗಾರಿ,ಡೊಳ್ಳು

ढार– पु उतार, मार्ग, रचना, ढाँचा, ढाल । ಇಳುಕಲು, ಮಾರ್ಗ,ರಚನೆ, ಆಕಾರ, ಗುರಾಣಿ.

ढारना– सक्रि दे 'ढालना' । गिराना । ಚೆಲ್ಲು, ಮಣ್ಣುಪಾಲು ಮಾಡು.

ढारस– पु. दे. 'ढाढस' ।

ढाल– पु उतार, मार्ग, रचना, प्रकार, रीति, ढंग, ढाल । ಇಳುಕಲು, ಮಾರ್ಗ, ರಚನೆ, ಪ್ರಕಾರ, ರೀತಿ, ಗುರಾಣಿ, ಢಾಲು

ढालना– सक्रि गिराना, बहाना, साँचेमें ढालकर तैयार करना, हिलाना, मदिरा पीना, ताना मारना, बेचना । ಸುರಿ, ಕೆಡಹು, ಚೆಲ್ಲು, ಹರಿಸು, ಎರಕ ಹೊಯ್ಯು, ಆಕಾರ ಕೊಡು, ಪಡಿಯಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸು, ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಸೆರೆ ಕುಡಿ, ವ್ಯಂಗ ಮಾತನಾಡು, ಮಾರು.

ढालवा, ढालू– वि जो बराबर नीचा होता गया हो । ಇಳುಕಲಾದ, ಇಳಿಜಾರಾದ.

ढासना– पु तकिया, सहारा । ದಿಂಬು, ತೆಕ್ಕೆ, ಆಸಿಕೆ, ಆಧಾರ.

ढाहना– सक्रि. दे. 'ढहवाना' ।

ढिंढोरना– सक्रि दे 'ढंढोरना' ।

ढिंढोरा– पु डुगडुगी, घोषणा । ಡಂಗುರ, ಘೋಷಣೆ, ಸಾರುವಿಕೆ.

ढिग– क्रिवि. निकट, पास । ಸಮೀಪ, ಹತ್ತಿರ, ನಿಕಟ. स्त्री निकटता, तट, किनारा । ಸಾಮೀಪ್ಯ, ದಂಡೆ, ಅಂಚು, ತೀರ.

ढिठाई– स्त्री धृष्टता, अनुचित साहस । ದುಷ್ಟತನ, ಅನುಚಿತ ಸಾಹಸ, ದಿಟ್ಟತನ.

ढिबरी– स्त्री काँच आदिका चिराग । ಗಾಜು ಮುಂತಾದವುಗಳ ದೀಪ, ದೀಪದ ಬುರುಡೆ.

ढिमका– वि फलाँ । ಇಂಥ, ಅಮುಕ.

ढिलढिला– वि ढीला, पानी जैसा पदार्थ । ಸಡಿಲಾದ, ನೀರಿನಂಥ, ದ್ರವಪದಾರ್ಥ.

ढिलाई– स्त्री सुस्ती, शिथिलता । ಆಲಸ್ಯ, ಸಡಿಲುತನ, ಶಿಥಿಲತೆ

ढिलाना– सक्रि ढीला करना, छुड़ाना। ಸಡಿಲಿಸು, ಬಿಡಿಸು. सक्रि ढीला कराना। ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಸಡಿಲಿಸು.

ढिल्लड–वि आलसी,ढीलढाल करनेवाला। ಆಲಸಿ, ಮೈಗಳ್ಳ.

ढिसरना– अक्रि फिसलना, झुकना, प्रवृत्त होना। ಜಾರು, ಸರಿ, ಮಣಿ, ಬಾಗು, ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗು, ಒಲಿ.

ढींगर–पु दीर्घकाय मनुष्य, जार। ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟ ಮನುಷ್ಯ, ಉಪಪತಿ, ಮಿಂಡ.

ढींगे– क्रिवि. ढिग। ಸಮೀಪ, ಹತ್ತಿರ.

ढींढ– गर्भ, बड़ापेट। ಗರ್ಭ, ಬಸಿರು, ಡೊಳ್ಳುಹೊಟ್ಟೆ.

ढीट– स्त्री लकीर। ಗೆರೆ, ಗೀರು,ರೇಖೆ

ढीठ– वि बेअदब, साहसी। ಅವಿಧೇಯ, ದಿಟ್ಟ, ಸಾಹಸಿ, ಉದ್ಧಟ.

ढीठता– स्त्री धृष्टता, ढिठाई। ಅವಿಧೇಯತೆ, ದಿಟ್ಟತನ

ढील–स्त्री शिथिलता, सुस्ती, फुरसत। ಶೈಥಿಲ್ಯ, ಸಡಿಲತೆ, ಆಲಸ್ಯ, ಬಿಡುವು.

ढीलना– सक्रि ढीला करना, बंधन खोलना। ಸಡಿಲಿಸು, ಬಿಡು,ಬಂಧನ ಬಿಡಿಸು.

ढीला–वि शिथिल, विना कसा, मुलायम, सुगम, सुस्त, मंद। ಶಿಥಿಲ, ಸಡಿಲಾದ, ಮೆತ್ತಗಾದ, ಸುಗಮ, ಸರಳ, ಸುಲಭ, ಆಲಸಿ, ಮೈಗಳ್ಳ, ಮಂದ.

ढीली आँख– मदोन्मत्त दृष्टी । ಮದೋನ್ಮತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ, ಕಾಮಾತುರ ದೃಷ್ಟಿ.

ढीह– पु ऊँचा टीला। ಮಣ್ಣುರಾಶಿ, ದಿನ್ನೆ

ढुंढ– पु लुटेरा। ದರೋಡೆಕೋರ, ಕೊಳ್ಳೆಗಾರ.

ढुंढवाना– सक्रि खोज कराना। ಹುಡುಕಿಸು, ಶೋಧ ಮಾಡಿಸು.

ढुंटिराज– पु गणेशजी। ಗಣಪತಿ

ढुंढी– स्त्री बाँह, नाभि। ಭುಜ,ತೋಳು, ನಾಭಿ, ಹೊಕ್ಕಳು,

ढुकना– अक्रि घातमें रहना, ओटमें छिपना, घुसना, धावा करना। ಹೊಂಚು ಹಾಕು, ಸಂಧಿ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಕೂಡ್ರು,ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ್ರು, ಪ್ರವೇಶಿಸು, ದಾಳಿ ಮಾಡು

ढुरकना– अक्रि ढरकना, झुकना। ಜಾರು, ಸರಿ, ಪ್ರವಹಿಸು, ಹರಿ, ಬಾಗು, ಮಣಿ, ಒಲಿ

ढुरना–अक्रि प्रसन्न होना, कृपा करना, ढरकना, डोलना, प्रवृत्त होना। ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು, ದಯೆತೋರು, ಜಾರು, ಸರಿ, ಹರಿ, ಅಲ್ಲಾಡು, ಮಣಿ, ಒಲಿ, ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗು.

ढुरहुरी– स्त्री. पगडंडी, लुढ़कने की क्रिया। ಕಾಲುಹಾದಿ, ಜಾರುವದು,

ಉರುಳುವದು, ತತ್ತರಿಸುವದು.

ढुराना ढुरावना– सक्रि. प्रसन्न करना, प्रवृत्त करना, लुढकाना, ढरकाना, हिलाना। ಪ್ರಸನ್ನ ಮಾಡು, ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಪ್ರವೃತ್ತಿಸು, ಉರುಳಿಸು, ಸುರಿ,ಹರಿಯಿಸು, ಚೆಲ್ಲು,ಜಾರಿಸು, ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ತೂಗು.

ढुर्री– स्त्री. पगडंडी। ಕಾಲುದಾರಿ

ढुलकना– अक्रि लुढकाना, फिसलना। ಜಾರು, ಉರುಳು, ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ಬೀಳು, ಸರಿ.

ढुलकाना–सक्रि. लुढकाना। ಉರುಳಿಸು, ಕೆಡಹು, ಬಿಸಾಡು, ಎಸೆ.

ढुलना–अक्रि 'ढुरना'। ढोया जाना। ಹೊರಲ್ಪಡು.

ढुलवाई– स्त्री ढोने का काम, ढोने का शुल्क। ಹೊರುವಿಕೆ, ನಿರ್ವಹಣ, ಹೊರುವ ಕೂಲಿ.

ढुलवाना– सक्रि ढोने का काम कराना। ಭಾರ ಹೊರುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು.

ढुलाई– स्त्री. ढोने की क्रिया या उसकी मजदूरी। ಭಾರ ಹೊರುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

ढुलाना– सक्रि दे 'ढुराना'। ढोनेका काम कराना। ಭಾರ ಹೊರುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು.

ढूंट– स्त्री. खोज, ढूढने की क्रिया। ಹುಡುಕುವಿಕೆ, ಶೋಧನೆ.

ढूंटना–सक्रि खोज करना। ಹುಡುಕು, ಶೋಧಿಸು, ಅರಸು.

ढूह, ढूहा– पु. राशि, ढेर, टीला। ರಾಶಿ, ಗುಂಪು, ದಿನ್ನೆ, ಏರಿಕೆ, ತೆವರು.

ढेंकी, ढेंकली, ढेकुली– स्त्री धान कूटने या खेत सीचनेका यंत्र। ಭತ್ತ ಕುಟ್ಟುವ ಯಂತ್ರ, ಯಾತ.

ढेंढ, ढेढ– पु. कौआ, एक नीच जाति, मूर्ख, कपास इत्यादि की फली। ಕಾಗೆ, ಒಂದು ನೀಚ ಜಾತಿ,ಮೂರ್ಖ, ದಡ್ಡ, ಹತ್ತಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕಾಯಿ.

ढेंढर–पु आँखका एक रोग या विकार। ಒಂದು ಕಣ್ಣುರೋಗ.

ढेंप, ढेंपी– स्त्री. टहनी से लगा हुआ फल या पत्ते के छोर का भाग, कुचाग्र। ಎಲೆ-ಹಣ್ಣುಗಳು ಟೊಂಗೆಗೆ ಕೂಡುವ ಭಾಗ, ಕುಚಾಗ್ರ, ಮೊಲೆಯ ತುದಿ.

ढेबरी– स्त्री. कॉच मिट्टी इत्यादि का चिराग। ಕಾಜು ಅಥವಾ ಮಣ್ಣಿನ ದೀಪ.

ढेबुआ, ढेबुक– पु. पैसा। ಕಾಲಾಣೆ, ದುಡ್ಡು.

ढेर– पु राशि। ರಾಶಿ,ಗುಂಪು,ದಿಪ್ಪೆ. वि. बहुत। ಬಹಳ,ಹೆಚ್ಚು,ಹೇರಳ.

—करना = मार डालना। ಕೊಲ್ಲು.

ढेरी– स्त्री राशि, ढेर। ರಾಶಿ, ಗುಂಪು.

ढेल, ढेला–पु. मिट्टी, पत्थर का टुकडा। ಹೆಂಟೆ, ಮುದ್ದೆ, ಕಲ್ಲು, ಉಂಡೆ.

ढेलवाँस– पु गोफन। ಕವಣೆ

ढेलाचौथ– पु. भाद्रपद शुक्ल चतुर्थी। ಗಣೇಶ ಚತುರ್ಥಿ.

ढैया– स्त्री ढाई सेर। ಎರಡೂವರೆ ಸೇರು, ಅತ್ತಿಯ ಮಗ್ಗಿ.

ढोंग– पु. बहाना, पाखंड। ರಕ್ಕು, ನೋಗು, ಜಾಲ, ಕಪಟ.

ढोंगिया, ढोंगी– वि धूर्त, पाखंडी। ಕಪಟಿ, ಧೂರ್ತ, ರಕ್ಕ, ಜಾಲಗಾರ.

ढोंढ– पु कली, ढेंढी। ಮೊಗ್ಗೆ, ಹತ್ತಿ ಅಥವಾ ಗಸಗಸಿಯ ಕಾಯಿ.

ढोंडी– स्त्री नाभि। ಹೊಕ್ಕಳು, ನಾಭಿ

ढोटा, ढोटौना– पु लड़का। ಹುಡುಗ, ಮಗ.

ढोठी–स्त्री. लड़की। ಹುಡುಗಿ, ಮಗಳು.

ढोना–सक्रि. बोझ ले चलना। ಹೊರು, ವಹಿಸು.

ढोर, ढोरा– पु पशु, चौपाया। ದನ, ಪಶು.

ढोरना– सक्रि. ढरकाना, हिलाना। ಉರುಳಿಸು, ಜಾರಿಸು, ಸುರಿ, ಹೊಯ್ಯು, ಅಲ್ಲಾಡಿಸು.

ढोरी– स्त्री धुन, लगन, ढालनेकी क्रिया या भाव। ಹುಚ್ಚು, ಅಭ್ಯಾಸ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಉತ್ಸುಕತೆ, ತವಕ, ಹವ್ಯಾಸ, ಹೊಯ್ಯುವಿಕೆ, ಸುರಿಯುವಿಕೆ.

ढोल– पु. एक तरहका बाजा। ಡೋಲು, ಭೇರಿ.

—पीटना=चारों ओर समाचार फैलाते फिरना। ಡಂಗುರ ಹೊಡೆ, ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಿಸು.

ढोलक, ढोलकी– स्त्री छोटा ढोल। ಚಿಕ್ಕ ಡೋಲು, ಚಿಕ್ಕ ಭೇರಿ.

ढोलकिया– पु ढोलक बजानेवाला। ಭೇರಿ ಬಾರಿಸುವವ. स्त्री दे 'ढोलक'।

ढोलना– पु तावीज, झूला, पालना। ತಾಯಿತ, ಜೋಕಾಲಿ, ತೊಟ್ಟಿಲು, ಉಯ್ಯಾಲೆ. सक्रि दे 'ढोरना'।

ढोलनी– स्त्री बच्चोंका झूला। ತೊಟ್ಟಿಲು, ಉಯ್ಯಾಲೆ, ತೂಗುಮಣೆ.

ढोला– पु शरीर, पति, मूर्ख, एक कीड़ा। ಶರೀರ, ಪತಿ, ಮೂರ್ಖ, ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಕೀಡೆ, ನುಸಿ, ಹುಳು.

ढोलिया–पु ढोल बजानेवाला। ಡೋಲು ಬಾರಿಸುವವ

ढोली– स्त्री हँसी, दो सौ पानों की गड्डी। ವಿನೋದ, ಹಾಸ್ಯ, ಇನ್ನೂರು ಎಲೆಗಳ ಕಟ್ಟು.

ढोव– पु भेंट। ಕಾಣಿಕೆ, ಉಡುಗೊರೆ

ढोहना– सक्रि खोजना। ಹುಡುಕು, ಶೋಧಿಸು

ढौंचा–पु साढे चारका पहाड़ा। ನಾಲ್ಕೂವರೆಯ ಮಗ್ಗಿ.

ढौंसना–अक्रि हर्षध्वनि करना। ಹರ್ಷ ಧ್ವನಿ ಮಾಡು, ಕೇಕೆ ಹಾಕು.

ढौकन– पु भेंट, रिश्वत। ಕಾಣಿಕೆ, ಲಂಚ.

ढौरी– स्त्री. दे 'ढोरी'।

त

तंग– वि संकीर्ण, छोटा, परेशान, कसा हुआ। ಸಂಕೀರ್ಣ, ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ, ಚಿಕ್ಕ, ತ್ರಾಸಹೊಂದಿದ, ಪೀಡಿತ, ಬಿಗಿದ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ. पु घोड़ेपर जीन कसने की पट्टी। ಜೀನು ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟುವ ತೊಗಲು ಪಟ್ಟಿ.

—करना = सताना। ತ್ರಾಸಕೊಡು, ಪೀಡಿಸು, ಹಿಂಸಿಸು.

—आना या होना = दुखी होना। ತ್ರಾಸಗೊಳ್ಳು ಬೇಸರಗೊಳ್ಳು.

तंगदस्त– वि गरीब, कंजूस। ಬಡವ, ಜೀನ, ಕಂಜೂಷ, ಜಿಪುಣ, ಲೋಭಿ

तंगदस्ती– स्त्री गरीबी, कंजूसी। ಬಡತನ, ಜಿಪುಣತನ.

तंगहाल– वि गरीब, दुःखित, पीडित। ಬಡವ, ದುಃಖಿತ, ಪೀಡಿತ, ವ್ಯಥಿತ.

तंगी– स्त्री कमी, दरिद्रता, क्लेश, संकीर्णता। ಕೊರತೆ, ನ್ಯೂನತೆ, ಅಡಚಣೆ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಬಡತನ, ದುಃಖ, ಇಕ್ಕಟ್ಟು, ಬಿಗುವು.

तंजेब– स्त्री महीन मलमल। ಮಲಮಲು ಬಟ್ಟೆ, ಮಲ್ಲು

तंड– पु नाच। ಕುಣಿತ

तंडव– पु. ताडव। ತಾಂಡವ ನೃತ್ಯ.

तंडुल– पु. चावल। ಅಕ್ಕಿ.

तंत– पु तंत्र, तंत्रशास्त्र, तार लगा हुआ एक तरहका बाजा, प्रयोग, क्रिया, उपाय, आधीनता, प्रबल इच्छा, आतुरता। ತಂತ್ರ, ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ, ತಂತುವಾದ್ಯ, ಪ್ರಯೋಗ, ಕ್ರಿಯೆ, ಉಪಾಯ, ಅಧೀನತೆ, ಪಾರತಂತ್ರ್ಯ, ಪ್ರಬಲ ಇಚ್ಛೆ, ಆತುರತೆ

तंतमंत– पु तंत्रमंत्र, जादू। ತಂತ್ರ-ಮಂತ್ರ, ಜಾದು.

तंतरी, तंत्री– पु. सितार आदि बजानेवाला, बाजेका तार, तारवाला बाजा। ತಂತುವಾದ್ಯ ಬಾರಿಸುವವ, ವಾದ್ಯಗಳ ತಾರ, ತಂತು-ವಾದ್ಯ.

तंतु– पु सूत, डोरा, वंशपरंपरा, ताँत, मकडीका जाला, तार, विस्तार, संतान। ನೂಲು, ದಾರ, ಹುರಿ, ವಂಶಪರಂಪರೆ, ಕರುಳು, ಜೇಡಹುಳದ ಬಲೆ, ವಾದ್ಯಗಳ ತಂತು, ವಿಸ್ತಾರ.

तंतुकीट– पु. रेशमका कीडा, मकडी। ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳ, ಜೇಡಹುಳ.

तंत्र– पु. ताँत, सूत, कपडा, धन, प्रमाण, कारण, औषध, शासन, अधिकार, झाडफूँक, तंत्र शास्त्र। ಕರುಳು, ದಾರ, ಅರಿವೆ, ಹಣ, ಪ್ರಮಾಣ, ಸಿದ್ಧಾಂತ, ಕಾರಣ, ಔಷಧ, ಶಾಸನ, ಅಧಿಕಾರ, ರಾಜ್ಯ, ಮಂತ್ರತಂತ್ರ, ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ.

तंत्री– स्त्री वीणा सितार आदि के तार, कोई बाजा जिसमें तार लगे हों,

वीणा सितार आदि बजानेवाला, नाडी। ತಂತುವಾದ್ಯಗಳ ತಾರು, ತಂತುವಾದ್ಯ, ತಂತುವಾದ್ಯ ಬಾರಿಸುವವ, ನಾಡಿ, ನರ, ಸ್ನಾಯು.

तंद्रा– स्त्री. ऊंघाई। ತೂಕಡಿಕೆ, ಅರೆನಿದ್ರೆ.

तंदुरुस्त– वि. स्वस्थ, रोगरहित। ನಿರೋಗಿ, ಆರೋಗ್ಯವಂತ, ಸ್ವಸ್ಥ

तंदुरुस्ती– स्त्री स्वास्थ्य, आरोग्य। ಆರೋಗ್ಯ, ದೇಹಸೌಖ್ಯ

तंदुल– पु. चावल। ಅಕ್ಕಿ.

तंदूर– पु अँगीठी-विशेष। ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಕೆ, ಕುಬ್ಬುಟಿಗೆ.

तंदेही– स्त्री. कोशिश, मेहनत, ताकीद। ಪ್ರಯತ್ನ, ಪರಿಶ್ರಮ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಸೂಚನೆ

तंद्रा– स्त्री दे 'तंदरा'।

तबाकू– पु. तमाखू। ತಂಬಾಕು, ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು.

तँबिया– पु तॉबेका छोटा तसला। ತಾಮ್ರದ ಬೋಗುಣಿ, ಕೊಳಗ

तबीह– स्त्री. चेतावनी, ताकीद, घुड़की। ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಸೂಚನೆ, ಗದರಿಕೆ.

तंबू– पु खेमा। ಡೇರೆ, ಗುಡಾರ, ತಂಬು.

तंबूरची– पु तंबूरा बजानेवाला। ತಂಬೂರಿ ಬಾರಿಸುವವ

तंबूरा–पु सितारकी तरहका एकबाजा। ತಂಬೂರಿ.

तंबूल, तंबोल– पु ताबूल, पान, बीड़ा। ತಾಂಬೂಲ, ವೀಳ್ಯ, ಪಾನ್‌ಪಟ್ಟಿ.

तंबोलिन– स्त्री पान बेचनेवाली स्त्री। ವೀಳೆದೆಲೆ ಮಾರುವವಳು

तंबोली– पु पान बेचनेवाला। ವೀಳೆದೆಲೆ ಮಾರುವವ.

तअज्जुब– पु अचंभा, आश्चर्य। ವಿಸ್ಮಯ, ಆಶ್ಚರ್ಯ.

तअम्मुल– पु. सोचविचार, देर। ವಿಚಾರ-ವಿನಿಮಯ, ವಿಚಾರ, ಗೊಂದಲ, ಚಿಂತೆ, ತಡ.

तअल्लुक–पु नाता, संबंध। ಸಂಬಂಧ.

तअल्लुका– पु बहुतसे मौजोंकी जमीदारी, बड़ा इलाका। ಹಲವು ಗ್ರಾಮಗಳ ಜಮೀನುದಾರಿ, ಉಂಬಳಿ, ತಾಲೂಕು.

तअल्लुकेदार– पु तअल्लुकेका जमींदार या मालिक। ಹಲವು ಗ್ರಾಮಗಳ ಜಮೀನುದಾರ, ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನುದಾರ

तअस्सुब– पु तरफदारी, धर्म संबंधी पक्षपात। ಪಕ್ಷಪಾತ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಕ್ಷಪಾತ.

तई– प्रत्य को, प्रति, से। ಅನ್ನು, ವಿಷಯವಾಗಿ, ಇಂದ. अव्य लिये। ಓಸ್ಕರ, ಸಲುವಾಗಿ.

तई– स्त्री छिछली कड़ाही। ಚಿಕ್ಕ ಕಡಾಯಿ, ತವೆ, ಹಂಚು.

तउ– अव्य तब, लो। ಆಗ, ಹಾಗೆ

तऊ– अव्य तब भी, तथापि। ಆಗಲೂ, ಆದಾಗ್ಯೂ

तक– अव्य पर्यंत । ತನಕ, ವರೆಗೆ.
 स्त्री टक, तराजू । दृष्टि, ನೋಟ, ನೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿ, ತಕ್ಕಡಿ. पु मट्ठा । ಮಜ್ಜಿಗೆ.

तकदमा– पु. अंदाज । ಅಂದಾಜು.

तकदीर–स्त्री भाग्य, प्रारब्ध । ಅದೃಷ್ಟ, ಭಾಗ್ಯ, ಪ್ರಾರಬ್ಧ.

तकना– अक्रि ताकना, देखना, आश्रय लेना । ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡು, ನೋಡು, ಆಶ್ರಯ ಹೊಂದು

तकमा– पु. तगमा । ಪದಕ, ಬಿಲ್ಲೆ.

तकमील– स्त्री पूर्णता । ಪೂರ್ಣತೆ.

तकरार– पु विवाद, झगडा । ವಾದ-ವಿವಾದ, ಜಗಳ.

तकरीब– स्त्री नजदीकी, कोई ऐसा शुभ अवसर जिसपर वहुतसे लोग एकत्र हो । ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಉತ್ಸವ, ಮಂಗಲೋತ್ಸವ.

तक़रीबन– क्रिवि लगभग, प्रायः । ಸುಮಾರು, ಅಜಮಾಸು, ಸಮೀಪವಾಗಿ

तक़रीर– स्त्री. भाषण । ಉಪನ್ಯಾಸ, ಭಾಷಣ.

तकला– पु तकुआ । ಕದರು, ತಕಲಿ

तकली– स्त्री सूत कातनेका औजार । ತಕಲಿ, ಬಿಂಗರಿ, ಕದರು

तक़लीद–स्त्री अनुकरण । ಅನುಕರಣ, ಫ್ಯಾಷನ್, ಅಂಧಾನುಕರಣ.

तक़लीफ– स्त्री. कष्ट, दुःख । ಕಷ್ಟ, ದುಃಖ, ತ್ರಾಸ, ಸಂಕಟ, ತೊಂದರೆ

तकल्लुफ़– पु. शिष्टाचार । ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ, ಔಪಚಾರಿಕ ಮರ್ಯಾದೆ

तक़वा– पु सदाचार । ಸದಾಚಾರ.

तक़वियत– स्त्री समर्थन, ताक़त देना । ಸಮರ್ಥನೆ, ಪುಷ್ಟಿ, ಶಕ್ತಿಕೊಡುವದು.

तकसीम– स्त्री विभाजन, वितरण । ಹಂಚುವದು, ಭಾಗಾಕಾರ, ವಿತರಣೆ

तकसीर– स्त्री अपराध, त्रुटि, कमी, भूल । ಅಪರಾಧ, ಕುಂದು, ಕೊರತೆ, ತಪ್ಪು, ದೋಷ.

तकाई– स्त्री. देखनेका भाव या क्रिया । ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುವಿಕೆ, ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುವ ಕ್ರಿಯೆ.

तक़ाज़ा– पु तगादा, प्रेरणा । ಆಗ್ರಹ, ಹಣ ಬೇಡುವದು, ಕಾಡುವದು, ತಗಾದೆ, ಪ್ರೇರಣೆ, ಉತ್ತೇಜನೆ.

तकाना– सक्रि 'ताकना' का प्रे रूप।

तकावी– स्त्री वह ऋण जो अकाल के समय सरकार की ओरसे किसानोंको खेती के लिये दिया जाता है । ಸರಕಾರದವರು ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಒಕ್ಕಲತನದ ಉಪಕರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಡುವ ಸಾಲ, ತಗಾಯಿ.

तकिया–पु उसीसा, सिरहाना, आश्रयस्थान । ದಿಂಬು, ತಲೆದಿಂಬು, ಆಶ್ರಯ ಸ್ಥಾನ.

तकिया कलाम– पु. मुँहसे बारबार निकलनेवाला व्यर्थ शब्द। ಮಾತಾಡುವಾಗ ರೂಢಿಯಿಂದ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರುವ ವ್ಯರ್ಥ ಶಬ್ದ.

तकुआ–पु. दे. 'तकला'। ताकनेवाला। ನೋಡುವವ.

तख़फ़ीफ़– स्त्री. कमी, संक्षेप। ಕಡಿಮೆ, ಸಂಕ್ಷೇಪ, ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವದು.

तख़मीनन्– क्रिवि. अनुमानसे, लगभग। ಅಂದಾಜಿನಿಂದ, ಸುಮಾರು, ಊಹೆಯಿಂದ.

तख़मीना– पु. अंदाजा। ಅಂದಾಜು, ಅನುಮಾನ, ಊಹೆ.

तख़्त– पु. सिंहासन, बड़ी चौकी। ಸಿಂಹಾಸನ, ಗದ್ದುಗೆ, ದೊಡ್ಡ-ಮಣೆ.

तख्त-ताऊस–पु शाहजहाँ का बनवाया हुआ मोर के आकार का सिंहासन। ಮಯೂರ ಸಿಂಹಾಸನ.

तख़्त-नसीन–वि गद्दीनशीन। ಸಿಂಹಾ-ಸನಾರೂಢ.

तख़्त-पोश–पु सिंहासन पर बिछाने का चादर, चौकी। ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಹೊದಿಸುವ ವಸ್ತ್ರ, ಕಾಲು-ಮಣೆ

तख्त-बंदी– स्त्री. तख़्तों की बनी हुयी दीवार। ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹಲಿಗೆಗಳ ಗೋಡೆ.

तख़्ता– पु. लकड़ी का चौकोर टुकड़ा, ताव। ಹಲಿಗೆ, ಮಣೆ, ಹಾಸುಗಲ್ಲು, ಹಾಳೆ, ರಟ್ಟು.

तख़्ती– स्त्री. छोटी पटरी। ಚಿಕ್ಕ ಹಲಿಗೆ, ಮಕ್ಕಳು ಬರೆಯುವ ಹಲಿಗೆ, ಪಾಟಿ, ಸ್ಲೇಟು.

तगड़ा– वि हृष्टपुष्ट। ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟ, ಶಕ್ತಿವಂತ, ಬಲಿಷ್ಠ, ದಪ್ಪ.

तगड़ी– स्त्री कटिसूत्र, करधनी। ಉಡುದಾರ.

तगना– अक्रि. सिला जाना। ಹೊಲಿ-ಯಲ್ಪಡು.

तगमा– पु पदक। ಪದಕ, ಬಿಲ್ಲೆ, ಮೆಡಲು.

तगर– पु एक वृक्ष तथा उसकी लकड़ी। ಒಂದು ಮರ ಹಾಗೂ ಅದರ ಕಟ್ಟಿಗೆ.

तगा– पु दे 'तागा'।

तगाई– स्त्री तागनेका काम या मज-दूरी। ರಜಾಯಿ, ಕವುದಿ ಹೊಲಿಯುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

तगादा–पु दे 'तकाजा'।

तगाना–सक्रि. दूर दूर पर मोटी सिलाई कराना। ದೂರ ದೂರ ಹೊಲಿಗೆ ಹಾಕಿಸು.

तगार– पु ओखली गाड़ने का गड्ढा, गारा चूना आदि रखने, बनाने या मिलाने का स्थान। ಒರಳು ಇಡುವ ಗುಣಿ; ಗಾರೆ, ಗಚ್ಚು, ಸುಣ್ಣ ಅರೆಯುವ ಸ್ಥಳ.

तगीर– पु परिवर्तन। ಪರಿವರ್ತನ.

ಬದಲಿ

तगीरी— स्त्री दे 'तगीर'।

तचना— अक्रि तपना, दु खी होना। ಕಾಯು, ಹುರಿ, ಉರಿ, ಜ್ವಲಿಸು, ಸುಡು, ದುಃಖಿತನಾಗು

तचाना— सक्रि. जलाना, दुःखी करना। ಕಾಯಿಸು, ಸುಡು, ತ್ರಾಸಕೊಡು.

तच्छिन— क्रिवि तत्क्षण। ಕೂಡಲೇ, ಆಗಿಂದಾಗ.

तज़किरा— पु ज़िक्र, वर्णन। ಚರ್ಚೆ, ವರ್ಣನೆ, ಉಲ್ಲೇಖ, ಪ್ರಸ್ತಾವ.

तजन— पु. त्याग, चाबुक। ತ್ಯಾಗ, ಬಾರಕೋಲು, ಚಾಟಿ.

तजना— सक्रि त्यागना। ತ್ಯಜಿಸು, ಬಿಡು.

तजरबा, तजरुबा— पु. अनुभव। ಅನುಭವ.

तजरबेकार— वि अनुभवी। ಅನುಭವಿಕ, ನುರಿತವ.

तजवीज़— स्त्री सम्मति, फैसला, उपाय, प्रबंध। ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಸಮ್ಮತಿ, ಒಪ್ಪಿಗೆ, ತೀರ್ಪು, ನಿರ್ಣಯ, ಉಪಾಯ, ಹಂಚಿಕೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಏರ್ಪಾಡು

तजवीज़सानी— स्त्री. पुनर्विचार। ಪುನರ್ವಿಚಾರ.

तजस्सुम— पु ढूंढने की क्रिया, तलाश। ಹುಡುಕುವಿಕೆ, ಶೋಧನೆ.

तज्ञ— वि ज्ञानी। ಬಲ್ಲವ, ಜಾಣ, ಜ್ಞಾನಿ.

तट— पु किनारा, ऊंची भूमी। ತೀರ, ದಂಡೆ, ದಡ, ಎತ್ತರವಾದ ಭೂಮಿ क्रिवि समीप, पास। ಹತ್ತಿರ, ಸಮೀಪ, ಬಳಿಯಲ್ಲಿ.

तटका— वि. ताजा, तुरंतका। ನವ, ತಾಜಾ, ಹೊಸ, ಆಗಿಂದಾಗಿನ, ತತ್‌ಕ್ಷಣದ.

तटनी, तटिनी— स्त्री. नदी। ನದಿ, ಹೊಳೆ.

तटस्थ—वि. समीप, किनारेपर या अलग रहनेवाला, उदासीन। ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತೀರದಲ್ಲಿ ಇರುವ, ಬೇರೆಯಾಗಿರುವ, ತಟಸ್ಥ, ಉದಾಸ

तड— पु. उपजाति, समाज के विभिन्न दल। ಉಪಜಾತಿ, ಪಕ್ಷ, ದಲ, ವಂಗಡ.

तडक— स्त्री. तड़कन, छप्परके नीचे लगनेवाली लकड़ी। ಒಡಕು, ಬಿರುಕು, ಚಪ್ಪರದ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ರೀಪು.

तड़कना— अक्रि चटकना, तडतड शब्द करके टूटना चिढना, उछलना कूदना, जोरसे आवाज़ करना। ಸೀಳು, ಬಿರಿ, ಚಟ್‌ಚಟ್ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡುತ್ತ ಮುರಿ, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ರೇಗು, ಕುಣಿದಾಡು, ಜಿಗಿದಾಡು, ಕಿರುಗುಟ್ಟು, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು

तडक-भडक— स्त्री. चमक-दमक, ठाट-बाट। ಹೊಳಪು, ಕಾಂತಿ, ಮಿಂಚು,

ವೈಭವ, ಡೌಲು, ಶೃಂಗಾರ.

तड़का– पु. सवेरा, वघार। ಮುಂಜಾವು, ಒಗ್ಗರಣೆ.

तड़काना– सक्रि. 'तड़्' शब्दके साथ तोड़ना, क्रोधित करना। 'ತಟ್' ಎಂದು ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡಿ ಮುರಿ, ಸೀಳು, ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸು.

तड़ग– पु. दे. 'तड़ाग'।

तड़तड़ाना– सक्रि तड़तड़ शब्द करना। ತಡತಡ ಶಬ್ದ ಮಾಡು. अक्रि तड़तड़ शब्द होना। ತಡತಡ ಶಬ್ದವಾಗು.

तड़प– स्त्री. तड़पने की क्रिया, चमक-दमक। ಸ್ಫುರಣ,ತಳಮಳಿಸುವದು, ಒದ್ದಾಟ, ಕಾಂತಿ, ಬೆಡಗು.

तड़पना, तड़फना– अक्रि. छटपटाना, कूदना-फाँदना, गरजना। ತಳಮಳಿಸು, ಚಡಪಡಿಸು, ಸ್ಫುರಣ ಹೊಂದು, ಜಿಗಿದಾಡು, ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು ಗರ್ಜಿಸು, ಅರಚು.

तड़पाना– सक्रि दु.ख देकर व्याकुल करना। ತ್ರಾಸ ಕೊಡು, ಗಾಸಿ ಮಾಡು, ತಳಮಳಗೊಳಿಸು.

तड़फड़ाना– अक्रि दे 'तड़पना'।

तड़फड़ाहट– स्त्री. दे 'तड़प'।

तड़फना– अक्रि दे. 'तड़पना'।

तड़ाक,तड़ाका–क्रिवि तुरंत। ಕೂಡಲೆ, ತಕ್ಷಣ. स्त्री तड़ाने की आवाज। ಸಿಳುವ ಅಥವಾ ಕೊರೆಯುವ ಸಪ್ಪಳ.

तडाग– पु. सरोवर। ಸರೋವರ.

तड़ागना– अक्रि कूदफाँद करना, डींग मारना। ಜಿಗಿದಾಡು, ನೆಗೆದಾಡು, ಜಂಭ ಕೊಚ್ಚು, ಬಡಾಯಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳು.

तड़ातड़– क्रिवि 'तड़तड़' शब्द के साथ, लगातार। ತಡತಡ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ, ಒಂದೇಸವನೆ, ಬಿಟ್ಟೂ ಬಿಡದೆ, ಅವಿರತವಾಗಿ.

तड़ाना– सक्रि. 'ताड़ना' का प्रे रूप।

तड़ी– स्त्री चपत, तमाचा, छल, कपट। ಕೆನ್ನೆ ಏಟು, ಏಟು, ಕಪಟ, ಮೋಸ.

ततबीर– स्त्री दे 'तदबीर'।

ततसार– स्त्री तपानेकी जगह। ಒಲೆ, ಇದ್ದಲಿ ಒಲೆ.

तताई– स्त्री गरमी। ಉಷ್ಣತೆ, ಕಾವು

ततारना– सक्रि गरम पानीसे धोना। ಬಿಸಿನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆ.

तति–स्त्री श्रेणि, पंक्ति, समूह,विस्तार। ಶ್ರೇಣಿ,ಸಾಲು,ಸಮೂಹ, ವಿಸ್ತಾರ.

ततैया–स्त्री भिड़ या बर्रे नामक कीड़ा। ಕಣಜದ ಹುಳ, ಕಡಜ.

तत्त– पु. दे 'तत्व'।

तत्ता– वि. गरम। ಉಷ್ಣವಾದ, ಬೆಚ್ಚಗಿನ

तत्व– पु 'यतार्थता, पंचभूत, ब्रह्म, सिद्धात, सार। ಯಥಾರ್ಥತೆ,ಪಂಚಮಹಾಭೂತ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಸಾರ.

तत्वत – क्रिवि सिद्धाततः । ತಾತ್ತ್ವಿಕ ವಾಗಿ.

तथा–क्रिवि और, इसीप्रकार । ಮತ್ತು, ಅಲ್ಲದೆ, ಇದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ.

तथागत– पु बुद्ध भगवान् । ಗೌತಮ ಬುದ್ಧ.

तथापि,तदापि,तद्यपि– अव्य तो भी । ಆದರೂ, ಆದಾಗ್ಯೂ.

तथ्य– पु. सच्चाई, सार । ನಿಜತ್ವ, ಯಥಾರ್ಥತೆ, ಸಾರ, ಸತ್ವ.

तदबीर–स्त्री उपाय, युक्ति । ಉಪಾಯ, ಯುಕ್ತಿ.

तदा– क्रिवि उस समय । ಆಗ.

तदारुक– पु. बंदोबस्त, दंड, जॉच । ಪೂರ್ವೋಪಾಯ, ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ, ಬಂದೋಬಸ್ತು, ದಂಡ, ಶೋಧನೆ.

तद्गत– वि उसके अंतर्गत । ಅದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ, ಅದರ ಸಂಬಂಧದ.

तद्रूप– वि. वैसाही, तदाकार । ಅಂಥದೇ, ಅದೇ ಆಕಾರದ.

तन– पु. शरीर । ದೇಹ, ತನು, ಶರೀರ. क्रिवि तरफ, ओर । ಕಡೆಗೆ, ಮಗ್ಗಲು.

तनक– वि थोडा, अल्प । ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ.

तनक़ीह– स्त्री जॉच, विचार, तहक़ीक़ात । ಶೋಧನೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ನಿ- ಮರ್ಶೆ, ಸಾರಾಸಾರ, ನಿರ್ಣಯ

तनख़ाह, तनख़्वाह– स्त्री वेतन । ಸಂಬಳ, ಪಗಾರ, ವೇತನ.

तनगना– अक्रि दे. 'तिनकना' ।

तनज़ीम– स्त्री. संघटन । ಸಂಘಟನೆ.

तनज़ेब– स्त्री. दे. 'तंजेब' ।

तनज्जुल– पु. तनज्जुली– स्त्री अवनति, वेतन या पदका घटना । ಅವನತಿ, ಹ್ರಾಸ, ಪದಚ್ಯುತಿ.

तनतनहा– क्रिवि. बिलकुल अकेला । ತೀರ ಒಂಟಿಗನಾಗಿ.

तनतनाना– अक्रि शान या क्रोध दिखलाना । ಡೌಲುಮಾಡು, ಮೆರೆ, ಜಂಭ ಮಾಡು, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ರೇಗು.

तनना– अक्रि. खूब खिंचा रहना, अकड़ना, ऐंठना, प्रवृत्त होना । ಎಳೆಯಲ್ಪಡು, ಹಿಗ್ಗು, ಬಿಗುವಾಗು, ನೆಟಿ, ಗರ್ವಮಾಡು, ಒಲಿ, ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗು.

तनपरवर– वि. स्वार्थी । ಸ್ವಾರ್ಥಿ.

तनय– पु. पुत्र । ಮಗ, ಪುತ್ರ.

तनया– स्त्री. पुत्री । ಮಗಳು, ಪುತ್ರಿ.

तनवाना– सक्रि. खिंचवाना । ಎಳೆಯಿಸು, ಬಿಗಿಸು, ಹಿಗ್ಗಿಸು.

तनहा– वि. अकेला । ಒಂಟಿಗ, ಒಬ್ಬನೇ, ಏಕಾಕಿ.

तनहाई– स्त्री. एकांत । ಏಕಾಂತ, ಒಂಟಿತನ.

तना– पु. वृक्ष का धड़ । ಬಡ್ಡೆ, ಕಾಂಡ. क्रिवि तरफ । ಕಡೆಗೆ, ಮಗ್ಗಲು.

तनाज़ा– पु. झगडा, वैर, शत्रुता । ಜಗಳ, ವೈರತ್ವ, ಶತೃತ್ವ, ಹಗೆ.

तनाना– सक्रि. तानने का काम दूसरे से कराना । ಎಳೆಯಿಸು, ಬಿಗಿಸು,

ಜಗ್ಗಿಸು, ಹಿಗ್ಗಿಸು

तनाय, तनाव– पु तनने की क्रिया या भाव, रस्सी। ಬಿಗುವು,ಬಿಗಿತ, ಎಳೆತ, ಹಗ್ಗ, ದಾರ.

तनि, तनिक– वि थोडा, अल्प। ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ, ತುಸು

तनियाँ, तनिया– स्त्री लँगोटी, कछनी, चोली। ಲಂಗೋಟಿ, ಲಾಂಗ,ಕಚ್ಚೆ, ರವಿಕೆ, ಕುಪ್ಪಸ

तनी– स्त्री वाधने की डोरी। ಲಾಡಿ, ಕಟ್ಟುವ ದಾರ वि. दे 'तनिक'।

तनु– पु शरीर, चमडा। ಶರೀರ. ಚರ್ಮ. स्त्री केंचुली। ಪರೆ वि. दुवला, थोडा। ಅಶಕ್ತ, ದುರ್ಬಲ, ಅಲ್ಪ.

तनुक– वि दे 'तनिक'।पु शरीर। ಶರೀರ, ದೇಹ.

तनुज, तनूज– पु पुत्र। ಮಗ, ಪುತ್ರ.

तनूजा– स्त्री. पुत्री। ಮಗಳು ಪುತ್ರಿ.

तनेना–वि. क्रोधित, टेढा, खिचा हुआ। ಕ್ರೋಧಿತ, ವಕ್ರ, ಡೊಂಕಾದ, ಬಿಗಿದ, ಎಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ.

तनै– पु तनय, पुत्र। ಮಗ, ಪುತ್ರ.

तनैया– स्त्री. दे 'तनूजा'।

तन्नाना– अक्रि अकडना। ಸೆಟೆ, ಸೆಟೆ ಗೊಳ್ಳು, ಗರ್ವ ತೋರಿಸು.

तन्नी–स्त्री तराजूकी रस्सी। ತಕ್ಕಡಿಯ ದಾರ.

तप– पु. तपस्या, ज्वर, नियम, ग्रिष्म, अग्नि, माघमास। ತಪಸ್ಸು, ಜ್ವರ, ನಿಯಮ, ಗ್ರೀಷ್ಮ, ಬೇಸಗೆ,ಅಗ್ನಿ, ಮಾಘ ತಿಂಗಳು.

तपकना– अक्रि धड़कना, उछलना। ಹಾರು, ಸ್ಫುರಣ ಹೊಂದು, ನೆಗೆ, ಜಿಗಿ, ಅದುರು.

तपन–पु. सूर्य। ಸೂರ್ಯ. स्त्री. जलन, गर्मी। ದಾಹ, ಕಾವು, ಸೆಕೆ, ತಾಪ, ಉರಿ.

तपना– अक्रि गरम होना, जलना, दुखित होना, तपस्या करना। ಬಿಸಿ ಯಾಗು, ಕಾಯು, ಸುಡು, ಮು-ರಗು, ದುಃಖಿತನಾಗು, ತಪಸ್ಸು ಮಾಡು. सक्रि पकाना। ಕುದಿಸು, ಸುಡು, ಅಡು.

तपनि– स्त्री. ताप, जलन। ಕಾವು,ಸೆಕೆ, ದಾಹ, ತಾಪ.

तपा– पु तपस्वी। ತಪಸ್ವಿ.

तपाक– पु जोश, उत्साह, तेजी। ಆವೇಶ, ಉತ್ಸಾಹ, ವೇಗ.

तपाना– सक्रि गरम करना, जलाना, दुख देना। ಕಾಯಿಸು, ಸುಡು, ದುಃಖಕೊಡು, ಸಂತಾಪಗೊಳಿಸು, ತ್ರಾಸಕೊಡು.

तपिश– स्त्री गरमी, आँच। ಕಾವು, ಉಷ್ಣತೆ, ಸೆಕೆ.

तपेदिक– पु क्षयरोग। ಕ್ಷಯರೋಗ.

तपेला– पु भट्टी। ಭಟ್ಟಿ, ಆವಿಗೆ.

तप्त–वि गरम, जलता हुआ, दुखित। ಬಿಸಿಯಾದ, ಕಾಯ್ದು, ಸುಡುವ. ದುಃಖಿತ.

तफ़तीश– स्त्री जाँच पड़ताल । ಶೋಧನೆ, ಪರೀಕ್ಷಣೆ.

तफ़रीह– स्त्री. सैर, खुशी, हँसी । ತಿರುಗಾಟ, ಆನಂದ, ಮೋಜು, ವಿನೋದ, ಉಲ್ಲಾಸ, ವಿಹಾರ.

तफ़सील– स्त्री. ब्योरा । ವಿವರಣೆ, ತಪಸೀಲು, ಮಾಹಿತಿ.

तफ़सीलवार–वि विस्तारपूर्वक। ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ, ತಪಶೀಲುವಾರ.

तफ़ावत– पु फासला, दूरी, फरक । ಅಂತರ, ದೂರ, ವ್ಯತ್ಯಾಸ

तब– क्रिवि. उस समय, इस कारण । ಆಗ, ಆವಾಗ, ಆದ್ದರಿಂದ.

तबई– वि प्राकृतिक । ಪ್ರಾಕೃತಿಕ, ನಿಜವಾದ.

तबक– पु चाँदी सोने का पतला वर्क, तह, लोक, चौड़ी और छिछली थाली। ಲೋಹಗಳ ರೇಕು, ಬಂಗಾರ, ಬೆಳ್ಳಿಯ ತೆಳುವಾದ ಎಲೆ (ಪತ್ರ), ಮಡಿಕೆ, ಪದರ, ಜಗತ್ತು, ಗಂಗಾಳ, ಅಗಲವಾದ ತಟ್ಟೆ, ತಬಕ, ತಳಿಗೆ.

तबकगर, तबकिया– पु सोने चांदी के वरक बनानेवाला । ಬಂಗಾರ-ಬೆಳ್ಳಿಯ ತೆಳುವಾದ ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವವ, ಚಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿಯ ರೇಕು ಮಾಡುವವ

तबदील– वि परिवर्तित । ಬದಲಾದ, ಪರಿವರ್ತಿತ.

तबदीली– स्त्री परिवर्तन । ಪರಿವರ್ತನ, ಬದಲಾವಣೆ, ವರ್ಗಾವರ್ಗಿ.

तबल– पु डंका, नगाड़ा । ಡೋಲು, ನಗಾರಿ.

तबलची– पु. तबला बजानेवाला । ತಬಲಾ ಬಾರಿಸುವವ.

तबला– पु बाजा । ತಬಲಾ, ಒಂದು ವಾದ್ಯ.

तबलिया– पु. दे 'तबलची'।

तबलीग़– पु. धर्म प्रसार । ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರ.

तबादला– पु. बदली । ಪರಿವರ್ತನ, ಬದಲೀ, ವರ್ಗ, ಸ್ಥಾನಪಲ್ಲಟ.

तबाबत– स्त्री. हकीमी । ವೈದ್ಯಕಿ, ವೈದ್ಯನ ಕೆಲಸ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ.

तबाह– वि. चौपट, बर्बाद । ಹಾಳಾದ, ನಾಶವಾದ.

तबाही– स्त्री. बर्बादी, नाश । ಹಾಳು, ನಾಶ.

तबीअत, तबीयत– स्त्री मन, चित्त, हृदय, समझ । ಮನಸ್ಸು, ಪ್ರಕೃತಿ, ಚಿತ್ತ, ಹೃದಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಸ್ವಭಾವ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಬುದ್ಧಿ.

—आना= प्रेम होना, आशिक होना । ಮನಸ್ಸಾಗು, ಮುಗ್ಧನಾಗು. ಪ್ರೀತಿಸು

—फड़क उठना=चित्त का उत्साह पूर्ण और प्रसन्न हो जाना। ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು, ಆನಂದಿತನಾಗು, ಹರ್ಷಗೊಳ್ಳು

—लगना= ध्यान लगा रहना, अनुराग उत्पन्न होना । ಮನಸ್ಸು, ಬೆತ್ತು.

ಸೇರು, ಪ್ರೀತಿಹುಟ್ಟು.

तबीअतदार, तबीयतदार– वि समझ-दार, भावुक, रसिक। ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವ, ಭಾವುಕ, ಸಹೃದಯ, ರಸಿಕ, ಭಾವಜ್ಞ.

तबीब– पु. हकीम। ವೈದ್ಯ, ಹಕೀಮ, ಚಿಕಿತ್ಸಕ.

तबेला– पु घुड़साल। ಕುದುರೆಯ ಲಾಯ.

तभी–क्रिवि. उसी समय, इस कारण से। ಆಗಲೇ, ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ, ಈ ಕಾರಣದಿಂದ.

तमचा– पु. पिस्तौल। ಪಿಸ್ತೂಲು, ಕೋವಿ, ಸಣ್ಣ ತುಬಾಕಿ.

तमक– स्त्री जोश, क्रोध, तीव्रता। ಆವೇಶ, ಉದ್ವೇಗ, ಕ್ರೋಧ, ತೀವ್ರತೆ.

तमकना– अक्रि क्रोध के आवेशमें आकर कूद फाँद करना। ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಬಹಳ ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಜಿಗಿದಾಡು.

तमग़ा– पु पदक। ಪದಕ, ಮೆಡಲು.

तमचुर, तमचूर, तमचोर– पु मुर्गा। ಹುಂಜ.

तमतमाता– वि चमकता हुआ, गर्म। ಹೊಳೆಯುವ, ಬಿಸಿಯಾದ, ಕೆಂಪಾದ, ಸಿಟ್ಟಾದ.

तमतमाना– अक्रि चमकना, चेहरा लाल होना। ಹೊಳೆ, ಮಿರುಗು, ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಮುಖ ಕೆಂಪಾಗು.

तमन्ना– पु ख्वाहिश। ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ಬಯಕೆ

तमस्सुक– पु दस्तावेज, ऋणपत्र। ದಸ್ತೈವಜು, ಋಣಪತ್ರ, ಕರಾರು ಪತ್ರ

तमहीद– स्त्री प्रस्तावना। ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಉಪಕ್ರಮ, ಭೂಮಿಕೆ, ಪೀಠಿಕೆ.

तमा– स्त्री. रात्रि। ರಾತ್ರಿ. पु. राहु। ರಾಹು.

तमा– स्त्री लालच, इच्छा। ಆಶೆ,ಇಚ್ಛೆ, ಲೋಭ.

तमाकू, तमाखू– पु एक पौधा या उसकी पत्ती। ತಂಬಾಕಿನ ಗಿಡ ಅಥವಾ ತಂಬಾಕು, ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು.

तमाचा–पु थप्पड़, चपत। ಕೆನ್ನೆಏಟು, ತಪರಾಕು.

तमादी– स्त्री अवधिका गुजर जाना। ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವದು, ವಾಯಿದೆಯ ಪೂರ್ತಿ.

तमाम–वि कुल,सारा, समाप्त। ಒಟ್ಟು, ಸರ್ವ, ಎಲ್ಲ, ಸಮಾಪ್ತ, ಸಮಸ್ತ

(काम) **तमाम करना** = मार डालना। ಕೊಂದು ಬಿಡು.

(काम) तमाम होना = मृत्यु होना। ಸಾಯು.

तमामी– स्त्री एक प्रकार का रेशमी कपड़ा। ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ.

तमाशबीन– पु तमाशा देखनेवाला। ತಮಾಷೆ ನೋಡುವವ, ವಿಲಾಸಿ.

तमाशा– पु मनोरंजक दृश्य। ವಿನೋದ, ತಮಾಷೆ, ಮೋಜು, ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ.

तमाशाई– पु दे 'तमाशबीन'।

तमिस्र– पु अंधकार । ಅಂಧಕಾರ, ಕತ್ತಲೆ

तमी– स्त्री रात्रि। ರಾತ್ರಿ, ಕತ್ತಲು.

तमीज़– स्त्री. बुद्धि, सभ्यता। ಬುದ್ಧಿ, ಸದಸದ್ವಿವೇಕ, ನಾಗರಿಕತೆ, ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ, ಅರಿವು.

तमोर–पु तांबूल। ತಾಂಬೂಲ, ವೀಳ್ಯ.

तमोरी– पु. तंबोली। ಪಾನವಟ್ಟಿ ಮಾರುವವ, ಎಲೆಗಾರ.

तमोल– पु. दे 'तमोर'।

तमोली– पु दे 'तमोरी'।

तय– वि. निश्चित, समाप्त। ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ, ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ, ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ, ಪಾರಾದ, ದಾಟಿದ

तयना– अक्रि. दे. 'तपना'।

तरंग– स्त्री. लहर, उमंग। ಅಲೆ, ತೆರೆ, ಆವೇಶ, ಹುಮ್ಮಸ್ಸು, ಚಾಪಲ್ಯ, ಊಹೆ

तरंगवती,तरगिणी,तरंगिनि– स्त्री नदी। ನದಿ, ಹೊಳೆ.

तरंगित– वि लहराता हुआ। ತೆರೆಗಳೇಳುವ, ಹೊಯ್ದಾಡುವ.

तर–वि आर्द्र, ठंडा। ಆರ್ದ್ರ, ತೊಯ್ದ. ಹಸಿಯಾದ, ತಂಪಾದ. क्रिवि नीचे, पास, किनारे। ಕೆಳಗೆ, ಹತ್ತಿರ, ಸಮೀಪ, ತೀರದಲ್ಲಿ. पु अग्नि, वृक्ष, गति। ಅಗ್ನಿ, ಬೆಂಕಿ, ವೃಕ್ಷ, ಗಿಡ, ಗತಿ, ವೇಗ.

तरई– स्त्री तारा। ನಕ್ಷತ್ರ, ತಾರೆ.

तरक– पु तर्क, कथन, विचार, भूल-चूक, वह अक्षर या शब्द जो पृष्ट के समाप्त होनेपर उसके नीचे किनारे की ओर लिखा जाता है। ತರ್ಕ, ವಿಚಾರ, ಊಹಾಪೋಹೆ, ಕಥನ, ತಪ್ಪು, ದೋಷ, ಒಂದು ಪುಟ ಬರೆದು ಮುಗಿಯುತ್ತಲೆ ಕೆಳಗಡೆ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ಶಬ್ದ. स्त्री दे. 'तड़क'।

तरकना– अक्रि तर्क करना, विचार करना, उछलना, कूदना। ತರ್ಕಿಸು, ವಿಚಾರ ಮಾಡು, ಹಾರು, ನೆಗೆ. दे. 'तड़कना'।

तरकश,तरकस–पु. तूणीर। ಬತ್ತಳಿಕೆ.

तरकसी– स्त्री. छोटा तरकश। ಚಿಕ್ಕ ಬತ್ತಳಿಕೆ.

तरका–पु उत्तराधिकार में मिलनेवाली जायदाद। ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ದೊರೆತ ಸಂಪತ್ತು. दे. 'तड़का'।

तरकारी– स्त्री. साग-भाजी । ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ, ಹಸರುವಾಣಿ.

तरकी– स्त्री कानका एक गहना। ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಹೂವು, ಕರ್ಣಪುಷ್ಪ, ಕಿವಿಯ ಓಲೆ.

तरकीब– स्त्री उपाय। ಹಂಚಿಕೆ, ಉಪಾಯ, ಯುಕ್ತಿ.

तरकुली– स्त्री दे 'तरकी'।

तरक्की– स्त्री उन्नति, बढती। ಉನ್ನತಿ, ಹೆಚ್ಚಳ, ಬಡತಿ, ಪ್ರಗತಿ, ವೃದ್ಧಿ.

तरखा– पु. तीव्रधारा। ತೀವ್ರ ಧಾರೆ, ಪ್ರಬಲ ಪ್ರವಾಹ, ಹೊಯಿಲು.

तरखान– पु बढई। ಬಡಿಗ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ.

तरछाना– अक्रि. ऑखो से संकेत करना। ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಸನ್ನೆಮಾಡು.

तरजना– अक्रि डॅाटना, डपटना, विगडना, ताडन करना। ಬೆದರಿಸು, ಗದರಿಸು, ರೇಗು, ಸಿಟ್ಟುಮಾಡು, ಹೊಡೆ, ಬಡಿ.

तरजीला– वि क्रोधपूर्ण, उग्र। ಸಿಟ್ಟಾದ, ಕ್ರೋಧಪೂರ್ಣ, ಉಗ್ರ.

तरजीह– स्त्री प्रधानता, प्रशस्तता। ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ.

तरजुमा– पु. उल्था, अनुवाद। ಭಾಷಾಂತರ, ಅನುವಾದ.

तरण– पु. तरना, पार करना, उद्धार, नाव, स्वर्ग। ನದಿಯನ್ನು ದಾಟುವಿಕೆ, ಉದ್ಧಾರ, ನಾವೆ, ಸ್ವರ್ಗ.

तरणि– पु सूर्य। ಸೂರ್ಯ. स्त्री नौका। ನೌಕೆ, ನಾವೆ.

तरतराना– अक्रि तोडने जैसा शब्द करना। ತಡ ತಡ ಶಬ್ದಮಾಡು, ಮುರಿಯುವಂತೆ ಸಪ್ಪಳಮಾಡು.

तरतीब– स्त्री. सिलसिला, क्रम। ಕ್ರಮ, ನಿಯಮ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ,

तरतीबवार– क्रिवि. सिलसिलेवार। ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಕ್ರಮಶಃ.

तरदीद– स्त्री खडन, काटने या रद करने की क्रिया। ಖಂಡನೆ, ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ, ತೆಗೆದುಹಾಕುವದು, ರದ್ದು ಮಾಡುವದು.

तरद्दुद– पु फिक्र, चिता। ಚಿಂತೆ, ಗೊಂದಲ, ಯೋಚನೆ,

तरन– पु दे 'तरण'। दे 'तरक्की'

तरनतारन– पु. उद्धार करनेवाला, उद्धार। ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವವ, ಉದ್ಧಾರ.

तरना– अक्रि उद्धार होना, मुक्त होना। ಪಾರಾಗು, ಮುಕ್ತನಾಗು, ಉದ್ಧಾರ ವಾಗು. सक्रि पार करना, तलना। ದಾಟು, ಪಾರಾಗು, ಕರಿ

तरनि, तरन्नि– पु. सूर्य। ಸೂರ್ಯ स्त्री नौका। ನಾವೆ, ನೌಕೆ.

तरनी– स्त्री नौका, मिठाईका थाल। ನಾವೆ, ನೌಕೆ, ಡೋಣಿ, ಮಿಠಾಯಿಯ ತಟ್ಟೆ.

तरपन– पु. सुभीता, आराम। ಸೌಕರ್ಯ, ಆರಾಮ, ಅನುಕೂಲತೆ, ಸೌಖ್ಯ.

तरपना– अक्रि. दे 'तडपना'।

तरपर– क्रिवि ऊपर नीचे, एक के बाद दूसरा। ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು, ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು

तरफ– स्त्री ओर, बाजू। ಪಾರ್ಶ್ವ, ಪಕ್ಷ, ಕಡೆ, ದಿಕ್ಕು, ಮಗ್ಗಲು.

तरफ़दार– वि समर्थक, पक्षपाती। ಸಮರ್ಥಕ, ಪಕ್ಷಪಾತಿ, ಸಹಾ-

ಯುಕ.

तरफ़दारी– स्त्री. पक्षपात । ಪಕ್ಷಪಾತ, ಸಮರ್ಥನೆ.

तरफराना– अक्रि दे ‘ तड़पना ’ ।

तर-बतर– वि भीगाहुआ । ಸಂಪೂರ್ಣ ತೊಯ್ದ, ಪೂರ್ಣ ಒದ್ದೆಯಾದ.

तरबूज़– पु. एक बेल या उसका फल । ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಬಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಹಣ್ಣು.

तरमीम–स्त्री. सुधार, संशोधन । ಸುಧಾರಣೆ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಉಪಸೂಚನೆ, ತಿದ್ದುಪಡಿ.

तरल– वि. चंचल, विस्तीर्ण, कातियुक्त, द्रव, पोला । ಚಂಚಲ, ಚಪಲ, ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ, ಹರಿಯುವ, ದ್ರವ, ಬೇಗನೆ ನಾಶವಾಗುವ, ಪೊಳ್ಳು. पु हार, तल, घोड़ा, हार के बीचकी मणि, मधुमक्खी । ಹಾರ,ಮಾಲೆ,ತಳ,ಬುಡ, ಕುದುರೆ, ಹಾರದಲ್ಲಿಯ ನಡುವಿನ ಮಣಿ, ಜೇನ್ನೊಣ.

तरलता,तरलाई– स्त्री. द्रवत्व,चंचलता । ದ್ರವತ್ವ, ಚಂಚಲತೆ.

तरवन– पु. कर्णफूल । ಕಿವಿಯ ಒಂದು ಆಭರಣ, ಕಿವಿಯ ಹೂವು.

तरवार– स्त्री तलवार । ಕತ್ತಿ.

तरस– पु दया । ದಯೆ, ಕಾರುಣ್ಯ, ಕನಿಕರ, ಮರುಕ.

तरसना– अक्रि. किसी वस्तुको न पानेसे व्याकुल होना। (ಇಚ್ಛಿತ ವಸ್ತು ಸಿಗದ್ದರಿಂದ)ತಳಮಳಿಸು,ಹಂಬಲಿಸು, ಆಶೆಪಡು, ಬಯಸು. सक्रि तराशना, काटना । ಕೆತ್ತು, ಕಡಿ.

तरसाना– सक्रि किसी वस्तु के लिये व्याकुल करना, ललचाना। ಯಾವದೊಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಸಲುವಾಗಿ ವ್ಯಾಕುಲ ಪಡಿಸು, ಆಶೆ ಹಚ್ಚು.

तरसौंहा– वि. तरसनेवाला । ಹಂಬಲಿಸುವವ, ತಳಮಳಿಸುವವ, ಆಶೆಪಡುವವ.

तरह–स्त्री. प्रकार, ढंग, उपाय, बनावट । ಪ್ರಕಾರ, ರೀತಿ, ವಿಧ, ಉಪಾಯ, ರಚನೆ, ವಿಧಿ, ಕಟ್ಟು.

तरहटी, तरेटी– स्त्री. नीची जगह, तराई । ಪರ್ವತದ ಕೆಳಗಿನ ಭೂಮಿ, ಕೊಳ್ಳ, ಕಣಿವೆ.

तरहदार– वि. सुंदर, शौकीन । ಸುಂದರ,ಮಾಟಾದ,ಚೆಲುವ, ವಿಲಾಸಿ.

तरहर– क्रिवि नीचे । ಕೆಳಗೆ. वि. नीचा, निकृष्ट । ಕೆಳಗಿನ, ಕೆಳದರ್ಜೆಯ, ನಿಕೃಷ್ಟ, ಕೆಟ್ಟ.

तरहेल– वि. हारा हुआ । ಸೋತ, ಪರಾಧೀನನಾದ.

तराई– स्त्री. पहाड़के नीचे की जगह । ಪರ್ವತದ ಕೆಳಗಿನ ಭೂಮಿ, ಕಣಿವೆ, ಮೈದಾನ, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು.

तराजू– पु तौलने का यंत्र । ತಕ್ಕಡಿ.

तराप–स्त्री तड़प, तड़ाका। ಸ್ಫೋಟನ.

तरापा– पु. रोना पीटना । ಹಾಹಾಕಾರ, ಒದರಾಟ ಚೀರಾಟ, ಅಳು

ವದು.

तराबोर–वि. खूब भीगा हुआ । ಪೂರ್ಣ ವಾಗಿ ತೊಯ್ದು, ಚನ್ನಾಗಿ ನೆನೆದ.

तरारा–पु. निरंतर गिरनेवाली जलधारा, छलांग, उछाल । ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬೀಳುವ ಜಲಧಾರೆ,ನೆಗೆತ,ಜಿಗಿತ, ಹಾರಾಟ.

तरावट– स्त्री. आर्द्रता, नमी, ताजगी । ಆರ್ದ್ರತೆ, ಹಸಿ, ಶೀತಲತೆ, ಹೊಸ ತನ.

तराश– स्त्री. काट, ढंग, वनावट । ಕೆತ್ತುವದು,ಕೊರೆಯುವದು, ರೀತಿ, ರಚನೆ, ಪ್ರಕಾರ.

तराशना– सक्रि. काटना, छीलना, कतरना । ಕಡಿ, ಕೆತ್ತು, ಕತ್ತರಿಸು.

तराहीं– क्रिवि नीचे । ಕೆಳಗೆ.

तरिवन– पु. दे 'तरवन'।

तरी– स्त्री गीलापन, ठंढक, तरहटी, नाव, कर्णफूल । ಆರ್ದ್ರತೆ, ಹಸಿ, ಜವುಳು, ತಗ್ಗಿನ ಭೂಮಿ, ಕೊಳ್ಳ, ನಾವೆ, ಡೋಣಿ,ಕಿವಿಯ ಆಭರಣ.

तरीक़ा– पु. प्रकार, ढंग, रीति, युक्ति । ಪ್ರಕಾರ, ರೀತಿ, ವಿಧಿ, ಉಪಾಯ.

तरेटी– स्त्री दे. 'तलहटी'।

तरेरना– सक्रि अप्रसन्नतासे देखना । ದುರದುರನೆ ನೋಡು, ಕ್ರೋಧ ದಿಂದ ನೋಡು.

तरोई– स्त्री. एक लंवा फल जिस की तरकारी वनती है । ಹೀರೆಕಾಯಿ

तरौंस– पु किनारा, तीर । ಅಂಚು, ದಂಡೆ, ತೀರ, ತಟ.

तरौना– पु कर्णफूल । ಕಿವಿಯ ಒಂದು ಆಭರಣ, ಕರ್ಣಿಕೆ.

तर्क– पु युक्ति, दलील, व्यंग्य । ಯುಕ್ತಿ, ತರ್ಕ, ವ್ಯಂಗ್ಯ.

तर्कना– स्त्री. विचार, युक्ति । ತರ್ಕ, ವಿಚಾರ, ಯುಕ್ತಿ. अक्रि. तर्क करना । ತರ್ಕಿಸು, ವಿಚಾರಮಾಡು.

तर्कवितर्क– पु. सोचविचार । ತರ್ಕ-ವಿತರ್ಕ, ವಿಚಾರ, ಚರ್ಚೆ.

तर्कश– पु दे. 'तरकश'।

तर्कसी– स्त्री. दे. 'तरकसी'

तर्ज़– पु प्रकार, ढंग । ರೀತಿ, ಪ್ರಕಾರ, ವಿಧಿ, ರಚನೆ, ಮಾದರಿ.

तर्जना– अक्रि दे 'तरजना'।

तर्जनी–स्त्री. अगूठे के पासवाली उँगली । ತರ್ಜನಿ, ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನ ಹತ್ತಿರದ ಬೆರಳು.

तर्जुमा– पु अनुवाद । ಅನುವಾದ, ಭಾಷಾಂತರ.

तर्रार– वि बहुत वोलनेवाला । ಬಹಳ ಮಾತಾಡುವವ, ಬಾಯ್ಬಡಕ, ವಾಚಾಳ.

तल– पु तला, पाँवका तलवा, हथेली, सहारा, सतह । ಕೆಳಭಾಗ, ಪಾದದ ಕೆಳಭಾಗ, ಅಂಗೈ, ಆಧಾರ,ಆನಿಕೆ, ಮಡಿಕೆ, ನಿರಿಗೆ.

तलक– अव्य तक । ವರೆಗೆ, ತನಕ.

तलघरा– पु. जमीन के नीचे की कोठरी । ನೆಲಮನೆ.

तलछट– स्त्री पेंदे में जमा हुआ मैल। ನೀರು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕೆಳಗೆ ಕೂಡಿದ ಹೊಲಸು, ಗಸಿ, ಚರಟ, ರಾಡಿ.

तलना– सक्रि घी या तेल में भूनना या पकाना। ತುಪ್ಪ ಅಥವಾ ಎಣ್ಣೆ ಯಲ್ಲಿ ಕರಿ, ಹುರಿ.

तलपना, तलफना– अक्रि तड़पना। ತಳಮಳಿಸು, ಚಡಪಡಿಸು, ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು.

तलपट, तलफ– वि नष्ट। ಹಾಳಾದ, ನಷ್ಟ.

तलफना– अक्रि दे 'तलपना'।

तलफी– स्त्री विनाश, बरबादी। ನಾಶ, ಹಾಳು, ನಷ್ಟ.

तलब– स्त्री बुलाहट, माँग, चाह, खोज, वेतन। ಕರೆ, ಬೇಡಿಕೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಶೋಧನೆ, ಹುಡುಕುವಿಕೆ, ಅನ್ವೇಷಣೆ, ವೇತನ, ಸಂಬಳ, ಪಗಾರ.

तलबगार– वि चाहनेवाला। ಇಚ್ಛಿಸು ವವ, ಹುಡುಕುವವ, ಬೇಡುವವ.

तलबाना– पु गवाहों के तलब करनेका खर्च। ಸಾಕ್ಷಿದಾರರ ಭತ್ತೆ.

तलबी– स्त्री बुलाहट। ಕರೆ, ಆಹ್ವಾನ.

तलबेली– स्त्री आतुरता, बेचैनी। ಆತುರತೆ, ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ, ಕಳವಳ.

तलमलाना– अक्रि छटपटाना। ತಳಮಳಿಸು, ಚಡಪಡಿಸು, ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು, ತಲ್ಲಣಿಸು.

तलवा– पु पावके नीचेका भाग। ಕಾಲಿನ ಕೆಳಭಾಗ, ಪಾದ, ಅಡಿ.

तलवे चाटना या सहलाना= बडी शुश्रूषा करना। ಬಹಳ ಸೇವೆ ಮಾಡು, ಮುಖಸ್ತುತಿಮಾಡು.

तलवे धो धोकर पीना= सेवा शुश्रूषा करना। ಸೇವೆ ಮಾಡು.

तलवार– स्त्री. खड्ग। ಖಡ್ಗ, ಕತ್ತಿ, ಕರವಾಲ, ಪಟ್ಟಾಕತ್ತಿ.

तलहटी– स्त्री पहाड़के नीचे की जमीन, घाटी। ತಗ್ಗು ನೆಲ, ಗುಡ್ಡದ ಕೆಳಗಿನ ಭೂಮಿ, ಕೊಳ್ಳ.

तला– पु पेंदा। ಕೆಳಭಾಗ, ಅಡಿ, ಬುಡ, ಅಟ್ಟೆ.

तलाक– पु विवाह विच्छेद। ಪತ್ನೀ ಪರಿತ್ಯಾಗ, ಸೋಡಚೀಟಿ, ಫಟಸ್ಫೋಟ.

तलाफ़ी– स्त्री. दोष या अनुचित कृत्यका परिहार। ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ

तलाब– पु. तालाब। ಕೆರೆ, ಹೊಂಡ, ಸರೋವರ

तलाबेली– स्त्री दे 'तलबेली'।

तलाव– पु. दे 'तलाब'।

तलाश– स्त्री खोज, आवश्यकता, चाह। ಹುಡುಕುವಿಕೆ, ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ.

तलाशना– सक्रि खोजना। ಹುಡುಕು, ಶೋಧಿಸು, ಅರಸು.

तलाशी– स्त्री. खोज। ಶೋಧನೆ, ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಝಡ್ತಿ.

तली– स्त्री पेंदी, पादतल, हथेली।

ಕೆಳಭಾಗ, ಬುಡ, ಪಾದದ ಕೆಳ ಭಾಗ, ಅಂಗ್ಗೈ.

तलुआ– पु. दे 'तलवा'।

तले– क्रिवि नीचे। ಕೆಳಗೆ

तलैटी– स्त्री. दे 'तल्हटी'।

तलौंछ– स्त्री दे 'तलछट'।

तल्ख़– वि कडुआ। ಕಹಿಯಾದ, ಕಟು.

तल्ला– पु. जूते का नीचेका हिस्सा, अस्तर, भितल्ला, पास। ಜೋಡಿನ ಕೆಳಭಾಗ, ಅಟ್ಟೆ, ಕೆಳಪದರು, ಅಸ್ತರು, ಸಾಮೀಪ್ಯ

तल्ली– स्त्री जूते की पेदी का चमडा। ಜೋಡಿನ ಕೆಳಭಾಗದ ತೊಗಲು, ಅಟ್ಟೆ.

तल्लीन– वि. निमग्न। ಮಗ್ನನಾದ.

तवक्क़ा पु आशा, भरोसा। ಆಶೆ, ಭರವಸೆ.

तवज्जह– स्त्री. ध्यान। ಲಕ್ಷ್ಯ, ಧ್ಯಾನ, ಗಮನ, ಕೃಪೆ, ದಯಾದೃಷ್ಟಿ.

तवना– अक्रि दे 'तपना'।

तवा– पु रोटी पकानेका लोहे का पात्र। ರೊಟ್ಟಿಯ ಹಂಚು, ಕಾವಲಿ, ತವೆ.

तवाज़ा– पु आदर सत्कार, दावत। ಆದರ ಸತ್ಕಾರ, ಆತಿಥ್ಯ.

तवायफ़– स्त्री वेश्या। ವೇಶ್ಯೆ,ನರ್ತಕಿ, ಸೂಳೆ.

तवारीख़– स्त्री. इतिहास। ಇತಿಹಾಸ

तवालत– स्त्री झंझट, लंबाई, अविकृता। ಗೊಂದಲ, ತಂಟೆ, ಉದ್ದ, ಆಧಿಕ್ಯ, ಹೆಚ್ಚಳ.

तवेला–पु घुडसाल। ಕುದುರೆ ಲಾಯ.

तशख़ीस– स्त्री निश्चय, रोगका निदान। ನಿಶ್ಚಯ, ನಿರ್ಧಾರ, ಬೇನೆಯ ಉಪಾಯ, ಆರಾಮ.

तशद्दुद– पु दुर्व्यवहार। ದುರ್ವ್ಯವಹಾರ, ಹಿಂಸೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ.

तशफ़्फ़ी– स्त्री संतोष। ಸಮಾಧಾನ, ಸಂತೋಷ.

तशबीह– पु उदाहरण, उपमा। ಉದಾಹರಣೆ, ಉಪಮೆ,ಹೋಲಿಕೆ.

तशरीफ़–स्त्री. बडाई, महत्व, सम्मान। ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ, ಗೌರವ, ಮಹತ್ವ, ಸಮ್ಮಾನ.

—रखना= बैठना। ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳು.

—लाना= पधारना। ದಯಮಾಡಿಸು, ಬಿಜಯಂಗೈಯ್ಯು

—ले जाना=प्रस्तान करना। ಹೋಗು.

तशरीह– स्त्री व्याख्या। ವ್ಯಾಖ್ಯೆ, ಭಾಷ್ಯ, ಟೀಕೆ

तशवीश– स्त्री चिंता, परेशानी। ಚಿಂತೆ, ಕಾಳಜಿ, ತ್ರಾಸ, ವ್ಯಾಕುಲತೆ.

तश्त– पु छिछला थाल। ದೊಡ್ಡತಟ್ಟೆ, ಪರಾತ, ತಬಕ.

तश्तरी– स्त्री. छोटा तश्त या रकाबी। ತಟ್ಟೆ, ತಾಬಾಣ, ತಾಟು

तस– वि तैसा। ಅಂಥ, ಅದೇತರದ, क्रिवि तैसे, वैसे। ಅಂತೆಯೇ.

ಹಾಗೆಯೇ.

तसकीन– स्त्री शांति, आराम, समाधान। ಶಾಂತಿ, ಸಮಾಧಾನ, ಧೈರ್ಯ, ಸಾಂತ್ವನೆ.

तसदीक़– स्त्री. सचाई की जॉच, सचाई, समर्थन। ನತ್ಯಪರೀಕ್ಷೆ, ಸತ್ಯತೆ, ಸಮರ್ಥನೆ, ಸಾಕ್ಷ್ಯ.

तसदीह– स्त्री दुःख, तकलीफ। ದುಃಖ, ಸಂಕಟ, ತ್ರಾಸ.

तसद्दुक– पु निछावर। ಸಮರ್ಪಣೆ, ನಿವಾಳಿಸುವಿಕೆ.

तसनीफ़– स्त्री लेख, पुस्तक लेखन। ಲೇಖ, ಪುಸ್ತಕ ಲೇಖನ, ಗ್ರಂಥರಚನೆ.

तसफ़िया– पु निपटारा, फ़ैसला। ನಿರ್ಣಯ, ತೀರ್ಮಾನ.

तसबी, तसबीह– स्त्री माला, जपनी। ಜಪಮಾಲೆ.

तसमा– पु. चमडे का फीता। ತೊಗಲು ಪಟ್ಟಿ, ಬಾರು.

तसला– पु. कडाही जैसा एक वर्तन। ಬೋಗುಣಿ, ಡಬರಿ, ಕೊಳದಪ್ಪಲೆ.

तसलीम– स्त्री सलाम, स्वीकार। ಸಲಾಂ, ನಮಸ್ಕಾರ, ಸ್ವೀಕಾರ, ಅಂಗೀಕಾರ.

तसल्ली– स्त्री सात्वना, धैर्य। ನಾಂತ್ವನ, ಆಶ್ವಾಸನ, ಧೈರ್ಯ.

तसवीर– स्त्री चित्र। ಚಿತ್ರ, ಪಟ, ತಸಬೀರು, ಭಾವಚಿತ್ರ.

तस्कर– पु. चोर। ಕಳ್ಳ, ತುಡುಗ.

तहँ, तहँवा– क्रिवि दे. 'तहाँ'।

तह– स्त्री परत, तली। ಮಡಿಕೆ, ಪದರು, ತಳ, ಮೇಲ್ಮೈ, ಹೊರಮೈ.

तहक़ीक़– स्त्री. जॉच पडताल, अनुसंधान, अच्छीतरह जॉचा हुआ, ठीक, निश्चित। ಸತ್ಯಪರೀಕ್ಷೆ, ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಶೋಧನೆ, ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಒಳ್ಳೆಯ, ನಿಶ್ಚಿತ.

तहकीक़ात– स्त्री जॉच, अनुसंधान। ಶೋಧನೆ, ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಸತ್ಯಪರೀಕ್ಷೆ.

तहक़ीर– स्त्री. अपमान। ಅಪಮಾನ, ಅನಾದರ.

तहख़ाना– तलघरा। ನೆಲಮನೆ.

तहज़ीब– स्त्री सभ्यता। ಸಭ್ಯತೆ, ನಾಗರಿಕತೆ, ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ.

तहत– पु अधिकार, आधीनता। ಅಧಿಕಾರ, ಪರಾಧೀನತೆ

तहदरज़– वि बिलकुल नया। ತೀರ ಹೊಸದಾದ.

तहपेच– पु. पगडी के नीचे का हिस्सा। ಪಗಡಿಯ ಒಳಮುಗ್ಗಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಅಥವಾ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಅರಿವೆ.

तहपोशी– स्त्री साड़ीके नीचे का लहँगा। ಸೀರೆಯ ಒಳಗೆ ಧರಿಸುವ ಲಂಗ, ಪರಕರ, ಒಳ ಉಡುಪು.

तहबंद– पु. दे 'तहमद'।

तहमत, तहमद– स्त्री. कमरसे लपेटनेका कपड़ा या अँगोछा। ಲುಂಗಿ, ದಟ್ಟಿ.

तहम्मुल– पु सहनशीलता। ಸಹನ ಶೀಲತೆ, ತಾಳ್ಮೆ.

तहरीक– स्त्री गति देना, भड़काना, आदोलन, प्रस्ताव। ಗತಿ ಕೊಡುವದು, ಉತ್ತೇಜನೆ, ಅಂದೋಲನ, ಪ್ರಸ್ತಾವ.

तहरीर– स्त्री लिखावट, लेख, लिखी बात, लिखा हुआ प्रमाण। ಬರೆವಣಿಗೆ, ಬರೆಯುವ ಪದ್ಧತಿ, ಲೇಖ, ಲೇಖನ ಶೈಲಿ, ಬರೆದ ಸಂಗತಿ, ಲಿಖಿತ ಪ್ರಮಾಣ.

तहरीरी–वि लिखित। ಲಿಖಿತ,ಬರೆದ.

तहलका–पु खलबली, मौत, बरबादी। ಗದ್ದಲ, ಆಂದೋಲನ, ಮೃತ್ಯು, ಸಾವು, ನಾಶ, ವಿಪತ್ತು

तहवील–स्त्री. सुपुर्दगी, धरोहर, खजाना, जमा। ಒಪ್ಪಿಸುವದು,ಅಮಾನತ್ತು, ಠೇವು, ಒತ್ತಿ, ಬೊಕ್ಕಸ, ಜಮಾ.

तहवीलदार–पु. कोषाध्यक्ष। ಕೋಶಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಬೊಕ್ಕಸದವ.

तहस-नहस– वि. ध्वस्त - विध्वस्त। ಧ್ವಂಸ, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ, ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾದ.

तहसीन– स्त्री प्रशंसा, तारीफ। ಪ್ರಶಂಸೆ, ಹೊಗಳಿಕೆ

तहसील– स्त्री. वसूली, लगान, तहसीलदार की कचहरी। ಕಂದಾಯ ವಸೂಲಿ, ಕಂದಾಯ, ಪ್ರಾಂತ ಸಾಹೇಬನ ಕಚೇರಿ, ಮಾಮಲೇದಾರನ ಕಚೇರಿ

तहसीलदार– पु मालगुजारी वसूल करनेवाला सरकारी अफसर। ಮಾಮಲೇದಾರ, ಪ್ರಾಂತಸಾಹೇಬ.

तहाँ–क्रिवि वहाँ, उस स्थानपर। ಅಲ್ಲಿ, ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ

तहाना– सक्रि तह लगाना। ಮಡಿಕೆ ಹಾಕು, ಸುತ್ತು.

तहिआ, तहियाँ– क्रिवि तब। ಆಗ, ಆ ವೇಳೆಗೆ.

तहियाना– सक्रि तह करना। ಮಡಿಕೆ ಹಾಕು, ಸುತ್ತು, ನಿರಿಗೆ ಮಾಡು.

तहीं–क्रिवि. उसी स्थानपर। ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ.

तहैया– पु. तैयारी, तत्परता। ಸಿದ್ಧತೆ, ತತ್ಪರತೆ.

तहोबाला– वि उलटापलटा, विनष्ट। ತಿರುವುಮುರುವಾದ, ಹಾಳಾದ, ನಷ್ಟವಾದ

ताँई– क्रिवि तक, लिये, पास। ವರೆಗೆ, ಸಲುವಾಗಿ, ಹತ್ತರ, ಸಮೀಪ.

ताँगा–पु एक गाडी। ಟಾಂಗೆ,ಕುದುರೆ ಗಾಡಿ.

ताँत– स्त्री. अँतडी की बटी हुई डोरी, प्रत्यचा। ಕರುಳಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಹಗ್ಗ, ಹೆದೆ.

ताँता– पु सिलसिला, श्रेणी। ಕ್ರಮ, ಸಾಲು, ಶ್ರೇಣಿ.

—बांधना = एक के बाद दूसरे का चला चलना। ಕ್ರಮ ಹತ್ತು,ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ಬರು, ಗುಂಪಾಗು.

तॉती– पु जुलाहा । ನೇಕಾರ. स्त्री. पंक्ति, क्रम, वालवच्चे । ಪಂಕ್ತಿ, ಕ್ರಮ, ವಂಶಾವಳಿ.

तांबा– पु. एक धातु । ತಾಮ್ರ.

तॉबिया, तॉबी– स्त्री एक प्रकारका छोटा पात्र जिसका मुँह चौड़ा होता है। ತಾಮ್ರದ ಪಂಚಪಾತ್ರೆ.

ता– सर्व वह। ಅವನು, ಅವಳು, ಅದು, ಆ.

ता– अव्य तक। ವರೆಗೆ, ತನಕ.

ताईं– क्रिवि दे 'तॉईं'।

ताई– स्त्री ताऊकी स्त्री, ताप, ज्वर, आग। ದೊಡ್ಡಪ್ಪ, ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಹೆಂಡತಿ, ತಾಪ, ಜ್ವರ, ಬೆಂಕಿ.

ताईद–स्त्री समर्थन। ಸಮರ್ಥನೆ,ಅನುಮೋದನೆ. पु. मुंशी। ಕಾರಕೂನ, ಗುಮಾಸ್ತ.

ताऊ– पु पिताका वडा भाई। ತಂದೆಯ ಅಣ್ಣ, ದೊಡ್ಡಪ್ಪ.

ताऊन– पु प्लेगकी वीमारी। ಪ್ಲೇಗು.

ताऊस– पु मोर, एक वाजा। ನವಿಲು, ಒಂದು ವಾದ್ಯ

तख्ते-ताऊस = मयूर सिंहासन। ಮಯೂರಸಿಂಹಾಸನ.

ताक– स्त्री ताकने की क्रिया, अवलोकन घात। ನೋಟ, ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ, ಅವಲೋಕನ, ಹೊಂಚು.

ताक– पु. आला। ಮಾಡ, ಗೋಡೆಯ ಮೇಲಿನ ಗೂಡು.वि. विषम,वेजोड। ವಿಷಮ, ಅಸಮಾನ, ಅದ್ವಿತೀಯ, ಅತಿ ಕುಶಲ, ಸಾಟಿಯಿಲ್ಲದ, ಈಡಿಲ್ಲದ.

ताकझाँक– स्त्री. छिपकर देखने की क्रिया। ಮರೆಯಿಂದ ನೋಡುವಿಕೆ, ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ನೋಡುವದು, ಇಣಿಕಿ ನೋಡುವಿಕೆ.

ताकत– स्त्री. शक्ति, वल। ಶಕ್ತಿ, ಬಲ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಕಸುವು.

ताक़तवर– वि. वलवान। ಬಲಿಷ್ಠ, ಶಕ್ತಿವಂತ.

ताकना– सक्रि ध्यानसे देखना, स्थिर दृष्टिसे देखना, ताडना, सोचना, चाहना। ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ನೋಡು, ಅವಲೋಕಿಸು, ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡು, ಸ್ಥಿರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡು, ತಿಳಕೊಳ್ಳು, ವಿಚಾರ ಮಾಡು, ಲಕ್ಷ್ಯವಿಡು, ದೃಷ್ಟಿಯಿಡು, ಇಚ್ಛಿಸು.

ताका– वि जो तिरछा ताके। ವಕ್ರ-ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ, ಮೆಳ್ಳ.

ताकि– अव्य इसलिये कि, जिसमें या जिससे। ಯಾತರಿಂದ,ಅದರಿಂದಾಗಿ

ताकीद– स्त्री. चेता कर दी हुई आज्ञा। ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಎಚ್ಚರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಆಜ್ಞೆ, ಆದೇಶ.

ताखीर– स्त्री. विलंव, देर। ತಡ, ವಿಲಂಬ.

ताग– पु. दे 'तागा'।

तागना– सक्रि दूरदूर की सिलाई करना, लंगर डालना। ದೂರದೂರ ಹೊಲಿಗೆ ಹಾಕು, ಲಂಗರುಹಾಕು.

तागपाट– पु. एक गहना । ಒಂದು ಆಭರಣ.

तागा– पु. धागा, सूत । ದಾರ, ನೂಲು, ಸೂತ್ರ.

ताज– पु. राजमुकुट, शिखा । ರಾಜ-ಮುಕುಟ, ತುರಾಯಿ, ತುಪ್ಪಳ, ಶಿಖೆ.

ताज़गी– स्त्री नयापन, हरापन । ಹೊಸತನ, ನವೀನತೆ, ಪ್ರಫುಲ್ಲತೆ, ಹಸಿ.

ताजन, ताजना– पु चाबुक, कोड़ा । ಬಾರಕೋಲು, ಚಬಕ, ಚಾಟಿ.

ताजपोशी– स्त्री. राज्यारोहण । ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ, ರಾಜ್ಯಾರೋಹಣ, ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ.

ताज़ा– वि. नया, हराभरा । ಹೊಸ, ನವ, ಪ್ರಫುಲ್ಲಿತ, ಪ್ರಸನ್ನ, ಹಸಿ.

ताजिया– पु मकबरे के आकार का खपचियो का ढाँचा । ಡೋಲಿ, ತಾಬೂತ.

ताजिर– पु सौदागर । ವ್ಯಾಪಾರಿ, ವರ್ತಕ.

ताज़ी– वि अरबका । ಅರಬಸ್ತಾನದ. पु अरबी घोड़ा । ಅರಬೀಜಾತಿಯ ಕುದುರೆ.

ताज़ीम– पु. सम्मान । ಆದರ, ಸನ್ಮಾನ.

ताज़ीरात– पु दंडविधान । ದಂಡ-ವಿಧಾನ, ದಂಡ ಸಂಬಂಧದ ಕಾನೂನು ಸಂಗ್ರಹ.

ताज्जुब– पु आश्चर्य । ಆಶ್ಚರ್ಯ, ವಿಸ್ಮಯ.

ताटक– पु कानका एक गहना । ಕಿವಿಯ ಒಂದು ಆಭರಣ.

ताड़न– पु मार, डाँट । ಹೊಡೆತ, ಬಡಿತ, ಬೆದರಿಕೆ.

ताड़ना– सक्रि सजा देना, मारना डाँटना, समझ लेना । ಶಿಕ್ಷಿಸು, ದಂಡಿಸು, ಹೊಡೆ, ಬಡಿ, ಬೆದರಿಸು, ತಿಳಕೊಳ್ಳು, ಊಹಿಸು. स्त्री. दंड, प्रहार, डाँटडपट, दुख । ದಂಡ, ಪ್ರಹಾರ, ಹೊಡೆತ, ಬೆದರಿಕೆ, ದುಃಖ.

ताड़ी– स्त्री ताड़ या खजूरका रस, ध्यान, समाधी । ತಾಳೆಯ ಹೆಂಡ, ಸಿಂದಿ, ಧ್ಯಾನ, ಸಮಾಧಿ.

तात– वि गरम, तप्त । ಬಿಸಿಯಾದ, ತಪ್ತ. पु पूज्य व्यक्ति, पिता, पुत्र, गुरु, भाई इत्यादि । ಪೂಜ್ಯವ್ಯಕ್ತಿ, ತಂದೆ, ಮಗ, ಗುರು, ಸಹೋದರ ಇತ್ಯಾದಿ

ताता– वि. तप्त, गरम । ತಪ್ತ, ಕಾಯ್ದ, ಬಿಸಿಯಾದ.

तातील– स्त्री छुट्टी । ಸೂಟಿ, ಬಿಡುವು

तात्कालिक– वि तुरंतका, वर्तमान । ತಾತ್ಕಾಲಿಕ, ಸದ್ಯದ.

तादात्म्य– पु एक रूप होना । ಒಂದು ವಸ್ತುವು ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಹೋಗುವುದು.

तादाद– स्त्री. संख्या । ಸಂಖ್ಯೆ, ಎಣಿಕೆ

तादृश– वि वैसा । ಅಂಥ.

तान– स्त्री. तनाव, आलाप, विस्तार, ताना, रस्सी। ಬಿಗುವು, ಬಿಗಿತ, ಆಲಾಪನೆ, ವಿಸ್ತಾರ, ವ್ಯಂಗ್ಯ, ಹಗ್ಗ.

तानना– सक्रि खींचना, बढ़ाना, कारागारमें भेजना। ಎಳೆ, ಬಿಗಿ, ಜಗ್ಗು, ಬೆಳಿಸು, ವಿಸ್ತರಿಸು, ಕಾರಾಗೃಹಕ್ಕೆ ಕಳಿಸು.

ताना– पु. व्यंग्य, बुनाई में लंबाई के सूत। ವ್ಯಂಗ್ಯ, ಚುಚ್ಚುಮಾತು, ಉಂಕಿ, ಉದ್ದ ಹೆಣಿಕೆಯ ನೂಲು. सक्रि मूंदना, पात्रका मुँह बंद करना, तपाना, पिघलाना, परीक्षा करना। ಮುಚ್ಚು, ಪಾತ್ರೆಯ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚು, ಕಾಯಿಸು, ಕರಗಿಸು, ಪರೀಕ್ಷಿಸು.

तानाबाना– पु कपड़ा बुनने से लंबाई और चौडाई के सूत। ನೇಯುವ, ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಅಡ್ಡ ನೂಲು, ಹಾಸುಹೊಕ್ಕು.

तानाशाही– स्त्री स्वेच्छापूर्ण शासन। ಸ್ವೇಚ್ಛಾಪೂರ್ಣಶಾಸನ, ಏಕತಂತ್ರ ಶಾಸನ.

तानी– स्त्री तनी, बंद। ಲಾಡಿ, ಸೂತ್ರ, ಉಂಕಿ.

ताप– पु गरमी, ज्वर। ಉಷ್ಣತೆ, ಕಾವು, ಜ್ವರ, ಕಷ್ಟ.

तापतिल्ली– स्त्री प्लीहा रोग। ಪ್ಲೀಹ ರೋಗ, ಗುಲ್ಮವ್ಯಾಧಿ.

तापन– पु गरमी देनेवाला, सूर्य, सूर्यकांत मणि, काम देवका एक बाण। ಉಷ್ಣತೆ ಕೊಡುವವ, ಕಾಯಿಸುವವ, ಸೂರ್ಯ, ಸೂರ್ಯಕಾಂತ ಮಣಿ, ಒಂದು ಮದನ ಬಾಣ.

तापना– सक्रि गरम करना। ಕಾಯಿಸು, ಹೊತ್ತಿಸು. अक्रि आगसे शरीर गरम होना। ಕಾಯು, ಬಿಸಿಯಾಗು.

तापमानयंत्र–पु थरमामीटर। ಥರ್ಮಾಮೀಟರ.

तापस– पु. तपस्वी। ತಪಸ್ವಿ.

ताफ्ता– पु रेशमी कपड़ा। ಒಂದು ತರದ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ.

ताब– स्त्री ताप, क्रोध, शक्ति, गर्मी, चमक, धैर्य। ತಾಪ, ಕ್ರೋಧ, ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಕಾವು, ಹೊಳಪು, ಧೈರ್ಯ.

ताबखाना– पु हम्माम, रोटी पकाने का तंदूर। ಸ್ನಾನಗೃಹ,ರೊಟ್ಟಿ ಸುಡುವ ದೊಡ್ಡ ಒಲೆ.

ताबा– वि दे 'ताबे'।

ताबान– वि चमकदार। ಹೊಳೆಯುವ, ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ.

ताबीर– स्त्री. स्वप्न आदि का शुभाशुभ फल। ಸ್ವಪ್ನ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಶುಭಾಶುಭ ಫಲ.

ताबूत– पु मुर्दा रखनेका संदूक। ಶವದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ.

ताबे–वि. वशीभूत। ಅಧೀನ,ವಶಪಟ್ಟ.

ताबेदार– वि आज्ञानुवर्ती। ಆಜ್ಞೆ-

ಯಂತೆ ನಡೆಯುವವ, ನೌಕರ, ಅಧೀನಸ್ಥ.

ताम– पु व्याकुलता, दुःख, क्रोध, विकार, दोष, अँधेरा। ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ದುಃಖ, ಉದ್ವೇಗ, ಕ್ರೋಧ, ವಿಕಾರ, ದೋಷ, ಕತ್ತಲು. वि भीषण, भयानक, हैरान। ಭೀಷಣ, ಭಯಾನಕ, ವ್ಯಾಕುಲ, ಅಸ್ವಸ್ಥ.

तामजान– पु. पालकी विशेष। ಒಂದು ತರದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ.

तामड़ा– वि. ताँबे के रंग जैसा। ತಾಮ್ರದ ಬಣ್ಣದ

तामरस– पु. कमल, सोना, ताँबा। ಕಮಲ, ಬಂಗಾರ, ತಾಮ್ರ.

तामस– पु क्रोध, अँधेरा, मोह। ಕ್ರೋಧ, ಕತ್ತಲೆ, ಮೋಹ. वि तमोगुण प्रधान। ತಾಮಸ ಗುಣವುಳ್ಳ, ತಾಮಸಿ.

तामीर– स्त्री बनाना, मरम्मत। (ಮನೆ ಕಟ್ಟಡ) ಕಟ್ಟುವದು, ದುರಸ್ತಿ.

तामील, तामीली– स्त्री. आज्ञा आदिका पालन। ಆಜ್ಞೆ ಪಾಲಿಸುವಿಕೆ, ಜಾರಿ.

ताम्मुल– पु दे 'तअम्मुल'।

तायँ– अव्य. से, तक। ಇಂದ, ವರೆಗೆ.

ताय– पु. ताप, दाह, धूप। ತಾಪ, ಉಷ್ಣತೆ, ದಾಹ, ಬಿಸಿಲು. सर्व. उसको।

तायदाद– स्त्री. संख्या। ಸಂಖ್ಯೆ, ಎಣಿಕೆ.

तायना– सक्रि तपाना, जलाना। ಕಾಯಿಸು, ಸುಡು, ಪೀಡಿಸು.

तायफ़ा– स्त्री वेश्या, वेश्याओं की मंडली, यात्रियों का दल। ವೇಶ್ಯೆ, ವೇಶ್ಯೆಯರ ಗುಂಪು, ಯಾತ್ರಿಕರ ಗುಂಪು.

तायर– पु उड़नेवाला, पक्षी। ಪಕ್ಷಿ, ಹಕ್ಕಿ.

ताया– पु पिता के बड़े भाई। ದೊಡ್ಡಪ್ಪ, ತಂದೆಯ ಅಣ್ಣ.

तार– पु धातु या सूतका धागा, तार की खबर, सिलसिला, युक्ति, तारा, उच्च-स्वर, सुभीता, आँख की पुतली, ताड़, करताल, मोती, कानका गहना। ತಾರು, ತಂತಿ, ನೂಲು, ಹುರಿ, ತಂತಿಯ ಸುದ್ದಿ, ಕ್ರಮ, ನಾಲು, ಯುಕ್ತಿ, ಉಪಾಯ, ನಕ್ಷತ್ರ, ತಾರೆ, ಉಚ್ಚಸ್ವರ, ಸೌಕರ್ಯ, ಕಣ್ಣುಗೊಂಬೆ, ತಾಡವೃಕ್ಷ, ಕೈತಾಳ, ಮುತ್ತು, ಕಿವಿಯ ಒಂದು ಆಭರಣ वि निर्मल, स्वच्छ, ऊँचा। ನಿರ್ಮಲ, ಸ್ವಚ್ಛ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಉಚ್ಚ.

—टूटना= बीच में रुकावट होना। ಕ್ರಮ ತಪ್ಪು, ನಡುವೆ ಬಂದಾಗು, ನಡುವೆ ನಿಲ್ಲು.

—बाधना= किसी काम को लगातार करते जाना। ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಹೋಗು, ಎಡೆಬಿಡದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡು, ಒಂದರ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡು.

तारक– पु तारा, आँख की पुतली, भवसागर से पार करनेवाला। ಚುಕ್ಕಿ, ನಕ್ಷತ್ರ, ಕಣ್ಣುಗೊಂಬೆ, ಭವಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿಸುವವ.

तारकश– पु धातुका तार खीचनेवाला। ಧಾತುಗಳ ತಂತಿ ತಯಾರಿಸುವವ

तारकशी– स्त्री तार खीचने का काम। ತಂತಿ ತಯಾರಿಸುವ ಕೆಲಸ.

तारका– पु. तारा, आँख की पुतली। ತಾರೆ, ನಕ್ಷತ್ರ, ಕಣ್ಣುಗೊಂಬೆ.

तारकूट– पु पीतल, चाँदी। ಹಿತ್ತಾಳೆ, ಬೆಳ್ಳಿ.

तारघर– पु तार-आफीस। ತಂತಿ ಕಚೇರಿ, ತಾರ ಆಫೀಸು

तारण– पु उद्धार। ಉದ್ಧಾರ.

तारतम्य– पु न्युनाधिक्य, गुण आदि का परस्पर मेल। ತಾರತಮ್ಯ, ಗುಣ ಅವಗುಣಗಳ ವರ್ಣನ ಕ್ರಮ, ಸಾಮಂಜಸ್ಯ, ತುಲನೆ

तारन– पु दे 'तारण'।

तारना– सक्रि पार करना, उद्धार करना, ताडना। ದಾಟಿಸು, ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡು, ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸು, ತಿಳ ಕೊಳ್ಳು, ಊಹಿಸು.

तारपीन– पु चीड के पेड़ का तेल। ಟರ್ಪೆಂಟಾಯಿನ.

तारबर्की– स्त्री. बिजली की शक्तीसे खबर भेजने का तार। ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ತಂತಿ.

तारल्य– पु. तरलता, अस्थिरता। ದ್ರವ, ಚಂಚಲತೆ, ಅಸ್ಥಿರತೆ.

तारा–पु सितारा, आँखकी पुतली, भाग्य, अश्विनी नक्षत्र, दश महाविद्याओ मे एक का नाम, ताला, ताली। ಚುಕ್ಕೆ, ನಕ್ಷತ್ರ, ಕಣ್ಣುಗೊಂಬೆ, ಭಾಗ್ಯ, ಅಶ್ವಿನಿ ನಕ್ಷತ್ರ, ಹತ್ತು ಮಹಾವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಕೀಲಿ, ಚಪ್ಪಾಳೆ.

—गिनना =' चिंता के कारण रातमे निद न आना। ಚಿಂತೆಯಿಂದ ನಿದ್ದೆ ಬಾರದಿರು.

—तोडलाना = कठिन कार्य को पूरा करना। ಅಶಕ್ಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡು.

—डूबना= शुक्रास्त होना। ಶುಕ್ರಾಸ್ತವಾಗು

ताराज– पु लूट-पाट, तबाही। ಕೊಳ್ಳೆ, ಸುಲಿಗೆ, ನಾಶ, ವಿಧ್ವಂಸ.

तारी– स्त्री ताली, कुंजी, ध्यान, समाधि। ಚಪ್ಪಾಳೆ, ಕೀಲಿಕೈ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಧ್ಯಾನ, ಸಮಾಧಿ.

तारीक– वि काला, अँधेरा। ಕಪ್ಪು, ಕರ್ರಗಿನ, ಕತ್ತಲೆಯ.

तारीकी– स्त्री. अंधकार। ಕತ್ತಲೆ, ಅಂಧಕಾರ.

तारीख– स्त्री तिथि। ತಿಥಿ, ತಾರೀಖು.

तारीफ– स्त्री. प्रशंसा, लक्षण। ವರ್ಣನೆ, ಪ್ರಶಂಸೆ, ಸ್ತುತಿ, ಲಕ್ಷಣ.

ताल– पु. तालाब, ताड, हथेली,

करतलध्वनि, झाझ, नाचने गाने में उसके काल और क्रियाका परिमाण, ताला, जंघा या बाहु ठोकने का शब्द, चश्मेके कॉचका पल्ला । ಕೆರೆ, ಸರೋವರ, ತಾಡವೃಕ್ಷ, ಅಂಗೈ, ಕರತಲ ಧ್ವನಿ, ಕೈತಾಳ, ತಾಳ, ಮೇಳ, ಷಡ್ಜ, ಬಾಹು ಅಥವಾ ತೊಡೆ ಚಪ್ಪರಿಸುವದು, ಸುಲೋಚನ, ಕನ್ನಡಕದ ಗಾಜು.

—ठोंकना= लडने के लिये ललकारना। ಆಹ್ವಾನ ಕೊಡು, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆ

तालक– पु हरताल, ताड, ताला । ಹರತಾಳ, ತಾಡವೃಕ್ಷ, ಕೀಲಿ.

तालमेल– पु. ताल सुरका मिलान, संयोग, सुअवसर । ತಾಳ, ತಾಳ ಧ್ವನಿಗಳ ಮೇಳ, ಸಂಯೋಗ, ಸಂಧಿ, ಯೋಗ.

ताला– पु संदूक इत्यादि बंद करने का यंत्र । ಕೀಲಿ, ಬೀಗ.

तालाब–पु जलाशय, पोखरा। ಜಲಾಶಯ, ಕೆರೆ, ಸರೋವರ.

तालाबेली– स्त्री व्याकुलता। ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ.

तालिका– स्त्री. सूची, कुंजी । ಸೂಚಿಪತ್ರ, ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ, ಕೀಲಿಕೈ, ಬೀಗದಕೈ

तालिब– पु- खोजनेवाला । ಶೋಧಕ, ಇಚ್ಛಿಸುವವ.

तालिब-इलम–पु विद्यार्थी। ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ.

ताली– स्त्री. कुंजी, छोटा तालाब । ಬೀಗದಕೈ, ಚಿಕ್ಕ ಕೆರೆ. दे 'तारी'।

तालीम– स्त्री शिक्षा ಶಿಕ್ಷಣ.

तालीम-याफ्ता– वि शिक्षित । ಸುಶಿಕ್ಷಿತ.

तालु, तालू– पु. तारु । ಬಾಯಿಯ ಅಂಗಳ, ತಾಲು.

ताल्लुक– पु दे 'तअल्लुक'।

ताव– पु गरमी, आवेश, कागज का एक तख्ता । ಕಾವು, ಸೆಕೆ, ಶಾಖ, ಆವೇಶ, ಹಾಳೆ.

तावना– सक्रि. दे 'तायना'।

तावर, तावरी– स्त्री ताप, जलन, धूप, ज्वर। ತಾಪ, ಸೆಕೆ, ದಾಹ, ಬಿಸಿಲು, ಜ್ವರ.

तावरा, तावरे– पु दे 'तावर'।

तावान– पु हरजाना, दंड । ಕ್ಷತಿಪೂರ್ತಿ, ದಂಡ, ಹಾನಿ ತುಂಬಿ ಕೊಡುವದು

तावीज– पु धातुका चौकोर या अठ-पहला संपुट जिसे तागेमें लगाकर गले या बांहपर पहनते हैं । ತಾಯಿತ, ರಕ್ಷೆ, ಯಂತ್ರದತಗಡು

ताश– पु खेलनेका पत्ता । ಇಸ್ಪೀಟು

ताशा, तासा– पु एक बाजा। ಒಂದು ವಾದ್ಯ, ಚಿಕ್ಕ ನಗಾರಿ

तासीर– स्त्री प्रभाव, गुण । ಪ್ರಭಾವ, ಗುಣ

ताहम– अव्य. फिर भी, तिसपर भी । ಆದರೂ, ಆದಾಗ್ಯೂ

ताहि– सर्व उसको । ಅವನಿಗೆ

ताहीं– अव्य. दे 'ताईं'।
तिकोन, तिकोना, तिकोनिया– वि. जिसमें तीन कोने हो। ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರದ.
तिक्की– स्त्री तीन बूटियोवाला पत्ता। ಮೂರು ಚಿಕ್ಕೆಯ ಎಲೆ (ಇಸ್ಪೀಟಿನಲ್ಲಿ).
तिक्ख– वि. तीक्ग, तीखा, तेज। ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಕಹಿ, ಒಗರು, ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಚಪಲ
तिक्त– वि तीता, कडुआ। ಒಗರು, ಕಾರ, ಕಹಿ.
तिक्ष– वि तीक्ष्ण, तीखा, चोखा। ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಹರಿತ, ಕಹಿ, ಚೊಕ್ಕ, ಒಳ್ಳೆಯ.
तिखटी– स्त्री निपाई। ಮುಕ್ಕಾಲು ಮಣೆ.
तिखाई– स्त्री तेजी। ಚುರುಕುತನ, ತೀಕ್ಷ್ಣತೆ, ಖಾರ.
तिखूँटा– वि. त्रिकोण। ಮೂರು ಮೂಲೆಗಳುಳ್ಳ.
तिगुना– वि. तीन गुना। ಮೂರು ಪಟ್ಟು.
तिजारत– स्त्री. व्यापार। ವ್ಯಾಪಾರ, ವಾಣಿಜ್ಯ
तिज़ोरी– स्त्री रोकड, जेवर आदि रखने का संदूक। ಹಣ, ಆಭರಣ, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನಿಡುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ.
तिड्डी– स्त्री दे. 'तिक्की'।
तिडीबिडी– वि तितर-बितर। ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ, ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾದ, ಗಲಿಬಿಲಿಯಾದ.
तित– क्रिवि वहाँ, उधर। ಅಲ್ಲಿ, ಅತ್ತಕಡೆಗೆ.
तितना, तितेक, तितो– वि उतना। ಅಷ್ಟು.
तितर बितर– क्रिवि. अस्तव्यस्त। ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ, ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾದ, ದಿಕ್ಕುಪಾಲಾದ.
तितली– स्त्री. फूलोंपर बैठनेवाला एक कीडा। ಪಾತರಗಿತ್ತಿ, ಚಿಟ್ಟೆಹುಳ.
तितिम्बा, तितिम्मा– पु ढकोसला, परिशिष्ट। ಆಡಂಬರ, ಸೋಗು, ಪಾಖಂಡವೃತ್ತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ, ಶೇಷಸಂಗ್ರಹ.
तिथी– स्त्री. तिति या तारीख। ತಿಥಿ, ಮಿತಿ, ತಾರೀಖು.
तिथिपत्र– पु. कैलेंडर। ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ.
तिन– पु तृण, तिनका। ಹುಲ್ಲು, ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿ.
तिनकना, तिनगना– अक्रि चिढना। ರೇಗು, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಕೋಪಗೊಳ್ಳು.
तिनका– पु तृण। ಒಣ ಹುಲ್ಲುಕಡ್ಡಿ, ಹುಲ್ಲು.
—तोडना = संबंध का त्याग करना। ಸಂಬಂಧ ಹರಿದುಕೊಳ್ಳು.
—दाँतों में पकडना= विनय करना शरणागत होना। ವಿನಂತಿಸು, ಶರಣುಹೋಗು
तिनके का पहाड करना= छोटीसी

बातको बढाकर कहना । ಅತಿರಂಜಿತ, ವರ್ಣನೆ ಮಾಡು.

तिनके का सहारा= थोडासा अवलंब । ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯ.

तिनगना– अक्रि. दे 'तिनकना'।

तिनगरी– स्त्री. एक प्रकारका पक्वान्न । ಒಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ.

तिनपहला– वि तीन पहलवाला । ಮೂರು ಪಾರ್ಶ್ವಗಳುಳ್ಳ.

तिनुका, तिनूका– पु तृण, तृण का टुकडा । ಹುಲ್ಲು, ಹುಲ್ಲು ಕಡ್ಡಿ.

तिन्नी– स्त्री तालो में होनेवाला एक प्रकारका छोटा धान, नीवी । ಒಂದು ತರದ ಅಕ್ಕಿ, ಲಾಡಿ, ಸೀರೆಯನ್ನು ಬಿಗಿದುಕಟ್ಟುವ ದಾರ.

तिपहला– वि. जिसमें तीन परत हो। ಮೂರು ಮಡಿಕೆಯ.

तिपाई– स्त्री तीन पॉवो की चौकी । ಮುಕ್ಕಾಲು ಮಣೆ, ತಿವಟಿಗೆ.

तिपाड– वि. तीन किनारे या पल्लेकी केई वस्तु, तीन पाट जोडकर बना हुआ ओढना । ಮೂರು ಮೂಲೆ ಅಥವಾ ಮೂರು ಮಡಿಕೆಯ ವಸ್ತು, ಮೂರು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಹೊದಿಕೆ.

तिपैरा– पु वह कुआ जिसमे तीन चरस चल सके। ಮೂರು ಮೊಟ್ಟೆ ಅಥವಾ ಯಾತಗಳುಳ್ಳ ಬಾವಿ.

तिब– स्त्री. चिकित्सा शास्त्र । ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಶಾಸ್ತ್ರ, ವೈದ್ಯಕಿ, ಹಕೀಮಿ.

तिबारा– क्रिवि तीसरी वार। ಮೂರನೆಯ ನಾರಿ पु तीन वार उतारा हुआ अर्क, वह कोठरी जिसमें तीन द्वार हो । ಮೂರುನಾರಿ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿದ (ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿಸಿದ) ಅರ್ಕ, ಮೂರು ದ್ವಾರ (ಬಾಗಿಲು) ಗಳುಳ್ಳ ಮನೆ.

तिबासी– वि तीन दिन का बना हुआ। ಮೂರು ದಿವಸದ, ತಂಗಳು(ಅನ್ನ).

तिब्ब– स्त्री दे 'तिब'।

तिब्बी– वि तिब्ब या यूनानी चिकित्सा संबंधी । ಯುನಾನಿ ವೈದ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಬಂಧದ

तिमंजिला– वि तीन खडवाला । ಮೂರು ಅಂತಸ್ತಿನ, ಮೂರು ಮಹಡಿಯ

तिमाही– वि त्रैमासिक । ಮೂರು ತಿಂಗಳ, ತ್ರೈಮಾಸಿಕ.

तिमिंगिल– पु ह्वेल नामक मछली । ತಿಮಿಂಗಿಲ

तिमिर– पु अंधेरा । ಕತ್ತಲೆ, ಮಬ್ಬು

तिमुहानी– स्त्री वह स्थान जहॉ तीन रास्ते मिलते हो। ಮೂರು ಹಾದಿಗಳು ಕೂಡುವ ಸ್ಥಳ.

तिय, तिया– स्त्री पत्नी, स्त्री। ಪತ್ನಿ, ಹೆಂಡತಿ, ಸ್ತ್ರೀ.

तिरंगा– वि तीन रंगवाला। ಮೂರು ಬಣ್ಣದ.

तिरकाना– सक्रि रस्सा ढीला करना। ಹಗ್ಗ ಸಡಿಲಿಸು.

तिरकुटा– पु. त्रिकटु, सोठ, मिर्च, पीपल इन तीनो कटु औषधियो का समूदाय । ತ್ರಿಕಟುಕ, ಶುಂಠಿ, ಮೆಣಸು, ಹಿಪ್ಪಲಿ ಇವುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಔಷಧ.

तिरखा– स्त्री. तृष्णा, प्यास, इच्छा । ತೃಷ್ಣೆ, ನೀರಡಿಕೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಆಶೆ.

तिरखूंटा– वि तिकोना । ಮೂರು ಮೂಲೆಯ, ಮುಕ್ಕಾಲಿನ.

तिरछई– स्त्री वक्रता । ಡೊಂಕು, ವಕ್ರತೆ.

तिरछा– वि वाका, एक प्रकारका वस्त्र । ಡೊಂಕಾದ, ವಕ್ರ, ಒಂದು ತರದ ಬಟ್ಟೆ

तिरछाई– स्त्री तिरछापन । ವಕ್ರತೆ, ಡೊಂಕು.

तिरछाना– अक्रि. तिरछा होना । ವಕ್ರವಾಗು, ಡೊಂಕಾಗು.

तिरछापन– पु- दे 'तिरछाई'।

तिरछौंहा– वि जो कुछ तिरछा हो । ಸ್ವಲ್ಪ ವಕ್ರವಾದ, ಸ್ವಲ್ಪ ಡೊಂಕಾದ, ಓರೆಯಾದ.

तिरछौहें– क्रिवि वक्रता से । ವಕ್ರವಾಗಿ, ಡೊಂಕಾಗಿ.

तिरना– अक्रि तैरना, तैरकर पार होना, मुक्त होना । ತೇಲು, ಈಸು, ಈಜು, ಪಾರಾಗು, ದಾಟು, ಮುಕ್ತನಾಗು, ಉದ್ಧಾರವಾಗು.

तिरनी– स्त्री इजारबंद, घाघरे या धोती का नाभि के नीचे लटकता हुआ भाग । ಲಾಡಿ, ನಡಕಟ್ಟು, ಸೀರೆ ಕಟ್ಟುವದಾರ, ಸೀರೆಯ ನಿರಿಗೆ.

तिरपट– वि टेढा, कठिण । ವಕ್ರ, ಡೊಂಕ, ಕಠಿಣ.

तिरपन– वि ५३ । ಐವತ್ತಮೂರು.

तिरपाई– स्त्री तिपाई । ಮುಕ್ಕಾಲು ಮಣೆ.

तिरपाल– पु. छाजन के खपड़ो के नीचे बिछाने के फूस या सरकंडे के लंबे पूले, रंग चढा हुआ टाट । ಮನೆಯ ಚಪ್ಪರದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿನ ಕೆಳಗೆ ಹೊದಿಸುವ ಹುಲ್ಲು, ಬಣ್ಣ ಬಳಿದ ತಾಡಪತ್ರಿ, ಗೋಣಿ ತಟ್ಟು.

तिरपौलिया– पु. वह स्थान जहाँ तीन बड़े फाटक हो । ಮೂರು ದೊಡ್ಡ ಬಾಗಿಲುಗಳುಳ್ಳ ಸ್ಥಳ.

तिरमिराना– अक्रि चौंधियाना । ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕು, ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲೆಹಿಡಿ, ಬಹಳ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ನೋಡದಂತಾಗು.

तिरमुहानी– स्त्री. दे 'तिमुहानी'।

तिरसठ– वि. ६३ । ಅರವತ್ತಮೂರು.

तिरस्कार– पु अनादर, उपेक्षा । ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅನಾದರ, ಉಪೇಕ್ಷೆ, ಅವಹೇಳನೆ.

तिराना– सक्रि तैराना, पारकरना, उद्धार करना । ತೇಲಿಸು, ದಾಟಿಸು, ಪಾರಾಗು, ಕಡೆ ಹಾಯಿಸು, ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡು.

तिरानवे– वि ९३ । ತೊಂಬತ್ತ-

ಮೂರು.

तिराव– पु. तैरना । ಈಜುವಿಕೆ, ಈಜಾಟ.

तिरासी– वि ८३ । ಎಂಭತ್ತಮೂರು

तिराहा–पु.वह स्थान जहाँ से तीन मार्ग गये हो। ಮೂರು ದಾರಿಗಳು ಒಡೆದ ಸ್ಥಳ.

तिरिया– स्त्री औरत। ಹೆಂಗಸು,ನಾರಿ, ಸ್ತ್ರೀ.

तिरीछा– वि दे 'तिरछा'।

तिरोभूत, तिरोहित– वि अदृष्ट, छिपा हुआ। ಅದೃಷ್ಟ, ಮುಚ್ಚಿದ.

तिरौंछा– वि. दे 'तिरछा'।

तिर्यक्– वि तिरछा। ವಕ್ರ, ಡೊಂಕ. पु. पशु पक्षि आदि, पारा। ಪಶು ಪಕ್ಷಿ ಮುಂತಾದವು, ಪಾರಜ, ಪಾದರಸ.

तिलंगा– पु देशी सिपाही बड़ी कनकैया। ದೇಶೀಯ ಸಿಪಾಯಿ, ದೊಡ್ಡ ಗಾಳಿಪಟ.

तिलंगी– स्त्री पतंग। ಗಾಳಿಪಟ, ಪತಂಗ.

तिल– पु. एक पौधा तथा उसके बीज, शरीरपर का काला बिंदु, गोदना, आँख की पुतली के बीच की गोल बिंदी। ಎಳ್ಳು ಗಿಡ, ಎಳ್ಳು, ತಿಲ, ಮಚ್ಚೆ. ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ಕಪ್ಪು ಕಲೆ, ನರೋಲಿ, ಕಣ್ಣುಗೊಂಬೆಯ ಮಧ್ಯದ ಬಿಂದು.

—**भर**= क्षणभर, थोडा। ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು, ಸ್ವಲ್ಪ.

—**तिल**= अल्प मात्रामे। ಸ್ವಲ್ಪ, ಅತ್ಯಲ್ಪ.

—**का ताड करना**= छोटी सी बात को बहुत बढा देना। ಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯ ವನ್ನು ಬಹಳ ಬೆಳಿಸು

तिलक– पु माथेपर लगा हुआ चंदनादि का चिह्न, राज्याभिषेक, राजगद्दी, एक आभूषण, विवाह स्थिर करनेकी रीति, श्रेष्ठ व्यक्ति, टीका। ತಿಲಕ, ಬೊಟ್ಟು, ಚಂದನದ ಬೊಟ್ಟು, ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ, ಒಂದು ಆಭರಣ, ವಿವಾಹ ನಿಶ್ಚಯದ ಪದ್ಧತಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿ, ವ್ಯಾಖ್ಯೆ, ಟೀಕೆ

तिलकना– अक्रि सूखकर फट जाना। ಬಿರುಕು ಬಿಡು, ಒಡೆ, ಸೀಳು.

तिलकुट– पु तिलकी बनी एक मिठाई। ಎಳ್ಳಿನ ವಡಿ, ಎಳ್ಳುಂಡೆ.

तिलचटा– पु एक तरहका झींगुर। ಒಂದು ತರದ ಜಿರಲೆ, ಜೊಂಡಿಗ.

तिलछना– अक्रि छटपटाना, घबडाना। ಕಳವಳಗೊಳ್ಳು, ಗಾಬರಿಯಾಗು

तिलडी, तिलरी– स्त्री तीन लड़ो की माला। ಮೂರೆಳೆಯ ಮಾಲೆ.

तिलदानी– स्त्री. दर्जियों के सुई तागा रखने की थैली। ಸಿಂಪಿಗರು ದಾರ ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಇಡುವ ಚೀಲ.

तिलपट्टी, तिलपपडी– स्त्री. एक मिठाई। ಎಳ್ಳು ಮಿಠಾಯಿ, ಎಳ್ಳು

ರೇವಡಿ.

तिलमिलाना—अक्रि तिरमिराना। ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕು, ಮಿರುಗುಟ್ಟು.

तिलमिलाहट, तिलमिली— स्त्री चकाचौंध। ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕುವಿಕೆ, ಮಿರುಗುಟ್ಟುವಿಕೆ.

तिलवा— पु तिलका लड्डू। ಎಳ್ಳಿನ ಉಂಡಿ.

तिलस्म, तिलिस्म— पु इंद्रजाल, जादू। ಇಂದ್ರಜಾಲ, ಮಾಟ, ಜಾದು, ಮೋಸ.

तिलहन— पु वे पौधे जिनसे तेल निकलता है। ಎಣ್ಣೆಯ ಕಾಳಿನ ಸಸಿ, ಎಣ್ಣೆಯ ಕಾಳು.

तिलांजलि—स्त्री मृतक संस्कार के समय तिल डालकर अंजलिसे जल देने की विधि। ತಿಲಾಂಜಲಿ, ತಿಲತರ್ಪಣ.

तिला—पु नपुंसकत्व दूर करने का तेल विशेष। ನಪುಂಸಕತ್ವವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ತೈಲ.

तिलाक— पु. दे 'तलाक'।

तिलिस्मात— पु जादू। ಜಾದು, ಚಮತ್ಕಾರ.

तिली— स्त्री दे 'तितली'। तिल, तिल्ली। ಎಳ್ಳು, ತಿಲ, ಗುಲ್ಮ, ಪ್ಲೀಹ.

तिलोक— पु त्रिलोक। ತ್ರಿಲೋಕ, ಮೂರು ಲೋಕ.

तिलोदक— पु दे. 'तिलांजली'।

तिलोरी— स्त्री एक मैना, तिल मिश्रित वरी। ಗೊರವಂಕ, ಎಳ್ಳು ವಡೆ.

तिलौंछना—सक्रि तेल लगाकर चिकना करना। ಎಣ್ಣೆ ಸವರು, ಎಣ್ಣೆ ಬಳಿ.

तिलौछा— वि तेलमिश्रित। ಎಣ್ಣೆ-ಗೂಡಿದ, ಎಣೆಗಮಟ.

तिल्ली— स्त्री. प्लीहा, सफेद तिल। ಪ್ಲೀಹ, ಬಿಳಿಯ ಎಳ್ಳು.

तिवासा, तिवासी— वि तीन दिनका। ಮೂರು ದಿನದ, ಮೂರು ದಿನದ ತಂಗಳ (ಅನ್ನ).

तिशना— पु ताना। ವ್ಯಂಗ, ಚುಚ್ಚುಮಾತು. स्त्री. तृष्णा। ತೃಷ್ಣೆ, ಆಶೆ.

तिस— सर्व 'ता' का रूपांतर जो विभक्ति लगनेपर यह रूप धारण करता है। 'ता' ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರುವಾಗ ಆಗುವ ರೂಪ.

—पर= ऐसा होनेपर। ಹೀಗಾದಾಗ್ಯೂ, ಮತ್ತೂ, ಅಲ್ಲದೆ.

तिसना— स्त्री. तृष्णा, लोभ। ತೃಷ್ಣೆ, ಲೋಭ, ಆಶೆ, ನೀರಡಿಕೆ.

तिसरैत— पु. तटस्थ या तीसरा व्यक्ति। ತಟಸ್ಥ ಅಥವಾ ಮೂರನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ.

तिहराना— सक्रि तीन परत करना, तीसरी वार करना। ಮೂರು ಮಡಿಕೆ ಹಾಕು, ಮೂರನೆಯ ಸಾರೆ ಮಾಡು.

तिहरा— वि तीन तहोंका। ಮೂರು ಮಡಿಕೆಯ, ಮೂರೆಳೆಯ.

तिहाई– स्त्री. तीसरा भाग, फसल । ಮೂರನೆಯ ಪಾಲು, ತೃತೀಯಾಂಶ, ಬೆಳೆ, ಫಸಲು.

तिहाउ, तिहाव– पु क्रोध, रोष, झगड़ा । ಕ್ರೋಧ, ಸಿಟ್ಟು, ರೋಷ, ಜಗಳ.

तिहारा, तिहारो– सर्व तुम्हारा । ನಿಮ್ಮ

तिहूँ– वि तीनों । ಮೂವರೂ, ಮೂರೂ.

तिहैया–पु तृतीयांश । ತೃತೀಯಾಂಶ, ಮೂರನೆಯ ಪಾಲು.

ती– स्त्री. दे. 'तिय' ।

तीख, तीखा– वि तीक्ष्ण, तेज, चोखा, चरपरा, उग्र । ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಚಪಲ, ಚೊಕ್ಕ, ಉತ್ತಮ, ಕಾರ, ಒಗರು, ಅಪ್ರಿಯ, ಉಗ್ರ.

तीखन, तीछन– वि. तीक्ष्ण, पैना, तेज, मिर्च, अप्रिय । ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಮೊನೆಯುಳ್ಳ, ಹರಿತ, ಕಾರ, ಅಪ್ರಿಯ.

तीखा– वि दे. 'तीख' ।

तीज– स्त्री तृतीया, भाद्रपद तृतीया या उस दिन होनेवाला पर्व । ತೃತೀಯೆ, ತದಿಗೆ, ಭಾದ್ರಪದ ತೃತೀಯಾ, ಗೌರಿಹಬ್ಬ.

तीजा– वि. तीसरा । ಮೂರನೆಯ.

तीत, तीता– वि. तिक्त, तीखा, कडुआ । ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಕಾರ, ಹರಿತ, ಮೊನೆಯುಳ್ಳ, ಕಹಿಯಾದ.

तीतर, तीतुर, तीतुल– पु. एक पक्षी । ಗೌಜಲಹಕ್ಕಿ, ಕೌಜಿಗ.

तीतरी– स्त्री दे 'तितली' ।

तीता– वि दे 'तीत' ।

तीन–वि दो से एक अधिक । ಮೂರು.

—तेरह करना = छितराना, पृथक् करना । ಹರವು, ಬಿಸಾಡು, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ ಮಾಡು, ವಿಂಗಡಿಸು.

तीमारदारी– स्त्री. रोगी की सेवा शुश्रूषा । ರೋಗಿಯ ಸೇವೆ, ಶುಶ್ರೂಷೆ.

तीय, तीया– स्त्री. दे. 'तिया' ।

तीरंदाज– पु. तीर चलानेवाला । ಬಿಲ್ಲುಗಾರ, ಬಾಣ ಹೊಡೆಯುವವ, ಬಿಲ್ಲಾಳು.

तीरंदाजी– स्त्री. वाण विद्या । ಬಾಣವಿದ್ಯೆ, ಬಿಲ್ಲು ಹೊಡೆಯುವ ಕಲೆ, ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆ.

तीर– पु. वाण, किनारा, पास । ಬಾಣ, ಬಿಲ್ಲು, ತೀರ, ದಂಡೆ, ಸಾಮೀಪ್ಯ.

तीरगर– पु. तीर बनानेवाला । ಬಾಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವವ.

तीर्थपति, तीर्थराज– पु प्रयाग । ಪ್ರಯಾಗ.

तीर्थाटन–पु तीर्थयात्रा । ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ.

तीली– स्त्री. सलाई । ಕಬ್ಬಿಣ ಸಲಾಕಿ, ಕಡ್ಡಿ, ಸರಳು.

तीवर– पु बहेलिया, मछुआ । ಬೇಟೆಗಾರ, ಜಾಲಗಾರ. दे. 'तेवर' ।

तीस– वि. ३० । ಮೂವತ್ತು.

तीसर, तीसरा— वि तृतीय। ಮೂರನೆಯ. ತೃತೀಯ.

तीसी— स्त्री अलसी। ಅಗಸೆ

तुंग— वि. ऊँचा, उन्नत, उग्र, तीक्ष्ण। ಎತ್ತರವಾದ, ಉನ್ನತ, ಉಗ್ರ, ತೀಕ್ಷ್ಣ.

तुंड— पु मुख, चोंच, थूथन, तलवार का अगला भाग। ಮುಖ,ಚುಂಚು, ಸೊಂಡಿಲು, ಕತ್ತಿಯ ಮುಂಭಾಗ, ಮೊನೆ.

तुंडी— स्त्री नाभि। ಹೊಕ್ಕಳು, ನಾಭಿ. वि थूथन या सूंडवाला। ಉದ್ದ ಮುಖ ಅಥವಾ ಸೊಂಡಿಲುಳ್ಳ.

तुंद— पु पेट, नाभि। ಹೊಟ್ಟೆ, ನಾಭಿ.

तुंद— वि तेज, उग्र, कटु, भीषण। ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಚಪಲ, ಹರಿತ, ಉಗ್ರ, ಕಟು, ಭೀಷಣ.

तुंबा— पु कडुआ कद्दू या उसका बना पात्र। ಕಹಿಸುಗುಂಬಳಕಾಯಿ, ಸೋರೆ ಬುರುಡೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪಾತ್ರೆ.

तुम— सर्व तुम्हारा। ನಿಮ್ಮ, ನಿನ್ನ

तुअना— अक्रि. टपकना, गर्भपात होना। ಸೋರು, ಹೊಟ್ಟೆಬಿಳು, ಗರ್ಭಪಾತವಾಗು.

तुअर— स्त्री अरहर। ತೊಗರಿ.

तुक— स्त्री अत्यनुप्रास, पद्यकी कड़ी। ಅಂತ್ಯಾನುಪ್ರಾಸ, ಚರಣ.

तुकबंदी— स्त्री. तुक जोडने की क्रिया, हीन श्रेणी की कविता। ಪ್ರಾಸ ಕೂಡಿಸುವದು, ಹೀನ ತರಗತಿಯ ಕವಿತೆ.

तुकांत— पु अंत्यानुप्रास। ಅಂತ್ಯಾನುಪ್ರಾಸ.

तुकारना— सक्रि. 'तू' 'तू' करके पुकारना। 'ನೀನು' 'ನೀನು' ಎಂದು ಹೀನವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸು

तुक्कड— पु भद्दी पद्य रचना करनेवाला। ಹೀನ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವವ.

तुख—पु. छिलका, भूसी, अंडेके ऊपर का छिलका। ಚಿಪ್ಪು, ಸಿಪ್ಪೆ, ಹೊಟ್ಟು, ತತ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ಚಿಪ್ಪು.

तुख्म— पु बीज। ಬೀಜ.

तुग़लक़— पु सर्दार, नेता। ಸರ್ದಾರ, ನಾಯಕ, ಮುಖಂಡ.

तुच, तुचा— स्त्री चमड़ा। ಚರ್ಮ.

तुचार— वि पैना। ಹರಿತವಾದ, ಹದನಾದ.

तुछ— वि. तनिक, जरासा। ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ, ತುಸು, ಲೇಶ.

तुट्ठना— सक्रि. प्रसन्नहोना। ಸಂತುಷ್ಟನಾಗು, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು. सक्रि. प्रसन्न करना। ಪ್ರಸನ್ನಗೊಳಿಸು.

तुड़वाना— सक्रि दे 'तुड़ाना'।

तुड़ाई— स्त्री तोड़नेकी क्रिया या मजदूरी। ಬಿಡಿಸುವಿಕೆ, ಮುರಿಸುವಿಕೆ, ಬಿಡಿಸುವ ಅಥವಾ ಮುರಿಸುವ ಕೂಲಿ.

तुड़ाना— सक्रि तोड़ने का काम दूसरे से कराना। ಮುರಿಸು,ಬಿಡಿಸು,ಕಡಿಸು.

तुतरा– वि दे 'तोतला'।

तुतराना, तुतलाना– अक्रि अस्पष्ट टूटे टूटे शब्द बोलना। ತೊದಲು ಮಾತನಾಡು, ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾತನಾಡು, ಉಗ್ಗು, ಗೊಜಗು

तुनक– वि. दुर्बल, कोमल, सूक्ष्म। ದುರ್ಬಲ, ಕೋಮಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ

तुनक मिज़ाज– वि चिड़चिड़ा। ಬೇಗನೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳುವವ, ಕ್ರೋಧಿ.

तुपक– पु छोटी तोप या वंदूक। ಸಣ್ಣ ತುಬಾಕಿ, ಚಿಕ್ಕ ತೋಪು, ಬಂದೂಕು.

तुफग– स्त्री हवाई वंदूक। ಕೋವಿ, ಒಂದು ತರದ ಬಂದೂಕು.

तुभना– अक्रि स्तब्ध रहना। ಬೆರಗಾಗು, ಬೆಚ್ಚು

तुम– सर्व 'तू' शब्दका बहुवचन का रूप। ನೀವು.

तुमड़ी, तुमरी– स्त्री दे 'तुंवा'।

तुमरा– सर्व तुम्हारा। ನಿಮ್ಮ.

तुमल, तुमुल– वि प्रचंड, भीषण। ಪ್ರಚಂಡ, ಭೀಷಣ. पु युद्ध या सेना का कोलाहल। ಯುದ್ಧ ಅಥವಾ ಸೈನ್ಯದ ಕೋಲಾಹಲ

तुमाना– सक्रि. रूई तुनने का काम दूसरे से कराना। ಅರಳೆ ಒಂಜಿಸು, ಎಕ್ಕಿಸು.

तुम्हारा– सर्व. 'तू' का संवंध कारक का रूप। ನಿಮ್ಮ, ನಿಮ್ಮದು.

तुम्हे– सर्व 'तुमको'। ನಿಮ್ಮನ್ನು, ನಿಮಗೆ

तुरंग, तुरंगम– पु. घोड़ा। ಕುದುರೆ. वि तेज चलनेवाला। ಚಪಲ, ವೇಗವಾಗಿ ಓಡುವ.

तुरंजबीन– पु. नीवू के रसका बना हुआ एक पेय। ಲಿಂಬಿಯ ಶರಬತ್ತು, ಪಾನಕ.

तुरत– क्रिवि जल्दीसे, तत्क्षण। ಕೂಡಲೆ ಆಗಿಂದಾಗ, ತಕ್ಷಣ.

तुरई, तुरैय्या– स्त्री एक तरकारी। ಹೀರೆಕಾಯಿ

तुरकी– पु टर्की नामक देश। ತುರ್ಕಸ್ತಾನ. स्त्री उस देश की भाषा। ತುರ್ಕೀ ಭಾಷೆ वि तुर्की के देशका। ತುರ್ಕಸ್ತಾನದವ.

तुरपना– सक्रि मोड़कर सीना। ಮುರಿಗೆ ಹಾಕಿ ಹೊಲಿ, ತಿಬ್ಬಿ ಹೊಲಿ.

तुरय– पु घोड़ा। ಕುದುರೆ.

तुरसीला– वि. पैना। ಹರಿತವಾದ, ಹದನಾದ, ತೀಕ್ಷ್ಣ.

तुरही– स्त्री. एक वाजा। ತುತ್ತೂರಿ, ಕೊಂಬು, ಕಹಳೆ.

तुरा– स्त्री शीघ्रता। ವೇಗ, ಶೀಘ್ರತೆ, ತ್ವರೆ.

तुराई– स्त्री तोपक। ಹಾಸಿಗೆ, ಗಾದಿ. क्रिवि शीघ्र। ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, ಬೇಗನೆ, ಕೂಡಲೆ.

तुराना– अक्रि घवराना, जल्दी करना। ಗಾಬರಿಯಾಗು, ತ್ವರೆ ಮಾಡು.

तुरावती– वि वेगसे वहनेवाली।

ವೇಗವಾಗಿ ಹರಿಯುವ.

तुरास– पु. वेग। ವೇಗ.

तुरिया– स्त्री. चतुर्थ, चौथाई । ನಾಲ್ಕನೆಯ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗ.

तुर्क–पु तुर्कस्तान का निवासी । ತುರ್ಕಸ್ತಾನದವ, ತುರುಕ.

तुर्की– वि दे 'तुरकी'।

तुर्रा– पु काकुल, कलंगी, चोटी । ಗುಂಗುರಗೂದಲು, ಮುಂಗುರುಳು, ಅಲಕ, ಪಕ್ಷಿಯ ಜುಟ್ಟು, ತುರಾಯಿ, ಕುಚ್ಚು, ಜುಂಗು, ತುಪ್ಪಳ, ಜುಟ್ಟು, ಜಂಡಿಕೆ.

—यह कि= ऊपर से इतना और । ಮತ್ತೆ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು.

तुर्रा– वि. अद्भुत। ಅದ್ಭುತ, ವಿಚಿತ್ರ.

तुर्श– वि खट्टा, कठोर। ಹುಳಿಯಾದ, ಕಟು, ಕಠೋರ.

तुर्शी– स्त्री. खटास, व्यवहार आदि की कठोरता । ಹುಳಿ, ಸಿಡುಕು, ಕಠೋರತೆ.

तुल– वि तुल्य, बराबर । ಅಂಥ, ಸದೃಶ, ಸರಿಯಾದ.

तुलना–अक्रि तौला जाना, बराबर होना, तुल्य होना, तैयार होना, नियमित होना, गाड़ीके पहिये की धुरेमें तेल आदि भरा जाना । ತೂಕವಾಗು, ತೂಕದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗು, ಹೋಗು, ಸಿದ್ಧವಾಗು, ನಿಶ್ಚಿತವಾಗು, ನಿಯಮಿತವಾಗು, ಎರೆಯಣ್ಣೆ ಹಾಕಲ್ಪಡು, ಪೇರಿಸಾಕು. स्त्री तौल, उपमा, मिलान । ತೂಕ, ಉಪಮೆ, ಹೋಲಿಕೆ.

तुलवाई– स्त्री तौलनेका पारिश्रमिक, पहिये को ऑंगनेका शुल्क । ತೂಗುವ ಅಥವಾ ಗಾಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕುವ ಕೂಲಿ.

तुलवाना– सक्रि तौल कराना गाड़ी की पहिये को ऑंगवाना । ತೂಗಿಸು, ಗಾಡಿಯ ಗಾಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿಸು, ಹೆರೆ ಹಚ್ಚಿಸು.

तुलाई–स्त्री. दे. 'तुलवाई' । रुईसे भरा हुआ ओढ़ना । ರಜಯಿ, ಅರಳೆ ತುಂಬಿದ ದುಪ್ಪಟಿ.

तुलादान–पु. अपने वजन के बराबर का दान । ತನ್ನ ತೂಕದಷ್ಟು ದ್ರವ್ಯದ ದಾನ.

तुलाना–सक्रि. दे 'तुलवाना' । अक्रि बराबर होना, समीप आना, पूरा होना । ಸರಿಯಾಗು, ಸಮೀಪ ಬರು, ಪೂರ್ಣವಾಗು.

तुलायंत्र– पु. तराजू । ತಕ್ಕಡಿ.

तुल्य– वि समान, सदृश । ಸಮಾನವಾದ, ಸದೃಶವಾದ.

तुवर–पु तूवरक। ತೊಗರಿ.

तुष– पु भूसी । ತವಡು.

तुष्टि– स्त्री प्रसन्नता, तृप्ति । ಪ್ರಸನ್ನತೆ, ತೃಪ್ತಿ.

तुसार,तुषार–पु पाला, हिम। ಮಂಜು, ಇಬ್ಬನಿ, ಹಿಮ.

तुसी– स्त्री भूसी । ಹೊಡು, ಹೊಟ್ಟು,

ಗೊಳಲಿ.
तुहफा– पु दे 'तोहफा'।
तुहमत– स्त्री. दे 'तोहमत'।
तुहारा– सर्व. तुम्हारा। ನಿಮ್ಮ.
तुहिं– सर्व तुझको, तुसको। ನಿನಗೆ, ನಿಮಗೆ, ನಿನ್ನನ್ನು, ನಿಮ್ಮನ್ನು.
तुहिन– पु पाला, हिम, टंढक, चाँदनी। ಇಬ್ಬನಿ, ಮಂಜು, ಹಿಮ, ಚಳಿ, ಬೆಳದಿಂಗಳು.
तुंबा– पु. कडुआ कद्दू या उसका वना पात्र। ಕಹಿಸೋರೆ, ಈಸುಗುಂಬಳ ಕಾಯಿ ಅಥವಾ ಅದರಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪಾತ್ರೆ, ಕಮಂಡಲು.
तू– सर्व मध्यम पुरुषका एकवचन। ನೀನು.
तूअ– सर्व, दे 'तुअ'।
तूअर– पु अरहर। ತೊಗರಿ.
तूख– पु. तिनके का पतला टुकडा। ಹುಲ್ಲಿನ ಚಿಕ್ಕ ತುಂಡು, ಹುಲ್ಲು-ಕಡ್ಡಿ.
तूटना– अक्रि दे 'टूटना'।
तूण, तूणीर– पु तूणी। स्त्री तरकश। ಬತ್ತಳಿಕೆ.
तूती– स्त्री. छोटी जाती का तोता, एक चिड़िया, एक वाजा। ಚಿಕ್ಕ ಜಾತಿಯ ಗಿಳಿ, ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ, ಒಂದು ವಾದ್ಯ.
—बोलना = वातका माना जाना। ಮಾತು ಕೇಳಲ್ಪಡು, ಪ್ರಭಾವವಾಗು, ಊರ್ಜಿತಾವಸ್ಥೆ ಹೊಂದು, ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೆಬರು.
तूदा– पु टीला, ढेर, सीमा का चिह्न। ದಿನ್ನೆ, ರಾಶಿ, ಗುಂಪು, ಸೀಮೆ, ಬಾಂದುಕಲ್ಲು.
तून– पु तरकश, लाल वस्त्र विशेष। ಬತ್ತಳಿಕೆ, ವಿಶೇಷಪ್ರಕಾರದ ಕೆಂಪು ವಸ್ತ್ರ.
तूना– अक्रि दे. 'तुअना'।
तूनीर– पु. तरकश। ಬತ್ತಳಿಕೆ.
तूफान– पु तेज आँधी, आफत, झगडा, उपद्रव, तोहमत। ಬಿರುಗಾಳಿ, ಸುಂಟರಗಾಳಿ, ವಿಪತ್ತು, ಜಗಳ, ಗದ್ದಲ, ಉಪದ್ರವ, ಸುಳ್ಳು ದೋಷಾರೋಪಣೆ, ಹಳಿಯುವಿಕೆ.
तूफानी– वि झगड़ालू, उत्पाती, प्रचंड। ಜಗಳಗಂಟ, ಉಪದ್ರವಿ, ಪ್ರಚಂಡ
तूमडी, तूमरी– स्त्री तुंबी, एक प्रकारका सूखे कद्दूका वना हुआ वाजा। ಒಣ ಕಹಿಸೋರೆ, ಸೋರೆಕಾಯಿಯ ವಾದ್ಯ, ಪುಂಗಿ
तूमना– सक्रि रुई के रेशों को अलग करना, भेद खोलना। ಅರಳೆಹಿಂಜು, ಎಕ್ಕು, ಗುಟ್ಟು ಒಡೆ.
तूमापलटी, तूमाफेरी– स्त्री. अदली वदली। ಅದಲುಬದಲು.
तूमार– पु वातका वतंगड़। ಯಾವದೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸುಳ್ಳೇ ಬೆಳಿಸುವದು, ಮಾತಿನ ವಿಸ್ತರಣ.
तूर– पु नगाड़ा। ನಗಾರಿ.
तूरण, तूरन– क्रिवि. दे 'तूर्ण'।

तूरना– सक्रि. तोडना । ಮುರಿ. पु. तुरही । ನಗಾರಿ.

तूर्ण– क्रिवि. तुरंत, शीघ्र । ಬೇಗನೆ, ಕೂಡಲೆ, ತಕ್ಷಣ.

तूल– वि तुल्य । ಒಂದೇ ತರದ, ಸಮಾನ, ಸದೃಶ. पु. आकाश, रुई। ಆಕಾಶ, ಅರಳೆ.

तूल– पु. लंबाई, विस्तार । ಉದ್ದಳತೆ, ವಿಸ್ತಾರ.

तूलना– सक्रि धुरेमें तेल लगाना, तुलना करना । ಗಾಡಿಯ ಗಾಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕು, ಹೆರೆ ಹಾಕು, ತುಲನೆ ಮಾಡು. अक्रि बराबर होना । ಸರಿಯಾಗು.

तूला– स्त्री कपास । ಹತ್ತಿ.

तूलिका, तूली– स्त्री चित्रकारकी रंग भरने की कूंची । ಕುಂಚ, ತೂಲಿಕೆ, ಕೂರ್ಚ.

तूसना– सक्रि संतुष्ट करना । ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸು. अक्रि तृप्त होना । ತೃಪ್ತನಾಗು.

तृखा– स्त्री प्यास, इच्छा । ನೀರಡಿಕೆ, ತೃಷ್ಣೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಆಶೆ.

तृण, तृन– पु तिनका, घास । ಹುಲ್ಲು-ಕಡ್ಡಿ, ಹುಲ್ಲು.

—वत् या समान = अत्यंत तुच्छ । ಅತ್ಯಂತ ತುಚ್ಛ.

तृतीय– वि तीसरा । ಮೂರನೆಯ

तृष्णा, तृस्ना– स्त्री. प्यास, लालच । ನೀರಡಿಕೆ, ತೃಷ್ಣೆ, ಆಶೆ, ಲೋಭ.

तें– प्रत्य से, द्वारा । ಇಂದ, ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ

तेतालीस– वि. ४३ । ನಲವತ್ತಮೂರು

तेतीस– वि ३३ । ಮೂವತ್ತಮೂರು.

तेंदुआ– पु चीते की जाति का एक हिंसक पशु । ಚಿರತೆಯ ಜಾತಿಯ ಒಂದು ಹಿಂಸ್ರಪಶು.

ते– सर्व वे। ಅವರು, ಅವು. दे 'तें'।

तेखना– अक्रि नाराज होना । ರೇಗು, ಸಿಟ್ಟಾಗು.

तेग़– स्त्री खड्ग । ಖಡ್ಗ, ಕತ್ತಿ.

तेग़ा– पु छोटी तलवार । ಚಿಕ್ಕ ಕತ್ತಿ, ಕಿರುಗತ್ತಿ, ಕಠಾರಿ.

तेज– पु प्रताप, चमक, वीर्य, वेग । ಪ್ರತಾಪ, ಪರಾಕ್ರಮ, ಹೊಳಪು, ತೇಜಸ್ಸು, ವೀರ್ಯ, ವೇಗ, ಪ್ರಚಂಡತೆ.

तेज–वि पैना, तीक्ष्ण, फुर्तीला, महंगा । ಹರಿತ, ಹದನ, ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಕೂರಾದ, ಚೂಪಾದ, ಉಗ್ರ, ವೇಗವುಳ್ಳ, ಚುರುಕಾದ, ಚಟುವಟಿಕೆಯುಳ್ಳ, ತೀವ್ರ, ತುಟ್ಟಿಯಾದ.

तेजपत्ता, तेजपत्र, तेजपात– पु एक मसाला । ಲವಂಗ ಪತ್ರೆ.

तेज़मिज़ाज–वि. क्रोधी, उग्र । ಸಿಡುಕು ಸ್ವಭಾವದ, ಉಗ್ರ, ಕ್ರೋಧಿ.

तेजसी– वि. प्रतापी, कांतिमान् । ಪ್ರತಾಪಿ, ಬಲವಂತ, ತೇಜಸ್ವಿ.

तेज़ाब–पु आम्लसार।ಆಮ್ಲ,ದ್ರಾವಕ.

तेज़ी– स्त्री तीक्ष्णता, तीव्रता, महंगी ।

ತೀಕ್ಷ್ಣತೆ, ತೀವ್ರತೆ, ಚುರುಕು, ವೇಗ, ತ್ವರೆ, ತುಟ್ಟಿ.
तेता,तेतिक,तेतो– वि उतना । ಅಷ್ಟು, ಅಷ್ಟೇ.
तेरस– स्त्री त्रयोदशी । ತ್ರಯೋದಶಿ
तेरह– वि १३ । ಹದಿಮೂರು.
तेरहवीं, तेरहीं– स्त्री. मरने के बाद तेरहवे दिन का कृत्य । ಮರಣಾನಂತರ ಹದಿಮೂರನೆಯ ದಿನದ ಕರ್ಮ.
तेरा– सर्व. 'तू' का संबंध कारक का रूप । ನಿನ್ನ
तेल– पु तिल आदिसे निकाला हुआ द्रव पदार्थ । ಎಣ್ಣೆ, ತೈಲ.
तेलहन– पु तिलहन । ಎಣ್ಣೆಯ ಕಾಳು, ಎಣ್ಣೆ ಬೀಜ.
तेलहा– वि तेलका । ಎಣ್ಣೆಯ, ಸ್ನಿಗ್ಧ, ಜಿಡ್ಡಾದ.
तेलिन– स्त्री. तेली की स्त्री, एक कीड़ा । ಗಾಣಗಿತ್ತಿ, ಒಂದು ಹುಳು.
तेलिया– वि. तेलके सदृश । ಎಣ್ಣೆಯಂಥ. पु एक विष, काला चमकीला रंग, काले चमकीले रंग का घोड़ा । ಒಂದು ವಿಷ, ಹೊಳಪುಳ್ಳ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ, ಹೊಳಪುಳ್ಳ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಕುದುರೆ
तेली– पु. एक जाति । ಗಾಣಿಗ.
तेवर– पु. टेढी भौं, क्रोध भरी दृष्टि । ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿ, ಕೋಪದೃಷ್ಟಿ.
तेवराना–अक्रि भ्रममे पडना, विस्मित होना । ತಲೆ ತಿರುಗು, ಭ್ರಮೆಯಾಗು,ಗಾಬರಿಯಾಗು, ವಿಸ್ಮಿತನಾಗು.
तेवरी– स्त्री. दे. 'त्योरी' ।
तेवहार– पु दे. 'त्योहार' ।
तेवाना–अक्रि चिंता करना । ಚಿಂತಿಸು.
तेह, तेहा– पु क्रोध, घमंड । ಸಿಟ್ಟು, ಕ್ರೋಧ, ಗರ್ವ.
तेहरा– वि तीन परत का । ಮೂರು ಮಡಿಕೆಯ, ಮೂರು ಪದರುಗಳ.
तेहि– सर्व उसको, उसे । ಅವನಿಗೆ, ಅವನನ್ನು.
तेही– वि क्रोधी, घमंडी । ಕ್ರೋಧಿ, ಸಿಡುಕುಸ್ವಭಾವದವ, ಗರ್ವಿಷ್ಠ.
तैं– सर्व. तू । ನೀನು. विभक्ति से । ಇಂದ.
तै– क्रिवि. उतना । ಅಷ್ಟು. पु फैसला, तय । ನಿಶ್ಚಯ, ನಿರ್ಣಯ, ತೀರ್ಮಾನ.
तैनात– वि. नियुक्त । ನಿಯುಕ್ತ, ನಿಯಮಿಸಿದ, ನೇಮಕವಾದ
तैनाती– स्त्री नियुक्ति । ನಿಯುಕ್ತಿ, ನೇಮಣೂಕಿ.
तैयार– वि. प्रस्तुत, उद्यत, हृष्टपुष्ट । ಸಿದ್ಧ, ಉದ್ಯತ, ತಯಾರಾದ,ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು, ಬಲಿಷ್ಟ.
तैयारी– स्त्री तत्परता, सजावट, शरीर हृष्टपुष्ट होना । ಸಿದ್ಧತೆ, ತತ್ಪರತೆ, ರಚನೆ, ಏರ್ಪಾಡು, ದೇಹಪುಷ್ಟಿ.
तैरना– अक्रि. उतराना, पानी के ऊपर ठहरना । ಈಸು,ಈಜು, ತೇಲಾಡು.

तैराई– स्त्री तैरने का भाव। ತೇಲುವದು, ಈಸುವದು, ಈಜಾಟ.
तैराक– वि. तैरनेवाला। ಈಸುವವ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಈಸು ಬಲ್ಲವ, ಈಜುಗಾರ.
तैराना– सक्रि तैरने का काम दूसरे से कराना, घुसाना। ತೇಲಿಸು, ಈಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು, ಹೊಗಿಸು.
तैल– पु दे. 'तेल'।
तैलकार– पु. तेली। ಗಾಣಿಗ.
तैश– पु. क्रोध, आवेश। ಕ್ರೋಧ, ಸಿಟ್ಟು, ಆವೇಶ.
तैसा– वि. वैसा। ಅಂಥ, ಆಪ್ರಕಾರದ.
तैसे– क्रिवि वैसे। ಹಾಗೆ, ಆಪ್ರಕಾರ.
तों– क्रिवि. त्यो, उस प्रकार, उस समय। ಅಂತೆ, ಹಾಗೆ, ಆ ಪ್ರಕಾರ, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ.
तोंद– स्त्री फूला हुआ पेट। ಡೊಳ್ಳು ಹೊಟ್ಟೆ, ಮುಂದೆ ಬಂದ ಹೊಟ್ಟೆ, ಬೊಜ್ಜು.
तोंदल– वि. तोंदवाला। ಡೊಳ್ಳು ಹೊಟ್ಟೆಯವ, ಹೊಟ್ಟೆ ಮುಂದೆ ಬಂದವ, ಬೊಜ್ಜ.
तोंदी– स्त्री. नाभी। ಹೊಕ್ಕುಳು, ನಾಭಿ.
तो– अव्य. ऐसी हालत में, तब। ಹಾಗಾದರೆ, ಆಗ. सर्व तेरा। ನಿನ್ನ.
—भी=ऐसी हालत मे भी। ಆದಾಗ್ಯೂ, ಹೀಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಅಂಥ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ
तोय– पु पानी। ನೀರು.
तोखना– सक्रि संतुष्ट करना, प्रसन्न करना। ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸು, ಪ್ರಸನ್ನ ಮಾಡು.
तोटका– पु टोटका। ಮಾಟ, ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ, ಜಾದು.
तोटना– अक्रि दे. 'टूटना'।
तोड– पु. तोड़ने की क्रिया, नदी की तीव्र धारा, प्रतीकार। ಮುರಿಯುವದು, ನದಿಯ ತೀವ್ರ ಪ್ರವಾಹ, ಪ್ರತೀಕಾರ
तोड़ना– सक्रि. टुकड़े करना, नष्ट करना। ಒಡಿ,ಮುರಿ,ಹರಿ,ಕೊಯ್ಯು, ತುಂಡರಿಸು, ನಾಶಮಾಡು.
तोडजोड– पु युक्ति, विधि, चाल। ಯುಕ್ತಿ, ವಿಧಿ, ತಂತ್ರ.
तोड़फोड़– पु भंग, नाश। ಭಂಗ, ಒಡೆಯುವಿಕೆ, ನಾಶ.
तोडा– पु. हानि, हजार रुपये की थैली, एक गहना, पलीता। ಹಾನಿ, ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯ ಥೈಲಿ, ಒಂದು ಆಭರಣ, ತೋಫಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುವ ಬತ್ತಿ.
तोड़वाना– सक्रि. दे 'तुडाना'।
तोडाई– स्त्री दे 'तुड़ाई'।
तोड़ाना– सक्रि दे 'तुड़ाना'।
तोतई– वि. तोते के रंग का। ಗಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ, ತಿಳಿ ಹಸುರು.
तोतक– पु. पपीहा। ಚಾತಕ ಪಕ್ಷಿ.
तोतर, तोतरा, तोतला– वि तुतलाकर बोलनेवाला, अस्पष्ट बोलनेवाला। ತೊದಲು ಮಾತಾಡುವವ, ಅಸ್ಪಷ್ಟ

ಮಾತಾಡುವವ, ಗೊಜಗುವ, ಉಗ್ಗುವವ.

तोतराना, तोतलाना– अक्रि दे 'तुतराना'।

तोता– पु शुक, वंदूक का घोड़ा। ಗಿಳಿ, ಶುಕ, ಬಂದೂಕಿನ ಕುದುರೆ.

तोताचश्म–पु. बेमुरव्वत। ಅಸಂಸ್ಕೃತ, ನಿರ್ಲಜ್ಜ.

तोती– स्त्री. तोते की मादा, उपपत्नी। ಹೆಣ್ಣು ಗಿಳಿ, ಉಪ ಪತ್ನಿ.

तोदन– पु. पीड़ा, चाबुक। ಪೀಡೆ, ನೋವು, ಬಾರಕೋಲು, ಚಾಟಿ, ಕೋರಡೆ.

तोप– पु एक अस्त्र जिससे गोले चलाये जाते हैं। ತೋಫು, ತುಬಾಕಿ.

तोपखाना– पु तोपों के रखने का स्थान। ತೋಫುಗಳನ್ನು ಇಡುವ ಸ್ಥಳ, ಆಯುಧ ಶಾಲೆ

तोपची–पु तोप चलानेवाला। ತೋಫ ಹಾರಿಸುವವ, ಗುಂಡು ಹಾರಿಸುವವ.

तोपना– सक्रि ढाकना। ಮುಚ್ಚು, ಹೊದಿಸು.

तोपास– पु. झाड़ू देनेवाला। ಗುಡಿಸುವವ, ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವವ.

तोबड़ा– पु. घोड़े को दाना खिलाने का थैला। ಕುದುರೆಯ ಬಾಯಿಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಕಾಳು ತಿನ್ನಿಸುವ ಚೀಲ, ತೋಬರೆ.

तोबा– स्त्री. बुरा कार्य न करने की प्रतिज्ञा। ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡುವದು, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ.

तोम– पु राशि, समूह। ರಾಶಿ, ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು.

तोमड़ी–स्त्री. तूंबड़ी। ಸೋರೆಬುರುಡೆ.

तोमर– पु एक अस्त्र, एक छंद, एक राजपूत वंश। ಬರ್ಚಿ, ಭಲ್ಲೆ, ಒಂದು ವೃತ್ತ, ಒಂದು ರಜಪೂತ ವಂಶ.

तोय– पु. पानी। ನೀರು.

तोर– सर्व तेरा। ನಿನ್ನ. पु दे 'तोड़'।

तोरई, तोरी– स्त्री एक तरकारी। ಹೀರೆಕಾಯಿ.

तोरना– सक्रि दे. 'तोड़ना'।

तोरा– सर्व. तेरा। ನಿನ್ನ.

तोराना– सक्रि दे 'तुड़ाना'।

तोल– स्त्री तौल। ತೂಕ, ಭಾರ.

तोलना– सक्रि दे. 'तौलना'।

तोला–पु बारह माशे की तौल। ತೊಲಿ, ಹನ್ನೆರಡು ಮಾಸಿಯ ತೂಕ.

तोशक– पु दे. 'तोसक'।

तोशदान– पु. यात्रा के लिये भोजन आदि रखनेका थैला। ಫಲಾಹಾರದ ಜೀನಸುಗಳನ್ನು ಇಡುವ ಡಬ್ಬಿ.

तोशल, तोषल– पु. दे 'तोसल'।

तोशा– पु मार्ग की खाद्यवस्तु। ಪ್ರವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಫಲಾಹಾರದ ಜೀನಸುಗಳು, ಪಾಥೇಯ.

तोषना– सक्रि संतुष्ट करना। ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸು, ಪ್ರಸನ್ನ ಮಾಡು

तोसक–पु. मुलायम गद्दा । ಚಿಕ್ಕ ಗಾದಿ.

तोसल– पु. मूसल, एक असुर का नाम । ಒನಿಕೆ, ಒಬ್ಬ ಅಸುರನ ಹೆಸರು.

तोहफा– पु. भेंट, सौगात । ಕಾಣಿಕೆ, ಉಡುಗೊರೆ. वि. बढ़िया । ಒಳ್ಳೆಯ, ಉತ್ತಮ.

तोहमत–स्त्री. मिथ्या दोषारोप । ಮಿಥ್ಯಾಪವಾದ.

तोहर, तोहरा, तोहार– सर्व. तुम्हारा । ನಿಮ್ಮ.

तोहि– सर्व. तुझे । ನಿನಗೆ, ನಿನ್ನನ್ನು.

तौंकना–अक्रि आँचसे तपना । ಕಾಯು.

तौंस– स्त्री प्यास । ನೀರಡಿಕೆ, ಅತಿದಾಹ.

तौंसना– अक्रि गरमी के कारण झुलस जाना । ಕಾಯು, ಉಷ್ಣತೆಯಿಂದ ಸುಟ್ಟುಹೋಗು.

तौंसा– पु. अधिक गरमी । ಅತಿ ಉಷ್ಣತೆ, ಬಹಳ ಸೆಕೆ.

तौ– क्रिवि. दे 'तो'।

तौ– पु. तह, परत । ಮಡಿಕೆ, ನಿರಿಗೆ.

तौकीर–स्त्री प्रतिष्ठा, आदर । ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಆದರ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಗೌರವ.

तौज़ीह– स्त्री. हिसाब का चिट्ठा । ಲೆಕ್ಕದ ಕರಡು, ಶೀರ್ಷೆ.

तौतिक– पु. मोती, मोती का सीप । ಮುತ್ತು, ಮುತ್ತಿನ ಸಿಂಪು.

तौन– सर्व. वह, जो । ಅದು, ಆ. स्त्री रस्सी । ಕಣ್ಣಿ, ಹಗ್ಗ.

तौनी– स्त्री. रोटी सेंकनेका छोटा तवा । ಸಣ್ಣ ತವೆ, ಕಾವಲಿ, ರೊಟ್ಟಿ ಹಂಚು.

तौफ़ीक़– स्त्री. इच्छाशक्ति, श्रद्धा, ईश-कृपा । ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ಈಶಕೃಪೆ.

तौबा– पु. दे. 'तोबा'।

तौर– पु. ढंग, प्रकार । ರೀತಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಪ್ರಕಾರ, ವಿಧ, ತೆರ.

—तरीका = रंगढंग, चाल व्यवहार । ವ್ಯವಹಾರ, ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ನಡೆನುಡಿ.

तौरि– स्त्री. चक्कर । ತಿರುಗುವದು, ವಲಸ.

तौल– स्त्री वज़न, तराज़ू । ತೂಕ, ತಕ್ಕಡಿ.

तौलना– सक्रि. जोखना, तारतम्य जानना, गाड़ी की पहियों को औंगना । ತೂಕ ಮಾಡು, ಹೋಲಿಸು, ತುಲನೆ ಮಾಡು, ಗಾಡಿಯ ಗಾಲಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕು, ಹೆರೆ ಹಾಕು.

तौलाई–स्त्री. तौलनेकी क्रिया या मज़दूरी । ತೂಕ ಮಾಡುವದು ಅಥವಾ ಆ ಕೆಲಸದ ಕೂಲಿ.

तौलाना– सक्रि 'तौलना' का प्रे. रूप ।

तौलिया– स्त्री. शरीर पोछनेका मोटा गमछा । ಕೈವಸ್ತ್ರ, ಟಾವೆಲ್ಲು.

तौसना– अक्रि. दे. 'तौंसना'। सक्रि. गर्मी से व्याकुल करना । ಬಹಳ ಸೆಕೆಯಿಂದ ತ್ರಾಸ ಕೊಡು, ಬೇಗುದಿಗೊಳಿಸು.

तौहीद– स्त्री. एकेश्वरवाद । ಏಕೇಶ್ವರ

ವಾದ

तौहीन, तौहीनी– स्त्री. अपमान । ಅಪಮಾನ.

त्यागना– सक्रि त्याग करना, छोड़ना । ತ್ಯಜಿಸು, ಬಿಡು, ತೊರೆ.

त्यागी– वि. विरक्त, दाता । ವಿರಕ್ತ, ಸಂಸಾರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದವ, ದಾತಾ, ದಾನ ಮಾಡುವವ.

त्याज्य– वि. त्याग करने योग्य । ತ್ಯಜಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ.

त्यों– क्रिवि उस तरह । ಅಂತೆ, ಹಾಗೆ, ಆ ಪ್ರಕಾರ.

त्योर, त्योरी– स्त्री चितवन, दृष्टि। ದೃಷ್ಟಿ, ನೋಟ, ಹುಬ್ಬು.

त्योरी चढ़ाना या बदलना = क्रोधसे भौंहें चढाना । ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಹುಬ್ಬು ಗಂಟಿಕ್ಕು, ರೇಗು.

त्योहार–पु पर्वदिन । ಹಬ್ಬ, ಪರ್ವದಿನ.

त्योहारी– स्त्री. त्योहार के उपलक्षमें नौकर इत्यादिको दिया जानेवाला धन। ಹಬ್ಬದ ಇನಾಮು, ಬಕ್ಷೀಸು.

त्यौनार– पु तरीका, ढंग । ರೀತಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಪ್ರಕಾರ, ವಿಧ.

त्यौर– पु. त्यौर– स्त्री दे. 'त्योर' ।

त्यौराना– सक्रि. सिर घूमना । ತಲೆ ತಿರುಗು, ದಿಮ್ಮೇರು.

त्रसना– अक्रि. डरना । ಅಂಜು, ಭಯಭೀತನಾಗು.

त्राहि– अव्य. रक्षा करो । ಕಾಪಾಡು, ರಕ್ಷಿಸು.

त्रिदिव– पु. स्वर्ग । ಸ್ವರ್ಗ

त्रिपाठी– पु तीन वेदोंका ज्ञाता । ಮೂರು ವೇದಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಒಂದು ಒಳಜಾತಿ.

त्रिय, त्रिया– स्त्री. औरत । ಹೆಂಗಸು, ಸ್ತ್ರೀ, ನಾರಿ.

त्रुटि– स्त्री. कमी, दोष । ಕುಂದು, ಕೊರತೆ, ದೋಷ.

त्रैमासिक– वि. तीन महिनोंका । ಮೂರು ತಿಂಗಳ.

थ

थंब, थंभ– पु. खंभ, सहारा । ಕಂಬ, ಸ್ತಂಭ, ಆಧಾರ, ಊರೆ.

थंभन– पु. रुकावट, ठहराव । ಅಡ್ಡಿ, ನಿಲ್ಲುವದು, ತೆರೆಯುವದು.

थंभना– अक्रि. सँभलना, रुकना । ನಿರ್ವಹಿಸು, ಸಂಭಾಳಿಸು, ನಿಲ್ಲು, ತಡೆ.

थंभित– वि. अचल, ठहरा हुआ, स्थंभित । ಅಚಲ, ನಿಂತ, ತಡೆದ, ಸ್ತಂಭಿತ, ಚಕಿತ, ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದ.

थक– पु. समूह, राशि। ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು, ರಾಶಿ, ಕುಪ್ಪೆ.

थकन– स्त्री. दे. 'थकान'।

थकना– अक्रि. क्लात होना, तंग आना, मुग्ध होना। ದಣಿ, ಬಳಲು, ಬೇಸರಾಗು, ಆಯಾಸಗೊಳ್ಳು, ಅಶಕ್ತನಾಗು, ಮುಗ್ಧನಾಗು, ಮೋಹಗೊಳ್ಳು.

थकाई, थकान– स्त्री. थकावट। ಬಳಲಿಕೆ, ಆಯಾಸ, ದಣಿವು, ಬೇಸರ.

थकाना– सक्रि क्लात करना, शिथिल करना। ದಣಿಸು, ಬಳಲಿಸು, ಬೇಸರಗೊಳಿಸು.

थका-माँदा– वि श्रात। ದಣಿದ, ಬೇಸತ್ತ, ಆಯಾಸವಟ್ಟ, ಬಳಲಿದ, ಬಸವಳಿದ.

थकावट, थकाहट– स्त्री दे. 'थकान'।

थकित– वि श्रात, विमुग्ध। ದಣಿದ, ಶಿಥಿಲ, ಮುಗ್ಧ, ಮೋಹಿತ.

थकौंहाँ– वि कुछ कुछ थका हुआ। ಸ್ವಲ್ಪ ದಣಿದ, ಬಳಲಿದ, ಆಯಾಸಪಟ್ಟ.

थगित– वि स्थगित। ಸ್ಥಗಿತ, ನಿಂತ, ಮಂದ.

थड़ा– पु. बैठने का स्थान। ಕೂಡ್ರುವ ಸ್ಥಳ, ಗದ್ದುಗೆ.

थन– पु चौपायों का स्तन। ಕೆಚ್ಚಲು, ಸ್ತನ.

थनी– स्त्री. बकरी के गलेके नीचे लटकनी हुई स्तन के आकार की मांस की दो थैलियाँ। ಆಡಿನ ಕೊರಳ ಮೊಲೆ, ಅಜಾಗಳ ಸ್ತನ.

थनेला– पु. स्त्रियों के स्तन पर होनेवाला एक प्रकार का फोड़ा। ಮೊಲೆ ಹುಣ್ಣು, ಮೊಲೆ ಬಾವು.

थनैत– पु गॉव का मुखिया। ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಪಟೇಲ, ಗೌಡ.

थपकन– पु. वह आघात जो प्रेम से किसी के शरीर पर किया जाय। ಮೈ ತಟ್ಟುವದು, ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಬೆನ್ನು ಚಪ್ಪರಿಸುವದು

थपकना– सक्रि धीरे धीरे हाथ मारना। ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟು, ಚಪ್ಪರಿಸು, ಮೈದಡವು, ನೇವರಿಸು.

थपकी, थपथपी– स्त्री. हाथका हलका आघात। ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟುವದು, ಚಪ್ಪರಿಸುವಿಕೆ, ನೇವರಿಸುವಿಕೆ.

थपड़ी– स्त्री. करताली, थपोड़ी। ಚಪ್ಪಾಳೆ, ಕೈ ತಟ್ಟುವಿಕೆ.

थपथपी– स्त्री. दे. 'थपकी'।

थपन– पु. स्थापन। ಸ್ಥಾಪನೆ.

थपना– सक्रि स्थापित करना। ಸ್ಥಾಪಿಸು, ನೆಡು अक्रि. जमना, स्थापित होना। ಬೇರೂರು, ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗು, ನೆಲಸು.

थपाना– सक्रि. स्थापित कराना। ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸು, ಸ್ಥಾಪಿತ ಮಾಡಿಸು, ಬೇರೂರಿಸು.

थपेड़ना– सक्रि थप्पड़ मारना। ಏಟು ಕೊಡು, ಕೆನ್ನೆಗೆ ಹೊಡೆ.

थपेड़ा, थप्पड़— पु चपत, तमाचा। ಪೆಟ್ಟು, ಏಟು.

थम— पु. खंभा। ಕಂಬ, ಸ್ತಂಬ.

थमकारी— वि. रोकनेवाला। ನಿಲ್ಲಿಸುವ, ತಡೆಯುವ, ಸಂಯಮಿ.

थमना— अक्रि. रुकना, ठहरना। ತಡೆ, ನಿಲ್ಲು, ಸ್ಥಿರವಾಗು, ಮುಗಿ.

थर— पु. तह, परत, सूखी जमीन। ಹಾಸಿಗೆ, ಥರ, ಸ್ತರ, ಪದರ, ಒಣ ಭೂಮಿ. स्त्री. शेर की मॉद। ಸಿಂಹದ ಗುಹೆ, ಗವಿ.

थरकना, थरथराना— अक्रि भय से कॉपना। ನಡುಗು, ಕಂಪಿಸು.

थरकौंहाँ— वि. कॅपित, चंचल। ಕಂಪಿತ, ನಡುಗುವ, ಚಂಚಲ.

थरथर— क्रिवि कॉपते हुए। ನಡುಗುತ್ತ. स्त्री. कंपन। ನಡುಕ, ಕಂಪನ, ಅದರುವಿಕೆ

थरथराना— अक्रि दे. 'थरकना'।

थरथराहट— स्त्री. कॅपकॅपी, थरथरी। ನಡುಕ, ಕಂಪನ.

थरथरी, थरहर, थरहरी—स्त्री कॅपकॅपी। ನಡುಕ, ಕಂಪನ, ನಡುಗುವಿಕೆ.

थरहाई, थराई— स्त्री निहोरा। ಉಪಕಾರ, ಕೃಪೆ.

थरि, थरी— स्त्री. मॉद। ಗುಹೆ, ಹಿಂಸ್ರ ಪಶುಗಳು ಇರುವ ಸ್ಥಳ.

थर्राना— अक्रि. डरसे कॉपना। ಭಯದಿಂದ ನಡುಗು, ತತ್ತರಿಸು.

थल— पु. सूखी जमीन, भूमि। ಒಣ ಭೂಮಿ, ಭೂಮಿ, ಸ್ಥಳ, ನೆಲ.

—**कमल** = गुलाब। ಗುಲಾಬಿ ಹೂ.

थलकना— अक्रि. कॉपना। ಕಂಪಿಸು, ನಡುಗು, ಬಾಡಿಸು, ಹಾರಾಡು.

थलचर— पु पृथ्वीपर रहनेवाले जीव। ನೆಲದ ಮೇಲಿರುವ ಜೀವಿಗಳು.

थलथलाना— अक्रि. मोटाई के कारण शरीर के मॉसका झूलकर हिलना। ದಪ್ಪ ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದ ತೊಗಲು ಅಥವಾ ಮಾಂಸ ಅಲ್ಲಾಡು ಅಥವಾ ಜೋತಾಡು, ಹೊಯಿದಾಡು.

थलिया— स्त्री दे. 'थाली'।

थवई— पु. मकान बनानेवाला। ಉಪ್ಪಾರ.

थहना— सक्रि. थाह लेना। ಆಳ ತಿಳಕೊಳ್ಳು, ಉದ್ದೇಶ ತಿಳಕೊಳ್ಳು.

थहराना— अक्रि कॉपना, थाह लेना। ನಡುಗು, ಕಂಪಿಸು, ಆಳ ತಿಳಕೊಳ್ಳು.

थहाना— सक्रि. दे 'थहना'।

थॉग— स्त्री. चोरोंका गुप्त अड्डा, खोज। ಕಳ್ಳರ ಗುಪ್ತ ಸ್ಥಳ, ಶೋಧನೆ, ಸುಳಿವು, ಪತ್ತೆ.

थॉमना— सक्रि दे. 'थॉमना'।

थॉवला— पु. दे. 'थाला'।

था— अक्रि. 'है' शब्दका भूतकाल का रूप। ಇದ್ದನು, ಇತ್ತು.

थाई— वि. स्थाई। ಸ್ಥಾಯಿ, ಸ್ಥಿರವಾದ स्त्री. जगह। ಸ್ಥಾನ.

थाक– पु ढेर, हद । ರಾಶಿ, ಗುಂಪು, ಸೀಮೆ, ಗಡಿ, ಮೇರೆ ಕಲ್ಲು.
थाकना– अक्रि. दे. ‘ थकना ’ ।
थाति, थाती– स्त्री अमानत, धरोहर । ಠೇವು, ಗಂಟು, ಬಂಡವಾಳ.
थान– पु जगह, पशुओंके बाधे जानेकी जगह, कपड़े आदिका समूचा टुकड़ा, अदद । ಸ್ಥಾನ, ಸ್ಥಳ, ಬಿಡಾರ, ದೊಡ್ಡಿ, ಬಟ್ಟೆಯ ಥಾನು, ಸಂಖ್ಯೆ, ಎಣಿಕೆ.
थाना– पु. केंद्र, निवास स्थान, पुलिस की चौकी। ಕೇಂದ್ರ,ನಿವಾಸಸ್ಥಾನ, ಪೋಲೀಸ ಚೌಕಿ, ಠಾಣೆ.
थानेदार– पु थाने का प्रधान कर्मचारी । ಪೋಲೀಸ ಅಧಿಕಾರಿ, ಠಾಣೆಯ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ.
थानैत– पु. किसी स्थान का स्वामी, ग्राम देवता । ಯಜಮಾನ, ಒಡೆಯ, ಗ್ರಾಮದೇವತೆ.
थाप– स्त्री. थपकी, थप्पड़, धाक, शपथ, छाप । ಆಘಾತ, ಚಪ್ಪರಿಸುವದು, ಏಟು, ಪ್ರಭಾವ, ಆಣೆ, ಮುದ್ರೆ, ನಾಣ್ಯ.
थापना–सक्रि स्थापित करना, प्रतिष्ठित करना। ಸ್ಥಾಪಿಸು, ನೆಡು,ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಮಾಡು, ಪ್ರಭಾವ ಬೀರು स्त्री स्थापना । ಸ್ಥಾಪನೆ, ಪ್ರಭಾವ.
थापर– स्त्री. थप्पड़ । ಕೆನ್ನೆ ಏಟು, ಹೊಡೆತ.
थापा– पु छापा, पंजे की छाप, राशि खलिहान में अन्न की ढेरपर लगाने का गोबर का चिह्न । ಅಚ್ಚು, ಮುದ್ರೆ, ಅಂಗೈ ಮುದ್ರೆ, ರಾಶಿ, ಕುಪ್ಪೆ, ಗುಂಪು, ಧಾನ್ಯದ ರಾಶಿಯ ಮೇಲೆ ಸಗಣಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಗುರುತು
थापी– स्त्री गच या कच्चा घडा पीटने का औजार । ಗಚ್ಚು ಅಥವಾ ಹಸಿ ಗಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಬಡಿದು ಸರಿಮಾಡುವ ಒಂದು ಉಪಕರಣ, ದಮ್ಮಸ್ಸು, ತೇಪೆ, ಚಮ್ಮಟಿಗೆ.
थाम– स्त्री. पकड़, रोक। ಹಿಡಿತ, ತಡೆ. पु खंभा। ಕಂಬ, ಸ್ಥಂಭ, ಆಧಾರ.
थामना, थाम्हना– सक्रि. सँभालना, सहारा देना, रोकना । ನಿರ್ವಹಿಸು, ಭಾರಹೊರು, ಸಹಾಯ ಕೊಡು, ನಿಲ್ಲಿಸು, ತಡೆ, ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳು.
थार, थारा, थाल– पु. बडी थाली । ಹರಿವಾಣ, ತಟ್ಟೆ, ತಾಂಬಾಣ, ಪರಾತ.
थाला– पु पौधा लगाने का गड्ढा । ಗಿಡ ಹಚ್ಚುವ ತಗ್ಗು, ಪಾತಿ, ಆಲವಾಲ.
थाली– स्त्री. बड़ी तश्तरी । ತಟ್ಟೆ, ಹರಿವಾಣ, ತಾಟು.
—का बैंगन= लाभ हानि के अनुसार पक्ष बदलनेवाला। ಲಾಭ ಹಾನಿ ನೋಡಿ ಪಕ್ಷ ಬದಲಿಸುವವ, ಅಸ್ಥಿರ ಮನದ.
थाह– स्त्री. गहराई का अंत, सीमा ।

ಆಳ, ತಳ, ಬುಡ, ಸೀಮೆ, ಉದ್ದೇಶ.

थाहना– सक्रि थाह लेना, अंदाज लगाना । ಆಳ ತಿಳಕೊಳ್ಳು, ಅಂದಾಜುಮಾಡು, ಉದ್ದೇಶ ತಿಳ ಕೊಳ್ಳು.

थाहरा– वि उथला । ಆಳವಿಲ್ಲದ, ಹರ ವಾದ.

थिगली– स्त्री पैवंद । ತೇಪೆ, ಹರಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿದ ಚಿಕ್ಕ ತುಂಡು.

थित– वि. स्थित, ठहरा हुआ । ಸ್ಥಿತ, ನೆಲೆಗೊಂಡ, ಸ್ಥಿರವಾದ, ನಿಂತ.

थिर– वि. स्थिर, शात । ಸ್ಥಿರ,ಶಾಂತ, ಅಚಲ.

थिरकना–अक्रि ठुमक ठुमककर नाचना । ಹಾವಭಾವ ಮಾಡುತ್ತ ನರ್ತಿಸು, ಕುಣಿ.

थिरजीह– पु. मछली । ಮೀನ.

थिरता, थिरताई–स्त्री. स्थिरता, शाति । ಸ್ಥಿರತ್ವ, ಸ್ಥೈರ್ಯ, ಶಾಂತಿ.

थिरना– अक्रि. स्थिर होना, ठहरना । ಸ್ಥಿರವಾಗು, ನಿಲ್ಲು, ನೆಲೆಗೊಳ್ಳು, ಶಾಂತವಾಗು, ಕೆಳಗೆ ಕೂಡ್ರು.

थिरा– स्त्री पृथ्वी । ಪೃಥ್ವಿ.

थिराना– अक्रि दे. 'थिरना' । सक्रि स्थिर होने देना । ಸ್ಥಿರವಾಗಿಸು, ನೀರಲ್ಲಿಯ ಹೊಲಸು ಧೂಳು ಮುಂತಾದ್ದನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೂಡ್ರು ವಂತೆ ಮಾಡು.

थीता, थीति– स्त्री. स्थिरता, शाति । ಸ್ಥಿರತ್ವ, ಸ್ಥೈರ್ಯ, ಶಾಂತಿ, ಸಮೃದ್ಧಿ.

थीर– वि. दे 'थिर' ।

थुकवाना, थुकाना– सक्रि थूकने को प्रेरित करना, उगलवाना, तिरस्कार या निंदा करना । ಉಗುಳಿಸು, ಕಾರಿಸು, ನಿಂದೆ ಮಾಡು, ದೂಷಿಸು.

थुक्का फज़ीहत– स्त्री लज्जाजनित अपमान, दुर्गति, झगडा । ಲಜ್ಜಾಜನಿತ ಅವಮಾನ, ದುರ್ಗತಿ, ತಿರಸ್ಕಾರ, ಹೀಯಾಳಿಕೆ, ಜಗಳ.

थुडी– स्त्री. धिक्कार, वदनामी । ಧಿಕ್ಕಾರ, ಅವಮಾನ.

थुथनी– स्त्री. दे 'थूथनी' ।

थुरना– सक्रि दे. 'थूरना' ।

थुरहथा–वि छोटे हाथवाला, मितव्ययी । ಸಣ್ಣಕೈಯವ, ಮಿತವ್ಯಯಿ, ಕೃಪಣ.

थू– अव्य. तिरस्कार सूचक शब्द । ಥೂ ! ತಿರಸ್ಕಾರ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ.

थूथू करना= धिक्कारना । ಧಿಕ್ಕರಿಸು, ಛೀ ಥೂ ಅನ್ನು.

थूक– पु. मुँह से निकलनेवाला एक रस । ಉಗುಳು, ಜೊಲ್ಲು.

थूकना– अक्रि. थूक वाहर निकालना । ಉಗುಳು. सक्रि उगलना, निंदा करना । ಉಗುಳು ನಿಂದೆ ಮಾಡು, ಬಯ್ಯು, ಹೀಯಾಳಿಸು.

थूथन, थूथना, थूथरा–पु लंबा निकला हुआ मुँह । ಮುಸುಡಿ, ಮೂತಿ.

थूथनी– स्त्री. दे 'थूथन' ।

थून, थूनी– स्त्री खभा। ಕಂಬ,ಸ್ತಂಭ, ಆಧಾರ, ಊರೆ.

थूरना– सक्रि. कूटना, पीटना, कूट-कूटकर भरना । ಕುಟ್ಟು, ಜಜ್ಜು, ಬಡಿ,ತುರುಕಿ ತುಂಬು, ಬಾಯಿಯ ವರೆಗೆ ತುಂಬು.

थूल, थूला– वि स्थूल, मोटा । ಸ್ಥೂಲ, ದಪ್ಪ, ಗಡುತರವಾದ.

थूवा, थूहा– पु. टीला, राशि । ದಿನ್ನೆ, ರಾಶಿ, ಗುಂಪು.

थूहड, थूहर– पु. सेंहुड । ಕಳ್ಳಿಗಿಡ.

थेथर– वि. हैरान, थका हुआ । ವ್ಯಾಕುಲ, ದಣಿದ.

थेईथेई– स्त्री नाचने का एक ढंग और ताल । ಕುಣಿತದ ಒಂದು ರೀತಿ ಮತ್ತು ತಾಳ.

थेगली– स्त्री दे 'थिगली' ।

थैला– पु. बडी थैली । ದೊಡ್ಡ ಚೀಲ, ಗೋಣೀ ಚೀಲ.

थैली– स्त्री. छोटा थैला, रुपयों से भरी हुई थैली । ಚಿಕ್ಕ ಚೀಲ, ಹಣದ ಚೀಲ, ಕೈಚೀಲ, ಟಿಸಿ.

थोक– पु ढेर, राशि, समूह । ಗುಂಪು, ರಾಶಿ, ಸಮೂಹ, ಕುಪ್ಪೆ, ಸಮುದಾಯ.

थोकदार– पु. इकट्ठा माल बेचनेवाला व्यापारी । ಸೋಕು ವ್ಯಾಪಾರಿ, ರಾಶಿಗಟ್ಟಿ ಮಾರುವವ.

थोडा, थोर– वि. अल्प,-न्यून । ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ, ತುಸು, ಕಡಿಮೆ, ಕೊಂಚ.

—बहुत= न्यूनाधिक । ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ, ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ.

—ही=बिलकुल नहीं । ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಲ್ಲ.

थोथरा, थोथा– वि. निःसार, बेकाम । ನಿಸ್ಸಾರ, ತಿರುಳಿಲ್ಲದ, ಪೊಳ್ಳು, ಸತ್ವಹೀನ, ಟೊಳ್ಳು, ನಿರುಪಯೋಗಿ.

थोथी– स्त्री. एक प्रकार की घास । ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಹುಲ್ಲು.

थोपडी– स्त्री. चपत । ಏಟು, ತಪರಾಕು.

थोपना– सक्रि मोटा लेप चढाना, आरोपित करना, आक्रमण से बचाना । ಮೆತ್ತು, ದಪ್ಪ ಲೇಪ ಹಾಕು, ಆರೋಪಿಸು, ಹೊರಿಸು, ಸಾರಿಸು, ಆಕ್ರಮಣದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸು.

थोबडा, थोबरा– पु. दे. 'थूथन' ।

थोरिक– वि. जरासा । ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ.

थौंद– पु दे. 'तोंद' ।

द

दंग– वि विस्मित । ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತ, ವಿಸ್ಮಿತ, ಬೆರಗಾದ. पु. शंका, डर । ಗಾಬರಿ, ವಿಸ್ಮಯ, ಅಂಜಿಕೆ.

दंगई– वि. दंगा करनेवाला, झगडालू, प्रचंड । ಉಪದ್ವ್ಯಾಪಿ, ಜಗಳಗಂಟ, ಬಡಿದಾಡುವವ, ಪ್ರಚಂಡ, ಭಯಂಕರ.

दंगल– पु कुश्ती, कुश्ती लडने की जगह, दल, मोटा गद्दा, ऊधम । ಮಲ್ಲಯುದ್ಧ, ಕುಸ್ತಿ, ಮಲ್ಲಯುದ್ಧವನ್ನಾಡುವ ಸ್ಥಳ, ದಲ, ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ದಪ್ಪಗಾದಿ, ದಪ್ಪವಾದ ಸುಪ್ಪತ್ತಿಗೆ, ಮೆತ್ತೆ, ಉಪದ್ರವ.

दंगली– वि उपद्रवी । ಜಗಳಗಂಟ, ಉಪದ್ರವಿ.

दगा– पु. झगडा, उपद्रव । ಜಗಳ, ಯುದ್ಧ, ಉಪದ್ರವ, ಗಲಭೆ, ದಂಗೆ.

—फसाद= उपद्रव, विद्रोह । ಉಪದ್ರವ, ಗಲಭೆ, ವಿದ್ರೋಹ, ಬಂಡಾಯ.

दगैत– वि. उपद्रवी, लड़ाका । ಗಲಾಟೆಖೋರ, ಉಪದ್ರವಿ, ಜಗಳಗಂಟ, ಬಂಡಾಯಗಾರ.

दड– पु. डंडा, कसरत, सजा, शासन, साठ पलका समय, डॉडी, साष्टाग प्रणाम । ಕೋಲು, ಬಡಿಗೆ, ದಂಡ (ವ್ಯಾಯಾಮ), ಶಿಕ್ಷೆ, ಶಾಸನ, ಅರವತ್ತು ಪಲ (ಸುಮಾರು ೨೪ ಮಿನಿಟು), ತಕ್ಕಡಿಯ ಕೋಲು, ಹಿಡಿಕೆ, ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ.

दंडक– पु. डंडा, शासक, एक वन, एक छंद । ಕೋಲು, ಬಡಿಗೆ, ಆಳುವವ, ಶಾಸಕ, ದಂಡಕಾರಣ್ಯ, ಒಂದು ವೃತ್ತ.

दडधर– पु शासनकर्ता, यति, यमराज । ಶಾಸಕ, ಯತಿ, ಸನ್ಯಾಸಿ, ಯಮರಾಜ.

दंडना– सक्रि दंड देना, सजा देना । ದಂಡಿಸು, ಶಿಕ್ಷಿಸು.

दंडनीय, दंड्य– वि. दंड देने योग्य । ದಂಡಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಶಿಕ್ಷಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

दंडप्रणाम, दंडवत्– स्त्री. साष्टाग प्रणाम । ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ.

दंडायमान– वि सीधा खड़ा । ಎದ್ದು ನಿಂತ.

दंत– पु दाँत । ಹಲ್ಲು.

दंतधावन– पु दाँत साफ करने की क्रिया, दातून । ಹಲ್ಲು ತಿಕ್ಕುವದು, ಹಲ್ಲು ಉಜ್ಜುವ ಕಡ್ಡಿ, 'ಬ್ರಶ್'.

दंतबीज, दंतबीजक– पु अनार । ದಾಳಿಂಬ.

दंतार, दंताला– वि. बडे दाँतोवाला । ದೊಡ್ಡ ಹಲ್ಲಿನವ. पु. हाथी । ಆನೆ.

दँतियाँ, दँतुरिया, दँतुलिया– स्त्री छोटे छोटे दाँत । ಮಕ್ಕಳ ಚಿಕ್ಕ ಹಲ್ಲು.

दँतुला– वि. जिसके दाँत निकले हो, दंतार। ಹಲ್ಲು ಹೊರಗೆ ಹಾಯ್ದು, ದೊಡ್ಡ ಹಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳ.

दंद– पु. उपद्रव, झगड़ा। ಉಪದ್ರವ, ಜಗಳ, ದ್ವಂದ್ವ. स्त्री. गरमी। ಕಾವು, ಉಷ್ಣತೆ, ಬೇಗೆ, ಉರಿ.

दंदाँ, दंदान– पु. दाँत। ಹಲ್ಲು.

दंदाना– पु दाँतके आकार की उभरी हुई वस्तुओं की पंक्ति। ಹಲ್ಲು, ಹಲ್ಲುಗಳ ಸಾಲು (ಹಣಿಗೆ ಕರಗಸ ಮುಂತಾದವುಗಳವು.)

दंदानेदार– वि. जिसमें दँदाने हों। ಹಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳ.

ददाँशिकन– वि दाँत तोडनेवाला, बहुत उग्र या कड़ा। ಹಲ್ಲು ಮುರಿಯುವ, ಉಗ್ರ, ಕಠಿಣ.

दंदासाज़– पु दाँतो के डाक्टर। ಹಲ್ಲುವೈದ್ಯ

दंदी– वि. झगडालू। ಜಗಳಗಂಟಿ, ಉಪದ್ರವಿ, ಗಲಾಟೆಖೋರ.

दपा– स्त्री. बिजली। ವಿದ್ಯುತ್ತು, ಮಿಂಚು.

दंभ, दंभान– पु. घमंड, पाखंड। ಅಹಂಕಾರ, ಗರ್ವ, ಡಂಭ, ಸೋಗು.

दंवरी– स्त्री. अनाजके डंठलों को बैलोंसे रौंदवाना। ಒಕ್ಕಲು, ಧಾನ್ಯದ ಒಕ್ಕಲು.

दंश, दंस– पु. दांत, दांतसे काटने की क्रिया या भाव, डंक, व्यंग, द्वेष, डाँस। ಹಲ್ಲು, ದಂತ, ಕಡಿಯುವದು (ಜೇಳು ಮುಂತಾದ್ದು), ಕಡಿಯುವದರಿಂದಾದ ಗಾಯ, ಕೊಂಡಿ, ವ್ಯಂಗ, ದ್ವೇಷ, ಕುರುಡು ನೊಣ, ತೊಣಚಿ.

दंशना– सक्रि. दाँतसे काटना। ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಕಡಿ, ದಂಶಿಸು, ಕಚ್ಚು.

दंष्ट्र– पु. दष्ट्रा– स्त्री. बडा दाँत, दाढ। ದವಡೆಯ ಹಲ್ಲು, ದವಡೆ.

दई– पु. दैव, विधाता। ದೈವ, ಪ್ರಾರಬ್ಧ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಭಗವಂತ.

—मारा= हतभाग्य। ಭಾಗ್ಯಹೀನ, ದೈವೀ ಆಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕವ, ಹತಭಾಗ್ಯ.

—का घाला= दुर्दैवी। ದುರ್ದೈವಿ, ಭಾಗ್ಯಹೀನ, ಹತಭಾಗ್ಯ.

दकियानूसी– वि पुराने विचारका, बहुत पुराना। ಹಳೆಯ ವಿಚಾರದ, ಹಳೆಯ, ಪ್ರಾಚೀನ, ಅತ್ಯಂತ ಪುರಾತನ.

दक़ीका– पु. सूक्ष्म बात, उपाय। ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂಗತಿ, ಯುಕ್ತಿ, ಉಪಾಯ.

दक्खिन– पु दक्षिण दिशा। ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕು. क्रिवि. दक्षिण की ओर। ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನ ಕಡೆಗೆ.

दक्खिनी– वि. दक्षिण का। ದಕ್ಷಿಣದ, ತೆಂಕಣ.

दक्ष– वि. चतुर, दाहिना। ಚತುರ, ದಕ್ಷ, ಯೋಗ್ಯ. ಬಲಗಡೆಯ.

दक्षता— स्त्री. कुशलता, योग्यता । ಕೌಶಲ್ಯ, ದಕ್ಷತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ, ನೈಪುಣ್ಯ.

दख़ल— पु- कब्जा, प्रवेश । ಅಧಿಕಾರ, ವಶ, ಸ್ವಾಧೀನ, ಪ್ರವೇಶ, ಹಸ್ತ-ಕ್ಷೇಪ.

दख़लनामा— पु दखल दिलाने का आज्ञापत्र। ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡು-ವ ಆಜ್ಞಾಪತ್ರ, ಯಾವದೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಒಬ್ಬರ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಿಸುವ ಆಜ್ಞಾಪತ್ರ.

दख़लयाबी— स्त्री दखल या अधिकार पाना। ಅಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಯಾವದೊಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಒಡೆತನ ಪಡೆಯುವಿಕೆ.

दख़ील— वि. अधिकार करनेवाला । ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದವ, ಒಡೆತನವಿದ್ದವ, ಅನುಭೋಗಸ್ಥ.

दख़ीलकार— पु कमसे कम बारह वर्ष तक ज़मीनपर अधिकार करनेवाला। ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ ಉಪಯೋಗದ ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳವ.

दगड— पु नगाड़ा। ನಗಾರಿ, ಭೇರಿ

दगदग़ा—पु. डर, संदेह, एक तरह की लालटेन। ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ, ಭೀತಿ, ಸಂಶಯ, ಸಂದೇಹ, ಚಿಂತೆ, ತ್ರಾಸ, ಒಂದು ತರದ ಕಂದೀಲು.

दगदगाना— अक्रि. चमकना। ಮಿರು-ಗು, ಪ್ರಕಾಶಿಸು, सक्रि. चमकाना। ಮಿರುಗಿಸು, ಹೊಳಪುಕೊಡು.

दगदगाहट— स्त्री चमक दमक । ಪ್ರಕಾಶ, ಕಾಂತಿ, ಹೊಳಪು.

दगधना— सक्रि जलाना, पीड़ा देना। ಸುಡು, ತ್ರಾಸಕೊಡು, ಪೀಡಿಸು. अक्रि जलना, पीड़ित होना। ಸುಡು, ತ್ರಾಸಹೊಂದು, ಉರಿ.

दगधा— वि दग्ध। ದಗ್ಧ, ಸುಟ್ಟ, ಬೆಂದ.

दगना— अक्रि. जलना, दागा जाना, तोप इत्यादि का छूटना, प्रसिद्ध होना । ಸುಡು, ಒಣಗು, ಕಲೆ ಬೀಳು, ಬರೆಹಾಕಲ್ಪಡು, ತೋಪ ಬಂದೂಕ ಮುಂತಾದವು ಹಾರು, ಗುಂಡುಹಾರು, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗು. सक्रि दग्ध करना, दागना। ಸುಡು, ಗುಂಡು ಹೊಡೆ, ಬರೆಕೊಡು.

दगर, दगरा— पु विलंब, रास्ता । ವಿಲಂಬ, ತಡ, ಮಾರ್ಗ, ರಸ್ತೆ.

दगल— पु. छल, कपट । ಕಪಟ, ಮೋಸ.

दगल, दगला— पु **दगली**— स्त्री लंबा भारी पहनावा। ದಪ್ಪವಾದ ಉದ್ದ ಅಂಗಿ.

दगवाना— सक्रि दगाना। ಗುಂಡು ಹೊಡಿಸು, ಬರೆ ಕೊಡಿಸು, ಸುಡಿಸು.

दगहा— वि. दागदार । ಕಲೆಗಳುಳ್ಳ, ಬರೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ. पु मृतक संस्कार करनेवाला । ಅಗ್ನಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯಾಕರ್ಮ ಮಾಡು

ಪವ, ದಹನ ಮಾಡುವವ.

दग़ा- स्त्री. छल, धोखा। ಕಪಟ, ಮೋಸ, ಠಕ್ಕು.

दग़ादार, दग़ाबाज़- वि धोखा देने वाला। ಕಪಟಿ, ಮೋಸಗಾರ, ಠಕ್ಕ, ವಂಚಕ.

दग़ैल- पु. दगाबाज। ಠಕ್ಕ, ಮೋಸಗಾರ. वि दागदार। ಕಲೆಗಳುಳ್ಳ, ದೋಷವುಳ್ಳ.

दग्ध- वि. जला हुआ, दुखित। ಸುಟ್ಟ, ದಗ್ಧ, ದುಃಖಿತ.

दचक- स्त्री. दबाव, धक्का। ಒತ್ತರಿಕೆ, ನೂಕಾಟ, ತಳ್ಳುವಿಕೆ, ದೂಡುವಿಕೆ.

दचकना- अक्रि दबना, धक्का खाना। ಒತ್ತಲ್ಪಡು, ನೂಕಲ್ಪಡು, ತಳ್ಳಲ್ಪಡು, ದೂಡಲ್ಪಡು. सक्रि दबाना, धक्का लगाना। ಒತ್ತು, ನೂಕು, ದಬ್ಬು, ತಳ್ಳು, ಜಡಿ, ಕೊಡವು.

दचना- अक्रि. गिरना। ಬೀಳು, ಕೆಳಗೆ ಬರು, ಉದುರು.

दच्छ- वि. दे 'दक्ष'।

दच्छकुमारी, दच्छसुता- स्त्री सती। ಸತಿ, ಪಾರ್ವತಿ.

दच्छना, दच्छिना- स्त्री. दक्षिणा। ದಕ್ಷಿಣೆ.

दझना- अक्रि जलना। ಸುಡು.

दढ़ियल- वि. जिस के दाढ़ी हो। ಗಡ್ಡದವ, ಉದ್ದವಾದ ದಾಡಿಯುಳ್ಳವ.

दतवन, दतुअन, दतुवन, दतून, दतौन- स्त्री. दे. 'दातुन'।

दत्त- वि. दिया हुआ। ಕೊಟ್ಟ. पु. ದಾನ.

ददा- पु दादा, बड़ा भाई। ತಂದೆಯ ತಂದೆ, ಅಜ್ಜ, ಹಿರಿಯ ಅಣ್ಣ.

ददिऔरा, ददियाल, ददिहाल- पु. दादा का घर। ಅಜ್ಜನ ಮನೆ, ಕುಲ, ವಂಶ.

ददिया ससुर- पु. ससुर का पिता। ಮಾವನ ತಂದೆ.

ददोड़ा, ददोरा- पु. कीटादियों के काटने से सूजा हुआ स्थान, चकोता। ಕೀಟಕಾದಿಗಳ ಕಡಿತದಿಂದ ಉಬ್ಬಿದ ಬಾವು, ಕಲೆ, ಗಾದರಿ.

दध, दधि- पु. दही, समुद्र, वस्त्र। ಮೊಸರು, ಸಮುದ್ರ, ಅರಿವೆ, ವಸ್ತ್ರ.

दधिकाँदो- पु. एक उत्सव जिसमें हल्दी मिश्रित दही एक दूसरे पर फेंका जाता है। ಒಂದು ಉತ್ಸವ, ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿಯ ದಿನ ಮೊಸರಿನಲ್ಲಿ ಅರಿಷಣ ಕೂಡಿಸಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಉಗ್ಗುವ ಉತ್ಸವ.

दधिजात, दधिसुत- पु. चंद्रमा, मोती, मक्खन, विष। ಚಂದ್ರ, ಮುತ್ತು, ಬೆಣ್ಣೆ, ವಿಷ.

दनदनाना- अक्रि दनदन शब्द करना, आनंद करना। ದನದನ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು, ಆನಂದಿಸು.

दनादन- क्रिवि. दनदन शब्द के साथ, तुरंत। ದಣದಣ ಎನ್ನುತ್ತ, ಕೂಡಲೆ.

दपट– स्त्री. डपट, घुड़की । ಬೆದರಿಕೆ, ಗದರಿಕೆ.

दपटना– सक्रि. डाँटना । ಬೆದರಿಸು, ಜಬರಿಸು, ಗದರಿಸು.

दपु– पु दर्प, घमंड । ದರ್ಪ, ಗರ್ವ, ಅಹಂಕಾರ.

दपेटना– सक्रि दे 'दपटना'।

दफ़तर, दफ़्तर– पु. कार्यालय, सविस्तर वृत्तांत। ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಕಚೇರಿ, ಚಾವಡಿ, ಸವಿಸ್ತರ ವೃತ್ತಾಂತ.

दफ़ती– स्त्री गत्ता । ರಟ್ಟು.

दफ़न–पु मुरदे को जमीन में गाडने की क्रिया । ಹೆಣ ಹುಗಿಯುವ ವಿಧಿ, ಹುಗಿತ, ಹೂಳುವಿಕೆ, ಸಮಾಧಿ.

दफ़नाना–सक्रि मुर्दे को दफन करना । ಹೆಣ ಹುಗಿ, ಹೂಳು, ಮಣ್ಣುಗಾಣಿಸು

दफा–स्त्री वार, कानून का कोई भाग । ಸರತಿ, ಬಾರಿ, ಸಲ, ಆವರ್ತಿ, ಕಾಯಿದೆಯ ಕಲಮು. वि.तिरस्कृत, दूर किया हुआ। ತಿರಸ್ಕೃತ, ದೂರೀಕರಿಸಿದ, ಕಳೆದು ಹಾಕಿದ.

दफ़ादार–पु सैनिको का एक अफसर । ನಾಯಕ,ಫೌಜದಾರ, ದಫೇದಾರ.

दफीना– पु गड़ा हुआ धन । ಹುಗಿದ ಹಣ, ನಿಧಿ, ನಿಕ್ಷೇಪ

दफ्तर– पु दे 'दफ़तर'।

दफ्तरी– पु. जिल्दसाज । ಬುಕ್ ಬಾಯಿಂಡರ, ಪುಸ್ತಕ ಕಟ್ಟುವವ, ಪುಸ್ತಕ ಹೊಲಿಗೆಯವ.

दबग– वि रोबीला । ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ, ದರ್ಪವುಳ್ಳ, ಪ್ರಭಾವವುಳ್ಳ.

दबकगर–पु. धातु के तार वनानेवाला । ಸರಿಗೆ ಅಥವಾ ಜರಿ ತಯಾರಿಸುವವ.

दबकना– अक्रि छिपना । ಅಡಗು, ಅವಿತುಕೊಳ್ಳು. सक्रि डाँटना। ಬೆದರಿಸು, ಗದರಿಸು.

दबका– पु. कामदानी का चिपटा तार। ಜರತಾರಿ, ಜರಿ, ಸರಿಗೆ.

दबकाना– सक्रि. छिपाना, धमकाना । ಅಡಗಿಸು, ಮುಚ್ಚಿಡು, ಬೆದರಿಸು.

दबकैया– पु. दे 'दवकगर'।

दबगर– पु ढाल तथा चमड़े के कुप्पे वनानेवाला । ಗುರಾಣಿ ಹಾಗೂ ಚರ್ಮದ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವ,

दबदबा–पु प्रभाव, आतक । ಪ್ರಭಾವ, ಪ್ರತಾಪ, ಆತಂಕ, ಆಟೋಪ, ಜರಬು.

दबना– अक्रि वोझ के नीचे पडना, झुकना, पीछे हटना, संकोच करना, धीमा पडना । ಕುಸಿ, ಹೂತು ಹೋಗು, ಅಡಗು, ಒಳಗಾಗು, ಬಗ್ಗು, ಮುಗ್ಗರಿಸು, ಕುಗ್ಗು, ಹಿಂದೆ ಸರಿ, ಅಸಹಾಯನಾಗು, ನಾಚು, ಸಂಕೋಚಪಡು, ಮಂದವಾಗು

दबवाना– सक्रि 'दबाना' का प्रेरूप ।

दबसट– पु रोव । ಪ್ರಭಾವ,ವರ್ಚಸ್ಸು, ಆಟೋಪ.

दबाना– सक्रि. भार या दाव के नीचे लाना, लाचार करना, दमन करना, दफन करना, छिपाना । ಒತ್ತು, ಹಿಸುಕು, ಸಹಾಯು ಮಾಡು, ಕುಗ್ಗಿಸು, ಶಾಂತ ಮಾಡು, ಹೂಳು, ಮುಚ್ಚು.

दबाव– पु. दबाने की क्रिया या भाव, प्रताप । ಒತ್ತುರಿಕೆ, ಅವುಕಾಟ, ಕುಗ್ಗಿಸುವದು, ದಮನ, ನಿಗ್ರಹ, ಪ್ರಭಾವ. ಪ್ರತಾಪ, ಅಧಿಕಾರ.

दबीज़– वि. मजबूत, गाढा । ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ದೃಢ, ದಟ್ಟ, ಗಾಢ

दबैल– वि दबनेवाला, आधीन । ಅಂಜುವವ, ಒಳವಟ್ಟ, ಅಧೀನ, ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿರುವವ.

दबोचना– सक्रि. दबाना, छिपाना । ಹಿಡಿದು ಅಮುಕು, ಹಾದಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳು, ಬಚ್ಚಿಡು, ಅಡಗಿಸಿಇಡು.

दबोरना– सक्रि दे 'दवाना'।

दब्बौनी– स्त्री. पेपर वेट । ಕಾಗದವು ಹಾರಿ ಹೋಗದಂತೆ ಅದರ ಮೇಲಿಡುವ ಭಾರದ ವಸ್ತು.

दमंकना– अक्रि. चमकना । ಹೊಳೆ, ಮಿರುಗು, ಪ್ರಕಾಶಿಸು.

दम– पु. दंड, दमन, कीचड़, घर । ದಂಡ, ದಮನ, ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹ, ಕೆಸರು, ಮನೆ.

दम– पु. सॉस, प्राण, पल, धोखा, तलवार छुरी आदिकी धारा, नशे आदिकेलिये सॉस के साथ धूआँ खीचने की क्रिया । ಶ್ವಾಸ, ಉಸಿರು, ಪ್ರಾಣ, ಜೀವ, ಕ್ಷಣ, ಮೋಸ, ಕಪಟ, ಕತ್ತಿ ಅಥವಾ ಚೂರಿಯ ಎಲೆ ಅಥವಾ ಧಾರೆ, ಬೀಡಿ ಅಥವಾ ಹುಕ್ಕಾವಿನ ಹೊಗೆ ಎಳೆಯುವಿಕೆ.

—अटकना या उखडना= सॉस रुकना। ಶ್ವಾಸ ನಿಲ್ಲು, ಉಸಿರು ಕಟ್ಟು.

—के दममें = थोड़ी देरमें । ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ.

—घुटना=बहुत मुश्किलसे सॉस लेना। ಉಸಿರುಗಟ್ಟು, ಉಸಿರು ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುವದು ಕಠಿಣವಾಗು.

—खींचना=चुप रहना, सॉस खीचना। ಸುಮ್ಮನಾಗು, ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡ್ರು, ಉಸಿರು ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳು.

—घोंटकर मारना = गला दबाकर मारना । ಕುತ್ತಿಗೆ ಒತ್ತಿ ಕೊಲ್ಲು.

—देना = धोखा देना । ಮೋಸ ಮಾಡು, ಪುಸಲಾಯಿಸು.

—निकलना=मर जाना । ಸಾಯು.

—फूलना = अधिक परिश्रमके कारण सॉस का जल्दी जल्दी चलना । ತೇಗು ಹತ್ತು, ಶ್ವಾಸ ಬೇಗ ಬೇಗನ ನಡೆ.

—भरना = किसीके प्रेम अथवा मित्रता आदिका पक्का भरोसा रखना और अभिमान पूर्वक उसका वर्णन करना, परिश्रमके कारण थक जाना । ಮಿತ್ರನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸ ಅಥವಾ

ಪ್ರೇಮ ತೋರಿಸು, ಬಹಳ ಸ್ತುತಿಸು, ಕೈಕಾಲು ದಣಿ.

—सूखना = बहुत डरके कारण सॉस तक न लेना। ಬಹಳ ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ಉಸಿರು ಸಹ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳದಿರು.

—लेना=विश्राम करना। ವಿಶ್ರಮಿಸು.

—झॉसा = छल, कपट । ಕಪಟ, ಬೂಟಾಟಿಕೆ, ಮೋಸ.

दमक– स्त्री चमक, काति। ಹೊಳಪು, ಕಾಂತಿ.

दमकना– अक्रि चमकना । ಹೊಳೆ, ಪ್ರಕಾಶಿಸು, ಥಳಥಳಿಸು.

दमकल– पु आग बुझाने का पंप। ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಆರಿಸುವ ಪಂಪು.

दमकला– पु एक तरहकी पिचकारी। ಜೀಕಳಿ,ಪಿಚಕಾರಿ, ಜೀರುಕೊಳವಿ.

दमचूल्हा– पु एक प्रकार का जालीदार चूल्हा। ಅಗ್ಗಿಷ್ಟಿಕೆ, ಕುಂಪಟಿ.

दमड़ी– स्त्री पैसेका आठवॉ हिस्सा। ದಮ್ಮಡಿ, ದುಡ್ಡಿನ ಎಂಟನೆಯ ಪಾಲು.

दमदमा– पु फरेब, चापलूसी, नगाडा, दुर्गप्राचीर। ಮೋಸ,ಸೇವೆ,ನಗಾರಿ, ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಮರುಳು ಕೋಟೆ.

दमदार– वि. दृढ, मजबूत, तेज, जिसमें दम या श्वास अधिक समय तक रुके। ದೃಢ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ಬಲವುಳ್ಳ, ಮೊನಚಾದ, ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ, ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಶ್ವಾಸ ತಾಳುವ.

दमदिलासा– पु. तसल्ली, थोथी वातें। ಸಾಂತ್ವನೆ, ಹುರುಳಿಲ್ಲದ ಮಾತು, ಮೋಸ.

दमन– पु. दबाने की क्रिया, निग्रह, दंड । ಒತ್ತರಿಕೆ, ಅಡಗಿಸುವಿಕೆ, ನಿ ಗ್ರ ಹ, ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಡುವದು, ದಂಡ, ಶಿಕ್ಷೆ.

दमनशील– वि दमन करनेवाला । ನಿಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲವ, ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಡಬಲ್ಲವ.

दमना– सक्रि दमन करना, दवाना। ನಿಗ್ರಹಿಸು, ಕುಗ್ಗಿಸು, ಒತ್ತಿಡು.

दमबाज़– वि. धोखेवाज । ಮೋಸಗಾರ, ಧೂರ್ತ, ಕಪಟಿ, ಮೋಸಗಾರ.

दमरी– स्त्री दे 'दमडी'।

दमा– पु श्वास रोग। ಶ್ವಾಸರೋಗ, ಗೂರಲು, ಕಾಸ, ದಮ್ಮು.

दमाद– पु. दे. 'दामाद'।

दमानक– स्त्री तोपों की वाढ। ಗುಂಡಿನ ಸುರಿಮಳೆ.

दमामा– पु नगाडा। ನಗಾರಿ, ಭೇರಿ.

दमैया– पु दमन करनेवाला। ನಿಗ್ರಹಿಸುವವ, ಅಧೀನದಲ್ಲಿಡುವವ.

दया– स्त्री. करुणा। ಕರುಣೆ, ದಯೆ, ಕನಿಕರ.

दयानत–स्त्री. ईमान। ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಸತ್ಯಪ್ರೇಮ.

दयानतदार– वि ईमानदार । ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ಸತ್ಯನಿಷ್ಠ.

दयाना– अक्रि. कृपा करना । ದಯೆದೋರು, ಮನಸ್ಸು ಕರಗು

दयार– वि. दयावान् । ದಯೆಯುಳ್ಳ, ದಯವಂತ.

दयार– पु. प्रांत । ಪ್ರಾಂತ, ಪ್ರದೇಶ.

दयाल, दयालु–वि दयावान् । ದಯಾಳು, ಕನಿಕರವುಳ್ಳವ, ದಯವಂತ.

दयावना– वि. दयापात्र । ದಯಾಪಾತ್ರ, ದೀನ.

दयित– वि प्रिय । ಪ್ರಿಯ. पु पति । ಪತಿ.

दयिता– स्त्री. पत्नी । ಹೆಂಡತಿ, ಪ್ರಿಯೆ.

दर– पु दल, सेना, द्वार, गुफा, गड्ढा, डर । ದಲ, ಗುಂಪು, ಸೈನ್ಯ, ಬಾಗಿಲು, ಗುಹೆ, ಕೊರಕಲು, ತಗ್ಗು, ಬಿರುಕು, ಅಂಜಿಕೆ. स्त्री. भाव,क़दर, मंजिल, रुख । ಧಾರಣೆ, ಬೆಲೆ, ದರ, ಗೌರವ, ಮಹತ್ವ,ಅಂತಸ್ತು, ಕಬ್ಬು. वि. थोड़ासा । ಸ್ವಲ್ಪ,ಅಲ್ಪ.

—असल=वास्तव में । ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ನಿಜವಾಗಿ.

—दर मारामारा फिरना = दुर्दशामें पडकर इधर उधर भटकना। ದರಿದ್ರನಾಗಿ ಮನೆ ಮನೆ ತಿರುಗು.

दरक– पु. दरार । ಬಿರುಕು, ಬೀಡು, ಸೀಳು. वि डरपोक । ಅಂಜುಬುರುಕ.

दरकना– अक्रि. विदीर्ण होना, फटना। ಹರಿ, ಬಿರಿ, ಸೀಳಿ ಹೋಗು.

दरका– पु. दरार, ऐसी चोट जिससे शरीर इत्यादि फट जाय। ಬಿರುಕು, ಬೀಡು, ಬಿರುಕು ಬೀಳುವಂತೆ ಹೊಡೆದ ಪೆಟ್ಟು.

दरकाना– सक्रि विदीर्ण करना । ಹರಿ, ಒಡೆ, ಸೀಳು अक्रि विदीर्ण होना। ಹರಿ, ಬಿರಿ.

दरकार– क्रिवि. आवश्यक । ಅವಶ್ಯವಾಗಿ, ಅಗತ್ಯವಾಗಿ. स्त्री. जरूरत । ಅಗತ್ಯ, ಅವಶ್ಯಕತೆ.

दरकिनार– वि दूर, पृथक् । ದೂರ, ಬೇರೆಯಾದ, ಪೃಥಕ್.

दरकूच– क्रिवि. लगातार चलते हुए । ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತ, ಚಲಿಸುತ್ತ.

दरख़ास्त, दरख़्वास्त– स्त्री. प्रार्थना, प्रार्थनापत्र । ಬಿನ್ನಹ, ವಿನಂತಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಅರಿಕೆ, ಬೇಡಿಕೆ, ಅರ್ಜಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನಾಪತ್ರ.

दरख़्त– पु पेड़ । ಗಿಡ, ವೃಕ್ಷ, ಮರ.

दरगह, दरगाह– स्त्री मकबरा, देहरी, दरबार । ಗೋರಿ, ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಾನ, ಹೊಸ್ತಿಲು, ಚೌಕಟ್ಟು, ದರಬಾರ, ಸಭೆ

दरगुज़र–वि. अलग, वंचित,क्षमाप्राप्त । ಬೇರೆಯಾದ, ವಂಚಿತ, ಕ್ಷಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ.

दरज– स्त्री. दरार, फटन । ಕೊರಕಲು, ಬಿರುಕು, ಹರಕು, ಸಂದು.

दरजन– पु. दे. ' दर्जन '।
दरजा– पु. दे ' दर्जा '।
दरजी– पु. दे ' दर्जी '।
दरद– पु दे ' दर्द '।
दरदर– क्रिवि. द्वारद्वार । ಮನೆಮನೆ.
दरदरा–वि मोटा पीसा हुआ । ದಪ್ಪಾಗಿ ಬೀಸಿದ, ನುಚ್ಚಾದ, ತರಿ.
दरदराना–सक्रि बहुत महीन न पीसना, थोड़ा पीसना जिसमें मोटे रवे रह जावें । ನುಚ್ಚು ಒಡೆ, ನುಚ್ಚು ಬೀಸು.
दरना– सक्रि मोटा पीसना, कुचलना, नष्ट करना । ನುಚ್ಚು ಒಡೆ,ದಪ್ಪಾಗಿ ಬೀಸು,ಜಜ್ಜು,ಅರಿ, ನಾಶಮಾಡು.
दरप– पु. दर्प, घमंड । ಗರ್ವ, ಸೊಕ್ಕು, ದರ್ಪ.
दरपन– पु आईना। ಕನ್ನಡಿ,ದರ್ಪಣ.
दरपना–अक्रि. गर्व करना, क्रोध करना । ಗರ್ವ ಮಾಡು, ಸೊಕ್ಕು ತೋರು, ರೇಗು, ಸಿಟ್ಟಾಗು.
दरपनी– स्त्री. छोटा दर्पन । ಚಿಕ್ಕ ಕನ್ನಡಿ.
दरपरदा– वि. परदेमें, गुप्त रूपसे । ಮರೆಯಲ್ಲಿ, ಗುಪ್ತವಾಗಿ.
दरपेश–क्रिवि सामने, आगे। ಮುಂದೆ, ಮುಂಗಡೆಯಲ್ಲಿ, ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ.
दर-पै– क्रिवि. किसीके पीछे, किसीकी तलाश में । ಒಬ್ಬರ ಹಿಂದೆ, ಹಿಂದುಗಡೆಯಲ್ಲಿ,ಶೋಧಿಸುವಾಗ, ಒಬ್ಬರ ಶೋಧವಲ್ಲಿ.
दरबंदी–स्त्री. दर का निश्चय । ಧಾರಣೆ, ಬೆಲೆ,ತೆರಿಗೆ ಮುಂತಾದ್ದರ ನಿಶ್ಚಯ.
दरब– पु धन, द्रव्य । ಧನ, ದ್ರವ್ಯ, ಸಂಪತ್ತು, ಐಶ್ವರ್ಯ.
दरबान–पु. द्वारपाल । ದ್ವಾರಪಾಲಕ, ಬಾಗಿಲ ಕಾಯುವವ.
दरबानी– स्त्री दरबानका काम या पद । ಬಾಗಿಲು ಕಾಯುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಹುದ್ದೆ.
दरबार– पु राजसभा, द्वार । ರಾಜಸಭೆ, ದ್ವಾರ
दरबारी–पु दरबार में उपस्थित रहनेवाला । ಆಸ್ಥಾನಿಕ, ರಾಜ ದರ್ಬಾರಿನಲ್ಲಿರುವವ. वि. दरबार संबंधी। ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ದರ್ಬಾರಿನ.
दरभ– पु दर्भ, बंदर । ದರ್ಭೆ, ಕಪಿ, ಮಂಗ.
दरमा– पु एक प्रकार की बास की चटाई । ಬಿದಿರಿನ ಚಾಪೆ.
दरमाँ, दरमान– पु चिकित्सा, दवा । ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ರೋಗಪರಿಹಾರ, ಔಷಧ.
दरमाहा– पु मासिक वेतन । ತಿಂಗಳ ಪಗಾರ, ಸಂಬಳ, ವೇತನ.
दरमियाना– पु. मध्य। ಮಧ್ಯ. क्रिवि मध्यमें । ನಡುವೆ, ಒಳಗೆ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ.
दरमियानी– वि. बीचका । ಮಧ್ಯದ, ನಡುವಣ. पु मध्यस्त । ಮಧ್ಯಸ್ಥ, ಏಜಂಟ, ದಲಾಲ.

दरवाज़ा– पु द्वार । ಬಾಗಿಲು. ಕದ.
दरवेश– पु फकीर । ಸಾಧು, ಫಕೀರ. ಭಿಕ್ಷುಕ.
दरश, दरशन, दरस– पु साक्षात्कार, मिलन, नयन, स्वप्न, बुद्धि, धर्म, दर्शन शास्त्र, दर्पण । ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ, ದರ್ಶನ, ಭೆಟ್ಟಿ. ಮಿಲನ, ತೋರಿಕೆ, ಕಣ್ಣು, ದೃಷ್ಟಿ, ಸ್ವಪ್ನ, ಬುದ್ಧಿ, ಧರ್ಮ, ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರ, ಕನ್ನಡಿ.
दरशाना– सक्रि. दे 'दरसाना'।
दरसन– पु दे 'दरश'।
दरसना– अक्रि. देख पडना । ಕಾಣು, ತೋರು. सक्रि देखना। ನೋಡು.
दरसनी– स्त्री. दर्पण। ಕನ್ನಡಿ,ದರ್ಪಣ.
दरसाना, दरसावना– सक्रि दिखलाना, वतलाना । ತೋರಿಸು, ತಿಳಿಸು.
दरहकीकत– क्रिवि. वास्तवमें । ನಿಜವಾಗಿ, ವಾಸ್ತವವಾಗಿ.
दरांती– स्त्री घास आदि काटने की हंसिया । ಕುಡಗೋಲು.
दराज़– वि. लंवा, विस्तृत । ಉದ್ದ, ದೊಡ್ಡ, ವಿಸ್ತೃತ, ನೀಳ.
दराज– स्त्री. टेविलमे वना हुआ कागज इत्यादि रखने का खाना । ಡ್ರಾವ್ರು, ಮೇಜಿನ ಖಾನೆ.
दरार– स्त्री. फटने से लकीर की तरह ख़ाली पड़ी जगह । ಬಿರುಕು, ಬೀಡು, ಸೀಳು, ಸಂದು, ಹರಕು.
दरारना– अक्रि विदीर्ण होना । ಹರಿ, ಬಿರಿ, ಸೀಳು, ಸಂದು ಬಿಡು.
दरारा– पु धक्का, रगड़ । ಧಕ್ಕೆ, ಢಿಕ್ಕಿ, ತಿಕ್ಕಾಟ.
दरिंदा– पु हिंस्र जंतु । ಹಿಂಸ್ರ ಮೃಗ, ಕೊಂದು ತಿನ್ನುವ ಪ್ರಾಣಿ.
दरिया– पु नदी, समुद्र । ಹೊಳೆ, ನದಿ, ಸಮುದ್ರ, ಕಡಲು.
दरियाई– वि. समुद्री, नदी संवंधी। ನದಿ ಅಥವಾ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ. स्त्री. एक तरह का साटन। ಸಾಟೀನು ಅರಿವೆ.
दरियादिल– वि. उदार । ಉದಾರ, ಧಾರಾಳ.
दरियाफ्त– वि. मालूम, ज्ञात । ಗೊತ್ತಾದ, ಜ್ಞಾನ, ತಿಳಿದ, ಪರಿಚಿತ.
—करना= पता लगाना । ಗೊತ್ತು-ಹಚ್ಚು, ವಿಚಾರಿಸು, ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿಸು.
दरी– स्त्री. गुफा, शतरंजी । ಗುಹೆ, ಕೊಳ್ಳ, ಜಮಖಾನೆ.
दरीख़ाना– पु वहुत दरवाजोवाला घर। ಬಹಳ ಬಾಗಿಲುಗಳುಳ್ಳಮನೆ.
दरीचा– पु खिडकी । ಖಿಡಕಿ, ಬೆಳಕಿಂಡಿ.
दरीदा– वि. फटा हुआ । ಹರಿದ, ಬಿರಿದ.
दरीबा– पु. पान का वाज़ार । ವೀಳ್ಯೆದೆಲೆಯ ಪೇಟೆ.
दरून– क्रिवि ಒಳಗೆ.
दरेग़– पु त्रुटि, कमी, अफसोस, पछतावा । ತ್ರುಟಿ,ಕುಂದು, ಕೊರ-

ತೆ, ದುಃಖ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ.

दरेरना– सक्रि धक्का देना, रगड़ना। ಧಕ್ಕೆ ಹೊಡಿ, ಅರೆ, ತಿಕ್ಕು, ತೀಡು.

दरेरा– पु. रगड़, धक्का, बहाव। ತಿಕ್ಕಾಟ, ಧಕ್ಕೆ ಹೊಡೆಯುವದು, ನೀರಿನ ನೆಳೆತ, ನೆಳವು

दरैया– पु दलनेवाला, नष्ट करनेवाला। ಬೀಸುವವ, ಹಾಳು ಮಾಡುವವ.

दरोग़– पु. झूठ। ಅಸತ್ಯ, ಸುಳ್ಳು.

दरोग़ा– पु. दे ' दारोगा '।

दर्ज़– वि लिखित। ಲಿಖಿತ, ನೋಂ-ದಾಯಿಸಿದ.

दर्ज़–स्त्री दरार, फटन। ಛಿದ್ರ,ಒಡಕು, ಬಿರುಕು, ಸೀಳು, ಸಂದು.

दर्जन– पु बारह वस्तुओंका समूह। ಹನ್ನೆರಡು, ಡಝನು.

दर्जा–पु श्रेणी, वर्ग, पद, खंड। ಶ್ರೇಣಿ, ವರ್ಗ, ತರಗತಿ, ಪದ, ಕ್ರಮ, ಭಾಗ, ವಿಭಾಗ.

दर्जिन– स्त्री दर्जी की स्त्री। ಸಿಂಪಿಗನ ಹೆಂಡತಿ, ಹೊಲಿಗೆಯವಳು.

दर्जी– पु कपड़ा सीनेवाला। ಹೊಲಿಗೆ ಯವ, ಸಿಂಪಿಗ, ದರ್ಜಿ.

दर्द–पु. दु:ख, पीड़ा, करुणा। ದುಃಖ. ಪೀಡೆ, ನೋವು, ಕಷ್ಟ, ಕರುಣೆ, ದಯೆ.

दर्द-अंगेज़– वि दे ' दर्दनाक '।

दर्द-आमेज़– वि. दे. ' दर्दनाक '।

दर्दनाक– वि. करुणाजनक। ಕರುಣಾ ಜನಕ, ದಯೆಬರುವ.

दर्दमंद– वि दु:खी, दयालु, हमदर्द। ದುಃಖಿತ, ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ದಯಾ-ಳು, ಸಹಾನುಭೂತಿಯುಳ್ಳ, ಕರು ಣಾಳು.

दर्दमंदी–स्त्री दूसरे की विपत्ति मे होने-वाली सहानुभूति। ಎರಡನೆಯವರ ಸಂಕಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಸಹಾನುಭೂತಿ, ಕನಿಕರ.

दर्प– पु गर्व, घमंड, आतंक। ಗರ್ವ, ಸೊಕ್ಕು, ಆತಂಕ.

दर्पण– पु आईना। ಕನ್ನಡಿ, ದರ್ಪಣ.

दर्बान– पु. दे ' दरबान '।

दर्बार– पु दे ' दरबार '।

दर्मियान– पु. दे. ' दरमियान '।

दर्याफ्त– वि दे ' दरियाफ्त '।

दर्रा–पु. घाटी, कॅकरीली मिट्टी। ಘಟ್ಟ, ಕಣಿವೆ, ಹರಳುಗಳುಳ್ಳ ಮಣ್ಣು.

दर्राना– अक्रि बेधड़क आगे जाना। ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರವೇಶಿಸು, ಮುನ್ನಡೆ

दर्शक– पु. देखने या दिखानेवाला। ನೋಡುವವ, ದರ್ಶಕ, ತೋರಿಸು ವವ.

दर्शन– पु दे ' दरशन '।

दर्शनीय– वि देखने योग्य, सुंदर। ದರ್ಶನೀಯ, ನೋಡತಕ್ಕ, ಸುಂದರ.

दर्शाना–सक्रि. दिखलाना। ತೋರಿಸು, ತಿಳಿಸು.

दल– पु. सेना, पक्ष, समूह, पत्ता,

पँखुड़ी, चने आदिके दो भागोमे से एक, मोटाई। ಸೇನೆ, ದಳ, ವಕ್ಷ, ಸಮೂಹ, ಎಲೆ, ಎಸಳು, ಪಕಳಿ, ದ್ವಿದಲ ಧಾನ್ಯದ ಒಂದು ದಲ, ಬೇಳೆ, ದಪ್ಪ.

दलक– स्त्री गुदड़ी, टीस, चमक। ಚಿಂದಿ, ನೋವು, ವೇದನೆ, ಹೊಳಪು.

दलकन–स्त्री. दलकने की क्रिया। ಕಂಪಿಸುವದು, ಅದರುವದು, ಮಡಿತ, ಅಂಜಿಕೆ, ಗಾಬರಿ.

दलकना– अक्रि. काँपना, चिरना, फट जाना। ಕಂಪಿಸು, ಸೀಳು, ಹರಿ, ಬಿರಿ. सक्रि डराना, चौंकाना। ಅಂಜಿಸು, ಗಾಬರಿ ಪಡಿಸು.

दलदल– स्त्री. कीचड़। ಕೆಸರು, ಹುದಿಲು, ರೊಜ್ಜು, ಬದಿ.

दलदला– वि. दलदलवाला। ಕೆಸರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ, ಹುದಿಲಾದ, ಕೊಜ್ಜಿಯಾದ.

दलदार– वि मोटे दलका। ದಪ್ಪ, ದಪ್ಪ ಮಡಿಕೆಯ, ದಟ್ಟ.

दलन– पु संहार, नाश, नाश करनेवाला। ಮರ್ದನ, ಸಂಹಾರ, ನಾಶ, ನಾಶ ಮಾಡುವವ.

दलना–सक्रि. कुचलना, पीसना, कूटना, नष्ट करना। ತುಳಿಸು, ಜಜ್ಜು, ಬೀಸು, ಅರೆ, ಕುಟ್ಟು, ಪುಡಿಮಾಡು, ಜೀರ್ಣಮಾಡು, ನಾಶಮಾಡು, ಧ್ವಂಸ ಮಾಡು.

दलबल– पु. सैन्य समूह। ಸೈನ್ಯ, ಬಲ.

दलबादल– पु बड़ी सेना, बादलो का समूह। ದೊಡ್ಡ ಸೇನೆ, ಮೋಘ ಸಮೂಹ.

दलवाना– सक्रि 'दलना' का प्रे रूप।

दलमलना– सक्रि. मसलना, रौंदना, नष्ट करना। ಅರೆ, ಕುಟ್ಟು, ತುಳಿಸು, ನಾಶಮಾಡು.

दलहन– पु. वह अन्न जिसकी दाल बनाई जाती है। ಬೇಳೆ ಧಾನ್ಯ, ದ್ವಿದಲ ಧಾನ್ಯ.

दलहारा– पु. दाल बेचनेवाला। ಬೇಳೆ ಮಾರುವವ.

दलान– पु. दे. 'दालान'।

दलाना– सक्रि 'दलना' का प्रे रूप।

दलाल– पु. मध्यस्त। ದಲಾಲ, ಮಧ್ಯಸ್ತಗಾರ, ದಳ್ಳಾಳಿ.

दलाली– स्त्री दलाल को मिलनेवाली रकम, दलाल का काम। ದಲಾಲನಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಪಾರಿಶ್ರಮಿಕ, ದಲಾಲನ ಕೆಲಸ, ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ.

दलित– वि. कुचला गया, पीडित। ತುಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಹಿಂಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ. पु. अस्पृश्य। ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ.

दलिया–पु. दला हुआ अन्न। ನುಚ್ಚು, ನುರಿ, ತರಿ.

दलील– स्त्री. बहस, तर्क, युक्ति। ಚರ್ಚೆ, ತರ್ಕ, ವಾದ, ಯುಕ್ತಿ.

दलैनी– स्त्री. चक्की। ಬೀಸುವಕಲ್ಲು.

दल्लाल– पु. दे 'दलाल'।

दल्लाला– स्त्री दलाल, स्त्री. दूती । ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಸ್ತ್ರೀ, ದೂತಿ, ಕುಂಟಣಗಿತ್ತಿ.

दल्लाली– स्त्री. दे 'दलाली'।

दव– पु. जंगल, दावाग्नि, आग । ಅರಣ್ಯ, ದಾವಾಗ್ನಿ, ಬೆಂಕಿ.

दवना– सक्रि जलाना । ಸುಡು. पु. एक पौधा । ಒಂದು ಕಂಟಿ.

दवनी–स्त्री. दॅवरी । ಧಾನ್ಯದ ಒಕ್ಕಲು.

दवा, दवाई– स्त्री. औषध । ಔಷಧ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಮದ್ದು.

दवागि,दवागिन,दवाग्नि–स्त्री दावानल। ದಾವಾನಲ, ಅರಣ್ಯದ ಬೆಂಕಿ.

दवात– स्त्री. मसिपात्र । ದೌತಿ, ಮಸಿಕುಡಿಕೆ.

दवामी– वि स्थाई । ಸ್ಥಿರವಾದ, ಬಹುಕಾಲ ಬಾಳುವ.

दवारी– स्त्री दावानल । ದಾವಾನಲ.

दशन– पु. दॅात, कवच । ಹಲ್ಲು, ಕವಚ.

दशहरा– पु. विजयादशमी का त्योहार। ದಸರೆ, ವಿಜಯಾದಶಮಿ.

दशा– स्त्री. अवस्था, चित्त, दीपक की वत्ती । ಅವಸ್ಥೆ, ಸ್ಥಿತಿ, ಚಿತ್ತ, ದೀಪದ ಬತ್ತಿ.

दस– वि १०। ಹತ್ತು

दसखत– पु. हस्ताक्षर । ಸಹಿ, ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ.

दसन– पु. दे 'दशन'।

दसना– अक्रि. फैलना । ಹಾಸಲ್ಪಡು, ಹರವಲ್ಪಡು,ಹರಡು,ಹಬ್ಬು. सक्रि फैलाना । ಹಾಸು, ಹರವು. पु. विछौना । ಹಾಸಿಗೆ.

दसाना– सक्रि. विछाना । ಹಾಸು, ಹರವು.

दसी– स्त्री. वस्त्र के किनारे पर का सूत, कपडे का छोर, चिह्न, बैलगाडी की पटरी। ಅರಿವೆಯ ಅಂಚಿನ ನೂಲು, ಅರಿವೆಯ ಅಂಚು, ಕರಿ ಚಿಹ್ನೆ, ಚಕ್ಕಡಿಯ ಹಲಿಗೆ.

दसौंधी– पु भाट । ಹೊಗಳುಭಟ್ಟ, ಸ್ತುತಿಪಾಠಕ.

दस्तंदाज– पु. हस्तक्षेप करनेवाला । ಎರಡನೆಯವರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವವ, ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವವ.

दस्तंदाजी– स्त्री हस्तक्षेप। ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ, ಕೈಹಾಕುವದು, ಅಡ್ಡಿ, ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗುವಿಕೆ

दस्त– पु हाथ, पाखाना, विरेचन । ಹಸ್ತ, ಕೈ, ಮಲ, ಬೇಧಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಝಾಡಿಸುವಿಕೆ, ವಿರೇಚನ, ಭೇದಿ.

दस्तक–स्त्री हाथसे खटखटाने की क्रिया, महसूल,कर्जा वसूल करनेका आज्ञापत्र, परवाना । ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟುವಿಕೆ, ಸುಂಕ, ಹಾಸಲು, ಸಾಲ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಆಜ್ಞಾಪತ್ರ, ಕೈದು ಅಥವಾ ಜಪ್ತು ಮಾಡುವ ಆಜ್ಞೆ, ವಾರಂಟು.

दस्तकार– पु हाथका कारीगर । ಶಿಲ್ಪಿ, ಕೈಕೆಲಸಗಾರ, ಕಸಬುದಾರ.

दस्तकारी– स्त्री. हाथ की कारीगरी । ಶಿಲ್ಪ, ಕೈ ಗಾ ರಿ ಕೆ, ಕೈಕೆಲಸ, ಕೈವಾಡ.

दस्तखत– पु हस्ताक्षर । ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ, ಸಹಿ, ಕೈಬರೆಹ, ರುಜು.

दस्तगीर– स्त्री. सहायक, आश्रयदाता । ಸಹಾಯಕ, ಆಶ್ರಯದಾತ.

दस्तगीरी– स्त्री. सहायता । ನೆರವು, ಸಹಾಯ.

दस्तपनाह– पु. कोयला आदि उठाने का चिमटा । ಇಕ್ಕಳ,ಚಿಮುಟ.

दस्तबरदार– वि किसी वस्तु से अपना अधिकार छडा लेनेवाला । ಯಾವ ದೊಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವವ, ತೊರೆಯುವವ.

दस्तबरदारी– स्त्री. स्वत्वत्याग । ಹಕ್ಕು ಬಿಡುವದು, ಸ್ವತ್ವಬಿಡುವದು, ಕೈ-ಬಿಡುವದು, ಪರಿತ್ಯಾಗ.

दस्तबस्ता– वि. हाथ बाधे हुये, हाथ जोडकर। ಕೈಕಟ್ಟಿದ,ಕೈಜೋಡಿಸಿದ, ಕರಬದ್ಧವಾದ.

दस्तमाल– पु रुमाल । ಕೈವಸ್ತ್ರ.

दस्तयाव– वि प्राप्त । ಪ್ರಾಪ್ತ, ದೊರೆತ.

दस्तरखान– पु. खाना चुनने का वस्त्र । ಊಟದ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಹಾಸುವ ಬಟ್ಟೆ.

दस्ता– पु. मूठ, दल, गुच्छ, चौबीस कागज । ಹಿಡಿ, ಹಿಡಿಕೆ, ದಲ, ಗುಚ್ಛ, ದಸ್ತು.

दस्ताना– पु. हाथका मोजा। ಕೈಚೀಲ, ಕೈಗವಸಣಿಗೆ.

दस्तार– स्त्री पगडी । ಪೇಟಾ, ಮುಂಡಾಸು, ರುಮಾಲು.

दस्तावर– वि. दस्त लानेवाला । ರೇಚಕ, ಬೇಧಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ. ಹೊಟ್ಟೆ ಝಾಡಿಸುವ.

दस्तावेज़– पु. वह कागज जिससे किसी व्यवहार की शर्तें लिखी हो, ऋणपत्र । ದಸ್ತೈವಜು, ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ-ಪತ್ರ, ಋಣಪತ್ರ.

दस्ती– वि. हाथका। ಕೈಯ, ಕೈಯಿಂದದಾದ, ಕೈಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ स्त्री मूठ, मशाल । ಹಿಡಿಕೆ, ಕಾವು, ದೀ-ವಟಿಗೆ, ಪಂಜು, ಕೈದೀವಿಗೆ.

दस्तूर– पु. रीति, रस्म, प्रथा। ರೀತಿ, ವಿಧಿ, ಪದ್ಧತಿ, ವಾಡಿಕೆ, ಸಂಪ್ರ-ದಾಯ.

दस्तूरी– स्त्री. कमीशन। ಕಮೀಶನ್, ದಸ್ತೂರಿ, ದಲಾಲಿ.

दह– पु. कुंड । ಕುಂಡ, ಹೊಂಡ, ಮಡುವು. स्त्री. ज्वाला, लपट । ಜ್ವಾಲೆ, ಬೆಂಕಿಯ ಶಿಖೆ. वि. दस। ಹತ್ತು, ದಶ.

दहक– स्त्री ज्वाला। ಜ್ವಾಲೆ, ಉರಿ.

दहकना– अक्रि. तपना, जलना । ಕಾಯು, ಉರಿ, ಸುಡು.

दहकाना– सक्रि. जलाना। ಸುಡು, ಹೊತ್ತಿಸು, ಉರಿಸು, ಕೆರಳಿಸು.

दहडदहड– क्रिवि प्रखरतासे। ಪ್ರಖರವಾಗಿ, ಧಗಧಗನೆ.

दहन– पु जलने या जलाने की क्रिया, अग्नि। ದಹನ, ಸುಡುವಿಕೆ, ಅಗ್ನಿ, ಬೆಂಕಿ, ಉರಿ.

दहना– सक्रि जलाना, चिढाना। ಸುಡು, ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸು, ರೇಗಿಸು, ತ್ರಾಸ ಕೊಡು. अक्रि जलना, संतप्त होना। ಸುಡು, ಉರಿ, ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳು, ರೇಗು. वि. दाहिना। ಬಲಗಡೆಯ.

दहनि–स्त्री जलन। ದಹನ, ಸುಡುವಿಕೆ

दहपट– वि कुचला हुआ, विध्वस्त। ತುಳಿದ, ಮರ್ದನ ಮಾಡಿದ, ನಾಶ ಮಾಡಿದ, ಹಾಳಾದ.

दहपटना– सक्रि कुचलना, ध्वस्त करना। ತುಳಿ, ನಾಶಮಾಡು, ಧ್ವಂಸ ಮಾಡು

दहर– पु. दे 'दह'।

दहरना, दहलना– अक्रि डरना, कॉपना। ಅಂಜು, ಗಾಬರಿಯಾಗು, ನಡುಗು. सक्रि डराना, भयसे कॅपाना। ಅಂಜಿಸು, ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ನಡುಗಿಸು

दहल– स्त्री. भय से कॉप उठना। ನಡುಕ, ಕಂಪನ.

दहला– पु. थाला, दस विंदियों का ताशका पत्ता। ಗಿಡ ಹಚ್ಚುವ ತಗ್ಗು, ಪಾಲೆ, ಆಲವಾಲ, ಹತ್ತು ಚುಕ್ಕೆಗಳುಳ್ಳ ಇಸ್ಪೀಟಿನ ಎಲೆ, ದಶಕ.

दहलाना– सक्रि. डराना, कंपा देना। ಅಂಜಿಸು, ನಡುಗಿಸು, ಅದುರಿಸು.

दहलीज़– स्त्री देहरी। ಹೊಸ್ತಿಲು, ಹೊಸಲು.

दहशत– स्त्री. डर। ಹೆದರಿಕೆ, ಭಯ, ಗಾಬರಿ.

दहा– पु ताजिया, मुहर्रम की १ से १० तारीख तक का समय। ಮೊಹರಂ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯಿಸುವ ಕಾಗದದ ಡೋಲಿ, ಮೊಹರಮ್ಮಿನ ೧೦ ದಿನಗಳು.

दहाई– स्त्री दसका समूह, अंकों की लिखावट मे दाहिनी ओर से दूसरा स्थान। ಹತ್ತರ ಸಮೂಹ, ದಹಮುಸ್ಥಾನ, ದಶಕ.

दहाड़– स्त्री गरज, चीत्कार। ಗರ್ಜನೆ, ಚೀತ್ಕಾರ, ಚೀರಾಟ, ಡುರುಕಿ, ಬೊಬ್ಬಾಟ.

दहाडना– अक्रि गरजना, जोर जोर से रोना, चिल्लाना। ಗರ್ಜಿಸು, ಅರ್ಭಟಿಸು, ಡುರುಕಿಹಾಕು, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಳು, ಚೀರು, ಬೊಬ್ಬೆಯಿಡು.

दहाना– पु चौडा मुख, द्वार, वह स्थान जहॉ एक नदी दूसरी नदी या समुद्र में गिरती है, मोरी। ಅಗಲವಾದ ಮುಖ, ದ್ವಾರ, ಒಂದು ನದಿಯು ಮತ್ತೊಂದು ನದಿಗೆ ಅಥವಾ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಕೂಡುವ ಸ್ಥಳ, ಸಂಗಮ, ನದೀಮುಖ, ಮೋರಿ, ಬಚ್ಚಲು, ಚರಂಡಿ

दहिना– वि दायाँ, अनुकूल। ಬಲಗಡೆಯ, ಅನುಕೂಲ.

दहिने– क्रिवि दाहिनी तरफ। ಬಲಗಡೆಯ.

—होना = अनुकूल होना। ಅನುಕೂಲವಾಗು.

—बाएँ = दोनों ओर। ಎರಡೂಕಡೆಗೆ.

दही– पु. जामन डालकर जमाया हुआ दूध। ಮೊಸರು, ದಧಿ.

दहुँ– अव्य. अथवा, शायद। ಅಥವಾ, ಬಹುಶರವಾಗಿ, ಒಂದುವೇಳೆ.

दहेडी– स्त्री. दही रखने का पात्र। ಮೊಸರು ಇಡುವ ಪಾತ್ರೆ, ಮೊಸರು ಇಡುವ ಮಡಿಕೆ.

दहेज़– पु दायजा। ವರದಕ್ಷಿಣೆ

दहेला– वि दग्ध, दुःखी। ಸುಟ್ಟ, ದಗ್ಧ, ಬೆಂದ, ದುಃಖಿತ, ಸಂತಪ್ತ.

दाँ– पु बार, दफा। ಸರತಿ, ಆವರ್ತಿ, ಬಾರಿ, ಸಲ.

दाँ– वि. ज्ञाता। ಅರಿತವ, ಬಲ್ಲವ, ತಿಳಿದವ, ತಜ್ಞ.

दाँक– स्त्री. दहाड। ಗರ್ಜನೆ.

दाँकना– अक्रि दहाड़ना। ಗರ್ಜಿಸು, ಅರಚು, ಮೊರೆ.

दाँग– पु डंका, टीला। ಭೇರಿ,ನಗಾರಿ, ದಿನ್ನೆ, ದಿಬ್ಬ, ತೆವರು. स्त्री दिशा। ದಿಕ್ಕು.

दाँज– स्त्री. समता। ಸಮತೆ, ಸಾಮ್ಯ, ಜೋಡು.

दाँटना– सक्रि दंड देना। ದಂಡಿಸು, ಶಿಕ್ಷಿಸು.

दाँत– पु दंत, दशन। ಹಲ್ಲು, ದಂತ.

—खट्टे करना = हराना, बहुत व्यग्र करना। ಸೋಲಿಸು, ನಾಕು ಸಾಕು ಮಾಡು.

—पीसना या चबाना = क्रोधसे दाँत पीसना। ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಹಲ್ಲು ಕಡಿ.

—तोडना = हराना, दंड देना। ಸೋಲಿಸು, ಶಿಕ್ಷಿಸು.

—दाँतों तले उँगली दबाना = आश्चर्य या दुःख प्रकट करना। ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗು,ವಿಸ್ಮಿತನಾಗು, ದುಃಖ ಪ್ರಕಟಿಸು.

—में तिनका लेना या दबाना = क्षमा-याचना करना। ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡು, ಶರಣಾಗತನಾಗು.

दाँता– पु. दाँत जैसा कँगूरा। ಗರಗನದ ಹಲ್ಲು, ಹಲ್ಲಿನಂಥ ಚೂಪಾದ ವಸ್ತು.

दाँता किटकिट– स्त्री. बकझक, गाली-गलौज, झगडा। ಬಡಬಡಿಕೆ, ಬೈದಾಟ, ಜಗಳ.

दाँति– स्त्री. इंद्रिय-निग्रह। ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹ.

दाँती– स्त्री. हँसिया, दंतपंक्ति, घाटी। ಕುಡುಗೋಲು, ದಂತಪಂಕ್ತಿ, ಹಲ್ಲುಗಳ ಸಾಲು, ಘಟ್ಟ,ಕಣಿವೆ.

दाँय– स्त्री अनाजको बैलो इत्यादिसे रौंदवाने का काम। ರಾಶಿ ತುಳಿಸು

ವದು, ಒಕ್ಕಲು.

दाँव– पु घात, मौक़ा, उपाय, वार। ಸಂಧಿ, ವೇಳೆ, ಉಪಾಯ, ಯುಕ್ತಿ, ತಂತ್ರ, ಸರತಿ, ಆವರ್ತಿ.

—चलना = जीतना। ಗೆಲ್ಲು.

दाँवना– सक्रि दाँयँ करना। ತೆನೆಗಳನ್ನು ತುಳಿಸು, ಕಾಳು ಒಕ್ಕು.

दाँवरी– स्त्री रस्सी, डोरी। ಹಗ್ಗ, ದಾರ.

दाइ– पु दे. 'दाँय'।

दाईं– वि. दाहिनी। ಬಲಗಡೆಯ. स्त्री. बारी। ಆವರ್ತಿ, ಸರತಿ, ಬಾರಿ.

दाई– स्त्री प्रसव करानेवाली स्त्री, धाय। ಸೂಲಗಿತ್ತಿ, ದಾದಿ

दाउँ– पु दे 'दाव'।

दाऊ– पु. बड़ा भाई, बलराम। ಅಣ್ಣ, ಬಲರಾಮ.

दाक्षिणात्य– वि. दक्षिण का। ದಕ್ಷಿಣದ. पु. दक्षिण का निवासी। ದಕ್ಷಿಣದ ನಿವಾಸಿ.

दाख, दाखि– स्त्री मुनक्का, अंगूर। ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಹಣ್ಣು.

दाख़िल– वि प्रविष्ट, शरीक। ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ, ಸೇರಿದ, ಒಳಹೊಕ್ಕ, ಕೂಡಿದ, ಮಿಳಿತ, ಸೇರಿದ.

दाख़िल ख़ारिज– पु किसी जायदाद के एक हकदार का नाम काटकर उसकी जगह दूसरे का नाम लिखना। ಯಾವದೊಂದು ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಧಿಕಾರದ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬನ ಹೆಸರನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಹೆಸರನ್ನು ನಮೂದಿಸುವದು.

दाख़िलदफ़्तर– वि दफ़्तर में विचार न करने योग्य (कागज)। ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಅಯೋಗ್ಯವೆಂದೆನಿಸಿ ಫೈಲು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ

दाख़िला– पु प्रवेश। ಪ್ರವೇಶ, ಸೇರಿಸುವಿಕೆ.

दाग– पु दाह क्रिया, जलन, जलने की क्रिया। ಅಗ್ನಿ ಸಂಸ್ಕಾರ, ದಹನ, ಸುಡುವದು, ಉರಿ, ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು.

दाग़– पु धब्बा, कलंक, जलने का चिह्न। ಕಲೆ, ಕಲಂಕ, ದೋಷ, ಬರೆ, ಚಿಹ್ನೆ.

दागना– सक्रि जलना, बंदूक आदि चलाना। ಸುಡು, ಬರೆ ಕೊಡು, ಗುಂಡು ಹಾರಿಸು.

दाग़बेल– स्त्री. सड़क बनाने या नीव खोदने आदि के लिये खोदकर लगाया गया निशान। ದಾದಿಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ವಾಯ ಹಾಕುವದಕ್ಕಾಗಿ ಗುದ್ದಲಿಯಿಂದ ಅಗಿದು ಮಾಡಿದ ಗೆರೆ.

दाग़ी– वि. जिसपर दाग हो, दोषयुक्त। ಕಲೆಯಾದ, ಚುಕ್ಕೆಗಳುಳ್ಳ, ಬರೆ ಹಾಕಿದ, ಕಲಂಕಿತ, ದೋಷಯುಕ್ತ.

दाघ– स्त्री जलन, गर्मी। ದಾಹ, ಸೆಕೆ, ಕಾವು, ಮತ್ಸರ

दाजन, दाझन– स्त्री जलन, पीड़ा,

ಈರ್ಷ್ಯೆ। ದಾಹ, ಪೀಡೆ, ಮತ್ಸರ, ಅಸೂಯೆ, ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು.

दाजना, दाझना– अक्रि. जलना । ಸುಡು, ಅಸೂಯೆಪಡು. सक्रि जलाना । ಸುಡು, ಬೆಂಕಿಹಚ್ಚು.

दाड़स– पु एक प्रकारका सर्प । ಒಂದು ತರದ ಹಾವು

दाडिम– पु अनार । ದಾಳಿಂಬ.

—प्रिया= तोता । ಗಿಳಿ.

दाढ़– स्त्री. गर्जन, जबड़े के भीतर के बड़े दाँत। ಗರ್ಜನೆ, ದವಡೆಯ ಹಲ್ಲು.

दाढ़ना– सक्रि जलाना, संतप्त करना। ಸುಡು, ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚು, ತ್ರಾಸ ಕೊಡು, ಪೀಡಿಸು

दाढ़ी– स्त्री ठुड्डी तथा ठुड्डीपरके बाल । ಗಡ್ಡ, ಗಡ್ಡ, ದಾಢಿ.

दाढ़ीजार– पु. दाढ़ी जला हुआ, स्त्रीयो की एक गाली । ಗಡ್ಡ ಸುಟ್ಟ, (ಸ್ತ್ರೀಯರ ಒಂದು ಬೈಗಳು.)

दात– वि खण्डित, शुद्ध । ಕಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಶುದ್ಧ, ಪವಿತ್ರ पु दान। ದಾನ.

दाता, दातार– पु देनेवाला । ಕೊಡುವವ, ದಾನ ಮಾಡುವವ, ದಾತೃ.

दातुन, दातून, दातौन– स्त्री, दाँत साफ करने के लिये नीम आदि की गीली लकड़ी, दंत धावन । ಹಲ್ಲು ಉಜ್ಜುವ ಕಡ್ಡಿ, ಬ್ರಷ್, ಹಲ್ಲು ತಿಕ್ಕುವ ಕ್ರಿಯೆ.

दात्री– स्त्री. देनेवाली, हंसिया । ದಾನ ಮಾಡುವವಳು, ಕೊಡುವವಳು, ಕುಡುಗೋಲು.

दाद– स्त्री. एक चर्मरोग, न्याय । ಗಜಕರ್ಣ, ನ್ಯಾಯ. वि दत्त, दिया हुआ । ಕೊಟ್ಟ.

दादनी– स्त्री पेशगी दी गयी रकम, कर्ज । ಮುಂಗಡ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ, ಸಾಲ, ತಗಾಯಿ.

दादस– स्त्री सास की सास। ಅತ್ತೆಯ ಅತ್ತೆ.

दादा– पु. पितामह, पिता, बड़ा भाई, एक आदर सूचक शब्द। ಅಜ್ಜ, ತಂದೆಯ ತಂದೆ, ತಂದೆ, ಹಿರಿಯ ಅಣ್ಣ, ಆದರ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ.

दादी– स्त्री. पितामही । ತಂದೆಯ ತಾಯಿ, ಅಜ್ಜಿ. पु. न्याय चाहने वाला । ನ್ಯಾಯ ಬೇಡುವವ.

दादु– स्त्री. दद्रु । ಗಜಕರ್ಣ.

दादुर– पु. मेंढक । ಕಪ್ಪೆ.

दाध– स्त्री जलन, ताप। ದಾಹ, ತಾಪ, ದುಃಖ.

दाधना– सक्रि जलाना । ಸುಡು.

दान– पु देनेका कार्य, खैरात, त्याग, महसूल, हाथी का मद । ಕೊಡುವದು, ದಾನ, ತ್ಯಾಗ, ಸುಂಕ, ತೆರಿಗೆ, ಆನೆಯ ಮದ.

दाना–वि. अन्नका बीज, मनका, चबेना। ಧಾನ್ಯ, ಬೀಜ, ಕಾಳು, ಮಣಿ, ಹುರಿಗಾಳು.

दाने दाने को तरसना= अन्न न मिलना। ಅನ್ನ ಸಿಗದಾಗು, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬು ವದು ಕಠಿಣವಾಗು.

दाने दाने का मुहताज = अति दरिद्र। ಬಹಳ ಬಡವ.

दाना–वि बुद्धिमान्। ತಿಳಿದವ, ಬುದ್ಧಿ ವಂತ, ಚತುರ.

दानाई– स्त्री बुद्धिमानी। ಬುದ್ಧಿ ವಂತಿಕೆ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ.

दानाचारा– पु खानापीना। ಅನ್ನ-ನೀರು, ಅನ್ನಾಹಾರ.

दानापानी– पु अन्नजल, जीविका, रोजी। ಅನ್ನ-ನೀರು, ತಿಂಡಿ-ತೀರ್ಥ, ಜೀವನೋಪಾಯ, ಅನ್ನಋಣ.

दानिश–स्त्री समझ, बुद्धि। ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಬುದ್ಧಿ.

दानिशमंद–वि अक्लमंद। ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಜಾಣ, ತಿಳಿದವ.

दानिस्त–स्त्री जानकारी,ज्ञान। ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಜ್ಞಾನ, ಬುದ್ಧಿ.

दानी–वि देनेवाला। ಕೊಡುವವ,ದಾನ ಮಾಡುವವ, ಉದಾರ पु. दान देनेवाला व्यक्ति। ದಾತಾ, ದಾನ ಮಾಡುವವ

दानेदार– वि रवादार। ಹರಳುಹರ ಳಾದ, ರವೆಗಳುಳ್ಳ, ಮುಳಲುಮುಳ ಲಾಗಿರುವ.

दाप– पु. अभिमान, प्रताप, शक्ति, उत्साह, ताप, जलन। ಅಭಿಮಾನ, ಗರ್ವ, ಸೊಕ್ಕು, ಪ್ರತಾಪ, ಶಕ್ತಿ, ಉತ್ಸಾಹ, ತಾಪ, ದಾಹ.

दापना– सक्रि. रोकना, दबाना। ಅದ್ದಿ ಮಾಡು, ನಿಷೇಧಿಸು, ಒತ್ತು, ಅಮುಕು.

दाब– स्त्री दाबनेका भाव, बोझ, रोब। ಒತ್ತರಿಕೆ, ಭಾರ, ಪ್ರಭಾವ, ಅಧಿ ಕಾರ, ಬಲಾತ್ಕಾರ, ಆಟೋಪ, ಅದಬು.

दाबदार– वि. प्रभावशाली। ಪ್ರಭಾವ ವುಳ್ಳ, ಜಬರ್ದಸ್ತ, ಪ್ರತಾಪವುಳ್ಳ

दाबना– सक्रि. दे. 'दबाना'।

दाभ– पु. दर्भ। ದರ್ಭೆ.

दाम– पु रस्सी, जाल, समूह, माला। ಹಗ್ಗ, ದಾರ, ಜಾಲ, ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು, ರಾಶಿ, ಮಾಲೆ, ಸರ,ಲಡಿ, ಎಳೆ

दाम– पु मूल्य, रुपया पैसा, एक पुराना सिक्का। ಕ್ರಯ, ಬೆಲೆ, ಕಿಮ್ಮತ್ತು, ಹಣ, ಒಂದು ಹಳೆಯ ನಾಣ್ಯ.

दामन– पु. अंचल, छोर, पहाड़के नीचे की जमीन। ಸೆರಗು, ಅಂಚು, ಗುಡ್ಡದ ಕೆಳಭಾಗ

दामरि, दामरी– स्त्री रस्सी। ಹಗ್ಗ, ದಾರ.

दामाद– पु जामाता। ಅಳಿಯ, ಜಾಮಾತೃ

दामी– स्त्री. कर। ತೆರಿಗೆ,ಆಕಾರ,ಕರ

दायँ– स्त्री. दे 'दॉय'। दे 'दाव'।

दाय– पु. पैतृक धन, देय धन, दान, दहेज, दावानल, विभाग। ಪೈತೃಕ

ಧನ, ಪೈತೃಕ ಸಂಪತ್ತು, ಕೊಟ್ಟ ಹಣ, ದಾನ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ದಾವಾನಲ, ಬೆಂಕಿ, ವಿಭಾಗ.

दायज,दायजा–पु. दहेज । ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ಕನ್ಯಾಶುಲ್ಕ.

दायम–क्रिवि हमेशा । ಯಾವಾಗಲೂ.

दायर– वि जारी । ನಡೆಯುವ, ಜಾರಿಯಾದ, ಪ್ರಚಲಿತ, ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ.

—करना = पेश करना । ದಾವೆ ಮಾಡು, ಮುಂದೆ ತರು.

दायरा– पु मंडल, घेरा । ಮಂಡಲ, ಸುತ್ತು, ವರ್ತುಲ, ವೃತ್ತ.

दायाँ– वि दाहिना । ಬಲಗಡೆಯ, ಬಲ.

दाया– स्त्री दया । ದಯೆ, ಕರುಣೆ.

दाया– स्त्री धाय । ದಾದಿ, ತೊತ್ತು.

दायाद– पु हिस्सेदार, कुटुंबी, पुत्र । ಪಾಲುಗಾರ, ವಾರಸುದಾರ, ಗೋತ್ರಜ, ಮಗ, ಪುತ್ರ.

दायित्व– पु जवाबदेही । ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ.

दायें– क्रिवि दाहिनी तरफ़ । ಬಲಗಡೆಗೆ.

—होना= अनुकूल होना । ಅನುಕೂಲವಾಗು.

दार–स्त्री पत्नी, लकड़ी, दाल । ಹೆಂಡತಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಬೇಳೆ. पु. पुत्र, बेटा । ಮಗು, ಪುತ್ರ, ಹುಡುಗ. वि विदारक, फाड़नेवाला । ವಿದಾರಕ, ಒಡೆಯುವವ, ಭಂಜಕ, ಹರಿಯುವವ.

दार– स्त्री सूली, फाँसी । ಗಲ್ಲು, ಫಾಸಿ ಕಂಬ पु. स्थान, घर, मकान । ಸ್ಥಾನ, ಸ್ಥಳ, ಮನೆ, ಕಟ್ಟಡ. वि रखनेवाला । ಉಳ್ಳವ, ಒಡೆಯ. ಉದಾ:— ईमानदार, दूकानदार ।

दारचीनी– स्त्री एक पेड़, उस पेड़ की छाल । ದಾಲಚಿನ್ನಿ ಗಿಡ, ದಾಲಚಿನ್ನಿ, ಲವಂಗ ಚಕ್ಕೆ

दारना– सक्रि. विदीर्ण करना, नष्ट करना । ಹರಿ, ತುಂಡರಿಸು, ಒಡೆ, ನಾಶಮಾಡು, ಹಾಳುಮಾಡು.

दारपरिग्रह– पु विवाह । ವಿವಾಹ, ಲಗ್ನ.

दारमदार– पु. आश्रय, अवलंबन । ಆಶ್ರಯ, ಆಧಾರ, ಅವಲಂಬ.

दारा– स्त्री पत्नी । ಪತ್ನಿ, ಹೆಂಡತಿ.

दारि– स्त्री दाल । ಬೇಳೆ.

दारिउँ, दारिव– पु. दे. 'दाडिम' ।

दारिका– स्त्री. लकड़ी, कन्या । ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಕನ್ಯೆ, ಮಗಳು, ಹುಡುಗಿ.

दारिद– पु. गरीबी । ಬಡತನ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ.

दारिम– पु दे 'दाड़िम' ।

दारी– स्त्री. दासी, व्यभिचारिणी स्त्री । ದಾಸಿ, ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀ.

दारीजार– पु लौंडी का पति । ಮುಂಡೆಗಂಡ (ಬೈಗಳು).

दारु– पु. बढ़ई, लकड़ी । ಬಡಿಗ, ಕಟ್ಟಿಗೆ, ದೇವದಾರು.

दारुण, दारुन– वि. भीषण। ಭೀಷಣ, ಭಯಂಕರ. पु. शिव, एक नरक, राक्षस । ಶಿವ, ಒಂದು ನರಕ, ರಾಕ್ಷಸ

दारू– स्त्री. शराव, औषध, वारूद। ಸರಾಯಿ, ಮದ್ಯ, ಮದ್ದು, ಔಷಧ, ಸಿಡಿಮದ್ದು.

दारोग़ा– पु थानेका अफसर। ಫೌಜ-ದಾರ, ಸಬ್ ಇನ ಸ್ಪೆ ಕ್ಟ ರ, ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ.

दार्शनिक– वि. दर्शन शास्त्र संबंधी, दर्शन शास्त्र का पंडित। ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧವಾದ, ತ ತ್ವ ಜ್ಞಾ ನ ಪಂಡಿತ

दाल– स्त्री दला हुआ अन्न, खुरंड । ಬೇಳೆ, ತೊಪ್ಪೆ, ಹಕ್ಕಳೆ, ಪರೆ

—न गलना= कामयाब न होना । ಬೇಳೆ ಬೇಯದಿರು, ನಫಲನಾಗದಿರು

—में कुछ काला होना= बुरे आसार नजर आना । ಸಂಶಯುವಾಗು, ಕೆಟ್ಟ ಚಿಹ್ನೆ ತೋರು.

—बंटना= आपस मे कलह होना । ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಜಗಳವಾಗು.

दालचीनी– स्त्री दे 'दारचीनी'।

दालना– सकि दे. 'दलना'।

दालमोट– स्त्री तली हुयी दाल आदि। ಕಾರು ಉಪ್ಪು ಹಚ್ಚಿ, ಕರೆದ ಕಾಳು, ಉಸಳಿ.

दालान– पु. वरामदा। ಪಡಸಾಲೆ, ಕೈಸಾಲೆ, ಮೊಗಸಾಲೆ, ಪ್ಡರಾಂಡ.

दालिम– पु दे. 'दाडिम'।

दावँ– पु. दे 'दाँव'।

दाव– स्त्री. दे 'दाँय'।

दावँरी– स्त्री. दे 'दाँवरी'।

दावत– स्त्री निमंत्रण, भोज । ಆಮಂತ್ರಣ, ಔತಣ, ಊಟ, ಮೇಜವಾನಿ.

दावन– पु दमन, हंसिया। ದಮನ, ನಾಶ, ಕುಡಗೋಲು.

दावना– सकि दाँय करना, दमन करना । ತೆನೆಗಳನ್ನು ತುಳಿಸು, ಕಾಳು ಬಿಡಿಸು, ಒಕ್ಕು, ದಮನ ಮಾಡು, ನಾಶಮಾಡು, ಅಡಗಿಸು.

दावरी– स्त्री रस्सी। ಹಗ್ಗ

दावा– पु हक, अधिकार, अभियोग, नालिश, दृढता। ಹಕ್ಕು, ಅಧಿಕಾರ, ದೋಷಾರೋಪ, ಫಿರ್ಯಾದು. ದೃಢತೆ, ದೃಢವಾದ ಹೇಳಿಕೆ. स्त्री वनाग्नि। ದಾವಾನಲ, ವನಾಗ್ನಿ.

—करना= दृढता से कहना । ದೃಢವಾಗಿ ಹೇಳು.

दावात– स्त्री दे 'दवात'।

दावादार– पु दावागीर । ಅಧಿಕಾರ ಹೇಳುವವ, ಬಾಧ್ಯಸ್ಥ.

दाशु– वि दाता, देनेवाला, दिया हुआ। ದಾತೃ, ಕೊಡುವವ, ಕೊಟ್ಟ, ದಾನ ಮಾಡಿದ.

दास– पु सेवक। ಸೇವಕ, ದಾಸ, ಆಳು

दासता— स्त्री दासत्व पु. सेवावृत्ति। ದಾಸ್ಯ, ಸೇವಾವೃತ್ತಿ.

दासी— स्त्री सेविका। ದಾಸಿ, ಸೇವಕಿ, ತೊತ್ತು.

दास्तान— पु कथा, बयान। ಕತೆ, ಹೇಳಿಕೆ, ವೃತ್ತಾಂತ, ಸುದ್ದಿ.

दाह—पु शवदाह, ताप, जलन। ದಾಹ ಕರ್ಮ, ದಹನಕ್ರಿಯೆ, ಅಂತ್ಯೇಷ್ಟಿ, ತಾಪ, ದಾಹ, ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆ, ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು.

दाहना—सक्रि जलाना, दुःख पहुँचाना। ಸುಡು, ಉರಿಸು, ತ್ರಾಸ ಕೊಡು, ಪೀಡಿಸು. वि बायाँका उलटा। ಬಲಗಡೆಯ.

दाहिन, दाहिना— वि दक्षिण,अनुकूल। ಬಲಗಡೆಯ, ಅನುಕೂಲವಾದ.

दाहिनी देना, दाहिनी लाना = प्रदक्षिणा करना। ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕು.

दाहिने— क्रिवि. दाहिने तरफ। ಬಲಗಡೆಗೆ.

दिअरी, दिअली— स्त्री छोटा दिया। ಹಣತೆ, ಚಿಕ್ಕ ದೀಪ.

दिआ— पु. दीया। ದೀಪ, ಹಣತೆ.

दिआना— सक्रि दिलाना। ಕೊಡಿಸು

दिआसलाई— स्त्री दे 'दियासलाई'।

दिउला— पु. दिउली— स्त्री. सुरंड। ಹುಣ್ಣಿನ ಪಕ್ಕಳೆ, ಹುಣ್ಣಿನ ಪರೆ.

दिक— पु. क्षयरोग। ಕ್ಷಯರೋಗ वि. हैरान। ಬೇಸತ್ತ, ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟ, [illegible], ಘಾಸಿಯಾದ.

—करना = सताना। ತ್ರಾಸಕೊಡು, ಪೀಡಿಸು

दिक्— स्त्री दिशा। ದಿಶೆ,ದಿಕ್ಕು.

दिक्कत— स्त्री. कठिनाई, परेशानी। ತೊಂದರೆ, ಕಷ್ಟ, ಪೇಚು,ಸಂಕಟ, ವ್ಯಾಕುಲತೆ.

दिखना— अक्रि. देख पड़ना। ಕಾಣು, ತೋರು, ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗು

दिखराना, दिखलाना— सक्रि दिखाना, बतलाना। ತೋರಿಸು, ತಿಳಿಸು, ಪ್ರದರ್ಶಿಸು.

दिखलाई— स्त्री. दे 'दिखाई'।

दिखलावा— पु. दे 'दिखावा'।

दिखहार— पु. दर्शक, देखनेवाला। ನೋಡುವವ, ದರ್ಶಕ.

दिखाई— स्त्री देखने या दिखाने की क्रिया या मजदूरी। ನೋಡುವಿಕೆ, ನೋಡಿಸುವಿಕೆ, ತೋರಿಸುವಿಕೆ, ನೋಡುವ ಅಥವಾ ತೋರಿಸುವ ಕೂಲಿ.

दिखाऊ— वि. बनावटी, देखने योग्य। ಬಾಹ್ಯಾಡಂಬರದ, ತೋರಿಕೆಯ, ನೋಡತಕ್ಕ, ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ.

दिखाना— सक्रि दे 'दिखलाना'।

दिखाव— पु दृश्य। ದೃಶ್ಯ, ತೋರಿಕೆ, ಸೋಗು

दिखावटी— वि. दिखाऊ, बनावटी। ತೋರಿಕೆಯ, ಜಂಭದ, ಕೃತ್ರಿಮ, ನಟನೆಯ.

दिखावा— पु बनावट, दिखाने के लिये

किया गया ठाटबाट । ಕೃತ್ರಿಮತೆ, ತೋರಿಕೆ, ಆಡಂಬರ, ಸೋಗು, ನಟನೆ.

दिखैया– पु. देखने या दिखानेवाला । ನೋಡುವವ, ತೋರಿಸುವವ.

दिखौआ– वि. दे 'दिखावटी' ।

दिगंत– पु क्षितिज । ಕ್ಷಿತಿಜ, ದಿಗಂತ.

दिगबर– पु शिव, एक जैन संप्रदाय । ಶಿವ, ಜೈನ ಸಂಪ್ರದಾಯ. वि नंगा । ನಗ್ನ, ಬತ್ತಲೆ, ದಿಗಂಬರ, ನಿರ್ವಾಣವಾದ.

दिग्– स्त्री दिशा । ದಿಕ್ಕು.

दिग्दर्शक-यंत्र–पु कुतुबनुमा । ಹೋಕಾಯಂತ್ರ.

दिग्दर्शन– पु स्थूल परिचय । ದಿಗ್ದರ್ಶನ, ಸ್ಥೂಲ ಪರಿಚಯ.

दिग्भ्रांत– वि. जिसे दिशाका भ्रम हो गया हो । ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತ, ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾದ.

दिग्विजयी– वि विश्वविजेता । ದಿಗ್ವಿಜಯಿ, ಜಗತ್ತನ್ನು ಗೆದ್ದವ.

दिठादिठी– स्त्री देखादेखी । ಭೆಟ್ಟಿ, ದರ್ಶನ.

दिठाना– अक्रि. नजर लगना । ದೃಷ್ಟಿಯಾಗು, ದೃಷ್ಟಿ ತಟ್ಟು. सक्रि. नजर लगाना । ದೃಷ್ಟಿ ಹಚ್ಚು.

दिठौना–पु. डिठौना । ದೃಷ್ಟಿಬೊಟ್ಟು, ಕಾಡಿಗೆ ಬೊಟ್ಟು, ಹಣೆ ಕಪ್ಪು.

दिढ– वि. दृढ । ದೃಢ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ.

दिढ़ाना– सक्रि. मजबूत करना । ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ದೃಢ ಪಡಿಸು.

दिढाव– पु दृढ बनाना, समर्थन । ದೃಢೀಕರಿಸುವದು, ಸಮರ್ಥನೆ.

दिन–पु दिवस, समय । ದಿನ,ಹಗಲು, ದಿವಸ, ಕಾಲ, ಅವಧಿ, ಗಡು, ನಿಯಮಿತ ಅವಧಿ.

—दहाड़े = ठीक दिनकी चहल-पहल के समय । ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ.

—रात = हमेशा, सदा सर्वदा । ಯಾವಾಗಲೂ, ಹಗಲಿರುಳು, ಅಹೋರಾತ್ರಿ.

—चढ़ना या निकलना = सूर्य उदय होना । ಸೂರ್ಯೋದಯವಾಗು.

—काटना = किसी प्रकार निर्वाह करना । ಹೇಗಾದರೂ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡು.

—ढलना = संध्या समय निकट आना । ಸಂಜೆಯಾಗು.

—दूना रात चौगुना होना=जल्दी जल्दी बढ़ना । ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆ, ಬಿದಿಗೆಯ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬೆಳೆ.

—पर दिन = प्रतिदिन । ಪ್ರತಿದಿವಸ.

दिनराइ, दिनराउ, दिनराज–पु सूर्य । ಸೂರ್ಯ.

दिनाई– स्त्री. प्राणघातक विषैली वस्तु । ಪ್ರಾಣಘಾತಕ ವಿಷ ಪದಾರ್ಥ.

दिनार– पु एक सोनेका प्राचीन सिक्का । ಮೊಹರು, ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯ.

दिनी– वि बहुत दिनोंका, पुराना । ಬಹಳದಿವಸದ,ಹಳೆಯ,ಪ್ರಾಚೀನ

दिनौंधी– स्त्री. दिनमें न दिखाई देनेका रोग। ಹಗಲು ದೃಷ್ಟಿ ಮಂದವಾಗುವ ರೋಗ, ದಿನಾಂಧತೆ.

दिपति– स्त्री दीप्ति, प्रकाश। ದೀಪ್ತಿ, ಪ್ರಕಾಶ.

दिपना– अक्रि. प्रकाश देना,. चमकना। ಪ್ರಕಾಶಿಸು, ಹೊಳೆ.

दिपाना– अक्रि चमकना। ಹೊಳೆ, ಪ್ರಕಾಶಿಸು.

दिव– पु. सत्यता प्रमाणित करने की परीक्षा। ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸುವ ಪರೀಕ್ಷೆ. वि. दिव्य। ದಿವ್ಯ.

दिमाक– पु. दे. 'दिमाग'।

दिमाकदार– वि. दे. 'दिमागदार'।

दिमाग़– पु मस्तिष्क, अक्ल, घमंड। ಮಿದುಳು, ಬುದ್ಧಿ, ಸೊಕ್ಕು, ಗರ್ವ, ಜಂಭ.

दिमाग़दार– वि. अच्छे मास्तिष्कवाला, घमंडी। ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಮೇಧಾವಿ, ಸೊಕ್ಕಿನವ, ಗರ್ವಿಷ್ಠ.

दिमाग़ी– वि. दिमाग संबंधी, घमंडी। ಮಿದುಳು ಅಥವಾ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ಗರ್ವಿಷ್ಠ, ಸೊಕ್ಕಿನ.

दिमाना– वि दिवाना। ಹುಚ್ಚು, ನಿಶ್ಚಿಷ್ಟ.

दियट– स्त्री. चिरागदान। ದೀಪದ ಆಧಾರ, ಸಮೆ.

दियना– पु. चिराग, दीया। ದೀಪ, ಸೊಡರು, ಹಣತೆ. अक्रि चमकना। ಹೊಳೆ, ಪ್ರಕಾಶಿಸು.

दिया– पु. दीया। ದೀಪ, ಹಣತೆ.

दियानत– स्त्री. ईमानदारी। ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ.

दियानतदार–वि. ईमानदार। ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ.

दियारा– पु. नदीका पानी हट जानेपर निकली हुयी भूमि, कछार। ನದಿ ಇಳಿದ ಮೇಲೆ ತೆರೆಯುವ ಭೂಮಿ, ಗಡ್ಡೆ, ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶ.

दियासलाई–स्त्री. आग प्रदीप्त करने की सलाई। ದೀಪದ ಕಡ್ಡಿ, ಬೆಂಕಿಯ ಕಡ್ಡಿ.

दियासा– पु. मृगतृष्णा। ಮೃಗತೃಷ್ಣೆ.

दिरमान– पु. इलाज। ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಔಷಧೋಪಾಯ.

दिरमानी– पु. वैद्य। ವೈದ್ಯ. स्त्री. चिकित्साशास्त्र। ಚಿಕಿತ್ಸಾಶಾಸ್ತ್ರ, ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ.

दिरानी– स्त्री. दे. 'देवरानी'।

दिल– पु. मन, हृदय, चित्त, कलेजा, इच्छा, साहस। ಮನಸ್ಸು, ಹೃದಯ, ಚಿತ್ತ, ಪ್ರಕೃತಿ, ಎದೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಸಾಹಸ, ಧೈರ್ಯ.

—कड़ा करना = साहस करना। ಮನಸ್ಸು ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡು, ಸಾಹಸ ಮಾಡು.

—का बादशाह = बहुत बड़ा उदार। ಅತ್ಯಂತ ಉದಾರ.

—देना = अनुरक्त होना। ಅನುರಕ್ತನಾಗು, ಮೋಹಿಸು.

—मसोसकर रह जाना = क्रोध या शोकको दबाकर रहजाना। ಕ್ರೋಧ ಅಥವಾ ದುಃಖವನ್ನು ನುಂಗಿ-ಕೊಂಡಿರು.

—से = जी लगाकर, अपनी इच्छासे। ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟು, ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ.

—ही दिलमे = मन ही मन, चुपके चुपके। ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಸುಮ್ಮನೆ, ಗುಪ್ತವಾಗಿ.

दिलकश, दिलकशा– वि. आकर्षक, मनोहर। ಆಕರ್ಷಕ,ಮನೋಹರ.

दिलगीर– वि. उदास, दुखी। ಉದಾಸೀನ, ದುಃಖಿತ.

दिलगीरी– स्त्री दु.ख। ದುಃಖ, ವ್ಯಥೆ.

दिलचला– वि. वीर, दानी। ವೀರ, ಸಾಹಸಿ, ದಾನಶೂರ

दिलचस्प– वि. चित्ताकर्षक। ರಮ್ಯ, ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕ, ಇಂಪಾದ, ರುಚಿರ.

दिलचस्पी– स्त्री. चित्ताकर्षन। ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಣ, ಅಭಿರುಚಿ, ಮನೋರಂಜನೆ, ಆಸ್ಥೆ.

दिलजमई, दिलजोई– स्त्री. संतोष, तसल्ली, तृप्ति। ಸಂತೋಷ, ಸಮಾಧಾನ,ಸಾಂತ್ವನೆ, ತೃಪ್ತಿ,ಸಂತುಷ್ಟಿ.

दिलजला– वि. दुखी। ಮನನೊಂದ, ದುಃಖಿತ.

दिलजोई– स्त्री. दे 'दिलजमई'।

दिलदार– वि. उदार, रसिक, प्रिय। ಉದಾರ, ರಸಿಕ, ಪ್ರಿಯ.

दिलपज़ीर– वि. दिलपसंद। ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೇರುವ, ಮನೋಹರ, ಸುಂದರ.

दिलबर–वि. प्यारा। ಪ್ರಿಯ,ಇನಿಯ.

दिलबहलाव–पु. मनोरंजन। ಮನೋರಂಜನ, ಗಮ್ಮತ್ತು.

दिलरुबा– पु प्रियतम, प्रेमपात्र, एक बाजा। ಪ್ರಿಯತಮ,ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರ, ಒಂದು ವಾದ್ಯ.

दिलवाना– सक्रि दे. 'दिलाना'।

दिलवाला– वि. उदार, साहसी। ಉದಾರ, ಸಾಹಸಿ.

दिलाना– सक्रि. दूसरेको देनेमे प्रवृत्त करना। ಕೊಡಿಸು, ಈಯಿಸು.

दिलारा– वि प्रिय। ಪ್ರಿಯ, ಮುದ್ದು, ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರ.

दिलावर– वि. बाहदुर, साहसी। ವೀರ, ಸಾಹಸಿ, ಎದೆಗಾರ, ಉತ್ಸಾಹಿ.

दिलावरी– स्त्री साहस, बहादुरी। ಸಾಹಸ, ವೀರತ್ವ.

दिलासा–पु. ढाढस, धैर्य। ಸಾಂತ್ವನ, ಆಶ್ವಾಸನ, ಧೈರ್ಯ, ಸಮಾಧಾನ.

दिली– वि हार्दिक, घनिष्ट। ಹಾರ್ದಿಕ, ಗಾಢ, ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ.

दिलेर– वि. साहसी, वीर, उत्साही। ಸಾಹಸಿ, ವೀರ, ಉತ್ಸಾಹಿ, ದಿಟ್ಟ, ಎದೆಗಾರ.

दिलेराना– वि. वीरोचित। ವೀರೋಚಿತ, ಧೀರನಂಥ.

दिलेरी–स्त्री. साहस। ಸಾಹಸ.ಧೀರತೆ.

दिलोजान– पु पूर्णमन, दिल और

जान । ಪೂರ್ಣ ಮನಸ್ಸು,ಹೃದಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣ

दिल्लगी– स्त्री. हँसी, विनोद । ಹಾಸ್ಯ, ವಿನೋದ, ಗೇಲಿ, ಕುಚೋದ್ಯ, ನಗಚಾಟಿಕೆ.

दिल्लगीबाज– पु हँसोड । ವಿನೋದಿ, ಹಾಸ್ಯಗಾರ, ಗೇಲಿಮಾಡುವವ.

दिव– पु आकाश, स्वर्ग, वन, दिन । ಆಕಾಶ, ಸ್ವರ್ಗ, ವನ, ದಿನ.

दिवा–पु दीया, चिराग, दिन । ದೀಪ, ನೊಡರು, ಹಣತೆ, ದಿನ, ಹಗಲು.

दिवाना– वि दे 'दीवाना'।

दिवार,दिवाल– स्त्री. दीवार । ಗೋಡೆ. वि देनेवाला । ಕೊಡುವವ.

दिवाला–पु ऋण चुकानेकी असमर्थता। ದಿವಾಳಿ, ಸರ್ವನಷ್ಟ.

दिवालिया–वि जिसने दिवाला निकाल दिया हो । ದಿವಾಳಿಕೋರ.

दिवाली–स्त्री दीपावली । ದೀಪಾವಳಿ, ದೀವಳಿಗೆ ಹಬ್ಬ.

दिवैया– वि देनेवाला । ಕೊಡುವವ, ದಾತೃ.

दिव्य– वि स्वर्गीय, सुंदर, प्रकाशमान। ಸ್ವರ್ಗೀಯ, ಸುಂದರ, ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ.

दिशा– स्त्री. तरफ, दसकी संख्या, दशा, शौच । ಮಗ್ಗುಲು, ದಿಕ್ಕು, ದಿಶೆ, ಹತ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಸ್ಥಿತಿ, ಶೌಚ.

दिशि– स्त्री दिशा । ದಿಕ್ಕು. ದಿಶೆ.

दिष्टि– स्त्री दृष्टि । ದೃಷ್ಟಿ, ನೋಟ.

दिस– स्त्री. दे 'दिशा'।

दिसना– अक्रि दिखाई पडना । ಕಾಣಿಸು, ತೋರು.

दिसा– स्त्री दे 'दिशा'।

दिसावर–पु. परदेश । ಪರದೇಶ,ವಿದೇಶ.

दिसावरी–पु. परदेश का । ಪರದೇಶದ, ವಿದೇಶದ.

दिसि– स्त्री. दे 'दिशि'।

दिसैया– वि. देखने या दिखानेवाला। ನೋಡುವವ ಅಥವಾ ತೋರಿಸುವವ.

दिहंदा– वि देनेवाला । ಕೊಡುವವ, ದಾನಶೂರ.

दिहात–स्त्री. दिहाती– वि दे. 'देहात' 'देहाती'।

दीअट, दीआ– पु दे. 'दीया'।

दीखना–अक्रि. देख पडना । ಕಾಣಿಸು, ತೋರು.

दीगर– वि. अन्य, दूसरा । ಅನ್ಯ, ಎರಡನೆಯ, ಇತರ.

दीघी– स्त्री. तालाब । ಕೆರೆ, ದೊಡ್ಡ ಬಾವಿ, ಇಳಿಯುವ ಬಾವಿ.

दीठ,दीठी–स्त्री. दृष्टि, कुदृष्टि, कृपादृष्टि। ದೃಷ್ಟಿ, ನೋಟ, ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿ, ಕಟಾಕ್ಷ, ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿ.

दीठना– सक्रि देखना । ನೋಡು.

दीठबंदी– स्त्री जादू। ಜಾದು, ಇಂದ್ರಜಾಲ. ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟುವ ವಿದ್ಯೆ. ಗಾರುಡಿ ವಿದ್ಯೆ.

दीद– स्त्री देखादेखी। ದೃಷ್ಟಿ, ದರ್ಶನ.

दीदा–पु दृष्टि, आँख, साहस। ದೃಷ್ಟಿ, ಕಣ್ಣು, ಸಾಹಸ, ಉದ್ಧಟತನ
—लगना = मन लगना। ಮನಸ್ಸು ಹತ್ತು, ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡು.
दीदार– पु दर्शन। ದರ್ಶನ, ಭೆಟ್ಟಿ, ಸಂದರ್ಶನ.
दीदा व दानिस्ता– क्रिवि. जानबूझकर। ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ, ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕ.
दीदार–पु दर्शन, देखादेखी। ದರ್ಶನ, ಭೆಟ್ಟಿ, ಸಂದರ್ಶನ.
दीदी– स्त्री. बडी बहन। ಅಕ್ಕ.
दीन– वि गरीब, दुःखी, उदास, नम्र। ದೀನ, ಬಡವ, ದುಃಖಿತ, ಉದಾಸೀನ, ನಮ್ರ.
दीन– पु मजहब। ಧರ್ಮ, ಮತ
दीनदार– वि धार्मिक। ಧಾರ್ಮಿಕ, ಆಸ್ತಿಕ, ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವ.
दीन-दुनिया– स्त्री लोक-परलोक। ಇಹಲೋಕ-ಪರಲೋಕ.
दीनबंधु–पु दुखियोंका सहायक, ईश्वर। ದುಃಖಿತರ ಸಹಾಯಕ, ಈಶ್ವರ.
दीनार– पु सोनेका एक सिक्का, सोनेका गहना। ಚಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯ, ಚಿನ್ನದ ಒಡವೆ, ಬಂಗಾರದ ಒಡವೆ.
दीप– पु दीपक, द्वीप। ದೀಪ,ದೀವಿಗೆ, ದ್ವೀಪ.
दीपक– पु. दीया, एक राग, केशर। ದೀಪ, ದೀವಿಗೆ, ಒಂದು ರಾಗ, ಕೇಶರ. वि. बढानेवाला, प्रकाशक। ಬೆಳೆಸುವವ, ಪ್ರಕಾಶಕ.
दीपकिट्ट– पु. काजल। ಕಾಡಿಗೆ.
दीपत, दीपति– स्त्री. चमक, कांति, शोभा, कीर्ति। ಹೊಳಪು, ಕಾಂತಿ, ಶೋಭೆ, ಕೀರ್ತಿ
दीपना–अक्रि. चमकना। ಹೊಳೆ,ಪ್ರಕಾಶಿಸು. ० सक्रि प्रकाशित करना। ಬೆಳಗಿಸು, ಪ್ರಕಾಶಿತ ಮಾಡು.
दीपशलभ–पु. जुगनू। ಹೊನ್ನೆ ಹುಳ, ಮಿಂಚು ಹುಳ.
दीपशिखा– स्त्री दीयेकी लौ, दीयेका काजल। ದೀಪಶಿಖೆ, ದೀಪದ ಕುಡಿ, ದೀವಿಗೆಯ ಕಾಡಿಗೆ
दीप्ति– स्त्री. दे. 'दीपति'।
दीबाचा– पु. भूमिका। ಮುನ್ನುಡಿ, ಪೀಠಿಕೆ, ಭೂಮಿಕೆ, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ
दीमक– स्त्री चीटी की तरह का एक कीडा। ಗೆದ್ದಲು, ಗೊರಲೆ.
दीयट, दीवट– स्त्री. चिरागदान, दीया। ದೀಪದ ಆಧಾರ, ದೀಪದ ಕಂಬ, ಸಮೆ, ದೀಪ, ಸೊಡರು.
दीया– पु दीपक। ದೀಪ, ದೀವಿಗೆ, ಹಣತೆ.
दीया-सलाई– स्त्री दे. 'दियासलाई'।
दीरघ– वि बडा, लंबा। ದೊಡ್ಡ, ಉದ್ದವಾದ.
दीर्घकाय– वि बडे कदका। ದೀರ್ಘಕಾಯ,ಎತ್ತರವಾದ ನಿಲುವಿನವ.
दीर्घदर्शी, दीर्घदृष्टि– वि दूरतक सोचनेवाला। ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ, ದೂರದರ್ಶಿ.
दीवट– स्त्री. दे 'दीयट'।

दीवान–पु मंत्री, राजसभा । ಮಂತ್ರಿ, ದಿವಾನ, ರಾಜಸಭೆ, ದರ್ಬಾರು.

दीवान-खाना– पु बैठक । ಕೂಡ್ರುವ ಕೋಣೆ, ಚಾವಡಿ, ಹಜಾರ.

दीवान-आम=आम दरबार । ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ದರ್ಬಾರು.

दीवान-खास= खास दरबार । ಮುಖ್ಯ ಸಭೆ, ಮಂತ್ರಾಲೋಚನ ಸಭೆ.

दीवानगी– स्त्री. पागलपन । ಹುಚ್ಚು, ಉನ್ಮತ್ತತೆ.

दीवाना–वि पागल । ಹುಚ್ಚ,ಮರುಳ, ಉನ್ಮತ್ತ.

दीवानी– स्त्री. दीवानका कार्य या पद, न्यायालय । ಮಂತ್ರಿಯ ಕಾರ್ಯ ಅಥವಾ ಪದ, ನ್ಯಾಯಾಲಯ. वि स्त्री. पागल । ಹುಚ್ಚಿ, ಉನ್ಮಾದಿನಿ.

दीवार, दीवाल– स्त्री. भीत । ಗೋಡೆ, ಭಿತ್ತಿ.

दीवाली– स्त्री दे. ' दिवाली ' ।

दीवारगीर– स्त्री दीवारमे लगानेका लैम्प । ಗೋಡೆಗೆ ತೂಗು ಹಾಕುವ ದೀಪ.

दीसना– अक्रि दिखाई पडना । ಕಾಣಿಸು, ತೋರು.

दीर्घ– वि. लंबा, बडा । ಉದ್ದ, ದೀರ್ಘ, ದೊಡ್ಡ.

दुंद– पु युग्म, दो मनुष्योंमे होनेवाला युद्ध, उपद्रव, नगारा । ಜೋಡಿ, ಯುಗಲ, ದ್ವಂದ್ವ, ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿಯ ಜಗಳ, ಉಪದ್ರವ, ಗಲಾಟೆ, ನಗಾರಿ.

दु– वि ' दो ' का संक्षिप्त रूप (उदा दुविधा).

दु:ख– पु. क्लेश, पीडा, शोक, विपत्ति । ಕ್ಲೇಶ, ಪೀಡೆ, ದುಃಖ, ವಿಪತ್ತು.

दु:सह– वि. असह्य । ಅಸಹ್ಯವಾದ.

दुआ–स्त्री. आशीर्वाद, प्रार्थना । ಹರಕೆ, ಆಶೀರ್ವಾದ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

—मांगना=प्रार्थना करना । ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು, ವರ ಕೇಳು.

—देना = आशीर्वाद देना । ಆಶೀರ್ವದಿಸು.

दुआ - ए - ख़ैर– स्त्री शुभकामना । ಶುಭೇಚ್ಛೆ.

दुआब, दुआबा– पु. दो नदियों के बीचका प्रदेश । ಎರಡು ನದಿಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರದೇಶ.

दुआर– पु. द्वार । ದ್ವಾರ, ಬಾಗಿಲು.

दुआरी– स्त्री. छोटा द्वार । ಚಿಕ್ಕ ಬಾಗಿಲು.

दुइ– वि दो । ಎರಡು.

दुई–स्त्री. द्वैतता,दोका भाव । ದ್ವೈತತೆ, ಎರಡರ ಭಾವ.

दुकडा– पु जोडा, छदाम । ಜೋಡಿ, ಎರಡು, ದಮ್ಮಡಿ.

दुकना– अक्रि. छिपना । ಅಡಗು, ಮರೆಯಾಗು.

दुकान– स्त्री. दे. ' दूकान ' ।

दुकानदार– पु दूकानदार । ಅಂಗಡಿ

ಯುವ, ಕೋಮಟಿ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ.

दुकाल– पु दुष्काल। ಬರ, ದುಷ್ಕಾಳ, ಕ್ಷಾಮ.

दुकूल– पु. रेशमी कपड़ा, वस्त्र। ರೇಶ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ, ವಸ್ತ್ರ.

दुकेला– वि. जिसके साथ कोई और भी हो। ಎರಡನೆಯವರು ಸಂಗಡ ಇದ್ದ, ಜತೆಯಾಗಿರುವ, ಜೋಡಿ.

अकेला-दुकेला= अकेला हो या जिसके साथ दो एक आदमी हो। ಒಂಟಿಗನಾದ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಸಂಗಡ ಇದ್ದ.

दुकेले– क्रिवि. दूसरे व्यक्तिको साथ लिये हुए। ಎರಡನೆಯವರ ಸಂಗಡ.

दुक्का– वि. जोड़ा। ಇಬ್ಬರು, ಜೋಡಿ. दे. 'दुक्की'।

इक्का-दुक्का= दे. 'अकेला दुकेला'।

दुक्की– स्त्री. दो बूटियोवाला ताशका पत्ता। ಇಸ್ಪೀಟಿನ ಎರಡನೆಯ ಬಂದು, ಎರಡು ಚಿಕ್ಕೆಗಳ ಇಸ್ಪೀಟಿನ ಎಲೆ, ದುಗ.

दुखंडा– वि. दो मंजिलका। ಎರಡಂತಸ್ತಿನ, ಎರಡು ಭಾಗವುಳ್ಳ.

दुखड़ा– पु दु.खकी कथा, विपत्ति। ಕರುಣ ಕತೆ, ದುಃಖದ ವೃತ್ತಾಂತ, ವಿಪತ್ತು, ಕಷ್ಟ.

—रोना =अपने दु.खकी स्थिति किसीसे कहना। ದುಃಖ ತೋಡಿಕೊಳ್ಳು, ತನ್ನ ಕರುಣ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳು.

दुखना–अक्रि दर्द करना। ನೋಯು, ಪೀಡೆಯಾಗು.

दुखरा– पु. दे 'दुखड़ा'।

दुखवना, दुखाना– सक्रि. दु ख देना। ದುಃಖ ಕೊಡು. ತ್ರಾಸ ಕೊಡು, ನೋಯಿಸು.

दुखारा, दुखारी– वि. व्यथित, दु.खी। ದುಃಖಿತ, ತೊಂದರೆಗೊಂಡ, ತ್ರಾಸಗೊಂಡ.

दुखित, दुखी– वि. दे 'दुखारा'।

दुखिया, दुखियारा– वि. दे. 'दुखारा'।

दुखौंहा– वि. दुखदायी। ದುಃಖದಾಯಕ.

दुगई– स्त्री. बरामदा। ಪಡಸಾಲೆ, ವ್ಹರಾಂಡ, ಕೈಸಾಲೆ.

दुगदुगी– स्त्री दे 'धुकधुकी'।

दुगना, दुगुना– वि दूना। ಇಮ್ಮಡಿ, ಎರಡು ಪಟ್ಟು

दुग्ग– पु दुर्ग। ದುರ್ಗ, ಕೋಟೆ.

दुग्घ– वि दुहा हुआ। ಹಿಂಡಿದ. पु दूध। ಹಾಲು.

दुचंद– वि. दूना। ಇಮ್ಮಡಿ, ಎರಡು ಪಟ್ಟು.

दुचित– वि दुविधामें पड़ा हुआ, चिंतित। ಅಸ್ಥಿರ, ಗಾಬರಿಗೊಂಡ, ಚಿಂತಿತ.

दुचितइ, दुचिताई– स्त्री. दुविधा। ಮನಸ್ಸಿನ ಹೊಯ್ದಾಟ, ಸಂಶಯ, ಚಂಚಲತೆ, ಸಂದೇಹ

दुचित्ता– वि. दे. 'दुचित'।

दुज– पु द्विज। ದ್ವಿಜ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ.

दुजानू– क्रिवि. दे. 'दोजानू'।
दुजीह– पु साँप। ಹಾವು.
दुजेश– पु. द्विजेश। ದ್ವಿಜೇಶ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ.
दुटूक, दुट्टूक– वि खंडित। ಎರಡು ತುಂಡಾದ, ಹರಿದ, ಖಂಡಿತ.
दुटूक बात= विना फेरवट की बात। ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾತು.
दुड्डी– स्त्री दे 'दुक्की'।
दुतकार, दुतकारी– स्त्री फटकार। ತಿರಸ್ಕಾರ, ಧಿಕ್ಕಾರ.
दुतकारना– सक्रि फटकारना, तिरस्कार करना। ಧಿಕ್ಕರಿಸು, ತಿರಸ್ಕರಿಸು, ಗದರಿಸು, ಮೂದಲಿಸು.
दुतरफ़ा– वि दोनो ओर होनेवाला। ಎರಡೂ ಪಕ್ಷದ, ಉಭಯಾರ್ಥದ.
दुति– स्त्री. काति, शोभा। ಕಾಂತಿ, ತೇಜ, ಶೋಭೆ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಕಿರಣ.
दुतिया, दुतीया– स्त्री. द्वितीया। ದ್ವಿತೀಯೆ (ತಿಥಿ)
दुदलाना– सक्रि दे. 'दुतकारना'।
दुदिला– वि दे 'दुचित'।
दुधमुख, दुधमुहाँ– वि जो अभीतक दूध पीता हो। ಹಾಲುಣ್ಣುವಮಗು, ಮೊಲೆಗೂಸು.
दुधार– वि. जो दूध देती हो, जिस में दोनों ओर धार हो। ಹಾಲು ಕೊಡುವ, ಹಿಂಡುವ, ಎರಡೂ ಮಗ್ಗಲು ಮೊನೆಯುಳ್ಳ.
दुधारा– पु वह तलवार जिसके दोनों ओर धार होती है। ಎರಡೂ ಮಗ್ಗಲು ಹರಿತವಾದ ಕತ್ತಿ,ಎರಡು ಅಲಗು ಅಥವಾ ಮೊನೆಗಳುಳ್ಳ.
दुधारी, दुधारू– वि. दे 'दुधार'।
दुधिया– वि दे. 'दूधिया'।
दुधैल– वि. अधिक दूध देनेवाली। ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಕೊಡುವ.
दुनरना, दुनवना– अक्रि नवना, लचकर दोहरा हो जाना। ಮಣಿ, ಬಾಗು, ಬಾಗಿ ಎರಡು ಮಡಿಕೆಯಾಗು.
दुनाली– वि. दो नलोवाली। ಎರಡು ನಲ್ಲಿಯು, ಎರಡು ಕೊಳವೆಯು.
दुनियाँ, दुनिया– स्त्री संसार। ವಿಶ್ವ, ಜಗತ್ತು, ಸಂಸಾರ, ಪ್ರಪಂಚ.
दुनियाई– स्त्री. संसार। ಜಗತ್ತು,ವಿಶ್ವ. वि. सासारिक। ಸಾಂಸಾರಿಕ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ.
दुनियादार– वि. सासारिक, व्यवहार कुशल। ಸಾಂಸಾರಿಕ, ವ್ಯವಹಾರ ಕುಶಲ, ಚತುರ. पु सासारिक बातों में फंसा हुआ व्यक्ति। ಸಂಸಾರದ ಜಂಜಾಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ.
दुनियादारी– स्त्री. घरगृहस्थी, स्वार्थ साधन की चतुरता। ಸಂಸಾರ, ಪ್ರಪಂಚ, ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಯ ಚಾತುರ್ಯ, ಕಪಟಾಚಾರ.
दुनियावी– वि. दे 'दुनियाई'।

दुनियासाज़– वि. स्वार्थी, मतलब सिद्ध करनेवाला, चापलूस । ಸ್ವಾರ್ಥಿ, ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವ, ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾಡುವವ.

दुनियासाज़ी– स्त्री स्वार्थता, चापलूसी । ಸ್ವಾರ್ಥತೆ, ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಮುಖಸ್ತುತಿ.

दुनी– स्त्री दुनिया । ಜಗತ್ತು

दुनोना– अक्रि. दे. 'दुनवना'।

दुपटा, दुपट्टा– पु कंधेपर डालने का कपडा । ವಲ್ಲಿ, ದೋತರ, ದುಪ್ಪಟಿ, ಅಂಗವಸ್ತ್ರ, ಶಲ್ಯ.

दुपट्टा तानकर सोना= निश्चित होकर निद्रा लेना । ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ ಮಲಗು.

दुपहर, दुपहरिया, दुपहरी– स्त्री मध्याह्न । ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ನಡುಹಗಲು.

दुफ़सलि– वि. दोनो फसलोंमें पैदा होनेवाली चीज । ಎರಡೂ ಋತುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಧಾನ್ಯ.

दुबधा– स्त्री दे 'दुविधा'।

दुबरा– वि दे. 'दुबला'।

दुबराना– अक्रि दुर्बल या क्षीण होना। ದುರ್ಬಲನಾಗು, ಅಶಕ್ತನಾಗು, ಬಲಗುಂದು.

दुबला–वि. दुर्बल, कमजोर । ದುರ್ಬಲ, ಅಶಕ್ತ, ಸೊರಗಿದ, ಕೃಶ, ಬಡಕಲ.

दुबलाना– अक्रि. दे. 'दुबराना'।

दुबलापन– पु. क्षीणता । ಕ್ಷೀಣತೆ, ದುರ್ಬಲತೆ.

दुबारा, दोबारा– क्रिवि दूसरी बार, पुन । ಎರಡನೆಯಸಾರಿ, ಪುನಃ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ.

दुविधा– स्त्री. संदिग्ध अवस्था, संशय, चिंता । ಸಂಶಯ, ಅನುಮಾನ, ಅನಿಶ್ಚಯ, ಸಂದೇಹ, ಚಿಂತೆ, ಕಾಳಜಿ.

दुबे– पु ब्रह्मणो का एक भेद। ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಒಂದು ಪಂಗಡ (ದ್ವಿವೇದಿ).

दुभाखी, दुभाषिया, दुभाषी– पु दो भाषाएँ जाननेवाला । ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವ

दुमंजिला– वि दो खंडोवाला । ಎರಡಂತಸ್ತಿನ, ಎರಡು ಮಹಡಿಗಳುಳ್ಳ.

दुम– स्त्री. पूँछ । ಬಾಲ, ಪುಚ್ಛ, ಲಾಂಗೂಲ

—दबाकर भागना= डरपोक कुत्ते की तरह डरकर भागना । ಅಂಜುಬುರುಕ ನಾಯಿಯ ಹಾಗೆ ಓಡಿಹೋಗು.

दुमदार– वि. पूँछवाला । ಬಾಲವುಳ್ಳ, ಪುಚ್ಛವುಳ್ಳ.

दुमन– वि खिन्न । ಖಿನ್ನ, ದುಃಖಿತ

दुमात, दुमाता– स्त्री. विमाता । ಮಲತಾಯಿ.

दुमुँहा– वि दो मुँहोवाला साप । ಎರಡು ಬಾಯಿಯುಳ್ಳ ಹಾವು.

दुरंगा– वि. दो रंगोंवाला, दो चाल चलनेवाला, दो तरह का । ಎರಡು ಬಣ್ಣದ, ಮೋಸದ, ಕಪಟದ. ಎರಡು ವಿಧದ, ಎರಡು ತರದ.

दुरंगी– स्त्री. द्विविधा । ಎರಡು ವಿಧ, ಮೋಸ, ಕಪಟ.

दुरंत– वि. प्रचंड, भीषण, कठिण । ಪ್ರಚಂಡ, ಭೀಷಣ, ದೊಡ್ಡ, ಕಠಿಣ.

दुर–पु मोती, छोटीसी वाली । ಮುತ್ತು, ಚಿಕ್ಕ ಮುರು, ಬುಲಾಕು. अव्य. दूर हो । ತೊಲಗು, ದೂರವಾಗು, ಧೂ !

दुरद, द्विरद– पु हाथी । ಆನೆ.

दुरदाम– वि प्रवल, प्रचंड, दुस्साध्य । ಪ್ರಬಲ, ಪ್ರಚಂಡ, ದುಸ್ಸಾಧ್ಯ.

दुरदाल– पु. हाथी । ಆನೆ.

दुरदुराना– सक्रि अपमान पूर्वक अलग करना । ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ಓಡಿಸು. ಬೆದರಿಸು, ತೊಲಗಿಸು, ಧಿಕ್ಕರಿಸು, ಅಟ್ಟು.

दुरना– अक्रि. छिपना । ಅಡಗು, ಮರೆಯಾಗು, ಅವಿತುಕೊಳ್ಳು.

दुरमुठ, दुरमुस– पु सड़क कूटने की एक प्रकार की गदा । ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಬಡಿದು ಸರಿಮಾಡುವ ಬಡಿಮಣೆ, ದಮ್ಮಸ್ಸು.

दुरस– वि दुरुस्त, ठीक । ಸರಿಯಾದ, ಒಳ್ಳೆಯ.

दुराउ– पु. दे 'दुराव'।

दुराग्रही– वि. हठी । ಹಟಮಾರಿ, ದುರಾಗ್ರಹಿ.

दुराचार– पु अनाचार । ಅನಾಚಾರ, ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆ.

दुरादुरी– स्त्री छिपाव । ಮುಚ್ಚುಮರೆ, ಗೌಪ್ಯ.

दुराना– अक्रि छिपना, दूर होना । ಅಡಗು, ಮರೆಯಾಗು, ದೂರವಾಗು, ಸರಿ. सक्रि. छिपाना । ಅಡಗಿಸು, ಬಚ್ಚಿಡು.

दुराव– पु. छिपाव, कपट । ಗುಪ್ತ, ಗೌಪ್ಯ, ಕಪಟ, ಮೋಸ.

दुरित– पु. पाप । ಪಾಪ. वि. पापी । ಪಾಪಿಷ್ಟ.

दुरुखा–वि. जिसके दोनो ओर मुँह हो । ಎರಡೂ ಮಗ್ಗಲು ಬಾಯಿಯುಳ್ಳ.

दुरुस्त– वि. ठीक । ಸರಿಯಾದ, ಶುದ್ಧ, ಉಚಿತ, ಯುಕ್ತ, ತಕ್ಕ, ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ.

दुरुस्ती– स्त्री. सुधार, मरम्मत । ಸುಧಾರಣೆ, ದುರಸ್ತಿ, ಶುದ್ಧತೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿ, ತಿದ್ದುಪಾಟು.

दुरुह, दुरूह– वि. गूढ, मुश्किल । ಗೂಢ, ಕಠಿಣ, ದುರ್ಬೋಧ.

दुरेफ, द्विरेफ– पु. भौरा । ಭ್ರಮರ, ಗುಂಗೀಹುಳ.

दुर्ग–पु. किला । ಕೋಟೆ. वि कठिण । ಕಠಿಣ, ದುರ್ಗಮ.

दुर्गत–वि. बुरी दशाको प्राप्त । ದರಿದ್ರ, ದುರ್ಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ. स्त्री. दे. 'दुर्गति'।

दुर्गति–स्त्री. दुर्दशा, दुर्गमता । ದುರ್ದಶೆ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ದುರ್ಗಮತೆ.

दुर्घटना– स्त्री वारदात, दुखद घटना ।

ದುರ್ಘಟನೆ, ಅನಾಹುತ, ಅಪ-ಘಾತ, ಸಂಕಟ, ವಿಪತ್ತು,
दुर्जय, दुर्जेय– वि. कठिनतासे जीतने योग्य। ಗೆಲ್ಲಲು ಕಠಿಣವಾದ.
दुर्दम, दुर्दमनीय, दुर्दम्य– वि. प्रचंड, जिसे दवाना कठिण हो ಪ್ರಚಂಡ, ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಕಠಿಣವಾದ.
दुर्दर– वि. दे. 'दुर्धर'।
दुर्दशा–स्त्री दुर्गति। ದುರ್ಗತಿ,ದುರ್ದಶೆ
दुर्धर– वि. जो रोका न जा सके,प्रचंड, ತಡೆಯಲಾಗದ, ಪ್ರಚಂಡ, ತಿಳಿಯದ, ಕಠಿಣ.
दुर्बोध– वि. गूढ, क्लिष्ट। ಗೂಢ,ಕಠಿಣವಾದ, ಕ್ಲಿಷ್ಟ.
दुर्भर– वि. भारी, दूभर। ಭಾರವಾದ, ಕಠಿಣ, ಅಸಹ್ಯ.
दुर्भिक्ष, दुर्भिच्छ– पु. अकाल। ಬರ-ಗಾಲ, ಕ್ಷಾಮ.
दुर्मूल्य– वि महँगा। ತುಟ್ಟಿಯಾದ, ಅಧಿಕ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ.
दुर्र– पु. मोती। ಮುತ್ತು.
दुर्रा– पु. कोडा। ಚಾಟಿ, ಬಾರಕೋ-ಲು, ಕೊರಡೆ.
दुर्लभ– वि. दुष्प्राप्य, अद्वितीय। ದುಷ್ಪ್ರಾಪ್ಯ, ಅದ್ವಿತೀಯ
दुर्वह– वि कठिनतासे ले जाने योग्य, असह्य। ಹೊರಲು ಕಠಿಣವಾದ, ಅಸಹ್ಯ.
दुर्वार– वि. जो रोका न जा सके। ತಡೆಯಲಾಗದ.
दुलकना– अक्रि. अस्वीकार करना। ಅಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡು, ಇಲ್ಲೆನ್ನು, ಅಲ್ಲೆನ್ನು.
दुलखना– सक्रि. वारवार वतलाना या कहना। ಪದೇಪದೇ ಹೇಳು, ತಿರುಗಿತಿರುಗಿ ಹೇಳು.
दुलडा– वि. दो लडों का। ಎರಡು ಸರ ಅಥವಾ ಲಡಿಗಳುಳ್ಳ, ಜೋಡೆಳೆಯ.
दुलडी– स्त्री. दो लड़ों की माला। ಎರಡು ಸರ ಅಥವಾ ಎರಡೆಳೆಯ ಮಾಲೆ.
दुलना– अक्रि. दे 'डुलना'।
दुलभ– वि. दे. 'दुर्लभ'।
दुलरा– वि. दे 'दुलारा'।
दुलराना– सक्रि. दुलार करना। ಲಲ್ಲೆ ಮಾಡು, ಮುದ್ದಾಡು, ಲಾಲಿಸು, ಮುಂಡಾಡು
दुलरी– स्त्री. दो लडो की माला। ಎರಡೆಳೆಯ ಮಾಲೆ.
दुलहन, दुलाहिन, दुलहिया, दुलही– स्त्री. नववधू। ವಧು, ಮದುವಣ-ಗಿತ್ತಿ, ಮದುಮಗಳು.
दुलहा– पु. दूल्हा, पति, वर। ಮದು-ವಣಿಗ, ಪತಿ, ವರ.
दुलहेटा– पु. दुलारा लड़का। ಪ್ರೇಮದ ಮಗ, ಮುದ್ದುಮಗ.
दुलाना– सक्रि. दे. 'डुलाना'।
दुलार– पु. प्यार। ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೀತಿ, ಲಲ್ಲೆ.

दुलारना– सक्रि. प्यार करना। ಪ್ರೇಮ ಮಾಡು, ಲಲ್ಲೆ ಮಾಡು, ಮುದ್ದಾಡು, ಬೋಳಯಿಸು.

दुलारा– वि. प्यारा । ಅತಿ ಪ್ರಿಯ, ಮುದ್ದು. पु प्यारा पुत्र। ಪ್ರೇಮದ ಮಗ.

दुलारी– वि लाडली। ಮುದ್ದು, ಅತಿಪ್ರಿಯ. स्त्री. प्यारी बेटी । ಮುದ್ದುಮಗಳು.

दुलेहिन, दुलेही– स्त्री. दे 'दुलहिन'।

दुलभ– वि. दे. 'दुर्लभ'।

दुवन– पु दुर्जन, शत्रु, राक्षस । ದುರ್ಜನ, ಶತ್ರು, ರಾಕ್ಷಸ.

दुविधा– स्त्री. दे. 'दुविधा'।

दुशमन– पु. शत्रु । ವೈರಿ, ಶತ್ರು.

दुशमनी– स्त्री दे 'दुश्मनी'।

दुशवार– वि मुश्किल । ಕಠಿಣ, ದುಃಸಹ.

दुशाला– पु पशमीने की दोहरी चादर। ಶಾಲು, ಧಾಬಳಿ.

दुश्मन– पु दे. 'दुशमन'।

दुश्मनी– स्त्री वैर। ವೈರತ್ವ, ಶತೃತ್ವ.

दुसराना–सक्रि दुवारा करना। ಮರಳಿ ಮಾಡು, ಮತ್ತೆ ಮಾಡು.

दुसरिहा– वि साथी, प्रतिद्वंद्वी । ಸಂಗಡಿಗ, ಗೆಳೆಯ, ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ.

दुसार, दुसाल– पु आरपार छेद । ಒಂದು ತುದಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ತುದಿಯವರೆಗೆ ಛೇದಿಸಿದ ತೂತು, ಎಜ್ಜ.

दुसाला– पु दे 'दुशाला'।

दुसूती– स्त्री दुहरे तागों की चादर । ಎರಡೆಳೆಯ ಚಾದರ, ಈರೆಳೆ ದುಪ್ಪಟಿ.

दुसेजा– पु. बड़ी चारपाई । ದೊಡ್ಡ ಪಲಂಗ, ದೊಡ್ಡ ಮಂಚ.

दुस्तर– वि विकट, कठिण । ವಿಕಟ, ಕಠಿಣ.

दुस्सह– वि असह्य। ಅಸಹ್ಯ, ಸಹಿಸಲಾಗದ.

दुहता– पु. नाती। ಮಗಳ ಮಗ.

दुहती– स्त्री बेटी की पुत्री । ಮಗಳ ಮಗಳು, ದೌಹಿತ್ರಿ.

दुहत्था– वि दोनों हाथोंसे किया गया। ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ.

दुहना–सक्रि दूध निकालना, निचोड़ना। ಹಾಲು ಹಿಂಡು, ಹಿಂಡು, ನಿಃಸತ್ವ ಮಾಡು.

दुहनी– स्त्री दोहनी। ಹಾಲು ಕರೆವ ಪಾತ್ರೆ.

दुहरा– वि दे. 'दोहरा'।

दुहराना–सक्रि. दुवारा करना या कहना, तह करना। ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳು, ಪುನರುಚ್ಚರಿಸು, ತಿರುಗಿ ಮಾಡು, ಮಡಿಕೆ ಹಾಕು, ಎರಿಗೆ ಮಾಡು.

दुहाई– स्त्री. घोषणा, सहायताके लिये पुकार, सौगंध, दुहने की क्रिया या मजदूरी। ಘೋಷಣೆ, ಪ್ರಕಟಣೆ, ಕರುಣ ಕೂಗು, ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಗುವದು, ಆಣೆ, ಶಪಥ, ಹಿಂ-

ಡುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ
—देना = सहायता के लिये किसीका नाम लेकर पुकारना । ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬರ ಹೆಸರುಗೊಂಡು ಕೂಗುವದು.
—फिरना=घोषणा करना । ಘೋಷಿಸು
दुहाग– पु. दुर्भाग्य, वैधव्य । ದುರ್ಭಾಗ್ಯ, ವೈಧವ್ಯ
दुहागनि, दुहागिन– स्त्री विधवा । ವಿಧವೆ, ವಿತಂತು.
दुहागिल–वि हतभाग्य, सूना । ಭಾಗ್ಯಹೀನ, ಬರಿದಾದ.
दुहाजू– वि पहली स्त्रीके मर जानेपर दूसरा विवाह करनेवाला । ಪುನರ್ವಿವಾಹಿತ.
दुहाना– सक्रि दूध निकलवाना । ಹಾಲು ಹಿಂಡಿಸು, ಹಾಲು ಕರೆಯಿಸು.
दुहार– वि दूध दुहनेवाला । ಹಾಲು ಹಿಂಡುವವ.
दुहावनी– स्त्री दूध दुहने का शुल्क । ಹಾಲು ಹಿಂಡುವ ಕೂಲಿ, ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ಕೂಲಿ.
दुहिता–स्त्री पुत्री । ಮಗಳು,ಹುಡುಗಿ, ಪುತ್ರಿ.
दुहिन– पु. ब्रह्मा । ಬ್ರಹ್ಮದೇವ.
दुहेला– वि कठिण, दुःखित । ಕಠಿಣ, ದುಃಸಾಧ್ಯ, ದುಃಖಿತ.
दूइज– स्त्री. दूज । ದ್ವಿತೀಯೆ (ತಿಥಿ).
दूक– वि. कुछ । ಕೆಲವು, ಸ್ವಲ್ಪ.
दूकान–स्त्री. सौदा बेचने तथा खरीदनेका स्थान । ಅಂಗಡಿ.
दूकानदार– पु. दूकानका मालिक । ಅಂಗಡಿಕಾರ.
दूकानदारी– स्त्री दूकानपर सौदा बेचने का काम । ಅಂಗಡಿಕಾರನ ಕೆಲಸ.
दूखना– सक्रि दोष देना । ದೋಷ ಕೊಡು, ದೂಷಿಸು. अक्रि पीडा होना । ನೋವಾಗು,ಪೀಡೆಯಾಗು.
दूज–स्त्री द्वितीया । ಬಿದಿಗೆ,ದ್ವಿತೀಯೆ.
दूजा– वि अन्य, दूसरा । ಅನ್ಯ, ಎರಡನೆಯ.
दूतिका, दूती– स्त्री कुटनी । ಕುಂಟಿನಗಿತ್ತಿ, ದೂತಿ
दूध– पु दुग्ध । ಹಾಲು, ಕ್ಷೀರ.
—का दूध और पानीका पानी करना= खरा न्याय करना । ಸರಿಯಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ಮಾಡು
—के दाँत न टूटना = अनुभवहीन होना । ಅನುಭವ ಹೀನನಾಗಿರು, ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ ಹೋಗದಿರು.
—फटना = दूध का छेना और पानी अलग होना । ಹಾಲು ಒಡೆ.
—की मक्खी = तिरस्कृत वस्तु । ತಿರಸ್ಕೃತ ವಸ್ತು.
दूध-पूत– पु. धन और संपत्ति । ಧನ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತು.
दूधभाई– पु. एक ही स्त्री का दूध पीनेवाले लड़के । ಒಂದೇ ತಾಯಿಯ ಹಾಲುಂಡ ಮಕ್ಕಳು.

दूधमुहाँ, दूधमुख– वि. बालक, जो अभितक माँका दूध पीता हो। ಮೊಲೆಗೂಸು, ಹಾಲು ಉಣ್ಣುವ ಮಗು.

दूधिया– वि दूध के रंगका, जिस में दूध का अंग हो। ಹಾಲಿನ ಬಣ್ಣದ, ಹಾಲಿನ ಅಂಶವುಳ್ಳ एक सफेद पत्थर, एक सफेद घास । ಒಂದು ತರದ ಬಿಳಿಯ ಕಲ್ಲು, ಒಂದು ತರದ ಬಿಳಿಯ ಹುಲ್ಲು.

दून– पु. तराई, घाटी। ಕೊಳ್ಳ, ಘಟ್ಟ

दून, दूना– वि दुगुना। ಎರಡುಪಟ್ಟು, ಇಮ್ಮಡಿಯಾದ, ದ್ವಿಗುಣ.

दूनौ– वि दोनों। ಇಬ್ಬರೂ.

दूब– स्त्री एक तरह की घास । ದೂರ್ವಾ, ಗರಿಕೆ ಹುಲ್ಲು.

दूबदू– क्रिवि मुकाबलेमें। ಎದುರಿನಲ್ಲಿ, ಸಮ್ಮುಖವಾಗಿ.

दूबर, दूबरा– वि दुर्बल, पतला । ದುರ್ಬಲ, ಅಶಕ್ತ, ತಿಳುವಾದ.

दूभर– वि कठिण। ಕಠಿಣ,ಕಷ್ಟವಾದ.

दूमना– अक्रि हिलना। ಅಲ್ಲಾಡು, ತೂಗಾಡು, ಅಲುಗಾಡು.

दूरंदेश– वि. दूरदर्शी। ದೂರದರ್ಶಿ, ಚತುರ, ಜಾಗರೂಕ.

दूरंदेशी– स्त्री. दूरदर्शित्व । ದೂರದರ್ಶಿತ್ವ,ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ,ಜಾಣತನ.

दूर– वि. जो फासलेपर हो । ದೂರವಾದ, ಅಂತರದಲ್ಲಿದ್ದ. क्रिवि. फासलेपर । ದೂರದಲ್ಲಿ. स्त्री. फासला। ಅಂತರ, ದೂರ.

दूरदर्शी– वि. दे 'दूरंदेश'।

दूरबीन– स्त्री. दूरदर्शक यंत्र। ದೂರದರ್ಶಕ ಯಂತ್ರ, ದುರ್ಬೀನು.

दूरवर्त्ती– वि. दूरस्थ। ದೂರದಲ್ಲಿರುವ.

दूरी– स्त्री. फासला, अंतर। ಅಂತರ, ದೂರ.

दूलह, दूल्हा– पु. दे. 'दुलहा'।

दूसर, दूसरा– वि अन्य, पहिले के बादका। ಅನ್ಯ, ಎರಡನೆಯ.

दूहना– सक्रि. दे. 'दुहना'।

दूहा– पु. दोहा। ದ್ವಿಪದಿ.

दृग– पु. नेत्र, दृष्टि। ಕಣ್ಣು, ದೃಷ್ಟಿ.

दृढ– वि. पक्का, ठोस, मजबूत। ದೃಢ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ಬಲವುಳ್ಳ, ಬಲಿಷ್ಠ, ತಾಳಿಕೆಯ.

दे, देई– स्त्री. देवी। ಸ್ತ್ರೀಯರ ಆದರ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ, ದೇವಿ, ಅಮ್ಮ.

देउर– पु. दे. 'देवर'।

देखनहारा– पु देखनेवाला। ನೋಡುವವ, ನಿರೀಕ್ಷಕ.

देखना– सक्रि. लखना, परखना, खोजना, समझना, अनुभव करना, ठीक करना। ನೋಡು, ಅವಲೋಕಿಸು, ಪರೀಕ್ಷಿಸು, ಶೋಧಿಸು, ಹುಡುಕು, ತಿಳಿ, ವಿಚಾರ ಮಾಡು, ಅನುಭವ ಹೊಂದು, ನಿಶ್ಚಯಿಸು.

—सुनना= अनुभव लेना, पता लगाना। ಅನುಭವ ಹೊಂದು, ತಿಳಕೊಳ್ಳು.

देखते देखते– क्रिवि. तुरंत। ಕೂಡಲೆ,

ಸ್ವಲ್ಪ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ.

—रह जाना= अचंभे में पडना । ಚಕಿತನಾಗು.

देखभाल– स्त्री निगरानी। ನಿರೀಕ್ಷಣೆ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ಪರಾಂಬರಿಕೆ.

देखराना, देखरावना– सक्रि. दे. 'दिखलाना'।

देखरेख– स्त्री. दे. 'देखभाल'।

देखादेखी– स्त्री साक्षात्कार, दर्शन। ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ, ದರ್ಶನ, ಭೆಟ್ಟಿ. क्रिवि. देखनेके अनुसार । ನೋಡಿದಂತೆ, ಅನುಕರಣ ಮಾಡಿ, ನೋಡಿ ಮಾಡುತ್ತ.

देखाना– सक्रि. दे 'दिखाना'।

देखाव– पु. **देखावट**– स्त्री ठाटबाट, आडंवर। ಡೌಲು, ಆಡಂಬರ, ಬೆಡಗು.

देग– पु. भोजन बनानेका बडा बर्तन । ತಪ್ಪೇಲಿ, ಹಂಡೆ, ಕೊಳಗ.

देगची– स्त्री. छोटा देग। ಚಿಕ್ಕ ಹಂಡೆ, ಚಿಕ್ಕ ಕೊಳಗ.

देन– स्त्री. ऋण, देनेकी क्रिया या भाव। ಋಣ, ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತು, ಕೊಡುಗೆ, ದಾನ, ಕೊಡುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಭಾವ.

देनदार– वि. ऋणी। ಋಣಿ, ಸಾಲಗಾರ.

देनलेन– पु. महाजनी का व्यवसाय। ಸಾವುಕಾರಿಕೆ, ಲೇವಾದೇವಿ, ಕೊಡ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

देना– सक्रि. अर्पण करना । ಕೊಡು, ನೀಡು, ಒಪ್ಪಿಸು, ಸಲ್ಲಿಸು. पु ऋण। ಋಣ, ಸಾಲ.

देमान– पु. दीवान। ಮಂತ್ರಿ, ದಿವಾಣ.

देय– वि. देने योग्य, जो देना हो। ಕೊಡಲು ಉಚಿತವಾದ, ಕೊಡತಕ್ಕ.

देर, देरी– स्त्री. विलंब, समय। ತಡ, ವಿಲಂಬ, ವೇಳೆ, ಕಾಲ.

देव– पु देवता, देवर, बादल, दानव। ದೇವರು, ದೇವತೆ, ಪೂಜ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಗಂಡನ ತಮ್ಮ, ಮೋಡ, ದಾನವ.

देवता– पु देव। ದೇವತೆ, ದೇವರು.

देवधुनी, देवनदी– स्त्री. गंगानदी। ಗಂಗಾನದಿ.

देवर– पु पतीका छोटा भाई। ಮೈದುನ, ಗಂಡನ ತಮ್ಮ.

देवरानी– स्त्री. देवरकी स्त्री । ಗಂಡನ ತಮ್ಮನ ಹೆಂಡತಿ, ಓರಗಿತ್ತಿ, ನೆಗೆಣ್ಣಿ.

देवल– पु. देवालय, पुजारी, देवर। ದೇವಾಲಯ, ಗುಡಿ, ಪೂಜಾರಿ, ಮೈದುನ.

देवाल– पु. देनेवाला। ದಾತೃ, ಕೊಡುವವ.

देशनिकाला– पु. देशसे निकालने का दंड। ಗಡಿಪಾರು ಮಾಡುವ ಶಿಕ್ಷೆ, ಹದ್ದುಪಾರು ಮಾಡುವಿಕೆ.

देशी, देशीय– वि. देशका। ಸ್ವದೇಶಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ, ದೇಶೀಯ.

देस– पु देश। ದೇಶ, ರಾಷ್ಟ್ರ, ನಾಡು.

देसावर– पु विदेश। ಪರದೇಶ, ದೇಶಾಂತರ, ವಿಲಾಯತಿ.

देसी– वि. दे 'देशी'।

देह– स्त्री. शरीर, जीवन। ದೇಹ, ಶರೀರ, ಅಂಗ, ಮೈ, ಜೀವನ.

देहपात– पु मृत्यु। ಮೃತ್ಯು, ಸಾವು.

देहरा– पु देवालय, शरीर। ದೇವಾಲಯ, ಜೈನ ದೇವಾಲಯ, ಬಸ್ತಿ, ಶರೀರ.

देहरि, देहरी, देहली– स्त्री द्वारकी चौखटकी नीचेवाली लकड़ी। ಹೊಸ್ತಿಲು, ಹೊಸಲು.

देहात– पु गाँव। ಹಳ್ಳಿ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ

देहाती–वि. ग्रामीण, गाँवका। ಹಳ್ಳಿಯ, ಹಳ್ಳಿಗಾಡ, ತಿಳಿಯದವ, ಗ್ರಾಮ್ಯ

दैन– पु दैन्य। ದೈನ್ಯ, ನಮ್ರತೆ.

दैनिक– वि रोजाना। ಪ್ರತಿದಿನದ, ಅನುದಿನದ. पु एक दिनका वेतन। ಒಂದು ದಿನದ ಪಗಾರ.

दैयत– पु दैत्य, राक्षस। ದೈತ್ಯ, ರಾಕ್ಷಸ.

दैया– पु दैव। ದೈವ. अव्य. भय, आश्चर्य या क्लेश सूचक शब्द। ಅಂಜಿಕೆ, ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅಥವಾ ದುಃಖೋದ್ಗಾರ.

दैव– पु भाग्य, ईश्वर, आकाश। ಭಾಗ್ಯ, ಈಶ್ವರ, ಆಕಾಶ.

दैववशात्, दैवात्–क्रिवि इत्तिफाकन्। ದೈವಯೋಗದಿಂದ, ಆಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ.

दैवी– वि. दैव संबंधी, दैवकृत, आकस्मिक। ದೈವೀ, ದೈವ ಸಂಬಂಧದ, ಈಶ್ವರೀಯ, ಆಕಸ್ಮಿಕ.

दोंकना–अक्रि. गुर्राना। ಗುರುಗುಟ್ಟು.

दो, दोइ– वि २। ಎರಡು.

दोआब, दोआबा– पु दे. 'दुआब'।

दोउ– वि दोनों। ಎರಡೂ, ಇಬ್ಬರೂ.

दोखना– सक्रि दोष लगाना। ದೂಷಿಸು, ದೋಷ ಕೊಡು

दोग़ला– वि जारसे उत्पन्न। ಜಾರ, ಅಕುಲೀನ, ವರ್ಣಸಂಕರ.

दोगुना, दोचंद– वि. दूना। ಇಮ್ಮಡಿ, ಎರಡು ಪಟ್ಟು.

दोच, दोचन– स्त्री दबाव, दु:ख, असमंजस। ಒತ್ತರಿಕೆ, ಪ್ರಭಾವ, ದುಃಖ, ಸಂಶಯ, ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು.

दोचना– सक्रि दबाव में डालना। ಯಾವದೊಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಆಗ್ರಹಪಡಿಸು, ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸು.

दोज़ख़– पु नरक। ನರಕ.

दोजख़ी– वि दोजख का। ನರಕದ ನಾರಕೀಯ.

दोजग– पु नरक। ನರಕ.

दोज़ानू–क्रिवि घुटनो के बल। ಮೊಳಕಾಲೂರಿ, ಎರಡೂ ಮೊಂಡಿಯೂರಿ.

दोतरफ़ा–वि. दोनो तरफका। ಎರಡೂ ಮಗ್ಗಲಿನ. क्रिवि दोनों ओर। ಎರಡೂ ಕಡೆಗೆ, ಎರಡೂ ಮಗ್ಗಲು, ಉಭಯತ್ರ.

दोतला, दोतल्ला– वि दो खंडका। ಎರಡಂತಸ್ತಿನ, ಎರಡು ಮಹಡಿಯ.

दोन– पु. दो नदियों या पहाड़ो के बीचका स्थान, दो नदियों का संगम स्थान, दो वस्तुओंका मेल। ಎರಡು ನದಿ ಅಥವಾ ಗುಡ್ಡಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರದೇಶ, ಸಂಗಮ ಪ್ರದೇಶ,ಸಂಧಿ, ಮಿಲನ.

दोनला– वि दो नाल या नलीवाला। ಎರಡು ನಲಿಕೆಗಳುಳ್ಳ.

दोना– पु. पत्तों का बना कटोरा। ದ್ರೋಣ, ದೊನ್ನೆ.

दोनों– वि. उभय। ಇಬ್ಬರೂ,ಎರಡೂ.

दोपलिया, दोपल्ली– वि दो पल्लेवाला, ಎರಡು ಪದರು ಅಥವಾ ಮಡಿಕೆಗಳುಳ್ಳ. स्त्री एक प्रकार की टोपी। ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ, (ಅರಿವೆಯ ಎರಡು ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹೊಲಿದದ್ದು)

दोपहर– स्त्री मध्याह्न। ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ನಡುಹಗಲು.

दोपहरिया, दोपहरी– स्त्री. दे. 'दोपहर'।

दोपीठा– वि. दोनो ओर एक ही जैसा, दोरुखा। ಎರಡೂ ಮಗ್ಗಲು ಒಂದೇ ತರದ, ಎರಡು ಪಾರ್ಶ್ವಗಳುಳ್ಳ.

दोफसली– वि दोनों फसलों से संबंध रखनेवाला। ಎರಡೂ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ.

दोबल– पु अपराध, दोष। ಅಪರಾಧ, ತಪ್ಪು, ದೋಷ.

दोबा– पु. दे 'दुविधा'।

दोबारा– क्रिवि. दूसरी बार, पुनः। ಎರಡನೆಯ ಸಾರೆ, ಪುನಃ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ.

दो मंजिला– वि दुमंजिला। ಎರಡಂತಸ್ತಿನ.

दो मुँहा– वि. दो मुँहोवाला। ಎರಡು ಮುಖದ, ಧೂರ್ತ, ಕಪಟಿ

दोय– वि दो, दोनों। ಎರಡು, ಎರಡೂ

दोरंगी– वि. दोनों ओर चलनेवाला, जिसमें दो रंग हों, कपट, छल। ಒಳಗೊಂದು ಹೊರಗೊಂದು, ಎರಡು ಬಣ್ಣದ, ಕಪಟ, ಮೋಸ.

दोरसा– वि जिसमें दो तरहका स्वाद या रस हो, एक प्रकार का पीने का तमाखू। ಎರಡು ರಸ ಅಥವಾ ರುಚಿಯುಳ್ಳ, ಒಂದು ತರದ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು

दो राहा– पु. दो रास्तेवाला स्थान। ಎರಡು ಹಾದಿಗಳು ಕೂಡುವಸ್ಥಳ.

दोरुखा– वि दोनो ओर समान रंग या बेलबूटोवाला, जिसके अेक ओर एक रंग और दूसरी ओर दूसरा रंग हो। ಎರಡೂ ಮಗ್ಗಲು ಒಂದೇ ತರದ ಬಣ್ಣ ಅಥವಾ ಕುಸೂತಿಯುಳ್ಳ, ಒಂದು ಮಗ್ಗಲು ಒಂದು ಬಣ್ಣ ಮತ್ತೊಂದು ಮಗ್ಗಲು ಬೇರೆ ಬಣ್ಣ

दौड़धूप, दौड़ादौड़ी– स्त्री. बारबार आनाजाना, परिश्रम, परेशानी । ಓಡಾಟ, ಪರಿಶ್ರಮ, ಪ್ರಯತ್ನ, ವ್ಯಾಕುಲತೆ.

दौड़ना– अक्रि. तेज चलना, फैलना, आक्रमण करना । ಓಡು, ಹಬ್ಬು, ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡು.

दौड़ादौड़ी– स्त्री दौड़धूप, अनेक मनुष्यों का एक साथ इधरउधर दौड़ना, घबराहट। ಓಡಾಟ, ಬಹಳ ಜನರು ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಾಡುವದು, ಅಂಜಿಕೆ, ವ್ಯಾಕುಲತೆ.

दौड़ान– स्त्री दौड़ने की क्रिया, वेग, आक्रमण, क्रम । ಓಟ, ವೇಗ, ಆಕ್ರಮಣ, ಕ್ರಮ.

दौड़ाना– सक्रि जल्दी जल्दी चलाना, फैलाना । ಓಡಿಸು, ಓಡಾಡಿಸು, ಹಬ್ಬಿಸು, ಹರವು.

दौना– पु द्रोण, एक सुगंधित पौधा। ದ್ರೋಣ, ದವನ. सक्रि दमन करना। ದಮನ ಮಾಡು.

दौर– स्त्री. द्रुतगमन, भ्रमण, प्रभाव, वारी । ಸಂಚಾರ, ತಿರುಗಾಟ, ಭ್ರಮಣ, ಪರ್ಯಟನ, ಪ್ರಭಾವ, ಕ್ರಮ, ವಾಳಿ, ಸರತಿ.

दौर दौरा– पु. जोर । ಪ್ರಾಬಲ್ಯ, ಪ್ರಭಾವ, ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ.

दौरा–पु भ्रमण, फेरा, रोगका आक्रमण। ಭ್ರಮಣ, ಸಂಚಾರ, ಬೇನೆಯ ಆಕ್ರಮಣ.

दौरान– पु. दौरा, सिलसिला, काल-परिवर्तन, वारी । ಸಂಚಾರ, ಪ್ರವಾಸ, ಕಾಲಪರಿವರ್ತನ, ಕಾಲ-ಚಕ್ರ, ಸರತಿ, ಕ್ರಮ, ವಾಳಿ.

दौरी– स्त्री डलिया। ಚಿಕ್ಕ ಬುಟ್ಟಿ, ಮುಕ್ಕರಿ.

दौलत– स्त्री. संपत्ति, धन। ಸಂಪತ್ತು, ಧನ, ಐಶ್ವರ್ಯ.

दौलतमंद– वि धनाढ्य। ಶ್ರೀಮಂತ, ಧನಾಢ್ಯ, ಧನವಂತ.

द्यूत– पु. जुआ। ದ್ಯೂತ, ಜೂಜು.

द्यौस– पु दिन। ದಿನ, ದಿವಸ.

द्रुत– वि शीघ्रगामी, पिघला हुआ । ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆಯುವ, ಶೀಘ್ರ, ಕರಗಿದ.

द्वार– पु. दरवाजा, मुख, साधन । ಬಾಗಿಲು, ಮುಖ, ಸಾಧನ.

द्वारा– अव्य. जरिये। ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ, ಮಾರ್ಗವಾಗಿ

द्विरागमन– पु वधूका पति के घर दूसरी वार आना, गौना। ವಧುವು ಪತಿಯ ಮನೆಗೆ ಎರಡನೆಯ ಸಾರೆ ಬರುವದು, ಶೋಭನಪ್ರಸ್ಥ.

द्विवेदी– पु दे 'दुवे'।

ध

धका– पु धक्का, चोट । ಆಘಾತ, ಪ್ರಹಾರ, ಹೊಡೆತ.

धगर– पु अहीर । ದನ ಕಾಯುವವ, ಗೊಲ್ಲ, ಕುರುಬ.

धघ– पु. धंधा, बखेडा, झंझट । ಉದ್ಯೋಗ, ಗೊಂದಲ,ಜಂಜಾಟ.

धंधक, धंधरक– पु दुनियाका जंजाल। ಜಂಜಾಟ, ಸಂಸಾರದ ಬವಣೆ.

धधकधोरी– पु. हर घड़ी काममें लगा रहनेवाला। ಹಗಲಿರುಳು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವ.

धंधला– पु ढोंग। ಕಪಟ, ಸೋಗು, ಢೋಂಗ.

धंधा– पु. कामकाज। ಉದ್ಯೋಗ, ವ್ಯವಸಾಯ, ವೃತ್ತಿ, ಕೆಲಸ, ಕಸಬು.

धंधार– स्त्री ज्वाला, लपट। ಜ್ವಾಲೆ, ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ.

धंधोर– पु. होली, आग, ज्वाला। ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬ, ಉರಿ, ಜ್ವಾಲೆ.

धँबना– सक्रि धौंकना। ತಿದಿ ಒತ್ತು, ಗಾಳಿಹಾಕು(ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಲು).

धँसना– अक्रि. गडना, पैठना, नष्ट होना। ಭೇದಿಸು, ನುಗ್ಗು, ವೇಗದಿಂದ ಒಳನೇರು, ಇರಿ, ಹುಗಿ, ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ಹಾಳಾಗು.

धँसान– स्त्री. धँसाव– पु. धँसने की क्रिया, दलदल, उतार। ಇರಿತ, ತಿವಿತ, ಹೊಗುವಿಕೆ, ಭೇದಿಸುವಿಕೆ, ಕೆಸರು, ಕೊಳಚಿ, ಇಳುಕಲು.

धँसाना– सक्रि घुसाना, पैठाना। ಭೇದಿಸು, ನೇರಿಸು, ತಿವಿ, ಚುಚ್ಚು, ಇರಿ, ಕೂಡ್ರಿಸು.

धँसाव– पु. दे 'धँसन'।

धक– स्त्री. हृदय धडकने का शब्द, उमंग, उद्वेग। ಎದೆ ಹಾರುವಿಕೆ, ಹೃದಯ ಸ್ಫುರಣ, ಉತ್ಸಾಹ, ಉದ್ವೇಗ. क्रिवि. एकाएक, सहसा। ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ.

धकधक करना= उद्वेग के कारण कलेजा धड़कना। ಉದ್ವೇಗದಿಂದ ಎದೆ ಹಾರುವದು, ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಹೃದಯ ಸ್ಫುರಣವಾಗುವದು.

धकधकना, धकधकाना– अक्रि हृदय का उद्वेग के कारण शीघ्रता या वेगसे चलना, चमकना, अग्नि का लपट के साथ जलना। ಹೆದರಿಕೆ ಅಥವಾ ಮನಸ್ಸಿನ ಉದ್ವೇಗದಿಂದ ಎದೆ ಬೇಗಬೇಗನೆ ಹಾರುವದು, ಹೊಳೆ, ಜ್ವಾಲೆಜ್ವಾಲೆಯಾಗಿ ಉರಿ.

धकधकाहट– स्त्री. हृदय की धड़कन, खटका। ಹೃದಯಸ್ಫುರಣ,ಅಂಜಿಕೆ.

धकधकी– स्त्री हृदय की धडकन, गले के नीचे का गड्ढा। ಹೃದಯ ಸ್ಫುರಣ,ಅಂಜಿಕೆ, ಕೊರಳ ಕೆಳಗಿನ ತಗ್ಗು.

धकपक– स्त्री दे धकधकी। क्रिवि डरते हुये। ಹೆದರುತ್ತ, ನಡುಗುತ್ತ.

धकपकाना– अक्रि. जीका धड़कना, डरना, दहलना। ಎದೆ ಡಬಡಬ ಅನ್ನು, ಹೆದರು, ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ನಡುಗು.

धका– पु. धक्का, आघात। ಹೊಡೆತ, ಆಘಾತ.

धकाना– सक्रि. जलाना, सुलगाना। ಉರಿಸು, ಹೊತ್ತಿಸು.

धकापेल– स्त्री. दे 'धक्कमधक्का'।

धकारा– पु. धकधकी, डर, शंका। ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ, ಸಂಶಯ, ಸಂದೇಹ.

धकियाना, धकेलना– सक्रि धक्का देना, ढकेलना। ತಳ್ಳು, ದೂಡು, ನೂಕು, ನುಗ್ಗು, ಹಾಯು.

धकैत– वि धक्का देनेवाला। ನೂಕುವವ, ದೂಡುವವ, ಹಾಯುವವ.

धक्कम धक्का– पु रेलपेल, एक दूसरेको धक्का देना। ಗದ್ದಲ, ದಟ್ಟಣೆ, ನೂಕು ನುಗ್ಗಾಟ, ಧಕ್ಕಾಮುಕ್ಕಿ, ಹೊಡೆದಾಟ.

धक्का– पु दे. 'धका'।

धक्कामुक्की– स्त्री मारपीट। ಹೊಡೆದಾಟ, ಬಡಿದಾಟ, ಮಾರಾಮಾರಿ.

धगड, धगडा– पु उपपति। ಮಿಂಡ, ಉಪಪತಿ, ಜಾರ.

धगधगाना– अक्रि. दे 'धड़कना'।

धगा– पु सूत्र, डोरा। ಸೂತ್ರ, ದಾರ.

धचक, धचका– पु धक्का। ಆಘಾತ, ಹೊಡೆತ.

धज– स्त्री सजावट, शोभा, शक्ल। ಶೃಂಗಾರ, ಶೋಭೆ, ಆಕಾರ.

धजा– पु. पताका। ಬಾವುಟ, ಧ್ವಜ.

धजीला– वि सुंदर ढंगका। ಅಂದವಾದ, ಸುಂದರವಾದ, ಸೊಬಗಿನ.

धज्जी– स्त्री. कपडे कागज आदिका पतला टुकडा, लोहे या लकडी की पतली पट्टी। ಚಿಂದಿ, ಹರಕು ಬಟ್ಟೆ, ಕಾಗದದ ಪಟ್ಟಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಬ್ಬಿಣದ ಪಟ್ಟಿ.

धज्जियाँ उडाना = टुकडे टुकडे करना, दुर्गति करना। ಚೂರು ಚೂರು ಮಾಡು, ಸಾಕು ಸಾಕು ಮಾಡು, ಬಹಳ ನಿಂದಿಸು.

धडंग– वि नंगा। ಬತ್ತಲೆ, ನಗ್ನ.

धड– पु शरीर का स्थूल मध्य भाग, पेडका तना। ಧಡ, ಮುಂಡ, ಬೊಡ್ಡೆ. स्त्री. किसी वस्तुके वेगसे भूमिपर गिरनेका शब्द। ವೇಗವಾಗಿ ಒಂದು ವಸ್ತುವು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಶಬ್ದ.

धड़क– स्त्री धड़कन, खटका। ಹೃದಯ ಸ್ಪಂದನ, ಅಂಜಿಕೆ, ಸಂಶಯ

धड़कन– स्त्री हृदय का स्पंदन। ಹೃದಯ ಸ್ಪಂದನ, ಎದೆ ಹಾರುವುದು, ಗುಂಡಿಗೆ ಹಾರುವಿಕೆ.

धड़कना– अक्रि. हृदयका धकधक करना। ಎದೆ ಹಾರು, ಗುಂಡಿಗೆಬಡಿ,

ಅದುರು.

धडका– पु धडकन, साहस, खटका, चिडियो को भगानेका पुतला । ಹೃದಯ ಸ್ಫುರಣ, ಎದೆ ಹಾರುವಿಕೆ, ಸಾಹಸ, ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ, ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಅಂಜಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಮೂರ್ತಿ.

धडकाना– सक्रि डराना । ಅಂಜಿಸು, ಬೆದರಿಸು, ನಡುಗಿಸು.

धडक्का– पु दे 'धडका'।

धड़धडाना–अक्रि धडधड़ शब्द करना। ಧಡ ಧಡ ಶಬ್ದ ಮಾಡು, ಬಾಗಿಲ ಬಡಿ, ಎದೆ ಹಾರು.

धडल्ला–पु धडाका, बडी भीड़ । 'ಧಡ ಧಡ' ಶಬ್ದ, ಬೀಳುವ ಶಬ್ದ, ಸಂದಣಿ.

धडल्लेसे– क्रिवि वेगसे, बेरोकटोक। ವೇಗವಾಗಿ, ಅಂಜಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಆತಂಕವಿಲ್ಲದೆ.

धड़ा– पु. बटखरा, पाँच सेरकी तौल, तराजू, दल । ತೂಕದ ಕಲ್ಲು, ಐದು ಸೇರಿನ ತೂಕ, ಧಡೆ,ತಕ್ಕಡಿ, ದಲ, ಸಮೂಹ.

धडाका–पु धमाका । ಬೀಳುವ ಅಥವಾ ನಡೆಯುವ 'ಧಡ ಧಡ' ಶಬ್ದ.

धडाकेसे– क्रिवि. झटपट । ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ.

धड़ाधड– क्रिवि लगातार, धड़धड़ शब्दके साथ । ನಿರಂತರ, ಯಾವಾಗಲೂ, ಧಡಧಡ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡುತ್ತ.

धडाम– पु. जोरसे कूदने का शब्द। ವೇಗದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವ ಶಬ್ದ.

धडी– स्त्री. चार या पाच सेर की तौल। ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಐದು ಸೇರಿನ ತೂಕ.

धत– स्त्री बुरी आदत । ಕೆಟ್ಟ ಚಾಳಿ, ದುರಭ್ಯಾಸ.

धत्– अव्य दुतकारने का शब्द । ಧೂ, ಛೀ, ಧತ್.

धतकारना– सक्रि दुतकारना । ಧಿಕ್ಕರಿಸು, ತಿರಸ್ಕರಿಸು, ತೊಲಗಿಸು.

धता– वि. दूर किया हुआ, हटाया हुआ । ದೂರೀಕರಿಸಿದ, ತೊಲಗಿಸಿದ.

धतूर– पु. तुरही । ತುತೂರಿ. दे 'धतूरा'।

धतूरा– पु एक पौधा । ದತ್ತೂರಿ, ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆ.

धधक– स्त्री. आगकी लपट, लौ । ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ, ಕಾವು, ಜ್ವಾಲೆ, ಉರಿ.

धधकना– अक्रि. लपटके साथ जलना, भडकना। ಪ್ರಜ್ವಲಿಸು,ಶಿಖೆಗಳೇಳು, ಹೆಚ್ಚಾಗು.

धधकाना– सक्रि. प्रज्वलित करना। ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಸು, ಉರಿಸು, ಧಗಧಗನೆ ಉರಿಸು.

धन–पु. दौलत, अतिप्रिय वस्तु, जोड़का चिह्न । ಹಣ, ಸಂಪತ್ತು, ಆಸ್ತಿ, ಅತಿ ಪ್ರಿಯ ವಸ್ತು, ಅಧಿಕ ಚಿಹ್ನೆ.

स्त्री. स्त्री । ಹೆಂಗಸು, ಲಲನೆ.

—दौलत = मालमत्ता। ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ, ಸಿರಿಸಂಪತ್ತು.

धनक–पु. धनुष, धनेच्छा, एक प्रकारकी ओढनी । ಧನುಷ್ಯ, ಹಣದ ಇಚ್ಛೆ, ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಹೊದಿಕೆ.

धनतेरस–स्त्री. आश्विन कृष्ण त्रयोदशी । ಧನ ತ್ರಯೋದಶಿ (ಆಶ್ವಿನ ಬ. ತ್ರಯೋದಶಿ.)

धनधाम– पु. धन और घर। ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿ, ಸಂಪತ್ತು.

धनधारी, धनपति– पु. कुबेर, धनी । ಕುಬೇರ, ಶ್ರೀಮಂತ.

धनवत, धनवान्– वि धनी । ಶ್ರೀ-ಮಂತ.

धना, धनि– स्त्री. वधू, स्त्री । ವಧು, ಸ್ತ್ರೀ, ಯುವತಿ.

धनिया– पु. एक मसाला, धनि । ಕೋತಂಬರಿ, ವಧೂ, ಯುವತಿ.

धनी–वि. धनवान् । ಶ್ರೀಮಂತ, ಧನಿಕ. स्त्री. युवती स्त्री, वधू । ಯುವತಿ, ವಧು.

धनु, धनुक– पु धनुष, एक राशिका नाम । ಧನುಷ್ಯ, ಬಿಲ್ಲು, ಒಂದು ರಾಶಿಯ ಹೆಸರು.

धनुआ–पु कमान, रुई धुननेका औजार । ಬಿಲ್ಲು, ಧನುಷ್ಯ, ಅರಳೆ ಹಿಂಜುವ ಉಪಕರಣ.

धनुकवाई– स्त्री एक प्रकारका वायु-रोग । ಧನುರ್ವಾತ.

धनुद्धर, धनुद्धारी– पु तीरदाज । ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆ ಬಲ್ಲವ, ಯುದ್ಧ ನಿಪುಣ.

धनुहाई– स्त्री. धनुर्युद्ध । ಧನುರ್ಯುದ್ಧ.

धन्ना– पु धरना । ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಪಿಕೆ-ಟಿಂಗ वि धन्य । ಧನ್ಯ.

धन्नासेठ– पु बडा धनी । ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೀಮಂತ.

धन्यवाद–पु प्रशंसा, साधुवाद । ಧನ್ಯ ವಾದ, ಆಭಾರ ಮನ್ನಣೆ, ಅಭಿ ನಂದನೆ.

धन्वा– पु. कमान । ಬಿಲ್ಲು, ಧನುಷ್ಯ.

धन्वी– वि धनुद्धर । ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆ ಬಲ್ಲವ.

धप– स्त्री किसी भारी चीजके गिरनेकी आवाज, चपत । ದೊಡ್ಡ ವಸ್ತು ಬೀಳುವ ಶಬ್ದ, ಕೆನ್ನೆ ಏಟು, ತಪ ರಾಕು.

धपना– अकि. दौडना, मारना पीटना । ಓಡು, ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆ, ಹೊಡೆ, ಬಡಿ.

धप्पा– पु तमाचा, थपाड, हानि । ಕೆನ್ನೆ ಏಟು, ತಪರಾಕು, ಹೊಡೆತ, ಹಾನಿ.

धप्पाड– स्त्री दौड । ಓಟ, ಪೌಡು.

धब्बा– पु. दाग, कलंक । ಕರೆ, ಚುಕ್ಕೆ, ಕಲಂಕ.

धम, धमक– स्त्री भारी चीजके गिरने की आवाज, आघात । ದೊಡ್ಡ ಪ-ದಾರ್ಥವು ಬೀಳುವ ಶಬ್ದ, ಪೆ-

ಡಿತ, ಆಘಾತ, ಸಪ್ಪಳ.

धसकना– अक्रि धम शब्दके साथ गिरना, रहरहकर पीडा होना, प्रहार करना, धावा करना। ಧೊಪ್ಪೆಂದು ಬೀಳು, ಶೂಲೆಯಾಗು, ನೋಯು, ಹೊಡೆ, ದಾಳಿ ಮಾಡು.

धमकाना–सक्रि भय दिखाना, डॉटना। ಅಂಜಿಸು, ಬೆದರಿಸು, ಗದರಿಸು.

धमकी– स्त्री घुडकी, डाटडपट। ಬೆದರಿಕೆ, ಗದರಿಕೆ, ಹೆದರಿಕೆ.

धमाका– पु. दे 'धम'।

धमाचौकडी– स्त्री. कूदफॉद, ऊधम। ಜಿಗಿದಾಟ, ಕೋಲಾಹಲ, ಉಪದ್ರವ.

धमाधम– क्रिवि. 'धमधम' शब्दके साथ। 'ಧಮ್ ಧಮ್' ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡುತ್ತ.

धमार– स्त्री. उपद्रव, उछलकूद। ಉಪದ್ರವ, ಗಲಾಟೆ, ನೆಗೆದಾಟ.

धमारी– वि. उपद्रवी। ಉಪದ್ರವಿ, ತುಂಟ. स्त्री. होली की क्रीडा। ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬದ ಆಟ.

धमिका– स्त्री. लोहारकी स्त्री। ಕಮ್ಮಾರತಿ, ಕಮ್ಮಾರನ ಹೆಂಡತಿ.

धमूका– पु. आघात, घूसा। ಆಘಾತ, ಪ್ರಹಾರ, ಗುದ್ದು.

धयना– अक्रि. दौड़ना। ಓಡು.

धरक– स्त्री. धरका–पु. दिलकी धडकन, खटका। ಹೃದಯ ಸ್ಪಂದನ, ಅಂಜಿಕೆ, ಸಂಶಯ.

धरकना– अक्रि. दे 'धडकना'।

धरणि, धरणी– स्त्री पृथिवी। ಪೃಥ್ವಿ, ಭೂಮಿ.

धरता– पु. ऋणी, किसी कार्यका भार अपने ऊपर लेनेवाला। ಸಾಲಗಾರ, ಋಣಿ, ಕಾರ್ಯಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸುವವ, ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ.

धरती– स्त्री. पृथ्वी। ಪೃಥ್ವಿ, ಭೂಮಿ.

धरन– स्त्री. टेक, हठ, गर्भाशय, एक नस, धरती, पाटन आदिका भार संभालनेवाली लकड़ी। ಆಧಾರ, ಹಟ, ಆಗ್ರಹ, ಗರ್ಭಾಶಯ, ಒಂದು ನಾಡಿ, ಭೂಮಿ, ತೊಲೆ, ಜಂತಿ.

धरना– सक्रि. पकड़ना, रखना, ग्रहण करना, बंधक रखना, धारण करना। ಹಿಡಿ, ಇಡು, ಗ್ರಹಣ ಮಾಡು, ಸ್ವೀಕರಿಸು, ಅಡವು ಇಡು, ಒತ್ತೆ ಇಡು, ಧರಿಸು, ತೊಡು. पु. हठपूर्वक किसीके दरवाजेपर बैठना। ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಪಿಕೆಟಿಂಗು, ಮುಷ್ಕರ.

धरनी– स्त्री. पृथ्वी। ಪೃಥ್ವಿ, ಭೂಮಿ.

धरनेत–पु. धरना देनेवाला। ಪಿಕೆಟಿಂಗ ಮಾಡುವವ, ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡುವವ, ತಗಾದೆ ಮಾಡುವವ.

धरषना– सक्रि. चूर्ण करना, मलना, दबाना। ಪುಡಿ ಮಾಡು, ತಿಕ್ಕು, ಒತ್ತು.

धरसना– सक्रि. डॉटना। ಬೆದರಿಸು, ಗದರಿಸು, ಒತ್ತು. अक्रि. सहम

जाना । ಅಂಜು,ಭಯಭೀತನಾಗು, ಹೆದರು.

धरहर–स्त्री. धरपकड, धैर्य, वीचबचाव । ಹಿಡಿಯುವದು, ಕೈದು ಮಾಡು ವದು, ಧೈರ್ಯ, ಸಹನೆ, ತಾಳ್ಮೆ, ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ.

धरहरा– पु मीनार । ಮಿನಾರ, ಗೋಪುರ, ಬುರುಜು

धराऊ– वि बहुमूल्य, बहुत दिनोंका रखा हुआ । ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ, ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಕಾದಿಟ್ಟ, ಭದ್ರವಾಗಿ-ಟ್ಟಿರುವ.

धरातल– पु पृथ्वी, लंबाई और चौडाई का गुगनफल । ಪೃಥ್ವಿ, ಮೇಲ್ಮೈ, ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ.

धराना–सक्रि पकडाना, निश्चय कराना । ಹಿಡಿಸು, ಕೈದು ಮಾಡಿಸು, ನಿಶ್ಚಯಿಸು

धराहर– पु दे. 'धरहरा'।

धरी– स्त्री रखनी. कानमें पहिरनेका एक गहना । ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವಳು, ಕಿವಿಯ ಒಂದು ಆಭರಣ.

धरैया– पु पकड़नेवाला, धारण करनेवाला । ಹಿಡಿಯುವವ, ಧರಿಸುವವ

धरोहर– पु. अमानत । ಠೇವ, ಅಮಾನತ್ತು.

धर्त्ता– पु धारन करनेवाला । ಧರಿಸುವವ, ವಹಿಸುವವ

धर्मभीरु– वि. धर्मसे डरनेवाला, धर्म-परायण । ಧರ್ಮಭೀರು, ಧರ್ಮಪರಾಯಣ.

धर्षण– स्त्री. अपमान, अनादर, संभोग, आक्रमग, शिव, असहनशीलता । ಅಪಮಾನ,ಅನಾದರ,ಸಂಭೋಗ, ಆಕ್ರಮಣ, ದಾಳಿ, ಶಿವ, ಅಸಹಿಷ್ಣುತೆ.

धवल– वि सफेद । ಶುಭ್ರ,ಬಿಳಿಯ, ನಿರ್ಮಲ. पु बैल । ಎತ್ತು.

धवलना–सक्रि उज्वल बनाना, प्रकाश-युक्त करना । ಬೆಳಗು, ಕಾಂತಿ ಕೊಡು, ಪ್ರಕಾಶಯುಕ್ತ ಮಾಡು.

धवला– वि सफेद । ಬಿಳಿಯ,ಶುಭ್ರ. स्त्री सफेद गाय, श्वेत वर्णवाली स्त्री । ಬಿಳಿಯ ಆಕಳು, ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ಸ್ತ್ರೀ.

धवाना– सक्रि दौडाना । ಓಡಿಸು, ಅಟ್ಟು.

धस– पु डुबकी । ಮುಳುಕ, ಮುಳುಗುವದು, ಇಳಿಯುವಿಕೆ.

धसक, धसकन– स्त्री सूखी खाँसी, डर, ईर्ष्या, डाह । ಒಣ ಕೆಮ್ಮು, ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ, ಈರ್ಷೆ, ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆ.

धसकना–अक्रि. नीचेको धँसना, दबना, डाह करना, डरना । ಕೆಳಗೆ ಇಳಿ, ಒಳಸೇರು, ಕುಸಿ, ದ್ವೇಷಿಸು, ಮತ್ಸರ ಪಡು, ಅಂಜು.

धसन– पु. दलदल, पैठना । ಕೊಳಚೆ, ಕೆಸರು, ಜೌಗು, ಇಳಿಯುವಿಕೆ

धसना, धसमसाना– अक्रि नीचेको

घॅसना, नष्ट होना। ಕುಸಿ, ಇಳಿ, ಹೂಗಿ, ಹಾಳಾಗು, ನಷ್ಟವಾಗು, ಧ್ವಂಸವಾಗು.

धसान– स्त्री दे 'धॅसान'।

धसाना– सक्रि दे 'घॅसाना'।

घॉधना– सक्रि बंद करना, अधिक खा लेना। ಒಳಗೆ ಹಾಕಿ ಮುಚ್ಚು, ಹೆಚ್ಚು ತಿನ್ನು.

धॉधल, धॉधली– स्त्री उपद्रव, धोखा, जल्दबाजी। ಉಪದ್ರವ, ಉಪಟಳ, ಮೋಸ, ಗಡಿಬಿಡಿ, ರಭಸ.

धाधली– वि उपद्रवी, पाजी। ಉಪದ್ರವಿ, ಮೋಸಗಾರ, ವಂಚಕ

धॉसना– अक्रि पशुओंका खॉसना। (ಪಶುಗಳು)ಕೆಮ್ಮು, ಕೆಸೆಯು.

धासी–स्त्री घोडेकी खासी। ಕುದುರೆಯ ಕೆಮ್ಮು, ಕೆಸೆಯುವಿಕೆ

धाइ, धाई– स्त्री दे 'धाय'।

धाउ–वि हरकारा। ದೂತ,ಓಲೆಕಾರ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವ.

धाक– स्त्री आतंक, रोब, भय, प्रसिद्धि। ಆತಂಕ, ಪ್ರಭಾವ, ವರ್ಚಸ್ಸು, ಭಯ, ಭೀತಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ. पु खंभा, आधार, भोजन। ಕಂಬ, ಆಧಾರ, ಭೋಜನ.

धाक बांधना = प्रभाव जमाना। ವರ್ಚಸ್ಸು ಕೂಡ್ರಿಸು.

धाकना–अक्रि. धाक जमाना। ವರ್ಚಸ್ಸು ಕೂಡ್ರಿಸು, ಪ್ರಭಾವ ಬೀರು,ಭೀತಿ ಹುಟ್ಟಿಸು.

धागा–पु सूत, डोरा। ನೂಲು,ದಾರ, ಎಳೆ.

धाड– स्त्री दहाड, जोरसे रोना, झुंड, डाकुओंका हमला। ಗರ್ಜನೆ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಳುವದು, ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ಕೊಳ್ಳೆಗಾರರ ದಾಳಿ.

धाडस– स्त्री दे 'ढाढस'।

धाड़ी– पु बड़ा भारी डाकू। ದೊಡ್ಡ ದರೋಡೆಖೋರ, ದೊಡ್ಡ ಸುಲಿಗೆಗಾರ.

धाता–पु ब्रह्म, विष्णु, महेश। ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರ. वि रक्षक। ರಕ್ಷಕ.

धातु– स्त्री सोना चांदि आदि, तत्व, वीर्य, ईश्वर। ಲೋಹ, ಧಾತು, ತತ್ವ, ವೀರ್ಯ, ಈಶ್ವರ.

धात्री–स्त्री.माता, धाई, पृथ्वी। ತಾಯಿ, ದಾಯಿ, ಪೃಥ್ವಿ.

धाधि–स्त्री ज्वाला। ಜ್ವಾಲೆ,ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ.

धान–पु धान्य, शालि। ಧಾನ್ಯ,ಭತ್ತ.

धानक– पु. दे. 'धानुक'।

धाना– अक्रि दौड़ना, प्रयत्न करना। ಓಡು,ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡು,ಯತ್ನಿಸು.

धानी– स्त्री धान्य, स्थान, हलका हरा रंग, आधार, भूना हुआ जौ या गेहूं। ಧಾನ್ಯ, ಸ್ಥಾನ, ತಿಳಿ ಹಸರು ಬಣ್ಣ, ಆಧಾರ, ಹುರಿದ ಗೋದಿ, ಅರಳು.

धानुक– पु. धनुर्धारी, एक जाति। ಬಿಲ್ಲುಗಾರ, ಸಿಂಜಾರ, ಅರಳೆ

ಹಿಂಡುವವ.

धाप– पु. विस्तृत मैदान, संतोष,खेतकी लंबाई चौड़ाई, दूरीकी नाप जो एक मील या दो मील मानी जाती है। ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಬೈಲು, ಸಂತೋಷ, ತೃಪ್ತಿ, ಹೊಲದ ಉದ್ದಗಲಗಳು, ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಮೈಲಿನ ಅಳತೆ.

धापना– अक्रि दौड़ना, अघाना। ಓಡು, ತೃಪ್ತನಾಗು, ಸಂತುಷ್ಟನಾಗು. सक्रि तृप्त करना। ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸು, ಸಂತುಷ್ಟ ಪಡಿಸು.

धाबा–पु अटारी, भोजनगृह। ಮೇಲ್ಮಾಳಿಗೆ, ಅಟ್ಟ, ಭೋಜನ ಗೃಹ

धा-भाई– पु दे. 'दूधभाई'।

धाम– पु घर, स्थान, शरीर, स्वर्ग, प्रभा। ಮನೆ, ಸ್ಥಾನ, ಶರೀರ, ಸ್ವರ್ಗ, ಪ್ರಭೆ, ಕಾಂತಿ,ಶೋಭೆ

धामिन–पु विषैली पूँछवाला एक साँप। ವಿಷಯುಕ್ತ ಬಾಲವುಳ್ಳ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಹಾವು.

धाये– स्त्री. तोप, बंदूक आदिके छूटनेका शब्द। ತೋಪ ಅಥವಾ ಬಂದೂಕಿನ ಸಪ್ಪಳ

धाय– स्त्री. दाई। ದಾದಿ, ತೊತ್ತು.

धार–स्त्री धारा, झरना, किनारा, झुंड, तरफ, सेना। ಪ್ರವಾಹ,ಸೆಲೆ,ಬದಿ,ಗ್ಗೆ, ದಂಡೆ, ಆಯುಧಗಳ ಹರಿತವಾದ ದಂಡೆ, ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ,ದಿಕ್ಕು, ಮಗ್ಗಲು, ಸೇನೆ. पु ऋण, प्रबल वर्षा, प्रात। ಸಾಲ ಋಣ,ಮಳೆಯ ವೇಗದ ಸುರುವು,ಪ್ರಾಂತ,ವಿಭಾಗ.

—**देना** = दूध देना। ಹಾಲುಕೊಡು, ಹಿಂಡು.

—**निकालना** = दूध दुहना। ಹಾಲು ಹಿಂಡು, ಹಾಲು ತೆಗೆ.

—**बांधना** = किसी शस्त्रकी धार पैनी करना। ಮಸೆ, ಉಜ್ಜು.

धारक– वि. धारण करनेवाला, ऋणी। ಧರಿಸುವವ, ವಹಿಸುವವ, ಸಾಲಗಾರ.

धारणा– स्त्री. स्मरण शक्ति, बुद्धि, संकल्प, दृढ विश्वास। ಸ್ಮರಣ ಶಕ್ತಿ, ಬುದ್ಧಿ, ಸಂಕಲ್ಪ, ನಿಶ್ಚಿತ ವಿಚಾರ, ದೃಢ ವಿಶ್ವಾಸ.

धारदार– वि तेज, तीक्ष्ण। ಹರಿತವಾದ, ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ, ಚೂಪಾದ

धारना– सक्रि धारण करना, ग्रहण करना, उधार लेना। ಹೊರು, ತಾಳು, ಧರಿಸು, ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಗ್ರಹಿಸು, ಉದ್ದರಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು, ಸಾಲ ಮಾಡು

धारा– स्त्री. पानी आदि का बहाव, घोडे की चाल, बाढ, धार, रथ की पहिया, उन्नति, कीर्ति, यश, लकीर, झुंड, सेना का अगला भाग, संतान, नियम, पानी का झरना, निरंतर बहता हुआ कोई द्रव पदार्थ, पहाड की चोटी, तरफ, ओर, आक्रमण। ಸೆಳೆವ, ಹೊಯಿಲು, ಪ್ರವಾಹ,

ಕುದುರೆಯ ನಡಿಗೆ, ಮಹಾಪೂರ, ಹರಿತ, ಹದನ, ತೀಕ್ಷ್ಣತೆ, ರಥದ ಗಾಲಿ, ಉನ್ನತಿ, ಕೀರ್ತಿ, ಯಶ, ಗೆರೆ, ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ಸೈನ್ಯದ ಮುಂಭಾಗ, ಸಂತಾನ, ನಿಯಮ, ಕಟ್ಟಳೆ, ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕರಣ, ನೀರಿನ ಝರಿ, ಪ್ರವಾಹ, ನಿರಂತರ ವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ದ್ರವ ಪದಾರ್ಥ, ಪರ್ವತ ಶಿಖರ, ಕಡೆ, ಮಗ್ಗಲು, ಆಕ್ರಮಣ.

धारावाही– वि धारा के रूप में निरंतर चलनेवाला। ಅನ್ವರಿತ, ಪ್ರವಾಹ ರೂಪವಾದ, ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹರಿಯುವ.

धारासंपात– पु. घोर वर्षा। ದೊಡ್ಡ ಮಳೆ, ಘನಘೋರವಾದ ಮಳೆ.

धारि– स्त्री धारा, सेना, समूह। ಪ್ರವಾಹ, ಸೇನೆ, ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ.

धारी– वि. धारण करनेवाला, ऋणी। ವಹಿಸುವವ, ಧರಿಸುವವ, ಋಣಿ, ಸಾಲಗಾರ स्त्री रेखा, सेना, समूह। ರೇಖೆ, ಗೆರೆ, ಪಟ್ಟಿ, ಸೈನ್ಯ, ಪಡೆ, ದಳ, ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು.

धारीदार– वि. लकीरवाला। ಗೆರೆಗೆರೆಗಳುಳ್ಳ, ಗೀರುಗೀರಾದ.

धावक– पु हरकारा, धोबी। ಓಲೆಕಾರ, ದೂತ, ಅಗಸ.

धावन– पु शीघ्रगमन, धोने या स्वच्छ करने का काम। ಶೀಘ್ರಗಮನ, ಓಡುವಿಕೆ, ತೊಳೆಯುವಿಕೆ, ಒಗೆಯುವಿಕೆ

धावना– अक्रि. दे 'धाना'।

धावनि– स्त्री. धावा, दौड़। ಆಕ್ರಮಣ, ದಾಳಿ, ಓಟ.

धावरी– स्त्री सफेद रंग की गाय। ಬಿಳಿಯ ಆಕಳು. वि. सफेद। ಬಿಳಿಯ, ಶುಭ್ರ.

धावा– पु आक्रमण, दौड। ದಾಳಿ, ಆಕ್ರಮಣ, ದಂಡೆತ್ತಿ ಹೋಗುವಿಕೆ, ಓಟ, ದೌಡು.

धाह– स्त्री चीख। ಅರಚುವಿಕೆ, ಅಳುವಿಕೆ.

धिंग, धिंगाई– स्त्री ऊधम। ಉಪದ್ರವ, ಗಲಾಟೆ, ಗದ್ದಲ.

धिंगरा– पु. दे 'धींगरा'।

धिंगा– पु. उपद्रवी, निर्लज्ज। ಉಪದ್ರವಿ, ನಿರ್ಲಜ್ಜ, ಪುಂಡ, ಪೋಕರಿ.

धिंगाई– स्त्री दे. 'धिंग'।

धिंगाना– सक्रि उपद्रव करना। ಉಪದ್ರವ ಮಾಡು, ಗಲಾಟೆ ಮಾಡು. पु. उपद्रव। ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಉಪದ್ರವ, ಗಲಾಟೆ.

धिआ– स्त्री लड़की, कन्या। ಹುಡುಗಿ, ಮಗಳು.

धिक्, धिग्– अव्य लानत, निंदा। ತಿರಸ್ಕಾರ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ, ಧಿಃಕಾರ, ಛೀ, ಥೂ.

धिकना– अक्रि. गरम होना। ಕಾಯು, ಬಿಸಿಯಾಗು, ತಪಿಸು.

धिय, धिया– स्त्री. बेटी, लड़की । ಮಗಳು, ಕನ್ಯೆ, ಹುಡುಗಿ.

धिरयना, धिरवना– सक्रि डराना, धमकाना । ಅಂಜಿಸು, ಬೆದರಿಸು, ಗದರಿಸು.

धिराना– सक्रि दे. 'धिरवना'।

धींग, धींगा– वि हृष्टपुष्ट, दुष्ट, पाजी। ಬಲಿಷ್ಟ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟ, ದುಷ್ಟ, ಪಾಂಡಿಗ, ಪೋಕರಿ.

धींगड़, धींगड़ा, धीगरा, धीगा– पु बदमाश, हृष्टपुष्ट । ದುಷ್ಟ, ಪಾಪಿ, ಬಲಿಷ್ಟ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟ.

धींगाधीगी– स्त्री. उपद्रव, जबरदस्ती । ಉಪದ್ರವ, ಬಲಪ್ರಯೋಗ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಪುಂಡತನ.

धींवर– पु मल्लाह, कहार । ಅಂಬಿಗ, ಜಾಲಗಾರ.

धी– स्त्री. बुद्धि, मन, लड़की । ಬುದ್ಧಿ, ಮನಸ್ಸು, ಹುಡುಗಿ, ಕನ್ಯೆ, ಮಗಳು.

धीजना– अक्रि संतुष्ट होना, धैर्य करना । ಸಂತುಷ್ಟನಾಗು, ಧೈರ್ಯ ಹೊಂದು. ತಾಳ್ಮೆಹೊಂದು. सक्रि ग्रहण करना, विश्वास करना । ಗ್ರಹಣ ಮಾಡು, ಸ್ವೀಕರಿಸು, ವಿಶ್ವಾಸವಿಡು.

धीम, धीमा– वि मंद, हलका, निर्बल, तुच्छ । ಮಂದ, ಶಾಂತ, ಸಾವಕಾಶ, ಹಗುರಾದ, ನಿರ್ಬಲ, ತುಚ್ಛ.

धीमर– पु. दे. 'धीवर'।

धीमा– वि दे 'धीम'।

धीर– वि धैर्यवान्, गंभीर, विनीत, सुंदर, धीमा। ಧೈರ್ಯವುಳ್ಳ, ಬಲವುಳ್ಳ, ಗಂಭೀರ, ಶಾಂತ, ವಿನೀತ, ಸುಂದರ, ಮಂದವಾದ. पु धैर्य, संतोष । ಧೈರ್ಯ, ತಾಳ್ಮೆ, ಸಂತೋಷ

धीरक, धीरज– पु धैर्य । ಧೈರ್ಯ, ಧೃತಿ, ಸಾಂತ್ವನೆ, ತಾಳ್ಮೆ

धीरता– स्त्री धैर्य, सब्र, मन की स्थिरता । ಧೈರ್ಯ, ತಾಳ್ಮೆ, ಸಂತೋಷ, ಸಮಾಧಾನ, ಗಂಭೀರತೆ, ಗಟ್ಟಿಮನಸ್ಸು, ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತ.

धीरी– स्त्री आँख की पुतली । ಕಣ್ಣುಗೊಂಬೆ.

धीरे– क्रिवि आहिस्ते से । ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ, ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ, ಗೊತ್ತಾಗದಂತೆ, ಮೆಲ್ಲಗೆ.

धीवर– पु दे 'धींवर'।

धीवरी– स्त्री धीवर की स्त्री । ಬೆಸ್ತರವಳು, ಜಾಲಗಾರತಿ

धुँआ– पु. दे 'धुआँ'।

धुंकार– स्त्री गड़गड़ाहट। ಗಡಗಡ ಶಬ್ದ, ವೇಗದ ಶಬ್ದ.

धुंगार– स्त्री. छौंक। ಒಗ್ಗರಣೆ.

धुंगारना– सक्रि. छौंकना। ಒಗ್ಗರಣೆ ಹಾಕು, ತಾಳಿಸು.

धुंज– वि. अस्पष्ट। ಅಸ್ಪಷ್ಟ, ಮಸುಕಾದ.

धुंद, धुंध, धुंधि– स्त्री. नजर की कम-

जोरी, अंधेरा । ಮಂದದೃಷ್ಟಿ, ಮಬ್ಬು, ಮಸಕು. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣ ದಿರುವದು.

धुंधकार– पु गड़गड़ाहट, अंधकार। ಗರ್ಜನೆ, ಗಡಾವಣೆ, ಸಸುಕು, ಮಬ್ಬು.

धुंधर– स्त्री धूल, धुएँ, धूल आदि के कारण छाया हुआ अंधकार। ಧೂಳು, ಮಬ್ಬು, ಧೂಳು ಅಥವಾ ಹೊಗೆ ಕವಿದು ಉಂಟಾದ ನಸುಗತ್ತಲೆ.

धुंधराना– अक्रि दे 'धुंधलाना'।

धुंधला– वि. धुएँ के रंगका, अस्पष्ट। ಹೊಗೆಯ ಬಣ್ಣದ, ಅಸ್ಪಷ್ಟ, ಮಬ್ಬಾದ

धुंधलाना– अक्रि धुंधला हो जाना। ಮಬ್ಬಾಗು, ದೃಷ್ಟಿಮಂದವಾಗು.

धुंधलापन– पु धुंधलाई । ಮಬ್ಬು, ಮಸಕು, ಮಂದತನ.

धुंधली– स्त्री. दे. 'धुंध'।

धुंधार– वि धूमिल, धुआँदार। ಗೂಳು-ಗೂಡಿದ, ಹೊಗೆಗೂಡಿದ, ಮಬ್ಬಾದ.

धुधकार– पु धुंधलापन, अंधेरा, गरजन। ಮಬ್ಬು, ಕತ್ತಲೆ, ಗರ್ಜನೆ.

धुंधुरित– वि दे. 'धुंधला'।

धुआँ, धुवाँ– पु धूम्र, नाश। ಹೊಗೆ, ಧೂಮ್ರ, ಉಗಿ, ನಾಶ.

धुआँकश– पु अगिनबोट । ಉಗಿ-ಹಡಗ. वि. काला । ಕರೆಯ.

धुआँदार– वि धूम्रमय, प्रचंड, काला। ಧೂಮ್ರಮಯ, ಹೊಗೆ ತುಂಬಿದ, ಪ್ರಚಂಡ, ಘೋರವಾದ, ಕರೆಯ, ಕಪ್ಪಾದ. क्रिवि वेग के साथ। ವೇಗವಾಗಿ,ಪ್ರಚಂಡವಾಗಿ.

धुआँना– अक्रि. धुएँ के कारण स्वाद या रंगका विगड़ जाना। ಹೆಚ್ಚು ಹೊಗೆ ಯಿಂದ ಸ್ವಾದ ಅಥವಾ ಬಣ್ಣ ಕೆಡು.

धुआँरा– पु. धुआँ निकलनेका छेद। ಹೊಗೆ ನಳಿಗೆ, ಹೊಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವ ತೂತು.

धुआँयंध– वि धुएँके समान गंधका। ಹೊಗೆಯ ವಾಸನೆಯ. स्त्री अच्छी तरह अन्नका पाचन न होने के कारण जो डेकार आती हो । ಅಜೀರ್ಣ ದಿಂದ ಬರುವ ತೇಗು, ಡರಿಕೆ.

धुआँसा– पु वह कालिख जो आग जलने से छत में जम जाती है। ಹೊಗೆಮಸಿ,ಹೊಗೆ ಕಪ್ಪು, ಇಲ್ಲಣ. वि. धुएँ के स्वाद और रंग का। ಹೊಗೆ ಬಣ್ಣದ, ಹೊಗೆಯ ವಾಸನೆಯ.

धुकड़पुकड़– स्त्री घबराहट, हिचकिचाहट। ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ, ಗಾಬರಿ, ಸಂದೇಹ, ಅನುಮಾನ.

धुकड़ी– स्त्री छोटी थैली या बटुआ। ಚಿಕ್ಕ ಚೀಲ, ಸಂಚಿ.

धुकधुकी– स्त्री. डर, धड़कन, एक आभूषण, हृदय। ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ, ಕಂಪನ, ಸ್ಫುರಣ, ಬಂಗಾರದ

ಪದಕ, ಒಂದು ಆಭರಣ, ಹೃದಯ, ಎದೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗ, ಗುಂಡಿಗೆ.

धुकना– अक्रि. गिर पडना, झुकना, झपटना। ಬೀಳು, ಮಣಿ, ಬಾಗು, ಎರಗು, ಮೇಲೆ ಹಾಯು.

धुकाना–सक्रि झुकाना, पटकना, गिराना। ಮಣಿಸು, ಬಾಗಿಸು, ಕೆಡಹು, ಒಗೆ, ಅಪ್ಪಳಿಸು. ಬಡಿ. अक्रि कॉपना, भयभीत होना। ನಡಗು, ಅಂಜು.

धुकार, धुकारी– स्त्री नगाडे का शब्द। ನಗಾರಿಯ ಧ್ವನಿ, ಭೇರಿಯ ಶಬ್ದ.

धुकारना– सक्रि. दे. 'धुकाना'।

धुज– पु **धुजा**– स्त्री ध्वजा। ಧ್ವಜ, ಬಾವುಟ, ಪತಾಕೆ.

धुतकारना– सक्रि दे 'दुतकारना'।

धुतारा– वि बदमाश। ಧೂರ್ತ, ರಕ್ಕ, ದುಷ್ಟ.

धुधुकार– पु. **धुधुकारी**– स्त्री गरज। ಗರ್ಜನೆ, ಭಯಂಕರ ಶಬ್ದ, ಅಬ್ಬರ.

धुन– स्त्री. लगन, विचार, लय, गाने का तर्ज। ಪ್ರೀತಿ, ಆಸಕ್ತಿ, ಹುಚ್ಚು, ವಿಚಾರ, ಚಿಂತೆ, ಕಾಳಜಿ, ಹಾಡಿನ ರಾಗ (ಚಾಲ) ಧಾಟಿ.

—का पक्का= वह जो आरंभ किये हुए काम को पूरा किये विना नहीं छोड़ता। ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿಯೇ ಬಿಡುವವ.

—सवार होना= किसी काम मे तन मन से लगा रहना। ಕೆಲಸದ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿ, ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಆಸಕ್ತನಾಗು.

धुनकना– सक्रि दे. 'धुनना'।

धुनकी– स्त्री रुई धुनने का औजार। ಅರಳೆ ಹಿಂಜುವ ಉಪಕರಣ.

धुनना– सक्रि धुनकना, रुई साफ करना, वारवार पीटना, लगातार कहते या करते रहना। ಹಿಂಜು, ಅರಳೆಎಕ್ಕು, ಅರಳೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡು, ತಿರುತಿರುಗಿ ಬಡಿ, ಒಂದೇಸವನೆ ಹೇಳು ಅಥವಾ ಮಾಡು.

धुनवाना– सक्रि धुनने का काम दूसरे से कराना। ಅರಳೆ ಹಿಂಜಿಸು.

धुनि, धुनी– स्त्री ध्वनि, नदी। ಧ್ವನಿ, ನದಿ.

धुनियॉ– पु. धुनकी। ಅರಳೆ ಹಿಂಜುವವ, ಪಿಂಜಾರ.

धुपना– अक्रि. दे. 'धुलना'।

धुपाना– सक्रि धूप दिखाना। ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕು.

धुपेली– स्त्री. अम्हौरी। ಬೆವರುಸಾಲೆ.

धुमारा, धुमिला– वि. दे 'धूमिल'।

धुरंधर– वि भार उठानेवाला, श्रेष्ठ, प्रचंड। ಭಾರ ವಹಿಸುವವ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಪ್ರಚಂಡ

धुर– पु. गाडी का धुरा, भार, मूल, ऊंचा स्थान। ಬಂಡಿಯ ಅಚ್ಚು, ಕಷ್ಟ, ಭಾರ, ಆರಂಭ, ಮೂಲ,

ಉಚ್ಛ್ರಸ್ಥಾನ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಾನ. क्रिवि सीधे। ಸರಿಯಾಗಿ, ನೇರವಾಗಿ.

धुन्ना– सक्रि मारना, पीटना, बजाना। ಹೊಡೆ, ಬಡಿ, ಬಾರಿಸು

धुरा–पु धुर, भार। ಬಂಡಿಯ ಅಚ್ಚು, ಭಾರ.

धुरियाना– सक्रि. धूलसे ढाँपना, कलंक या दोषको दबाया जाना। ಧೂಳು ಚೆಲ್ಲು, ಧೂಳು ಎರಚು, ಧೂಳಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚು, ಕಲಂಕ ಅಥವಾ ದೋಷವನ್ನು ಮುಚ್ಚು.

धुरी– स्त्री. धुरा, गाडीकी कील। ಅಚ್ಚು, ಗಾಡಿಯ ಮೊಳೆ

धुरेटना– सक्रि धूलसे लपेटना। ಧೂಳಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚು, ಧೂಳುಹಾಕು.

धुर्रा–पु कण। ಕಣ, ಅಣು, ಚೂರು, ತುಂಡು

धुर्रे उडाना= धज्जी उडाना। ತುಂಡು ತುಂಡು ಮಾಡು, ಹಾಳುಮಾಡು.

धुलना– अक्रि. धोया जाना, मिट जाना। ಒಗೆಯಲ್ಪಡು, ಸ್ವಚ್ಛನಾಗು, ತೊಳೆಯಲ್ಪಡು, ಹಾಳಾಗು, ನಾಶವಾಗು

धुलवाना– सक्रि दे 'धुलाना'।

धुलाई– स्त्री धोने का काम या मजदूरी। ತೊಳೆಯುವಿಕೆ, ಒಗೆಯುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

धुलाना– सक्रि धोने का काम दूसरे से कराना। ಒಗಿಸು, ತೊಳೆಸು, ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿಸು.

धुलेंडी– स्त्री होली के बाद प्रतिपदा का त्योहार। ಧೂಳೀ ವಂದನ, (ಹೋಳೀಹಬ್ಬದ ಮಾರನೇದಿನ).

धुवक– वि गर्भ नाश करनेवाला। ಗರ್ಭ ನಾಶ ಮಾಡುವವ.

धुवका– स्त्री गीत का पहिला पद। ಹಾಡಿನ ಚರಣ, ಪಲ್ಲವಿ

धुवन– पु अग्नि। ಅಗ್ನಿ, ಬೆಂಕಿ. वि चलानेवाला, हिलानेवाला। ನಡೆಸುವವ, ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವವ.

धुवाँ– पु दे 'धुआँ'।

धुस्स– पु टीला, बांध। ದಿನ್ನೆ, ದಿಬ್ಬ, ಒಡ್ಡು

धुस्सा– पु. ओढने की मोटी चादर। ತಿಳುವಾದ ಕಂಬಳಿ, ಶಾಲು, ದಪ್ಪ ಚಾದರ.

धूआँ, धूआ– पु दे. 'धुआँ'।

धूंध– स्त्री दे 'धुंध'।

धूई– स्त्री. दे 'धूनी'।

धूत– वि धूर्त, थर्राता हुआ, त्यक्त, जो धमकाया गया हो, पवित्र। ಧೂರ್ತ, ರಕ್ತ, ನಡುಗುವ, ಕಂಪಿಸುವ, ತ್ಯಕ್ತ, ಬೆದರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಪವಿತ್ರ, ಸ್ವಚ್ಛ.

धूतना– सक्रि ठगना। ಮೋಸಮಾಡು, ವಂಚಿಸು.

धूनना– सक्रि दे 'धुनना'।

धूना– पु एक पेड या उसका गोंद। ಧೂಪ, ರಾಳ, ಲೋಬಾನ, ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ

धूनी– स्त्री. गुग्गुल आदिका धुआँ, साधुओ के तापने की आग। ಧೂಪ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಹೊಗೆ, ಸಾಧು ಗಳ ಅಗ್ನಿಕುಂಡ.

—जगाना= विरक्त होना, तप करना। ವಿರಕ್ತನಾಗು, ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗು, ತಪ ಮಾಡು.

—रमाना= धूनी जलाना। ಸಾಧುಗಳ ಧೂನಿ ಉರಿಸುವದು.

धूप– पु. सुगंधित द्रव्य जिसे पूजादिके समय जलाते हैं। ಧೂಪ, ಲೋ-ಬಾನ. स्त्री. आतप। ಬಿಸಿಲು, ಕಾವು.

धूपदान– पु धूपदानी– स्त्री धूप जलाने का बरतन। ಧೂಪಾರತಿ, ಧೂಪ-ದಾನಿ.

धूपना– सक्रि. गुग्गुल आदि जलाना, धूपका धुआँ पहुंचाना। ಧೂಪ ಹಾಕು, ಧೂಪ ಸುಡು, ಧೂಪದ ಹೊಗೆ ಕೊಡು. अक्रि. दौड़ना। ಓಡಾಡು.

धूपबत्ती– स्त्री. अगरवत्ती। ಊದ-ಬತ್ತಿ, ಊದಿನಕಡ್ಡಿ.

धूम– पु. धुआँ, धूमकेतु। ಹೊಗೆ, ಧೂಮಕೇತು. स्त्री. समारोह, हलचल, शोर, प्रसिद्धि, चर्चा। ಸಮಾ-ರಂಭ, ಸಡಗರ, ವಿಜೃಂಭಣೆ, ಗದ್ದಲ, ಆಂದೋಲನ, ಕೋಲಾ ಹಲ, ಉತ್ಪಾತ, ಉಪದ್ರವ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಚರ್ಚೆ.

—डालना या मचाना= शोर मचाना। ಗದ್ದಲವೆಬ್ಬಿಸು, ಗಲಾಟೆ ಮಾಡು.

धूमकधैया– पु उत्पात, उपद्रव। ಗಲಾಟೆ, ಗಲಭೆ, ಉಪದ್ರವ, ಗದ್ದಲ.

धूमधड़क्का–पु. धूमधाम–स्त्री ठाटबाट, समारोह। ವಿಜೃಂಭಣೆ, ಸಡಗರ, ಸಮಾರಂಭ, ಆಡಂಬರ.

धूमयोनि– पु. बादल। ಮೋಡ

धूमर, धूमरा, धूमल– वि. धुंधला। ಮಸಕಾದ, ಮಬ್ಬಾದ, ಹೊಗೆ ಬಣ್ಣದ, ಹೊಗೆ ಹಿಡಿದ.

धूमली, धूमिल– वि दे 'धूमर'।

धूर, धूरी– स्त्री. दे. 'धूलि'।

धूरधानी– स्त्री. धूल का ढेर, विनाश, बदूक। ಧೂಳಿಯ ಗುಂಪು, ಧ್ವಂಸ, ನಾಶ, ಬಂದೂಕು.

धूरा–पु. धूल, चूर्ण। ಧೂಳಿ, ಚೂರ್ಣ, ಪುಡಿ.

धूरि– स्त्री. दे 'धूलि'।

धूरे– क्रिवि. पास। ಸಮೀಪ, ಹತ್ತರ.

धूल, धूलि– स्त्री. गर्द। ಧೂಳು, ಧೂಳಿ, ಮಣ್ಣು.

—उड़ना= नष्ट होना, उपहास होना। ಹಾಳಾಗು, ಉಪಹಾಸ್ಯವಾಗು, ಮಾನಗೇಡಿಯಾಗು.

—मे मिलना= मिट्टीमें मिलना। ಹಾಳಾಗು, ನಾಶವಾಗು.

—फाकना या छानना= इधरउधर मारे मारे फिरना। ಮಾನ

ಮರ್ಯಾದೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಲೆ-
ದಾಡು.

—समझना= तुच्छ समझना। ತುಚ್ಛ ವೆಂದು ತಿಳಿ.

—चाटना= बड़ी विनती करना। ಬಹಳ ನಮ್ರನಾಗು, ತೀರ ದೈನ್ಯ ತೋರಿಸು.

धूला- पु खंड, टुकड़ा। ತುಂಡು, ಭಾಗ, ಚೂರು.

धूसर, धूसरा, धूसला- वि मटमैला, धूल लगा हुआ। ಮಣ್ಣುಗೂಡಿದ, ಮಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣದ, ಧೂಳು ತುಂಬಿ-ದ, ಮಾಸಲು

धूसरित- वि धूल से मलिनीकृत। ಧೂಳಿನಿಂದ ಹೊಲಸಾದ.

धृत- वि पकड़ा हुआ, धारण किया हुआ। ಹಿಡಿದ, ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ, ವಹಿಸಿದ.

धृति- स्त्री. धैर्य, दृढता। ಧೈರ್ಯ. ದೃಢತೆ, ಸ್ಥೈರ್ಯ.

धृष्ट- वि. ढीठ, निर्लज्ज। ಉದ್ಧಟ, ದಿಟ್ಟ, ನಿರ್ಲಜ್ಜ, ಧೃಷ್ಟ.

धृष्टता- स्त्री ढिठाई। ದಿಟ್ಟತನ, ನಿರ್ಲಜ್ಜತನ, ದುಸ್ಸಾಹಸ.

धेर- पु एक अनार्य जाति। ಹೊಲೆ-ಯ, ಮಾದಿಗ.

धेरिया- स्त्री पुत्री, बेटी। ಮಗಳು, ಪುತ್ರಿ

धेलचा, धेला- पु आधा पैसा। ಅಧೇಲಿ. ಅರ್ಧದುಡ್ಡು.

धेली- स्त्री अठन्नी। ಎಂಟಾಣೆ.

धैना- स्त्री कामधंधा, स्वभाव, आदत। ಕೆಲಸ, ಸ್ವಭಾವ, ಅಭ್ಯಾಸ, ವಾಡಿಕೆ, ರೂಢಿ.

धैर्य- पु धीरता, धीरज। ಧೈರ್ಯ, ಸಹನೆ, ಶಾಂತಿ.

धोंधा- पु लोंदा, बेडौल शरीर। ಹಸಿ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಂಡು, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಶರೀರ.

मिट्टीका धोंधा=मूर्ख, सुस्त। ಮೂ-ರ್ಖ, ಆಲಸಿ, ಸೈಗಳ್ಳ.

धोई- पु राजगीर। ಉಪ್ಪಾರ, ಗಾರೆ ಕೆಲಸದವ.

धोकड- वि मोटाताजा। ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು, ಬಲಿಷ್ಟ.

धोका, धोखा-पु छल, दगा, भ्रम, भूल, अनिष्ट की संभावना, भ्राति उत्पन्न करनेवाली वस्तु, चिड़ियोंको डरानेके लिये खेत मे रखा गया पुतला, बेसन का एक पकवान। ಮೋಸ, ಕಪಟ, ವಂಚನೆ, ಠಕ್ಕು, ಧೂರ್ತ-ತನ, ಭ್ರಮೆ, ಭ್ರಾಂತಿ, ತಪ್ಪು, ದೋಷ, ಅಪರಾಧ, ಅನಿಷ್ಟದ ಸಂಭಾವನೆ, ವಬಾಮುಬಿ, ಭ್ರಮೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ವಸ್ತು, ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಬೆದರಿಸಲು ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ಗೊಂಬೆ, ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟಿನ ಒಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ.

—खाना= ठगा जाना। ಮೋಸ ಹೋಗು

—देना= ठगना । ಮೋಸಮಾಡು, ವಂಚಿಸು.

धोखेवाज़– वि धोखा देनेवाला धूर्त । ಧೂರ್ತ, ಮೋಸಗಾರ, ವಂಚಕ.

धोखेवाज़ी– स्त्री छल, दगा, धूर्तता । ಮೋಸ, ಠಕ್ಕು, ಧೂರ್ತತನ, ವಂಚನೆ, ಬೂಟಾಟಿಕೆ.

धोटा– पु. बालक, लडका । ಮಗು, ಬಾಲಕ, ಹುಡುಗ.

धोतर– पु एक प्रकार का मोटा वस्त्र । ದಪ್ಪ ಅರಿವೆ, ಒರಟು ಬಟ್ಟೆ.

धोती– स्त्री. कमर के नीचे हिंदुओं का पहनने का दुपट्टानुमा वस्त्र, साडी, योग की एक क्रिया । ಧೋತರ, ಪಂಚೆ, ಪತ್ತಲ, ಸೀರೆ, ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ನುಂಗಿ ಕರುಳುಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸ.

—ढीला होना= भयभीत होना । ಅಂಜು, ಭಯಭೀತನಾಗು.

धोना– सक्रि. साफ करना, मिटाना । ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡು, ತೊಳೆ, ಒಗೆ, ಕಳೆ, ನಾಶ ಮಾಡು.

हाथ धोना=गँवा देना । ಕಳಕೊಳ್ಳು
हाथ धोकर पीछे पडना=किसीके पीछे पडजाना । ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಬೆನ್ನು ಹತ್ತು, ಕಾಡು, ತ್ರಾಸಕೊಡು.

धोप– स्त्री. तलवार । ಕತ್ತಿ

धोवन, धोविन– स्त्री धोवी की स्त्री । ಅಗಸಗಿತ್ತಿ, ಮಡಿವಾಳತಿ.

धोवी– पु कपडे धोनेवाला । ಅಗಸ, ಮಡಿವಾಳ.

—का कुत्ता= एक स्थानपर स्थिर न रहनेवाला मनुष्य । ಅಸ್ಥಿರ ಮನುಷ್ಯ, ನಿರುದ್ಯೋಗಿ.

धोर– स्त्री. निकटता, किनारा । ಸಾಮೀಪ್ಯ, ದಂಡೆ, ತೀರ, ತಟ, ದಡ.

धोरी–पु वैल, प्रधान व्यक्ति । ಎತ್ತು, ಮುಖ್ಯ ಅಥವಾ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿ.

धोरे, धोरैं– क्रिवि समीप, पास । ಸಮೀಪ, ಹತ್ತರ.

धोवना– सक्रि दे 'धोना'।

धोवाना– सक्रि दे 'धुलाना'।

धौं– अव्य. कौन जाने, या, कि, तो । ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು, ದೇವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು, ಅಥವಾ, ಅಂದರೆ, ಒಂದು ವೇಳೆ,

धौंक– स्त्री धौंकने की क्रिया, गरम हवा । ತಿದಿಯೊತ್ತುವದು, ತಿದಿಯ ಗಾಳಿ, ಉಷ್ಣ ಹವೆ.

धौंकना– सक्रि अग्नि प्रज्वलित करने के लिये हवाका झोका देना । ತಿದಿಯೊತ್ತು, ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಸಲು ಗಾಳಿ ಬೀಸು, ಊದು.

धौंकनी, धौंकी– स्त्री. भाथी, आग फूकने की पोली नली । ತಿದಿ, ಊದುಗೊಳವೆ.

धौंका– स्त्री. लू । ಬಿಸಿಲಿನ ತಾಪ, ಉಷ್ಣತೆ.

धौंकिया– पु भाथी चलानेवाला । ತಿದಿ

ध्वज– पु झंडा, चिह्न। ಬಾವುಟ, ಪತಾಕೆ, ಚಿಹ್ನೆ.

ध्वजा– स्त्री. झंडा। ಧ್ವಜ, ಪತಾಕೆ, ಬಾವುಟ

ध्वजिनी– स्त्री सेना। ಸೈನ್ಯ, ಪಡೆ, ದಂಡು.

ध्वनि– स्त्री आवाज, शब्द। ಧ್ವನಿ, ನಾದ, ಶಬ್ದ.

ध्वनित– वि. वजाया हुआ। ಧ್ವನಿ ಬರುವ, ಬಾರಿಸಿದ.

ध्वस्त– वि. नष्ट, गिरा हुआ, च्युत। ನಷ್ಟವಾದ, ಬಿದ್ದ, ಹಾಳಾದ, ಚ್ಯುತ.

ध्वांत– पु अंधकार। ಕತ್ತಲೆ, ಅಂಧಕಾರ.

ध्वांतचर– पु निशाचर। ರಾಕ್ಷಸ, ನಿಶಾಚರ.

ध्वान– पु ध्वनि, शब्द। ಧ್ವನಿ, ಶಬ್ದ.

न

नंग– वि. नंगा, लुच्चा। ಬತ್ತಲೆಯಾದ, ನೀಚ, ರಕ್ಕ. पु. नंगापन, शरीरका छिपा हुआ भाग। ನಗ್ನತೆ, ಬತ್ತಲೆತನ, ಶರೀರದ ಮುಚ್ಚಿದ ಭಾಗ.

नंगधड़ंग, नंगमुनग– वि बिलकुल नंगा। ನಗ್ನ, ಬತ್ತಲೆಯಾದ, ದಿಗಂಬರ.

नंगा– वि. वस्त्ररहित, निर्लज्ज। ನಗ್ನ, ಬೆತ್ತಲೆ, ವಸ್ತ್ರಹೀನ, ನಿರ್ಲಜ್ಜ, ದುಷ್ಟ.

नंगाझोरी, नगाझोली– स्त्री कपड़ो की खोज। ವೈಮೇಲಿನ ಅರಿವೆಯ ಶೋಧನೆ, ವಸ್ತ್ರಗಳ ಶೋಧನೆ.

नंगाबुच्चा, नंगावूचा– वि. कंगाल। ಕಡು ಬಡವ, ಅತಿ ದರಿದ್ರ.

नंगालुच्चा– वि. वदमाश। ನೀಚ, ದುಷ್ಟ.

नंगियाना, नंग्याना–सक्रि. नंगा करना, सवकुछ छीनलेना। ಬತ್ತಲೆಮಾಡು, ನಗ್ನಮಾಡು, ಸುಲಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳು.

नंद– पु आनद, लडका, विष्णु, एक तरहका मृदंग। ಆನಂದ, ಹರ್ಷ, ಮಗ, ಪುತ್ರ, ವಿಷ್ಣು, ಒಂದು ತರದ ಮೃದಂಗ. स्त्री. दे. 'ननद'।

नंदन– वि आनंददायक। ಆನಂದದಾಯಕ पु पुत्र, इंद्रवाटिका, विष्णु, महादेव, चंदन, मेघ। ಮಗ, ನಂದನವನ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹಾದೇವ,

ರೋಖು. वि. (रुपया) जो तैयार हो । ರೋಖು, ನಗದು, ಸಿದ್ಧ.

नकदी– स्त्री रोकड, रुपया पैसा । ನಗದು ಹಣ, ರೋಖು ಹಣ

नकना– सक्रि लाघना, छोडना । ಉಲ್ಲಂಘಿಸು, ದಾಟು, ಹಾರು, ಬಿಡು, ತ್ಯಜಿಸು. अक्रि. नाको दम आना, लाघा जाना । ಕಳವಳಗೊಳ್ಳು, ದುಃಖಪಡು, ಸಾಕುಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗು, ದಾಟಲ್ಪಡು.

नकफूल– पु. नाक की कील । ಮೂಗುಬಟ್ಟು, ಮೂಗುತಿ.

नकब–स्त्री सेंध, छेद । ಕಳವು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಗೋಡೆಗೆ ತೆಗೆದ ತೂತು, ಛೇದ, ಕನ್ನ.

नकब-ज़न– पु सेंध लगानेवाला । ಮನೆ ಒಡೆಯುವವ, ಕನ್ನಹಾಕುವವ.

नक़ब-ज़नी– स्त्री सेंध लगाना । ಕನ್ನ ಹಾಕುವದು, ಮನೆ ಒಡೆಯುವದು.

नकबेसर–स्त्री छोटी नथ । ಚಿಕ್ಕನತ್ತು, ಮೂಗುಬೊಟ್ಟು

नकमोती– पु नाकमें पहिरनेका मोती या बुलाक । ಬುಲಾಕು, ನತ್ತು.

नकल–स्त्री. प्रतिलिपि, स्वाग । ನಕಲು, ಕಾಪಿ, ಪ್ರತಿಲಿಪಿ, ಅನುಕರಣ, ಹಾಸ್ಯ, ಸೋಗು.

नक़लनवीस– पु. वह जिसका पेशा मिसिल इत्यादि की नकल करना हो । ನಕಲು ಮಾಡುವವ, ಕಾರಕೂನ.

नक़ली– वि बनावटी । ನಕಲಿ, ಕೃತ್ರಿಮ, ಸುಳ್ಳು.

नकशीर–स्त्री. नाकसे अपने आप रक्तका वहना । ಮೂಗಿನಿಂದ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ರಕ್ತ ಸೋರುವದು, ಮೂಗು ಒಡೆಯುವಿಕೆ.

नकाना– अक्रि नाकमें दम होना । ಕಳವಳಗೊಳ್ಳು, ತ್ರಾಸಗೊಳ್ಳು सक्रि नाको दम करना । ಪೀಡಿಸು, ತ್ರಾಸ ಕೊಡು.

नकाब– पु. मुखका आवरण । ಬುರುಕಿ, ಮುಸುಕು, ಪರದೆ.

नकार– पु इनकार । ಅಸ್ವೀಕಾರ, ನಿರಾಕರಣೆ, ಇಲ್ಲೆನ್ನುವಿಕೆ, ಬೇಡೆನ್ನುವಿಕೆ.

नकारना– अक्रि इनकार करना । ಇಲ್ಲೆನ್ನು, ನಿರಾಕರಿಸು, ಬೇಡೆನ್ನು, ಅಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡು.

नकारा– वि. निकम्मा, निरुपयोगी । ನಿರುದ್ಯೋಗಿ, ನಿರುಪಯೋಗಿ, ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ पु नगाडा । ನಗಾರಿ.

नकाशना, नक़ासना– सक्रि वेलबूटे खोदकर बनाना । ಕೆತ್ತಿ ಚಿತ್ರ ಚಿತ್ರಿಸು, ಶಿಲ್ಪ ತೆಗೆ, ನಕಾಶಿ ಮಾಡು.

नक़ाशी– स्त्री वेलबूटेका काम । ಶಿಲ್ಪ. ಕೆತ್ತಿಗೆಯ ಕೆಲಸ.

नकियाना–सक्रि दे 'नकाना' । अक्रि नाकसे बोलना । ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡು.

नक़ीब–पु. चारण । ಚಾರಣ, ಹೊಗಳು

ಭಟ್ಟ, ವಂದಿ ಮಾಗಧ.

नकेल– स्त्री ऊँट या रीछकी नाकमें पहनायी गयी रस्सी, वाग। ಮೂಗುದಾರ, ನೂತ್ರ.

—न मानना = अधिकार न मानना। ಅಧಿಕಾರ ಮನ್ನಿಸದಿರು.

—हाथमें होना = वशमें होना। ವಶದಲ್ಲಿರು, ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರು.

नक्का– पु. सुईका छेद। ಸೂಜಿಯ ಕಣ್ಣು, ಸೂಜಿಯ ಛಿದ್ರ, ಸೂಜಿಯ ಎಜ್ಜು.

नक्कार– पु. तिरस्कार, अपमान। ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅವಮಾನ

नक्कारखाना–पु. नौवतखाना। ನಗಾರಿ ಖಾನೆ, ನಗಾರಿ ಬಾರಿಸುವ ಸ್ಥಳ.

नक्कारी– पु. नगाडा वजानेवाला। ನಗಾರಿ ಬಾರಿಸುವವ.

नक्कारा– पु. नगाड़ा। ನಗಾರಿ, ಭೇರಿ.

नक़्काल– पु. नकल करनेवाला। ನಕಲಿ ಮಾಡುವವ, ವಿದೂಷಕ, ಹಾಸ್ಯಗಾರ.

नक्काश– पु वेलवूटे इत्यादि खोदनेवाला। ಶಿಲ್ಪಿ, ನಕ್ಷೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ, ಚಿತ್ರಗಾರ.

नक़्काशी– स्त्री. दे 'नकाशी'।

नक्कू– वि वड़ी नाकवाला, शानवाला। ದೊಡ್ಡ ಮೂಗಿನವ, ಬೆಡಗುಗಾರ, ಡೌಲಿನವ.

नक्शा– पु चित्र, आकृति। ಚಿತ್ರ, ನಕಾಶೆ, ಆಕೃತಿ, ರೇಖಾಕೃತಿ.

नक़्शानवीस– पु नक्शा वनानेवाला। ನಕಾಶ ತೆಗೆಯುವವ, ಚಿತ್ರ ಬರಿಯುವವ.

नक़्शी–वि नक़्काशीदार। ಶಿಲ್ಪವುಳ್ಳ, ಚಿತ್ರವುಳ್ಳ, ಬುಟ್ಟೇದಾರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ.

नख– पु. नाखून। ಉಗುರು, ನಖ.

नखत, नखतर– पु. नक्षत्र, तारोंका समूह। ಚಿಕ್ಕೆ, ನಕ್ಷತ್ರ, ಚಿಕ್ಕೆಗಳ ಗುಂಪು.

नखतराज, नखतराय– पु. चंद्रमा। ಚಂದ್ರ.

नखतेस–पु दे 'नखतराज'।

नखना– अक्रि लाघा जाना। ದಾಟಲ್ಪಡು. सक्रि लाघना, ध्वस्त करना। ಉಲ್ಲಂಘಿಸು, ದಾಟು, ಹಾಳುಮಾಡು, ಕೆಡಿಸು.

नखर, नखरा– पु. नाखून। ಉಗುರು, ನಖ.

नख़रा– पु हावभाव। ಒಯ್ಯಾರ, ಮುರುಕ, ಬೆಡಗು, ಥಳುಕು, ಹಾವಭಾವ.

नख़रीला, नख़रेबाज़– वि. नख़रा करनेवाला। ಬೆಡಗುಗಾರ, ಮುರುಕ ಮಾಡುವವ, ಒಯ್ಯಾರ ಮಾಡುವವ.

नखशिख– पु. सर्वांग, सर्वांग वर्णन। ಸರ್ವಾಂಗ, ಉಗುರಿನಿಂದ ಜೊಂಡಿಕೆಯವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಅವಯವಗಳು, ಸರ್ವಾಂಗ ವರ್ಣನೆ.

नख़ास– पु. पशुओंका बाजार। ದನಗಳ ಸಂತೆ.

नखियाना– सक्रि दे. 'नखोटना'।

नखी– पु नखसे चीरफाड़ करनेवाले पशु। ಹುಲಿ, ಸಿಂಹ, ಚಿರ್ಚು ಮುಂತಾದ ಉಗುರುಗಳಿಂದ ಹರಿದು ಕೊಲ್ಲುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು.

नखोटना– सक्रि नखियाना। ಉಗುರುಗಳಿಂದ ಹರಿ, ಕೆರೆ, ಪರಚು, ಚಿವುರು.

नग– पु पर्वत, साँप, नगीना, संख्या, पेड़, सूर्य। ಪರ್ವತ,ಗುಡ್ಡ, ಸರ್ಪ, ರತ್ನ, ಸಂಖ್ಯೆ, ಮರ, ಸೂರ್ಯ.

नगण्य– वि. तुच्छ। ತುಚ್ಛ, ಉಪೇಕ್ಷಣೀಯ, ಗಣನೆಗೆ ಬಾರದ.

नगद– पु दे 'नकद'।

नगन– वि दे. 'नंगा'।

नगनी–स्त्री. पुत्री, नंगी स्त्री। ಮಗಳು, ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗಿ, ನಗ್ನ ಸ್ತ್ರೀ.

नगर– पु शहर। ಪಟ್ಟಣ, ನಗರ.

—नारि = वेश्या। ವೇಶ್ಯೆ.

नगराई– स्त्री. नागरिकता, चतुराई। ನಾಗರಿಕತೆ, ಚಾತುರ್ಯ.

नगरी– स्त्री. नगर। ನಗರ, ಪಟ್ಟಣ. पु. नागरिक। ನಾಗರಿಕ, ನಗರವಾಸಿ.

नगाडा, नगारा– पु. डंका। ನಗಾರಿ, ಭೇರಿ, ಡೋಲು.

नगिचाना– अक्रि पास आना। ಹತ್ತಿರ ಬರು, ಸಮೀಪ ಬರು.

नगीच– क्रिवि. निकट। ಹತ್ತಿರ, ಸಮೀಪ.

नगीना– पु रत्न, मणि। ರತ್ನ, ಮಣಿ.

नगीनासाज़–पु. नगीना जड़ने या बनानेवाला। ಉಂಗುರದಲ್ಲಿ ರತ್ನ ಕೂಡಿಸುವವ, ರತ್ನದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ, ಕುಂದಣಗಾರ.

नग्न–वि नंगा। ನಗ್ನ,ಬೆತ್ತಲೆಯಾದ.

नग्नता– स्त्री नंगापन। ಬೆತ್ತಲೆತನ, ನಗ್ನತೆ, ಬೆತ್ತಲೆಯಾಗಿರುವಿಕೆ.

नग्मा– पु गाना। ಹಾಡು.

नग्र– पु नगर। ನಗರ, ಪಟ್ಟಣ.

नघना– सक्रि. पार करना। ದಾಟು.

नघाना– सक्रि. पार कराना। ದಾಟಿಸು.

नचना– अक्रि नाचना। ಕುಣಿ, ನರ್ತಿಸು. वि नाचनेवाला। ಕುಣಿಯುವವ, ನರ್ತಕ.

नचनि– स्त्री नाच। ಕುಣಿತ, ನರ್ತನ.

नचनिया, नचवैया– पु. नाचनेवाला। ಕುಣಿಯುವವ, ನರ್ತಕ, ನಾಟ್ಯಗಾರ.

नचनी– स्त्री करघेकी लकड़ी, नाचनेवाली। ಮಗ್ಗದ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ನರ್ತಕಿ.

नचाना– सक्रि नाचनेका काम दूसरेसे कराना। ಕುಣಿಸು, ಕೈಗೊಂಬೆಯಂತೆ ಓಡಾಡಿಸು.

नचौंहा– वि चंचल। ಚಂಚಲ, ಕುಣಿಯುವ.

नछत्र– पु. तारोंका समूह, भाग्य। ನಕ್ಷತ್ರ, ಭಾಗ್ಯ.

नछत्री— वि. भाग्यवान । ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ.

नज़दीक— क्रिवि. पास, निकट । ಸಮೀಪ, ಹತ್ತಿರ.

नज़दीकी—स्त्री निकटता । ಸಾಮೀಪ್ಯ, ನೆರೆಹೊರೆ.

नजम— स्त्री. पद्य । ಪದ್ಯ, ಕವಿತೆ.

नज़र— स्त्री दृष्टि, कृपादृष्टि, कुदृष्टि, उपहार । ದೃಷ್ಟಿ, ನೋಟ, ಕೃಪಾ ದೃಷ್ಟಿ, ಕೆಟ್ಟದೃಷ್ಟಿ, ಕಾಣಿಕೆ, ಉಡುಗೊರೆ, ಉಪಹಾರ, ನಜರಾಣಿ.

—**आना** = दिखाई देना । ಕಾಣು, ತೋರು.

—**उतारना** = बुरी दृष्टि के प्रभाव को किसी मंत्र या युक्तिसे हटा देना । ದೃಷ್ಟಿ ಇಳಿಸು, ಮಂತ್ರದಿಂದ ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸು.

नज़रना— सक्रि. देखना, नजर लगाना । ನೋಡು, ದೃಷ್ಟಿ ಹಚ್ಚು.

नज़रबंद— वि निगरानीमें रखा हुआ । ಕಣ್ಗಾವಲಿನಲ್ಲಿಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ. पु इंद्रजाल । ಕಣ್ಣು ಕಟ್ಟುವ ವಿದ್ಯೆ, ಮಾಟಗಾರಿಕೆ, ಜಾದೂ.

नज़रबाग— पु. बडे मकानों के पास बसाया हुआ बाग । ಅರಮನೆಯ ಉದ್ಯಾನ.

नज़रसानी—स्त्री. पड़ताल, जॉच । ಶೋಧನೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ತಿರುಗಿ ನೋಡುವಿಕೆ.

नज़रहाया— वि नजर लगानेवाला । ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯುವ, ದೃಷ್ಟಿ ಹಚ್ಚುವವ.

नज़रानना—सक्रि. नजर लगाना । ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡು. नज़र करना, भेंटमे देना। ಕಾಣಿಕೆಕೊಡು.

नज़राना— पु. भेंट । ಕಾಣಿಕೆ, ಉಪಹಾರ, ಉಡುಗೊರೆ. सक्रि. दे 'नजरानना' । अक्रि नजर लगना। ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗು, ದೃಷ್ಟಿ ತಟ್ಟು.

नज़रि, नज़रिया— स्त्री नजर । ದೃಷ್ಟಿ, ನೋಟ.

नज़ला— पु. जुकाम । ಶೀತ, ನೆಗಡಿ, ಜಲದೋಷ.

नज़ाकत— स्त्री. सुकुमारता । ಕೋಮಲತೆ, ಸುಕುಮಾರತನ.

नजात— स्त्री. मुक्ति, उद्धार । ಮುಕ್ತಿ, ಬಿಡುಗಡೆ, ಉದ್ಧಾರ, ವಿಮೋಚನೆ

नज़ारा— पु. दृश्य, दृष्टि । ನೋಟ, ದೃಷ್ಟಿ, ದೃಶ್ಯ.

नज़िकाना— सक्रि नजदीक पहुंचना । ಸಮೀಪ ಬರು.

नज़ीक— क्रिवि दे 'नजदीक' ।

नज़ीर— स्त्री मिसाल । ಉದಾಹರಣೆ, ಹೋಲಿಕೆ.

नजूम— पु ज्योतिष । ಜೋತಿಷ್ಯ.

नजूमी— पु ज्योतिषी । ಜ್ಯೋತಿಷಿ, ಜೋಯಿಸ.

नज़ूल— पु सरकारी जमीन । ಸರಕಾರಿ ಭೂಮಿ.

नज्म– स्त्री. पिरोना, प्रबंध, पद्य । ಪೋಣಿಸುವಿಕೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪದ್ಯ, ಕವಿತೆ.

नट– पु अभिनेता । ನಟ, ಅಭಿನಯಕಾರ.

नटई– स्त्री गला, गलेकी घंटी । ಗಂಟಲು, ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕೊರಳು, ಕಿರಿನಾಲಿಗೆ.

नटखट–वि उपद्रवी, चालाक। ತುಂಟ, ಉಪದ್ರವಿ, ಕಿಡಿಗೇಡಿ, ಚೇಷ್ಟೆಗಾರ

नटखटी– स्त्री उपद्रव । ಉಪದ್ರವ, ತುಂಟತನ, ಕುಚೇಷ್ಟೆ.

नटन– पु नाच। ನಟನೆ, ಕುಣಿತ

नटनगार– पु श्रीकृष्ण । ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.

नटना– अक्रि नाट्य करना । ನಟಿಸು, ನಾಟ್ಯವಾಡು, ನರ್ತಿಸು. सक्रि नष्ट करना । ಹಾಳು ಮಾಡು, ನಾಶ ಮಾಡು.

नटनि–स्त्री. नाच, नटकी स्त्री, अस्वीकृति । ಕುಣಿತ, ನಟನ ಹೆಂಡತಿ, ನರ್ತಕಿ, ಅಸ್ವೀಕೃತಿ.

नटवना– सक्रि. अभिनय करना । ಅಭಿನಯಿಸು, ಕುಣಿ.

नटवा– पु नट, नाटा बैल । ನಟ, ಗಿಡ್ಡ ಎತ್ತು.

नटसार, नटसारा– स्त्री नाट्यशाला । ನಾಟ್ಯಶಾಲೆ, ನಾಟಕ ಗೃಹ.

नटसाल– स्त्री कसक, काँटेका वह भाग जो टूटकर शरीरके भीतर रह जाता है । ಶೂಲೆ, ಪೀಡೆ, ಶರೀರದೊಳಗೆ ಮುರಿದ ಮುಳ್ಳಿನ ಭಾಗ.

नटी– स्त्री अभिनेत्री, वेश्या । ನಟಿ, ಅಭಿನೇತ್ರಿ, ವೇಶ್ಯೆ.

नटुआ, नटुवा– स्त्री. दे 'नट,नटई'।

नटैया– स्त्री गला । ಕೊರಳು, ಕುತ್ತಿಗೆ.

नठना–अक्रि नष्ट होना । ನಾಶವಾಗು, ಹಾಳಾಗು. सक्रि नष्ट करना । ಹಾಳುಮಾಡು, ನಾಶಮಾಡು.

नढ़ना– सक्रि गूँथना, कसना । ಕಟ್ಟು, ಹೆಣೆ, ಬಿಗಿ.

नत– वि झुका हुआ । ಬಾಗಿದ, ಮಣಿದ.

नतर, नतरु– क्रिवि नही तो । ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ.

नति– स्त्री. प्रणाम, विनय, पतन । ಪ್ರಣಾಮ, ವಿನಯ, ಪತನ

नतीजा– पु परिणाम । ಪರಿಣಾಮ, ಫಲಿತಾಂಶ, ಫಲ.

नतु– क्रिवि. दे 'नतर'।

नतैती–स्त्री संबंध, रिश्ता । ಸಂಬಂಧ, ಆಪ್ತತ್ವ.

नत्थी– स्त्री. एक साथ बाँधनेकी क्रिया । ಕಟ್ಟುವದು, ಕಟ್ಟು, ಫೈಲು

नथ– स्त्री नाकका एक गहना । ಮೂಗುತಿ, ನತ್ತು.

नथना– अक्रि नाथा जाना । ಕಟ್ಟಲ್ಪಡು, ಪೋಣಿಸಲ್ಪಡು.

नथना,नथुना–पु नाकका छेद, नाकका अग्रभाग, बैल इत्यादिकी नाक । ಹೊಳ್ಳೆ, ಮೂಗಿನ ರಂಧ್ರ, ಮೂಗಿನ ತುದಿ, ಎತ್ತು ಮುಂತಾದವುಗಳ

निपटाना । ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ತೀರಿಸು, ಮುಗಿಸು, ಬಗೆಹರಿಸು.

नवेड़ा, नवेरा– पु निपटारा, निर्णय । ಮುಗಿತಾಯ, ನಿರ್ಣಯ, ನಿಶ್ಚಯ, ತೀರ್ಮಾನ.

नवेला– वि. जवान, नया । ತರುಣ, ಹೊಸ.

नव्ज़– स्त्री नाडी । ನಾಡಿ, ನರ

नव्वे– वि ९० । ತೊಂಬತ್ತು.

नभ– वि. आकाश, मेघ, वर्षा, श्रावण, आश्रय । ಆಕಾಶ, ಮುಗಿಲು, ಮೇಘ, ಮೋಡ, ಮಳೆ, ಶ್ರಾವಣ, ಆಶ್ರಯ.

नम– वि तर, गीला । ಹಸಿಯಾದ, ಒದ್ದೆಯಾದ, ತೋಯ್ದ. पु नमस्कार, वज्र, त्याग । ನಮಸ್ಕಾರ, ವಜ್ರ, ಸಿಡಿಲು, ತ್ಯಾಗ.

नमक– पु लवण, नोन । ಲವಣ, ಉಪ್ಪು.

—आदा करना= स्वामी के उपकार का वदला चुकाना । ಋಣ ತೀರಿಸು, ಉಪಕಾರ ಮನ್ನಿಸು.

— मिर्च लगाना = वढाचढा कर कहना । ಉಪ್ಪು ಕಾರ ಹಚ್ಚಿಹೇಳು, ಬೆಳಿಸಿ ಹೇಳು.

नमकदान– पु. नमक रखने का पात्र । ಉಪ್ಪು ಇಡುವ ಪಾತ್ರೆ.

नमकसार– पु. नमक वनने का स्थान । ಉಪ್ಪು ತಯಾರಾಗುವ ಸ್ಥಳ, ಉಪ್ಪಿನ ಕಟ್ಟೆ.

नमकहराम– पु. कृतघ्न । ಕೃತಘ್ನ, ಉಂಡ ಮನೆಗೆ ಎರಡು ಬಗೆಯುವವ.

नमकहलाल– पु स्वामिभक्त । ಸ್ವಾಮಿ ಭಕ್ತ, ಕೃತಜ್ಞ.

नमकीन– वि जिसमे नमक मिला हो, सुंदर । ಉಪ್ಪುಗೂಡಿದ, ಉಪ್ಪು-ಪ್ಪಾದ, ಉಪ್ಪು ಹಚ್ಚಿದ, ಚವುಳು, ಸುಂದರ, ಲಾವಣ್ಯವುಳ್ಳ. पु वह पकवान जिसमें नमक पडा हो । ಉಪ್ಪು ಹಾಕಿದ ಪದಾರ್ಥ.

नमदा– पु ऊनी कंवल विशेष । ಕಂಬಳಿ, ಉಣ್ಣೆಯ ಅರಿವೆ.

नमन– पु. नमस्कार । ನಮಸ್ಕಾರ, ಎರಗುವಿಕೆ, ಬಾಗುವಿಕೆ.

नमना– अक्रि. प्रणाम करना, झुकना । ನಮಸ್ಕರಿಸು, ಬಾಗು, ಎರಗು.

नमनि– स्त्री. प्रणाम, नम्रता । ನಮಸ್ಕಾರ, ಪ್ರಣಾಮ, ನಮ್ರತೆ.

नमाज़– स्त्री मुसलमानों की ईश्वर स्तुति । ನಮಾಜು, ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

नमाज़गाह– स्त्री नमाज करने की जगह । ನಮಾಜು ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳ.

नमाज़ी– पु नमाज पढनेवाला, वह वस्त्र जिसपर खडे होकर नमाज़ पढी जाती है । ನಮಾಜು ಮಾಡುವವ, ನಮಾಜು ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಳಗೆ ಹಾಸುವ ಬಟ್ಟೆ.

नमाना– सक्रि झुकाना, वशमे करना । ಬಗ್ಗಿಸು, ಬಾಗಿಸು, ವಶಪಡಿಸಿ-

ಕಳೆದ.

नरसों– क्रिवि परसो से पहले या बाद का दिन। ಬರುವ ಅಥವಾ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದಿನ

नरहड, नरहर– स्त्री पिंडली के ऊपर की हड्डी। ಮೀನಖಂಡ, ಕಣಕಾಲು.

नराच– पु वाण। ಬಾಣ, ತೀರ, ಅಂಬು.

नराजना– सक्रि नाराज करना। ಸಿಟ್ಟುಗೆಬ್ಬಿಸು, ರೇಗಿಸು. अक्रि नाराज होना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ರೇಗು.

नरिंद– पु नरेंद्र, राजा। ಅರಸು, ರಾಜ

नरि– स्त्री. नदी। ನದಿ.

नरिअर, नरियर– पु. नारियल। ತೆಂಗು.

नरियाना– अक्रि. जोर जोर से चिल्लाना। ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಚೀರು.

नरी– स्त्री. **नली**– स्त्री. वकरे का चमड़ा, तार लपटने की नली। ನಲಿಕೆ, ಕೊಳವೆ, ಸ್ತ್ರೀ, ಹೋತಿನ ಚರ್ಮ, ದಾರ ಸುತ್ತುವ ನಲಿಕೆ.

नरीना– वि पुरुप जाति का। ಪುರುಷ ಜಾತಿ ಸಂಬಂಧದ.

नरेंद्र– पु नरेश, नृप, सॉप विच्छू आदि काटने की चिकित्सा करने वाला। ಅರಸು, ನರೇಶ, ರಾಜ, ವಿಷವೈದ್ಯ.

नशे– क्रिवि दे 'नरसों'।

नर्गिस– स्त्री. दे. 'नरगिस'।

नर्तक– पु. नट, नाचनेवाला, भाट, राजा, महादेव। ನಟ, ನರ್ತಕ, ಕುಣಿಯುವವ, ವಂದಿ ಮಾಗಧ, ಅರಸು, ಮಹಾದೇವ.

नर्तना– अक्रि नाचना। ಕುಣಿ.

नर्दन– पु दे 'नरदन'।

नर्म– वि. दे 'नरम'। पु हॅसी। ಪರಿಹಾಸ, ಗೇಲಿ, ವಿನೋದ.

नर्मदिल– वि दयालु। ದಯಾಳು, ಉದಾರ.

नर्मी– स्त्री दे 'नरमी'।

नल– पु राजानल, नली, आदमी, तृण विशेष। ರಾಜಾನಲ, ನಲಿಕೆ, ಕೊಳವೆ, ನಳಿಗೆ, ನಳ, ಮನುಷ್ಯ, ಒಂದು ತರದ ಹುಲ್ಲು.

नला– पु पेट के भीतर की नली जिसमें से होकर मूत्र नीचेको उतरता है। नली के आकार की हाथ या पैर की लंवी हड्डी। ಮೂತ್ರ ನಾಳ, ಕೈಯ ಅಥವಾ ಕಾಲಿನ ನಲಿಕೆಯಂಥ ಎಲುಬು.

नलिका– स्त्री नली, तरकश। ನಲಿಕೆ, ಕೊಳವೆ, ಬತ್ತಳಿಕೆ.

नली - स्त्री नलिका। ನಲಿಕೆ, ಕೊಳವೆ.

नलुआ– पु छोटी नली, पशुओ का एक रोग। ಚಿಕ್ಕ ನಳಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕ ಕೊಳವೆ, ಪಶುಗಳ ಒಂದು ರೋಗ.

नव– पु नौ की संख्या। ಒಂಭತ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆ. वि आठ से एक ज्यादा, नया। ಒಂಭತ್ತು, ಹೊಸ, ನೂತನ, ನವೀನ.

नवीनता– स्त्री नयापन । ಹೊಸತನ, ನಾವೀನ್ಯ.

नवीस– वि लिखनेवाला । ಬರೆಯುವವ, ಲೇಖಕ, ಬರಹಗಾರ.

नवीसी–स्त्री लिखनेकी क्रिया या भाव, लिखाई । ಬರಹ, ಬರೆವಣಿಗೆ, ಲೇಖನ ಬರೆಯುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

नवेद– पु न्यौता । ಆಮಂತ್ರಣ.

नवेला– वि. तरुग, नया । ತರುಣ, ಹೊಸ, ನವೀನ.

नवेली– स्त्री. युवती स्त्री । ತರುಣಿ.

नवोढा– स्त्री. नवविवाहिता, नवेली । ನವ ವಿವಾಹಿತ ಸ್ತ್ರೀ, ತರುಣಿ

नशना– अक्रि दे. 'नसना'।

नशा– स्त्री उन्मादकी दशा, मद, अभिमान, मादक वस्तु । ಮತ್ತು, ಅಮಲು, ಸೊಕ್ಕು, ಮದ, ಗರ್ವ, ಅಭಿಮಾನ, ಮಾದಕ ಪದಾರ್ಥ, ಮದ್ಯ.

—**छाना**= नशा चढना । ಮದವೇರು, ಅಮಲೇರು.

—**हिरन होना** = नशेका बिलकुल उतर जाना । ಮದವಿಳಿ, ಅಮಲು ಇಳಿ.

नशाख़ोर– पु. नशेबाज । ಮಾದಕ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವವ, ಅಮಲುಖೋರ.

नशाना– सक्रि. दे. 'नसाना'।

नशीन– वि. बैठनेवाला, बैठा हुआ । ಕೂಡುವ, ಆರೂಢ, ಕೂತ.

तख्त नशीन– वि सिंहासनारूढ । ಸಿಂಹಾಸನಾರೂಢ.

नशीला– वि. मादक । ಮಾದಕ, ಮದ ವೇರುವ.

नशेब–पु. नीची भूमि । ತಗ್ಗು ಭೂಮಿ

नशेबाज़– वि वह जो बराबर किसी प्रकारके नशेका सेवन करता हो। ನಿತ್ಯ ಮಾದಕ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸುವವ.

नश्तर–पु फोडे इत्यादि चीरने का एक औजार। ಹುಣ್ಣು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕೊರೆಯುವ ಡಾಕ್ಟರ, ತೀಕ್ಷ್ಣ ಶಸ್ತ್ರ.

नश्वर– वि. नाशवान् । ನಾಶವಾಗುವ, ಕ್ಷಣಭಂಗುರ.

नष–पु नख । ಉಗುರು, ನಖ, ಪಂಜ.

नषत– पु नक्षत्र । ನಕ್ಷತ್ರ.

नषशिष– पु नखशिख। ನಖಶಿಖ.

नष्ट– वि बिगडा हुआ, धनहीन, नीच, व्यर्थ । ಕೆಟ್ಟ, ಹಾಳಾದ, ಧನಹೀನ, ನೀಚ, ವ್ಯರ್ಥ.

नसंक– वि निश्शंक । ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದ, ನಿಃಶಂಕ.

नस– स्त्री. शरीर के भीतरके तंतु। ಸ್ನಾಯು, ನರ, ನಾಡಿ.

—**नसमें** = सारे शरीर में । ಪೂರ್ಣ ಶರೀರದಲ್ಲಿ, ಶರೀರ ತುಂಬ.

नसना– अक्रि नष्ट होना, दौडना । ಹಾಳಾಗು, ನಾಶವಾಗು, ಓಡಿ ಹೋಗು.

नहारी– स्त्री. जलपान, कलेवा । ಫಲಾಹಾರ, ಮುಂಜಾನೆಯ ಊಟ, ಉಪಾಹಾರ.

नहिं ,नहिन, नहीं– क्रिवि. निषेधसूचक शब्द । ಇಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ

नहीं तो = इस बातके न होनेपर । ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಒಂದು ವೇಳೆ.

नहीं सही = कुछ चिंता नहीं । ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

नहूसत– स्त्री. उदासी, अशुभ लक्षण । ಔದಾಸೀನ್ಯ,ಖಿನ್ನತೆ, ದುಃಖ, ವ್ಯಸನ, ಅಶುಭ ಲಕ್ಷಣ, ಅಪಶಕುನ.

नाँउँ– पु. नाम । ಹೆಸರು.

नांगा– वि. दे. ' नंगा ' ।

नाँघना– सक्रि लाधना । ದಾಟು, ಉಲ್ಲಂಘಿಸು.

नाँठना– अक्रि. विगड़ जाना, विपरीत होना । ಕೆಡು, ನಷ್ಟವಾಗು, ವಿಪರೀತವಾಗು.

नाँद– स्त्री. मिट्टीका वडा पात्र । ನೀರಿನ ದೊಡ್ಡ ಹೂಜೆ, ಬಾನಿ, ಹೌದು. पु. गर्जना । ಗರ್ಜನೆ.

नाँदना– अक्रि गरजना, प्रसन्न होना । ಗರ್ಜಿಸು, ಧ್ವನಿ ಮಾಡು, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು, ಆನಂದಿಸು.

नाँयँ– पु. नाम । ಹೆಸರು. अव्य नही । ಇಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ.

नाँवँ– पु. नाम । ಹೆಸರು.

ना– अव्य. नहीं । ಇಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ.

नाइक– पु. मुखिया । ನಾಯಕ, ಮುಖ್ಯಸ್ಥ.

नाइत्तिफाकी– स्त्री विरोध, फूट । ವಿರೋಧ, ಒಡಕು, 'ಮತಭೇದ, ಬಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ.

नाइन– स्त्री नाई जातिकी स्त्री । ನಾವಲಿಗರವಳು, ಹಜಾಮರವಳು.

नाइब– पु. नायब । ಸಹಾಯಕ.

नाई– क्रिवि तरह । ಸಮಾನವಾಗಿ, ಹಾಗೆ, ಅಂತೆ. स्त्री. समानता । ಸಮಾನತೆ.

नाई– पु हज्जाम । ನಾವಲಿಗ, ಹಜಾಮ, ನಾಪಿತ.

नाउँ, नाऊँ– पु. नाम । ಹೆಸರು

नाउ–पु नाव, नौका । ನಾವೆ,ಡೋಣಿ.

नाउम्मेद– वि. निराश । ನಿರಾಶ, ಆಶಾಹೀನ.

नाऊ–पु. हज्जाम। ನಾವಲಿಗ,ನಾಪಿತ, ಹಜಾಮ.

नाकंद– वि. अशिक्षित । ಪಳಗಿಸದ, ಅಶಿಕ್ಷಿತ, ಒರಟು.

नाक– पु. स्वर्ग, आकाश, मगर । ಸ್ವರ್ಗ, ಆಕಾಶ, ಮೊಸಳೆ. स्त्री. नासिका, प्रतिष्ठा । ಮೂಗು, ನಾಸಿಕೆ, ಮಾನ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಅಭಿಮಾನ.

—कटना = अप्रतिष्ठा होना । ಮಾನ ಹೋಗು, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಹೋಗು.

—का वाल = अधिक प्रिय । ಅಧಿಕ ಪ್ರಿಯ, ಅತಿ ಪ್ರಿಯ.

—में दम करना = वहुत सताना ।

नागपाश– पु शत्रुओं को बाधने का एक तरहका फंदा । ನಾಗಪಾಶ, ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಒಂದುತರದ ಜಾಲ.

नागफेन–पु. अफीम । ಅಫು,ಅಫೀಮು.

नागबेल– स्त्री पानकी बेल । ವೀಳೆದೆಲೆ ಬಳ್ಳಿ, ನಾಗವಲ್ಲಿ.

नागर– वि नगर संबंधी, चतुर, सुंदर। ನಗರ ಸಂಬಂಧದ, ಚತುರ,ಸುಂದರ. पु नगरमें रहनेवाला । ಪಟ್ಟಣಿಗ, ಸುಧಾರಕ, ನಾಗರೀಕ, ಚತುರ.

नागरता–स्त्री नागरिकता। ನಾಗರಿಕತೆ.

नागरबेल– स्त्री दे 'नागबेल'।

नागरिकता– स्त्री. नगर के अधिकारो से युक्त होने की अवस्था। ನಾಗರಿಕತೆ, ನಗರವಾಸಿಯ ಹಕ್ಕು.

नागरी– स्त्री. नगरमें रहनेवाली, चतुर स्त्री, एक लिपि । ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವವಳು, ಚತುರ ಸ್ತ್ರೀ, ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ.

नागवार– वि अप्रिय । ಅಪ್ರಿಯ, ಅಸಹ್ಯ, ಹೇಯ.

नागहाँ–क्रिवि. अचानक। ಅಕಸ್ಮಾತ್, ದುಢುಮ್ಮನೆ, ಗಕ್ಕನೆ.

नागहानी– वि. अचानक होनेवाला । ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಸಂಭವಿಸುವ, ಆಕಸ್ಮಿಕ.

नागा– पु नंगे रहनेवाले शैव मतके साधु, बीच, गैर हाजरी । ಶೈವ ಮತದ ನಗ್ನ ಸಾಧು, ಅಂತರ, ಮಧ್ಯ,ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ,ಗೈರ ಹಾಜರಿ.

नाग़ा– पु अंतर, बीच । ಅವಕಾಶ, ಬಿಡುವು, ಅಂತರ.

नागाशन– पु गरुड, मोर। ಗರುಡ, ನವಿಲು.

नागाह– क्रिवि अकस्मात् । ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ, ಒಮ್ಮೆಂದೊಮ್ಮೆ.

नागिन–स्त्री सर्पिणी, चौपायोंकी पीठपर की भौंरी । ಹೆಣ್ಣು ಸರ್ಪ, ಪಶುಗಳ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲಿನ ಸುಳಿ

नागेसर, नागेश्वर–पु शेषनाग, ऐरावत। ಶೇಷನಾಗ, ಐರಾವತ.

नागौरा, नागौरी– वि नागौरका बैल, अच्छी जातिका बैल । ನಾಗೌರ ದೇಶದ ಎತ್ತು, ಒಳ್ಳೆ ಜಾತಿಯ ಎತ್ತು.

नाच– पु नृत्य, क्रीडा, खेल प्रयत्न । ನಾಟ್ಯ, ಕುಣಿತ, ನೃತ್ಯ, ಕ್ರೀಡೆ, ಆಟ, ಪ್ರಯತ್ನ.

—**नचाना**= मनचाहा काम किसी से कराना । ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು.

नाचकूद– स्त्री प्रयत्न, नाचतमाशा । ಪ್ರಯತ್ನ, ಕುಣಿತ, ಓಡಾಟ, ಹಾರಾಟ.

नाचघर– पु. नृत्यशाला। ನೃತ್ಯಶಾಲೆ, ನಾಟಕ, ನೃತ್ಯಗಳು ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳ.

नाचना– अक्रि. नृत्य करना, उछलना-कूदना, भटकना। ಕುಣಿ, ನರ್ತಿಸು, ನಾಟ್ಯವಾಡು, ಕುಣಿದಾಡು, ಹಾರಾಡು, ತಿರುಗಾಡು, ಅಲೆ.

नाचमहल– पु. नृत्यशाला, नाचघर। ನೃತ್ಯಶಾಲೆ, ನಾಟ್ಯಶಾಲೆ.

नाचरंग– पु. आमोद प्रमोद। ವಿನೋದಾವಳಿ, ಕೇಲಿ, ವಿಲಾಸ, ಆನಂದೋತ್ಸವ.

नाचाकी– स्त्री अनबन, बीमारी। ಒಡಕು, ವೈಮನಸ್ಸು, ಜಡ್ಡು, ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ.

नाचार– क्रिवि. लाचार। ಅಸಹಾಯ, ನಿರುಪಾಯ. क्रिवि. लाचार होकर। ನಿರುಪಾಯನಾಗಿ.

नाचीज़– वि तुच्छ, निस्सार। ತುಚ್ಛ, ಕ್ಷುದ್ರ, ನಿಸ್ಸಾರ, ನಿಕೃಷ್ಟ.

नाज– पु अनाज। ಧಾನ್ಯ, ದವಸ.

नाज़– पु. नखरा। ಒನಪು, ಮುರುಕ, ಒಯ್ಯಾರ, ಬೆಡಗು, ಬಿಂಕು, ಗರ್ವ.

नाज़नी– स्त्री. सुंदर स्त्री। ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀ.

नाज़ाँ– वि. अभिमानी, घमंडी। ಅಭಿಮಾನಿ, ಗರ್ವಿಷ್ಠ.

नाजायज़– वि. नियमविरुद्ध, अयोग्य। ಅನುಚಿತ, ಅಕ್ರಮ, ಅಯೋಗ್ಯ, ಅನುಪಯುಕ್ತ.

नाज़िम– पु. प्रबंधक, कवि, प्रानाधिकारी (मुसलमानी राज्यकालमें)। ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ, ಚಾಲಕ, ಕವಿ, ಪ್ರಾಂತಾಧಿಕಾರಿ.

नाज़िर– वि. देखनेवाला, निरीक्षक। ನಿರೀಕ್ಷಕ. पु वेश्याओं का दलाल, अदालतका मुख्य लेखक। ವೇಶ್ಯೆಯರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರ, ಕೋರ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯ ಗುಮಾಸ್ತ. स्त्री. अंतःपुर की मुख्य परिचारिका। ಅಂತಃಪುರದ ಮುಖ್ಯ ಪರಿಚಾರಿಕೆ.

नाज़िल– वि. उतरने या नीचे आने वाला। ಇಳಿಯುವ, ಕೆಳಗೆ ಬರುವ, ಧುಮುಕುವ

नाज़िश– स्त्री. नाज करना, घमंड या अभिमान। ಮುರುಕು, ಬಿಂಕ, ಗರ್ವ, ಅಭಿಮಾನ.

नाज़ुक– वि सुकुमार, सूक्ष्म, गूढ। ಸುಕುಮಾರ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ತಿಳುವಾದ, ಗೂಢ.

नाज़ुक-मिज़ाज= जो थोडा सा कष्ट भी न सह सके। ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರದವ.

नाज़ुकी– स्त्री. कोमलता, उत्तमता, घमंड। ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ, ಕೋಮಲತೆ, ಸುಕುಮಾರತನ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಗರ್ವ, ಬಿಂಕ.

नाट– पु. नाट्य, नृत्य। ನಾಟ್ಯ, ಸೋಗು, ನೃತ್ಯ.

नाटकीय– वि नाटक संबंधी। ನಾಟಕ ಸಂಬಂಧವಾದ.

नाटना– अक्रि प्रतिज्ञा भंग करना, इनकार करना। ವಚನ ಭಂಗ

ಮಾಡು, ಇಲ್ಲೆನ್ನು, ನಿರಾಕರಿಸು.

नाटा– वि. छोटे कदका । ಗಿಡ್ಡ, ಕುಳ್ಳ. पु छोटे डीलवाला बैल । ಚಿಕ್ಕ ಎತ್ತು, ಗಿಡ್ಡ ಎತ್ತು.

नाठ– पु. नाश, अभाव । ನಾಶ, ಅಭಾವ, ನಷ್ಟ.

नाठना– सक्रि. बिगाडना । ಕೆಡಿಸು, ನಾಶ ಮಾಡು. अक्रि. नष्ट होना, भाग जाना । ಹಾಳಾಗು, ನಾಶ ವಾಗು, ಓಡಿ ಹೋಗು.

नाठा– वि. लावारिस । ನಿಃಸಂತಾನ, ನಿರ್ವಂಶವಾದ, ವಾರಸು ಇಲ್ಲದ.

नाड़– स्त्री गर्दन। ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕೊರಳು, ಕಂಠ.

नाडा– पु इजारबंद । ಲಾಡಿ, ಚೊಣ್ಣ ಕಟ್ಟುವ ದಾರ.

नाड़ी– स्त्री. धमनी, नब्ज। ರಕ್ತ-ವಾಹಿನಿ, ನಾಡಿ, ಧಮನಿ.

नात– पु. नाता, नातेदार। ಸಂಬಂಧ, ಆಪ್ತತ್ವ, ಸಂಬಂಧಿಕ.

नातर, नातरि, नातरु– क्रिवि. नही तो । ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಒಂದು ವೇಳೆ.

नातवाँ– वि. निर्वल, हीन । ನಿರ್ಬಲ, ಅಶಕ್ತ, ಹೀನ.

नातवानी– स्त्री. दुर्वलता । ದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಅಶಕ್ತತೆ.

नाता– पु. रिश्ता। ಸಂಬಂಧ, ಆಪ್ತತ್ವ, ಸ್ನೇಹ, ಬಾಂಧವ್ಯ.

ना-ताक़त– वि. अशक्त । ಅಶಕ್ತ, ಬಲಹೀನ, ನಿರ್ಬಲ.

नातिन– स्त्री. बेटी की बेटी । ಮಗಳ ಮಗಳು, ಮೊಮ್ಮಗಳು.

नाती– पु. बेटीका बेटा। ಮಗಳ ಮಗ, ಮೊಮ್ಮಗ.

नाते– क्रिवि. संबंधसे, वास्ते। ಸಂಬಂಧ ದಿಂದ, ಸಲುವಾಗಿ, ಓಸ್ಕರ.

नातेदार– पु. संबंधी। ಸಂಬಂಧಿಕ, ಆಪ್ತ.

नातेदारी– स्त्री रिश्ता। ಸಂಬಂಧ, ಬಂಧುತ್ವ, ಆಪ್ತತ್ವ.

नाथ– पु स्वामि, पति, चौपायो की नकेल । ಪತಿ, ಒಡೆಯ, ಗಂಡ, ಮೂಗುದಾರ. स्त्री. दे 'नथ'।

नाथना– सक्रि नाक छेदना, नकेल डालना, नत्थी करना । ಮೂಗು ಚುಚ್ಚು, ಮೂಗುದಾರ ಹಾಕು, ಪೋಣಿಸು, ದಾರ ಹಾಕಿ ಕಟ್ಟು, ಲಗತ್ತಿಸು,

नादना– अक्रि. बजना, गरजना, आनंदित होना । ಬಾರಿಸು, ಧ್ವನಿತ ವಾಗು, ಗರ್ಜಿಸು, ಕೂಗಾಡು, ಆನಂದಿತನಾಗು. सक्रि बजाना । ಬಾರಿಸು.

नादान– वि मूर्ख, बेसमझ। ಮೂರ್ಖ, ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದವ, ಅಜ್ಞಾನಿ.

नादानी– स्त्री मूर्खता । ಮೂರ್ಖತೆ, ತಿಳಿಗೇಡಿತನ, ಅಜ್ಞಾನ, ದಡ್ಡತನ.

नादार– वि निर्धन । ಬಡವ, ದರಿದ್ರ, ನಿರಾಧಾರಿ.

नादारी– स्त्री. निर्धनता । ಬಡತನ,

ದಾರಿದ್ರ್ಯ.

नादिम– वि. लज्जित । ಲಜ್ಜಿತ, ನಾಚಿದ.

नादिया– पु नंदि, बैल । ನಂದಿ, ಬಸವ, ಕವಲೆತ್ತು.

नादिर– वि विलक्षण, अद्भुत । ಅದ್ಭುತ, ವಿಚಿತ್ರ, ವಿಲಕ್ಷಣ, ದುರ್ಲಭ, ಅಪರೂಪ.

नादिरशाही– स्त्री मनमानी, अंधेर । ಉಚ್ಛೃಂಖಲತೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ದಾವಳಿ.

नादिहंद– वि न देनेवाला । ಕೊಡದವ, ಹಣ ತಿರುಗಿ ಕೊಡದವ

नादुरुस्त– वि जो दुरुस्त या ठीक न हो, अनुचित । ಸರಿಯಿಲ್ಲದ, ಅಶುದ್ಧವಾದ, ಅನುಚಿತ.

नाधना– सक्रि जोतना, जोडना, आरंभ करना । ಹೂಡು, ಕೂಡಿಸು, ಆರಂಭಿಸು, ತೊಡಗಿಸು

नान– स्त्री रोटी । ರೊಟ್ಟಿ, ಚಪಾತಿ.

नानख़ताई– स्त्री एक सस्ती मिठाई । ಒಂದು ತರದ ಬಿಸ್ಕೀಟು, ಗಾರಿಗೆ.

नानाबाई– पु. पावरोटी इत्यदि बनाकर बेचनेवाला । ಬ್ರೆಡ್ಡು ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡುವವ, ಬಿಸ್ಕೀಟು ಮಾರುವವ.

नाना– पु माता का पिता । ಅಜ್ಜ, ತಾಯಿಯ ತಂದೆ. वि विविध, अनेक । ವಿವಿಧ, ಅನೇಕ. सक्रि. नीचा करना, प्रविष्ट करना, झुकाना । ಬಾಗಿಸು, ಬಗ್ಗಿಸು, ಹೊಗಿಸು, ತುರುಕು.

नानी– स्त्री. माता की माता । ತಾಯಿಯ ತಾಯಿ, ಅಜ್ಜಿ, ಅಮ್ಮ.

—मर जाना या याद आना= संकट मे पड जाना । ಸಂಕಟದಲ್ಲಿಬೀಳು, ತ್ರಾಸ ಹೊಂದು.

नान्दी– स्त्री. अभ्युदय, नाटकका मंगलाचरण । ಅಭ್ಯುದಯ, ನಾಟಕದ ಮಂಗಲಾಚರಣೆ.

नान्ह– वि. नन्हा, छोटा, महीन । ಚಿಕ್ಕ, ಪುಟ್ಟ, ಸಣ್ಣ, ಕ್ಷುದ್ರ, ತಿಳುವಾದ.

नान्हरिया– वि नन्हा, छोटा । ಚಿಕ್ಕ, ಪುಟ್ಟ, ಸಣ್ಣ.

नान्हा– वि दे 'नान्ह'। पु छोटा बालक । ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗ

नाप– स्त्री माप । ಅಳತೆ, ಪರಿಮಾಣ.

नापना– सक्रि मापना । ಅಳೆ, ಅಳತೆ ಮಾಡು.

नापसंद–वि. जो अच्छा न लगे, अप्रिय । ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಾರದ, ಸೇರದ, ಅಪ್ರಿಯ, ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದ.

नापसंदगी– स्त्री अप्रियता, अच्छा न लगनेका भाव । ಅಪ್ರಿಯತೆ, ಅರುಚಿ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸೇರದಿರುವಿಕೆ.

नापाक– वि अपवित्र । ಅಪವಿತ್ರ, ಅಶುದ್ಧ, ಮಲಿನ.

नापित–पु नाई । ನಾವಲಿಗ, ಹಜಾಮ.

नापैद– वि अप्राप्य, नष्ट । ಅಪ್ರಾಪ್ಯ,

ಶಿಗದ, ನಷ್ಟವಾದ.

नाफ़हम– वि नासमझ, मूर्ख । ಅರಿಯುದವ, ಅಜ್ಞಾನಿ, ಅವಿವೇಕಿ.

नाफहमी– स्त्री नासमझी । ಅಜ್ಞಾನ, ಅವಿವೇಕ.

नाब– वि. खालिस, शुद्ध, परिपूर्ण । ಶುದ್ಧ, ಪವಿತ್ರ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಪರಿಪೂರ್ಣ, ತುಂಬಿದ.

नाबदान– पु. पनाला । ಮೋರಿ, ಬಚ್ಚಲ ದಾರಿ, ಗಟಾರು, ಚರಂಡಿ.

नाबालिग़– वि जो जवान न हो। ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಾರದ, ಅಜ್ಞಾನಿ, ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ

ना-बीना– वि. अंधा । ಕುರುಡ, ನೇತ್ರ ಹೀನ.

नाबूद– वि. नष्ट । ಹಾಳಾದ, ವಿಧ್ವಸ್ತವಾದ.

नामंजूर– वि. अस्वीकृत । ಅಸ್ವೀಕೃತ.

नामंजूरी–स्त्री. अस्वीकार। ಅಸ್ವೀಕಾರ.

नाम– पु संज्ञा, अभिधान, प्रसिद्धि । ನಾಮ (ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿ), ಹೆಸರು, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಯಶ.

—उठ जाना = वंशका नाश होना । ವಂಶ ನಷ್ಟವಾಗು.

—का = नामधारी । ಹೆಸರಿಗೆ, ಸ್ವಲ್ಪ, ನಾಮಧಾರಿ.

—को = थोड़ासा । ಸ್ವಲ್ಪ.

नामक– वि. नामवाला । ಹೆಸರುಳ್ಳ, ಹೆಸರಿನ.

नामज़द– वि. प्रसिद्ध, जो किसी कार्यादि के लिये चुन लिया गया हो । ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ವಿಖ್ಯಾತ, ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ನಿಯೋಜಿತ.

नामधराई– स्त्री अपकीर्ति, अप्रतिष्ठा । ಅಪಕೀರ್ತಿ, ಅಪ್ರತಿಷ್ಠೆ.

नामधाम– पु पता, ठिकाना । ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳ, ವಿಳಾಸ, ಪತ್ತೆ.

नामर्द– वि नपुंसक, कायर । ನಪುಂಸಕ, ಹೇಡಿ, ಪುಕ್ಕ.

नामलेवा– पु. नाम लेनेवाला, वारिस । ಹೆಸರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವ, ವಾರಸುದಾರ.

नामवर– वि. प्रसिद्ध । ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ವಿಖ್ಯಾತ.

नामवरी– स्त्री. प्रसिद्धि । ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಖ್ಯಾತಿ.

नामशेष– वि जिसका केवल नाम रह गया हो, मृत, नष्ट । ನಾಮಶೇಷ, ಸತ್ತ, ನಷ್ಟವಾದ.

ना-माकूल– वि गैरवाजिब, अयोग्य । ಅನುಚಿತ, ಅವಾಸ್ತವ, ಅಯೋಗ್ಯ.

नामालूम– वि. अज्ञात । ಅಜ್ಞಾತ, ತಿಳಿಯದ, ಅಪರಿಚಿತ.

नामी– वि. प्रसिद्ध । ಹೆಸರಾದ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ವಿಖ್ಯಾತ.

—गरामी = सुप्रसिद्ध । ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ.

ना-मुआफ़िक– वि जो अनुकूल न हो, जो अच्छा न लगे । ಅನುಚಿತ, ಅಯೋಗ್ಯ, ಕೆಟ್ಟ.

ना-मुनासिब– वि अनुचित । ಅನು

ಚಿತ, ಅಯೋಗ್ಯ, ಶೋಭಿಸದ.

ना-मुमकिन– वि असंभव। ಅಸಂಭಾವ್ಯ, ಅಶಕ್ಯ.

नामूस–स्त्री इज्जत, पतिव्रत। ಗೌರವ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ, ಸತೀತ್ವ.

नमूसी– स्त्री बदनामी। ಅಪಕೀರ್ತಿ, ಅಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಅಪಯಶಸ್ಸು.

नामोनिशान– पु अवशेष, पता। ಅವಶೇಷ, ಗುರುತು, ಪತ್ತೆ.

नाँय–पु. नाम। ಹೆಸರು अव्य नहीं। ಇಲ್ಲ, ಅಲ್ಲ.

नायक– पु नेता, अगुआ, सेनापति, संगीतज्ञ सुमिरनी। ಮುಂದಾಳು, ಮುಖಂಡ, ನಾಯಕ, ಸೇನಾಪತಿ, ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರ ಬಲ್ಲವ, ಜಪಮಾಲೆ.

नायन– स्त्री दे 'नाइन'।

नायब– पु सहायक। ಸಹಾಯಕ, ಬದಲೀ, ಒಬ್ಬನ ಬದಲಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ.

नायाब– वि. अप्राप्य, बढ़िया। ಅಪ್ರಾಪ್ಯ, ದೊರಕದ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟ,ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ.

नारंगी– स्त्री. एक पेड तथा उसका फल। ಕಿತ್ತಳೆ ಗಿಡ ಹಾಗೂ ಹಣ್ಣು वि. नारंगीके रंगका। ಕಿತ್ತಳೆ ಬಣ್ಣದ.

नार–स्त्री नारी, गला, जुलाहे की ढरकी, मोटा रस्सा, जुआ बांधने का रस्सा, पशुओंका समूह जो चरने के लिये जाता हो, तुरंत का जनमा हुआ गायका बछवा। ಸ್ತ್ರೀ,ಕೊರಳು, ಕಂಠ, ಕುತ್ತಿಗೆ, ನೇಕಾರನ ಲಾಳಿ, ಮಿಣಿ, ದಪ್ಪ ಹಗ್ಗ, ಜೊತ್ತಿಗೆ, ನೊಗ ಪಟ್ಟಿ, ಮೇಯಲು ಹೋಗುವ ದನಗಳ ಗುಂಪು, ಆದೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಆಕಳ ಕರು. वि मनुष्य संबंधी, परमात्मा संबंधी। ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವಾದ, ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಂಬಂಧದ.

नारना–सक्रि पता लगाना, थाह लेना। ಆಳ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳು.

नारा– पु. इजारबंद, देवपूजनमें प्रयुक्त होनेवाला लाल सूत, नाला। ಚೊಣ್ಣದ ಲಾಡಿ, ನಡಕಟ್ಟು, ದೇವ ಪೂಜೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಕೆಂಪು ದಾರ,ಕಾಪಲಿ, ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳ.

नारा–पु विजयघोष। ವಿಜಯ ಘೋಷಣೆ, ಕೂಗು, ಆಬ್ಬರ.

नाराच– पु. लोहेका बाण, दुर्दिन। ಕಬ್ಬಿಣದ ಬಾಣ, ಕೆಟ್ಟ ದಿನ, ದುರ್ದಿನ.

नाराज– वि क्रुद्ध, अप्रसन्न। ಸಿಟ್ಟಾದ, ಅಪ್ರಸನ್ನ, ಅಸಂತುಷ್ಟ.

नाराज़गी, नाराज़ी– स्त्री. अप्रसन्नता। ಅಪ್ರಸನ್ನತೆ, ಅಸಮಾಧಾನ,ಅಸಂತೋಷ, ಸಿಟ್ಟು.

नारि–स्त्री. स्त्री, गरदन। ಸ್ತ್ರೀ,ಕೊರಳು, ಕುತ್ತಿಗೆ.

नारिकेल, नारियल– पु. एक पेड या उसका फल। ತೆಂಗಿನ ಗಿಡ, ತೆಂಗಿನ

ಕಾಯಿ.

नारियली– स्त्री नारियलकी खोपड़ी, नारियलकी ताडी । ತೆಂಗಿನ ಪರಟೆ, ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಯ ಚಿಪ್ಪು, ಕರಟೆ, ತೆಂಗಿನ ಗಿಡದ ರಸ (ತಾಡಿ).

नारी– स्त्री. स्त्री। ಸ್ತ್ರೀ, ಹೆಂಗಸು. स्त्री. दे. ' नाडी, नाली '।

नारू– पु जूं, नहरुआ रोग। ಹೇನು, ನಾರು ಹುಣ್ಣು.

नाल– स्त्री. कमल आदिका डंठल, नली, नवजात शिशुके नाभि में लगी हुयी चमड़े की डोरी, पानी वहनेका स्थान। ಕಮಲ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಉದ್ದವಾದ ಪೊಳ್ಳು ಕಾಂಡ, ಕೊಳವಿ, ನಲಿಕೆ, ದಂಟು, ನವಜಾತ ಶಿಶುವಿನ ನಾಭಿ (ಹೊಂಕಳ) ಯಲ್ಲಿರುವ ನಲಿಕೆ, ಮೋರಿ, ಪ್ರವಾಹ.

नाल–पु चौपायों के पैर में जडा जानेवाला लोहेका गोल टुकडा। ದನಗಳ ಕಾಲಿಗೆ ಬಡೆಯುವ ನಾಲು.

नालकी– स्त्री. खुली पालकी। ಒಂದು ತರದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ.

नालबंद– पु. नाल जड़नेवाला। ನಾಲು ಕಟ್ಟುವವ, ನಾಲಬಂದಿ.

नाला– पु. वढी नाली। ಪ್ರವಾಹ, ಹಳ್ಳ, ಕಾಲುವೆ, ಚರಂಡಿ, ಮೋರಿ.

नाला– पु. रोनाधोना। ಅಳುವದು, ಗೋಳಾಟ, ಆರ್ತಧ್ವನಿ.

नालायक–वि. अयोग्य, मूर्ख। ಅಯೋಗ್ಯ, ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ, ಮೂರ್ಖ, ಅನರ್ಹ.

नालायक़ी– स्त्री. अयोग्यता। ಅಯೋಗ್ಯತೆ.

नालिका– स्त्री छोटा डंठल, नाली। ಚಿಕ್ಕ ದಂಟು, ನಳಿಗೆ, ನಲಿಕೆ, ತೊಟ್ಟು.

नालिश– स्त्री. फरियाद। ದೂರು, ಫಿರ್ಯಾದಿ, ಮೊರೆ.

नालिशी– पु. नालिश करनेवाला। ಫಿರ್ಯಾದಿದಾರ, ವಾದಿ, ಮೊರೆಯಿಡುವವ. वि. नालिश संवधी। ಫಿರ್ಯಾದಿ ಸಂಬಂಧದ.

नाली– स्त्री. मोरी, नाडी। ಮೋರಿ, ಗಟಾರು, ನಾಡಿ, ರಕ್ತನಾಳ, ಧಮನಿ.

नाँव– पु नाम। ಹೆಸರು.

नाव– स्त्री. नौका, किश्ती। ನಾವೆ, ಡೋಣಿ, ನೌಕೆ.

नावक– पु. एक तरहका छोटा वाण, केवट, मधुमक्खियोका डंक। ಒಂದು ತರದ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಣ, ನಾವಾಡಿಗ, ಅಂಬಿಗ, ಜೇನ್ನೊಣದ ಮುಳ್ಳು.

नावना– स क्रि. नवाना, डालना, प्रविष्ट कराना। ಬಗ್ಗಿಸು, ಮಣಿಸು, ಹಾಕು, ಇಡು, ಸೇರಿಸು.

नावर, नावरी– स्त्री नाव, नावका एक खेल। ನಾವೆ, ಡೋಣಿ, ನಾವೆಯ ಒಂದು ಆಟ.

नावाकिफ़– वि. अपरिचित। ಅಪರಿಚಿತ, ಅನಭಿಜ್ಞ.

नाबाजिब– वि अनुचित, ना-मुनासिब । ಅನುಚಿತ, ಸರಿಯಿಲ್ಲದ.

नाशपाती–स्त्री एक पेड या उसका फल । ಮರ ಸೇಬು, ಪೇರಿಕಾಯಿ.

नाशाद– वि अप्रसन्न,दु:खी, अभागा । ಅಪ್ರಸನ್ನ,ದುಃಖಿತ, ಭಾಗ್ಯಹೀನ, ದುರ್ದೈವಿ.

नाश्ता– पु. जलपान, कलेवा । ಫಲಾಹಾರ, ನ್ಯಾರಿ, ಮುಂಜಾನೆಯ ಊಟ, ಉಪಾಹಾರ.

नास– पु सुंघनी । ನಸ್ಯ.

नासदान–पु सुंघनी रखनेकी डिबिया । ನಸ್ಯದ ಡಬ್ಬಿ.

नासना– सक्रि. नष्ट करना । ಹಾಳು ಮಾಡು, ನಾಶ ಮಾಡು.

ना-समझ– वि नादान, मूर्ख । ತಿಳಿಯದವ, ಮೂರ್ಖ, ಅಜ್ಞಾನಿ.

ना-समझी– स्त्री नादानी, मूर्खता । ಅಜ್ಞಾನ, ಮೂರ್ಖತೆ, ಅವಿವೇಕ.

नासा–पु नाक, नाकका छेद । ಮೂಗು, ಮೂಗಿನ ದೊರಳೆ (ತೂತು).

नासिक, नासिका– स्त्री नाक । ಮೂಗು.

नासिर– वि मददगार, मददगार । ಸಹಾಯಕ, ಸಹಾಯಕ.

नासीर–पु. सेनाका अग्रभाग । ಸೈನ್ಯದ ಮುಂಭಾಗ. वि. आगे चलनेवाला । ಮುಂದೆ ನಡೆಯುವ.

नासूर– पु. नसतक पहुंचा हुआ घाव । ಆಳವಾದ ಗಾಯ, ರಕ್ತನಾಳದ ವರೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿದ ಗಾಯ.

नास्तिक– वि ईश्वरको न माननेवाला । ದೇವರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದವ, ದೇವರನ್ನು ನಂಬದವ.

नास्थ– पु नकेल । ಮೂಗುದಾರ.

नाह– पु. नाथ । ಒಡೆಯ, ಪ್ರಭು, ನಾಥ.

नाहक़– क्रिवि. व्यर्थ । ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ. वि वृथा, व्यर्थ । ವೃಥಾ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ, ನಿರುಪಯೋಗಿ

नाहर– पु व्याघ्र, सिंह, टेसूका फूल । ವ್ಯಾಘ್ರ, ಹುಲಿ, ಸಿಂಹ, ಮುತ್ತುಗದ ಹೂವು.

नाहरू–पु. नारू रोग । ನಾರು ರೋಗ. दे. ‘ नाहर ’ ।

नाहिन, नाहीं– क्रिवि दे. ‘ नहीं ’ ।

निंदनीय– वि. निंदा करने योग्य । ನಿಂದಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ನಿಂದನೀಯ.

निंदरिया– स्त्री. निद्रा । ನಿದ್ದೆ.

निंदा–स्त्री. बुराई, दोषकीर्तन,बदनामी । ನಿಂದೆ, ಅಪವಾದ, ದೂಷಣೆ.

निंदाई–स्त्री. निराने का काम या उसकी मज़दूरी । ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವಿಕೆ, ಕಸ ತೆಗೆಯುವಿಕೆ, ಆ ಕೆಲಸದ ಕೂಲಿ.

निंदाना– सक्रि घासपात दूर करना । ಕಳೆ ತೆಗೆ, ಕಸ ತೆಗೆ.

निंदासा– वि उनींदा । ತೂಕಡಿಸುವ, ನಿದ್ದೆಗೆಟ್ಟ.

निंब– पु नीम । ಬೇವು.

निबकौरी– स्त्री. नीमका फल । ಬೇವಿನ

ಹಣ್ಣು.

निवू– पु नीवू। ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು.

निअर– क्रिवि निकट । ಸಮೀಪ, ಹತ್ತರ. वि समान। ಸಮಾನವಾದ

निअराना,नियराना–अक्रि पास आना । ಸಮೀಪಿಸು, ಮುಟ್ಟು.

निआउ– पु न्याय। ನ್ಯಾಯ,ತೀರ್ಪು.

निआन– पु. परिणाम । ಪರಿಣಾಮ, ಅಂತ, ಕೊನೆ.

निआमत– स्त्री. दे. ' नियामत '।

निआरा– वि. न्यारा, निराला। ಬೇರೆ, ಪೃಥಕ್.

निकट–क्रिवि. समीप, पास। ಸಮೀಪ, ಹತ್ತರ, ಬಳಿಯಲ್ಲಿ.

निकटता– स्त्री समीपता। ಸಾಮೀಪ್ಯ, ನೆರೆ.

निकटस्थ– वि पासका । ಹತ್ತರದ, ಸಮೀಪದ.

निकम्मा– वि खराब, निरुपयोगी, जो काम न करे। ಕೆಟ್ಟ, ನಿರರ್ಥಕ, ನಿರುಪಯೋಗಿ,ಕೆಲಸ ಮಾಡದವ.

निकर– पु. राशि । ರಾಶಿ, ಸಮೂಹ, ಕುಪ್ಪೆ, ನಿಧಿ, ಗುಂಪು.

निकरना– अक्रि. प्रकट होना। ಉದಯವಾಗು, ಪ್ರಕಟವಾಗು. दे ' निकलना '।

निकलना– अक्रि. प्रकट होना, अलग होना, व्यतीत होना, उत्पन्न होना, पार होना, प्रमाणित होना । ಪ್ರಕಟವಾಗು, ಮೂಡು, ಹೊರಡು,ಹೊರಗೆ ಬರು, ಬೇರೆಯಾಗು, ಕಳೆ, ಉದ್ಭವಿಸು, ಕಾಣಿಸು, ದಾಟು, ಪಾರಾಗು, ಸಿದ್ಧವಾಗು, ಬಿಡು (ಸಮಸ್ಯೆ ಮುಂ.)

निकलवाना– सक्रि ' निकालना ' का प्रे. रूप ।

निकष, निकषन, निकस–पु कसौटी । ಬಂಗಾರ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಕಲ್ಲು, ಒರೆ ಗಲ್ಲು, ಒರೆ.

निकसना– अक्रि. दे. ' निकलना '।

निकाई– स्त्री उत्तमता, भलाई। ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಒಳ್ಳೆಯತನ, ಮೇಲ್ಮೆ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಸೊಬಗು, ಚಂದ.

निकाज– वि बेकाम। ನಿರುದ್ಯೋಗಿ, ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ.

निकाना– सक्रि दे ' निराना '।

निकाम– वि बेकाम, बुरा, निकम्मा। ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ, ವ್ಯರ್ಥ, ಕೆಟ್ಟ, ನಿರುದ್ಯೋಗಿ. क्रिवि व्यर्थ। ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ, ಸುಮ್ಮನೆ.

निकारना, निकालना– सक्रि बाहर लाना, अलग करना, प्रकट करना, उत्पन्न करना, बचाना, काढना । ಹೊರತೆಗೆ, ಬೇರ್ಪಡಿಸು, ಹೊರಪಡಿಸು, ಹೊರಡಿಸು, ಪ್ರಕಟಿಸು, ಆರಂಭಿಸು, ಹುಟ್ಟಿಸು, ಬಿಡಿಸು, ರಕ್ಷಿಸು, ತೆಗೆ, ಹೊರಡಿಸು.

निकाला– पु निकालने का काम, वहिष्कार, किसी स्थान से निकले जाने का दंड । ಹೊರಡಿಸುವಿಕೆ, ತೆಗೆ

ಯುವಿಕೆ, ಬಹಿಷ್ಕಾರ, ದೇಶ-ಬ್ರಷ್ಟತೆ, ಗಡೀಪಾರು.

निकास– पु निकालने की क्रिया या भाव, उद्गम स्थान, बचावका मार्ग, द्वार, आय, आमदनी, खुला मैदान, वंशका मूल, वह स्थान जिसमें से होकर कोई वस्तु निकले। ಹೊರಡುವಿಕೆ, ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವ ಕ್ರಿಯೆ, ಉದ್ಗಮ ಸ್ಥಾನ, ಹುಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳ, ರಕ್ಷಣೆಯ ಮಾರ್ಗ, ಬಿಡುಗಡೆಯ ಉಪಾಯ, ದ್ವಾರ. ಮಾರ್ಗ, ಉತ್ಪನ್ನ, ಗಳಿಕೆ, ಹುಟ್ಟುವಳಿ, ಬೈಲು, ವಂಶದ ಮೂಲ, ವಂಶದ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಸ್ಥಳ,ಯಾವದೊಂದು ವಸ್ತುವು ಹೊರಡುವ ಸ್ಥಳ.

निकासना– सक्रि. दे ‘ निकालना ’।

निकासी– स्त्री. प्रस्थान, आय, बिक्री, खपत, निकालने की क्रिया या भाव। ಹೊರಡುವಿಕೆ, ನಿರ್ಗಮನ, ಪ್ರಸ್ಥಾನ, ಹುಟ್ಟುವಳಿ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಲಾಭ, ಮಾರಾಟ, ಖರ್ಚಾಗುವಿಕೆ, ಕಳುಹಿಸುವಿಕೆ, ಕಳುಹಿಸುವ ಕೆಲಸ, ರಫ್ತು.

निकाह– पु. मुसलमानी ढंगसे किया गया विवाह। ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಮದುವೆ.

निकिष्ट– वि. निकृष्ट। ತುಚ್ಛ, ಕ್ಷುದ್ರ.

निकेत, निकेतन– पु घर। ಮನೆ.

निकोसना– अक्रि. दांत पीसना। ಹಲ್ಲು ಅರೆ, ಹಲ್ಲು ಕಿಸಿ.

निकौनी– स्त्री. निरानेका कार्य या मजदूरी। ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

निखंग–पु. निषंग। ಬತ್ತಳಿಕೆ, ನಿಷಂಗ.

निखड– वि ठीक, मध्य। ಮಧ್ಯ, ಸರಿಯಾದ.

निखट्टू– वि. निकम्मा, अवारा। ನಿರುದ್ಯೋಗಿ, ತುಂಟ, ತಿರುಕ, ಜಗಳಗಂಟಿ.

निखरना– अक्रि साफ़ होना। ನಿರ್ಮಲವಾಗು, ಸ್ವಚ್ಛವಾಗು, ಬಣ್ಣ ಎದ್ದು ಕಾಣಿಸು, ಹೊಳೆಯು.

निखरी– स्त्री घीमें पकाया हुआ भोजन द्रव्य। ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕರಿದ ಆಹಾರದ ಪದಾರ್ಥ.

निखवख–वि. सब, बिलकुल। ಪೂರಾ, ತೀರ, ಅಗದೀ.

निखार– पु स्वच्छता, सजावट। ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ನಿರ್ಮಲತೆ, ಶೃಂಗಾರ.

निखारना– सक्रि साफ करना। ತೊಳೆ, ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡು, ನಿರ್ಮಲ ಮಾಡು, ಶುದ್ಧ ಮಾಡು.

निखालिस– वि. शुद्ध। ಶುದ್ಧ, ಸ್ವಚ್ಛ, ಅಪ್ಪಟ.

निखिल– वि. संपूर्ण। ಸಂಪೂರ್ಣ, ಸಮಸ್ತ, ಸರ್ವ.

निखेद– पु. निषेध। ನಿಷೇಧ.

निखोट, निखोटि– वि. दोषरहित। ದೋಷರಹಿತ, ಸ್ವಚ್ಛ, ನಿರ್ಮಲ.

क्रिवि साफसाफ। ನಿಃಸಂಕೋಚ ವಾಗಿ, ನಿಷ್ಕಪಟವಾಗಿ.

निखोरना– सक्रि. नखसे नोचना। ಉಗುರಿನಿಂದ ಕೆರೆ, ಸುಲಿ, ಸಿಪ್ಪೆ ತೆಗೆ.

निगंध– वि निर्गंध। ವಾಸನೆ ರಹಿತ, ನಿರ್ಗಂಧ.

निगड़– स्त्री. हाथीके पैरमें बाधनेकी जंजीर, बेड़ी। ಆನೆಯ ಕಾಲು ಕಟ್ಟುವ ಹಗ್ಗ, ಸಂಕೋಲೆ, ಬೇಡಿ.

निगदन–पु. कथन। ಕಥನ, ಹೇಳಿಕೆ.

निगम– पु वेद, मार्ग, बाजार। ವೇದ, ಮಾರ್ಗ, ಪೇಟೆ.

निगरानी– स्त्री. देखरेख। ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ಕಣ್ಣೋಟ, ಕಣ್ಗಾವಲು, ಪರಾಂಬರಿಕೆ.

निगरु– वि हलका। ಹಗುರಾದ, ಲಘು.

निगलना–सक्रि खा जाना, हड़प जाना। ನುಂಗು, ಗಿಳಂಕೃತ ಮಾಡು, ಎತ್ತಿ ಹಾಕು.

निगह– स्त्री. दे 'निगाह'।

निगहबान– पु. रक्षक। ರಕ್ಷಕ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕ, ಸಂರಕ್ಷಕ, ಕಾವಾಡ-ವನ.

निगहबानी– स्त्री. रक्षा, देखरेख। ರಕ್ಷಣೆ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ಪರಾಂ-ಬರಿಕೆ.

निगार– पु भोजन। ಆಹಾರ, ಭೋಜನ.

निगार– पु चित्र। ಚಿತ್ರ, ತಸಬೀರು, ಕಸೂತಿ. वि. कलम आदि से लिखने या बेलबूटे बनानेवाला। ಚಿತ್ರಗಾರ, ಶಿಲ್ಪಿ.

निगाली– स्त्री हुक्के की नली। ಗುಡ-ಗುಡಿಯ ನಳಿಕೆ, ಹುಕ್ಕಾವಿನ ಕೊಳವೆ.

निगाह– स्त्री. दृष्टि, परख, समझ। ದೃಷ್ಟಿ, ಕೃಪೆ, ನಿರೀಕ್ಷಣೆ,ತಿಳಿವಳಿಕೆ.

निगुनी– वि गुणरहित। ಗುಣರಹಿತ.

निगुरा– वि. अदीक्षित। ಗುರುವಿಲ್ಲದ, ದೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದ.

निगूढ़– वि अत्यंत गुप्त। ಅತ್ಯಂತ ಗುಪ್ತ.

निगोडा, निगोरा– वि. अभागा, दुष्ट। ಭಾಗ್ಯಹೀನ, ಅನಾಥ, ಬೇವಾರ್ಸಿ, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ,ದುಷ್ಟ, ನೀಚ,ನಿರ್ಲಜ್ಜ.

निग्रह–पु दमन, रोक, बधन, चिकित्सा, दंड। ದಮನ, ನಿಗ್ರಹ, ಅಡ್ಡಿ, ತಡೆ, ಬಂಧನ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ದಂಡ.

निग्रहना– सक्रि पकडना, रोकना, सजा देना। ಹಿಡಿ, ನಿಗ್ರಹಿಸು, ತಡೆ, ಬಂಧಿಸು, ಶಿಕ್ಷಿಸು.

निघंटु– पु. शब्दकोश। ಶಬ್ದಕೋಶ, ನಿಘಂಟು.

निघटना– अक्रि घटना, कम होना। ಕಳೆ, ಕಡಿಮೆಯಾಗು, ಮುಗಿ. सक्रि नष्ट करना। ಹಾಳುಮಾಡು, ಮುಗಿಸು.

निघरघट– वि विना घर-घाट का,

निज़ाम– पु. मोतीयों रत्नों आदिकी लडी, बुनियाद, क्रम, इन्तजाम, हैद्राबाद के शासकों का पदवी सूचक नाम। ಮುತ್ತು ಅಥವಾ ರತ್ನದ ಮಾಲೆ, ಸರ, ಪಾಯಾ, ತಳಹದಿ, ಅಸ್ತಿವಾರ, ಕ್ರಮ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಏರ್ಪಾಡು, ಹೈದ್ರಾಬಾದದ ನವಾಬರ ಪದವಿ.

निजी, निजू– वि. अपना, खास। ತನ್ನ, ಸ್ವಂತದ, ಆತ್ಮೀಯ.

निजु– वि. क्रिवि. दे. 'निज'।

निजोर– वि शक्तिहीन। ಶಕ್ತಿಹೀನ, ಅಶಕ್ತ.

निझरना– अक्रि भलीभांति झड़ जाना, समाप्त होना। ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉದುರಿ ಹೋಗು, ಕಳಚಿ ಬೀಳು, ನಿಸ್ಸಾರವಾಗು, ಬರಿದಾಗು, ಉದುರಿ ಹೋಗು, ಮುಗಿ, ತೀರು.

निझाना– सक्रि छिपकर देखना। ಇಣಿಕಿ ನೋಡು, ಹಣಿಕಿ ನೋಡು, ಹೊಂಚು ನೋಡು.

निझोटना– सक्रि झपटना, खींचकर छीनना। ಎರಗು, ಎಳೆದು ಕಸಕೊಳ್ಳು, ಸೆಳೆ, ಹರಿದುಕೊಳ್ಳು.

निटर– वि जो उपजाऊ न रह गया हो। ಬೆಳೆ ಬಾರದಂತಾದ, ನಿಸ್ಸತ್ವ, ನಿರ್ಜೀವ.

निटल– पु. मस्तक, कपाल। ತಲೆ, ಮಸ್ತಕ, ಕಪಾಲ.

निटोल– पु. मुहल्ला, बस्ती। ಓಣಿ, ಪಟ್ಟಣದ ಒಂದು ಭಾಗ, ವಸಾಹತ್ತು, ಹಳ್ಳಿ.

निट्ठि– क्रिवि. ज्यों त्यों करके। ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಕಷ್ಟದಿಂದ.

निठल्ला, निठल्लू– वि बेकार। ನಿರುದ್ಯೋಗಿ, ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ, ವ್ಯರ್ಥ. क्रिवि. निरर्थक। ನಿರರ್ಥಕವಾಗಿ.

निठाला– पु खाली समय। ತೆರಪು, ಬಿಡುವು, ಪುರಸತ್ತು, ನಿರುದ್ಯೋಗದ ಸಮಯ.

निठुर– वि निर्दय। ನಿರ್ದಯ, ಕಠೋರ, ಕ್ರೂರ.

निठुरई, निठुरता, निठुराई– स्त्री कठोरता। ನಿರ್ದಯತೆ, ಕ್ರೂರತನ, ನಿಷ್ಠುರತನ.

निठौर– पु बुरा स्थान, बुरी दशा। ಕೆಟ್ಟ ಸ್ಥಳ, ಕೆಟ್ಟ ಸ್ಥಿತಿ, ದುರ್ದೆಶೆ.

निडर– वि निर्भय, साहसी। ದಿಟ್ಟ, ಸಾಹಸಿ, ನಿರ್ಭಯನಾದ, ಹೆದರಿಕೆ ಇಲ್ಲದ.

निड़रपन, निडरपना– पु. निर्भयता। ನಿರ್ಭಯತೆ, ದಿಟ್ಟತನ, ಸಾಹಸ, ಎದೆಗಾರಿಕೆ.

निडै– क्रिवि निकट। ಸಮೀಪ, ಹತ್ತರ.

निढाल– वि. शिथिल। ಶಿಥಿಲ, ದಣಿದ, ಆಯಾಸ ಹೊಂದಿದ.

निढिल– वि कसा हुआ। ಬಿಗಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ.

नित– क्रिवि नित्य। ನಿತ್ಯ, ಪ್ರತಿದಿನ, ಯಾವಾಗಲೂ. नितनित=हररोज।

ಪ್ರತಿದಿನ.

नितांत– वि. अतिशय, बिलकुल। ಬಹಳ, ತುಂಬ, ತೀರ, ಅಗದೀ.

नियंभ– पु खंभा। ಕಂಬ, ಸ್ತಂಭ.

नियरना– अक्रि मैल नीचे बैठ जाने से साफ होना। ಹೊಲಸು ಕೆಳಗೆ ಕೂತು ತಿಳಿಯಾಗು, ಸ್ವಚ್ಛವಾಗು, ಸೋಸಲ್ಪಡು.

निथारना, नियालना– सक्रि. पानी आदिको स्थिर कर साफ करना, पानी छानकर अलग करना। ನೀರು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಿಸಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡು. (ಹೊಲಸು ಕೆಳಗೆ ಕೂತು) ನೀರು ಸೋಸು, ಗಾಳಿಸು, ತಿಳಿಸು.

निदई– वि. निर्दई। ನಿರ್ದಯಿ, ನಿಷ್ಠುರ, ಕ್ರೂರ.

निदरना– अक्रि. निरादर करना, तिरस्कार करना। ಅಪಮಾನ ಮಾಡು, ಅನಾದರ ಮಾಡು, ಭಂಗಪಡಿಸು, ತಿರಸ್ಕರಿಸು.

निदर्शन– पु प्रदर्शन, दृष्टांत। ಪ್ರದರ್ಶನ, ದೃಷ್ಟಾಂತ, ತೋರಿಸುವಿಕೆ, ನಿದರ್ಶನ.

निदलन– पु. नाश। ನಾಶ.

निदहना– सक्रि. जलाना। ಸುಡು, ದಗ್ಧಮಾಡು, ಉರಿಸು.

निदाघ, निदाह– पु. गरमी। ಬೇಸಿಗೆ, ಗ್ರೀಷ್ಮಕಾಲ. ಬಿಸಿಲು, ಧಗೆ.

निदान– पु कारण, रोग का निश्चय, अंत। ಕಾರಣ, ರೋಗ ಲಕ್ಷಣ, ಅಂತ, ಕೊನೆ. अव्य. अंतमें। ಕೊನೆಗೆ. वि. निकृष्ट। ನಿಕೃಷ್ಟ, ಕಡಿಮೆ ತರಗತಿಯ, ಕೀಳಾದ.

निदेश, निदेस– पु. आज्ञा, शासन। ಆಜ್ಞೆ, ಹೇಳಿಕೆ, ಆದೇಶ, ಶಾಸನ.

निधडक– क्रिवि. बेखटके। ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ, ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಾಗಿ.

निधन– वि धनहीन। ನಿರ್ಧನ, ಬಡವ. ದರಿದ್ರ. पु. मृत्यु, नाश। ಮೃತ್ಯು, ನಾಶ, ಅಳಿವು, ಸಾವು.

निधरक– क्रिवि. दे 'निधड़क'।

निधान– पु. आश्रय, खजाना। ಆಶ್ರಯ, ಆಗರ, ಬೊಕ್ಕಸ, ಭಂಡಾರ, ನಿಧಿ.

निधि– स्त्री. खज़ाना, संपत्ति, घर, समुद्र। ಬೊಕ್ಕಸು, ಸಂಪತ್ತು, ಧನ, ಮನೆ, ಆಗರ, ಸಮುದ್ರ.

निनरा– वि दे. 'निनार'।

निनरुई– स्त्री. अकेली कन्या। ಒಬ್ಬಳೇ ಮಗಳು.

निनाद– पु ध्वनि। ಧ್ವನಿ, ಸ್ವರ, ಶಬ್ದ, ನಾದ.

निनान– पु. निदान, अंत। ಕಾರಣ, ಲಕ್ಷಣ, ಅಂತ. वि. निकृष्ट, घोर। ನಿಕೃಷ್ಟ, ಕೆಟ್ಟ, ಘೋರ, ತೀರ. क्रिवि. अंतमें। ಕೊನೆಗೆ, ಕಡೆಗೆ.

निनानबे– वि. ९९। ತೊಂಭತ್ತೊಂಭತ್ತು.

निनार, निनारा– वि न्यारा, जुदा,

दूर। ಬೇರೆಯಾದ, ಬೇರೆ ತರದ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ, ಭಿನ್ನ, ದೂರ.

निनावाँ– पु. जीभपर छोटे छोटे लाल दानो का पड़ जाना। ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕೆಂಪು ಉಬ್ಬುಗಳೇಳುವದು.

निनौना– सक्रि. नवाना। ಬಾಗಿಸು, ಮಣಿಸು, ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿಸು.

निन्नानवे, निन्यानबे– वि. ९९। ತೊಂಭತ್ತೊಂಭತ್ತು.

निन्यारा– वि. दे. 'निनरा'।

निपंग– वि. हाथपाँव से हीन, निकम्मा। ಅಂಗಹೀನ, ಕುಂಟ, ಹೆಳವ, ನಿರುಪಯೋಗಿ.

निपजना– अक्रि. उपजना, बढना। ಬೆಳೆ, ಹುಟ್ಟು, ವೃದ್ಧಿಂಗತವಾಗು, ಬಲಿ.

निपजी– स्त्री. उत्पत्ति, उपज, लाभ। ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಬೆಳೆ, ಹುಟ್ಟುವಳಿ, ಲಾಭ.

निपट– अव्य बिलकुल, निरा। ಶೀರ, ಅತ್ಯಂತ, ಪೂರಾ, ಅತೀವ.

निपटना– अक्रि दे. 'निबटना'।

निपटाना– सक्रि. पूरा करना, चुकाना। ಪೂರ್ಣ ಮಾಡು, ಮುಗಿಸು, ನಿಶ್ಚಯಿಸು.

निपटारा, निपटेरा– पु. समाप्ति, निर्णय। ಸಮಾಪ್ತಿ, ನಿರ್ಣಯ, ನಿಶ್ಚಯ.

निपात–पु. पतन, नाश, मृत्यु। ಪತನ, ನಾಶ, ಮೃತ್ಯು. वि पत्रहीन। ಎಲೆಗಳಿಲ್ಲದ.

निपातना– सक्रि. गिराना, मारना। ಕೆಡಹು, ನಾಶ ಮಾಡು, ಕೊಲ್ಲು.

निपाती– वि गिरानेवाला, पत्रहीन। ಕೆಡಹುವವ, ವಿನಾಶಕ, ಪತ್ರಹೀನ, ಎಲೆಗಳಿಲ್ಲದ. पु. शिव। ಶಿವ.

निपान– पु. तालाब, गड्ढा, दूध दुहने का पात्र। ಕೆರೆ, ಕೊಳ, ಹೊಂಡ, ಹಾಲು ಹಿಂಡುವ ಪಾತ್ರೆ.

निपीडक– पु. कष्ट देनेवाला, निचोड़नेवाला। ತ್ರಾಸ ಕೊಡುವವ, ಪೀಡಿಸುವವ, ಹಿಂಡುವವ.

निपीड़ना– सक्रि. पीडित करना, दबाना। ಪೀಡಿಸು, ತ್ರಾಸಕೊಡು, ಕೆಳಗೆ ಒತ್ತು, ಹಿಂಡು.

निपुण– वि. चतुर, प्रवीण। ಚತುರ, ಪ್ರವೀಣ, ನಿಪುಣ.

निपूत, निपूता– वि निस्संतान। ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ, ನಿಃಸಂತಾನ.

निपोडना, निपोरना– सक्रि दाँत निकलना। ಹಲ್ಲು ತೆಗೆ, ಹಲ್ಲು ತೋರಿಸು, ಹಲ್ಲು ಕಿಸಿ.

निफन– वि. पूर्ण। ಪೂರ್ಣ. क्रिवि पूर्ण रूपसे। ಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಒಳ್ಳೇರೀತಿಯಿಂದ.

निफरना– अक्रि धँसकर आरपार होना। ಭೇದಿಸಿ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗು, ಭೇದಿಸು, ಛೇದಿಸು.

निफल–वि. निष्फल। ನಿಷ್ಫಲ, ವ್ಯರ್ಥ.

निफाक़– पु विरोध । ಒಡಕು, ವಿರೋಧ, ವೈರತ್ವ, ಹಗೆ, ವೈಮನಸ್ಸು.

निफारना– सक्रि छेदना, आरपार करना । ಛೇದಿಸು, ಛೇದಿಸಿ ತೂತು ತೆಗೆ.

निफोट– वि साफसाफ। ಸ್ಪಷ್ಟ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ, ವಿಶದ.

निबंध– पु. बंधन, लेख, शर्त। ಕಟ್ಟು, ಬಂಧನ,ಲೇಖ,ಕರಾರು,ನಿಯಮ.

निबंधन– पु. बंधन, कर्तव्य, कारण । ಬಂಧನ, ಕಟ್ಟು, ಕರ್ತವ್ಯ, ಕಾರಣ, ಉದ್ದೇಶ.

निबकौरी– स्त्री. दे 'निंबकौरी'।

निबटना– अक्रि निवृत्त होना, समाप्त होना, निर्णीत होना । ನಿವೃತ್ತನಾಗು, ತೀರು, ಮುಕ್ತಾಯವಾಗು, ಸಮಾಪ್ತವಾಗು, ನಿಶ್ಚಯವಾಗು, ಬಗೆಹರಿ.

निबटाना– सक्रि समाप्त करना, चुकाना । ಮುಗಿಸು, ತೀರಿಸು, ಅನುಭವಿಸು, ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ಬಗೆಹರಿಸು.

निबटाव, निबटेरा– पु. निर्णय, छुट्टी, निश्चय । ನಿರ್ಣಯ, ಸಮಾಪ್ತಿ, ಮುಕ್ತಾಯ, ಬಗೆಹರಿಸುವಿಕೆ, ನಿಶ್ಚಯ, ತೀರ್ಪು, ತೀರ್ಮಾನ.

निबड़ना– अक्रि दे. 'निबटना'।

निबर– वि. निर्बल । ನಿರ್ಬಲ,ಅಶಕ್ತ.

निबरना– अक्रि छूटना, चुकना, पूरा होना । ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗು, ಮುಕ್ತನಾಗು, ಬೇರೆಯಾಗು, ಬಿಚ್ಚಿಹೋಗು, ಕಳಚು, ಕಳೆ, ತೀರು, ಪೂರ್ಣವಾಗು, ಬಗೆಹರಿ.

निबल– वि. दे 'निबर'।

निबह– पु. समूह। ಸಮೂಹ,ಗುಂಪು.

निबहना– अक्रि. निर्वाह होना, पूरा होना, निपटना । ನಿರ್ವಾಹವಾಗು, ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬು, ನೆರವೇರು, ಪೂರ್ಣವಾಗು, ಮುಗಿ, ತೀರು, ಪಾರಾಗು.

निबहुर– पु वह स्थान जहाँ से कोई न लौटे। ತಿರುಗಿ ಬರಲು ಶಕ್ಯವಾಗದ ಸ್ಥಳ, ಯಮಪುರಿ.

निबाह–पु. निर्वाह, पालन। ನಿರ್ವಾಹ, ಕಾಲಕ್ಷೇಪ,ವ್ಯವಸ್ಥೆ,ಮುಗಿತಾಯ.

निबाहना– सक्रि निर्वाह करना, पालन करना। ನಿರ್ವಹಿಸು, ಪರಿಪಾಲಿಸು, ಸಾಗಿಸು, ನಿಭಾಯಿಸು, ರಕ್ಷಿಸು, ಪಾಲನೆ ಮಾಡು, ಕೊನೆಗಾಣಿಸು, ಪೂರೈಸು, ಸಾಧಿಸು.

निबिड़– वि घोर, घना । ಘೋರ, ದಟ್ಟವಾದ, ಘನ, ನಿಬಿಡ.

निबुआ, निबुवा– पु नीबू । ನಿಂಬೆ.

निबुकना– अक्रि छुटकारा पाना । ಬಂಧಮುಕ್ತನಾಗು, ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗು.

निबेड़ना, निबेरना– सक्रि निबटाना, पूरा करना,निर्णय करना, सुलझाना। ಪೂರೈಸು, ಮುಗಿಸು, ತೀರಿಸು, ಪೂರ್ಣ ಮಾಡು, ಬಗೆ ಹರಿಸು,

ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ಬಿಡಿಸು, ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡು.

निबेड़ा– पु निबटारा, मुक्ति। ನಿರ್ಣಯ, ನಿಶ್ಚಯ, ಕೊನೆ, ಬಿಡುಗಡೆ, ಮುಕ್ತಿ.

निबेरना,निबेहना–सक्रि.दे. 'निबेड़ना'।

निबेरा– पु. दे. 'निबेड़ा'।

निबौरी,निबौली–स्त्री.दे 'निबकौरी'।

निभना–अक्रि निवहना, गुजारा होना, पूरा होना । ನಿರ್ವಾಹವಾಗು, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬು,ಸಾಗು,ಕೈಗೂಡು, ಪೂರ್ಣವಾಗು, ಕೊನೆಗಾಣು, ನೆರವೇರು.

निभरम– वि. भ्रमरहित । ಭ್ರಮೆಯಿಲ್ಲದ, ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದ. क्रिवि वेखटके। ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ,ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ.

निभागा– वि अभागा, हतभाग्य । ಭಾಗ್ಯಹೀನ, ದುರ್ದೈವಿ,ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ

निभाना– सक्रि दे 'निबाहना'।

निभाव– पु दे. 'निवाह'।

निमंत्रण– पु. बुलावा, न्योता । ಕರೆ, ಆಮಂತ್ರಣ, ಔತಣ, ಆಹ್ವಾನ.

निमंत्रना– सक्रि. निमंत्रण देना। ಕರೆ, ಆಮಂತ್ರಿಸು, ಆಹ್ವಾನಿಸು.

निमक– पु. नमक। ಲವಣ, ಉಪ್ಪು.

निमकी– स्त्री नीवुका अचार। ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣಿನ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ

निमकौड़ी– स्त्री नीम की फली या बीज। ಬೇವಿನ ಹಣ್ಣು ಅಥವಾ ಅದರ ಬೀಜ.

निमज्जन– पु. अवगाहन, स्नान । ಸ್ನಾನ, ಜಳಕ.

निमटना– अक्री. दे. 'निवटना'।

निमटेरा– पु दे. 'निवटेरा'।

निमान– पु. सरोवर, नीची जगह, मूल्य। ಸರೋವರ, ತಗ್ಗುಭೂಮಿ, ಬೆಲೆ, ಮೂಲ್ಯ. वि. नीचा,ढालुआ, विनीत। ಬಾಗಿದ, ತಗ್ಗಾದ, ಇಳುಕಲು, ನಮ್ರ.

निमाना–वि. नीचा,विनीत। ತಗ್ಗಾದ, ಇಳುಕಲು, ವಿನೀತ, ನಮ್ರ, ಮೆತ್ತಗಿರುವ.

निमिख, निमिष, निमेख, निमेष– पु पलकोंका गिरना, क्षण। ರೆಪ್ಪೆ ಹೊಡೆಯುವದು, ನಿಮಿಷ, ಕ್ಷಣ

निमित्त–पु लक्षण, हेतु, कारण,शकुन। ಲಕ್ಷಣ, ಉದ್ದೇಶ, ಹೇತು, ಕಾರಣ, ಶಕುನ.

निमीलन– पु. पलक मारनेकी क्रिया, निमेष। ರೆಪ್ಪೆ ಹೊಡೆಯುವದು, ಕ್ಷಣ.

निमीलित– वि बंद। ಮುಚ್ಚಿದ.

निमूंद–वि बंद किया हुआ। ಮುಚ್ಚಿದ, ಮುಗಿದ.

निमेट– वि. स्थाई। ನಾಶವಾಗದ,ಸ್ಥಿರವಾದ, ಅಳಿಯದ.

निम्न– वि. नीचा। ಕೆಳಗಿನ,ತಗ್ಗಾದ.

नियंत्रण– पु. नियमानुसार संचालन। ಕಟ್ಟು, ನಿಯಮ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

नियंत्रित– वि नियमबद्ध । ನಿಯಮ ಬದ್ಧ, ಕಟ್ಟುಪಾಡಿನಲ್ಲಿಟ್ಟ, ನಿಯಂತ್ರಿತ.

नियत– वि निश्चित, परिमित, स्थापित । ನಿಶ್ಚಿತ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ, ಪರಿಮಿತ, ಸ್ಥಾಪಿತ.

नियति– स्त्री नियत होनेकी क्रिया, स्थिरता, भाग्य। ನಿಯಮಿಸುವದು, ನೇಮಕ ವಿಧಿ, ಸ್ಥೈರ್ಯ, ಭಾಗ್ಯ.

नियमन–पु नियंत्रण, शासन, व्यवस्था। ನಿಯಂತ್ರಣ, ಶಾಸನ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

नियर–क्रिवि. पास, निकट। ಸಮೀಪ, ಹತ್ತರ, ಬಳಿ.

नियराई– स्त्री. निकटता । ಸಾನ್ನಿಧ್ಯ, ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಹತ್ತಿರ, ನೆರೆ.

नियराना– अक्रि. पास पहुंचना । ಸಮೀಪ ಬರು, ಸಮೀಪಿಸು, ಬಳಿಸಾರು, ತಲುಪು.

नियरे– क्रिवि समीप, निकट। ಸಮೀಪವದಲ್ಲಿ, ಹತ್ತರದಲ್ಲಿ.

नियाई– वि. न्यायी । ನ್ಯಾಯಶೀಲ.

नियाज़– स्त्री कामना, इच्छा, दीनता, प्रेमप्रदर्शन, बडोंका प्रसाद, मृतकके उद्धेशसे गरीबोंको भोजन आदि देना, बडोंसे होनेवाला परिचय, मुलाकात । ಅಭಿಲಾಷೆ, ಇಚ್ಛೆ, ದೈನ್ಯ, ಪ್ರೇಮ ಪ್ರದರ್ಶನ, ದೊಡ್ಡವರ ಪ್ರಸಾದ, ಆಶೀರ್ವಾದ, ಸತ್ತವರ ಸಲುವಾಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ಊಟ ಹಾಕುವದು, ಕಾಣಿಕೆ, ದೊಡ್ಡವರ ಪರಿಚಯ, ಭೆಟ್ಟಿ, ಸಂದರ್ಶನ.

नियाज़मंद– वि. विनीत, सेवक। ವಿನೀತ, ನಮ್ರ, ಆಧೀನಸ್ಥ.

नियान– पु. निदान, परिणाम, अंत, गोशाला। ಕೊನೆ, ಅಂತ, ಪರಿಣಾಮ, ಗೋಶಾಲೆ.

नियाबत–स्त्री. प्रतिनिधित्व, स्थानापन्न होना । ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ, ಬದಲಿ.

नियाम– पु तलवारकी म्यान । ಕತ್ತಿಯ ಒರೆ, ಖಡ್ಗಕೋಶ.

नियाम– पु. नियम । ನಿಯಮ.

नियामक– पु व्यवस्था करनेवाला । ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ.

नियामत,न्यामत–स्त्री. रुचिकर भोजन, दुर्लभ वस्तु, धन। ರುಚಿಕರ ಭೋಜನ, ಪಕ್ವಾನ್ನ, ದುರ್ಲಭ ವಸ್ತು, ಅಪರೂಪ ವಸ್ತು, ಧನ, ಐಶ್ವರ್ಯ.

नियार– पु. सोनारकी दूकानमें का कूड़ा करकट। ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ ಅಂಗಡಿಯೊಳಗಿನ ಬೂದಿ.

नियारना– सक्रि. अलगाना, हटाना। ಬೇರ್ಪಡಿಸು. ದೂರೀಕರಿಸು.

नियारा, न्यारा– वि पृथक्, अलग। ಬೇರೆ, ಪೃಥಕ್, ದೂರ. पु. दे. 'नियार'।

नियारिया– पु. सुनारोंकी दूकानके कूड़ा करकटमेंसे माल निकालनेवाला चतुर मनुष्य । ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ಅಂಗಡಿಯೊಳಗಿನ ಬೂದಿಯೊಳಗೆ ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿಯ, ತುಣುಕು ಹುಡುಕು

ವವ, ಚತುರ ಮನುಷ್ಯ.

नियाव– पु. नीति, न्याय । ನೀತಿ, ನ್ಯಾಯ.

नियुक्त– वि. लगाया हुआ, मुकर्रर । ನೇಮಕವಾದ, ನಿಶ್ಚಿತವಾದ, ಸ್ಥಾಪಿತ.

नियुक्ति– स्त्री. तैनाती । ನೇಮಣೂಕಿ, ನಿಯಮಿಸುವದು, ಸ್ಥಾಪನೆ.

नियोजक– पु. नियुक्त करनेवाला । ನೇಮಿಸುವವ, ನೇಮಕ ಮಾಡುವವ.

नियोजित– वि. नियुक्त किया हुआ । ನೇಮಿಸಿದ, ನಿಯುಕ್ತ, ನೇಮಕ ಹೊಂದಿದ.

निरंकार– वि. निराकार । ನಿರಾಕಾರ, ಆಕಾರ ರಹಿತ.

निरंकुश– वि. मनमानी करनेवाला । ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿ, ಅತ್ಯಾಚಾರಿ, ಕಟ್ಟಿಲ್ಲದ, ಅಂಕೆಯಿಲ್ಲದ

निरंग– वि. फीका, उदास, अंगहीन, खाली । ತಿಳು ಬಣ್ಣದ, ಬಣ್ಣಗೆಟ್ಟ, ಅಂಗಹೀನ, ಬರಿದಾದ.

निरंजन– वि. मायारहित, विना काजलका । ಮಾಯಾರಹಿತ, ಕಾಡಿಗೆಯಿಲ್ಲದ. पु. परमात्मा । ದೇವರು.

निरतर– क्रिवि. हमेशा । ಯಾವಾಗಲೂ, ನಿರಂತರವಾಗಿ. वि अविच्छिन्न, स्थायी । ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದ, ನಿರಂತರವಾದ, ತೆರಪಿಲ್ಲದ, ಸ್ಥಿರವಾದ.

निरंभ– वि. निर्जल । ನಿರ್ಜಲ, ನೀರಿಲ್ಲದ.

निरक्षण– पु. निरीक्षण । ನಿರೀಕ್ಷಣೆ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ.

निरक्षर– वि. अपढ़ । ಅಕ್ಷರಶೂನ್ಯ, ಅಶಿಕ್ಷಿತ, ನಿರಕ್ಷರ ಕುಕ್ಷಿ.

निरखना– सक्रि. ताकना, देखना । ನಿರೀಕ್ಷಿಸು, ನೋಡು.

निरगुण– वि. निर्गुण, गुणहीन, बुरा । ನಿರ್ಗುಣ, ಗುಣಹೀನ, ಕೆಟ್ಟ.

निरचू– वि. निश्चित, जिसको अवकाश मिल गया हो । ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಾದ, ವಿರಾಮವಾಗಿರುವ.

निरच्छ– वि अंधा । ಕುರುಡ, ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದವ.

निरजोस– पु. सार, निर्णय । ರಸ, ಸಾರ, ಸತ್ವ, ನಿರ್ಣಯ, ಸಾರಾಂಶ.

निरझर– पु. झरना । ಸೆಲೆ, ಬುಗ್ಗೆ, ಪ್ರವಾಹ.

निरझरनी– स्त्री पहाडी नदी । ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶದ ನದಿ.

निरत– पु. नृत्य । ನೃತ್ಯ, ಕುಣಿತ वि. तत्पर, लीन । ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ, ಮಗ್ನ, ತತ್ಪರ. क्रिवि. निरंतर । ಯಾವಾಗಲೂ.

निरतना– अक्रि नृत्य करना । ಕುಣಿ, ನರ್ತಿಸು.

निरति– स्त्री. तल्लीनता, अधिक प्रीति । ಮಗ್ನ ಭಾವ, ಒಂದಾಗುವಿಕೆ, ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ.

निरदई, निरदय– वि. कठोर। ನಿರ್ದಯ, ಕ್ರೂರ.

निरधार– पु. निर्धार। ನಿರ್ಧಾರ, ನಿಶ್ಚಯ. वि. निराधार। ನಿರಾಧಾರ. क्रिवि. निश्चयपूर्वक। ನಿಶ್ಚಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ.

निरधारना– सक्रि निश्चय करना। ನಿಶ್ಚಯಿಸು.

निरनउ, निरनय, निरनै– पु. निर्णय, निश्चय। ನಿರ್ಣಯ, ನಿಶ್ಚಯ.

निरपना– वि पराया। ಎರಡನೆಯವರ, ಪರರ.

निरपेक्ष– वि. उदासीन, जो किसीपर निर्भर न हो। ಉದಾಸೀನ, ಇಚ್ಛಾರಹಿತ, ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸದ.

निरबहना– अक्रि. दे. 'निभना'।

निरबाहना– सक्रि दे 'निबाहना'।

निरबेद– पु वैराग्य। ವೈರಾಗ್ಯ.

निरबेरा– पु दे 'निबेड़ा'।

निरभै– वि निर्भय। ನಿರ್ಭಯ, ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದ.

निरमर, निरमल– वि शुद्ध, स्वच्छ, पापरहित। ಶುದ್ಧ, ಸ್ವಚ್ಛ, ಪಾಪರಹಿತ, ನಿರ್ಮಲ.

निरमाना– सक्रि. निर्माण करना। ನಿರ್ಮಿಸು, ತಯಾರಿಸು.

निरमायल–पु देवार्पित वस्तु। ದೇವಾರ್ಪಿತ ವಸ್ತು, ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ.

निरमोल, निरमोलिक, निरमोलिका– वि. अनमोल। ಉತ್ತಮ, ಬಹುಮೂಲ್ಯ.

निरय– पु नरक। ನರಕ.

निरलस– वि आलस्यहीन। ಆಲಸ್ಯವಿಲ್ಲದ.

निरवधि– वि. लगातार, असीम। ಬಿಟ್ಟೂಬಿಡದೆ, ಯಾವಾಗಲೂ, ಸೀಮಾರಹಿತ, ಬಹಳ.

निरवलंब– वि अवलंबरहित। ನಿರಾಶ್ರಿತ, ಅಸಹಾಯ.

निरवार–पु. छुटकारा, सुलझन, निर्णय। ಬಿಡುಗಡೆ, ಮುಕ್ತಿ, ಸಮಾಪ್ತಿ, ನಿರ್ಣಯ.

निरवारना– सक्रि. निवारन करना, बंधन खोलना, निबटाना। ನಿವಾರಿಸು, ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡು, ಬಿಡಿಸು, ಮುಗಿಸು, ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಾಡು.

निरवाह– पु. दे. 'निबाह'।

निरवाहना– सक्रि दे 'निबाहना'।

निरशन– पु. अनशन। ಉಪವಾಸ, ಲಂಘನ.

निरस–वि. रसहीन। ರಸಹೀನ, ಸಪ್ಪೆ

निरसंक– वि निःशंक। ನಿಃಶಂಕ, ನಿರ್ಭಯ.

निरसन– पु. हटाना, खंडन, अनशन। ದೂರೀಕರಿಸುವದು, ಒಗೆಯುವದು, ಖಂಡನೆ, ಕೆಡಕು, ಹಾಳು, ನಾಶ, ಉಪವಾಸ.

निरहंकार– वि अभिमान रहित। ಅಹಂಕಾರವಿಲ್ಲದ, ನಿರಹಂಕಾರಿ.

निरा– वि. बिलकुल, विशुद्ध। ಕೇವಲ, ಬರೀ, ಶುದ್ಧ, ನಿರ್ಮಲ

निराई–स्त्री. निरानेकी क्रिया या उसकी मजदूरी। ಕಳೆ (ಕಸ) ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ, ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವ ಕೂಲಿ.

निराखर– वि अपढ, मौन। ಕಲಿಯದವ, ಮೂರ್ಖ, ಅಶಿಕ್ಷಿತ, ಮೌನ.

निराट– वि अकेला, निपट, बिलकुल। ಒಂಟಿಗ, ಪೂರಾ, ತೀರ, ಬರೀ, ಕೇವಲ.

निराना– सक्रि खेतसे घासपात दूर करना। ಕಸ ತೆಗೆ, ಕಳೆ ತೆಗೆ, ಕಳೆ ಕೀಳು.

निरापद–वि. सुरक्षित। ಸುರಕ್ಷಿತ, ಭದ್ರ.

निरापन, निरापुन– वि. पराया। ಎರಡನೆಯವರ.

निरामय–वि. रोगशून्य, भला। ರೋಗವಿಲ್ಲದ, ಆರೋಗ್ಯವಾದ. पु. ಮಹಾದೇವ.

निरामिष, निरामिख– वि. मासरहित, मास न खानेवाला। ಮಾಂಸರಹಿತ, ಮಾಂಸ ತಿನ್ನದವ, ಸಸ್ಯಾಹಾರಿ.

निरार, निरारा– वि. न्यारा, अलग। ಬೇರೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ.

निरालब– वि. अवलंबरहित। ಅಸಹಾಯ, ಆಶ್ರಯಹೀನ.

निरालस, निरालस्य– पु. आलस्यका अभाव। ಆಲಸ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ. वि. जिसमें आलस्य न हो। ಆಲಸ್ಯವಿಲ್ಲದವ

निराला– वि एकात, अनोखा, अलग। ನಿರ್ಜನ, ಏಕಾಂತ, ಅದ್ಭುತ, ಉತ್ತಮ, ಅಪೂರ್ವ, ಬೇರೆ. पु. एकात स्थान। ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಾನ.

निरावना– सक्रि दे. 'निराना'।

निरावरण– वि खुला हुआ। ಆವರಣರಹಿತ, ತೆರೆದ.

निराश, निराशी, निरासी– वि नाउम्मेद, उदास, विरक्त। ನಿರಾಶ, ಉದಾಸೀನ, ವಿರಕ್ತ.

निराशा, निरासा– स्त्री. नाउम्मेदी। ನಿರಾಶೆ, ಔದಾಸೀನ್ಯ.

निरिच्छना– सक्रि. निरीक्षण करना। ನಿರೀಕ್ಷಿಸು, ನೋಡು.

निरीह– वि इच्छारहित, उदासीन, विरक्त। ಇಚ್ಛಾರಹಿತ, ಉದಾಸೀನ, ಶಾಂತಿಪ್ರಿಯ, ವಿರಕ್ತ.

निरुआरना– सक्रि दे 'निरुवारना'।

निरुज– वि. निरोग। ನಿರೋಗಿ, ರೋಗರಹಿತ.

निरुत्तर– वि. उत्तर रहित, जो उत्तर न दे सके। ಉತ್ತರವಿಲ್ಲದ, ನಿರುತ್ತರ, ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾಗದ, ಮೌನ.

निरुत्साह– वि विना उत्साह का। ಉತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲದ.

निरुदक– वि. जलहीन। ನೀರಿಲ್ಲದ.

निरुद्देश– वि उद्देशहीन। ಉದ್ದೇಶಹೀನ, ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದ.

निरुद्ध– वि बंधा या रुका हुआ।

ಬಂಧಿತ, ಅಡ್ಡಿಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ.

निरुद्यम– वि विना उद्योग का । ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದ, ನಿರುದ್ಯೋಗಿ.

निरुपम– वि. अनुपम । ಅನುಪಮ, ಅದ್ವಿತೀಯ.

निरुपयोगी– वि. निरर्थक, व्यर्थ । ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ, ನಿರರ್ಥಕ, ವ್ಯರ್ಥ.

निरुपहत– वि. शुभ सूचक । ಶುಭಸೂಚಕ.

निरुपाय– वि. लाचार । ನಿರುಪಾಯ, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ, ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದ.

निरुवरना– अक्रि. सुलझना, छुटकारा पाना । ಬಿಡು, (ಸಮಸ್ಯೆ ಮುಂತಾದ್ದು) ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗು.

निरुवार– पु. छुटकारा, सुलझाव, निर्णय । ಬಿಡುಗಡೆ, ಬಿಡಿಸುವದು, (ಸಮಸ್ಯೆ), ನಿರ್ಣಯ.

निरुवारना– सक्रि छुड़ाना, सुलझाना, निबटाना । ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡು, ಬಂಧನ ಬಿಡಿಸು, ಬಿಡಿಸು, ಮುಗಿಸು, ನಿರ್ಣಯಿಸು.

निरूप– वि. रूपहीन, निराकार, भद्दा । ರೂಪಹೀನ, ನಿರಾಕಾರ, ಆಕಾರವಿಲ್ಲದ, ಅಂದಗೆಟ್ಟ, ಕುರೂಪ.

निरूपण– पु. विचार, विवेचन सहित निर्णय, निदर्शन । ವಿಚಾರ,ವಿಚಾರಪೂರ್ಣ ನಿರ್ಣಯ, ನಿರ್ಣಯ, ನಿಶ್ಚಯ, ನಿದರ್ಶನ,ತೋರಿಸುವಿಕೆ.

निरूपना– सक्रि. निश्चित करना, ठहराना । ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ನಿರ್ಣಯಿಸು.

निरेखना– सक्रि. देखना । ನೋಡು, ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡು.

निरै– पु. नरक । ನರಕ.

निरोग, निरोगी–वि. रोग रहित, स्वस्थ । ರೋಗರಹಿತ, ಸ್ವಸ್ಥ, ಆರೋಗ್ಯವುಳ್ಳ.

निरोध–पु. रोक, घेरा, अवरोध । ಅಡ್ಡಿ, ತಡೆ, ಕಟ್ಟು, ಮುತ್ತಿಗೆ, ವಿರೋಧ.

निर्ख– पु. भाव, दर । ದರ, ಧಾರಣೆ.

निर्खबंदी– स्त्री. निर्ख निश्चय करने का काम । ಧಾರಣೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವದು, ಕ್ರಯ ನಿಶ್ಚಯ, ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟುವಿಕೆ.

निर्गत– वि. बाहर आया हुआ, निकला हुआ । ಹೊರಗೆ ಬಂದ, ಹೊರಟ.

निर्गमना– अक्रि. बाहर निकलना । ಹೊರಗೆ ಬರು, ಹೊರಡು.

निर्जन– वि. जनशून्य । ಜನರಿಲ್ಲದ, ಏಕಾಂತ, ಶೂನ್ಯಸ್ಥಾನ.

निर्जल– वि. जलरहित । ನೀರಿಲ್ಲದ.

निर्झर– पु दे. ' निरझर ' ।

निर्झरिणी– स्त्री. दे. ' निरझरनी ' ।

निर्णीत– वि. निर्णय किया हुआ । ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ತೀರ್ಮಾನವಾದ.

निर्त– पु. नृत्य । ನೃತ್ಯ, ನರ್ತನ, ಕುಣಿತ.

निर्तक– पु. नर्तक । ನರ್ತಕ, ಕುಣಿಯುವವ.

नितंना— अक्रि. नाचना । ಕುಣಿ, ನರ್ತಿಸು.
निर्दंभ— वि गर्वहीन । ಗರ್ವವಿಲ್ಲದ.
निर्दई, निर्दय— वि कठोर । ಕ್ರೂರ, ನಿರ್ದಯ.
निर्दहना— सक्रि. जला देना । ಸುಡು, ದಹಿಸು.
निर्देश— पु. उल्लेख, निश्चय, आज्ञा । ಉಲ್ಲೇಖ, ವರ್ಣನೆ, ತೋರಿಕೆ, ನಿಶ್ಚಯ, ಆಜ್ಞೆ.
निर्दोष, निर्दोषी— वि दोपरहित । ದೋಷವಿಲ್ಲದ, ನಿರ್ದೋಷಿ
निर्धन— पु. गरीब । ಬಡವ, ದರಿದ್ರ.
निर्धनता— स्त्री. गरीबी । ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಬಡತನ.
निर्धार— पु. दे. ' निरधार '।
निर्धारना— सक्रि. दे ' निरधारना '।
निर्धूम— वि. धुएँसे रहित । ಹೊಗೆ ಯಿಲ್ಲದ.
निर्निमेष— क्रिवि. एकटक। ರೆಪ್ಪೆ ಹೊಡೆ ಯದೆ, ದಿಟ್ಟಿಸಿ.
निर्बहना— अक्रि निभना, दूर होना । ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬು, ಬೇರೆಯಾಗು, ದೂರಾಗು.
निर्बाध— वि. वाधारहित । ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲದ, ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದ.
निर्बोध— वि अज्ञान, नासमझ । ಅಜ್ಞಾನಿ, ತಿಳಿಯದ, ಅರಿಯದ.
निर्भर— वि. अवलंवित, पूर्ण, युक्त । ಅವಲಂಬಿತ, ಆಶ್ರಿತ, ತುಂಬಿದ, ಪೂರ್ಣ, ಯುಕ್ತ.
निर्भीक— वि निडर। ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದ, ಭಯವಿಲ್ಲದ.
निर्मना— सक्रि वनाना । ಮಾಡು, ಹುಟ್ಟಿಸು, ತಯಾರಿಸು.
निरमम, निर्मम— वि. ममता रहित । ಮಮತೆಯಿಲ್ಲದ, ಪ್ರೇಮವಿಲ್ಲದ.
निर्मल— वि स्वच्छ, पाप रहित। ಸ್ವಚ್ಛ, ಶುದ್ಧ, ನಿರ್ಮಲ, ಪಾಪರಹಿತ.
निर्माता— पु. रचयिता। ನಿರ್ಮಿಸುವವ, ಹುಟ್ಟಿಸುವವ.
निर्माना— सक्रि. दे. ' निर्मना '।
निर्मालय, निर्माल्य— पु. देवार्पित वस्तु। ದೇವಾರ್ಪಿತ ವಸ್ತು, ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ.
निर्मोह, निर्मोही— वि. निर्दय, मोहरहित । ನಿರ್ದಯ, ನಿಷ್ಠುರ, ಮೋಹರಹಿತ.
निर्यात— पु विदेश भेजा गया माल । ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ ಸಾಮಾನು.
निर्लिप्त— वि. जो लिप्त न हो, विषय भोगादिसे मुक्त । ಬೇರೆಯಾದ, ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳದ, ವಿಷಯಭೋಗ ದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದ.
निर्वहना— अक्रि. दे ' निवहना '।
निर्वाचक— पु. मत देनेवाला । ಮತ ಕೊಡುವವ, ಆರಿಸುವವ, ಮತದಾರ.
निर्वाचन— पु. चुनाव । ಚುನಾವಣೆ, ಆರಿಸುವಿಕೆ, ಇಲೆಕ್ಶನ್.
निर्वाण— पु. शांति, मोक्ष । ಶಾಂತಿ,

निवेरा– वि. चुना हुआ, नया। ಆರಿಸಿದ, ಹೊಸ.

निवेश– पु. डेरा, शिविर, घर, प्रवेश, विवाह। ಬೀಡು, ಬಿಡಾರ, ಡೇರೆ, ಶಿಬಿರ, ಮನೆ, ಪ್ರವೇಶ, ಮದುವೆ.

निवेशनीय– वि प्रवेश करने योग्य। ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

निश, निशा– स्त्री. रात्रि। ರಾತ್ರಿ.

निशाखातिर– स्त्री. तसल्ली। ಸಾಂತ್ವನೆ, ಧೈರ್ಯ, ಸಮಾಧಾನ, ತೃಪ್ತಿ.

निशाचर– पु राक्षस, उल्लू, सियार, चोर। ರಾಕ್ಷಸ, ಗೂಗೆ, ನರಿ, ಕಳ್ಳ.

निशान– पु. चिह्न, लक्षण, दाग, धब्बा, पता, झंडा, नगाडा, अस्तित्व का लेश। ಚಿಹ್ನೆ, ಲಕ್ಷಣ, ಕಲೆ,ಮಚ್ಚೆ, ಕುರಹು, ಗುರುತು, ಬರೆ, ತುಬ್ಬು, ಪತ್ತೆ, ಸುಳಿವು, ಬಾವುಟ, ನಿಶಾನಿ, ಧ್ವಜ, ನಗಾರಿ, ಭೇರಿ, ಅವಶೇಷ.

निशानची– पु वह जो किसी राजा, सेना, दल आदि के आगे झंडा लेकर चलता हो। ಅರಸು, ಸೈನ್ಯ, ಪಡೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮುಂದೆ ಧ್ವಜ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವವ, ಧ್ವಜಧಾರಿ.

निशानदेही– स्त्री असामी को सम्मन आदि की तामील के लिये पहचानने की क्रिया। ಸಮನ್ಸು ಜಾರಿಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಇಂಥವನೇ ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ.

निशाना– पु लक्ष्य। ಲಕ್ಷ್ಯ, ಗುರಿ, ಉದ್ದೇಶ.

--बांधना = वार करने के लिये अस्त्र आदिको इस प्रकार साधना जिसमें ठीक लक्ष्यपर वार हो। ಗುರಿ ಹಿಡಿ, ಲಕ್ಷ್ಯವಿಡು.

निशानी– स्त्री निशान, यादगार। ಕುರುಹು,ಗುರುತು,ಚಿಹ್ನೆ,ಸ್ಮಾರಕ.

निशि– स्त्री रात्रि। ರಾತ್ರಿ.

निशीथ– पु. रात्रि, मध्यरात्रि। ರಾತ್ರಿ, ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ.

निश्चल– वि. अटल, स्थिर। ನಿಶ್ಚಿತ, ಕದಲದ, ಸ್ಥಿರ.

निश्चलता– स्त्री दृढता, स्थिरता। ದೃಢತೆ, ಸ್ಥಿರತ್ವ, ಕದಲದಿರುವಿಕೆ.

निश्चित– वि निश्चय किया हुआ। ನಿಶ್ಚಯವಾದ, ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ.

निश्चिन्त– वि चिंतारहित। ಚಿಂತಾರಹಿತ, ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದ.

निश्चेतन– वि चेतनारहित, जड़। ಚೇತನೆಯಿಲ್ಲದ.ಜಡ,ಅಗಳಾಡದ.

निश्रेणी– स्त्री सोपान, सीढी, मुक्ति। ನಿಚ್ಚಣಿಕೆ, ಏಣಿ, ಸೋಪಾನ, ಮುಕ್ತಿ.

निश्रेयस– पु कल्याण, मोक्ष। ಕಲ್ಯಾಣ, ಮೋಕ್ಷ, ಮುಕ್ತಿ.

निश्शक्त– वि शक्तिहीन। ಶಕ್ತಿಹೀನ, ದುರ್ಬಲ, ಅಶಕ್ತ.

निश्शेष–वि जिसमें कुछ बाकी न बचा हो। ಶೇಷರಹಿತ, ಪೂರ್ಣ.

निषंग– पु. तूणीर। ಬತ್ತಳಿಕೆ.

निषादी– पु महावत। ಮಾವುತ. वि. बैठा हुआ। ಕೂತ.

निषिद्ध– वि. जिसका निषेध किया गया हो। ನಿಷೇಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ನಿಷೇಧಿಸಿದ.

निष्कंटक– वि बाधारहित। ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲದ, ಕಂಟಕವಿಲ್ಲದ.

निष्कपट– वि. निश्चल। ಕಪಟವಿಲ್ಲದ, ಸರಳ ಸ್ವಭಾವದ.

निष्कर– वि वह भूमि जिसका कर न देना पड़ता हो। ಕಂದಾಯವಿಲ್ಲದ ಭೂಮಿ.

निष्कर्ष– पु. सार, निचोड़, निश्चय। ಸಾರ, ಸತ್ವ, ಹಿಂಡಿ ತೆಗೆದದ್ದು, ಸಾರಾಂಶ, ನಿಶ್ಚಯ.

निष्काम–वि. निस्स्वार्थ। ಯಾವ ತರದ ಆಶೆಯಿಲ್ಲದ, ಅಭಿಲಾಷೆಯಿಲ್ಲದ, ನಿಸ್ವಾರ್ಥ.

निष्कृति– स्त्री छुटकारा, प्रायश्चित्त। ಬಿಡುಗಡೆ, ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ.

निष्क्रिय– वि जो काम न करता हो। ಕೆಲಸ ಮಾಡದ

निष्ठुर– वि निर्दय, कठोर। ನಿರ್ದಯ, ಕ್ರೂರ, ಕಠೋರ.

निष्णात– वि. किसी विषयमें कुशल। ಕುಶಲ, ಚತುರ.

निष्पंद– वि, स्पंदनरहित। ಚೇತನಾಹೀನ, ಅಗಲಾಡದವನ.

निष्फल– वि फलशून्य, व्यर्थ। ಫಲದೊರೆಯದ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ.

निसंग– वि. अकेला। ಒಂಟಿಗ

निसँठ– वि. धनहीन। ಧನಹೀನ, ಬಡವ, ದರಿದ್ರ.

निसंस– वि. दुष्ट, मृतप्राय। ದುಷ್ಟ, ಮೃತಪ್ರಾಯ.

निससना– अक्रि. जोरसे साँस लेना, हाँफना। ತೇಕು ಹತ್ತು, ಬೇಗ ಬೇಗನೆ ಶ್ವಾಸ ಎಳೆಕೊಳ್ಳು.

निस– स्त्री. रात्री। ರಾತ್ರಿ.

निसक– वि दुर्बल। ದುರ್ಬಲ,ಅಶಕ್ತ.

निसत– वि. असत्य। ಅಸತ್ಯ.

निसतरना– अक्रि उद्धार या छुटकारा पाना। ಉದ್ಧಾರವಾಗು, ಮುಕ್ತನಾಗು.

निसतारना– सक्रि उद्धार करना या छुड़ाना। ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡು, ಬಿಡಿಸು, ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸು.

निसद्योस– क्रिवि. रातदिन। ಹಗಲಿರುಳು, ಯಾವಾಗಲೂ.

निसबत, निस्बत– स्त्री. संबंध, तुलना, विवाह संबंधी बात। ಸಂಬಂಧ, ತುಲನೆ, ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧದ ಮಾತುಕತೆ. क्रिवि संबंधमें। ವಿಷಯದಲ್ಲಿ.

निसबती– वि संबंधी। ಸಂಬಂಧಿಕ, ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ.

निसयाना– वि. जिसका चित्त ठिकाने न हो। ಎಚ್ಚರತಪ್ಪಿದ, ಹುಚ್ಚ.

निसरना–अक्रि बाहर आना। ಹೊರಗೆ

ಬರು, ಹೊರಡು.

निसराना– सक्रि. दे ‘ निकालना ’।

निसर्ग– पु. सृष्टि, स्वभाव । ಸೃಷ್ಟಿ, ಸ್ವಭಾವ, ಪ್ರಕೃತಿ.

निसवादला– वि. स्वादरहित । ರುಚಿಯಿಲ್ಲದ, ಸ್ವಾದರಹಿತ.

निसवासर–पु. रातदिन । ಹಗಲಿರುಳು, ಯಾವಾಗಲೂ.

निसस–वि. श्वासरहित, अचेत । ಶ್ವಾಸರಹಿತ, ಚೇತನಾಹೀನ.

निसॅाक– वि निर्भय, नि:शंक । ನಿರ್ಭಯ,ನಿಶ್ಚಿಂತನಾದ. क्रिवि बेखटके। ಅಂಜಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ, ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ.

निसॅास, निसॅासा– पु. लंबी सॅास । ನಿಶ್ವಾಸ, ನಿಟ್ಟುಸಿರು. वि मृतप्राय । ಮೃತಪ್ರಾಯ.

निसान– पु. दे ‘ निशान ’।

निसानन– पु संध्याकाल । ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲ, ಸಂಜೆ.

निसाना– पु दे. ‘ निशाना ’।

निसानी– स्त्री दे ‘ निशानी ’।

निसाफ– पु. इन्साफ । ನ್ಯಾಯನಿರ್ಣಯ.

निसार– पु निछावर, एक सिक्का। ಸಮರ್ಪಣೆ, ಬಲಿದಾನ, ಆಹುತಿ, ಒಂದು ನಾಣ್ಯ.

निसार–पु समूह। ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು. वि सारहीन । ಸಾರಹೀನ.

निसारना– सक्रि निकालना। ಹೊರಗೆ ಹಾಕು, ಹೊರಪಡಿಸು.

निसास– पु. दे. ‘ निसॅास ’।

निसासी– वि. श्वासहीन, मृतप्राय । ಶ್ವಾಸಹೀನ, ಮೃತಪ್ರಾಯ.

निसि– स्त्री. रात्री । ರಾತ್ರಿ.

निसिअर,निसियर–पु. चंद्रमा । ಚಂದ್ರ.

निसिदिन– क्रिवि. रातदिन । ಹಗಲೂರಾತ್ರಿ, ಯಾವಾಗಲೂ.

निसीथ–पु. रात्रि, मध्य रात्रि । ರಾತ್ರಿ, ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ.

निसु– स्त्री. रात्रि । ರಾತ್ರಿ.

निसेनी, निसैनी– स्त्री. सीढी । ನಿಚ್ಚಣಿಕೆ, ಸಾವಟಿಗೆ, ಏಣಿ.

निसोग, निसोच– वि. शोकरहित, निश्चित । ಶೋಕರಹಿತ, ನಿಶ್ಚಿಂತ.

निसोत– वि. शुद्ध । ಶುದ್ಧ, ಸ್ವಚ್ಛ.

निसोधु– स्त्री सुध, समाचार। ಸುದ್ದಿ, ಸಮಾಚಾರ.

निस्तब्ध– वि. निश्चेष्ट । ಶಾಂತ, ಚಲಿಸದ.

निस्तरना– अक्रि दे ‘ निसतरना ’।

निस्तल– वि गहरा । ಆಳವಾದ.

निस्तार, निस्तारा–पु. उद्धार,छुटकारा। ಉದ್ಧಾರ, ಮುಕ್ತಿ, ಬಿಡುಗಡೆ, ರಕ್ಷಣೆ.

निस्तारना– सक्रि दे. ‘ निसतारना ’।

निस्पंद, निस्पंदन– वि कँपहीन,स्थिर। ಅಗಳಾಡದ, ಸ್ಥಿರ. पु. कंपन । ಕಂಪನ.

निस्पृह– वि. जिसे लालच इत्यादि न हो । ನಿಸ್ಪೃಹ, ಆಶಾಹೀನ.

निस्फ़– वि आधा । ಅರ್ಧ.
निस्वत– पु. दे ' निसवत ' ।
निस्संग– वि दे ' निसंग ' ।
निस्संतान– वि. संतानहीन । ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ, ಸಂತಾನಹೀನ.
निस्सीम– वि. असीम, अत्यधिक । ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದ, ಅತ್ಯಧಿಕ.
निहंग, निहंगम– वि. अकेला, नग्न, निर्लज्ज । ಒಂಟಿಗ, ನಗ್ನ, ಬತ್ತಲೆಯಾದ, ನಿರ್ಲಜ್ಜ, ಮಾನಗೇಡಿ.
निहंग– पु मगर । ಮೊಸಳೆ.
निहकाम– वि. कामनाहीन । ಆಶೆಯಿಲ್ಲದ, ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿ.
निहचय,निहचै–पु निश्चय । ನಿಶ್ಚಯ. क्रिवि. अवश्य ही । ಅವಶ್ಯವಾಗಿ, ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ.
निहचल– वि निश्चल । ನಿಶ್ಚಲ, ಸ್ಥಿರ.
निहत– वि मारा हुआ, फेंका हुआ । ಕೊಂದ, ನಾಶ ಮಾಡಿದ. ಒಗೆದ, ಎಸೆದ, ಬಿಸಾಡಿದ
निहनन– पु वध । ಕೊಲ್ಲು.
निहनना– सक्रि वध करना । ಕೊಲ್ಲು.
निहपाप– वि निष्पाप । ಪಾಪರಹಿತ.
निहफल– वि निष्फल । ನಿಷ್ಫಲ, ವ್ಯರ್ಥ.
निहा– वि. गुप्त । ಗುಪ್ತ, ಗುಟ್ಟಾದ.
निहाई–स्त्री वह लोहा जिसपर धातुको रखकर हथौडेसे पीटते हैं । ಧಾತುಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಸುತ್ತಿಗೆಯಿಂದ ಹೊಡೆಯುವ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ ಕಬ್ಬಿಣದ ಗಮ್ಮಡಿಗೆ, ಅಡಿಗಲ್ಲು.
निहाऊ, निहाय– पु. दे ' निहाई ' ।
निहायत– वि. बहुत, ज़्यादा । ಬಹಳ, ಹೆಚ್ಚು, ಅತಿ.
निहार– पु पाला, हिम । ಮಂಜು, ಇಬ್ಬನಿ, ಹಿಮ.
निहारना– सक्रि. देखना । ನೋಡು, ದಿಟ್ಟಿಸು, ನಿರೀಕ್ಷಿಸು.
निहाल–वि. संतुष्ट, प्रसन्न । ಸಂತುಷ್ಟ, ಆನಂದಿತ, ತೃಪ್ತ, ಪ್ರಸನ್ನ.
निहाली– स्त्री. तोशक, रजाई । ತಲೆದಿಂಬು, ರಜಾಯಿ, ಅರಳೆ ಹಾಕಿದ ಹೊದಿಕೆ. दे. ' निहाई ' ।
निहित– वि रखा हुआ । ಇಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಸ್ಥಾಪಿತ.
निहुकना, निहुरना– अक्रि नवना, झुकना । ಬಾಗು, ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು, ನಮಿಸು
निहुराई– स्त्री निठुराई । ನಿಷ್ಠುರತನ, ಕ್ರೂರತನ.
निहुराना– सक्रि झुकाना । ಮಣಿಸು, ಬಗ್ಗಿಸು, ತಗ್ಗಿಸು.
निहोर, निहोरा– पु अनुरोध, एहसान, भरोसा । ಅನುರೋಧ, ಆಗ್ರಹ, ವಿನಂತಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಉಪಕಾರ, ಕೃತಜ್ಞತೆ, ಆಧಾರ, ಆಶ್ರಯ.
निहोरना–सक्रि प्रार्थना करना,मानना । ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು, ವಿನಂತಿಸು, ಆಗ್ರಹ ಮಾಡು, ಒಪ್ಪಿಸು.
निहोरा– पु दे. ' निहोर ' ।

नीद– स्त्री. निद्रा । ನಿದ್ದೆ, ನಿದ್ರೆ.
—**उचटना** = नीद खुल जाना । ನಿದ್ದೆ ಕೆಡು.
—**पडना** = नीद आना । ನಿದ್ರೆಬರು.
—**खुलना** = जागना । ಎಚ್ಚರಾಗು.
—**हराम होना** = नीद न आना । ನಿದ್ದೆ ಬಾರದಿರು, ನಿದ್ದೆಕೆಡು.
नींदडी– स्त्री निद्रा । ನಿದ್ದೆ.
नींदना– सकि. खेतसे घास अदि दूर करना, निदा करना । ಕಸತೆಗೆ, ಕಳೆ ಕೀಳು, ನಿಂದಿಸು.
नींदरी, नींदु– स्त्री. दे 'नीद'।
नीक, नीका– वि अच्छा, भला । ಒಳ್ಳೆಯ, ಸುಂದರ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ.
नीके– क्रिवि अच्छीतरह । ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ, ಚೆನ್ನಾಗಿ.
नीचट– वि पक्का, मजबूत । ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ದೃಢವಾದ.
नीचा– वि. निम्न, क्षुद्र, झुका हुआ । ಕೆಳಗಿನ, ತಗ್ಗಾದ, ಕ್ಷುದ್ರ, ಕೀಳು-ತರಗತಿಯ, ಮಣಿದ, ಬಾಗಿದ.
—**दिखाना**= अपमानित करना, हराना । ಅಪಮಾನ ಮಾಡು, ಸೋಲಿಸು.
—**ऊंचा**= जो समतल न हो, भला बुरा । ತಗ್ಗುದಿನ್ನೆಗಳುಳ್ಳ, ಒಳಿತು-ಕೆಡಕು.
नीचू– क्रिवि. नीचे। ಕೆಳಗೆ.
नीचे– क्रिवि नीचे की ओर, आधीनता-में । ಕೆಳಗೆ,ಅಡಿಯಲ್ಲಿ,ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ.
—**ऊपर**= तले ऊपर । ಮೇಲು ಕೆಳಗೆ, ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು.
नीजन– वि. निर्जन । ನಿರ್ಜನ, ಹಾ-ಳಾದ. पु. निर्जन स्थान । ನಿರ್ಜನ ಸ್ಥಾನ.
नीझर– पु. दे 'निर्झर'।
नीठ, नीठि– स्त्री अनिच्छा । ಇಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ನಿರೀಚ್ಛೆ, ಅರುಚಿ. क्रिवि कठिनाईसे । ಕಷ್ಟದಿಂದ, ಹಾಗೂಹೀಗೂ, ಹೇಗೋಮಾಡಿ.
नीठो– वि अप्रिय । ಅಪ್ರಿಯ,ಅನಿಷ್ಟ.
नीड– पु घोंसला । ಗೂಡು.
नीति– स्त्री. उचित आचार, नय, युक्ति । ಆಚಾರ, ಸದಾಚಾರ, ನೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ಯುಕ್ತಿ.
नीब– पु दे. 'नीम'।
नीबू– पु. नीबू । ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು.
नीम– पु. एक वृक्ष । ಬೇವು. वि. आधा । ಅರ್ಧ.
नीमन– वि. अच्छा, स्वस्थ । ಒಳ್ಳೆಯ, ಸ್ವಸ್ಥ, ನಿರೋಗಿ.
नीमरज़ा– वि थोडी वहुत रजामंदी । ಅರ್ಧ ಸಂತುಷ್ಟ, ಅರ್ಧ ತೃಪ್ತ.
नीमरोज़– पु दोपहर । ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ನಡುಹಗಲು.
नीयत– स्त्री. भाव मंशा । ಭಾವನೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಉದ್ದೇಶ, ಆಶಯ.
—**मे फरक़ करना**= वेईमानी या बुराई सूझना । ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದುಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶ ಬರು.
—**वांधना**= संकल्प करना । ಸಂಕಲ್ಪ

ಮಾಡು, ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡು.
—लगी रहना= जी ललचाया करना। ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿರು, ಹಾತೊರೆಯು.
नीरद– पु बादल। ಮೋಡ. वि. दंत हीन। ಹಲ್ಲುಗಳಿಲ್ಲದ
नीरस– वि रसहीन। ನೀರಸ, ರಸಹೀನ, ಸಪ್ಪೆಯಾದ.
नीरा– क्रिवि पास, निकट। ಹತ್ತಿರ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ.
नीराजना– अक्रि आरती करना, शस्त्र साफ करना। ಆರತಿ ಮಾಡು, ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡು, ತಿಕ್ಕು.
नीरुज, नीरोग– वि स्वस्थ। ಸ್ವಸ್ಥ, ಆರೋಗ್ಯವಂತ.
नीलगाय– स्त्री. एक प्रकार का बडा हिरन जो गाय के बराबर होता है। ಆಕಳಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವ ನೀಲ ವರ್ಣದ ಜಿಂಕೆ.
नीलम– पु रत्नविशेष। ಇಂದ್ರ ನೀಲ ಮಣಿ.
नीलांबर– पु नीलवस्त्र, बलराम, शनि। ನೀಲವಸ್ತ್ರ, ನೀಲವರ್ಣದ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ, ಬಲರಾಮ, ಶನಿ.
नीला– वि गहरा, आसमानी। ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ, ಆಕಾಶವರ್ಣದ.
नीलाम– पु. बोली बोलकर बेचने की क्रिया। ಲಿಲಾವು, ಹರಾಜು.
नीलिमा– स्त्री नीलापन। ನೀಲವರ್ಣ, ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ.
नीलोफर– पु. नील कमल। ನೀಲ ಕಮಲ.
नीवँ, नीव– स्त्री. आधार, जड़। ತಳಹದಿ, ಪಾಯ, ಅಸ್ತಿವಾರ, ಮೂಲ ಆಧಾರ, ಸ್ಥಾಪನೆ.
—डालना या जमाना= आधार खडी करना। ಅಸ್ತಿವಾರ ಹಾಕು, ಪಾಯ ಹಾಕು, ಸ್ಥಾಪಿಸು.
नीवि, नीवी– स्त्री मूलधन, पूंजी, नारा, कमरमें लपेटी हुयी धोती की गाँठ। ಬಂಡವಾಳ, ಮೂಲಧನ, ಸೀರೆ ಕಟ್ಟುವ ದಾರ, ಲಾಡಿ, ನಿರಿಗೆ.
नीहार– पु. पाला, कुहरा। ಮಂಜು, ಇಬ್ಬನಿ, ಹಿಮ.
नुक़ता– पु बिंदु, दोष। ಬಿಂದು, ಚುಕ್ಕೆ, ಕಲೆ, ಕಲಂಕ, ದೋಷ.
नुकताचीन– पु छिद्रान्वेषक। ಛಿದ್ರಾನ್ವೇಷಕ, ತಪ್ಪು ಹುಡುಕುವವ.
नुकताचीनी– स्त्री. ऐबजोई। ತಪ್ಪು ಹುಡುಕುವದು, ಛಿದ್ರಾನ್ವೇಷಣೆ.
नुकतादाँ– वि. मर्मज्ञ। ತಿಳಿದವ, ಮರ್ಮಜ್ಞ, ಜಾಣ.
नुकती– स्त्री. लड्डूबनाने की बुँदिया। ಮೋತಿಚೂರ, ಕಾಳಿನ ಉಂಡಿ, ಬುಂದಿ.
नुकना– अक्रि. छिपना। ಮರೆಯಾಗು, ಅಡಗು.
नुक़सान– पु हानि। ಹಾನಿ, ನಷ್ಟ.
नुकीला– वि नोकदार, सुंदर। ಮೊನಚಾದ, ಚೂಪಾದ, ಹರಿತವಾದ,

ಸುಂದರ.

नुक्कड़– पु छोर, अंत, नोक । ತುದಿ, ಮೊನೆ, ಅಂತ, ಅಗ್ರಭಾಗ.

नुक्स– पु. ख़राबी । ದೋಷ, ತ್ರುಟಿ, ಕುಂದು, ಕೊರತೆ.

नुचना– अक्रि. उखड़ना । ಕಿತ್ತು-ಹೋಗು,ಕೆದರಲ್ಪಡು,ಪರಚು,ಕೆರೆ.

नुचवाना– सक्रि. खरोंचवाना । ಕೆದರಿಸು, ಕಿತ್ತಿಸು, ಸುಲಿಸು, ಕೆರಿಸು.

नुत्फ़ा– पु वीर्य, संतान । ವೀರ್ಯ, ಶುಕ್ರ, ಬೀಜ, ಸಂತಾನ.

नुनाई– स्त्री. लावण्य । ಲಾವಣ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ.

नुनेरा– पु. लोनिया । ಉಪ್ಪು ಮಾಡುವವ.

नुमा– वि दिखाई पड़नेवाला । ಕಾಣುವ, ತೋರುವ.

नुमाइंदा– पु प्रतिनिधि । ಪ್ರತಿನಿಧಿ.

नुमाइश– स्त्री प्रदर्शनी, सजधज । ತೋರಿಕೆ, ಪ್ರದರ್ಶನ, ಆಡಂಬರ, ಡೌಲು, ರೀತಿ.

नुमाइशी– वि दिखाऊ, तड़कभड़क-वाला। ತೋರಿಕೆಯ, ಆಡಂಬರದ, ಪ್ರದರ್ಶನೀಯ.

नुमाई– स्त्री. दिखलाने की क्रिया, प्रदर्शन। ತೋರಿಸುವಿಕೆ,ಪ್ರದರ್ಶನ.

नुमायाँ– वि जाहिर । ಪ್ರಕಟವಾದ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ.

नुसख़ा– पु. रोगीके लिये लिखा हुआ दवा तथा सेवनविधि का पुरजा । ಬರೆದ ಕಾಗದ, ವೈದ್ಯ ಅಥವಾ ಡಾಕ್ಟರರು ರೋಗಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಔಷಧದ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಸೇವಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬರೆದ ಕಾಗದ, ಪ್ರಿಸ್ಕ್ರಿಪ್ಶನ್.

नुसरत– स्त्री सहाय, जीत। ಸಹಾಯ, ಸಮರ್ಥನೆ, ಗೆಲುವು.

नून– वि न्यून, कम। ನ್ಯೂನ,ಕಡಿಮೆ. पु नमक । ಉಪ್ಪು.

नूर– पु. कान्ति । ಕಾಂತಿ, ಶೋಭೆ, ಪ್ರಕಾಶ, ಸೌಂದರ್ಯ.

नूरा– वि प्रकाशमय । ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ, ತೇಜಸ್ವಿ, ಸುಂದರ.

ने– प्रत्य. सकर्मक भूतकालिक क्रियाके कर्ता का चिह्न जो उसको आगे लगाया जाता है । ಭೂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಕರ್ಮಕ ಕ್ರಿಯಾಪದ ಕರ್ತೃವಿಗೆ ಸೇರುವ ಪ್ರತ್ಯಯ, ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ.

नेउला– पु नेवला । ಮುಂಗುಲಿ.

नेक, नेकु– वि. थोड़ा, भला, अच्छा । ಸ್ವಲ್ಪ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಸುಶೀಲ,ಪವಿತ್ರ.

नेकचलन– वि. सदाचारी। ಸದಾಚಾರಿ, ಶೀಲವಂತ.

नेकनाम– वि. विख्यात । ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ವಿಖ್ಯಾತ.

नेकनीयत– वि अच्छी नीयतवाला । ಸರಳ ಸ್ವಭಾವದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ಸದ್ವಿಚಾರಿ.

नेकी– स्त्री भलाई । ಕಲ್ಯಾಣ, ಉಪ-

ಕಾರ, ಸೌಜನ್ಯ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ, ಒಳ್ಳೆಯತನ.

नेग– पु पुरस्कार जो विवाहादि शुभ अवसरोंपर संबंधियों तथा आश्रितों को दिया जाता है। ಪುರಸ್ಕಾರ, ವಿವಾಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಕಾಣಿಕೆ, ಆಹೇರು

नेगटी– पु नेग पालन करनेवाला। ವಿವಾಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಸ್ಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುವವ.

नेगी– पु नेग पानेवाला। ಪುರಸ್ಕಾರ ದೊರಕಿಸುವವ, ಇನಾಮು ಪಡೆಯುವವ.

नेजा,नेज़ाल– पु. भाला। ಭಲ್ಲೆ, ಭರ್ಜಿ, ಈಟಿ.

नेटा– पु नाकका मैल। ಸಿಂಬಳ.

नेठना– अक्रि दे. 'नाठना'

नेटे– क्रिवि निकट। ಸಮೀಪ, ಹತ್ತರ

नेत– पु. निश्चय, ठहराव, आयोजन, एक गहना। ನಿಶ್ಚಯ, ತೀರ್ಮಾನ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಏರ್ಪಾಡು, ಒಂದು ಆಭರಣ. स्त्री. रेशमी चद्दर, मथानी की रस्सी। ರೇಷ್ಮೆ ದೊದಿಕೆ, ಕಡೆಗೋಲಿನ ಹಗ್ಗ

नेता– पु नायक। ಮುಖಂಡ, ನಾಯಕ.

नेति– स्त्री. नीयत। ಉದ್ದೇಶ, ನೀತಿ. अव्य अंत नहीं। ಅಂತವಿಲ್ಲ, ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ.

नेती– स्त्री मथानी की रस्सी। ಕಡೆಗೋಲಿನ ಹಗ್ಗ.

नेपेनेपे– क्रिवि धीरेधीरे। ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ

नेफा– पु पाजामा आदिमे नारा डालने का घेरा। ಚೊಣ್ಣಕ್ಕೆ ಲಾಡಿ ಸೇರಿಸುವ ಪೊಳ್ಳುಭಾಗ.

नेब,नेव– पु. सहायक, मंत्री। ಸಹಾಯಕ, ಮಂತ್ರಿ

नेमत– स्त्री दे. 'नियामत'।

नेमि– स्त्री. पहियेका घेरा, कुएँकी जगत। ಗಾಲಿಯ ಪರೀಘ, ಚಕ್ರದ ಪಟ್ಟಿ, ಬಾವಿಯ ಕಟ್ಟೆ.

नेरा, नेरे, नेरी, नेरै– क्रिवि. पास। ಹತ್ತರ, ಸಮೀಪ.

नेराना– अक्रि पास पहुंचना। ಸಮೀಪ ಹೋಗು.

नेवग– पु. दे 'नेग'।

नेवज– पु नैवेद्य। ನೈವೇದ್ಯ.

नेवत, नेवता– पु. न्योता। ಆಮಂತ್ರಣ, ಕರೆ.

नेवर, नेवल– पु नूपर। ನೂಪುರ, ಕಾಲಂದುಗೆ.

नेवरना– अक्रि छूटना, दूर होना। ಬಿಡು, ದೂರವಾಗು, ನಿವಾರಣೆಯಾಗು.

नेवला– पु गिलहरी के सदृश एक जंतु। ಮುಂಗುಲಿ.

नेवाज– वि दे 'निवाज़'।

नेवारना– सक्रि. निवारन करना। ನಿವಾರಿಸು, ದೂರ ಮಾಡು.

नेसुक, नैसुक– वि. तनिक। ಸ್ವಲ್ಪ, ತುಸು.

नेस्त– वि. जो न हो। ಇಲ್ಲದ, ನಷ್ಟ.

नेस्तनाबूद– वि जड़मूलसे नष्ट । ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಳಾದ, ನಾಶವಾದ, ನಷ್ಟಭ್ರಷ್ಟ.

नेह– पु स्नेह । ಸ್ನೇಹ, ಪ್ರೀತಿ. वि. स्निग्ध । ಸ್ನಿಗ್ಧ, ಜಿಡ್ಡು.

नेही–पु प्रेमी। ಪ್ರೀತಿಸುವವ,ಸ್ನೇಹಿತ.

नै– स्त्री नीति, नदी । ನೀತಿ, ಆಚಾರ ವಿಚಾರ, ನದಿ.

नैऋत, नैऋत्य– पु राक्षस, दक्षिण पश्चिम का कोना। ರಾಕ್ಷಸ,ನೈಋತ್ಯ.

नैक, नैकु– वि. दे. 'नेक'।

नैचा– पु. हुक्केकी ऊपरवाली नली । ಗುಡಗುಡಿಯ ಮೇಲಿನ ನಲಿಕೆ, ಹುಕ್ಕಾದ ನಲಿಕೆ.

नैतिक– वि नीति संबंधी । ನೈತಿಕ, ನೀತಿ ಸಂಬಂಧವಾದ.

नैदाघ–वि गरमी संबधी । ಬೇಸಿಗೆಯ, ಬಿಸಿಲಿನ.

नैन–पु. नेत्र, नवनीत। ಕಣ್ಣು, ನೇತ್ರ, ಬೆಣ್ಣೆ.

नैनसुख– पु. मलमल जैसा एक कपड़ा। ಮಲ್ಲಿನಂಥ ಒಂದು ತರದ ಅರಿವೆ.

नैनू– पु. मक्खन, एक प्रकारका कपडा। ಬೆಣ್ಣೆ, ಬುಟ್ಟೆ ಹೊಲಿದ ಅರಿವೆ, ಕಸೂತಿ ತೆಗೆದ ಅರಿವೆ.

नैया– स्त्री. नाव । ನೌಕೆ, ನಾವೆ, ಡೋಣಿ.

नैरंग– पु. छल, कपट, जादू, विलक्षण चीज। ಕಪಟ, ಮೋಸ, ಜಾದು, ವಿಚಿತ್ರ ವಸ್ತು.

नैर– पु. नगर। ನಗರ.

नैसर्गिक– वि. प्राकृतिक। ಪ್ರಾಕೃತಿಕ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ.

नैसा– वि. बुरा, कुरूप । ಕೆಟ್ಟ, ಅಂದಗೆಟ್ಟ, ಕುರೂಪ.

नैसिक, नैसुक– वि थोडा। ಸ್ವಲ್ಪ.

नैहर– पु. मायका। ತವರು ಮನೆ.

नोआ– पु दे 'नोई'।

नोई, नोईनी– स्त्री. दूध दुहते समय गायके पिछले पॅाव बाधनेकी रस्सी। ಹಾಲು ಹಿಂಡುವಾಗ ಆಕಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲು ಕಟ್ಟುವ ಹಗ್ಗ, ಕಣ್ಣಿ.

नोक– स्त्री सिरा, पतला अग्रभाग । ತುದಿ, ಮೊನೆ, ಅಗ್ರ, ಮೊಣಚು, ಶಿಖರ.

नोकझोंक– स्त्री टाटबाट, ताना, दर्प। ಶೃಂಗಾರ, ಡೌಲು, ಸೊಗಸು, ಚುಚ್ಚು ಮಾತು, ದರ್ಪ.

नोकदार– वि नुकीला, शानदार । ಮೊನಚಾದ, ಚೂಪಾದ, ಹರಿತವಾದ, ಡೌಲಾದ.

नोकना–अकि ललचना, आकृष्ट होना। ಆಶೆಪಡು, ಮೋಹಗೊಳ್ಳು.

नोखा– वि. दे 'अनोखा'।

नोच– स्त्री नोचनेकी क्रिया या भाव, छीनना। ಕೆರೆಯುವಿಕೆ, ಕೆದರುವಿಕೆ, ಕುಕ್ಕುವಿಕೆ, ಎಳೆತ, ಸೆಳೆತ.

नोचखसोट– स्त्री. छीनाझपटी । ಜಗ್ಗಾಟ, ಎಳೆದಾಟ, ಸೆಳೆತ, ಸುಲಿಗೆ.

नोचना– सक्रि उखाड़ना, खरोंचना । ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳು, ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳು, ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳು, ಕೆರೆ, ಕೆದರು, ಉಗುರಿನಿಂದ ಚಿವುಟಿಕೊಳ್ಳು.

नोचानाची– स्त्री दे. 'नोचखसोट'।

नोन– पु. नमक । ಉಪ್ಪು, ಲವಣ.

नोना– पु नमक मिला हुआ, सुंदर । ಉಪ್ಪುಗೂಡಿದ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಸುಂದರ. पु लोनी मिट्टी, सीताफल । ಉಪ್ಪು ಮಣ್ಣು, ಚವುಳುಮಣ್ಣು, ಸೀತಾಫಲ.

नोनिया–पु. लोनी मिट्टीसे नमक निकलनेवाली एक जाति । ಉಪ್ಪು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಉಪ್ಪು ತಯಾರಿಸುವ ಒಂದು ಜಾತಿ, ಉಪ್ಪಾರ. स्त्री लोनी मिट्टी, अमलोनी का पौधा । ಉಪ್ಪು ಮಣ್ಣು, ಚವುಳು ಮಣ್ಣು, ಒಂದು ಸೊಪ್ಪು. वि रूपवती,सुंदर। ರೂಪವತಿ,ಸುಂದರ.

नोर– पु. आँसू । ಕಣ್ಣೀರು.

नोर, नोल– वि नया । ಹೊಸ, ನವ, ಸುಂದರ.

नोवना– सक्रि दुहते समय गाय का पिछला पैर रस्सी से बाधना । ಹಿಂಡುವಾಗ ಆಕಳ ಹಿಂಗಾಲು ಕಟ್ಟು.

नोहर– वि अद्भुत, दुर्लभ । ಅದ್ಭುತ, ದುರ್ಲಭ, ವಿರಳ.

नौ– वि ९, नव । ಒಂಭತ್ತು, ನವ, ಹೊಸ पु जहाज । ಹಡಗ,ನಾವೆ.
—दो ग्यारह होना = भाग जाना । ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳು, ಓಡಿ ಹೋಗು.

नौकर–पु सेवक । ಸೇವಕ,ಆಳು,ದಾಸ

नौकरशाही–स्त्री. कर्मचारियोंका अनुत्तरदायी शासन । ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೊಣೆಗೆಟ್ಟ ಪ್ರಭುತ್ವ, ನೌಕರಶಾಹಿ.

नौकरानी– स्त्री. दासी । ದಾಸಿ,ಸೇವಕಿ, ತೊತ್ತು.

नौकरी– स्त्री. सेवा । ಸೇವೆ, ನೌಕರಿ.

नौका– स्त्री. नाव । ನಾವೆ, ದೋಣಿ.

नौचर– पु मल्लाह । ಅಂಬಿಗ.

नौज– अव्य. ईश्वर न करे । ಹೀಗಾಗದಿರಲಿ,ದೇವರು ಹಾಗೆಮಾಡದಿರಲಿ.

नौजवान–वि नवयुवक। ನವಯುವಕ, ತರುಣ.

नौजवानी– स्त्री. नवयौवन । ತಾರುಣ್ಯ, ಹರೆಯ, ಪ್ರಾಯ.

नौजा– पु बादाम । ಬಾದಾಮಿ.

नौतन, नौतम– वि. नूतन । ನೂತನ, ಹೊಸ.

नौधा– वि नौ तरहकी । ಒಂಭತ್ತು ತರದ. पु. नया लगाया हुआ फलों का बाग । ಹೊಸದಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಹಣ್ಣುಗಿಡಗಳ ತೋಟ.

नौनगा– पु भुजदंड । ತೋಳುಬಂದಿ, ವಂಕಿ.

नौना–अक्रि दे 'नवना'। वि अच्छा, सुंदर । ಒಳ್ಳೆಯ, ಸುಂದರ.

नौबढ– वि. हालमें बढा हुआ । ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆದ.

नौबत– स्त्री हालत, बारी, नगाडा, वैभव । ಸ್ಥಿತಿ,ಪ್ರಸಂಗ, ಸಲ,ಪಾಳಿ, ನಗಾರಿ, ವೈಭವ.

नौबती– पु नौबत बजानेवाला,संतरी, कोतल घोडा, शामियाना । ನಗಾರಿ ಬಾರಿಸುವವ, ಕಾವಲುಗಾರ,ಶೃಂಗರಿಸಿದ ಕುದುರೆ, ಡೇರೆ, ತಂಬೂ.

नौरंग– पु औरंगजेब । ಔರಂಗಜೇಬ.

नौरोज़– पु पारसियोमें वर्षका पहला दिन । ಪಾರಸಿಗಳ ವರ್ಷದ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ.

नौलखा–वि. नौ लाख मूल्यका । ಒಂಭತ್ತು ಲಕ್ಷ ಬೆಲೆಯ, ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ.

नौलाश– वि. मृदु, कोमल। ಮೃದು, ಕೋಮಲ.

नौशह, नौशा– पु. दुलहा । ಮದುವಣಿಗ.

नौसत– पु सोलहो शृंगार । ಹದಿನಾರು ಶೃಂಗಾರ, ಅಲಂಕಾರ.

नौसादर– पु एक तीक्ष्ण नमक । ನವಸಾಗರ.

नौसिखिया, नौसिखुआ– वि जिसने कोई बात हालहीमे सीखी हो । ಹೊಸದಾಗಿ ಕಲಿತವ, ಹೊಸಬ.

नौसेना– स्त्री. जलसेना । ಜಲಸೇನೆ, ನೌಕಾದಲ.

नौहंड– पु मिट्टी की नयी हाँडी । ಹೊಸ ಮಡಿಕೆ ಅಥವಾ ಗಡಿಗೆ.

न्याति– स्त्री जाति । ಜಾತಿ.

न्याय–पु. उचित बात, निर्णय, नीति । ಯೋಗ್ಯ ಮಾತು,ನ್ಯಾಯ,ತೀರ್ಪು, ನಿರ್ಣಯ, ನೀತಿ.

न्यायत– क्रिवि. धर्म और नीति के अनुसार । ನ್ಯಾಯವಾಗಿ, ಸರಿಯಾಗಿ, ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ನೀತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ.

न्यार, न्यारा– वि पृथक्, निराला, दूर । ಬೇರೆ, ಪೃಥಕ್, ವಿಚಿತ್ರ, ಅದ್ಭುತ, ದೂರ.

न्यारे– क्रिवि. अलग, दूर । ಬೇರೆ, ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ದೂರವಾಗಿ.

न्याव– पु. न्याय । ನ್ಯಾಯ, ತೀರ್ಪು.

न्यास– पु रखना, स्थापना, अमानत, सन्यास । ಇಡುವಿಕೆ, ಸ್ಥಾಪನೆ, ಠೇವು, ಸನ್ಯಾಸ.

न्योछावर– स्त्री दे ‘ निछावर ’ ।

न्योतना– सक्रि. निमंत्रित करना । ಆಮಂತ್ರಿಸು, ಕರೆ.

न्योतहरी– पु. न्योते में आया हुआ व्यक्ति । ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವ, ಆಮಂತ್ರಿತ.

न्योता, न्यौता– पु नेवता । ಆಮಂತ್ರಣ, ಕರೆ, ಔತಣ.

न्योला– पु नेवला । ಮುಂಗುಲಿ, ಮುಂಗುಸಿ.

न्यौरा– पु. दे. ‘ नेवला ’ ।

न्हान– पु. स्नान । ಸ್ನಾನ, ಜಳಕ.

न्हाना– अक्रि दे ‘ नहाना ’ ।

प

पंक– पु कीचड़ । ಕೆಸರು.

पंकज– पु कमल । ಕಮಲ.

पंक्ति– स्त्री. कतार । ಪಂಕ್ತಿ, ಸಾಲು, ಪರಿಸೆ.

पंख– पु. पक्ष, पर । ರೆಕ್ಕೆ, ಪಕ್ಕ, ಗರಿ.

पँखड़ी– स्त्री दे 'पँखुड़ी' ।

पंखा–पु. विजना । ಬೀಸಣಿಗೆ,ಪಂಖಾ.

पँखिया–स्त्री. भूसीके सूक्ष्म टुकडे, छोटे पर, पंखड़ी।ಹೊಟ್ಟಿನ ಸಣ್ಣ ಚೂರು, ಚಿಕ್ಕ ರೆಕ್ಕೆ, ಪುಷ್ಪದಲ, ಹೂವಿನ ರೇಕು. दे. 'पंखी' ।

पंखी– पु. पक्षी । ಪಕ್ಷಿ, ಹಕ್ಕಿ. स्त्री. पँखडी, छोटा विजना । ಹೂವಿನ ಎಸಳು, ಚಿಕ್ಕ ಬೀಸಣಿಗೆ.

पंखुड़ा, पंखुरा– पु कंधे और वाह का जोड । ರಟ್ಟೆಯ ಎಲುಬು ಹಾಗೂ ಹೆಗಲೆಲುಬಿನ ಸಂಧಿ.

पखुडी, पंखुरी– स्त्री. फूलकी पत्ती । ಪುಷ್ಪದಲ, ಹೂವಿನ ಎಸಳು,ಹೂವಿನ ರೇಕು.

पंखेरू– पु. पक्षी । ಪಕ್ಷಿ, ಹಕ್ಕಿ.

पंग, पगला– वि. लंगड़ा । ಕುಂಟ, ಹೆಳವ. पु एक प्रकार का लवग, एक वृक्ष । ಒಂದು ತರದ ಉಪ್ಪು, ಒಂದು ತರದ ಗಿಡ

पंगत, पंगति– स्त्री. पंक्ति, भोजन करनेवालों की कतार । ಪಂಕ್ತಿ, ಸಾಲು, ಶ್ರೇಣಿ, ಊಟದ ಪಂಕ್ತಿ.

पंगा– वि पंग । ಕುಂಟ, ಹೆಳವ.

पंगु,पंगुल,पगुला– वि. दे. 'पंगा' ।

पंच– पु पंचायतका सदस्य, मध्यस्थ, पांच या अधिक मनुष्यों का समूह । ಪಂಚಾಯತಿಯ ಸದಸ್ಯ,ಮಧ್ಯಸ್ಥ, ಐದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಜನರ ಸಮುದಾಯ. वि. पाच । ಐದು, ಪಂಚ.

पंचक– पु पाच का समूह । ಐದರ ಸಮೂಹ, ಪಂಚಕ.

पंचतत्व– पु पृथ्वी, जल, तेज, वायु, आकाश ये पाच पदार्थ । ಪೃಥ್ವಿ, ಜಲ, ತೇಜ, ವಾಯು, ಆಕಾಶ ಈ ಐದು ಪದಾರ್ಥಗಳು.

पंचत्व– पु. मृत्यु । ಸಾವು, ಮೃತ್ಯು.

पंचम– वि. पाँचवा । ಐದನೆಯ. पु. एक राग या एक स्वरका नाम । ಒಂದು ರಾಗ ಅಥವಾ ಒಂದು ಸ್ವರದ ಹೆಸರು.

पंचलड़ी, पंचलरी– स्त्री. पाँच लड़ोकी माला । ಐದು ಎಳೆಯ ಮಾಲೆ.

पंछा–पु फफोलेसे निकला हुआ पानी । ಲಸಿಕೆ, ಕೀವು, ರಸಿಕೆ.

पंछाला– पु. छाला, फफोला । ಗುಳ್ಳೆ, ಹುಣ್ಣು.

पंछी– पु. पक्षी । ಪಕ್ಷಿ, ಹಕ್ಕಿ.

पंजर– पु. ठठरी, पिंजड़ । ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ, ಎಲುಬಿನ ಗೂಡು, ಪಂಜರ.

पंजरी– स्त्री. अर्थी । ಚಟ್ಟ, ಸಿದಿಗೆ.

पंजा– पु हथेली या तलवे सहित पाचो उंगलियां, चगुल । ಅಂಗೈ ಹಾಗೂ ಬೆರಳುಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕೊಂಕು-ಗುರು.

पंजारा– पु धुनिय । ಪಿಂಜಾರ, ಅರಳೆ ಹಿಂಜುವವ.

पंजीरी– स्त्री. एक तरह की मिठाई, एक पौधा । ಒಂದು ಮಿಠಾಯಿ, ಒಂದು ಗಿಡ.

पंझेरा– पु. पात्रको झलनेका काम करने वाला । ಕಂಚುಗಾರ, ಬೆಸಿಗೆ ಹಾಕುವವ.

पॅडवा– पु. भैंसका वच्चा (नर) । ಚಿಕ್ಕ ಕೋಣ.

पंडा–पु.पुजारी, पाडे । ಪೂಜಾರಿ,ಪಂಡ. स्त्री. विवेक, वुद्धि । ವಿವೇಕ, ಬುದ್ಧಿ.

पंडाइन– स्त्री. 'पाडे' का स्त्री रूप ।

पंडाल– पु वडा मंडप । ದೊಡ್ಡ ಮಂಟಪ, ಚಪ್ಪರ, ಹಂದರ.

पंडिताइन–स्त्री 'पंडित' का स्त्री रूप ।

पंडिताई– स्त्री विद्वत्ता । ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ.

पडिताऊ– वि पडितों जैसा । ಪಂಡಿತರ ಹಾಗೆ, ಪಾಂಡಿತ್ಯದ, ಬುದ್ಧಿ ಪೂರ್ಣ.

पंडितानी–स्त्री पंडितकी स्त्री, ब्राह्मणी । ಪಂಡಿತನ ಹೆಂಡತಿ,ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸ್ತ್ರೀ.

पडु– वि. पीला सा, फीका, सफेद । ಹಳದೀ ವರ್ಣದ, ಕಳೆಯಿಲ್ಲದ, ಬಿಳಿಯ ವರ್ಣದ.

पंडुक– पु पंडुकी– स्त्री. कवूतर जैसा एक पक्षी । ಪಾರಿವಾಳದಂಥ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ, ಬೆಳವ.

पंडुर–पु जलमें रहनेवाला सॉप । ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ ಹಾವು.

पॅतीजना– सक्रि रुई ओटना । ಅರಳೆ ಹಿಂಜು.

पॅतीजी– स्त्री. धुनकी । ಅರಳೆ ಹಿಂಜುವ ಯಂತ್ರ, ಅರಳೆ ಎಕ್ಕುವ ಬಿಲ್ಲು.

पंथ– पु मार्ग, रीति । ಮಾರ್ಗ, ರೀತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ,ಧರ್ಮ, ಮತಾಚಾರ

पंथकी– स्त्री पथिक । ಪಥಿಕ,ಪ್ರವಾಸಿ.

पंथान– पु मार्ग । ಮಾರ್ಗ, ಹಾದಿ.

पंथिक, पंथी– पु पथिक । ಪಥಿಕ, ಮಾರ್ಗಸ್ಥ, ಹಾದಿಕಾರ.

पंद– स्त्री उपदेश । ಉಪದೇಶ, ಬುದ್ಧಿವಾದ.

पंधलाना– सक्रि वहकाना । ಮರುಳುಗೊಳಿಸು, ಪುಸಲಾಯಿಸು.

पंपाल– वि. पापी । ಪಾಪಿ.

पॅवर– स्त्री ड्योढी, सामान । ಹೊಸ್ತಿಲು, ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರ, ಸಾಮಾನು, ಸಾಮಗ್ರಿ.

पॅवरना– अक्रि तैरना, थाह लेना । ಈಸು, ಆಳ ತಿಳಕೊಳ್ಳು, ವಿಚಾರಿಸು.

पॅवरि– स्त्री प्रवेशद्वार । ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರ, ಹೊಸ್ತಿಲು.

पॅवरिआ, पॅवरिया– पु. ड्योढीदार,

द्वाररक्षक । ದ್ವಾರ ರಕ್ಷಕ, ಕಾವಲು ಗಾರ.

पँवरी– स्त्री. ड्योढी, खडाऊ । ಹೊಸ್ತಿಲು,ಬಾಗಿಲು,ಹಾವುಗೆ, ಪಾದರಕ್ಷೆ.

पँवाड़ा, पँवारा– पु वीरगाथा, विस्तृत कथा । ವೀರ ಕತೆ, ವಿಸ್ತೃತ ಕತೆ, ಲಾವಣಿ.

पँवारना– सक्रि फेंकना । ದೂರಚೆಲ್ಲು, ಬಿಸಾಡು, ಎಸೆ.

पंसारी– पु. मसाला आदि बेचनेवाला । ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಯವ.

पंसेरी– स्त्री. पाच सेरकी तौल । ಐದು ಸೇರಿನ ತೂಕ, ಪಂಛೇರು.

पइसना– अक्रि. दे 'पैठना' ।

पइसार– पु. प्रवेश । ಪ್ರವೇಶ.

पउँरि– स्त्री. दे 'पौरि' ।

पकड– स्त्री पकडने की क्रिया, रोक । ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ, ಹಿಡಿತ, ಅಡ್ಡಿ, ಆಕ್ಷೇಪ.

पकडना–सक्रि. धरना, थामना, कब्जे में करना । ಹಿಡಿ, ನಿಲ್ಲಿಸು, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು, ಕೈಕೊಳ್ಳು, ವಶ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು.

पकडवाना– सक्रि पकडने में दूसरेको प्रवृत्त करना । ಹಿಡಿಸು, ನಿಲ್ಲಿಸು, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿಸು.

पकड़ाना–सक्रि हाथमें देना, गिरफ्तार कराना । ಹಿಡಿಸು,ವಶದಲ್ಲಿ ಕೊಡು, ಕೈದು ಮಾಡಿಸು.

पकना– अक्रि पक्का होना, पक्व होना । ನಿಶ್ಚಯವಾಗು, ಸಿದ್ಧವಾಗು, ಪಕ್ವವಾಗು,ಹಣ್ಣಾಗು, ನೆರೆ,ಪಾಡಾಗು, ಮಾಗು, ಹುಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಕೀವು ತುಂಬು, ಕುದಿ.

पकरना– सक्रि. दे. 'पकड़ना' ।

पकला– पु. फोड़ा, फुंसी । ಗುಳ್ಳೆ, ಹುಣ್ಣು.

पकवान– पु घीमें तला हुआ खाद्य पदार्थ । ಪಕ್ವಾನ್ನ, ಕಜ್ಜಾಯ, ಪಣ್ಯಾರ.

पकवाना– सक्रि पकानेका काम दूसरेसे कराना । ಹಣ್ಣು ಮಾಡಿಸು, ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿಸು (ಕುದಿಯಿಸು)

पका– वि. दे. 'पक्का' ।

पकाई– स्त्री पकानेका काम या शुल्क । ಹಣ್ಣು ಹಾಕುವ ಅಥವಾ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ, ಆ ಕೆಲಸದ ಕೂಲಿ.

पकाना– सक्रि. ऑचमें तैयार करना, फल आदिको रसयुक्त करना । ಕುದಿಸು, ಅಡಿಗೆ ಮಾಡು, ಹಣ್ಣು ಹಾಕು, ಪಕ್ವಮಾಡು, ಮಾಗಿಸು.

पकाव– पु. पकने का भाव, पीव । ಹಣ್ಣಾಗುವಿಕೆ, ಕೀವು.

पकौडा– पु. पकौड़ी–स्त्री. घी या तेलमें पकायी हुयी बेसनकी बड़ी । ಭಜಿ, ವಡೆ, ಪಕೋಡಿ.

पक्का– वि. पका हुआ, दृढ, अनुभव प्राप्त, निपुण । ಕುದಿದ, ಹಣ್ಣಾದ,

ಬಲಿತ, ಮಾಗಿದ, ದೃಢ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ಸ್ಥಿರ, ನಿಶ್ಚಲ, ಅನುಭವಿಕ, ಪ್ರೌಢ, ನಿಪುಣ, ತಜ್ಞ.

पक्खर–वि. पका हुआ, दृढ। ಹಣ್ಣಾದ, ದೃಢ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ಶಕ್ತಿವಂತ.

पक्ष– पु. पाख, पार्श्व, डैना । ಪಕ್ಷ, ಪಾರ್ಶ್ವ, ಮಗ್ಗಲು, ರೆಕ್ಕೆ, ಪಕ್ಕ.

पक्षी– पु. पखेरू। ಪಕ್ಷಿ, ಹಕ್ಕಿ.

पखंडी– पु. ढोंगी, मक्कार, कठपुतली नचानेवाला। ಧರ್ಮನಿಂದಕ,ಸೋಗುಗಾರ, ಕಪಟೀ, ನೀಚ, ಜಾದುಗಾರ.

पख– पु. पक्ष । ಪಕ್ಷ, ೧೫ ದಿನಗಳ ಅವಧಿ.

पख़– स्त्री झगडा, अडंगा । ಜಗಳ, ಒದರಾಟ, ಅಡ್ಡಿ.

पखड़ी– स्त्री पुष्पदल । ಪುಷ್ಪದಲ, ಹೂವಿನ ರೇಕು, ಎಸಳು.

पखरना– सक्रि दे. ' पखारना '।

पखराना– सक्रि. धुलवाना । ತೊಳೆಯಿಸು, ಒಗೆಯಿಸು.

पखरी– स्त्री पखड़ी। दे ' पाखर '।

पखरैत– वि लोहेकी झूलयुक्त हाथी या घोड़ा। ಕಬ್ಬಿಣದ ಝೂಲ ಯುಕ್ತ ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ಮುಂ.

पखवाड़ा, पखवारा– पु दो सप्ताह, पक्ष । ಪಕ್ಷ, ಅರ್ಧ ತಿಂಗಳು, ೧೫ ದಿನ.

पखान,पाखान–पु. पाषाण। ಪಾಷಾಣ, ಕಲ್ಲು.

पखाना– पु. कहावत, कथा, शौचस्थान, मैला। ಗಾದೆಯ ಮಾತು, ಲೋಕೋಕ್ತಿ, ಕತೆ,ಪಾಯಖಾನೆ,ಶೌಚಕೂಪ, ಮಲ, ಹೊಲಸು.

पखारना–सक्रि. धोना, प्रक्षालित करना। ತೊಳೆ, ಒಗಿ, ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡು, ಪ್ರಕ್ಷಾಲಿಸು.

पखाली– पु. भिश्ती । ಪಕಾಲಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ತರುವವ.

पखावज– स्त्री एक बाजा। ಮೃದಂಗ, ದಿಮುಡಿ, ಮದ್ದಲೆ.

पखिया– वि. झगडालू। ಜಗಳಗಂಟ.

पखी,पखीरी– पु पक्षी। ಪಕ್ಷಿ, ಹಕ್ಕಿ.

पखुड़ी, पखुरी– स्त्री. पुष्पदल। ಪುಷ್ಪದಲ.

पखुवा– पु. पार्श्व। ಮಗ್ಗಲು.

पखेरू– पु. पक्षी। ಪಕ್ಷಿ, ಹಕ್ಕಿ.

पखौआ– पु पंख। ಪಕ್ಕ, ರೆಕ್ಕೆ.

पखौटा– पु. डैना, पर, मछलीका पर। ರೆಕ್ಕೆ, ಪಕ್ಕ, ಗರಿ, ಮೀನದ ಗರಿ.

पग– पु. पग, पाँव। ಹೆಜ್ಜೆ, ಕಾಲು, ಪಾದ, ಅಡಿ.

पगडंडी– स्त्री. मनुष्यों के चलने से बना पतला रास्ता। ಕಾಲುದಾರಿ.

पगड़ी– स्त्री. साफा। ಮುಂಡಾಸು, ಪಗಡಿ, ಫೇಟ, ರುಮಾಲು.

—उछालना = किसी का अपमान करना। ಅಪಮಾನಗೊಳಿಸು.

—उतारना = अपमान करना, ठगना। ಅಪಮಾನ ಮಾಡು, ರಕ್ಷಿಸು.

पगतरी– स्त्री जूता। ಕೆರವು, ಕಾಲ್ಮರಿಗೆ, ಜೋಡು, ಪಾಪೋಸು.

पगदासी– स्त्री जूता या खडाऊ । ಜೋಡು, ಮೆಟ್ಟು, ಕೆರವು ಅಥವಾ ಪಾದುಕೆ.

पगना– अक्रि रसमें डूबना, लिप्त होना। ರಸದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗು, ಕೂಡಿಹೋಗು, ನೆನೆ, ಅನುರಕ್ತನಾಗು, ಮಗ್ನನಾಗು.

पगनियाँ– स्त्री. दे 'पगतरी'।

पगरा– पु. कदम, सबेरा । ಹೆಜ್ಜೆ, ಮುಂಜಾವು, ಬೆಳಗು.

पगला– वि. बावला। ಹುಚ್ಚ,ಮರುಳ, ತಿಳಿಯದವ. पगली– स्त्री ಹುಚ್ಚಿ.

पगहा, पघा– पु. बैल आदि के बांधने की रस्सी । ಕಣ್ಣಿ, ಹಗ್ಗ.

पगा–पु. दुपट्टा, पटका। ವಲ್ಲಿ,ಸ್ಕಾರ್ಫ, ಮುಂಡಾಸು, ಪಗಡಿ.

पगाना–सक्रि. रसलीन कराना, अनुरक्त करना । ರಸದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿಸು, ಮುಳುಗಿಸು, ನೆನೆಸು, ಮೋಹಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಅನುರಕ್ತನಾಗುವಂತೆ ಮಾಡು.

पगार– पु. वेतन, पैरमें लगी हुयी मिट्टी, वह नदी या नाला जो चलकर पार किया जा सके । ಪಗಾರ, ಕಾಲಿಗೆ ಮೆತ್ತಿದ ಮಣ್ಣು ಅಥವಾ ಕೆಸರು, ನಡೆದು ದಾಟಲು ಬರುವ ನದಿ ಅಥವಾ ಹಳ್ಳ. स्त्री चहारदीवारी । ಆವಾರದ ಗೋಡೆ, ಪ್ರಾಕಾರ.

पगारना– सक्रि फैलाना । ಹಬ್ಬಿಸು, ಹರವು.

पगाह– स्त्री दे. 'पगरा'।

पगिया– स्त्री दे. 'पगडी'।

पगियाना– सक्रि दे. 'पगाना'।

पगुराना– सक्रि. जुगाली करना, हड़प कर जाना । ಮೆಲಕು ಹಾಕು,ಅಗಿ, ನುಂಗಿಬಿಡು, ಎತ್ತಿಹಾಕು.

पघा– पु दे 'पगहा'।

पचकना– अक्रि दे. 'पिचकना'।

पचकल्यान– पु पंचकल्यान। ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಿ ಕುದುರೆ (ನಾಲ್ಕು ಕಾಲು ಹಾಗು ತಲೆ ಬೆಳ್ಳಗಾಗಿದ್ದು ಉಳಿದ ಭಾಗವೆಲ್ಲ ಕೆಂಪು ಅಥವಾ ಕರಿದಾಗಿದ್ದ ಕುದುರೆ.)

पचगुना– वि पाचगुना। ಐದುಪಟ್ಟು.

पचडा, पचरा– पु बखेड़ा, झंझट, एक प्रकार का गीत । ಗೊಂದಲ, ಜಗಳ,ಜಂಜಾಟ, ಲಾವಣಿಹಾಡು

पचन– पु पकने या पकाने की क्रिया । ಪಚನ, ಜೀರ್ಣವಾಗುವಿಕೆ,ಬೇಯಿಸುವಿಕೆ.

पचना–अक्रि हजम होना, क्षीण होना। ಜೀರ್ಣವಾಗು, ಪಚನವಾಗು, ಕರಗು, ಕ್ಷೀಣವಾಗು.

पचपचाना–सक्रि. आवश्यकतासे अधिक गीला होना । ಪೂರ್ಣ ತೊಯ್ದು ಹೋಗು, ಬಹಳ ಜಿವರು ಸುರಿ.

पचपन– वि ५५। ಐವತ್ತೈದು.

पचरंगा– वि पाँच रंगों का। ಐದು

ಬಣ್ಣದ.

पचलडी– स्त्री. पाच लडियो की माला। ಐದೆಳೆಯ ಹಾರ.

पचहत्तर– वि. ७५। ಎಪ್ಪತ್ತೈದು.

पचहरा– वि पॉच तहोंवाला । ಐದು ಮಡಿಕೆಯ, ಐದು ಪದರಿನ.

पचानबे– वि. ९५। ತೊಂಭತ್ತೈದು.

पचाना– सक्रि. हजम करना, खपाना, पकाना। ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಖರ್ಚು ಮಾಡು, ಹಣ ಅಪಹರಿಸು, ಕುದಿಸು, ಅಡು.

पचारना– सक्रि. ललकारना। ಆಹ್ವಾನಿಸು, ಕರೆ, ಜಗಳಕ್ಕೆ ಕರೆ.

पचास– वि ५०। ಐವತ್ತು.

पचासा– पु. पचास का समूह। ಒಂದೇ ತರದ ಐವತ್ತು ವಸ್ತುಗಳ ಗುಂಪು.

पचासी– वि ८५। ಎಂಭತ್ತೈದು.

पचीस– वि. २५। ಇಪ್ಪತ್ತೈದು.

पचीसी– स्त्री पचीस पद्यो आदिका समूह। ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಪದ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸಮೂಹ.

पचूका– पु पिचकारी। ಪಿಚಕಾರಿ, ಜೀಕಳಿ

पचोतरसो– पु. एक सौ पॉच की संख्या। ೧೦೫ ರ ಸಂಖ್ಯೆ.

पचौनी– स्त्री पेट के भीतर की वह थैली जिसमें भोजन रहता है। ಅನ್ನಾಶಯ, ಹೊಟ್ಟೆ.

पचौंर, पचौली– पु मुखिया, सरदार। ಊರ ಮುಖಂಡ, ಸರದಾರ.

पच्चड, पच्चर– पु काठका पेवंद। ಬೆಣೆ, ಕೀಲು, ಗೂಟ.

पच्ची– स्त्री. जुडाई, जडाव। ಕೂಡ್ರಿಸುವದು, ಜೋಡಣೆ, ರತ್ನ ಕಟ್ಟಣೆ, ಬೆಸಗೆ.

पच्चीकारी– स्त्री. जड़ावका काम। ಕೆತ್ತಿ ಕೂಡ್ರಿಸುವ ಕೆಲಸ, ರತ್ನ ಕಟ್ಟಣೆಯ ಕೆಲಸ, ಪಟ್ಟಿಯ ಕೆಲಸ.

पच्छ– पु. पक्ष, पहलू, दल, सेना, पंख। ಪಕ್ಷ, ಹದಿನೈದು ದಿನ, ಮಗ್ಗಲು, ಸಮೂಹ, ದಲ, ಸೈನ್ಯ, ರೆಕ್ಕೆ.

पच्छिम– पु. पश्चिम दिशा। ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕು.

पच्छी– पु. पक्षी, सहायक। ಪಕ್ಷಿ, ಹಕ್ಕಿ, ಸಹಾಯಕ.

पछड़ना– अक्रि गिर पड़ना, पीछे रहना। ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳು, ಉರುಳು, ಹಿಂದುಳಿ, ಸೋಲು

पछताना, पछतावना– अक्रि. पश्चात्ताप करना। ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡು.

पछतानि– स्त्री. दे 'पछताव'।

पछताव, पछतावा– पु पश्चात्ताप।

पछत्तर– वि ७५। ಎಪ್ಪತ್ತೈದು.

पछना– अक्रि पाछा जाना। ಸೀಳಲ್ಪಡು, ಸವರಲ್ಪಡು पु. पाछने का यंत्र। ಸೀಳುವ ಶಸ್ತ್ರ.

पछमन– क्रिवि पीछे। ಹಿಂದೆ, ಹಿಂದುಗಡೆ.

पछरना– अक्रि पीछे पॉव रखना, लौटना। ಹಿಂದೆ ಕಾಲು ಇಡು,

ಹಿಂದಿರುಗು.

पछलगा, पछलागा– पु अनुयायी। ಅನುಯಾಯಿ.

पछवाँ– वि. पश्चिम का। ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನ. स्त्री. पश्चिमी हवा। ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನ ಗಾಳಿ.

पछाँह– पु पश्चिम का प्रदेश। ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನ ಪ್ರದೇಶ

पछाँहिया, पछाँही– वि पछाँहका। ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನ.

पछाड– स्त्री. अचेत होकर गिरना। ಎಚ್ಚರದಪ್ಪಿ ಬೀಳುವಿಕೆ, ಮೂರ್ಛೆ.

पछाडना–सक्रि. गिराना, पटक पटककर धोना। ಕೆಳಗೆ ಅಪ್ಪಳಿಸು, ಹಿಂದ ಕ್ಕೊಟ್ಟು, ಹೊಡೆ, ಹೊಡೆಹೊಡೆದು ಒಗೆ.

पछानना– सक्रि दे 'पहचानना'।

पछाया– पु. पीछे का भाग। ಹಿಂಭಾಗ.

पछारना– सक्रि दे 'पछाडना'।

पछिआना, पछियाना– सक्रि पीछे लगना। ಹಿಂಬಾಲಿಸು, ಬೆನ್ನಟ್ಟು.

पछिताना– अक्रि दे. 'पछताना'।

पछिवाँ, पछुवाँ– वि दे 'पछवाँ'।

पछोडना, पछोरना– सक्रि सूपसे साफ करना, फटकना। ಕೇರು, ತೂರು.

पजरना– अक्रि. जलना। ಸುಡು, ಹೊತ್ತು, ಉರಿ.

पजारना– सक्रि जलाना। ಸುಡು, ಹೊತ್ತಿಸು.

पजावा–पु ईंटों का भट्टा। ಇಟ್ಟಿಂಗಿಯ ಭಟ್ಟಿ, ಆವಿಗೆ.

पटंवर– पु रेशमी वस्त्र। ರೇಶಮಿವಸ್ತ್ರ.

पट– पु वस्त्र, परदा, किवाड़, पल्ला, सिंहासन। ವಸ್ತ್ರ, ಬಟ್ಟೆ, ಪಟ, ತೆರೆ, ಪರದೆ, ಕದ, ಸೆರಗು, ಸಿಂಹಾಸನ. क्रिवि. पेटके बल। ಕೆಳಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ, ಬೋರಲು ಬಿದ್ದ.

पटकन– स्त्री पटकने की क्रिया, चपट, छोटा डंडा या छडी। ಅಪ್ಪಳಿಸುವಿಕೆ, ಹೊಡೆಯುವಿಕೆ, ಚಿಕ್ಕ ಕೋಲು, ಬೆತ್ತ.

पटकना– सक्रि गिराना। ಅಪ್ಪಳಿಸು, ಎಸೆ, ಕೆಡಹು.

पटकनिया, पटकनी– स्त्री. पछाड़, पटकने या पटके जाने की क्रिया। ಬೀಳುವದು, ಹೊಡೆತ, ಅಪ್ಪಳಿಸುವದು.

पटका– पु. कमर बाधने का रूमाल। ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವ ವಸ್ತ್ರ, ನಡ ಕಟ್ಟು.

पटकान– स्त्री दे. 'पटकनिया'।

पटकार– पु जुलाहा, चित्रकार। ನೇಕಾರ, ಚಿತ್ರಕಾರ.

पटडा– पु दे 'पटरा'।

पटतर– पु समता, उपमा। ಸಮತೆ, ಹೋಲಿಕೆ, ಉಪಮೆ. वि. समतल। ಸಮತಲವಾದ, ಸಪಾಟಾದ.

पटतरना– सक्रि उपमा देना। ಉಪಮೆ ಕೊಡು, ಹೋಲಿಸು.

पटतारना– सक्रि. शस्त्र संभालना, भूमि

को समतल करना । ಶಸ್ತ್ರ ಹಿಡಿ, ಶಸ್ತ್ರ ಎತ್ತು, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಮ ಮಾಡು.

पटना– अक्रि. भरना, मेल खाना, तै होना । ತುಂಬಿ ಬರು, ಮುಚ್ಚು, ಸಮವಾಗು, ಹೋಲಿಕೆಯಾಗು, ನಿಶ್ಚಯವಾಗು, ಸರಿಹೋಗು, ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗು, ಒಪ್ಪು.

पटनी– स्त्री स्थाई पट्टेपर मिली जमीन। ಸ್ಥಾಯೀ ಕರಾರಿನಿಂದ ಗೇಣಿಗೆ ಹಿಡಿದ ಜಮೀನು.

पटपटाना– सक्रि पटपट शब्द करना । ಪಟಪಟ ಶಬ್ದ ಮಾಡು. अक्रि. भूख, वर्षा, आतप इत्यादिसे तकलीफ उठाना । ಹಸಿವು, ಮಳೆ, ಬಿಸಿಲುಗಳಿಂದ ತ್ರಾಸವಾಗು, ಚಡಪಡಿಸು.

पटपर– वि चौरस, उजाड़ । ಸಮವಾದ, ಸಪಾಟಾದ, ಹಾಳಾದ, ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶ

पटबीजना– पु. जुगनू । ಮಿಂಚುಹುಳ, ಹೊನ್ನೆ ಹುಳ.

पटमंडप– पु. तंबू । ಡೇರೆ, ತಂಬು.

पटरा– पु तख्ता । ಹಲಗೆ, ಮಣೆ, ಪೀಠ.

पटरानी– स्त्री प्रधान रानी । ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿ.

पटरी– स्त्री. तख़्ती, पैदल चलनेवालों के लिये सड़कके दोनों ओरके किनारे, फीता। ಹಲಿಗೆ, ಹಾದಿಯ ಎರಡೂ ಮಗ್ಗುಲಲ್ಲಿರುವ ಕಾಲುದಾರಿ, ಹೂದೋಟದ ಸುತ್ತಲಿನ ಹಾದಿ, ಪೀಥ, ಬಟ್ಟೆಯ ಅಂಚಿಗೆ ಹೊಂದಿಸುವ ಕಸೂತಿಯ ಪಟ್ಟಿ, ನಕ್ಕಿಗೋಟು.

पटल– पु पटरा, आवरण, समूह, छापर, तह, तिलक । ಹಲಿಗೆ, ಮುಚ್ಚಳ, ರೆಪ್ಪೆ, ಆವರಣ, ಸಮೂಹ, ಚಪ್ಪರ, ಮಡಿಕೆ, ಚಂದನದ ಚುಕ್ಕೆ, ತಿಲಕ.

पटलता– स्त्री आधिक्य । ಹೆಚ್ಚಳ, ಆಧಿಕ್ಯ.

पटवा– पु. गहना गूंथनेवाला। ಮುತ್ತಿನ ಸರ ಪೋಣಿಸುವವ, ಆಭರಣ ಹೆಣೆಯುವವ, ಗೋಟು ಕಟ್ಟುವವ.

पटवाना– सक्रि ढकवाना, चुकता कराना, सिंचवाना । ಮುಚ್ಚಿಸು, ಹೊದಿಸು, ಸರಿ ಮಾಡಿಸು, ತುಂಬಿಸು, ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು, ನೀರು ಹಾಕಿಸು.

पटवारगरी– स्त्री पटवारी का काम । ಕುಲಕರ್ಣಿಯ ಕೆಲಸ.

पटवारी– पु. भूमिका हिसाब रखनेवाला गाँवका एक कर्मचारी । ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಶಾನುಭೋಗ. स्त्री वस्त्र पहनानेवाली दासी । ಬಟ್ಟೆ ತೊಡಿಸುವ ದಾಸಿ.

पटवास– पु. कपडेमें लगाने का इत्र, तम्बू। ಅರಿವೆಗೆ ಲೇಪಿಸುವ ವಾಸನೆ ಎಣ್ಣೆ, ಡೇರೆ, ತಂಬೂ.

पटसन– पु. एक पौधा जिस के रेशोंसे टाट बोरे इत्यदि बनते है, जूट ।

ನಾರು, ಗೋಣಿ ನಾರು, ಜ್ಯೂಟ, ಸಣಬು.

पटह– पु. नगाड़ा, नगाड़े की ध्वनि। ನಗಾರಿ, ಭೇರಿ, ಭೇರಿಯ ಧ್ವನಿ.

पटहार– पु. दे 'पटवा'।

पटा– पु. चौकी, पट्टा, सौदा, एक लोहे का हथियार। ಕೂಡ್ರುವ ಮಣೆ, ಪಟ್ಟಿ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಕತ್ತಿಯಂಥ ಒಂದು ಆಯುಧ, ಮರದ ಕತ್ತಿ.

पटाई– स्त्री. पाटने की क्रिया या मजदूरी। ಮುಚ್ಚುವಿಕೆ, ಹೊದಿಸುವಿಕೆ, ಮುಚ್ಚುವ ಅಥವಾ ಹೊದಿಸುವ ಕೂಲಿ.

पटाका, पटाखा– पु. एक तरह की आतिशबाज़ी, तमाचा। ಪಟಾಕಿ, ಪಟಾಕ್ಷಿ, ಕೆನ್ನೆ ಏಟು.

पटाना– सक्रि ढकवाना, सींचना, अदा करना, तय करना। ಮುಚ್ಚು, ಸರಿ ಮಾಡು, ಹೊದಿಸು, ನೀರುಹಾಕು, ಹಣ ಕೊಡು, ತೀರಿಸು, ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ನೀರು ಹಾಯಿಸು.

पटापटी– स्त्री. वह वस्तु जो अनेक रंगो से रंगी हुयी हो। ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತು, ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣದ ಬಟ್ಟೆ.

पटाव– पु. पाटने की क्रिया, पाटन, द्वार के ऊपर का तख्ता। ನೀರು ಹಾಯಿಸುವದು, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸರಿಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸ, ಹಂಚು ಹೊದಿಸುವದು, ಚಪ್ಪರ, ಬಾಗಿಲ ಮೇಲಿನ ಹಲಿಗೆ.

पटिआ, पटिया– स्त्री छोटा तख्ता, लिखने की पट्टी, माँग। ಚಿಕ್ಕ ಹಲಿಗೆ, ಮಣೆ, ಪೀರ, ಬಯ್ತಲೆ.

पटी– स्त्री. कपड़े की पट्टी, परदा, कमरबंद। ಅರಿವೆಯ ಪಟ್ಟಿ, ತೆರೆ,ಪರದೆ, ನಡಪಟ್ಟಿ

पटीर– पु. मेघ, चंदन, कामदेव, वटवृक्ष, कत्था, छलानी। ಮೋಡ, ಮೇಘ, ಚಂದನ, ಕಾಮದೇವ, ವಟವೃಕ್ಷ, ಕಾಚ, ನಾಣಿಗೆ, ಜಲ್ಲಡಿ.

पटीलना– सक्रि. मारना पीटना, उलटी सीधी बातें करके समझाना, परास्त करना, पूरा करना, बहकाना,ठगना। ಹೊಡೆ, ಬಡಿ, ಬೈದು ತಿಳಿಸಿಹೇಳು, ಸೋಲಿಸು, ಮುಗಿಸು, ಪುಸಲಾಯಿಸು, ರಕ್ಷಿಸು, ಅಪಹರಿಸು.

पटु– वि. निपुण, तीक्ष्ण, कठोर। ನಿಪುಣ,ಚತುರ,ತೀಕ್ಷ್ಣ,ಕಠೋರ.

पटुका– पु. कपडे का लंबा टुकडा। ವಲ್ಲಿ, ನಡಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವ ಧೋತರ, ನ್ಯಾಕ್ಷರ್ಫ.

पटुली– स्त्री चौकी, तख्ती। ಮಣೆ, ಚಿಕ್ಕ ಹಲಿಗೆ.

पटेबाज़– पु. पटा खेलनेवाला। ಕತ್ತಿಸಾಧನೆ ಮಾಡುವವ, ಪಟ್ಟಾವರಸೆ ಬಲ್ಲವ.

पटेर– स्त्री. पानीमें होनेवाली एक घास। ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಒಂದು ತರದ

ಹುಲ್ಲು, ಚೇಕಿನಂಥ ಹಲ್ಲು.

पटेरा– पु दे. 'पटेला'।

पटेल– पु. गाँव का मुखिया। ಊರ ನಾಯಕ, ಗೌಡ.

पटेलना– सक्रि. दे. 'पटीलना'।

पटेला– पु वह नाव जिसका बिचला हिस्सा पटा हो, सिल, एक प्रकार की घास, मल्लयुद्ध की एक युक्ति। ಮಧ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಹೊದಿಸಿದ ನಾವೆ, ದೋಣಿ, ಕಲ್ಲಿನ ತುಂಡು, ಒಂದು ತರದ ಹುಲ್ಲು, ಮಲ್ಲಯುದ್ಧದ ಒಂದು ಯುಕ್ತಿ.

पटैत– वि. दे 'पटेबाज'।

पटोर, पटोल–पु. रेशमी वस्त्र, परवल। ರೇಶ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ, ಪಡುವಲಕಾಯಿ.

पटोरी– स्त्री. रेशमी साड़ी या चादर। ರೇಶ್ಮೆ ಸೀರೆ ಅಥವಾ ಚಾದರ.

पटौनी– पु. मल्लाह। ನಾವಿಕ, ಅಂಬಿಗ, ಡೋಣಿಗಾರ.

पट्ट– पु. पीढा, तख़्ती, पट्टा, दुपट्टा, सिंहासन, रेशम, नगर। ಮಣೆ, ಹಲಿಗೆ, ಪೀರ, ಪಟ್ಟಿ, ಸನದು, ವಲ್ಲಿ, ಸಿಂಹಾಸನ, ರೇಶ್ಮೆ, ಪಟ್ಟಣ, ನಗರ.

पट्टन– पु. बड़ा नगर। ಪಟ್ಟಣ.

पट्टा– पु. भूमि आदिके उपयोगका अधिकार पत्र, सनद, पीढ़ा, पट्टी। ತಾಮ್ರಪಟ, ಅಧಿಕಾರ ಪತ್ರ, ಸನದು, ಮಣೆ, ಹಲಿಗೆ, ಪಟ್ಟಿ, ಬಿಲ್ಲೆ.

पट्टी– स्त्री. पाटी, शिक्षा, कपडेका लंबा पतला टुकड़ा, भुलावा, हिस्सा, सँवारे हुए बाल, एक गहना, कपडेका किनारा, एक मिठाई। ಪಾಟಿ ಹಲಗೆ, ಉಪದೇಶ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಬೋಧನೆ, ಅರಿವೆಯ ಉದ್ದವಾದ ಪಟ್ಟಿ, ಮೋಸ, ತಲೆತುಂಬುವದು, ಭಾಗ, ಬಾಚಿದ ಕೂದಲು, ಬಯ್ತಲೆ, ಒಂದು ಆಭರಣ, ಅರಿವೆಯ ಅಂಚು, ಒಂದು ಮಿಠಾಯಿ.

पट्टीदार– पु. बराबर हिस्सेदार। ಪಾಲುಗಾರ, ಭಾಗಸ್ಥ.

पट्टीदारी– स्त्री. अनेक विभाग होना, भाईचारा, वह भूसंपत्ति जिसमें अनेक भागी हों। ಎಷ್ಟೋ ಭಾಗಗಳಾಗುವದು, ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ, ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಪಾಲುಗಾರರಿದ್ದ ಭೂಮಿ.

पट्टू– पु. एक ऊनी वस्त्र। ಕಂಬಳಿ, ಧಾವಳಿ.

पट्ठा– पु. जवान, तरुण, मोटा पत्ता, चौड़ा गोटा, स्नायु, जाघ के जोड़ का स्थान। ತರುಣ, ಪ್ರಾಯಸ್ಥ, ಬಲಿತವ, ಜಟ್ಟಿ, ದಪ್ಪ ಎಲೆ, ಅಗಲವಾದ ಅಂಚು, ಪೀಠ, ಸ್ನಾಯು, ತೊಡೆಸಂದು.

पट्ठी– स्त्री. तरुण स्त्री। ತರುಣ ಸ್ತ್ರೀ, ಬಲಿತವಳು.

पठनेटा– पु. पठानका लड़का। ಪಠಾಣನ ಮಗ.

पठवना– सक्रि. भेजना। ಕಳುಹಿಸು.

पठवाना– सक्रि भिजवाना । ಕಳುಹಿಸುವ ಕೆಲಸ ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಮಾಡಿಸು

पठाना– सक्रि भेजना । ಕಳುಹಿಸು, ಕಳುಹು

पठावन– पु दूत । ದೂತ.

पठावनि,पठावनी– स्त्री भेजने की क्रिया या मजदूरी । ಕಳುಹಿಸುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ

पठित– वि. पढा हुआ । ಓದಿದ, ಪಾರವಾದ.

पटिया– स्त्री दे 'पट्टी'।

पठौना– सक्रि भेजना । ಕಳುಹಿಸು

पठौनी– स्त्री. दे. 'पठावनी'।

पड़त, पड़ता– पु लगत, औसत । ಮೂಲ ಬೆಲೆ, ಅಸಲು ಕ್ರಯ, ಸರಾಸರಿ.

पड़ताल–स्त्री छानवीन,जॉच । ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ, ಪರೀಕ್ಷಣೆ ಪರಿಶೀಲನೆ.

पड़तालना– सक्रि छानवीन करना जॉचना । ನಿರೀಕ್ಷಿಸು, ಪರೀಕ್ಷಿಸು, ಪರಿಶೀಲಿಸು

पड़ती–स्त्री. वह भूमि जो कुछ कालसे जोती न हो । ಪಡ ಭೂಮಿ, ಕೆಲವುಕಾಲದಿಂದ ಸಾಗು ಮಾಡದ ಭೂಮಿ, ಬರಡು.

पड़ना– अक्रि गिरना, अनिष्ट होना, बीचमें आना, आराम करना, ठहरना, उत्पन्न होना, मार्ग में मिलना । ಬೀಳು, ಕುಕ್ಕರಿಸು, ಕುಸಿಬೀಳು, ಅನಿಷ್ಟ ಸಂಭವಿಸು, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರು, ವಿಶ್ರಮಿಸು, ನಿಲ್ಲು, ತಂಗು, ಹುಟ್ಟು, ಸಂಭವಿಸು, ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಿಗು, ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು.

पड़पड़ाना–अक्रि. जीभपर जलन मालूम होना, पड़पड़ शब्द होना । ನಾಲಿಗೆ ಉರಿ, ನಾಲಿಗೆಗೆ ದಾಹವಾಗು,ಪಡಪಡ ಶಬ್ದವಾಗು, ಬಡಬಡಿಸು.

पड़पोता– पु पोतेका पुत्र । ಮೊಮ್ಮಗನ ಮಗ, ಪ್ರಪೌತ್ರ, ಮರಿಮಗ.

पड़वा, पड़िवा– स्त्री पाखकी पहली तिथि । ಪ್ರತಿಪದೆ, ಪಾಡ್ಯಮಿ. पु. दे 'पड़ा'।

पड़ा– पु भैंसका बच्चा । ಎಮ್ಮೆಯ ಕರು.

पड़ाव– पु ठहरनेका स्थान, ठहरना । ಬೀಡು, ಪಾಳಯ, ತಂಗುವ ಸ್ಥಳ, ಪಾಳೆಯ, ತಂಗುವದು, ಬೀಡು ಬಿಡುವದು.

पड़िया– स्त्री भैंसका मादा बच्चा । ಎಮ್ಮೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಕರು.

पड़ोस–पु घरके आसपासके घर । ನೆರೆಹೊರೆ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ.

पड़ोस करना = पड़ोस में आकर रहना । ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ವಾಸಿಸು.

पड़ोसिन– स्त्री पड़ोसकी स्त्री । ನೆರೆಯವಳು.

पड़ोसी, पड़ौसी– पु घरके समीप रहने वाला । ನೆರೆಯವ, ನೆರೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವ.

पढंत– स्त्री. पढनेकी क्रिया या भाव, जादू । ಓದು, ಅಭ್ಯಾಸ, ಪಠನ, ಜಾದು.

पढंता– वि पढनेवाला । ಓದುವವ, ಪಾಠಕ.

पढ़ना– सक्रि. बाँचना, रटना । ಓದು, ಜಪಿಸು, ಪಠಣೆಮಾಡು, ಕಲಿ.

पढ़वाना– सक्रि बँचवाना । ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಓದಿಸು, ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಿಸು.

पढाई–स्त्री अध्ययन, अध्यापन, पढानेका परिश्रमिक । ಅಭ್ಯಾಸ, ಓದುವಿಕೆ, ಅಧ್ಯಯನ, ಕಲಿಸುವಿಕೆ, ಓದಿಸುವದು, ಅಧ್ಯಾಪನ, ಕಲಿಸುವ ಪಾರಿಶ್ರಮಿಕ, ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ.

पढ़ाना– सक्रि सिखाना । ಕಲಿಸು, ಓದಿಸು, ತಿಳಿಸು, ಬೋಧಿಸು.

पढ़ैया– पु. पढनेवाला । ಓದುವವ, ಕಲಿಯುವವ-

पण– पु प्रतिज्ञा, जूआ, दाँव, व्यापार, एक प्राचीन सिक्का, मजदूरी । ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಜೂಜು ಆಟ, ಯುಕ್ತಿ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ನಾಣ್ಯ, ಪಾರಿಶ್ರಮಿಕ.

पणव–पु. छोटा नगाडा । ಚಿಕ್ಕನಗಾರಿ.

पतंग– पु. पक्षी, गुड्डी, पतिंगा, सूर्य । ಪಕ್ಷಿ, ಪತಂಗ, ಗಾಳಿಪಟ, ದೀಪದ ಹುಳು, ಸೂರ್ಯ.

पतंगछुरी– स्त्री. चुगुलखोर । ಚಾಡಿ ಹೇಳುವವ, ಜಗಳ ಹಚ್ಚುವವ.

पतंगबाज–पु पतंगका शौकीन । ಗಾಳಿಪಟವನ್ನು ಹಾರಿಸುವ ಚಟವುಳ್ಳವ

पतंगम– पु पक्षी । ಪಕ್ಷಿ, ಹಕ್ಕಿ.

पतंगा– पु फतिंगा, उड़नेवाला कीडा, चिनगारी । ದೀಪದ ಹುಳು, ಹಾರುವ ಹುಳು, ಬೆಂಕಿಯ ಕಿಡಿ.

पत– स्त्री प्रतिष्ठा । ಪತ್ತು, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ पु पति । ಸ್ವಾಮಿ, ಪತಿ.

पतझड, पतझर, पतझाड, पतझार– स्त्री. शिशिर ऋतु । ಶಿಶಿರ ಋತು, ಎಲೆಯುದುರುವ ಕಾಲ

पतन– पु. गिरना, अधोगति । ಪತನ, ಬೀಳುವಿಕೆ, ನಾಶ, ಅಧೋಗತಿ.

पतपानी– पु प्रतिष्ठा । ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಮರ್ಯಾದೆ.

पतर– पु पत्ता । ಎಲೆ. वि पतला । ದುರ್ಬಲ, ತೆಳುವಾದ.

पतरा– वि दे 'पतला' ।

पतरी– स्त्री पत्तल । ಎಲೆ, ಪತ್ರಾವಳಿ, ಊಟದೆಲೆ, ಎಡೆ.

पतला– वि. महीन, निर्बल, कृश । ತಿಳುವಾದ, ತೆಳ್ಳಗಾದ, ನಿರ್ಬಲ, ಅಶಕ್ತ, ಕೃಶವಾದ.

पतलाई– स्त्री. **पतलापन**– पु. पतराई । ತಿಳುತನ, ಕೃಶತೆ, ಬಡಕಲು, ಕ್ಷೀಣತೆ.

पतलून– पु. अंग्रेजी ढंगका पाजामा । ಇಜಾರು, ಚಲ್ಲಣ, ಪ್ಯಾಂಟು

पतलो– स्त्री. नरकंडा । ಚಪ್ಪರ ಹೊದಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಒಂದು

ತರದ ಹುಲ್ಲು, ಮೆದೆ.

पतवर– क्रिवि. पंक्ति रूपमे, बराबर बराबर। ಸಾಲಾಗಿ,ಸರಿಯಾಗಿ

पतवार, पतवारी– स्त्री. नावके पीछेका वह त्रिकोण भाग जिसके घुमानेसे नाव घूम जाती है। ಹಡಗು ನಡೆಸುವ ಯಂತ್ರ, ಚುಕ್ಕಾಣಿ

पतस– स्त्री. पक्षी। ಪಕ್ಷಿ, ಹಕ್ಕಿ

पता– पु ठिकाना, खबर, खोज, भेद, चिह्न। ವಿಳಾಸ, ಪತ್ತೆ, ಸುದ್ದಿ, ಶೋಧ, ಸುಳಿವು, ರಹಸ್ಯ, ಚಿಹ್ನೆ. **पतेकी बात**=भेद खोलने की बात। ರಹಸ್ಯ ತಿಳಿಸುವ ಮಾತು.

पताई– स्त्री. सूखी हुयी पत्तियोका ढेर। ಉದುರಿದ ಎಲೆಗಳ ಗುಂಪು, ತರಗೆಲೆ.

पताका– पु. झंडा। ಧ್ವಜ, ಬಾವುಟ, ಪತಾಕೆ.

पतार– पु. पाताल, जंगल। ಪಾತಾಳ, ಅರಣ್ಯ.

पतावर–पु. सूखे पत्ते। ಒಣ ಎಲೆಗಳು.

पतिंग– पु फतिंगा। ಪತಂಗ, ಶಲಭ, ದೀಪದ ಹುಳು.

पति– पु. स्वामी, कांत। ಒಡೆಯ, ಪತಿ, ಗಂಡ. स्त्री. लज्जा, मर्यादा। ಮರ್ಯಾದೆ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ.

पतिआना, पतियाना, पत्याना– सक्रि. एतबार करना। ನಂಬು, ನೆಚ್ಚು, ವಿಶ್ವಾಸವಿಡು.

पतिआर, पतिआरा– पु. विश्वास। ವಿಶ್ವಾಸ, ನಂಬುಗೆ, ಶ್ರದ್ಧೆ. वि विश्वसनीय। ವಿಶ್ವಸನೀಯ.

पतित– वि. गिरा हुआ, नीच, पापी। ಬಿದ್ದ, ಅಧೋಗತಿಗಿಳಿದ, ನೀಚ, ಪಾಪಿಷ್ಟ.

पतितपावन– वि पापियो को तारनेवाला। ಪತಿತರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವವ. पु ईश्वर। ಈಶ್ವರ.

पतिदेवता, पतिदेवा– वि स्त्री, पतिव्रता। ಪತಿವ್ರತೆ, ಪತಿವ್ರತಾ ಸ್ತ್ರೀ.

पतियार– वि. दे 'पतिआर'।

पतियारा– पु दे. 'पतिआरा'।

पतीजना, पतीनना– सक्रि. पतियाना। ನಂಬು, ನೆಚ್ಚು, ವಿಶ್ವಾಸವಿಡು.

पतीर– स्त्री. पंक्ति। ಸಾಲು,ಪಂಕ್ತಿ.

पतीली– स्त्री. एक प्रकार का बर्तन। ಬೋಗುಣಿ, ಬುಟ್ಟಿಯಂಥ ಪಾತ್ರೆ, ಡಬರಿ.

पतुकी– स्त्री. हाँड़ी, पतीली। ಗಡಿಗೆ, ಮಡಿಕೆ, ಬೋಗುಣಿ, ಡಬರಿ, ತಪ್ಪಲೆ.

पतुरिया– स्त्री वेश्या। ವೇಶ್ಯೆ, ಸೂಳೆ.

पतूख, पतूखी– स्त्री. छोटा दोना। ಸಣ್ಣ ದ್ರೋಣ.

पतोखा– पु दोना। ದ್ರೋಣ, ದೊನ್ನೆ.

पतोखी– स्त्री. पत्तो का बना छोटा छाता, छोटा दोना। ತೆಂಗಿನ ಗರಿಯ ಕೊಡೆ, ಚಿಕ್ಕ ದೊನ್ನೆ, ದ್ರೋಣ.

पतोह, पतोहू– स्त्री. पुत्रवधू। ಸೊಸೆ,

ವಧು.

पतौआ, पतौवा– पु. पत्ता । ಎಲೆ, ಪತ್ರ, ಪರ್ಣ.

पत्तर–पु. धातु का चिपटा लंबा टुकड़ा। ಲೋಹದ ತೆಳುವಾದ ತಗಡು, ರೇಕು. स्त्री. दे. 'पत्तल'।

पत्तल– स्त्री. थाली का काम देनेवाला पत्तों का पात्र, पत्तलमें परोसी हुयी भोजन सामग्री । ಊಟದೆಲೆ, ಎಡೆ, ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಅನ್ನ.

पत्ता– पु. पर्ण, धातु की चादर, कागज का मोटा टुकड़ा । ಎಲೆ, ಪತ್ರ, ತಗಡು, ಕಾಗದದ ದೊಡ್ಡ ತುಂಡು, ಹಾಳೆ.

पत्ती– स्त्री. छोटा पत्ता, फूल की पॅखड़ी, हिस्सा । ಚಿಕ್ಕ ಎಲೆ, ಹೂವಿನ ರೇಕು, ಪುಷ್ಪದಲ, ಭಾಗ, ಪಾಲು.

पत्तीदार– पु. दे. 'पट्टीदार'।

पत्थर–पु. पाषाण, ओला, रत्न। ಕಲ್ಲು, ಹರಳು, ಆಣೆಕಲ್ಲು, ರತ್ನ.

—पड़ना= नष्ट होना । ಹಾಳಾಗು, ನಾಶವಾಗು.

—की लकीर= सर्वदा वनी रहनेवाली वस्तु। ವಜ್ರಲೇಪ, ನಾಶವಾಗದ ವಸ್ತು.

—चटाना= पत्थर पर घिसकर शस्त्र चोखा करना। ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಸು, ಮಸೆ, ತಿಕ್ಷ್ಣ.

—पर दूब जमना= असंभव घटना हो जाना। ಅಸಂಭವ ಘಟನೆಯಾಗು.

—से सिर मारना= व्यर्थ श्रम करना। ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡು.

पत्थरकला– पु. पुराने ढंग की वंदूक। ಹಳೆ ತರಗತಿಯ ಬಂದೂಕ.

पत्थरचटा– पु एक तरह का साँप, एक घास, कंजूस। ಒಂದು ತರದ ಹಾವು, ಒಂದು ತರದ ಹುಲ್ಲು, ಕೃಪಣ, ಜೀನ, ಲೋಭಿ.

पत्नी– स्त्री. भार्या । ಸ್ತ್ರೀ, ಹೆಂಡತಿ.

पत्याना– सकि. दे. 'पतिआना'।

पत्यारा– पु. दे. 'पतियारा'।

पत्यारी– स्त्री. पंक्ति । ಸಾಲು, ಪಂಕ್ತಿ.

पत्र–पु. चिट्ठी, पत्ता, पृष्ठ, पख। ಪತ್ರ, ಪತ್ರಿಕೆ, ಎಲೆ, ತಗಡು, ಪುಟ, ಕಾಗದ, ರೆಕ್ಕೆ.

पत्रकार–पु. समाचार पत्र का संपादक। ಸಂಪಾದಕ, ವೃತ್ತಪತ್ರ ನಡೆಯಿಸುವವ.

पत्रवाहक– पु. हरकारा। ಪತ್ರ ತಂದು ಮುಟ್ಟಿಸುವವ, ಪೋಸ್ಟಮನ್, ಓಲೆಕಾರ.

पत्रा– पु. पंचाग, पन्ना। ಪಂಚಾಂಗ, ಪುಟ, ಪಾನು, ಹಾಳೆ.

पत्रिका– स्त्री. चिट्ठी, समाचार पत्र, छोटा लेख, पत्ती । ಪತ್ರ, ವೃತ್ತಪತ್ರ, ಚಿಕ್ಕ ಲೇಖ, ಚಿಕ್ಕ ಎಲೆ.

पत्री– स्त्री. वाण, पक्षी, पर्वत, वाज, पेड़ । ಬಾಣ, ಪಕ್ಷಿ, ಪರ್ವತ, ಗಿಡಗ, ಮರ, ಗಿಡ. स्त्री. चिट्ठी, छोटा लेख, लिपि । ಪತ್ರ,

ಚಿಕ್ಕ ಲೇಖ, ಅಕ್ಷರ. वि पत्रयुक्त । ಎಲೆಗಳುಳ್ಳ.

पथ– पु मार्ग, विधान । ಮಾರ್ಗ, ರೀತಿ, ವಿಧಾನ, ದಾರಿ.

पथदर्शक, पथप्रदर्शक– वि रास्ता दिखलानेवाला । ಹಾದಿ ತೋರಿಸು-ವವ.

पथरना– सक्रि पत्थरपर औजार तेज करना । ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಮಸೆ, ತಿಕ್ಕು, ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಸು.

पथराना– अक्रि. कड़ा हो जाना, स्तब्ध हो जाना । ಬಿರುಸಾಗು, ಸ್ತಬ್ಧ-ವಾಗು, ಜಡವಾಗು, ಕಲ್ಲಾಗು.

पथरी– स्त्री. चकमक पत्थर, पत्थर का वर्तन, एक रोग, सिल्ली । ಮಿಂಚು-ಹರಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರೆ, ಕಲ್ಲು-ಬಟ್ಟಲು, ಮೂತ್ರಾಶಯದಲ್ಲಿ ಹರಳು ಆಗುವ ರೋಗ, ಸಾಣೆಕಲ್ಲು, ಮಸೆಗಲ್ಲು.

पथरीला– वि. पत्थरमय। ಕಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳ, ಕಲ್ಲಿನ.

पथरौटा– पु. **पथरौटी–** स्त्री पथरी । ಕಲ್ಲುಬಟ್ಟಲು.

पथिक, पथी– पु. यात्री । ಹಾದಿಕಾರ, ದಾರಿಕಾರ, ಪಥಿಕ.

पथ्‌– पु पथ, मार्ग। ಮಾರ್ಗ, ಪಥ, ಹಾದಿ.

पथेरा– पु. ईंटे पाथनेवाला, कुम्हार । ಇಟ್ಟಂಗಿ ಮಾಡುವವ, ಕುಂಬಾರ.

पथोरा– पु. गोबर पाथने का स्थान। ಸೆಗಣಿ ತಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳ, ಕುಳ್ಳು ಬಡಿಯುವ ಸ್ಥಳ.

पद– पु पाँव, स्थान, चिह्न, प्रदेश, व्यवसाय, उपाधि, भजन, शब्द । ಕಾಲು, ಪಾದ, ಸ್ಥಾನ, ಚಿಹ್ನೆ, ಪ್ರದೇಶ, ವ್ಯವಸಾಯ, ಉದ್ಯೋಗ, ಪದವಿ, ಹುದ್ದೆ, ಪದ, ಭಜನ, ಕವಿತೆಯ ಪದ, ಚರಣ, ಶಬ್ದ.

पदग, पदचर– पु. पैदल जानेवाला । ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯವ.

पदत्याग– पु. इस्तीफा । ರಾಜೀನಾಮೆ, ಪದತ್ಯಾಗ.

पदत्राण, पदत्रान– पु. जूता । ಪಾದ-ತ್ರಾಣ, ಕಾಲ್ಮರಿಗೆ, ಪಾಪೋಸು, ಚಪ್ಪಲು, ಮೆಟ್ಟು.

पददलित– वि. पैरसे कुचला हुआ । ಕಾಲಿನಿಂದ ತುಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ದಬ್ಬ-ಲ್ಪಟ್ಟ.

पदन्यास– पु पैर रखना, चलना । ಕಾಲು ಎತ್ತಿ ಇಡುವದು, ನಡೆಯುವದು, ನಡೆಯುವ ರೀತಿ

पदवी– स्त्री. उपाधि, प्रतिष्ठा, पद। ಬಿರುದು, ಪದವಿ,ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಗೌರವ, ಪದ.

पदात, पदाति– पु. पैदल सिपाही, सेवक । ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯ ಸಿಪಾಯಿ, ಕಾಲಾಳು, ಸೇವಕ.

पदाधिकारी– पु. कर्मचारी, अफसर । ಕಾಮಗಾರ, ಅಧಿಕಾರಿ, ಹುದ್ದೇ-ದಾರ, ಆಡಳಿತೆಗಾರ.

पदाना– सक्रि हैरान करना, दौड़ाना। ತ್ರಾಸಕೊಡು, ಪೀಡಿಸು, ಓಡಿಸು.

पदार– पु. चरण रज। ಪಾದಧೂಳಿ.

पदार्पण– पु प्रवेश, पधारना। ಕಾಲಿಡುವದು, ಪ್ರವೇಶ.

पदावली– स्त्री पदों का समूह। ಪದ್ಯ-ಸಂಗ್ರಹ.

पदिक– पु एक गहना, हीरा, पैदल सेना। ಪದಕ, ರತ್ನ, ಕಾಲ್ನಡಿಗೆ-ಯ ಸೈನ್ಯ.

पदी–पु प्यादा। ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯ ಸೈನಿಕ, ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯವ, ಕಾಲಾಳು.

पद्धति– स्त्री. रीति, प्रथा, मार्ग। ಪದ್ಧತಿ, ರೀತಿ, ವಾಡಿಕೆ, ಪ್ರಥಾ, ಮಾರ್ಗ.

पधरना– अक्रि आना। ಬರು, ಆಗ-ಮಿಸು.

पधराना– सक्रि प्रतिष्ठित करना, आदर से ले जाना। ಸ್ಥಾಪಿಸು (ಮೂರ್ತಿ), ಕೂಡ್ರಿಸು, ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು.

पधरावनी– स्त्री आदर पूर्वक ले जाकर बैठाना, देवता का स्थापन। ಆದರದಿಂದ ಬಿಜಯ ಮಾಡಿಸುವಿಕೆ, ದೇವತಾ ಸ್ಥಾಪನೆ.

पधारना– अक्रि आना। ದಯಮಾಡಿ-ಸು, ಬರು. सक्रि प्रतिष्ठित करना। ಸ್ಥಾಪಿಸು, ಸನ್ಮಾನದಿಂದ ಕೂಡ್ರಿ-ಸು, ಸನ್ಮಾನದಿಂದ ಬರಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು.

पन–पु प्रण। ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಸಂಕಲ್ಪ. प्रत्य भाव वाचक संज्ञा का एक प्रत्यय। ಭಾವವಾಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯ, ತನ, ತ್ವ.

पनकपड़ा– पु. चोट बाँधने की कपड़े की गीली पट्टी। ಗಾಯ ಕಟ್ಟುವ ಒದ್ದೆಯಾದ ಅರಿವೆಯ ಪಟ್ಟಿ, ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆ.

पनकौआ– पु जलकौआ। ನೀರು-ಗೋಳಿ.

पनघट– पु. पानी भरने का स्थान। ನೀರು ತುಂಬುವ ಸ್ಥಳ, ಬಾವಿಯ ಕಟ್ಟೆ, ನದಿಯ ಘಟ್ಟ.

पनच– पु चिल्ला। ಬಿಲ್ಲಿನ ಹಗ್ಗ, ಹೆದೆ.

पनचक्की– स्त्री. पानी से चलनेवाली चक्की। ನೀರಿನಿಂದ ತಿರುಗುವ ಬೀಸುವ ಯಂತ್ರ.

पनडुब्बा– पु. गोतख़ोर, एक पक्षी। ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವವ, ಬುಡು-ಗನ ಹಕ್ಕಿ.

पनडुब्बी– स्त्री पानी के अंदर चलने वाली नाव। ಮುಳುಗುನಾವೆ, 'ಸಬ್ ಮರೀನ್'.

पनपना– अक्रि पल्लवित होना, पुष्ट होना। ಚಿಗುರು, ಅಂಕುರಿಸು, ಕೊನರು, ಬೆಳೆ, ಸುಧಾರಿಸು, ಪುಷ್ಟನಾಗು, ಪ್ರವರ್ಧಿಸು.

पनपनाहट– स्त्री. पनपना। ಚಿಗುರೊಡೆ-ಯುವಿಕೆ, ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರು-ವಿಕೆ, ವೃದ್ಧಿ, ಸುಧಾರಣೆ, ಪುಷ್ಟಿ.

पनपाना– सक्रि ऐसा कार्य करना जिस

से कोई वस्तु पनपे । ಚಿಗುರಿಸು, ಕೊನರಿಸು, ಬೆಳೆಸು.

पनबट्टा– पु. पान के बीड़े रखने का डिब्बा । ಪಾನಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಇಡುವ ಡಬ್ಬಿ, ವೀಳ್ಯದೆಲೆಯ ಡಬ್ಬಿ.

पनभरा, पनहरा– पु. पानी भरनेवाला । ನೀರಿನವ, ನೀರು ಹಾಕುವವ.

पनवाड़ी– पु. तमोली । ಎಲೆಗಾರ, ತಾಂಬೂಲ ಮಾರುವವ.

पनवार, पनवारा– पु. पत्तल, पत्तलभर भोजन । ಊಟದೆಲೆ, ಎಡೆ, ಒಬ್ಬನ ಊಟ.

पनस– पु. कटहल । ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು.

पनसारी– पु. मसाले तथा जड़ीबूटी बेचनेवाला बनिया । ಕಿರಾಣಿ ಹಾಗು ಮಸಾಲೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮಾರುವ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ.

पनसाल, पनसाला– पु. पौसरा । ಅರವಟ್ಟಿಗೆ, ನೀರು ಕುಡಿಯುವ ಸ್ಥಳ.

पनसुइया, पनसोई– स्त्री. छोटी नाव । ಸಣ್ಣ ನಾವೆ.

पनसेरी– स्त्री पंसेरी । ಪಂಛೇರು.

पनह– स्त्री दे. 'पनाह' ।

पनहरा, पनहारा– पु. दे. 'पनभरा' ।

पनहा– पु. चौड़ाई, चोरी का पता लगानेवाला । ಅಗಲಳತೆ (ಅರಿವೆಯದು) ಪನ್ನ, ವಿಸ್ತಾರ, ಕಳವು ಹಿಡಿಯುವವ, ಪತ್ತೇದಾರ.

पनहारिन, पनहारी– स्त्री पानी भरनेवाली स्त्री । ನೀರು ಹೊರುವವಳು, ನೀರಿನವಳು.

पनहिया, पनही– स्त्री. जूता । ಕೆರವು, ಜೋಡು, ಪಾಪೋಸು, ಚಪ್ಪಲು.

पना– पु एक प्रकार का शर्बत । ಒಂದು ತರದ ಪಾನಕ, ಶರಬತ್ತು, ಪಾನೀಯ.

पनाती– पु. पोते, नाती का लड़का । ಮರಿಮಗ, ಮೊಮ್ಮಗನ ಮಗ.

पनातिन– स्त्री पोते, नाती की लड़की । ಮರಿಮಗಳು.

पनार, पनारा, पनाला– पु नाला, मोरी, प्रवाह । ಕಾಲುವೆ, ಮೋರಿ, ಚರಂಡಿ, ಹರನಾಳಿಗೆ, ಪ್ರವಾಹ.

पनारी, पनाली– स्त्री. प्रणाली, मोरी, नाली, धारा । ಪ್ರಣಾಲಿ, ರೀತಿ, ಮೋರಿ, ಚರಂಡಿ, ಪ್ರವಾಹ.

पनासना– सक्रि. पोसना । ರಕ್ಷಿಸು, ಪಾಲನೆ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡು.

पनाह– स्त्री. बचाव, शरण । ರಕ್ಷಣೆ, ಆಶ್ರಯ, ಆಧಾರ, ಶರಣ, ಮರೆ.

पनिया– वि. पानी का, पानीमें उत्पन्न । ನೀರಿನ, ನೀರಿನ ಸಂಬಂಧದ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ. पु पानी । ನೀರು.

पनियाना– सक्रि. पानी देना । ನೀರು ಹಾಯಿಸು, ನೀರು ಹಾಕು.

पनिहा– वि. दे. 'पनिया' । पु. जासूस । ಗುಪ್ತಚರ, ಪತ್ತೇದಾರ.

पनिहार– पु. दे 'पनहरा' ।

पनी– पु प्रण करनेवाला । ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ

ಮಾಡುವವ.

पनीर– पु. छेना । ಹಾಲಿನ ಕೆನೆ.

पनीला– वि दे 'पनिया'।

पनुआँ– वि फीका, जिसमें आवश्यकता से अधिक पानी पड गया हो । ನೀರಸವಾದ, ಸಪ್ಪೆಯಾದ, ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಕೂಡಿದ.

पनेरी, पनैरी– स्त्री तमोली। ತಾಂಬೂಲ ಮಾರುವವ.

पनौटी– स्त्री पानदान । ಎಲೆ ಇಡುವ ಬಿದಿರಿನ ಡಬ್ಬಿ.

पन्नग– पु. सॉप, पन्ना नामक रत्न । ಹಾವು, ಪಚ್ಚೆ.

पन्ना– पु मरकत, पृष्ठ, पत्र । ಪಚ್ಚೆ, ಹಸರು ರತ್ನ , ಪುಟ, ಹಾಳೆ, ಪತ್ರ, ಠೀಕು.

पन्नी– स्त्री. सुनहला या कपहला कागज, चॉदी आदिका पतला पत्तर । ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಅಥವಾ ಬಿಳೀ ವರ್ಣದ ಕಾಗದ, ಬೆಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ತಿಳುವಾದ ತಗಡು, ವರಕು.

पन्नीसाज़– पु पन्नी वनानेवाला । ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಗಡು ತಯಾರಿಸುವವ

पन्हाना– सक्रि पहनाना । ತೊಡಿಸು. अक्रि. थनमें दूध उतरना । ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಇಳಿ.

पपडा– पु. छिलका । ಚಿಪ್ಪು, ಸಿಪ್ಪೆ, ತೊಗಟೆ, ಹಕ್ಕಳೆ, ಹಪ್ಪಳ.

पपडियाना– अक्रि. सूखकर पपडी पडना । ಒಣಗು, ಹಕ್ಕಳೆಯೇಳು, ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟು.

पपडी, पपरी– स्त्री छिलका, खुरंड । ಚಿಪ್ಪು, ಸಿಪ್ಪೆ, ತೊಗಟೆ, ಹಕ್ಕಳೆ, ಹಪ್ಪಳ.

पपनी, पपरो– स्त्री ऑख की वरौनी । ಎವೆ, ರೆಪ್ಪೆಯ ಕೂದಲು.

पपिहा, पपीहरा, पपीहा– पु चातक । ಚಾತಕ ಪಕ್ಷಿ.

पपीता– पु एक तरहका पेड़ तथा उसका फल । ಪಪ್ಪಾಯ ಹಣ್ಣು.

पपीलि– स्त्री चींटी । ಇರುವೆ.

पपीहा– पु दे 'पपिहा'।

पपोटा– पु पलक । ರೆಪ್ಪೆ.

पपोरना–सक्रि भुजाऍ ऐंठना । ಮುಂಗೈಯನ್ನು ಭುಜದ ಕಡೆಗೆ ಮಣಿಸಿ ಅದರ ದಪ್ಪ ಹಾಗೂ ಬಲವನ್ನು ನೋಡುವದು.

पपोलना– सक्रि. चवाना । ಅಗಿ,ಜಗಿ, ಮೆಲ್ಲು.

पयद, पयोद– पु वादल । ಮೋಡ

पयधि, पयनिधि–पु समुद्र । ಸಮುದ್ರ.

पयस्विनी– स्त्री दूध देनेवाली गाय, वकरी, नदी । ಹಿಂಡುವ ಆಕಳು, ಆಡು, ಮೇಕೆ, ನದಿ.

पयान– पु. प्रयाण । ಪ್ರಯಾಣ, ಗಮನ.

पयाम– पु. संदेश । ಸಂದೇಶ.

पयार, पयाल– पु सूखी घास, धान आदि के सूखे डंटल । ಒಣ ಹುಲ್ಲು.

ಒಣ ಜೋಳದ ದಡ್ಡಿ, ದಣಕಿ.

पयाल झाड़ना= वृथाका परिश्रम करना । ವ್ಯರ್ಥ ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡು.

पयोद– पु दे 'पयद'।

परंतु– अव्य लेकिन, तोभी, किंतु । ಆದರೆ, ಆದಾಗ್ಯೂ, ಪರಂತು.

पर– अव्य दे 'परंतु'। पु शत्रु, पंख । ಶತ್ರು, ರೆಕ್ಕೆ, ಗರಿ, ತುಪ್ಪಳ. वि दूसरा, श्रेष्ठ, दूर। ಅನ್ಯ,ಎರಡನೆಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ದೂರ. क्रिवि. पास, पश्चात्, पीछे। ಹತ್ತಿರ,ಹಿಂದಿನಿಂದ, ಆಮೇಲೆ, ಅನಂತರ. प्रत्य ऊपर, में । ಮೇಲೆ, - ಲ್ಲಿ, ಒಳಗೆ

परई– स्त्री. एक प्रकार का बडा दीया या दीया जैसा ढक्कन । ಹಣತೆ, ದೀಪ, ಮುಚ್ಚಳ.

परकटा– वि जिस के पर कटे हो । ರೆಕ್ಕೆ ಕಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ರೆಕ್ಕೆ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ

परकना– अक्रि चसका लगना । ಅಭ್ಯಾಸವಾಗು, ಚಟಹತ್ತು.

परकाजी– वि परोपकारी । ಪರೋಪಕಾರಿ.

परकाना–सक्रि अभ्यस्त कराना। ಚಟ ಹಚ್ಚು, ರುಚಿ ಹಚ್ಚು.

परकार, परकाल– पु वृत्त खींचने का औजार । ಕಂಪಾಸು.

परकाला– पु चौखट, सीढी, टुकड़ा, चिनगारी। ಚೌಕಟ್ಟು, ಹೊಸ್ತಿಲು, ಸೋಪಾನ, ಏಣಿ, ಕಿಡಿ, ತುಂಡು, ಚೂರು, ಬೆಂಕಿಯ ಕಿಡಿ.

आफत का परकाला=भयंकर मनुष्य। ಭಯಂಕರ ಮನುಷ್ಯ.

परकासना– सक्रि प्रकाशित करना । ಪ್ರಕಾಶಿತ ಮಾಡು, ಪ್ರಕಟಿಸು. अक्रि प्रकाशित होना। ಪ್ರಕಾಶಿಸು, ಪ್ರಕಟವಾಗು

परकिति, परकीति, परकीती– स्त्री प्रकृति । ಪ್ರಕೃತಿ, ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ

परकीय– वि पराया। ಎರಡನೆಯವರ, ಇತರ, ಅನ್ಯರ

परकोटा– पु चहारदीवारी। ಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಗೋಡೆ, ಆವಾರದ ಗೋಡೆ, ಪ್ರಾಕಾರ.

परख– स्त्री. जाँच, परीक्षा । ಪರೀಕ್ಷೆ, ಶೋಧನೆ,ವಿಮರ್ಶೆ,ಪರಿಶೀಲನೆ.

परखना– सक्रि जाँचना, भला बुरा पहचानना । ಪರಕಿಸು, ಪರೀಕ್ಷಿಸು, ಪರಿಶೋಧಿಸು, ವಿಮರ್ಶಿಸು, ನೋಡು.

परखवैया, परखैया– पु परखनेवाला। ಪರೀಕ್ಷಕ, ಶೋಧಕ, ವಿಮರ್ಶಕ.

परखवाना, परखाना– सक्रि जाँच कराना।ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸು, ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿಸು, ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸು

परखाई– स्त्री. परखने की क्रिया या मजदूरी । ಪರೀಕ್ಷೆ, ಶೋಧನೆ, ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಕೊಡುವ ಹಣ.

परग– पु क़दम । ಹೆಜ್ಜೆ, ಪಾದದ ಗುರುತು.

परगसना– सक्रि प्रकाशित होना । ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗು, ಪ್ರಕಟವಾಗು.

परगाढ़– वि कठिन, गहरा । ಪ್ರಗಾಢ, ಕಠಿಣ, ಗಹನವಾದ.

परगास–पु प्रकाश, विकास । ಪ್ರಕಾಶ, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ವಿಕಾಸ

परगासना– सक्रि प्रकाशित करना । ಪ್ರಕಾಶಿತ ಮಾಡು, ಪ್ರಕಟಿಸು अक्रि दे 'परगसना'।

परचइ– पु. परिचय । ಪರಿಚಯ, ಗುರ್ತು.

परचत– स्त्री पहिचान, परिचय । ಪರಿಚಯ, ಗುರ್ತು वि परिचित । ಪರಿಚಿತ.

परचना– अक्रि हिलना मिलना, अभ्यस्त होना। ಈಲಾಗು, ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಚಯವಾಗು, ಪಳಗು, ಚಟ ಹತ್ತು, ಅಭ್ಯಾಸವಾಗು, ರುಚಿ ಹತ್ತು.

परचा– पु. पुर्जा, प्रश्नपत्र, परिचय, चिट्ठी । ಕಾಗದದ ತುಂಡು, ಪ್ರಶ್ನ ಪತ್ರ, ಪರಿಚಯ, ಕಾಗದ, ಪತ್ರ, ಚೀಟಿ

परचाना– सक्रि हिलाना मिलाना, चसका लगाना । ಈಲು ಮಾಡು, ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, ಚಟ ಹಚ್ಚು, ರುಚಿ ಹಚ್ಚು, ಮುಗ್ಧ ಗೊಳಿಸು.

परचार– पु प्रचार । ಪ್ರಚಾರ.

परचारना– सक्रि प्रचार करना । ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡು.

परचून– पु आटा दाल इत्यादि भोजन की सामग्री। ಹಿಟ್ಟು ಬೇಳೆ ಮುಂತಾದ ಆಹಾರದ ಪದಾರ್ಥಗಳು.

परचूनि, परचूनी– पु आटा चावल इत्यादि बेचनेवाला । ಹಿಟ್ಟು ಬೇಳೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾರುವವ.

परचै– पु दे 'परचइ'।

परछत्ती– स्त्री टाँड, हलका छप्पर । ನಾಗೊಂದಿಗೆ, ಸಾಮಾನು ಇಡುವ ಹಲಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕ ಚಪ್ಪರ, ಹಂದರ, ಮಂಚಿಕೆ.

परछन– स्त्री वर की आरती आदि उतारने की रीति । ಆರತಿ, ಮದು ಮಗನಿಗೆ ಆರತಿ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ.

परछना– सक्रि वरकी आरती उतारना । ಮದುವಣಿಗನಿಗೆ ಆರತಿ ಮಾಡು, ಇಳಿತೆಗೆ.

परछाइँ– स्त्री प्रतिबिंब । ಪ್ರತಿಬಿಂಬ, ನೆರಳು.

परछालना– सक्रि साफ करना। ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡು, ತೊಳೆ.

परजन, परिजन– पु. आश्रित जनसमूह, अनुचरवर्ग। ಪರಿವಾರ, ಕುಟುಂಬದ ಜನರು, ಸೇವಕರು, ಅನುಚರರು.

परजरना– अक्रि जलना, ईर्ष्या करना। ಸುಡು, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ರೇಗು, ಮತ್ಸರ

ಪಡು, ದ್ವೇಷಿಸು.

परजा– स्त्री प्रजा, आश्रित जन। ಪ್ರಜೆ, ಆಶ್ರಿತ ಜನರು.

परजात– वि दूसरी जाति का, दूसरे से उत्पन्न । ಅನ್ಯಜಾತಿಯ, ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ.

परजाय– पु समानार्थक शब्द, परंपरा, प्रकार। ಪರ್ಯಾಯವಾಚಕ ಶಬ್ದ, ಪರಂಪರೆ, ಕ್ರಮ, ಪ್ರಕಾರ, ಒಲವು.

परजारना– सक्रि जलाना । ಸುಡು

परजौट– पु वार्षिक किरायेपर जमीन देने की रीति तथा उस का किराया। ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಯಿಂದ ಕೊಡುವ ರೀತಿ, ಭೂಮಿಯ ಬಾಡಿಗೆ, ನೆಲದ ಬಾಡಿಗೆ.

परणना–सक्रि. परिणय करना। ಮದುವೆಯಾಗು.

परत, पर्त– स्त्री तह, पुट । ಧರ, ಮಡಿಕೆ, ಪದರು, ಆಚ್ಛಾದನ.

परतच्छ, परतछ– वि प्रत्यक्ष। ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ.

परतल– पु लद्दू घोडोंपर रखने का बोरा। ಗೋಣಿ, ನಬರ.

परता– पु. दे. 'पड़ता'।

परताल– स्त्री दे 'पड़ताल'।

परती– स्त्री दे 'पड़ती'।

परतीत, परतीति–स्त्री. प्रतीति, विश्वास। ವಿಶ್ವಾಸ, ನಂಬುಗೆ, ಪ್ರತೀತಿ.

परतेजना– सक्रि. त्यागना । ತ್ಯಜಿಸು, ಬಿಡು.

परतौ– पु किरण, प्रतिच्छाया। ಕಿರಣ, ಪ್ರತಿಬಿಂಬ.

परथन– पु सूखा आटा जो रोटी बेलते समय लगता है। ಚಪಾತಿ ಲಟ್ಟಿಸುವಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಹಿಟ್ಟು.

परदा, पर्दा– पु. आड करनेवाला कपड़ा इत्यादि, आड, छिपाव । ಪರದೆ, ತೆರೆ, ಬುರುಕಿ, ಮರೆ, ಮುಸುಕು, ಘೋಷಾ.

—**डालना**= छिपाना । ಮುಚ್ಚು, ಗುಪ್ತವಾಗಿರಿಸು.

—**रखना**= लाज रखना, छिपाव रखना। ಮರ್ಯಾದೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳು, ಮುಚ್ಚಿಡು.

—**पड़ना** (अक्लपर) = बुद्धि भ्रष्ट होना। ಬುದ್ಧಿ ಭ್ರಷ್ಟವಾಗು, ಹುಚ್ಚನಾಗು.

—**पडना** (आँखोपर) = असावधान होना। ಭ್ರಮೆಯಾಗು, ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದಾಗು.

परदाज़– पु सजावट, चित्र आदिके चारों ओर बेलबूटे आदि बनाना। ಶೃಂಗಾರ, ಚಿತ್ರದ ಸುತ್ತಲೂ ನಕ್ಷೆ ತೆಗೆಯುವದು, ಅಲಂಕಾರ.

परदादा– पु प्रपितामह । ಮುತ್ತಜ್ಜ (ತಂದೆಯ ಅಜ್ಜ), ಪ್ರಪಿತಾಮಹ.

परदानशीन– वि. जो परदेमें रहे। ಪರದೆಯಲ್ಲಿರುವ, ಘೋಷೆಯಲ್ಲಿರುವ.

परदापोशी–स्त्री ऐबोंपर पर्दा डालना। ಒಬ್ಬರ ತಪ್ಪನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಪಡಿಸದೆ

ಮುಚ್ಚುವದು.

परदेश, पु. **परदेशी**–वि दे. ' विदेश '। ' विदेशी '।

परधान– पु आच्छादन, कपडा, मंत्री। ಆಚ್ಛಾದನೆ,ಅರಿವೆ, ಬಟ್ಟೆ, ಮಂತ್ರಿ.

परधाम–पु. स्वर्गलोक। ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ.

परना– अक्रि. दे. ' पडना '।

परनाना– पु. नानाका पिता। ತಾಯಿಯ ಅಜ್ಜ, ಮುತ್ತಜ್ಜ.

परनानी– स्त्री. नानीकी माँ। ತಾಯಿಯ ಅಜ್ಜಿ, ಮುತ್ತಜ್ಜಿ.

परनाम, परनौत– पु. प्रणाम। ಪ್ರಣಾಮ, ನಮಸ್ಕಾರ.

परनाला– पु **परनाली**– स्त्री मोरी, पनाला। ಮೋರಿ, ಚರಂಡಿ, ಜಲದಾರಿ, ಹರನಾಳಿಗೆ.

परनी– स्त्री दे. ' पत्नी '।

परपंच– पु प्रपंच, बखेड़ा, चाल। ಪ್ರಪಂಚ,ಜಗತ್ತು,ಜಗಳ, ಮೋಸ, ಕಪಟ.

परपंचक, परपंची– वि. चालबाज, बखेडिया। ಮೋಸಗಾರ, ಧೂರ್ತ.

परपट– पु. चौरस जमीन। ಸಮತಲವಾದ ಭೂಮಿ, ಬೈಲು.

परपराना–अक्रि जीभपर तीक्ष्ण लगना, चुनचुनाना,जलना। ತೀಕ್ಷ್ಣಹತ್ತು, ನೋಯು, ಉರಿಯು

परपारा– पु. दूसरी ओरका किनारा। ಎರಡನೆಯ ಮಗ್ಗಲಿನ ತೀರ, ಆಚೆಯ ದಡ.

परपोता, परपौत्र– पु. पोतेका पुत्र। ಮೊಮ್ಮಗನ ಮಗ, ಮರಿಮಗ, ಪ್ರಪೌತ್ರ.

परपोती– स्त्री. पोतेकी पुत्री। ಮೊಮ್ಮಗನ ಮಗಳು. ಮರಿಮಗಳು.

परबंध– पु. दे ' प्रबंध '।

परबत– पु. पर्वत। ಪರ್ವತ, ಗುಡ್ಡ.

परबल– वि. प्रबल। ಪ್ರಬಲ,ಬಲಿಷ್ಠ, ಉಗ್ರ.

परबस– वि पराधीन। ಪರಾಧೀನ, ಪರವಶನಾದ, ವಿವಶ.

परबसताई– स्त्री परतंत्रता। ಪಾರತಂತ್ರ್ಯ, ವಿವಶತೆ

परबाल– पु प्रवाल, कोपल, आँखकी बरौनी। ಪ್ರವಾಳ, ಹವಳ, ಚಿಗುರೆಲೆ, ಎವೆ, ರೆಪ್ಪೆಯ ಕೂದಲು.

परबीन–वि प्रवीण। ಪ್ರವೀಣ,ಚತುರ.

परबेस– पु प्रवेश। ಪ್ರವೇಶ,ಗತಿ.

परबोध– पु ज्ञान, चेतना, जागना, सात्वना। ಜ್ಞಾನ,ಎಚ್ಚರಿಕೆ,ಬೋಧನೆ, ಧೈರ್ಯ, ಸಮಾಧಾನ.

परबोधना– सक्रि समझाना, दिलासा देना, सजग करना। ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳು, ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳು, ಎಚ್ಚರಿಸು, ಸೂಚಿಸು

परभात– पु. प्रभात। ಪ್ರಭಾತ, ಮುಂಜಾವು.

परभाव– पु. प्रभाव। ಪ್ರಭಾವ.

परम–वि उत्कृष्ट, मुख्य। ಉತ್ಕೃಷ್ಟ, ಉತ್ತಮ, ಮುಖ್ಯ.

परमल– पु परिमल, ज्वार या गेहूं का भूना हुआ दाना। ಪರಿಮಳ, ಸುಗಂಧ, ಗೋದಿ ಅಥವಾ ಜೋಳದ ಅರಳು

परमा– स्त्री छवि, सौंदर्य, एक रोग। ಕಾಂತಿ, ಶೋಭೆ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಪರಮಾ ರೋಗ.

परमान– पु सबूत, सीमा, विश्वास। ಆಧಾರ, ಪ್ರಮಾಣ, ಸೀಮೆ,ಅವಧಿ, ವಿಶ್ವಾಸ

परमारथ, परमार्थ– पु. मुक्ति। ಪರಮಾರ್ಥ, ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ.

परयंक, पर्यंक– पु पलंग। ಪಲಂಗ, ಮಂಚ, ಹಾಸಿಗೆ

परलउ, परलय, परलै– पु प्रलय। ಪ್ರಲಯ

परला– वि दूसरी तरफका। ಆಚೆಯ ದಡದ.

परले दर्जेका या सिरेका = अव्वल नंबरका,चुना हुआ। ಮೊದಲನೆಯ ತರಗತಿಯ, ಆರಿಸಿದ, ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ.

परलोक– पु. दूसरा लोक, स्वर्गादि। ಎರಡನೆಯ ಲೋಕ, ಸ್ವರ್ಗ ಮುಂತಾದ.

परवरदिगार– पु पालनकर्ता, ईश्वर। ರಕ್ಷಿಸುವವ, ದೇವರು, ಸಂರಕ್ಷಕ.

परवरिश, परवस्ती–स्त्री. पालन पोषण। ಪಾಲನೆ, ಪೋಷಣೆ, ರಕ್ಷಣೆ.

परवल– पु एक तरकारी। ಪಡವಲಕಾಯಿ.

परवश, परवश्य– वि पराधीन। ಪರಾಧೀನ, ಪರತಂತ್ರ

परवशता, परवश्यता–स्त्री. पराधीनता। ಪರಾಧೀನತೆ, ಪಾರತಂತ್ರ್ಯ

परवा– स्त्री. पक्षकी पहली तिथि, परवाह। ಪ್ರತಿಪದೆ, ಪಾಡ್ಯ, ಚಿಂತೆ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಧ್ಯಾನ.

परवाई– स्त्री. परवाह। ಚಿಂತೆ,ಕಾಳಜಿ, ಲಕ್ಷ್ಯ.

परवानगी– स्त्री. अनुमति। ಅನುಮತಿ, ಪರವಾನಗಿ, ಆಜ್ಞೆ, ಅಪ್ಪಣೆ.

परवाना– पु आज्ञापत्र, फतिंगा। ಅನುಮತಿ ಪತ್ರ, ಅಪ್ಪಣೆ ಚೀಟಿ,ಆಜ್ಞಾಪತ್ರ, ದೀಪದ ಹುಳು, ಶಲಭ, ಪತಂಗ.

परवाल– पु प्रवाल। ಪ್ರವಾಳ,ಹವಳ.

परवाह– स्त्री प्रवाह, चिंता, ध्यान। ಪ್ರವಾಹ, ಚಿಂತೆ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಧ್ಯಾನ.

परवी– स्त्री पर्वकाल। ಹಬ್ಬ, ಪರ್ವಕಾಲ.

परवेख–पु. मंडल। ಮಂಡಲ, ಸುತ್ತು.

परवेश– पु प्रवेश। ಪ್ರವೇಶ, ಒಲವು, ಗತಿ.

परश, परस– पु स्पर्शमणि, स्पर्श। ಸ್ಪರ್ಶಮಣಿ, ಸ್ಪರ್ಶ.

परशु– पु फरसा। ಕೊಡಲಿ.

परसंसा– पु स्तुति। ಪ್ರಶಂಸೆ, ಸ್ತುತಿ.

परसन, परसन्न–वि प्रसन्न। ಪ್ರಸನ್ನ.

परसना– सक्रि. परोसना, छूना। ಬಡಿ-

ಡು, ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕು, ಮುಟ್ಟು, ಸ್ಪರ್ಶಿಸು.

परस पखान– पु पारस पत्थर। ಸ್ಪರ್ಶ ಮಣಿ, ಒರೆಗಲ್ಲು

परसा– पु. परोसा, फरसा। ಒಬ್ಬನು ಊಟ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಆಹಾರ, ಎಡೆ, ಕೊಡಲಿ, ಪರಶು.

परसाना– सक्रि. स्पर्श कराना, भोजन सामने रखवाना। ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡಿಸು, ಊಟಕ್ಕೆ ನೀಡಿಸು.

परसाल– अव्य गतवर्ष, अगलेवर्ष। ಹೋದ ವರ್ಷ, ಕಳೆದ ವರ್ಷ, ಮುಂದಿನವರ್ಷ.

परसिद्ध– वि. प्रसिद्ध। ಪ್ರಸಿದ್ಧ.

परसु– पु. परशु। ಕೊಡಲಿ.

परसेद– पु पसीना। ಬೆವರು.

परसों– अव्य गत दिनसे पहले या आगामी दिनके बादका दिन। ಮೊನ್ನೆ, ನಾಡಿದು.

परसौंहा– वि. छूनेवाला। ಮುಟ್ಟುವ, ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವ.

परस्त–वि पूजा करनेवाला। ಪೂಜಿಸುವವ, ಉಪಾಸಕ.

परस्तिश– स्त्री. पूजा। ಪೂಜೆ, ಆರಾಧನೆ, ಉಪಾಸನೆ

परस्तिशगाह– स्त्री. पूजागृह। ಪೂಜಾಗೃಹ, ಮಂದಿರ.

परस्पर– क्रिवि आपसमे। ಪರಸ್ಪರ ರಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮತಮ್ಮೊಳಗೆ.

परहरना– सक्रि. छोडना। ಬಿಡು, ತ್ಯಜಿಸು.

परहेज़– पु बुराइयोंसे दूर रहना, संयम। ಪಥ್ಯ, ಸಂಯಮ

परहेज़गार– पु परहेज करनेवाला, संयमी। ಪಥ್ಯ ಮಾಡುವವ, ಸಂಯಮಿ.

परहेलना– सक्रि. उपेक्षा करना। ತಿರಸ್ಕರಿಸು, ಉಪೇಕ್ಷಿಸು

परॉठा, परोठा– पु घी लगाकर सेंकी हुयी रोटी। ತುಪ್ಪ ಸವರಿ ಬೇಯಿಸಿದ ಗೋದಿಯ ರೊಟ್ಟಿ, ಚಪಾತಿ, ಪುರಿ.

परा– पु पंक्ति, श्रेणी। ಪಂಕ್ತಿ, ಸಾಲು, ಶ್ರೇಣಿ. वि श्रेष्ठ, उत्तम। ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಉತ್ತಮ.

पराइ, पराई– वि दूसरेकी। ಎರಡನೆಯವರ.

पराकाष्टा, पराकोटी– स्त्री. चरम सीमा। ಚರಮ ಸೀಮೆ, ಕೊನೆ, ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನ.

पराग–पु पुष्पधूलि। ಪರಾಗ,ಹೂವಿನ ಧೂಳು.

परागना– अक्रि. अनुरक्त होना। ಅನುರಕ್ತನಾಗು, ಒಲಿ.

पराजित– वि परास्त। ಸೋತ, ಪರಾಜಿತ.

परात– स्त्री थाल। ಪರಾತ,ತಾಂಬಾಣ, ಹರಿವಾಣ, ದೊಡ್ಡ ತಟ್ಟೆ

पराधीन– वि दूसरेके वशमें। ಎರಡನೆಯವರ ವಶವಲ್ಲಿಯ, ಪರಾಧೀನ.

परान– पु. प्राग । ಪ್ರಾಣ.

पराना– अक्रि पलायन करना । ಪಲಾಯನ ಮಾಡು, ಓಡಿ ಹೋಗು.

पराभव– पु तिरस्कार, हार । ತಿರಸ್ಕಾರ, ಸೋಲು, ಪರಾಭವ.

पराभूत– वि परास्त, नष्ट । ಸೋತ, ಹಾಳಾದ

परामर्श, परामर्शन– पु. विचार,सलाह, फैसला । ವಿಚಾರ, ಆಲೋಚನೆ, ಸಲಹೆ, ನಿರ್ಣಯ.

परायण–वि तत्पर, आसक्त। ತತ್ಪರ, ಆಸಕ್ತ, ತೊಡಗಿದ.

पराया, पराए– वि दूसरेका, विदेशी । ಹೆರರ, ಅನ್ಯರ, ಪರರ,ಪರದೇಶದ.

परार– पु दे ' पयाल ' ।

परारब्ध,परालब्ध– पु. भाग्य। ಭಾಗ್ಯ.

परावन– पु. भगदड, पर्व । ಬಹಳ ಜನರ ಓಡಾಟ, ಹಬ್ಬ, ಶುಭದಿನ

परावर्तन– पु लौटना, पलटना । ತಿರುಗುವದು, ಪರಾವರ್ತನೆ, ಬದಲು.

परावर– वि पूर्व और बादका, सर्व व्यापक, सर्वश्रेष्ठ । ಮೊದಲಿನ ಹಾಗೂ ಕಡೆಯ,ಸಮೀಪ ಹಾಗೂ ದೂರದ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕ, ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ.

परावा– वि. दे ' पराया ' ।

परास– पु पलाश । ಮುತ್ತುಗ.

परास्त– वि. हारा हुआ । ಸೋತ, ಪರಾಜಿತ.

परिंद,परिंदा–पु पक्षी । ಪಕ್ಷಿ ,ಹಕ್ಕಿ.

परितर– पु. पलंग, समूह, परिवार, पट्टुका । ಪಲಂಗ, ಮಂಚ,ಹಾಸಿಗೆ, ಸಮೂಹ, ಪರಿವಾರ, ಆಳುಹೋಳುಗಳು, ಪಲ್ಲಿ.

परिकरमा, परिक्रमा– स्त्री. प्रदक्षिणा । ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ, ಸುತ್ತು.

परिक्रमण– पु. दे ' परिक्रमा ' ।

परिखन– पु रक्षक। ರಕ್ಷಕ, ಕಾವಲುಗಾರ.

परिखना–सक्रि. प्रतीक्षा करना,जाँचना। ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸು, ಪರೀಕ್ಷಿಸು, ಪರಕಿಸು.

परिखा– स्त्री. खाई । ಕಂದಕ,ಅಗಳತೆ.

परिगह– पु आश्रित व्यक्ति, कुटुंबी । ಆಶ್ರಿತ ಜನರು, ಕುಟುಂಬದವರು.

परिगहना–सक्रि ग्रहण करना । ಅಂಗೀಕರಿಸು, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

परिग्रह–पु अंगीकार, विवाह, परिवार। ಅಂಗೀಕಾರ, ಸ್ವೀಕಾರ, ವಿವಾಹ, ಪರಿವಾರ.

परिचय– पु जान पहिचान । ಪರಿಚಯ, ಪೂರ್ವಜ್ಞಾನ.

परिचर–पु सेवा करनेवाला। ಸೇವಕ.

परिचरजा, परिचर्या– स्त्री सेवा । ಸೇವೆ, ಉಪಾಸನೆ.

परिचारक–पु. नौकर। ಸೇವಕ, ಆಳು.

परिचारना– सक्रि सेवा करना । ಸೇವೆ ಮಾಡು.

परिचारी– पु. सेवक । ಸೇವಕ.

परिचालक– पु. चलानेवाला । ನಡಿಸುವವ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ.

परिचालित– वि. चलाया हुआ। ನಡಿಸಿದ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಿದ.

परिचित– वि. जाना हुआ। ಪರಿಚಯವುಳ್ಳ, ಗೊತ್ತಿದ್ದ, ತಿಳಿದವ.

परिचिति– स्त्री. परिचय। ಪರಿಚಯ.

परिच्छन्न–वि ढका हुआ। ಮುಚ್ಚಿದ, ಹೊದಿಸಿದ.

परिच्छिन्न– वि मर्यादित, विभक्त। ಮರ್ಯಾದಿತ, ಎಲ್ಲೆಗೊಳಪಟ್ಟ, ವಿಭಕ್ತ.

परिच्छेद–पु. सीमा, अध्याय। ಸೀಮೆ, ಭಾಗ, ಅಧ್ಯಾಯ.

परिछाहीं– स्त्री. प्रतिबिंब। ಪ್ರತಿಬಿಂಬ, ನೆರಳು.

परिजन– पु आश्रित जन। ಪರಿವಾರದ ಜನರು, ಆಶ್ರಿತ ಜನರು.

परिणत– वि परिपक्व, बदला हुआ, झुका हुआ। ಹಣ್ಣಾದ, ಬದಲಾದ, ಮಣ್ಣಿನ.

परिणति–स्त्री परिपाक, रूपांतर, अंत। ಪಕ್ವವಾಗುವದು, ರೂಪಾಂತರ, ಅಂತ.

परिणय– पु विवाह। ವಿವಾಹ, ಮದುವೆ

परिणाम–पु. नतीजा, अवसान, विकार, विकास। ಪರಿಣಾಮ, ಫಲ, ಕೊನೆ, ಅಂತ, ವಿಕಾರ, ಬದಲಾವಣೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ವಿಕಾಸ.

परिणीत– वि विवाहित, समाप्त। ವಿವಾಹಿತ, ಸಮಾಪ್ತ, ಮುಗಿದ.

परिताप– पु. दुःख, शोक, जलन, भय। ದುಃಖ, ಶೋಕ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, ದಾಹ, ಉರಿ, ಭಯ.

परितोष, परितोस– पु. संतोष। ಸಂತೋಷ, ಹರ್ಷ, ಆನಂದ.

परित्यक्त–वि छोडा हुआ। ತ್ಯಜಿಸಿದ, ಬಿಟ್ಟ.

परित्यक्ता– स्त्री त्यागी हुयी। ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟವಳು, ತ್ಯಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟವಳು. पु छोड़ने या त्यागनेवाला। ಬಿಡುವವ, ತ್ಯಜಿಸುವವ.

परित्याग– पु छोड़ना। ಬಿಡುವದು, ತ್ಯಜಿಸುವದು, ಪರಿತ್ಯಾಗ.

परित्राण– पु. रक्षा। ರಕ್ಷಣೆ.

परित्राता– पु रक्षक। ರಕ್ಷಕ.

परिध– पु दे 'परिधि'।

परिधान– पु वस्त्र, कपडा पहनना। ಬಟ್ಟೆ, ವಸ್ತ್ರ, ಅರಿವೆ ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

परिधि– स्त्री मंडल, वस्त्र। ಮಂಡಲ, ವರ್ತುಳ, ಸುತ್ತಳತೆ, ಬಟ್ಟೆ, ವಸ್ತ್ರ.

परिनय– पु विवाह। ವಿವಾಹ, ಮದುವೆ.

परिपंच– पु दे 'परपंच'।

परिपाक– पु. प्रौढता, प्रवीणता, पकनेकी क्रिया, पाचन। ಪ್ರೌಢತೆ, ಪ್ರವೀಣತೆ, ಹಣ್ಣಾಗುವದು, ಪಚನ ಕ್ರಿಯೆ.

परिपाटि, परिपाटी– स्त्री रीति, प्रणाली। ರೀತಿ, ಪ್ರಣಾಲಿ, ಪದ್ಧತಿ, ಶೈಲಿ,

ಕ್ರಮ.

परिपालन– पु. रक्षण । ರಕ್ಷಣೆ, ಪೋ-ಷಣೆ.

परिपूरन, परिपूरित, परिपूर्ण, परिप्रोत– वि. संपूर्ण । ಸಂಪೂರ್ಣ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತುಂಬಿದ, ಪರಿಪೂರ್ಣ.

परिप्लुत–वि डूबा हुआ । ಮುಳುಗಿದ

परिभव, परिभाव– पु. अप्रतिष्ठा । ಅವಮಾನ, ತಿರಸ್ಕಾರ.

परिभाषा– स्त्री व्याख्या । ವ್ಯಾಖ್ಯೆ, ಪರಿಭಾಷೆ, ಲಕ್ಷಣ.

परिभूत– वि पराजित । ಸೋಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಅವಮಾನಿತ.

परिभ्रमण– पु. पर्यटन, घूमना । ಪ್ರವಾಸ, ತಿರುಗಾಟ

परिमल– पु सुवास, सुगंधित द्रव्य । ಸುವಾಸನೆ, ಸುವಾಸಿಕ ವಸ್ತು.

परिमाण, परिमान– पु विस्तार, नाप, घेरा । ಪರಿಮಾಣ, ವಿಸ್ತಾರ, ಅಳತೆ, ತೂಕ, ಸುತ್ತಳತೆ, ಆಕಾರ.

परिमार्जन–पु. मार्जनेका काम, संशोधन । ತೊಳೆಯುವದು, ಸಂಶೋಧನೆ.

परिमार्जित–वि परिष्कृत । ಪರಿಷ್ಕೃತ, ಸಂಶೋಧಿತ, ತೊಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟ.

परिमित– वि सीमित, थोडा । ಪರಿಮಿತವಾದ, ಮೇರೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ, ಸ್ವಲ್ಪ.

परिमिति– स्त्री. सीमा, नाप । ಸೀಮೆ, ಗಡಿ, ಅಳತೆ, ಅವಧಿ.

परिमेय–वि जिसकी नाप तौल हो सके । ಅಳೆಯಲು ತೂಗಲು ಬರುವ.

परियंक–पु. पर्यंक । ಪಲಂಗ, ಮಂಚ, ಹಾಸಿಗೆ.

परियंत– अव्य. तक । ವರೆಗೆ

परिरंभना– सक्रि आलिंगन करना । ಆಲಿಂಗಿಸು, ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು.

परिलेख– पु. ढाँचा, चित्र, तूलिका, उल्लेख । ಚೌಕಟ್ಟು, ಆಕಾರ, ಆಕೃತಿ, ಚಿತ್ರ, ಕುಂಚ, ತೂಲಿಕೆ, ಉಲ್ಲೇಖ.

परिलेखना– सक्रि ख्याल करना, समझना । ವಿಚಾರ ಮಾಡು, ಯೋಚಿಸು, ತಿಳಿ.

परिवर्तनीय–वि छोड़ने योग्य । ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಬಿಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ

परिवर्तक– पु बदलनेवाला । ಬದಲಿಸುವವ, ತಿರುಗಿಸುವವ.

परिवर्तन– पु फेरफार, चक्कर । ಬದಲಾವಣೆ, ರೂಪಾಂತರ, ಮಾರ್ಪಾಟ, ತಿರುಗುವಿಕೆ.

परिवर्तित– वि बदला हुआ । ಬದಲಾದ, ರೂಪಾಂತರ ಹೊಂದಿದ.

परिवर्द्धित– वि बढाया हुआ । ಬೆಳೆಸಿದ, ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ.

परिवा– स्त्री पक्षकी प्रथम तिथि । ಪಾಡ್ಯ, ಪ್ರತಿಪದೆ.

परिवाद– पु निंदा । ನಿಂದೆ, ಟೀಕೆ, ದೋಷಕಥನ.

परिवादी– वि. निंदक । ನಿಂದಿಸುವವ, ಟೀಕಾಕಾರ.

परिवार– पु. कुटुंब, परिजन, समूह, आवरण। ಕುಟುಂಬ, ಪರಿವಾರ, ಸೇವಕರು, ಸಮೂಹ, ಆವರಣ.

परिवारी– पु कुटुंबी। ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿರುವವ.

परिवास– पु घर। ಮನೆ, ಬಿಡಾರ.

परिवृत–वि घिरा हुआ। ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟ, ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟ

परिवेष्टन– पु घेरा, आच्छादन। ಪರಿವೇಷ್ಟನೆ, ಸುತ್ತುವದು, ಆಚ್ಛಾದನೆ.

परिव्राजक– पु संन्यासी। ಸನ್ಯಾಸಿ, ಯತಿ

परिशिष्ट– वि. बचा हुआ। ಉಳಿದ पु किसी पुस्तक आदिका वह भाग जो बादमें जोड़ा गया हो। ಪರಿಶಿಷ್ಟ, ಹಿಂದಿನಿಂದ ಜೋಡಿಸಿದ ಭಾಗ, ಪುರವಣಿ, ಅನುಬಂಧ

परिशीलन– पु विचारपूर्वक पढ़ना। ಪರಿಶೀಲನೆ, ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಓದುವದು

परिशोधित,परिशुद्ध– वि. अच्छी तरहसे साफ किया गया। ಪರಿಶೋಧಿತ, ಶುದ್ಧ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ.

परिश्रम– पु मेहनत। ಶ್ರಮ, ಕಷ್ಟ, ಪ್ರಯಾಸ.

परिश्रमी– वि मेहनती। ಶ್ರಮ ಪಡುವವ.

परिषद्– स्त्री. सभा, समाज। ಪರಿಷತ್ತು, ಸಭೆ, ಸಮೂಹ.

परिस्तान–पु. परियों के रहनेका स्थान। ಅಪ್ಸರೆಯರಿರುವ ಸ್ಥಳ.

परिहत– वि. मरा हुआ, नष्ट। ಸತ್ತ, ನಷ್ಟವಾದ.

परिहरना– सक्रि त्याग करना। ತ್ಯಜಿಸು, ಕೈಬಿಡು.

परिहार– पु त्याग, खंडन, लगान की माफी, नि:शुल्क भूमि, पशुओंके चरनेकी सार्वजनिक भूमि, तिरस्कार, लडाई में जीता हुआ धन। ತ್ಯಾಗ, ಪರಿಹಾರ, ನಿವಾರಣೆ, ತೆರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವದು, ತೆರಿಗೆಯಿಲ್ಲದ ಭೂಮಿ, ಗೋಮಾಳ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ತಿರಸ್ಕಾರ, ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜಯಿಸಿದ ಹಣ.

परिहास– पु हँसी। ಹಾಸ್ಯ, ವಿನೋದ, ಗೇಲಿ, ತಮಾಷೆ, ನಗಚಾಟಿಕೆ

परी– स्त्री अप्सरा, परम रूपवती स्त्री। ಅಪ್ಸರೆ, ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀ, ಮೋಹಿನಿ.

परीखना– सक्रि जाँचना। ಪರೀಕ್ಷಿಸು.

परीज़ाद– वि अत्यंत सुंदर। ಅತಿ ಸುಂದರವಾದ.

परुस, परुष– वि कठोर, अप्रिय। ಕಠೋರ, ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಅಪ್ರಿಯ.

परुसना– सक्रि दे. 'परसना'।

परे– क्रिवि उस पार, ऊपर, बाहर, बाद। ಆಚೆಗೆ, ಅತ್ತ, ಬೇರೆ, ದೂರ, ಹೊರಗೆ, ನಂತರ

परेई– स्त्री. कबूतरी। ಹೆಣ್ಣು ಪಾರಿವಾಳ.

परेखना– सक्रि दे. 'परीखना'। वाट देखना। ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸು, ಹಾದೀ ನೋಡು.

परेखा– पु. परीक्षा, पश्चात्ताप। ಪರೀಕ್ಷೆ, ನಿರೀಕ್ಷಣೆ,ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ,ಖೇದ

परेता– पु सूत लपटनेका वेलन। ದಾರಸುತ್ತುವ ಉಪಕರಣ,ದಾರದ ಚಕ್ಕಿ.

परेर– पु आकाश। ಆಕಾಶ.

परेवा– पु कबूतर या अन्य तेज उड़ने वाला पक्षी, शीघ्रगामी, पत्रवाहक। ಪಾರಿವಾಳ ಅಥವಾ ವೇಗವಾಗಿ ಹಾರುವ ಪಕ್ಷಿ, ಬೇಗ ಹೋಗುವವ, ಪತ್ರವಾಹಕ, ಓಲೆಕಾರ

परेश, परेस– पु. परमेश्वर। ಪರಮೇಶ್ವರ, ದೇವರು

परेशान–वि व्याकुल। ವ್ಯಾಕುಲ,ವ್ಯಗ್ರ, ವಿಹ್ವಲ, ಕಂಗೆಟ್ಟ, ಪೇಚಾಡುವ.

परेशानी– स्त्री. हैरानी, व्याकुलता। ತ್ರಾಸ, ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ಕಾಳಜಿ, ಚಿಂತೆ, ಪೇಚಾಟ.

परेह– पु. वेसनकी पतली कढ़ी। ನಾರು, ಹುಳಿ.

परों– क्रिवि परसों। ಮೊನ್ನೆ,ನಾಡದು.

परोक्ष– पु. अनुपस्थिति। ಗೈರು ಹಾಜರಿ, ಅನುಪಸ್ಥಿತಿ.

परोना– सक्रि दे 'पिरोना'।

परोरना– सक्रि. मंत्र पढ़कर फूंकना। ಮಂತ್ರಪಠಿಸು, ಮಂತ್ರಹಾಕು.

परोसना– सक्रि परसना। ನೀಡು, ಬಡಿಸು, ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕು.

परोसा– पु एक आदमीके खानेभरका भोजन। ಒಬ್ಬನು ಊಟ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಆಹಾರ, ಎಡೆ.

परोसी– पु दे 'पड़ोसी'।

परोहन– पु वह पशु जिसपर सवार होकर यात्रा की जाय। ಹತ್ತಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಪಶುಗಳು, ಗಾಡಿ, ಚಕ್ಕಡಿ,ವಾಹನ, ಬಂಡಿ.

परोहा– पु. मोट। ಯಾತ, ಮೊಟ್ಟೆ, ಕಪಿಲೆ.

पर्चा– पु दे. 'परचा'।

पर्चाना– सक्रि. दे 'परचाना'।

पर्चून– पु. दे 'परचून'।

पर्जन्य– पु. बादल, इंद्र, विष्णु। ಮೋಡ, ಇಂದ್ರ, ವಿಷ್ಣು.

पर्ण– पु पत्ता। ಎಲೆ.

पर्त– स्त्री दे 'परत'।

पर्दा– पु दे 'परदा'।

पर्वत– पु पहाड़। ಪರ್ವತ.

पर्यंक– पु दे 'परियंक'।

पर्यंत– क्रिवि दे. 'परियंत'।

पर्यटन– पु. भ्रमण। ಭ್ರಮಣ, ಸಂಚಾರ.

पर्यवसान– पु समाप्ति, शामिल होना। ಕೊನೆ, ಸಮಾಪ್ತಿ, ಕೂಡುವದು.

पर्याप्त–वि यथेष्ट, समर्थ। ಯಥೇಷ್ಟ, ಸಾಕಷ್ಟು, ಸಮರ್ಥ.

पर्याय– पु. समानार्थक शब्द, प्रकार,

क्रम, निर्माण। ಒಂದೇ ಅರ್ಥದ ಶಬ್ದ, ಪ್ರಕಾರ, ಕ್ರಮ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ನಿರ್ಮಾಣ.

पर्यालोचन– पु. **पर्यालोचना**– स्त्री समीक्षा, पूरी जॅाच । ವಿಮರ್ಶೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ಪೂರ್ಣವಾದ ವಿಚಾರಣೆ.

पर्व– पु. त्योहार, भाग । ಹಬ್ಬ, ಶುಭ ದಿನ, ಪುಣ್ಯದಿನ, ಭಾಗ.

पर्वरिश– स्त्री दे 'परवरिश'।

पर्वाना– पु दे. 'परवाना'।

पर्वाह– स्त्री दे. 'परवाह'।

पलंग– पु वडी चारपाई। ಪಲಂಗ, ಮಂಚ

पलंग पोश– पु पलॅगपर बिछाने की चादर। ಮಗ್ಗಲಾಸಿಗೆ, ಗಾದಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಸುವ ಬಟ್ಟೆ.

पलांगिया– स्त्री छोटा पलंग। ಚಿಕ್ಕ ಮಂಚ, ಪಲಂಗ.

पल– पु क्षण, मास, तराजू, पुआल, छल। ಕ್ಷಣ, ನಿಮಿಷ, ಮಾಂಸ, ತಕ್ಕಡಿ, ಜೋಳದ ಕಡ್ಡಿ, ಸೊಪ್ಪೆ, ಮೋಸ.

पलक– स्त्री ऑख के ऊपर का चमडे का परदा, क्षण। ರೆಪ್ಪೆ, ಎವೆ, ಕ್ಷಣ, ನಿಮಿಷ.

—**बिछाना**= प्रेम से स्वागत करना । ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸು.

—**मारना**= ऑखो से संकेत करना । ಕಣ್ಣು ಹೊಡೆ, ಸಂಕೇತ ಮಾಡು.

—**से पलक न लगना**= नींद न आना। ನಿದ್ದೆ ಕೆಡು, ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತದಿರು

पलक-दरिया– पु वडा दानी । ದಾನ-ಶೂರ, ಉದಾರ.

पलका– पु. पलंग, शय्या। ಪಲಂಗ, ಮಂಚ, ಹಾಸಿಗೆ.

पलटना– अकि लौटना, उलट जाना। ತಿರುಗು, ಬದಲಾಗು, ಮಗುಚಿ ಬೀಳು, ಹೊರಳು. सकि दे. 'पलटाना'।

पलटनियॉं– वि पलटनमें काम करनेवाला। ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸೈನಿಕ.

पलटा– पु वदला, परिवर्तन, मल्लयुद्ध की एक युक्ति, नावमे वह पटरी जिसपर खेनेवाला बैठता है। ವಿನಿಮಯ, ಸೇಡು, ಫಲ, ಪರಿವರ್ತನೆ, ಬದಲು, ಕುಸ್ತಿಯ ಒಂದು ಯುಕ್ತಿ, ನಾವೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟು ಹೊಡೆಯುವವನು ಕೂಡ್ರುವ ಹಲಿಗೆ.

—**खाना**= परिस्थिति का वदल जाना। ವೇಳೆ ತಿರುಗು, ಕಾಲ ಬದಲಾಗು.

—**लेना**= वदला लेना। ಸೇಡುತೀರಿಸಿ-ಕೊಳ್ಳು.

पलटाना– सकि फिराना, वदलाना । ತಿರುಗಿಸು, ಬದಲಿಸು, ಮಗುಚು.

पलटे– क्रिवि वदलेमें । ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ಬದಲಾಗಿ.

पलडा, पलरा– पु तराजू का पल्ला। ತಕ್ಕಡಿಯ ತಟ್ಟೆ.

पलथी– स्त्री दोनो पॉवो को मोड़कर

और एक को दूसरेपर रखकर वैठने की स्थिति। ಚಪ್ಪಳಕಾಲು ಹಾಕಿ ಕೂಡ್ರುವಿಕೆ, ಅಪ್ಪಾಳಿ ಚಪ್ಪಾಳಿ ಹಾಕಿ ಕೂಡ್ರುವಿಕೆ, ಪದ್ಮಾಸನ.

पलना– अक्रि. पोषित होना। ಪೋಷಿಸಲ್ಪಡು, ಜೋಕೆ ಮಾಡಲ್ಪಡು, ತಿಂದುಂಡು ದೊಡ್ಡವನಾಗು, ಬೆಳೆ, ಬಲಿ. पु. बच्चो का खटोला। ತೊಟ್ಟಿಲು.

पलनाना, पलानना– सक्रि. कसकर या जोतकर तैयार करना। ಕುದುರೆಗೆ ಜೀನು ಹಾಕಿ ಕೂಡ್ರಲು ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸು, ಹೂಡು, ಬಿಗಿ.

पलल– पु मास, कीचड, मैल, शव, राक्षस, पत्थर, शैवाल, तिलका चूर्ण। ಮಾಂಸ, ಕೆಸರು, ಹೊಲಸು, ಶವ, ರಾಕ್ಷಸ, ಕಲ್ಲು, ಪಾಚಿ, ಶೈವಾಲ, ಎಳ್ಳಿನ ಚೂರ್ಣ.

पलवल– पु दे. 'परवल'।

पलवा– पु अंजलि, ऊख के ऊपरी भाग। ಬೊಗಸೆ, ಅಂಗೈ, ಕಬ್ಬಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗ, ಸೋಗೆ.

पलवाना– सक्रि. दूसरे से पालन पोषण कराना। ಪಾಲನೆ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿಸು.

पलवार–पु नावविशेष। ಒಂದು ತರದ ನಾವೆ, ಡೋಣಿ.

पलवारी– पु मल्लाह। ಅಂಬಿಗ.

पलवैया– पु. पालनेवाला। ರಕ್ಷಿಸುವವ, ಪಾಲಕ.

पलस्तर– पु. चूने आदि का लेप। ಪ್ಲಾಸ್ಟರ, ಲೇಪ, ಗಿಲಾವು, ಗಚ್ಚು.

पलहना– अक्रि. लहलहाना। ನಳನಳಿಸು, ಚಿಗುರೊಡೆ, ಕೊನರು.

पलहा– पु पल्लव। ಪಲ್ಲವ, ಚಿಗುರೆಲೆ, ತಳಿರು.

पला–पु पलड़ा, अंचल, किनारा, पल। ತಕ್ಕಡಿಯ ತಟ್ಟೆ, ಸೆರಗು, ಅಂಚು, ಪಲ, ಕ್ಷಣ, ನಿಮಿಷ.

पलान– पु जीन। ಜೀನು, ಹಲ್ಲಣ.

पलानना– सक्रि दे. 'पलनाना'। आक्रमण के लिये तैयार होना। ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಾಗು.

पलाना–अक्रि. भागना। ಓಡು, ಅಂಜಿ ಓಡು, ಪಲಾಯನ ಮಾಡು

पलानि, पलानी– स्त्री छप्पर, जीन। ಚಪ್ಪರ, ಛಾವಣಿ, ಜೀನು, ಹಲ್ಲಣ

पलायक– पु भगोड़ा। ಓಡಿ ಹೋಗುವವ, ಹೇಡಿ.

पलायन– पु भागना। ಪಲಾಯನ, ಓಡಿ ಹೋಗುವಿಕೆ.

पलाश, पलास– पु किंशुक, टेसू। ಮುತ್ತುಗ ಗಿಡ ಅಥವಾ ಎಲೆ

पलिका– पु पलँग। ಮಂಚ.

पलित– वि वृद्ध, सफेद। ಮುದುಕ, ವೃದ್ಧ, ಬಿಳಿಯ (ಕೂದಲು). पु बालों का पकना, गरमी, कीचड। ಕೂದಲು ಬೆಳ್ಳಗಾಗುವದು, ಕಾವು, ಕೆಸರು.

पलीत– पु. भूत। ದೆವ್ವ, ಭೂತ वि.

दुष्ट, धूर्त । ದುಷ್ಟ, ಧೂರ್ತ
पलीता– पु. **पलीती–** स्त्री. वह बत्ती जिस से तोप के रंजकमें आग लगाते है । ತೋಪು ಅಥವಾ ತುಬಾಕಿ ಹೊತ್ತಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬತ್ತಿ.
पलीद– वि. गंदा, अपवित्र, नीच । ಹೊಲಸು,ಅಪವಿತ್ರ, ನೀಚ,ದುಷ್ಟ.
पलुआ, पलुवॉ– पु. पाला हुआ । ಸಾಕಿದ,ಜೋಕೆ ಮಾಡಿದ(ಪ್ರಾಣಿ)
पलुहना– अक्रि पल्लवित होना। ಚಿಗುರು, ಪಲ್ಲವಿತವಾಗು ಅಂಕುರಿಸು.
पलुहाना– सक्रि पल्लवित करना । ಚಿಗುರುವಂತೆ ಮಾಡು, ಶೋಭಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು.
पलेड़ना– सक्रि धक्का देना । ನೂಕು, ದೂಡು, ಒತ್ತು.
पलेथन, पलोथन– पु सूखा आटा जो रोटी बेलते समय काममें आता है । ರೊಟ್ಟಿ ಅಥವಾ ಹಪ್ಪಳ ಲಟ್ಟಿಸುವಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅಕ್ಕಿಯ ಹಿಟ್ಟು.
पलोटना– सक्रि (पैर) दबाना । ಮೆತ್ತಗೆ ತುಳಿ, ಕಾಲು ಒತ್ತು, ಸೇವೆ ಮಾಡು. अक्रि छटपटाना । ತಳಮಳಿಸು, ನರಳಾಡು, ಉರುಳಾಡು.
पलोथन– पु. दे. 'पलेथन' ।
पलोसना– सक्रि धोना, फुसलाना । ತೊಳೆ, ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡು, ಒಗೆ, ಪುಸಲಾಯಿಸು, ಉಬ್ಬಿಸು.
पल्लव– पु. कोपल, विस्तार, चंचलता । ಚಿಗುರು, ತಳಿರು, ವಿಸ್ತಾರ, ಚಂಚಲತೆ.
पल्लवना– अक्रि. पल्लवित होना । ಚಿಗುರು, ಅಂಕುರಿಸು.
पल्लवित– वि. पल्लवयुक्त, विस्तृत । ಚಿಗುರಿದ, ಹಸರು ಮುರಿಯುವ, ರೋಮಾಂಚಗಳೆದ್ದ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ.
पल्ला– पु. पलड़ा, किवाड, अंचल, तरफ, दूरी, कैंची का एक भाग, तीन मन का बोझा, अन्न बाधने का टाट या बोरा । ತಕ್ಕಡಿಯ ತಟ್ಟೆ, ಪಡಕು, ಕದ, ಸೆರಗು, ಪಕ್ಕ, ಮಗ್ಗಲು, ದೂರ, ಅಂತರ, ಕತ್ತರಿಯ ಒಂದು ಎಲೆ, ಮೂರು ಮಣದ ತೂಕ, ಧಾನ್ಯ ತುಂಬುವ ಚೀಲ.
—**छूटना**= छुटकारा पाना । ಸೆರಗು ಹರಿ, ತ್ರಾಸ ದೂರಾಗು
—**पसारना**= याचना करना । ಸೆರಗೊಡ್ಡು, ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳು.
पल्लेपड़ना= मिलना। ದೊರೆ, ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಬೀಳು.
—**बांधना**= नियुक्त करना, व्याह करना, तह करना । ನಿಯುಕ್ತ ಮಾಡು, ಮದುವೆ ಮಾಡು, ಮಡಿಕೆಮಾಡು, ನಿರಿಗೆ ಮಾಡು.
पल्ली– स्त्री छोटा गॉव, झोपड़ी, छिपकली । ಚಿಕ್ಕ ಊರು, ಹಳ್ಳಿ,

ಗುಡಿಸಲು, ಹಲ್ಲಿ.
पल्लू– पु चौड़ी गोट, पल्ला। ಗೋಟು, ಅಂಚು, ನೆರಗು, ಪಟ್ಟಿ.
पल्लेदार–पु. गल्ला ढोने या तोलनेवाला। ಧಾನ್ಯ ಹೊರುವವ, ತೂಕಮಾಡುವವ.
पल्लेदारी– स्त्री. अन्न तौलने या ढोने का काम। ಧಾನ್ಯ ಹೊರುವ ಅಥವಾ ತೂಗುವ ಕೆಲಸ.
पल्लौ– पु. पल्लव, बोरा या गोन। ಪಲ್ಲವ, ಚಿಗುರೆಲೆ,ಧಾನ್ಯತುಂಬುವ ಚೀಲ, ಗೋಣಿ ಚೀಲ.
पवन– पु. हवा, साँस। ಹವೆ, ಶ್ವಾಸ. वि. पावन। ಪವಿತ್ರ.
पवनी–स्त्री नाई, धोबी, चमार इत्यादि जातियों की प्रजा। ನಾವಲಿಗ, ಅಗಸ, ಮೋಚಿ ಮುಂತಾದ ಜಾತಿಯ ಜನರು.
पवाँरना– सक्रि फेंकना। ಒಗೆ, ಬಿಸಾಡು
पवाई– स्त्री एक पाव का जूता, चक्की का एक पाट। ಒಂದು ಕಾಲಿನ ಕೆರವು, ಒಂಟಿ ಎಕ್ಕಡ, ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಭಾಗ.
पवाड़ा– पु दे 'पँवाड़'।
पवाना– सक्रि भोजन कराना। ಊಟ ಮಾಡಿಸು, ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕು, ತಿನ್ನಿಸು
पवित्रता– स्त्री. शुद्धता। ಪವಿತ್ರತೆ, ಶುದ್ಧತೆ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ.
पशम, पश्म, पसम– स्त्री बढ़िया मुलायम ऊन, तुच्छ वस्तु। ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಯ ಮೃದುವಾದ ಉಣ್ಣೆ, ತುಚ್ಛ ವಸ್ತು.
पशमीना, पश्मीना– पु. एक तरह का ऊन या ऊनी कपड़ा। ಒಂದುತರದ ಉಣ್ಣೆ ಅಥವಾ ಉಣ್ಣೆಯ ಬಟ್ಟೆ.
पशुता– स्त्री पशुत्व, मूर्खतन। ಪಶುತ್ವ, ಮೂರ್ಖತನ.
पश्चात्– क्रिवि पीछेसे। ಹಿಂದಿನಿಂದ, ಆಮೇಲೆ, ತರುವಾಯ, ಬಳಿಕ.
पषारना, पषालना– सक्रि. धोना। ತೊಳೆ, ಒಗೆ, ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡು.
पसंद– वि. इच्छानुकूल। ಇಷ್ಟ,ಒಪ್ಪುವ, ಸೇರುವ. स्त्री अभिरुचि। ಅಭಿರುಚಿ, ಒಪ್ಪಿಗೆ.
पस– अव्य इसलिये, पीछे, अंतमें। ಆದ್ದರಿಂದ, ಹಿಂದಿನಿಂದ, ಕೊನೆಗೆ, ಬಳಿಕ, ತರುವಾಯ.
पसनी– स्त्री. अन्नप्राशन। 'ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ' ಸಮಾರಂಭ.
पसपा– वि पीछे हटनेवाला। ಹಿಂದೆಗೆಯುವವ, ಹಿಂದೆ ಸರಿಯುವವ.
पसर– पु. फैलाव, आधि अंजली, आक्रमण। ವಿಸ್ತಾರ, ಪ್ರಸಾರ, ಅರ್ಧ ಬೊಗಸೆ, ಬೊಗಸೆಯತಗ್ಗು, ಆಕ್ರಮಣ.
पसरना– अक्रि. फैलना। ಹಬ್ಬು,ಪಸರಿಸು, ಹರಡು, ವಿಸ್ತರಿಸು.
पसरहट्टा– पु पंसारियों की दूकानों का

बाजार। ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಳ ಬೀದಿ

पसराना– सक्रि फैलवाना। ಹರಡಿಸು, ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ವಿಸ್ತರಿಸು.

पसरौहा– पु फैलनेवाला। ವಿಸ್ತರಿಸುವ, ಹಬ್ಬುವ, ಹರಡುವ.

पसली– स्त्री पंजर की हड्डी। ಬರಿಕೆಯ ಎಲುವು, ಪಕ್ಕೆಯೆಲುವು.

—फड़कना= जोश आना। ಆವೇಶ ಬರು, ಉತ್ಸಾಹಿತನಾಗು

पसा– पु अंजली। ಬೊಗನೆ.

पसाउ– पु अनुग्रह। ಅನುಗ್ರಹ, ಕೃಪೆ.

पसाना– सक्रि मॉड निकालना। ಅಕ್ಕಿಯ ಗಂಜಿ ತೆಗೆ, ಬಸಿ, ತಿಳಿಸುರಿ अक्रि प्रसन्न होना। ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು.

पसार, पसारा– पु फैलाव, प्रपंच। ಪ್ರಸಾರ, ವಿಸ್ತಾರ, ಉದ್ದಗಲ, ಪ್ರಪಂಚ, ಮಾಯೆ.

पसारना– सक्रि फैलाना। ಹರಡು, ಹಬ್ಬಿಸು, ಚಾಚು.

पसाव– पु मॉड, प्रसाद। ಅಕ್ಕಿಯ ಗಂಜಿ, ಪ್ರಸಾದ, ಅನುಗ್ರಹ.

पसावन– पु मॉड इत्यादि। ಗಂಜಿ ಅಥವಾ ಬಸಿದ ವಸ್ತು.

पसीजना– अक्रि. पसीना निकलना, दयार्द्र होना। ಬೆವರು ಬರು, ಮನಸ್ಸು ಕರಗು, ದಯೆ ಹುಟ್ಟು.

पसीना– पु प्रस्वेद। ಬೆವರು, ಸ್ವೇದ.

पसुरी, पसुली– स्त्री. दे. 'पसली'।

पसूजना– सक्रि. सीना। ಹೊಲಿ.

पसेउ, पसेव– पु दे 'पसीना'।

पसेरी– स्त्री दे 'पंसेरी'।

पसेव– पु दे 'पसेउ'।

पसोपेश– पु दुविधा। ಹಿಂದು ಮುಂದು, ಅನುಮಾನ, ತೊಡಕು

पस्त– वि. हारा हुआ, थका हुआ। ಸೋತ, ದಣಿದ, ಕುಂದಿದ, ಕುಗ್ಗಿದ.

पस्त-हिम्मत– वि कायर। ಎದೆಗುಂದಿದ, ಧೈರ್ಯಗುಂದಿದ, ಹೇಡಿ.

पहँ– अव्य पास, से। ಸಮೀಪ, ಹತ್ತಿರ, ಮಾರ್ಗವಾಗಿ.

पहँसुल–स्त्री साग काटनेका एक औजार। ಈಳಿಗೆ.

पहचान– स्त्री परिचय, चिह्न। ಪರಿಚಯ, ಗುರುತು, ಚಿಹ್ನೆ, ಲಕ್ಷಣ.

पहचानना–सक्रि चीन्हना, गुण दोषादि जानना। ಗುರುತಿಸು, ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು. ಪರೀಕ್ಷಿಸು.

पहटना– सक्रि धार तेज करना, पीछा करना। ಮಸೆ, ಬೆನ್ನುಹತ್ತು, ಅಟ್ಟು, ತರುಬು.

पहनना, पहिनना– सक्रि शरीरपर धारण करना। ಉಡು, ತೊಡು, ಧರಿಸು.

पहनवाना–सक्रि 'पहनाना' का प्रे रूप।

पहनाई– स्त्री. पहननेका काम या ढग, पहनानेकी मजदूरी। ತೊಡುವಿಕೆ, ಧರಿಸುವಿಕೆ, ಉಡುವಿಕೆ, ತೊಡಿಸುವ ಕೂಲಿ

पहनाना– सक्रि वस्त्रादि धारण कराना।

ಬಟ್ಟೆ, ಆಭರಣ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸು.

पहनाव,पहनावा– पु पोशाक, वेशभूष। ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ, ವೇಷಭೂಷಣೆ.

पहपट– पु. निंदा, गोरगुल, धोखा। ನಿಂದೆ, ಗದ್ದಲ, ಗಲಭೆ, ಮೋಸ, ಕಪಟ.

पहपटबाज़– पु गोरगुल करनेवाला, शरारती, धोखेबाज। ಗದ್ದಲ ಮಾಡುವವ, ಗಲಾಟೆ ಖೋರ, ನಿಂದೆ ಮಾಡುವವ, ದುಷ್ಟ,ಮೋಸಗಾರ.

पहर– पु. तीन घंटेका समय, युग। ಪ್ರಹರ, ಮೂರುತಾಸು, ಯುಗ.

पहरना– अक्रि. दे 'पहनना'।

पहरा– पु. रखवाली, पहरेमें रहनेकी स्थिति, युग, समय। ಕಾವಲು, ರಕ್ಷಣೆ, ಪಹರೆ ಬಂಧನ, ಸೆರೆ, ಕೈದು, ಯುಗ, ಸಮಯ.

पहराइत– पु. पहरा देनेवाला। ಕಾವಲುಗಾರ, ಪಹರೆ ಮಾಡುವವ.

पहराना– सक्रि दे 'पहनाना'।

पहरावा– पु दे 'पहनावा'।

पहरी, पहरुआ, पहरू– पु. पहरेदार, रक्षक। ಕಾವಲುಗಾರ, ರಕ್ಷಕ.

पहल– पु, बगल, तह, पुरानी रुई। ಮಗ್ಗಲು, ಮಡಿಕೆ, ಥರ, ಹಳೆಯ ಅರಳೆ, ಹತ್ತಿ.

पहलदार– वि जिसमें पहल हो। ಮಗ್ಗಲುಗಳುಳ್ಳ, ಪಾರ್ಶ್ವಗಳುಳ್ಳ

पहलवान– पु मल्ल। ಜಟ್ಟಿ, ಮಲ್ಲ, ಪೈಲವಾನ.

पहला– वि पहला। ಮೊದಲಿನ, ಆರಂಭದ, ಒಂದನೆಯ. पु. पुरानी रुई। ಹಳೆಯ ಅರಳೆ.

पहलू–पु. पार्श्व, बाजू, पक्ष। ಪಾರ್ಶ್ವ, ಮಗ್ಗಲು, ದಿಶೆ, ಪಕ್ಷ, ಹೊರಮೈ.

पहलू-तिही– स्त्री. उपेक्षा। ಉಪೇಕ್ಷೆ, ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ.

पहले– अव्य. आरंभमें, आगे। ಮೊದಲು, ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ.

—पहल = सबसे पहले। ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು, ಸರ್ವ ಪ್ರಥಮ,ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು.

पहलौठा, पहलौंठा–वि जो पहली बार गर्भसे उत्पन्न हो। ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿದ (ಶಿಶು),ಜ್ಯೇಷ್ಠ, ಚೊಚ್ಚಲು.

पहलौठी– स्त्री प्रथम प्रसव। ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಸವ, ಚೊಚ್ಚಲ ಬಸುರು.

पहाड, पहार– पु. पर्वत, भारी ढेर, कठिण कार्य। ಪರ್ವತ, ಗುಡ್ಡ, ದೊಡ್ಡ ರಾಶಿ, ಕಠಿಣ ಕೆಲಸ.

पहाडा– पु गुणनसूची। ಅಂಕಮಗ್ಗಿ, ಮಗ್ಗಿ ಕೋಷ್ಟಕ.

पहाड़िया, पहाड़ी– वि. पहाडका। ಪರ್ವತ ಸಂಬಂಧದ, ಗುಡ್ಡಗಾಡ, ಪರ್ವತದಲ್ಲಿರುವ. पु छोटा पहाड। ಚಿಕ್ಕ ಪರ್ವತ, ಗುಡ್ಡ, ಬೆಟ್ಟ.

पहिचान– स्त्री दे. 'पहचान'।

पहिनना, पहिनाना–सक्रि.दे 'पहनना'। 'पहनाना।

पहियाँ–अव्य पास । ಹತ್ತಿರ, ಸಮೀಪ.
पहिया– पु चक्का । ಗಾಲಿ, ಚಕ್ರ.
पहिरना, पहिराना– दे 'पहरना'। 'पहराना'।
पहिला, पहिले–वि दे 'पहला', 'पहले'।
पहुंच– स्त्री. पैठ, शक्ति, जानकारी । ಪ್ರವೇಶ, ಶಕ್ತಿ, ವಿಸ್ತಾರ, ತಿಳಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ, ಗ್ರಾಹಕ ಶಕ್ತಿ
पहुंचना–अक्रि चलकर उपस्थित होना, प्रवेश करना, समझना, प्राप्त होना । ತಲುಪು, ಮುಟ್ಟು, ಸೇರು, ಪ್ರವೇಶಿಸು, ತಿಳಿ, ಅರಿ, ಗ್ರಹಿಸು, ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗು.
पहुंचा–पु. कलाई । ಮಣಿಬಂಧ, ಮಣಿಕಟ್ಟು, ಕೈಹರಡು.
पहुंचाना– सक्रि ले जाना, भेजना, अनुभव करना । ತಲುಪಿಸು, ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು, ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿಸು, ಕಳುಹಿಸು, ಅನುಭವ ಮಾಡಿಸು.
पहुंची– स्त्री कलाई का एक आभूषण । ಪೋಚೆ, ಮಣಿಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಒಂದು ಆಭರಣ.
पहु– स्त्री. पौ, किरण । ಮುಂಜಾವು, ಬೆಳಗು, ಕಿರಣ.
पहुनई, पहुनाई–स्त्री आथित्य । ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ, ಆದರ ಸತ್ಕಾರ.
पहुना– पु अतिथि । ಅತಿಥಿ.
पहुप– पु. फूल । ಹೂವು, ಪುಷ್ಪ.
पहुम, पहुमी– स्त्री. पृथ्वी । ಪೃಥ್ವಿ.

पहेरी, पहेली–स्त्री गूढ प्रश्न । ಒಗಟು, ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು, ಸಮಸ್ಯೆ.
पॉ, पॉइ, पॉऊ– पु. पैर । ಕಾಲು, ಪಾದ.
पॉक– पु पंक । ಕೆಸರು.
पॉख, पॉखड़ा– पु पंख । ರೆಕ್ಕೆ.
पॉखडी, पांखुरी– स्त्री पुष्पदल । ಹೂವಿನ ರೇಕು, ಪುಷ್ಪದಲ.
पॉखी– पु पक्षी, फतिंगा । ಪಕ್ಷಿ, ದೀಪದ ಹುಳು, ಪತಂಗ.
पांग– पु कछार । ನದಿ ಮುಳುಗುವ ಭೂಮಿ, ನದಿ ಇಳಿದಾಗ ಕಾಣುವ ಭೂಮಿ.
पांगा, पांगानोन– पु समुद्र के जल से निकाला हुआ नमक । ಕಡಲುಪ್ಪು, ಸಮುದ್ರದ ಲವಣ.
पॉगुर– वि लॅगडा । ಕುಂಟ.
पॉच– वि चार और एक । ಐದು, ಪಂಚ.
पॉचों अँगुलियॉ घीमे होना = सब प्रकारका सुख मिलना । ಎಲ್ಲ ತರದ ಸುಖ ಸಿಗು, ದೈವ ತೆರೆ, ಬಹಳ ಲಾಭವಾಗು.
पांचै– स्त्री पंचमी । ಪಂಚಮಿ ತಿಥಿ
पॉजना– सक्रि वर्तनमें टॉका लगाना । ಬೆಸಿಗೆ ಹಾಕು, ಬೆಸೆ.
पॉजर– पु. ठठरी, पसली, पार्श्व । ಅಸ್ಥಿ ಪಂಜರ, ಬರಿಕೆಯ ಎಲವು, ಪಕ್ಕೆ ಎಲುಬು, ಪಾರ್ಶ್ವ, ಮಗ್ಗಲು.
पॉजी– स्त्री नदीका सूख जाना । ನದಿ

ಒಣಗುವದು, ಕಾಲು ಹೊಳೆ.
पांडक– पु दे ' पंडुक्र '।
पांडर– पु. कुंद, सफेद रंग, कोई सफेद वस्तु। ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ, ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣ, ಬಿಳಿಯ ವಸ್ತು.
पांडुर– वि पीला, सफेद। ಹಳದಿ, ಬಿಳಿಯ. पु सफेद कोढ। ಬಿಳುವು, ತೊನ್ನು.
पांडुलिपि, पांडुलेख– पु हस्तप्रति। ಕರಡು ಪ್ರತಿ, ಹಸ್ತ ಪ್ರತಿ.
पांडे–पु ब्राह्मणोंकी एक जाति, रसोइया, अध्यापक। ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಒಂದು ಜಾತಿ, ಅಡಿಗೆಯವ, ಅಧ್ಯಾಪಕ, ಶಿಕ್ಷಕ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯ.
पांत, पांति, पाँती– स्त्री पंक्ति, समूह। ಪಂಕ್ತಿ, ಸಾಲು, ಸಮೂಹ
पांथ– पु पथिक। ದಾರಿಕಾರ, ಪ್ರವಾಸಿಕ.
पांथनिवास– पु. पांथशाला– स्त्री सराय। ಧರ್ಮಶಾಲೆ.
पायँता– पु खाटका वह भाग जिधर पैर किये जाते है। ಮಂಚದ ಕಾಲು ಕಡೆ ಭಾಗ.
पांय– पु पाँव। ಕಾಲು, ಪಾದ,
पांव– पु पैर, चरण। ಪಾದ, ಅಡಿ, ಕಾಲು.
—उखडना = पैर फिसलना, भाग जाना। ಜಾರು, ಚ್ಯುತನಾಗು, ಓಡಿ ಹೋಗು.
—फूलना = थक जाना। ದಣಿ.
—तलेसे मिट्टी निकल जाना=
—तलेसे ज़मीन खिसक जाना=
भय या दुःख के कारण सुध बुध खो जाना। ಭಯ ಅಥವಾ ದುಃಖ ದಿಂದ ಎಚ್ಚರದಪ್ಪು, ನಾಕು ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗು.
—भारी होना = गर्भ रहना। ಬಸುರಾಗು.
पाँवडा– पु. पैर रखनेके लिये फैलाया हुआ कपडा। ಕಾಲು ಇಡಲು ಹಾಸಿದ ಬಟ್ಟೆ.
पाँवडी– स्त्री खडाऊ, जूता। ಮೆಟ್ಟು, ಜೋಡು, ಪಾದರಕ್ಷೆ.
पाँवर– वि. पामर, नीच। ಪಾಮರ, ಮೂರ್ಖ, ನೀಚ
पाँवरि, पाँवरी– स्त्री जूता खडाऊ, सीढी, ड्योढ़ी। ಮೆಟ್ಟು, ಜೋಡು, ಪಾದರಕ್ಷೆ, ಸೋಪಾನ, ಪಾವಟಿಗೆ, ಹೊಸ್ತಿಲು, ಬಾಗಿಲು.
पाँस– स्त्री. खाद। ಗೊಬ್ಬರ.
पाँसना– सकि खेत में खाद डालना। ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕು.
पाँसा– पु चौपड़ खेलनेके चौपहल टुकडे। ಪಾಶ, ಕವಡೆ.
पाँसी–स्त्री. डोरीका बना जाल। ಹಗ್ಗದ ಜಾಲ, ಬಲೆಯ ಚೀಲ.
पाँसु– पु. धूलि, रज। ಧೂಳಿ, ರಜ.
पाँसुरी– स्त्री. दे ' पसली '।
पाँही– क्रिवि पास, निकट। ಹತ್ತರ, ನಿಕಟ, ಸಮೀಪ.

पा, पाइ– पु पॉव, चरग । ಕಾಲು, ಪಾದ.

पाइक– पु दूत, पैदल सैनिक, मल्ल । ದೂತ, ಕಾಲಾಳು, ಕಾಲುಸೈನಿಕ, ಮಲ್ಲ, ಜಟ್ಟಿ.

पाइतरी– स्त्री दे 'पॅयॅता' ।

पाई– स्त्री पैसेका तीसरा भाग, लकीर, घेरेमें नाचना, पूर्णविराम या चतुर्थांश सूचक, छोटी खडी रेखा, एक कीडा। ಪೈ, ಕಾಸು, ದುಡ್ಡಿನ ಮೂರನೆಯ ಭಾಗ, ಅಡ್ಡ ಗೆರೆ, ಪೂರ್ಣವಿರಾಮ ಅಥವಾ ಚತುರ್ಥಾಂಶ ಸೂಚಕ ಚಿಹ್ನೆ, ಒಂದು ಹುಳು.

पाउ– पु चौथाई ।ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗ.

पाक– पु पकानेकी क्रिया, पकवान, पचना। ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ, ಪಕ್ವಾನ್ನ, ಪಚನ ಕ್ರಿಯೆ.

पाक– वि शुद्ध, पवित्र । ಶುದ್ಧ, ಪವಿತ್ರ, ಸ್ವಚ್ಛ, ಪುನೀತ.

पाक दामन– वि पतिव्रता । ಪತಿವ್ರತೆ, ಸತಿ

पाक दामनी– स्त्री सतीत्व । ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ, ಸತೀತ್ವ.

पाकना–अक्रि पकना। ಕುದಿ,ಬೇಯು, ಹಣ್ಣಾಗು.

पाकशाला–स्त्री रसोई घर । ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆ.

पाका– पु. फोडा, जखम । ಹುಣ್ಣು, ಗುಳ್ಳೆ, ಗಾಯ. वि पक्व । ಪಕ್ವ, ಹಣ್ಣಾದ.

पाकी– स्त्री पवित्रता । ಪಾವಿತ್ರ್ಯ, ಶುದ್ಧತೆ, ಶುಚಿ.

पाकीज़गी– स्त्री पवित्रता । ಪಾವಿತ್ರ್ಯ, ಶುದ್ಧತೆ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ.

पाकीज़ा– वि पवित्र । ಶುದ್ಧ, ಸ್ವಚ್ಛ, ಪವಿತ್ರ, ನಿರ್ಮಲ.

पाक्षिक– वि पक्षमें एक बार होनेवाला, पक्ष संबंधी । ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾರೆ ಆಗುವ, ಪಕ್ಷ ಸಂಬಂಧದ.

पाखंड– पु छल, मिथ्या धर्म, ढोग । ಕಪಟ, ಮೋಸ, ನಟನೆ, ಸೋಗು.

पाख– पु पक्ष । ಪಕ್ಷ, ೧೫ ದಿನ

पाखर– स्त्री लोहेकी झूल । ಆನೆ ಅಥವಾ ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಹೊದಿಸುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕವಚ.

पाखा– पु कोना, पाख, पंख, चौड़ाई-वाली दीवारोका ऊपर उठा हुआ त्रिकोणाकार भाग । ಮೂಲೆ, ಪಕ್ಷ, ೧೫ ದಿನ, ರೆಕ್ಕೆ, ಮೇಲೆ ಹಾಯ್ದಿರುವ ತ್ರಿಕೋಣಾಕಾರದ ಅಗಲು ಗೋಡೆಯ ಭಾಗ.

पाख़ाना– पु मल, मलत्यागका स्थान । ಮಲ, ಪಾಯಖಾನೆ,ಶೌಚಕೂಪ.

पाग– स्त्री पगडी, चाशनी । ಪೇಟಾ, ರುಮಾಲು, ಮುಂಡಾಸ, ಸಕ್ಕರೆ ಪಾಕ

पागना– सक्रि चाशनीमें डुबाना, तन्मय करना । ಪಾಕದಲ್ಲಿ ಅದ್ದು, ತನ್ಮಯನಾಗು.

पागल– वि. बावला, मूर्ख । ಹುಚ್ಚ,

ಉನ್ಮತ್ತ, ಮೂರ್ಖ, ಮರುಳ, ಪೆದ್ದ.

पागलखाना– पु. पागलोंका चिकित्सालय । ಹುಚ್ಚರ ಆಸ್ಪತ್ರೆ.

पागलपन– पु. उन्माद, विक्षिप्तता । ಹುಚ್ಚು, ಉನ್ಮಾದ, ಮೂರ್ಖತನ.

पागालिनी– स्त्री पगली । ಹುಚ್ಚಿ.

पागुर– पु. जुगाली । ಚರ್ವಣ, ಮೆಲುಕು ಹಾಕುವಿಕೆ.

पागुराना– अक्रि. चर्वण करना । ಮೆಲುಕು ಹಾಕು, ಮೆಲ್ಲು, ಅಗಿ.

पाचक–पु. रसोइया, पचानेवाली ओपधी, पाचन की अग्नि । ಅಡಿಗೆಯವ, ಪಾಚಕ ಔಷಧ, ಪಚನಕ್ರಿಯೆಯ ಅಗ್ನಿ.

पाचन– पु. पचने या पकाने की क्रिया। ಪಚನಕ್ರಿಯೆ, ಕುದಿಸುವಿಕೆ, ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವಿಕೆ.

पाचिका– स्त्री. रसोई करनेवाली । ಅಡಿಗೆಯವಳು.

पाछ– क्रिवि पीछे । ಹಿಂದೆ पु. पिछला भाग । ಹಿಂಭಾಗ. स्त्री हलका घाव, चीरा । ಚಿಕ್ಕ ಗಾಯ, ಕಡಿತ, ಕಚ್ಚು.

पाछना– सक्रि चीरना, टीका लगाना । ಸೀಳು, ಕಚ್ಚು ಹಾಕು, ರಸ ತೆಗೆ.

पाछल, पाछिल– वि पिछला। ಹಿಂದಿನ, ಮೊದಲಿನ, ಪೂರ್ವದ.

पाछा– पु. पिछला भाग । ಹಿಂಭಾಗ.

पाछी, पाछू. पाछे– क्रिवि पीछे । ಹಿಂದೆ, ನಂತರ.

पाज– पु पार्श्व । ಪಾರ್ಶ್ವ, ಪಗ್ಗಲು.

पाजामा– पु सुथना । ಚೊಣ್ಣ, ಇಜಾರು, ಷರಾಯಿ, ಪಾಯಿಜಾಮೆ.

पाजी– वि. दुष्ट । ದುಷ್ಟ, ನೀಚ. पु. प्यादा, रक्षक । ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯ ಸೈನಿಕ, ಕಾಲಾಳು, ರಕ್ಷಕ.

पाज़ेब– पु. पैर का एक गहना । ನೂಪುರ.

पाटंबर– पु रेशमी वस्त्र । ರೇಶ್ಮೆಬಟ್ಟೆ.

पाट– पु. रेशम, वस्त्र, पत्थर, चक्की का पत्थर, पीढ़ा, सिंहासन । ರೇಶ್ಮೆ, ಬಟ್ಟೆ, ಕಲ್ಲು, ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲು, ಕೂಡ್ರುವ ಮಣೆ, ಸಿಂಹಾಸನ, ಪೀಠ.

पाटन– पु. छत । ಚಪ್ಪರ, ಛಾವಣಿ, ಹೊದಿಕೆ, ಹೊದಿಸುವಿಕೆ.

पाटना–सक्रि छत छाना, गड्ढा भरना। ಚಪ್ಪರ ಹೊದಿಸು, ಛಾವಣಿ ಹೊದಿಸು, ಹೂಳು, ತಗ್ಗು ತುಂಬು, ಸರಿ ಮಾಡು.

पाटला– पु पट्ठा, एक प्रकार का सोना। ಪಟಲ, ತಟ್ಟೆ, ಒಂದು ತರದ ಬಂಗಾರ, ಸುವರ್ಣ.

पाटव– पु. पटुता, आरोग्य। ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ, ಪ್ರೌಢತೆ, ಆರೋಗ್ಯ.

पाटवी– रेशमी, पटरानी से उत्पन्न । ರೇಶ್ಮೆಯ, ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ.

पाटा– पु पीढ़ा । ಮಣೆ, ಹಲಿಗೆ,

ಪೀಠ, ಆಸನ

पाटी– स्त्री. पंक्ति, रीति, तख्ती, पाठ, चारपाई की पट्टी, बालों की पटियाँ। ಪಂಕ್ತಿ, ರೀತಿ, ಪರಿಪಾಠಿ, ಹಲಗೆ, ಪಾಟಿ, ಪಾಠ, ಮಂಚದ ಪಟ್ಟಿ, ಬೈತ್ತಲೆ.

—पढना= शिक्षा पाना। ಓದು ಕಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದು.

पाठ– पु. सबक, अध्ययन, अध्याय। ಪಾಠ, ಅಭ್ಯಾಸ, ಅಧ್ಯಯನ, ಅಧ್ಯಾಯ, ಪರಿಚ್ಛೇದ.

—पढाना= स्वार्थ साधन के लिये किसी को बहकाना। ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ಪುಸಲಾಯಿಸು, ಅಡ್ಡ ಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿಸು, ಕಿವಿ ತುಂಬು.

पाठक– पु पढनेवाला, पढानेवाला। ವಾಚಕ, ಓದುವವ, ಓದಿಸುವವ.

पाठन– पु अध्यापन। ಕಲಿಸುವದು, ಅಧ್ಯಾಪನ.

पाठना– सक्रि. पढ़ाना। ಕಲಿಸು, ಓದಿಸು.

पाठशाला– स्त्री. मदरसा। ಶಾಲೆ, ವಿದ್ಯಾಲಯ.

पाठांतर– पु. अन्य पाठ। ಅನ್ಯಪಾಠ, ಬೇರೆಪಾಠ.

पाठा– पु मोटा ताजा आदमी। ಗಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟ ತರುಣ ಮನುಷ್ಯ. वि पंडित, हृष्टपुष्ट। ಪಂಡಿತ, ಸುಪುಷ್ಟ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟ, ಬಲಿತ, ಕೊಬ್ಬಿದ.

पाटिका– स्त्री पढनेवाली। ಕಲಿಯುವವಳು.

पाठी– पु पाठ करनेवाला। ಪಾಠಕ, ಓದುವವ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ.

पाठ्य–वि. पढने योग्य, जो पढाया जाय। ಓದಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಓದಿಸಲ್ಪಡುವ.

पाड– पु किनारा, बांध, कटघरा, फॉसी का तख्ता, मचान। ಅಂಚು, ದಂಡೆ, ಸೆರಗು, ಗಡಿದುರ್ಗ, ಒಡ್ಡು, ಕಟಾಂಜನ, ಶೂಲಕ್ಕೇರಿಸುವ ಹಲಿಗೆ, ಎತ್ತರವಾದ ಆಸನ.

पाड़ा– पु एक मछली, मुहल्ला। ಒಂದು ತರದ ಮೀನ, ಓಣಿ, ಪೇಟೆ.

पाढ–पु पीढा, खेत की मचान। ಮಣೆ, ಬಡಿಗರು- ಕಮ್ಮಾರರು- ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರು ಕೂತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮಣೆ, ಪೀಠ, ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಹೊಲ ಕಾಯಲು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಮಂಚಿಕೆ स्त्री किनारा। ಅಂಚು, ದಂಡೆ.

पाढत– पु. पढने की क्रिया या भाव, मंत्र। ಓದುವಿಕೆ, ಮಂತ್ರ

पाढी– स्त्री सूत की लच्छी, यात्रियो का पार उतारने की नाव। ದಾರದ ಉಂಡೆ, ಯಾತ್ರಿಕರನ್ನು ದಾಟಿಸುವ ದೋಣಿ.

पाणि, पाणी– पु. हाथ। ಕೈ.

पाणिग्रहण– पु विवाह। ವಿವಾಹ, ಮದುವೆ.

पात– पु पत्ता, पतन। ಪತ್ರ, ಎಲೆ, ಪತನ, ನಾಶ.

पातक– पु पाप। ಪಾಪ

पातकी– पु पापी। ಪಾಪಿಷ್ಟ.

पातर, पातल– स्त्री पत्तल, वेश्या। ಊಟದೆಲೆ, ವೇಶ್ಯೆ. वि नीच, पतला। ನೀಚ, ಕ್ಷುದ್ರ, ತೆಳುವಾದ.

पातरि, पातरी–स्त्री पत्तल। ಊಟದೆಲೆ.

पातावा, पायतावा– पु पैरोंमें पहननेका मोजा। ಕಾಲು ಚೀಲ.

पाति, पाती– स्त्री पत्ती, चिट्ठी, पातिव्रत्य। ಎಲೆ, ಪತ್ರ, ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ पु प्रभु, स्वामी। ಪ್ರಭು, ಒಡೆಯ

पातुर, पातुरनी, पातुरी– स्त्री वेश्या। ವೇಶ್ಯೆ.

पात्र– पु बर्तन, आधार, नट, पत्ता। ಪಾತ್ರೆ, ಆಧಾರ, ಅಧಿಕಾರಿ, ನಟ, ಎಲೆ

पात्रता– स्त्री पात्रत्व– पु योग्यता। ಯೋಗ್ಯತೆ.

पाथ– पु मार्ग, जल, आकाश, सूर्य, वायु। ಮಾರ್ಗ, ನೀರು, ಆಕಾಶ, ಸೂರ್ಯ, ಹವೆ, ವಾಯು.

पाथना– सक्रि थोपना, ठोक पीटकर सुडौल बनाना। ಒಡೆ, ಬಡೆದು ಆಕಾರ ಕೊಡು, ಕುಳ್ಳು ಹಚ್ಚು, ಸಗಣಿ ತಟ್ಟು.

पाथेय– पु रास्तेका कलेवा। ಪ್ರವಾಸದ ಆಹಾರ.

पाथोज– पु कमल। ಕಮಲ

पाथोद, पाथोधर– पु मेघ। ಮೇಘ, ಮೋಡ.

पाद– पु चरण, चौथा भाग, पद्यका चौथा भाग, किरण, अधोवायु। ಚರಣ, ಪಾದ, ನಾಲ್ಕನೆಯಭಾಗ, ಪದ್ಯದ ಒಂದು ಚರಣ, ಹೂಸು, ಅಪಾನ ವಾಯು

पादत्र, पादत्राण– पु जूता। ಕೆರವು, ಮೆಟ್ಟು, ಪಾಪೋಸು

पादना– अक्रि अपानवायु त्याग करना। ಹೂಸು ಬಿಡು.

पादप– पु. पेड। ಗಿಡ.

पादप्रक्षालन– पु पॉव धोना। ಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವದು

पादाति, पादातिक– पु पैदल सिपाही। ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯ ಸೈನಿಕ, ಕಾಲಾಳು.

पादाश– स्त्री परिणाम। ಪರಿಣಾಮ, ಕೊನೆ, ಫಲಿತಾಂಶ.

पाधा–पु पुरोहित, आचार्य, अध्यापक। ಪುರೋಹಿತ, ಆಚಾರ್ಯ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಅಧ್ಯಾಪಕ.

पान– पु. तांबूल, पत्ता, प्राण, पीनेकी क्रिया, पीनेकी वस्तु, पानी, कटोरा, रक्षण। ತಾಂಬೂಲ, ಎಲೆ, ಪ್ರಾಣ, ಕುಡಿತ, ಕುಡಿಯುವ ವಸ್ತು(ಮದ್ಯ ಸರಾಯಿ ಮುಂ), ನೀರು, ಬಟ್ಟಲು, ರಕ್ಷಣೆ.

—पत्ता = छोटीसी भेंट। ಚಿಕ್ಕ ಉಡುಗೊರೆ, ಚಿಕ್ಕ ಕಾಣಿಕೆ.

—फूल = सामान्य भेंट। ಸಾಮಾನ್ಯ

ಕಾಣಿಕೆ.

—लेना = प्रतिज्ञा करना । ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡು.

पानगोष्टी– स्त्री. शराबियोंका समूह । ಕುಡುಕರ ಸಮೂಹ.

पानदान– पु पानडब्बा । ವೀಳೆದೆಲೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ.

पानही– पु. जूता । ಜೋಡು, ಕೆರವು, ಮೆಟ್ಟು, ಪಾವುೋಸು.

पाना–सक्रि प्राप्त करना, पास पहुंचना, समझना, भोजन करना, देखना, भोगना । ಪಡೆ, ಹೊಂದು, ದೊರಕಿಸು, ಸಿಗು, ಹತ್ತರ ಹೋಗು, ಸಮೀಪಿಸು, ತಿಳಿ, ಅರಿ, ಊಟ ಮಾಡು, ನೋಡು, ಅನುಭವಿಸು.

पानागार– पु जहाँ बहुतसे लोग मिलकर मद्य पीते हैं । ಬಹಳ ಜನರು ಕೂಡಿ ಮದ್ಯ ಕುಡಿಯುವ ಸ್ಥಳ.

पानि– पु. पाणि, पानी, चमक । ಕೈ, ನೀರು, ಕಾಂತಿ, ಹೊಳಪು.

पानिप–पु. आब, तेज, जल । ಕಾಂತಿ, ತೇಜ, ನೀರು.

पानिय– पु पानी । ನೀರು. वि. रक्षणीय । ರಕ್ಷಣೀಯ, ರಕ್ಷಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

पानी– पु जल, वर्षा, रस, वीर्य, चमक, प्रतिष्ठा, स्वाभिमान, हिम्मत, पाणि । ನೀರು, ಜಲ, ಮಳೆ, ದ್ರವ ಪದಾರ್ಥ, ರಸ, ವೀರ್ಯ, ಕಾಂತಿ, ತೇಜ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಗೌರವ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ, ಧೈರ್ಯ, ಕೈ.

—उतारना = बेइज्जत करना । ಅವಮಾನ ಮಾಡು.

—के मोल = बहुत सस्ता । ಬಹಳ ಅಗ್ಗ.

—पी पीकर कोसना=लगातार कोसना। ಯಾವಾಗಲೂ ನಿಂದೆ ಮಾಡು, ಶಪಿಸು.

—लगना=जलवायुसे स्वास्थ्य बिगडना। ನೀರು ಹತ್ತು, ಹವೆ ನೀರುಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಡು.

—फेर देना= पूर्ण रूपसे नष्ट कर देना । ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶ ಮಾಡು.

पानीदार– वि. जिसमे चमक हो, अबरूदार, साहसी । ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ, ಗೌರವವುಳ್ಳ, ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನಿ, ಸಾಹಸಿ.

पानीदेवा–वि तर्पण या पिंड देनेवाला, वंश या कुलका, पुत्र । ತರ್ಪಣ ಕೊಡುವವ, ವಂಶದವ, ವಂಶಸ್ಥ, ಪುತ್ರ, ಮಗ.

पानूस– पु फानूस । ಕವಲೊಡೆದ ಕಾಜಿನ ದೀಪಸ್ತಂಭ.

पापड, पापर– पु मूंग आदिके आटेके बनी पतली रोटीके सदृश वस्तु । ಹಪ್ಪಳ.

—बेलना= बडे परिश्रमका कार्य करना, दु:खके दिन बिताना । ದಣಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡು, ಕಷ್ಟದಿಂದ ದಿನ ಕಳೆ

पापा–पु एक कीड़ा, बच्चो का पिता को संबोधित करनेका शब्द । ನುಸಿ, ಅಪ್ಪ, ತಂದೆ

पापी– वि. पापिष्ट, दुष्ट । ಪಾಪಿಷ್ಠ, ದುಷ್ಟ

पापोश– पु. जूता । ಜೋಡು, ಕೆರವು, ಪಾಪೋಸು, ಎಕ್ಕಡ

पाबंद– वि बाध्य, बंधा हुआ, कैद । ಬಾಧ್ಯ, ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ, ನಿಯಮಿತ, ಪರಾಧೀನ.

पाबंदी– स्त्री बाध्यता, लाचारी, पालन । ಬಂಧನ, ಕಟ್ಟು, ವಿವಶತೆ

पामर–वि नीच, मूर्ख । ನೀಚ, ದುಷ್ಟ, ಮೂರ್ಖ.

पामरी– स्त्री. उपरना । ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ, ವಲ್ಲಿ.

पामाल– वि बरबाद, पद दलित । ಹಾಳಾದ, ನಾಶವಾದ, ತುಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ.

पांय, पाय– पु पाँव, चरण । ಕಾಲು, ಪಾದ, ಚರಣ

पायंता– पु पायंती–स्त्री. दे 'पाँयता' ।

पायदाज– पु पाव पोंछनेका बिछावन । ಕಾಲು ಒರೆಸುವ ಚಾಪೆ ಅಥವಾ ಬಟ್ಟೆ.

पाय– पु दे 'पाँय' ।

पायक– पु दूत, पैदल सैनिक, मल्ल । ದೂತ, ದಾಸ, ಕಾಲಾಳು, ಜಟ್ಟಿ, ಮಲ್ಲ.

पायखाना– पु दे 'पाखाना' ।

पायजामा– पु दे 'पाजामा' ।

पायज़ेब– पु पाय का एक गहना । ನೂಪುರ, ಕಾಲಂದುಗೆ.

पायगा–पु रकाब । ರಿಕಾಬು, ಕುದುರೆ ಸವಾರನು ಕಾಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕಾರ ಬಳೆ.

पायतख्त– पु. राजधानी । ರಾಜಧಾನಿ.

पायतन– पु. दे 'पैताना' ।

पायताबा– पु दे 'पातावा' ।

पायदार– वि मजबूत, दृढ़ । ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವ, ದೃಢವಾದ, ತಾಳಿಕೆಯ.

पायना– सक्रि हतियारपर सान देना । ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಣೆ ಹಿಡಿ, ಮಸೆ.

पायपोश– पु. जूता । ಕೆರವು, ಎಕ್ಕಡ, ಪಾಪೋಸು, ಮೆಟ್ಟು.

पायमाल– वि पददलित, विनष्ट । ಪದದಲಿತ, ತುಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಹಾಳಾದ, ಧ್ವಂಸವಾದ.

पायमाली–स्त्री दुर्गति, नाश । ದುರ್ಗತಿ, ನಾಶ, ವಿನಾಶ, ಹಾಳು, ಧ್ವಂಸ.

पायरा– पु एक प्रकार का रकाब, एक तरह का कबूतर । ಅಂಜೋಲೆ, ರಿಕಾಬು, ಒಂದು ತರದ ಪಾರಿವಾಳ.

पायल– स्त्री. नूपुर, बांस की सीढी । ನೂಪುರ, ಪೈಂಜಣ, ಕಾಲಂದುಗೆ, ಬಿದಿರಿನ ನಿಚ್ಚಣಿಕೆ.

पायस्ता– पु. पड़ोस । ನೆರೆ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ.

पाया– पु खंबा, पद, सीढी, खाट व चौकी का आधार । ಕಂಬ, ಸ್ಥಂಭ,

ದರ್ಜೆ, ಪದ, ಸ್ಥಾನ, ಹುದ್ದೆ, ನಿಚ್ಚಣಿಕೆ, ಮಂಚ, ಕೂಡ್ರುವ ಮಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕಾಲು ಅಥವಾ ಆಧಾರ.

पायाब– वि. कम गहरा। ಆಳವಿಲ್ಲದ

पायिक– पु. दे 'पायक'।

पारंगत– वि पूर्ण निष्णात। ಪ್ರವೀಣ.

पार– पु दूसरा किनारा, अंत । ಆಚೆಯ ದಡ, ತೀರ, ಅಂತ, ಕಡೆ, ಕೊನೆ. अव्य. परे, दूर। ಆಚೆಗೆ, ಮೀರಿ, ದಾಟಿ, ದೂರವಾಗಿ.

—उतारना या करना= उद्धार करना। ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡು, ದಾಟಿಸು.

—पाना= जीतना। ಗೆಲ್ಲು, ಸಫಲನಾಗು

—लगाना= दे 'पार उतारना'।

पारख-स्त्री परख। ಪರೀಕ್ಷೆ, ಶೋಧನೆ. पु. परखैया। ಪರೀಕ್ಷಕ.

पारखी– पु. परीक्षक । ಪರೀಕ್ಷಕ, ಪರೀಕ್ಷಿಸುವವ

पारग– वि पार जानेवाला, समर्थ । ದಾಟುವವ, ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವವ, ಸಮರ್ಥ.

पारचा– पु. धज्जी, वस्त्र। ತುಂಡು, ಚಿಂದಿ, ವಸ್ತ್ರ, ಬಟ್ಟೆ, ಬಟ್ಟೆಯ ಚೂರು.

पारद– पु. पारा। ಪಾದರಸ, ಪಾರಜ.

पारदर्शक– वि. जिससे आरपार दिखाई दे। ಪಾರದರ್ಶಕ, ಆರಪಾರ ಕಾಣಿಸುವ.

पारधि, पारधी– पु. धनुप चलानेवाला, वहेलिया। ಬಿಲ್ಲುಗಾರ, ಬೇಟೆಗಾರ.

पारना– सक्रि. गिरा देना, लेटाना, साचेमें डालना, पालन करना । ಕೆಡಹು, ಮಲಗಿಸು, ಪಡಿಯಚಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕು, ಪಾಲನೆ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡು.

पारमार्थिक– वि परमार्थ संबंधी । ಪರಮಾರ್ಥ ಸಂಬಂಧದ.

पारलौकिक– वि परलोक संबंधी । ಪರಲೋಕ ಸಂಬಂಧವಾದ.

पारस– पु स्पर्शमणि, परोसा हुआ भोजन, ईरान। ಸ್ಪರ್ಶಮಣಿ, ನೀಡಿದ ಅನ್ನ, ಇರಾಣ ದೇಶ. क्रिवि पास। ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ.

पारसा– वि नेक। ಒಳ್ಳೆಯ, ಸದಾಚಾರಿ, ಸಾಧುಸ್ವಭಾವದ, ಪವಿತ್ರ.

पारसी– वि पारस देश का। ಇರಾಣದ, ಇರಾಣ ಸಂಬಂಧದ. पु पारस देश का रहनेवाला, एक जाति। ಇರಾಣದ ರಹವಾಸಿ, ಪಾರಸೀಯರು.

पारस्परिक– वि आपसका । ತಮ್ಮತಮ್ಮೊಳಗಿನ.

पारा– पु टुकडा, मुहल्ला, पारद, भेंट। ತುಂಡು, ಭಾಗ, ಓಣಿ, ಪಾರಜ, ಪಾದರಸ, ಕಾಣಿಕೆ.

पारि– स्त्री दिशा, तरफ, तट, सीमा । ದಿಕ್ಕು, ಪಗ್ಗಲು, ತಟ, ದಡ, ತೀರ, ಸೀಮೆ.

पारिख– स्त्री. परख । ಪರೀಕ್ಷೆ.

पु. दे 'पारखी'।

पारितोषिक– वि. आनंद देनेवाला। ಆನಂದ ಕೊಡುವ. पु भेंट, उपहार। ಕಾಣಿಕೆ, ಉಡುಗೊರೆ, ಬಹುಮಾನ, ಇನಾಮು.

पारिभाषिक– वि जिस का अर्थ परिभाषाद्वारा निश्चित किया गया हो, जिस शब्द का प्रयोग किसी विशेष अर्थ के प्रयोगमें किया जाता है। ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಅರ್ಥವುಳ್ಳ, ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಅರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಶಬ್ದ.

पारी– स्त्री. बारी, अवसर। ಪಾಳಿ, ಸರತಿ, ಸಂಧಿ.

पार्थिव–वि. पृथिवी संबंधी। ಪೃಥ್ವಿಯ ಸಂಬಂಧವಾದ पु राजा, मिट्टी का पात्र, मिट्टी का शिवलिंग। ರಾಜ, ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಶಿವಲಿಂಗ.

पार्श्व– पु. बगल, पसली, पास। ಪಕ್ಕ, ಮಗ್ಗಲು, ಪಾರ್ಶ್ವ, ಪಕ್ಕೆಲುಬು, ಸಾಮೀಪ್ಯ.

पार्श्ववर्ती– वि पास रहनेवाला। ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ.

पाल– पु. नाव चलाने का चौडा वस्त्र, रक्षक, मेड, ऊचा किनारा, तंबू, फल पकाने की रीति। ಹಡಗಿನ ಪಟ, ಹಾಯಿ, ಪಾಲಕ, ರಕ್ಷಕ, ಒಡ್ಡು, ಎತ್ತರವಾದ ಸೀಮೆ,ಎತ್ತರವಾದ ತೀರ, ಡೇರೆ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯ ಮೇಲಿನ ಆಚ್ಛಾದನ, ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕುವ ರೀತಿ.

पालउ– पल्लव। ಚಿಗುರೆಲೆ, ತಳಿರು.

पालक– पु. रक्षक, साईस, पलंग। ರಕ್ಷಕ, ಪಾಲಕ, ಕುದುರೆಯಾಳು, ಮಂಚ.

पालकी– स्त्री. डोली। ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಮೇಣೆ, ಡೋಲಿ.

पालतू– वि. पाला हुआ। ಸಾಕಿ ಬೆಳಿಸಿದ, ಸಾಕುವ, ಊಳಿದ (ಪಶು-ಪಕ್ಷಿ)

पालथी– स्त्री. दे 'पलथी'।

पालन– पु. तुरंत की व्याही हुयी गाय का दूध, रक्षण, भरण पोषण। ಗಿಣ್ಣು, ರಕ್ಷಣೆ, ಪಾಲನೆ ಪೋಷಣೆ.

पालना– पु बच्चों का खटोला। ತೊಟ್ಟಿಲು. सक्रि पोषण करना, निबाहना। ಪೋಷಿಸು, ಸಂರಕ್ಷಿಸು, ಸಲಹು, ಪಾಲಿಸು, ಸಾಕು.

पाला– पु तुषार, हिम, केंद्र, मुख्य स्थान, अखाडा, मेड, व्यवहार का संयोग, अनाज भरने का मिट्टी का बडा पात्र। ತುಷಾರ, ಮಂಜು, ಇಬ್ಬನಿ, ಹಿಮ, ಕೇಂದ್ರ, ನಾಲ್ಕು ಜನರು ಕೂಡಿ ಕೂಡ್ರುವ ಸ್ಥಳ, ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನ, ಗರಡೀಮನೆ, ಸೀಮೆಯ ಒಡ್ಡು, ಬದುವು, ಗದ್ದೆ ಬದುವು, ವ್ಯವಹಾರದ ಸಂಬಂಧ, ಸಂಯೋಗ, ಹಗೇವು, ಕಣಜ.

—पड़ना (किसीसे) = काम पडना।

ಸಂಬಂಧ ಉಂಟಾಗು, ಕೆಲಸ ಬೀಳು.

पाले पडना(किसीके)= वशमे आना। ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಸಿಗು, ವಶವಾಗು.

पालागन– स्त्री. प्रणाम । ಪ್ರಣಾಮ, ನಮಸ್ಕಾರ.

पालान– पु. घोडे की पीठपर जीन के नीचे का कपडा । ಕುದುರೆಯ ಜೀನಿನ ಕೆಳಗಿನ ಅರಿವೆ, ಕವುದಿ, ಸಬರ.

पालि– स्त्री पंक्ति, सेना, मेंड, किनारा, सीमा, गोद, कान की लौ । ಸಾಲು, ಪಂಕ್ತಿ, ಸೈನ್ಯ, ಸೀಮೆಯ ಒಡ್ಡು, ತೀರ, ದಂಡೆ, ಸೀಮೆ, ತೊಡೆ, ಕಿವಿಯ ಪಟಲ.

पालू– वि दे. 'पालतू'।

पाले–क्रिवि वशमें, चॅगुलमें। ವಶದಲ್ಲಿ, ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ.

पावँ– पु दे 'पॉव'।

पावँडा– पु. दे 'पॉवड़ा'।

पावँड़ी– स्त्री. दे 'पॉवडी'।

पावँर– वि दे 'पॉवर'।

पावँरी– स्त्री. दे. 'पॉवरी'।

पाव– पु. चौथाई, चार छॅटाक। ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಾಲು, ಕಾಲು ಭಾಗ, ¼ ಸೇರು.

पावक– पु अग्नि। ಅಗ್ನಿ. वि. पवित्र करनेवाला। ಪವಿತ್ರ ಮಾಡುವವ.

पावदान– पु. पैर रखनेका स्थान। ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತುವಾಗ ಕಾಲು ಇಡುವ ಸ್ಥಳ, ಮೇಜಿನ ಕೆಳಗೆ ಕಾಲು ಇಡುವ ಸ್ಥಳ, ಪಾದಪೀಠ.

पावन– वि. पवित्र। ಪವಿತ್ರವಾದ. पु अग्नि, शुद्धि, जल, विष्णु, गोबर। ಅಗ್ನಿ, ಶುದ್ಧಿ, ಜಲ, ವಿಷ್ಣು, ಆಕಳ ಸೆಗಣಿ.

पावना–सक्रि. दे 'पाना'। पु. प्राप्य रकम। ಬರತಕ್ಕ ಹಣ, ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಹಣ.

पावली– स्त्री. चवन्नी । ನಾಲ್ಕಾಣೆಯ ನಾಣ್ಯ.

पावस– स्त्री वर्षा, ऋतु। ಮಳೆಗಾಲ, ವರ್ಷಾಕಾಲ.

पाश– पु बंधन, जाल, डोरी। ಬಂಧನ, ಕಟ್ಟು, ಜಾಲ, ಹಗ್ಗ, ಪಾಶ.

पाश– पु फटना, टुकडा । ಹರಿಯುವದು, ತುಂಡಾಗುವದು, ತುಂಡು, ಚೂರು.

पाशव– वि पशु संबधी, पशुके समान। ಪಶು ಸಂಬಂಧವಾದ, ಪಶು ಸಮಾನವಾದ.

पाश्चात्य– वि. पश्चिमका, पीछेका । ಪಶ್ಚಿಮದ, ಪಶ್ಚಿಮ ದೇಶದ, ಹಿಂದಿನ

पासंग– पु तराजूके पलडोकी कसर या उसे दूर करने के लिये रखे गये पत्थरके रोड़े आदि। ಕಾಣಿ, ತೂಕ ಸರಿ ಮಾಡಲು ಸೇರಿಸಿದ ಹರಳು ಮುಂತಾದವು, ಸೇರು ಕಟ್ಟುವಿಕೆ, ಪಡಿ ಕಟ್ಟುವಿಕೆ.

पास– पु समीपता, अधिकार, बगल, बंधन । ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಅಧಿಕಾರ, ಪಕ್ಕ, ಮಗ್ಗಲು, ಬಂಧನ क्रिवि. समीप, अधिकारमें । ಸಮೀಪ, ಹತ್ತಿರ, ಬಳಿ, ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ.

पास– पु ख्याल, पक्षपात, पालन, पहरा । ವಿಚಾರ, ವಿವೇಚನೆ, ಪಕ್ಷಪಾತ, ಪಾಲನೆ, ಪೋಷಣೆ, ಕಾವಲು, ರಕ್ಷಣೆ.

पासना– सक्रि थनो में दूध आना । ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಬರು, ಸೂರು ಬಿಡು (ಹಾಲು).

पासनी– स्त्री. अन्नप्राशन । ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಬಾರಿ ಅನ್ನ ಉಣ್ಣಿಸುವದು, ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ.

पासबा– पु चौकीदार । ರಕ್ಷಕ.

पासमान, पासवान– पु पासमें रहनेवाला, सेवक । ಹತ್ತಿರ ಇರುವವ, ಸೇವಕ.

पासा– पु चौपड खेलनेके हड्डी आदिके चौपहले टुकडे । ಪಗಡೆಯ ಕಾಯಿಗಳು, ಪಗಡೆಯ ದಾಳ.

—पलटना = दुर्भाग्य आना । ವೇಳೆ ತಿರುಗು, ಕೆಟ್ಟ ಸಮಯ ಬರು.

पासासार– पु पासेका खेल । ಪಗಡೆ ಪಟ್ಟು, ಲೆತ್ತ, ನೆತ್ತದಾಟ

पासि. पासिक– पु फंदा । ಜಾಲ, ಬಂಧನ

पासी– पु जाल बिछाकर पक्षी पकड़नेवाला । ಜಾಲ ಹಾಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವವ. स्त्री. फंदा, घोड़ेके पैर बाधनेकी रस्सी, पिछाडी । ಜಾಲ, ಕುದುರೆಯ ಕಾಲು ಕಟ್ಟುವ ಹಗ್ಗ, ಹಿಂಭಾಗ.

पाहँ– अव्य दे 'पाहिं'।

पाहन– पु पत्थर । ಕಲ್ಲು.

पाहरू– पु पहरेदार । ರಕ್ಷಕ, ಕಾವಲುಗಾರ.

पाहिं, पाहीं– अव्य. पास । ಸಮೀಪ, ಹತ್ತಿರ.

पाहुन, पाहुना– पु. अतिथि । ಅತಿಥಿ.

पाहुनी– स्त्री. आतिथ्य, अतिथि । ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರ, ಅತಿಥಿ.

पाहुर– पु. भेंट । ಕಾಣಿಕೆ, ಉಡುಗೊರೆ.

पिंगल– वि पीला, भूरापन लिये हुए लाल या पीला । ಹಳದಿ, ಕಂದೀ ಬಣ್ಣ ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಅಥವಾ ಹಳದೀ, ಕಪಿಲ ವರ್ಣದ. पु. छंद. शास्त्र, बंदर, अग्नि । ಛಂದಸ್ಸು, ಮಂಗ, ಅಗ್ನಿ.

पिंजडा, पिंजरा– पु लोहे बाँस आदि की तीलियों का बना हुआ झाबा जिसमें पक्षी पाले जाते हैं । ಸಾಕು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನಿಡುವ ಪಂಜರ, ಗೂಡು.

पिंजरापोल– पु. गोशाला । ಗೋಶಾಲೆ, ಪಶುಶಾಲೆ, ಪಾಂಜರಪೋಳ.

पिंड– पु. गोला, लौंदा, शरीर, ढेर । ಗೋಲ, ಗುಂಡು, ಉಂಡೆ, ಶರೀರ, ರಾಶಿ, ಪಿಂಡ.

—छूटना = छुटकारा पाना । ಪಾರಾಗು,

ಒಬ್ಬರ ಶ್ವಾಸದಿಂದ ಪಾರಾಗು.

पिंडरी, पिंडली– स्त्री. टाग के ऊपर का पिछला मासल भाग । ಕಣಕಾಲು, ಮೀನಖಂಡ.

पिंडा– पु दे 'पिंड'।

पिंडारी– पु एक जाति । ಪೆಂಡಾರಿ, ದರೋಡೆಕೋರ, ಸುಲಿಗೆಕಾರ.

पिंडालू– स्त्री एक प्रकार का शकरकंद । ಒಂದು ತರದ ಗೆಣಸು.

पिंडिका– स्त्री लघु पिंड, वेदी, पिंडली। ಚಿಕ್ಕ ಉಂಡೆ, ಮುದ್ದೆ, ಪೀಠ, ವೇದಿಕೆ, ಮೀನಖಂಡ.

पिंडी– स्त्री लौंदा, सूत आदि का गोला, वलियान की वेदी । ಹಸಿ ಮುದ್ದೆ, ಉಂಡೆ, ದಾರದ ಉಂಡೆ, ಬಲಿ ದಾನದ ವೇದಿಕೆ, ಬಲಿಪೀಠ.

पिअ– पु प्रिय, पति । ಪ್ರಿಯ, ಪತಿ. वि. प्रीय । ಪ್ರಿಯವಾದ, ಸುಂದರ.

पिअर– वि पीला । ಹಳದಿ.

पिअराई– स्त्री. पीलापन । ಹಳದೀ ವರ್ಣ.

पिअरी– स्त्री. हल्दीमें रंगी हुयी धोती। ಅರಿಶಿಣದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿದ ವಸ್ತ್ರ.

पिआना– सक्रि. दे. 'पिलाना'।

पिउ, पिऊ– पु. पति, प्रिय । ಪತಿ, ಪ್ರಿಯ, ಇನಿಯ.

पिक– स्त्री कोयल । ಕೋಗಿಲೆ.

पिघरना, पिघलना– अक्रि. द्रवीभूत होना, पसीजना । ಕರಗು, ದ್ರವಿಸು, ನೀರಾಗು, ದಯೆ ಬರು, ಕನಿಕರ ಹುಟ್ಟು.

पिघलाना– सक्रि किसी वस्तु को गरमी पहुंचाकर पानी के रूपमें लाना, दयार्द्र करना । ಕರಗಿಸು, ದಯೆ ಹುಟ್ಟಿಸು, ಮನ ಕರಗಿಸು.

पिचकना– अक्रि दवना, सिकुडना । ಒತ್ತಲ್ಪಡು, ಹಿಸುಕಲ್ಪಡು, ಕಿವುಚಲ್ಪಡು, ಕುಸಿ, ಅದುಗು, ಸಂಕುಚಿತವಾಗು.

पिचकाना– सक्रि दबाना, सिकुड़ाना । ಒತ್ತು, ಹಿಸುಕು, ಕಿವುಚು, ಅದುಮು.

पिचकारी– स्त्री पानी खीचकर फेंकनेवाली नली । ಪಿಚಕಾರಿ, ಜೀರ್ಕೊಳವಿ, ಜೀಕಳಿ.

पिचपिचा– वि चिपचिपा । ಜಿಗುಟಾದ, ಜಿಡ್ಡಾದ, ತೇವ.

पिचलना– सक्रि कुचलना । ತುಳಿ, ಮೆಟ್ಟು, ಒತ್ತು.

पिचुका, पिचूका– पु दे 'पिचकारी'।

पिच्छ– पु पूंछ, मयूर पुच्छ । ಬಾಲ, ಮಯೂರ ಪುಚ್ಛ.

पिच्छल, पिच्छिल– वि चिकना । ನುಣುಪಾದ, ಕಾಲು ಜಾರುವಂಥ, ಜಿಡ್ಡಾದ

पिछड़ना– अक्रि. पीछे रह जाना । ಹಿಂದೆ ಬೀಳು, ಹಿಂದುಳಿ.

पिछलगा, पिछलगू– पु. अनुयायी, सेवक । ಅನುಯಾಯಿ, ಸೇವಕ

पिछलगी– स्त्री. अनुसरण । ಹಿಂಬಾಲಿ

ಸುವದು, ಅನುಸರಿಸುವದು.

पिछलना– अक्रि पीछे की ओर हटना या मुड़ना। ಜಾರು, ಹಿಂದೆ ಸರಿ, ಹಿಂದೆ ಹೊರಳು.

पिछला– वि. पीछेका, बादका। ಹಿಂದಿನ, ಕಳೆದ, ಹಳೆಯ, ಆ ಮೇಲಿನ, ಕೊನೆಯ.

पिछवाडा, पिछवारा– पु. घरके पीछेका भाग। ಮನೆಯ ಹಿಂಭಾಗ, ಹಿತ್ತಿಲು

पिछाडी, पिछारी– स्त्री. पीछेका भाग, घोड़ेके पिछले पाँव बाधनेकी रस्सी। ಹಿಂಬದಿ, ಹಿಂಭಾಗ, ಕುದುರೆಯ ಹಿಂಗಾಲು ಕಟ್ಟುವ ಹಗ್ಗ.

पिछानना– सक्रि दे. ‘पहचानना’।

पिछुआर– पु पीछेका हिस्सा। ಹಿಂಭಾಗ.

पिछौंहें– क्रिवि. पीछेकी ओर। ಹಿಂಬದಿಗೆ.

पिछौरा– पु. चादर। ವಲ್ಲಿ, ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಥೋತರ.

पिटंत– स्त्री. पिटाई। ಹೊಡೆತ, ಬಡಿಯುವಿಕೆ.

पिटक– पु फोडा, फुंसी, बेंत, बास आदि का बना पिटारा, ग्रंथ का विभाग। ಗುಳ್ಳೆ, ಕುರು, ಬುಟ್ಟಿ, ಮಕ್ಕರಿ, ಪುಸ್ತಕದ ವಿಭಾಗ.

पिटना– अक्रि मार खाना। ಬಡಿಯಲ್ಪಡು, ಹೊಡೆಯಲ್ಪಡು, ಪೆಟ್ಟು ತಿನ್ನು.

पिटपिटाना– अक्रि लाचार होकर रह जाना। ನಿರುಪಾಯನಾಗಿ ನಿಲ್ಲು.

पिटवाना– सक्रि. पिटाने का काम दूसरेसे कराना। ಬಡೆಯಿಸು, ಹೊಡೆಯಿಸು.

पिटाई– स्त्री मार, पीटनेकी क्रिया या मजदूरी। ಹೊಡೆತ, ಪೆಟ್ಟು, ಹೊಡೆಯುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

पिटाना–सक्रि. ‘पीटना’ का प्रे. रूप।

पिटारा– पु. बाँस आदिकी पेटी। ಬಿದಿರು ಅಥವಾ ಬೆತ್ತದ ಬುಟ್ಟಿ, ಮುಚ್ಚಳವುಳ್ಳ ಬುಟ್ಟಿ, ಹೆಡಿಗೆ.

पिटारी– स्त्री. छोटा पिटारा। ಚಿಕ್ಕ ಬುಟ್ಟಿ, ಚಿಕ್ಕ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಹೆಡಿಗೆ.

पिट्ठी, पिठी– स्त्री. भिगोकर पीसी हुयी दाल। ತೋಯಿಸಿ ಬೀಸಿದ ಬೇಳೆ, ಹಿಟ್ಟು, ಅರೆದ ಹಿಟ್ಟು, ರುಬ್ಬಿದ ಹಿಟ್ಟು.

पिट्ठू– पु समर्थक, अनुयायी। ಸಮರ್ಥಕ, ಸಹಾಯಕ, ಅನುಯಾಯಿ.

पिठौरी–स्त्री. पीठीकी वरी। ಬೋಂಡ, ಅಂಬಡೆ

पिडक– पु. **पिडकी–** स्त्री फुडिया, फुंसी। ಹುಣ್ಣು, ಗಾಯ.

पितर– पु पुरखे। ಪೂರ್ವಜರು, ಪಿತೃಗಳು.

पितराइंध, पितराई– स्त्री. पीतल का कसाव। ಕಿಲುಬು.

पिता– पु. बाप। ತಂದೆ, ಅಪ್ಪ.

पितामह– पु. दादा, ब्रह्म, शिव।

ಅಜ್ಜ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಶಿವ.

पितु,पितृ– पु पिता । ತಂದೆ,ಅಪ್ಪ.

पितिया– पु. पिताका भाई । ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ.

पितु–पु. अन्न, अनाज, पिता । ಧಾನ್ಯ, ಕಾಳು, ತಂದೆ

पित्ता– पु पित्ताशय, साहस । ಪಿತ್ತಾಶಯ, ಸಾಹಸ, ಧೈರ್ಯ.

पिदर– पु पिता । ತಂದೆ, ಅಪ್ಪ

पिधान– पु. ढकना, आवरण, किवाड़ । ಮುಚ್ಚಳ, ಆವರಣ, ಪರದೆ, ಕದ.

पिनकना–अक्रि अफीमके नशेमें झूमना, ऊँघना । ಅಫೀಮಿನಿಂದ ಅಮಲೇರಿ ತೂಕಡಿಸುವದು, ತೂಕಡಿಸು, ಜೋಂಪಿಸು.

पिनकी–स्त्री. पिनकलेनेवाला, अफीमची । ತೂಕಡಿಸುವವ, ಅಮಲೇರಿದವ, ಅಫೀಮು ಸೇವಿಸುವವ.

पिनच– स्त्री. दे. ' पनच ' ।

पिनपिन– स्त्री रोगी या दुर्बल बच्चोंका अनुनासिक स्वरमें रोना । ದುರ್ಬಲ ಅಥವಾ ಅಶಕ್ತ ಬಾಲಕರ ಅನುನಾಸಿಕ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಅಳುವಿಕೆ, ನಿಂತು ನಿಂತು ಅಳುವಿಕೆ.

पिनपिनाना– अक्रि धीमें और अनुनासिक स्वरमें रोना । ನಾವಕಾಶವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅನುನಾಸಿಕ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಅಳು, ಗೊಣಗು, ನಿಂತು ನಿಂತು ಅಳು.

पिनपिनाहट–स्त्री. पिनपिन करके रोना। ಅನುನಾಸಿಕ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಅಳುವಿಕೆ, ಗೊಣಗುವಿಕೆ.

पिनहाँ– वि. गुप्त । ಗುಪ್ತ, ಅಡಗಿದ, ಅದೃಶ್ಯ.

पिपरामूल– पु. पिप्पली की जड़ । ಹಿಪ್ಪಲಿ ಬೇರು.

पिपास, पिपासा– स्त्री प्यास, लालच । ನೀರಡಿಗೆ, ಆಶೆ, ತೃಷ್ಣೆ.

पिपासु– वि. प्यासा, लालची । ನೀರಡಿಸಿದ, ಆಶೆಯುಳ್ಳ.

पिय, पिया– पु पति, स्वामी । ಪತಿ, ಗಂಡ. वि. प्यारा । ಪ್ರಿಯ, ಪ್ರೀತಿಯ.

पियक्कड़–पु. शराब पीनेवाला। ಕುಡಕ, ಅಮಲುಖೋರ.

पियरई, पियराई– स्त्री. पीलापन । ಹಳದೀ ವರ್ಣ, ಹಳದೀ ಬಣ್ಣ.

पियराना– अक्रि पीला पड़ना । ಹಳದಿ ಬಣ್ಣ ಬರು, ಕಳೆಗುಂದು.

पियार– पु दे. ' प्यार ' ।

पियारा– वि दे ' प्यारा ' ।

पियाला– पु. दे. ' प्याला ' ।

पियूख, पियूष– पु. पियूष । ಅಮೃತ.

पिरकी– स्त्री. फुंसी, फुडिया । ಗುಳ್ಳೆ, ಚಿಕ್ಕ ಹುಣ್ಣು.

पिराई– स्त्री दे. ' पियरई ' ।

पिराना– अक्रि दुखना । ನೋಯು, ನೋವಾಗು.

पिरीतम– पु. प्रियतम । ಪ್ರಿಯತಮ, ಪತಿ.

पिरीता– वि. प्रिय । ಪ್ರಿಯ, ಸೇರುವ.

पिरोना– सक्रि. गूँथना, सूत डालना। ಪೆಣೆ, ಪೋಣಿಸು.

पिलकना– सक्रि गिराना । ಕೆಡಹು, ನೂಕು.

पिलना–अक्रि जोरसे झपटना, टूटपड़ना, लिपट जाना, कामसे लग जाना। ಎರಗು, ಮೇಲ್ಬಾಯು, ಅಡರು, ಮೇಲೆ ಬೀಳು,ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು,ಕೆಲಸ ದಲ್ಲಿ ತೊಡಗು.

पिलपिला– वि चिपचिपा । ಬಹಳ ಮೃದುವಾದ, ನುಣುವಾದ,ನಮ್ರ, ಗಿಜಿಗಿಜಿ.

पिलपिलाना– सक्रि रस निकालनेके लिये दवाना। ರಸ ತೆಗೆಯಲು ಒತ್ತು, ಅವುಕು, ಹಿಚುಕಿ ಮೃದು ಮಾಡು. अक्रि पिलपिला होना। ಮೃದುವಾಗು, ನುಣುವಾಗು.

पिलवाना– सक्रि. दूसरेसे पिलानेका काम कराना, पेरने या पेलनेका काम कराना। ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಕು-ಡಿಸು, ಒತ್ತಿಸು, ನೂಕಿಸು, ದೂ-ಡಿಸು, ಅವುಕಿಸು.

पिलाना–सक्रि पान कराना। ಕುಡಿಸು, ಕುಡಿಯಲು ಕೊಡು, ಪಾನ ಮಾಡಿಸು.

पिल्ल– पु आंख का एक रोग। ಒಂದು ಕಣ್ಣು ಬೇನೆ.

पिल्ला– पु कुत्तेका बच्चा। ನಾಯಿಯ ಮರಿ, ಕುನ್ನಿ.

पिल्लू– पु. एक सफेद छोटा कीड़ा। ಒಂದು ಹುಳು.

पिव– पु पति। ಪ್ರಿಯ, ಪತಿ.

पिवाना– सक्रि दे 'पिलाना'।

पिशाच–पु भूत, दुष्ट। ದೆವ್ವ,ಪಿಶಾಚಿ, ದುಷ್ಟ.

पिशुन– पु. चुगल खोर, निंदक। ಚಾಡಿ ಹೇಳುವವ, ನಿಂದೆ ಮಾ-ಡುವವ.

पिष्टपेषण–पु. पीसे हुएको फिरसे पीसना, एक ही बातको वारवार कहना। ಬೀಸಿದ್ದನ್ನು ತಿರುಗಿ ಬೀಸುವದು, ಒಂದೇ ಮಾತನ್ನು ತಿರುತಿರುಗಿ ಹೇಳುವದು.

पिसनहारी–स्त्री. आटा पीसनेवाली स्त्री। ಬೀಸುವವಳು.

पिसना– अक्रि चूर्ण होना, थक जाना, कष्ट उठाना। ಪುಡಿಯಾಗು, ಅರೆ ಯಲ್ಪಡು, ಹಿಟ್ಟಾಗು, ದಣಿ, ಕಷ್ಟ ಪಡು.

पिसर– पु बेटा। ಪುತ್ರ, ಮಗ

पिसवाना–सक्रि पीसनेका काम दूसरेसे कराना। ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಬೀ-ಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು.

पिसाई– स्त्री. पीसनेका काम या उसकी मजदूरी, कठिन परिश्रम। ಬೀಸುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ, ಕಠಿಣ ಪರಿಶ್ರಮ.

पिसान– पु. आटा, चूर्ण। ಹಿಟ್ಟು, ಚೂರ್ಣ, ಪುಡಿ

पिसाना– अक्रि. दे. 'पिसना'। अक्रि

दे. ' पिसवाना '।
पिसुन– पु दे. ' पिशुन '।
पिसौनी– स्त्री. दे. ' पिसाई '।
पिस्तई–वि पिस्तेके रंग जैसा। ಪಿಸ್ತಾ ಹಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣದ, ಹಸರು ಮಿಶ್ರಿತ ಹಳದಿ.
पिस्ता– पु. एक मेवा। ಪಿಸ್ತಾ,ಒಂದು ಹಣ್ಣು.
पिस्तौल–स्त्री छोटी बंदूक। ಪಿಸ್ತೂಲು, ಚಿಕ್ಕ ಬಂದೂಕು, ಕೈ ತುಬಾಕಿ.
पिस्सू–पु. एक छोटा कीड़ा। ಚಿಕ್ಕಾಡು.
पिहकना– अक्रि कुहकना। ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಗುಟ್ಟು, ಕೂಜನ ಮಾಡು.
पिहित– वि छिपा हुआ। ಮುಚ್ಚಿದ.
पींजना– सक्रि रुई धुनना। ಅರಳೆ ಹಿಂಜು.
पींजर, पींजरा–पु अस्थिपंजर,पिजडा। ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಪಂಜರ, ಗೂಡು.
पींड– पु दे ' पिंड '।
पी– पु पिय, पति, पपीहे की बोली। ಪ್ರಿಯ, ಪತಿ, ಕೋಗಿಲೆಯ ಧ್ವನಿ.
पीक– स्त्री पानके रससे युक्त थूक। ವೀಳ್ಯದ ರಸಗೂಡಿದ ಉಗುಳು.
पीकदान– पु पीकदानी– स्त्री थूकनेका पात्र। ಪೀಕದಾನಿ, ತಾಂಬೂಲು ಅಗಿದು ಉಗುಳುವ ಪಾತ್ರೆ.
पीकना– अक्रि कुहकना। ಕೂಜಿಸು, ಕೂಗು (ಕೋಗಿಲೆ ಮುಂ), ಚಿಲಿ-ಪಿಲಿಗುಟ್ಟು
पीका– पु कोपल। ಚಿಗುರೆಲೆ, ತಳಿರು, ಕೊನರು.
पीच– पु मॉड। ಗಂಜಿ. पु नीचे का जबडा। ಕೆಳಗಿನ ದವಡೆ.
पीचना– सक्रि. पीसना, दबाना। ಅರೆ, ಮೆಟ್ಟು, ತುಳಿ, ಒದೆ.
पीछ– पु दे ' पीच '।
पीछा– पु पिछला भाग, अनुसरण। ಹಿಂಗಡೆ, ಹಿಂಭಾಗ, ಹಿಂಬಾಲಿಸು ವಿಕೆ, ಅನುಗಮನ.
—करना = खदेडना। ಬೆನ್ನಟ್ಟು, ಓಡಿಸು, ಹಿಂಬಾಲಿಸು.
—छुडाना=संबंध छोडना। ಸಂಬಂಧ ಹರಿದುಕೊಳ್ಳು,ಬಿಡುಗಡೆಹೊಂದು.
पीछू– क्रिवि दे. ' पीछे '।
पीछे– क्रिवि. बादमें, अंतमें, पीठकी ओर, अनुपस्थितिमें। ಹಿಂದಿನಿಂದ, ಹಿಂದೆ, ಪಶ್ಚಾತ್, ಕೊನೆಗೆ, ನಂ-ತರ, ಹಿಂಬದಿಗೆ, ಪರೋಕ್ಷದಲ್ಲಿ.
—पडना = व्यग्र करना। ಬೆನ್ನು ಹತ್ತು, ತ್ರಾಸ ಕೊಡು.
—चलना = अनुकरण करना। ಅನು ಕರಣ ಮಾಡು, ಹಿಂಬಾಲಿಸು.
पीटना–सक्रि मारना, कूटना। ಹೊಡೆ, ಬಡಿ, ಕುಟ್ಟು, ಮಿದುಮಾಡು. पु आपत्ति, मृत्यु, शोक। ಸಂಕಟ, ಮೃತ್ಯು, ಶೋಕ.
पीठ–पु. चौकी, आसन, केंद्र, आधार। ಮಣೆ, ಆಸನ, ಗದ್ದುಗೆ, ಸಿಂಹಾ ಸನ, ಪೀಠ, ಕೇಂದ್ರ, ಆಧಾರ

स्त्री शरीरका पिछला भाग। ಬೆನ್ನು, ಪೃಷ್ಠ.
—दिखाना= युद्ध छोडकर भाग जाना। ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಓಡಿ ಹೋಗು, ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸು.
—पीछे = किसीकी गैर हाजिरीमें। ಒಬ್ಬರ ಹಿಂದೆ, ಒಬ್ಬರ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ.
—ठोंकना = बढ़ावा देना। ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡು, ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟು.
पीठा– पु. एक पकवान। ಕಜ್ಜಾಯ, ಒಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ.
पीठि– स्त्री दे. 'पीठ'।
पीठी– स्त्री. दे. 'पिट्ठी'।
पीडक– पु पीड़ा देनेवाला। ಪೀಡಿಸುವವ, ತ್ರಾಸ ಕೊಡುವವ.
पीडा– स्त्री कष्ट, दु.ख। ಬಾಧೆ,ಕಷ್ಟ, ದುಃಖ, ನೋವು.
पीडित–वि दु.खित, रोगी। ದುಃಖಿತ, ತ್ರಾಸ ಹೊಂದಿದ, ರೋಗಿ.
पीडुरी– स्त्री. पिंडली। ಕಣಕಾಲು, ಮೀನಖಂಡ.
पीढा– पु. पाटा। ಕೂಡ್ರುವ ಮಣೆ, ಪೀಠ.
पीढ़ी– स्त्री. पुश्त, वंशपरंपरा, छोटा पाटा। ಪೀಳಿಗೆ,ತಲೆಮಾರು, ವಂಶ, ಚಿಕ್ಕ ಮಣೆ.
पीत– वि. पीले रंगका, पिया हुआ। ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ, ಕುಡಿದ. पु. पीला रंग, प्रवाल, प्रीति। ಹಳದೀ ಬಣ್ಣ, ಪ್ರವಾಳ, ಹವಳ, ಪ್ರೀತಿ.
पीतम– पु. प्रियतम। ಪ್ರಿಯ,ಇನಿಯ.
पीतर, पीतल– पु एक प्रसिद्ध धातु। ಹಿತ್ತಾಳೆ.
पीतला– वि. पीतलका। ಹಿತ್ತಾಳೆಯ.
पीन– वि. मोटा, पुष्ट, नाटा। ದೊಡ್ಡ, ದಪ್ಪ, ಪುಷ್ಟ, ಕೊಬ್ಬಿದ, ಗಿಡ್ಡ.
पीनक– स्त्री नशेमें ऊंघनेकी क्रिया। ಅಫೀಮಿನ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತೂಕಡಿಸುವದು, ಅಮಲು, ತೂಕಡಿಕೆ, ಸುಂದು, ಜೋಂಪು
पीनना– सक्रि पीजना। ಹಿಂಜು, ಎಕ್ಕು, ಹಿಕ್ಕು, ಬಾಚು.
पीनस– पु नाक का एक रोग। ಮೂಗಿನ ಒಂದು ರೋಗ. स्त्री पालकी। ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಡೋಲಿ.
पीना– सक्रि पान करना, क्रोधादिको दवाना, धूम्रपान करना, चूसना। ಕುಡಿ, ನುಂಗು,ಕ್ರೋಧಾದಿಗಳನ್ನು ನುಂಗಿಕೊಂಡಿರು,ಸಹಿಸು, ಧೂಮ್ರಪಾನ ಮಾಡು, ಹೀರು, ಈಂಟು.
पीप– स्त्री पीव। ಕೀವು.
पीपर, पीपल– पु. एक पेड़, औषधि। ಅರಳೆ ಗಿಡ,ಅಶ್ವತ್ಥಮರ,ಮೆಣಸು, ಹಿಪ್ಪಲಿ.
पीपा– पु. एक तरह का बडा बरतन। ಪೀಪಾಯಿ.
पीब– पु. मवाद। ಕೀವು.
पीय, पीया– पु. पती, स्वामी। ಪ್ರಿಯ, ಪತಿ.

पीयर– वि पीला। ಹಳದಿ.

पीयूख, पीयूष– पु अमृत। ಅಮೃತ

पीर, पीरा– स्त्री पीड़ा, व्यथा। ಪೀಡೆ, ತ್ರಾಸು, ದುಃಖ, ನೋವು, ವೇದನೆ.

पीर– पु मुसलमानों के धर्मगुरु, सोमवार। ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಧರ್ಮಗುರು, ಸೋಮವಾರ.

पीरा– वि. दे 'पीला'।

पीरी– स्त्री बुढापा, ठेका, हुकूमत, गुरुआई। ಮುಪ್ಪು, ವಾರ್ಧಿಕ್ಯ, ಗುತ್ತಿಗೆ, ಕರಾರು, ಅಧಿಕಾರ, ಅಪ್ಪಣೆ, ಗುರುವಿನ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಪದವಿ.

पील– पु. हाथी। ಆನೆ, ಗಜ.

पीलपाव– पु. पॉव फूल जाने का रोग। ಕಾಲು ಬಾಯುವ ರೋಗ.

पीलपाल, पीलबान– पु महावत। ಮಾವುತ, ಮಾವಟಿಗ

पीला - वि पीतवर्ण का, फीका। ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ, ಕಾಂತಿಹೀನ, ನಿಃಸತ್ವ.

पीलाई– स्त्री. **पीलापन**– पु **पीलिमा**– स्त्री पीतता, जर्दी। ಹಳದಿ ವರ್ಣ, ವಿವರ್ಣತೆ.

पीलिया– पु ऑखें मुख इत्यादि पीला पड़ने का रोग। ಕಾಮಣಿ, ಕಾಮಾಲೆ.

पीलु– पु हाथी, वाण, फूल, हथेली, अस्थिखंड, एक पेड़। ಆನೆ, ಬಾಣ, ಹೂವು, ಅಂಗೈ, ಎಲುವಿನ ಚೂರು, ಒಂದು ಗಿಡ.

पीव– पु दे. 'पिय'।

पीवना– सक्रि दे 'पीना'।

पीवर– वि. भारी, मोटा। ಭಾರವಾದ, ದೊಡ್ಡ, ದಪ್ಪ.

पीसना–सक्रि चूरचूर करना, कुचलना, कटोर परिश्रम करना। ಬೀಸು, ಅರೆ, ಪುಡಿಮಾಡು, ಮಿದಿ, ಬಹಳ ದುಡಿ, ವಾಡುವಡು. पु पीसी जानेवाली वस्तु। ಬೀಸುವ ಕಾಳು, ಬೀಸಲ್ಪಡುವ ವಸ್ತು.

पीहर– पु. मायका। ತವರು ಮನೆ.

पीहू– पु. दे. 'पिस्सू'।

पुंछार– पु. मोर। ನವಿಲು.

पुंज– पु राशि, समूह। ರಾಶಿ, ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ.

पुंजि, पुंजी– स्त्री पूँजी, धन। ಮೂಲಧನ, ಭಂಡವಾಳ, ಕೂಡಿಸಿದಹಣ.

पुंस– पु. पुरुष। ಪುರುಷ.

पुआ– पु मीठी पूरी। ಹೋಳಿಗೆ, ಕಜ್ಜಾಯ.

पुआल– पु पयाल। ಒಣ ಹುಲ್ಲು, ಜಣಿಕೆ.

पुकार– स्त्री. उच्च स्वरमें संबोधन करने की क्रिया, टेर, दुहाई। ಕೂಗು, ಕರೆ, ದೂರು, ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವದು.

पुकारना–सक्रि. जोर से बुलाना, टेरना। ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕರೆ, ಕರೆ, ಮೊರೆಯಿಡು, ಕೂಗುಹಾಕು.

पुख– पु. पुष्प। ಹೂವು, ಪುಷ್ಪ.

पुखर, पुखरा– पु. दे 'पोखरा'।

पुख्ता– वि मजबूत, दृढ। ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ದೃಢ, ಬಲಿತ.

पुगाना– सक्रि पुजाना, पूरा करना । ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸು, ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡಿಸು, ಪೂರ್ಣ ಮಾಡು, ತುಂಬಿಸು.

पुचकार– स्त्री दे 'चुमकार'।

पुचकारना– सक्रि चुमकारना। ಲಲ್ಲೆ ಮಾಡು, ಮುದ್ದಾಡು.

पुचकारी– स्त्री दे 'चुमकारी'।

पुचारना– सक्रि पोतना। ನಾರಿಸು, ಬಳಿ, ಹಚ್ಚು, ಲೇಪಿಸು

पुचारा– पु हलका लेप, चापलूसी, बढावा। ತಿಳುವಾದ ಲೇಪ, ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯುವಿಕೆ,ಮೆತ್ತುವಿಕೆ, ಲೇಪನ, ಮುಖಸ್ತುತಿ, ಬೆನ್ನು ಚಪ್ಪರಿಸುವದು, ಉತ್ತೇಜನೆ ಕೊಡುವದು.

पुच्छ– स्त्री पूँछ। ಬಾಲ.

पुच्छल, पुच्छी– स्त्री पूँछवाला। ಬಾಲವುಳ್ಳ, ಪುಚ್ಛವುಳ್ಳ.

पुच्छलतारा– स्त्री. धूमकेतु। ಧೂಮಕೇತು.

पुछल्ला, पुछिल्ला– पु लंबी पूँछ, पीछे लगा रहनेवाला, साथमें जुडी हुयी वस्तु। ಉದ್ದವಾದ ಬಾಲ, ಆಶ್ರಿತ, ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಗಡ ಇರುವವ, ಹಿಂಬಾಲಿಸುವವ, ಅನಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿದ ವಸ್ತು.

पुछवैया– पु पूछनेवाला। ಕೇಳುವವ, ವಿಚಾರಿಸುವವ

पुछार– पु पूछनेवाला, मोर। ಕೇಳುವವ, ವಿಚಾರಿಸುವವ, ನವಿಲು.

पुछैया– पु पूछनेवाला। ಕೇಳುವವ, ವಿಚಾರಿಸುವವ.

पुजना– अक्रि पूजा जाना, पूरा होना। ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡು, ಸನ್ಮಾನಿಸಲ್ಪಡು, ತುಂಬು, ಪೂರ್ಣವಾಗು.

पुजवना– सक्रि. पूरा करना। ಪೂರ್ಣ ಮಾಡು, ಮುಗಿಸು, ತುಂಬು.

पुजवाना– सक्रि पूजा कराना। ಪೂಜೆ ಮಾಡಿಸು, ಸೇವೆ ಮಾಡಿಸು, ಪೂಜಿಸಿಕೊಳ್ಳು

पुजाई– स्त्री. पूजने की क्रिया, पूरा करने की क्रिया। ಪೂಜಿಸುವಕೆಲಸ, ಪೂಜೆ, ಆರಾಧನೆ, ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಮುಗಿಸುವದು, ತುಂಬುವಿಕೆ.

पुजाना– सक्रि दे 'पुजवाना'। पूरा करना। ಪೂರ್ಣ ಮಾಡು, ವಸೂಲು ಮಾಡು, ತುಂಬು.

पुजापा– पु. पूजा की सामग्री। ಪೂಜಾ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿ.

पुजारी–पु पूजा करनेवाला। ಪೂಜಾರಿ, ಅರ್ಚಕ, ಪೂಜಿಸುವವ.

पुजैया– स्त्री पूजा। ಪೂಜೆ. पु पूजा करनेवाला, पूरा करनेवाला । ಪೂಜಾರಿ, ಅರ್ಚಕ, ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವವ.

पुट– पु हल्का छिड़काव, आच्छादन, दोना। ತಿಳುವಾದ ಲೇಪ, ಆಚ್ಛಾದನ, ಮುಚ್ಚಳ, ತಿಳುವಾದ ಹೊ-

ದಿಕ್ಕೆ, ದೊನ್ನೆ

पुटकी– स्त्री दैवी आपत्ति, आकस्मिक मृत्यु, पोटली, तरकारी आदि के रसे को गाढ़ा करनेकेलिये मिलाया हुआ बेसन या आटा। ಅನಾಹುತ, ದೈವೀ ಆಪತ್ತು, ಆಕಸ್ಮಿಕ ಮೃತ್ಯು, ಚಿಕ್ಕ ಗಂಟು, ಪೊಟ್ಟಣ, ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ ಅಥವಾ ಹುಳಿಗೆ ನೇರಿಸುವ ಹಿಟ್ಟು.

पुटरिया– स्त्री पोटली। ಚಿಕ್ಕ ಗಂಟು.

पुटरी– स्त्री पुटकी। ಚಿಕ್ಕ ಗಂಟು, ಪೊಟ್ಟಣ

पुटियाना– सक्रि फुसलाना। ಕಿವಿ ತುಂಬು, ಬಹಳ ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಒಪ್ಪಿಸು, ಪುಸಲಾಯಿಸು.

पुटी– स्त्री छोटा दोना, छोटा कटोरा, लंगोटी। ಚಿಕ್ಕ ದೊನ್ನೆ, ಚಿಕ್ಕ ಬಟ್ಟಲು, ಲಂಗೋಟಿ.

पुट्ठा– पु चूतड़ का ऊपरी कड़ा भाग, पुस्तक की जिल्द का पिछला भाग। ಪೃಷ್ಟ, ಪೃಷ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಬಿರು-ಸಾದ ಭಾಗ, ಪುಸ್ತಕದ ಕಟ್ಟಿನ ಕೆಳಭಾಗ (ರಟ್ಟು).

पुठवार– क्रिवि पीछे, बगलमें। ಹಿಂದೆ, ಹಿಂದುಗಡೆ, ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ.

पुठवाल–पु. हर काममें साथ देनेवाला। ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಹಾ-ಯ ಮಾಡುವವ.

पुडा– पु. बडी पुड़िया। ದೊಡ್ಡ ಪುಡಿ, ಕಟ್ಟು, ಪೊಟ್ಟಣ.

पुड़िया– स्त्री लपेटा हुआ कागज या पत्ता जिसमे कोई वस्तु रखी जाय, खान। ಪುಡಿ, ಔಷಧದ ಪುಡಿ, ಪೊಟ್ಟಣ, ಕಣಿ.

पुडी– स्त्री पुड़िया, ढोल मढने का चमडा। ಪುಡಿ, ಔಷಧದ ಪುಡಿ, ತಬಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ತೊಗ-ಲು, ಚಕ್ಕಳ.

पुतना– अक्रि पोता जाना। ಬಳಿಯಲ್ಪಡು, ಸಾರಿಸಲ್ಪಡು.

पुतरा– पु. दे 'पुतला'।

पुतरिका, पुतरिया, पुतरी, पुतली–स्त्री गुड़िया, ऑख का तारा। ಗೊಂಬೆ, ಬೊಂಬೆ, ಅರಿವೆಯ ಗೊಂಬೆ, ಪುತ್ಥಳಿ, ಕಣ್ಣುಗೊಂಬೆ, ಕನೀನಿಕೆ.

पुतला– पु लकडी मिट्टी आदि की मूर्ति। ವಿಗ್ರಹ, ಗೊಂಬೆ, ಮೂರ್ತಿ.

पुताई– स्त्री. पोतने का काम या उसकी मजदूरी। ಸಾರಿಸುವ, ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

पुताना– सक्रि 'पोतना' का प्रे रूप

पुतारा– पु. पोतने के लिये भिगाया हुआ कपड़ा। ಬಳಿಯುವವರ ಸಲುವಾಗಿ ತೋಯಿಸಿದ ಅರಿವೆ.

पुत्त, पुत्र– पु बेटा। ಮಗ. ಪುತ್ರ.

पुत्रवती– स्त्री. पुत्रवाली। ಪುತ್ರವತಿ.

पुत्रवधू– स्त्री. पतोहू। ಸೊಸೆ.

पुत्री– स्त्री बेटी। ಮಗಳು.

पुनना– अक्रि. भलाबुरा कहना। ಬೈಯ್ಯು. ನಿಂದಿಸು.

पुनरपि– क्रिवि. फिर भी। ಅದಾಗ್ಯೂ, ಮತ್ತೂ, ತಿರುತಿರುಗಿ.
पुनर्भू– स्त्री. पतिके मरने पर अन्य से विवाहित स्त्री। ಗಂಡ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಕೂಡ ಮದುವೆ ಯಾದ ಸ್ತ್ರೀ, ಉಡಿಕೆಯವಳು.
पुनर्विवाह– पु दुबारा विवाह। ಎರಡನೆಯ ಮದುವೆ.
पुनि– क्रिवि. फिरसे। ತಿರುಗಿ, ಪುನಃ.
पुनी– पु पुण्यात्मा। ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ. स्त्री. पूर्णिमा। ಹುಣ್ಣಿವೆ, ಪೌರ್ಣಮಿ. क्रिवि दे. 'पुनि'।
पुनीत– वि. पवित्र। ಪವಿತ್ರ.
पुन्न– पु. पुण्य। ಪುಣ್ಯ.
पुपली– स्त्री वास की पतली नली। ಬಿದಿರು ನಳಿಗೆ, ಗೊಟ್ಟ.
पुमान्– पु. पुरुष, नर। ಪುರುಷ, ಮನುಷ್ಯ.
पुर– वि भरा हुआ। ತುಂಬಿದ, ಪೂರ್ಣವಾದ.
पुर– पु. नगर, घर, शरीर, दुर्ग, नक्षत्र, मोट। ನಗರ, ಪಟ್ಟಣ, ಮನೆ, ಶರೀರ, ಪೀಹ, ದುರ್ಗ, ನಕ್ಷತ್ರ, ಮೊಟ್ಟೆ, ಯಾತ, ಕಪಿಲೆಯ ಬಾನೆ.
पुरइन– स्त्री. कमलपत्र, कमल। ಕಮಲದ ಎಲೆ, ಕಮಲ, ತಾವರೆ.
पुरखा– पु पूर्वज, कुलका वृद्ध पुरुष। ಪೂರ್ವಜ, ಹಿರಿಯ, ಕುಟುಂಬದ ಹಿರಿಯ.
पुरखे तर जाना = पुरखोंकी परलोकमें उत्तम गति होना। ಪೂರ್ವಜರಿಗೆ ಸದ್ಗತಿ ಸಿಗು.
पुरचक– स्त्री. प्रोत्साहन, चुमकार। ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನೆ, ಸಮರ್ಥನೆ, ಪ್ರೇರಣೆ, ಮುದ್ದಾಟ, ಸಲಿಗೆ.
पुरज़ा– पु. कागजका छोटा टुकडा, अंश, अवयव। ಕಾಗದದ ಚಿಕ್ಕ ತುಂಡು, ಭಾಗ, ಚೀಟಿ, ಅಂಶ, ಭಾಗ, ಅಂಗ, ಅವಯವ.
पुरज़े पुरज़े करना = टुकडे टुकडे करना। ಹರಿ, ಚೂರು ಚೂರು ಮಾಡು, ತುಂಡರಿಸು.
पुरट– पु. सोना। ಬಂಗಾರ, ಸುವರ್ಣ.
पुरबला, पुरबिला– वि. पहलेका, पूर्व जन्म संबंधी। ಮೊದಲಿನ, ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ, ಹಿಂದಿನ.
पुरबिया– वि. पूरबका। ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನ, ಪೌರ್ವಾತ್ಯ, ಮೂಡಣ.
पुरवट– पु. मोट, चरसा। ಮೊಟ್ಟೆ, ಯಾತ, ಕಪಿಲೆಯ ಬಾನೆ.
पुरवाई, पुरवैया– स्त्री पूरवकी हवा। ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ ಹವೆ, ಮೂಡಣ ಗಾಳಿ.
पुरसा– पु. ऊंचाई या गहराई की एक नाप जो प्रायः साढे चार या पांच हाथकी होती है। ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಅಥವಾ ಐದು ಮೊಳದ ಅಳತೆ, ಒಂದು ಆಳಿನ ಅಳತೆ.
पुरसिश–स्त्री. पूछना। ಕೇಳಿಕೆ,ವಿಚಾರ.
पुरसी– स्त्री. पूछनेकी क्रिया। ಕೇಳು-

ವದು, ವಿಚಾರಿಸುವದು.

पुरस्कार– पु. इनाम । ಪಾರಿತೋಷಕ, ಇನಾಮು, ಮರ್ಯಾದೆ, ಸನ್ಮಾನ.

पुरस्सर– क्रिवि सहित । ಸಹಿತ. पु. अनुयायी, सेवक । ಅನುಯಾಯಿ, ಸೇವಕ वि. सम्मुख जानेवाला । ಮುಂದೆ ಹೋಗುವವ.

पुरा– पु गांव । ಊರು, ಹಳ್ಳಿ. स्त्री. पूर्व दिशा । ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕು. अव्य पूर्व कालमें । ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ.

पुरातत्व– पु प्राचीन वातों के संबंध की विद्या । ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿದ್ಯೆ, ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರ.

पुरातन– वि पुराना । ಹಳೆಯ, ಪ್ರಾಚೀನ.

पुराना– वि जीर्ण, परिपक्व, पुरातन । ಜೀರ್ಣವಾದ, ಪರಿಪಕ್ವವಾದ, ಪ್ರಾಚೀನ, ಹಳೆಯ. सक्रि पूरा कराना, पालन कराना । ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿಸು, ತುಂಬಿಸು, ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿಸು.

—घाघ= वडा धूर्त । ಪಕ್ಕಾ ಧೂರ್ತ.

पुराल– पु दे 'पयाल'।

पुरावृत्त– पु पुराना हाल । ಹಿಂದಿನ ಕತೆ, ಹಿಂದಿನ ವೃತ್ತಾಂತ.

पुरुख– पु. पुरुप । ಪುರುಷ.

पुरुखा, पुरुषा– पु दे. 'पुरखा'।

पुरुषत्व– पु मनुष्यत्व, मर्दानगी । ಮನುಷ್ಯತ್ವ, ಶೌರ್ಯ.

पुरुषारथ, पुरुषार्थ– पु. पौरुप, शक्ति । ಪೌರುಷ, ಪರಾಕ್ರಮ, ಶಕ್ತಿ.

पुरुहूत– पु इंद्र । ಇಂದ್ರ.

पुरोहिताई– स्त्री. पुरोहित का काम । ಪೌರೋಹಿತ್ಯ, ಪುರೋಹಿತನ ಕೆಲಸ.

पुरोहितानी– स्त्री. पुरोहित की स्त्री । ಪುರೋಹಿತನ ಹೆಂಡತಿ.

पुरौती– स्त्री पूर्ति । ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವದು.

पुर्ज़ा– दे 'पुरजा'।

पुर्तगीज़– पु पुर्तगाल का निवासी । ಪೋರ್ತುಗಾಲದ ನಿವಾಸಿ.

पुल–पु. सेतु । ಸೇತುವೆ,ಸಂಕ,ಪೂಲು

—टूटना= अधिकता होना, जमघट होना । ಹೆಚ್ಚಾಗು, ಬಹಳ ದಟ್ಟಣೆಯಾಗು

—बांधना= झड़ी बाधना, अतिशय करना । ಬಹಳವಾಗು, ಅತಿಶಯವಾಗು, ಅತಿ ರಂಜಿತ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡು.

पुलक– पु रोमाच । ರೋಮಾಂಚ.

पुलकना– अक्रि. रोमाचित होना । ರೋಮಾಂಚಿತನಾಗು, ಗದ್ಗದನಾಗು, ಪುಲಕಿತನಾಗು.

पुलकाई– स्त्री पुलकित होना । ರೋಮಾಂಚ, ಹರ್ಷ ಪುಲಕಿತನಾಗುವದು, ಪ್ರಫುಲ್ಲತೆ, ಹರ್ಷ.

पुलटिस–स्त्री घाव का लेप । ಪೋಟೀಸ.

पुलपुला– वि पिलपिला । ಮೃದು–

ವಾದ, ನುಣುವಾದ, ಮೆತ್ತಗಾದ.

पुलपुलाना– सक्रि दबाना, दबाकर चूसना । ಅವುಕು, ಒತ್ತು, ಒತ್ತಿ ರಸ ತೆಗೆ, ಹೀರು, ಸೀಪು, ಒತ್ತಿ ಮೃದುಮಾಡು.

पुलाव– पु मांस के योगसे पकाया हुआ चावल । ಮಾಂಸ ಬೆರಸಿ ಮಾಡಿದ ಅನ್ನ.

पुलिंदा– पु बंडल । ಉದ್ದವಾದ ಗಂಟು, ಸಿವುಡು, ಕಟ್ಟು, ಭಾಂಗಿ.

पुलिन– पु किनारा, हालहीमें जलसे निकली भूमि । ತೀರ, ನೀರಿನಿಂದ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ತೆರೆದ ಭೂಮಿ.

पुलिस– स्त्री जानमाल की रक्षा के लिये नियुक्त कर्मचारियोंका दल । ಪೋಲೀಸ ದಲ, ಪೋಲೀಸ ಖಾತೆ.

पुवा– पु दे 'पुआ' ।

पुवार, पुवाल– पु. दे 'पुआल' ।

पुश्त– स्त्री. पीढी, पीठ । ಪೀಳಿಗೆ, ತಲೆಮಾರು,ವಂಶಪರಂಪರೆ,ಪೀಳಿಗೆ, ಬೆನ್ನು, ಹಿಂಭಾಗ.

—नामा= वंशवृक्ष । ವಂಶ ವೃಕ್ಷ, ವಂಶಾವಳಿ.

पुश्ता– पु बाध, ऊची मेंड, पुट्ठा । ಆಧಾರ, ಏರಿ, ಕಟ್ಟೆ, ಒಡ್ಡು, ಪುಸ್ತಕದ ಹಿಂದುಗಡೆಯ ರಟ್ಟು.

पुश्तारा– पु उतना बोझ जो पीठपर उठाया जा सके । ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಹೊರುವಷ್ಟು ಭಾರ.

पुश्ती– स्त्री टेक, मसनद । ಆಧಾರ, ಆನಿಕೆ, ನೆರವು, ತಕ್ಕೆ, ದಿಂಬು.

पुश्तैनी– वि कई पुश्त से चला आता हुआ । ವಂಶಪರಂಪರಾಗತ, ಎಷ್ಟೋ ತಲೆ ಮಾರಿನಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದ, ಸನಾತನ.

पुष्ट– वि मोटा ताजा । ಕೊಬ್ಬಿದ, ಪುಷ್ಟವಾದ, ದೃಢವಾದ.

पुष्टि– स्त्री. पोषण, समर्थना । ಪುಷ್ಟಿ, ಪೋಷಣೆ, ಸಮರ್ಥನೆ.

पुष्प– पु फूल । ಹೂವು, ಪುಷ್ಪ.

पुसाना– सक्रि पूरा पड़ना, अच्छा या उचित मालूम होना । ಪೂರ್ಣವಾಗು, ಚಂದ ಕಾಣು, ಸರಿಯೆನಿಸು

पुस्तक– स्त्री ग्रंथ । ಪುಸ್ತಕ, ಗ್ರಂಥ, ಹೊತ್ತಗೆ.

पुस्तिका– स्त्री छोटी किताब । ಚಿಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕ.

पुहकर, पुहुकर– पु तालाब । ಕೆರೆ, ಹೊಂಡ.

पुहना– अक्रि. गुँथा जाना । ಪೋಣಿಸಲ್ಪಡು, ಹೆಣೆಯಲ್ಪಡು.

पुहप, पुहुप– पु. फूल । ಹೂವು,ಪುಷ್ಪ.

पुहुमि, पुहुमी– स्त्री. पृथिवी । ಪೃಥ್ವಿ.

पुहुवी– स्त्री. दे 'पुहुमि' ।

पूँगफल– पु सुपारी । ಅಡಿಕೆ.

पूँगी– स्त्री एक तरह की बाँसुरी । ಪುಂಗಿ ವಾದ್ಯ, ಒಂದು ತರದ ಕೊಳಲು.

पूँछ– स्त्री. दुम । ಬಾಲ, ಪುಚ್ಛ, ಬಾಲಾಗಸಿ.

पूँछताछ– स्त्री दे. 'पूछताछ'

पूँछना– सक्रि दे. 'पूछना'।
पूँछलतारा– पु दे 'पुच्छलतारा'।
पूँजी– स्त्री मूलधन, संपत्ति, ढेर । ಬಂಡವಾಳ, ಮೂಲಧನ, ಸಂಪತ್ತು, ರಾಶಿ, ಗುಂಪು.
पूँजीदार, पूँजीपति– पु वह जिस के पास पूँजी हो । ಬಂಡವಾಳಗಾರ, ಹಣವಿದ್ದವ.
पूँजीवाद– पु समाजमें धनपतिद्वारा उत्पादन के साधनोंपर अधिकार करने की व्यवस्था । ಭಾಂಡವಲ-ಶಾಹಿ, ಬಂಡವಾಳ ಪ್ರಭುತ್ವ
पूँठ, पूँटि– स्त्री पीठ । ಬೆನ್ನು.
पूआ– पु दे. 'पुआ'।
पूगना– अक्रि पूरा होना । ಪೂರ್ಣವಾ-ಗು, ಪೂರ್ತಿಯಾಗು, ತುಂಬು.
पूच– वि. खाली, फज़ूल, तुच्छ, नीच । ಬರಿದು, ವ್ಯರ್ಥ, ತುಚ್ಛ, ನೀಚ.
पूछ–स्त्री खोज, चाह, आदर । ಶೋಧ, ಪ್ರಶ್ನೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಉತ್ಸುಕತೆ, ಆದರ, ಮಾನ.
पूछताछ, पूछपाछ– स्त्री जाँच पडताल, प्रश्न । ಕೇಳುವಿಕೆ, ವಿಚಾರಿಸುವಿಕೆ, ತನಿಖೆ.
पूछना–सक्रि. प्रश्न करना, पता लगाना, आदर करना । ವಿಚಾರಿಸು, ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳು, ಶೋಧಿಸು, ಆದರ ಅಥವಾ ಸನ್ಮಾನ ಮಾಡು.
पूछरी– स्त्री. दुम । ಬಾಲ.
पूछाताछी, पूछपाछी– स्त्री दे. 'पूछताछ'।

पूजक– पु. उपासक । ಪೂಜಕ, ಪೂಜಿ-ಸುವವ.
पूजन– पु. अर्चन । ಪೂಜೆ, ಅರ್ಚನೆ
पूजना– सक्रि. पूजा करना, सेवा करना, आदर करना । ಪೂಜಿಸು, ಸೇವೆ ಮಾಡು, ಆದರ ಮಾಡು. अक्रि पूरा होना। ಪೂರ್ಣವಾಗು, ತುಂಬು, ಪೂರೈಸು.
पूजनीय, पूजमान– वि पूजने योग्य । ಪೂಜಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.
पूजा– स्त्री. आराधना । ಪೂಜೆ, ಆರಾಧನೆ.
पूजित– वि. आराधित । ಪೂಜಿಸಿದ, ಪೂಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ.
पूठि– स्त्री. दे 'पीठ'।
पूडा– पु. दे 'पूआ'।
पूडी– स्त्री 'दे. पूरी'।
पूत– पु. पुत्र । ಮಗ, ಪುತ್ರ. वि पवित्र । ಪವಿತ್ರ.
पूतना– स्त्री. कृष्ण को मारने के लिये कंसद्वारा भेजी गयी एक राक्षसी । ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಕಂಸನಿಂದ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಬ್ಬ ರಾಕ್ಷಸಿ.
पूतरा, पूतला–पु. पुत्र, पुतला । ಮಗ, ಗೊಂಬೆ, ಮೂರ್ತಿ.
पूतरी, पूतली– स्त्री. दे. 'पुतली'।
पूति– स्त्री. पवित्रता । ಪವಿತ್ರತೆ.
पूनी– स्त्री. प्यूनी । ಅರಳೆಯ ಹಂಜಿ, ಬತ್ತಿ.
पूनो, पनौ– स्त्री. पूर्णिमा । ಹುಣ್ಣಿಮೆ,

ಪೌರ್ಣಿಮೆ.

पूप– पु पुआ। ಹೋಳಿಗೆ.

पूय– स्त्री मवाद। ಕೀವು.

पूर– पु वाढ, धारा, पकवान के भीतर भरने की वस्तु। ನೆರೆ,ಮಹಾಪೂರ, ಭರ್ತಿ ತುಂಬುವದು, ಪ್ರವಾಹ, ಪಕ್ವಾನ್ನದ ಒಳಗೆ ತುಂಬುವ ಪದಾರ್ಥ (ಹೂರಣ, ಮುಂ.). वि. पूरा। ಪೂರ್ಣವಾದ, ತುಂಬಿದ.

पूरक– वि पूर्ती करनेवाला। ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವ, ಕೊರತೆಯನ್ನು ತುಂಬುವ.

पूरण, पूरन– पु. संपूर्ण। ಪೂರ್ಣ, ಎಲ್ಲ पु भरने की क्रिया, वृष्टि, सेतु। ತುಂಬುವದು, ಮಳೆ, ಸೇತುವೆ.

पूरनपरब– पु पूरनमासी– स्त्री. पूर्णिमा। ಹುಣ್ಣಿವೆ.

पूरनपूरी– स्त्री. एक प्रकार की मीठी पूरी। ಹೂರಣ ಹೋಳಿಗೆ

पूरना– सक्रि पूर्ति करना, भरना, सफल करना, ढाकना, वटना, मंगल अवसरों पर अबीर आटे आदि से चौखूंट क्षेत्र बनाना। ಪೂರ್ಣ ಮಾಡು, ತುಂಬು, ಪೂರೈಸು, ಭರ್ತಿಮಾಡು, ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸು, ಮುಗಿಸು, ಈಡೇರಿಸು, ನೆರವೇರಿಸು, ಮುಚ್ಚು, ಹೊಸೆ, ಸುಲಿಚು, ಮಂಗಲ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅಬೀರ, ಹಿಟ್ಟು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಚಚ್ಚೌಕ ಚಿತ್ರ ಬರೆ. अक्रि व्याप्त होना, भर जाना। ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗು, ತುಂಬು, ಭರ್ತಿಯಾಗು.

पूरब– पु. पूर्व दिशा। ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕು, ಮೂಡಲು. वि प्राचीन, अतीत। ಪ್ರಾಚೀನ, ಕಳೆದ.

पूरबला– वि. प्राचीन, पहले जन्म का। ಪ್ರಾಚೀನ, ಪೂರ್ಣ ಜನ್ಮದ.

पूरबी– वि पूरब का। ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನ, ಪೌರ್ವಾತ್ಯ.

पूरा– वि परिपूर्ण, सब, भरा, सकल। ಪರಿಪೂರ್ಣ, ಪೂರಾ, ಇಡೀ, ಸಮಸ್ತ, ತುಂಬಿದ, ಭರ್ತಿಯಾದ, ಪೂರೈಸಿದ, ಸಫಲ, ಸಿದ್ಧವಾದ.

पूरित–वि भरा हुआ, तृप्त। ತುಂಬಿದ, ಪೂರ್ಣವಾದ, ತೃಪ್ತ, ಸಂತುಷ್ಟ.

पूरी– स्त्री. एक खाद्य पदार्थ, वह गोल चमडा जो मृदंग ढोल आदिपर मढा रहता है। ಪೂರಿ, ಕರಿದ ಕಡಬು, ತಬಲಾ, ಮೃದಂಗ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೂಡ್ರಿಸಿದ ದುಂಡನ್ನ ತೊಗಲು.

पूर्ण– वि. परिपूर्ण, भरा हुआ, समग्र, समाप्त, सफल, तृप्त। ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ, ತುಂಬಿದ, ಭರ್ತಿಯಾದ, ಎಲ್ಲ, ಇಡೀ, ಸಮಸ್ತ, ಮುಗಿದ, ಪೂರೈಸಿದ, ಸಫಲವಾದ, ತೃಪ್ತ.

पूर्णतया– क्रिवि पूरीतरह। ಪೂರ್ಣವಾಗಿ.

पूर्व– वि प्राचीन, अतीत। ಪ್ರಾಚೀನ, ಹಿಂದಿನ, ಕಳೆದು ಹೋದ. क्रिवि

पहले। ಮೊದಲು. पु. प्राची दिशा। ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕು.

पूर्वकालिक– वि जो पूर्वकालमें हुआ हो। ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ.

पूर्वापर– वि. आगे पीछेका। ಹಿಂದು ಮುಂದಿನ.

पूर्वोक्त– वि पहले कहा हुआ। ಮೊದಲು ಹೇಳಿದ.

पूलक, पूला– पु घास आदिका छोटा मुट्ठा। ಸಿವುಡು, ಕಂತೆ, ಕಟ್ಟು.

पूस– पु. माघके पहलेका महीना। ಪುಷ್ಯ ಮಾಸ.

पृथक– वि. अलग, भिन्न। ಬೇರೆ, ಭಿನ್ನವಾದ.

पृष्ठ– पु शरीर के पीछे का भाग, पीठ, ऊपरी तल, पन्ना। ಶರೀರದ ಹಿಂಭಾಗ, ಬೆನ್ನು, ಪೃಷ್ಠ, ಪುಟ, ಪಾನು

पेंग– स्त्री झूले को पैर से चलाना। ಜೋಲಾಡುವಿಕೆ, ಹೊಯ್ದಾಡುವಿಕೆ, ಜೋಕಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಲಿ ಹೊಡೆಯುವಿಕೆ.

पेंगना–अक्रि झूलना। ಹೊಯಿದಾಡು, ನೇತಾಡು, ಜೋಲಾಡು, ಓಡಾಡು.

पेंडुकी– स्त्री पडुक पक्षी, सुनार की फुंकनी। ಒಂದು ತರದ ಪಾರಿವಾಳ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ ಊದುಗೊಳವೆ

पेंदा– पु **पेंदी**– स्त्री तली। ಬುಡ, ತಳ, ಅಡಿ.

पेउश, पेउस– पु व्याई हुयी गाय या भैंस का पहिले सात दिन का दूध। ಗಿಣ್ಣದ ಹಾಲು

पेउसरी, पेउसी– स्त्री दे 'पेउस'।

पेखक– पु प्रेक्षक। ಪ್ರೇಕ್ಷಕ, ನೋಡುವವ.

पेखना– सक्रि देखना। ನೋಡು, ಪರೀಕ್ಷಿಸು, ಅವಲೋಕಿಸು

पेच–पु. उलझन, चक्कर, मरोड, चालाकी, युक्ति, यंत्र या यंत्रकी कील। ತೊಡಕು, ಸಿಕ್ಕು, ಒಗಟು, ಚಕ್ರ, ಸುತ್ತು ತಿರುವು, ಪೇಚ, ಧೂರ್ತತನ, ಮೋಸ, ಯುಕ್ತಿ, ಉಪಾಯ, ಯಂತ್ರ, ಯಂತ್ರದ ಮೊಳೆ, ಸ್ಕ್ರೂ.

पेचक– स्त्री सूतकी गुच्छी। ದಾರದ ಉಂಡೆ पु उल्लू, चारपाई। ಗೂಗೆ, ಮಂಚ

पेचकश– पु पेच खीचनेका औजार। ಸ್ಕ್ರೂಡ್ರಾಯವ್ವರ, ಬೂಚು ತೆಗೆಯುವ ಸ್ಕ್ರೂ.

पेचदार– वि पेचवान, पेचीदा, उलझनवाला। ಮುರಿಗೆಯುಳ್ಳ, ಹಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳ, ತಿರಿಪುಗಳುಳ್ಳ, ತೊಡಕಾದ, ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ, ಕಠಿಣ.

पेचवान– पु हुक्के की लंबी सटक, बड़े आकारका हुक्का। ಗುಡಗುಡಿಯ ಉದ್ದವಾದ ನಳಿಕೆ, ಮೊಡ್ಡ ಆಕಾರದ ಗುಡಗುಡಿ.

पेचा– पु उल्लू। ಗೂಗೆ, ಗೂಬೆ

पेचिश– स्त्री पेटकी ऐंठन, मरोड । ಹೊಟ್ಟೆ ಮುರಿಯುವದು, ಸಂಗ್ರಹಣಿ, ಶೀತ ಭೇದಿ.

पेचीदगी– स्त्री. पेच, उलझन । ಸಿಕ್ಕು, ತೊಡಕು, ಒಗಟು, ಕಠಿಣ.

पेचीदा, पेचीला– वि. पेचदार, उलझन वाला । ಮುರಿಗೆಯುಳ್ಳ, ತಿರಿವುಳ್ಳ, ತೊಡಕಾದ, ಕಠಿಣ.

पेज– स्त्री. रवडी । ಬಾಸುಂದಿ, ಗಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿಸಿದ ಹಾಲು.

पेट– पु उदर, गर्भ, हृदय, जीविका । ಹೊಟ್ಟೆ, ಬಸಿರು, ಉದರ, ಗರ್ಭ, ಹೃದಯ, ಅಂತಃಕರಣ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಾಡು.

—का पानी न पचना=रोक न सकना । ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದಿರು (ಗುಪ್ತ ಸಂಗತಿ).

—का पानी न हिलना = कुछ श्रम न होना । ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಶ್ರಮವಾಗದಿರು, ಕುಡಿದ ನೀರಲುಗದಿರು

—की बात = गुप्त वार्ता । ಗುಪ್ತ ಸಂಗತಿ, ರಹಸ್ಯ, ಗುಟ್ಟು.

—पालना= जीविका चलाना । ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳು.

—बांधना= आवश्यकता से कम खाना । ಕಡಿಮೆ ತಿನ್ನು, ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ತಿನ್ನು.

—रहना या पेटसे रहना = गर्भवती होना । ಗರ್ಭವತಿಯಾಗು, ಬಸಿರಾಗು.

—में चूहे दौडना = खूब भूख मालूम होना । ಬಹಳ ಹಸಿವೆಯಾಗು.

—में दाढी होना = बाल्यावस्थामें ही चतुर होना । ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿಯೇ ಚತುರನಾಗಿರು.

—चलना = दस्त लगना । ಹೊಟ್ಟೆ ಜಾಡಿಸು, ಅತಿಸಾರವಾಗು, ಭೇದಿಯಾಗು.

पेटक– पु. पेटिका, टोकरा, समूह । ಚಿಕ್ಕ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಬುಟ್ಟಿ, ಸಮೂಹ, ರಾಶಿ.

पेटा– पु मध्यभाग, ब्योरा, सीमा, घेरा, टोकरा, नदीका पाट । ಮಧ್ಯಭಾಗ, ನಡು, ವಿವರಣೆ, ತಪಶೀಲು, ಸೀಮೆ, ಪರಿಧಿ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ದೊಡ್ಡ ಬುಟ್ಟಿ, ನದಿಯ ಪಾತ್ರ.

पेटागि– स्त्री भूख । ಹಸಿವೆ, ಜಠರಾಗ್ನಿ.

पेटार, पेटारा– पु टोकरा । ದೊಡ್ಡ ಬುಟ್ಟಿ, ಮಕ್ಕರಿ.

पेटारी– स्त्री. छोटी पेटी । ಚಿಕ್ಕ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕ ಬುಟ್ಟಿ, ಪೆಟಾರಿ.

पेटार्थी, पेटार्थू– वि पेटू । ಹೊಟ್ಟೆಬಾಕ, ಬಹಳ ತಿನ್ನುವವ.

पेटिका, पेटी– स्त्री. संदूकची, कमरपट्टा । ಚಿಕ್ಕ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ನಡಪಟ್ಟಿ.

पेटू– वि. भुक्खड । ಹೊಟ್ಟೆಬಾಕ, ಬಹಳ ತಿನ್ನುವವ.

पेठा– पु. सफेद कुम्हडा । ಬೂದು ಕುಂಬಳಕಾಯಿ.

पेड– पु वृक्ष । ಗಿಡ, ಮರ, ವೃಕ್ಷ.

पेड़ा– पु एक मिठाई। ಪೇಡೆ.

पेडी– स्त्री. पेड़का या मनुष्य का धड़, पुराने पौधेका पान। ಕಾಂಡ, ಧಡ, ಹಳೆಯ ಬಳ್ಳಿಯ ವೀಳ್ಯದೆಲೆ.

पेडू– पु नाभि और मूत्रेंद्रियके बीचका भाग। ಕಿಬ್ಬೊಟ್ಟೆ, ಗರ್ಭಾಶಯ.

पेन्हाना– अक्रि थनमे दूध उतरना। ಕೆಚ್ಚಲಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಇಳಿ, ಸೊರೆ ಬಿಡು. सक्रि पहनाना। ತೊಡಿಸು.

पेम– पु. प्रेम। ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೀತಿ.

पेय– पु पीने की वस्तु। ಕುಡಿಯುವ ಪದಾರ್ಥ. वि पीने योग्य। ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ

पेरना– अक्रि. रसके लिये दबाना, दु:ख देना, प्रेरित करना। ಹಿಂಡು, ಹೀರು, ರಸ ತೆಗೆ, ದುಃಖ ಕೊಡು, ಪ್ರೇರೇಪಿಸು.

पेरवा, पेरवाह– पु पेरनेवाला। ಹಿಂಡುವವ, ರಸ ತೆಗೆಯುವವ, ಗಾಣ ತೆಗೆಯುವವ.

पेलना– सक्रि ढकेलना, ठेलना। ತುರುಕು, ಒತ್ತು, ದೂಡು, ಪ್ರವೃತ್ತಿಸು, ಮೇಲೆ ಬಿಡು.

पेला– पु उपद्रव, झगड़ा, पेलने की क्रिया या भाव। ಉಪದ್ರವ, ಜಗಳ, ತುರುಕುವಿಕೆ, ದೂಡುವಿಕೆ, ತಳ್ಳುವಿಕೆ.

पेलू– पु. उपपति, जार, पेलनेवाला। ವಿಟ, ಉಪಪತಿ, ದೂಡುವವ.

पेवस, पेवसी– स्त्री ब्याई हुयी गाय या भैसका प्रथम सात दिनका दूध। ಗಿಣ್ಣದ ಹಾಲು, ಈಯ್ದು ಎಮ್ಮೆಯ ಅಥವಾ ಆಕಳಿನ ಮೊದಲನೆಯ ಏಳು ದಿನದ ಹಾಲು.

पेश–पु आगेका हिस्सा। ಮುಂಭಾಗ. क्रिवि. सामने, आगे। ಮುಂದೆ, ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಎದುರಿಗೆ.

—आना= आगे जाना, व्यवहार करना, सलूक करना। ಮುಂದೆ ಬರು, ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡು, ವರ್ತಿಸು.

—करना = आगे लाना, भेंट देना। ಮುಂದೆ ತರು, ಸೂಚಿಸು, ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡು.

पेशक़दमी– स्त्री नेतृत्व, आक्रमण। ನೇತೃತ್ವ, ಮುಂದಾಳ್ತನ, ಆಕ್ರಮಣ.

पेशक़ब्ज़– स्त्री. कटार। ಕಠಾರಿ, ಕಿರುಗತ್ತಿ.

पेशकाश– स्त्री. बडोंको दी जानेवाली भेंट। ಕಾಣಿಕೆ, ಕಪ್ಪ.

पेशकार– पु. हाकिम के सामने कागज पत्र पेश करनेवाला कर्मचारी। ಶಿರಸ್ತೇದಾರ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಮುಂದೆ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಇಡುವ ಕಾರಕೂನ

पेशख़ेमा– पु. फौजका अगला हिस्सा, किसी बात या घटनाका पूर्व लक्षण। ಸೈನ್ಯದ ಮುಂಭಾಗ, ಮುಂದೆ ಕಳಿಸಿದ ಸೈನ್ಯ, ಯಾವದೊಂದು ಘಟನೆಯ ಪೂರ್ವ ಲಕ್ಷಣ.

पेशगी– वि. अगाऊ। ಮುಂಗಡ, ಮುಂಚಿತ. स्त्री पहलेसे दी हुयी रकम। ಮುಂಗಡ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ, ತಸಲಮಾತ.

पेशतर– क्रिवि. पहले। ಮುಂಚೆ, ಮೊದಲು, ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ.

पेशबंदी–स्त्री पहलेसे किया गया उपाय। ಪೂರ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಪೀಠಿಕೆ.

पेशराज– पु पत्थर इत्यादि ढोनेवाला मजदूर। ಕಲ್ಲು ಹೊರುವ ಕೂಲಿ ಕಾರ.

पेशरौ– पु. अग्रगामी, मार्गदर्शक। ಅಗ್ರಗಾಮಿ, ಮುಂದೆ ಹೋಗುವವ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ.

पेशवा– पु नेता, महाराष्ट्र साम्राज्यके प्रधान मंत्रियोंकी उपाधि। ನೇತೃ, ಮುಂದಾಳು, ಮುಖಂಡ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯ ಪದವಿ.

पेशवाई– स्त्री पेशवाका पद या शासन, अगवानी। ಪೇಶ್ವೆಯರ ಪದ ಅಥವಾ ಶಾಸನ, ಸ್ವಾಗತ, ಬರಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

पेशवाज़– स्त्री नाचते वक्त पहना जानेवाला घाघरा। ಕುಣಿಯುವಾಗ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಲಂಗ, ಝಗಾ.

पेशा–पु. व्यवसाय। ಉದ್ಯೋಗ, ವ್ಯವಸಾಯ, ವೃತ್ತಿ, ಕೆಲಸ.

पेशानी– स्त्री माथा, भाग्य। ಹಣೆ, ಭಾಗ್ಯ, ವಿಧಿ.

पेशाब– पु मूत्र। ಮೂತ್ರ, ಉಚ್ಚೆ.

पेशावर– पु पेशेवाला, एक शहरका नाम। ಕೆಲಸಗಾರ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ, ಒಂದು ಪಟ್ಟಣದ ಹೆಸರು.

पेशी– स्त्री. मासकी गाठ, तलवारकी म्यान, वज्र। ಮಾಂಸದ ಗ್ರಂಥಿ, ಕತ್ತಿಯ ಒರೆ, ವಜ್ರ, ಸಿಡಿಲು.

पेशी– स्त्री. मुकद्दमेकी सुनवाई। ಮೊಕದ್ದಮೆಯು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನ ಮುಂದೆ ಬರುವಿಕೆ, ಹೀಯರಿಂಗು, ಮುಂದಿಡುವದು.

पेश्तर– क्रिवि पहले। ಮೊದಲು, ಮುಂಚೆ, ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ

पेषना– सक्रि. देखना, पीसना। ನೋಡು, ನಿರೀಕ್ಷಿಸು, ಬೀಸು, ಅರೆ.

पैंचना– सक्रि पछोरना। ಕೇರು, ತೂರು.

पैंजना– पु **पैंजनी**– स्त्री पैरका एक गहना। ಪೈಂಜಣ.

पैंठ–स्त्री बाजार, दूकान। ಪೇಟೆ,ಸಂತೆಯ ದಿನ, ಅಂಗಡಿ.

पैड– पु. रास्ता, कदम। ಹಾದಿ, ಮಾರ್ಗ, ಹೆಜ್ಜೆ.

पैंडा– पु रास्ता, अस्तबल। ಹಾದಿ, ಮಾರ್ಗ,ರೀತಿ, ಕುದುರೆಯ ಲಾಯ.

पैंत– स्त्री दाव, पण। ಜಿದ್ದು.

पैतरा– स्त्री दे. 'पैंतरा'।

पैंताना– पु पायताना। ಮಂಚದ ಕಾಲುಕಡೆ.

पैंती– स्त्री. पवित्री । ಕುಶದ ಉಂಗುರ.

पैंतीस– वि ३५ । ಮೂವತ್ತೈದು.

पैंया– स्त्री. पाव । ಕಾಲು.

पैंसठ– वि ६५ । ಅರವತ್ತೈದು.

पै– अव्य. परंतु, पीछे, अवश्य, पास, तरफ । ಆದರೆ, ಹಿಂದೆ, ಅನಂತರ, ಅವಶ್ಯವಾಗಿ, ಸಮೀಪ, ಹತ್ತರ, ಕಡೆಗೆ. प्रत्य दे. 'पर' 'से'।

पैकरमा– स्त्री चक्कर । ಸುತ್ತು, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ

पैका– पु पैसा । ದುಡ್ಡು.

पैकार– पु. घूमकर बेचनेवाला । ತಿರುಗಿ ಮಾರುವವ, ಚಿಕ್ಕ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ.

पैखाना– पु दे. 'पायखाना'।

पैग़ंबर– पु ईश्वर का दूत । ದೇವ-ದೂತ, ಪೈಗಂಬರ.

पैग– पु कदम । ಹೆಜ್ಜೆ, ಪಾದ.

पैग़ाम– पु सँदेसा । ಸಂದೇಶ.

पैज– स्त्री होड, प्रतिज्ञा । ಜಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ

पैजामा– पु दे. 'पायजामा'।

पैज़ार– स्त्री जूता । ಜೋಡು, ಕೆರವು, ಪಾಪೋಸು.

पैठ– स्त्री. प्रवेश । ಪ್ರವೇಶ, ಒಲವು.

पैठना– अक्रि. घुसना । ಪ್ರವೇಶಿಸು, ಒಳಸೇರು, ಚುಚ್ಚು, ಹೊಗು

पैठाना– सक्रि घुसाना । ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿಸು, ಚುಚ್ಚು, ಒಳಸೇರಿಸು, ಹೊಗಿಸು.

पैठार– पु. प्रवेश, प्रवेशद्वार । ಪ್ರವೇಶ, ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರ

पैडी– स्त्री सीढी, ढालुआ मार्ग । ಪಾವಟಿಗೆ, ಸೋಪಾನ, ಇಳುಕಲು ಮಾರ್ಗ, ಯಾತ ಎಳೆಯುವ ಎತ್ತುಗಳ ಮಾರ್ಗ.

पैतरा– पु वार करने का ढंग, पदचिह्न । ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವಾಗ ನಿಲ್ಲುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿ, ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡುವ ರೀತಿ, ಕಾಲಿನ ಚಲನೆ, ಪದಚಿಹ್ನೆ.

—बदलना= घूम फिरकर पैर रखना । ತಿರುಗಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡು, ನಿಲ್ಲುವ ಕ್ರಮ ಬದಲಿಸು.

पैतला– वि. छिछला । ಆಳವಿಲ್ಲದ

पैताना– पु दे 'पॉयँता'।

पैतृक– वि. पिता से प्राप्त, पूर्वजोंका । ತಂದೆಯಿಂದ ದೊರಕಿದ, ಪೂರ್ವಜರ.

पै-दर-पै– क्रिवि. क्रमश., लगातार । ಕ್ರಮವಾಗಿ, ಒಂದೇ ಸವನೆ.

पैदर, पैदल–वि पॉव पॉव चलनेवाला । ಕಾಲು ನಡಿಗೆಯವ. पु. पैदल यात्रा, पैदल सैनिक । ಕಾಲು ನಡಿಗೆಯ ಪ್ರವಾಸ, ಕಾಲು ನಡಿಗೆಯ ಸೈನಿಕ. क्रिवि पॉव-पॉव । ಕಾಲು ನಡಿಗೆಯಿಂದ

पैदा– वि उत्पन्न, प्राप्त । ಹುಟ್ಟಿದ, ಪ್ರಾಪ್ತ, ಸಿಕ್ಕ, ಗಳಿಸಿದ स्त्री आमदनी । ಹುಟ್ಟುವಳಿ, ಗಳಿಕೆ.

—होना= उत्पन्न होना, जन्मना । ಬೆಳೆ,

ಹುಟ್ಟು, ಉಂಟಾಗು.

पैदाइश– स्त्री जन्म, उत्पत्ति। ಜನ್ಮ, ಹುಟ್ಟು, ಉತ್ಪತ್ತಿ.

पैदाइशी– वि प्राकृतिक, जन्मका। ಪ್ರಾಕೃತಿಕ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ, ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನ, ಜನ್ಮದ

पैदावार, पैदावारी– स्त्री उपज। ಬೆಳೆ, ಉತ್ಪನ್ನ, ಹುಟ್ಟುವಳಿ.

पैना– वि तेज। ತೀಕ್ಷ್ಣ, ಚೂಪ, ಹರಿತವಾದ, ಮೊನಚಾದ. पु बैल हाँकने का डंडा। ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುವ ಬಡಿಗೆ

पैनाना– सक्रि धार तेज करना। ಮಸೆ, ಹರಿತಮಾಡು, ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಸು

पैमाइश– स्त्री माप। ಅಳೆಯುವದು, ಅಳತೆ, ಮೋಜಣಿ.

पैमाना– पु मापने का औजार। ಅಳೆಯುವ ಉಪಕರಣ, ಪ್ರಮಾಣ, ಪರಿಮಾಣ

पैमाल– वि बरबाद, पाँव से कुचला हुआ। ಹಾಳು ಮಾಡಿದ, ಕಾಲಿನಿಂದ ತುಳಿದ, ಪದದಲಿತ.

पैया– वि. पोला दाना। ಜೊಳ್ಳು, ಪೊಳ್ಳುಕಾಳು.

पैर– पु पाँव, पैर का चिह्न, खलिहान। ಕಾಲು, ಪಾದ, ಅಡಿ, ಹೆಜ್ಜೆ, ಕಣ.

पैरना– अक्रि तैरना। ಈಸು, ತೇಲು.

पैरवी– स्त्री पक्षसमर्थन, कोशिश, खुशामद, अनुसरण। ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷ ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಖಟ್ಲೆ ನಡಿಸುವಿಕೆ, ಪ್ರಯತ್ನ, ಮುಖಸ್ತುತಿ, ಅನುಸರಣೆ, ಹಿಂಬಾಲಿಸುವದು.

पैरवीकार, पैरोकार– पु पैरवी करनेवाला, समर्थक। ಸಮರ್ಥಕ, ಅನುಸರಿಸುವವ.

पैरा– पु चढने का मार्ग, एक तरह का कडा, लेख का अंग। ಏರುವ ಮಾರ್ಗ, ಸೋಪಾನ, ಒಂದು ತರದ ಕಡಗ, ಲೇಖದ ಒಂದು ಭಾಗ.

पैराउ, पैराव– पु इतना गहरा पानी जो तैरकर ही पार किया जा सकता है। ಈಸಿಯೇ ದಾಟುವಷ್ಟು ಆಳವಾದ ನೀರು, ಈಜುವಷ್ಟು ಆಳ.

पैराक– पु तैरनेवाला। ಈಸುವವ, ಈಜುವವ.

पैराना– सक्रि तैराने का काम कराना। ಈಜಾಡಿಸು.

पैराव– पु. दे. 'पैराउ'।

पैरी– स्त्री पैर का एक गहना, सीढी, पीढी, दॉयने की क्रिया। ಕಾಲಿನ ಒಂದು ಆಭರಣ, ನಿಚ್ಚಣಿಕೆ, ಸೋಪಾನ, ಸಂತಾವಳಿ, ತಲೆಮಾರು, ತುಳಿಸುವಿಕೆ, ತೆನೆ ತುಳಿಸುವದು.

पैरो– वि. अनुयायी। ಅನುಯಾಯಿ, ಶಿಷ್ಯ.

पैरोकार– पु. दे 'पैरवीकार'।

पैला– पु दूध दही ढाँपनेका मिट्टी का पात्र, अन्न नापने का पात्र। ಮಣ್ಣಿನ

ಮುಚ್ಚುಳ, ಕಾಳು ಅಳೆಯುವ ಪಾತ್ರೆ

पैवंद– पु जोड, थिगली, किसी चीजमें लगाया हुआ जोड । ತೇಪೆ, ಹರಿದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಲು ಹಚ್ಚಿದ ಅರಿವೆಯ ತುಂಡು, ಸಸಿಗಳನ್ನು ಕಲಮು ಮಾಡುವದು, ಕಸಿ ಮಾಡುವದು, ಜೋಡಣೆ.

पैवंदी– वि. पैवंद लगाकर पैदा किया हुआ (फल आदि) । ಕಸಿಮಾಡಿ ತಯಾರಿಸಿದ, ಕಲಮು ಮಾಡಿ ತಯಾರಿಸಿದ.

पैवस्त– वि. समाया हुआ । ತುಂಬಿದ, ಪೂರ್ಣ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾದ, ಕೂಡಿ ಕೊಂಡ, ಸೇರಿದ, ಬೆರೆತ.

पैशाचिक–वि पिशाच संबंधी, राक्षसी। ಪಿಶಾಚಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ಪಿಶಾಚಿ ಯಂಥ, ರಾಕ್ಷಸೀ, ಅಸುರೀ.

पैसना– अक्रि प्रवेश करना। ಪ್ರವೇಶಿಸು, ಹೊಗು.

पैसरा– पु झंझट, उद्योग। ಗೊಂದಲ, ಜಗಳ, ಉದ್ಯೋಗ, ಪ್ರಯತ್ನ.

पैसा– पु. एक तॉवे का सिक्का, धन। ದುಡ್ಡು, ಕಾಲಾಣೆಯ ನಾಣ್ಯ, ಹಣ.

पोंकना– सक्रि पतला दस्ता होना, डरना। ಹೊಟ್ಟೆಜಾಡಿಸು, ಭೇದಿಯಾಗು, ಬಹಳ ಅಂಜು.

पोंका– पु. एक तरहका फतिंगा। ಹೂವಿನ ಮೇಲೆ ಹಾರಾಡುವ ರೆಕ್ಕೆಯ ಹುಳು, ಒಂದು ಬಗೆ ಮಿಡಿತೆ.

पोंगा– पु. बॉस की नली, चोगा । ಬಿದಿರಿನ ನಲಿಕೆ, ತಗಡಿನ ನಳಿಗೆ वि मूर्ख, पोला। ಮೂರ್ಖ, ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ, ಪೊಳ್ಳಾದ.

पोंगी– स्त्री. पोली छोटी नली। ಪೊಳ್ಳಾದ ಚಿಕ್ಕ ನಲಿಕೆ.

पोंछ– स्त्री पूँछ। ಬಾಲ.

पोंछन– स्त्री किसी वस्तु का पोछकर निकाला हुआ अंश । ಒರೆಸಿ ತೆಗೆದದ್ದು.

पोंछना– सक्रि झाडना, साफ करना । ಒರೆಸು, ಉಜ್ಜು, ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡು, ಒಣದಾಗಿ ಮಾಡು. पु. पोंछने का कपडा । ಮೈ ಒರೆಸುವ ವಸ್ತ್ರ, ಟಾವೆಲ್ಲು.

पोंटा– पु नाक से निकाला हुआ मल। ಸಿಂಬಳ.

पोआ– पु सॉप का बच्चा । ಹಾವಿನ ಮರಿ.

पोआना– सक्रि 'पोना' का प्रे रूप।

पोइस– स्त्री. दौडधूप। ಓಡಾಟ. अव्य हटो, बचो । ಓಡಿರಿ! ಓಡಿರಿ! ಜೋಕೆ.

पोखना– सक्रि पालना । ಪಾಲನೆ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡು, ರಕ್ಷಿಸು

पोखर, पोखरा– पु. तालाब। ಹೊಂಡ, ಕೊಳ, ಕೆರೆ.

पोखरी– स्त्री दे 'पोखर'।

पोच– वि अशक्त, नीच। ಅಶಕ್ತ, ನೀಚ, ಕ್ಷುದ್ರ.

पोची–स्त्री नीचता, बुराई। ನೀಚತನ, ಕ್ಷುದ್ರತನ, ಕೆಡಕು.

पोट– स्त्री पोटली। ಚಿಕ್ಕ ಗಂಟು. पु स्पर्श, मेल। ಸ್ಪರ್ಶ, ಕೂಡುವಿಕೆ.

पोटना– सक्रि समेटना, पंजेमे करना। ಕೂಡಿಸು, ಕೂಡಹಾಕು, ವಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು.

पोटरी, पोटली– स्त्री छोटी गठरी। ಚಿಕ್ಕ ಗಂಟು, ಮೂಟೆ, ಪೊಟ್ಟಣ.

पोटा– पु. आंख की पलक, कलेजा, पेट की थैली, अंगुली का छोर, चिडिया का छोटा बच्चा। ರೆಪ್ಪೆ,ಹೃದಯ, ಹೊಟ್ಟೆ,ಅನ್ನಾಶಯ,ಬೆರಳಿನತುದಿ, ಪಿಳ್ಳೆ, ಮರಿ. स्त्री दाढी मूंछवाली स्त्री। ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆಗಳುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀ, ಪುರುಷ ಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀ.

पोढ़. पोढा– वि दृढ, कठिण। ದೃಢವಾದ, ಕಠಿಣವಾದ.

पोढाना– सक्रि दृढ करना। ದೃಢಪಡಿಸು, ಗಟ್ಟಿಮಾಡು. अक्रि दृढ होना। ದೃಢವಾಗು, ಗಟ್ಟಿಯಾಗು.

पोत– पु नाव, पशु-पक्षि का छोटा बच्चा, बुनावट, ढंग, मालगुजारी, प्रवृत्ति, नीच, छोटा पोत्रा। ನಾವೆ, ಹಡಗ, ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳ ಮರಿಗಳು, ಹೆಣಿಗೆ, ನೇಯ್ಗೆ, ರೀತಿ, ಕಂದಾಯ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಸ್ವಭಾವ, ತಳಹದಿ,ಸಸಿ. स्त्री. कॉचके छोटे छोटे दाने। ಗಾಜಿನ ಮಣಿ.

पोतडा– पु बच्चे का बिछौना। ಕೂಸಿನ ಹಾಸಿಗೆ.

पोतदार– पु मालगुजारी का रुपया रखनेवाला, पारखी। ಬೊಕ್ಕಸದ ಅಧಿಕಾರಿ, ಖಜೀನೆದಾರ,ಕೋಶಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಪರೀಕ್ಷಕ.

पोतना– सक्रि लीपना। ಸಾರಿಸು, ಲೇಪಿಸು, ಸವರು, ಬಳಿ. पु पोतने का कपडा। ಸಾರಿಸುವ ಬಟ್ಟೆ, ಬಳಿಯುವ ಬಟ್ಟೆ.

पोतला– पु दे 'परौठा'।

पोता– पु. बेटे का बेटा, पोतनेका कपडा, मिट्टी का लेप, अंडकोष। ಮಗನ ಮಗ, ಮೊಮ್ಮಗ, ಬಣ್ಣ ಬಳಿಯುವ ಅರಿವೆ, ಮಣ್ಣಿನಲೇಪ, ಸಾರಣೆ, ಅಂಡಕೋಶ.

पोती– स्त्री पौत्री, मिट्टी का लेप। ಮಗನ ಮಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಲೇಪ, ಬಳಿಯುವಿಕೆ, ಸವರುವಿಕೆ.

पोथा– पु कागजो की गड्डी, बडी पोथी। ಕಾಗದದ ಕಟ್ಟು, ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕ, ಕಂತೆ, ಪುರಾಣ.

पोथी– स्त्री. पुस्तक। ಪುಸ್ತಕ,ಹೊತ್ತಿಗೆ.

पोदना–पु नाटा मनुष्य, एक चिडिया। ಗಿಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ, ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ.

पोना– सक्रि. रोटी बनाना, पिरोना। ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡು, ಪೋಣಿಸು

पोपला– वि पचका हुआ, बिना दॉतका। ನಿರಿಗೆ ಗಟ್ಟಿದ, ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟಿದ, ಹಲ್ಲುಗಳಿಲ್ಲದ, ಬಚ್ಚು, ಬೊಚ್ಚು.

पोपलाना– अक्रि पोपला होना। ಹಲ್ಲು ಬಿದ್ದು ಬಾಯಿ ಬೊಕ್ಕಾಗು, ನಿರಿಗೆ ಗಟ್ಟು.

पोया– पु साँपका बच्चा, नरम पौधा, बच्चा। ಹಾವಿನ ಮರಿ, ಎಳೆಯ ಸಸಿ, ಮಗು, ಶಿಶು.

पोर– स्त्री गाँठ, जोड़, दो गाँठोंकी बीचकी जगह। ಗಂಟು, ಜೋಡಣೆ, ಎರಡು ಗಂಟುಗಳ ನಡುವಿನ ಸ್ಥಳ, ಗಣಕೆ.

पोला– स्त्री खोखलापन, फाटक। ಪೊಳ್ಳು, ಬರಿದು ಸ್ಥಳ, ಬಾಗಿಲು, ಪ್ರವೇಶ वि दे 'पोला'।

पोला– वि खोखला, निस्सार। ಬರಿದಾದ, ಖಾಲಿ. ನಿಸ್ಸತ್ವ, ನಿಸ್ಸಾರ, ಟೊಳ್ಳಾದ.

पोशाक– स्त्री पहनावा। ಉಡುಪು, ಉಡಿಗೆ, ಬಟ್ಟೆ.

पोशीदगी– स्त्री. छिपाव। ಗೌಪ್ಯ, ರಹಸ್ಯ.

पोशीदा–वि छिपा हुआ, गुप्त। ಮುಚ್ಚಿದ, ಗುಪ್ತವಾದ, ಗುಟ್ಟಾದ.

पोषक– पु. पालक। ಪೋಷಿಸುವವ, ಪಾಲಕ.

पोषना,पोसना– सक्रि पालना। ಪೋಷಿಸು, ಸಾಕು, ಸಲಹು.

पोसना–सक्रि. दे 'पोषना'। छिपाना। ಮುಚ್ಚು, ಅಡಗಿಸು.

पोस्त– पु छिलका, अफीमका पौधा। ಸಿಪ್ಪೆ, ತೊಗಟೆ, ಕಸಕಸೆಯ ಗಿಡ.

पोस्ता– पु अफीमका पौधा। ಗಸಗಸೆಯ ಗಿಡ.

पोस्ती– पु अफीमची। ಅಫೀಮು ತಿನ್ನುವವ.

पोस्तीन– पु खालका एक पहनावा। ಚರ್ಮದ ಉಡುಪು.

पोहना– सक्रि. पिरोना, छेदना। ಪೋಣಿಸು, ಹೆಣೆ, ಚುಚ್ಚು, ಛೇದಿಸು, ತುರುಕು.

पोहा– पु पशु, चौपाया। ಪಶು, ದನಗಳು, ಕಾಲ್ನಡೆ.

पौंडा– पु मोटा गन्ना। ದಪ್ಪವಾದ ಕಬ್ಬು.

पौ–स्त्री प्रकाशकी रेखा, किरण, पौसला, पाँव, पासेकी एक चाल या दाँव। ಪ್ರಕಾಶ ಕಿರಣ, ಜ್ಯೋತಿ, 'ಅರವಟ್ಟಿಗೆ, ಕಾಲು, ಪಗಡೆಯ ಆಟದ ಒಂದು ಯುಕ್ತಿ.

—फटना = प्रातःकाल होना। ಬೆಳಕು ಹರಿ, ಬೆಳಕಾಗು.

—बारह होना = लाभ होना। ಲಾಭವಾಗು, ಜಯ ಸಿಗು.

पौआ, पौवा– पु सेरका चतुर्भाग। ಪಾವಸೇರು, ಸೇರಿನ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗ.

पौगंड– पु. ५ से १६ वर्षतक की अवस्था। ೫ ರಿಂದ ೧೬ ವರ್ಷದ ವರೆಗಿನ ವಯಸ್ಸು, ಹುಡುಗತನ.

पौढ़ना, पौढ़ना– अक्रि. सोना, झूलना। ಮಲಗು, ತೂಗಾಡು, ಜೋಲಾಡು

पौढाना– सक्रि. सुलाना, झुलाना । ಮಲಗಿಸು, ತೂಗಾಡಿಸು, ಜೋಲಾಡಿಸು.

पौद– स्त्री छोटा पौधा । ಚಿಕ್ಕ ಸಸಿ, ನಾಟಿ.

पौदा, पौधा– पु छोटा पेड़ । ಚಿಕ್ಕ ಗಿಡ, ಸಸಿ, ಕಂಟಿ.

पौन– पु वायु, प्राण, प्रेत । ಗಾಳಿ, ವಾಯು, ಪ್ರಾಣ, ಪ್ರೇತ. वि. तीन चौथाई । ಮೂರು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಂಶ.

पौना–पु. पौनका पहाड़ा, छेददार कलछी । ಮುಕ್ಕಾಲು ಮಗ್ಗಿ, ತೂತುಗಳುಳ್ಳ ಸಟ್ಟುಗ, ಉದ್ಧರಣೆ.

पौनी– स्त्री नाई- धोबी आदि जो मंगल अवसरोंपर नेग पाते है । ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಖುಷಿ (ಇನಾಮು) ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ನಾವಲಿಗ-ಅಗಸ ಮುಂತಾದವರು.

पौर–स्त्री ड्योढी, फाटक । ಹೊಸ್ತಿಲು, ಬಾಗಿಲು, ದ್ವಾರ. वि नगर संबंधी । ನಗರ ಸಂಬಂಧವಾದ. पु नगरवासी । ಪಟ್ಟಣಿಗ

पौरना– अक्रि तैरना । ಈಸು.

पौरा–पु पड़े हुए चरण । ಪಾದಾರ್ಪಣ.

पौरि–स्त्री छोटी फाटक । ಹೊಸ್ತಿಲು, ಬಾಗಿಲು, ದ್ವಾರ

पौरिया– पु द्वारपाल । ದ್ವಾರಪಾಲ, ಬಾಗಿಲು ಕಾಯುವವ.

पौरी– स्त्री दे 'पौरि' । खडाऊँ । ಜೋಡು, ಪಾದರಕ್ಷೆ, ಹಾವುಗೆ

पौरुख, पौरुष– पु. पुरुषत्व, उद्योग, पराक्रम । ಪುರುಷತ್ವ, ಉದ್ಯೋಗ, ಪರಾಕ್ರಮ.

पौल– स्त्री. रास्ता । ಹಾದಿ, ಮಾರ್ಗ.

पौला– पु बिना खूँटीकी खडाऊँ । ಪಾದರಕ್ಷೆ, ಹಾವುಗೆ.

पौलाद– पु दे 'फौलाद' ।

पौली–स्त्री ड्योढी । ಹೊಸ್ತಿಲು, ದ್ವಾರ

पौवा– पु दे. 'पौआ' ।

पौष– पु माघके पहलेका महीना । ಪೌಷ್ಯಮಾಸ.

पौसर, पौसरा, पौसला– पु पानी पिलानेकी जगह । ಅರವಟ್ಟಿಗೆ, ನೀರು ಕುಡಿಸುವ ಸ್ಥಳ.

पौहारी–पु केवल दूध पीकर रहनेवाला । ದುಗ್ಧಾಹಾರಿ, ಹಾಲು ಕುಡಿದು ಇರುವವ.

प्याऊ– पु. दे 'पौसर' ।

प्याज़– पु एक फल । ಈರುಳ್ಳಿ, ಉಳ್ಳೀಗಡ್ಡಿ, ನೀರುಳ್ಳಿ

प्याज़ी– वि हल्का गुलाबी । ತಿಳಿ ಗುಲಾಬಿ ಬಣ್ಣದ, ಈರುಳ್ಳಿ ಬಣ್ಣದ

प्यादा–पु पैदल सिपाही, दूत । ಕಾಲು ನಡಿಗೆಯ ಸೈನಿಕ. ಕಾಲಾಳು ದೂತ, ಪೇದೆ.

प्याना– सक्रि. पिलाना । ಕುಡಿಸು.

प्यार–पु प्रेम, स्नेह । ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ನೇಹ.

प्यारा– वि. प्रिय, सुहावना, महँगा ।

ಪ್ರಿಯ, ಪ್ರೀತಿಯ, ಸುಂದರ, ಮನೋಹರ, ತುಟ್ಟಿ.

प्याला– पु. कटोरा। ಬಟ್ಟಲು, ಪೇಲೆ.

प्याली– स्त्री छोटा कटोरा। ಚಿಕ್ಕ ಬಟ್ಟಲು, ಲೋಟ.

प्यावना– सक्रि. पिलाना। ಕುಡಿಸು.

प्यास–स्त्री तृषा, तृष्णा, प्रवल इच्छा। ನೀರಡಿಕೆ, ತೃಷ್ಣೆ, ಆಶೆ, ತೀವ್ರ ಇಚ್ಛೆ.

प्यासा– वि जिसको प्यास लगी हो। ನೀರಡಿಸಿದ, ಬಾಯಾರಿದ, ದಾಹವುಳ್ಳ.

खूनका प्यासा = हत्या करने के लिये उद्यत। ಕೊಲ್ಲಲು ಸಿದ್ಧನಾದ.

प्यूनी– स्त्री सूत कातनेकी रूईकी वत्ती। ಹಂಜಿ, ನೂಲು ತೆಗೆಯುವ ಹಂಜಿ.

प्यो– पु प्रिय, पति। ಪ್ರಿಯ, ಪತಿ.

प्योरी– स्त्री रूयी की मोटी वत्ती, एक प्रकारका पीला रंग। ಅರಳೆಯ ದಪ್ಪವಾದ ಬತ್ತಿ, ಒಂದು ತರದ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣ.

प्योसर– पु हालकी व्याई हुयी गायका दूध। ಗಿಣ್ಣದ ಹಾಲು.

प्योसार– पु नैहर, पीहर। ತವರು ಮನೆ, ಸ್ತ್ರೀಯ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯ ಮನೆ.

प्यौर–पु प्रियतम, पति। ಪ್ರಿಯತಮ, ಪತಿ, ಗಂಡ

प्रकट–वि. जाहिर, स्पष्ट, व्यक्त। ಬಹಿರಂಗವಾದ, ಪ್ರಕಟವಾದ, ಹೊರಬಿದ್ದ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ, ವ್ಯಕ್ತ.

प्रकार– पु भेद, भाति, रीति। ಭೇದ, ರೀತಿ, ಪ್ರಕಾರ स्त्री प्राकार, परकोटा। ಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತುಗೋಡೆ, ಪ್ರಾಕಾರ, ಆವಾರದ ಗೋಡೆ.

प्रकाश, प्रकास– पु उजाला, तेज, विकास, प्रसिद्धि, प्रकट होना। ಪ್ರಕಾಶ,ಬೆಳಕು, ದೀಪ್ತಿ, ವಿಕಾಸ, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ವಿಸ್ತಾರ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಪ್ರಕಟನೆ.

प्रकाशक, प्रकाशकार– पु. प्रकट करने वाला। ಪ್ರಕಟಿಸುವವ, ಪ್ರಕಾಶಕ.

प्रकाशन– पु. प्रकाश, प्रसिद्धि, पुस्तक छपाई का कार्य। ಪ್ರಕಟಣೆ,ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟನೆ.

प्रकीर्ण– वि बिखरा हुआ, विस्तृत, मिलाया हुआ। ಹರಡಿದ, ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾದ, ವಿಸ್ತೃತ, ಕೂಡಿದ, ಮಿಶ್ರವಾದ.

प्रकृति– स्त्री निसर्ग, स्वभाव, माया, संसार का निर्माण करनेवाली मूल शक्ति, पंचतत्व। ನಿಸರ್ಗ, ಪ್ರಕೃತಿ, ಸ್ವಭಾವ, ನಡತೆ, ಈಶ್ವರೀಯ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿ, ಜಗತ್ತನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಮೂಲಶಕ್ತಿ, ಪಂಚತತ್ವ.

प्रकोष्ट– पु. बडा आंगन, फाटक के पास की कोठरी। ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಳ, ನಾಲ್ಕೂಕಡೆಗೆ ಕೋಣೆಗಳಿದ್ದ ಅಂಗಳ, ಚೌಕಿ,ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲ ಹತ್ತಿರದ ಕೋಣೆ.

प्रगट– वि. दे. ' प्रकट '।

प्रगटना– अक्रि प्रकट होना। ಪ್ರಕಟವಾಗು, ಹೊರಬೀಳು.

प्रचलित– वि जारी, चलता हुआ। ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ, ಪ್ರಚಲಿತ, ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ, ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ

प्रचार– पु चलन, व्यापकता, प्रसिद्धि। ಪ್ರಚಾರ, ವ್ಯಾಪನೆ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ.

प्रचुर– वि. बहुत, यथेष्ट। ಬಹಳ, ಅಧಿಕ, ಸಾಕಷ್ಟು.

प्रच्छालना, प्रछालना– सक्रि धोना। ತೊಳೆ, ಒಗೆ.

प्रजक– पु पलंग। ಮಂಚ, ಪಲಂಗ.

प्रजरना– अक्रि जलना। ಸುಡು

प्रजा– स्त्री रिआया, संतान। ಪ್ರಜೆ, ಮಕ್ಕಳು, ಸಂತಾನ.

प्रजातंत्र– पु प्रजाके आधीन शासन प्रणाली। ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ, ಲೋಕಸತ್ತೆ.

प्रण– पु प्रतिज्ञा, संकल्प। ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ನಿಶ್ಚಯ, ಪ್ರಣ

प्रणाली– स्त्री. रीति। ರೀತಿ, ವಿಧಾನ, ಮಾರ್ಗ.

प्रणिधि– पु दूत, जासूस। ಗುಪ್ತಚರ, ದೂತ, ಸಿ ಐ.ಡಿ.

प्रणीत–वि बनाया हुआ, सुधारा हुआ। ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಸುಧಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ.

प्रणेता– पु रचयिता, बनानेवाला। ರಚಿಸಿದವನ, ಮಾಡಿದವ

प्रतारक– वि वंचक, ठग, धूर्त। ವಂಚಕ, ಮೋಸಗಾರ, ಠಕ್ಕ, ಧೂರ್ತ

प्रतारणा– स्त्री. वंचना, धूर्तता। ಠಕ್ಕು, ಮೋಸ, ವಂಚನೆ, ಧೂರ್ತತೆ.

प्रति– वि विरुद्ध, जोडका। ವಿರುದ್ಧವಾದ, ಸರಿಯಾದ, ಜೋಡಿಯ. अव्य सामने, बदलेमें, ओर, बारेमें। ಎದುರಿನಲ್ಲಿ, ಬದಲಾಗಿ, ಕಡೆಗೆ, ಕುರಿತು स्त्री नकल, अदद। ನಕಲು, ಪ್ರತಿಲಿಪಿ, ಸಂಖ್ಯೆ.

प्रतिकार– पु दे ' प्रतीकार '।

प्रतिकूल– वि विपरीत, विरुद्ध। ಅನುಕೂಲವಲ್ಲದ, ವಿಪರೀತ, ವಿರುದ್ಧವಾದ.

प्रतिक्रिया– स्त्री. प्रतीकार, बदला, संस्कार। ಪ್ರತೀಕಾರ, ವಿರೋಧವಾದ ಕ್ರಿಯೆ, ಸಂಸ್ಕಾರ.

प्रतिज्ञा– स्त्री प्रण, शपथ। ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ದೃಢ ನಿಶ್ಚಯ, ಆಣೆ.

प्रतिद्वंद– पु बराबरवालो का विरोध। ವಿರೋಧ, ಪ್ರತಿದ್ವಂದ.

प्रतिद्वंद्वी– पु शत्रु, प्रतिस्पर्धी। ಶತ್ರು, ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ.

प्रतिनिधि– पु स्थापनापन्न व्यक्ति। ಪ್ರತಿನಿಧಿ, ಒಬ್ಬರ ಬದಲಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವನ.

प्रतिपक्ष– पु शत्रु, विरुद्ध पक्ष। ಶತ್ರು, ವೈರಿ, ವಿರುದ್ಧ ಪಕ್ಷ

प्रतिपक्षी– पु विरोधी, शत्रु। ವಿರೋಧಿ, ವೈರಿ, ಶತ್ರು.

प्रतिपदा– स्त्री. किसी पक्षकी पहली

तिथि। ಪಕ್ಷದ ಮೊದಲನೆಯ ದಿನ, ಪಾಡ್ಯ.

प्रतिपादन–पु. निरूपण, प्रमाण, पुरस्कार, दान, उत्पत्ति। ನಿರೂಪಣೆ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವಿಕೆ, ಪ್ರಮಾಣ, ಪುರಸ್ಕಾರ, ದಾನ, ಉತ್ಪತ್ತಿ.

प्रतिफल– पु परिणाम, प्रतिबिंब। ಪರಿಣಾಮ, ಪ್ರತಿಬಿಂಬ, ಛಾಯೆ.

प्रतिबद्ध– वि. बंधा हुआ। ನಿಯಂತ್ರಿತ, ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ.

प्रतिभा– स्त्री बुद्धि, असाधारण बुद्धि, चमक, दीप्ति। ಬುದ್ಧಿ, ಅಸಾಧಾರಣ ಬುದ್ಧಿ, ಪ್ರಕಾಶ, ದೀಪ್ತಿ, ಕಾಂತಿ.

प्रतिभावान्, प्रतिभाशाली– वि. प्रतिभावाला। ಪ್ರತಿಭೆಯುಳ್ಳವ, ಅಸಾಧಾರಣ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವ.

प्रतियोग–पु शत्रुता, विरोध। ಶತ್ರುತ್ವ, ಸ್ಪರ್ಧೆ, ವಿರೋಧ.

प्रतियोगिता– स्त्री. प्रतिद्वंद्विता, विरोध। ಪ್ರತಿದ್ವಂದ್ವ, ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಮೇಲಾಟ, ವಿರೋಧ.

प्रतियोगी–पु. प्रतिद्वंदी, शत्रु, सहायक। ಎದುರಾಳಿ, ಶತೃ, ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ, ಸಹಾಯಕ.

प्रतिरोध– पु विरोध, रुकावट, दमन। ವಿರೋಧ, ಅಡ್ಡಿ, ತಡೆ, ದಮನ.

प्रतिलिपि– स्त्री. नकल। ನಕಲು, ಪ್ರತಿಲಿಪಿ, ನೋಡಿ ಬರೆದದ್ದು.

प्रतिवाद– पु. खंडन, विरोध, जवाब, बहस। ಖಂಡನೆ, ವಿರೋಧ, ಉತ್ತರ, ಚರ್ಚೆ.

प्रतिवादी– पु. खंडन करनेवाला, प्रतिपक्षी, मुद्दालेह। ಖಂಡನೆ ಮಾಡುವವ, ವಿರೋಧಿಸುವವ, ವಿರುದ್ಧ ಪಕ್ಷದವ, ಪ್ರತಿವಾದಿ.

प्रतिशोध– पु **प्रतिहिंसा**–स्त्री बदला। ಸೇಡು, ಹಗೆ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

प्रतिषेध–पु मनाही, खंडन। ನಿಷೇಧ, ಖಂಡನೆ.

प्रतिष्ठा– स्त्री स्थापना, मर्यादा, गौरव, स्थान, स्थिति, प्रसिद्धि। ಸ್ಥಾಪನೆ, ಗೌರವ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಮಾನ, ಸ್ಥಾನ, ಸ್ಥಿತಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಕೀರ್ತಿ.

प्रतिष्ठित– वि स्थापित, आदरणीय ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ, ಆದರಣೀಯ, ಗೌರವಸ್ಥ.

प्रतिस्पर्द्धा– स्त्री. चढा-ऊपरी, झगड़ा। ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧೆ, ಈರ್ಷೆ, ಪೈಪೋಟಿ, ಜಗಳ.

प्रतिस्पर्द्धी–पु. प्रतिद्वंदी। ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ, ಎದುರಾಳಿ.

प्रतिहत– वि. रुका हुआ। ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ.

प्रतिहारी–पु. द्वारपाल। ದ್ವಾರಪಾಲಕ.

प्रतिहिंसा– स्त्री. बदले में की गयी हिंसा। ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾಡುವ ಹಿಂಸೆ.

प्रतीक– पु. चिह्न, मुख, आकृति, मूर्ति, प्रतिरूप। ಚಿಹ್ನೆ, ಗುರುತು, ಮುಖ,

ಆಕೃತಿ, ಮೂರ್ತಿ, ಪ್ರತಿರೂಪ.

प्रतीकार– पु. बदला, प्रतिकार, इलाज। ಸೇಡು, ಪ್ರತಿಕಾರ, ವಿರೋಧ, ತಡೆ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ.

प्रतीक्षा– स्त्री. इन्तजार। ನಿರೀಕ್ಷಣೆ, ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ, ಎದುರು ನೋಡುವಿಕೆ.

प्रतीत– वि. ज्ञात, विख्यात। ತಿಳಿದ, ವಿದಿತ, ಗೊತ್ತಾದ, ವಿಖ್ಯಾತ.

प्रतीति– स्त्री विश्वास, ज्ञान, प्रसिद्धि। ವಿಶ್ವಾಸ, ನಂಬುಗೆ, ಜ್ಞಾನ, ಅರಿವು, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ.

प्रतोली– स्त्री. राजमार्ग, चौड़ी सड़क। ರಾಜಮಾರ್ಗ, ಅಗಲವಾದ ಹಾದಿ.

प्रत्युत– अव्य. बल्कि, इसके विपरीत। ಆದರೆ, ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ.

प्रत्युत्तर– पु उत्तर का उत्तर। ಮಾರುತ್ತರ, ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರ.

प्रत्येक– वि हर एक, एक एक। ಪ್ರತಿಯೊಂದು, ಒಂದೊಂದು.

प्रथम– वि प्रधान, पहला। ಮುಖ್ಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಮೊದಲನೆಯ.

प्रथमतः– क्रिवि सबसे पहले। ಮೊದಲು, ಮುಂಚಿತವಾಗಿ.

प्रथा– स्त्री. रीति, रस्म। ರೀತಿ, ರೂಢಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಪದ್ಧತಿ.

प्रदर– पु स्त्रियों की एक व्याधि। ಸ್ತ್ರೀಯರ ಒಂದು ರೋಗ, ಬಿಳಿ-ಸೆರಗು.

प्रदीप– पु दीपक, प्रकाश। ದೀಪ, ಬೆಳಕು, ಪ್ರಕಾಶ

प्रदीप्त– वि जलता हुआ, प्रकाशित। ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ, ಉಜ್ವಲ, ಪ್ರಕಾಶಿತ.

प्रद्योत– पु. किरण, आभा। ಕಿರಣ, ಪ್ರಕಾಶ, ಕಾಂತಿ, ಹೊಳಪು.

प्रधान– पु. नायक, मंत्री, ईश्वर। ನಾಯಕ, ಮುಖ್ಯಸ್ಥ, ಮಂತ್ರಿ, ಈಶ್ವರ. वि. मुख्य, श्रेष्ठ। ಮುಖ್ಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠ.

प्रपंच–पु. संसार, उलझन, ढोंग। ಸೃಷ್ಟಿ, ಭೂಲೋಕ, ತೊಡಕು, ರಗಳೆ, ಜಂಜಾಟ, ಮೋಸ, ಸೋಗು.

प्रपंची– पु. छलिया, ढोंगी। ಮೋಸಗಾರ, ವಂಚಕ.

प्रपात–पु. झरना, ऊंचाई से गिरनेवाली जलराशि, पर्वतका किनारा। ಝರಿ, ದಬದಬೆ, ಪ್ರಪಾತ, ಪರ್ವತದ ದಂಡೆ.

प्रफुल्लना– अक्रि. खिलना। ಅರಳು, ವಿಕಸಿಸು.

प्रबंध– पु. लेख, इंतज़ाम। ಲೇಖ, ನಿಬಂಧ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಏರ್ಪಾಡು.

प्रबोधना– सक्रि. जगाना, पढ़ाना, सांत्वना देना। ಎಚ್ಚರಿಸು, ತಿಳಿಸು, ಕಲಿಸು, ಸಾಂತ್ವನ ಹೇಳು, ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳು.

प्रभात– पु सवेरा। ಮುಂಜಾವು, ಬೆಳಗಿನ ಜಾವ.

प्रभु– पु. स्वामि, अधिपति, ईश्वर साहब। ಸ್ವಾಮಿ, ಒಡೆಯ, ಅಧಿಪತಿ,

ಈಶ್ವರ, ಶಬ್ದ.

प्रभूत– वि. उत्पन्न, प्रचुर । ಉತ್ಪನ್ನವಾದ, ಬಹಳ, ಅಧಿಕ. पु तत्व । ತತ್ವ.

प्रमाण-पत्र– पु. सर्टिफिकेट । ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು, ದಾಖಲೆ, ಪ್ರಶಸ್ತಿಪತ್ರಿಕೆ.

प्रमाणित– वि. साबित । ಪ್ರಮಾಣಿತ, ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿದ, ನಿಶ್ಚಿತ.

प्रमाद– पु. भ्रम, नशा, भूल । ತಪ್ಪು, ದೋಷ, ಅಪರಾಧ, ಭ್ರಮೆ.

प्रमानना– सक्रि. प्रमाणित करना । ಪ್ರಮಾಣಿತಮಾಡು, ಸಿದ್ಧಮಾಡು, ನಿಶ್ಚಿತ ಪಡಿಸು.

प्रमोद– पु हर्ष । ಸಂತೋಷ, ಹರ್ಷ, ಆನಂದ.

प्रयंक– पु. पलंग । ಪಲಂಗ, ಮಂಚ.

प्रयुक्त– वि जिसका प्रयोग किया गया हो, सम्मिलित । ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ, ಕೂಡಿದ.

प्ररोह– पु उगने का कार्य, अंकुर, उत्पत्ति। ಹುಟ್ಟುವಿಕೆ, ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ, ಅಂಕುರ, ಉತ್ಪತ್ತಿ.

प्रलाप– पु अंडबंड बकना । ಪ್ರಲಾಪ.

प्रलेप– पु. लेप । ಲೇಪ, ಮುಲಾಮು, ಹಸಿಯಾದ ಔಷಧ.

प्रलोभ, प्रलोभन– पु. लोभ दिखानेका काम, लुभानेवाली वस्तु । ಆಶೆ ತೋರಿಸುವಿಕೆ, ಪ್ರಲೋಭನ.

प्रवेश–पु. पैठ, पैसार । ಪ್ರವೇಶ, ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.

प्रवेशना– अक्रि. प्रवेश करना । ಪ್ರವೇಶಿಸು, ಒಳಗೆ ಹೋಗು.

प्रव्रज्या– स्त्री. संन्यास । ಸನ್ಯಾಸ

प्रशंस, प्रशंसा– स्त्री. बड़ाई, स्तुति । ಪ್ರಶಂಸೆ, ಹೊಗಳಿಕೆ, ಸ್ತುತಿ.

प्रशंसक– पु प्रशंसा करनेवाला । ಪ್ರಶಂಸಕ, ಹೊಗಳುವವ.

प्रशंसना–सक्रि बड़ाई करना, सराहना । ಹೊಗಳು, ಪ್ರಶಂಸಿಸು.

प्रशसनीय– वि श्लाघनीय । ಹೊಗಳ ತಕ್ಕ, ಸ್ತುತ್ಯ.

प्रशंसा– स्त्री दे. ' प्रशंस ' ।

प्रशाखा–स्त्री शाखा की शाखा, टहनी । ಶಾಖೆಯ ಶಾಖೆ, ಚಿಕ್ಕ ಟೊಂಗೆ, ರೆಂಬೆ.

प्रश्न– पु सवाल, समस्या । ಪ್ರಶ್ನೆ, ಸಮಸ್ಯೆ.

प्रसंग– पु. विषयका संबंध, मेल, वार्ता, विस्तार, अवसर, प्रकरण । ವಿಷಯದ ಸಂಬಂಧ, ಸಂಬಂಧ, ಕೂಡಿಕೆ, ಮಿಳಿತ, ವಾರ್ತೆ, ವಿಸ್ತಾರ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಸಂಧಿ, ಪ್ರಕರಣ.

प्रसन्न–वि संतुष्ट, निर्मल । ಸಂತುಷ್ಟ, ಮುದಿತ, ನಿರ್ಮಲ.

प्रसन्नता– स्त्री हर्ष, आनंद, निर्मलता, अनुग्रह, कृपा । ಹರ್ಷ, ಆನಂದ, ನಿರ್ಮಲತೆ, ಅನುಗ್ರಹ, ಕೃಪೆ.

प्रसव– पु. बच्चा जनने की क्रिया, जन्म, उत्पत्ति । ಹೆರಿಗೆ, ಜನ್ಮ, ಉತ್ಪತ್ತಿ.

प्रसूता, प्रसूतिका– स्त्री. बच्चा जननेवाली स्त्री। ಬಾಣಂತಿ.

प्रसून– पु. पुष्प, फूल। ಪುಷ್ಪ, ಹೂ.

प्रस्वेद, प्रस्वेद– पु. पसीना। ಬೆವರು, ಸ್ವೇದ.

प्रस्तर– पु. शिला, पत्थर, मणि, बिछावन, चमडे की थैली। ಕಲ್ಲು, ಶಿಲೆ, ಮಣಿ, ಹಾಸಿಗೆ, ಚರ್ಮದ ಚೀಲ.

प्रस्ताव– पु. प्रसंग, चर्चा, सभा के सामने उपस्थित की हुयी बात, परिचय, भूमिका। ಪ್ರಸಂಗ, ಚರ್ಚೆ, ಪ್ರಸ್ತಾವ, ಠರಾವು, ಗೊತ್ತುವಳಿ, ಪರಿಚಯ, ಭೂಮಿಕೆ.

प्रस्तावना–स्त्री भूमिका। ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಪೀಠಿಕೆ.

प्रस्तावित– वि जिसके लिये प्रस्ताव किया गया हो। ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದ, ಸೂಚಿಸಿದ.

प्रस्तुत– वि उपयुक्त, योग्य, तैयार, कथित, उपस्थित। ಉಪಯುಕ್ತ, ಯೋಗ್ಯ, ಸಿದ್ಧ, ತಯಾರಾದ, ಹೇಳಿದ, ಉಪಸ್ಥಿತ.

प्रस्थान– पु प्रयाण। ಪ್ರಯಾಣ, ಹೋಗುವಿಕೆ, ಹೊರಡುವಿಕೆ

प्रहर–पु तीन घंटे का समय। ಮೂರು ತಾಸಿನ ಅವಧಿ, ಪ್ರಹರ.

प्रहरी– पु पहरा देनेवाला। ಪಹರೆಯವ, ಕಾವಲುಗಾರ.

प्रहसन– पु. हँसी हास्य-रस-प्रधान एक प्रकार का रूपक। ಹಾಸ್ಯ, ಹಾಸ್ಯರಸ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಚಿಕ್ಕ ನಾಟಕ, ಪ್ರಹಸನ.

प्रहार– पु. चोट, आघात। ಏಟು, ಪೆಟ್ಟು, ಆಘಾತ.

प्राण– पु. जीव, साँस, वायु, प्रिय व्यक्ति। ಜೀವ, ಶ್ವಾಸ, ಪ್ರಾಣವಾಯು, ಶಕ್ತಿ, ಪ್ರಿಯವ್ಯಕ್ತಿ.

—उडजाना = बहुत घबडा जाना, डर जाना। ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಬಹಳ ಅಂಜು.

—का गाहक= } प्राण लेनेपर उतारू। ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದವ.
—का प्यासा= }

—देना (किसीपर) = किसी को प्राण से अधिक चाहना। ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಸು, ಎರಡನೆಯವರ ಸಲುವಾಗಿ ಜೀವಕೊಡು.

प्राप्त– वि. लब्ध, मिला हुआ। ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ, ದೊರೆತ, ಸಿಕ್ಕ.

प्राप्ति– स्त्री. मिलना, लाभ, आय। ಪಡೆಯುವಿಕೆ, ಸಿಗುವಿಕೆ, ದೊರೆಯುವಿಕೆ, ಲಾಭ, ಉತ್ಪನ್ನ.

प्रायद्वीप– पु तीन तरफ से पानी से घेरा हुआ स्थलविभाग। ದ್ವೀಪಕಲ್ಪ, ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪ.

प्रारंभिक– वि शुरू का। ಆರಂಭದ, ಪ್ರಾರಂಭಿಕ.

प्रार्थना– स्त्री. निवेदन। ಬಿನ್ನಹ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ನಿವೇದನೆ.

प्रार्थनापत्र– पु. अर्जी। ಅರ್ಜಿ, ವಿನಂತಿ ಪತ್ರ, ಮನವಿ.

प्रार्थी– वि. निवेदक । ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವವ, ನಿವೇದಿಸುವವ, ಬೇಡುವವ.

प्रिय– पु भर्ता, स्वामी । ಗಂಡ, ಪ್ರಿಯ, ಸ್ವಾಮಿ. वि जिससे प्रेम हो, प्यारा । ಪ್ರಿಯ, ಪ್ರೀತಿಯ.

प्रीत–वि. प्रसन्न । ಪ್ರಸನ್ನ, ಸಂತುಷ್ಟ. स्त्री. प्रीति । ಪ್ರೀತಿ.

प्रीति– स्त्री. तृप्ति, संतोष, प्रेम, स्नेह । ತೃಪ್ತಿ, ಸಂತೋಷ, ಪ್ರಸನ್ನತೆ, ಪ್ರೇಮ, ಸ್ನೇಹ.

प्रीतिभोज–पु. सप्रेम दिया गया भोज । ಇಷ್ಟ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಪ್ರೇಮಪೂರ್ವಕ ವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಭೋಜನ.

प्रेक्षागार, प्रेक्षागृह– पु. नाटक घर । ನಾಟಕ ಗೃಹ.

प्रेम–पु स्नेह, प्रीति, अनुराग । ಸ್ನೇಹ, ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ.

प्रेमी– पु. आशिक । ಪ್ರೇಮ ಮಾಡುವವ, ಪ್ರೇಮಿ.

प्रेषक– पु भेजनेवाला । ಕಳುಹಿಸುವವ.

प्रोत– वि. भली भाँति मिला हुआ । ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಿಶ್ರಿತವಾದ, ಕೂಡಿದ.

प्रौढ– वि. वर्धित, पुष्ट, निपुण, युवा, पुरातन, गंभीर, गूढ । ವರ್ಧಿತ, ಬೆಳೆದ, ಪುಷ್ಟ, ನಿಪುಣ, ಚತುರ, ಯುವಕ, ತರುಣ, ಪುರಾತನ, ಗಂಭೀರ, ಗೂಢ.

प्लावित–वि. जलमे डूबा हुआ । ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ.

प्लीहा– स्त्री. तिल्ली । ಗುಲ್ಮ, ಪ್ಲೀಹ.

फ

फंक– स्त्री. दे. 'फाँक'।

फका– पु. **फंकी**– स्त्री फांकने की दवा, उतनी चीज जितनी एक बार मे फाँकी जा सके, फाँक, टुकडा । ನುಂಗುವ ಔಷಧ, ತುತ್ತು, ಕವಳ, ಒಂದು ಸಾರಿ ನುಂಗುವಷ್ಟು ಔಷಧ, ತುಂಡು, ಹೋಳು.

फंग, फग– पु. जाल, बंधन, अनुराग । ಜಾಲ, ಪಾಶ, ಕಟ್ಟು, ಅನುರಾಗ.

फंड– पु किसी विशेष कार्य के लिये एकत्र किया गया धन । ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿಟ್ಟ ಹಣ.

फद–पु बंधन, जाल, धोखा । ಬಂಧನ, ಪಾಶ, ಮೋಸ, ಜಾಲ, ಬಲೆ, ರಹಸ್ಯ.

फंदना– अक्रि. फँसना । ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ಕಟ್ಟು ಬೀಳು. सक्रि फाँदना,

ಲಾಘನಾ । ಹಾರು, ಜಿಗಿ, ದಾಟು.

फंदरा– पु. दे 'फंदा'।

फंदवार– वि. फँदा लगानेवाला । ಬಲೆ ಬೀಸುವವ.

फंदा– पु जाल, कष्ट, दुःख, बंधन, धोखा। ಬಲೆ, ಜಾಲ, ಕಷ್ಟ, ದುಃಖ, ತೊಡಕು, ಬಂಧನ, ಮೋಸ.

फंदाना–सक्रि जालमें फंसाना, कुदाना। ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿ, ಕಟ್ಟು, ಹಾರಿಸು, ಜಿಗಿಸು.

फँसना– अक्रि. बंधनमें पड़ना, उलझना । ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ತೊಡಕು-ಬೀಳು, ಗಂಟುಬೀಳು, ತೊಡಕು.

फँसाना– सक्रि वशीभूत करना, अटकाना,उलझाना। ವಶವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಸಿಕ್ಕಿಸು, ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿ, ಸಿಕ್ಕು ಬೀಳಿಸು.

फँसिहारा– वि. फँसानेवाला, ठग । ಸಿಕ್ಕಿಸುವವ, ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವವ, ರಕ್ಕ.

फ़क़– वि सफेद, साफ । ಬಿಳಿಯ, ಸ್ವಚ್ಛ.

फकड़ी– स्त्री. दुर्दशा । ದುರ್ಗತಿ, ದುರ್ದಶೆ, ದುರವಸ್ಥೆ.

फकत– वि. केवल, मात्र, सिर्फ । ಕೇವಲ, ಬರೇ, ಮಾತ್ರ.

फ़क़ीर– पु. भिक्षुक, साधु। ಫಕೀರ, ಭಿಕ್ಷುಕ, ಸಾಧು, ನಿರ್ಧನ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಮುಹಮ್ಮದೀಯ ಸಾಧು.

फ़क़ीराना– वि. फकीरों का सा । ಫಕೀರನಂಥ, ಭಿಕ್ಷುಕನಂಥ. पु फकीरों को उनके निर्वाहके लिये दी गयी भूमि । ಫಕೀರರಿಗೆ ಅವರ ನಿರ್ವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ದಾನ ಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಿ.

फ़क़ीरन, फ़कीरनी– स्त्री 'फकीर' का स्त्री रूप।

फ़क़ीरी– स्त्री. भिखमंगापन, साधुता, निर्धनता। ಭಿಕ್ಷುಕತನ, ಸಾಧುತ್ವ, ಫಕೀರನ ವೃತ್ತಿ, ಬಡತನ.

फ़क– स्त्री. मुक्ति, छुटकारा। ಮುಕ್ತಿ, ಬಿಡುಗಡೆ.

फ़क्र– पु दीनता, दरिद्रता, फकीरी, साधुता, अनासक्ति। ದೈನ್ಯ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಬಡತನ, ಫಕೀರನ ವೃತ್ತಿ, ಸಾಧುತ್ವ, ಅನಾಸಕ್ತಿ.

फ़ख़र, फ़ख्र– पु अभिमान। ಗೌರವ, ಅಭಿಮಾನ, ಗರ್ವ.

फगुआ– पु. होली, होली के अवसर का आमोद प्रमोद, होली के उपलक्ष्यमें दी गयी वस्तु, होली का गीत । ಹೋಳೀ ಹಬ್ಬ, ಕಾಮನ ಹಬ್ಬ, ಹೋಳೀ ಹಬ್ಬದ ಆಮೋದ ಪ್ರಮೋದ, ಹೋಳೀ ಹಬ್ಬದ ಕಾಣಿಕೆ, ಕಾಮನ ಹಬ್ಬದ ಅಶ್ಲೀಲ ಗೀತೆಗಳು.

फगुनहट– स्त्री. फागुन मे चलनेवाली तीव्र वायु, फागुन में होनेवाली वर्षा। ಫಾಲ್ಗುಣ ಮಾಸದ ಗಾಳಿ, ಫಾಲ್ಗುಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಆಗುವ

ಮಳೆ.

फगुहरा, फगुहारा–पु फाग खेलनेवाला। ಕಾಮನ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸುವವ.

फ़ज़र, फज़िर– स्त्री सबेरा । ಪ್ರಾತಃಕಾಲ, ಮುಂಜಾವು.

फज़ल, फ़ज़्ल– पु. कृपा । ಕೃಪೆ, ಅನುಗ್ರಹ.

फ़ज़ा– स्त्री. खुला मैदान, शोभा । ಮೈದಾನ, ಬೈಲು, ಶೋಭೆ.

फ़ज़ीलत– स्त्री. बड़प्पन, उत्तमता । ದೊಡ್ಡಿಸ್ತಿಕೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ.

फ़ज़ीहत– स्त्री. दुर्दशा । ದುರವಸ್ಥೆ, ಅವಮಾನ, ಫಜೀತಿ.

फज़ूल, फिज़ूल– वि व्यर्थ। ವ್ಯರ್ಥ, ನಿರರ್ಥಕ.

फज़ूलखर्च– वि. उडाऊ, अपव्ययी । ವ್ಯರ್ಥ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವವ, ದುಂದುಗಾರ.

फज़ूलखर्ची– स्त्री. अपव्यय। ದುಂದುಗಾರಿಕೆ, ಅಪವ್ಯಯ, ವ್ಯರ್ಥಖರ್ಚು.

फट– स्त्री गिरने की आवाज़, चटाई। ಪಟಪಟ ಶಬ್ದ. ಬೀಳುವ ಶಬ್ದ, ಚಾಪೆ.

फटक– पु. स्फटिक। ಸ್ಫಟಿಕ. क्रिवि तुरंत। ಕೂಡಲೆ, ಥಟ್ಟನೆ.

फटकन– पु अन्न की भूसी आदि जो फटककर निकाली जाय । ಕೇರಿ ಅಥವಾ ತೂರಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ತವಡು ಹೊಟ್ಟು ಮುಂತಾದವು.

फटकना– अक्रि पहुंचना, हाथ-पाव हिलाना। ಮುಟ್ಟು, ತಲುಪು, ಸೇರು, ಒದ್ದಾಡು, ಕೈ ಕಾಲು ಅಗಳಾಡಿಸು. सक्रि फटफट शब्द करना, सूपपर अन्न आदि को हिलाकर साफ करना, फेंकना, रूई धुनना। ಪಟಪಟ ಶಬ್ದ ಮಾಡು, ಕೇರು, ತೂರು, ಕೊಡವು, ಎಸೆ, ಹಿಂಜು, ಅರಳೆ ಎಕ್ಕು.

फटका– पु. धुनकी, गुणहीन कविता। ಅರಳೆ ಹಿಂಜುವ ಬಿಲ್ಲು, ಅರಳೆ ಎಕ್ಕುವ ಬಿಲ್ಲು, ಗುಣಹೀನ ಕವಿತೆ.

फटकाना– सक्रि. फेंकना, अलग करना। ಎಸೆ, ಬೀಸಾಡು, ಬೇರ್ಪಡಿಸು.

फटकार– स्त्री. दुतकार । ಬೆದರಿಕೆ, ಗದರಿಕೆ.

फटकारना– सक्रि. खरी खरी सुनाना, फेंकना, झटका मारना । ಗದರಿಸು, ಧಿಕ್ಕರಿಸು, ಬೆದರಿಸು, ಎಸೆ, ಬೀಸಾಡು, ಕೊಡವು, ಜಾಡಿಸು, ಜಟಕಾಯಿಸು.

फटकी– स्त्री. एक तरह का पिंजडा या जाल। ಒಂದು ತರದ ಬಲೆ.

फटना– अक्रि विदीर्ण होना, तड़कना, दरार होना, अधिक पीडा होना, किसी द्रव पदार्थमें ऐसा विकार हो जाना कि उसमें का सारा भाग और पानी अलग अलग हो जावे। ಹರಿ, ಸೀಳು, ಒಡೆ, ಬಿರಿ, ಬಿರುಕುಬಿಡು, ಬಹಳ ನೋವಾಗು, ಹಾಲಿನಂಥ

ದ್ರವ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಒಡೆದು ನೀರು ಹಾಗೂ ಆ ಪದಾರ್ಥದ ತಿರುಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಯಾಗು.

फटफटाना— सक्रि. फडफडाना, छटपटाना, वकवक करना । ಪಟಪಟ ಶಬ್ದ ಮಾಡು, ಚಡಪಡಿಸು, ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡು.अक्रि. फटफट शब्द होना । ಪಟಪಟ ಶಬ್ದವಾಗು.

फटा— पु. सर्प का फन, दंभ, छल, छेद । ಹಾವಿನ ಹೆಡೆ, ಜಂಭ, ಗರ್ವ, ಒಡಕು, ಬಿರುಕು. वि. गया गुजरा, खराव, फटा हुआ । ಹಾಳಾದ, ಕೆಟ್ಟ, ಒಡೆದ, ಬಿರಿದ.

फटिक— पु. स्फटिक । ಸ್ಫಟಿಕ.

फटेहाल—वि दरिद्र, गरीब। ಕಂಗಾಲ, ದರಿದ್ರ, ಬಡವ.

फट्टा— पु. **फट्टी**— स्त्री. टाट, चीरी हुयी वास की छड़ । ಗೋಣಿ ತಟ್ಟು, ಬಿದಿರಿನ ಸೀಳು.

फड— स्त्री. जुआ-घर, दाव, पक्ष, दल, वह स्थल जहाँ दूकानदार वैठकर मोल लेता या बेचता है, वह गाडी जिसपर तोप चढ़ायी जाती है । ಜೂಜಾಟದ ಮನೆ, ಪಕ್ಷ, ದಲ, ಅಂಗಡಿಕಾರರು ಕೂಡ್ರುವ ಸ್ಥಳ, ಮಂಡಿ, ತುಪಾಕಿಯ ಗಾಡಿ.

फड़क, फड़कन—स्त्री. फड़कने की क्रिया। ಎದೆ ಹಾರುವಿಕೆ, ಸ್ಫುರಣ, ಅದರುವಿಕೆ.

फडकना, फरकना— अक्रि. फडफडाना, धडकना । ಅದುರು,ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳು, ಹಾರು.

फड़काना— सक्रि हिलाना, विचलित करना, उमंग दिलाना । ಅದುರಿಸು, ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಕುಲುಕು, ಉತ್ಸಾಹ ಪಡಿಸು, ಆನಂದ ಪಡಿಸು.

फडफडाना— अक्रि छटपटाना । ಚಡಪಡಿಸು. सक्रि फटफटाना । ಫಡಫಡ ಶಬ್ದಮಾಡು, ಅಗಳಾಡಿಸು.

फडबाज,फडिया—पु फुटकर अन्न वेचनेवाला, जुए के अड्डे का स्वामी । ಚಿಲ್ಲರೆ ಧಾನ್ಯ ಮಾರುವವ, ಜೂಜು ಮನೆಯ ಒಡೆಯ.

फण— पु. दे. ‘ फन ’ ।

फ़तवा— पु. मुसलमानों के धर्मशास्त्रानुसार व्यवस्था । ಕುರಾನಿನ ಪ್ರಕಾರ ನ್ಯಾಯವಿಧಾನ.

फ़तह, फ़तेह— स्त्री. विजय, सफलता । ವಿಜಯ, ಸಫಲತೆ, ಗೆಲುವು, ಸಿದ್ಧಿ.

फ़तहमंद— वि. विजयी । ಜಯಶಾಲಿ, ವಿಜಯಿ, ಜಯಿಸಿದವ.

फ़तिंगा—पु. पतिंगा। ಮಿಡತೆ,ಹಾರುವ ಹುಳು, ದೀಪದ ಹುಳು.

फ़तूर— पु. विकार, दोप, विघ्न, उत्पात । ವಿಕಾರ,ದೋಷ,ವಿಘ್ನ,ಉಪದ್ರವ.

फ़तूरिया— पु. उपद्रवी । ಉಪದ್ರವ ಮಾಡುವವ.

फतूही— स्त्री. विना आस्तीन की कुरती, लूट का धन । ತೋಳಿಲ್ಲದ ಅಂಗಿ, ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆದ ಹಣ, ಸುಲಿಗೆಯ

ಹಣ.

फते, फतेह– स्त्री. विजय, सफलता । ವಿಜಯ, ಗೆಲುವು, ಸಫಲತೆ, ಸಿದ್ಧಿ.

फदकना– अक्रि खुशी से उछलना । ಕುಣಿ, ಹಾರಾಡು, ನೆಗೆ.

फदफदाना– अक्रि देहमें अत्यधिक फुन्सियाँ निकलना, वृक्षमे वहुतसी शाखायें निकलना । ಮೈಮೇಲೆ ಬಹಳ ಗುಳ್ಳೆಗಳೇಳು, ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಟೊಂಗೆಗಳೊಡೆ.

फन– पु. साप का फैला हुआ सिर । ಹಾವಿನ ಹೆಡೆ.

फन– पु. हुनर, विद्या, दस्तकारी । ಕಲೆ, ಗುಣ, ವಿದ್ಯೆ, ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ, ಕೈಕೆಲಸ, ಹಸ್ತಕಲೆ.

फनकना– अक्रि हवामें हिलना, फनफनाना । ಗಾಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಾಡು, 'ಫನ ಫನ' ಶಬ್ದಮಾಡು.

फनगना– अक्रि. नये अंकुर निकलना । ಚಿಗುರು, ಅಂಕುರಿಸು, ಬೆಳೆ.

फनगा– पु दे. 'फतिंगा'।

फनस– पु. कटहल। ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು.

फना– स्त्री. वरवादी। ನಾಶ, ಹಾಳು, ಭಂಗ.

फनाना– सक्रि. तैयार करना। ತಯಾರಿಸು, ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸು.

फ़नूस, फ़ानूस– पु. दे. 'फानूस'।

फन्नी– स्त्री. लकडी आदि का वह टुकड़ा जो किसी ढीली वस्तु को दृढ करने के लिये टोका जाता है। ಬೆಣೆ.

फफकना– अक्रि. रुक रुक कर रोना । ನಿಂತು ನಿಂತು ಅಳು, ಬಿಕ್ಕುತ್ತ ಅಳು.

फफदना, फबदना– अक्रि. फैलना । ಹಬ್ಬು, ಬೆಳೆ (ಹುಣ್ಣು, ಗುಳ್ಳೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು).

फफूंदी--स्त्री. वरसातमें फलादिपर जमनेवाली सफेद तह। ಮುಗ್ಗಲು, ಬೂಜು.

फफोला– पु छाला। ಗುಳ್ಳೆ, ಹೊಪ್ಪಳ, ಹುಗುಳು.

फबकना– अक्रि मोटा होना। ಬೆಳೆ, ಚಿಗುರು.

फबती– स्त्री शोभा, व्यंग्य। ಶೋಭೆ, ವ್ಯಂಗ, ಚುಚ್ಚುಮಾತು.

फबन– स्त्री सुंदरता, शोभा, छवि । ಭೂಷಣ, ಒಪ್ಪು, ಶೋಭೆ, ಕಾಂತಿ.

फबना– स्त्री. शोभा देना । ಒಪ್ಪು, ಶೋಭಿಸು, ಚಂದ ಕಾಣು.

फबाना– सक्रि सजाना। ಶೃಂಗರಿಸು, ಶೋಭಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು, ಅಲಂಕರಿಸು.

फबि– स्त्री शोभा, छवि । ಶೋಭೆ, ಭೂಷಣ, ಕಾಂತಿ.

फबीला–वि. सुंदर, छवियुक्त। ಸುಂದರ, ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ, ಶೋಭಾಯಮಾನ

फय्याज़– वि. उदार । ಉದಾರ, ದಾನಶೀಲ.

फय्याज़ी– स्त्री. दानशीलता, उदारता । ದಾನಶೀಲತೆ, ಔದಾರ್ಯ.

फर–पु. सामना, दाँव, युद्धक्षेत्र। ಎದುರಿ

ನುವಿಕೆ, ಯುಕ್ತಿ, ತಂತ್ರ, ಯುದ್ಧ-ಕ್ಷೇತ್ರ.

फर–पु शोभा, चमक दमक। ಶೋಭೆ, ಅಂದಚೆಂದ, ಕಾಂತಿ.

फरक–स्त्री. स्फुरण, चंचलता। ಸ್ಫುರಣ, ಉಬ್ಬುವಿಕೆ, ಹಾರುವಿಕೆ, ಚಂಚಲತೆ. दे 'फर्क'।

फरक़– पु दे 'फर्क'।

फरकना– अक्रि दे 'फड़कना'।

फरका– पु. टट्टर। ಚಪ್ಪರ,ತಡಿಕೆ

फरकाना– सक्रि फड़फड़ाना, हिलाना। ಫಡಫಡ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು, ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಹಾರಿಸು.

फरचा– वि साफ़। ಸ್ವಚ್ಛ, ಶುದ್ಧ, ನಿರ್ಮಲ.

फरचाना– सक्रि साफ करना, आदेश देना। ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡು,ಶುದ್ಧಮಾಡು, ಪರಿಷ್ಕರಿಸು, ಆದೇಶ ಕೊಡು.

फरज़ंद, फ़र्ज़ंद– पु पुत्र। ಪುತ್ರ, ಮಗ, ಸಂತಾನ.

फ़रज़ी– वि. जाली, नकली। ತೋರಿಕೆಯ, ಬನಾವಟಿ, ನಕಲಿ. पु वजीर। ಚತುರಂಗ ಆಟದಲ್ಲಿಯ ಮಂತ್ರಿ (ವಜೀರ).

फ़रद– स्त्री सूची। ಪಟ್ಟಿ, ಯಾದಿ, ತಪಶೀಲು. वि बेजोड़। ಏಕಾಂಗಿ, ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ.

फ़रना– अक्रि. फलना। ಫಲಿಸು.

फरफंद– पु. दॉवपेंच, छल, नखरा। ಮೋಸ, ಛಲ, ಒಯ್ಯಾರ,ಬೆಡಗು.

फरफंदी– वि. चालबाज। ಮೋಸಗಾರ, ಠಕ್ಕ, ತಂತ್ರಗಾರ.

फरफराना– अक्रि. दे 'फड़फड़ाना'।

फरमॉ बरदार– पु आज्ञा पालक। ಆಜ್ಞಾಧಾರಕ.

फरमाइश– स्त्री आज्ञा, मॉग। ಆಜ್ಞೆ, ಅಪ್ಪಣೆ, ಬೇಡಿಕೆ.

फरमाइशी– वि. विशेष रूप से आज्ञा देकर मँगाया या तैयार कराया हुआ। ಆಜ್ಞೆ ಅಥವಾ ಆರ್ಡರು ಕೊಟ್ಟು ಬೇಡಿಸಿದ ಅಥವಾ ತಯಾರು ಮಾಡಿಸಿದ.

फरमान–पु. आज्ञा पत्र, शाही घोषणा। ಆಜ್ಞಾಪತ್ರ, ರಾಜಕೀಯ ಘೋಷಣೆ.

फरमाना– सक्रि आज्ञा देना। ಆಜ್ಞೆ ಕೊಡು, ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡು, ಹೇಳು.

फरमॉ-रवॉ–पु. शासक, राजा। ರಾಜ, ಶಾಸಕ, ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಡಿಸುವವ

फरवरी– स्त्री अंग्रेजी वर्ष का दूसरा महीना। ಫೆಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳು.

फरवी– स्त्री. एक प्रकार का भूना हुआ चावल। ಮಂಡಕ್ಕಿ, ಚುರಮುರಿ, ಅರಳು.

फ़रश, फ़र्श– पु. समतल भूमि, गच, बिछावन। ಸಮತಲ ಭೂಮಿ,ನೆಲಗಟ್ಟು, ನೆಲಗಚ್ಚು, ಹಾಸಿಗೆ, ಜಮಖಾನೆ.

फ़रशी– स्त्री. एक प्रकार का हुक्का। ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಚಿಕ್ಕ ಹುಕ್ಕಾ,

ಗುಡಗುಡಿ. वि फर्श का । ನೆಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ನೆಲದ

फरसा– पु फावडा, कुल्हाडी । ಪರಶು, ಕೊಡಲಿ.

फरहद– पु एक वृक्ष । ಒಂದು ಗಿಡ.

फरहरना, फरहराना– अक्रि फहराना, फडफडाना, हिलना । ಹಾರು, ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿ, ಪಟಪಟ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು, ಅಗಳಾಡು, ಗಾಳಿಗೆ ಹಾರಾಡು.

फरहरा– पु झण्डा । ಬಾವುಟ, ಝೇಂಡಾ. वि. खिला हुआ, शुद्ध । ಅರಳಿದ, ಶುದ್ಧ.

फराक, फराख़– पु. मैदान । ಬೈಲು, ವಿಸ್ತೃತ ಸ್ಥಳ. वि विस्तृत । ವಿಸ್ತಾರವಾದ.

फ़राग़त– स्त्री छुट्टी, निश्चितता, मलत्याग । ಬಿಡುವು, ಮುಕ್ತಿ, ಬಿಡುಗಡೆ, ನಿಶ್ಚಿಂತತೆ, ಮಲತ್ಯಾಗ.

फरामोश– वि भूला हुआ । ವಿಸ್ಮೃತ, ಮರೆತ.

—करना= भूलना । ಮರೆ

फ़रार– वि. चंपत, भागा हुआ । ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದ, ಓಡಿ ಹೋದ, ಫರಾರಿ. पु फल, फलार । ಹಣ್ಣು, ಫಲಾಹಾರ.

फ़रारी– वि गायब हो जानेवाला, भागा हुआ । ಓಡಿ ಹೋಗುವ, ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸುವ, ಓಡಿ ಹೋದ, ಪರಾರಿ.

फरासत– स्त्री. दे. 'फिरासत'।

फरासीस– वि. फ्रान्स देश । ಫ್ರಾನ್ಸದೇಶ

फरासीसी– वि फ्रान्स देश का निवासी । ಫ್ರಾನ್ಸ ದೇಶದ ನಿವಾಸಿ. वि फ्रान्स का । ಫ್ರಾನ್ಸದ.

फराहम– वि इकट्ठा । ಕೂಡಿಸಿದ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ

फराहमी– स्त्री संग्रह । ಸಂಗ್ರಹ.

फ़रियाद, फ़िरियाद– स्त्री नालिश, प्रार्थना । ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಫಿರ್ಯಾದಿ.

फरियादी– वि नालिश करनेवाला । ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವವ, ಫಿರ್ಯಾದಿ ಮಾಡಿದವ.

फरियाना– सक्रि. साफ करना, तय करना । ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡು, ಬೇರ್ಪಡಿಸು, ನಿಶ್ಚಯಿಸು अक्रि साफ होना, तय होना । ಸ್ವಚ್ಛವಾಗು, ನಿಶ್ಚಯವಾಗು.

फरिश्ता– पु देवदूत । ದೇವದೂತ.

फरी– स्त्री ढाल, गाडी का हरसा । ಗುರಾಣಿ, ಢಾಲು, ಗಾಡಿಯ ನೊಗ.

फ़रीक़– वि विरोधी, विवेक शील । ವಿರೋಧಿ, ವಿವೇಕಿ. पु. झुण्ड । ಸಮೂಹ, ವರ್ಗ.

फ़रीद– वि अनुपम, बेजोड । ಅನುಪಮ, ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ, ಸಾಟಿಯಿಲ್ಲದ

फरुई, फरुही– स्त्री छोटा फावड़ा, भूना हुआ चावल । ಸಣ್ಣ ಗುದ್ದಲಿ, ಕೈ ಕೊಡಲಿ, ಚುರಮುರಿ, ಅರಳು.

फरेफ्ता– वि. आसक्त । ಆಸಕ್ತ, ಮೋಹಿತ, ಮೋಹ ಹೊಂದಿದ.

फरेब– पु कपट। ಕಪಟ, ಮೋಸ, ತಂತ್ರ.

फ़रेबी– पु कपटी। ಕಪಟ, ಮೋಸಗಾರ, ಠಕ್ಕ.

फ़रोख्त– स्त्री. बिक्री। ಮಾರಾಟ, ವಿಕ್ರಯ.

फरोश– वि. बेचनेवाला। ಮಾರುವವ.

फ़र्क़– पु. अंतर, भेद, परायापन, कमी, पार्थक्य, दूरी। ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಅಂತರ, ಭೇದ, ಅನ್ಯತನ, ಕುಂದು, ಕಡಿಮೆ, ಬೇರೆಯಾಗುವಿಕೆ, ದೂರ.

फर्ज– पु. कर्तव्य। ಕರ್ತವ್ಯ, ಧರ್ಮ, ಕಲ್ಪನೆ.

फर्जाना– वि. ज्ञानी, पंडित। ಜ್ಞಾನಿ, ಬುದ್ಧಿವಂತ, ವಿವೇಕಿ, ಪಂಡಿತ.

फर्ज़ी– वि. कल्पित। ಕಲ್ಪಿತ, ಕೃತ್ರಿಮ, ನಾಮಮಾತ್ರ, ಅಧಿಕಾರಹೀನ.

फ़र्द– स्त्री. दे 'फरद'।

फ़र्याद– स्त्री. दे 'फरियाद'।

फर्राटा– पु. वेग। ವೇಗ, ಚಪಲತೆ.

फर्राश– पु. खिदमतगार। ಸೇವಕ, ಗುಡಿಸುವ ನೌಕರ, ಜಮಖಾನೆ ಹಾಸುವವ.

फ़र्श– पु. दे. 'फरगी'।

फर्गी– स्त्री. दे. 'फरगी'।

फलंक–पु. उछाल। ಜಿಗಿತ, ಹಾರುವಿಕೆ.

फल– पु मेवा, परिणाम, बदल, प्रयोजन। ಹಣ್ಣು, ಫಲಿತಾಂಶ, ಪರಿಣಾಮ, ಫಲ, ಪ್ರಯೋಜನ, ಬಾಣ ಗುರಾಣಿಗಳ ಅಗ್ರಭಾಗ, ಅಲಗು, ಧಾರೆ.

फलक–पु. तख्ता, पत्र। ಹಲಗೆ, ಮಣೆ, ತಗಡು, ಪುಟ, ಗುರಾಣಿ.

फ़लक– पु. आकाश, स्वर्ग। ಸ್ವರ್ಗ, ಆಕಾಶ.

फलकना– अक्रि. छलकना, फरकना। ತುಳುಕು, ಉಕ್ಕು

फलका– पु. छाला, झलका। ಗುಳ್ಳೆ, ಹೊಪ್ಪಳೆ, ಹುಗುಳು.

फलत: अव्य फलस्वरूप, इसलिये। ಫಲಸ್ವರೂಪವಾಗಿ, ಆದ್ದರಿಂದ

फलद– वि. फल देनेवाला। ಫಲ ಕೊಡುವ.

फलदान– पु. विवाह पक्का करने की एक रस्म। ಫಲದಾನ, ವಿವಾಹ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯ ಒಂದು ವಿಧಿ.

फलदार– वि. जिसमें फल लगे हो या लगते हों। ಫಲವುಳ್ಳ, ಫಲವಾಗುವ.

फलना–अक्रि फल लगना, सफल होना। ಫಲಿಸು, ಕಾಯಿ ಬಿಡು, ಹಣ್ಣು ಬಿಡು, ಸಫಲನಾಗು. —फूलना = समृद्ध होना। ಸುಖಿ ಹಾಗೂ ಸಂಪನ್ನನಾಗು, ಚಿಗುರೊಡೆ, ವಂಶವೃದ್ಧಿಯಾಗು.

फलस– पु. कटहल का वृक्ष। ಹಲಸಿನ ಗಿಡ.

फलहरी– स्त्री. वनके वृक्षों के फल। ಹಣ್ಣುಹಂಪಲ.

फ़लाँ, फ़लाना– वि अमुक, फलाना। ಇಂತಹ, ಅಮುಕ, ಇಂತಿಂಥ.

फ़लाँगना– अक्रि फाँदना । ಹಾರು, ಜಿಗಿ, ನೆಗೆ, ಕುಣಿ.

फ़लाना– वि दे. 'फलाँ'।

फलाना– सक्रि फलने में प्रवृत्त करना। ಫಲ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡು, ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡು.

फ़लालीन, फ़लालेन– पु ऊनी वस्त्र। ಉಣ್ಣೆಯ ಅರಿವೆ, ಫ್ಲಾನೆಲ್.

फलाहार– पु. केवल फलोंका भोजन। ಫಲಾಹಾರ,ಹಣ್ಣುಗಳ ಭೋಜನ.

फलित– वि फला हुआ, पूर्ण। ಹಣ್ಣಾದ, ಸಂಪನ್ನ, ಪರಿಪೂರ್ಣ.

फली– स्त्री. लम्बे चिपटे फल, छीमी। ಅವರೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಕಾಯಿ, ಬೀಜಕೋಶ.

फ़लीता– पु दे 'पलीता'।

फव्वारा–पु झरना। ಬುಗ್ಗೆ,ಕಾರಂಜಿ.

फसकाना–अक्रि दब जाना। ಇಳಿ, ಮುಳುಗು, ಕುಸಿ, ಬಿರಿ, ಸೀಳು.

फसकाना– सक्रि दबाकर फाड़ना, धँसाना। ಕುಸಿಯಿಸು,ಸೀಳು,ಹರಿ, ತುರುಕು, ಒತ್ತು, ಹೊಗಿಸು.

फसड्डी– वि पिछड़ा हुआ। ತುಚ್ಛ, ಹಿಂದುಳಿದ.

फसना– अक्रि दे 'फँसना'।

फ़सल, फस्ल– स्त्री. मौसिम, उपज। ಬೆಳೆ, ಪೈರು, ಋತು, ಸಮಯ, ಸುಗ್ಗಿ, ತಕ್ಕ ಸಮಯ.

फ़सली–वि मौसिमी, फस्लका। ಋತು ಅಥವಾ ಬೆಳೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ पु एक संवत्। ಫಸಲಿ ವರ್ಷ. स्त्री. हैज़ा। ಕಾಲರಾ, ವಾಂತಿ ಬೇಧಿ.

फ़साद– पु. झगड़ा, उपद्रव, विरोध। ಕಲಹ, ಜಗಳ,ವಿರೋಧ, ಫಿತೂರಿ, ಒಳಸಂಚು.

फ़सादी– वि फसाद खड़ा करनेवाला, उपद्रवी। ಜಗಳಗಂಟ, ಒಳಸಂಚು ನಡಿಸುವವ, ಉಪದ್ರವಿ, ಧಾಂಧಲೆ ಖೋರ.

फ़साहत– स्त्री. सुंदर वर्णन। ಯಾವದೊಂದು ವಿಷಯದ ಸುಂದರ ವರ್ಣನೆ,ವಕ್ತೃತ್ವ ಶಕ್ತಿ,ವಾಕ್ಚಾತುರ್ಯ.

फ़सील– स्त्री शहर पनाह, परकोटा। ಪ್ರಾಕಾರ, ದುರ್ಗದ ಸುತ್ತುಗೋಡೆ.

फ़सीह– वि. श्रेष्ट वक्ता। ವಕ್ತೃತ್ವಶಾಲಿ,ಒಳ್ಳೇ ಭಾಷಣಕಾರ, ವಾಗ್ಮಿ.

फ़सूँ– पु. जादू, मंत्र। ಜಾದೂ, ಮಂತ್ರ, ಮಾಟ.

—गर = मान्त्रिक। ಜಾದೂಗಾರ, ಮಂತ್ರಗಾರ, ಮಾಟಗಾರ

फस्द–स्त्री. नससे दूषित रक्त निकालना। ರಕ್ತವಾಹಿನಿಯಿಂದ ದೂಷಿತ ರಕ್ತ ತೆಗೆದು ಹಾಕುವ ಕ್ರಿಯೆ.

फस्ल– स्त्री दे 'फसल'।

फ़हम– स्त्री ज्ञान, विवेक। ಜ್ಞಾನ, ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿ, ವಿವೇಕ, ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಬುದ್ಧಿ.

फहमाइश– स्त्री. समझने या सतर्क करने की क्रिया। ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಎಚ್ಚ

ರಿಕೆ.

फहरना– अक्रि उड़ना, फड़फड़ाना । ಹಾರು, ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿ, ಫಡ ಫಡ ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡು.

फहराना– सक्रि उड़ाना । ಹಾರಿಸು. अक्रि उड़ना । ಹಾರು, ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿ.

फ़हश– वि अश्लील । ಅಶ್ಲೀಲ.

फ़हीम– वि समझदार । ತಿಳಿವಳಿಕಸ್ಥ, ಬಲ್ಲವ.

फॉक–स्त्री टुकड़ा । ಹೋಳು, ತುಂಡು.

फॉकना– सक्रि. फंकी करना । ನುಂಗು, ಮುಕ್ಕು.

फॉड, फॉडा– पु धोती या दुपट्टे का वह भाग जो कमर में बंधा रहता है । ಧೋತ್ರದ ಮಡಿಕೆ, ನಿರಿಗೆ.

फॉद– स्त्री. उछाल । ಹಾರಿಕೆ, ನೆಗೆತ,

फाँदना– अक्रि. कूदना । ಹಾರು, ಜಿಗಿ. सक्रि लाघना, फंसाना, फंदे में डालना । ದಾಟು, ನೆಗೆ, ಸಿಕ್ಕಿಸು, ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿ.

फॉस– स्त्री. फंदा, बॉस । ಜಾಲ,ಬಂಧನ, ಕಟ್ಟು, ಬಿದಿರು

फाँसना– सक्रि. फॅसाना । ಸಿಕ್ಕಿಸು, ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿ, ಕಟ್ಟು.

फॉसी– स्त्री. फंदा, फंदा गलेमें डालकर मारनेकी क्रिया । ಶೂಲ, ಫಾಸಿ, ಫಾಸೀ ಕೊಡುವ ಕ್ರಿಯೆ,ಶೂಲಕ್ಕೇರಿಸುವದು.

फाक़ा– पु उपवास । ಉಪವಾಸ, ಲಂಘನ.

फाक़ा-कश– वि निर्धन । ನಿರ್ಧನ, ಕಂಗಾಲ, ಉಪವಾಸ ಬೀಳುವವ.

फाकामस्त, फाक़ेमस्त– वि. तंगी में भी खुश रहनेवाला । ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಆನಂದದಿಂದಿರುವವ, ಉಪವಾಸ ಬಿದ್ದರೂ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದಿರುವವ.

फाग– पु होली । ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬ, ಕಾಮನ ಹಬ್ಬ.

फागन, फागुन– पु. फाल्गुन मास । ಫಾಲ್ಗುನ ತಿಂಗಳು.

फ़ाजिर– पु व्यभिचारी, पापी । ವ್ಯಭಿಚಾರಿ, ಪಾಪಿಷ್ಟ.

फ़ाज़िल–वि विद्वान, अधिक । ಅಧಿಕ, ಹೆಚ್ಚು, ವಿದ್ವಾನ, ಪಂಡಿತ,ಅವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು.

फाटक–पु. बड़ा द्वार, पछोड़न । ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು,ಗೊಳಲು,ಹೊಟ್ಟು, ತವುಡು.

फाटना– अक्रि दे. ' फटना ' ।

फाड़ना– सक्रि. चीरना । ಹರಿ, ಸೀಳು, ನಾಶಮಾಡು.

फ़ातिहा–पु. प्रार्थना, मरे लोगोंके नामका चढ़ावा । ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಸತ್ತವರ ಆರಾಧನೆ.

फ़ानी– वि. नश्वर । ನಾಶವಾಗುವ, ನಶ್ವರ, ಅನಿತ್ಯ.

फ़ानूस– पु. एक तरहका चिरागदान । ಕವಲೊಡೆದ ಕಾಜಿನ ದೀಪಸ್ತಂಭ, ದೊಡ್ಡ ದೀಪ.

फाब– स्त्री. शोभा, छवि । ಶೋಭೆ, ಕಾಂತಿ.

फाबना– अक्रि फबना । ಶೋಭಿಸು, ಸುಂದರ ಕಾಣಿಸು.

फ़ाम– पु वर्ण, रंग । ವರ್ಣ, ಬಣ್ಣ, ರಂಗ.

फ़ायदा– पु. लाभ । ಲಾಭ, ಹಿತ.

फ़ायदेमंद– वि लाभदायक । ಲಾಭದಾಯಕ, ಹಿತದ.

फ़ारस– पु. ईराण । ಇರಾಣ ದೇಶ, ಪರ್ಷಿಯಾ.

फ़ारसी– पु. फारस देश की भाषा । ಇರಾಣದ ಭಾಷೆ.

फ़ारिग– वि मुक्त । ನಿವೃತ್ತ, ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ, ನಿಶ್ಚಿಂತ.

फ़ाल– स्त्री कपाससे वना वस्त्र, हलके नीचे लगा हुआ खेत जोतनेका लोहा। ನೇಗಿಲಿನ ಮೊಳೆ, ಗುಳ, ಹೋಳು, ತುಂಡು पु फलाग, डग । ಜಿಗಿತ, ಹೆಜ್ಜೆ, ದಾಪು.

फाल–स्त्री. शकुन विद्या । ಶುಭ-ಅಶುಭಗಳನ್ನು ಹೇಳುವದು.

फ़ालतू– वि जरूरतसे ज्यादा, निरर्थक । ನಿರರ್ಥಕ, ಹೆಚ್ಚಾದ, ಮಿಗಿತವಾದ, ಉಳಿದ.

फ़ालिज़– पु पक्षाघात, लकवा । ಪಕ್ಷಘಾತ, ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯು.

फ़ालीज़– स्त्री. खेत, वाग । ಹೊಲ, ಉಪವನ, ತೋಟ, ವಾಟಿಕಾ.

फाल्दा–पु. पीने के लिये गेहूँ के सत्व से वनायी हुयी एक चीज । ಗೋದಿಯ ಗಂಜಿ.

फावडा–पु फ़ावडी- स्त्री,फरसा । ಸಲಿಕೆ, ಬಾಯಿ ಗುದ್ದಲಿ, ಸುಮಟಿ.

फ़ाश– वि स्पष्ट. प्रगट । ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ, ಪ್ರಕಟವಾದ, ತೆರೆದ.

फ़ासला, फ़ासिला– पु अंतर, दूरी । ಅಂತರ, ದೂರ.

फ़ासिद– वि. झगडालू । ಜಗಳಗಂಟ, ರೋಗಿದ, ದುಷ್ಟ.

फ़ासिल–वि अलग करनेवाला । ಬೇರ್ಪಡಿಸುವವ, ಬೇರೆಬೇರೆ ಮಾಡುವವ.

फ़ासिला– पु दे ' फासला ' ।

फ़ाहा– पु फाया । ಔಷಧ, ಅತ್ತರು ಅಥವಾ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ತೋಯಿಸಿದ ಅರಳೆಯ ಅಥವಾ ಅರಿವೆಯ ಚೂರು (ಲೇಪನ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ).

फ़ाहिश– वि दुश्चरित्र, पाजी, लज्जाजनक । ದುಶ್ಚರಿತ್ರ, ಲಂಪಟ, ಲಜ್ಜಾಜನಕವಾದ

फाहिशा– स्त्री कुल्टा । ಕುಲಟೆ, ದುರಾಚಾರಿ ಸ್ತ್ರೀ, ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣಿ.

फिकवाना– सक्रि फेंकने का काम कराना । ಬಿಸಾಡಿಸು, ಒಗೆಯಿಸು.

फिकरा– पु वाक्य, व्यंग्य । ವಾಕ್ಯ, ಮಾತು, ವ್ಯಂಗ, ಗೇಲಿ.

फिकैत–पु. वनेठी आदि चलानेवाला । ಎರಡೂ ಕಡೆ ಸಂಜುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಲಾಠೀ ವರಸೆ ಬಲ್ಲವ.

फिक्र, फ़िकिर– स्त्री. चिन्ता, उपाय । ಚಿಂತೆ, ವಿಚಾರ, ಉಪಾಯ, ಯುಕ್ತಿ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಧ್ಯಾನ.

फ़िक्रमंद– वि चिंतित । ಚಿಂತಿತ, ಕಾಳಜಿಯಲ್ಲಿದ್ದ.

फिचक्कुर–पु. वह फेन जो मूर्छामें मुख से निकलता है । ಮೂರ್ಛೆ ಹೋದಾಗ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವ ಬುರುಗು ಅಥವಾ ನೊರೆ.

फिज़ूँ– वि अधिक । ಹೆಚ್ಚು, ಅಧಿಕ

फ़िज़ूल– वि दे. 'फजूल'।

फिटकार– स्त्री. फटकार, धिक्कार,शाप। ಧಿಕ್ಕಾರ, ಗದರಿಕೆ, ಶಾಪ, ಬೈಗಳು.

फिटकारना– सक्रि. दे 'फटकारना'।

फिटकिरी– स्त्री. एक खनिज पदार्थ । ಪಟಿಕ, ಪಟಿಕಾರ.

फिटन– स्त्री. वग्गी, व्हिक्टोरिया । ಕುದುರೆ, ಸಾರೋಟು.

फिटाना– सक्रि हटा देना, भगाना । ತೆಗೆದೊಗೆ, ಓಡಿಸು.

फिट्ट, फिट्टा–वि लज्जित, अपमानित। ಅಪಮಾನಿತ, ತಿರಸ್ಕೃತ, ಲಜ್ಜಿತ.

फ़ितना– पु. झगडा, एक प्रकारका इत्र। ಜಗಳ, ಗದ್ದಲ, ಪಾಪ, ಒಂದು ತರದ ಅತ್ತರು. वि दुष्ट, पाजी, झगडालू। ದುಷ್ಟ, ಜಗಳಗಂಟಿ, ಉಪದ್ರವಿ.

फ़ितर– पु. रोजा खोलना । ಹಗಲು ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಸಂಜೆಗೆ ಉಪವಾಸ ಬಿಡುವದು (ರೋಜಾ), ಪಾರಣೆ.

फ़ितरत– स्त्री. प्रकृति, स्वभाव, होशियारी, धूर्तता । ಪ್ರಕೃತಿ, ಸ್ವಭಾವ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ,ಧೂರ್ತತನ, ತಂತ್ರ.

फ़ितूर– पु झगड़ा, कमी । ಉಪದ್ರವ, ಜಗಳ, ವಿಕಾರ, ದೋಷ, ಹಾನಿ.

फ़िदवी– वि आज्ञाकारी । ನಮ್ರ ಸೇವಕ, ಆಜ್ಞಾಧಾರಕ, ಸ್ವಾಮಿಭಕ್ತ.

फ़िदा– वि आसक्त । ಆಸಕ್ತ, ಅನುರಕ್ತ, ಯಾರ ಸಲುವಾಗಿಯಾದರೂ ಪ್ರಾಣಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧನಾದ, ಆತ್ಮಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧನಾದ.

फ़िदाई– पु फिदा होनेवाला । ಆತ್ಮಾರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವವ

फिना– स्त्री मृत्यु, नाश । ಮೃತ್ಯು, ಸಾವು, ನಾಶ.

फिनिया– स्त्री. कान का एक आभूषण । ಕಿವಿಯ ಒಂದು ಆಭರಣ.

फिरंगी– पु फिरंग देशवासी । ಐರೋಪ್ಯರು. स्त्री विलायती तलवार । ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕತ್ತಿ.

फ़िरंट– वि विरुद्ध । ತಿರುಗಿದ, ಕೆಟ್ಟ.

फिर– क्रिवि. पुनः, वादमें. सिवाय । ಪುನಃ,ಮತ್ತೆ, ಅಲ್ಲದೆ, ಹಿಂದಿನಿಂದ.

फ़िरका– पु जाति, शाखा । ಜಾತಿ, ವಂಗಡ, ಪಂಥ, ಸಂಪ್ರದಾಯ.

फिरकी– स्त्री. चकई नामक खिलौना । ಗಿರುಗಟಿ, ಜೀರು ಬೊಗರಿ.

फिरता– वि वापिस । ಅಸ್ವೀಕೃತ, ತಿರುಗಿ ಕಳಿಸಿದ पु अस्वीकार । ಅಸ್ವೀಕಾರ.

फिरदौस– पु वाग, स्वर्ग । ತೋಟ, ಹೂದೋಟ, ಸ್ವರ್ಗ.

फिरना– अक्रि घूमना, टहलना, लौटना। ತಿರುಗು, ಅಲೆದಾಡು, ತಿರುಗಾಡು, ಮರಳು.

फिरवा– पु एक गहना । ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಒಂದು ಆಭರಣ.

फिरवाना– सक्रि 'फेरना'का प्रे रूप।

फ़िराक़– पु चिन्ता, खोज, वियोग। ಚಿಂತೆ, ಶೋಧ, ವಿಯೋಗ,ವಿರಹ

फ़िराग़– पु छुटकारा, फ़ुरसत, खुशी, अधिकता। ಬಿಡುವು, ಬಿಡುಗಡೆ, ಯುಕ್ತಿ, ಆನಂದ, ಸಂತೋಷ, ಆಧಿಕ್ಯ

फिराद– स्त्री दे 'फरियाद'।

फिराना– सक्रि घुमाना, लौटाना, बदलना। ತಿರುಗಾಡಿಸು, ತಿರುಗಿಸು, ತಿರುಗಿ ಕೊಡು, ಹೊರಳಿಸು, ಬದಲಿಸು.

फ़िरार– पु चंपत होनेकी क्रिया। ಓಡಿ ಹೋಗುವದು, ಪಲಾಯನ.

फ़िरासत– स्त्री अक़्लमंदी। ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ತೀಕ್ಷ್ಣ ಬುದ್ಧಿ

फ़िल्-जुमला– क्रिवि तात्पर्य, थोडेमें। ತಾತ್ಪರ್ಯ, ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ.

फिलहाल– क्रिवि अभी। ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ.

फिस– वि. कुछ नहीं । ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಸಾರಹೀನ.

फिसड्डी– वि जो काममें पीछे रहे। ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಉಳಿಯುವವ.

फिसफिसाना– अक्रि शिथिल पड जाना। ಶಿಥಿಲವಾಗು, ಹಿಂಜರಿ.

फिसलना– अक्रि रपटना । ಜಾರು, ಸರಿ, ಬೀಳು.

फिसलाना–सक्रि किसीको ऐसा करना कि वह फिसल जाय । ಜಾರಿಸು, ಜಾರುವಂತೆ ಮಾಡು

फ़िहरिस्त– } स्त्री सूची। ಪಟ್ಟಿ, ಸೂಚಿ, ಸೂಚೀ ಪತ್ರ.
फ़ेहरिस्त–

फ़ी– अव्य हर-एक। ಪ್ರತಿಯೊಂದು, स्त्री फीस। ಫೀ, ಶುಲ್ಕ.

फीका– वि नीरस, धूमिल । ನೀರಸ, ರುಚಿಯಿಲ್ಲದ, ಮಂದವಾದ, ನಿಸ್ತೇಜ, ಮಲಿನವಾದ.

फीकापन– पु नीरसता, स्वादहीनता, मलिनता। ನೀರಸ, ಸಪ್ಪೆತನ, ಸ್ವಾದಹೀನತೆ, ಮಾಲಿನ್ಯ.

फ़ीता– पु कपडे आदिकी पट्टी, फीत। ಅರಿವೆಯ ಪಟ್ಟಿ, ಅರಿವೆ ದಂಡೆಗೆ ಹಚ್ಚುವ ಫೀತ, ಲಾಡಿ.

फ़ीरोज़ा– पु नीलमणि। ನೀಲಮಣಿ.

फ़ीरोज़ी–वि हरापन लिये नीले रंग का। ಹಸರು ಮಿಶ್ರಿತ ನೀಲಿ ವರ್ಣದ, ಇಂದ್ರ ನೀಲವರ್ಣದ.

फ़ील– पु हाथी। ಆನೆ, ಗಜ.

फ़ीलखाना–पु हस्तिशाला। ಗಜಶಾಲೆ.

फ़ीलपाया– पु खंभा। ಕಂಬ, ಸ್ತಂಭ.

फ़ीलवान– पु हाथीवान। ಆನೆ ನಡೆಸುವವ, ಮಾವುತ.

फीली– स्त्री पिंडली। ಕಣಕಾಲು.

फीस– स्त्री शुल्क। ಫೀ, ಶುಲ್ಕ.

फ़ी-सदी– क्रिवि. हर सैंकडा, प्रतिशत। ಪ್ರತಿ ನೂರಕ್ಕೆ.

फुँकना– अक्रि जलना। ಸುಡು, ಭಸ್ಮವಾಗು, ನಷ್ಟವಾಗು. पु. बास पीतल आदि की नली, प्राणियो के शरीर का मूत्र रहने का अवयव। ಊದುಗೊಳವೆ, ಮೂತ್ರಪಿಂಡ.

फुँकनी– स्त्री आग फूँकने की नली। ಊದುಗೊಳವೆ, ತಿದಿ.

फुँकरना– अक्रि फुफकार मारना। ಫೂತ್ಕರಿಸು, ಬುಸಗುಟ್ಟು.

फुँकवाना, फुँकाना– सक्रि फूँकने का काम कराना, भस्म कराना। ಊದಿಸು, ಊದಿಸಿ ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಸು, ಸುಡಿಸು.

फुँकार– पु फुफकार। ಬುಸುಗುಟ್ಟುವಿಕೆ, ಫೂತ್ಕಾರ.

फुँकारना– अक्रि फुफकारना। ಬುಸುಗುಟ್ಟು, ಫೂತ್ಕರಿಸು.

फुंकारी– स्त्री. फूत्कार। ಬುಸುಗುಟ್ಟುವಿಕೆ, ಫೂತ್ಕಾರ.

फुंदना– पु. झब्बा, गुच्छा। ಗೊಂಡೆ, ಗುಚ್ಛ, ಕುಚ್ಚು, ಗೊಂಚಲು.

फुंसी– स्त्री छोटी फुडिया। ಗುಳ್ಳೆ, ಕುರು.

फुआरा– पु. दे. 'फूहारा'।

फुकना– अक्रि. दे 'फुँकना'।

फुगना– सक्रि. खोलना। ತೆರೆ.

फुचड़ा– पु. बाहर निकला हुआ सूत या रेशम। ಹೊರಗೆ ಬಂದಿರುವ ನೂಲು ಅಥವಾ ಎಳೆಗಳು.

फुट– वि अकेला, अलग। ಒಂಟಿಗ, ಏಕಾಕಿ, ಬೇರೆಯಾದ.

फुट– पु बारह अिंचका पैमाना। ಫೂಟು, ಹನ್ನೆರಡು ಇಂಚಿನ ಅಳತೆ.

फुटकर, फुटकल– वि अकेला, अलग, कई प्रकारका। ಒಂಟಿಗ, ಬೇರೆಬೇರೆ, ಎಷ್ಟೋ ತರದ, ಕಿರುಕಳ.

फुटका– पु. छाला। ಗುಳ್ಳೆ, ಹೊಪ್ಪಳೆ.

फुटकी– स्त्री. छोटा लच्छा, दूधादिपर जमे हुये कण, धब्बा। ಕರೆ, ದಾರಿನ ಗೊಂಡೆ, ಹಾಲಿನ ಮೇಲಿನ ಕಣ, ಕಲೆ, ಡಾಗು.

फुटेहरा–पु भूना हुआ चना या मटर। ಹುರಿಗಡಲೆ.

फुट्टल– वि अलग रहनेवाला, अभागा। ಬೇರೆಯಾದ, ಒಂಟಿಯಾಗಿರುವ, ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ.

फुतकार– पु फूत्कार। ಫೂತ್ಕಾರ, ಬುಸುಗುಟ್ಟುವಿಕೆ.

फुदकना– अक्रि. उछलना, कूदना। ಜಿಗಿ, ಹಾರು, ಕುಣಿ.

फुदकी– स्त्री. उछल-कूद, एक छोटी चिड़िया। ಹಾರಾಟ, ಜಿಗಿದಾಟ, ಕುಣಿದಾಟ, ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಪಕ್ಷಿ.

फुनंग, फुनगी– स्त्री. अंकुर। ಅಂಕುರ, ಚಿಗುರು, ತೆನೆ.

फुफकाना, फुफकारना– अक्रि मुँहसे वेग पूर्वक हवा निकालना। ಬುಸುಗುಟ್ಟು, ಫೂತ್ಕರಿಸು.

फुफिया– वि. फूफी संबंधी । ಸೋದರ ತ್ತೆಯ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ.

फुफी, फुफू– स्त्री बुआ । ಸೋದರತ್ತೆ.

फुफेरा– वि फूफासे उत्पन्न । ಸೋದರ ತ್ತೆಯ ಗಂಡನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ, ಸೋದರತ್ತೆಯ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ.

फुर– वि. सच्चा । ಸತ್ಯವಾದ, ನಿಜ ವಾದ.

फुरती- स्त्री. शीघ्रता । ಶೀಘ್ರತೆ, ಚಪ ಲತೆ, ತ್ವರೆ, ವೇಗ, ಚಟುವಟಿಕೆ.

फुरतीला– वि जो मद न हो, शीघ्रता से करनेवाला । ಚುರುಕಾದ, ವೇಗ- ವಾದ, ಚಟುವಟಿಕೆಯುಳ್ಳ.

फुरना– अक्रि साबित होना, निकलना । ಹೊರಡು, ಮೂಡು, ಹೊರಬೀಳು, ಸತ್ಯವೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗು.

फुरफुराना–अक्रि फुरफुर शब्द करना । ಫುರ ಫುರ ಶಬ್ದ ಮಾಡು, ರೆಕ್ಕೆ ಅಲುಗಾಡಿಸು. सक्रि पंख फड़- फड़ाना। ರೆಕ್ಕೆ ಜಾಡಿಸು, ರೆಕ್ಕೆಬಡಿ

फुरफुरी– स्त्री. पंख फडकानेकी क्रिया । ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿಯುವಿಕೆ, ಫುರ ಫುರ ಸಪ್ಪಳ, ಅದರುವಿಕೆ.

फुरसत– स्त्री छुट्टी, अवकाश । ವಿರಾ- ಮ, ಬಿಡುವು, ಅವಕಾಶ.

फुरहरी, फुरेरी– स्त्री. कँपकँपी, फर- फराहट । ರೋಮಾಂಚ, ಕಂಪನ, ಫಡ ಫಡ ಶಬ್ದ.

फुलका–पु **फुलकी**–स्त्री हलकी चपाती, छाला । ತೆಳುವಾದ ಚಪಾತಿ, ಗುಳ್ಳೆ.

फुलचुही– स्त्री. फूलो की रस चूसनेवाली एक चिड़िया । ಹೂವಿನ ರಸ ಹೀ- ರುವ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ.

फुलझडी– स्त्री. अेक प्रकार की आतश- बाजी, विवाद या कलह उत्पन्न करने- वाली बात । ಹೂಬಾಣ, ಹೂ ಮದ್ದು, ಕುಡಿಕೆ ಬಾಣ, ಜಗಳ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಸಂಗತಿ.

फुलवर– पु. एक प्रकार का कपडा जिसपर फूल बने हो । ಹೂಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಒಂದು ತರದ ಬಟ್ಟೆ.

फुलवाई, फुलवारी– स्त्री. बाग, उद्यान । ತೋಟ, ಉದ್ಯಾನ, ಹೂದೋಟ.

फुलवार– वि प्रसन्न । ಪ್ರಸನ್ನ, ಪ್ರಫು ಲ್ಲಿತ, ಆನಂದಿತ.

फुलसुँघी, फुलसुँही– स्त्री. दे 'फुल- चुही'।

फुलहारा– पु. माली । ತೋಟಿಗ, ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ.

फुलाई– स्त्री फूलने का भाव । ಅರಳು ವಿಕೆ, ಉಬ್ಬುವಿಕೆ.

फुलाना– सक्रि वायु भरकर बढाना, फूलयुक्त करना । ಉಬ್ಬಿಸು, ಅರ- ಳಿಸು, ಹಿಗ್ಗಿಸು, ಆನಂದಿತ ಮಾ- ಡು, ಹೂಗಳಿಂದ ಶೃಂಗರಿಸು.

फुलायल– पु दे 'फुलेल'।

फुलाव–पु फूलने का भाव या अवस्था। ಉಬ್ಬುವಿಕೆ, ಅರಳುವಿಕೆ, ಉಬ್ಬು, ಬಾವು.

फुलिंग– पु चिनगारी । ಕಿಡಿ, ಅಗ್ನಿ

फूटना— अक्रि टूटना, अलग होना । ಒಡಿ, ಹರಿ, ಬೇರೆಯಾಗು, ಚಿಗುರೊಡೆ, ವಿಕಸಿಸು, ಬಾಯಿಂದ ಶಬ್ದ ಹೊರಬೀಳು, ವ್ಯಕ್ತವಾಗು,ಹರವು.

फूटफूटकर रोना= अति विलाप करना । ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳು, ಬಹಳ ಅಳು.

फूटी आँखो न भाना= बहुत बुरा लगना । ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸೇರದಿರು.

फूटा— वि भग्न, टूटा हुआ । ಭಗ್ನ, ಒಡೆದ, ಹರಿದ, ಮುರಿದ.

फूफा— पु दे 'फूआ'।

फूफी— स्त्री फुआ, बुआ । ಸೋದರತ್ತೆ.

फूर, फूल— पु पुष्प, सार, अेक धातु। ಹೂ, ಪುಷ್ಪ, ಕಂಚು, ಬುಟ್ಟಾಕೆಲಸ

फूल झडना= मधुर और प्रिय शब्द बोलना । ಮಧುರ ಹಾಗು ಪ್ರಿಯವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡು.

फूल सूघकर रहना= बहुत कम आहार करना । ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಊಟ ಮಾಡು.

फूल— स्त्री. उमंग। ಉತ್ಸಾಹ, ಆವೇಶ, ಆನಂದ, ಪ್ರಸನ್ನತೆ.

फूलकारी—स्त्री. बेलबूटे बनाने का काम। ಕಸೂತಿ, ಬುಟ್ಟಾ ಕೆಲಸ, ಹೂವಿನ ಕೆಲಸ.

फूलगोभी— स्त्री एक शाख । ಹೂಕೋಸು, ಕೋಸುಬೀಜ, ಕಾಲಿಫ್ಲಾವರ್.

फूलदान— पु. गुलदस्ता रखने का पात्र। ಹೂ ಪಾತ್ರೆ, ಫ್ಲಾವರ್ ಪಾಟ್.

फूलदार—वि जिसपर फूल पत्ते बनेहो। ಕಸೂತಿ ತೆಗೆದ, ಹೂಗಳುಳ್ಳ, ಹೂಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ

फूलना— अक्रि खिलना, सूजना, कुसुमित होना। ಹೂಬಿಡು,ಹೂವಾಗು, ಅರಳು, ಉಬ್ಬು, ಗರ್ವದಿಂದ ಉಬ್ಬು, ಆನಂದಿತನಾಗು, ಸಿಟ್ಟುಮಾಡು.

——फलना= प्रफुल्ल होना, समृद्ध होना। ನಳನಳಿಸು, ಹರ್ಷಭರಿತನಾಗು, ಬೆಳೆ, ಸಮೃದ್ಧವಾಗು.

फूले अंग न समाना= अति आनंद-युक्त होना । ಬಹಳ ಆನಂದವಾಗು.

फूला— पु पक्षियो का एक रोग, ऊखका रस पकाने का बडा कडाहा, लावा । ಪಕ್ಷಿಗಳ ಒಂದು ರೋಗ, ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ,ಬೆಲ್ಲ ತಯಾರಿಸುವ ಕಡಾಯಿ, ಅರಳು

फूली— स्त्री आँख की पुतली परका एक सफेद दाग। ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಹೂ ಬೀಳುವದು.

फूस— पु. सूखा तृण । ಒಣ ಹುಲ್ಲು, ಹುಲ್ಲು ಕಡ್ಡಿ.

फूसी— स्त्री. भूसी । ಹೊಟ್ಟು,ಗೂಳಲು.

फूहड, फूहर— वि बेढंगा, बेशऊर । ಅಶಿಕ್ಷಿತ, ಗಾವಿಲ.ಹಳ್ಳಿಗಾಡ.ಧಡ್ಡ. स्त्री बेशऊर स्त्री। ಹಳ್ಳಿಗಾಡ ಹೆಂಗಸು, ಮುಗ್ಧಲಗೇಡಿ ಸ್ತ್ರೀ

फूहा— पु रुई का गोला। ಅರಳೆಯ ಗುಂಡು.

फ़ुहार, फ़ुही– स्त्री. पानी की महीन बूंद, महीन बूंदो की झडी । ತುಂತುರು, ಹನಿ, ಸೋನೆಮಳೆ.

फेंक– स्त्री फेंकने की क्रिया या भाव । ಎಸೆಯುವಿಕೆ, ಒಗೆತ.

फेंकना– सक्रि दूर गिराना, छोड़ना, उछालना, गंवाना, अपव्यय करना । ಎಸೆ, ಒಗೆ, ಬಿಸಾಡು, ಬಿಡು, ಹಾರಿಸು, ಕಳಕೊಳ್ಳು, ಅಪವ್ಯಯ ಮಾಡು, ವ್ಯರ್ಥ ಖರ್ಚುಮಾಡು.

फेंकनैत, फेंकैत– वि फेंकनेवाला । ಎಸೆಯುವವ, ಒಗೆಯುವವ.

फेंकरना– अक्रि चिल्लाकर रोना । ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಳು.

फेंट– स्त्री कमर का घेरा, कमर वंद । ನಡಸುತ್ತು, ನಡ, ಟೊಂಕ, ನಡಕಟ್ಟು.

फेंटना–सक्रि. हाथ से मथना । ಕಲಸು, ತೇಯು.

फेटा– पु. दे 'फेंट'। छोटी पगड़ी । ಚಿಕ್ಕ ರುಮಾಲು, ಫೇಟಾ.

फेटी–स्त्री अटेरन पर लपेटा हुआ सूत। ನೂಲಿನ ಕಂಡು, ಕಂಡಿಕೆ.

फेफना– पु. नाक का मल । ಸಿಂಬಳ.

फेकरना–अक्रि आच्छादन रहित होना, चिल्लाकर रोना। ಆಚ್ಛಾದನ ರಹಿತ ವಾಗು, ಬೆತ್ತಲೆಯಾಗು, ಅಳು, ಗೋಳಿಡು.

फेन, फेना– पु. बुद्बुद राशि, झाग । ನೊರೆ, ಬುರುಗು.

फेनिल– वि फेनयुक्त । ನೊರೆಯುಳ್ಳ.

फेमी– स्त्री एक तरह की मिठाई । ಒಂದು ಭಕ್ಷ್ಯ, ಒಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ

फेनुस– पु हाल की व्याई हुयी गाय का दूध । ಗಿಣ್ಣದ ಹಾಲು.

फेफड़ा– पु साँस लेने की थैली । ಪುಪ್ಪುಸ, ಶ್ವಾಸಕೋಶ.

फेफड़ी, फेफरी– स्त्री. पपडी । ಬತ್ತಿದ ತುಟಿಯ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕಳೆ, ಒಣ-ದುಟಿಗಳು.

फेर– पु. चक्कर, ढंग, रद-वदल । ಸುತ್ತು, ಬದಲಾವಣೆ, ತೊಡಕು, ಧೂರ್ತತೆ, ಅಂತರ, ಉಪಾಯ, ಹಾನಿ, ಮಾರ್ಪಾಟು, ಅದಲು-ಬದಲು. क्रिवि. फिर,पुनः। ಮತ್ತೆ, ತಿರುಗಿ.

फेरमें पडना=भ्रम में पड़ना। ಸಂಶಯದಲ್ಲಿ ಬೀಳು, ಭ್ರಮೆಗೊಳ್ಳು, ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಬೀಳು.

फेरना– सक्रि लौटाना, घुमाना । ತಿರುಗಿಸು, ವಾಪಸುಮಾಡು, ಪರತ ಮಾಡು, ತಿರುಗಿ ಕಳುಹಿಸು, ಸುತ್ತು, ಮುರಿಗೆ ಹಾಕು, ಸವರು, ಬಳಿ.

फेरफार– पु. परिवर्तन, उलटफेर । ಪರಿವರ್ತನ, ಬದಲಾವಣೆ, ಮಾರ್ಪಾ-ಟು, ಪಲ್ಲಟ, ಅಂತರ, ಅದಲು-ಬದಲು.

फेरवट– स्त्री फेरने का भाव, लपेटने में एक वार का घुमाव, पेंच, अंतर,

घुमाव-फिराव । ತಿರುಗಿಸುವಿಕೆ, ಸುತ್ತುವಿಕೆ, ಒಂದು ಸುತ್ತು, ತೊಡಕು, ಸಿಕ್ಕು, ಅಂತರ, ಪಲ್ಲಟ, ಅದಲು ಬದಲು.

फेरा– पु. परिक्रमण, लौटकर आना, लपेट, वारंवार आना जाना, घेरा, मंडल । ಪರಿಕ್ರಮಣ, ಸುತ್ತುವಿಕೆ, ತಿರುಗಿ ಬರುವಿಕೆ, ತಿರುಗಾಟ, ಸುತ್ತು,ಒಂದು ಸುತ್ತು ತಿರುಗುವಿಕೆ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ, ತಿರುತಿರುಗಿ ಬಂದು ಹೋಗುವಿಕೆ, ಸುತ್ತು, ಮಂಡಲ, ಪರೀಘ.

फेरी–स्त्री. परिक्रमण, चक्कर। ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ, ಸುತ್ತುವಿಕೆ, ಸಂಚಾರ,ತಿರುಗುವಿಕೆ.

फेल– पु. कार्य, संभोग। ಕಾರ್ಯ, ಕೆಲಸ, ದುಷ್ಕರ್ಮ, ಸಂಭೋಗ. वि अनुत्तीर्ण । ಅನುತ್ತೀರ್ಣ, ತೇರ್ಗಡೆಯಾಗದ.

फेहरिस्त– स्त्री सूची, तालिका। ಪಟ್ಟಿ, ಸೂಚಿಪತ್ರ, ವಿವರಣೆ ಪತ್ರ

फ़ैज़– पु. कृपा । ಕೃಪೆ, ಅನುಗ್ರಹ, ಹಿತ, ಉಪಕಾರ.

फैयाज़– वि उदार। ಉದಾರ, ದಾನಿ, ದಾತೃ.

फैयाज़ी– स्त्री. उदारता । ಉದಾರತೆ, ದಾತೃತ್ವ.

फैलना–अकि विस्तृत होना, बिखरना। ಪಸರಿಸು, ಹಬ್ಬು, ಹರಡು, ಬೆಳೆ, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗು, ಪ್ರಚುರವಾಗು, ವ್ಯಾಪಿಸು.

फ़ैलसूफ़– स्त्री. विद्वान, धोखेबाज । ವಿದ್ವಾನ, ಪಂಡಿತ, ಧೂರ್ತ, ಮೋಸಗಾರ, ರಕ್ಕ.

फ़ैलसूफ़ी– स्त्री. धूर्तता, अपव्यय । ಧೂರ್ತತೆ, ಅಪವ್ಯಯ.

फैलाना–सकि. विस्तृत करना। ಹರಡು, ಹಬ್ಬಿಸು, ವಿಸ್ತರಿಸು, ಪ್ರಸಿದ್ಧ-ಮಾಡು, ಪ್ರಚುರಗೊಳಿಸು.

फैलाव– पु. विस्तार। ವಿಸ್ತಾರ.

फ़ैसल– पु न्याय, न्यायकर्ता। ನ್ಯಾಯ, ತೀರ್ಪು, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ.

फ़ैसला– पु निर्णय । ನಿರ್ಣಯ, ನ್ಯಾಯ, ತೀರ್ಪು.

फोंक– पु. वाण का नुकीला भाग । ಬಾಣದ ಹಿಂದಿನ ಮುಳ್ಳುಗಳುಳ್ಳ ಭಾಗ.

फोक– पु. भूसी, सारहीन अंश । ಹೊಟ್ಟು, ನಿಸ್ಸತ್ವವಾದ ಅಂಶ, ಸಾರಹೀನ ಭಾಗ.

फोकट– वि. निस्सार, तुच्छ, जिसका कोइ मूल्य न हो। ನಿಸ್ಸಾರ, ತುಚ್ಛ, ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ಸಿಗುವ.

फोकला– पु **फोकली**– स्त्री ऊपरी छिलका । ಮೇಲಿನ ಪರೆ, ಹಕ್ಕಳೆ.

फोड़ना– सकि तोड़ना, फूट डालना। ಒಡೆ, ಮುರಿ, ನಷ್ಟಮಾಡು,ಒಡಕು ಹುಟ್ಟಿಸು.

फोड़ा– पु. घाव, व्रण। ಕುರು,ಹುಣ್ಣು, ಗುಳ್ಳೆ.

फोड़िया– स्त्री छोटा व्रण, फुन्सी ।

ಚಿಕ್ಕ ಹುಣ್ಣು, ಗುಳ್ಳೆ.

फ़ोता– स्त्री थैला, अंडकोष, पगडी, लगान। ಚೀಲ, ಕೈಚೀಲ, ಅಂಡ-ಕೋಶ, ಪಗಡಿ, ಫೇಟ, ತೆರಿಗೆ, ಕಂದಾಯ.

फ़ोतेदार– पु. खज़ानची। ಕೋಶಾ-ಧ್ಯಕ್ಷ, ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿ.

फोरना– सक्रि दे 'फोड़ना'।

फ़ौक– वि श्रेष्ठ। ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಉಚ್ಚ, ಉತ್ತಮ, पु श्रेष्ठता। ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಉಚ್ಚತನ.

फ़ौज़– स्त्री. सेना। ಸೈನ್ಯ, ದಂಡು, ಪಡೆ, ದಳ

फ़ौजकशी– स्त्री. चढाई, धावा। ಆಕ್ರ-ಮಣ, ದಾಳಿ.

फ़ौजदार– पु सेनापति। ದಳಪತಿ, ಸೇನಾಪತಿ.

फ़ौज़ी– वि फौजका। ಸೈನ್ಯ ಸಂಬಂಧ-ದ पु सैनिक। ಸೈನಿಕ.

फ़ौत– वि नष्ट, मृत। ನಷ್ಟವಾದ, ಸತ್ತ. स्त्री. मृत्यु। ಸಾವು,ಮೃತ್ಯು.

फ़ौती– स्त्री मृत्यु। ಮೃತ್ಯು,ಸಾವು. वि मृत। ಸತ್ತುಹೋದ, ಮೃತ.

फौरन– क्रिवि. तुरंत। ಕೂಡಲೆ, ತತ್‌ಕ್ಷಣ.

फ़ौलाद– पु पक्का लोहा। ಉಕ್ಕು

फौलादी– पु फौलाद का। ಉಕ್ಕಿನ.

फौवारा, फौआरा– पु दे 'फव्वारा'।

ब

बंक– वि टेढ़ा, वीर, दुर्गम। ಬಾಗಿದ, ವಕ್ರ, ವೀರ, ದುರ್ಗಮ. पु व्याक। ಬ್ಯಾಂಕು.

बंकट– वि दे 'वंक'।

बंका–वि टेढा, वीर, बढिया। ಬಾಗಿದ, ವಕ್ರ, ವೀರ, ಉತ್ತಮ.

बंकाई– स्त्री टेढ़ापन। ವಕ್ರತೆ, ತಿರವು, ಡೊಂಕು, ಬಾಗು.

बंकिम– वि टेढा। ವಕ್ರವಾದ, ಡೊಂ-ಕಾದ, ಬಾಗಿದ.

बंग– पु बंगाल देश। ಬಂಗಾಲ. दे 'बाग'।

बंगला– वि बंगालका। ಬಂಗಾಲದ. पु खुला घर विशेष। ಬಂಗಲೆ. स्त्री. बंगाल की भाषा। ಬಂಗಾಲಿ ಭಾಷೆ.

बंगा–वि उद्दंड। ಮೂರ್ಖ,ಉದ್ದಂಡ, ಅಜ್ಞಾನಿ, ವಕ್ರ.

बंगालिन– स्त्री. बंगालमें रहनेवाली स्त्री। ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀ.

बंगाली– पु. बंगाल में रहनेवाला । ಬಂಗಾಲದ ನಿವಾಸಿ. स्त्री. बंगाल की भाषा । ಬಂಗಾಲಿ ಭಾಷೆ.

बंचक– पु ठग । ಧೂರ್ತ, ರಕ್ಕ.

बंचकता, बंचकताई– स्त्री. वंचना, कपट । ಧೂರ್ತತೆ, ರಕ್ಕತನ, ಮೋಸ.

बंचना– सक्रि. ठगना । ಮೋಸಗೊಳಿಸು. स्त्री. वंचना, छल । ವಂಚನೆ, ಧೂರ್ತತೆ, ಲ.

बँचवाना– सक्रि. पढ़वाना । ಓದಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು, ಓದಿಸು.

बंछना– सक्रि. चाहना । ಇಚ್ಛಿಸು, ಅಭಿಲಾಷೆ ಪಡು. स्त्री. अभिलाषा । ಅಭಿಲಾಷೆ.

बंजर– वि. ऊसर । ಮರುಭೂಮಿ, ಬಂಜೆ ಭೂಮಿ, ಬರಡು ನೆಲ.

बंजारा, बनजारा– पु. व्यापारी । ಬಣಜಿಗ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ.

बंजारी– स्त्री व्यापारीकी स्त्री । ಬಣಜಿಗನ ಹೆಂಡತಿ.

बंझा– स्त्री वाझ औरत । ಬಂಜೆ.

बँटना– अक्रि. विभक्त होना । ಹಂಚಲ್ಪಡು, ವಿಂಗಡಿಸಲ್ಪಡು, ಭಾಗವಾಗು.

बँटवाना, बँटाना– सक्रि. वितरण कराना, बँटवारा कराना । ಭಾಗ ಮಾಡಿಸು, ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಹಂಚಿಸು, ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿಸು.

बँटवारा– पु. विभाजन । ಹಂಚುವ ಕೆಲಸ, ಬಟವಡೆ, ವಿತರಣ.

बंटा– पु. चौकोर या गोल छोटा डव्वा । ಚಿಕ್ಕ ಡಬ್ಬಿ. वि छोटे आकारका । ಚಿಕ್ಕ ಆಕಾರದ.

बँटाई– स्त्री बाँटनेकी क्रिया, बाँटनेकी मजदूरी । ಹಂಚುವ ಕೆಲಸ, ಹಂಚಿಕೆ, ವಿತರಣ, ಹಂಚುವ ಕೂಲಿ.

बँटाना– सक्रि दे 'बँटवाना'।

बंडा– पु. एक कद । ಒಂದು ಗಡ್ಡೆ. वि. जिसकी पूंछ कट गयी हो। ಬಾಲ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೋದ.

बंडी– स्त्री. बगलबंदी, कुरती। ಒಳ ಅಂಗಿ.

बंडेरी– स्त्री. मँगरे परकी लकड़ी । ಛಾವಣಿಯ ಬೆಂಕಟ್ಟಿನ ತೊಲೆ.

बंद, बंध– पु. बंधन, बाध, कैद, देहके अंगों का जोड । ಬಂಧನ, ಕಟ್ಟು, ಅಣೆಕಟ್ಟು, ಒಡ್ಡು, ಕಟ್ಟೆ, ಸೆರೆ, ಕೈದು, ಶರೀರದ ಸಂಧಿ, ಕೀಲ. वि. गतिहीन, घिरा हुआ, स्थगित, जो खुला न हो, जो क़ैदमें हो । ಗತಿಹೀನ, ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ, ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಬದ್ಧ, ಕಟ್ಟಾದ, ನಿಂತ, ಬಂದಾದ, ಮುಚ್ಚಿದ, ಮುಗಿದ, ಸೆರೆಯಲ್ಲಿರುವ, ಬಂಧನದಲ್ಲಿರುವ.

बंदगी– स्त्री सेवा, पूजा, सलाम । ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಪೂಜೆ, ನಮಸ್ಕಾರ.

बंदगोभी– स्त्री. पातगोभी । ಕೋಸು ಗಡ್ಡೆ.

बंदन– पु. प्रणाम, ईंगुर, रोली, बंदनवार । ಪ್ರಣಾಮ, ನಮಸ್ಕಾರ, ಇಂಗ

ಳೀಕ, ಒಂದು ಬಗೆ ಚೂರ್ಣ, ಅಂಗ ಲೇಪನ.

वंदनवार– पु तोरण, फूल पत्तो की झालर । ತೋರಣ

वंदना– सक्रि प्रणाम करना । ನಮಸ್ಕರಿಸು,ವಂದಿಸು. स्त्री प्रणाम, स्तुति । ಪ್ರಣಾಮ, ಸ್ತುತಿ

वंदर– पु कपि, वंदरगाह । ಮಂಗ, ಕಪಿ, ವಾನರ, ಬಂದರು

वंदरगाह–पु जहाजके ठहरनेकी जगह । ಬಂದರು, ರೇವು.

बंदवान– पु वंदीगृह का अधिकारी । .ಕಾರಾಗೃಹದ ಅಧಿಕಾರಿ,'ಜೇಲರ್'

वंदसाल– पु कैदखाना । ಕಾರಾಗೃಹ, ಜೇಲು.

वंदह, बंदा–पु सेवक, कैदी । ಸೇವಕ, ಗುಲಾಮ, ಅಡಿಯಾಳು, ಕೈದಿ, ನೆರೆಯಾಳು

वंदापरवर– पु. जो अपने सेवको या आश्रितों का अच्छी तरह पालन करता हो । ತನ್ನ ಸೇವಕ ಅಥವಾ ಆಶ್ರಿತರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಪಾಡುವವ.

वंदारु– वि आदरणीय, वंदनीय । ಆದರಣೀಯ, ವಂದನೀಯ.

वंदिया– स्त्री. सिरपर पहनने का एक गहना । ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಧರಿಸುವ ಒಂದು ಆಭರಣ.

वंदिश– स्त्री वाधने की क्रिया, वंधन, योजना, उपाय, इलजाम । ಕಟ್ಟುವಿಕೆ, ಗಂಟು, ಕಟ್ಟು, ಬಂಧನ, ಉಪಾಯ, ಹಂಚಿಕೆ, ಯೋಜನೆ, ತಂತ್ರ, ದೋಷಾರೋಪಣ.

बंदी– पु कैदी, चारण, भाट । ಸೆರೆಯಾಳು, ಕೈದಿ, ಚಾರಣ, ವಂದಿ ಮಾಗಧ, ಹೊಗಳು ಭಟ್ಟ. स्त्री दासी, सेविका । ದಾಸಿ,ಪರಿಚಾರಿಕೆ.

बंदीख़ाना– पु. कैदखाना । ಬಂದೀಖಾನೆ, ಕಾರಾಗೃಹ, ಸೆರೆಮನೆ.

बंदीछोर– पु. वंधन से छुड़ानेवाला । ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತವಡಿಸುವವ.

वंदीवान–पु कैदी । ಕೈದಿ,ನೆರೆಯಾಳು.

बदूक, बदूख– स्त्री एक प्रसिद्ध अस्त्र । ಬಂದೂಕು.

वंदूकची– पु. वंदूक चलानेवाला । ಬಂದೂಕು ಹಾರಿಸುವವ

बंदेरी– स्त्री दासी । ದಾಸಿ, ಸೇವಕಿ, ತೊತ್ತು.

वंदोड– स्त्री दासी । ದಾಸಿ, ಸೇವಕಿ.

बंदोबस्त– पु. इंतजाम, व्यवस्था,लगान निश्चय करना, वह विभाग जिसके सुपुर्द यह काम हो । ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕಟ್ಟು, ಏರ್ಪಾಡು, ಕಂದಾಯ ನಿರ್ಧರಿಸುವದು, ಕಂದಾಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಖಾತೆ.

वंध– पु वंधन, वाध, कैद, गाठ, रचना, वनाव । ಬಂಧನ, ಕಟ್ಟು, ಒಡ್ಡು, ಅಣೆಕಟ್ಟು, ಸೆರೆ, ಗಂಟು, ರಚನೆ, ಏರ್ಪಾಡು.

वधक– पु. गिरवी, रेहन, वाधनेवाला ।

ಅಡವು, ಒತ್ತೆ, ಈಡು, ಕಟ್ಟುವವ.
बंधन– पु बाधने की क्रिया, वह वस्तु जिससे कोई वस्तु बाधी जाय, वध, हत्या, रस्सी, बंधन, बंदीगृह, शरीर का संधिस्थान, शिव । ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸ, ಕಟ್ಟಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತು, ವಧೆ, ಕೊಲ್ಲುವದು, ಹತ್ಯೆ, ಹಗ್ಗ, ಬಂಧನ, ಕಟ್ಟು, ಕಾರಾಗೃಹ, ಶರೀರದ ಸಂಧಿಸ್ಥಾನ, ಶಿವ, ಮಹಾದೇವ.
बंधना– अक्रि बद्ध होना, कैद होना, क्रम निश्चित होना । ಕಟ್ಟಲ್ಪಡು, ಬದ್ಧನಾಗು, ಸಿಕ್ಕು ಬೀಳು, ಸೆರೆ ಸಿಗು, ಕ್ರಮ ನಿಶ್ಚಿತವಾಗು. पु बंधन, एक तरहका लोटा । ಬಂಧನ, ಕಟ್ಟು, ಒಂದು ತರದ ಲೋಟ, ತೊಟ್ಟಿಯುಳ್ಳ ಬಟ್ಟಲು.
बधनी– स्त्री. बधन या उलझानेवाली वस्तु । ಬಂಧನ, ಕಟ್ಟು, ಪಾಶ.
बँधवाना– सक्रि बंधाना । ಕಟ್ಟಿಸು.
बंधाई–स्त्री. बाधने की क्रिया या भाव । ಕಟ್ಟುವಿಕೆ, ಬೈಂಡು ಮಾಡುವಿಕೆ.
बँधान– पु नियम, नियत परिपाटी, बांध । ನಿಯಮ, ಕಟ್ಟು, ಕಟ್ಟಳೆ, ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಕ್ರಮ, ರೂಢಿ, ಕಟ್ಟೆ, ಒಡ್ಡು.
बँधाना– सक्रि धारण कराना, कैद कराना, बांधनेमें प्रवृत्त करना । ಧಾರಣ ಮಾಡಿಸು, ಹಿಡಿಸು, ಸೆರೆ ಹಿಡಿಸು, ಕಟ್ಟಿಸು, ಬಿಗಿಸು.
बंधी– स्त्री निश्चित प्रबंध । ನಿಶ್ಚಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ನಿಶ್ಚಿತ ಕ್ರಮ.
बंधु– पु भाई, सहायक । ಬಂಧು, ಸಹೋದರ, ಸಹಾಯಕ.
बँधुआ– पु कैदी । ಕೈದಿ, ಸೆರೆಸಿಕ್ಕವ.
बंधुता– स्त्री बंधुत्व– पु. भ्रातृभाव, मित्रता । ಬಂಧುತ್ವ, ಮಿತ್ರತ್ವ.
बंधेज– पु रोक, नियत समयपर देनेकी क्रिया । ಅಡ್ಡಿ, ಕಟ್ಟು, ನಿಶ್ಚಿತ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಕೆಲಸ.
बंध्या– वि स्त्री बांझ । ಬಂಜೆ.
बंध्यापुत्र– पु कोई असंभव बात । ಅಸಂಭವ ಮಾತು
बंपुलिस– स्त्री आमपाखाना । ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪಾಯಖಾನೆ(ಶೌಚಕೂಪ).
बंब– स्त्री शोर, रणनाद, बाब । ರಣಭೇರಿ, ಗದ್ದಲ, ನಗಾರೆ ಅಥವಾ ರಣಭೇರಿಯ ಶಬ್ದ, ಬಾಂಬು, ಗುಂಡು.
बंबा– पु पानीका नल, पानी की कल, जल का सोता । ನಲ್ಲಿ, ನಳ, ನೀರಿನ ಯಂತ್ರ, ಸ್ರೋತ ಪ್ರವಾಹ.
बँबाना– अक्रि गौ आदि पशुओंका बॉ बॉ करना । ಬಾ ಬಾ ಎಂದು ಒದರು, ‘ಅಂಬಾ’ ಎಂದು ಕೂಗು.
बंबीठा– पु बाबी, वल्मीक । ಹುತ್ತ, ವಲ್ಮೀಕ.
बंस– पु वंश, बॉस । ವಂಶ, ಕುಲ, ಬಿದಿರು, ಕೊಳಲು.
बंसकार– पु. बॉसुरी । ಕೊಳಲು,

ಮುರಲಿ.

वंसरी, वॅसरी, वंसी– स्त्री. मुरली,मछली पकड़नेका औजार। ಕೊಳಲು,ಮುರಲಿ, ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಉದ್ದವಾದ ಕೋಲು.

वंसीधर– पु श्रीकृष्ण। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.

वँहगी– स्त्री. कॉवर। ಅಡ್ಡೆ, ಕಾವಡಿ.

वॅहोलनी– स्त्री आस्तीन। ತೋಳು.

वउर, वौर– पु आमकी मंजरी। ಮಾವಿನ ಹೂ, ಮಾಂದಳಿರು.

वउरा– वि. पागल। ಹುಚ್ಚು, ಮರುಳ, ಉನ್ಮತ್ತ.

वउराना, वौराना– अक्रि. पागल होना। ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿ, ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪು.

वक– पु. वगुला, वकासुर। ಕೊಕ್ಕರೆ, ಬಕಾಸುರ. स्त्री. वकवाद। ಹರಟೆ, ಒದರಾಟ.

वकचा– पु. दे 'वकुचा'।

वकझक– स्त्री. वकवक। ಒದರಾಟ, ಬಿರುಸಾದ ಮಾತು, ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಮಾತು.

वकना– पु. वक्ता। ಭಾಷಣಕಾರ, ವಕ್ತಾ.

वकतार– पु. वक्ता। ಭಾಷಣಕಾರ.

वकध्यानी– वि देखने में सीधा किंतु वस्तुत: कपटी। ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧುವಾದರೂ ನಿಜವಾಗಿ ಕಪಟಿಯಾದವ.

वकना–सक्रि वड़वड़ाना। ಬಡಬಡಿಸು, ವ್ಯರ್ಥ ಮಾತನಾಡು, ಹರಟು, ಗಳಹು.

वकवक– स्त्री दे 'वकझक'।

वकवकाना– अक्रि. वड़वड़ाना। ಬಡಬಡಿಸು, ಹರಟು.

वकमौन– पु. चुपचाप काम पूराकरनेवाला। ಬಕಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತು ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸುವವ.

वकरना– सक्रि अपने आप वकना, स्वीकार करना। ಬಡಬಡಿಸು, ದೋಷ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು.

वकरा– पु वकरीका नर। ಹೋತ, ಗಂಡಾಡು.

वकरी– स्त्री वकरे की मादा। ಆಡು, ಮೇಕೆ.

वकलस, वकसुआ– पु चपरास का कांटा। ಬಕ್ಕಲು

वकला– पु छिलका। ಗಿಡಗಳ ತೊಗಟೆ, ಹಣ್ಣಿನ ಚಿಪ್ಪು, ಸಿಪ್ಪೆ.

वकवाद, वकवास– स्त्री वकवक। ಬಡಬಡಿಕೆ, ನಿರರ್ಥಕ ಮಾತು, ಯದ್ವಾತದ್ವಾ ಮಾತು, ಹರಟೆ.

वकवादी– पु. वकवाद करनेवाला। ಹರಟುವವ, ಬಡಬಡಿಸುವವ.

वकवास– स्त्री. व्यर्थ की वातचीत, वकवक करनेका अभ्यास। ಹರಟೆ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಮಾತು, ಹರಟೆಕೊಚ್ಚುವ ಅಭ್ಯಾಸ.

वकस, वक्स– पु पेटी, संदूक। ಪೆಟ್ಟಿಗೆ.

वकसना– सक्रि. देना, क्षमा करना। ಕೊಡು, ಕ್ಷಮಿಸು.

बकसाना– सक्रि. क्षमा कराना। ಕ್ಷಮೆ ಮಾಡಿಸು, ಮಾಫಿ ಕೊಡಿಸು.

बकसीस, बखसीस– स्त्री दान, इनाम। ದಾನ, ಇನಾಮು, ಪಾರಿತೋಷಕ.

बकसुआ– पु दे ' बकलस '।

बकाना– सक्रि बकबक कराना। ಬಡಬಡಿಸಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸು, ಬಡಬಡಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು.

बक़ाया–पु. शेष। ಶೇಷ, ಅವಶೇಷ, ಶಿಲ್ಕು.

बकारी– स्त्री. मुख से निकलनेवाला शब्द। ಬಾಯಿಮಾತು.

बकावल– पु. रसोइया। ಅಡಿಗೆಯುವ, ಬಾಣಸಿಗ.

बकावली– स्त्री गुलबकावली। ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹೂ.

बक़िया– वि बाकी, बचा हुआ, अवशिष्ट। ಬಾಕಿ, ಉಳಿದ, ಶೇಷ, ಅವಶಿಷ್ಟ.

बकुचा– पु पोटली। ಗಂಟು,ಮೂಟೆ.

बकुची– स्त्री ಚಿಕ್ಕ ಗಂಟು.

बकुल– मौलसिरी, शिवजी। ಬಕುಲ ಮರ, ಶಿವ

बकुला, बगुला– पु बक। ಕೊಕ್ಕರೆ, ಬಕಪಕ್ಷಿ.

बकेन, बकेना– स्त्री वह भैस या गाय जिसका बच्चा एक वर्षसे ज्यादा का हो गया हो और दूध देती हो। ಕರು ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನಾಗಿದ್ದರೂ ಹಾಲು ಕೊಡುವ ಆಕಳು ಅಥವಾ ಎಮ್ಮೆ.

बकैयाँ– पु घुटने के बल। ಮೊಣಕಾಲೂರಿ ನಡೆಯುವದು.

बकोटना– सक्रि. खसोटना, नोचना। ಎಳೆ, ಹಿಸುಕು, ಕೆದರು, ಚೂರು.

बकौल– वि. कौल के मुताबिक। ವಚನಾನುಸಾರ.

बक्कल– पु छिलका। ತೊಗಟೆ, ಚಿಪ್ಪು.

बक़्क़ाल– पु. बनिया। ಬಣಜಿಗ.

बक्की– वि बकवक करनेवाला। ಹರಟೆಗಾರ.

बक्कुर– पु. वाक्य, वचन। ವಾಕ್ಯ, ವಚನ.

बखरा– पु हिस्सा। ಭಾಗ, ಅಂಶ.

बखरी– स्त्री. ईट मिट्टी आदिका गाव का घर। ಹಳ್ಳಿಯ ಮನೆ.

बखरैत– पु हिस्सेदार। ಪಾಲುಗಾರ.

बखान– पु वर्णन। ವರ್ಣನೆ,ಪ್ರಶಂಸೆ, ಸ್ತುತಿ.

बखानना– सक्रि. वर्णन करना। ವರ್ಣಿಸು, ಸ್ತುತಿ ಮಾಡು, ಬಣ್ಣಿಸು, ಹೇಳು.

बख़िया– पु एक तरह की सिलाई। ಹೊಲಿಗೆ, ಟಿಬ್ಬಿ.

बख़ियाना– सक्रि बखिया करना। ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಹೊಲಿ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹೊಲಿ.

बखीर– स्त्री मीठे रसमे पकाया हुआ चावल। ಕಬ್ಬಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅನ್ನ, ಪಾಯಸ.

वखील– पु. कंजूस। ಕೃಪಣ, ಜಿಪುಣ, ಕಂಜೂಷ.

वखूबी– क्रिवि खूबी के साथ। ಒಳ್ಳೇ ರೀತಿಯಿಂದ, ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಸೊಗಸಾಗಿ.

वखेड़ा– पु झगड़ा। ಜಗಳ, ತಂಟೆ, ರಗಳೆ.

वखेड़िया– वि. झगड़ालू। ಜಗಳಗಂಟ, ಉಪದ್ರವಿ, ತಂಟೆಖೋರ.

वखेरना– सक्रि विखराना। ಹರವು, ಹಬ್ಬಿಸು, ಚದರಿಸು, ಚೆಲ್ಲು.

वख़ैर– क्रिवि क्षेमसे। ಕ್ಷೇಮವಾಗಿ, ಕುಶಲವಾಗಿ.

वखोरना–सक्रि टोकना, छेड़ना। ತಡೆ, ತೊಂದರೆ ಪಡಿಸು, ರೇಗಿಸು.

वख्त– पु भाग्य। ಭಾಗ್ಯ, ಅದೃಷ್ಟ.

वख्तर– पु कवच। ಯುದ್ಧ ಕವಚ, ಜಿರಲತ್ತು.

वख्तावर– वि भाग्यवान। ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ, ಸುದೈವಿ

वख्तावरी– स्त्री सौभाग्य। ಸುದೈವ, ಸೌಭಾಗ್ಯ.

वख्श– पु. दान, वख्शिश। ದಾನ, ಕೊಡುವಿಕೆ.

वख्शाना–सक्रि. प्रदान करना। ಕೊಡು, ಕ್ಷಮಿಸು, (ವ್ರತ) ಬಿಡು.

वख्शवाना– सक्रि क्षमा कराना। ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಕ್ಷಮಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು.

वख्शिश, वख्शीश– स्त्री दान, उदारता, क्षमा। ದಾನ, ಉದಾರತೆ, ಕ್ಷಮೆ.

वख़्शी–पु वेतन बाँटनेवाला कर्मचारी। ವೇತನ ಹಂಚುವ ಅಧಿಕಾರಿ.

वगई– स्त्री कुकुरमाछी। ನಾಯಿ ತೊಣಜಿ.

वगछुट, वगटुट– क्रिवि बड़े जोरसे। ಬಲು ವೇಗವಾಗಿ, ಸರಸರನೆ.

वगड़ना– अक्रि गिर पड़ना, बिगड़ना, नष्ट होना, ठीक मार्गसे हट जाना, बहकना। ಬೀಳು, ಕೆಡು, ನಾಶವಾಗು, ಚ್ಯುತನಾಗು, ಮಾರ್ಗ ಬಿಡು.

वगदाना– सक्रि. बिगड़ना, भड़काना, भुलाना। ಕೆಡಿಸು, ತಿರುಗಿಸು, ಮಾರ್ಗ ಬಿಡಿಸು, ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಭಂಗ ಮಾಡಿಸು, ಮರೆಸು, ಬುಲ್ಲವಿಸು

वगना– अक्रि टहलना। ತಿರುಗಾಡು, ಅಡ್ಡಾಡು, ಸಂಚರಿಸು.

वगनी–स्त्री एक घास। ಒಂದುಹುಲ್ಲು.

वगमेल– पु पाति वाधकर चलना, समानता। ಸಮವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುವಿಕೆ, ಸಮಾನತೆ, ಎಣೆ.

वगर– पु सहल, आगन, गोशाला। ಮಹಲು, ಅರಮನೆ, ಅಂಗಳ, ಗೋಶಾಲೆ, ದೊಡ್ಡಿ. स्त्री. वगल, वाजू। ಮಗ್ಗಲು, ಪಾರ್ಶ್ವ, ಪಕ್ಕ

वगरना– अक्रि. फैलना। ಹಬ್ಬು, ಹರಡು, ಚದುರು, ಪಸರಿಸು.

वगराना– सक्रि फैलाना। ಹಬ್ಬಿಸು, ಚದರಿಸು, ಪಸರಿಸು, ಸಿಂಪಡಿಸು.

अक्रि. दे 'वगरना'।

बगल– स्त्री. काख, पार्श्व । ಕಂಕುಳು, ಪಕ್ಕ, ಪಾರ್ಶ್ವ, ಮಗ್ಗಲು.

बगलें झांकना= लज्जित होकर इधर उधर देखना, भागने का रास्ता ढूंढना । ಲಜ್ಜಿತನಾಗಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡು, ಓಡುವ ಹಾದಿ ಹುಡುಕು.

—बजाना = बहुत प्रसन्नता प्रकट करना । ಬಹಳ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸು.

बग़लगीर– वी बगलमें रहनेवाला, गले लगानेवाला। ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವವ, ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವವ.

बगलबंदी– स्त्री. एक तरह की मिरजई। ಒಂದು ತರದ ಅಂಗಿ

बगला, बगुला– पु बक। ಕೊಕ್ಕರೆ, ಬಕಪಕ್ಷಿ.

बगलियाना– अक्रि बगल से निकल जाना । ಮಗ್ಗಲಿಗೆ ಸರಿ, ದೂರ ಹೋಗು. सक्रि अलग करना । ಬೇರ್ಪಡಿಸು, ದೂರ ಮಾಡು.

बगली– वि बगलका । ಮಗ್ಗಲಿನ, ಪಕ್ಕದ. स्त्री ಜೇಬು, ಚೀಲ, ಬಗಲಿರಿವೆ, ಅಂಗಿಯ ಕಂಕುಳು

बगली टांग= मल्लयुद्ध की एक युक्ति। ಕುಸ್ತಿಯ ಒಂದು ಯುಕ್ತಿ.

बगसना– सक्रि दे 'बकसना'।

बगा– पु जामा, बगुला । ಅಂಗಿ, ಉಡುಪು, ಕೊಕ್ಕರೆ.

बगाना– सक्रि घुमाना । ತಿರುಗಿಸು, ತಿರುಗಾಡಿಸು. अक्रि भागना । ಓಡು, ಪಲಾಯನ ಮಾಡು.

बगार– पु. गोशाला । ಗೋಶಾಲೆ, ದಡ್ಡಿ, ಆಕಳು ಕಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ.

बगारना– सक्रि विखराना। ಹಬ್ಬಿಸು, ಹರವು, ಪಸರಿಸು, ಚದರಿಸು.

बगावत– स्त्री, विद्रोह। ಬಂಡಾಯ, ರಾಜದ್ರೋಹ, ಉಪದ್ರವ.

बग़िया–स्त्री. छोटा बाग। ಚಿಕ್ಕತೋಟ.

बगीचा– पु. दे 'बगिचा'।

बगीची– स्त्री. 'बगीचा' का अल्प रूप।

बगुला– पु दे. 'बगला'।

बगूरा, बगूला–पु तूफान। ಬಿರುಗಾಳಿ, ಚಕ್ರವಾತ.

बगेदना– सक्रि धक्का देकर गिरा देना, विचलित करना। ನೂಕಿ ಕೆಡಹು, ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟ ಮಾಡು

बगेरी– स्त्री एक चिड़िया। ಒಂದುಪಕ್ಷಿ

बग़ैर–अव्य विना, बिना। ಹೊರತಾಗಿ, ವಿನಾ, ಅಲ್ಲದೆ.

बघंबर–पु व्याघ्र का चमड़ा। ವ್ಯಾಘ್ರ-ಚರ್ಮ, ಹುಲಿಯ ತೊಗಲು.

बघनहॉ, बघहिया, बघना– पु बघ-नख। ವ್ಯಾಘ್ರನಖ, ಒಂದು ಆಭರಣ.

बघार– पु छोंक। ಒಗ್ಗರಣೆ.

बघारना–सक्रि. छोंकना, शेखी मारना। ಒಗ್ಗರಣೆ ಕೊಡು, ಜಂಭ ಕೊಚ್ಚು, ಯೋಗ್ಯತೆ ಮೀರಿ ಮಾತಾಡು, ಬಡಿ ಕೊಡು.

बघी– स्त्री. एक कीड़ा। ಕುರುಡುನೊಣ.

बघूरा– पु बवंडर। ಬಿರುಗಾಳಿ.

बघेरी– स्त्री. दे. 'बगेरी'।

बच– पु. वचन। ವಚನ.

बचका– पु. एक पकवान। ಒಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ, ಪಣ್ಯಾರ.

बचत– स्त्री. मुनाफा, शेष। ಬಾಕಿ, ಲಾಭ, ಶೇಷ, ಉಳಿದದ್ದು.

बचन– पु वचन। ಮಾತು, ವಚನ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ.

बचना– अक्रि. शेष रहना, रक्षित रहना। ಉಳಿ, ಮಿಗು, ಬದುಕು, ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಅಲಿಪ್ತನಾಗಿರು. सक्रि कहना। ಹೇಳು.

बचपन– पु. लडकपन। ಬಾಲ್ಯ, ಹುಡುಗತನ, ಚಿಕ್ಕಂದು.

बचवैया– पु रक्षक। ರಕ್ಷಕ, ಕಾಪಾಡುವವ.

बचा– पु. बालक। ಮಗು, ಹುಡುಗ, ಮರಿ.

बचाना– सक्रि. रक्षा करना। ರಕ್ಷಿಸು, ಉಳಿಸು, ಬೇರೆಇಡು, ಮುಚ್ಚಿಡು.

बचाव– पु. रक्षा, छुटकारा। ರಕ್ಷಣೆ, ಉಳಿಯುವಿಕೆ, ಕಾಪು, ಬಿಡುಗಡೆ.

बच्चा– पु. शिशु। ಮಗು, ಮರಿ. वि. अज्ञान। ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದ, ಅಜ್ಞಾನಿ.

बच्चोंका खेल= अति सुलभ काम। ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾದ ಕಾರ್ಯ.

बच्चादान–पु. बच्चादानी–स्त्री. गर्भाशय। ಗರ್ಭಾಶಯ.

बच्ची– स्त्री. बालिका। ಹೆಣ್ಣುಮಗು, ಮರಿ.

बच्छ, बछ– पु बछड़ा। ಕರು.

बच्छस– पु. वक्ष.स्थल। ವಕ್ಷಃಸ್ಥಲ, ಎದೆ.

बच्छल– वि वत्सल। ವತ್ಸಲ, ವಾತ್ಸಲ್ಯಪೂರ್ಣ, ಪ್ರೇಮಭರಿತ.

बच्छा, बछ– पु. बछड़ा। ಆಕಳ ಕರು, ಹಸುವಿನ ಕರು.

बछरा, बछडा– गाय का बच्चा। ಕರು, ಆಕಳ ಕರು.

बछडी, बछिया– स्त्री गाय की बच्ची। ಹೆಣ್ಣು ಕರು, ಕಡಸು.

बछरा, बछरुआ, बछरू– पु. बछड़ा। ಆಕಳ ಕರು, ಹಸುವಿನ ಕರು.

बछवा, बछेडा– पु घोडेका बच्चा। ಕುದುರೆಯ ಮರಿ.

बछिया– स्त्री दे 'बछड़ी'।

—का ताऊ=बुद्धू, सीधासादा। ಹೆಡ್ಡ, ಭೋಳೆ ಸ್ವಭಾವದ.

बजंत्री– पु. बाजा बजानेवाला। ವಾದ್ಯ ಬಾರಿಸುವವ.

बजडना– अक्रि पहुंचना, टकराना। ಮುಟ್ಟು, ಢಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆ.

बजडा, बजरा– पु. एक प्रकार की नाव। ಡೋಣಿ, ನಾವೆ, ಓಡ

बजना– अक्रि शब्द निकलना, हठ करना। ಶಬ್ದವಾಗು, ಮೊಳಗು, ಗಂಟೆ ಹೊಡಿ, ಹಟಹಿಡಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ-

ವಾಗು.

बजनियां, बजनिहां– पु. बाजा बजानेवाला। ವಾದ್ಯಗಾರ, ವಾದ್ಯ ಬಾರಿಸುವವ.

बजबजाना– अक्रि सड़ने इत्यादि के कारण झाग का उठना । ಉಕ್ಕು, ಕುದಿ,ಗುಳ್ಳೆಗಳೇಳು,ಬುರುಗುಬರು.

बजमारा– वि. वज्राहत, दुष्ट। ವಜ್ರಾಹತ, ದುಷ್ಟ.

बजर, बज्जर– पु. वज्र । ವಜ್ರ, ಇಂದ್ರಾಯುಧ.

बजरबट्टू– पु. एक वृक्ष के फल का बीज जो नजर लगने से बचाने के लिये बच्चो के गले में पहना दिया जाता है। ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹಣ್ಣಿನ ಬೀಜ.

बजवाना– सक्रि बजाने में प्रवृत्त करना । ಬಾರಿಸಲು ಪ್ರವೃತ್ತಿಸು, ಬಾರಿಸಲು ಹಚ್ಚು.

बजवैया– पु बजानेवाला। ಬಾರಿಸುವವ.

बजा– वि उचित । ಉಚಿತ, ಸರಿ.
—लाना= पालन करना। ಪಾಲಿಸು, ಪೂರ್ತಿಮಾಡು

बज़ाज़, बज्ज़ाज़–पु. कपडे का व्यापारी। ಜವಳಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ, ಅರಿವೆಯ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ.

बज़ाज़िन– स्त्री 'बजाज' का स्त्री रूप।

बजाना–सक्रि. बाजेसे ध्वनि निकालना, पूरा करना। ಬಾರಿಸು, ಮೊಳಗಿಸು, ನೆರವೇರಿಸು.

बजाय– अव्य. बदलेमें। ಬದಲಾಗಿ, ಪ್ರತಿಯಾಗಿ.

ब-ज़िंस– क्रिवि. ठीक वैसा ही। ಹಾಗೆಯೆ, ಅದರಂತೆಯೇ, ತದ್ರೂಪವಾಗಿ

बजुज़– अव्य. सिवा, अतिरिक्त । ಹೊರ್ತಾಗಿ, ಅಲ್ಲದೆ, ಇದಲ್ಲದೆ

बज्जाज़– पु. दे 'बजाज'।

बज्जाज़ी– स्त्री बजाज का काम । ಬಟ್ಟೆಯ ವ್ಯಾಪಾರ

बज्जात– वि. पाजी, दुष्ट। ದುಷ್ಟ, ನೀಚ

बझना– अक्रि फँसना। ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ಕಟ್ಟುಬೀಳು, ಮೋಸ ಹೋಗು.

बझाना–सक्रि फँसाना। ಸಿಕ್ಕಿಸು,ಸಿಕ್ಕು ಬೀಳಿಸು, ಮೋಸಗೊಳಿಸು.

बझाव– पु, **बझावट**–स्त्री – उलझन। ತೊಡಕು, ಸಿಕ್ಕು.

बट–पु. बरगद,बटा,गोल वस्तु,बटखरा, रस्सी की ऐंठन, मार्ग, बाट। ವಟವೃಕ್ಷ, ಆಲದ ಗಿಡ, ಗುಂಡುಕಲ್ಲು, ದುಂಡಾದ ವಸ್ತು, ತೂಕದ ಬಟ್ಟು, ದಾರದ ಸುಲಿಕೆ, ಹುರಿ, ಮಾರ್ಗ, ಹಾದಿ, ಭಾಗ, ಪಾಲು.

बटई– स्त्री. बटेर । ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ, ಲಾವಕ್ಕಿ.

बटखरा– पु. लोहे इ का तौलने क

टुकडा । ತೂಕದ ಕಲ್ಲು, ತೂಕದ ಬಟ್ಟು.

वटन– पु. घुंडी । ಬಟನು, ಗುಂಡಿ. स्त्री ऐंठन । ಹೊಸೆಯುವಿಕೆ, ಸುಲಿಕೆ.

वटना– सक्रि ऐंठन देकर मिलाना । ಹೊಸೆ, ತಿರಿಚು, ಸುಲಿಚು. अक्रि. पिसना । ಅರಿಯಲ್ಪಡು. पु. उबटन । ಲೇಪನ, ಲೇಪ.

वटपरा, वटपार, वटमार– पु डाकू । ಹಾದಿಗಳ್ಳ, ದರೋಡೆಖೋರ.

वटमारी– स्त्री डकैती, ठगी । ದರೋಡೆ, ಹಾದಿಗಳ್ಳತನ, ಠಕ್ಕು.

वटला–पु वटलोई। ತಪ್ಪಲೆ,ಗಂಗಾಳ, ವಾತೇಲಿ.

वटली, वटलोई– स्त्री पतीली । ತಪ್ಪಲೆ, ಡಬರಿ.

वटवाना– सक्रि वँटवाना । ಹೊಸೆಯಿಸು.

वटवार– पु पहरेदार । ರಕ್ಷಕ,ಕಾಯುವವ, ಜಕಾತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವ.

वटवारा– पु हिस्सा । ಭಾಗ, ಪಾಲು, ಬರವಣಿ.

वटा– पु. गेंद, गोला । ಗುಂಡು, ಗೋಲಿ, ಚೆಂಡು, ಹಾದಿಕಾರ, ಪಥಿಕ.

वटाई– स्त्री. वटने का काम या शुल्क । ಪಾರ ಹೊಸೆಯುವ ಕೆಲಸ,ಆ ಕೆಲಸದ ಕೂಲಿ. दे. 'वँटाई' ।

वटाऊ– पु दे. 'वटोही' ।

वटाना– अक्रि रुक जाना । ನಿಂತು ಹೋಗು. सक्रि दे 'वँटाना' ।

वटिया– स्त्री. छोटा गोला । ಚಿಕ್ಕ ಗುಂಡು, ಗುಂಡುಕಲ್ಲು.

वटी–स्त्री गोली, वगीचा, एक पकवान। ಗುಂಡು, ಗುಳಿಗೆ, ತೋಟ, ವಡೆ.

वटुआ, वटुवा–पु गोल थैली । ಹಣದ ಚೀಲ. वि सिल वट्टे से पिसा हुआ । ಗುಂಡುಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಅರೆದ.

वटुरना– अक्रि सिमटना । ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳು, ನೇರಿಕೊಳ್ಳು.

वटेर–स्त्री एकपक्षि। ಲಾವಕ್ಕಿ, ಬುರಲಿ ಹಕ್ಕಿ

वटोर– पु. समूह । ರಾಶಿ, ಗುಂಪು, ಒಂಡು, ಸಮೂಹ.

वटोरना– सक्रि. एकत्रित करना । ಕೂಡಹಾಕು, ರಾಶಿಮಾಡು, ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳು.

वटोही– पु पथिक । ಹಾದಿಕಾರ, ಮಾರ್ಗಸ್ಥ.

वट्ट– पु गेंद, गोला, वॉट, वटखरा । ಚಂಡು, ಗುಂಡು, ಉಂಡೆ, ಭಾಗ, ತೂಕದ ಕಲ್ಲು.

वट्टा–पु दलाली, हानि, पान अथवा रत्न रखनेका डिव्वा, उवाली हुयी सुपारी, कूटने या पीसने का पत्थर । ದಲ್ಲಾಳಿ, ಕಮೀಶನ್, ಕಸರು, ಕೊರತೆ, ನಷ್ಟ, ಹಾನಿ, ಎಲೆ ಅಥವಾ ರತ್ನ ಇಡುವ ಡಬ್ಬಿ, ಒಂದು ತರದ ಕುದಿಸಿದ ಅಡಿಕೆ, ಗುಂಡುಕಲ್ಲು;

ಅರೆಯುವ ಕಲ್ಲು.

बट्टाखाता– पु वह वही जिसमें डूबी हुयी रकम का लेखा रहता है। ಮುಳುಗಿದ ಹಣದ ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕ, ಖಟ್ಟಾಬಾಕಿ ಪುಸ್ತಕ.

बट्टाढाल– वि समतल और चिकना। ಸಮತಲ ಹಾಗೂ ನುಣುಪಾದ

बट्टी– स्त्री. कूटने का छोटा पत्थर, टिकिया। ಬಟ್ಟು, ಗುಂಡುಕಲ್ಲು, ಗುಳಿಗೆ, ಮಾತ್ರೆ.

बट्टू– पु धारीदार चारखाना, वचर-वट्ट, वट्टा, गोला। ಒಂದು ತರದ ಗೀರುಗೀರಾದ ಬಟ್ಟೆ, ಉದ್ದ ಗೆರೆಗಳುಳ್ಳ ಬಟ್ಟೆ, ಮಕ್ಕಳ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕಟ್ಟುವ ಒಂದು ಕಾಯಿ, ಗುಂಡುಗಲ್ಲು, ಗುಂಡು.

बट्टेबाज़– वि जादूगर, चालाक। ಮಾಟಗಾರ,ಜಾದೂಗಾರ,ಧೂರ್ತ

बड़– स्त्री. प्रलाप, बकवाद। ಪ್ರಳಾಪ, ಬಡಬಡಿಕೆ, ಒದರಾಟ पु बरगद का वृक्ष। ಆಲದ ಮರ, ವಟವೃಕ್ಷ. वि बड़ा। ದೊಡ್ಡ. क्रिवि बढकर। ಹೆಚ್ಚಾಗಿ.

बडपना, बडप्पन– पु महत्व, गौरव, श्रेष्ठता। ಮಹತ್ವ,ಗೌರವ,ಹಿರಿಮೆ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ದೊಡ್ಡಿಸ್ತಿಕೆ.

बडबट्टा– पु. बरगद का फल। ಆಲದ ಹಣ್ಣು.

बडबड– स्त्री. बकवाद। ಒದರಾಟ, ಬಡಬಡಿಸುವಿಕೆ.

बडबडाना– अति प्रलाप करना, व्यर्थ की बकवाद करना। ಬಡಬಡಿಸು, ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹರಟು, ಕನವರಿಸು, ಗಳಪು, ಗೊಣಗು, ಒಟಗುಟ್ಟು.

बडबडिया– पु. बकवादी। ಬಡಬಡಿಸುವವ, ಒಟಗುಟ್ಟುವವ.

बडबोल, बडबोला– वि. लंबी चौडी बातें करनेवाला। ಮಾತು ಬಡಕ, ವಾಚಾಳ.

बडभाग, बडभागी– वि भाग्यवान। ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ, ಸುದೈವಿ

बडवार– वि बडा, विशाल। ದೊಡ್ಡ, ವಿಶಾಲವಾದ.

बडवारी–स्त्री महत्व, बड़प्पन, प्रशंसा। ಮಹತ್ವ, ಗೌರವ, ದೊಡ್ಡತನ, ಪ್ರಶಂಸೆ.

बडहर, बडहल–पु एक फल। ಒಂದು ಕಾಡುಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣು

बडहार– पु पाणिग्रहण के बाद का भोज। ಮದುವೆಯ ಮರುದಿನದ ಭೋಜನ.

बडा–वि विस्तृत, लंबा चौडा, अधिक, श्रेष्ठ। ವಿಸ್ತಾರವಾದ, ದೊಡ್ಡ, ವಿಶಾಲವಾದ, ಹೆಚ್ಚು, ಬಹಳ, ಹಿರಿಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಉತ್ತಮ. पु. उर्द की पीठी का एक पकवान। ಉದ್ದಿನ ವಡೆ.

बडाई– स्त्री. बडप्पन, महिमा, रचना, प्रशंसा। ದೊಡ್ಡತನ, ಹಿರಿಮೆ, ಮಹಿಮೆ, ಹೆಚ್ಚುಗೆ, ಮಹತ್ವ,

ಶ್ರೀಷ್ಠತೆ, ಪ್ರಶಂಸೆ, ಗುಣಗಾನ, ಹೊಗಳಿಕೆ.

वडापन, बडागा– पु. वडप्पन । ಹಿರಿಮೆ, ದೊಡ್ಡಿಸ್ತಿಕೆ.

वडी– स्त्री. वरी, कुम्हडौरी । ವಡಿ, ನಂಡಿಗೆ.

वडीमाता– स्त्री चेचक । ದೇವಿಬೇನೆ, ಮೈಲಿಬೇನೆ.

वडेरी– स्त्री दे. 'वंडेरी'।

वडौना– पु प्रशंसा । ಸ್ತುತಿ,ವರ್ಣನೆ.

वढ़ई– पु. काठका काम करनेवाला । ಬಡಿಗ, ಮರಗೆಲಸದವ.

वढती– स्त्री. तरक्की, वृद्धि । ವೃದ್ಧಿ, ಹೆಚ್ಚಿಕೆ, ಬಡತಿ.

वढना– अक्रि अग्रसर होना, उन्नत होना । ಬೆಳೆ,ಹೆಚ್ಚಾಗು, ವಿಸ್ತರಿಸು, ವ್ಯಾಪಿಸು, ಉನ್ನತಿಯಾಗು,ಮುಂದಾಗು, ಮುಂದುವರಿ

वढनी– स्त्री झाड़ू । ಪೊರಕೆ, ಬರ್ಲು, ಉಡುಗೋಲು, ಕಸಬರಿಕೆ.

वढाना– सक्रि. फैलाना, वृद्धि करना, बंद करना । ಬೆಳೆಯಿಸು, ಹೆಚ್ಚಿಸು, ದೊಡ್ಡದಾಗಿಸು, ವಿಸ್ತರಿಸು,ಉನ್ನತಿ ಮಾಡು, ಮುಂದುವರಿಸು, ಬಂದು ಮಾಡು, ಆರಿಸು (ದೀಪ).

वढ़ाव– पु आधिक्य, विस्तार, वृद्धि । ಆಧಿಕ್ಯ, ಹೆಚ್ಚಳ, ವಿಸ್ತಾರ, ವೃದ್ಧಿ, ಬೆಳವಣಿಗೆ.

वढावा– पु. प्रोत्साहन । ಉತ್ತೇಜನ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹನ

वढिया– वि उत्तम । ಉತ್ತಮ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಮೇಲ್ತರಗತಿಯ.

वढेला–पु जंगली सुअर । ಕಾಡಹಂದಿ.

वढैया–वि. वढानेवाला । ಹೆಚ್ಚಿಸುವವ, ಬೆಳಿಸುವವ, ಉನ್ನತಿಗೇರಿಸುವವ.

वढ़ोतरी–स्त्री वढती । ವೃದ್ಧಿ,ಹೆಚ್ಚಳ, ಉನ್ನತಿ, ಪ್ರಗತಿ, ಅಭ್ಯುದಯ.

वणिक, वणिज–पु वनिया । ವ್ಯಾಪಾರಿ. वनिज = व्यापार । ವ್ಯಾಪಾರ.

वतक– स्त्री दे 'वतख'।

वतकहाव– पु. वातचीत, वादविवाद । ಸಂಭಾಷಣೆ, ಮಾತುಗಾರಿಕೆ, ವಾದವಿವಾದ.

वतकही– स्त्री. वातचीत । ವಾರ್ತಾಲಾಪ, ಮಾತುಕತೆ, ವಾದವಿವಾದ, ಚರ್ಚೆ.

वतकड– वि. वाचाल । ಮಾತುಗುಳಿ, ವಾಚಾಲ.

वतक, वतख़– पु. एक पक्षी । ಬಾತುಗೋಳಿ.

वतचल– वि. वकवादी । ವಾಚಾಲ, ಮಾತುಗುಳಿ.

वतवढाव– पु वात वढाव । ಮಾತು ಬೆಳಿಸುವಿಕೆ, ರಗಳೆ.

वतरस– पु वातचीत का आनंद । ಮಾತುಕತೆಯ ಆನಂದ, ಮಾತಿನ ಸ್ವಾರಸ್ಯ.

वतराना– अक्रि. वातचीत करना । ಮಾತಾಡು, ಚರ್ಚಿಸು.

बतरौंहा–वि. बातचीत के लिये अिच्छुक। ಮಾತುಗುಳಿ, ಹೆಚ್ಚು ಮಾತಾಡಲಿಚ್ಛಿಸುವವ

बतलाना, बताना– सक्रि कहना, समझाना, दिखाना। ಹೇಳು,ತಿಳಿಸು, ತೋರಿಸಿಕೊಡು, ನಿದರ್ಶಿಸು.

बतास– स्त्री. वातरोग, वायु। ವಾತರೋಗ, ಗಾಳಿ, ವಾಯು.

बताशा, बतासा– पु. एक मिठाई। ಬತ್ತಾಸು, ಒಂದು ಮಿಠಾಯಿ.

बतिया– स्त्री. कच्चा नया फल। ಮಿಡಿಗಾಯಿ, ಹೀಚು.

बतियाना– अक्रि. बातचीत करना। ಮಾತಾಡು, ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಾಡು.

बतियार–स्त्री. वार्तालाप। ಸಂಭಾಷಣೆ, ವಾರ್ತಾಲಾಪ, ಮಾತುಕತೆ.

बतौर– क्रिवि तरीके पर, समान। ಹಾಗೆ, ಆ ರೀತಿಯಿಂದ,ವಿಧವಾಗಿ, ಸರಿಯಾಗಿ, ಸಮಾನವಾಗಿ, ಸದೃಶವಾಗಿ.

बतौरी–स्त्री. सूजन। ಬಾವು,ಉಬ್ಬುವಿಕೆ.

बत्ती– स्त्री. दिया, रुई की वाती, फूस का मुट्ठा। ಬತ್ತಿ, ಮೇಣ ಬತ್ತಿ, ದೀಪ,ದೀವಟಿಗೆ,ಚಪ್ಪರಹೊಚ್ಚುವ ಹುಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟು.

बत्तीस– वि ३२। ಮೂವತ್ತೆರಡು.

बत्तीसा– पु. बत्तीस चीजो के मेल से बने लड्डु तथा काढा। ಮೂವತ್ತೆರಡು ಮೂಲಿಕೆಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ಔಷಧ.

बत्तीसी– स्त्री बत्तीस का समूह, बत्तीसो दाँत। ಮೂವತ್ತೆರಡರ ಸಮೂಹ, ಮನುಷ್ಯರ ಮೂವತ್ತೆರಡು ಹಲ್ಲುಗಳು.

बथुआ–पु. एक साग। ಒಂದುಸೊಪ್ಪು, ವಲ್ಲೆ.

बद– स्त्री. गिलटी, बदला। ಕಂಕುಳ ಮುಂತಾದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಗಂಟು, ತೊಡೆವಾಳ, ಬದಲಿ.

बदइंतजामी स्त्री. बुरी व्यवस्था। ಕೆಟ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ.

बदकार– वि. कुकर्मी। ದುರಾಚಾರಿ, ವ್ಯಭಿಚಾರಿ, ದುರ್ನಡತೆಯುಳ್ಳ.

बदकारी– स्त्री कुकर्म। ದುರಾಚಾರ, ವ್ಯಭಿಚಾರ, ದುರ್ನಡತೆ.

बदकिस्मत, बदनसीब– वि अभागा। ಭಾಗ್ಯಹೀನ, ದುರ್ದೈವಿ, ಅದೃಷ್ಟಹೀನ.

बदकिस्मती– स्त्री बदनसीबी। ದುರದೃಷ್ಟ, ದುರ್ಭಾಗ್ಯ.

बदख्वाह– वि बुरा चाहनेवाला। ಕೆಟ್ಟ ಬಯಸುವವ.

बदगुमान– वि अनुचित संदेह करने वाला। ಅನುಚಿತ ಸಂಶಯ ಪಡುವವ, ಸಂಶಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವವ.

बदगुमानी–स्त्री व्यर्थ का संदेह। ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆ,ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಸಂಶಯ.

बद-गो– वि निंदा करनेवाला, चुगलखोर। ನಿಂದಿಸುವವ,ಚಾಡಿ ಹೇಳು

ವವ.

बद्चलन–वि दुराचारी। ದುರಾಚಾರಿ, ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆಯುಳ್ಳವ.

बद्चलनी– स्त्री. दुराचार। ದುರಾಚಾ-ರ, ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆ.

बदज़ात– वि नीच। ನೀಚ, ದುಷ್ಟ, ಅಕುಲೀನ, ಅಧಮ.

बद्तर– वि और भी बुरा, निकृष्ट-तर। ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಟ್ಟ, ನಿಕೃಷ್ಟತರ.

बददुआ– स्त्री. शाप। ಶಾಪ.

बद्न– पु शरीर, मुख, कथन, योनि। ಶರೀರ, ದೇಹ, ಮುಖ, ಕಥನ, ಯೋನಿ.

बद्नसीब– वि अभागा। ಭಾಗ್ಯಹೀನ, ದುರ್ದೈವಿ.

बदनसीबी–स्त्री. दुर्भाग्य, बुरी किस्मत। ದುರ್ಭಾಗ್ಯ, ದುರ್ದೈವ.

बदना–सक्रि कहना, मानलेना, ठहराना, बाजी लगाना। ಹೇಳು, ಸ್ವೀಕರಿಸು, ಕೇಳು, ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ಸಂಕಲ್ಪಿಸು, ಜಿದ್ದು ಕಟ್ಟು, ಪಂಥ ಕಟ್ಟು.

बद्नाम– वि कलंकित। ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರುಳ್ಳ, ಕಲಂಕಿತ, ಅಪಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದವ.

बद्नामी– स्त्री. अपयश, कलंक। ಅಪಯಶ, ಕಲಂಕ, ದೂಷಣೆ.

बदनीयत– वि. बेईमान। ಮರುಳ, ದುಷ್ಟ, ನೀಚ

बद्नुमा–वि कुरूप, भद्दा। ಕುರೂಪಿ, ಅಂದಗೆಟ್ಟ.

बद्बख्त– वि दे 'बद्नसीब'।

बद्बख़्ती– स्त्री दुर्भाग्य। ದುರ್ಭಾಗ್ಯ, ದುರ್ದೈವ.

बद्बू– स्त्री दुर्गन्ध। ದುರ್ಗಂಧ, ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆ, ನಾತ.

बद्मज़गी– स्त्री मनमुटाव। ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧ, ಮನಸ್ಸು ಕೆಡುವದು.

बद्मस्त– वि नशे में चूर। ಮದೋನ್ಮತ್ತ, ಅಮಲೇರಿದ.

बद्माश– वि दुराचारी, लुच्चा। ದುರಾಚಾರಿ,ದುಷ್ಟ,ಪೋಕರಿ,ಖಳ.

बद्मिज़ाज–वि दुष्ट स्वभावका। ದುಷ್ಟ ಸ್ವಭಾವದ, ಜಗಳಗಂಟ, ಬೇಗನೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳುವವ.

बद्रंग–वि भद्दे रंगका। ಕೆಟ್ಟ ಬಣ್ಣದ, ಬಣ್ಣಗುಂದಿದ.

बद्र–पु. बेरका फल या वृक्ष। ಬೋರೆ ಹಣ್ಣು, ಬೋರೆ ಗಿಡ. क्रिवि. बाहर। ಹೊರಗೆ

बदर, बदल, बद्रा– पु बादल। ಮೋಡ, ಮೇಘ.

बद्राह– वि कुमार्गी, दुष्ट। ದುಷ್ಟ, ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆಯ, ಕುಮಾರ್ಗಿ.

बद्रौह– वि. दे 'बदराह'।

बदलना– अक्रि परिवर्तन होना। ಬದಲಿಸು, ಬದಲಾಗು. सक्रि. परिवर्तन करना। ಪರಿವರ್ತನ ಮಾಡು, ಬದಲಿಸು, ಅದಲು ಬದಲು ಮಾಡು.

बदलवाना, बदलाना– सक्रि परिवर्तन

कराना। ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಬದಲಿಸು, ಪರಿವರ್ತಿಸು.

बदला–पु विनिमय, पलटा, प्रतिकार। ಪ್ರತಿಫಲ, ವಿನಿಮಯ, ಸೇಡು, ಮುಯ್ಯಿ.

—लेना= किसीके बुराई करनेपर उसके साथ बुराई करना। ಸೇಡು ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳು.

बदलाना– सक्रि. दे 'बदलवाना'।

बदली– स्त्री मेघमाला, तबदीली। ಮೇಘಮಾಲೆ, ಮೋಡ, ಪರಿವರ್ತನ, ಬದಲೀ ಸ್ಥಾನ.

बदले– क्रिवि. स्थानमें। ಬದಲಾಗಿ, ಪ್ರತಿಯಾಗಿ.

बदलौवल– स्त्री अदल बदल। ಅದಲು ಬದಲು.

बदस्तूर– क्रिवि ज्योका त्यो, नियमानुसार। ಯಥಾಪ್ರಕಾರ, ನಿಯಮಾನುಸಾರ.

बदसूरत– वि कुरूप। ಅಂದಗೆಟ್ಟ, ರೂಪಗೆಟ್ಟ, ಅಸಡ್ಡಾಳ.

बदहज़मी– स्त्री अजीर्ण। ಅಜೀರ್ಣ, ಅಪಚನ

बदहवास– वि बेहोश, व्याकुल। ವ್ಯಾಕುಲ, ಉದ್ವಿಗ್ನ, ಉದಾಸ, ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದ

बदा–नि भाग्यमें लिखा हुआ। ಭಾಗ್ಯ ಲಿಖಿತ, ನೇಮಕವಾದ.

बदान– स्त्री किसी बातका प्रतिज्ञा पूर्वक पहले से स्थिर किया जाना। ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮೊದಲೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಡುವಿಕೆ.

बदाबदी– स्त्री होडाहोडी। ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಜಿದ್ದು.

बदाम– पु दे 'बादाम'।

बदी– स्त्री. कृष्णपक्ष। ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ.

बदी– स्त्री बुराई, दोष, अपकार। ಅಹಿತ, ಕೆಡಕು, ದೋಷ.

बदे– अव्य वास्ते, लिये। ಸಲುವಾಗಿ.

बदौलत– क्रिवि द्वारा, कृपासे। ಮುಖಾಂತರ, ಭಾಗ್ಯದಿಂದ, ಕೃಪೆಯಿಂದ.

बद्दर, बद्दल– पु दे. 'बादल'।

बद्ध– वि. बंधा हुआ, परिमित। ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ, ಕಟ್ಟು ಬಿದ್ದ, ಬದ್ಧ, ಪರಿಮಿತವಾದ

बद्धकोष्ट–पु अच्छीतरह मल न निकलने की अवस्था या रोग। ಮಲವಿಸರ್ಜನೆಯು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗದ ಸ್ಥಿತಿ, ಮಲಬದ್ಧತೆ

बध– पु वध, हत्या। ಕೊಲೆ, ವಧೆ.

बधना– सक्रि हत्या करना। ಕೊಲ್ಲು, ವಧೆ ಮಾಡು. स्त्री टोंटीदार लोटा। ಮೂಗುಳ್ಳ ಪಾತ್ರೆ, ನಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ಪಾತ್ರೆ.

बधाई– स्त्री हर्षसूचक संदेश, मगलाचार। ಅಭಿನಂದನೆ, ವೃದ್ಧಿ, ಆನಂದೋತ್ಸವ, ಮಂಗಲಗಾನ.

बधावा– पु बधाई, उपहार। ಅಭಿನಂದನೆ, ಕೊಡುಗೆ, ಉಪಚಾರ,

ಕಾಣಿಕೆ.

वधिक– पु जल्लाद, व्याध । ಕೊಲೆಗಾರ, ಕಟುಕ, ಬೇಡ, ವ್ಯಾಧ.

वधिया–पु. अंडकोष रहित पशु । ಕಸಿ ಮಾಡಿದ ಪಶು, ಬೀಜ ಹೊಡೆದ ಪ್ರಾಣಿ, ಎತ್ತು.

वधियाना– सक्रि. वधिया करना या बनाना । ಬೀಜ ಹೊಡೆ, ಕಸಿ ಮಾಡು.

वधिर– वि बहरा । ಕಿವುಡ.

वधू– स्त्री नवविवाहिता-स्त्री, पतोहू, पत्नी । ಸ್ತ್ರೀ, ಹೆಂಗಸು, ನವವಿವಾಹಿತ ಸ್ತ್ರೀ, ವಧು, ಸೊಸೆ, ಪತ್ನಿ, ಹೆಂಡತಿ.

वधूटी– स्त्री. पतोहू, सुहागिन स्त्री । ಸೊಸೆ, ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ ಸ್ತ್ರೀ.

वधूरा– पु अंधड़ । ಬಿರುಗಾಳಿ.

वधैया– स्त्री. दे ' वधाई ' ।

वन– पु जंगल, जल। ಕಾಡು,ಅಡವಿ, ಅರಣ್ಯ, ನೀರು.

वनक– स्त्री बनावट, सजधज, बनियों का मुहल्ला, मेघ, वन की उपज । ರಚನೆ, ಶೃಂಗಾರ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಓಣಿ, ವನದ ಹುಟ್ಟುವಳಿ.

वनकर– पु. जंगल में होनेवाले पदार्थों की आय । ಕಾಡಿನ ಉತ್ಪನ್ನ, ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯ.

वनखंड– पु जंगलका कोई भाग । ಅರಣ್ಯ, ಅರಣ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗ

बनचर– पु वन्य पशु, जंगली मनुष्य । ಕಾಡು ಮೃಗ. ಕಾಡು ಮನುಷ್ಯ.

बनचौर– स्त्री. एक प्रकार की जंगली गाय । ಒಂದು ತರದ ಕಾಡಾಕಳು.

बनज– पु. कमल, शंख, वाणिज्य । ಕಮಲ,ಶಂಖ,ವಾಣಿಜ್ಯ,ವ್ಯಾಪಾರ.

बनजारा– पु सौदागर विशेष । ಬಣಜಿಗ, ದವಸ ಧಾನ್ಯ ಮಾರುವವ.

बनजी–पु. व्यापारी, व्यापार । ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ, ಬಣಜಿಗ, ವ್ಯಾಪಾರ.

बनठनके–क्रिवि सजधजकर।ಡೌಲಾಗಿ, ಶೃಂಗಾರಾಗಿ.

बनत– स्त्री. रचना, अनुकूलता, एक प्रकार की रेशम । ರಚನೆ, ಅನುಕೂಲತೆ, ಒಂದು ತರದ ರೇಷ್ಮೆ.

बनद– पु मेघ, बादल । ಮೋಡ, ಮೇಘ.

बनना– अक्रि तैयार होना, रचा जाना, सजना, ढोंग करना, समृद्ध होना । ಆಗು, ಸಿದ್ಧವಾಗು, ಕೈಗೂಡು, ರಚಿಸಲ್ಪಡು, ನಟಿಸು, ಸಮೃದ್ಧವಾಗು.

बना रहना= जिन्दा रहना । ಜೀವಂದಿರು.

बननि– स्त्री. बनावट, सिंगार । ರಚನೆ, ಶೃಂಗಾರ.

बनफशा–पु. कामपुष्प । ಒಂದು ಹೂ.

बनवासी–वि वनमें रहनेवाला,जंगली । ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ, ಕಾಡು.

बनबिलार, बनबिलाव– पु जंगली

विलार। ಅಡವೀ ಬೆಕ್ಕು.

वनमानुष– पु मनुष्य जैसी आकृति-वाला एक प्राणी। ಮನುಷ್ಯ ಆಕಾರದ ಒಂದು ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿ.

बनमाली– पु कृष्ण, विष्णु, बादल। ಕೃಷ್ಣ, ವಿಷ್ಣು, ಮೋಡ, ಮೇಘ.

बनरखा– पु वन रक्षक, एक जंगली जाति। ವನ ರಕ್ಷಕ, ಒಂದು ಕಾಡು ಜಾತಿ.

बनरॉव– पु. बडा जंगल, बडा वृक्ष। ದೊಡ್ಡ ಅರಣ್ಯ, ದೊಡ್ಡ ಮರ.

बनरा–पु. दूल्हा, बंदर, विवाह समयका एक गीत। ವರ, ಮದುವಣಿಗ, ಮಂಗ,ವಿವಾಹ ಸಮಯದ ಒಂದು ಹಾಡು.

बनरी–स्त्री. दुलहिन, बँदरिया। ಮದುವಣಗಿತ್ತಿ, ನವವಧು, ಹೆಣ್ಣು ಕಪಿ.

बनरुह– पु. कमल, जंगली वृक्ष। ಕಮಲ, ಅಡವಿಯ ವೃಕ್ಷ.

बनवाई– स्त्री. बनवाने का शुल्क। ಮಾಡಿಸುವವರ ಕೂಲಿ.

बनवाना– सक्रि. दूसरोंसे बनाने का काम कराना। ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು.

बनवैया– पु बनानेवाला। ಮಾಡುವವ, ರಚಿಸುವವ.

बना–पु. दूल्हा, एक छंद। ವರ,ಮದುವಣಿಗ, ಒಂದು ಛಂದಸ್ಸು. वि. बना हुआ। ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ತಯಾರಾದ.

बनाइ– क्रिवि भली भाँति, बिलकुल। ಅತ್ಯಂತ, ಬಹಳ, ಉತ್ತಮ ತರದಿಂದ.

बनाउ– पु दे 'बनाव'।

बनात– स्त्री ऊनी वस्त्र विशेष। ಒಂದು ಬಗೆಯ ಉಣ್ಣೆಯ ಬಟ್ಟೆ,ಬನಾತು.

बनाती– वि. बनात का बना हुआ। ಬನಾತಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ.

बनाना–सक्रि रचना, सुधारना,सजाना। ಮಾಡು, ತಯಾರಿಸು, ಕಟ್ಟು, ಸುಧಾರಿಸು, ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸು, ರಚಿಸು, ಶೃಂಗರಿಸು.

बनाम–अव्य विरुद्ध, नामसे। ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಎದುರಾಗಿ, ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ.

बनाय–क्रिवि. पूर्ण रूपसे, अच्छी तरहसे। ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಒಳ್ಳೇ ರೀತಿಯಿಂದ.

बनाव– पु. रचना, सजावट। ರಚನೆ, ಶೃಂಗಾರ, ಅಲಂಕಾರ, ರೀತಿ.

बनावट–स्त्री रचना, आडंबर। ರಚನೆ, ಕಟ್ಟು, ನಿರ್ಮಾಣ, ಆಡಂಬರ, ಸೋಗು.

बनावटी– वि नकली, मिथ्या। ಕೃತ್ರಿಮ, ನಕಲೀ, ಕಲ್ಪಿತ, ಸುಳ್ಳು.

बनावनहारा– पु. रचयिता, बिगडे को बनानेवाला। ರಚಿಸುವವ, ಮಾಡುವವ, ಸರಿಪಡಿಸುವವ.

बनावलि–स्त्री. बाणो की पंक्ति। ಬಾಣಗಳ ಪಂಕ್ತಿ, ಬಾಣಗಳ ಸುರಿಮಳೆ.

बनासपती– स्त्री. फल फूल पत्रादि। ವನಸ್ಪತಿ, ಎಲೆ-ಹೂ-ಹಣ್ಣುಗಳು.

वनि– वि. मजदूरी । ಪಾರಿಶ್ರಮಿಕ, ಕೂಲಿ.

वनिक– पु. व्यापारी । ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ, ಬಣಜಿಗ.

वनिज–पु. व्यापार, सौदा । ವ್ಯಾಪಾರ, ಸರಕು

वनिजना– सक्रि व्यापार करना । ವ್ಯಾಪಾರಮಾಡು,ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳು.

वनिजारा– पु. दे ' वनजारा '।

वनिजारिन,वनिजारी– स्त्री वनजारे की स्त्री । ಬಣಜಿಗನ ಹೆಂಡತಿ.

वनिता– स्त्री स्त्री, भार्या । ವನಿತೆ, ಸ್ತ್ರೀ, ಹೆಂಡತಿ, ಮಡದಿ.

वनिया– पु व्यापारी । ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ, ಬಣಜಿಗ, ಕೋಮಟಿ.

वनियाइन– स्त्री व्यापारी की स्त्री । ಬಣಜಿಗನ ಹೆಂಡತಿ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥನ ಹೆಂಡತಿ.

वनिस्वत–अव्य अपेक्षा। ಕಿಂತ,ಗಿಂತ.

वनी– स्त्री. वनका टुकड़ा, वाटिका, दुलहिन, नायिका । ವನ, ತೋಟ, ವಧು, ನಾಯಿಕೆ. पु. वनिया । ಬಣಜಿಗ.

वनीनी– स्त्री. वनिया की स्त्री । ಬಣಜಿಗನ ಹೆಂಡತಿ.

वनीर– पु. वेंत । ಬೆತ್ತ.

वनूक– स्त्री. वंदूक। ಬಂದೂಕ.

वनेठी– स्त्री. गोल लट्टू से युक्त पटेवाजों की लाठी । ಬೋಥಾಟ, ಎರಡೂ ಕಡೆಗೆ ಗುಂಡುಗಳುಳ್ಳ ಒಂದು ತರದ ಕಸರತ್ತಿನ ಕೋಲು.

वनेला, वनैला– वि जंगली, वन्य । ಕಾಡಿನ, ಅರಣ್ಯದ, ಅಡವಿಯ, ವನ್ಯ.

वनौटी– वि कपास के फूल के समान । ಹತ್ತಿಯ ಹೂವಿನಂಥ.

वनौरी–स्त्री ओला । ಆನೆಕಲ್ಲು, ಆಲುಕಲ್ಲು.

वन्नी– स्त्री अन्न के रूपमें दी जानेवाली मजूरी । ಕಾಳಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಕೂಲಿ.

वप– पु वाप । ತಂದೆ, ಅಪ್ಪ.

वपतिस्मा– पु इसाई वनाये जानेका एक संस्कार। ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತದ ದೀಕ್ಷೆ ಕೊಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರ.

वपना– सक्रि. वोना । ಬಿತ್ತು.

वपमार, वपुसार– वि वाप को मारनेवाला। ಪಿತೃಘಾತಕಿ, ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವವ.

वपु, वपुख– पु. अवतार, शरीर । ಅವತಾರ, ಶರೀರ.

वपुरा– वि. वेचारा । ಬಡಪ್ರಾಣಿ, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವ.

वपौती– स्त्री. पैतृक संपत्ति । ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿ.

वप्पा– पु. वाप । ತಂದೆ, ಅಪ್ಪ.

वफारा– पु. भाप, भापसे सेंकने की क्रिया । ಉಗಿ, ಭಾಪ್ಪ, ಉಗಿಯಿಂದ ಕಾಯಿಸುವದು, ಉಗೆಕಾವು.

बफौरी– स्त्री. भाप से पकी हुयी वरी या पकौडी। ಉಗಿಯ ಶಾಕ ಕೊಟ್ಟು ಬೇಯಿಸಿದ ಭಜಿ ಅಥವಾ ವಡೆ.

बवर–पु. वाघ, सिंह। ಹೆಬ್ಬುಲಿ,ಸಿಂಹ.

बबा– पु वाप, पिता, दादा। ತಂದೆ, ಅಪ್ಪ, ಅಜ್ಜ.

बबुआ– पु बेटे या दामाद आदिका संबोधन, धनवान। ಮಗು ಅಥವಾ ತ ಳಿ ಯ ನ ನ್ನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಸಂಬೋಧಿಸುವ ಶಬ್ದ, ಶ್ರೀಮಂತ, ಜಮೀನದಾರ.

बबआइन, बबुई– स्त्री बेटी, बच्ची, बबुआकी स्त्री। ಮಗಳು, ಜಮೀನು ದಾರನ ಮಗಳು.

बबूर, बबूल– पु एक कॉटेदार पेड। ಜಾಲಿಮರ.

बबूला– पु तूफान, बुलबुला। ಸುಂಟರ ಗಾಳಿ, ಬಿರುಗಾಳಿ, ಗುಳ್ಳೆ, ಬುದ್‌-ಬುದ.

बभूत– स्त्री. विभूति। ವಿಭೂತಿ,ಬೂದಿ.

बम– पु विस्फोटक गोला, बॉव, छोटा नगाडा, इक्के इत्यादि के सामने की वे दो लकडियॉ जिनके वीच में रखकर घोड़ा जोता जाता है, शैवों का 'वम' शब्द। ಬಾಂಬು, ಸಿಡಿ ಮದ್ದಿನ ಗುಂಡು, ಗಾಡಿ ಟಾಂಗಾ ಗಳ ಈಸು, ಶಿವನಾಮ ಸಂಕೀ-ರ್ತನ, ಶೈವರ 'ಬಮ್‌' ಶಬ್ದ.

बमकना– अकि. शेखी मारना। ಬಡಾಯಿಕೊಚ್ಚು, ಹೆಚ್ಚಾಗು, ಹಿಗ್ಗು, ಸಿಟ್ಟಾಗು.

बमचख– स्त्री. लडाई, झगडा। ಜಗಳ, ತಂಟೆ, ಯುದ್ಧ.

बमना– सक्रि वमन करना। ವಾಂತಿ ಮಾಡು.

बमीठा– पु. बावी। ಹುತ್ತ, ವಲ್ಮೀಕ.

ब-मूजिब– क्रिवि. मुताविक, अनुसार। ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಮುಖಾಂತರ-ವಾಗಿ

बय– पु उम्र। ವಯಸ್ಸು.

बयन–पु वचन, वाणी। ವಚನ,ವಾಣಿ.

बयना– सक्रि बोना, वर्णन करना। ಬಿತ್ತು, ವರ್ಣಿಸು, ಹೇಳು

बयस– स्त्री उम्र। ವಯಸ್ಸು

बयस-सिरोमनि–पु तारुण्य। ತಾರುಣ್ಯ, ಯೌವನ, ಹರಯ, ಪ್ರಾಯ.

बयसु– पु वैश्य। ವೈಶ್ಯ, ಬಣಜಿಗ.

बयॉ, बयान–पु वर्णन, कथन, वृत्तांत, मुख। ವರ್ಣನೆ, ಕಥನ,ವೃತ್ತಾಂತ, ಮುಖ, ಮೋರೆ.

बया–पु एक पक्षी, अनाज तौलनेवाला। ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ,ಧಾನ್ಯ ಅಳೆಯುವವ.

बयाना– पु. पेशगी। ಮುಂಗಡಕೊಟ್ಟ ಹಣ. अक्रि बडबड़ाना। ಬಡ-ಬಡಿಸು.

बयाबान–पु वालुकामय प्रदेश, निर्जन-स्थान। ವಾಲುಕಾಮಯ ಪ್ರದೇಶ, ನಿರ್ಜನ ಸ್ಥಾನ, ಬಂಜೆ ಭೂಮಿ.

बयार, बयारी–स्त्री हवा। ಹವೆ,ಗಾಳಿ.

बयारी– स्त्री. हवा, रात्रिका भोजन।

ಹವೆ, ಗಾಳಿ, ರಾತ್ರಿಯ ಊಟ.

बयाला– पु. दीवारमें का छेद । ಜಾಳಾಂದ್ರ, ಜೇರುಗಿಂಡಿ.

बयालीस– वि ४२ । ನಲವತ್ತೆರಡು.

बयासी– वि ८२ । ಎಂಭತ್ತೆರಡು.

बर– पु वर, दूल्हा, शक्ति, आशीर्वाद, वड़ । ವರ, ಮದುವಣಿಗ, ಶಕ್ತಿ, ಬಲ, ವರ, ಆಶೀರ್ವಾದ, ವಟವೃಕ್ಷ. वि. श्रेष्ठ, पूर्ण । ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಪೂರ್ಣ. अव्य. वल्कि । ಆದರೆ.

बरई– पु. पान के खेती करनेवाली एक जाति । ಎಲೆಗಾರ, ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ಬೆಳೆಯುವವ.

बरकंदाज़– पु लम्बा लठ्ठधारी सिपाही, रक्षक । ಉದ್ದ ಬಡಿಗೆಯುಳ್ಳ ಸಿಪಾಯಿ, ರಕ್ಷಕ.

बरकत– स्त्री वढती, कृपा, लाभ, समाप्ति, अंत । ಹೆಚ್ಚಳ, ವೃದ್ಧಿ, ಲಾಭ, ಕೃಪೆ, ಅನುಗ್ರಹ, ಸಮಾಪ್ತಿ, ಅಂತ.

बरकती– वि लाभदायक । ಲಾಭದಾಯಕ, ಸಮೃದ್ಧ.

बरकना– अक्रि निवारण होना, हटना । ನಿವಾರಣೆಯಾಗು, ದೂರಾಗು.

बरकरार– वि स्थिर, कायम, मौजूद । ಸ್ಥಿರವಾದ, ದೃಢವಾದ, ನೆಲಸಿರುವ, ಉಪಸ್ಥಿತ, ಹಾಜರ.

बरख– पु वर्ष, साल । ವರ್ಷ.

बरखना– अक्रि. वरसना, वर्षा होना । ಮಳೆ ಬೀಳು.

बरखा– पु. वृष्टि, वर्षाऋतु । ಮಳೆ, ಮಳೆಗಾಲ.

बरखास, बरख़ास्त– वि मौकूफ, विसर्जित । ವಿಸರ್ಜಿತ, ತೀರಿದ, ತೆಗೆದೊಗೆದ, ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ.

बरख़िलाफ़– वि विरुद्ध, प्रतिकूल । ವಿರುದ್ಧ, ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದ, ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ.

बरगद– पु वटवृक्ष । ವಟವೃಕ್ಷ, ಆಲದ ಮರ.

बरछा– पु बरछी– स्त्री. भाला । ಭಲ್ಲೆ, ಬರ್ಚಿ, ಈಟಿ.

बरछैत– पु वरछा चलानेवाला । ಭಲ್ಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದರಲ್ಲಿ ನಿಪುಣ.

बरजना–सक्रि रोकना । ಅಡ್ಡಿಮಾಡು, ನಿಷೇಧಿಸು, ಬೇಡವೆನ್ನು.

बरजनि– स्त्री. मनाही । ನಿಷೇಧ, ಅಡ್ಡಿ, ತೊಂದರೆ.

बरज़बान– वि. मुखाग्र । ಕಂಠಸ್ಥ, ಮುಖೋದ್ಗತ, ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡಿದ.

बरजोर–वि प्रवल, जवर्दस्त । ಪ್ರಬಲ, ಗಟ್ಟಿಗ. क्रिवि. वलपूर्वक । ಒತ್ತಾಯದಿಂದ, ಬಲಪ್ರಯೋಗ.

बरजोरी– स्त्री. जवरदस्ती । ಒತ್ತಾಯ, ಬಲಪ್ರಯೋಗ. क्रिवि. वलपूर्वक । ಒತ್ತಾಯದಿಂದ, ಬಲಪೂರ್ವಕವಾಗಿ.

बरजौवति– स्त्री. सुंदर नौजवान स्त्री । ಸುಂದರ ತರುಣ ಸ್ತ್ರೀ.

बरत– स्त्री. व्रत, रस्सी । ವ್ರತ, ಉಪವಾಸ, ಹಗ್ಗ, ದಾರ.

वरतन– पु पात्र, भांडा । ಪಾತ್ರೆ, ಭಾಂಡಿ.

वरतना– अक्रि व्यवहार करना । ವ್ಯವಹರಿಸು, ವರ್ತಿಸು, ನಡಕೊಳ್ಳು सक्रि काममें लाना । ಉಪಯೋಗಿಸು, ಬಳಸು, ಪ್ರಯೋಗಿಸು.

वरतनी– स्त्री. एक प्रकार की लकड़ी की लेखनी, लिखने का ढंग । ಒಂದು ತರದ ಮರದ ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ, ಬರೆಯುವ ರೀತಿ.

वरतरफ– वि अलग, किनारे, मौकूफ । ಬೇರೆಯಾದ, ಮಗ್ಗಲಿನ, ತೆಗೆದೊಗೆದ, ಕಿತ್ತು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ, ಉಚ್ಚಾಟಿತ.

वरताना–सक्रि. व्यवहृत कराना,बाटना। ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಸು, ಬಳಸಗೊಡು, ಹಂಚು, ವಿನಿಯೋಗಿಸು.

वरताव– पु व्यवहार, वर्तन । ವ್ಯವಹಾರ, ವರ್ತನ, ನಡತೆ

बरती–स्त्री बत्ती । ಬತ್ತಿ. वि. जिसने व्रत किया हो । ವ್ರತವನ್ನಾಚರಿಸಿದವ.

वरतोर– पु. वाल टूटने के कारण हुआ फोडा । ಕೂದಲು ಕಿತ್ತುವದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಹುಣ್ಣು.

वरदाना– सक्रि दे ' वरधाना ' ।

वरदा-फरोश– पु गुलाम वेचनेवाला । ಗುಲಾಮರ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ. ಗುಲಾಮರನ್ನು ಮಾರುವವ

वरदा फरोशी–स्त्री गुलामोंका व्यापार । ಗುಲಾಮರ ವ್ಯಾಪಾರ.

बरदार– वि. वहन करनेवाला । ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವವ, ಧಾರಣ ಮಾಡುವವ, ಹೊರುವವ

बरदाश्त– स्त्री सहन । ಸಹನಶೀಲತೆ, ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಸೈರಣೆ.

बरदिया, बरधिया–पु चरवाहा । ದನಕಾಯುವವ

बरदौर– स्त्री गोशाला । ಗೋಶಾಲೆ, ದಡ್ಡಿ.

बरधा– पु. बैल । ಎತ್ತು.

बरधवाना, बरधाना–सक्रि गाय आदि का गर्भ धारण कराना । ಗೂಳಿಗೆ ಬಿಡು,ಹಾರಿಸು. अक्रि गाय इत्यादि का गर्भ धारण करना । ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಕೂಡು (ಪಶುಗಳು).

बरनन– पु. वर्णन । ವರ್ಣನೆ.

बरनना– सक्रि. वर्णन करना । ವರ್ಣನೆ ಮಾಡು.

बरना–सक्रि चुनना, व्याहना। ಆರಿಸು, ಮದುವೆಯಾಗು. अक्रि जलना । ಸುಡು, ಉರಿ. अव्य नही तो । ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ.

बरनी– स्त्री. दे ' वरौनी ' ।

बरपा– वि खड़ा । ಎದ್ದಿರುವ, ಎದ್ದ (ದಂಗೆ, ದೊಂಬಿ, ಮುಂ.)

बरफ़, बर्फ– स्त्री हिम । ಬರ್ಫ,ಹಿಮ.

बरवड– वि प्रबल, प्रचंड, उद्धत । ಪ್ರಬಲ, ಪ್ರಚಂಡ, ಉಪದ್ರವಿ. ಉದ್ಧಟ, ಪ್ರಖರ.

बरवट– क्रिवि. दे ' बरबस ' ।

बरबर– स्त्री वड़वड़। ಹರಟೆ, ಒದರಾಟ. पु. अशिष्ट मनुष्य। ಹಳ್ಳಿಗಾಡ.

बरबस– क्रिवि बलात्। ಬಲಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಬಲವಂತವಾಗಿ. वि. व्यर्थ। ವ್ಯರ್ಥ.

बरबाद– वि. नष्ट, चौपट। ಹಾಳಾದ, ಉಧ್ವಸ್ತ, ನಾಶವಾದ, ಮಣ್ಣುಪಾಲಾದ.

बरबादी– स्त्री. तबाही, नाश। ನಾಶ, ಹಾಳು, ಕೆಡಕು.

बरम– पु. कवच। ಕವಚ.

बरमा– पु छेद करनेका औजार, ब्रह्मदेश। ಬೈರಿಗೆ, ಹಿಡಿಸರಳು, ಬ್ರಹ್ಮದೇಶ.

बरमाना– सक्रि छेद करना। ತೂತು ಕೊರೆ, ಬೈರಿಗೆ ಹಿಡಿ.

बरमी–स्त्री ब्रह्मदेशकी भाषा। ಬ್ರಹ್ಮೀಭಾಷೆ. वि. बरमाका रहनेवाला। ಬ್ರಹ್ಮದೇಶದ ನಿವಾಸಿ.

बरवट– स्त्री तिल्ली। ಪ್ಲೀಹ, ಗುಲ್ಮ.

बरस, बरीस– पु वर्ष, साल। ವರುಷ, ಸಂವತ್ಸರ.

बरसगाँठ– स्त्री जयन्ति। ಜಯಂತಿ, ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನ, ವರ್ಧಂತಿ.

बरसना– अक्रि वृष्टि होना। ಮಳೆ ಬೀಳು, ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಬೀಳು, ಬಹಳವಾಗಿ ಬೀಳು. सक्रि बरसाना। ನೀರು ಚೆಹು, ಬೀಳಿಸು

बरसाइन–स्त्री. हर साल बच्चा देनेवाली गाय। ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಈಯುವ ಆಕಳು, ವರ್ಷಾವಳಿ ಆಕಳು

बरसात– स्त्री. वर्षा ऋतु। ಮಳೆಗಾಲ, ವರ್ಷಾಕಾಲ.

बरसाती– वि. बरसात संबंधी। ಮಳೆಗಾಲದ. पु. रेनकोट। ರೇನಕೋಟು, ಮಳೆಯಂಗಿ.

बरसाना– सक्रि वर्षा करना, पानी टपकाना। ಮಳೆ ಬೀಳಿಸು, ಮೇಲಿನಿಂದ ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಬೀಳಿಸು, ಮಳೆ ಸುರಿಸು.

बरसायत– स्त्री शुभमुहूर्त। ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತ. दे 'बरसाइत'।

बरसावना– सक्रि. दे 'बरसाना'।

बरसी– स्त्री. श्राद्ध। ಶ್ರಾದ್ಧ.

बरसीला, बरसौहाँ– वि बरसनेवाला। ಮಳೆ ಕೆಡಹುವ, ಸುರಿಸುವ.

बरसौंडी– स्त्री. प्रतिवर्ष लिया जानेवाला कर। ವಾರ್ಷಿಕ ತೆರಿಗೆ.

बरह– पु वृक्ष-पौधे आदि का पत्ता। ಗಿಡ-ಮರಗಳ ಎಲೆಗಳು, ತೊಪ್ಪಲು.

बरहम–वि उत्तेजित, चकित। ಕೋಪಗೊಂಡ, ಕುಪಿತ, ದಿಗಿಲುಗೊಂಡ.

बरहा– पु सिंचाईकी नाली, मोटा रस्सा। ಹೊಲದೊಳಗಿನ ಬೆಳೆಗೆ ನೀರು ಕೊಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕಾಲುವೆ, ಚಿಕ್ಕ ಕಾಲುವೆ, ಹಗ್ಗ, ಮಿಣಿ.

बरही– पु. मोर, मुर्गा। ನವಿಲು, ಹುಂಜ. स्त्री. संतानोत्पत्तिके बाद

वारहवें दिनकी अेक रस्म । ಶಿಶು ಹುಟ್ಟಿದ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿನದ ಒಂದು ಧರ್ಮಕಾರ್ಯ, ಪುಣ್ಯಾಹ ವಾಚನ.

वरा– पु उड़दकी पीठीका बना अेक पकवान, वटवृक्ष, एक गहना । ಉದ್ದಿನವಡೆ, ವಟವೃಕ್ಷ, ತೋಳುಬಂದಿ, ವಂಕಿ.

बराई– स्त्री दे 'वड़ाई'।

वराक– वि अधम, शोचनीय, बेचारा। ಅಧಮ, ತುಚ್ಛ, ನೀಚ, ಶೋಚನೀಯ, ಕರುಣಾಜನಕ, ಬಡ, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ पु शंकर, युद्ध । ಶಂಕರ, ಯುದ್ಧ.

वराट– स्त्री कौड़ी । ಕವಡೆ.

बरात– स्त्री. विवाह का जुलूस । ಮದುವಣಿಗನ ಮೆರವಣಿಗೆ.

बराती - पु. वर पक्षका । ಮದುವಣಿಗನ ಕಡೆಯುವ, ವರಪಕ್ಷದ,ದಿಬ್ಬಣದವರು.

बराना– सक्रि. बचाना, अलग करना, छाटना, चुनना । ಉಳಿಸು, ಕಾಪಾಡು, ರಕ್ಷಿಸು, ಬೇರ್ಪಡಿಸು,ಕೇರು, ಆರಿಸು, ಆಯು, ಚುನಾಯಿಸು. अक्रि अलग रहना, जलना । ಬೇರೆಯಾಗಿರು,ಗೊಡವೆಗೆ ಹೋಗದಿರು, ಸುಡು

बराबर– वि समान, तुल्य, समतल । ಸಮಾನವಾದ, ಸರಿಯಾದ,ಒಂದೇ ತರದ, ಸಪಾಟಾದ, ಸಮತಲವಾದ. क्रिवि. लगातार, हमेशा। ಯಾವಾಗಲೂ, ಒಂದೇ ಸಮನೆ. अव्य तक, पर्यंत । ವರೆಗೆ, ತನಕ

बराबरी– स्त्री समानता, प्रतिद्वंद्विता। ಸಮಾನತೆ, ತುಲನೆ, ಎಣೆ, ಪ್ರತಿದ್ವಂದ್ವ.

बरामद– वि पुन. प्राप्त । ಪ್ರಕಟವಾದ, ಕಳೆದುಹೋಗಿ ತಿರುಗಿ ಸಿಕ್ಕ, ವಶ್ತೆಯಾದ. स्त्री आमदनी, निकासी । ಉತ್ಪನ್ನ, ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಹುಟ್ಟುವಳಿ, ವರಮಾನ ಹೊರಡುವಿಕೆ.

बरामदा– पु दालान, छज्जा। ಪ್ಡರಾಂಡ, ಪಡಸಾಲೆ, ಜಗಲಿ

बराय– अव्य. लिये । ಸಲುವಾಗಿ, ಓಸ್ಕರ.

बराय-खुदा = खुदा के वास्ते। ದೇವರ ಸಲುವಾಗಿ.

बरायन– पु विवाह के समय वरके हाथमें पहराने का लोहे का छल्ला। ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ವರನಿಗೆ ತೊಡಿಸುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಬಳೆ.

बरार–पु प्रत्येक घर से लिया जानेवाला कर, एक जंगली पशु। ತೆರಿಗೆ, ಸುಂಕ, ಒಂದು ಕಾಡು ಪಶು.

बराव– पु निवारण, बचाव। ನಿವಾರಣೆ, ವರ್ಜಿಸುವಿಕೆ, ಬಿಡುವಿಕೆ.

बराह– पु. सुअर । ವರಾಹ, ಮಿಕ क्रिवि द्वारा, जरिया । ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ, ಮಾರ್ಗವಾಗಿ.

बरिया– वि. बलवान, बली। ಬಲವಂತ, ಗಟ್ಟಿಗ, ಸಶಕ್ತ, ದೃಢವಾದ.

बरियाई– स्त्री जबरदस्ती । ಬಲ, ಪ್ರಾಬಲ್ಯ, ಬಲಾತ್ಕಾರ. क्रिवि बलपूर्वक । ಬಲಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ.

बरिखना– सक्रि. दे. ' बरसना '।

बरिष– पु वर्ष। ವರ್ಷ.

बरिषा– स्त्री. वृष्टि। ಮಳೆ.

बरी– वि. मुक्त, बचा हुआ। ಮುಕ್ತ, ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿದ, ಉಳಿದ. स्त्री मूंग आदि की पीठी की बनी खाद्य वस्तु-विशेष। ವಡಿ, ಸಂಡಿಗೆ.

बरीद– पु. हरकारा। ಓಲೆಕಾರ.

बरु– अव्य चाहे, भलेही। ಬೇಕಾದ್ದಾಗಲಿ, ಆದರೂ ಆಗಲಿ. पु वर, दूल्हा। ವರ, ಮದುವಣಿಗ.

बरुनी– स्त्री. बरौनी, पलकके बाल । ರೆಪ್ಪೆಯ ಕೂದಲು, ಎವೆ.

बरेंडा– पु बरेंड़ी-स्त्री. छाजनके बीचकी लकड़ी, खपरैलके बीचका ऊंचा हिस्सा। ಜಿಂತೊಲೆ, ತೊಲೆ, ಚಪ್ಪರದ ಎತ್ತರವಾದ ಮಧ್ಯಭಾಗ.

बरे– क्रिवि बलपूर्वक, उच्च स्वरसे। ಬಲಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಉಚ್ಚ ಸ್ವರದಿಂದ.

बरेखिया– पु. विवाह ठहरानेवाला। ವಿವಾಹ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡುವವ.

बरेखी, बरेच्छा– स्त्री. वर या कन्या को देखना, विवाहका ठहराव । ವರ ಅಥವಾ ಕನ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆ, ವರ ಅಥವಾ ಕನ್ಯಾ ನೋಡುವದು, ವಿವಾಹ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ, ಮದುವೆ ನಿಶ್ಚಯ.

बरेज, बरेजा– पु. पान का बगीचा। ವೀಳ್ಯದೆಲೆಯ ತೋಟ.

बरेठ, बरेठा– पु. धोबी । ಅಗಸ, ಮಡಿವಾಳ.

बरेत– स्त्री. मथानी की रस्सी । ಕಡೆಗೋಲಿನ ಹಗ್ಗ.

बरोक– पु. फलदान, सेना। ಫಲದಾನ, ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ವರನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಫಲದಾನ, ಸೈನ್ಯ, ದಳ, ಪಡೆ.

बरोठा, बरौठा– पु. ड्योढी, बैठक। ದ್ವಾರ, ಬಾಗಿಲು, ಕೂಡ್ರುವ ಕೋಣೆ, ಬೈಠಕ್ ಖಾನೆ.

बरोरु– वि स्त्री. सुंदर जाँघवाली । ಸುಂದರವಾದ ತೊಡೆಯುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀ.

बरोह– स्त्री बरगदकी जटा । ಆಲದ ಮರದ ಅಂಟುಬೇರು, ಆಲದ ಜಡೆ.

बरौनी– स्त्री. दे. ' बरुनी '।

बरौरी– स्त्री दे. ' बरी '।

बर्क़– स्त्री बिजली, बिजलीकी चमक। ವಿದ್ಯುತ್ತು, ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಹೊಳಪು, ಮಿಂಚು. वि. चपल । ಚಪಲ, ಚುರುಕಾದ.

बर्ग– पु पत्ता। ಎಲೆ.

बर्ज़ना– सक्रि दे. ' बरजना '।

बर्फ– पु हिम, ठोस जमा हुआ पानी। ಹಿಮ, ಮಂಜು, ಬರ್ಫ.

बर्फ़िस्तान– पु. बर्फीला स्थान । ಹಿಮ

ಪ್ರದೇಶ, ಬರ್ಫದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದ ಸ್ಥಳ, ಹಿಮಾಲಯ.

बर्फी– स्त्री. एक मिठाई । ಬರ್ಫಿ, ಒಂದು ಮಿಠಾಯಿ.

बर्बर–पु. जंगली । ಅಸಭ್ಯ,ಅನಾಗರಿಕ, ಕಾಡು ಮನುಷ್ಯ स्त्री दे. 'वर्वर'।

बर्रे–पु जंगल, स्थल। ಅರಣ್ಯ,ಕಾಡು, ಭೂಮಿ.

बर्राक़– वि. चमकीला, तेज । ಹೊಳೆಯುವ, ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ, ಚಪಲ, ಗತಿಯುಕ್ತ,ಧೂರ್ತ,ಅತ್ಯಂತಶುದ್ಧ

बर्राना– अक्रि नींदमें बकना, वडवडाना । ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಡಬಡಿಸು, ಕನವರಿಸು, ವ್ಯರ್ಥ ಹರಟು.

बर्रै– पु तितैया । ಕಣಜದ ಹುಳು

बलद– वि उच्च, श्रेष्ठ । ಉಚ್ಚ, ಎತ್ತರ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ.

बलंदी– स्त्री. उच्चता, अभिमान । ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಅಭಿಮಾನ, ಗರ್ವ.

बल– पु शक्ति, सेना, सहारा, ऐंठन, सिकुड़न, कमी । ಶಕ್ತಿ, ಬಲ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಸೈನ್ಯ, ದಂಡು, ಆಶ್ರಯ, ನಿರಿಗೆ, ವಕ್ರತೆ, ಮುರಿಗೆ, ಹುರಿ, ಕುಂದು, ಬಲದೇವ, ಹಾನಿ

—खाना = झुकना, घाटा सहना । ಮಣಿ, ಬಾಗು, ವಕ್ರವಾಗು,ಹಾನಿ ಸಹಿಸು.

—पडना = अंतर होना, विरोध होना, सिकुडन होना । ಅಂತರವಾಗು, ವಿರೋಧವಾಗು, ನಿರಿಗೆ ಬೀಳು, ವಕ್ರವಾಗು.

बलकट– वि. पेशगी । ಮುಂಗಡ, ಅನಾಮತ,ಅಡ್ವಾನ್ಸ,ಸಂಚಕಾರ.

बलकना–अक्रि खौलना, जोशमें आना। ಕುದಿ, ಉಕ್ಕು, ಉತ್ತೇಜಿತನಾಗು, ಉತ್ಸಾಹ ಬರು.

बलकल– पु पेड की छाल । ಗಿಡದ ತೊಗಟೆ, ನಾರು ಮಡಿ, ವಲ್ಕಲ.

बलकाना– सक्रि खौलाना, उत्तेजित करना । ಕುದಿಸು,ಉಕ್ಕಿಸು,ಉತ್ತೇಜಿಸು, ಉತ್ಸಾಹಗೊಳಿಸು.

बलगना– अक्रि दे 'बलकना'।

बलग़म, बलग़म– पु कफ। ಕಫ, ಶ್ಲೇಷ್ಮ.

बलज– पु खेत, नगर का द्वार, धान का ढेर, युद्ध। ಹೊಲ,ನಗರದ್ವಾರ, ಧಾನ್ಯದ ರಾಶಿ, ಯುದ್ಧ.

बलद– पु बैल। ಎತ್ತು,ಹೋರಿ.

बलदाऊ, बलदेव– पु बलराम । ಬಲರಾಮ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಣ್ಣ.

बलना–अक्रि जलना। ಹೊತ್ತು,ಉರಿ, ಸುಡು, ಜ್ವಲಿಸು.

बलबलाना–अक्रि बकना,ऊटका बोलना, खौलना। ಬಡಬಡಿಸು, ಹರಟು, ಒಂಟೆ ಒದರುವದು, ಉಕ್ಕು,ಕುದಿ.

बलबलाहट–स्त्री बकवाद,ऊट की बोली, अहंकार। ಬಡಬಡಿಕೆ, ಕೂಗಾಟ, ಒಂಟೆಯ ಕೂಗು, ಅಹಂಕಾರ, ಜಂಭ, ಗರ್ವ.

बलबीर– पु कृष्ण। ಕೃಷ್ಣ.

बलरांड–स्त्री बालविधवा। ಬಾಲವಿಧವೆ.
बलवा– पु दंगा, विद्रोह। ದಂಗೆ, ಧಾಂಧಲೆ,ಬಂಡಾಯ,ವಿದ್ರೋಹ, ವಿಪ್ಲವ, ರಾಜದ್ರೋಹ.
बलवाई– पु विद्रोही। ವಿದ್ರೋಹಿ, ಬಂಡುಗಾರ, ರಾಜದ್ರೋಹಿ, ಗಲಭೆಖೋರ.
बला– स्त्री. आफत, दु:ख, बाधा। ಸಂಕಟ, ಆಪತ್ತು, ದುಃಖ, ಕಷ್ಟ, ಭೂತಬಾಧೆ, ರೋಗ, ವ್ಯಾಧಿ.
बलाक–पु. बगुला। ಬಕಪಕ್ಷಿ,ಕೊಕ್ಕರೆ.
बलाका– स्त्री. बकपंक्ति। ಬಕಪಕ್ಷಿಗಳ ಗುಂಪು, ಬಕಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಾಲು.
बलात्–क्रिवि. बलपूर्वक। ಬಲಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ದುರಾಗ್ರಹದಿಂದ.
बलात्कार–पु जबरदस्ती। ಒತ್ತಾಯ, ದುರಾಗ್ರಹ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಬಲಾತ್ಕಾರ.
बलाय– स्त्री. दे 'बला'।
बलाह–पु. घोड़ा, अश्व। ಕುದುರೆ,ಅಶ್ವ.
बलि, बलिदान– पु देवार्पित वस्तु, चढावा। ಬಲಿ,ಆಹುತಿ,ಬಲಿದಾನ.
—चढाना = पशु को मारकर देवता को चढाना। ಬಲಿಕೊಡು, ಆಹುತಿ ಕೊಡು
—जाना = न्योछावर होना। ಬಲಿ ಹೋಗು, ಆಹುತಿಯಾಗು.
बलिया– वि. बलवान। ಸಶಕ್ತ, ಬಲವುಳ್ಳ, ಗಟ್ಟಿಗ.
बलिहारना– सक्रि बलि चढाना। ಬಲಿಕೊಡು, ನಿವಾಳಿಸು,ಅರ್ಪಿಸು
बलिहारी–स्त्री निछावर। ಆತ್ಮಾರ್ಪಣೆ, ತ್ಯಾಗ, ಆಹುತಿ, ಬಲಿ.
बलुआ, बलुवा– वि रेतीला। ಉಸುಕಿನ, ಮರಳುಳ್ಳ.
बलूल– पु. पानी का बुलबुला। ನೀರುಗುಳ್ಳೆ.
बलैया– स्त्री बला। ಸಂಕಟ,ಆಪತ್ತು, ಪೀಡೆ.
बल्कि– अव्य किन्तु, प्रत्युत। ಆದರೆ, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ.
बल्लम– पु सोटा, डंडा, बरछा। ಕೋಲು, ದೊಣ್ಣೆ, ದಂಡ, ಭಲ್ಲೆ, ಈಟಿ.
बल्लमटेर–पु.स्वयंसेवक।ಸ್ವಯಂಸೇವಕ.
बल्लरी– स्त्री लता। ಬಳ್ಳಿ, ಲತೆ.
बल्लव– पु. रसोइया, चरवाहा। ಅಡಿಗೆಯವ, ದನ ಕಾಯುವವ, ಗೊಲ್ಲ.
बल्ला– पु डंडा, डाँड़ा। ಕೋಲು, ಬೆತ್ತ, ದೊಣ್ಣೆ, ಬ್ಯಾಟು, ಹುಟ್ಟು.
बल्ली–स्त्री छोटा बल्ला। ಸಣ್ಣಕೋಲು, ದೋಣಿ ನಡೆಸುವ ಹುಟ್ಟು, ಜಲ್ಲೆ.
बवंडर, बवंडा– पु बगूला, अंधड़। ಸುಂಟರಗಾಳಿ, ಬಿರುಗಾಳಿ.
बवना– सक्रि बोना। ಬಿತ್ತು, ಚೆಲ್ಲು. अक्रि. बिखरना। ಹರವು, ಹಬ್ಬು, ಚದರು. पु. छोटे कदका मनुष्य। ಗಿಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ, ಕುಳ್ಳ.
बवरना– अक्रि. दे 'बौरना'।
बवासीर–स्त्री. एक रोग। ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ.
बशरा– पु रूपरंग, आकृति, चेहरा।

ಆಕೃತಿ, ರೂಪ, ಮುಖಮುದ್ರೆ.
वशर्ते– क्रिवि शर्तपर। ನಿಬಂಧನೆಯ ಮೇಲೆ, ಶರ್ತಿನ ಮೇಲೆ.
वशारत– स्त्री खुशखबरी, ईश्वरीय प्रेरणा । ಶುಭ ಸಮಾಚಾರ, ಈಶ್ವರೀಯ ಪ್ರೇರಣೆ.
वशीर– वि. शुभ समाचार लानेवाला, सुंदर। ಶುಭಸಮಾಚಾರ ತರುವವ, ಸುಂದರ.
बसंती– वि बसंत ऋतुका, बसंती रंगका। ವಸಂತ ಋತುವಿನ, ತಿಳಿ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ
बस– अव्य पर्याप्त, केवल। ಸಾಕು. वि काफी, वहुत । ಸಾಕಷ್ಟು, ಬಹಳ. पु वश, आधीनता, जोर। ವಶ, ಅಧೀನತೆ, ಶಕ್ತಿ.
बसति– स्त्री दे 'वस्ती'।
बसन– पु. वस्त्र । ವಸ್ತ್ರ, ಬಟ್ಟೆ.
बसना– अक्रि रहना, आबाद होना, बैठना। ವಾಸಿಸು, ಇರು, ನೆಲಸು, ಜನಭರಿತವಾಗು, ಕೂಡ್ರು. पु. थैली। ಕೈಚೀಲ.
बसनी– स्त्री निवास। ನಿವಾಸ,ವಾಸ- ಸ್ಥಳ, ತಂಗುವ ಸ್ಥಳ, ಬಿಡಾರ.
बसवार– पु छौंक। ಒಗ್ಗರಣೆ
बसवास– पु. निवास, रहनेका सुभीता। ನಿವಾಸ, ವಾಸಿಸುವ ಸೌಕರ್ಯ.
बसर– पु निर्वाह, गुजर। ಜೀವನ, ಬದುಕು, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವದು, ಜೀವನೋಪಾಯ
बसह– पु. बैल । ಎತ್ತು.
बसा– स्त्री वर्रे । ಕಣಜದ ಹುಳು.
बसाना– सक्रि. बसने देना, आबाद करना। ವಾಸ ಮಾಡಿಸು,ತಂಗಿಸು, ಇರಿಸು, ಜನಭರಿತ ಮಾಡು,ವಸಾಹತು ಮಾಡು. अक्रि बसना। गन्ध देना । ವಾಸಿಸು, ಇರು, ಪರಿಮಳಿಸು
बसारत– स्त्री दृष्टि, समझ । ದೃಷ್ಟಿ, ಬುದ್ಧಿ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ
बसीकत, बसीगत– स्त्री बसने की क्रिया। ವಸತಿ, ಇರುವಿಕೆ, ವಾಸ
बसीठ– पु दूत। ದೂತ.
बसीठी– स्त्री. दूत का काम । ದೂತನ ಕೆಲಸ, ದೌತ್ಯ.
बसीत– वि. फैलाया हुआ, सरल । ಹರಡಿದ, ಸರಳವಾದ, ಸಾದಾ.
बसीरत– स्त्री. दे. 'बसारत'।
बसूला– पु बढई का एक औजार । ಬಾಚಿ.
बसेंडा– पु लंबा पतला बास। ತೆಳು- ವಾದ ಹಾಗೂ ಉದ್ದವಾದ ಬಿದಿರು
बसेरा– वि ठहरनेवाला । ಇರುವವ, ತಂಗುವವ पु ठहरने का स्थान । ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ತಂಗುವ ಸ್ಥಳ,ಪಕ್ಷಿಗಳು ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆಯುವ ಸ್ಥಳ.
बसेरी, बसैया– वि. बसनेवाला। ಇರುವವ, ನಿವಾಸಿ, ವಾಸಿಸುವವ.
बसोवास– पु घर, निवास । ಮನೆ, ನಿವಾಸ.

वसौंधी—स्त्री लच्छेदार रबड़ी। ಬಾಸುಂದಿ,ಕಾಯಿಸಿ ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದಹಾಲು.
वस्ना—पु. कपडेमे वँधी कागज। ದಪ್ತರ ಗಂಟು, ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕ ಗಳ ಗಂಟು
बस्ती— स्त्री आवादी, ग्राम। ವಾಸ ಸ್ಥಾನ, ಗ್ರಾಮ.
वहँगी— स्त्री काँवर। ಅಡ್ಡೆ, ಕಾವಡಿ.
वहकना— अक्रि. भूलना, भटकना, उछलना। ದಾರಿತಪ್ಪು, ಭ್ರಾಂತನಾಗು, ಮರುಳಾಗು, ಮೋಸಹೋಗು, ಉತ್ತೇಜಿತನಾಗು
वहकाना— सक्रि भटकाना, भुलावा देना। ದಾರಿತಪ್ಪಿಸು, ಮೋಸಗೊಳಿಸು, ಭ್ರಾಂತಿಗೊಳಿಸು, ವಶೀಕರಿಸು, ಪುಸಲಾಯಿಸು.
वहकावट— स्त्री. वहकाने की क्रिया या भाव। ಮೋಸಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಮೋಸ, ಭ್ರಾಂತಿ.
वहत्तर— वि ೭೨। ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡು.
वहन, वहिन— स्त्री. भगिनी। ಸಹೋದರಿ, ಭಗಿನಿ, ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿ.
वहना— अक्रि प्रवाहित होना, चलना। ಹರಿ, ಪ್ರವಾಹಿಸು, ತೇಲು,(ಗಾಳಿ) ಬೀಸು. सक्रि वहन करना। ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗು, ಹೊರು.
वहनापा—पु वहन का संवंध। ತಂಗಿಯ ಸಂಬಂಧ, ಸೋದರಿಯ ಸಂಬಂಧ.
वहनु— पु वाहन, सवारी। ವಾಹನ.
वहनेली— स्त्री. जिसके साथ वहन का संवंध जोडा जाय। ತಂಗಿಯ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ,ಸೋದರಿಯಂತಹ, ತಂಗಿಯೆಂದು ತಿಳಿದ
वहनोई— पु वहन का पति। ಭಾವ, ಸಹೋದರಿಯ ಗಂಡ.
वहनौता—पु वहिन का पुत्र। ತಂಗಿಯ ಮಗ.
वहनौरा— पु बहिन का ससुराल। ತಂಗಿಯ ಗಂಡನ ಮನೆ.
वहवूद— पु भलाई, उपकार, शुभ कार्य। ಕಲ್ಯಾಣ, ಒಳಿತು, ಉಪಕಾರ, ಶುಭ ಕೆಲಸ.
वहम— क्रिवि. साथ, संग। ಸಂಗಡ, ಕೂಡ. पु भ्रम। ಭ್ರಮೆ,ಸಂದೇಹ.
वहर— पु समुद्र। ಸಮುದ್ರ क्रिवि वास्ते। ಸಲುವಾಗಿ, ಓಸ್ಕರ.
वहर-हाल= क्रिवि जिस तरह हो, हर हालत में। ಹೇಗಾದರೂ ಆಗಲಿ, ಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ.
वहरा— पु हिस्सा, भाग्य। ಭಾಗ, ಪಾಲು, ಭಾಗ್ಯ, ದೈವ. वि. वहिरा। ಕಿವುಡ, ಕೆಪ್ಪ.
वहराना—सक्रि दे 'वहलाना'। अक्रि वह जाना, उड जाना। ಹರಿದು ಹೋಗು, ಹಾರಿ ಹೋಗು.
वहरिया— वि. वाहर का। ಹೊರಗಿನ, ಬಾಹ್ಯ.
वहरियाना—सक्रि वाहर करना, हटाना। ಹೊರಗೆ ಹಾಕು, ಹೊರಡಿಸು, ಹೊರಗೆ ತಳ್ಳು.

वहरी– स्त्री बाज की तरह की एक चिड़िया। ಗಿಡುಗದಂಥ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ.
वहल– स्त्री. बैलगाडी। ಚಕ್ಕಡಿ, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ.
वहलना– अक्रि. (मन) लगना, मनोरंजन होना, चित्त प्रसन्न होना । ಮನರಂಜನವಾಗು, ವಿನೋದಿಸು, ಸಂತೋಷಿಸು, ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಸನ್ನವಾಗು.
वहलाना– सक्रि दुख की बात भुलवाकर मन को दूसरी ओर फेरना, बातो मे लगाना, मनोरंजन करना, भुलावा देना । ದುಃಖವನ್ನು ಮರೆಯಿಸಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆ, ಮಾತಿಗೆ ಹಚ್ಚು, ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮರುಳು ಮಾಡು, ಮನರಂಜಿಸು, ಪುಸಲಾಯಿಸು.
वहलाव– पु मनोविनोद । ಮನರಂಜನೆ, ಪ್ರಸನ್ನತೆ, ಉಲ್ಲಾಸ.
वहली– स्त्री वैलगाडी । ಚಕ್ಕಡಿ, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ.
वहस– स्त्री. विवाद, होड़। ಚರ್ಚೆ, ವಾದವಿವಾದ, ಪಂಥ್ಯ, ಸ್ಪರ್ಧೆ.
वहसना– सक्रि वादविवाद करना, होड लगाना। ಚರ್ಚಿಸು, ವಾದಿಸು, ವಾದವಿವಾದ ಮಾಡು, ಪಂಥ್ಯಕಟ್ಟು.
वहादर, वहादुर– वि. वीर, उत्साही। ವೀರ, ಶೂರ, ಪರಾಕ್ರಮಿ, ಧೀರ, ಉತ್ಸಾಹಿ.
वहादुरी–स्त्री. वीरता। ಶೌರ್ಯ, ಪರಾಕ್ರಮ.
वहाना– सक्रि प्रवाहित करना, खोना, गंवाना । ಹರಿಸು, ಹಾಯಿಸು, ತೇಲಿಸು, ಕಳಕೊಳ್ಳು, ಖರ್ಚು ಮಾಡು. पु मिस, निमित्त। ನೆಪ, ಸುಳ್ಳು, ಕಾರಣ, ನಿಮಿತ್ತ, ನಟನೆ.
वहार– स्त्री आनंद, शोभा, वसंतऋतु। ಆನಂದ, ಶೋಭೆ, ವಸಂತಋತು, ಸುಗ್ಗಿ, ಕಾಂತಿ. क्रिवि वाहर। ಹೊರಗೆ.
वहाल–वि प्रसन्न, चंगा, जैसे का तैसा। ಪ್ರಸನ್ನ, ಸ್ವಸ್ಥ, ಕುಶಲ, ಕ್ಷೇಮ, ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ.
वहाव– पु प्रवाह, धारा । ಪ್ರವಾಹ, ಸ್ರೋತ, ಹರಿಯುವ ನೀರು
वहिक्रम– पु उम्र । ವಯಸ್ಸು
वहिन, वहिनी– स्त्री. भगिनी। ಸಹೋದರಿ, ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿ.
वहियाँ– स्त्री. भुजा, हाथ। ಬಾಹು, ತೋಳು.
वहिरंग– वि वाहरी। ಹೊರಗಿನ, ಬಹಿರಂಗವಾದ.
वहिरत– क्रिवि वाहर । ಹೊರಗೆ.
वहिराना– सक्रि निकाल देना, वाहर करना । ಹೊರಡಿಸು, ಹೊರಗೆ ಹಾಕು, ತೆಗೆದು ಹಾಕು.
वहिला– वि वाझ। ಗೊಡ್ಡು, ಬರಡು.
वहिश्त– पु स्वर्ग। ಸ್ವರ್ಗ.
वहिश्ती–पु. स्वर्गमें रहनेवाला। ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವವ. वि स्वर्गीय। ಸ್ವರ್ಗೀಯ

वहिष्कार– पु. बाहर करना, हटाना । ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವಿಕೆ, ಬಹಿಷ್ಕಾರ

वही– स्त्री हिसाब लिखने की पुस्तक । ಪಹಿ, ಜಮಾಖರ್ಚಿನ ಪುಸ್ತಕ, ಖಾತೆ ಪುಸ್ತಕ.

वहीर–स्त्री भीड़, जनता । ಜನಸಮೂಹ, ಜನಜಂಗುಳಿ, ಜನದಟ್ಟಣೆ. क्रिवि बाहर । ಹೊರಗೆ.

वहु– वि वहुत । ಬಹಳ, ಬಲು. दे 'वहु' ।

वहुकर– वि झाड़ देनेवाला । ಗುಡಿಸುವವ, ಕಸ ಹೊಡೆಯುವವ पु ऊँट । ಒಂಟೆ.

वहुकरी–स्त्री. झाड़ । ಕಸಬರಿಗೆ, ಪೊರಕೆ

वहुगुना– पु. चौड़े मुँहका एक वर्तन । ಪರಾತ, ಅಗಲವಾದ ಬಾಯಿಯುಳ್ಳ ಪಾತ್ರೆ.

वहुटनी– स्त्री. एक गहना । ತೋಳುಬಂದಿ.

वहुत– वि. अधिक । ಬಹಳ, ಅಧಿಕ, ನಾಕಷ್ಟು. क्रिवि ಬಹಳಷ್ಟು, ಬಹಳ ರೀತಿಯಿಂದ, ಹೇರಳವಾಗಿ

—करके= प्राय: । ಪ್ರಾಯಃ, ಬಹಳಮಾಡಿ.

—कुछ= संख्यामें अधिक । ಹೆಚ್ಚು.

—खूब = वहुत अच्छा । ಬಹಳ ಉತ್ತಮ, ಭಲೆಭಲೆ.

वहुतक– वि. वहुतसे । ಬಹಳಷ್ಟು.

वहुताइत, बहुताई, बहुतायत– स्त्री. अधिकता, ज्यादती । ವಿಪುಲತೆ, ಆಧಿಕ್ಯ, ಹೇರಳ.

बहुतेरा– वि. अधिक । ಬಹಳ, ಹೆಚ್ಚಾದ. क्रिवि वहुत प्रकारसे । ಬಹಳ ರೀತಿಯಿಂದ.

बहुतेरे–वि. वहुतसे, अनेक । ಬಹಳಷ್ಟು, ಅನೇಕ

वहुधा– क्रिवि अक्सर, वहुत तरहसे । ಬಹುಶಃ, ಬಹಳ ಮಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ.

बहुमूल्य– वि अधिक मूल्य का । ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ, ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯ.

वहुरंगा– वि अनेक रंग का, चित्र-विचित्र । ಅನೇಕ ಬಣ್ಣದ, ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣದ, ಪರಿಪರಿಯ.

वहुरना–सक्रि लौटना, फिर प्राप्त होना । ತಿರುಗಿ ಬರು, ಹಿಂತಿರುಗು, ವಾಪಸು ಬರು, ತಿರುಗಿ ಸಿಗು

वहुरि– क्रिवि फिरसे । ಪುನಃ, ಮತ್ತೆ.

वहुरिया–स्त्री नयी वहू । ಹೊಸ ಸೊಸೆ.

वहुरूपिया– पु जो वहुतसा रूप धारण करे । ವೇಷಗಾರ.

वहुल– वि ज्यादा । ಹೆಚ್ಚು, ಬಹಳ. पु आकाश, अग्नि । ಆಕಾಶ, ಅಗ್ನಿ.

वहुला– स्त्री. इलायची, नील का पौधा, कृत्तिका नक्षत्र । ಯಾಲಕ್ಕಿ, ನೀಲದ ಸಸಿ, ಕೃತಿಕಾ ನಕ್ಷತ್ರ.

वहुली– स्त्री इलायची । ಯಾಲಕ್ಕಿ.

वहूँटा– पु बाँहका गहना । ತೋಳುಬಂದಿ

वहू–स्त्री पतोहू, दुलहिन । ಸೊಸೆ, ವಧು.

वहेत्– वि व्यर्थ घूमनेवाला । ವ್ಯರ್ಥ-

ಅಲೆಯುವವ, ತಿರುಕ.

वहेलिया– पु चिडीमार। ಬೇಟೆಗಾರ, ಹಕ್ಕಿ ಬೇಟೆಗಾರ.

वहोर– पु. फेरा, पलटा । ವಾಪಸು, ಬದಲು, ಹೊರಳಿ. वि.फिरसे। ತಿರುಗಿ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ,ಎರಡನೆಯಸಾರೆ

वहोरना– सक्रि फेरना, लौटाना । ಮರಳಿಸು, ತಿರುಗಿ ಕಳಿಸು,ವಾಪಸು ಮಾಡು.

वहोरि–अव्य. पुनः,फिर। ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ, ಪುನಃ, ತಿರುಗಿ.

बॉ– पु बार, दफा, गाय का रंभाना। ಬಾರಿ, ಸರತಿ, ಹಸುವಿನ ಕೂಗು ("ಅಂಬಾ").

बॉएँ– क्रिवि. दे 'बाएँ'।

बॉक– स्त्री. एक आभूषण । ವಂಕಿ, ತೋಳುಬಂದಿ. पु. टेढापन। ವಕ್ರತೆ, ತಿರಪು. वि टेढा। ವಕ್ರ, ಬಾಗಿದ, ಡೊಂಕಾದ

बाँकड़ा– वि वीर। ಶೂರ, ವೀರ.

बांकना– सक्रि टेढा करना। ಬಾಗಿಸು, ಕೊಂಕಿಸು. अक्रि टेढा होना। ಬಾಗು, ಡೊಂಕಾಗು, ಕೊಂಕು.

बॉका– वि टेढा, शूर, बना ठना । ಬಾಗಿದ, ಡೊಂಕಾದ, ವೀರ, ಡೌಲಾದ, ಡಂಭಾಚಾರಿ पु एक शस्त्र। ಮಚ್ಚುಕತ್ತಿ.

बांकिया– स्त्री. नरसिंघा । ಕಹಳೆ, ಕೊಂಬು

बाकुर, बाकुरा– वि टेढा, चतुर । ಬಾಗಿದ, ಡೊಂಕಾದ, ಕುಶಲ, ಚತುರ, ತೀಕ್ಷ್ಣ.

बॉग– स्त्री पुकार, अज़ान । ಒದರುವದು, ಧ್ವನಿ, ಹುಂಜದ ಕೂಗು, ನಮಾಜದ ಕೂಗು.

बांगड़– वि मूर्ख। ಮೂರ್ಖ.

बॉगुर– पु जाल, फंदा। ಬಲೆ, ಜಾಲ, ಜಾಳಿಗೆ.

बॉचना–सक्रि पढना, वचाना। ಓದು, ಪಠಿಸು, ಉಳಿಸು. अक्रि बचना। ಉಳಿ, ಶಿಲ್ಕು ಉಳಿ.

बांछना– सक्रि अिच्छा करना, छाटना। ಇಚ್ಛಿಸು, ಆರಿಸು स्त्रि इच्छा। ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ.

बांछा– स्त्री. इच्छा। ಇಚ್ಛೆ, ಕೋರಿಕೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ.

बांछित– वि. इच्छित। ಇಚ್ಛಿಸಿದ.

बांछी– स्त्री चाहनेवाला। ಇಚ್ಛಿಸಿದವ.

बांझ– स्त्री वन्ध्या। ಬಂಜೆ, ಬರಡು.

बॉट– स्त्री. हिस्सा, बॉटनेकी क्रिया। ಭಾಗ, ಪಾಲು, ಹಂಚುವಿಕೆ.

बॉटना– सक्रि भाग करना। ಭಾಗ ಮಾಡು,ಹಂಚು, ಪಾಲು ಮಾಡು, ವಿನಿಯೋಗಿಸು.

बॉटा– पु. हिस्सा। ಭಾಗ, ಪಾಲು, ಹಂಚುವಿಕೆ.

बाँद–पु सेवक, बंधन। ಸೇವಕ,ಆಳು, ದಾಸ, ಬಂಧನ,

बाँदर–पु वंदर। ಮಂಗ,ಕಪಿ,ಕೋತಿ.

बाँदी– स्त्री दासी। ದಾಸಿ, ತೊತ್ತು,

ನೇಮಕಿ.

बाँदू– पु कैदी । ಸೆರೆಯಾಳು, ಕೈದಿ.

बाँध– पु मेंड, आड़ । ಕಟ್ಟೆ, ಒಡ್ಡು, ಮರೆ.

बाँधना– सक्रि. रोकना, बंधनमें डालना, तय करना । ಕಟ್ಟು, ಬಿಗಿ, ಒಡ್ಡು ಹಾಕು, ತಡೆ, ಬಂಧನದಲ್ಲಿಡು, ನಿಶ್ಚಯಿಸು.

बाँधनू– पु. संसूबा, कलंक । ಮನೀಷೆ, ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ವಿಚಾರ, ಯೋಜನೆ, ಕಲ್ಪನೆ, ಕಲಂಕ.

बाँबी, बाँमी– स्त्री. साँपका बिल । ಹಾವಿನ ಹುತ್ತು, ವಲ್ಮೀಕ.

बाँस– पु अेक वनस्पति, पीठ की रीढ़, नाव खेने की लग्गी । ಬಿದಿರು, ಗಳ, ಬೆನ್ನೆಲುಬು, ಡೋಣಿ ನಡಿಸುವ ಕೋಲು.

—पर चढ़ना = अपमानित होना । ಅವಮಾನಿತನಾಗು.

—पर चढ़ाना = कलंकित करना । ಕಲಂಕ ಹಚ್ಚು.

बाँसपूर– पु एक प्रकार का महीन कपड़ा । ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ನಯವಾದ ವಸ್ತ್ರ.

बाँसली, बाँसुरी– स्त्री मुरली, वंसी । ಕೊಳಲು, ಮುರಲಿ.

बाँह– स्त्री. भुजा, भरोसा, शक्ति, शरण । ತೋಳು, ರಟ್ಟೆ, ಬಲ, ಶಕ್ತಿ, ಅಂಗಿಯ ತೋಳು, ನೆರವು, ಶರಣ, ಸಹಾಯ, ಆಧೀನತೆ

—पकड़ना या गहना=सहायता देना । ಸಹಾಯ ಮಾಡು.

—टूटना = निराधार होना । ಆಧಾರವಿಲ್ಲದಂತಾಗು, ನಿರಾಧಾರವಾಗು.

बा– पु जल, बार । ನೀರು, ಸರತಿ, ನಾರೆ, ಸಲ. अव्य साथ, सामने । ಸಂಗಡ, ಸಹಿತ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ, ಮುಂದೆ.

बाइस– पु कारण । ಕಾರಣ, ಹೇತು.

बाइ, बाई– स्त्री. वातदोष, अपच, बहन बेटी आदिका संबोधन । ವಾತದೋಷ, ಅಪಚನ, ಸಹೋದರಿ ಹಾಗೂ ಮಗಳನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸುವ ಶಬ್ದ.

बाईस– वि २२ । ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು.

बाईसी– स्त्री. बाईस वस्तुओंका समूह । ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡರ ಸಮೂಹ.

बाउ, बाऊ– पु वायु, हवा । ವಾಯು, ಹವೆ, ಗಾಳಿ.

बाउर– वि. बावला, अज्ञानी, मूर्ख । ಹುಚ್ಚ, ಭ್ರಾಂತ, ದಡ್ಡ, ಅಜ್ಞಾನಿ, ಮೂರ್ಖ.

बाएँ– क्रिवि. बाईं तरफ । ಎಡಗಡೆಗೆ, ಎಡಕ್ಕೆ

बाकचाल– वि. वाचाल । ಹರಟುವವ, ವಾಚಾಲ.

बाक़र– पु बहुत विद्वान, बहुत धनी । ಮಹಾಪಂಡಿತ, ಬಹಳ ಶ್ರೀಮಂತ.

बाक़ला– पु मटर जैसी अेक तरकारी । ಬಟಾಣಿಯಂಥ ಒಂದು ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ.

बाक़ायदा– क्रिवि. नियमानुसार । ಯಥಾಕ್ರಮ, ನಿಯಮಾನುಸಾರ.

बाकी– वि. बचा हुआ । ಮಿಕ್ಕ, ಉಳಿದ. अव्य लेकिन । ಆದರೆ.

बाखरि–स्त्री बडा मकान । ದೊಡ್ಡ ಮನೆ.

बाग–स्त्री. लगाम । ಲಗಾಮು, ಸೂತ್ರ, ಕಡಿವಾಣ.

बाग़– पु. उद्यान, फुलवाडी । ಹೂದೋಟ, ಉಪವನ

बागडोर– स्त्री लगाम । ಲಗಾಮು, ಕಡಿವಾಣ, ಅಧಿಕಾರ ಸೂತ್ರ.

बाग़बान– पु. माली । ತೋಟಿಗ, ಮಾಲಿ, ಮಾಲಗಾರ.

बाग़बानी–स्त्री मालीका काम । ತೋಟಿಗನ ಕೆಲಸ.

बागर– पु नदी तट की ऊँची भूमि, जाल, रस्सी । ನದೀ ತೀರದ ಎತ್ತರವಾದ ಭೂಮಿ, ಏರಿ, ಜಾಲ, ಹಗ್ಗ.

बागल– पु. बक, बगुला । ಬಕಪಕ್ಷಿ, ಕೊಕ್ಕರೆ.

बागा–पु. एक पुराना पहनावा । ಒಂದು ತರದ ಹಳೆಯ ಉಡುಪು.

बाग़ाती–स्त्री. वह भूमि जो बाग लगाने के योग्य हो । ತೋಟದ ಜಮೀನು, ಬಾಗಾಯತ.

बाग़ी– पु. विद्रोही । ಬಂಡುಗಾರ, ವಿದ್ರೋಹಿ.

बाग़ीचा– पु बाग, उद्यान । ತೋಟ, ಉದ್ಯಾನ, ಉಪವನ

बाघंबर– पु व्याघ्र चर्म । ಹುಲಿ ದೊಗಲು.

बाघ– पु व्याघ्र । ಹುಲಿ, ವ್ಯಾಘ್ರ.

बाघनि, बाघिन– स्त्री मादा बाघ । ಹೆಣ್ಣು ಹುಲಿ.

बाचना– सक्रि सुरक्षित रखना, बचाना । ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಡು, ರಕ್ಷಿಸು

बाचा– स्त्री. वचन, प्रतिज्ञा । ವಚನ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ.

बाछ, बाछा–पु. बछडा, बच्चा । ಆಕಳ ಕರು, ಮಗು, ಕಂದ.

बाज़– पु एक शिकारी पक्षी, कर । ಗಿಡಗ, ಕಂದಾಯ, ಕರ वि. रहित, कोई कोई, कुछ । ವಂಚಿತ, ರಹಿತ, ಕೆಲವು, ಸ್ವಲ್ಪ, ಕೊಂಚ. क्रिवि छोडकर, विना, पीछे, उलटे । ಬಿಟ್ಟು, ಇಲ್ಲದೆ, ಹಿಂದೆ, ವಾಪಸು, ಪ್ರತಿಯಾಗಿ.

—आना = वंचित या अलग होना, त्यागना, वापस आना । ವಂಚಿತನಾಗು, ದೂರಿರು, ಬಿಡು, ತ್ಯಜಿಸು, ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಾ.

—करना या रखना = मना करना, रोकना । ನಿಷೇಧಿಸು, ಅಡ್ಡಿಮಾಡು.

बाज– पु वाजि, घोडा, सितार में का पक्के लोहे का तार, बचाने की रीति या ढंग । ಕುದುರೆ, ಅಶ್ವ, ಸತಾರದ ಉಕ್ಕುಪ್ರತಿಯ ತಾರು, ಬಾರಿಸುವ ರೀತಿ.

बाज़दावा– पु. दावे से बाज आने की प्रतिज्ञा । ತನ್ನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಬಿಟ್ಟು

ಬಿಡುವಿಕೆ.

वाजन– पु वाजा। ವಾದ್ಯ.

बाजना– अक्रि वजना, भिडना, लडना, मशहूर होना। ಮೊಳಗು, ಬಾರಿಸು, ಧ್ವನಿಯಾಗು, ಎದುರಿಸು, ಯುದ್ಧ ಮಾಡು, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗು.

बाजरा– पु एक अन्न। ಸೆಜ್ಜೆ.

बाजा– पु. वाद्य। ವಾದ್ಯ.

बाज़ाप्ता, बाज़ाब्ता– क्रिवि नियमानुसार। ನಿಯಮಾನುಸಾರ. वि जो नियमानुसार हो। ನಿಯಮಾನುಸಾರವಾಗಿರುವ.

बाज़ार– पु हाट, खरीद फरोख्त की जगह। ಪೇಟೆ, ಅಂಗಡಿ ಬೀದಿ

बाजारी, बाज़ारू– वि वाजार सवंधी, अशिष्ट। ಪೇಟೆಯ, ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ, ಅಶಿಷ್ಟ, ಸಾಧಾರಣ, ಕೀಳುತರದ.

बाजि–पु घोड़ा, बाण, पक्षी। ಕುದುರೆ, ಪಕ್ಷಿ, ಹಕ್ಕಿ, ಬಾಣ. वि गतियुक्त। ಗತಿಯುಳ್ಳ, ವೇಗವುಳ್ಳ.

बाज़िदगी– स्त्री खिलवाड़, धूर्तता। ಆಟ, ಮೋಜು, ಧೂರ್ತತೆ.

बाज़िदा– पु खिलाडी। ಆಟಗ, ಆಟಗಾರ.

बाज़ी– स्त्री. शर्त, दॉव। ಜಿದ್ದು, ಪಂದ್ಯ, ಆಟ, ಪಣ.

—मारना या बाजी ले जाना = वाजी जीतना। ಪಂದ್ಯ ಗೆಲ್ಲು, ಸಫಲನಾಗು.

बाज़ीगर– पु जादूगर। ಜಾದುಗಾರ, ಮಂತ್ರಗಾರ, ಮಾಟಗಾರ.

बाज़ीगरी– स्त्री जादूगरी। ಮಾಟ, ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ, ಜಾದೂ.

बाज़ु– क्रिवि छोडकर, सिवाय। ಅಲ್ಲದೆ, ಹೊರ್ತಾಗಿ, ಬಿಟ್ಟು.

बाजू– पु भुजा, वाहु, पंख। ಕೈ, ತೋಳು, ರಟ್ಟೆ, ಬಾಹು, ಪಕ್ಕ, ಪಾರ್ಶ್ವ, ರೆಕ್ಕೆ, ಸಹಾಯಕ, ಜೊತೆಗಾರ.

बाजूबंद– पु एक गहना। ತೋಳುಬಂದಿ, ಅಂಗದ.

बाझना– अक्रि फंसना, उलझना। ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ತೊಡಕು, ಕಟ್ಟುಬೀಳು.

बाट– पु. रास्ता, वटखरा, ऐंठन। ದಾರಿ, ಹಾದಿ, ಮಾರ್ಗ, ತೂಕದ ಕಲ್ಲು, ನಿರಿಗೆ, ಮುರಿಗೆ.

—जोहना या देखना = प्रतीक्षा करना। ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸು, ಹಾದೀ ನೋಡು.

—पड़ना = डाका पडना। ಕಳವಾಗು, ದರೋಡೆಯಾಗು.

—मारना = डाका डालना। ಸುಲಿದುಕೊಳ್ಳು, ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆ, ದರೋಡೆ ಹಾಕು.

बाटना– सक्रि पीसना, चूर्ण करना। ಚೂರು ಚೂರು ಮಾಡು, ಅರೆ, ಬೀಸು.

बाटी– स्त्री छिछला कटोरा, वाग, रोटी विशेप, गोली, पिंड। ಬಟ್ಟಲು, ಡಬರಿ, ಹೂಮೋಟ, ಒಂದುತರದ

ಹೊಟ್ಟೆ, ಗುಂಡು, ಉಂಡೆ, ಮುದ್ದೆ.

वाडा– पु हाता, पशुशाला, भव्य इमारत। ಬೇಲಿ ಹಾಕಿರುವ ಪ್ರದೇಶ, ಕಂಪಾವುಂಡ, ದಡ್ಡಿ, ಭವ್ಯ ಕಟ್ಟಡ, ವಾಡೆ

वाडी–स्त्री वाटिका, नंदनवन। ತೋಟ, ನಂದನವನ.

वाढ–स्त्री वृद्धि, अधिकता,जलप्लावन, धार (छुरी), बंदूक तोप आदि का निरंतर छूटना, व्यापार में होनेवाला लाभ, सान, किनारा। ವೃದ್ಧಿ, ಹೆಚ್ಚಳ, ಹುಲುಸು, ಮಹಾಪೂರ, ಪ್ರವಾಹ, ನೆರೆ, ನದಿಗಳ ಏರುವಿಕೆ, ಹರಿತ, ಅಲಗು, ಧಾರೆ, ಕತ್ತಿಯ ಬಾಯಿ, ಅವಿರತವಾದ ಗುಂಡಿನ ಸುರಿಮಳೆ, ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಲಾಭ, ಸಾಣೆ, ದಂಡೆ, ಧಡ.

वाढकाढ– स्त्री. तलवार। ಖಡ್ಗ, ಕತ್ತಿ

वाढना– अक्रि. दे 'बढना'।

वाढि– स्त्री दे 'वाढ'।

वाण– पु. तीर, आग, पाच की संख्या। ತೀರ, ಬಾಣ, ಅಂಬು, ಅಗ್ನಿ, ಐದರ ಸಂಖ್ಯೆ.

वात– स्त्री वचन, चर्चा, कथन,आदेश, प्रतिष्ठा, सलाह, आशय, इच्छा,मौज, ढंग,रीति, व्यवहार, प्रभाव,स्वभाव। ವಚನ, ಮಾತು, ಉಕ್ತಿ, ಚರ್ಚೆ, ವಾರ್ತಾಲಾಪ, ಹೇಳಿಕೆ, ನುಡಿ, ಪ್ರಸ್ತಾಪ. ಆದೇಶ, ಮಾನ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಸಲಹೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ವಿನೋದ, ರೀತಿ,ಪದ್ಧತಿ,ವ್ಯವಹಾರ.

—**की वात में** = तुरंत। ಕೂಡಲೆ, ತಕ್ಷಣ, ಮಾತು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ.

—**उठाना** = चर्चा करना। ಚರ್ಚಿಸು, ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸು.

—**काटना** = वोलने मे दखल देना। ನಡುವೆ ಮಾ ತಾ ಡು, ನಡುವೆ ಮಾ ತಾ ಡಿ ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ತಡೆ.

—**का बतंगड करना** = वातको व्यर्थ पेचीली करना। ಸಾಧಾರಣವಾದ ಮಾತನ್ನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಬೆಳಿಸು

—**का धनी (या पक्का)** = वाते का सच्चा। ದೃಢ ಪ್ರತಿಜ್ಞ, ಮಾತಾಡಿದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ತೀರುವವ.

—**छेड़ना या चलाना** = चर्चा करना। ಚರ್ಚಿಸು.

—**न पूछना** = आदर न करना, ध्यान न देना। ಆದರಿಸದಿರು, ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡದಿರು, ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡು.

—**बढना** = किसी घटना का भयंकर रूप धारण करना। ಮಾತು ಬೆಳೆ, ಸಾಧಾರಣವಾದ ಘಟನೆ ಬೆಳೆದು ಭಯಂಕರವಾಗು.

—**बनाना** = काम बनना। ಕೆಲಸ ವಾಗು, ಸಫಲತೆ ದೊರೆ.

—**बिगडना** = काम नष्ट होना। ಕೆಲಸ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗು

—**मारना** = ताना मारना। ವ್ಯಂಗ್ಯ

ಮಾತನಾಡು, ಮಾತು ಹೊಡೆ.
--हारना=वचन देना। ವಚನಕೊಡು.
वाते बनाना = डींग मारना, व्यर्थ वकवाद करना, चापलूसी करना। ಜಂಭ ಕೊಚ್ಚು, ಹರಟೆ ಕೊಚ್ಚು, ಮುಖಸ್ತುತಿ ಮಾಡು.
वातें सुनाना = भलावुरा कहना। ಬೈಯು, ನಿಂದಿಸು.
वातोंमें उडाना=हंसी में टाल देना। ನಕ್ಕು ಮರೆಸಿಬಿಡು.

वातचीत– स्त्री कथोपकथन । ಮಾತು ಕತೆ, ಸಂಭಾಷಣೆ, ವಾರ್ತಾಲಾಪ.

वातिन– पु अंतःकरण, मन, भीतरी भाग। ಅಂತಃಕರಣ, ಮನಸ್ಸು, ಒಳಭಾಗ. वि अंदरका, मनका। ಒಳಗಿನ, ಮನಸ್ಸಿನ, ಅಂತಃಕರಣದ.

वाती– स्त्री दे 'वत्ती'।

वातुल– वि. पागल, वकवादी। ಹುಚ್ಚು, ಮರುಳ, ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ, ಬಡಬಡಿಸುವ.

वातूनिया, वातूनी– वि वकवादी । ವಾಚಾಲ, ಬಡಬಡಿಸುವ, ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವ, ಹರಟೆಗಾರ.

वाद– क्रिवि पश्चात्। ಅನಂತರ, ಬಳಿಕ, ತರುವಾಯ. वि छोड़ा हुआ, अतिरिक्त। ಬಿಟ್ಟ, ವಜಾ ಮಾಡಿದ, ಅತಿರಿಕ್ತ, ಹೊರ್ತಾಗಿ. पु तर्क, विवाद, प्रतिज्ञा, स्पर्धा। ತರ್ಕ, ವಿವಾದ, ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ.

वादना– अक्रि. तर्क करना, झगड़ना, ललकारना। ತರ್ಕಿಸು, ಜಗಳಾಡು, ಆವ್ಹಾನಿಸು, ಜಗಳಕ್ಕೆ ಕರೆ,

वादबान– पु जहाज का पाल। ಹಡಗಿನ ಪಟ, ಹಾಯಿ.

वादर– पु कपास का पौधा, कपूर। ಹತ್ತಿಯು ಗಿಡ, ಕರ್ಪೂರ. वि आनंदित। ಆನಂದಿತ, ಪ್ರಸನ್ನ. दे. 'वादल'।

वादल– पु मेघ, जलद । ಮೋಡ, ಮೇಘ.

वादला– पु सोने या चादी का महीन चिपटा किया हुआ तार । ಜರತಾರಿ, ಕಿನಕಾಬು.

वादशाह– पु राजा, सम्राट। ಅರಸು, ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಮಹಾರಾಜ, ದೊರೆ, ಬಾದಶಹ

वादशाहज़ादा– पु राजकुमार। ರಾಜಕುಮಾರ.

वादशाह-ज़ादी– स्त्री. राजकुमारी । ರಾಜಕುಮಾರಿ.

वादशाहत– स्त्री. वादशाह का राज्य। ರಾಜ್ಯ, ದೊರೆತನ, ಪ್ರಭುತ್ವ.

वादशाही– वि. वादशाहो या महा राजाओं का। ಬಾದಶಹರ, ಮಹಾರಾಜರ.

वादहवाई– क्रिवि व्यर्थ। ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ.

वादाम– पु एक वृक्ष या उसका फल। ಬಾದಾಮಿ ಅಥವಾ ಬಾದಾಮಿನ ಗಿಡ.

वादामी– वि. वादाम के रंगका ।

ಬಾದಾಮಿ ಬಣ್ಣದ

बादिया– पु एक प्रकार का तांबे का कटोरा, वन, लोहारो का एक अस्त्र। ತಾಮ್ರದ ಬಟ್ಟಲು, ವನ, ಅಡವಿ, ಅರಣ್ಯ, ಕಮ್ಮಾರರ ಒಂದು ಆಯುಧ.

बादिया - पैमा– पु. वायुभार-मापक यंत्र। ವಾಯುಭಾರ ಮಾಪಕ ಯಂತ್ರ.

बादी–वि वात संबंधी। ವಾತಕಾರಕ, ವಾತರೋಗ ಸಂಬಂಧದ. स्त्री वात रोग। ವಾತರೋಗ. पु. शत्रु। ಶತ್ರು, ವೈರಿ, ವಾದಿ.

बाध– पु. बाधा, रस्सी। ಅಡ್ಡಿ, ತಡೆ, ಹುರಿ, ಹಗ್ಗ.

बाधना– सक्रि बाधा डालना। ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು, ತ್ರಾಸು ಕೊಡು, ವಿಘ್ನ ವನ್ನುಂಟುಮಾಡು.

बाधा–स्त्री. विघ्न, पीडा, रुकावट, निषेध, अडचन, भय। ವಿಘ್ನ, ತಡೆ, ಪೀಡೆ, ಅಡ್ಡಿ, ನಿಷೇಧ, ಅಡಚಣೆ, ಬಾಧೆ, ಭಯ.

बाध्य– वि विवश, मजबूर। ಬಂಧಿತ, ವಿವಶ, ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ.

बान–पु वाण, चमक, आव। ಅಂಬು, ಬಾಣ, ಪ್ರಕಾಶ, ಹೊಳಪು, ಕಾಂತಿ. स्त्री आदत, वनावट, वेपभूपा। ಚಟ, ರಚನೆ, ರೂಪ, ಅಂದ, ಅಲಂಕಾರ, ವೇಷ.

बानक– स्त्री मेप, वेप, एक प्रकार का रेशम। ವೇಷ, ಉಡುಪು, ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ರೇಶ್ಮೆ.

बानगी–स्त्री किसी पदार्थ का वह अंश जो ग्राहक को दिखलाने के लिये दिया जाता है। ನಮೂನೆ, ಗಿರಾಕಿಗೆ ತೋರಿಸಲು ಕೊಟ್ಟ ಪದಾರ್ಥ.

बानबे, बानवे– वि ९२। ತೊಂಭತ್ತೆರಡು.

बानर– पु. दे. 'बंदर'।

बाना– पु वस्त्र, धर्म, रीति, एक शस्त्र, स्वभाव, बुनाई, एक प्रकार का सूत जिसपर गुड्डी उडाई जाती है, आडे वल के तागे, खेत की पहली बार की जोताई। ವಸ್ತ್ರ, ಧರ್ಮ, ರೀತಿ, ಪ್ರಕಾರ, ತರಹ, ಈಟಿ, ಸಬಳ, ಸ್ವಭಾವ, ಪ್ರಕೃತಿ, ನೆಯಿಗೆ, ಗಾಳಿಪಟದ ದಾರ, ಅಡ್ಡೆಳೆ, ಹೊಲವನ್ನು ಮೊದಲು ಬಾರಿ ಹರಗುವಿಕೆ.

बानात– स्त्री. दे 'बनात'।

बानावरी– स्त्री वाण चलानेकी विद्या। ಧನುರ್ವಿದ್ಯೆ.

बानि– स्त्री. वनावट, सजधज, वाणी, चमक, आदत, स्वभाव। ರಚನೆ, ವೇಶ, ಶೃಂಗಾರ, ವಾಣಿ, ಉಕ್ತಿ, ವಚನ, ಕಾಂತಿ, ಹೊಳಪು, ಅಭ್ಯಾಸ, ಸ್ವಭಾವ.

बानिक– स्त्री. वेश, शृंगार। ವೇಷ, ಸ್ವರೂಪ, ಶೃಂಗಾರ.

बानिन–स्त्री वनिया की स्त्री। ಬಣಜಿಗನ ಹೆಂಡತಿ.

वानिया– पु. वनिया, वैश्य । ಬಣಜಿಗ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ.

वानी– स्त्री वाणी, सरस्वती, प्रतिज्ञा, चमक, आभा, रंग । ವಾಣಿ,ವಚನ, ಸರಸ್ವತಿ,ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ,ಹೊಳಪು,ಕಾಂತಿ, ಪ್ರಕಾಶ, ಬಣ್ಣ. पु आरंभ करनेवाला, वनिया, व्यापार । ಚಾಲಕ, ಆರಂಭಿಸುವವ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ, ಬಣಜಿಗ, ವ್ಯಾಪಾರ.

वानैत– पु. तीरंदाज, योद्धा । ಬಾಣ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವವ, ಸೈನಿಕ.

वाप– पु. पिता। ತಂದೆ, ಅಪ್ಪ.ಜನಕ.

वापिका, वापी– स्त्री. वावड़ी, सीढ़ीयुक्त कुआँ । ದೊಡ್ಡ ಬಾವಿ, ಸೋಪಾನಗಳುಳ್ಳ ಬಾವಿ, ಹೊಕ್ಕುತುಂಬುವ ಬಾವಿ.

वापुरा– वि वेचारा। ಬಡ,ಸಾಧಾರಣ, ತುಚ್ಛ.

वापू– पु. वाप, वावू । ತಂದೆ, ಅಪ್ಪ, ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ, ರಾಯರು, ಆದರ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ.

वाफ़– स्त्री. वाष्प, भाफ। ಉಗಿ,ಬಾಷ್ಪ, ಆವಿ.

वाफ़्ता– वि बुना हुआ । ನೇಯ್ದ. पु एक प्रकार का रेशमी कपड़ा। ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ.

वाव–पु अध्याय, मुकदमा, प्रकार, द्वार, दरवाजा। ಪಾಠ,ಪರಿಚ್ಛೇದ,ಅಧ್ಯಾಯ, ಖಟ್ಲೆ, ನ್ಯಾಯ, ಪ್ರಕಾರ, ಬಾಗಿಲು, ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು.

वावत–स्त्री. संबंध। ವಿಷಯ,ಸಂಬಂಧ. अव्य. विषयमें । ಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ವಿಷಯವಾಗಿ, ಕುರಿತು.

वावरची– पु रसोइया । ಅಡಿಗೆಯವ.

वावा– पु. पिता, दादा, वृद्ध । ತಂದೆ, ಅಪ್ಪ, ಅಜ್ಜ, ಹಿರಿಯ, ವೃದ್ಧ ಮನುಷ್ಯ, ಸಾಧು, ಸಂತ.

वावी– स्त्री. संन्यासिन । ಸನ್ಯಾಸಿನಿ, ಯೋಗಿನಿ.

वावुल– पु. दे. 'वावू'।

वावुव, वावू– पु. एक आदर सूचक शब्द, पिता। ಆದರಸೂಚಕ ಶಬ್ದ, ತಂದೆ, ಅಪ್ಪ.

वाभन– पु ब्राह्मण । ಬ್ರಾಹ್ಮಣ.

वाम– पु. अटारी । ಮಹಡಿ, ಅಟ್ಟ.

वामी– स्त्री दे 'वावी'।

वाम्हन– पु ब्राह्मण । ಬ್ರಾಹ್ಮಣ.

वायँ, वायाँ– वि वाम, विरुद्ध, प्रतिकूल। ಎಡಗಡೆಯ, ವಿರುದ್ಧವಾದ, ಪ್ರತಿಕೂಲ.

वाय– पु हवा । ವಾಯು, ಹವೆ.

वायक– पु कहने या पढ़नेवाला, दूत । ಹೇಳುವವ, ಓದುವವ, ದೂತ.

वायन– पु. भेंट, उपहार, वयाना । ಬಾಗಿನ, ಕಾಣಿಕೆ,ಮುಂಗಡ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ, ಸಂಚಕಾರ.

वायवी– वि. अपरिचित, वाहरी । ಅಪರಿಚಿತ, ಬೇರೆಯ, ಹೊರಗಿನ.

वायाँ– वि. दे 'वायँ'।

वायु– स्त्री. हवा । ಹವೆ, ವಾಯು.

बायें– क्रिवि बाईं तरफ, विरुद्ध दिशा या विरुद्ध पक्षमें । ಎಡಗಡೆಗೆ, ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ, ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ.

बारंबार–क्रिवि पुन पुन. । ಪುನಃಪುನಃ, ಮತ್ತೆಮತ್ತೆ, ತಿರುತಿರುಗಿ

बार– पु बाल, बालक, द्वार, ठिकाना, किनारा, घेरा, बोझा । ಕೂದಲು, ಬಾಲಕ, ಮಗು, ದ್ವಾರ, ಬಾಗಿಲು, ವಿಳಾಸ, ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನ, ತೀರ, ದಂಡೆ, ಸುತ್ತು, ಭಾರ. स्त्री. मर्तबा, समय, देर । ಸಾರೆ, ನರತಿ, ತಡ, ವಿಲಂಬ, ಸಮಯ, ವೇಳೆ, ಹೊತ್ತು

बारगह, बारगाह– स्त्री ड्योढी, डेरा, दरबार । ರಾಜದ್ವಾರ, ಆಸ್ಥಾನ, ಡೇರೆ, ದರಬಾರ.

बारगीर– पु बोझ ढोनेवाला । ಹೊರೆ ಹೊರುವವ, ಭಾರ ಹೊರುವವ.

बारजा– पु कोठे के सामने का दालान, द्वार के ऊपर पाटकर बनाया हुआ ओसारा । ಕೋಠಡಿಯ ಮುಂದಿನ ಪಡಸಾಲೆ, ಕೈಸಾಲೆ, ಬಾಗಿಲಿನ ಮೇಲೆ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಚಾಚಿ ಬಂದಿರುವ ಮಾಡ

बारदाना–पु बोरा, रसद । ಚೀಲ, ಊಟದ ಸಾಮಗ್ರಿ, ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿ

बारना–सक्रि जलाना । ಸುಡು, ಹೊತ್ತಿಸು. अक्रि मना करना । ನಿಷೇಧಿಸು, ನಿವಾರಿಸು.

बारवधू, बारवधूटी–स्त्री. वेश्या । ವೇಶ್ಯೆ.

बारबर्दार– पु. बोझा ढोनेवाला । ಹಮಾಲ, ಭಾರ ಹೊರುವವ.

बारबर्दारी– स्त्री ढोने का काम ढोने की मजदूरी । ಹಮಾಲಿ, ಭಾರಹೊರುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

बारह– वि १२ । ಹನ್ನೆರಡು

—बाट होना= ध्वस्त विध्वस्त होना । ನಾಶವಾಗು, ಹಾಳಾಗು.

बारहखडी–स्त्री बारह मात्राओ के मेलसे बने व्यंजनो के रूप । ಕಾಗುಣಿತ.

बारहदरी– स्त्री. हवादार बैठक । ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ತೆರೆದಿರುವ ಮಂಟಪ.

बारहबान– पु. एक प्रकार का उत्तम सोना । ಅಪರಂಜಿ, ಚೊಕ್ಕಬಂಗಾರ

बारहबाना, बारहबानी– वि प्रकाशवान, चोखा । ದೇದೀಪ್ಯಮಾನ, ಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳ, ಚೊಕ್ಕ

बारहमासा–पु बारह महीने के विषयमें गाया जानेवाला गीत । ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳ ವರ್ಣನೆಯುಳ್ಳ ಒಂದು ಹಾಡು.

बारहमासी–वि सदा बहार । ಹನ್ನೆರಡೂ ತಿಂಗಳು ಹೂವಾಗುವ.

बारह-वफात– पु रबीउल-अव्वल की वे बारह तिथियाँ जिनमें मुहम्मद साहब बीमार पडकर मृत्यु को प्राप्त हुए । ಮುಹಮ್ಮದ ಪೈಗಂಬರರ ಮರಣ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯ ಹನ್ನೆರಡು ದಿನಗಳು.

बारह-सिंगा–पु. हिरन की तरह का एक पशु । ಕಡವೆ, ಸಾರಂಗ

बारहा— क्रिवि. बारबार। ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ,ಯಾವಾಗಲೂ,ಪದೇಪದೇ

बारहीं— स्त्री जन्मसे बारहवाँ दिन, उस दिन का संस्कार। ಹುಟ್ಟಿದ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿನ, ಜನ್ಮತಿಥಿಯ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿನದ ಸಂಸ್ಕಾರ.

बारहों—पु बारहवाँ दिन (मृत्यु के बाद का या जन्म के बाद का)। ಮೃತ್ಯುವಿನ ನಂತರದ ಅಥವಾ ಜನ್ಮವಾದ ನಂತರದ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ದಿನ.

बारा—पु मेघ, वर्षा। ಮೇಘ,ಮೋಡ, ಮಳೆ.

बारा— पु बालक, बच्चा। ಹುಡುಗ, ಬಾಲಕ, ಮಗು, ಅಲ್ಪವಯಸ್ಕ.

—बारेतें= बचपनसे। ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದ, ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ.

बारात— स्त्री. दे. 'बरात'।

बारादरी— स्त्री. दे 'बारहदरी'।

बारानी— वि. जो वर्षा के जलपर निर्भर हो। ಮಳೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ, ಮಳೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ. पु वह वस्त्र जिसपर वर्षा का प्रभाव न हो। ಮೇಣಗಪ್ಪಡ, ಮಳೆಯಂಗಿ, 'ರೇನ್‌ಕೋಟು'.

बारिश— स्त्री. वृष्टि, वर्षा। ಮಳೆ,ವೃಷ್ಟಿ, ಮಳೆಗಾಲ.

बारी— स्त्री. बाग, घेरा, कन्या, घर, खिडकी, किनारा, बाली, पारी। ಉದ್ಯಾನ, ತೋಟ, ಮಂದೆ, ಸುತ್ತು, ಬೇಲಿ, ಕನ್ಯೆ, ಕುವರಿ, ಖಿಡಕಿ, ತೀರ, ದಂಡೆ, ಬಂದರ, ಬಾವಲಿ,ಕಿವಿ ಮುರು, ಸರತಿ,ಸಲ, ಪಾಳಿ. पु. बालक, बच्चा, एक जाति। ಮಗು,ಕೂಸು,ಹೂಗಾರ,ದ್ರೋಣ, ಪತ್ರಾವಳಿಗಳನ್ನು ಮಾರುವ ಜಾತಿ

बारी— पु ईश्वर। ಈಶ್ವರ, ದೇವರು.

बारीक— वि महीन, सूक्ष्म, दुरूह। ತೆಳುವಾದ, ನಯವಾದ, ಜಿನುಗಾದ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕೌಶಲ್ಯಪೂರ್ಣ, ಕಠಿಣ, ತಿಳಿಯದ.

बारीक-बीन— वि सूक्ष्मदर्शी। ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಿ.

बारीकी—स्त्री सूक्ष्मता, पतला-पन, खूबी, दुरूहता। ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ, ತೆಳುವುತನ, ಕೌಶಲ್ಯ, ಕಠಿಣತನ, ಗೂಢ.

बारू— पु बालू, धूल। ಉಸುಕು, ಮಳಲು, ಧೂಳು.

बारूत, बारूद— स्त्री. एक बुकनी जो अग्निसे भभक उठती है। ಸಿಡಿಮದ್ದು. गोली बारूद= लड़ाई की सामग्री। ಯುದ್ಧದ ಸಾಮಗ್ರಿ, ಮದ್ದುಗುಂಡು.

बारे— क्रिवि. आखिरमें, अंतमें। ಕೊನೆಗೆ, ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕಡೆಗೆ.

बारेमें—अव्य. विषयमें। ವಿಷಯವಾಗಿ, ಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ಕುರಿತು, ಬಗ್ಗೆ.

बाल—पु. बालक, किसी प्राणी का बच्चा, बुद्धिहीन मनुष्य, केश, नारियल। ಬಾಲಕ, ಮಗು, ಮರಿ, ಕೂಸು, ಬುದ್ಧಿಹೀನ ಮನುಷ್ಯ, ಕೂದಲು,

ಕೇಶ, ತೆಂಗು. स्त्री दाने युक्त डंटल, बाला। ತೆನೆ,ಧಾನ್ಯದಹೊಡೆ, ಬಾಲಕಿ, ತರುಣಿ.

—बाँका न होना = किसी प्रकार का कष्ट न पहुंचना। ಕೂದಲು ಕೊಂಕದಿರು, ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕಷ್ಟವಾಗದಿರು.

—बाल बचना=किसी आपत्तिमें पडनेसे थोडा ही बच जाना। ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿಯೇ ಪಾರಾಗು.

—पकना = वृद्ध होना, अनुभव प्राप्त करना। ವೃದ್ಧನಾಗು, ಮುದುಕನಾಗು, ಅನುಭವ ಪಡೆ.

बाल–वि आबोध। ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದ, ಅಜ್ಞಾನಿ.

बाल– पु. पर, पंख। ರೆಕ್ಕೆ, ಪಕ್ಕ

बालक– पु बच्चा। ಹುಡುಗ, ಮಗ, ಬಾಲಕ.

बालकता– स्त्री लडकपन। ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆ, ಹುಡುಗತನ.

बालकताई–स्त्री बालकपन–पु बाल्यावस्था। ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆ, ಬಾಲ್ಯ, ಚಿಕ್ಕಂದು.

बालकेलि– स्त्री लडकों का खेल, अति तुच्छ वस्तु। ಮಕ್ಕಳ ಆಟ, ಬಾಲಕೇಳಿ, ಅತ್ಯಂತ ತುಚ್ಛ ವಸ್ತು.

बालगोपाल–पु श्रीकृष्ण की बाल्य मूर्ती, परिवारके बच्चे। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಬಾಲ್ಯಮೂರ್ತಿ, ಕುಟುಂಬದ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳು, ಮಕ್ಕಳು ಮರಿ

बालजीवन– पु दूध। ಹಾಲು

बालटी– स्त्री एक तरह का डोल। ಬಾರಡಿ, ಬಾದಲಿ, ಬಕೀಟು.

बालतोड़– स्त्री दे 'बरतोर'।

बालना– सक्रि. जलाना। ಸುಡು, ಹೊತ್ತಿಸು, ಉರಿಸು.

बालबच्चे– पु संतान। ಸಂತಾನ, ಮಕ್ಕಳು ಮರಿ.

बालभोग– पु नैवेद्य। ನೈವೇದ್ಯ.

बालम– पु प्रेमी, पति। ಪ್ರಿಯಕರ, ಇನಿಯ, ಪತಿ.

बाला–स्त्री कन्या, नवयुवती, पत्नी, एक आभूषण,नारियल, हल्दी। ಹುಡುಗಿ, ಕನ್ಯೆ, ವ ಗಳು, ಯುವತಿ, ತರುಣಿ, ಹೆಂಡತಿ, ಸ್ತ್ರೀ, ಕೈಕಡಗ, ಬಳೆ, ತೆಂಗು, ಅರಿಶಿಣ वि छोटी उम्र का, भोला। ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ, ಭೋಳೆ ಸ್ವಭಾವದ. बोलबाला रहना = प्रसिद्ध होना, आदर का बढना। ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗು, ಪ್ರಾಬಲ್ಯವಾಗು, ಮಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗು अव्य ऊपर, पर। ಮೇಲೆ. वि ऊंचा, ऊपर का। ಎತ್ತರವಾದ, ಮೇಲಿನ, ಹೆಚ್ಚಿನ.

बालाई– स्त्री मलाई। ಕೆನೆ, ಹಾಲಿನ ಕೆನೆ वि ऊपरी, ऊपर का। ಮೇಲಿನ, ಹೆಚ್ಚಿನ

बालाखाना– पु कोठेपर की बैठक। ಮೇಲಿನ ಕೋಣೆ, ಮಹಡಿಯ ಮೇಲಿನ ಬೈಠಕಖಾನೆ.

बालानशीन– पु बैठने का सबसे ऊंचा

या श्रेष्ठ स्थान, वह जो सबसे ऊपर या श्रेष्ठ स्थानपर बैठे। ಎತ್ತರವಾದ ಹಾಗೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕೂಡ್ರುವ ಸ್ಥಳ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೂಡ್ರುವವ.

बालाबाला–क्रिवि ऊपरही ऊपर, बाहर से। ಮೇಲೆಯೇ ಮೇಲೆ, ಹೊರಗಿನಿಂದ.

बालिका– स्त्री. कन्या, छोटी पुत्री, बाली। ಕನ್ಯೆ,ಮಗಳು,ಕಿವಿಮುರು.

बालिग़–वि वय:प्राप्त, जवान। ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ, ತರುಣ, ವಯಸ್ಕ.

बालिश, बालिस– पु बालक, मूर्ख व्यक्ति। ಬಾಲಕ, ಮೂರ್ಖವ್ಯಕ್ತಿ. स्त्री तकिया। ದಿಂಬು, ತಕ್ಕೆ. वि. नासमझ। ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದ, ಮೂರ್ಖ.

बालिश्त– स्त्री नौ इंचकी माप। ಒಂಭತ್ತು ಇಂಚಿನ ಅಳತೆ,ಗೇಣು.

बाली– स्त्री. कान का एक गहना, दानेयुक्त डंटल। ಕಿವಿಯ ಬಾವಲಿ, ಧಾನ್ಯದ ಹೊಡೆ, ತೆನೆ.

बालीन– पु सिरहाना, तकिया। ತಲೆ ದಿಂಬು, ದಿಂಬು, ತಕ್ಕೆ.

बालुका,बालू–पु रेत, रेणु। ಉಸುಕು, ಮರಳು.

बालूक–पु. एक प्रकार का विष। ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ವಿಷ.

बालदानी–स्त्री. बाल रखने की डिबिया। ಉಸುಕಿನ ಕುಡಿಕೆ, ಮಸಿ ಹೀರಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮಳಲನ್ನಿಡುವ ಡಬ್ಬಿ.

बालूसाही– स्त्री एक प्रकार की मिठाई। ಒಂದು ತರದ ಮಿಠಾಯಿ.

बाल्टी– स्त्री. दे. 'बालटी'।

बाल्यावस्था– स्त्री लड़कपन। ಬಾಲ್ಯ, ಹುಡುಗತನ.

बाव– पु. वायु, हवा, अपानवायु। ವಾಯು, ಹವೆ, ಗಾಳಿ, ಅಪಾನವಾಯು, ಹೂಸು.

बावजूद–क्रिवि तथापि। ಹಾಗಿದ್ದರೂ, ಆದಾಗ್ಯೂ, ತಥಾಪಿ.

बावड़ी– स्त्री. सीढ़ीयुक्त कुआँ। ಬಾವಿ, ಕೊಳ, ಹೊಕ್ಕುತುಂಬುವ ಬಾವಿ, ಸೋಪಾನಗಳಿರುವ ಕೊಳ.

बावन– वि ५२। ಐವತ್ತೆರಡು.

—तोले पाव रत्ती = बिलकुल ठीक। ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸರಿಯಾದ, ತೀರ ಸರಿಯಾದ.

—वीर = बड़ा चतुर और वीर। ಬಹಳ ಚತುರ ಹಾಗೂ ವೀರ.

बावना– वि दे 'बौना'।

बावभक– स्त्री. पागलपन। ಹುಚ್ಚು, ಮರುಳು.

बावर, बावरा– वि. दे 'बावला'।

बावरची, बावर्ची–पु रसोइया। ಅಡಿಗೆಯವ.

बावरची ख़ाना, बावर्ची ख़ाना– पु रसोईघर। ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆ.

बावला– वि पागल, मूर्ख। ಹುಚ್ಚ,

ಮರುಳ, ಮೂರ್ಖ.

बावलापन– पु पागलपन । ಹುಚ್ಚು, ಮರುಳತನ.

बावली– स्त्री. दे. ' बावडी '।

बावॉ– वि दे ' बायॉ '।

बाश– अव्य तथास्तु । ತಥಾಸ್ತು !

बाशिंदा– पु निवासी । ನಿವಾಸಿ, ರಹವಾಸಿ, ಇರುವವ, ವಾಸಿಸುವವ

बास–पु. निवास, रहने का स्थान, गंध, इच्छा, कपडा, अग्नि । ನಿವಾಸ, ಇರುವ ಸ್ಥಳ, ವಾಸಸ್ಥಾನ, ಗಂಧ, ವಾಸನೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಬಟ್ಟೆ, ವಸ್ತ್ರ, ಅಗ್ನಿ, ಬೆಂಕಿ.

बासठ– वि. ६२ । ಅರವತ್ತೆರಡು.

बासन– पु. पात्र । ಪಾತ್ರೆ.

बासना– सक्रि. सुवासित करना, महॅकाना । ಪರಿಮಳ ಕೊಡು, ಸುಗಂಧಿತ ಮಾಡು. स्त्री इच्छा, चाह, गंध। ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ವಾಸನೆ, ಪರಿಮಳ, ಗಂಧ.

बासर– पु दिन, प्रात काल, प्रात.काल गाने का गीत । ದಿನ, ಹಗಲು, ಮುಂಜಾನೆ, ಪ್ರಾತಃಕಾಲ, ಪ್ರಾತಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಹಾಡು

बासा– पु. निवास, निवासस्थान, वह स्थान जहॉ पकी हुयी रसोई दाम देनेपर मिलती है । ನಿವಾಸ, ವಾಸ, ವಾಸಸ್ಥಾನ, ಖಾನಾವಳಿ, ಭೋಜನಶಾಲೆ.

बासित– वि. सुगंधित किया हुआ । ಸುಗಂಧಿತ ಮಾಡಿದ, ಪರಿಮಳ ಕೊಟ್ಟ.

बासिरा–पु दृष्टि, नजर, आख । ದೃಷ್ಟಿ, ನೋಟ, ಕಣ್ಣು.

बासी– वि जो ताजा न हो, सूखा या कुम्हलाया हुआ, बसनेवाला, रहनेवाला । ತಂಗಳು, ಹಳಸಿದ, ಬಾಡಿದ, ಒಣಗಿದ, ಇರುವವ, ವಾಸಿಸುವವ.

—कढ़ी मे उबाल आना=वृद्धावस्था में जवानी का उमंग आना । ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾರುಣ್ಯದ ಹುರುಪುಬರು, ಮುದಿತನದಲ್ಲಿ ಷೋಕು ಮಾಡು.

बासौधी– स्त्री दे ' बसौंधी '।

बाहना– सक्रि ढोना, हॉकना, फेंकना, चलाना, हल चलाना । ಹೊರು, ತಾಳು, ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು, ಎಸೆ, ಒಗೆ, ಬಾಣ ಬಿಡು, ಉಳು, ನೇಗಿಲ ಹೊಡೆ.

बाहम– क्रिवि परस्पर । ಪರಸ್ಪರ, ಉಭಯತಃ.

बाहर– क्रिवि भीतर का उलटा, अलग। ಹೊರಗೆ, ಹೊರಗಡೆ, ಬೇರೆ.

बाहरजामी– पु ईश्वर का अवतार । ದೇವರ ಅವತಾರ.

बाहरी– वि. बाहर का । ಹೊರಗಿನ, ಬಾಹ್ಯ, ಪರಕೀಯ.

बाहिज– वि बाहरसे । ಹೊರಗಿನಿಂದ, ಮೇಲಿನಿಂದ.

बाहिर– क्रिवि दे ' बाहर '।

बिजन– पु भोज्यवस्तु । ತಿನ್ನುವ ಪದಾರ್ಥ, ವ್ಯಂಜನ.

बिंद, बिंदा– पु बड़ी बिंदी । ಬಿಂದು, ಬೊಟ್ಟು, ಚಿಕ್ಕೆ, ನೀರು ಹನಿ

बिंदी– स्त्री. अनुस्वार, बिंदु, छोटा टीका । ಅನುಸ್ವಾರ, ಸೊನ್ನೆ, ಬಿಂದು, ಹನಿ, ಸಣ್ಣ ಚುಕ್ಕೆ, ಚಿಕ್ಕೆ.

बिंदु, बिंदुका– पु दे 'बिंदा'।

बिंदुरी, बिंदुली– स्त्री बिंदी, टिकुली । ಬಿಂದು, ಬೊಟ್ಟು, ಚುಕ್ಕೆ.

बिंधना– अक्रि. फँसना, छेदा जाना । ಸಿಕ್ಕು ಬೀಳು, ತೊಡಕು ಬೀಳು, ತೂತು ಬೀಳು. सक्रि छेदना । ಛೇದಿಸು, ತೂತು ತೆಗೆ

बिंधिया– पु मोती में छेद करनेवाला । ಮುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತೂತು ಕೊರೆಯುವವ

बिआना–सक्रि पशुओं का बच्चा देना, जनना । ಮರಿ ಹಾಕು, ಈಯು.

बिकना–अक्रि बेचा जाना । ಮಾರು, ಮಾರಲ್ಪಡು.

बिकल– वि. व्याकुल । ವ್ಯಾಕುಲ, ಗಾಬರಿಗೊಂಡ.

बिकलाना– अक्रि व्याकुल होना । ಗಾಬರಿಗೊಳ್ಳು, ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು. सक्रि व्याकुल करना । ಗಾಬರಿಗೊಳಿಸು, ವ್ಯಾಕುಲಪಡಿಸು

बिकवाना– सक्रि बिक्री कराना । ಮಾರಿಸು, ಎರಡನೆ ಯವರಿಂದ ಮಾರುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು

बिकसना– अक्रि खिलना, प्रसन्न होना । ಅರಳು, ವಿಕಸಿಸು, ಪ್ರಸನ್ನವಾಗು, ಪ್ರಫುಲ್ಲಿತವಾಗು, ಚಿಗುರೊಡೆ.

बिकसाना– सक्रि प्रस्फुटित करना, प्रसन्न करना । ಅರಳಿಸು, ಆನಂದಿತ ಮಾಡು, ಪ್ರಫುಲ್ಲಿತ ಮಾಡು, ಪ್ರಸನ್ನ ಪಡಿಸು.

बिकाऊ– वि. बिकनेवाला । ಮಾರುವ, ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟ, ಮಾರಾಟಕ್ಕಿರುವ.

बिकाना– अक्रि दे 'बिकना'। सक्रि खरीदना । ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳು.

बिकार– पु दोष, परिवर्तन, रोग, विकृत होना । ದೋಷ, ರೋಗ, ಪರಿವರ್ತನ, ವಿಕೃತ, ವಿಕಾರ.

बिकारी– वि. परिवर्तित, हानिकारक । ಪರಿವರ್ತಿತ, ಬದಲಾದ, ವಿಕೃತ, ಹಾನಿಕಾರಕ, ದೂಷಿತ. स्त्री टेढी पाई । ರೂಪಾಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ವಕ್ರ ಗೆರೆ. ಉದಾ·— ೧೦)

बिक्री– स्त्री खपत, बेचने से प्राप्त धन । ಮಾರಾಟ,ವಿಕ್ರಯ, ಮಾರಿ ಬಂದ ಹಣ.

बिखरना–अक्रि फैल जाना । ಚದುರು, ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗು, ಹರವು, ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗು.

बिखराना, बिखेरना– सक्रि फैलाना, छितराना । ಚದುರಿಸು, ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿ ಮಾಡು, ಎರಚು.

बिगड़ना– अक्रि खराब होना, अप्रसन्न

होना। ಕೆಡು, ಹಾಳಾಗು, ನಷ್ಟ-ವಾಗು, ಕೋಪಿಸು, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ರೇಗು.

विगड़े दिल– पु वातवातमे विगडने-वाला। ಜಗಳಗಂಟ, ಶೀಘ್ರಕೋಪಿ, ಮಾತುಮಾತಿಗೆ ಜಗಳಾಡುವವ.

विगडैल–वि क्रोधी, हटी। ಸಿಟ್ಟಿನವ, ಹಟ ಹಿಡಿಯುವವ, ಜಗಳಗಂಟ, ಕ್ರೋಧಿತ.

विगसना– अक्रि विकसना, प्रसन्न होना। ಅರಳು, ವಿಕಸಿಸು, ಪ್ರಸನ್ನ ವಾಗು, ಪ್ರಫುಲ್ಲಿತವಾಗು.

बिगहा– पु दे 'बीघा'।

विगाड– पु झगडा, खरावी, दोष। ಜಗಳ, ವೈಮನಸ್ಸು, ಕುಂದು, ದೋಷ, ಕೆಡಕು. ಕೇಡು

विगाडना– सक्रि खराव करना, नष्ट करना, वहकाना। ಕೆಡಿಸು, ಹಾಳು ಮಾಡು, ಮುರಿ, ಹಾನಿ ಮಾಡು, ಪುಸಲಾಯಿಸು

विगाडू– वि विगाडनेवाला। ಕೆಡಿಸು ವವ.

बिगाना– वि पराया। ಎರಡನೆಯ ವರ, ಅಪರಿಚಿತ

विगार– पु दे 'विगाड'।

विगारना– सक्रि दे 'विगाडना'।

विगारि, विगारी– स्त्री वलपूर्वक लिया गया काम। ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕೆಲಸ, ಕೂಲಿ ಕೊಡದೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ಕೆಲಸ, ಬಿಟ್ಟಿ ಕೆಲಸ

विगास– पु विकास, प्रफुल्लता, वृद्धि, हर्ष, प्रकाश। ವಿಕಾಸ, ಪ್ರಫುಲ್ಲತೆ, ವೃದ್ಧಿ, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಹರ್ಷ, ಆನಂದ, ಪ್ರಕಾಶ, ತೇಜ

बिगिर– क्रिवि विना। ಹೊರ್ತಾಗಿ, ಅಲ್ಲದೆ

बिगुन– त्रि गुण रहित। ಮೂರ್ಖ, ಬೆಪ್ಪ, ಗುಣರಹಿತ.

बिगुरचिन– स्त्री दिक्कत, असमंजस। ವಿವಂಚನೆ, ಸಮಸ್ಯೆ, ಅಡ್ಡಿ

बिगुरदा– पु एक प्राचीन हथियार। ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಶಸ್ತ್ರ

बिगुल– पु अंग्रेजी ढंग की तुरही। ತುತ್ತೂರಿ, ಕಹಳೆ, ಬ್ಯೂಗಲ್.

विगूचना, बिगूचना– अक्रि असमंजस मे या दिक्कत मे पडना। ವಿವಂಚನೆಯಾಗು, ಪೇಚಾಡು. सक्रि दवा लेना, छीनना। ಅಮುಕು, ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳು.

विगोना– सक्रि नष्ट करना, विगाड़ना, खोना। ನಾಶಮಾಡು, ಕೆಡಿಸು, ತ್ರಾಸಕೊಡು, ಪುಸಲಾಯಿಸು, ಕಳಕೊಳ್ಳು, ಅಡಗಿಸಿದು, ಬಚ್ಚಿಡು, ಮುಚ್ಚಿಡು

विच– क्रिवि वीचमे, भीतर। ನಡುವೆ. ಒಳಗೆ.

विचकना– अक्रि चौंकना, भडकना। ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಬೆದರು, ಭಯ-ಪಡು.

बिचकाना–अक्रि. भड़काना, टेढा करना, चिढाना । ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸು, ಮೋರೆ ಕಿವುಚು, ಮೋರೆ ಅಂಕಡೊಂಕ ಮಾಡು, ಕ್ರೋಧ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡು.

विचरना– अक्रि अधर उधर घूमना । ವಿಹರಿಸು, ತಿರುಗಾಡು, ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡು, ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗು.

विचलना–अक्रि. विचलित होना,हटना । ವಿಚಲಿತನಾಗು, ಜಾರು, ಎದೆಗುಂದು, ಹಿಂದೆ ಸರಿ, ಅಂಜು, ಹೆದರು.

विचला– वि बीचका । ಮಧ್ಯದ, ನಡುವಿನ.

विचलाना– सक्रि अव्यवस्थित करना, विचलित करना । ಹರವು, ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಮಾಡು, ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಮಾಡು, ಜಾರಿಸು, ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿಸು.

विचवई, बिचवान, बिचवानी– पु. मध्यस्त । ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರ, ಜಗಳ ತೀರಿಸುವವ.

विचहुत– पु संदेह, दुविधा, अंतर । ಸಂದೇಹ, ಸಮಸ್ಯೆ, ತೊಡಕು, ಅಂತರ.

विचार– पु विचार । ವಿಚಾರ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

विचारना–अक्रि सोचना । ವಿಚಾರಿಸು, ವಿಚಾರಮಾಡು, ಪ್ರಶ್ನಿಸು.

विचारा–पु दे 'बेचारा' ।

विचारी– पु विचारी । ವಿಚಾರ ಮಾಡುವವ, ವಿಚಾರಕ.

विचाल–पु. हटाना, अंतर । ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆ, ಅಂತರ, ಭೇದ

विचाव– पु. मध्यस्थ । ಮಧ್ಯಸ್ಥ.

बिचेत– वि. बेहोश । ಮೂರ್ಛಿತ, ಎಚ್ಚರದಪ್ಪಿದ.

विच्छी– स्त्री विच्छू– पु. वृश्चिक । ಚೇಳು, ವೃಶ್ಚಿಕ.

विछड़ना– अक्रि दे 'विछुड़ना' ।

बिछना– अक्रि विछाया जाना, फैलना । ಹರಡು, ಹಬ್ಬು, ಹಾಸಲ್ಪಡು.

बिछलना | विछलाना – अक्रि फिसलना । ಜಾರು. ಸರಿ, ಅಲ್ಲಾಡು.

विछवाना– सक्रि विछाने का काम कराना । ಹಾಸುವ ಕೆಲಸಮಾಡಿಸು, ಪಸರಿಸಲು ಹಚ್ಚು.

विछाना– सक्रि. फैलाना, पसारना । ಹರವು, ಹಾಸು, ಹರಡು,ಪಸರಿಸು.

विछावन– पु बिस्तरा, विछौना । ಹಾಸಿಗೆ

बिछिआ, विछिया– स्त्री पाँव की अँगुलियों का एक गहना । ಕಾಲುಂಗರ, ಪಿಲ್ಲಿ.

विछुआ– पु एक आभूषण, एक हथियार । ಕಾಲುಂಗರ, ಪಿಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕಠಾರಿ.

विछुड़न–स्त्री. जुदाई, विरह । ಅಗಲಿಕೆ, ವಿರಹ, ವಿಯೋಗ.

विछुड़ना– अक्रि अलग होना, वियोग होना । ಅಗಲು, ಬೇರೆಯಾಗು,

ವಿಯೋಗವಾಗು.

बिछुडाना– सक्रि अलग करना । ಬೇರ್ಪಡಿಸು, ಅಗಲಿಸು.

बिछुडाव, बिछोडा, बिछोय, बिछोर, बिछोह– पु. वियोग, विरह । ಅಗ-ಲಿಕೆ, ವಿರಹ, ವಿಯೋಗ.

बिछौना– पु बिस्तर । ಹಾಸಿಗೆ.

बिजन– पु. पंखा । ಸಣ್ಣ ಬೀಸಣಿಕೆ, ನಿರ್ಜನ ಸ್ಥಳ. वि निर्जन । ಏಕಾಂತ, ಜನರಿಲ್ಲದ.

बिजना– पु. पंखा । ಬೀಸಣಿಕೆ.

बिजली, बिजुरी, बिज्जु– स्त्री विद्युत्, चपला, अेक गहना । ವಿದ್ಯುತ್ತು, ಮಿಂಚು, ಸಿಡಿಲು, ಕಿವಿಯ ಆಭರಣ. वि चंचल, चपल, चमकीला । ಚಂಚಲ, ಚಪಲ, ವೇಗವುಳ್ಳ, ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ, ಹೊಳೆಯುವ

बिजहन– वि जिस का बीज नष्ट हो गया । ಬೀಜ ನಷ್ಟವಾದ.

बिजाती– वि दूसरी जाति का, दलाल । ಎರಡನೆಯ ಜಾತಿಯ, ಜಾತಿ ಕಳೆದು ಕೊಂಡ, ದಲಾಲ, ಎಜಂಟ.

बिजान– पु अज्ञान । ಅಜ್ಞಾನ. वि अज्ञानी । ಅಜ್ಞಾನಿ, ತಿಳಿಯದವ.

बिजायठ–पु. बाजूबंद । ತೋಳುಬಂದಿ, ಅಂಗದ.

बिजूका, बिजूखा–पु पक्षियों को डराने के लिये खेतमें रखा गया पुतला । ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಅಂಜಿಸುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿಟ್ಟ ಮೂರ್ತಿ.

बिजोग–पु वियोग, विरह । ವಿಯೋಗ, ವಿರಹ, ಅಗಲಿಕೆ.

बिजोना– सक्रि भली भांती देखना, निगरानी करना । ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡು, ಪರೀಕ್ಷಿಸು, ನಿರೀಕ್ಷಿಸು.

बिजोरा– वि अशक्त । ಅಶಕ್ತ, ಶಕ್ತಿಹೀನ.

बिजोरा, बिजौरा– पु एक फल, एक तरह की वरी । ಒಂದು ಹಣ್ಣು, ಒಂದು ತರದ ವಡಿ

बिज्जु, बिज्जुल– स्त्री. दे 'बिजली' ।

बिज्जू– पु. ऊदबिलाव । ಅಡವಿಬೆಕ್ಕು, ಕಾಡುಬೆಕ್ಕು.

बिझकना, बिझुकना– अक्रि चौंकना, डरना । ಭಯಭೀತನಾಗು, ಚಕಿತನಾಗು, ಬೆದರು, ಅಂಜು.

बिझकाना, बिझुकाना–सक्रि. चौंकाना, डराना । ಅಂಜಿಸು, ಬೆದರಿಸು, ಹೆದರಿಸು.

बिटप– पु पेड । ಗಿಡ, ಮರ. वि. नीच । ನೀಚ.

बिटरना– अक्रि. घंघोला जाना । ಕಲಕು, ಕಲಕಿ ಹೊಲಸಾಗು. सक्रि घंघोलना । ಕದಡು, ಕಲಕು, ಕಲಕಾಡು.

बिटारना–सक्रि घंघोलना, गदा करना । ಕಲಕು, ಕದಡು, ಕದಡಿ ಹೊಲಸು ಮಾಡು.

बिटिनिया, बिटिया– स्त्री बेटी, लडकी । ಮಗಳು, ಹುಡುಗಿ.

बिटौना– पु लड़का, बेटा । ಮಗು, ಪುತ್ರ.

बिटौरा–पु. उपलों का ढेर । ಬೆರಣಿಯ ಕುಪ್ಪೆ, ಕುಳ್ಳಿನ ಗುಂಪು.

बिठलाना, बिठाना– सक्रि बैठाना, प्रतिष्ठित करना । ಕೂಡ್ರಿಸು, ಇರಿಸು, ಕುಳ್ಳಿರಿಸು, ಸ್ಥಾಪಿಸು, ನೆಡು

बिडर– वि निर्भय, बिखरा हुआ । ನಿರ್ಭಯ, ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದ, ಪಸರಿಸಿದ, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾದ, ಚದರಿದ.

बिडरना– अक्रि तितर बितर होना, डरना । ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗು, ಚದರು, ಅಂಜು, ಓಡಿ ಹೋಗು, ಬೆದರು, ನಾಶವಾಗು.

बिडराना–सक्रि चौंकाना, तितर बितर करना । ಚದುರಿಸು, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ ಮಾಡು, ಹೆದರಿಸು, ಓಡಿಸು

बिडवना– सक्रि तोडना । ಮುರಿ, ತುಂಡು ಮಾಡು.

बिडारना– सक्रि दे 'बिडराना' ।

बिढतो– पु लाभ, कमाई । ಗಳಿಕೆ, ಲಾಭ.

बिढवना, बिढाना– सक्रि जोडना, कमाना । ಗಳಿಸು, ಕೂಡಿಸು, ಸಂಚಯ ಮಾಡು.

बित, बितु, बित्त– पु धन, शक्ति, हैसियत । ಹಣ, ಧನ, ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಸ್ಥಿತಿ.

बितना– अक्रि बीतना । ಕಳೆ, ವ್ಯತೀತವಾಗು पु दे. 'बित्ता' ।

बितरना–सक्रि वितरण करना, फैलाना । ಹಂಚು, ಭಾಗ ಮಾಡು, ವಿನಿಯೋಗಿಸು.

बितवना, बिताना, बितावना– सक्रि व्यतीत करना, काटना । ಕಾಲಕಳೆ, ವೇಳೆ ಕಳೆ, ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡು

बित्ता–पु बलिश्त । ಗೇಣು, ಒಂಭತ್ತು ಇಂಚು

बिथकना– अक्रि थकना, मुग्ध होना । ದಣಿ, ಆಯಾಸಗೊಳ್ಳು, ಮೋಹಗೊಳ್ಳು, ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗು

बिथरना, बिथुरना– अक्रि बिखरना, फैलना । ಚದರು, ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗು, ಹಂಚಿ ಹೋಗು, ಹರಡು.

बिथराना, बिथारना– सक्रि छितराना, फैलाना । ಚದುರಿಸು, ದಿಕ್ಕಾಪಾಲು ಮಾಡು, ಹರವು.

बिथा– स्त्री पीड़ा । ವ್ಯಥೆ, ದುಃಖ, ಪೀಡೆ.

बिथित–वि व्यथित, पीडित । ದುಃಖಿತ, ತ್ರಾಸ ಹೊಂದಿದ, ವ್ಯಥಿತ, ಪೀಡಿತ.

बिदकना– अक्रि फटना, क्षत होना । ಹರಿ, ಬಿರಿ, ಒಡೆ, ಗಾಯವಾಗು

बिदकाना– अक्रि फाडना, घायल करना । ಹರಿ, ಸೀಳು, ಗಾಯಮಾಡು, ಇರಿ.

बिदरना– अक्रि विदीर्ण होना, फटना । ಚೂರು ಚೂರಾಗು, ಒಡೆ, ಹರಿ.

बिदा– स्त्री गमन, गमनकी अनुमति ।

ಗಮನ, ಹೊರಡುವಿಕೆ, ಬೀಳ್ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಹೋಗಲು ಅನುಮತಿ
—लेना = जाने की आज्ञा लेना । ಹೋಗಲು ಅನುಮತಿ ಪಡಕೊಳ್ಳು.

बिदाई– स्त्री विदा, बिदा के समय दिया गया द्रव्यादि । ಗಮನ, ಬೀಳ್ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಬೀಳ್ಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ ಮುಂ.

बिदारना–सक्रि फाड़ना। ಹರಿ,ಚೂರು ಚೂರು ಮಾಡು, ಸೀಳು, ನಾಶ ಮಾಡು.

बिदीरना– सक्रि विदीर्ण करना, घायल करना । ಹರಿ, ಸೀಳು, ಗಾಯ ಗೊಳಿಸು.

बिहुराना–अक्रि.मुसकुराना। ಮುಗುಳು ನಗೆ ನಗು, ನಸುನಗು.

बिहुरानि–स्त्री मुसकुराहट। ಮುಗುಳು ನಗೆ, ಕಿರುನಗೆ.

बिदून– अव्य वगैर । ಹೊರತಾಗಿ, ಅಲ್ಲದೆ, ವಿನಾ.

बिदूषना–अक्रि दूपित करना। ದೂಷಿತ ಮಾಡು, ಕೆಡಿಸು, ದೋಷಹಚ್ಚು.

बिदोख–पु. विद्वेप, वैर। ವೈಮನಸ್ಸು, ವೈರತ್ವ.

बिदोरना– सक्रि (मुसकुराने के लिये) ओंठ चलाना । ತುಟಿ ಅಲುಗಿಸು (ನಸುನಗುವದಕ್ಕಾಗಿ), ಗೇಲಿ ಮಾಡು.

बिद्दत– स्त्री कष्ट, आफत, अत्याचार। ಕಷ್ಟ, ಸಂಕಟ, ಅತ್ಯಾಚಾರ, ದುರ್ದಶೆ, ತ್ರಾಸ, ದುಃಖ.

बिधँसना– वि ध्वस्त करना। ಹಾಳು ಮಾಡು, ನಾಶಮಾಡು.

बिध– स्त्री भाँति, प्रकार । ರೀತಿ, ಪ್ರಕಾರ, ವಿಧ. पु ब्रह्मा, हाथियो का चारा । ಬ್ರಹ್ಮ, ಆನೆಗಳ ಮೇವು.

बिधना– पु ब्रह्म, दैव। ಬ್ರಹ್ಮದೇವ, ದೈವ. अक्रि छेदा जाना । ಕೊರೆಯಲ್ಪಡು, ತೂತುಬೀಳು.

बिधाना– सक्रि छेदना, नाथना । ತೂತು ಕೊರೆ, ಛೇದಿಸು, ತೂತು ಕೊರೆದು ದಾರ ಪೋಣಿಸು

बिधि– पु ब्रह्मा। ಬ್ರಹ್ಮ स्त्री भाँति, रीति, नियम, व्यवस्था । ರೀತಿ, ಪ್ರಕಾರ, ನಿಯಮ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

बिन, बिनि, बिनु–अव्य विना, रहित। ಹೊರತಾಗಿ, ಇಲ್ಲದೆ.

बिनई– वि नम्र । ವಿನೀತ, ನಮ್ರ.

बिनउ–स्त्री विनय, विनंती । ವಿನಯ, ವಿನಂತಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

बिनति, बिनती–स्त्री प्रार्थना। ವಿನಂತಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಬೇಡಿಕೆ

बिनन– स्त्री. बुनने की क्रिया, चुनने की क्रिया, चुनकर निकाला हुआ कूड़ा । ನೇಯುವಿಕೆ, ಆರಿಸುವಿಕೆ, ಆಯುವಿಕೆ, ಆರಿಸಿ ತೆಗೆದ ಕಸಕಡ್ಡಿ.

बिनना–सक्रि बुनना, चुनना। ನೇಯು, ಕಸೂತಿ ತೆಗೆ, ಹೆಣೆ, ಆರಿಸು, ಆರಿಸಿ ತೆಗೆ.

विनयना, विनवना— अक्रि अनुरोध करना, प्रार्थना करना । ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡು, ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳು, ಆಗ್ರಹ ಮಾಡು.

विनवाना— सक्रि. बीनने या बुनने का काम कराना । ಆರಿಸಿ ತೆಗೆಯಿಸು, ನೇಯಿಸು, ಹೆಣೆಯಿಸು.

विनशना, बिनसना—अक्रि नष्ट होना । ನಾಶವಾಗು, ನಷ್ಟವಾಗು. सक्रि नष्ट करना । ನಾಶಮಾಡು, ಹಾಳು ಮಾಡು.

विनसाना— सक्रि. बिगाडना, नष्ट करना । ಕೆಡಿಸು, ನಾಶಮಾಡು, ಹಾಳುಮಾಡು. अक्रि. नष्ट होना । ಹಾಳಾಗು, ನಾಶವಾಗು.

बिना, बिनि, बिनु—अव्य. बगैर, रहित। ಅಲ್ಲದೆ, ಹೊರತಾಗಿ. स्त्री बुनियाद, मूल कारण । ತಳಹದಿ, ಬುಡ, ಆಧಾರ.

बिनाई— स्त्री. बीनने या बुनने की क्रिया या मजदूरी । ಆಯುವಿಕೆ, ಆರಿಸು-ವಿಕೆ, ನೇಯುವಿಕೆ, ನೆಯ್ಗೆ, ಹೆಣೆಯುವಿಕೆ, ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳ ಕೂಲಿ.

बिनाना— सक्रि बिनवानना, बुनवाना । ಆರಿಸಿ ತೆಗೆಯಿಸು, ಹೆಕ್ಕಿಸು, ನೇಯಿಸು, ಹೆಣೆಯಿಸು.

बिनानी— वि. अज्ञानी । ಅಜ್ಞಾನಿ, ಮೂರ್ಖ. स्त्री गौर, मनन । ಲಕ್ಷ್ಯ, ಧ್ಯಾನ, ಮನನ.

बिनावट— स्त्री बिनाई । ನೇಯಿಗೆ, ಹೆಣಿಗೆ.

बिनास— पु नाश । ನಾಶ, ಹಾನಿ, ವಿನಾಶ.

बिनासना— सक्रि. बिगाड़ना । ನಾಶ ಮಾಡು, ಹಾಳುಮಾಡು,-ಕೆಡಿಸು.

बिनूठा— वि. विलक्षण, सुंदर । ವಿಚಿತ್ರ, ಅದ್ಭುತ, ಸುಂದರ.

बिनौला— वि. कपास का बीज। ಹತ್ತಿಯ ಬೀಜ, ಹತ್ತಿಯ ಕಾಳು.

बिपच्छी— पु. शत्रु, विरोधी । ವಿರುದ್ಧ ಪಕ್ಷದವ, ವಿರೋಧಿ, ಶತೃ.

बिपत, बिपता, बिपत्ती— स्त्री. आफत । ವಿಪತ್ತು, ಸಂಕಟ.

बिपथ— पु. गलत या खराब रास्ता । ತಪ್ಪು ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟ ಹಾದಿ.

बिपद, बिपदा— स्त्री विपत्ति । ಸಂಕಟ, ವಿಪತ್ತು.

बिपर— पु विप्र, ब्राह्मण । ವಿಪ್ರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ.

बिफर, बिफल— वि. व्यर्थ, असफल, निराश। ವ್ಯರ್ಥವಾದ, ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ, ಅಸಫಲ, ನಿರಾಶ.

बिफरना—अक्रि. विद्रोही होना, चिढना । ಬಂಡಾಯ ಮಾಡು, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಕ್ರೋಧಿತನಾಗು.

बिबछना—अक्रि. फँसना, विरोधी होना । ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ತೊಡಕು ಬೀಳು, ವಿರೋಧಿಯಾಗು.

बिबरन— वि. जिसका रंग उड़ गया हो, कांतिहीन । ಬಣ್ಣಗುಂದಿದ, ಬಣ್ಣ

ಹಾರಿಹೋದ, ಕಾಂತಿಹೀನ, ನಿಸ್ತೇಜವಾದ.

बिबस– वि. लाचार, पराधीन। ಪರಾಧೀನ, ಪರತಂತ್ರ, ವಿವಶ, ನಿರುಪಾಯ, ಬದ್ಧ. क्रिवि. ನಿರುಪಾಯವಾಗಿ.

बिवहार–पु व्यवहार, वर्ताव, व्यापार। ವ್ಯವಹಾರ, ವರ್ತನ, ನಡೆವಳಿಕೆ, ವ್ಯಾಪಾರ

बिवाई– स्त्री. पैर के तलवे के फटने का रोग। ಕಾಲಿನ ಚರ್ಮ ಒಡೆಯುವ ರೋಗ.

बिबाक– वि. चुकता, साफ। ಋಣಮುಕ್ತ, ನಿಃಶೇಷ.

बिवि– वि दो। ಎರಡು.

बिभु– पु स्वामी, ईश्वर। ದೇವರು, ಈಶ್ವರ, ಭಗವಾನ. वि सर्वव्यापक महान। ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಮಹಾನ್.

बिमन– वि उदास, दुःखी। ಉದಾಸ, ದುಃಖಿತ. क्रिवि बिना मन दिये। ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ.

बिमोहना– सक्रि मोहित करना, लुभाना। ಮೋಹಗೊಳಿಸು. अक्रि. मोहित होना। ಮೋಹಗೊಳ್ಳು, ಮೋಹಿತನಾಗು.

बिय–वि दो, दूसरा। ಎರಡು, ಎರಡನೆಯ. पु. वीज। ಬೀಜ.

बिया– पु. वीज। ಬೀಜ. वि दूसरा। ಎರಡನೆಯ, ಅನ್ಯ. पु वीज। ಬೀಜ.

बियाघ, बियाधा– पु शिकारी। ಬೇಟೆಗಾರ.

बियाधि– स्त्री रोग, झंझट। ರೋಗ, ಪೀಡೆ, ತ್ರಾಸು.

बियाना– सक्रि. अक्रि. जनना। ಈಯು, ಮರಿ ಹಾಕು.

बियापना– सक्रि व्यापना। ವ್ಯಾಪಿಸು, ಪಸರಿಸು.

बियाबान– पु. उजाड़, जंगल। ಕಾಡು, ಅರಣ್ಯ, ನಿರ್ಜಲ ಪ್ರದೇಶ, ಮರುಭೂಮಿ

बियारी, बियारू–स्त्री रात्रि का भोजन। ರಾತ್ರಿಯ ಊಟ.

बियाल–पु. साँप, शेर। ಹಾವು, ಸಿಂಹ.

बियालू– स्त्री. दे 'बियारी'।

बियाह– पु विवाह। ವಿವಾಹ, ಲಗ್ನ, ಮದುವೆ.

बिरछ, बिरिछ– पु पेड़। ಗಿಡ, ವೃಕ್ಷ

बिरछिक– पु बिच्छू, वृश्चिक राशि। ಚೇಳು, ವೃಶ್ಚಿಕ ರಾಶಿ.

बिरझना– अक्रि उलझना, क्रुद्ध होना। ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ಕ್ರುದ್ಧನಾಗು, ರೇಗು

बिरझाना– अक्रि क्रुद्ध होना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ರೇಗು, ಕುಪಿತನಾಗು.

बिरतंत, बिरतात– पु. हाल, वृत्तान्त। ವೃತ್ತಾಂತ, ಸಮಾಚಾರ, ಕತೆ.

बिरति– स्त्री विरक्ति। ವಿರಕ್ತಿ.

बिरताना– सक्रि वितरित करना। ಹಂಚು, ಭಾಗಮಾಡು.

बिरथा– वि व्यर्थ । ವ್ಯರ್ಥವಾದ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ

बिरद--पु यश, कीर्ति । ಯಶ,ಕೀರ್ತಿ, ಮೊಡ್ಡಿಸ್ತಿಕೆ, ಬಿರುದು.

बिरदैत– पु. प्रख्यात शूर । ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೀರ. वि विख्यात । ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಹೆಸರಾದ, ವಿಖ್ಯಾತ.

बिरध, बिरिध– वि वृद्ध, बूढ़ा । ಮುದುಕ, ವೃದ್ಧ.

बिरधाई– स्त्री बिरधापन–पु बुढ़ापा । ಮುಪ್ಪು, ಮುದಿತನ.

बिरमना– अक्रि ठहरना, मुग्ध होना । ನಿಲ್ಲು, ತಡೆ, ವಿಶ್ರಮಿಸು, ಮುಗ್ಧನಾಗು, ಮೋಹಗೊಳ್ಳು.

बिरमाना–सक्रि ठहराना फँसा रखना । ನಿಲ್ಲಿಸು, ತಡೆ, ಮೋಹಗೊಳಿಸು. अक्रि दे 'बिरमना'।

बिरल, बिरला– वि एकाध, विरल । ಕ್ವಚಿತ್, ವಿರಲ.

बिरवा– पु. वृक्ष, पौधा। ಮರ, ಗಿಡ.

बिरह, बिरहा– वि विरह, दुःख । ವಿರಹ, ವಿಯೋಗ, ದುಃಖ.

बिरहा–पु एक गीत। ಒಂದು ಹಾಡು

बिरही– पु विरह पीडित । ವಿರಹಿ, ಅಗಲಿದವ

बिराजना– अक्रि. शोभा देना, बैठना । ಶೋಭಿಸು, ವಿರಾಜಿಸು, ಕೂಡ್ರು, ಮಂಡಿಸು.

बिरादर– पु भाई । ಸಹೋದರ. ಸೋದರ

बिरादराना– वि भाइयों का सा । ಸೋದರ ಭಾವದ, ಸೋದರರಂಥ.

बिरादरी– स्त्री. भाईचारा, भाई बंधु । ಬಂಧುತ್ವ, ಬಂಧುಬಳಗ.

बिरान, बिराना– वि. पराया, अपरिचित । ಎರಡನೆಯ, ಅನ್ಯ, ಅಪರಿಚಿತ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ.

बिराना, बिरावना– सक्रि चिढ़ाना, मुँह बनाना । ಅಣಕಿಸು, ರೇಗಿಸು.

बिरियाँ–स्त्री समय। ವೇಳೆ, ಸಮಯ, ಹೊತ್ತು, ಕಾಲ

बिरी– स्त्री पान का बीड़ा, बिड़ी । ಪಾನಪಟ್ಟಿ, ಚುಟ್ಟಾ, ಬೀಡಿ.

बिरुझना, बिरुझाना– अक्रि उलझना, लड़ना । ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ಸಂತಾಪಗೊಳ್ಳು, ಜಗಳಾಡು.

बिल– पु. विवर, छिद्र, हिसाब का पुरजा । ವಿವರ, ಛಿದ್ರ, ಪೊಳ್ಳು, ಗುದ್ದು, ರಂಧ್ರ, ಗುಹೆ, ಬಿಲ್ಲು, ಪಾವತಿ.

बिलकुल– क्रिवि पूर्ण रूपसे, सब । ಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಸಂಪೂರ್ಣ, ತೀರಾ, ಅಗದೀ, ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ, ಸುತರಾಂ, ಸರ್ವಥಾ.

बिलखना, बिलखाना– अक्रि. विकल होना, विलाप करना । ದುಃಖಿತನಾಗು, ಅಳು, ಹಲುಬು, ವಿಲಾಪ ಮಾಡು, ಆಕ್ರೋಶಮಾಡು. सक्रि. लख लेना। ನೋಡು.

बिलग– वि पृथक् । ಬೇರೆ, ಭಿನ್ನ. पु.

पार्थक्य, बुराई, रंज । ಬೇರೆಯಾಗಿ ರುವಿಕೆ, ಕೆಡಕು, ದುಃಖ.

बिलगाना–अक्रि पृथक् करना, छाँटना । ಬೇರೆ ಮಾಡು, ಆರಿಸು, ಆಯು, ವಿಂಗಡಿಸು. अक्रि अलग होना । ಬೇರೆಯಾಗು.

बिलटना– अक्रि नाश होना । ಕೆಡು, ಹಾಳಾಗು.

बिलटी, बिल्टी– स्त्री माल भेजने की रेल्वे रसीद । ಸಾಮಾನು ಕಳಿಸುವ ರೇಲ್ವೆ ರಸೀದು, ಇನ್ವಾಯಿಸ

बिलनी– स्त्री. गुहेरी, काले रंग की भौंरी । ಕಣ್ಣು ಚಿಟ್ಟೆ, ಕಣ್ಣು ಕುರು, ಕರಿ ತುಂಬಿ, ಭ್ರಮರ.

बिलपना–अक्रि. विलाप करना । ಅಳು, ಹಲುಬು.

बिलफेल–क्रिवि अभी, इस अवसरपर । ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ಈ ವೇಳೆಗೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ.

बिलबिलाना– अक्रि. छटपटाना । ಚಡ ಪಡಿಸು, ಗೋಳಾಡು, ನರಳು.

बिलम– पु. देर । ತಡ.

बिलमना– अक्रि. देर करना, ठहरना, प्रेमबद्ध होना । ತಡ ಮಾಡು, ತಡೆ, ನಿಲ್ಲು, ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಸಿಗು

बिलमाना– सक्रि रोक रखना । ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು, ಪ್ರೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗ ಗೊಡದಿರು, ಹಿಡಿದಿಡು.

बिललाना–अक्रि. रोना, व्याकुल होना । ಅಳು, ಗೋಳಾಡು, ವ್ಯಾಕುಲ ನಾಗು, ಗಾಬರಿಯಾಗು.

बिलल्ला– वि बेशऊर । ದಡ್ಡ, ಪೆದ್ದ, ಮರ್ಯಾದೆಗೇಡಿ

बिलवाना–सक्रि खो देना, नष्ट करना । छिपाना । ಕಳೆ, ಹಾಳು ಮಾಡು, ನಾಶ ಮಾಡು, ಅಡಗಿಸು

बिलसना– अक्रि. शोभा देना । ಶೋಭಿಸು, ಚಂದ ಕಾಣು. सक्रि भोगना । ಉಪಭೋಗಿಸು, ಆನಂದಿಸು.

बिलसाना– अक्रि शोभा देना । ಶೋಭಿಸು, ವಿರಾಜಿಸು सक्रि भोगना, भोगवाना । ಉಪಭೋಗಿಸು, ಉಪ ಭೋಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು.

बिलस्त– पु दे 'बित्ता'।

बिलहरा– पु पान रखनेका बाँस की तीलियों का पात्र । ಬಿದಿರ ಕಡ್ಡಿಗ ಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಎಲೆಗಳನ್ನಿಡುವ ಬುಟ್ಟಿ.

बिला– अव्य. विना । ಹೊರತಾಗಿ, ಇಲ್ಲದೆ.

बिलाई– स्त्री बिल्ली, लोहेका काँटा, सिटकनी, कद्दूकश । ಬೆಕ್ಕು, ಸಾತಾ ಳಗಡ, ಅಗುಳಿ, ಹೆರೆಮಣೆ.

बिलाना– अक्रि नष्ट होना, खो जाना । ನಾಶವಾಗು, ಮಾಯವಾಗು, ಇಲ್ಲ ದಂತಾಗು, ಕಳೆದು ಹೋಗು.

बिलापना–अक्रि. विलाप करना । ಅಳು, ಹಲುಬು.

बिलायत–स्त्री. विलायत । ವಿಲಾಯತಿ. वि. बहुत । ಬಹಳ.

बिलार, बिलाव– पु मार्जार, बिल्ली। ಗಂಡು ಬೆಕ್ಕು.

बिलारी–स्त्री. मार्जारी। ಹೆಣ್ಣು ಬೆಕ್ಕು.

बिलासना–सक्रि भोगना। ಭೋಗಿಸು, ಉಪಯೋಗಿಸು.

बिलूर– पु. दे 'बिल्लौर'।

बिलैया– स्त्री. दे 'बिलाई'।

बिलोकना– सक्रि. देखना, जाचना। ನೋಡು, ಅವಲೋಕಿಸು, ನಿರೀಕ್ಷಿಸು, ಪರೀಕ್ಷಿಸು.

बिलोडना– सक्रि मथना, हिलाना। ಮಥಿಸು,ಕಡೆ, ಕಲಕು, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ ಮಾಡು.

बिलोन– वि. कुरूप, लावण्यरहित। ಕುರೂಪ, ಲಾವಣ್ಯರಹಿತ, ಅಂದಗೆಟ್ಟ.

बिलोना–सक्रि मथना। ಮಥಿಸು,ಕಡೆ, ಕಲಕು, ಕೂಡಿಸು, ಸುರುವು. वि. दे 'बिलोन'।

बिलोरना– सक्रि. दे 'बिलोडना'।

बिलोलना– अक्रि हिलना। ತೂಗಾಡು, ಅಲ್ಲಾಡು. सक्रि हिलाना। ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ತೂಗಾಡಿಸು.

बिलोवना– सक्रि दे 'बिलोना'।

बिलौर– पु. दे. 'बिल्लौर'।

बिल्ला– पु. बड़ा बिल्ली, नर बिल्ली, पट्टी। ಗಂಡು ಬೆಕ್ಕು, ಬಾವು ಬೆಕ್ಕು, ಗುರುತಿನ ಸಲುವಾಗಿ ರಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಅಂಟಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿ ಅಥವಾ ತಗಡಿನ ಬಿಲ್ಲೆ.

बिल्लाना– अक्रि रोना, व्याकुल होना। ಅಳು,ಗೋಳಿಡು,ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು.

बिल्ली–स्त्री बिलाई,मार्जार, सिटकिनी। ಹೆಣ್ಣು ಬೆಕ್ಕು, ಕಾಮಿ, ಅಗಳಿ.

बिल्लौर– पु एक सफेद पत्थर, स्वच्छ शीशा। ಸ್ಫಟಿಕ, ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಗಾಜು.

बिवराना–सक्रि सुलझाना, सुलझवाना। ಕೂದಲು ಬಿಡಿಸು, ಸಿಕ್ಕು ಬಿಡಿಸು, ಸಿಕ್ಕು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು.

बिवाई– स्त्री पाँव फटने का रोग। ಕಾಲಿನ ಚರ್ಮ ಒಡೆಯುವ ರೋಗ.

बिसंच– पु. संचयका अभाव, अपव्यय, विघ्न, भय। ಸಂಚಯವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ಅಪವ್ಯಯ, ವ್ಯರ್ಥ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಿಕೆ,ವಿಘ್ನ,ಬಾಧೆ, ಭಯ.

बिसतार– पु विस्तार। ವಿಸ್ತಾರ.

बिसमिल, बिस्मिल– वि घायल। ಘಾಯ ಹೊಂದಿದ, ನೊಂದ.

बिसमिल्ला– पु आरम्भ, श्री गणेश। ಆರಂಭ, (ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯದ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವರು), ಪ್ರಾರಂಭ.

बिसरना– सक्रि भूल जाना। ಮರೆ, ಮರೆತುಬಿಡು.

बिसरात– पु. खच्चर। ಹೇಸರಗತ್ತೆ.

बिसराना, बिसरावना– सक्रि. भूल जाना। ಮರೆ.

बिसवार– पु हज्जाम की छुरा आदि

रखने की पेटी। ಕತ್ತಿ ಮುಂತಾದ ವುಗಳನ್ನು ಇಡುವ ನಾವಲಿಗನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ.

बिसवास– पु विश्वास। ವಿಶ್ವಾಸ, ನಂಬುಗೆ.

विसवासी– वि जिसका विश्वास किया जाय, जो विश्वास करे। ವಿಶ್ವಾಸ ವಿಡಲು ಪಾತ್ರನಾದವ, ವಿಶ್ವಾಸ ವಿಡುವವ.

विससना– सक्रि विश्वास करना, वध करना। ವಿಶ್ವಾಸವಿಡು, ಕೊಲ್ಲು, ಹಿಂಸಿಸು, ಸೀಳು, ತುಂಡು ಮಾಡು.

बिसहना, बिसाहना– सक्रि खरीदना। ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳು, ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು.

बिसहर– पु सर्प। ಸರ್ಪ, ಹಾವು.

बिसाख– पु विशाखा नक्षत्र। ವಿಶಾಖಾ ನಕ್ಷತ್ರ.

बिसात– स्त्री पूँजी, हैसियत। ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿ, ಆಸ್ತಿ, ಭಂಡವಾಳ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಚದುರಂಗ ಅಥವಾ ಪಗಡಿಯ ಆಟದ ಪಟ.

बिसाती– पु. सुई, तागा आदि फुटकर चीजें बेचनेवाला। ಸೂಜಿ, ದಾರ ಮುಂತಾದ ಕಿರುಕಳ (ಸ್ಟೇಶನರಿ) ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮಾರುವವ.

बिसाना– अक्रि वस चलना, वश में होना, विष का प्रभाव होना। ಅಧಿಕಾರ ಸಲ್ಲು, ಆಳವಿನಲ್ಲಿರು, ವಶದಲ್ಲಿರು, ವಿಷದ ಪ್ರಭಾವವಾಗು.

बिसारत– स्त्री दे 'बिसात'।

बिसारना–सक्रि.भुलाना। ಮರೆಯಿಸು

बिसास– पु विश्वास। ವಿಶ್ವಾಸ, ನಂಬುಗೆ.

बिसासी–वि. धोखेबाज, छली। ಮೋಸಗಾರ, ವಿಶ್ವಾಸಘಾತಕ.

बिसाह– पु क्रय। ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳು ವಿಕೆ, ಖರೀದಿ.

बिसाहना– सक्रि, दे 'बिसहना'। पु. मोल लेने की वस्तु, मोल लेने की क्रिया। ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತು, ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಿಯೆ.

बिसाहनी–स्त्री. सौदा। ಕೊಂಡ ವಸ್ತು, ಸರಕು.

बिसिख– पु. वाण। ಬಾಣ

बिसियर–वि जहरीला। ವಿಷಯುಕ್ತ.

बिसुरना, बिसूरना– अक्रि चिंता करना। ಚಿಂತಿಸು, ದುಃಖಿಸು, ಶೋಕಿಸು स्त्री चिंता। ಚಿಂತೆ.

बिसेख, बिसेस– वि खास, मुख्य। ವಿಶೇಷ, ಮುಖ್ಯ, ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು. पु. विचित्रता, सार, मर्म। ವಿಚಿತ್ರತೆ, ಸಾರ, ಮರ್ಮ, ಗುಟ್ಟು, ರಹಸ್ಯ.

बिसेखना– अक्रि. विशेष रूपसे वर्णन करना, निश्चित करना। ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸು, ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸು, ನಿಶ್ಚಯಿಸು.

बिसोक– पु अशोक वृक्ष। ಅಶೋಕ ವೃಕ್ಷ, ಅಸುಗೆ. वि शोकरहित।

ದುಃಖವಿಲ್ಲದ.

विस्तर– पु बिछौना, फैलाव । ಹಾಸಿಗೆ, ವಿಸ್ತಾರ

विस्तरना– अक्रि फैलना । ಹಬ್ಬು, ಹರವು, ವಿಸ್ತಾರವಾಗು. सक्रि फैलाना । ಹರಡು, ಹಬ್ಬಿಸು, ವಿಸ್ತರಿಸು.

विस्तार– पु. फैलाव । ವಿಸ್ತಾರ

विस्तारना–सक्रि फैलाना । ವಿಸ್ತರಿಸು, ಹಬ್ಬಿಸು, ಹರವು.

विस्तुमिया– स्त्री छिपकली । ಹಲ್ಲಿ.

विस्वा– पु. बीघेका बीसवाँ भाग । ಜಮೀನಿನ ಒಂದು ಅಳತೆ 'बीघा' ವಿನ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗ.

विस्वास– पु विश्वास । ವಿಶ್ವಾಸ, ನಂಬುಗೆ, ಭರವಸೆ.

विहंग, विहग– पु पक्षी, बादल, तीर, सूर्य । ಪಕ್ಷಿ, ಹಕ್ಕಿ, ಮೋಡ, ಬಾಣ, ಸೂರ್ಯ

विहंडना– सक्रि नष्ट करना, तोड़ना । ತುಂಡರಿಸು,ಒಡೆ, ಹಾಳುಮಾಡು, ಕೊಲ್ಲು.

विहँसना– अक्रि मुसकराना । ಮುಗುಳು ನಗು, ನಸುನಗು

विहँसाना– अक्रि. हँसाना । ನಗಿಸು, ಆನಂದಿಸು. अक्रि मुसकराना, खिलना । ಮುಗುಳು ನಗೆ ನಗು, ನಸು ನಗು , ಪ್ರಫುಲ್ಲಿತವಾಗು, ಅರಳು

विहतर– वि दे 'बेहतर' ।

विहद, विहद्द– वि बहुत, अधिक । ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು, ಅಸಂಖ್ಯ.

विहवल– वि व्याकुल । ವ್ಯಾಕುಲ.

विहरना, विहारना– अक्रि विचरना । ವಿಹರಿಸು, ಆನಂದಿಸು, ತಿರುಗಾಡು.

विहरी– स्त्री चंदा । ಚಂದಾ,ವಂತಿಕೆ, ವರ್ಗಣಿ.

विहान– पु. प्रभात । ಪ್ರಭಾತ, ಮುಂಜಾವು, ಪ್ರಾತಃಕಾಲ

विहाना– अक्रि. बीतना । ಕಾಲ ಕಳೆದು ಹೋಗು. सक्रि बिताना, त्यागना, छोड़ना । ಕಾಲಕಳೆ, ತ್ಯಾಗಮಾಡು, ಬಿಡು.

विहारना–अक्रि क्रीडा करना,विचरना । ವಿಹರಿಸು, ತಿರುಗಾಡು, ಆನಂದಿಸು, ಕ್ರೀಡೆ ಮಾಡು

विहाल– वि व्याकुल । ವ್ಯಾಕುಲ, ಅಸ್ವಸ್ಥ.

विहिश्त– पु स्वर्ग । ಸ್ವರ್ಗ.

विही– स्त्री. अमरूद । ಪೇರಲ ಹಣ್ಣು.

विहीन, विहून– वि. रहित । ವಿಹೀನ, ರಹಿತವಾದ. अव्य. बिना । ಹೊರ್ತಾಗಿ.

विहुरना– अक्रि फैलना । ಹಬ್ಬು, ಹರಡು. सक्रि छोड़ना । ಬಿಡು, ತ್ಯಾಗಮಾಡು.

विहोरना– अक्रि अलग होना । ಬೇರೆಯಾಗು, ಅಗಲು.

चौंडी– स्त्री. रस्सी की पिंडी, गोली ।

ಹಗ್ಗದ ಸುರುಳಿ, ಸಿಂಬೆ.

बींधना, बीधना– अक्रि. उलझना। ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ತೊಡಕು ಹಿಡಿ. सक्रि. छेदना। ಛೇದಿಸು, ಚುಚ್ಚು.

बी–स्त्री. स्त्री, महिला। ಸ್ತ್ರೀ, ಹೆಂಗಸು, ಮಹಿಳೆ. दे. 'बीबी'।

बीख– पु डग, कदम, विष। ಹೆಜ್ಜೆ, ವಿಷ.

बीग– पु भेड़िया। ತೋಳ.

बीघा– पु बीस बिस्वेके बराबर नाप। ಜಮೀನಿನ ಒಂದು ಅಳತೆ, ಭೀಘೆ

बीच– पु मध्य, अंतर। ಮಧ್ಯ, ನಡು, ಅಂತರ. स्त्री लहर। ಅಲೆ, ತರಂಗ.

बीच करना = झगडा मिटाना। ಜಗಳ ಬಿಡಿಸು, ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಮಾಡು.

बीचि– स्त्री. लहर। ಅಲೆ, ತರಂಗ, ತೆರೆ.

बीचोंबीच– क्रिवि ठीक बीचमें। ನಟ್ಟ ನಡುವೆ, ಸರಿಯಾಗಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ.

बीछना– सक्रि. छाँटना। ಆರಿಸು, ಆಯು.

बीछी– स्त्री. विच्छू। ಚೇಳು.

बीछू– पु. विच्छू। ಚೇಳು.

बीज– पु. बीया, दाना, वीर्य, हेतु। ಬೀಜ, ಕಾಳು, ವೀರ್ಯ, ಉದ್ದೇಶ. स्त्री. बिजली। ವಿದ್ಯುತ್ತು

बीजक–पु सूची, बीज। ಸೂಚೀಪತ್ರ, ಬೆಲೆಯ ಪಟ್ಟಿ, ಯಾದಿ, ಬೀಜ, ಕಬೀರದಾಸರ ಒಂದು ಪದ್ಯಸಂಗ್ರಹ.

बीजन, बीजना–पु पंखा। ಬೀಸಣಿಕೆ, ಪಂಖಾ.

बीजा– पु बीज। ಬೀಜ. वि दूसरा। ಎರಡನೆಯ, ದ್ವಿತೀಯ.

बीजी– स्त्री मींगी, गुठली। ತಿರುಳು, ಗೊರಟು, ಚಿಪ್ಪು, ಓಟೆ.

बीजु, बीजुरी– स्त्री दे 'बिजली'।

बीजू– पु विज्जु नामका जानवर। ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿ. वि. बीज संबंधी। ಬೀಜ ಸಂಬಂಧವಾದ, ಬೀಜದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ.

बीट– पु पक्षियों का विष्ठा। ಪಕ್ಷಿಗಳ ಮಲ, ಪಕ್ಷಿಗಳ ವಿಷ್ಠೆ.

बीड़– स्त्री एक के ऊपर एक रखे हुए रुपयों की तह या गड्डी। ಒಂದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಇಟ್ಟ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಗುಂಪು.

बीड़ा– पु. लगा हुआ पान। ಪಾನ್‌ಪಟ್ಟಿ, ತಾಂಬೂಲ.

—उठाना= —लेना= कोई काम करनेकी प्रतिज्ञा करना। ಕೆಲಸ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡು.

बीड़िया– पु बीड़ा उठानेवाला। ಕೆಲಸ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವ.

बीड़ी– स्त्री. बीड़ा, बीड़, मिस्सी, कान का एक गहना, पत्ते का बना चुरुट। ವೀಳೆಯದೆಲೆಯ ಸುರುಳಿ. ಪಾನ್‌ಪಟ್ಟಿ, ಒಂದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಇಟ್ಟ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಹೆಂಗಸರು ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಲೇಪ, ಕಿವಿಯ

ಒಂದು ಆಭರಣ, ಬೀಡಿ, ಜುಟ್ಟು.

वीतना– अक्रि गुजरना, दूर होना। (ಕಾಲ) ಕಳೆದು ಹೋಗು, ಗತಿಸು, ಸಾಗು, ದೂರವಾಗು.

वीता– पु. दे. 'वित्ता'।

वीथि, वीथी– स्त्री सड़क, रास्ता। ಹಾದಿ, ರಸ್ತೆ, ಮಾರ್ಗ.

वीधना– अक्रि. फँसना। ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ತೊಡಕು ಬೀಳು, ಜಾಲದಲ್ಲಿಸಿಗು.

वीधित–वि. दुःखी। ವ್ಯಥಿತ, ದುಃಖಿತ.

वीन– स्त्री. वीणा। ವೀಣೆ, ಒಂದು ವಾದ್ಯ.

वीनकार–पु. वीणा वजानेवाला। ವೀಣೆ ಬಾರಿಸುವವ.

वीनना–सक्रि. चुनना, वुनना। ಆರಿಸು, ಆಯು, ಹೆಣೆ, ನೇಯು.

वीनी– स्त्री. नाक, नासिका। ಮೂಗು, ನಾಸಿಕೆ.

वीफै– पु. बृहस्पतिवार। ಗುರುವಾರ.

वीवी– स्त्री कुलवधू, पत्नी, कुआँरी लडकी, भले घर की स्त्रियों के लिये आदर सूचक शब्द। ಕುಲೀನ ಸ್ತ್ರೀ, ಪತ್ನಿ, ಹೆಂಡತಿ, ಕನ್ಯೆ, ಮದುವೆಯಾಗದ ಹುಡುಗಿ, ಕುಲೀನ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಗೌರವಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಶಬ್ದ.

वीभत्स– वि जिसको देखकर घृणा उत्पन्न हो, दुष्ट। ನೋಡಿದರೆ ಹೇಸಿಕೆಯುಂಟಾಗುವ, ಅಸಹ್ಯ, ಕ್ರೂರ, ದುಷ್ಟ. पु एक रस। ಕಾವ್ಯದ ಒಂಭತ್ತು ರಸಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಸ

वीमा–पु. किसी विशेष हानिकी पूर्तिका दायित्व। ವಿಮೆ, ವಿಮಾಪತ್ರ, ನಷ್ಟವಾದರೆ ತುಂಬಿ ಕೊಡುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ.

वीमार–वि अस्वस्थ, रोगी। ಅಸ್ವಸ್ಥ, ರೋಗಿ, ಜಡ್ಡಾದ.

वीमारदारी– स्त्री. रोगियोंकी सेवा। ರೋಗಿಯ ಸೇವೆ, ಶುಶ್ರೂಷೆ

वीमारी– स्त्री. रोग, झंझट। ರೋಗ, ವ್ಯಾಧಿ, ಗೊಂದಲ, ಸಿಕ್ಕು, ತೊಡಕು.

वीय, वीया– पु. वीज। ಬೀಜ. वि दूसरा। ಎರಡನೆಯ.

वीर– पु भाई, वीर। ಸಹೋದರ, ವೀರ. वि वहादुर। ವೀರ, ಸಾಹಸಿ. स्त्री सखी, सहेली, चरागाह, कान का एक आभूषण। ಗೆಳತಿ, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ಗೋಮಾಳ, ಕಿವಿಯ ಓಲೆ

वीरज– पु वीर्य, शक्ति। ವೀರ್ಯ, ಶಕ್ತಿ, ಬಲ.

वीरन– पु भाई। ಸಹೋದರ.

वीरवहूटी– स्त्री लाल रंगका वरसाती कीड़ा। ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಮಳೆಹುಳ, ಬೆಟ್ಟಬೆನಕ

वीरा– पु. दे 'वीड़ा'।

वीरी– स्त्री दे 'वीड़ी'।

वीस– वि २०। ಇಪ್ಪತ್ತು. पु. चद्दर। ವಿಷ.

वीसा– पु वीस उंगलियोंका कुत्ता।

ಇಪ್ಪತ್ತು ಉಗುರುಗಳುಳ್ಳ ನಾಯಿ.

बीसी– स्त्री. बीस वस्तुओं का समूह, तौलने का काँटा। ಇಪ್ಪತ್ತು ವಸ್ತುಗಳ ಸಮೂಹ, ತೂಗುವ ತಕ್ಕಡಿ.

बीहड़– वि. ऊबड़-खाबड़, विकट, पृथक्। ತಗ್ಗುಮಗ್ಗಾದ, ಕರಡು, ಮರಡು, ಕಠಿಣ, ಬೇರೆ, ಭಿನ್ನ.

बुद– पु दे. 'बूंद'।

बुँदकी– स्त्री छोटी बिंदी या छोटा चिह्न। ಸಣ್ಣ ಚುಕ್ಕೆ, ಬೊಟ್ಟು, ಚಿನ್ಹ, ಬಿಂದು.

बुदा– पु. टिकली, कानका गहना, बूंद। ಚುಕ್ಕೆ, ಬೊಟ್ಟು, ಕಿವಿಯ ಆಭರಣ, ಲೋಲಕ, ಹನಿ, ಬಿಂದು.

बुँदिया– स्त्री. एक मिठाई। ಬುಂದೀ.

बुआ–स्त्री. पिताकी बहन। ಸೋದರತ್ತೆ.

बुक– स्त्री. एक प्रकार का महीन किंतु कड़ा कपड़ा। ಒಂದು ಬಗೆಯ ನಯವಾದ ಬಿರುಸು ಬಟ್ಟೆ.

बुकचा– पु. कपड़ोंकी गठरी। ಅರಿವೆ ಮುಂತಾದ್ದರ ಗಂಟು.

बुकची– स्त्री. छोटी गठरी, दर्जियों की थैली। ಚಿಕ್ಕ ಗಂಟು, ಚಿಕ್ಕ ಮೂಟೆ, ಸೂಜಿ-ದಾರವಿಡುವ ಸಿಂಪಿಗರ ಚೀಲ.

बुकनी– स्त्री. चूर्ण। ಪುಡಿ, ಚೂರ್ಣ, ಹಿಟ್ಟು, ಹುಡಿ.

बुकुन– पु. बुकुनी, पाचक। ಚೂರ್ಣ, ಪುಡಿ, ಹಿಟ್ಟು, ಪಾಚಕ ಚೂರ್ಣ.

बुक्का– पु. अभ्रक का चूर्ण। ಅಭ್ರಕದ ಚೂರ್ಣ.

बुक्का– स्त्री रुधिर, कलेजा, एक बाजा। ರಕ್ತ, ರುಧಿರ, ಹೃದಯ, ಒಂದು ವಾದ್ಯ.

बुख़ार– पु. ज्वर, शोक, क्रोध आदिका आवेग, वाष्प। ಜ್ವರ, ತಾಪ, ಶೋಕ, ಕ್ರೋಧಗಳ ಆವೇಗ, ಉದ್ರೇಕ, ಉಗಿ, ಹಬೆ, ಭಾಷ್ಪ.

बुज़– स्त्री बकरी। ಆಡು, ಮೇಕೆ.

बुज़दिल– वि. डरपोक। ಪುಕ್ಕ, ಹೇಡಿ, ಅಂಜುಬುರುಕ

बुज़दिली– स्त्री. कायरता, डरपोकपन। ಹೇಡಿತನ, ಪುಕ್ಕತನ, ಅಳ್ಳೆದೆ.

बुजुर्ग–वि. वयोवृद्ध। ದೊಡ್ಡ, ಹಿರಿಯ, ವಯೋವೃದ್ಧ. पु. पूर्वज। ಹಿರಿಯರು, ಪೂರ್ವಜರು

बुजुर्गी– स्त्री. बुजुर्ग का भाव, वार्धक्य, बड़प्पन। ಹಿರಿತನ, ಹಿರಿಮೆ, ವಾರ್ಧಕ್ಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ದೊಡ್ಡಿಸ್ತನ.

बुझना– अक्रि. बुतना, ठण्डा होना। ಆರು, ಅಡಗು, ನಂದು, ತಣ್ಣಗಾಗು

बुझाई–स्त्री. बुझाने की क्रिया या भाव। ಆರಿಸುವಿಕೆ, ತಣಿಸುವಿಕೆ, ನೊಂದಿಸುವಿಕೆ.

बुझाना– सक्रि ठण्डा करना। ಆರಿಸು, ಅಡಗಿಸು, ತಣಿಸು, ನೊಂದಿಸು. अक्रि. शात होना। ಶಾಂತವಾಗು, ಆರು.

बुट– स्त्री दे 'बूटी'।

बुटना– अक्रि भागना। ಓಡಿಹೋಗು.

बुड़ना– अक्रि डूबना। ಮುಳುಗು,

ಅಸ್ತಂಗತವಾಗು.
बुडबुडाना— अक्रि वड-वड करना। ಬಡಬಡಿಸು, ಗೊಣಗು, ಕ್ರೋಧಾದಿಗಳ ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡಬಡಿಸು.
बुडाना— सक्रि डुबाना। ಮುಳುಗಿಸು, ಹಾಳು ಮಾಡು.
बुड्ढा— वि. वृद्ध। ವೃದ್ಧ, ಮುದುಕ. पु वृद्ध मनुष्य। ವೃದ್ಧ ಮನುಷ್ಯ.
बुड्ढी— स्त्री. वृद्ध स्त्री। ಮುದುಕಿ.
बुढ़वा— वि 'बुड्ढा'।
बुढ़ाई, बुढ़ौती— स्त्री दे. 'बुढापा'।
बुढाना— अक्रि. वृद्ध होना। ವೃದ್ಧನಾಗು, ಮುದುಕನಾಗು.
बुढापा— पु. बुढौती— स्त्री. वृद्धावस्था। ಮುಪ್ಪು, ವಾರ್ಧಕ್ಯ.
बुढ़िया— स्त्री बुड्ढी। ಮುದುಕಿ.
बुत— पु. मूर्ति, प्रेमिका, वेवकूफ। ಮೂರ್ತಿ, ವಿಗ್ರಹ, ಪ್ರೇಯಸಿ, ಮೂರ್ಖ.
बुत-कदा— पु. बुत-खाना। ಗುಡಿ, ಮಂದಿರ, ಮೂರ್ತಿ ಮಂದಿರ, ಪ್ರೇಯಸಿಯು ಇರುವ ಸ್ಥಳ.
बुत-खाना—पु वह स्थान जहाँ पूजा के लिये मूर्तियाँ रखी हों, प्रेमिका के रहने का स्थान। ಮೂರ್ತಿಗಳಿರುವ ಮಂದಿರ, ಪ್ರತಿಮೆಯ ಮಂದಿರ, ಪ್ರಿಯತಮೆಯು ಇರುವ ಸ್ಥಳ.
बुतना— अक्रि. बुझना, ठंडा होना। ಆರು, ತಣ್ಣಗಾಗು, ನಂದು.
बुत-परस्त— वि. मूर्तिपूजक। ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜಕ, ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸಕ.
बुत-परस्ती— स्त्री. मूर्तिपूजा। ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆ.
बुतशिकन— पु मूर्ति तोडनेवाला। ಮೂರ್ತಿ ಭಂಜಕ,ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಡೆಯುವವ.
बुताना— सक्रि बुझाना, ठंडा करना। ಆರಿಸು, ನೊಂದಿಸು, ತಣಿಸು. अक्रि दे 'बुतना'।
बुताम— पु. वटन। ಅಂಗಿಯ ಗುಂಡಿ, ಬಟನು.
बुत्ता— पु. धोखा। ಮೋಸ, ತಂತ್ರ, ನೆವ, ನಟನೆ.
बुदबुद, बुद्बुदा— पु. पानीका बुला। ನೀರಿನ ಗುಳ್ಳೆ, ಬೊಬ್ಬುಳಿ,
बुद्ध— वि सर्वज्ञ। ಜ್ಞಾನಿ, ಸರ್ವಜ್ಞ. पु बुद्धदेव। ಬುದ್ಧದೇವ.
बुद्धि,बुद्धी—स्त्री. समझ, विवेक शक्ति। ತಿಳುವಳಿಕೆ,ಬುದ್ಧಿ,ಅರಿವು, ವಿವೇಕ.
बुद्धिमत्ता, बुद्धिमानी— स्त्री. अक्लमदी। ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ಜಾಣ್ಮೆ.
बुद्धिमान, बुद्धिवंत— वि अक्लमंद। ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಜಾಣ.
बुद्धू— वि बुद्धिहीन, मूर्ख। ದಡ್ಡ, ಹೆಡ್ಡ, ಮೂರ್ಖ, ಪೆದ್ದ.
बुध— पु. एक ग्रह, बुद्धिमान मनुष्य, देवता। ಬುಧಗ್ರಹ, ಬುದ್ಧಿವಂತ ಮನುಷ್ಯ, ಜ್ಞಾನಿ, ದೇವತೆ.
बुधि— स्त्री. द 'बुद्धि'।
बुनना— सक्रि विनना। ನೇಯು,ಹೆಣೆ.

वुना– स्त्री. नीव । ಆಧಾರ, ತಳಹದಿ, ಪಾಯ.

वुनाई– स्त्री. वुननेकी क्रिया, वुननेकी मजदूरी । ನೇಯುವಿಕೆ, ಹೆಣೆಯುವಿಕೆ, ನೇಯ್ಗೆ, ನೇಯುವ ಕೂಲಿ.

वुनावट–स्त्री. वुनाई । ನೇಯ್ಗೆ,ನೇಯುವಿಕೆ.

वुनियाद,वुन्याद–स्त्री. मूल, असलियत । ತಳಹದಿ, ಬುಡ, ಮೂಲ, ವಾಸ್ತವಿಕತೆ.

वुवुकना–अक्रि चिल्लाकर रोना । ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಳು, ಅರಚು.

वुवुकारी– स्त्री. जोरजोरसे रोना । ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಳುವಿಕೆ, ಆಕ್ರೋಶ, ಅಬ್ಬರ, ಬೊಬ್ಬೆ.

वुवुधान– पु. आचार्य, पंडित । ಆಚಾರ್ಯ, ಪಂಡಿತ.

वुरकना, वुरकाना– सक्रि छिडकना, डालना । ಸಿಂಪಡಿಸು, ಪಸರಿಸು, ಚಿಮುಕಿಸು, ತೂರು, ಹಾಕು.

वुरका, वुर्का– पु. मुसलमान स्त्रियोका सिरसे पैर तक का अेक आवरण । ಘೋಷಾ ಹೆಂಗಸರ ಉದ್ದವಾದ ಮುಸುಕು, ಪರದೆ, ಬುರುಕಿ.

वुरा– वि. खराव, निकृष्ट । ಕೆಟ್ಟ, ನಿಕೃಷ್ಟ.

—भला= गाली गलौज । ಬೈಗಳು, ನಿಂದೆ.

—मानना= द्वेष करना, नाराज होना । ದ್ವೇಷಿಸು, ರೇಗು, ಸಿಟ್ಟಾಗು

वुराई–स्त्री खरावी । ಕೆಡಕು,ಅವಗುಣ, ನೀಚತನ, ನಿಂದೆ.

वुरादा– पु. लकडी का चूर, चूर्ण । ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹೊಟ್ಟು, ಚೂರ್ಣ, ಚಕ್ಕೆಪುಡಿ.

वुरूज, वुर्ज–पु मीनार का ऊपरी हिस्सा, गुम्वज । ಗುಮ್ಮಟ, ಗೋಪುರ, ಬುರುಜು.

वुर्द– पु मुफ्तमें मिलनेवाली रकम, रिश्वत, वाजी, शर्त । ಮೇಲಿನ ಗಳಿಕೆ,ಪುಕ್ಕಟೆ ಸಿಗುವ ಹಣ,ಲಂಚದಿಂದ ಸಿಕ್ಕ ಹಣ, ಪಣ, ಪಂದ್ಯ, ಜಿದ್ದು.

वुलंद– वि. वहुत ऊंचा । ದೊಡ್ಡ, ಉನ್ನತ, ಉಚ್ಚ, ಶ್ರೇಷ್ಠ.

वुलंदी– स्त्री ऊंचाई, उच्चता, अभिमान, गर्व । ಔನ್ನತ್ಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಘನತೆ, ಅಭಿಮಾನ, ಗರ್ವ.

वुलवुल– स्त्री एक पक्षी । ಬುಲಬುಲ ಪಕ್ಷಿ.

वुलवुला–पु. पानी का ववूला । ನೀರಿನ ಗುಳ್ಳೆ.

वुलवाना–सक्रि वुलाने का काम दूसरे से कराना । ಕರೆ ಕಳುಹಿಸು, ಕರೆಯಿಸು.

वुलाक– पु. नाक का एक गहना । ಬುಲಾಕು.

वुलाकी– पु घोडे की एक जाति । ಕುದುರೆಯ ಒಂದು ಜಾತಿ.

वुलाना–सक्रि पुकारना । ಕರೆ.ಕೂಗು, ಆಹ್ವಾನಿಸು.

बुलावा, बुलौआ– पु बुलाहट– स्त्री निमंत्रण । ಆಮಂತ್ರಣ, ಕರೆ, ಆಹ್ವಾನ.

बुल्ला– पु. पानी का बबूला । ನೀರಿನ ಗುಳ್ಳೆ.

बुहारना– सक्रि झाड़ना । ಕಸಹೊಡೆ, ಗುಡಿಸು, ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡು,ಉಡುಗು

बुहारी– स्त्री. झाड़ू । ಕಸಬರಿಗೆ,ಬಲ್ಲೆ, ಪೊರಕೆ.

बुहारू– पु झाड़ू देनेवाला । ಗುಡಿಸು ವವ, ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವವ, ಉಡು-ಗುವವ

बूंद–पु छींटा, जलकण । ಹನಿ,ತೊಟ್ಟು.
— से गयी बात हौजसे नहीं आती= एक बार मर्यादा नष्ट हो तो उसे फिर प्राप्त करना बहुत कठिण है। ಅಡಿಕೆಗೆ ಹೋದ ಮಾನ ಆನೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಬಾರದು.

बूंदा– पु बड़ी बूंद, बड़ी टिकली । ದೊಡ್ಡ ಹನಿ, ದೊಡ್ಡ ಚುಕ್ಕೆ.

बूंदाबूंदी– स्त्री हलकी वर्षा । ತುಂತುರು ಮಳೆ, ಚಿಟಿಚಿಟಿ ಮಳೆ.

बूंदी– स्त्री. जलकी बूंद, एक पक्वान्न । ತುಂತುರು, ಹನಿ, ಬುಂದೀ.

बू– स्त्री गंध, दुर्गंध । ವಾಸನೆ, ಗಂಧ, ಪರಿಮಳ, ನಾತ, ದುರ್ಗಂಧ.

बूआ–स्त्री. पिता की बहन, बड़ी बहन । ಸೋದರತ್ತೆ,ತಂದೆಯ ಸಹೋದರಿ, ಅಕ್ಕ. पु. बगुला । ಬಕ.

बूकना–सक्रि. पीसना, कूटना । ಕುಟ್ಟು, ಬೀಸು, ಪುಡಿಪುಡಿ ಮಾಡು, ಅರೆ.

बूका–पु. बुक्का, नदी के हटने से निकली हुयी जमीन । ಚೂರ್ಣ, ಪುಡಿ, ನದಿ-ಯು ಇಳಿಯುವದರಿಂದ ತೆರೆದ ಭೂಮಿ.

बूचड़– पु कसाई । ಕಟುಕರವ.

बूचडखाना– पु. कसाई खाना । ವಧ-ಸ್ಥಾನ, ಕಟುಕರ ಮನೆ, ಪ್ರಾಣಿ ಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಸ್ಥಳ.

बूचा– वि. कनकटा, नंगा, खाली, जमीन । ಕಿವಿಹರಕ, ಬತ್ತಲೆ, ಬರಿ-ದಾದ, ಭೂಮಿ.

बूजना– सक्रि. छल करना । ಮೋಸ ಗೊಳಿಸು, ವಂಚಿಸು.

बूझ– स्त्री. अक्ल, बुद्धि । ಬುದ್ಧಿ, ತಿಳು-ವಳಿಕೆ, ಜ್ಞಾನ, ಅರಿವು.

बूझना– सक्रि. समझना, पूछना । ತಿಳಿ, ಅರಿ, ವಿಚಾರಿಸು, ಕೇಳು.

बूट–पु. चनेका पौधा, चनेका हरा दाना, अेक तरहका जूता। ಕಡಲೆಯ ಗಿಡ, ಹಸಿಗಡಲೆ, ಬೂಟು.

बूटना– अक्रि भागना । ಓಡಿಹೋಗು.

बूटा– पु. पौधा । ಸಸಿ, ತರು, ಗಿಡ, ಕಸೂತಿಯ ಕೆಲಸ.

बूटी– स्त्री जड़ी, भांग, ताश में बनी हुयी टिकी, छोटे फूलों के से चिह्न । ವನಸ್ಪತಿ, ಗಿಡಮೂಲಿಕೆ, ಬಂಗಿ, ಇಸ್ಪೀಟಿನಲ್ಲಿಯ ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆ ಗಳು, ಕಸೂತಿ, ಹೂವಿನ ಕೆಲಸ.

बूड़ना– अक्रि. दे. 'डूबना' ।

बूड़ा– पु. जल की बाढ जो वर्षा के कारण आती है । ಜಲಪ್ರವಾಹ, ಮಹಾಪೂರ.
बूढ़–वि. दे 'बुड्ढा'। पु. दे.'वीरबहूटी'।
बूढ़ा– वि वृद्ध । ಮುದುಕ, ವೃದ್ಧ.
बूढी– स्त्री बूढी स्त्री । ಮುದುಕಿ.
बूत, बूता– पु शक्ति । ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಬಲ.
बूदोबाश– पु निवास । ವಾಸಸ್ಥಾನ, ನಿವಾಸ.
बूम– पु. उल्लू । ಗೂಗೆ, ಗೂಬೆ
बूरा– पु. शक्कर, बारीक चूर्ण । ಪುಡಿ ಸಕ್ಕರೆ, ಸಣ್ಣ ಚೂರ್ಣ.
बृहत्– वि. चौड़ा, विशाल । ದೊಡ್ಡ, ವಿಶಾಲವಾದ.
बेंग– पु. मेंढक । ಕಪ್ಪೆ.
बेंट, बेंठ– स्त्री. मूठ । ಹಿಡಿಕೆ, ಕಾವು.
बेंड– स्त्री. सहारे के लिये लगी लकड़ी । ಆನಿಕೆ, ಊರೆ, ಆಧಾರ.
बेंडना– सक्रि. बंद करना, घेरना । ಮುಚ್ಚು, ಕವಿ, ಸುತ್ತುವರಿ.
बेंड़ा– पु. अरगल । ಅಗುಳಿ. वि. टेढ़ा, कठिण । ವಕ್ರ, ಡೊಂಕಾದ, ಕಠಿಣ.
बेंत– पु. दे. 'बेत' ।
बेंदा–पु. बिंदी, टिकली, अेक आभरण। ಚುಕ್ಕೆ, ಬಿಂದು, ಒಂದು ಆಭರಣ.
बेंदी–स्त्री. बिंदी, टिकली, अेक आभरण, शून्य । ಚುಕ್ಕೆ, ಬೊಟ್ಟು, ಒಂದು ಆಭರಣ, ಸೊನ್ನೆ, ಬಿಂದು.
बेंवड़ा– पु अरगल । ಅಗುಳಿ.
बे–अव्य बिना, निषेध सूचक उपसर्ग । ಹೊರತಾಗಿ, ಬಿಟ್ಟು, ನಿಷೇಧ ಸೂಚಕ ಉಪಸರ್ಗ.
बे-अक़ल– वि मूर्ख । ಬುದ್ಧಿಹೀನ, ಮೂರ್ಖ.
बे-अदब– वि अशिष्ट, गुस्ताख । ಉದ್ಧಟ, ಮರ್ಯಾದೆಗೆಟ್ಟ.
बे-अदबी– स्त्री. अशिष्टता, गुस्ताखी । ಉದ್ಧಟತನ, ಅಶಿಷ್ಟತೆ, ಮರ್ಯಾದೆಗೇಡಿತನ.
बे-असल– वि. निराधार, झूठ । ನಿರಾಧಾರ, ಸುಳ್ಳು.
बे-आब– वि. कान्तिहीन । ನಿಸ್ತೇಜ, ಹೀನ, ತುಚ್ಛ, ಕಾಂತಿಹೀನ.
बे-आबरू– वि. अपमानित । ಅಪಮಾನಿತ, ಅಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ.
बे-भिज्ज़त–वि अप्रतिष्टत, अपमानित। ಅಪಮಾನಹೊಂದಿದ, ಅಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ
बे-भिज्ज़ती– स्त्री. अप्रतिष्टा, अपमान । ಅಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಅವಮಾನ.
बे-इन्तहा– वि. बेहद । ಬಹಳ, ಅಸೀಮ.
बे-इन्साफ़– वि अन्यायी । ಅನ್ಯಾಯಿ.
बे-ईमान–वि धोखेबाज, अविश्वसनीय। ಅಧರ್ಮಿ, ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ಕಪಟಿ.
बे-ईमानी– वि अप्रामाणिकता, धोखा। ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಮೋಸ.
बे-क़दर– वि. बेभिज्जत, तुच्छ । ಅಪಮಾನಿತ, ತುಚ್ಛ.
बे-क़दरी– स्त्री. अप्रतिष्टा, अपमान ।

ಅಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಅಗೌರವ, ಅವಮಾನ.

वे-क़रार— } वि. व्याकुल, वेचैन । ವ್ಯಾಕುಲ, ಕಳವಳ
वेकल— } ಗೊಂಡ, ಶಾಂತಿರಹಿತ.

वेकस— वि. दीन, अनाथ । ದೀನ, ಅನಾಥ, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ, ನಿರಾಶ್ರಿತ.

वे-क़सूर— वि निर्दोष, निरपराध । ನಿರ್ದೋಷ, ನಿರಪರಾಧ.

वे-क़ाबू— वि. लाचार, विवश, स्वच्छंद । ವಿವಶ, ಸ್ವಚ್ಛಂದಿ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ನಡೆಯುವ.

वे-काम— वि. निकम्मा । ನಿರುದ್ಯೋಗಿ, ನಿರರ್ಥಕ. क्रिवि. व्यर्थ । ವ್ಯರ್ಥ.

वे-क़ायदा— वि. क़ायदे या नियम के विरुद्ध । ನಿಯಮವಿರುದ್ಧ, ಅಕ್ರಮ.

वेकार— वि निठल्ला, व्यर्थ । ನಿರುದ್ಯೋಗಿ, ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ, ವ್ಯರ್ಥ, ನಿರರ್ಥಕ.

वेकारी— स्त्री. निकम्मापन, अनुपयोगिता । ನಿರುದ್ಯೋಗ, ವ್ಯರ್ಥ, ನಿರುಪಯೋಗ.

वे-कुसूर— वि. दे 'वे-क़सूर'।

वे-खटके— क्रिवि. निश्शंक भावसे, विना संकोच, वेरोक-टोक के । ನಿಶ್ಶಂಕವಾಗಿ, ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ, ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ.

वे-ख़बर— वि. अनजान, वेहोश । ಅರಿಯದ, ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದ, ಅಜಾಗರೂಕ.

वे-ख़ौफ़— वि निडर । ನಿರ್ಭೀತ, ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದ.

वे-ख़ौफ़ी— स्त्री. निर्भयता । ನಿರ್ಭಯತೆ, ನಿರ್ಭಯ.

वेग— पु. शीघ्रता, तेज़ी, अमीर । ವೇಗ, ತ್ವರೆ, ಶ್ರೀಮಂತ, ಧನಿಕ.

वेगम— स्त्री. रानी । ರಾಣಿ, ರಾಜನ ಹೆಂಡತಿ, ದೊರೆಸಾನಿ.

वेगर— वि. भिन्न । ಭಿನ್ನ, ಬೇರೆ, ಎರಡನೆಯ.

वेग़रज़— वि जिसे किसीकी गरज़ न हो । ಯಾರ ಪರಿವೆ ಇಲ್ಲದವ, ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದವ. क्रिवि. निष्प्रयोजन । ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನ.

वेगाना— वि. दूसरा, पराया, अजनवी । ಎರಡನೆಯ, ಅನ್ಯ, ಪರಕೀಯ, ಅಪರಿಚಿತ.

वेगार— स्त्री. जवर्दस्ती कराया गया काम, वेमनसे किया गया काम । ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದ ಕೆಲಸ, ಬಿಟ್ಟಿ ಬೇಸರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ, ಬಿಟ್ಟಿ.

वेगारी— पु. वह जिससे मुफ़्तमें और जवरदस्ती काम लिया जाय । ಬಿಟ್ಟಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ.

वेगुनाह— वि. निर्दोष, निरपराध । ನಿರ್ದೋಷಿ, ನಿರಪರಾಧಿ.

वेचना— सक्रि. विक्री करना । ಮಾರು, ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೊಡು, ವಿಕ್ರಯಿಸು.

वेचाना— सक्रि विक्री कराना । ಮಾರಿಸು, ಮಾರುವ ಕೆಲಸ ಎರಡನೆ-

ಯುವರಿಂದ ಮಾಡಿಸು.

बेचारा– वि दीन, असहाय। ದೀನ, ಅಸಹಾಯ, ಗತಿಯಿಲ್ಲದ, ಬಡ.

बे-चैन– वि. व्याकुल । ವ್ಯಾಕುಲ, ಶಾಂತಿರಹಿತ

बे-चैनी– स्त्री व्याकुलता। ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ತಳವಳ, ಅಶಾಂತಿ

बे-जड– वि. बेबुनियाद। ನಿರಾಧಾರ.

बे-ज़बान– वि गूंगा, दीन। ಮೂಕ, ಮುಗ್ಧ, ದೀನ.

बेजा– वि. अनुचित, बेमौक। ಅನುಚಿತ, ಕೆಟ್ಟ, ಅಪ್ರಸಂಗಿಕ

बे-जान– वि बेदम, मुरझाया हुआ। ನಿರ್ಜೀವ, ನಿರ್ಬಲ, ಬಾಡಿದ.

बे-ज़ाब्ता–वि. नियम विरुद्ध। ನಿಯಮ ವಿರುದ್ಧ, ಅಕ್ರಮ.

बेज़ार– वि. परेशान, दुःखी, बीमार। ವ್ಯಾಕುಲ, ದುಃಖಿತ, ಅಸ್ವಸ್ಥ, ಜಡ್ಡಾದ, ಬೇಸರಗೊಂಡ.

बे-जोड़– वि. अद्वितीय, अखंड। ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ, ಅದ್ವಿತೀಯ, ಅಸದೃಶ, ಪೂರ್ಣ, ಅಖಂಡ.

बेझ, बेझा–पु निशाना। ಗುರಿ, ಲಕ್ಷ್ಯ.

बेझना– सकि निशाना लगाना। ಗುರಿ ಹಿಡಿ.

बेटकी– स्त्री. बेटी, पुत्री । ಮಗಳು, ಪುತ್ರಿ.

बेटला, बेटवा– पु पुत्र। ಮಗ, ಪುತ್ರ.

बेटा– पु पुत्र। ಮಗ, ಪುತ್ರ.

बेटी– स्त्री पुत्री। ಮಗಳು, ಪುತ್ರಿ.

बेटौना– पु दे 'पुत्र'।

बेठन– पु. बाँधना, कपडे का टुकडा जो किसी वस्तु के लपेटने के काम आता है। ಸುತ್ತು ಕಟ್ಟುವ ಬಟ್ಟೆ, ಕಟ್ಟುವಾಸ.

बे-ठिकाने– वि. स्थानच्युत, निरर्थक। ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟ, ಸ್ಥಾನಚ್ಯುತ, ನಿರರ್ಥಕ, ವ್ಯರ್ಥ.

बेड– पु. मेंड। ಬೇಲಿ, ದಡ್ಡಿ, ಬದು.

बेडा– पु. जहाजों का समूह । ಹಡಗ ಅಥವಾ ನಾವೆಗಳ ಸಮೂಹ, ತೆಪ್ಪ.

—पार करना = संकटसे छुड़ाना । ಸಂಕಟದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡು.

बेडिन, बेडिनी– स्त्री. नाचने गानेवाली नट जाती की स्त्री। ಹಾಡುವ ಕುಣಿಯುವ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀ.

बेड़ी– स्त्री हाथ या पाँव बाधने की जंजीर, बधन, बास की बनी हुयी टोकरी। ಬೇಡಿ, ಸಂಕೋಲೆ, ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ಬಿದಿರ ಹೆಡಿಗೆ, ಮಕ್ಕರಿ.

बेडौल– वि भद्दा, जो उपयुक्त स्थान पर न हो। ಕುರೂಪ, ಅಂದಗೆಟ್ಟ, ವಿಕಾರವಾದ.

बेढगा– वि भद्दा, बदशकल, बुरे ढंग का। ಕುರೂಪ, ವಿಕೃತ, ಕ್ರಮ ತಪ್ಪಿದ, ಯದ್ವಾತದ್ವಾ, ಅಂದಗೆಟ್ಟ, ವಿಕಾರವಾದ.

बेढ़– पु घेरना, नाश । ಮುತ್ತುವಿಕೆ, ಸುತ್ತುವಿಕೆ, ನಾಶ.

बेड़ई– स्त्री. पीठी आदि भरी हुयी कचौड़ी । ಕಂಗಡಬು, ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ.

बेढ़ना– सक्रि. घेरना, रुँधना । ಸುತ್ತು, ವೇಷ್ಟಿಸು, ಬೇಲಿಹಾಕು, ಆವರಿಸು.

बेढब– वि. बेढंगा, भद्दा । ಕುರೂಪಿ, ವಿಕೃತ, ಕ್ರಮತಪ್ಪಿದ, ಯದ್ವಾ-ತದ್ವಾ. क्रिवि बुरी तरह से । ಕೆಟ್ಟ ರೀತಿಯಿಂದ, ಅನುಚಿತವಾಗಿ.

बेढा– पु. हाथ का एक गहना, क्यारी । ಕೈಕಡಗ, ಬಳೆ, ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಹೂ ಅಥವಾ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದ ಸ್ಥಳ.

बेत– पु. एक लता या उसके डण्ठल की लकड़ी । ಬೆತ್ತದ ಬಳ್ಳಿ, ಅಥವಾ ಬೆತ್ತ.

बेतकल्लुफ़– वि. ऊपरी शिष्टाचार की परवा न करनेवाला, जो बनावट न पसंद करता हो । ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಸತ್ಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನುಡಿಯುವವ, ಸಂಕೋಚಪಡದ, ಸರಳ ಸ್ವಭಾವದ.

बेतना– अक्रि. मालूम होना, जान पड़ना । ತಿಳಿ, ಅರಿ, ಗೊತ್ತಾಗು.

बेतमीज़– वि बेशऊर, उजड्ड । ಅವಿವೇಕಿ, ಅಶಿಷ್ಟ.

बेतरह– क्रिवि. बुरी तरह से । ಕೆಟ್ಟರೀತಿಯಿಂದ, ಅನುಚಿತವಾಗಿ. वि. अत्यधिक । ಅತ್ಯಧಿಕ, ಬಹಳ.

बेतरीक़ा– वि. अनुचित, नियम विरुद्ध । ಅನುಚಿತ, ಅಕ್ರಮ, ನಿಯಮ ವಿರುದ್ಧವಾದ.

बेतहाशा– क्रिवि. बहुत घबड़ाकर, अति वेग से । ಗಾಬರಿಯಾಗಿ, ಅಂಜಿ, ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ.

बेतादाद– वि. असंख्य । ಅಗಣಿತ, ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ.

बेताब– वि. व्याकुल, बेचैन, दुर्बल । ವ್ಯಾಕುಲ, ಕಳವಳಗೊಂಡ, ದುರ್ಬಲ, ಅಶಕ್ತ.

बेतार– वि. बिना तार का । ತಂತಿಯಿಲ್ಲದ.

बेताल– पु. भाट, द्वारपाल, एक भूत योनि । ಚಾರಣ, ವಂದಿ ಮಾಗಧ, ದ್ವಾರಪಾಲ, ಒಂದು ಭೂತಯೋನಿ, ಬೇತಾಳ.

बेतुका– वि. बेमेल, भद्दा । ವಿಸಂಗತ, ಅಜೋಡು, ಯದ್ವಾತದ್ವಾ, ಕುರೂಪ, ಪ್ರಾಸರಹಿತ.

बेदख़ल– वि. अधिकारच्युत । ಪದಚ್ಯುತ, ಅಧಿಕಾರಚ್ಯುತ, ಬಹಿಷ್ಕೃತ.

बेदख़ली– स्त्री. संपत्ति पर से दख़ल या कब्जे का हटाया जाना या न होना । ಪದಚ್ಯುತಿ, ಅಧಿಕಾರ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಸ್ವಾಧೀನ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುವಿಕೆ.

बेदम– वि. मृतप्राय, कमज़ोर, जर्जर । ಜೀವವಿಲ್ಲದ, ಮೃತಪ್ರಾಯ, ನಿರ್ಜೀವ, ಅಶಕ್ತ, ಜರ್ಜರಿತ, ನಿಸ್ತೇಜ.

बेदर्द– वि. बेरहम, निर्दय । ಕನಿಕರವಿಲ್ಲದ, ನಿರ್ದಯ, ಕಠೋರ.

बेदर्दी– स्त्री. बेरहमी, निष्ठुरता । ನಿರ್ದಯತೆ, ನಿಷ್ಠುರತೆ, ಕ್ರೂರತನ. वि. बेरहम । ನಿರ್ದಯ, ಕಠೋರ.

बेदाग़– वि. जिसमें कोई दाग न हो, साफ़, निर्मल। ಕಲಂಕವಿಲ್ಲದ, ಕಲೆಯಿಲ್ಲದ, ಸ್ವಚ್ಛ, ನಿರ್ಮಲ, ನಿರ್ದೋಷ.

बेदाना– पु. एक प्रकार का अनार । ಒಂದು ತರದ ದಾಳಿಂಬ.

बेदाम– वि बिना दाम का । ಪುಕ್ಕಟೆ, ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಿಗುವ.

बेदार–वि. जागृत । ಎಚ್ಚತ್ತ, ಜಾಗೃತ.

बेदारी– जाग्रति । ಜಾಗೃತಿ, ಎಚ್ಚರ.

बेध– पु. छेद, नक्षत्रयोग । ರಂಧ್ರ, ತೂತು, ನಕ್ಷತ್ರಯೋಗ.

बेधक– वि. बेधनेवाला । ಭೇದಿಸುವ, ಕೊರೆಯುವ, ಗಾಯಗೊಳಿಸುವವ.

बेधड़क– वि. बेरोक, निर्भय । ಅಡ್ಡಿಯಲ್ಲದ, ನಿರ್ಭಯ, ನಿರಾತಂಕ. क्रिवि बेखटके । ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಾಗಿ, ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ, ನಿಸ್ಸಂಕೋಚವಾಗಿ.

बेधना– सक्रि. छेदना । ಭೇದಿಸು, ಕೊರೆ, ತೂತು ತೆಗೆ.

बेधिया– पु. अंकुश । ಅಂಕುಶ.

बेन– पु बासुरी, सँपेरे की तुमड़ी, बाँस । ಕೊಳಲು, ವೇಣು, ಪುಂಗಿವಾದ್ಯ, ಬಿದಿರು.

बेनज़ीर– वि. अनुपम, अनोखा । ಅನುಪಮ, ಯಾರೂ ಸರಿಗಟ್ಟಲಾರದ, ಈಡಿಲ್ಲದ.

बेनसीब– वि अभागा । ಭಾಗ್ಯಹೀನ, ದುರ್ದೈವಿ, ಅದೃಷ್ಟವಿಲ್ಲದ.

बेना–पु. पंखा, एक गहना । ಬೀಸಣಿಗೆ, ಹೆಂಗಸರು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಒಂದು ಆಭರಣ.

बेनाम– वि अनामधेय । ಹೆಸರಿಲ್ಲದ, ಅನಾಮಧೇಯ.

बेनिमून– वि. निरुपम । ಅನುಪಮ, ಅತ್ಯುತ್ತಮ, ಯಾರೂ ಸರಿಗಟ್ಟಲಾರದ.

बेनी– स्त्री त्रिवेणी, स्त्रीयो की चोटी, किवाडमें लगी लकड़ी । ತ್ರಿವೇಣಿ, ಹೆರಳು, ಜಡೆ, ಬಾಗಿಲಿನ ಬಿರಡೆ, ಅಗುಳಿ.

बेपरद, बेपर्द– वि खुला हुआ, नंगा, नग्न । ತೆರೆದ, ನಗ್ನ, ಮರೆಯಿಲ್ಲದ.

बेपरवा, बेपरवाह– वि. बेफिक्र । ನಿಶ್ಚಿಂತ, ಯಾವುದನ್ನೂ ಲಕ್ಷಿಸದ, ಉದಾಸೀನ.

बेपाइ– वि भौचक, किंकर्तव्य विमूढ । ಚಕಿತ, ಅಂಜಿದ, ಗಾಬರಿಯಾದ, ದಾದಿಗಾಣದ.

बेपारिन– स्त्री 'बेपारी' का स्त्री रूप ।

बेपारी– पु. व्यापारी । ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ, ವರ್ತಕ.

बेपीर– वि निर्दय, सहानुभूति न रखनेवाला । ನಿರ್ದಯ, ಕ್ರೂರ, ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಲ್ಲದ.

बेपेंदी– वि बिना पेंदी का इधर उधर

लुटकनेवाला। ಬುಡವಿಲ್ಲದ, ತಳವಿಲ್ಲದ, ಅಡಿಯಿಲ್ಲದ, ಅತ್ತಿತ್ತ ಉರುಳಾಡುವ.

बेफिकरा, बेफिक्र– वि. निश्चित, वेपरवाह। ನಿಶ್ಚಿಂತ, ಯಾವದನ್ನೂ ಲಕ್ಷಿಸದ.

बेबस– वि. लाचार, विवश। ವಿವಶ, ಅಸಮರ್ಥ,ಪರತಂತ್ರ,ಪರಾಧೀನ.

बेबसी–स्त्री परवशता, लाचारी। ಪಾರತಂತ್ರ್ಯ, ವಿವಶತೆ, ಅಸಮರ್ಥತೆ, ಪರಾಧೀನತೆ.

बेबहा–वि. बेशकीमत, अमूल्य। ಬಹು ಬೆಲೆಯ, ಅಮೂಲ್ಯ.

बेबाक– वि चुकता, साफ। (ಋಣ) ತೀರಿಸಿದ,ಕಳೆದ, ಸಂದಾಯವಾದ.

बेभाव– वि असीम। ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ, ಅಪಾರ, ಅಸೀಮ.

बेम– स्त्री. जुलाहों की कंघी। ನೇಕಾರರ ಹಣಿಗೆ.

बेमज़ा– वि जिसमें मजा न हो। ಸ್ವಾರಸ್ಯವಿಲ್ಲದ, ರುಚಿಯಿಲ್ಲದ, ಸಪ್ಪಗಾದ.

बेमन–क्रिवि विना मन लगाये। ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ,ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದೆ. वि जिसका मन न लगता हो। ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ, ಲಕ್ಷ್ಯವಿಲ್ಲದ.

बेमरम्मत– वि. जिसकी मरम्मत न हुयी हो, टूटा हुआ। ದುರಸ್ತು ಮಾಡದ, ಹರಕು-ಮುರಕು.

बेमिलावट–वि. शुद्ध, खालिस। ಶುದ್ಧ, ಸ್ವಚ್ಛ, ನೇರಿಕೆಯಿಲ್ಲದ, ಬೆರಿಕೆಯಿಲ್ಲದ,

बेमुनासिब– वि. अनुचित। ಅನುಚಿತವಾದ.

बेमुरव्वत– वि. जिसमें शील या संकोच न हो। ಸೌಜನ್ಯವಿಲ್ಲದ,ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದ, ಶೀಲವಿಲ್ಲದ,ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ.

बेमेल– वि शुद्ध, बेमिलावट, जिसकी बराबरी कोई न कर सके। ಶುದ್ಧ, ಸ್ವಚ್ಛ, ಸೇರಿಕೆಯಿಲ್ಲದ, ಬೆರಿಕೆಯಿಲ್ಲದ, ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ, ಈಡಿಲ್ಲದ.

बेमोल– वि अमूल्य। ಬಹಳ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ, ಅಮೂಲ್ಯವಾದ.

बेमौका– वि जो ठीक अवसरपर न हो। ಸಮಯ ತಪ್ಪಿದ, ಅಕಾಲಿಕ.

बेमौसिम– वि मौसिम न होनेपर भी होनेवाला। ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗುವ, ಕಾಲ ತಪ್ಪಿದ, ಅಕಾಲದ.

बेर– पु एक कँटीला पेड़ या उसका फल। ಬೋರೆ ಹಣ್ಣು, ಎಲಚಿ ಹಣ್ಣು,ಬೋರೆಯ ಗಿಡ स्त्री. बार, विलंब, देर। ಸರತಿ, ಬಾರಿ, ತಡ, ವಿಲಂಬ, ಕಾಲ, ವೇಳೆ.

बेरजरी– स्त्री जंगली बेर। ಕಾಡುಬೋರೆ ಹಣ್ಣು, ಕಾಡು ಎಲಚಿ ಹಣ್ಣು.

बेरवा– पु विवरण, सोने या चाँदी का कड़ा। ವಿವರಣೆ, ಬಂಗಾರ ಅಥವಾ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕಡಗ ಅಥವಾ ಬಳೆ.

बेरहम– वि निष्ठुर, निर्भय। ದಯೆ-

ಯಿಲ್ಲದ, ನಿರ್ದಯಿ, ಕ್ರೂರ.

वेरहमी– स्त्री दयाहीनता । ನಿಷ್ಠುರತೆ, ನಿರ್ದಯತೆ, ಕ್ರೌರ್ಯ.

वेरा– पु. समय, सबेरा, वार, दफा, जहाजोका समूह । ವೇಳೆ, ನಸುಕು, ಸರತಿ, ಸಾರೆ, ಬಾರಿ, ತೆಪ್ಪ,ಹಡಗುಗಳ ಸಮೂಹ

वेरुख– वि वेमुरव्वत, नाराज । ಸೌಜನ್ಯವಿಲ್ಲದ, ವೇಳೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗದ, ವಿಮುಖ, ಕುಪಿತ.

वेरोक, बेरोकटोक– क्रिवि बेखटके, निर्विघ्न रूपसे । ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದೆ, ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ.

वेरोज़गार– वि. वेकार । ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ, ನಿರುದ್ಯೋಗಿ

बेरौनक– वि फीका, उदास । ಕಾಂತಿಹೀನ, ಉದಾಸ, ಮಂದ.

वेलंद– वि दे ' वुलंद '।

बेलंब–पु विलंव, देरी। ವಿಲಂಬ,ತಡ.

वेल– पु विल्व वृक्ष था उसका फल । ಬಿಲ್ವವೃಕ್ಷ ಅಥವಾ ಅದರ ಹಣ್ಣು. स्त्री. लता, फूल-पत्तीजैसे चिह, फूलोंसे दीवार आदिको सजाना, संतान । ಬಳ್ಳಿ, ಹೂಬಳ್ಳಿಗಳಂಥ ಚಿಹ್ನೆ, ಕುಸುರಿನ ಕೆಲಸ, ಕಸೂತಿ, ಹೂಗಳಿಂದ ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಶೃಂಗರಿಸುವದು, ಸಂತಾನ, ವಂಶ.

वेल– पु. कुदाल, फावड़ा । ಗುದ್ದಲಿ, ಪಿಕಾಸಿ.

वेलचा– पु. कुदाली । ಗುದ್ದಲಿ,ಸಲಿಕೆ, ಪಿಕಾಸಿ.

वेलदार– पु. मिट्टी खोदनेवाला । ಮಣ್ಣೊಡ್ಡ.

वेलन– पु लकडी तथा पत्थरका गोल लम्वा टुकडा । ಹಾದಿ ಅಥವಾ ಜಾಗೆಯನ್ನು ಸಮಮಾಡುವ ಉದ್ದವಾದ ಗುಂಡುಗಲ್ಲು (ರೋಲರ) ಯಂತ್ರದ ರೋಲರ, ಲಟ್ಟಣಿಗೆ, ಉರುಳಕ

वेलना– पु रोटी वेलनेका लकड़ी का गोल लंवा टुकडा । ಲಟ್ಟಣಿಗೆ, ಲತ್ತಿಗುಣಿ. सक्रि वढ़ाना, नष्ट करना । ಲಟ್ಟಿಸು, ಹರವು, ನಷ್ಟಮಾಡು

(पापड़) वेलना = कार्यनाश करना । ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೆಡಿಸು.

वेलपत्री– स्त्री वेलपत्र । वेलपात– पु वेलकी पात जो प्राय:शंकरजीपर चढायी जाती हैं । ಬಿಲ್ವಪತ್ರಿ, ಬೆಲಪತ್ರಿ.

वेलवूटा– पु चित्रकारी का काम । ಕಸೂತಿ, ಬುಟ್ಟಾಕೆಲಸ, ಕಸೂತಿಯ ಹೂಬಳ್ಳಿಗಳು.

वेलरी– स्त्री वेल, लता । ಲತೆ, ಬಳ್ಳಿ

वेलवाना– सक्रि वेलनेका काम दूसरोंसे कराना । ಲಟ್ಟಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು.

वेलसना– अक्रि मौज उडाना । ಸುಖಭೋಗಿಸು, ಆನಂದಿಸು.

वेला– पु. मल्लिका, समुद्रतट, कटोरा, तरंग । ಮಲ್ಲಿಗೆ,ಕಸೂತಿಯ ಕೆಲಸ,

ಸಮುದ್ರದ ತೀರ, ಬಟ್ಟಲು, ತೆರೆ. स्त्री. समय। ವೇಳೆ, ಸಮಯ, ಹೊತ್ತು.

वेलाग– वि बिलकुल अलग, साफ। ತೀರ, ಭಿನ್ನವಾದ, ಕೂಡದ, ಸ್ವಚ್ಛ, ಶುದ್ಧ.

वेलि, वेली– स्त्री. दे 'वेल'। पु. साथी। ಸಂಗಡಿಗ, ಸಹಚರ.

वेलौस– वि. खरा, सच्चा। ನಿಜವಾದ, ಸತ್ಯವಾದ, ಯಥಾರ್ಥ.

वेवकूफ–वि नासमझ, मूर्ख। ಮೂರ್ಖ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದ, ದಡ್ಡ, ಅವಿವೇಕಿ.

वेवकूफी– स्त्री मूर्खता। ಮೂರ್ಖತನ, ದಡ್ಡತನ, ಅವಿವೇಕ.

वेवक्त–क्रिवि कुसमयमें, वेमौके। ಕೆಟ್ಟ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ, ಕುಸಮಯದಲ್ಲಿ.

वेवफा–वि. वेमुरव्वत, कृतघ्न। ವಿಶ್ವಾಸ ಘಾತಕ, ದ್ರೋಹಿ, ಕೃತಘ್ನ.

वेवरा– पु. दे 'व्योरा'।

वेवरेवार– वि. विस्तृत। ವಿಸ್ತೃತ, ವಿವರವಾಗಿ.

वेवहरना– अक्रि. वरतना, व्यवहार करना। ವ್ಯವಹರಿಸು, ವರ್ತಿಸು, ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡು.

वेवहरिया– पु महाजन। ಕೊಡಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವವ, ಸಾವುಕಾರ

वेवहार– पु. लेनदेन, व्यापार, वर्ताव, न्याय, झगड़ा। ವ್ಯವಹಾರ, ಕೊಡ ಕೊಳ್ಳುವದು, ವರ್ತನ, ನ್ಯಾಯ, ಜಗಳ.

वेवा– स्त्री विधवा। ವಿಧವೆ, ಗಂಡ ಸತ್ತವಳು.

वेवाई– स्त्री. पाँव फटने का रोग। ಕಾಲಿನ ಚರ್ಮ ಒಡೆಯುವ ರೋಗ.

वेवान– पु विमान, रथ। ವಿಮಾನ, ರಥ.

वेश– वि. अधिक, श्रेष्ठ। ಹೆಚ್ಚು, ದೊಡ್ಡ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಉತ್ತಮ, ಸುಂದರ.

वेशक– क्रिवि. निस्संदेह। ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ.

वेशक़ीमत, वेशक़ीमती–वि. वहुमूल्य। ಬಹುಮೂಲ್ಯವಾದ, ಬಹಳ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ.

वेशरम–वि. वेहया, निर्लज्ज। ನಿರ್ಲಜ್ಜ, ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದ.

वेशर्मी– स्त्री वेहयाई। ನಿರ್ಲಜ್ಜತನ, ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿತನ.

वेशी–स्त्री. अधिकता। ಆಧಿಕ್ಯ, ಹೆಚ್ಚಳ.

वेशुमार– वि. असंख्य। ಅಗಣಿತ, ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದ, ಅಸಂಖ್ಯ.

वेस– पु. भेष, वस्त्र। ವೇಷ, ವಸ್ತ್ರ, ಉಡಿಗೆ.

वेसन– पु. चनेका आटा। ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟು.

वेसनी– वि वेसन का वना हुआ। ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟಿನ. स्त्री वेसन भरी हुयी पूरी। ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟು ತುಂಬಿದ ಪೂರಿ.

बेसबब– क्रिवि विना किसी कारणके। ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ, ನಿಷ್ಕಾರಣ

बेसबर, बेसब्र– वि अधीर। ಅಧೀರ, ತಾಳ್ಮೆಯಿಲ್ಲದ, ದುಡುಕುವ, ಅಸಂತುಷ್ಟ.

बेसबरा– वि अधीर। ಅಧೀರ,ಆತುರ ಪಡುವ.

बेसमझ–वि मूर्ख। ಮೂರ್ಖ,ಅಜ್ಞಾನಿ.

बेसर–पु नथ, बुलाक, खच्चर। ನತ್ತು, ಮೂಗುತಿ,ಬುಲಾಕು, ಹೇಸರಗತ್ತೆ.

बेसरा– पु. खच्चर, एक पक्षी। ಹೇಸರ ಗತ್ತೆ, ಕುದುರೆ ಕತ್ತೆಗಳ ಮಿಶ್ರಣ ದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಾಣಿ, ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ. वि. निराश्रित। ನಿರಾಶ್ರಿತ, ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲದ.

बेसवा, बेसा– स्त्री. वेश्या। ವೇಶ್ಯೆ, ಸೂಳೆ.

बेसहना– सक्रि मोल लेना। ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳು.

बेसारा– वि बैठाने या जमानेवाला। ಕೂಡ್ರಿಸುವವ, ಸ್ಥಾಪಿಸುವವ.

बेसाहना–अक्रि. मोल लेना। ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳು, ಬೆಲೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು.

बेसाह, बेसाहा– पु. सौदा, माल। ಸರಕು, ಕೊಂಡ ವಸ್ತು.

बेसिरपैरका– वि. असंबद्ध। ಅಸಂಬದ್ಧ, ಯದ್ವಾತದ್ವಾ, ಗೊತ್ತು ಗುರಿಯಿಲ್ಲದ.

बेसुध– वि. बेहोश, अचेत। ಎಚ್ಚರ-ವಿಲ್ಲದ, ಎಚ್ಚರವಪ್ಪಿದ, ಮೂರ್ಛಿತ.

बेसुर, बेसुरा– वि. बेमेल स्वरवाला। ಅಪಸ್ವರದ.

बेह– पु. छिद्र। ತೂತು,ಛಿದ್ರ,ರಂಧ್ರ. वि उत्तम। ಉತ್ತಮ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠ.

बेहतर– वि अधिक अच्छा, बढ़कर। ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ, ಹೆಚ್ಚಿನ. क्रिवि. बहुत अच्छा, ठीक। ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆ-ಯದಾಯಿತು, ಸರಿಯಾಯಿತು.

बेहतरी–स्त्री अच्छाई, उत्तमता, भलाई। ಒಳ್ಳೆಯದು, ಒಳಿತು, ಕಲ್ಯಾಣ.

बेहद, बेहद्द– वि. असीम। ಮಿತಿಮೀ-ರಿದ, ಅಪಾರ, ಅತ್ಯಧಿಕ, ಅಪರಿ-ಮಿತ

बेहना– पु धुनिया। ಅರಳೆ ಹಿಂಜು-ವವ, ಪಿಂಜಾರ.

बेहबूद, बेहबूदी– स्त्री. बेहतरी। ಒಳ್ಳೆಯದು, ಹಿತ.

बेहया–वि निर्लज्ज, बेशर्म। ನಿರ್ಲಜ್ಜ, ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದ

बेहयाई–स्त्री. निर्लज्जता। ನಿರ್ಲಜ್ಜೆತನ, ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿತನ.

बेहर– वि पृथक्, भिन्न, अचल। ಪೃಥಕ್, ಬೇರೆ,ಅಚಲ, ಸ್ಥಾವರ. पु बावडी। ಇಳಿದು ತುಂಬುವ ಬಾವಿ, ಪಾವಟಿಗೆಗಳುಳ್ಳ ಬಾವಿ.

बेहराना– अक्रि फटना। ಹರಿ,ಸೀಳು. सक्रि फाड़ना। ಹರಿ, ಸೀಳು.

बेहरी– स्त्री. चन्दा। ಚಂದಾಹಣ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿ

ಸಿದ ಹಣ, ವರ್ಗಣಿ.

बेहाल–वि. परेशान, बेचैन । ವ್ಯಾಕುಲ, ಚಿಂತಿತ, ತಳಮಳಗೊಂಡ, ದೆಸೆಗೆಟ್ಟ.

बेहाली– स्त्री. परेशानी, बेचैनी । ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ಹಳವಂಡ, ತಳಮಳ.

बेहिसाब– वि. अत्यधिक । ಅಸಂಖ್ಯ, ಅತ್ಯಧಿಕ.

बेहूदगी– स्त्री अशिष्टता । ಅಶಿಷ್ಟತೆ, ಒರಟುತನ.

बेहूदा– वि. अशिष्ट । ಅಶಿಷ್ಟ,ಒರಟು, ಅಸಭ್ಯ, ಎಡಬಡ —पन = पु अशिष्टता । ಒರಟುತನ, ಅಸಭ್ಯತೆ.

बेहैफ– वि. निश्चिंत । ನಿಶ್ಚಿಂತ, ಯಾವದನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದ.

बेहोश– वि. अचेत, बेसुध । ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಲ್ಲದ, ಮೂರ್ಛಿತ, ಎಚ್ಚರದಪ್ಪಿದ.

बेहोशी–स्त्री. मूर्छा । ಮೂರ್ಛೆ,ಎಚ್ಚರದಪ್ಪುವಿಕೆ.

बैंगन– पु. भंटा । ಬದನೆಕಾಯಿ.

बैंगनी– वि. बैंगनके रंगवाला। ಬದನೇಕಾಯಿ ಬಣ್ಣದ.

बै–स्त्री. उम्र, बेचनेका कार्य, जुलाहे की कंघी । ವಯಸ್ಸು, ಮಾರುವ ಕೆಲಸ, ಮಾರಾಟ, ನೇಯಿಗೆಯವರ ಹಣಿಗೆ.

बैकना– अकि वहकना। ಮರುಳಾಗು, ಭ್ರಾಂತನಾಗು, ದಾರಿತಪ್ಪು.

बैखानस, बैषानस– पु. तपस्वी, ऋषि। ತಪಸ್ವಿ, ಋಷಿ.

बैज़, बैज़ा–पु अंडा, अंडकोश । ತತ್ತಿ, ಅಂಡಕೋಶ.

बैठक– स्त्री. बैठनेकी जगह, आसन, अधिवेशन । ಕೂಡ್ರುವ ಸ್ಥಳ, ಆಸನ, ಪೀಠಿಕೆ, ಪಡಸಾಲೆ, ಪೀಠ, ಅಧಿವೇಶನ, ಸಭೆ, ಮೀಟಿಂಗು, ಸದಸ್ಯರ ಕೂಟ.

बैठकखाना– पु दे 'बैठका'।

बैठकबाज़–वि. धूर्त, शरारती। ಧೂರ್ತ, ದುಷ್ಟ.

बैठका– पु. बैठकखाना । ಕೂಡ್ರುವ ಕೋಣೆ, ಚಾವಡಿ, ದಿವಾನಖಾನೆ.

बैठकी– स्त्री आसन, बैठक आधार। ಆಸನ, ಊಟುಬೈಸು (ವ್ಯಾಯಾಮ), ಆಧಾರ.

बैठन, बैठनि– स्त्री. बैठनेकी क्रिया या ढंग, आसन । ಕೂಡ್ರುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಕೂಡ್ರುವ ರೀತಿ, ಆಸನ.

बैठना– अकि. आसीन होना, स्थित होना, जम जाना, गिर पडना, खर्च होना। ಕೂಡ್ರು, ತಳಸೇರು, ಸ್ಥಿರವಾಗು, ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗು, ಬೀಳು, ಖರ್ಚಾಗು, ತಗಲು, ವೆಚ್ಚವಾಗು.

बैठवाई–स्त्री. बैठानी का शुल्क। ಕೂಡ್ರಿಸುವ ಕೂಲಿ,ಕೂಡ್ರಿಸುವ ಖರ್ಚು.

बैठवाना– सकि बिठाना। ಕೂಡ್ರಿಸು, ಕುಳ್ಳಿರಿಸು, ಸ್ಥಾಪಿಸು, ನೆಡು.

बैठाना, बैठारना, बैठालना– सकि. आसीन करना, प्रतिष्ठित करना, जमाना, धसाना, नीचे की ओर ले

जाना, पौधे लगाना, किसी स्त्री को रखनी की तरह रख लेना। ಕುಳ್ಳಿರಿಸು, ಕೂಡ್ರಿಸು, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸು, ಸ್ಥಾಪಿಸು, ಹೂಗಿಸು, ಚುಚ್ಚು, ಕೆಳಗೆ ಒಯ್ಯು, ತಳಕ್ಕೆ ಕೂಡ್ರಿಸು, ಸಸಿ ನೆಡು, ಒಬ್ಬಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು.

बैत– स्त्री पद्य, कविता, छंद । ಪದ್ಯ, ಕವಿತೆ, ಶ್ಲೋಕ. पु घर । ಮನೆ, ಮಠ.

बैद, बैद्य– पु. वैद्य। ವೈದ್ಯ, ಚಿಕಿತ್ಸಕ.

बैदई, बैदाई, बैदगी– स्त्री वैद्य का काम, चिकित्सा। ವೈದ್ಯನ ವೃತ್ತಿ, ವೈದ್ಯಕಿ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ.

बैदेन– स्त्री 'बैद' का स्त्री रूप।

बैन–पु वचन, वार्ता। ವಚನ, ವಾಣಿ, ಮಾತು, ವಾರ್ತೆ. क्रिवि मध्य, बीच। ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ನಡುವೆ

बैना– पु. उपहार। ಕಾಣಿಕೆ, ಬಾಗಿನ, ಉಡುಗೊರೆ सक्रि बोना। ಬಿತ್ತು.

बैनामा– पु वह कागज जिसपर किसी चीज की बिक्री की लिखा पढ़ी की जाती है। ವಿಕ್ರೀಪತ್ರ, ಖರೀದಿಪತ್ರ, ಕ್ರಯಪತ್ರ.

बैपार– पु. व्यापार, व्यवसाय । ವ್ಯಾಪಾರ, ವ್ಯವಸಾಯ.

बैपारी– पु. व्यापारी, व्यवसायी। ವ್ಯಾಪಾರಿ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ, ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ.

बैयर– स्त्री. स्त्री। ಸ್ತ್ರೀ, ಹೆಂಗಸು.

बैर–पु. शत्रुता, द्वेष। ವೈರ, ಹಗೆತನ, ದ್ವೇಷ, ವೈಮನಸ್ಯ.

—ठानना= शत्रुता मान लेना। ಹಗೆತನ ಮಾಡು, ದ್ವೇಷಿಸು

—निकालना या काढ़ना= बदला लेना। ಹಗೆ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಸೇಡು ತೀರಿಸು.

—पड़ना= कष्ट देना। ತ್ರಾಸ ಕೊಡು, ಕಷ್ಟ ಕೊಡು.

—लेना= बदला लेना। ಸೇಡು ತೀರಿಸು.

बैर– पु बेर का पेड या फल। ಬೋರೆಯ ಗಿಡ ಅಥವಾ ಹಣ್ಣು.

बैरक, बैरख–पु झंडा, पताका। ಧ್ವಜ, ಬಾವುಟ.

बैराग, बैराग्य–पु विरक्ति। ವೈರಾಗ್ಯ, ವಿರಕ್ತಿ.

बैरागिन– स्त्री. 'बैरागी' का स्त्री रूप।

बैरागी– पु विरक्त। ವಿರಕ್ತ, ಸಾಧು, ಬೈರಾಗಿ.

बैराना– अक्रि उन्मत्त होना, वायु के कोप से प्रभावित होना । ಉನ್ಮತ್ತವಾಗು, ವಾಯುವಿನ ಪ್ರಕೋಪದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗು.

बैरी– पु. शत्रु। ಶತ್ರು, ವೈರಿ.

बैरूनी–वि. बाहरी। ಹೊರಗಿನ, ಬಾಹ್ಯ.

बैल– पु वृप। ಎತ್ತು, ಹೋರಿ.

बैसंतर, बैसंदर– पु. अग्नि । ಅಗ್ನಿ, ಬೆಂಕಿ.

बैस– स्त्री. उम्र, जवानी । ವಯಸ್ಸು, ತಾರುಣ್ಯ, पु. वैश्य। ವೈಶ್ಯ.

बैसना– अक्रि. बैठना । ಕೂರು.

ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳು.

वैसर— स्त्री कपडा विनने की कघी । ನೇಕಾರನ ಹಣಿಗೆ, ನೆಯಿಗೆಯುವನ ಕುಂಚ.

वैसाख— पु वैशाख । ವೈಶಾಖ.

वैसाखी— स्त्री टेककर चलने की लाठी । ಊರುಗೋಲು, ಕುಂಟುಗೋಲು, ಕಂಕುಳುಗೋಲು. वि वैशाख महीने की । ವೈಶಾಖ ಮಾಸದ, ವೈಶಾಖ ಮಾಸದಲ್ಲಾಗುವ

वैसाना, बैसारना— सक्रि. दे 'बैठाना'।

वैसिक— पु. वेश्या का प्रेमी । ವೇಶ್ಯೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವವ, ವಿಷಯಾಸಕ್ತ.

वैहर—वि भयानक, डरावना। ಭಯಾನಕ, ಭಯಂಕರ, ಅಂಜಿಕೆಬರುವ. स्त्री. हवा । ಹವೆ, ಗಾಳಿ, ವಾಯು.

वोंगना— पु दे 'वहुगुना'।

वोंडा—पु वारूदमें आग लगाने की रस्सी। ಮದ್ದಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುವ ದಾರ.

वोआई—स्त्री. वोने की क्रिया या वोने की मजदूरी । ಬಿತ್ತನೆ,ಬಿತ್ತಿಗೆ, ಬಿತ್ತುವ ಕೂಲಿ.

वोआना— सक्रि दूसरोंसे वोने का काम कराना । ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿಸು.

वोआरा— पु वोने का समय। ಬಿತ್ತನೆಯ ಕಾಲ, ಬಿತ್ತುವ ತತಿ.

वोक, वोकरा— पु दे 'वकरा'।

वोज— पु. घोडो की एक जाति । ಕುದುರೆಯ ಒಂದು ಜಾತಿ

वोजा— पु. चावलसे वनी शराव। ಅಕ್ಕಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ತರದ ಹೆಂಡ

वोझ— पु वजन, भार, गट्ठर, श्रम, व्यय। ಭಾರ,ವಜ್ಜೆ, ಹೊರೆ,ಗಂಟು, ಶ್ರಮ, ವ್ಯಯ

वोझना— सक्रि लादना, माल चढाना। ಹೇರು, ಹೊರಿಸು, ಸರಕು ವಾಹನದಲ್ಲಿ ತುಂಬು.

वोझल, वोझिल— वि वजनदार। ಜಡವಾದ, ಭಾರವಾದ, ತೂಕವುಳ್ಳ

वोझा— पु दे 'वोझ'।

वोझिया— पु वोझ ढोनेवाला। ಭಾರ ಹೊರುವವ.

वोटा—पु. लकडी का कटा हुआ टुकडा। ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ತುಂಡು,ಮರದ ದಿಮ್ಮಿ.

वोटी—स्त्री मास का टुकडा। ಮಾಂಸದ ತುಂಡು.

—**वोटी करना**= वदनके टुकडे टुकड़े करना । ಶರೀರವನ್ನು ತುಂಡು ತುಂಡು ಮಾಡು.

वोडना— सक्रि डुवोना। ಮುಳುಗಿಸು.

वोडा— पु. एक लंबी फली, अजगर। ಅಲಸಂದೀಕಾಯಿ,ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅವರೇಕಾಯಿ, ಹೆಬ್ಬಾವು

वोडी— स्त्री दमडी, अति अल्प धन, फली। ದಮ್ಮಡಿ,ಚಿಕ್ಕಾಸು,ಕಾಯಿ, ಬೀಜ.

वोत—पु घोडों की एक जाति। ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಕುದುರೆ

बोतल– पु. बडी शीशी । ಸೀಸೆ, ಕುಪ್ಪಿ, ಬುದ್ದಲಿ, ಬಾಟಲಿ.

बोता– पु ऊँट का बच्चा । ಒಂಟೆಯ ಮರಿ.

बोदर– स्त्री. मुलायम छडी । ಅತ್ತಿತ್ತ ಮಣಿಯುವ ಕೋಲು, ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಣಿಯುವ ಛಡಿ.

बोदा– वि. फुसफुसा, सुस्त, मूर्ख । ಅಶಕ್ತ, ಮೆತ್ತಗಾದ, ಆಲಸೀ, ವೈಗಳ್ಳ, ಮೂರ್ಖ.

बोध–पु ज्ञान, संतोष, ढाढस । ಜ್ಞಾನ, ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಸಾಂತ್ವನ.

बोधक– पु. बोध करानेवाला, सूचक । ಬೋಧಿಸುವವ, ಸೂಚಿಸುವವ, ಸೂಚಕ.

बोधना–सक्रि समझाना । ಬೋಧಿಸು, ತಿಳಿಸು, ಎಚ್ಚರಿಸು.

बोना– सक्रि खेतमें बीज डालना । ಬೀಜ ಬಿತ್ತು, ಬೀಜ ಚೆಲ್ಲು

बोनी–स्त्री बोने का समय । ಬಿತ್ತನೆಯ ಕಾಲ, ಬಿತ್ತುವ ತತಿ.

बोबा–पु बोबी–स्त्री. स्तन, गठरी, घर की चीजें । ಮೊಲೆ, ಸ್ತನ, ಚೂಚುಕ, ಚಿಕ್ಕಗಂಟು, ಮನೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳು.

बोय–स्त्री. वास, गंध । ಗಂಧ, ವಾಸನೆ.

बोरका– पु दवात । ದೌತಿ, ಕುಡಿಕೆ.

बोरना– सक्रि डुबाना । ಮುಳುಗಿಸು, ಅದ್ದು, ಹೆಸರು ಕೆಡಿಸು, ಬಣ್ಣ ಕೊಡು.

बोरसी– स्त्री दे 'अंगीटी' ।

बोरा– पु टाट का थैला । ಚೀಲ, ಗೋಣಿಯ ಚೀಲ.

बोरिका– पु दे 'बोरका' ।

बोरिया– स्त्री चटाई, बिस्तर । ಚಾಪೆ, ಹಾಸಿಗೆ.

—बाँधना या उठाना= यात्रा की तैयारी करना । ಪ್ರವಾಸಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡು, ಗಂಟು ಮೂಟೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೊರಡು.

बोरी– स्त्री छोटा बोरा । ಸಣ್ಣ ಚೀಲ, ಗೋಣಿ.

बोल– पु वचन, बोली, प्रतिज्ञा, व्यंग, गीत का टुकडा । ವಚನ, ವಾಣಿ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ವ್ಯಂಗ, ಚುಚ್ಚು ಮಾತು, ಹಾಡಿನ ಚರಣ, ಹಾಡು, ಗೀತ.

बोलचाल– स्त्री बातचीत । ಸಂಭಾಷಣೆ, ಮಾತುಕತೆ, ಚಕ್ಕಂದ.

बोलता– वि वाचाल । ಮಾತುಗಾಳಿ, ಮಾತಾಡುವವ, ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುವವ. पु आत्मा, बोलनेवाला प्राणी, मनुष्य, हुक्का, प्राण । ಆತ್ಮ, ಮಾತಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿ, ಮನುಷ್ಯ, ಹುಕ್ಕಾ, ಪ್ರಾಣ.

बोलती– स्त्री बोलने की शक्ति, वाणी । ಮಾತನಾಡುವ ಶಕ್ತಿ, ವಾಣಿ.

बोलनहारा– पु आत्मा । ಆತ್ಮ. वि. बोलनेवाला । ಮಾತಾಡುವವ.

बोलना– अक्रि मुखसे शब्द निकालना, आवाज करना । ಉಲಿ, ಅನ್ನು,

ಕೂಗು, ಕೀಚು. सक्रि बात करना, कहना, बुलाना, छेड्छाड़ करना, समझना, रोकना, निश्चय करना, आज्ञा देना। ಮಾತಾಡು, ಹೇಳು, ಕರೆ, ಆಹ್ವಾನಿಸು, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು, ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸು, ತಿಳಿ, ಅರಿ, ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ಆಜ್ಞೆಕೊಡು.

बोलवाला– पु. दबदबा । ಪ್ರಾಬಲ್ಯ, ಮನ್ನಣೆ, ಮೇಲುಗೈ.

बोलवाना– सक्रि. दूसरेके द्वारा बुलाना, उच्चारण कराना । ಕರೆಯಿಸು, ಮಾತಾಡಿಸು.

बोलसर– पु. मौलसिरी का पेड़, घोड़े की एक जाति । ಬಕುಳ ವೃಕ್ಷ, ಕುದುರೆಯ ಒಂದು ಜಾತಿ.

बोलाचाली– स्त्री. दे 'बोलचाल'।

बोलावा– पु. दे 'बुलावा'।

बोली–स्त्री वाणी, भाषा, बात, नीलाम की वस्तु का दाम जोरसे कहना, व्यंगोक्ति। ವಾಣಿ, ಮಾತು, ಶಬ್ದ, ಭಾಷೆ, ಲಿಲಾವಿನ ವಸ್ತುವಿನ ಬೆಲೆ ಕೂಗಿ ಹೇಳುವಿಕೆ, ವ್ಯಂಗ, ಚುಚ್ಚು ಮಾತು

—बोलना = व्यंग के शब्द बोलना, नीलाम की वस्तु का दाम जोर से कहना । ವ್ಯಂಗ ಮಾಡು, ಗೇಲಿ ಮಾಡು, ಬೆಲೆ ಕೂಗು, ಲಿಲಾವು ಮಾಡು.

बोवना– सक्रि. दे 'बोना'।

बोवाई– स्त्री. बीज बोना । ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವಿಕೆ, ಬಿತ್ತನೆ, ಬಿತ್ತಿಗೆ.

बोवाना– सक्रि वपन कराना । ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿಸು, ಬಿತ್ತಿಗೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು.

बोश– पु शान शौकत, नीच आदमी। ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಡೌಲು, ನೀಚ ಮನುಷ್ಯ.

बोसा–पु चुम्बन । ಚುಂಬನ, ಮುದ್ದಿಸುವದು, ಮುತ್ತು.

बोसीदा– वि. सड़ागला, बिलकुल, पुराना । ಕೆಟ್ಟ, ಕೊಳೆತ, ಹಳೆಯ.

बोह– स्त्री डुबकी । ಮುಳುಗುವಿಕೆ, ಗೋತ, ಡುಬಕಿ.

बोहनी–स्त्री. पहली बिक्री। ದಿನದ ಮೊದಲನೆಯ ಮಾರಾಟ, ಬೋಣಿಗೆ.

बोहारना– सक्रि. झाड़ना । ಕಸಹೊಡೆ, ಗುಡಿಸು, ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡು, ಉಡುಗು.

बोहारी– स्त्री. दे 'बुहारी'।

बोहित, बोहिथ– पु. जहाज़ । ಹಡಗ.

बौंड– स्त्री लता । ಬಳ್ಳಿ, ಲತೆ.

बौंडना–अक्रि. लिपटना, दूरतक फैलना। ಸುತ್ತು, ದೂರದವರೆಗೆ ಹಬ್ಬು.

बौंडर– पु दे 'बवंडर'।

बौंड़ी– स्त्री. नवजात फल, कली, फली, छदाम । ಮಿಡಿಗಾಯಿ, ಪೂಮಿಡಿ, ಮೊಗ್ಗೆ, ಬೀಜಕೋಶ, ದಮ್ಮಡಿ, ಚಿಕ್ಕಾಸು

बौआना– अक्रि. अण्डबण्ड बकना । ಹುಚ್ಚುಹುಚ್ಚಾಗಿ ಹರಟು, ಕನವರಿಸು, ಬಡಬಡಿಸು.

बौखल– वि पागल । ಹುಚ್ಚ, ಮರುಳ,

ಮಂಕ.

बौखलाना– अक्रि पागलसा हो जाना । ಭ್ರಾಂತನಾಗು, ಬೆಪ್ಪನಾಗು, ಹುಚ್ಚನಂತಾಗು.

बौछाड, बौछार– स्त्री हवाके साथ पानीका झोंका । ನೀರಿನ ತುಷಾರ, ಜಡಿಮಳೆ, ಸುರಿಮಳೆ, ಹವೆಯ ಕೂಡ ನೀರಿನ ಹನಿಗಳು ಒಳಗೆ ಬರುವದು.

बौडना–अक्रि मतवाला होना । ಹುಚ್ಚನಾಗು, ಉನ್ಮತ್ತನಾಗು.

बौडहा– वि पागल, वावला । ಹುಚ್ಚ, ಮರುಳ, ಬೆಪ್ಪ.

बौना– पु छोटे कदका मनुष्य । ಗಿಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ, ಕುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯ. वि. छोटे कदका । ಗಿಡ್ಡ, ಕುಳ್ಳ.

बौनी– स्त्री. छोटे कदकी स्त्री । ಗಿಡ್ಡಿ, ಕುಳ್ಳಿ.

बौर– पु मौर, आमका फूल । ಮಾಂದಳಿರು, ಮಾವಿನ ಹೂ.

बौरना– अक्रि मौर निकलना । ಮಾವಿನ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಹೂ ಬಿಡು.

बौरहा– वि पागल । ಹುಚ್ಚ,ಮರುಳ

बौरा–वि पागल, भोलाभाला। ಹುಚ್ಚ, ಮರುಳ, ಬೆಪ್ಪ, ಸರಲಸ್ವಭಾವದ.

बौराई– स्त्री. पागलपन । ಹುಚ್ಚು, ಮಂಕು.

बौराना–अक्रि. पागल होजाना । ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿ, ಮಂಕಾಗು, ವಿವೇಕ ಕಳಕೊಳ್ಳು. सक्रि. उन्मत्त करना । ಹುಚ್ಚುಹಿಡಿಸು, ಉನ್ಮತ್ತಮಾಡು.

बौराह– वि दे. ' पागल ' ।

बौरी– वि. पगली । ಹುಚ್ಚಿ.

बौलसिरी– स्त्री. दे. ' मौलसिरी ' ।

बौहर– स्त्री. बहू, स्त्री । ವಧೂ, ಸೊಸೆ, ಸ್ತ್ರೀ.

व्यजन– पु. पंखा । ಬೀಸಣಿಕೆ.

व्यतीतना– अक्रि. वीत जाना । ಕಳೆ, ವ್ಯತೀತವಾಗು.

व्यथा– स्त्री. दु.ख, पीडा । ದುಃಖ, ತ್ರಾಸ, ಪೀಡೆ.

व्यवसाय– पु. व्यापार । ವ್ಯಾಪಾರ, ವ್ಯವಸಾಯ.

व्यवहार– पु. दे ' व्योहार ' ।

व्याज - पु. सूद, वहाना, छल, वाधा । ಬಡ್ಡಿ, ಸೋಗು, ಕಪಟ, ಬಾಧೆ.

व्याजू– वि. सूदपर दिया हुआ । ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟ, ಬಡ್ಡಿಗೆ ಹಾಕಿದ.

व्याध, व्याधा– पु. वहेलिया । ಬೇಡ, ಬೇಟೆಯಾಡುವವ.

व्याधा, व्याधि– स्त्री रोग, दु:ख । ರೋಗ, ಜಡ್ಡು, ಕಾಯಿಲೆ,ದುಃಖ.

व्याना– सक्रि जनना, वच्चा देना । ಮರಿ ಹಾಕು, ಈಯು.

व्यार, व्यारि– स्त्री. हवा । ಹವೆ.

व्यारी– स्त्री. व्यालू– पु रात्रिका भोजन । ರಾತ್ರಿಯ ಊಟ.

व्याह– पु. विवाह, परिणय । ವಿವಾಹ, ಲಗ್ನ, ಮದುವೆ.

व्याहता– वि विवाहित । ವಿವಾಹಿತ,

ಲಗ್ನವಾದ.

व्याहना– सक्रि विवाह करना। ಲಗ್ನವಾಗು, ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಡು.

व्योंत–स्त्री काटछाँट उपाय, व्यवस्था, वृत्तात, ढंग, मौका। ಉಡಿಗೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಬಟ್ಟೆ ಕತ್ತರಿಸುವದು, ಉಪಾಯ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸೌಕರ್ಯ, ವೃತ್ತಾಂತ, ರೀತಿ, ಕಾರ್ಯಪದ್ಧತಿ, ಸಮಯ, ವೇಳೆ.

व्योंतना– सक्रि सीनेके लिये कपड़े को कतरना। ಹೊಲಿಯುವದರಸಲುವಾಗಿ ಬಟ್ಟೆ ಕತ್ತರಿಸು.

व्योंताना– सक्रि. नापके मुताबिक कपड़े कटवाना। ಅಳತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅರಿವೆ ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಕತ್ತರಿಸು.

व्योरन– स्त्री. सुलझाने या संवारने की क्रिया या ढंग। ತೊಡಕು ಬಿಡಿಸುವಿಕೆ, ಬಾಚುವಿಕೆ, ಹೆಣ್ಣುವ ರೀತಿ.

व्योरना– सक्रि सुलझाना, अलग अलग करना। ತೊಡಕು ಬಿಡಿಸು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಡು, ಬಾಚು, ಹೆಣ್ಣು.

व्योरा– पु विवरण, वृत्तात, अंतर। ವಿವರಣೆ, ತಪಶೀಲು, ವೃತ್ತಾಂತ, ಅಂತರ, ವ್ಯತ್ಯಾಸ.

व्योरेवार–क्रिवि विस्तार सहित। ವಿವರವಾಗಿ, ವಿಸ್ತಾರ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ.

व्योहर– पु. दे 'व्योहार'।

व्योहरिया– पु ऋण देनेवाला। ಸಾವುಕಾರ, ಕೊಡಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವವ, ಲೇವಾದೇವಿ ಮಾಡುವವ.

व्योहार, व्यौहार– पु. लेनदेन, व्यापार, वर्ताव, कार्य। ಕೊಡಕೊಳ್ಳುವದು, ವ್ಯವಹಾರ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಸಾವುಕಾರಿಕೆ, ವರ್ತನ, ಕಾರ್ಯ.

व्रज– पु. वृन्दावनके आसपासकी भूमि, गमन, झुण्ड। ವೃಂದಾವನದ ಸುತ್ತಲಿನ ಭೂಮಿ, ಹೋಗುವಿಕೆ, ಗಮನ, ಗುಂಪು.

व्रजना– अक्रि जाना। ಹೋಗು.

व्रह्ममुहूर्त– पु. प्रभात। ನಸುಕು, ಮುಂಜಾವು.

व्रह्मांड– पु अखिल सृष्टि, कपाल। ಜಗತ್ತು, ಸೃಷ್ಟಿ, ಕಪಾಲ.

व्रीड, व्रीडा– स्त्री लज्जा, संकोच। ಸಂಕೋಚ, ನಾಚಿಕೆ.

व्रीडना–अक्रि लज्जित होना, सकुचाना। ನಾಚು, ಸಂಕೋಚಪಡು

भ

भंकार– पु भीषण शब्द । ಭಯಂಕರ ಸಪ್ಪಳ

भंग– पु. खण्ड, हार, नाश, विघ्न, कुटिलता, लहर, भय । ತುಂಡು, ಸೋಲು, ನಾಶ, ವಿಘ್ನ, ಬಾಧೆ, ವಕ್ರತೆ, ಡೊಂಕು, ತೆರೆ, ಭಯ. स्त्री भाग । ಭಂಗಿ ಸೊಪ್ಪು.

भंगड– वि भाग पीनेवाला । ಭಂಗಿ ಸೊಪ್ಪು ಸೇದುವವ

भंगना– सक्रि खण्डित करना, तोडना, नष्ट करना। ತುಂಡರಿಸು,ಮುರಿಸು, ಒಡೆಸು, ನಷ್ಟ ಮಾಡು. अक्रि टूटना, परास्त होना । ಮುರಿ,ಭಂಗ ವಾಗು, ಸೋಲಾಗು.

भंगरा– पु. एक प्रकार का कपडा । ಒಂದು ತರದ ಬಟ್ಟೆ.

भंगार–पु बरसात का गड्ढा । ಹೊಂಡ, ಕುಣಿ स्त्री कूडा करकट । ಕಸ ಕಡ್ಡಿ

भंगिन, भंगिनी–स्त्री ' भंगी ' का स्त्री रूप ।

भंगि, भंगिमा– स्त्री वक्रता । ವಕ್ರತೆ, ಡೊಂಕುತನ.

भंगी– पु मेहतर, भंग करनेवाला, भंग होनेवाला । ಬೀದಿ ಬಳೆಯುವವ, ಭಂಗಿ, ಭಂಗಿ ಸೊಪ್ಪು ಸೇದುವವ, ಭಂಗ ಮಾಡುವವ, ಭಂಗವಾಗುವ ವಸ್ತು, ನಾಶವಾಗುವ ವಸ್ತು. स्त्री कुटिलता, टेढापन । ಕುಟಿಲತೆ, ವಕ್ರತೆ.

भंगुर– वि नाशवान् । ನಾಶವಾಗುವ, ಹಾಳಾಗುವ.

भँगेडी– वि. दे ' भंगड ' ।

भंजक– पु तोडनेवाला । ಒಡೆಯುವವ, ನಾಶ ಮಾಡುವವ.

भंजन– पु. तोडनेकी क्रिया, ध्वंस, भंग । ಒಡೆಯುವಿಕೆ, ಧ್ವಂಸ,ನಾಶ,ಭಂಗ. वि तोडनेवाला । ಒಡೆಯುವವ, ನಾಶ ಮಾಡುವವ.

भँजना–अक्रि. बंटा जाना, तोडा जाना, मोडा जाना । ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗು, ಮುರಿ, ಒಡೆದು ಹೋಗು, ತುಂಡು ತುಂಡಾಗು सक्रि. खण्डित करना, तोडना । ಮುರಿ, ತುಂದು ಮಾಡು,ತುಂಡರಿಸು,(ರೂಪಾಯಿ) ಮುರಿಸು.

भजाना– सक्रि. तुडवाना, भुनाना, तोडना । ಮುರಿಸು, ತುಂಡರಿಸು, ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾಡಿಸು, ಮುರಿ, ತುಂಡು ಮಾಡು.

भंटा– पु भाटा, बैंगन । ಬದನೇಕಾಯಿ.

भंड– पु. भाँड, पात्र । ಪಾತ್ರೆ,ಭಾಂಡಿ. वि निर्लज्ज । ನಾಚಿಕೆಯಿಲ್ಲದವ, ಧೂರ್ತ,ಅಶ್ಲೀಲ ಮಾತನಾಡುವವ.

भंडना–सक्रि. बिगाडना,हानि पहुँचाना।

ಕೆಡಿಸು, ಒಡೆ,ಮುರಿ, ಹಾನಿ ಮಾ-
ಡು,ನಾಶಮಾಡು, ಹೆಸರು ಕೆಡಿಸು.

भडफोड– पु. दे. 'भंडाफोड़'।

भॅडसार, भॅडसाल– स्त्री धान्यागार। ಕಣಜ, ಉಗ್ರಾಣ, ಹಗೇವು.

भंडा– पु. पात्र, वर्तन, गुत भेद। ಪಾತ್ರೆ, ಭಾಂಡೆ, ಗುಪ್ತ ಸಂಗತಿ, ರಹಸ್ಯ, ಗುಟ್ಟು.

—**फूटना**= गौप्य स्फोट होना। ಗುಟ್ಟು ರಟ್ಟಾಗು, ರಹಸ್ಯ ಬಯಲಾಗು.

भंडाना– सक्रि. तोड़ना, फोडना,मथना, ढूंढना, उपद्रव करना। ಮುರಿ,ಒಡೆ, ಮಥಿಸು, ಹುಡುಕು, ಉಪದ್ರವ ಮಾಡು, ತ್ರಾಸುಕೊಡು.

भंडाफोड़– पु रहस्योद्घाटन। ಗುಟ್ಟು ರಟ್ಟಾಗುವದು.

भंडार– पु वह घर जिसमें अन्नादि रखा जाय, कोष। ಕೋಠಿ, ಭಂಡಾರ, ಧಾನ್ಯವಿಡುವ ಕೋಣೆ, ಕೋಶ, ಖಜಾನೆ, ಬೊಕ್ಕಸ.

भंडारा– पु. कोपा, राशि, अन्न गृह, साधुओंका भोज। ಕೋಶ, ಬೊಕ್ಕ-ಸ, ಅನ್ನಗೃಹ, ರಾಶಿ, ಗುಂಪು, ಸಾಧುಗಳ ಊಟ.

भंडारी– स्त्री. कोठरी, कोप। ಸಣ್ಣ ಕೋಣೆ, ಬೊಕ್ಕಸ, ಖಜಾನೆ, ಭಂ-ಡಾರಿ. पु खजानची, रसोइया। ಕೋಶಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಬೊಕ್ಕಸದವ, ಅಡಿ ಗೆಯವ.

भँड़ौआ– पु. हास्यरसके भद्दे गीत। ಹಾಸ್ಯರಸದ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಹಾಡುಗಳು, ಅಶ್ಲೀಲ ಗೀತ.

भँभाना– अक्रि. रँभाना। ಒದರು(ದನಗಳು), ಡುರುಕಿ ಹಾಕು, ಹಸುವಿನಂತೆ ಕೂಗು.

भँभीरी– स्त्री. एक तरहका फतिंगा। ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಮಳೆಗಾಲದ ಹು-ಳು, ಬಣ್ಣದ ಚಿಟ್ಟೆ.

भंभेरि– स्त्री. डर। ಭಯ, ಭೀತಿ, ಅಂಜಿಕೆ.

भँवना–अक्रि भ्रमना, घूमना,मँडराना। ಭ್ರಮಣ ಮಾಡು, ತಿರುಗಾಡು, ಸಂಚರಿಸು, ಸುತ್ತು ತಿರುಗು, ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಗೆ ಹಾರಾಡು.

भँवर– पु. भ्रमर, पानीका चक्र, गड्ढा, छिद्र। ಭ್ರಮರ, ನೀರಿನ ಚಕ್ರ, ಸುಳಿ, ತಗ್ಗು, ಛಿದ್ರ.

भँवरजाल– पु. संसारपाश। ಸಂಸಾರದ ಜಂಜಾಟ, ಸಂಸಾರದ ತ್ರಾಸು, ತಾಪತ್ರಯ.

भँवरभीख– स्त्री. वह भीख घर घर घूम-कर मांगी जाय। ಮನೆಮನೆ ತಿರುಗಿ ಬೇಡಿದ ಭಿಕ್ಷೆ.

भँवरा– पु. दे. 'भौंरा'।

भँवरी– स्त्री आवर्त, सिर या पीठादिपर वालों का चक्र, परिक्रमा, चक्कर। ನೀರಿನ ಸುಳಿ, ಕೂದಲಿನ ಸುಳಿ, ಸುತ್ತುವಿಕೆ, ತಿರುಗಾಟ, ಸರತಿ, ಬಾರಿ.

भँवाना– सक्रि घुमाना, वहकाना।

ತಿರುಗಿಸು, ತೊಡಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕು, ಮನ ತಿರುಗಿಸು.

भँवारा– वि चक्कर लगानेवाला। ತಿರುಗಾಡುವ, ಸಂಚರಿಸುವ, ತಿರುಗುವ.

भँसना– अक्रि पानीमें फेंका जाना। ನೀರಲ್ಲಿ ಒಗೆಯಲ್ಪಡು, ನೀರಲ್ಲಿ ಬೀಳು.

भइया– पु भाई। ಸಹೋದರ, ಅಣ್ಣ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ.

भई– क्रि 'होना' का भूत रूप।

भउजाई– स्त्री दे. 'भौजाई'।

भकसा– वि जो अधिक समय तक पड़ा रहने से दुर्गंधयुक्त हो गया हो। ಮುಗ್ಗಲಾದ, ಬೂಜು ಹಿಡಿದ.

भकसाना– अक्रि किसी खाद्य पदार्थ का दुर्गंधी और कसैला हो जाना। ಮುಗ್ಗಿಹೋಗು, ಬೂಜು ಹಿಡಿ.

भकुआ, भकुवा– वि मूर्ख। ಮೂರ್ಖ, ಪೆದ್ದ.

भकुआना, भकुवाना– अक्रि. घबरा जाना, चिढ़ना। ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಅಂಜು, ಪೆಚ್ಚಾಗು, ಮಂಕಾಗು, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ರೇಗು. सक्रि. भकुआ बनाना। ಪೆಚ್ಚಾಗಿಸು, ಗಾಬರಿಪಡಿಸು.

भकोसना– सक्रि. लालचवश जल्दी जल्दी खाना। ಗಪಗಪ ತಿನ್ನು, ಮುಕ್ಕು.

भक्ष, भक्षण– पु आहार, भोजन। ಆಹಾರ, ಊಟ

भक्षना, भखना– सक्रि खाना। ತಿನ್ನು.

भगत–पु भक्त, उपासक, साधु। ಭಕ್ತ, ಉಪಾಸಕ, ಜೋಗಿ, ಸಾಧು, ಮಂತ್ರ ಹಾಕುವವ.

भगति, भगती– स्त्री. भक्ति। ಭಕ್ತಿ.

भगतिन– स्त्री देवदासी। ದೇವದಾಸಿ.

भगदड़, भगदर, भग्गी– स्त्री. बहुतसे लोगों का बदहवास होकर इधर उधर भागना। ಬಹಳ ಜನರು ಅಂಜಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಾಡುವದು, ಓಡಾಟ, ಪಲಾಯನ.

भगना–अक्रि. भागना। ಓಡಿಹೋಗು, ಓಡು. पु भानजा। ಸಹೋದರಿಯ ಮಗ.

भगर, भगल– पु धोखा, छल, जादू। ಮೋಸ, ಕಪಟ, ರಹಸ್ಯ, ಜಾದೂ, ತಂತ್ರ.

भगली–पु छलिया, जादूगार। ಮೋಸಗಾರ, ತಂತ್ರಗಾರ, ಜಾದೂಗಾರ, ಮಾಟಗಾರ.

भगाना– अक्रि भागना। ಓಡು. सक्रि खदेड़ना, दौड़ाना। ಹೊರಗೆ ಹಾಕು, ಓಡಿಸು, ತಳ್ಳು, ಅಟ್ಟು, ದೂರ ಮಾಡು, ತೊಲಗಿಸು.

भगेड़ू, भगेलू, भगोड़ा– वि भागनेवाला, डरपोक। ಓಡಿ ಹೋಗುವ, ಅಂಜುಬುರುಕ, ಹೇಡಿ.

भगोहाँ, भगौहाँ– वि भागने को तैयार, गेरुआ। ಓಡಿ ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧವಾದ, ಕಾವಿ ಬಣ್ಣದ.

भग्गुल, भग्गू–वि भागा हुआ, कायर। ಓಡಿ ಹೋದ, ಪಲಾಯನ ಮಾಡುವ, ಹೇಡಿ, ಪುಕ್ಕ.

भग्न– वि पराजित, हारा हुआ, टूटा हुआ। ಪರಾಜಿತ, ಸೋತ, ಭಗ್ನವಾದ, ಮುರಿದ, ಒಡೆದ.

भग्नावशेष–पु खंडहर। ಒಡೆದ ವಸ್ತುವಿನ ಚೂರು, ಹಾಳಾದ ವಸ್ತುವಿನ ಉಳಿದ ಅಂಶ.

भचक– स्त्री लंगडापन। ಕುಂಟು, ಕುಂಟುತನ.

भचकना–अक्रि पॉव टेढा करके चलना, भौचक्का होकर रह जाना। ಕುಂಟುತ್ತ ನಡೆ, ಕಾಲು ಡೊಂಕು ಮಾಡಿ ನಡೆ, ಚಕಿತನಾಗು, ಬೆರಗಾಗು, ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳು.

भच्छना–सक्रि खाना। ತಿನ್ನು, ಭಕ್ಷಿಸು.

भच्छ– पु आहार, अहारकी वस्तु। ಆಹಾರ, ಆಹಾರದ ಜೀನಸು, ಭಕ್ಷ್ಯ.

भजन– पु कीर्तन, जप, पूजा, भाग, खंड, स्तोत्र, स्तुति के गीत। ಕೀರ್ತನ, ಜಪ, ಪೂಜೆ, ಭಾಗ, ತುಂಡು, ಸ್ತೋತ್ರ.

भजना– सक्रि भजन करना, आश्रय लेना। ಭಜಿಸು, ಜಪಿಸು, ಆಶ್ರಯಿಸು. अक्रि भागना, पहुंचना। ಓಡಿ ಹೋಗು, ಮುಟ್ಟು, ತಲುಪು

भजनी– पु. भजन गानेवाला। ಭಜಿಸುವವ, ಸ್ತೋತ್ರ ಅನ್ನುವವ.

भजाना–अक्रि भागना। ಓಡಿಹೋಗು सक्रि भगाना। ಓಡಿಸು, ಹೊರಗೆ ಹಾಕು, ಅಟ್ಟು.

भजियाउर– पु एक प्रकार का भोजन। ಒಂದು ತರದ ಕಲಸನ್ನ.

भट– पु योद्धा, वीर। ಸೈನಿಕ, ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವವ, ಶೂರ, ವೀರ. स्त्री. भट्टी। ಭಟ್ಟಿ, ಆವಿಗೆ

भटकटाई, भटकटैया– स्त्री. एक कँटीला पौधा। ಒಂದು ಮುಳ್ಳು ಗಿಡ.

भटकना– अक्रि मार्ग भूलना, व्यर्थ घूमना, भ्रममें पडना। ಹಾದಿತಪ್ಪು, ಅಲೆದಾಡು, ವ್ಯರ್ಥ ತಿರುಗಾಡು, ಸಂಶಯದಲ್ಲಿ ಬೀಳು, ಭ್ರಮೆಯಾಗು.

भटकाना–सक्रि गलत रास्ता वतलाकर भटकने को वाध्य करना, भ्रममें डालना। ತಪ್ಪು ಹಾದಿ ತೋರಿಸಿ ಅಲೆದಾಡುವಂತೆ ಮಾಡು, ಅಲೆದಾಡಿಸು, ತೊಡಕಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸು, ಮೋಸಪಡಿಸು.

भटकावा– पु भटकना। ಅಲೆದಾಟ, ತಿರುಗಾಟ.

भटकैया, भटकौंहा– वि भटकने या भटकानेवाला। ತಿರುಗಾಡುವ, ಅಲೆಯುವ, ತಿರುಗಾಡಿಸುವ, ಅಲೆದಾಡಿಸುವ.

भटभेरा– पु मुठभेड, आकस्मिक भेंट। ದ್ವಂದ್ವ, ಎದುರಿಸುವದು, ಥಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುವದು, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ

ಸಂಭವಿಸಿದ ಭೆಟ್ಟಿ, ಸಮಾಗಮ.

भटा–पु भंटा, वैंगन । ಬದನೇಕಾಯಿ.

भटियारा–, **भटिहारा**– पु. सरायका प्रबंधक । ಅನ್ನ ಛತ್ರದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ, ಖಾನಾವಳಿಯವ, ಛತ್ರದವ.

भटिहारिन, भटियारी– स्त्री. सरायका प्रबंध करनेवाली स्त्री । ಅನ್ನಛತ್ರದ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕಿ, ಛತ್ರದವಳು.

भट्ट– स्त्री. सखी, स्त्री, स्त्रीयोंके लिये आदर सूचक शब्द । ಗೆಳತಿ, ಸಖಿ, ಸ್ತ್ರೀ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಆದರ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ.

भट्ट–पु. योद्धा, भाट । ಸೈನಿಕ, ಯೋಧ, ಚಾರಣ, ವಂಧಿ ಮಾಗಧ.

भट्टार– वि पूज्य । ಪೂಜ್ಯ, ವಂದನೀಯ. पु प्रभु । ಪ್ರಭು, ಒಡೆಯ.

भट्टारक– पु. राजा, विद्वान्, महात्मा । ರಾಜ, ಅರಸು, ವಿದ್ವಾನ, ಪಂಡಿತ, ಮಹಾತ್ಮ. वि. मान्य, पूज्य । ಪೂಜ್ಯ, ಮಾನ್ಯ, ವಂದನೀಯ.

भट्ठा– पु. बडी भट्ठी । ಭಟ್ಟಿ, ದೊಡ್ಡ ಒಲೆ, ಆವಿಗೆ.

भट्ठी– स्त्री भट्ठी, बडा चूल्हा । ಭಟ್ಟಿ, ದೊಡ್ಡ ಒಲೆ, ಸ್ಟೋವ್ಹ, ಕುಲಿಮೆ.

भठियाना– अक्रि. समुद्रमें भाटा आना । ನೀರು ಇಳಿದು ಹೋಗು, ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಇಳಿ.

भठियारा, भठिहारा–पु दे. ' भटियारा '।

भठियारिन, भठियारी–स्त्री. दे. ' भटियारिन '।

भटियाल– पु. दे. ' भाटा '।

भडक– स्त्री चमक-दमक, भडकनेका भाव, झिझक । ಹೊಳಪು, ಕಾಂತಿ, ಮಿಂಚು, ತೋರಿಕೆ, ಢೌಲು, ರೀವಿ, ಆಡಂಬರ, ಉರಿ, ಜ್ವಾಲೆ.

भडकदार– वि. भडकीला, चमकीला । ಎದ್ದು ಕಾಣಿಸುವ, ಹೊಳೆಯುವ, ಮಿಂಚುವ, ರೀವಿಯ, ಆಡಂಬರದ.

भड़कना– अक्रि. चमकना, जल उठना, प्रज्वलित या कुपित होना । ಹೊಳೆ, ಮಿಂಚು, ಜ್ವಲಿಸು, ಉರಿ, ಪ್ರಜ್ವಲಿತವಾಗು, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ರೇಗು.

भडकाना– सक्रि प्रज्वलित करना, उत्तेजित करना, वहकाना, धक्का देना । ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು, ಉರಿಸು, ಉತ್ತೇಜಿಸು, ಕಾದಿಬಿಡಿಸು, ಬೆದರಿಸು, ಹಾಯು, ಧಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆ.

भड़कीला– वि. चमकीला, चौंकनेवाला । ಹೊಳೆಯುವ, ಥಳಥಳಿಸುವ, ರೀವಿಯ, ಬೆದರುವ.

भडभड– स्त्री भीडभाडके कारण उत्पन्न गडबड़ी, चीजोंके बराबर गिरने या टकरानेकी आवाज । ದಟ್ಟಣೆಯಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಗದ್ದಲ, ವಸ್ತುಗಳು ಬೀಳುವಾಗ ಹಾಗೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಪ್ಪಳಿಸುವಾಗ ಆಗುವ ಸಪ್ಪಳ.

भड़भड़ाना–अक्रि. भडभड शब्द करना, व्यर्थ बकवाद करना । ಗದ್ದಲ ಮಾ-

ಡು, ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಬಡಬಡಿಸು.

भड़भड़िया– वि वकबकिया । ಬಹಳ ಮಾತನಾಡುವ, ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡಲಾಗದವ.

भड़भूँजा–पु. भाड़ में अन्न भूँजनेवाला। ಕಾಳು ಹುರಿಯುವವ.

भड़वा– पु दे 'भड़ुआ'।

भड़साई– स्त्री भाड । ಕಾಳು ಹುರಿಯುವ ಭಟ್ಟಿ, ಒಲೆ.

भड़िहा– पु. चोर । ತುಡುಗ, ಕಳ್ಳ, ಕದಿಯುವವ

भड़िहाई– स्त्री. चोरी । ಕಳವು, ಕದಿಯುವಿಕೆ. क्रिवि चोरोंकी तरह । ತುಡುಗರ ಹಾಗೆ, ಕಳ್ಳರಂತೆ.

भड़ुआ–पु, वेश्याका साथी । ವೇಶ್ಯೆಯ ಸಂಗಡಿಗ, ಕುಂಟಣಿಗ

भणना– सक्रि कहना, वर्णन करना । ಹೇಳು, ವರ್ಣಿಸು.

भतीजा– पु. भाई का पुत्र । ಸಹೋದರನ ಮಗ.

भतीजी– स्त्री भाई की पुत्री। ಸಹೋದರಿಯ ಮಗಳು

भत्ता– पु. यात्रा आदि के लिये दिया गया दैनिक व्यय । ದಿನದ ಭತ್ತೆ, ಪ್ರವಾಸ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ.

भदन्त– पु वौद्ध संन्यासि । ಬೌದ್ಧ ಸನ್ಯಾಸಿ वि पूजित । ಪೂಜಿತ.

भदई– वि भादो महीने का । ಭಾದ್ರಪದ ತಿಂಗಳ. स्त्री. भादो के महीने मे तैयार होनेवाली उपज । ಭಾದ್ರಪದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ಬೆಳೆ.

भदमद–वि. वहुत मोटा, भद्दा। ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ, ಕುರೂಪ, ಅಂದಗೆಟ್ಟ, ಅಸಡ್ಡಾಳ.

भदेस, भदेसिल– वि भद्दा, कुरूप। ಕುರೂಪ, ಅಂದಗೆಟ್ಟ, ವಿಕಾರವಾದ.

भदैला– वि. भादो महीनेका । ಭಾದ್ರಪದ ತಿಂಗಳ.

भदैसिल– वि दे 'भदेसिल'।

भदौंह–वि. भाद्रपद मास में होनेवाला। ಭಾದ್ರಪದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ.

भद्दा– वि. कुरूप, वदसूरत । ಕುರೂಪ, ಅಂದಗೆಟ್ಟ, ಅಸಡ್ಡಾಳ, ವಿಕಾರವಾದ

भद्र– वि. शिष्ट, साधु । ಶಿಷ್ಟ, ಸಭ್ಯ, ಸಾಧುವಾದ, ಒಳ್ಳೆಯ. पु. मंगल, हित, मुंडन, महादेव, सुमेरु पर्वत । ಮಂಗಲ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಹಿತ, ಮುಂಡನ, ಬೋಳಿಸುವದು, ಶಿವ, ಮಹಾದೇವ, ಸುಮೇರು ಪರ್ವತ.

भद्रता– स्त्री. शिष्टता, सौजन्य । ಸಭ್ಯತೆ, ಶಿಷ್ಟತೆ, ಒಳ್ಳೆಯತನ, ಸೌಜನ್ಯ, ಶೀಲ, ಕುಲೀನತೆ.

भद्री– वि. भाग्यशाली । ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ, ಸುದೈವಿ.

भनक– स्त्री. अस्पष्ट ध्वनि । ಕಿರುದನಿ, ಅಸ್ಪಷ್ಟಧ್ವನಿ, ಗೊಣಗಾಟ, ಗುಜುಗುಜು ಮಾತು.

भनकना, भनना–सक्रि. कहना, आवाज करना । ಹೇಳು, ಧ್ವನಿ ಮಾಡು.

भनभनाना– अक्रि गुंजारना, भनभन शब्द करना । ಗುಂಜಾರವ ಮಾಡು, ಝೇಂಕರಿಸು, ಗೊಣಗುಟ್ಟು, ಪಟ ಗುಟ್ಟು.

भनभनाहट–स्त्री गुंजार, भनभनाने का शब्द । ಗುಂಜಾರವ, ಝೇಂಕಾರ, ಗೊಣಗಾಟ.

भन्नाना– अक्रि चिढना, नाराज होना । ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಕುಪಿತನಾಗು, ಹರಿ-ಹಾಯು.

भवकना–अक्रि. प्रज्वलित होना, उबलना, भडकना । ಪ್ರಜ್ವಲಿತವಾಗು, ಉರಿ, ಕುದಿ, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ರೇಗು, ಕನಲು.

भवका–पु अर्क उतारने या मद्य चुआने का यंत्र । ಅರ್ಕ ತೆಗೆಯುವ ಅಥವಾ ಮದ್ಯ ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರ.

भवकी–स्त्री. घुडकी । ಗದರಿಕೆ, ಬೆದರಿಕೆ. **गूदड भवकी या वंदर भवकी**= झूठी धमकी । ಗೊಡ್ಡು ಬೆದರಿಕೆ.

भभकना– अक्रि. दे 'भवकना'।

भभकी– स्त्री. दे 'भवकी'।

भभरना–अक्रि डरना, दुविधामें पडना । ಅಂಜು, ಭಯಭೀತನಾಗು, ತೊಡಕಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳು, ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಬೀಳು, ದಿಗಿಲಾಗು.

भभूका– पु ज्वाला, आग । ಜ್ವಾಲೆ, ಬೆಂಕಿ, ಉರಿ. वि. अंगारे जैसा लाल । ಕೆಂಡದಂತೆ ಕೆಂಪಾದ

भभूत, भभूति–स्त्री. भस्म । ವಿಭೂತಿ, ಭಸ್ಮ

भम्भड– स्त्री जनसमुदाय । ಗದ್ದಲ, ಸಂದಣಿ, ಗುಂಪು.

भय– पु. डर । ಅಂಜು, ಭಯ.

—**खाना** = डरना । ಅಂಜು, ಭಯ ಪಡು.

भयंकर– वि. भयजनक । ಭೀಕರ, ಭಯಂಕರ.

भयभीत– वि. डरा हुआ । ಅಂಜಿದ.

भयवाद–वि. भाईबंद । ಬಂಧುಬಳಗ.

भया– क्रि. 'होना' का भूतकाल ।

भयान, भयानक– वि. डरावना । ಭಯಂಕರ, ಅಂಜಿಕೆಯನ್ನು ಹು-ಟ್ಟಿಸುವ.

भयाना– अक्रि डरना । ಅಂಜು.सक्रि. डराना । ಅಂಜಿಸು.

भयावन, भयावना, भयावह– वि भयंकर । ಭಯಂಕರ, ಅಂಜಿಕೆ ಬರುವ, ಭೀಕರ, ಘೋರ.

भरंत– स्त्री. भ्रांति, शंका । ಭ್ರಾಂತಿ, ಶಂಕೆ, ಸಂಶಯ, ಸಂದೇಹ.

भर– पु. भार, युद्ध, अेक जाति । ಭಾರ, ಹೊರೆ, ಯುದ್ಧ, ಒಂದು ಜಾತಿ. वि. सारा, पूर्ण । ಪೂರ್ಣ, ಎಲ್ಲ, ಇಡೀ, ಸರ್ವ. क्रिवि, केवल । ಬರೀ, ಕೇವಲ.

भरकना– अक्रि. दे. 'भड़कना'।

भरत– पु एक मुनि, जुलाहा, खेत, कांसा । ಒಬ್ಬ ಮುನಿ. ನೇಕಾರ.

ಹೂಲ, ಕಂಚು, ಕಾಂಸ್ಯ.

भरता– पु. आलू, भाटा आदि को भूनकर बनायी हुयी तरकारी, पति। ಬದನೇಕಾಯಿ-ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಮಾಡಿದ ಪಲ್ಯ, ಪತಿ, ಗಂಡ.

भरतार– पु. पति, स्वामी । ಪತಿ, ಗಂಡ, ಸ್ವಾಮಿ

भरती–स्त्री दाखिला, प्रवेश। ದಾಖಲು, ತುಂಬುವಿಕೆ, ಭರ್ತಿ, ಪ್ರವೇಶ.

भरना– सक्रि. पूरा करना, डालना, चुकाना, बिताना, काटना, पोतना, भेंटना। ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸು, ತುಂಬು, ಭರ್ತಿಮಾಡು, ಹಾಕು, ಹೇರು, ಕಳೆ, ತೀರಿಸು, ದಿನಗಳೆ, ಸಹಿಸು, ಲೇಪಿಸು, ಸವರು, ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗು. अक्रि पूर्ण होना । ಪೂರ್ಣವಾಗು, ತುಂಬು, ಸರಿಯಾಗು. पु रिश्वत भरने की क्रिया या भाव। ಲಂಚ, ತುಂಬುವಿಕೆ, ಭರ್ತಿ.

भरनि–स्त्री वेशभूषा। ಉಡಿಗೆತೊಡಿಗೆ, ವೇಷಭೂಷಣ.

भरनी– स्त्री. एक नक्षत्र, ढरकी, मोरनी, एक प्रकार की जंगली बूटी। ಒಂದು ನಕ್ಷತ್ರ, ದಾರದ ಕಡ್ಡಿ, ಲಾಳಿ, ಹೆಣ್ಣು ನವಿಲು, ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ವನೌಷಧ.

भरपाई–क्रिवि. पूर्णत। ಪೂರ್ಣವಾಗಿ. स्त्री. पूरा वसूल होने की क्रिया, चुकता होने की रसीद। ಸಂದಾಯ, ಪೂರ್ಣ ಹಣ ಪಡೆಯುವಿಕೆ, ಸಂದಾಯದ ಪಾವತಿ.

भरपूर– क्रिवि पूर्णत:। ಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಒಳ್ಳೇ ರೀತಿಯಿಂದ. वि परिपूर्ण। ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ, ತುಂಬಿದ.

भरभराना– अक्रि फूलना, घबराना। ಗಾಬರಿಪಡು, ಅಂಜು, ರೋಮಾಂಚವಾಗು.

भरम–पु. संशय, भ्रम, रहस्य, प्रतिष्ठा। ಸಂಶಯ, ಸಂದೇಹ, ಭ್ರಮೆ, ಗುಪ್ತ ರಹಸ್ಯ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ.

भरमना– अक्रि भटकना, घूमना, बहकना। ತಿರುಗಾಡು, ಅಲೆದಾಡು, ಮೋಸಹೋಗು, ತೊಡಕಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳು. स्त्री. भ्रान्ति, गलती। ತಪ್ಪು, ಭ್ರಾಂತಿ, ಸಂಶಯ.

भरमाना– सक्रि भटकाना, बहकाना, भ्रममें डालना । ಅಲೆದಾಡಿಸು, ತಿರುಗಾಡಿಸು, ಮೋಸಗೊಳಿಸು, ಪುಸಲಾಯಿಸು, ಸಂಶಯದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹು, ಭ್ರಾಂತಿಗೊಳಿಸು. अक्रि. दे. 'भरमना'।

भरमार– स्त्री. बाहुल्य, आधिक्य । ಹೇರಳ, ಆಧಿಕ್ಯ, ಅತ್ಯಧಿಕತೆ.

भरराना– सक्रि 'भरर' शब्द करके टूटना या गिरना । 'ಭರ್‌ರರ' ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ ಮುರಿಯುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಬೀಳುವಿಕೆ.

भरवाना– सक्रि भरने का काम दूसरोंसे कराना । ತುಂಬಿಸು, ತುಂಬಿಸ

ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು

भरसक– क्रिवि. यथाशक्ति । ಯಥಾಶಕ್ತಿ, ಆದಷ್ಟು, ಕೈಲಾದಮಟ್ಟಿಗೆ

भरसाई– स्त्री दे 'भाड़'।

भरहरना, भरहराना– अक्रि. सहसा गिर पड़ना, टूट पड़ना । ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಮುರಿದು ಬೀಳು, ಕುಕ್ಕರಿಸಿ ಬೀಳು, ಮುಗ್ಗರಿಸು.

भराई–स्त्री. भरने की क्रिया या मजदूरी। ತುಂಬುವಿಕೆ, ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಹೇರುವಿಕೆ, ತುಂಬುವದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಹೇರುವದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಕೂಲಿ.

भराना– सक्रि. भरने का काम दूसरे से कराना । ತುಂಬಿಸು, ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಸು, ಹೇರಿಸು.

भराव– पु. भरने का भाव, भरने का काम । ತುಂಬುವಿಕೆ, ಭರ್ತಿ, ತುಂಬುವ ಕೆಲಸ.

भरित–वि भरा हुआ, पीला, जिस का पालनपोषण किया गया हो । ತುಂಬಿದ, ಭರ್ತಿಯಾದ, ಹಳದಿ, ಪಾಲನೆಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ.

भरी– स्त्री. रुपये के बराबर तौल । ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯ ತೂಕ.

भरु– पु भार, बोझ । ಭಾರ, ವಜ್ಜೆ, ಹೊರೆ.

भरुआ– पु. दे 'भड़ुआ'।

भरुआना– अक्रि. भारी होना । ಭಾರವಾಗು, ವಜ್ಜೆಯಾಗು.

भरुहाना– सक्रि. भ्रममें डालना, बढ़ावा देना । ಸಂಶಯದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹು, ಉತ್ತೇಜಿಸು, ಪ್ರೇರೇಪಿಸು, ಹುರಿದುಂಬಿಸು. अक्रि गर्व करना । ಗರ್ವ ಮಾಡು, ಒಣ ಹೆಮ್ಮೆಪಡು.

भरुही–स्त्री एक पतली लकड़ी। ಗಲಗು, ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಒಂದು ತರದ ಕಟ್ಟಿಗೆ.

भरैया– पु भरनेवाला, पोषक। ತುಂಬುವವ, ಪೋಷಕ.

भरोस, भरोसा– पु आशा, सहारा, विश्वास। ಆಶೆ, ಭರವಸೆ, ಆಶ್ರಯ, ವಿಶ್ವಾಸ, ನಂಬಿಗೆ, ನೆಚ್ಚಿಕೆ.

भर्त्ता, भर्त्तार– पु दे 'भरतार'।

भर्त्सन, भर्त्सना–स्त्री निन्दा, फटकार। ನಿಂದೆ, ದೂಷಣೆ, ಗದರಿಕೆ, ಬೆದರಿಕೆ.

भर्म– पु दे. 'भरम'।

भर्मन– पु भ्रमण। ಭ್ರಮಣ, ತಿರುಗಾಟ, ಸಂಚಾರ.

भर्राना– अक्रि. 'भरभर' आवाज निकलना। ಭರಭರ ಶಬ್ದವಾಗು.

भल– वि. भला, उत्तम, सुंदर। ಒಳ್ಳೆಯ, ಉತ್ತಮ, ಸುಂದರ.

भलमनसत, भलमनसी– स्त्री. सुशीलता, सौजन्य । ಸುಶೀಲತೆ, ಸಜ್ಜನತೆ, ಸೌಜನ್ಯ.

भलका– पु एक प्रकार का बांस । ಒಂದು ತರದ ಬಿದಿರು.

भला–वि. दे 'भल'। पु हित, लाभ। ಹಿತ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಶುಭ, ಲಾಭ अव्य खैर। ಒಳ್ಳೆಯದು, ...

भलाई– स्त्री. हित, नेकी। ಹಿತ, ಲಾಭ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಸೌಜನ್ಯ, ಸುಶೀಲತೆ.

भले– क्रिवि. अच्छी तरहसे। ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ. अव्य. वाह। ಭಲೆಭಲೆ, ವಹವ್ವಾ.

भलेरा– पु. दे. 'भला'।

भल्लुक, भल्लूक– पु भालू। ಕರಡಿ.

भवंग, भवंगा–पु सर्प। ಸರ್ಪ, ಹಾವು.

भवंगम– पु. सर्प। ಸರ್ಪ, ಹಾವು.

भवंत– वि आप का। ತಮ್ಮ.

भव– पु. संसार, जन्म, शिवजी, डर, प्राप्ति। ಸಂಸಾರ, ಜನ್ಮ, ಮಹಾದೇವ, ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ.

भवदीय– सर्व आपका, तुम्हारा। ತಮ್ಮ, ನಿಮ್ಮ.

भवन– पु. घर, संसार, जन्म। ಮನೆ, ಜಗತ್ತು. ಜನ್ಮ.

भवनी– स्त्री. गृहिणी, स्त्री। ಗೃಹಿಣಿ, ಹೆಂಡತಿ, ಸ್ತ್ರೀ.

भँवा– पु. चक्कर, फेरी। ಸುತ್ತು, ತಿರುಗಾಟ, ಸುತ್ತಾಟ.

भँवाना– सकि. घुमाना। ತಿರುಗಿಸು, ಸುತ್ತು.

भवा, भवानी– स्त्री. पार्वती, दुर्गा। ಪಾರ್ವತಿ, ದುರ್ಗಾ.

भवितव्य–वि जो होनेवाला हो, भावी। ಆಗುವ, ಸಂಭವಿಸುವ, ಮುಂದೆ ಆಗುವ. पु. अवश्य होनेवाली बात। ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುವ ವಿಷಯ, ವಿಧಿ.

भवितव्यता–स्त्री. होनी, भाग्य। ಹಣೆಬರಹ, ಭಾಗ್ಯ, ದೈವ, ಅದೃಷ್ಟ, ವಿಧಿ.

भविष, भविष्य– पु. आनेवाला समय। ಭವಿಷ್ಯ, ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲ.

भवीला– वि भावपूर्ण। ಭಾವಪೂರ್ಣ.

भव्य–वि सुंदर, शुभ, श्रेष्ठ। ಸುಂದರ, ಉತ್ತಮ, ಶುಭ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ರೀತಿಯ.

भष– पु आहार, खाना। ಆಹಾರ, ಭೋಜನ.

भष, भषना– पु दे 'भक्षना'।

भसना–अक्रि तैरना, गिरना, डूबना। ಈಸು, ತೇಲು, ಬೀಳು, ಮುಳುಗು.

भसमंत– वि. जला हुआ। ಸುಟ್ಟ, ಭಸ್ಮವಾದ.

भसान– पु - दुर्गा आदि की मूर्ति को नदीमें प्रवाहित करने की क्रिया। ದುರ್ಗಾ, ಗಣಪತಿ ಮುಂತಾದ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನು ನದಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಸಿ ಬಿಡುವಿಕೆ.

भसाना– सक्रि. बहाना, डुबाना। ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡು, ತೇಲು ಬಿಡು, ಮುಳುಗಿಸು.

भसिंड, भसींड– स्त्री कमल नाल। ತಾವರೆಯ ಕಾಂಡ, ಮೃಣಾಲ.

भसुंड– पु. हाथी। ಆನೆ, ಗಜ.

भसुर– पु पतिका बड़ा भाई। ಗಂಡನ ಅಣ್ಣ, ಮೈದುನ, ಭಾವ.

भस्म– पु. राख, भभूत। ಬೂದಿ, ಭಸ್ಮ. वि. दग्ध। ಸುಟ್ಟ.

भस्मीभूत– वि. बिलकुल जला हुआ। ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುಟ್ಟ, ಭಸ್ಮವಾದ.

भहराना– अक्रि. दे. ' भरहराना '।

भाँउ– पु. भाव, मतलब । ಭಾವ, ಗುಟ್ಟು, ಉದ್ದೇಶ.

भाँउर, भाँउरि– स्त्री. परिक्रमा, चक्कर। ಸುತ್ತು, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ, ತಿರುಗುವಿಕೆ, ಸುತ್ತಾಟ.

भाँग– स्त्री एक पौधा जिस की पत्तियाँ मादक होती हैं । ಭಂಗಿ ಸೊಪ್ಪು, ಭಂಗಿ.

भाँज– स्त्री. मोड़ने, घुमाने, तह करने की क्रिया। ಮಡಿಕೆ ಹಾಕುವಿಕೆ,ಮಡಿಸುವಿಕೆ, ನಿರಿಗೆ ಹಾಕುವಿಕೆ, ತಿರುಗಿಸುವಿಕೆ, ಪದರು ಪದರಾಗಿರಿಸುವಿಕೆ.

भाँजना– सक्रि. तह करना, घुमाना, मोड़ना, नष्ट करना। ಮಡಿಕೆಹಾಕು, ನಿರಿಗೆ ಹಾಕು, ಗಳಿಗೆಹಾಕು, ತಿರುಗಿಸು, ಹೊಸೆ, ಮಣಿಸು, ಹಾಳುಮಾಡು, ಕೆಡಿಸು, ಒಡೆ, ಮುರಿ

भाँजी– स्त्री कामर्मे बाधा डालने के अिरादेसे कुछ करना, चुगली। ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವದು, ಅಡ್ಡಿ, ಬಾಧೆ, ದೂರು, ನಿಂದೆ, ಚಾಡಿ.

भाँटा–पु. भंटा,बैंगन। ಬದನೇಕಾಯಿ.

भाँड– पु. मसखरा, निर्लज्ज, बर्तन, भंडाफोड़, हँसी । ವಿದೂಷಕ, ನಕಲು ಮಾಡುವವ, ನಿರ್ಲಜ್ಜ, ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲದವ, ಪಾತ್ರೆ, ಗುಟ್ಟು ರಟ್ಟಾಗುವದು, ನಕಲು, ನಗಚಾಟಿಕೆ. वि. नग्न। ನಗ್ನ, ತೆರೆದ, ಬತ್ತಲೆ.

भाँडना–अक्रि भटकना। ಅಲೆದಾಡು, ಸ್ಪರ್ಧಿಸುತಿರುಗಾಡು. सक्रि बिगाड़ना, निंदा करना । ಕೆಡಿಸು, ನಾಶ ಮಾಡು, ನಿಂದಿಸು, ಒಬ್ಬರ ಹೆಸರು ಕೆಡಿಸು, ದೂಷಿಸು.

भाँड़ा– पु. बर्तन। ಪಾತ್ರೆ, ಭಾಂಡೆ. **भांडे भरना**= पछताना, फूट फूटकर रोना। ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡು, ಬಹಳ ದುಃಖಿಸು.

भाँडार– पु खजाना, कोष । ಕೊಠಡಿ, ಖೋಲೆ,ಅನ್ನಾದಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಇಡುವ ಕೋಣೆ, ಖಜಾನೆ,ಕೋಶ, ಕಣಜ.

भाँत, भाँति– स्त्री किस्म, प्रकार, रीति, मर्यादा । ಪ್ರಕಾರ, ತರ, ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ವಿಧ, ಮರ್ಯಾದೆ

भाँपना– सक्रि ताड़ना, देखना। ತಿಳಿಕೊಳ್ಳು, ಗುರುತಿಸು, ತರ್ಕಿಸು, ನೋಡು, ಅವಲೋಕಿಸು.

भाँयभाँयँ– पु निर्जन स्थान का शब्द। ನಿರ್ಜನ ಸ್ಥಾನದ ಶಬ್ದ.

भाँवना– सक्रि. खरादना। ಕತ್ತು, ಕಡೆ ಚಲು ಹಿಡಿ, ರೂಪುಗೊಳಿಸು.

भाँवर, भाँवरी– स्त्री चक्कर, परिक्रमा। ಸುತ್ತು, ತಿರುಗುವಿಕೆ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ, ಪರ್ಯಟನೆ

भाँवरा– पु परिक्रमा । ಸುತ್ತು.

ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ.

भा– स्त्री. शोभा, चमक, बिजली । ಶೋಭೆ, ಕಾಂತಿ, ತೇಜ, ವಿದ್ಯುತ್ತು, ಕಿರಣ. अव्य. चाहे. वा । ಅನ್ಯಥಾ, ಅಥವಾ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ.

भाइ–पु. भाव, प्रेम, विचार, स्वभाव । ಭಾವ, ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೀತಿ, ವಿಚಾರ, ಸ್ವಭಾವ. स्त्री प्रकार, रीति । ಪ್ರಕಾರ, ರೀತಿ.

भाइप–पु. भ्रातृत्व । ಭ್ರಾತೃತ್ವ, ಸ್ನೇಹ ಸಂಬಂಧ, ಆತ್ಮ ಸಂಬಂಧ.

भाई– पु. भ्राता, साथी । ಸಹೋದರ, ಭ್ರಾತೃ, ಗೆಳೆಯ.

भाईचारा– पु बंधुत्व, परम मित्रत्व । ಬಂಧುತ್ವ, ಸ್ನೇಹಸಂಬಂಧ, ಮಿತ್ರತ್ವ.

भाईदूज– स्त्री यमद्वितीया । ಭಾವ-ಬಿದಿಗೆ, ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ದ್ವಿತೀಯಾ.

भाईबंद– पु. संबंधी और बिरादरी के लोग । ಬಂಧುವರ್ಗ, ಸಂಬಂಧಿಕರು.

भाईबिरादरी– स्त्री जाति या समाज के लोग । ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಸಮಾಜದ ಜನರು

भाउ– पु. भाव, प्रेम, विचार, जन्म, आवेश । ಭಾವನೆ, ವಿಚಾರ, ಪ್ರೇಮ, ಜನ್ಮ, ಆವೇಶ.

भाऊ– पु भाव, प्रेम, विचार, स्वरूप, स्वभाव, प्रभाव । ಭಾವನೆ, ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೀತಿ, ವಿಚಾರ, ಸ್ಥಿತಿ, ಸ್ವರೂಪ, ಸ್ವಭಾವ, ಪ್ರಭಾವ.

भाएँ– क्रिवि बुद्धि के अनुसार । ಬುದ್ಧಿಗನುಸಾರವಾಗಿ.

भाकसी– स्त्री दे. 'भट्ठी' ।

भाख– पु. भाषण । ಭಾಷಣ, ಉಪನ್ಯಾಸ.

भाखना– सक्रि बोलना, कहना । ಮಾತನಾಡು, ಹೇಳು

भाखा– स्त्री भाषा, हिन्दी भाषा । ಭಾಷೆ, ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆ.

भाग– पु. अंश, भाग्य, सबेरा, पार्श्व । ಅಂಶ, ಭಾಗ, ಪಾಲು, ಭಾಗ್ಯ, ಹಣೆ ಬರಹ, ದೈವ, ನಸುಕು, ಮುಂಜಾವು, ಮಗ್ಗಲು

भागड़–स्त्री. भगदड़, जल्दी । ಓಡಾಟ, ಗದ್ದಲ, ಗಡಿಬಿಡಿ, ದೇಶ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಿಕೆ, ಪಲಾಯನ.

भागधेय– पु भाग्य, प्रारब्ध । ಭಾಗ್ಯ, ದೈವ. राजा को देय कर । ರಾಜನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕರ, ತೆರಿಗೆ.

भागना–अक्रि पलायन करना । ಓಡು, ಪಲಾಯನಮಾಡು, ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ದೂರವಾಗು.

भागवंत–वि. भाग्यवान् । ಭಾಗ್ಯವಂತ, ಸುದೈವಿ, ಅದೃಷ್ಟಶಾಲಿ

भागनेय, भागिनेय– पु दे. 'भानजा' ।

भागी– पु हिस्सेदार । ಪಾಲುಗಾರ, ಬಾಧ್ಯಸ್ಥ.

भाजना–सक्रि बाँटना । ಭಾಗಮಾಡು, ಭಾಗಿಸು. अक्रि. भागना । ಓಡು, ಪಲಾಯನ ಮಾಡು.

भाजी– स्त्री साग, तरकारी। ಕಾಯಿ-ಪಲ್ಲೆ, ಸೊಪ್ಪು, ತರಕಾರಿ, ಹಸುರು ವಾಣಿ.

भाट– पु. एक जाति, चारण। ಒಂದು ಜಾತಿ, ಹೊಗಳು ಭಟ್ಟ, ಚಾರಣ स्त्री. नदीतट। ನದಿಯ ದಂಡೆ, ನದೀ ತೀರ

भाटक– पु. भाड़ा, किराया। ಬಾಡಿಗೆ

भाटन, भाटिन– स्त्री 'भाट' का स्त्री रूप।

भाटा– पु समुद्रके पानीका उतार। ಇಳಿತ, ಸೆಳೆತ, ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ ಇಳಿತ, ಓಹಟ

भाट्यौ– पु. भाटका कार्य, स्तुतिपाठ। ಹೊಗಳು ಭಟ್ಟನ ಕೆಲಸ, ಹೊಗಳಿಕೆ, ಸ್ತುತಿ.

भाठी– स्त्री. दे 'भट्ठी'। पानी का उतार। ಇಳಿತ, ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ ಇಳಿತ

भाड़– पु भडभूँजोंका चूल्हा। ಕಾಳು ಹುರಿಯುವ ಭಟ್ಟಿ, ಒಲೆ.

—झोंकना=तुच्छ कार्य करना। ತುಚ್ಛವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡು, ವೇಳೆ ಹಾಳು ಮಾಡು.

—में झोंकना = नष्ट करना। ಹಾಳು ಮಾಡು, ನಾಶ ಮಾಡು, ಒಗೆದು ಬಿಡು.

—में जाना = नष्ट होना। ಮಣ್ಣು ಗೂಡು, ಹಾಳಾಗು.

भाड़ा–पु. महसूल, किराया। ಬಾಡಿಗೆ, ಹಾಸಲು.

भाडेका टट्टू= पु क्षणिक। ಕ್ಷಣಿಕ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕ, ನಿರುಪಯೋಗಿ.

भात– पु पका हुआ चावल, प्रभात। ಅನ್ನ, ಮುಂಜಾವು.

भाति– स्त्री शोभा, छवि। ಶೋಭೆ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಕಾಂತಿ.

भाथा– पु तरकस, बड़ी भाथी। ಬತ್ತಳಿಕೆ, ತಿದಿ.

भाथी– स्त्री चमड़े की धौंकनी। ತಿದಿ, ತಿತ್ತಿ.

भादों, भाद्र, भाद्रपद– पु श्रावणके बादका महीना। ಭಾದ್ರಪದ ತಿಂಗಳು, ಭಾದ್ರಪದ ಮಾಸ.

भान– पु. प्रकाश, सूर्य, बुद्धि, विश्वास। ಪ್ರಕಾಶ, ದೀಪ್ತಿ, ಸೂರ್ಯ, ಬುದ್ಧಿ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ.

भानजा– पु बहनका पुत्र। ಸಹೋದರಿಯ ಮಗ, ಸೋದರಳಿಯ

भानजी– स्त्री बहनकी बेटी। ಸಹೋದರಿಯ ಮಗಳು, ಸೋದರಸೊಸೆ.

भानना– सक्रि खंडित करना, नष्ट करना, दूर करना। ತುಂಡರಿಸು, ಮುರಿ, ಒಡೆ, ನಷ್ಟಮಾಡು, ದೂರ ಮಾಡು.

भानमती– स्त्री वह नटी जो जादू का खेल करती हो। ಜಾದೂ ಮಾಡುವ ನಟಿ, ಮಾಟಗಾತಿ.

—का पेटारा = विभिन्न वस्तुओं का संग्रह। ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ವಸ್ತುಗಳ

ಸಂಗ್ರಹ.

भानवी–स्त्री यमुना। ಯಮುನಾ ನದಿ.

भाना– अक्रि. अच्छा लगना, सोहना, भासित होना। ನೇರು, ಮನಹಿಡಿ, ಒಪ್ಪು, ಶೋಭಿಸು, ತೋರು. सक्रि प्रकाशित करना। ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು, ಬೆಳಗಿಸು, ಹೊಳಪಿಸು.

भानु– पु सूर्य, किरण, स्वामी, विष्णु। ಸೂರ್ಯ, ಕಿರಣ, ಒಡೆಯ, ಅರಸು, ವಿಷ್ಣು.

भानुजा, भानुसुता– स्त्री. यमुना नदी। ಯಮುನಾ ನದಿ.

भाप, भाफ– स्त्री वाष्प, जलकणयुक्त धुआँ। ಭಾಷ್ಪ, ಉಗಿ, ಆವಿ.

भाभी– स्त्री भौजाई, भावज। ಅಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ, ಅತ್ತಿಗೆ.

भामक– पु. वहनोई। ಸಹೋದರಿಯ ಗಂಡ.

भामा, भामिन, भामिनी– स्त्री. स्त्री, भार्या। ಸ್ತ್ರೀ, ಹೆಂಗಸು, ಭಾರ್ಯೆ.

भाय– पु. भाव, प्रेम, इच्छा, भांति, भाई, दर। ಭಾವನೆ, ಪ್ರೇಮ, ಇಚ್ಛೆ, ಪ್ರಕಾರ, ರೀತಿ, ಸಹೋದರ, ದರ, ಧಾರಣೆ.

भायप– पु भ्रातृभाव, भाईचारा। ಭ್ರಾತೃಭಾವ, ಸಹೋದರ-ಭಾವ.

भाया– वि प्रिय। ಪ್ರಿಯ, ಸೇರುವ

भार– पु. बोझ, जिम्मेदारी, आश्रय, आठ हजार तोलेका परिमाण, रक्षा। ಭಾರ, ಹೊರೆ, ಹೊರೆ, ದಾಯಿತ್ವ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಹೊಣೆ, ಆಶ್ರಯ, ಆಧಾರ, ೮೦೦೦ ತೊಲಿಯ ತೂಕ, ರಕ್ಷಣೆ

भारति, भारती– स्त्री. सरस्वती, वाणी, भाषा। ಸರಸ್ವತಿ, ವಾಣಿ, ಭಾಷೆ.

भारथी–वि वीर सैनिक। ವೀರ, ಶೂರ, ಸೈನಿಕ.

भारना– सक्रि. भार लादना, दबाव डालना। ಭಾರ ಹೇರು, ಒತ್ತು, ಭಾರ ಹಾಕು.

भारा– वि: दे 'भारी'।

भारी– वि वजनी, विशाल, प्रबल, अधिक। ಭಾರವಾದ, ವಿಶಾಲವಾದ, ವಿಸ್ತೃತ, ಪ್ರಬಲ, ದಪ್ಪ, ದೊಡ್ಡ, ಘನ, ಅಧಿಕ, ಹೆಚ್ಚು.

भारीपन– वि भारी होने का भाव, गुरुत्व। ದೊಡ್ಡತನ, ಗುರುತ್ವ.

भार्या– स्त्री. धर्मपत्नी। ಪತ್ನಿ, ಹೆಂಡತಿ, ಅರ್ಧಾಂಗಿ

भाल– पु. ललाट, भाल, भाला, तीर की नोक। ಹಣೆ, ನೊಸಲು, ಕರಡಿ, ಭಲ್ಲೆ, ಬರ್ಜಿ, ಈಟಿ, ಅಂಬಿನ ತುದಿ, ಬಾಣದ ತುದಿ

भालना– सक्रि ध्यानपूर्वक देखना। ನೋಡು, ವಿಚಾರಿಸು, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸು

भालवी– पु भालू। ಕರಡಿ.

भाला– पु. बर्छा। ಭಲ್ಲೆ, ಬರ್ಚಿ, ಈಟಿ.

भालि– स्त्री बरछी, शूल। ಬರ್ಜಿ, ಭಲ್ಲೆ, ಶೂಲ.

भाली– स्त्री. भाले की नोक, काँटा। ಭಲ್ಲೆಯು ತುದಿ, ಈಟಿಯು ತುದಿ, ಮುಳ್ಳು.

भालु,भालुक,भाल्लू– पु रीछ। ಕರಡಿ.

भाव–पु विचार, अभिप्राय, मनोविकार, स्नेह, श्रद्धा, अस्तित्व, चेष्टा, दर। ವಿಚಾರ, ಭಾವನೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಮನೋವಿಕಾರ, ಸ್ನೇಹ, ಸ್ವಭಾವ, ಶ್ರದ್ಧೆ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಆದರ, ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಇರವು, ಪ್ರಯತ್ನ, ಅಭಿನಯ, ದರ, ಧಾರಣೆ.

भावइ– अव्य. चाहे तो, इच्छा हो तो। ಇಚ್ಛಿಸಿದರೆ, ಮನಸ್ಸಾದರೆ.

भावक– पु. प्रेमी। ಪ್ರೇಮಿ, ಭಕ್ತ. वि. भावपूर्ण। ಭಾವಪೂರ್ಣವಾದ. क्रिवि. तनिक, थोड़ासा। ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ.

भावज– स्त्री. भ्रातृपत्नी। ಅಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ,ಅತ್ತಿಗೆ.वि भावसे उत्पन्न। ಭಾವನೆಯಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ

भावता–वि. प्रिय। ಪ್ರಿಯ, ಪ್ರೀತಿಯ. पु. प्रियतम। ಪ್ರಿಯತಮ, ಪ್ರಿಯ. ಇನಿಯ.

भावताव– पु. किसी वस्तु का मूल्य या भाव। ಬೆಲೆ, ಧಾರಣೆ.

भावन– वि. भानेवाला। ಮನಸೆಳೆಯುವ,ಒಳ್ಳೆಯದೆನಿಸುವ,ಸೇರುವ

भावना– स्त्री. इच्छा, विचार। ಇಚ್ಛೆ, ವಿಚಾರ, ಚಿಂತೆ, ಭಾವನೆ. अक्रि. अच्छा लगना। ಸೇರು, ಒಳ್ಳೆಯದೆನಿಸು, ಒಪ್ಪು, ಪಸಂದಾಗು.

भावली– स्त्री. खेत के उपर की बँटाई। ಬೆಳೆಯ ಹಂಚಿಕೆ.

भावात्मक– पु भवपूर्ण। ಭಾವಪೂರ್ಣವಾದ.

भावी– स्त्री. भविष्य, होनहार। ಭವಿಷ್ಯ ಕಾಲ, ಭಾಗ್ಯ, ದೈವ, ಅದೃಷ್ಟ. वि होनेवाला। ಮುಂದಾಗುವ, ಭಾಗ್ಯವಾನ.

भावुक–पु साधुपुरुष, कल्याण। ಸಾಧು, ಕಲ್ಯಾಣ, ಮಂಗಲ वि भावनापूर्ण, सोचनेवाला। ಭಾವನಾಪರವಶನಾದ, ಭಾವನಾಪೂರ್ಣವಾದ, ಭಾವುಕ, ವಿಚಾರ ಮಾಡುವವ

भावै– अव्य दे. ‘ भावइ ’।

भावोत्सर्ग– पु. बुरे भावों का त्याग। ಕೆಟ್ಟ ಭಾವನೆಗಳ ತ್ಯಾಗ.

भाष– पु भाषा, वाणी, बात। ಭಾಷೆ, ವಾಣಿ, ಮಾತು.

भाषक– पु वक्ता, बोलनेवाला। ಮಾತಾಡುವವ,ಭಾಷಣಕಾರ.

भाषज्ञ– पु. भाषा जाननेवाला। ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲವ, ಭಾಷಾಜ್ಞಾನಿ.

भाषना–सक्रि. कहना, खाना। ಹೇಳು, ಮಾತನಾಡು, ತಿನ್ನು, ಊಟಮಾಡು.

भाषा– स्त्री. जबान, हिन्दी भाषा, वाणी। ಭಾಷೆ, ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆ, ಮಾತು, ವಾಷಣ.

भाषित– वि. कथित, कहा हुआ।

ಹೇಳಿದ, ಮಾತಾಡಿದ

भाषी– वि कहने या बोलनेवाला। ಹೇಳುವವ, ಮಾತಾಡುವವ, ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡುವವ.

भास– पु प्रभा, रुचि, दीप्ति, किरण। ಪ್ರಭೆ, ಬೆಳಕು, ದೀಪ್ತಿ, ರುಚಿ, ಇಚ್ಛೆ, ಕಿರಣ.

भासना– अक्रि. ज्ञात होना, प्रकाशित होना, फँसना, डूबना, धुल जाना। ಗೊತ್ತಾಗು, ತೋರು, ಭಾಸವಾಗು, ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರು, ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗು, ಹೊಳೆ, ಸಿಕ್ಕುಬೀಳು, ಮುಳುಗು, ತೊಳೆಯಲ್ಪಡು.

भासमान– वि. प्रकाशमान । ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ, ಭಾಸವಾಗುವ, ತೋರುವ, ಗೊತ್ತಾಗುವ, ಕಂಡು ಬರುವ. पु सूर्य। ಸೂರ್ಯ.

भासित–वि प्रकाशित। ಹೊಳೆಯುವ, ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದ, ಪ್ರಕಟವಾದ, ಕಾಣುವ.

भिंगाना, भिंजाना– सक्रि तर करना। ತೋಯಿಸು, ಅದ್ದು, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸು, ನೆನೆಸು.

भिंडी–स्त्री. एक तरकारी। ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ.

भिंसार– पु. दे ' भिनसार '।

भिआ– पु. दे. ' भिया '।

भिक्षा– स्त्री. भीख, मांगी हुयी वस्तु। ಭಿಕ್ಷೆ, ತಿರುಪೆ, ಯಾಚನೆ, ಯಾಚಿಸಿದ ವಸ್ತು.

भिक्षु, भिक्षुक– पु भिखारी, सन्यासी। ಭಿಕ್ಷುಕ, ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವವ, ಸನ್ಯಾಸಿ

भिखमगा, भिखारी– पु. भीख मांगनेवाला। ಭಿಕ್ಷುಕ, ಯಾಚಕ

भिखमंगिन, भिखारिणी, भिखारिन– स्त्री. भिक्षा मागनेवाली स्त्री। ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವ ಸ್ತ್ರೀ, ಭಿಕ್ಷುಕಿ.

भिखिया– स्त्री भिक्षा। ಭಿಕ್ಷೆ, ತಿರುಪೆ, ಯಾಚನೆ.

भिगाना, भिगोना–सक्रि. तर करना। ತೋಯಿಸು, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ದು, ನೆನಸು.

भिच्छा– स्त्री. **भिच्छुक**–पु. दे ' भिक्षा ' ' भिक्षुक '।

भिजवना– सक्रि. तर करना। ತೋಯಿಸು, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ದು.

भिजवाना– सक्रि. किसीसे भेजनेका काम कराना, तर कराना। ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಕಳುಹಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು, ತೋಯಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು.

भिजाना, भिजोना– सक्रि तर करना। ತೋಯಿಸು, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದು, ನೆನೆಯಿಸು.

भिज्ञ– वि. जानकार। ಅರಿತ, ತಿಳಿದ.

भिटनी– स्त्री स्तन के आगे का भाग। ಕುಚಾಗ್ರ, ಮೊಲೆಯ ತುದಿ.

भिड– स्त्री. बर्रे। ಕಣಜದ ಹುಳು.

भिड़ना–अक्रि लड़ना, सटना। ಹೋರಾಡು, ಎದುರಿಸು, ಜಗಳಾಡು, ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳು, ಸೇರು, ಕಲೆ.

मिड़ज– पु शूर, वीर पुरुष । ವೀರ, ಶೂರ ಮನುಷ್ಯ.

मिड़ाना– सक्रि लडाना, सटाना । ಹೋರಾಡಿಸು, ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿಸು, ಕೂಡಿಸು, ಸೇರಿಸು, ಕಲೆ, ತೆಕ್ಕೆ ಬೀಳಿಸು

भित– स्त्री दीवार । ಗೋಡೆ, ಭಿತ್ತಿ.

भितल्ला– पु भीतरी पल्ला, अस्तर । ಒಳಪದರು, ಒಳಪಟಲ, ಅಸ್ತರು, ಒಳವಸ್ತ್ರ.

भिताना– अक्रि भयभीत होना । ಅಂಜು. सक्रि डराना । ಅಂಜಿಸು.

भित्ति, भित्ती– स्त्री. दीवार, चित्राधार, भय । ಗೋಡೆ, ಚಿತ್ರ ತೆಗೆಯುವ ಹಲಗೆ, ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ.

भिद– पु भेद, फर्क । ಭೇದ, ಅಂತರ.

भिदना– अक्रि घुसना, घायल होना । ಚುಚ್ಚು,ಒಳಸೇರು, ಗಾಯವಾಗು.

भिनकना– अक्रि भिनभिन आवाज करना, घृणा उत्पन्न होना, किसी काम का अपूर्ण रह जाना । ಝೇಂಕರಿಸು, ಗುಂಯಿಗುಟ್ಟು, ತಿರಸ್ಕಾರ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗು, ಹೇಸಿಕೆ ಬರು, ಕೆಲಸ ಅಪೂರ್ಣವಾಗು.

भिनभिनाना– अक्रि भिनभिन शब्द करना । ಗುಂಯಿಗುಟ್ಟು, ಝೇಂಕರಿಸು.

भिनसहरा, भिनसार, भिनुसार– पु. सवेरा । ಮುಂಜಾವು,ಪ್ರಾತಃಕಾಲ, ನಸುಕು.

भिनही–क्रिवि. सवेरे । ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ.

भिन्न– वि. पृथक्, दूसरा । ಭಿನ್ನವಾದ, ಬೇರೆಯಾದ, ಎರಡನೆಯ. पु. इकाई से कम संख्या । ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ.

भिन्नत्व– पु. भिन्नता । ಭಿನ್ನತ್ವ, ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವಿಕೆ.

भिन्नाना–अक्रि दर्द होना । ನೋವಾಗು, ತ್ರಾಸವಾಗು.

भिन्नार्थक– वि दूसरे अर्थ का । ಬೇರೆ ಅರ್ಥದ

भियना– अक्रि डरना । ಅಂಜು, ಭಯಭೀತನಾಗು.

भिया– पु. भैया, भाई । ಸಹೋದರ.

भिरना– अक्रि. दे 'भिड़ना' ।

भिलनी– स्त्री. भीलनी । ಭಿಲ್ಲತಿ, ಭಿಲ್ಲ ಜಾತಿಯ ಸ್ತ್ರೀ.

भिल्ल– पु. भील नामक जंगली जाति । ಭಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಕಾಡು ಜನರು, ಬೇಡ.

भिश्त– स्त्री. स्वर्ग । ಸ್ವರ್ಗ.

भिश्ती– पु सक्का । ಪಕಾಲಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ಹೊರುವವ.

भिषक, भिषज– पु. वैद्य । ವೈದ್ಯ, ಚಿಕಿತ್ಸಕ.

भींगना, भीगना– अक्रि गीला होना । ತೋಯು, ಒದ್ದೆಯಾಗು, ನೆನೆ.

भींचना–सक्रि खींचना, मूंदना । ಎಳೆ, ಜಗ್ಗು, ಬಿಗಿ, ಮುಚ್ಚು.

भींजना– अक्रि. गीला होना, स्नान करना । ತೋಯು, ಒದ್ದೆಯಾಗು,

ಜಳಕ ಮಾಡು, ಮೀಯು, ಸ್ನಾನ ಮಾಡು.

भी– स्त्री. भय । ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ, ಭೀತಿ. अव्य. एक संयोजक शब्द । ಒಂದು ಸಂಯೋಜಕಾವ್ಯಯ, ಕೂಡ, ಸಹ, ಅವಶ್ಯ, ಅಧಿಕ.

भीक, भीख– स्त्री. भिक्षा । ಭಿಕ್ಷೆ, ಬಿಕ್ಕೆ ಬೇಡುವಿಕೆ, ತಿರುಪೆ.

भीखन– वि. भीषण, विकराल । ಭೀಷಣ, ಭಯಂಕರ.

भीगना, भीजना– अक्रि. दे 'भींगना'।

भीट– पु उभरी हुयी भूमि, टीला । ಎತ್ತರವಾದ ಭೂಮಿ, ಏರಿ, ದಿಣ್ಣೆ.

भीटा– पु. टीला, ढूह, खँडहर । ಎತ್ತರವಾದ ಭೂಮಿ, ಏರಿ, ಸಸಿಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚುವದಕ್ಕಾಗಿ ಎತ್ತರಿಸಿದ ಭೂಮಿ, ವಾಳು.

भीड– स्त्री. जनघट, जनसमूह, संकट । ಪಟ್ಟಣಿ, ಗುಂಪು, ಗದ್ದಲ, ಜನಸಮೂಹ, ಸಂದಣಿ, ಜಂಗುಳಿ, ಕಷ್ಟ, ಸಂಕಟ, ತೊಂದರೆ.

—छँटना= जनसमूह का तितर बितर हो जाना । ಗುಂಪು ಚೆದರು, ಗುಂಪು ಕರಗು, ಗುಂಪು ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗು.

—लगना= एक जगह बहुत लोगों का मिलना । ಗುಂಪುಗೂಡು, ಸಂದಣಿಯಾಗು.

भीडना– सक्रि. भिडाना, मिलाना, मसलना । ಕೂಡಿಸು, ಎದುರಿಸು ನಂತೆಮಾಡು, ಜಿಗಿಸು, ಹಚ್ಚು, ತಿಕ್ಕು, ಉಜ್ಜು, ಸವರು.

भीड़भड़क्का– पु. **भीड़भाड़**– स्त्री जमघट । ಸಮೂಹ, ಸಂದಣಿ, ಗದ್ದಲ, ತಿಂತಿಣಿ.

भीड़ा– वि. तंग । ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ, ಸಂಕೀರ್ಣ.

भीत– स्त्री. दीवार । ಗೋಡೆ, ಪಟ, ತೆರೆ. वि. डराहुआ । ಅಂಜಿದ, ಭೀತ.

भीतर– क्रिवि. अंदर । ಒಳಗೆ, ಒಳಗಡೆ. पु. अंत:पुर, अंत:करण । ಅಂತಃಪುರ, ಅಂತಃಕರಣ.

भीतरा– वि. अंत:पुरमें आने जानेवाला मनुष्य । ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಬರಹೋಗುವ ಮನುಷ್ಯ.

भीतरीया– पु. मंदिरमें मूर्ति के पास रहनेवाला मनुष्य। ದೇವಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಯ ಹತ್ತಿರಿರುವಮನುಷ್ಯ.

भीतरी– वि अंदरका, गुप्त । ಒಳಗಿನ, ಒಳಗಡೆಯ, ಆಂತರ್ಯದ, ಗುಪ್ತ.

भीति, भीती– स्त्री. डर, दीवार । ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ, ಗೋಡೆ.

भीतिकर, भीतिकारी– वि. डरावना, भयंकर । ಭಯಂಕರ, ಅಂಜಿಕೆ ಬರುವ.

भीन– पु प्रात:काल, सवेरा । ಮುಂಜಾವು, ಪ್ರಾತಃಕಾಲ.

भीनना– अक्रि. भरजाना, तर होना । ತುಂಬು, ನೆನೆರು, ತೋಯು, ನೆನೆ.

भीनी– वि मीठी, मृदु (गंध) । ಸಿಹಿಯಾದ, ಮೃದುವಾದ,

(ಮುಂದ) ಸುವಾಸನೆಯುಳ್ಳ.
भीर– स्त्री. दे. 'भीड' । वि. डराहुआ, कायर । ಅಂಜಿದ, ಹೇಡಿ, ಕೈಲಾಗದವ, ಪುಕ್ಕ.
भीरना– अक्रि डरना । ಅಂಜು, ಭಯಭೀತನಾಗು.
भीरी–स्त्री. अरहर की दाल। ತೊಗರೆಯ ಬೇಳೆ.
भीरु, भीरू– वि कायर । ಹೇಡಿ, ಅಂಜುಬುರುಕ, ಪುಕ್ಕ, ಪಿರಿಕಿ.
भीरुता, भीरुताई–स्त्री कायरता, भय। ಹೇಡಿತನ, ಪುಕ್ಕತನ, ಅಂಜಿಕೆ.
भीरे– क्रिवि पास । ಹತ್ತರ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ, ನೆರೆಯಲ್ಲಿ.
भील– पु एक जंगली जाति । ಭಿಲ್ಲ, ಬೇಡ.
भीलनी– स्त्री 'भील' का स्त्री रूप ।
भीष– स्त्री. दे भीख' ।
भीषज– पु. वैद्य । ವೈದ್ಯ.
भुँइ–स्त्री. भूमि, पृथ्वी। ಭೂಮಿ, ಪೃಥ್ವಿ
भुँइहरा– पु. तहखाना। ನೆಲಮನೆ.
भुँजना– अक्रि भुनना। ಸುಟ್ಟುಹೋಗು, ಹುರಿಯಲ್ಪಡು.
भुंजन– पु. पालन, भोजन की क्रिया। ಪಾಲನೆ, ರಕ್ಷಣೆ, ಊಟಮಾಡುವಿಕೆ.
भुँजना– सक्रि भूनना, जलाना । ಹುರಿ, ಸುಡು.
भुँडली– स्त्री एक प्रकार का कीडा । ಒಂದು ಹುಳು.
भुंडा– वि विना सींगका, बदमाश । ಕೊಂಬುಗಳಿಲ್ಲದ, ಕೋಡುಗಳಿಲ್ಲದ, ದುಷ್ಟ, ಧೂರ್ತ.
भुअंग, भुअंगम– पु. साँप, नाग । ಹಾವು, ಸರ್ಪ.
भुअन– पु. दे 'भुवन'।
भुअना– अक्रि. भूलना, बहक जाना । ಮರೆ, ಮರೆತು ಹೋಗು, ಮರುಳಾಗು.
भुआ– पु सेमल आदि की रुई । ಬೂರಲ ಅರಳೆ, ದೂದಿ ಅರಳೆ.
भुआर, भुआल– पु राजा । ಅರಸು, ರಾಜ.
भुइँ–स्त्री. धरती, भूमि । ಭೂಮಿ, ಪೃಥ್ವಿ.
भुइँकंप, भुइँचाल, भुइँडोल– पु भूकंप । ಭೂಕಂಪ.
भुक– पु. भोजन, अग्नि । ಭೋಜನ, ಆಹಾರ, ಅಗ್ನಿ, ಬೆಂಕಿ.
भुकड़ी– स्त्री सडे पदार्थपर पडनेवाली पपडी । ಮುಗ್ಗಲು, ಬೂಜು
भुकराँद, भुकरायँध– स्त्री. सड़ने की दुर्गंध । ಮುಗ್ಗಲುನಾತ, ಕೊಳೆತ ದುರ್ಗಂಧ.
भुक्कड, भुक्खड– वि बहुत भूखा, निर्धन । ಉಪವಾಸವಿರುವವ, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸಿಗದವ, ಹಸಿದವ, ಬಡವ, ದರಿದ್ರ.
भुक्ति– स्त्री भोजन, भोग । ಊಟ, ಭೋಜನ, ಆಹಾರ, ಲೌಕಿಕಸುಖ.
भुखमरा– वि जो भूखों मरता हो, भुक्खड़। ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸಾಯುವವ.

ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಸಿಗದ, ಹೊಟ್ಟೆಬಾಕ.

भुगतना– सक्रि सहना, भोगना । ಸಹಿಸು, ಅನುಭವಿಸು, ಸುಖಭೋಗಿಸು. अक्रि. व्यतीत होना । ಕಳೆ, ತೀರು, ಸಮಾಪ್ತವಾಗು, ಮುಗಿ.

भुगतान– पु. निपटारा । ತೀರಿಸುವಿಕೆ, ಸಂದಾಯ, ಮುಕ್ತಾಯ.

भुगताना– सक्रि. भोगवाना, सहाना, विताना चुकाना । ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ಸುಖಭೋಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು, ಸಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು, ಕಳೆ, ತೀರಿಸು, ಸಮಾಪ್ತಿ ಮಾಡು.

भुगुति– स्त्री. दे 'भुक्ति'। विषयोपभोग । ವಿಷಯೋಪಭೋಗ

भुच्च, भुच्चड़–वि बेवकूफ। ಮೂರ್ಖ, ಪೆದ್ದ, ಮಂಕ.

भुजंग– पु सर्प । ಸರ್ಪ.

भुज– पु. भुजा, वाहु, हाथीकी सूंड, डाल, किनारे की रेखा । ಬಾಹು, ತೋಳು, ಆನೆಯ ಸೊಂಡಿಲು, ಟೊಂಗೆ, ರೇಖೆ, ಭುಜ (ಭೂಮಿತಿಯಲ್ಲಿ)

भुजदंड– पु लंबी भुजायें। ನಿಡಿದೋಳುಗಳು, ಉದ್ದವಾದ ತೋಳುಗಳು

भुजबंद– पु बाजूबंद। ತೋಳುಬಂದಿ, ವಂಕಿ.

भुजा– स्त्री. वाहु, हाथ । ತೋಳು, ಬಾಹು.

भुजाली– स्त्री. टेढी छुरी । ಕಠಾರಿ, ಬರ್ಚಿ, ಈಟಿ

भुजिया–पु. उबाले हुए धानका चावल, सूखी तरकारी । ಕುದಿಸಿದ ಭತ್ತದ ಅಕ್ಕಿ, ಒಣಗಿಸಿದ ಅಥವಾ ಹುರಿದ ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ.

भुजैल– पु एक पक्षी । ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ.

भुजौना–पु. चवैना, भुनने या भुनाने का शुल्क । ಹುರಿಗಾಳು, ಅರಳು, ಮಂಡಕ್ಕಿ, ಹುರಿಯುವ ಅಥವಾ ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾಡಿಸುವ ಕೂಲಿ.

भुट्टा–पु मक्केकी वाल । ಗೊಂಜೋಳ, ಗೋವಿನಜೋಳದ ತೆನೆ.

भुठौर– पु. घोड़ों का एक भेद । ಕುದುರೆಯ ಒಂದು ಜಾತಿ.

भुनगा– पु. फतिंगा । ಗುಂಗಾಡು.

भुनना–अक्रि. भूना जाना, छोटे सिक्कोंमें परिणत होना । ಹುರಿಯಲ್ಪಡು, ಸುಡಲ್ಪಡು, ಸುಡು, ಹಣ ಚಿಲ್ಲರೆಯಾಗು, ಮುರಿಸಲ್ಪಡು.

भुनभुनाना– अक्रि भुनभुन करना, बड़बड़ाना । ಗುಂಯಿಗುಟ್ಟು, ವಟಗುಟ್ಟು, ಬಡಬಡಿಸು

भुनवाई, भुनाई– स्त्री. भूजनेकी क्रिया या मजदूरी । ಹುರಿಯುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಹುರಿಯುವ ಕೂಲಿ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾಡಿಸುವಿಕೆ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಮುರಿಸಲು ಕೊಡುವ ವಟ್ಟ.

भुनाना– सक्रि भूननेका कार्य कराना, रुपया इत्यादि तुड़ाना । ಹುರಿಸು, ಮುರಿಸು, ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾಡಿಸು.

भुवि– स्त्री. धरती । ಭೂಮಿ, ಭೂಲೋಕ.

भुरकना– अक्रि सूखकर भुरभुरा हो जाना, भूलना । ಒಣಗು, ಒಣಗಿ ಪುಡಿಯಾಗು, ಮರೆ. सक्रि सूखी वस्तु छिडकाना । ಹುಡಿ ಚಿಮಿಕಿಸು, ಹಾಕು.

भुरका– पु बुकनी, अवीर, मिट्टी का कसोरा । ಹುಡಿ, ಪುಡಿ, ಚೂರ್ಣ, ಅಬೀರ, ಮಣ್ಣಿನ ಬಟ್ಟಲು.

भुरकाना–सक्रि.भुरभुरा करना,छिडकाना, वहकाना । ಹುಡಿ ಮಾಡು, ಚಿಮಿಕಿಸು, ಚಲ್ಲು,ಸಿಂಪಡಿಸು, ಎರಚು, ಪಸರಿಸು, ಹಾಕು, ಮರೆಯಿಸು, ಪುಸಲಾಯಿಸು, ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿಸು.

भुरकी–स्त्री अन्न रखने का छोटा कोठिला, छोटा कुल्हड़, छोटा गड्डा । ಧಾನ್ಯ ಇಡುವ ಮಣ್ಣಿನ ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆ, ಚಿಕ್ಕ ಚೆಂಬು, ಹೂಜೆ, ಚಿಕ್ಕ ಹೊಂಡ.

भुरकस, भुरकुस– पु चूरा, चूर्ण । ಚೂರು, ಚೂರ್ಣ, ಹುಡಿ, ಪುಡಿ, ಚನ್ನಾಗಿ ಅರೆದ ವಸ್ತು

भुरता– पु चोखा, कुचली वस्तु । ಬದನೇಕಾಯಿಯನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಮಾಡಿದ ಒಂದು ತರದ ಪಲ್ಯ, ಜಜ್ಜಿದ ವಸ್ತು,ನಜ್ಜುಗುಜ್ಜಾದ ವಸ್ತು, ಚಟ್ನಿ.

भुरभुरा–वि कुरकुरा, सूखा और चूर्ण रूपमें । ನಾಜೂಕ, ಬೇಗ ಚೂರು ಚೂರಾಗುವ, ತಂತರಿಯಾದ,ಬೇಗ ಒಡೆಯುವ, ಹಿಟ್ಟಿನಂಥ, ಒಣಗಿದ ಚೂರು

भुरभुराना– सक्रि चूर्ण आदि को छिड़कना । ಪುಡಿ ಎರಚು, ಚಿಮಿಕಿಸು, ಹಾಕು.

भुरवना– सक्रि दे ' भुराना '।

भुरसना– अक्रि झुलसना । ಸುಡು, ಹುರಪಳಿಸು.

भुरहरी बेर– स्त्री प्रात.काल । ಬೆಳಗು, ಮುಂಜಾವು, ಪ್ರಾತಃಕಾಲ.

भुराई–स्त्री भोलापन । ಸರಳತೆ, ನಿಷ್ಕಪಟ್ಯ, ಸಾಧುಸ್ವಭಾವ.

भुराना, भुरावना– सक्रि भुलावे में डालना,वहकाना। ಮೋಸಗೊಳಿಸು, ಪುಸಲಾಯಿಸು, ಕೆಟ್ಟ ಹಾದೀ ಹಿಡಿಸು. अक्रि भुलावे में आना, भूलना । ಮೋಸಹೋಗು, ಮರೆ.

भुर्रा– वि वहुत काला । ಬಹಳ ಕಪ್ಪಾದ.

भुलक्कड– वि भूलनेका आदी । ಮರಗುಳಿ, ಮರೆಯುವ ಸ್ವಭಾವದವ.

भुलभुला– पु गरम राख । ಬೆಂಬೂದಿ.

भुलवाना– सक्रि भूलने के लिये प्रेरणा करना, भ्रम में डालना, विस्मृत करना, छलना, भूलना । ಮರೆಸು, ಮರುಳುಗೊಳಿಸು, ಭ್ರಮೆ ಹುಟ್ಟಿಸು, ಮಾತು ಮರೆಸು, ಮೋಸ ಮಾಡು, ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸು, ಮರೆ.

भुलसना– अक्रि. झुलसना । ಸುಡು, ಹುರವಳಿಸು.

भुलाऊ– वि. भुलानेवाला । ಮರೆಸುವವ, ಮೋಸ ಮಾಡುವವ, ಮರುಳುಗೊಳಿಸುವವ.

भुलाना– अक्रि. भूलना, भटकना, भ्रम में पड़ना । ಮರೆ,ದಾರಿತಪ್ಪು, ತಿರುಗಾಡು, ಅಲೆದಾಡು, ಭ್ರಮೆಯಾಗು, ಮರುಳಾಗು. सक्रि. भूलना, भुलावादेना, छलना । ಮರೆ, ಮರೆಸು, ಮರುಳುಗೊಳಿಸು, ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸು, ಮೋಸಗೊಳಿಸು.

भुलाव, भुलावा– पु. धोखा, चकमा । ಮೋಸ, ಠಕ್ಕು, ಮರುಳುಮಾಡುವಿಕೆ, ಮಾತು ಮರೆಸುವಿಕೆ.

भुवंग, भुवंगम– पु. साँप । ಹಾವು, ಸರ್ಪ.

भुव– स्त्री. भ्रू, भौंह, धरती । ಹುಬ್ಬು, ಭ್ರೂ, ಭೂಮಿ. पु. आग । ಬೆಂಕಿ, ಅಗ್ನಿ.

भुवन– पु संसार, लोक, जगत्, जल, आकाश, चौदह की संख्या । ಜಗತ್ತು, ಭೂಮಿ, ಭೂಲೋಕ,ನೀರು, ಜಲ, ಆಕಾಶ,ಹದಿನಾಲ್ಕರ ಸಂಖ್ಯೆ.

भुवनपाल– पु दे. ‘ भूपाल ’ ।

भुवपति, भुवपाल– पु दे ‘ भूपाल ’ ।

भुवा– पु भूआ । ಅರಳೆ, ಹತ್ತಿ.

भुवार, भुवाल– पु. राजा । ಅರಸು, ರಾಜ,

भुवि– स्त्री. पृथिवी । ಪೃಥ್ವಿ, ಭೂಲೋಕ.

भुस, भुसा– पु. दे ‘ भूसा ’ ।

भुसी– स्त्री. ‘ भूसी ’ ।

भूँकना– अक्रि भौं भौं करना । ಬೊಗಳು, ಗುರುಗುಟ್ಟು, ಬಡಬಡಿಸು.

भूँख–स्त्री, भूँखा-वि. दे ‘ भूख ’ ‘ भूखा ’ ।

भूँचाल– पु. भूकंप । ಭೂಕಂಪ.

भूँजना– सक्रि भूनना, कष्ट देना, भोगना । ಸುಡು, ಹುರಿ, ಕರಿ, ತ್ರಾಸಕೊಡು, ಪೀಡಿಸು, ಅನುಭವಿಸು, ಭೋಗಿಸು.

भूँजा– पु चबैना, धान इत्यादि भूँजनेवाला । ಹುರಿಗಾಳು, ಹುರಿದ ಪದಾರ್ಥ, ಕಾಳು ಹುರಿಯುವವ.

भूँड– स्त्री बालू मिली हुयीं भुरभुरी मिट्टी । ಉಸುಕುಗೂಡಿದ ಮಣ್ಣು, ಮರಳುಗೂಡಿದ ಮಣ್ಣು, ತರಿತರಿಯಾದ ಮಣ್ಣು.

भूँडिया–वि मंगनी के हल बैल से खेती करनेवाला । ಎತ್ತು ನೇಗಿಲಗಳನ್ನು ಕಡ ತಂದು ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವವ.

भूँडोल– पु. भूकंप । ಭೂಕಂಪ.

भूँरो– पु. भौंरा । ಭ್ರಮರ.

भू–स्त्री. पृथ्वी, भूमि, स्थान । ಪೃಥ್ವಿ, ಭೂಮಿ,ಸ್ಥಾನ. स्त्री.भौंह । ಹುಬ್ಬು.

भूआ– पु रुई के समान हलकी तथा मृदु वस्तु का छोटा टुकड़ा । ಅರಳೆಯಂಥ ಮೃದು ಹಾಗು ಹಗುರಾದ ವಸ್ತುವಿನ ಚೂರು.

भूकंप– पु. भूकंप, भूचाल। ಭೂಕಂಪ.

भूक, भूख–स्त्री क्षुधा, इच्छा, लालसा। ಹಸಿವೆ, ಕ್ಷುಧೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ಲಾಲಸೆ.

भूकना– अक्रि दे 'भूँकना'।

भूखण, भूखन– पु. भूषण। ಭೂಷಣ, ಅಲಂಕಾರ.

भूखना– सक्रि सजाना। ಶೃಂಗರಿಸು.

भूखर– स्त्री दे 'भूख'।

भूखा– वि. क्षुधित, इच्छित, दरिद्र। ಕ್ಷುಧಿತ, ಹಸಿದ, ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ, ಅಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳ, ದರಿದ್ರ

भूचाल, भूडोल– पु भूकंप। ಭೂಕಂಪ.

भूत– पु प्रेत, पिशाच, अतीत काल, मूल द्रव्य, तत्व। ಹೆಣ, ದೆವ್ವ, ಪಿಶಾಚಿ, ಕಳೆದಕಾಲ, ಭೂತಕಾಲ, ಮೂಲದ್ರವ್ಯ, ಪಂಚಮಹಾಭೂತ, ಸತ್ಯ, ತತ್ವ. वि बीता हुआ। ಕಳೆದುಹೋದ, ಗತ, ವ್ಯತೀತವಾದ.

भूतत्वविद्या–स्त्री. भूगर्भशास्त्र। ಭೂಗರ್ಭ ಶಾಸ್ತ್ರ.

भूतनाथ, भूतपति– पु. शिवजी। ಶಿವ, ಮಹಾದೇವ.

भूतपूर्व– वि. जो पूर्वकालमें हो चुका हो। ಮೊದಲಿನ, ಹಿಂದೆ ಆದ, ಹಿಂದಿನ.

भूतल– पु. पृथिवी का पृष्टभाग, भूमंडल। ಪೃಥ್ವಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗ, ಜಗತ್ತು, ಭೂಗೋಲು.

भूति– स्त्री. भस्म, ऐश्वर्य, वैभव, अधिकता। ಬೂದಿ, ಭಸ್ಮ, ವೈಭವ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಹೆಚ್ಚಳ, ವೃದ್ಧಿ, ಅಧಿಕತೆ.

भूतिनि, भूतिनी– स्त्री भूतयोनि-गत स्त्री। ಪಿಶಾಚಿನಿ, ಹೆಣ್ಣು ದೆವ್ವ

भूधर– पु. पर्वत, शेषनाग, भूपति, विष्णु। ಪರ್ವತ, ಶೇಷನಾಗ, ಅರಸು, ವಿಷ್ಣು.

भूनना–सक्रि. भूँजना, तलना। ಸುಡು, ಹುರಿ, ಕರಿ, ಪೀಡಿಸು.

भूप, भूपति, भूपाल–पु राजा। ಅರಸು, ರಾಜ.

भूभल, भूभुर, भूभुरि– स्त्री. गर्म धूल या राख। ಬಿಸಿಯಾದ ಧೂಳು ಅಥವಾ ಬೆಂಬೂದಿ.

भूभुज, भूभृत्– पु राजा। ರಾಜ, ಅರಸು.

भूमिका– स्त्री प्राक्कथन, रचना, भूमि, नाटकीय पात्र, अभिनय। ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ರಚನೆ, ಪೀಠಿಕೆ, ಭೂಮಿ, ನಾಟಕದ ಪಾತ್ರ, ನಾಟಕದ ಅಭಿನಯ.

भूमिया– पु जमींदार, मूलनिवासी, ग्रामदेवता। ಜಮೀನುದಾರ, ಭೂಮಿಯ ಅಧಿಕಾರಿ, ಮೂಲನಿವಾಸಿ, ಗ್ರಾಮದೇವತೆ.

भूर– पु वालू, रेत। ಉಸುಕು, ಮರಳು. स्त्री. भूल। ತಪ್ಪು, ದೋಷ. वि. बहुत। ಬಹಳ, ಅಧಿಕ.

भूरज पत्र–पु. भोजपत्र। ಭೂರ್ಜಪತ್ರ.

भूरा– वि खाकी, धूमिल। ಕಂದು

बಣ್ಣದ, ಖಾರಿ ಬಣ್ಣದ. पु. भूरा रंग, एक तरहका शुद्ध न किया हुआ शक्कर। ಕಂದು ಬಣ್ಣ, ಬೂರಾ ಸಕ್ಕರೆ

भूरि– वि. बहुत। ಬಹಳ, ಹೆಚ್ಚು, ಅಧಿಕ.

भूल– स्त्री गलती, भ्रम, दोष। ತಪ್ಪು, ಮರೆವು, ಭ್ರಮೆ, ದೋಷ.

भूलक– पु जो भूल करता हो, भूलने वाला। ತಪ್ಪು ಮಾಡುವವ, ಮರೆಯುವವ.

भूलना–सक्रि विस्मृत करना, खो देना, छोड़ देना। ಮರೆ, ಮರೆತು ಬಿಡು, ಕಳೆ, ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು, ತಪ್ಪು ಮಾಡು. अक्रि विस्मृत होना, खो-जाना, चूकना। ಮರೆ, ಮರೆತುಹೋಗು, ಕಳೆದುಹೋಗು, ತಪ್ಪಾಗು.

भूल भुलैयाँ– स्त्री भ्रममें डालनेवाला चक्करदार घर, पेचीली बात। ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ, ತೊಡಕಿನ ಮನೆ, ಸುತ್ತುಸುತ್ತಾದ ಮನೆ, ಸಿಕ್ಕು, ತೊಡಕುಳ್ಳ ಸಂಗತಿ.

भूवा– पु. रुई। ಅರಳೆ. वि. उजला, सफेद। ಬಿಳಿಯ, ಎದ್ದುಕಾಣುವ. स्त्री बुआ। ಸೋದರತ್ತೆ.

भूषण, भूषन– पु अलंकार, जेवर, श्रेष्ठ व्यक्ति। ಅಲಂಕಾರ, ಆಭರಣ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿ.

भूषना– सक्रि. सजाना, सँवारना। ಶೃಂಗರಿಸು, ಅಲಂಕರಿಸು.

भूषा– स्त्री गहना, सजावट। ಆಭರಣ, ಶೃಂಗಾರ.

भूसना– पु. दे 'भूषण'।

भूसा– पु. भुस। ಹೊಟ್ಟು, ಜೋಳದ ಕಡ್ಡಿ.

भूसी– स्त्री. चोकर। ತವಡು, ಗೊಳಲೆ, ಉಬ್ಬಲು.

भृकुटी– स्त्री. भ्रू, भौंह। ಹುಬ್ಬು.

भेंगा– वि. जिस की आँख की पुतली टेढी रहती हो। ಮೆಳ್ಳೆಗಣ್ಣಿನವ, ಮಾಲುಗಣ್ಣಿನವ.

भेंट, भेट– स्त्री. मुलाकात, उपहार। ಭೆಟ್ಟಿ, ಕಾಣಿಕೆ, ಆಹೇರ.

भेंटना– सक्रि. मिलना, गले लगाना। ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗು, ಕೂಡು, ಸಂದರ್ಶಿಸು, ಆಲಿಂಗಿಸು, ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು.

भेंड– स्त्री. भेड़। ಕುರಿ

भेवना–सक्रि तर करना। ತೋಯಿಸು, ನೆನೆಯಿಸು, ಒದ್ದೆ ಮಾಡು.

भेक– पु मेंढ़क। ಕಪ್ಪೆ.

भेख– पु वेष, रूप। ವೇಷ, ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆ, ಆಕೃತಿ, ರೂಪ.

भेजना– सक्रि रवाना करना। ಕಳುಹಿಸು, ರವಾನಿಸು, ಕಳುಹು.

भेजवाना–सक्रि. भेजने की क्रिया दूसरों से करवाना। ಕಳುಹಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಎರಡನೇಯವರಿಂದ ಮಾಡಿಸುವದು, ರವಾನೆ ಮಾಡಿಸು.

भेजा– पु. सिर के भीतर का गूदा, मेंढक। ಮಿದುಳು, ಮೇದಸ್ಸು, ಕಪ್ಪೆ.

भेड, भेडी– स्त्री भेड, एक पशुविशेष। ಕುರಿ.

भेडिया धसान= अंधानुकरण। ಅಂಧಾನುಕರಣ, ಕುರುಡು ಅನುಕರಣ.

भेडा– पु नर भेड़। ಟಗರು

भेडिया–पु एक मासाहारी पशु। ತೋಳ.

भेडी– स्त्री. मादा भेड। ಕುರಿ.

भेद– पु रहस्य, फूट, किस्म, भेदने की क्रिया। ರಹಸ್ಯ, ಸಮಾಚಾರ, ಒಡಕು, ಅಂತರ, ರೀತಿ, ತರ, ಜಾತಿ, ಭೇದಿಸುವಿಕೆ, ಕೊರೆಯುವಿಕೆ

भेदक– वि. भेदनेवाला, रेचक। ಭೇದಿಸುವ, ಒಡೆಯುವ, ಕೊರೆಯುವ, ಭೇದಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ, ರೇಚಕ.

भेदड़ी– स्त्री. रबड़ी। ಬಾಸುಂದಿ, ಕಾಸಿ ಗಟ್ಟಿಮಾಡಿದ ಹಾಲು.

भेदना– सक्रि छेदना। ಭೇದಿಸು, ಛೇದಿಸು, ಒಳಸೇರು, ತೂತುಕೊರೆ, ಒಡೆ.

भेदिया, भेदी– पु गुप्तचर, जासूस। ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಕೊಳ್ಳುವವ, ಗುಪ್ತಚರ, ರಹಸ್ಯ ಗೊತ್ತಿದ್ದವ, ಬೇಹುಕಾರ

भेदीसार– पु बरमा। ಹಿಡಿಸರಳು, ಬೈರಿಗೆ.

भेदू– पु. दे. 'भेदिया'।

भेन–स्त्री. बहिन। ಸಹೋದರಿ, ಭಗಿನಿ.

भेना– सक्रि. दे 'भेवना'।

भेरा– पु. दे. 'बेड़ा'।

भेरि, भेरी– स्त्री नगाडा। ನಗಾರಿ, ದುಂದುಭಿ, ಭೇರಿ

भेरीकार–पु भेरी बजानेवाला। ನಗಾರಿ ಬಾರಿಸುವವ

भेला– पु. भेंट, गोला, पुराने ढंग की नाव। ಭೆಟ್ಟಿ, ಸಂದರ್ಶನ, ದೊಡ್ಡ ಗುಂಡು ಅಥವಾ ಮುದ್ದೆ, ಹಳೆಯ ತರದ ನಾವೆ.

भेली–स्त्री गुड की बट्टी। ಬೆಲ್ಲದ ಪೆಂಟೆ, ಬೆಲ್ಲದ ಮುದ್ದೆ.

भेव–पु भेद, बारी। ರಹಸ್ಯ, ಮರ್ಮ, ಗುಟ್ಟು, ಗುಪ್ತಸಂಗತಿ, ಸರತಿ, ಬಾರಿ

भेवना– सक्रि. भिगोना। ತೋಯಿಸು, ಒದ್ದೆಮಾಡು, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದು.

भेष– पु पहनावा। ವೇಷ, ಉಡಿಗೆ, ಆಕೃತಿ

भेषना–सक्रि. भेष धारण करना। ವೇಷ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳು, ಸೋಗು ಹಾಕು.

भेस– पु दे 'भेष'।

भेसना– सक्रि दे 'भेषना'।

भैंस– स्त्री. एक पशु। ಎಮ್ಮೆ.

भैंसा– पु. नर भैंस। ಕೋಣ

भै– पु भय, डर। ಭಯ, ಅಂಜಿಕೆ

भैक्ष, भैक्ष्य– पु भीख, भिक्षा। ಬಿಕ್ಕೆ. ಬಿಕ್ಷೆ.

भैचक, भैचक्क– वि घबड़ाया हुआ, चकित। ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡ, ಚಕಿತ, ಗಾಬರಿಯಾದ, ದಿಕ್ಕು ಚಿಕ್ಕು ಯಾದ

भैंजन, भैदा–वि भयकर। ಭಯಂಕರ, ಅಂಜಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ

भैन, भैनी– स्त्री वहन । ಸಹೋದರಿ, ಅಕ್ಕ ಅಥವಾ ತಂಗಿ.

भैया– पु भाई । ಸಹೋದರ, ಅಣ್ಣ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ.

भैयाचार, भैयाचारी–पु. दे 'भाईचारा'।

भैयादूज– स्त्री. भाईदूज । ಭಾವಬಿದಿಗೆ, ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ದ್ವಿತೀಯಾ.

भैरव– वि. भयंकर । ಭಯಂಕರವಾದ, ಅಂಜಿಕೆ ಬರುವ. शिवजी, शिवगण का नायक । ಶಿವ, ಮಹಾದೇವ, ಶಿವಗಣದ ನಾಯಕ.

भैरवी–स्त्री. दुर्गा, चामुंडा, एक रागिनी । ದುರ್ಗಾದೇವಿ, ಚಾಮುಂಡಿ, ಒಂದು ರಾಗ.

भैषज, भैषज्य– पु. दवा । ಔಷಧ.

भैहा– वि. डरा हुआ । ಅಂಜಿದ, ಭಯಭೀತ.

भोंकना– अक्रि. भूकना । ಬೊಗಳು. सक्रि. घुसेड़ना । ಚುಚ್ಚು, ತಿವಿ, ಒಳನೇರಿಸು, ಇರಿ.

भोंडा– वि. भद्दा, कुरूप । ಅಂದಗೆಟ್ಟ, ಕುರೂಪ. पु. कुरूप ಕುರೂಪ.

भोंतर, भोंतला– वि. जिस की धार पैनी न हो । ಮೊಂಡವಾದ, ಧಾರೆಯಿಲ್ಲದ, ಮೊನೆಗೆಟ್ಟ.

भोंदू– वि. मूर्ख, असभ्य, बुरा । ಮೂರ್ಖ, ಬುದ್ಧಿಗೇಡಿ, ಅಸಭ್ಯ, ಕೆಟ್ಟ.

भोंपा–, भोंपू– पु. एक बाजा, सीटी । ಕಹಳೆ, ಕೊಂಬು, ಬ್ಯೂಗಲ್, ಮೋಟರು ರೇಲ್ವೆಗಳ ಸೀಟಿ.

भोकस– पु. दानव । ರಾಕ್ಷಸ.

भोगना–अक्रि. भुगतना । ಅನುಭವಿಸು, ಸಹಿಸು.

भोगली– स्त्री. छोटी नली, नथ, कान का एक आभूषण । ಚಿಕ್ಕ ನಳಿಗೆ, ನತ್ತು, ಮೂಗುತಿ, ಕಿವಿಮುರು.

भोगवना– अक्रि. दे. 'भोगना' ।

भोगवाना, भोगना– सक्रि. भोगनेमें दूसरे को प्रवृत्त करना, भोग कराना । ಭೋಗಿಸಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸು, ಉಪಭೋಗ ಮಾಡಿಸು.

भोगी– वि. विलासी, भोगनेवाला । ಆನಂದಿಸುವವ, ಭೋಗಿಸುವವ, ಭೋಗಿ. पु साँप, राजा । ಸರ್ಪ, ಅರಸು, ರಾಜ.

भोज– पु. जेवनार, भोजन, एक प्राचीन राजा । ಔತಣ, ಆಮಂತ್ರಣ, ಭೋಜನ, ಒಬ್ಬ ಪ್ರಾಚೀನ ಅರಸು

भोजन– पु खाने की क्रिया, खाद्य पदार्थ । ಊಟ, ಭೋಜನ, ಆಹಾರ, ತಿನ್ನುವ ಪದಾರ್ಥ.

भोजविद्या– स्त्री. ऐंद्रजालिक विद्या । ಇಂದ್ರಜಾಲ, ಮಾಟ, ಜಾದೂ.

भोजी– वि भोजन करनेवाला । ಊಟ ಮಾಡುವವ.

भोज्य– पु. दे 'भोज' ।

भोज्य– वि भोजन के योग्य । ತಿನ್ನಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ. पु. खाद्य वस्तु । ಖಾದ್ಯವಸ್ತು, ತಿನ್ನುವ ಪದಾರ್ಥ.

भोटा– वि. सीधा सादा, भोला। ಸರಲ ಸ್ವಭಾವದ, ಸಾಧುವಾದ.

भोडर, भोडल– पु. अभ्रक, अभ्रक का चूर्ण। ಅಭ್ರಕ, ಅಭ್ರಕದ ಪುಡಿ.

भोडागार– पु भंडारघर। ಕೊಠಡಿ.

भोना– अक्रि रगना, अनुरक्त होना। ತಲ್ಲೀನವಾಗು, ಅನುರಕ್ತನಾಗು, ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳು.

भोपा– पु. दे 'भोंपा'।

भोम, भोमी– स्त्री. पृथिवी। ಪೃಥ್ವಿ.

भोर– पु सबेरा, भ्रम। ನಸುಕು, ಪ್ರಾತಃಕಾಲ, ಭ್ರಮೆ, ಮೋಸ. वि. भोला, चकित। ಸರಲ ಸ್ವಭಾವದ, ಚಕಿತ, ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತ.

भोरा– वि. भोला। ಸರಲ ಸ್ವಭಾವದ, ಸಾಧು ಸ್ವಭಾವದ.

भोराई–स्त्री. भोलापन। ಸರಲಸ್ವಭಾವ.

भोराना–सक्रि. भुलावा देना, बहकाना। ಮೋಸಗೊಳಿಸು, ಕೆಟ್ಟ ಹಾದೀ ಹಿಡಿಸು, ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಕೆಡಹು. अक्रि भुलावेमें आना। ಮೋಸ ಹೋಗು, ಮರುಳಾಗು.

भोलना– सक्रि. दे. 'भोराना'।

भोला– वि सरल, सीधा सादा। ಸರಳ ಸ್ವಭಾವದ, ಸಾತ್ವಿಕ, ಸಾಧು, ಭೋಳೆ, ಅನನುಭವಿ.

भोलापन–पु. सरलता, सिधाई, मूर्खता। ಸರಳತನ, ಸಾತ್ವಿಕತೆ, ಮೂರ್ಖತನ.

भोलाभाला– वि. सीधासाधा। ಸರಳ, ಸಾತ್ವಿಕ, ಭೋಳೆ ಸ್ವಭಾವದ.

भौं– स्त्री भृकुटी। ಹುಬ್ಬು.

भौंकना– अक्रि भौं भौं करना, बड़बड़ाना। ಬೊಗಳು, ಬಡಬಡಿಸು, ವಟಗುಟ್ಟು.

भौंचाल– पु. भूकंप। ಭೂಕಂಪ.

भौंड़ा– पु भद्दा, कुरूप। ಅಂದಗೆಟ್ಟ, ಕುರೂಪ.

भौंडी– स्त्री पहाडी। ಚಿಕ್ಕ ಗುಡ್ಡ.

भौंतुआ–पु. एक कीड़ा, एक रोग, तेली का बैल। ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಸುಳಿದಾಡುವ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಜಲಜಂತು, ಒಂದು ರೋಗ, ಗಾಣದೆತ್ತು.

भौंर– पु. पानीका चक्कर, भ्रमर, काला घोड़ा। ನೀರಿನ ಸುಳಿ, ಭ್ರಮರ, ಕರಿಯ ಕುದುರೆ.

भौंरा–पु भ्रमर, एक खिलौना, तहखाना, गडरियेका कुत्ता। ಭ್ರಮರ, ತುಂಬಿ, ಬೊಗರಿ, ನೆಲಮನೆ, ಕುರುಬನ ನಾಯಿ, ಸುಳಿ.

भौंराना– सक्रि घुमाना। ಸುತ್ತು, ತಿರುಗಿಸು, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡಿಸು अक्रि. चक्कर काटना, फेरी लगाना। ಸುತ್ತು, ತಿರುಗು, ಸುಳಿದಾಡು, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕು.

भौंरी– स्त्री. बालोंका चक्र, परिक्रमा, पानीका चक्कर, भ्रमरी। ಕೂದಲಿನ ಸುಳಿ, ನೀರಿನ ಸುಳಿ, ತಿರುಗಣೆ ಮಡು, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ, ಹೆಣ್ಣು ತುಂಬಿ.

भौंह– स्त्री. दे. 'भौं'।

—चढ़ाना या तानना = नाराज होना।

ಸಿಟ್ಟಾಗು,ಕೆರಳು,ಹುಬ್ಬುಗಂಟಿಕ್ಕು
—जोहना = शुश्रूषा करना । ನೇವೆ ಮಾಡು.
भौं– पु भय, संसार। ಅಂಜಿಕೆ,ಭಯ, ಭವ, ಸಂಸಾರ, ಜಗತ್ತು.
भौचक, भौचक्का– वि चकित । ಆಶ್ಚರ್ಯ ಚಕಿತ, ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡ, ಬೆರಗಾದ, ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದ क्रिवि. अचानक । ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ.
भौज,भौजाई,भौजी– स्त्री. भ्रातृपत्नी । ಅಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ, ಅತ್ತಿಗೆ.
भौठा– पु छोटा पहाड़ । ಚಿಕ್ಕ ಗುಡ್ಡ, ದಿನ್ನೆ.
भौतिक–वि पंचभूत संबंधी। ಭೌತಿಕ, ಪಂಚಭೂತಾತ್ಮಕ,ಸ್ಥೂಲ,ಪೃಥ್ವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ.
भौन– पु. भवन । ಮನೆ, ಭವನ.
भौना– अक्रि घूमना । ತಿರುಗು, ಸಂಚರಿಸು, ಭ್ರಮಣ ಮಾಡು.
भौम– पु. मंगल ग्रह । ಮಂಗಳಗ್ರಹ. वि भूमि संबंधी, भूमिसे उत्पन्न । ಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧದ, ಭೂಮಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ
भौमवार–पु मंगलवार। ಮಂಗಳವಾರ.
भौसा– पु. जनसमूह, भीड़भाड़ । ಸಂದಣಿ, ದಟ್ಟಣೆ, ಗದ್ದಲ.
भ्रमण– पु. घूमना, फिरना, यात्रा, चक्कर । ತಿರುಗಾಟ, ಸಂಚಾರ, ಯಾತ್ರೆ, ಪ್ರವಾಸ, ಸುತ್ತುವಿಕೆ.
भ्रमना–अक्रि. घूमना, भ्रममें पड़ना । ತಿರುಗಾಡು, ಅಲೆದಾಡು, ಮೋಸ ಹೋಗು, ದಾರಿತಪ್ಪು.
भ्रमाना–सक्रि घुमाना,फिराना,बहकाना। ತಿರುಗಾಡಿಸು, ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸು, ಮೋಸಗೊಳಿಸು.
भ्रष्ट– वि पतित, दुराचारी। ಭ್ರಷ್ಟ, ಪತಿತ, ದುರಾಚಾರಿ.
भ्राजना– अक्रि शोभित होना। ಶೋಭಿಸು, ಚಂದ ಕಾಣು.
भ्राजमान–वि. शोभायमान । ಶೋಭಾಯಮಾನ, ಶೋಭಿಸುವ.
भ्रात, भ्राता– पु. सगा भाई । ಸಹೋದರ.
भ्रान्त– वि. व्याकुल, भूला हुआ। ವ್ಯಾಕುಲಗೊಂಡ,ಭ್ರಾಂತಿಗೊಂಡ, ಉನ್ಮತ್ತ, ಮರೆತ.
भ्रान्ति–स्त्री भ्रम, धोखा, संशय,मोह। ಭ್ರಮೆ, ಮೋಸ, ಭ್ರಾಂತಿ, ಸಂಶಯ, ಮೋಹ.
भ्रू– स्त्री भौंह । ಹುಬ್ಬು.
भ्रूण– पु. स्त्री का गर्भ, गर्भस्थ शिशु। ಗರ್ಭ, ಗರ್ಭದಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿಶು.
भ्वहरना– अक्रि. डर जाना, भयभीत होना । ಅಂಜು, ಭಯಭೀತನಾಗು.
भ्वासर– वि मूर्ख । ಮೂರ್ಖ.

म

मंकुर– पु. आईना। ಕನ್ನಡಿ, ದರ್ಪಣ.

मंग– स्त्री. माग। ಬೈತಲೆ.

मँगता, मगन– पु. भिखारी। ಭಿಕ್ಷುಕ, ತಿರುಕ.

मँगनी– स्त्री माँगना, उधार, सगाई। ಬೇಡುವಿಕೆ, ಉದ್ದರಿ, ಕಡ, ಎರವಲು, ವಿವಾಹ ನಿಶ್ಚಯ.

मंगल– पु. शुभ, भलाई, एक ग्रह, भौमवार। ಶುಭ,ಕಲ್ಯಾಣ, ಒಂದು ಗ್ರಹ, ಮಂಗಳವಾರ.

मंगला–स्त्री. हलदी, पार्वती। ಅರಶಿಣ, ಪಾರ್ವತಿ.

मंगलाचरण– पु. कार्यारंभ में मंगलार्थ लिखा या पढा जानेवाला पद्य। ಕಾರ್ಯಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಂಗಲಾರ್ಥವಾಗಿ ಬರೆಯುವ ಅಥವಾ ಓದುವ ಪದ್ಯ.

मंगलामुखी– स्त्री वेश्या। ವೇಶ್ಯೆ

मंगल्य– पु. चंदन, सोना। ಚಂದನ, ಬಂಗಾರ. वि. कल्याणकारक, सुंदर। ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕ, ಸುಂದರ.

मँगवाना, मँगाना– सक्रि. माँगने का काम दूसरेसे कराना। ಬೇಡಿಸು, ತರಿಸು, ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳು.

मँगेतर– वि जिसकी सगाई हो चुकी हो। ವಿವಾಹ ನಿಶ್ಚಯವಾದವಳು.

मंच, मंचक– पु. उच्चासन, चबूतरा। ಉಚ್ಚಾಸನ,ಮಂಚ,ಕಟ್ಟೆ,ವೇದಿಕೆ.

मंजन– पु. दाँत साफ करनेका चूर्ण, स्नान। ಹಲ್ಲು ತಿಕ್ಕುವ ಚೂರ್ಣ, ಸ್ನಾನ, ಜಳಕ.

मंजना– सक्रि माँजना। ಉಜ್ಜು, ತಿಕ್ಕು, अक्रि माँजा जाना, अभ्यास होना। ತಿಕ್ಕಲ್ಪಡು, ಸ್ವಚ್ಛವಾಗು, ಅಭ್ಯಾಸವಾಗು.

मंजरी– स्त्री. बौर, कोपल। ಹೂಗೊಂಚಲು, ಪಲ್ಲವ, ಚಿಗುರು.

मँजाई– स्त्री. माँजने की क्रिया या मजदूरी। ತಿಕ್ಕುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

मँजाना– सक्रि मँजवाना, माँजना। ತಿಕ್ಕಿಸು, ತಿಕ್ಕಿಸುವ ಕೆಲಸ ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ತಿಕ್ಕು, ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡು, ಸಂಸ್ಕರಿಸು.

मँजार– पु बिलाव। ಗಂಡು ಬೆಕ್ಕು.

मँजावट–स्त्री माँजनेकी क्रिया, अभ्यास। ತಿಕ್ಕುವ ಕೆಲಸ, ಅಭ್ಯಾಸ.

मंजिका– स्त्री वेश्या। ವೇಶ್ಯೆ.

मँजिल– स्त्री. पडाव, मकानका खंड, गंतव्य स्थान, मार्गका उतना भाग जितना एक दिनमें तय हो सके। ಇಳಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳ, ಬಿಡಾರ,ಅಂತಸ್ತು, ಮುಟ್ಟತಕ್ಕ ಸ್ಥಳ, ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಷ್ಟು ಮಾರ್ಗ.

मंजीर– पु घुंघरू, नूपुर। ಗೆಜ್ಜೆ, ನೂಪುರ, ಕಾಲಂದುಗೆ.

मञ्जु– वि सुंदर। ಸುಂದರ, ಉತ್ತಮ

मंजुघोषा– स्त्री. कोयल। ಕೋಗಿಲೆ.

मंजुल– वि. दे. 'मंजु'।

मंजूर– वि. स्वीकृत। ಸ್ವೀಕೃತವಾದ.

—करना = मान लेना। ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

मंजूरी– स्त्री. स्वीकृति। ಸ್ವೀಕೃತಿ. ಒಪ್ಪಿಗೆ, ಅಂಗೀಕಾರ.

मजूषा– पु पिटारा। ಸಣ್ಣ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಡಬ್ಬಿ.

मंझला– वि. बीचका। ಮಧ್ಯದ, ನಡುವಣ.

मझा– वि बीचका। ಮಧ್ಯದ, ನಡುವಣ. पु गुड्डीके डोरेपर लगाया जानेवाला मसाला, चौकी, पलंग। ಗಾಳೀಪಟದ ದಾರಕ್ಕೆ ಹೂಸುವ ಗಂಜಿ, ಮಣೆ, ಮಂಚ.

मॅझार,मँझारि–क्रिवि बीचमें। ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ನಡುವೆ, ಮಧ್ಯೆ.

मॅझियाना– सक्रि. घुसकर नदी पार करना। ದಾಟು, ಆಚೆಗೆ ಹೋಗು.

मॅझियार– वि मध्य या बीचका। ಮಧ್ಯದ, ನಡುವಿನ.

मॅडई– स्त्री बाँस फूस आदिसे बना छोटा घर। ಬಿದಿರು ಹುಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಚಿಕ್ಕ ಮನೆ, ಜೋಪಡಿ.

मड– पु. माँड। ಗಂಜಿ, ಸಾರ, ಸರಿ, ಅಂಬಲಿ.

मंडन–पु सजावट, समर्थन। ಶೃಂಗಾರ, ಶೋಭೆ, ಭೂಷಣ, ಸಮರ್ಥನೆ, ಪುಷ್ಟಿ.

मंडना– सक्रि सजाना, पुष्ट करना, व्याप्त करना। ಶೃಂಗರಿಸು, ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸು, ಸಮರ್ಥಿಸು, ತುಂಬು, ವ್ಯಾಪಿಸು.

मंडप– पु तृण आदिसे छाया हुआ स्थान। ಮಂಟಪ

मंडरना– अक्रि चारों तरफसे घेरलेना। ಕವಿದುಕೊಳ್ಳು.

मंडराना, मंडलाना– अक्रि. ऊपर चारो ओर घूमना। ನಾಲ್ಕುಕಡೆಗೆ ಸುತ್ತು, ಮೇಲೆ ತಿರುಗು,ಸುಳಿದಾಡು, ಸುತ್ತು ಹಾಕು, ಮೇಲೆ ಹಾರಾಡು.

मंडर, मंडल– पु. गोल स्थान, चक्कर, घेरा, समूह। ದುಂಡಾದ ಸ್ಥಳ, ಚಕ್ರ ಮಂಡಲ, ಸುತ್ತು, ಪರಿಘ, ಸಮೂಹ.

मंडलाकार– वि. गोल। ಗೋಲ, ದುಂಡಾದ.

मंडली– स्त्री. सभा, समूह। ಸಭೆ. ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ.

मँडवा–पु मंडप। ಮಂಟಪ,ಹಂದರ, ಚಪ್ಪರ.

मँडार, मँडारा– पु टोकरा। ಬುಟ್ಟಿ, ಹೆಡಿಗೆ, ಮಕ್ಕರಿ.

मंडित– वि. सुसज्जित, छाया हुआ। ಶೃಂಗರಿಸಿದ, ಸುಶೋಭಿತ, ಹೊದಿಸಿದ.

मंडी– स्त्री. बाजार। ಸಂತೆ, ಪೇಟೆ.

मंडूक– पु मेंढक। ಕಪ್ಪೆ.

मंत– पु. मत, सलाह । ಮತ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಸಲಹೆ, ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ.

मंतव्य– पु विचार । ವಿಚಾರ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಉದ್ದೇಶ वि. मानने योग्य । ಒಪ್ಪಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

मंत्र– पु दिव्य प्रभावयुक्त शब्द,युक्ति, सलाह । ಮಂತ್ರ, ಯುಕ್ತಿ, ಸಲಹೆ, ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆ.

मंत्रणा–स्त्री विचार, सलाह । ವಿಚಾರ, ಸಲಹೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

मंत्री - पु सलाह देनेवाला, वजीर । ಸಲಹೆ ಕೊಡುವವ,ಮಂತ್ರಿ.ಸಚಿವ, ಅಮಾತ್ಯ.

मंथज– पु. मक्खन । ಬೆಣ್ಣೆ.

मंथन–पु बिलोना, मथानी । ಮಂಥನ, ಕಡೆಯುವಿಕೆ, ತಿರುಗಿಸುವಿಕೆ, ಕಡೆಗೋಲು.

मंथर–वि. सुस्त, भारी, टेढा। ಆಲಸೀ, ಮೈಗಳ್ಳ, ಮಂದವಾದ, ಭಾರವಾದ, ವಕ್ರ. पु. कोप, मथानी, दूत, मक्खन, क्रोध, बालोंका गुच्छा। ಕೋಪ, ಬೊಕ್ಕಸ, ಕಡೆಗೋಲು, ದೂತ, ಬೆಣ್ಣೆ, ಕ್ರೋಧ, ಜಡೆ, ಹೆಳಲು.

मंथरा– पु. कैकेयी की दासी । ಕೈಕೇಯಿಯ ದಾಸಿಯ ಹೆಸರು.

मंथान– पु. मथानी । ಕಡೆಗೋಲು.

मंथिनी– स्त्री. मटका । ಮೊಸರು ಕಡೆಯುವ ಗಡಿಗೆ,ಮೊಸರು ಕಡೆಯುವ ಮಡಕೆ.

मंद– वि. सुस्त, धीमा, नीच, कम, क्षीण । ಆಲಸೀ, ಮಂದ, ನಾವಕಾಶ, ನೀಚ, ಕಡಿಮೆಯಾದ, ಕುಗ್ಗಿದ, ಕ್ಷೀಣ. क्रिवि. धीरे से । ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ.

मंदक– पु. नासमझ । ಅಜ್ಞಾನಿ, ಮೂಢ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವ.

मंदभागी, मंदभाग्य– वि. बदकिस्मत। ಭಾಗ್ಯಹೀನ, ದುರ್ದೈವಿ, ಅದೃಷ್ಟಹೀನ.

मंदर–पु एक पहाड़, मंदारवृक्ष, शीशा, स्वर्ग । ಒಂದು ಪರ್ವತ, ಮಂದರಗಿರಿ, ಮಂದಾರವೃಕ್ಷ, ಕನ್ನಡಿ, ಸ್ವರ್ಗ.

मंदरा– वि नाटा । ಗಿಡ್ಡ, ಕುಳ್ಳ.

मंदा– वि. धीमा, सस्ता,ढीला, निकृष्ट । ಮಂದವಾದ, ನಿಧಾನವಾದ,ಸಾವಕಾಶ, ಅಗ್ಗ, ಸಡಿಲಾದ, ಕೆಟ್ಟ, ನಿಕೃಷ್ಟ.

मंदाग्नी– स्त्री. अपचका रोग । ಅಪಚನದ ರೋಗ.

मंदाना– अक्रि. मंद पड़ना । ಮಂದವಾಗು, ಅಗ್ಗವಾಗು.

मंदिर, मंदिल– पु. देवालय, घर, नगर, समुद्र । ದೇವಾಲಯ, ಗುಡಿ,ಮನೆ, ನಗರ, ಸಮುದ್ರ

मंदिरा–पु अस्तबल। ಕುದುರೆಲಾಯ.

मंद्र– वि. सुंदर । ಸುಂದರ, ಒಳ್ಳೆಯ. पु गंभीर ध्वनि । ಗಂಭೀರ ಧ್ವನಿ.

मशा, मंसा– स्त्री अभिप्राय, इच्छा,

आशय'। ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಇಚ್ಛೆ, ಉದ್ದೇಶ, ಭಾವ, ಇಂಗಿತ.

मंसब- पु पद, अधिकार । ಹುದ್ದೆ, ಪದ, ಸ್ಥಾನ, ಅಧಿಕಾರ.

मंसूख- वि रद्द। ತೆಗೆದೊಗೆದ, ರದ್ದು ಮಾಡಿದ, ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದ.

मंसूबा- पु. उपाय, इरादा, आयोजन। ಉಪಾಯ, ವಿಚಾರ, ನಿಶ್ಚಯ, ಯೋಜನೆ.

मआनी- पु माने, अर्थ, उद्देश। ಅರ್ಥ, ಉದ್ದೇಶ, ಆಶಯ, ತಾತ್ಪರ್ಯ.

मआफ- वि. दे. 'माफ़'।

मआश- स्त्री. जीविका का साधन, जमींदारी। ಉಪಜೀವಿಕೆಯ ಸಾಧನ, ಜೀವನೋಪಾಯ, ವೃತ್ತಿ, ಜಮೀನುದಾರಿ.

मउनी- स्त्री. छोटी डलिया । ಚಿಕ್ಕ ಬುಟ್ಟಿ, ಚಿಕ್ಕ ಹೆಡಿಗೆ.

मकई-स्त्री. मक्का। ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ, ಗೋವಿನ ಜೋಳ.

मकड़ा- पु एक कीड़ा। ಜೇಡ ಹುಳ.

मकड़ी- स्त्री मकड़ा। ಜೇಡ ಹುಳ.

मकतब- पु पाठशाला। ಪಾಠಶಾಲೆ, ವಿದ್ಯಾಲಯ.

मकतल- पु वधस्थान, प्रेमिका का क्रीडा क्षेत्र। ವಧಸ್ಥಾನ, ಪ್ರೇಮಿಕೆಯ ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ಥಾನ.

मकदूर-पु. सामर्थ्य, हैसियत। ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಅಳವು, ಶಕ್ತಿ, ಸಾಧನ, ಅಧಿಕಾರ.

मक़नातीस-पु. चुंवक पत्थर। ಲೋಹ ಚುಂಬಕ.

मक़फूल- वि. रेहन रक्खा हुआ। ಅಡವು ಇಟ್ಟ, ಒತ್ತೆ ಇಟ್ಟ.

मक़बरा- पु. समाधिस्थान। ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಾನ, ಗೋರಿ, ಸಮಾಧಿ ಮಂಟಪ.

मकबूल- वि. प्रिय, क़बूल किया हुआ। ಪ್ರಿಯ, ಒಕ್ಕೈಯ, ಒಪ್ಪಿದ.

मकरंद- पु मधु, पुष्परस, पुष्पकेसर, भ्रमर, कोकिल। ಜೇನು, ಪುಷ್ಪರಸ, ಪುಷ್ಪಕೇಶರ, ಭ್ರಮರ, ಕೋಗಿಲೆ.

मकर- पु. एक राशि, मगर, मछली, धोखा। ಒಂದು ರಾಶಿ, ಮೊಸಳೆ, ಮೀನ, ಮೋಸ, ಕಪಟ.

मकरकेतु, मकरध्वज- पु कामदेव। ಕಾಮದೇವ.

मकरा- पु दे. 'मकड़ा'।

मकराज- स्त्री कैंची। ಕತ್ತರಿ.

मक़रूज़-वि कर्ज़दार । ಸಾಲಗಾರ, ಋಣಿ.

मक़सद-पु अभिप्राय, उद्देश, मनोरथ। ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಉದ್ದೇಶ, ಮನೋರಥ.

मक़सूद- वि अभीप्सित। ಇಚ್ಛಿಸಿದ, ಉದ್ದಿಷ್ಟ.

मकाँ, मकान-पु. घर। ಮನೆ, ನಿಲಯ.

मक़ु- क्रिवि. चाहे, शायद, बल्कि। ಒಂದುವೇಳೆ, ಬೇಕಾದರೆ, ಬಹುತರವಾಗಿ, ಅಲ್ಲದೆ.

मक़ुना- पु. विना दाँतका हाथी, बिना

मूँछका आदमी । ಕೋರೆಗಳಿಲ್ಲದ ಆನೆ, ಮೀಸೆಯಿಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯ.

मकुनी, मकूनी–स्त्री. बेसन भरकर बनाई हुयी रोटी । ಕಡ್ಲೆಹಿಟ್ಟು ತುಂಬಿ ಮಾಡಿದ ಗೋದಿಯ ರೊಟ್ಟಿ.

मकुर– पु. मुकुट, दर्पण, कुम्हार का डंडा । ಮುಕುಟ, ಕನ್ನಡಿ, ತಿಗರಿ ತಿರುಗಿಸುವ ಕುಂಬಾರನ ಕೋಲು.

मकूला– पु उक्ति । ಉಕ್ತಿ, ವಚನ, ಗಾದೆಯ ಮಾತು.

[मको]ड़ा–पु छोटा कीड़ा । ಚಿಕ್ಕ ಹುಳು, ಕೀಟ.

मकोरना– सक्रि मरोड़ना । ತಿರುಗಿಸು, ಹಿಂಡು, ಮುರಿಗೆ ಹಾಕು.

मक्का– पु. मकई, मुसलमानो का प्रधान तीर्थ । ಗೋವಿನ ಜೋಳ,ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ, ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ.

मक्कार– पु. छली, ढोंगी । ಧೂರ್ತ, ಕಪಟೀ, ಮೋಸಗಾರ.

मक्खन, मखन– पु नवनीत । ಬೆಣ್ಣೆ.

मक्खी– स्त्री मक्षिका । ನೊಣ.

—मारना = वृथाका कार्य करना । ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡು,ವ್ಯರ್ಥ ಸಮಯ ಕಳೆ.

मक्खीचूस– वि बहुत कृपण । ಅತಿ ಜಿಪುಣ, ಬಹಳ ಕೃಪಣ.

मक्खीमार– पु. घृणित व्यक्ति । ತಿರಸ್ಕೃತ ವ್ಯಕ್ತಿ

मख– पु. यज्ञ । ಯಜ್ಞ.

मख़ज़न– पु खजाना । ಬೊಕ್ಕಸ, ಭಾಂಡಾರ, ಕೋಶ.

मखतूल– पु काला रेशम । ಕರಿಯ ರೇಷ್ಮೆ.

मखन– पु दे. 'मक्खन'।

मखनियाँ–पु. मक्खन बनाने या बेचने वाला । ಬೆಣ್ಣೆ ತಯಾರಿಸುವವ ಅಥವಾ ಮಾರುವವ. वि जिसमें से मक्खन निकाल लिया गया हो । ಬೆಣ್ಣೆ ತೆಗೆದ.

मख़मल– पु एक मुलायम कपड़ा । ಮಲ್ಲು, ಒಂದು ತರದ ತೆಳುವಾದ ಬಟ್ಟೆ.

मख़लूक़–स्त्री सृष्टि । ಸೃಷ್ಟಿ. वि रचा हुआ । ರಚಿಸಿದ.

मख़ौल– पु हँसी-दिल्लगी । ಹಾಸ್ಯ, ಪರಿಹಾಸ, ವಿನೋದ.

मख़ौलिया– पु दिल्लगीबाज़ । ಹಾಸ್ಯಗಾರ, ವಿನೋದಿ.

मग– पु. मार्ग, मगध । ಹಾದಿ, ಮಾರ್ಗ, ಮಗಧ ದೇಶ.

मग़ज़– पु. दिमाग, भेजा । ಮಿದುಳು, ಮೇಧಸ್ಸು, ಕೊಬ್ಬು.

—खाना = धिनौना होने तक व्यर्थ बकवाद करना । ಬಹಳ ಹರಟೆ ಕೊಚ್ಚಿ, ಬೇಸರಪಡಿಸು, ತ್ರಾಸ ಕೊಡು.

मग़ज़पची– स्त्री. सिर खपाना । ಬಹಳ ಯೋಚಿಸಿ ತಲೆ ಬಿಸಿಮಾಡು.

मग़ज़ी– स्त्री. पट्टी, गोट । ಅಂಚು, ಪಟ್ಟಿ, ಗೋಟ.
मगदूर– पु दे 'मकदूर' ।
मगध–पु. विहार प्रांत, मागध । ಮಗಧ ಪ್ರಾಂತ, ಬಿಹಾರ, ಭಟ್ಟಂಗಿ.
मगन, मग्न– वि लीन । ಲೀನ,ಮಗ್ನ, ಮುಳುಗಿದ, ತಲ್ಲೀನವಾದ.
मगना– अक्रि. डूबना, लीन होना । ಮುಳುಗು, ಮಗ್ನನಾಗು.
मग़फ़ूर– वि. जो मर चुका हो । ಸತ್ತ, ಕೈಲಾಸವಾಸಿ, ದಿವಂಗತ.
मगर– पु. एक जलजंतु । ಮೊಸಳೆ.
मगर– अव्य लेकिन । ಆದರೆ,ಅಲ್ಲದೆ.
मगरमच्छ– पु बड़ी मछली, मगर । ದೊಡ್ಡ ಮೀನ, ಮೊಸಳೆ.
मग़रब, मगरिब–पु. पश्चिम । ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕು.
मग़रिबी– वि पश्चिम का । ಪಶ್ಚಿಮದ.
मग़रूर– वि. घमंडी, अभिमानी । ಗರ್ವಿಷ್ಠ, ಸೊಕ್ಕಿನ, ಅಭಿಮಾನಿ.
मग़रूरी– स्त्री घमंड, अभिमान । ಸೊಕ್ಕು, ಗರ್ವ, ಅಹಂಕಾರ, ಅಭಿಮಾನ.
मग़लूब– वि परास्त, पराजित । ಸೋತ, ವಿಜಿತ, ಗೆಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ.
मगस– पु. मक्खी । ನೊಣ.
मगसिर– पु. अगहन का महीना । ಮಾರ್ಗಶಿರ ಮಾಸ.
मगह, मगहय, मगहर–पु मगध देश । ಮಗಧ ದೇಶ.
मगही– वि. मगध देश का । ಮಗಧ ದೇಶದ.
मग़ज़–पु. मस्तिष्क, भेजा, गिरी, मींगी, गूदा । ಮಸ್ತಿಷ್ಕ, ಮಿದುಳು, ಮೇದಸ್ಸು,ನೆಣ, ಮಜ್ಜೆ, ತಿರುಳು.
मग़ज़ खाना= दे. 'मगज खाना' ।
मग़ज़पची– स्त्री. सिर खपना । ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುವದು, ತಲೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಯೋಚಿಸುವದು
मग़ज़ी– स्त्री. दे. 'मगजी' ।
मघोनी– स्त्री इंद्राणी । ಇಂದ್ರಾಣಿ.
मघोना– पु इंद्र । ಇಂದ್ರ.
मचक– स्त्री. दबाव, हलकी पीड़ा । ಬಿತ್ತರಿಕೆ,ಒತ್ತಡ,ಭಾರ,ಅವುಕಾಟ, ನೋವು, ಅಳುಕುವಿಕೆ.
मचकना– सक्रि. जोर से हिलाना या दबाना । ವೇಗದಿಂದ ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಅಲುಗಿಸು, ಬಳುಕಿಸು, ಒತ್ತು, ಒತ್ತರಿಸು, ಅವುಕು. अक्रि जोर से हिलना या दब जाना । ವೇಗದಿಂದ ಅಲ್ಲಾಡು, ಒತ್ತಲ್ಪಡು, ನೋವಾಗು, ಅವುಕಲ್ಪಡು.
मचका–पु. धक्का, झोंका । ಅವುಕಾಟ, ನೂಕಾಟ, ನುಗ್ಗಾಟ, ಒತ್ತರಿಕೆ, ಒತ್ತಡ, ಜೋಕಾಲಿಯ ತೂಗಾಟ.
मचकाना– सक्रि झुकाना । ಬಳುಕಿಸು, ಬಗ್ಗಿಸು, ರೆಪ್ಪೆಬಡಿ.
मचकी– स्त्री. दे. 'मचका' ।
मचना– अक्रि. होना, व्याप्त होना,

फैलना, छा जाना। ಆಗು, ಸಂಭವಿಸು, ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗು, ಹಬ್ಬು, ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳು, (ಗಲಾಟೆ) ಏಳು.

मचमचाना–अक्रि. शब्द सहित हिलना। ಕಿರ್ರೆನ್ನು, ಕಿರುಗುಟ್ಟು

मचल– स्त्री. मचलने की क्रिया या भाव। ಹಟ, ಮೊಂಡಾಟ, ಛಲ.

मचलना– अक्रि. हठ करना। ಹಟ ಮಾಡು, ಛಲ ಹಿಡಿ.

मचला– वि. हठी, बोलने के अवसरपर चुप रहनेवाला। ಛಲವಾದಿ, ಹಟಮಾರಿ, ಮೊಂಡ, ಮಾತಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನಿರುವವ, ತಿಳಿಯದವನಂತೆ ನಟಿಸುವವ.

मचलाई– स्त्री. हठ। ಹಟ, ಛಲ, ಮೊಂಡಾಟ.

मचलाना–अक्रि वमन की इच्छा होना। ಓಕರಿಕೆಯಾಗು, ವಾಂತಿಯಾಗು, ಮಳಮಳಿಸು, ಅಸಹ್ಯವಾಗು. सक्रि. मचलनेमें प्रवृत्त करना। ಹಟಹಿಡಿಸು, ಛಲಹಿಡಿಸು.

मचवा–पु खाट, पलंग, नाव। ಮಂಚ, ಪಲಂಗ, ಡೋಣಿ, ನಾವೆ.

मचान–स्त्री. ऊंची बैठक, मंच। ಉಚ್ಚ ಆಸನ, ಅಟ್ಟ, ಮಂಚಿಕೆ, ಮಂಚ.

मचाना–सक्रि करना, ऐसा कार्य आरंभ करना जिसमें शब्द हो। ಮಾಡು (ಗದ್ದಲ), (ಗಲಾಟೆ) ಎಬ್ಬಿಸು.

मचामच–स्त्री मचमच शब्द। ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಒತ್ತಿ ತುಂಬುವದರಿಂದಾಗುವ ಶಬ್ದ.

मचिया– स्त्री. एक आदमी के बैठने योग्य चारपाई। ಸಣ್ಣ ಮಂಚ, ಚಿಕ್ಕ ಮಂಚ

मचिलई– स्त्री. दे. 'मचलाई'।

मच्छ, मछ–पु. मत्स्य। ದೊಡ್ಡ ಮೀನು

मच्छड– पु मच्छर। ಗುಂಗಾಡ, ಸೊಳ್ಳೆ.

मच्छर– पु दे. 'मच्छड'।

मच्छरता– स्त्री मत्सर। ಮತ್ಸರ, ಅಸೂಯೆ.

मच्छी– स्त्री. मछली। ಮೀನು

मच्छीमार– पु. मछुआ। ಜಾಲಗಾರ, ಮೀನ ಹಿಡಿಯುವವ

मछरिया, मछरी, मछली– स्त्री मीन। ಮೀನ.

मछुआ, मछुवा– पु धीवर, मल्लाह। ಜಾಲಗಾರ, ಬೆಸ್ತರವ, ನಾವಿಕ.

मज़कूर–वि जिक्र किया हुआ। ಹೇಳಿದ, ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ. पु विवरण। ವಿವರಣೆ, ಮಜಕೂರು

मज़दूर–पु. कुली। ಆಳು, ಕೂಲಿಯವ

मज़दूरी–स्त्री.श्रम, पारिश्रमिक। ಶ್ರಮ, ಕೂಲಿ, ಕೂಲಿಯ ಹಣ, ಪಾರಿಶ್ರಮಿಕ.

मजना– अक्रि प्रेममें डूबना। ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗು, ಲೀನನಾಗು.

मजनूं–वि. प्रेमी दीवाना, दुर्बल मनुष्य। ಪ್ರೇಮಿ, ಹುಚ್ಚ, ಉನ್ಮತ್ತ, ಹುಚ್ಚ, ದುರ್ಬಲ ಮನುಷ್ಯ.

मज़बूत–वि. दृढ़। ದೃಢ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ, ಬಲವತ್ತರವಾದ.

मज़बूती– स्त्री. दृढता, ताकत, बल। ಧಾರ್ಷ್ಟ್ಯ, ಸ್ಥೈರ್ಯ, ಬಲ, ಶಕ್ತಿ.

मज़बूर– वि. लाचार। ಒತ್ತಾಯದ, ನಿರ್ಬಂಧಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ, ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದ, ನಿರುಪಾಯನಾದ.

मजबूरन्– क्रिवि. लाचार होकर। ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ, ನಿರ್ಬಂಧದಿಂದ, ಒತ್ತಾಯದಿಂದ, ಬಲವಂತದಿಂದ.

मजबूरी– स्त्री. लाचारी। ನಿರ್ಬಂಧ, ಒತ್ತಾಯ, ಕಡ್ಡಾಯ, ವಿವಶತೆ.

मजमा– पु. भीड। ದಟ್ಟಣಿ, ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ಕೂಟ.

मजमूआ–पु. बहुतसी चीजों का समूह। ಸಮೂಹ, ಸಂಗ್ರಹ, ಒಟ್ಟು, ಗಣ. वि संग्रह या एकत्र किया हुआ। ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದ, ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ.

मजमूई–वि. सामूहिक। ಸಾಮೂಹಿಕ, ಎಲ್ಲ.

मज़मून– पु विषय, लेख। ವಿಷಯ, ಲೇಖನ, ನಿಬಂಧ, ಪ್ರಬಂಧ.

मजलिस– स्त्री. सभा, सभाभवन। ಸಭೆ, ಸಮಾರಂಭ, ಪರಿಷತ್ತು, ಸಮಾಜ, ಮೇಳ, ಸಭಾಭವನ, ಕಛೇರಿ.

मजलूम– वि जिनपर जुल्म किया गया हो। ಪೀಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ತ್ರಾಸಹೊಂದಿದ.

मज़हब– पु. धर्म। ಧರ್ಮ, ಮತ, ಮತಾಚಾರ.

मज़हबी– वि. धार्मिक। ಧಾರ್ಮಿಕ, ಮತಸಂಬಂಧವಾದ. पु. मेहतर या भंगी। ಝಾಡಮಾಲಿ, ಭಂಗಿ.

मज़ा– पु. स्वाद, आनंद, दिल्लगी। ಸ್ವಾದ, ರುಚಿ, ಆನಂದ, ಸ್ವಾರಸ್ಯ, ಮೋಜು, ತಮಾಷೆ, ವಿನೋದ, ಗೇಲಿ, ನಗಚಾಟಿಕೆ.

—चखाना = किये हुए अपराध का दंड देना। ಮಾಡಿದ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸು.

—उडाना = सुख भोगना। ಸುಖಭೋಗಿಸು.

मज़ाक– पु. हँसी, परिहास, रुचि, प्रवृत्ति। ವಿನೋದ, ನಗಚಾಟಿಕೆ, ಗೇಲಿ, ರುಚಿ, ಸ್ವಾರಸ್ಯ, ಆನಂದ, ಮೋಜು, ಪ್ರವೃತ್ತಿ.

मज़ाकन्– क्रिवि. मजा के तौरपर। ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ, ನಗಚಾಟಿಕೆಗಾಗಿ, ತಮಾಷೆಗೆ.

मजाकिया– वि मज़ाक करनेवाला। ವಿನೋದಿ, ನಗಚಾಟಿಕೆ ಮಾಡುವವ, ಹಾಸ್ಯಗಾರ.

मजाज़– पु अधिकार। ಅಧಿಕಾರ, ಹಕ್ಕು, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

मजाज़ी– वि कृत्रिम, झूठा, लौकिक। ಕೃತ್ರಿಮ, ಕಲ್ಪಿತ, ಸುಳ್ಳು, ಅನಿತ್ಯ, ಲೌಕಿಕ, ಸಂಸಾರ ಸಂಬಂಧದ.

मज़ार– पु कब्र । ಸಮಾಧಿ, ಗೋರಿ.

मजारि, मजारी– स्त्री. बिल्ली । ಬೆಕ್ಕು.

मजाल–स्त्री. शक्ति । ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಬಲ.

मजिल– स्त्री दे. 'मंजिल'।

मजीठ– स्त्री एक लता । ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ ತೆಗೆಯುವ ಒಂದು ಬಳ್ಳಿ, ರಕ್ತಾಂಗಿ.

मज़ीद– वि. बड़ा, पूज्य । ದೊಡ್ಡ, ಪೂಜ್ಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠ. पु ज़्यादती । ಆಧಿಕ್ಯ, ವಿಪುಲತೆ.

मजीर– स्त्री. मंजरी। ಹೂ ಹಣ್ಣುಗಳ ಗೊಂಚಲು, ಗೊನೆ.

मजीरा– पु एक वाजा । ಕೈತಾಳ, ಝಲ್ಲರಿ.

मजूर– पु कुली, मयूर । ಕೂಲಿಯವ, ಆಳು, ನವಿಲು.

मजेज– पु. घमंड, गर्व, हठ । ಗರ್ವ, ಸೊಕ್ಕು, ಹಟ.

मज़ेदार– वि वढिया, सुस्वाद । ಒಳ್ಳೆಯ, ರುಚಿಯುಳ್ಳ, ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ, ಸೊಗಸಾದ.

मज्ज– स्त्री. दे 'मज्जा'।

मज्जन– पु. स्नान । ಸ್ನಾನ.

मज्जना– अक्रि स्नान करना । ಸ್ನಾನ ಮಾಡು.

मज्जा– स्त्री. हड्डी के भीतर का गूदा । ಮಜ್ಜೆ, ಎಲುಬಿನೊಳಗಿನ ನೆಣ, ಕೊಬ್ಬು, ಚರ್ಬಿ.

मज्झ, मझ– वि मध्य । ಮಧ್ಯ, ನಡುವಿನ. क्रिवि. बीचमें । ನಡುವೆ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ.

मझधार– पु. नदी की मध्यधारा । ನದಿಯ ಮಧ್ಯಭಾಗ, ನಡುಹೊಳೆ.

मझला– वि. बीचका । ಮಧ್ಯದ, ನಡುವಿನ.

मझाना– अक्रि प्रविष्ट होना। ಪ್ರವೇಶಿಸು, ನುಸುಳು. सक्रि प्रविष्ट करना, घसाना। ನುಸುಳಿಸು, ಒಳನೇರಿಸು, ತುರುಕು.

मझार– क्रिवि. बीचमें । ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ.

मझावना– दे 'मझाना'।

मझियाना– अक्रि मध्यसे निकलना, नाव चलाना। ಮಧ್ಯದಿಂದ ಹೊರಡು, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗು, ಡೋಣಿ ನಡಿಸು.

मझियारा– वि. बीच का। ಮಧ್ಯದ. क्रिवि बीचमें । ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ.

मझीला– वि बिचला, मध्य आकारका। ನಡುವಿನ, ಮಧ್ಯಮ ಆಕಾರದ.

मझु– सर्व मैं, मेरा । ನಾನು, ನನ್ನ.

मझोला– वि मझला, बीचका, मध्यम आकार का। ನಡುವಿನ, ಮಧ್ಯದ, ಮಧ್ಯಮ ಆಕಾರದ.

मझोली– स्त्री एक तरह की बैलगाड़ी । ಒಂದು ತರದ ಚಕ್ಕಡಿ, ಚಿಕ್ಕಗಾಡಿ. ಬಂಡಿ.

मट– पु. मटका । ಮಡಕೆ, ಗಡಿಗೆ.

मटक– स्त्री. मटकने की क्रिया, चाल, गति, हावभाव । ಮುರುಕ, ಒಯ್ಯಾರ, ನಡತೆ, ಗತಿ, ಹಾವ

ಭಾವ, ಬೆಡಗು.

मटकना– अक्रि. नख़रे से चलना या हिलना, अंगो को हिलाते हुए चलना । ಮುರುಕ ಮಾಡುತ್ತ ನಡೆ, ಹಾ ವ ಭಾ ವ ಮಾಡು, ಬಳುಕು, ಜಗ್ಗು ಹಾಕುತ್ತಾ ನಡೆ, ವೈಕೈ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ ನಡೆ.

मटकनि– स्त्री. दे. 'मटक' ।

मटका–पु. बड़े मुँहका मिट्टी का घड़ा, गगरा। ಮಡಕೆ, ಅಗಲ ಬಾಯಿಯ ಗಡಿಗೆ, ಕೊಡ.

मटकाना–सक्रि अंगों को नख़रे के साथ हिलाना । ವೈಯನ್ನು ಬಳುಕಿಸು, ಹಾವಭಾವ ತೋರಿಸು, ಜಗ್ಗು ಹಾಕುತ್ತಾ ನಡೆಸು, ವೈಕೈ ಅಲ್ಲಾಡಿಸು.

मटकिया– स्त्री छोटा मट्ठका, कमोरी । ಚಿಕ್ಕ ಗಡಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕ ಮಡಕೆ, ಕುಡಿಕೆ, ಕೊಡ

मटकी– स्त्री छोटा मटका, कमोरी, मटक। ಚಿಕ್ಕ ಗಡಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕ ಮಡಕೆ, ಕುಡಿಕೆ, ಚಿಕ್ಕ ಕೊಡ, ಮುರುಕ, ಒಯ್ಯಾರ, ಬೆಡಗು.

मटकीला– वि मटकनेवाला । ಬಳುಕುವವ, ಒಯ್ಯಾರ ಮಾಡುವವ, ಮುರುಕ ಮಾಡುವವ.

मटकौअल, मटकौवल– पु. मटकने की क्रिया या भाव। ವೈಯನ್ನು ಬಳುಕಿಸುವಿಕೆ, ಹಾವಭಾವ, ಒಯ್ಯಾರ, ಬೆಡಗು, ಮುರುಕ.

मटमैला– वि. मिट्टी के रंग का । ಮಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣದ, ಮಣ್ಣಿನಂಥ, ಮಸಕು ಬಣ್ಣದ.

मटर– पु एक अनाज। ಬಟಗಡಲೆ.

मटरगश्त, मटरगश्ती–स्त्री. व्यर्थ घूमना। ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುವದು, ಅಡ್ಡಾಟ, ವಿಹಾರ, ಅಲೆದಾಟ.

मटिया– वि. मिट्टी के समान, मटमैला। ಮಣ್ಣಿನಂಥ, ಮಣ್ಣಿನ, ಮಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣದ.

मटियाना– अक्रि मिट्टी लगाकर धोना। ಮಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ ತೊಳೆ, ಮಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ ಉಜ್ಜು.

मटियामसान–वि बरबाद। ಹಾಳಾದ, ನಾಶವಾದ, ಮಣ್ಣುಗೂಡಿದ.

मटियामेट– वि तहस-नहस। ನಾಶವಾದ, ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ, ಹಾಳಾದ, ಮಣ್ಣುಗೂಡಿದ.

मटियाला, मटीला–वि. मिट्टी के रंगका। ಮಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣದ, ಮಣ್ಣಾದ

मट्टुका– पु मिट्टी का बडा घड़ा । ಮಣ್ಣಿನ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡ, ಮಡಕೆ, ಗಡಿಗೆ.

मट्टुकिया, मट्टुकी– स्त्री. छोटा मटका। ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ, ಮಡಕೆ, ಕುಡಿಕೆ.

मट्टी– स्त्री मिट्टी। ಮಣ್ಣು.

मट्ठर– वि आलसी। ಆಲಸಿ, ಮೈಗಳ್ಳ, ಮಂದ.

मट्ठा, मठा– पु छाछ। ಮಜ್ಜಿಗೆ, ತಕ್ರ.

मठी– स्त्री. छोटा मठ । ಚಿಕ್ಕ ಮಠ.

पु. मठपति । ಮಠಪತಿ.

मठोठा– पु कुएँकी जगत । ಬಾವಿಯ ಕಟ್ಟೆ.

मठोर– स्त्री मट्ठा रखनेकी मटकी । ಮೊಸರು ಅಥವಾ ಮಜ್ಜಿಗೆಯ ಮಡಿಕೆ.

मडई– स्त्री. पर्णशाला, छोटी कुटी । ಪರ್ಣಶಾಲೆ, ಚಿಕ್ಕ ಮಂಟಪ, ಝೋಪಡಿ.

मडक– पु. गुप्त बात, रहस्य । ಗುಪ್ತ ಸಂಗತಿ, ಗುಟ್ಟು, ಮರ್ಮ, ರಹಸ್ಯ.

मडराना, मडलाना– अक्रि. चारो ओर चक्कर देते हुए उडना । ಸುಳಿದಾಡು, ಸುತ್ತುಹಾಕು, ಸುತ್ತಾಡು.

मडवा– पु. मंडप । ಮಂಟಪ, ಚಪ್ಪರ.

मडहट– पु. मरघट । ಸ್ಮಶಾನ.

मडा–पु कोठी, एक नेत्ररोग । ಕೋಠಿ, ದೊಡ್ಡ ಕೋಣೆ, ಉಗ್ರಾಣ, ಭಂಡಾರ, ಕಣ್ಣಿನ ಒಂದು ರೋಗ.

मडाड– पु कच्चा तालाव । ಹೊಂಡ, ಕೊಳ.

मडुआ, मडुवा–पु. एक कदन्न । ರಾಗಿ.

मडैया–स्त्री झोपडी । ಗುಡಿಸಲು, ಕುಟಿ, ಝೋಪಡಿ.

मढ़– वि जल्दी न हटनेवाला । ಹಟ ಹಿಡಿಯುವವ, ಬೇಗನೆ ದೂರಾಗದವ, ಮೊಂಡ.

मढ़ना– सक्रि लपेटना, किसीके गले लगाना । ಸುತ್ತು, ಸುತ್ತು ಹಾಕು, ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಹಾಕು, ಹೊದಿಸು, ಬಲಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೊರಿಸು, ವಾಗ್ಯಗಳಿಗೆ ಚರ್ಮ ಹೊದಿಸು.

मढ़ाई– स्त्री मढने की क्रिया या मजदूरी । ಸುತ್ತುವ ಅಥವಾ ಹೊದಿಸುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

मढ़ी, मढ़ैया–स्त्री छोटी झोपड़ी । ಚಿಕ್ಕ ಗುಡಿಸಲು, ಕುಟಿ, ಝೋಪಡಿ.

मणि– स्त्री. रत्न, बकरेके गलेकी थैली । ರತ್ನ, ಮಣಿ, ಹೋತಿನ ಕೊರಳ ಮೊಲೆ.

मणिधर– पु. साँप । ಹಾವು, ಸರ್ಪ.

मणिबंध– पु. कलाइ । ಮಣಿಕಟ್ಟು.

मणी– स्त्री मणि । ರತ್ನ, ಮಣಿ. पु. साँप । ಹಾವು.

मत– पु. सलाह, राय । ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಮತ. क्रिवि नहीं । ಬೇಡ.

मतना– अक्रि. मतवाला होना, राय ठहराना । ಉನ್ಮತ್ತನಾಗು, ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿ, ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸು.

मतबा– पु. छापखाना । ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಅಚ್ಚುಕೂಟ, ಛಾಪಖಾನೆ.

मतलब– पु. अभिप्राय, उद्देश, अर्थ संबंध । ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಉದ್ದೇಶ. ತಾತ್ಪರ್ಯ, ಆಶಯ, ಅರ್ಥ, ಸಂಬಂಧ.

मतलबी– वि. स्वार्थी । ಸ್ವಾರ್ಥಿ. ಸ್ವಾರ್ಥಪರ.

मतली– स्त्री. कै की इच्छा । ವಾಕರಿಸುವಿಕೆ, ಓಕರಿಸುವಿಕೆ.

मतवारा, मतवाला– वि. उन्मत्त, नशेमें चूर। ಉನ್ಮತ್ತ, ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದ, ಅಮಲೇರಿದ. पु. गढ़पर से फेंका हुआ पत्थर, एक खिलौना। ಕೋಟೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಶತ್ರುಗಳ ಮೇಲೆ ಒಗೆದ ಕಲ್ಲು, ಒಂದು ಆಟಿಗೆ.

मतवालापन–पु. उन्मत्तता। ಉನ್ಮಾದ, ಅಮಲು, ಹುಚ್ಚು

मता, मतो–पु सलाह, उपदेश। ಸಲಹೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಉಪದೇಶ.

मति–अव्य समान। ಸಮಾನ, ಸದೃಶ.

मति, मती– स्त्री. समझ, राय। ಬುದ್ಧಿ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಸಮ್ಮತಿ.

मतिमंत– वि. बुद्धिमान्। ಬುದ್ಧಿವಂತ.

मतीर, मतीरा–पु तरबूज। ಕಲ್ಲಂಗಡಿ.

मतेई–स्त्री. सौतेली माँ। ಮಲತಾಯಿ.

मत्त– वि. मस्त, प्रसन्न। ಉನ್ಮತ್ತ, ಮದವೇರಿದ, ಅಮಲೇರಿದ, ಪ್ರಸನ್ನ

मत्था– पु. दे. 'माथा'।

मत्सर– पु. डाह। ಮತ್ಸರ, ಅಸೂಯೆ.

मथन– पु विलोना। ಮಥಿಸುವಿಕೆ, ಕಡೆಯುವಿಕೆ, ಮಥನ.

मथना– सक्रि विलोना, नष्ट करना, घूमघूमकर पता लगाना। ಕಡಗೋಲಿನಿಂದ ಕಡೆ, ಮಥಿಸು, ನಾಶಮಾಡು, ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಹಾಳು ಮಾಡು, ಶೋಧಿಸು, ಹುಡುಕು. पु मथानी। ಕಡೆಗೋಲು.

मथनिया– स्त्री. मथनेका डंडा, दही मथनेकी हॉडी। ಕಡಗೋಲು, ಮೊಸರು ಕಡೆಯುವ ಪಾತ್ರೆ, ಮೊಸರಿನ ಗಡಿಗೆ. पु. दूध को मथकर मक्खन निकालनेवाला। ಮೊಸರು ಕಡೆದು ಬೆಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯುವವ.

मथनी– स्त्री. दही मथने की हॉडी, मथने की क्रिया, मथने का डंडा। ಮೊಸರು ಕಡೆಯುವ ಮಡಕೆ, ಮೊಸರು ಕಡೆಯುವಿಕೆ, ಮಂಥನ, ಕಡೆಗೋಲು.

मथानी– स्त्री. मथनेका डंडा। ಕಡೆಗೋಲು.

मथित– वि. मथा हुआ। ಕಡೆದ, ಮಥಿಸಿದ.

मथी– पु दे. 'मथानी'। मथनेवाला। ಕಡೆಯುವವ, ಮಥಿಸುವವ.

मथौरी– स्त्री. एक गहना। ಸ್ತ್ರೀಯರ ಒಂದು ಆಭರಣ.

मद– पु हर्ष, गर्व, नशा, पागलपन, शराब, हाथी के मस्तकका स्राव, काम, वीर्य। ಆನಂದ, ಹರ್ಷ, ಗರ್ವ, ಅಮಲು, ಹುಚ್ಚು, ಸೆರೆ, ಆನೆಯ ಮದ, ಕಾಮ, ವೀರ್ಯ. वि. मस्त। ಮದವೇರಿದ.

मद– स्त्री विभाग, खाता। ವಿಭಾಗ, ಇಲಾಖೆ.

मदक–स्त्री. एक नशीली चीज। ಒಂದು ಮಾದಕವಸ್ತು, ಅಫೀಮಿನ ಗುಳಿಗೆ.

मदकची– वि मदक का सेवन करनेवाला। 'मदक' ಎಂಬ ಮಾದಕ ವಸ್ತುವನ್ನು ಸೇವಿಸುವವ.

मदकल– वि. मस्त । ಉನ್ಮತ್ತ, ಮದ ವೇರಿದ.

मदखूला– स्त्री. रखेली । ಸೂಳೆ, ಉಪ ಪತ್ನಿ.

मदगल– वि. मस्त, मतवाला । ಉನ್ಮತ್ತ, ಮದವೇರಿದ, ಹುಚ್ಚ. पु. मस्त हाथी । ಮದವೇರಿದ ಆನೆ.

मदद–स्त्री. सहाय । ಸಹಾಯ, ನೆರವು, ಸಹಕಾರ, ಒತ್ತಾಸೆ.

मददगार– पु. सहायक । ಸಹಾಯಕ, ಸಹಾಯ ಮಾಡುವವ.

मदमत्त– वि मद में चूर । ಮತ್ತೇರಿದ, ಅಮಲೇರಿದ, ಮದಿಸಿದ.

मदरसा– पु. पाठशाला । ಪಾಠಶಾಲೆ, ವಿದ್ಯಾಲಯ.

मदहोश– वि. नशेमें मस्त । ಅಮಲೇರಿದ, ಮದಿಸಿದ.

मदाध–वि. मदमें चूर । ಮದವೇರಿದ, ಅಮಲೇರಿದ, ಮದೋನ್ಮತ್ತ.

मदाखिलत– स्त्री. प्रवेश, रुकावट । ಪ್ರವೇಶ, ಅಡ್ಡಿ, ಕೈ ಹಾಕುವಿಕೆ, ತಲೆ ಹಾಕುವಿಕೆ.

मदार– पु. आक, हाथी, सूअर, धूर्त व्यक्ति । ಎಕ್ಕದ ಗಿಡ, ಮಂದಾರ, ಆನೆ, ಹಂದಿ, ಧೂರ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿ.

मदारिन– स्त्री 'मदारी' का स्त्री रूप।

मदारिया,मदारी–पु. बंदर नचानेवाला, सँपेरा । ಮಂಗನಾಡಿಸುವವ, ಹಾವಾಡಿಗ, ಜಾದೂಗಾರ.

मदिर– वि. उन्मत्त । ಉನ್ಮತ್ತ, ಮದ ವೇರಿದ.

मदिरा– पु शराब । ಮದ್ಯ, ಸೆರೆ, ಸಿಂದಿ.

मदीय– वि मेरा । ನನ್ನ

मदौवै– स्त्री मंदोदरी । ರಾವಣನ ರಾಣಿಯ ಹೆಸರು.

मद्दति– स्त्री प्रशंसा । ಪ್ರಶಂಸೆ,ವರ್ಣನೆ.

मद्दिम– वि. मध्यम । ನಡುವಿನ,ಮಧ್ಯಮ, ಸಾಧಾರಣ, ಮಂದ.

मद्दे– अव्य बाबत, बीचमें । ವಿಷಯವಾಗಿ, ಬಾಬತ್ತು, ನಡುವೆ.

मद्य– पु शराब । ಮದ್ಯ,ಸೆರೆ,ಸೇಂದಿ, ಹೆಂಡ,

मध, मधि– पु. मध्य । ಮಧ್ಯ. क्रिवि बीचमें । ನಡುವೆ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ.

मधु–पु शहद, मदिरा, वसंत, पुष्परस, चैत्र, मक्खन, दूध, अमृत । ಜೇನು, ಮದ್ಯ, ವಸಂತಋತು, ಪುಷ್ಪರಸ, ಚೈತ್ರ ಮಾಸ, ಬೆಣ್ಣೆ, ಹಾಲು, ಅಮೃತ. वि मीठा । ಸಿಹಿಯಾದ.

मधुकंठ– पु कोयल । ಕೋಗಿಲೆ.

मधुकर– पु. भ्रमर । ಭ್ರಮರ

मधुवन–पु. मथुरा का एक वन । ಮಥುರೆಯ ಒಂದು ವನ

मधुमक्खी–स्त्री भ्रमर, मधुप। ಭ್ರಮರ, ಜೇನುನೊಣ.

मधुर–वि. मीठा, सुंदर, शांत । ಮಧುರ, ಸಿಹಿಯಾದ, ಸುಂದರ,ಶಾಂತ.

मधुरई, मधुरता, मधुराई–स्त्री मिठास, कोमलता । ಸವಿ, ಮಾಧುರ್ಯ,

ಕೋಮಲತೆ.

मधुरान्न– पु. मिठाई । ಮಿಠಾಯಿ.

मधुरिमा– स्त्री. मीठापन, मिठास, सुंदरता । ಸವಿ, ಮಾಧುರ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ.

मधुवन– पु. दे. ' मधुवन '।

मध्य–पु बीच । ಮಧ್ಯ. वि. बीचका। ನಡುವಿನ. क्रिवि बीचमें । ನಡುವೆ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ.

मध्यगत– वि बीचका । ನಡುವಿನ.

मध्यमा– स्त्री बीचकी अँगुली । ನಡುವಿನ ಬೆರಳು.

मध्ये– क्रिवि विषयमें । ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ಸಲುವಾಗಿ, ಬಾಬ್ತು.

मन– पु हृदय, अंत.करण, इच्छा । ಮನಸ್ಸು, ಚಿತ್ತ, ಹೃದಯ, ಅಂತಃಕರಣ, ಇಚ್ಛೆ.

—अटकना = प्रेम होना । ಪ್ರೇಮವಾಗು, ಮೋಹಗೊಳ್ಳು, ಪ್ರೀತಿ ಹುಟ್ಟು.

—टूटना = निराश होना । ನಿರಾಶನಾಗು.

—मानना=संतोष होना, अच्छा लगना । ಸಂತೋಷವಾಗು, ಸೇರು.

—मे वसना = अच्छा जान पड़ना । ಸೇರು, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ್ರು.

—भरना = तृप्ति या विश्वास होना । ತೃಪ್ತಿ ಅಥವಾ ವಿಶ್ವಾಸವಾಗು.

—से उतरना = विस्मृत या तिरस्कृत होना । ಮರೆತು ಹೋಗು ಅಥವಾ ತಿರಸ್ಕೃತವಾಗು.

—ही मन = चुपचाप,हृदयमें । ಸುಮ್ಮನೆ,ಹೃದಯದಲ್ಲಿ,ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ.

मन– पु. चालीस सेर की तौल, मणि । ೪೦ ಸೇರಿನ ತೂಕ, ರತ್ನ, ಮಣಿ.

मनई–पु.मनुष्य । ಮನುಷ್ಯ, ಮನುಜ.

मनकना– अक्रि हिलना, तर्कवितर्क करना । ಅಲುಗಾಡು, ಸರಿದಾಡು, ಬಳುಕು, ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡು, ತರ್ಕವಿತರ್ಕ ಮಾಡು.

मनकरा–वि. चमकीला। ಹೊಳೆಯುವ.

मनका– पु गुरिया, दाना । ಮಣಿ, ಕಾಳು.

मनकूला– वि जंगम, चर । ಜಂಗಮ, ಅಗಳಾಡುವ, ಚಲಿಸುವ, ಚರ.

मनगढ़ंत–वि. कपोल कल्पित। ಕಪೋಲ ಕಲ್ಪಿತ, ಅಸತ್ಯ. स्त्री कपोल कल्पना । ಕಪೋಲ ಕಲ್ಪನೆ.

मनचला–वि साहसी,रसिक । ಸಾಹಸಿ, ವೀರ, ರಸಿಕ.

मनचाहा, मनचीता–वि मनोवांछित । ಇಚ್ಛಿತ, ಅಭೀಷ್ಟ, ಸೇರುವ, ವಾಂಛಿತ.

मनचीतना–सक्रि मनको अच्छा लगना । ಸೇರು, ಒಳ್ಳೆಯದೆನಿಸು.

मनज़र– पु. दृश्य, नजारा । ದೃಶ್ಯ, ನೋಟ.

मनन– पु. गंभीर अध्ययन । ಮನನ, ಧ್ಯಾನ, ಗಂಭೀರ ಅಭ್ಯಾಸ.

मननशील– वि किसी विषयपर अच्छी तरह विचार करनेवाला। ವಿಚಾರ ಮಾಡುವವ,ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಚಿಸುವವ

मननाना–अक्रि गूजना। ಝೇಂಕರಿಸು, ಮೊರೆ.

मनभाया, मनभावता, मनभावन– वि. मनको अच्छा लगनेवाला, मनोनुकूल, यथेष्ट। ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸೇರುವ, ಇಷ್ಟವಾದ, ಪಸಂದಾದ, ಮೆಚ್ಚಿದ, ಮನೋನುಕೂಲವಾದ,ಯಥೇಷ್ಟ, ಸಾಕಷ್ಟು.

मनमानता, मनमाना–वि मनोवाछित, इच्छानुकूल, यथेच्छ। ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೇರುವ, ಇಚ್ಛಿಸಿದ, ಇಷ್ಟಪಡುವ, ಇಚ್ಛಾನುಕೂಲವಾದ,ಪಸಂದಾದ, ಸಾಕಷ್ಟು ಯಥೇಚ್ಛವಾದ

मनसुखी– पु स्वेच्छाचारी। ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ನಡೆಯುವವ.

मनमुटाव–पु. वैमनस्य। ಮನಸ್ತಾಪ, ವೈಮನಸ್ಸು, ಕಲಹ.

मनमोदक–पु मनका लड्डू। ಮನೋರಾಜ್ಯ, ಮನಸ್ಸಿನ ಮಂಡಿಗೆ.

मनमोहन– वि. मन को लुब्ध करनेवाला। ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮೋಹಿಸುವ, ಚಿತ್ತಾಕರ್ಷಕ, ಪ್ರಿಯ, ಮುದ್ದು. पु श्रीकृष्ण। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ

मनमौज–स्त्री. स्वेच्छाचार। ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರ,ಮನಬಂದಂತೆ ನಡೆಯುವಿಕೆ

मनमौजी– वि मनमाना काम करनेवाला। ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ನಡೆಯುವವ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿ.

मनवाना– सक्रि दूसरेसे मनानेका काम कराना। ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿಸು.

मनशा– स्त्री दे 'मंशा'।

मनसना–सक्रि मनशा या इच्छा करना, निश्चय करना। ಇಚ್ಛೆ ಮಾಡು,ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡು

मनसब– पु पद, दर्जा, अधिकार, काम। ಪದ, ಹುದ್ದೆ, ಅಧಿಕಾರ, ಕೆಲಸ

मनसबदार–पु ओहदेदार,पदाधिकारी। ಪದಾಧಿಕಾರಿ.

मनसा– स्त्री. इच्छा, मतलब, संकल्प। ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಸಂಕಲ್ಪ. क्रिवि मनसे। ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ

मनसाना–अक्रि जोशमें आना। ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಬರು,ಉಲ್ಲಾಸಪಡು. सक्रि संकल्प करना। ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿಸು, ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿಸು

मनसूख–वि त्यागा हुआ, अप्रामाणिक। ತ್ಯಜಿಸಿದ, ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕ

मनसूबा– पु इरादा, विचार, युक्ति। ನಿಶ್ಚಯ,ಸಂಕಲ್ಪ,ವಿಚಾರ,ಯುಕ್ತಿ.

मनस्वी–पु उच्च विचारवाला। ಉಚ್ಚ ವಿಚಾರವುಳ್ಳವ.

मनहुँ– क्रिवि. मानो। ಎಂಬಂತೆ, ಎಣೆಯಿ, ಹಾಗೆ.

मनहूस– वि बुरा, अशुभ।

ಅಶುಭ, ಅಮಂಗಲ.

मना– वि वर्जित, रोका हुआ । ವರ್ಜಿತ, ತಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ನಿಷೇಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ.

मनाई– स्त्री. निषेध । ನಿಷೇಧ.

मनाक, मनाग– वि. थोड़ा, अल्प । ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ, ಕೊಂಚ.

मनादी– स्त्री दे 'मुनादी'।

मनाना– सक्रि. रूठे को प्रसन्न करना, प्रार्थना करना । ಶಾಂತ ಪಡಿಸು, ಒಪ್ಪಿಸು, ಮೆಚ್ಚಿಸು, ಮನ ಒಲಿಸು, ಸಂತವಿಸು, ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು

मनाही– स्त्री निषेध । ನಿಷೇಧ, ನಿರೋಧ.

मनिया– स्त्री गुरिया । ಮಣಿ, ಕಾಳು, ತುಲಸಿ ಮಣಿ.

मनियार– वि. कांतिमान्, सुहावना । ಹೊಳೆಯುವ, ಸುಂದರ, ಮನೋಹರ.

मनिहार– पु चूड़ी वेचनेवाला । ಬಳೆಗಾರ.

मनिहारिन, मनिहारी–स्त्री. चूड़ी वेचनेवाली स्त्री । ಬಳೆಗಾರತಿ.

मनी– स्त्री. मणि, गर्व, वीर्य । ಮಣಿ, ಕಾಳು, ಗರ್ವ, ಸೊಕ್ಕು, ವೀರ್ಯ.

मनीषा– स्त्री बुद्धि, प्रशंसा । ಬುದ್ಧಿ, ಪ್ರಶಂಸೆ.

मनु– अव्य मानो । ಎಂಬಂತೆ, ಹಾಗೆ, ತಿಳಿಯಿರಿ. पु ब्रह्मका एक पुत्र । ಬ್ರಹ್ಮನ ಒಬ್ಬ ಮಗ.

मनुआँ, मनुवाँ– पु. मन, मनुष्य । ಮನಸ್ಸು, ಮನುಷ್ಯ.

मनुष्यता–स्त्री. मनुष्यत्व–पु मानवता । ಮಾನವತೆ, ಮನುಷ್ಯತ್ವ.

मनुसाई– स्त्री. मनुष्यत्व, पुरुषार्थ । ಮನುಷ್ಯತ್ವ, ಪರಾಕ್ರಮ, ಪುರುಷತ್ವ.

मनुहार, मनुहारि– स्त्री. आदर, प्रार्थना, खुशामद । ಆದರ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಮುಖಸ್ತುತಿ.

मनुहारना– सक्रि विनती करना, आदर करना, मनाना । ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು, ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, ಆದರಿಸು, ಸಂತೈಸು.

मनोगत– वि. मनमें आया हुआ । ಮನೋಗತ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ.

मनोज्ञ– वि सुदर । ಸುಂದರ.

मनोनिग्रह– पु. मनको वशमें रखना । ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ.

मनोनीत– वि पसंद, चुना हुआ । ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸೇರುವ, ಆರಿಸಿದ, ಪಸಂದಾದ.

मनोभावन– वि. मनमोहक । ಮನಮೋಹಕ, ನೇರುವ, ಮನ ಸೆಳೆಯುವ.

मनोरंजन– पु दिलबहलाव । ಮನೋರಂಜನೆ.

मनोरथ– पु. अभिलाषा । ಅಭಿಲಾಷೆ, ಮನೋರಥ.

मनोरम– वि सुंदर । ಮನೋಹರ, ಸುಂದರ.

मनोरा– पु. गोवर के वने चित्र। ಸೆಗಣಿಯಿಂದ ತೆಗೆದ ಚಿತ್ರ (ದೀಪಾವಳಿ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ).

मनोविज्ञान– पु वह शास्त्र जिसमें चित्तकी वृत्तियों का विवेचन हो। ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ, ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರ.

मनोहर– वि सुंदर। ಸುಂದರ, ಸೊಬಗಿನ.

मनोहरता, मनोहरताई, मनोहराई– स्त्री सुंदरता। ಸೌಂದರ್ಯ, ಮನೋಹರತೆ, ಲಾವಣ್ಯ, ಸೊಬಗು

मनोहारी– वि. दे. ' मनोहर '।

मनौती– स्त्री. मिन्नत। ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಬೇಡಿಕೆ.

मन्नत– स्त्री. दे ' मनौती '।

मन्शा– स्त्री दे ' मंशा '।

मन्सब– पु दे. ' मंसव '।

मन्सबदार– पु. दे. ' मनसवदार '।

मन्सूख– वि. दे ' मंसूख '।

मन्सूखी– स्त्री रद्द करने की क्रिया। ತೆಗೆದು ಹಾಕುವಿಕೆ, ತಳ್ಳುವಿಕೆ.

मन्सूवा– पु दे ' मंसूवा '।

मफ़ऊल, मफूल– वि. वह जिसके साथ कोई काम किया जाय, वह जिसके साथ संभोग किया जाय, कर्म (व्याकरणमें)। ಕೆಲಸ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಸಂಭೋಗ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಕರ್ಮ (ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿ).

मफरूर– वि. भागा हुआ। ಓಡಿಹೋದ, ಪರಾರಿಯಾದ

मफ्तून– वि. अनुरक्त, आसक्त। ಅನುರಕ್ತ, ಮುಗ್ಧ, ಆಸಕ್ತ.

मम– सर्व. मेरा। ನನ್ನ.

ममता–स्त्री ममत्व–पु. मेरापन, मोह। ಮಮತೆ, ಮಮತ್ವ, ಮೋಹ, ಅಭಿಮಾನ, ಅಕ್ಕರೆ.

ममिया– वि. मामा संवंधी। ಸೋದರಮಾವನಂತೆ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ.

ममिआउर, ममियौरा– पु मामा का घर। ಸೋದರಮಾವನ ಮನೆ.

ममीरा–पु एक पौधे की जड़। ಕಣ್ಣಿನ ಔಷಧದ ಮೂಲಿಕೆ.

ममेरा– वि मामा संवंधी। ಸೋದರಮಾವನಂತೆ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ, ಸೋದರಮಾವನ.

मम्मी– स्त्री मिश्र देशकी प्रसिद्ध मनुष्य का रक्षित शरीर। ಈಜಿಪ್ತ ದೇಶದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮನುಷ್ಯರ ಭದ್ರವಾಗಿಟ್ಟ ಮೃತದೇಹ

मयंक– पु चंद्रमा। ಚಂದ್ರ.

मयद– पु सिंह। ಸಿಂಹ.

मय– प्रत्य युक्त, निर्मित। ಯುಕ್ತ, ಸಹಿತ, ಸಮೇತ, ಮಾಡಿದ, ನಿರ್ಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ. पु. एक दानव, अश्व, खच्चर, वैद्य। ಒಬ್ಬ ರಾಕ್ಷಸ, ಕುದುರೆ, ಹೇಸರಗತ್ತೆ, ವೈದ್ಯ, ಚಿಕಿತ್ಸಕ.

मयगल–पु मस्त हाथी। ಮದಸೊಕ್ಕಿದ ಆನೆ.

मयट– पु पर्णशाला, झोपडी। ಪರ್ಣಶಾಲೆ, ಗುಡಿಸಲು, ಜೋಪಡಿ.

मयन– पु कामदेव, मधुप, मक्खी का छत्ता। ಕಾಮದೇವ, ಜೇನ್ನೊಣ, ಜೇನುಗೂಡು.

मयस्सर– वि. प्राप्त, उपलब्ध, सुलभ। ಸಿಕ್ಕಿದ, ದೊರೆತ, ಪ್ರಾಪ್ತ, ಲಬ್ಧ, ಸಿಗುವ, ಸುಲಭವಾದ.

मया– स्त्री माया, मोह, प्रीति, कृपा, जीवन, संसार। ಮಾಯೆ, ಮೋಹ, ಪ್ರೀತಿ, ಕೃಪೆ, ಕನಿಕರ, ದಯೆ, ಜೀವನ, ಸಂಸಾರ.

मयार– वि कृपालु। ಕೃಪಾಳು, ದಯವಂತ.

मयारी– स्त्री. धरन। ತೊಲೆ, ದೂಲ.

मयूख– पु किरण, प्रकाश, ज्वाला। ಕಿರಣ, ಪ್ರಕಾಶ, ಜ್ವಾಲೆ, ಉರಿ.

मयूर– पु. मोर। ನವಿಲು.

मरंद– पु मकरंद। ಮಕರಂದ

मरक– पु मृत्यु, मरी। ಮೃತ್ಯು, ಸಾವು, ಮಾರಿ ರೋಗ, ಸೊಂಕುರೋಗ.

मरकज़– पु केंद्र, मध्य का स्थान। ಕೇಂದ್ರ, ಮಧ್ಯ ಸ್ಥಾನ.

मरकज़ी– वि केंद्रीय। ಕೇಂದ್ರದ, ಕೇಂದ್ರೀಯವಾದ

मरकट– पु. बंदर। ಮಂಗ, ಮರ್ಕಟ.

मरकत– पु. पन्ना। ಪಚ್ಚೆ.

मरकना– अक्रि दबकर टूटना। ಜಜ್ಜಿ ಹೋಗು, ನೆಗ್ಗು,ನುಗ್ಗುನುಗ್ಗಾಗು.

मरकाना– सक्रि दबाकर तोड़ना ಜಜ್ಜು, ಅರೆ, ಅವುಕಿ ಬಡೆ.

मरकूम– वि. लिखा हुआ। ಬರೆದ, ಲಿಖಿತ.

मरगजा– वि मला हुआ, मर्दित। ತಿಕ್ಕಿದ, ತುಳಿದ, ಅರೆದ, ಜಜ್ಜಿದ.

मरघट– पु श्मशान। ಸ್ಮಶಾನ, ಸುಡುಗಾಡು.

मरज़– पु. मर्ज। ರೋಗ, ವ್ಯಾಧಿ.

मरजाद, मरजादा– पु मर्यादा, रीति। ಮರ್ಯಾದೆ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಸೀಮೆ, ರೀತಿ, ನಿಯಮ.

मरजिया– वि मरकर जी उठनेवाला, मरणासन्न। ಸತ್ತು ಸತ್ತು ಉಳಿದವ, ಬದುಕಿದವ, ಮರಣಾಸನ್ನ. पु. गोताखोर। ಮುಳುಗುವವ

मरज़ी– स्त्री इच्छा, खुशी, आज्ञा। ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಆಜ್ಞೆ.

मरतबा– पु वार, पद। ಸರತಿ, ಸಲ, ಪದ, ಹುದ್ದೆ.

मरद– पु पुरुष, वीर, पति। ಗಂಡಸು, ಪುರುಷ, ವೀರ, ಪತಿ.

मरदई– स्त्री. पुरुषत्व, वीरता। ಪುರುಷತ್ವ, ವೀರತನ, ಶೌರ್ಯ.

मरदनिया– पु. तेलादि मलनेवाला नौकर। ಮೈಗೆ ಎಣ್ಣೆ ತಿಕ್ಕುವವ.

मरदना–सक्रि. मर्दन करना। ಮರ್ದಿಸು, ಪುಡಿಪುಡಿಮಾಡು, ತುಳಿ, ನಾದು, ಉಜ್ಜು.

मरदानगी– स्त्री. साहस, वीरता। ಸಾಹಸ, ಶೌರ್ಯ, ವೀರತನ.

मरदाना– वि. पुरुष संबंधी, वीरोचित।

ಪುರುಷ ಸಂಬಂಧವಾದ, ವೀರೋ-ಚಿತ.

मरदूद– वि नीच। ನೀಚ, ತಿರಸ್ಕೃತ, ದುಷ್ಟ.

मरना– अक्रि. पंचत्व को प्राप्त होना, नष्ट होना, कुम्हलाना, अधिक कष्ट सहना । ಸಾಯು, ಹಾಳಾಗು, ನಷ್ಟವಾಗು, ಬಾಡು, ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಸಹಿಸು.

मरनि, मरनी– स्त्री. मृत्यु, दु:ख । ಮೃತ್ಯು, ಮರಣ, ದುಃಖ,ಶೋಕ.

मरभुक्खा– वि क्षुधापीड़ित, दरिद्र । ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟ, ದರಿದ್ರ.

मरम– पु भेद, स्वरूप, तत्व, प्राणमय स्थान । ರಹಸ್ಯ, ಸ್ವರೂಪ, ತತ್ವ, ಪ್ರಾಣಮಯ ಸ್ಥಾನ

मरमर–पु संगमरमर। ಸಂಗಮವರೀ ಕಲ್ಲು.

मरम्मत– स्त्री दुरुस्ती, मारना । ದುರಸ್ತಿ, ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ, ಹೊಡೆಯುವಿಕೆ.

मरवाना, मराना– सक्रि मारने या वध करने के लिये प्रेरित करना। ಹೊಡೆಯಿಸು, ಬಡೆಯಿಸು, ಕೊಲ್ಲಿಸು, ಸಾಯಿಸು.

मरसिया– पु. शोकगीत। ಶೋಕಗೀತೆ, ಚರಮ ಶ್ಲೋಕ.

मरहट–पु.दे. 'मरघट'। स्त्री. एक अन्न। ಒಂದು ಧಾನ್ಯ.

मरहबा– अव्य शाबास। ಶಾಭಾಸ್, ಭಲೆ ಭಲೆ !!

मरहम– पु घावका लेप । ಮುಲಾಮು, ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚುವ ಲೇಪ

मरहला– पु पड़ाव । ಯಾತ್ರಿಕರು ಇಳಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳ, ಬೀಡು, ಪಾಳಯ.

मरहूम– वि स्वर्गवासी। ಸ್ವರ್ಗವಾಸಿ, ಸತ್ತ, ದಿವಂಗತ.

मरातिब–पु. दरजा, ध्वजा, तल्ला, खंड । ದರ್ಜೆ, ಪದವಿ, ಪದ, ಧ್ವಜ, ಮಹಡಿ, ಅಂತಸ್ತು.

मराना– सक्रि दे 'मरवाना'।

मरायल– वि मार खानेवाला, निर्बल । ಬಡೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವ, ಹೊಡೆತ ತಿನ್ನುವವ, ನಿರ್ಬಲ, ಅಶಕ್ತ पु. घाटा। ಹಾನಿ, ನಷ್ಟ

मराल–पु हँस, घोडा, बादल। ಹಂಸ. ಕುದುರೆ. ಮೋಡ.

मरिंद– पु भ्रमर । ಭ್ರಮರ.

मरिच– स्त्री. दे 'मिर्च'।

मरियल– वि. कमजोर । ಅಶಕ್ತ, ದುರ್ಬಲ, ನಿರ್ಬಲ.

मरी– स्त्री. महामारी। ಮಹಾಮಾರಿ, ಕಾಲರಾ.

मरीचिका– स्त्री. मृगतृष्णा। ಮೃಗಜಲ, ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆ.

मरीची– पु. सूर्य, चंद्र। ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ.

मरीज़– पु. रोगी। ರೋಗಿ.

मरु– पु मरुभूमि। ಮರುಭೂಮಿ,

ಮರಳುಗಾಡು.

मरुत, मरुत्–पु. वायु। ವಾಯು, ಗಾಳಿ.

मरुभूमि–स्त्री. मरुस्थल–पु रेगिस्तान। ಮರುಭೂಮಿ, ಉಸುಕಿನ ಭೂಮಿ, ಮಳಲು ಗಾಡು.

मरू– वि कठिण। ಕಠಿಣ.

मरोड, मरोर– स्त्री ऐंठन, गर्व, शक्ति, क्रोध। ಮುರಿಗೆ, ಸುತ್ತು, ನುಲಿಕೆ, ಹೊಸೆಯುವಿಕೆ, ಸುತ್ತುವಿಕೆ, ಗರ್ವ, ಸೆಡಕು, ಬಿಂಕ, ಶಕ್ತಿ, ಸಿಟ್ಟು, ಕ್ರೋಧ.

मरोडना, मरोरना– सक्रि ऐंठना, घुमाना, ससलना। ಮುರಿಗೆಹಾಕು, ಸುತ್ತು, ಹುರಿಹಾಕು, ಸಿಂಬೆಸುತ್ತು, ಹೊಸೆ, ತಿರುಗಿಸು, ಹಿಂಡು, ಜಜ್ಜು, ತ್ರಾಸಕೊಡು.

मरोडा– पु. पेट का एक रोग, ऐंठन। ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುರಿಗೆ ಬರುವ ರೋಗ, ಮುರಿಗೆ ಸುತ್ತು, ಹೊಸಿಗೆ.

मरोडी– स्त्री ऐंठन, घुमाव, गाठ। ಮುರಿಗೆ, ಸುತ್ತು, ಹೊಸಿಗೆ, ಗಂಟು, ಸಿಕ್ಕು.

मरोर– स्त्री. वेचैनी, पछतावा। ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ.

मर्क– पु. हवा, शरीर, वंदर। ಹವೆ, ಶರೀರ, ಮಂಗ.

मर्ग– पु. मृत्यु। ಸಾವು, ಮೃತ್ಯು.

मर्ज़– पु. रोग। ರೋಗ, ಬೇನೆ, ವ್ಯಾಧಿ,

मर्ज़ी– स्त्री. इच्छा। ಇಚ್ಛೆ, ಖುಷಿ, ಚಿತ್ತ.

मर्तवा– पु दे 'मरतवा'।

मर्तबान– पु. घी इत्यादि रखने का वर्तन। ತುಪ್ಪ ಮುಂತಾದ್ದನ್ನು ಇಡುವ ಪಾತ್ರೆ, ಬರಣಿ.

मर्त्य– पु. मनुष्य, भूलोक। ಮನುಷ್ಯ, ಭೂಲೋಕ.

मर्द–पु. पुरुप, साहसी पुरुष, पति, योद्धा। ಪುರುಷ, ಗಂಡಸು, ಸಾಹಸಿ ಪುರುಷ, ಪತಿ, ಗಂಡ, ವೀರ, ಸೈನಿಕ.

मर्दना– सकि. रौंदना, कुचलना, नष्ट करना, मलना। ತುಳಿ, ಜಜ್ಜು, ನಾಶಮಾಡು, ತಿಕ್ಕು.

मर्दानगी– स्त्री वहादुरी। ಸಾಹಸ, ಶೌರ್ಯ, ಪೌರುಷ, ಗಂಡಸುತನ.

मर्दाना– वि वीरोचित। ವೀರೋಚಿತ, ಸಾಹಸದ.

मर्दी– स्त्री. दे. 'मर्दानगी'।

मर्दुम–पु. मनुष्य। ಮನುಷ್ಯ, ಪುರುಷ, ನರ.

मर्दुमी–स्त्री. वीरता। ಶೌರ್ಯ, ಸಾಹಸ, ಗಂಡಸುತನ, ಪೌರುಷ.

मर्म– पु. दे 'मरम'।

मर्मज्ञ–पु. रहस्यज्ञ। ಮರ್ಮ ತಿಳಿದವ, ರಹಸ್ಯಬಲ್ಲವ.

मर्मभेदक, मर्मभेदी– वि. आतरिक कष्ट देनेवाला। ಮನಸ್ಸಿಗೆ ದುಃಖ ಕೊಡುವ, ಮರ್ಮಬೇಧಕ, ಹೃದಯ ವಿದಾರಕ.

मर्मवचन– पु. हृदय को पीडित करनेवाली वात। ಹೃದಯಕ್ಕೆ ದುಃಖ ಕೊಡುವ ಮಾತು

मर्मातक– वि. दे. 'मर्मभेदी'।

मर्मी– पु दे. 'मर्मज्ञ'।

मर्याद, मर्यादा– स्त्री प्रतिष्टा, सीमा, रीति । ಮರ್ಯಾದೆ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಗೌರವ, ಮಟ್ಟು, ಮೇರೆ, ಗಡಿ, ಸೀಮೆ, ರೀತಿ.

मलंग– पु. एक प्रकार के फकीर । ಮುಸಲ್ಮಾನ ಸಾಧು.

मल– पु मैल, पाप, विकार । ಮಲ, ಹೊಲಸು, ಪಾಪ, ವಿಕಾರ, ಕುಂದು.

मलकना– अक्रि हिलना, डोलना, इतराना । ಅಲ್ಲಾಡು, ಬಳುಕು, ಬಳುಕುತ್ತ ನಡೆ, ಮುರುಕ ಮಾಡುತ್ತ ನಡೆ.

मलका– पु. महारानी । ಮಹಾರಾಣಿ, ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿ.

मलकाना– सक्रि हिलाना, डोलाना, बनाबनाकर बातें करना । ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಬಳುಕಿಸು, ಮುರುಕ ಮಾಡುತ್ತ ಮಾತಾಡು, ಹಾವಭಾವ ಮಾಡುತ್ತ ಹೇಳು.

मलखंभ, मलखम–पु लकड़ी का कसरत करने का खंभा, इसपर का व्यायाम । ವ್ಯಾಯಾಮ ಮಾಡುವ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಂಬ, ಮಲ್ಲಕಂಬ, ಮಲ್ಲಕಂಬದ ಮೇಲಿನ ವ್ಯಾಯಾಮ.

मलग– पु. धोबी । ಮಡಿವಾಳ, ಅಗಸ.

मलगजा–पु. बैंगन की पकौड़ी । ಬದನೇಕಾಯಿಯ ಬೋಂಡ. वि. मसला हुआ । ಜಜ್ಜಿದ, ನುಜ್ಜುಗುಜ್ಜಾದ.

मलन– पु पोतना, लगाना । ಬಳೆಯುವಿಕೆ, ಉಜ್ಜುವಿಕೆ, ಹಿಸುಕುವಿಕೆ.

मलना–सक्रि रगड़ना, मसलना, दबाना, मरोड़ना। ತಿಕ್ಕು, ಉಜ್ಜು, ಹಿಸುಕು, ಮಾಲೀಸು ಮಾಡು, ಒತ್ತು, ಹಿಂಡು. हाथ मलना= पछताना । ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡು.

मलबा–पु कूड़ा करकट, गिरे हुए मकान की ईंट आदि । ಕಸಕಡ್ಡಿ, ಬಿದ್ದ ಮನೆಯ ಇಟ್ಟಂಗಿ ಮುಂತಾದವು, ಪಾಳು

मलमल–पु एक प्रकार का महीन कपड़ा । ಮಲಮಲು ಬಟ್ಟೆ, ಮಲ್ಲು.

मलमलाना– सक्रि बारंबार आलिंगन करना, खोलना, मूंदना, बारंबार स्पर्श करना, पछतावा करना । ತಿರುತಿರುಗಿ ಆಲಿಂಗನ ಮಾಡು, ತಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳು, ತೆರೆತೆರೆದು ಮುಚ್ಚು, ತಿರುತಿರುಗಿ ಸ್ಪರ್ಶಿಸು.

मलमेट– वि. दे 'मलियामेट'।

मलय– पु. एक पर्वत, सफेद चंदन । ಮಲಯ ಪರ್ವತ, ಬಿಳಿಯ ಚಂದನ, ಶ್ರೀಗಂಧ.

मलयानिल– पु वसंत ऋतु की या दक्षिण की हवा । ವಸಂತ ಋತುವಿನ ಹವೆ, ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿ.

मलवाई–स्त्री मलने का शुल्क । ಉಜ್ಜುವದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಒತ್ತುವದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವ ಕೂಲಿ.

मलवाना–सक्रि मलने का काम कराना। ತಿಕ್ಕಿಸು, ಉಜ್ಜಿಸು, ಒತ್ತಿಸು,ಹಿಸು ಕಿಸು,ಮಾಲೀಸು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು.

मलहम– स्त्री. दे 'मरहम'।

मलाई– स्त्री दूध की साढ़ी, सार, सत्व, हलका बदामी रंग, मलने की क्रिया, मलने का वेतन। ಕೆನೆ,ಸಾರ,ಸತ್ವ, ತಿರುಳು, ತಿಳಿ ಹಳದೀ ಬಣ್ಣ, ಉಜ್ಜುವಿಕೆ, ಒತ್ತುವಿಕೆ, ಮಾಲೀಸು, ಉಜ್ಜುವ ಅಥವಾ ತಿಕ್ಕುವದರ ಕೂಲಿ.

मलान– वि मलिन, दुखी। ಮಲಿನ, ಹೊಲಸಾದ, ಮ್ಲಾನ, ದುಃಖಿತ.

मलामत– वि फटकार, कूडा। ಬೆದರಿಕೆ, ಗದರಿಕೆ, ತಿರಸ್ಕಾರ, ಜರೆಯುವಿಕೆ, ನಿಂದೆ, ಕಸಕಡ್ಡಿ, ಹೊಲಸು.

मलार– पु एक राग। ಒಂದು ರಾಗ.

मलाल– पु दुःख। ದುಃಖ, ವ್ಯಸನ, ವಿಷಾದ.

मलाहत– स्त्री सौंदर्य। ಸೌಂದರ್ಯ.

मलिंद– पु. भ्रमर। ಭ್ರಮರ.

मलिक– पु राजा। ಅರಸು, ರಾಜ

मलिका– स्त्री दे 'मलका'।

मलिन– वि मैला, उदास। ಹೊಲಸಾದ, ಮಲಿನ,ದುಃಖಿತ, ಮ್ಲಾನ.

मलिनाना–अक्रि मलिन होना। ಹೊಲಸಾಗು, ಮಲಿನವಾಗು.

मलियामेट–वि. ध्वस्त-विध्वस्त। ಸತ್ಯಾನಾಶವಾದ, ವಿಧ್ವಸ್ತವಾದ, ನಾಶವಾದ.

मलीदा– पु एक ऊनी कपड़ा, चूरमा। ಉಣ್ಣೆಯ ಬಟ್ಟೆ, ಮಾಲೀದಿ

मलूक– वि. मनोहर। ಮನೋಹರ, ಸುಂದರ.

मलोलना– अक्रि पछताना। ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡು, ದುಃಖಿಸು.

मलोल, मलोला– पु शोक, पछतावा। ದುಃಖ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, ವ್ಯಥೆ.

मल्ल– पु पहलवान। ಜಟ್ಟಿ, ಮಲ್ಲ, ಪೈಲವಾನ್.

मल्लयुद्ध– पु. कुश्ती। ಕುಸ್ತಿ, ಮಲ್ಲಯುದ್ಧ.

मल्लशाला– पु. अखाडा। ಗರಡೀಮನೆ.

मल्लाह–पु धीवर, केवट। ನಾವಾಡಿಗ, ಅಂಬಿಗ, ಜಾಲಗಾರ, ಬೆಸ್ತರವ

मल्लिका,मल्ली– स्त्री एक फूलका पौधा। ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಜಾಜಿ.

मल्हराना, मल्हाना–सक्रि पुचकारना। ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡು, ಲಲ್ಲೆ ಮಾಡು, ಮುದ್ದಾಡು, ಉಬ್ಬಿಸು.

मवक्किल–पु. वकील नियत करनेवाला। ಪಕ್ಷಗಾರ, ವಕೀಲನನ್ನು ಕೊಡುವವ.

मवाद– पु. पीव। ಕೀವು, ಹೊಲಸು

मवास– पु शरण, दुर्ग। ಆಶ್ರಯ ಸ್ಥಾನ, ದುರ್ಗ, ಕೋಟೆ.

मवासी– स्त्री छोटा किला। ಚಿಕ್ಕ ಕೋಟೆ. पु दुर्ग रक्षक। ದುರ್ಗ ರಕ್ಷಕ, ನಾಯಕ.

मवेशी– पु. पशु। ಪಶು, ದನಕರು,

ಚತುಷ್ಪದಿ.

मवेशीखाना– पु. पशुशाला । ಪಶುಶಾಲೆ, ಕೊಟ್ಟಿಗೆ, ಹಟ್ಟಿ, ದೊಡ್ಡಿ.

मशक– पु मच्छड । ಗುಂಗಾಡು, ಸೊಳ್ಳೆ.

मशक, मश्क– स्त्री. पानी भरनेका चमड़े का पात्र । ಪಕಾಲಿ.

मशकहरी– स्त्री मसहरी । ಸೊಳ್ಳೆಯ ಪರದೆ.

मशक्कत– स्त्री. मेहनत । ಪರಿಶ್ರಮ, ಕಷ್ಟ, ಪಾಡು, ಮೆಹನತ್ತು.

मशगूल– वि लीन । ಮಗ್ನ, ಲೀನ, ತಲ್ಲೀನ, ಕಾರ್ಯನಿರತ

मशरूफ़– वि लगा हुआ । ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ, ಮಗ್ನ.

मशविरा– पु. सलाह । ಸಲಹೆ,ವಿಚಾರ, ಆಲೋಚನೆ.

मशहूर– वि. प्रसिद्ध । ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ವಿಖ್ಯಾತ, ಹೆಸರಾದ.

मशाल– पु. कपड़े की मोटी वत्ती । ದೀವಟಿಗೆ, ಪಂಜು, ಹಿಲಾಲು.

मशालची– पु. मशाल दिखानेवाला । ದೀವಟಿಗೆಯವ, ಪಂಜುಗಾರ.

मश्क– स्त्री दे 'मशक'।

मश्क़– पु. अभ्यास। ಅಭ್ಯಾಸ, ರೂಢಿ

मष्ट– वि मौन, उदास । ಮೌನ, ಉದಾಸೀನ.

मस–पु मच्छड। ಸೊಳ್ಳೆ, ಗುಂಗಾಡು. स्त्री स्याही, निकली हुयी मूछोंकी रेखा । ಮಸಿ, ಹೊಸದಾಗಿ ಒಡೆದ ಮೀಸೆಯ ರೇಖೆ, ಎಳೆ ಮೀಸೆ.

मसक– पु. मच्छड। ಸೊಳ್ಳೆ,ಗುಂಗಾಡು. दे 'मशक' । पु मसकने की क्रिया। ಹತ್ತಿಕ್ಕುವಿಕೆ,ಸೀಳುವಿಕೆ,ಮುರಿಯುವಿಕೆ, ಹರಿಯುವಿಕೆ.

मसकत– स्त्री परिश्रम । ಪರಿಶ್ರಮ, ಕಷ್ಟ.

मसकना–सक्रि दवाना, दवाकर फाडना। ಒತ್ತು,ಹತ್ತಿಕ್ಕು,ಒತ್ತಿ ಒಡೆ,ಸೀಳು, ಹರಿ. अक्रि दवनेसे फटना। ಭಾರದಿಂದ ಅಥವಾ ಒತ್ತರಿಕೆಯಿಂದ ಒಡೆ, ಹರಿ, ಸೀಳು, ಬಿರಿ.

मसकरा– पु दे 'मसखरा'।

मसकला– पु हथियार इत्यादि साफ करने का एक औजार । ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಸುವ ಉಪಕರಣ, ಸಾಣೆಕಲ್ಲು.

मसका– पु. मक्खन । ಬೆಣ್ಣೆ.

मसकीन– वि वेचारा, दरिद्र, साधु । ಬಡವ, ಗತಿಯಿಲ್ಲದವ, ಸಾಧು, ಸುಶೀಲ

मसखरा– पु. मजाकिया । ನಗೆಗಾರ, ವಿನೋದಿ,ಹಾಸ್ಯಗಾರ,ವಿದೂಷಕ.

मसखरापन– पु दे. 'मसखरी'।

मसखरी–स्त्री. हँसी-ठट्ठा । ನಗಚಾಟಿಕೆ, ವಿನೋದ, ತಮಾಷೆ, ನಕಲಿ, ಪರಿಹಾಸ.

मसजिद– स्त्री. मुसलमानों का उपासना-गृह । ಮಸೀದಿ, ದರ್ಗಾ.

मसनंद, मसनद– स्त्री. वड़ा तकिया ।

ದೊಡ್ಡ ದಿಂಬು, ತಕ್ಕೆ, ಲೋಡು, ಗಾದಿ.
मसना– सक्रि. दे. 'मसलना'।
मसमुंद– पु. धक्कम-धक्का । ಗದ್ದಲ, ನುಗ್ಗಾಟ.
मसयारा– पु. मशाल, मशालची । ದೀವಟಿಗೆ,ಪಂಜು,ದೀವಟಿಗೆಯವ, ಪಂಜು ಹಿಡಿಯುವವ.
मसरफ़– पु. उपयोग । ಉಪಯೋಗ, ಪ್ರಯೋಗ, ಬಳಕೆ.
मसरू–पु. एक प्रकार का रेशमी कपडा। ಒಂದು ತರದ ರೇಶ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ.
मसरूफ–वि. काम करता हुआ। ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ, ಕಾರ್ಯಮಗ್ನನಾದ, ನಿರತ
मसल– स्त्री लोकोक्ति । ಗಾದೆಯ ಮಾತು, ಲೋಕೋಕ್ತಿ, ಸಾಮತಿ, ನಾಣ್ಣುಡಿ.
मसलन्– वि. उदाहरण के लिये । ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ,ದೃಷ್ಟಾಂತಕ್ಕೆ, ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ.
मसलना– सक्रि रगडना, दबाना । ತಿಕ್ಕು, ಉಜ್ಜು, ಒತ್ತು, ನಾದು, ತುಳಿ, ಹಿಂಡು, ಮರ್ದಿಸು, ಜಜ್ಜು.
मसलहत– स्त्री. गुप्तयुक्ति । ಗುಪ್ತಯುಕ್ತಿ, ಮಸಲತ್ತು, ತಂತ್ರ.
मसला– पु. कहावत, समस्या । ಗಾದೆಯ ಮಾತು, ಸಮಸ್ಯೆ, ತೊಡಕು
मसविदा– पु खर्रा, उपाय । ಕರಡು, ನಕಲು, ಕಚ್ಚಾಚೀಟಿ, ಉಪಾಯ, ಹಂಚಿಕೆ, ಯುಕ್ತಿ.
मसहरी– स्त्री. दे. 'मशकहरी'।
मसान– पु. मरघट। ಸ್ಮಶಾನ,ಮಸಣ, ಸುಡುಗಾಡು.
मसाना–पु मूत्राशय। ಮೂತ್ರಾಶಯ, ಮೂತ್ರಕೋಶ
मसानिया– पु. मसान का डोम । ಸ್ಮಶಾನ ರಕ್ಷಕ.
मसानी– स्त्री पिशाचिनी। ಪಿಶಾಚಿನಿ, ಡಂಕಿಣಿ.
मसार– पु. नीलमणि । ಇಂದ್ರ ನೀಲಮಣಿ. वि स्निग्ध, गीला । ಸ್ನಿಗ್ಧವಾದ, ಜಿಗುಟಾದ, ಹಸಿಯಾದ.
मसाला– पु सामग्री, साधन, तरकारी, अचार इत्यादि में पडनेवाली चीजें। ಸಾಮಗ್ರಿ, ಸಾಧನ, ಮಸಾಲೆಯ ಜೀನಸುಗಳು.
मसि– स्त्री. स्याही, काजल । ಮಸಿ, ಕಾಡಿಗೆ, ಕಡಿಕಪ್ಪು.
मसिक– पु. सर्प का बिल। ಹಾವಿನ ಬಿಲ, ಹಾವಿನ ಗುದ್ದು, ಹುತ್ತ.
मसिदानी– स्त्री. मसिधान, मसिपात्र–पु दावात। ದೌತಿ,ಮಸಿ ಕುಡಿಕೆ.
मसिबिंदु–पु दिठौना। ಕಾಡಿಗೆಬಿಂದು, ದೃಷ್ಟಿಬೊಟ್ಟು.
मसिमुख–वि पापी, कुकर्मी। ಪಾಪಿಷ್ಟ, ಕೆಟ್ಟ, ದುಷ್ಟ, ಕಲಂಕಿತ.
मसियाना– अक्रि. पूरा हो जाना । ತುಂಬು, ಪೂರ್ಣವಾಗು, ನೆರೆ.
मसियारा– पु दे 'मशालची'।

मसी– स्त्री दे 'मसि'।

मसीत, मसीद–पु मसजिद। ಮಸೀದಿ, ದರಗ.

मसीना– पु. तीसी। ಅಗಸೆ.

मसीह, मसीहा– पु ईसा। ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತ.

मसुर– पु. दे. 'मसूर'।

मसू–स्त्री कठिनता। ಕಷ್ಟ,ತೊಂದರೆ.

मसूढा– पु दाँतों के ऊपर या नीचे का मास। ಒಸಡಿ, ಒಸಡು.

मसूर–पु एक अन्न। ಚನ್ನಂಗಿ,ಚಣಗಿ

मसूरा– पु. दे 'मसूडा'। स्त्री वेश्या, मसूर की दाल। ವೇಶ್ಯೆ, ಸೂಳೆ, ಚನ್ನಂಗಿಯ ಬೇಳೆ

मसूरिका– स्त्री चेचक। ವೈಲೀಬೇನೆ, ಸಿಡುಬು, ಮಸೂರಿಕೆ.

मसूरिया, मसूरी– स्त्री. दे 'मसूरिका'। मसूर। ಚನ್ನಂಗಿ.

मसूस, मसूसन– स्त्री आतरिक पीडा, मानसिक दु ख। ವ್ಯಥೆ, ಸಂತಾಪ, ಮಾನಸಿಕ ದುಃಖ.

मसूसना, मसोसना–अक्रि मन मे दु.ख करना, मनोवेग को दबाना, ऐंठना। ವ್ಯಥೆಪಡು, ದುಃಖಿಸು,ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದುಃಖಿಸು, ಸಂತಾಪಗೊಳ್ಳು, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕುದಿ. सक्रि निचोडना, ऐंठना। ಹಿಂಡು, ನುರಿ, ತಿರಿಚು.

मसोसा–पु मनोव्यथा। ಮನೋವ್ಯಥೆ, ದುಃಖ, ಸಂತಾಪ.

मसौदा– पु. दे 'मसविदा'।

मस्जिद– स्त्री दे 'मसजिद'।

मस्ट–वि चुप। ಸುಮ್ಮನಾದ,ಮೌನ, ಶಾಂತ.

मस्त– वि उन्मत्त, अभिमानी, प्रसन्न। ಉನ್ಮತ್ತ, ಅಮಲೇರಿದ, ಮದಿಸಿದ, ಸೊಕ್ಕಿನ, ಗರ್ವದ, ಪ್ರಸನ್ನ, ಹರ್ಷಚಿತ್ತ, ಉಲ್ಲಾಸವುಳ್ಳ.

मस्तक– पु माथा, सिर। ತಲೆ, ಶಿರ, ಹಣೆ.

मस्ताना– अक्रि. मस्त होना। ಮದವೇರು, ಬಹಳ ಆನಂದಿತನಾಗು. वि दे 'मस्त'।

मस्तिष्क–पु. दिमाग। ತಲೆ,ಮಿದುಳು, ಬುದ್ಧಿ.

मस्ती– स्त्री. उन्मत्तता। ಉನ್ಮಾದ, ಸೊಕ್ಕು, ಅಮಲು, ಮದ.

मस्तूल– पु. नावों के पाल बाधने का डंडा। ಹಡಗದ ಪಟವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕಂಬ.

महँ– अव्य. में। ಒಳಗೆ, ಅಲ್ಲಿ.

महँक– स्त्री गंध। ವಾಸನೆ, ಸುಗಂಧ, ಪರಿಮಳ, ಸುವಾಸನೆ, ಕಂಪು.

महँकना–अक्रि गंध निकलना। ವಾಸನೆ ಬೀರು, ವಾಸನೆ ಹೊರಡು.

महँगा– वि अधिक मूल्य का। ತುಟ್ಟಿ, ಬಹುಬೆಲೆಯ, ದುಬಾರಿ.

महँगाई, महँगी– स्त्री महँगापन, दुर्भिक्ष। ತುಟ್ಟಿ, ಬೆಲೆ ಏರುಪೇರು, ದುರ್ಭಿಕ್ಷ, ಬರ.

महंत– पु मठाधिपति। ಮಠಾಧಿಪತಿ.

वि मुखिया । ನಾಯಕ, ಮುಂದಾಳು.

महक, महकान– स्त्री. दे. 'महॅक'।

महकना– अक्रि. दे. 'महॅकना'।

महकमा–पु. सरिश्ता, विभाग। ವಿಭಾಗ, ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟ, ಖಾತೆ.

महकीला– वि सुगंधित। ಸುಗಂಧಿತ, ಸುವಾಸನೆಯುಳ್ಳ, ಪರಿಮಳವುಳ್ಳ.

महज़– वि. केवल, निरा । ಕೇವಲ, ಬರೇ, ಮಾತ್ರ, ಶುದ್ಧ.

महत्, महत–वि बड़ा, श्रेष्ठ। ದೊಡ್ಡ, ವಿಶಾಲವಾದ, ಶ್ರೇಷ್ಠ. पु. महत्व। ಮಹತ್ವ.

महता– स्त्री. बड़प्पन, अभिमान । ದೊಡ್ಡಿಸ್ತಿಕೆ, ಅಭಿಮಾನ. पु सरदार, गाँव का मुखिया। ಸರದಾರ, ಊರ ಮುಖಂಡ.

महताब– पु चंद्र । ಚಂದ್ರ. स्त्री चाँदनी। ಬೆಳದಿಂಗಳು.

महतारी– स्त्री माता। ತಾಯಿ, ಮಾತೆ, ಅಮ್ಮ.

महती– स्त्री. महिमा, नारद की वीणा। ಮಹಿಮೆ, ಮಹತ್ವ, ನಾರದನ ವೀಣೆಯ ಹೆಸರು.

महतु– पु. महत्व। ಮಹತ್ವ, ಮಹಿಮೆ.

महतो– पु प्रमुख किसान, चौधरी । ಪ್ರಮುಖ ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಮುಖಂಡ, ಗೌಡ, ಹೆಗ್ಗಡೆ.

महत्ता– स्त्री. महत्व– पु बड़प्पन, श्रेष्टत्व । ದೊಡ್ಡಿಸ್ತಿಕೆ, ಗೌರವ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ.

महदूद– वि सीमित । ಸೀಮಿತ, ಪರಿಮಿತ, ಮೇರೆ ಹಾಕಿದ.

महना– सक्रि मथना। ಕಡಗೋಲಿನಿಂದ ಕಡೆ, ಮಥಿಸು. पु मथानी, रई। ಕಡೆಗೋಲು.

महनिया, महनु– पु मथनेवाला, नाश करनेवाला । ಕಡೆಯುವವ, ನಾಶ ಮಾಡುವವ.

महफ़िल– वि सभा, जलसा । ಸಭೆ, ಸಮೂಹ, ಸಮಾರಂಭ, ಹಾಡು ಹಾಗೂ ಕುಣಿತ ನಡೆಯುವ ಸಮಾರಂಭ.

महफ़ूज़– वि निरापद । ನಿರಾಪದ, ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ, ಭದ್ರ.

महबूब– पु प्रेमपात्र, प्यारा। ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರ, ಪ್ರಿಯ, ಇನಿಯ.

महमंत– वि उन्मत्त । ಮದವೇರಿದ, ಉನ್ಮತ್ತ, ಮತ್ತ.

महमह–क्रिवि. सुगंधि के साथ। ವಾಸನೆಯೊಡನೆ, ಘಮಘಮ ವಾಸನೆ ಸಹಿತವಾಗಿ.

महमहा– वि सुगंधित । ಸುಗಂಧಿತ, ವಾಸನೆಯುಳ್ಳ.

महमहाना–अक्रि सुगंधि देना। ವಾಸನೆ ಹರಡು, ಸುಗಂಧ ಬೀರು, ಪರಿಮಳಿಸು, ಘಮಘಮಿಸು.

महमा– स्त्री. दे 'महिमा'।

महर– पु आदर सूचक शब्द, श्रेष्ट मुखिया। ಒಂದು ಆದರ ಸೂಚಕ

ಶಬ್ದ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮುಖಂಡ, ನಾಯಕ. वि सुगंधित। ಸುಗಂಧಿತ, ಪರಿಮಳವುಳ್ಳ.

महरबान– वि. दयालु । ದಯಾಳು.

महरम– पु अंतरंग मित्र, भेद जानने वाला, सुपरिचित, वह जो जनानखाने में जा सकता हो। ಅಂತರಂಗ ಮಿತ್ರ, ಗುಟ್ಟು ಬಲ್ಲವ, ಸುಪರಿಚಿತ, ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಹೋಗಬಹುದಾದ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧಿಕರು, ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಬುರುಕಿ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ನೋಡಬಹುದಾದ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ ಗಂಡಸರು (ತಂದೆ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ಸೋದರಮಾವ ಮುಂತಾದವರು)

महरा– वि. प्रधान। ಮುಖ್ಯ. पु कहार, सरदार। ಬೋಯಿ, ಮೇಣೆ ಹೊರುವವ, ನಾಯಕ, ಸರದಾರ.

महराई– स्त्री. श्रेष्ठता। ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ.

महराना–पु महरों के रहने की जगह। ಮೇಣೆ ಹೊರುವವರು ಇರುವ ಸ್ಥಳ.

महराब– स्त्री दे. ' मेहराब '।

महरि, महरी– स्त्री. स्त्रीयों के लिये आदरसूचक शब्द, मालकिन। ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗಿ ಆದರ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ, ಒಡತಿ, ದೊರೆಸಾನಿ, ಯಜಮಾನಿ.

महरूम– वि वंचित। ವಂಚಿತ, ನಷ್ಟ, ಪದಚ್ಯುತ, ರಹಿತ, ಇಲ್ಲದಿರುವ.

महरेटा– पु श्रीकृष्ण। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.

महर्षि– पु श्रेष्ठ ऋषि। ಶ್ರೇಷ್ಠ ಋಷಿ.

महल– पु. भव्य भवन, अंतःपुर। ಅರಮನೆ, ಮಹಲು, ಸುಂದರ ಕಟ್ಟಡ, ಪ್ರಾಸಾದ, ಅಂತಃಪುರ, ರಾಣಿವಾಸ.

महलसरा–स्त्री अंत.पुर। ಅಂತಃಪುರ, ರಾಣಿವಾಸ

महली– पु अंत.पुर का चौकीदार, हिजडा। ಅಂತಃಪುರದ ಸೇವಕ, ನಪುಂಸಕ.

महल्ला–पु. शहर का कोई भाग। ಪಟ್ಟಣದ ಒಂದು ಭಾಗ, ಓಣಿ, ಕೇರಿ.

महसिल– पु महसूल उगाहनेवाला। ಕರ(ತೆರಿಗೆ)ವಸೂಲು ಮಾಡುವವ.

महसूल– पु कर, लगान। ಕರ, ತೆರಿಗೆ, ಸುಂಕ, ಕಂದಾಯ, ಹಾಸಲು.

महसूलदार– पु कर देनेवाला। ಕರ ಅಥವಾ ಕಂದಾಯ ತೆರುವವ

महसूस– वि मालूम, अनुभूत। ಗೊತ್ತಾದ, ತಿಳಿದ, ಅನುಭವಿಸಿದ, ಮನಗಂಡ, ಮನದಟ್ಟಾದ.

—करना = अनुभव करना। ಮನಗಾಣು, ತಿಳಿ, ಅನುಭವಿಸು.

—होना = अनुभव होना। ಅನುಭವವಾಗು, ಗೊತ್ತಾಗು

महा– वि. बडा, श्रेष्ठ, बहुत। ದೊಡ್ಡ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಬಹಳ. पु. मट्ठा, छाछ। ಮಜ್ಜಿಗೆ, ತಕ್ರ.

महाई– स्त्री मथने का काम, मथने का शुल्क। ಮಥಿಸುವಿಕೆ, ಕಡೆಯುವಿಕೆ,

ಮಧಿಸುವ ಕೂಲಿ.

महाजन– पु. भला आदमी, साहूकार। ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯ, ಶ್ರೀಮಂತ, ಸಾಹುಕಾರ.

महाजनी– स्त्री सूदपर रुपया देनेका व्यवहार। ನಾವುಕಾರಿ,ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಹಣ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಹಾರ. स्त्री. मुडिया लिपि। ಒಂದು ಲಿಪಿ.

महातम– पु. महिमा। ಮಹಿಮೆ, ದೊಡ್ಡಿಸ್ತಿಕೆ, ಮಹತ್ವ.

महात्मा– पु. महापुरुष, साधु। ಮಹಾತ್ಮ, ಸಾಧು.

महानस– पु. भोजन बनाने का स्थान। ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳ.

महानिद्रा– स्त्री. मृत्यु। ಸಾವು.

महान्– वि बडा, उच्च। ದೊಡ್ಡ, ಉಚ್ಚ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಮಹಾನ್.

महापथ– पु. राजमार्ग, मृत्यु। ರಾಜಮಾರ್ಗ, ಸಾವು.

महापुरी–स्त्री राजधानी। ರಾಜಧಾನಿ.

महाप्राण– पु. वर्गका दूसरा तथा चौथा वर्ण। ವರ್ಗದ ಎರಡನೆಯ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಣಗಳು.

महाव्रत– पु. भय। ಭಯ, ಅಂಜಿಕೆ.

महाबाहु– वि बडी भुजाओंवाला, बलवान। ದೊಡ್ಡ ಭುಜಗಳುಳ್ಳವ,ಶಕ್ತಿವಂತ, ಬಲಿಷ್ಠ.

महाबोधि– पु बुद्ध। ಬುದ್ಧ.

महाभूत– पु क्षिति, जल, पावक, गगन और वायु ये पंच महाभूत कहलाते हैं। ಭೂಮಿ,ನೀರು,ಬೆಂಕಿ, ಆಕಾಶ ಹಾಗೂ ವಾಯು ಇವು ಐದು ಮಹಾಭೂತವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

महामहिम– वि. प्रख्यात। ಪ್ರಖ್ಯಾತ, ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ.

महामहोपाध्याय– पु. संस्कृत के पंडितों की एक उपाधि, गुरुओंका गुरु। ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರ ಒಂದು ಪದವಿ, ಗುರುಗಳ ಗುರು.

महामाई– स्त्री दुर्गादेवी, शीतला। ದುರ್ಗಾದೇವಿ, ಸೈಲೀ ಜೇನೆ, ಸಿಡುಬು.

महामारी– स्त्री. हैजा। ಮಹಾಮಾರಿ, ಕಾಲರಾ.

महायात्रा–स्त्री. मृत्यु। ಸಾವು,ಮೃತ್ಯು.

महारथ, महारथी–पु. अद्वितीय योद्धा। ದೊಡ್ಡ ವೀರ, ಅದ್ವಿತೀಯ ವೀರ.

महाराज्ञी– स्त्री. महारानी, दुर्गा। ಮಹಾರಾಣಿ, ದುರ್ಗಾದೇವಿ.

महार्घ, महार्घ्य– वि अधिक मूल्यका। ಬಹಳ ಬೆಲೆಯ, ತುಟ್ಟಿ.

महाल–पु. मुहल्ला, पट्टी। ಓಣಿ, ಭಾಗ, ಮಹಾಲು, ದೇಸಗತಿ.

महावट– स्त्री. जाडेकी वर्षा। ಚಳಿಗಾಲದ ಮಳೆ.

महावत– पु. हाथी चलानेवाला। ಮಾವುತ

महावर– पु. लाख से बना हुआ एक प्रकार का रंग। ಅರಗಿನಿಂದ ತಯಾ

ರಸಿದ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ.

महावरा– पु. अभ्यास, शब्दयोजना। ಅಭ್ಯಾಸ, ಶಬ್ದಯೋಜನೆ.

महावरेदार– वि दे 'मुहावरेदार'।

महावात– पु महावायु–स्त्री आँधी। ಬಿರುಗಾಳಿ.

महावीर– पु सिंह, गरुड, हनुमान, जैनियोंका अंतिम तीर्थकर। ಸಿಂಹ, ಗರುಡ, ಹನುಮಂತ, ಜೈನರ ಕಡೆಯ ತೀರ್ಥಂಕರ. वि बडा वीर। ದೊಡ್ಡ ವೀರ.

महाशय–पु महानुभाव, समुद्र। ಮಹಾನುಭಾವ, ರಾಯರು, ಸಮುದ್ರ.

महिं, महीं– अव्य में। ಒಳಗೆ, ಅಲ್ಲಿ.

महि– स्त्री धरती, महिमा। ಭೂಮಿ, ಮಹಿಮೆ.

महिधर– पु शेषनाग, पहाड। ಶೇಷನಾಗ, ಪರ್ವತ.

महिपाल– पु राजा। ಅರಸು

महिमा–स्त्री महत्ता, प्रताप। ಮಹಿಮೆ, ಪ್ರತಾಪ.

महियाउर– पु मटे मे पका हुआ चावल। ಮೊಸರನ್ನ, ಮಜ್ಜಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅನ್ನ.

महिला–स्त्री स्त्री। ಮಹಿಳೆ, ಕುಲಸ್ತ್ರೀ.

महिष– पु भैंसा, एक राक्षस, वह राजा जिसका अभिषेक शास्त्रानुसार किया गया हो। ಕೋಣ, ಒಬ್ಬ ರಾಕ್ಷಸ, ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರವಾಗಿ ಅಭಿಷೇಕ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅರಸು

महिषी– स्त्री भैंस, पटरानी। ಎಮ್ಮೆ, ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿ.

महिषेश– पु. महिषासुर, यमराज। ಮಹಿಷಾಸುರ, ಯಮರಾಜ.

महिसुर– पु. ब्राह्मण। ಬ್ರಾಹ್ಮಣ.

मही–स्त्री पृथिवी। ಪೃಥ್ವಿ. पु. छाछ। ಮಜ್ಜಿಗೆ.

महीन–वि. पतला, सूक्ष्म। ತೆಳುವಾದ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಜಿನುಗಾದ, ಕೋಮಲ, ನುಣುವಾದ.

महीना– पु मास, माहवारी तनख्वाह, मासिक धर्म। ತಿಂಗಳು, ಮಾಸಿಕ ವೇತನ, ಮಾಸಿಕ ಧರ್ಮ, ಕಡೆನಾಗುವಿಕೆ, ರಜೋಧರ್ಮ.

महीप, महीपति, महीपाल– पु राजा। ಅರಸು.

महीरुह– पु पेड। ಗಿಡ, ಮರ.

महीसुर– पु दे 'महिसुर'।

महुँअर–पु. सँपेरेका बाजा, मदारियोंका एक खेल। ಹಾವಾಡಿಗರು ಬಾರಿಸುವ ವಾದ್ಯ, ಪುಂಗಿ, ಮಂಗನಾಡಿಸುವವರ ಆಟ. स्त्री महुआ मिलाकर बनायी गयी रोटी। ಮಧೂಕ ಕೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ರೊಟ್ಟಿ.

महुआ, महुवा– पु. एक पेड या उसका फूल। ಮಧೂಕ, ಇಪ್ಪೆ ಮರ.

महुआरी– स्त्री महुए का बाग। ಇಪ್ಪೆ ಮರದ ತೋಟ.

महूख– पु. दे. 'महुआ'।

महूम–स्त्री चढाई। ದಾಳಿ, ಆಕ್ರಮಣ.

महूरत– पु मुहूर्त । ಮುಹೂರ್ತ.

महेंद्र– पु. परमेश्वर, पर्वतविशेष । ಪರಮೇಶ್ವರ, ಒಂದು ಪರ್ವತದ ಹೆಸರು.

महेर– पु झगडा । ಜಗಳ. दे 'महेरा'।

महेरा–पु मठे में पका चावल । ಮಜ್ಜಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಅನ್ನ.

महेश, महेस– पु महादेव । ಮಹಾದೇವ

महेशानी– स्त्री. पार्वतीजी । ಪಾರ್ವತಿ

महेशी, महेसी– स्त्री दे. 'महेशानी'।

महेश्वर– पु परमात्मा । ಪರಮಾತ್ಮಾ, ಪರಮೇಶ್ವರ

महोदय– पु. महाशय । ಸ್ವಾಮಿ, ರಾಯರು, ಮಹಾಶಯ

महोदया– स्त्री. स्त्रीयोंके लिये आदर सूचक शब्द । ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಆದರ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ.

महोला, महोला– पु. बहाना, धोखा । ಸೋಗು, ಮೋಸ, ನೆವ, ಠಕ್ಕು.

माँ– स्त्री. माता । ಮಾತೆ, ತಾಯಿ. अव्य. में । ಒಳಗೆ.

माँखना– अक्रि. क्रोध करना । ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಕ್ರೋಧಿತನಾಗು.

माँखी– स्त्री मक्खी । ನೊಣ.

माँग– स्त्री. बालों के बीचकी सीमा, याचना, आवश्यकता, नावका नुकीला भाग, सिरा । ಬೈತಲೆ, ಬೇಡುವಿಕೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಕೋರಿಕೆ, ಯಾಚನೆ, ಬೇಡಿಕೆ, ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಹಡಗದ ಮುಂಭಾಗ, ವಸ್ತುಗಳ ಚೂಪಾದ ತುದಿ.

माँगन–पु. याचना, भिक्षुक । ಬೇಡಿಕೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಯಾಚನೆ.

माँगना–सक्रि याचना करना । ಬೇಡು, ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು, ಯಾಚಿಸು.

माँचना– अक्रि फैलना । ಹರಡು, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗು, ಪ್ರಚಲಿತವಾಗು.

माँछी– स्त्री मक्खी । ನೊಣ.

माँजना– सक्रि मलना, साफ करना । ತಿಕ್ಕು, ಉಜ್ಜು, ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡು, ಸಂಸ್ಕರಿಸು.

माँजर– पु अस्थिपंजर । ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ.

माँझ– अव्य में, भीतर । ಒಳಗೆ, ನಡುವೆ. पु. अंतर । ಅಂತರ.

माँझा–पु. नदीके बीचका टापू, पगड़ी-पर पहननेका एक आभूषण, पीले वस्त्र जो विवाहमें वर और वधूको पहनाये जाते हैं, सरेस और शीशा चढाया हुआ गुड्डीका डोरा, वृक्षका तना । ನದಿಯ ನಡುವಿನ ಉಸುಬಿನ ದಿನ್ನೆ, ದ್ವೀಪ, ಪಗಡಿಯ ಮೇಲಿನ ತುರಾಯಿ, ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ವಧೂವರರಿಗೆ ತೊಡಿಸುವ ಹಳದಿ ವಸ್ತ್ರ, ಗಾಜಿನ ಸರಿಯಿಂದ ಲೇಪ ಮಾಡಿದ ಗಾಳಿಪಟದ ದಾರ, ಗಿಡದ ಕಾಂಡ, ಬೊಡ್ಡೆ, ಮರದ ಮೋಟು.

माँझिल– वि. मँझला, बीचका । ನಡುವಿನ, ಮಧ್ಯದ.

माँझी– पु. मल्लाह, मध्यस्थ । ಅಂಬಿಗ,

ನಾವಿಕ, ಮಧ್ಯಸ್ಥ.
मँाट– पु. मटका, अटारी । ಹೂಜೆ, ಬಾನಿ, ಮಡಕೆ, ಅಟ್ಟ, ಮಹಡಿ.
मॅाठ– पु मटका । ಮಡಕೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ, ಗಡಿಗೆ.
मॅाड– पु भातका पसावन, ब्रह्माड । ಅಕ್ಕಿಯ ಗಂಜಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ.
मँाडना– सक्रि. सानना, लगाना, पोतना, गूँथना, रचना, दाने झाडना, मचाना, ठानना । ನಾದು, ಹಿಚುಕು, ಮರ್ದಿಸು, ಹಚ್ಚು, ಬಳಿ, ಪೋಣಿಸು, ರಚಿಸು, ತೆನೆಗಳಿಂದ ಕಾಳು ಬಿಡಿಸು, ಒಕ್ಕು, ತುಳಿ, ಕವಿಸು, ಗದ್ದಲ ಮಾಡು, ನಿಶ್ಚಯಿಸು.
मँाडव–पु. मंडप । ಮಂಟಪ, ಹಂದರ.
मँाडा– पु मंडप, परॅाठा, ऑख का एक रोग । ಮಂಟಪ, ಒಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ, ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೂ ಬೀಳುವ ರೋಗ.
मँाडी– स्त्री. मॅाड । ಗಂಜಿ, ಅಂಬಲಿ.
मॅाडो, मँाढौ– पु दे ' मँाडव '।
मँाढ्यो–पु. मंडप, देवगृह, अतिथिगृह । ಮಂಟಪ, ದೇವಗೃಹ, ಅತಿಥಿಗೃಹ.
मँात– वि उन्मत्त, पागल, उदास । ಉನ್ಮತ್ತ, ಮದವೇರಿದ, ಮರುಳ, ಉದಾಸೀನ, ಕಳೆಗುಂದಿದ.
मँातना– अक्रि. उन्मत्त होना । ಉನ್ಮತ್ತನಾಗು, ಮದವೇರು, ಅಮಲೇರು.
मँाता– वि. उन्मत्त । ಮದವೇರಿದ, ಉನ್ಮತ್ತ.

मांत्रिक– पु मंत्रतंत्र का काम करनेवाला । ಮಂತ್ರತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವ.
मांथ– पु. दे. ' गाथा '।
मांद– स्त्री. खोह, गुहा । ಗುಹೆ, ಗವಿ.
मॅाद– वि. मंद, हलका । ಮಂದ, ನಿಸ್ತೇಜ, ಹಗುರಾದ.
मॅादगी– स्त्री. रोग । ರೋಗ, ಜಡ್ಡು, ದೇಹಾಲಸ್ಯ.
मॅादर– पु एक प्रकार का मृदंग । ಒಂದು ವಾದ್ಯ.
मादा–वि थका हुआ । ದಣಿದ, ಆಯಾಸಗೊಂಡ, ಅಸ್ವಸ್ಥ.
मांद्य–पु मंदता, कमी, रोग । ಮಂದತನ, ಮಾಂದ್ಯ, ಕಡಿಮೆ, ರೋಗ.
मॅापना– सक्रि नापना । ಅಳೆ. अक्रि मतवाला होना । ಉನ್ಮತ್ತನಾಗು, ಅಮಲೇರು.
मँाय– अव्य. माहिं, में । ಒಳಗೆ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ಮಧ್ಯೆ, ನಡುವೆ.
मांस– पु गोश्त । ಮಾಂಸ.
मांसभक्षी, मांसाहारी– पु. मॅास खानेवाला । ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವವ.
मांसल– वि मासयुक्त, पुष्ट । ಮಾಂಸಯುಕ್ತ, ಕೊಬ್ಬಿದ, ಪುಷ್ಟ.
मँाह, मॅाहि–अव्य में, बीचमें । ಒಳಗೆ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ.
मा– स्त्री माता, लक्ष्मी । ಮಾತೆ, ತಾಯಿ, ಅಮ್ಮ. ಲಕ್ಷ್ಮಿ.
मा– स्त्री. पानी, रस । ನೀರು, ರಸ.

माइ, माई– स्त्री माता, सम्माननीय स्त्री, कुलदेवता । ತಾಯಿ, ಮಾತೆ, ಸನ್ಮಾನನೀಯ ಸ್ತ್ರೀ, ಕುಲದೇವತೆ. माई का लाल = शूर वीर व्यक्ति, अधिक चतुर मनुष्य। ಶೂರ ವೀರ-ವ್ಯಕ್ತಿ, ಅತಿ ಚತುರ ಮನುಷ್ಯ.

माइका– पु. नैहर । ತವರು ಮನೆ.

माकूल– वि योग्य, ठीक, समझदार, अच्छा । ಉಚಿತ, ಯೋಗ್ಯ, ಸರಿಯಾದ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವ, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವವ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಉತ್ತಮ, ಚಂದ.

माख– पु. क्रोध, पश्चात्ताप, गर्व । ಕ್ರೋಧ,ಸಿಟ್ಟು,ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, ಗರ್ವ, ಅಭಿಮಾನ.

माखन– पु मक्खन । ಬೆಣ್ಣೆ.

माखना–अक्रि अप्रसन्न होना । ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಅಪ್ರಸನ್ನನಾಗು, ರೇಗು.

माखनी– वि मक्खन संबंधी । ಬೆಣ್ಣೆಯ ಸಂಬಂಧದ, ಬೆಣ್ಣೆಯ.

माखी– स्त्री मक्षिका, सोनामक्खी । ನೊಣ, ನೋನಾಮುಖಿ.

मागध– पु. एक तरहके भाट, जरासंध, एक देश । ಹೊಗಳು ಭಟ್ಟ. ಜರಾಸಂಧ, ಮಗಧ ದೇಶ.

मागधी– स्त्री मगध की प्राचीन भाषा। ಮಗಧದ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾಷೆ.

माच– पु मंच, मार्ग । ಮಂಚ,ಅಟ್ಟ, ವೇದಿಕೆ, ಮಾರ್ಗ.

माचना–अक्रि मचना। ಹಬ್ಬು,ಹರಡು, ಹವಿ.

माचल– वि हठी । ಹಟ, ಹಟಮಾರಿ. पु. रोग, ग्रह, कैदी, चोर। ರೋಗ, ಜಡ್ಡು, ಗ್ರಹ, ಸೆರೆಯಾಳು, ಕೈದಿ, ಕಳ್ಳ.

माचा– पु खाट। ಪಲಂಗ, ಹೊರಸು, ಮಂಚ.

माछ– पु मछली । ಮೀನು.

माछर– पु. मछली, मच्छड़ । ಮೀನ, ಸೊಳ್ಳೆ, ಗುಂಗಾಡು.

माछली– स्त्री मछली । ಮೀನ.

माछी– स्त्री. मक्खी । ನೊಣ.

माजरा– पु. घटना, हाल । ಘಟನೆ, ಪ್ರಸಂಗ, ಸುದ್ದಿ, ವೃತ್ತಾಂತ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.

माज़ी– वि भूतपूर्व, पहलेका । ಭೂತ-ಪೂರ್ವ, ಹಿಂದಿನ.

माजून– पु एक तरह की बरफी । ಒಂದು ತರದ ಬರ್ಫಿ.

माजूर– वि. जिसमें उज्र हो, लाचार, असमर्थ । ಅಶಕ್ತನಾದ, ಅಡ್ಡಿಯುಳ್ಳ, ಅಸಹಾಯ, ಅಸಮರ್ಥ.

माट– पु. मिट्टी का घड़ा । ಮಣ್ಣಿನ ಕೊಡ, ಮಡಿಕೆ, ತೊಟ್ಟಿ, ಬಾನೆ.

माटी–स्त्री. मिट्टी, धूल शरीर। ಮಣ್ಣು, ಧೂಳು, ರಜ, ಶರೀರ, ದೇಹ.

माठ– पु मिट्टी का पात्र, एक प्रकार की मिठाई। ಮಡಿಕೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರೆ, ಒಂದು ತರದ ಮಿಠಾಯಿ.

माठा– पु. मठ्ठा, कृपण । ಮಜ್ಜಿಗೆ,

ಕೃಪಣ.

माठी– स्त्री. एक प्रकार का कपास । ಒಂದು ತರದ ಹತ್ತಿ.

माडना– सक्रि दे. 'मॉडना'। पहनना, पूजना । ತೊಡು, ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು, ಧರಿಸು, ಪೂಜಿಸು, ಆದರ ಮಾಡು, ಸೇವೆ ಮಾಡು. अक्रि जाना, फिरना। ಹೋಗು, ತಿರುಗು.

माढ़ा– पु ऊपर का कोठा । ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಮೇಲಿನ ಕೋಣೆ, ಬಿಸಿಲು ಮಹಡಿ.

माढ़ी– स्त्री कुटी, मठ, मंच । ಕುಟಿ, ಮಠ, ಆಶ್ರಮ, ಮಂಚ.

माणवक– पु नीच मनुष्य, नवयुवक, बालक, बीस लड का हार । ನೀಚ ಮನುಷ್ಯ, ತರುಣ, ಬಾಲಕ, ಇಪ್ಪತ್ತೆಳೆಯ ಮಾಲೆ.

माणिक, माणिक्य– पु रत्न। ರತ್ನ, ಮಾಣಿಕ.

मातंग– पु हाथी, चाडाल । ಆನೆ, ಚಾಂಡಾಲ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ.

मात– स्त्री माता। ತಾಯಿ, ಮಾತೆ.

मात–वि. पराजित, उन्मत्त । ಪರಾಜಿತ, ಸೋತ, ಉನ್ಮತ್ತ, ಮದವೇರಿದ. स्त्री हार, पराजय । ಪರಾಜಯ, ಸೋಲು

मातदिल–वि जो न अधिक गरम हो न अधिक ठडा। ಬಹಳ ಉಷ್ಣ ಅಥವಾ ಬಹಳ ತಂಪು ಅಲ್ಲದ, ಶಾಂತ ಸ್ವಭಾವದ, ಮಧ್ಯಮಸ್ವಭಾವದ.

मातना–अक्रि उन्मत्त होना । ಉನ್ಮತ್ತನಾಗು, ಮದವೇರು, ಅಮಲೇರು.

मातबर– वि विश्वसनीय। ವಿಶ್ವಸನೀಯ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ನಂಬಿಗಸ್ಥ.

मातम–पु मृत्यु-शोक। ಮೃತ್ಯುಶೋಕ, ದುಃಖ, ಗೋಳಾಟ.

मातम-पुरसी– स्त्री. मृतक के संबंधियों के साथ समवेदना प्रकट करना । ಸತ್ತವನ ಸಂಬಂಧಿಕರ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಸಮವೇದನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವಿಕೆ, ಸಹತಾಪ. (Condolence)

मातमी– वि शोक-सूचक । ಶೋಕಸೂಚಕ, ದುಃಖದ.

मातलि– पु इंद्र का सारथी। ಇಂದ್ರನ ಸಾರಥಿ.

मातहत– वि. आधीनस्थ । ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದ, ಕೈಕೆಳಗಿನ, ಆಶ್ರಿತ.

मातहती– स्त्री आधीनता। ಅಧೀನತೆ.

माता– स्त्री जननी, सम्मानाई स्त्री, शीतला, गाय। ತಾಯಿ, ಮಾತೆ, ಆದರಣೀಯ ಸ್ತ್ರೀ, ಮೈಲಿಬೇನೆ, ಸಿಡುಬು, ಆಕಳು.

मातु– स्त्री माता । ತಾಯಿ, ಅವ್ವ, ಮಾತೆ.

मातुल, मातुलक– पु. मामा, धतूरा, मटर। ಸೋದರ ಮಾವ, ಧತ್ತೂರ, ಬಟಾಣಿ.

मातुला– स्त्री. मामी, मटर, सन । ಸೋದರ ಮಾವನ ಹೆಂಡತಿ, ಬಟಾಣಿ, ನಾರು.

मातुलानी, मातुली- स्त्री. मामी । ಸೋದರ ಮಾವನ ಹೆಂಡತಿ.

मातृ- स्त्री. माता, गाय, भूमि, लक्ष्मी । ತಾಯಿ, ಜನನಿ, ಆಕಳು, ಭೂಮಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ.

मातृभूमि- स्त्री. स्वदेश । ಮಾತೃ-ಭೂಮಿ, ಸ್ವದೇಶ.

मात्रा- स्त्री ह्रस्व अक्षरके उच्चारण का समय, स्वरसूचक चिह्न, एक बार खाने भरका औषध, परिमाण । ಹ್ರಸ್ವ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಲು ಬೇಕಾಗುವ ಸಮಯ, ಸ್ವರ ಸೂಚಕ ಚಿಹ್ನೆ, ಒಂದು ಸಾರೆಯ ಔಷಧ, ಪರಿಮಾಣ, ಅಳತೆ, ಮಿತಿ.

मात्सर्य- पु ईर्षा । ಮಾತ್ಸರ್ಯ, ದ್ವೇಷ, ಈರ್ಷೆ.

माथ- पु. दे 'माथा'।

माथा- पु. मस्तक, किसी पदार्थ का अगला ऊपरी भाग । ತಲೆ, ಶಿರ, ಹಣೆ, ಯಾವದೊಂದು ಪದಾರ್ಥದ ಮುಂದಿನ ಅಥವಾ ಮೇಲಿನ ಭಾಗ.

—ठनकना = पहलेसे ही अमंगल की आशंका होना । ಮೊದಲಿನಿಂದಲೇ ಅಮಂಗಲದ ಭಯವಾಗು.

माथे चढाना या धरना= आदर सहित स्वीकार करना । ಆದರ ಸಹಿತ ಸ್ವೀಕರಿಸು.

माथापच्ची- स्त्री अधिक मस्तिष्क चलाना । ತರ್ಕವಿತರ್ಕ ಮಾಡು, ಹರಟು, ವಾದಿಸು.

माथे, माथै- क्रिवि सिरपर, भरोसे, सहारे । ತಲೆಯ ಮೇಲೆ, ಅವಲಂಬಿಸಿ, ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ.

माद- पु ग़रूर, हर्ष । ಗರ್ವ, ಸೊಕ್ಕು, ಆನಂದ, ಹರ್ಷ.

मादक, मादिक-वि नशीला । ಮಾದಕ, ಅಮಲೇರುವ.

मादकता- स्त्री मादक होने का भाव । ಮಾದಕತೆ, ಅಮಲು.

मादन-वि. दे. 'मादक'। स्त्री. भाग। ಬಂಗಿ ಸೊಪ್ಪು.

मादन- पु. खान । ಖಣಿ, ಗಣಿ.

मादर, मादरिया- स्त्री. मा । ತಾಯಿ, ಮಾತೆ, ಅಮ್ಮ.

मादरज़ाद-वि सहोदर, नंगा, जन्मत:। ಸಹೋದರ, ನಗ್ನ, ಬತ್ತಲೆ, ಜನ್ಮತಃ, ಜನ್ಮದಿಂದ, ಆಜನ್ಮ.

मादरी- वि. मातासंबंधी । ತಾಯಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ತಾಯಿಯ.

मादा-स्त्री स्त्री प्राणी । ಹೆಣ್ಣು ಜೀವಿಗಳು.

माद्दा- पु. योग्यता, मूलतत्व, पीब । ಯೋಗ್ಯತೆ, ಮೂಲತತ್ವ, ಸಾರ, ಕೀವು.

माधविका, माधवी- स्त्री एक लता । ಮಾಧವೀ ಲತೆ. वि. वसंत की । ವಸಂತದ.

माधुरई, माधुरता- स्त्री. मिठास । ಮಾಧುರ್ಯ.

माधुरि, माधुरिया-स्त्री. माधुर्य, सुंदरता। ಮಾಧುರ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ.

माधुरी–स्त्री. माधुर्य, सौंदर्य। ಮಧುರತೆ, ಮಾಧುರ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಸೊಬಗು.

माधैया, माधो–पु. श्रीकृष्ण। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.

माध्यम– पु कार्य का साधन । ಕಾರ್ಯದ ಸಾಧನ. वि बीच का। ನಡುವಿನ.

मान–पु. सन्मान, गर्व, पैमाना, शक्ति। ಸನ್ಮಾನ, ಗೌರವ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಗರ್ವ, ಅಭಿಮಾನ, ಅಳತೆ, ತೂಕ, ಪ್ರಮಾಣ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಶಕ್ತಿ, ಅಳವು, ಯೋಗ್ಯತೆ.

मानगृह– पु. कोप भवन । ಕೋಪ-ಭವನ.

मानचित्र– पु. नक़्शा। ರೂಪರೇಷೆ, ನಕಾಶ.

मानता–स्त्री मनौती, प्रतिज्ञा । ಮುಡಿ-ಪು, ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

मानदंड– पु नापने का डंडा, पैमाना । ಅಳತೆ ಕೋಲು, ಅಳತೆಯ ಉಪಕರಣ.

मानधन– वि स्वाभिमानी। ಸ್ವಾಭಿ-ಮಾನಿ.

मानना– सक्रि. स्वीकार करना, आदर करना, कल्पना करना, मिन्नत करना। ಸ್ವೀಕರಿಸು, ಒಪ್ಪು, ಮನ್ನಿಸು, ಗೌರವಿಸು, ಆದರಿಸು, ಮರ್ಯಾದಿಸು, ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡು, ತಿಳಿ, ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು.

माननीय– वि. आदरणीय । ಆದರ-ಣೀಯ, ಮಾನ್ಯ.

मानमंदिर– पु वेधशाला, कोपभवन । ವೇಧಶಾಲೆ, ಕೋಪಭವನ.

मानमनौती– स्त्री रूठना और मनाना, मिन्नत । ಕ್ರೋಧವನ್ನು ಶಾಂತ ಪಡಿಸುವಿಕೆ, ಸಾಂತ್ವನೆ, ಮುಡಿಪು, ದೇವರಿಗೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಹರಕೆ.

मानमरोर– पु वैमनस्य। ವೈಮನಸ್ಸು, ದ್ವೇಷ.

मानव– पु मनुष्य। ಮನುಷ್ಯ.

मानवक– पु. दे 'माणवक'।

मानवता–स्त्री मानवपन– पु. मनुष्यत्व। ಮನುಷ್ಯತ್ವ.

मानवी– स्त्री नारी। ಸ್ತ್ರೀ, ಹೆಂಗಸು. वि मनुष्य-संबंधी । ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧದ.

मानस– पु मन, मनुष्य, मानसरोवर । ಮನಸ್ಸು, ಮನುಷ್ಯ, ಮಾನ-ಸರೋವರ. वि. मानसिक । ಮಾನಸಿಕ.

मानसिक–वि. मन संबंधी। ಮನಸ್ಸಿನ, ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂಬಂಧದ, ಮಾನಸಿಕ. पु विष्णु। ವಿಷ್ಣು.

मानसी– वि मनसे उत्पन्न । ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ. स्त्री मन कृत पूजा। ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಪೂಜೆ.

मानहुँ– अव्य. दे 'मानो'।

माना–सक्रि. नापना, तौलना, जाचना। ಅಳೆ, ತೂಗು, ಪರೀಕ್ಷಿಸು. अक्रि समाना । ಹಿಡಿಸು. पु अन्न आदि

नापने का एक पात्र। ಧಾನ್ಯ ಅಳೆಯುವ ಪಾತ್ರೆ.

मानिंद– वि सदृश। ಸದೃಶ, ಅಂತೆ, ಸಮಾನವಾದ.

मानिक– पु माणिक। ಮಾಣಿಕ.

मानिनी–स्त्री. अभिमानयुक्त स्त्री, गर्भवती स्त्री, रुष्टा स्त्री। ಅಭಿಮಾನಿ ಸ್ತ್ರೀ, ಗರ್ಭವತಿ ಸ್ತ್ರೀ, ಸಿಟ್ಟಾದ ಹೆಂಗಸು.

मानी–वि घमडी, प्रतिष्ठित। ಗರ್ವಿಷ್ಟ, ಅಭಿಮಾನಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ.

मानी– स्त्री अर्थ, मतलव, उद्देश्य। ಅರ್ಥ, ತಾತ್ಪರ್ಯ, ಉದ್ದೇಶ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

मानुख, मानुष–पु मनुष्य। ಮನುಷ್ಯ. वि. मनुष्य संबधी। ಮನುಷ್ಯರ, ಮಾನವ ಸಂಬಂಧವಾದ.

मानुषिक– वि मनुष्य संबंधी। ಮನುಷ್ಯರ, ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವಾದ.

मानुषी– वि दे. 'मानुषिक'। स्त्री. स्त्री। ಸ್ತ್ರೀ, ಹೆಂಗಸು.

माने– पु अर्थ, मतलव। ಅರ್ಥ, ಆಶಯ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

मानों, मानो– अव्य जैसे, जानो, गोया। ಅಂತೆ, ಹಾಗೆ, ಎಂಬಂತೆ, ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ.

मान्य– वि पूज्य, आदरणीय। ಪೂಜ್ಯ, ಆದರಣೀಯ.

माप– पु. नाप, तौल, मान ಅಳೆಯುವಿಕೆ, ಅಳತೆ, ತೂಕ, ಅಳೆಯುವ ಉಪಕರಣ.

मापक– पु. मापनेवाला। ಅಳೆಯುವವ. दे. 'माप'।

मापन– पु. परिमान, तौलना, नाप। ಪರಿಮಾಣ, ಅಳತೆ, ತೂಕ.

मापना– सक्रि नापना, तौलना। ಅಳೆ, ತೂಗು, ಅಳತೆ ಮಾಡು.

माफ़– वि क्षमा किया हुआ। ಕ್ಷಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಮನ್ನಿಸಿದ.

—करना = क्षमा करना। ಕ್ಷಮಿಸು, ಮನ್ನಿಸು.

माफ़क़त, माफ़िक़त– स्त्री. अनुकूलता, मैत्री। ಅನುಕೂಲತೆ, ಗೆಳೆತನ, ಸಂಬಂಧ.

माफ़िक– क्रिवि. अनुसार। ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ಅನುಕೂಲವಾಗಿ, ತಕ್ಕಂತೆ.

माफ़ी– स्त्री क्षमा, बे लगान जमीन। ಕ್ಷಮೆ, ತೆರಿಗೆಯಿಲ್ಲದ ಭೂಮಿ.

माम– पु. अहंकार, ममता, अधिकार, शक्ति। ಅಹಂಕಾರ, ಗರ್ವ, ಮಮತ್ವ, ಪ್ರೇಮ, ಅಧಿಕಾರ, ಶಕ್ತಿ.

मामलत, मामलती– स्त्री. मामला। ವಿಷಯ, ಸಂಗತಿ, ವ್ಯವಹಾರ.

मामला, मामिला– पु काम, झगडा, विषय, मुकदमा। ಕೆಲಸ, ಉದ್ಯೋಗ, ಕಾರ್ಯ, ಜಗಳ, ವಿವಾದ, ಮೊಕದ್ದಮೆ, ನ್ಯಾಯ, ಖಟ್ಲೆ, ವ್ಯಾಜ್ಯ.

मामा– पु. मातुल। ಮಾವ, ಸೋದರಮಾವ.

मामा–स्त्री. माँ, दासी, बुढ़िया। ತಾಯಿ, ದಾಸಿ, ಕೆಲಸದವಳು, ಮುದುಕಿ.

मामी– स्त्री. मामा की स्त्री । ಸೋದರ ಮಾವನ ಹೆಂಡತಿ.

मामूँ– पु. दे 'मामा'।

मामूर– वि पूर्ण, नियुक्त । ಪೂರ್ಣ, ತುಂಬಿದ, ನಿಶ್ಚಿತವಾದ, ನಿಯುಕ್ತವಾದ.

मामूल– पु रीति, अभ्यास। ರೀತಿ, ರೂಢಿ, ಪದ್ಧತಿ, ಅಭ್ಯಾಸ, ಸಂಪ್ರದಾಯ

मामूली– वि साधारण, नियमित । ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾದ, ರೂಢಿಯ, ವಾಡಿಕೆಯ, ನಿಯಮಿತ, ನಿಶ್ಚಿತ.

माय– स्त्री माता। ತಾಯಿ, ಮಾತೆ.

मायक– वि छली। ಕಪಟೀ, ಮೋಸಗಾರ. पु दे 'मायका'।

मायका– पु. नैहर। ತವರು ಮನೆ

मायना– पु दे. 'मानी'।

मायल– वि. मिला हुआ। ಕೂಡಿದ, ಒಲಿದ, ಪ್ರವೃತ್ತವಾದ.

माया– स्त्री. छल, कपट, मोह, धन, भ्रम, प्रकृति, जादू, लक्ष्मी, शक्ति, प्रेरणा, दया, ममता, माता। ಮೋಸ, ಕಪಟ, ಜಾಲ, ಮೋಹ, ಧನ, ಭ್ರಮೆ, ಪ್ರಕೃತಿ, ಜಾದೂ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಶಕ್ತಿ, ಪ್ರೇರಣೆ, ದಯೆ, ಮಮತೆ, ತಾಯಿ.

मायाविनी– स्त्री छल कपट करनेवाली स्त्री । ಮೋಸ ಮಾಡುವ ಸ್ತ್ರೀ, ಠಕ್ಕ ಸ್ತ್ರೀ.

मायावी– वि छली । ಮೋಸಗಾರ, ಧೂರ್ತ, ಕಪಟೀ. पु. एक दानव । ಒಬ್ಬ ದೈತ್ಯ.

मायिक–वि. मायावी, बनावटी। ಮೋಸದ, ಐಂದ್ರಜಾಲಿಕ, ಕೃತ್ರಿಮ.

मायी– पु जादूगर, ईश्वर। ಜಾದೂಗಾರ, ಮಾಯಾವಿದ್ಯೆ ಬಲ್ಲವ, ದೇವರು, ಈಶ್ವರ.

मायूस– वि निराश। ನಿರಾಶನಾದ.

मार– पु. कामदेव। ಕಾಮದೇವ. स्त्री. प्रहार, युद्ध । ಹೊಡೆತ, ಪ್ರಹಾರ, ಬಡಿತ, ಪೆಟ್ಟು, ಆಘಾತ, ಯುದ್ಧ.

मारक– वि. संहारक, शात करनेवाला। ಸಂಹಾರಕ, ಹೊಡೆಯುವ, ಶಾಂತಪಡಿಸುವ.

मारका– पु निशान, युद्धक्षेत्र, लडाई, झगडा। ಗುರ್ತು, ಚಿಹ್ನೆ, ಯುದ್ಧಕ್ಷೇತ್ರ, ರಣಭೂಮಿ, ಯುದ್ಧ, ಜಗಳ.

मारकेका– वि महत्वपूर्ण। ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ.

मारकाट– स्त्री लडाई । ಹೊಡೆದಾಟ, ಬಡಿದಾಟ, ಯುದ್ಧ, ಕಾದಾಟ.

मारग– पु. मार्ग। ಮಾರ್ಗ, ಹಾದಿ, ದಾರಿ.

—मारना = पथिकों को लूटना। ಹಾದಿಕಾರರನ್ನು ಸುಲಿ.

मारगन– पु बाग, भिक्षुक । ಬಾಣ, ಭಿಕ್ಷುಕ.

मारजार– पु. बिल्ली। ಬೆಕ್ಕು.

मारतौल– पु एक प्रकार का हथौडा।

ಒಂದು ತರದ ಸುತ್ತಿಗೆ.

मारना– सक्रि पीटना, वध करना, गिराना, चलाना, नष्ट करना, हड़पना। ಹೊಡೆ, ಬಡಿ, ಕೊಲ್ಲು, ಕೆಡಹು, (ಶಸ್ತ್ರ) ಬಿಡು, ಹಾರಿಸು, ಇರಿ, ಹಾಳು ಮಾಡು, ಎರಡನೆಯವರ ಹಣ ಅಪಹರಿಸು.

मारपीट– स्त्री. मारने पीटने की क्रिया। ಹೊಡೆದಾಟ, ಬಡಿತ, ದಾಳಿ.

मारपेंच– पु. धोखेबाजी। ಮೋಸಗಾರಿಕೆ, ರಕ್ಕು.

मारफत– स्त्री ब्रह्मज्ञान। ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನ. अव्य. दे 'मार्फत'।

मारवाड– पु मेवाड़ या उसके आसपास का देश। ಮಾರವಾಡ ದೇಶ.

मारवाडी–पु मारवाड़ देश का निवासी। ಮಾರವಾಡ ದೇಶದವ. स्त्री. इस देश की भाषा। ಮಾರವಾಡಿ ಭಾಷೆ.

मारा– स्त्री माला। ಮಾಲೆ. वि. मारा हुआ। ಹೊಡೆಯಲ್ಪಟ್ಟ.

मारा मारा फिरना = बिना काम के भटकते रहना। ಅಲೆದಾಡು, ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗಾಡು.

मारामार– स्त्री दे 'मारपीट'। क्रिवि. जल्दीजल्दी। ಬೇಗನೆ, ಅವಸರದಿಂದ, ತ್ವರೆಯಾಗಿ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ.

मारी– स्त्री. महामारी, सांक्रामिक रोग। ಮಹಾಮಾರಿ, ಕಾಲರಾ, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ, ಸೋಂಕು ರೋಗ.

मारुत– पु. वायु। ವಾಯು, ಹವೆ.

मारू–पु. बड़ा नगाड़ा। ದೊಡ್ಡ ನಗಾರಿ, ರಣಭೇರಿ. वि. मारनेवाला। ಹೊಡೆಯುವವ, ಪೀಡಿಸುವವ.

मारे– अव्य कारण। ಕಾರಣದಿಂದ, ವಿಷಯವಾಗಿ, ಓಸ್ಕರ, ದೆಸೆಯಿಂದ.

मार्ग– पु. पथ, मार्गशीर्ष। ಮಾರ್ಗ, ಹಾದಿ, ದಾರಿ, ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ.

मार्गशिर, मार्गशीर्ष– पु. अगहन। ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಮಾಸ.

मार्गी– पु. मुसाफिर। ಪ್ರವಾಸಿ, ದಾರಿಕಾರ, ಹಾದಿಕಾರ. वि. स्व मार्गपर चलनेवाला। ಸ್ವ ಮಾರ್ಗದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವವ.

मार्जन– पु. **मार्जना**– स्त्री परिष्कार, सफाई। ಪರಿಷ್ಕಾರ, ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಗುಡಿಸುವಿಕೆ.

मार्जार– पु. बिल्ली। ಬೆಕ್ಕು.

मार्जित– वि. साफ किया हुआ। ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿದ, ಪರಿಮಾರ್ಜಿತ.

मार्दव– पु. कोमलता, सहृदयता। ಕೋಮಲತೆ, ಮೃದುತ್ವ, ಸಹೃದಯತೆ, ದಯಾಶೀಲತೆ.

मार्फ़त– अव्य. द्वारा। ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ, ಮಾರ್ಗವಾಗಿ.

मार्मिक– वि. असर करनेवाला, मर्मज्ञ। ಮಾರ್ಮಿಕ, ಪ್ರಭಾವಿ, ಮರ್ಮಜ್ಞ.

माल– स्त्री. माला, पंक्ति, चरके की डोरी। ಮಾಲೆ, ಹಾರ, ಸಾಲು, ರಾಟೆಯ ದಾರ, ಚರಕದ ದಾರ. पु. मल्ल, सामान, चीज, रकम, बढ़िया,

भोजन, कर । ಸಾಮಾನು, ಸರಕು, ಮಾಲು, ವಸ್ತು, ಹಣ, ಧನ, ಉತ್ತಮ ಆಹಾರ, ಕರ, ಸುಂಕ, ತೆರಿಗೆ.

मालकंगनी– स्त्री वृक्षोंपर फैलनेवाली एक पहाडी लता । ಗಿಡಗಳ ಮೇಲೆ ಹಬ್ಬುವ ಒಂದು ಕಾಡು ಬಳ್ಳಿ.

मालका– स्त्री. माला । ಮಾಲೆ, ಹಾರ.

मालकिन–स्त्री मालिक की स्त्री । ಒಡತಿ, ಒಡೆಯನ ಹೆಂಡತಿ, ಯಜಮಾನಿ.

मालकियत– स्त्री मालिक होने का भाव, स्वामित्व । ಒಡೆತನ, ಸ್ವತ್ವ, ಅಧಿಕಾರ, ಸ್ವಾಮಿತ್ವ.

मालखाना– पु भाडारघर । ಕೋಠಿ, ಗುದಾಮು, ಭಂಡಾರ, ಉಗ್ರಾಣ.

मालगाडी–स्त्री.माल ढोनेवाली रेलगाडी । ಸಾಮಾನು ಒಯ್ಯುವ ರೇಲುಗಾಡಿ, 'ಗೂಡ್ಸ' ಗಾಡಿ.

मालगुज़ार– पु. जमीदार, सरकार को लगान देनेवाला । ಜಮೀನುದಾರ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ತೆರುವವ, ಕಂದಾಯ ತೆರುವವ.

मालगुज़ारी– स्त्री. लगान । ತೆರಿಗೆ, ಹಸ್ತೆ, ಕಂದಾಯ.

मालगोदाम– पु. व्यापारिक माल रखने का स्थान । ಮಂಡಿ,ಮಳಿಗೆ,ಭಂಡಸಾಲೆ, ಗುದಾಮು.

मालदार–वि धनी। ಧನಿಕ,ಶ್ರೀಮಂತ, ಹಣಗಾರ.

मालन– स्त्री. माली की स्त्री । ತೋಟಿಗನ ಹೆಂಡತಿ.

मालपुआ, मालपूआ–पु. एक पकवान । ಹೋಳಿಗೆ.

मालमता– पु सामान और रुपया । ಸಂಪತ್ತು ಹಾಗು ಧನ.

मालमस्त– वि जो अपनी संपन्नता के कारण किसी की परवाह न करता हो । ಧನ ಗರ್ವಿತ, ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ಮದವೇರಿದ.

माला–स्त्री हार, पंक्ति, समूह, सुमिरनी । ಮಾಲೆ, ಎಳೆ, ಹಾರ, ಸಾಲು, ಸಮೂಹ, ಜಪಮಾಲೆ

मालाकार– पु माली । ಹೂಗಾರ.

मालामाल–वि धनसंपन्न । ಶ್ರೀಮಂತ, ಧನಿಕ, ಸಂಪನ್ನ, ಸಮೃದ್ಧ.

मालिक– पु स्वामी, पति, ईश्वर माली, धोबी । ಸ್ವಾಮಿ, ಒಡೆಯ, ಗಂಡ, ಪತಿ, ದಣಿ, ಯಜಮಾನ, ಈಶ್ವರ, ಹೂಗಾರ, ಅಗಸ, ಮಡಿವಾಳ.

मालिका– स्त्री. माला, मालिन, चमेली, कतार । ಮಾಲೆ, ಹೂಗಾರತಿ, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಸಾಲು, ಪಂಕ್ತಿ.

मालिकाना– क्रिवि मालिक की तरह । ಒಡೆಯನಂಥ. पु. मालिक का हक़ । ಒಡೆತನದ ಹಕ್ಕು, ಸ್ವಾಮಿತ್ವ. वि प्रभुत्व संबंधी । ಒಡೆತನದ ಸಂಬಂಧದ.

मालिन– स्त्री. दे. 'मालन' ।

मालिनी– स्त्री. गंगा, मालीकी स्त्री,

गौरी। ಗಂಗಾನದಿ, ಹೂಗಾರತಿ, ಗೌರಿ.

मालिन्य– पु मलिनता। ಮಾಲಿನ್ಯ, ಮಲಿನತೆ, ಹೊಲಸು, ಕೊಳೆ.

मालियत– स्त्री मूल्य, धन। ಬೆಲೆ, ಮೂಲ್ಯ, ಹಣ.

मालिश– स्त्री मलना। ತಿಕ್ಕುವದು, ಉಜ್ಜುವಿಕೆ, ಅಂಗ ಮರ್ದನ, ಮಾಲೀಸು.

माली– पु बागवान, फूल बेचनेवाला। ತೋಟಿಗ, ಹೂಗಾರ, ಮಾಲಿ. वि जो माला पहने हो, आर्थिक। ಮಾಲೆಯನ್ನು ಧರಿಸಿದ, ಆರ್ಥಿಕ, ಹಣದ ಸಂಬಂಧದ.

मालीदा– पु. दे. 'मलीदा'।

मालूम– वि. ज्ञात। ಗೊತ್ತಾದ, ವಿದಿತ, ತಿಳಿದ.

—होना = जानना, विदित होना। ತಿಳಿ, ಅರಿ, ಗೊತ್ತಾಗು, ಕಂಡುಬರು.

माल्य–पु. पुष्पमाल, पुष्प। ಹೂಮಾಲೆ, ಹೂ, ಪುಷ್ಪ.

मावत– पु महावत। ಮಾವುತ.

मावस–स्त्री. अमावस्या। ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ

मावा–पु निचोड, मॉड, खोया। ಅರ್ಕ, ಸಾರ, ಸತ್ವ, ಗಂಜಿ, ಖವೆ, ಹಾಲುಖೋವಾ, ಕೆನೆ. स्त्री. माता। ಮಾತೆ, ತಾಯಿ.

माशा–पु सोना इत्यादि तौलने का एक मान। ಮಾಷಿ, (ಎಂಟು ಗುಂಜಿ) ಒಂದು ತೂಕ.

माशी– वि. उर्द के रंग का। ಉದ್ದಿನ ಬಣ್ಣದ.

माशूक़– वि प्रेमपात्र। ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರ, ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರ.

माशूक़ा– स्त्री. प्रियतमा। ಪ್ರಿಯತಮೆ, ಪ್ರಿಯೆ.

माष– पु क्रोध, उड़द। ಕ್ರೋಧ, ಸಿಟ್ಟು, ಉದ್ದು.

माषना– अक्रि दे 'माखना'।

मास– पु महीना, मास। ತಿಂಗಳು, ಮಾಸ, ಮಾಂಸ, ಆಮಿಷ.

मासना– अक्रि मिश्रित होना। ಮಿಶ್ರವಾಗು, ಕೂಡು, ಕಲೆ.

मासा– पु. दे. 'माशा'।

मासिक– वि मास संबंधी। ತಿಂಗಳ, ತಿಂಗಳ ಸಂಬಂಧದ, ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಆಗುವ. पु. मासपत्रिका। ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ.

मासी– स्त्री. दे 'मौसी'।

मासीन– वि. एक महीने की आयु का। ಒಂದು ತಿಂಗಳ ವಯಸ್ಸಿನ.

मासूम– वि बेकसूर। ನಿರಪರಾಧಿ, ನಿರ್ದೋಷ.

माहँ– अव्य. में, के भीतर। ಒಳಗೆ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ.

माह– पु. महीना, उड़द, माघमास। ತಿಂಗಳು, ಉದ್ದು, ಮಾಘಮಾಸ.

माहताब– पु. चंद्रमा। ಚಂದ್ರ.

माहना– अक्रि उमड़ना, उमग में आना। ಉಕ್ಕೇರು, ಆವೇಶ ಬರು,

ಉತ್ಸಾಹಿತನಾಗು.

माहली– पु अंत:पुर का सेवक । ಅಂತಃಪುರದ ಸೇವಕ.

माहवार– वि. हर मासका । ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳ, ಪ್ರತಿಮಾಸದ. पु वेतन । ಪಗಾರ. क्रिवि. हर मास । ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ, ಪ್ರತಿ ಮಾಸದಲ್ಲೂ.

माहवारी– वि महीने का । ತಿಂಗಳ, ಪ್ರತಿ ಮಾಸದ.

माहँ,माहि,माहीं– अव्य. में । ಒಳಗೆ, ಅಲ್ಲಿ. क्रिवि भीतर । ಒಳಗೆ, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ.

माहात्म्य–पु महिमा, महत्व । ಗೌರವ, ಮಹಾತ್ಮ್ಯ.

माहियत– स्त्री स्वरूप, तत्व, गुण । ಸ್ವರೂಪ, ತತ್ವ, ಗುಣ, ಸಾರ, ಸ್ವಭಾವ.

माहिर– वि जानकार । ತಿಳಿದವ, ಬಲ್ಲವ, ನಿಪುಣ, ಪ್ರವೀಣ.

माहिला– पु मल्लाह, केवट । ಅಂಬಿಗ, ನಾವಿಕ, ಜಾಲಗಾರ.

माही– स्त्री. मछली । ಮೀನ.

—गीर = मछुआ । ಮೀನಗಾರ, ಅಂಬಿಗ, ಬೆಸ್ತರವ.

माहुर– पु. विष । ವಿಷ, ನಂಜು.

मित– पु. मित्र । ಮಿತ್ರ.

मिगाद– स्त्री. अवधि । ಅವಧಿ, ನಿಶ್ಚಿತ ಸಮಯ.

मिकदार– स्त्री. परिमाण । ಪರಿಮಾಣ, ಪ್ರಮಾಣ, ಮಾನ, ಅಳತೆ.

मिकना– पु एक प्रकार की ओढनी या चादर । ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಹೊದಿಕೆ, ದುಪ್ಪಟಿ, ಚಾದರ.

मिक़नातीस–पु चुंबक पत्थर । ಲೋಹ ಚುಂಬಕ.

मिचकना– अक्रि पलकों का झपकना । ರೆಪ್ಪೆ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳು, ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚು.

मिचकाना–सक्रि. बारबार आँखें खोलना या बंद करना । ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚು ತೆರೆ, ರೆಪ್ಪೆ ಬಡಿ, ಪಿಳಿಕಿಸು.

मिचना– अक्रि. आँखों का बंद होना । (ಕಣ್ಣು) ಮುಚ್ಚು, ಮುಗಿ.

मिचराना– अक्रि भूख न होनेपर खाना । ಹಸಿವಿಲ್ಲದೆ ತಿನ್ನು

मिचलाना– अक्रि वमन की प्रवृत्ति होना । ಓಕರಿಸು, ವಮನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಾಗು.

मिचली– स्त्री. मतली । ಓಕರಿಕೆ, ಉಬ್ಬಳಿಕೆ.

मिचवाना– सक्रि दूसरे से आँख बंद करना । ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಸು.

मिचौनी– स्त्री. बंद करने की क्रिया । ಮುಚ್ಚುವಿಕೆ.

मिज़राब– पु सितार बजाने का छल्ला । ವೀಣೆ (ಸತಾರ) ಬಾರಿಸುವಾಗ ಬೆರಳಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಉಂಗುರ, ನಖ.

मिज़ाज–पु स्वभाव, प्रकृति,अभिमान ।

ಸ್ವಭಾವ,ಮೈಗುಣ, ಪ್ರಕೃತಿ,ದೇಹ ಸ್ಥಿತಿ, ಮನೋಭಾವ, ಗರ್ವ,ಸೊಕ್ಕು, ಅಹಂಕಾರ.

मिज़ाजदार, मिज़ाजी– वि. घमंड से भरा हुआ। ಗರ್ವಿಷ್ಠ, ಸೊಕ್ಕಿನ, ಅಹಂಕಾರದ.

मिजाजपीटा– वि बड़ा अभिमानी । ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನವುಳ್ಳವ

मिज़ाजपुर्सी–स्त्री कुशल पूछना। ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಿಸುವಿಕೆ.

मिटना– अक्रि. नष्ट होना, दूर होना। ನಾಶವಾಗು, ಹಾಳಾಗು, ಅಳಿಸಿ ಹೋಗು,ಇಲ್ಲದಂತಾಗು,ತೊಲಗು, ದೂರವಾಗು, ಕೆಡು.

मिटाना– सक्रि नष्ट करना, दूर करना। ನಾಶ ಮಾಡು, ಹಾಳು ಮಾಡು, ಕೆಡಿಸು, ಅಳಿಸು, ತೊಲಗಿಸು, ನಿವಾರಿಸು.

मिटिया– स्त्री मटकी । ಮಡಕೆ,ಗಡಿಗೆ.

मिटियाना– सक्रि मिट्टी लगाकर साफ करना। ತಿಕ್ಕು.ಮಣ್ಣು ಹಚ್ಚಿ ತಿಕ್ಕು, ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡು.

मिट्टी– स्त्री धूलि, पृथ्वी, लाश, भस्म, देह, गठन । ಮಣ್ಣು, ಧೂಳು, ಪೃಥ್ವಿ, ಭೂಮಿ,ಹೆಣ, ಶವ,ಭಸ್ಮ, ದೇಹ, ಶರೀರ, ಮೈಕಟ್ಟು

—के मोल = बहुत सस्ते दामपर । ಬಹಳ ಅಗ್ಗವಾಗಿ, ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಿಂದ.

—हो जाना= बेकार हो जाना। ಕೆಡು, ಹಾಳಾಗು,ನಿರುಪಯೋಗಿಯಾಗು.

मिट्टीका तेल = राकॉइल । ಕಲ್ಲೆಣ್ಣೆ, ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ, ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ.

मिट्ठी– स्त्री. चुंबन । ಚುಂಬನ, ಮುತ್ತು.

मिट्ठू–पु. तोता। ಗಿಳಿ. वि. प्रियभाषी। ಸವಿ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವವ, ಪ್ರಿಯಭಾಷಿ

मिठबोला– पु मीठी बातें करनेवाला। ಸವಿ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವವ, ಮಧುರ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವವ.

मिठलोना– वि जिसमें नमक कम हो। ಉಪ್ಪು ಕಡಿಮೆಯುಳ್ಳ, ಉಪ್ಪು ಕಡಿಮೆ ಹಾಕಿದ.

मिठाई– स्त्री. मीठी वस्तु, मिष्टान्न, मिठास। ಸಿಹಿ ಪದಾರ್ಥ,ಮಿಠಾಯಿ, ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ, ಸಿಹಿ, ಮಾಧುರ್ಯ.

मिठाना– अक्रि मीठा होना । ಸಿಹಿಯಾಗು.

मिठास– स्त्री. मीठापन, माधुर्य । ಸಿಹಿ, ಮಾಧುರ್ಯ, ಇಂಪು.

मिडाई– स्त्री. मीडने की क्रिया या मजदूरी। ತಿಕ್ಕುವ ಅಥವಾ ಉಜ್ಜುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಇವುಗಳ ಕೂಲಿ.

मित– वि परिमित, अल्प। ಪರಿಮಿತ, ಸ್ವಲ್ಪ. स्त्री मिति। ಮಿತಿ, ಸೀಮೆ.

मितभाषी– पु. कम बोलनेवाला । ಕಡಿಮೆ ಮಾತಾಡುವವ,ಮಿತವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವವ.

मितव्यय– पु. किफायत। ಮಿತವ್ಯಯ,

ಕೈಹಿಡಿದು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಿಕೆ.

मितव्ययी– पु. कम खर्च करनेवाला। ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವವ, ಕೈಹಿಡಿದು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವವ.

मिताई– स्त्री मित्रता। ಮಿತ್ರತ್ವ, ಗೆಳೆತನ, ಸ್ನೇಹ

मिति– स्त्री सीमा, अवधि। ಸೀಮೆ, ಅವಧಿ, ಪರಿಮಾಣ.

मिती– स्त्री. तिथि। ತಿಥಿ, ತಾರೀಖು.

मित्त, मित्र– पु सखा, सूर्य। ಮಿತ್ರ, ಗೆಳೆಯ, ಸ್ನೇಹಿತ ಸೂರ್ಯ.

मित्रता, मित्रताई– स्त्री मित्रत्व। ಮಿತ್ರತ್ವ, ಗೆಳೆತನ, ಸ್ನೇಹ.

मिथुन–पु. स्त्री-पुरुष का जोडा, संयोग, एक राशि। ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಜೋಡು, ಜತೆ, ಎರಡು, ಸಂಯೋಗ, ಒಂದು ರಾಶಿಯ ಹೆಸರು.

मिथ्या– स्त्री झूठ। ಸುಳ್ಳು, ಅಸತ್ಯತೆ, ಹುಸಿ.

मिथ्याचार–पु ढोग। ಸೋಗು, ಕಪಟ, ಕಪಟಾಚಾರ.

मिथ्यावादी– पु. झूठ बोलनेवाला। ಸುಳ್ಳು ಮಾತನಾಡುವವ.

मिनकी– स्त्री बिल्ली। ಬೆಕ್ಕು

मिनती, मिन्नत– स्त्री. विनती, दीनता। ವಿನಂತಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಬೇಡಿಕೆ, ದೈನ್ಯ.

मिनमिनाना– अक्रि मंदस्वर या नाक मे बोलना। ಮಂದ ಸ್ವರ ಅಥವಾ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡು.

मिनहा– वि काटा हुआ। ಕಡಿದ, ಕಳೆದ, ಮುರಕೊಂಡ, ವಜಾ ಹಾಕಿದ, ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ.

मिनहाई– स्त्री घटाने या कम करने की क्रिया। ಮುರಿದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ವಜಾ, ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಿಕೆ.

मिन्नत– स्त्री दे. 'मिनती'।

मिमियाना– अक्रि बकरी का बोलना। ಮೇಕೆಯಂತೆ ಅರಚು, ಮೇಕೆಯಂತೆ ಒದರು.

मियाँ–पु पति, स्वामी, उस्ताद, बडो का संबोधन। ಪತಿ, ಒಡೆಯ, ಗುರು, ಮಹಾಶಯ, ಸಾಹೇಬ, ದೊಡ್ಡವರನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸುವ ಶಬ್ದ.

—**मिट्ठू** = वि नासमझ, मिठबोला। ಅಜ್ಞಾನಿ, ಮೂರ್ಖ, ಮಧುರ ಭಾಷಿ, ಸವಿಮಾತಿನವ.

मियान–पु मध्य भाग, कमरा, कमर, तलवार का फल रखनेका खाना, म्यान। ಮಧ್ಯ, ನಡ, ಟೊಂಕ, ಸೊಂಟ, ಕತ್ತಿಯ ವರೆ, ಖಡ್ಗಕೋಶ.

मियाना– वि मझोले आकार का। ಮಧ್ಯಮ ಆಕಾರದ. पु केंद्र, एक प्रकार की पालकी। ಮಧ್ಯ, ಕೇಂದ್ರ, ಒಂದು ತರದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ.

मिरगी– स्त्रि अपस्मार। ಅಪಸ್ಮಾರ ರೋಗ.

मिरचा– पु लाल मिर्च। ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ.

मिरज़ई– स्त्री. कमरतक लंबा पहनावा। ನಡದ ವರೆಗೆ ಉದ್ದವಾದ ಅಂಗಿ.

मिरज़ा–पु राजकुमार, अमीर का लड़का। ರಾಜಕುಮಾರ, ಸರದಾರನ ಮಗ, ನವಾಬನ ಮಗ.

मिरजान– पु मूँगा। ಪ್ರವಾಳ, ಹವಳ.

मिरियासि–वि. पैतृक संपत्ति। ಪೈತೃಕ ಸಂಪತ್ತು.

मिर्च– स्त्री लाल या काली मिरच। ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ, ಮೆಣಸು

मिलक–स्त्री मिलकियत। ಜಹಾಗೀರು, ಜಮೀನು, ಭೂಧನ.

मिलकना– सक्रि जलाना। ಸುಡು.

मिलन– पु. भेंट, मिलाप, मिश्रण। ಭೆಟ್ಟಿ, ಸಂದರ್ಶನ, ನೇರಿಕೆ, ಮಿಳಿತ, ಮಿಶ್ರಣ.

मिलनसार–वि. सबसे मेल रखनेवाला। ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ, ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ, ಕೂಡುವ ಸ್ವಭಾವದ, ಸುಶೀಲ.

मिलना– अक्रि. भेंटना, मिश्रित होना, पाया जाना। ಕೂಡು, ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗು, ಮಿಶ್ರಣವಾಗು, ಕಲೆ, ಬೆರೆ, ನೇರು, ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗು, ಲಭಿಸು, ಸಿಗು. सक्रि दूध दुहना। ಹಾಲು ಹಿಂಡು.

मिलनी–स्त्री. विवाह की एक रीति जिस में कन्या पक्षके लोग वर पक्ष के लोगों से गले मिलते हैं। ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಾ ಪಕ್ಷದವರು ವರಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುವ ಒಂದು ರೀತಿ.

मिलवाना– सक्रि मिलने के काम में किसीको लगाना, भेंट कराना। ಕೂಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು, ಭೆಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಸು, ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸು, ಒಂದೆಡೆ ನೇರಿಸು.

मिलाई– स्त्री दे. 'मिलनी'। मिलाने की क्रिया या पारिश्रमिक। ಕೂಡಿಸುವಿಕೆ, ಸಂಧಿಸುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

मिलान– पु. तुलना, मिलाने की क्रिया या भाव। ತುಲನೆ, ಹೊಂದಿಕೆ, ಹೊಂದಿಸಿ ನೋಡುವಿಕೆ, ತಾಳೆ ನೋಡುವಿಕೆ, ಭೆಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಸುವಿಕೆ, ಸೇರಿಸುವಿಕೆ.

मिलाना– सक्रि मिश्रण करना, संधि करना, भेंट कराना, साथी बनाना, जोड़ना, चिपकाना, तुलना करना, बराबर करना। ಕೂಡಿಸು, ಕಲೆಸು, ಬೆರಸು, ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡು, ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡು, ಭೆಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಸು, ಗೆಳೆಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು, ಜೋಡಿಸು, ಹೊಂದಿಸು, ಅಂಟಿಸು, ತುಲನೆ ಮಾಡು, ಸರಿ ಹೊಂದಿಸು, ತಾಳೆ ನೋಡು.

मिलाप– पु. भेंट, मेल, संयोग। ಭೆಟ್ಟಿ, ಮಿಲನ, ಮಿತ್ರತ್ವ, ಸಂಯೋಗ, ಹೊಂದಿಕೆ, ನೇರಿಕೆ, ಸಂದರ್ಶನ, ಸಂಪರ್ಕ.

मिलाव– पु. दे 'मिलावट'।

मिलावट– स्त्री. किसी अच्छी वस्तु में घटिया वस्तु का मेल, मिलाप। ಮಿಶ್ರಣ, ಬೆರಕೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ವಸ್ತುವಿ

ನಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ತರಗತಿಯ ವಸ್ತು ವನ್ನು ಕೂಡಿಸುವಿಕೆ, ಮಿತ್ರತ್ವ.

मिलिंद– पु भ्रमर। ಭ್ರಮರ.

मिलिक्क– स्त्री दे 'मिलक'।

मिलित– वि मिला हुआ। ಕೂಡಿದ, ಬೆರೆತ, ಕಲೆತ, ಸಂಯುಕ್ತ.

मिलोना– सक्रि दे 'मिलाना'। दूध दुहना। ಹಾಲು ಹಿಂಡು. पु एक प्रकार की भूमि। ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಭೂಮಿ.

मिलौनी– स्त्री दे 'मिलावट'। स्त्री. विवाह की एक प्रथा। ಮುಸಲ್ಮಾನರ ವಿವಾಹದ ಒಂದು ರೀತಿ

मिल्कियत– स्त्री. भूमिपर स्वामित्व का अधिकार, संपत्ति, जमींदारी। ಭೂಮಿಯ ಒಡೆತನದ ಹಕ್ಕು, ಅಧಿಕಾರ, ಸಂಪತ್ತು, ಜಮೀನುದಾರಿ, ಆಸ್ತಿ, ಭೂಮಿಕಾಣಿ, ಇಸ್ಟೇಟ.

मिल्की–पु. जमींदार। ಆಸ್ತಿಯುಳ್ಳವ, ಜಮೀನುದಾರ, ಹೊಲದೊಡೆಯ.

मिल्लत–स्त्री. मेलजोल, संप्रदाय, फिरका। ಗೆಳೆತನ, ಹೊಂದಿಕೆ, ಒಕ್ಕಟ್ಟು, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಧರ್ಮ, ಮತ, ಪಂಗಡ, ಗುಂಪು.

मिश्र–वि सयुक्त, मिलाया हुआ, श्रेष्ट, बड़ा। ಸಂಯುಕ್ತ ಕೂಡಿದ, ಮಿಶ್ರ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ದೊಡ್ಡ. पु. रक्त, ब्राह्मणों की एक उपाधि। ರಕ್ತ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಒಂದು ಪದವಿ. पु एक देश। ಇಜಿಪ್ತ ದೇಶ.

मिश्रण–पु मिलावट, जोड। ಮಿಶ್ರಣ, ಮಿಳಿತ, ಬೆರಕೆ.

मिश्री–स्त्री दे 'मिसरी'। पु मिलाने वाला। ಕೂಡಿಸುವವ.

मिष्ट– वि. मीठा। ಸಿಹಿಯಾದ.

मिस–पु. कपट, बहाना, डाह। ಕಪಟ, ಮೋಸ, ಸೋಗು, ನೆವ, ಮತ್ಸರ, ಈರ್ಷೆ.

मिसकीन, मिस्कीन– वि गरीब, दीन। ಬಡವ, ನಿರ್ಧನ, ದೀನ, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ.

मिसरी– स्त्री साफ करके जमाई हुयी चीनी, मिश्र देशका निवासी, मिश्र देशकी भाषा। ಕಲ್ಲುಸಕ್ಕರೆ, ಇಜಿಪ್ತ ದೇಶದ ನಿವಾಸಿ, ಇಜಿಪ್ತ ದೇಶದ ಭಾಷೆ.

मिसहा– वि. छलिया। ಕಪಟಿ, ಮೋಸಗಾರ, ಠಕ್ಕ.

मिसाल–पु. उदाहरण, उपमा, लोकोक्ति। ಉದಾಹರಣೆ, ದೃಷ್ಟಾಂತ, ಉಪಮೆ, ಗಾದೆಯ ಮಾತು, ನಾಣ್ಣುಡಿ.

मिसिल–स्त्री. फाईल। ಫೈಲು, ಕಾಗದ ಪತ್ರ. वि दे. 'मिस्ल'।

मिस्तरी–पु शिल्पी। ಶಿಲ್ಪಿ, ಮೇಸ್ತ್ರಿ.

मिस्र– पु एक देश। ಇಜಿಪ್ತ ದೇಶ.

मिस्ल– वि सदृश, तुल्य। ಸದೃಶ, ಅಂಥ, ಸಮಾನವಾದ

मिस्सी– स्त्री एक प्रकार का काला चूर्ण जिससे स्त्रिया दांत काले करती है। ಸ್ತ್ರೀಯರು ದಂತಗಳಿಗೆ ಪಲ್ಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಬಗೆಯ

ಲೇವ.

मिहनत– स्त्री. दे. ' मेहनत '।

मिहनताना– पु. पारिश्रमिक। ಪಾರಿಶ್ರಮಿಕ, ಕೂಲಿ.

मिहरारू, मिहरी– स्त्री औरत, स्त्री। ಹೆಂಗಸು, ಸ್ತ್ರೀ.

मिहिर– पु. सूर्य, बादल, हवा, चंद्र। ಸೂರ್ಯ, ಮೋಡ, ಹವೆ, ಚಂದ್ರ.

मींगी– स्त्री बीज का भीतरी अंग, गूदा। ಬೀಜದ ಒಳಭಾಗ, ತಿರುಳು.

मींचना, मींजना–सक्रि. मलना, मसलना। ತಿಕ್ಕು, ಒತ್ತು, ಜಜ್ಜು, ಮರ್ದಿಸು.

मींडना– सक्रि दे ' मींजना '।

मीआद– स्त्री अवधि। ಅವಧಿ, ನಿಶ್ಚಿತ ಸಮಯ.

मीआदी, मीयादी– वि जिसकी मीयाद मुकर्रर हो। ಅವಧಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ.

मीच, मीचु– स्त्री मृत्यु। ಮೃತ್ಯು.

मीचना– सक्रि (आँख) बंद करना। (ಕಣ್ಣು) ಮುಚ್ಚು.

मीजा–स्त्री. अनुकूलता, स्वभाव, सम्मति। ಅನುಕೂಲತೆ, ಸ್ವಭಾವ, ಸಮ್ಮತಿ.

मीज़ान– पु. जोड़, तराजू। ಜೋಡಣೆ, ಒಟ್ಟು, ತಕ್ಕಡಿ.

मीठा– वि मधुर, प्रिय, रुचिकर, धीमा, सीधा, नपुंसक। ಮಧುರವಾದ, ಸಿಹಿಯಾದ, ಪ್ರಿಯವಾದ, ರುಚಿಕರವಾದ, ಮಂದವಾದ, ಸರಳವಾದ, ಸೌಮ್ಯವಾದ, ಸರಳ ಸ್ವಭಾವದ, ನಪುಂಸಕ पु. मीठा खाद्य, गुड़, मुसलमानों के पहनने का एक प्रकार का कपड़ा। ಸಿಹಿಪದಾರ್ಥ, ಬೆಲ್ಲ, ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಉಡುವ ಒಂದು ತರದ ಬಟ್ಟೆ.

मीठी छुरी= कपटी मित्र। ಕಪಟ ಮಿತ್ರ.

मीठिया, मीठी–स्त्री. चुंबन। ಚುಂಬನ, ಮುತ್ತು, ಮುದ್ದು.

मीत– पु मित्र। ಮಿತ್ರ, ಗೆಳೆಯ.

मीन– पु मछली, एक राशी। ಮೀನ, ಒಂದು ರಾಶಿ.

मीनमेष= हिचकिचाहट। ಅನುಮಾನ, ಹಿಂದುಮುಂದೆ, ಮೀನಮೇಷ.

मीना–पु. एक नीले रंग का पत्थर, सोने चाँदीपर किया जानेवाला रंगीन काम, मद्य रखने का शीशे का पात्र। ನೀಲ, ನೀಲ ಮಣಿ, ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ಬಣ್ಣದ ನಕ್ಷೆಯ ಕೆಲಸ, ಸೇಂದಿಯ ಕಾಜಿನ ಪಾತ್ರೆ.

मीनाकार– पु. मीनाकारी करनेवाला। ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮೇಲೆ ಬಣ್ಣದ ನಕ್ಷೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ.

मीनाकारी– स्त्री सोने आदिपर किया जानेवाला कई रंगों का काम। ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಅನೇಕ ಬಣ್ಣದ ಶಿಲ್ಪ.

मीनार– पु. स्तंभ, लाट, धरहरा। ಸ್ಥಂಬ, ಗೋಪುರ, ಹೂಡೆ, ಮೀನಾರ, ಗುಮಟ.

मीमांसक– पु विवेचक। ವಿವೇಚಕ,

ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ.

मीमांसा–स्त्री एक दर्शन शास्त्र,विवेचन, निर्णय। ಒಂದು ತತ್ವಜ್ಞಾನ, ವಿವೇಚನೆ, ನಿರ್ಣಯ

मीर– पु सरदार, सरदार का पुत्र, सैयदों की उपाधि, धार्मिक आचार्य, पहला (खेलमें)। ಮುಖಂಡ, ಸರದಾರ, ಸರದಾರನ ಮಗ, ಸೈಯದರ ಪದವಿ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚಾರ್ಯ, ಆಟ ಪಂದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ನಂಬರು ಪಡೆದವ.

—मजलिस – पु सभापति। ಸಭಾಪತಿ, ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷ.

मीरज़ा– पु दे. 'मिरजा'।

मीरास– स्त्री बपौती। ಪೈತೃಕ ಸಂಪತ್ತು, ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಸೊತ್ತು, ವಂಶ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಬಂದ ಹಕ್ಕು.

मीरासी–स्त्री एक जाति जो गाने बजाने का काम करती है। ಹಾಡುವ-ಬಾರಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಜಾತಿ. वि. मीरास संबंधी। ಪೈತೃಕ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಂಬಂಧದ.

मील– पु १७६० गज की दूरी। ಮೈಲು, ಮೈಲಿ.

मीलन– पु बंद करने की क्रिया। ಮುಚ್ಚುವಿಕೆ.

मीलित–वि. बंद किया हुआ। ಮುಚ್ಚಿದ.

मुँगरा– पु **मुँगरी**– स्त्री काठ का हथौड़ा। ಕೊಡತಿ, ಚಮ್ಮಟಿಗೆ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಸುತ್ತಿಗೆ.

मुँगौछी– स्त्री. मूँगका पकवान। ಹೆಸರು ಬೇಳೆಯ ಪಕ್ವಾನ್ನ.

मुँगौरी– स्त्री. मूँग की बरी। ಹೆಸರು ಬೇಳೆಯ ವಡಿ

मुंचना– सक्रि. छोड़ना। ಬಿಡು,ಮುಕ್ತ ಮಾಡು.

मुंड– पु सिर, कटा हुआ सिर। ತಲೆ, ಕಡಿದ ತಲೆ, ಕಪಾಲ, ಶಿರ.

मुंडक– पु. दे 'मुंड'। नाई। ನಾವಲಿಗ.

मुंडना–अक्रि मूँडा जाना ठगा जाना। ಬೋಳಿಸಲ್ಪಡು, ಮೋಸಹೋಗು, ಠಕ್ಕಿಸಲ್ಪಡು. सक्रि. मूँडना। ಬೋಳಿಸು.

मुंडमाली– पु शिव। ಶಿವ, ಮಹಾದೇವ.

मुंडवाना–सक्रि मूँडने का कार्य दूसरे से कराना। ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಸು.

मुंडा– वि मुँडे सिरवाला। ಬೋಳು ತಲೆಯ, ಕೋಡುಗಳಿಲ್ಲದ. पु एक लिपि, एक प्रकार का जूता। ಒಂದು ಲಿಪಿ, ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಜೋಡು, ಕೆರವು.

मुंडाई– स्त्री मूँडने की क्रिया या मजदूरी। ಬೋಳಿಸುವಿಕೆ, ಕ್ಷೌರ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಹಜಾಮತಿ, ಕ್ಷೌರದ ಕೂಲಿ.

मुंडाना– सक्रि मूँडना। ಬೋಳಿಸು, ಕ್ಷೌರ ಮಾಡು, ಹಜಾಮತ್ತು ಮಾಡು.

मुआवज़ा– पु. बदला, बदले में दी गयी रकम या चीज । ನಷ್ಟ ಭರ್ತಿ, ಲುಕ್ಸಾನ ಪೂರ್ತಿಯ ಬದಲಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತು.

मुआहदा–पु दृढ़निश्चय, करार। ದೃಢ ನಿಶ್ಚಯ, ಕರಾರು, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ.

मुकट– पु दे 'मुकुट'।

मुकटा– पु. एक प्रकार की धोती जो पूजन, भोजन आदि के समय पहनी जाती है। ಮಗುಟ.

मुकतई, मुकति– स्त्री. मुक्ति, मोक्ष। ಮುಕ್ತಿ, ಬಿಡುಗಡೆ, ಮೋಕ್ಷ.

मुकता– पु. मोती। ಮುತ್ತು. वि. बहुत। ಬಹಳ, ಯಥೇಷ್ಟ.

मुक़दमा– पु. दावा, नालिश। ದಾವೆ, ಖಟ್ಲೆ, ವ್ಯಾಜ್ಯ.

मुक़दमेबाज़– पु वह जो प्रायः मुकदमे लड़ता हो। ವ್ಯಾಜ್ಯ ಮಾಡುವವ, ಜಗಳ ಮಾಡುವವ.

मुकदमेबाजी– स्त्री मुकदमा लड़ने का काम। ವ್ಯಾಜ್ಯ, ಜಗಳಾಟ.

मुक़द्दम– वि पुराना, आवश्यक। ಮೊದಲಿನ, ಪೂರ್ವದ, ಪ್ರಾಚೀನ, ಅವಶ್ಯವಾದ. पु. मुखिया। ಮುಖಂಡ, ಮುಂದಾಳು.

मुकद्दमा– पु दे 'मुकदमा'।

मुकद्दमेबाज़– पु दे 'मुकदमेबाज'।

मुक़द्दर– पु. भाग्य। ಭಾಗ್ಯ, ವಿಧಿ, ದೈವ.

मुक़द्दस– वि पवित्र, शुद्ध। ಪವಿತ್ರವಾದ, ಶುದ್ಧವಾದ, ಪಾವನ.

मुकम्मल– वि. पूरा किया हुआ। ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿದ, ಮುಗಿಸಿದ, ಸಮಾಪ್ತ.

मुकरना– अक्रि. कोई बात कहकर उससे फिर जाना, नटना। ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ಮೀರು, ವಚನ ಬದಲಿಸು, ಇಲ್ಲೆನ್ನು, ನಿರಾಕರಿಸು, ನಟಿಸು.

मुकराना, मुकारना– सक्रि इनकार करना,छुडाना। ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ಮೀರಿಸು,ಅನ್ಯರನ್ನು ಸುಳ್ಳು ಮಾಡು, ಎರಡನಯವರನ್ನು ನಟಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು, ಬಿಡಿಸು, ಇಲ್ಲೆನ್ನಿಸು.

मुकरी– स्त्री एक तरहकी कविता। ಒಂದು ತರದ ಕವಿತೆ.

मुकर्रम– वि प्रतिष्ठित। ಮಾನ್ಯ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ, ಗೌರವವುಳ್ಳ.

मुकर्रर– वि. निश्चित, नियुक्त। ನಿಶ್ಚಿತ, ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ, ನಿಯತ. क्रिवि दोबारा। ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ, ತಿರುಗಿ, ಪುನಃ.

मुकर्ररी– स्त्री. निश्चित लगान कर वेतन आदि, नियुक्ति। ನಿಶ್ಚಿತ ತೆರಿಗೆ ಕರ ಅಥವಾ ಪಗಾರ, ನಿಶ್ಚಯ, ನಿಯುಕ್ತಿ, ನೇಮಣೂಕಿ.

मुकाबला–पु बराबरी, मुठभेड़, तुलना, विरोध। ಸಮಾನತೆ, ಎದುರಿಸುವಿಕೆ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ತುಲನೆ, ಹೋಲಿಕೆ, ವಿರೋಧ, ಹೋರಾಟ.

मुकाबिल– क्रिवि. सामने । ಎದುರಿಗೆ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಪು प्रतिस्पर्द्धी । ಎದುರಾಳಿ, ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ.

मुकाम– पु. पडाव, घर, स्थान, विराम, अवसर । ತಂಗುವ ಸ್ಥಳ, ಬಿಡಾರ, ಮನೆ, ಬೀಡು, ಸ್ಥಾನ, ವಿರಾಮ, ತಂಗುವಿಕೆ, ನಿವಾಸ, ಸಂಧಿ, ಅವಕಾಶ, ಎಡೆ, ಸಂದರ್ಭ.

मुकियाना–सक्रि घूँसा लगाना । ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೊಡೆ,ಗುದ್ದು,ನಾದು, ಗುಮ್ಮು

मुकुट– पु ताज । ಮುಕುಟ, ಕಿರೀಟ.

मुकुत, मुकता– पु मोती । ಮುತ್ತು.

मुकुर–पु दर्पण, कली, कुम्हार का डंडा, वकुलवृक्ष । ಕನ್ನಡಿ, ದರ್ಪಣ,ಮೊಗ್ಗೆ, ಕುಂಬಾರನು ತಿಗರಿಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಬಕುಲವೃಕ್ಷ.

मुकुल– पु कली, देह, भूमि । ಮೊಗ್ಗೆ, ದೇಹ, ಭೂಮಿ.

मुकुलित– वि अधखिला, जिसमें कलियाँ आ गयी हो । ಅರ್ಧಮರ್ಧ ಅರಳಿದ, ಅರ್ಧ ತೆರೆದ, ಮೊಗ್ಗೆಗಳು ಒಡೆದ

मुक्का–पु. घूँसा । ಮುಷ್ಟಿಯ ಹೊಡೆತ, ಗುದ್ದು, ಏಟು, ಗುಮ್ಮು.

मुक्की–स्त्री. घूँसा, मुक्के लगाकर की गयी मालिश । ಮುಷ್ಟಿ, ಗುದ್ದು, ಏಟು, ನಾವಕಾಶವಾಗಿ ಗುದ್ದಿ ಮಾಡಿದ ಅಂಗಮರ್ದನ.

मुक्केबाज़ी– स्त्री. घूँसों की लड़ाई । ಗುದ್ದಾಟ, ಮುಷ್ಟಿಯ ಹೊಡೆದಾಟ, ಮುಷ್ಟಿಯುದ್ಧ.

मुक्त– वि छूटा हुआ । ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ, ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ

मुक्तकंठ– वि जोर से बोलनेवाला । ಸ್ಪಷ್ಟ ಹೇಳುವವ, ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವವ

मुक्तक– पु फुटकर कविता । ಬಿಡಿ ಪದ್ಯಗಳು.

मुक्त हस्त– वि उदार । ಉದಾರ, ದಾನಶೂರ.

मुक्ता– पु मोती । ಮುತ್ತು.

मुक्ति– स्त्री. छुटकारा, मोक्ष । ಬಿಡುಗಡೆ, ಮೋಕ್ಷ, ಉದ್ಧಾರ.

मुख– पु मुँह, द्वार, आदि । ಮೋರೆ, ಮುಖ, ಬಾಯಿ, ದ್ವಾರ, ತೆರಪು, ಮೊದಲು, ಮುಂದಿನ ಅಥವಾ ಮೇಲಿನ ಭಾಗ.

मुखड़ा– पु मुख, चेहरा । ಮುಖ, ಮೂತಿ, ಬಾಯಿ, ಮುಖಮುದ್ರೆ.

मुख़तार, मुख़्तार– पु प्रतिनिधि-रूपमें काम करनेवाला । ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ

मुख़तारनामा– पु वह अधिकारपत्र जिसके द्वारा अदालती कार्रवाही आदि करने का हक मिले। ಕೋರ್ಟು ಕಚೇರಿಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪಡೆದ ಅಧಿಕಾರ ಪತ್ರ.

मुख़न्नस– वि नपुंसक । ನಪುಂಸಕ.

मुख़फ्फ़फ़– वि. संक्षिप्त । ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ

मुख़्तारी– स्त्री. मुख़्तार का काम पद या पेशा । ಪ್ರತಿನಿಧಿಯ ಕೆಲಸ, ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ.

मुखबंध– पु. भूमिका । ಮುನ್ನುಡಿ, ಭೂಮಿಕೆ, ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

मुखबिर– पु. जासूस । ಗುಪ್ತಚಾರ, ದೂತ, ಗೂಢಚಾರ.

मुखबिरी– स्त्री. दूसरे का भेद खोलने का कार्य । ಗುಪ್ತಚಾರನ ಕೆಲಸ.

मुखर– पु. कटुभाषी, वकवादी । ಕಟುವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವವ, ಅಪ್ರಿಯ ಮಾತಿನವ, ಬಹಳ ಮಾತನಾಡುವವ, ವಾಚಾಳ.

मुखरित– वि शब्दायमान । ಶಬ್ದವಾಗುವ, ಧ್ವನಿಗೊಡುವ, ಶಬ್ದಾಯಮಾನವಾದ.

मुखागर, मुखाग्र– वि कंठस्थ। ಬಾಯಿಪಾಠ, ಕಂಠಸ್ಥ. क्रिवि जवानी । ಬಾಯಿಯಿಂದ, ಬಾಯಿ ಮಾತಿನಿಂದ.

मुख़ातिव– वि. वातचीत में प्रवृत्त । ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವ, ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತನಾದ.

मुख़ालिफ– वि. विरोधी । ವಿರೋಧಿ, ವೈರಿ, ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ.

मुख़ालिफ़त– स्त्री. शत्रुता । ವೈರತ್ವ, ಶತ್ರುತ್ವ.

मुखिया– पु. नायक । ನಾಯಕ, ಮುಂದಾಳು, ನೇತಾ.

मुख़िल– वि. वाधक । ಬಾಧಕ, ವಿಘ್ನ ತರುವವ.

मुख़्तलिफ़– वि भिन्नभिन्न । ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದ, ಬಗೆಬಗೆಯ, ವಿವಿಧ.

मख़्तसर–वि संक्षिप्त। ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ,ಲಘು.

मुगदर– पु दे 'मुदगर'।

मुग़ल– पु. एक जाति । ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾತಿ.

मुग़लई, मुगलाई– वि. मुगलों जैसा । ಮೊಗಲರಂಥ, ಮೊಗಲರ.

मुग़ालता–स्त्री. धोखा । ಮೋಸ,ತಂತ್ರ, ರಕ್ಷು.

मुचना– सक्रि. दे. 'मुंचना'।

मुचलका–पु. अदालत में उपस्थित होने या कोई अनुचित काम न करने का प्रतिज्ञापत्र । ಜಾಮೀನುಪತ್ರ, ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪತ್ರ.

मुचिर– वि. उदार, दाता । ಉದಾರ, ದಾನಶೀಲ.

मुछंदर– वि. वड़ी मूंछोवाला, मूर्ख, वदसूरत । ಉದ್ದ ಮೀಸೆಯವ, ಮೂರ್ಖ, ಕುರೂಪಿ.

मुछियल– वि. वड़ी मूंछोंवाला । ಉದ್ದ ಮೀಸೆಯವ.

मुज़क्कर– वि. पुल्लिंग । ಪುಲ್ಲಿಂಗ.

मुज़फ़्फ़र– वि. विजयी । ವಿಜಯಿ, ಜಯಶೀಲ.

मुजमल–वि. एकत्र किया हुआ, संक्षिप्त । ಕೂಡಿಸಿದ, ಒಟ್ಟು, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ.

मुजरा– पु. वेश्या का नृत्यरहित गाना, कटी हुयी रकम,

वह जो जारी किया गया हो, किसी बडे आदमी के यहाँ जाकर प्रणाम करना । ನಾಯಕ ಸಾನಿಯ ನೃತ್ಯರಹಿತ ಸಂಗೀತ ಕಚೇರಿ, ನೃತ್ಯರಹಿತ ಹಾಡು, ಮುರಕೊಂಡ ಹಣ, ವಜಾ,ಪ್ರಚ-ಲಿತವಾದದ್ದು, ದೊಡ್ಡವರಿಗೆ ನಮ-ಸ್ಕರಿಸುವದು, ಅಭಿವಾದನೆ, ಪ್ರಣಾಮ

मुजरिम– पु अपराधी, दोषी । ಅಪ-ರಾಧಿ, ದೋಷಿ, ಅಪಾದಿತ.

मुज़ायका– पु. हर्ज, डर, हानि। ಅಡ್ಡಿ, ಅಂಜಿಕೆ, ಹಾನಿ, ನಷ್ಟ.

मुजाहिम– वि बाधक । ಬಾಧಕ, ಪೀಡಕ.

मुज़िर– वि हानिकर। ಹಾನಿಕಾರಕ, ಕೆಟ್ಟ.

मुझे– सर्व मुझको। ನನ್ನನ್ನು, ನನಗೆ.

मुटकना– वि. जो आकार में छोटा परंतु सुंदर हो। ಪುಟ್ಟ, ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದರೂ ಸುಂದರವಾದ.

मुटका– पु. धोती की तरह पहनने का रेशमी वस्त्र । ಮಗುಟ, ರೇಶ್ಮಿ ಧೋತರ.

मुटाई– स्त्री. मुटापा– पु मोटापन, गरूर । ದಪ್ಪತನ, ಪುಷ್ಟಿ, ಗಾತ್ರ, ಕೊಬ್ಬು, ಗರ್ವ, ಸೊಕ್ಕು.

मुटाना– अक्रि मोटा या घमंडी होना। ದಪ್ಪವಾಗು, ಕೊಬ್ಬು, ಬೊಜ್ಜು ಬೆಳೆ, ಗರ್ವಿಷ್ಠನಾಗು,ಸೊಕ್ಕಿಗೇರು.

मुटिया– पु मजदूर। ಕೂಲಿಯುವ.

मुट्ठा– पु मुट्ठी भर वस्तु, मूठ । ಸಿವುಡು, ಹಿಡಿ, ಮುಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಬ ವಸ್ತು, ಹಿಡಿಕೆ, ಕಾವು.

मुट्ठी– स्त्री बंद किया हुआ पंजा । ಮುಷ್ಟಿ, ಮುಟ್ಟಿಗೆ.

मुट्ठीमे= वशमें । ವಶದಲ್ಲಿ.

मुठभेड, मुठभेरी– स्त्री. लडाई, सामना, भेंट । ಯುದ್ಧ, ಹೊಡೆದಾಟ, ಹೋರಾಟ, ಜಟಾಪಟಿ, ಸಂಧಿಸು ವಿಕೆ, ಭೆಟ್ಟಿ.

मुठिका– स्त्री. मुट्ठी । ಮುಷ್ಟಿ, ಮುಟ್ಟಿಗೆ.

मुठिया–स्त्री. मूठ, बेंट। ಹಿಡಿಕೆ,ಕಾವು.

मुठी– स्त्री. दे. 'मुट्ठी'।

मुडना– अक्रि फिरना, लौटना, झुक जाना । ತಿರುಗು, ಹಿಂತಿರುಗು, ಹೊರಳು, ಮಣಿ, ಬಾಗು.

मुडला– वि दे. 'मुंडा'।

मुडवाना– सक्रि. किसी को मूँडने के काममें लगाना, मुडाना । ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಬೋಳಿಸುವ ಅಥವಾ ತಿರುಗಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು.

मुड़वारी–स्त्री सिरहाना। ತಲೆಯ ಬದಿ, ತಲೆದಿಂಬು. दे 'मुँडेर'।

मुडहर– पु. साडी का सिरपर रहनेवाला भाग। ತಲೆಯ ಮೇಲಿನ ಸೀರೆಯ ಸೆರಗು.

मुडाना–सक्रि. मुंडन कराना। ಬೋಳಿ-ಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು, ಕ್ಷೌರ

ಮಾಡಿಸು.

मुडिया– पु. सन्यासी या सिरमुंडा व्यक्ति। ಸನ್ಯಾಸಿ ಅಥವಾ ತಲೆ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡವ. स्त्री. एक लिपि, सिर। ಒಂದು ಲಿಪಿ, ತಲೆ.

मुडेरा– पु दे 'मुँडेरा'।

मुतअल्लिक–वि. संबद्ध। ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ಸೇರಿದ. क्रिवि बारेमें। ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ, ಸಂಬಂಧವಾಗಿ.

मुतफन्नी– वि धूर्त। ಧೂರ್ತ, ಕಪಟೀ, ಮೋಸಗಾರ.

मुतफर्रिक– वि भिन्नभिन्न। ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ವಾದ.

मुतबन्ना– पु. गोद लिया हुआ लडका। ದತ್ತಕ ಪುತ್ರ.

मुतलक– क्रिवि. बिलकुल, तनिक भी। ತೀರ, ಪೂರಾ, ಸ್ವಲ್ಪವೂ, ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ, ಲವಲೇಶವೂ.

मुतवज्जह–वि प्रवृत्त, जिसने ध्यान दिया हो। ಪ್ರವೃತ್ತ, ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟ.

मुतवल्ली– पु नाबालिग और उसकी संपत्ति का कानूनी संरक्षक। ಚಿಕ್ಕವ ಅಥವಾ ಅವನ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸಂರಕ್ಷಕ.

मुतसद्दी– पु. मुनीम, लेखक, व्यवस्था-पक। ಕಾರಕೂನ, ಲೇಖಕ, ಗುಮಾಸ್ತ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ.

मुतसिरी– स्त्री. मोतियों की माला। ಮುತ್ತಿನ ಮಾಲೆ.

मुताबिक– क्रिवि. अनुसार। ಅನುಸಾರ ವಾಗಿ, ತಕ್ಕಂತೆ. वि. अनुकूल। ಅನುಕೂಲವಾದ, ತಕ್ಕ, ಅನುಗುಣ ವಾದ.

मुतालबा–पु. पावना। ವಸೂಲುಬಾಕಿ.

मुताह– पु अस्थाई विवाह। ಮುಸ-ಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಾಯಿ ಮದುವೆ, ಕೂಡಿಗೆ.

मुतिलाड्डू– पु मोतीचूर का लाड्डू। ಮೋತೀಚೂರ ಉಂಡೆ.

मुत्तफिक़– वि. एकमत, सहमत। ಒಮ್ಮತವಾದ, ಸಹಮತವಾದ, ಏಕಮುಖ.

मुद–पु. आनंद, हर्ष। ಆನಂದ, ಹರ್ಷ.

मुदगर– पु. मुगदर। ಗದೆ, ಬಡಿಗೆ, ಮುಗದರ.

मुदर्रिस– पु अध्यापक। ಅಧ್ಯಾಪಕ, ಮಾಸ್ತರ, ಶಿಕ್ಷಕ.

मुदा– स्त्री. खुशी। ಆನಂದ. अव्य. मतलब यह कि, लेकिन। ತಾತ್ಪರ್ಯ ವೇನಂದರೆ, ಆದರೆ.

मुदाम–क्रिवि सर्वदा। ಯಾವಾಗಲೂ, ಬಿಟ್ಟೂಬಿಡದೆ, ಸದಾ, ನಿರಂತರ ವಾಗಿ.

मुदामी–वि. हमेशा रहने या होनेवाला। ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುವ ಅಥವಾ ಆಗುವ, ನಿರಂತರವಾಗಿ.

मुदित– वि. प्रसन्न। ಪ್ರಸನ್ನ, ಪ್ರಫು-ಲ್ಲಿತ, ಆನಂದಿತ.

मुद्गर– पु. दे. 'मुदगर'।

मुद्दआ– पु अभिप्राय। ಅಭಿಪ್ರಾಯ,

ಉದ್ದೇಶ, ತಾತ್ಪರ್ಯ.

मुद्दई– पु. वादी । ವಾದಿ, ಫಿರ್ಯಾದಿದಾರ.

मुद्दत–स्त्री. मीयाद, चिरकाल । ಅವಧಿ, ಬಹಳ ದಿನ, ಚಿರಕಾಲ.

मुद्दालेह– पु प्रतिवादी । ಪ್ರತಿವಾದಿ.

मुद्रण– पु छपाई । ಮುದ್ರಣ, ಅಚ್ಚು.

मुद्रणालय– पु. छापाखाना । ಮುದ್ರಣಾಲಯ.

मुद्रा– स्त्री. छाप, मुहर, ॲंगूठी, सिक्का, चिह्न, अंगादि की स्थिति, साधुओ के पहनने का कुंडल, एक अर्थालंकार । ಮುದ್ರೆ, ಮೊಹರು, ಉಂಗುರ, ನಾಣ್ಯ, ಚಿಹ್ನೆ, ಅಂಗ ಮುದ್ರೆ, ಕೂಡ್ರುವ ಏಳುವ ಮುಂತಾದ ಅಂಗ ಸ್ಥಿತಿ, ಸಾಧುಗಳು ಧರಿಸುವ ಕುಂಡಲ,ಒಂದು ಅರ್ಥಾಲಂಕಾರ.

मुद्रिक, मुद्रिका– स्त्री. ॲंगूठी, सोने चाँदी की मुद्रा, कुशकी पैंती । ಉಂಗುರ, ಮುದ್ರಿಕೆ, ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿಯ ನಾಣ್ಯ, ಕುಶದ(ಹುಲ್ಲು) ಉಂಗುರ.

मुद्रित– वि. छपा हुआ, मुँदा हुआ, वेष्टित । ಮುದ್ರಿತ,ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿದ, ಮುಚ್ಚಿದ, ಸುತ್ತಿದ.

मुधा– क्रिवि नाहक, व्यर्थ । ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ. पु मिथ्या । ಸುಳ್ಳು. वि. मिथ्या, व्यर्थका । ಸುಳ್ಳಾದ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ.

मुनक्का– पु. बडी किशमिश । ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಒಣ ದ್ರಾಕ್ಷೆ.

मुनगा– पु एक पेड़ तथा उसका फल । ನುಗ್ಗೆಗಿಡ, ನುಗ್ಗೆಕಾಯಿ.

मुनहसर–वि. आश्रित, निर्भर । ಆಶ್ರಿತ, ಅವಲಂಬಿತ.

मुनादी–स्त्री. ढिंढोरा,घोषणा । ಡಂಗುರ, ಘೋಷಣೆ, ಸಾರುವಿಕೆ.

मुनाफ़ा– पु लाभ । ಲಾಭ, ಫಾಯಿದೆ.

मुनारा– पु दे ‘ मीनार ’ ।

मुनासिब– वि ठीक, उचित । ಉಚಿತ, ಯೋಗ್ಯ, ತಕ್ಕದ್ದು, ಸೂಕ್ತ.

मुनि– पु. ऋषि, सात की संख्या । ಋಷಿ, ಮುನಿ, ಏಳರ ಸಂಖ್ಯೆ.

मुनीब, मुनीम–पु हिसाव लिखनेवाला, नायव । ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಇಡುವವ, ಸಹಾಯಕ, ಗುಮಾಸ್ತ.

मुन्ना, मुन्नू– पु. बच्चो के लिये प्यार का शव्द । ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸುವ ಪ್ರೇಮದ ಶಬ್ದ.

मुफ़लिस– वि निर्धन । ನಿರ್ಧನ, ಬಡವ, ದರಿದ್ರ.

मुफ़लिसी– स्त्री गरीवी, दरिद्रता । ಬಡತನ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ

मुफ़सदा– पु. उपद्रव । ಉಪದ್ರವ, ಜಗಳ.

मुफस्सल, मुफ़स्सिल– वि. विस्तृत । ವಿಸ್ತೃತ, ಕಲಮುವಾರ, ತಪಶೀಲುವಾರ. पु. किसी केंद्रस्थान के आसपास के अन्य नगर आदि । ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಾನದ ಸಮೀಪದ ಚಿಕ್ಕ

ಪಟ್ಟಣ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿಗಳು, ಗ್ರಾಮಾಂತರ.

मुफ़ीद– वि. लाभदायक। ಲಾಭದಾಯಕ.

मुफ़्त– वि. मुफ्तका। ಪುಕ್ಕಟೆ, ಬೆಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಉಚಿತ, ಧರ್ಮಾರ್ಥ.

मुफ़्ती– पु. धार्मिक व्यवस्था देनेवाला, न्यायकर्ता। ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ, ನ್ಯಾಯ ತೀರಿಸುವವ.

मुबतिला–वि. फँसा हुआ। ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ, ತೊಡಗಿದ, ಗೃಹೀತ, ಗ್ರಸ್ತ.

मुबद्दल–वि. बदला हुआ। ಬದಲಾದ, ಪರಿವರ್ತಿತ.

मुबलिग– पु धनकी संख्या, रकम। ಮೊಬಲಗು, ಧನ, ಹಣ.

मुबादला– पु. परिवर्तन। ಪರಿವರ್ತನೆ, ಅದಲುಬದಲು, ಬದಲು.

मुबारक– वि. शुभ। ಶುಭ, ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕ.

मुबारकवाद–पु बधाई। ಅಭಿನಂದನೆ, ಶುಭೇಚ್ಛೆ, ಧನ್ಯವಾದ.

मुबारकबादी–स्त्री बधाई, बधाई देनेकी रस्म। ಅಭಿನಂದನೆ, ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ, ಧನ್ಯವಾದ.

मुबाहिसा– पु. बहस। ಚರ್ಚೆ, ವಾದ ವಿವಾದ.

मुमकिन– वि. संभव। ಸಂಭವ, ಸಾಧ್ಯ, ಸಂಭಾವ್ಯ.

मुमताज़– वि. प्रतिष्ठित। ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ, ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಮಾನ್ಯ.

मुमानियत– स्त्री. मनाही। ನಿಷೇಧ, ನಿರೋಧ.

मुमुक्षु– पु मुक्ति चाहनेवाला। ಮುಕ್ತಿಯನ್ನಿಚ್ಛಿಸುವವ.

मुयस्सर– वि सुलभ, प्राप्त। ಸುಲಭ, ಪ್ರಾಪ್ತ, ಹೊಂದಬಹುದಾದ.

मुरंडा– पु भूने गेहूँ और गुडका लड्डू। ಗೋದಿಯ ಉಂಡೆ, ಗೋದಿಯ ಲಾಡು. वि शुष्क, सूखा हुआ। ಶುಷ್ಕ, ಒಣಗಿದ, ಬಾಡಿದ.

मुरई– स्त्री. मूली। ಮೂಲಂಗಿ.

मुरक– स्त्री. मुड़ने की क्रिया या भाव। ಬಾಗುವಿಕೆ, ತಿರುಗುವಿಕೆ, ಮಣಿತ, ಮುರುಕ, ಒಯ್ಯಾರ.

मुरकना– अक्रि लौटना, घूमना, मुडना, लचकना, नष्ट होना। ತಿರುಗು, ಹಿಂತಿರುಗು, ಸುತ್ತು, ಹೊರಳು, ಮಣಿ, ಬಾಗು, ಬಳುಕು, ಒಯ್ಯಾರ ಮಾಡು, ಮುರುಕ ಮಾಡು, ಮುರಿ, ನಷ್ಟವಾಗು.

मुरकाना– सक्रि घुमा देना, फेरना, लौटाना। ಬಗ್ಗಿಸು, ತಿರುಗಿಸು, ತಿರಿಚು, ಮಣಿಸು, ಹೊಸೆ, ಸುತ್ತು ತಿರುಗಿ ಕಳುಹಿಸು.

मुरकी– स्त्री. कान में पहिरने की छोटी वाली। ಕಿವಿಮುರು.

मुरखाई– स्त्री. मूर्खता। ಮೂರ್ಖತನ.

मुरग़ा– पु. कुक्कुट। ಹುಂಜ.

मुरग़ी– स्त्री. मादा कुक्कुट। ಕೋಳಿ, ಹೇಂಟೆ.

मुरचंग– पु. एक वाद्य। ಒಂದು ವಾದ್ಯ.

मुरचा– पु. जंग। ತುಕ್ಕು, ಜಂಗು.

मुरचाना– अक्रि. मोरचा लगना। ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿ, ಜಂಗು ಹತ್ತು.

मुरछना, मुरछाना–सक्रि. मूर्छित होना, लस्त पड़ना। ಮೂರ್ಛಿತನಾಗು, ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗು, ದಣಿ.

मुरज– पु.मृदंग। ಮೃದಂಗ, ಒಂದು ವಾದ್ಯ.

मुरझाना– अक्रि. कुम्हलाना। ಬಾಡು, ಕಳೆಗುಂದು, ಕಾಂತಿ ಹೀನವಾಗು, ಉದಾಸೀನನಾಗು, ಸೊರಗು.

मुरदा– पु शव। ಶವ, ಹೆಣ. वि. मृत। ಸತ್ತ, ಮೃತ.

मुरदार– वि मृत, कमजोर। ಸತ್ತ, ನಿರ್ಜೀವ, ಅಶಕ್ತ. पु मरा हुआ पशु। ಸತ್ತ ಪಶು.

मुरना– अक्रि. दे 'मुड़ना'। सक्रि. मोड़ना। ಮಡಚು, ಮಡಿಕೆಹಾಕು, ತಿರುಗಿಸು.

मुरब्बा– पु चीनी के शीरे में रक्षित किया हुआ फॅलोंका पाक। ಗುಳಂಬ, ರಸಾಯನ, ಸಕ್ಕರೆ ಬಾಳಕ, ಅವಲೇಹ.

मुरब्बी–पु. पालन करनेवाला। ಪಾಲನ ಮಾಡುವವ, ಪಾಲಕ.

मुरमुराना– अक्रि. चूर होना, टूटना। ಪುಡಿಪುಡಿಯಾಗು, ಮುರಿ, ಚಟಚಟನೆ ಮುರಿ.

मुरलिका, मुरलिया, मुरली– स्त्री. बाँसुरी। ಕೊಳಲು, ಮುರಳಿ, ಪಿಳ್ಳಂಗೋವಿ.

मुरवी–स्त्री. प्रत्यंचा। ಹೆದೆ,ಬಿಲ್ಲಿನ ಹಗ್ಗ.

मुरव्वत– स्त्री. दे. 'मुरौवत'।

मुरशिद, मुरसिद–पु. धर्मगुरु। ಧರ್ಮಗುರು, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ, ಉಪದೇಶಕ.

मुरहाँ– पु सिर। ತಲೆ.

मुरहा– पु. मुरारी। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ. वि. दुष्ट, नटखट, अनाथ, वह जो मूल नक्षत्र में उत्पन्न हुआ हो। ದುಷ್ಟ, ತುಂಟ, ಅನಾಥ,ತಬ್ಬಲಿ, ಮೂಲಾ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ಪಡೆದವ.

मुराद– स्त्री. अभिलाषा, अभिप्राय। ಅಭಿಲಾಷೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಬಯಕೆ, ಕೋರಿಕೆ.

मुरादी– वि. अनुकूल। ಅನುಕೂಲವಾದ, ಬಯಸಿದ, ಇಚ್ಛಿಸಿದ, ಕೋರಿದ.

मुराना– सक्रि. चबाना, मुँहमें रखकर मृदु करना। ಅಗಿ, ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಮೃದು ಮಾಡು. दे. 'मोड़ना'।

मुरीद– पु. चेला। ಶಿಷ್ಯ, ಅನುಚರ, ಅನುಯಾಯಿ.

मुरुख– पु. मूर्ख। ಮೂರ್ಖ.

मुरुछना–अक्रि. मूर्छित होना। ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗು.

मुरुझना– अक्रि. दे. 'मुरझाना'।

मुरेठा– पु. पगडी। ರುಮಾಲು,ಫೇಟ, ಪಾಗು.

मुरेरना–सक्रि. ऍंठना, घुमाना, मसलना। ತಿರಿಸು, ಹಿಂಡು, ತಿರುಗಿಸು, ಜಜ್ಜು, ತಿಕ್ಕು, ಮರ್ದಿಸು.

मुरौअत, मुरौवत– स्त्री. संकोच, सौजन्य। ಸಂಕೋಚ, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ, ಸೌಜನ್ಯ, ಔದಾರ್ಯ.

मुर्ग़– पु कुक्कुट। ಹುಂಜ.

मुर्ग़ा–पु. मुर्ग़ी– स्त्री. दे 'मुरगा', 'मुरगी'।

मुर्दनी– स्त्री. मृत्युसूचक चिह्न, शव के साथ जानेवाला जनसमूह। ಮೃತ್ಯು ಸೂಚಕ ಚಿಹ್ನೆ, ಹೆಣದ ಕೂಡ ಹೋಗುವ ಜನಸಮುದಾಯ.

मुर्दा– पु दे. 'मूरदा'।

मुर्री– पु. पेट में मरोड़ होकर वारवार शौच होना, मरोड़ फली नामकी औपधि। ಹೊಟ್ಟೆ ನುಲಿ, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುರಿಗೆ ಮುರಿಗೆಯಾದಂತಾಗಿ ಬಹಳಸಾರೆ ಭೇದಿಯಾಗುವ ರೋಗ, ಹೊಟ್ಟೆ ನುಲಿಯ ಔಷಧ. स्त्री. एक प्रकार की भैंस। ಕೋಡುಗಳು ಹಿಂದೆ ತಿರುಗಿ ಸುತ್ತಿದ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಎಮ್ಮೆ.

मुर्री– स्त्री. मरोड, ऍंठन। ಹೊಸೆಯುವಿಕೆ, ತಿರುಚುವಿಕೆ, ಸುತ್ತುವಿಕೆ.

मुर्वी–स्त्री. प्रत्यंचा। ಹೆದೆ, ಬಿಲ್ಲಿನ ಹಗ್ಗ.

मुर्शिद– पु. दे. 'मुरशिद'।

मुलकना–अक्रि. पुलकित होना, हिलना। ಪುಲಕಿತವಾಗು, ಪ್ರಫುಲ್ಲಿತವಾಗು, ಹರ್ಷದೋರು, ಆಲ್ಲಾಡು.

मुलकाना– सक्रि हिलाना, मचकाना। ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಪುಳಕಿಸು.

मुलकी– स्त्री. देशी, देश संबंधी। ನಾಡಿನ, ದೇಶದ, ದೇಶ ಸಂಬಂಧದ.

मुलज़िम–पु अभियुक्त। ಅಭಿಯುಕ್ತ, ದೋಷಿ, ಅಪಾದಿತ.

मुलतवी, मुल्तवी– वि स्थगित, रोका हुआ। ಸ್ಥಗಿತ, ಮುಂದೆ ಹಾಕಿದ, ತಡೆ ಹಿಡಿದ.

मुलना– पु. दे 'मौलवी'।

मुलमची– पु मुलम्मा करनेवाला। ಬಂಗಾರದ ಮುಲಾಮು ಮಾಡುವವ, ಗಿಲೀಟು ಮಾಡುವವ.

मुलम्मा– पु. सोने चॉंदी का पानी या पत्तर जो किसी वस्तुपर चढाया जाय। ಬಂಗಾರದ ಮುಲಾಮು, ಗಿಲೀಟು, ಚಿನ್ನದ ಒಪ್ಪ.

मुलहा– वि वदमाश, शैतान, मूल नक्षत्र में उत्पन्न। ದುಷ್ಟ, ಮೂಲಾ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದವ.

मुलॉ– पु दे 'मौलवी'।

मुलाक़ात– स्त्री. भेंट, परिचय। ಭೆಟ್ಟಿ, ಸಂದರ್ಶನ, ನೇರಿಕೆ, ಪರಿಚಯ.

मुलाक़ाती– वि परिचित, संगी। ಪರಿಚಿತ, ಗುರುತಿನ, ಸಂಗಡಿಗ, ದರ್ಶಕ.

मुलाज़िम– पु नौकर। ನೌಕರ, ಸೇವಕ.

मुलाज़िमत– स्त्री. नौकरी। ನೌಕರಿ, ಸೇವೆ, ಚಾಕರಿ.

मुलाम, मुलायम–वि. कोमल। ಕೋಮಲ, ಮೃದು, ಮೆತ್ತನೆಯ, ನಮ್ರ,

ನಯವಾದ.

मुलायमियत– स्त्री कोमलता । ಕೋಮಲತೆ, ಮೃದುತ್ವ, ನಮ್ರತೆ, ಮಿದುತನ.

मुलाहजा– पु जॉच, लिहाज,रिआयत। ಪರೀಕ್ಷೆ, ನಿರೀಕ್ಷಣೆ, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ, ಸಂಕೋಚ,ಸೌಕರ್ಯ, ರಿಯಾಯತಿ.

मुल्क– पु. देश । ದೇಶ,ನಾಡು,ರಾಷ್ಟ್ರ

मुल्की– वि देश या शासन संबंधी । ದೇಶದ ಅಥವಾ ಶಾಸನ ಸಂಬಂಧದ, ದೇಶೀಯ, ನಾಡಿನ, ರಾಷ್ಟ್ರದ.

मुल्ला– पु दे 'मौलवी'।

मुवक्कल, मुवक्किल– पु वकील नियुक्त करनेवाला । ಪಕ್ಷಗಾರ, ಖಟ್ಲೆ ನಡಿಸಲು ವಕೀಲನನ್ನು ಕೊಡುವವ

मुवना– अक्रि मरना, दुःख उठाना । ಸಾಯು, ಕಷ್ಟ ಸಹಿಸು.

मुवर्रिख– पु इतिहास लेखक । ಇತಿಹಾಸ ಲೇಖಕ.

मुवाना– सक्रि. मार डालना । ಕೊಲ್ಲು.

मुवाफ़िक– वि. दे. 'माफिक'।

मुशर्रफ़– वि. उच्च, प्रतिष्ठित । ಉಚ್ಚ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ, ಶ್ರೇಷ್ಠ.

मुशायरा– पु कविसम्मेलन । ಕವಿಸಮ್ಮೇಲನ.

मुशाहरा– पु. वेतन। ಪಗಾರ,ವೇತನ, ಸಂಬಳ.

मुश्क– पु. कस्तूरी । ಕಸ್ತೂರಿ. स्त्री. भुजा । ಭುಜ, ತೋಳು, ಬಾಹು.

मुश्किल– वि. कठिण । ಕಠಿಣವಾದ. स्त्री कठिनाई । ಸಂಕಟ, ವಿಪತ್ತು, ಕಷ್ಟ, ತೊಂದರೆ.

मुश्की– वि. काला, जिसमे कस्तूरी मिली हो । ಕರೆಯ, ಕಸ್ತೂರಿ ಕೂಡಿದ. पु काले रंगका घोडा । ಕರೆಯ ಬಣ್ಣದ ಕುದುರೆ.

मश्त– पु मुठ्ठी । ಮುಷ್ಟಿ, ಹಿಡಿ. एक मुश्त = एक ही वार में ಒಂದೇ ಸಾರೆ, ಒಟ್ಟಿಗೆ.

मुश्ताक– वि. इच्छुक । ಇಚ್ಛಿಸುವವ, ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿ.

मुषुर– स्त्री. गूँज । ಗುಂಜಾರವ.

मष्टि–स्त्री मुट्ठी, बेंट । ಮುಟ್ಟಿಗೆ,ಹಿಡಿ, ಹಿಡಿಕೆ,ಕಾವು. वि मौन। ಮೌನ, ಶಾಂತ.

मुसक–पु. दे 'मुश्क'।

मुसकनि,मुसकनिया-स्त्री.दे.'मुसकुराहट'।

मुसकराना,मुसकाना,मुसकुराना– अक्रि मंदमंद हॅसना । ಮುಗುಳು ನಗೆ ನಗು, ಮಂದವಾಗಿ ನಗು, ಕಿರಿನಗೆ ನಗು.

मुसकराहट, मुसकिराहट– स्त्री. दे. 'मुसकुराहट'।

मुसकान, मुसकानि, मुसकुराहट– स्त्री. मंद हॅसी । ಮುಗುಳು ನಗೆ, ಮಂದ ನಗೆ, ಕಿರಿನಗೆ.

मुसकाना, मुसकुराना–अक्रि.दे.'मुसकराना'।

मुसना– अक्रि चुराया जाना । ಕದಿಯಲ್ಪಡು, ದರೋಡೆಯಾಗು,

ಕಳವಾಗು.

मुसन्ना–पु. लेख आदि की दूसरी नकल, प्रतिलिपि। ದಸ್ತಾವೇಜಿನ ನಕಲು, ಪ್ರತಿಲಿಪಿ, ಡುಪ್ಲಿಕೇಟ್.

मुसन्निफ़– पु. ग्रंथलेखक। ಗ್ರಂಥ ಲೇಖಕ, ಗ್ರಂಥಕಾರ.

मुसम्मा–वि. नामी, नामका। ಹೆಸರಿನ, ಹೆಸರುಳ್ಳ, ನಾಮಕ.

मुसम्मात–स्त्री औरत। ಹೆಂಗಸು,ಸ್ತ್ರೀ. वि. नामकी। ಹೆಸರಿನವಳು.

मुसल– पु मूसल, मूर्ख। ಒನಿಕೆ, ಮೂರ್ಖ.

मुसलधार– वि बड़े जोरसे। ಬಹಳ ವೇಗದ (ಮಳೆ), ಧಾರಾಸಂಪಾತ ವಾದ.

मुसलमान– पु इस्लाम का अनुयायी। ಮುಸಲ್ಮಾನ, ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಮತದವ.

मुसलिम–पु. मुसलमान। ಮುಸಲ್ಮಾನ, ಮಹಮ್ಮದೀಯ ಮತದವ.

मुसल्लम– वि. समूचा। ಎಲ್ಲ, ಪೂರ್ಣ. पु मुसलमान। ಮುಸಲ್ಮಾನ.

मुसल्ला– पु मुसलमान, नमाज का आसन। ಮುಸಲ್ಮಾನ, ನಮಾಜು ಮಾಡುವಾಗ ಹಾಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಚಾಪೆ.

मुसाव्विर– पु चित्रकार। ಚಿತ್ರಕಾರ.

मुसाफ़िर– पु. पथिक। ಹಾದಿಕಾರ, ಯಾತ್ರಿಕ.

मुसाफिरखाना– पु सराय। ಧರ್ಮ-ಶಾಲೆ, ಯಾತ್ರಿಕರು ಇಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳ, ಮುಸಾಫಿರ ಬಂಗಲೆ.

मुसाफ़िरत, मुसाफ़िरी– स्त्री. प्रवास। ಪ್ರವಾಸ, ಸಂಚಾರ, ಯಾತ್ರೆ.

मुसाहब– पु. राजदर्बारी, पार्श्ववर्ती। ರಾಜರ ಕೂಡ ಇರುವವ, ರಾಜ ದರ್ಬಾರಿ, ಮಗ್ಗಲಲ್ಲಿರುವವ.

मुसीबत–स्त्री विपत्ति, दुःख। ಸಂಕಟ, ಕಷ್ಟ, ತೊಂದರೆ, ದುಃಖ.

मुस्टंडा– पु. हृष्टपुष्ट। ಸದೃಢ, ಗಟ್ಟಿ-ಮುಟ್ಟ, ಬಲವುಳ್ಳ, ದುಷ್ಟ.

मुस्तक़िल– वि दृढ़। ದೃಢ, ಗಟ್ಟಿ, ಸ್ಥಿರ, ಅಚಲ.

मुस्तफ़ा– वि. साफ किया गया, पाक। ಸ್ವಚ್ಛ, ಪವಿತ್ರ, ಶುದ್ಧ, ನಿರ್ಮಲ.

मुस्तहक– वि. अधिकारी, हकदार। ಅಧಿಕಾರಿ, ಪಾತ್ರ, ಹಕ್ಕುದಾರ.

मुस्तैद–वि तैयार, तेज। ಸಿದ್ಧ,ತತ್ಪರ, ಚುರುಕು, ಚಟುವಟಿಕೆಯುಳ್ಳ, ಜಾಣ.

मुस्तैदी– स्त्री. तत्परता। ತತ್ಪರತೆ, ಚುರುಕುತನ, ಸಿದ್ಧತೆ, ಸನ್ನಾಹ.

मुहकम– वि मजबूत। ದೃಢ, ನಿಶ್ಚಿತ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ.

मुहकमा– पु. विभग। ವಿಭಾಗ,ಖಾತೆ.

मुहज्ज़ब– वि सभ्य। ಸಭ್ಯ, ಶಿಷ್ಟ.

मुहतमिम–पु. प्रबंधक। ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ.

मुहताज– वि. दरिद्र। ಬಡವ, ದರಿದ್ರ.

मुहब्बत– स्त्री. प्रेम। ಪ್ರೇಮ, ಸ್ನೇಹ, ಆಸಕ್ತಿ, ಪ್ರೀತಿ, ನಲ್ಮೆ.

मुहर– पु. सोने का सिक्का, छाप । ಮೊಹರು, ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯ, ಮುದ್ರೆ, ರಸ್ಸೆ.

मुहरा– पु. दे. ' मोहरा '।

मुहर्रम–पु. अरबी साल का प्रथम मास, शोक। ಅರಬೀ ವರ್ಷದ ಮೊದಲನೆಯ ತಿಂಗಳು, ಮೊಹರಂ ಹಬ್ಬ, ಶೋಕ, ದುಃಖ.

मुहर्रमी– वि. मुहर्रम संबंधी, शोकसूचक। ಮೊಹರಮ್ಮ ಸಂಬಂಧದ, ಶೋಕಸೂಚಕ.

मुहर्रिर– पु. लेखक । ಕಾರಕೂನ, ಗುಮಾಸ್ತ.

मुहलत– स्त्री. अवकाश, अवधि । ಅವಕಾಶ, ಅವಧಿ, ಪುರಸತ್ತು.

मुहल्ला–पु. नगर का कोई भाग। ಓಣಿ, ಕೇರಿ, ಪಟ್ಟಣದ ಭಾಗ.

मुहासिन– वि. हितैषी । ಹಿತೈಷಿ, ಸಜ್ಜನ.

मुहासिल–पु. पैदल सैनिक। ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯ ಸೈನಿಕ, ಕಾಲಾಳು,ಪೇದೆ. वि वसूल करनेवाला । ವಸೂಲು ಮಾಡುವವ.

मुहाफ़िज– वि. संरक्षक। ಸಂರಕ್ಷಕ.

मुहाल– वि. असंभव । ಅಸಂಭವ, ಅಶಕ್ಯ, ಕಠಿಣ.

मुहावरा, मुहाविरा– पु. लोकोक्ति, वाक्प्रचार, अभ्यास। ವಾಕ್ಪ್ರಚಾರ, ಅಭ್ಯಾಸ, ರೂಢಿಯುಕ್ತ ಶಬ್ದ ಸಮುದಾಯ, ಭಾಷಾಸಂಪ್ರದಾಯ.

मुहासिब-- पु. गणितज्ञ । ಗಣಿತಜ್ಞ.

मुहासरा–पु. घेरा। ಸುತ್ತುಗಟ್ಟುವದು, ಮುತ್ತುವದು.

मुहासिल– पु. आय, लाभ। ಉತ್ಪನ್ನ, ಲಾಭ, ವಸೂಲಿ ಹಣ.

मुहिम, मुहीम–पु. चढाई, कठिण कार्य, युद्ध । ದಾಳಿ, ಆಕ್ರಮಣ, ಕಠಿಣ ಕೆಲಸ, ಯುದ್ಧ.

मुहूर्त– पु. मुहूरत । ಮುಹೂರ್ತ, ಶುಭಕಾಲ.

मुहैया– वि. तैयार, प्रस्तुत । ಸಿದ್ಧ, ತತ್ಪರ, ತಯಾರಾದ, ಸನ್ನದ್ಧ.

मूँग– स्त्री. एक अनाज। ಹೆಸರುಕಾಳು. छातीपर मूँग दलना=किसीको चिढाने के लिये उसके सामने वही काम करना जो उसे पसंद न हो। ಎರಡಯವರನ್ನು ರೇಗಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸೇರದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡುವದು.

मूँगफली– स्त्री. एक खाद्य पदार्थ और उसका पौधा। ನೆಲಗಡಲೆ.

मूँगा–पु. विद्रुम। ಹವಳ, ವಿದ್ರುಮ.

मूँछ– स्त्री. ऊपरी ओंठपर के वाल । ಮೀಸೆ.

—उखाड़ना = किसी का अभिमान नष्ट करना । ಸೊಕ್ಕು ಇಳಿಸು, ಗರ್ವಹರಣ ಮಾಡು.

मूँड– पु. सिर। ತಲೆ, ಶಿರಸ್ಸು.

मूँडन–पु. मुंडन। ಮುಂಡನ,ಚೂಡಾ-

ಕರ್ಮ, ಕ್ಷೌರ.

मूंडना—सकि मुंडन करना, चेला बनाना, ठगना। ಬೋಳಿಸು, ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಕೂದಲನ್ನು ಮೊದಲನೆಯ ಸಾರೆ ಬೋಳಿಸು, ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು, ಮೋಸ ಮಾಡು.

मूंडी— स्त्री. सिर। ತಲೆ.

मूँदना— सकि. ढाकना, मीचना। ಮುಚ್ಚು, ಮರೆ ಮಾಡು. अकि. अस्त होना, छिपना। ಅಸ್ತವಾಗು, ಮುಳುಗು, ಅಡಗು.

मूँदर— स्त्री. मुंदरी, अँगूठी। ಮುದ್ರಿಕೆ, ಉಂಗುರ.

मूँक— वि गूंगा, विवश। ಮೂಕ, ಅಸಮರ್ಥ, ಅಸಹಾಯ.

मूका— पु. घूँसा, झरोखा। ಗುದ್ದು, ಹೊಡೆತ, ಬೆಳಕಿಂಡಿ, ಗವಾಕ್ಷ.

मूखना— सकि चुरा लेना। ಕಳವು ಮಾಡು, ಸುಲಕೊಳ್ಳು.

मूचना— सकि मुक्त करना। ಮುಕ್ತ ಮಾಡು, ಬಿಡು.

मूज़ी—वि दुष्ट। ದುಷ್ಟ, ಪೀಡಿಸುವವ.

मूठ— स्त्री बेंट, मुट्ठी। ಹಿಡಿಕೆ, ಕಾವು, ಮುಷ್ಟಿಗೆ, ಮುಷ್ಟಿ, ಹಿಡಿ.

मूठा— पु मुट्ठीभर वस्तु। ಒಂದು ಮುಷ್ಟಿ ವಸ್ತು, ಹಿಡಿ.

मूठि, मूठी—स्त्री मुट्ठी, घूँसा। ಮುಷ್ಟಿ, ಗುದ್ದು.

मूढ— वि. बेवकूफ, नासमझ। ಮೂಢ, ತಿಳಿಗೇಡಿ, ಅಜ್ಞಾನಿ, ದಡ್ಡ, ಬೆಪ್ಪ.

मूढ़ता— स्त्री. **मूढत्व**— पु. नासमझी, अज्ञान। ಮೂಢತನ, ಅಜ್ಞಾನಿ, ದಡ್ಡತನ.

मूत, मूत्र— पु. पेशाब। ಮೂತ್ರ, ಉಚ್ಚೆ, ಕಾಲ್ಮಡಿ.

मूतना— अकि पेशाब करना। ಮೂತ್ರ ಮಾಡು, ಉಚ್ಚೆ ಹೊಯ್ಯು.

मूर— पु मूल, जड, मूलधन, मूलनक्षत्र, मूर्ख मनुष्य। ಮೂಲ, ಬುಡ, ಬೇರು, ಮೂಲಧನ, ಮೂಲಾನಕ್ಷತ್ರ, ಮೂರ್ಖ ಮನುಷ್ಯ.

मूरख—वि. मूर्ख। ಮೂರ್ಖ, ತಿಳಿಗೇಡಿ, ಅಜ್ಞಾನಿ.

मूरछना—अकि बेसुध होना। ಮೂರ್ಛಿತನಾಗು. स्त्री. मूर्छा। ಮೂರ್ಛೆ.

मूरछा— स्त्री. बेहोशी। ಮೂರ್ಛೆ.

मूरत, मूरति— स्त्री. मूर्ति। ಮೂರ್ತಿ, ಆಕೃತಿ, ಪ್ರತಿಮೆ.

मूरि, मूरी— स्त्री जड़ी, मूल। ಬೇರು, ಮೂಲ, ಬುಡ.

मूरुख, मूर्ख— वि. मूढ़। ಮೂಢ, ಮೂರ್ಖ, ದಡ್ಡ.

मूर्खता— स्त्री **मूर्खत्व**— पु मूढता, अज्ञानता। ಮೂರ್ಖತನ, ಅಜ್ಞಾನ.

मूर्छित— वि. बेहोश। ಮೂರ್ಛಿತ.

मूर्तिपूजा— स्त्री प्रतिमापूजा। ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆ.

मूर्तिवत्, मूर्तिमान्— वि. साकार। ಸಾಕಾರ, ಸದೇಹ.

मूर्द्धज—वि. सिरसे उत्पन्न। ತಲೆಯಿಂದ

ಉತ್ಪನ್ನವಾದ.पु. बाल। ಕೂದಲು.

मूल–पु. एक नक्षत्र, जड़, नीव, आरंभ, असल धन। ಒಂದು ನಕ್ಷತ್ರ, ಮೂಲ, ಬೇರು, ಬುಡ, ತಳಹದಿ, ಆರಂಭ, ಪ್ರಾರಂಭ, ಅಸಲು, ಬಂಡವಾಳ.

मूलिका– स्त्री जडी, बूटी। ಬೇರು, ಮೂಲಿಕೆ, ಗಡ್ಡೆ, ಗೆಣಸು.

मूली– स्त्री एक जड़, जडी। ಮೂಲಂಗಿ. ಮೂಲಿಕೆ.

मूल्य– पु. मोल, महत्व। ಬೆಲೆ, ಕಿಮ್ಮತ್ತು, ಕ್ರಯ, ಮಹತ್ವ.

मूष, मूषक, मूषिक– पु. चूहा। ಇಲಿ.

मूस– पु दे 'मूष'।

मूसदानी–स्त्री चूहा फँसाने का पिंजड़ा। ಇಲಿಯ ಬಲೆ, ಇಲಿಯ ಬೋನು.

मूसना– सक्रि चुरा लेना, ठगना। ಕಳವು ಮಾಡು, ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆ, ಮೋಸ ಮಾಡು.

मूसर, मूसल– पु. चावल आदि कूटने का डंडा। ಒನಕೆ, ದೊಣ್ಣೆ.

मूसरचंद, मूसलचंद– पु मूर्ख, हट्टाकट्टा परंतु निकम्मा। ಮೂರ್ಖ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟನಾದರೂ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾದವ.

मूसलधार– वि. बड़े जोरसे (वर्षा)। ಬಹಳ ವೇಗದ (ಮಳೆ), ಧಾರಾಸಂಪಾತವಾದ, ಧಾರೆಗಟ್ಟಿ ಬೀಳುವ.

मूसली–स्त्री. एक पौधेकी जड। ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಔಷಧದ ಬೇರು.

मूसा– पु. दे. 'मूष'। यहूदियो का पैगंबर। ಯಹೂದಿಯರ ಪೈಗಂಬರ.

मृग–पु. हरिण, पशु, मार्गशीर्ष। ಮೃಗ, ಜಿಗರೆ, ಪಶು, ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷ.

मृगचर्म, मृगछाला– पु. हिरन का चमड़ा। ಮೃಗಚರ್ಮ, ಜಿಗರೆಯ ತೊಗಲು.

मृगमद– पु. कस्तूरी। ಕಸ್ತೂರಿ.

मृगया– तु शिकार। ಬೇಟೆ.

मृगेंद्र, मृगेश– पु सिंह। ಸಿಂಹ.

मृणाल, मृणालिका– स्त्री कमलनाल। ಕಮಲದ ಕಾಂಡ.

मृत–वि. मरा हुआ। ಸತ್ತ, ಮೃತಪಟ್ಟ.

मृतक–पु. मरा हुआ व्यक्ति। ಸತ್ತವ.

मृतककर्म– पु. अंत्येष्टि। ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆ.

मृतप्राय– वि. मरणतुल्य। ಮೃತಪ್ರಾಯ, ಸಾವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದ.

मृत्तिका– स्त्री. मिट्टी। ಮಣ್ಣು.

मृत्यु– स्त्री. मौत। ಸಾವು, ಮೃತ್ಯು.

मृदु, मृदुल– वि कोमल। ಕೋಮಲ, ಸುಕುಮಾರ, ಮೃದುವಾದ, ಮೆತ್ತನೆಯ.

मेंगनी– स्त्री. बकरी आदि की लेंडी। ಆಡು ಕುರಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಹಿಕ್ಕೆ, ಪಿಷ್ಟೆ, ಲದ್ದಿ.

मेंड, मेंड– स्त्री. दे. 'मेड'।

मेंढक– पु. **मेंढकी**– स्त्री. मंडूक। ಕಪ್ಪೆ.

मेख–स्त्री खूँटा, कील। ಗೂಟ, ಮೊಳೆ. पु मेषराशि, मेढ़। ಮೇಷರಾಶಿ, ಟಗರು, ಕುರಿ.

मेखल, मेखला– स्त्री करधनी, पहाड़ का पिछला हिस्सा, गोल घेरा। ಉಡುದಾರ, ನಡುಕಟ್ಟು, ನಡುಪಟ್ಟಿ, ಗುಡ್ಡದ ಕೆಳಭಾಗ, ಸುತ್ತು, ಸುತ್ತು ಪಟ್ಟಿ.

मेघ– पु वादल। ಮೋಡ, ಮುಗಿಲು.

मेघा– पु. मेंढक। ಕಪ್ಪೆ.

मेघानंद– पु वक, मोर। ಬಕಪಕ್ಷಿ, ನವಿಲು.

मेचक– वि. काला। ಕರಿಯ. पु. धुआँ, वादल। ಹೊಗೆ, ಮೋಡ.

मेज़– स्त्री. टेवुल। ಮೇಜು.

मेज़वान– पु. आतिथ्य करनेवाला। ಆತಿಥ್ಯ ಮಾಡುವವ, ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸುವವ.

मेजा– पु. मेंढक। ಕಪ್ಪೆ.

मेट– पु. मजदूरों का प्रधान। ಆಳುಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕ.

मेटना– सक्रि. दे 'मिटाना'।

मेटिया– स्त्री. मिट्टी का छोटा पात्र। ಚಿಕ್ಕ ಮಡಕೆ, ಗಡಿಗೆ, ಕುಡಿಕೆ.

मेड– पु. वाव, घेरा। ಎರಡು ಹೊಲಗಳ ನಡುವಿನ ಒಡ್ಡು, ಸೀಮೆ, ಬಾಂದು, ಬದು, ತೆವರು, ಬೇಲಿ.

मेढक– पु. दे 'मेंढक'। तीन लड़ों की चोटी। ಮೂರೆಳೆಯ ಜಡೆ, ಮೂರೆಳೆಯ ಹೆಳಲು.

मेढा– पु. एक पशु। ಟಗರು.

मेढी– स्त्री. तीन लडों की चोटी। ಮೂರೆಳೆಯ ಜಡೆ, ಹೆಳಲು, ವೇಣಿ.

मेथी– स्त्री एक साग। ಮೆಂತ್ಯ, ಮೆಂತೆ ಪಲ್ಲೆ.

मेथौरी– स्त्री. मेथी का साग मिलाकर वनाई हुयी वरी। ಮೆಂತೆಯ ವಡಿ, ಮೆಂತೆಯ ಸಂಡಿಗೆ.

मेद–पु. चरवी, मज्जा, कस्तूरी। ನೆಣ, ಮಜ್ಜೆ, ಕೊಬ್ಬು, ಕಸ್ತೂರಿ.

मेदा–पु. पक्वाशय, पेट। ಪಕ್ವಾಶಯ, ಹೊಟ್ಟೆ.

मेधा– स्त्री. धारणाशक्ति, वुद्धि। ತರ್ಕಶಕ್ತಿ, ಬುದ್ಧಿ.

मेधावी– वि. वुद्धिमान्। ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಜಾಣ.

मेम– स्त्री युरोपीय महिला। ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸ್ತ್ರೀ, ಲೇಡಿ, ಫರಂಗಿ ಹೆಂಗಸು

मेमना– पु. मेड़का वच्चा। ಕುರಿಮರಿ.

मेमार– पु. राजगीर। ಉಪ್ಪಾರ, ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಕೆಲಸದವ.

मेर– पु. दे. 'मेल'।

मेरवना– सक्रि. मिलाना, जुडवाना। ಕೂಡಿಸು, ಜೋಡಿಸು.

मेरा–पु. मेला, भीड़। ಜಾತ್ರೆ, ಉತ್ಸವ, ದಟ್ಟಣೆ. सर्व. 'मैं' शब्द का संवंध कारक का रूप। ನನ್ನ, ನನ್ನದು.

मेरी– स्त्री. घमंड, ममत्व। ಗರ್ವ, ಅಹಂಭಾವ, ಮಮತ್ವ. सर्व. 'मेरा' का स्त्री रूप।

मेल– पु. मिलाप, मित्रता, सुलह, अनुकूलता, प्रकार, मिश्रण, एकता। ಸಂಬಂಧ, ಭೆಟ್ಟಿ, ಸಂಪರ್ಕ, ಗೆಳೆ-

ತನ, ಸ್ನೇಹ,ಒಪ್ಪಂದ,ಅನುಕೂಲ, ಪ್ರಕಾರ, ಮಿಶ್ರಣ, ಐಕ್ಯ.

मेलन– पु. मिलने की क्रिया या भाव। ಮಿಳನ, ಕೂಡಿಕೆ, ಮಿಶ್ರಣ.

मेलना– सक्रि. मिलाना, डालना, पहनाना। ಕೂಡಿಸು, ಹಾಕು, ತುರುಕು, ತೊಡಿಸು.

मेला–पु भीड़, उत्सवादि के लिये लोगो का जमाव। ಗುಂಪು, ದಟ್ಟಣೆ, ಜಾತ್ರೆ, ಉತ್ಸವ.

मेली– पु साथी। ಸಂಗಡಿಗ, ಗೆಳೆಯ. वि जो जल्दी हिलमिल जाय। ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಭಾವದ, ಸ್ನೇಹಪರ.

मेवा– पु वादाम आदि सूखे फल,फल। ಒಣ ಹಣ್ಣುಗಳು,ಹಣ್ಣುಹಂಪಲು.

मेवाफरोश–पु. मेवा बेचनेवाला। ಹಣ್ಣು ಮಾರುವವ.

मेवासा– पु किला। ಕೋಟೆ, ದುರ್ಗ.

मेष–पु. एक राशि, भेड़। ಮೇಷರಾಶಿ, ಟಗರು.

मेहँदी– स्त्री. एक झाड़ी जिसकी पत्तियाँ पीसकर रँगने के लिये हाथ पाँवों म लगायी जाती हैं। ಮದರಂಗಿ, ಗೋರಂಟಿ.

मेह– पु. मेघ, वर्षा, प्रमेह। ಮೇಘ, ಮಳೆ, ಪ್ರಮೇಹ ರೋಗ.

मेहतर– पु भंगी। ಭಂಗಿ, ಝಾಡಮಾಲಿ, ಹಲಾಲಖೋರ.

मेहतरानी– स्त्री. 'मेहतर' का स्त्री रूप।

मेहनत– स्त्री. परिश्रम। ಪರಿಶ್ರಮ, ಕಷ್ಟ, ಪ್ರಯಾಸ, ಮೆಹನತ್ತು.

मेहनताना– पु. पारिश्रमिक। ಪಾರಿಶ್ರಮಿಕ, ಕೂಲಿ, ಪುರಸ್ಕಾರ.

मेहनती– वि परिश्रमी। ಪರಿಶ್ರಮಿ, ಉದ್ಯೋಗಶೀಲ, ದುಡಿಯುವವ, ಕಷ್ಟಪಡುವವ

मेहमान– पु. अतिथि। ಅತಿಥಿ, ಔತಣಿಗ.

मेहमानदारी–स्त्री. अतिथि सेवा। ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ, ಆತಿಥ್ಯ.

मेहमानी– स्त्री. आतिथ्य। ಆತಿಥ್ಯ, ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರ.

—**करना** = सजा देना। ಶಿಕ್ಷಿಸು, ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡು.

मेहर– स्त्री. कृपा। ಕೃಪೆ, ದಯೆ, ಕನಿಕರ. पु. सूरज। ಸೂರ್ಯ.

मेहरबान– वि. दयालु। ದಯಾಳು, ಕೃಪಾಳು.

मेहरबानगी, मेहरबानी– स्त्री. मेहर। ಕೃಪೆ, ದಯೆ, ಕನಿಕರ, ಅನುಗ್ರಹ.

मेहरा–पु. जनखा। ನಪುಂಸಕ,ಹೆಣ್ಣಿಗ.

मेहराब– पु. द्वार के ऊपर वना हुआ अर्धवृत्ताकार भाग। ಬಾಗಿಲ ಮೇಲಿನ ಕಮಾನು.

मेहरारू, मेहरी–स्त्री स्त्री, पत्नी। ಸ್ತ್ರೀ, ಪತ್ನಿ, ಹೆಂಡತಿ, ಮಡದಿ.

मैं– सर्व. उत्तम पुरुष का एकवचन। ನಾನು.

मैंड– स्त्री. सीमा, प्रतिष्टा। ಸೀಮೆ,

ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ.

मै– प्रत्य. युक्त । ಯುಕ್ತ, ಕೂಡಿದ.

मैका– पु नैहर । ತವರುಮನೆ.

मैगल– पु मस्त हाथी । ಮದವೇರಿದ ಆನೆ.

मैत्री– स्त्री. मित्रता । ಗೆಳೆತನ, ಸ್ನೇಹ, ಮೈತ್ರಿ.

मैथिली– स्त्री. सीताजी । ಸೀತೆ.

मैथुन– पु संभोग । ಸಂಭೋಗ.

मैदा– पु. खूब महीन आटा । ಬಹಳ ತೆಳುವಾದ ಹಿಟ್ಟು, ಪಿಷ್ಟ.

मैदान– पु विस्तृत समतल भूमि । ಬೈಲು,ಸಮತಲ ಭೂಮಿ,ಮೈದಾನ

मैदानेजंग–पु. युद्धक्षेत्र। ಯುದ್ಧಕ್ಷೇತ್ರ.

मैन–पु कामदेव, मोम । ಕಾಮದೇವ, ಮೇಣ.

मैना–पु सारिका पक्षी । ಮೈನಾಪಕ್ಷಿ, ಗೊರವಂಕ.

मैमंत– पु. मतवाला । ಮದವೇರಿದ, ಸೊಕ್ಕಿಗೇರಿದ.

मैया– स्त्री माता । ತಾಯಿ, ಅವ್ವ.

मैल–पु धूल,दोष, मलिनता । ಧೂಳು, ದೋಷ, ಮಾಲಿನ್ಯ, ಕೊಳೆ, ಕೊಳಕು.

मैलख़ोरा– पु मैलको छिपानेवाला । ಹೊಲಸು ಕಾಣದ, ಮಾಸಿದರೂ ಬೇಗನೆ ಕೊಳೆ ಕಾಣದಿರುವ.

मैला– वि गंदा । ಹೊಲಸು, ಮಲಿನ. पु विष्टा । ಹೊಲಸು, ಮಲ.

मैलाकुचैला–वि गंदा, गंदे कपड़े पहनने वाला । ಹೊಲಸಾದ, ಹೊಲಸು ಬಟ್ಟೆ ಧರಿಸುವವ, ಕೊಳಕು ಬಟ್ಟೆಯುವ.

मों– अव्य. में । ಒಳಗೆ,–ಲ್ಲಿ.

मोंछ– स्त्री मूँछ । ಮೀಸೆ.

मोंडा– पु. लडका । ಹುಡುಗ.

मोंढा–पु बेंत बाँस इत्यादि का आसन, कंधा । ಬೆತ್ತ ಅಥವಾ ಬಿದಿರಿನ ಆಸನ, ಅಡ್ಡಣಿಗೆ, ಹೆಗಲು.

मो– सर्व मेरा । ನನ್ನ.

मोकल– वि. मुक्त, स्वच्छंद । ಮುಕ್ತ, ಸ್ವತಂತ್ರ, ಸ್ವಚ್ಛಂದ.

मोक्ष, मोख– पु मुक्ति । ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ.

मोखा–पु झरोखा । ಬೆಳಕಿಂಡಿ,ಕಿಡಿಕಿ, ಗವಾಕ್ಷ.

मोघ– वि व्यर्थ । ವ್ಯರ್ಥವಾದ, ನಿಷ್ಫಲವಾದ.

मोच– स्त्री. मोच का अपने स्थान से हट जाना । ನರ ತೊಡಕುವದು, ಉಳುಕು.

मोचन– पु. छुटकारा, मुक्ति । ಬಿಡುಗಡೆ, ಮುಕ್ತಿ.

मोचना–सक्रि. मुक्त करना । ಬಿಡಿಸು, ಮುಕ್ತಮಾಡು, ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡು, ಉದುರಿಸು. पु. हज्जामो की बाल उखाड़ने की चिमटी । ಚಿಮುಟ, ಕೂದಲು ಕೀಳುವ ಆಯುಧ.

मोची– पु जूता बनानेवाला । ಮೊಚ್ಚೆಗಾರ, ಸಮಗಾರ, ಮೋಚಿ.

मोछ– स्त्री. दे 'मूँछ'।

मोज़ा– पु जुर्राब । ಕಾಲುಚೀಲ.

मोट– पु चरसा । ಯಾತ, ಬಾನೆ. वि. मोटा । ದೊಡ್ಡ, ದಪ್ಪ. स्त्री गठरी । ಗಂಟು, ಮೂಟೆ.

मोटरी– स्त्री. गठरी । ಚಿಕ್ಕ ಗಂಟು.

मोटा– वि. स्थूल, हृष्टपुष्ट, भारी, भद्दा, घमंडी । ಸ್ಥೂಲ, ದಪ್ಪ, ಕೊಬ್ಬಿದ, ದೊಡ್ಡ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು, ಭಾರವಾದ, ಕುರೂಪ, ಕಡಿಮೆ ಪ್ರತಿಯ, ಸೊಕ್ಕಿನ.

मोटाई– स्त्री स्थूलता, गर्व, शरारत । ಸ್ಥೂಲತೆ, ಕೊಬ್ಬು, ಗರ್ವ, ದುಷ್ಟತನ, ಸೊಕ್ಕು.

मोटाना– अक्रि मोटा होना, घमंडी होना । ಕೊಬ್ಬು, ದಪ್ಪನಾಗು, ಸೊಕ್ಕೇರು.

मोटापन, मोटापा–पु मोटाई, स्थूलता । ಸ್ಥೂಲತೆ, ದಪ್ಪತನ.

मोटिया– पु कुली, एक प्रकार का मोटा कपड़ा । ಕೂಲಿಯವ, ಆಳು, ಹಮಾಲ, ಒಂದು ತರದ ಒರಟು ಬಟ್ಟೆ.

मोठ– पु. मूँग की जाति का एक अन्न । ಕಾಡು ಹೆಸರು.

मोठस– वि चुप । ಮೌನವಾದ, ಶಾಂತವಾದ.

मोड़– स्त्री. वह स्थान जहाँ रास्ता मुड़ा हो । ದಾರಿ ಹೊರಳಿದ ಸ್ಥಳ, ತಿರುಗುವಿಕೆ, ಸುತ್ತು, ದಾರಿ ಮಣಿದ ಸ್ಥಳ.

मोड़ना– सक्रि घुमाना, ऐंठना । ತಿರುಗಿಸು, ಮಣಿಸು, ಮಡಿಕೆ ಹಾಕು.

मोढा– पु. दे. 'मोढा'।

मोतबर– वि. विश्वसनीय । ವಿಶ್ವಸನೀಯ, ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಾದ, ವಿಶ್ವಸ್ತ.

मोतिया–पु. एक तरहका बेला । ಒಂದು ತರದ ಬಳ್ಳಿ, ಜಾಜಿ, ಮಲ್ಲಿಗೆ. वि. मोती संबंधी । ಮುತ್ತಿನಂಥ, ಮುತ್ತಿನ.

मोती–पु. मौक्तिक । ಮುತ್ತು, ಮುಕ್ತಾಫಲ. स्त्री मोतीयुक्त बाली । ಮುತ್ತಿನ ಬಾವಲಿ.

मोतीचूर–पु. बूँदी का लड्डू । ಮೋತೀಚೂರ ಉಂಡೆ, ಕಾಳಿನ ಉಂಡೆ, ಬೂಂದಿ ಉಂಡೆ.

मोतीसिरी– स्त्री. मोतियो की माला । ಮುತ್ತಿನ ಮಾಲೆ, ಮುತ್ತಿನ ಕಂಠಿ.

मोथरा– वि. कुंठित । ಕುಂಠಿತ.

मोथा– पु. एक तरह की घास । ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಹುಲ್ಲು.

मोद–पु. हर्ष, सुगंध । ಆನಂದ, ಹರ್ಷ, ಸುಗಂಧ.

मोदना– अक्रि. मुदित होना, सुगंध फैलाना । ಆನಂದಿತವಾಗು, ಹರ್ಷಗೊಳ್ಳು, ಸುಗಂಧ ಬೀರು.

मोदी– पु. आटा, दाल इत्यादि बेचनेवाला । ಹಿಟ್ಟು ಬೇಳೆ ಮಾರುವ ವ್ಯಾಪಾರಿ.

मोधुक– पु मछुआ । ಜಾಲಗಾರ,

ಮೀನಗಾರ, ಬೆಸ್ತ, ಅಂಬಿಗ.

मोन–पु. **मोमिया**–स्त्री. पिटारा, डब्बा। ಬುಟ್ಟಿ, ಗೂಡೆ, ಡಬ್ಬಿ.

मोना–पु. दे. 'मोन'। सक्रि भिगोना। ಅದ್ದು, ತೋಯಿಸು, ಮುಳುಗಿಸು, ನೆನಸು.

मोम– पु. एक चिकनी और मुलायम वस्तु जिससे मधुमक्खियाँ छत्ता बनाती हैं। ಮೇಣ.

मोमदिल–वि. कोमल हृदयवाला। ದಯೆಯುಳ್ಳವ, ಕೋಮಲ ಹೃದಯದವ.

मोमबत्ती– स्त्री. मोम की बनी हुयी बत्ती। ಮೇಣಬತ್ತಿ.

मोमिन– पु. जुलाहों की एक जाति, धर्मनिष्ठ मुसलमान। ನೇಕಾರರ ಒಂದು ಜಾತಿ, ಧರ್ಮನಿಷ್ಠ ಮುಸಲ್ಮಾನ.

मोमी– वि. मोम के समान, मोम का बना हुआ। ಮೇಣದಂಥ, ಮೇಣದ, ಮೇಣದಿಂದಾದ.

मोयन–पु. सानते समय आटे में घी का मेल। ಹಿಟ್ಟು ನಾದುವಾಗ ತುಪ್ಪ ಕೂಡಿಸುವಿಕೆ.

मोर–पु. मयूर। ನವಿಲು. सर्व. मेरा। ನನ್ನ.

मोरचा, मोर्चा–पु. जंग, मैल। ತುಕ್ಕು, ಜಂಗು, ಕಿಲುಬು. पु. सुरक्षित स्थान जहाँ से लड़ाई की जाती है, खंदक। ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳ, ಕಂದಕ.

मोरछल, मोरछाँह– पु. मोरपंख का बना चँवर। ನವಿಲುಗರಿಯ ಬೀಸಣಿಕೆ, ನವಿಲುಗರಿಯ ಚವರಿ.

मोरछली– स्त्री वकुल। ಬಕುಲ. पु. मोरछल हिलानेवाला। ಚವರಿ ಬೀಸುವವ.

मोरन–स्त्री. श्रीखंड, मोड़ना। ಶ್ರೀಖಂಡ, ಸಕ್ಕರೆ ಕೂಡಿಸಿದ ಮೊಸರು, ಕಡೆಯುವಿಕೆ, ಮಥಿಸುವಿಕೆ, ತಿರುಗಿಸುವಿಕೆ.

मोरना– सक्रि. मथना, मोड़ना। ಮಥಿಸು, ಕಡೆ, ತಿರುಗಿಸು.

मोरनी– स्त्री. मोर पक्षी की मादा। ಹೆಣ್ಣು ನವಿಲು.

मोरपंख, मोरपखा– पु. मोर का पंख। ನವಿಲುಗರಿ.

मोरवा– पु. मोर। ನವಿಲು.

मोरा– सर्व मेरा। ನನ್ನ, ನನ್ನದು.

मोराना– सक्रि. घुमाना, फिराना। ತಿರುಗಿಸು, ಸುತ್ತು.

मोरी– स्त्री. नली, मयूरी। ಮೋರಿ, ಚರಂಡಿ, ಬಚ್ಚಲ ದಾರಿ, ಹೆಣ್ಣು ನವಿಲು.

मोल– पु. कीमत। ಬೆಲೆ, ಧಾರಣೆ, ಕ್ರಯ, ಕಿಮ್ಮತ್ತು.

—चाल= दाम घटा बढ़ाकर व्यापार तय करना। ಚೌಕಸಿ, ಬೆಲೆ ಹೊಂದಿಸುವಿಕೆ, ವ್ಯಾಪಾರ.

मोवना– सक्रि भिगोना। ಅದ್ದು, ತೋಯಿಸು, ಮುಳುಗಿಸು.

मोष– पु. मोक्ष, छुटकारा। ಮೋಕ್ಷ, ಬಿಡುಗಡೆ, ಉದ್ಧಾರ.

मोषक– पु. लुटेरा। ಕಳ್ಳ, ದರೋಡೆ-ಖೋರ.

मोह–पु ममत्व,प्रेम, भ्रम, अज्ञान, मूर्छा। ಮಮತ್ವ,ಪ್ರೇಮ,ಮೋಹ,ಭ್ರಮೆ, ಅಜ್ಞಾನ, ಭ್ರಾಂತಿ, ಮೂರ್ಛೆ.

मोहक– वि सुंदर। ಸುಂದರ, ಮನ ಮೋಹಿಸುವ.

मोहडा– पु. किसी वस्तु का अगला या ऊपर का भाग। ಯಾವದೊಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಮುಂಭಾಗ ಅಥವಾ ಮೇಲ್ಭಾಗ, ಮುಖ, ಮೂತಿ.

मोहताज– वि. दे. 'मुहताज'।

मोहनभोग–पु. हलुआ विशेष। ಒಂದು ಪಕ್ವಾನ್ನ, ಮೋಹನ್ ಹಲ್ವ.

मोहनमाला– स्त्री. सोने के दानो की माला। ಒಂದು ಆಭರಣ.

मोहना– सक्रि. लुभाना, धोखा देना, छलना। ಮೋಹಗೊಳಿಸು, ವಶೀಕರಿಸು, ಮರುಳು ಮಾಡು,ಮೋಸಗೊಳಿಸು. अक्रि. मुग्ध होना, मूर्छित होना। ಮೋಹಗೊಳ್ಳು, ಮರುಳಾಗು,ಮೋಹಿಸು, ಮೂರ್ಛಿತನಾಗು.

मोहनी– स्त्री. रूपवती स्त्री, मोहक शक्ति, माया, जादू। ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀ, ಮೋಹಕ ಶಕ್ತಿ, ಮಾಯೆ, ಮಾಟ, ಜಾದು. वि. मोहनेवाली। ಮೋಹಿಸುವವಳು, ಮುಗ್ಧಗೊಳಿಸುವವಳು.

मोहफिल– स्त्री. दे 'महफिल'।

मोहब्बत– स्त्री. दे. 'मुहब्बत'।

मोहर– स्त्री. दे. 'मुहर'।

मोहरा– पु. छेद, शतरंज की गोटी, सेना या अन्य वस्तु का अगला भाग, चोली आदि का बंद, एक प्रकार की जाली जो बैल के मुँह में बांधी जाती है। ತೂತು, ಛೇದ, ದ್ವಾರ, ರಂಧ್ರ, ಚದುರಂಗದ ಕಾಯಿ, ಮುಂದಳ, ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡುವ ಸೈನ್ಯದ ಮುಂಭಾಗ, ಪಾತ್ರೆಯ ಮುಖ, ಬಾಯಿ, ಯಾವದೊಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಮುಂಭಾಗ, ಸವಾರು, ರವಿಕೆಯ ಕಟ್ಟು, ಎತ್ತುಗಳ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕುವ ಜಾಳಿಗೆ.

मोहरी– स्त्री. किसी पात्र का छोटा मुख या खुला भाग, पायजामे का वह भाग जिसमें टाँगें रहती हैं, एक प्रकार की मधुमक्खी। ಪಾತ್ರೆಯ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಯಿ, ಇಜಾರು ಅಥವಾ ಷರಾಯಿಯ ಕಾಲುಗಳು, ಒಂದು ತರದ ಜೇನ್ನೊಣ.

मोहर्रिर– पु दे 'मुहर्रिर'।

मोहलत– स्त्री अवकाश, अवधि। ಅವಕಾಶ,ಅವಧಿ,ಬಿಡುವು, ಪುರಸತ್ತು, ಮುದ್ದತು.

मोहल्ला–पु दे. 'मुहल्ला'।

मोहार–पु. दरवाजा, बडी मधुमक्खी। ದ್ವಾರ,ಮುಖ, ದೊಡ್ಡ ಜೇನ್ನೊಣ.

मोहिं– सर्व. मुझे। ನನಗೆ, ನನ್ನನ್ನು.

मोहित– वि. मुग्ध, मूर्छित । ಮುಗ್ಧ, ಮೋಹಗೊಂಡ, ಮೂರ್ಛಿತ.

मोही–वि. मोहित करनेवाला, अज्ञानी । ಮೋಹಗೊಳಿಸುವವ, ಅಜ್ಞಾನಿ.

मौंगा– वि. मौन, शात । ಮೌನವಾದ, ಶಾಂತ.

मौंडा– पु. लड़का । ಹುಡುಗ.

मौका– पु. अवसर, घटनास्थल । ಸಂದರ್ಭ, ಸಂಧಿ, ತಕ್ಕ ವೇಳೆ, ಹೊತ್ತು,ಘಟನಾಸ್ಥಳ, ಅಪಘಾತ-ದ ಸ್ಥಳ.

मौकूफ़– वि बरखास्त, निर्भर । ತೆಗೆ-ದೊಗೆದ, ಮುಂದೂಡಿದ, ತಳ್ಳಿ ಹಾಕಿದ, ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ, ಉಚ್ಚಾಟಿತ, ಅವಲಂಬಿತ, ಆಶ್ರ-ಯಿಸಿದ.

मौकूफ़ी– स्त्री. मौकूफ होने की क्रिया या भाव । ಪ್ರತಿಬಂಧ, ತೆಗೆದೊಗೆಯು ವಿಕೆ,ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುವಿಕೆ, ಉಚ್ಚಾಟನ, ರದ್ದು, ಅವಲಂಬನೆ.

मौक्तिक– पु. मोती । ಮುತ್ತು.

मौखिक– वि जबानी । ಬಾಯಿ ಮಾತಿನ, ಮುಖದ.

मौज़–स्त्री लहर, मनकी लहर, प्रसन्नता । ತೆರೆ, ಅಲೆ, ಉತ್ಸಾಹ, ಉದ್ವೇಗ, ಚಾಪಲ್ಯ, ಪ್ರಸನ್ನತೆ.

मौज़ा– पु ग्राम । ಹಳ್ಳಿ, ಊರು, ಗ್ರಾಮ, ಮೌಜೆ.

मौज़ी– वि लहरी, स्वेच्छाचारी । ಗಳಿಗೆ ಗೊಂದು ಬುದ್ಧಿಯ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ನಡೆಯುವವ, ಮೋಜು-ಗಾರ, ಷೋಕಿನವ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿ, ವಿಲಾಸಿ, ಹರ್ಷಚಿತ್ತ.

मौज़ूँ– वि. उपयुक्त । ಉಪಯುಕ್ತ, ಸರಿಯಾದ.

मौजूद– वि. उपस्थित, हाजिर । ಉಪ ಸ್ಥಿತ, ಹಾಜರಿರುವ, ಇರುವ.

मौजूदगी– स्त्री उपस्थिति । ಉಪಸ್ಥಿತಿ, ಹಾಜರಿ.

मौजूदा– वि प्रस्तुत, वर्तमान । ಪ್ರಸ್ತುತ, ಸದ್ಯದ, ಈಗಿನ, ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದ.

मौत– स्त्री मृत्यु । ಮೃತ್ಯು, ಸಾವು, ಮರಣ.

मौताद– स्त्री. मात्रा । ಮಾತ್ರೆ, ಪ್ರಮಾಣ, ಗುಟ್ಟಿ, ಗುಟುಕು.

मौन– पु चुप्पी । ಮೌನ, ಶಾಂತಿ, ಸುಮ್ಮನಾಗುವಿಕೆ. दे 'मौना' ।

मौना– पु. पिटारा । ಬುಟ್ಟಿ,ಮಕ್ಕರಿ.

मौनी– वि. चुप रहनेवाला । ಮೌನ ಧಾರಣ ಮಾಡಿದವ, ಸುಮ್ಮನಿರು ವವ. पु. छोटा पिटारा । ಚಿಕ್ಕ ಬುಟ್ಟಿ, ಮಕ್ಕರಿ.

मौर– पु. दुलहे का मुकुट, ग्रीवा, बौर, श्रेष्ठ व्यक्ति । ಬಾಸಿಂಗ, ಕುತ್ತಿಗೆ, ಕಂಠ,ಮಾವಿನ ಹೂ,ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿ.

मौरना– अकि मौर लगना, फूलना । ಹೂ ಬಿಡು, ಚಿಗುರೊಡೆ.

मौरसिरी– स्त्री. दे 'मौलसिरी' ।

मौरूसी– वि. पैतृक । ಪೈತೃಕ, ವಂಶ

ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದ,ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ.

मौलवी– पु. अरबी भाषा का पंडित, मुसलमानी धर्म का आचार्य। ಅರಬ್ಬಿ ಭಾಷೆಯ ಪಂಡಿತ, ಮುಸಲ್ಮಾನ ಧರ್ಮದ ಆಚಾರ್ಯ.

मौलसिरी– स्त्री. एक वृक्ष जिसमें छोटे छोटे फूल लगते हैं। ಬಕುಲ ವೃಕ್ಷ.

मौलि– स्त्री मस्तक, चोटी, किरीट। ತಲೆ, ಚಂಡಿಕೆ, ಕಿರೀಟ, ಮೌಳಿ.

मौलिक– वि. मूल संबंधी। ಮೂಲ, ಮೊದಲಿನ, ಆದಿಮ,ಮೂಲಭೂತ.

मौलूद– पु मुहम्मद साहव के जन्म का उत्सव,नवजात शिशु। ಮುಹಮ್ಮದ ಪೈಗಂಬರರ ಜಯಂತಿ ಉತ್ಸವ, ನವಜಾತ ಶಿಶು.

मौसम, मौसिम– पु. ऋतु, अनुकूल समय। ಋತು, ತತಿ, ಅನುಕೂಲ ಸಮಯ.

मौसर– वि सुलभ, प्राप्त। ಸುಲಭ, ಪ್ರಾಪ್ತ.

मौसा– पु मौसी का पति। ಚಿಗವ್ವನ ಗಂಡ, ಅಬಚಿಯ ಗಂಡ.

मौसिम– पु. दे. ' मौसम '।

मौसिमी– वि. मौसिम का, मौसिम के मुताबिक। ಋತು ಸಂಬಂಧವಾದ, ಋತುವಿನ, ಕಾಲಾನುಗುಣವಾಗಿ.

मौसी– स्त्री माँकी वहन। ತಾಯಿಯ ಸಹೋದರಿ, ಚಿಗವ್ವ, ಅಬಚಿ.

मौसेरा– वि. मौसी के संबंध का। ತಾಯಿಯ ಸಹೋದರಿಯ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ.

म्यान– पु. तलवार कटार आदि के फल को सुरक्षित रखनेका कोष या खोली। ಕತ್ತಿ ಅಥವಾ ಕಠಾರಿಯ ಒರೆ, ಖಡ್ಗಕೋಶ.

म्याना– पु. पालकी। ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಮೇಣೆ. सक्रि. म्यान में रखना। ಒರೆಯುಲ್ಲಿಡು.

म्लान– वि मलिन, उदास। ಮಲಿನ, ಉದಾಸೀನ, ಬಾಡಿದ.

म्लेच्छ–पु वर्णाश्रमहीन जाति। ವರ್ಣಾಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸದ ಜಾತಿ. वि. पामर, नीच। ಮೂರ್ಖ, ನೀಚ, ಪಾಪಿಷ್ಠ.

य

यंत्र– पु. कल, औजार, वाजा, ताला, तावीज। ಯಂತ್ರ, ಸಾಧನ, ಉಪಕರಣ, ವಾದ್ಯ, ಕೀಲಿ, ತಾಯಿತ.

यंत्रक–पु. यंत्रों की सहायता से वस्तुएँ तैयार करनेवाला। ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವವ

यंत्रणा– स्त्री. वेदना, यातना, कष्ट। ದುಃಖ, ವೇದನೆ, ಯಾತನೆ, ಪೀಡೆ, ಕಷ್ಟ.

यंत्रनाल– पु. कुएँ में से पानी निकालने की कल। ನೀರಿನ ಯಂತ್ರ, ಬಾವಿಯಿಂದ ನೀರು ಸೇದುವ ಯಂತ್ರ.

यंत्रमंत्र– पु. झाडफूंक, जादू। ಮಂತ್ರವಾದ, ಮಾಟ, ಜಾದೂ.

यंत्रालय–पु. वह जगह जहाँ यंत्रादि हों, छापखाना। ಯಂತ್ರಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳ, ಮುದ್ರಣ ಯಂತ್ರ.

यक– वि. एक। ಒಂದು.

यकअंगी– वि. एक अंगवाला, एकही के आश्रित, एकागी। ಏಕಪಕ್ಷದ, ಒಂದೇ ಆಶ್ರಯವುಳ್ಳ, ಒಬ್ಬನೇ, ಏಕಾಕಿ.

यकटक– क्रिवि. लगातार। ಒಂದೇ ಸವನೆ, ಬಿಟ್ಟೂಬಿಡದೆ, ನಿರ್ನಿಮೇಷವಾಗಿ.

यकता– वि. अद्वितीय। ಅದ್ವಿತೀಯ, ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ.

यक-ब-यक, यकबारगी–क्रिवि एकाएक, अचानक। ಒಮ್ಮೊಂದೊಮ್ಮೆ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ.

यकमुश्त– क्रिवि एकही बार में, एक साथ। ಒಂದೇಸಾರೆ, ಒಂದೇಬಾರಿ

यकसाँ– वि. एकसा, समान। ಒಂದೇ ತರದ, ಸಮಾನವಾದ.

यकायक– क्रिवि. सहसा। ಒಮ್ಮೊಂದೊಮ್ಮೆ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ, ತಟಕ್ಕನೆ.

यक़ीन–पु विश्वास। ವಿಶ್ವಾಸ, ನಂಬಿಕೆ, ನೆಚ್ಚಿಗೆ, ಖಾತ್ರಿ.

यक़ीनन्–क्रिवि. निश्चित रूपसे, अवश्य। ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ, ಅವಶ್ಯವಾಗಿ, ಖಾತ್ರಿಯಾಗಿ.

यक़ीनी– वि. निश्चित। ನಿಶ್ಚಿತವಾದ, ಖಾತ್ರಿಯಾದ, ದೃಢವಾದ.

यक्षपुर– पु. अलकापुरी। ಯಕ್ಷರ ನಗರ, ಅಲಕಾಪುರಿ.

यक्ष्मा– पु क्षयरोग। ಕ್ಷಯರೋಗ.

यख़– पु. जमा हुआ। ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ಗಡ್ಡೆಗಟ್ಟಿದ.

यख़नी– स्त्री शोरबा। ಮಾಂಸದ ಸಾರು.

यगाना–वि रिश्तेदार, अनुपम, बेजोड़। ಸಂಬಂಧಿಕ, ಸ್ವಕೀಯ, ಸ್ವಜನ, ಅನುಪಮ, ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ.

यच्छ– पु. यक्ष। ಯಕ್ಷ.

यजना– सक्रि. पूजना, यज्ञ करना। ಪೂಜಿಸು, ಯಜ್ಞ ಮಾಡು.

यजमान– पु वह जो यज्ञ करता हो, ब्राह्मणो को दान देनेवाला। ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವವ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದಾನ ಕೊಡುವವ.

यजमानी– स्त्री. यजमान का भाव या धर्म, पुरोहित की वृत्ति, यजमानो के रहने का स्थान। ಹಿರಿಯತನ,ಯಜಮಾನಿಕೆ, ಪೌರೋಹಿತ್ಯ, ಯಜಮಾನರು ಇರುವ ಸ್ಥಳ.

यज्ञपशु–पु बलि का पशु। ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಬಲಿಕೊಡುವ ಪಶು.

यज्ञमंडप– पु. **यज्ञशाला**– स्त्री. यज्ञ करने का स्थान। ಯಜ್ಞ ಮಂಟಪ.

यज्ञोपवीत– पु. जनेऊ। ಜನಿವಾರ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ.

यति– पु. सन्यासी। ಸನ್ಯಾಸಿ, ಸಾಧು. स्त्री विश्राम। ವಿಶ್ರಾಮ, ಪದ್ಯದ ವಿರಾಮ ಸ್ಥಾನ.

यती– पु. दे 'यति'।

यतीम– पु. अनाथ। ಅನಾಥ, ತಬ್ಬಲಿ.

यतीमख़ाना– पु. अनाथालय। ಅನಾಥಾಲಯ.

यत्किंचित्–वि. नाममात्र का,थोडासा। ಅಲ್ಪ, ಸ್ವಲ್ಪ, ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ.

यथा– अव्य. जिसतरह, जैसे। ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ, ಹೇಗೆ.

यथाक्रम– क्रिवि. क्रमके मुताबिक। ಕ್ರಮಾನುಸಾರವಾಗಿ, ಕ್ರಮಶಃ.

यथाशक्ति– क्रिवि. जैसे सामर्थ्य हो वैसा। ಶಕ್ತಿಗನುಸಾರವಾಗಿ.

यथेच्छ– वि. मनमाना। ಸಾಕಷ್ಟು, ಇಚ್ಛಿಸಿದಷ್ಟು.

यदपि– अव्य. यद्यपि। ಆದಾಗ್ಯೂ, ಯದ್ಯಪಿ.

यदा– अव्य. जब। ಯಾವಾಗ.

यदि– अव्य. जो, अगर। ಒಂದುವೇಳೆ, ರೆ, ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ.

यद्यपि– अव्य. अगरचे। ಆದಾಗ್ಯೂ, ಆದರೂ.

यमी, यमुना– स्त्री यम भगिनी, यमुना नदी, दुर्गा। ಯಮನ ತಂಗಿ, ಯಮುನಾ ನದೀ, ದುರ್ಗಾದೇವಿ.

यव– पु. वेग, जौ, एक तौल। ವೇಗ, ಜವೆಗೋದಿ, ಒಂದು ತೂಕ.

यवन– पु. म्लेच्छ, यूनानी, वेग। ಮ್ಲೇಚ್ಛ, ಮುಸಲ್ಮಾನ, ಗ್ರೀಸ ಅಥವಾ ಯುರೋಪದವ, ವೇಗ.

यवनिका– स्त्री. परदा। ನಾಟಕದ ಪರದೆ, ಆವರಣ.

यश– पु. कीर्ति, प्रशंसा। ಕೀರ್ತಿ, ವರ್ಣನೆ, ಪ್ರಶಂಸೆ.

यशोधरा– स्त्री. बुद्धपत्नी। ಬುದ್ಧನ ಹೆಂಡತಿ.

यह– सर्व निकट की वस्तु का निर्देश करनेवाला एक सर्वनाम। ಇವನು, ಇವಳು, ಇದು, ಈ.

यहाँ– क्रिवि. इसी जगह। ಇಲ್ಲಿ, ಈ ಸ ಳದಲ್ಲಿ.

यहीं– क्रिवि. इसी जगह । ಇಲ್ಲಿಯೇ, ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ.

यहाँ– क्रिवि दे. 'यहाँ' ।

या– अव्य. वा, अथवा । ಅಥವಾ. सर्व. यह । ಇದು, ಈ.

याक–वि. एक । ಒಂದು. पु एक पशु । ಕಾಡಾಕಳು, 'ಯಾಕ' ಪಶು.

याकूत– पु लाल । ರತ್ನ.

याग– पु. यज्ञ । ಯಜ್ಞ.

याचक– पु. माँगनेवाला । ಬೇಡುವವ, ಭಿಕ್ಷುಕ.

याचना– सक्रि माँगना । ಬೇಡು,ಪ್ರಾರ್ಥಿಸು, ಯಾಚಿಸು. स्त्री. प्रार्थना । ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಬೇಡುವಿಕೆ, ಯಾಚನೆ.

याचित– वि. माँगा हुआ । ಬೇಡಿದ, ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ.

याजक, याजी– पु. यज्ञ करनेवाला पुरोहित । ಯಜ್ಞಮಾಡುವ ಪುರೋಹಿತ.

याजन– पु. यज्ञ करने या कराने का कार्य । ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಮಾಡಿಸುವಿಕೆ.

यातना– स्त्री. पीड़ा । ಪೀಡೆ, ಕಷ್ಟ, ತೊಂದರೆ.

यातायात– पु. आना जाना । ಓಡಾಟ, ಹೋಗುವದು ಬರುವದು, ಚಲನವಲನ.

यात्रा–स्त्री. प्रयाण, तीर्थाटन । ಪ್ರಯಾಣ, ಪ್ರವಾಸ, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ.

यात्री– पु. तीर्थाटन करनेवाला । ಯಾತ್ರಿಕ, ಪಥಿಕ.

याद– स्त्री. स्मरण, स्मृति । ಸ್ಮರಣ, ನೆನಪು, ಸ್ಮೃತಿ.

यादगार– स्त्री स्मारक । ಸ್ಮಾರಕ, ಸ್ಮೃತಿ ಚಿಹ್ನೆ.

यादगारी– स्त्री. स्मारक । ಸ್ಮಾರಕ.

याददाश्त– स्त्री स्मरण रखने के लिये लिखी हुयी कोई बात, स्मरणशक्ति । ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಬರೆದ ಸಂಗತಿ, ಸ್ಮರಣ ಶಕ್ತಿ.

यान– पु. विमान,गाडी,गमन,आक्रमण । ವಿಮಾನ, ವಾಹನ, ಗಮನ, ಆಕ್ರಮಣ.

यानी, याने–अव्य. अर्थात् । ಅರ್ಥಾತ್, ಅಂದರೆ.

यापन– पु. विताना । ಸಮಯ ಕಳೆಯುವಿಕೆ.

याफ्त– स्त्री. आमदनी । ಉತ್ಪನ್ನ, ಗಳಿಕೆ, ಆದಾಯ.

याब–प्रत्य पानेवाला । ದೊರಕಿಸುವವ. (जैसे– कामयाब) ।

याबू– पु छोटा घोडा । ಚಿಕ್ಕ ಕುದುರೆ, ತಟ್ಟು.

याम– पु पहर, समय । ಪ್ರಹರ, ಸಮಯ. स्त्री. रात्रि । ರಾತ್ರಿ.

यार–पु मित्र, सहायक, प्रिय । ಮಿತ್ರ, ಸಹಾಯಕ, ಪ್ರಿಯ, ಇನಿಯ, ಮಿಂಡ.

याराना–पु. मित्रता । ಮಿತ್ರತ್ವ,ಸ್ನೇಹ. वि. मित्रों का सा । ಮಿತ್ರಸಂಧ,

ಗೆಳೆಯನಂಥ.

यारी– स्त्री. मित्रता, अनुचित प्रेम। ಮಿತ್ರತ್ವ,ಗೆಳೆತನ,ಅನುಚಿತಪ್ರೇಮ

यास– स्त्री निराशा। ನಿರಾಶೆ.

याहि– सर्व. इसको। ಇವನನ್ನು, ಇವನಿಗೆ.

युक्त– वि. मिला हुआ, सहित। ಕೂಡಿದ, ಸಹಿತ, ಯೋಗ್ಯ, ಉಚಿತ.

युक्ति– स्त्री. उपाय, तर्क, रीति। ಉಪಾಯ, ಯುಕ್ತಿ, ತರ್ಕ, ಚಾತುರ್ಯ, ರೀತಿ.

युक्तियुक्त– वि उचित। ಯೋಗ್ಯ.

युग– पु. जोडा, समय, समय का एक बड़ा परिमाण। ಜೊತೆ, ಜೋಡಿ, ಸಮಯ,ಯುಗ. वि दो। ಎರಡು.

युगति– स्त्री दे. ‘युक्ति’।

युगपत्– क्रिवि एक ही समयमें। ಒಂದೇಸಾರೆ,ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ.

युगल– पु जोड़ा। ಜೋಡಿ, ಜೊತೆ.

युग्म, युग्मक– पु. जोडा, दो वस्तुएँ। ಜೋಡಿ,ಜೊತೆ,ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳು.

युत– वि. मिलाहुआ। ಕೂಡಿದ, ಸಹಿತ, ಯುಕ್ತ.

युति– स्त्री. मेल। ಸಂಬಂಧ, ಸಂಯೋಗ.

युद्ध– पु लड़ाई। ಯುದ್ಧ.

युवक– पु. तरुण पुरुष। ತರುಣ.

युवति, युवती– स्त्री. जवान स्त्री। ತರುಣ ಸ್ತ್ರೀ.

युवा– वि. तरुण। ತರುಣ,ಪ್ರಾಯದ.

यूँ– क्रिवि दे ‘यो’।

यूथ– पु. समूह। ಸಮೂಹ, ದಲ.

यूथप, यूथपति– पु. सेनापति। ಸೇನಾಪತಿ.

यूनान–पु. एक देश। ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರೀಸ ದೇಶ.

यूनानी– वि यूनान देशका। ಗ್ರೀಸ ದೇಶದ. स्त्री. यूनान की भाषा। ಗ್ರೀಸ ದೇಶದ ಭಾಷೆ.

यूप– पु. यज्ञस्तंभ। ಯಜ್ಞಸ್ತಂಭ, ವಧಸ್ತಂಭ.

यूपा– पु. जुआ। ದ್ಯೂತ, ಜೂಜು.

यूह– पु. दे. ‘यूथ’।

ये–सर्व. ‘यह’ का वहुवचन। ಇವರು, ಇವು.

यों– अव्य. इस प्रकार। ಹೀಗೆ, ಈ ಪ್ರಕಾರ.

योंही– अव्य इसी तरहसे, विना किसी उद्देशसे। ಈ ಪ್ರಕಾರ, ಹೀಗೆಯೇ, ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೆ, ಸುಮ್ಮನೆ.

योग–पु. मेल, प्रेम, संयोग, जोड, लाभ, शुभ अवसर, चित्तवृत्ति निरोध। ಕೂಡುವಿಕೆ, ಸಹಯೋಗ, ಪ್ರೇಮ, ಸಂಯೋಗ, ಬೇರೀಜು, ಲಾಭ, ಶುಭ ಸಮಯ, ಯೋಗಸಾಧನೆ.

योगक्षेम– पु धान की रक्षा और प्राप्ति, निर्वाह, कुशल, मंगल, राष्ट्र-प्रबंध। ಹಣದ ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ನಿರ್ವಾಹ, ಕುಶಲ, ಕ್ಷೇಮ, ಮಂಗಲ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

योगिया, योगी– पु. योग-साधक, तपस्वी । ಯೋಗಿ, ತಪಸ್ವಿ.

योग्य– वि. समर्थ, उचित । ಸಮರ್ಥ, ಉಚಿತ, ಯೋಗ್ಯ.

योग्यता– स्त्री. सामर्थ्य । ಯೋಗ್ಯತೆ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಅರ್ಹತೆ.

योजक– पु. जोड़नेवाला । ಕೂಡಿಸುವವ, ಸಂಯೋಜಕ. पु. चार कोस । ನಾಲ್ಕು ಹರದಾರಿ.

योजना– स्त्री मेल, रचना, व्यवस्था । ಕೂಡಿಸುವಿಕೆ, ಸಂಯೋಜನೆ, ರಚನೆ, ಪ್ರಯೋಗ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

योद्धा, योध, योधी– पु वीर सैनिक । ವೀರ ಸೈನಿಕ, ಭಟ, ಯೋಧ.

यों– अव्य. इस प्रकार । ಈ ಪ್ರಕಾರ.

यौगिक– पु. दो शब्दों के योग से बना हुआ शब्द । ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳ ಯೋಗದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಬ್ದ.

यौतक, यौतुक–पु. दहेज । ವರದಕ್ಷಿಣೆ.

यौम– पु दिवस, दिन । ದಿವಸ, ದಿನ, ಹಗಲು.

यौमिया– पु. एक दिन की मजदूरी । ದಿನಗೂಲಿ. वि. प्रति दिन का । ಪ್ರತಿ ದಿನದ, ದೈನಿಕ.

यौवन– पु. युवावस्था । ಯೌವನ, ತಾರುಣ್ಯ, ಪ್ರಾಯ.

र

रंक–वि. दरिद्र, कृपण। ದರಿದ್ರ,ಬಡವ, ಜಿಪುಣ.

रंग– पु वर्ण, नाचगाना, शोभा, प्रभाव, आनंद, उत्सव, दशा, लहर, अभिनय-स्थल, युद्धस्थल, कृपा, जवानी । ಬಣ್ಣ, ವರ್ಣ, ಶೋಭೆ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಪ್ರಭಾವ,ಆನಂದ,ಹರ್ಷ,ಉತ್ಸವ, ಸ್ಥಿತಿ, ಮೋಜು, ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ಥಿತಿ, ಅಭಿನಯ ಸ್ಥಳ, ರಂಗಶಾಲೆ,ಯುದ್ಧ ಸ್ಥಳ,ದಯೆ, ಕೃಪೆ, ತಾರುಣ್ಯ.

—जमना = मज़ा आना, प्रभाव पड़ना। ಆನಂದವಾಗು, ಪ್ರಭಾವ ಬೀರು.

—बंधना = धाक जमना । ಪ್ರಭಾವ ಬೀರು, ಪ್ರಭಾವಿಸು.

—बदलना = मजा किरकिरी होना । ಆನಂದ ನಷ್ಟವಾಗು, ಪ್ರಭಾವ ನಷ್ಟವಾಗು.

—भंग होना = आनंदमें विघ्न होना । ಆನಂದದಲ್ಲಿ ವಿಘ್ನ ಬರು.

रंगढंग– पु. लक्षण । ಲಕ್ಷಣ, ಸ್ಥಿತಿ, ಮಾದರಿ, ಬಗೆ.

रंगत– स्त्री. रंग, हालत, मज़ा । ಬಣ್ಣ, ವರ್ಣ, ಸ್ಥಿತಿ, ಆನಂದ, ಮೋಜು.

रंगना– सक्रि रंग चढ़ाना, अनुरक्त

बनाना । ಬಣ್ಣ ಹಾಕು, ಬಣ್ಣ ಕೊಡು, ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಸು, ಮೋಹಗೊಳಿಸು. अक्रि अनुरक्त होना । ಅನುರಕ್ತನಾಗು, ಆಸಕ್ತನಾಗು.

रंगबिरंग, रंगबिरंगा– वि. विभिन्न रंगो का। ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ, ಬೇರೆಬೇರೆ ಬಣ್ಣದ, ನಾನಾವರ್ಣದ.

रंगभवन, रंगमहल– पु क्रीड़ा का स्थान । ಕ್ರೀಡಾಸ್ಥಾನ, ರಂಗಮಹಲು, ವಿಲಾಸ ಭವನ.

रंगभूमि– स्त्री रंगस्थल। ರಂಗಭೂಮಿ, ನಾಟ್ಯಶಾಲೆ.

रंगमच– पु नाटक का स्टेज । ರಂಗಮಂಚ,ಸ್ಟೇಜ, ನಾಟಕದ ವೇದಿಕೆ.

रंगरली–स्त्री हँसीखुशी, क्रीडा। ಆನಂದ, ಮೋಜು, ಕ್ರೀಡೆ, ವಿಲಾಸ.

रंगरस– पु दे. 'रंगरली'।

रंगरसिया– पु. विलास में लीन पुरुष। ವಿಲಾಸಿ.

रँगराता– वि सुंदर । ಸುಂದರ, ಶೋಭಾಯಮಾನ.

रँगरूट– पु. नया सिपाही, नया या अनुभवहीन व्यक्ति । ರಿಕ್ರೂಟ, ಹೊಸ ಸಿಪಾಯಿ, ಹೊಸ ಅಥವಾ ಅನುಭವಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿ.

रँगरेज़– पु. कपड़ा रंगनेवाला। ಅರಿವೆಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವವ, ಬಣ್ಣಗಾರ.

रँगवाना, रंगाना– सक्रि. रँगने का कार्य दूसरे से कराना। ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿಸು.

रंगशाला– स्त्री. **रंगस्थल**– पु. नाट्यशाला। ನಾಟ್ಯಶಾಲೆ,ನಾಟಕಗೃಹ, ರಂಗಸ್ಥಳ.

रंगसाज़– पु. रँगने का काम करनेवाला। ಬಣ್ಣಗಾರ, ಬಣ್ಣ ತಯಾರಿಸುವವ ಅಥವಾ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಬಣ್ಣ ಕೊಡುವವ.

रँगाई–स्त्री. रंगने की क्रिया या मजदूरी। ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

रंगाना– सक्रि. रंगने का कार्य दूसरे से कराना। ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿಸು.

रँगिया– पु. दे. 'रँगरेज'।

रंगी– वि रसिक। ರಸಿಕ, ವಿಲಾಸಿ, ಮೋಜಿನವ.

रंगीन– वि रंगदार, विलासी। ಬಣ್ಣದ, ವಿಲಾಸಿ, ರಸಿಕ.

रँगीला– वि. रसिक, अनुरागी। ರಸಿಕ, ಉಲ್ಲಾಸಗಾರ, ವಿನೋದಿ,ವಿಲಾಸಿ, ಅನುರಾಗಿ.

रंच, रचक– वि. थोड़ा। ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ.

रंज– पु. दुःख । ದುಃಖ, ಶೋಕ, ವಿಷಾದ, ವ್ಯಸನ.

रंजक– वि. रँगरेज। ಬಣ್ಣಗಾರ. वि. रँगनेवाला, खुश करनेवाला । ಬಣ್ಣ ಕೊಡುವವ, ಆನಂದಿಸುವವ. स्त्री. बंदूकमें रखने की बारूद। ತುಬಾಕಿಯ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಇಡುವ ಮದ್ದು.

रंजन– पु. प्रसन्न करना, रँगना, सोना, लाल चंदन। ಆನಂದಿಸುವಿಕೆ,ಪ್ರಸನ್ನ

ಪಡಿಸುವಿಕೆ, ಬಣ್ಣ ಬಳೆಯುವಿಕೆ, ಬಂಗಾರ, ಸುವರ್ಣ, ಕೆಂಪು, ಚಂದನ.

रंजना– सकि रँगना, आनंदित करना। ಬಣ್ಣ ಕೊಡು, ಆನಂದ ಪಡಿಸು, ಪ್ರಸನ್ನ ಪಡಿಸು.

रंजित– वि. रँगा हुआ, आसक्त। ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿದ, ಬಣ್ಣದ, ಆಸಕ್ತ, ಮೋಹಾಸಕ್ತ, ಪ್ರಸನ್ನ.

रंजिश–स्त्री. विगाड, रंज होने का भाव। ವೈಮನಸ್ಸು, ವೈರತ್ವ, ದುಃಖ, ವ್ಯಸನ.

रंजीदगी– स्त्री. दे. ' रंजिश '।

रंजीदा– वि. दुखी, अप्रसन्न। ದುಃಖಿತ, ವ್ಯಸನಾಕ್ರಾಂತ, ಸಿಟ್ಟಾದ, ಅಪ್ರಸನ್ನ.

रंडा– स्त्री. विधवा । ವಿಧವೆ, ಗಂಡ ಸತ್ತವಳು.

रंडापा–पु. वैधव्य। ವೈಧವ್ಯ,ರಂಡೆತನ.

रंडी– स्त्री. वेश्या। ವೇಶ್ಯೆ.

रँडुआ, रँडुवा– पु. जिस की पत्नी मर गयी हो। ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತವ,ವಿಧುರ.

रंति– स्त्री. क्रीड़ा। ಕ್ರೀಡೆ.

रंद– पु. रोशनदान, दुर्ग-प्राचीर का छिद्र । ಬೆಳಕಿಂಡಿ, ಗವಾಕ್ಷಿ, ಬಂದೂಕು ಹಾರಿಸಲು ಮಾಡಿದ ಕೋಟೆಯ ಗೋಡೆಯೊಳಗಿನ ತೂತು.

रँदना– सकि. लकडी की सतह को रंदे से छीलकर चिकना करना। ಹತ್ತರಿ ಹೊಡೆ, ಉಜ್ಜುಗೊರಡಿನಿಂದ ನುಣುಪು ಮಾಡು.

रंदा– पु चढई का एक अस्त्र। ಉಜ್ಜು-ಗೊರಡು, ಹತ್ತರಿ.

रंधक– पु. रसोइया, नाशक । ಅಡಿಗೆಯವ, ನಾಶ ಮಾಡುವವ.

रंधन– पु रसोई बनाना, नाश करना। ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವಿಕೆ,ಬೇಯಿಸುವಿಕೆ, ನಾಶ ಮಾಡುವಿಕೆ.

रंधना– सकि राधना । ಬೇಯಿಸು, ಅಡು.

रंध्र– पु छिद्र, दोष। ಛಿದ್ರ, ದೋಷ.

रंभ– पु. बाँस, घोर शब्द, केला । ಬಿದಿರು, ಭಯಂಕರ ಶಬ್ದ, ಬಾಳೆ.

रंभन– पु आलिंगन। ಆಲಿಂಗನ.

रंभा– स्त्री. एक अप्सरा, केला । ಒಬ್ಬ ಅಪ್ಸರೆಯ ಹೆಸರು, ಬಾಳೆ.

रंभाना– अकि. गाय का बोलना । (ಆಕಳು) ಕೂಗು, ಒದರು.

रँहचटा– पु. प्रलोभन, चसका । ಪ್ರಲೋಭನ, ಆಶೆ, ರುಚಿ, ಚಟ.

रअय्यत, रअियत– स्त्री. रिआया । ಪ್ರಜೆ, ರೈತ, ಕೃಷಕ.

रई– स्त्री. मथानी। ಕಡಗೋಲು. वि. अनुरक्त । ಅನುರಕ್ತನಾದ, ಮೋಹಿತನಾದ.

रईस–पु. अमीर। ಶ್ರೀಮಂತ,ಧನಾಢ್ಯ.

रउताई– स्त्री. स्वामित्व । ಸ್ವಾಮಿತ್ವ, ಅಧಿಕಾರ, ಒಡೆತನ.

रउरे– सर्व. आप । ತಾವು, ಆದರ

ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ.

रक़बा– पु. क्षेत्रफल । ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ, ವಿಸ್ತಾರ.

रक़म– पु. धन, जेवर । ಹಣ, ಧನ, ನಗನಾಣ್ಯ, ಆಭರಣ.

रकाब– स्त्री जीन का पॉवदान, तश्तरी। ರಿಕೇಬ, ಕುದುರೆ ಸವಾರನು ಕಾಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಬಳೆ, ತಾಟು, ತಟ್ಟೆ.

रकाबत–स्त्री प्रतिद्वंद्विता। ಪ್ರತಿದ್ವಂದ್ವ, ಸ್ಪರ್ಧೆ.

रकाबदार–पु. साईस, हलवाई। ಕುದುರೆಯಾಳು, ಮಿಠಾಯಿಗಾರ.

रकाबा– पु. बडी तश्तरी । ದೊಡ್ಡ ತಟ್ಟೆ, ಪರಾತ.

रकाबी, रकेबी– स्त्री. तश्तरी । ತಟ್ಟೆ, ತಾಟು.

रकीब– पु प्रेमिका का दूसरा प्रेमी । ಸ್ತ್ರೀಯ ಎರಡನೆಯ ಪ್ರೇಮಿ, ತನ್ನ ಪ್ರಿಯಳ ಎರಡನೆಯ ಪ್ರೇಮಿ.

रक्त– वि. लाल। ಕೆಂಪು. पु रुधिर, कुंकुम, केशर, सेंदुर, रक्त चंदन, बंदूक। ರಕ್ತ, ಕುಂಕುಮ, ಕೇಶರ, ಸಿಂಧೂರ, ಕೆಂಪು ಚಂದನ, ಬಂದೂಕ.

रक्तकंठ– पु. कोयल, बैंगन। ಕೋಗಿಲೆ, ಬದನೇಕಾಯಿ.

रक्तचंदन– पु. लाल चंदन । ಕೆಂಪು ಚಂದನ.

रक्षक– पु. पालक। ಪಾಲಕ, ರಕ್ಷಕ.

रक्षणीय– वि. रक्षा करने योग्य। ರಕ್ಷಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

रक्षना– सक्रि रक्षा करना । ರಕ್ಷಿಸು, ಕಾಪಾಡು.

रक्षा– स्त्री परित्राण, अनिष्ट निवारण के लिये हाथमें बांधा हुआ सूत्र। ರಕ್ಷಣೆ, ಅನಿಷ್ಟ ನಿವಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವ ಸೂತ್ರ, ರಕ್ಷೆ.

रक्षागृह– पु. सूतिकागार । ಸೂತಿಕಾಗೃಹ, ಹೆರಿಗೆ ಮನೆ.

रक्षाबंधन– पु. एक त्योहार । ಒಂದು ಹಬ್ಬ, (ಶ್ರಾವಣ ಪೌರ್ಣಿಮೆಗೆ ಆಗುವ) ಶ್ರಾವಣಿ.

रक्षित–वि रक्षा किया हुआ। ರಕ್ಷಿಸಿದ.

रक्षिता– स्त्री रक्षा। ರಕ್ಷಣೆ. पु रक्षा करनेवाला। ರಕ್ಷಿಸುವವ, ರಕ್ಷಕ.

रक्षी– वि रक्षक। ರಕ್ಷಕ.

रखना– सक्रि. रक्षा करना, धरना, स्थापित करना, ठहराना, उपपत्नी बनाना, निर्वाह करना, नियुक्त करना। ರಕ್ಷಿಸು, ಇಡು, ಹಾಕು, ತುಂಬು, ಸ್ಥಾಪಿಸು, ನಿಲ್ಲಿಸು, ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು, ನಿರ್ವಹಿಸು, ನಿಯಮಿಸು.

रखनी– स्त्री. उपपत्नी । ಉಪಪತ್ನಿ, ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವಳು.

रखवाई– स्त्री. दे 'रखवाली'।

रखवाना– सक्रि 'रखना' का प्रे. रूप।

रखवार, रखवारा, रखवाला–पु. रक्षक, चौकीदार। ರಕ್ಷಕ, ಕಾವಲುಗಾರ.

रखवारी, रखवाली– स्त्री. रक्षा। ರಕ್ಷಣೆ, ಕಾವಲು, ಕಾಪಾಡುವಿಕೆ, ಕಾಯು

ವಿಕೆ, ವಹರಿ.

रखाई– स्त्री. दे. 'रखवाई'।

रखाना– सक्रि. रखने का कार्य कराना, रक्षा करना। ಇಡಿಸು, ಕಾಪಿಸು, ರಕ್ಷಿಸು.

रखिया– पु. रक्षा करनेवाला। ಇಡು-ವವ, ರಕ್ಷಕ, ಕಾಪಾಡುವವ.

रखियाना– सक्रि. राख से मॉजना। ಬೂದಿಯಿಂದ ತಿಕ್ಕು, ಉಜ್ಜು.

रखेली– स्त्री. उपपत्नी। ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ-ವಳು, ಉಪಪತ್ನಿ.

रखैया– पु. रक्षक। ರಕ್ಷಕ,ಕಾಪಾಡು-ವವ.

रग– स्त्री नस। ನಾಡಿ,ರಕ್ತನಾಳ,ನರ.

—रग फडकना = शरीर में बहुत अधिक उत्साह होना। ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉತ್ಸಾಹ ಬರು.

—रग में = सारे शरीर में। ಪೂರ್ಣ ಶರೀರದಲ್ಲಿ.

रगड़– स्त्री. घर्षण, झगड़ा। ತಿಕ್ಕುವಿಕೆ, ಉಜ್ಜುವಿಕೆ,ತಿಕ್ಕಾಟ, ಸಂಘರ್ಷಣ, ಜಗಳ.

रगडना–सक्रि. घिसना, मलना, पीसना, दिक करना। ಉಜ್ಜು, ತಿಕ್ಕು, ಅರೆ, ಮಸೆ, ತೀಡು, ತಿಕ್ಕು, ತೇಯು, ಬೀಸು, ತ್ರಾಸಕೊಡು, ಪೀಡಿಸು.

रगडवाना–सक्रि 'रगडना' का प्रे. रूप।

रगडा– पु. रगड, कठिण, परिश्रम, झगड़ा। ಉಜ್ಜುವಿಕೆ, ತಿಕ್ಕುವಿಕೆ, ತಿಕ್ಕಾಟ, ಕಠಿಣ, ಪರಿಶ್ರಮ, ಘರ್ಷಣೆ, ಜಗಳ.

रगडान– स्त्री. रगडने की क्रिया या भाव। ತಿಕ್ಕುವಿಕೆ, ಉಜ್ಜುವಿಕೆ, ಘರ್ಷಣೆ.

रगत– पु. रक्त। ರಕ್ತ, ರುಧಿರ.

रग़बत–स्त्री. ख़्वाहिश। ಇಚ್ಛೆ,ಕಾಮನೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ.

रगर, स्त्री. **रगरा**– पु दे. 'रगड़' 'रगडा'।

रगरेशा– पु. शरीर की नसें, भीतरी बातें। ಶರೀರದ ನರಗಳು, ಗುಟ್ಟು, ಒಳಗುಟ್ಟು.

रगवाना– सक्रि. शात कराना। ಶಾಂತ ಮಾಡಿಸು.

रगाना– सक्रि. शात करना। ಶಾಂತ ಪಡಿಸು. अक्रि. शात होना। ಶಾಂತ ನಾಗು, ಸುಮ್ಮನಾಗು.

रगीला– वि. हठी, दुष्ट। ಹಟ ಮಾಡು ವವ, ದುರಾಗ್ರಹಿ, ದುಷ್ಟ.

रगेटना– सक्रि. रगड़ना, काम कराना। ತಿಕ್ಕು, ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು.

रगेद– स्त्री. पीछा करने या भागने की क्रिया। ಬೆನ್ನಟ್ಟುವಿಕೆ, ತರುಬುವಿಕೆ.

रगेदना–सक्रि. पीछा करना, भगा देना। ಬೆನ್ನಟ್ಟು, ಓಡಿಸು, ತರುಬು.

रचक– पु. रचयिता। ರಚಿಸುವವ. वि. थोड़ा। ಸ್ವಲ್ಪ.

रचना– सक्रि. निर्माण करना, बनाना, सजाना, पुस्तक लिखना। ನಿರ್ಮಿ-ಸು, ರಚಿಸು, ತಯಾರಿಸು,ಹುಟ್ಟಿ-ಸು, ಮಾಡು, ಶೃಂಗರಿಸು, ಪುಸ್ತಕ ಬರೆ. स्त्री. निर्माण, बनावट, कारी-

गरी । ನಿರ್ಮಾಣ, ರಚನೆ, ಕಟ್ಟು, ಶಿಲ್ಪ. अक्रि. रंग चढना, प्रेम रंजित होना । ಬಣ್ಣವೇರು, ಪ್ರೇಮ ರಂಜಿತನಾಗು, ಮೋಹಾಸಕ್ತನಾಗು.

रचयिता– पु. निर्माता । ರಚಿಸಿದವ, ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದವ, ತಯಾರಿಸಿದವ.

रचवाना– सक्रि रचने का काम दूसरे से कराना, मेंहदी लगवाना । ರಚಿಸುವ ತಯಾರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು, ಮದರಂಗಿ ಅಥವಾ ಗೋರಂಟಿ ಹಚ್ಚಿಸು.

रचाना– सक्रि. बनाना । ರಚಿಸು, ಮಾಡು, ತಯಾರಿಸು.

रचित– वि निर्मित । ನಿರ್ಮಿಸಿದ, ರಚಿಸಿದ.

रच्छस– पु राक्षस । ರಾಕ್ಷಸ.

रच्छा– स्त्री दे. 'रक्षा'।

रज– स्त्री. धूल, पराग, स्त्री का आर्तव । ಧೂಳು, ಪರಾಗ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ರಜ. पु धोबी, जल, पानी, चाँदी, रात्रि, प्रकाश, बादल । ಅಗಸ, ನೀರು, ಬೆಳ್ಳಿ, ರಾತ್ರಿ, ಪ್ರಕಾಶ, ಮೋಡ.

रजक–पु धोबी । ಅಗಸ, ಮಡಿವಾಳ.

रजगुन– पु. रजोगुण । ರಜೋಗುಣ.

रजत– पु. चाँदी, हाथीदाँत । ಬೆಳ್ಳಿ, ಹಸ್ತಿದಂತ. वि सफेद । ಬಿಳಿಯ.

रजतजयंती– स्त्री. पचीसवें वर्ष का उत्सव । ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬ.

रजना– अक्रि रंगा जाना । ಬಣ್ಣ ಹಾಕಲ್ಪಡು. सक्रि. रंगना । ಬಣ್ಣ ಕೊಡು, ಬಣ್ಣ ಹಾಕು.

रजनी– स्त्री. रात्रि, हल्दी । ರಾತ್ರಿ, ಅರಿಷಿಣ.

रजपूत– पु दे 'राजपूत'।

रजब– पु. अरबी बरस का सातवाँ महीना । ಅರಬೀ ವರ್ಷದ ಏಳನೆಯ ತಿಂಗಳು.

रजवाडा– पु राज्य, राजा । ರಾಜ್ಯ, ಸಂಸ್ಥಾನ, ರಾಜ, ಅರಸು.

रज़ा– स्त्री इच्छा, स्वीकृति । ಇಚ್ಛೆ, ಸ್ವೀಕೃತಿ, ಅನುಮತಿ.

रजाइ– स्त्री. आदेश, आज्ञा, आशा । ಆದೇಶ, ಆಜ್ಞೆ, ಆಶೆ.

रज़ाई– स्त्री. रुईदार ओढना, राजापन । ಅರಳೆ ತುಂಬಿದ ಹೊದಿಕೆ, ಅರಸುತನ.

रजाई– स्त्री. राजापन । ರಾಜತನ, ದೊರೆತನ

रज़ामंद– वि. सहमत । ಸಹಮತ, ಸಮ್ಮತಿಸುವ.

रज़ामंदी– स्वीकृति । ಸ್ವೀಕೃತಿ, ಅನುಮತಿ, ಸಮ್ಮತಿ, ಒಪ್ಪಿಗೆ.

रजाय, रजायसु– पु राजा की आज्ञा । ರಾಜನ ಆಜ್ಞೆ, ಅನುಮತಿ.

रज़ील– वि. नीच । ನೀಚ.

रजु, रज्जु– स्त्री. रस्सी । ಹಗ್ಗ.

रजोगुण–पु प्रकृति का वह गुण जिस से भोग-विलास की इच्छा होती है । ರಜೋಗುಣ, ಭೋಗವಿಲಾಸದ

ಇಚ್ಛೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಗುಣ.

रजोदर्शन, रजोधर्म– पु. स्त्रियों का मासिक धर्म । ಮುಟ್ಟು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮಾಸಿಕ ಧರ್ಮ.

रटंत– पु. रटना । ತಿರುತಿರುಗಿ ಹೇಳುವಿಕೆ, ಬಾರಿ ಬಾರಿ ಹೇಳುವಿಕೆ, ಕಂಠಸ್ಥ ಮಾಡುವಿಕೆ.

रट, रटन– पु. वारवार कहना । ತಿರು-ತಿರುಗಿ ಹೇಳುವಿಕೆ, ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡುವಿಕೆ.

रटना– सक्रि. वारवार कहना । ತಿರು-ತಿರುಗಿ ಹೇಳು, ಬಾಯಿಪಾಠ ಮಾಡು.

रढना– सक्रि. दे 'रटना'।

रणखेत– पु. **रणभूमि**– स्त्री. रणक्षेत्र । ರಣಭೂಮಿ, ಯುದ್ಧ ಭೂಮಿ.

रणमत्त– पु. हाथी । ಆನೆ.

रत– वि तत्पर, अनुरक्त । ತತ್ಪರ, ಅನುರಕ್ತ. वि. प्रेम, रति । ಪ್ರೇಮ, ರತಿ, ಸಂಯೋಗ.

रतजगा– पु जागरण, रातभर होनेवाला उत्सव । ಜಾಗರಣೆ, ಪೂರ್ಣ ರಾತ್ರಿ ಆಗುವ ಉತ್ಸವ.

रतन– पु. रत्न । ರತ್ನ.

रतनार, रतनारा–वि. कुछ लाल । ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಂಪು ವರ್ಣವುಳ್ಳ, ಕೆಂಪಾದ.

रताना– सक्रि. अनुरक्त करना । ಅನು-ರಕ್ತ ಮಾಡು, ಆಕರ್ಷಿಸು. अक्रि. रत होना । ಅನುರಕ್ತನಾಗು, ಮಗ್ನನಾಗು.

रतालू– पु. एक कंद । ಗೆಣಸು.

रति– स्त्री. कामदेव की स्त्री, प्रेम, मैथुन, शोभा, रात, काति । ಕಾಮದೇವನ ಹೆಂಡತಿ, ಪ್ರೇಮ, ಭಕ್ತಿ, ಮೈಥುನ, ಸಂಭೋಗ, ಶೋಭೆ, ರಾತ್ರಿ, ಕಾಂತಿ.

रतिक– क्रिवि किंचित्मात्र । ಸ್ವಲ್ಪವೂ, ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ.

रतिजगा– पु. दे 'रतजगा'।

रतिनाथ, रतिनाह– पु कामदेव । ಕಾಮದೇವ.

रतियाना– अक्रि रत होना । ಅನು-ರಕ್ತನಾಗು.

रतिराई, रतिराज– पु. कामदेव । ಕಾಮದೇವ, ಮದನ.

रतौंधी– स्त्री रात को न दिखाई देने का रोग । ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ರೋಗ, ಇರುಳುಗಣ್ಣು.

रत्त– पु. रक्त । ರಕ್ತ.

रत्ती– स्त्री. एक तौल, घुंघची, शोभा । ಎಂಟು ಅಕ್ಕಿಕಾಳಿನ ತೂಕ, ಗುಲ-ಗಂಜಿ.

रत्थी– स्त्री अरथी । ಚಟ್ಟ, ಸಿದಿಗೆ.

रत्नपारखी– पु. जौहरी । ರತ್ನ ಪರೀ-ಕ್ಷಕ, ರತ್ನಗಾರ, ಸರಾಫ.

रत्नाकर– पु. समुद्र, रत्नो का समूह । ಸಮುದ್ರ, ರತ್ನಗಳ ಸಮೂಹ.

रथ– पु. एक तरह की गाडी, देह । ರಥ, ತೇರು, ದೇಹ.

रथपति, रथवान–पु सारथी । ಸಾರಥಿ,

ರಥ ಹೊಡೆಯುವವ.

रथी– पु. रथपर चढनेवाला, हजार वीरो से अकेले लडनेवाला योद्धा। ರಥದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತುವವ, ಸಾವಿರ ವೀರರ ಕೂಡ ಒಬ್ಬನೇ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ವೀರ. स्त्री. अरथी। ಚಟ್ಟ, ಸಿದಿಗೆ. वि. रथारूढ । ರಥಾರೂಢ, ರಥ ವನ್ನು ಹತ್ತಿದ.

रद–पु. दाँत। ಹಲ್ಲು. वि तुच्छ, फीका। ತುಚ್ಛ, ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ, ಕೆಳ-ತರಗತಿಯ, ನಿಸ್ತೇಜ.

रदच्छद– पु. ओंठ, दाँत लगने का निशान। ತುಟಿ, ಹಲ್ಲು ಹತ್ತಿದ ಗುರ್ತು.

रदन– पु. दाँत। ಹಲ್ಲು.

रदनी– वि दाँतवाला। ಹಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳ.

रदपट– पु. ओंठ। ತುಟಿ.

रदी– पु. हाथी। ಆನೆ.

रद्द– वि. बेकार, खारिज, निकम्मा। ನಿರುಪಯೋಗಿ, ತುಚ್ಛ, ತೆಗೆದೊಗೆದ, ರದ್ದು ಮಾಡಿದ, ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ, ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ. स्त्री. कै, वमन। ವಾಂತಿ, ವಮನ.

रद्दबदल–पु हेरफेर। ಅದಲುಬದಲು, ಬದಲಾವಣೆ, ಮಾರ್ಪಾಟು.

रद्दा– पु दीवार की लंबाई में एक बार एक ईंट की जोड़, एक के ऊपर एक रखी हुयी वस्तुओं का खंड। ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿಯ ಒಂದೇ ಇಟ್ಟಂಗಿಯ ಭಾಗ, ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಇಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳ ಸಮೂಹ.

रद्दी– वि. बेकार । ನಿರುಪಯೋಗಿ, ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ.

रनकना–अक्रि. घुंघरू आदि का बजना। ಬಾರಿಸು (ಗೆಜ್ಜೆ).

रनछोर– पु श्रीकृष्ण। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.

रनना– अक्रि. बजना। ಬಾರಿಸು.

रनबंका, रनबांकुरा– वि. वीर। ವೀರ.

रनवास, रनिवास– पु अंत पुर । ಅಂತಃಪುರ, ರಾಣಿವಾಸ.

रनित– वि. बजता हुआ। ಬಾರಿಸುವ.

रनी– पु. योद्धा। ವೀರ.

रपट–स्त्री. रिपोर्ट। ರಿಪೋರ್ಟ್,ವರದಿ.

रपट–स्त्री. फिसलाहट, उतार, अभ्यास। ಜಾರಿಕೆ, ಇಳಿಜಾರು, ಅಭ್ಯಾಸ.

रपटना–अक्रि. फिसलना, वेगसे चलना। ಜಾರು, ತಪ್ಪಿ ಬೀಳು, ನುಣುಚು, ಬೇಗನೆ ನಡೆ, ಅವಸರದಿಂದ ನಡೆ.

रपटाना– सक्रि सरकाना, फिसलाना। ಸರಿಸು, ಜಾರಿಸು.

रपट्टा– पु. फिसलना, अधिक श्रम। ಜಾರುವಿಕೆ, ನುಣುಚುವಿಕೆ, ಓಡಾಟ, ಅಧಿಕ ಪರಿಶ್ರಮ.

रफ़्ते-रफ़्ते– क्रिवि. धीरेधीरे । ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ, ನಿಧಾನವಾಗಿ.

रफ़ल– पु. ऊनी चादर । ಉಣ್ಣೆಯ ಧಾಬಳಿ, ಶಾಲ.

रफ़ा–वि. दूर किया हुआ। ನಿವಾರಿಸಿದ, ದೂರೀಕರಿಸಿದ, ಶಾಂತಪಡಿಸಿದ.

रफ़ीक़– पु. दोस्त। ಮಿತ್ರ, ಗೆಳೆಯ.

रफ़ू– पु. तागे से फटे कपड़े का छेद भरना । ನೂಲೆಳೆ ತುಂಬುವಿಕೆ,ರಫ್ಫು ಮಾಡುವಿಕೆ.

रफ़ूगर– पु रफ़ू करनेवाला । ನೂಲೆಳೆ ತುಂಬುವವ, ಹೊಲಿಯುವವ.

रफ़ूचक्कर– वि. गायब । ಮಾಯವಾದ, ಇಲ್ಲದಂತಾದ, ಓಡಿಹೋದ, ಅದೃಶ್ಯ, ಫರಾರಿ.

रफ़्त– वि. गया हुआ । ಹಿಂದಿನ, ಭೂತಕಾಲದ.

रफ्तार– स्त्री. गति । ಗತಿ, ನಡೆವಳಿ.

रफ़्ता-रफ़्ता– क्रिवि क्रमश., धीरेधीरे । ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ, ಕ್ರಮವಾಗಿ, ನಿಧಾನವಾಗಿ.

रब, रब्ब– पु. पालनकर्ता । ಪಾಲಕ, ಈಶ್ವರ.

रबड़, रबर– पु एक लचीला पदार्थ । ರಬ್ಬರ.

रबड़ी, रबरी– स्त्री. चीनी मिश्रित लच्छेदार दूध । ಬಾಸುಂದಿ, ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿಸಿದ ಹಾಲು.

रबदा– पु कीचड, चलने का श्रम । ಕೆಸರು, ನಡೆಯುವದರಿಂದಾಗುವ ಶ್ರಮ.

रबी– स्त्री वसंतऋतु की फसल । ವಸಂತ ಋತು, ವಸಂತ ಋತುವಿನಲ್ಲಾಗುವ ಪೈರು.

रबीब– पु दूसरे का पालापोसा लड़का, स्त्री के पहले पतिका लड़का । ಜೋಪಾನ ಮಾಡಿದ ಹುಡುಗ, ಸ್ತ್ರೀಯ ಮೊದಲಿನ ಗಂಡನ ಮಗ.

रब्त– पु. अभ्यास, मेल । ಅಭ್ಯಾಸ, ಚಟ, ಗೆಳೆತನ, ಸಂಬಂಧ.

रब्तजब्त = मेलजोल । ಸಂಬಂಧ, ಸ್ನೇಹ, ಸಲಿಗೆ.

रब्ब– पु. दे. 'रब' ।

रभस– पु. आनंद, उत्सुकता, दुःख, वेग । ಆನಂದ, ಉತ್ಸುಕತೆ,ದುಃಖ, ವೇಗ.

रम– वि सुंदर । ಸುಂದರ. पु पति, कामदेव । ಪತಿ,ಗಂಡ,ಕಾಮದೇವ.

रमकना– अक्रि हिंडोलेपर झूलना, थिरकते हुये चलना । ಉಯ್ಯಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತೂಗು, ಬಳಕುತ್ತ ನಡೆ. ಮುರುಕ ಮಾಡುತ್ತ ನಡೆ, ಜಗ್ಗು ಹಾಕುತ್ತ ನಡೆ.

रमज़ान– पु. मुसलमानो का नवॉ महीना । ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಒಂಭತ್ತನೆಯ ತಿಂಗಳು.

रमज़ानी– वि रमजान में उत्पन्न, भुक्खड़ । ರಮಜಾನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ, ಉಪವಾಸವಿದ್ದ.

रमण– पु पति, क्रीडा । ಪತಿ, ಗಂಡ, ಕ್ರೀಡೆ. वि प्रिय, सुंदर । ಪ್ರಿಯ, ಸುಂದರ.

रमणी– स्त्री. सुंदरी । ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀ.

रमणीक, रमणीय– वि. मनोहर । ಮನೋಹರ, ಸುಂದರ.

रमना–अक्रि. रमण करना, क्रीडा करना, चलदेना, टिकना । ಆನಂದ ಪಡು,

ಸುಖ ಪಡು, ಕ್ರೀಡೆ ಮಾಡು, ತಿರುಗಾಡು, ನಡೆ, ಹೋಗು, ನಿಲ್ಲು, ತಡೆ. पु. चरागाह, उद्यान। ಗದ್ದೆ, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ಉದ್ಯಾನ, ತೋಟ.

रमल– पु. पाँसे द्वारा शुभाशुभ फल जानने की विद्या। ಮಣಿಗಳಿಂದ ಶುಭಾಶುಭ ಫಲ ತಿಳಿಯುವ ವಿದ್ಯೆ

रमा– स्त्री लक्ष्मी। ಲಕ್ಷ್ಮಿ.

रमाना– सक्रि अनुरक्त या अनुकूल बनाना, रोकना, लगाना, जोड़ना। ಅನುರಕ್ತ ಮಾಡು, ಮೋಹಗೊಳಿಸು, ಅನುಕೂಲ ಮಾಡು, ತಡೆ ಹಿಡಿ, ನಿಲ್ಲಿಸು, ತೊಡಗಿಸು, ಕೂಡಿಸು.

रमित– वि. मुग्ध। ಮುಗ್ಧ, ಮೋಹಗೊಂಡ.

रमैती– स्त्री. खेती के काम में किसानो की सहायता। ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಪಾರಸ್ಪರಿಕ ಸಹಾಯತೆ.

रमैनी–स्त्री. कथा, वर्णन। ಕತೆ, ವರ್ಣನೆ.

रमैया– पु. राम। ರಾಮ.

रम्माल– पु. रमल विद्य जाननेवाला। ರಮಲ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲವ.

रम्य– वि. रमणीक। ರಮ್ಯ, ಸುಂದರ.

रम्हाना– अक्रि दे. 'रंभाना'।

रय– पु वेग, धूल। ವೇಗ, ಧೂಳು, ರಜ.

रयत– स्त्री. दे. 'रैयत'।

रयन, रयनि– स्त्री. रात्रि। ರಾತ್ರಿ.

रयना– अक्रि. अनुरक्त होना, रंग जाना। ಅನುರಕ್ತನಾಗು, ಬಣ್ಣ ಹಾಕಲ್ಪಡು.

रयासत– स्त्री दे. 'रियासत'।

ररकना– सक्रि पीडा देना। ತ್ರಾಸ ಕೊಡು, ನೋವಾಗು.

ररना– सक्रि. फिरफिर कहना। ತಿರುತಿರುಗಿ ಹೇಳು, ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಹೇಳು.

ररिहा– वि. रट लगानेवाला, माँगनेवाला। ತಿರುತಿರುಗಿ ಹೇಳುವವ, ಯಾಚಕ, ಬೇಡುವವ.

र्रा– पु दे 'ररिहा'। वि. फसादी, झगड़ालू। ಮೋಸಗಾರ, ನೀಚ, ಜಗಳಗಂಟ.

रलना–अक्रि मिलना। ಕೂಡು, ಮಿಶ್ರಣವಾಗು, ಸೇರು, ಸೇರಿಕೊಳ್ಳು.

रलाना– सक्रि मिलाना। ಕೂಡಿಸು, ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡು, ಸೇರಿಸು.

रली– स्त्री विलास, क्रीड़ा। ವಿಲಾಸ, ಆನಂದ, ಕ್ರೀಡೆ.

रव– पु. ध्वनि, सूर्य। ಧ್ವನಿ, ಸೂರ್ಯ.

रवकना– अक्रि. लपकना, झपटना। ಓಡಿ ಹೋಗು, ಬೇಗನೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗು, ಹಾರು, ಮೇಲ್ಹಾಯು, ಜಿಗಿ.

रवन– पु दे 'रमण'।

रवना– अक्रि दे 'रमना'।

रवनि, रवनी– स्त्री. दे. 'रमणी'।

रवन्ना– पु. महसूल की रसीद, रवाना किये हुये मालका विवरण पत्र। ತೆರಿಗೆಯ ಪಾವತಿ, ಕಳಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳ

ವಿವರಣೆಯ ಫಾರ್ಮುಲ.

रवाँ– वि. चलता हुआ, अभ्यस्त। ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ, ಪ್ರಚಲಿತ, ಪ್ರವಾಹ ರೂಪದ, ಅಭ್ಯಸ್ತ, ರೂಢಿಯ. पु. तेजी के साथ पढने की क्रिया। ವೇಗವಾಗಿ ಓದುವಿಕೆ.

रवा– पु दाना, कण। ಕಣ, ಕಾಳು, ಚೂರು, ತುಂಡು. वि. उचित। ಉಚಿತ, ಯೋಗ್ಯ.

रवाज– स्त्री. रीति, चलन। ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ರೂಢಿ, ಬಳಕೆ.

रवादार– वि. दानेदार, संबंधी, शुभेच्छु। ಕಣಗಳುಳ್ಳ, ಕಾಳುಗಳುಳ್ಳ, ತರಿತರಿಯಾದ, ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳವ, ಬಂಧು, ಹಿತವನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುವವ.

रवानगी– स्त्री. प्रस्थान। ಪ್ರಸ್ಥಾನ, ಹೋಗುವಿಕೆ, ಹೊರಡುವಿಕೆ, ನಿರ್ಗಮನ.

रवाना– वि प्रेषित, जो कहीं से चल पडा हो। ಕಳುಹಿಸಿದ, ಹೊರಟ, ತೆರಳಿದ.

रवानी– स्त्री. प्रवाह। ಪ್ರವಾಹ, ಸೆಳವು, ಸೆಳೆತ, ಹೊಯಿಲು.

रवारवी– स्त्री. शीघ्रता। ಶೀಘ್ರತೆ, ಅವಸರ, ತ್ವರೆ.

रवि– पु. सूर्य, अग्नि। ಸೂರ್ಯ, ಅಗ್ನಿ.

रविवासर– पु. इतवार। ರವಿವಾರ, ಭಾನುವಾರ.

रविश– स्त्री. चाल, ढंग, क्यारियों के बीच का मार्ग। ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ತೋಟದೊಳಗಿನ ಹಾದಿ, ಪಾತಿಗಳ ನಡುವಿನ ದಾರಿ.

रवैया– पु. चलन। ರೀತಿನೀತಿ, ನಡತೆ ನಡಾವಳಿ, ರೂಢಿ, ಪದ್ಧತಿ, ಬಳಕೆ.

रश्क– पु. ईर्ष्या। ಈರ್ಷೆ, ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು, ಮತ್ಸರ, ಅಸೂಯೆ.

रश्मि– स्त्री. किरण, लगाम। ಕಿರಣ, ಲಗಾಮು.

रस– पु. सार, स्वाद, आनंद, उमंग, प्रेम, पानी, नौकी संख्या। ಸಾರ, ಸತ್ವ, ಸ್ವಾದ, ರುಚಿ, ಆನಂದ, ಉತ್ಸಾಹ, ಪ್ರೇಮ, ನೀರು, ಒಂಭತ್ತರ ಸಂಖ್ಯೆ.

रसगुल्ला– पु एक मिठाई। ಒಂದು ಮಿಠಾಯಿ.

रसज्ञ– वि. काव्य या संगीत का ज्ञाता। ಕಾವ್ಯ ಸಂಗೀತಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವ.

रसज्ञा– स्त्री. जीभ। ನಾಲಿಗೆ.

रसद– स्त्री. हिस्सा, भोजन - सामग्री। ಭಾಗ, ಪಾಲು, ಭೋಜನ ಸಾಮಗ್ರಿ, ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿ. वि. स्वादिष्ट, सुखद। ರುಚಿಯಾದ, ರಸವತ್ತಾದ, ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ.

रसदार– वि रसवाला। ರಸವುಳ್ಳ, ರುಚಿಕರ, ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ.

रसन– पु. जीभ, स्वाद, ध्वनि। ನಾಲಿಗೆ, ರುಚಿ, ಧ್ವನಿ.

रसना– स्त्री जीभ, घोडे की बाग, करधनी। ನಾಲಿಗೆ, ಲಗಾಮು, ನಡುಕಟ್ಟು. अक्रि. रस का अनुभव

करना, अनुरक्त होना, टपकना। ಅನುಭವ ಹೊಂದು, ರುಚಿ ನೋಡು, ಅನುರಕ್ತನಾಗು, ಹನಿಹನಿಯಾಗಿ ಬೀಳು, ಒಸರು, ಸ್ರವಿಸು, ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕು.

रसनीय– वि. स्वादिष्ट । ರುಚಿಕರ, ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ.

रसबरी,रसभरी– स्त्री एक मीठा फल। ಒಂದು ಸಿಹಿಯಾದ ಹಣ್ಣು.

रसभीना– वि रस या आनंद में मग्न, गीला। ರಸಭರಿತ,ಆನಂದ ಮಗ್ನ, ಒದ್ದೆಯಾದ.

रसम– स्त्री दे. 'रस्म'।

रसमसा– वि. रसमग्न, गीला । ರಸಮಗ್ನ, ಒದ್ದೆಯಾದ.

रसमसाना–अक्रि रसमग्न होना, गीला होना। ರಸಮಗ್ನವಾಗು, ಒದ್ದೆಯಾಗು.

रसरा– पु. **रसरी**– स्त्री. दे 'रस्सा', 'रस्सी'।

रसा– स्त्री पृथ्वी, जिह्वा । ಪೃಥ್ವಿ, ನಾಲಿಗೆ. पु रसदार तरकारी। ಸಾರು, ರಸ, ಪಳದ್ಯ.

रसाई–स्त्री. पहुंच। ತಲುಪುವಿಕೆ, ಮುಟ್ಟುವಿಕೆ, ಪ್ರವೇಶ, ನಿಲುಕುವಿಕೆ.

रसापायी– पु. जीभ से पानी पीनेवाला जीव। ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ನೀರು ಕುಡಿಯುವ ಜೀವಿ.

रसार, रसाल– वि. रसमय, मीठा। ರಸಭರಿತ, ಸಿಹಿಯಾದ. पु. आम, ऊख। ಮಾವು, ಕಬ್ಬು.

रसालय– पु विलास-स्थान। ವಿಲಾಸ ಸ್ಥಾನ, ಕ್ರೀಡಾ ಸ್ಥಾನ.

रसाला– पु जीभ, दाख । ನಾಲಿಗೆ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ.

रसिक– वि रसज्ञ, सहृदय । ರಸಜ್ಞ, ಸಹೃದಯ.

रसिया– वि. रसिक, एक गीत। ರಸಿಕ, ಒಂದು ಗೀತ.

रसियाव–पु ऊख के रस में पका हुआ चावल। ಕಬ್ಬಿನ ರಸದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿದ ಅನ್ನ.

रसी– वि रसिक। ರಸಿಕ.

रसीद– स्त्री प्राप्तिपत्र । ಪ್ರಾಪ್ತಿಪತ್ರ, ಪಾವತಿ, ರಶೀತಿ.

रसील, रसीला– वि. रसभरित, मीठा। ರಸಭರಿತ,ಸಿಹಿಯಾದ, ರುಚಿಸುವ.

रसूम– पु नियम। ನಿಯಮ, ರೀತಿ-ನೀತಿ, ಕಟ್ಟಳೆ, ವಿಧಿ.

रसूल– पु. पैगंबर । ದೇವದೂತ, ಪೈಗಂಬರ.

रसोइया–पु रसोई बनानेवाला। ಅಡಿಗೆಯವ, ಬಾಣಸಿಗ.

रसोई– स्त्री भोजन। ಅಡಿಗೆ, ಅನ್ನ, ಪಾಕ.

रसोईघर– पु. पाकशाला । ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆ, ಪಾಕಶಾಲೆ.

रसोईदार–पु. दे. 'रसोइया'। ಅಡಿಗೆಯವ, ಬಾಣಸಿಗ.

रसोपल– पु. मोती। ಮುತ್ತು.

रसौर– पु रसखीर। ಕಬ್ಬಿನ ರಸದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಯಸ.

रस्म– पु. चलन, प्रथा, व्यवहार। ರೀತಿ, ನಡತೆ, ಪದ್ಧತಿ,ವ್ಯವಹಾರ.

रस्मि– स्त्री दे ' रश्मि '।

रस्सा– पु. मोटी रस्सी। ದಪ್ಪ ಹಗ್ಗ, ಮಿಣಿ.

रस्सी– स्त्री डोरी। ಹುರಿ, ಹಗ್ಗ.

रहँकला, रहकला– पु. छकड़ा, तोप लादने की गाड़ी, इस गाड़ी पर लदी हुयी तोप। ಒಂದು ತರದ ಚಕ್ಕಡಿ, ಚಿಕ್ಕ ಬಂಡಿ, ತೋಪು ಹೇರುವ ಗಾಡಿ, ಗಾಡಿಯ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದ ಫಿರಂಗಿ (ತೋಪು).

रहँचटा, रहचटा– पु. दे. ' रँहचटा '।

रहँट, रहट– पु. पानी निकालने की चर्खी। ನೀರು ಸೇದುವ ಗಾಲಿ, ಬಾವಿಯ ರಾಟೆ, ಗಡಗಡೆ.

रहँटा, रहटा– पु. चर्खा। ನೂಲುವ ರಾಟೆ, ಚರಖ, ಜಂತ್ರ.

रहँटी– स्त्री. कपास ओटने की चरखी। ಹತ್ತಿಯ ಬೀಜ ಬಿಡಿಸುವ ಯಂತ್ರ, ಕಿರಕು ರಾಟೆ, ಹತ್ತಿ ಅರೆಯುವ ಯಂತ್ರ.

रहचट– पु चिड़ियों का बोलना। ಕಲರವ, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕಿಲಕಿಲ ಧ್ವನಿ, ಉಲಿತ.

रहचटा– पु दे. ' रँहचटा '।

रहज़न– पु डाकू। ದರೋಡೆಖೋರ, ಕೊಳ್ಳೆಗಾರ, ಸುಲಿಗೆಗಾರ.

रहज़नी– स्त्री. लूटमार। ಕಳವು, ಸುಲಿಗೆ, ದರೋಡೆ, ಡಕಾಯತಿ.

रहट, रहटा– पु. दे. 'रहँट' 'रहँटा'।

रहठा– पु. अरहर के सूखे डंटल। ತೊಗರೆಯ ಕಟ್ಟಿಗೆ.

रहण– पु छोड़ना, फेंकना। ಬಿಡುವಿಕೆ, ತ್ಯಜಿಸುವಿಕೆ.

रहन–पु. रहने की क्रिया या ढंग,रीति, व्यवहार, प्रीति। ಇರುವ ರೀತಿ, ಜೀವಿಸುವ ಬಗೆ,ಇರವು,ರೀತಿ,ತೆರ, ಬಗೆ, ವ್ಯವಹಾರ, ಪ್ರೀತಿ.

रहन-सहन–स्त्री.रहने का ढंग,चालढाल। ರೀತಿನೀತಿ, ನಡೆವಳಿ, ವ್ಯವಹಾರ, ಚಾಳಿ.

रहना– अक्रि निवास करना, जीवित रहना, रुकना। ವಾಸಿಸು, ಇರು, ನೆಲೆಗೊಳ್ಳು,ಉಳಿ, ಜೀವಿಸು,ತಡೆ, ನಿಲ್ಲು, ನಿಂತುಹೋಗು,ಬಂದಾಗು.

रहनि– स्त्री. दे. ' रहन '।

रहनुमा, रहबर– वि मार्गदर्शक। ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ, ದಾರಿ ತೋರಿಸು-ವವ.

रहम– पु. दया। ದಯೆ, ಕನಿಕರ, ಅನುಗ್ರಹ, ಕರುಣೆ.

रहमत– स्त्री. दया, कृपा, मेहरबानी, वर्षा। ದಯೆ, ಕೃಪೆ, ಕರುಣೆ, ಅನುಗ್ರಹ, ಮಳೆ, ವೃಷ್ಟಿ.

रहम-दिल– वि. दयालु, कृपालु। ದಯಾಳು, ಕೃಪಾಳು.

रहमान्– वि. दयावान्। ದಯಾಳು,

ಕೃಪಾಳು. पु. ईश्वर का एक नाम। ದೇವರ ಒಂದು ಹೆಸರು.

रहर– स्त्री एक दाल, अरहर। ತೊಗರಿ ಬೇಳೆ, ತೊಗರಿ.

रहरू, रहलू–स्त्री. खाद ढोने की देहाती गाडी। ಗೊಬ್ಬರ ಹೇರುವ ಹಳ್ಳಿಯ ಚಕ್ಕಡಿ.

रहस– पु रहस्य, सुख। ರಹಸ್ಯ, ಗುಟ್ಟು, ಗುಪ್ತ ಸಂಗತಿ, ಮರ್ಮ, ಸುಖ, ಆನಂದ, ವಿಲಾಸ.

रहसना–अक्रि. हर्षित होना। ಆನಂದಿಸು, ಸುಖ ಹೊಂದು, ನಲಿದಾಡು.

रहसि– स्त्री एकांत स्थान। ಏಕಾಂತ ಸ್ಥಾನ, ಗುಪ್ತವಾದ ಸ್ಥಾನ.

रहसू–स्त्री. कुलटा स्त्री। ಕಲಂಕಿತ ಸ್ತ್ರೀ, ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣಿ, ದುರಾಚಾರಿಣಿ.

रहस्य– पु भेद, पहेली। ರಹಸ್ಯ, ಒಳ ಗುಟ್ಟು, ಮರ್ಮ, ಗುಪ್ತ ಸಂಗತಿ, ರಹಸ್ಯ, ಒಗಟು.

रहाई– स्त्री. रहने की क्रिया या भाव, चैन। ಇರವು, ಇರುವಿಕೆ, ನೆಮ್ಮದಿ, ಶಾಂತಿ.

रहाऊ– स्त्री गीत में का टेक। ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವ ಸ್ಥಳ. वि. टिकाऊ। ಬಾಳಿಕೆ ಬರುವ, ಇರುವ, ಬಾಳುವ.

रहाना– अक्रि रहना, होना। ಇರು, ವಾಸಿಸು, ನೆಲಸು, ಆಗು.

रहावन–स्त्री. पशुओं के जुटने की जगह। ಗೋಮಾಳ.

रहासहा– वि. बचाखुचा। ಉಳಿದ, ಅಳಿದುಳಿದ.

रहित– वि. हीन। ರಹಿತ, ಇಲ್ಲದ.

रहिला– पु. चना। ಕಡಲೆ.

रहीम– पु. ईश्वर। ದೇವರು. वि. दयालु। ದಯಾಳು, ಕೃಪಾಳು.

रहुवा– पु टुकडखोर। ಉಂಡಾಡಿ, ಕೂತು ತಿನ್ನುವವ, ಎರಡನೆಯವರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜೀವಿಸುವವ.

रॉक, रॉकब– वि. गरीब। ಬಡವ, ದರಿದ್ರ.

रॉग, रॉगा– पु. एक धातु। ತವರ.

रॉच– अव्य. जरा भी, किंचित्। ಸ್ವಲ್ಪವೂ, ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ.

रॉचना– अक्रि. रंजित होना, प्रेम में डूबना। ಬಣ್ಣವೇರು, ಆಸಕ್ತನಾಗು, ಪ್ರೀತಿ ಹುಟ್ಟು, ಮೋಹಿತನಾಗು. सक्रि. रंगना, बनाना। ಬಣ್ಣಹಾಕು, ಬಣ್ಣಕೊಡು, ತಯಾರಿಸು.

रांजना–सक्रि. आँखों में काजल लगाना, रंगना। ಕಾಡಿಗೆ ಹಚ್ಚು, ಬಣ್ಣ ಕೊಡು.

रांटा– पु टिटिहरी। ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ.

रॉड– स्त्री. विधवा, वेश्या। ವಿಧವೆ, ಗಂಡ ಸತ್ತವಳು, ವೇಶ್ಯೆ.

रॉढना– अक्रि. रोना। ಅಳು.

रॉध– पु. पडोस। ನೆರೆ, ಸಾಮೀಪ್ಯ. वि. परिपक्व बुद्धिवाला। ಪರಿಪಕ್ವ ಬುದ್ಧಿಯ.

रॉधना– सक्रि. पकाना। ಬೇಯಿಸು, ಕುದಿಸು, ಅಡು.

रॉपी– स्त्री. मोचियों का एक औजार । ಮೊಚ್ಚೆಗಾರನ ಚಾಕು, ರಂಪಿಗೆ.

रॉभना– अक्रि दे. 'रंभाना' ।

राइ– पु. छोटा राजा । ಚಿಕ್ಕ ರಾಜ, ಸಣ್ಣ ರಾಜ.

राई– स्त्री छोटी सरसो । ಸಾಸಿವೆ, ನಾಸಿವೆ ಕಾಳು. पु सर्वश्रेष्ठ राजा । ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ರಾಜ.

—नोन उतारना = नजर का कुप्रभाव दूर करने के लिये राई नमक बच्चे के चारों ओर घुमाकर आग में डालना । ನಾಸಿವೆ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪಿನಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಇಳಿಸು, ಇಳಿತೆಗೆ.

—से पर्वत करना = थोड़ी सी बात को बहुत बढाना । ಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಹಳ ಬೆಳಿಸು.

राउ– पु. राजा । ಅರಸು, ರಾಜ.

राउर–सर्व. आपका । ತಮ್ಮ, ನಿಮ್ಮ पु. अंत:पुर । ಅಂತಃಪುರ, ರಾಣಿವಾಸ.

राउल– पु. राजा, राजकुल का व्यक्ति । ಅರಸು, ಅರಸುಮನೆತನದವ.

राकस– पु. राक्षस । ರಾಕ್ಷಸ.

राका– पु. पूर्णिमा की रात । ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ರಾತ್ರಿ.

राख– स्त्री. भस्म । ಭಸ್ಮ, ಬೂದಿ.

राखना–सक्रि रक्षा करना, रोक रखना, ठहराना । ರಕ್ಷಿಸು, ಪಾಲಿಸು, ಸಂರಕ್ಷಿಸು, ಭದ್ರವಾಗಿಡು, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು, ನಿಲ್ಲಿಸು, ತಡೆ.

राखी– स्त्री. रक्षाबंधन का डोरा । ರಕ್ಷಾಬಂಧನದ ದಾರ, ರಕ್ಷೆ.

राग– पु. अनुराग, मोह, नाच, चंद्रमा, मात्सर्य, प्रीति, ईर्षा, द्वेष, कपट, कष्ट, पीड़ा, सिंदूर, संगीत शास्त्र का राग, लेप, लाल रंग । ಅನುರಾಗ, ಮೋಹ, ನಾಟ್ಯ, ಕುಣಿತ, ಚಂದ್ರ, ಮಾತ್ಸರ್ಯ, ಪ್ರೀತಿ, ಅಸೂಯೆ, ದ್ವೇಷ, ಕಪಟ, ಕಷ್ಟ, ಪೀಡೆ, ಸಿಂಧೂರ, ಸಂಗೀತ ಶಾಸ್ತ್ರದ ರಾಗ, ಆಲಾಪನೆ, ಲೇಪ, ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ.

रागना– सक्रि. गाना । ಆಲಾಪನೆ ಮಾಡು, ಹಾಡು. अक्रि रंजित होना, अनुरक्त होना । ಬಣ್ಣ ಹಾಕಲ್ಪಡು, ಅನುರಕ್ತನಾಗು, ಮೋಹಿತನಾಗು.

रागी– पु प्रेमी । ಅನುರಾಗಿ, ಪ್ರೇಮಿ. वि. लाल, अनुरक्त । ಕೆಂಪು, ಅನುರಕ್ತ, ವಿಷಯ ಭೋಗಿ.

राचना– सक्रि. बनाना । ರಚಿಸು, ಮಾಡು. अक्रि. अनुरक्त होना, रंजित होना । ಅನುರಕ್ತನಾಗು, ಮೋಹಿಸು.

राछ–पु. जुलूस, लकड़ी का गूटा, जुलाहे का औजार । ಉತ್ಸವ, ಮೆರವಣಿಗೆ, ಚಿಟ್ಟೆಗೆಯ ತಿರುಳು, ಮಗ್ಗದಹಣಿಗೆ.

राछस– पु. राक्षस । ರಾಕ್ಷಸ.

राज–पु. राज्य, राजा, शासन, राजगीर । ರಾಜ್ಯ, ಅರಸು, ಶಾಸನ, ಆಳಿಕೆ, ಆಡಳಿತೆ, ರಾಜ್ಯಭಾರ, ಉಪ್ಪಾರ, ಮನೆ ಕಟ್ಟುವವ.

राज़– पु. रहस्य । ರಹಸ್ಯ, ಗೌಪ್ಯ, ಗುಟ್ಟು, ಮರ್ಮ.

राजकीय–वि. राज्य संबंधी । ರಾಜ್ಯದ, ರಾಜ್ಯ ಸಂಬಂಧದ.

राजगद्दी– स्त्री. राजसिंहासन । ಗದ್ದುಗೆ, ಸಿಂಹಾಸನ, ಪಟ್ಟ.

राजगीर– पु मेमार । ಉಪ್ಪಾರ, ಮನೆ ಕಟ್ಟುವವ.

राजत– पु. चाँदी । ಬೆಳ್ಳಿ. वि. चाँदी का । ಬೆಳ್ಳಿಯ.

राजतिलक– पु. राज्याभिषेक । ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ.

राजद्रोह– बगावत, बगावत । ರಾಜದ್ರೋಹ, ಬಂಡಾಯ.

राजद्वार– पु. बड़ा फाटक, न्यायालय । ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲು, ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

राजधानी–स्त्री. शासनकेंद्र । ರಾಜಧಾನಿ.

राजना– अक्रि शोभा देना । ಶೋಭಿಸು, ಚಂದ ಕಾಣು.

राजन्य– पु. क्षत्रिय, राजा । ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ರಾಜ.

राजपथ– पु. राजमार्ग । ರಾಜಮಾರ್ಗ.

राजपाट– पु राज्य । ರಾಜ್ಯ.

राजपूत– पु क्षत्रिय, राजकुमार । ಕ್ಷತ್ರಿಯ, ರಾಜಕುಮಾರ.

राजबाड़ी–स्त्री.राजप्रासाद,राजावाटिका । ಅರಮನೆ, ರಾಜನ ತೋಟ.

राजवाहा– पु. बड़ी नहर जिससे छोटी छोटी नहरें निकाली जाती हैं । ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಕವಲೊಡೆದ ದೊಡ್ಡ ಕಾಲುವೆ.

राजमहल, राजहर्म्य– पु राजप्रासाद । ಅರಮನೆ.

राजमार्ग,राजवर्त्मा–पु दे 'राजपथ'।

राजर्षि– पु क्षत्रिय ऋषि, ऋषियों मे श्रेष्ठ । ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಋಷಿ, ಋಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ.

राजसत्ता–स्त्री राजशक्ति । ರಾಜ್ಯಶಕ್ತಿ, ಅರಸೊತ್ತಿಗೆ.

राजसी–वि राजाओं का सा, रजोगुणी । ಅರಸರಂಥ, ರಜೋಗುಣವುಳ್ಳ.

राजस्थान– पु रजपुताना । ರಜಪುತಸ್ಥಾನ.

राजस्व– पु. राजकर । ರಾಜ ಕರ, ರಾಜ ಧನ.

राजा– पु नरपति, स्वामी । ಅರಸು, ಒಡೆಯ, ರಾಜ.

राजित– वि. शोभित । ಶೋಭಿಸುವ.

राजि, राजिका, राजी–स्त्री. कतार,श्रेणी, रेखा, राई । ಸಾಲು, ಶ್ರೇಣಿ, ಗೆರೆ, ರೇಖೆ, ಸಾಸಿವೆ.

राज़ी– वि सम्मत, प्रसन्न, स्वस्थ । ಒಪ್ಪಿದ, ಸಹಮತವಾದ, ಪ್ರಸನ್ನ, ಸ್ವಸ್ಥ, ನಿರೋಗಿ.

राज़ीनामा– पु सुलहनामा । ಒಡಂಬಡಿಕೆ, ರಾಜಿ ಪತ್ರ, ಸ್ವೀಕಾರ ಪತ್ರ.

राजेंद्र– पु सम्राट । ಸಾಮ್ರಾಟ, ರಾಜಾಧಿರಾಜ, ಚಕ್ರವರ್ತಿ.

राज्ञी– स्त्री रानी । ರಾಣಿ, ಅರಸಿ.

राज्य– पु. राजा के आधीनस्थ देश, शासन । ರಾಜ್ಯ, ಶಾಸನ.

राज्यतंत्र– पु. शासन व्यवस्था । ರಾಜ್ಯ ತಂತ್ರ, ಆಡಳಿತೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.

राज्याभिषेक–पु राज्यारोहण। ರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕ.

राटुल– पु. बहुत बडी तराजू । ದೊಡ್ಡ ತಕ್ಕಡಿ.

राठवर, राठौर– पु. राजपूतों की एक जाति । ರಜಪೂತರ ಒಂದು ಜಾತಿ.

राड–वि तुच्छ, नीच । ತುಚ್ಛ, ಹೀನ, ನೀಚ, ಹೇಡಿ

राढ़– वि. दे 'राड़'। स्त्री. झगड़ा । ಜಗಳ, ಕಜ್ಜಾಟ.

राणा– पु राजा, राजपुताने में कुछ राजाओ की उपाधि। ರಾಜ,ಅರಸು, ರಜಪುತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಅರಸರ ಬಿರುದು.

रात– स्त्री. रात्रि । ರಾತ್ರಿ.

रातना– अक्रि रंग जाना, अनुरक्त होना । ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣವಾಗು, ಪ್ರೇಮಾಸಕ್ತನಾಗು.

रातरानी– स्त्री. एक प्रकार का पौधा । ಒಂದು ಹೂಗಿಡ, ಸಾಸಿರ ಮಲ್ಲಿಗೆ.

राता– वि. लाल, रंजित । ಕೆಂಪು, ಬಣ್ಣದ.

रातिब–पु. पशुओं का खाना, बंधा हुआ भोजन । ಪಶುಗಳ ಆಹಾರ, ಸೀದಾ, ರೇಶನ್.

रातुल– वि. दे 'राता'।

रात्रि, रात्री– स्त्री रात । ರಾತ್ರಿ.

राधना–सक्रि उपासना करना,साधना । ಆರಾಧನೆ ಮಾಡು, ಪೂಜಿಸು, ಶಾಂತಪಡಿಸು, ನೆರವೇರಿಸು, ಸಾಧಿಸು

रान– पु. जाँघ । ತೊಡೆ.

राना– पु दे. 'राणा'। अक्रि. रँगना, अनुरक्त होना। ಬಣ್ಣ ಹಾಕಲ್ಪಡು, ಅನುರಕ್ತನಾಗು.

रानी– स्त्री. राज्ञी । ರಾಣಿ, ಒಡತಿ, ಅರಸಿ.

रापी– स्त्री दे 'रॉपी'।

राब–पु गन्ने को औटाकर गाढा किया हुआ रस । ಕಾಕಂಬಿ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕಬ್ಬಿನರಸ.

राबडी– स्त्री. 'रबड़ी'।

राम– पु. रामचंद्र, परशुराम, बलराम, तीन की संख्या, अशोक वृक्ष । ರಾಮಚಂದ್ರ, ಪರಶುರಾಮ, ಬಲರಾಮ,ಮೂರರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಅಶೋಕ ವೃಕ್ಷ. वि सुंदर । ಸುಂದರ.

—**कहानी** = दु.खदायी लंबी कथा । ದುಃಖಪೂರ್ಣವಾದ ದೊಡ್ಡ ಕತೆ, ಪುರಾಣ.

—**राम करके** = कठिनाई से । ಕಷ್ಟದಿಂದ, ತ್ರಾಸದಿಂದ

—**राम हो जाना** = मर जाना । ಸಾಯು.

—**राम करना** = प्रणाम करना, रामनाम जपना। ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡು, ರಾಮನಾಮ ಜಪಿಸು.

राम–वि. अनुचर । ಅನುಚರ,ಸೇವಕ.

रामजनी– स्त्री वेश्या, अज्ञात पिता की पुत्री। ವೇಶ್ಯೆ, ಅಜ್ಞಾತ ತಂದೆಯ ಮಗಳು.

रामतरोई–स्त्री. भिंडी। ಬೆಂಡಿಕಾಯಿ.

रामति– स्त्री भिक्षार्थ-भ्रमण। ಭಿಕ್ಷೆಗಾಗಿ ತಿರುಗುವಿಕೆ.

रामना– अक्रि दे. 'रमना'।

रामफल– पु. एक फल। ರಾಮ ಫಲ.

रामबाण, रामबान– वि. अचूक, प्रभावोत्पादक। ಗುರಿ ತಪ್ಪದ, ಕೂಡಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ.

रामरस– पु. नमक। ಉಪ್ಪು, ಲವಣ.

रामराज्य– पु. सुख तथा समृद्धिशाली राज्य। ಸುಖ ಹಾಗೂ ಸಮೃದ್ಧಿಶಾಲಿ ರಾಜ್ಯ.

रामराम– पु. नमस्कार। ನಮಸ್ಕಾರ.

रामरौला– पु. कोलाहल। ಕೋಲಾಹಲ.

रामिल– पु. प्रेमपात्र, पति, कामदेव। ಪ್ರೇಮಪಾತ್ರ, ಪತಿ, ಕಾಮದೇವ.

राय– स्त्री. सलाह। ಸಲಹೆ, ವಿಚಾರ, ಆಲೋಚನೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

राय– पु. राजा। ರಾಜ, ಅರಸು.

रायज– वि. प्रचलित। ಪ್ರಚಲಿತ, ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದ, ಚಾಲ್ತಿ.

रायता– पु. दहीका बना हुआ एक व्यंजन। ಮೊಸರು ಚಟ್ಣಿ, ರಾಯತಾ.

रायरासि– स्त्री. राजकोष। ರಾಜ ಬೊಕ್ಕಸ.

रार, रारि– स्त्री. झगड़ा। ಜಗಳ, ತಕರಾರು.

राल–स्त्री. धूप, लार। ಧೂಪ, ಗುಗ್ಗುಳ, ಜೊಲ್ಲು, ಉಗುಳು.

राव–पु. राजकुमार, राजा, भाट, शब्द। ರಾಜಕುಮಾರ, ಅರಸು, ಭಟ್ಟಂಗಿ, ಶಬ್ದ, ಧ್ವನಿ.

रावट– पु राजप्रासाद। ಅರಮನೆ.

रावटी– स्त्री छोटा तंबू। ಚಿಕ್ಕ ಡೇರೆ, ಸಣ್ಣ ಗುಡಾರ.

रावत– पु छोटा राजा, वीर। ಚಿಕ್ಕ ಅರಸು, ವೀರ, ಸರದಾರ.

रावना– सक्रि रुलाना। ಅಳುವಂತೆ ಮಾಡು, ದುಃಖಿಸುವಂತೆ ಮಾಡು

रावर– दे 'राउर'।

रावल– पु. राजा, अंतःपुर। ಅರಸು, ರಾಜ, ಅಂತಃಪುರ, ರಾಣಿವಾಸ.

राशि, राशी– स्त्री. मेष, वृषभ आदि राशि, ढेर। ಮೇಷ, ವೃಷಭ ಮುಂತಾದ ರಾಶಿಗಳು, ಸಮೂಹ, ರಾಶಿ, ಗುಂಪು.

राष्ट्रपति– पु राष्ट्र का अध्यक्ष। ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ.

राष्ट्रीय–वि. राष्ट्र संबंधी। ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಬಂಧದ, ನಾಡಿನ, ದೇಶೀಯ

रास–स्त्री.एक प्रकार का नृत्य, कोलाहल, ढेर, राशि, गोद। ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ನೃತ್ಯ, ಕೋಲಾಹಲ, ಗುಂಪು, ರಾಶಿ, ತೊಡೆ, ದತ್ತಕ.

रास–पु. ऊपरी भाग, स्थलका वह कोना

जो जलमें दूरतक चला गया हो। ಮೇಲ್ಭಾಗ, ಭೂಶಿರ. स्त्री. सड़क, घोड़े की वाग, राहु ग्रह । ಹಾದಿ, ಮಾರ್ಗ, ಲಗಾಮು, ರಾಹು ಗ್ರಹ. वि. अनुकूल, योग्य। ಅನುಕೂಲ, ಯೋಗ್ಯ.

रासभ– पु गधा। ಕತ್ತೆ.

रासलीला– स्त्री. कृष्णलीला संबंधी अभिनय। ಕೃಷ್ಣಲೀಲೆಯ ಅಭಿ-ನಯ.

रासायनिक–वि. रसायनज्ञ, रसायन शास्त्र संबंधी, अभिनय। ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ ಬಲ್ಲವ, ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಬಂ-ಧದ, ಅಭಿನಯ.

रासु– वि. उचित। ಉಚಿತ, ಯೋಗ್ಯ.

रासो– वि. वह काव्य जिसमें किसी राजा के युद्ध आदि की घटनाओं का वर्णन हो। ರಾಜರ ಯುದ್ಧ ಮುಂ-ತಾದ ಘಟನೆಗಳ ವರ್ಣನೆಯುಳ್ಳ ಕಾವ್ಯ, ರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆ.

रास्त– वि. सही, सीधा, उचित। ಸರಿ-ಯಾದ, ಸರಳ, ಉಚಿತ, ಯೋಗ್ಯ, ತಕ್ಕ.

रास्ता– पु मार्ग, उपाय । ಮಾರ್ಗ, ಉಪಾಯ, ರೀತಿ.

—बताना=उपाय सुझाना। ಉಪಾಯ ಹೇಳು, ಹಾದೀ ತೋರಿಸು.

राह– पु मार्ग, नियम, प्रथा। ಮಾರ್ಗ, ಹಾದಿ, ರಸ್ತೆ, ನಿಯಮ, ರೀತಿ, ರೂಢಿ, ಬಗೆ.

राहगीर– पु. पथिक। ಪ್ರವಾಸಿ, ಹಾದಿ ಕಾರ.

राहचलता–पु. मुसाफिर, कोई साधारण या अनजान आदमी । ಪ್ರವಾಸಿ, ಹಾದಿಕಾರ, ಸಾಧಾರಣ ಅಥವಾ ಅಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ.

राहज़न– पु. डाकू। ಕಳ್ಳ, ಕೊಳ್ಳೆಗಾರ, ಸುಲಿಗೆಗಾರ.

राहज़नी– स्त्री. लूटमार । ಕಳವು, ಸುಲಿಗೆ.

राहत– स्त्री. सुख, आराम । ಸುಖ, ಶಾಂತಿ.

राहदारी– स्त्री. सड़क का कर। ಹಾದಿ-ಯ ಸುಂಕ, ರಸ್ತೆಯ ಸುಂಕ.

राहना– अक्रि. जाँता कूटना। ಕಲ್ಲು-ಮುಳ್ಳಾಡಿಸು, ಕಲ್ಲು ಕಟೆ.

राहरीति– स्त्री व्यवहार, संबंध। ವ್ಯವ ಹಾರ, ಸಂಬಂಧ.

राहिन– पु बंधक रखनेवाला। ಅಡವು ಇಡುವವ, ಒತ್ತೆ ಇಡುವವ.

राही– पु. मुसाफ़िर । ಪ್ರವಾಸಿ, ಯಾತ್ರಿಕ. स्त्री. राधा। ರಾಧೆ.

राहुल– पु. एक ग्रह। ಒಂದು ಗ್ರಹ.

रिंगण, रिंगन– स्त्री. रेंगना। ಅಂಬೆಗಾ ಲಿಕ್ಕುವಿಕೆ, ಸರಿದಾಡುವಿಕೆ, ತೆವಳು ವಿಕೆ, ಹರಿದಾಡುವಿಕೆ.

रिंगना– अक्रि दे. 'रेंगना'।

रिंगाना– सक्रि. धीरे धीरे चलना। ಹರಿದಾಡಿಸು, ತೆವಳಿಸು.

रिंद– वि. मस्त, निरंकुश। ಮದವೇ-

ರಿದ, ನಿರಂಕುಶ, ಸ್ವಚ್ಛಂದ. पु स्वच्छंद व्यक्ति। ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ನಿರಂಕುಶ.

रिआयत, रियायत– स्त्री कोमल तथा दयापूर्ण व्यवहार, न्यूनता, विचार। ಸೌಕರ್ಯ, ರಿಯಾಯತಿ, ಕೋಮಲ ವ್ಯವಹಾರ,ದಯಾದೃಷ್ಟಿ, ಕುಂದು, ಕಡಿಮೆ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ವಿಚಾರ.

रिआया– स्त्री प्रजा। ಪ್ರಜೆ.

रिक्शा– स्त्री मनुष्यद्वारा खींची जानेवाली एक गाडी। ಮನುಷ್ಯರಿಂದ ಎಳೆಯಲ್ಪಡುವ ಒಂದು ತರದ ಗಾಡಿ.

रिकाब,रिकाबी–स्त्री दे 'रकाब' 'रकाबी'।

रिक्त– वि. धनहीन, खाली। ಧನ ಹೀನ, ಬರಿದಾದ, ಶೂನ್ಯ.

रिक्ति– स्त्री शून्यता। ಬರಿದು, ಬರಿದಾದ ಸ್ಥಳ.

रिज़क़, रिज़्क़– पु जीविका। ಜೀವಿಕೆ, ಜೀವನೋಪಾಯ, ವೃತ್ತಿ.

रिज़ाला– वि नीच। ನೀಚ, ದುಷ್ಟ.

रिझकवार, रिझवार, रिझवैया– पु प्रसन्न होनेवाला, प्रेमी। ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುವವ, ಅನುರಕ್ತನಾಗುವವ, ಪ್ರೇಮಿಸುವವ, ಪ್ರೇಮಿ.

रिझाना, रिझावना– सक्रि प्रसन्न करना। ಪ್ರಸನ್ನ ಮಾಡು, ಮೋಹಗೊಳಿಸು, ಅನುರಕ್ತಗೊಳಿಸು, ಮರುಳು ಮಾಡು.

रिझायल– वि. दे. ' रिझकवार '।

रिझाव– पु. रीझने का भाव। ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುವಿಕೆ, ಮುಗ್ಧನಾಗುವಿಕೆ, ಆನಂದಿಸುವಿಕೆ.

रितवना–सक्रि रिक्त करना। ಬರಿದು ಮಾಡು, ಖಾಲಿ ಮಾಡು.

रितु– स्त्री ऋतु, रजोदर्शन। ಋತು, ರಜೋದರ್ಶನ.

रिन– पु. ऋण, एहसान। ಋಣ, ಉಪಕಾರ.

रिनिआँ, रिनियाँ, रिनी– पु कर्जदार। ಋಣಿ, ಸಾಲಗಾರ.

रिपु– पु. शत्रु। ಶತೃ, ವೈರಿ.

रिमझिम– वि हलकी वर्षा। ಜುರು ಜುರು ಮಳೆ, ತಂತುರು ಮಳೆ. क्रिवि छोटी छोटी बूंदों के रूपमें। ಹನಿಹನಿಯಾಗಿ, ಜುರುಜುರು, ತಂತುರು ತಂತುರಾಗಿ.

रिया–स्त्री कपट,छल। ಕಪಟ,ಮೋಸ.

रियायत– स्त्री. दे. ' रिआयत '।

रियासत– स्त्री. राज्य, ऐश्वर्य। ರಾಜ್ಯ, ಸಂಸ್ಥಾನ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಪ್ರಭುತ್ವ.

रिर– पु. हठ। ಹಟ, ಆಗ್ರಹ.

रिरना– अक्रि. गिड़गिड़ाना। ದೈನ್ಯ ತೋರು, ಬೇಡು, ಯಾಚಿಸು, ಆಗ್ರಹ ಮಾಡು, ಅಂಗಲಾಚು.

रिरहा, रिरिहा– पु. हठी व्यक्ति। ಹಟ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿ,ಅಂಗಲಾಚುವವ.

रिलना– अक्रि. मिल जाना। ಕೂಡು, ಮಿಶ್ರಣವಾಗು, ಪ್ರವೇಶವಾಗು.

रिवाज़–पु रीति, प्रथा। ರೀತಿ,ಪದ್ಧತಿ,

ರೂಢಿ, ನಡತೆ.

रिश्ता–पु. नाता । ಸಂಬಂಧ, ಆಪ್ತತ್ವ.

रिश्तेदार, रिश्तेमंद– पु. नातेदार । ಸಂಬಂಧಿಕ, ನೆಂಟ, ಆಪ್ತ, ಬಂಧು.

रिश्तेदारी– स्त्री नाता, संबंध । ನೆಂಟಸ್ತಿಕೆ, ಬಾಂಧವ್ಯ, ಸಂಬಂಧ.

रिश्वत– स्त्री घूस । ಲಂಚ.

रिश्वतख़ोर– पु. घूस लेनेवाला । ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವ, ಲಂಚಖೋರ.

रिस– स्त्री क्रोध । ಕ್ರೋಧ, ಕೋಪ, ಸಿಟ್ಟು.

रिसना– सक्रि टपकना । ಸೋರು, ಒಸರು, ಹನಿ ಹನಿಯಾಗಿ ಬೀಳು, ಸ್ರವಿಸು.

रिसवाना– सक्रि खीजना । ಸಿಟ್ಟಾಗಿಸು, ರೇಗಿಸು

रिसहा– वि क्रोधी । ಕ್ರೋಧಿ, ಸಿಟ್ಟಿನವ, ಮುಂಗೋಪಿ.

रिसाना–अक्रि नाराज होना । ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಕೋಪಗೊಳ್ಳು, ರೇಗು

रिसानी, रिसि– स्त्री क्रोध । ಕ್ರೋಧ, ಸಿಟ್ಟು

रिसाल– पु राज्यकर । ರಾಜ್ಯಕರ, ಸರಕಾರೀ ತೆರಿಗೆ.

रिसिआना, रिसियाना– सक्रि. दे 'रिसवाना'। अक्रि. दे. 'रिसाना'।

रिसौहाँ– वि क्रोधयुक्त । ಕ್ರೋಧಯುಕ್ತ, ಸಿಟ್ಟಾದ, ರೇಗಿದ.

रिहल– स्त्री. किताब रखकर पढने की चौकी । ವ್ಯಾಸಪೀಠ

रिहा– वि. मुक्त । ಮುಕ್ತ, ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ, ಬಂಧಮುಕ್ತ.

रिहाई– स्त्री. मुक्ति । ಮುಕ್ತಿ, ಬಿಡುಗಡೆ.

रिहाना–सक्रि. छुड़ाना । ಬಿಡಿಸು, ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡು, ಬಂಧಮುಕ್ತ ಮಾಡು

रींधना– सक्रि. पकाना । ಕುದಿಸು, ಬೇಯಿಸು, ಅಡು

री– अव्य. अरी । ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಸಂಭೋದಿಸುವ ಶಬ್ದ.

रीछ– पु भालू । ಕರಡಿ.

—राज = जाववंत । ಜಾಂಬುವಂತ.

रीझ– स्त्री रीझने की क्रिया या भाव, प्रसन्नता । ಸಂತುಷ್ಟನಾಗುವಿಕೆ, ಪ್ರಸನ್ನತೆ, ಮೆಚ್ಚು.

रीझना– अक्रि. मुग्ध होना । ಮುಗ್ಧನಾಗು, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು, ಸಂತೋಷಿಸು, ಮೆಚ್ಚು.

रीठा– पु. **रीठि**–स्त्री एक पेड़ या उसका फल । ಅಂಟವಾಳದ ಗಿಡ ಹಾಗೂ ಅದರ ಕಾಯಿ.

रीढ– स्त्री. पीठ के बीच की हड्डी । ಬೆನ್ನೆಲುಬು, ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆ.

रीत– स्त्री. दे 'रीति'।

रीतना– अक्रि रिक्त होना । ಬರಿದಾಗು, ಖಾಲಿಯಾಗು.

रीता– वि. दे 'रिक्त'।

रीति– स्त्री. प्रथा, चलन, ढग । ರೀತಿ, ನೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ಪರಂಪರೆ, ನಡತೆ, ಸ್ವಭಾವ.

रीस– स्त्री बराबरी, ईर्ष्या । ಸಮಾನತೆ, ಈರ್ಷೆ, ಮತ್ಸರ, ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆ.

रीसना– अक्रि क्रुद्ध होना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ರೇಗು.

रीह– स्त्री वायु, अपानवायु, वात । ವಾಯು, ಹವೆ, ಅಪಾನವಾಯು, ಹೂಸು, ವಾತ.

रुंज– पु. एक बाद्य । ಒಂದು ವಾದ್ಯ.

रुंड– पु. बिना सिर का धड । ತಲೆಯಿಲ್ಲದ ಧಡ, ಕಬಂಧ.

रुंडिका– स्त्री. रणक्षेत्र । ರಣಕ್ಷೇತ್ರ, ರಣಭೂಮಿ.

रुँदवाना, रुँदाना– सक्रि पैर से कुचलवाना । ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ತುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ತುಳಿಸು, ಮೆಟ್ಟಿಸು

रुंधना– अक्रि उलझना, रुकना । ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು,ತೊಡಕು ಬೀಳು,ತೊಡಗು, ಅಡ್ಡಿಯಾಗು.

रु– अव्य. और । ಮತ್ತು, ಸಹ.

रुआँ, रुआ– पु. रोआँ । ರೋಮ, ಕೂದಲು.

रुआना– सक्रि दे. ' रुलाना ' ।

रुआब– पु रोब । ಪ್ರಭಾವ, ಆತಂಕ, ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ.

रुई– स्त्री. दे ' रूई ' ।

रुकना– अक्रि. थमना, ठहरना । ತಡೆ, ನಿಲ್ಲು, ಅಡ್ಡಿಯಾಗು, ಬಂದಾಗು.

रुकवाना–सक्रि. रोकने का कार्य कराना । ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿಸು, ಬಂದು ಮಾಡಿಸು.

रुकाव– पु रोक। ಅಡ್ಡಿ, ಅವರೋಧ, ತಡೆ.

रुकावट– स्त्री. रोक, बाधा, मनाही। ಅಡ್ಡಿ, ಬಾಧೆ, ನಿಷೇಧ, ತಡೆ.

रुक्का– पु पुरजा, पत्र । ಚೀಟಿ, ಪತ್ರ, ಕಾಗದ.

रुक्म– पु सोना, धतूरा । ಬಂಗಾರ, ಧತ್ತೂರಿ.

रुक्ष– वि. नीरस । ನೀರಸ, ಒಣಗಿದ. पु. पेड़ । ಗಿಡ.

रुख–पु कपोल, मुख, कृपादृष्टि,सामना। ಕೆನ್ನೆ, ಗಲ್ಲ,ಮುಖ, ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿ, ಮುಂಭಾಗ. क्रिवि तरफ, सम्मुख। ಕಡೆಗೆ, ಮುಂದೆ, ಎದುರಿಗೆ.

रुखसत– स्त्री. विदाई, छुट्टी । ಅಗಲಿಕೆ, ಅಜ್ಞೆ, ಅನುಮತಿ, ರಜೆ, ಬಿಡುವು, ಪುರಸತ್ತು.

—होना = विदा होना । ಅಗಲು, ಹೊರಡು.

रुखसार– पु कपोल । ಕೆನ್ನೆ, ಗಲ್ಲ, ಕಪೋಲ.

रुखाई,रुखावट,रुखाहट– स्त्री. रुखापन, कठोर व्यवहार । ಒಣತನ, ಕಠೋರತೆ,ಶುಷ್ಕತೆ, ಕಠೋರ ವ್ಯವಹಾರ.

रुखाना–अक्रि. सूखना, स्नेहहीन होना । ಒಣಗು, ನಿಸ್ಸಾರವಾಗು, ಕಠೋರನಾಗು. सक्रि. लगाना । ತೊಡಗಿಸು, ಹೊರಳಿಸು, ಲಕ್ಷ್ಯ ಎಳೆ.

रुखानी– स्त्री बढइयो का एक औजार। ಉಳಿ, ಚಾಣ.

रुखावट, रुखाहट– स्त्री. रुखापन। ಒಣತನ, ಶುಷ್ಕತೆ.

रुखा्हा–वि रखा-सा। ಸ್ವಲ್ಪ ಒಣಗಿದ, ನಿಸ್ಸಾರವಾದ, ಸಪ್ಪೆಯಾದ

रुग्ण, रुग्न– वि रोगग्रस्त, टेढा। ರೋಗಗ್ರಸ್ತ, ಜಡ್ಡಾದ, ಕೆಟ್ಟ, ಅಸ್ವಸ್ಥ, ಡೊಂಕ, ವಕ್ರ

रुचना–अक्रि अच्छा लगना। ರುಚಿಸು, ಒಳ್ಳೆಯದೆನಿಸು, ಸೇರು, ಪಸಂದಾಗು.

रुचि– स्त्री. इच्छा, अनुराग, स्वाद, सौंदर्य, किरण, भूख। ಇಚ್ಛೆ,ಪ್ರೀತಿ, ಅನುರಾಗ, ರುಚಿ, ಸ್ವಾದ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಕಿರಣ, ಹಸಿವು. वि. शोभा के अनुकूल, योग्य। ಶೋಭಿಸುವ, ರುಚಿಸುವ, ತಕ್ಕ,ಯೋಗ್ಯ.

रुचिकर– वि अच्छा लगनेवाला। ರುಚಿಕರ, ಸೇರುವ.

रुचिता–स्त्री. सौंदर्य, प्रेम। ಸೌಂದರ್ಯ, ಪ್ರೇಮ.

रुचिर–वि सुदर, स्वादिष्ट। ಸುಂದರ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಸೇರುವ, ಮನೋಹರ.

रुचिराई– स्त्री शोभा, मनोहरता। ಶೋಭೆ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಮನೋಹರತೆ, ರಮ್ಯತೆ.

रुच्छ– वि. दे 'रुक्ष'।

रुज– पु. रोग। ರೋಗ,ಜಡ್ಡು,ಪೀಡೆ.

रुजा–स्त्री रोग, पीड़ा। ರೋಗ,ಜಡ್ಡು, ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ, ಪೀಡೆ, ತ್ರಾಸು.

रुजी–वि रुग्न। ರೋಗಗ್ರಸ್ತ,ಅಸ್ವಸ್ಥ, ರೋಗಿ.

रुजू– वि प्रवृत्त। ಪ್ರವೃತ್ತ, ಮಗ್ನ, ಒಲಿದ.

रुझना– अक्रि उलझना, घाव भरना। ತೊಡಕಾಗು,ಗಾಯ ತುಂಬಿ ಬರು, ಮಾಯು.

रुठ– पु. क्रोध। ಕ್ರೋಧ, ಸಿಟ್ಟು

रुठना–अक्रि. रुष्ट होना, अप्रसन्न होना, बिगड जाना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಮುನಿ, ಕೋಪಿಸು, ರೇಗು.

रुठाना– सक्रि. क्रुद्ध करना। ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸು, ಕೆರಳಿಸು, ರೇಗಿಸು.

रुतबा– पु ओहदा, प्रतिष्ठा। ಪದವಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಗೌರವ.

रुदन– पु रोना। ಅಳುವದು.

रुदित– वि. रोता हुआ। ಅಳುವ,ಅಳುತ್ತಿರುವ.

रुद्ध– वि. रुका हुआ। ಅಡ್ಡಿಯಾದ, ತಡೆದ, ಬಂದಾದ.

रुद्राणी– स्त्री. पार्वतीजी। ಪಾರ್ವತೀದೇವಿ.

रुधिर– पु. रक्त। ರಕ್ತ.

रुनाई– स्त्री लालिमा। ಕೆಂಬಣ್ಣ, ಹೊಂಬಣ್ಣ.

रुनित– वि. बजता हुआ। ಬಾರಿಸುತ್ತಿರುವ, ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ.

रुपना– अक्रि. अड़ना, जमना, रोपा जाना। ನಿಲ್ಲು, ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲು,

ಸ್ಥಿರವಾಗು, ನೆಡಲ್ಪಡು, ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗು.

रुपमनी– स्त्री सुंदर स्त्री, रूपवनी। ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀ.

रुपया, रुपैया–पु. चाँदी का एक सिक्का, धन। ರೂಪಾಯಿ, ಹಣ, ಧನ.

रुपहरा, रुपहला–वि चाँदी के रंग का, चाँदी के योग से बना हुआ। ಬೆಳ್ಳಿಯ ಬಣ್ಣದ, ಬೆಳ್ಳಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ, ಬೆಳ್ಳಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ

रुबाई– स्त्री एक तरह की कविता। ಒಂದು ತರದ ಹಾಡು, ಕವಿತೆ.

रुमांचित–वि रोमांचित। ರೋಮಾಂಚಿತ.

रुमाल– पु दे 'रूमाल'।

रुमाली– स्त्री एक तरह का लंगोट। ಲಂಗೋಟಿ.

रुराई– स्त्री. सुंदरता। ಸೌಂದರ್ಯ.

रुरुआ, रुरुवा– पु. एक तरह का उल्लू। ಗೂಗೆ, ಗೂಬೆ.

रुरुक्षु– वि. रूखा। ಶುಷ್ಕ, ಒಣಗಿದ, ರುಕ್ಷ.

रुलना– अक्रि व्यर्थ मारे मारे फिरना। ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ತಿರುಗಾಡು.

रुलाई, रुवाई– स्त्री. रोने की क्रिया या भाव। ಅಳುವಿಕೆ, ಅಳು, ಶೋಕ.

रुलाना– सक्रि. रोने में लगाना, तंग करना। ಅಳುವಂತೆ ಮಾಡು, ಅಳಿಸು, ರೋದಿಸು, ತ್ರಾಸಕೊಡು.

रुलासा, रुवासा– वि. रोता हुआ सा। ಅಳುತ್ತಿರುವಂಥ, ಅಳುವಂತೆ ಮುಖಮುದ್ರೆಯುಳ್ಳ.

रुवा– पु सेमल के फूल का घूआ। ಬೂರಲ ಹತ್ತಿ, ದೂದಿ ಹತ್ತಿ.

रुवाब– पु दे 'रुआब'।

रुषित– वि रुष्ट, दुःखी। ಕ್ರೋಧಿತ, ಸಿಟ್ಟಾದ, ದುಃಖಿತ.

रुष्ट– वि. दे 'रुषित'।

रुष्टपुष्ट– वि मोटाताजा। ಹೃಷ್ಟ-ಪುಷ್ಟ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟ

रुसना– अक्रि रूठना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಕ್ರೋಧಿತನಾಗು, ಕೋಪಗೊಳ್ಳು.

रुसवा–वि. निंदित, बदनाम। ನಿಂದಿತ, ಕಲಂಕಿತ, ಅಪಮಾನಿತ.

रुसवाई–स्त्री बदनामी, निंदा। ಕಲಂಕ, ಅಪಕೀರ್ತಿ, ನಿಂದೆ, ಅಪಮಾನ.

रुस्तम– पु. ईरान का एक वीर, बडा वीर। ಇರಾಣ ದೇಶದ ಒಬ್ಬ ವೀರ, ದೊಡ್ಡ ವೀರ.

रुहठि– स्त्री रूठना। ಸಿಟ್ಟು, ಕ್ರೋಧ.

रुँगटा– पु. दे 'रोंगटा'।

रुंदना–सक्रि. कुचलना। ತುಳಿ,ಮೆಟ್ಟು.

रुंधना– सक्रि घेरना, छेकना। ಸುತ್ತು ಹಾಕು, ಬೇಲಿ ಹಾಕು, ಅಡ್ಡ ಮಾಡು, ತಡೆ.

रू–पु. मुख, सामना। ಮುಖ,ಎದುರು, ಮುಂಭಾಗ. स्त्री. कारण, सतह, आशा। ಕಾರಣ, ಪಾತಳಿ, ಬುಡ, ತಳ, ಆಶೆ.

रूई– स्त्री. कपास के फल के भीतर का

घूआ जिससे कपड़े वनते हैं। ಅರಳೆ, ಹತ್ತಿ.

रूईदार– वि. जिसमें रूयी भरी गयी हो। ಅರಳೆ ತುಂಬಿದ.

रूख, रूखड़ा– वि. रूक्ष। ಒಣಗಿದ, ಶುಷ್ಕ. पु. पेड़। ಗಿಡ, ಮರ.

रूखना– अक्रि दे 'रूठना'।

रूखा– वि सूखा, स्नेहहीन, कठोर। ಒಣಗಿದ, ಬತ್ತಿದ, ಸ್ನೇಹಹೀನ, ನೀರಸ, ಕಠೋರ, ಕರ್ಕಶ.

रूखापन– पु. दे. 'रुखाई'।

रूझना– अक्रि दे 'रुझना'।

रूठ, रूठनि– स्त्री. रूठने की क्रिया या भाव। ಸಿಟ್ಟು, ಕೋಪ, ಅಪ್ರಸನ್ನತೆ.

रूठना–अक्रि रुष्ट होना, अप्रसन्न होना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಅಪ್ರಸನ್ನನಾಗು, ಮುನಿ

रूड, रूडा– वि श्रेष्ट, उत्तम। ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಉತ್ತಮ.

रूढ़ि– स्त्री. प्रथा, प्रसिद्धि, वृद्धि, चढ़ने का भाव। ರೀತಿ, ವ್ಯವಹಾರ, ರೂಢಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ವೃದ್ಧಿ, ಏರುವಿಕೆ.

रूदाद– स्त्री. हालत, ब्यौरा, विवरण। ಸ್ಥಿತಿ, ರೀತಿ, ಸಮಾಚಾರ, ವೃತ್ತಾಂತ, ತಪಶೀಲು, ವಿವರಣೆ.

रूप– पु. सुंदरता, आकार, आकृति, चाँदी। ಸೌಂದರ್ಯ, ಆಕಾರ, ಆಕೃತಿ, ಬೆಳ್ಳಿ. वि अनुरूप, रूपवान्। ಅನುರೂಪ, ಸದೃಶ, ಸುಂದರ.

रूपगर्विता–स्त्री. वह नायिका जिसे अपने रूप का गर्व हो। ತನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯದ ಗರ್ವವುಳ್ಳ ನಾಯಿಕೆ.

रूपजीविनी–स्त्री. वेश्या। ವೇಶ್ಯೆ, ಸೂಳೆ.

रूपवत, रूपव, रूपवान्– वि. सुंदर। ಸುಂದರ.

रूपसी–स्त्री. रूपवती स्त्री। ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀ.

रूपा– स्त्री. चाँदी। ಬೆಳ್ಳಿ.

रूपी– वि. समान, सुंदर। ಸಮಾನ, ಸದೃಶ, ಸುಂದರ.

रूपोश– वि. गुप्त। ಗುಪ್ತ, ಅಡಗಿದ, ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ.

रूबकार– पु. सामने उपस्थित करने का भाव, अदालत का आज्ञापत्र। ಮುಂದಿರಿಸುವಿಕೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಆಜ್ಞೆ, ಅಪ್ಪಣೆ, ಸಮನ್ಸ್.

रूबकारी– स्त्री. मुकदमे की पेशी या सुनवायी। ಮೊಕದ್ದಮೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರ ಮುಂದಿಡುವಿಕೆ.

रू-बरू–क्रिवि. सामने, सम्मुख। ಎದುರಿಗೆ, ಸಮಕ್ಷಮವಾಗಿ, ಮುಖಾಮುಖಿ, ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ.

रूम– पु तुर्की देश। ತುರ್ಕಸ್ತಾನ.

रूमना– अक्रि. हिलना, झूमना। ಅಲ್ಲಾಡು, ತೂಗಾಡು, ಜೋಲಾಡು

रूमाल– पु. मुँह पोंछने का कपड़ा। ಕೈವಸ್ತ್ರ, ಕರವಸ್ತ್ರ.

रूमाली– स्त्री. दे 'रुमाली'।

रूर– वि. दग्ध, तप्त। ದಗ್ಧ, ಸುಟ್ಟ, ತಪ್ತವಾದ.

रूरना– अक्रि शोर मचाना। ಗದ್ದಲ ಮಾಡು, ಒದರು, ಚೀರಾಡು,

ಕೂಗಾಡು, ಅರಚು.

रूरा– वि अच्छा, सुदर । ಒಳ್ಳೆಯ, ಸುಂದರ, ಅಂದವಾದ.

रूस– पु. एक देश । ರಶಿಯಾದೇಶ.

रूसना– अक्रि दे. 'रूठना'।

रूसी– वि. रूस संबंधी, रूस का । ರಶಿಯಾ ದೇಶಸಂಬಂಧದ,ರಶಿಯಾ ದೇಶದ. स्त्री चमड़ेपर छिलके के रूपमें जमा हुआ मैल। (ಚರ್ಮದ) ಹೊಟ್ಟು, ಚುಂಡು.

रूह–स्त्री आत्मा, सार । ಆತ್ಮ,ಜೀವ, ಜೀವಾಳ, ಸಾರ, ಸತ್ವ

रूहना–अक्रि आरूढ होना, छा जाना । ಏರು, ಹತ್ತು, ಕವಿ. सक्रि घेरना । ಸುತ್ತು.

रूहानी– वि. आत्मिक । ಆತ್ಮಿಕ, ಆತ್ಮ ಸಂಬಂಧದ.

रेंकना– अक्रि गधे का बोलना। (ಕತ್ತೆ) ಒದರುವದು, ಕತ್ತೆಯಂತೆ ಅರಚು.

रेंगटा– पु गधे का बच्चा । ಕತ್ತೆಯ ಮರಿ.

रेंगना– अक्रि. पेट के बल चलना, धीरे धीरे चलना । ಹೊಟ್ಟೆಹೊಸೆ,ಅಂಬೆ ಗಾಲಿಕ್ಕು, ಹರಿದಾಡು, ತೆವಳು, ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ನಡೆ.

रेंगाना– सक्रि. धीरे धीरे चलाना । ಸಾವಕಾಶವಾಗಿನಡಿಸು,ಅಂಬೆಗಾ- ಲಿಕ್ಕಿಸು, ಹರಿದಾಡಿಸು, ತೆವಳಿಸು.

रेंट, रेंटा–पु. नाक का मल। ಸಿಂಬಳ, ಮೂಗಿನಲ್ಲಿಯ ಹೊಲಸು.

रेंड– पु एरंड । ಔಡಲಗಿಡ, ಹರಳು- ಗಿಡ.

रेंडी– स्त्री. रेंड का बीज । ಔಡಲ ಬೀಜ, ಹರಳುಬೀಜ

रे– अव्य अरे। ಎ! ಎಲೋ! ಲೋ!

रेख– स्त्री. लकीर, चिह्न, उभरती हुयी मूँछ। ರೇಖೆ, ರೆಗೆ, ಚಿಹ್ನೆ, ಹೊಸ ದಾಗಿ ಒಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಮೀಸೆಯ ಚಿಹ್ನೆ, ಚಿಗುರು ಮೀಸೆ.

रेखना– सक्रि (रेखा) खींचना, खरोचना । ಗೆರೆ ಎಳೆ, ಚಿಹ್ನೆ ಮಾಡು, ಕೆತ್ತು.

रेखा– स्त्री. लकीर । ಗೆರೆ,ರೇಖೆ,ಗೀರು, ಚಿಹ್ನೆ, ಗುರುತು.

रेखित– वि अंकित । ಗೆರೆಹಾಕಿದ, ಚಿಹ್ನೆ ಮಾಡಿದ,ಗುರುತು ಹಾಕಿದ.

रेग– स्त्री. बालू, धूल । ಉಸುಕು, ಮಳಲು, ಮರಳು, ಧೂಳು.

रेगिस्तान– पु. बालू का मैदान। ಉಸು ಕಿನಬೈಲು, ಮರುಭೂಮಿ, ಮಳಲು ಗಾಡು.

रेचक–वि. दस्त लानेवाला। ವಿರೇಚಕ, ಭೇದಿಕರ.

रेचन– पु. कोष्टशुद्धि, रेचक औषधि । ಹೊಟ್ಟೆ ಜಾಡಿಸುವದು,ಜುಲಾಬು, ಭೇದಿಯ ಔಷಧ,ವಿರೇಚನ,ಭೇದಿ.

रेचना– सक्रि. अधोवायु या मल को बाहर निकालना । ಹೂಸುಬಿಡು, ಭೇದಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡು.

रेज़गारी, रेज़गी– स्त्री रुपये के छोटे

सिक्के । ಚಿಲ್ಲರೆ ನಾಣ್ಯ, ತುಂಡು, ಚೂರು.

रेज़ा–वि छोटा टुकडा। ಚಿಕ್ಕತುಂಡು, ಚೂರು.

रेत– स्त्री. वालू । ಉಸುಕು, ಮಳಲು. पु वीर्य, पारा, जल । ವೀರ್ಯ, ಪಾರಜ, ನೀರು.

रेतना– सक्रि. रेतीसे घिसना, रगड कर काटना । ಅರದಿಂದ ತಿಕ್ಕು, ತಿಕ್ಕು, ಹೆರೆ.

रेतला– वि. दे. 'रेतीला'।

रेता– स्त्री. वालू । ಉಸುಕು, ಮಳಲು

रेतिया– पु. रेतनेवाला । ಅರದಿಂದ ತಿಕ್ಕುವವ, ಉಜ್ಜುವವ.

रेतियाना– सक्रि दे 'रेतना'।

रेती– स्त्री. रेतने का औजार, नदी या समुद्र के किनारे की वलुई जमीन । ಅರ,ಅರ್ನ, ನದಿ ಅಥವಾ ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಉಸುಕಿನ ಭೂಮಿ,ಮಳಲು ಗಾಡು, ಮಳಲುದಿನ್ನೆ.

रेतीला– वि वालुकामय । ಮಳಲಿನ, ಮಳಲುಳ್ಳ, ಉಸುಕುಳ್ಳ,ಮರಳಿನ

रेनु– पु. धूल, वालू, अत्यंत लघु परिमाण। ಧೂಳು, ಉಸುಕು,ಕಣ, ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕ ಪರಿಮಾಣ. स्त्री. पृथ्वी । ಪೃಥ್ವಿ.

रेनुका– स्त्री. दे. 'रेनु'।

रेल– स्त्री भीड, रेलगाडी । ದಟ್ಟಣಿ, ಆಧಿಕ್ಯ, ರೇಲುಗಾಡಿ, ಹೊಗೆಬಂಡಿ.

रेलटेल– स्त्री दे. 'रेलपेल'।

रेलना– सक्रि. आगे को ठेलना, खूब खा जाना । ನೂಕು, ತಳ್ಳು,ದಬ್ಬು, ದೂಡು, ತುರುಕು, ಬಹಳ ತಿನ್ನು. अक्रि अधिक होना । ಹೆಚ್ಚಾಗು, ಅಂಚುಮುಟ ತುಂಬು, ಕಿಕ್ಕಿರಿ

रेलठेल, रेलपेल–स्त्री. भीड़, आधिक्य। ದಟ್ಟಣಿ, ಗದ್ದಲ, ನೂಕುನುಗ್ಗಾಟ, ಆಧಿಕ್ಯ.

रेला–पु धक्का, वहाव, वेग, आधिक्य। ನೂಕಾಟ,ನುಗ್ಗಾಟ,ಧಕ್ಕಾಮುಕ್ಕಿ, ಪ್ರವಾಹ, ವೇಗ,ಆಧಿಕ್ಯ,ವಿಪುಲತೆ.

रेवड– पु भेड़ वकरी का झुंड़। ಕುರಿ ಆಡುಗಳ ಗುಂಪು, ಕುರಿ ಹಿಂಡು.

रेवडी– स्त्री एक मिठाई । ಸಕ್ಕರೆ ಎಳ್ಳುಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಮಿಠಾಯಿ.

रेवती– स्त्री एक नक्षत्र, वलदेवजी की स्त्री। ಒಂದು ನಕ್ಷತ್ರ, ಬಲದೇವನ ಹೆಂಡತಿ.

रेवा– स्त्री. नर्मदा नदी, रति, दुर्गा । ನರ್ಮದಾ ನದಿ,ರತಿದೇವಿ,ದುರ್ಗಾ-ದೇವಿ.

रेशम– पु. पाट। ರೇಷ್ಮೆ.

रेशमी– वि. रेशम का । ರೇಷ್ಮೆಯ.

रेशा– पु. महीन सूत, तंतु । ತೆಳುವಾದ ನೂಲು, ಎಳೆ, ತಂತು, ನಾರು.

रेह– स्त्री खारी मिट्टी, राख, रेखा । ಉಪ್ಪು ಮಣ್ಣು, ಸವುಳು ಮಣ್ಣು, ಬೂದಿ, ಗೆರೆ, ರೇಖೆ.

रेहन– पु वंधक । ಅಡವು, ಒತ್ತೆ,

ಈಡು, ಗಿರವಿ.

रेहननामा– पु. रेहन लिखी शर्तों का कागज । ಅಡವಿನ ಕರಾರು ಬರೆದ ಕಾಗದ, ಅಡಮಾನ ಪತ್ರ.

रैंट– पु. दे. 'रेंट'।

रैदास– पु. एक साधु, एक जाति । ಒಬ್ಬ ಸಾಧು, ಮೊಚ್ಚಿಗಾರ, ಚಮ್ಮಾರ, ಸಮಗಾರ.

रैन; रैनि–स्त्री. रात। ರಾತ್ರಿ, ಇರುಳು.

रैयत–स्त्री. प्रजा । ಪ್ರಜೆ, ರೈತ, ಕೃಷಿಕ.

रैयाराव– पु. छोटा राजा । ಚಿಕ್ಕ ಅರಸು, ಸರದಾರ.

रैल– स्त्री. समूह । ಸಮೂಹ.

रोंगटा– पु. रोआँ । ರೋಮಾಂಚ, ಮುಳ್ಳು, ಕೂದಲು.

रोंगटी– स्त्री. बेइमानी । ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಮೋಸ, ಅನ್ಯಾಯ.

रोंठा– पु. कच्चे आम की सुखाई हुयी फाँक । ಮಾವಿನ ಕಾಯಿಯ ಬಾಳಕ.

रोंव, रोंआँ– पु. रोम, शरीरपर के छोटे छोटे बाल । ರೋಮ, ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ಚಿಕ್ಕ ಕೂದಲು.

रोआब– पु दे. 'रोव'।

रोक–स्त्री. बाधा, मनाही। ಬಾಧೆ, ಅಡ್ಡಿ, ನಿಷೇಧ, ವಿರೋಧ, ತಡೆ.

रोकटोक– स्त्री. बाधा, निषेध । ಬಾಧೆ, ಅಡ್ಡಿ, ನಿಷೇಧ, ಪ್ರತಿಬಂಧ.

रोकड़– स्त्री. नकदी । ನಗದು, ಹಣ, ಧನ, ರೊಕ್ಕ.

रोकड़िया– पु. खजानची । ನಗದಿ ಗುಮಾಸ್ತ, ಸರಾಫ, ಖಜಾನದಾರ.

रोकना– अक्रि. ठहराना, बाधा डालना, वशमें लाना, स्थगित करना, बंद करना, मनाही करना। ನಿಲ್ಲಿಸು, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು, ವಶದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೋ, ಸ್ಥಗಿತ ಮಾಡು, ಗತಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡು, ನಿಷೇಧಿಸು, ನಿರೋಧಿಸು.

रोग– पु. बीमारी, झंझट । ರೋಗ, ಜಡ್ಡು, ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ, ವ್ಯಾಧಿ, ತೊಡಕು, ಗೊಂದಲ.

रोगग्रस्त– वि. व्याधि-पीड़ित। ರೋಗ ಪೀಡಿತ, ಅಸ್ವಸ್ಥ.

रोगदई, रोगदैया– स्त्री बेइमानी । ಅನ್ಯಾಯ, ಅಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ತಗಲು, ಮೋಸ.

रोग़न– पु. पालिश। ಮಿರುಗೆಣ್ಣೆ, ಗಚ್ಚಿ ಎಣ್ಣೆ, ಪಾಲಿಶ್, ವಾರ್ನಿಶ್.

रोगिया, रोगिहा, रोगी– पु बीमार आदमी। ರೋಗಿ, ಅಸ್ವಸ್ಥ ಮನುಷ್ಯ, ವ್ಯಾಧಿಸ್ಥ, ಕಾಯಿಲೆಯವ.

रोचक– वि. मनोरंजक, रुचिकारक । ಮನೋರಂಜಕ, ರುಚಿಸುವ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ.

रोचकता– स्त्री. मनोहरता । ಸ್ವಾರಸ್ಯ, ಮನೋಹರತೆ.

रोचन– पु रोली, प्याज। ಶ್ರೀಚೂರ್ಣ, ರಂಜಕ, ಈರುಳ್ಳಿ, ಉಳ್ಳೇಗಡ್ಡೆ. वि. रुचनेवाला, शोभा देनेवाला, प्रिय लगनेवाला। ರುಚಿಸುವ, ಮನೋ-

ರಂಜಕ, ಪ್ರಿಯಕರ.

रोचना– स्त्री. श्रेष्ठ स्त्री, आकाश. गोरोचन, रक्त कमल । ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ತ್ರೀ; ಆಕಾಶ, ಗೋರೋಚನ, ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ಒಂದು ಸುಗಂಧಿತ ಪದಾರ್ಥ, ಕೆಂಪು ಕಮಲ.

रोचि– स्त्री. शोभा, किरण । ಶೋಭೆ, ಕಾಂತಿ, ಕಿರಣ.

रोज़–पु. दिन । ದಿನ अव्य. प्रतिदिन । ಪ್ರತಿದಿನ.

रोज– पु रोना । ಅಳುವಿಕೆ, ವಿಲಾಪ.

रोज़गार– पु. व्यवसाय, व्यापार । ಉದ್ಯೋಗ, ವ್ಯವಸಾಯ, ವೃತ್ತಿ, ಕಸಬು, ವ್ಯವಹಾರ, ವ್ಯಾಪಾರ.

रोज़गारी– स्त्री. व्यवसायी, व्यापारी । ಉದ್ಯೋಗಿ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ.

रोज़नामचा– पु. दिनचर्या लिखने की वही । ಡಾಯರಿ, ದಿನಂಪ್ರತಿಯ ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕ, ದಿನವಹಿ.

रोज़मर्रा– अव्य. प्रतिदिन । ಪ್ರತಿದಿನ, ನಿತ್ಯ. पु बोलचाल । ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆ, ಬಳಕೆಯ ಭಾಷೆ, ವ್ಯವಹಾರದ ಭಾಷೆ.

रोजा– पु उपवास । ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಒಂದು ವ್ರತ, ಉಪವಾಸ.

रोज़ाना–क्रिवि हर रोज़ । ದಿನಂಪ್ರತಿ, ಯಾವಾಗಲೂ. वि. प्रतिदिन का । ದಿನಂಪ್ರತಿಯ.

रोज़ी–स्त्री जीविका, नित्य का भोजन । ಜೀವನ ನಿರ್ವಾಹದ ಸಾಧನೆ, ಉದ್ಯೋಗ, ವೃತ್ತಿ, ಕಸಬು, ನಿತ್ಯದ ಆಹಾರ.

रोज़ीना– पु दैनिक मज़दूरी । ದಿನದ ಕೂಲಿ, ದಿನದ ಗಳಿಕೆ.

रोझ– पु नीलगाय । ಬಿಳಿಯ ಎರಳೆ.

रोट–पु मोटी रोटी, साना हुआ आटा । ಗೋದಿಯ ದಪ್ಪ ರೊಟ್ಟಿ, ನಾದಿದ ಕಣಕ.

रोटा–पु पिसा हुआ । ಅರೆದ, ಬೀಸಿದ, ಹಿಟ್ಟಾದ.

रोटिहा–पु. वह सेवक जो केवल भोजन-पर काम करता है । ಊಟಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಆಳು.

रोटी– स्त्री. चपाती, जीविका । ರೊಟ್ಟಿ, ಚಪಾತಿ, ಜೀವನ ನಿರ್ವಾಹದ ಸಾಧನ.

रोटीकपडा= भोजन और वस्त्र । ಅನ್ನ-ವಸ್ತ್ರ.

रोटी तोडना = मुफ्त का खाना, घर पड़े पड़े रहना । ಪುಕ್ಕಟೆಯ ಆಹಾರ ತಿಂದಿರು, ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿರು, ಕೂತು ತಿನ್ನು.

रोडा– पु कंकड । ಹರಳು, ಕಲ್ಲಿನ ಚೂರು, ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಚೂರು.

—अटकाना = बाधा डालना । ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು, ತೊಡಕು ಹಾಕು, ವಿಘ್ನತರು.

रोदन– पु. रोना । ಅಳುವಿಕೆ, ವಿಲಾಪ.

रोदसी– स्त्री. पृथिवी, स्वर्ग । ಪೃಥ್ವಿ, ಸ್ವರ್ಗ.

रोदा– पु चिल्ला। ಹೆದೆ, ಬಿಲ್ಲಿನದಾರ.

रोध, रोधन– पु रुकावट, दमन। ಅಡ್ಡಿ, ತಡೆ, ದಮನ.

रोधना– सक्रि रोकना, दबाना। ತಡೆ, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು, ಒತ್ತಿಡು, ಅಡಗಿಸು, ದಮನ ಮಾಡು.

रोधित– वि रोका हुआ। ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದ, ತಡೆ ಹಿಡಿದ.

रोना– अक्रि. रोदन करना, पछताना। ಅಳು, ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸು, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡು. पु दुख। ದುಃಖ. वि. रोनेवाला। ಅಳುತ್ತಿರುವ, ದುಃಖ ಪಡುವ.

रोना-धोना, रोना पीटना = अतिविलाप करना। ಗೋಳಾಡು, ಬಹಳ ಅಳು, ಎದೆ ಬಡೆದ-ಕೊಂಡು ಅಳು.

रोनी-धोनी– स्त्री रोनेवाली। ಅಳುವವಳು, ಶೋಕಿಸುತ್ತಿರುವವಳು. स्त्री शोक। ಶೋಕ, ದುಃಖ, ಪ್ರಳಾಪ.

रोपक– पु. स्थापित करनेवाला। ಸ್ಥಾಪಿಸುವವ, ನೆಡುವವ

रोपण– पु रोपने की क्रिया। ಸ್ಥಾಪನೆ, ನೆಡುವಿಕೆ, ಬಿತ್ತುವಿಕೆ.

रोपना– सक्रि. लगाना, बोना, स्थापित कराना, रोकना। ಹಚ್ಚು, ನೆಡು, ಬೀಜ ಬಿತ್ತು, ಸ್ಥಾಪಿಸು, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡು.

रोपनी, रोपाई– स्त्री. धान आदि पौधे रोपने का काम। ನಾಟಿಹಾಕುವಿಕೆ, ಸಸಿ ಹಾಕುವಿಕೆ.

रोपित– वि स्थापित। ಸ್ಥಾಪಿತ, ನೆಟ್ಟ, ಹಚ್ಚಿದ.

रोब–धाक, आतंक। ಪ್ರಭಾವ, ಆಢ್ಯತೆ, ವರ್ಚಸ್ಸು, ಅಂಜಿಕೆ.

रोबदार– वि. प्रभावशाली। ಪ್ರಭಾವವುಳ್ಳ, ಆಢ್ಯತೆಯ, ಪ್ರತಾಪಿ.

रोम– पु रोआँ, छिद्र, जल, ऊन। ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ಕೂದಲು, ಛಿದ್ರ, ನೀರು, ಉಣ್ಣೆ.

रोमपाट– पु ऊनी कपडा। ಉಣ್ಣೆಯ ಅರಿವೆ.

रोमांचित–वि पुलकित। ರೋಮಾಂಚಿತ, ಪುಲಕಿತ.

रोयाँ– पु. दे. 'रोम'।

रोर– स्त्री कोलाहल, गरीबी, विपत्ति। ಕೋಲಾಹಲ, ಗದ್ದಲ, ಒದರಾಟ, ಬಡತನ, ವಿಪತ್ತು. वि प्रबल, दुष्ट। ಪ್ರಬಲ, ವೇಗದ, ದುಷ್ಟ.

रोरी– स्त्री. चहलपहल, दौड़धूप, रोली। ಕೋಲಾಹಲ, ಗದ್ದಲ, ಗಲಭೆ, ಓಡಾಟ, ಶ್ರೀಚೂರ್ಣ. वि. अच्छा, सुंदर। ಒಳ್ಳೆಯ, ಸುಂದರ.

रोल– स्त्री कोलाहल। ಕೋಲಾಹಲ, ಗದ್ದಲ, ಅಬ್ಬರ. पु. प्रवाह। ಪ್ರವಾಹ, ಸೆಳವು.

रोली–स्त्री. एक लाल रंग। ಶ್ರೀಚೂರ್ಣ, ರಂಜಕ.

रोवनहार, रोवनिहार– वि. रोनेवाला। ಅಳುವವ, ಶೋಕಿಸುವವ.

रोवांसा– वि. रोने ही वाला। ಅಳು

ಸಮೀಪಿಸಿದ, ಅಳಲು ಸಿದ್ಧನಾದ, ಅಳು ಮೋರೆಯ, ಅಳುಬುರುಕ.

रोशन–वि प्रकाशित, जाहिर। ಪ್ರಕಾಶಿತ, ಪ್ರಜ್ವಲಿತ, ಪ್ರಕಟ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ.

रोशनदान– पु गवाक्ष । ಬೆಳಕಿಂಡಿ, ಗವಾಕ್ಷಿ.

रोशनाई–स्त्री. रोशनी, स्याही। ಬೆಳಕು, ಪ್ರಕಾಶ, ಮಸಿ, ಶಾಯಿ.

रोशनी– स्त्री. प्रकाश, उजेला, ज्ञान । ಪ್ರಕಾಶ, ಬೆಳಕು, ಜ್ಞಾನ.

रोष– पु क्रोध, द्वेष। ಸಿಟ್ಟು, ಕ್ರೋಧ, ರೋಷ, ದ್ವೇಷ.

रोषी–वि. क्रोधी। ಕ್ರೋಧಿತ, ಸಿಟ್ಟಾದ, ಸಿಡುಕು ಸ್ವಭಾವದ.

रोस– पु दे 'रोष'।

रोहण– पु चढ़ाई, अंकुरित होना । ಆರೋಹಣ, ಏರುವಿಕೆ, ಹತ್ತುವಿಕೆ, ಮೇಲೆ ಏಳುವಿಕೆ, ಚಿಗುರುವಿಕೆ.

रोहना– अक्रि चढना। ಏರು, ಹತ್ತು. सक्रि चढाना। ಎತ್ತು, ಹತ್ತಿಸು.

रोहिणी– स्त्री. बलदेव की माता, गाय, बिजली, एक नक्षत्र । ಬಲದೇವನ ತಾಯಿ, ಆಕಳು, ವಿದ್ಯುತ್ತು, ಮಿಂಚು, ಒಂದು ನಕ್ಷತ್ರ.

रोहित– वि लाल। ಕೆಂಪು.

रोहिताश्व– पु. अग्नि, हरिश्चंद्र का पुत्र। ಅಗ್ನಿ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಮಗ.

रोही– पु चढनेवाला । ಏರುವವ, ಹತ್ತುವವ. पु. एक अस्त्र, पीपल का पेड़। ಒಂದು ಅಸ್ತ್ರ, ಅರಳೆಯ ಗಿಡ.

रौंद, रौंदन– पु. रौंदने या मर्दन करने की क्रिया। ತುಳಿಸುವಿಕೆ, ಮರ್ದನ, ಮೆಟ್ಟುವಿಕೆ.

रौंदना– सक्रि. पैरो से कुचलना, खूब पीटना। ತುಳಿ, ಬಹಳ ಬಡಿ, ಮೆಟ್ಟು.

रौंदवाना–सक्रि. कुचलवाना । ತುಳಿಸು, ಮೆಟ್ಟಿಸು.

रौ– स्त्री. प्रवाह, वेग, चाल, धुन । ಪ್ರವಾಹ, ಸೆಳೆತ, ಹೊಯಿಲು, ವೇಗ, ಚಲನೆ, ಉತ್ಸಾಹ, ಹುಮ್ಮಸ್ಸು, ಹುಚ್ಚು. पु आवाज। ಧ್ವನಿ.

रौज़न– पु झरोखा। ಬೆಳಕಿಂಡಿ.

रौज़ा– पु समाधि, बाग । ಸಮಾಧಿ, ತೋಟ, ಉದ್ಯಾನ.

रौताइन-- स्त्री. रावत की स्त्री । ಸರದಾರನ ಹೆಂಡತಿ, ಅರಸಿ.

रौताई– स्त्री. स्वामित्व । ಸ್ವಾಮಿತ್ವ, ಅರಸುತನ.

रौद्र– वि. भयानक, क्रोधपूर्ण। ಭಯಾನಕ, ಉಗ್ರ, ಭಯಂಕರ.

रौनक– स्त्री. शोभा, कांति, चहलपहल। ಶೋಭೆ, ಕಾಂತಿ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಸಡಗರ.

रौप्य– वि चांदीका। ಬೆಳ್ಳಿಯ. पु चॉदी। ಬೆಳ್ಳಿ.

रौर– पु. दे. 'रोर'।

रौरव–पु. एक नरक का नाम। ಒಂದು ನರಕದ ಹೆಸರು. वि. घोर, भयंकर, चंचल, धूर्त। ಘೋರ, ಭಯಂಕರ,

ಭೀಷಣ, ಚಂಚಲ, ಧೂರ್ತ.

रौरा–सर्व आपका। ತವ್ಮ, दे. 'रोरा'।

रौराना– अक्रि शोर करना । ಗದ್ದಲ ಮಾಡು, ಒದರಾಡು, ಬಡಬಡಿಸು, ಹರಟು.

रौरे– सर्व आप। ತಾವು.

रौला– पु. शोरगुल। ಗದ್ದಲ, ಕೋಲಾಹಲ.

रौशन– वि दे 'रोशन'।

रौस– स्त्री. चालढाल । ರೀತಿ, ನೀತಿ, ನಡತೆ, ಪದ್ಧತಿ.

रौहाल– स्त्री. घोडे की एक जाति, घोडे की एक चाल। ಕುದುರೆಯ ಒಂದು ಜಾತಿ, ಕುದುರೆಯ ಒಂದು ನಡಿಗೆ.

ल

लंक– स्त्री. लंका, कमर । ಲಂಕಾ, ಸೊಂಟ, ನಡವು, ಕಟಿ.

लंकलाट–पु एक तरह का मोटा कपडा। ಒಂದು ತರದ ದಪ್ಪ ಅರಿವೆ.

लंका– स्त्री भारत के दक्षिण में एक द्वीप। ಲಂಕಾ, ಸಿಂಹಲದ್ವೀಪ.

लक्रूर– पु दे 'लंगूर'।

लग– वि लॅगड़ा। ಕುಂಟ. पु. लंगड़ापन, काछ। ಕುಂಟತನ, ಕಚ್ಚೆ.

लगड़–पु. लंगर। ಲಂಗರು. वि पंगु। ಕುಂಟ.

लॅगड़ा– वि. जिसका एक पैर टूटा या बेकार हो। ಕುಂಟ.

लॅगडाना– अक्रि लंगडाकर चलना। ಕುಂಟು, ಕುಂಟುತ್ತ ನಡೆ.

लंगर– पु. एक बहुत भारी लोहे का काँटा जिससे पानी में बड़ी नाव, जहाज आदि रुकते हैं, लटकती हुयी कोई भारी चीज, लोहे की वजनी जंजीर, गरीबों को बाँटा जानेवाला भोजन, मल्ल की लंगोट। ಲಂಗರು, ಹಗ್ಗ ಅಥವಾ ತಾರಿನಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟು ಜೋತಾಡುವ ಭಾರವಾದ ವಸ್ತು, ಗುದ್ದೆ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಭಾರವಾದ ಸರಪಳಿ, ಬಡವರಿಗೆ ನೀಡುವ ಆಹಾರ, ಜಟ್ಟಿಯ ಚಡ್ಡಿ. वि अधिक भारका, ढीठ। ಬಹಳ ಭಾರವಾದ, ದಿಟ್ಟ, ತುಂಟ, ಉದ್ಧಟ.

लॅगरई, लंगराई, लेगरी–स्त्री. शरारत। ದುಷ್ಟತನ, ತುಂಟತನ.

लंगरखाना– पु. सत्र। ಧರ್ಮಸತ್ರ, ಅನ್ನಛತ್ರ.

लंगूर– पु. दुम, वंदर। ಬಾಲ, ಮಂಗ, ಕೋತಿ.

लंगूरफल– पु नारियल । ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ.

लंगूल– पु. दुम । ಬಾಲ, ಪುಚ್ಛ.

लंगोट, लंगोटा– पु एक विशेष प्रकार का सिला हुआ कपड़ा जिसे व्यायाम करते समय कमर में कसते हैं। ಚಡ್ಡಿ, ಲಂಗೋಟಿ.

लंगोटी– स्त्री कौपीन । ಕೌಪೀನ, ಲಂಗೋಟಿ.

लंघन– पु. लाँघने की क्रिया, उपवास । ದಾಟುವಿಕೆ, ಹಾರುವಿಕೆ, ಉಪವಾಸ, ಲಂಘನ.

लंघना–सक्रि लाँघना। ದಾಟು,ಮೀರು, ಉಲ್ಲಂಘಿಸು, ಅತಿಕ್ರಮಿಸು.

लंज– पु दुम । ಬಾಲ.

लंठ– वि उजड्ड । ಮೂರ್ಖ, ದಡ್ಡ.

लंडूरा– वि. विना पूँछ का । ರೆಕ್ಕೆಗಳಿಲ್ಲದ, ರೆಕ್ಕೆ ಕತ್ತರಿಸಿಹೋದ.

लंतरानी– स्त्री. डींग । ಬಡಾಯಿ,ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ, ಬುರುಡೆ.

लंप-- पु. चिराग । ದೀಪ, ಲ್ಯಾಂಪು.

लंपट– वि कामी, छली । ಲಂಪಟ, ವ್ಯಭಿಚಾರಿ, ಮೋಸಗಾರ,ಪಟಿಂಗ.

लंब– पु समकोण बनानेवाली लंबी रेखा । ಲಂಬ. पु लंबा । ಉದ್ದ. ಎತ್ತರವಾದ.

लंबतड़ंग– वि. अधिक लंबा । ಬಹಳ ಉದ್ದ ಅಥವಾ ಎತ್ತರವಾದ.

लंबन– पु. सहारा । ಆಧಾರ.

लंबा– वि. ऊँचा, दीर्घ, बड़ा । ಎತ್ತರವಾದ,ಉದ್ದವಾದ, ನೀಳ, ದೊಡ್ಡ.

लंबाई– स्त्री. लंबापन । ಉದ್ದಳತೆ, ಎತ್ತರ, ನೀಳ.

लंबान– पु. दे. 'लंबाई'।

लंबी– वि. स्त्री. 'लंबा' का स्त्री रूप।
—तानना=लेटकर सो जाना। ಮಲಗಿ ನಿದ್ರೆ ಹೋಗು.

लंबोतरा– वि लंबे आकार का । ಉದ್ದವಾದ, ನೀಳವಾದ.

लंबोदर–पु. गणेश । ಗಣೇಶ, ಗಣಪತಿ.

लकटी– स्त्री दे. 'लकुटी'।

लकड़बग्घा– पु एक जंगली जानवर । ಕತ್ತೆಕಿರುಬ.

लकड़हारा– पु जो लकड़ी द्वारा अपनी जीविका चलाता हो । ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರಿ ಜೀವಿಸುವವ,ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಯುವವ

लक्कड़ा– पु. लकड़ी का मोटा कुंदा । ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ದೊಡ್ಡ ತುಂಡು,ಕೊಳೆ, ಕೊರಡು, ದಿಮ್ಮಿ.

लकड़ी– स्त्री काष्ठ, ईंधन, लाठी । ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಉರುವಲು, ಮರದ ತುಂಡು, ಕೋಲು.

लक़ब– पु उपाधि । ಪದವಿ,ಬಿರುದು, ಅಭಿದಾನ.

लक़लक़– पु सारस पक्षी । ಸಾರಸ ಪಕ್ಷಿ, ಕೊಕ್ಕರೆ. वि. बहुत दुबला पतला, क्षीण । ಬಡಕಲಾದ, ಅಶಕ್ತ, ಸಣಕಲಾದ, ಕ್ಷೀಣ.

लक़्वा– पु. एक वातरोग । ಅರ್ಧಾಂಗ ವಾಯು, ಪಕ್ಷವಾತ,ಪಾರ್ಶ್ವವಾತ.

लकसी– स्त्री फल आदि तोडने की लागी। ಕೊಕ್ಕೆಗೋಲು, ದೋಟಿ-ಗೋಲು.

लकीर–स्त्री. रेखा, पंक्ति। ಗೆರೆ,ರೇಖೆ, ಸಾಲು, ಪಂಕ್ತಿ.

—का फकीर = पुराने ढंगपर चलने-वाला। ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ನಡೆಯುವವ, ಅಂಧಾನುಕರಣ ಮಾ-ಡುವವ.

—पीटना = पुरानी प्रथा पर चलना। ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ವರ್ತಿಸು, ಅಂಧಾನುಕರಣ ಮಾಡು.

लकुच– पु बडहर। ಒಂದು ಕಾಡು ಜಾತಿಯ ಹಣ್ಣು.

लकुट, लकुटी– स्त्री. छड़ी, लाठी। ಬೆತ್ತ, ಕೋಲು, ಡೊಣ್ಣೆ,ಸೋಟಾ.

लक्कड़– पु दे 'लकडा'।

लक्का– पु. एक तरह का कबूतर। ಒಂದು ತರದ ಪಾರಿವಾಳ.

लक्खी– वि लाख के रंगका। ಅರಗಿನ ಬಣ್ಣದ. पु लखपती, एक तरह का घोडा। ಲಕ್ಷಾಧೀಶ, ಒಂದು ತರದ ಕುದುರೆ.

लक्ष– पु. उद्देश, निशाना। ಉದ್ದೇಶ, ಗುರಿ. वि. लाख। ಲಕ್ಷ.

लक्षण– पु. आसार, चिह्न, परिणाम। ಲಕ್ಷಣ, ಚಿಹ್ನೆ, ಪರಿಣಾಮ.

लक्ष्मी– स्त्री. विष्णुपत्नि, शोभा, संपत्ति, गृहिणी। ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ವಿಷ್ಣು ಪತ್ನಿ, ಶೋಭೆ, ಧನ, ಸಂಪತ್ತು,ಗೃಹಿಣಿ.

लक्ष्मीपुत्र– पु धनी। ಶ್ರೀಮಂತ.

लक्ष्य– पु उद्देश, निशाना। ಉದ್ದೇಶ, ಗುರಿ.

लखन– पु. लक्ष्मण। ಲಕ್ಷ್ಮಣ. स्त्री लखने की क्रिया। ನೋಡುವಿಕೆ, ತಿಳಿಯುವಿಕೆ.

लखना–सक्रि देखना, ताड़ना। ನೋ-ಡು, ತಿಳಿ, ಊಹಿಸು, ಅರಿ.

लखपती– पु. लाख रुपयावाला। ಲಕ್ಷಾಧೀಶ.

लखलखा– पु मूर्छा दूर करनेवाली एक सुगंधित वस्तु। ಮೂರ್ಛೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಒಂದು ಸುಗಂ-ಧಿತ ಪದಾರ್ಥ.

लखलुट–वि अपव्ययी। ದುಂದುಗಾರ, ಅಪವ್ಯಯ ಮಾಡುವವ.

लखाउ, लखाव– पु लक्षण, चिह्न। ಲಕ್ಷಣ, ಚಿಹ್ನೆ, ಗುರುತು.

लखाना-अक्रि दिखाई पड़ना। ಕಾಣು, ತೋರು, ದೃಷ್ಟಿಗೋಚರವಾಗು. सक्रि. दिखलाना। ತೋರಿಸು, ತಿಳಿಸು.

लखिमी– स्त्री दे 'लक्ष्मी'।

लखिया– पु. लखनेवाला। ನೋಡು-ವವ, ದರ್ಶಕ, ಲಕ್ಷಿಸುವವ.

लखी– पु. लाख के रंग का घोड़ा। ಅರಗಿನ ಬಣ್ಣದ ಕುದುರೆ.

लखेरा– पु चूड़ियाँ बनानेवाला। ಬಳೆ ತಯಾರಿಸುವವ.

लखौट– स्त्री. लाख की चूड़ी। ಅರಗಿನ

ಬಳೆ.

लखौटा– पु. लेख, लिखावट, एक सुगंधित लेप, सिंधूर रखने की डब्बी। ಲೇಖ, ಬರೆವಣಿಗೆ, ಗಂಧದ ಅಂಗಲೇಪ, ಅಂಗರಾಗ, ಕುಂಕುಮದ ಡಬ್ಬಿ. स्त्री लाख की चूडी। ಅರಗಿನ ಬಳೆ.

लखौरी– स्त्री. एक प्रकार की पतली ईंट, भ्रमरी का घर, किसी देवता को लाख पत्तियाँ या फल चढ़ाना। ಒಂದು ತರದ ಚಿಕ್ಕ ಇಟ್ಟಂಗಿ, ಇಟ್ಟಿಗೆ, ಭ್ರಮರದ ಮನೆ, ಲಕ್ಷಾರ್ಚನೆ,ದೇವರಿಗೆ ಲಕ್ಷ ಎಲೆ ಅಥವಾ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಏರಿಸುವಿಕೆ.

लग– स्त्री लगन, प्रेम, पतली छडी। ಪ್ರೇಮ, ಆಸಕ್ತಿ, ತೆಳುವಾದ ಕೋಲು. क्रिवि पास, पर्यंत, तक। ಹತ್ತಿರ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ, ವರೆಗೆ, ತನಕ. अव्य. लिये, साथ, संग। ಓಸ್ಕರ, ಸಲುವಾಗಿ, ಸಂಗಡ, ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ.

लगढग– क्रिवि. दे ‘ लगभग ’।

लगन, लगनि– स्त्री लगाव, प्रेम, संबंध, धुन। ಸಂಬಂಧ,ಸೇರಿಕೆ,ಹೊಂದಿಕೆ, ಅಕ್ಕರೆ, ಮೋಹ, ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ, ಹುಚ್ಚು. पु शुभ मुहूर्त। ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತ.

लगनपत्री– स्त्री. विवाह की तिथिपत्री। ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆ, ಲಗ್ನದ ಕರೆಯೋಲೆ.

लगनवट– स्त्री प्रेम, लगन। ಪ್ರೀತಿ, ಆಸಕ್ತಿ.

लगना– अकि जुड़ना, मिलना, प्रवृत्त होना, व्यय होना, चढ़ाया जाना, असर होना, चिह्नित होना, प्रतीत होना, जान पड़ना, पीडा उत्पन्न करना, उगना, स्थापित होना, साथ होना, निश्चित स्थानपर पहुंचना, टकराना, जलन उत्पन्न करना। ಕೂಡು, ಒಂದೆಡೆ ಸೇರು, ಮಿಳಿತವಾಗು, ಸಿಗು, ಕೂಡು, ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳು, ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗು, ಸೇರು, ಖರ್ಚಾಗು, ಖರ್ಚು ಹಿಡಿ, ಏರಿಸಲ್ಪಡು, ಪ್ರಭಾವವಾಗು, ಕಲೆ ಬೀಳು,ಚಿಹ್ನೆ ಆಗು, ತಿಳಿ,ಗೊತ್ತಾಗು, ಅರಿ, ಪೀಡೆಯಾಗು, ತ್ರಾಸವಾಗು, ನಾಟು, ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗು, ಸಂಗಡ ಇರು, ಬೆನ್ನು ಹತ್ತು, ನಿಶ್ಚಿತ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಮುಟ್ಟು, ಗುರಿ ಮುಟ್ಟು, ತಲುಪು, ತಾಗು, ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆ, ಉರಿ, ನೋವಾಗು.

लगनि– स्त्री. दे ‘ लगन ’।

लगनी– स्त्री. छोटी थाली। ಚಿಕ್ಕ ತಾಟು, ತಟ್ಟೆ.

लगभग– क्रिवि. अंदाज़न, करीब। ಸುಮಾರು, ಅಜಮಾಸು, ಸಮೀಪ ಸಮೀಪ, ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ.

लगर– पु एक शिकारी पक्षी। ಒಂದು ಬೇಟೆಯ ಪಕ್ಷಿ.

लगलग– वि. बहुत नाज़ुक। ಸುಕುಮಾರ, ನಾಜೂಕಾದ, ಮೃದು-

ವಾದ.

लगव– वि. व्यर्थ, असत्य । ವ್ಯರ್ಥ, ಅಸತ್ಯ.

लगवाना– सक्रि किसीसे लगाने का काम कराना । ಹಚ್ಚಿಸು, ತಗಲಿಸು, ಲೇಪಿಸು.

लगवार– पु. उपपति । ಉಪಪತಿ, ಜಾರ.

लगातार–क्रिवि निरंतर, सिलसिले से। ಯಾವಾಗಲೂ, ನಿರಂತರ, ಎಡೆಬಿಡದೆ, ಕ್ರಮವಾಗಿ.

लगान–पु. भूमिकर। ತೆರಿಗೆ,ಭೂಮಿಯ ಕರ, ಕಂದಾಯ.

लगाना– सक्रि जोड़ना, मिलाना,आरोपित करना,खर्च करना, प्रवृत्त करना, लेप करना, बंद करना, चढ़ाना, दुहना, धारण करना, सम्मिलित करना, बिछाना, फैलाना, चिह्नित करना, सान धरना, पास लाना, बदले में देना, तत्पर करना, दाम आकना, छुआना, जलाना, क्रम में रखना, चोट पहुंचाना, स्थापित करना, सड़ाना, चुनना, वृक्ष जमाना, काम में लाना, दॉव पर रखना। ಕೂಡಿಸು,ಜೋಡಿಸು, ಇಡು,ಹಾಕು, ಸಂಧಿಸು, ಸೇರಿಸು,ಹೊರಿಸು, ಆರೋಪ ಕೊಡು, ಖರ್ಚು ಮಾಡು, ವ್ಯಯ ಮಾಡು, ಸವರು, ಲೇಪಿಸು, ಬಳಿ, ಮೆತ್ತು, ಮುಚ್ಚು, ಒಂದು ಮಾಡು, ಏರಿಸು, ಹಿಂಡು,ಧರಿಸು, ಸಮ್ಮಿಲಿತ ಮಾಡು,ಅಂಟಿಸು, ಹಾಸು, ಹರವು, ಚಿಹ್ನೆ ಹಾಕು, ಗುರ್ತು ಮಾಡು, ಸಾಣೆ ಹಿಡಿ, ಸಮೀಪ ತರು, ಬದಲಾಗಿ ಕೊಡು, ಪ್ರವೃತ್ತಿಸು, ತೊಡಗಿಸು, ಬೆಲೆ ಹಚ್ಚು, ಕ್ರಯ ಕಟ್ಟು,ಮುಟ್ಟಿಸು,ಸ್ಪರ್ಶಿಸು, ತಗಲಿಸು, ಸುಡು,ಕ್ರಮವಾಗಿರಿಸು, ಅಣಿ ಮಾಡು, ಹೊಡೆ, ಬಡಿ,ಜಡಿ, ಸ್ಥಾಪಿಸು,ನೆಡು,ಕೊಳೆಸು, ಆರಿಸು, ಗಿಡ ನೆಡು, ಸಸಿ ಹಚ್ಚು, ಉಪಯೋಗಿಸು, ಬಳಸು, ಆಟದಲ್ಲಿ ಇಡು,(ಜೂಜಿನಲ್ಲಿ)ರೊಕ್ಕ ಹಚ್ಚು.

लगाम– स्त्री बाग, नियंत्रण । ಕಡಿವಾಣ, ಲಗಾಮು, ನಿಯಂತ್ರಣ, ಕಟ್ಟು.

लगाय– स्त्री लगन, प्रीति । ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ, ಹೊಂದಿಕೆ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ.

लगार– स्त्री लगन, सिलसिला, बंधेज । ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ, ಸಂಬಂಧ. ಕ್ರಮ, ಕಟ್ಟು, ಕಟ್ಟಳೆ, ನಿಯಮ. पु भेद लेने को भेजा गया व्यक्ति । ಗುಪ್ತ ಚಾರ.

लगालगी– स्त्री. लगन, स्नेह । ಸ್ನೇಹ, ಪ್ರೇಮ, ಸಂಬಂಧ, ಅನುರಾಗ.

लगाव– पु **लगावन**– स्त्री. संबंध । ಸಂಬಂಧ, ಸಂಪರ್ಕ, ಸೇರಿಕೆ, ಸ್ನೇಹ.

लगावट–स्त्री प्रीति,प्रेम-संबंध । ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ನೇಹ, ಪ್ರೇಮ ಸಂಬಂಧ.

लगावना– सक्रि. दे. ' लगाना ' ।

लगि– अव्य दे. 'लग'। पु लगन, लग्गी । ಪ್ರೇಮ, ಸಂಬಂಧ, ಕೋಲು, ಡೊಣ್ಣೆ.

लगी– स्त्री दे 'लग्गी'।

लगुड– पु. डंडा । ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಕೋಲು, ಡೊಣ್ಣೆ, ಲಾಠಿ.

लगूर, लगूल– पु. दुम । ಬಾಲ.

लगे– अव्य. लिये, साथ, संग। ಓಸ್ಕರ, ಸಂಗಡ, ಜೊತೆಗೆ.

लग्गा– पु लंबा बाँस, कार्यारंभ। ಉದ್ದವಾದ ಬಿದಿರ ಕೋಲು, ಕಾರ್ಯಾರಂಭ.

लग्गी, लग्घी–स्त्री. बाँस की लंबी छडी। ಉದ್ದವಾದ ಬಿದಿರು,ಕೋಲು,ಗಳ, ದೋಟಿ.

लग्घड– पु वाज, लकडबग्घा । ಗಿಡಗ, ಡೇಗೆ, ಕತ್ತೆಕಿರುಬ.

लग्घा-पु **लग्घी** –स्त्री दे 'लग्गा' 'लग्गी'।

लग्न–पु मुहूर्त, राशिका उदय, विवाह। ಮುಹೂರ್ತ, ರಾಶಿಯ ಉದಯ, ಲಗ್ನ, ವಿವಾಹ. स्त्री. दे 'लगन'। वि. लगा हुआ । ಕೂಡಿದ, ಹೊಂದಿಕೆಯಾದ, ಹತ್ತಿದ.

लघिमा– स्त्री. लघुता, एक सिद्धि । ಲಘುತ್ವ,ಕಡಿಮೆತನ,ಒಂದು ಸಿದ್ಧಿ.

लघु– वि. छोटा, हलका, थोड़ा, नीच । ಚಿಕ್ಕ, ಸಣ್ಣ, ಹಗುರಾದ, ಸ್ವಲ್ಪ, ನೀಚ.

लघुता– स्त्री. **लघुत्व**– पु छोटाई, नीचता, हलकापन । ಲಘುತ್ವ,ಚಿಕ್ಕತನ, ನೀಚತನ, ಕ್ಷುದ್ರತನ, ತುಚ್ಛತೆ, ಹಗುರತನ.

लच, लचक– स्त्री लचकने की क्रिया झुकाव । ಬಾಗುವಿಕೆ, ಮಣಿಯುವಿಕೆ, ಮಣಿತ, ಮುರುಕ.

लचकना– अक्रि. झुकना । ಬಾಗು, ಮಣಿ, ಬಳುಕು.

लचकनि– स्त्री. दे. 'लचक'।

लचकाना– सक्रि. झुकाना । ಬಗ್ಗಿಸು, ಮಣಿಸು, ಕೊಂಕಿಸು, ಅದುರಿಸು.

लचकीला, लचलचा– वि. लचकने योग्य । ಬಾಗುವ, ಮಣಿಯುವ, ಅದುರುವ

लचन– स्त्री दे 'लचक'।

लचना– अक्रि. दे. 'लचकना'।

लचर– वि. तर्कहीन, निर्बल । ತರ್ಕ-ಹೀನ, ನಿರ್ಬಲ.

लचाना– सक्रि झुकाना, नीचा करना । ಬಾಗಿಸು, ಮಣಿಸು, ಕೊಂಕಿಸು, ಬಳುಕಿಸು.

लचार– वि दे 'लाचार'।

लचीला–वि लचकीला । ಸಹಜವಾಗಿ ಬಾಗುವ,ಮಣಿಯುವ,ಬಳುಕುವ.

लच्छ– पु. उद्देश, बहाना, लाख । ಉದ್ದೇಶ, ಗುರಿ, ನೆವ, ಸೋಗು, ಲಕ್ಷ (ಎಣಿಕೆ).

लच्छण, लच्छन– पु लक्षण, लक्ष्मण । ಲಕ್ಷಣ, ಚಿಹ್ನೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ.

लच्छा– पु. एक जेवर, सूत का गुच्छा । ಒಂದು ಆಭೂಷಣ, ಸೂಲಿನ

ಗೊಂಡೆ, ನೂಲಿನ ಬಳೆ, ಕಂಡಿಕೆ, ನೂಲಿನ ಉಂಡೆ.

लच्छि,लच्छिमी– स्त्री. लक्ष्मी। ಲಕ್ಷ್ಮಿ.

लच्छित– वि देखा हुआ, लक्ष्य किया हुआ। ನೋಡಿದ, ಗುರಿ ಹಿಡಿದ

लच्छी– स्त्री. छोटा लच्छा, लक्ष्मी। ದಾರದ ಚಿಕ್ಕ ಉಂಡೆ, ಕಂಡಿಕೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ. पु घोड़े का एक भेद। ಕುದುರೆಯ ಒಂದು ಜಾತಿ

लच्छेदार– वि लच्छोंवाला, मजेदार। ನೂಲು ನೂಲಾದ, ಎಳೆಗಳುಳ್ಳ, ಗೊಂಡೆಗಳುಳ್ಳ, ರುಚಿಸುವ, ಮನ ರಂಜಕ,ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾದ, ಇಂಪಾದ.

लछन– पु लक्षण। ಲಕ್ಷಣ.

लछना– सक्रि. लखना। ನೋಡು, ಲಕ್ಷಿಸು.

लछमन– पु. लक्ष्मण। ಲಕ್ಷ್ಮಣ.

लछमी,लछिमी– स्त्री लक्ष्मी। ಲಕ್ಷ್ಮಿ.

लछारा– वि. लंबा, बड़ा। ಉದ್ದವಾದ, ದೊಡ್ಡ.

लज– स्त्री. दे 'लाज'।

लजना– अक्रि लज्जित होना। ನಾಚು, ಲಜ್ಜಿತನಾಗು

लजनी– स्त्री. लजालू पौधा। ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ, ನಾಚಿಕೆ ಬಳ್ಳಿ.

लजवाना– सक्रि शर्मिन्दा करना। ನಾಚಿಸು, ಲಜ್ಜಿಸು, ನಾಚಿಕೆ ಪಡಿಸು.

लजाधुर– पु. दे. 'लजनी'। वि. लज्जावान्। ಲಜ್ಜೆಯುಳ್ಳ, ನಾಚಿಕೆಯುಳ್ಳ.

लजाना– सक्रि लज्जित करना। ನಾಚಿಸು, ನಾಚಿಕೆ ಪಡಿಸು. अक्रि लज्जित होना। ನಾಚು, ನಾಚಿಕೆ ಪಡು, ಸಂಕೋಚ ಪಡು.

लजालू– पु. लजावर नाम का पौधा। ನಾಚಿಕೆ ಬಳ್ಳಿ, ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ. वि. लज्जायुक्त। ಲಜ್ಜೆಯುಳ್ಳ, ನಾಚಿಕೆಯುಳ್ಳ.

लजियाना– अक्रि. लजाना। ನಾಚಿಸು, ನಾಚು, ಲಜ್ಜಿತನಾಗು.

लजीला, लजोर– वि लज्जाशील। ನಾಚಿಕೆಯುಳ್ಳ,ನಾಚುವ, ಸಂಕೋಚವುಳ್ಳ, ಲಜ್ಜೆಯುಳ್ಳ.

लजुरी– स्त्री. रस्सी। ಹಗ್ಗ.

लजोर– वि. दे. 'लजीला'।

लजोहा, लजौहा, लजौना– वि लज्जावान्, लजीला। ನಾಚಿಕೆಯುಳ್ಳ, ಲಜ್ಜೆಯುಳ್ಳ,ನಾಚುವ, ಲಜ್ಜಿಸುವ.

लज़्ज़त– स्त्री. स्वाद, मजा। ರುಚಿ, ಸವಿ, ಸ್ವಾದ.

लज्जाजनक, लज्जाप्रद– वि. लज्जा उत्पन्न करनेवाला। ನಾಚಿಕೆಯ, ನಾಚಿಸುವ, ಹೇಸಿಕೆಯ, ಅಪಮಾನದ.

लज्जावान्, लज्जाशील– वि दे. 'लजीला'।

लज्जाशून्य, लज्जाहीन–वि. निर्लज्ज। ನಿರ್ಲಜ್ಜ, ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿ, ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲದವ.

लज्जित– त्रि शर्मिन्दा । ನಾಚಿದ, ನಾಚಿಕೆಗೊಂಡ.

लट– पु. पागल, चोर । ಹುಚ್ಚ, ಕಳ್ಳ. स्त्री. बालों का गुच्छा, सूतका गुच्छा, लपट, एक प्रकार की बेंत । ಜುಟ್ಟು, ಶಿಖೆ, ಕೇಶಪಾಶ, ಜಡೆಗಟ್ಟಿದ ಕೂದಲು, ನೂಲಿನ ಉಂಡೆ, ಜ್ವಾಲೆ, ಅಗ್ನಿ ಶಿಖೆ, ಒಂದು ತರದ ಬೆತ್ತ.

लटक– स्त्री लचक, नखरा । ಮಣಿತ, ಬಾಗುವಿಕೆ, ಬಳುಕುವಿಕೆ,ಮುರುಕ, ಒಯ್ಯಾರ, ಹಾವಭಾವ.

लटकन– पु. लटकनेवाली वस्तु, झुमका, लुभानेवाली चाल, लटकने की क्रिया या भाव, एक वृक्ष । ಜೋಲಾಡುವ ವಸ್ತು, ನೇತಾಡುವ ವಸ್ತು,ನತ್ತು, ಮುತ್ತಿನ ಗೊಂಡೆ, ಮುರುಕ, ಒಯ್ಯಾರ, ಜೋಲಾಡುವಿಕೆ, ನೇತಾಡುವಿಕೆ.

लटकना–अक्रि. झूलना,टँगना,लचकना। ಜೋಲಾಡು, ನೇತಾಡು, ಜೋತಾಡು, ಓಲಾಡು, ಬಳುಕು, ಜೋಲು ಬೀಳು, ತೂಗಾಡು, ಮಣಿ, ಬಾಗು.

लटकवाना– सक्रि 'लटकना' का प्रे रूप ।

लटका– पु. गति, चाल, हावभाव, टोटका, किसी रोग की शांति का छोटा प्रयोग । ಗತಿ, ರೀತಿ, ನಟನೆ, ಒಯ್ಯಾರ,ಬಿಂಕ, ತಂತ್ರ, ಮಾಟ, ಜಾದು, ಮದ್ದು, ಔಷಧ.

लटकाना–सक्रि लटकने में प्रवृत्त करना, टाँगना । ಜೋಲಾಡಿಸು, ನೇತಾಡಿಸು, ತೂಗಾಡಿಸು, ತೂಗು ಹಾಕು. अक्रि.-दे 'लटकना'।

लटकीला, लटकौहा–वि लटकनेवाला । ನೇತಾಡುವ, ಜೋಲಾಡುವ,ತೂಗಾಡುವ.

लटना–अक्रि. थककर गिर जाना, लड़खड़ाना, ढीला पड़ना, शिथिल होना, दुर्बल होना,ललचाना,आसक्त होना। ದಣಿ, ಬಳಲು, ಬಳಲಿ ಬಿದ್ದು ಬಿಡು, ತೂರಾಡು, ಬಳುಕಾಡು, ಅಲ್ಲಾಡು, ಸಡಿಲವಾಗು, ದುರ್ಬಲನಾಗು, ಅಶಕ್ತನಾಗು, ಸೊರಗು, ಬಾಡು, ಹಂಬಲಿಸು, ಆಶೆ ಪಡು, ಹಾತೊರೆ, ಆಸಕ್ತನಾಗು, ಮೋಹಿಸು.

लटपट,लटपटा–वि शिथिल,लड़खडाता हुआ, टूटा फूटा, जो क्रम में न हो, थककर गिरा हुआ, अशक्त, जिसमें परत पडी हो । ಶಿಥಿಲವಾದ, ಸಡಿಲವಾದ,ಮುಗ್ಗರಿಸುವ, ಅಲ್ಲಾಡುವ, ಬಳುಕುವ, ಮುರುಕಲಾದ, ಕ್ರಮವಿಲ್ಲದ,ದಣಿದ, ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾದ, ಅಶಕ್ತ, ದುರ್ಬಲ, ಬಾಡಿದ,ಸೊರಗಿದ, ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟಿದ, ನಿರಿಗೆಯಾದ.

लटपटान– स्त्री. लचक, लड़खड़ाहट । ಬಳುಕುವಿಕೆ,ಬಾಗುವಿಕೆ, ಜೋಲಾಡುವಿಕೆ, ಅಲ್ಲಾಡುವಿಕೆ, ತತ್ತರಿಸುವಿಕೆ.

लटपटाना– अक्रि लड़खडाना, अनुरक्त होना, विचलित होना । ಬಳಕು, ತತ್ತರಿಸು, ತೂರಾಡು, ಓಲಾಡು, ಅನುರಕ್ತನಾಗು, ಗಾಬರಿಯಾಗು.

लटा– वि दुबला, तुच्छ । ದುರ್ಬಲ, ತುಚ್ಛ, ನೀಚ.

लटापटी– स्त्री. लटपटाने की क्रिया या भाव, भिडंत । ತತ್ತರಿಸುವಿಕೆ, ಓಲಾಡುವಿಕೆ, ಮುಗ್ಗರಿಸುವಿಕೆ, ಲಟಾಪಟಿ, ಜಗಳ, ಹೊಡೆದಾಟ.

लटापोट– वि मुग्ध । ಮುಗ್ಧ, ಮರುಳಾದ, ಮೋಹಿತ.

लटिया– स्त्री. सूत आदि की लच्छी । ನೂಲು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಚಿಕ್ಕ ಉಂಡೆ.

लटी– स्त्री बुराई, मिथ्या कथन, वेश्या, भगतिन । ಕೆಡಕು, ಸುಳ್ಳುವಾರ್ತೆ, ವೇಶ್ಯೆ, ಸೂಳೆ, ಸನ್ಯಾಸಿನಿ.

लटुआ– पु एक खिलौना । ಬೊಗರೆ, ಬುಗುರಿ.

लट्टू, लट्टू– पु दे 'लटुआ' । वि मुग्ध । ಮುಗ್ಧ, ಮೋಹಿತ.

लटूरी– स्त्री. सिर के बालों का लटकता हुआ गुच्छा, केश । ಹೆಳಲು, ಕೇಶಪಾಶ, ಜಡೆ.

लट्टू– पु. दे. 'लट्टू'।

—होना= मोहित होना । ಮೋಹಿಸು, ಅನುರಕ್ತನಾಗು, ಮನಸೋಲು.

लट्ठ– पु. बड़ी लाठी, सोटा । ಬಡಿಗೆ, ದೊಡ್ಡ ಕೋಲು. वि. उजड्ड । ಮೂರ್ಖ.

लट्ठा–पु लकड़ी का मोटा लंबा टुकड़ा, मारकीन । ತೊಲೆ, ತೆಪ್ಪ, ದಿಮ್ಮಿ, ದೂಲ, ಒಂದು ತರದ ಬಟ್ಟೆ.

लठिया– स्त्री. छोटी लाठी । ಚಿಕ್ಕ ಬಡಿಗೆ.

लठियाना– सक्रि. लाठी से मारना । ದೊಣ್ಣೆಯಿಂದ ಹೊಡೆ.

लठैत– पु लट्ठबाज । ಲಾಠೀ ವರಸೆ ಬಲ್ಲವ.

लडंत– पु मुठभेड, मुकाबला । ಜಗಳ, ಯುದ್ಧ, ವಿರೋಧ, ಹೋರಾಟ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ.

लड– स्त्री दे. 'लडी'।

लडकई–स्त्री लड़कपन–पु. बाल्यावस्था, चंचलता, नादानी । ಬಾಲ್ಯ, ಹುಡುಗತನ, ಚಿಕ್ಕಂದು, ಚಾಂಚಲ್ಯ, ಅಜ್ಞಾನ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ.

लडकपन– पु. बाल्यावस्था, चंचलता । ಬಾಲ್ಯ, ಹುಡುಗತನ, ಚಾಂಚಲ್ಯ.

लड़का– पु. पुत्र, बालक । ಮಗ, ಬಾಲಕ, ಹುಡುಗ

लड़काई– स्त्री दे 'लडकई'।

लड़कावाला– पु संतान । ಸಂತಾನ, ಮಕ್ಕಳು ಮರಿ.

लडकिनी,लडकी– स्त्री बेटी, बालिका । ಮಗಳು, ಹುಡುಗಿ, ಬಾಲಿಕೆ.

लड़कौरी–स्त्री. वह स्त्री जिसकी गोद मे बच्चा हो । ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಸು ಇರುವ ಸ್ತ್ರೀ, ಸಂತಾನವತಿ,

ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ.

लडखड़ाना–अक्रि. डगमगाना। ಬಳಕು, ತತ್ತರಿಸು, ಓಲಾಡು, ಹೊರಳಾಡು, ಅಲ್ಲಾಡು.

लडखडी– स्त्री लडखड़ाने की क्रिया। ಬಳುಕುವಿಕೆ, ತತ್ತರಿಸುವಿಕೆ, ಓಲಾಡುವಿಕೆ.

लडना– अक्रि युद्ध करना, झगडना। ಯುದ್ಧ ಮಾಡು, ಕಾದು, ಜಗಳ ಮಾಡು.

लडबड़ाना– अक्रि दे. 'लड़खड़ाना'।

लडबावर, लडबौरा– वि, लड़को जैसा, नासमझ, मूर्ख । ಹುಡುಗರಂಥ, ಹುಡುಗಾಟಿಕೆಯ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದ, ಮೂರ್ಖ, ಅಜ್ಞಾನಿ, ಹೆಡ್ಡ.

लड़ाई– स्त्री. युद्ध, झगडा, विवाद। ಯುದ್ಧ, ಜಗಳ, ವಾದವಿವಾದ.

लडाका– वि. बहादुर, कलहकारी । ವೀರ, ಯುದ್ಧಪ್ರಿಯ, ಜಗಳಗಂಟ.

लडाकू– वि दे. 'लड़ाका'। लड़ाई के काम का । ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಬೀಳುವ.

लडाना– सक्रि भिडाना, कलह के लिये उद्यत करना, लाड-प्यार करना । ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿಸು, ಜಗಳ ಹಚ್ಚು, ಹೋರಾಡಿಸು, ಹೊಡೆದಾಡಿಸು, ಲಲ್ಲೆಮಾಡು, ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡು, ಮುದ್ದಾಡು.

लडायता– वि दे 'लडैता'।

लडियाना–सक्रि लड़ी बनाना, पिरोना। ಸರ ಪೋಣಿಸು, ಮಾಲೆ ಕಟ್ಟು.

लड़ी– स्त्री. लड, पंक्ति, सिलसिला । ಮಾಲೆ, ಎಳೆ, ಸರ, ಲಡಿ, ಪಂಕ್ತಿ, ಕ್ರಮ.

लडीला–वि प्यारा। ಪ್ರಿಯ, ಮುದ್ದು

लडुआ, लड्डुया– पु. लड्डू। ಉಂಡೆ, ಲಾಡು, ಲಡ್ಡು.

लडैता– वि. लड़नेवाला, दुलारा । ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವವ, ವೀರ, ಪ್ರಿಯ, ಪ್ರೀತಿಯ, ಮುದ್ದು.

लड्डू– पु. गेंद के आकार की मिठाई। ಉಂಡೆ, ಲಡ್ಡು, ಲಾಡು.

लड़्याना– सक्रि. अधिक प्यार करना। ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಸು, ಲಲ್ಲೆ ಮಾಡು.

लढ़ा– पु लढिया– स्त्री बैलगाड़ी । ಚಕ್ಕಡಿ, ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿ, ಚಕ್ಕಬಂಡಿ.

लत– स्त्री. दुर्व्यसन । ದುರ್ವ್ಯಸನ, ಚಟ, ಚಾಳಿ.

लतखोर, लतखोरा– वि लात खानेवाला, कमीना। ಹೊಡೆತ ತಿನ್ನುವವ, ತುಚ್ಛ, ನೀಚ. पु. पायंदाज, चौखट, दास । ಕಾಲು ಒರೆಸುವ ಚಾಪೆ, ಚೌಕಟ್ಟು, ದಾಸ, ಸೇವಕ.

लतमर्दन– पु. पैरों से रौंदना। ಕಾಲಿನಿಂದ ತುಳಿಯುವಿಕೆ.

लतर– पु. बेल। ಬಳ್ಳಿ, ಲತೆ.

लता– स्त्री. बेल। ಬಳ್ಳಿ, ಲತೆ.

लताकुंज, लतागृह–पु लताओं से छाया हुआ स्थान। ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಆಚ್ಛಾದಿತವಾದ ಸ್ಥಾನ.

लताभवन,लतामंडप–पु दे. 'लताकुंज'।

लताड़– स्त्री. फटकार। ಬೆದರಿಕೆ, ಅವಮಾನ, ತಿರಸ್ಕಾರ, ನಿಂದೆ.

लताड़ना– सक्रि कुचलना, लात मारना, थकाना, व्यग्र करना। ತುಳಿ,ಹೊಡೆ, ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದೆ, ದಣಿಸು, ತ್ರಾಸ ಕೊಡು, ಪೀಡಿಸು, ಧಿಕ್ಕರಿಸು

लताफ़त– स्त्री कोमलता, स्वाद, उत्तमता। ಕೋಮಲತೆ, ಸ್ವಾದ, ಮಾಧುರ್ಯ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ.

लतिका– स्त्री. छोटी लता। ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಿ, ಲತೆ.

लतियाना– सक्रि लातो से मारना। ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದೆ, ತುಳಿ, ಮೆಟ್ಟು.

लतीफ़– वि बढ़िया, मजेदार, सुंदर। ಒಳ್ಳೆಯ, ಉತ್ತಮ, ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ, ರುಚಿಸುವ, ಸುಂದರ.

लतीफ़ा– पु चुटकुला। ನಗೆಚಾಟಿಕೆ, ನಗೆಮಾತು, ಹಾಸ್ಯ, ಗೇಲಿ.

लत्ता– पु. धज्जी। ಚಿಂದಿ, ಅರಿವೆಯ ತುಂಡು, ಬಟ್ಟೆಯ ಚೂರು, ಬೊಂತೆ.

लत्ती– स्त्री. धज्जी, पादप्रहार। ಚಿಂದಿ, ಅರಿವೆಯ ತುಂಡು, ಬಟ್ಟೆಯ ಚೂರು, ಒದೆತ, ಪಾದಪ್ರಹಾರ.

लथड़पथड़, लथपथ– वि. भीगा हुआ। ತೊಯ್ದ,ಒದ್ದೆಯಾದ,ಮುಣುಗಿದ

लथाड़–स्त्री. फटकार, भर्त्सना, पराजय। ಬೆದರಿಕೆ, ಮೂದಲಿಸುವಿಕೆ, ತಿರಸ್ಕಾರ, ಪರಾಜಯ, ಸೋಲು.

लथाड़ना, लथेड़ना– सक्रि कीचड़ आदि से तराबोर करना, भूमिपर पटककर घसीटना, हराना,फटकारना, थकाना। ಕೆಸರಿನಿಂದ ಮಲಿನ ಮಾಡು, ಎಳೆದು ಮಲಿನ ಮಾಡು, ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕೆಡಹಿ ಎಳೆ, ಸೋಲಿಸು, ಬೆದರಿಸು, ಗದರಿಸು, ಮೂದಲಿಸು, ಜಂಕಿಸು, ದಣಿಸು.

लदना– अक्रि भारयुक्त होना, बोझा भरा जाना, परिपूर्ण होना, कैदी होना। ಹೊರಿಸಲ್ಪಡು,ಹೊರಲ್ಪಡು, ಭಾರಯುಕ್ತವಾಗು, ಹೇರಲ್ಪಡು, ತುಂಬಲ್ಪಡು, ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗು.

लदवाना– सक्रि लादने का काम दूसरे से कराना। ಹೇರಿಸು,ಹೊರಿಸಿಕೊಳ್ಳು

लदाउ, लदाऊ– पु दे 'लदाव'।

लदाना– सक्रि. लादने का काम दूसरे से कराना। ಹೇರಿಸು, ಹೊರಿಸಿ-ಕೊಳ್ಳು.

लदाव– पु. लादने की क्रिया या भाव, भार, विना शहतीर की जोड़ाई या पटाव। ಹೇರುವಿಕೆ, ಹೊರಿಸುವಿಕೆ, ಹೇರಾಟ, ಭಾರ, ಅಟ್ಟ, ಮಾಳಿಗೆ, ನಾಟ ಅಥವಾ ದೂಲಗಳಿಲ್ಲದ ಚಪ್ಪರ, ಬರೇ ಇಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಅಟ್ಟ.

लदावना–सक्रि. लदवाना, माल लादकर ले जाना। ಹೇರಿಸು,ಹೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಹೇರಿ ಸಾಗಿಸು.

लद्दुआ, लद्दू– वि. बोझ ढोनेवाला,

जिसपर भार रक्खा जावे । ಭಾರ ಹೊರುವವ, ಭಾರ ಹೊರುವ ಪ್ರಾಣಿ.

लद्धड़–वि. आलसी । ಆಲಸಿ,ನ್ಯೈಗಳ್ಳ ಸೋಮಾರಿ.

लद्धना– सक्रि पाना । ದೊರಕಿಸು, ಗಳಿಸು.

लपक– स्त्री क्रांति, लपट, फुरती । ಕಾಂತಿ, ಹೊಳಪು, ಜ್ವಾಲೆ, ವೇಗ.

लपकना– अक्रि झपटना, शीघ्रतासे जाना । ಏರಿ ಹೋಗು, ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡು, ಎರಗು, ಧಾವಿಸು, ಬೇಗನೆ ಹೋಗು.

लपकी– स्त्री. एक प्रकार की सीधी सिलाई । ಒಂದುತರದ ಹೊಲಿಗೆ.

लपझप–स्त्री. तेजी, चंचलता, चालाकी । ಚುರುಕುತನ, ಚಾಂಚಲ್ಯ, ಗಡಿಬಿಡಿ, ಅವಸರ. वि. चंचल, फुरतीला । ಚಂಚಲ,ತೀವ್ರ,ಚುರುಕಾದ, ವೇಗವುಳ್ಳ

लपट– स्त्री. लौ, हवा की लहर, आँच, गंध । ಜ್ವಾಲೆ, ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ, ಹವೆಯ ತೆರೆ, ಉಷ್ಣತೆ, ಕಾವು, ನೆಕೆ, ಧಗೆ, ವಾಸನೆ, ಗಂಧ.

लपटना– अक्रि. आलिंगन करना, उलझना, फँसना, घिरा जाना । ಆಲಿಂಗಿಸು, ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳು, ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳು, ತೊಡಕುಬೀಳು, ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ಸುತ್ತು, ಕವಿ, ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗು.

लपटाना– सक्रि आलिंगन करना, घेरना लपेटना । ಆಲಿಂಗಿಸು, ಅಂಟಿಸು, ಸುತ್ತು, ಸುತ್ತು ಹಾಕು. अक्रि दे. 'लपटना'।

लपटैहा, लपटौना– वि लिपटनेवाला। ಅಂಟುವ, ಮುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ. पु एक तरह की घास । ಹಂಜಿ ಹುಲ್ಲು.

लपना– अक्रि. झुकना, झटके के साथ लचना, लपकना, ललचना। ಬಾಗು, ಬಳುಕು, ಮಣಿ, ತೂಗಾಡು, ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆ,ಎರಗು,ಆಶೆಪಡು.

लपलपाना–सक्रि वेगसे हिलाना, चमकाना। ಅಲುಗಾಡಿಸು, ವೇಗದಿಂದ ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುಗಿಸು, ಬೀಸು, ಝುಳಪಿಸು, ಹೊಳೆಯಿಸು. अक्रि. इधर उधर लचना, हिलना, चमकना । ಅಲ್ಲಾಡು, ಮಣಿ, ಬೀಸು, ಹೊಳೆ.

लपलपाहट–स्त्री. लपलपाने की क्रिया या भाव । ಅಲ್ಲಾಡುವಿಕೆ, ಮಣಿಯುವಿಕೆ, ಬೀಸುವಿಕೆ, ಹೊಳಪು, ಝುಳಪಿಸುವಿಕೆ.

लपसी– स्त्री. कम घी का हलुआ । ಹಲ್ವಾ, ಲಾಪ್ಸಿ.

लपाना– सक्रि. झोंका देकर लचाना । ಬೀಸು, ಮಣಿಸು, ಝುಳಪಿಸು, ಬಳುಕಿಸು, ಕೊಡವು.

लपेट–स्त्री. लपेटने की क्रिया, घेरा, तह, चक्कर, उलझन। ಸುತ್ತುವಿಕೆ,ಸುತ್ತು, ಮಡಿಕೆ, ತೊಡಕು, ಸುಲಿಕೆ,ಸಿಕ್ಕು.

लपेटन– स्त्री दे 'लपेट'। पु. लपेटने

की वस्तु । ಸುತ್ತುವ ವಸ್ತು.

लपेटना– सक्रि परिवेष्टित करना, समेटना, कपडे आदि के भीतर बाधना, फॅसाना, लेप करना। ಸುತ್ತು, ಕೂಡಿಸು, ಗಂಟು ಕಟ್ಟು, ಸಿಕ್ಕಿಸು, ತೊಡಕುಬೀಳಿಸು, ಸಿಕ್ಕುಬೀಳಿಸು, ಲೇಪಿಸು, ಸಾರಿಸು.

लपेटवॉ--वि. लपेटा हुआ, जिस में सोने चादी के तार लपेटे हों, घुमाव फिराव का, गूढ अर्थ का । ಸುತ್ತಿದ, ಮಡಿಸಿದ, ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿಯ ರೇಕು ಅಥವಾ ತಾರು ಸುತ್ತಿದ, ಮುಚ್ಚಿದ, ತಿರುವು ಮುರುವು ಗಳುಳ್ಳ, ಗೂಢಾರ್ಥದ.

लपेटा– पु दे ' लपेट '।

लप्पड– पु थापड़ । ತಪರಾಕು, ಕೆನ್ನೆ ಏಟು.

लप्पा–पु छत की धरन में लगाई हुयी लकडी । ಆನಿಕೆಗೋಲು.

लप्सिका– स्त्री. दे ' लपसी '।

लफंग– पु लंपट, बदमाश । ಲಂಪಟ, ದುರಾಚಾರಿ, ದುಷ್ಟ.

लफना– अक्रि. दे ' लपना '।

लफाना– सक्रि. दे. ' लपाना '।

लफ्ज़– पु. शब्द, बात । ಮಾತು, ಶಬ್ದ, ಸೊಲ್ಲು.

लफ्ज़ी– वि. शाब्दिक । ಶಾಬ್ದಿಕ,ಶಬ್ದ ಸಂಬಂಧವಾದ.

लफ्फ़ाज़–वि. शेखी मारनेवाला । ಮಾತುಗಾರ, ಬಡಾಯಿ ಕೊಚ್ಚುವವ, ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವ.

लफ़्फ़ाजी– स्त्री. डीग हॉकना, बढबढ कर बातें करना। ಬಡಾಯಿ ಕೊಚ್ಚುವಿಕೆ, ವಾಚಾಳತೆ.

लब– पु. ओठ, थूक, किनारा, पार्श्व । ತುಟಿ, ಅಧರ, ಜೊಲ್ಲು, ಉಗುಳು, ತೀರ, ದಂಡೆ, ಅಂಚು, ಪಾರ್ಶ್ವ, ಮಗ್ಗಲು.

लबड़ना–अक्रि फॅसना । ಸಿಕ್ಕುಬೀಳು, ತೊಡಕು ಬೀಳು.

लबड़ धों धों– स्त्री व्यर्थ का हल्ला, अव्यवस्था, अन्याय, गडबड़ी । ಚೀರಾಟ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಕೂಗಾಟ, ಗದ್ದಲ, ರಗಳೆ, ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಅನ್ಯಾಯ, ಅನೀತಿ, ಬಲಾತ್ಕಾರ.

लबडना– अक्रि झूट बोलना । ಸುಳ್ಳು ಹೇಳು.

लबदा– पु. मोटा बेडौल डंडा । ದಪ್ಪವಾದ ಅಂದವಿಲ್ಲದ ದೊಣ್ಣೆ.

लबदी– स्त्री छोटी पतली छडी । ತೆಳುವಾದ ಕೋಲು.

लबनी– स्त्री मिट्टी की लंबी हॉडी। ಹೆಂಡ ಇಳಿಸುವ ಮಡಕೆ, ಗೊಬ್ಬೆ.

लबरा– वि. दे. ' लबार '।

लबरेज़– वि. मुँहतक भरा हुआ । ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವ.

लबादा– पु चोगा । ಉದ್ದ ಅಂಗಿ, ನಿಲುವಂಗಿ.

लबार– वि. झूठ बोलनेवाला । ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವವ, ಮಿಥ್ಯಾವಾದಿ,ಬುರುಡೆ

ಬಿಡುವವ.

लबारी– स्त्री असत्य। ಅಸತ್ಯ, ಸುಳ್ಳು, ಬುರುಡೆ. वि दे. ' लवार '।

लबालब– वि मुँहतक, किनारेतक। ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವ, ಅಂಚುಮುಟ್ಟ ತುಂಬಿದ, ಬಾಯಿಯವರೆಗೆ ತುಂಬಿದ.

लबेदम–वि. मरणासन्न। ಮರಣಾಸನ್ನ.

लबेदा– पु मोटा डंडा। ದೊಣ್ಣೆ.

लबेदी– स्त्री. पतली छडी। ತೆಳುವಾದ ಕೋಲು, ಬೆತ್ತ.

लब्ध– वि. प्राप्त। ಪ್ರಾಪ್ತ, ಪಡೆದ, ಹೊಂದಿದ, ದೊರಕಿಸಿದ.

लब्धप्रतिष्ठ–वि. प्रतिष्ठित। ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ, ಗೌರವಸ್ಥ.

लब्धि– स्त्री प्राप्ति। ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಲಾಭ.

लभस– पु. धन, भिक्षुक। ಧನ, ಹಣ, ಭಿಕ್ಷುಕ.

लभ्य– वि. पाने योग्य। ಲಭ್ಯ, ಲಭಿಸುವ, ದೊರಕಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

लमकना–अक्रि लपकना, उत्सुक होना। ಧಾವಿಸು, ಬೇಗ ಬೇಗನೆ ನಡೆ, ಉತ್ಸುಕನಾಗು, ತವಕ ಪಡು.

लमछड– वि. लंबा और पतला। ತೆಳುವಾಗಿ ಉದ್ದವಾಗಿರುವ पु. भाला। ಭಲ್ಲೆ, ಬರ್ಚಿ.

लमटगा– वि. लंबी टांगोवाला। ಉದ್ದವಾದ ಕಾಲುಗಳುಳ್ಳ. पु. सारस। ಸಾರಸ ಪಕ್ಷಿ.

लमतड़ंग– वि बहुत लंबा तथा ऊंचा। ಉದ್ದ ಹಾಗೂ ಎತ್ತರವಾದ.

लमधी–पु. समधी का पिता। ಬೀಗನ ತಂದೆ.

लमहा–पु क्षण। ಕ್ಷಣ, ಪಲ, ನಿಮಿಷ.

लमाना-- सक्रि. लंबा करना। ಉದ್ದ ಮಾಡು, ಬೆಳಿಸು. अक्रि लंबा होना। ಉದ್ದವಾಗು.

लय– स्त्री. गाने की आवाज़। ಲಯ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಹಾಡುವ ಧ್ವನಿ. पु एकाग्रता, प्रेम, विनाश। ಏಕಾಗ್ರತೆ, ಚಿತ್ತ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಪ್ರೇಮ, ವಿನಾಶ, ಹಾಳು.

लयन– पु. विश्राम, शांति। ವಿಶ್ರಾಮ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಶಾಂತಿ.

लर– स्त्री. दे. ' लड़ '।

लरकई– स्त्री दे. ' लड़कई '।

लरकना– अक्रि. दे. ' लटकना '।

लरका– पु. दे ' लड़का '।

लरकाना– सक्रि झुकाना, लटकाना। ಬಾಗಿಸು, ಮಣಿಸು, ನೇತಾಡಿಸು, ಜೋಲಾಡಿಸು, ತೂಗುಹಾಕು.

लरकिनी– स्त्री दे. ' लड़की '।

लरखरना, लरखराना–अक्रि. दे ' लड़खड़ाना '।

लरज़ना–अक्रि हिलना, काँपना, डरना। ಅಲ್ಲಾಡು, ತೂಗಾಡು, ನಡುಗು, ಕಂಪಿಸು, ಅಂಜು.

लरझर–वि. विपुल। ಅತ್ಯಧಿಕ, ವಿಪುಲ.

लरना– अक्रि दे ' लड़ना '।

लरनि– स्त्री. युद्ध। ಯುದ್ಧ.

लराई– स्त्री. दे ' लड़ाई '।

लरिकई, लरिकाई–स्त्री दे ' लड़कई '।

लरी– स्त्री. दे. ' लड़ी '।

ललक– स्त्री. लालसा। ಪ್ರಬಲ ಇಚ್ಛೆ, ಉತ್ಸಾಹ, ಹುಮ್ಮಸ್ಸು,ಲವಲವಿಕೆ.

ललकना– अक्रि. अधिक इच्छा करना, मग्न होना। ಪ್ರಬಲ ಇಚ್ಛೆಯಾಗು, ಹಾತೊರೆ, ಆತುರನಾಗು, ಲವಲವಿಕೆಯಾಗು, ಮಗ್ನನಾಗು.

ललकार– स्त्री. चुनौती। ಆಹ್ವಾನ, ಜಗಳಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವಿಕೆ.

ललकारना–सक्रि युद्ध के लिये पुकारना, उत्साहित करना। ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆ, ಆಹ್ವಾನಿಸು, ಬಾಹು ಚಪ್ಪರಿಸು, ಉತ್ಸಾಹ ಕೊಡು.

ललचना– अक्रि. लालच करना, लुभा जाना। ಆಶೆಯಾಗು, ಮೋಹಗೊಳ್ಳು, ಹಾತೊರೆ, ಆತುರಗೊಳ್ಳು.

ललचाना– अक्रि. दे ' ललचना '। सक्रि. आकर्षित करना, लालसा पैदा करना, लुभाना,। ಆಕರ್ಷಿಸು, ಆಶೆಗೊಳಿಸು, ಮೋಹಗೊಳಿಸು, ಮರುಳು ಮಾಡು.

ललचौहाँ– वि. लालच पूर्ण। ಲೋಭಿ, ಆಶೆಪಡುವ, ಮೋಹಗೊಂಡ.

ललन– पु. प्रिय बालक, प्रिय पति, क्रीड़ा। ಮುದ್ದು ಮಗು, ಪ್ರಿಯ ಪತಿ, ಕ್ರೀಡೆ.

ललना– स्त्री. रमणी, स्त्री, जीभ। ರಮಣಿ, ಸ್ತ್ರೀ, ನಾಲಿಗೆ.

ललनी– स्त्री. बाँस की नली। ಬಿದಿರಿನ ನಳಿಗೆ.

ललाई– स्त्री. लालिमा। ಕೆಂಬಣ್ಣ, ಹೊಂಬಣ್ಣ.

ललाट– पु भाल। ಹಣೆ.

ललाना–अक्रि. लालायित होना। ಆತುರನಾಗು, ಆಶೆಗೊಳ್ಳು, ಉತ್ಸುಕನಾಗು.

ललाम–पु रत्न, चिह्न, भूषण। ರತ್ನ, ಚಿಹ್ನೆ, ಆಭರಣ. वि सुंदर, लाल रंगका। ಸುಂದರ, ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ.

ललित– वि. सुंदर, सुहावना, प्रिय। ಸುಂದರ, ಮನೋಹರ, ರುಚಿಕರ, ಪ್ರಿಯ.

ललितकला– स्त्री. संगीत, चित्रकारी, भवननिर्माण आदि कलाएँ। ಸಂಗೀತ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಮುಂತಾದ ಕಲೆಗಳು.

ललितई, ललिताई– स्त्री सुंदरता। ಸೌಂದರ್ಯ, ಲಾವಣ್ಯ.

लली–स्त्री. लाड़ली लड़की, प्रियतमा। ಮುದ್ದು ಮಗಳು, ಪ್ರಿಯತಮೆ.

ललौहाँ– वि लालिमा लिये हुए। ಕೆಂಪು ವರ್ಣವುಳ್ಳ.

लल्ला– पु. बच्चों के लिए प्यारका शब्द। ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸುವ ಪ್ರೀತಿಯ ಶಬ್ದ.

लल्लोचप्पो, लल्लोपत्तो–स्त्री. चापलूसी। ಮುಖಸ್ತುತಿ, ಸವಿಮಾತಿನಿಂದ ಉಬ್ಬಿಸುವಿಕೆ, ಬೆಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿದ

लसम— वि खराब। ಕೆಟ್ಟ, ದೂಷಿತ, ನಿರುಪಯೋಗಿ.

लसलसा— वि. लसदार। ಜಿಗುಟಾದ, ಅಂಟಾದ.

लसलसाना— अक्रि. चिपचिपाना। ಜಿಗುಟಾದ.

लसलसाहट— स्त्री. चिपचिपाहट। ಜಿಗುಟುತನ.

लसित— वि शोभित। ಶೋಭಿಸುವ, ಎದ್ದು ಕಾಣುವ.

लसी— स्त्री. चिपचिपाहट, आकर्षण, संबंध, दूध पानी का शरबत। ಜಿಗುಟು, ಆಕರ್ಷಣ, ಸಂಬಂಧ, ಹಾಲುನೀರಿನ ಷರಬತ್ತು, ಪಾನಕ.

लसीला— वि चिपचिपा, फबीला। ಜಿಗುಟಾದ, ಶೋಭಿಸುವ, ಸೊಗಸಾದ.

लसुन— पु. दे. 'लहसुन'।

लस्टम-पस्टम— क्रिवि. किसी न किसी प्रकार। ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ, ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ.

लस्त— वि अशक्त, शिथिल, श्रांत। ಅಶಕ್ತ, ಶಿಥಿಲ, ದಣಿದ, ಶ್ರಾಂತ.

लस्सी— स्त्री. दे 'लसी'। मट्ठा। ಮಜ್ಜಿಗೆ, ತಕ್ರ.

लहँगा— पु स्त्रियों का एक घेरदार पहनावा। ಸ್ತ್ರೀಯರ ಒಂದು ಉಡುಪು, ಲಂಗ.

लहक— स्त्री आग की लपट, कांति, शोभा। ಜ್ವಾಲೆ, ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ, ಕಾಂತಿ, ಶೋಭೆ, ಹೊಳಪು.

लहकना— अक्रि भभकना, हिलना, लपकना, झोके देना, उत्कंटित होना। ಜ್ವಾಲೆಗಳೇಳು, ಧಗಧಗ ಉರಿ, ಅಲ್ಲಾಡು, ಬಳುಕು, ಬೇಗಬೇಗನೆ ನಡೆ, ಅಲುಗಾಡು, ತೂರಾಡು, ಬೀಸು, ಆತುರನಾಗು, ಹಂಬಲಿಸು.

लहकाना, लहकारना— सक्रि भड़काना, उत्साहित करना, लपकाना, झोका देना। ಪ್ರವೃತ್ತಿಸು, ಮುಂದೂಡು, ಪ್ರೇರೇಪಿಸು, ಉತ್ಸಾಹಿಸು, ಬೇಗ ಬೇಗನೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸು, ಅಲುಗಾಡಿಸು, ತೂಗಾಡಿಸು, ಬೀಸು.

लहकौर, लहकौरि— स्त्री. विवाह की एक रस्म। ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ವಧೂವರರು ಪರಸ್ಪರರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಅನ್ನದ ತುತ್ತು ಹಾಕುವ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ.

लहजा— पु. गाने का ढंग, स्वर। ಹಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ, ಸ್ವರ, ಲಯ, ಶೈಲಿ.

लहज़ा— पु. क्षण। ಕ್ಷಣ, ಪಲ, ನಿಮಿಷ.

लहनदार— वि महाजन। ಸಾವುಕಾರ.

लहना— पु. पावना। ಬಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ. सक्रि. पाना। ದೊರಕಿಸು, ಗಳಿಸು, ಪಡೆ.

लहबर—पु चोगा, पताका। ನಿಲುವಂಗಿ, ನಿಶಾನೆ, ಬಾವುಟ.

लहमा— पु. क्षण, पल। ಕ್ಷಣ, ನಿಮಿಷ.

लहर, लहरि— स्त्री. तरंग, उमंग, झोंका, लपट, मौज। ಅಲೆ, ತೆರೆ, ಉತ್ಸಾಹ,

ಗಾಳಿಯ ತೆರೆ, ಜ್ವಾಲೆ, ಆನಂದ, ಉತ್ಸಾಹ, ಹುಮ್ಮಸು, ಮೋಜು, ಉಲ್ಲಾಸ

लहरदार– वि. वक्रगति से जानेवाला । ವಕ್ರಗತಿಯಿಂದ ಹೋಗುವ, ವಕ್ರವಾದ, ಡೊಂಕಾದ.

लहरना– अक्रि. दे. 'लहराना'।

लहरपटोर– पु. **लहरपटोरी**– स्त्री. लहरदार एक रेशमी कपड़ा । ಒಂದು ತರದ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ.

लहरा– पु लहर, मौज । ತೆರೆ, ಅಲೆ, ಆನಂದ, ಮೋಜು, ಉಲ್ಲಾಸ.

लहराना– अक्रि झोंका खाना, तरंगित होना, हिलना, डोलना, शोभित होना, उल्लसित होना, टेढ़ा चलना। ಅಲ್ಲಾಡು, ತೆರೆಗಳೇಳು, ಅಲೆಹೊಡೆ, ಹೊಯ್ದಾಡು, ಬಳುಕು, ಅಲುಗಾಡು, ಶೋಭಿಸು, ಆನಂದಿತನಾಗು, ವಕ್ರವಾಗಿ ನಡೆ सक्रि. हिलाना, हिलकोरा देना, टेढ़ा चलना। ಅಲುಗಾಡಿಸು, ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ತೆರೆಗಳನ್ನೆಬ್ಬಿಸು, ಹೊಯ್ದಾಡಿಸು, ವಕ್ರವಾಗಿ ನಡೆಸು.

लहरिया–पु. टेढ़ीमेढ़ी लकीर, एक कपड़ा। ಅಂಕುಡೊಂಕ ಗೆರೆ, ಮುರಿಗೆಮುರಿಗೆಯಾದ ಗೆರೆ, ನಾಗಮುರಿಗೆಯಂತೆ ಗೆರೆಗಳುಳ್ಳ ಬಟ್ಟೆ. स्त्री. लहर । ಅಲೆ, ತೆರೆ.

लहरी– वि. मनमौजी । ಗಳಿಗೆಗೊಂದು ಬುದ್ಧಿಯವ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ನಡೆಯುವವ, ಉಲ್ಲಾಸಿ, ಚಲಚಿತ್ತದವ. स्त्री. लहर । ಅಲೆ, ತೆರೆ.

लहलह, लहलहा–वि हराभरा, प्रफुल्ल । ಹಸುರು ಮುರಿಯುವ, ಚಿಗುರೊಡೆದ, ಶೋಭಿಸುವ, ಪ್ರಫುಲ್ಲಿತ, ಆನಂದಿತ, ಹುಲುಸಾದ.

लहलहाना– अक्रि. हराभरा होना, पनपना, प्रसन्न होना। ಹಸುರು ಮುರಿ, ಚಿಗುರೊಡೆ, ನಳನಳಿಸು, ಬೆಳೆ, ಶೋಭಿಸು, ಸಂತುಷ್ಟನಾಗು, ಆನಂದಿತನಾಗು

लहसुन– पु. एक पौधा । ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ.

लहसुनिया– पु. एक मूल्यवान् पत्थर । ಒಂದು ತರದ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಹರಳು, ವೈಡೂರ್ಯ.

लहा– पु. दे. 'लाह'।

लहाछेह–पु नाच का एक ढंग। ಕುಣಿತದ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ.

लहालह– वि. दे. 'लहलहा'।

लहालोट– वि. विशेष हँसता हुआ, मोहित । ಬಹಳ ಆನಂದಿತನಾದ, ಉಲ್ಲಾಸ ಹೊಂದಿದ, ಮೋಹಿತ.

लहास– स्त्री. लाश । ಶವ, ಹೆಣ.

लहासी– स्त्री. जहाज या नाव बाधने की रस्सी । ನಾವೆ ಅಥವಾ ಹಡಗ ಕಟ್ಟುವ ಹಗ್ಗ.

लहि– क्रिवि. तक । ವರೆಗೆ, ತನಕ.

लहु– क्रिवि. दे 'लहि'। वि. लघु । ಚಿಕ್ಕ, ಸಣ್ಣ, ಕ್ಷುದ್ರ.

लहुरा– वि. छोटा । ಚಿಕ್ಕ, ಕಡಿಮೆ ತರಗತಿಯ, ಕಿರಿಯ.

लहू– पु रुधिर । ರಕ್ತ, ನೆತ್ತರು, ರುಧಿರ.

—लुहान होना = रुधिर से भर जाना। ರಕ್ತಮಯವಾಗು.

लहेरा–पु रेशम रँगनेवाला,लाख का काम करनेवाला । ರೇಷ್ಮೆಗೆ ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವವ, ಅರಗಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ.

लॉक– स्त्री. हाल की कटी फसल, भूसी, कमर । ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ದ ಬೆಳೆ, ಮೇವು, ಹೊಟ್ಟು, ಸೊಂಟ, ನಡು.

लाँग– स्त्री. काछ । ಕಚ್ಚೆ.

लाँगली– पु. सर्प, नारियल । ಸರ್ಪ, ಟೆಂಗಿನಕಾಯಿ.

लाँगुल, लॉगूल– पु पूँछ । ಬಾಲ.

लाँगूली– पु. बंदर । ಮಂಗ.

लांघना– सक्रि. पार करना । ದಾಟು, ಹಾರಿ ಹೋಗು, ಮೀರು, ಅತಿಕ್ರಮಿಸು, ಉಲ್ಲಂಘಿಸು.

लॉच– स्त्री घूस । ಲಂಚ, ಪರಿದಾನ.

लांछन– पु लांछना– स्त्री. कलंक, दोष, चिह्न । ಕಲಂಕ, ದೋಷ, ಚಿಹ್ನೆ, ಗುರುತು

लांबा– वि दे. 'लंबा'।

ला– अव्य. नही, बगैर । ಬೇಡ, ಹೊರ್ತಾಗಿ, ನಿಷೇಧಾತ್ಮಕ ಶಬ್ದ. (उदा·– ला-चार, ला-जवाब)

लाइ– स्त्री. आग । ಬೆಂಕಿ, ಅಗ್ನಿ.

लाइक– वि. दे. 'लायक'।

लाई– स्त्री. धान का लावा, चुगली । ಬತ್ತದ ಅರಳು, ಚಾಡಿ, ದೂರು.

लाऊ– पु कद्दू । ಕುಂಬಳಕಾಯಿ, ಸೋರೆಕಾಯಿ.

लाकडी, लाकरी– स्त्री. दे. 'लकड़ी'।

लाक्षणिक–वि लक्षण प्रकट करनेवाला । ಲಾಕ್ಷಣಿಕ, ಸಾಂಕೇತಿಕ, ಲಕ್ಷಣ ಪ್ರಕಟಿಸುವ.

लाक्षा– स्त्री लाख । ಅರಗು.

लाख– वि. सौ हजार । ಲಕ್ಷ. स्त्री. लाक्षा । ಅರಗು.

लाखना–सक्रि. लाख से छिद्र वंद करना, ताडना । ಅರಗು ಹಚ್ಚಿ ತೂತು ಮುಚ್ಚು, ತಿಳಿ, ಊಹಿಸು.

लाखपती– पु. दे. 'लखपती'।

लाखा– पु. लाख का बना हुआ रंग, गेहूँ का एक रोग । ಅರಗಿನಿಂದಾದ ಒಂದು ತರದ ಬಣ್ಣ, ಗೋದಿಯ ಒಂದು ರೋಗ.

लाखी– वि. लाख के रंग का । ಅರಗಿನ ಬಣ್ಣದ. पु. दे 'लखी'।

लाग– स्त्री. लगाव, संवंध, जोड़, प्रेम, होड, रसद, टोना, लगान, एक तरह का नाच । ಸಂಬಂಧ, ಹೊಂದಿಕೆ, ಕೂಡಿಕೆ, ಪ್ರೇಮ, ಸ್ನೇಹ, ಈರ್ಷೆ, ಮತ್ಸರ,ಸ್ಪರ್ಧೆ,ಆಹಾರ,ಅಡಿಗೆಯ ಸಾಮಾನು, ಜಾದು, ಮಾಟ, ತಂತ್ರ, ತೆರಿಗೆ, ಒಂದು ತರದ ಕುಣಿತ. अव्य. तक । ತನಕ,ವರೆಗೆ.

लागडॉट– स्त्री. दुश्मनी । ವೈರತ್ವ, ಶತೃತ್ವ, ವಿರೋಧ, ಹಗೆ, ಮತ್ಸರ.

लागत– स्त्री, तैयारी का व्यय । ಮೂಲ

ಖರ್ಚು, ಭಂಡವಲು, ವಸ್ತುವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಖರ್ಚು, ತಗಲುವಡಿ, ಲಾಗುವಡು.

लागना– सक्रि. दे 'लगना'।

लागि, लागे– अव्य लिये, कारण । ಸಲುವಾಗಿ, ಕಾರಣದಿಂದ. क्रिवि. पर्यंत, तक । ವರೆಗೆ, ತನಕ.

लागू– वि लगने योग्य । ಯುಕ್ತ, ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವ, ಯೋಗ್ಯ, ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವ, ಸಂಬಂಧಿಸುವ.

लागे– अव्य दे 'लागि'।

लाघव– पु. लघुता, फुर्ती । ಲಘುತ್ವ, ಹಗುರತನ, ಚಪಲತೆ, ಚುರುಕುತನ.

लाचार– वि. विवश । ನಿಸ್ಸಹಾಯ, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ, ಗತಿಯಿಲ್ಲದ, ನಿರ್ಬಂಧಿತ.

लाचारी–स्त्री. विवशता। ನಿಸ್ಸಹಾಯತೆ, ನಿರ್ಬಂಧ, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ಅನಿವಾರ್ಯತೆ.

लाछन– पु. दे 'लाछन'।

लाछी– स्त्री. लक्ष्मी । ಲಕ್ಷ್ಮಿ.

लाज– स्त्री. शर्म, प्रतिष्ठा, आबरू। ನಾಚಿಕೆ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಗೌರವ, ಮಾನ. पु. धान का लावा । ಅರಳು.

लाजक– पु. धान का लावा । ಅರಳು.

लाजना–अक्रि लज्जित होना । ನಾಚು, ಲಜ್ಜಿತನಾಗು.

लाजवंती–स्त्री लाजालू नाम का पौधा। ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿ, ನಾಚಿಕೆ ಬಳ್ಳಿ.

लाजवाब–वि निरुत्तर, बेजोड़ । ನಿರುತ್ತರ, ಅನುಪಮ, ಈಡಿಲ್ಲದ, ಸಾಟಿಯಿಲ್ಲದ.

लाज़िम, लाज़िमी– वि. आवश्यक, जरूरी, अनिवार्य, उचित । ಅವಶ್ಯವಾದ, ಅಗತ್ಯದ, ಅನಿವಾರ್ಯ, ಕಡ್ಡಾಯದ, ಉಚಿತ, ಯೋಗ್ಯ.

लाट– स्त्री ऊँचा तथा मोटा खंभा । ಎತ್ತರವಾದ ಸ್ತಂಭ. पु एक देश, गवर्नर। ಒಂದು ದೇಶ, ಗವರ್ನರ. बडा लाट= गवर्नर जनरल् । ಗವರ್ನರ ಜನರಲ್.

लाठ– स्त्री दे 'लाट'।

लाठी– स्त्री. सोटा, डंडा । ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಕೋಲು, ಬಡಿಗೆ, ಲಾಠಿ, ದೊಣ್ಣೆ.

—चलाना = लाठी से मारपीट करना। ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಹೊಡೆದಾಡು.

लाड– पु. दुलार, प्यार । ಪ್ರೀತಿ, ಮುದ್ದು, ಲಲ್ಲೆ.

लाड़लड़ैता, लाडला– वि. दुलारा । ಪ್ರೀತಿಯ, ಮುದ್ದಿನ, ಅಧಿಕ ಪ್ರಿಯವಾದ.

लाडू– पु दे 'लड्डू'।

लात–स्त्री. चरण, चरण-प्रहार । ಕಾಲು, ಪಾದ, ಕಾಲಿನ ಒದೆತ, ಪಾದ ಪ್ರಹಾರ.

—मारना = तुच्छ जानकर छोड देना। ತುಚ್ಛವೆಂದು ತ್ಯಜಿಸು.

लाद– स्त्री लादने की क्रिया, पेट, अँतड़ी । ಹೇರುವಿಕೆ, ಹೊಟ್ಟೆ, ಕರುಳು.

लादना– सक्रि बोझा भरना, पीठपर उठा लेना। ಹೇರು, ಹೊರಿಸು.

लादावा– वि जिसका कोई दावा स्वत्व या अधिकार न रह गया हो। ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲದ,ಹಕ್ಕಿಲ್ಲದ. पु वह जिसने अपना दावा या स्वत्व हटा लिया हो, वह पत्र या लेख जिसके अनुसार किसी पदार्थपर का स्वत्व हटा लिया जाय। ಹಕ್ಕನ್ನು ತೊರೆದವ, ಅಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಹಕ್ಕನ್ನು ತೊರೆದ ಪತ್ರ, ಬಿಡುಗಡೆ ಪತ್ರ.

लादिया– पु. बोझ लादनेवाला। ಹೇರುವವ.

लादी– स्त्री पशुपर लादी गयी गठरी। ಪಶುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದ ಗಂಟು, ಮೂಟೆ.

लादू– वि. बोझ ढोनेवाला। ಭಾರ ಹೊರುವವ.

लाधना– सक्रि पाना। ದೊರಕಿಸು.

लानत– स्त्री धिक्कार, भर्त्सना। ಧಿಃಕಾರ, ತಿರಸ್ಕಾರ, ಮೂದಲಿಕೆ.

लाना– सक्रि ले आना, पेश करना, लगाना, जलाना। ತರು, ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರು, ಮುಂದಿಡು, ಹಾಜರಪಡಿಸು, ಹಚ್ಚು, ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚು, ಸುಡು.

लाने–क्रिवि लिये। ಸಲುವಾಗಿ,ಓಸ್ಕರ.

लापता– वि गायब। ಓಡಿಹೋದ, ಪರಾರಿಯಾದ, ಪತ್ತೆಯಿಲ್ಲದ,ಮರೆಯಾದ, ಮೋರೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ.

लापरवा, लापरवाह– वि. असावधान, बेफिक्र। ಎಚ್ಚರಗೇಡಿ, ಅಜಾಗರೂಕ, ನಿಶ್ಚಿಂತ, ಪರಿವೆಯಿಲ್ಲದ.

लापरवाही– स्त्री. असावधानता। ಅಜಾಗರೂಕತೆ, ನಿಶ್ಚಿಂತತೆ, ಅಲಕ್ಷ್ಯ, ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ.

लापसी– स्त्री. दे. ‘लपसी’।

लाबर– वि. दे. ‘लबार’।

लाभ– पु. फायदा, व्याज। ಲಾಭ, ಉಳಿತಾಯ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಫಲ,ಬಡ್ಡಿ.

लाभकारी, लाभदायक– वि फायदेमंद फलप्रद। ಲಾಭಕಾರಕ, ಫಲಕಾರಕ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಕ.

लाम– स्त्री सेना, बहुत से लोगों का झुंड। ಪಡೆ, ದಲ, ಸೈನ್ಯ, ಗುಂಪು, ತಂಡ, ಸಮೂಹ.

लामज– पु एक घास। ಲಾಮಂಚದಂಥ ಒಂದು ಹುಲ್ಲು.

लामन–पु लटकना। ಜೋಲಾಡುವಿಕೆ, ಓಲಾಡುವಿಕೆ.

लामा– वि. लंबा। ಉದ್ದ. पु तिब्बत के बौद्धों का आचार्य। ತಿಬೇಟದ ಬೌದ್ಧರ ಗುರು.

लाय– स्त्री. अग्नि, ज्वाला। ಅಗ್ನಿ, ಜ್ವಾಲೆ.

लायक़– वि. योग्य, उचित। ಯೋಗ್ಯ, ಸಮರ್ಥ, ಅರ್ಹ, ಉಚಿತ.

लायकियत, लायकी– स्त्री योग्यता। ಯೋಗ್ಯತೆ, ಅರ್ಹತೆ.

लायची– स्त्री. दे. ‘इलायची’।

लार–स्त्री. लसदार थूक, पंक्ति। ಜೊಲ್ಲು, ಜಿಗುಟಾದ ಉಗುಳು, ಪಂಕ್ತಿ, ಸಾಲು. क्रिवि साथ, पीछे। ನಂಗಡ, ಹಿಂದೆ.

लाल– पु. पुत्र, माणिक्य । ಮಗು, ಮಗುವನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸುವ ಪ್ರೀತಿಯ ಶಬ್ದ, ಮಾಣಿಕ. स्त्री लार, इच्छा । ಜೊಲ್ಲು, ಇಚ್ಛೆ. वि. सुर्ख, अति क्रुद्ध, वह जो खेल में सब से पहले जीत गया हो । ಕೆಂಪು, ಕೆಂಪಾದ, ಬಹಳ ಕ್ರುದ್ಧನಾದ, ಆಟದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ್ಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಗೆದ್ದವ. —पीले होना = क्रोध करना । ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳು, ಕ್ರೋಧಿತನಾಗು.

लालच– पु. लोभ, तृष्णा । ಲೋಭ, ಆಶೆ, ತೃಷ್ಣೆ, ಅತ್ಯಾಶೆ.

लालचहा, लालची– वि लोभी । ಲೋಭಿ, ಆಶೆಬುರುಕ.

लालटेन– स्त्री दीपक विशेष । ಕಂದೀಲು, ಲಾಂದ್ರ.

लालन– पु. दुलार, प्यार, प्रिय पुत्र । ಪ್ರೀತಿ, ಮುದ್ದಾಟ, ಪ್ರೇಮ, ಲಲ್ಲೆ, ಪ್ರಿಯಪುತ್ರ, ಮುದ್ದುಮಗ.

लालना–सक्रि. प्यार करना । ಪ್ರೀತಿಸು, ಮುದ್ದಿಸು, ಲಲ್ಲೆಮಾಡು.

लालबुझक्कड– पु हर बात में अटकल लगाकर बुद्धिमान् बननेवाला । ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ ತಾನು ಬುದ್ಧಿವಂತನೆಂದು ತೋರಿಸುವವ, ಎಲ್ಲ ತಿಳಿದವನೆಂದು ಭಾವಿಸುವವ.

लालमिर्च– स्त्री. मिरचा । ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ.

लालस–पु. लालसा– स्त्री. उत्कट अभिलाषा, उत्सुकता । ಉತ್ಕಟ ಇಚ್ಛೆ, ಬಯಕೆ, ಲಾಲಸೆ, ಉತ್ಸುಕತೆ, ಪ್ರಬಲ ಇಚ್ಛೆ, ಹಂಬಲ.

लालसिखा, लालसिखी– पु मुर्गा । ಹುಂಜ.

लालसी–वि उत्सुक, इच्छुक। ಉತ್ಸುಕ, ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳ, ಆಸೆಯುಳ್ಳ, ಆತುರ.

लाला– पु. वैश्य, कायस्थ, देवर तथा बच्चों के लिये आदर सूचक संबोधन । ವೈಶ್ಯ, ಕಾಯಸ್ಥ, ಭಾವ ಮೈದುನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರೇಮದ ಸಂಬೋಧನ ಶಬ್ದ. स्त्री. लार । ಜೊಲ್ಲು, ಉಗುಳು.

लालायित– वि ललचाया हुआ। ಲವಲವಿಸುವ, ಆಶೆಪಡುವ.

लालित– वि पालित, दुलारा। ಪಾಲನೆ ಮಾಡಿದ, ಲಾಲಿಸಿದ, ಪ್ರಿಯ, ಮುದ್ದು.

लालित्य– पु सुंदरता । ಸೌಂದರ್ಯ.

लालिमा, लाली– स्त्री सुर्खी, लाली । ಕೆಂಬಣ್ಣ, ಹೊಂಬಣ್ಣ.

लाली– स्त्री लालिमा, प्रतिष्ठा, लाडली लड़की । ಕೆಂಬಣ್ಣ, ಕೆಂಪು, ಗೌರವ, ಮಾನ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಮುದ್ದುಮಗಳು.

लाले, लालो– पु. अरमान, लालसा। ಅಭಿಲಾಷೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಲವಲವಿಕೆ.

ಹಂಬಲ.

—पडना = किसी वस्तु के लिये बडी आकाक्षा होना, आफत में पडना । ಯಾವದೊಂದು ವಸ್ತುವಿಗಾಗಿ ಬಹಳ ಚಡಪಡಿಸು, ಆಶೆಪಡು, ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಬೀಳು.

लाव–स्त्री. आग, रस्सी । ಬೆಂಕಿ,ಅಗ್ನಿ, ಹಗ್ಗ ಪು. लावा नामक पक्षी । ಲಾವಕ್ಕಿ.

लावण्य– पु. सुदरता । ಸೌಂದರ್ಯ, ಲಾವಣ್ಯ, ಸೊಬಗು.

लावदार–पु तोप छोडनेवाला । ತುಪಾಕಿಯುವ, ತೋಫು ಹಾರಿಸುವವ.

लावना–स क्रि. लाना, लगाना, जलाना । ತರು, ಹಚ್ಚು, ಲೇಪಿಸು, ಸುಡು, ಹೊತ್ತಿಸು.

लावनता, लावनि– स्त्री. सुंदरता । ಲಾವಣ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ.

लावनी– स्त्री एक तरह का गाना । ಲಾವಣೀ ಪದ, ಗೀಗೀ ಹಾಡು.

लावलश्कर– पु. सेना और उस के साथ रहनेवाले लोग तथा सामग्री । ಸೇನೆ, ಸೇನೆಯ ಸಂಗಡ ಇರುವ ಜನರು ಹಾಗೂ ಸಾಮಗ್ರಿ.

लावल्द–वि. नि संतान । ನಿಃಸಂತಾನ, ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ.

लावल्दी– स्त्री. नि.संतान होने की अवस्था । ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ನಿಃಸಂತಾನತೆ.

लावा–पु. भूना हुआ धान ज्वार आदि, लवा पक्षी । ಅರಳು,ಪುರಿ, ಲಾವಕ್ಕಿ.

लावारिस– वि जिसका कोई वारस न हो । ವಾರಸುದಾರರಿಲ್ಲದ, ನಿಸ್ಸಂತಾನ.

लाश– स्त्री. शव । ಶವ, ಹೆಣ.

लास– पु नृत्य विशेष, मटक, रस । ಒಂದು ತರದ ನೃತ್ಯ, ಕುಣಿತ, ಬೆಡಗು, ಮುರುಕ, ರಸ

लासा– पु. लुआब । ಜಿಗುಟು ಪದಾರ್ಥ, ಅಂಟು, ಸರಿ, ಗೋಂದು.

लासानी– वि बेजोड । ಅದ್ವಿತೀಯ, ಅಸದೃಶ.

लासि, लास्य– पु नृत्य विशेप । ಒಂದು ತರದ ನೃತ್ಯ.

लाह– पु. लाभ । ಲಾಭ. स्त्री. लाख, कांति । ಅರಗು, ಕಾಂತಿ, ಶೋಭೆ.

लाही– वि. लाख के रंग का । ಅರಗಿನ ಬಣ್ಣದ. स्त्री सरसों, लाख बनानेवाला कीडा । ಸಾಸಿವೆ, ಅರಗಿನ ಹುಳು.

ला-हौल–अव्य 'लाहौल वला कूवत इल्ला व इल्लाह' का संक्षिप्त रूप जिसका अर्थ है– ईश्वर के सिवा और कोई शक्ति नही है । इसका प्रयोग तिरस्कार सूचित करने या भूत-प्रेत आदि दुष्ट आत्माओं को भगाने के लिये किया जाता है । ಒಂದು ಅರಬ್ಬೀ ವಚನದ ಮೊದಲನೆಯ ಶಬ್ದ, ಇದರ ಪ್ರಯೋಗವು ತಿರಸ್ಕಾರ ಸೂಚನೆಗಾಗಿ ಅಥವಾ

ಭೂತಪ್ರೇತಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

लिंग– पु. शिवमूर्ति, पुरुषचिह्न, लक्षण। ಶಿವಮೂರ್ತಿ, ಲಿಂಗ, ಪುರುಷಚಿಹ್ನೆ, ಲಕ್ಷಣ.

लिक्खाड– पु. भारी लेखक (व्यंग में)। ದೊಡ್ಡ ಲೇಖಕ (ವ್ಯಂಗಾರ್ಥದಲ್ಲಿ).

लिखत– स्त्री. लिखित पत्र, लिखित विषय। ದಸ್ತೈವಜು, ಕಾಗದಪತ್ರ, ಬರೆದ ವಿಷಯ.

लिखन–स्त्री. होनी, लिखावट। ಭಾಗ್ಯ, ಹಣೆಬರಹ, ಬರವಣಿಗೆ.

लिखना– सक्रि. चिह्नित करना, अंकित करना, लिपिबद्ध करना। ಚಿಹ್ನೆ ಹಾಕು, ಬರೆ, ಚಿತ್ರಿಸು.

लिखनी– स्त्री लेखनी। ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ.

लिखवाई– स्त्री. दे. 'लिखाई'।

लिखवाना–सक्रि लिखनेका काम दूसरे से कराना। ಬರೆಯಿಸು.

लिखा– वि. लिखा हुआ। ಬರೆದ, ಲಿಖಿತ. पु भाग्य। ಭಾಗ್ಯ, ವಿಧಿ, ಹಣೆಬರಹ.

लिखाई– स्त्री. लिखावट, लिपि, लेखन व्यय। ಬರವಣಿಗೆ, ಬರಹ, ಲಿಪಿ, ಲೇಖನ ಖರ್ಚು.

लिखाना–सक्रि दूसरेसे लिखने का काम कराना। ಬರೆಯಿಸು.

लिखापढ़ी– स्त्री. पत्रव्यवहार, किसी विषय को कागज पर लिखकर पक्का करना। ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ, ಕಾಗದ ಪತ್ರ ಮಾಡು.

लिखावट– स्त्री. लिखने का ढंग। ಬರವಣಿಗೆ, ಬರಹ, ಶಾಸನ, ಲೇಖ.

लिखित– वि. लिखा हुआ। ಬರೆದ, ಲಿಖಿತ.

लिखेरा– पु. लिखनेवाला। ಬರೆಯುವವ, ಲೇಖಕ.

लिटाना– सक्रि सुलाना। ಮಲಗಿಸು, ಒರಗಿಸು.

लिट्ट– पु. बाटी। ಕೆಂಡದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟ ರೊಟ್ಟಿ.

लिड़ार–वि. डरपोक। ಅಂಜುಬುರುಕ, ಹೇಡಿ. पु गीदड। ನರಿ.

लिपटना– अक्रि. चिपकना, सट जाना, आलिंगन करना। ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳು, ಹತ್ತಿಕೊಳ್ಳು, ಸುತ್ತು, ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗು, ಕವಿ, ಮಗ್ನನಾಗು, ತೊಡಗು, ಆಲಿಂಗಿಸು, ತಬ್ಬು.

लिपटाना– सक्रि संलग्न करना, गले लगाना। ಜೋಡಿಸು, ಅಂಟಿಸು, ಹೊಂದಿಸು, ಆಲಿಂಗಿಸು.

लिपड़ा– वि चिपचिपा। ಜಿಗುಟಾದ, ಅಂಟಾದ. पु. कपड़ा। ಬಟ್ಟೆ, ವಸ್ತ್ರ.

लिपना–अक्रि. गोबर आदि पुता जाना। ಲೇಪಿಸಲ್ಪಡು, ಸಾರಿಸಲ್ಪಡು, ಸವರಲ್ಪಡು, ಮೆತ್ತಲ್ಪಡು.

लिपवाना, लिपाना– सक्रि लेप कराना, पुताना। ಲೇಪಿಸುವ ಅಥವಾ ಸಾರಿ

ಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು.

लिपाई– स्त्री लिपने की क्रिया या मजदूरी। ಸಾರಣೆ, ಕಾರಣೆ, ಲೇಪಿಸುವಿಕೆ, ಸವರುವಿಕೆ, ಮೆತ್ತುವಿಕೆ, ಬಳೆಯುವ ಅಥವಾ ಮೆತ್ತುವ ಕೆಲಸದ ಕೂಲಿ.

लिपाना– सक्रि दे 'लिपवाना'।

लिपि– स्त्री. लिखावट। ಬರಹ, ಲಿಪಿ, ಅಕ್ಷರ.

लिपिवद्ध– वि जो लिखा हुआ हो। ಬರೆದ, ಲಿಖಿತ.

लिप्त– वि. पोता हुआ, तत्पर, लीन। ಲಿಪ್ತ, ಸಾರಿಸಿದ, ಸವರಿದ, ಬಳೆದ, ತತ್ಪರ, ಮಗ್ನ.

लिप्सा– स्त्री. लालच, पाने की इच्छा। ಆಶೆ, ಲೋಭ.

लिफाफा– पु कागज की थैली, बाहरी तडक-भडक, जल्दी खराब होनेवाली वस्तु। ಪಾಕೀಟು, ಆಡಂಬರ, ಬೇಗನೆ ನಾಶವಾಗುವ ವಸ್ತು.

लिवास– पु पोशाक। ಉಡುಪು, ಬಟ್ಟೆ ಬರೆ, ಪೋಷಾಕು.

लिवासी–वि नकली, जाली। ವೇಷದ, ಕಪಟ, ಸುಳ್ಳು, ಕೃತ್ರಿಮ, ತೋರಿಕೆಯ

लियाक़त– स्त्री. योग्यता, सामर्थ्य। ಯೋಗ್ಯತೆ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ. ಅರ್ಹತೆ.

लिये– क्रिवि. वास्ते। ಸಲುವಾಗಿ.

लिलाट, लिलार– पु दे. 'ललाट'।

लिल्लाह– अव्य ईश्वर के लिये, खुदा के नामपर। ದೇವರಿಗಾಗಿ, ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ.

लिवाना– सक्रि. लेने या लाने का काम दूसरे से कराना, साथ मे लाना। ಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿಸು, ತರಿಸು, ಸಂಗಡ ಕರಕೊಂಡು ಬಾ.

लिवाल–पु लेनेवाला। ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವ, ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವವ.

लिहाज़– पु. संकोच, मुरव्वत, पक्षपात, कृपादृष्टि। ಸಂಕೋಚ, ಭಿಡೆ, ನಾಚಿಕೆ, ಮಾನ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಪಕ್ಷಪಾತ, ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿ, ಲಕ್ಷ್ಯ.

लिहाडा–वि पतित, नीच। ಪತಿತ, ನೀಚ, ಕ್ಷುದ್ರ, ಹೀನ, ಅಧಮ.

लिहाडी– स्त्री निंदा, उपहास। ನಿಂದೆ, ಹೀನಾಯ.

लिहाफ़– पु रजाई। ಅರಳೆ ಹಾಕಿದ ಹೊದಿಕೆ, ರಜಾಯಿ, ಕವುದಿ

लिहित– वि. चाटता हुआ। ನೆಕ್ಕುತ್ತಿರುವ.

लीक– स्त्री लकीर, पहिये का निशाना, रीति, यश, मर्यादा, सीमा, गणना। ಗೀರು, ರೇಖೆ, ಗೆರೆ, ಸಾಲು, ಗಾಲಿಯ ಗೆರೆ, ಚಿಹ್ನೆ, ಗುರುತು, ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ರೂಢಿ, ಯಶ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಸೀಮೆ, ಗಣನೆ, ಸಂಖ್ಯೆ.

—पीटना = प्रचलित प्रथा के अनुसार चलना। ರೂಢಿಯಂತೆ ನಡೆ.

लीख– स्त्री जूं का अंडा। ಹೇನಿನ ತತ್ತಿ, ಕೂರೆ, ಸೀರು.

लीचड, लीचर– वि निकम्मा, चिपटने वाला, सुस्त । ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ, ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವ, ಜಿಗುಟಾದ, ಆಲಸಿ, ಪೈ ಗಳ್ಳ, ಕೊಡಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ.

लीची– स्त्री एक मीठा फल। ಒಂದು ಹಣ್ಣು.

लीझी–वि. निःसार, बेकाम। ನಿಸ್ಸಾರ, ನಿರುಪಯೋಗಿ. स्त्री देहका मैल। ದೇಹದ ಕೊಳೆ.

लीद– स्त्री घोडे आदि की विष्टा। ಲದ್ದಿ.

लीन– वि. तन्मय। ಮಗ್ನ, ತನ್ಮಯ, ಆಸಕ್ತ.

लीपना– सक्रि. पोतना। ಸಾರಿಸು, ಲೇಪಿಸು, ಮೆತ್ತು, ಬಳಿ.

लीप पोतकर बराबर करना = पूर्ण रूप से नष्ट करना । ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಳು ಮಾಡು,ಮಣ್ಣು ಗೂಡಿಸು

लीबर– वि. गंदा। ಹೊಲಸಾದ.

लीमू– पु निंबू। ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು.

लीर– स्त्री धज्जी, पतला किनारा। ಚಿಂದಿ, ಬಟ್ಟೆಯ ಚೂರು,ಅಂಚಿನ ತುಣುಕು.

लील– वि नीला। ನೀಲ ವರ್ಣದ. पु नील। ನೀಲಿ.

लीलना– सक्रि निगलना। ನುಂಗು

लीलया,लीलहिं–क्रिवि खेल की तरह। ಆಟದಂತೆ.

लीला–स्त्री. खेल, चरित्र, विचित्र कार्य। ಆಟ, ಕ್ರೀಡೆ, ಚರಿತ್ರ, ಲೀಲೆ, ವಿಚಿತ್ರ ಕಾರ್ಯ, ಅಭಿನಯ. वि नीला। ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ. पु. काला घोडा। ಕರಿಯ ಬಣ್ಣದ ಕುದುರೆ.

लुँगाडा– पु. आवारा, लफंगा। ತುಂಟ, ಪಟಿಂಗ, ಕಾಮುಕ.

लुंगी–स्त्री छोटी धोती। ಲುಂಗಿ,ದಟ್ಟಿ.

लुंचन– पु नोचना, उखाडना। ಕಿತ್ತುವಿಕೆ, ಕೀಳುವಿಕೆ.

लुंज– वि. लूला, टूंठ। ಕೈ ಇಲ್ಲದವ, ಮೋಟುಮರ.

लुंठन– पु. चोरी। ಕಳವು, ಸುಲಿಗೆ.

लुंड– पु. रुंड, चोर। ತಲೆಯಿಲ್ಲದ ಧಡ, ಕಳ್ಳ.

लुंडमुंड– वि. हस्तपादहीन, पत्रहीन। ಕೈ ಕಾಲುಗಳಿಲ್ಲದ, ಎಲೆಗಳಿಲ್ಲದ.

लुंडा– वि जिसकी पूंछ और पर झड गये हों। ರೆಕ್ಕೆಗಳಿಲ್ಲದ, ಪಕ್ಕಗಳು ಉದುರಿ ಹೋದ पु. लपेटे हुए सूत इत्यादि की पिंडी। ದಾರದ ಉಂಡೆ.

लुआठ, लुआठा–पु. जलती हुयी लकड़ी, अधजली लकड़ी। ಉರಿಯುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಕೊಳ್ಳಿ, ಅರ್ಧಸುಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿಗೆ.

लुआठी– स्त्री दे. ‘ लुआठा ’।

लुआब– पु लासा, लसदार गूदा। ಜಿಗುಟು ಪದಾರ್ಥ, ಅಂಟು, ಸರಿ.

लुक– पु वार्निश, लौ। ವಾರ್ನಿಸು, ಜ್ವಾಲೆ.

लुकठी– स्त्री. दे. ‘ लुआठी ’।

लुकना– अक्रि. छिपना। ಅಡಗು,ಮರೆ

ಯಾಗು.

लुक़मा– पु कौर। ತುತ್ತು, ಗ್ರಾಸ, ಕವಳ.

लुकाना– सक्रि छिपाना। ಅಡಗಿಸು, ಬಚ್ಚಿಡು. अक्रि दे. 'लुकना'।

लुकार– स्त्री. अग्नि। ಅಗ್ನಿ.

लुकोना– सक्रि छिपाना। ಅಡಗಿಸು, ಬಚ್ಚಿಡು, ಮುಚ್ಚಿಡು.

लुखिया–स्त्री. धूर्त स्त्री, वेश्या। ಧೂರ್ತ ಸ್ತ್ರೀ,ಮೋಸಗಾರತಿ, ವೇಶ್ಯೆ,ಸೂಳೆ.

लुगत– स्त्री शब्दकोष। ಶಬ್ದಕೋಷ, ನಿಘಂಟು.

लुगदा– पु लुगदी–स्त्री. गीली वस्तु का लोंदा। ಹಸಿ ವಸ್ತುವಿನ ಮುದ್ದೆ, ಪಿಂಡ.

लुगरा– पु. वस्त्र, कपड़ा, फटा पुराना वस्त्र। ವಸ್ತ್ರ, ಬಟ್ಟೆ, ಹರಿದ ಬಟ್ಟೆ, ಚಿಂದಿ. वि चुगलख़ोर। ಚಾಡೀ ಹೇಳುವವ.

लुगरी– स्त्री. फटी धोती, चुगली। ಹರಿದ ಧೋತರ, ಚಾಡಿ, ನಿಂದೆ.

लुगाई– स्त्री. स्त्री. पत्नी। ಸ್ತ್ರೀ, ಹೆಂಡತಿ.

लुगी– स्त्री. पुराना वस्त्र। ಹಳೆಯ ಬಟ್ಟೆ.

लुग्गा– पु. कपड़ा। ಬಟ್ಟೆ, ಅರಿವೆ, ವಸ್ತ್ರ.

लुचकना– सक्रि. झटके से छीन लेना। ವೇಗದಿಂದ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳು.

लुचरी, लुचुई– स्त्री. मैदे की पतली पूरी। ಮೈದಾ ಹಿಟ್ಟಿನ ಪುರಿ.

लुच्चा– वि. बदमाश, पाजी। ದುಷ್ಟ, ನೀಚ, ಪುಂಡ, ಪೋಕರಿ, ಠಕ್ಕ.

लुटंत– स्त्री. लूट। ಕೊಳ್ಳೆ, ಸುಲಿಗೆ.

लुटकना– अक्रि. दे 'लटकना'।

लुटना– अक्रि. लूटा जाना, बरबाद होना।ಕಳುವಾಗು,ಸುಲಿಗೆಯಾಗು, ಕೊಳ್ಳೆಹೋಗು, ದರೋಡೆಯಾಗು, ಹಾಳಾಗು.

लुटवाना– सक्रि दे 'लुटाना'।

लुटाना– सक्रि. लूटने देना, उड़ाना। ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡಿಸು, ಸುಲಿಸು, ಹಾಳು ಮಾಡು, ಪುಕ್ಕಟೆ ಕೊಡು.

लुटावना– सक्रि. दे. 'लुटाना'।

लुटिया– स्त्री. छोटा लोटा। ಚಿಕ್ಕ ಪಾತ್ರೆ, ಚಿಂಬು.

लुटेरा– पु लूटनेवाला। ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆಯುವವ, ದರೋಡೆಖೋರ, ಸುಲಿಗೆಗಾರ.

लुठना– अक्रि. लोटना, लुढकना। ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮಲಗು, ಹೊರಳಾಡು, ಉರುಳಾಡು.

लुठाना– सक्रि. लोटाना, लुठकाना। ಹೊರಳಾಡಿಸು, ಉರುಳಾಡಿಸು.

लुड़कना, लुढ़कना, लुढना– अक्रि. गेंद की तरह भूमिपर चक्कर खाना, ढुलकना। ಹೊರಳಾಡು, ಉರುಳಾಡು, ಜಾರು, ದಿಂಡುರುಳು, ಮಗುಚು, ಬೀಳು.

लुढ़काना, लुढाना– सक्रि ढुलकाना। ಉರುಳಿಸು, ಹೊರಳಿಸು, ಕೆಡಹು,

ಜಾರುವಂತೆ ನೂಕು.

लुढियाना–सक्रि गोल तुरपना । ಅಂಚು ಮಡಿಸಿ ಹೊಲಿ, ತಿಬ್ಬಿ ಹೊಲಿ.

लुतरा–वि चुगलखोर, शरारती । ಚಾಡಿ ಖೋರ, ನಿಂದೆ, ಮಾಡುವವ, ದುಷ್ಟ, ನೀಚ.

लुत्थ– स्त्री. दे. 'लोथ'।

लुत्फ–पु मजा, आनंद, स्वाद, अनुग्रह । ಆನಂದ, ಸೊಗಸು, ರುಚಿ, ಸ್ವಾದ, ಅನುಗ್ರಹ, ಕೃಪೆ, ದಯೆ.

लुनना– सक्रि. फसल काटना, हटाना । ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ಯು, ದೂರೀಕರಿಸು, ನಾಶ ಮಾಡು.

लुनाई– स्त्री. सुंदरता । ಸೌಂದರ್ಯ, ಲಾವಣ್ಯ.

लुनेरा– पु फसल काटनेवाला । ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ಯುವವ.

लुपना– अक्रि. छिपना । ಅಡಗು, ಮರೆಯಾಗು.

लुप्त– वि. गुप्त, नष्ट । ಗುಪ್ತ, ಮರೆಯಾದ, ಹಾಳಾದ, ನಷ್ಟವಾದ.

लुबरी– स्त्री. तलछट । ಗಸಿ, ಚರಟ, ರಾಡಿ.

लुबुद, लुब्ध–वि. मोहित । ಮೋಹಿತ, ಲೋಭಿ.

लुब्धक– पु व्याध, बहेलिया, लम्पट, एक नक्षत्र । ಬೇಡ, ಬಲೆಗಾರ, ಕಾಮುಕ, ಫಟಿಂಗ, ಒಂದು ನಕ್ಷತ್ರ.

लुब्बेलुबाब– पु. साराश । ಸಾರಾಂಶ, ಸಾರ, ತತ್ವ.

लुभाना–सक्रि लुब्ध करना, बहकाना । ಎಳೆ, ಆಕರ್ಷಿಸು, ಮೋಹಿತಗೊಳಿಸು, ಮರಳು ಮಾಡು, ಪುಸಲಾಯಿಸು, ಆಶೆ ಹುಟ್ಟಿಸು. अक्रि मोहित होना । ಮರುಳಾಗು, ಮೋಹಿತನಾಗು, ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಡು.

लुरकना– अक्रि. झूलना । ಅಲ್ಲಾಡು, ತೂಗಾಡು, ಜೋಲಾಡು

लुरकी–स्त्री. कान की बाली । ಮುರು, ಕುಂಡಲ.

लुरना– अक्रि. लटकना, झूलना, झुकपड़ना, मुग्ध होना । ಜೋಲಾಡು, ಬಳುಕು, ತೂಗಾಡು, ಮಣಿ, ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೊರಳು, ಮುಗ್ಧನಾಗು.

लुरी– स्त्री. हाल की ब्याई हुयी गाय । ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಯ್ದ ಆಕಳು, ಕರು ಹಾಕಿದ ಹಸು.

लुलना– अक्रि. दे 'लुरना'।

लुहना– अक्रि. दे. 'लुभाना'।

लुहार– पु. लोहार । ಕಮ್ಮಾರ.

लुहारिन–स्त्री. लुहार की स्त्री । ಕಮ್ಮಾರತಿ, ಕಮ್ಮಾರನ ಹೆಂಡತಿ.

लुहारी– स्त्री. लुहार जाति की स्त्री, लुहार का काम । ಕಮ್ಮಾರತಿ, ಕಮ್ಮಾರಿಕೆ, ಕಮ್ಮಾರನ ಕೆಲಸ.

लू– स्त्री. गरम हवा। ಬಿಸಿ ಹವೆ, ಬೇಸಿಗೆಯ ಉಷ್ಣ ಗಾಳಿ, ಝಳ.

लूक– स्त्री. लू, लपट । ಝಳ, ಬಿಸಿ ಹವೆ, ಜ್ವಾಲೆ, ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ. पु टूटा हुआ तारा । ಬೀಳುವ ಚುಕ್ಕೆ,

ಉಲ್ಕಾಪಾತ.

लूकट–पु लुआठी। ಉರಿಯುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ.

लूकना– सक्रि. आग लगाना। ಹೊತ್ತಿಸು, ಸುಡು अक्रि. दे 'लुकना'।

लूका–पु लूकी–स्त्री. जलती हुयी लकडी, ज्वाला । ಉರಿಯುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಕೊಳ್ಳಿ, ಜ್ವಾಲೆ.

लूखा– वि. दे 'रूखा'।

लूगा– पु. कपड़ा । ಬಟ್ಟೆ, ಅರಿವೆ, ಹೊದಿಕೆ.

लूट, लूटि– स्त्री डकैती । ಕೊಳ್ಳೆ, ಸುಲಿಗೆ, ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆದ ವಸ್ತು.

लूटक–पु लुटेरा, शोभा छीन लेनेवाला। ದರೋಡೆಖೋರ, ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆಯುವವ, ನಿಸ್ತೇಜ ಮಾಡುವವ.

लूटखसोट–स्त्री. लूटमार, छीना-झपटी । ದರೋಡೆ, ಸುಲಿಗೆ, ದೋಚಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

लूटखूंद– स्त्री दे 'लूटखसोट'।

लूटना– सक्रि छीनना, अन्याय पूर्वक किसी का धन हर लेना, ठगना, मोहित करना, नष्ट करना । ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳು, ದೋಚಿಕೊಳ್ಳು, ಸುಲಿದುಕೊಳ್ಳು, ಕೊಳ್ಳೆಹೊಡೆ, ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಧನ ಅಪಹರಿಸು, ರಕ್ಷಿಸು, ಮೋಹಿತಗೊಳಿಸು,ಹಾಳುಮಾಡು.

लूटमार, लूटपाट– पु. मारपीट कर किसी का धन छीन लेना। ಕೊಳ್ಳೆ, ಸುಲಿಗೆ, ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಬಡಿದು ಧನ ಅಪಹರಿಸುವಿಕೆ.

लूता– पु. मकडी । ಜೇಡಹುಳ. दे 'लुआठा'।

लूतिका– स्त्री मकड़ी। ಜೇಡಹುಳು.

लून–पु लवण। ಲವಣ, ಉಪ್ಪು वि. कटा हुआ। ಕೊಯ್ದು.

लूनना– सक्रि (फसल) काटना। ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ಯು.

लूम– स्त्री. पूँछ, एक राग । ಬಾಲ, ಪುಚ್ಛ, ಒಂದು ರಾಗ.

लूमना–अक्रि लटकना, झूलना। ಜೋಲಾಡು, ನೇತಾಡು, ತೂಗಾಡು.

लूरना– अक्रि. दे 'लुरना'।

लूला– वि. बिना हाथका, असमर्थ । ಕೈಯಿಲ್ಲದವ, ಮೊಂಡಗೈಯ, ಹೆಳವ, ಅಸಮರ್ಥ.

लूल्– वि नासमझ। ಅಜ್ಞಾನಿ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವ, ದಡ್ಡ, ಮೂಢ.

लूह– स्त्री दे 'लू'।

लूहर–स्त्री. लू। ಬಿಸಿ ಹವೆ,ಉಷ್ಣಗಾಳಿ पु. लुआठा। ಉರಿಯುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ.

लेंडी– स्त्री. बकरी आदि की विष्टा । ಕುರಿ ಆಡು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮಲ, ಹಿಕ್ಕೆ.

लेंहड, लेंहडा– पु. झुंड । ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ಹಿಂಡು.

ले– अव्य. तक, पर्यंत, आरंभ होकर । ತನಕ, ವರೆಗೆ, ಆರಂಭವಾಗಿ.

लेई– स्त्री. पका हुआ लसदार आटा, लपसी। ಪೇಸ್ಟು,ಜಿಗುಟು ಪದಾರ್ಥ, ಅಂಬಲಿ,ಸರಿ,ಗಂಜಿ,ಲಾಪ್ಸಿ,ಲೇಪ್ಯ

लेईपूँजी– स्त्री सर्वस्व । ಸರ್ವಸ್ವ.

लेकिन– अव्य. परंतु, पर । ಆದರೆ, ಪರಂತು.

लेख–पु लिपि, लिखे हुये अक्षर, लिखी हुयी बात, लिखावट, हिसाब-किताब। ಲಿಪಿ, ಅಕ್ಷರ, ಬರೆದ ಅಕ್ಷರ,ಬರೆದ ಸಂಗತಿ, ಲೇಖನ, ಬರವಣಿಗೆ, ಬರಹ, ಲೆಕ್ಕ. स्त्री. पक्की बात । ನಿಶ್ಚಿತ ಸಂಗತಿ. वि लिखने योग्य। ಬರೆಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ

लेखक–पु लिखनेवाला, लेखक। ಬರಹ ಗಾರ, ಲೇಖಕ, ಗ್ರಂಥಕರ್ತ.

लेखन– पु लिखने का कार्य, हिसाब करना । ಬರೆಯುವ ಕೆಲಸ, ಚಿತ್ರ ತೆಗೆಯುವಿಕೆ, ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡುವಿಕೆ.

लेखना–सक्रि लिखना, हिसाब लगाना, चित्र बनाना, विचार करना। ಬರೆ, ಲೆಕ್ಕಹಾಕು, ಎಣಿಸು, ಚಿತ್ರಿಸು, ವಿಚಾರ ಮಾಡು, ತಿಳಿ, ಊಹಿಸು.

लेखनी– स्त्री कलम। ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ.

लेखा– पु. हिसाब, गणना, अनुमान । ಲೆಕ್ಕ, ಎಣಿಕೆ, ಊಹೆ, ಅಂದಾಜು.

लेखिका– स्त्री पुस्तक लिखनेवाली । ಲೇಖಿಕೆ, ಪುಸ್ತಕ ಬರೆಯುವವಳು.

लेज, लेजुर, लेजुरी– स्त्री कुएँ से पानी निकालने की रस्सी। ನೀರು ಸೇದು-ವ ಹಗ್ಗ.

लेज़म, लेज़िम– स्त्री. व्यायाम करने के लिये जंजीरदार कमान । ಲೇಜಿಮು.

लेट– स्त्री. गच । ಗಚ್ಚು, ಗಾರೆ.

लेटना– अक्रि. पड़ना, आराम करना। ಒರಗು, ಅಡ್ಡಾಗು, ವಿಶ್ರಮಿಸು, ಪವಡಿಸು.

लेटाना– सक्रि. सुलाना । ಮಲಗಿಸು, ಒರಗಿಸು.

लेन–पु लेने की क्रिया या भाव, पावना। ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಪರಿಗ್ರಹಣ, ಬಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ,ಬರತಕ್ಕ ಹಣ.

लेनदार– पु. महाजन । ಸಾವುಕಾರ, ಬರತಕ್ಕ ಹಣವುಳ್ಳವ, ಹಣ ಪಡೆಯಬೇಕಾದವ.

लेनदेन– पु. व्यवहार। ಕೊಡಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಹಾರ, ಸಾವುಕಾರಿಕೆ, ಸಹ-ಕಾರ, ಲೇಣೆದೇಣೆ.

लेनहार– पु. लेनेवाला। ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು ವವ, ಹಣ ತರುವವ.

लेना–सक्रि ग्रहण करना, स्वीकार करना, संचय करना, सेवन करना, अगवानी करना, जीतना, मोल लेना। ಗ್ರಹಣ ಮಾಡು, ಸ್ವೀಕರಿಸು, ತೆಗೆದು-ಕೊಳ್ಳು, ಸಂಚಯ ಮಾಡು, ಕೂಡಿ-ಸು, ತಿನ್ನು, ಸೇವಿಸು, ಬರಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳು, ಗೆಲ್ಲು,ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳು.

आड़े हाथों लेना = मर्मभेदी बात कहकर लज्जित करना। ಮರ್ಮಭೇಧಕ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಲಜ್ಜಿತ ಪಡಿಸು.

लेना एक न देना दो=कोई सरोकार नहीं। ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಿರು.

लेने के देने पड़ना =लाभ के बजाय

नुकसान उठाना। ಲಾಭದ ಬದಲಾಗಿ ಹಾನಿಯಾಗು.

लेप– पु. उवटन, गाढी गीली चीज। ಲೇಪ, ಮುಲಾಮು, ಗಿಲಾವು, ಮೆತ್ತಿಗೆ.

लेपन– पु लेपने की क्रिया। ಲೇಪ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಗಿಲಾವು ಮಾಡುವಿಕೆ.

लेपना–सक्रि पोतना, किसी गाढी गीली वस्तु की तह चढाना। ಲೇಪಿಸು, ಸವರು, ನಾರಿಸು,ಗಿಲಾವುಮಾಡು, ಮೆತ್ತಿಗೆ ಹಾಕು.

लेरुआ– पु वछडा। ಆಕಳ ಕರು.

लेव–पु. लेप, गिलावा। ಲೇಪ,ಗಿಲಾವು, ಗಚ್ಚು, ಸಾರಿಸುವದು.

लेवा– पु लेप, गिलावा, गीली मिट्टी। ಲೇಪ, ಗಿಲಾವು, ಗಚ್ಚು, ಹದ ಮಾಡಿದ ಕೆಸರು. वि लेनेवाला। ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವ.

लेवादेई– स्त्री. दे. 'लेनदेन'।

लेवाल– पु. लेनेवाला। ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು-ವವ, ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವವ.

लेश– पु अल्पता, कण, अणु, चिह्न, संबंध, एक काव्यालंकार। ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂಶ, ಕಣ, ಅಣು, ಚಿಹ್ನೆ, ಗುರುತು,ಸಂಬಂಧ,ಒಂದು ಕಾವ್ಯಾಲಂಕಾರ. वि अल्प, थोडा। ಸ್ವಲ್ಪ, ಅಲ್ಪ.

लेष– पु दे 'लेख' तथा 'लेश'।

लेषना– सक्रि. लखना, लिखना। ನೋಡು, ಬರೆ.

लेषनी– स्त्री. दे. 'लेखनी'।

लेस– पु. दे. 'लेश'। गाढी सनी हुयी मिट्टी। ಹದ ಮಾಡಿದ ಕೆಸರು.

लेसना– सक्रि. जलाना, चिपकाना, पोतना। ಸುಡು,ಹೊತ್ತಿಸು,ಮೆತ್ತು, ಮೆತ್ತಿಗೆ ಹಾಕು, ಗಿಲಾವು ಮಾಡು, ನಾರಿಸು, ಲೇಪಿಸು.

लेहन– पु चाटना। ನೆಕ್ಕುವಿಕೆ.

लेहना– पु पावना, फसल का वह भाग जो मजदूरों या नाई को मिलता है। ಬರತಕ್ಕ ಹಣ, ಬಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ, ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಅಥವಾ ನಾವಲಿಗನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬೆಳೆಯ ಭಾಗ.

लेहाज़ा– क्रिवि. इस कारण, इस लिये। ಆದ್ದರಿಂದ, ಆ ಕಾರಣದಿಂದ,ಅತಃ.

लेहाड़ा– वि. दे. 'लिहाडा'।

लै– अव्य तक। ವರೆಗೆ, ತನಕ.

लैस– पु. एक तरह का वाग, फीता। ಒಂದು ತರದ ಬಾಣ, ಅಂಚು, ಫೀತ, ಗೋಟು. वि. कटिवद्ध, सुसज्जित, निमग्न। ಸುಸಜ್ಜಿತ, ತಯಾರಾದ, ಮಗ್ನ, ತತ್ಪರ.

लों– अव्य. तक। ವರೆಗೆ, ತನಕ.

लोंदा–पु किसी गीले पदार्थ का गोला। ಹಸಿ ಪದಾರ್ಥದ ಮುದ್ದೆ, ಗುಂಡು, ಉಂಡೆ.

लोइ– पु लोग। ಜನರು. स्त्री. ज्वाला, दीप्ति। ಜ್ವಾಲೆ, ಕಾಂತಿ, ಶೋಭೆ, ತೇಜ, ದೀಪ್ತಿ.

लोई– स्त्री. गूंधे हुए आटे की गोली, एक तरह की ऊनी चादर । ನಾದಿದ ಕಣಕದ ಮುದ್ದೆ, ಒಂದು ತರದ ಚಾದರ. पु. लोग। ಜನರು.

लोकंदा– पु. पहली विदाईपर लड़की के साथ दासीका जाना । ಮೊದಲುಬಾರಿ ಪತಿಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವವಳ ಕೂಡ ದಾಸಿಯು ಹೋಗುವ ಪದ್ಧತಿ.

लोकंदी– स्त्री. लड़की के साथ ससुराल जानेवाली दासी । ಮೊದಲುಬಾರಿ ಪತಿಗೃಹಕ್ಕೆ ತೆರಳುವಾಗ ಅವಳ ಕೂಡ ಹೋಗುವ ದಾಸಿ.

लोक– पु. विश्व, संसार, लोग, विश्व का भाग। ವಿಶ್ವ, ಜಗತ್ತು, ಜನರು, ವಿಶ್ವದ ಭಾಗ.

लोकचार, लोकाचार– पु. लोक का व्यवहार। ಜಗತ್ತಿನ ವ್ಯವಹಾರ.

लोकतंत्र–पु पंचायती राज्य। ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ರಾಜ್ಯ.

लोकना–सक्रि झेलना, बीचमें ही पकड़ लेना। ಮೇಲಿನಿಂದ ಬೀಳುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಹಿಡಿ, ನಡುವೆಯೇ ಹಿಡಿ.

लोकनाथ, लोकपाल–पु. ब्रह्मा, राजा। ಬ್ರಹ್ಮ, ಅರಸು.

लोकलोचन– पु सूर्य । ಸೂರ್ಯ.

लोकश्रुति– स्त्री. अफवाह। ಕಿಂವದಂತಿ, ಲೋಕವಾರ್ತೆ.

लोकाना– सक्रि आकाश में फेंकना । ಮೇಲೆ ಒಗೆ, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಬೀಸು, ಹಾರಿಸು, ಬಿಸಾಡು.

लोकायत– पु नास्तिक । ನಾಸ್ತಿಕ, ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇಲ್ಲದವ.

लोकोक्ति– स्त्री कहावत । ವಚನ, ಉಕ್ತಿ, ಗಾದೆಯ ಮಾತು.

लोकोत्तर– वि. असाधारण। ಅಸಾಧಾರಣ, ಅಲೌಕಿಕ.

लोखर– स्त्री हजाम लोहार इत्यादि के औजार । ನಾವಲಿಗ ಕಮ್ಮಾರ ಮುಂತಾದವರ ಉಪಕರಣಗಳು

लोग– पु. मनुष्य। ಮನುಷ್ಯ, ಜನರು.

लोगाई– स्त्री औरत। ಹೆಂಗಸು.

लोच–स्त्री. कोमलता, लचक। ಕೋಮಲತೆ, ಮೃದುತ್ವ, ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ, ಬಾಗುವಿಕೆ, ಮಣಿಯುವಿಕೆ. पु. रुचि, इच्छा। ರುಚಿ, ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ.

लोचन– पु नेत्र। ಕಣ್ಣು, ನೇತ್ರ.

लोचना–सक्रि चाहना, प्रकाशित करना। ಇಚ್ಛಿಸು, ಅಭಿಲಾಷಿಸು, ಪ್ರಕಾಶಿಸು, ಬೆಳಗಿಸು, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸು. अक्रि शोभित होना, विराजना, ललचाना। ಶೋಭಿಸು, ರಾರಾಜಿಸು, ಆಶೆಪಡು, ಹಂಬಲಿಸು.

लोचून– पु. लोहे का चूर्ण। ಲೋಹದ ಚೂರ್ಣ.

लोट– स्त्री. लोटने की क्रिया या भाव। ಹೊರಳುವಿಕೆ, ಉಳ್ಳುವಿಕೆ. पु उतार, घाट, नोट (द्रव्य)। ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಿಕೆ, ಇಳುಕಲು, ಘಟ್ಟ, ನೋಟ.

लोटना– अक्रि लेटना, लुढ़कना, लेटकर फिरना, करवटें बदलना, छटपटाना। ಮಲಗು, ಅಡ್ಡಾಗು, ಹೊರಳಾಡು, ಉರುಳು, ಹೊರಳು,ಮಗ್ಗಲಾಗು, ಚಡಪಡಿಸು, ಒದ್ದಾಡು.

लोटपोट– स्त्री लोटना, आराम करना। ಅಡ್ಡಾಗುವಿಕೆ, ಹೊರಳಾಡುವಿಕೆ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ.

—होना = खुशी से नाच उठना। ಬಹಳ ಆನಂದವಾಗು, ಆನಂದ ದಿಂದ ಕುಣಿ.

लोटा– पु. जलपात्र विशेष। ಬಟ್ಟಲು, ಚೆಂಬು, ಕುಡಿಯುವ ಪಾತ್ರೆ.

लोटिया– स्त्री छोटा लोटा। ಬಟ್ಟಲು, ಚಿಕ್ಕ ತಂಬಿಗೆ, ಚೆಂಬು.

लोटी– स्त्री छोटा लोटा। ಚಿಕ್ಕ ತಂಬಿಗೆ, ಚೆಂಬು.

लोडना– सक्रि चाहना, चुनना। ಇಚ್ಛೆಯಾಗು, ಅಗತ್ಯವಾಗು, ಆರಿಸು.

लोढ़ना–सक्रि तोड़ना, चुनना, चाहना। ಹರಿ, ಬಿಡಿಸು, ಆರಿಸು, ಇಚ್ಛಿಸು. अक्रि लोटना, जमीनपर घसीटना। ಹೊರಳಾಡು, ಹೊರಳಾಡಿಸು.

लोढ़ा–पु सिलपर किसी वस्तु को पीसने का पत्थर। ಗುಂಡುಕಲ್ಲು, ಅರೆಯುವ ಕಲ್ಲು, ಒರಳ್ಳುವ ಕಲ್ಲು.

—डालना = बराबर करना। ಸರಿಗೊಳಿಸು.

लोढ़िया– पु. छोटा लोढा। ಅರೆಯುವ ಚಿಕ್ಕ ಕಲ್ಲು.

लोथ, लोथी– स्त्री लाश। ಹೆಣ, ಶವ.

लोथड़ा, लोथरा– पु. मासपिंड। ಮಾಂಸಪಿಂಡ,ಮಾಂಸದ ತುಂಡು.

लोन– पु. नमक, सुंदरता। ಲವಣ, ಉಪ್ಪು, ಸೌಂದರ್ಯ.

लोना– वि नमकीन, सुदर। ಉಪ್ಪಾದ, ಉಪ್ಪುಳ್ಳ,ಸುಂದರ,ಲಾವಣ್ಯವುಳ್ಳ. पु. क्षार, एक कीडा, दीवार का एक रोग, जादूगरनी, एक घास। ಕ್ಷಾರ, ಲವಣ, ಒಂದು ಹುಳು, ಗೋಡೆಯಿಂದ ಮಣ್ಣುದುರುವ ರೋಗ, ಜವುಳು ಮಣ್ಣು, ಮಾಟಗಾತಿ, ಜಾದೂಗಾರತಿ, ಒಂದು ನೊಪ್ಪು, ಒಂದು ತರದ ಹುಲ್ಲು. सक्रि लुनना। ಪೈರು ಕೊಯ್ಯು,ಕತ್ತರಿಸು.

लोनाई– स्त्री सुंदरता। ಸೌಂದರ್ಯ, ಲಾವಣ್ಯ.

लोनिया– पु नमक बनानेवाली एक जाति। ಉಪ್ಪು ತಯಾರಿಸುವ ಒಂದು ಜಾತಿ, ಉಪ್ಪಲಿಗ

लोनी– स्त्री. एक प्रकार का साग, क्षार-युक्त मिट्टी। ಒಂದು ಪಲ್ಲೆ, ಒಂದು ನೊಪ್ಪು, ಲವಣಯುಕ್ತ ಮಣ್ಣು. पु. नवनीत। ಬೆಣ್ಣೆ.

लोप– पु. नाश, छिपना। ನಾಶ, ಇಲ್ಲದಾಗುವಿಕೆ, ಅಡಗುವಿಕೆ, ಮರೆಯಾಗುವಿಕೆ.

लोपना– सक्रि. छिपाना, नष्ट करना। ಅಡಗಿಸು, ಮರೆ ಮಾಡು, ನಾಶ ಮಾಡು. अक्रि. लुप्त होना। ಮರೆ

ಯಾಗು, ಇಲ್ಲದಾಗು, ನಾಶವಾಗು.

लोबा– स्त्री. लोमड़ी । ನರಿ

लोबान–पु एक सुगंधित गोंद । ದೇವ-ಧೂಪ, ಲೋಬಾನ, ಒಂದು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯ.

लोभ– पु. लालच । ಆಶೆ, ಲೋಭ.

लोभना, लोभाना–सक्रि दे. 'लुभाना'।

लोभार–वि. मुग्ध करनेवाला । ಮೋಹ-ಗೊಳಿಸುವ, ಮುಗ್ಧ ಮಾಡುವ, ಆಶೆವಡಿಸುವ.

लोभी– पु. कृपण, लालची । ಕೃಪಣ, ಜಿಪುಣ, ಲೋಭಿ, ಆನೆಬುರುಕ.

लोम– पु. वाल, रोआँ, लोमडी । ಕೂದಲು, ರೋಮ, ನರಿ.

लोमडी, लोमरी– स्त्री गीदड की जाति का एक वन्यपशु । ನರಿ.

लोमश–पु एक ऋषि। ಒಬ್ಬ ಋಷಿಯ ಹೆಸರು. वि वड़े वड़े रोएँवाला । ಉದ್ದವಾದ ಕೂದಲುಗಳುಳ್ಳವ.

लोमहर्षण– वि भीषण । ಭೀಷಣ, ಭಯಂಕರ.

लोय–पु. लोग, आँख। ಜನರು, ಕಣ್ಣು. स्त्री. आगकी लपट । ಜ್ವಾಲೆ, ಅಗ್ನಿ-ಶಿಖೆ. अव्य. दे 'लौं'।

लोयन– पु. लोचन । ಕಣ್ಣು, ನೇತ್ರ.

लोर– पु लोलक, झुमका, आँसू । ಲೋಲಕ, ಕುಂಡಲ, ಬಾವಲಿ, ಮುರು, ಕಣ್ಣೀರು. वि उत्सुक, चंचल । ಉತ್ಸುಕ, ಚಂಚಲ, ಓಲಾಡುವ.

लोरी– स्त्री. वच्चे को सुलाने का गीत । ಜೋಗುಳಪದ.

लोल– वि चंचल, उत्सुक । ಚಂಚಲ, ಅಸ್ಥಿರ, ಕ್ಷಣಿಕ, ಉತ್ಸುಕ

लोलक– पु. झुमका । ಲೋಲಕ, ಕುಂಡಲ, ಕಿವಿಯ ಆಭರಣ, ಜುಮುಕಿ.

लोलकी–स्त्री. कान का नीचे का लटकता हुआ भाग। ಕಿವಿಯ ಕೆಳಭಾಗ.

लोलना– अक्रि हिलना । ಅಲ್ಲಾಡು. सक्रि हिलाना। ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಅಲು-ಗಾಡಿಸು.

लोला–स्त्री. जीभ, लक्ष्मी, चंचला स्त्री । ನಾಲಿಗೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಚಂಚಲ ಸ್ತ್ರೀ. पु वच्चो का एक खिलौना। ಮಕ್ಕಳ ಒಂದು ಆಟಿಕೆ.

लोलुप– वि. लालची, अत्यंत उत्सुक । ಲೋಭಿ, ಆಶೆಬುರುಕ, ಉತ್ಸುಕ, ಕಾಮುಕ.

लोवा– स्त्री लोमड़ी । ನರಿ.

लोहँडा–पु लोहे का तसला। ಕಬ್ಬಿಣದ ಕರೆಯುವ ಪಾತ್ರೆ, ಕಡಾಯಿ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಬಾನೆ.

लोह– पु लोहा । ಕಬ್ಬಿಣ, ಲೋಹ.

लोहकार– पु. लोहार । ಕಮ್ಮಾರ.

लोहबान– पु. दे 'लोवान'।

लोहसार– पु फौलाद। ಉಕ್ಕು.

लोहा– पु एक धातु, अस्त्र, लाल वैल। ಕಬ್ಬಿಣ, ಅಸ್ತ್ರ, ಶಸ್ತ್ರ, ಕೆಂಪು ಎತ್ತು. वि. लाल, वहुत कडा । ಕೆಂಪು,

ಬಿರುಸಾದ.
—**मानना** =आधिपत्य स्वीकार करना। ಒಬ್ಬರ ಅಧೀನತೆ ಸ್ವೀಕರಿಸು.
—**बजना**= युद्ध होना। ಯುದ್ಧವಾಗು.
—**लेना**= युद्ध करना। ಯುದ್ಧ ಮಾಡು.
लोहे के चने चबाना = बडा कठिण कार्य करना। ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣ ಕೆಲಸ ಮಾಡು.
लोहाना–अक्रि. किसी वस्तु में लोहे का रंग या स्वाद आ जाना। ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಬಣ್ಣ ಅಥವಾ ಸ್ವಾದ ಉಂಟಾಗುವ.
लोहार– पु एक जाति । ಕಮ್ಮಾರ, ಲೋಹಕಾರ.
लोहारिन– स्त्री लोहार की स्त्री । ಕಮ್ಮಾರತಿ, ಕಮ್ಮಾರನ ಹೆಂಡತಿ.
लोहारी– स्त्री. लोहार का काम । ಕಮ್ಮಾರಿಕೆ.
लोहित– वि. लाल। ಕೆಂಪು. पु. रक्त, कुंकुम, केशर, युद्ध । ರಕ್ತ, ಕುಂಕುಮ, ಕೇಶರ, ಯುದ್ಧ.
लोहिया– पु. लोहा बेचनेवाला, लाल रंग का बैल। ಕಬ್ಬಿಣದ ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಎತ್ತು.
लोही– स्त्री. उप· काल की लालिमा, चुगली। ಅರುಣೋದಯ, ಪ್ರಾತಃ ಕಾಲದ ಹೊಂಬಣ್ಣ, ನಿಂದೆ, ಚಾಡಿ.
लोहू– पु. रक्त। ರಕ್ತ.
—**लहान होना** = रक्त में भीग जाना। ರಕ್ತಮಯವಾಗು.
लौं– अव्य. समान, तक । ಸಮಾನ, ಸದೃಶ, ವರೆಗೆ, ತನಕ.
लौकना– अक्रि. चमकना, दिखाई देना। ಪ್ರಕಾಶಿಸು, ಹೊಳೆ, ಕಾಣಿಸು, ತೋರು.
लौंग– स्त्री. एक मसाला, कान या नाक की कील। ಲವಂಗ, ಮೂಗಬೊಟ್ಟು, ಮೂಗುತಿ, ಕಿವಿ ಮುರು.
लौंडा– पु. लडका । ಹುಡುಗ वि अबोध । ಅಜ್ಞಾನಿ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದವ.
लौंडी– स्त्री. दासी। ದಾಸಿ.
लौंदा– पु. दे 'लोंदा'।
लौ– स्त्री ज्वाला, दीपशिखा, चाह, लगन। ಜ್ವಾಲೆ, ದೀಪಶಿಖೆ, ಉರಿಯ ನಾಲಿಗೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ.
लौआ, लौका–पु लौकी, कद्दू। ಸೋರೆಕಾಯಿ, ಹಾಲಗುಂಬಳಕಾಯಿ.
लौकना– स्त्री दे 'लौकना'।
लौकिक– वि. व्यवहारी। ವ್ಯವಹಾರಿಕ, ಲೌಕಿಕ.
लौकी– स्त्री. एक लंबा फल। ಸೋರೆಕಾಯಿ.
लौट– स्त्री लौटने की क्रिया। ಹಿಂತಿರುಗುವಿಕೆ, ವಾಪಸು.
लौटना– अक्रि. पलटना, वापस आना। ತಿರುಗಿ ಬರು, ಮರಳು, ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರು, ವಾಪಸು ಬರು.
लौटफेर– पु. हेरफेर। ಅದಲುಬದಲು.
लौटाना– सक्रि. वापस करना, उलट

देना । ತಿರುಗಿ ಕೊಡು, ವಾಪಸು ಮಾಡು,ತಿರುಗಿ ಕಳಿಸು,ಮಗುಚು.

लौना– पु. कटाई । ಪೈರಿನ ಕೊಯ್ಲು, ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ಯುವಿಕೆ. वि. सुंदर । ಸುಂದರ.

लौनी– स्त्री. कटाई, नवनीत । ಸುಗ್ಗಿ, ಕೊಯಿಲು, ಕೊಯ್ಯುವ ಕೂಲಿ, ಬೆಣ್ಣೆ.

लौह– पु. दे. 'लोहा'।

लौहकार– पु. लोहार । ಕಮ್ಮಾರ.

लौहित्य– पु. लाल समुद्र । ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರ.

ल्याना, ल्यावना– सक्रि दे. 'लाना'।

ल्वारि–स्त्री लू । ಬೇಸಿಗೆಯ ಬಿಸಿಗಾಳಿ.

व

वंक, वंकट– वि टेढ़ा, वक्र, कुटिल । ಅಂಕಡೊಂಕ, ವಕ್ರ, ಕುಟಿಲ

वंकिम– वि. टेढ़ा । ಡೊಂಕಾದ, ಬಾಗಿದ, ವಕ್ರ.

वंग– पु. कपास, राँगा, भंटा । ಹತ್ತಿ, ತವರ, ಕಲಾಯಿ, ಬದನೇಕಾಯಿ.

वंगदेश–पु. आधुनिक वंगाल। ಬಂಗಾಳ.

वंचक– वि. धूर्त, ठग । ಧೂರ್ತ,ರಕ್ಕ, ಮೋಸಗಾರ.

वंचना– स्त्री. छल । ಮೋಸಗಾರಿಕೆ. सक्रि ठगना, पढना । ಮೋಸ ಮಾಡು, ರಕ್ಕಿಸು, ಓದು, ವರಿಸು.

वंचित–वि. ठगा हुआ, रहित । ಮೋಸ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ವಂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಇಲ್ಲದ.

वंजुल– पु. वेंत, अशोकवृक्ष । ಬೆತ್ತ, ಅಶೋಕ ವೃಕ್ಷ.

वंदन– पु. स्तुति, प्रणाम । ಸ್ತುತಿ, ಪ್ರಣಾಮ, ನಮಸ್ಕಾರ.

वंदना, वंदनि– स्त्री. स्तुति । ವಂದನೆ, ಪ್ರಣಾಮ, ಸ್ತುತಿ.

वंदित– वि पूज्य । ಪೂಜ್ಯ, ನಮಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ.

वंदी– पु. चारण, कैदी । ಭಟ್ಟಂಗಿ, ಮಾಗಧ,ಕೈದಿ. स्त्री. दासी । ದಾಸಿ.

वंद्य– वि. वंदना के योग्य । ಪೂಜ್ಯ, ವಂದ್ಯ.

वंश– पु. कुल, बाँस, बाँसुरी । ಕುಲ, ಸಂತಾನ,ವಂಶ,ಬಿದಿರು, ಕೊಳಲು.

वंशधर– पु. संतान । ಸಂತಾನ.

वंशी– पु मुरली । ಕೊಳಲು.

वंशीधर– पु श्रीकृष्ण । ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ

वंशीय–वि वंश संबंधी, कुलमें उत्पन्न । ವಂಶ ಸಂಬಂಧವಾದ, ವಂಶದಲ್ಲಿ

ಹುಟ್ಟಿದ.
वंश्य– वि. कुलीन । ಕುಲೀನ. पु. रीढ । ಬೆನ್ನೆಲುಬು.
व– अव्य. और, भी । ಮತ್ತು, ಹಾಗೂ.
वक़अत– स्त्री. इज़्जत, शक्ति । ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ, ಪತ್ತು, ಶಕ್ತಿ, ಬಲ.
वक़ार– पु. रोब, वैभव । ಪ್ರಭಾವ, ವೈಭವ.
वकालत–स्त्री. वकीलका पेशा। ವಕೀಲಿ, ಪಕ್ಷ ಸಮರ್ಥನೆ.
वक़ूफ़– पु. समझ । ಜ್ಞಾನ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ.
वक़्त– पु समय, अवसर । ಸಮಯ, ಕಾಲ, ಅವಧಿ, ಸಂಧಿ.
वक़्तन्-फवक्तन्– क्रिवि. बीचबीचमें, समय समयपर । ನಡುನಡುವೆ, ಆಗಾಗ್ಗೆ, ಸಮಯ ಸಮಯಕ್ಕೆ.
वक्तव्य– पु. कथन । ಹೇಳಿಕೆ, ಕಥನ. वि. कहने योग्य । ಹೇಳಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಹೇಳತಕ್ಕ.
वक्ता– पु. वाग्मी, भाषण करनेवाला । ಭಾಷಣಕಾರ, ಉಪನ್ಯಾಸಕ.
वक्तृता– स्त्री वक्तृत्व–पु. व्याख्यान, कथन । ಭಾಷಣ, ಉಪನ್ಯಾಸ, ವಕ್ತೃತ್ವ, ಭಾಷಣ ಕಲೆ.
वक्फ़– पु. धर्म के लिये दान की हुयी संपत्ति । ಧರ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ದಾನ ಮಾಡಿದ ಸಂಪತ್ತು.
वक्फ़नामा– पु. वह पत्र जो कोई संपत्ति वक्फ करने के संबंध में लिख देता है । ದಾನಪತ್ರ.
वक्र– वि. टेढा, कुटिल । ವಕ್ರ, ಡೊಂಕಾದ, ಬಾಗಿದ, ಕುಟಿಲ.
वक्रतुंड– पु गणेशजी । ಗಣಪತಿ, ಗಣೇಶ.
वक्रदृष्टि–स्त्री. टेढ़ी नजर, क्रोध की दृष्टि । ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿ, ಸಿಟ್ಟಿನ ನೋಟ.
वक्ष, वक्ष स्थल– पु. छाती । ಎದೆ, ವಕ್ಷಃಸ್ಥಲ.
वक्षोज, वक्षोरुह– पु स्तन । ಮೊಲೆ.
वग़ैरह– अव्य इत्यादि । ಮುಂತಾದ, ಮೊದಲಾದ, ಇತ್ಯಾದಿ.
वचन– पु. कथन, बात, वाक्य, वाणी । ಹೇಳಿಕೆ, ಮಾತು, ವಚನ, ವಾಕ್ಯ, ವಾಣಿ.
वचसा– क्रिवि. वचनसे । ಮಾತಿನಿಂದ.
वच्छ– पु वक्ष । ಎದೆ.
वज़न–पु तौल, महत्व । ಭಾರ, ತೂಕ, ಹೊರೆ, ವಜ್ಜೆ, ಮಹತ್ವ.
वज़नी– वि. भारी । ಭಾರವಾದ, ದೊಡ್ಡ, ಮಹತ್ವದ.
वजह– स्त्री. कारण । ಕಾರಣ, ಹೇತು, ನಿಮಿತ್ತ.
वज़ा–स्त्री. बनावट, शक्ल, हालत, रीति, सजधज, जनना । ರಚನೆ, ಆಕೃತಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ರೀತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಶೃಂಗಾರ, ಹೆರಿಗೆ, ಪ್ರಸವ.
वज़ादार–वि. दर्शनीय, सुदर । ಸುಂದರ, ಚೆಂದ, ಚೆಲುವ.
वज़ारत– स्त्री. वजीर का पद या कार्य । ಮಂತ್ರಿಯ ಪದ, ಮಂತ್ರಿಯ ಕೆಲಸ.

वज़ीफ़ा–पु वह वृत्ती जो विद्वानो, छात्रो, दीन लोगों को दी जाती है। ವಿದ್ವಾನರಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ದೀನರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಹಣ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ.

वज़ीर– पु. मंत्री। ಮಂತ್ರಿ, ದಿವಾನ.

वज़ीरी– स्त्री. मंत्रित्व। ಮಂತ್ರಿಯ ಹುದ್ದೆ, ಮಂತ್ರಿಯ ಕೆಲಸ. पु घोड़े की एक जाति। ಕುದುರೆಯ ಒಂದು ಜಾತಿ.

वजीह– वि. सुंदर। ಸುಂದರ.

वजू–पु. नमाज के पूर्व मुँह हाथ धोना। ನಮಾಜು ಮಾಡುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಮೋರೆ, ಕೈ ಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವದು, ಪ್ರಕ್ಷಾಲನೆ.

वजूद– पु. अस्तित्व, कार्यसिद्धि, शरीर। ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಹಾಜರಾಗುವಿಕೆ, ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿ, ಶರೀರ, ಮೈ, ದೇಹ.

वज्र–पु इंद्रायुध, भाला, हीरा। ಸಿಡಿಲು, ಮಿಂಚು, ಭಲ್ಲೆ, ವಜ್ರ (ರತ್ನ). वि दृढ, दारुण, तीव्र। ದೃಢ, ಕಠಿಣ, ಭಯಂಕರ, ತೀವ್ರ.

वज्रधर, वज्रपाणि, वज्रहस्त– पु. इंद्र। ಇಂದ್ರ.

वज्रसार– पु. हीरा। ವಜ್ರ.

वट– पु. वरगद। ಆಲದ ಮರ.

वटिका, वटी– स्त्री. गोली। ಗುಳಿಗೆ, ಉಂಡೆ, ಮಾತ್ರೆ, ಗುಟಿಕೆ.

वटु, वटुक– पु. ब्रह्मचारी, बालक। ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ಬಾಲಕ.

वणिक–पु. वैश्य। ವೈಶ್ಯ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ, ವ್ಯಾಪಾರಿ.

वतन– पु स्वदेश। ಸ್ವದೇಶ, ಜನ್ಮಭೂಮಿ.

वतनी– वि. देशका। ದೇಶದ, ಸ್ವದೇಶದ.

वत्– अव्य. समान, सदृश। ಸಮಾನವಾಗಿ, ಅದರಂತೆ.

वत्स–पु बच्चा, बछड़ा, छाती। ಬಾಲಕ, ಆಕಳ ಕರು, ಎದೆ.

वत्सर– पु साल, वर्ष। ವರ್ಷ, ಸಂವತ್ಸರ.

वत्सल– वि. संतान के लिये प्रेमपूर्ण, छोटो के लिये कृपालु। ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳ, ಸಣ್ಣವರ ಮೇಲೆ ದಯಾದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ.

वदंती– स्त्री. कथा। ಕತೆ, ಸುದ್ದಿ.

वदन– पु. मुख। ಮುಖ.

वदान्य– वि. उदार। ಉದಾರ.

वध– पु. हत्या। ಕೊಲೆ, ಖೂನಿ.

वधभूमि– स्त्री. फाँसीघर, क्साईखाना। ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸುವ ಸ್ಥಳ, ವಧಸ್ಥಾನ.

वधू– स्त्री. पतोहू, पत्नी, दुलहिन। ಸೊಸೆ, ಹೆಂಡತಿ, ವಧು, ಮದುಮಗಳು.

वधूटी– स्त्री. दे 'वधू'।

वध्य–वि मार डालने योग्य। ಕೊಲ್ಲಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

वन– पु. जंगल, पानी। ಅರಣ್ಯ, ಅಡವಿ, ಕಾಡು, ನೀರು.

वनज, वनरुह– पु. कमल। ಕಮಲ.

वनमाली– पु. श्रीकृष्ण। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.

वनराज– पु. सिंह, वरुण। ಸಿಂಹ, ವರುಣ.

वनश्री– स्त्री. वन की शोभा। ವನದ ಶೋಭೆ.

वनहास– पु कॉस। ಕಂಚು.

वनिता– स्त्री. स्त्री, प्रियपत्नी। ಸ್ತ್ರೀ, ಹೆಂಗಸು, ಪ್ರಿಯಪತ್ನಿ.

वनी– स्त्री छोटा वन। ಚಿಕ್ಕ ಅರಣ್ಯ, ಚಿಕ್ಕ ಕಾಡು.

वन्य– वि जंगली। ಕಾಡ, ಅರಣ್ಯದ. पु. शंख। ಶಂಖ.

वपन– पु. बीज बोना, बाल बनवाना। ಬಿತ್ತನೆ, ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವಿಕೆ, ತಲೆ ಬೋಳಿಸುವಿಕೆ.

वपु– पु. देह। ದೇಹ, ಶರೀರ.

वफा– स्त्री. सुशीलता, बात का पूरा करना। ಸುಶೀಲತೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ, ವಚನ ಪಾಲನೆ.

वफ़ात– स्त्री. मौत। ಮರಣ, ಮೃತ್ಯು, ಸಾವು.

वफ़ादार– वि सच्चा, कर्तव्य पालक। ಸುಶೀಲ, ಸಚ್ಚರಿತ್ರ, ಕರ್ತವ್ಯಪಾಲಕ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ.

वफ़ादारी–स्त्री. सुशीलता, कर्तव्यपालन। ಸುಶೀಲತೆ, ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆ.

वबाल– पु. आपत्ति, भार। ಸಂಕಟ, ವಿಪತ್ತು, ತ್ರಾಸ, ಭಾರ, ತೂಕ.

वमन– पु. कै। ವಮನ, ವಾಂತಿ, ವಾಕರಿಕೆ.

वमना– सक्रि. कै करना। ವಾಂತಿ ಮಾಡು.

वमि– स्त्री. कै का रोग। ವಾಂತಿಯಾಗುವ ರೋಗ.

वय– स्त्री. उम्र। ವಯಸ್ಸು.

वयस्क–वि. उम्रवाला, सयाना। ವಯಸ್ಸಿನ, ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ, ಪ್ರಾಯಸ್ಥ.

वयस्य– पु साथी, मित्र। ಸಂಗಡಿಗ, ಗೆಳೆಯ, ಮಿತ್ರ.

वयोवृद्ध–वि बूढा। ಮುದುಕ, ಹಿರಿಯ.

वरंच– अव्य. बल्कि, किंतु। ಆದರೆ, ಅಲ್ಲದೆ, ತಿರುಗಿ, ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ.

वर– पु. पति, मनोरथ सिद्धि। ಗಂಡ, ಪತಿ, ವರ, ಮನೋರಥ ಸಿದ್ಧಿ, ವರ, ವರದಾನ. वि श्रेष्ठ। ಉತ್ತಮ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠ.

वरक़–पु पत्र, पन्ना, सोने, चॉंदी आदि का पत्तर। ಎಲೆ, ಹಾಳೆ, ಪತ್ರ, ತೆಳುವಾದ ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಾಳೆ, ರೇಕು.

वरग़लाना–सक्रि बहकाना। ಉಬ್ಬಿಸು, ಪುಸಲಾಯಿಸು, ಮರುಳುಮಾಡು, ಮೋಸ ಮಾಡು.

वरज़िश– स्त्री. व्यायाम, कसरत। ವ್ಯಾಯಾಮ.

वरद– वि. वर देनेवाला। ವರ ಕೊಡುವವ.

वरदात्री– वि स्त्री. वर देनेवाली। ವರ ಕೊಡುವವಳು.

वरदान– पु. वर देना। ವರ, ವರಪ್ರನಾದ, ವರ ಕೊಡುವಿಕೆ.

वरदी– स्त्री. वह पहनावा जो किसी विशेष विभाग के कर्मचारियों के लिये नियत हो। ಯುನಿಫಾರ್ಮ್, ಕೆಲವೊಂದು ಕಾಮದಾರರ ವಿಶೇಷ ತರದ ಉಡುಪು, ಸಮವಸ್ತ್ರ. वि. गुलाबी। ಗುಲಾಬೀ ಬಣ್ಣದ.

वरना– अव्य नही तो। ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅನ್ಯಥಾ. पु. ऊँट। ಒಂಟೆ.

वरन्– अव्य. बल्कि। ಆದರೆ, ಅಲ್ಲದೆ, ಹಾಗಲ್ಲದೆ.

वरानना– स्त्री. सुंदरी। ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀ.

वरासत– स्त्री. बपौती। ವಂಶ ಪರಂಪರೆಯ, ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ, ಪೈತೃಕ ಅಧಿಕಾರ.

वरासतन्– क्रिवि. उत्तराधिकार के रूप में। ವಂಶಪರಂಪರೆಯಾಗಿ, ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರದ ರೂಪದಲ್ಲಿ.

वराह–पु. सुअर, विष्णु। ಕಾಡಹಂದಿ, ಮಿಕ, ವಿಷ್ಣು.

वरिष्ठ– वि श्रेष्ठ। ಶ್ರೇಷ್ಠ.

वरूथिनी– स्त्री. सेना। ಸೈನ್ಯ.

वर्ग– पु. श्रेणी, समूह, जिसकी लंबाई चौडाई सम हो। ಶ್ರೇಣಿ, ಸಾಲು, ಸಮೂಹ, ಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ಸಮಭುಜ.

वर्गलाना– सक्रि. दे 'वरगलाना'।

वर्जन– पु निषेध, त्याग। ನಿಷೇಧ, ತ್ಯಾಗ.

वर्जित– वि. निषिद्ध, त्यक्त। ನಿಷೇಧಿಸಿದ, ನಿಷಿದ್ಧವಾದ, ತ್ಯಜಿಸಿದ.

वर्ज्य– वि. निषिद्ध, त्याज्य। ನಿಷಿದ್ಧವಾದ, ತ್ಯಜಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

वर्ण– पु. रंग, जाति, अक्षर, भेद। ಬಣ್ಣ, ಜಾತಿ, ಅಕ್ಷರ, ಭೇದ.

वर्णन– पु. बयान, प्रशंसा। ವರ್ಣನೆ, ಹೇಳಿಕೆ, ಪ್ರಶಂಸೆ.

वर्णनीय– वि. वर्णन करने योग्य। ವರ್ಣಿಸತಕ್ಕ, ವರ್ಣಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ

वर्णसंकर– पु. विभिन्न जातीय माता पिताओ की संतान। ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳ ಮಕ್ಕಳು, ಮಿಶ್ರಜಾತಿ.

वर्णित– वि कहा हुआ। ಹೇಳಿದ, ವರ್ಣಿಸಿದ.

वर्ण्य– वि दे 'वर्णनीय'।

वर्तन– पु व्यवहार, बरताव, वृत्ति, पिसाई, पात्र। ವ್ಯವಹಾರ, ನಡತೆ, ವೃತ್ತಿ, ಜೀವನ ನಿರ್ವಾಹ, ಬೀಸುವದು, ಪಾತ್ರೆ.

वर्तमान– वि मौजूद। ಸದ್ಯದ. पु. वृत्तात, समाचार। ವೃತ್ತಾಂತ, ಸಮಾಚಾರ.

वर्द्धक– वि. बढ़ानेवाला। ಬೆಳೆಯಿಸುವಂಥ.

वर्द्धमान–वि बढ़नेवाला। ಬೆಳೆಯುವ.

वर्म–पु कवच, आश्रय स्थान। ಕವಚ, ಆಶ್ರಯ ಸ್ಥಾನ.

वर्महर– पु. कवच धारण करनेवाला।

कवच ಧರಿಸುವವ.

वर्वर– वि. असभ्य, नीच । ಅಸಭ್ಯ, ಕಾಡು, ನೀಚ.

वर्ष– पु. साल, वर्षा । ವರ್ಷ, ಮಳೆ.

वर्षगांठ– स्त्री जन्मदिन का उत्सव । ಹುಟ್ಟುಹಬ್ಬ, ಜಯಂತಿ.

वर्षण– पु वर्षा । ಮಳೆ, ಮಳೆ ಬೀಳು-ವದು.

वर्षधर– पु. बादल। ಮೋಡ.

वर्षा– स्त्री. वृष्टि, चौमासा । ಮಳೆ, ಮಳೆಗಾಲ, ಚಾತುರ್ಮಾಸ.

वर्ही– पु. मोर । ನವಿಲು.

वलय– पु घेरा, कंकण । ಮಂಡಲ, ಸುತ್ತು, ಬಳೆ, ಕಡಗ.

वलवला– पु. जोश, उमंग, शोर । ಆವೇಶ, ಉತ್ಸಾಹ, ಗದ್ದಲ, ಗಲಭೆ, ಚೀತ್ಕಾರ.

वलि– स्त्री. लकीर, झुर्रि, पंक्ति, बलि। ಗೆರೆ, ರೇಖೆ, ಸುಕ್ಕು, ನಿರಿಗೆ, ಸಾಲು, ಬಲಿ.

वली– स्त्री. लकीर, झुर्रि, पंक्ति। ಗೆರೆ, ರೇಖೆ, ಸುಕ್ಕು, ನಿರಿಗೆ, ಸಾಲು. पु. मालिक, साधु। ಒಡೆಯ, ಮಾಲಕ, ಸ್ವಾಮಿ, ಸಾಧು, ಸಂತ.

वल्कल– पु. वृक्ष की छाल, छाल का वस्त्र । ಗಿಡದ ತೊಗಟೆ, ನಾರು, ತೊಗಟೆಯ ಬಟ್ಟೆ, ನಾರು ಬಟ್ಟೆ.

वल्द– पु. बेटा । ಮಗ, ಪುತ್ರ.

वल्दियत– स्त्री. पिता के नाम का परिचय। ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಹಾಗೂ ಪರಿಚಯ.

वल्मीक, वल्मीकि–पु बॉमी, वाल्मीकि मुनि । ಹಾವಿನ ಹುತ್ತ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ-ಮುನಿ.

वल्लभ– वि. प्रिय। ಪ್ರಿಯ. पु. पति, स्वामी । ಪತಿ, ಒಡೆಯ, ಸ್ವಾಮಿ.

वल्लरी– स्त्री. लता । ಲತೆ, ಬಳ್ಳಿ.

वल्लाह–अव्य खुदा की कसम, सचमुच। ದೇವರ ಆಣೆ ಯಾಗಿ, ನಿಜವಾಗಿ, ಸತ್ಯವಾಗಿ.

वल्लिका– स्त्री लता। ಬಳ್ಳಿ.

वल्ली– स्त्री दे. 'वल्लरी'।

वश– पु. काबू, अधिकार, इच्छा । ವಶ, ಅಧಿಕಾರ, ಅಂಕೆ, ಇಚ್ಛೆ.

वशी– वि. जो अपने को वशमें रखे। ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಶದಲ್ಲಿಟ್ಟು-ಕೊಂಡವ.

वशीभूत–वि. आधीन। ಅಧೀನವಾದ.

वसंत– पु वहार का मौसिम । ವಸಂತ ಋತು.

वसंतदूत, वसंतव्रत– पु. कोयल । ಕೋಗಿಲೆ.

वसंती– पु. हलका पीला रंग । ತಿಳಿ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣ. वि. हलके पीले रंगका। ತಿಳಿ ಹಳದೀ ಬಣ್ಣದ.

वसअत– स्त्री चौड़ाई, शक्ति। ಅಗಲ, ವಿಸ್ತಾರ, ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

वसन– पु कपड़ा । ವಸ್ತ್ರ.

वसह– पु. बैल । ಎತ್ತು, ಬಸವ.

वसा– पु. चरवी । ನೆಣ, ಮೇಧಸ್ಸು.

वसीअ– वि. विस्तृत। ವಿಸ್ತಾರವಾದ.

वसीक़ा– पु. वह धन जो सूद की गरज से सरकारी खजाने में जमा किया जाय, ऐसे धन का सूद। ಹಕ್ಕುದಾರರಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಸರಕಾರೀ ಬೊಕ್ಕಸದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ಹಣ, ಈ ಹಣದ ಬಡ್ಡಿ.

वसीयत– स्त्री. वह व्यवस्था जो मरने के समय मनुष्य अपनी संपत्ति के विभाग प्रबंध आदि के विषय में लिख देता हो। ಮರಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿಟ್ಟ ಸಂಗತಿ, ಮರಣಶಾಸನ, ಉಯಿಲು.

वसीयतनामा– पु वह कागज जिसपर वसीयत की व्यवस्था लिखी हो। ಮೃತ್ಯುಪತ್ರ, ಮರಣಶಾಸನ, ಉಯಿಲು.

वसीला– पु. जरिया, संबंध, आश्रय। ಹಾದಿ, ಉಪಾಯ, ಸಂಬಂಧ, ಆಶ್ರಯ, ಆಧಾರ.

वसुंधरा– पु. पृथिवी। ಪೃಥ್ವಿ.

वसुदेव– पु. श्रीकृष्ण के पिता। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ತಂದೆ.

वसूल– वि. प्राप्त। ದೊರೆತ, ಸಿಕ್ಕ, ಪ್ರಾಪ್ತ. पु. पहुंचना, प्राप्ति। ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ವಸೂಲು, ಸಂದಾಯ, ಪಾವತಿ

वसूली– स्त्री. प्राप्ति। ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ವಸೂಲಿ, ವಸೂಲಾತಿ.

वस्तु– स्त्री. चीज, पदार्थ। ವಸ್ತು, ಪದಾರ್ಥ.

वस्तुत:– क्रिवि. दरअसल। ನಿಜವಾಗಿಯೂ.

वस्फ़– पु. गुण, विशेषता, प्रशंसा। ಗುಣ, ವಿಶೇಷತೆ, ಪ್ರಶಂಸೆ, ಸ್ತುತಿ.

वस्त्र– पु. कपड़ा। ಬಟ್ಟೆ, ಉಡುಪು, ಅರಿವೆ.

वस्ल–पु संयोग, मिलन। ಸಂಯೋಗ, ಏಕೀಕರಣ, ಕೂಡುವಿಕೆ, ಮಿಶ್ರಣ, ಸಮಾಗಮ.

वह– सर्व. एक निश्चयवाचक सर्वनाम। ಅವನು, ಅವಳು, ಅದು, ಆ.

वहदत– स्त्री. एकत्व। ಏಕ, ಏಕತ್ವ.

वहन– पु. ढोना। ಹೊರುವಿಕೆ.

वहम– पु. झूटी शंका, भ्रम। ಸುಳ್ಳು ಸಂಶಯ, ಅಂಜಿಕೆ, ತಪ್ಪುತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಭ್ರಮೆ.

वहशत– स्त्री. असभ्यता, मूर्खता, घबराहट। ಅಸಭ್ಯತೆ, ಅನಾಗರಿಕತೆ, ಪಶುವೃತ್ತಿ, ಮೂರ್ಖತನ, ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ, ಗಾಬರಿ.

वहशी– वि जंगली, असभ्य, घबराया हुआ। ಕಾಡು, ಅಸಭ್ಯ, ಅಸಂಸ್ಕೃತ, ಒರಟಾದ, ಅಂಜಿದ, ಬೆದರಿದ.

वहाँ– क्रिवि. उस जगह। ಅಲ್ಲಿ, ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ.

वहित्र– पु. वहिनी– स्त्री. नाव। ನಾವೆ, ಹಡಗ.

वहिर्गत– वि. वाहर गया हुआ, वाहर का। ಹೊರಗೆ ಹೋದ, ಹೊರಗಿನ.

वहीं– क्रिवि. वहाँ ही, उसी जगह।

ಅಲ್ಲಿಯೇ, ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ,ಅಲ್ಲೇ.

वही- सर्व पूर्वोक्त व्यक्ति । ಅವನೇ, ಅವಳೇ, ಅದೇ.

वहीद- वि. अनुपम । ಅನುಪಮ,ಎಣೆ ಯಿಲ್ಲದ.

वह्नि-पु अग्नि, तीन की संख्या। ಅಗ್ನಿ, ಬೆಂಕಿ, ಮೂರರ ಸಂಖ್ಯೆ.

वांछनीय- वि. इष्ट । ಇಚ್ಛಿಸಿದ, ಇಚ್ಛಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

वांछा- स्त्री. अभिलाषा । ಅಭಿಲಾಷೆ, ಇಚ್ಛೆ.

वांछित- वि इच्छित । ಇಚ್ಛಿಸಿದ, ಬಯಸಿದ.

वा- अव्य. अथवा । ಅಥವಾ. सर्व. 'वह' का विकृत रूप ।

वाइज़- पु. धर्मोपदेशक । ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕ.

वाक- स्त्री. वाणी, सरस्वती । ವಾಣಿ, ಸರಸ್ವತಿ. पु. वाक्य । ವಾಕ್ಯ.

वाकई- अव्य. सचमुच । ನಿಜವಾಗಿ. वि. सच । ನಿಜವಾದ.

वाक़फ़ियत- स्त्री. जानकारी । ಜ್ಞಾನ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಪರಿಚಯ, ಅನುಭವ.

वाक़या- पु. घटना । ಘಟನೆ, ನಡೆದ ಸಂಗತಿ, ವೃತ್ತಾಂತ, ಪ್ರಸಂಗ.

वाक़ा-वि. होनेवाला, स्थित । ಆಗುವ, ಸಂಭವಿಸುವ, ಸ್ಥಿತ, ನಿಂತ.

वाकिफ़- वि जानकार । ಬಲ್ಲವ, ತಿಳಿದವ, ಪರಿಚಿತ, ಅಭಿಜ್ಞ.

वाक्फ़ियत- स्त्री. दे. 'वाक़फियत' ।

वागीश्वरी-स्त्री. सरस्वती देवी । ಸರಸ್ವತಿ ದೇವಿ.

वाग्दंड-पु फटकार । ಬೆದರಿಕೆ,ಗದರಿಕೆ.

वाग्दान-पु. देने का वचन । ಕೊಡುವ ವಚನ.

वाग्मी- पु. श्रेष्ट वक्ता । ಶ್ರೇಷ್ಠ ಭಾಷಣಕಾರ.

वाङ्मय- पु साहित्य । ಸಾಹಿತ್ಯ. वि. वाणी विषयक । ಮಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ.

वाचक- वि. कहनेवाला, सूचक । ಹೇಳುವ, ಓದುವ, ಸೂಚಿಸುವ, ಬೋಧಿಸುವ. पु. बोलनेवाला, पढ़नेवाला । ಮಾತಾಡುವವ,ಓದುವವ.

वाचन- पु. पठन, बताना । ಪಠನೆ, ಓದುವಿಕೆ, ಹೇಳುವಿಕೆ.

वाचनालय- पु. पुस्तक समाचारपत्र आदि पढ़ने का स्थान । ವಾಚನಾಲಯ.

वाचा- स्त्री. वचन, शब्द । ವಚನ, ಮಾತು, ನುಡಿ, ಶಬ್ದ.

वाचाल-वि बहुत बोलनेवाला । ಬಹಳ ಮಾತಾಡುವ, ಮಾತುಗುಳಿ, ವಾಚಾಳ.

वाची- वि. सूचक । ವಾಚಕ, ಸೂಚಿಸುವ, ಬೋಧಿಸುವ.

वाच्- स्त्री. वाणी । ವಾಣಿ, ಮಾತು.

वाच्य- वि. कथनीय । ಹೇಳತಕ್ಕ, ಹೇಳಬಹುದಾದ.

वाज़- पु. उपदेश, कथा, धर्मोपदेश ।

ಉಪದೇಶ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಕತೆ, ಧರ್ಮೋಪದೇಶ.

वाज़िब, वाज़िबी– वि उचित, ठीक। ಉಚಿತ, ಯೋಗ್ಯ, ಸರಿಯಾದ. पु वेतन या वृत्ति। ವೇತನ, ಪಗಾರ, ವೃತ್ತಿ.

वाजी– पु घोडा, फटे दूध का पानी। ಕುದುರೆ, ಒಡೆದ ಹಾಲಿನ ನೀರು.

वाट–पु मार्ग। ಮಾರ್ಗ, ಹಾದಿ, ದಾರಿ.

वाटिका– स्त्री बगीचा। ಹೂದೋಟ, ವಾಟಿಕೆ, ಕ್ರೀಡಾಸ್ಥಾನ, ಉದ್ಯಾನ.

वाणिज्य– पु. व्यापार। ವ್ಯಾಪಾರ.

वाणी–स्त्री शब्द, वचन, भाषा, सरस्वती, जीभ। ಶಬ್ದ, ಮಾತು, ವಚನ, ಭಾಷೆ, ಸರಸ್ವತಿ, ನಾಲಿಗೆ.

वात– पु हवा। ಹವೆ, ಗಾಳಿ, ವಾಯು.

वातायन– पु खिडकी। ಕಿಡಕಿ, ಜಾಳಾಂದ್ರ

वातुल– वि. उन्मत्त। ಉನ್ಮತ್ತ, ತಲೆತಿರಕ, ಹುಚ್ಚ.

वात्याचक्र– पु बवंडर। ಬಿರುಗಾಳಿ.

वात्सल्य–पु संतान का प्यार। ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ಪ್ರೇಮ, ಮಮತೆ.

वाद– पु. बहस, तर्क, सिद्धांत। ಚರ್ಚೆ, ತರ್ಕ, ವಿಚಾರ, ಸಿದ್ಧಾಂತ.

वादन– पु वाद्य, बाजा बजाना। ವಾದ್ಯ, ವಾದ್ಯ ಬಾರಿಸುವಿಕೆ.

वादविवाद, वादानुवाद– पु. बहस। ಚರ್ಚೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ.

वादा– पु. प्रतिज्ञा, निश्चित समय। ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಕರಾರು, ಮಾತು, ವಚನ, ನಿಶ್ಚಿತ ಅವಧಿ.

—पूरा करना = प्रतिज्ञा पूरा करना। ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡು.

वादी– पु वक्ता, मुद्दई। ಮಾತಾಡುವವ, ಚರ್ಚಿಸುವವ, ವಾದಿ.

वानर–पु बंदर। ಮಂಗ, ಕಪಿ, ಕೋತಿ.

वापस, वापिस– वि. लौटा या लौटाया हुआ। ತಿರುಗಿದ, ತಿರುಗಿ ಬಂದ, ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ವಾಪಸು ಕಳಿಸಿದ.

वापसी– स्त्री लौटाने की क्रिया, लौटने की क्रिया। ತಿರುಗಿ ಬರುವಿಕೆ, ತಿರುಗಿ ಕೊಡುವಿಕೆ. वि. दे 'वापस'।

वापिका, वापी– स्त्री. बावली। ಬಾವಿ.

वाम– वि बायाँ, टेढा, प्रतिकूल। ಎಡಮಗ್ಗಲಿನ, ವಕ್ರ, ಡೊಂಕ, ವಿರುದ್ಧ, ಪ್ರತಿಕೂಲ. पु. वामदेव, वरुण, काम। ವಾಮದೇವ, ವರುಣ, ಕಾಮ. स्त्री. स्त्री। ಹೆಂಗಸು.

वामन– पु. विष्णु का एक अवतार। ವಿಷ್ಣುವಿನ ಒಂದು ಅವತಾರ. वि. बौना। ಗಿಡ್ಡ, ಕುಳ್ಳ.

वामा– स्त्री स्त्री। ಸ್ತ್ರೀ, ಹೆಂಗಸು.

वायस– पु कौआ। ಕಾಗೆ.

वायु– स्त्री हवा। ಹವೆ.

वार– पु. आक्रमण, अवसर, द्वार, रोक, किनारा, समूह। ಆಕ್ರಮಣ, ಹೊಡೆತ, ಏಟು, ಸಂಧಿ, ದ್ವಾರ, ತಡೆ, ತೀರ, ದಂಡೆ, ಸಮೂಹ.

वारद, वारिद– पु बादल । ಮೋಡ.

वारदात– स्त्री दुर्घटना । ದುರ್ಘಟನೆ, ಹೊಡೆದಾಟ, ಗಲಭೆ.

वारन–पु. वदनवार, हाथी । ತೋಳಲು, ಆನೆ. स्त्री निछावर । ಬಲಿ,ನಿವಾಳಿ.

वारना– सक्रि. निछावर करना। ಆಹುತಿಯಾಗು, ಬಲಿ ಕೊಡು, ತ್ಯಾಗ ಮಾಡು. पु. निछावर । ಅರ್ಪಣೆ, ಬಲಿ, ಆಹುತಿ, ತ್ಯಾಗ, ನಿವಾಳಿ.

वारनारी– स्त्री. वेश्या । ವೇಶ್ಯೆ, ಸೂಳೆ.

वारपार– अव्य. इस किनारे से उस किनारे तक। ಈ ದಂಡೆಯಿಂದ ಆ ದಂಡೆಯ ವರೆಗೆ, ಆರಪಾರ, ಈ ತೀರದಿಂದ ಆ ತೀರದ ವರೆಗೆ. पु अत, पूर्ण विस्तार । ಅಂತ, ಕೊನೆ, ಪೂರ್ಣ ವಿಸ್ತಾರ, ಎರಡೂ ಧಡ.

वारफेर– पु. निछावर । ಬಲಿ, ಬಲಿ ಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತು, ನಿವಾಳಿ.

वारा– पु. वचत, लाभ । ಉಳಿತಾಯ, ಮಿತವ್ಯಯ, ಲಾಭ. वि. निछावर किया हुआ, सस्ता । ಬಲಿಕೊಟ್ಟ, ಅಗ್ಗ.

वारान्यारा– पु. फैसला । ನಿರ್ಣಯ, ಕೊನೆ, ತೀರ್ಮಾನ.

वारिद– पु. मेघ । ಮೋಡ.

वारिधि, वारिनिधि– स्त्री समुद्र । ಸಮುದ್ರ.

वारियाँ–स्त्री. निछावर । ಬಲಿ, ನಿವಾಳಿ.

वारिस– पु. उत्तराधिकारी । ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ, ವಾರಸುದಾರ.

वारीश– पु. समुद्र । ಸಮುದ್ರ.

वार्त्त– पु. स्वास्थ्य । ಆರೋಗ್ಯ, ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ.

वार्त्ता– स्त्री. वृत्तांत, खबर, वातचीत । ವೃತ್ತಾಂತ, ಮಾತುಕತೆ, ವಿಷಯ, ಸುದ್ದಿ, ಚರ್ಚೆ.

वार्तालाप–पु. बातचीत । ಸಂಭಾಷಣೆ, ಮಾತುಕತೆ.

वार्द्धक,वार्द्धक्य– पु बुढापा । ಮುಪ್ಪು.

वार्षिक– वि. सालाना । ವಾರ್ಷಿಕ, ವರ್ಷದ

वाला–प्रत्य संबंधसूचक प्रत्यय । (उदा: मकान-वाला)ಉಳ್ಳವ,ಮಾಡುವವ, ಒಡೆಯ.

वालिद– पु पिता । ತಂದೆ, ಅಪ್ಪ.

वालिदा--स्त्री माता । ತಾಯಿ, ಮಾತೆ.

वालुका– स्त्री. बालू । ಉಸುಕು.

वावैला– पु. हल्लागुल्ला, रोनापीटना । ಗದ್ದಲ, ಚೀರಾಟ, ಒದರಾಟ, ವಿಲಾಪ, ಕೂಗಾಟ.

वास– पु गंध, निवास, घर । ಗಂಧ, ವಾಸನೆ, ನಿವಾಸ, ಮನೆ.

वासन– पु. वस्त्र, सुगंधित करना । ವಸ್ತ್ರ, ಸುಗಂಧಿತ ಮಾಡುವಿಕೆ.

वासना– स्त्री भावना, इच्छा, संस्कार । ಭಾವನೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಸಂಸ್ಕಾರ.

वासर– पु. दिन । ದಿನ, ಹಗಲು, ದಿವಸ.

वासिल-- वि प्राप्त, वसूल । ದೊರೆತ, ಸಿಕ್ಕ, ವಸೂಲಾದ.

वासी– पु रहनेवाला । ರಹವಾಸಿ.

वास्तव– वि. यथार्थ । ಯಥಾರ್ಥ, ವಾಸ್ತವಿಕವಾದ.

वास्तव्य– वि रहने योग्य, रहनेवाला । ವಾಸಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಇರುವ, ವಾಸಿಸುವ

वास्ता– पु संबंध । ಸಂಬಂಧ,ಸ್ನೇಹ.

वास्तु–पु घर बनाने की भूमि, मकान। ಮನೆ ಕಟ್ಟುವ ಸ್ಥಳ, ಮನೆ.

वास्ते– अव्य लिये, हेतु । ಸಲುವಾಗಿ, ಕಾರಣದಿಂದ, ಬಗ್ಗೆ, ದೆಸೆಯಿಂದ.

वाह– अव्य आनंद आश्चर्य आदि सूचक शब्द। ಭಲೆಭಲೆ! ವಾಹವ್ವಾ! ಭಾಪುರೆ !

वाहक– पु. वहन करनेवाला, सारथी । ಹೊರುವವ, ವಹನ ಮಾಡುವವ, ಸಾರಥಿ.

वाहन– पु सवारी । ವಾಹನ.

वाहना-सक्रि. ढोना, चलाना। ಹೊರು, ನಡಿಸು.

वाहवाही– स्त्री. प्रशसा, तारीफ । ಪ್ರಶಂಸೆ, ವರ್ಣನೆ, ಹೊಗಳಿಕೆ, ಕೊಂಡಾಟ

वाहिनी–स्त्री सेना, नदी । ಸೈನ್ಯ, ನದಿ.

वाहिब– वि क्षमा करनेवाला । ಕ್ಷಮಿಸುವವ.

वाहियात– वि. व्यर्थ, खराब । ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ, ನಿರುಪಯೋಗಿ, ಕೆಟ್ಟ, ನಿರರ್ಥಕ.

वाही– वि. निकम्मा, मूर्ख, आवारा । ನಿರುದ್ಯೋಗಿ, ನಿರರ್ಥಕ, ಮೂರ್ಖ, ದುಷ್ಟ, ತುಂಟ.

वाही– वि ले जानेवाला । ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವವ, ವಹನ ಮಾಡುವವ.

वाहीतबाही– स्त्री. अंडबंड बात, गाली गलौज । ನಿರರ್ಥಕ ಮಾತು, ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಮಾತು, ಬೈಗಳು. वि बेहूदा, आवारा, अंडबंड । ಅಸಭ್ಯ, ಒರಟು, ಅಶಿಷ್ಟ, ದುಷ್ಟ, ಪೋಕರಿ, ಗೊತ್ತುಗುರಿಇಲ್ಲದ, ಯದ್ವಾತದ್ವಾ.

वाह्य– वि बाह्य । ಹೊರಗಿನ. पु रथ। ರಥ.

विंद– पु दे. ‘ विंदु ’।

विंदु– पु. बिंदी, बूंद, कण । ಬಿಂದು, ಅನುಸ್ವಾರ, ಪೂಜಿ, ಹನಿ, ಕಣ.

विंध, विंध्य, विंध्यकूट– पु विंध्याचल। ವಿಂಧ್ಯಪರ್ವತ.

विकच– वि खिला हुआ, केशरहित । ಅರಳಿದ, ಕೂದಲಿಲ್ಲದ. पु. झंडा । ಬಾವುಟ.

विकट–वि भयंकर, टेढा। ಭಯಂಕರ, ಕಠಿಣ, ವಕ್ರ, ಡೊಂಕಾದ.

विकरार– वि व्याकुल । ವ್ಯಾಕುಲ, ಕಳವಳಗೊಂಡ. दे ‘ विकराल ’।

विकराल– वि. भयंकर । ಭಯಂಕರ, ಭೀಷಣ.

विकल–वि व्याकुल, खंडित, कलाहीन। ವ್ಯಾಕುಲ, ಅಪೂರ್ಣ, ತುಂಡಾದ, ಕಲಾಹೀನ.

विकलाना– अक्रि. बेचैन होना । ವ್ಯಾಕುಲ ಪಡು.

विकलमष–वि निष्पाप । ಪಾಪರಹಿತ, ನಿಷ್ಪಾಪ.

विकसना– अक्रि खिलना । ಅರಳು, ವಿಕಸಿಸು.

विकार–पु परिवर्तन, खराबी, वासना । ಪರಿವರ್ತನೆ, ಬದಲು, ದೋಷ, ಕುಂದು, ಇಚ್ಛೆ, ಮನಸ್ಸಿನ ಬದಲಾವಣೆ.

विकारी–वि. दोषयुक्त, बुरीवासनावाला, जिसमें उलटफेर हुआ हो । ದೋಷಯುಕ್ತ, ದುಷ್ಟ ಇಚ್ಛೆಯು, ಬದಲಾದ, ಪರಿವರ್ತಿತ.

विकाश, विकास– पु वृद्धि, खिलना । ವೃದ್ಧಿ, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಅರಳುವಿಕೆ.

विकासना– सक्रि. विकसित करना, प्रकट करना । ಅರಳಿಸು, ಬೆಳಿಸು, ಪ್ರಕಟಿಸು. अक्रि. विकसित होना, प्रकट होना । ಅರಳು, ಬೆಳೆ, ಪ್ರಕಟವಾಗು.

विकीर्ण– वि छितराया हुआ । ಹರಡಿದ, ಚಲ್ಲಿದ, ಅತ್ತಿತ್ತ ಬಿದ್ದ.

विकृत– वि विगडा हुआ, कुरूप। ಕೆಟ್ಟ, ಅಂದಗೆಟ್ಟ, ಕುರೂಪ.

विक्रम– पु. बल, शौर्य, विक्रमादित्य । ಬಲ, ಪ್ರತಾಪ, ಶೌರ್ಯ, ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯ.

विक्रय– पु. **विक्री**– स्त्री. वेचने की क्रिया । ಮಾರಾಟ.

विक्रेता– पु. बेचनेवाला । ಮಾರುವವ.

विक्षत– वि घायल । ಗಾಯಗೊಂಡ.

विक्षिप्त– वि फेंका हुआ, पागल, व्याकुल । ಹರಡಿದ,ಒಗೆದ,ಹುಚ್ಚ, ತಲೆತಿರುಕ, ವ್ಯಾಕುಲ, ಗಾಬರಿಗೊಂಡ.

विक्षोभ– पु. मन की अस्थिरता । ಮನಸ್ಸಿನ ಚಂಚಲತೆ, ಗಾಬರಿ.

विख– पु जहर । ವಿಷ.

विखान– पु विषाण । ಕೋಡು.

विख्यात– वि. प्रसिद्ध । ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಹೆಸರಾದ.

विख्याति– स्त्री प्रसिद्धि । ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ.

विगत–वि बीता हुआ, पिछला,रहित । ಕಳೆದ, ಹಿಂದಿನ, ರಹಿತ.

विगति– स्त्री बुरी गति । ದುರ್ಗತಿ.

विगालित– वि. जो वह गया हो, विगडा हुआ । ಹರಿದು ಹೋದ, ಕರಗಿದ, ಕೆಟ್ಟ.

विग्रह– पु युद्ध, कलह, शरीर, रूप, मूर्ती । ಯುದ್ಧ, ಜಗಳ, ಶರೀರ, ಆಕೃತಿ, ಮೂರ್ತಿ, ಪ್ರತಿಮೆ.

विघन,विघ्न–पु. वाधा। ಅಡ್ಡಿ,ಆತಂಕ.

विघात– पु चोट, वाधा । ಪೆಟ್ಟು, ಆಘಾತ, ಬಾಧೆ.

विचक्षण, विचच्छन– वि. बुद्धिमान्, चतुर । ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಚತುರ.

विचरण, विचरन– पु. भ्रमण । ತಿರುಗಾಟ, ಭ್ರಮಣ

विचरना– अक्रि घूमना । ತಿರುಗಾಡು,

ಅಲೆದಾಡು, ವಿಹರಿಸು.

विचल– वि अस्थिर। ಚಂಚಲ, ಅಸ್ಥಿರ, ಗಾಬರಿಗೊಂಡ.

विचलना– अक्रि स्थानभ्रष्ट होना, घबराना । ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟನಾಗು, ಚಂಚಲವಾಗು, ಅಂಜು, ಗಾಬರಿಯಾಗು.

विचलाना– सक्रि विचलित करना, घबरा देना । ಅತ್ತಿತ್ತ ಸರಿದಾಡಿಸು, ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟ ಮಾಡು, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮುರಿಸು, ಗಾಬರಿ ಪಡಿಸು.

विचलित– वि. अस्थिर, अपनी प्रतिज्ञा छोड़ा हुआ । ಅಸ್ಥಿರ, ಚಂಚಲ, ಸ್ಥಾನಭ್ರಷ್ಟ, ಗಾಬರಿಗೊಂಡ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮುರಿದ.

विचार– पु. ख़याल, भावना। ವಿಚಾರ, ಭಾವನೆ, ತತ್ವನಿರ್ಣಯ.

विचारक–पु. विचार करनेवाला, न्यायाधीश । ವಿಚಾರ ಮಾಡುವವ, ತತ್ವ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವವ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ.

विचारणीय– वि विचार करने योग्य । ಆಲೋಚಿಸಬೇಕಾದ, ಆಲೋಚಿಸ ತಕ್ಕ.

विचारना– सक्रि. सोचना, गौर करना । ವಿಚಾರ ಮಾಡು, ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡು, ವಿಚಾರಿಸು.

विचारालय– पु. कचहरी । ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

विचारित– वि. सोचा विचारा हुआ । ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ.

विचित्रांग–पु मोर, व्याघ्र । ನವಿಲು, ಹುಲಿ.

विचित्रित– वि कई रंगोंसे चित्रित । ಅನೇಕ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಚಿತ್ರಿತವಾದ.

विचेतन–वि. चेतनाहीन, विवेक रहित। ಚೇತನೆಯಿಲ್ಲದ, ವಿವೇಕವಿಲ್ಲದ.

विचेता–पु, नीच, मूर्ख, घबड़ाया हुआ । ನೀಚ, ಮೂರ್ಖ, ಅಂಜಿದ,ಗಾಬರಿಗೊಂಡ.

विच्छिन्न–वि विभक्त, पृथक् । ತುಂಡು ಮಾಡಿದ,ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದ, ಕತ್ತರಿಸಿದ.

विच्छेद, विच्छेदन– पु. पृथक्करण, वियोग, विनाश । ಪೃಥಕ್ಕರಣ, ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆ,ವಿಯೋಗ,ನಾಶ, ಹಾಳು.

विछोई– पु वियोगी । ಅಗಲಿದವ (ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು).

विछोह– पु वियोग । ಅಗಲಿಕೆ,ವಿರಹ, ವಿಯೋಗ.

विजई विजयी–पु विजय प्राप्त करने या जीतने वाला। ವಿಜಯಿ, ಗೆಲ್ಲುವವ.

विजन– वि एकांत । ಏಕಾಂತ. पु. पंखा । ಬೀಸಣಿಕೆ.

विजना– पु. पंखा । ಬೀಸಣಿಕೆ.

विजय– स्त्री. जीत । ಗೆಲವು, ಜಯ.

विजयी– वि दे ' विजई '।

विजातीय– वि अन्य जातिका । ಅನ್ಯ ಜಾತಿಯ, ಎರಡನೆಯ ಜಾತಿಯ.

विज़ारत– स्त्री. मन्त्रित्व । ಮಂತ್ರಿಯ

ಪದ ಅಥವಾ ಹುದ್ದೆ.

विजित– वि. जो जीत लिया गया हो, हारा हुआ। ಗೆಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ, ವಶವಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ.

विजेता– पु. जीतनेवाला । ವಿಜಯಿ, ಗೆದ್ದವ, ಜಯ ಹೊಂದಿದವ.

विजोर– वि कमजोर । ಅಶಕ್ತ.

विज्जु, विज्जुलता– स्त्री विजली । ಮಿಂಚು, ವಿದ್ಯುತ್ತು.

विज्ञ–वि. जाननेवाला,पंडित । ಬಲ್ಲವ, ಚತುರ, ಪಂಡಿತ.

विज्ञप्ति– स्त्री सूचना, इश्तिहार । ಸೂಚನೆ, ಪ್ರಕಟಣೆ, ವಿಜ್ಞಾಪನೆ,ಅರಿಕೆ.

विज्ञान– पु. शास्त्र, विशिष्ट ज्ञान । ಶಾಸ್ತ್ರ, ವಿಶಿಷ್ಟ ಜ್ಞಾನ.

विज्ञापना– स्त्री सूचना। ಸೂಚನೆ, ಅರಿಕೆ.

विट– पु विष्टा, लंपट, धूर्त । ಮಲ, ಲಂಪಟ, ವೇಶ್ಯಾಗಾಮಿ, ಧೂರ್ತ.

विटप– पु वृक्ष, नयी शाखा । ಗಿಡ, ಮರ, ಚಿಗುರು.

विटपी– पु. वृक्ष, वटवृक्ष । ಗಿಡ,ಮರ, ಆಲದ ಮರ.

विडंबना–स्त्री. अनुकरण, हॅसी, फटकार, अपकीर्ति। ಅನುಕರಣ,ಉಪಹಾಸ, ಬೆದರಿಕೆ, ಅಪಕೀರ್ತಿ, ನಾಚಿಕೆಯ ಸಂಗತಿ.

विडरना– अक्रि तितर वितर होना । ಹರಡಿ ಹೋಗು, ಚದರಿ ಹೋಗು, ಚೆಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗು.

विडराना विडारना–सक्रि तितर वितर करना, भगाना, नष्ट करना । ಹರಡು, ಚದರಿಸು, ಎರಚು, ಓಡಿಸು, ಹಾಳು ಮಾಡು.

विडाल– पु. विल्ली । ಬೆಕ್ಕು.

वितंडा– पु व्यर्थ का विवाद, अपने पक्ष का समर्थन । ವ್ಯರ್ಥವಾದ ವಾದ-ವಿವಾದ, ವ್ಯರ್ಥ ಜಗಳ, ಸ್ವಪಕ್ಷ ಸಮರ್ಥನೆ.

वितति– स्त्री विस्तार । ವಿಸ್ತಾರ.

वितरण,वितरन– पु. बॉटना। ಹಂಚುವಿಕೆ, ಕೊಡುವಿಕೆ.

वितरना– सक्रि. बॉटना । ಹಂಚು, ಕೊಡು.

वितान–पु चॅदोवा, फैलाव। ಮಂಟಪ, ವಿಸ್ತಾರ.

वितानना–सक्रि तानना,फैलाना। ಬಿಗಿ, ಡೇರೆ ಹೊಡಿ, ಹರಡಿಸು.

वित्त– पु धन । ಹಣ, ಐಶ್ವರ್ಯ.

विथकना– अक्रि. शिथिल होना, मुग्ध होनेपर कुछ न बोल सकना । ಶಿಥಿಲವಾಗು,ದಣಿ,ಕರಗಿಹೋಗು,ಮುಗ್ಧನಾಗಿ ಮಾತಾಡಲಾರದಾಗು.

विथराना, विथारना– सक्रि फैलाना । ಹರಡು, ಚದರಿಸು, ಎರಚು.

विदग्ध– वि. पंडित, जला हुआ । ಪಂಡಿತ, ಚತುರ, ಸುಟ್ಟ.

विदरना–सक्रि. अक्रि फाड़ना, फटना । ಹರಿ, ಸೀಳು, ಒಡೆ.

विदलना– सक्रि. नष्ट करना, कुचलना।

ಹಾಳು ಮಾಡು, ಹಿಚುಕು, ತುಳಿ, ಮೆಟ್ಟು.

विदा– स्त्री जाने की आज्ञा, प्रस्थान। ಹೋಗಲು ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯುವಿಕೆ, ಅಗಲುವಿಕೆ, ಹೊರಡುವಿಕೆ, ಹೋಗುವಿಕೆ, ಪ್ರಸ್ಥಾನ.

विदाई– स्त्री. प्रस्थान या प्रस्थान करने की आज्ञा, विदा होने के समय दिया जानेवाला धन। ಪ್ರಸ್ಥಾನ, ಹೋಗುವಿಕೆ, ಹೋಗುವ ಅನುಮತಿ, ಅಪ್ಪಣೆ, ಅಗಲುವಾಗ ಕೊಡುವ ಹಣ.

विदारक– वि फाड़नेवाला। ಹರಿಯುವ, ಸೀಳುವ.

विदारना–सक्रि फाड़ना। ಹರಿ, ಸೀಳು, ಒಡೆ.

विदित– वि जाना हुआ। ತಿಳಿದ, ಗೊತ್ತಾದ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ.

विदीर्ण– वि. फाड़ा हुआ, नष्ट किया हुआ। ಹರಿದ, ಸೀಳಿದ, ಹಾಳು ಮಾಡಿದ.

विदुर–पु ज्ञानी, धृतराष्ट्र के एक भाई। ಜ್ಞಾನಿ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವ, ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಒಬ್ಬ ತಮ್ಮ.

विदुष–पु विद्वान्। ವಿದ್ವಾನ, ಪಂಡಿತ.

विदुषी– स्त्री. विद्वान स्त्री। ವಿದ್ವಾನ ಸ್ತ್ರೀ, ಸುಶಿಕ್ಷಿತೆ.

विदूर– वि. जो बहुत दूर हो। ಬಹಳ ದೂರಾದ.

विदूषक–पु मसखरा, दुष्ट। ವಿನೋದಿ, ನಗಚಾಟಿಕೆ ಮಾಡುವವ, ದುಷ್ಟ.

विदेश– पु पराया देश। ಪರದೇಶ.

विदेशी–वि पराये देश का। ಪರದೇಶದ, ಅನ್ಯದೇಶದ.

विद्ध–वि छेद किया हुआ। ಛೇದಿಸಿದ, ಚುಚ್ಚಿದ, ಗಾಯಗೊಂಡ.

विद्यमान– वि मौजूद। ಇರುವ, ಹಾಜರಿರುವ.

विद्यार्थी– पु छात्र। ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ.

विद्यालय– पु. पाठशाला। ಸಾಲೆ, ವಿದ್ಯಾಲಯ.

विद्रुम– पु. मूँगा। ಹವಳ, ಪ್ರವಾಳ.

विद्रोह– पु बलवा। ವಿದ್ರೋಹ, ಗಲಭೆ, ಬಂಡಾಯ

विद्रोही– वि विद्रोह करनेवाला। ವಿದ್ರೋಹ ಮಾಡುವವ, ಬಂಡುಗಾರ.

विद्वेष– पु. शत्रुता। ಶತೃತ್ವ, ವೈರತ್ವ.

विधन– वि. गरीब। ಬಡವ, ದರಿದ್ರ.

विधना– पु ब्रह्मा। ಬ್ರಹ್ಮ, स्त्री होनहार। ಭಾಗ್ಯ. सक्रि प्राप्त करना। ದೊರಕಿಸು, ಗಳಿಸು.

विधर्म– पु. अन्यधर्म। ಪರಧರ್ಮ.

विधर्मी– वि. अन्य धर्म का। ಪರಧರ್ಮದ.

विधवा– स्त्री पतिविहीन स्त्री। ವಿಧವೆ, ಗಂಡ ಸತ್ತವಳು.

विधाता– पु ब्रह्मा, कर्ता, प्रबंधक। ಬ್ರಹ್ಮ, ರಚಿಸುವವ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ.

विधान– पु विधि, आचार, नियम,

अनुष्ठान, व्यवस्था, रचना । ವಿಧಿ, ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ನಿಯಮ, ಅನುಷ್ಠಾನ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಉಪಾಯ, ಯುಕ್ತಿ, ರಚನೆ.

विधायक– वि रचनात्मक । ರಚನಾತ್ಮಕ. पु. दे. 'विधायी'।

विधायी– पु. बनाने या रचानेवाला, प्रबंध करनेवाला । ಮಾಡುವವ, ರಚಿಸುವವ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವವ.

विधि– पु ब्रह्मा, भाग्य । ಬ್ರಹ್ಮ, ಭಾಗ್ಯ, ದೈವ. स्त्री. नियम, रीति । शास्त्रोक्त व्यवहार । ನಿಯಮ, ರೀತಿ, ಕಟ್ಟು, ಏರ್ಪಾಡು, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವ್ಯವಹಾರ.

विधिरानी– स्त्री. सरस्वती । ಸರಸ್ವತಿ.

विधिवत्– क्रिवि. विधिके अनुसार । ನಿಯಮಾನುಸಾರವಾಗಿ.

विधु–पु. चंद्रमा, ब्रह्मा । ಚಂದ್ರ, ಬ್ರಹ್ಮ.

विधुर– पु. वियोग, रँडुआ । ವಿರಹ, ಅಗಲಿಕೆ, ಹೆಂಡತಿ ಸತ್ತವ. वि व्याकुल, दुःखी, अशक्त । ವ್ಯಾಕುಲ, ಗಾಬರಿಯಾದ, ದುಃಖಿತ, ಅಶಕ್ತ.

विधृत– वि. गृहीत । ಗೃಹೀತ, ಹಿಡಿಯಲ್ಪಟ್ಟ.

विधेय– वि. करणीय, होनहार, आधीन । ಮಾಡತಕ್ಕ, ಮುಂದೆ ಆಗುವ, ಆಧೀನ. पु. वह जो किसीके विषय में कुछ कहा जाय । ಒಬ್ಬರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿ.

विध्वस्त–वि. नष्ट किया हुआ । ಹಾಳು ಮಾಡಿದ.

विन– अव्य विना, बगैर । ಇಲ್ಲದೆ, ಹೊರತಾಗಿ, ಬಿಟ್ಟು. सर्व दे 'तन'।

विनत– वि. नम्र, झुका हुआ । ನಮ್ರ, ಬಾಗಿದ.

विनतडी, विनति–स्त्री प्रार्थना, नम्रता । ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ನಮ್ರತನ.

विनती– स्त्री प्रार्थना । ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ವಿನಂತಿ, ಅರಿಕೆ.

विनम्र– वि सुशील । ಸುಶೀಲ, ನಮ್ರ, ಬಾಗಿದ.

विनय– स्त्री. नम्रता, प्रार्थना, नीति । ನಮ್ರತನ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ನೀತಿ.

विनयशील, विनयी– वि नम्र, सुशील । ನಮ್ರ, ವಿನಯವುಳ್ಳವ, ಸುಶೀಲ.

विनशना, विनसना– अक्रि नष्ट होना । ಹಾಳಾಗು, ನಷ್ಟವಾಗು.

विनसाना– सक्रि नष्ट करना । ಹಾಳು ಮಾಡು.

विना–अव्य. बगैर, बिना । ಹೊರತಾಗಿ, ಬಿಟ್ಟು, ಇಲ್ಲದೆ.

विनाश, विनास– पु ध्वंस, विकृति । ಹಾಳು, ಕೆಡುವಿಕೆ, ವಿನಾಶ, ನಷ್ಟ, ವಿಕೃತಿ.

विनिमय– पु परिवर्तन, बदला । ಬದಲು, ವಿನಿಮಯ, ಅದಲು-ಬದಲು.

विनियोग– पु. प्रयोग । ಉಪಯೋಗ.

विनीत–वि नम्र । ನಮ್ರ, ವಿನಯಶೀಲ.

विनु– अव्य दे. 'विना'।

विनोद– पु हँसी, कौतुक। ವಿನೋದ, ನಗೆಚಾಟಿಕೆ, ಕೌತುಕ, ಹರ್ಷ, ಆನಂದ.

विन्यास– पु. स्थापना, रचना, संग्रह। ಸ್ಥಾಪನೆ, ರಚನೆ, ಸಂಗ್ರಹ.

विपक्ष– पु. विरुद्धपक्ष। ವಿರುದ್ಧಪಕ್ಷ, ಪ್ರತಿಪಕ್ಷ.

विपत्ति–स्त्री संकट। ಸಂಕಟ,ವಿಪತ್ತು, ಕಷ್ಟ.

विपथ– पु कुमार्ग। ಕುಮಾರ್ಗ, ದುರ್ಮಾರ್ಗ.

विपद्, विपदा–स्त्री आफत। ಸಂಕಟ, ವಿಪತ್ತು, ಅನಾಹುತ.

विपन्न–वि विपत्ति ग्रस्त। ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ, ದುಃಖಿತ

विपरीत–वि उलटा,प्रतिकूल। ವಿರುದ್ಧ, ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ.

विपर्यस्त–वि. अस्तव्यस्त,उलटापुलटा। ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತ, ಬದಲಾದ.

विपर्यास– पु उलटफेर, प्रतिकूलता, भ्रम। ಬದಲು, ಪ್ರತಿಕೂಲತೆ, ಭ್ರಮೆ.

विपिन–पु जंगल, वन। ಅರಣ್ಯ,ವನ.

विपुल– वि बहुत, बड़ा। ಬಹಳ, ದೊಡ್ಡ, ಹೇರಳವಾದ.

विपुलता, विपुलाई– स्त्री. अधिकता, प्रचुरता। ಆಧಿಕ್ಯ, ಹೇರಳತೆ.

विप्र– पु. ब्राह्मण। ಬ್ರಾಹ್ಮಣ.

विप्लव– पु. उत्पात, बलवा, विनाश। ಉತ್ಪಾತ, ಗಲಭೆ, ದೊಂಬಿ, ಅಶಾಂತಿ,ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ,ಕ್ರಾಂತಿ,ನಾಶ.

विफल–वि. निष्फल, निराश। ನಿಷ್ಫಲ, ನಿರಾಶ.

विभक्त– वि बंटा हुआ। ಹಂಚಿದ, ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದ.

विभक्ति– स्त्री. विभाग, कारकचिह्न। ವಿಭಾಗ, ವಿಭಕ್ತಿ ಚಿಹ್ನೆ.

विभव– पु. ऐश्वर्य, प्रताप। ಐಶ್ವರ್ಯ, ಧನ, ಸಿರಿ, ಪ್ರತಾಪ.

विभा– स्त्री शोभा, कांति, किरण। ಶೋಭೆ, ಕಾಂತಿ, ಕಿರಣ.

विभाग– पु हिस्सा, महकमा। ಭಾಗ, ತುಂಡು, ಕ್ಷೇತ್ರ, ವಿಭಾಗ.

विभाजित– वि विभक्त। ಭಾಗಮಾಡಿದ, ಪಾಲು ಮಾಡಿದ, ಹಂಚಿದ.

विभाना, विभारना– अ क्रि चमकना, शोभा देना। ಪ್ರಕಾಶಿಸು,ಶೋಭಿಸು.

विभिन्न– वि. पृथक्, कई प्रकारका। ಬೇರೆ ಮಾಡಿದ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ, ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ, ತರತರದ.

विभीति– स्त्री डर, शंका। ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ, ಸಂಶಯ.

विभीषण– पु रावण का भाई। ರಾವಣನ ತಮ್ಮ. वि. अति भयंकर। ಭಯಂಕರವಾದ, ಅಂಜಿಕೆಬರುವ.

विभेदना– सक्रि छेदना, घुसना। ಛೇದಿಸು, ಒಡೆ, ಚುಚ್ಚು,ತುರುಕು.

विभ्रांत– वि भ्रांति में पडा हुआ। ಭ್ರಮೆಗೊಂಡ, ಗಾಬರಿಯಾದ, ಚಕಿತನಾದ.

विमडित– वि. शोभित । ಶೋಭಿತ, ಯುಕ್ತ.

विमन– वि. खिन्न । ದುಃಖಿತ, ಖಿನ್ನ.

विमनस्क– वि. उदास । ಉದಾಸೀನ, ದುಃಖಿತ.

विमर्श, विमर्ष– पु विवेचन, विचार । ವಿವೇಚನೆ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ವಿಚಾರ.

विमल– वि. स्वच्छ, निर्मल । ಸ್ವಚ್ಛ, ನಿರ್ಮಲ.

विमाता–स्त्री सौतेली मॉं । ಮಲತಾಯಿ

विमान– पु. वायुयान, रथ, अनादर । ವಿಮಾನ, ರಥ, ಅನಾದರ.

विमुक्त– वि. स्वतंत्र । ಸ್ವತಂತ್ರ, ಬಂಧನರಹಿತ.

विमुख– वि. प्रतिकूल, विरुद्ध । ಪ್ರತಿಕೂಲ, ಅಪ್ರಸನ್ನ, ವಿರುದ್ಧ.

विमुद– वि उदास । ಉದಾಸೀನ, ದುಃಖಿತ, ಖಿನ್ನ

विमूढ– वि मूर्ख, अचेत, मुग्ध । ಮೂರ್ಖ,ಮೂರ್ಛೆಹೋದ, ಮುಗ್ಧ, ಮೋಹಿತನಾದ.

विमोचन– पु बंधनसे मुक्त करना । ಬಿಡುಗಡೆ, ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವಿಕೆ.

विमोचना–सक्रि मुक्त करना । ಬಿಡು, ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡು.

विमोह–पु मोह, भ्राति,मूर्छा । ಮೋಹ, ಭ್ರಾಂತಿ, ಸಂಶಯ, ಮೂರ್ಛೆ.

विमोहना–अक्रि मुग्ध होना । ಮೋಹಗೊಳ್ಳು, ಭ್ರಾಂತಿಯಾಗು. सक्रि. मोहित करना । ಮೋಹಿತಗೊಳಿಸು, ಭ್ರಾಂತಿಪಡಿಸು.

विमौट– पु बॉबी । ಹಾವಿನ ಹುತ್ತ.

वियुक्त–वि बिछुडा हुआ । ಅಗಲಿದ, ಬೇರೆಯಾದ, ರಹಿತ.

वियो– वि दूसरा । ಎರಡನೆಯ

वियोग–पु जुदाई । ಅಗಲಿಕೆ,ವಿಯೋಗ, ವಿರಹ.

वियोगिन, वियोगिनी– स्त्री वह स्त्री जो अपने पति या प्रियतम से बिछडी हो । ಪತಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಿಯತಮನನ್ನು ಅಗಲಿದ ಸ್ತ್ರೀ, ವಿರಹಿಣಿ.

वियोगी– वि विरही । ವಿರಹಿ,ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಅಗಲಿದವ.

विरंग–वि. कई रंग का । ವಿವಿಧಬಣ್ಣದ.

विरंचि– पु ब्रह्मा । ಬ್ರಹ್ಮ.

विरक्त–वि. अप्रसन्न, उदासीन । ಅಪ್ರಸನ್ನ, ಉದಾಸೀನ पु वैरागी । ಸಾಧು, ಸನ್ಯಾಸಿ, ವಿರಕ್ತ.

विरचना– सक्रि. रचना, सजाना । ಮಾಡು, ತಯಾರಿಸು, ರಚಿಸು, ಶೃಂಗರಿಸು. अक्रि. उदासीन होना । ಉದಾಸೀನನಾಗು.

विरत– वि. विरक्त, अति लीन । ಉದಾಸೀನ, ವಿರಕ್ತ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊಡಗಿದ.

विरति–स्त्री वैराग्य । ವಿರಕ್ತಿ,ವೈರಾಗ್ಯ.

विरदैत– वि. नामवर । ಹೆಸರಾದ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ.

विरमना– अक्रि विराम करना, ठहरना,

रुकना। ಮನಸ್ಸುಹತ್ತು, ಆನಂದಿ-
ಸು, ನಿಲ್ಲು, ತಡೆ.

विरह–पु वियोग। ಅಗಲಿಕೆ,ವಿಯೋಗ

विरहिणी– स्त्री. दे 'वियोगिनी'।

विरही– पु दे 'वियोगि'।

विरागी–वि. उदासीन, विरक्त। ಉದಾಸೀನ,ವಿರಕ್ತ,ಸಂಸಾರ ತ್ಯಜಿಸಿದವ.

विराजना–अक्रि शोभित होना, बैठना, उपस्थित रहना। ಶೋಭಿಸು, ಕೂಡ್ರು, ಮಂಡಿಸು, ಇರು, ಹಾಜರಿರು.

विराजमान– वि. शोभित, आसीन। ಶೋಭಿಸುವ, ಕೂತ.

विराट्– वि विशाल, बहुत बडा। ವಿಶಾಲವಾದ, ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ.

विराव– पु शोरगुल। ಗದ್ದಲ, ಕೋಲಾಹಲ, ಧ್ವನಿ.

विरासत– स्त्री उत्तराधिकार, उत्तराधिकार में मिला हुआ धन। ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ, ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಸಿಕ್ಕ ಸಂಪತ್ತು.

विरुझना– अक्रि दे 'उलझना'।

विरुद– पु यश, कीर्ति, गुण आदि का वर्णन। ಯಶ-ಕೀರ್ತಿ-ಗುಣ-ಶೌರ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವರ್ಣನೆ.

विरेचक– वि दस्तावर। ವಿರೇಚಕ, ಬೇಧಿಕರ.

विरोधना– सक्रि विरोध करना। ವಿರೋಧ ಮಾಡು, ವೈರತ್ವ ಹಿಡಿ.

विरोधी– वि शत्रु। ಶತ್ರು, ವಿರೋಧಿ.

विलंब– पु. देर। ತಡ, ವಿಲಂಬ.

विलखना–अक्रि दुखी होना। ದುಃಖಿತನಾಗು, ವಿಲಾಪ ಮಾಡು.

विलगाना– सक्रि अलग करना। ಬಿಡಿಸು, ಬೇರ್ಪಡಿಸು,ಅಗಲಿಸು. सक्रि अलग होना। ಬೇರೆಯಾಗು,ಅಗಲು, ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗು.

विलपना– अक्रि विलाप करना। ಶೋಕಿಸು, ದುಃಖಿಸು.

विलसना– अक्रि शोभित होना, आनंद मनाना। ಶೋಭಿಸು,ಆನಂದಪಡು, ಸುಖಪಡು.

विलायत– पु पराया देश, अँग्रेजों का देश। ಪರದೇಶ, ಇಂಗ್ಲಂಡ.

विलायती– वि विदेशी, युरोप का। ಪರದೇಶದ, ಯುರೋಪದ.

विलास– पु. हर्ष, आनंद, सुखभोग, हावभाव। ಹರ್ಷ, ಆನಂದ, ಸುಖಭೋಗ, ಕ್ರೀಡೆ, ಅಂಗಸಂಚಾಲನೆ, ಹಾವಭಾವ.

विलासिनी–स्त्री सुंदर युवा स्त्री, वेश्या। ಸುಂದರ ತರುಣ ಸ್ತ್ರೀ, ವೇಶ್ಯೆ.

विलासी– वि. कामी पुरुष, मौजी। ಕಾಮುಕ, ವಿಲಾಸಿ, ಸುಖಭೋಗಿ.

विलीक– वि अनुचित। ಅನುಚಿತ, ಅಯೋಗ್ಯ.

विलीन–वि निमग्न, छिपा हुआ, नष्ट। ಲೀನ, ನಿಮಗ್ನ, ಅಡಗಿದ,ಮುಚ್ಚಿದ, ನಷ್ಟವಾದ.

विलोकना– सक्रि देखना। ನೋಡು,

ಅವಲೋಕಿಸು.

विलोचन– पु नेत्र। ಕಣ್ಣು, ನೇತ್ರ.

विलोडना–सक्रि मथना,हिलाना। ಕಡೆ, ಮಥಿಸು, ಅಲುಗಾಡಿಸು.

विलोना– सक्रि. दे 'विलोडना'।

विलोभन–पु मोहित करने का व्यापार। ವಿಲೋಭನೆ, ಮೋಹಗೊಳಿಸುವಿಕೆ.

बिलोम–वि उलटा। ವಿರುದ್ಧ.

विलोल–वि चंचल। ಚಂಚಲ,ಚಪಲ

विवदना– अक्रि विवाद करना। ಚರ್ಚಿಸು.

विवरण– पु ब्यौरा। ವಿವರಣೆ, ತಪಶೀಲು.

विवश, विवस– वि. लाचार, परवश। ಅಸಹಾಯ, ಗತಿಯಿಲ್ಲದ, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ, ಪರತಂತ್ರ.

विवशता, विवसता– स्त्री. लाचारी। ಅಸಹಾಯತೆ, ನಿರ್ಗತಿ.

विवाद– पु. झगडा, बहस। ಜಗಳ, ತರ್ಕ, ಚರ್ಚೆ, ವಾದವಿವಾದ.

विवाह– पु शादी। ಲಗ್ನ, ಮದುವೆ.

विवाहना– सक्रि शादी करना। ಮದುವೆ ಮಾಡು.

विवाहित– वि जिस का विवाह हो चुका हो। ಮದುವೆಯಾದ.

विविध–वि. तरह तरह का। ತರತರದ, ಎಷ್ಟೋತರದ.

विवेक–पु भले बुरे का ज्ञान। ವಿವೇಕ, ಬುದ್ಧಿ, ಒಳಿತು ಕೆಡಕುಗಳ ಜ್ಞಾನ

विवेचन--पु परीक्षा, निर्णय, व्याख्या। ವಿವೇಚನೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ವಿಮರ್ಶೆ, ನಿರ್ಣಯ, ವ್ಯಾಖ್ಯೆ.

विशद– वि विस्तृत, साफ, सफेद, सुंदर। ವಿಸ್ತೃತ, ಸ್ವಚ್ಛ, ಬಿಳಿಯ, ಸುಂದರ.

विशारद–वि पंडित। ಪಂಡಿತ,ಬಲ್ಲವ, ನಿಪುಣ, ಕೋವಿದ.

विशाल-- पु बहुत बडा। ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ, ವಿಶಾಲವಾದ.

विशिख– पु. बाण। ಬಾಣ.

विशुद्ध–वि निर्मल, सच्चा। ನಿರ್ಮಲ, ಸ್ವಚ್ಛ, ನಿಜವಾದ.

विशेषज्ञ–वि विशेष ज्ञानवाला। ವಿಶೇಷ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವ, ತತ್ವಜ್ಞ.

विश्रांत– वि. जिस की थकावट दूर हो गयी हो। ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವ.

विश्राम– पु आराम, ठहरने का स्थान। ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಶ್ರಮ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವಿಕೆ, ತಂಗುವ ಸ್ಥಳ, ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ಸ್ಥಳ.

विश्लेषन– पु. किसी पदार्थ के संयोजक द्रव्यों को पृथक् करना। ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಪದಾರ್ಥದ ಸಂಯೋಜಕ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೃಥಕ್ಕರಿಸುವಿಕೆ.

विश्व– पु. संसार। ಜಗತ್ತು, ವಿಶ್ವ, ಪ್ರಪಂಚ.

विश्वकर्ता–पु. परमेश्वर। ಪರಮೇಶ್ವರ, ದೇವರು.

विश्वसन– पु. दे. 'विश्वास'।

विश्वसनीय– वि विश्वास करने योग्य। ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಾದ, ನಂಬಬಹು-ದಾದ.

विश्वस्त– वि. दे 'विश्वसनीय'।

विश्वास– पु यकीन, मनकी धारणा। ನಂಬಿಕೆ, ವಿಶ್ವಾಸ, ನೆಚ್ಚಿಕೆ.

विषण्ण– वि दु.खित। ದುಃಖಿತ.

विषम– वि भीषण, कठिण, असमान। ಭೀಷಣ, ಭಯಂಕರ, ಕಠಿಣ, ಬೆಸ, ಅಸಮ.

विषय– पु वस्तु, भोगविलास, स्त्री-संभोग, संपत्ति। ವಸ್ತು, ವಿಷಯ, ಸಂಗತಿ, ಭೋಗವಿಲಾಸ, ಸ್ತ್ರೀ-ಸಂಭೋಗ, ಮೈಥುನ, ಸಂಪತ್ತು, ಐಶ್ವರ್ಯ.

विषाण– पु सींग, हाथी या सुअर का दाँत। ಕೋಡು, ಆನೆ ಅಥವಾ ಕಾಡಹಂದಿಯ ಕೋರೆ ಹಲ್ಲು.

विषाद– पु शोक। ಶೋಕ, ದುಃಖ.

विषैला– वि. विषयुक्त। ವಿಷವುಳ್ಳ.

विष्ठा– स्त्री मल। ಮಲ, ವಿಷ್ಠೆ.

विसर्जन– पु विदा, समाप्ति, भेजना। ಪ್ರಸ್ಥಾನ, ಸಮಾಪ್ತಿ, ಮುಕ್ತಾಯ, ಕಳಿಸುವಿಕೆ.

विसूचिका, विसूची– स्त्री हैजा। ಕಾಲರಾ, ಮಾರಿ ರೋಗ.

विस्तार–पु फैलाव। ವಿಸ್ತಾರ, ಹರವು.

विस्तारना– सक्रि. फैलाना। ಹರವು, ವಿಸ್ತರಿಸು, ಹರಡಿಸು.

विस्तीर्ण, विस्तृत– वि विशाल। ವಿಶಾಲವಾದ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ, ವಿಸ್ತೃತವಾದ.

विस्फुलिंग– पु चिनगारी। ಬೆಂಕಿಯ ಕಿಡಿ, ಅಗ್ನಿಕಣ

विस्फोट– पु किसी पदार्थ का वेग से फूट पडना, विषैला फोडा। ಸ್ಫೋಟ, ಒಡೆಯುವಿಕೆ, ವಿಷಯುಕ್ತ ಹುಣ್ಣು.

विस्मय– पु आश्चर्य। ಆಶ್ಚರ್ಯ, ವಿಸ್ಮಯ.

विस्मरण– पु. भूल जाना। ಮರೆಯು-ವಿಕೆ, ಮರವು.

विस्मृत– वि भूला हुआ। ಮರೆತ, ಮರೆತು ಹೋದ.

विहंग, विहंगम, विहग– पु पक्षी, चिडिया, बाण, मेघ, चंद्र, सूर्य। ಪಕ್ಷಿ, ಹಕ್ಕಿ, ಬಾಣ, ಮೋಡ, ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯ.

विहँसना–अक्रि. मुसकाना। ಮುಗುಳು ನಗೆ ನಗು.

विहरना– अक्रि. विचरना। ತಿರು-ಗಾಡು, ವಿಹರಿಸು.

विहार–पु क्रीडा, क्रीडास्थान। ಕ್ರೀಡೆ, ತಿರುಗಾಟ, ಕ್ರೀಡಾಸ್ಥಾನ.

विहीन, विहून– वि त्याग हुआ, रहित। ತ್ಯಜಿಸಿದ, ರಹಿತ, ಹೊರತಾಗಿ.

वीचि–स्त्री. तरंग, लहर, चमक। ಅಲೆ, ತೆರೆ, ಪ್ರಕಾಶ, ಮಿಂಚು, ಹೊಳಪು.

वीजन– पु पंखा। ಬೀಸಣಿಕೆ.

वीण, वीणा– स्त्री एक वाद्य। ವೀಣೆ, ಒಂದು ವಾದ್ಯ.

वीत- वि छोडा हुआ । ಬಿಟ್ಟ, ಪರಿತ್ಯಕ್ತ.

वीतराग- वि विरक्त । ವಿರಕ್ತ, (ಸಂಸಾರ) ತ್ಯಜಿಸಿದವ.

वीरता-स्त्री. शौर्य । ಶೌರ್ಯ, ವೀರತನ, ಕಲಿತನ.

वीरांगना-स्त्री बहादुर स्त्री । ವೀರ ಸ್ತ್ರೀ.

वीरान- वि उजडा हुआ, शोभाहीन । ಹಾಳಾದ, ನಿರ್ಜನ, ಶೋಭಾಹೀನ, ನಿಸ್ತೇಜ

वीराना- पु. ऊजड स्थान । ಪಾಳು, ಹಾಳು, ನಿರ್ಜನ ಸ್ಥಾನ, ಮರುಭೂಮಿ.

वीर्य- पु शुक्र, पौरुष । ವೀರ್ಯ, ಧಾತು, ಪೌರುಷ.

वृक्ष- पु पेड़ । ಗಿಡ, ಮರ.

वृत्तांत- पु हाल, विवरण, प्रस्ताव । ಸಂಗತಿ,ವೃತ್ತಾಂತ,ಕತೆ, ವಿವರಣೆ, ಪ್ರಸ್ತಾವ.

वृत्ति- स्त्री. जीविका, वजीफा, स्वभाव। ಜೀವನ ನಿರ್ವಾಹದ ಸಾಧನೆ, ಉದ್ಯೋಗ, ಸ್ಕಾಲರಶಿಪ್, ವ್ಯವಹಾರ, ಸ್ವಭಾವ.

वृथा- क्रिवि. वृथा ही । ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ.

वृद्ध- वि. वूढा । ಮುದುಕ, ವೃದ್ಧ.

वृद्धि- स्त्री. वढती । ಬೆಳವಣಿಗೆ,ಅಭ್ಯುದಯ.

वृषभ- पु वैल । ಎತ್ತು, ಬಸವ.

वृष्टि- स्त्री. वर्षा । ಮಳೆ.

वे- सर्व 'वह' का वहुवचन रूप । ಅವರು, ಅವು.

वेणि, वेणी- स्त्री. चोटी । ಹೆಳಲು.

वेणु- पु. बॉस, बॉसुरी । ಬಿದಿರು, ಕೊಳಲು.

वेतन-पु तनख्वाह । ವೇತನ,ಸಂಬಳ, ಪಗಾರ.

वेत्ता- पु जानकार । ಬಲ್ಲವ.

वेत्र- पु बेत । ಬೆತ್ತ.

वेदना- स्त्री. तकलीफ । ಕಷ್ಟ, ದುಃಖ, ತ್ರಾಸ.

वेदि, वेदिका, वेदी- स्त्री. किसी शुभ कार्य, विशेषतः धार्मिक कार्यके लिये तैयार की हुअी ऊँची भूमि । ಯಜ್ಞವೇದಿ, ಬಲಿಪೀಠ, ವೇದಿಕೆ.

वेधशाला- स्त्री वह स्थान जहाँ ग्रहादी की जाँच के लिये उपयुक्त साधन रहते हैं । ವೇಧಶಾಲೆ, ಗ್ರಹಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಶೋಧವನ್ನು ನಡಿಸುವ ದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲತರದ ಉಪಕರಣಗಳಿರುವ ಭವನ.

वेला-स्त्री. समय, मर्यादा । ಸಮಯ, ಹೊತ್ತು,ವೇಳೆ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಅವಧಿ.

वेश- पु. पोशाक, खेमा । ಉಡುಪು, ಬಟ್ಟೆ, ವೇಷ, ಸೋಗು, ಡೇರೆ.

वेश्म- पु. घर । ಮನೆ.

वेष्टन- पु. लपेटने की क्रिया । ಸುತ್ತುವಿಕೆ.

वेष्टित- वि. लपेटा हुआ । ಸುತ್ತಿದ.

वैकल्पिक- वि. इच्छानुसार ग्रहण किया जानेवाला, संदेह पूर्ण । ಐಚ್ಛಿಕ,

ಸಂದಿಗ್ಧ.

वैज्ञानिक– पु. विज्ञानविशारद। ವಿಜ್ಞಾನ ಪಂಡಿತ. वि विज्ञान संबंधी । ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧವಾದ.

वैतनिक– पु वेतन लेकर काम करनेवाला। ವೇತನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ.

वैताल, वैतालिक– पु स्तुति पाठ करनेवाला। ಸ್ತುತಿಪಾಠಕ,ಹೊಗಳು ಭಟ್ಟ.

वैद– पु वैद्य। ವೈದ್ಯ, ಚಿಕಿತ್ಸಕ.

वैदेही– स्त्री. जानकी। ಸೀತಾ.

वैध– विधिविहित । ನಿಯಮಾನುಸಾರ, ಕಾಯದೆಯ ಅನುಸಾರ.

वैनतेय– पु गरुड। ಗರುಡ.

वैभव– पु ऐश्वर्य, शक्ति । ವೈಭವ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಶಕ್ತಿ.

वैमनस्य– पु. मनमुटाव। ವೈಮನಸ್ಸು, ದ್ವೇಷ.

वैयाकरण– पु व्याकरण का विद्वान। ವೈಯಾಕರಣಿ,ವ್ಯಾಕರಣ ಪಂಡಿತ

वैर– पु शत्रुता। ವೈರತ್ವ, ವಿರೋಧ, ಹಗೆ.

वैरागी– पु विरागी। ವಿರಕ್ತ, ಸಾಧು.

वैरि, वैरी– पु शत्रु। ವೈರಿ, ಶತೃ, ವಿರೋಧಿ.

वैवाहिक–वि विवाहविषयक। ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧದ.

वैश्वानर– पु. अग्नि। ಅಗ್ನಿ.

वैसा– वि उस तरह का। ಅಂಥ, ಆ ತರದ, ಆ ಬಗೆಯ.

वैसे–क्रिवि. उस तरह। ಹಾಗೆ, ಅಂತೆ.

व्यंजन– पु. पका हुआ खाद्यपदार्थ, 'क' से 'ह' तक के वर्ण, प्रकट करने का भाव। ಅಡಿಗೆ, 'ಕ' ದಿಂದ 'ಹ' ದ ವರೆಗಿನ ಅಕ್ಷರಗಳು, ಪ್ರಕಟಣೆ, ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ.

व्यंजना– स्त्री. प्रकट करने की क्रिया, स्पष्टीकरण, शब्द की वह शक्ति जिसके द्वारा सामान्य अर्थ को छोड़कर किसी विशेष अर्थ का बोध होता है। ಪ್ರಕಟ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆ, ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ, ಶಬ್ದದ ವಿಶೇಷಾರ್ಥವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಶಕ್ತಿ.

व्यक्त–वि स्पष्ट, प्रकट। ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ, ಪ್ರಕಟವಾದ.

व्यक्ति– स्त्री. प्रकटीकरण । ಪ್ರಕಟಿಸುವಿಕೆ. पु. मनुष्य। ಮನುಷ್ಯ.

व्यग्र– वि परेशान, उद्विग्न काम में लगा हुआ। ವ್ಯಾಕುಲ, ಗಾಬರಿಯಾದ, ಉದ್ವಿಗ್ನ, ತೊಡಗಿದ.

व्यजन– पु. पंखा। ಬೀಸಣಿಕೆ.

व्यतिरिक्त– क्रिवि. अलावा। ಅಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೂ, ಸಹ. वि. विभिन्न। ತರತರದ, ವಿಭಿನ್ನ.

व्यतीत– वि. वीता हुआ। ಕಳೆದ, ಆಗಿಹೋದ.

व्यतीतना– अक्रि. वीतना, कटना । ಕಳೆ, ಕಳೆದು ಹೋಗು.

व्यथा– स्त्री पीड़ा, क्लेश, डर। ತ್ರಾಸು,

ಪೀಡೆ, ದುಃಖ, ಅಂಜಿಕೆ.

व्यथित– वि. दु खित । ದುಃಖಿತ.

व्यभिचार– पु. दुराचार, परस्त्रीगमन । ದುರಾಚಾರ, ದುಷ್ಕೃತ್ಯ, ಪರಸ್ತ್ರೀ ಗಮನ.

व्यभिचारी– पु. दुराचारी, परस्त्रीगामी । ದುರಾಚಾರಿ, ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆಯುವ, ಪರಸ್ತ್ರೀಗಮನ ಮಾಡುವವ.

व्यय– पु खर्च, क्षय । ಖರ್ಚು, ವೆಚ್ಚ, ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಿಕೆ, ಕ್ಷಯ.

व्यर्थ– क्रिवि यों ही, नाहक । ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ. वि. निरर्थक । ನಿರರ್ಥಕ, ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ.

व्यवधान– पु परदा, आड, विच्छेद । ಪರದೆ, ತೆರೆ, ತಡೆಯುವ ವಸ್ತು, ಭಾಗ, ವಿಚ್ಛೇದ.

व्यवसाय– पु. उद्यम, व्यापार, प्रयत्न, अभिप्राय । ಉದ್ಯೋಗ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಪ್ರಯತ್ನ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

व्यवसायी–पु. जो व्यवसाय करता हो, व्यापारी । ಉದ್ಯೋಗಿ, ವ್ಯಾಪಾರಿ.

व्यवस्था– स्त्री. प्रबंध । ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಏರ್ಪಾಡು.

व्यवस्थापक–पु प्रबंधक। ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ

व्यवहृत– वि. काम में लाया हुआ । ವ್ಯವಹರಿಸಿದ, ಉಪಯೋಗಿಸಿದ, ಬಳಸಿದ.

व्यस्त–वि. व्याकुल, व्याप्त, लगा हुआ । ವ್ಯಾಕುಲ, ಗಾಬರಿಯಾದ, ವ್ಯಾಪ್ತ, ಪಸರಿಸಿದ, ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ, ಮಗ್ನ.

व्याकुल– वि घबराया हुआ, परेशान, दु खी । ಗಾಬರಿಯಾದ, ನಾಕುಸಾಕಾದ, ದುಃಖಿತ.

व्याख्यान– पु भाषण, स्पष्टीकरण । ಭಾಷಣ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಉಪನ್ಯಾಸ, ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ.

व्याघ्र– पु. बाग, शेर । ಹುಲಿ, ಸಿಂಹ.

व्याज– पु. सूद, कपट, बाधा । ಬಡ್ಡಿ, ಕಪಟ, ಬಾಧೆ, ಅಡ್ಡಿ.

व्याध–पु शिकारी, दुष्ट । ಬೇಟೆಗಾರ, ದುಷ್ಟ.

व्याधि, व्याधी– स्त्री. रोग । ರೋಗ, ಜಡ್ಡು, ಬೇನೆ.

व्यापक– वि विस्तृत । ವಿಸ್ತಾರವಾದ, ವ್ಯಾಪಿಸುವ.

व्यापना–अक्रि व्याप्त होना । ಪಸರಿಸು, ವ್ಯಾಪಿಸು, ಹರಡು.

व्यापारी–वि व्यापार संबंधी । ವ್ಯಾಪಾರ ವಿಷಯಕವಾದ. पु व्यवसाय करनेवाला । ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ, ಉದ್ಯೋಗಿ.

व्याप्त– वि समाक्रांत, विस्तारित । ತುಂಬಿದ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ.

व्याप्ति–स्त्री विस्तार। ವಿಸ್ತಾರ, ಹರವು, ತುಂಬಿರುವಿಕೆ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ.

व्यालू– पु. रात का भोजन । ರಾತ್ರಿಯ ಊಟ.

व्यूह– पु. समूह, निर्माण, सेना, सेना का रचनाविशेष । ಸಮೂಹ, ನಿರ್ಮಾಣ,

ರಚನೆ, ನೃತ್ಯ, ನೃತ್ಯದ ವಿಶೇಷ-ವಾದ ರಚನೆ.

व्योम– पु आकाश, बादल, जल। ಆಕಾಶ, ಮೋಡ ನೀರು.

व्रज– पु समूह, गमन, वृन्दावन और मथुरा के आसपास का प्रांत। ಸಮೂಹ, ಗಮನ, ಹೋಗುವಿಕೆ, ವೃಂದಾವನ ಹಾಗೂ ಮಧುರೆಯ ಸಮೀಪದ ಭೂಮಿ.

व्रजभाषा– स्त्री. व्रज के आसपास बोली जानेवाली भाषा। ಮಧುರಾ ಹಾಗೂ ವೃಂದಾವನದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಲ್ಪಡುವ ಭಾಷೆ

व्रण–पु. फोडा, जख्म। ಹುಣ್ಣು, ಗಾಯ

व्रीडा– स्त्री. लज्जा। ನಾಚಿಕೆ, ಸಂಕೋಚ, ಲಜ್ಜೆ.

श

शक– स्त्री. संदेह, डर। ಸಂದೇಹ, ಸಂಶಯ, ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ.

शकना– अक्रि संदेह करना, डरना। ಸಂಶಯ ಪಡು, ಅಂಜು, ಹೆದರು.

शंकर– पु. शिवजी, शंकराचार्य। ಶಿವ, ಮಹಾದೇವ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ. वि. कल्याण कारक। ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕ.

शंका– स्त्री. संशय, डर। ಸಂಶಯ, ಸಂದೇಹ, ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ.

शंख– वि. लाख करोड़। ಲಕ್ಷಕೋಟಿ. पु. बडा घोंघा। ಶಂಖ.

शंठ– पु. हिजडा। ನಪುಂಸಕ. पु. मूर्ख। ಮೂರ್ಖ, ಮುಠ್ಠಾಳ.

शंड– पु नपुंसक, मूर्ख। ನಪುಂಸಕ, ಮೂರ್ಖ.

शंभु–पु शिवजी, ब्रह्मा। ಶಿವ, ಮಹಾದೇವ, ಬ್ರಹ್ಮ.

शऊर– पु बुद्धि, तमीज, योग्यता। ಬುದ್ಧಿ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಕಾರ್ಯಕುಶಲತೆ, ದಕ್ಷತೆ, ನೈಪುಣ್ಯ, ಯೋಗ್ಯತೆ.

शऊरदार– वि. योग्य, बुद्धिमान्। ಯೋಗ್ಯ, ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಕುಶಲ, ಜಾಣ.

शक–पु संदेह, भय, एक प्राचीन जाति। ಸಂದೇಹ, ಸಂಶಯ, ಭಯ, ಒಂದು ಪ್ರಾಚೀನ ಜಾತಿ.

शकट– पु. गाडी, रथ, एक राक्षस। ಗಾಡಿ, ಚಕ್ಕಡಿ, ರಥ, ಒಬ್ಬ ರಾಕ್ಷಸ.

शकर– पु शक्कर। ಸಕ್ಕರೆ.

शकरकंद– पु. एक कंद। ಗೆಣಸು.

शकरपारा, शकरपाला– पु. एक मिठाई, एक वृक्ष तथा उसके फल। ಶಂಕರ

ಪಾಳಿ, ಸಕ್ಕರೆ ನಿಂಬೆ ಗಿಡ, ಸಕ್ಕರೆ ನಿಂಬೆಹಣ್ಣು.
शकल– स्त्री. सूरत, आकृति । ಆಕೃತಿ, ರಚನೆ, ಸ್ವರೂಪ पु चर्म, टुकडा, शक्कर । ಚರ್ಮ, ತುಂಡು, ಸಕ್ಕರೆ.
शकील–वि. सुंदर । ಸುಂದರ,ಚೆಲುವ.
शकुन–पु. सगुन, पक्षी । ಶಕುನ,ಶುಭಾಶುಭ ಸೂಚಕ ಚಿಹ್ನೆ, ಪಕ್ಷಿ ,ಹಕ್ಕಿ.
शकुनि, शकुनी– स्त्री पक्षी । ಪಕ್ಷಿ. पु दुर्योधन का मामा । ದುರ್ಯೋಧನನ ಮಾವ.
शक्कर– पु. चीनी । ಸಕ್ಕರೆ.
शक्की– वि. जिसे शक करने की आदत हो । ಸಂಶಯ ಪಡುವವ,ಸಂದೇಹ ಪಡುವವ.
शक्त– वि समर्थ । ಸಮರ್ಥ,ಯೋಗ್ಯ, ಬಲವುಳ್ಳ.
शक्ति–स्त्री बल,सामर्थ्य, दुर्गा । ಬಲ, ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ದುರ್ಗಾದೇವಿ.
शक्तिमान्, शक्तिशाली–वि. बलवान् । ಬಲಿಷ್ಟ, ಶಕ್ತಿವಂತ.
शक्य– वि. संभव । ಸಂಭವ, ಆಗುವಂಥ, ಸಾಧ್ಯವಾದ.
शक्र– पु. इंद्र । ಇಂದ್ರ.
शक्ल– स्त्री. दे. 'शकल' ।
शख्स– पु मनुष्य । ಮನುಷ್ಯ, ವ್ಯಕ್ತಿ.
शख़्सियत– स्त्री. व्यक्तित्व । ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ.
शगल– पु. काम, धंधा, मनोविनोद । ಕೆಲಸ, ಉದ್ಯೋಗ, ಮನೋವಿನೋದ, ತಮಾಷೆ.
शगुन, शगून– पु शकुन, तिलक । ಶಕುನ, ವಿವಾಹ ನಿಶ್ಚಯದಲ್ಲಿ ತಿಲಕ ಹಚ್ಚುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ.
शगुनिया–पु शकुन बतानेवाला । ಶಕುನ ಹೇಳುವವ, ಜೋಯಿಸ.
शगूफा–पु. फूल, कली, विचित्र घटना । ಹೂವು, ಮೊಗ್ಗೆ, ಮುಗುಳು, ವಿಚಿತ್ರಘಟನೆ.
शजरा–पु. वंशवृक्ष, पटवारी का बनाया हुआ खेतो का नक्षा । ವಂಶವೃಕ್ಷ, ವಂಶಾವಳಿ, ಶಾನುಭೋಗರು ತಯಾರಿಸಿದ ಹೊಲಗಳ ನಕಾಶೆ.
शठ–पु ठग, दुष्ट । ಠಕ್ಕ, ಮೋಸಗಾರ, ದುಷ್ಟ, ನೀಚ.
शठता– स्त्री. **शठत्व**– पु. दुष्टता, ठगी । ದುಷ್ಟತನ, ಮೋಸಗಾರಿಕೆ, ನೀಚತನ.
शत– वि सौ । ನೂರು.
शतदल– पु कमल । ಕಮಲ.
शतरंज– पु एक खेल । ಚದುರಂಗ.
शतरंजी– स्त्री शतरंज की बिसात, कई रँगोवाली दरी । ಚದುರಂಗ ಆಡುವ ಪಟ್ಟ, ಚದುರಂಗದ ಹಾಸು, ಅನೇಕ ಬಣ್ಣದ ಜಮಖಾನೆ. पु. शतरंज का खिलाडी । ಚದುರಂಗ ಆಡುವವ.
शतांश–पु सौवॉं हिस्सा । ನೂರನೆಯ ಪಾಲು.
शताब्द– पु. **शताब्दी**– स्त्री. सौ वर्ष । ನೂರು ವರ್ಷ, ಶತಮಾನ.

शत्रु–पु दुश्मन। ವೈರಿ, ಶತೃ, ವಿರೋಧಿ.

शर्वरी, शमनी– स्त्री. रात। ರಾತ್ರಿ.

शदीद– वि भारी, कठिन। ದೊಡ್ಡ, ಜೋರಾದ, ಭಾರಿ, ಕಡು, ಕಠಿಣ.

शनै शनै – क्रिवि. धीरेधीरे। ನಾವಕಾಶವಾಗಿ.

शपथ– पु सौगंद। ಆಣೆ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ.

शफकत– स्त्री प्रेम, दया। ಪ್ರೇಮ, ಕೃಪೆ, ದಯೆ.

शफ़ा– स्त्री आरोग्य। ಆರೋಗ್ಯ, ದೇಹಸೌಖ್ಯ.

शफ़ाअत– स्त्री सिफारिश। ಶಿಫಾರಸು.

शफाख़ाना–पु. अस्पताल। ದವಾಖಾನೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ, ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯ.

शफी– वि शिफारिश करनेवाला। ಸಿಫಾರಸು ಮಾಡುವವ, ನಡುವೆ ಬಂದು ಕ್ಷಮಿಸುವವ.

शब– स्त्री रात। ರಾತ್ರಿ, ಇರುಳು.

शबनम–स्त्री ओस, एक तरह का महीन कपड़ा। ಮಂಜು, ಇಬ್ಬನಿ, ತೆಳುವಾದ ಬಟ್ಟೆ.

शबनमी–स्त्री मसहरी। ಸೊಳ್ಳೆ ಪರದೆ.

शबाब– पु युवावस्था, सुंदरता। ಯೌವನ, ತಾರುಣ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಚೆಲುವು.

शबीह–स्त्री. सादश्य, चित्र। ಸಾದೃಶ್ಯ, ಚಿತ್ರ, ತಸಬೀರು.

शबोरोज– अव्य रातदिन। ಹಗಲೂರಾತ್ರಿ, ಹಗಲಿರುಳು, ಅಹೋರಾತ್ರಿ.

शब्द–पु लफ्ज, आवाज, ध्वनि। ಶಬ್ದ, ನಪ್ಪಳ, ಧ್ವನಿ.

शब्दबेदी, शब्दभेदी– पु वह जो केवल शब्द सुनकर ही निशाना मारे। ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ ಗುರಿಹೊಡೆಯುವವ.

शब्दविद्या– स्त्री. शब्दानुशासन– पु व्याकरण। ವ್ಯಾಕರಣ.

शब्बीर– वि सुंदर, नेक। ಸುಂದರ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ.

शम–पु शाति, उपचार, मोक्ष, निग्रह। ಶಾಂತಿ, ಉಪಚಾರ, ಮೋಕ್ಷ, ಮುಕ್ತಿ, ನಿಗ್ರಹ, ತಾಳ್ಮೆ.

शमन– पु दमन, शात करना, शाति, तिरस्कार। ದಮನ, ಶಾಂತಪಡಿಸುವಿಕೆ, ಶಾಂತಿ, ತಿರಸ್ಕಾರ. वि शात करनेवाला। ಶಾಂತ ಮಾಡುವವ.

शमशेर– पु खड्ग। ಖಡ್ಗ, ಕತ್ತಿ, ತಲವಾರ.

शमा– स्त्री मोम, मोमवत्ती। ಮೇಣ, ಮೇಣಬತ್ತಿ.

शमादान– पु वत्ती रखने का आधार। ದೀಪದಾನಿ, ಸಮೆ.

शमित– वि शात किया हुआ। ಶಾಂತ ಪಡಿಸಿದ, ಶಾಂತವಾದ.

शमी– पु वृक्ष-विशेष। ಬನ್ನಿಮರ, ಶಮೀವೃಕ್ಷ वि शात। ಶಾಂತ.

शयन–पु सोना, शय्या। ಮಲಗುವಿಕೆ, ಶಯನ, ಹಾಸಿಗೆ.

शयनगृह, शयनागार– पु. सोने का कमरा। ಮಲಗುವ ಕೋಣೆ.

शय्या– पु सेज, बिछौना, पलंग । ಹಾಸಿಗೆ, ಮಂಚ, ಪಲಂಗ.

शर–पु. बाण, सरकंडा। ಬಾಣ, ಅಂಬು, ಬೆತ್ತದಂಥ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಗಲಗು.

शरअ– स्त्री मुसलमानी धर्मशास्त्र, कुरान में दी हुयी आज्ञा, तरीका, धर्म । ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ, ಕುರಾನಿನ ಆಜ್ಞೆ, ವಚನ, ರೀತಿ, ಧರ್ಮ.

शरण– स्त्री आश्रय, रक्षा । ಆಶ್ರಯ, ರಕ್ಷಣೆ

शरत्, शरद्– स्त्री एक ऋतु । ವರ್ಷಾ ಋತುವಿನ ನಂತರದ ಋತು, ಶರದೃತು.

शरबत– पु. एक पेय । ಶರಬತ್ತು, ಸಕ್ಕರೆ ಪಾನಕ.

शरबती– वि हलके पीले रंग का । ತಿಳಿ ಹಳದೀ ಬಣ್ಣದ. पु हलका पीला रंग, एक नीबू, एक कपडा । ತಿಳಿ ಹಳದೀ ಬಣ್ಣ, ಒಂದು ತರದ ನಿಂಬೆ ಹಣ್ಣು, ಒಂದು ತರದ ನಯವಾದ ಬಟ್ಟೆ.

शरभ– पु. टिड्डी, हाथी का बच्चा, ऊंट । ಮಿಡತೆ, ಜಿಟ್ಟೆ, ಆನೆಯ ಮರಿ, ಒಂಟೆ.

शरम– स्त्री. लज्जा, संकोच, आबरू । ಲಜ್ಜೆ, ನಾಚಿಕೆ, ಸಂಕೋಚ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಗೌರವ.

शरमाना– सक्रि. लज्जित करना । ನಾಚಿಸು, ಮಾನ ತೆಗೆ. अक्रि लज्जित होना । ನಾಚು, ಸಂಕೋಚಪಡು.

शरमिंदगी– स्त्री लज्जा, संकोच । ನಾಚಿಕೆ, ಸಂಕೋಚ.

शरमिंदा– वि लज्जित । ನಾಚಿದ, ಲಜ್ಜಿತ.

शरमीला– वि लज्जालु । ನಾಚುವ, ಲಜ್ಜಾಶೀಲ, ನಾಚಿಕೆಯುಳ್ಳ.

शरह– स्त्री दर, भाव, भाष्य । ದರ, ಧಾರಣೆ, ಭಾಷ್ಯ, ಟೀಕೆ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

शराकत– स्त्री हिस्सेदारी । ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ, ನೇರಿಕೆ.

शराफ– पु दे. 'सराफ' ।

शराफत– स्त्री सज्जनता । ಸೌಜನ್ಯ, ಕುಲೀನತೆ, ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ.

शराब– स्त्री. मद्य । ಮದ್ಯ, ಸೆರೆ, ಸರಾಯಿ.

शराबखाना– पु शराब बनने तथा बिकने का स्थान । ಸೆರೆ ತಯಾರಿಸುವ ಅಥವಾ ಮಾರುವ ಸ್ಥಳ.

शराबखोर– पु. शराब पीनेवाला । ಸೆರೆ ಕುಡಿಯುವವ, ಹೆಂಡ ಕುಡುಕ.

शराबखोरी– स्त्री मद्यपान । ಸೆರೆ ಕುಡುಕತನ, ಮದ್ಯಪಾನ.

शराबी– वि. शराब पीनेवाला । ಸೆರೆ ಕುಡುಕ, ಹೆಂಡ ಕುಡುಕ.

शराबोर– वि. भीगा हुआ । ಒದ್ದೆಯಾದ, ತೊಯಿದ, ನೆನೆದ.

शरारत– स्त्री. पाजीपन । ದುಷ್ಟತನ, ದುರುಳತನ, ಕೀಟಲೆ, ಕುಚೇಷ್ಟೆ.

शराश्रय– पु. तरकश । ಬತ್ತಳಿಕೆ.

शरीअत–स्त्री. मुसलमानों का धर्मशास्त्र। ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ

शरीक– वि मिला हुआ । ಕೂಡಿದ, ಸಮ್ಮಿಲಿತ. पु हिस्सेदार, साथी। ಪಾಲುಗಾರ, ಜೊತೆಗಾರ, ಸಹಾಯಕ, ಸಂಗಡಿಗ, ಮಿತ್ರ.

शरीफ़– वि. पवित्र। ಪವಿತ್ರ. पु. कुलीन व्यक्ति। ಕುಲೀನ ಮನುಷ್ಯ, ಭದ್ರ ಪುರುಷ, ಗೌರವಸ್ಥ.

शरीफा– पु सीताफल । ಸೀತಾಫಲ.

शरीर– पु देह। ದೇಹ, ಶರೀರ. वि. दुष्ट, नटखट। ದುಷ್ಟ, ತುಂಟ, ಪುಂಡ.

शर्करा–स्त्री.चीनी,कंडा,वालुका कण।ಸಕ್ಕರೆ, ಕುಳ್ಳು,ಬೆರಣೆ,ಉಸುಕಿನ ಕಣ.

शर्त– स्त्री. नियम, होड़, दाँव । ನಿಯಮ, ಕರಾರು, ಪಂದ್ಯ, ಸ್ಪರ್ಧೆ, ತಂತ್ರ.

शर्बत– पु. शर्बती– वि. दे 'शरबत' 'शरबती'।

शर्म– स्त्री. दे 'शरम'।

शर्मा– पु. ब्राह्मणों की एक उपाधी। ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಒಂದು ಪದವಿ.

शर्माऊ, शर्मीला–वि दे. 'शरमीला'।

शर्मिंदगी– स्त्री. दे. 'शरमिंदगी'।

शर्मिंदा– वि दे. 'शरमिंदा'।

शर्मीला– वि. दे 'शरमीला'।

शर्म्म– पु. सुख, घर। ಸುಖ, ಮನೆ.

शर्वरी– स्त्री. रात्री, संध्या, स्त्री, हलदी। ರಾತ್ರಿ, ಸಂಜೆ, ಸ್ತ್ರೀ, ಅರಶಿಣ.

शलगम, शलजम– पु. मूल विशेष। ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಿಹಿ ಮೂಲಂಗಿ.

शलभ– पु टिड्डी। ಜಿಟ್ಟೆ, ಮಿಡತೆ.

शलाका– स्त्री सलाई, वाण, हड्डी। ಲೋಹದ ಸಲಾಕಿ,ಬಾಣ ಎಲುವು

शल्य– पु. एक तरहका वाण, अस्त्र चिकित्सा। ಒಂದು ತರದ ಬಾಣ, ಅಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ.

शल्यक्रिया = शस्त्र क्रिया। ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಆಪರೇಶನ್.

शव– पु. लाश। ಹೆಣ.

शश– पु. खरहा, चंद्रमा की कालिमा। ಮೊಲ, ಚಂದ್ರನ ಕಲೆ.

शशक– पु. खरगोश। ಮೊಲ.

शशांक– पु. चंद्रमा। ಚಂದ್ರ.

शशा– पु. दे 'शश'।

शशि, शशी– पु. चंद्रमा। ಚಂದ್ರ.

शशिमौलि, शशिशेखर– पु शिवजी। ಶಿವ, ಮಹಾದೇವ.

शसि, शसी– पु. चंद्रमा। ಚಂದ್ರ.

शस्त्र– पु. आयुध। ಆಯುಧ.

शस्त्रकर्म–पु. शस्त्रक्रिया–स्त्री चीरफाड़। ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಆಪರೇಶನ್.

शहंशाह– पु. सम्राट। ಸಮ್ರಾಟ, ಚಕ್ರವರ್ತಿ.

शह–पु. सम्राट, वर, शतरंजमें बादशाह का किसी मोहरे की घात में पड़ जाना। ಅರಸು, ರಾಜ, ವರ, ಮದುವಣಿಗ,ಚದುರಂಗದಾಟದಲ್ಲಿ ಷಹ ಕಟ್ಟುವಿಕೆ. वि. श्रेष्ठ, बड़ा।

ಶ್ರೇಷ್ಠ, ದೊಡ್ಡ, ಪ್ರಶಸ್ತ.

शहज़ादा– पु. राजपुत्र । ರಾಜಪುತ್ರ, ರಾಜಕುಮಾರ.

शहज़ादी– स्त्री. राजपुत्री । ರಾಜ ಕುಮಾರಿ

शहज़ोर– वि. मजबूत । ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟ, ಬಲವುಳ್ಳ, ಬಲಿಷ್ಠ.

शहतीर– पु लकडी का लंवा लठ्ठा । ತೊಲೆ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ದೊಡ್ಡ ತುಂಡು.

शहतूत– पु एक वृक्ष या उसका फल । ಹಿಪ್ಪಲಿ ನೇರಿಳೆ, ಕಂಬಳಿ ಹಣ್ಣು.

शहद– पु. मधु । ಜೇನುತುಪ್ಪ, ಮಧು.

शहना– पु कोतवाल । ಕೊತವಾಲ, ನಗರ ರಕ್ಷಕ

शहनाई– स्त्री. एक वाजा । ತುತ್ತೂರಿ, ಸನಾದಿ, ನಾಗಸ್ವರ.

शहबाज़– पु एक प्रकार का वाज । ದೊಡ್ಡ ಗಿಡಗ.

शहबाला– पु वह छोटा बालक जो विवाह के समय दूल्हे के साथ पालकी पर अथवा घोडेपर वैठकर जाता है । ವಿವಾಹದ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವರನ ಕೂಡ ಕುದುರೆ ಅಥವಾ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ್ರುವ ಬಾಲಕ.

शहर– पु नगर । ಪಟ್ಟಣ, ನಗರ.

शहरपनाह– स्त्री प्राचीर । ಕೋಟೆಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಗೋಡೆ, ಪ್ರಾಕಾರ.

शहरयार– पु. अपने समय का वहुत वडे वादशाह, नगरवासियों की सहायता और रक्षा करनेवाला । ದೊಡ್ಡ ಅರಸು, ನಾಗರಿಕರ ರಕ್ಷಕ ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಕ, ನಗರಪತಿ.

शहराता– वि दे. ' शहरी ' ।

शहरियत– स्त्री नागरिकता । ನಾಗರಿಕತೆ

शहरी– वि शहर का । ಪಟ್ಟಣದ, ನಗರದ.

शहवत– स्त्री. संभोग, कामवासना । ಸಂಭೋಗ, ಕಾಮ.

शहादत– स्त्री. सबूत, गवाही । ಆಧಾರ, ಸಾಕ್ಷಿ, ಪ್ರಮಾಣ.

शहाब– पु गहरा लाल रंग । ಅಚ್ಚ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ.

शहिजादा– पु राजपुत्र । ರಾಜಪುತ್ರ.

शहीद– पु. धर्मके लिये वलिदान होनेवाला व्यक्ति । ಧರ್ಮದ ಸಲುವಾಗಿ ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಹುತಾತ್ಮ.

शांतिदायक, शांतिदायी, शांतिप्रद– वि शाति देनेवाला । ಶಾಂತಿದಾಯಕ, ಶಾಂತಿ ಕೊಡುವ.

शाइस्तगी– स्त्री शिष्टता, सभ्यता । ಶಿಷ್ಟತೆ, ಸಭ್ಯತೆ, ಮನುಷ್ಯತ್ವ.

शाइस्ता– वि शिष्ट, सभ्य, नम्र । ಶಿಷ್ಟ, ಸಭ್ಯ, ವಿನಯವುಳ್ಳವ, ನಮ್ರ.

शाक– पु. तरकारी । ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ, ತರಕಾರಿ.

शाकाहार– पु. विना माँस का भोजन । ಶಾಕಾಹಾರ, ಮಾಂಸವಿಲ್ಲದ ಆಹಾರ.

शाकाहारी– पु फलफूल तथा शाक खानेवाला । ಧಾನ್ಯ, ಹಣ್ಣುಹಂಪಲು ಹಾಗೂ ಪಲ್ಲೆ ತಿನ್ನುವವ, ಮಾಂಸ ತಿನ್ನದವ, ಸಸ್ಯಾಹಾರಿ

शाकिर– वि कृतज्ञ । ಕೃತಜ್ಞ, ಉಪಕಾರ ಮನ್ನಿಸುವವ.

शाख़– स्त्री विश्वास, डाल, सींग, कटा हुआ भाग, संतान, अनोखी बात । ವಿಶ್ವಾಸ, ಟೊಂಗೆ, ರೆಂಬೆ, ಶಾಖೆ, ತುಂಡು, ಭಾಗ, ಸಂತಾನ, ಅದ್ಭುತ ಸಂಗತಿ, ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸಂಗತಿ.

शाखा– स्त्री डाल, विभाग, उपधारा । ಟೊಂಗೆ, ವಿಭಾಗ, ಶಾಖೆ, ಉಪಧಾರೆ, ಉಪನದಿ.

शागिर्द– पु. शिष्य । ಶಿಷ್ಯ

शागिर्दी– स्त्री. शिष्यता । ಶಿಷ್ಯತ್ವ, ಶಿಷ್ಯತನ

शाद– वि. खुश, प्रसन्न, भरा हुआ । ಆನಂದಿತ, ಪ್ರಸನ್ನ, ತುಂಬಿದ, ಪರಿಪೂರ್ಣ. पु पतन । ಬೀಳುವಿಕೆ.

शादियाना– पु मंगलवाद्य, बधाई । ಮಂಗಲವಾದ್ಯ. ನಗಾರಿನೌಬತ್ತು, ಆನಂದೋತ್ಸವ.

शादी– स्त्री. विवाह, खुशी । ವಿವಾಹ, ಮದುವೆ, ಆನಂದ, ಮಂಗಳ

शान– स्त्री. प्रताप, तड़कभड़क, इज़्ज़त। ಪ್ರತಾಪ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಆತಂಕ, ಡೌಲು, ರೀತಿ, ಒಯ್ಯಾರ, ಶೃಂಗಾರ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಗೌರವ, ಘನತೆ.

शानदार– वि. शानवाला, ओजस्वी । ಡೌಲಾದ, ಆಡಂಬರದ, ಗೌರವವುಳ್ಳ, ರೀತಿಯ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ, ಪ್ರತಾಪಿ.

शान-शौकत– स्त्री. ठाटबाट, सजावट । ಶೃಂಗಾರ, ಡೌಲು, ರೀತಿ, ಆಡಂಬರ, ವೈಖರಿ.

शाप– पु. बददुआ । ಶಾಪ, ಧಿಕ್ಕಾರ.

शाबास– अव्य. धन्य, वाहवाह । ಧನ್ಯ ಧನ್ಯ ! ಭಲೆಭಲೆ ! ಸಾಧುಸಾಧು!

शाब्द, शाब्दिक, शाब्दी– वि. शब्द संबंधी । ಶಬ್ದ ಸಂಬಂಧವಾದ, ಶಾಬ್ದಿಕ.

शाम– स्त्री. संध्या । ಸಂಜೆ, ಸಾಯಂಕಾಲ.

शामत– स्त्री. दुर्भाग्य, विपत्ति । ದುರ್ಭಾಗ್ಯ, ವಿಪತ್ತು, ಸಂಕಟ, ಅನಿಷ್ಟ.

शामियाना– पु. बड़ा तंबू । ದೊಡ್ಡ ಡೇರೆ, ತಂಬೂ, ಶಾಮಿಯಾನ.

शामिल– वि. मिला हुआ, एक साथ । ಕೂಡಿದ, ಸೇರಿದ, ಸಮ್ಮಿಲಿತ.

शामिलात– स्त्री हिस्सेदारी, साझा । ಜೊತೆ, ಕೂಡಿಕೆ, ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ, ಹುದುವು.

शामी– स्त्री. लोहे पीतल आदि का छल्ला जो छड़ी छाते आदि के छोरपर लगाया जाता है । ಕಬ್ಬಿಣ ಹಿತ್ತಾಳಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಬಳೆ, ಅಣಸು, ಲೋಹದ ಹಿಡಿ.

शायक– पु. बाण, तलवार । ಅಂಬು,

ಬಾಣ, ಕತ್ತಿ.
शायक– वि इच्छुक, शौकीन । ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವ, ಅಭಿಲಾಷಿ, ಅನುರಕ್ತ, ಷೋಕಿನ.
शायद– अव्य. संभवत. । ಬಹುತರವಾಗಿ, ಒಂದು ವೇಳೆ, ಕದಾಚಿತ್, ಬಹುಶಃ.
शायर– पु कवि । ಕವಿ.
शायरी– स्त्री. काव्य । ಕವನ, ಕಾವ್ಯ.
शाया– वि. प्रकाशित । ಪ್ರಕಾಶಿತ, ಪ್ರಕಟವಾದ.
शायित– वि सोया हुआ । ಮಲಗಿದ, ನಿದ್ರಿಸಿದ.
शायी– वि सोनेवाला । ಮಲಗುವ, ನಿದ್ರಿಸುವ.
शारंगी– स्त्री एक वाद्य । ಸಾರಂಗಿ ಎಂಬ ವಾದ್ಯ.
शारदा–स्त्री सरस्वती, दुर्गा । ಸರಸ್ವತಿ, ದುರ್ಗಾದೇವಿ.
शारिका– स्त्री. मैना । ಮೈನಾಪಕ್ಷಿ
शरीरिक– वि. दैहिक । ದೈಹಿಕ, ಶರೀರ ಸಂಬಂಧದ.
शाल–पु एक पेड, एक मछली, दुशाला । ತೇಗು, ಸಾಗವಾನಿ, ಒಂದು ತರದ ಮೀನ, ಶಾಲು.
शाला– स्त्री गृह, स्थान । ಮನೆ,ಗೃಹ, ಸ್ಥಾನ.
शाश्वत– वि. निरंतर रहनेवाला । ಶಾಶ್ವತವಾದ, ನಾಶವಾಗದ.
शासक– पु. अधिकारी, राजा । ಅಧಿಕಾರಿ, ರಾಜ, ಅರಸು.
शासन– पु अधिकार, प्रभुत्व, आदेश, दंड । ಅಧಿಕಾರ, ಪ್ರಭುತ್ವ, ಆಳಿಕೆ, ಆದೇಶ, ಆಜ್ಞೆ, ದಂಡ, ಶಿಕ್ಷೆ.
शासित– वि. शासन किया हुआ, दंडित । ಆಳಲ್ಪಟ್ಟ, ಆಳ್ವಿಕೆಗೊಳಗಾದ, ಶಾಸಿತ,ದಂಡ ವಿಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ.
शास्ति– स्त्री दे 'शासन' ।
शास्त्र– पु. धार्मिक ग्रंथ, विज्ञान । ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥ, ವಿಜ್ಞಾನ.
शास्त्री– वि. शास्त्रविशारद । ಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದ, ಶಾಸ್ತ್ರಪಂಡಿತ.
शाहशाह– पु सम्राट । ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಸಾರ್ವಭೌಮ.
शाह–पु. बादशाह, फकीरो की उपाधि, मूल, वर । ಅರಸು, ರಾಜ, ದೊರೆ, ಫಕೀರರ ಬಿರುದು, ಮೂಲ, ವರ. वि श्रेष्ठ, बडा । ಶ್ರೇಷ್ಠ,ಮಹಾನ್, ದೊಡ್ಡ.
शाहज़ादा– पु राजपुत्र । ರಾಜಪುತ್ರ, ರಾಜಕುಮಾರ.
शाहज़ादी– स्त्री. राजपुत्री । ರಾಜಕುಮಾರಿ.
शादबाज़– पु. दे. 'शहबाज' ।
शाहबाला– पु दे 'शहबाला' ।
शाहराह–स्त्री. राजमार्ग । ರಾಜಮಾರ್ಗ.
शाहाना– वि शाही । ರಾಜಕೀಯ, ಅರಸನ, ರಾಜಾರ್ಹ,ಉತ್ತಮ. पु. दूल्हे का जामा । ವರನ ಉಡುಪು.
शाहिद–वि सुंदर । ಸುಂದರ,ಒಳ್ಳೆಯ.

पु. साक्षी। ಸಾಕ್ಷಿ, ಸಾಕ್ಷಿಗಾರ.

शाही–वि राजसी। ರಾಜನ,ರಾಜಾರ್ಹ, ಉತ್ತಮ, ಶ್ರೇಷ್ಠ. स्त्री शासन, राज्य। ಶಾಸನ, ಆಳಿಕೆ, ರಾಜ್ಯ.

शिकंजा– पु. दबाने कसने या निचोड़ने का यंत्र। ಒತ್ತುವ ಬಿಗಿಯುವ ಯಂತ್ರ ಹಾಗೂ ಹಿಂಡುವಯಂತ್ರ, ಕಾಗದ ಕತ್ತರಿಸುವ ಯಂತ್ರ.

शिकन– स्त्री. सिकुड़न, झुर्री। ಮಡಿಕೆ, ಸುಕ್ಕು, ನಿರಿಗೆ, ಮುದುರುವಿಕೆ

शिकम– पु. पेट। ಹೊಟ್ಟೆ, ಉದರ.

शिकमी–वि पेट संबंधी, जन्म संबंधी, भीतरी। ಹೊಟ್ಟೆಯ, ಉದರ ಸಂಬಂಧದ, ಜನ್ಮದ, ಒಳಗಿನ, ಅಂತರ್ಗತ.

शिकमी-काश्तकार– पु. वह काश्तकार जिसे जोतने के लिये दूसरे काश्तकार से खेत मिला हो। ಒಳಗೇಣಿಗಾರ,ಒಬ್ಬ ರೈತನಿಂದ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರೈತ.

शिकरा– पु. एक प्रकार का बाज(पक्षी)। ಒಂದು ತರದ ಗಿಡಗ.

शिकवा–पु. शिकायत। ದೂರು,ನಿಂದೆ.

शिकस्त– स्त्री. पराजय, हार। ಪರಾಜಯ, ಸೋಲು.

शिकस्तगी– स्त्री टूटने फूटने की क्रिया या भाव, हार। ಭಗ್ನತೆ, ಒಡೆಯುವಿಕೆ, ಸೋಲು.

शिकस्ता– वि टूटाफूटा। ಮುರಿದ, ಭಗ್ನವಾದ.

शिकायत–स्त्री उलाहना, चुगली, रोग। ದೂರು, ನಿಂದೆ, ಚಾಡಿ, ರೋಗ.

शिकार– पु. आखेट, मारा हुआ पशु। ಬೇಟೆ, ಬೇಟೆಯ ಮೃಗ, ಕೊಂದ ಪಶು

शिकारी– पु. शिकार करनेवाला। ಬೇಟೆಗಾರ, ಬೇಟೆಯಾಡುವವ.

शिक्षा– स्त्री. उपदेश, अध्ययन, सजा, शासन। ಉಪದೇಶ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಅಧ್ಯಯನ, ಶಿಕ್ಷೆ, ಶಾಸನ.

शिक्षित– वि शिक्षाप्राप्त। ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದ.

शिखा–स्त्री. चोटी, लपट, नोक। ಶಿಖರ, ಜುಂಡಿಕೆ, ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ, ತುದಿ.

शिगाफ– पु छेद, दरार। ತೂತು, ಛೇದ, ಬಿರುಕು, ಸೀಳು, ರಂಧ್ರ, ರಚ್ಚು.

शिगूफा– पु. दे 'शगूफा'।

शिताब– क्रिवि. शीघ्र। ಬೇಗನೆ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ.

शिताबी– स्त्री शीघ्रता। ಅವಸರ, ಲಗುಬಗೆ, ಶೀಘ್ರತೆ.

शिथिल– वि. थका हुआ, ढीला, सुस्त। ದಣಿದ, ಶ್ರಾಂತ, ಸಡಿಲಾದ, ಶೈಥಿಲ್ಯ.

शिद्दत– स्त्री. आधिक्य, वेग। ಆಧಿಕ್ಯ, ವಿಪುಲತೆ,ವೇಗ,ಚುರುಕು,ಜೋರು.

शिनाख़्त– स्त्री. पहचान। ಪರಿಚಯ, ಜ್ಞಾನ.

शिफर– पु. ढाल । ಗುರಾಣಿ.

शिबिर– पु. डेरा । ಡೇರೆ, ಶಿಬಿರ.

शिया– पु. सहायक, मुसलमानो का एक भेद । ಸಹಾಯಕ, ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಒಂದು ಭೇದ.

शिर– पु. सिर, चोटी, प्रधान । ತಲೆ, ಶಿರ, ತುದಿ, ಶಿಖರ, ಮುಖ್ಯ.

शिरकत, शिराक़त– स्त्री. साझा । ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ, ಭಾಗಿಯಾಗುವಿಕೆ.

शिरफूल– पु शिर का एक आभूषण । ತಲೆಯ ಒಂದು ಆಭರಣ.

शिरमौर–पु. मुकुट । ಕಿರೀಟ,ಮುಕುಟ. वि श्रेष्ठ । ಶ್ರೇಷ್ಠ.

शिरहन– पु. सिरहाना । ತಲೆದಿಂಬು.

शिरा– स्त्री रक्त नलिका, जल की धारा । ರಕ್ತನಲಿಕೆ,ನಾಡಿ,ಜಲಧಾರೆ.

शिराकत– स्त्री दे 'शिरकत'।

शिरोधार्य– वि. सिरपर धरने योग्य, आदर पूर्वक मानने योग्य । ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಧರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಆದರದಿಂದ ಪಾಲಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

शिरोमणि– पु. शिर का रत्न, श्रेष्ठ व्यक्ति । ತಲೆಯ ಮೇಲೆ (ಕಿರೀಟದಲ್ಲಿ) ಧರಿಸುವ ರತ್ನ,ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿ.

शिला–स्त्री. पत्थर, चट्टान । ಕಲ್ಲು,ಬಂಡೆ

शिलान्यास– पु. किसी भवन की नींव देने का कार्य । ಶಿಲಾನ್ಯಾಸ, ಅಡಿಗಲ್ಲು ಇಡುವ ಸಮಾರಂಭ.

शिलालेख–पु पत्थरपर खुदा हुआ लेख । ಶಿಲಾಲೇಖ, ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕೆತ್ತಿದ ಲೇಖ.

शिल्प– पु. कारीगरी । ಶಿಲ್ಪ.

शिल्पकार, शिल्पि, शिल्पी– पु कारीगर, राज, चित्रकार । ಶಿಲ್ಪಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ, ಉಪ್ಪಾರ, ಚಿತ್ರಕಾರ.

शिव–पु. शंकरजी, शुभ, कल्याण, देवता, पानी, मोक्ष । ಶಂಕರ, ಮಹಾದೇವ, ಶುಭ, ಕಲ್ಯಾಣ, ದೇವತೆ, ನೀರು, ಮೋಕ್ಷ.

शिवरानी– स्त्री पार्वती । ಪಾರ್ವತಿ.

शिवालय, शिवाला– पु शिव-मंदिर । ಶಿವಾಲಯ, ಶಿವಮಂದಿರ.

शिविका–स्त्री डोली, पालकी । ಡೋಲಿ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ.

शिशिर–पु जाडा । ಚಳಿ,ಶಿಶಿರಋತು.

शिशु–पु बच्चा । ಕೂಸು, ಚಿಕ್ಕಮಗ

शिष– स्त्री शिक्षा । ಉಪದೇಶ. पु. शिष्य । ಶಿಷ್ಯ.

शिष्ट– वि सभ्य, सुशील । ಸಭ್ಯ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತ, ಸುಶೀಲ

शिष्टता–स्त्री विनय । ವಿನಯ,ಶಿಷ್ಟತನ.

शिष्टाचार– पु. सभ्यव्यवहार, सत्कार । ಸಭ್ಯವ್ಯವಹಾರ, ಆದರ ಸತ್ಕಾರ

शीघ्र–क्रिवि जल्द । ಬೇಗನೆ,ಕೂಡಲೆ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ.

शीघ्रता– स्त्री. शीघ्रत्व– पु. जल्दी । ಅವಸರ, ಗಡಿಬಿಡಿ, ಶೀಘ್ರತೆ.

शीतज्वर– पु जाड़ा देकर चढनेवाला

ज्वर । ಚಳಿಜ್ವರ.

शीतला–स्त्री चेचक, एक देवी । ಮೈಲೀ ಬೇನೆ, ದೇವಿಯ ಬೇನೆ, ಸಿಡುಬು, ಸೀತಾಳಮ್ಮ.

शीर– पु. क्षीर । ಹಾಲು, ಕ್ಷೀರ.

शीरा– पु. चाशनी, शर्बत । ಸಕ್ಕರೆಯ ಪಾಕ, ಪಾನಕ.

शीरी– वि. मीठा, प्रिय । ಸಿಹಿಯಾದ, ಮಧುರ, ಪ್ರಿಯ.

शीरीनी–स्त्री. मिठाई, मिठास । ಮಿಠಾಯಿ, ಮಾಧುರ್ಯ, ಸಿಹಿ, ಇಂಪು.

शीर्ष– पु सिर, चोटी । ತಲೆ, ಶಿರ, ತುದಿ, ಶಿಖರ.

शीर्षक– पु. टोप, परिचय करनेवाला शब्द । ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಧರಿಸುವ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಮುಂತಾದವು, ಪರಿಚಯ ಮಾಡುವ ಶಬ್ದ, ತಲೆಬರಹ, ಶಿರೋನಾಮೆ.

शील– पु. अच्छा स्वभाव, चरित्र । ಶೀಲ, ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವಭಾವ, ನಡತೆ, ನಡೆನುಡಿ, ಆಚರಣೆ, ಗುಣ.

शीलवान्– वि. सुशील । ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ವಭಾವದ, ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ.

शीश– पु सिर । ತಲೆ, ಶಿರಸ್ಸು.

शीशफूल– पु एक शिरोभूषण । ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಒಂದು ಆಭರಣ.

शीशा– पु. कॉच, दर्पण । ಕಾಜು, ಕನ್ನಡಿ.

शीशी– स्त्री. छोटी बोतल । ಬಾಟಲಿ, ಬುದ್ದಲಿ, ಸೀಸೆ, ಕುಪ್ಪೆ.

शुक– पु तोता । ಗಿಳಿ.

शुकराना– पु. नज़राना, कृतज्ञता । ಕಾಣಿಕೆ, ಅಭಿನಂದನೆ, ಕೃತಜ್ಞತೆ, ಉಪಕಾರ ಮನ್ನಿಸುವದು.

शुक्ति– स्त्री सीपी, शंख । ಶಿಂಪು, ಶಂಖ.

शुक्तिज, शुक्तिबीज– पु मोती । ಮುತ್ತು.

शुक्र– पु वीर्य, अग्नि, शक्ति, सामर्थ्य, एक ग्रह । ವೀರ್ಯ, ಅಗ್ನಿ, ಶಕ್ತಿ, ಶೌರ್ಯ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಒಂದುಗ್ರಹ.

शुक्र– पु. कृतज्ञता, धन्यवाद । ಕೃತಜ್ಞತೆ, ಧನ್ಯವಾದ, ಅಭಿನಂದನೆ.

शुक्रगुज़ार– वि. कृतज्ञ । ಕೃತಜ್ಞ, ಉಪಕೃತ, ಆಭಾರಿ

शुक्रिया– पु धन्यवाद । ಧನ್ಯವಾದ, ಕೃತಜ್ಞತೆ.

शुक्ल– पु. धवल । ಬಿಳಿಯ. पु. शुक्लपक्ष, चादी, मक्खन । ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಬೆಣ್ಣೆ.

शुक्ला– स्त्री. सरस्वती । ಸರಸ್ವತಿ.

शुचि– वि पवित्र, स्वच्छ । ಪವಿತ್ರ, ಸ್ವಚ್ಛ, ನಿರ್ಮಲ. पु अग्नि, चंद्र, सूर्य । ಅಗ್ನಿ, ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯ.

शुचिकर्मा– वि. सदाचारी । ಸದಾಚಾರಿ, ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ.

शुजा– वि. वीर । ವೀರ, ಶೂರ, ಪರಾಕ್ರಮಿ.

शुजाअत– स्त्री. वीरता । ಶೌರ್ಯ.

शुतुर मुर्ग़– पु जिराफ । ಜಿರಾಫ.

शुद्ध– वि स्वच्छ, निर्दोष, उज्वल । ಸ್ವಚ್ಛ, ಶುದ್ಧ, ನಿರ್ದೋಷ, ಉಜ್ವಲ.
शुद्धि– स्त्री शुद्धता, पवित्रता, सुधार । ಶುದ್ಧತೆ, ಪವಿತ್ರತೆ, ಸುಧಾರಣೆ.
शुन, शुनि– पु कुत्ता । ನಾಯಿ
शुनक– पु. कुत्ता । ನಾಯಿ.
शुबहा– पु संदेह, भ्रम । ಸಂದೇಹ, ಸಂಶಯ, ಭ್ರಮೆ, ಭ್ರಾಂತಿ
शुभ– पु कल्याण । ಕಲ್ಯಾಣ, ಒಳಿತು. वि. भला । ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕ, ಒಳ್ಳೆಯ.
शुभचिंतक, शुभेच्छु– वि हितैषी । ಹಿತವನ್ನು ಬಯಸುವವ, ಶುಭ-ಚಿಂತಕ.
शुभ्र– वि. सफेद, उज्वल । ಶುಭ್ರ, ಬಿಳಿಯ, ನಿರ್ಮಲ, ಉಜ್ವಲ.
शुमार– पु गिनती । ಎಣಿಕೆ, ಲೆಕ್ಕ, ಸಂಖ್ಯೆ.
शुमारी– स्त्री गिनती । ಎಣಿಕೆ.
शुमाल– स्त्री. उत्तर दिशा । ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕು.
शुमाली– वि. उत्तर का । ಉತ್ತರದ, ಬಡಗಣ.
शुरू– पु. आदि, आरंभ । ಆರಂಭ, ಆದಿ, ಮೊದಲು. ಉಪಕ್ರಮ.
शुरूआत– स्त्री प्रारंभ । ಪ್ರಾರಂಭ.
शुल्क– पु. फीस, कर । ಶುಲ್ಕ, ಕರ, ತೆರಿಗೆ, ಬಾಡಿಗೆ.
शुश्रू– स्त्री. माँ । ತಾಯಿ.
शुश्रुषा– स्त्री. सेवा, उपासना । ಸೇವೆ, ಶುಶ್ರೂಷೆ, ಉಪಾಸನೆ.
शुश्क– वि सूखा, नीरस, निरर्थक । ಒಣ, ನೀರಸ, ನಿರರ್ಥಕ.
शूकर– पु दे 'सूअर'।
शूद्रा– स्त्री. शूद्र जाती की स्त्री । ಶೂದ್ರರವಳು.
शूरता, शूरताई– स्त्री वीरता । ಶೌರ್ಯ, ವೀರತೆ.
शूलना– अक्रि चुभना, पीड़ा देना । ಚುಚ್ಚು, ನೋಯು, ನೋವಾಗು.
शूलि– पु. महादेव । ಮಹಾದೇವ.
शृंखल–पु. जंजीर, करधनी । ಸರಪಳಿ, ನಡುಪಟ್ಟಿ.
शृंखला– स्त्री जजीर, श्रेणी, पंक्ति, सिलसिला । ಸರಪಳಿ, ಸಾಲು, ಶ್ರೇಣಿ, ಕ್ರಮ.
शृंग– पु. सींग, चोटी, शिखर, चिह्न, स्तन, प्रभुत्व, एक बाजा । ಕೊಂಬು, ತುದಿ, ಶಿಖರ, ಚಿಹ್ನೆ, ಸ್ತನ, ಪ್ರಭುತ್ವ, ಕೊಂಬು, (ವಾದ್ಯ).
शृंगारना–सक्रि सजाना । ಶೃಂಗರಿಸು, ಅಲಂಕರಿಸು.
शृग, शृगाल–पु सियार । ನರಿ. वि. कायर । ಹೇಡಿ.
शेख़– पु. मुहम्मद साहब के वंशजों की उपाधि, इस्लाम धर्म का आचार्य । ಮೊಹಮ್ಮದಪೈಗಂಬರರ ವಂಶಜರ ಬಿರುದು, ಮುಸಲ್ಮಾನೀ ಧರ್ಮದ ಆಚಾರ್ಯ.
शेख़चिल्ली– पु. मूर्ख, मसखरा, बड़ेबड़े मंसूबे बांधनेवाला । ಮೂರ್ಖ,

ವಿ ಸ್ತೋ ೯ ದಿ, ಕಲ್ಪನಾಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ವನ್ನು ಕಟ್ಟುವವ.

शेख़ी– स्त्री. डींग, घमंड । ಬಡಿವಾರ, ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ, ಜಂಭ, ಸೊಕ್ಕು, ಗರ್ವ, ಡೌಲು, ಬಡಿವಾರ.

—मारना = वढवढ़ कर वातें करना । ಬಡಿವಾರಕೊಚ್ಚು, ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, ಜಂಬ ಕೊಚ್ಚು.

शेख़ीबाज़– वि डींग मारनेवाला । ಬಡಾಯಿ ಕೊಚ್ಚುವವ,ಆತ್ಮಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವ, ಬಡಿವಾರ ಹೇಳುವವ, ಜಂಭಗಾರ.

शेर– पु सिंह, पद्य। ಸಿಂಹ, ಉರ್ದು ಪದ್ಯದ ಎರಡು ಸಾಲು, ಚರಣ.

शेरनी–स्त्री शेर की मादा। ಹೆಣ್ಣು ಸಿಂಹ.

शेरपंजा– पु. 'वघनहाँ' नामक शस्त्र । ವ್ಯಾಘ್ರ ನಖ.

शेरमर्द– पु. वीर । ವೀರ, ಶೂರ.

शेरवानी– स्त्री. एक तरह का अंगा । ಒಂದು ತರದ ಉದ್ದವಾದ ಅಂಗಿ, ನಿಲುವಂಗಿ.

शेवाल– पु. दे. 'शैवाल'।

शेष– वि बचा हुआ, समाप्त । ಉಳಿದ, ಸಮಾಪ್ತ. पु. नागराज, समाप्ति, परिणाम, वची हुयी वस्तु । ನಾಗ ರಾಜ, ಸಮಾಪ್ತಿ, ಅಂತ, ಪರಿಣಾಮ, ಉಳಿದ ಸಂಖ್ಯೆ, ಉಳಿದವಸ್ತು.

शै– स्त्री चीज़ । ವಸ್ತು, ಪದಾರ್ಥ.

शैतान– पु. तमोगुणी देवता, शरारती या दुष्ट व्यक्ति । ಸೈತಾನ, ಭೂತ, ದೆವ್ವ, ದುಷ್ಟ, ನೀಚ.

शैतानी– स्त्री. दुष्टता, शरारत । ದುಷ್ಟತನ,ನೀಚತನ. वि. शैतान संबंधी । ಪೈಶಾಚಿಕ.

शैथिल्य– पु. सुस्ती, ढिलाई। ನೈಗಳ್ಳ ತನ, ಆಲಸ್ಯ, ಸಡಿಲುತನ.

शैदा–वि आसक्त। ಆಸಕ್ತ,ಮೋಹಿತ.

शैदाई– पु. आसक्त । ಆಸಕ್ತ, ಅನುರಾಗಿ.

शैल– पु. पहाड़ । ಪರ್ವತ.

शैलपति, शैलराज– पु. हिमालय । ಹಿಮಾಲಯ.

शैली– स्त्री रीति, प्रणाली, लिखने का तरीका । ಶೈಲಿ, ಪದ್ಧತಿ, ರೀತಿ, ಬರೆಯುವ ಪದ್ಧತಿ.

शैव– पु. शिवभक्त । ಶಿವಭಕ್ತ.

शैवाल– पु. सेवार । ಪಾಚಿ.

शैशव–पु. वाल्यावस्था । ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆ, ಬಾಲ್ಯ.

शोक–पु. दु:ख। ದುಃಖ,ವ್ಯಸನ,ವ್ಯಥೆ.

शोकातुर, शोकार्त्त– वि. शोक से व्याकुल । ದುಃಖದಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲ ನಾದ.

शोच– पु. दुःख, चिंता । ದುಃಖ, ಚಿಂತೆ.

शोचनीय– वि. जिससे दु:ख उत्पन्न हो, चिंतनीय । ದುಃಖಕಾರಕ, ದುಃಖ ವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ,ಚಿಂತನೀಯ.

शोणित– पु रुधिर । ರಕ್ತ. वि लाल। ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ.

शोध– पु. खोज। ಶೋಧ, ಹುಡುಕುವಿಕೆ, ಸಂಶೋಧನೆ.

शोधक– पु. शोधनेवाला। ಶೋಧಿಸುವವ, ಹುಡುಕುವವ, ಸಂಶೋಧಕ.

शोधन– पु. शुद्धता, शुद्ध करना, दोष दूर करना, (ऋण) चुकाना। ಶೋಧನೆ, ಶುದ್ಧತೆ, ಶುದ್ಧ ಮಾಡುವಿಕೆ, ದೋಷ ದೂರ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಹುಡುಕುವಿಕೆ, ಸಾಲ ಕಳೆಯುವಿಕೆ.

शोधना– सक्रि. साफ करना, सुधारना, खोजना। ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡು, ಸೋಸು, ಶುದ್ಧ ಮಾಡು, ಸುಧಾರಿಸು, ಹುಡುಕು, ಶೋಧಿಸು.

शोधनी– स्त्री. झाड़ू। ಕಸಬರಿಗೆ, ಉಡುಗೋಲು.

शोधित– वि. साफ किया हुआ, परिष्कृत। ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿದ, ಶೋಧಿಸಿದ, ಪರಿಷ್ಕೃತ.

शोभ–स्त्री शोभा। ಶೋಭೆ, ಸೌಂದರ್ಯ.

शोभन– वि. सुंदर, शुभ। ಸುಂದರ, ಶುಭ, ಒಳ್ಳೆಯ. पु. शुभ, अग्नि, कमल। ಕಲ್ಯಾಣ, ಅಗ್ನಿ, ಕಮಲ.

शोभना– अक्रि शोभा देना। ಶೋಭಿಸು, ಸೊಗಯಿಸು.

शोभा– स्त्री. कांति, सुंदरता, श्रृंगार। ಶೋಭೆ, ಕಾಂತಿ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಶೃಂಗಾರ.

शोभायमान– वि. सुंदर। ಸುಂದರ, ಶೋಭಿಸುವ.

शोर– पु. कोलाहल, धूम। ಗದ್ದಲ, ಕೋಲಾಹಲ, ಚೀರಾಟ, ಗುಲ್ಲು, ಗಲಭೆ.

शोरबा– पु रसा, पके हुए मॉस का पानी। ರಸ, ಎಸರು, ಸಾರು, ಮಾಂಸದ ಸಾರು.

शोरा– पु. एक क्षार। ಸೋರುಪ್ಪು.

शोला– पु. ज्वाला। ಜ್ವಾಲೆ, ಅಗ್ನಿಶಿಖೆ, ಕಿಡಿ.

शोषक– पु सोखनेवाला, नाश करनेवाला। ಹೀರುವ, ಒಣಗಿಸುವ, ನಾಶ ಮಾಡುವ.

शोषण– पु. चूसना, सुखाना। ಹೀರುವಿಕೆ, ಒಣಗಿಸುವಿಕೆ.

शोषित– वि. जो चूसा गया हो। ಶೋಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಹೀರಲ್ಪಟ್ಟ.

शोहदा– पु. लंपट, गुंडा। ಲಂಪಟ, ಕಾಮುಕ, ದುಷ್ಟ, ನೀಚ, ಪುಂಡ, ಪೋಲಿ.

शोहरत– स्त्री. **शोहरा**– पु प्रसिद्धि। ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ವಿಖ್ಯಾತಿ.

शौक़– पु. व्यसन, चसका, प्रवृत्ति। ವ್ಯಸನ, ಚಟ, ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಲಾಲಸೆ, ಒಲವು.

शौकत– स्त्री. सजधज, टाटबाट। ಶೃಂಗಾರ, ರೀತಿ, ಭವ್ಯತನ.

शौक़िया– क्रिवि. शौकसे। ಖುಷಿಯಾಗಿ, ಪ್ರೇಮದಿಂದ. वि शौक़ करनेवाला। ಷೋಕಿನ, ಮೋಜಿನ.

शौक़ीन– वि. शौक़ करनेवाला, ऐयाश। ವಿಲಾಸಿ, ಸುಖಪ್ರಿಯ, ಮೋಜು

ಗಾರ, ಷೋಕಿನವ.

शौक़ीनी– स्त्री शौकीन होने का भाव या काम। ವಿಲಾಸ, ಮೋಜು, ವ್ಯಭಿಚಾರ.

शौक्तिक–पु मोती। ಮುತ್ತು.

शौच-पु पवित्रता, पाखाना। ಶುದ್ಧತೆ, ಪವಿತ್ರತೆ, ಶೌಚ, ಮಲ.

शौरि– पु श्रीकृष्ण। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.

शौहर– पु. पति। ಗಂಡ, ಪತಿ.

श्याम– वि. काला। ಕರೆಯ, ಕಪ್ಪು.

श्यामकर्ण– पु. काले कानवाला घोड़ा। ಕರೆಯ ಕಿವಿಗಳುಳ್ಳ ಕುದುರೆ.

श्यामटीका– पु दिठौना। ದೃಷ್ಟಿ ಬೊಟ್ಟು.

श्यामल– वि. काला। ಕಪ್ಪು, ಕರೆಯ.

श्यामसुंदर– पु श्रीकृष्ण। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.

श्रद्धा– स्त्री. विश्वास और भक्ति। ಶ್ರದ್ಧೆ, ಭಕ್ತಿ, ವಿಶ್ವಾಸ

श्रमजल– पु पसीना। ಬೆವರು.

श्रमजीवी– पु. मेहनत करके जीवन निर्वाह करनेवाला, कुली। ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವವ, ಕೂಲಿಕಾರ.

श्रमण– पु बौद्ध सन्यासी, कुली। ಬೌದ್ಧ ಸನ್ಯಾಸಿ, ಕೂಲಿಕಾರ.

श्रमित– वि. थका हुआ। ದಣಿದ.

श्रवण, श्रवन– पु सुनने की क्रिया, कान। ಕೇಳುವಿಕೆ, ಕಿವಿ.

श्रवना– अक्रि. स्रवना। ಸೋರು, ಬೀಳು, ಹರಿ, ಸ್ರವಿಸು.

श्रांत– वि. थका हुआ, खिन्न। ದಣಿದ, ಬೇಸತ್ತ, ಖಿನ್ನ

श्राप– पु. शाप। ಶಾಪ.

श्रावक, श्रावग– पु. जैन धर्मानुयायी, बौद्ध साधु। ಜೈನ ಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿ, ಬೌದ್ಧ ಸಾಧು. वि सुननेवाला। ಕೇಳುವವ.

श्री– स्त्री लक्ष्मी, शोभा, ऐश्वर्य, काति, सिद्धि, यश, एक आदर सूचक शब्द। ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಶೋಭೆ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಕಾಂತಿ, ಸಿದ್ಧಿ, ಯಶ, ಹೆಸರಿನ ಹಿಂದೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಒಂದು ತರದ ಆದರ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ.

श्रीखंड–पु. हरिचदन, दही केशर और मिश्री से बना एक पेय पदार्थ। ಚಂದನ, ಶ್ರೀಖಂಡ.

श्रीगणेश– पु. आरंभ। ಆರಂಭ.

श्रीमान्– वि धनी। ಶ್ರೀಮಂತ. पु. धनी व्यक्ति, आदर सूचक शब्द। ಶ್ರೀಮಂತ ಮನುಷ್ಯ, ಆದರ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ.

श्रुत–वि. सुना हुआ, प्रसिद्ध। ಕೇಳಿದ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ.

श्रुति– स्त्री. वेद, कान, सुनी हुयी बात, चार की संख्या। ವೇದ, ಕಿವಿ, ಕೇಳಿದ ಸಂಗತಿ, ನಾಲ್ಕರ ಸಂಖ್ಯೆ.

श्रुतिपथ– पु. कान, वेदों का मार्ग। ಕಿವಿ, ವೇದದ ಮಾರ್ಗ.

श्रुतिवेध– पु. कान छेदने का संस्कार।

ಕಿವಿ ಚುಚ್ಚುವ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಕರ್ಣ ವೇಧ.

श्रेणि, श्रेणी–स्त्री. पंक्ति, माला, परंपरा, समूह, सीढी। ಪಂಕ್ತಿ, ಸಾಲು, ಮಾಲೆ, ಪರಂಪರೆ, ಕ್ರಮ, ಸಮೂಹ, ಸೋಪಾನ.

श्रेयस्कर–वि. शुभावह। ಮಂಗಲಕಾರಿ, ಶುಭಕಾರಿ.

श्रेष्ठ– वि सबसे अच्छा, पूज्य, बड़ा, प्रधान । ಉತ್ತಮ, ಹೆಚ್ಚಿನ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಪೂಜ್ಯ, ದೊಡ್ಡ, ಮುಖ್ಯ.

श्रेष्ठी– पु सेठ, महाजन । ಸೆಟ್ಟಿ, ಸಾವುಕಾರ.

श्रोता– पु. सुननेवाला । ಕೇಳುವವ, ಆಲಿಸುವವ.

श्लाघनीय–वि. प्रशसा के योग्य। ವರ್ಣನೀಯ, ಪ್ರಶಂಸಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

श्लाघ्य– वि दे. 'श्लाघनीय'।

श्लील– वि. उत्तम, शुभ । ಉತ್ತಮ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಶುಭ.

श्लोक– पु. यश, प्रसिद्धि, स्तुति, ध्वनि, पद्य, कविता । ಯಶ, ಕೀರ್ತಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ, ಸ್ತುತಿ, ಪ್ರಶಂಸೆ, ಧ್ವನಿ, ಪದ್ಯ, ಕವಿತೆ.

श्वसुर– पु. दे. 'ससुर'।

श्वान– पु. कुत्ता । ನಾಯಿ.

श्वेत– वि. सफेद, उज्वल । ಬಿಳಿಯ, ಶುಭ್ರ, ಉಜ್ವಲ. पु. सफेद रंग, चाँदी । ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣ, ಬೆಳ್ಳಿ.

श्वेतांबर– पु जैनियो का एक संप्रदाय । ಜೈನರ ಒಂದು ಒಳಪಂಗಡ.

श्वेतांशु– पु चंद्रमा । ಚಂದ್ರ.

ष

षंड, षंढ– पु. नपुंसक । ನಪುಂಸಕ.

षट्– वि. छः । ಆರು.

षट्कोण– वि. छः कोनेवाला । ಆರು ಮೂಲೆಗಳುಳ್ಳ, ಆರು ಮೂಲೆಯ.

षट्चक्र–पु. शरीरस्थ छः चक्र । ಶರೀರದೊಳಗಿನ ಆರು ಚಕ್ರಗಳು. दे. 'षड्यंत्र'।

षट्चरण, षट्पद– पु भौंरा । ಗುಂಗೀಹುಳ, ಭ್ರಮರ.

षट्रस– पु. छः प्रकार के रस। ಆರು ರಸಗಳು.

षडंग– पु. वेद के छे. अंग। [ಆರು ಅಂಗಗಳು. ವೇದದ]

षडंघ्रि– पु. भ्रमर। ಭ್ರಮರ.

षडानन–पु. कार्तिकेय। ಕಾರ್ತಿಕೇಯ, ಷಡಾನನ.

षड्यंत्र–पु.गुप्त आयोजन । ಗುಪ್ತ ತಂತ್ರ, ಒಳಸಂಚು, ದುರಾಲೋಚನೆ.

षड्रिपु– पु. छः मनोविकार – काम

क्रोध, लोभ, मोह, मद और मत्सर। ಆರು ಮನೋವಿಕಾರಗಳು (ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಮದ ಮತ್ತು ಮತ್ಸರ).

षष्ठ– वि. छटवाँ। ಆರನೆಯ.

षष्ठी– स्त्री. छटी तिथि, जन्म के बाद छटवें दिनका उत्सव। ಷಷ್ಠಿ, ಆರನೆಯ ತಿಥಿ, ಹುಟ್ಟಿದ ಆರನೆಯ ದಿನದ ಉತ್ಸವ.

षाण्मासिक– वि छमाही। ಆರು ತಿಂಗಳ.

षोडश– वि. सोलह, सोलहवाँ। ಹದಿನಾರು, ಹದಿನಾರನೆಯ.

षोडशी– स्त्री सोलह वरस की स्त्री। ಹದಿನಾರು ವರುಷದ ಸ್ತ್ರೀ. वि सोलह वरस की, सोलहवी। ಹದಿನಾರು ವರುಷದ, ಹದಿನಾರನೆಯ.

षोडषोपचार– पु. पूजन के वस्त्राभरण, धूप, दीप आदि १६ अंग। ಪೂಜೆಯ ಹದಿನಾರು ಅಂಗಗಳು.

स

संउपना– सक्रि दे. 'सौंपना'।

सक– स्त्री. दे. 'शंक'।

संकट– पु. दुःख, विपत्ति। ದುಃಖ, ತ್ರಾಸ, ಸಂಕಟ. वि. संकीर्ण, कष्टदायी। ಇರುಕಾದ, ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ, ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ, ಕಷ್ಟದಾಯಕವಾದ.

संकना– सक्रि. संदेह करना, डरना। ಸಂಶಯ ಪಡು, ಅಂಜು.

सकर– पु. शिवजी, दो वस्तुओंका मेल, दोगला। ಶಿವ, ಶಂಕರ, ಬೆರಕೆ. ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳ ಮಿಶ್ರಣ, ಮಿಶ್ರ ಜಾತಿಯವ.

संकरा– वि. संकीर्ण, तंग। ಅಗಲ ಕಡಿಮೆಯಾದ, ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ, ಇರುಕಾದ. पु कष्ट, आपत्ति। ಕಷ್ಟ, ತೊಂದರೆ, ವಿಪತ್ತು, ಸಂಕಟ. स्त्री जंजीर। ಸರಪಣಿ.

संकराना– सक्रि संकुचित करना, कष्ट देना। ಸಂಕುಚಿತ ಮಾಡು, ಮುಚ್ಚು, ಕಷ್ಟ ಕೊಡು.

संकरी– पु. वर्णसंकर। ಬೆರಕೆ ಜಾತಿಯವ.

संकल– स्त्री. जंजीर, सिकडी। ಸರಪಣಿ, ಸಂಕೋಲೆ, ಚಿಲಕ. पु. संकलन। ಸಂಕಲನ, ಸಮೂಹ,

संकलन– पु. संग्रह। ಸಂಗ್ರಹ, ಒಟ್ಟುಗೂಡುವಿಕೆ.

संकलप, संकल्प– पु दृढ़निश्चय। ದೃಢ ನಿಶ್ಚಯ.

संकलित– वि संगृहीत । ಸಂಕಲನ ಮಾಡಿದ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ, ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದ.

संकाना– अक्रि शंकित होना, डरना । ಸಂದೇಹಪಡು, ಅಂಜು.

संकार–पु. संकेत । ಸಂಕೇತ,ಗುರುತು, ಸನ್ನೆ, ಚಿಹ್ನೆ.

संकारना– सक्रि संकेत करना । ಸನ್ನೆ ಮಾಡು, ಸಂಕೇತ ಮಾಡು.

संकीर्ण–वि तंग, छोटा । ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ, ಅಗಲ ಕಡಿಮೆಯಾದ, ಸಂಕುಚಿತ, ತುಚ್ಛ, ಕ್ಷುದ್ರ. पु. विपत्ति । ಸಂಕಟ, ವಿಪತ್ತು, ತೊಂದರೆ.

संकुचना– अक्रि दे 'सकुचना'।

संकुचाना– सक्रि दे. 'सकुचाना'।

संकुचित– वि. लजित, सिकुड़ा हुआ । ಸಂಕೋಚಪಟ್ಟ, ನಾಚಿದ, ಅಗಲ ಕಡಿಮೆಯಾದ, ಮುದಡಿಕೊಂಡ, ಮುಚ್ಚಿದ, ಮುದುರಿಕೊಂಡ.

संकुल–पु युद्ध, समूह, झुंड । ಯುದ್ಧ, ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು. वि परिपूर्ण, घना, एकत्रित । ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ, ದಟ್ಟವಾದ,ಕೂಡಿಸಿದ, ಗುಂಪಾದ.

संकुलित–वि. परिपूर्ण, घना, एकत्रित । ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ, ದಟ್ಟ,ಕೂಡಿಸಿದ, ಗುಂಪಾದ.

संकेत–पु. इशारा, चिह्न, पहले से निश्चित स्थान या बात । ಗುರುತು, ಚಿಹ್ನೆ, ಸನ್ನೆ, ಮೊದಲೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ಸ್ಥಾನ ಅಥವಾ ಸಂಗತಿ. वि संकुचित । ಸಂಕುಚಿತ, ಇರುಕಾದ.

संकेतना– सक्रि संकट में डालना । ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ನೂಕು. अक्रि संकुचित होना। ಸಂಕುಚಿತವಾಗು,ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳು.

संकोच– पु लज्जा, हिचक, आगापीछा, कमी । ಲಜ್ಜೆ, ನಾಚಿಕೆ,ಸಂಕೋಚ, ಭಿಡೆ, ಸಂದೇಹ, ಅಂಜಿಕೆ,ಅಳುಕು, ಆಕುಂಚನ, ಇರುಕು, ಇಕ್ಕಟ್ಟು.

संकोचना– सक्रि संकुचित करना । ಸಂಕೋಚ ಮಾಡು, ಆಕುಂಚನ ಮಾಡು. अक्रि संकोच करना । ಸಂಕೋಚಪಡು.

संकोची–पु संकोच करनेवाला । ನಾಚುವವ,ಸಂಕೋಚಪಡುವವ,ವಿನೀತ

संकोपना–अक्रि. क्रोध करना। ಕ್ರೋಧಿತನಾಗು, ಕುಪಿತನಾಗು, ರೇಗು.

संक्रंदन– पु इंद्र, रुदन । ಇಂದ್ರ, ಶೋಕ, ಅಳುವಿಕೆ.

संक्रमण–पु अतिक्राति, गमन, घूमना। ಅತಿಕ್ರಮಣ, ದಾಟುವಿಕೆ, ತಿರುಗಾಟ, ಸಂಚಾರ, ಗಮನ.

संक्रांति–स्त्री. संचार, सूर्य का एक राशि में से दूसरे में जाना । ಸಂಚಾರ, ಗಮನ, ಸೂರ್ಯನು ಒಂದು ರಾಶಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ರಾಶಿಗೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.

संक्रामक– वि संसर्ग या छूत से फैलनेवाला । ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಹಬ್ಬುವ (ರೋಗ), ಅಂಟು (ರೋಗ),

ಸ್ಪೃಶ್ಯಜನ್ಯ.

सख्र– पु दे. 'शंख'।

संखिया–पु एक तरह का विष। ಶಂಖ ಪಾಶಾಣ. वि. शंख के आकार का। ಶಂಖದ ಆಕಾರದ

संख्या– स्त्री गिनती। ಎಣಿಕೆ, ಸಂಖ್ಯೆ.

संग– पु पत्थर। ಕಲ್ಲು, ಶಿಲೆ.

सग– पु साथ, सोहबत, मेलमिलाप। ಸಂಗತಿ, ಸಹವಾಸ, ಭೆಟ್ಟಿ, ಜೊತೆ, ಕೂಟ, ಸಮಾಗಮ.

सगठन– पु दे 'संघटन'।

संगत– स्त्री. संगति, उदासी साधुओ का मठ। ಸಂಗತಿ, ಸಂಸರ್ಗ, ಸಹವಾಸ, ಜೊತೆ, ಉದಾಸೀ ಸಾಧುಗಳ ಮಠ. वि. संयुक्त। ಸಂಯುಕ್ತ, ಕೂಡಿದ.

सगतरा– पु दे. 'संतरा'।

संगतराश– पु पत्थर काटने और गढ़नेवाला शिल्पकार। ಕಲ್ಕುಟಿಗ, ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಶಿಲ್ಪ ತೆಗೆಯುವವ.

संगति– स्त्री. सोहबत, मेल, संपर्क। ಸಂಗತಿ, ಸಂಪರ್ಕ, ಭೆಟ್ಟಿ, ಸಹವಾಸ, ಕೂಟ, ಗೆಳೆತನ.

सगदिल–पु कठोर हृदयवाला। ಕಠೋರ ಹೃದಯದ, ನಿರ್ದಯ, ಕಲ್ಲೆದೆಯ, ಕ್ರೂರ.

संगम– पु. मिलाप, संयोग, दो नदियो के मिलने की जगह। ಕೂಡುವಿಕೆ, ಸಂಯೋಗ, ನದಿಗಳ ಸಂಗಮ.

संगमर्मर, संगमारवर– पु एक प्रकार का सफेद पत्थर। ಸಂಗಮರವರೀ ಕಲ್ಲು.

संग-यशब– पु एक प्रकार का कुछ हरे रंग का बहुमूल्य पत्थर। ಒಂದು ತರದ ಹಸರು ಬಣ್ಣದ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಹರಳು.

संगर– पु युद्ध, नियम, प्रण, विष। ಯುದ್ಧ, ನಿಯಮ, ಪಣ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ವಿಷ.

संगरा–पु. बॉस का डंडा जिसके सहारे पत्थर उठाया जाता है। ಕಲ್ಲು ಎತ್ತುವದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಬಿದಿರಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆ.

संगाती, संघाती–पु. साथी। ಸಂಗಡಿಗ, ಮಿತ್ರ, ಗೆಳೆಯ.

संगी– पु. साथी, मित्र। ಸಂಗಡಿಗ, ಗೆಳೆಯ, ಮಿತ್ರ.

संगी– वि पत्थर का बना हुआ। ಕಲ್ಲಿನಿಂದಾದ.

संगीन– वि. पाषाण निर्मित, मज़बूत, विकट। ಕಲ್ಲಿನಿಂದಾದ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು, ಕಠಿಣ, ವಿಕಟ. पु एक अस्त्र। ಲೋಹದ ಒಂದು ಅಸ್ತ್ರ.

सगृहीत–वि. संग्रह किया हुआ। ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ, ಕೂಡಿಸಿದ.

संगोतरा– पु. दे. 'संतरा'।

सग्रह–पु. संचय, संकलन। ಸಂಚಯ, ಕೂಡಿಸುವಿಕೆ, ಸಂಗ್ರಹ, ಸಂಕಲನ.

संग्रहणी– स्त्री. पेट का एक रोग। ಹೊಟ್ಟೆಯ ಒಂದು ರೋಗ.

संग्रही, संग्रहीता–पु. संग्रह करनेवाला।

ಸಂಗ್ರಹಿಸುವವ, ಕೂಡಿಡುವವ.
संग्राम– पु युद्ध। ಯುದ್ಧ, ಕಾಳಗ.
संग्राहक– पु दे. 'संग्रही'।
संग्राह्य–वि संग्रहणीय। ಸಂಗ್ರಹಿಸತಕ್ಕ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.
सघ– पु. दल, समूह, सभा। ದಲ, ಸಮೂಹ, ಸಮಿತಿ, ಸಭೆ.
संघट–पु संयोग, झगड़ा। ಸಂಯೋಗ, ಸಂಘಟನೆ,ಮಿಳನ, ಜಗಳ,ಪರಸ್ಪರ ತಿಕ್ಕಾಟ, ಯುದ್ಧ
संघटन– पु मेल, संयोग, रचना, निर्माण। ಕೂಡುವಿಕೆ, ಸಂಘಟನೆ, ಸಂಯೋಗ, ರಚನೆ, ನಿರ್ಮಾಣ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿರಿಸುವಿಕೆ
सघट्ट–पु संघटन, बनावट। ಸಂಯೋಗ, ಸಂಘಟನೆ, ರಚನೆ.
सघपति–पु. दल का नायक। ಸಂಘದ ನಾಯಕ.
संघरना– सक्रि दे 'संघारना'।
सघर्ष, संघर्षण–पु. रगड़, प्रतिद्वंद्विता। ತಿಕ್ಕಾಟ, ಸಂಘರ್ಷಣೆ, ಸವೆಯುವಿಕೆ, ಜಗಳ, ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಹೋರಾಟ
संघात– पु समूह, चोट मारना, संघर्ष, युद्ध, संग। ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು, ಆಘಾತ, ಸಂಘರ್ಷಣೆ, ಯುದ್ಧ, ಹೋರಾಟ, ಸಂಗತಿ.
संघाती– पु. साथी, मित्र। ಸಂಗಡಿಗ. ಮಿತ್ರ
सघार– पु. संहार। ಸಂಹಾರ, ನಾಶ.
संघारना–सक्रि. सहारना, मार डालना। ಸಂಹರಿಸು, ಕೊಲ್ಲು.
सघाराम - पु. बौद्धमठ। ಬೌದ್ಧಮಠ.
संचना–सक्रि. संचय करना। ಕೂಡಿಸು, ಸಂಗ್ರಹಿಸು, ಶೇಖರಿಸು.
संचय– पु. संकलन, ढेर। ಸಂಕಲನ, ಸಂಗ್ರಹ, ರಾಶಿ, ಕೂಡಿಡುವಿಕೆ.
संचरना– अक्रि. चलना, फैलना। ನಡೆ, ಸಂಚರಿಸು, ತಿರುಗಾಡು, ಹಬ್ಬು, ಹರಡು. सक्रि चलाना। ನಡಿಸು, ಹಬ್ಬಿಸು.
संचार– पु गमन, प्रवेश, फैलाव। ಗಮನ, ಸಂಚಾರ, ತಿರುಗಾಟ, ಪ್ರವೇಶ, ಹಬ್ಬುವಿಕೆ.
संचारक– पु गति प्रदान करनेवाला। ನಡಿಸುವವ, ಹಬ್ಬಿಸುವವ, ಮುಂದಾಳು.
संचारना–सक्रि प्रवेश कराना, फैलाना। ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿಸು, ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿಸು, ಹಬ್ಬಿಸು, ಹುಟ್ಟಿಸು.
संचारी– पु वायु। ಹವೆ, ವಾಯು वि गतिशील। ಗತಿಯುಳ್ಳ, ತಿರುಗಾಡುವ, ಸಂಚರಿಸುವ, ಪ್ರವೇಶಿಸುವ.
संचालक– पु. चलानेवाला। ನಡಿಸುವವ, ಪ್ರವರ್ತಕ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ, ನಿರ್ವಾಹಕ.
संचालन– पु चलाना। ಸಂಚಾಲನೆ, ನಡಿಸುವಿಕೆ, ನಿರ್ವಹನೆ.
संचित–वि. इकट्ठा किया हुआ। ಕೂಡಿಸಿದ,ಸಂಚಯಿಸಿದ,ರಾಶಿಮಾಡಿದ.

संजम– पु संयम । ಸಂಯಮ.

संजात–वि उत्पन्न । ಹುಟ್ಟಿದ, ಉತ್ಪನ್ನ.

संजाफ, संजाब– स्त्री. झालर । ಅಂಚು, ಕರೆ, ಝಾಲರ, ಕುಚ್ಚು. पु एक तरह का घोड़ा । ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಕುದುರೆ.

संजाफी– वि. मगजीदार । ಅಂಚು ಕಟ್ಟಿದ, ಗೋಟು ಕಟ್ಟಿದ, ಕರೆ ಕಟ್ಟಿದ.

संजीदगी– स्त्री गाभीर्य । ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಗಂಭೀರತೆ.

संजीदा– वि गंभीर, समझदार । ಗಂಭೀರ, ಶಾಂತ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ, ಬುದ್ಧಿವಂತ.

संजीवनी– स्त्री. मरे हुए को जिलानेवाली औषधि-विशेष । ಸತ್ತವನನ್ನು ಬದುಕಿಸುವ ಒಂದು ಔಷಧ.

संजुक्त– वि. संयुक्त । ಸಂಯುಕ್ತ, ಕೂಡಿದ.

संजुग– पु. समर । ಯುದ್ಧ.

सँजोई–क्रिवि साथमे । ಸಂಗಡ, ಕೂಡ.

सँजोग– पु. दे 'संयोग'।

सँजोना, सँजोवना– सक्रि सुसज्जित करना, सजाना । ಕೂಡಿಸು, ಕ್ರಮಗೊಳಿಸು, ಶೃಂಗರಿಸು.

सँजोवल– वि सुसज्जित । ಸುಸಜ್ಜಿತ, ಸಾವಧಾನ.

संज्ञा–स्त्री. नाम, चेतना, बुद्धि, संकेत । ನಾಮ, ಹೆಸರು, ಚೇತನೆ, ಬುದ್ಧಿ, ಸಂಕೇತ, ಚಿಹ್ನೆ.

संज्ञाहीन–वि बेसुध । ಚೇತನೆಯಿಲ್ಲದ, ಮೂರ್ಛಿತ.

संझवाती–स्त्री. संध्या का गीत, शाम को जलाया जानेवाला दीपक । ಸಂಜೆಗೆ ಹಾಡುವ ಹಾಡು, ದೀಪರಾಗ, ಸಂಜೆಗೆ ಉರಿಸುವ ದೀಪ.

संझा– स्त्री संध्या । ಸಂಜೆ, ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲ.

संझोखा–पु सायंकाल । ಸಾಯಂಕಾಲ, ಸಂಜೆಯ ಸಮಯ.

संड– पु. दे 'साँड'।

सड-मुसंड– वि मोटाताजा । ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟ, ಸ್ಥೂಲಕಾಯ, ಕೊಬ್ಬಿದ.

संडसा– पु संडसी– स्त्री लोहेका एक औजार । ಇಕ್ಕಳ.

सडा– वि मोटाताजा । ದೃಢಗಾತ್ರದ, ಸ್ಥೂಲಕಾಯದ, ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ, ಕೊಬ್ಬಿದ

संडास– पु. पाखाना । ಪಾಯಖಾನೆ, ಶೌಚಕೂಪ, ಕಕ್ಕಸ.

संत– पु. महात्मा । ಸಂತ, ಮಹಾತ್ಮ, ಧರ್ಮಾತ್ಮ, ಸಾಧು.

संतत–क्रिवि. हमेशा । ಸತತ, ಯಾವಾಗಲೂ, ನಿರಂತರ.

संतति– स्त्री. संतान । ಸಂತಾನ, ವಂಶ.

सतप्त–वि. जला हुआ, दुखी । ಕಾಯ್ದ, ಸುಟ್ಟ, ದುಃಖಿತ.

संतरा– पु एक फल । ಕಿತ್ತಳೆಹಣ್ಣು.

संतरी–पु पहरेदार । ರಕ್ಷಕ, ಕಾವಲುಗಾರ, ಪಹರೆಯವ.

संतान– पु सतति, वंश । ಮಕ್ಕಳು, ಸಂತತಿ, ವಂಶ.

संताप– पु ताप, दुःख । ತಾಪ, ಉರಿ, ಬೇಗೆ, ಮಾನಸಿಕ ದುಃಖ, ಕಷ್ಟ.

संतापना–सक्रि. पीडा पहुंचाना । ತ್ರಾಸ ಕೊಡು, ಪೀಡಿಸು.

संतापी– वि. तकलिफ देनेवाला । ತ್ರಾಸ ಕೊಡುವವ.

संतुष्ट– वि. तृप्त । ತೃಪ್ತ, ಆನಂದ ಹೊಂದಿದ.

संतोख, संतोष– पु. तृप्ति, प्रसन्नता । ಆನಂದ, ತೃಪ್ತಿ, ಪ್ರಸನ್ನತೆ, ಸಂತೋಷ.

संतोषना– सक्रि. संतुष्ट करना । ಸಮಾಧಾನ ಗೊಳಿಸು, ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸು अक्रि संतुष्ट होना । ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದು, ಸಂತೋಷ ಹೊಂದು.

संतोषित–वि. संतुष्ट, तृप्त । ಸಂತುಷ್ಟ, ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದ.

संत्रस्त– वि. भयभीत । ಭಯಭೀತ, ಗಾಬರಿಯಾದ, ತ್ರಾಸಹೊಂದಿದ.

संथा– पु पाठ, सबक । ಪಾಠ.

संद– पु. दबाव, छिद्र । ಒತ್ತರಿಕೆ, ದಮನ, ಅಡಗಿಸುವಿಕೆ, ಛಿದ್ರ, ತೂತು, ಬಿರುಕು.

संदर्भ–पु. लेख, निबंध, रचना । ಲೇಖ, ನಿಬಂಧ, ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ಸಂಬಂಧ, ರಚನೆ.

संदर्शन– पु. जॉच । ಸಂದರ್ಶನ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ನಿರೀಕ್ಷಣೆ.

संदल– पु उजला चंदन । ಶ್ರೀಗಂಧ ಚಂದನ.

संदली– वि. चंदन का, हलके पीले रंगका । ಚಂದನದ, ಶ್ರೀಗಂಧದ, ತಿಳಿ ಹಳದೀ ಬಣ್ಣದ.

संदिग्ध– वि. संदेहयुक्त । ಸಂಶಯಾಸ್ಪದ, ಸಂದೇಹವುಳ್ಳ.

संदीपक–वि प्रदीप्त करनेवाला, उद्दीपक। ಪ್ರದೀಪ್ತ ಮಾಡುವ, ಉತ್ತೇಜಕ, ಉದ್ದೀಪಕ.

संदूक़– पु. पेटी । ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ತಿಜೋರಿ.

संदूक़चा– पु **संदूक़ची**– स्त्री. छोटा संदूक । ಚಿಕ್ಕ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಕೈ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ.

संदेश, संदेस– पु खबर, समाचार, एक मिठाई । ಸುದ್ದಿ, ವಾರ್ತೆ, ಸಮಾಚಾರ, ಸಂದೇಶ, ಒಂದು ತರದ ಬಂಗಾಲಿ ಮಿಠಾಯಿ.

संदेशवाहक–पु. दूत । ದೂತ, ಸಂದೇಶ ಮುಟ್ಟಿಸುವವ.

संदेशा, सदेसा– पु. संदेश, समाचार । ಸಂದೇಶ, ಸಮಾಚಾರ, ಸುದ್ದಿ, ವಾರ್ತೆ.

संदेसी– पु. संदेशवाहक । ದೂತ, ಹರಕಾರ, ಸಂದೇಶ ಮುಟ್ಟಿಸುವವ.

संदेह– पु. शक । ಸಂಶಯ, ಸಂದೇಹ.

संदोह– पु. राशि, समूह । ರಾಶಿ, ಸಮೂಹ, ಗುಂಪು.

संधान– पु. खोज, पता, निशाना लगाना, संधि, मिलावट । ಶೋಧನೆ,

ಹುಡುಕುವಿಕೆ, ಗುರಿ ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ, ಸಂಧಿ, ಒಪ್ಪಂದ, ಮಿಶ್ರಣ.

संधाना– पु **संधानी**– स्त्री अचार। ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ.

संधि– स्त्री जोड़, गाठ, संयोग, सुलह, दरार, खाली जगह, अवसर। ಜೋಡಣೆ, ಕೂಡಿಸುವಿಕೆ, ಗಂಟು, ಸಂಯೋಗ, ಮಿಲನ ಸಂಧಿ, ಒಪ್ಪಂದ, ತೂತು, ಬರಿದಾದ ಸ್ಥಳ, ಬಿರುಕು, ತೆರಪು, ಅವಕಾಶ, ಸುಸಂಧಿ.

संध्या–स्त्री. सायंकाल, साझ, उपासना। ಸಾಯಂಕಾಲ, ಸಂಜೆ, ಸಂಧ್ಯಾ.

संध्यातारा– पु शुक्रनक्षत्र। ಶುಕ್ರ ನಕ್ಷತ್ರ

संपति, संपत्ति– स्त्री. धन, ऐश्वर्य, अधिकता। ಧನ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಸಂಪತ್ತು, ಆಧಿಕ್ಯ

संपद्, संपदा– स्त्री. संपत्ति, वैभव। ಸಂಪತ್ತು, ಐಶ್ವರ್ಯ, ವೈಭವ, ಸಿರಿ

संपन्न– वि युक्त,पूर्ण, धनी। ಯುಕ್ತ, ಪರಿಪೂರ್ಣ, ನೆರವೇರಿದ,ಶ್ರೀಮಂತ, ಧನಿಕ.

संपर्क– पु स्पर्श, लगाव। ಸ್ಪರ್ಶ, ಸಂಬಂಧ, ಹತ್ತುವಿಕೆ.

संपा– स्त्री. बिजली। ವಿದ್ಯುತ್ತು, ಮಿಂಚು.

संपात– पु. स्पर्श, संयोग, एक साथ गिरना। ಸ್ಪರ್ಶ, ಸಂಯೋಗ, ಒಮ್ಮೆಲೇ ಬೀಳುವಿಕೆ.

संपादक– पु. तैयार या पूरा करनेवाला, पत्रकार। ತಯಾರಿಸುವವ ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವವ, ಪತ್ರಕಾರ, ಸಂಪಾದಕ

संपादन–पु किसी काम को पूरा करना, ठीक करना, पुस्तक आदि को प्रकाशित करना। ಪೂರ್ಣಮಾಡು, ಸರಿಗೊಳಿಸು, ತಿದ್ದು, ಟೀಕೆ ಬರೆ, ಪುಸ್ತಕ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸು.

संपादना– सक्रि. पूरा करना, ठीक करना। ಪೂರ್ಣಮಾಡು, ಸರಿಗೊಳಿಸು, ತಿದ್ದು, ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸು.

संपादित– वि. प्रस्तुत, क्रम, पाठ आदि लगाकर ठीक किया हुआ। ಸರಿಗೊಳಿಸಿದ, ತಯಾರಿಸಿದ, ತಿದ್ದಿದ, ಟೀಕೆ ಬರೆದ. ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿದ.

संपुट– पु. दोना, अंजली, डिब्बा। ದೊನ್ನೆ, ದ್ರೋಣ, ಬೊಗಸೆ, ಡಬ್ಬಿ, ಚಿಕ್ಕ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ

संपूर्ण– वि समस्त, सारा। ಸಮಸ್ತ, ಇಡೀ, ಪೂರಾ, ಎಲ್ಲ.

संपूर्णत:, संपूर्णतया– क्रिवि अच्छी तरह। ಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ

सँपेरा– पु साँप का खेल दिखानेवाला। ಹಾವುಗಾರ, ಹಾವಾಡಿಗ.

सँपोला– पु. साँप का बच्चा। ಹಾವಿನ ಮರಿ.

सँपोलिया- पु साँप पकड़नेवाला। ಹಾವು ಹಿಡಿಯುವವ, ಹಾವಾಡಿಗ.

संप्रति– अव्य. आजकल । ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ಈಗ, ಪ್ರಕೃತ.

संप्रदान– पु. देना, भेट, चतुर्थी विभक्ति । ದಾನ ಕೊಡುವಿಕೆ, ದಾನ, ಕಾಣಿಕೆ, ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಥಿ ವಿಭಕ್ತಿ.

सप्रदाय– पु धार्मिक मत, धर्म, मार्ग, रीति । ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ, ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ಪಂಥ, ಮಾರ್ಗ, ಗುಂಪು, ಪಂಗಡ, ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ.

संबंध– पु. नाता, संपर्क, लगाव, मेल, संबध कारक । ಸಂಬಂಧ, ಆಪ್ತತ್ವ, ಸಂಪರ್ಕ, ಹೊಂದಿಕೆ, ಹತ್ತುಗಡೆ, ಒಲವು, ಷಷ್ಠೀ ವಿಭಕ್ತಿ.

संबंधी– पु. रिश्तेदार । ಸಂಬಂಧಿಕ, ಆಪ್ತ, ನೆಂಟ. वि. विषयक । ವಿಷಯದ, ಸಂಬಂಧದ, ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ.

संबद्ध– पु बँधा हुआ । ಕಟ್ಟಿದ, ಜೋಡಿಸಿದ, ಸಂಬಂಧಿಸಿದ.

संबल– पु. पाथेय, मार्गव्यय, सेमर का वृक्ष । ಹಾದಿಯ ಊಟ, ಪಾಥೇಯ, ದಾರೀ ಖರ್ಚು, ಬೂರಲಗಿಡ.

संबोधन– पु पुकारना, जगाना, समझाना इत्यादि की क्रिया । ಕೂಗುವಿಕೆ, ಕರೆಯುವಿಕೆ, ಎಚ್ಚರಿಸುವಿಕೆ, ತಿಳಿಸುವಿಕೆ, ಕರೆ, ಆಹ್ವಾನ.

सँभरना, सँभलना– अक्रि सावधान होना, रुका रहना । ಸಾವಧಾನವಾಗು, ಎಚ್ಚರಾಗು, ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ನಿರ್ವಹಿಸು, ತಡೆ, ನಿಲ್ಲು.

संभव– पु. उत्पत्ति, उपाय, संयोग, कारण । ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಜನ್ಮ, ಉಪಾಯ, ಸಂಯೋಗ, ಹೊಂದಿಕೆ, ಕಾರಣ. वि. मुमकिन । ಸಂಭವ, ಸಾಧ್ಯತೆ, ಶಕ್ಯತೆ.

संभवत:–अव्य. मुमकिन है कि । ಕದಾಚಿತ್, ಬಹುತರವಾಗಿ, ಬಹುಶಃ.

संभवनीय– वि. जिसकी होने की संभावना हो । ಸಂಭವನೀಯ, ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ, ಸಾಧ್ಯ, ಶಕ್ಯ, ಆಗಬಹುದಾದ.

संभार– पु संचय, तैयारी, धन, रक्षा, थमाव, रोक । ಸಂಚಯ, ತಯಾರಿ, ಸಿದ್ಧತೆ, ಹಣ, ಸಂಪತ್ತು, ರಕ್ಷಣೆ, ಹಿಡಿತ, ಅಡ್ಡಿ, ತಡೆ.

संभारना, संभालना– सक्रि थामना, रोक रखना, रक्षा करना, बचाना । ತಡೆ, ಹಿಡಿದಿಡು, ರಕ್ಷಿಸು, ನಿರ್ವಹಿಸು, ಸಂಭಾಳಿಸು, ಪಾಲನೆ ಮಾಡು, ಉಳಿಸು, ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡು, ಸಂರಕ್ಷಿಸು.

संभाल– स्त्री देखभाल, रक्षा, प्रबंध । ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ರಕ್ಷಣೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ನಿರ್ವಹಣೆ, ಕಾಳಜಿ, ಎಚ್ಚರ, ಮೇಲಾರೈಕೆ.

संभावना– स्त्री संभव होना, कल्पना, आदर । ಸಂಭವ, ಶಕ್ಯತೆ, ಸಾಧ್ಯತೆ, ನಡೆಯಬಹುದಾದದ್ದು, ಕಲ್ಪನೆ,

ಊಹೆ, ಆದರ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ.

संभावित– वि प्रतिष्ठित, प्रसिद्ध, कल्पित, संभव। ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಕಲ್ಪಿತ, ಸಂಭವನೀಯ, ಆಗಬಹುದಾದ

संभाषण– पु. वार्तालाप। ಸಂಭಾಷಣೆ, ಮಾತುಕತೆ

संभूत–वि उत्पन्न, सहित। ಹುಟ್ಟಿದ, ಉತ್ಪನ್ನವಾದ, ಸಹಿತ.

संभ्रम–पु घबराहट, आवेग, आतुरता, खलबली, भ्रांति, भूल, आदर। ಗಾಬರಿ, ಕಳವಳ, ಉದ್ವೇಗ,ಆತುರತೆ,ಗೊಂದಲ,ತಳಮಳ, ಭ್ರಾಂತಿ, ಭ್ರಮೆ, ಆದರ.

सभ्रांत–वि. घबड़ाया हुआ, सम्मानित। ಅಂಜಿದ, ಗಾಬರಿಗೊಂಡ, ಭ್ರಮೆಗೊಂಡ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ, ಸನ್ಮಾನಿತ.

संमति– स्त्री. सम्मति। ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಅನುಮತಿ, ಸಲಹೆ.

संयम– पु. मन तथा इंद्रियों को वशमें रखना, निग्रह। ಮನಸ್ಸು ಹಾಗು ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ವಶದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವದು, ನಿಗ್ರಹ.

संयमन– पु. निग्रह, इंद्रियों का दमन। ಆತ್ಮನಿಗ್ರಹ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಶದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ,ಇಂದ್ರಿಯದಮನ.

संयमी– वि इंद्रियो को वशमें रखनेवाला। ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ವಶದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವವ.

संयुक्त– वि. मिलाहुआ, सहित। ಕೂಡಿದ, ಸಹಿತ.

संयोग– पु मेल, दैवयोग। ಹೊಂದಿಕೆ, ಕೂಡುವಿಕೆ, ದೈವಯೋಗ.

संयोगिता– स्त्री. पृथ्वीराज चौहान की स्त्री। ಪೃಥ್ವಿರಾಜ ಚೌಹಾನನ ಹೆಂಡತಿ.

संयोजक– पु मिलानेवाला, आयोजन करनेवाला। ಕೂಡಿಸುವವ, ಸಭೆ ಕೂಡಿಸಲು ಆಮಂತ್ರಿಸುವವ

संयोजन– पु जोडने या मिलाने का कार्य, स्त्रीप्रसंग। ಸೇರಿಸುವಿಕೆ,ಕೂಡಿಸುವಿಕೆ, ಏರ್ಪಾಡು, ಸ್ತ್ರೀಸಂಭೋಗ, ಮೈಥುನ.

संरक्षक– पु रक्षा करनेवाला। ರಕ್ಷಕ, ಆಶ್ರಯದಾತ, ಕಾಪಾಡುವವ.

संरक्षणीय– वि रक्षा करने योग्य। ರಕ್ಷಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ರಕ್ಷಿಸತಕ್ಕ.

संरक्षित–वि भली भाँति बचाया हुआ। ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಕಾದಿಟ್ಟ.

संलाप– पु बातचीत। ಮಾತುಕತೆ, ಸಂಭಾಷಣೆ.

संवत्–पु वर्ष, विक्रम संवत। ವರುಷ, ವಿಕ್ರಮ ಶಕ

संवत्सर– पु वर्ष। ವರ್ಷ, ಸಂವತ್ಸರ.

संवरण– पु. छिपाव, ढपना, परदा, पुल, चुनाव। ಬಚ್ಚಿಡುವಿಕೆ, ನಿಗ್ರಹ, ದೂರ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಹೊದಿಕೆ, ಮುಚ್ಚಳ, ಆಚ್ಛಾದನ, ಪರದೆ, ತೆರೆ, ಪೂಲು,ಸೇತುವೆ, ಆರಿಸುವಿಕೆ.

सवरणशील– वि रोकने मे समर्थ । ನಿಗ್ರಹಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾದ, ತಡೆಯಬಲ್ಲವ, ಮುಚ್ಚಿಡಬಲ್ಲವ.

संवरणीय– वि निवारण करने योग्य, छिपाने योग्य, विवाह करने योग्य । ನಿವಾರಿಸಲ್ಪಡತಕ್ಕ. ನಿಗ್ರಹಿಸತಕ್ಕ, ಮುಚ್ಚಿಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ,ಮದುವೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ.

संवरना–सक्रि स्मरण करना। ಸ್ಮರಿಸು, ನೆನಪುಮಾಡು. अक्रि. सजना, ठीक होना । ಸಿಂಗರಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಅಲಂಕೃತನಾಗು, ಸುಧಾರಣೆಯಾಗು, ಸರಿಯಾಗು.

संवर्त्तन– पु. लपेटना । ಸುತ್ತುವಿಕೆ, ಬಳಸುವಿಕೆ.

संवर्तनी– स्त्री प्रलय । ಪ್ರಳಯ.

संवर्द्धक–वि. बढानेवाला। ಬೆಳಸುವವ, ರಕ್ಷಿಸುವವ.

संवर्द्धन– पु. बढाना, पालना, बढना । ಬೆಳಸುವಿಕೆ, ಸಾಕುವಿಕೆ,ಪೋಷಣೆ, ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.

संवर्द्धित–वि. बढाया हुआ, पाला पोसा हुआ। ಬೆಳಸಿದ, ಸಾಕಿದ, ಪೋಷಿಸಿದ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತಂದ.

सवाद– पु वातचीत, खबर । ಸಂಭಾಷಣೆ, ಮಾತುಕತೆ, ಸುದ್ದಿ, ಸಮಾಚಾರ, ಸಂದೇಶ.

संवाददाता– पु. खबर भेजनेवाला । ಸುದ್ದಿ ಕಳಿಸುವವ, ಸುದ್ದಿಗಾರ, ಬಾತ್ಮೀದಾರ.

संवार– पु अच्छादन, छिपाना, बाधा। ಅಚ್ಛಾದನೆ, ಮುಚ್ಚುವಿಕೆ, ಅಡ್ಡಿ, ತಡೆ. स्त्री. खबर, संवारने की क्रिया। ಸುದ್ದಿ, ಸಮಾಚಾರ, ಸ್ಥಿತಿಗತಿ. ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವಿಕೆ,ಶೃಂಗರಿಸುವಿಕೆ, ಸೇವರಿಸುವಿಕೆ, ಅಲಂಕರಿಸುವಿಕೆ.

संवारना–सक्रि सुसज्जितकरना,सजाना। ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸು, ಸರಿಪಡಿಸು,ಶೃಂಗರಿಸು, ಅಲಂಕರಿಸು, ಸೇವರಿಸು.

संविधान– पु प्रबंध, रीति, रचना, अनूठापन । ಏರ್ಪಾಡು, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ರಚನೆ, ವಿಚಿತ್ರತನ, ವೈಚಿತ್ರ್ಯ.

संवेदन– पु **संवेदना**– स्त्री. ज्ञान, भाव, प्रकट करना । ಜ್ಞಾನ, ಭಾವ,ಅನುಭವ, ಪ್ರಕಟೀಕರಣ, ಪ್ರಕಟಿಸುವಿಕೆ, ಪ್ರಕಟನೆ.

संवेदित– वि अनुभव किया हुआ, प्रतीत किया हुआ। ಅನುಭವ ಹೊಂದಿದ, ವಿದಿತ, ಗೊತ್ತಾದ.

सशयात्मक– वि. संदिग्ध । ಸಂದಿಗ್ಧ, ಸಂದೇಹಾಸ್ಪದ, ಅನಿಶ್ಚಿತವಾದ.

संशयी–वि. संशय करनेवाला। ಸಂದೇಹಪಡುವವ.

सशुद्ध– वि. साफ किया हुआ,परीक्षित, चुकता किया हुआ। ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿದ, ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ, ಸಂಶೋಧಿಸಿದ, ಕಳೆದ (ಋಣ).

संशोधक– पु सुधारनेवाला । ಸಂಶೋಧಿಸುವವ, ದೋಷಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಪಡಿಸುವವ.

संशोधन– पु सुधार, त्रुटि दूर करना, अदायगी, तरमीम । ಸುಧಾರಣೆ, ಸಂಶೋಧನೆ, ತಿದ್ದುವಡಿ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ದೋಷ ತಿದ್ದುವಿಕೆ, ಕಳೆಯುವಿಕೆ (ಋಣ), ಸೂಚನೆ, ಸುಧಾರಣೆ.

संशोधित– वि सुधारा हुआ । ಸುಧಾರಿಸಿದ, ತಿದ್ದಿದ, ಸಂಶೋಧಿಸಿದ, ದೋಷ ದೂರ ಮಾಡಿದ.

संसर्ग– पु संपर्क, संबंध । ಸಂಪರ್ಕ, ಹೊಂದಿಕೆ, ಸಂಬಂಧ, ಸಂಗತಿ, ಸಹವಾಸ.

संसार–पु दुनिया, जगत्, आवागमन, गृहस्थी, मायाजाल । ಜಗತ್ತು, ಪ್ರಪಂಚ, ಮೃತ್ಯುಲೋಕ, ಬರ-ಹೋಗುವಿಕೆ, (ಹುಟ್ಟು-ಸಾವು), ಸಂಸಾರ, ಮಾಯಾಜಾಲ.

संसारी– वि लौकिक, संसार में रहनेवाला, व्यवहार कुशल, मोह जाल में फँसा हुआ । ಲೌಕಿಕ, ಮೃತ್ಯು, ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿರುವವ, ವ್ಯವಹಾರ ಕುಶಲ, ಮೋಹಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದವ.

संसृति–स्त्री संसार,आवागम। ಜಗತ್ತು, ಸಂಸಾರ, ಜನ್ಮಾಂತರ, ಹುಟ್ಟು-ಸಾವು.

संस्करण– पु. सुधारना, पुस्तकों की एक वार की छपाई । ಸುಧಾರಣೆ, ಶುದ್ಧೀಕರಣ, ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರತಿ ಮುದ್ರಣ, ಆವೃತ್ತಿ.

संस्कार– पु. मन पर पड़ा हुआ प्रभाव, सुधार, शुद्धि । ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಪ್ರಭಾವ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೃತ್ಯ, ಸುಧಾರಣೆ, ಶುದ್ಧಿ.

संस्कृति– स्त्री शुद्धि, सभ्यता। ಸುಧಾರಣೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನಾಗರಿಕತೆ, ಪರಿಷ್ಕಾರ.

संस्था– स्त्री. स्थिति, व्यवस्था, नियम, आकृति, समाप्ति, नाश, मर्यादा, समाज, सभा । ಸ್ಥಿತಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ನಿಯಮ, ಆಕಾರ, ಆಕೃತಿ, ಸಮಾಪ್ತಿ, ಅಂತ, ನಾಶ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಮಂಡಲಿ, ಸಮಾಜ, ಸಂಸ್ಥೆ.

संस्थापक– पु प्रवर्तक । ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವ, ಆರಂಭಿಸಿದವ.

संस्थापित– वि पक्की स्थापना किया गया । ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ, ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ.

संस्मरण– पु याद, स्मृति के आधार पर लिखी गयी किसी के जीवन की संबंध की वातें । ನೆನಪು, ಸ್ಮೃತಿ, ಸ್ಮೃತಿಯ ಆಧಾರದಿಂದ ಬರೆದ ಒಬ್ಬರ ಜೀವನದ ಘಟನೆಗಳು.

संहरना– अक्रि. नष्ट होना । ನಾಶವಾಗು, ಹಾಳಾಗು. सक्रि दे 'संहारना'।

संहार– पु. विनाश, वध, अंत, संग्रह, प्रलय । ವಿನಾಶ, ವಧೆ, ಕೊಲ್ಲುವಿಕೆ, ಅಂತ, ಕೊನೆ, ಸಂಗ್ರಹ, ಕೂಡಿಸುವಿಕೆ, ಪ್ರಲಯ.

संहारक– पु. संहार करनेवाला। ಕೊಲ್ಲುವವ, ನಾಶ ಮಾಡುವವ.

संहारना– सक्रि. नाश करना, मारना। ನಾಶಮಾಡು, ಕೊಲ್ಲು, ಸಂಹರಿಸು.

संहित– वि एकत्र किया हुआ,संयुक्त। ಕೂಡಿಸಿದ, ಒಂದುಗೂಡಿದ, ಸಂಯುಕ್ತ

सआदत– स्त्री सौभाग्य नेकी। ಸೌಭಾಗ್ಯ, ಅದೃಷ್ಟ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಶುಭ.

सआदतमद–वि भाग्यवान्, आज्ञाकारी और सुयोग्य। ಭಾಗ್ಯವಂತ, ಆಜ್ಞಾಧಾರಕ ಹಾಗೂ ಸುಯೋಗ್ಯನಾದ (ಪುತ್ರ), ವಿಧೇಯ.

सइ– अव्य. साथ। ಸಂಗಡ, ಸಹ.

सई– स्त्री वृद्धि, सखी। ವೃದ್ಧಿ, ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಹೆಚ್ಚಳ, ಏಳಿಗೆ, ಸಖಿ, ಗೆಳತಿ.

सईद– वि. भाग्यवान्, शुभ। ಭಾಗ್ಯವಂತ, ಶುಭ, ಮಂಗಳಕರವಾದ.

सईस– पु दे 'साइस'।

सक–स्त्री शक्ति। ಶಕ್ತಿ. पु. दे 'शक'।

सकत, सकति– स्त्री. शक्ति। ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಬಲ.

सकना– अक्रि. समर्थ होना। ಸಮರ್ಥನಾಗು, ಶಕ್ಯವಾಗು, ಸಾಧ್ಯವಾಗು.

सकपकाना– अक्रि हिचकना,आगापीछा करना, लज्जित होना, आश्चर्य या लज्जा से प्रभावित होना। ಭಯಗೊಳ್ಳು, ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡು, ಸಂದೇಹ ಪಡು, ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಚಕಿತನಾಗು, ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾಗು, ಬೆರಗಾಗು, ನಾಚು, ಹಿಂಜರಿ.

सकरना–अक्रि स्वीकृत होना। ಸ್ವೀಕೃತವಾಗು, ಅಂಗೀಕೃತವಾಗು, ಸ್ವೀಕರಿಸಲ್ಪಡು

सकरा– वि संकीर्ण। ಸಂಕೀರ್ಣ, ಅಗಲ ಕಡಿಮೆಯಾದ.

सकल– वि सब। ಎಲ್ಲ, ಸಮಸ್ತ, ಇಡೀ, ಪೂರಾ.

सकलात–पु उपहार, रजाई। ಕಾಣಿಕೆ, ಕೊಡುಗೆ, ಅರಳೆ ಹಾಕಿದ ಹೊದಿಕೆ, ಹಚ್ಚಡ, ದುಪ್ಪಟಿ.

सकसकाना, सकसाना– अक्रि भयभीत होना। ಅಂಜಿಕೆಯಿಂದ ನಡುಗು, ಭಯಭೀತನಾಗು.

सकाना– अक्रि शंका करना, दुःखी होना। ಸಂದೇಹ ಪಡು, ಸಂಶಯಪಡು, ಅಂಜು, ಹಿಂಜರಿ, ದುಃಖಿತನಾಗು, ತ್ರಾಸ ಹೊಂದು.

सकारना– सक्रि स्वीकार करना। ಸ್ವೀಕರಿಸು, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು, ಒಪ್ಪು.

सकारा– पु सवेरा। ಮುಂಜಾವು, ಬೆಳಗು.

सकारे,सकारैं–क्रिवि सबेरे। ಮುಂಜಾವಿನಲ್ಲಿ, ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ.

सकिलना– अक्रि सिमटना, संकुचित होना, फिसलना। ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳು, ಚಿಕ್ಕದಾಗು, ಸಂಕುಚಿತವಾಗು, ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳು, ಜಾರು.

सकील–वि भारी, जल्दी न पचनेवाला। ಜಡವಾದ, ಬೇಗನೆ ಪಚನವಾಗದ, ಬೇಗನೆ ಜೀರ್ಣವಾಗದ.

सकुचना– अक्रि शरमाना, संकुचित होना। ನಾಚು, ಸಂಕೋಚಪಡು, ಲಜ್ಜಿಸು,ಸಂಕುಚಿತವಾಗು, ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು(ಹೂವು),ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳು.

सकुचाई– स्त्री सक्रोच। ನಾಚಿಕೆ, ಸಂಕೋಚ, ಲಜ್ಜೆ.

सकुचाना– अक्रि दे 'सकुचाना'। सक्रि संकुचित करना, लज्जित करना। ಸಂಕುಚಿತಮಾಡು, ಸಣ್ಣದು ಮಾಡು, ಮುದುರಿಸು, ಲಜ್ಜಿತಪಡಿಸು.

सकुचौहा– वि संकोच करनेवाला। ಸಂಕೋಚಪಡುವವ, ನಾಚುವವ

सकुड़ना– अक्रि दे 'सिकुड़ना'।

सकुन– पु दे 'शकुन'।

सकुनी– स्त्री पक्षी। ಪಕ್ಷಿ, ಹಕ್ಕಿ.

सकूनत– स्त्री. निवासस्थान। ನಿವಾಸಸ್ಥಾನ, ವಸ್ತಿ.

सकेतना–अक्रि संकुचित होना। ಸಂಕುಚಿತವಾಗು, ಇರುಕು, ಬಗಿಯು.

सकेलना–सक्रि इकट्ठा करना। ಕೂಡಿಸು, ಒಂದೆಡೆಗೆ ತರು, ಕೂಡು ಹಾಕು.

सकोच– पु दे. 'संकोच'।

सकोपना–अक्रि क्रोध करना। ಕ್ರೋಧಿತನಾಗು, ಕುಪಿತನಾಗು, ರೇಗು, ಸಿಟ್ಟಾಗು.

सकोरना– अक्रि. दे. 'सिकुड़ना'।

सकोरा– पु. मिट्टी का छोटा पात्र। ಮಣ್ಣಿನ ಅಗಲವಾದ ಪಾತ್ರೆ, ಮುಚ್ಚಳ, ಬಟ್ಟಲು.

सक़्क़ा– पु भिश्ती। ಪಕಾಲಿಯವ, ನೀರು ಹೊರುವವ.

सक्रिय– वि. क्रियायुक्त। ಕ್ರಿಯಾಯುಕ್ತ, ಸಕ್ರಿಯ.

सखरा– पु दाल, भात आदि कच्चा भोजन। ಅನ್ನ, ಬೇಳೆ, ಪಲ್ಲೆ ಮುಂತಾದ ಆಹಾರ, ಕುದಿಸಿದ ಆಹಾರ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಡಿಗೆ

सखरी– स्त्री दे 'सखरा'।

सखा– पु. मित्र साथी। ಮಿತ್ರ, ಗೆಳೆಯ, ಸಂಗಡಿಗ.

सख़ावत– स्त्री उदारता। ಔದಾರ್ಯ, ದಾನಶೂರತೆ, ಕೊಡುಗೈತನ.

सख़ी– वि दानी, उदार। ದಾನಶೂರ, ಉದಾರ, ಕೊಡಗೈ, ದಾನಿ.

सखी– स्त्री सहेली। ಗೆಳತಿ, ಜೊತೆಗಾತಿ.

सखुआ–पु साखू। ತೇಗು,ಸಾಗವಾನಿ, ಶಾಲವೃಕ್ಷ.

सख़ुन– पु. कविता, वचन, कथन। ಕಾವ್ಯ,ಸಂಭಾಷಣೆ,ಉಕ್ತಿ, ವಚನ, ಕಥನ, ಹೇಳಿಕೆ.

सख़ुनचीन– वि. चुगलखोर। ಚಾಡಿಕೋರ, ಪಿಶುನ.

सख़ुनतकिया– पु तकिया कलाम। ಮಾತಾಡುವಾಗ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ನಿರರ್ಥಕ ಶಬ್ದ.

सख़्त–वि. कठिण, कठोर, दृढ़। ಕಠಿಣ, ಮಸ್ತರ,ಕಠೋರ, ನಿರ್ದಯ, ದೃಢ.

क्रिवि. बहुत अधिक । ಅತ್ಯಂತ, ಬಹಳ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ.

सख्य– पु **सख्यता**– स्त्री. मैत्री । ಗೆಳೆತನ, ಬಂಧುತ್ವ.

सग– पु. कुत्ता। ನಾಯಿ. वि अपना। ತನ್ನ.

सगबग– वि तराबोर, लथपथ, परिपूर्ण । ತೊಯ್ದ, ಒದ್ದೆಯಾದ, ಮುಳುಗಿದ, ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ. क्रिवि. झटपट । ಕೂಡಲೆ, ಬೇಗನೆ, ತಟ್ಟನೆ.

सगबगाना– अक्रि तराबोर होना, भयभीत होना । ಒದ್ದೆಯಾಗು, ಮುಳುಗು, ಅಂಜು, ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಸಂಶಯುಗೊಳ್ಳು.

सगरा– वि. सारा । ಎಲ್ಲ, ಪೂರ್ಣ.

सगल– वि. सकल । ಸಕಲ, ಎಲ್ಲ, ಸರ್ವ, ಪೂರ್ಣ.

सगा–वि. सहोदर, निकट के संबंध का। ಸಹೋದರ, ಒಂದೇ ತಾಯಿಯ ಉದರದಿಂದ ಜನಿಸಿದ, ಒಡಹುಟ್ಟಿದ, ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ.

सगाई– स्त्री. विवाह का निश्चय, विवाह तुल्य संबंध, नाता । ವಿವಾಹನಿಶ್ಚಯ, ವಾಕ್‌ನಿಶ್ಚಯ, ವಿವಾಹದಂಥ ಸಂಬಂಧ, ಉಡಿಕೆ, ಕೂಡುವಳಿ, ಸಂಬಂಧ.

सगुण– पु. ईश्वर का साकार रूप । ದೇವರ ಮೂರ್ತಿಮಂತ ಆಕೃತಿ.

सगुन– पु दे 'शकुन' तथा 'सगुण'।

सगुनाना– सक्रि शकुन बतलाना । ಶಕುನ ಹೇಳು.

सगुनिया– पु सगुन विचारनेवाला । ಶಕುನ ಕೇಳುವವ.

सगुनौनी–स्त्री शकुन विचारने का कार्य। ಶಕುನ ಕೇಳುವಿಕೆ.

सगोत, सगोती, सगोत्र– वि एक ही गोत्र या कुल के लोग । ಒಂದೇ ಗೋತ್ರ ಅಥವಾ ವಂಶದ ಜನರು, ಬಂಧುಬಳಗ.

सघन– वि घना। ದಟ್ಟವಾದ, ನಿಬಿಡವಾದ

सच– वि. सत्य, ठीक। ಸತ್ಯವಾದ, ನಿಜವಾದ, ಸರಿಯಾದ. पु. सत्य । ಸತ್ಯ, ನಿಜ.

सचना– सक्रि. संचित करना, सजाना । ಕೂಡಿಸು, ಸಂಚಯ ಮಾಡು, ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡು, ಕ್ರಮವಾಗಿರಿಸು, ಶೃಂಗರಿಸು. अक्रि. प्रसन्न होना । ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು.

सचमुच– क्रिवि. वास्तवमे, यतार्थ में, नि:संदेह । ನಿಜವಾಗಿ, ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ, ಸತ್ಯವಾಗಿ, ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ

सचाई– स्त्री. सत्यता, सच्चापन । ಸತ್ಯತೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ.

सचान– पु. बाज । ಗಿಡಗ, ಡೇಗೆ.

सचिंत– वि चिंतायुक्त। ಚಿಂತೆಯುಳ್ಳ, ಚಿಂತಿತನಾದ.

सचिव– पु. मंत्री, सहायक । ಮಂತ್ರಿ, ಆಲೋಚನೆ ಹೇಳುವವ, ಸಹಾ-

ಯುಕ್ತ.

सचेत– वि चेतनायुक्त, सावधान, चालाक, समझदार। ಚೈತನ್ಯವುಳ್ಳ, ಜಾಗೃತ, ಎಚ್ಚರವಾದ, ಧೂರ್ತ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ.

सचेतन– वि दे 'सचेत'। पु चेतनायुक्त जीव। ಚೈತನ್ಯವುಳ್ಳ ಜೀವಿ.

सचेष्ट–वि क्रियाशील। ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ, ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವ, ಕದಲುಮೊದಲುವ.

सच्चरित, सच्चरित्र– वि. अच्छे चरित्र वाला। ಒಳ್ಳೇ ನಡತೆಯುಳ್ಳ, ಸದಾಚಾರಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ.

सच्चा– वि सत्यवादी, यतार्थ, विशुद्ध। ಸತ್ಯಮಾತಾಡುವವ, ನಿಜ ಹೇಳುವವ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ಯಥಾರ್ಥವಾದ, ನಿಜವಾದ, ಸರಿಯಾದ, ಶುದ್ಧ.

सच्चाई– स्त्री दे 'सचाई'।

सच्चापन– पु. दे 'सचाई'।

सच्छी– स्त्री साक्षी। ಸಾಕ್ಷಿ

सज– स्त्री. सजावट, बनाव। ಶೃಂಗರಿಸುವಿಕೆ, ಶೃಂಗಾರ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಶೋಭೆ, ರೂಪ, ರಚನೆ, ಮೈಕಟ್ಟು.

सजग– वि. सतर्क। ಜಾಗೃತ, ಸಾವಧಾನ, ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ.

सजदार– वि. सुंदर। ಸುಂದರ, ಠೌಲಾದ, ಅಂದವಾದ.

सजधज– स्त्री सजावट, शृंगार। ಶೃಂಗಾರ, ಠೌಲು, ರೀವಿ, ಅಂದ, ಸೊಬಗು, ಬೆಡಗು.

सजन–पु भला आदमी, पति, प्रियतम। ಸಜ್ಜನ, ಗಂಡ, ಪತಿ, ಪ್ರಿಯತಮ.

सजना– अक्रि. अलंकृत होना, शोभित होना। ಅಲಂಕೃತನಾಗು, ಠೌಲಾಗು, ಶೋಭಿತನಾಗು. सक्रि. सजाना, धारण करना। ಶೃಂಗರಿಸು, ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸು, ಅಲಂಕರಿಸು, ಧರಿಸು.

सजनी– स्त्री सखी। ಗೆಳತಿ, ಸಖಿ.

सजबज– स्त्री सजधज। ಶೃಂಗಾರ, ಠೌಲು.

सजल– वि. जलयुक्त, अश्रुपूर्ण, चमकीला। ಜಲಯುಕ್ತ, ನೀರೊಡೆದ, ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ, ಅಶ್ರುಪೂರ್ಣ, ಹೊಳೆಯುವ.

सजवाई– स्त्री सजने या सजाने की क्रिया, सजाने का शुल्क। ಶೃಂಗರಿಸುವ ಅಥವಾ ಶೃಂಗರಿಸಲ್ಪಡುವ ಕೆಲಸ ಶೃಂಗರಿಸುವ ಕೂಲಿ.

सजवाना– सक्रि सजाने का कार्य दूसरे से कराना। ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಶೃಂಗರಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು, ಅಣಿ ಮಾಡಿಸು.

सज़ा– स्त्री अपराध का दंड। ಶಿಕ್ಷೆ, ದಂಡ, ಶಾಸ್ತಿ.

सजाई– स्त्री. सजाने की क्रिया या भाव, सजाने का शुल्क। ಅಲಂಕರಿಸುವಿಕೆ, ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಅಲಂಕರಿಸುವ ಕೂಲಿ.

सजागर– वि जाग्रत। ಜಾಗ್ರತ,

ಸಾವಧಾನ.

सजाति, सजातीय– वि एक ही जाति का। ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ.

सजाना– सक्रि. अलंकृत करना, सिलासिले से रखना। ಅಲಂಕರಿಸು, ಶೃಂಗರಿಸು, ಕ್ರಮವಾಗಿರಿಸು, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿರಿಸು.

सज़ाय– स्त्री दे. 'सजा'।

सज़ायाफ्ता– वि. वह जो सजा पा चुका हो। ಶಿಕ್ಷೆ ಹೊಂದಿದ, ಶಿಕ್ಷೆ ಭೋಗಿಸಿದ.

सज़ायाब–वि. सजा पाने योग्य, दंडित। ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾದ, ಶಿಕ್ಷೆಹೊಂದಿದ.

सजाव– पु **सजावट**– स्त्री सजाने की क्रिया, शोभा, दही। ಶೃಂಗರಿಸುವಿಕೆ, ಶೃಂಗಾರ, ಶೋಭೆ, ಅಲಂಕಾರ, ಮೊಸರು.

सजावट–स्त्री. शोभा, तैयारी। ಶೋಭೆ, ಶೃಂಗಾರ, ಅಲಂಕಾರ, ಸಿದ್ಧತೆ.

सजावन–पु सजाने का भाव या क्रिया। ಶೃಂಗರಿಸುವಿಕೆ, ಶೃಂಗಾರ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿರಿಸುವಿಕೆ.

सजावल– पु तहसीलदार। ತಹಶೀಲದಾರ, ಸರಕಾರಿ ತೆರಿಗೆ ಎತ್ತುವವ.

सज़ावार–वि. उचित, शुभफल देनेवाला। ಉಚಿತ, ಯೋಗ್ಯ, ಶುಭಕಾರಕ, ಮಂಗಲಪ್ರದ.

सजीला–वि सुदर, सुडौल। ಸುಂದರ, ಅಂದವಾದ, ಸೊಗಸಿನ, ಅಲಂಕೃತ.

सजीव– वि. जीवयुक्त। ಸಜೀವ, ಜೀವವುಳ್ಳ, ಜೀವಂತ, ಸ್ಫೂರ್ತಿಯುಳ್ಳ.

सजोना– सक्रि दे 'सजाना'।

सज्जन– पु सत्पुरुष, प्रियतम, सजाने की क्रिया या भाव। ಸತ್ಪುರುಷ, ಸಜ್ಜನ, ಸಾಧು, ಕುಲೀನ, ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಅಲಂಕರಿಸುವಿಕೆ.

सज्जनता, सज्जनताई– स्त्री. साधुता। ಸಾಧುತ್ವ, ಸಜ್ಜನತೆ, ಸೌಜನ್ಯ.

सज्जा– स्त्री शय्या, चारपाई, सजावट। ಹಾಸಿಗೆ, ಮಂಚ, ಶೃಂಗಾರ, ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ವೇಷಭೂಷಣ, ಸಿದ್ಧತೆ.

सज्जित– वि सजा हुआ। ಡೌಲಾದ, ಸಿಂಗಾರಾದ, ಸಿದ್ಧವಾದ, ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿದ.

सज्जी–स्त्री खारी मिट्टी विशेष। ಒಂದು ತರದ ಉಪ್ಪು ಮಣ್ಣು, ಸವುಳು ಮಣ್ಣು

सटक– स्त्री. पतली लचकनेवाली छड़ी, सटकने की क्रिया, लंबा नैचा। ಬೇಗನೆ ಮಣಿಯುವ ತೆಳುವಾದ ಕೋಲು, ಜಾರುವ ಕ್ರಿಯೆ, ಓಡಿ ಹೋಗುವಿಕೆ, ಗುಡಗುಡಿ (ಹುಕ್ಕಾ)ಯ ಉದ್ದವಾದ ಕೊಳವೆ.

सटकना– अक्रि धीरे से भाग जाना। ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಓಡಿ ಹೋಗು, ಜಾರಿ ಹೋಗು, ನುಸುಳು, ನುಣುಚು. सक्रि. कूटना। ಕುಟ್ಟು, ತೆನೆಗಳನ್ನು ಬಡಿ.

सटकाना–सक्रि छड़ी आदि से मारना।

ಬಡಿಗೆ ಬಾರಕೋಲು ಮುಂತಾದವು ಗಳಿಂದ ಹೊಡೆ.

सटकार– स्त्री. सटकाने की क्रिया या भाव। ಬಾರಕೋಲು ಅಥವಾ ಬೆತ್ತ ದಿಂದ ಹೊಡಿಯುವಿಕೆ, ಓಡಿಸುವಿಕೆ

सटकारना– वि. सटकाना, फटकारना। ಸಟ್ ಸಟ್ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತ ಬಾರ ಕೋಲು ಅಥವಾ ಬಡಿಗೆಯಿಂದ ಹೊಡೆ.

सटकारा– वि चिकना और लंबा। ಮೃದುವಾದ ಹಾಗೂ ಉದ್ದವಾದ.

सटकारी–स्त्री लचकनेवाली पतली छडी। ಅತ್ತಿತ್ತ ಮಣಿಯುವ ತೆಳುವಾದ ಬಡಿಗೆ, ಛಡಿ, ಬೆತ್ತದ ಕೋಲು.

सटना– अक्रि. चिपकना, मिलना, लाठी सोंठे की मारपीट होना। ಅಂಟಿ ಕೊಳ್ಳು, ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳು, ಕೂಡಿ- ಕೊಳ್ಳು, ಮೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳು, ಬಡಿದಾಟ- ವಾಗು.

सटपट– स्त्री. घबराहट, असमंजस, दुविधा, संकट। ಗಾಬರಿ, ಗೊಂದಲ, ಸಂದೇಹ, ತೊಡಕು, ಸಂಕಟ.

सटपटाना–अक्रि. सिकुड जाना, भौचक्का होना, संशय में पड़ना। ಮುದುರು, ಸಂಕೋಚಗೊಳ್ಳು, ಚಕಿತನಾಗು, ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗು, ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಬೀಳು, ಬೆರಗಾಗು.

सटरपटर– वि. मामूली, तुच्छ। ಸಾಧಾ ರಣ, ತುಚ್ಛ, ಅಲ್ಪ. स्त्री. तुच्छ कार्य, उलझन का काम। ತುಚ್ಛ ಕೆಲಸ, ತೊಡಕಿನ ಕೆಲಸ.

सटसट– क्रिवि फौरन्। ಕೂಡಲೇ, ಒಮ್ಮೆಲೇ, ಸಟಸಟನೆ, ಶೀಘ್ರ.

सटा– स्त्री जटा, शिखा। ಜಡೆ, ಜಟಾ, ಆಯಾಲ, ಜುಟ್ಟು, ಶಿಖೆ. वि मिला हुआ। ಕೂಡಿದ, ಹೊಂದಿಕೊಂಡ.

सटाना– सक्रि मिलाना, संयुक्त करना, मारपीट करना। ಕೂಡಿಸು, ಹೊಂದಿ- ಸು, ಅಂಟಿಸು, ಒಂದೆಡೆಗೆ ಸೇರಿಸು, ಹೊಡೆದಾಡು

सटिया– स्त्री छड़ी, सोने या चादी की चूडी। ಕೋಲು, ಬಡಿಗೆ, ಬೆಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಬಂಗಾರದ ಒಂದು ತರದ ಬಳೆ.

सटीक– वि. व्याख्या सहित, बिलकुल ठीक। ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರಿಯಾದ.

सट्टा– पु. इकरारनामा। ಕರಾರುಪತ್ರ, ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪತ್ರ.

सट्टाबट्टा– पु मेलजोल, चालबाजी। ಹೊಂದಿಕೆ, ಕೂಟ, ಸೇರಿಕೆ, ಧೂರ್ತ ತನ, ಠಕ್ಕು.

सट्टी– स्त्री. बाजार। ಸಂತೆ, ಪೇಟೆ

सठ– पु. शठ। ದುಷ್ಟ

सठई, सठता– स्त्री. दुष्टता, मूर्खता। ದುಷ್ಟತನ, ಮೂರ್ಖತನ.

सठियाना– अक्रि साठ वर्ष का होना, वृद्धावस्था के कारण बुद्धि तथा विवेक का नाश होना। ಅರವತ್ತು ವರುಷ ದವನಾಗು, ಮುದುಕನಾಗು,

ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ವಿವೇಕ ನಷ್ಟವಾಗು.

सड़क– स्त्री मार्ग, राजमार्ग। ಮಾರ್ಗ, ರಾಜಮಾರ್ಗ.

सडन– स्त्री. सडने की क्रिया या उसकी दुर्गंध। ಕೊಳೆಯುವಿಕೆ,ಹಳಸುವಿಕೆ, ಕೊಳೆಯುವದರಿಂದ ಹೊರಡುವ ದುರ್ಗಂಧ.

सड़ना– अक्रि बिगड़ जाना, बुरी अवस्थामें रहना। ಕೊಳೆ, ಕೆಡು, ನಾಶವಾಗು, ಹಳಸು, ಕೆಟ್ಟ ಸ್ಥಿತಿ ಬರು, ದುರ್ದೆಶೆಯಾಗು.

सड़सठ– वि ೬೭। ಅರವತ್ತೇಳು.

सड़ाइँद, सड़ायँद– स्त्री. सड़ी हुयी वस्तु की गंध। ಕೊಳೆತ ವಸ್ತುವಿನ ದುರ್ಗಂಧ.

सड़ान– स्त्री. सडने की क्रिया। ಕೊಳೆಯುವಿಕೆ, ಕೆಡುವಿಕೆ.

सडाना– सक्रि. किसी वस्तुको सडने में प्रवृत्त करना। ಕೊಳೆಯಿಸು,ಕೆಡಿಸು.

सडाव– पु दे 'सड़ान'।

सडियल– वि. सड़ा हुआ, नीच। ಕೊಳೆತ, ಕೆಟ್ಟ, ತುಚ್ಛ, ನಿರರ್ಥಕ, ನೀಚ.

सत– पु. सचाई, सत्व, सार, शक्ति। ನಿಜತ್ವ, ಸತ್ಯತೆ, ಸತ್ವ, ಸಾರ, ಶಕ್ತಿ, ಕಸುವು वि सौ। ನೂರು.

सतकारना– सक्रि सत्कार करना। ಸತ್ಕರಿಸು.

सतजुग– पु सत्ययुग। ಸತ್ಯಯುಗ.

सतत– अव्य.-सर्वदा। ಯಾವಾಗಲೂ, ನಿರಂತರ.

सतदल– पु. कमल। ಕಮಲ.

सतनजा– पु सात प्रकार के अन्नो का मेल। ಸಪ್ತಧಾನ್ಯ, ಏಳು ಧಾನ್ಯಗಳ ಮಿಶ್ರಣ.

सतपदी– स्त्री. **सतफेरा**– पु सप्तपदी। ಸಪ್ತಪದಿ (ಮದುವೆಯೊಳಗಿನ).

सतपुतिया– स्त्री. एक प्रकार की तरोई। ಒಂದು ತರದ ಹೀರೆಕಾಯಿ.

सतयुग– पु. सत्ययुग। ಸತ್ಯಯುಗ.

सतरंगा– वि सात रंगो का। ಏಳು ಬಣ್ಣದ.

सतरंजी– स्त्री दे. 'शतरंजी'।

सतर– स्त्री. रेखा, पंक्ति। ರೇಖೆ, ಗೆರೆ, ಪಂಕ್ತಿ, ಸಾಲು. वि टेढा, क्रुद्ध। ವಕ್ರ, ಡೊಂಕ, ಕ್ರೋಧಿತ.

सतराना– अक्रि क्रोध करना, कुढ़ना। ಕ್ರೋಧಿತನಾಗು, ಸಿಟ್ಟಾಗು,ರೇಗು.

सतरौंहा– वि. क्रोधपूर्ण। ಕ್ರೋಧಿತನಾದ, ಕುಪಿತ.

सतर्क– वि तर्कयुक्त, सावधान। ತರ್ಕಯುಕ್ತ, ಜಾಗೃತ, ಸಾವಧಾನ, ಎಚ್ಚರಗೊಂಡ.

सतलडी, सतलरी– स्त्री सात लडियों की माला। ಏಳು ಎಳೆಯ ಮಾಲೆ.

सतवती– स्त्री सती। ಸತಿ, ಪತಿವ್ರತೆ.

सतसंग–पु. सत्संग। ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಗತಿ, ಸತ್ಸಂಗ.

सतसई– स्त्री सात सौ पद्यों का समूह।

ಏಳುನೂರು ಪದ್ಯಗಳ ಸಂಗ್ರಹ, ಏಳುನೂರು ಪದ್ಯಗಳ ಪುಸ್ತಕ.

सतह– स्त्री. पृष्ठभाग । ಪಾತಳಿ, ಪೃಷ್ಠ ಭಾಗ, ಮೇಲ್ಮೈ, ಪದರು.

सतहत्तर– वि ೭೭ । ಎಪ್ಪತ್ತೇಳು.

सताना– सक्रि दुःख देना । ತ್ರಾಸ ಕೊಡು, ಪೀಡಿಸು, ಗೋಳಾಡಿಸು, ತೊಂದರೆಪಡಿಸು.

सताळू– पु एक फल । ಒಂದು ಹಣ್ಣು. ಪಿಚ್ಚೀಸು ಹಣ್ಣು.

सतावर– स्त्री शतमूली नामक ओषधि । 'ಶತಮೂಲಿ' ಎಂಬ ಔಷಧ

सतासी– वि ೮೭ । ಎಂಭತ್ತೇಳು.

सती– स्त्री. पतिव्रता स्त्री, वह स्त्री जो अपने पति के शव के साथ चिता में जले । ಸಾಧ್ವಿ, ಪತಿವ್ರತೆ, ಗಂಡನ ಶವದ ಕೂಡ ಚಿತೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸಾಯುವ ಸ್ತ್ರೀ.

सतीत्व– पु पातिव्रत्य । ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ.

सतुआ– पु दे 'सत्तू' ।

सतून– पु खंभा । ಕಂಬ, ಸ್ತಂಭ.

सतोगुणी– वि सद्गुणी । ಸದ್ಗುಣಿ, ಸಾತ್ವಿಕ.

सत्– पु. सत्य, सार । ಸತ್ಯ, ಸಾರ. वि सच्चा, उत्तम । ಸತ್ಯವಾದ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಉತ್ತಮ.

सत्कार– पु. आदर । ಆದರ ಸತ್ಕಾರ, ಅತಿಥಿ ಸೇವೆ.

सत्कृत– वि. सत्कार किया हुआ । ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ, ಸತ್ಕಾರ ಹೊಂದಿದ.

सत्त– पु सतीत्व, सत्य, सार । ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ, ಸತ್ಯ, ಸಾರ, ಮೂಲತತ್ವ

सत्तर– वि ೭೦ । ಎಪ್ಪತ್ತು.

सत्ता– स्त्री अस्तित्व, अधिकार, शक्ति । ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಇರುವಿಕೆ, ಅಧಿಕಾರ, ಶಕ್ತಿ. पु सात बूटियोंवाला ताशका पत्ता । ಏಳು ಚಿಕ್ಕೆಯ ಇಸ್ಪೀಟಿನ ಎಲೆ.

सत्ताईस– वि ೨೭ । ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು

सत्तानबे– वि ೯೭ । ತೊಂಭತ್ತೇಳು.

सत्तावन– वि ೫೭ । ಐವತ್ತೇಳು.

सत्तासी– वि ೮೭ । ಎಂಭತ್ತೇಳು.

सत्तू–पु भूने हुए चने इत्यादि का चूर्ण । ತಂಬಿಟ್ಟು, ಸತ್ತುಗ.

सत्पथ– पु. सन्मार्ग । ಸನ್ಮಾರ್ಗ, ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾದಿ.

सत्पुरुष– पु सज्जन । ಸಜ್ಜನ, ಸತ್ಪುರುಷ

सत्यत.– वि सचमुच । ನಿಜವಾಗಿ.

सत्यनिष्ठ– वि. सत्यपरायण । ಸತ್ಯಪರಾಯಣ, ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವ.

सत्यसंकल्प– वि अपने संकल्पपर अटल रहनेवाला । ದೃಢನಿಶ್ಚಯಿ

सत्यसंध–वि सत्यवादी । ತನ್ನ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವವ, ವಚನ ಪಾಲಿಸುವವ.

सत्यानास– पु सर्वनाश । ಸರ್ವನಾಶ.

सत्यानासी– वि नाश करनेवाला । ಹಾಳು ಮಾಡುವವ, ನಾಶ ಮಾಡು

ವನ. स्त्री. एक कंटीला पौधा । ಒಂದು ಮುಳ್ಳು ಗಿಡ

सत्र– पु. यज्ञ, धन, घर, वह स्थान जहाँपर अनाथो को भोजन दिया जाता है। ಯಜ್ಞ, ಧನ, ಮನೆ, ಅನಾಥಾಲಯ, ಧರ್ಮಛತ್ರ, ಸತ್ರ.

सत्रह– वि १७। ಹದಿನೇಳು.

सत्वर–क्रिवि. शीघ्र । ಕೂಡಲೆ,ಶೀಘ್ರ ವಾಗಿ, ಬೇಗನೆ, ತ್ವರೆಯಾಗಿ.

सत्वशाली–वि. बलवान्। ಬಲವುಳ್ಳವ, ಸಾಹಸಿ, ವೀರ.

सत्संग– पु अच्छी संगति । ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಗತಿ, ಸಜ್ಜನರ ಸಂಗತಿ.

सथिया– पु. स्वस्तिक चिह्न । ಸ್ವಸ್ತಿಕ ಚಿಹ್ನೆ.

सद– वि. नवीन, सौ। ನವ, ಹೊಸ, ನೂರು. अव्य. तुरंत। ಕೂಡಲೇ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ. स्त्री. प्रकृति, अभ्यास। ಪ್ರಕೃತಿ, ಅಭ್ಯಾಸ, ಸ್ವಭಾವ.

सदई– अव्य. सर्वदा। ಯಾವಾಗಲೂ.

सदका– पु. दान, उतारा। ದಾನ, ದಕ್ಷಿಣೆ, ನಿವಾಳಿ, ಸಮರ್ಪಣೆ.

सदन– पु धाम, गृह। ಮನೆ, ಗೃಹ.

सदफ़– स्त्री सीपी। ಸಿಂಪು.

सदमा– पु दुःख, मानसिक व्यथा, आघात, बडी हानि। ದುಃಖ, ಖೇದ, ಮಾನಸಿಕ ವ್ಯಥೆ, ಆಘಾತ, ಪೆಟ್ಟು, ಧಕ್ಕೆ, ದೊಡ್ಡ ಹಾನಿ.

सदय– वि कृपालु। ದಯಾಳು.

सदर–वि प्रधान। ಮುಖ್ಯ. पु अध्यक्ष, केंद्रस्थान। ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನ.

सदर आला– पु. छोटा जज। ಸಬ್ಜಜ್ಜ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ.

सदरी– स्त्री बिना आस्तीन की कुरती। ತೋಳಿಲ್ಲದ ಅಂಗಿ, ಸಣ್ಣ ಅಂಗಿ.

सदस्य– पु सभासद। ಸಭಾಸದ.

सदा–क्रिवि. सर्वदा, निरंतर। ಯಾವಾಗಲೂ, ನಿರಂತರ.

सदा–स्त्री आवाज, प्रतिध्वनि। ಧ್ವನಿ, ಸಪ್ಪಳ, ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ, ಕೂಗು.

सदाक़त– स्त्री सच्चाई। ಸತ್ಯತೆ.

सदाचार– पु. अच्छा चालचलन। ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆ.

सदाचारी– वि सुशील। ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆಯುವ, ಸುಶೀಲ.

सदाबरत, सदाबर्त– पु नित्य का अन्न वितरण। ದೀನ ದುಃಖಿತರಿಗೆ ದಿನಾಲು ಅನ್ನ ನೀಡುವಿಕೆ, ದೀನ ದುಃಖಿತರಿಗೆ ದಿನಾಲು ನೀಡುವ ಅನ್ನ.

सदाबहार– वि वह वृक्ष जो सर्वदा हरा रहे या फूले। ಯಾವಾಗಲೂ ಹಸುರಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಹೂವಾಗುವ ಗಿಡ.

सदारत– स्त्री सभापतित्व। ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ.

सदी– स्त्री शताब्दी। ಶತಮಾನ, ನೂರು ವರ್ಷ, ಶತಾಬ್ದಿ.

सदृश– वि समान, तुल्य। ಸಮಾನವಾದ, ಅನುರೂಪವಾದ.

सदेह– क्रिवि देह सहित। ದೇಹ

ಸಹಿತ.

सदैव–क्रिवि हमेशा। ಯಾವಾಗಲೂ, ಸರ್ವದಾ, ನಿರಂತರ

सद्गति– स्त्री. अच्छी गति, मोक्ष। ಸದ್ಗತಿ, ಮೋಕ್ಷ.

सद्म– पु घर, युद्ध। ಮನೆ, ಯುದ್ಧ.

सधना– अक्रि पूरा होना, अभ्यस्त होना। ಪೂರ್ಣವಾಗು, ಸಾಧಿಸು, ಕೈಗೂಡು,ಅಭ್ಯಾಸವಾಗು, ಪಳಗು.

सधर– पु. ऊपर का ओंठ। ಮೇಲಿನ ತುಟಿ.

सधवा– स्त्री. सौभाग्यवती। ಸೌಭಾಗ್ಯ ವತಿ, ಸುಮಂಗಲೆ, ಮುತ್ತೈದೆ.

सधाना– सक्रि. पूरा करना, अभ्यस्त करना। ಸಾಧಿಸು, ಸಾಧನೆಮಾಡು, ಪಳಗಿಸು.

सन– पु. एक पौधा। ಸಣಬು, ನಾರು. वि. सन्न, स्तब्ध। ಶಾಂತ, ಸ್ತಬ್ಧ, ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದ.

सनई–स्त्री. एक तरह का सन। ಒಂದು ತರದ ಸಣಬು.

सनक– स्त्री धुन, खब्त, झक। ಆಸಕ್ತಿ, ಮರುಳು, ಗೀಳು,ಪೈತ್ಯ, ಹುಚ್ಚು.

सनकना– अक्रि. झक्की या पागल होना। ವಿಕ್ಷಿಪ್ತನಾಗು, ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಹುಚ್ಚಾಗು, ಮರುಳಾಗು.

सनकाना– अक्रि. पागल बनाना। ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸು,ವಿಕ್ಷಿಪ್ತಮಾಡಿಸು.

सनकार– स्त्री. इशारा। ಸಂಕೇತ, ಸನ್ನೆ.

सनकारना– सक्रि. इशारा करना। ಸಂಕೇತಮಾಡು, ಸನ್ನೆಮಾಡು

सनकियाना–सक्रि. इशारा करना,पागल बनाना। ಸನ್ನೆಮಾಡು, ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಸು.अक्रि. पागल होना। ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿ, ವಿಕ್ಷಿಪ್ತನಾಗು.

सनकी– वि. पागल, खब्ती। ಹುಚ್ಚ, ಮರುಳ.

सनद–पु. प्रमाण, प्रमाणपत्र। ಪ್ರಮಾಣ, ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ,ಯೋಗ್ಯತಾಪತ್ರಿಕೆ, ಸನದು.

सनद्याफ़्ता– वि. जिसको किसी बात का प्रमाणपत्र मिला है। ಸನದು ಪಡೆದುಕೊಂಡವ, ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ ದೊರಕಿಸಿದವ.

सनना–अक्रि. गूँधा जाना, लीन होना। ನಾದಲ್ಪಡು, ಒಟ್ಟುಗೂಡು,ವಿಲೀನ ವಾಗು, ಮೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳು, ಬೆರೆ, ನೇರಿಕೊಳ್ಳು.

सनम–पु. प्रियतम,मूर्ति। ಪ್ರಿಯತಮ, ಪ್ರತಿಮೆ, ಮೂರ್ತಿ.

सनमान–पु. सम्मान। ಸನ್ಮಾನ,ಆದರ.

सनसनाना– अक्रि. हवा के वेग से शब्द होना, खौलते हुए पानी का शब्द होना। ಗಾಳಿಯು ವೇಗವಾಗಿ ಬೀಸುವಾಗ ಸನ್‌ಸನ್ ಸಪ್ಪಳ ವಾಗು, ನೀರು ಕುದಿಯುವಾಗ ಸಳಮಳ ಶಬ್ದವಾಗು.

सनसनाहट– स्त्री. 'सनसन' शब्द। ನೀರು ಕುದಿಯುವ ಹಾಗೂ ಗಾಳಿ

ಬೀಸುವ ಶಬ್ದ.

सनसनी– स्त्री उद्वेग, खलबली । ಉದ್ವೇಗ, ಗೊಂದಲ, ಗಾಬರಿ, ಎದೆಗುದಿ, ಕಳವಳ.

सनातन– वि. अति प्राचीन, परंपरागत, सदा रहनेवाला । ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ, ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಬಂದ,ಚಿರಂಜೀವಿ. पु. विष्णु, शिव, ब्रह्म । ವಿಷ್ಣು, ಶಿವ, ಬ್ರಹ್ಮ.

सनातनी– पु सनातन धर्म का अनुयायी । ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ಅನುಯಾಯಿ. वि. जो हमेशा से चला आया हो । ಚಿರಕಾಲದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದ.

सनाय–स्त्री. एक पौधा जिस की पत्तियाँ दवाके काममें आती है । ಸೋನಾಮುಖಿ.

सनाह– पु. कवच । ಕವಚ.

सनीड़– वि. पास का । ಸಮೀಪದ. क्रिवि पासमें । ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ.

सनेह– पु. स्नेह । ಸ್ನೇಹ, ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೀತಿ.

सनेहिया, सनेही– पु. प्रेम करनेवाला । ಪ್ರೇಮ ಮಾಡುವವ, ಸ್ನೇಹಿತ, ಪ್ರಿಯ.

सन्– पु. वर्ष । ವರ್ಷ.

सन्न-- वि. स्तब्ध, सज्ञाहीन । ಸ್ತಬ್ಧ, ಮೌನ, ಶಾಂತ, ಸಂಜ್ಞಾಹೀನ.

सन्नाटा– पु. नि:शब्दता, नीरवता, वायु का तीव्र शब्द । ನಿಃಶಬ್ದತೆ,ನೀರವತೆ, ನಿರ್ಜನತೆ, ಮೌನ, ಶಾಂತತೆ, ಗಾಳಿಯು ಬೀಸುವ ಶಬ್ದ. वि. निर्जन, नीरव । ನಿರ್ಜನ, ಶಾಂತ.

सन्नाटे में आना = एकदम स्तब्ध होना । ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಶಾಂತನಾಗು, ಆಶ್ಚರ್ಯ ಚಕಿತನಾಗು, ಬೆಕ್ಕಸ ಬೆರಗಾಗು.

सन्नाह– पु. दे. ' सनाह ' ।

सन्निकट– क्रिवि समीप, निकट । ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ, ಹತ್ತರ.

सन्निधान– पु. निकटता, आश्रय, समागम । ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಆಶ್ರಯ, ಹೊಂದಿಕೆ, ಸೇರಿಕೆ.

सन्निधि– स्त्री निकटता, पडोस । ಸಾಮೀಪ್ಯ, ನೆರೆ.

सन्निवेश– पु. रखने बैठने बैठाने आदि की क्रिया, स्थिति, घर, आसन, इकट्ठा होना । ಇಡುವ ಕೂಡ್ರುವ, ಕೂಡ್ರಿಸುವ ಮುಂತಾದ ಕ್ರಿಯೆ, ಸ್ಥಿತಿ, ಮನೆ,ಆಸನ, ಕೂಡುವದು, ಸಮೂಹ.

सन्निहित– वि समीपका, पास रखा हुआ, तैयार । ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಟ್ಟ, ಸನ್ನದ್ಧ, ಸಿದ್ಧ.

सपत्न– पु दुश्मन, विरोधि । ವೈರಿ, ವಿರೋಧಿ, ಶತ್ರು

सपत्नी– स्त्री सौत । ಸವತಿ.

सपत्नीक– वि. पत्नी के साथ । ಹೆಂಡತಿಯ ಸಂಗಡ, ಹೆಂಡತಿಯ ಸಹಿತ.

सपथ– पु. दे. ' शपथ ' ।

सपदि— क्रिवि तत्क्षण । ಕೂಡಲೆ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ.

सपन, सपना— पु स्वप्न । ಸ್ವಪ್ನ, ಕನಸು.

सपरदाई, सफरदाई—पु. वेश्या के नाच मे तबला सारंगी आदि बजानेवाला। ವೇಶ್ಯೆಯು ಕುಣಿಯುವಾಗ ತಬಲಾ ಮುಂತಾದ ವಾದ್ಯ ಬಾರಿಸುವವ, ಸೂಳೆಯರ ಹಿಮ್ಮೇಳದವ.

सपरना— अक्रि पूरा होना, निबटना, हो सकना । ಮುಗಿ, ಪೂರ್ಣವಾಗು, ಸಾಧ್ಯವಾಗು, ಪೂರೈಸು.

सपराना— सक्रि काम पूरा करना। ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸು, ಪೂರ್ಣಮಾಡು.

सपाट— वि एकसा, समतल । ಸಮವಾದ, ಸಮತಲವಾದ, ಚಪ್ಪಟೆಯಾದ, ನುಣುಪಾದ.

सपाटा—पु. तेजी, झपट । ನಡೆಯುವ ಅಥವಾ ಓಡುವ ವೇಗ, ಓಟ.

सैर सपाटा = घूमना फिरना । ತಿರುಗಾಟ, ಅಡ್ಡಾಡುವಿಕೆ, ಸಂಚಾರ.

सपुर्द— स्त्री. दे. 'सुपुर्द'।

सपूत— पु. अच्छा पुत्र । ಸುಪುತ್ರ, ಸತ್ಪುತ್ರ.

सपेत, सपेद— वि श्वेत। ಬಿಳಿಯ, ಗೌರವರ್ಣದ.

सपेला, सपोला— पु साँपका बच्चा । ಹಾವಿನ ಮರಿ.

सप्त— वि सात। ಏಳು

सप्तक— पु. सात चीजों का समूह। ಏಳು ವಸ್ತುಗಳ ಸಮೂಹ.

सप्तपदी— स्त्री. विवाह के समय अग्नि-परिक्रमा की एक विधि । ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯ ವಿಧಿ.

सप्तम— वि. सातवाँ । ಏಳನೆಯ.

सप्ताह— पु सात दिनों का समूह, हफ्ता। ವಾರ, ಏಳುದಿನಗಳ ಕಾಲ.

सफ़—स्त्री पंक्ति, लंबी चटाई। ಸಾಲು, ಪಂಕ್ತಿ, ವರಸೆ, ಉದ್ದ ಚಾಪೆ.

सफ़र—पु. यात्रा । ಪ್ರವಾಸ,ಸಂಚಾರ, ಯಾತ್ರೆ.

सफरदाई— पु. दे. 'सपरदाई'।

सफ़री— वि. सफर में काम आनेवाला, सफ़र का। ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಬೀಳುವ, ಪ್ರವಾಸದ. पु. अमरूद, मार्ग व्यय। ಪೇರಲ ಹಣ್ಣು, ಹಾದೀ ವೆಚ್ಚ

सफल—वि. कृतार्थ,फलयुक्त । ಕೃತಾರ್ಥ, ಹಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಸಾರ್ಥಕ, ಯಶಸ್ವಿ.

सफलता— स्त्री. कामयाबी । ಸಫಲತೆ, ಕೈಗೂಡುವಿಕೆ, ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿ.

सफहा— पु पृष्ठ । ಪೃಷ್ಟ, ಪುಟ, ಪಾನು

सफा— पु दे 'सफहा'। वि. साफ़, निर्मल, चिकना । ಸ್ವಚ್ಛವಾದ, ನಿರ್ಮಲ, ಶುದ್ಧ, ಮೃದುವಾದ.

सफाई— स्त्री. स्वच्छता, निर्मलता, निर्णय। ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ಸ್ಪಷ್ಟತನ,

ನಿರ್ದೋಷತೆ, ಶುದ್ಧಿ, ನಿರ್ಮಲತೆ, ನಿರ್ಣಯ.

सफाचट– वि बिलकुल साफ । ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ, ನುಣುವಾದ.

सफीना– पु. न्यायालय का आज्ञापत्र, किश्ती । ಕೋರ್ಟಿನ ಆಜ್ಞಾಪತ್ರ, ಸಮನ್ಸು, ದೋಣಿ, ನಾವೆ.

सफीर– पु एलची, राजदूत । ರಾಯಭಾರಿ, ರಾಜದೂತ. स्त्री. पक्षियो का कलरव । ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕಲರವ ಧ್ವನಿ, ಉಲಿತ.

सफूफ– पु चूर्ण । ಚೂರ್ಣ, ಪುಡಿ.

सफ़ेद– वि श्वेत, शुभ्र । ಬಿಳಿಯ, ಶುಭ್ರ, ಶ್ವೇತ, ಉಜ್ವಲ.

सफ़ेदपोश–पु सफेद कपडे पहननेवाला, कुलीन । ಬಿಳಿಯ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವವ, ಕುಲೀನ, ಸಜ್ಜನ, ಮರ್ಯಾದಸ್ಥ

सफेदा– पु. जस्ते का चूर्ण या भस्म, खरबूज, आम का एक भेद । ವಂಗ ಭಸ್ಮ, ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣು, ಒಂದು ಬಗೆಯ ಕರಬೂಜದ ಹಣ್ಣು.

सफेदी– स्त्री. धवलता, भीतपर चूना छूहने का कार्य । ಶುಭ್ರತೆ, ಧವಲತೆ, ಬಿಳಿಯತನ, ಸುಣ್ಣ ಬಳೆಯುವಿಕೆ.

—आना=वृद्धावस्था आना । ಮುದುಕನಾಗು.

सब– वि कुल, सर्व, पूरा । ಒಟ್ಟು. ಎಲ್ಲ, ಪೂರಾ, ಸರ್ವ, ಸಕಲ.

सबक़–पु.पाठ, शिक्षा । ಪಾಠ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಉಪದೇಶ.

सबब– पु कारण, साधन, हेतु । ಕಾರಣ, ಸಾಧನ, ಉದ್ದೇಶ, ಹೇತು.

सबर– पु दे. 'सब्र'।

सबल– वि. बलवान्, सैन्ययुक्त । ಬಲವುಳ್ಳ, ಶಕ್ತಿವಂತ, ಸೈನ್ಯಯುಕ್ತ. पु. आँखो का एक रोग । ಒಂದು ಕಣ್ಣು ರೋಗ.

सबा–स्त्री. सुवह की हवा । ಮುಂಜಾನೆ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿ.

सबाह–स्त्री प्रातःकाल, प्रभात । ಪ್ರಾತಃಕಾಲ, ಪ್ರಭಾತ.

सबील– स्त्री मार्ग, यत्न, उपाय, वह स्थान जहाँ पथिकों को धर्मार्थ पानी या शरबत पिलाया जाता है । ಮಾರ್ಗ, ಹಾದಿ, ಯತ್ನ, ಉಪಾಯ, ಅರವಟ್ಟಿಗೆ, ಹಾದಿಕಾರರಿಗೆ ಪುಕ್ಕಟೆ ಪಾನಕ ಕುಡಿಸುವ ಸ್ಥಳ.

सबीह– वि सुंदर । ಸುಂದರ, ಅಂದವಾದ.

सबूत–पु प्रमाण । ಪ್ರಮಾಣ, ಆಧಾರ, ಸ್ಥಿರತ್ವ.

सबेरा– पु प्रात.काल । ಮುಂಜಾವು, ಪ್ರಾತಃಕಾಲ.

सबेरे– क्रिवि शीघ्र, प्रात.काल । ಬೇಗನೆ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ, ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮುಂಚೆ.

सब्ज़– वि हरा, ताजा । ಹಸುರಾದ, ನವೀನ, ತಾಜಾ, ಹಸಿ, ಪಕ್ವವಾಗದ.

सब्ज़ बाग दिखलाना= काम निकालने के लिये बडी बड़ी आशायें दिलाना। ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಆಶೆ ಹಚ್ಚು, ಪ್ರಲೋಭನ ತೋರಿಸು.

सब्ज़क़दम–वि. जिसका आगमन अशुभ समझा जाय । ಅಮಂಗಲಕಾರಿ, ಅಶುಭ ಸೂಚಕ.

सब्ज़ा– पु हरियाली, एक तरह का घोड़ा, एक रत्न, भंग । ಹಸುರು, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ಒಂದು ತರದ ಕುದುರೆ, ಪಚ್ಚೆ, ಮರಕತ, ಬಂಗಿ ಸೊಪ್ಪು.

सब्ज़ी– स्त्री हरियाली, हरी तरकारी, भाग। ಹಸುರು, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ಪೈರು,ಹಸುರುವಾಣಿ, ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ, ಬಂಗಿ ಸೊಪ್ಪು

सब्र– पु. धैर्य, संतोप । ಧೈರ್ಯ, ಸಂತೋಷ, ಸಹನಶೀಲತೆ,ಸೈರಣೆ, ತಾಳ್ಮೆ.

सभा– स्त्री. परिषद, समूह, समिति । ಸಭೆ, ಪರಿಷತ್ತು,ಸಮೂಹ,ಸಮಿತಿ, ಮಂಡಲ.

सभापति–पु. सभा या समाज के नेता। ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಸಭೆ ಅಥವಾ ಸಮಿತಿಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ.

सभासद– पु सदस्य । ಸದಸ್ಯ.

सभ्य– पु. सभासद, सुशिक्षित, चतुर । ಸಭಾಸದ, ಸುಶಿಕ್ಷಿತ, ಚತುರ.

सभ्यता– स्त्री सज़्जनता, भलमनसी, संस्कृति, सदस्यता । ಸಜ್ಜನತೆ, ಶಿಷ್ಟತನ, ಸಭ್ಯತೆ, ನಾಗರಿಕತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸದಸ್ಯತ್ವ.

सम– वि समान, तुल्य, एकसा । ಸಮಾನ,ಸರಿಯಾದ,ಒಂದೇತರದ, ಸದೃಶ स्त्री. समता । ಸಮಾನತೆ. पु. विष । ವಿಷ, ನಂಜು.

समकक्ष– वि बराबर, समान । ಸರಿಯಾದ, ಸಮಾನವಾದ.

समकालीन–वि एक ही समय में होनेवाला। ಒಂದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗುವ, ಒಂದೇ ಸಮಯದ.

समक्ष– क्रिवि सम्मुख। ಎದುರಿಗೆ, ಸಮಕ್ಷವಾಗಿ.

समग्र– वि. कुल । ಎಲ್ಲ, ಪೂರಾ.

समझ– स्त्री. ज्ञान, बुद्धि । ಜ್ಞಾನ, ಬುದ್ಧಿ, ತಿಳಿವಳಿಕೆ,ವಿವೇಕ,ಅರಿವು.

समझदार–वि.बुद्धिमान। ಬುದ್ಧಿವಂತ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ, ವಿವೇಕಿ. ಅರಿವುಳ್ಳವ

समझदारी– स्त्री. बुद्धिमानी । ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ಅರಿವು, ತಿಳಿವಳಿಕೆ.

समझना– अक्रि विचारना, जानना । ತಿಳಿ, ಅರಿ, ಜ್ಞಾನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, ಗ್ರಹಿಸು.

समझाना– सक्रि. दूसरे को समझने में प्रवृत्त करना । ತಿಳಿಸು, ತಿಳಿಹೇಳು, ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳು,ಒಪ್ಪಿಸು,ಬೋಧಿಸು.

समझौता– पु. मेल, आपस का निपटारा । ಸಂಧಾನ, ರಾಜಿ,ಒಡಂಬ-

ಡಿಕೆ, ಒಪ್ಪಂದ.

समतल–वि जिस की सतह ऊबडखाबड़ न हो। ಸಮತಲ, ಸಪಾಟ.

समता, समताई– स्त्री. समान होने का भाव, बराबरी। ಸಮಾನತೆ, ಸರಿಜೋಡಿ.

समत्थ– वि. समर्थ। ಸಮರ್ಥ.

समदन– पु. लड़ाई, भेंट, उपहार। ಯುದ್ಧ, ಸಂಗ್ರಾಮ, ಭೆಟ್ಟಿ, ಸಂದರ್ಶನ, ಕಾಣಿಕೆ.

समदना– सक्रि प्रेमपूर्वक मिलना, सौंपना। ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗು, ಒಪ್ಪಿಸು, ಕೊಡು.

समदाना– सक्रि समर्पित करना, हवाले करना, धरना। ಸಮರ್ಪಿಸು, ಒಪ್ಪಿಸು, ಹಿಡಿ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು.

समधियाना– पु. समधी का घर। ಬೀಗನ ಮನೆ.

समधी– पु बेटे या बेटी का ससुर। ಮಗ ಅಥವಾ ಮಗಳ ಮಾವ, ಬೀಗ.

समन्वय–पु. मेल, संयोग। ಹೊಂದಿಕೆ, ಸಂಯೋಗ.

समन्वित– वि संयुक्त। ಕೂಡಿಸಿದ, ಒಂದಾದ, ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ.

समय–पु. काल, फ़ुरसत, अवसर, उपदेश, धर्म, आचार। ಕಾಲ, ವೇಳೆ, ಸಮಯ, ಬಿಡುವು, ಸಂಧಿ, ಉಪದೇಶ, ಧರ್ಮ, ಆಚಾರ.

समर– पु. युद्ध। ಯುದ್ಧ, ಕಾಳಗ.

समर– पु. फल, लाभ, संतान, धन। ಫಲ, ಲಾಭ, ಸಂತಾನ, ಧನ, ಸಂಪತ್ತು.

समरत्थ, समरथ– वि समर्थ, योग्य, बलवान्। ಸಮರ್ಥ, ಯೋಗ್ಯ, ಶಕ್ತಿವಂತ.

समरभूमि– स्त्री **समरांगण**– पु रणक्षेत्र। ರಣಭೂಮಿ

समर्थक–पु. समर्थन करनेवाला। ಸಮರ್ಥಿಸುವವ, ಸಹಾಯಕ, ಅನುಮೋದಕ.

समर्थन–पु पुष्टीकरण, विवेचन। ಪುಷ್ಟಿ, ಸಮರ್ಥನೆ, ಪೋಷಣೆ, ವಿವೇಚನೆ.

समर्पण– पु. उपहार, भेंट, उत्सर्ग। ಕಾಣಿಕೆ, ದಾನ, ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣೆ.

समर्पना– सक्रि सौंपना। ಸಮರ್ಪಿಸು, ಕೊಡು, ಒಪ್ಪಿಸು.

समवेदना–स्त्री सहानुभूति। ಸಹಾನುಭೂತಿ.

समष्टि– स्त्री. समस्त, सबका समूह। ಒಟ್ಟು, ಎಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರ ಸಮೂಹ.

समसास– स्त्री. नंगी तलवार। ಬಿಚ್ಚುಗತ್ತಿ

समस्त– वि कुल, सारा, समासयुक्त। ಎಲ್ಲ, ಸಂಪೂರ್ಣ, ಸಮ, ಸಾಮಾಸಿಕ, ಸಮಾಸವುಳ್ಳ.

समस्या– स्त्री. उलझन, कठिन प्रश्न, संघटन, मिश्रण, पद्य का अंतिमांश जिस के आधार पर पूरा पद्य रचा जाता है। ತೊಡಕು, ಕಠಿಣಪ್ರಶ್ನೆ

ಸಂಘಟನೆ, ಮಿಶ್ರಣ, ಪದ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪದ್ಯದ ಕೊನೆಯ ಸಾಲು.

समाँ– पु समय, काल । ಸಮಯ, ಕಾಲ, ವೇಳೆ, ಹೊತ್ತು.

समा– पु आकाश । ಆಕಾಶ.

समाअत– स्त्री सुनवाई । ಕೇಳಿಕೆ, ಆಲಿಸುವಿಕೆ.

समाई– स्त्री हैसियत, शक्ति । ಅಳವು, ವಿಸ್ತಾರ, ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

समाई– वि सुना हुआ । ಕೇಳಿದ, ಕೇಳಿಕೆಯ, ಎರಡನೆಯವರು ಹೇಳಿದ.

समागम– पु भेंट, मिलन, संभोग । ಭೆಟ್ಟಿ, ಸಂಯೋಗ, ಹೊಂದಿಕೆ. ಸಂಭೋಗ.

समाचार– पु खबर, संदेश । ಸುದ್ದಿ, ಸಂದೇಶ, ವರ್ತಮಾನ.

समाचारपत्र–पु अखबार । ವೃತ್ತಪತ್ರ, ವರ್ತಮಾನಪತ್ರ.

समाज– पु समुदाय, मंडली । ಸಮುದಾಯ, ಮಂಡಲಿ, ಸಮಾಜ.

समाजवाद– पु. साम्यवाद । ಸಾಮ್ಯವಾದ

समादेय–वि आदरणीय । ಆದರಣೀಯ.

समाधि–स्त्री. चित्त की एकाग्रता, शांति, निद्रा, योग का चरम फल, समाधान, कब्र, एक काव्यालंकार । ಏಕಾಗ್ರತೆ, ಧ್ಯಾನ, ಶಾಂತಿ, ನಿದ್ದೆ, ಯೋಗದಿಂದಾಗುವ ಸಮಾಧಿ, ಸಮಾಧಾನ, ಗೋರಿ, ಸಮಾಧಿಸ್ಥಾನ, ಒಂದು ಕಾವ್ಯಾಲಂಕಾರ

समानता– स्त्री. बराबरी । ಸಮಾನತೆ, ಸಾದೃಶ್ಯ.

समाना–अक्रि. भरना, अँटना । ಹಿಡಿಸು, ತುಂಬು. सक्रि. अटाना, भरना । ತುಂಬು, ನೇರಿಸು.

समाप्त–वि जिस का अंत हो गया हो । ಪೂರ್ಣವಾದ, ಮುಗಿದ, ಸಮಾಪ್ತವಾದ, ಕೊನೆಗಂಡ.

समाप्ति– स्त्री. किसी कार्य का अंत, प्राप्ति । ಅಂತ, ಕೊನೆ, ಮುಗಿತಾಯ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ.

समारंभ–पु पूरी तैयारी के साथ आरंभ होना । ಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧತೆಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸುವಿಕೆ, ವಿಜೃಂಭಣೆ.

समारोह– पु. बड़ा उत्सव, धूमधाम, आरोहण । ದೊಡ್ಡ ಉತ್ಸವ, ಸಡಗರ, ವಿಜೃಂಭಣೆ, ಅಟ್ಟಹಾಸ, ಆರೋಹಣ.

समालोचक–पु समालोचना करनेवाला । ವಿಮರ್ಶಕ, ಟೀಕಾಕಾರ, ವಿವೇಚಕ.

समालोचना– स्त्री गुण दोष समीक्षा । ವಿಮರ್ಶೆ, ಗುಣದೋಷ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಸಮೀಕ್ಷೆ.

समाविष्ट– वि. जिस का समावेश हुआ हो । ಸಮಾವೇಶವಾದ, ಹಿಡಿಸಿದ, ಅಂತರ್ಗತ.

समावेश–पु. एक पदार्थ का दूसरे पदार्थ के अंतर्गत होना । ಸಮಾವೇಶ

ವಾಗುವಿಕೆ,ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ,ಅಂತ ರ್ಗತವಾಗುವಿಕೆ, ಲೀನವಾಗುವಿಕೆ.

समाहार–पु समूह। ಸಮೂಹ,ಒಟ್ಟು.

समाहित–वि स्वीकृत, स्थापित, केंद्रित, एकत्रीभूत । ಸ್ವೀಕೃತ, ಸ್ಥಾಪಿತ, ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದ, ಕೂಡಿಸಿದ.

समिति– स्त्री सभा, समाज, युद्ध । ಸಮಿತಿ, ಸಭೆ, ಮಂಡಲಿ,ಸಮಾಜ, ಯುದ್ಧ.

समिधा, समिधि–स्त्री होम की लकडी । ಹೋಮದಲ್ಲಿ ಸುಡುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ.

समीकृत– वि बराबर किया हुआ । ಸರಿಯಾಗಿ ಭಾಗಮಾಡಿದ.

समीक्षा–स्त्री समालोचना, अच्छी तरह की विवेचना। ವಿಮರ್ಶೆ,ವಿವೇಚನೆ.

समीचीन– वि योग्य, यतार्थ, न्यायसगत । ಯೋಗ್ಯ, ಉಚಿತ, ಯಥಾರ್ಥ, ನ್ಯಾಯಸಂಗತವಾದ.

समीप–वि निकट। ಸಮೀಪ,ಹತ್ತಿರ.

समीपवर्ती– वि पास का। ಸಮೀಪದ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ,ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ, ಹತ್ತಿರದ

समीर–पु. हवा। ಹವೆ,ವಾಯು,ಗಾಳಿ.

समीरण–पु वायु, श्वास, पथिक। ಗಾಳಿ, ವಾಯು, ಶ್ವಾಸ, ಹಾದಿಕಾರ.

समुंद, समुंदर– पु. समुद्र। ಸಮುದ್ರ.

समुचित– वि ठीक, उपयुक्त । ಸರಿಯಾದ, ಯೋಗ್ಯ, ಉಪಯುಕ್ತ.

समुच्चय– पु समूह, संग्रह। ಸಮೂಹ, ಸಂಗ್ರಹ.

समुज्वल– वि अति उज्वल। ಬಹಳ ಉಜ್ವಲವಾದ

समुझना– सक्रि. दे 'समझना'।

समुदाइ, समुदाय, समुदाव– पु झुंड, समूह। ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ಸಮುದಾಯ

समुन्नत– वि. बहुत ऊँचा। ಅತ್ಯುನ್ನತ, ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾದ.

समुल्लास– पु आनंद, परिच्छेद । ಆನಂದ, ಉಲ್ಲಾಸ, ಪರಿಚ್ಛೇದ.

समुहा– वि सामने का । ಮುಂದಿನ, ಎದುರಿನ, ಸಮ್ಮುಖದ.

समुहाना–अक्रि. सामने होना। ಮುಂದೆ ಬರು, ಎದುರಿಗೆ ಬರು.

समूचा– वि सब, समस्त। ಎಲ್ಲ, ಒಟ್ಟು, ಪೂರಾ, ಇಡೀ, ಸಮಸ್ತ.

समूढ– वि संचित, ढेर किया हुआ, संशोधित, ठीक, विवाहित, दमन किया हुआ। ಕೂಡಿಸಿದ, ರಾಶಿ ಮಾಡಿದ, ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ, ಸಂಶೋಧಿತ, ಸರಿಯಾದ, ವಿವಾಹಿತ, ದಮನ ಮಾಡಿದ.

समूर, समूल– क्रिवि. जड़से। ಸಮೂಲವಾಗಿ, ಬೇರು ಸಹಿತ. वि जड सहित, पूरा। ಪೂರ್ಣ, ಬೇರು ಸಹಿತವಾದ, ಪುಟ್ಟಪೂರಾ.

समूह– पु समुदाय। ಸಮುದಾಯ, ಗುಂಪು, ಜಂಗುಳಿ.

समृद्ध– वि धनवान्। ಶ್ರೀಮಂತ, ಧನಸಂಪನ್ನ, ಐಶ್ವರ್ಯವಂತ.

समृद्धि– स्त्री ऐश्वर्य, उन्नति । ಐಶ್ವರ್ಯ, ಸಂಪತ್ತು, ಉನ್ನತಿ.

समेटना– सक्रि इकट्ठा करना, बटोरना । ಕೂಡಿಸು, ಒಂದುಗೂಡಿಸು, ಗುಂಪು ಮಾಡು, ಮುದುರು, ಸುರುಟು, ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡು.

समेत– अव्य सहित । ಸಹಿತ, ಸಹ, ಸಂಗಡ. वि संयुक्त, मिला हुआ । ಸಂಯುಕ್ತ, ಕೂಡಿದ.

समोना– सक्रि मिलाना । ಕೂಡಿಸು, ಒಂದುಗೂಡಿಸು.

समोह– पु. युद्ध । ಯುದ್ಧ.

समौरिया– वि. समवयस्क । ಸಮ ವಯಸ್ಕ, ಓರಗೆಯುವ.

सम्मत– वि सहमत । ಸಹಮತ, ಅನುಕೂಲ. पु. राय, सम्मति । ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಸಮ್ಮತಿ

सम्मति– स्त्री. राय । ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಸಮ್ಮತಿ.

सम्मान– पु. आदर । ಸನ್ಮಾನ, ಆದರ.

सम्मानना– सक्रि. आदर करना । ಆದ ರಿಸು. स्त्री. आदर । ಆದರ.

सम्मानित– वि. प्रतिष्ठित । ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ, ಮಾನ್ಯ, ಆದರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ.

सम्मार्जनी–स्त्री. झाड़ू । ಉಡುಗೋಲು, ಕಸಬರಿಗೆ.

सम्मिलित– वि मिला हुआ, एकत्र । ಕೂಡಿಸಿದ, ಒಂದಾದ ಸೇರಿಸಿದ.

सम्मुख– अव्य सामने । ಎದುರಿಗೆ, ಮುಂದೆ.

सम्मेलन– पु. सभा, जमघट । ಸಭೆ, ಗುಂಪು, ಸಮೂಹ, ಸಮ್ಮೇಲನ, ಪರಿಷತ್ತು.

सम्मोह– पु भ्रम, संदेह, मूर्छा । ಭ್ರಮೆ, ಮೋಹ, ಸಂದೇಹ, ಮೂರ್ಛೆ.

सम्मोहन– पु प्राचीन काल का एक अस्त्र, मोह । ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಒಂದು ಅಸ್ತ್ರ, ಮೋಹ.

सम्यक्– वि. पूर्ण । ಪೂರ್ಣ, ಎಲ್ಲ, ಸರ್ವ. क्रिवि. भलीभाँति । ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ, ಸರ್ವ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ पु. समूह । ಸಮೂಹ.

सम्याना– पु दे 'शामियाना'।

सम्राज्ञी– स्त्री. महारानी । ಮಹಾ- ರಾಣಿ, ಚಕ್ರವರ್ತಿನಿ.

सम्राट्– पु. बादशाह । ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ರಾಜಾಧಿರಾಜ.

सयान, सयानपन– पु. समझदारी । ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ಜಾಣ್ಮೆ.

सयाना– वि बालिग, धूर्त, चतुर । ವಯಸ್ಕ, ತರುಣ, ಧೂರ್ತ, ಬುದ್ಧಿ ವಂತ, ಚತುರ.

सर– पु शर, तालाब, जल, गति, चिता । ಬಾಣ, ಕೆರೆ, ಸರೋವರ, ನೀರು, ಗತಿ, ಚಿತೆ, ಅಗ್ನಿ. स्त्री माला । ಮಾಲೆ.

सर– पु. शिर, सरदार, आरंभ, शक्ति । ತಲೆ, ಸರದಾರ, ಮುಖಂಡ, ಆರಂಭ, ಶಕ್ತಿ.

सरजाम, सरअंजाम– पु. सामग्री, तैयारी, व्यवस्था । ಸಾಮಗ್ರಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಏರ್ಪಾಡು.

सरकंडा– पु एक पौधा, नरकट । ಲಾಳದ ಕಡ್ಡಿ, ಗಲಗು.

सरक– स्त्री खुमार, मद्यपात्र, सरकने की क्रिया । ಸೆರೆಯ ಅಮಲು, ಮದ್ಯ ಪಾತ್ರೆ, ಜಾರುವಿಕೆ, ಸರಿಯುವಿಕೆ.

सरकना– अक्रि हिलना, हट जाना, खिसकना । ಅಲ್ಲಾಡು, ಸರಿ, ಜಾರು, ಉರುಳು, ನುಸುಳು, ಜಾರಿಹೋಗು, ಓಡಿಹೋಗು.

सरकश– वि उद्दंड, दुष्ट, बागी । ಉದ್ದಂಡ, ದುಷ್ಟ, ವಿದ್ರೋಹಿ, ಗಲಾಟೆಖೋರ, ಮೊಂಡ.

सरकशी– स्त्री उद्दंडता, बगावत । ದುಷ್ಟತನ, ವಿದ್ರೋಹ, ದಂಗೆ, ಧಾಂಧಲೆ, ಉಪಟಳ.

सरकार– स्त्री. गवर्मेंट । ಸರಕಾರ, ರಾಜ್ಯಸಂಸ್ಥೆ, ಪ್ರಭುತ್ವ.

सरकारी–वि राजकीय । ರಾಜಕೀಯ, ಸರಕಾರದ, ಪ್ರಭುತ್ವದ.

सरख़त–पु. किराये आदि का शर्तनामा, आज्ञापत्र, परवाना । ಬಾಡಿಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕರಾರುಪತ್ರ, ಆಜ್ಞಾಪತ್ರ, ದಸ್ತೈವಜು

सरग– पु स्वर्ग । ಸ್ವರ್ಗ.

सरग़ना– पु सरदार, नायक । ಸರದಾರ, ಮುಖಂಡ, ನಾಯಕ.

सरगर्म– वि. जोशीला । ಆವೇಶವುಳ್ಳ, ಉತ್ಸಾಹಿ, ಹುರುಪುಳ್ಳ, ಹುಮ್ಮಸ್ಸುಳ್ಳ

सरगर्मी–स्त्री जोश, उत्साह । ಆವೇಶ, ಉತ್ಸಾಹ, ಹುರುಪು, ಹುಮ್ಮಸ್ಸು.

सरगुज़श्त– स्त्री सरपर बीती बात, हाल, जीवनचरित्र । ಅನುಭವಿಸಿದ ಸಂಗತಿ, ವರ್ಣನೆ, ಪ್ರಸಂಗ, ಜೀವನಚರಿತ್ರೆ.

सरघा– स्त्री. मधुमक्खी । ಜೇನ್ನೊಣ.

सरजा– पु. सिंह, सरदार । ಸಿಂಹ, ಸರದಾರ, ಮುಖಂಡ, ನಾಯಕ

सरज़ोर– वि जबर्दस्त । ಬಲವುಳ್ಳ, ದೃಢ, ಪ್ರಬಲ, ದುಷ್ಟ, ಅವಿಧೇಯ.

सरणि, सरणी– स्त्री मार्ग । ಮಾರ್ಗ, ಹಾದಿ.

सरताज– पु. सिरताज, श्रेष्ठ व्यक्ति । ಮುಕುಟ, ಕಿರೀಟ, ಶ್ರೇಷ್ಠವ್ಯಕ್ತಿ, ಶಿರೋಮಣಿ.

सरतापा– क्रिवि सिर से पैरतक । ನಖಶಿಖಾಂತ, ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯ ವರೆಗೆ.

सरतारा– वि. निश्चित । ನಿಶ್ಚಿಂತ

सरद– स्त्री शरत् ऋतु । ಶರದೃತು.

सरदर– क्रिवि औसनत, सब एक साथ मिलाकर । ಒಟ್ಟಿಗೆ, ಸಗಟಿನಲ್ಲಿ, ಸರಾಸರಿ.

सरदार–पु नायक, अगुआ । ನಾಯಕ, ಮುಂದಾಳು, ಶ್ರೀಮಂತ, ಶಾಸಕ.

सरदारिन–स्त्री 'सरदार' का स्त्री रूप।

सरधा– स्त्री श्रद्धा, शक्ति । ಶ್ರದ್ಧೆ,

ಶಕ್ತಿ.

सरनदीप– पु लंका। ಸಿಂಹಳ ದ್ವೀಪ, ಲಂಕಾ.

सरना– अक्रि निकलना, चलना, पूरा होना। ಸರಿ,ಹರಿದಾಡು, ಅಲ್ಲಾಡು, ಸರಕು, ಹೊರಡು, ನಡೆದಾಡು, ಪೂರ್ಣವಾಗು, ಮುಗಿ.

सरनाम– वि प्रसिद्ध। ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದ.

सरनामा– पु. शीर्षक, पत्रका आरभ, पता। ಶೀರ್ಷಿಕ, ತಲೆಬರಹ, ಪತ್ರದ ಆರಂಭ. ವಿಳಾಸ, ಒಕ್ಕಣೆ.

सरनी– स्त्री. रास्ता। ಹಾದಿ, ಮಾರ್ಗ.

सरपंच– पु. प्रधानपंच। ಮುಖ್ಯ ಪಂಚ, ಸರಪಂಚ.

सरपट– क्रिवि तेज चालसे। ವೇಗ ವಾಗಿ, ನಾಗಾಲೋಟದಿಂದ

सरपत– पु एक तरह की घास। ಚಪ್ಪರ ಹೊದಿಸುವ ಒಂದು ತರದ ಹುಲ್ಲು, ಗಲಗು.

सरपरस्त– पु संरक्षक। ಸಂರಕ್ಷಕ, ಪೋಷಕ

सरपरस्ती– स्त्री संरक्षण। ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಪೋಷಣೆ.

सरपोश– पु तश्तरी ढकने का कपडा। ತಟ್ಟೆಯಮೇಲೆ ಹೊದಿಸುವ ಬಟ್ಟೆ, ತಾಟಿನಮೇಲೆ ಹೊದಿಸುವ ಬಟ್ಟೆ.

सरफराज़– वि गौरवान्वित। ಗೌರವಾನ್ವಿತ,ಉಚ್ಚ ಪದಕ್ಕೇರಿದ, ಮಾನ್ಯ.

सरबराह, सरबराहकार– पु. प्रबंधक, कारिंदा। ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ, ಕೂಲಿಕಾರರ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ.

सरबराही– स्त्री. व्यवस्था। ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಏರ್ಪಾಡು, ಆಡಳಿತೆ.

सरबस– पु सर्वस्व। ಸರ್ವಸ್ವ, ಎಲ್ಲ

सरबस्ता– वि छिपा हुआ, गुप्त। ಮುಚ್ಚಿದ, ಗುಪ್ತ.

सरम– स्त्री दे 'शरम'।

सरमा–स्त्री जाडा। ಚಳಿಗಾಲ,ಮಾಗಿ.

सरमा– स्त्री. दे 'कुतिया'।

सरल– वि सीधा, साधु। ಸರಳ, ಸೀಧಾ, ಸುಲಭ, ಸಾಧುವಾದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ನಿಷ್ಕಪಟವಾದ.

सरलता–स्त्री. सादगी,सीधापन,सुगमता, सचाई, आसानी। ಸರಲತನ, ಸುಲಭತನ, ಸಾಧುತ್ವ, ಒಳ್ಳೆಯತನ,ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ,ಹಗುರತನ.

सरवत–स्त्री संपन्नता,वैभव। ಸಮೃದ್ಧಿ, ವೈಭವ.

सरवर– पु सरोवर। ಸರೋವರ.

सरवरि– स्त्री बराबरी। ಸಮಾನತೆ, ಸರಿ.

सरवाक– पु. कटोरा। ಮಣ್ಣಿನ ಬಟ್ಟಲು, ಹಣತೆ.

सरवान– पु तंबू। ಡೇರೆ, ಗುಡಾರ, ತಂಬು.

सरस– वि रसीला, भावपूर्ण, श्रेष्ठ। ರಸಯುಕ್ತ, ರಸವತ್ತಾದ, ಸಿಹಿಯಾದ, ಭಾವಪೂರ್ಣ, ಶ್ರೇಷ್ಠ.

सरसई– स्त्री सरसता, सरस्वती देवी,

फलों के महीन अंकुर या दाने। ರಸವತ್ತಾಗಿರುವಿಕೆ, ಸರಸತೆ, ಭಾವ ಪೂರ್ಣತೆ,ಸರಸ್ವತಿ ದೇವಿ,ಹೀಚು, ಮಿಡಿಗಾಯಿ.

सरसता– स्त्री रसयुक्तता । ಸರಸತೆ, ಸವಿ.

सरसना–अक्रि पनपना, बढ़ना, शोभित होना, रसपूर्ण होना, उमंग में भरना। ಚಿಗುರು, ಕೊನರು, ಬೆಳೆ, ಕಳಕಳಿಸು, ಚೆಂದ ಕಾಣು, ಶೋಭಿಸು, ರಸಭರಿತವಾಗು, ವೃದ್ಧಿಯಾಗು, ಪ್ರಫುಲ್ಲಿತವಾಗು.

सरसब्ज– वि हराभरा, लहलहाता हुआ, प्रसन्न, सफल मनोरथ। ಹಸುರಾದ, ಹಚ್ಚಗಿರುವ, ಕಳಕಳಿಸುವ, ಚೆಂದ ಕಾಣುವ, ಪ್ರಸನ್ನನಾದ, ಸಂತುಷ್ಟನಾದ, ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆದ.

सरसर– पु भूमिपर रेंगने का शब्द, हवा वहने का शब्द। ಹಾವು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಹರಿದಾಡುವಾಗ ಆಗುವ ಸರಸರ ಶಬ್ದ, ಹವೆಯು ಚಲಿಸುವದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಶಬ್ದ.

सरसराना–अक्रि वायु का वेग से चलना, साप इत्यादि का रेंगना, सरसर आवाज होना। ವೇಗವಾಗಿ ಗಾಳಿ ಬೀಸು, ಹಾವು ಸರಸರ ಓಡು, ಹರಿದಾಡು, ಸರಸರ ಶಬ್ದವಾಗು.

सरसराहट– स्त्री साँप आदि के चलने की आवाज, वायुके वहने का शब्द, खुजली। ಹಾವು ಚಲಿಸುವ ಶಬ್ದ, ಹರಿದಾಡುವ ಶಬ್ದ, ಗಾಳಿ ಬೀಸುವ ಶಬ್ದ, ತೀಟಿ, ನವೆ.

सरसरी– क्रिवि जल्दी में। ಅವಸರದಲ್ಲಿ. वि जल्दी में, स्थूल रूप से, मोटे तौरपर। ಅವಸರದ, ಸ್ಥೂಲ ರೀತಿಯ, ಮೇಲು ಮೇಲಿನ, ಸಾಧಾರಣವಾದ.

—तौरसे = मोटे तौरसे। ಸ್ಥೂಲ ರೀತಿಯಿಂದ, ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ.

सरसाई– स्त्री सरसता,अधिकता,शोभा। ಸರಸತೆ, ಸವಿ, ಆಧಿಕ್ಯ,ಸೌಂದರ್ಯ, ಶೋಭೆ.

सरसाना–सक्रि रसयुक्त करना,हराभरा करना। ರಸವತ್ತಾಗಿ ಮಾಡು, ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಹುಟ್ಟಿಸು, ಚಿಗುರಿಸು, ಬೆಳೆಸು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತರು.

सरसाम– पु त्रिदोष (सन्निपात)। ಸನ್ನಿಪಾತ.

सरसिज– पु. कमल । ಕಮಲ.

सरसी– स्त्री. छोटा तालाब। ಚಿಕ್ಕಕೆರೆ, ಕೊಳ.

सरसेटना– अक्रि डाँटना, फटकारना। ಬೆದರಿಸು, ಗದರಿಸು, ಎಚ್ಚರಿಸು, ಬಯ್ಯು, ಜರೆ.

सरसो– स्त्री एक तिल-बीज । ಬಿಳಿ ಸಾಸಿವೆ.

सरह– पु. फतिंगा, टिड्डी। ಪತಂಗದ ಹುಳು, ಶಲಭ, ಮಿಡತೆ.

सरहज– स्त्री सालेकी स्त्री। ಹೆಂಡತಿಯ

ಸಹೋದರನ ಹೆಂಡತಿ, ವೈದುನನ ಹೆಂಡತಿ.

सरहद– स्त्री. सीमा। ಸೀಮೆ, ಗಡಿ, ಎಲ್ಲೆ, ಸರಹದ್ದು.

सरहदी–वि सीमा संबंधी। ಸೀಮೆಯ ಸಂಬಂಧದ, ಗಡಿಯ

सरा– स्त्री. चिता। ಚಿತೆ, ಶವ ಸಂಸ್ಕಾರದ ಅಗ್ನಿ.

सरा– पु. मिट्टी। ಮಣ್ಣು. स्त्री. दे. 'सराय'।

सराई– स्त्री सलाकी, पाजामा, ठडक। ಸಲಾಕಿ, ಪಾಯಜಾಮೆ, ಚಳಿ.

सराग– पु. शलाका, सींक। ಸಲಾಕಿ, ಸರಳು, ಕಡ್ಡಿ.

सराना– सक्रि पूरा करना। ಪೂರ್ಣ ಮಾಡು, ಮುಗಿಸು.

सराप– पु. शाप। ಶಾಪ.

सरापना– सक्रि. शाप देना। ಶಾಪ ಕೊಡು.

सरापा– क्रिवि. सिर से पैर तक, आदि से अंत तक। ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ, ನಖಶಿಖಾಂತವಾಗಿ, ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯ ವರೆಗೆ.

सराफ़– पु. सोने चाँदी का व्यापारी। ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರದ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ.

सराफ़ा– पु. सराफ़ी का बाजार, सराफ़ी का काम। ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರದ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಪೇಟೆ, ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರದ ಕೆಲಸ, ಚಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿಯ ವ್ಯಾಪಾರ.

सराफ़ी– स्त्री. सोने चाँदी का व्यापार, रुपये पैसे का लेनदेन। ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರದ ವ್ಯಾಪಾರ, ಹಣದ ಕೊಡ-ಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಹಾರ

सराब– स्त्री दे 'शराब'।

सराबोर– वि दे. 'शराबोर'।

सराय– स्त्री. धर्मशाला, घर। ಧರ್ಮಶಾಲೆ, ಯಾತ್ರಿಕರು ನಿಲ್ಲುವ ಸ್ಥಳ, ಮನೆ, ಛತ್ರ.

सराव– पु. मद्यपात्र। ಮದ್ಯಪಾತ್ರೆ.

सरावग, सरावगी– पु. जैन। ಜೈನ, ಶ್ರಾವಕ.

सरावन– पु हेंगा। ಕುಂಟೆ.

सरासर– अव्य एक सिरे से दूसरे सिरे तक, विलकुल, प्रत्यक्ष। ಒಂದು ತುದಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ತುದಿಯ ವರೆಗೆ, ತೀರ, ಪೂರಾ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ.

सरासरी– स्त्री. जल्दी, आसानी, स्थूल, अंदाज। ಅವಸರ,ಗಡಿಬಿಡಿ,ಶೀಘ್ರ, ಸರಾಗ, ಸುಗಮತನ, ಸುಲಭ, ಸ್ಥೂಲವಾದ, ಅಂದಾಜು, ಅನುಮಾನ, ಸುಮಾರು. क्रिवि मोटे तौरपर, जल्दी में। ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅನುಮಾನದಿಂದ, ಅವಸರದಿಂದ, ಸುಮಾರಾಗಿ, ಅಂದಾಜಿನಿಂದ.

सराह– स्त्री. प्रशंसा। ಹೊಗಳಿಕೆ, ಪ್ರಶಂಸೆ, ಸ್ತುತಿ, ಶ್ಲಾಘನೆ

सराहना– सक्रि. प्रशंसा करना। ಹೊಗಳು, ಪ್ರಶಂಸಿಸು, ವರ್ಣಿಸು. स्त्री. तारीफ। ಪ್ರಶಂಸೆ, ಹೊಗಳಿಕೆ,

ಸ್ತುತಿ.

सराहनीय– वि प्रशंसनीय । ಸ್ತುತ್ಯ, ಪ್ರಶಂಸನೀಯ, ಕೊಂಡಾಡತಕ್ಕ

सरि–स्त्री समता, नदी, माला । ಸಮಾನತೆ, ನದಿ, ಮಾಲೆ. अव्य तक । ವರೆಗೆ.

सरित, सरिता– स्त्री नदी । ನದಿ.

सरियाना– सक्रि बिखरी हुयी वस्तुओं को ढंग से समेटना, इकट्ठा करना, मारना । ಹವಣಿಸು, ಅತ್ತಿತ್ತ ಬಿದ್ದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಸರಿಯಾಗಿಡು, ಕೂಡಿಸು, ಹೊಡೆ.

सरिल– पु जल । ನೀರು.

सरिश्त– स्त्री प्रकृति, स्वभाव, गुण । ಪ್ರಕೃತಿ, ಸ್ವಭಾವ, ಗುಣ. वि. मिश्रित । ಕೂಡಿದ, ಮಿಶ್ರಿತ.

सरिश्ता– पु रस्सी, अदालत, दफ्तर, नौकरचाकर, संबंध, मेलजोल । ಹಗ್ಗ, ಹುರಿ, ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಕಚೇರಿ, ಕಾರ್ಯಾಲಯ ವಿಭಾಗ, ಇಲಾಖೆ, ನೌಕರರು, ಸಂಬಂಧ, ಸಲಿಗೆ,ಹೊಂದಿಕೆ,ಬಳಕೆ,ಬಾಂಧವ್ಯ.

सरिश्तेदार–पु एक कर्मचारी । ಶಿರಸ್ತೇದಾರ.

सरिस– वि सदृश । ಸಮಾನವಾದ, ಹೋಲುವ.

सरी– स्त्री नदी । ನದಿ.

सरीकता– स्त्री साझा । ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ.

सरीखा–वि समान, सदृश । ಸಮಾನ, ಸದೃಶ, ಹೋಲುವ.

सरीफा– पु. दे 'शरीफा'।

सरीहन्– क्रिवि प्रकट रूपसे, स्पष्ट रूपसे । ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ

सरुज– वि रोगी । ಅಸ್ವಸ್ಥ,ಜಡ್ಡಾದ, ರೋಗಿ.

सरुहना– अक्रि अच्छा होना । ಆರೋಗ್ಯವಂತನಾಗು, ಜಡ್ಡಿನಿಂದ ಏಳು

सरुहाना–सक्रि अच्छा करना । ಆರೋಗ್ಯವಂತನಾಗಿಸು.

सरुप– वि रूपवान । ಸುಂದರ.

सरूर– पु खुशी, नशा । ಆನಂದ, ಪ್ರಸನ್ನತೆ, ಅಮಲು.

सरे आम– क्रिवि खुल्लमखुल्ला । ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ.

सरेख, सरेखा– वि सयाना, चालाक । ವಯಸ್ಕ, ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಧೂರ್ತ.

सरेखना– सक्रि दे. 'सहेजना'।

सरेदस्त– क्रिवि फिलहाल । ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ಈಗ, ಈ ಕ್ಷಣ.

सरेबाज़ार– क्रिवि सब के सामने । ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ.

सरोंट– स्त्री. सिकुडना । ನಿರಿಗೆ,ಸುಕ್ಕು.

सरोकार–पु.संबंध,प्रयोजन । ಸಂಬಂಧ, ಪ್ರಯೋಜನ, ಉಪಯೋಗ.

सरोज– पु कमल । ಕಮಲ.

सरोजना– सक्रि. प्राप्त करना । ದೊರಕಿಸು, ಹೊಂದು, ಪಡೆ.

सरोता– पु श्रोता । ಕೇಳುವವ. दे 'सरौता'।

सरोद– पु एक बाजा । ಒಂದು ವಾದ್ಯ.

सरोरुह– पु. कमल । ಕಮಲ.
सरोसामान– पु. सामग्री । ಉಪಕರಣ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಸಾಮಾನು.
सरौता– पु सुपारी कतरने की कैंची । ಅಡಕೊತ್ತು, ಅಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುವ ಕತ್ತರಿ.
सरौती– स्त्री. दे ' सरौता ' ।
सर्कार– पु दे. ' सरकार ' ।
सर्कारी– वि. दे ' सरकारी ' ।
सर्ग–पु. अध्याय, सृष्टि, स्वर्ग । ಅಧ್ಯಾಯ, ಪರಿಚ್ಛೇದ, ಸೃಷ್ಟಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಸ್ವರ್ಗ.
सर्द– वि ठंडा, सुस्त, धीमा । ತಣ್ಣಗಾದ, ತಂಪನ್ನು, ಶೀತಲ, ಉತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲದ, ಆಲಸಿ, ಮಂದ, ಮೆತ್ತಗಾದ.
सर्दमिज़ाज– वि उत्साहहीन, कठोर हृदय । ಉತ್ಸಾಹಹೀನ, ಕಠೋರ, ನಿರ್ದಯಿ
सर्दी– स्त्री. ठंडक, जुकाम । ಶೈತ್ಯ, ತಂಪು, ಥಂಡಿ. ನೆಗಡಿ
सर्प– पु साँप । ಸರ್ಪ, ಹಾವು.
सर्फ़– वि खर्च किया हुआ । ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ, ವ್ಯಯಮಾಡಿದ. पु व्यय । ವ್ಯಯ, ಖರ್ಚು, ವೆಚ್ಚ.
सर्फ़ा– पु. व्यय । ವ್ಯಯ, ಖರ್ಚು, ವೆಚ್ಚ.
सर्बस– पु सर्वस्व । ಸರ್ವಸ್ವ.
सर्राफ़, सर्राफ़ा– पु. दे ' सराफ ', ' सराफा ' ।
सर्राफ़ी– स्त्री. दे ' सराफी ' ।
सर्व– वि सब । ಎಲ್ಲ, ಸಕಲ
सर्वत:– क्रिवि. सब ओर, सब प्रकारसे। ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ, ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದ. ಪೂರ್ಣವಾಗಿ.
सर्वत्र– अव्य. सब जगह । ಎಲ್ಲಕಡೆಗೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ.
सर्वथा– क्रिवि सब प्रकार से, पूर्णत: । ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ತೀರ.
सर्वदा–क्रिवि. हमेशा। ಯಾವಾಗಲೂ, ಸದಾ.
सर्वनाश– पु. विध्वंस । ವಿಧ್ವಂಸ, ಸರ್ವನಾಶ, ಹಾಳು.
सर्वमंगला– स्त्री. पार्वती, दुर्गा, लक्ष्मी । ಪಾರ್ವತಿ, ದುರ್ಗಾ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ.
सर्वश्रेष्ठ–वि सब से अच्छा। ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ.
सर्वस– पु. दे. ' सर्वस ' ।
सर्वसाधारण– पु. जनता । ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು. वि. सामान्य । ಸಾಮಾನ್ಯ, ಸಾಧಾರಣ.
सर्वांगीन– वि सर्वांग व्यापक । ಎಲ್ಲ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾದ, ಎಲ್ಲ ಅಂಗಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡ.
सर्वाधिकार–पु. पूर्ण अधिकार । ಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ
सर्वेश, सर्वेश्वर– पु. सब का मालिक, ईश्वर । ಎಲ್ಲರ ಒಡೆಯ. ದೇವರು.
सलग– वि संपूर्ण । ಪೂರ್ಣ, ಎಲ್ಲ.
सलगम– पु दे. ' शलजम ' ।

सलतनत–स्त्री राज्य, सुभीता। ರಾಜ್ಯ, ಶಾಸನ, ಆಳಿಕೆ, ಸೌಕರ್ಯ.

सलना–अक्रि गड़ना, छिदना। ಚುಚ್ಚು, ಒಳಸೇರಿಸು, ಛೇದಿಸು, ಗಾಯವಾಗು, ಹೊಗು, ತೂತು ಬೀಳು.

सलब– वि बरबाद। ನಷ್ಟ, ನಾಶವಾದ.

सलमा– पु सोने या चाँदी के तार। ಬೆಳ್ಳಿ, ಅಥವಾ ಬಂಗಾರದ ತಾರು, ಸರಿಗೆ, ಜರತಾರಿ.

सलवात– स्त्री शुभ कामनायें, सलाम, दुर्वचन। ಶುಭೇಚ್ಛೆ, ಶುಭವನ್ನು ಬಯುಸುವದು, ನಮಸ್ಕಾರ, ದುರ್ವಚನ, ಬೈಗಳು

सलसलाना–सक्रि. खुजलाना। ತುರಿಸು, ಚಕ್ಕುಲಗುಳಿಮಾಡು अक्रि रेंगना, खुजली होना। ಸರಿದಾಡು, ದೇಕು, ಹರಿದಾಡು, ನವೆಯಾಗು, ತುರಿ, ನಸನಸೆಯಾಗು

सलहज– स्त्री दे. 'सरहज'।

सलाई– स्त्री शलाका, पतली छड़। ಸಲಾಕಿ, ಸೂಜಿ, ಕಡ್ಡಿ, ದೀಪದ ಕಡ್ಡಿ, ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿ.

सलाक– स्त्री शलाका, सलाई, वाण। ಸಲಾಕಿ, ಕಡ್ಡಿ, ಬಾಣ.

सलाजीत– स्त्री शिलाजीत। ಶಿಲಾಜಿತು, ಶಿಲಾರಸ.

सलाबत–स्त्री दृढ़ता। ದೃಢತೆ, ಧಾರ್ಢ್ಯ.

सलाम– पु. प्रणाम। ಪ್ರಣಾಮ, ನಮಸ್ಕಾರ.

सलामत– वि. सकुशल, स्वस्थ। ಸಕುಶಲ, ಕ್ಷೇಮ, ಭದ್ರ, ಸುರಕ್ಷಿತ, ಸ್ವಸ್ಥ, ನಿರೋಗಿ. क्रिवि खैरियत से, कुशलपूर्वक। ಕ್ಷೇಮವಾಗಿ, ಕುಶಲಪೂರ್ವಕ, ಸಕುಶಲ.

सलामती– स्त्री आरोग्य, खैरियत। ಆರೋಗ್ಯ, ಕ್ಷೇಮ, ಕುಶಲ.

सलामी– स्त्री. प्रणाम करने की क्रिया, तोप या बंदूकों का किसी माननीय व्यक्ति के आदरार्थ दागना। ಸಲಾಮು ಮಾಡುವದು, ಪ್ರಣಾಮ ಮಾಡುವ ರೀತಿ, ಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆದರಾರ್ಥವಾಗಿ ತೋಪು ಅಥವಾ ಬಂದೂಕು ಹಾರಿಸುವದು.

सलाह– स्त्री राय, सम्मति, परामर्श, सुलह। ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಸಲಹೆ, ಸಮ್ಮತಿ, ವಿಚಾರ, ಆಲೋಚನೆ, ಒಪ್ಪಂದ.

सलाहकार, सलाही– पु. सलाह देनेवाला। ಸಲಹೆಗಾರ, ಉಪದೇಶಕ, ಮಂತ್ರಾಲೋಚಕ.

सलिल– पु. पानी। ನೀರು.

सलीक़ा–पु काम करने का अच्छा ढंग, तमीज, हुनर, लियाक़त, योग्यता, बरताव, सभ्यता। ಹಸ್ತ ಕೌಶಲ್ಯ, ದಕ್ಷತೆ, ನಡೆನಳಿ, ಶಿಷ್ಟತೆ, ಕಲೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ, ಅಳವು, ಆಚರಣೆ, ಸಭ್ಯತೆ.

सलीक़ामंद– वि शिष्ट, हुनरमंद, तमीजदार। ಶಿಷ್ಟ, ಸಭ್ಯ, ಕಲಾ–

ಕುಶಲ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತ.

सलीम– वि ठीक, साफ दिलका, स्वस्थ, गंभीर, सहनशील । ಸರಿಯಾದ, ಸ್ವಚ್ಛ ಹೃದಯದ, ಸ್ವಸ್ಥ, ನಿರೋಗಿ, ಗಂಭೀರ, ಸಹನಶೀಲ.

सलीस–वि सरल, मुहावरेदार। ಸರಲ, ಸುಲಭ, ಅಲಂಕಾರಿತ.

सलूक– पु. व्यवहार, आचरण, मेल, भलाई । ವ್ಯವಹಾರ, ಆಚರಣೆ, ನಡತೆ, ವರ್ತನೆ, ಹೊಂದಿಕೆ, ಘನಿಷ್ಠತೆ, ಉಪಕಾರ, ಕಲ್ಯಾಣ, ಹಿತ.

सलूना– वि नमकीन, लावण्यमय । ಉಪ್ಪುಳ್ಳ, ಉಪ್ಪಿನ, ಸುಂದರ, ಕಾಂತಿಯುಕ್ತ.

सलैला– वि फिसलनेवाला। ಜಾರುವ.

सलोतर, सलोतरी– पु. घोडों की चिकित्सा करनेवाला । ಅಶ್ವವೈದ್ಯ, ಪಶುವೈದ್ಯ.

सलोन,सलोना,सलौना–वि दे 'सलूना'।

सलोनो– पु. रक्षाबंधन, श्रावणी । ರಕ್ಷಾಬಂಧನ, ಶ್ರಾವಣಿ

सल्तनत– स्त्री दे. 'सलतनत'।

सल्लाह– स्त्री दे. 'सलाह'।

सल्लू– पु चमडे की डोरी। ಜೋಡಿನ ಬಾರು.

सवगात– स्त्री. दे 'सौगात'।

सवत, सवति– स्त्री. सौत । ಸವತಿ, ಸಪತ್ನಿ.

सवया– स्त्री सखी। ಗೆಳತಿ, ಸಖಿ.

सवर्ण– वि. सजातीय, समान । ಸಜಾತೀಯ, ಒಂದೇಜಾತಿಯ, ಸಮಾನ.

सवा– वि चौथाई सहित । ಕಾಲು ಸಹಿತವಾಗಿ. पु एक और चौथाई। ಒಂದೂಕಾಲು.

सवाई– वि सवा, बढकर । ಕಾಲು ಸಹಿತವಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ. स्त्री. चतुर्थांश व्याजपर ऋण देने का व्यवहार। ಚತುರ್ಥಾಂಶ ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಹಾರ.

सवाद– पु स्वाद । ಸ್ವಾದ, ರುಚಿ.

सवादिक– वि सुस्वादु । ಸುಸ್ವಾದ, ರುಚಿಕರ.

सवाब– पु. सत्यता, पुण्य, भलाई। ಸತ್ಯತೆ, ಪುಣ್ಯ, ಒಳ್ಳೆಯತನ, ಕಲ್ಯಾಣ. वि ठीक। ಸರಿಯಾದ.

सवाया– वि. एक और चौथाई । ಒಂದೂಕಾಲು.

सवार– पु. अश्वारोही, वह जो किसी चीज़पर चढा हो । ಅಶ್ವಾರೋಹಿ, ಕುದುರೆಯಮೇಲೆ ಕೂತು ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಸೈನಿಕ, ವಾಹನದಮೇಲೆ ಕೂತವ. वि. सवारीपर चढा हुआ। ವಾಹನದಮೇಲೆ ಕೂತ, ಆರೂಢ. क्रिवि. सवेरे, शीघ्र । ಬೆಳಗು ಮುಂಜಾನೆ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ.

सवारना– सक्रि दे 'सँवारना'।

सवारा– पु. तडका । ಮುಂಜಾವು, ಪ್ರಾತಃಕಾಲ, ನಸುಕು

सवारी– स्त्री वाहन, सवार होने की

क्रिया। ವಾಹನ, ಹತ್ತುವಿಕೆ, ಆರೋಹ.

सवाल– पु. प्रश्न, निवेदन। ಪ್ರಶ್ನೆ, ಕೇಳಿಕೆ,ಅರ್ಜಿ,ನಿವೇದನೆ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

सवालजवाब– पु वादविवाद, तकरार। ವಾದವಿವಾದ,ಚರ್ಚೆ, ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ, ತಕರಾರು, ವಾಗ್ವಾದ, ತಂಟೆ

सवालात– पु. 'सवाल' का बहुवचन। ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

सवेरा-- पु. प्रात काल। ಮುಂಜಾವು, ಪ್ರಾತಃಕಾಲ.

सवैया–पु एक छंद, सवा सेर की तौल। ಒಂದು ವೃತ್ತ, ಒಂದೂ ಕಾಲು ಸೇರಿನ ತೂಕ.

सव्यसाची– पु अर्जुन। ಅರ್ಜುನ.

सशंकना– अक्रि सशंक होना। ಸಂಶಯ ಹುಟ್ಟು, ಸಂದೇಹ ಪಡು, ಅಂಜು.

सस, ससि– पु. शशि। ಚಂದ್ರ, ಶಶಿ.

ससक, ससा– पु खरगोश। ಮೊಲ.

ससरना– अक्रि. सरकना। ಸರಿದು ಹೋಗು, ಜಾರಿಕೊಳ್ಳು.

ससाना– अक्रि काँपना। ನಡುಗು, ಅಂಜು.

ससुर– पु पत्नी या पति का पिता। ಮಾವ, ಹೆಂಡತಿ ಅಥವಾ ಗಂಡನ ತಂದೆ

ससुरा– पु. दे. 'ससुर'। स्त्री. ससुराल। ಮಾವನ ಮನೆ. पु. एक तरह की गाली। ಒಂದು ಬೈಗಳು.

ससुरार, ससुरारि, ससुराल– स्त्री ससुर का घर। ಮಾವನ ಮನೆ.

सस्ता– वि. थोडे दाम का, मंद। ಅಗ್ಗ, ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ, ಮಂದ, ಬೆಲೆ ಇಳಿದ.

—सस्ते छूटना = किसी काम का कम परिश्रम या व्यय में पूरा होना। ಸುಲಭವಾಗಿ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸು.

सस्ताना– अक्रि किसी वस्तु का दाम कम होना। ಬೆಲೆ ಇಳಿ,ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗು, ಅಗ್ಗವಾಗು. सक्रि. कम दामपर बेचना। ಬೆಲೆ ಇಳಿಸು, ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರು, ಅಗ್ಗವಾಗಿ ವಿಕ್ರಯಿಸು.

सस्ती– स्त्री. सस्तापन। ಬೆಲೆ ಇಳಿಯುವಿಕೆ, ಅಗ್ಗ.

सस्नेह– वि. स्नेहयुक्त। ಸಸ್ನೇಹ, ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳ.

सह– अव्य सहित। ಸಹಿತ, ಸಂಗಡ, ಉಳ್ಳ, ಯುಕ್ತ, ಕೂಡ. वि समर्थ, योग्य। ಯೋಗ್ಯ, ಸಮರ್ಥ.

सहकार– पु सहायक, सहयोग, आम्रवृक्ष। ಸಹಾಯಕ, ಸಹಯೋಗ, ಸಹಾಯ, ಮಾವಿನ ಮರ.

सहकारी– पु सहायक, साथी। ಸಹಾಯಕ, ಸಹಕರಿಸುವವ.

सहगमन–पु सती होना, साथ जाना। ಗಂಡನ ಚಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿ ಸಾಯುವದು, ಸತಿಹೋಗುವಿಕೆ, ಸಂಗಡ

ಹೋಗುವಿಕೆ.

सहगामी– पु साथी । ಸಂಗಡಿಗ, ಸಹಾಯಕ, ಜೊತೆಗಾರ

सहचर–पु सेवक, मित्र। ಸಂಗಡ ಇರುವವ, ಸೇವಕ, ಆಳು, ಮಿತ್ರ.

सहचरी, सहचारिणी– स्त्री. साथ रहनेवाली, सखी, पत्नी । ಸಂಗಡ ಇರುವವಳು, ಗೆಳತಿ, ಹೆಂಡತಿ.

सहचारी– पु. दे. 'सहचर'।

सहज–वि स्वाभाविक, सरल, जो साथ पैदा हो। ಸ್ವಾಭಾವಿಕ, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ, ಸರಲ, ಸುಲಭ, ಸಹೋದರ.

सहजानि– स्त्री. पत्नी । ಪತ್ನಿ, ಹೆಂಡತಿ

सहजें– क्रिवि सहजही, अनायास । ಸಹಜವಾಗಿ, ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ

सहताना–अक्रि सुस्ताना। ವಿಶ್ರಮಿಸು, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು

सहदानी–स्त्री निशानी। ಸಂಜ್ಞೆ, ಚಿಹ್ನೆ

सहदूल–पु. शार्दूल, व्याघ्र। ಶಾರ್ದೂಲ, ವ್ಯಾಘ್ರ.

सहधर्मिणी–स्त्री. पत्नी । ಹೆಂಡತಿ, ಪತ್ನಿ.

सहन–पु सहिष्णुता, क्षमा। ಸಹಿಷ್ಣುತೆ, ತಾಳ್ಮೆ, ಸೈರಣೆ, ಕ್ಷಮೆ

सहन–पु आँगन, एक प्रकार का बढ़िया रेशमी कपड़ा । ಅಂಗಳ, ಚೌಕಿ, ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಅಥವಾ ನಡುವಿನ ಬೈಲು, ಒಂದು ತರದ ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ.

सहनशील–वि सहनेवाला। ಸಹಿಸುವವ, ತಾಳ್ಮೆಯುಳ್ಳವ, ಸೈರಣೆಯುಳ್ಳವ, ಸಹಿಷ್ಣು.

सहना–सक्रि भोगना, झेलना। ಸಹಿಸು, ಸೈರಿಸು, ತಾಳು ಭೋಗಿಸು, ಫಲ ಅನುಭವಿಸು.

सहनाई– स्त्री दे. 'शहनाई'।

सहपाठी– पु साथ पढ़नेवाला। ಸಂಗಡ ಓದುವವ, ಕೂಡಿ ಕಲಿಯುವವ, ಒಡನೋದಿ.

सहभोज, सहभोजन– पु एक साथ खाना। ಕೂಡಿ ಊಟಮಾಡುವಿಕೆ, ಸಹಭೋಜನ

सहम– पु. डर, संकोच । ಅಂಜಿಕೆ, ಸಂಕೋಚ, ಹೆದರಿಕೆ, ಭಯ.

सहमत– वि. जिस का मत दूसरे से मिलता हो । ಒಮ್ಮತದ, ಒಂದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ, ಒಪ್ಪಿಗೆಯುಳ್ಳ

सहमना– अक्रि डरना । ಅಂಜು, ಹೆದರು, ಭಯಪಡು.

सहमाना– सक्रि. डराना। ಅಂಜಿಸು, ಹೆದರಿಸು, ಬೆದರಿಸು

सहमृता– स्त्री साथमें मरनेवाली । ಸಂಗಡ ಸಾಯುವವಳು, ಸತಿಯಾಗುವವಳು

सहयोग– पु सहायता । ಸಹಾಯ, ಸಹಯೋಗ, ಸಹಕಾರ

सहर– पु. प्रात:काल, तड़का, टोना । ಪ್ರಾತಃಕಾಲ, ಮುಂಜಾವು, ಜಾದು, ತಂತ್ರ.

सहरा– पु खाली मैदान, जंगल । ಬೈಲು, ಮೈದಾನ, ಅರಣ್ಯ, ಕಾಡು.

सहराई– वि जंगली । ಕಾಡು, ವನ್ಯ

सहराना– सक्रि. दे 'सहलाना'।

सहल– वि. सरल, आसान । ಸರಲ, ಸುಲಭ.

सहलाना– सक्रि किसी वस्तुपर धीरे धीरे हाथ फेरना । ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಕೈಯಾಡಿಸು, ಮೃದಡವು,ಮೃದುವಾಗಿ ಮೈ ತಿಕ್ಕು. अक्रि सिहरना। ನಡುಗು, ಕಂಪಿಸು, ಚಕ್ಕುಲಗುಲಿಯಾಗು.

सहवासी पु एक साथ रहनेवाला । ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವ, ಸಹವಾಸಿ.

सहव्रता– स्त्री पत्नी । ಹೆಂಡತಿ, ಪತ್ನಿ.

सहस– पु. सहस्र । ಸಹಸ್ರ, ಸಾವಿರ.

सहसा–क्रिवि अचानक । ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ, ಫಕ್ಕನೆ, ತಟಕ್ಕನೆ, ಕೂಡಲೆ.

सहसानन– पु शेषनाग । ಶೇಷನಾಗ.

सहस्र– वि. हजार । ಸಾವಿರ

सहस्ररश्मि– पु. सूर्य । ಸೂರ್ಯ.

सहाइ, सहाई– स्त्री सहायता। ಸಹಾಯ. पु सहायक । ಸಹಾಯಕ

सहाध्यायी– पु दे 'सहपाठी'।

सहानुभूति– स्त्री हमदर्दी । ಸಹಾನುಭೂತಿ.

सहायता– स्त्री मदद । ಸಹಾಯ.

सहार– पु. सहनशीलता । ಸೈರಣೆ, ತಾಳ್ಮೆ, ಸಹನಶೀಲತೆ.

सहारना– सक्रि. सहना । ಸಹಿಸು, ಸೈರಿಸು, ತಾಳು, ಅನುಭವಿಸು.

सहारा– पु आश्रय, सहायता । ಆಶ್ರಯ, ಆಧಾರ, ಸಹಾಯ, ನೆರವು, ಆಸರೆ, ಬೆಂಬಲ, ಒತ್ತಾಸೆ.

सहालग– पु. लगन, विवाह के दिन । ಲಗ್ನಗಳು ಆಗುವ ದಿನ, ಲಗ್ನದ ಮುಹೂರ್ತಗಳಿರುವ ಕಾಲ, ವಿವಾಹ ಕಾಲ

सहावल– पु राजगीरो का दीवार की सिधाई नापने का लट्टूनुमा। ಲಂಬ ಸೂತ್ರ,ಗೋಡೆಯ ಸರಳತೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಉಪ್ಪಾರರ ಉಪಕರಣ.

सहिजन– पु. एक वृक्ष तथा उसकी फलियाँ। ನುಗ್ಗೆ ಗಿಡ,ನುಗ್ಗೆ ಕಾಯಿ.

सहिदान–पु **सहिदानी**– स्त्री. पहिचान की वस्तु, निशानी। ಗುರುತು,ಚಿಹ್ನೆ, ಗುರುತಿನ ವಸ್ತು.

सहिष्णु– वि. सहनशील। ಸಹನಶೀಲ, ತಾಳ್ಮೆಯುಳ್ಳವ.

सहिष्णुता– स्त्री सहनशीलता। ಸಹನಶೀಲತೆ.

सही– स्त्री हस्ताक्षर । ಸಹಿ, ರುಜು. वि ठीक, सच । ನಿಜವಾದ, ಸರಿಯಾದ, ಶುದ್ಧ, ಸತ್ಯವಾದ. क्रिवि निश्चय, अवश्य ही। ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ, ಅವಶ್ಯವಾಗಿ.

सहीसलामत– वि. स्वस्थ, तन्दुरस्त, जिसमें कोई न्यूनता न आयी हो । ಸ್ವಸ್ಥ, ಸೌಖ್ಯವಾದ, ಕ್ಷೇಮ,

ನಿರ್ದೋಷ, ನ್ಯೂನತೆಯಿಲ್ಲದ.

सहुं–क्रिवि सामने। ಎದುರಿಗೆ,ಮುಂದೆ.

सहूलियत– स्त्री. सुगमता, अदब । ಸೌಲಭ್ಯ, ಸೌಕರ್ಯ, ಸವಲತ್ತು, ಮರ್ಯಾದೆ.

सहृदय– वि. रसिक, दयालु । ರಸಿಕ, ದಯಾಳು, ಸಹಾನುಭೂತಿ ಯುಳ್ಳವ.

सहेजना–सक्रि समझाकर सुपुर्द करना, संभालना, देखभालकर रखना। ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿ ಒಪ್ಪಿಸು,ನಿರ್ವಹಿಸು,ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಇಡು, ಸರಿಪಡಿಸು.

सहेजवाना– सक्रि सहेजने का कार्य दूसरे से कराना। ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸು,ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಸು,ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸು, ಸರಿಪಡಿಸು.

सहेट, सहेत–पु मिलन-स्थान। ಮಿಲನ ಸ್ಥಳ, ಕೂಡುವ ಸ್ಥಳ, ಸಂಕೇತ ಸ್ಥಾನ.

सहेतुक– वि हेतुयुक्त । ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕ.

सहेली– स्त्री. सखी । ಗೆಳತಿ, ಸಖಿ, ಜತೆಗಾರ್ತಿ

सहैया– वि. सहनेवाला । ಸಹಿಸುವವ. पु. सहायक। ಸಹಾಯಕ.

सहोदर– पु सगा भाई। ಸಹೋದರ, ಅಣ್ಣ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ

सह्य– वि. सहने योग्य । ಸಹಿಸತಕ್ಕ, ಸಹಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ पु एक पहाड़। ಸಹ್ಯ ಪರ್ವತ.

साँई– पु स्वामी, पति, ईश्वर, फकीरो की एक उपाधि। ಸ್ವಾಮಿ,ಒಡೆಯ, ಪತಿ, ಮುಸಲ್ಮಾನ ಫಕೀರರ ಒಂದು ಪದವಿ, ಸನ್ಯಾಸಿ.

साँकडा–पु पैर का एक गहना। ಕಾಲಿನ ಒಂದು ಆಭರಣ, ಕಾಲು ಸರಪಳಿ.

साँकर, साँकरी– स्त्री. जंजीर, सिकड़ी, कष्ट, दु:ख। ಸರಪಳಿ, ಕಾಲು ಸರಪಳಿ, ಚಿಲಕ, ಕಷ್ಟ, ದುಃಖ. वि तंग। ಇಕ್ಕಟ್ಟಾದ, ಸಂಕೀರ್ಣ.

साँकल– स्त्री जंजीर, बेड़ी । ಸರಪಳಿ, ಬೇಡಿ, ಸಂಕೋಲೆ.

सांगोपांग– क्रिवि. पूर्णरूपसे । ಪೂರ್ಣವಾಗಿ.

साच–वि सच। ನಿಜವಾದ,ಸತ್ಯವಾದ. पु. सत्य। ನಿಜ, ಸತ್ಯ,ವಾಸ್ತವಿಕತೆ.

साँचला– वि. सत्यवादी। ಸತ್ಯವಾದಿ, ಸತ್ಯಸಂಧ.

साँचा– पु. वह उपकरण जिसमे कोई तरल या गीला पदार्थ रखकर कोई विशेष प्रकार की कोई वस्तु बनाई जाती है, बेलबूटा छापने का ठप्पा, छापा। ಪಡಿಯಚ್ಚು, ಅಚ್ಚುಹಾಕುವ ಉಪಕರಣ,ನಮೂನೆ,ಮಾದರಿ. साँचे में ढला हुआ = अति सुदर । ಅತ್ಯಂತ ಸುಂದರ

साँचिया–पु साचा बनानेवाला। ಪಡಿಯಚ್ಚು ಮಾಡುವವ

साँची–पु एक तरह का पान। ಒಂದು

तरद ಎಲೆ.

साँझ–स्त्री. संध्या। ಸಂಜೆ, ಸಾಯಂಕಾಲ.

साँझा– पु दे. 'साझा'।

साँट– स्त्री छड़ी, कोड़ा । ಕೋಲು, ಬಡಿಗೆ, ಚಬಕ, ಬಾರಕೋಲು.

साँटा– पु ईख, कोड़ा। ಕಬ್ಬು, ಬಾರ-ಕೋಲು, ಚಾವಟಿ.

साँटिया– पु. डुग्गी पीटनेवाला । ಡಂಗುರ ಹೊಡೆಯುವವ.

साँटी– स्त्री छड़ी, बदला, प्रतीकार, मेलमिलाप। ಕೋಲು, ಬೆತ್ತ, ನೇಡು, ಪ್ರತೀಕಾರ, ಹೊಂದಿಕೆ, ಸೇರಿಕೆ, ಒಪ್ಪಂದ

साँठ– पु. साँकड़ा, सरकंडा, अन्न पीटने का डंडा, गन्ना, संयोग । ಕಾಲು ಸರಪಳಿ, ಗೊಲಸು, ಗಲಗು, ಲಾಳದ ಕಡ್ಡಿ, ತೆನೆ ಬಡೆಯುವ ಕೋಲು, ಕಬ್ಬಿನ ತುಂಡು, ಸಂಯೋಗ, ಸಂಬಂಧ.

सांठना-- संक्रि. पकड़े रहना । ಹಿಡಿದು ಕೊಳ್ಳು.

सांठगांठ– स्त्री. मेलजोल, गुप्त संबंध । ಸಂಬಂಧ, ಕೂಡಿಕೆ, ಹೊಂದಿಕೆ, ಗಂಟುಬೀಳುವಿಕೆ, ಗುಪ್ತಸಂಬಂಧ.

सांठी– स्त्री पूंजी। ಮೂಲಧನ, ಬಂಡವಾಳ.

सांड–पु दागकर छोड़ा हुआ बैल, मस्त बैल। ಗೂಳಿ, ಮದವೇರಿದ ಎತ್ತು.

सांडनी– स्त्री ऊंटनी। ಹೆಣ್ಣು ಒಂಟೆ.

साँड़िया–पु शीघ्रगामी ऊँट, ऊँटनी का सवार । ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗುವ ಒಂಟೆ, ಒಂಟೆಯಮೇಲೆ ಹತ್ತುವವ, ಒಂಟೆ ಸವಾರ.

सांत्वन– पु. सांत्वना– स्त्री तसल्ली । ಸಾಂತ್ವನೆ, ಸಮಾಧಾನ, ಸಂತೈಸುವಿಕೆ, ಆಶ್ವಾಸನ.

सांधना–सक्रि मिलाना, सानना, निशाना लगाना । ಕೂಡಿಸು, ಜೋಡಿಸು, ಸಾಧಿಸು, ಸಂಧಾನ ಮಾಡು, ನಾದು, ಗುರಿಹಿಡಿ.

साँप– पु सर्प। ಸರ್ಪ, ಹಾವು.

—छछूंदर की दशा = बड़े असमंजस की अवस्था। ಇಕ್ಕಟ್ಟು, ಉಭಯ ಸಂಕಟ.

साँपत्तिक, साँपद– वि आर्थिक । ಆರ್ಥಿಕ, ಹಣಸಂಬಂಧದ.

साँपिन– स्त्री सर्पिणी। ಹೆಣ್ಣು ಸರ್ಪ.

साँप्रत–अव्य अभी, इस समय। ಈಗ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ಈ ಸಮಯಕ್ಕೆ.

साँप्रदायिक–वि संप्रदाय का। ಸಂಪ್ರದಾಯ ಸಂಬಂಧದ, ಧಾರ್ಮಿಕ.

सांभर– पु एक नमक, एक प्रकार का हरिन, पाथेय । ಒಂದು ತರದ ಉಪ್ಪು, ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಜಿಗರೆ, ಪ್ರವಾಸದ ಖರ್ಚು.

साँवर, साँवरा– वि दे 'साँवला'।

साँवला, सांवलिया–वि. श्याम रंग का। ಶ್ಯಾಮ ವರ್ಣದ. पु. श्रीकृष्ण । ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.

साँवा– पु एक कदन्न। ಸಾವೆಯಕ್ಕಿ.

साँस– स्त्री श्वास, फुरसत, अवकाश। ಶ್ವಾಸ, ಉಸಿರು, ಬಿಡುವು, ಅವಕಾಶ.
—तक न लेना = बिलकुल मौन रहना। ಏನೂ ಮಾತಾಡದಿರು, ಮೌನವಾಗಿರು.
—फूलना = साँस का जल्दी जल्दी चलना। ತೇಕು ಹತ್ತು, ಬೇಗಬೇಗನೆ ಉಸುರಾಡಿಸು, ಮೇಲುಸಿರುಬರು.
—रहते = जीवित रहते। ಜೀವದಿಂದಿದ್ದಾಗ, ಜೀವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ.
—उखडना या टूटना = बडी कठिनाई से साँस लेना। ಕಷ್ಟದಿಂದ ಉಸುರಾಡಿಸು (ಮರಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ)
—लेना = सुस्ता लेना। ವಿಶ್ರಮಿಸು, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು.
साँसत, साँसति– स्त्री. साँस रुकने जैसा कष्ट, यातना, झंझट। ಉಸಿರುಗಟ್ಟುವಿಕೆ, ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿದಂಥ ತ್ರಾಸ, ಯಾತನೆ, ಗೊಂದಲ, ಜಗಳ.
साँसतघर– पु काल कोठरी। ಕತ್ತಲ ಕೋಣೆ.
साँसना– सक्रि शासन करना, कष्ट देना। ಶಾಸನ ಮಾಡು, ಶಿಕ್ಷಿಸು, ದಂಡಿಸು, ತೊಂದರೆ ಪಡಿಸು, ತ್ರಾಸ ಕೊಡು
साँसा– पु श्वास, प्राण, कष्ट, चिंता, भय। ಶ್ವಾಸ, ಪ್ರಾಣ, ಕಷ್ಟ, ಚಿಂತೆ, ಭಯ.
साँसारिक– वि. लौकिक। ಲೌಕಿಕ, ಸಂಸಾರ ಸಂಬಂಧವಾದ, ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ.
सांस्कृतिक– वि संस्कृति संबंधी। ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಬಂಧವಾದ.
सा- अव्य समान। ಅಂಥ, ಸಮಾನವಾದ, ಸದೃಶ.
साअत, साइत–स्त्री. शुभलग्न, ढाई घड़ी का समय। ಮುಹೂರ್ತ, ಶುಭ ವೇಳೆ, ಎರಡೂವರೆ ಗಳಿಗೆಯ ಕಾಲ.
साइयाँ– पु. स्वामी, पति। ಸ್ವಾಮಿ, ಒಡೆಯ, ಪತಿ
साईं– पु दे. 'साँइ'।
साई– स्त्री पेशगी दिया गया धन। ಮುಂಗಡ, ಸಂಚಕಾರ. पु प्रयत्न करनेवाला। ಪ್ರಯತ್ನಶೀಲ.
साईस– पु घोडे की सेवा करनेवाला नौकर। ಕುದುರೆಯಾಳು, ಕುದುರೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ನೌಕರ.
साईसी– स्त्री साईस का काम या पद। ಕುದುರೆಯಾಳಿನ ಕೆಲಸ
साकट, साकत– पु गुरुरहित व्यक्ति, मद्यमांस खानेवाला। ಗುರುರಹಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಮದ್ಯ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವವ
साकन, साकिन– वि. निवासी, एक स्थानपर चुपचाप ठहरा हुआ। ನಿವಾಸಿ, ವಾಸಿಸುವವ, ರಹಿವಾಸಿ, ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ.
साकल– स्त्री जंजीर। ಸರಪಣಿ.
साका– पु संवत्, समय, इच्छा, नामवरी। ಸಂವತ್ಸರ, ಶಕ, ಸಮಯ, ಇಚ್ಛೆ, ಖ್ಯಾತಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ.

साकार– वि मूर्तिमान् । ಸಾಕಾರ, ಮೂರ್ತಿವಂತ, ದೇಹಧಾರಿ

साकिन– वि. निवासी । ನಿವಾಸಿ, ವಾಸಿಸುವವ.

साकी– पु मद्य पिलानेवाला, प्रेमिका या प्रिय के लिये प्रयुक्त होनेवाला एक शब्द । ನೆರೆ ಕುಡಿಸುವವ, ಪ್ರಿಯತಮ ಹಾಗೂ ಪ್ರಿಯತಮೆ-ಯೆನಲುವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ಶಬ್ದ.

साकेत, साकेतन– पु अयोध्या । ಅಯೋಧ್ಯೆ.

साक्षर– वि. पढालिखा । ಸಾಕ್ಷರ, ಕಲಿತವ.

साक्षात्– अव्य प्रत्यक्ष, सामने । ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಎದುರಿಗೆ.

साक्षी– स्त्री. गवाही । ಸಾಕ್ಷ್ಯ, ಪ್ರಮಾಣ. पु. गवाह । ಸಾಕ್ಷಿದಾರ, ಸಾಕ್ಷಿ.

साख– पु. कीर्ति, धाक, मर्यादा, प्रामाणिकपन, प्रतीति । ಕೀರ್ತಿ, ಪ್ರಭಾವ, ಆಟೋಪ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಪತ್ತು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ, ನಂಬಿಕೆ. स्त्री शाखा, पीढी । ಶಾಖೆ, ಕುಲ, ವಂಶಾವಳಿ.

साखर– वि पढ़ालिखा । ಓದುಬರಹ ಬಲ್ಲವ.

साखी– पु. गवाह । ಸಾಕ್ಷಿದಾರ. स्त्री. गवाही, ज्ञानविषयक पद्य । ಸಾಕ್ಷ್ಯ, ಪ್ರಮಾಣ, ಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧದ ಪದ್ಯ.

साखू–पु. सखुआ वृक्ष । ತೇಗಿನ ಮರ, ಸಾಗವಾನಿ.

साग– पु शाख, तरकारी । ಪಲ್ಲೆ, ಸೊಪ್ಪು, ತರಕಾರಿ.

सागपात– पु सूखा भोजन । ಪಲ್ಲೆ ರೊಟ್ಟಿ (ಒಣ ಮತ್ತು ಸಾದಾ ಆಹಾರ)

सागर– पु समुद्र । ಸಮುದ್ರ.

साग़र– पु. शराब पीने का कटोरा, प्याला । ನೆರೆ ಕುಡಿಯುವ ಪಾತ್ರೆ, ಬಟ್ಟಲು, ಗ್ಲಾಸು.

सागू– पु. ताड़ की जाति का एक प्रकार का वृक्ष । ಸಬ್ಬಕ್ಕಿಯ ಮರ.

सागूदाना– पु सागू नामक वृक्ष के तने का गूदा । ಸಬ್ಬಕ್ಕಿ, ಸಾಬೂದಾಣೆ.

सागून, सागौन– पु. साखू । ತೇಗದ ಮರ, ಸಾಗವಾನಿ

साज– पु सजावट की चीजें, सजावट, तैयारी । ಶೃಂಗಾರ ಸಾಮಗ್ರಿ, ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಶೃಂಗರಿಸುವಿಕೆ, ಸಿದ್ಧತೆ. वि सदृश । ಅಂತೆ, ಸಮಾನ, ಸದೃಶ.

साज़– पु. सजावट का काम, सामग्री, तैयारी, लड़ाई में काम आनेवाले हथियार, मेलजोल, वाद्य, बाजा । ಶೃಂಗಾರ ಸಾಮಗ್ರಿ, ಸಿದ್ಧತೆ, ಸನ್ನಾಹ, ತಯಾರಿ, ಉಪಕರಣ, ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಆಯುಧಗಳು, ಸಂಬಂಧ, ಮೈತ್ರಿ, ಘನಿಷ್ಠತೆ, ವಾದ್ಯ. वि. बनानेवाला

तैयार करनेवाला । ಮಾಡುವವ, ತಯಾರಿಸುವವ (ಉದಾ–घड़ीसाज)

साजन– पु पति, प्रेमी, ईश्वर, सज्जन। ಪತಿ, ಗಂಡ, ಪ್ರಿಯ, ಇನಿಯ, ಈಶ್ವರ, ಸಜ್ಜನ.

साजना– सक्रि सँवारना, सजाना। ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸು, ಸರಿಪಡಿಸು, ಶೃಂಗರಿಸು, ಸಿದ್ಧಪಡಿಸು, ಅಲಂಕರಿಸು.

साज़बाज–पु तैयारी, मेलजोल। ಸಿದ್ಧತೆ, ಸನ್ನಾಹ, ಶೃಂಗಾರ, ಹೊಂದಿಕೆ, ಮೈತ್ರಿ.

साजसामान– पु सामग्री, ठाटबाट। ಸಾಮಗ್ರಿ, ಸಾಮಾನು, ದ್ರವ್ಯ, ಶೃಂಗಾರ.

साजा– वि सुंदर, साफ। ಸುಂದರವಾದ, ಚೆಂದವಾದ, ಸ್ವಚ್ಛ.

साज़िश– स्त्री षड्यंत्र, मेल। ಒಳಸಂಚು, ಪಿತೂರಿ, ಹೊಂದಿಕೆ, ನೇರಿಕೆ, ನೆರವು.

साझा–पु हिस्सा, मेल। ಪಾಲು, ಭಾಗ, ಹಿಸ್ಸೆ, ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ, ಸೇರಿಕೆ.

साझी, साझेदार–पु. हिस्सेदार। ಪಾಲುಗಾರ, ಭಾಗಸ್ಥ.

साझेदारी– स्त्री हिस्सेदारी। ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ.

साटक–पु भूसा, तुच्छ वस्तु। ಹೊಟ್ಟು, ಉಬ್ಬಲು, ಜಳ್ಳು, ತುಚ್ಛ ವಸ್ತು

साटन– पु. एक रेशमी कपडा। ಒಂದು ತರದ ರೇಶ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ, ಸಾಟೀನುಬಟ್ಟೆ

साटना– सक्रि चिपकाना, जोडना। ಅಂಟಿಸು, ಹೊಂದಿಸು, ಜೋಡಿಸು, ನೇರಿಸು, ಜಂಟಿಸು.

साटा–पु बदला। ವಿನಿಮಯ, ಬದಲು, ಪ್ರತಿ, ಬದಲಿ.

साठ– वि ६०। ಅರವತ್ತು.

साठनाठ– वि निर्धन, शुष्क, नीरस, तहसनहस। ಬಡವ, ದರಿದ್ರ, ಶುಷ್ಕ, ನೀರಸ, ಯದ್ವಾತದ್ವಾ, ತಿರುವು-ಮುರುವು.

साठसाती– स्त्री. दे 'साढसाती'।

साठा– पु ईख। ಕಬ್ಬು. वि साठ वर्ष की आयुवाला। ಅರವತ್ತು ವರುಷದವ.

साठी–स्त्री. एक तरह का धान। ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಭತ್ತ.

साड़ी– स्त्री स्त्रियो की धोती। ಸೀರೆ.

साढसाती–स्त्री. शनिदशाविशेष। ಏಳು ವರ್ಷದ ಶನಿ ದಶೆ, ಶನಿಪ್ರಭಾವದ ಏಳು ವರ್ಷ.

साढ़ी– स्त्री. दूध के ऊपर की मलाई। ಹಾಲಿನ ಕೆನೆ.

साढे– वि आधा सहित। ಅರ್ಧ ಸಹಿತವಾಗಿ, ಅರ್ಧ ಸೇರಿದ, ಅರ್ಧ ಹೆಚು.

साढेसाती– स्त्री दे 'साढसाती'।

सात– वि ७। ಏಳು, ಸಪ್ತ

—पाँच = धूर्तता। ಧೂರ್ತತನ, ರಕ್ಕು, ಮೋಸಗಾರಿಕೆ.

—फेरी = विवाह की एक रस्म। ಸಪ್ತಪದಿ.

—समुद्र पार = बहुत दूर। ಬಹಳ

ದೂರ.

साति– स्त्री शास्ति, दंड । ಶಾಸನ, ದಂಡ.

सात्विक–वि सत्वगुण,प्रधान। ಸಾತ್ವಿಕ, ಸತ್ವಗುಣವುಳ್ಳವ.

साथ–पु संगति । ಸಂಗತಿ, ಸಹಚಾರ, ಜೊತೆ, ನೆರವು. अव्य सहित । ಸಂಗಡ, ಸಹಿತ, ಕೂಡ, ಜೊತೆಗೆ.

साथरा–पु. बिस्तर, चटाई । ಹಾಸಿಗೆ, ಚಾಪೆ

साथरी– स्त्री दे 'साथरा'।

साथी– पु संगी, मित्र । ಸಂಗಡಿಗ, ಸಹಾಯಕ, ಜೊತೆಗಾರ, ಗೆಳೆಯ, ಮಿತ್ರ.

सादगी– स्त्री सादापन, छलहीनता । ಸರಳತೆ, ನಿಷ್ಕಪಟ್ಯ.

सादा– वि. मामूली, साधारण, शुद्ध । ಸಾದಾ,ಸರಳ, ಸಾಧಾರಣ,ಶುದ್ಧ, ನಿರ್ಮಲ, ನಿಷ್ಕಪಟ.

सादिक़–वि. सच्चा, सत्यनिष्ठ, उपयुक्त ಸತ್ಯವಾದಿ,ಸತ್ಯನಿಷ್ಠ,ಉಪಯುಕ್ತ, ಸರಿಯಾದ.

सादिर–वि निकलनेवाला। ಹೊರಡುವ, ಅವುಲಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ

सादृश्य– पु समानता । ಸಮಾನತೆ, ಸಾದೃಶ್ಯ, ಹೋಲಿಕೆ.

साध– स्त्री इच्छा । ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ಕೋರಿಕೆ. पु साधु । ಸಾಧು,ಸತ್ಪುರುಷ, ಸಂತ. वि. उत्तम, अच्छा । ಉತ್ತಮ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠ

साधक– पु साधनेवाला, योगी । ಸಾಧಕ, ಸಾಧಿಸುವವ, ಯೋಗಿ.

साधन– पु उपकरण, उपाय, सिद्धि, विधान । ಉಪಕರಣ, ಸಾಧನೆ, ಉಪಾಯ, ಸಿದ್ಧಿ, ವಿಧಾನ, ರೀತಿ.

साधना– सक्रि. सिद्ध करना, वश में करना, अभ्यास करना, संधान करना, प्रमाणित करना, नापना, शुद्ध करना। ಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದು, ಗುರಿ ಸಾಧಿಸು, ಪೂರ್ಣ ಮಾಡು, ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡು, ಸಂಧಿ ಮಾಡು, ಸಿದ್ಧ ಮಾಡು, ಅಳೆ,ಶುದ್ಧ ಮಾಡು. स्त्री सिद्धि, उपासना । ಸಿದ್ಧಿ,ಉಪಾಸನೆ, ಪೂಜೆ

साधयिता– पु. दे. 'साधक'।

साधारण–वि. सामान्य, सादा, मामूली। ಸಾಮಾನ್ಯ, ಸಾಧಾರಣ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ, ಸಾದಾ, ಸರಳ.

साधारणतः–अव्य प्राय । ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ,ಹೆಚ್ಚಾಗಿ.

साधिका– स्त्री साधना करनेवाली । ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವವಳು.

साधित– वि साधा गया, दंडित । ಸಾಧಿಸಿದ, ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿದ,ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿದ, ದಂಡಿಸಿದ.

साधु,साधू–पु संत, सज्जन। ಸಾಧು, ಸಂತ, ಸತ್ಪುರುಷ वि. अच्छा, भला, सज्जन, योग्य । ಒಳ್ಳೆಯ, ಉತ್ತಮ, ಸದಾಚಾರಿ, ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರಕ, ಸಜ್ಜನ, ಯೋಗ್ಯ.

साध्य-- वि साधन करने योग्य, सरल, जो प्रमाणित करना हो। ಸಾಧಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಸರಲ, ಸುಲಭ, ಸಾಧಿಸತಕ್ಕ, ಸಿದ್ಧಪಡಿಸತಕ್ಕ. पु वह वस्तु जिसको सिद्ध करना हो। ಸಿದ್ಧ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಸ್ತು, ಗುರಿ.

साध्वी- स्त्री पतिव्रता। ಪತಿವ್ರತೆ, ಶುದ್ಧ ಆಚರಣೆಯುಳ್ಳವಳು.

सान-पु. सिल्ली, प्रतिष्ठा। ಸಾಣೆಕಲ್ಲು, ಮಸೆಯುವ ಕಲ್ಲು.

—**धरना या देना** = सान पर शस्त्र पैनी करना। ಸಾಣೆಗೆ ಹಚ್ಚು, ಸಾಣೆ ಹಿಡಿ, ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಸಿ ಹರಿತ ಮಾಡು, ಮಸೆಯು.

सानना- सक्रि मिलाना, गूँधना। ಕೂಡಿಸು, ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡು, ಬೆರಸು, ನಾದು, ತೀಯು, ಅರೆಯು.

सानी- वि. बराबरी का, दूसरा। ಸರಿಯಾದ, ಸಮಾನ, ದ್ವಿತೀಯ.

सानी- स्त्री वह भोजन जो पानी में सानकर पशुओं को खिलाया जाता है। ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ತಿನ್ನಿಸುವ ಪಶುಗಳ ಆಹಾರ.

सानु- पु पर्वत की चोटी, सूर्य, पत्ता, समतल भूमि, वन। ಪರ್ವತದ ಶಿಖರ, ಸೂರ್ಯ, ಎಲೆ, ಬೈಲು, ವನ, ಅರಣ್ಯ.

सानुप्रास- वि अनुप्रासयुक्त। ಅನುಪ್ರಾಸವುಳ್ಳ.

सान्निध्य- पु समीपता, मुक्ति। ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಮುಕ್ತಿ, ಮೋಕ್ಷ.

सापना- सक्रि शाप देना। ಶಪಿಸು, ಶಾಪಕೊಡು, ಬೈಯ್ಯು.

साफ- वि स्वच्छ, शुद्ध, निर्दोष, स्पष्ट, उज्वल। ಸ್ವಚ್ಛ, ಶುದ್ಧ, ನಿರ್ದೋಷ, ನಿರ್ಮಲ, ಚೊಕ್ಕಟ, ಕಳಂಕವಿಲ್ಲದ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ, ವ್ಯಕ್ತವಾದ, ಉಜ್ವಲವಾದ. क्रिवि बिना किसी प्रकार के दोष या कलंक, बिलकुल। ಶುದ್ಧವಾಗಿ, ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ, ನಿಷ್ಕಲಂಕವಾಗಿ, ತೀರ, ಪೂರಾ.

—**करना** = मार डालना, नाश करना, लेन देन आदि का निबटारा करना। ಕೊಲ್ಲು, ನಾಶ ಮಾಡು, ಋಣ ತೀರಿಸು.

साफल्य- पु. सफलता। ಸಫಲತೆ.

साफा-पु. पगडी, मुँडासा, नित्य पहनने के कपडे को साबुन लगाकर साफ करना। ಪಗಡಿ, ಮುಂಡಾಸು, ರುಮಾಲು, ಫೇಟಾ, ದಿನಾಲು ತೊಡುವ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸಬಕಾರ ಹಚ್ಚಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವಿಕೆ.

साफ़ी- स्त्री. रुमाल, चिलम के नीचे रखने का कपड़े का छोटा टुकड़ा, छनना। ಕೈವಸ್ತ್ರ, ಚಿಲುಮೆಯ ಕೆಳಗೆ ಸುತ್ತುವ ಅರಿವೆಯ ತುಂಡು, ಸೋಸುವಬಟ್ಟೆ.

साबिक- वि पहलेका। ಮೊದಲಿನ. ಹಿಂದಿನ, ಪೂರ್ವದ.

साबिका- पु. भेंट, संचय। ಭೆಟ್ಟಿ,

ಸಂದರ್ಶನ, ಸಂಬಂಧ.

साबित– वि. प्रमाणित, दृढ, पूरा, कुल, ठीक, स्थिर। ಪ್ರಮಾಣಿತ, ಸಿದ್ಧವಾದ, ದೃಢ, ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ಎಲ್ಲ, ಒಟ್ಟು, ಸರಿಯಾದ, ಸ್ಥಿರವಾದ.

साबिर– वि. सब्र करनेवाला। ತಾಳ್ಮೆಯುಳ್ಳವ, ಧೈರ್ಯ ತಾಳುವವ

साबुत, साबूत– वि संपूर्ण दृढ। ಸಂಪೂರ್ಣ, ಅಖಂಡ, ದೃಢವಾದ.

साबुन– पु. कपड़े आदि साफ करने का एक पदार्थ। ಸಾಬೂನು, ಸಬಕಾರ, ಸೋಪ, ಸಾಬೂನು.

साबूदाना– पु दे 'सागूदाना'।

साभार– वि. कृतज्ञता पूर्वक। ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕ.

सामंजस्य– पु औचित्य। ಔಚಿತ್ಯ, ಅನುರೂಪತೆ.

सामंत– पु राजा, सरदार, योद्धा। ರಾಜ, ಅರಸು, ಮಾಂಡಲಿಕ, ಸರದಾರ, ವೀರ, ಶೂರ.

साम– पु एक वेद, शत्रु को मीठी बातें कहकर अपनी ओर मिलाने की विधि। ಸಾಮವೇದ, ಸಿಹಿ ಮಾತಿನಿಂದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಒಲಿಸುವ ವಿಧಿ. वि श्याम। ಶ್ಯಾಮವರ್ಣದ, ಕಪ್ಪು.

सामग्री–स्त्री. आवश्यक वस्तुएँ, सामान। ಆವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳು, ಸಾಮಾನು, ಉಪಕರಣ.

सामना– पु. मुकाबला, भेंट, मुठभेड़, आगेका हिस्सा। ಎದುರಿಸುವಿಕೆ, ಭೆಟ್ಟಿ, ಸಂಧಿಸುವಿಕೆ, ವಿರೋಧ, ಸ್ಪರ್ಧೆ, ವಸ್ತುವಿನ ಮುಂಭಾಗ.

सामने– क्रिवि आगे, सम्मुख, किसीके रहते हुए। ಮುಂದೆ, ಎದುರಿಗೆ, ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ, ಹಾಜರಿರುವಾಗ.

सामयिक– वि समयानुकूल। ಸಮಯಾನುಕೂಲ.

सामरथ, सामर्थ, सामर्थ्य– स्त्री शक्ति, पराक्रम, योग्यता। ಶಕ್ತಿ, ಪರಾಕ್ರಮ, ಯೋಗ್ಯತೆ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

सामहि– क्रिवि सामने। ಎದುರಿಗೆ, ಮುಂದೆ, ಎದುರಾಗಿ.

सामाजिक– वि समाज संबंधी। ಸಮಾಜ ಸಂಬಂಧವಾದ.

सामान–पु असबाब, सामग्री। ವಸ್ತು, ಆವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳು, ಸಾಮಗ್ರಿ, ಉಪಕರಣ

सामान्य– वि साधारण। ಸಾಧಾರಣ. पु. समानता, सादृश्य। ಸಮಾನತೆ, ಹೋಲಿಕೆ, ಸಾದೃಶ್ಯ.

सामान्यत – क्रिवि मामूली, तौरसे। ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ

सामान्या– स्त्री वेश्या। ವೇಶ್ಯೆ, ಸೂಳೆ.

सामीप्य– पु. समीपता, मोक्ष। ಸಾಮೀಪ್ಯ, ಮೋಕ್ಷ.

सामुदायिक– वि समुदाय संबंधी। ಸಮುದಾಯ ಸಂಬಂಧದ, ಸಮಾಜ ವಿಷಯಕ.

सामुद्रिक– वि. समुद्र संबंधी। ಸಮು

ಪ್ರ ಸಂಬಂಧದ. पु. हस्तरेखाविद्या। ಹಸ್ತರೇಖಾ ವಿದ್ಯೆ, ಸಾಮುದ್ರಿಕ.

सामुहाँ,सामुहैं– क्रिवि सामने। ಮುಂದೆ, ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮುಖ.

सामूहिक– वि समूह संबंधी ಸಮೂಹ ವಿಷಯಕ.

साम्य– पु समानता। ಸಮಾನತೆ, ಸಾದೃಶ್ಯ, ತುಲನೆ.

साम्यवादी– पु. साम्यवाद को मानने-वाला। ಸಾಮ್ಯವಾದದಲ್ಲಿ ನಂಬುಗೆ ಯುಳ್ಳವ.

सायत– स्त्री शुभलग्न। ಮುಹೂರ್ತ, ಶುಭಸಮಯ.

सायबान– पु ओसारा, वर्षा आदि से बचने के लिये डाला गया छप्पर आदि। ಚಪ್ಪರ, ಮಂಡಪ, ಓಸಾರೆ

सायर–पु समुद्र, ऊपरी भाग। ಸಮುದ್ರ, ಮೇಲ್ಭಾಗ, ಮುಂಭಾಗ.

सायर– वि. पूरा, कुल, अवशिष्ट। ಪೂರ್ಣ, ಎಲ್ಲ, ಒಟ್ಟು, ಉಳಿದ, ಅವಶಿಷ್ಟ. पु खूब सैर करनेवाला, आवारा, चुगी। ಬಹಳ ತಿರುಗುವವ, ತುಂಟ, ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗುವವ, ಜಕಾತಿ, ಸುಂಕ.

सायल– पु प्रश्नकर्ता, माँगनेवाला, भिखारी, उम्मीदवार। ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವವ, ಬೇಡುವವ, ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವವ, ಭಿಕ್ಷುಕ, ಉಮೇದವಾರ

साया– पु. प्रतिबिंब, छाया, भूत प्रेत परी आदि, लहंगा। ನೆರಳು, ಛಾಯೆ, ಪ್ರಭಾವ, ಪ್ರತಿಬಿಂಬ, ಭೂತ, ದೆವ್ವ, ಪ್ರೇತ, ಯಕ್ಷಿಣಿ, ಲಂಗ, ಲಾವಡೆ.

सायिल– पु दे 'सायल'।

सारंग– पु चातक, हरिण, हाथी, सिंह, कोयल, सारंगी नामक वाद्य। ಚಾತಕ ಪಕ್ಷಿ, ಜಿಂಕೆ, ಸಾರಂಗ, ಆನೆ, ಸಿಂಹ, ಕೋಗಿಲೆ, ಸಾರಂಗಿ (ವಾದ್ಯ)

सारंगिया– पु. सारंग बजानेवाला। 'ಸಾರಂಗಿ' ವಾದ್ಯವನ್ನು ಬಾರಿಸುವವ.

सारंगी–स्त्री एक वाद्य। ಒಂದು ವಾದ್ಯ.

सार– पु रस, सत्व, मुख्य भाग, बल, रक्षा, सेवा, जुआ, सुधि, तलवार, धैर्य, लोहा, लाभ, अमृत, फल। ರಸ, ಸಾರ, ಸತ್ವ, ತಿರುಳು, ಮುಖ್ಯ ಭಾಗ, ಮೂಲ ತತ್ವ, ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ರಕ್ಷಣೆ, ಸೇವೆ, ದ್ಯೂತ, ಕಾಳಜಿ, ಕತ್ತಿ, ಧೈರ್ಯ, ಕಬ್ಬಿಣ, ಲಾಭ, ಅಮೃತ, ಫಲ, ಪರಿಣಾಮ. वि उत्तम, दृढ। ಉತ್ತಮ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟ, ದೃಢವಾದ.

सारखा– वि. समान। ಸಮಾನವಾದ, ಸದೃಶ, ಅನುರೂಪವಾದ.

सारथि– पु रथ हाँकनेवाला। ಸಾರಥಿ, ರಥ ಹೊಡೆಯುವವ.

सारदा– स्त्री शारदा। ಶಾರದೆ, ಸರಸ್ವತಿ.

सारना– सकि पूर्ण करना, समान

करना, साधना, संभालना, सुशोभित करना, लगाना। ಪೂರ್ಣ ಮಾಡು, ಮುಗಿಸು, ಸಾಧಿಸು, ನಿರ್ವಹಿಸು, ನಡಿಸು, ಪಕ್ಷಿಸು, ಶೃಂಗರಿಸು, ಅಲಂಕರಿಸು, ಹಚ್ಚು.

मारबान– पु ऊंट हाकनेवाला। ಒಂಟೆ ನಡಿಸುವವ

सारांश– पु सार, तात्पर्य, परिणाम।– ಸಾರ, ಸತ್ವ, ತಾತ್ಪರ್ಯ, ಪರಿಣಾಮ.

सारा– वि संपूर्ण, कुल। ಸಂಪೂರ್ಣ, ಎಲ್ಲ, ಒಟ್ಟು. पु दे 'साला'।

सारि–पु. जुआरी। ಜೂಜು ಆಡುವವ

सारिका–स्त्री मैना, एक अप्सरा, प्रसार करनेवाली। ಮೈನಾ ಪಕ್ಷಿ, ಗೊರವಂಕ, ಒಬ್ಬ ಅಪ್ಸರೆ, ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವವಳು.

सारिखा–वि. सरीखा, सदृश। ಸಮಾನ, ಸದೃಶ, ಅನುರೂಪ.

सारी– स्त्री साड़ी, मैना, मलाई, साली, चौपड। ಸೀರೆ, ಮೈನಾಪಕ್ಷಿ, ಕೆನೆ, ಹೆಂಡತಿಯ ತಂಗಿ, ಲೆತ್ತದ ಕಾಯಿ

सार्थक– वि अर्थयुक्त, सफल। ಅರ್ಥಯುಕ್ತ, ಸಫಲ, ಸಿದ್ಧ.

सार्थकता– स्त्री. साफल्य। ಸಿದ್ಧಿ, ಸಫಲತೆ

सार्वजनिक, सार्वजनीन– वि सब लोगों से संबंध रखनेवाला। ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ

सार्वदेशिक– वि संपूर्ण देशों का। ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳ, ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ.

साल– पु. वर्ष। ವರ್ಷ, ಸಂವತ್ಸರ.

साल–पु. घाव, छेद, दुःख, कष्ट, धान। ಗಾಯ, ಛೇದ, ತೂತು, ದುಃಖ, ಕಷ್ಟ, ಭತ್ತ. स्त्री. शाला। ಶಾಲೆ

सालगिरह– स्त्री दे. 'वर्षगांठ'।

सालन– पु. मांस, मछली या शाक भाजी की मसालेदार तरकारी। ಮಾಂಸ, ಮೀನ ಅಥವಾ ಸೊಪ್ಪಿನ ಮಸಾಲೆ ಹಾಕಿದ ಪಲ್ಲೆ, ಪಳದ್ಯ.

सालना– सक्रि चुभाना, पीड़ा देना। ಚುಚ್ಚು, ತೂತು ಕೊರೆ, ದುಃಖ ಕೊಡು, ತ್ರಾಸ ಕೊಡು. अक्रि चुभना, कष्ट होना। ಚುಚ್ಚು, ಒಳ ಸೇರು, ತ್ರಾಸವಾಗು, ನೋವಾಗು.

सालसा– पु खून साफ करने की दवा। ರಕ್ತ ಶುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಔಷಧ.

साला–पु पत्नी का भाई। ಹೆಂಡತಿಯ ಸಹೋದರ, ಭಾವ ಮೈದುನ स्त्री. शाला। ಶಾಲೆ.

सालाना, सालियाना– वि. वार्षिक। ವಾರ್ಷಿಕ.

सालार– पु नेता। ಮುಖಂಡ, ನಾಯಕ, ಮುಂದಾಳು.

सालारजंग– पु. सेनापति, साला। ಸೇನಾಪತಿ, ಹೆಂಡತಿಯ ಸಹೋದರ (ವ್ಯಂಗ್ಯ).

सालि– पु. धान। ಭತ್ತ.

सालिक– पु. यात्री, धर्म और नीतिपूर्वक आचरण करनेवाला। ಯಾತ್ರಿಕ,

ವಧಿಕ, ಧರ್ಮ ಹಾಗು ನೀತಿ-ಪೂರ್ವಕ ಆಚರಣೆವುಳ್ಳವ.

सालिम– वि संपूर्ण, पूरा, नीरोग । ಸಂಪೂರ್ಣ, ಎಲ್ಲ, ಸ್ವಸ್ಥ, ನಿರೋಗಿ.

सालिस– वि तीसरा । ಮೂರನೆಯ. पु दो पक्षों में समझौता आदि करने वाला तीसरा व्यक्ति । ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳ ನ್ಯಾಯ ತೀರಿಸುವ ಮೂರನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಪಂಚ, ಮಧ್ಯಸ್ತಗಾರ.

सालिसनामा– पु पंचनामा। ಪಂಚ-ನಾಮೆ.

साली–स्त्री. स्त्री की बहन । ಹೆಂಡತಿಯ ಸಹೋದರಿ, ನಾದಿನಿ.

साले कबीसा–पु. वह वर्ष जिसमें अधिक मास पड़े । ಅಧಿಕಮಾಸ(ತಿಂಗಳು) ಇದ್ದ ವರ್ಷ.

सालेह– वि नेक, अच्छा, सदाचारी, भाग्यवान् । ಒಳ್ಳೆಯ, ಸುಶೀಲ, ಸದಾಚಾರಿ, ಭಾಗ್ಯವಂತ, ಪುಣ್ಯವಂತ.

सालेहाल–पु. प्रचलित वर्ष । ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವರ್ಷ.

सावंत– पु. दे ' सामंत '।

साव– पु. दे. ' साहु '।

सावकाश– पु. फ़ुरसत, मौका । ಅವ-ಕಾಶ, ಬಿಡುವು, ಸಂಧಿ. वि. सुविधे से। ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ, ಬಿಡುವಿನಿಂದ.

सावत– पु सौतिया डाह । ಸವತಿ ಮತ್ಸರ, ಅಸೂಯೆ.

सावध– वि दे ' सावधान '।

सावधान–वि सजग, सतर्क। ಜಾಗೃತ, ಜಾಗರೂಕ, ಎಚ್ಚರವುಳ್ಳ

सावधानता, सावधानी–स्त्री सचेतता । ಜಾಗರೂಕತೆ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ.

सावन–पु एक महीने का नाम, श्रावण में गाया जानेवाला गीत । ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸ, ಶ್ರಾವಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಹಾ-ಡುವ ಹಾಡು.

सावनी– स्त्री श्रावणी । ಶ್ರಾವಣಿ वि श्रावण महीने का । ಶ್ರಾವಣ ತಿಂಗಳ. ಶ್ರಾವಣದ

साशंक– वि आशंकायुक्त । ಸಂಶಯವುಳ್ಳ, ಶಂಕೆಯುಳ್ಳ.

साष्टांग– वि आठ अंगों सहित । ಎಂಟೂ ಅಂಗಗಳಿಂದ, ಸಾಷ್ಟಾಂಗ

सास, सासु– स्त्री पति या पत्नी की माता । ಅತ್ತೆ, ಹೆಂಡತಿ ಅಥವಾ ಗಂಡನ ತಾಯಿ.

सासति– स्त्री दंड । ಶಾಸನ, ದಂಡ.

सासना– स्त्री. दे ' शासन '।

सासरा– पु ससुराल। ಮಾವನ ಮನೆ, ಅತ್ತೆಯ ಮನೆ, ಗಂಡನ ಮನೆ.

सासुर– पु. दे ' ससुरा ' । ससुर । ಮಾವ.

साह– पु सेठ, सज्जन, राजा । ಸೆಟ್ಟಿ, ಸಾಹುಕಾರ, ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಸಜ್ಜನ, ಸಾಧು, ಅರಸು.

साहचर्य– पु. संगति । ಸಂಗತಿ, ಸಂಬಂಧ.

साह्नी– स्त्री. सेना, साथी । ಸೈನ್ಯ, ದಂಡು, ಸಂಗಡಿಗ, ಜತೆಗಾರ.

साहब– पु मित्र, मालिक, स्वामी, परमेश्वर, एक सम्मान सूचक शब्द, गोरी जातिका कोई व्यक्ति । ಮಿತ್ರ, ಗೆಳೆಯ, ಒಡೆಯ, ಸ್ವಾಮಿ, ಪರಮೇಶ್ವರ, ಆದರ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ, ಮಹಾಶಯ, ಯುರೋಪಿಯನ್, ಫರಂಗಿಯವ.

साहबज़ादा– पु भले आदमीका लडका, पुत्र । ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಅಥವಾ ಸಜ್ಜನ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಗ, ಪುತ್ರ.

साहब सलामत–स्त्री. परस्पर अभिवादन, वंदगी । ಪರಸ್ಪರ ನಮಸ್ಕಾರ, ಪ್ರಣಾಮ.

साहबा–स्त्री 'साहब' का स्त्रीलिंग रूप ।

साहबी– स्त्री प्रभुता, बड़ाई । ಪ್ರಭುತ್ವ, ದೊಡ್ಡಸ್ತಿಕೆ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ. वि साहब का । ಸ್ವಾಮಿಯ, ಅಧಿಪತಿಯ, ಸಾಹೇಬರ.

साहस–पु हिम्मत,बलात्कार। ಸಾಹಸ, ಧೈರ್ಯ, ದಿಟ್ಟತನ, ಬಲಾತ್ಕಾರ.

साहसी– पु हिम्मती । ಎದೆಗಾರ, ಧೈರ್ಯಸ್ಥ, ದಿಟ್ಟ, ಸಾಹಸಿ

साहा– पु. शुभलग्न । ಶುಭಲಗ್ನ, ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತ. पु साधु, राजा । ಸಾಧು, ಸಂತ, ರಾಜ.

साहाय्य– पु. सहायता । ಸಹಾಯ, ನೆರವು.

साहि– पु. राजा । ರಾಜ, ಅರಸು.

साहित्य–पु. मिलन, वाङ्मय । ನೇರಿಕೆ, ಕೂಟ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಾಙ್ಮಯ.

साहित्यिक– वि साहित्य संबंधी । ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಷಯಕ ವಾದ. पु साहित्य प्रेमी मनुष्य । ಸಾಹಿತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವ.

साहिनी– स्त्री. दे. 'साह्नी'।

साहिब– पु. दे. 'साहब'।

साहिबा– स्त्री दे. 'साहबा'।

साहिबी– स्त्री दे 'साहबी'।

साहियां– पु दे 'साईं'।

साहिल– पु किनारा । ತೀರ, ತಟ.

साही–स्त्री. एक प्रसिद्ध चौपाया जिसकी पीठपर नुकीले काँटे होते हैं । ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಕಾಡ ಹಂದಿ.

साहु, साहू–पु. सज्जन, धनी, साहुकार । ಸಜ್ಜನ, ಶ್ರೀಮಂತ, ಸಾವುಕಾರ.

साहुल– पु. दीवार की सिधाई नापने का राजगीरो का एक अस्त्र । ಲಂಬ ಸೂತ್ರ, ಇಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸದವರ ಗುಂಡು.

साहूकार– पु. महाजन, भला आदमी । ಸಾವುಕಾರ, ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಹಣ ಕೊಡುವವ, ಶ್ರೇಷ್ಠಿ, ಸಜ್ಜನ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯ.

साहूकारा– पु. रुपयों का लेनदेन, वह बाजार जिसमें साहूकारों का प्राधान्य हो । ಸಾವುಕಾರಿಕೆ, ಹಣದ ಲೇವಾದೇವಿ, ಸರಾಫು ವ್ಯಾಪಾರ, ಚಿನಿ-

ವಾರ ಕಟ್ಟಿ.

साहूकारी– स्त्री रुपये का लेनदेन । ಸಾವುಕಾರಿಕೆ,ಹಣದ ಲೇವಾದೇವಿ, ಸರಾಫು ವ್ಯಾಪಾರ

साहेब– पु दे ' साहब '।

साहें– स्त्री. भुजाएँ । ಬಾಹು, ಭುಜ. अव्य. सामने । ಎದುರಿಗೆ.

सिंकना– अक्रि गरम होना । ಕಾಯು, ಬಿಸಿಯಾಗು, ಬೇಯು.

सिंगा– पु. एक तरह का वाजा । ಕಹಳೆ, ಕೊಂಬು.

सिंगार– पु शृंगार, शोभा । ಶೃಂಗಾರ, ಶೋಭೆ, ಅಲಂಕಾರ.

सिंगारदान– पु शृंगार की वस्तुएँ रखने का वक्स । ಅಂಗಶೃಂಗಾರದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಿಡುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ.

सिंगारना– सक्रि. शृंगार करना, सँवारना । ಶೃಂಗರಿಸು, ಅಲಂಕರಿಸು, ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸು.

सिंगारहाट– स्त्री. वेश्याओं के रहने का वाजार । ವೇಶ್ಯೆಯರ ಓಣಿ, ಸೂಳೆಗೇರಿ.

सिंगारिया, सिगारी– पु शृंगार करनेवाला, पुजारी । ಶೃಂಗಾರ ಮಾಡುವವ, ಪೂಜಾರಿ.

सिंगाला– वि सींगवाला । ಕೋಡುಗಳುಳ್ಳ

सिंगी– पु सींग का वाजा । ಕೊಂಬು, ಕಹಳೆ. स्त्री रक्त खींचने की नली, एक मछली । ರಕ್ತ ಹೀರುವ ನಲಿಕೆ, ಒಂದು ತರದ ಮೀನು.

सिंगौटी– स्त्री वह छोटी पिटारी जिसमें स्त्रियाँ शृंगार की सामग्री रखती है । ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಶೃಂಗಾರದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಿಡುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ. स्त्री. बैल की सींगपर पहिराने का आभूषण । ಎತ್ತಿನ ಕೋಡಿಗೆ ತೊಡಿಸುವ ಆಭೂಷಣ.

सिंघ– पु सिंह । ಸಿಂಹ.

सिंघला– पु सिंह का बच्चा । ಸಿಂಹದ ಮರಿ.

सिंघासन– पु. सिंहासन । ಸಿಂಹಾಸನ.

सिंघिनी– स्त्री सिंह की मादा, नाक । ಹೆಣ್ಣು ಸಿಂಹ, ಮೂಗು.

सिंचना–अक्रि सींचा जाना । ಚಿಮುಕಿಸಲ್ಪಡು, ಸಿಂಪಡಿಸಲ್ಪಡು, ನೀರು ಹಾಯಿಸಲ್ಪಡು.

सिंचाई– स्त्री. सींचने की क्रिया या मजदूरी । ಚಿಮುಕಿಸುವಿಕೆ, ನೀರು ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ,ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ,ನೀರಾವರಿ, ನೀರು ಹಾಯಿಸಲು ಕೊಡುವ ಕೂಲಿ ಅಥವಾ ತೆರಿಗೆ.

सिंचाना– सक्रि ' सिंचना 'का प्रे रूप ।

सिंचित– वि सींचा हुआ । ಚಿಮುಕಿಸಿದ, ನೀರು ಹಾಯಿಸಿದ.

सिंजाफ़– पु कपड़ों की गोट, किनारा । ಅಂಚು, ಗೋಟು

सिंदूर–पु एक लाल बुकनी । ಸಿಂದೂರ, ಕುಂಕುಮ

सिंदूरतिलक– पु सिंदूर का तिलक ।

ಕುಂಕುಮ ಬೊಟ್ಟು, ಸಿಂದೂರ ತಿಲಕ.

सिंदूरदान, सिंदूरवदन– पु विवाह के समय वरका कन्या की माँग मे सिंदूर डालने की रीति । ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಮದುಮಗನು ಹೆಣ್ಣಿನ ಬೈತಲೆಗೆ ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ.

सिंदूरिया, सिंदूरी–वि. सिंदूर के रंगका । ಅಚ್ಚ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ, ಕುಂಕುಮ ಬಣ್ಣದ.

सिंदोरा– पु सिंदूर रखने की डिबिया । ಕುಂಕುಮದ ಡಬ್ಬಿ.

सिंधुर– पु. हाथी । ಆನೆ.

सिंधोरा– पु. दे 'सिंदोरा'।

सिंहनी, सिंहिनी– स्त्री सिंह की मादा । ಹೆಣ್ಣು ಸಿಂಹ

सिंहल– पु लंका । ಸಿಂಹಳ ದ್ವೀಪ.

सिंहाण, सिंहान– पु. नाक का मैल । ಸಿಂಬಳ.

सिअरा– पु छाया। ನೆಳಲು, ಛಾಯೆ. वि. शीतल । ತಂಪಾದ, ಶೀತಲ.

सिआर– पु शृगाल । ನರಿ.

सिकंजा– पु. दे 'शिकंजा'।

सिकंदरा–पु रेल का सिगनल । ರೈಲ್ವೆ ಸಿಗ್ನಲ್.

सिकटा– पु कपडे या मिट्टी के पात्र का छोटा टुकडा । ಹಂಚಿನ ಅಥವಾ ಒಡೆದ ಮಡಿಕೆಯ ಚೂರು.

सिकड़ी– स्त्री. किवाड की कुंडी या साखल, जंजीर, करधनी । ಬಾಗಿಲ ಕೊಂಡಿ, ಚಿಲಕ, ಸರವಳಿ, ಉಡುದಾರ, ಚೈನು.

सिकत, सिकता–स्त्री. बालू, बलुई भूमि, चीनी । ಉಸುಕು, ಮರಳು, ಉಸುಕಿನ ಭೂಮಿ, ಸಕ್ಕರೆ.

सिकतिल– वि. बालुकामय । ವಾಲುಕಾಮಯ, ಉಸುಕುಳ್ಳ, ಮರುಭೂಮಿ.

सिकत्तर– पु किसी सभा या संस्था का मंत्री । ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ.

सिकरी– स्त्री. दे 'सिकड़ी'।

सिकली– स्त्री. हथियारोपर सान चढाना । ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ, ಹರಿತ ಮಾಡುವಿಕೆ.

सिकलीगढ़, सिकलीगर– पु. सान चढानेवाला । ಸಾಣೆ ಹಿಡಿಯುವವ, ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಹರಿತ ಮಾಡುವವ, ಸಾಣೆಗಾರ.

सिकहर, सिकहरा–पु छीका। ನೆಲುವು.

सिक्का– पु विश्वसनीयव्यक्ति । ವಿಶ್ವಾಸಿಕ ಮನುಷ್ಯ, ನಂಬಿಗಸ್ಥ.

सिकुडन– स्त्री शिकन, आकुंचन । ನಿರಿಗೆ, ಸುಕ್ಕು, ಮಡಿಕೆ, ಆಕುಂಚನ, ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

सिकुडना, सिकुरना– अक्रि. शिकन पड़ना, आकुंचित होना । ನಿರಿಗೆ ಬೀಳು, ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟು, ಸುರುಟು, ಮುದುರು, ಮುರುಟು, ಸೇದಿಕೊಳ್ಳು, ಆಕುಂಚನವಾಗು, ಉಡುಗು.

सिकोड– स्त्री. दे. 'सिकुड'।

सिकोडना, सिकोरना– सक्रि बटोरना,

संकुचित करना, शिकन डालना । ಕೂಡಿಸು, ಸಂಕೋಚಗೊಳಿಸು, ಸುಕ್ಕುಗಟ್ಟಿಸು, ನಿರಿಗೆಗಟ್ಟಿಸು, ಮುರುಟಿಸು, ಸುರುಟು. ಉಡು-ಗಿಸು, ಮಡಿಚು.

सिकोरा– पु करपोरा । ಮಣ್ಣಿನ ಬಟ್ಟಲು

सिकोरी, सिकोली– स्त्री छोटी टोकरी । ಚಿಕ್ಕ ಬುಟ್ಟಿ.

सिकोही– वि अभिमानी, वीर । ಅಭಿಮಾನಿ, ಪರಾಕ್ರಮಿ, ವೀರ.

सिक्कर– पु दे ' सिकड़ी ' ।

सिक्का–पु. मुद्रा, छाप, रुपया पैसा आदि, पदक, प्रभाव। ಮುದ್ರೆ,ಅಚ್ಚು,ಮೊಹರು,ದುಡ್ಡು-ರೂಪಾಯಿ ಮುಂತಾದ ನಾಣ್ಯಗಳು, ಪದಕ, ಪ್ರಭಾವ.

— बैठना या जमना = अधिकार स्थापित होना, रोब जमना । ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗು, ಪ್ರಭಾವ ಕೂಡ್ರು.

सिक्की– स्त्री. अठन्नी । ಎಂಟಾಣೆಯ ನಾಣ್ಯ.

सिक्त–वि. सींचा हुआ। ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸಿದ, ಸಿಂಪಡಿಸಿದ.

सिखंड– पु मोर की पूंछ। ನವಿಲುಗರಿ.

सिख– स्त्री. शिक्षा, नसीहत, सिखा। ಶಿಕ್ಷಣ, ಉಪದೇಶ, ಶಿಖೆ, ತುರಾಯಿ पु शिष्य, सिक्ख । ಶಿಷ್ಯ, ಸಿಖ ಜಾತಿಯವ.

सिखना–सकि दे ' सीखना ' ।

सिखर– पु. चोटी । ತುದಿ, ಶಿಖರ.

सिखरन– स्त्री. दही में चीनी मिलाकर बनाया हुआ शर्बत । ಮೊಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕೂಡಿಸಿಮಾಡಿದ ಷರಬತ್ತು

सिखलाना–सकि शिक्षा देना, पढाना। ಕಲಿಸು, ಓದಿಸು, ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡು, ಉಪದೇಶಿಸು.

सिखाना, सिखावना– सकि दे ' सिखलाना ' ।

सिखापन, सिखावन– पु शिक्षा, नसीहत । ಶಿಕ್ಷಣ, ಉಪದೇಶ.

सिखी–पु. मुर्गा, मोर। ಹುಂಜ,ನವಿಲು.

सिगरा, सिगरो– वि. सारा, संपूर्ण । ಎಲ್ಲ, ಸಂಪೂರ್ಣ, ಪೂರಾ.

सिचाना– सकि दे. ' सिंचाना ' ।

सिच्छा–स्त्री शिक्षा, उपदेश । ಶಿಕ್ಷಣ, ಉಪದೇಶ.

सिजदा– पु. प्रणाम, सिर झुकाना । ಪ್ರಣಾಮ, ನಮಸ್ಕಾರ

सिजल– वि सुंदर । ಸುಂದರ,ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ.

सिझना–अकि आँचपर पकना । ಕುದಿ, ಬೇಯು.

सिझाना– सकि. पकाना, उबालना, तपस्या करना । ಬೇಯಿಸು,ಸುಡು, ಕುದಿಸು,ತಪಶ್ಚರ್ಯ ಮಾಡು.

सिटकिनी– स्त्री. चटखनी । ಅಗಳಿ, ಬೋಲ್ಟು, ಕೀಲು, ಚಿಲಕ.

सिटपिटाना– अकि भय खाना, मंद पड़ना, दब जाना, सकुचाना, स्तब्ध

होना । ಭಯುಗೊಳ್ಳು, ಹೆದರು, ಮಂದವಾಗು,ಪ್ರಭಾವ ಬೀಳದಿರು, ಸಂಕೋಚವಾಗು, ಸ್ತಬ್ಧವಾಗು, ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಏನೂ ತಿಳಿಯ ದಂತಾಗು, ಮಂಕಾಗು.

सिट्टी– स्त्री. वाक्चातुर्य । ವಾಕ್‌ಚಾತುರ್ಯ. ಜಂಭ ಕೊಚ್ಚುವಿಕೆ.

सिठनी– स्त्री विवाह के समय गायी जानेवाली गाली, सीठना । ವಿವಾಹ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಬೈಗಳು ಇರುವ ಒಂದು ತರದ ಹಾಡು (ಉತ್ತರ ಹಿಂದುಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ).

सिठाई– स्त्री फीकापन, नीरसता । ಮಂದತನ, ನೀರಸತೆ, ಅರುಚಿ, ಸಪ್ಪೆ.

सिड़– स्त्री उन्माद, सनक । ಉನ್ಮಾದ, ಹುಚ್ಚು, ಮರುಳು, ಪೈತ್ಯ.

सिडबिल्ला– वि पागल सा, मूर्ख । ಹುಚ್ಚನಂಥ, ಪೆದ್ದ, ಮೂರ್ಖ.

सिडी– वि. सनकी, विक्षिप्त । ಹುಚ್ಚ, ವಿಕ್ಷಿಪ್ತ, ತಲೆತಿರಕ, ಮರುಳ.

सित– वि सफेद, उजला । ಬಿಳಿಯ, ಶ್ವೇತ, ಉಜ್ವಲ. पु चाँदी, उजेला, शुक्लपक्ष, चंदन, चीनी, शुक्र । ಬೆಳ್ಳಿ, ಬೆಳಕು,ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ,ಚಂದನ, ಸಕ್ಕರೆ, ಶುಕ್ರ, ವೀರ್ಯ.

सितम–पु. अनर्थ, अत्याचार । ಅನರ್ಥ, ಅನಾಹುತ, ಬಲಾತ್ಕಾರ, ಅತ್ಯಾಚಾರ.

सितमगर–पु जुल्म करनेवाला । ಅತ್ಯಾಚಾರಿ, ಅನ್ಯಾಯಿ, ಹಿಂಸಕ.

सितह– स्त्री दे 'सतह' ।

सितांशु– पु चद्रमा । ಚಂದ್ರ.

सिताब, सिताबी– क्रिवि तुरंत, शीघ्रतासे । ಕೂಡಲೇ, ಆಗಿಂದಾಗ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ.

सितार– पु एक बाजा । ಸತಾರು, ಒಂದು ಬಗೆಯ ವೀಣೆ.

सितारा– पु दे 'सितार' । तारा, भाग्य । ತಾರೆ,ಚಿಕ್ಕೆ,ನಕ್ಷತ್ರ.ಭಾಗ್ಯ.
—चमकना या बलद होना = भाग्योदय होना । ಭಾಗ್ಯೋದಯವಾಗು, ಉತ್ಕರ್ಷವಾಗು

सितारिया– पु सितार बजानेवाला । ಸತಾರು ಬಾರಿಸುವವ, ವೀಣೆಗಾರ.

सितारी– स्त्री छोटा सितार । ಚಿಕ್ಕ ಸತಾರ.

सितुई, सितुही– स्त्री सीपी । ಸಿಂಪು, ಮುತ್ತಿನ ಚಿಪ್ಪು.

सितोपल– पु. स्फटिक । ಸ್ಫಟಿಕ.

सिदरी–स्त्री तीन द्वारका घर या ओसारा । ಮೂರು ಬಾಗಿಲಿನ ಮನೆ ಅಥವಾ ಪಡಸಾಲೆ.

सिदिक– वि सच्चा । ಸತ್ಯವಾದ, ನಿಜವಾದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ.

सिद्ध– पु तपस्वी, महात्मा । ತಪಸ್ವಿ, ಯೋಗಿ, ಮಹಾತ್ಮ. वि प्राप्त, प्रमाणित, समाप्त, संपादित । ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ, ದೊರಕಿದ, ಸಿದ್ಧವಾದ, ಪ್ರಮಾಣಿತವಾದ, ಸಮಾಪ್ತ,

ತೀರಿದ, ಸಂಪಾದಿತ.

सिद्धकाम– वि जिस का मनोरथ पूरा हो गया हो । ಮನೋರಥ ಪೂರ್ಣವಾದ.

सिद्धहस्त–वि निपुण, कुशल। ನಿಪುಣ, ಕುಶಲ, ಚತುರ,ಪ್ರವೀಣ,ಪಳಗಿದ

सिद्धांत– पु. उसूल । ಸಿದ್ಧಾಂತ,ತತ್ವ.

सिद्धार्थ– पु महावीर के पिता का नाम, भगवान बुद्ध । ಭಗವಾನ ಮಹಾವೀರನ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು,ಭಗವಾನ ಗೌತಮ ಬುದ್ಧ.

सिद्धि– स्त्री. सफलता, पूर्णता, मुक्ति, निश्चय, प्रवीणता, प्रमाणित होना, निर्णय, योग की आठ सिद्धियाँ । ಸಫಲತೆ,ಪೂರ್ಣತೆ,ಮುಕ್ತಿ,ಮೋಕ್ಷ, ನಿಶ್ಚಯ, ಪ್ರವೀಣತೆ, ಸಿದ್ಧವಾಗುವಿಕೆ, ನೆರವೇರುವಿಕೆ, ನಿರ್ಣಯ, ಯೋಗದ ಎಂಟು ಸಿದ್ಧಿಗಳು.

सिधाई– स्त्री. सरलता । ಸರಳತೆ,ನಾತ್ವಿಕತೆ, ನೇರವಾಗಿರುವಿಕೆ.

सिधाना– अक्रि. दे 'सिधारना'। पधारना । ಬರು, ಆಗಮಿಸು

सिधारना–अक्रि चला जाना, स्वर्गवास होना । ಹೋಗು,ತೆರಳು,ತೊಲಗು, ಸಾಯು.

सिधि– स्त्री. दे 'सिद्धि'।

सिन– पु. उम्र, अवस्था । ವಯಸ್ಸು, ಪ್ರಾಯ.

सिनक– पु नाक का मैल । ಸಿಂಬಳ.

सिनकना–अक्रि छिनकना, नाक से रेंट निकालना । ಸಿಂಬಳ ಸೀದು, ಮೂಗು ಸೀದು.

सिन्नी– स्त्री. मिठाई । ಮಿಠಾಯಿ,ಸಿಹಿ ಪದಾರ್ಥ.

सिपर–स्त्री. ढाल, रक्षा करनेवाली वस्तु। ಗುರಾಣಿ, ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ವಸ್ತು, ಢಾಲು.

सिपह–स्त्री. सेना । ಸೈನ್ಯ,ದಂಡು,ಪಡೆ.

सिपहगरी, सिपहगिरी– स्त्री. सिपाही का काम । ಸಿಪಾಯಿಯ ಕೆಲಸ, ಸೈನಿಕನ ಕೆಲಸ.

सिपहसालार– पु सेनापति । ಸೇನಾಪತಿ, ದಳವಾಯಿ, ದಳಪತಿ.

सिपाई– पु दे 'सिपाही'।

सिपास–स्त्री. कृतज्ञता, धन्यवाद । ಕೃತಜ್ಞತೆ, ಧನ್ಯವಾದ, ಅಭಿನಂದನೆ.

—नामा = अभिनंदनपत्र । ಮಾನಪತ್ರ, ಬಿನ್ನವತ್ತಳೆ

सिपाह– स्त्री. सेना । ಸೈನ್ಯ, ದಂಡು, ಪಡೆ.

सिपाहगिरी– स्त्री दे 'सिपहगिरी'।

सिपाहियाना– वि सिपाही का सा । ಸೈನಿಕಸಂಧ.

सिपाही–पु सैनिक, चपरासी । ಸೈನಿಕ, ಸಿಪಾಯಿ, ಪೇದೆ, ಜವಾನ

सिपुर्द, सुपुर्द– पु दे 'सपुर्द'।

सिप्पा– पु. युक्ति, लक्ष्यवेध, ढंग, प्रारंभिक कार्य, प्रभाव । ಯುಕ್ತಿ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಗುರಿ, ರೀತಿ, ಕಾರ್ಯಾರಂಭ, ಪ್ರಭಾವ, ಆಟೋಪ.

—जमाना= किसी कार्य को पूरा करने के लिये उपाय लगाना । ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸಲು ಉಪಾಯ ಮಾಡು.
सिफ़त– स्त्री गुण, विशेषता, स्वभाव । ಗುಣ,ಲಕ್ಷಣ, ವಿಶೇಷತೆ,ಸ್ವಭಾವ.
सिफर– पु शून्य, बिंदी । ಶೂನ್ಯ, ಪೂಜಿ, ಬಿಂದು, ಸೊನ್ನೆ.
सिफ़ला– वि नीच । ನೀಚ, ದುಷ್ಟ, ತುಚ್ಛ
सिफ़ात– स्त्री ' सिफन ' का बहु ।
सिफ़ारिश– स्त्री नौकरी आदि दिलाने की दृष्टिसे की गयी तारीफ । ಶಿಫಾರಸು, ಹೊಗಳಿಕೆ, ಗುಣವರ್ಣನೆ.
सिफारिशी– वि जिसकी सिफारिश की गयी हो या जिसमें किसी की सिफारिश हो । ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ, ಶಿಫಾರಸು ಇದ್ದ, ಶಿಫಾರಸಿನ.
सिबिका– स्त्री. दे ' शिविका ' ।
सिब्त– पु. वंशज, संतान । ವಂಶಜ, ಸಂತಾನ.
सिमट– स्त्री. सिमटने की क्रिया या भाव । ಉಡುಗುವಿಕೆ, ಮುದುರುವಿಕೆ, ಸಂಕೋಚನ.
सिमटना– अक्रि वटुरना, सिकुडना, निवटना, लज्जित होना । ಗುಂಪಾಗು, ಒಂದುಗೂಡು, ಸಂಗ್ರಹವಾಗು, ಆಕುಂಚನ ಹೊಂದು, ಸೇದಿಕೊಳ್ಳು, ಮುರುಟು, ಮುದುರು, ತೀರು, ಸಮಾಪ್ತವಾಗು, ನಾಚು, ಸಂಕೋಚಪಡು.
सिमटी– स्त्री एक प्रकार का कपडा । ಒಂದು ತರದ ಬಟ್ಟೆ, 'ಟ್ವಿಲ್ಲು'.
सिमरन– पु. स्मरण, याद । ಸ್ಮರಣೆ, ನೆನಪು.
सिमिटना– अक्रि दे. ' सिमटना ' ।
सिमेटना– सक्रि दे. ' समेटना ' ।
सिय– स्त्री सीता । ಸೀತೆ.
सियना– सक्रि. सीना, रचना । ಹೊಲಿ, ರಚಿಸು, ತಯಾರಿಸು.
सियरा– वि. ठंढा, कच्चा । ತಂಪಾದ, ಶೀತಲವಾದ, ಪಕ್ವವಾಗದ.
सियराई–स्त्री शीतलता, ठंढक । ಶೈತ್ಯ, ಚಳಿ, ತಂಪು.
सियराना– अक्रि. ठंडा होना । ತಣ್ಣಗಾಗು, ತಣಿ.
सिया– स्त्री सीता । ಸೀತಾದೇವಿ.
सियापा– पु. मरे हुए व्यक्ति के लिये स्त्रियो का मिलकर रोना-पीटना । ಹೆಂಗಸರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಿ ಶೋಕಿಸುವಿಕೆ, ಗೋಳಾಟ
सियार, सियाल– पु. शृगाल । ನರಿ.
सियाला– पु शीतकाल । ಚಳಿಗಾಲ, ಶೀತಕಾಲ.
सियासत–स्त्री. शासन-व्यवस्था । ಆಳಿಕೆ, ರಾಜ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆ,ಶಾಸನ,ರಾಜ್ಯಭಾರ.
सियासी– वि राजनीतिक । ರಾಜನೈತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ.
सियाह– वि काला । ಕಪ್ಪು, ಕರೆಯ.
सियाहत– स्त्री. यात्रा । ಪ್ರವಾಸ, ಯಾತ್ರೆ.

सियाहनवीस– पु मालगुजारी इत्यादि का ब्यौरा लिखनेवाला कर्मचारी । ಭೂಮಿಯ ತೆರಿಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ವಿವರಣೆ ಬರೆದಿಡುವ ಕಾಮುಗಾರ.

सियाहा–पु. आयव्यय की वही । ಜಮಾ ಖರ್ಚು, ತೆರಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಮುಂತಾವುಗಳ ವಿವರಣೆ ಬರೆಯುವ ಪುಸ್ತಕ

सियाही– स्त्री दे. 'स्याही'।

सिर– पु माथा, चोटी। ತಲೆ,ಶಿರಸ್ಸು, ತುದಿ, ಶಿಖರ.

—**उठाना** = विद्रोह करना । ವಿದ್ರೋಹ ಮಾಡು, ಬಂಡು ಹೂಡು.

—**आँखोंपर होना** = माननीय होना । ಮಾನ್ಯವಾಗು, ಶಿರೋಧಾರ್ಯವಾಗು.

—**उतारना** = सिर काटना। ಕೊಲ್ಲು, ತಲೆ ಹೊಡೆ.

—**खाना** = वकवाद से व्यग्र करना। ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹರಟುತ್ತ ಬೇಸರಪಡಿಸು.

—**खपाना**=अधिक सोचविचार करना। ಬಹಳ ವಿಚಾರ ಮಾಡು.

—**चढाना** = आदर दिखलाना। ಆದರಿಸು, ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡು.

—**पर पांव रखना** = जल्दी से भाग जाना। ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಓಡಿ ಹೋಗು.

—**पर जूँ न रेंगना** = ख़्याल न होना। ಗೊತ್ತಾಗದಿರು, ಎಚ್ಚರವಾಗದಿರು.

—**मुड़ाते ही ओले पड़ना** = किसी कार्य के आरंभ होते ही विघ्न पड़ना। ಕಾರ್ಯದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಘ್ನ ಉಂಟಾಗು, ಮೊದಲು ತುತ್ತಿಗೇ ಹರಳು

—**से पैरतक** = आद्योपात, पूर्ण रूपसे। ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯ ವರೆಗೆ, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ.

सिरकटा–वि जिसका सिर कट गया हो, दूसरे को हानि पहुचानेवाला। ತಲೆ ಕತ್ತರಿಸಿದವ, ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡುವವ.

सिरका– पु आसवविशेष। ಒಂದು ತರದ ಆಸವ

सिरकी–स्त्री. सिरकंडा। ಲಾಳದ ಕಡ್ಡಿ, ಗಲಗು.

सिरखप– वि परिश्रमी, सिर खपानेवाला। ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡುವವ, ಬಹಳ ದುಡಿಯುವವ, ಬಹಳ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವವ.

सिरगा–पु घोडे की एक जाति। ಕುದುರೆಯ ಒಂದು ಜಾತಿ.

सिरगिरी– स्त्री चिडियो के सिरपरकी कल्गी। ಪಕ್ಷಿಗಳ ತಲೆಯಮೇಲಿನ ಜುಟ್ಟು.

सिरचंद– पु. एक गहना। ಆನೆಗಳ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವ ಒಂದು ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕಾರ ಆಭರಣ.

सिरजक, सिरजनहार– पु सृष्टिकर्ता। ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ, ಪರಮೇಶ್ವರ.

सिरजना–सकि निर्माण करना, रचना।

ನಿರ್ಮಿಸು, ಸೃಷ್ಟಿಸು, ರಚಿಸು.

सिरताज– पु मुकुट, सर्वश्रेष्ठ व्यक्ति । ಮುಕುಟ, ಕಿರೀಟ, ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿ.

सिरनामा– पु शीर्षक, पत्रके ऊपर का पता। ಶೀರ್ಷಕ, ತಲೆಬರಹ, ಪತ್ರದ ಮೇಲಿನ ವಿಳಾಸ.

सिरनेत– पु पगडी, पटका । ಪಗಡಿ, ಫೇಟಾ, ಮುಂಡಾಸು, ರುಮಾಲು.

सिरपेच– पु पगडी, एक आभूषण जो पगडीपर बांधा जाता है । ಪಗಡಿ, ಮುಂಡಾಸು, ಫೇಟಾ, ಪಗಡಿಯ ಮೇಲೆ ಇರಿಸುವ ಒಂದು ಆಭರಣ.

सिरफूल– पु एक सिरोभूषण । ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಒಂದು ಆಭರಣ, ತಿರುಪು ಹೂ.

सिरफेटा, सिरबंद– पु पगडी । ಮುಂಡಾಸು, ಫೇಟಾ, ಪಗಡಿ, ರುಮಾಲು

सिरमनि, सिरमौर– पु मुकुट, श्रेष्ठ व्यक्ति । ಮುಕುಟ, ಕಿರೀಟ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿ.

सिरहाना– पु चारपाई में सिर की ओर का भाग । ಮಂಚದ ತಲೆಯ ಕಡೆಯ ಭಾಗ, ತಲೆಯ ಕಡೆ, ಯಾವದೊಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗ, ತಲೆದಿಂಬು.

सिरा– पु शुरूका या अंतका भाग, छोर । ಆರಂಭದ ಅಥವಾ ಕೊನೆಯ ಭಾಗ, ತುದಿ, ಕೊನೆ, ಸೆರಗು. स्त्री रक्तवाहिनी । ರಕ್ತವಾಹಿನಿ, ನಾಡಿ

सिराज–पु सूर्य, दीपक। ಸೂರ್ಯ, ದೀಪ.

सिरात– वि ठंडा । ಶೀತ, ತಣ್ಣಗಾದ

सिराना– सक्रि ठंडा करना । ತಣ್ಣಗೆ ಮಾಡು, ತಂಪು ಮಾಡು, ಶಾಂತಪಡಿಸು. अक्रि ठंडा होना, उत्साहहीन होना, समाप्त होना, मिटना, बीतना । ತಣ್ಣಗಾಗು, ತಂಪಾಗು, ಉತ್ಸಾಹಹೀನನಾಗು, ಸಮಾಪ್ತವಾಗು, ನಾಶವಾಗು, ತೀರು, ಕಳೆ.

सिरावन– पु दे ' हेंगा '।

सिरावना– दे. ' सिराना '।

सिरिश्ता– पु मुहकमा । ವಿಭಾಗ, ಖಾತೆ, ಇಲಾಖೆ.

सिरिश्तेदार– पु अदालतों में देशी भाषाओं में मुकद्दमे की मिसिलें रखनेवाला कर्मचारी । ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಒಬ್ಬ ಕಾಮಗಾರ, ಸಿರಸ್ತೇದಾರ.

सिरोना– पु घड़ा रखने की बिंडई, ईंडुरी । ಸಿಂಬೆ.

सिरोपाउ, सिरोपाव– पु सिर से पाँव तक का पहरावा जो राजसभा में सम्मान के रूप में दिया जाता है । ರಾಜದರ್ಬಾರದಲ್ಲಿ ಆದರಾರ್ಥವಾಗಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಉಡುಪು (ತಲೆಯಿಂದ ಕಾಲಿನ ವರೆಗೆ ಇರುವ).

सिरोही– स्त्री. एक प्रकार की काली चिड़िया । ಒಂದು ಕರೆಯ ಪಕ್ಷಿ.

सिर्का– पु दे 'सिरका'।

सिर्फ– क्रिवि केवल। ಕೇವಲ, ಬರೇ, ಮಾತ್ರ.

सिल–स्त्री शिला, मसाला आदि पीसने का पत्थर। ಕಲ್ಲು, ಶಿಲೆ, ಮಸಾಲೆ ಮುಂತಾದ್ದನ್ನು ಅರೆಯುವ ಕಲ್ಲು पु तपेदिक। ಕ್ಷಯರೋಗ.

सिलक– स्त्री कतार, पंक्ति, लडी। ಸಾಲು, ಪಂಕ್ತಿ, ಮಾಲೆ.

सिलखडी, सिलखरी– स्त्री एक प्रकार का चिकना पत्थर, खरिया मिट्टी। ಬಳಪದ ಕಲ್ಲು, ಖಡು.

सिलगना– अक्रि सुलगना। ಹೊತ್ತು, ಪ್ರಜ್ವಲಿಸು.

सिलपट– वि. चौरस, चौपट। ಸಮ-ನಾದ, ಸರಿಯಾದ, ನಸಾಟಾದ, ನುಣುಪಾದ, ಹಲಚಿ, ಹಾಳಾದ

सिलवट–स्त्री सिकुडन। ನಿರಿಗೆ, ಸುಕ್ಕು, ಮಡಿಕೆ.

सिलवाई– स्त्री सिलाने का काम या उसकी मजदूरी। ಹೊಲಿಸುವ ಕೆಲಸ, ಹೊಲಿಗೆ, ಹೊಲಿಗೆಯ ಕೂಲಿ.

सिलवाना– सक्रि. सीने का काम दूसरे से कराना। ಹೊಲಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಹೊಲಿಯುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸು, ಹೊಲಿಸು.

सिलसिला–सक्रि क्रम, श्रेणी, श्रृंखला। ಕ್ರಮ, ಪರಂಪರೆ, ಶ್ರೇಣಿ, ಸಾಲು, ಶೃಂಖಲೆ, ಸರಪಣಿ. वि आर्द्र, चिकना। ತೊಯ್ದ, ಒದ್ದೆಯಾದ, ನುಣುಪಾದ, ಮೃದು.

सिलसिलाबंदी– स्त्री सिलसिला लगाने की क्रिया। ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆ, ಕ್ರಮವಾಗಿರಿಸುವಿಕೆ.

सिलसिलेवार–वि क्रमानुसार। ಕ್ರಮಾನುಸಾರ, ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ.

सिलह, सिलाह–स्त्री अस्त्रशस्त्र, औजार। ಅಸ್ತ್ರಶಸ್ತ್ರ, ಆಯುಧ, ಉಪಕರಣ

सिलहखाना– पु. शस्त्रागार। ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಇಡುವ ಸ್ಥಳ ಶಸ್ತ್ರಾಗಾರ.

सिलहपोश–वि शस्त्रधारी। ಶಸ್ತ್ರಧಾರಿ, ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಿದ್ಧನಾದ, ಆಯುಧ ಪಾಣಿ.

सिलहिला–वि चिकना, फिसलनेवाला। ನುಣುಪಾದ, ಜಾರುವ, ಜಾರಿಕೆಯ.

सिला– पु. पत्थर, फसल कट जानेपर खेतमें गिरा हुआ दाना। ಕಲ್ಲು, ಶಿಲೆ, ಧಾನ್ಯದ ರಾಶಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಕಾಳು, ಹಕ್ಕಲು.

सिला– पु. इनाम, प्रभाव। ಇನಾಮು, ಪಾರಿತೋಷಕ, ಪ್ರಭಾವ.

सिलाई–स्त्री सीने का क्रिया या मजदूरी। ಹೊಲಿಯುವ ಕೆಲಸ ಅಥವಾ ಅದರ ಕೂಲಿ.

सिलाना– सक्रि. सीने का काम दूसरे से कराना। ಹೊಲಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಹೊಲಿಯುವ ಕೆಲಸ ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಮಾಡಿಸು, ಹೊಲಿಸು.

सिलावट–पु संगतराश। ಕಲ್ಲುಕುಟಿಗ.

सिलाह– पु दे 'सिलह'।

सिलाहबंद– वि हथियारबंद । ಶಸ್ತ್ರ ಧಾರಿ, ಆಯುಧ ಪಾಣಿ.

सिलाहसाज़– पु. शस्त्र बनानेवाला। ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವವ

सिलाही–पु सैनिक। ಸೈನಿಕ, ಸಿಪಾಯಿ.

सिलीमुख–पु, भ्रमर, बाण। ಭ್ರಮರ, ಬಾಣ.

सिलौट, सिलौटा–पु पत्थर का चिकना टुकडा, सिल और बट्टा। ನುಣುಪಾದ ಕಲ್ಲು, ಆಸೆಯ ಕಲ್ಲು, ಮ-ಸಾಲೆ, ಹೂರಣ ಮುಂತಾದ್ದನ್ನು ಅರೆಯುವ ನುಣುಪಾದ ಕಲ್ಲು ಹಾಗು ಗುಂಡು ಕಲ್ಲು.

सिलौटी– स्त्री. छोटा सिलौटा। ನುಣು ಪಾದ ಚಿಕ್ಕ ಕಲ್ಲು, ಅರೆಯುವ ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲು.

सिल्ला– पु. अन्न के दाने जो खेत कट जानेपर पडे रह जाते हैं। ಧಾನ್ಯದ ರಾಶಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಣದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಕಾಳು, ಉದುರಿದ ಕಾಳು.

सिल्ली– स्त्री हथियार पैना करने का पत्थर। ಮಸೆಗಲ್ಲು, ಸಾಣೆ ಕಲ್ಲು.

सिव– पु. महादेव, कल्याण। ಮಹಾ ದೇವ, ಕಲ್ಯಾಣ.

सिवई–स्त्री. आटे या मैदे की एक खाद्य वस्तु जो लच्छों के रूपमें होती है। ಶ್ಯಾವಿಗೆ, ಸೇವಿಗೆ, ಸಾವಿಗೆ.

सिवा– क्रिवि. छोडकर, अतिरिक्त। ಬಿಟ್ಟು, ಅಲ್ಲದೆ, ಹೊರ್ತಾಗಿ वि अधिक। ಅಧಿಕ, ಹೆಚ್ಚು. स्त्री. पार्वती। ಪಾರ್ವತಿ, ದುರ್ಗಾದೇವಿ.

सिवान– पु सरहद। ಸೀಮೆ, ಗಡಿ, ಎಲ್ಲೆ, ಮೇರೆ.

सिवाय– क्रिवि दे ' सिवा '।

सिवार, सिवाल– स्त्री. शैवाल। ಪಾಚಿ, ಹಾವಸಿಗೆ, ಶೈವಾಲ.

सिवाला–पु शिवमंदिर। ಶಿವಮಂದಿರ.

सिविका– स्त्री. पालकी। ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ.

सिविर– पु. दे. ' शिविर '।

सिस– पु शिशु। ಶಿಶು, ಮಗು.

सिसकना– अक्रि भीतर ही भीतर रोना, सिसकी भरना, व्याकुल होना। ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳು, ಬಿಕ್ಕು, ಮರುಗು, ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು, ಗಾಬರಿಗೊಳ್ಳು.

सिसकारना– अक्रि मुख से सीटी के समान शब्द निकालना। ಬುಸು-ಗುಟ್ಟು, ಫೂತ್ಕರಿಸು.

सिसकारी– स्त्री. सीटी की तरह आवाज करना। ಬುಸುಗುಟ್ಟುವಿಕೆ, ಫೂತ್ಕಾರ.

सिसकी– स्त्री. सिसकने की ध्वनि। ಬಿಕ್ಕುವಿಕೆ, ಬಿಕ್ಕು.

सिसिर–पु शिशिर ऋतु। ಶಿಶಿರಋತು.

सिसु– पु. शिशु। ಶಿಶು, ಮಗು.

सिसोदिया– पु. राजपूतों का एक भेद। ರಾಜಪೂತರ ಒಂದು ಭೇದ.

सिहद्दा–पु तीन सीमाओ के मिलने का स्थान। ಮೂರು ಸೀಮೆಗಳು ಕೂಡುವ ಸ್ಥಳ.

सिहरना–अक्रि. काँपना,भयभीत होना। ಚಳಿಯಿಂದ ನಡುಗು, ಅಂಜು, ಭೀತಿಗೊಳ್ಳು.

सिहरा– पु. मौर, मौर मे लटकाने की पुष्पमाला, विवाह संबंधी मंगल गान। ಬಾಸಿಂಗ, ಬಾಸಿಗ, ಹಾರ, ದಂಡೆ, ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧದ ಮಂಗಲ ಗೀತೆಗಳು.

सिहराना– सक्रि कँपाना, डराना। ನಡುಗಿಸು, ಅಂಜಿಸು, ಹೆದರಿಸು.

सिहरी– स्त्री कँपकँपी, रोमांच होना। ನಡುಕ, ಚಳಿಯಿಂದ ನಡುಗುವಿಕೆ, ತತ್ತರ, ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ, ರೋಮಾಂಚನೇಳುವಿಕೆ.

सिहाना– अक्रि ईर्ष्या करना, ललचना, मुग्ध होना। ಈರ್ಷ್ಯೆಯಾಗು,ಮತ್ಸರ ಪಡು, ಆಶೆಪಡು, ಮುಗ್ಧನಾಗು. सक्रि प्रशंसा करना। ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡು, ಸ್ತುತಿಸು

सिहाना–अक्रि ईर्षा करना, डाह करना। ಅಸೂಯೆಪಡು, ಮತ್ಸರಪಡು, ಹಾತೊರೆ

सिहारना– सक्रि ढूंढना। ಹುಡುಕು. ಶೋಧಿಸು

सिहिकना– अक्रि सूखना। ಒಣಗು, ಬತ್ತು.

सिहिटि– स्त्री सृष्टि। ಸೃಷ್ಟಿ.

सिहुंड, सिहोड़, सिहोर– पु सेंहुड। ಕಳ್ಳಿ, ಗಿಡ.

सींक– स्त्री. सलाई, तीली, नाक का एक गहना। ತೆಳುವಾದ ಕಡ್ಡಿ, ತೆಳುವಾದ ಕಾಂಡ, ಮೂಗುಬೊಟ್ಟು

सींका– पु छोटी पतली शाखा, छींका। ಗಿಡದ ತೆಳುವಾದ ಟೊಂಗೆ, ತೆಳುವಾದ ಶಾಖೆ, ರೆಂಬೆ, ಕಡ್ಡಿ,ಸೀನು

सींकिया– पु. सींक की तरह धारियों- वाला महीन कपड़ा। ಗೀರಿನ ಬಟ್ಟೆ, ಗೆರೆಗಳುಳ್ಳ, ಜಿನುಗು ಬಟ್ಟೆ.

सींग– पु शृंग, एक बाजा। ಕೋಡು, ಕೊಂಬು, ಕಹಳೆ.

सींगना– सक्रि चोरी किये हुये पशु को सींग से पहचानना। ಕಳವಾದ ಪಶುಗಳನ್ನು ಕೊಂಬುಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸು.

सींगरी– स्त्री. एक प्रकार की फली। ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅವರೆ ಕಾಯಿ.

सींगी– स्त्री दे. 'सिंगी'।

सींच– स्त्री सींचने की क्रिया, सिंचाई। ನೀರು ಹಾಯಿಸುವಿಕೆ, ನೀರಾವರಿ, ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ.

सींचना–सक्रि पानी भरना, पानी देना, छिड़कना। ನೀರು ಹಾಯಿಸು, ನೀರುಣ್ಣಿಸು, ಪ್ರೋಕ್ಷಿಸು, ಚಿಮುಕಿಸು, ನೀರೆರೆ, ಸಿಂಪಡಿಸು.

सींव– पु सीमा। ಸೀಮೆ, ಹದ್ದು, ಗಡಿ, ಎಲ್ಲೆ

सी– वि. सदृश, समान। ಸಮಾನ, ಹೋಲಿಕೆಯುಳ್ಳ, ಅಂಥ. स्त्री. सीत्कार। ಸೀತ್ಕಾರ.

सीउ– पु शीत। ಶೀತ, ತಂಪು

सीकर– पु. जलकण, प्रस्वेदबिंदु । ಬಿಂದು ತಟಕು, ನೀರು ಹನಿ, ಬೆವರು ಹನಿ.

सीकल– पु. डाल का पका हुआ आम, शस्त्रों का मुरचा छुड़ाने की क्रिया । ಗಿಡದ ಮೇಲೆಯೇ ಹಣ್ಣಾದ ಮಾವು,ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿದ ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವಿಕೆ.

सीकस– पु अनुपजाऊ भूमि । ಬಂಜೆ ಭೂಮಿ, ಬೆಳೆ ಬಾರದ ಭೂಮಿ, ಬರಡು ನೆಲ.

सीका– पु छीका, एक सिरोभूषण । ನೆಲುವು, ಶಿಕ್ಕೆ, ತಲೆಯ ಒಂದು ಆಭರಣ.

सीकुर– पु जौ, गेहूँ आदि के बालोंपर निकले हुए बालों के कड़े सूत । ಗೋಧಿ,ಜವೆಗೋಧಿ ಮುಂತಾದವು ಗಳ ತೆನೆಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಉದ್ದ ವಾದ ಎಳೆಗಳು, ಊಬು,ಸುಂಕು.

सीख–स्त्री शिक्षा । ಶಿಕ್ಷಣ,ಉಪದೇಶ, ಬುದ್ಧಿವಾದ.

सीख़– स्त्री सीख़चा– पु. शलाका । ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಲಾಕೆ,ಮಾಂಸ ಬೇಯಿ ಸುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಸಲಾಕಿ.

सीखना– सक्रि शिक्षा पाना । ಕಲಿ, ಜ್ಞಾನ ಪಡೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದು

सीगा– पु. पेशा, मुहकमा, ढॉचा । ಉದ್ಯೋಗ,ವಿಭಾಗ, ಪಡಿಯಚ್ಚು, ಎರಕ.

सीजना, सीझना– अक्रि ऑच या गरमी से मृदु होना, कष्ट सहना, ऋण का निबटारा होना, सूखे चमड़े का मृदु होना । ಉಷ್ಣತೆಯಿಂದ ಕರಗು ಅಥವಾ ಮೃದುವಾಗು, ಬೇಯು, ಕರುಗು, ಜಿನುಗು,ಪಕ್ವ-ವಾಗು, ಕಷ್ಟಸಹಿಸು, ಸಾಲತೀರು, ಒಣಗಿದ ಚರ್ಮ ಮೃದುವಾಗು, ಹದಕ್ಕೆ ಬರು.

सीटना– सक्रि डींग मारना । ಜಂಭ ಕೊಚ್ಚು,ಬಡಿವಾರ ಹೇಳು,ಮುಖ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು.

सीटपटांग– पु घमंड भरी हुयी बातें । ಬಡಾಯಿ, ಜಂಭ, ಬಡಿವಾರ

सीटी- स्त्री एक तरह का शब्द, एक बाजा । ಸಿಳ್ಳು, ಪೀಪಿ.

सीठना– पु सीठनी– स्त्री अश्लील गीत । ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಅಶ್ಲೀಲ ಗೀತೆ

सीठा–वि सारहीन, फीका । ಸಾರಹೀನ, ನಿಸ್ಸತ್ವ, ನೀರಸ, ಸಪ್ಪೆ.

सीठि–स्त्री. सारहीन अंश, फीकी वस्तु । ಸಾರಹೀನ ಅಂಶ, ನಿಸ್ಸತ್ವಭಾಗ, ನೀರಸ ವಸ್ತು.

सीड–स्त्री. आर्द्रता । ಆರ್ದ್ರತೆ, ಒದ್ದೆ, ತೇವ.

सीढ़ी– स्त्री निसेनी, ज़ीना, परंपरा । ನಿಚ್ಚಣಿಕೆ, ಏಣಿ, ಪಾವಟಿಗೆ, ಸೋ-ಪಾನ, ಮೆಟ್ಟಿಲು,ಕ್ರಮ,ಪರಂಪರೆ.

सीतकर– पु.चंद्रमा । ಚಂದ್ರ.

सीतल– वि. ठंडा । ಶೀತಲವಾದ,

ತಂಪಾದ.

सीतलपाटी– स्त्री. एक तरह की चटाई, एक कपड़ा । ಒಂದು ತರದ ಚಾಪೆ, ಒಂದು ತರದ ಬಟ್ಟೆ.

सीतलबुकनी– स्त्री सत्तू । ತಂಬಿಟ್ಟು, ಸತ್ತುಗ.

सीतला– स्त्री दे 'शीतला'।

सीता– स्त्री. जनक की कन्या, हल की फाल, हल की फाल से भूमि में पड़ी हुयी रेखा । ಸೀತಾದೇವಿ, ನೇಗಿಲ ಹಲ್ಲು,ನೇಗಿಲ ಹೊಡೆಯುವದರಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಗೆರೆ

सीताफल– स्त्री. शरीफा ' ಸೀತಾಫಲ.

सीत्कार–पु अत्यंत पीड़ा या आनंद के समय मुख से सॉस खींचने का शब्द । ಸೀತ್ಕಾರ, ಘೂತ್ಕಾರ.

सीथ– पु भात का दाना । ಅನ್ನದ ಅಗುಳು.

सीथि– स्त्री. दे 'सीथ'।

सीदना– अकि. कष्ट उठाना । ದುಃಖ-ವಾಗು, ತ್ರಾಸಹೊಂದು,ಕಷ್ಟಪಡು.

सीध– स्त्री ठीक सामने की स्थिति, सामने की लंबाई, लक्ष्य। ನೆಟ್ಟಗಿರುವಿಕೆ, ನೇರವಾಗಿರುವಿಕೆ, ಮುಂದಿನ ಸ್ಥಳ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಗುರಿ.

सीधा– वि. सरल, नेक, शिष्ट, शात, दाहिना। ಸರಳ,ನೇರವಾದ,ಸರಾಗ, ನೀಟಾದ, ಸುಶೀಲ, ಭೋಳೆ,ಶಿಷ್ಟ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ,ಶಾಂತ,ಬಲಗಡೆಯ. पु. बिना पका चावल दाल इत्यादि। ಸೀದಾ, ಅಕ್ಕಿ, ಬೇಳೆ ಮುಂತಾದವು (ರೇಶನ್) क्रिवि सम्मुख । ಎದು-ರಿಗೆ, ನೇರವಾಗಿ.

सीधासादा = सज्जन, भोलाभाला । ಸಜ್ಜನ,ಸರಳ ಸ್ವಭಾವದ,ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ಮೃದು ಸ್ವಭಾವದ.

सीधी तरह = शिष्टतासे । ಸರಳತನದಿಂದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ತನದಿಂದ, ಸಹಜವಾಗಿ.

सीधे– क्रिवि. सम्मुख, ठीक सामने, शिष्टता के साथ। ಎದುರಿಗೆ,ಮುಂದೆ, ಸರಿಯಾಗಿ ಎದುರಿಗೆ, ಸರಳವಾಗಿ, ಸಭ್ಯತನದಿಂದ,ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ

सीना– सकि. सिलाई करना । ಹೊಲಿ, ಹೊಲಿಗೆ ಹಾಕು, ಜೋಡಿಸು.

सीना– पु. छाती । ಎದೆ, ವಕ್ಷಃಸ್ಥಳ, ಸ್ತನ.

सीनाकावी–स्त्री. बहुत कठोर परिश्रम । ಕಠಿಣ ಪರಿಶ್ರಮ.

सीनाकोबी– स्त्री. छाती पीटकर मातम करना । ಎದೆ ಬಡಕೊಂಡು ಅಳು, ಶೋಕಿಸು

सीनाज़नी– स्त्री दे 'सीनाकोबी'।

सीनाज़ोर– वि. अत्याचारी । ಅತ್ಯಾ-ಚಾರಿ, ಅನ್ಯಾಯಿ

सीनाज़ोरी– स्त्री. अत्याचार । ಅತ್ಯಾ-ಚಾರ, ಅನ್ಯಾಯ.

सीनाबंद– पु स्त्रियों के पहनने की चोली । ಕುಪ್ಪಸ, ರವಿಕೆ.

सीनाबाँह–पु एक प्रकार का व्यायाम ।

ಒಂದು ತರದ ವ್ಯಾಯಾಮ.

सीप-- पु शुक्ति । ಸಿಂಪು

सीपज- पु मोती । ಮುತ್ತು.

सीपर- स्त्री ढाल । ಗುರಾಣಿ.

सीपी- स्त्री दे 'सीप'।

सीबी- स्त्री दे 'सिसकारी'।

सीमंत- पु. एक संस्कार, बालों की माँग । ಸೀಮಂತ, ಗರ್ಭವತಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕಾರ, ಬೈತಲೆ.

सीम- स्त्री चाँदी, संपत्ति । ಬೆಳ್ಳಿ, ಸಂಪತ್ತು, ಧನ

सीम, सीमा- स्त्री सरहद, मर्यादा । ಸೀಮೆ, ಗಡಿ, ಮರ್ಯಾದೆ, ಎಲ್ಲೆ.

सीमाब-पु पारा। ಪಾರಜ, ಪಾದರಸ

सीमाबद्ध- वि रेखा से घिरा हुआ, परिमित । ಸೀಮೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ, ಸೀಮೆಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ, ಪರಿಮಿತ.

सीय- स्त्री सीता । ಸೀತೆ, ಜಾನಕಿ.

सीर- पु सूर्य, हल, जोतनेवाला बैल । ಸೂರ್ಯ, ನೇಗಿಲು, ಉಳುವ ಎತ್ತು. स्त्री वह भूमि जिसको भूस्वामि स्वयं बहुत दिनो से जोतता चला आता हो । वह भूमि जिस की उपज कई अंशधारियोंमें बाँटी जाती हो । ಒಡೆಯನು ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ಸ್ವತಃ ಸಾಗುಮಾಡುವ ಭೂಮಿ, ಬಹಳ ಜನರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವು ಹಂಚಲ್ಪಡುವ ಭೂಮಿ. वि शीतल । ಶೀತಲ, ತಂಪಾದ.

सीरक- पु सूर्य, हल, ठंडक । ಸೂರ್ಯ, ನೇಗಿಲು, ತಂಪು, ಶೈತ್ಯ.

सीरवाह, सीरवाहक- पु हल चलानेवाला, किसान । ನೇಗಿಲು ಹೊಡೆಯುವವ, ಒಕ್ಕಲಿಗ.

सीरा- वि शीतल, शांत । ಶೀತಲ, ತಂಪಾದ, ಶಾಂತ, ಮೌನ. पु चाशनी,हलवा,चारपाई का सिरहाना । ಸಕ್ಕರೆಯಪಾಕ,ಸಕ್ಕರೆಯಪಾನಕ, ಶಿರಾ(ಪಕ್ವಾನ್ನ)ಹಲ್ವಾ, ಮಂಚದ ತಲೆಯ ಕಡೆಯ ಭಾಗ, ತಲೆಕಡೆ

सील- स्त्री आर्द्रता, तरी । ಆರ್ದ್ರತೆ, ಒದ್ದೆ, ತೇವ, ಶೈತ್ಯ. पु शील । ಶೀಲ.

सीला- पु दे 'सिल्ला'। वि तर, गीला । ಒದ್ದೆಯಾದ, ಹಸಿಯಾದ, ತೇವವಾದ.

सीव- स्त्री सीमा। ಸೀಮೆ,ಗಡಿ,ಎಲ್ಲೆ.

सीवन-- पु सिलाई, संधि, दरार । ಹೊಲಿಗೆ, ಸಂಧಿ, ಜೋಡಣೆ, ಬಿರುಕು, ತೂತು.

सीवना- सक्रि. सीना । ಹೊಲಿ.

सीस- पु मस्तक, सिर । ತಲೆ, ಶಿರ.

सीसक- पु दे 'सीसा'।

सीसताज-पु शिकारी पशुओं की टोपी । ಬೇಟೆಯ ಪಶುಗಳ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ, ಬೇಟೆ ನಾಯಿಗಳ ಕುಲಾವಿ.

सीसफूल- पु फूल के आकार का एक आभूषण जो सिरपर पहना जाता है। ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಹೂವಿನ ಆಕಾ

ರದ ಒಂದು ಆಭರಣ,ತಿರವು ಹೂ
सीसमहल– पु वह मकान जिसमे दीवारो मे शीशा जडा हुआ हो । ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ್ರಿಸಿದ ಕಟ್ಟಡ.
सीसा–पु एक धातु । ಸೀಸ (ಲೋಹ).
सीसी–स्त्री सीत्कार । ಸೀತ್ಕಾರ
सीह– पु. सिंह । ಸಿಂಹ. स्त्री गध । ಗಂಧ, ವಾಸನೆ.
सुँघनी– स्त्री. नस्य । ನಸ್ಯ, ನಾಶಿಪುಡಿ.
सुँघाना– सक्रि सूँघने मेंप्रवृत्त करना । ಮೂಸಿ ನೋಡಿಸು, ವಾಸನೆ ನೋಡಿಸು.
सुड, सुडा– स्त्री हाथी की सूड । ಆನೆಯ ಸೊಂಡಿಲು.
सुडभुसुंड– पु हाथी । ಆನೆ.
सुदरता, सुदरताई–स्त्री सौंदर्य, शोभा । ಸೌಂದರ್ಯ, ರೂಪು, ಗಾಡಿ,ಶೋಭೆ, ಕಾಂತಿ.
सुंदराई– स्त्री दे 'सुंदरता'।
सुदरी–स्त्री रूपवती स्त्री । ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀ.
सुँबा– पु इस्पंज, दागी हुयी तोप या वंदूक की गरम नली को ठढा करने के लिये उसपर डाला हुआ गीला कपडा, लोहार का गरम लोहेमें छेद करने का अस्त्र, पुचारा । ಸ್ಪಂಜು, ಕಡಿಲುಪಾಚಿ, ತುಪಾಕಿ ಅಥವಾ ತೋಪಿನ ಕೊಳವೆಯನ್ನು ತಣ್ಣಗೆ ಮಾಡಲು ಅದರಮೇಲೆ ಹಾಕಿದ ಒದ್ದೆ ಬಟ್ಟೆ, ಕಾಸಿದ ಲೋಹಗಳಲ್ಲಿ ತೂತು ಕೊರೆಯುವ ಉಪಕರಣ
सुंबी, सुंभी– स्त्री छेनी जिससे लोहे मे छेद किया जाता है । ಕಬ್ಬಿಣದಲ್ಲಿ ತೂತು ಕೊರೆಯುವ ಚಾಣ.
सु–वि अच्छा, उत्तम, श्रेष्ठ । ಒಳ್ಳೆಯ, ಉತ್ತಮ, ಶ್ರೇಷ್ಠ. उप श्रेष्ठता इत्यादि का द्योतक एक उपसर्ग । ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ, ಒಳ್ಳೆಯತನಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಉಪಸರ್ಗ सर्व वह, सो । ಅವನು, ಅದು
सुअ, सुअन– पु पुत्र । ಪುತ್ರ, ಮಗ.
सुअटा, सुआ– पु शुक । ಗಿಳಿ, ಗಿಣಿ.
सुअना– अक्रि उदय होना । ಹುಟ್ಟು, ಉದಯಿಸು. पु तोता । ಗಿಳಿ,ಗಿಣಿ.
सुअर– पु दे 'सूअर'।
सुआ– पु दे 'सुअटा'।
सुआउ– वि दीर्घजीवी । ದೀರ್ಘಜೀವಿ, ದೀರ್ಘಾಯು.
सुआन– पु श्वान । ಶ್ವಾನ, ನಾಯಿ
सुआना–सक्रि उत्पन्न करना । ಹುಟ್ಟಿಸು.
सुआमी–पु स्वामी । ಒಡೆಯ ಸ್ವಾಮಿ.
सुआर– पु. रसोइया । ಅಡಿಗೆಯವ, ಬಾಣಸಿಗ.
सुआसिन, सुआसिनी–स्त्री सौभाग्यवती-स्त्री । ಮುತ್ತೈದೆ, ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ.
सुई–स्त्री कपडे सीने की पिन । ಸೂಜಿ
सुक– पु तोता । ಗಿಳಿ, ಗಿಣಿ
सुकचाना– दे 'सकुचाना'।
सुकडना– अक्रि दे 'सिकुडना'।
सुकनासा– वि जिस की नाक तोते की

नाक की तरह सुंदर हो । ಗಿಳಿಯ ಮೂಗಿನಂತೆ ಸುಂದರವಾದ ಮೂಗುಳ್ಳವ.

सुकरात– पु यूनान का एक दार्शनिक। ಸಾಕ್ರೆಟಿಸ್.

सुकर्मी– वि अच्छा काम करनेवाला, सदाचारी। ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ, ಸದಾಚಾರಿ

सुकवाना– अक्रि अचंभे में आ जाना । ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗು, ಬೆರಗಾಗು, ಬೆಚ್ಚು

सुकाना सुकावना–सक्रि दे 'सुखाना'।

सुकाल– पु. अच्छा समय । ಒಳ್ಳೆಯ ಸಮಯ, ಸುಖದ ಸಮಯ, ಸುಭಿಕ್ಷ.

सुकाशन–वि. वहुत चमकीला। ಬಹಳ ಹೊಳೆಯುವ

सुकी– स्त्री. सुग्गी । ಹೆಣ್ಣು ಗಿಳಿ.

सुकुमार, सुकुवार– वि. कोमलाग । ಸುಕುಮಾರ, ಕೋಮಲ ಅಂಗವುಳ್ಳ, ಕೋಮಲಾಂಗ.

सुकुरना– अक्रि दे. 'सिकुड़ना'।

सुकुवॉर, सुकुवार– वि. दे 'सुकुमार'।

सुकृत– पु. सत्कार्य, पुण्य, दान । ಸತ್ಕಾರ್ಯ, ಪುಣ್ಯ, ದಾನ. वि पुण्यात्मा, भाग्यवान् । ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ, ಭಾಗ್ಯವಂತ.

सुकेशी– स्त्री. सुंदर बालोवाली स्त्री । ಸುಂದರ ಕೂದಲುಗಳುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀ.

सुक्ति– स्त्री. सीप । ಸಿಂಪು

सुखंडी– स्त्री वच्चो का एक रोग । ಮಕ್ಕಳ ಒಂದು ರೋಗ. वि वहुत दुवला पतला । ಬಹಳ ಅಶಕ್ತ, ಬಡಕಲ.

सुखंद– वि सुखद। ಆನಂದಕೊಡುವ, ಸುಖದಾಯಕ.

सुख– पु आनंद, शांति । ಆನಂದ, ಸುಖ, ಶಾಂತಿ, ನೆಮ್ಮದಿ.

सुखकर, सुखकरन, सुखकारी– वि. सुख देनेवाला । ಸುಖ ಕೊಡುವ, ಆನಂದದಾಯಕ.

सुखद, सुखदनिया, सुखदाई– वि दे. 'सुखकर'।

सुखदायक, सुखदाया, सुखदायी, सुखदाव,सुखदैन–वि दे 'सुखकर'।

सुखना–अक्रि सूखना। ಒಣಗು,ಬತ್ತು.

सुखपाल–पु डोली, पालकी । ಡೋಲಿ, ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ, ಮೇಣೆ.

सुखप्रद– वि दे 'सुखदायक'।

सुखमा– स्त्री शोभा । ಶೋಭೆ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಸೊಬಗು, ಕಾಂತಿ.

सुखवन– पु लिखावट सुखाने की रेत, वह कमी जो किसी वस्तु के सूखने पर होती है। ಬರೆದದ್ದನ್ನು ಒಣಗಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪುರಳು, ಒಣಗುವದರಿಂದ ಅಳತೆಯಲ್ಲಾಗುವ ಕಡಿಮೆ ಕಸರು.

सुखसार–पु. मुक्ति । ಮೋಕ್ಷ,ಮುಕ್ತಿ.

सुखांत–वि. जिस का अंत सुखमय हो । ಸುಖಮಯವಾಗಿ ಕೊನೆಗಾಣುವ,

ಸುಖಮಯವಾದ ಕೊನೆಯುಳ್ಳ.

सुखाना— सक्रि शुष्क बनाना । ಒಣ-ಗಿಸು,ಬತ್ತಿಸು अक्रि दे 'सूखना'।

सुखारा, सुखारी— वि सुखी । ಸುಖಿ, ಪ್ರಸನ್ನ.

सुखाला— वि सुखदायक । ಸುಖದಾಯಕ.

सुखावह— वि सुखद । ಸುಖಕೊಡುವ, ಸುಖದಾಯಕ

सुखेआ— वि दे 'सुखी'।

सुखिर— पु साँप की बाँबी । ಹಾವಿನ ಹುತ್ತ, ಬಿಲ.

सुखी—वि आनंदित। ಆನಂದಿತ,ಸುಖಿ

सुखेन—क्रिवि सुखपूर्वक। ಸುಖಪೂರ್ವಕ.

सुख्यात— वि प्रसिद्ध । ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ವಿಖ್ಯಾತ.

सुगंध, सुगंधि— स्त्री. खुशबू। ಸುಗಂಧ, ಸುವಾಸನೆ, ಪರಿಮಳ.

सुगंधित— वि सुगंधमय। ಸುವಾಸನೆ-ಯುಳ್ಳ, ಪರಿಮಳಿಸುವ.

सुगंधी— स्त्री. खुशबू। ಸುವಾಸನೆ,ಪರಿ-ಮಳ. वि दे 'सुगंधित'।

सुगत— वि आसान। ಸುಲಭ, ಸರಳ.

सुगना— पु तोता। ಗಿಳಿ

सुगम— वि. आसान, सहज, सीधा । ಸುಲಭ, ಸರಳ, ಕಠಿಣವಲ್ಲದ.

सुगमता— स्त्री. सरलता। ಸುಲಭತನ, ಸರಳತೆ, ಸೌಲಭ್ಯ.

सुगाना— अक्रि अप्रसन्न होना। ಸಿಟ್ಟಾಗು, ಅಪ್ರಸನ್ನನಾಗು सक्रि संदेह करना। ಸಂಶಯ ಪಡು,ಸಂದೇಹ-ಗೊಳ್ಳು

सुगूढ— वि अच्छी तरह से गुप्त । ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗುಪ್ತವಾದ, ಬಹಳ ಗುಪ್ತವಾಗಿರುವ.

सुग्गा— पु तोता। ಗಿಳಿ, ಶುಕ, ಗಿಣಿ.

सुग्गी— स्त्री हೆಣ್ಣು ಗಿಳಿ.

सुघट— वि सुडौल, सुंदर, जो सहज मे बन सकता हो। ಸುಂದರ, ಅಂದ-ವಾದ, ಚೆಂದ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ.

सुघटित—वि अच्छी तरह से बना हुआ। ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ, ಸುಂದರ ಗೊಳಿಸಿದ.

सुघड, सुघर— वि प्रवीण, कुशल, सुंदर। ಪ್ರವೀಣ, ಕುಶಲ,ಸುಂದರ, ಅಂದವಾದ.

सुघडई, सुघडता— स्त्री चतुरता, सुंदरता । ಚಾತುರ್ಯ, ಪ್ರವೀಣತೆ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಚೆಲುವು, ಸೊಬಗು.

सुघडाई, सुघरई, सुघराई— स्त्री दे 'सुघडई'।

सुघडपन, सुघडापा, सुघरपन— पु दे 'सुघडई'।

सुघरी— स्त्री. शुभ समय । ಒಳ್ಳೆಯ ಸಮಯ, ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತ. वि सुंदर। ಸುಂದರ.

सुच— वि. पवित्र। ಪವಿತ್ರ, ನಿರ್ಮಲ.

सुचक्षु—वि. सुंदर नेत्रोंवाला। ಸುಂದರ ವಾದ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವ. पु. पंडित।

ಪಂಡಿತ.

सुचाना–सक्रि संचय करना। ಕೂಡಿಸು, ಸಂಚಯ ಮಾಡು.

सुचरित, सुचरित्र– वि. सुशील। ಸಚ್ಚರಿತ್ರ, ಸುಶೀಲ, ಸದಾಚಾರಿ.

सुचा–वि. शुद्ध, साफ। ಶುದ್ಧ,ಪವಿತ್ರ, ನಿಷ್ಕಲಂಕ, ಸ್ವಚ್ಛ.

सुचाना–सक्रि किसीको सोचने मे प्रवृत्त करना, दिखलाना, ध्यान आकृष्ट करना। ಸೂಚಿಸು, ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಪ್ರವೃತ್ತಿಸು, ತೋರಿಸು, ಲಕ್ಷ್ಯ ಆಕರ್ಷಿಸು.

सुचारु– वि अति सुंदर। ಬಹಳ ಸುಂದರ.

सुचाल– स्त्री. अच्छी चाल, सदाचार। ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆ, ಸದಾಚಾರ.

सुचाली– वि सदाचारी। ಸದಾಚಾರಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆಯುವ, ಸಚ್ಚರಿತ್ರ.

सुचि– वि. शुचि। ಶುದ್ಧ, ಪವಿತ್ರ, ನಿರ್ಮಲ. स्त्री सुई। ಸೂಜಿ.

सुचित–वि किसी कार्य से निवृत्त, शात, स्थिर, पवित्र। ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತನಾದ, ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ, ಬಿಡುವಾದ, ಶಾಂತ, ಸ್ಥಿರ, ಪವಿತ್ರ.

सुचिमंत– वि. पवित्र। ಪವಿತ್ರ, ಶುದ್ಧ.

सुचिर– वि पुराना, बहुत दिनोंतक रहनेवाला। ಹಳೆಯ, ಬಹಳ ದಿನ ಬಾಳುವ.

सुची– स्त्री. पवित्रता, इंद्रपत्नी। ಪಾವಿತ್ರ್ಯ, ಇಂದ್ರನ ಹೆಂಡತಿ.

सुचेत, सुचेता– वि सचेत, सावधान। ಜಾಗೃತ,ಎಚ್ಚರವುಳ್ಳ,ಸಾವಧಾನಿ.

सुचेलक–पु महीन कपडा। ತೆಳುವಾದ ಬಟ್ಟೆ, ನಯವಾದ ಬಟ್ಟೆ.

सुजन– पु साधु, सज्जन, परिवार के लोग। ಸಾಧು,ಸಜ್ಜನ, ಸತ್ಪುರುಷ, ತನ್ನವರು, ಸ್ವಜನರು.

सुजनता– स्त्री. सौजन्य। ಸೌಜನ್ಯ.

सुजन्मा– वि. उत्तम कुलमे उत्पन्न। ಒಳ್ಳೆಯ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ.

सुजस– पु सुयश। ಸತ್ಕೀರ್ತಿ.

सुजागर–वि मनोहर, सुशोभित, प्रकाशमान। ಸುಂದರ, ಮನೋಹರ, ಸುಶೋಭಿತ, ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ.

सुजात– वि जो उत्तम कुलमें उत्पन्न हुआ हो। ಒಳ್ಳೆಯ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವ.

सुजान–वि बुद्धिमान्, प्रवीण, सज्जन। ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಜಾಣ, ಪ್ರವೀಣ, ಪಂಡಿತ, ಸಜ್ಜನ. पु प्रियतम, पति, ईश्वर। ಪ್ರಿಯತಮ, ಗಂಡ, ಈಶ್ವರ, ದೇವರು.

सुजानी– वि ज्ञानी, पंडित। ಜ್ಞಾನಿ, ಪಂಡಿತ.

सुजोग– पु. सुयोग। ಸುಯೋಗ, ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಧಿ, ಸುಸಮಯ.

सुजोर– वि सुदृढ। ಸುದೃಢ.

सुज्ञ– पु. पंडित। ಪಂಡಿತ.

सुझाना–सक्रि. किसीके ध्यान में लाना, दिखलाना। ತಿಳಿಸು, ಸೂಚಿಸು,

ತೋರಿಸು.

सुटुकना– अक्रि सिकुडना, निगलना, निकल भागना, चाबुक लगाना । ಮುದುರಿಕೊಳ್ಳು, ನಿರಿಗೆಗಟ್ಟು, ನುಂಗು, ಓಡಿ ಹೋಗು, ಬಾರ-ಕೋಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆ.

सुठ,सुठि–वि सुंदर, अच्छा । ಸುಂದರ, ಒಳ್ಳೆಯ. क्रिवि. पूरापूरा, बहुत । ಪೂರ್ಣ, ಬಹಳ, ಅತಿಶಯ.

सुठार– वि सुडौल, सुंदर । ಸುಂದರ, ಸೊಗಸಾದ, ಮನೋಹರ.

सुठोना– वि दे 'सुठि'।

सुडुकना– अक्रि. दे 'सुटुकना'।

सुडौल–वि सुंदर आकृतिका । ಸುಂದರ, ಮನೋಹರ, ಅಂದವಾದ ಮೈಕಟ್ಟಿನ.

सुढर– वि. सुडौल, प्रसन्न और दयालु । ಸುಂದರ, ಪ್ರಸನ್ನ ಹಾಗೂ ದಯಾಳುವಾದ.

सुत–पु पुत्र, लडका । ಮಗು,ಹುಡುಗ, ಪುತ್ರ.

सुतधार– पु सूत्रधार । ಸೂತ್ರಧಾರ, ನಿಯಂತ್ರಕ.

सुतना– पु. दे 'सुथना'।

सुतनु– वि. जिसका शरीर सुंदर हो । ಸುಂದರ ಶರೀರವುಳ್ಳ.

सुतरां–अव्य इसलिये, अत्यंत, और भी । ಆದ್ದರಿಂದ, ಬಹಳ, ಅಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೂ, ಅದಾಗ್ಯೂ.

सुतरी, सुतली– स्त्री रस्सी, डोरी । ತೆಳುವಾದ ಹಗ್ಗ, ದಾರ, ಹುರಿ.

सुतवाना– सक्रि. सुलाना । ಮಲಗಿಸು.

सुतहर, सुतहार– पु दे 'सुनार'।

सुतहा– पु सूत का व्यापारी । ನೂಲಿನ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ.

सुतही– स्त्री सीपी । ಸಿಂಪು.

सुता– स्त्री. पुत्री, लडकी । ಮಗಳು, ಪುತ್ರಿ.

सुताना– सक्रि सुलाना । ಮಲಗಿಸು.

सुतार–वि अत्यंत उज्वल,उत्तम । ಬಹಳ ಉಜ್ವಲ, ಉತ್ತಮ. पु बढई, शिल्पी । ಬಡಗಿ, ಬಡಿಗ, ಮರಗೆಲಸದವ, ಶಿಲ್ಪಿ.

सुतारी– स्त्री मोचियों का सूजा, बढई का काम । ಮೋಚ್ಚಿಗಾರರ ಸೂಜಿ, ಬಡಿಗತನ. पु शिल्पकार । ಶಿಲ್ಪಕಾರ, ಕೈಕೆಲಸದವ.

सुताली– स्त्री. दे 'सुतारी'।

सुतिन– स्त्री. रूपवती स्त्री । ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀ

सुतिनी– स्त्री पुत्रवती स्त्री । ಪುತ್ರವತಿ ಸ್ತ್ರೀ.

सुतिया–स्त्री. हँसुली । ಅಸಲಿ,ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಒಂದು ಆಭರಣ.

सुतिहार– पु दे 'सुनार'।

सुतुही– स्त्री सीपी । ಸಿಂಪು, ಚಿಪ್ಪು.

सुतून– पु. खंभा । ಕಂಬ, ಸ್ತಂಭ.

सुतोष– पु. संतोष, धैर्य । ಸಂತೋಷ, ಧೈರ್ಯ.

सुथना– पु पायजामा । ಇಜಾರು, ಚಲ್ಲಣ, ಪಾಯಜಾಮೆ, ಶರಾಯಿ

सुथनी– स्त्री स्त्रियों के पहरने का एक प्रकार का ढीला पायजामा । ಸ್ತ್ರೀಯರು ತೊಡುವ ಅಗಲವಾದ ಇಜಾರು.

सुथरा– वि साफ, स्वच्छ । ಸ್ವಚ್ಛ, ನಿರ್ಮಲವಾದ, ಚೊಕ್ಕಟವಾದ

सुथराई– स्त्री स्वच्छता । ಸ್ವಚ್ಛತೆ, ನಿರ್ಮಲತೆ, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುತನ.

सुथरापन– पु स्वच्छता । ಸ್ವಚ್ಛತೆ.

सुदती– स्त्री. अच्छे दाँतोंवाली स्त्री । ಸುಂದರ ಹಲ್ಲುಗಳುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀ.

सुदाय– पु. दहेज, उपनयन संस्कार के समय ब्रह्मचारी को मिली हुयी भिक्षा । ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ಉಪನಯನ ಸಂಸ್ಕಾರದ ವೇಳೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಭಿಕ್ಷೆ.

सुदिन– पु अच्छा दिन । ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನ, ಶುಭ ಸಮಯ.

सुदी– स्त्री शुक्ल पक्ष । ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ, ಶುದ್ಧ.

सुदीप्ति– वि कांतिमय । ಹೊಳೆಯುವ, ಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳ. स्त्री कांति । ಕಾಂತಿ, ತೇಜ, ಪ್ರಕಾಶ.

सुदूर– वि बहुत दूर । ಬಹಳ ದೂರ.

सुदृढ़– वि खूब मजबूत । ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಾದ, ಅತಿ ದೃಢವಾದ.

सुदृष्टि– स्त्री. अच्छी नजर । ಒಳ್ಳೆಯ ದೃಷ್ಟಿ.

सुदेश, सुदेस– वि उत्तम देश, सुंदर देश, स्वदेश । ಉತ್ತಮ ದೇಶ, ಸುಂದರ ದೇಶ, ಸ್ವದೇಶ, ಮಾತೃಭೂಮಿ.

सुदैव– पु अच्छा भाग्य । ಸುದೈವ, ಭಾಗ್ಯ.

सुध– वि शुद्ध । ಶುದ್ಧ. स्त्री. स्मरण, स्मृति, पता । ಸ್ಮರಣೆ, ಸ್ಮೃತಿ, ಎಚ್ಚರ, ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಚೇತನೆ, ಸುದ್ದಿ, ಸಮಾಚಾರ.

—न रहना = भूल जाना । ಮರೆ, ನೆನಪು ಇಲ್ಲದಿರು.

सुधबुध– स्त्री चेतना, ज्ञान । ಚೇತನೆ, ಸ್ಮೃತಿ, ಎಚ್ಚರ, ಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಜ್ಞೆ.

सुधमना–वि जो होशमे हो । ಜಾಗೃತ, ಎಚ್ಚತ್ತ.

सुधरना– अक्रि ठीक होना, संशोधन होना । ಸುಧಾರಣೆಯಾಗು, ಸರಿಯಾಗು, ಸಂಶೋಧನೆಯಾಗು, ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳು, ತಿದ್ದಲ್ಪಡು.

सुधराई– स्त्री सुधारने की क्रिया या मजदूरी । ಸುಧಾರಿಸುವ ಕೆಲಸ, ಸುಧಾರಣೆ, ತಿದ್ದುವಿಕೆ, ಸರಿಪಡಿಸುವಿಕೆ, ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಕೊಡುವ ಕೂಲಿ.

सुधवाना– सक्रि ठीक करना । ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಸು, ತಿದ್ದಿಸು, ಸುಧಾರಿಸು.

सुधांशु– पु. चंद्रमा । ಚಂದ್ರ.

सुधा–स्त्री अमृत, जल, दूध, मधु, रस,

पृथ्वी, विष। ಅಮೃತ, ನೀರು, ಜಲ, ಹಾಲು, ಮಧು, ಜೇನು, ರಸ, ಪೃಥ್ವಿ, ವಿಷ

सुधाई– स्त्री सीधापन। ಸರಳತನ, ಸಾತ್ವಿಕತೆ.

सुधाकर, सुधाधर, सुधाधाम– पु. चंद्रमा। ಚಂದ್ರ.

सुधाना– सक्रि ठीक कराना, स्मरण दिलाना। ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಸು, ತಿದ್ದಿಸು, ನೆನಪು ಕೊಡು, ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡು.

सुधार– पु संस्कार, मरम्मत। ಸುಧಾರಣೆ, ಸಂಶೋಧನೆ, ತಿದ್ದುವಡಿ.

सुधारना– सक्रि ठीक करना, अच्छा करना। ಸರಿಪಡಿಸು, ತಿದ್ದು, ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡು, ಸಂವರಿಸು, ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸು.

सुधारा–वि. भोलाभाला, सरल। ಸಭ್ಯ, ಸರಳ.

सुधि– स्त्री दे 'सुध'।

सुधी– स्त्री अच्छी बुद्धी। ಒಳ್ಳೆಯ ಬುದ್ಧಿ. वि चतुर, पंडित। ಚತುರ, ಬುದ್ಧಿವಂತ, ವಿದ್ವಾನ, ಪಂಡಿತ.

सुन– वि दे 'सुन्न'।

सुनगुन– स्त्री टोह, कानाफूसी। ಗುಪ್ತ ಸಂಗತಿ, ಪಿಸುಮಾತು, ಕಿವಿಮಾತು, ಮರಮರ ಶಬ್ದ.

सुनना– सक्रि. श्रवण करना। ಕೇಳು, ಆಲಿಸು, ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡು.

सुनी अनसुनी करना = किसी बात को सुनकर उसपर ध्यान न देना। ಕೇಳಿಯೂ ಕೇಳದಂತಿರು, ಕೇಳಿದರೂ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡದಿರು.

सुनयन– वि सुंदर नेत्रवाला। ಸುಂದರ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳವ. पु हरिण। ಚಿಗರೆ.

सुनवाई, सुनाई– स्त्री. सुनने की क्रिया या भाव। ಕೇಳುವಿಕೆ, ಕೇಳಿಕೆ, ವಿಚಾರಣೆ.

सुनवैया– पु. सुनने या सुनानेवाला। ಕೇಳುವವ ಅಥವಾ ಹೇಳುವವ

सुनसान– वि उजाड, एकांत, निर्जन। ಪಾಳುಬಿದ್ದ, ಏಕಾಂತ, ನಿರ್ಜನ.

सुनहरा, सुनहला– वि सोने के रंग का, सोनेका। ಬಂಗಾರ ಬಣ್ಣದ, ಹೊಂಬಣ್ಣದ, ಬಂಗಾರದ, ಹೊನ್ನಿನ.

सुनहा– पु. कुत्ता। ನಾಯಿ.

सुनाना–सक्रि दूसरे को सुनने में प्रवृत्त करना, भलाबुरा कहना। ಹೇಳು, ಶ್ರುತಪಡಿಸು, ಕೇಳಿಸು, ಬೆದರಿಸು, ಬೈಯು.

सुनाम– पु यश, कीर्ति। ಯಶ, ಕೀರ್ತಿ.

सुनार–पु सोने चाँदी का गहना बनानेवाला। ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ, ಬಂಗಾರದ ಆಭರಣ ತಯಾರಿಸುವವ.

सुनारनी, सुनारिन– स्त्री. सुनार की स्त्री। ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ ಹೆಂಡತಿ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗಿತ್ತಿ.

सुनारी–स्त्री. सुनार का काम, सुनारिन। ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗನ ಕೆಲಸ, ಅಕ್ಕಸಾಲಿ-

ಗನ ಹೆಂಡತಿ.

सुनावनी– स्त्री परदेश से किसी संबंधी आदिका मृत्यु समाचार आना, ऐसा समाचार पाकर स्नान करना। ಪರಸ್ಥಳದಿಂದ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಮರಣ ವಾರ್ತೆ ಬರುವಿಕೆ,ಮರಣವಾರ್ತೆಕೇಳಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುವದು, ಶುಚಿಸ್ನಾನ.

सुनिर्मल– वि अति स्वच्छ। ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ.

सुनैया– पु सुननेवाला । ಕೇಳುವವ, ಆಲಿಸುವವ

सुन्न– वि निर्जीव, सज्ञाहीन, निस्तब्ध। ನಿರ್ಜೀವ, ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇಲ್ಲದ, ಸಂಜ್ಞಾಹೀನ,ನಿಸ್ತಬ್ಧ. पु शून्य। ಶೂನ್ಯಬಿಂದು, ಸೊನ್ನೆ.

सुन्नत– स्त्री प्रथा, वह बात या कार्य जो मुहम्मद साहबने किया हो, मुसलमानों की वह क्रिया जिसमें बालक की इंद्रिय का ऊपरी चमडा काटा जाता है । ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ಪ್ರಥೆ, ಮೊಹಮ್ಮದ ಪೈಗಂಬರರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ, ಮುಸಲ್ಮಾನರಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ಬಾಲಕರ ಇಂದ್ರಿಯದ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಮವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ.

सुन्नसान– वि दे 'सुनसान'।

सुन्ना– पु शून्य । ಶೂನ್ಯ, ಪೂಜಿ, ಸೊನ್ನೆ, ಬಿಂದು.

सुन्नी– पु मुसलमानोंका एक संप्रदाय। ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ

सुपक, सुपक्व– वि खूब पका हुआ । ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಣ್ಣಾದ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೇಯಿಸಿದ.

सुपच– पु श्वपच । ಚಾಂಡಾಲ, ಹೊಲೆಯ.

सुपन, सुपना– पु. स्वप्न । ಸ್ವಪ್ನ.

सुपात्र– पु. वह व्यक्ति जो किसी कार्य के लिये योग्य हो, विद्या आदि गुणयुक्त। ಯೋಗ್ಯ, ಪಾತ್ರ, ವಿದ್ಯೆ ಮುಂತಾದ ಗುಣಗಳುಳ್ಳ.

सुपारी– स्त्री पूंगीफल। ಅಡಕೆ.

सुपास– पु सुभीता। ಸೌಕರ್ಯ, ಸುಖ, ಸೌಖ್ಯ.

सुपासी– वि सुखप्रद। ಸುಖಕೊಡುವ, ಸುಖದಾಯಕ, ಸೌಖ್ಯಕರ.

सुपुत्र– पु अच्छा पुत्र। ಒಳ್ಳೆಯಮಗ, ಸುಪುತ್ರ.

सुपुर्द– पु वश, स्वाधीन । ವಶ, ಸ್ವಾಧೀನ.

सुपुर्दगी–स्त्री किसी को रक्षापूर्वक रखने के लिये देना, सौंपना । ಒಬ್ಬರ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಿಕೆ, ಒಪ್ಪಿಸುವಿಕೆ.

सुपूत– पु दे 'सुपुत्र'।

सुपेत, सुपेद, सुफेद–वि श्वेत, सफेद। ಬಿಳಿಯ, ಶುಭ್ರ, ಶ್ವೇತ.

सुपेती– स्त्री सफेदी । ಬಿಳಿಯತನ, ಶುಭ್ರತೆ

सुपेली– स्त्री छोटा सूप। ಚಿಕ್ಕ ಮೊರ.

सुप्त– वि निद्रित, सोया हुआ। ಮಲಗಿದ, ನಿದ್ದೆಹೋದ, ಎಚ್ಚರಿಲ್ಲದ.

सुति— स्त्री नींद, विश्राम । ನಿದ್ದೆ, ವಿಶ್ರಾಸ.
सुप्रतिष्ठ— वि सन्मान्य, प्रसिद्ध । ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ, ಸನ್ಮಾನ್ಯ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ.
सुबह— स्त्री सवेरा । ಮುಂಜಾವು, ಪ್ರಾತಃಕಾಲ, ಬೆಳಗು.
सुबहदम— क्रिवि. बहुत सवेरे । ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ, ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ.
सुबह-सादिक— स्त्री अरुणोदय । ಅರುಣೋದಯ.
सुबहा— स्त्री छोटी जपमाला । ಚಿಕ್ಕ ಜಪಮಾಲೆ.
सुबहान— वि. पवित्र, स्वतंत्र, वाहवाह । ಪವಿತ್ರ, ಸ್ವತಂತ್ರ, ಧನ್ಯಧನ್ಯ, ಭಲೆಭಲೆ.
सुबास—स्त्री सुगंध । ಸುಗಂಧ, ಪರಿಮಳ पु अच्छा कपड़ा, अच्छा घर । ಒಳ್ಳೆಯ ಬಟ್ಟೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆ
सुबाहु— स्त्री सेना । ಸೈನ್ಯ, ದಂಡು. वि सुंदर भुजाओंवाला । ಸುಂದರವಾದ ಬಾಹುಗಳುಳ್ಳ
सुबिस्ता, सुबीता— पु सुभीता । ಸೌಕರ್ಯ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಸುಯೋಗ.
सुबुक—वि. हलका, सुंदर । ಹಗುರಾದ, ಲಘು, ಸುಂದರ.
सुबू— स्त्री सवेरा । ಮುಂಜಾವು, ಬೆಳಗು, ಪ್ರಾತಃಕಾಲ.
सुबूत— पु. दे 'सबूत'।
सुबोध—वि अच्छी समझवाला, आसानी से समझ मे आनेवाला । ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಜಾಣ, ಬೇಗನೆ ತಿಳಿಯುವ, ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ.
सुभ—वि शुभ, सुंदर । ಶುಭ, ಸುಂದರ. पु मंगल । ಮಂಗಲ, ಕಲ್ಯಾಣ.
सुभग— वि सुंदर, सुखद, प्रिय । ಸುಂದರ, ಮನೋಹರ, ಸುಖದಾಯಕ, ಪ್ರಿಯ
सुभगा— स्त्री. पति की प्यारी स्त्री, सुहागिन स्त्री, सुंदरी । ಪತಿಯಿಂದ ಪ್ರೀತಿಸಲ್ಪಡುವ ಸ್ತ್ರೀ, ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ, ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀ.
सुभट— पु बड़ा योद्धा । ದೊಡ್ಡ ವೀರ
सुभट्ट— पु. बडा पंडित । ದೊಡ್ಡ ಪಂಡಿತ. दे 'सुभट'।
सुभा— स्त्री शोभा, सुधा । ಶೋಭೆ, ಕಾಂತಿ, ಅಮೃತ.
सुभाइ, सुभाउ—पु. स्वभाव । ಸ್ವಭಾವ. क्रिवि स्वभावत । ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ.
सुभाग— पु भाग्य । ಭಾಗ್ಯ, ದೈವ
सुभागी— वि भाग्यवान् । ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿ, ಸುದೈವಿ.
सुभान— पु. दे 'सुबहान'।
सुभाना—अक्रि. शोभा पाना । ಶೋಭಿಸು, ಶೋಭೆಹೊಂದು.
सुभाय, सुभाव—पु. स्वभाव । ಸ್ವಭಾವ.
सुभायक, सुभाविक— वि स्वाभाविक । ಸ್ವಾಭಾವಿಕ.
सुभाषित—वि अच्छी तरह कहा हुआ । ಒಳ್ಳೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ. पु. सुवाक्य । ಸುವಾಕ್ಯ, ಸುಭಾಷಿತ.

ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿ.

सुभाषी– वि मधुर बोलनेवाला । ಮಧುರ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವವ.

सुभिक्ष– पु सुकाल । ಒಳ್ಳೆಯ ವೇಳೆ, ಸುಖದ ಕಾಲ, ಸುಭಿಕ್ಷ

सुभी– वि शुभकारक । ಶುಭಕಾರಕ, ಮಂಗಲಕಾರಕ.

सुभीता– पु आराम, अवकाश । ಸೌಕರ್ಯ, ಅನುಕೂಲ್ಯ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ. ಅವಕಾಶ, ಸುಸಂಧಿ

सुभौटी– स्त्री शोभा । ಶೋಭೆ.

सुमति–स्त्री सुंदर बुद्धि, भक्ति, प्रार्थना। ಸುಬುದ್ಧಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಬುದ್ಧಿ, ಭಕ್ತಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನ वि अच्छी बुद्धिवाला । ಬುದ್ಧಿವಂತ,ಒಳ್ಳೆಯ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ

सुमदुम– वि मोटा, स्थूल । ದಪ್ಪ, ಕೊಬ್ಬಿದ.

सुमन–पु देवता, फूल, पुष्प । ದೇವತೆ, ಹೂ, ಪುಷ್ಪ. वि. सुंदर, उत्तम मनवाला । ಸುಂದರ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮನಸ್ಸಿನ

सुमनस– दे 'सुमन'।

सुमनचाप–पु कामदेव । ಕಾಮದೇವ.

सुमना– स्त्री चमेली, सेवनी । ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಜಾಜಿ, ಸೇವಂತಿಗೆ

सुमरन, सुमिरन–पु. स्मरण । ಸ್ಮರಣೆ, ಜಪ.

सुमरना, सुमिरना–सक्रि स्मरण करना, जपना । ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡು, ಜಪಿಸು, ಸ್ಮರಿಸು.

सुमरनी– स्त्री. जपमाला । ಜಪಮಾಲೆ

सुमानस– वि अच्छे मनवाला, उदार । ಒಳ್ಳೆಯ ಮನಸ್ಸಿನ, ಉದಾರ.

सुमार्ग– पु उत्तम मार्ग । ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರ್ಗ.

सुमित्रा–स्त्री लक्ष्मण जननी। ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ತಾಯಿ.

सुमिरन– पु स्मरण । ಸ್ಮರಣೆ

सुमिरना– सक्रि दे 'सुमरना'।

सुमिरनी– स्त्री दे 'सुमरनी'।

सुमुख– वि सुंदर, मनोहर, प्रसन्न । ಸುಂದರ, ಮನೋಹರ,ಆನಂದಿತ, ಪ್ರಸನ್ನ पु. शिव, गणेशजी, पंडित, आचार्य । ಶಿವ, ಗಣಪತಿ, ಪಂಡಿತ, ಆಚಾರ್ಯ.

सुमुखी–स्त्री सुंदर स्त्री, दर्पण। ಸುಂದರ ಮುಖವುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀ, ಕನ್ನಡಿ.

सुमेध, सुमेधा–वि बुद्धिमान्, प्रतिभावान् । ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಪ್ರತಿಭಾವಂತ

सुमेर, सुमेरु– पु एक पर्वत । ಒಂದು ಪರ್ವತ.

सुयश–पु. सुकीर्ति। ಸುಕೀರ್ತಿ,ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ वि अति यशस्वी। ಯಶಸ್ವಿಯಾದ, ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ.

सुयोग–पु अच्छा अवसर । ಸುಸಂಧಿ, ಸುಸಮಯ.

सुरंग–स्त्री जमीन के भीतर का रास्ता । ಸುರಂಗ ಮಾರ್ಗ, ಭೂಮಿಯ ಕೆಳಗಿನ ಹಾದಿ. वि. अच्छे रंग का,

सुंदर। ಒಳ್ಳೆಯ ಬಣ್ಣದ,ಸುಂದರ.

सुर– पु देवता, सूर्य, पंडित, ऋषि, ध्वनि, स्वर, राग। ದೇವತೆ,ಸೂರ್ಯ, ಪಂಡಿತ,ಋಷಿ,ಧ್ವನಿ, ಸ್ವರ,ರಾಗ

—मे सुर मिलाना = हाँ में हाँ करना। ಜೀ ಜೀ ಅನ್ನು, ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು 'ಸೈ ಸೈ' ಅನ್ನು.

सुरकना– सक्रि नाक या नली द्वारा खींचकर पीना। ಹೀರು, ಮೂಗು ಅಥವಾ ನಲಿಕೆಯೊಳಗಿಂದ ಹೀರಿ ಕುಡಿ, ಚೀಪು.

सुरख– वि. सुर्ख। ಕೆಂಪು.

सुरखाब–पु चकवा पक्षी। ಚಕ್ರವಾಕ ಪಕ್ಷಿ.

—का पर लगना = विशेषता या अनोखापन होना। ವಿಶೇಷತೆ ಅಥವಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಇರು.

सुरखी–स्त्री ईंट का चूर। ಇಟ್ಟಂಗಿಯ ಚೂರು, ಇಟ್ಟಿಗೆಯ ಪುಡಿ.

सुरगाय, सुरगैया– स्त्री कामधेनु। ಕಾಮಧೇನು.

सुरगुरु– पु. बृहस्पति। ಬೃಹಸ್ಪತಿ.

सुरचाप–पु. इंद्रधनुष। ಇಂದ್ರಧನುಸ್ಸು.

सुरजन– वि चतुर, भला। ಚತುರ, ಒಳ್ಳೆಯ. पु सुरसमूह। ದೇವತೆಗಳ ಸಮೂಹ

सुरझना– अक्रि. दे 'सुलझना'।

सुरझाना, सुरझावना– सक्रि दे 'सुलझाना'।

सुरत– स्त्री. स्मरण, सुधि, कामकेलि, मैथुन। ಸ್ಮರಣೆ, ಚಿತ್ತ, ಸ್ಮೃತಿ, ಕಾಮಕೇಲಿ, ಮೈಥುನ.

सुरतरंगिणी, सुरतरंगिनी– स्त्री. गंगा। ಗಂಗಾನದಿ.

सुरतरु, सुरद्रुम, सुरपादप– पु कल्पद्रुम। ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ.

सुरता– स्त्री देवत्व, देववर्ग, संभोग का आनंद, चिंता, ध्यान, होश। ಚಿಂತೆ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ಧ್ಯಾನ, ಸ್ಮೃತಿ पु ध्यानी, वह बाँस की नली जिसमें अन्न के दाने डालकर बोया जाता है। ಧ್ಯಾನಿ, ಕೂರಿಗೆಯ ನಲಿಕೆ, ಕಾಳು ಹಾಕಿ ಬಿತ್ತುವ ಬಿದಿರ ನಲಿಕೆ.

सुरति– स्त्री दे 'सुरत'।

सुरती– स्त्री. खाने की तंबाकू। ತಿನ್ನುವ ತಂಬಾಕು, ತಾಂಬೂಲದ ಜೊತೆಗೆ ಆಗಿಯುವ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪಿನ ಪುಡಿ.

सुरत्व– पु देवत्व। ದೇವತ್ವ.

सुरदार– वि सुरीले स्वरवाला। ಸುಸ್ವರವುಳ್ಳ, ಇನಿದನಿಯುಳ್ಳ

सुरधनु–पु. इंद्रधनुष। ಇಂದ್ರಧನುಸ್ಸು.

सुरधाम– पु स्वर्ग। ಸ್ವರ್ಗ.

सुरधुनी– स्त्री आकाशगंगा। ಆಕಾಶ ಗಂಗೆ

सुरधेनु– स्त्री कामधेनु। ಕಾಮಧೇನು.

सुरनाथ, सुरनायक– पु इंद्र। ಇಂದ್ರ.

सुरपुर, सुरभवन– पु अमरावती। ಅಮರಾವತಿ.

सुरफा– पु. खाँसी। ಕೆಮ್ಮು, ದಮ್ಮು,

ಗೂರು

सुरबधू–स्त्री देवागना। ದೇವತಾ ಸ್ತ್ರೀ.

सुरबहार– पु एक तरह का बाजा। ಒಂದು ತರದ ತಂತುವಾದ್ಯ.

सुरभग– पु स्वर का विपर्यास जो प्रेम, आनंद, भय आदि के कारण उत्पन्न होता है। ಪ್ರೇಮ-ಆನಂದ-ಭಯ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆ, ಸ್ವರಭಂಗ

सुरभि– पु वसंत, चैत्रमास, सुवर्ण, वकुल। ವಸಂತ, ಚೈತ್ರಮಾಸ, ಬಂಗಾರ, ಸುವರ್ಣ, ಬಕುಲ. स्त्री गाय, पृथ्वी, सुगंध, सुरा। ಆಕಳು, ಪೃಥ್ವಿ, ಸುಗಂಧ, ಸುರೆ वि सुगंधित, सुंदर। ಸುಗಂಧಿತ, ಸುಂದರ.

सुरभित– वि सुगंधित। ಸುಗಂಧಿತ, ಸುವಾಸನೆಯುಳ್ಳ.

सुरभिता– स्त्री सुगंध। ಸುಗಂಧ.

सुरभी– स्त्री सुगंध, चंदन, गाय। ಸುಗಂಧ, ಸುವಾಸನೆ, ಚಂದನ, ಆಕಳು.

सुरभोग– पु अमृत। ಅಮೃತ.

सुरमई, सुरमै– वि सुरमे का रंगका। ಕಾಡಿಗೆ ಬಣ್ಣದ, ಕಪ್ಪು ಬೆರೆತ.

सुरमा–पु नेत्रों में लगाने का एक चूर्ण। ಕಾಡಿಗೆ, ಅಂಜನ.

सुरमादानी– स्त्री सुरमा रखने का पात्र। ಕಾಡಿಗೆಯ ಡಬ್ಬಿ.

सुरम्य– वि मनोहर। ಮನೋಹರ, ಸುಂದರ.

सुररिपु– पु असुर। ಅಸುರ, ರಾಕ್ಷಸ.

सुरवा–पु हवन मे घी डालने का पात्र। ಹವನದಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪ ಸುರಿಯುವ ಪಾತ್ರೆ

सुरस– वि सुस्वादु, सुंदर, रसीला। ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ, ರುಚಿಕರವಾದ, ಸುಂದರ, ರಸವುಳ್ಳ.

सुरसती– स्त्री सरस्वती। ಸರಸ್ವತಿ.

सुरसरि, सुरसरिता–स्त्री. गंगा। ಗಂಗಾ ನದಿ.

सुरसुराना– अक्रि रेंगना, खुजलाना। ಹರಿದಾಡು, ನವೆ, ತುರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇಚ್ಛೆಯಾಗು.

सुरसुराहट, सुरसुरी– स्त्री कीड़ो आदि का रेंगना, खुजलाना। ಹರಿದಾಡುವಿಕೆ, ಸರಿದಾಡುವಿಕೆ, ತುರಿ, ನವೆ, ತೀಟೆ.

सुरसैयाँ, सुरस्वामी– पु इंद्र। ಇಂದ್ರ.

सुरहिन, सुरही–स्त्री सुरागाय। ಯಾಕ, ಕಾಡಾಕಳು.

सुरांगना– स्त्री अप्सरा। ಅಪ್ಸರೆ.

सुरा– स्त्री शराब। ಸೆರೆ, ಮದ್ಯ.

सुराई–स्त्री. शूरता। ಶೂರತನ, ವೀರತೆ.

सुराकार– पु शराब बनानेवाला। ಸೆರೆ ತಯಾರಿಸುವವ.

सुराख़– पु छिद्र, छेद। ಛಿದ್ರ, ತೂತು, ಛೇದ.

सुराग़– पु पता, टोह। ಸೂಚನೆ, ಸುಳಿವು, ಪತ್ತೆ, ಶೋಧ.

सुराग– पु दृढ प्रेम। ದೃಢವಾದ

ಪ್ರೇಮ.

सुरागाय– स्त्री एक प्रकार की जंगली गाय जिसकी पूँछ का चँवर बनता है। ಕಾಡಾಕಳು,ತಿಬೇಟದ ಯಾಕ ಪಶು.

सुरागार, सुरागृह–पु मद्यगृह। ಮದ್ಯದ ಅಂಗಡಿ, ಸೆರೆಯ ಅಂಗಡಿ.

सुराज, सुराज्य– पु अच्छा राज्य, स्वराज्य। ಒಳ್ಳೆಯ ರಾಜ್ಯ,ಸ್ವರಾಜ್ಯ

सुराप, सुरापी– वि शराब पीनेवाला। ಸೆರೆ ಕುಡುಕ.

सुरापान– पु मदिरा पीना। ಸೆರೆ ಕುಡಿಯುವಿಕೆ

सुराही-- स्त्री एक प्रकार का लंबे मुँह का पात्र। ಹೂಜೆ, ಉದ್ದವಾದ ಕಂಠವುಳ್ಳ ತಂಬಿಗೆ.

सुरीला– वि मीठे स्वरवाला। ಇನಿದನಿಯ, ಸುಸ್ವರವುಳ್ಳ, ಒಳ್ಳೇ ದನಿಯುಳ್ಳ.

सुरुख़– वि. सुर्ख़, अनुकूल, प्रसन्न। ಕೆಂಪು, ಪ್ರಸನ್ನ, ಅನುಕೂಲ.

सुरुख़रू– वि तेजस्वी, प्रतिष्ठित। ತೇಜಸ್ವಿ,ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ.

सुरुज– पु सूर्य। ಸೂರ್ಯ वि. बीमार। ಜಡ್ಡಾದ, ಅಸ್ವಸ್ಥ

सुरैत, सुरैतिन– स्त्री रखैल। ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವಳು, ಉಪಪತ್ನಿ.

सुर्ख़– वि लाल। ಕೆಂಪು, ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ.

सुर्ख़रु– वि दे 'सुरुख़रु'।

सुर्ख़रुई– स्त्री इज़्ज़त, ख्याति, शकलपर तेज का होना। ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಮಾನ-ಮರ್ಯಾದೆ, ಖ್ಯಾತಿ, ತೇಜ, ಕಾಂತಿ, ಕಳೆ, ತೇಜಸ್ಸು

सुर्ख़ी– स्त्री लाली, शीर्षक, रक्त। ಕೆಂಪು ವರ್ಣ, ಹೊಂಬಣ್ಣ, ಶೀರ್ಷಿಕ, ತಲೆಬರಹ, ರಕ್ತ. स्त्री. दे 'सुरखी'।

सुर्ता– वि बुद्धिमान्, समझदार। ಬುದ್ಧಿವಂತ, ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವ, ಜಾಣ

सुर्ती–स्त्री तंबाकू का पत्ता। ತಂಬಾಕದ ಎಲೆ.

सुर्मा– पु. दे 'सुरमा'।

सुलगना– मक्रि प्रदीप्त होना। ಪ್ರದೀಪ್ತವಾಗು, ಹೊತ್ತು, ಉರಿ.

सुलगाना-- सक्रि प्रज्वलित करना। ಹೊತ್ತಿಸು, ಪ್ರಜ್ವಲಿತ ಮಾಡು, ಉರಿಸು.

सुलच्छन– पु. शुभ लक्षण। ಶುಭ ಲಕ್ಷಣ. वि अच्छे लक्षणोंवाला। ಒಳ್ಳೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳವ.

सुलझन– स्त्री **सुलझाव**– पु सुलझाने की क्रिया या भाव। ತೊಡಕು ಬಿಡಿಸುವಿಕೆ, ಸಮಸ್ಯೆ ಬಿಡಿಸುವಿಕೆ, ಪರಿಹಾರ.

सुलझना– अक्रि उलझन दूर होना। ತೊಡಕು ಬಿಡು, ಗಂಟು ಬಿಚ್ಚು, ಬಗೆಹರಿ.

सुलझाना– सक्रि उलझन को दूर करना। ತೊಡಕು ಬಿಡಿಸು, ಗಂಟು

ಬಿಡಿಸು, ಲೆಕ್ಕ-ಸಮಸ್ಯೆ ಬಿಡಿಸು, ಬಗೆಹರಿಸು.

सुलटा– वि सीधा । ಸರಳ, ನೆಟ್ಟಗಾದ, ನೇರವಾದ.

सुलतान– पु. बादशाह । ಚಕ್ರವರ್ತಿ

सुलताना– स्त्री. सम्राज्ञी । ಸಮ್ರಾಜ್ಞಿ.

सुलतानी–वि सुलतान संबंधी, सुलतान का । ಬಾದಶಹನ ಸಂಬಂಧದ, ಬಾದಶಹನ.

सुलफ– वि. कोमल । ಕೋಮಲ, ಮೃದು, ನಾಜೂಕಾದ.

सुलफा– पु सूखी तंबाकू । ಸೇದುವ ತಂಬಾಕು.

सुलफ़ेबाज– वि गाजा इत्यादि पीनेवाला । ತಂಬಾಕು, ಗಾಂಜಾ ಸೇದುವವ.

सुलभ– वि सरल, सुगम । ಸರಳ, ಸುಲಭ, ಸುಗಮ, ಸಾಧಾರಣ.

सुलभ्य– वि. सहज में मिलनेवाला । ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ.

सुललित– वि बहुत ही सुंदर। ಬಹಳ ಸುಂದರವಾದ.

सुलह– स्त्री मेल, मिलाप, वह मेल जो किसी प्रकार की लड़ाई समाप्त होनेपर हो। ಕೂಡಿಕೆ, ಮಿಳಿತ, ಸಂಧಿ, ರಾಜಿ, ಮೈತ್ರಿ, ಸ್ನೇಹ, ಒಪ್ಪಂದ.

सुलहनामा– पु वह कागज जिसपर परस्पर लड़नेवाले राजाओ राष्ट्रो दलो या व्यक्तियो की ओरसे मेलकी शर्तें लिखी रहती हैं । ಸಂಧಿಪತ್ರ, ಒಪ್ಪಂದ ಪತ್ರ, ರಾಜಿ ಪತ್ರ.

सुलाना– सक्रि लिटाना । ಮಲಗಿಸು, ಒರಗಿಸು.

सुलाह– पु दे 'सुलह'।

सुलुगना– अक्रि दे 'मुलगना'।

सुलूक– पु. दे 'सलूक'।

सुलेखक– पु. अच्छा लेख लिखनेवाला । ಒಳ್ಳೆಯ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವವ.

सुलेमानी– पु वह घोडा जिसकी आँखें सफेद हो, एक प्रकार का पत्थर, सुलेमान का । ಬಿಳಿಯ ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ ಕುದುರೆ, ಒಂದು ತರದ ಕಲ್ಲು, ಸುಲೇಮಾನನ ಸಂಬಂಧದ.

सुलोचन– पु हरिन । ಜಿಗರೆ. वि. सुंदर नेत्रोवला । ಸುಂದರವಾದ ಕಣ್ಣುಳ್ಳ.

सुलोचनी– वि. सुंदर नेत्रोवाली स्त्री । ಸುಂದರವಾದ ಕಣ್ಣುಳ್ಳವಳು.

सुवटा– पु दे. 'सुअटा'।

सुवदना–स्त्री सुंदर स्त्री । ಸುಂದರಸ್ತ್ರೀ.

सुवना– पु. तोता । ಗಿಳಿ.

सुवनारा– पु पुत्र । ಮಗ, ಪುತ್ರ.

सुवरण, सुवर्ण–पु. सोना, अच्छी जाति या अच्छा रंग । ಬಂಗಾರ, ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾತಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಬಣ್ಣ.

सुवा– पु तोता । ಗಿಳಿ.

सुवाना– सक्रि शयन करना । ಮಲಗಿಸು.

सुवार– पु रसोइया । ಅಡಿಗೆಯುವ.

सुवाल– पु दे 'सवाल'।

सुवासिन– स्त्री दे 'सुआसिन'।

सुविधा–स्त्री आराम, सुभीता। ಸೌಕರ್ಯ, ಅನುಕೂಲತೆ, ಸುಖ.

सुवैया– पु. सोनेवाला। ಮಲಗುವವ.

सुशिक्षित– वि जिसने अच्छी शिक्षा पायी हो। ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದವ.

सुशील–वि अच्छे शीलवाला। ಸುಶೀಲ, ಸುಚರಿತ್ರ, ಸದಾಚಾರಿ.

सुशोभित–वि अधिक शोभित। ಬಹಳ ಶೋಭಿಸುವ.

सुश्रूषा– स्त्री शुश्रूषा, सेवा। ಶುಶ್ರೂಷೆ, ಸೇವೆ.

सुष– पु. सुख। ಸುಖ.

सुषम– वि अति सुंदर। ಬಹಳ ಸುಂದರವಾದ

सुषमा– स्त्री अपूर्व शोभा। ಅಪೂರ್ವ ಶೋಭೆ, ಅತಿಶಯ ಸೌಂದರ್ಯ.

सुषुप्ति– स्त्री प्रगाढ निद्रा। ಗಾಢವಾದ ನಿದ್ದೆ.

सुषोपाति, सुषोप्ति– स्त्री. दे 'सुषुप्ति'।

सुष्ट– वि. भला, नेक। ಒಳ್ಳೆಯ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ಸುಶೀಲ.

सुष्ठु– क्रिवि अच्छी तरह। ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ.

सुष्ठुता–स्त्री सौंदर्य, भलाई। ಸೌಂದರ್ಯ, ಒಳ್ಳೆಯತನ, ಕಲ್ಯಾಣ.

सुस– स्त्री. वहन। ಸಹೋದರಿ.

सुसकना, सुसकारना– अक्रि. दे 'सिसकना'।

सुसताना, सुस्ताना– अक्रि आराम करना। ವಿಶ್ರಮಿಸು, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು.

सुसती–स्त्री. आलस्य, ढिलाई। ಆಲಸ್ಯ, ಬೇಸರ, ಶೈಥಿಲ್ಯ, ಮೈಗಳ್ಳತನ, ಸಡಿಲುತನ.

सुसमय– पु सुकाल। ಒಳ್ಳೆಯ ವೇಳೆ

सुसर, सुसरा– पु. ससुर। ಮಾವ

सुसरार, सुसरारि, सुसराल– स्त्री दे 'ससुराल'।

सुसा– स्त्री. वहन। ಸಹೋದರಿ.

सुसाध्य– वि जो आसानी से किया जा सके। ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ.

सुसाना– अक्रि दे 'सिसकना'।

सुसुकना– अक्रि दे 'सिसकना'।

सुस्त– वि आलसी, निस्तेज, उदास, कमजोर। ಆಲಸಿ, ಮೈಗಳ್ಳ, ನಿಸ್ತೇಜ, ಉದಾಸೀನ, ದುರ್ಬಲ, ಅಶಕ್ತ, ಮಂದ.

सुस्ताई–स्त्री दे 'सुस्ती'।

सुस्ताना– अक्रि. दे 'सुसताना'।

सुस्ती–स्त्री आलस्य, ढिलाई। ಆಲಸ್ಯ, ಮೈಗಳ್ಳತನ, ಬೇಸರ, ಮುದಡು. ಶೈಥಿಲ್ಯ.

सुस्थ– वि निरोग, स्वस्थ, प्रसन्न। ನಿರೋಗಿ, ಸ್ವಸ್ಥ, ಪ್ರಸನ್ನ, ಆನಂದಿತ.

सुस्मित– वि हँसमुख, हँसोड। ನಗೆಮುಖದ, ನಗೆ ಮೊಗದ, ಹಸನ್ಮುಖಿ.

सुस्वाधु– वि मधुर, बहुत स्वादिष्ट । ಮಧುರ, ಬಹಳ ಸಿಹಿಯಾದ.

सुहंग, सूहगा– वि सस्ता । ಕಡಿಮೆ ಬಲೆಯ, ಅಗ್ಗವಾದ.

सुहंगम– वि सरल, सुगम । ಸರಲ, ಸುಲಭ, ಸುಗಮವಾದ.

सुहटा– वि सुदर । ಸುಂದರ, ಮನೋಹರ, ಚಂದ.

सुहड़– पु वीर, सुभट । ವೀರ, ಶೂರ, ಸೈನಿಕ, ಯೋಧ.

सुहबत– स्त्री दे 'सोहबत'।

सुहराना, सुहलाना– सक्रि दे 'सोहराना'।

सुहाग–पु सौभाग्य, वह वस्त्र जो वरको विवाह के समय पहराया जाता है, मागलिक गीत । ಸೌಭಾಗ್ಯ, ಮಾಂಗಲ್ಯ, ಮುತ್ತೈದೆತನ, ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ ವರನಿಗೆ ತೊಡಿಸುವ ವಸ್ತ್ರ, ಮಂಗಳ ವಸ್ತ್ರ.

सुहागा– पु एक क्षार। ಟಂಕಣಖಾರ, ಟಂಕ, ಬಿಳಿಗಾರ

सुहागिन, सुहागिनि, सुहागिनी– स्त्री सौभाग्यवती स्त्री । ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ.

सुहाता– वि सहने योग्य । ಸಹಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಸಹ್ಯ, ಮಂದೋಷ್ಣ, ಉಗುರು ಬೆಚ್ಚಗಿನ.

सुहाना– अक्रि शोभा देना, अच्छा लगना। ಶೋಭಿಸು, ಚಂದಕಾಣು, ರಾರಾಜಿಸು, ಒಳ್ಳೆಯದೆನಿಸು, ರುಚಿಸು. वि सुहावना। ಸುಂದರ, ಮನೋಹರ, ರಮ್ಯ.

सुहाया– वि दे 'सुहावना'।

सुहाल– पु एक नमकीन पकवान । ಉಪ್ಪು ಕಾರ ಹಾಕಿದ ಪುರಿ.

सुहावता, सुहावन, सुहावना– वि मनोहर, सुंदर, भला । ಮನೋಹರ, ಸುಂದರ, ಸೊಗಸಾದ, ಒಪ್ಪುವ, ರಮ್ಯ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಸೊಬಗಿನ.

सुहावला– वि दे 'सुहावना'।

सुहावा– वि सुंदर, अच्छा, प्रिय । ಸುಂದರ, ಒಳ್ಳೆಯ, ಪ್ರಿಯ.

सुहास, सुहासी– वि मधुर हास्ययुक्त । ಮಧುರಹಾಸ್ಯವುಳ್ಳ, ನಗುಮೊಗದ.

सुहृत्, सुहृद्– पु॰ मित्र । ಮಿತ್ರ, ಗೆಳೆಯ.

सुहेलरा– वि सुंदर, प्रिय। ಸುಂದರ, ಪ್ರಿಯ. पु मित्र। ಮಿತ್ರ.

सुहेला–वि सुंदर, सुखदायक। ಸುಂದರ, ಸುಖದಾಯಕ. पु मित्र। ಮಿತ್ರ.

सूँ– वि. दे 'सों'।

सूँघना– सक्रि बास लेना, कम खाना, सांप का काटना। ಮೂಸಿ ನೋಡು, ವಾಸನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು, ಕಡಿಮೆ ತಿನ್ನು, ಹಾವು ಕಚ್ಚು.

सूँघा– पु सूघकर जमीन के भीतर का खजाना बतलानेवाला, भेदिया । ಮೂಸಿನೋಡಿ ಭೂಮಿಯೊಳಗಿನ ಬದುಕು ನೀರು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವವ, ಗುಪ್ತಚಾರ, ಗೂಢಚಾರ.

सूँड, सूँडि– स्त्री हाथी की शुंड । ಆನೆಯ ಸೊಂಡಿಲು, ಸೊಂಡೆ.

सूँस– पु एक जलजंतु । ಶಿಶುಮಾರ, ಕಡಲುಹಂದಿ.

सूँह–क्रिवि सामने। ಎದುರಿಗೆ,ಮುಂದೆ.

सूअर– पु शूकर । ಹಂದಿ.

सूआ– पु. बड़ी सूई, तोता। ದಬ್ಬಣ, ಗಿಳಿ.

सूई– स्त्री सुई, पिन, घड़ी इत्यादि का काँटा। ಸೂಜಿ,ಟಾಚನಿ,ಗಡಿಯಾರ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮುಳ್ಳು.

सूकना– अक्रि दे 'सूखना'।

सूकर– पु. दे 'सूअर'।

सूका– पु. चवन्नी। ನಾಲ್ಕಾಣೆ ನಾಣ್ಯ, ಪಾವಲಿ. वि दे 'सूखा'।

सूक्ति–स्त्री अच्छी उक्ति, श्रेष्ठ कथन। ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತು, ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಚನ, ಉತ್ತಮ ಮಾತು

सूक्षम, सूक्ष्म–वि बहुत महीन, छोटा। ಕಿಳುವಾದ, ಸಣ್ಣ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಜಿನುಗಾದ.

सूक्ष्मदर्शी– वि. गूढ विषयों का सोचनेवाला । ಗೂಢವಾದ ವಿಷಯದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವವ, ಪ್ರಖರ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವ.

सूखना–अक्रि शुष्क होना, रसहीन होना, दुर्बल होना । ಒಣಗು, ಬತ್ತು, ಇಂಗು, ರಸಹೀನವಾಗು, ದುರ್ಬಲವಾಗು, ಕ್ಷೀಣವಾಗು, ಸೊರಗು.

सूखा– पु जलहीन स्थान, नदी का किनारा, सूखा हुआ तमाखू का पत्ता। ನಿರ್ಜಲ ಪ್ರದೇಶ, ನದಿಯ ತೀರ, ಒಣ ತಂಬಾಕಿನ ಎಲೆ वि शुष्क, नीरस, कठोर, निस्तेज, केवल । ಶುಷ್ಕ, ಒಣಗಿದ, ನೀರಸವಾದ, ಸೊರಗಿದ, ರಸಹೀನ, ಕಠೋರ, ನಿಸ್ತೇಜ, ಕೇವಲ, ಬರೀ.

—जवाब देना = स्पष्ट शब्दों में अस्वीकार करना । ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇಲ್ಲೆನ್ನು.

सूच– वि. पवित्र, निर्मल । ಪವಿತ್ರ, ನಿರ್ಮಲ, ಶುದ್ಧ.

सूचक–वि बतलानेवाला। ಸೂಚಿಸುವ. पु सुई, दरजी । ಸೂಜಿ, ಸಿಂಪಿಗ.

सूचन–पु सूचना– स्त्री. इत्तिला, विज्ञापन। ಸೂಚನೆ,ವಿನಂತಿ,ವಿಜ್ಞಾಪನೆ.

सूचनापत्र– पु विज्ञापन। ವಿಜ್ಞಾಪನೆ, ಪ್ರಕಟನೆ.

सूचा–वि सावधान, शुद्ध। ಸಾವಧಾನ, ಜಾಗೃತ, ಶುದ್ಧ, ಪವಿತ್ರ. स्त्री. सूचना। ಸೂಚನೆ.

सूचि–वि पवित्र, शुद्ध। ಪವಿತ್ರ,ಶುದ್ಧ. स्त्री सूई, दृष्टि । ಸೂಜಿ, ದೃಷ್ಟಿ.

सूची–स्त्री तालिका, सूई, दृष्टि । ಸೂಚಿಪತ್ರ, ವಿವರಣೆ, ಸೂಜಿ, ದೃಷ್ಟಿ. पु भेदिया, दुष्ट, चुगलखोर । ಗುಪ್ತಚಾರ, ದುಷ್ಟ, ಚಾಡಿ ಹೇಳುವವ.

सूचीपत्र– पु. तालिका। ವಿವರಣೆಪತ್ರ, ಕ್ಯಾಟಲಾಗ, ಪಟ್ಟಿ, ಸೂಚೀಪತ್ರ.

सूच्य–वि सूचित करने योग्य।ಸೂಚಿಸ-

ತರ್ಕ.

सूजन–स्त्री. सूजने की क्रिया या अवस्था। ಬಾವು, ಉಬ್ಬುವಿಕೆ, ಬೀಗು.

सूजना– अक्रि फूल जाना। ಉಬ್ಬು, ಬಾವು ಏರು, ಬಾಯು, ಬೀಗು, ಊದಿಕೊಳ್ಳು.

सूजनी– स्त्री. सुजनी। ಹಚ್ಚಡ, ರಜಾಯಿ.

सूजा– पु. सूआ। ದಬ್ಬಣ,ದಪ್ಪವಾದ ಸೂಜಿ.

सूज़ाक– पु प्रमेह। ಪ್ರಮೇಹ (ಜನನೇಂದ್ರಿಯದ ರೋಗ).

सूजी– स्त्री सूई, मोटा आटा। ಸೂಜಿ, ನುಚ್ಚು, ರವೆ, ಸಜ್ಜಿಗೆ.

सूझ– स्त्री आनोखी कल्पना, दृष्टि, परख। ಅದ್ಭುತ ಕಲ್ಪನೆ, ಕಲ್ಪನೆ, ಅರಿವು, ದೃಷ್ಟಿ, ಪರೀಕ್ಷೆ.

सूझना–अक्रि ध्यान में आना,देख पड़ना, छुट्टी पाना। ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬರು, ತಿಳಿ, ಕಲ್ಪನೆಯಾಗು,ತೋರು, ತೋಚು, ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬೀಳು, ಬಿಡುವಾಗು.

सूझबूझ–स्त्री बुद्धि। ಬುದ್ಧಿ,ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಅರಿವು.

सूत– पु तागा, डोरी, उपाय, सारथी, बढई। ದಾರ, ನೂಲು, ಎಳೆ,ಹುರಿ, ಸೂತ್ರ,ಉಪಾಯ,ಸಾರಥಿ, ಬಡಿಗ

सूतक– पु बच्चे के जन्म के बाद का अशौच, मृत्यु के बाद का अशौच। ಸೂತಕ (ಮಲಿನತೆ), ಪುರುಡು

सूतका–स्त्री जच्चा। ಪ್ರಸೂತೆ,ಬಾಣಂತಿ.

सूतधार– पु बढई। ಬಡಿಗ, ಬಡಗಿ, ಮರಗೆಲಸದವ.

सूतना– अक्रि सोना। ಮಲಗು, ವಿಶ್ರಮಿಸು.

सूतरी– स्त्री पतली रस्सी। ತೆಳುವಾದ ಹಗ್ಗ, ಹುರಿ, ದಾರ.

सूता– स्त्री. जच्चा। ಹಡೆದವಳು, ಬಾಣಂತಿ. पु सूत। ನೂಲು.

सूतिका– स्त्री जच्चा। ಸದ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಹಡೆದವಳು, ಬಾಣಂತಿ, ಪ್ರಸೂತೆ

सूती–स्त्री. शुक्ति। ಸಿಂಪು. वि सूत का बना। ನೂಲಿನಿಂದಾದ, ನೂಲಿನ.

सूत्र– पु. सूत, तागा, संक्षिप्त वचन, जनेऊ। ನೂಲು, ದಾರ, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾತು, ಉಕ್ತಿ, ಜನಿವಾರ.

सूत्रकार– पु बढई, राज, मकड़ी, जुलाहा। ಬಡಿಗ, ಬಡಗಿ,ಉಪ್ಪಾರ, ಜೇಡಹುಳ, ನೇಕಾರ.

सूत्रधार–पु नाट्यशाला का व्यवस्थापक, बढई। ನಾಟ್ಯಶಾಲೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ, ಮುಖ್ಯ ನಟ, ಬಡಿಗ,ಬಡಗಿ.

सूत्रपात– पु आरंभ। ಪ್ರಾರಂಭ.

सूत्रात्मा– पु जीवात्मा। ಜೀವಾತ್ಮ.

सूत्राधार– पु. दे 'सूत्रधार'।

सूथन, सूथना– पु पायजामा। ಚಲ್ಲಣ, ಇಜಾರು, ಷರಾಯಿ

सूथनी– स्त्री स्त्रियों के पहरने का पायजामा। ಸ್ತ್ರೀಯರು ತೊಡುವ ಇಜಾರು, ಷರಾಯಿ.

सूद– पु व्याज, लाभ। ಬಡ್ಡಿ, ಲಾಭ,

ಆದಾಯ.

सूद– पु. रसोइया, शूद्र । ಅಡಿಗೆಯವ, ಶೂದ್ರ.

सूदक– पु नाश करनेवाला । ನಾಶ ಮಾಡುವವ.

सूदख़ोर– पु अधिक व्याज लेनेवाला मनुष्य । ಹೆಚ್ಚು ಬಡ್ಡಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಮನುಷ್ಯ.

सूदना– सक्रि नाश करना । ನಾಶ ಮಾಡು, ಹಾಳು ಮಾಡು.

सूदशास्त्र– पु पाकविद्या। ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ, ಅಡಿಗೆಯ ವಿದ್ಯೆ.

सूदी– वि सूदपर लिया या दिया जानेवाला (रुपया) । ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಕೊಡುವ ಅಥವಾ ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಣ.

सूध– वि शुद्ध, निष्कपट । ಶುದ್ಧ, ಪವಿತ್ರ, ನಿಷ್ಕಪಟ, ಸರಳ.

सूधना– अक्रि सच होना, सफल होना। ಸತ್ಯವಾಗು, ನಿಜವಾಗು, ಸಿದ್ಧವಾಗು, ಸಫಲವಾಗು.

सूधरा, सूधा– वि. सीधा, छलहीन । ಸರಳ, ನಿಷ್ಕಪಟ, ಶುದ್ಧ, ಪವಿತ್ರ.

सूधे– क्रिवि सीधे से । ಸರಳವಾಗಿ.

सून– पु प्रसव, फल, पुष्प, पुत्र । ಹೆರಿಗೆ, ಪ್ರಸವ, ಜನ್ಮ, ಫಲ, ಹಣ್ಣು, ಪುಷ್ಪ, ಪುತ್ರ. वि सूना, खाली । ಬರಿದಾದ, ನಿರ್ಜನ, ಶೂನ್ಯ, ಖಾಲಿ.

सूनापन–पु एकांत सन्नाटा। ಏಕಾಂತ, ನಿರ್ಜನ.

सूना–वि शून्य, निर्जन । ಬರಿದಾದ, ನಿರ್ಜನ, ಶೂನ್ಯ, ಖಾಲಿ. पु एकांत। ಏಕಾಂತ.

सूनु– पु पुत्र । ಮಗ.

सूनू– स्त्री पुत्री । ಮಗಳು.

सूप– पु. अरहर, मसूर आदि की पकी हुयी दाल, रसेदार तरकारी वाण । ತೊಗರೆ, ಚೆನ್ನಂಗಿ ಮುಂತಾದ ಕುದಿಸಿದ ಬೇಳೆ, ರಸ, ರಸವುಳ್ಳ ಕಾಯಿ ಪಲ್ಲೆ, ಬೇಳೆಯ ಕಟ್ಟು, ಬಾಣ.

सूप– पु अनाज फटकने का सींक का डगरा । ಮೊರ.

सूपक, सूपकर्ता, सूपकार–पु. रसोइया । ಅಡಿಗೆಯವ.

सूपा– पु दे 'सूप'।

सूफ़– पु. ऊन, ऊनी कपडा, वह कपडा जो देशी स्याही की दवात में रहता है । ಉಣ್ಣೆ, ಉಣ್ಣೆಯ ಬಟ್ಟೆ, ತುಪ್ಪಟೆ, ಕಂಬಳಿ, ದೇಶಿ ಮಶಿ ಕುಡಿಕೆಯೊಳಗಿನ ಬಟ್ಟೆ.

सूफी– पु वह जो केवल ओढता हो, मुसलमानों का एक धार्मिक संप्रदाय। ಕಂಬಳಿ ಅಥವಾ ಧಾವಳಿ ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳುವವ, ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಒಂದು ಒಳಪಂಗಡ.

सूबा–पु. प्रांत। ಪ್ರಾಂತ. ದೆ. 'सूबेदार'।

सूबेदार–पु प्रांत का शासक । ಪ್ರಾಂತಾಧಿಕಾರಿ, ಪ್ರಾಂತದ ಶಾಸಕ.

सूबेदारी– स्त्री. सूबेदार का पद या ओहदा । ಪ್ರಾಂತಾಧಿಕಾರಿಯ

ಹುದ್ದೆ ಅಥವಾ ಪದ, ಸುಭೇದಾರನ ಕೆಲಸ.

सूभर– वि शुभ्र, उज्वल, सफेद । ಶುಭ್ರ, ಉಜ್ವಲ, ಬಿಳಿಯ.

सूम– वि कृपण । ಕೃಪಣ, ಜಿಪುಣ, ಲೋಭಿ.

सूमति– स्त्री कृपणता । ಕೃಪಣತೆ, ಜಿಪುಣತನ.

सूर– पु अंधा, वीर, सूरदास, सूर्य । ಕುರುಡ, ವೀರ, ಸೂರದಾಸ, ಸೂರ್ಯ, ರವಿ.

सूरज– पु सूर्य, सुग्रीव, शनि । ಸೂರ್ಯ, ಸುಗ್ರೀವ, ಶನಿ.

सूरत– स्त्री आकृति, शोभा, उपाय, हालत । ಆಕೃತಿ, ಆಕಾರ, ಚಹರೆ, ಆಕೃತಿ, ರೂಪ, ಶೋಭೆ, ಸೌಂದರ್ಯ, ಉಪಾಯ, ಯುಕ್ತಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಅವಸ್ಥೆ.

— बनाना = मुँह टेढामेढा करके चिढाना, मुँह बनाना, रूप बनाना । ಮುಖ ಅಂಕಡೊಂಕ ಮಾಡಿ ಅಣಕಿಸು, ರೂಪಿಸು.

सूरतदार– वि सुंदर, खूब सूरत । ಸುಂದರ, ಮನೋಹರ.

सूरतन्– क्रिवि देखने में, ऊपर से । ತೋರಿಕೆಗೆ, ದೃಷ್ಟಿಗೆ, ನೋಡುವದರಲ್ಲಿ.

सूरति– स्त्री स्मरण, शक्ल । ಸ್ಮೃತಿ, ಸ್ಮರಣೆ; ಆಕೃತಿ.

सूरन– पु जमीकंद । ಸೂರಣಗಡ್ಡೆ, ಸ್ವರ್ಣಗಡ್ಡೆ.

सूरबीर–पु. वीर पुरुष । ವೀರ ಪುರುಷ.

सूरमा– पु योद्धा । ವೀರ, ಶೂರ, ಕಲಿ.

सूरवाँ– पु दे ‘ सूरमा ’।

सूरा– पु अंधा मनुष्य । ಕುರುಡು ಮನುಷ್ಯ

सूरा– पु कुरान का एक अध्याय । ಕುರಾನದ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯ.

सूराख़– पु छिद्र । ಛಿದ್ರ, ತೂತು, ರಂಧ್ರ, ದ್ವಾರ.

सूरुज, सूर्य–पु रवि, बारह की संख्या । ರವಿ, ಸೂರ್ಯ, ಹನ್ನೆರಡರ ಸಂಖ್ಯೆ.

सूर्यास्त– पु सूर्य का डूबना । ಸೂರ್ಯನ ಮುಳುಗುವಿಕೆ, ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ.

सूर्योपासक–पु सूर्यपूजक । ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವವ.

सूल–पु काँटा, पीड़ा, भाला । ಮುಳ್ಳು, ಮೊನೆಯುಳ್ಳ ವಸ್ತು, ಪೀಡೆ, ನೋವು, ಶೂಲೆ, ಭಲ್ಲೆ, ಬರ್ಚಿ, ಈಟಿ.

सूलधर, सूलपानि–पु शिवजी । ಶಿವ.

सूलना– सक्रि छेदना, दु.ख देना । ಚುಚ್ಚು, ಛೇದಿಸು, ಇರಿ, ದುಃಖ ಕೊಡು. अक्रि दु:खित होना । ದುಃಖಿತನಾಗು, ತ್ರಾಸ ಹೊಂದು, ನೋವಾಗು.

सूली– स्त्री फाँसी । ಫಾಸಿ ಕಂಬ, ಗಲ್ಲು ಮರ. पु महादेव । ಮಹಾದೇವ, ಶಂಕರ.

सूवा– पु तोता, सूजा । ಗಿಳಿ, ದಬ್ಬಣ.

सूसी– स्त्री एक प्रकार का धारीदार कपडा । ಒಂದು ತರದ ಗೀರುಗ

ಛುಳ್ಳ ಬಟ್ಟೆ.

सूहा–वि लाल रंगका । ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ, पु. एक तरह का लाल रंग। ಒಂದು ತರದ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ, ಕುಂಕುಮ ವರ್ಣ.

सृजक, सृजनहार– पु. रचनेवाला । ರಚಿಸುವವ, ನಿರ್ಮಿಸುವವ.

सृजना– सक्रि. रचना । ರಚಿಸು, ನಿರ್ಮಿಸು, ಸೃಷ್ಟಿಸು, ತಯಾರಿಸು.

सृष्ट– वि निर्मित, अलंकृत । ನಿರ್ಮಿಸಿದ, ರಚಿಸಿದ, ಅಲಂಕೃತ.

सृष्टि– स्त्री रचना, दुनिया, समूह । ಸೃಷ್ಟಿ, ರಚನೆ,ಜಗತ್ತು, ಸಮೂಹ.

सेंक– स्त्री. सेंकने की क्रिया या भाव । ಕಾವು, ಶಾಖ, ಸುಡುವಿಕೆ.

सेंकना– सक्रि. गरम करना, भूनना । ಕಾವುಕೊಡು, ಶಾಖಕೊಡು,ಸುಡು, ಹುರಿ.

सेंत– स्त्री. खर्च न होना । ಬೆಲೆ ಬೀಳದಿರುವಿಕೆ, ಉಚಿತ, ಪುಕ್ಕಟೆ.

—में = मुफ्त में । ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ, ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಉಚಿತವಾಗಿ.

सेंतना– सक्रि. सुरक्षित रखना । ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರು, ಶೇಖರಿಸು, ಗಳಿಸು.

सेंतमेंत– क्रिवि मुफ्त में, व्यर्थ ही । ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ, ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆ, ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ.

सेंती– स्त्री दे ' सेंत '।

सेंथी– स्त्री बरछी, भाला । ಬರ್ಚಿ, ಭಲ್ಲೆ, ಸಬಳ, ಈಟಿ.

सेंदुर– पु दे ' सिंदूर '।

—चढना = किसी कन्या का विवाह होना । ಮದುವೆ ಆಗು.

—देना=विवाह के समय वर का कन्या की माग मे सेंदुर भरना। ಮದುವೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವರನು ವಧುವಿನ ಬೈತಲಲ್ಲಿ ಸಿಂದೂರ ತುಂಬುವದು.

सेंदुरी– स्त्री. लाल रंग की गाय। ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಆಕಳು. वि सिंदूर के रंगका । ಸಿಂದೂರದ ಬಣ್ಣದ, ಕುಂಕುಮ ವರ್ಣದ.

सेंध– स्त्री. छिद्र । ತೂತು, ಕಳವು ಮಾಡಲು ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದ ತೂತು, ಸುರಂಗ, ಕನ್ನ.

सेंधना– सक्रि सेंध लगाना । ತೂತು ತೆಗೆ, ಗೋಡೆ ಒಡೆ, ಕನ್ನ ಹಾಕು, ಸುರಂಗ ಕೊರೆ.

सेंधा– पु नमक विशेष । ಸೈಂಧವ ಲವಣ.

सेंधिया–वि. भीत में सेंध लगानेवाला । ಗೋಡೆ ಒಡೆದು ಕಳವು ಮಾಡುವವ, ಕನ್ನ ಹಾಕುವವ, ಕಳ್ಳ.

सेंधी– स्त्री मीठी मदिरा । ಸಿಂದಿ, ಹೆಂಡ.

सेंमल– पु. दे ' सेमर '।

सेंवई– स्त्री दे ' सिवई '।

सेंहुड– पु. थूहर । ಕಳ್ಳಿ, ಗಿಡ.

से– प्रत्य करण अपादन की विभक्ति । ತೃತೀಯಾ ಹಾಗೂ ಪಂಚಮಿ

ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ, ಇಂದ, ಸಂಗಡ, ಕೂಡ. वि. समान । ಸಮಾನ, ಅನುರೂಪ. सर्व वे। ಅವರು,ಅವು. स्त्री. सेवा । ಸೇವೆ.

सेक– पु छिड़काव। ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸುವಿಕೆ, ಪ್ರೋಕ್ಷಣೆ, ನೀರುಹಾಯಿಸುವಿಕೆ.

सेकड़ा– पु. हलवाहे की बैल हाँकने की छडी या चावुक । ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುವ ಕೋಲು ಅಥವಾ ಬಾರಕೋಲು.

सेख– पु. शेष, शेषनाग, समाप्ति । ಶೇಷ, ಉಳಿದದ್ದು, ಶೇಷನಾಗ, ಸಮಾಪ್ತಿ.

सेग़ा– पु विभाग, विषय । ವಿಭಾಗ, ವಿಷಯ.

सेचक– पु सींचनेवाला, मेघ। ಸಿಂಪಡಿಸುವವ, ಮೇಘ, ಮೋಡ.

सेज, सेजरिया, सेज्या– स्त्री शय्या, बिछौना । ಮಂಚ, ಪಲಂಗ, ಹಾಸಿಗೆ.

सेजपाल– पु. शयनागार का रक्षक । ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಯ ರಕ್ಷಕ.

सेझना– अक्रि दूर होना, हटना । ದೂರಾಗು, ಬಿಡು, ಬೇರೆಯಾಗು.

सेटना– अक्रि ख़्याल करना, मानना, समझना । ವಿಚಾರಮಾಡು, ಒಪ್ಪು, ಮನ್ನಿಸು, ತಿಳಿ, ಅರಿ.

सेठ– पु महाजन, धनी, व्यापारी । ಸಾವುಕಾರ, ಧನಿಕ. ಶ್ರೀಮಂತ, ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಿ, ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠಿ.

सेठानी– स्त्री. सेठ की स्त्री । ಸಾವುಕಾರತಿ, ಶೆಟ್ಟಿಯ ಹೆಂಡತಿ.

सेतकुली– पु. एक सर्प कुल । ಹಾವಿನ ಒಂದು ಜಾತಿ.

सेतिका–स्त्री अयोध्या । ಅಯೋಧ್ಯೆ.

सेतु– पु. पुल, बांध, मर्यादा । ಸೇತುವೆ, ಪೂಲು, ಸಂಕ, ಒಡ್ಡು,ಸೀಮೆ, ಮರ್ಯಾದೆ.

सेथिया– पु. नेत्रों की चिकित्सा करनेवाला । ನೇತ್ರ ವೈದ್ಯ, ಕಣ್ಣಿನ ಡಾಕ್ಟರ.

सेद– पु पसीना । ಬೆವರು.

सेध– पु निषेध । ನಿಷೇಧ.

सेन– पु शरीर, बाज पक्षी, जीवन । ಶರೀರ,ಗಿಡಗ,ಜೀವನ. स्त्री सेना । ಸೈನ್ಯ.

सेनप, सेनपति– पु सेनापति । ಸೇನಾಪತಿ.

सेना– स्त्री. फौज । ಸೈನ್ಯ, ಸೇನೆ,ಪಡೆ, ದಳ. सक्रि सेवाटहल करना, आराधना करना, लगातार निवास करना, पोषण करना। ಸೇವೆಮಾಡು, ಆರಾಧಿಸು, ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರು, ಪೋಷಿಸು, ಕಾವು ಕೊಡು (ತತ್ತಿಗಳಿಗೆ).

सेनाधिप, सेनानी– पु सेनापति । ಸೇನಾಪತಿ.

सेनावास–पु छावनी, शिविर। ಬೀಡು, ಪಾಳಯ, ಶಿಬಿರ, ಡೇರೆ.

सेनावाह– पु सेनापति। ಸೇನಾಪತಿ.

सेनि, सेनी– स्त्री. श्रेणि, पंक्ति। ಶ್ರೇಣಿ, ಸಾಲು, ಪಂಕ್ತಿ.

सेनिका– स्त्री बाज पक्षी की मादा। ಹೆಣ್ಣು ಗಿಡಗ

सेनी– स्त्री तश्तरी। ಹರಿವಾಣ, ತಾಟು, ತಬಕ, ತಟ್ಟೆ.

सेब– पु. एक फल। ಸೇಬು ಹಣ್ಣು.

सेम– स्त्री एक शाक। ಒಂದು ತರದ ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ.

सेमई– स्त्री दे 'सेंवई'।

सेमर, सेमल– पु शाल्मली वृक्ष। ಶಾಲ್ಮಲೀ ವೃಕ್ಷ, ಬೂರಲ ಮರ, ಬೂರುಗ.

सेर– वि तृप्त। ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದ पु शेर, एकतौल। ಸಿಂಹ, ಸೇರು, ೮೦ ತೊಲಿಯು ತೂಕ.

सेरा–पु चारपाई की पटिया जो सिरहाने की ओर रहती है। ಮಂಚದ ತಲೆಯ ಮಗ್ಗಲು ಇರುವ ಪಟ್ಟಿ.

सेरा–पु वह ज़मीन जो सींची जा चुकी हो। ನೀರು ಹಾಯಿಸಿದ ಭೂಮಿ.

सेराना– पु दे 'सिरहाना'। सक्रि ठंडा करना, डुवाना। ತಂಪು ಮಾಡು, ಶೀತಲಗೊಳಿಸು, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ದು, ತೇಲಿಸಿ ಬಿಡು. अक्रि ठंडा होना, तृप्त होना, समाप्त होना। ತಣ್ಣಗಾಗು, ತಂಪಾಗು, ಶೀತಲವಾಗು, ತೃಪ್ತನಾಗು, ತೀರು, ಸಮಾಪ್ತವಾಗು.

सेराब– वि सींचा हुआ। ನೀರು ಹಾಯಿಸಿದ, ತೋಯಿಸಿದ

सेरी– स्त्री. रास्ता, तृप्ति। ಹಾದಿ, ಮಾರ್ಗ, ತೃಪ್ತಿ.

सेल– पु भाला, बर्छी, माला। ಭಲ್ಲೆ, ಬರ್ಚಿ, ಈಟಿ, ಮಾಲೆ, ಹಾರ

सेलखडी– स्त्री खड़िया मिट्टी। ಖಡು, ಸೀಮೆ ಸುಣ್ಣ.

सेलना– अक्रि मर जाना। ಸಾಯು

सेला– पु रेशमी चादर या दुपट्टा। ರೇಶಮಿಯ ಚಾದರ ಅಥವಾ ವಲ್ಲಿ, ಶಲ್ಯ.

सेलह– पु दे 'सेल'।

सेल्हा– पु दे 'सेला'।

सेवई– स्त्री सिवई। ಸೇವಿಗೆ, ಶಾವಿಗೆ.

सेवॅर– पु सेमर का पेड़। ಶಾಲ್ಮಲೀ ವೃಕ್ಷ, ಬೂರಲ ಗಿಡ.

सेव– पु सेव। ಸೇಬು ಹಣ್ಣು. स्त्री सेवा। ಸೇವೆ. पु एक पक्वान्न। ಸೇವು

सेवक– पु. नौकर। ಸೇವಕ, ಆಳು.

सेवकाई– स्त्री. सेवा, भक्ति। ಸೇವೆ, ಊಳಿಗ, ಸೇವಕವೃತ್ತಿ, ಭಕ್ತಿ.

सेवकी– स्त्री दासी। ದಾಸಿ, ತೊತ್ತು.

सेवग– पु दे 'सेवक'।

सेवडा– पु. एक प्रकार का मोटा सेव। ಒಂದು ತರದ ದಪ್ಪ ಸೇವು.

सेवती– स्त्री एक फूल। ಸೇವಂತಿ. ಬಿಳಿಯ ಗುಲಾಬಿ.

सेवन–पु. सेवा, परिचर्या, सीना, गूंथना,

आराधना, उपभोग। ಸೇವೆ, ಪರಿಚರ್ಯೆ, ಹೊಲಿಯುವಿಕೆ, ಪ್ರೋಣಿಸುವಿಕೆ, ಆರಾಧನೆ, ಉಪಭೋಗ.

सेवना– सक्रि दे 'सेना'।

सेवनी– स्त्री दासी। ದಾಸಿ, ತೊತ್ತು.

सेवर– पु. दे 'सेमर'।

सेवा–स्त्री टहल, नौकरी, भक्ति, रक्षा। ಶುಶ್ರೂಷೆ, ಸೇವೆ, ನೌಕರಿ, ಭಕ್ತಿ, ಪೂಜೆ, ರಕ್ಷಣೆ.

सेवाटहल– स्त्री ख़िदमत। ಸೇವೆ, ಶುಶ್ರೂಷೆ, ದಾಸ್ಯ.

सेवाबंदगी– स्त्री. पूजा, उपासना। ಪೂಜೆ, ಆರಾಧನೆ.

सेवार, सेवाल– पु शैवाल। ಶೈವಾಲ, ಪಾಚಿ.

सेविका– स्त्री. दासी। ದಾಸಿ, ಸೇವಕಿ.

सेवी– पु. सेवक, भक्ति या पूजा करनेवाला। ಸೇವಕ, ಭಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವವ.

सेसर– पु. छल, कपट, ताश का एक खेल। ಕಪಟ, ಮೋಸ, ಇಸ್ಪೀಟಿನ ಒಂದು ಆಟ.

सेसरिया– पु. छल से दूसरे का धन अपहरण करनेवाला। ಠಕ್ಕ, ಮೋಸಗಾರ.

सेह– वि तीन। ಮೂರು.

सेहत– स्त्री. आरोग्य, रोग से मुक्ति। ಆರೋಗ್ಯ, ರೋಗದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗುವಿಕೆ, ಸೌಖ್ಯ.

सेहतख़ाना– पु. पाख़ाने-पेशाब की कोठरी। ಶೌಚಕೂಪ, ಪಾಯಖಾನೆ, ಕಕ್ಕಸು.

सेहरा– पु. मौर, विवाह के अवसरपर वर के घरपर गाया जानेवाला गीत। ಬಾಸಿಂಗ, ದಂಡೆ, ವಿವಾಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವರನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಹಾಡು.

सेही– स्त्री एक जंतु। ಮುಳ್ಳು ಹಂದಿ, ಏದು.

सेहुँड– पु थूहर। ಕಳ್ಳಿ ಗಿಡ.

सैंतना– सक्रि बटोरना, संभालना, अपनी रक्षा में रखना। ಕೂಡಿಸು, ಸಂಚಯ ಮಾಡು, ಗಳಿಸು, ಸಂಭಾಳಿಸು, ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿಡು, ನಿರ್ವಹಿಸು.

सैंतालीस– वि ४७। ನಲವತ್ತೇಳು.

सैंतीस– वि. ३७। ಮೂವತ್ತೇಳು.

सैंथी, सैंहथी– स्त्री. भाला। ಭಲ್ಲೆ, ಬರ್ಚಿ, ಈಟಿ.

सैंधव– पु सेंधा नमक। ಸೈಂಧವ ಲವಣ.

सै– वि शत। ನೂರು. स्त्री. तत्व, सार, शक्ति, लाभ, वृद्धि। ತತ್ವ, ಸಾರ, ಶಕ್ತಿ, ಲಾಭ, ವೃದ್ಧಿ.

सैकडा– पु सौ। ನೂರು, ಶತ.

सैकडे– क्रिवि. प्रतिशत। ನೂರಕ್ಕೆ, ಪ್ರತಿಶತ.

सैकडों– वि. कई सौ। ನೂರಾರು.

सैकत–वि. रेतीला। ವಾಲುಕಾಮಯ ಉಸುಕಿನ.

सैकतिक– वि बालु संबंधी । ಉಸು-ಕಿನ ಸಂಬಂಧದ. पु. सन्यासी । ಸನ್ಯಾಸಿ.

सैकल– पु दे 'सिकली'।

सैकलगर– पु दे 'सिकलीगर'।

सैथी– स्त्री. भाला । ಭಲ್ಲೆ, ಬರ್ಚಿ.

सैद्धांतिक– वि सिद्धात संबधी । ಸಿದ್ಧಾಂತ ಸಂಬಂಧವಾದ. पु सिद्धात जाननेवाला । ಸಿದ್ಧಾಂತ ಬಲ್ಲವ.

सैन– स्त्री सेना, इशारा । ಸೈನ್ಯ, ಚಿಹ್ನೆ, ಗುರುತು, ಸಂಕೇತ.

सैनिक– पु. सिपाही । ಸೈನಿಕ, ದಂಡಾಳು, ಸಿಪಾಯಿ, ಯೋಧ.

सैनी– स्त्री फौज । ಸೈನ್ಯ. पु. नाई । ನಾವಲಿಗ

सैफ़– स्त्री खड्ग । ಖಡ್ಗ, ಕತ್ತಿ.

सैफ़जबाँ– वि. जिसकी बातो मे विशेष प्रभाव हो, मुँहफट । ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವವುಳ್ಳವ,ವಾಚಾಲ, ಮಾತುಗುಳಿ.

सैफ़ी– वि. तिरछा । ವಕ್ರವಾದ, ಡೊಂಕಾದ. स्त्री एक मंत्र। ಒಂದು ಮಂತ್ರ.

सैयद– पु. नेता, सरदार, हुसैन का वंशज, मुसलमानों के चार वर्गों में से एक। ನಾಯಕ, ಮುಖಂಡ, ಸರದಾರ, ಹುಸೇನನ ವಂಶಜ, ಮುಸಲ್ಮಾನರ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಗ.

सैयाँ– पु स्वामी, पति । ಸ್ವಾಮಿ, ಒಡೆಯ, ಗಂಡ.

सैया– पु शय्या, बिछौना। ಮಂಚ, ಹಾಸಿಗೆ.

सैयाल– वि वहनेवाला, तरल। ಹರಿಯುವ, ಪ್ರವಾಹಿ.

सैयाह– वि. यात्री । ಯಾತ್ರಿಕ, ಪ್ರವಾಸಿಕ, ಪ್ರಾಂತಸ್ಥ.

सैयाही–स्त्री यात्रा। ಯಾತ್ರೆ,ಪ್ರವಾಸ.

सैर– स्त्री मनबहलाव के लिये घूमना फिरना, मौज, आनंद, मनोरंजक दृश्य। ತಿರುಗಾಟ, ಸಂಚಾರ, ಮನೋರಂಜನೆಗಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುವಿಕೆ, ಮನೋರಂಜನೆ, ಆನಂದ, ಮನೋರಂಜಕ ದೃಶ್ಯ.

सैरगाह– स्त्री. सैर करने का स्थान, सुंदर और दर्शनीय स्थान । ತಿರುಗಾಡುವ ಸ್ಥಳ, ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಸ್ಥಳ.

सैल– स्त्री. पानी का बहाव । ನೆರೆ, ಪೂರ, ಪ್ರವಾಹ. स्त्री. दे. 'सैर'।

सैलानी– वि. घुमक्कड़, मनमौजी । ತಿರುಗಾಡುವವ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿ.

सैलाब– पु. बाढ़ । ಮಹಾಪೂರ, ನೆರೆ, ಜಲಪ್ಲಾವನ, ಪೂರ.

सैलाबी– स्त्री. वह भूमि जो नदी की बाढ से सींची जाती है, बाढ, तरी । ನದಿಯ ಮಹಾಪೂರದಿಂದ ಮುಳುಗುವ ಭೂಮಿ, ಮಹಾಪೂರ, ನೆರೆ, ಆರ್ದ್ರತೆ,ಹಸಿತನ. वि बाढवाला ।

ಜಲಪ್ರವಾಹದ, ಮಹಾಪೂರದ.

सैवल– पु दे. ‘ सेवार ’।

सैहथी– स्त्री भाला। ಭಲ್ಲೆ, ಬರ್ಚಿ.

सों– प्रत्य से, द्वारा। ತೃತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಇಂದ, ಸಂಗಡ, ಮಾರ್ಗವಾಗಿ क्रिवि संग, साथ। ಸಂಗಡ, ಜೊತೆಗೆ. वि समान। ಸಮಾನ, ಅನುರೂಪ, ತುಲ್ಯ. स्त्री शपथ। ಶಪಥ, ಆಣೆ. सर्व वह। ಅವನು, ಅವಳು, ಅದು.

सोंच– पु दे ‘ सोच ’।

सोंचरनमक– पु काला नमक। ಕರೆಯ ಉಪ್ಪು.

सोंटा– पु छोटा लाठी या डंडा। ಕೋಲು, ಬಡಿಗೆ, ದೊಣ್ಣೆ

सोंठ– स्त्री. सुखाया हुआ अदरख। ಶುಂಠಿ.

सोंध, सोंधा– पु सुगंध, एक सुगंधित मसाला। ಸುಗಂಧ, ಸುಗಂಧಿತ ಸಾಮಗ್ರಿ. वि सूखी भूमि या नये मिट्टी के पात्रपर पानी पडने से अथवा चना आदि के भूनने से निकलनेवाली सुगंध के समान। ಹೊಸ ಮಡಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀರುತುಂಬುವಾಗ ಅಥವಾ ಒಣ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ನೀರು ಬಿದ್ದಾಗ ಅಥವಾ ಕಡಲೆ ಹುರಿಯುವಾಗ ಹುಟ್ಟುವ ಸುಗಂಧದ ವಾಸನೆಯುಳ್ಳ.

सोंपना– सक्रि दे ‘ सौंपना ’।

सोंह– पु. शपथ। ಆಣೆ, ಶಪಥ.

सोंह, सोंही, सोंहै– क्रिवि सामने। ಎದುರಿಗೆ, ಮುಂದೆ, ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ.

सो– सर्व वह। ಅವನು, ಅವಳು, ಅದು अव्य. इसलिये। ಆದುದರಿಂದ, ಆದಕಾರಣ, ಅತಃ .

सोअना– सक्रि सोना। ಮಲಗು, ನಿದ್ರಿಸು.

सोआ– पु. एक शाक। ಸಬ್ಬಸಿಗೆ.

सोई– सर्व वही। ಅವನೇ, ಅವಳೇ, ಅದೇ स्त्री डाबर। ನೀರು ನಿಲ್ಲುವ ತಗ್ಗು, ಹೊಂಡ, ಕೊಳ.

सोखक– वि सोखनेवाला। ಹೀರುವ, ಶೋಷಿಸುವ.

सोख़ता, सोख्ता– वि जला हुआ, दु:खी। ಉರಿದ, ಸುಟ್ಟ, ದಗ್ಧ, ದುಃಖಿತ. पु स्याही सोखनेवाला एक कागज। ಮಸಿ ಹೀರುವ ಕಾಗದ, ಒತ್ತುಕರಡು.

सोखना–सक्रि सुखा डालना, चूस लेना। ಒಣಗಿಸು, ಹೀರು, ಶೋಷಿಸು, ಇಂಗಿಸು.

सोगंध– स्त्री. दे ‘ सौगंद ’।

सोग– पु. शोक। ಶೋಕ, ದುಃಖ, ವ್ಯಸನ.

सोगन– स्त्री. सौगंध, शपथ। ಆಣೆ, ಶಪಥ.

सोगिनी– स्त्री. दु:खिता। ಶೋಕಿಸುವವಳು, ದುಃಖಿಸುವವಳು.

सोगी–पु शोकाकुल, दु:खित। ಶೋಕಿಸುವವ, ದುಃಖಿತ.

सोच– पु सोचने की क्रिया या भाव, चिंता, दु.ख। ವಿಚಾರ,ಯೋಚನೆ, ಚಿಂತೆ, ಕಾಳಜಿ, ಎಣಿಕೆ, ದುಃಖ, ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ.

सोचना– अक्रि चिंता करना, विचार करना, दु ख करना । ಚಿಂತಿಸು, ವಿಚಾರ ಮಾಡು, ಯೋಚಿಸು, ಎಣಿಸು, ದುಃಖಪಡು.

सोचविचार– पु गौर, ध्यान। ಧ್ಯಾನ, ಲಕ್ಷ್ಯ, ವಿಚಾರವಿನಿಮಯ, ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ.

सोचाना– सक्रि. किसीको सोचने में प्रवृत्त करना । ವಿಚಾರ ಮಾಡಲು ಪ್ರವೃತ್ತಿಸು, ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಸು.

सोज– स्त्री. सूजन । ಬಾವು, ಉಬ್ಬುವಿಕೆ, ಬೀಗು.

सोज़– पु जलन, कष्ट । ವೇದನೆ, ಕಷ್ಟ, ದುಃಖ.

सोज़न– पु. सुई । ಸೂಜಿ.

सोज़नकारी– स्त्री सुई का काम। ಸೂಜಿಯ ಕೆಲಸ, ಹೊಲಿಗೆಯ ಕೆಲಸ.

सोज़िश– स्त्री. जलन, मानसिक कष्ट । ದಾಹ, ಉರಿ, ಕಷ್ಟ, ಮಾನಸಿಕ ತ್ರಾಸ.

सोझ, सोझा– वि सीधा, अनुकूल। ಸರಳವಾದ, ನೆಟ್ಟಗಿರುವ, ಅನುಕೂಲವಾದ.

सोटा– पु. दे. ' सोंटा '।

सोढ– वि सहनशील । ಸಹನಶೀಲ.

सोढर– वि. मूर्ख । ಮೂರ್ಖ, ಪೆದ್ದ, ಹೆಡ್ಡ, ಮಂಕ.

सोत,सोता– पु. पानी का झरना, नहर। ನೀರಿನ ಝರಿ, ಪ್ರವಾಹ, ಸ್ರೋತ, ಹೊನಲು, ಹೊಳೆ, ಕಾಲುವೆ.

सोतिया– पु दे ' सोता '।

सोथ– पु सूजन । ಬಾವು,ಉಬ್ಬುವಿಕೆ, ಬೀಗು.

सोदर– पु सगा भाई । ಸಹೋದರ.

सोदरा, सोदरी– स्त्री. सगी बहन । ಸಹೋದರಿ.

सोध– पु खोज, संशोधन । ಶೋಧ, ಶೋಧನೆ, ವಿಚಾರಣೆ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಸುಧಾರಣೆ.

सोधना– सक्रि. शुद्ध करना, निर्णय करना, ठीक करना, ढूंढना । ಶುದ್ಧ ಮಾಡು, ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡು, ಸರಿ ಮಾಡು, ಸುಧಾರಿಸು, ಹುಡುಕು, ಶೋಧಿಸು, ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡು.

सोधाना– सक्रि खोज कराना, ठीक कराना । ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಸು, ಹುಡುಕಿಸು, ಸರಿಮಾಡಿಸು, ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿಸು, ತಿದ್ದು.

सोन– पु. एक जलपक्षी, सुवर्ण। ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ, ಸುವರ್ಣ, ಬಂಗಾರ. वि. लाल । ಕೆಂಪಾದ, ಕೆಂಪು ವರ್ಣದ.

सोनकेला– पु. पीला केला । ಒಂದು ತರದ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು.

सोनजूही– स्त्री. पीली जूही । ಹಳದೀ ಜಾಜಿ.

सोनहरा, सोनहला– वि. सुनहला ।

ಬಂಗಾರ ಬಣ್ಣದ, ಹೊಂಬಣ್ಣದ.

सोनहा– पु एक हिंसक जीव। ನಾಯಿಯಂಥ ಒಂದು ಹಿಂಸ್ರ ಪಶು, ಕಾಡು ನಾಯಿ.

सोना– अक्रि शयन करना, शरीर के किसी अंग का सुन्न हो जाना। ಮಲಗು, ನಿದ್ರಿಸು, ಜೋಮು ಹಿಡಿ.

सोना– पु सुवर्ण, एक पहाडी वृक्ष। ಸುವರ್ಣ, ಚಿನ್ನ, ಬಂಗಾರ. स्त्री एक प्रकार की मछली। ಒಂದು ಬಗೆಯ ಮೀನು.

सोने का घर मिट्टी होना = धन वैभव का नाश होना। ಧನ-ಸಂಪತ್ತು ನಾಶವಾಗು.

सोने में घुन लगना = कोई असंभव घटना होना। ಅಸಂಭವ ಘಟನೆಯಾಗು.

सोने में सुगंध होना = किसी उत्तम वस्तु में और भी कोई विशेषता होना। ಸುವರ್ಣಕ್ಕೆ ಸುಗಂಧ ಕೂಡು, ಉತ್ತಮವಾದ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷತೆ ಕೂಡು.

सोनामक्खी, सोनामाखी– स्त्री. एक खनिज द्रव्य। ಸುವರ್ಣಮಾಕ್ಷಿಕ, ಸೋನಾಮುಖಿ.

सोनार– पु. सुनार। ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ.

सोनित– पु. रक्त। ರಕ್ತ, ರುಧಿರ. वि लाल। ಕೆಂಪು.

सोनिया, सोनी– पु. सुनार। ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ.

सोपत– पु सुविधा। ಸೌಕರ್ಯ, ಅನುಕೂಲತೆ.

सोपान– पु. सीढी। ಸೋಪಾನ, ಏಣಿ. ಪಾವಟಿಗೆ, ನಿಚ್ಚಣಿಕೆ, ಸೋಪಾನ, ಏಣಿ.

सोफ़ता– पु. एकात या निर्जन स्थान, रोग में कमी होना। ಏಕಾಂತ ಅಥವಾ ನಿರ್ಜನ ಸ್ಥಳ, ರೋಗ ವಾಸಿಯಾಗುವಿಕೆ.

सोफ़ियाना– वि. सादा और अच्छा। ಸಾದಾ ಹಾಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ.

सोफ़्ता– पु दे. 'सोफ़ता'।

सोभना–अक्रि शोभा पाना। ಶೋಭಿಸು, ಶೋಭೆಹೊಂದು.

सोभाकारी– वि सुंदर। ಸುಂದರ, ಶೋಭೆಯುಳ್ಳ.

सोम– पु. चंद्रमा, कुबेर, अमृत, जल, यज्ञ, सोम, सुवर्ण। ಚಂದ್ರ, ಕುಬೇರ, ಅಮೃತ, ಜಲ, ಯಜ್ಞ, ಸೋಮರಸ, ಸುವರ್ಣ.

सोमयाजी– पु सोमयज्ञ करनेवाला। ಸೋಮಯಜ್ಞ ಮಾಡುವವ.

सोय– सर्व. वही। ಅವನೇ, ಅವಳೇ, ಅದೇ.

सोरठ– पु. एक रागिनी, एक नगर या प्रात। ಒಂದು ರಾಗ, ಒಂದು ನಗರ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಂತ.

सोरन– पु सूरन। ಸೂರಣ ಗಡ್ಡೆ, ಸುವರ್ಣ ಗಡ್ಡೆ.

सोरह– वि दे 'सोलह'।

सोरही– स्त्री. सोलह कौड़ियों से खेला

जानेवाला जुआ, सोलह कौड़ियाँ जिससे लोग जुआ खेलते हैं। ಹದಿನಾರು ಕವಡಿಗಳಿಂದ ಆಡುವ ಜೂಜು, ಜೂಜು ಆಡುವ ೧೬ ಕವಡಿಗಳು.

सोरा– पु. क्षार विशेष। ಸೋಡಾ.

सोलपोल– वि निरर्थक, निष्फल। ನಿರರ್ಥಕ, ನಿಷ್ಫಲ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ.

सोलह– वि १६। ಹದಿನಾರು.

सोलही– स्त्री दे 'सोरही'।

सोलाना– सक्रि. दे 'सुलाना'।

सोवणी– स्त्री. झाड़ू, बुहारी। ಪೊರಕೆ, ಬರ್ಲು, ಹಿಡಿ, ಉಡುಗೋಲು.

सोवना– अक्रि दे 'सोना'।

सोवनार– पु. शयनागार। ಮಲಗುವ ಕೋಣೆ, ಶಯನಗೃಹ.

सोवरी– स्त्री दे 'सौरी'।

सोवा– पु. दे. 'सोआ'।

सोवाना– सक्रि. दे 'सुलाना'।

सोषना– सक्रि. दे. 'सोखना'।

सोषु, सोस–वि सोखनेवाला। ಶೋಷಿಸುವ, ಹೀರುವ.

सोहगी– वि तिलक के बाद की रीति विशेष, सोहाग की वस्तु। ವಾಕ್ ನಿಶ್ಚಯದ ನಂತರ ವಧುವಿಗೆ ವರಪಕ್ಷದವರು ಆಭರಣ ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ, ಸೌಭಾಗ್ಯದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು (ಕುಂಕುಮ ಮುಂತಾದವು), ಮಂಗಳ ವಸ್ತುಗಳು.

सोहन– वि. अच्छा लगनेवाला, सुंदर। ಮನೋಹರ, ಸುಂದರವಾದ. पु रूपवान् व्यक्ति। ಸುಂದರ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಚೆಲುವ, ಚೆನ್ನಿಗ.

सोहना– अक्रि. शोभा देना, सजना। ಶೋಭಿಸು, ಚಂದ ಕಾಣಿಸು, ಒಪ್ಪು. वि. सुंदर। ಸೊಗಸಾದ, ಸುಂದರವಾದ, ಮನೋಹರವಾದ. सक्रि दे 'निराना'।

सोहनी–स्त्री झाड़ू, खेतमें की घास निकालने की क्रिया। ಉಡುಗೋಲು, ಬರ್ಲು, ಪೊರಕೆ, ಹೊಲದಲ್ಲಿಯ ಹುಲ್ಲು ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ, ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವಿಕೆ, ಕಳೆ ಕೀಳುವಿಕೆ

सोहबत– स्त्री संगति, संभोग। ಸಹವಾಸ, ಸಂಗತಿ, ಸಂಭೋಗ, ಸಮಾಗಮ.

सोहबती– वि. साथी। ಸಂಗಡಿಗ, ಸಂಗಾತಿ, ಒಡನಾಡಿ.

सोहबत-याफ्ता– वि. शिक्षित, सभ्य तथा अनुभवी। ಸುಶಿಕ್ಷಿತ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಹಾಗೂ ಅನುಭವಿಕ.

सोहर– पु. मांगलिक गीत। ಶಿಶುಜನ್ಮ ಮುಂತಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಮಂಗಲಗೀತೆ, ಜೋಗುಳ. स्त्री. सूतिका-गृह। ಹೆರಿಗೆಯ ಮನೆ.

सोहराना–सक्रि. शरीर पर हाथ फेरना। ಮೃದುವಾಗಿ ಮೈಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸು, ಮೈದಡವು.

सोहला– पु. दे. 'सोहर'।

सोहाई–स्त्री निराई, निराने का वेतन।

ಕಳೆ ಕೀಳುವಿಕೆ, ಕಸ ತೆಗೆಯುವಿಕೆ, ಕಳೆ ಕೀಳುವ ಕೂಲಿ.

सोहाग– पु. सौभाग्य, सौभाग्य या विवाह का गीत । ಸೌಭಾಗ್ಯ, ಸೌಭಾಗ್ಯ ಅಥವಾ ವಿವಾಹದ ಹಾಡುಗಳು, ಮಂಗಲ ಗೀತೆಗಳು

सोहागा– पु सुहागा, हेंगा । ಟಂಕಣ ಖಾರ, ಬಿಳಿಗಾರ, ಕುಳ, ಕುಂಟೆ.

सोहागिन, सोहागिनी, सोहागिल–स्त्री सौभाग्यवती स्त्री । ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ ಸ್ತ್ರೀ, ಮುತ್ತೈದೆ, ಸುಮಂಗಲಿ.

सोहाता–वि सुंदर, सुहावना। ಸುಂದರ, ಶೋಭಿಸುವ, ಮನೋಹರ.

सोहाना– अक्रि अच्छा लगना, शोभित होना। ಶೋಭಿಸು, ಸೊಗಯಿಸು, ಚಂದ ಕಾಣು, ಒಪ್ಪು.

सोहाया–वि. सुंदर, मनोहर। ಸುಂದರ, ಶೋಭಾಯಮಾನ, ಮನೋಹರವಾದ.

सोहावना– वि दे. 'सुहावना'।

सोहासित–वि. प्रिय, सुहावना। ಪ್ರಿಯ, ರುಚಿಸುವ, ಸುಂದರವಾದ, ಮನೋಹರವಾದ.

सोहिला– पु दे. 'सोहर'। उत्सव। ಉತ್ಸವ.

सोहीं, सोहैं–क्रिवि. सामने । ಎದುರಿಗೆ, ಮುಂದೆ, ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ.

सौं– अव्य सदृश। ಸಮಾನ, ಅನುರೂಪ, ಅಂತೆ, ಸದೃಶ. स्त्री. शपथ। ಆಣೆ, ಶಪಥ.

सौंकेरे– क्रिवि तड़के । ನಸುಕಿನಲ್ಲಿ, ಬೆಳಗುಮುಂಜಾನೆ.

सौंघाई–स्त्री बाहुल्य। ಆಧಿಕ್ಯ,ಹೆಚ್ಚಳ.

सौंचना– सक्रि मलत्याग करना, हाथ पैर धोना । ಮಲತ್ಯಾಗಮಾಡು, ಮಲತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕೈ ಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳು.

सौंचाना– सक्रि मलत्याग कराना, मल धोना । ಮಲತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿಸು, ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆ.

सौंज– स्त्री दे 'साज'।

सौंड, सौंडा– पु ओढने का वस्त्र । ಹೊದಿಕೆ, ಹೊದ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತ್ರ, ಹಚ್ಚಡ.

सौंतुख– क्रिवि. सामने । ಎದುರಿಗೆ, ಮುಂದೆ.

सौंदना– सक्रि मिलाना, सानना । ಕೂಡಿಸು, ಬೆರಸು, ಕಲಸು, ಅದ್ದು, ತೋಯಿಸು, ನಾದು.

सौंध– स्त्री सुगंध। ಸುಗಂಧ,ಪರಿಮಳ.

सौंधना– सक्रि सुगंधित करना। ಸುಗಂಧಿತ ಮಾಡು,ಪರಿಮಳ ಕೊಡು.

सौंधा–वि सुवासित, रुचितर। ಸುಗಂಧಿತ, ರುಚಿಕರ, ಒಳ್ಳೆಯ. पु. दे 'सोधा'।

सौंपना– सक्रि सहेजना, हवाले करना। ಒಪ್ಪಿಸು, ಒಬ್ಬರ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡು, ವಹಿಸಿ ಕೊಡು.

सौंफ–स्त्री एक पौधा तथा उस के बीज। ಸೋಂಪು.

सौंर– पु दे 'सौंरा'।
सौंरई– स्त्री. सावलापन । ಕಪ್ಪುತನ, ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ.
सौंरना– सक्रि. स्मरण करना। ಸ್ಮರಿಸು.
सौंरा– वि. सॉवला। ಕಪ್ಪು, ಕರಿಯ.
सौंह–स्त्री शपथ। ಆಣೆ, ಶಪಥ. क्रिवि सामने। ಎದುರಿಗೆ.
सौंही– क्रिवि सामने । ಎದುರಿಗೆ, ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ. स्त्री अस्त्रविशेष । ಒಂದು ಅಸ್ತ್ರ, ಆಯುಧ.
सौ– वि. १०० । ನೂರು.
—बात की एक बात = साराश, तत्व। ಸಾರಾಂಶ, ತತ್ವ.
सौक–स्त्री सौत। ಸವತಿ. पु दे 'शौक'। वि. एक सौ। ಒಂದು ನೂರು.
सौकर्य– पु सुभीता। ಸೌಕರ್ಯ, ಅನುಕೂಲತೆ.
सौख– पु दे 'शौक'।
सौगंद– स्त्री. शपथ। ಆಣೆ, ಶಪಥ.
सौगंध–पु सुगंध, सुगंधित अत्र तैल इत्यादि का व्यापारी । ಸುಗಂಧ, ಪರಿಮಳ, ಸುಗಂಧಿತ ವಸ್ತುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ.
सौग़ात– स्त्री. नजर, भेंट । ಕಾಣಿಕೆ, ಉಡುಗೊರೆ, ಅಪರೂಪದ ವಸ್ತು.
सौग़ाती– वि. उपहार देने के योग्य, उत्तम। ಕಾಣಿಕೆ ಕೊಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಉತ್ತಮ, ಅಪರೂಪ.
सौघा– वि. सस्ता। ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ, ಅಗ್ಗವಾದ, ಬೆಲೆ ಇಳಿದ.
सौच– पु. दे. 'शौच'।
सौज– स्त्री उपकरण, सामग्री। ಉಪಕರಣ, ಸಾಮಗ್ರಿ. वि. बलवान। ಬಲಿಷ್ಠ, ಶಕ್ತಿವಂತ
सौजन्य–पु. सौजन्यता–स्त्री सज्जनता। ಸೌಜನ್ಯ, ಸಜ್ಜನತೆ.
सौत, सौतन, सौति, सौतिन– स्त्री सपत्नी। ಸವತಿ.
सौतिया डाह = वह ईर्ष्या जो सपत्नियों में रहती है। ಸವತಿ ಮತ್ಸರ
सौतुक, सौतुख– क्रिवि दे 'सौतुख'।
सौतेला– वि सौत से उत्पन्न, जिस का संबंध सौतसे हो । ಸವತಿಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ,ಸವತಿಯ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳ, ಸವತಿಯ.
सौदर्य– पु. भ्रातृत्व। ಭ್ರಾತೃತ್ವ. वि. सोदर समान । ಸಹೋದರನ ಸಮಾನವಾದ.
सौदा– पु क्रयविक्रय, व्यापार, व्यापार की वस्तु, पागलपन, प्रेम, धुन । ಕೊಡಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯ, ವ್ಯಾಪಾರ, ವ್ಯಾಪಾರದ ವಸ್ತು, ಹುಚ್ಚು, ಪ್ರೇಮ.
सौदाई– वि पागल, बावला। ಹುಚ್ಚು, ಮರುಳ.
सौदागर– पु. व्यापारी। ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ, ವರ್ತಕ
सौदागरी– स्त्री. व्यापार । ವ್ಯಾಪಾರ, ವಾಣಿಜ್ಯ.
सौदामनी, सौदामिनी– स्त्री. बिजली।

ಮಿಂಚು; ವಿದ್ಯುತ್ತು.

सौदासुलुफ़– स्त्री क्रयविक्रय की वस्तु । ವ್ಯಾಪಾರದ ವಸ್ತು.

सौध– पु. राजभवन, प्रासाद, चादी । ರಾಜಭವನ,ಸುಂದರ ಕಟ್ಟಡ,ಬೆಳ್ಳಿ

सौना– पु सुवर्ण । ಸುವರ್ಣ, ಬಂಗಾರ

सौपना– सक्रि दे ' सौंपना '।

सौभग– पु अच्छा भाग्य, सुदरता । ಸುದೈವ, ಸೌಭಾಗ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯ.

सौभागिनी–स्त्री सोहागिनी। ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ, ಮುತ್ತೈದೆ, ಸುಮಂಗಲಿ.

सौभाग्य--पु अच्छा भाग्य, सुख,आनंद, सुंदरता, ऐश्वर्य, सोहाग । ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾಗ್ಯ, ಸುದೈವ, ಸುಖ, ಆನಂದ, ಸೌಂದರ್ಯ,ಐಶ್ವರ್ಯ,ಸೌಭಾಗ್ಯ ಚಿಹ್ನೆ

सौमनस– वि. सुमन या पुष्प संबंधी । ಹೂ ಸಂಬಂಧದ. पु प्रसन्नता, अनुग्रह । ಪ್ರಸನ್ನತೆ, ಅನುಗ್ರಹ, ದಯೆ

सौमित्र, सौमित्रि– पु. सुमित्रपुत्र, लक्ष्मण । ಲಕ್ಷ್ಮಣ

सौर– वि सूर्य संबंधी । ಸೂರ್ಯನ ಸಂಬಂಧದ, ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ. पु. सूर्यवशी । ಸೂರ್ಯವಂಶದ. स्त्री. चादर । ಚಾದರ, ಹಚ್ಚಡ, ಹೊದಿಕೆ.

सौरज– पु. शौर्य । ಶೌರ್ಯ, ವೀರತ್ವ.

सौरभ– पु सुगंध, आम, केशर । ಸುಗಂಧ, ಮಾವು, ಕೇಶರ.

सौरामित– वि. सुगंधित । ಸುಗಂಧಿತ.

सौरी–स्त्री प्रसृति गृह, गाय । ಪ್ರಸೂತಿ ಗೃಹ, ಹೆರಿಗೆಯ ಮನೆ, ಆಕಳು, ಹಸು.

सौरीय, सौर्य– वि सूर्य संबंधी । ಸೂರ್ಯನ ಸಂಬಂಧದ

सौविद–पु अत पुर का रक्षक। ಅಂತಃಪುರದ ರಕ್ಷಕ.

सौष्ठव– पु सौंदर्य । ಸೌಂದರ್ಯ.

सौहँ–क्रिवि सामने। ಎದುರಿಗೆ,ಮುಂದೆ. स्त्री. शपथ । ಆಣೆ, ಶಪಥ.

सौहार्द, सौहार्य, सौहृद– पु मित्रता । ಗೆಳೆತನ, ಮಿತ್ರತ್ವ, ಬಂಧುತ್ವ, ಸೌಹಾರ್ದ.

सौही– क्रिवि सामने । ಎದುರಿಗೆ, ಮುಂದೆ, ಸಮ್ಮುಖ

सौहृद्– पु मित्रता, मित्र । ಗೆಳೆತನ, ಮಿತ್ರತ್ವ, ಮಿತ್ರ, ಗೆಳೆಯ.

स्कंध– पु कंधा, वृक्ष का वह भाग जहॉ से शाखायें फूटती हैं, पुस्तक का भाग, राजा, विद्वान् पुरुष, मार्ग, युद्ध । ಹೆಗಲು, ಗಿಡದ ಟೊಂಗೆಗಳೊಡೆಯುವ ಸ್ಥಳ, ಪುಸ್ತಕದ ಭಾಗ, ಅರಸ, ವಿದ್ವಾನ, ಮಾರ್ಗ, ಯುದ್ಧ.

स्कंधपथ– पु पगडंडी । ಕಾಲುಹಾದಿ.

स्खलन– पु पतन, गिरना । ಪತನ, ಬೀಳುವಿಕೆ, ಸ್ಖಲನ.

स्खलित– वि च्युत, गिरा हुआ । ಚ್ಯುತ, ಬಿದ್ದ.

स्तंभ–पु खंभा, रुकाव । ಕಂಬ,ಅಡ್ಡಿ.

स्तंभन– पु रुकावट, वीर्यविरोधक औपधि । ತಡೆಯುವಿಕೆ, ನಿಲ್ಲುವಿಕೆ, ವೀರ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯುವ ಔಷಧಿ.

स्तन– पु. कुच, थन । ಮೊಲೆ, ಸ್ತನ.

स्तनपायी– वि. जो माता के स्तन से दूध पीता हो । ತಾಯಿಯ ಮೊಲೆ ಕುಡಿಯುವ.

स्तब्ध– वि. निश्चल, सुस्त । ಸ್ತಬ್ಧ, ನಿಶ್ಚಲ, ಸ್ಥಿರ, ಶಾಂತ, ಮಂದ

स्तव– पु. स्तुति, बड़ाई । ಸ್ತುತಿ, ಸ್ತೋತ್ರ, ಪ್ರಶಂಸೆ

स्तिमित– वि. निश्चल, स्थिर, प्रसन्न, भीगा हुआ । ನಿಶ್ಚಲ, ಸ್ಥಿರ, ಪ್ರಸನ್ನ, ತೊಯಿದ, ಆರ್ದ್ರ.

स्तीर्ण– वि विस्तीर्ण, फैलाया हुआ । ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ಹಬ್ಬಿದ, ಹರಡಿದ

स्तुति– स्त्री प्रशंसा । ಪ್ರಶಂಸೆ, ಸ್ತುತಿ.

स्तुत्य– वि. श्लाघ्य । ಹೊಗಳಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಸ್ತುತಿಸತಕ್ಕ, ಸ್ತೋತ್ರಾರ್ಹವಾದ

स्तेन– पु चोर । ಕಳ್ಳ, ತುಡುಗ

स्तोत्र– पु स्तुति । ಸ್ತುತಿ, ಸ್ತವನ.

स्त्री– स्त्री. नारी, पत्नी । ಹೆಂಗಸು, ಸ್ತ್ರೀ, ಹೆಂಡತಿ

स्त्रीत्व– पु नारीत्व । ನಾರೀತ್ವ.

स्त्रीव्रत– पु एक पत्नीव्रत । ಏಕಪತ್ನೀವ್ರತ

स्थकित– वि थका हुआ । ದಣಿದ

स्थगित– वि. मुलतवी, रोका हुआ, आच्छादित । ಮುಂದೆ ಹಾಕಿದ, ತಡೆದ, ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದ, ನಿಲ್ಲಿಸಿದ, ಮುಚ್ಚಿದ, ಆಚ್ಛಾದಿತ.

स्थल– पु. भूमि, स्थान, अवसर, पुस्तक का भाग । ಭೂಮಿ, ಸ್ಥಳ, ಸುಸಂಧಿ, ಪುಸ್ತಕದ ಭಾಗ.

स्थलचर– पु स्थलपर रहनेवाला । ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ವಾಸಿಸುವ.

स्थली– स्त्री भूमि, स्थान । ಭೂಮಿ, ಸ್ಥಳ.

स्थविर– वि. वयोवृद्ध, सम्मानार्ह । ವಯೋವೃದ್ಧ, ಆದರಣೀಯ.

स्थाई– वि दे 'स्थायी'।

स्थान– पु. जगह, ठौर, स्थिति, पद, अवसर, परिच्छेद, घर, डेरा । ಸ್ಥಳ, ಆಶ್ರಯ ಸ್ಥಾನ, ಜಾಗ, ಸ್ಥಿತಿ, ಪದ, ಹುದ್ದೆ, ಸಂಧಿ, ಪರಿಚ್ಛೇದ, ಮನೆ, ಬೀಡು, ತಂಬು, ಡೇರೆ.

स्थानांतरित– वि. एक जगह से दूसरी जगह हटाया हुआ । ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಒಯ್ದ, ಸ್ಥಾನಾಂತರ ಮಾಡಿದ.

स्थानापन्न– वि. एवज में काम करनेवाला । ಒಬ್ಬರ ಬದಲಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ, ಬದಲಿಯವ.

स्थानिक, स्थानीय– वि. उल्लिखित स्थानका । ಸ್ಥಳಿಕ, ಸ್ಥಾನಿಕ, ಸ್ಥಳೀಯ.

स्थापक–पु. संस्थापक । ಸ್ಥಾಪಿಸುವವ.

स्थापना– स्त्री स्थापन, प्रतिष्ठित करना, बैठाना । ಸ್ಥಾಪನೆ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸುವಿಕೆ,

ಸ್ಥಾಪನೆ.

स्थापित– वि कायम किया हुआ । ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ.

स्थायिता– स्त्री **स्थायित्व**–पु. स्थिरता। ಸ್ಥಿರತೆ, ದೃಢತ್ವ.

स्थायी– वि स्थिर रहनेवाला, टिकाऊ। ಸ್ಥಿರ, ದೃಢ,ಬಾಳುವ, ತಡೆಯುವ.

स्थाली– स्त्री. दे 'थाली'।

स्थावर– वि. अचल। ಅಚಲ, ಸ್ಥಿರವಾದ.

स्थित– वि ठहरा हुआ, टिका हुआ, रहनेवाला, स्थिर, खड़ा हुआ, वर्तमान। ನಿಂತ, ತಡೆದು ನಿಂತ, ಬಾಳಿದ, ಇರುವ, ಸ್ಥಿರ, ಎದ್ದು ನಿಂತ, ಸದ್ಯದ.

स्थितप्रज्ञ– वि. स्थिर बुद्धिवाला। ಸ್ಥಿರ ಬುದ್ಧಿಯುವ, ದೃಢ ಬುದ್ಧಿಯುವ.

स्थितिस्थापक– पु किसी वस्तु का अपनी पूर्व अवस्था का प्राप्त होना, लचीला। ಮೊದಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವಿಕೆ,ಪೂರ್ವಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವಿಕೆ, ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ.

स्थिर– वि. अचल, दृढ़, शांत, स्थायी, ठहरा हुआ। ಅಚಲ, ದೃಢ, ಸ್ಥಿರವಾದ,ಶಾಂತ,ಗಟ್ಟಿಯಾದ, ನಿಂತ, ವಾಸ ಮಾಡಿದ, ನೆಲೆಗೊಂಡ.

स्थूल– वि मोटा, मूर्ख। ದೊಡ್ಡ, ಭಾರವಾದ, ಮೂರ್ಖ.

स्थैर्य– पु दृढता, स्थिरता। ದೃಢತೆ, ಸ್ಥಿರತ್ವ, ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವಿಕೆ.

स्ना– स्त्री. गाय या बैल के गले के नीचे लटकनेवाला चमड़ा। ಗಂಗೆದೊಗಲು, ಆಕಳು ಅಥವಾ ಎತ್ತಿನ ಗೋಣ ಕೆಳಗೆ ಜೋಲಾಡುವ ತೊಗಲು.

स्नातक– पु ब्रह्मचारी, वह जो गुरुकुल आदि में रहकर निर्धारित विद्या प्राप्त कर चुका हो। ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ಗುರುಕುಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದವ.

स्नान– पु. नहाना। ಜಳಕ, ಸ್ನಾನ.

स्नानागार–पु. स्नान करने की कोठरी। ಸ್ನಾನದ ಮನೆ, ಸ್ನಾನ ಗೃಹ, ಜಳಕದ ಮನೆ.

स्निग्ध–वि चिकना, स्नेहयुक्त, दयालु। ಸ್ನಿಗ್ಧ, ಜಿಗುಟಾದ, ಸ್ನೇಹಯುಕ್ತ, ದಯಾಳು. पु. मोम, मलाई। ಮೇಣ, ಕೆನೆ.

स्नेह–पु. प्यार, मित्रता, चिकना पदार्थ। ಪ್ರೀತಿ, ಸ್ನೇಹ, ಗೆಳೆತನ, ಸ್ನಿಗ್ಧ ಪದಾರ್ಥ.

स्नेही–पु मित्र, बंधु। ಮಿತ್ರ, ಗೆಳೆಯ, ಬಂಧು.

स्पंद, स्पंदन– पु हिलना, स्फुरन। ಅಲ್ಲಾಡುವಿಕೆ,ಹಾರುವಿಕೆ,ಕಂಪನ, ಸ್ಫುರಣ.

स्पर्धा– स्त्री संघर्ष, ईर्ष्या, बराबरी। ಸಂಘರ್ಷ, ಈರ್ಷೆ, ಮತ್ಸರ, ದ್ವೇಷ, ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಮೇಲಾಟ.

स्पर्श– पु छूने का भाव, पीडा, कष्ट, 'क' से 'म' तक के अक्षर। ಸ್ಪರ್ಶ, ಮುಟ್ಟುವಿಕೆ, ಪೀಡೆ, ಕಷ್ಟ, ತ್ರಾಸ, 'ಕ' ದಿಂದ 'ಮ' ದ ವರೆಗಿನ ಅಕ್ಷರಗಳು.

स्पर्शजन्य वि स्पर्श से उत्पन्न, संक्रामक। ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ.

स्पर्शमणि– पु पारस। ಸ್ಪರ್ಶಮಣಿ.

स्पर्शास्पर्श–पु. छुआछूत। ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಮೈಲಿಗೆ, ಮೈಲಿಗೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ.

स्पष्टवक्ता– पु साफ साफ कहनेवाला। ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವವ.

स्पष्टीकरण– पु. स्पष्ट करने की क्रिया। ಸ್ಪಷ್ಟಮಾಡುವಿಕೆ, ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುವಿಕೆ, ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ.

स्पृश्य– वि छूने लायक। ಮುಟ್ಟಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

स्पृष्ट– वि स्पर्श किया हुआ। ಮುಟ್ಟಿದ.

स्पृहणीय– वि वांछनीय। ಇಚ್ಛಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಆಶಿಸತಕ್ಕ.

स्पृहा– स्त्री. वांछा, इच्छा। ಆಶೆ, ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ.

स्पृही– वि अभिलाषा करनेवाला। ಇಚ್ಛಿಸುವವ, ಅಭಿಲಾಷೆ ಪಡುವವ.

स्फारित– वि. खुला हुआ। ತೆರೆದ, ವಿಸ್ತರಿಸಿದ.

स्फुट– वि. प्रकाशित, विकसित, स्पष्ट, अलग अलग। ಪ್ರಕಾಶಿತ, ವಿಕಸಿತ, ಸ್ಪಷ್ಟ, ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದ, ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾದ, ವಿಂಗಡಿಸಿದ.

स्फुटित– वि. विकसित, खिला हुआ। ವಿಕಸಿತ, ಪ್ರಕಟವಾದ, ಅರಳಿದ.

स्फुरण–पु किसी पदार्थ का थोड़ा थोड़ा हिलना, फड़कना। ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಅಲ್ಲಾಡುವಿಕೆ, ಸ್ಪಂದನ, ಕಂಪನ, ನಾಡಿ ಬಡಿಯುವಿಕೆ, ನಾಡಿ ಹಾರುವಿಕೆ.

स्फुरना– अक्रि हिलना, फड़कना, प्रकाशित होना। ಅಲ್ಲಾಡು, ಕಂಪಿಸು, ಸ್ಫುರಣಗೊಳ್ಳು, ನಡುಗು, ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗು.

स्फुलिंग– पु चिनगारी। ಬೆಂಕಿ ಕಿಡಿ, ಅಗ್ನಿ ಕಣ.

स्फूर्ति– स्त्री. स्फुरण, उत्साह, फुरती। ಕಂಪನ, ಸ್ಫುರಣ, ಉತ್ಸಾಹ, ಆವೇಶ, ಸ್ಫೂರ್ತಿ.

स्फोट–पु फोडा, किसी वस्तु का फूटना। ಹುಣ್ಣು - ಕುರು ಒಡೆಯುವಿಕೆ, ಒಡೆದು ಹೊರಗೆ ಬರುವಿಕೆ.

स्फोटक– पु फोडा। ಕುರು, ಹುಣ್ಣು, ಬುಗುಟಿ.

स्मर– पु. कामदेव। ಕಾಮದೇವ.

स्मरण– पु याद, सुधि, चिंतन। ನೆನಪು, ಸ್ಮರಣೆ, ವಿಚಾರ, ಎಚ್ಚರ, ಚಿಂತನೆ.

स्मरणीय– वि. स्मरण करने योग्य। ಸ್ಮರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ನೆನಪಿಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

स्मरना--सक्रि. स्मरण करना। ಸ್ಮರಿಸು, ನೆನಪು ಮಾಡು.

स्मशान– पु मरघट। ಸ್ಮಶಾನ, ಸುಡು ಗಾಡು.

स्मारक– पु यादगार। ಸ್ಮೃತಿಚಿಹ್ನೆ, ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ, ಸ್ಮಾರಕ वि स्मरण करनेवाला। ಸ್ಮರಿಸುವ, ನೆನಪು ಮಾಡುವ.

स्मित– पु. मुसकुराना। ಮುಗುಳ್ನಗೆ. वि मुसकराता हुआ। ನಗುತ್ತಿರುವ, ಮಂದಸ್ಮಿತ, ಮುಗುಳುನಗೆ ನಗುತ್ತಿರುವ, ನಗು ಮುಖದ.

स्मृति–स्त्री स्मरण, धर्मशास्त्र। ಸ್ಮರಣ, ನೆನಪು, ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ.

स्यात्–अव्य कदाचित्। ಒಂದುವೇಳೆ, ಆದಲ್ಲಿ.

स्यान, स्याना–वि. चतुर, घूर्त, वयस्क, अनुभवी, बुद्धिमान्। ಚತುರ, ಧೂರ್ತ, ವಯಸ್ಕ, ಅನುಭವಿಕ, ಬುದ್ಧಿವಂತ.

स्यापा– पु. दे 'सियापा'।

स्याम– वि काला, साँवला। ಕಪ್ಪು, ಕರಿಯ. पु कृष्ण, मेघ, कोयल। ಕೃಷ್ಣ, ಮೇಘ, ಮೋಡ, ಕೋಗಿಲೆ.

स्यामकरन, स्यामकर्ण– पु दे 'श्यामकर्ण'।

स्यामता, स्यामताई– स्त्री. कालिमा, कालापन। ಕಪ್ಪು, ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ

स्यामल– वि दे 'श्यामल'।

स्यामलिया– पु श्रीकृष्ण। ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ.

स्यार– पु. शृगाल। ನರಿ.

स्यारजन– पु. कायर व्यक्ति। ಹೇಡಿ, ಅಂಜುಬುರುಕ.

स्याल– पु. शृगाल, साला। ನರಿ, ಹೆಂಡತಿಯ ಸಹೋದರ.

स्याली–स्त्री पत्नी की बहन। ಹೆಂಡತಿಯ ಸಹೋದರಿ.

स्याह– वि. काला। ಕರಿಯ, ಕಪ್ಪಾದ.

स्याहदिल– वि काले दिल का, कुटिल। ನೀಚ, ದುಷ್ಟ ಹೃದಯದ, ಕುಟಿಲ.

स्याही–स्त्री रोशनाई, कालिमा। ಮಸಿ, ಕಪ್ಪು, ಶಾಯಿ.

स्याहीचट, स्याहीसोख़– स्त्री सोख्ता। ಮಸಿ ಹೀರುವ ಕಾಗದ, ಒತ್ತು ಕರಡು.

स्यों, स्यो– अव्य सहित, समीप। ಸಹ, ಸಹಿತ, ಸಮೀಪ, ಹತ್ತಿರ.

स्रक, स्रग स्रज– स्त्री पुष्पमाला। ಹೂಮಾಲೆ, ಪುಷ್ಪಮಾಲೆ.

स्रवन– पु दे 'श्रवण'।

स्रवना– अक्रि बहना, टपकना। ಹರಿ, ಸ್ರವಿಸು, ಒಸರು.

स्रष्टा–पु ब्रह्मा। ಬ್ರಹ್ಮ वि. निर्माता। ರಚಿಸಿದವ, ನಿರ್ಮಿಸಿದವ.

स्राप– पु शाप। ಶಾಪ.

स्राव– पु. बहना, गिरना। ಹರಿಯುವಿಕೆ, ಪ್ರವಹಿಸುವಿಕೆ, ಒಸರುವಿಕೆ, ಬೀಳುವಿಕೆ, ಹನಿಹನಿಯಾಗಿ ಉದುರುವಿಕೆ.

स्रोत–पु झरना, सोता। ಝರಿ, ಪ್ರವಾ-

ಹ, ಸ್ರೋತ, ಬುಗ್ಗೆ, ಹೊನಲು

स्व– वि. अपना। ತನ್ನ, ಸ್ವಂತದ. पु. धन। ಹಣ, ಧನ.

स्वकीय– वि अपना। ತನ್ನ,ಸ್ವಂತದ

स्वगत– वि आपही आप कहना, मनोगत। ತನ್ನೊಳು ತಾನೇ ಅನ್ನುವಿಕೆ, ಆತ್ಮಗತ, ಮನೋಗತ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದ.

स्वच्छंद– वि स्वतंत्र, स्वेच्छाचारी। ಸ್ವತಂತ್ರ,ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ನಡೆಯುವ क्रिवि बेरोकटोक,मनमाने। ಅಡೆತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ.

स्वच्छ - वि साफ, निर्मल। ಸ್ವಚ್ಛ, ನಿರ್ಮಲ.

स्वजन–पु. संबंधी, कुटुंबी। ಸಂಬಂಧಿಕರು, ಪರಿವಾರದವರು,ಕುಟುಂಬದ ಜನರು.

स्वतंत्रता–स्त्री स्वाधीनता। ಸ್ವತಂತ್ರತೆ.

स्वत्व– पु. अधिकार। ಅಧಿಕಾರ, ಹಕ್ಕು, ಬಾಧ್ಯತೆ.

स्वदेशी–वि अपने देश का। ಸ್ವದೇಶದ, ತನ್ನ ದೇಶದ.

स्वन–पु आवाज,ध्वनि। ಸಪ್ಪಳ,ಧ್ವನಿ.

स्वपन, स्वपना– पु स्वप्न। ಸ್ವಪ್ನ, ಕನಸು.

स्वभाउ, स्वभाव– पु. प्रकृति, स्वभाव। ಪ್ರಕೃತಿ, ಸ್ವಭಾವ, ನಡೆವಳಿ.

स्वभावत. – क्रिवि सहजही। ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ.

स्वयं– अव्य स्वतः, खुद। ಸ್ವತಃ, ತಾನೇ.

स्वयंवर– पु. अपना वर आप चुनलेने की प्रथा या तत्संबंधी रीति। ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ತಾನೇ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಅಥವಾ ಅದರ ಸಮಾರಂಭ.

स्वयंसेवक– पु वह जो बिना किसी पुरस्कार या वेतन के काम करता हो। ವೇತನ ಅಥವಾ ಯಾವ ತರದ ಆಶೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಯಂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ.

स्वरभंग– पु. आवाज बैठने का रोग। ಧ್ವನಿ ಕೂಡ್ರುವ ಅಥವಾ ಕೆಡುವ ರೋಗ.

स्वरूप– पु. आकृति, आकार, शोभा। ಆಕೃತಿ, ಆಕಾರ, ಶೋಭೆ. वि. सुंदर, तुल्य। ಸುಂದರ,ಅನುರೂಪ, ಸಮಾನವಾದ.

स्वरूपवान्– वि. सुंदर। ಸುಂದರ.

स्वर्गवास– पु मृत्यु। ಸಾವು, ಮೃತ್ಯು.

स्वर्गवासी– वि. स्वर्ग में रहनेवाला, मृत। ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥ, ಸತ್ತ.

स्वर्गीय– वि मृत, स्वर्ग का। ಸತ್ತ, ಸ್ವರ್ಗದ, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದ, ಅಲೌಕಿಕ.

स्वर्ण– पु सुवर्ण। ಬಂಗಾರ,ಸುವರ್ಣ.

स्वर्णमुद्रा–स्त्री. सोने की मुद्रा, अशरफ़ी। ಮೊಹರು, ಬಂಗಾರದ ನಾಣ್ಯ.

स्वर्णिम– वि. सोने का, सुनहला। ಬಂಗಾರದ, ಬಂಗಾರ ಬಣ್ಣದ,

ಹೊಂಬಣ್ಣದ.
स्वशुर, स्वसुर– पु. दे. 'ससुर'।
स्वसा– स्त्री बहिन। ಸಹೋದರಿ.
स्वस्ति–अव्य. एक आशीर्वाद का शब्द, मंगल हो। ಒಂದು ಆಶೀರ್ವಾದ ಶಬ್ದ, ಮಂಗಲವಾಗಲಿ! ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಲಿ.
स्वस्तिक–पु. **स्वस्तिका**– स्त्री एक शुभ चिह्न 卐। ಒಂದು ಶುಭ ಚಿಹ್ನೆ 卐
स्वस्थ– वि निरोग, शात, सावधान। ಸ್ವಸ್ಥ, ನಿರೋಗಿ, ಶಾಂತ, ಸಾವಧಾನ, ಜಾಗೃತ
स्वाँग–पु. अनुकरण, ढोग, नकल। ಅನುಕರಣೆ, ಸೋಗು, ವೇಷ, ನಕಲು.
स्वाँगना–अक्रि. छद्म वेष धारण करना। ವೇಷ ಬದಲಿಸು, ಸೋಗುಹಾಕು, ನಕಲು ಮಾಡು.
स्वाँगी–पु स्वाग करनेवाला, बहुरूपिया। ಸೋಗು ಹಾಕುವವ, ವೇಷಗಾರ, ನಕಲಿಯುವ.
स्वाँस– स्त्री. **स्वाँसा**– पु. दे. 'साँस'।
स्वाक्षर–पु. दस्तखत। ಸಹಿ,ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ.
स्वागत– पु. आदरसत्कार। ಆದರ-ಸತ್ಕಾರ, ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಸ್ವಾಗತ.
स्वातिसुत, स्वातिसुवन– पु मोती। ಮುತ್ತು.
स्वाद– पु. जायका, मिठास, अनुभव। ರುಚಿ, ಸ್ವಾದ, ಅನುಭವ.
स्वादित– वि. चखा हुआ। ರುಚಿ ನೋಡಿದ.
स्वादिष्ट, स्वादीला– वि. जायकेदार। ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ, ರುಚಿಕರ.
स्वादी–वि आस्वादन करनेवाला,रसिक। ರುಚಿ ನೋಡುವವ, ರಸಿಕ.
स्वादु–वि दे 'स्वादिष्ट'। पु मधुरता, गुड, अनार, बेर। ಮಾಧುರ್ಯ,ಬೆಲ್ಲ, ದಾಳಿಂಬ, ಬೋರೆ ಹಣ್ಣು.
स्वाधीन– वि. स्वतंत्र। ಸ್ವಚ್ಛಂದ, ಸ್ವತಂತ್ರ.
स्वाधीनता–स्त्री स्वतंत्रता। ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ.
स्वाध्याय– पु. वेदों का नियमपूर्वक अध्ययन, अनुशीलन, अध्ययन। ನಿಯಮ ಪೂರ್ವಕ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಿಕೆ,ಅನುಶೀಲನೆ,ಅಭ್ಯಾಸ.
स्वान– पु कुत्ता। ನಾಯಿ.
स्वाना– सक्रि. दे 'सुलाना'।
स्वाप– पु. निद्रा, स्वप्न, अज्ञान। ನಿದ್ದೆ, ಸ್ವಪ್ನ, ಕನಸು, ಅಜ್ಞಾನ.
स्वाभाविक– वि नैसर्गिक। ನೈಸರ್ಗಿಕ, ಪ್ರಾಕೃತಿಕ.
स्वामित– पु. **स्वामिता**– स्त्री प्रभुता। ಪ್ರಭುತ್ವ, ಅಧಿಕಾರ.
स्वामित्व, स्वाम्य–पु. प्रभुत्व। ಪ್ರಭುತ್ವ, ಅಧಿಕಾರ,ಹಕ್ಕು,ಬಾಧ್ಯತೆ.
स्वामिनी– स्त्री मालकिन। ಒಡತಿ, ಒಡೆಯನ ಹೆಂಡತಿ.
स्वामी– पु. प्रभु, मालिक, पति, ईश्वर, गुरु। ಪ್ರಭು, ಅರಸು, ಒಡೆಯ, ಪತಿ, ಗಂಡ, ಈಶ್ವರ, ದೇವರು,

ಗುರು.

स्वायत्त– वि. जो अपने आधीन हो । ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ.

स्वारथ– पु. स्वार्थ । ಸ್ವಾರ್ಥ.

स्वार्थता, स्वार्थपरता– स्त्री खुदगरजी । ಸ್ವಾರ್ಥ,ತನ್ನ ಲಾಭವನ್ನೇ ನೋಡು-ವಿಕೆ.

स्वार्थत्याग– पु. दूसरे के हितार्थ अपने लाभ का विचार न करना । ಎರಡನೆಯವರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಲಾಭದ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವಿಕೆ.

स्वार्थपर, स्वार्थपरायण– वि स्वार्थी । ಸ್ವಾರ್ಥಿ, ತನ್ನದನ್ನೇ ಬಗೆಯುವವ

स्वास, स्वासा– दे 'साँस'।

स्वास्थ्य–पु. तंदुरस्ती, शांति । ಆರೋ-ಗ್ಯ, ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ,ನೆಮ್ಮದಿ,ಸಂತೋಷ.

स्वास्थ्यकर–वि. आरोग्यवर्द्धक। ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯಕರ, ಆರೋಗ್ಯವರ್ಧಕ.

स्वीकारना– सक्रि ग्रहण करना । ಸ್ವೀಕರಿಸು, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು.

स्वीकृत–वि. अंगीकृत, परिगृहीत । ಸ್ವೀ-ಕರಿಸಿದ, ಒಪ್ಪಿದ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡ.

स्वीकृति–स्त्री मजूरी, सम्मति । ಒಪ್ಪಿಗೆ, ಸ್ವೀಕೃತಿ, ಸಮ್ಮತಿ, ಅಂಗೀಕಾರ.

स्वीय– वि अपना । ತನ್ನ, ಸ್ವಂತದ पु. संबंधी । ಸಂಬಂಧಿಕ, ಆಪ್ತ, ಕುಟುಂಬದವ

स्वेच्छाचारी– वि. मनमाना काम करने-वाला । ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ನಡೆ-ಯುವವ, ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿ

स्वेत– वि श्वेत । ಬಿಳಿಯ, ಶುಭ್ರ.

स्वेद– पु. पसीना, गरमी । ಬೆವರು, ಕಾವು, ಉಷ್ಣತೆ.

स्वेदज–वि पसीने से उत्पन्न होनेवाला । ಬೆವರಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ.

स्वैर– वि. स्वेच्छाचारी । ಸ್ವೇಚ್ಛಾ-ಚಾರಿ,ಮನಬಂದಂತೆನಡೆಯುವವ

स्वैराचार– पु. स्वेच्छाचार । ಸ್ವೇಚ್ಛಾ-ಚಾರ.

स्वैरिणी– स्त्री कुलटा स्त्री । ವ್ಯಭಿಚಾರಿ ಸ್ತ್ರೀ, ಹಾದರ ಮಾಡುವವಳು, ಹಾದರಗಿತ್ತಿ.

स्वोपार्जित– वि अपना कमाया हुआ । ಸ್ವಂತಗಳಿಕೆಯ, ಸ್ವತಃಗಳಿಸಿದ.

ह

हक– स्त्री दे 'हॅाक'।

हॅकडना, हॅकरना– अक्रि झिडकते हुये वेगसे चिल्लाना, ललकारना। ಕೂಗು, ಗರ್ಜಿಸು, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಚೀರಾಡು, ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಮಾತಾಡು, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆ.

हॅकराना–सक्रि बुलाना,टेरना,बुलवाना। ಕರೆ, ಕೂಗು, ಕರೆಯಿಸು.

हॅकवाना–सक्रि बुलवाना, हाॅक लगवाना, आवाज देकर भगाना। ಕರೆಯಿಸು, ಕೂಗಿಸು, ಕೂಗಿಸಿ ಓಡಿಸು, ಅಟ್ಟಿಸು, ಕೂಗಿ ಓಡಿಸು.

हॅकवैया–पु हाॅकनेवाला। ಕೂಗುವವ, ಕರೆಯುವವ, ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವವ, ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವವ.

हॅका– स्त्री. ललकार, डपट। ಕೂಗು, ಹುಂಕಾರ, ಆಹ್ವಾನ, ಬೆದರಿಕೆ.

हॅकाई– स्त्री हाॅकने की क्रिया या मजदूरी। ದನಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಿಕೆ, ಅಟ್ಟುವಿಕೆ, ತಳ್ಳುವಿಕೆ, ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವಿಕೆ, ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವದರ ಕೂಲಿ.

हॅंकाना– सक्रि. हाॅकना, बुलाना। ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು, ತಳ್ಳು, ಅಟ್ಟು, ಹೊಡೆ, ಕೂಗು.

हॅंकार– स्त्री. ललकार। ಆಹ್ವಾನ, ಕೂಗು, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವಿಕೆ, ಹುಂಕಾರ. पु. घमंड। ಗರ್ವ, ಸೊಕ್ಕು.

हॅकारना– सक्रि पुकारना, बुलाना, ललकारना। ಕೂಗು, ಕರೆ, ಆಹ್ವಾನಿಸು, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆ. अक्रि हुंकार करना। ಕೂಗಾಡು, ಅಬ್ಬರಿಸು.

हॅकारा– पु पुकार, निमंत्रण। ಕೂಗು, ಕರೆ, ಆಮಂತ್ರಣ.

हॅकारी– पु बुलाकर लानेवाला, दूत। ಕರೆಯುವವ, ದೂತ. वि अहंकारी। ಸೊಕ್ಕಿನವ, ಗರ್ವಿಷ್ಟ.

हंगाम– पु. समय, काल, ऋतु। ಸಮಯ, ಕಾಲ, ಋತು. दे 'हंगामा'।

हंगामा– पु भीडभाड़, हल्ला, दंगा-फसाद, शोर, बलवा। ದಟ್ಟಣೆ, ಜನ ಸಮೂಹ, ಗದ್ದಲ, ಉಪದ್ರವ, ಆಕ್ರಮಣ, ಗಡಿಬಿಡಿ, ಕೋಲಾಹಲ, ವಿದ್ರೋಹ, ಜಗಳ, ತಂಟೆ.

हंजार– पु मार्ग, रास्ता, रगढंग, गति। ಮಾರ್ಗ, ಹಾದಿ, ರೀತಿ, ನೀತಿ, ಗತಿ.

हंडना–अक्रि घूमना, व्यर्थ मारे फिरना, इधरउधर फिरना। ತಿರುಗು, ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಅಲೆದಾಡು, ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುಗಾಡು.

हंडा– पु पानी रखने का धातु का बड़ा पात्र। ಹಂಡೆ, ತಪ್ಪೇಲಿ, ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ.

हॅडिया, हॅडी– स्त्री मिट्टी का लोटे के आकार का चौडे मुॅह का पात्र, इस

आकार का कॉच का पात्र जिसमें मोमबत्ती जलायी जाती है। ಅಗಲ ಬಾಯಿಯ ಮಡಿಕೆ, ಮೇಣಬತ್ತಿಯನ್ನು ಒಳಗೆ ಉರಿಸುವ ಅಗಲ ಬಾಯಿಯ ಕಾಜಿನ ಪಾತ್ರೆ,ಬಾನೆ, ಚಿಕ್ಕ ಹಂಡೆ.

हंत– अव्य. शोकसूचक शब्द। ಶೋಕ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ, ದುಃಖ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ.

हंता– पु मारनेवाला, हत्यारा। ಕೊಲ್ಲುವವ, ಕೊಲೆಗಡಕ.

हँथौरा, हँथौडा– पु. दे 'हथौडा'।

हँफनि– स्त्री हाँफने की क्रिया। ತೇಕು ಹತ್ತುವಿಕೆ, ಏದುವಿಕೆ,ಬೇಗಬೇಗನೆ ಉಸಿರಾಡಿಸುವಿಕೆ.

हंस– पु. एक पक्षी, प्राणवायु, आत्मा, सूर्य, परब्रह्म,शिव, विष्णु, सन्यासियों का एक भेद। ಹಂಸ ಪಕ್ಷಿ, ಪ್ರಾಣವಾಯು, ಆತ್ಮ, ಸೂರ್ಯ, ಪರಬ್ರಹ್ಮ, ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು, ಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ಒಂದು ಭೇದ.

हंसक– पु. हंस, बिछुआ। ಹಂಸ, ಕಾಲುಂಗರ, ಪಿಲ್ಲಿ.

हँसतामुखी– पु. हँसते चेहरेवाला। ನಗುಮುಖವುಳ್ಳವ.

हँसना– अक्रि खिलखिलाना, हँसी मारना, प्रसन्न होना। ನಗು, ಉಪಹಾಸ ಮಾಡು, ನಗಚಾಟಿಕೆ ಮಾಡು, ಆನಂದಿಸು, ಪ್ರಸನ್ನವಾಗು.

हँसते हँसते=प्रसन्नतापूर्वक। ಆನಂದದಿಂದ, ಪ್ರಸನ್ನತೆಯಿಂದ.

ठठाकर हँसना = जोरसे हँसना। ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ನಗು,ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಗು.

हँसकर बात उडाना = ठिठोली में बात टाल देना। ನಗೆಯಾಡುತ್ತ ಮಾತು ಮರೆಯಿಸು, ನಗುತ್ತಲೇ ಮಾತು ಮುಂದೆ ಹಾಕು.

हँसमुख– वि. प्रसन्नवदन। ನಗುಮುಖದ, ಪ್ರಸನ್ನವದನ.

हँसली– स्त्री. एक गहना, गले के नीचे की एक हड्डी। ಹೆಂಗಸರ ಕೊರಳೊಳಗಿನ ಒಂದು ಆಭರಣ, ಅಸಲಿ, ಕೊರಳ ಕೆಳಗಿನ ಧನುಷ್ಯಾಕಾರದ ಎಲವು, ಜತ್ರು, ಕುತ್ತಿಗೆಯೆಲುವು.

हँसाई– स्त्री. हँसने की क्रिया, उपहास। ನಗೆ, ನಗಚಾಟಿಕೆ, ಉಪಹಾಸ, ನಿಂದೆ, ಅಪಕೀರ್ತಿ.

हँसाना– सक्रि. दूसरों को हँसने में प्रवृत्त करना। ನಗಿಸು.

हँसिया, हँसुआ– पु. धारदार अर्ध चंद्राकार लोहे का अस्त्र। ಕುಡಗೋಲು.

हँसी– स्त्री. हँसने की क्रिया या भाव, हास्य, विनोद, उपहास। ನಗೆ, ಹಾಸ್ಯ, ನಗಚಾಟಿಕೆ, ಪರಿಹಾಸ, ಗೇಲಿ, ಉಪಹಾಸ, ವಿನೋದ.

—उडाना = निंदा करना। ನಿಂದೆ ಮಾಡು, ಉಪಹಾಸ ಮಾಡು, ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡು.

—खेल = मनोविनोद । ಮನೋವಿನೋದ.

—छूटना = हँसना । ನಗು.

—समझना=सहज मानना । ಸಾಮಾನ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿ.

—में उड़ाना=किसी बात को ठिठोली में टाल देना । ನಗು ನಗುತ್ತ ಮಾತು ಹಾರಿಸು, ನಗೆಯಾಡುತ್ತ ಮಾತು ಮರೆಯಿಸು.

हँसीदिल्लगी, हँसीमज़ाक– वि. विनोद, परिहास । ನಗಚಾಟಿಕೆ, ವಿನೋದ, ತಮಾಷೆ, ಪರಿಹಾಸ.

हँसौड़, हँसोर– वि. हास्यप्रिय, विनोद-शील । ಹಾಸ್ಯಪ್ರಿಯ, ವಿನೋದಿ, ಹಾಸ್ಯಗಾರ, ನಗಿಸುವವ.

हँसोहाँ– वि थोड़ा हँसता हुआ, हास्य-युक्त । ನಗುವ, ನಗುತ್ತಿರುವ, ಹಾಸ್ಯಯುಕ್ತ.

हक़– पु. अधिकार, स्वत्व, न्यायपक्ष, कोई काम करने या किसी से कराने का अधिकार । ಅಧಿಕಾರ, ಸ್ವತ್ವ, ನ್ಯಾಯಪಕ್ಷ, ಯಾವದೊಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅಥವಾ ಎರಡನೆಯವರಿಂದ ಮಾಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ. वि. सत्य, योग्य, उचित । ಸತ್ಯ, ಯೋಗ್ಯವಾದ, ನ್ಯಾಯವಾದ, ಉಚಿತವಾದ, ಯುಕ್ತವಾದ.

हक़ में = विषय में, पक्ष में । ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ.

हक़ आदा करना = कर्तव्य पालन करना । ಕರ್ತವ್ಯ ಪಾಲನೆ ಮಾಡು.

हकदार– वि अधिकारी । ಅಧಿಕಾರಿ, ಒಡೆಯ, ಬಾಧ್ಯಸ್ಥ, ಹಕ್ಕುದಾರ.

हकनाहक–अव्य व्यर्थही, जबरदस्ती । ವ್ಯರ್ಥ, ಅಕಾರಣ, ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ.

हक़बक़ाना– अक्रि. स्तंभित होना, घबड़ाना । ಚಕಿತನಾಗು, ವಿಸ್ಮಯಗೊಳ್ಳು, ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾಗು, ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಅಂಜು.

हकम– पु. न्यायकर्ता, पंच । ನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವವ, ಪಂಚ.

हकला– वि हकलानेवाला । ತೊದಲು ಮಾತಾಡುವವ, ಉಗ್ಗುವವ.

हकलाना–अक्रि अटक अटककर बोलना । ತೊದಲು, ಉಗ್ಗು, ಗುಕ್ಕಿ ಮಾತಾಡು.

हकलापन– पु. हकलाना । ಉಗ್ಗುವಿಕೆ, ತೊದಲುವಿಕೆ.

हकलाहा– वि हकलानेवाला । ಉಗ್ಗುವವ, ತೊದಲುವವ.

हकारना– सक्रि पाल तानना, झंडा उठाना । ಹಾಯಿ ಕಟ್ಟು, ಹಾಯಿ ಬಿಗಿ, ಹಡಗದ ಪಟ ಬಿಗಿ, ಬಾವುಟ ಹಾರಿಸು, ನಿಶಾನಿ ಕಟ್ಟು, ಪತಾಕೆ ಏರಿಸು.

हक़ीकत– स्त्री सचाई, तत्व, तथ्य, सत्यवृत्त । ಸತ್ಯತೆ, ತತ್ವ, ವಾಸ್ತವಿಕತೆ, ನಿಜ, ತಥ್ಯ, ಸಾರ, ಸತ್ಯವೃತ, ನಿಜ ಸಂಗತಿ.

हक़ीक़त में = वास्तवमें । ನಿಜವಾಗಿ,

ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ.

हकीकी– वि असली, सगा। ನಿಜವಾದ, ಯಥಾರ್ಥವಾದ, ಸ್ವಂತ.

हकीम– पु. वैद्य, पंडित। ವೈದ್ಯ, ಹಕೀಮ, ಪಂಡಿತ, ವಿದ್ವಾನ್.

हकीमी– स्त्री यूनानी चिकित्सा, हकीम का पेशा। ಯೂನಾನಿ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಹಕೀಮನ ಉದ್ಯೋಗ, ವೈದ್ಯವೃತ್ತಿ.

हकीयत– स्त्री. अधिकार, वह वस्तु जिसपर अधिकार हो। ಅಧಿಕಾರ, ಸ್ವಾಮಿತ್ವದ, ಸ್ವತ್ವ, ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ವಸ್ತು, ಹಕ್ಕು ಇರುವ ವಸ್ತು.

हकीर–वि तुच्छ, घृणित, दुबलापतला। ತುಚ್ಛ, ತಿರಸ್ಕೃತ, ದುರ್ಬಲ.

हकूमत– स्त्री. दे. 'हुकूमत'।

हक्काक– पु. नगो आदिपर अक्षर या मोहर खोदनेवाला। ರತ್ನದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ, ನಗಗಳ ಮೇಲೆ ನಕಾಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ

हक्काबक्का– वि. घबडाया हुआ, भौचक। ಬೆದರಿದ, ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದ, ಬೆರಗಾದ, ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತ, ದಿಗಿಲುಗೊಂಡ, ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾದ.

हगना–अक्रि मलोत्सर्ग करना। ಹೇಲು, ಬೈಲಿಗೆ ಹೋಗು, ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಹೋಗು.

हगाना– सक्रि. हगने की क्रिया में सहायता देना। ಹೇಲಿಸು, ಹೇಲುವಂತೆ ಮಾಡು.

हगास–स्त्री. मलत्याग करने की इच्छा। ಮಲತ್ಯಾಗಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆ, ಭೇದಿ.

हगोड़ा– वि. बहुत हगनेवाला। ಬಹಳ ಹೇಲುವವ.

हचकना– अक्रि धक्के से हिलना। ಧಕ್ಕೆ ತಗಲಿ ಅಲ್ಲಾಡು, ಪೆಟ್ಟು ತಿಂದು ಹೊಯ್ದಾಡು.

हचका– पु. धक्का, झोंका। ಧಕ್ಕೆ, ಪೆಟ್ಟು, ಹೊಡೆತ.

हचकाना–सक्रि धक्का देकर हिलाना। ಧಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದು ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಹೊಯ್ದಾಡಿಸು.

हचकोला– पु दे. 'हचका'।

हचना– अक्रि दे 'हिचकना'।

हज़–पु. मुसलमानो की मक्केकी यात्रा। ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಮಕ್ಕಾ ಯಾತ್ರೆ.

हज़म– वि पचा हुआ। ಪಚನವಾದ, ಕರಗಿದ. पु. पचने की क्रिया। ಅರಗುವಿಕೆ, ಪಚನಕ್ರಿಯೆ.

—होना = पचना। ಪಚನವಾಗು, ಕರಗು.

—करना = पचा जाना, उड़ा लेना। ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಎತ್ತಿಹಾಕು, ತಿಂದುಬಿಡು.

हज़रत–पु महाशय, महात्मा, सामिप्य। ಮಹಾಶಯ, ಮಹಾನುಭಾವ, ಮಹಾತ್ಮ, ಸಾಮೀಪ್ಯ.

हजाम– पु. नाई। ನಾವಲಿಗ, ಕೆಲಸಿಗ, ಕ್ಷೌರಿಕ, ನಾಪಿತ.

हजामत– स्त्री. क्षौर, मुंडन, बाल बनाने

की मजदूरी। ಕ್ಷೌರ,ಆಯುಷ್ಕರ್ಮ, ಬೋಳಿಸುವಿಕೆ, ಹಜಾಮತ್ತು, ಕ್ಷೌರದ ಕೂಲಿ.

हज़ार– वि. सहस्र । ಸಾವಿರ. क्रिवि चाहे जितना । ಬೇಕಾದಷ್ಟು, ಬಹಳ.

हज़ारा– वि सहस्रदल, हजार पद्यो का ग्रंथ, फौवारा । ಸಹಸ್ರ ದಲವುಳ್ಳ. ಸಾವಿರ ಪದ್ಯಗಳ ಗ್ರಂಥ, ಕಾರಂಜಿ, ಬುಗ್ಗೆ.

हज़ारी– पु एक हजार सैनिको का सेनापति । ಸಾವಿರ ಸೈನಿಕರ ಸೇನಾಪತಿ.

हज़ारों– वि कई हजार, बहुत । ಸಾವಿರಾರು, ಬಹಳ.

हजूरी– पु. हमेशा पासमें रहनेवाला नौकर । ಯಾವಾಗಲೂ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಸೇವಕ.

हजो– स्त्री निंदा, शिकायत । ನಿಂದೆ, ಬೈಗಳು, ಕೇಡು, ದೂರು.

हज्ज– पु दे. ' हज '।

हज्जाम– पु दे ' हजाम '।

हटक– स्त्री निषेध । ನಿಷೇಧ, ತಡೆಯುವಿಕೆ, ಅಡ್ಡಿ.

हटकन– स्त्री हटकने या मना करने की क्रिया, गायों तथा अन्य चौपायों के हॉकने की छड़ी । ಅಟ್ಟುವಿಕೆ,ಹೊಡೆಯುವಿಕೆ,ದನಕರುಗಳನ್ನು ಅಟ್ಟುವ ಬಡಿಗೆ.

हटकना– अक्रि रुकना । ತಡೆ, ಬೆಚ್ಚು, ನಿಲ್ಲು सक्रि दे ' हटकाना '।

हटका– पु. किवाडो को खुलने से रोकने के लिये लगाया हुआ काठ । ಅಗಳಿ, ಚಿಲಕ.

हटकाना– सक्रि रोकना, मना करना । ತಡೆ, ನಿಷೇಧಿಸು, ದನಕರುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಗೊಡದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು.

हटकि– क्रिवि अकारण । ಅಕಾರಣವಾಗಿ.

हटतार– स्त्री. हड़ताल, माला का सूत । ಹರತಾಳ, ಮುಷ್ಕರ, ಮಾಲೆ ಕಟ್ಟುವ ದಾರ.

हटताल– स्त्री दे ' हड़ताल '।

हटना– अक्रि सरकना, दूर होना, अलग होना, टलना, प्रतिज्ञापर दृढ न रहना, विमुक्त होना । ಜಾರು, ಸರಿ, ಸರಕು, ಅಗಲು, ಬೇರೆಯಾಗು, ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟು, ಹಿಂಜರಿ, ತೊಲಗು, ಕದಲು, ಜರಗು, ನೀಗು, ಕಳೆ, ಚ್ಯುತನಾಗು, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಪಾಲಿಸದಿರು, ವಿಮುಖನಾಗು.

हटवया, हवा–पु. हाट में बैठकर सौदा बेचनेवाला, दूकानदार । ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸರಕು ಮಾರುವವ,ಅಂಗಡಿಕಾರ, ವ್ಯಾಪಾರಿ.

हटवाई– स्त्री. क्रयविक्रय । ಮಾರಾಟ, ವ್ಯಾಪಾರ.

हटवाना– सक्रि हटाने का काम दूसरे से

कराना । ಸರಿಸು, ತೊಲಗಿಸು, ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸು, ನೂಕು, ಅಗಲಿಸು.

हटवार– पु. सौदागर, व्यापारी । ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ, ಅಂಗಡಿಕಾರ.

हटाना– सक्रि दूर कराना, खिसकाना, डिगाना । ಅಗಲಿಸು, ಬೇರ್ಪಡಿಸು, ಸರಿಸು, ಜರುಗಿಸು, ತೊಲಗಿಸು, ತಳ್ಳು, ನೂಕು, ದಬ್ಬು, ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸು, ತೊಲಗಿಸು, ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಭಂಗ ಮಾಡಿಸು.

हटुआ–पु. दूकानदार, अन्न तौलनेवाला। ಅಂಗಡಿಕಾರ, ಕಾಳು ಅಳೆಯುವವ.

हटौती– स्त्री. शरीर की गठन । ಶರೀರ ರಚನೆ, ಮೈಕಟ್ಟು.

हट्ट– पु हाट, दूकान । ಪೇಟೆ, ಸಂತೆ, ಅಂಗಡಿ.

हट्टाकट्टा, हट्टाबट्टा– वि. हृष्टपुष्ट, मोटा-ताजा । ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾದ, ಗಡುತರ, ಕೊಬ್ಬಿದ, ಬಲಿಷ್ಠ

हट्टी– स्त्री. दूकान । ಅಂಗಡಿ.

हठ– पु. दुराग्रह, प्रतिज्ञा, प्रण, टेक । ದುರಾಗ್ರಹ, ಹಟ, ಮೊಂಡಾಟ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ, ಮುಷ್ಕರ, ದೃಢವಾಗಿರು-ವಿಕೆ.

—पकडना = दुराग्रह करना। ದುರಾಗ್ರಹ ಮಾಡು, ಹಟ ಮಾಡು.

हठधर्म– पु दुराग्रह, कट्टरता। ದುರಾಗ್ರಹ.

हठधर्मी– पु दुराग्रही । ಹಟಮಾರಿ, ದುರಾಗ್ರಹಿ.

हठना– अक्रि हठ करना । ಹಟಹಿಡಿ, ದುರಾಗ್ರಹ ಮಾಡು, ಮೊಂಡತನ ಮಾಡು, ಮುಷ್ಕರ ಹಿಡಿ.

हठशील– वि दे 'हठी'।

हठात्– क्रिवि हठपूर्वक, दुराग्रह से, अवश्य । ಹಠಾತ್ತಾಗಿ, ಹಟಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ದುರಾಗ್ರಹದಿಂದ, ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ, ಅವಶ್ಯವಾಗಿ.

हठिका–स्त्री. कोलाहल । ಕೋಲಾಹಲ.

हठी–वि हठ करनेवाला । ಹಟಮಾರಿ, ಚಂಡಿಖೋರ, ಮೊಂಡ.

हटीला– वि दृढ़ संकल्पवाला, हठी । ದೃಢ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯುವ, ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪದವ, ಹಟಮಾರಿ, ಚಂಡಿಖೋರ, ಮೊಂಡ.

हड– स्त्री. एक बड़ा वृक्ष तथा उस के फल, एक आभूषण । ಅಳಲೆಕಾಯಿ ಮರ, ಅಳಲೆಕಾಯಿ, ಒಂದು ಆಭರಣ

हडकंप– पु हलचल । ಕೋಲಾಹಲ, ಗದ್ದಲ, ದಾಂಧಲೆ, ಗಲಭೆ.

हडक– स्त्री गहरी चाह, उत्कट अभिलाषा । ಹಂಬಲ, ಉತ್ಕಟ ಇಚ್ಛೆ, ಬಲವಾದ ಆಸೆ.

हडकना– अक्रि व्याकुल होना । ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು, ಹಂಬಲಿಸು.

हडकाना– सक्रि किसी के पीछे लगाना, व्याकुल बनाना । ಹಂಬಲ ಹುಟ್ಟಿಸು, ಹಾತೊರೆಯಿಸು.

हडकाया– वि जो किसी चीज को प्राप्त

करने के लिये व्याकुल हो, पागल । ಹಂಬಲಿಸಿದವ,ಹಾತೊರೆಯುವವ, ಒಂದು ವಸ್ತುವಿಗಾಗಿ ಹು ಚ್ಚು ಹಿಡಿದವ.

हडगीला–वि. एक पक्षी । ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ.

हडजोड– पु. एक लता । ಒಂದು ಬಳ್ಳಿ.

हडताल– स्त्री किसी बातपर असंतोष प्रकट करने के लिये दूकान बंद करना या काम बंद करना । ಹರತಾಳ, ಅಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಅಂಗಡಿ ಮುಚ್ಚುವಿಕೆ ಅಥವಾ ತಾವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವಿಕೆ.

हडना– अक्रि. तौल में जाचा जाना । ತೂಗಲ್ಪಡು, ತೂಕ ಮಾಡಲ್ಪಡು.

हडप–वि निगला हुआ, अनुचित रीति से किया हुआ । ನುಂಗಿದ, ಎತ್ತಿ ಹಾಕಿದ, ಗಿಳಂಕೃತ ಮಾಡಿದ, ಅನುಚಿತ ರೀತಿಯಿಂದ ತೆಗೆದು- ಕೊಂಡ.

हडपना–सक्रि. खा जाना, अनुचित रीति से ले लेना । ತಿಂದು ಹಾಕು,ನುಂಗಿ ಬಿಡು, ಜೀರ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಗಿಳಂಕೃತ ಮಾಡು, ಅನುಚಿತ ರೀತಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು.

हडफूटन– पु. हड्डियों में पीड़ा । ಎಲು ಬಿನ ನೋವು.

हडबड़– स्त्री दे. 'हड़बड़ी' ।

हड़बडाना– अक्रि. जल्दी करना, आतुर होना । ತ್ವರೆಮಾಡು, ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಾಡು, ಆತುರ ಪಡು. सक्रि. जल्दी करने के लिये प्रेरित करना । ಆತುರ ಪಡಿಸು, ಅವಸರ ಪಡಿಸು, ತ್ವರೆಮಾಡಿಸು,ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಾಡಿಸು

हड़बडिया– वि उतावला । ಆತುರ ಪಡುವವ, ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಾಡುವವ, ದುಡುಕಿನವ, ತ್ವರೆ ಮಾಡುವವ.

हड़बडी– स्त्री. उतावलापन, शीघ्रता । ಲಗುಬಗೆ, ಅವಸರ,ತ್ವರೆ,ಗಡಿಬಿಡಿ, ಆತುರ, ಶೀಘ್ರತೆ,ಭರ,ಸಂಭ್ರಮ.

हडहडाना– सक्रि उतावलापन से दूसरे को व्यग्र करना । ಅವಸರ ಪಡಿಸು, ಆತುರಪಡಿಸು,ಗಡಿಬಿಡಿಮಾಡಿಸು.

हडावरि, हड़ावल– स्त्री हड्डियो का समूह या माला, अस्थिपंजर। ಎಲು ಬಿನ ಸಮೂಹ, ಎಲುವಿನ ಮಾಲೆ, ಅಸ್ಥಿಪಂಜರ, ಎಲುವಿನ ಹಂದರ.

हडीला– वि. हड्डीवाला, अत्यंत दुर्बल । ಎಲುಬಿನ, ಎಲುಬುಳ್ಳ, ಬಹಳ ದುರ್ಬಲ.

हड्डा–पु बर्रे, मधुमक्खी की तरह का एक कीडा। ಕಣಜದ ಹುಳು, ಹೆದ್ದುಂಬಿ

हड्डी– स्त्री. अस्थि, वंश । ಎಲುಬು, ಎಲುವು, ಅಸ್ಥಿ.

—तोड़ना = बहुत मारना पीटना । ಬಹಳ ಹೊಡೆ, ಒಳಿತಾಗಿ ಥಳಿಸು, ಎಲುವು ಮುರಿ.

हड्डियाँ निकल आना= अति दुर्बल हो जाना । ಬಹಳ ದುರ್ಬಲನಾಗು, ಅಶಕ್ತನಾಗು.

हत– वि मारा हुआ, नष्ट किया हुआ, आशाहीन, रहित । ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ, ಕೊಂದ, ನಾಶ ಮಾಡಿದ, ಹಾಳು ಮಾಡಿದ, ಆಶಾಹೀನ, ರಹಿತ.

हतक– वि. पापी । ಪಾಪಿಷ್ಟ. स्त्री अप्रतिष्ठा । ಅವಮಾನ, ಅನಾದರ.

हतज्ञान– वि. संज्ञारहित, ज्ञानशून्य । ಸಂಜ್ಞಾರಹಿತ, ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದ, ಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯ.

हतदैव– वि. भाग्यहीन, अभागा । ಭಾಗ್ಯಹೀನ, ದುರ್ದೈವಿ.

हतना– सक्रि. वध करना, मारना, नष्ट करना । ಕೊಲ್ಲು, ವಧೆ ಮಾಡು, ಹೊಡೆ, ಪ್ರಹಾರ ಮಾಡು, ನಾಶ ಮಾಡು.

हतप्रभ– वि जिस की कांति नष्ट हो गयी हो । ಕಾಂತಿಹೀನ, ನಿಷ್ಪ್ರಭ.

हतबुद्धि– वि बुद्धिहीन, मूर्ख । ಬುದ್ಧಿ ಹೀನ, ಮೂರ್ಖ

हतभागा, हतभागी, हतभाग्य– वि. ಭಾಗ್ಯಹೀನ, ದುರ್ದೈವಿ, ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ.

हतवाना–सक्रि वध कराना। ಕೊಲ್ಲಿಸು

हतवीर्य– वि बलहीन, शक्तिहीन । ಬಲಹೀನ, ಶಕ್ತಿಹೀನ.

हता– स्त्री. व्यभिचारिणी स्त्री । ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣಿ,ಕೆಟ್ಟ ಆಚರಣೆಯುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀ

हताना– सक्रि दे 'हतवाना'।

हताश– वि. निराश । ನಿರಾಶನಾದ, ಆಶೆಗುಂದಿದ.

हताहत– वि मारे गये और घायल । ಗಾಯಗೊಂಡ, ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ.

हतोत्साह– वि जिस को कुछ करने का उत्साह न रह गया हो । ಉತ್ಸಾಹ ಹೀನ, ಉತ್ಸಾಹ ನೀಗಿದ

हत्थ– पु. हाथ । ಕೈ.

हत्था–पु मूठ, खेतों मे पानी पटाने का एक औजार, केले के फलों का गुच्छा, हाथ का छाप । ಹಿಡಿಕೆ,ಹಿಡಿ,ಕಾವು, ನೀರು ಹಾಯಿಸುವ ಹಲಿಗೆಯ ತುಂಡು, ಬಾಳೆಯ ಗೊನೆ, ಕೈ ಮುದ್ರೆ.

हत्थी– स्त्री मूठ । ಹಿಡಿ,ಹಿಡಿಕೆ,ಕಾವು.

हत्थे– क्रिवि. हाथ मे । ಕೈಯಲ್ಲಿ.

हत्या– स्त्री. वध, झंझट । ವಧೆ,ಖೂನಿ, ಕೊಲೆ, ಜಂಜಟ, ರಗಳೆ.

हत्यार, हत्यारा– वि. हत्या करनेवाला । ಕೊಲೆಗಾರ, ಕೊಲೆಗಡಕ.

हत्यारिन– स्त्री हत्या करनेवाला । ಕೊಲೆಪಾತಕಿ, ಕೊಲ್ಲುವವಳು.

हत्यारी– स्त्री. हत्यारिन, हत्या करने का पाप । ಕೊಲೆಪಾತಕಿ, ಕೊಲೆ ಮಾಡುವ ಪಾಪ.

हथ– पु. 'हाथ' शब्द का संक्षिप्त रूप, समस्त पदों में इस का प्रयोग होता है । 'हाथ' ಶಬ್ದದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ, ಸಮಸ್ತ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.

हथकंडा– पु हस्तलाघव, चालाकी । ಹಸ್ತಲಾಘವ, ಗುಪ್ತತಂತ್ರ, ಕೈಚಳಕ.

हथकडी– स्त्री. कैदियों के हाथो में पहिराने का लोहे का कडा । ಬೇಡಿ, ಕೈದಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೊಡಿಸುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಬಳೆ, ಸಂಕೋಲೆ.

हथछुट– वि जिस को जल्द मार बैठने का अभ्यास हो । ಎರಡನೆಯವರನ್ನು ಬೇಗನೆ ಬಡಿದುಬಿಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವುಳ್ಳವ.

हथधरी– स्त्री. सहारा लेने की लकड़ी । ಊರುಗೋಲು,ಆಧಾರದಕೋಲು

हथनाल–पु. गजनाल । ಆನೆಯಮೇಲೆ ಹೇರುವ ತೋಪು, ಫಿರಂಗಿ

हथनी, हथिनी– स्त्री हाथी की मादा । ಹೆಣ್ಣಾನೆ.

हथफूल– स्त्री एक गहना, एक प्रकार की अग्निक्रीडा । ಮಣಿಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಒಂದು ಆಭರಣ, ಜೇನು, ಒಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಬಾಣಬಿರುಸು, ಮದ್ದು ಸುಡುವಿಕೆ, ಅಗ್ನಿಕ್ರೀಡೆ.

हथफेर– पु. प्रेम से किसी के शरीर पर हाथ फेरना, किसी का धन उडा लेना, क्षणिक ऋण, अदला-वदला । ಕೈಯಾಡಿಸುವಿಕೆ, ನೇವರಿಸುವಿಕೆ, ಹಣ ಎತ್ತಿಹಾಕುವಿಕೆ, ಕೈಚಳಕ, ಕೈಗಡ.

हथरकी–स्त्री. चमड़े की थैली । ಚರ್ಮದ ಚೀಲ.

हथली–स्त्री. चरखा चलाने का मुठिया । ಚರಖ ತಿರುಗಿಸುವ ಹಿಡಿಕೆ.

हथलेवा, हथलेवा– पु. पाणिग्रहण । ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ, ಮದುವಣಿಗನು ವಧುವಿನ ಕೈಯನ್ನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಕಾರ

हथवॅास–पु. पतवार, डाडा । ಚುಕ್ಕಾಣಿ, ಹುಟ್ಟು.

हथसांकर– पु दे 'हथफूल'।

हथसार– स्त्री हाथी रखने का स्थान । ಗಜಶಾಲೆ.

हथा– स्त्री हाथ का छापा । ಪೂಜಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಕೈಯ ಬೆರಳುಗಳ ಗುರುತು, ಪಂಜೆಯ ಮುದ್ರೆ, ಕೈಯ ಛಾವ.

हथिनी– स्त्री दे. 'हथनी'।

हथिया– पु. हस्त नक्षत्र । ಹಸ್ತನಕ್ಷತ್ರ.

हथियाना– सक्रि हाथ में लेना या पकडना, अधिकार में करना, धोका देकर दूसरे की वस्तु ले लेना । ಹಿಡಿ, ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳು, ವಶಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು, ಆಕ್ರಮಿಸು, ಅಪಹರಿಸು.

हथियार– पु औज़ार, उपकरण, शस्त्र । ಉಪಕರಣ, ಸಲಕರಣೆ, ಆಯುಧ, ಅಸ್ತ್ರಶಸ್ತ್ರ.

हथियारबंद– वि शस्त्रधारी । ಶಸ್ತ್ರಧಾರಿ, ಶಸ್ತ್ರ ಹಿಡಿದವ.

हथेरा–पु. पानी सींचने का अेक औजार। ನೀರು ಹಾಯಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮರದ ತಟ್ಟೆ, ನೀರುಣ್ಣಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಹಲಗೆ

हथेरी– स्त्री दे 'हथैली'।

हथेली, हथोरी– स्त्री. करतल । ಅಂಗೈ, ಕರತಲ, ಅಡಿಗೈ.

हथेव– पु हथौडी । ಕೊಡತಿ, ಸುತ್ತಿಗೆ.

हथौटी– स्त्री हस्तकौशल, किसी कार्य में लगने का ढंग । ಹಸ್ತಕೌಶಲ, ಕೈ ಚಳಕ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ರೀತಿ, ಜಾಣತನ.

हथौडा– पु. ठोंकने पीटने का औजार । ಸುತ್ತಿಗೆ, ಕೊಡತಿ.

हथौडी– स्त्री छोटा हथौडा।ಚಿಕ್ಕ ಸುತ್ತಿಗೆ, ಚಿಕ್ಕ ಕೊಡತಿ

हथ्यार– पु दे 'हथियार'।

हथ्याना– सक्रि दे 'हथियाना'।

हद– स्त्री. सीमा, मर्यादा, चरम संख्या या परिमाण । ಸೀಮೆ, ಗಡಿ, ಎಲ್ಲೆ, ಮೇರೆ, ಹದ್ದು, ಮಿತಿ, ಮಟ್ಟು, ಪರಮಾವಧಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಥವಾ ಪರಿಮಾಣ.

—बांधना = सीमा निर्धारित करना । ಸೀಮೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸು, ಎಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟು.

—से ज्यादा = बहुत अधिक। ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು, ಮಿತಿಮೀರಿ.

—व हिसाब नहीं = अत्यंत । ಮಿತಿಯಿಲ್ಲದ, ಅತ್ಯಂತ, ಸೀಮಾಹೀನ.

हदबदी– स्त्री. सरहद, सीमाबंदी । ಸರಹದ್ದು, ಸೀಮೆ, ಮೇರೆಕಲ್ಲು, ಬಾಂದುಗಲ್ಲು.

हदीस–स्त्री मुसलमानों का एक धर्मग्रंथ, नयी बात । ಮುಸಲ್ಮಾನರ ಒಂದು ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ, ಮೊಹಮ್ಮದ ಪೈಗಂಬರರ ವಚನಸಂಗ್ರಹ.

हनना– सक्रि. मार डालना, पीटना । ಕೊಲ್ಲು, ವಧೆಮಾಡು, ಹೊಡೆ, ಬಡಿ

हनवाना - सक्रि. हनने का कार्य दूसरे से कराना । ಕೊಲ್ಲಿಸು, ಹೊಡೆಯಿಸು, ಬಡಿಸು.

हनील– पु केतकी । ಕೇದಗೆ.

हनु–स्त्री चिबुक, ठुड्डी । ಗದ್ದ, ಚಿಬುಕ, ಕದಪು.

हनोज़– क्रिवि अभीतक, आजतक । ಈ ತನಕ, ಇನ್ನೂ, ಈವರೆಗೆ.

हन्त– अव्य. दे. 'हंत'।

हन्ता– पु. हत्यारा । ಕೊಲೆಗಡಕ, ಕೊಲ್ಲುವವ.

हप– पु झट से मुँह में लेकर निगलने का शब्द । ನುಂಗುವಿಕೆ

—कर जाना = मुँह में डालकर झट से खा जाना । ಠಟಕ್ಕನೆ ನುಂಗಿಬಿಡು, ಗಡಪು ಮಾಡು.

हपटाना– अक्रि हाँफना । ತೇಕು, ಏದು, ಮೇಲುಸಿರುಬಿಡು.

हफ्त– वि सात । ಏಳು, ಸಪ್ತ.

हफ्ता– पु. सप्ताह । ಸಪ್ತಾಹ, ವಾರ.

हबकना– अक्रि. खाने या काटने के लिये झट से मुँह खोलना । ಬಾಯಿಬಿಡು, ಏನಾದರೂ ತಿನ್ನಲು ಅಥವಾ ಕಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಾಯಿ ತೆರೆ सक्रि. दाँतो से काट खाना । ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ಕಡಿ, ಕಚ್ಚು, ಕಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳು.

हबरदबर, हबरहबर–क्रिवि. उतावलेपन

से, हड़बड़ी से। ತ್ವರೆಯಿಂದ, ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಂದ, ಅವಸರದಿಂದ, ಬೇಗ ಬೇಗನೆ

हबराना– अक्रि दे 'हड़बड़ाना'।

हबश– पु हबशियो के रहने का देश। ಅಬಿಸೀನಿಯಾ ದೇಶ.

हबशी– पु हबश देश का निवासी। ಅಬಿಸೀನಿಯಾ ದೇಶದವ, ಹಬಸೀ, ನಿಗ್ರೋಜನ.

हबीब–पु मित्र, प्रिय। ಮಿತ್ರ, ಗೆಳೆಯ, ಪ್ರಿಯ.

हबूब-पु बुलबुला, तुच्छ बात। ನೀರಿನ ಗುಳ್ಳೆ, ತುಚ್ಛ ಮಾತು.

हब्बा– पु अन्न का दान, बहुत ही अल्प अंश। ಕಣ, ಅಣು, ಚಿಕ್ಕ ತುಂಡು.

हब्बाडब्बा–पु. बच्चों की एक बीमारी। ಮಕ್ಕಳ ಒಂದು ರೋಗ.

हब्शी– पु दे. 'हबशी'।

हब्स–पु बद या कैद करने की अवस्था, कैदखाना, उम्मस। ಬಂಧನ, ಸೆರೆ, ಸೆರೆಯಲ್ಲಿಡುವಿಕೆ, ಸೆರೆಮನೆ, ಕಾರಾಗೃಹ, ಸೆಕೆ, ಗಮ್ಮು.

हम– सर्व 'मैं' का बहुवचन। ನಾವು पु अहंकार, घमंड। ಅಹಂಕಾರ, ಅಭಿಮಾನ, ಗರ್ವ.

हम– अव्य भी, आपस में। ಕೂಡ, ಸಹ, ಸಂಗಡ, ಪರಸ್ಪರ. प्रत्य एक प्रत्यय जो साथी या शरीक का अर्थ देता है। ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯಯ, ಇದು ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಹತ್ತುವದರಿಂದ ಸಂಗಡಿಗ ಅಥವಾ ಪಾಲುಗಾರ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. (ಉದಾ .– हमदर्द)

हमअसर– वि समकालीन। ಸಮಕಾಲೀನ.

हमउम्र– वि समवयस्क। ಓರಿಗೆಯ, ಒಂದೇ ವಯಸ್ಸಿನ.

हमज़ात– वि. सजातीय। ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ, ಸಜಾತೀಯ.

हमजुल्फ–पु साली का पति। ಷಡ್ಡಕ, ಹೆಂಡತಿಯ ಸಹೋದರಿಯ ಗಂಡ

हमजोली–पु समवयस्क, साथी। ಸಮವಯಸ್ಕ, ಓರಿಗೆಯವ, ಒಡನಾಡಿ, ಸಂಗಡಿಗ, ಜೊತೆಗಾರ, ಸಂಗಾತಿ.

हमता–पु. अहंकार। ಅಹಂಕಾರ, ಗರ್ವ.

हमदम– वि घनिष्ठ मित्र। ಘನಿಷ್ಠ ಮಿತ್ರ, ಜೀವದ ಗೆಳೆಯ

हमदर्द– पु सहानुभूति रखनेवाला। ಸಹಾನುಭೂತಿಯುಳ್ಳವ.

हमदर्दी– स्त्री सहानुभूति। ಸಹಾನುಭೂತಿ.

हमदीवार– वि पड़ोसी। ನೆರೆಯವ.

हमनाम– वि एक ही सा नाम रखनेवाला। ಒಂದೇ ಹೆಸರುಳ್ಳ.

हमपेशा– वि सहव्यवसायी। ಒಂದೇ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವವ, ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ.

हमराह–वि साथ चलनेवाला। ಸಂಗಡ ನಡೆಯುವ, ಜೊತೆಯ, ಸಹಚರ.

हमराही– स्त्री. साथी। ಜೊತೆಗಾರ,

ಸಹಚರ, ಸಂಗಾತಿ.

हमल– पु. भार, गर्भ। ಭಾರ, ಗರ್ಭ, ಬಸುರು.

हमला– पु आक्रमण, चढाई, आघात। ಆಕ್ರಮಣ, ದಾಳಿ, ಎರಗುವಿಕೆ, ಆಘಾತ, ಹೊಡೆತ.

हमवतन– वि. स्वदेशी। ಸ್ವದೇಶದ, ಸ್ವದೇಶಿ.

हमवार–वि समतल। ಸಮತಲವಾದ, ತಗ್ಗುದಿನ್ನೆಗಳಿಲ್ಲದ, ಸವಾಟ, ಚಪ್ಪಟೆಯಾದ.

हमशीर, हमशीरा– स्त्री. वहन। ಸಹೋದರಿ, ಅಕ್ಕ ಅಥವಾ ತಂಗಿ

हमसबक़– वि. साथ में पढ़नेवाला। ಸಹಪಾಠಿ, ಸಹಾಧ್ಯಾಯಿ.

हमसर– वि वरावर का, जोड़ का। ಸರಿಜೋಡಿಯ, ಸಮಾನವಾದ, ಓರಿಗೆಯ.

हमसरी– स्त्री वरावरी, समानता। ಸಮಾನತೆ, ಸರಿಜೋಡಿ

हमसाज़– पु मित्र, दोस्त। ಮಿತ್ರ, ಗೆಳೆಯ, ಜೊತೆಗಾರ.

हमसाया– वि पड़ोसी। ನೆರೆಯವ, ಪಕ್ಕದವ.

हमसिन– वि. समवयस्क। ಸಮವಯಸ್ಕ, ಓರಗೆಯ.

हमहमी– स्त्री. दे. 'हमाहमी'।

हमा– वि कुल, पूरा। ಎಲ್ಲ, ಒಟ್ಟು, ಪೂರ್ಣ, ಸಮಸ್ತ.

हमादाँ– वि. सर्वज्ञ। ಸರ್ವಜ್ಞ, ಎಲ್ಲ ಬಲ್ಲವ.

हमाम– पु. दे 'हम्माम'।

हमामदस्ता– पु. दवा आदि कूटने का लोहे का पात्र। ಕಲ್ಪತ್ತು, ಒರಳು, ಕಲಬತ್ತು.

हमायल– स्त्री. वह परतला जो गले में पहना जाता है, गले में पहनी हुयी कोई वस्तु। ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ತೊಗಲಿನ ಪಟ್ಟಿ, ಕತ್ತಿಯ ಬಾರು, ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ವಸ್ತು, ತಾಯಿತದಂತೆ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಚಿಕ್ಕ ಕುರಾನ.

हमारा– सर्व. 'हम' का संबंध कारक रूप। ನಮ್ಮ.

हमाहमी– स्त्री. स्वार्थपरता, अहंकार। ಸ್ವಾರ್ಥಪರತೆ, ಅಹಂಕಾರ.

हमें– सर्व. हमको। ನಮಗೆ,ನಮ್ಮನ್ನು.

हमेल–स्त्री. एक तरह की माला। ಒಂದು ತರದ ಮಾಲೆ, ಪುತ್ಥಳಿ ಸರ.

हमेव– पु अभिमान, अहंकार। ಅಭಿಮಾನ, ಅಹಂಕಾರ.

हमेशा–क्रिवि. सर्वदा, नित्य। ಯಾವಾಗಲೂ,ಸದಾ, ನಿತ್ಯ, ಸರ್ವದಾ.

हमेस– क्रिवि. दे 'हमेशा'।

हमैं– सर्व दे. 'हमें'।

हम्माम– पु. स्नानागार। ಸ್ನಾನಗೃಹ, ಜಳಕದ ಮನೆ.

हम्माल– पु भार ढोनेवाला, कुली। ಹಮಾಲ, ಕೂಲಿಯವ, ಹೊರೆ ಹೊರುವವ, ಗಂಟು ಹೊತ್ತು

ಒಯ್ಯುವವ.

हया– स्त्री लज्जा। ಲಜ್ಜೆ, ನಾಚಿಕೆ, ಸಂಕೋಚ.

हयात– स्त्री जीवन। ಜೀವನ,ಬಾಳು.

हयादार– वि लज्जाशील । ನಾಚು-ವವ,ನಾಚಿಕೆಪಡುವವ, ಸಂಕೋಚ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು.

हर– वि प्रत्येक । ಪ್ರತಿಯೊಂದು, ಒಂದೊಂದು.

हर– पु महादेव, अग्नि, गदहा, भाग, हल। ಮಹಾದೇವ, ಶಿವ, ಅಗ್ನಿ, ಕತ್ತೆ, ಭಾಗ, ನೇಗಿಲು. वि छीनने वाला, लूटनेवाला, वाहक। ಕಸಿದು ಕೊಳ್ಳುವವ, ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆಯು ವವ,ದೋಚಿಕೊಳ್ಳುವವ,ವಾಹಕ, ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವವ.

हरएँ– क्रिवि धीरे से । ಸಾವಕಾಶ-ವಾಗಿ, ಮೆಲ್ಲಗೆ.

हरकत– स्त्री. गति, चाल,चेष्टा,नटखट-पन। ಗತಿ,ಚಲನೆ, ಕಾರ್ಯ,ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಪ್ರಯತ್ನ, ತುಂಟತನ.

हरकना– सक्रि रोकना, मना करना । ತಡೆ, ನಿಲ್ಲಿಸು, ನಿಷೇಧಿಸು.

हरकारा– पु चिट्ठीपत्री ले जानेवाला, डाकिया, दूत । ಕಾಗದ ಪತ್ರ ಒಯ್ಯುವವ, ಓಲೆಕಾರ, ಹರಿಕಾರ, ಅಂಚೆಯಾಳು, ದೂತ.

हरख– पु हर्ष। ಹರ್ಷ, ಆನಂದ.

हरखना– अक्रि आनंदित होना । ಹರ್ಷಿಸು, ಆನಂದಿತನಾಗು.

हरखाना– अक्रि दे 'हरखना'। सक्रि. हरखाना। ಆನಂದಗೊಳಿಸು, ಹಿಗ್ಗಿಸು.

हरगिज़– क्रिवि कदापि। ಸುತರಾಂ, ಎಂದಿಗೂ.

हरचंद–क्रिवि बहुत। ಬಹಳ,ಅನೇಕ.

हरज– पु. पारद। ಪಾರಜ, ಪಾದರಸ.

हरज, हरजा– पु नुकसान, उपद्रव, झगडा, बाधा। ಹಾನಿ, ನಷ್ಟ,ಉಪ ದ್ರವ, ಗೊಂದಲ, ಜಗಳ, ಬಾಧೆ, ಅಡ್ಡಿ, ವಿಘ್ನ.

हरजाई– वि आवारा, दुश्चरित्र स्त्री । ಪೋಲಿ, ಅಲೆಯುವ, ಒಂದೇಕಡೆಗೆ ನಿಲ್ಲದವ, ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುಗುವವ, ಹಾದರಗಿತ್ತಿ, ಕೆಟ್ಟನಡತೆಯ ಸ್ತ್ರೀ.

हरजाना– पु क्षतिपूर्ति । ಹಾನಿ ತುಂಬುವಿಕೆ, ಕ್ಷತಿಪೂರ್ತಿ, ಪರಿ-ಹಾರ ದ್ರವ್ಯ.

हरट्ट– वि हट्टाकट्टा। ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟ, ಕೊಬ್ಬಿದ, ಬಲಿಷ್ಟ.

हरण– पु संहार, नाश लूटना, विभाग करना। ಸಂಹಾರ, ನಾಶ, ಕಸಿದು ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ದೋಚಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ಕನ್ನ ಹಾಕುವಿಕೆ,ಭಾಗಮಾಡುವಿಕೆ.

हरताधर्ता– पु पूर्ण अधिकारी। ಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳವ, ರಕ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ನಾಶವನ್ನು ಮಾಡುವ (ಎರಡೂ) ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳವ.

हरतार, हरताल–पु. एक खनिजपदार्थ, हडताल। ಹರಿದಳ, ಹರತಾಳ,

ಮುಷ್ಕರ.
हरतेज– पु पारद । ಪಾದರಸ, ಪಾರಜ
हरदिया– वि हलदी के रंगका, पीला । ಅರಸಿಣ ಬಣ್ಣದ, ಹಳದಿ.
हरदी– स्त्री हलदी । ಅರಸಿಣ.
हरना– सक्रि छीनना, लूटना, हटाना, दूर करना । ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳು, ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳು, ಅಪಹರಿಸು, ಸುಲಿದುಕೊಳ್ಳು, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು, ನಿವಾರಿಸು, ಬೇರೆ ಮಾಡು, ದೂರು ಮಾಡು. अक्रि थकना, हारना । ದಣಿ, ಶಿಥಿಲವಾಗು, ಸೋಲು. पु. मृग । ಚಿಗರೆ, ಜಿಂಕೆ.
हरनी– स्त्री मादा हरिण । ಹೆಣ್ಣು ಜಿಂಕೆ, ಹೆಣ್ಣು ಚಿಗರೆ.
हरनौटा– पु हरिण का बच्चा । ಚಿಗರೆಯ ಮರಿ, ಜಿಂಕೆಯ ಮರಿ.
हरपा– पु. सुनारों का तराजू रखने का डब्बा । ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರ ತಕ್ಕಡಿ ಇಡುವ ಡಬ್ಬಿ.
हरफ़– पु अक्षर । ಅಕ್ಷರ, ವರ್ಣ.
हरफारेवडी, हरफ़ारयोरी– स्त्री. एक पेड या उसका फल । ಒಂದು ಗಿಡ ಹಾಗೂ ಅದರ ಹಣ್ಣು.
हरबर– क्रिवि शीघ्र । ಕೂಡಲೇ, ಬೇಗನೆ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ.
हरबराना– अक्रि. शीघ्रता करना, हडबडाना । ತ್ವರೆ ಮಾಡು, ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಾಡು, ಆತುರಗೊಳ್ಳು.
हरबा– पु हथियार । ಆಯುಧ, ಶಸ್ತ್ರ.
हरबोंग– वि उजड्ड । ದಡ್ಡ. ಹೆಡ್ಡ पु. अंधेर, गंवार, मूर्ख, कुशासन । ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಮೂರ್ಖ, ದಡ್ಡ, ಹೆಡ್ಡ, ಗಾವಿಲ, ಕೆಟ್ಟ ಆಳಿಕೆ, ಕುಶಾಸನ
हरम– पु अंतःपुर । ಅಂತಃಪುರ. स्त्री रखैल, बीबी । ಉಪಪತ್ನಿ, ಇಟ್ಟುಕೊಂಡವಳು, ಹೆಂಡತಿ, ಪ್ರಿಯಳು
हरमज़दगी– स्त्री दुष्टता, पाजीपन । ದುಷ್ಟತನ.
हरमसरा– पु अंतःपुर । ಅಂತಃಪುರ.
हरयाल– स्त्री दे 'हरियाली'।
हरवल– स्त्री. हलवाहो को विना व्याज के दिया हुआ धन । ರೈತರಿಗೆ ಬಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ. पु सेना का अग्रभाग, अगुआ । ಮುಂದಳ, ಸೈನ್ಯದ ಮುಂಭಾಗ, ಮುಖಂಡ, ನಾಯಕ.
हरवली–स्त्री. सेना का नेतृत्व । ಸೈನ್ಯದ ನೇತೃತ್ವ, ಸೈನ್ಯಾಧಿಪತ್ಯ.
हरवा– पु. हार । ಹಾರ, ಮಾಲೆ. वि हलका, हरुआ । ಹಗುರಾದ.
हरवाना– सक्रि. हराना । ಸೋಲಿಸು. अक्रि. शीघ्रता करना । ಆತುರ ಪಡು, ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಾಡು.
हरवाह, हरवाहा–पु. हल चलानेवाला । ರೈತ, ಉಳುವವ, ಭೂಮಿ ಸಾಗು ಮಾಡುವವ. ಬೇಸಾಯಗಾರ.
हरवाही–स्त्री हरवाहे का काम या उसकी मजदूरी । ಆರಂಭ, ಸಾಗುವಳಿ, ನೇಗಿಲು ಹೊಡೆಯುವ ಕೆಲಸ

ಅಥವಾ ಕೆಲಸದ ಕೂಲಿ

हरष–.पु. हर्ष । ಹರ್ಷ, ಆನಂದ, ಸಂತೋಷ.

हरषना– अक्रि प्रसन्न होना । ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು, ಆನಂದಿತನಾಗು, ಸಂತೋಷಗೊಳ್ಳು.

हरषाना– अक्रि दे 'हरषना'। सक्रि प्रसन्न करना । ಹರ್ಷಗೊಳಿಸು, ಆನಂದಪಡಿಸು.

हरस, हरसा– पु. दे 'हरिस'।

हरसिंगार– पु. परजाता। ಪಾರಿಜಾತ.

हरहा– पु. भेड़िया । ತೋಳ. वि हैरान करनेवाला । ವ್ಯಾಕುಲಗೊಳಿಸುವ, ತುಂಟ.

हरहाई–स्त्री वह नटखट गाय जो इधर उधर भागती फिरती है । ತುಂಟ ಆಕಳು, ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಿ ಹೋಗುವ ಆಕಳು.

हरहार–पु शिव का हार, सर्प। ಮಹಾದೇವನ ಹಾರ, ಸರ್ಪ.

हरॉस– स्त्री हलका ज्वर, भय, दु.ख । ಮಂದ ಜ್ವರ, ಭಯ, ಅಂಜಿಕೆ, ದುಃಖ.

हरा–वि. सब्ज, घास या पत्ती के रंग का, प्रसन्न, प्रफुल्ल, कच्चा, ताजा, सजीव । ಹಸುರಾದ, ಹರಿತ, ಹಚ್ಚಗಿರುವ ಹುಲ್ಲು ಬಣ್ಣದ, ಪ್ರಸನ್ನ, ಆನಂದಿತ, ಪ್ರಫುಲ್ಲ, ಪಕ್ವವಾಗದ, ತಾಜಾ, ನವ, ಹೊಸ, ಸಜೀವ. पु. हराचारा, हार। ಹಸಿರು ಮೇವು, ಹಾರ, ಮಾಲೆ स्त्री पार्वतीजी । ಪಾರ್ವತೀದೇವಿ.

—बाग– पु मृगतृष्णा । ಮೃಗಜಲ, ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಆಶೆ.

—भरा वि प्रफुल्ल, नवीन । ಪ್ರಫುಲ್ಲವಾದ,ನಳನಳಿಸುವ, ಕಳಕಳಿಸುವ.

हराई– स्त्री हार, हरे होने का भाव या स्थिति । ಸೋಲು, ಸೋಲುವಿಕೆ, ಹಸುರು, ಹಸುರಾಗಿರುವಿಕೆ.

हराना– सक्रि परास्त करना, थकाना । ಸೋಲಿಸು, ವಿಫಲ ಪಡಿಸು, ಪರಾಜಯಗೊಳಿಸು, ದಣಿಸು.

हरापन–पु हरे होने का भाव। ಹಸುರು, ಹಸುರಾಗಿರುವಿಕೆ.

हराम– वि निषिद्ध, अनुचित, बुरा । ನಿಷಿದ್ಧವಾದ, ಅನುಚಿತ, ಕೆಟ್ಟ, ದೂಷಿತ. पु वह वस्तु या बात जिसका धर्म शास्त्रों में निषेध हो, सूअर । ಧರ್ಮ ವಿರುದ್ಧ ಕೆಲಸ, ಅನಾಚಾರ, ಅಧರ್ಮ, ಹಂದಿ.

—का = मुफ्तका, जो बेईमानी से प्राप्त हो । ಪುಕ್ಕಟೆಯ, ಅಧರ್ಮದಿಂದ ದೊರಕಿಸಿದ, ಅನಾಚಾರದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ.

हरामकार– पु व्यभिचारी, लंपट । ವ್ಯಭಿಚಾರಿ, ನಿಷಿದ್ಧ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವವ, ಲಂಪಟ.

हरामकारी– स्त्री. व्यभिचार । ವ್ಯಭಿಚಾರ, ಹಾದರ, ಪಾಪ.

हरामख़ोर– वि पाप की कमाई खाने-

वाला, मुफ्तखोर, निकम्मा। ಪಾಪಾರ್ಜನೆಯಿಂದ ಜೀವಿಸುವವ, ತಿಂದು ತಿರುಗುವವ, ಉಂಡಾಡಿ, ನಿರುದ್ಯೋಗಿ, ಆಲಸಿ.

हरामज़ादा– पु दोगला, दुष्ट। ವರ್ಣಸಂಕರ, ಜಾರಪುತ್ರ, ಹಾದರದ ಮಗ, ದುಷ್ಟ.

हरामज़ादी–स्त्री. दोगली। ಜಾರಪುತ್ರಿ, ಹಾದರದ ಮಗಳು.

हरामी–वि. व्यभिचार से उत्पन्न, दुष्ट। ಹಾದರದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ, ಜಾರಜ, ದುಷ್ಟ.

हरारत– स्त्री. गर्मी, ताप, हलका ज्वर। ಧಗೆ, ಬೇಗೆ, ಕಾವು, ಮಂದಜ್ವರ.

हरारा– पु. आवेश, जोश, तेजी। ಆವೇಶ, ಹುರುಪು, ತೀವ್ರತೆ.

हरावल– पु सेनाका अग्रभाग, अगुआ। ಸೈನ್ಯದ ಅಗ್ರಭಾಗ, ಮುಂದಳ, ನಾಯಕ.

हरास– पु. ह्रास, दु ख, निराशा, भय। ಹ್ರಾಸ, ಕ್ಷತಿ, ಹಾನಿ, ದುಃಖ, ನಿರಾಶೆ, ಅಂಜಿಕೆ, ಭಯ.

हराहरि– स्त्री. थकावट। ದಣಿವು, ಬೇಸರ.

हरि– पु. विष्णु, इंद्र, अग्नि, बंदर, सूर्य, चंद्र, यम, कोयल, घोड़ा, मोर, सर्प, वायु, किरण, एक संवत्सर। ವಿಷ್ಣು, ಇಂದ್ರ, ಅಗ್ನಿ, ಮಂಗ, ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ಯಮ, ಕೋಗಿಲೆ, ಕುದುರೆ, ನವಿಲು, ಸರ್ಪ, ವಾಯು, ಕಿರಣ, ಒಂದು ಛಂದಸ್ಸು

हरिअर– वि हरित, हरा। ಹಚ್ಚಗಿನ, ಹಸುರಾದ.

हरिअरी, हरिआली– स्त्री. हरापन, हरियाली। ಹಚ್ಚಗಿರುವಿಕೆ, ಹಸುರು, ಪೈರು, ಹುಲ್ಲು, ಬೆಳೆ, ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸಮೂಹ.

हरिचदन– पु. चादनी, एक प्रकार का चंदन, कमल केशर। ಬೆಳದಿಂಗಳು, ಚಂದ್ರಿಕೆ, ಒಂದು ತರದ ಚಂದನ, ಪದ್ಮಪರಾಗ, ಕಮಲ ಕೇಶರ

हरिजाई– स्त्री दे ‘हरजाई’।

हरिजान– पु. गरुड। ಗರುಡ.

हरिण, हरिन–पु. मृग। ಮೃಗ, ಚಿಗರೆ, ಜಿಂಕೆ.

हरिणी, हरिनी– स्त्री. मादा हरिन। ಹೆಣ್ಣು ಚಿಗರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಜಿಂಕೆ.

हरित–वि. हरा, बदामी। ಹಸುರಾದ, ಹಚ್ಚಗಿರುವ, ಹಳದಿ, ಬದಾಮೀ ಬಣ್ಣದ. पु सेना, हरियाली, शाक भाजी। ಸೈನ್ಯ, ಸೇನೆ, ಪೈರುಪಚ್ಚೆ, ಸೊಪ್ಪು, ತರಕಾರಿ, ಕಾಯಿಪಲ್ಯ.

हरिद्रा– स्त्री. हल्दी, मंगल, जंगल, सीसा। ಅರಿಶಿಣ, ಮಂಗಲ, ಅರಣ್ಯ, ಕಾಡು, ಸೀಸಕ, ಸೀಸ.

हरिन,हरिनी– दे ‘हरिण’, ‘हरिणी’।

हरियर– वि. दे. ‘हरिअर’।

हरियराना– अकि हरा होना। ಹಸುರಾಗು, ಹಚ್ಚಗಾಗು.

हरियाई– स्त्री. दे. ‘हरियाली’।

हरियान– पु गरुड । ಗರುಡ.

हरियाना– अकि हरा होना । ಹಸು-ರಾಗು, ಹಚ್ಚಗಾಗು

हरियारी, हरियाली– स्त्री. हरे हरे पेड़ पौधों का समूह या विस्तार, हरेपन का विस्तार, हरा चारा । ಹಸುರು ಪೈರು, ಹುಲ್ಲು, ಬೆಳೆ, ಗಿಡಬಳ್ಳಿಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಸಮೂಹ, ಹಚ್ಚಗಿರುವಿಕೆ, ಹಸುರು, ಹಸುರು ಮೇವು.

हरिसौरभ– पु कस्तूरी । ಕಸ್ತೂರಿ.

हरिवाहन– पु गरुड । ಗರುಡ.

हरिस, हरीस– स्त्री हल की वह लकड़ी जिसमें जूआ बांधते हैं । ನೇಗಿಲ ಈಸು.

हरिसिंगार– पु दे 'हरसिंगार' ।

हरीतकी– स्त्री हर्रे । ಅಳಲೆಕಾಯಿ.

हरीफ़– वि शत्रु, दुश्मन, धूर्त, प्रतिद्वंद्वी, समान व्यवसाय करनेवाला । ಶತ್ರು, ವೈರಿ, ಧೂರ್ತ, ಪ್ರತಿದ್ವಂದ್ವಿ, ಸಮವ್ಯವಸಾಯಿ, ಸಮಾನ ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡುವವ.

हरीर–पु रेशम, रेशमी कपड़ा। ರೇಷ್ಮೆ, ರೇಷ್ಮೆ ಬಟ್ಟೆ.

हरीरा– पु एक पेय विशेष । ಒಂದು ತರದ ಪಾಯಸ. वि. हरा, ताजा, आनंदित । ಹಚ್ಚಗಿರುವ, ಹಸು-ರಾದ, ತಾಜಾ, ನವ, ಆನಂದಿತ

हरीरी– वि. रेशमी । ರೇಷ್ಮೆಯ.

हरील– पु. दे 'हरावल' ।

हरुअ, हरुआ–वि हलका। ಹಗುರಾದ.

हरुआना– अकि हलका होना, शीघ्रता करना । ಹಗುರಾಗು, ತ್ವರೆಮಾಡು, ಚಟುವಟಿಕೆ ತೋರು

हरुए– क्रिवि धीरेसे । ನಾವಕಾಶವಾಗಿ, ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಗೆ.

हरूफ– पु 'हर्फ' का बहुवचन ।

हरे–पु. हरि शब्द का संबोधन का रूप, हलका । 'ಹರಿ' ಶಬ್ದದ ಸಂಬೋಧನ ರೂಪ, ಹಗುರಾದ. क्रिवि धीरे से । ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ, ನಿಧಾನವಾಗಿ

हरेरी– स्त्री दे 'हरियाली' ।

हरेवा– पु हरे रंग की एक चिड़िया । ಹಸುರು ಗಿಳಿ.

हरै हरै–क्रिवि धीरे धीरे । ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ, ನಿಧಾನವಾಗಿ, ಮೆತ್ತಗೆ

हरैया– वि हरनेवाला । ಅಪಹರಿಸುವವ, ದೂರ ಮಾಡುವವ.

हरौल– पु दे 'हरावल' ।

हर्ज– पु बाधा, हानि, उपद्रव, झगड़ा । ಅಡ್ಡಿ, ತೊಡಕು, ಅಡಚಣೆ,ಬಾಧೆ, ಕುಂದು,ಹಾನಿ, ನಷ್ಟ, ಉಪದ್ರವ, ಜಗಳ.

हर्ता, हर्तार– पु हरण करनेवाला, संहारक । ಅಪಹರಿಸುವವ, ನಾಶ ಮಾಡುವವ, ಸಂಹರಿಸುವವ.

हर्फ– पु अक्षर । ಅಕ್ಷರ.

हर्म्य– पु राजभवन । ರಾಜಭವನ, ಪ್ರಾಸಾದ, ಅರಮನೆ.

हर्रै– स्त्री. दे 'हड़'।

हर्ष– पु आनंद, प्रफुल्लता। ಆನಂದ, ಹರ್ಷ, ಸಂತೋಷ.

हर्षक– वि आनंद देनेवाला। ಆನಂದಿಸುವ, ಹರ್ಷಿಸುವ.

हर्षाना– अक्रि. प्रसन्न होना। ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು, ಆನಂದಿತನಾಗು. सक्रि. अनंदित करना। ಹರ್ಷಗೊಳಿಸು, ಪ್ರಸನ್ನ ಮಾಡು.

हर्षित–वि. आनंदित,प्रसन्न। ಆನಂದಿತ, ಪ್ರಸನ್ನ.

हल–पु. खेत जोतने का यंत्र। ನೇಗಿಲು.

—जोतना= हल चलाना, खेती करना। ಹರಗು, ಉಳು, ಸಾಗು ಮಾಡು.

हल–पु. समस्या की मीमामा या निराकरण, कठिग कार्य को सरल करना, धुलना, उत्तर निकालना। ಸಮಸ್ಯೆ ಬಿಡಿಸುವಿಕೆ,ಒಗಟು ಒಡೆಯುವಿಕೆ, ಕಠಿಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸುಲಭ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಕರಗುವಿಕೆ, ಉತ್ತರ ತೆಗೆಯುವಿಕೆ.

हलकंप– पु. व्याकुलता, हलचल। ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ಗಾಬರಿ, ಗದ್ದಲ, ಧಾಂಧಲೆ.

हलक– पु. कंठ। ಕಂಠ, ಕುತ್ತಿಗೆ, ಗಂಟಲುನಾಳ.

हलकई– स्त्री. हलकापन, तुच्छता। ಕ್ಷುದ್ರತನ, ಲಘುತ್ವ, ತುಚ್ಛತೆ, ಹಗುರತನ.

हलकना– अक्रि हिलना, लहराना। ಅಲ್ಲಾಡು,ಅಲುಗಾಡು, ತುಳುಕು, ತೆರೆಗಳೇಳು.

हलका–वि. कम वजनका, पतला, छोटा, ओछा, जो कठिग न हो, महीन, घटिया, मंद। ಹಗುರಾದ, ತೆಳುವಾದ,ಚಿಕ್ಕ, ನಣ್ಣ, ಕ್ಷುದ್ರ,ಹೀನ, ನೀಚ, ಸುಲಭ, ಸರಳವಾದ,ಸಯವಾದ, ಕಡಿಮೆಯಾದ, ಕೀಳು ತರದ.

—करना = अपमानित करना। ಅಪಮಾನ ಮಾಡು

हलकाई– स्त्री हलकापन, ओछापन। ಕ್ಷುದ್ರತನ, ಹಗುರುತನ, ಲಘುತ್ವ, ತುಚ್ಛತೆ, ನೀಚತನ.

हलकान– वि. द 'हैरान'।

हलकाना–सक्रि हिलोरा देना, हिलाना, बोझ कम करना। ಅಲೆ ಎಬ್ಬಿಸು, ತೆರೆ ಎಬ್ಬಿಸು, ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಹಗುರು ಮಾಡು. अक्रि वजन कम होना। ಹಗುರಾಗು, ಲಘುವಾಗು.

हलकापन– पु हलका होने का भाव, ओछापन, अप्रतिष्ठा, नीचता। ಹಗುರುತನ, ಕ್ಷುದ್ರತನ, ಅಪಮಾನ, ನೀಚತನ

हलकारा– पु दे. 'हरकारा'।

हलकोरा– पु. तरंग, पानी की लहर। ಅಲೆ, ತೆರೆ, ತರಂಗ.

हलचल– स्त्री. अधीरता, व्यग्रता, घबड़ाहट, खलबली, कप। ಅಧೀರತೆ, ಗಾಬರಿ, ಗೊಂದಲ, ಗಡಿಬಿಡಿ,

ವ್ಯಗ್ರತೆ, ಚಳವಳಿ, ಆಂದೋಲನ, ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲ, ದಾಂಧಲೆ, ಉಪದ್ರವ, ಕಂಪನ, ನಡುಕ.

हलगी— स्त्री हलदी । ಅರಿಶಿಣ

हलजीवी-- वि किसान । ಒಕ್ಕಲಿಗ, ನೇಗಿಲ ಹೊಡೆದು ಹೊಲ ಸಾಗು ಮಾಡಿ ಜೀವಿಸುವವ.

हलजुता— पु. तुच्छ किसान, गँवार । ಹೀನ ಒಕ್ಕಲಿಗ, ಹೆಡ್ಡ, ಮಂಕ.

हलद, हलदी— स्त्री हरिद्रा। ಅರಿಶಿಣ.

हलधर— पु बलराम, किसान । ಬಲರಾಮ, ಒಕ್ಕಲಿಗ.

हलना— अक्रि हिलना, घुसना। ಅಲ್ಲಾಡು, ತೂಗಾಡು, ಹೋಗು, ಒಳ ನೇರು, ನುಸುಳು.

हलपाणि-- पु बलरामजी। ಬಲರಾಮ.

हलफ़— पु सौगंध । ಆಣೆ, ಶಪಥ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ.

हलफनामा— पु शपथ के साथ लिखा हुआ कागज । ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪತ್ರ.

हलफ़न्— क्रिवि शपथपूर्वक। ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕ, ಆಣೆಮಾಡಿ.

हलफा— पु हिलोरा, लहर। ಅಲೆ,ತೆರೆ.

हलबस— पु दे. 'हलचल'।

हलबलाना— अक्रि. घबराना । ಗಾಬರಿಯಾಗು,ವ್ಯಾಕುಲನಾಗು,ಕಂಗೆಡು. सक्रि दूसरे को घबराहट में डालना। ಗಾಬರಿಗೊಳಿಸು,ಕಳವಳಗೊಳಿಸು, ವ್ಯಾಕುಲಗೊಳಿಸು, ಕಂಗೆಡಿಸು.

हलभल, हलभली— स्त्री. हलचल, घबराहट, हड़बड़ी । ಗೊಂದಲ, ಸಡಗರ, ಆಂದೋಲನ, ಗಾಬರಿ, ತ್ವರೆ, ಅವಸರ, ಗಡಿಬಿಡಿ.

हलमुख— पु हल का फार । ನೇಗಿಲ ಹಲ್ಲು.

हलराना—सक्रि हिलाना, डुलाना, प्यार से हाथपर झुलाना। ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಮುದ್ದಾಡು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ತೂಗಾಡಿಸು.

हलवत— स्त्री. वर्ष में प्रथम बार खेत मे हल ले जाने की रस्म । ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೊದಲುಬಾರಿ ಹೊಲಕ್ಕೆ ನೇಗಿಲು ಒಯ್ಯುವ ಪದ್ಧತಿ.

हलवा— पु हलुवा । ಹಲ್ವ, ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಿಠಾಯಿ.

हलवाइन— स्त्री हलवाई की स्त्री । ಮಿಠಾಯಿಗಾರತಿ, ಮಿಠಾಯಿಗಾರನ ಹೆಂಡತಿ.

हलवाई— पु. मिठाई बनाने और बेचने वाला । ಮಿಠಾಯಿಗಾರ, ಮಿಠಾಯಿ ತಯಾರಿಸುವವ, ಮಿಠಾಯಿ ಮಾರುವವ.

हलवाह, हलवाहा—पु हल चलानेवाला, हल चलाने का काम करनेवाला मजदूर या नौकर । ಕೃಷಿವಲ,ರೈತ, ಆರಂಬಗಾರ, ಬೇಸಾಯಗಾರ, ನೇಗಿಲು ಹೊಡೆಯುವ ಆಳು.

हलहलाना— सक्रि कँपाना, हिलाना । ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ತುಳುಕಾಡಿಸು, ನಡು

ಗಿಸು, ಕುಲುಕು.

हला– स्त्री. सखी, पृथ्वी, जल। ಗೆಳತಿ, ಪೃಥ್ವಿ, ನೀರು, ಜಲ.

हलाक– वि मारा हुआ, विनष्ट, थका हुआ। ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟ, ವಧೆಯಾದ, ಹಾಳಾದ, ವಿನಷ್ಟ, ದಣಿದ, ಶಿಥಿಲ ವಾದ.

हलाकत–स्त्री. विनाश, मृत्यु। ವಿನಾಶ, ವಧೆ, ಮೃತ್ಯು, ಸಾವು.

हलाकान–वि. हैरान,परेशान। ಕಂಗೆಟ್ಟ, ವ್ಯಾಕುಲಗೊಂಡ, ವ್ಯಗ್ರ.

हलाकानी– स्त्री परेशानी, व्यग्रता। ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ವ್ಯಗ್ರತೆ, ಕಂಗೆಡಿಕೆ.

हलाकी– स्त्री दे. 'हलाकत'।

हलाकू–वि वध करनेवाला। ಕೊಲ್ಲುವ, ವಧೆ ಮಾಡುವ, ಹೊಡೆಯುವ, ನಾಶಕ.

हलाभला– पु निर्णय। ನಿರ್ಣಯ, ತೀರ್ಪು, ತೀರ್ಮಾನ,ಮುಕ್ತಾಯ.

हलाल– वि धर्मसंगत। ಧರ್ಮಸಂಗತ ವಾದ, ಯೋಗ್ಯವಾದ, ನ್ಯಾಯ ವಾದ. पु. वह पशु जिसका मास खाने की मुसलमानी धर्म पुस्तक में आज्ञा हो। ಮುಸಲ್ಮಾನೀ ಧರ್ಮದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಯಾವ ಪಶುವಿನ ಮಾಂಸವು ತಿನ್ನಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ರುವದೋ ಆ ಪಶು.

—करना = पशु को धीरे धीरे गला घोट कर मारना। ಮುಸಲ್ಮಾನೀ ಧರ್ಮದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ತಿನ್ನಲು ಪಶುವನ್ನು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಕುತ್ತಿಗೆ ಒತ್ತಿ ಕೊಲ್ಲುವದು.

हलालखोर–पु मेहनत की कमाई खाने वाला, भंगी। ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವವ, ಪಾಡು ಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಗಳಿಸುವವ, ಭಂಗಿ, ಜಲಗಾರ.

हलालखोरिन– स्त्री. हलालखोर की स्त्री। ಭಂಗಿಯ ಹೆಂಡತಿ, ಜಲಗಾರತಿ.

हलाहल– पु. समुद्रमंथन के समय निकाला हुआ प्रचंड विष। ಸಮುದ್ರ ಮಂಥನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಪ್ರಖರವಾದ ವಿಷ.

हली– पु. बलराम। ಬಲರಾಮ.

हलीम– वि सहनशील, कोमल और गंभीर स्वभाववाला। ಸಹನಶೀಲ, ಸಾತ್ವಿಕ ಸ್ವಭಾವದ, ಗಂಭೀರ ಹಾಗೂ ಕೋಮಲ ಸ್ವಭಾವದ.

हलुआ,हलुवा– पु मोहनभोग। ಹಲ್ವ.

हलुका– वि. दे 'हलका'।

हलोर– स्त्री. हलोरा–पु लहर, हिलोर। ಅಲೆ, ತರಂಗ, ತೆರೆ.

हलोरना– सकि हिलाना, डुलाना, मथना, अन्न को फटकना। ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಅಲೆ ಎಬ್ಬಿಸು, ಮಥಿಸು, ಕಡೆ, ತೇರು, ಸಾಣಿಸು.

हलोरा– पु. दे. 'हलोर'।

हल्ला– पु हमला, शोरगुल, कोलाहल, चिल्लाहट। ಆಕ್ರಮಣ, ದಾಳಿ, ಗದ್ದಲ, ಕೋಲಾಹಲ, ಕೂಗಾಟ,

ಚೀರಾಟ, ಬೊಬ್ಬೆ, ಒದರಾಟ.

हवन– पु होम, आहुति । ಹೋಮ, ಆಹುತಿ.

हवनी–स्त्री. होमकुंड । ಹೋಮಕುಂಡ.

हवलदार– पु. एक फौजी या मुल्की नौकर । ಸೈನ್ಯದ ಅಥವಾ ಮುಲ್ಕೀ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥ.

हवस– स्त्री कामना, तृष्णा । ಆಶೆ, ಬಯಕೆ, ತೃಷ್ಣೆ.

हवा–स्त्री वायु । ಗಾಳಿ,ವಾಯು,ಹವೆ

—खाना = टहलना, विफल होना । ತಿರುಗಾಡು, ಅಡ್ಡಾಡು, ವಿಫಲ-ನಾಗು

—से बातें करना= बहुत तेज दौडना । ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ಓಡು.

—हो जाना = भाग जाना या गायब हो जाना । ಓಡಿಹೋಗು, ಮಾಯವಾಗು.

हवाई– वि हवा में उड़नेवाला, बेवुनियाद । ಗಾಳಿಯ, ವಾಯುವಿನ, ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವ, ತಳಹದಿ ಇಲ್ಲದ. स्त्री. एक आतशबाजी । ಒಂದು ತರದ ಬಾಣ ಬಿರುಸು, ಒಂದು ತರದ ಮದ್ದು, ಆಕಾಶ ಬಾಣ **मुँहपर हवाइयाँ उड़ना**= भय, शोक या अपमान के कारण चेहरा फीका पड़ जाना । ಭಯ, ಶೋಕ ಅಥವಾ ಅಪಮಾನದ ಕಾರಣದಿಂದ ಮುಖ ಕಳೆಗುಂದು, ವಿವರ್ಣವಾಗು.

हवाई जहाज़–पु वायुयान । ವಿಮಾನ, ಏರೋಪ್ಲೇನ್.

हवादार– वि जिसमे हवा आती हो । ಗಾಳಿಯಾಡುವ, ಗಾಳಿಯುಳ್ಳ.

हवाल– पु दे 'अहवाल'।

हवालदार– पु दे. 'हवलदार'।

हवाला– पु उल्लेख, उदाहरण, दृष्टांत, सुपुर्दगी, अधिकार । ಉಲ್ಲೇಖ, ಉದಾಹರಣೆ, ಉದ್ಧೃತ ವಾಕ್ಯ, ಆಧಾರ, ದೃಷ್ಟಾಂತ, ಒಪ್ಪಿಸುವಿಕೆ, ಅಧಿಕಾರ, ವಶ.

(किसीके) हवाले करना = सौंपना । ಒಪ್ಪಿಸು, ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡು.

हवालात– स्त्री नजरवंदी, अभियुक्त की वह सादा कैद जो मुकदमा चलाने के पहले दी जाती है, ऐसे अभियुक्तो को रखने का मकान । ಕಾವಲು, ನಜರುಬಂದಿ, ಕಾವಲಿನಲ್ಲಿಡುವಿಕೆ, ವಿಚಾರಣೆಯ ಮುಂಚೆ ಬಂಧನದಲ್ಲಿರಿಸುವಿಕೆ, ಸೆರೆಮನೆ.

हवास–पु इंद्रिय, होश, ज्ञान। ಇಂದ್ರಿಯ, ಎಚ್ಚರ, ಜ್ಞಾನ, ಸಂವೇದನೆ.

हवि– पु वह द्रव्य जिस की आहुति अग्नि में दी जावे । ಹೋಮದ ವಸ್ತು.

हवेली– स्त्री पक्का बडा मकान, पत्नी, स्त्री । ಭವನ, ಅರಮನೆ, ಹರ್ಮ್ಯ, ಸೌಧ, ಪತ್ನಿ, ಸ್ತ್ರೀ, ಹೆಂಡತಿ.

हशामत– स्त्री बडाई, ऐश्वर्य, विभूति । ದೊಡ್ಡಿಸ್ತಿಕೆ, ಮಹತ್ವ, ಗೌರವ,

ಐಶ್ವರ್ಯ, ವೈಭವ, ವಿಭೂತಿ.

हसद– स्त्री. डाह । ಅಸೂಯೆ, ದ್ವೇಷ, ಮತ್ಸರ, ಹಗೆ.

हसन– वि अच्छा, उत्तम । ಒಳ್ಳೆಯ, ಉತ್ತಮವಾದ. पु. उत्तमता, भलाई, सौंदर्य । ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ, ಒಳ್ಳೆಯದು, ಕಲ್ಯಾಣ, ಸೌಂದರ್ಯ

हसन– पु. परिहास । ಪರಿಹಾಸ, ನಗೆಚಾಟಿಕೆ, ಗೇಲಿ.

हसरत– स्त्री अफसोस, दुख, कामना, लालसा । ದುಃಖ, ವ್ಯಸನ, ಬಯಕೆ, ಇಚ್ಛೆ.

हसीन–वि. खूबसूरत, सुंदर । ಸುಂದರ, ಚೆಲುವ.

हस्त– पु. हाथ, कर, सूंड । ಕೈ, ಹಸ್ತ, ಕರ, ಸೊಂಡಿಲು.

हस्तकौशल– पु. हाथ से काम करने की निपुणता, कारीगरी । ಹಸ್ತಕೌಶಲ್ಯ, ಶಿಲ್ಪ, ಕೈಕೆಲಸ.

हस्तक्षेप–पु किसी काम मे हाथ डालना । ಯಾವದೊಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕುವಿಕೆ, ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ.

हस्तगत– वि. प्राप्त । ಪ್ರಾಪ್ತ, ಕೈಗೆ ಬಂದ, ದೊರೆತ.

हस्तलिपि– स्त्री हाथ की लिखावट । ಕೈಬರಹ.

हस्ताक्षर– पु. दस्तखत । ಕೈಬರಹ, ಸಹಿ, ರುಜು.

हस्ती– स्त्री. अस्तित्व, जीवन, संपत्ति । ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಇರುವಿಕೆ, ಜೀವನ, ಸಂಪತ್ತು.

हस्ती– पु हाथी । ಆನೆ.

हस्ब–क्रिवि. अनुसार । ಅನುಸಾರವಾಗಿ.

हहर– स्त्री. कँपकँपी, डर । ನಡುಕ, ಭಯ, ಅಂಜಿಕೆ.

हहरना–अक्रि. कांपना, डरना, चौंकना । ನಡುಗು, ಅಂಜು, ಭಯಪಡು, ಗಾಬರಿಗೊಳ್ಳು, ಬೆರಗಾಗು, ಬೆಚ್ಚು.

हहराना– सक्रि कँपाना, डराना । ನಡುಗಿಸು, ಹೆದರಿಸು. अक्रि दे 'हहरना'।

हहलना– अक्रि दे 'हहरना'।

हहलाना– सक्रि. दे. 'हहराना'।

हहा– स्त्री विनयसूचक शब्द, विनती, हँसने का शब्द, ठट्ठा । ವಿನಯ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ, ವಿನಂತಿ, ದೈನ್ಯ, ನಗುವಿಕೆ.

हाँ–अव्य. स्वीकृति अथवा सम्मति सूचक शब्द । ಹೌದು, ಸೈ, ಹೂ, ಅಹುದು.

हाँक– स्त्री. टेर, पुकारने का शब्द, ललकार, गर्जन, दुहाई । ಕೂಗುವಿಕೆ, ಒದರುವಿಕೆ, ಕೂಗಿ ಕರೆಯುವ ಶಬ್ದ, ಕರೆಯುವಿಕೆ, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವಿಕೆ, ಗರ್ಜನೆ, ಕೇಕೆ, ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವಿಕೆ.

हाँकना–सक्रि. हटाना, खदेड़ना, चलाना, चिल्लाकर पुकारना, ललकारना, पंखा झलना । ಅಟ್ಟು, ಓಡಿಸು, ತರುಬು, ಕೂಗು, ಕರೆ, ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕರೆ, ಆಹ್ವಾನಿಸು, ಕೇಕೆ ಹಾಕು, ಬೀಸ-

ಣಿಕೆ ಬೀಸು, ಬೀಸಣಿಕೆಯಿಂದ ಗಾಳಿ ಹಾಕು.

हाँका– पु. टेर, ललकार, गर्जन, हॉकने की क्रिया । ಕೂಗು, ಆಹ್ವಾನ, ಗರ್ಜನೆ, ಕೇಕೆ, ಅಟ್ಟುವಿಕೆ, ಹೊಡೆಯುವಿಕೆ.

हाँगी– स्त्री. स्वीकृति । ಸ್ವೀಕೃತಿ, ಹೂಗುಟ್ಟುವಿಕೆ.

हाँडना–अक्रि व्यर्थ इधर उधर घूमना। ಅಲೆದಾಡು,ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ತಿರುಗಾಡು.

हॉडी– स्त्री दे 'हँडी'।

हाँता– वि परित्यक्त, छोडा हुआ । ಪರಿತ್ಯಕ್ತ, ಬಿಟ್ಟ, ದೂರೀಕರಿಸಿದ.

हाँपना, हॉफना– अक्रि दौडने आदि के कारण सास का वेग से चलना । ತೇಕು, ಏದು, ಮೇಲುಸಿರು ಬಿಡು.

हॉफा–पु हॉफी– स्त्री. हॉफने की क्रिया या भाव। ತೇಕುವಿಕೆ, ಏದುವಿಕೆ, ಮೇಲುಸಿರು.

हाँसल– पु. एक तरह का घोड़ा । ಒಂದು ತರದ ಕುದುರೆ.

हाँसी– स्त्री. हँसी, मजाक, निंदा, बदनामी। ನಗೆಚಾಟಿಕೆ, ವಿನೋದ, ಗೇಲಿ, ನಿಂದೆ, ಉಪಹಾಸ, ಅಪಕೀರ್ತಿ.

हाँ हॉ– अव्य निषेध सूचक शब्द । ನಿಷೇಧ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ.

हा, हाइ– स्त्री. पीडायुक्त ध्वनि । ತ್ರಾಸದ ಧ್ವನಿ, ಕ್ರಂದನ, ಅಳು.

हाई– स्त्री. हालत, तरीका, ढंग। ಸ್ಥಿತಿ, ರೀತಿ, ಬಗೆ, ತರಹ.

हाऊ– पु वच्चो को डराने का शब्द, बावा, हौवा। ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಂಜಿಸುವ ಶಬ್ದ, ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿ ಸ್ತ್ರೀ

हाकिम– पु शासक, वडा अफसर । ಶಾಸಕ, ಆಳುವವ, ದೊರೆ, ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿ

हाकिमी–स्त्री. शासन, हाकिम का काम। ಶಾಸನ, ಆಳಿಕೆ, ಅಧಿಕಾರ,ಆಳುವ ಕೆಲಸ. वि हाकिम या शासन संवंधी। ಶಾಸಕನ ಅಥವಾ ಶಾಸನ ಸಂಬಂಧದ.

हाजत– स्त्री हवालात, मलत्याग करना, इच्छा, ख्वाहिश । ಬಂಧನದಲ್ಲಿರಿಸುವಿಕೆ, ನಜರು ಬಂದಿ, ಬಂಧನ, ಮಲತ್ಯಾಗ, ಇಚ್ಛೆ, ಅಭಿಲಾಷೆ, ಬಯಕೆ.

हाज़मा–पु. पाचनशक्ति। ಪಚನಶಕ್ತಿ.

हाज़िक– वि. प्रवीण, दक्ष । ಪ್ರವೀಣ, ಬುದ್ಧಿವಂತ, ದಕ್ಷ.

हाज़िम– वि. पचानेवाला, पाचक । ಅರಗಿಸುವ, ಪಚನ ಮಾಡುವ, ಪಾಚಕ.

हाज़िमा– पु दे. 'हाजमा'।

हाज़िर– वि उपस्थित, तैयार। ಉಪಸ್ಥಿತ, ಹಾಜರಿರುವ, ಮುಂದಿರುವ, ವಿದ್ಯಮಾನ, ಸಿದ್ಧವಾದ, ತಯಾರಾದ.

हाज़िरजवाब– वि वात का अच्छा जवाव देनेमें होशियार। ಬೇಗನೆ

ಉತ್ತರಕೊಡುವದರಲ್ಲಿ ನಿಪುಣ.

हाज़िरी– स्त्री उपस्थिति, अंगरेजों का दोपहर के समय का भोजन। ಮುಂದೆ ಇರುವಿಕೆ, ಉಪಸ್ಥಿತಿ, ಹಾಜರಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟ.

हाजी– पु निंदक, नक्काल, वह जो हाज कर आया हो। ನಿಂದಕ, ನಿಂದಿಸುವವ, ನಕಲಿಯುವ, ಮಕ್ಕಾನಗರಕ್ಕೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಾಗಿ ಹೋಗಿಬಂದವ.

हाट– स्त्री दूकान, बाजार लगने का दिन। ಅಂಗಡಿ, ಪೇಟೆ, ಸಂತೆ, ಸಂತೆಯದಿನ

हाटक– पु सुवर्ण। ಸುವರ್ಣ, ಬಂಗಾರ.

हाड– स्त्री. अस्थि, कुलीनता। ಎಲುವು, ಎಲುಬು, ಅಸ್ಥಿ, ಕುಲೀನತೆ.

हाडा– पु दे 'हड्डा'।

हाता–पु घिरी हुई जगह, घेरा। ಆವರಿಸಿದ ಸ್ಥಳ, ಬೇಲಿ ಹಾಕಿದ ಪ್ರದೇಶ, ಗೋಡೆಯಿಂದ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟಿದ ಪ್ರದೇಶ, ವರ್ತುಲ, ಮಂಡಲ. वि. त्यागा हुआ। ತ್ಯಜಿಸಿದ, ತೆಗೆದೊಗೆದ, ಬಿಟ್ಟ, ತೊರೆದ.

हातिफ–पु. आकाशवाणी, पुकारनेवाला। ಆಕಾಶವಾಣಿ, ಕರೆಯುವವ, ಕೂಗುವವ.

हातिम– वि कुशल, दाता, उदार। ಕುಶಲ, ನಿಪುಣ, ಉದಾರ, ಕೊಡುಗೈ, ದಾನಶೀಲ.

हाथ– पु. कर। ಕೈ, ಕರ, ಹಸ್ತ.

—आना = प्राप्त होना। ಸಿಗು, ದೊರೆ, ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗು.

—उठाना = मारना, अभिवादन करना। ಹೊಡೆ, ಬಡಿ, ನಮಸ್ಕರಿಸು

—ऊंचा होना = दान देने में उद्यत होना। ದಾನ ಕೊಡಲು ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗು.

—कट जाना = असहाय हो जाना। ಅಸಹಾಯನಾಗು, ನಿಸ್ಸಹಾಯಕನಾಗು.

—का सच्चा = प्रामाणिक, निशानेबाज। ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ, ವಿಶ್ವಾಸಿಕ, ಗುರಿ ಹಿಡಿಯುವವ.

—की मैल = तुच्छ वस्तु। ತುಚ್ಛ ವಸ್ತು.

—खाली होना = धनहीन होना। ಕೈ ಬರಿದಾಗು, ಹಣವಿಲ್ಲದಾಗು, ನಿರ್ಧನನಾಗು.

—खींच लेना = देना बंद कर देना, अलग हो जाना। ಕೊಡುವದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸು, ಬೇರೆಯಾಗು

—जमना = अभ्यास होना। ಅಭ್ಯಾಸವಾಗು, ರೂಢಿಯಾಗು.

—जोडना = प्रणाम करना। ನಮಸ್ಕರಿಸು.

—धोना = खो देना। ಕಳಕೊಳ್ಳು.

—धोकर पीछे पडना = जी जान से लग जाना। ತನುಮನಗಳಿಂದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗು.

—पकड़ना = सहारा देना, विवाह करना। ಆಶ್ರಯ ಕೊಡು, ಕೈಹಿಡಿ,

ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಮಾಡು, ಮದುವೆ ಯಾಗು

—पर हाथ धरे बैठना = निठल्ले बैठना। ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿರು, ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡದಿರು.

—पसारना या फैलाना = याचना करना। ಕೈಯೊಡ್ಡು, ಬೇಡು, ಯಾಚಿಸು.

—पांव फूलना = व्यग्र होना। ವ್ಯಾಕುಲಗೊಳ್ಳು, ಗಾಬರಿಯಾಗು.

—पांव हिलाना = मेहनत करना। ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡು, ಕಷ್ಟಪಡು.

—फेरना = हड़प लेना। ನುಂಗಿಬಿಡು, ಎತ್ತಿಹಾಕು, ಕಳವು ಮಾಡು.

—मलना = पछताना। ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡು.

—मारना या साफ करना= चुरा लेना, लूटना। ಕಳವು ಮಾಡು, ಎತ್ತಿ ಹಾಕು, ಸುಲಿದುಕೊಳ್ಳು.

—में होना = वश में होना। ಅಧೀನವಾಗಿರು, ವಶದಲ್ಲಿರು.

—रंगना = उत्कोच लेना। ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು.

—लगना = प्राप्त होना। ಸಿಗು, ದೊರಕು,ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗು, ಕೈಸೇರು.

—लगाना=आरभ करना। ಕೈಹಚ್ಚು, ಕೆಲಸ ಆರಂಭಿಸು.

हाथों हाथ = देखते देखते, साथ साथ। ನೋಡು ನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಕೂಡಲೆ, ತ್ವರೆಯಿಂದ.

हाथों हाथ लेना=आदर किया जाना। ಆದರಿಸು, ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು.

हाथकंडा– पु. दे 'हथकंडा'।

हाथगान, हाथफूल– पु एक आभूषण। ಮೇಲುಗೈಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಒಂದು ಆಭರಣ.

हाथा– पु मूठ, पंजे की छाप का चिह्न। ಹಿಡಿ, ಕಾವು, ಹಿಡಿಕೆ, ಕೈಯ ಚಿಹ್ನೆ, ಕೈಬೆರಳಿನ ಗುರುತು.

हाथापाई, हाथाबांही– स्त्री मुठभेड़, धौलधप्पड़। ಕೈ ಕೈ ಹತ್ತುವಿಕೆ, ಹೊಡೆದಾಟ, ಮಾರಾಮಾರಿ, ಗುದ್ದಾಟ.

हाथी– पु हस्ती। ಆನೆ, ಹಸ್ತಿ, ಗಜ. स्त्री हाथका अवलंबन। ಕೈಯ ಆಧಾರ.

हाथीख़ाना– पु हाथी बाधनेका स्थान। ಗಜಶಾಲೆ.

हाथीदांत– पु हस्तिदंत। ಹಸ್ತಿದಂತ, ಆನೆಯ ಕೋರೆ ಹಲ್ಲು.

हाथीनाल– स्त्री. एक तरह की पुराने चाल की तोप। ಆನೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇರುವ ಒಂದು ತರದ ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಯ ತೋಪು.

हाथीपांव– पु 'फीलपाव' नामक रोग। ಆನೆಗಾಲು, ಒಂದು ರೋಗ.

हाथीवान– पु महावत। ಮಾವುತ, ಮಾವಟಿಗ, ಆನೆ ನಡಿಸುವವ.

हादसा, हादिसा– पु दुर्घटना, नयी-

वात । ಸಂಕಟ, ಆಪತ್ತು, ದುರ್ಘಟನೆ, ಸವಪ್ರಸಂಗ.

हादी– पु मार्गदर्शक, नेता । ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ, ನಾಯಕ, ಮುಖಂಡ.

हान– स्त्री दे 'हानि'। पु त्याग । ತ್ಯಾಗ.

हानि– स्त्री. नाश, क्षय, अनिष्ट, घाटा । ನಾಶ, ಕ್ಷಯ, ಅನಿಷ್ಟ, ನಷ್ಟ, ಹಾನಿ, ಕೊರತೆ, ಕೆಡಕು.

हानिकारक, हानिकारी– वि अनिष्टकारक । ಅನಿಷ್ಟಕಾರಕ, ಹಾನಿಕಾರಕ, ಕೆಡಕುಮಾಡುವ.

हाफ़िज– पु. वह मुसलमान जिसे कुरान कंठस्थ हो, रक्षक । ಕುರಾನನ್ನು ಕಂಠಸ್ಥ ಮಾಡಿದವ, ರಕ್ಷಕ.

हाफ़िजा– पु. स्मरणशक्ति । ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿ.

हामिला– वि. गर्भवती । ಗರ್ಭವತಿ.

हामी– वि. सहायक । ಸಹಾಯಕ स्त्री. स्वीकारोक्ति । ಸ್ವೀಕೃತಿ, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

—भरना = कोई काम करना, मंजर करना । ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು, ಸ್ವೀಕರಿಸು.

हाय– अव्य. दुःख सूचित करने का शब्द, आह । ದುಃಖಸೂಚಕ ಶಬ್ದ, ಅಯ್ಯೋ ! स्त्री. पीडा, दुःख, कष्ट । ಪೀಡೆ, ದುಃಖ, ಕಷ್ಟ.

हायतोबा– स्त्री. रोना चिल्लाना । ಚೀರಾಟ, ಅಳುವಿಕೆ, ಹಾಹಾಕಾರ.

हायन– पु. वर्ष । ವರ್ಷ, ಸಂವತ್ಸರ.

हायल–वि घायल, मूर्छित, रोकनेवाला । ಗಾಯಗೊಂಡ, ಮೂರ್ಛಿತನಾದ, ತಡೆಯುವ, ನಡುವೆಬರುವ, ಮಧ್ಯೆ ಬರುವ.

हायहाय– स्त्री. पीडा, दुःख, झंझट । ಪೀಡೆ, ದುಃಖ, ಕಷ್ಟ, ತ್ರಾಸ, ರಗಳೆ, ಗೊಂದಲ.

हार– पु माला । ಮಾಲೆ, ಹಾರ. स्त्री. पराजय । ಪರಾಜಯ, ಸೋಲು. वि. चुरानेवाला, नष्ट करनेवाला, सुंदर । ಕಳವು ಮಾಡುವವ, ನಾಶ ಮಾಡುವವ, ಸುಂದರ.

हार-जीत– स्त्री पराजय-जय । ಸೋಲು-ಗೆಲುವು.

हारक–पु धूर्त, चोर, हरण करनेवाला, हार, माला, भाजक । ಧೂರ್ತ, ಚೋರ, ಮೋಸಗಾರ, ಕಳ್ಳ, ಹರಣ ಮಾಡುವವ, ಹಾರ, ಮಾಲೆ, (ಗಣಿತದಲ್ಲಿ) ಭಾಜಕ.

हारगुटिका– स्त्री. माला का दाना । ಮಾಲೆಯ ಮಣಿ.

हारना– अक्रि पराभूत होना, थकना, निराश होना । ಅಪಜಯವಾಗು, ಸೋಲಾಗು, ದಣಿ, ಬಲಗುಂದು, ನಿರಾಶನಾಗು सक्रि गंवाना, छोड देना, नष्ट करना । ಕಳಕೊಳ್ಳು, ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು, ನಾಶಮಾಡು.

हारल– पु दे 'हारिल'।

हारा– प्रत्य. प्राचीन हिन्दी का एक प्रत्यय जो वाला अर्थ में प्रयोग होना

है। ಪ್ರಾಚೀನ ಹಿಂದಿಯ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯಯ. ಅದು 'ಮಾಡುವವ', 'ಕಾರ'ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಉದಾ.-'लकड़-हरा'। स्त्री. मद्य। ಮದ್ಯ.

हारि– स्त्री पराजय, समूह, पथिक। ಪರಾಜಯ, ಸೋಲು, ಸಮೂಹ, ಪಥಿಕ.

हारित– वि हारा हुआ, वंचित, खोया हुआ। ಸೋತ, ಕಳಕೊಂಡ. पु सुग्गा, हरा रंग। ಗಿಳಿ, ಹಸುರು ಬಣ್ಣ.

हारिल– पु एक चिडिया। ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಪಕ್ಷಿ.

हारी–वि हरण करनेवाला, लूटनेवाला, मोहित करनेवाला, वसूल करनेवाला, सुंदर। ಹರಣ ಮಾಡುವವ, ಅಪಹರಿಸುವವ, ಮೋಹಿತ ಪಡಿಸುವ, ವಸೂಲ ಮಾಡುವವ, ಸುಂದರ, ಮನೋಹರ.

हारीत–पु एक प्रकार का कबूतर, चोर, लुटेरा। ಒಂದು ತರದ ಪಾರಿವಾಳ, ಕಳ್ಳ, ಸುಲಿಗೆಗಾರ, ದರೋಡೆಖೋರ, ಕೊಳ್ಳೆಗಾರ.

हारुक–पु हरण करनेवाला, छीननेवाला। ಹರಣ ಮಾಡುವವ, ಅಪಹರಿಸುವವ

हारौल– पु सेना का अग्रभाग। ಮುಂದಳ, ಸೈನ್ಯದ ಮುಂಭಾಗ.

हार्द– पु. अभिप्राय, स्नेह। ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಸ್ನೇಹ.

हार्दिक– वि हृदयका। ಹೃದಯದ, ಹೃದಯದಿಂದ ಹೊರಟ.

हार्दिक्य– पु मित्रता। ಮಿತ್ರತ್ವ, ಸ್ನೇಹ, ಗೆಳೆತನ.

हाल– स्त्री लोहे का वह पट्टा जो पहिये के दोरेपर चढाया जाता है, हिलने की किया, हलचल। ಚಕ್ರದ ಪಟ್ಟಿ, ಗಾಲಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಬಿಗಿಯುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಪಟ್ಟಿ, ಗಾಲಿಯ ಕಟ್ಟು, ಕಂಪನ, ನಡುಗುವಿಕೆ

हाल– पु दशा, समाचार, विवरन, कथा, ईश्वर में तल्लीनता। ಸ್ಥಿತಿ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಇರುವು, ಇರುವಿಕೆ, ಸುದ್ದಿ, ಸಮಾಚಾರ, ವಿವರಣೆ, ಕತೆ, ದೇವರಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನತೆ वि. उपस्थित, वर्तमान, चलता। ಉಪಸ್ಥಿತ, ಇರುವ, ವರ್ತಮಾನ, ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ. अव्य. अभी। ಈಗ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ, ಕೂಡಲೆ.

—में = सद्य। ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ.

हालगोला– पु गेंद। ಚೆಂಡು.

हालडोल– पु कंपन, हलचल। ಅಲುಗಾಟ, ಚಲನೆ, ಕಂಪನ, ಚಳುವಳಿ.

हालत– स्त्री. दशा। ಸ್ಥಿತಿ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಗತಿ.

हालना– अक्रि. हिलना। ಅಲುಗಾಡು, ಚಲಿಸು, ಬಳುಕು, ಅಲುಗು.

हालरा– पु बच्चों को लेकर हिलाना, झोंका। ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ

ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವಿಕೆ, ಜೋಲಾಟ, ತೆರೆ, ಅಲೆ.

हालहूल– स्त्री शोरगुल, हल्लागुल्ला, हलचल। ಗದ್ದಲ, ಚೀರಾಟ, ಚಳುವಳಿ, ಆಂದೋಲನ, ಸಡಗರ.

हालाँकि– अव्य यद्यपि। ಆದಾಗ್ಯೂ, ಯದ್ಯಪಿ.

हाला– स्त्री. मद्य। ಮದ್ಯ, ಸೆರೆ.

हालाडोला–पु. हलचल। ಗತಿ, ಕಂಪನ, ಆಂದೋಲನ.

हालात– स्त्री. 'हाल' का बहुवचन। ಸ್ಥಿತಿಗತಿ.

हालाहल– पु दे 'हलाहल'।

हालाहाली– स्त्री. जल्दी। ತ್ವರೆ, ಅವಸರ, ಗಡಿಬಿಡಿ, क्रिवि. जल्दीमें। ತ್ವರೆಯಾಗಿ, ಅವಸರದಿಂದ, ಗಡಿಬಿಡಿಯಿಂದ, ಬೇಗನೆ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ.

हाली– क्रिवि. जल्दी। ಬೇಗನೆ, ತ್ವರೆಯಾಗಿ, ಶೀಘ್ರವಾಗಿ.

हाव– पु. आकर्षण करनेवाली चेष्टायें। ಒಯ್ಯಾರ, ಬೆಡಗು, ಹಾವಭಾವ

हावभाव– पु नाजनखरा। ಒಯ್ಯಾರ, ಬೆಡಗು, ಅಂಗಚೇಷ್ಟೆ, ಒನಪು.

हावला-बावला– वि पागल। ಹುಚ್ಚ, ಮರುಳ, ಉನ್ಮತ್ತ.

हाशिया– पु. किनारा, कोर, गोट, हाशिए या किनारे पर का लेख। ಅಂಚು, ಪಂಡೆ, ಕಡೆ, ಪಕ್ಕ, ದಿಕ್ಕು, ಗೋಟು, ಕರೆ, ಕಾಗದ ಬರೆಯುವಾಗ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ಸ್ಥಳ, ಮಾರ್ಜಿನ್ನು, ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಲೇಖ ಅಥವಾ ಟಿಪ್ಪಣಿ.

हास– पु. हँसने की क्रिया या भाव, हँसी। ನಗುವಿಕೆ, ನಗು, ನಗಚಾಟಿಕೆ, ವಿನೋದ.

हासक– पु हँसनेवाला। ನಗುವವ.

हास्दि– वि. ईर्ष्यालु, अशुभचिंतक। ಮತ್ಸರವಡುವವ, ಅಸೂಯೆ ಪಡುವವ, ಅಶುಭ ಚಿಂತಕ, ಶತೃ.

हासिल–पु. उपज, लाभ, लगान, गणित की क्रिया का फल। ಹುಟ್ಟುವಳಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಲಾಭ, ರಾಜ್ಯಕರ, ತೆರಿಗೆ, (ಗಣಿತದಲ್ಲಿ) ಲಬ್ಧಾಂಕ. वि प्राप्त। ಪ್ರಾಪ್ತ, ಸಿಕ್ಕ, ದೊರೆತ.

—करना = प्राप्त करना। ದೊರಕಿಸು, ಗಳಿಸು

हास्य– पु हँसी। ನಗಚಾಟಿಕೆ, ವಿನೋದ, ಹಾಸ್ಯ.

हास्यास्पद– पु हास्यका विषय, जिस को देखकर लोग हँस पडे। ಹಾಸ್ಯದ ವಿಷಯ, ನಗೆ ಬರುವ ಸಂಗತಿ, ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ.

हास्योत्पादक– वि. हास्यजनक। ನಗೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ, ನಗೆ ಬರುವ.

हाहंत–अव्य शोकसूचक शब्द। ಶೋಕ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ

हाहा– पु. हसने का शब्द, गिड़गिड़ाने का शब्द। ನಗುವಿಕೆ, ಅಂಗಲಾಚುವಿಕೆ, ದೈನ್ಯದಿಂದ ಬೇಡುವಿಕೆ.

हाहाकार– पु. घबराहट की चिल्लाहट।

ಗೋಳಾಟ, ಚೀರಾಟ, ಹಾಹಾ-ಕಾರ.

हाहाठीठी– स्त्री हँसी-दिल्लगी । ನಗ-ಚಾಟಿಕೆ, ವಿನೋದ, ಪರಿಹಾಸ

हाही– स्त्री कुछ पाने की उत्कट इच्छा। ಯಾವನೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ದೊರಕಿಸುವ ಬಲವಾದ ಇಚ್ಛೆ.

हाहू– पु कोलाहल। ಗದ್ದಲ, ಕೋಲಾಹಲ, ಗಲಾಟೆ.

हाहूबेर– पु जंगली बेर । ಕಾಡು ಬೋರೆ ಹಣ್ಣು.

हिंकटना, हिंकरना–अक्रि हिनहिनाना। ಕೆನೆಯು, ಕಿಳಿರು, ಹೇಕರಿಸು, (ಕುದುರೆ) ಒದರು.

हिंकार– पु गायके रंभाने का शब्द, शेर की आवाज। ಆಕಳ ಕೂಗು, ಹಸುವಿನ ಕೂಗು, ಸಿಂಹದ ಗರ್ಜನೆ.

हिंगली– स्त्री एक प्रकार की तमाखू। ಒಂದು ತರದ ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು, ಒಂದು ತರದ ತಂಬಾಕು.

हिंगु– पु हीग। ಹಿಂಗು.

हिंगोट– पु. एक वृक्ष। ಹೊಂಗೆ ಮರ.

हिंछा– स्त्री इच्छा। ಇಚ್ಛೆ.

हिंडन– पु घूमना - फिरना । ತಿರು-ಗಾಟ, ಸಂಚಾರ, ಅಡ್ಡಾಡುವಿಕೆ.

हिंडोर, हिंडोरना, हिंडोरा– पु. झूला। ಉಯ್ಯಾಲೆ, ತೂಗುಮಣೆ, ತೊಟ್ಟಿಲು.

हिंडोरी– स्त्री. छोटा झूला । ಚಿಕ್ಕ ಉಯ್ಯಾಲೆ, ಚಿಕ್ಕ ತೊಟ್ಟಿಲು.

हिंडोलना, हिंडोला– पु दे 'हिंडोर'।

हिंद– पु हिंदुस्तान, संयुक्तप्रांत । ಹಿಂದುಸ್ತಾನ, ಭಾರತ ದೇಶ, ಸಂಯುಕ್ತಪ್ರಾಂತ.

हिंदवी– स्त्री हिंदी भाषा । ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆ.

हिंदी– वि हिंदुस्तान का। ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ, ಭಾರತ ದೇಶದ, ಭಾರತೀಯ. स्त्री. हिंद की भाषा। ಹಿಂದೀಭಾಷೆ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಭಾಷೆ.

हिंदुस्तान, हिंदुस्थान– पु भारतवर्ष । ಭಾರತ ದೇಶ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನ.

हिंदुस्तानी, हिंदुस्थानी– वि भारतीय। ಭಾರತೀಯ, ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ. पु. भारतवासी । ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ನಿವಾಸಿ, ಭಾರತೀಯ ಮನುಷ್ಯ. स्त्री हिंदुस्तान की भाषा। ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಭಾಷೆ, ಹಿಂದೀ ಅಥವಾ ಹಿಂದುಸ್ತಾನೀ ಭಾಷೆ

हिंदू– पु. आर्य धर्मानुयायी । ಆರ್ಯ ಧರ್ಮದ ಅನುಯಾಯಿ, ಹಿಂದು, ಹಿಂದು ಧರ್ಮದವ.

हिंदोरना– सक्रि घंघोलना । ಕಲಕು, ಪ್ರವಾಹಿ ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಾಡಿಸು.

हिंदोस्तान– पु. दे 'हिंदुस्तान'।

हिंदोल– पु. दे. 'हिंडोर'।

हिंव, हिंवार– पु हिम, पाला। ಹಿಮ, ಮಂಜು.

हिंस– स्त्री. घोडे का हिनहिनाना । ಕೆನೆಯುವಿಕೆ, ಹೇಕರಿಸುವಿಕೆ.

हिंसक– वि. घातक, हत्यारा, हानि पहुंचानेवाला । ಕೊಲೆಗಾರ, ಘಾತಕ, ಕೊಲೆಗಡಕ, ಕ್ರೂರ, ಹಿಂಸ್ರ, ಕೇಡು ಮಾಡುವವ.

हिंसा– स्त्री हत्या, कष्ट देना, हानि पहुंचाना । ವಧೆ, ಹಿಂಸೆ, ಕೊಲ್ಲುವಿಕೆ, ತ್ರಾಸ ಕೊಡುವಿಕೆ, ಪೀಡನೆ, ಕೇಡು ಮಾಡುವಿಕೆ.

हिंसात्मक– वि. हिंसा से युक्त । ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ, ಹಿಂಸೆಯುಳ್ಳ.

हिंसालु– वि मारनेवाला, हिंसा करनेवाला । ಕೊಲ್ಲುವವ, ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವವ.

हिंस्र– वि. घातक, हिंसाशील । ಹಿಂಸ್ರ, ಕೊಲ್ಲುವವ.

हिअ. हिआ– पु हृदय । ಹೃದಯ, ಎದೆ.

हिआउ, हिआव–पु. साहस । ಸಾಹಸ, ಎದೆಗಾರಿಕೆ.

हिकमत–स्त्री. उपाय, विद्या, कलाकौशल, चाल, हकीमी, वैद्यक । ಉಪಾಯ, ಯುಕ್ತಿ, ವಿದ್ಯೆ, ಕಲಾಕೌಶಲ್ಯ, ನಿಪುಣತೆ, ರೀತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ವೈದ್ಯ ವೃತ್ತಿ, ವೈದ್ಯನ ಕೆಲಸ.

हिकमती–वि. दार्शनिक, चतुर । ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ, ನಿಪುಣ, ಚತುರ.

हिकायत– स्त्री. कहानी, किस्सा । ಕತೆ, ಪ್ರಸಂಗ, ಕಥಾನಕ.

हिक्का– पु. हिचकी । ಬಿಕ್ಕು, ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ.

हिचक, हिचकिचाहट–स्त्री आगापीछा । ಹಿಂಜರಿಯುವಿಕೆ, ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುವಿಕೆ, ಸಂದೇಹ.

हिचकना– अक्रि आगापीछा करना, सशंक होना । ಹಿಂಜರಿ, ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡು, ಹಿಂತೆಗೆ, ಸಂದೇಹಗೊಳ್ಳು.

हिचकिचाना– अक्रि. दे. 'हिचकना' ।

हिचकिचाहट– स्त्री दे 'हिचक' ।

हिचकिची– स्त्री. आगापीछा, हिचकी । ಹಿಂಜರಿಯುವಿಕೆ, ಸಂದೇಹ, ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ.

हिचकी– स्त्री. पेट की वायु का कंठ में से धक्का देते हुए निकलना । ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ, ಬಿಕ್ಕು.

हिचरमिचर– पु. आगापीछा । ಹಿಂಜರಿಯುವಿಕೆ, ಸಂದೇಹ ಪಡುವಿಕೆ, ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುವಿಕೆ

हिजडा हिजरा–पु. नपुंसक । ನಪುಂಸಕ.

हिजरत– स्त्री. देशत्याग । ದೇಶತ್ಯಾಗ.

हिजरी– स्त्री. हजरत मुहम्मद का मक्का छोडकर मदीना जाना, वह सन जो उस तिथि से चला था । ಮಹಮ್ಮದ ಪೈಗಂಬರನು ಮಕ್ಕಾ ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮದೀನಾ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದದ್ದು, ಆ ತಿಥಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದ ಶಕೆ, ಹಿಜರೀ ಶಕೆ.

हिजाब– पु परदा, ओट, लज्जा, लिहाज । ಪರದೆ, ತೆರೆ, ಮುಸುಕೆ,

ಮರೆ, ಲಜ್ಜೆ, ನಾಚಿಕೆ, ಸಂಕೋಚ, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ.

हिज्जे– पु किसी शब्द के वर्णों का पृथक्करण । ವರ್ಣವಿನ್ಯಾಸ, ಅಕ್ಷರ ವಿನ್ಯಾಸ.

हिज्र–पु. वियोग, विछोह । ವಿಯೋಗ, ಅಗಲುವಿಕೆ, ವಿರಹ.

हित– पु. लाभ, कल्याण । ಹಿತ, ಲಾಭ, ಕಲ್ಯಾಣ. वि लाभदायक, अनुकूल, उपकारी । ಲಾಭದಾಯಕ, ಅನುಕೂಲ, ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವವ, ಉಪಕಾರಿ.

हितकर, हितकारी– वि लाभ पहुंचानेवाला, उपयोगी, स्वास्थ्यकर । ಹಿತಕರವಾದ, ಲಾಭದಾಯಕವಾದ, ಉಪಯೋಗವುಳ್ಳ, ಹಿತವಾಗುವ, ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಿತಕರವಾದ.

हितचिंतक– पु. भला चाहनेवाला । ಹಿತಚಿಂತಕ, ಹಿತ ಬಯಸುವವ, ಶುಭೇಚ್ಛು.

हितता– स्त्री भलाई । ಕಲ್ಯಾಣ, ಹಿತ, ಲಾಭ.

हितवचन– पु कल्याण का उपदेश । ಹಿತವಚನ, ಹಿತ ನುಡಿಗಳು, ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕ ಉಪದೇಶ.

हितवादी– वि भलाई की बात करनेवाला । ಹಿತವನ್ನು ನುಡಿಯುವವ, ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವವ.

हिताई– स्त्री संबंध, नाता । ಸಂಬಂಧ, ಬಾಂಧವ್ಯ, ಆಪ್ತತ್ವ, ನೆಂಟಸ್ತಿಕೆ.

हिताना– अक्रि. अनुकूल होना, अच्छा लगना । ಅನುಕೂಲವಾಗು, ಹಿತವಾಗು, ಒಳ್ಳೆಯದೆನಿಸು.

हिताहित–पु. भलाई बुराई । ಒಳಿತು ಕೆಡಕು, ಲಾಭಹಾನಿ, ಹಿತಾಹಿತ.

हिती, हितु, हितू–पु शुभाकांक्षी, मित्र, स्नेही, संबंधी । ಶುಭೇಚ್ಛು, ಹಿತವನ್ನು ಬಯಸುವ, ಮಿತ್ರ, ಗೆಳೆಯ, ನೆಂಟ, ಸಂಬಂಧಿಕ.

हितेच्छु– वि. कल्याण माननेवाला । ಹಿತ ಬಯಸುವವ.

हितैषी– पु दे. 'हितू'। वि भला चाहनेवाला । ಹಿತೈಷಿ, ಹಿತ ಬಯಸುವ.

हिदायत– स्त्री मार्गदर्शन, आदेश । ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಉಪದೇಶ, ಆದೇಶ, ಬುದ್ಧಿವಾದ.

हिनहिनाना– अक्रि घोड़े का बोलना । ಕೆನೆಯು, ಕಿಳಿರು, ಹೇಕರಿಸು.

हिनहिनाहट– स्त्री. घोड़े की बोली । ಹೇಕರಿಸುವಿಕೆ, ಕೆನೆಯುವಿಕೆ.

हिना– स्त्री मेंहदी । ಮದರಂಗಿ.

हिफ़ाज़त– स्त्री रक्षा, देखरेख । ರಕ್ಷಣೆ, ಕಾಪಾಡುವಿಕೆ, ಜೋಪಾನ.

हिफ्ज–वि. कंठस्थ, ज़बानी । ಕಂಠಸ್ಥ, ಬಾಯಿಪಾಠವಾದ. पु. हिफाजत, अदब । ರಕ್ಷಣೆ, ಜೋಪಾನ, ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ, ಸಂಕೋಚ.

हिब्बा–पु पुरस्कार, दान । ಪುರಸ್ಕಾರ,

ಇನಾಮು, ದಾನ.

हिब्बानामा– पु दानपत्र। ದಾನಪತ್ರ.

हिमंचल– पु हिमाचल। ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತ.

हिमंत– पु हेमंत ऋतु । ಹೇಮಂತ ಋತು

हिम– पु वर्फ, पाला, तुषार, जाडा । ಬರ್ಫ, ಹಿಮ, ಮಂಜು, ಇಬ್ಬನ್ನಿ, ತುಷಾರ, ಚಳಿಗಾಲ.

हिमऋतु– स्त्री जाडे का ऋतु । ಚಳಿಗಾಲ.

हिमकर, हिमकिरण– पु चंद्रमा । ಚಂದ್ರ.

हिमाक़त– स्त्री मूर्खता। ಮೂರ್ಖತನ, ದಡ್ಡತನ.

हिमाचल, हिमाद्रि–पु हिमालय पर्वत। ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತ.

हिमानी– स्त्री वर्फ, ओस । ಬರ್ಫ, ಹಿಮ, ಮಂಜು.

हिमायत–स्त्री मदद, रक्षा। ಸಹಾಯ, ಬೆಂಬಲ, ರಕ್ಷಣೆ, ಸಮರ್ಥನೆ.

हिमायती–वि पक्षपाती, समर्थक, रक्षक। ಪಕ್ಷಪಾತಿ, ಸಮರ್ಥಕ, ಸಹಾಯಕ, ರಕ್ಷಕ.

हिम्मत–स्त्री साहस, विक्रम । ಸಾಹಸ, ಧೈರ್ಯ, ಎದೆಗಾರಿಕೆ, ಪರಾಕ್ರಮ.

—हारना = साहस छोडना । ಎದೆಗುಂದು, ಧೈರ್ಯ ಬಿಡು.

हिम्मतवार, हिम्मती– वि साहसी । ಸಾಹಸಿ, ಪರಾಕ್ರಮಿ.

हिय– पु. हृदय । ಹೃದಯ, ಎದೆ.

—हारना = साहस छोडना । ಎದೆಗುಂದು.

हियरा, हिया– पु. हृदय, छाती । ಹೃದಯ, ಎದೆ.

हियाव–पु साहस। ಸಾಹಸ,ಉತ್ಸಾಹ.

—पडना = साहस होना । ಸಾಹಸ ಮಾಡು, ಧೈರ್ಯವಾಗು.

हिरकना– अक्रि. सटना, पासमें जाना। ಹತ್ತಿಕೊಳ್ಳು, ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳು, ಸಮೀಪ ಹೋಗು.

हिरकाना– सक्रि. पास में ले जाना, सटाना ।

हिरगनी– स्त्री. एक प्रकार की बढिया कपास । ಒಂದು ತರದ ಒಳ್ಳೆಯ ಹತ್ತಿ.

हिरण– पु. हरिण, सोना, वीर्य, कौडी । ಜಿಗರೆ, ಜಿಂಕೆ, ಸುವರ್ಣ, ಬಂಗಾರ, ವೀರ್ಯ, ಕವಡೆ.

हिरण्मय– वि. सोने का बना हुआ । ಬಂಗಾರದ, ಬಂಗಾರದಿಂದಾದ.

हिरण्य– पु सुवर्ण, धतूरा, वीर्य, कौडी, धन, चादी, अमृत, तत्व, ज्ञान । ಸುವರ್ಣ, ಬಂಗಾರ, ಧತ್ತೂರಿ, ವೀರ್ಯ, ಕಾಡಿ, ಧನ, ಹಣ, ಬೆಳ್ಳಿ, ಅಮೃತ, ತತ್ವ, ಜ್ಞಾನ.

हिरदय, हिरदा– पु हृदय। ಹೃದಯ.

हिरन– पु हरिण, मृग । ಜಿಗರೆ,ಜಿಂಕೆ

—हो जाना = वेग से भाग जाना । ವೇಗದಿಂದ ಓಡಿ ಹೋಗು.

हिरनी– स्त्री मादा हिरन । ಹೆಣ್ಣು ಜಿಗರೆ.

हिरनौटा– पु. हिरन का बचा । ಜಿಗರೆ ಮರಿ, ಜಿಂಕ ಮರಿ

हिरफ़त– स्त्री हस्तकौशल, हुनर, चालाकी । ಹಸ್ತಕೌಶಲ್ಯ, ಕಲೆ, ಕೈಕೆಲಸ, ಕೈಚಳಕ, ಜಾಣ್ಮೆ, ಧೂರ್ತತನ, ಠಕ್ಕು

हिरमज़ी, हिरमिज़ी– स्त्री एक प्रकार की लाल मिट्टी । ಒಂದು ತರದ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು.

हिरस– पु ईर्ष्या । ಈರ್ಷೆ,ಮೇಲಾಟ, ಸ್ಪರ್ಧೆ.

हिराना–अक्रि खो जाना, मिटना,हक्का-बक्का रहना, भूल जाना । ಕಳೆದು ಹೋಗು, ಅಳಿ, ನಷ್ಟವಾಗು,ಗಾಬರಿಯಾಗು, ಚಕಿತನಾಗು, ಮರೆತು ಹೋಗು. सक्रि खोना, भूलना । ಕಳಕೊಳ್ಳು, ಮರೆ.

हिरावल– पु सेनाका अगला भाग । ಮುಂದಳ, ಅಗ್ರ ಸೈನ್ಯ.

हिरास– स्त्री भय, निराशा । ಭಯ, ಅಂಜಿಕೆ, ನಿರಾಶೆ

हिरासत– स्त्री नजरबंदी, कैद, पहरा। ಕಾವಲಲ್ಲಿರಿಸುವಿಕೆ, ನಜರುಬಂದಿ, ಸೆರೆ ಪಹರೆ, ಕಾವಲು

हिरासाँ–वि भयभीत, निराशा। ಭಯಭೀತ, ಅಂಜಿದ, ನಿರಾಶನಾದ, ಭಗ್ನಾಶ.

हिरौंजी– स्त्री दे 'हिरमजी'।

हिरौल– पु दे 'हरावल'।

हिर्स– स्त्री लालच, स्पर्धा । ಆಶೆ, ಬಯಕೆ,ಲೋಭ,ಸ್ಪರ್ಧೆ,ಮೇಲಾಟ.

हिलकना अक्रि हिचकी या सिसकी लेना, सट जाना । ಬಿಕ್ಕು, ನರಳು, ಹತ್ತಿಕೊಳ್ಳು, ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳು

हिलकी–स्त्री हिचकी, सिसकी। ಬಿಕ್ಕು, ಬಿಕ್ಕುವಿಕೆ, ನರಳುವಿಕೆ

हिलकोर, हिलकोरा–पु तरंग, लहर । ತರಂಗ, ತೆರೆ, ಅಲೆ.

हिलकोरना– सक्रि. लहराना, पानीको हिलाकर तरंगें उठाना। ತೆರೆಗಳನ್ನೆಬ್ಬಿಸು, ಅಲೆ ಎಬ್ಬಿಸು,ಅಲ್ಲಾಡಿಸು.

हिलग– स्त्री संबंध, प्रेम । ಸಂಬಂಧ, ನೇರಿಕೆ, ಪ್ರೇಮ.

हिलगना– अक्रि अटकना, लगना, सटना, हिलमिल जाना । ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳು, ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳು, ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳು,ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗು,ಕೂಡು, ಸೇರು, ಮಿಳಿತವಾಗು, ಪಳಗು.

हिलगाना– सक्रि अटकाना, फँसाना, परचाना । ಸಿಕ್ಕಿಸು, ಸೇರಿಸು, ತೊಡರಿಸು, ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಸು, ಪಳಗಿಸು.

हिलना– अक्रि डोलना, सरकना, ढीला होना, कँपना, लहराना, झूमना । ಅಲ್ಲಾಡು,ಅಲುಗಾಡು,ಸಡಿಲಾಗು, ಕಂಪಿಸು, ನಡುಗು, ಬಳುಕು, ಮಣಿದಾಡು, ಹರಿದಾಡು

—मिलना = परचना । ಪಳಗು,

ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳು
हिलसा– स्त्री एक तरह की मछली । ಒಂದು ತರದ ಮೀನು.
हिलाना– सक्रि चलायमान करना, डुलाना, कँपाना, झुलाना, परचाना, प्रवेश करना । ಅಲ್ಲಾಡಿಸು, ಅಲು-ಗಿಸು, ಸರಿದಾಡಿಸು, ನಡುಗಿಸು, ಬಳುಕಿಸು, ತೂಗಾಡಿಸು, ಪ್ರೀತಿ ಹುಟ್ಟಿಸು, ಪಳಗಿಸು, ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗು, ಸೇರಿಸು, ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿಸು.
हिलाल– पु. दूज का चंद्रमा । ಬಿದಿ-ಗೆಯ ಚಂದ್ರ.
हिलोर, हिलोरा– पु. तरंग, लहर । ತೆರೆ, ಅಲೆ, ತರಂಗ.
हिलोरना– सक्रि. दे ' हिलकोरना ' ।
हिलोल, हिल्लोल– पु लहर । ಅಲೆ, ತೆರೆ, ತರಂಗ.
हिल्लोलन– पु. लहराना, झूलना । ಅಲೆಗಳೇಳುವಿಕೆ, ತೂಗಾಡುವಿಕೆ.
हिवँ– पु. हिम, पाला । ಹಿಮ, ಮಂಜು, ಇಬ್ಬನಿ.
हिवँर, हिवाँर– पु. पाला । ಹಿಮ, ಮಂಜು.
हिसका– पु ईर्ष्या, डाह । ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಮೇಲಾಟ, ಅಸೂಯೆ, ಮತ್ಸರ.
हिसखा– पु. दे. ' हिसका ' ।
हिसाब– पु गणित, दर, रीति, लेखा। ಗಣಿತ, ಲೆಕ್ಕ, ಎಣಿಕೆ, ದರ, ಧಾರಣೆ, ರೀತಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ, ಆಯ-ವ್ಯಯದ ಲೆಕ್ಕ
—किताब = आयव्यय का व्योरा । ಲೆಕ್ಕಪಕ್ಕ, ಲೆಕ್ಕದ ವಿವರಣೆ, ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ.
—देना = जमाखर्च का व्योरा बताना। ಲೆಕ್ಕ ಒಪ್ಪಿಸು, ಜಮಾ-ಖರ್ಚಿನ ವಿವರಣೆ ಕೊಡು.
—से = संयम से, लिखे हुए व्योरे के मुताबिक। ಸಂಯಮದಿಂದ, ಲೆಕ್ಕದಿಂದ, ತಪಶೀಲಿನ ಅನುಸಾರವಾಗಿ, ವಿವರಣೆಗನುಸಾರವಾಗಿ.
हिसाबी– वि हिसाब जाननेवाला, गणितज्ञ, नियमानुसार, ठीक। ಲೆಕ್ಕಿಗ, ಲೆಕ್ಕ ಬಲ್ಲವ, ಗಣಿತಜ್ಞ, ನಿಯಮಾನುಸಾರವಾದ, ಲೆಕ್ಕದ, ಸರಿಯಾದ.
हिसार–पु. किला, शहरपनाह। ಕೋಟೆ, ದುರ್ಗ, ದುರ್ಗದ ಗೋಡೆ.
हिसिषा– स्त्री. स्पर्धा, ईर्ष्या । ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಮೇಲಾಟ, ಪೈಪೋಟಿ.
हिस्सा– पु भाग, अंश, टुकडा, विभाग, खंड, साझा। ಭಾಗ, ಅಂಶ, ತುಂಡು, ವಿಭಾಗ, ಖಂಡ, ಅಂಗ, ಪಾಲು.
हिस्सादार, हिस्सेदार– वि साझेदार । ಪಾಲುಗಾರ, ಭಾಗಸ್ಥ.
हिस्सेदारी– स्त्री साझेदारी । ಪಾಲು-ಗಾರಿಕೆ.
हिहि– अव्य हँसने का शब्द । ನಗುವ ಶಬ್ದ.
हिहियाना– अक्रि. हिनहिनाना । ಕೆನೆ

यु, ಕಿಳಿರು, ಹೇಕರಿಸು

हींग– स्त्री मसाले की एक वस्तु । ಹಿಂಗು.

हींछा– स्त्री. इच्छा । ಇಚ್ಛೆ, ಬಯಕೆ.

हींडना–अक्रि पछताना । ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡು.

हींस– स्त्री. हिनहिनाहट । ಕೆನೆಯು- ವಿಕೆ, ಹೇಕರಿಸುವಿಕೆ.

हींसना– अक्रि हिनहिनाना, रेंकना । ಕೆನೆಯು, ಕಿಳಿರು, ಹೇಕರಿಸು, ಕತ್ತೆಯಂತೆ ಅರಚು.

हींहीं– स्त्री हँसने का शब्द । ನಗುವ ಶಬ್ದ.

ही–अव्य निश्चय, अवधारण, परिमिति, अल्पता, शून्यता इत्यादि का सूचक शब्द । ನಿಶ್ಚಯ, ಅವಧಾರಣೆ, ಪರಿಮಿತಿ, ಅಲ್ಪತನ, ಶೂನ್ಯತೆ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ, ಮಾತ್ರ, ತಾನೇ, ಅಷ್ಟೇ, ಒಡ- ನೆಯೇ. पु दुख, विषाद, शोक, हृदय । ದುಃಖ, ವಿಷಾದ, ಶೋಕ, ಹೃದಯ.

हीक– स्त्री हिचकी, मतलाई, दुर्गंधि । ಬಿಕ್ಕು, ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ, ಓಕರಿಕೆ, ದುರ್ಗಂಧ.

हीचना– अक्रि दे ' हिचकना ' ।

हीछना– अक्रि इच्छा करना । ಇಚ್ಛೆ ಪಡು, ಇಚ್ಛಿಸು.

हीज– वि. आलसी । ಆಲಸಿ, ಸೋ- ಮಾರಿ.

हीजडा– पु दे ' हिजडा ' ।

हीठना– अक्रि पासमें आना, पहुंचना । ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗು, ತಲುಪು, ಮುಟ್ಟು, ಸೇರು.

हीन– वि. रहित, त्यक्त, अल्प, तुच्छ, क्षुद्र, कम, दीन, नीच, शून्य । ರಹಿತ, ಇಲ್ಲದ, ತ್ಯಕ್ತ, ಅಲ್ಪ, ಸ್ವಲ್ಪ, ತುಚ್ಛ, ಕ್ಷುದ್ರ, ಕಡಿಮೆ ಯಾದ, ನಿಕೃಷ್ಟ, ದೀನ, ನೀಚ, ಶೂನ್ಯ

हीनचरित– वि. जिसका आचरण बुरा हो । ಕೆಟ್ಟ ಆಚರಣೆಯುಳ್ಳ, ದುರಾ ಚಾರಿ.

हीनता– स्त्री क्षुद्रता, नीचता । ಕ್ಷುದ್ರ ತನ, ನೀಚತನ, ಹೀನತೆ.

हीनवीर्य– वि कमजोर । ಅಶಕ್ತ, ಬಲಹೀನ.

हीय, हीया– पु हृदय । ಹೃದಯ.

हीर– पु हीरा, वज्र, बिजली, सर्प, सिंह, सार, गूदा, शक्ति, बल, वीर्य, लडकी के भीतर का भाग । ರತ್ನ, ವಜ್ರ, ಮಿಂಚು, ಸರ್ಪ, ಹಾವು, ಸಿಂಹ, ಸಾರ, ಸತ್ವ, ತಿರುಳು, ಕಸುವು, ಶಕ್ತಿ, ವೀರ್ಯ, ಕಟ್ಟಿ ಗೆಯ ಒಳಭಾಗ.

हीरक, हीरा– पु. वज्रमणि, अति उत्तम वस्तु । ವಜ್ರ, ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಸ್ತು.

हीरामन– पु सुग्गे की एक कल्पित जाति । ಗಿಳಿಯ ಒಂದು ಕಲ್ಪಿತ ಜಾತಿ, ಹೊಂಬಣ್ಣದ ಗಿಳಿ.

हीला– पु वहाना। ನೆಪ, ನೆವನ, ಸಬಬು

—हवाला = वहाना, निमित्त, द्वार, वसीला। ನೆಪ, ಕಾರಣ, ಸಬಬು, ಕುಂಟು ನೆವ, ದ್ವಾರ, ಆಧಾರ.

हीली–स्त्री एक प्रकार की लता। ಒಂದು ತರದ ಬಳ್ಳಿ.

हीही–स्त्री ही ही करके हँसने की क्रिया। ಹೀ ಹೀ ಅನ್ನುತ್ತ ನಗುವಿಕೆ,ತುಚ್ಛತಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಗುವಿಕೆ.

हुं– अव्य हाँ। ಹೂ, ಹೌದು, ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಶಬ್ದ.

हुंकना– अक्रि दे 'हुंकारना'।

हुंकार–पु ललकार, गरज। ಹುಂಕಾರ, ಕೂಗುವಿಕೆ, ಗರ್ಜನೆ, ಚೀತ್ಕಾರ

हुंकारना– अक्रि. ललकारना, गरजना। ಕೂಗು, ಆಹ್ವಾನಿಸು, ಗರ್ಜಿಸು, ಅರಚು.

हुंकारी– स्त्री 'हुं' करने की क्रिया। ಹೂ ಗುಟ್ಟುವಿಕೆ, ಸ್ವೀಕೃತಿ.

हुंडार– पु भेडिया। ತೋಳ.

हुंडावन– स्त्री. हुंडी की दस्तूरि। ಹುಂಡಿಗೆ ಕೊಡುವ ವಟ್ಟ.

हुंडी– स्त्री एक प्रकार का चेक, निधि-पत्र। ಒಂದು ತರದ ಚೆಕ್ಕು,ಹುಂಡಿ ಕಾಗದ, ನಿಧಿಪತ್ರ.

हुंत– प्रत्य प्राचीन हिन्दी की तृतीया और पंचमी विभक्ति, से, द्वारा, लिये। ಪ್ರಾಚೀನ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಯ ತೃತೀಯ ಹಾಗು ಪಂಚಮಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ, ಇಂದ, ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ, ಮಾರ್ಗವಾಗಿ, ಸಲುವಾಗಿ.

हु– अव्य अतिरिक्त, और भी। ಅತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ, ಅಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೂ, ಸಹ

हुआना– अक्रि सियार का बोलना। (ನರಿ) ಕೂಗು, ಅರಚು.

हुकना– अक्रि निशाना खाली जाना, विस्मृत होना। ಗುರಿ ತಪ್ಪು,ನಿಷ್ಫಲವಾಗು, ಮರೆ.

हुकरना, हुकारना– दे 'हुँकना', 'हुँकारना'।

हुकर-हुकर– स्त्री अधीरता, व्यग्रता। ಅಧೀರತೆ, ಅಂಜಿಕೆ, ಗಾಬರಿ, ವ್ಯಗ್ರತೆ, ವ್ಯಾಕುಲತೆ.

हुकुम– पु. आज्ञा। ಆಜ್ಞೆ, ಅಪ್ಪಣೆ, ಶಾಸನ.

हुकुर-हुकुर– स्त्री शीघ्रता से सांस चलने की धड़कन। ಬೇಗಬೇಗನೆ ಉಸಿರಾಡುವ ಧ್ವನಿ, ತೇಕುವದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಧ್ವನಿ. ಏದುವಿಕೆ.

हुकूमत– स्त्री. अधिकार, प्रभुत्व,शासन। ಅಧಿಕಾರ, ಪ್ರಭುತ್ವ, ಆಳಿಕೆ, ಶಾಸನ.

हुक्का– पु तबाकू पीने के लिये विशेष रूपसे बना हुआ एक प्रकार का जलयंत्र। ಹುಕ್ಕಾ, ಗುಡಗುಡಿ.

हुक्कापानी– पु. परस्पर तमाकू पीने का व्यवहार, खानपान। ಪರಸ್ಪರದು ತಂಬಾಕು ಸೇದುವ ವ್ಯವಹಾರ,

ಊಟಉಡಿಗೆ, ಊಟಉಡಿಗೆಯ ವ್ಯವಹಾರ, ಸಂಬಂಧ

—बंद करना= जाति से अलग करना । ಧರ್ಮಬಾಹ್ಯ ಮಾಡು, ಜಾತಿ ಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆ

हुक्काम– पु अफसर । ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಅಮಲುದಾರರು

हुक्कू–पु एक जाति का बंदर । ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಮಂಗ.

हुक्म– पु आज्ञा, शासन, आदेश, स्वीकृति, अनुमति, विधि, नियम । ಆಜ್ಞೆ, ಅಪ್ಪಣೆ, ಶಾಸನ, ಅಧಿಕಾರ, ಆದೇಶ, ಸ್ವೀಕೃತಿ, ಅನುಮತಿ, ವಿಧಿ, ನಿಯಮ.

हुक्मनामा– पु आज्ञापत्र, फरमान । ಆಜ್ಞಾಪತ್ರ.

हुक्म-बरदार–वि आज्ञाकारी । ಆಜ್ಞಾಕಾರಿ, ಆಜ್ಞೆ ಪಾಲಿಸುವವ.

हुक्मरानी–स्त्री राज्य, शासन, हुकूमत । ರಾಜ್ಯ, ಶಾಸನ, ಆಳಿಕೆ, ಅಧಿಕಾರ.

हुक्मी–वि आज्ञाकारी, अचूक । ಆಜ್ಞಾಕಾರಿ, ಆಜ್ಞೆ ಪಾಲಿಸುವ, ಗುರಿ ತಪ್ಪದ, ನಿಷ್ಫಲವಾದ, ಖಂಡಿತ ವಾದ.

हुचकी– स्त्री दे 'हिचकी' । एक प्रकार की लता । ಒಂದು ತರದ ಬಳ್ಳಿ.

हुजरा– पु छोटा कमरा । ಚಿಕ್ಕ ಕೋಣೆ.

हुजूम– पु. भीड । ಜನಸಮೂಹ, ದಟ್ಟಣೆ, ಸಂದಣಿ.

हुजूर–पु स्वामी, प्रभु, दरबार, कचहरी, सामना, सामीप्य । ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರಭು, ರಾಯರು, ದರಬಾರ, ಕಚೇರಿ, ಸನ್ನಿಧಾನ, ಸಾಮಿಪ್ಯ.

हुजूरी– स्त्री बडो का सामीप्य, बादशाही दरबार । ಸನ್ನಿಧಾನ, ರಾಜದರ್ಬಾರ वि सरकारी । ಸರಕಾರಿ, ಹುಜೂರಿನ, ಒಡೆಯನ, ರಾಜಕೀಯ. पु दरबारी । ರಾಜದರ್ಬಾರದಲ್ಲಿರುವವ, ದರಬಾರಿ, ದೊಡ್ಡವರ ಸನ್ನಿಧಾನ ದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವ

हुज्जत– स्त्री झगडा, विवाद, व्यर्थ का तर्क । ಜಗಳ, ವಾದವಿವಾದ, ವ್ಯರ್ಥ ವಾದ ತರ್ಕ.

हुज्जती– वि हुज्जत करनेवाला । ತರ್ಕಿಸುವವ, ವಾದಿಸುವವ, ಜಗಳಾಡುವವ.

हुडकना– अक्रि व्याकुल होकर रोते रहना । ಮರುಗು, ಹಲುಬು, ಬಹಳ ಸಲಿಗೆಯುವರನ್ನು ಅಗಲಿದಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಅಳುವದು, ದುಃಖಪಡು.

हुड़का–पु वियोग से होनेवाली मानसिक व्यथा । ವಿಯೋಗಜನ್ಯ ವ್ಯಥೆ, ವಿರಹ, ದುಃಖ, ಕೊರಗು, ಹಲುಬುವಿಕೆ.

हुडकाना– सक्रि भयभीत और दुःखी करना, तरसाना । ಅಂಜಿಸಿ ದುಃಖ ಪಡಿಸು, ಹಲುಬಿಸು, ಕೊರಗಿಸು.

हुडदग, हुडदंगा– पु. हुल्लड । ಗದ್ದಲ,

ಗಲಾಟೆ, ರಗಳೆ, ದಾಂಧಲೆ, ಉಪಟಳ, ಉಪದ್ರವ.

हुड़ुक, हुढक्क– पु. छोटा ढोल । ಢಕ್ಕೆ, ಚಿಕ್ಕ ಢೋಲು.

हुत– दे. 'हुँत' । वि हवन किया हुआ । ಹೋಮ ಮಾಡಿದ. पु हवन की सामग्री । ಹವನದ ಸಾಮಗ್ರಿ

हुता, हुतो--अक्रि. था। ಇದ್ದನು,ಇತ್ತು.

हुताशन– पु आग । ಅಗ್ನಿ, ಬೆಂಕಿ.

हुति– स्त्री हवन । ಹವನ, ಹೋಮ. अव्य. ओर से, द्वारा। ಮಾರ್ಗದಿಂದ, ಕಾರಣದಿಂದ, ಮುಖಾಂತರ, ದ್ವಾರಾ.

हुदकाना– सक्रि उभाडना, उसकाना । ಪ್ರೇರೇಪಿಸು, ಹುರಿದುಂಬಿಸು, ಎಬ್ಬಿಸು.

हुदना– अक्रि रुकना, स्तब्ध होना । ನಿಂತುಬಿಡು, ಸ್ತಬ್ಧವಾಗು, ಚಕಿತನಾಗು.

हुदरना–सक्रि टागना। ತೂಗುಹಾಕು, ಹಗ್ಗದ ಮೇಲೆ ಬಟ್ಟೆ ಒಣಹಾಕು.

हुदहुद–पु. एक चिड़िया । ಒಂದುಪಕ್ಷಿ.

हुन– पु सुवर्णमुद्रा, सोना । ಮೊಹರು, ಹೊನ್ನು, ಬಂಗಾರ.

—**बरसना** = धन की अधिकता होना । ಹಣ ಬಹಳವಾಗು.

हुनना– सक्रि आहुति देना । ಆಹುತಿ ಕೊಡು, ಬಲಿಕೊಡು.

हुनर–पु कला, विद्या, कौशल, चतुराई । ಕಲೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಶಿಲ್ಪ, ಕೌಶಲ್ಯ, ಚಾತುರ್ಯ

हुनरमंद– वि. हुनर जाननेवाला, गुणी । ಕಲಾಕುಶಲ, ಶಿಲ್ಪಿ, ಚತುರ.

हुन्न, हुन्ना– स्त्री दे 'हुन' ।

हुब्ब– पु प्रेम, मित्रता, उत्साह । ಪ್ರೇಮ, ಪ್ರೀತಿ,ಅನುರಾಗ,ಸ್ನೇಹ, ಉತ್ಸಾಹ.

हुमकना, हुमगना– अक्रि कूदना, उछलना । ಕುಣಿ, ಜಿಗಿದಾಡು, ಹಾರಾಡು

हुमा– स्त्री. एक कल्पित पक्षी । ಒಂದು ಕಲ್ಪಿತ ಪಕ್ಷಿ

हुमेल– स्त्री दे 'हमेल' ।

हुरदंग– पु दे 'हुडदंग' ।

हुरमत, हुरमति– स्त्री प्रतिष्ठा, इज्जत । ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಮಾನ, ಮರ್ಯಾದೆ,ಆದರ

हुरहुर, हुरहुल–पु. एक पौधा। ಒಂದು ಗಿಡ, ಒಂದು ತರಕಾರಿ, ಒಂದು ಔಷಧದ ಗಿಡ

हुरिहार–पु. होली खेलनेवाला। ಕಾಮನ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸುವವ, ಓಕುಳಿಯಾಡುವವ.

हुरुट्टक–पु. हाथी का अंकुश। ಆನೆಯ ಅಂಕುಶ.

हुरुमयी– स्त्री. एक तरह का नाच । ಒಂದು ತರದ ಕುಣಿತ.

हुरूफ– पु दे 'हरूफ' ।

हुलकना– अक्रि. वमन करना । ವಾಂತಿಯಾಗು, ಓಕರಿಸು.

हुलकी– स्त्री वमन, हैजे की रोग । ವಮನ, ವಾಂತಿ, ಮಾರೀಬೇನೆ, ಕಾಲರಾ.

हुलसना– अक्रि आनंद से फूलना, उभड़ना, बढना । ಹರ್ಷಗೊಳ್ಳು, ಆನಂದಿತನಾಗು, ಹಿಗ್ಗು, ಉಬ್ಬು, ಉತ್ಸಾಹಗೊಳ್ಳು, ಉಕ್ಕು, ಬೆಳೆ

हुलसाना– सक्रि. हर्ष की उमंग उत्पन्न करना । ಆನಂದಗೊಳಿಸು, ನಲಿದಾಡಿಸು. अक्रि आनंदमय होना, उमड़ना । ಆನಂದಿಸು, ಹರ್ಷಗೊಳ್ಳು, ಉತ್ಸಾಹಗೊಳ್ಳು, ಬೆಳೆ.

हुलसी– स्त्री उल्लास, आनंद-तरंग । ಉಲ್ಲಾಸ, ಹರ್ಷ, ಆನಂದ, ಉತ್ಸಾಹ.

हुलहुल– पु दे 'हुरहुर'।

हुलाना– सक्रि चुभाना, ठेलना । ಚುಚ್ಚು, ತಳ್ಳು, ನೂಕು, ಒತ್ತು.

हुलास– स्त्री उल्लास, आनंद, हर्ष, उत्साह । ಉಲ್ಲಾಸ, ಆನಂದ, ಹರ್ಷ, ಉತ್ಸಾಹ, ಹಿಗ್ಗು. स्त्री सुंघनी । ನಸ್ಯ

हुलासी–वि उत्साही, आनदी । ಉತ್ಸಾಹಿತ, ಆನಂದಿತ, ಉಲ್ಲಸಿತ, ಹಿಗ್ಗಿದ.

हुलिया– पु. रूप, रूपरेखा, चेहरे की बनावट । ರೂಪ, ಆಕೃತಿ, ಮುಖಭಾವ, ಮುಖಚರ್ಯೆ, ಪರಾರಿಯಾದವನ ರೂಪವರ್ಣನೆ, ತಲೆತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡವನ ರೂಪವರ್ಣನೆ.

हुल्लड–पु उपद्रव, ऊधम, दंगा, हलचल, कोलाहल । ಉಪದ್ರವ, ಗಲಾಟೆ, ಗದ್ದಲ, ಗಲಭೆ, ದೊಂಬಿ, ರಗಳೆ, ಆಂದೋಲನ, ಕೋಲಾಹಲ.

हुसियार, हुस्यार–वि चतुर, चालाक । ಜಾಣ, ಚತುರ, ಧೂರ್ತ.

हुस्न– पु सुंदरता, उत्तमता, खूबी । ಸೌಂದರ್ಯ, ಲಾವಣ್ಯ, ಚೆಲುವು, ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆ, ವಿಶೇಷತೆ.

हुस्नपरस्त - पु सौंदर्योपासक । ಸಂದರ್ಯೋಪಾಸಕ.

हुस्नपरस्ती– स्त्री. सौदर्योपासना । ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸನೆ

हूँ– अव्य स्वीकार सूचक शब्द । ಹೌದು, ಆಗಲಿ. अक्रि 'है' का उत्तमपुरुष एकवचन रूप । ಇದ್ದೇನೆ.

हूँकना– अक्रि गर्जना, गाय का वछडे के लिये रंभाना, सिसककर रोना । ಗರ್ಜಿಸು, ಅರಚು, ಕೂಗು, ಹೊಂಕರಿಸು, ಮರುಗು, ದುಃಖಿಸು.

हूँठ– वि साढे तीन । ಮೂರೂವರೆ.

हूँठा– पु साढे तीन का पहाडा । ಮೂರೂವರೆ ಮಗ್ಗಿ.

हूँस– स्त्री ईर्ष्या, डाह, बुरी नजर, फटकार । ಈರ್ಷ್ಯೆ, ದ್ವೇಷ, ಅಸೂಯೆ, ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು, ಕೆಟ್ಟದೃಷ್ಟಿ, ಬೆದರಿಕೆ, ಬೈಗಳು, ನಿಂದೆ.

हूँसना– सक्रि ललचाना, डाह उत्पन्न करना, कोसना, दृष्टि लगाना, फटकारना । ಆಶೆಪಡು, ಅಸೂಯೆಹುಟ್ಟಿಸು, ಬೈಯು, ನಿಂದಿಸು, ದೃಷ್ಟಿ ಇಡು, ದೃಷ್ಟಿ ಹಚ್ಚು, ಬೆದರಿಸು.

अक्रि. ईर्ष्या से जलना। ಅಸೂಯೆ ಪಡು, ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚುಪಡು.

हू– अव्य भी। ಕೂಡ, ಸಹ, ಊ.

हूक– स्त्री हृदय की पीडा, दर्द, वेदना। ಮಾನಸಿಕ ವೇದನೆ, ಸಂತಾಪ, ದುಃಖ, ತ್ರಾಸ, ನೋವು, ಶೂಲೆ.

हूकना– अक्रि पीडा होना। ನೋವಾಗು, ಶೂಲೆಯಾಗು, ವೇದನೆಯಾಗು, ಚುಚ್ಚು

हूचक– पु युद्ध। ಯುದ್ಧ.

हूटना– अक्रि हटना, टलना, मुडना। ದೂರಾಗು, ಬೇರೆಯಾಗು, ಸರಿ, ತಿರುಗು.

हूठा– पु. ठेगा, किसी को चिढाने के लिये अंगूठा दिखाना। ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟು, ಹೆಬ್ಬೆರಳು, ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟು ತೋರಿಸುವಿಕೆ.

हूड– वि असावधान, उजड्ड। ಎಚ್ಚರಗೇಡಿ, ಮಂಕ, ದಡ್ಡ, ಪೆದ್ದ.

हूत– वि बुलाया हुआ। ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ.

हूदा– पु. धक्का, पीडा। ಇರಿತ, ಹೊಡೆತ, ಪೀಡೆ, ನೋವು, ಶೂಲ.

हूदा– वि. ठीक, वाजिब। ಸರಿಯಾದ, ಯೋಗ್ಯವಾದ.

हूनना– सक्रि आग मे डालना। ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕು.

हूबहू– क्रिवि वैसाही, ज्यो का त्यो। ಹಾಗೆಯೇ, ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ಇದ್ದುದಿದ್ದಹಾಗೆ, ತದ್ರೂಪವಾಗಿ

हूर– स्त्री आसरा। ಅಪ್ಸರೆ. स्त्री दे 'हूल'।

हूरना– सक्रि चुभाना, गडाना। ಚುಚ್ಚು, ತಿವಿ, ಒತ್ತು.

हूल– स्त्री भाले छुरे आदि की नोक से भोंकने की क्रिया, पीडा, कसक, कोलाहल, आनंद। ಇರಿಯುವಿಕೆ, ಚುಚ್ಚುವಿಕೆ, ಇರಿತ, ನೋವು, ಪೀಡೆ ವೇದನೆ, ಕೋಲಾಹಲ, ಗದ್ದಲ, ಆನಂದ, ಚೀರಾಟ

हूलना–सक्रि भाले डंडे, छुरे आदि की नोक से भोंकना, ठेलना। ಚುಚ್ಚು, ಇರಿ, ತಿವಿ, ಒತ್ತು, ದೂಡು

हूला– पु शस्त्र आदि से हूलने की क्रिया। ಇರಿಯುವಿಕೆ, ತಿವಿಯುವಿಕೆ, ಇರಿತ, ತಿವಿತ.

हूश– वि. गंवार, अशिष्ट। ಹಳ್ಳಿಗಾಡ, ಅಸಭ್ಯ, ಅಶಿಷ್ಟ.

हूह– स्त्री कोलाहल, गर्जन। ಕೋಲಾಹಲ, ಗದ್ದಲ, ಗರ್ಜನೆ, ಹುಂಕಾರ

हूहा– पु. दे 'हूह'।

हूहू– पु अग्नि के जलाने का शब्द। ಬೆಂಕಿ ಉರಿಯುವ ಶಬ್ದ.

हृत्– स्त्री हृदय। ಹೃದಯ.

हृत–वि हरण किया हुआ, लिया हुआ। ಹರಣ ಮಾಡಿದ, ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ.

हृति– स्त्री हरण, नाश। ಅಪಹರಣ, ನಾಶ.

हृदय– पु वक्षःस्थल, मन, अंतःकरण, बुद्धि, तत्व। ಹೃದಯ, ಎದೆ. ವಕ್ಷಃಸ್ಥಳ, ಮನಸ್ಸು, ಅಂತಃಕರಣ, ಬುದ್ಧಿ, ವಿವೇಕ, ತತ್ವ.

हृदयंगम– वि. मन में बैठा हुआ, सुंदर। ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೂತ, ತಿಳಿದ, ಸುಂದರವಾದ.

हृदयग्राही– वि मनको लुभानेवाला। ಮನಮೋಹಿಸುವ.

हृदयविदारक– वि. अत्यंत करुणाजनक। ಎದೆ ಕರಗಿಸುವ, ಬಹಳ ಕರುಣಾಜನಕವಾದ.

हृदयस्पर्शी– वि मनपर प्रभाव डालनेवाला, मनमें दया उत्पन्न करनेवाला। ಹೃದಯವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ, ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡುವ, ದಯೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವ.

हृष्टपुष्ट–वि मोटाताजा। ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು.

हृष्टि– स्त्री हर्ष, प्रसन्नता। ಆನಂದ, ಹರ್ಷ, ಪ್ರಸನ್ನತೆ.

हेंगा–पु. खेत बराबर करने की लकडी। ಕುಂಟೆ.

हे–अव्य संबोदन का शब्द। ಸಂಬೋಧನ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ, ಎ! ಹೇ!

हेकड– वि हृष्टपुष्ट, प्रचंड, उजड्ड। ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು, ಬಲಿಷ್ಠ, ಪ್ರಚಂಡ, ದಡ್ಡ, ಒರಟ.

हेकडी–स्त्री. प्रचंडता, उद्दंडता, अक्खडपन, बलात्कार। ಬಲಿಷ್ಠತನ, ದಿಟ್ಟತನ, ಒರಟುತನ, ಬಲಾತ್ಕಾರ.

हेच– वि तुच्छ। ತುಚ್ಛ, ಕೀಳು ತರಗತಿಯ.

हेठ– क्रिवि. नीचे। ಕೆಳಗೆ. वि. दे 'हेठा'।

हेठा– वि नीचा, कम, क्षुद्र। ಕೆಳಗಿನ, ಕಡಿಮೆಯ, ಕೀಳಾದ, ಕ್ಷುದ್ರ.

हेठी–स्त्री मानहानी, अप्रतिष्ठा। ಮಾನ ಹಾನಿ, ಕೀಳುತನ, ಅಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಅವಮಾನ.

हेडा– पु मास। ಮಾಂಸ.

हेडी–स्त्री चौपायों का समूह। ದನಗಳ ಸಮೂಹ. पु आखेटी। ಬೇಟೆಗಾರ.

हेत, हेतु– पु हेतु, कारण। ಹೇತು, ಕಾರಣ, ಸಂಬಂಧ, ಉದ್ದೇಶ.

हेतुवाद– पु. तर्कशास्त्र, नास्तिकवाद। ತರ್ಕವಾದ, ನಾಸ್ತಿಕವಾದ.

हेमंत–पु शीत ऋतु। ಹೇಮಂತಋತು.

हेम– पु सोना, हिम, बदामी रंग का घोडा। ಬಂಗಾರ, ಸುವರ್ಣ, ಹಿಮ, ಮಂಜು, ಬಾದಾಮಿ ಬಣ್ಣದ ಕುದುರೆ.

हेमकार– पु. सुनार। ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ.

हेमाद्रि– पु सुमेरु। ಸುಮೇರುಪರ್ವತ.

हेय– वि. त्याज्य, निकृष्ट। ತ್ಯಾಜ್ಯ, ಬಿಡತಕ್ಕ, ಹೇಯವಾದ, ಕೀಳ, ನಿಕೃಷ್ಟ.

हेर– स्त्री खोजना, तलाश। ಹುಡುಕುವಿಕೆ, ಶೋಧನೆ.

हेरना– सकि खोजना, देखना। ಹುಡುಕು, ಅರಸು, ಶೋಧಿಸು, ನೋಡು, ಪರೀಕ್ಷಿಸು.

—**फेरना** = अदलबदल करना। ಬದಲಿಸು, ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡು.

हेरफेर–पु. चक्कर, घुमाव, अंतर, उलट-

पलट, कुटिल युक्ति। ತಿರುಗುವಿಕೆ, ಸುತ್ತುವಿಕೆ, ಸುತ್ತು, ಅಂತರ, ಬದಲಾವಣೆ, ವ್ಯತ್ಯಾಸ, ಮಾರ್ಪಾಟ, ಕುಟಿಲಯುಕ್ತಿ.

हेरवा– पु. खोज। ಶೋಧ, ಹುಡುಕುವಿಕೆ, ಅನ್ವೇಷಣೆ.

हेरवाना– सक्रि. ढुंढवाना, खो देना। ಹುಡುಕಿಸು, ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳು.

हेराना– अक्रि. नष्ट होना, खो जाना, आपे मे न रहना, तन्मय होना। ಹಾಳಾಗು, ಕಳೆದು ಹೋಗು, ಇಲ್ಲವಾಗು, ನಾಶವಾಗು, ಮೈಮರೆ, ತನ್ಮಯನಾಗು. सक्रि. ढुंढवाना। ಹುಡುಕಿಸು, ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮಾಡಿಸು, ಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಸು.

हेराफेरी– स्त्री. उलटपलट, अदलबदल। ತಿರುವುಮುರುವು, ಬದಲಾವಣೆ, ಪರಿವರ್ತನೆ, ಮಾರ್ಪಾಟು.

हेरिक– पु. भेदिया। ಗುಪ್ತಚಾರ, ಬೇಹುಗಾರ, ಸಂಚುಗಾರ.

हेरी–स्त्री. पुकार। ಕೂಗುವಿಕೆ, ಚೀರಾಟ.

हेल– पु. मेलजोल, कीचड़, मैला, घृणा। ಸಂಬಂಧ, ಕೆಸರು, ಕೊಳಚೆ, ಕೊಳಕು, ಹೇಸಿಕೆ, ತಿರಸ್ಕಾರ.

हेलना– अक्रि. खेलना, क्रिड़ा करना, हँसी उडाना, प्रवेश करना, पैठना, तैरना। ಆಡು, ವಿನೋದಿಸು, ನಗಚಾಟಿಕೆ ಮಾಡು, ವಿನೋದ ಮಾಡು, ಪ್ರವೇಶಿಸು, ಹೊಗು, ನುಸುಳು, ಈಸು, ಈಜು. सक्रि. अवज्ञा करना। ಅವಮಾನಮಾಡು, ತಿರಸ್ಕರಿಸು.

हेलमेल– पु. मेलजोल, घनिष्टता, परिचय। ಸಂಬಂಧ, ಕೂಡಿಕೆ, ನೇರಿಕೆ, ಸಲಿಗೆ, ಪರಿಚಯ.

हेला– स्त्री अवहेलना, अवज्ञा, खेल, प्रेम की क्रीड़ा, हावभाव। ಅವಹೇಲನೆ, ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅವಮಾನ, ಧಿಕ್ಕಾರ, ಆಟ, ಕ್ರೀಡೆ, ಚಕ್ಕಂದ, ಪ್ರೇಮಕ್ರೀಡೆ, ವಿಲಾಸ, ಹಾವಭಾವ, ಸ್ತ್ರೀಯ ಅಂಗವಿನ್ಯಾಸ. पु. मेहतर, पुकार, चिल्लाहट, धावा, चढाई, ठेलने का काम, खेप, बारी। ಬಂಗಿ, ಝಾಡಮಾಲಿ, ಕೂಗು, ಹುಂಕಾರ, ಚೀರಾಟ, ಒದರಾಟ, ಕೋಲಾಹಲ, ಆಕ್ರಮಣ, ದಾಳಿ, ನೂಕುವಿಕೆ, ದಬ್ಬುವಿಕೆ, ಒಂದು ಸರತಿ.

हेलि– पु. सूर्य, अवज्ञा, आलिंगन। ಸೂರ್ಯ, ಅವಮಾನ, ಆಲಿಂಗನ.

हेलिन– स्त्री. मेहतरानी। ಝಾಡಮಾಲಿ ಹೆಂಗಸು, ಭಂಗಿ ಹೆಂಗಸು.

हेली– स्त्री सहेली, सखी। ಸಖಿ, ಗೆಳತಿ.

हेष–पु. घोड़े का हिनहिनाना। ಹೇಕರಿಸುವಿಕೆ.

है–क्रि. 'है' का वहुवचन। ಇದ್ದಾರೆ, ಇವೆ, ಇದ್ದೀರಿ, ಇದ್ದೇವೆ. अव्य. एक आश्चर्य सूचक शब्द। ಒಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯಸೂಚಕ ಶಬ್ದ.

है– क्रिवि 'होना' क्रिया के वर्तमान काल का एक वचन का रूप।

ಇದ್ದಾನೆ, ಇದ್ದಾಳೆ, ಇದೆ, ಇರುತ್ತೀ.
पु. हय, घोडा । ಕುದುರೆ, ಅಶ್ವ.

हैकड– वि दे 'हेकड'।

हैकल–पु. गले में पहनने का एक गहना। ಕೊರಳ ಮಾಲೆ, ಕುದುರೆಯ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ತೊಡಿಸುವ ಒಂದು ತರದ ಮಾಲೆ.

हैज़– पु. स्त्रियो का मासिक धर्म । ಮಾಸಿಕ ಧರ್ಮ, ಮುಟ್ಟು, ಹೊಲೆ, ರಜೋದರ್ಶನ.

हैज़ा– पु विसूचिका । ವಾಂತಿಭೇದಿ, ವಿಸೂಚಿಕೆ.

हैन– स्त्री. एक प्रकार की घास । ಒಂದು ತರದ ಹುಲ್ಲು.

हैना– सक्रि हनन करना । ಕೊಲ್ಲು, ಹೊಡೆ.

हैफ़–पु अफसोस, दुख, जुल्म । ದುಃಖ, ವಿಷಾದ, ಅತ್ಯಾಚಾರ.

हैबत– स्त्री. भय । ಭಯ, ಹೆದರಿಕೆ.

हैबर– पु. अच्छा घोड़ा । ಒಳ್ಳೆಯ ಕುದುರೆ.

हैम– वि. सुवर्ण का, हिम का। ಬಂಗಾರದ, ಹಿಮದ. पु शिव, हिमालय, पाला । ಶಿವ, ಹಿಮಾಲಯ, ಮಂಜು, ಹಿಮ.

हैरत– स्त्री. आश्चर्य। ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಅಚ್ಚರಿ, ವಿಸ್ಮಯ.

हैरान– वि. चकित, भौंचक्का, परेशान, व्यग्र । ಚಕಿತ, ಗಾಬರಿಯಾದ, ವಿಸ್ಮಯಗೊಂಡ, ಬೆರಗಾದ, ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾದ, ವ್ಯಾಕುಲ, ಕಂಗೆಟ್ಟ, ವ್ಯಗ್ರ.

हैरानी– स्त्री हैरान होने का भाव या क्रिया । ವಿಸ್ಮಯ, ಗಾಬರಿ, ತಳಮಳ, ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ವ್ಯಗ್ರತೆ.

हैवान–पु प्राणी, पशु, मूर्ख । ಪ್ರಾಣಿ, ಮೃಗ, ಪಶು, ದನ, ದಡ್ಡ, ಮೂರ್ಖ.

हैवानी– वि पाशविक । ಪಶುವಿನ, ಪಾಶವಿಕ, ಕ್ರೂರ.

हैसियत– स्त्री सामर्थ्य, योग्यता, दर्जा, धन-दौलत । ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಶಕ್ತಿ, ಅಳವು, ಯೋಗ್ಯತೆ. ಗೌರವ, ಅಂತಸ್ತು, ದರ್ಜೆ, ಹಣ, ಸಂಪತ್ತು.

हैहै–अव्य शोक सूचक शब्द । ಶೋಕ ಸೂಚಕ ಶಬ್ದ.

होंठ– पु ओठ । ತುಟಿ.

होंठल– वि. मोटे मोटे ओठवाला । ದಪ್ಪ ತುಟಿಗಳುಳ್ಳ.

होंठी– स्त्री. किनारा। ದಂಡೆ, ಅಂಚು, ಧಾರೆ.

होड– स्त्री स्पर्धा, बराबरी, हठ, शर्त । ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಮೇಲಾಟ, ಹಟ, ಪಂದ್ಯ, ಪಣ.

होडाबादी, होडाहोडी–स्त्री. चढ़ाऊपरी । ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಮೇಲಾಟ, ಪಂದ್ಯ, ಪೈಪೋಟಿ.

होत– स्त्री. सामर्थ्य, संपन्नता, वित्त । ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಸಂಪನ್ನತೆ, ಸಂಪತ್ತು.

होतब, होतव्य–पु भवितव्य, होनहार । ಭವಿತವ್ಯ, ಭವಿಷ್ಯ, ಅದೃಷ್ಟ, ಭಾಗ್ಯ

होनहार– वि भावी, होनेवाला, अच्छे लक्षणों का । ಆಗುವ, ಸಂಭವಿಸುವ, ಆಗತಕ್ಕ, ಮುಂದೆ ಬರುವ, ಒಳ್ಳೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳ, ಸುದೈವಿ. पु. भवितव्यता। ಅದೃಷ್ಟ, ಭಾಗ್ಯ, ಭವಿಷ್ಯ

होना– अक्रि अस्तित्व रखना, बनना, एक रूप से दूसरे रूप मे आना, घटित होना, बीतना, उत्पन्न होना । ಇರು, ಆಗು, ಸಿದ್ಧವಾಗು, ಬದಲಾಗು, ಪರಿವರ್ತನವಾಗು, ಸಂಭವಿಸು, ಕಳೆ, ಹುಟ್ಟು, ಫಲಿಸು.

होनी– स्त्री. उत्पत्ति, होनेवाली बात, वृत्तात, भवितव्यता । ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಆಗುವಿಕೆ, ಆಗುವ ಸಂಗತಿ, ಸಂಭವಿಸ ತಕ್ಕ ಸಂಗತಿ, ವೃತ್ತಾಂತ, ಅದೃಷ್ಟ ಭವಿಷ್ಯ.

होम– पु. हवन । ಹೋಮ, ಹವನ.

होमना– सक्रि आहुति देना, हवन करना, त्याग देना। ಆಹುತಿಕೊಡು, ಬಲಿಕೊಡು, ಹೋಮ ಮಾಡು, ತ್ಯಜಿಸು, ತ್ಯಾಗ ಮಾಡು.

होर– वि ठहरा हुआ, रुका हुआ । ನಿಂತ, ತಡೆದ

होरसा– पु चकला, पीढ़ा । ಲಟ್ಟಣಿ ಮಣೆ, ಗಂಧದ ಕಲ್ಲು, ಸಾಣೆಕಲ್ಲು

होरहा– पु. चने का पेड । ಕಡಲೆ ಗಿಡ. दे. ‘ होरा ’ ।

होरा– पु. आग में सेंके हुए हरे चने। ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟ ಹಸಿ ಕಡಲೆ ಕಾಳು.

होरिल, होरिला– पु. नवजात बालक। ಶಿಶು, ಕೂಸು.

होरिहार–पु फाग खेलनेवाला। ಕಾಮನ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಭಾಗತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವ

होरी– स्त्री. दे ‘ होली ’।

होला– पु. सिक्ख लोगों की होली, आग में भूने हुए हरे चने, मटर आदि की फलियाँ, चने का हरा दाना । ಸಿಖ್ ಜನರ ಕಾಮನ ಹಬ್ಬ, ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬದ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟ ಕಡಲೆ ಬಟಗಡಲೆಗಳ ಕಾಯಿಗಳು, ಹಸಿ ಕಡಲೆಕಾಳು स्त्री होली का त्योहार । ಕಾಮನ ಹಬ್ಬ, ಹೋಳೀ ಹಬ್ಬ.

होलाका– स्त्री. होली का त्योहार । ಕಾಮನ ಹಬ್ಬ, ಹೋಳಿ ಹಬ್ಬ.

होलिका–स्त्री. होली का त्योहार, लकडी, घास आदि का ढेर जो होली के दिन जलाया जाता है । ಕಾಮನ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಸುಡುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಕುಳ್ಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ರಾಶಿ.

होली– स्त्री. फाग का त्योहार, धधकती हुयी अग्निराशि, रंग आदि डालकर उत्सव मनाने का कार्य । ಕಾಮನ ಹಬ್ಬ, ಹೋಳೀ ಹಬ್ಬ, ಕಾಮನ ಹಬ್ಬದ ಅಗ್ನಿರಾಶಿ, ಓಕುಳಿ.

होश, होस–पु. चेतना, बुद्धि। ಚೇತನ, ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಎಚ್ಚರ, ಅರಿವು, ಜ್ಞಾನ, ಬುದ್ಧಿ

—हवास = चेतना व बुद्धि । ಪ್ರಜ್ಞೆ,

ಎಚ್ಚರ, ವಿವೇಕ.
—संभालना = सयाना होना। ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬರು,ಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಕನಾಗು.
—उड़ जाना = सुधबुध खो जाना । ಪ್ರಜ್ಞೆ ತಪ್ಪು, ಮೂರ್ಛಿತನಾಗು, ಸ್ಮೃತಿ ತಪ್ಪು.
—में आना = चेतना प्राप्त करना । ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬರು, ಎಚ್ಚರಾಗು, ಮೂರ್ಛೆ ತಿಳಿದು ಏಳು.
—ठिकाने होना = बुद्धि ठीक होना, भ्रांति दूर होना, पछतावा होना । ಬುದ್ಧಿ ಸರಿಯಾಗು, ಭ್ರಾಂತಿ ದೂರವಾಗು, ಶಿಕ್ಷೆಹೊಂದಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗು.

होशियार— वि. बुद्धिमान्, निपुण, सचेत, सयाना, चालाक । ಬುದ್ಧಿವಂತ, ಜಾಣ,ನಿಪುಣ,ಜಾಗರೂಕ, ವಿವೇಕಿ, ತಿಳಿದವ,ಬಲ್ಲವ,ಜಾಗೃತ, ಧೂರ್ತ, ಕುಶಲ.

होशियारी— स्त्री बुद्धिमत्ता, निपुणता, सावधानी। ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ಜಾಣತನ, ನಿಪುಣತೆ,ಕೌಶಲ್ಯ,ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಜಾಗೃತಿ, ವಿವೇಕ.

हौं— सर्व. मैं। ನಾನು. अक्रि. हूँ। ಇದ್ದೇನೆ.

हौंकना— अक्रि गरजना, आग सुलगाना, हाँफना । ಗರ್ಜಿಸು, ಹುಂಕರಿಸು, ಬೆಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಸು, ತೇಕು, ಏದು.

हौंस— स्त्री उमंग, इच्छा । ಉತ್ಸಾಹ, ಆಶೆ, ಬಯಕೆ, ಹಂಬಲ

हौंसला— पु. दे. ‘हौसला’।

हौआ— पु. दे ‘हौवा’।

हौका— पु प्रबल लोभ, खाने का लोभ, तृष्णा । ಪ್ರಬಲವಾದ ಲೋಭ, ತಿನ್ನುವ ಆಶೆ, ತೃಷ್ಣೆ.

हौज़, हौद— पु कुंड, नाद। ಹೌದು, ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿ.

हौड— पु. दे ‘होड़’।

हौदा— पु. हाथी की पीठपर का आसन। ಅಂಬಾರಿ

हौरा— पु कोलाहल । ಕೋಲಾಹಲ, ಗದ್ದಲ.

हौरे हौरे— क्रिवि धीरेधीरे । ನಾವಕಾಶವಾಗಿ, ನಿಧಾನವಾಗಿ.

हौल— पु भय। ಭಯ, ಅಂಜಿಕೆ.

हौलदिला— वि डरपोक, कायर । ಅಂಜುಬುರುಕ, ಹೇಡಿ.

हौलनाक— वि. भयंकर। ಭಯಂಕರ, ಭಯಾನಕ.

हौली— स्त्री शराब की दूकान। ಹೆಂಡದ ಅಂಗಡಿ, ಮದ್ಯ ಮಾರುವ ಸ್ಥಳ.

हौले से, हौले हौले— क्रिवि. दे. ‘हौरेहौरे’।

हौवा— पु. एक कल्पित व्यक्ति जिस का नाम बच्चों को डराने के लिये लिया जाता है । ಗೊಗ್ಗಯ್ಯ, ಬಾವಾ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಂಜಿಸಲು ಹೇಳುವ ಒಂದು ಭಯಂಕರ ಕಲ್ಪಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ. स्त्री मनुष्य जाति की आदिम स्त्री । ಮನುಷ್ಯ ಜಾತಿಯ ಮೊದಲನೆಯ

ಸ್ತ್ರೀ, ಮಾನವ ಮಾತೆ.

हौस– स्त्री. उमंग, इच्छा । ಉತ್ಸಾಹ, ಆಶೆ, ಹಂಬಲ, ಬಯಕೆ.

हौसला– पु. आकांक्षा, कामना, उत्साह, साहस । ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಅಭ್ಯಾಶೆ, ಬಯಕೆ, ಉತ್ಸಾಹ, ಸಾಹಸ.

हौसलामंद–वि. उत्साही, हौसला रखनेवाला, हिम्मती । ಉತ್ಸಾಹಿ,ಉತ್ಸಾಹ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವ, ಸಾಹಸಿ.

ह्याँ–क्रिवि. यहाँ । ಇಲ್ಲಿ,ಈ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ.

ह्रास– पु. अवनति, क्षीणता, कमी, पतन । ಅವನತಿ, ಕ್ಷೀಣತೆ, ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಿಕೆ, ಪತನ.

ह्लाद–पु. आनंद । ಆನಂದ,ಸಂತೋಷ.

ह्लादन– पु. खुश करना । ಸಂತೋಷಪಡಿಸು.

ह्वाँ– क्रिवि. वहाँ, उस स्थानपर । ಅಲ್ಲಿ, ಆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ, ಆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ.

परिशिष्ट

ಪರಿಶಿಷ್ಟ

Appendix

APPENDIX परिशिष्ट ಪರಿಶಿಷ್ಟ

कहावतें ಗಾದೆಯ ಮಾತುಗಳು

अंडा सिखावे बच्चेको कि चीं चीं मत कर-ಅಜ್ಜಿಗೆ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಕೆಮ್ಮು ಕಲಿಸಿದಂತೆ, ಆರು ಹಡೆದಾಕೆಯ ಮುಂದೆ ಮೂರು ಹಡೆದಾಕೆ ಆಚಾರ ಹೇಳಿದಳು.

अंधा पीसे कुत्ता खाय–ಅಡೋದು ಗುಂಡಳಿಗೆ ಬಡಿಸೋದು ಬೀಸಳಿಗೆ; ಕುರುಡ ಬೀಸಿದ ಹಿಟ್ಟು ನಾಯಿ ತಿನ್ನುವದು.

अंधेके आगे रोये अपनी दीदा खोये–ಕಿವುಡನ ಮುಂದೆ ಕಿನ್ನರಿ ಬಾರಿಸಿದಂತೆ; ಮೂರ್ಖಗೆ ಹೇಳಿದ ಬುದ್ಧಿ ಘೋರ್ಕಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಮಳೆ ಸುರಿದ ಹಾಗೆ.

अंधेके आगे हीरा ककड बराबर–ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಮಣ್ಣೇನು ಮಸಿಯೇನು ? ಕುರುಡಗೆ ಹಗಲೇನು ಇರುಳೇನು?

अंधेर नगरी चौपट राजा, टके सेर भाजी, टके सेर खाजा–ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಗುಣಾವ-ಗುಣಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ಆಗಲಾರದು, ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹೂವು ಹುಲ್ಲು ಒಂದೇ ಧಾರಣೆ. [ಉಳಿದವನೇ ಗೌಡ.

अंधोंमे काना राजा– ಕುರುಡರೊಳಗೆ ಮೆಳ್ಳ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಅಳಿದ ಊರಿಗೆ

अजगर के दाता राम–ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವರು ಹುಲ್ಲು ಕೊಡಲಾರನೇ ?

अधजल गगरी छलकत जाय–ತುಂಬಿದ ಕೊಡ ತುಳುಕುವದಿಲ್ಲ, ತುಂಬಿದ ಕೊಡ ತಡೆದೀತು. ಅರೆ ಕೊಡ ಬಡೆದೀತು, ಅಲ್ಪ ವಿದ್ಯಾ ಮಹಾ ಗರ್ವಿ, ಅಲ್ಪಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಬಂದರೆ ಅರ್ಧ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಸಿಕೊಂಡ.

अपना ही सोना खोटा तो परखैयाका क्या दोष– ತನ್ನ ಬಂಗಾರದಲ್ಲಿಯೇ ದೋಷವಿದ್ದರೆ ಪರೀಕ್ಷಕನದೇನು ತಪ್ಪು? [ವನೇ ಬಂಟ.

अपना वही जो आवे काम– ಸಮಯಕ್ಕಾದವನೇ ನೆಂಟ, ಕೆಲಸಕ್ಕೊದಗಿದ

अपनी गली में कुत्ता भी शेर–ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಗೌಡ ಹೋದಲ್ಲಿ ಕಿವುಡ; ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ರಂಗ ಪರಊರಿಗೆ ಮಂಗ.

अपनी नाक कटे तो कटे, दूसरे का सगुन तो बिगडे–ಎರಡನೆಯವರ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮಸಿ ಬಳಿಯುವಾಗ ತನ್ನ ಕೈ ಮಸಿಯಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ.

अपनी पगड़ी अपने हाथ—ತನ್ನ ಮರ್ಯಾದೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವದು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ.

अपनी दही को खट्टा कौन कहता है?—ಹೆತ್ತವರಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಣವೂ ಮುದ್ದು.

अपने मरे विना स्वर्ग किसने देखा है? —ಸತ್ತು ಹೊರ್ತು ಸ್ವರ್ಗ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ.

अव पछताये होत क्या जव चिडिया चुग गयी खेत— ಮಿಂಚಿ ಹೋದ ಮಾತಿಗೆ ಚಿಂತಿಸಿ ಫಲವಿಲ್ಲ.

अवरा की जोरू सबकी भौजाई—ಬಡವನ ಸೊಸೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅತ್ತೆಗಳೇ.

अमरौती खाकर कोई नहीं आया—ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ಮೃತ್ಯು ಬಿಡದು, ಯಾರೂ ಅಮರರಲ್ಲ.

अलखामोगी नीमरजा—ಮೌನಂ ಸಮ್ಮತಿ ಲಕ್ಷಣಂ. [ಕಡಲೆ ತಿನ್ನು.

अवसर को कव ही न चुकाओ—ಹಾಲಿದ್ದಾಗ ಹಬ್ಬ ಮಾಡು; ಹಲ್ಲಿದ್ದಾಗ

अशर्फियाँ लुटें कोयलेपर छाप—ಹಿಂದಿನಿಂದ ಆನೆ ಹೋಗಬಹುದು, ಮುಂದಿನಿಂದ ಸುಸಿ ಹೋಗಕೂಡದು. [ಬಳಕೆ.

अस्सी की आमद चौरासी का खर्च—ಮೂರು ಕಾಸಿನ ಗಳಿಕೆ, ಆರು ಕಾಸಿನ

आंख के अंधे नाम नयनसुख—ಹೆಸರಿಗೆ ಹೊನ್ನ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಎಸರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಇಲ್ಲ; ಹೆಸರು ಕ್ಷೀರಸಾಗರ ಭಟ್ಟ ಮಜ್ಜಿಗೆ ನೀರಿಗೆ ತತ್ವಾರ.

आंख न दीदा काढ़े कसीदा—ಮಂತ್ರಕ್ಕಿಂತ ಉಗುಳು ಹೆಚ್ಚು.

आंख से दूर दिल से दूर—ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮರೆಯಾದವ ಮನಕ್ಕೂ ಮರೆ.

आग खाय तो अंगार उगले—ಬಿತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಬೆಳೆದುಕೋ, ಬೀಜದಂತೆ ಬೆಳೆ.

आग लगानेपर कुआँ खोदना—ಬಾಯಾರಿದಾಗ ಬಾವೀ ತೋಡಿದ ಹಾಗೆ.

आग लगते झोंपडा जो निकला सो लाभ—ಸುಡುವ ಮನೆಯಿಂದ ಹಿರಿದಷ್ಟೇ ಲಾಭ.

आगे कुआँ पिछे खाई—ಇತ್ತ ಹೊಳೆ ಅತ್ತ ಕೆರೆ (ಎರಡೂ ಕಡೆಗೆ ವಿಪತ್ತು)

आटे का चिराग घर रखूँ तो चूहा खाय बाहर रखूँ तो कौआ खाय—ಉಭಯ ಸಂಕಟ; ಯಾವ ಹಾದಿ ಹಿಡಿದರೂ ಭಯ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. [ಶಿಕ್ಷೆ.

आटे के साथ घुन भी पिसता है— ಅಪರಾಧಿಯ ಕೂಡ ನಿರಪರಾಧಿಗೂ

आती लक्ष्मी को लात मारना ठीक नहीं—ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದದ್ದನ್ನು ಮೂದಲಿಸಬಾರದು; ದೊರೆತದ್ದು ಬಿಡಬಾರದು. [ಪರಮಾರ್ಥ.

आत्मा में पड़े तो परमात्मा की सूझ— ಮೊದಲು ಸ್ವಾರ್ಥ ಆ ಮೇಲೆ

आधा तीतर आधा बटेर—ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ, ಯದ್ವಾತದ್ವಾ.

आधी को छोड़ सारी को धावे ऐसा डूबे थाह न पावे—ಗಂಡ ಪಟ್ಟೆ (ಸೀರೆ) ತರುತ್ತಾನೆಂದು ಇದ್ದ ಸೀರೆ ಸುಟ್ಟಳಂತೆ, ಮಳೆಯ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು ಮಂಜಿನ ನೀರಿಗೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿದಂತೆ. [ಆಳು ಮಾಡಿದ್ದು ಹಾಳು

आप काज महा काज—ತಾನು ಮಾಡಿದ್ದು ಉತ್ತಮ, ಮಗ ಮಾಡಿದ್ದು ಮಧ್ಯಮ,

आप भला तो जग भला—ತಾನು ಒಳ್ಳೆಯವನಾದರೆ ಜಗತ್ತೇ ಒಳ್ಳೆಯದು.

आप मरे बिना स्वर्ग नहीं मिलता-ತಾನು ಸಾಯಬೇಕು, ಸ್ವರ್ಗ ನಡೆಯಬೇಕು.

आमके आम गुठलियो के दाम—ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಲಾಭ, ಅರಸನ ಕಂಡ ಹಾಗಾಯಿತು, ಬಿಟ್ಟೀ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. [ಮಾಡಿದಂತೆ

आये थे हरिभजन को ओटन लगे कपास—ಹರಿ ಭಜನೆಗೆ ಬಂದು ಹತ್ತಿ ಹಸನು

आया है सो जायगा राजा रंक फकीर—ಜಾತಸ್ಯ ಮರಣಂ ಧೃವಂ, ಎತ್ತ ಹೋದರೂ ಮೃತ್ಯು ಬಿಡದು.

आस पास बरसे दिल्ली पडे तरसे—ಬಯಸಿದವನ ಬಯಕೆ ಬರಿದು, ಬಯಸಿದವನಿಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ, ಅನ್ಯರಿಗೆ ದೊರೆಯಿತು.

आसमान का थूंका मुंहपर आता है— ಸೂರ್ಯನ ಮೇಲೆ ಎಂಜಲ ಒಗೆದರೆ, ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ [ಲಿಲ್ಲ

आसमान से गिरा खजूर में अटका—ದೇವರು ವರ ಕೊಟ್ಟರೂ ಪೂಜಾರಿ ಕೊಡ

इक तो बुढिया नाचनी दूजे घर भा नाति— ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟಂತೆ

इतना खाये जितना पचे—ತುಸು ತಿನ್ನು, ಕನ ತಿನ್ನಬೇಡ, ಅಗ್ಗ ಸೂರೆ ಅನ್ನವೆಂದು ಸೀರೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಉಣಬಾರದು.

इतनी सी जान गजभर की जबान—ತನ್ನ ಅಳವು ಮೀರಿ ಮಾತನಾಡು.

इन तिलों में तेल नही—ಇಲ್ಲಿ ಬಯಕೆ ಈಡೇರುವದಿಲ್ಲ.

इसको वहा मारे जहाँ पानी न मिले— ನೀರು ಸಿಗದಲ್ಲಿ ತಲೆಯೊಡೆಯಬೇಕು (ಸ್ವಲ್ಪವೂ ದಯೆ ತೋರಿಸಬಾರದು.)

इस हाथ दे उस हाथ ले—ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮದ ಫಲ ಕೂಡಲೇ ದೊರೆಯುವದು; ತನ್ನ ಕರ್ಮ ತನ್ನ ಬಿಡದು

ईश्वर की माया कही धूप कहीं छाया—ತಿಪ್ಪೆ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯಾಯಿತು, ಉಪ್ಪರಿಗೆ ತಿಪ್ಪೆಯಾಯಿತು, ದೇವರ ಲೀಲೆ ಅಗಾಧವಾದದ್ದು.

उंगली दे तो सिर पकडना—ಎಳೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ಹಚ್ಚಡ ಸುಂಗು, ಇತ್ತಿತ್ತ ಬಾ ಎಂದರೆ ಹೆಗಲೇರಿ ಕುಳಿತ [ಪೆಟ್ಟಿಗೇಕಂಜಿಕೆ

उखली में सिर दिया तो मूसलका क्या डर—ಒರಳಲ್ಲಿ ತಲೆ ಇಟ್ಟರೆ, ಒನಕೆಯ

उधार देना लडाई मोल लेना—ಉದ್ದರಿ ಕೊಡುವದು ಜಗಳಕ್ಕೆ ಮೂಲ.
ऊंट के मुंह मे जीरा—ರಾವಣನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅರೆ ಕಾಸಿನ ಮಜ್ಜಿಗೆ.
ऊंट बूढ़ा हुआ पर मूतना न आया—ಗಡ್ಡ ಬೆಳ್ಳಗಾದರೂ ಬುದ್ಧಿ ಬರಲಿಲ್ಲ.
एक अंडा वह भी गंदा—ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ; ಇರುವದೂ ಒಂದೇ ತತ್ತಿ, ಅದೂ ಹೊಲಸು. [ರಾಶಿ.
एक और एक ग्यारह होते हैं—ಹನಿ ಹನಿ ಕೂಡಿದರೆ ಹಳ್ಳ, ತೆನೆ ತೆನೆ ಕೂಡಿದರೆ
एकको छोड जब दो को धावे ऐसा डूबे थाह न पावे—ಅತ್ಯಾಶೆ ಗತಿಗೆಡಿಸಿತು. ಗಂಡ ನಟ್ಟೆ ತರುತ್ತಾನೆಂದು ಇದ್ದ ಸೀರೆ ಸುಟ್ಟಳಂತೆ.
एक पंथ दो काज—ಒಂದೇ ಉಪಾಯದಿಂದ ಎರಡು ಕೆಲಸ ಸಾಧಿಸುವದು, ಒಂದೇ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಎರಡು ಮಾವು.
एकसे दो भले—ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಇಬ್ಬರು ಲೇಸು.
एक म्यान मे दो तलवारे समा नहीं सकतीं—ನಾಡಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಅರಸರಾದರೆ ಕೇಡು ಬಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದು; .
एक हाथसे ताली नहीं बजती—ಒಂದೇ ಕೈಯಿಂದ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ.
ओछा बडा छिलके घना—ಅಲ್ಪಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯ ಬಂದರೆ ಅರ್ಧ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಸಿಕೊಂಡ.
ओछेके मुंह लगना अपनी इज्ज़त खोना—ಅಲ್ಪನ ಸಂಗ ಅಭಿಮಾನ ಭಂಗ.
और बात खोटी सही दाल रोटी—ಜೀವನ ನಿರ್ವಾಹವೇ ಮುಖ್ಯ.
कंगाली मे आटा गीला—ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಮಾಸ ಬಂದ ಹಾಗೆ.
कडाई से गिरा चूल्हे मे पडा—ಇಲಿಗೆ ಹೆದರಿ ಹುಲಿಯ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ; ಮಳೆಗೆ ಹೆದರಿ ಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿದಂತೆ.
कमान से निकला तीर और मुंह से निकली बात वापस नहीं आती—ಮುತ್ತು ಒಡೆದರೆ ಹೋಯಿತು, ಮಾತು ಆಡಿದರೆ ಹೋಯಿತು.
कर सेवा खा मेवा—ಕೈ ಕೆಸರಾದರೆ ಬಾಯಿ ಮೊಸರು; ರಟ್ಟೇ ಮುರಿದು ರೊಟ್ಟೇ ತಿನ್ನು.
करे कल्लू भरे उल्लू—ಸೂಳೆಯ ಪಾಪ ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ [ಬಿಡದು.
करेगा सो भरेगा—ಮಾಡಿದ್ದುಣ್ಣೋ ಮಹಾರಾಯಾ, ತನ್ನ ಕರ್ಮ ತನಗೆ
कहने से करना भला—ಆಡುವದಕ್ಕಿಂತ ಮಾಡುವದು ಲೇಸು
कान छिदाय सो गुड खाय—ಕೈ ಕೆಸರಾದರೆ ಬಾಯಿ ಮೊಸರು
काबूलमें क्या गधे नहीं होते?—ಊರಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೊಲಗೇರಿ ಇದ್ದದ್ದೇ

किसी को बैंगन बावले किसी को बैंगन पत्थ—ಒಬ್ಬನ ಅಮೃತ, ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ವಿಷ.

काल करे सो आज कर, आज करे सो अब—ನಾಳೆ ಮಾಡುವದನ್ನು ಈಹೊತ್ತು ಮಾಡು, ಈ ಹೊತ್ತು ಮಾಡುವದನ್ನು ಈಗಲೇ ಮಾಡು, ನಾಳೆ ಅಂದವನ ಮನೆ ಹಾಳು.

कुएँ की मिट्टी कुएँ मे लग गयी—ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಒಲೆಗೆ ಹೋಯಿತು, ಅಂತೆಯೇ ಬಂತು, ಎಂತೆಯೇ ಹೋಯಿತು.

कुछ खोकर ही अक्ल आती है—ಮುಗ್ಗಿದವ ಹಿಗ್ಯಾನು, ಅಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಒಲೆ ಉರಿಯಿತು, ಕೆಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಂತು.

कुत्ते की दुम बारह वर्ष नल मे रक्खो टेढी की टेढी—ನಾಯಿಯ ಬಾಲ ನಳಿಗೇಲಿ ಹಾಕಿದರೆ ಡೊಂಕು ಬಿಟ್ಟೀತೇ ?

कुम्हार अपना ही घडा सराहता है—ಹೆತ್ತವರಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಮುದ್ದು, ತನ್ನ ಮರಿ ಹೊನ್ನ ಮರಿ ಪರರ ಮರಿ ಕಾಕಿ ಮರಿ.

कोउ नृप होय हमे का हानी चेरि छॉडि नहि होइब रानी—ಯಾವ ರಾಯನಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಾದರೂ ರಾಗಿ ಬೀಸೋದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

कोयलों की दलाली में हाथ काले—ನೀರುಳ್ಳಿಯವನ ಕೂಡ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಮೋರೆಯೆಲ್ಲ ನಾರದೇ?

कोयला होय न ऊजलो सौ मन साबुन लाय— ಇದ್ದಲು ಮಶಿಯಂಥಾ ರೂಪ ಉಜ್ಜಿ ಉಜ್ಜಿ ತೊಳೆದರೂ ಇದ್ದ ರೂಪವಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿ ರೂಪಬಾರದು

कौआ चला हंस की चाल अपनी चाल भी भूल गया—ಹಂಸಪಕ್ಷಿಯ ಹಾಗೆ ನಡೆಯ ಹೋಗಿ ಗುಬ್ಬಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಿತ್ತು.

कौडी नहीं पास तो मेला लगे उदास—ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜಾತ್ರೆ ಚಂದ ಕಾಣದು.

खग जाने खग ही की भाषा—ಕಳ್ಳನ ಹೆಜ್ಜೆ ಕಳ್ಳನೇ ಬಲ್ಲ.

खाक डाले चॉद नही छिपता—ನಾಯಿ ಬೊಗಳಿದರೆ ದೇವಲೋಕ ಹಾಳಾದೀತೇ?

खाली बनिया क्या करे इस कोठी का दान उस कोठी मे करे—ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದವ ಕಂಬಾ ಸುತ್ತಿದಂತೆ

खुदा की बाते खुदा ही जाने—ದೇವರ ಲೀಲೆ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ.

खुदा मेहरबान तो जग मेहरबान—ಜಗದೀಶ್ವರನ ದಯೆ ಇದ್ದರೆ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ನನ್ನದು

खुशामद से आमद है—ನಯಶಾಲಿಯಾದವ ಜಯಶಾಲಿಯಾದಾನು, ಕಾಲು [ಬಿದ್ದು ಕಾಲುಂಗರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು

गधा खेत खाय जुलाहा मारा जाय–ಹಳ್ಳಿಯವರು ದೊಂಬಿ ಮಾಡಿದರೆ ಪೇಟೆಯವರು ದಂಡಾ ತೆತ್ತರು. [ಕೊಂಡಾಳಿ?

गधा धोने से बछडा नहीं होता–ಸೋದರತ್ತೆಗೆ ಮೀಸೆ ಬಂದರೆ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಎನಿಸಿ

गया वक्त फिर हाथ नहीं आता–ಮುತ್ತು ಹೋದರೆ ಮತ್ತೆ ಬಪ್ಪುದು; ಹೊತ್ತು ಹೋದರೆ ತಿರುಗಿ ಬಾರದು.

ग़रज का बावला अपनी गावे–ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧಕನು ತನ್ನದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

गरजे सो बरसे नहीं–ಬೊಗಳುವ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚುವದಿಲ್ಲ.

गरीब की लुगाई सब की भौजाई–ಬಡವನ ಸೊಸೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅತ್ತೆಗಳೇ.

गाय को अपने सींग भारी नहीं होते–ಗಿಡಕ್ಕೆ ಹಣ್ಣು ಭಾರವಲ್ಲ.

गुड दिये मरे तो विष क्यों दे?–ಉಗುರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಯೇಕೆ?

घरकी मुरगी दाल बराबर–ಮನೆಯ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ; ಕಮ್ಮಾರ ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಜಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ.

घर खीर तो बाहर खीर–ಕಾಸು ಇದ್ದರೆ ಕೈಲಾಸ; ಹಣವಿದ್ದವನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಮರ್ಯಾದೆ ಸಿಗುವದು. [ವಿಲ್ಲ.

घर घर मटीयाले चूल्हे हैं–ಹೊಗೆಯಿಲ್ಲದ ಮನೆಯಿಲ್ಲ, ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದ ಮನ

घर घोड़ा नकास मोल–ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕೂಸು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ ಎಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟರು.

घी कहाँ गया खिचडी में–ಹಣ್ಣು ಜಾರಿ ಹಾಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ಹಾಗೆ.

चमडी जाय पर दमडी न जाय– ಅತಿ ಜಿಪುಣ, ಚರ್ಮ ಹೋದರೂ ಹೋಗಲಿ, ಆದರೆ ದುಡ್ಡು ಹೋಗದಿರಲಿ.

चलती का नाम गाडी है–ಧನವಂತನೇ ಬಲವಂತನು.

चाँद को भी ग्रहण लगता है–ನಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದರೂ ಅಳಿವು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

चाहे मुर्गा बांग न दे तो भी सवेरा होगा–ಅಕ್ಕ ಸತ್ತರೆ ಅಮವಾಸ್ಯೆ ನಿಲ್ಲದು; ಅಣ್ಣ ಸತ್ತರೆ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ನಿಲ್ಲದು.

चिराग तले अंधेरा–ದೀವದ ಬುಡಕ್ಕೆ ಕತ್ತಲೆ; ತನ್ನ ಬೆನ್ನು ತನಗೆ ಕಾಣದು.

चींटी को जो मौत आती है तो पर निकलते हैं–ವಿನಾಶಕಾಲೇ ವಿಪರೀತ ಬುದ್ಧಿ; ಸಾವು ಸಮೀಪಿಸಿದಾಗ ಇರುವೆಗೆ ರೆಕ್ಕೆ ಒಡೆಯುವವಂತೆ.

चोर का साथी गिरहकट–ಓತೀಕಾಟಿಗೆ ಬೇಲಿಯ ಸಾಕ್ಷಿ

चोर की दाढ़ी में तिनका–ಕಳ್ಳನ ಜೀವ ಹುಳ್ಳುಳ್ಳಗೆ, ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಕಳ್ಳ ಎಂದರೆ ಹೆಗಲು ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದ.

चोर चोर मौसेरे भाई–ಕಳ್ಳ ಕಳ್ಳಗೆ ನೆಂಟು, ಹುಳಿ ಮೆಣಸಿಗೆ ನೆಂಟು.

चोरी का माल मोरी में-ವಂಚನೆಯ ಗಂಟು ಸಂಚಯಕ್ಕೆ ಬಾರದು; ಅನ್ಯಾಯ ದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ್ದು ಅಡವೀ ಪಾಲಾಯಿತು. [ಬಂದಾಗ ತೂರಿಕೋ.

जब जैसा तब वैसा– ಸಮಯ ಬಂದಂತೆ ಕೊಡೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಗಾಳಿ

जब तक जीना तब तक सीना–ಉದ್ಯೋಗಂ ಪುರುಷ ಲಕ್ಷಣಂ, ಜೀವವಿರುವ ವರೆಗೆ ದುಡಿಯಬೇಕು. [ಇಲ್ಲ, ನಾಯಿ ಇದ್ದಾಗ ಕಲ್ಲು ಇಲ್ಲ.

जब चने थे तब दाँत न थे जब दाँत हुये तब चने नहीं–ಕಲ್ಲು ಇದ್ದಾಗ ನಾಯಿ

ज़र है तो नर है, नहीं तो पूरा ख़र है–ಹಣವಿಲ್ಲದವ ಹೆಣಕ್ಕಿಂತ ಕಡೆ.

जल में रहकर मगर से बैर–ನೀರಲ್ಲಿದ್ದು ಮೊಸಳೆಯ ಕೂಡ ವೈರತ್ವ, ಯಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವರೋ ಅವರ ಸಂಗಡಲೇ ವೈರತ್ವ.

जहाँ गुड होगा वहाँ मक्खियाँ होंगी–ಹಾಲು ಕಂಡಲ್ಲಿ ಬೆಕ್ಕು, ಕೂಳು ಕಂಡಲ್ಲಿ ನಾಯಿ; ಕೂಳು ಚೆಲ್ಲಿದ ಕಡೆ ಸಾವಿರ ಕಾಗೆ.

जहां न पहुंचे रवि वहाँ पहुंचे कवि–ರವಿ ಕಾಣದುದಂ ಕವಿ ಕಾಣ್ಬಂ.

जाकी रही भावना जैसी, हरि मूरति देखी तिन तैसी-ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಮಹಾದೇವ

जितने मुह उतनी बाते–ಬಾಯಿಗೊಂದು ಮಾತು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮತ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ.

जिसका खाइये उसका गाइये–ಆಶ್ರಯದಾತನನ್ನು ಹೊಗಳಬೇಕು.

जिस पत्तल में खाना उसी में छेद करना-ಉಂಡ ಮನೆಗೆರಡನ್ನು ಬಗೆಯುವದು

जैसा राजा वैसी प्रजा-ಯಥಾ ರಾಜಾ ತಥಾ ಪ್ರಜಾ; ತಂದೆಯಂತೆ ಮಕ್ಕಳು ಗುರುವಿನಂತೆ ಶಿಷ್ಯ

जैसा देश वैसा भेष–ದೇಶದಂತೆ ವೇಷ ಹಾಕಬೇಕು.

जैसी करनी वैसी भरनी–ಬಿತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಬೆಳೆದುಕೋ, ಕರ್ಮದಂತೆ ಫಲ.

झट पट की घानी आधा तेल आधा पानी-ಅವಸರದ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲ.

झरबेरी के जंगल में बिल्ली शेर-ಮರಗಳಿರದಲ್ಲಿ ಔಡಲ ಗಿಡವೇ ಮರ,ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಊರಿಗೆ ಅಗಸರ ಮಾಳಿಯೇ ಮುತ್ತೈದೆ.

टके का सब खेल है–ಕಾಂಚಾಣದಿಂದ ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಹಣ ದಿಂದಲೇ ಸರ್ವಕಾರ್ಯ. [(ಸಿಂಧೂರ.)

टके की बुढ़िया नौ टका मुड़ाई– ಅದ್ದೇಲಿ ದೇವರಿಗೆ ಅಚ್ಚೇರು ಚಂದನ

टट्टी की आड में शिकार–ಗುಪ್ತರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡು. [ಕೇಡು.

ठंडा लोहा गर्म लोहे को काटता है–ಸಿಟ್ಟು ತನಗೆ ಕೇಡು, ಸಮಾಧಾನ ಪರರಿಗೆ

डाक के सदा तीन पात-ಮುತ್ತುಳ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಮೂರೇ ಎಲೆ; ಕಂಚಿಗೆ ಹೋದರೂ ಮಂಚಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೇ ಕಾಲು.

तन को कपड़ा न पेटको रोटी—ಅಂಡಿಗೆ ಅರಿವೆ ಇಲ್ಲ ತುಟಿಗೆ ತೆಳಿ ಇಲ್ಲ.

ताते पांव पसारिये जेती लंबी पैर—ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲು ಚಾಚು.

थोथा चना बाजे घना—ಅರೆಪಾವಿನವರ ಅರ್ಭಟೆ ಬಹಳ.

थूके सत्तू नहीं सनता—ಉಗುಳು ಹಚ್ಚಿದರೆ ತೇಪೆ ಹತ್ತುವದೇ? ಸ್ವಲ್ಪ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವಾಗದು.

दमड़ी की घोडी छः पंसेरी खाना—ಅದ್ದೇಲಿ ದೇವರಿಗೆ ಅಚ್ಚೇರು ಚಂದನ (ಸಿಂಧೂರ.)

दरवाजेपर आयी बरात समधिन को लगी हगास—ಬೇಟೆ ಎದ್ದಾಗ ನಾಯಿಗೆ ಹೇಲು ಬಂತು, ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಗಾಣ ಮುರಿಯಿತು.

दायी से पेट नहीं छिपता—ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಮುಚ್ಚುವದೇ?

दादा कहने से बनिया दूध देता है—ನಯಶಾಲಿಯಾದವ ಜಯಶಾಲಿಯಾದಾನು.

दिल लगा गधी से तो काम क्या परी से—ಮೆಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಮಸಣ ಸುಖ.

दुधार गाय की लात भी भली—ಹಾಲು ಕೊಡುವ ಆಕಳ ಹಿಂಗಾಲೇಟನ್ನು ಸಹಿಸಬಹುದು.

दुनिया का मुँह किसने बंद किया है?—ಜಗತ್ತಿನ ಬಾಯಿ ಯಾರು ಮುಚ್ಚಬಲ್ಲರು?

दुविधामें दोनों गये माया मिली न राम—ಎರಡು ದಾಸರಿಗೆ ನಂಬಿ ಕುರುಡ ದಾಸ ಕೆಟ್ಟ.

दूध का जला छांछ फूंकके पीता है—ಬಿಸಿಯ ಪರಮಾನ್ನದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮಗು ಮೊಸರು ಊದಿತು.

दूर के ढोल सुहावने—ದೂರದ ಗುಡ್ಡ ನುಣ್ಣಗೆ.

धोती के भीतर सभी नंगे—ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ದೋಷಗಳಿವೆ.

धोबी बसि के क्या करे, दिगंबरों के गांव-ದಿಗಂಬರರ ಊರಲ್ಲಿ ಅಗಸನಿದ್ದೇನು ಫಲ.

नक्कार-खाने में तूती की आवाज़—ದೀವಟಿಗೆಯ ಮುಂದೆ ದೀಪವೇಕೆ?

नमाज बख्शाने गये रोजे गले पड़े—ದೇವರನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮುರಿದು ಬಿತ್ತು.

नाक दबाने से मुह खुलता है—ಮೂಗು ಹಿಡಿದರೆ ಬಾಯಿ ತಾನಾಗಿ ತೆರೆಯುವದು.

नाच न जाने आंगन टेढ़ा—ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದವಳು ಒಲೆಯನ್ನು ದೂರಿದಳು; ಎಳೆಯಲಾರದ ಎತ್ತು ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು.

नानी के आगे ननिहाल की बाते-ಅಜ್ಜಿಗೆ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಆಕಳಿಕೆ ಕಲಿಸಿದಳಂತೆ.

निर्बल के बल राम—ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ದೇವರೇ ಗತಿ.

नीम न मीठी होय सींचो गुड घी से—ಬೇವು ಬೆಲ್ಲದೊಳಿಡಲೇನು ಫಲ ?

नीम हकीम खतरे जान, नीम मौलवी ख़तरे ईमान—ಅರ್ಧ ಮರ್ಧ ಜ್ಞಾನವು ಹಾನಿಕಾರಕವಾದದ್ದು

पढ़े न लिखे नाम विद्यासागर—ಹೆಸರಿಗೆ ಹೊನ್ನ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಎಸರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಇಲ್ಲ.

पहले घर मे पीछे मसजिद मे—ಮೊದಲು ಸ್ವಾರ್ಥ ಆ ಮೇಲೆ ಪರಮಾರ್ಥ.

पुरुषसिंह जे उद्यमी लक्ष्मी ताकी चेरी— ಧೈರ್ಯ ಉಂಟಾದವಗೆ ದೈವ ಸಹಾಯ ಉಂಟು, ಉದ್ಯೋಗಶೀಲನಾದವನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಪ್ರಸನ್ನ ಳಾಗುವಳು.

पूत आपनो सब को प्यारो—ತನ್ನ ಮರಿ ಹೊನ್ನ ಮರಿ, ಪರರ ಮರಿ ಕಾಕೆ ಮರಿ, ಹೆತ್ತವರಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಮುದ್ದು.

पेट चाहे सो करावे—ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುವನು.

पैसा करे काम बीबी करे सलाम—ಹಣದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುವವು, ಹಣವೇ ಸರ್ವಸ್ವ.

फुई फुई कर के तालाब भरता है—ಹನಿ ಹನಿ ಕೂಡಿದರೆ ಹಳ್ಳ.

फूल की डाल नीचे को झुके—ಬರುವವು ಘನಂಗಳು ನವಾಂಬುಕನಂ ಸಮೃದ್ಧಿ ನಲು.

बंदर के गले मे मोतियों की माला—ಮಂಗನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಕವಿಟ್ಟಂತೆ.

बंदर के हाथ आईना—ಕುರುಬನ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕೇದಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ.

बगल में छुरी मुंह में राम राम—ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಸಪ್ಪ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಪ್ಪ.

बगल मे लडका शहर मे ढिंढोरा—ಮಗ್ಗಲಲ್ಲಿ ಶಿಶುವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಊರೆಲ್ಲ ಹುಡುಕಿದಳು

बडे आदमी ने दाल खायी तो कहा सादा मिजाज़, गरीब ने दाल खायी तो कहा कंगाल है—ದೊಡ್ಡವನು ತಿಂದರೆ ಮದ್ದಿಗೆ ತಿಂದ, ಬಡವನು ತಿಂದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ತಿಂದ.

बहती गंगा धो ले पांव— ಗಾಳಿ ಬಿಟ್ಟಾಗ ತೂರಿಕೋ; ಹಾಲಿದ್ದಾಗ ಹಬ್ಬ ಮಾಡು.

ढाक के सदा तीन पात-ಮುತ್ತುಳ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಮೂರೇ ಎಲೆ; ಕಂಚಿಗೆ ಹೋದರೂ ಮಂಚಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೇ ಕಾಲು.

तन को कपड़ा न पेटको रोटी—ಅಂಡಿಗೆ ಅರಿವೆ ಇಲ್ಲ ತುಟಿಗೆ ತೆಳಿ ಇಲ್ಲ.

ताते पांव पसारिये जेती लंबी पैर—ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲು ಚಾಚು.

थोथा चना बाजे घना—ಅರೆವಾವಿನವರ ಅರ್ಭಟ ಬಹಳ.

थूके सत्तू नहीं सनता—ಉಗುಳು ಹಚ್ಚಿದರೆ ತೇಪೆ ಹತ್ತುವದೇ? ಸ್ವಲ್ಪ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವಾಗದು.

दमडी की घोडी छ: पंसेरी खाना—ಅದ್ದೇಲಿ ದೇವರಿಗೆ ಅಚ್ಛೇರು ಚಂದನ (ಸಿಂಧೂರ.)

दरवाजेपर आयी बरात समधिन को लगी हगास—ಬೇಟಿ ಎದ್ದಾಗ ನಾಯಿಗೆ ಹೇಲು ಬಂತು, ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಗಾಣ ಮುರಿಯಿತು.

दायी से पेट नहीं छिपता—ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಮುಚ್ಚುವದೇ?

दादा कहने से बनिया दूध देता है—ನಯಶಾಲಿಯಾದವ ಜಯಶಾಲಿಯಾದಾನು.

दिल लगा गधी से तो काम क्या परी से—ಮೆಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಮಸಣ ಸುಖ.

दुधार गाय की लात भी भली—ಹಾಲು ಕೊಡುವ ಆಕಳ ಹಿಂಗಾಲೇಟನ್ನು ನಹಿಸಬಹುದು.

दुनिया का मुँह किसने बंद किया है?—ಜಗತ್ತಿನ ಬಾಯಿ ಯಾರು ಮುಚ್ಚಬಲ್ಲರು?

दुविधामे दोनों गये माया मिली न राम—ಎರಡು ದಾನರಿಗೆ ನಂಬಿ ಕುರುಡ ದಾಸ ಕೆಟ್ಟ.

दूध का जला छांछ फूंकके पीता है—ಬಿಸಿಯ ಪರಮಾನ್ನದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮಗು ಮೊಸರು ಊದಿತು.

दूर के ढोल सुहावने—ದೂರದ ಗುಡ್ಡ ನುಣ್ಣಗೆ.

धोती के भीतर सभी नंगे—ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ದೋಷಗಳಿವೆ.

धोबी बसि कै क्या करै, दिगंबरों के गांव-ದಿಗಂಬರರ ಊರಲ್ಲಿ ಅಗಸನಿದ್ದೇನು ಫಲ.

नक्कार-खाने में तूती की आवाज़—ದೀವಟಿಗೆಯ ಮುಂದೆ ದೀನವೇಕೆ?

नमाज बख्शाने गये रोजे गले पड़े—ದೇವರನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮುರಿದು ಬಿತ್ತು.

नाक दबाने से मुह खुलता है—ಮೂಗು ಹಿಡಿದರೆ ಬಾಯಿ ತಾನಾಗಿ ತೆರೆಯುವದು.

नाच न जाने आंगन टेढा—ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದವಳು ಒಲೆಯನ್ನು ದೂರಿದಳು; ಎಳೆಯಲಾರದ ಎತ್ತು ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು.

नानी के आगे ननिहाल की बाते-ಅಜ್ಜಿಗೆ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಆಕಳಿಕೆ ಕಲಿಸಿದಳಂತೆ.

निर्बल के बल राम—ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ದೇವರೇ ಗತಿ.

नीम न मीठी होय सींचो गुड घी से—ಬೇವು ಬೆಲ್ಲದೊಳಿಡಲೇನು ಫಲ ?

नीम हकीम खतरे जान, नीम मौलवी ख़तरे ईमान—ಅರ್ಧ ಮರ್ಧ ಜ್ಞಾನವು ಹಾನಿಕಾರಕವಾದದ್ದು.

पढे न लिखे नाम विद्यासागर—ಹೆಸರಿಗೆ ಹೊನ್ನ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಎಸರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಇಲ್ಲ.

पहले घर में पीछे मसजिद मे—ಮೊದಲು ಸ್ವಾರ್ಥ ಆ ಮೇಲೆ ಪರಮಾರ್ಥ.

पुरुषसिंह जे उद्यमी लक्ष्मी ताकी चेरी— ಧೈರ್ಯ ಉಂಟಾದವಗೆ ದೈವ ಸಹಾಯ ಉಂಟು, ಉದ್ಯೋಗಶೀಲನಾದವನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಪ್ರಸನ್ನ ಳಾಗುವಳು.

पूत आपनो सब को प्यारो—ತನ್ನ ಮರಿ ಹೊನ್ನ ಮರಿ, ಪರರ ಮರಿ ಕಾಕೆ ಮರಿ, ಹೆತ್ತವರಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಮುದ್ದು.

पेट चाहे सो करावे—ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುವನು.

पैसा करे काम बीबी करे सलाम—ಹಣದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುವವು, ಹಣವೇ ಸರ್ವಸ್ವ.

फुई फुई कर के तालाब भरता है—ಹನಿ ಹನಿ ಕೂಡಿದರೆ ಹಳ್ಳ

फूल की डाल नीचे को झुके—ಬರುವವು ಘನಂಗಳು ನವಾಂಬುಕನಂ ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಲು.

बंदर के गले मे मोतियों की माला—ಮಂಗನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಕವಿಟ್ಟಂತೆ.

बंदर के हाथ आईना—ಕುರುಬನ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕೇದಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ

बगल मे छुरी मुंह में राम राम—ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಸಪ್ಪ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಪ್ಪ.

बगल मे लडका शहर मे ढिंढोरा—ಮಗ್ಗಲಲ್ಲಿ ಶಿಶುವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಊರೆಲ್ಲ ಹುಡುಕಿದಳು.

बडे आदमी ने दाल खायी तो कहा सादा मिजाज़, गरीब ने दाल खायी तो कहा कंगाल है—ದೊಡ್ಡವನು ತಿಂದರೆ ಮದ್ದಿಗೆ ತಿಂದ, ಬಡವನು ತಿಂದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ತಿಂದ.

बहती गंगा धो ले पांव— ಗಾಳಿ ಬಿಟ್ಟಾಗ ತೂರಿಕೋ; ಹಾಲಿದ್ದಾಗ ಹಬ್ಬ ಮಾಡು.

ढाक के सदा तीन पात-ಮುತ್ತುಳ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಮೂರೇ ಎಲೆ; ಕಂಚಿಗೆ ಹೋದರೂ ಮಂಚಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೇ ಕಾಲು.

तन को कपड़ा न पेट को रोटी—ಅಂಡಿಗೆ ಅರಿವೆ ಇಲ್ಲ ತುಟಿಗೆ ತೆಳಿ ಇಲ್ಲ.

ताते पांव पसारिये जेती लंबी पैर—ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲು ಚಾಚು.

थोथा चना बाजै घना—ಅರೆವಾವಿನವರ ಅರ್ಭಟಿ ಬಹಳ.

थूके सत्तू नहीं सनता—ಉಗುಳು ಹಚ್ಚಿದರೆ ತೇಪೆ ಹತ್ತುವದೇ? ಸ್ವಲ್ಪ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವಾಗದು.

दमड़ी की घोडी छः पंसेरी खाना—ಅದ್ದೇಲಿ ದೇವರಿಗೆ ಅಚ್ಚೇರು ಚಂದನ (ಸಿಂಧೂರ.)

दरवाजेपर आयी बरात समधिन को लगी हगास—ಬೇಟೆ ಎದ್ದಾಗ ನಾಯಿಗೆ ಹೇಲು ಬಂತು, ಎಣ್ಣೆ ಬರುವಾಗ ಗಾಣ ಮುರಿಯಿತು.

दायी से पेट नहीं छिपता—ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯ ಮುಂದೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಮುಚ್ಚುವದೇ?

दादा कहने से बनिया दूध देता है—ನಯಶಾಲಿಯಾದವ ಜಯಶಾಲಿಯಾದಾನು.

दिल लगा गधी से तो काम क्या परी से—ಮೆಚ್ಚಿದವನಿಗೆ ಮಸಣ ಸುಖ.

दुधार गाय की लात भी भली—ಹಾಲು ಕೊಡುವ ಆಕಳ ಹಿಂಗಾಲೇಟನ್ನು ಸಹಿಸಬಹುದು. [ಬಲ್ಲರು?

दुनिया का मुँह किसने बंद किया है?—ಜಗತ್ತಿನ ಬಾಯಿ ಯಾರು ಮುಚ್ಚ

दुविधामे दोनों गये माया मिली न राम—ಎರಡು ದಾನರಿಗೆ ನಂಬಿ ಹುಡುಗ ದಾನ ಕೆಟ್ಟ.

दूध का जला छांछ फूकके पीता है—ಬಿಸಿಯ ಪರಮಾನ್ನದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮಗು ಮೊಸರು ಊದಿತು.

दूर के ढोल सुहावने—ದೂರದ ಗುಡ್ಡ ಸಣ್ಣಗೆ.

धोती के भीतर सभी नंगे—ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ದೋಷಗಳಿವೆ.

धोबी वसि के क्या करै, दिगंबरों के गाव-ದಿಗಂಬರರ ಊರಲ್ಲಿ ಅಗಸನಿಗ್ಯೇನು ಫಲ.

नक्कार-खाने में तूती की आवाज़—ದೀವಟಿಗೆಯ ಮುಂದೆ ದೀಪವೇಕೆ?

नमाज बख्शाने गये रोजे गले पड़े—ದೇವರನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮುರಿದು ಬಿತ್ತು. [ವದು.

नाक दबाने से मुह खुलता है—ಮೂಗು ಹಿಡಿದರೆ ಬಾಯಿ ತಾನಾಗಿ ತೆರೆಯು

नाच न जाने आंगन टेढा–ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದವಳು ಒಲೆಯನ್ನು ದೂರಿದಳು, ಎಳೆಯಲಾರದ ಎತ್ತು ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು.

नानी के आगे ननिहाल की बातें-ಅಜ್ಜಿಗೆ ಮೊಮ್ಮಗಳು ಆಕಳಿಕೆ ಕಲಿಸಿದಳಂತೆ.

निर्बल के बल राम–ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ದೇವರೇ ಗತಿ.

नीम न मीठी होय सींचो गुड घी से–ಬೇವು ಬೆಲ್ಲದೊಳಿಡಲೇನು ಫಲ ?

नीम हकीम खतरे जान, नीम मौलवी ख़तरे ईमान–ಅರ್ಧ ಮೂರ್ಖ ಜ್ಞಾನವು ಹಾನಿಕಾರಕವಾದದ್ದು.

पढ़े न लिखे नाम विद्यासागर–ಹೆಸರಿಗೆ ಹೊನ್ನ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಎಸರಿಗೆ ಅಕ್ಕಿ ಇಲ್ಲ.

पहले घर मे पीछे मसजिद मे–ಮೊದಲು ಸ್ವಾರ್ಥ ಆ ಮೇಲೆ ಪರಮಾರ್ಥ.

पुरुषसिंह जे उद्यमी लक्ष्मी ताकी चेरी– ಧೈರ್ಯ ಉಂಟಾದವಗೆ ದೈವ ಸಹಾಯ ಉಂಟು, ಉದ್ಯೋಗಶೀಲನಾದವನಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಪ್ರಸನ್ನ ಳಾಗುವಳು.

पूत आपनो सब को प्यारो–ತನ್ನ ಮರಿ ಹೊನ್ನ ಮರಿ, ಪರರ ಮರಿ ಕಾಕೆ ಮರಿ, ಹೆತ್ತವರಿಗೆ ಹೆಗ್ಗಣ ಮುದ್ದು.

पेट चाहे सो करावे–ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಮನುಷ್ಯನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುವನು.

पैसा करे काम बीबी करे सलाम–ಹಣದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗುವವು, ಹಣವೇ ಸರ್ವಸ್ವ.

फुई फुई कर के तालाब भरता है–ಹನಿ ಹನಿ ಕೂಡಿದರೆ ಹಳ್ಳ.

फूल की डाल नीचे को झुके–ಬರುವವು ಘನಂಗಳು ನವಾಂಬುಕನಂ ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಲು

बंदर के गले में मोतियों की माला–ಮಂಗನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಕವಿಟ್ಟಂತೆ.

बंदर के हाथ आईना–ಕುರುಬನ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕೇದಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ.

बगल मे छुरी मुंह में राम राम–ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಸಪ್ಪ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಪ್ಪ.

बगल मे लडका शहर में ढिंढोरा–ಮಗ್ಗಲಲ್ಲಿ ಶಿಶುವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಊರೆಲ್ಲ ಹುಡುಕಿದಳು.

बडे आदमी ने दाल खायी तो कहा सादा मिजाज़, गरीब ने दाल खायी तो कहा कंगाल है–ದೊಡ್ಡವನು ತಿಂದರೆ ಮದ್ದಿಗೆ ತಿಂದ, ಬಡವನು ತಿಂದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ತಿಂದ.

बहती गंगा धो ले पांव– ಗಾಳಿ ಬಿಟ್ಟಾಗ ತೂರಿಕೋ; ಹಾಲಿದ್ದಾಗ ಹಬ್ಬ ಮಾಡು.

बहुत से जोगी मठ उजाड़—ಹಲವು ಸಮಗಾರರು ಕೂಡಿ ತೊಗಲ ಹದ ಕೆಡಿಸಿ ದರಂತೆ.

बिच्छू का मंतर न जाने सांप के पिटारे में हाथ डाले— ಜಗಲಿ ಹಾರದವ ಗಗನ ಹಾರಲು ಹೋದಂತೆ.

विधि का लिखा को मेटन हारा—ಹಣೆ ಬರಹವನ್ನು ಯಾರು ಬದಲಿಸಬಲ್ಲರು?

बिना सेवा मेवा नहीं—ಆಳಾಗಿ ದುಡಿ ಅರಸಾಗಿ ಉಣ್ಣು.

बिल्ली का खेल चूहों की मौत—ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಆಟ ಇಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣ ಸಂಕಟ.

बूंद बूंद करके तालाब भरता है—ಹನಿ ಹನಿ ಕೂಡಿದರೆ ಹಳ್ಳ.

बेबुलाये अहमक ले दौडे सहमक— ಕರೆಯದವರ ಮನೆಗೆ ಕಳಸಗಿತ್ತಿಯಾಗಿ ಹೋದಂತೆ.

बोये पेड बबूल के आम कहाँ ते खाय—ಬಿತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಬೆಳೆದುಕೋ.

ब्याह हुआ नहीं गौने का झगडा— ಹೆಂಡತಿಗೆ ಏಳು ವರ್ಷ ತೊಟ್ಟಿಲಿಗೆ ಸಂಚಕಾರ, ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಕೂಸು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ ಎಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟರು

भरे पेट पर शक्कर खारी—ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿದ ಮೇಲೆ ಹುಗ್ಗಿ ಮುಳ್ಳು ಮುಳ್ಳು.

भागते भूत की लंगोटी ही सही—ಬೆಂದ ಮನೆಯಿಂದ ಹಿರಿದದ್ದೇ ಲಾಭ

भूख न जाने बासी भात, प्यास न जाने धोबी घाट—ಹಸಿವೆಗೆ ಸಾರು ಬೇಡ, ನಿದ್ದೆಗೆ ಹಾಸಿಗೆ ಬೇಡ.

भैंस के आगे बीन बजावे, भैंस बैठी पगुराय—ಕೋಣನಮುಂದೆ ಕಿನ್ನರಿ ಬಾರಿಸಿದಂತೆ.

मंगनी के बैल के दाँत नहीं देखते—ದಾನ ಕೊಟ್ಟ ಎತ್ತಿನ ಹಲ್ಲು ನೋಡುವದೇ ? ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ದಟ್ಟಿ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮೊಳಾ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದ.

मान का पान हीरा समान—ಮಮತೆಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಅಮೃತ.

मीठे से मरे तो ज़हर क्यों दे—ಗುಬ್ಬಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವೇ ?

मुफ़लिसी में आटा गीला—ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಮಾಸ ಬಂದಂತೆ.

मुंह मांगी तो मौत भी नहीं मिलती—ಬೇಡಿದರೆ ಮೃತ್ಯುವೂ ಬಾರದು.

मुंह में राम राम बगल में छुरी—ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಬಸವ್ಪ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಪ್ಪ.

मुरगा बांग न देगा तो क्या सुबह न होगी ?— ಅಜ್ಜ ಸತ್ತರೂ ಅಮವಾಸ್ಯೆ ನಿಲ್ಲದು.

मुरगी को तकले घाव ही बहुत है—ದಣಿದ ಎತ್ತಿಗೆ ಮಣವೇ ಭಾರ.

मेरे मन कुछ और है साईं के मन कुछ और है—ನಾನೊಂದೆಣಿಸಿದರೆ ದೈವ ವೊಂದೆಣಿಸಿತು.

म्याऊँ का ठौर कौन पकडे ?—ಬೆಕ್ಕಿನ ಕೊರಳಿಗೆ ಗಂಟೆ ಕಟ್ಟುವವರಾರು ?

राम नाम जपना पराये धन अपना—ಗೋಮುಖ ವ್ಯಾಘ್ರ; 'ರಾಮ ರಾಮ' ಎಂದು ಜಪ ಮಾಡುವದು, ತಲೆ ಕೂದಲಿನಿಂದ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಯ್ಯುವದು.

लाख तदबीर एक तरफ और एक तक़दीर एक तरफ—ಭಾಗ್ಯವಂತನೇ ಬಲ ವಂತನು.

लाल गुदडी में नहीं छिपते—ಕಪ್ಪುರ ತಿಪ್ಪೇಲಿಟ್ಟರೂ ತನ್ನ ವಾಸನೆಬಿಟ್ಟೀತೇ?

विष रस भरा कनक घट जैसे—ಹೂವಿನ ಕೆಳಗೆ ಹಾವು ಇದ್ದಂತೆ, ಸುವರ್ಣ ಕಲಶದಲ್ಲಿ ವಿಷವಿಟ್ಟಂತೆ.

सच्चे का बोलबाला झूठे का मुँह काला—ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾವಿಲ್ಲ, ಸುಳ್ಳಿಗೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ.

सब से भली चुप—ಮೌನಂ ಸರ್ವತ್ರ ಸಾಧನಂ.

सब्र की डाल में मेवा लगता है—ತಾಳ್ಮೆಗೆ ತಂಬಿಟ್ಟು; ತಾಳಿದವ ಬಾಳಿಯಾನು.

सांच को आंच कहाँ—ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾವಿಲ್ಲ.

सुख मे निद्रा दुख में राम—ಸಂಕಟ ಬಂದಾಗ ವೆಂಕಟರಮಣ.

सोने में सुगंध—ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಕುಂದಣವಿಟ್ಟಂತೆ.

सौ नकटों मे नाकवाला नक्कू—ಒಕ್ಕಣ್ಣರ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಒಕ್ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ನಡೆಯಬೇಕು.

हाथ कंगन को आरसी क्या ?—ಅಂಗೈ ಹುಣ್ಣಿಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಏತಕ್ಕೆ ?

होनहार बिरवान के होते चीकने पात—ಬೆಳೆಯ ಸಿರಿ ಮೊಳೆಯಲ್ಲಿ.

भारत के संविधान का पारिभाषिक-शब्दावलि-कोश

ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಾವಲಿ ಕೋಶ.

अ

अक्षम– Incompetent. ಅಸಮರ್ಥ, ಅಯೋಗ್ಯ, ಅನರ್ಹ.
अक्षमता– Incompetency. ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಅಯೋಗ್ಯತೆ, ಅನರ್ಹತೆ.
अग्रिम धन– Advance ಸಂಚಕಾರ, ಮುಂಗಡ ಹಣ.
अतिक्रमण– Violation. ಅತಿಕ್ರಮಣ, ಉಲ್ಲಂಘನೆ.
अतिरिक्त न्यायाधीश– Judge, extra. ಅತಿರಿಕ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ, ಪ್ರೀಷ್ಠ [ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ.
अतिरिक्त लाभ– Excess Profit. ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ, ಅಧಿಕ ಲಾಭ.
अधिकरण– Tribunal ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನ, ಧರ್ಮಾಸನ, ನ್ಯಾಯಪೀಠ.
अधिकार– Right. ಅಧಿಕಾರ, ಸ್ವತ್ವ, ಹಕ್ಕು.
अधिकार-अभिलेख– Record of Rights. ಸ್ವತ್ವ ಪುಸ್ತಕ, ಅಧಿಕಾರ [ದಾಖಲೆ.
अधिकार-पृच्छा– Quo warranto. ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರಶ್ನೆ.
अधिग्रहण– Requisition. ಮುಂಗಡ ಬೇಡಿಕೆ, ಲಿಖಿತ ವಿನಂತಿ, ಕಡ್ಡಾ- [ಯದ ಕೋರಿಕೆ
अधिनियमन (*n*)– Act ವಿಧಿ, ಕಾನೂನು, ನಿಬಂಧನೆ.
अधिनियम (*v*)– Enact. ಶಾಸನ ಮಾಡು, ನಿಯಮ ಮಾಡು.
अधिपत्र– Warrant ಅಧಿಕಾರಪತ್ರ, ಆಜ್ಞಾಪತ್ರ, ಹುಕುಮು, ವಾರಂಟು.
अधिभार– Surcharge. ಅಧಿಕ ಭಾರ ಶುಲ್ಕ, ಅಧಿಕ ಭಾರ.
अधिमान– Preference ಮೊದಲನೆಯ ಹಕ್ಕು, ಹೆಚ್ಚು ಆದರ, ಅಧಿಕ [ಮನ್ನಣೆ.
अधिवक्ता– Advocate. ವಕೀಲ, ಪ್ರತಿಪಾಲಕ, ನ್ಯಾಯವಾದಿ.
अधिवास– Domicile ವಾಸವಾಗಿರುವಿಕೆ, ನೆಲಿಸುವಿಕೆ, ನಿವಾಸ.
अधिवासी– Domiciled. ವಾಸವಾಗಿದ್ದವನು, ನೆಲಿಸಿದವನು, ನಿವಾಸಿ.
अधिष्ठाता– Presiding officer. ಅಧ್ಯಕ್ಷಾಧಿಕಾರಿ.
अधिसूचना– Notification ಪ್ರಕಟಣೆ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ. ವಿಜ್ಞಾಪನೆ.
अधीक्षक– Superintendent. ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕ.
अधीक्षण– Superintendence. ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ.
अधीन– Subject. ಆಶ್ರಿತ, ರಾಜಕೀಯ ಆಳಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ.
अधीन-अधिकारी– Subordinate officer. ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿ, ಆಶ್ರಿತ [ಅಧಿಕಾರಿ.

अधीन-न्यायालय– Subordinate Court ಕೆಳಗಿನ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಆಶ್ರಿತ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.
अध्यक्ष– Speaker ಅಧ್ಯಕ್ಷ. [ಕಾನೂನು, ಅಧಿಕಾರಯುತ ಆದೇಶ.
अध्यादेश– Ordinance ವಿಶೇಷಾಜ್ಞೆ, ಅಸಾಧಾರಣ ಕಾಯಿದೆ, ವಿಶೇಷ
अध्यासीन होना– Preside. ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸು, ಅಗ್ರಾಸನ ವಹಿಸು, ಸಭಾಪತಿಯಾಗಿರು [ಕಾರ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿಕಾರ.
अनन्य क्षेत्राधिकार– Exclusive jurisdiction ಅನನ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿ-
अनर्हता– Disqualification. ಅನರ್ಹತೆ, ಅಯೋಗ್ಯತೆ.
अनर्हीकरण– Disqualify ಅಯೋಗ್ಯ ಪಡಿಸು, ಅನರ್ಹ ಮಾಡು.
अनियमितता– Irregularity ಅನಿಯಮಿತತನ, ಕ್ರಮಹೀನತೆ.
अनुकूलन– Adaptation ಹೊಂದಿಕೆ, ರೂಪಾಂತರ, ಸಂವಿಧಾನ.
अनुच्छेद– Article ಭಾಗ, ನಿಯಮ, ನಿಬಂಧನೆ.
अनुज्ञप्ति– Licence. ಲೈಸನ್ಸು, ಪರವಾನಿಗೆ, ಅನುಮತಿ
अनुज्ञा (*v*)– Permit ಆಜ್ಞೆ ಕೊಡು, ಅನುಮತಿ ಕೊಡು.
अनुज्ञा (*n*)– Permission. ಆಜ್ಞೆ, ಅನುಮತಿ, ಪರವಾನಿಗೆ.
अनुदान– Grant. ಗ್ರ್ಯಾಂಟು, ಧನಸಹಾಯ.
अनुदेश– Instruction. ಉಪದೇಶ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಲಹೆ.
अनुन्मुक्त– Undischarged ಮುಕ್ತವಾಗದ
अनुपाति-प्रतिनिधित्व– Proportional representation ಪ್ರಮಾಣಾನುಗುಣವಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ, ಅನುರೂಪ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ.
अनुपूरक– Supplementary. ಅನುಪೂರಕ,ಪುರವಣಿ.
अनुपूरक-अनुदान– Supplementary Grant. ಪುರವಣಿ ಗ್ರ್ಯಾಂಟು, ಪುರವಣಿ ಧನಸಹಾಯ.
अनुमति– Assent. ಒಪ್ಪಿಗೆ, ಸಮ್ಮತಿ, ಅನುಮತಿ.
अनुमोदन (*v*)– Approve ಅನುಮೋದಿಸು, ಸಮರ್ಥನೆ ಮಾಡು.
अनुमोदन (*n*)– Approval. ಅನುಮೋದನೆ, ಸಮರ್ಥನೆ, ಬೆಂಬಲ.
अनुशासन– Discipline ಶಿಸ್ತು, ಅನುಶಾಸನ, ಕಟ್ಟುಪಾಡು
अनुशासन संबंधी– Disciplinary ಶಿಸ್ತಿನ ಸಂಬಂಧಿ, ಅನುಶಾಸನ ಸಂಬಂಧಿ, ಶಿಸ್ತುಪಾಲನೆಯ.
अनुषक्ति– Adherence ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವಿಕೆ, ಸ್ಥಿರಾವಲಂಬನೆ.

अनुष्ठान– Exercise ಆಚರಣೆ, ಕೆಲಸ, ಅನುಷ್ಠಾನ. [ದೃಢೀಕರಣ.
अनुसमर्थन (n)– Ratification ಅನುಮೋದನೆ, ಸ್ಥಿರಪಡಿಸುವಿಕೆ,
अनुसमर्थन (v)– Ratify. ಅನುಮೋದಿಸು, ಸ್ಥಿರಪಡಿಸು, ದೃಢೀಕರಿಸು.
अनुसंधान (v)– Investigate. ಹುಡುಕು, ಶೋಧಿಸು.
अनुसंधान (n)– Investigation. ಶೋಧ, ಹುಡುಕುವಿಕೆ. [ದೆಯ ಪತ್ರ.
अनुस्मारक– Reminder ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಸೂಚನೆ, ಜ್ಞಾಪಕ ಪತ್ರ, ತಗಾ-
अनुसूचित-क्षेत्र– Scheduled area ಅನುಸೂಚಿತ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ-ವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಕ್ಷೇತ್ರ
अनुसूचित-जनजाति– Scheduled Tribe ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ ಜನಜಾತಿ, ಅನುಸೂಚಿತ ಜನಜಾತಿ.
अनुसूचित जाति– Scheduled Caste. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೂಚಿಸಿದ ಜಾತಿ, ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ. [ತಖ್ತೀಲು.
अनुसूची– Schedule ಅನುಸೂಚಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೂಚಿ, ಪಟ್ಟಿ, ಫೇರಿಸ್ತು,
अन्तर्ग्रसन– Involve ತೊಡಕು ಪಡಿಸು, ಸಿಕ್ಕಿಸು, ಅಪಾದಿಸು.
अन्तर्ग्रस्त– Involved. ಸಿಕ್ಕುಬಿದ್ದ, ಅಪಾದಿತ.
अन्तर्देशीय जलपथ–Inland water-way. ಅಂತರ್ದೇಶೀಯ ಜಲಮಾರ್ಗ.
अन्तर्राष्ट्रीय– International ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ರಾಷ್ಟ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಬಂಧದ, ದೇಶ-ವಿದೇಶಗಳ.
अन्त:करण– Conscience. ಅಂತಃಕರಣ, ವಿವೇಕ, ಬುದ್ಧಿ, ಸದಸದ್ವಿವೇಕ.
अन्य देशीय– Aliens. ಪರದೇಶದ, ವಿದೇಶಿ. [ವಿಮುಖ ಮಾಡು.
अन्य-सक्रामण(v)–Alienate ಪರಾಧೀನ ಮಾಡು, ಸ್ನೇಹವಿಸಿಯೋಗಿಸು,
अन्य-सक्रामण (n)– Alienation. ಪರಕೀಯ ಭಾವ.
अपमान-लेख– Libel. ಮಾನಹಾನಿಕರ ಲೇಖ, ಅಪಮಾನ ಲೇಖ.
अपमान-वचन– Slander. ನಿಂದೆ, ಅಪಮಾನ ವಚನ, ಅನಾದರ ನುಡಿ.
अपमिश्रण– Adulteration. ಅಪದ್ರವ್ಯಮಿಶ್ರಣ, ಅಪಮಿಶ್ರಣ.
अपर न्यायाधीश– Additional Judge ಅಪರ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ, ಅಧಿಕ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ.
अपराध– Crime. ಅಪರಾಧ, ಪಾಪ, ಪಾತಕ, ತಪ್ಪು.
अपराध– Offence. ತಪ್ಪು, ಅಪರಾಧ, ದೋಷ, ಪಾಪ.
अपराधी– Criminal ಅಪರಾಧಿ, ಪಾತಕಿ, ದೋಷಿ, ತಪ್ಪುಗಾರ.

अपवर्जन (v)- Exclude ಹೊರತುಪಡಿಸು, ಬಹಿಷ್ಕರಿಸು, ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸು.
अपवर्जन (n)- Exclusion ಹೊರತುಪಡಿಸುವಿಕೆ, ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವಿಕೆ.
अपात्र- Ineligible ಅಪಾತ್ರ, ಅಸಮರ್ಥ, ಅಯೋಗ್ಯ.
अपात्रता- Ineligibility ಅಪಾತ್ರತೆ, ಅಸಮರ್ಥತೆ, ಅಯೋಗ್ಯತೆ.
अपील- Appeal ಅಪೀಲು, ಪುನರ್ವಿಚಾರಣೆಯ ವಿನಂತಿ.
अपील न्यायालय- Court of Appeal ಅಪೀಲು ಕೋರ್ಟು, ಪುನರ್ವಿಚಾರಣೆಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.
अप्रवृत्त- Inoperative ಅಪ್ರವೃತ್ತ, ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗದ.
अभिकथन- Allegation ಮಿಥ್ಯಾ ದೋಷಾರೋಪಣೆ, ನೆಪ.
अभिकरण- Agency. ಏಜನ್ಸಿ, ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ, ವಾರುಪತ್ಯ.
अभिकर्ता- Agent ಏಜಂಟ, ಪ್ರತಿನಿಧಿ.
अभिप्राय- Opinion ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಮತ
अभियाचना- Demand ಬೇಡಿಕೆ, ಬೆಸಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ.
अभियुक्त- Accused ಅಪಾದಿತ, ಅಪರಾಧಿ, ಪ್ರತಿವಾದಿ
अभियुक्ति- Charge. ಅಪಾದನೆ, ದೋಷಾರೋಪ.
अभियुक्ति- Prosecution ಮುಂದೆ ಸಾಗುವಿಕೆ, ಫಿರ್ಯಾದು ಮಾಡುವಿಕೆ.
अभियोग- Accusation ದೋಷಾರೋಪ, ಅಭಿಯೋಗ.
अभियोजन- Prosecution. ಅಭಿಯುಕ್ತಿ, ಮುಂದೆ ಸಾಗುವಿಕೆ, ಫಿರ್ಯಾದು ಮಾಡುವಿಕೆ. [ದೋಷ.
अभियोज्य दोष- Actionable wrong. ದಂಡನೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವ
अभिरक्षा- Custody ಕಾವಲು, ಭದ್ರಿಕೆ, ಸೆರೆ, ಕೈದು. [ರೆಕಾರ್ಡು.
अभिलेख- Record ದಾಖಲೆ, ಸರಕಾರಿ ಕಾಗದ ಪತ್ರ, ನೋಂದಣಿ ಪತ್ರ,
अभिलेख न्यायालय- Court of Record ರೆಕಾರ್ಡುಗಳ ಕೋರ್ಟು.
अभिशस्त- Convicted. ದೋಷಿಯೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ, ದೋಷ ಪ್ರಮಾಣಿತ [ಅಪಾದನೆ, ಶಿಕ್ಷೆ.
अभिशस्ति- Conviction ದೋಷ ನಿಶ್ಚಯ, ದೋಷ ನಿರ್ಣಯ,
अभिसमय- Convention ಅಭಿಸಮಯ, ರೂಢಿ.
अभ्यर्थी- Candidate ಉಮೇದವಾರ, ಆವೇದಕ.
अमान्य- Invalid. ಅಮಾನ್ಯ, ಕಾನೂನಿನ ಬಲವಿಲ್ಲದ. [ಪ್ರಭಾವ.
अयुक्त प्रभाव- Undue influence ಅಯೋಗ್ಯ ಪ್ರಭಾವ, ಅನುಚಿತ

अर्जन-- Acquisition. ಗಳಿಕೆ, ಸಂಗ್ರಹ.
अर्जी- Petition. ಅರ್ಜಿ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ನಿವೇದನೆ,ಅರಿಕೆ.
अर्थ करना- Construe. ಅರ್ಥ ಮಾಡು, ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಮಾಡು,ಅನ್ವಯಿಸು, ವಿಶದಪಡಿಸು.
अर्थदंड- Fine ದಂಡ, ಜುಲ್ಮಾನೆ.
अर्हता- Qualification ಅರ್ಹತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ.
अल्पसंख्यकवर्ग- Minority. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಕವರ್ಗ.
अल्पीकरण- Derogation ಅಲ್ಪೀಕರಣ, ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಿಕೆ.
अवधिदान- Adjourn. ಮುಂದೆ ಹಾಕುವಿಕೆ, ಅವಧಿ ನೀಡುವಿಕೆ.
अवमान- Contempt ಅಪಮಾನ, ತಿರಸ್ಕಾರ, ತಾತ್ಸಾರ.
अवयस्क- Minor ಅಲ್ಪವಯಸ್ಕ, ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಾರದ, ಅಪ್ರಬುದ್ಧ.
अविभक्त कुटुंब- Joint family. ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ, ಪಾಲು ಆಗದೆ ಕೂಡಿ ಇರುವ ಕುಟುಂಬ. [ಪರಿವಾರ.
अविभक्त परिवार- Joint family. ಅವಿಭಕ್ತ ಪರಿವಾರ, ಸಂಯುಕ್ತ
अविश्वास प्रस्ताव-Motion of no-confidence ಅವಿಶ್ವಾಸ ಪ್ರಸ್ತಾಪ, ಅಪನಂಬಿಕೆಯ ಗೊತ್ತುವಳಿ.
अवैध- Illegal. ನಿಯಮ ರಹಿತ, ಕಾಯದೆ ವಿರುದ್ಧ,ಬೇಕಾಯದೇಶೀರ.
अवैधाचरण- Illegal practice. ಬೇಕಾಯದೇಶೀರ ಆಚರಣೆ, ನಿಯಮ ರಹಿತ ಆಚರಣೆ, ವಿಧಿವಿಹೀನ ನಡತೆ.
असमर्थता- Incapacity. ಅಸಮರ್ಥತೆ, ಅಯೋಗ್ಯತೆ, ಅಶಕ್ತತೆ.
असमर्थता निवृत्तिवेतन- Invalidity Pension. ಅಸಮರ್ಥತೆಯ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ. [ದಿವಾಣಿ.
असैनिक- Civil ನಾಗರಿಕ, ಪೌರ, ಮುಲ್ಕೀ, ಲೋಕ ವ್ಯವಹಾರದ,
असैनिक शक्ति- Civil Power. ಮುಲ್ಕೀ ಅಧಿಕಾರ, ದಿವಾಣಿ ಶಕ್ತಿ.
अहितकारी- Detrimental. ಅಹಿತಕಾರಿ, ಹಾನಿಕಾರಕ.
अंकन- Endorse. ಪೃಥ್ಠೀಕರಣ, ಲೇಖದ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವಿಕೆ.
अंकित- Endorsed ಪೃಷ್ಠಪಡಿಸಿದ, ಲೇಖದ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ.
अंग- Unit ಅಂಗ. ಒಂದು, ಏಕ, ಏಕಾಂಶ.
अंश- Share ಅಂಶ, ಪಾಲು, ಭಾಗ.
अंशदान- Contribution ವಂತಿಗೆ, ಚಂದಾ, ವರ್ಗಣಿ, ಅಂಶದಾನ.

आ

आकलन– (v) Credit ಸಂಗ್ರಹಿಸು, ಜಮೆ ಕಟ್ಟು. [ಆಕಸ್ಮಿಕತಾ ನಿಧಿ.
आकस्मिकता निधि– Contingency Fund. ಆಗಂತುಕ ನಿಧಿ,
आचार– Custom. ಆಚಾರ, ರೂಢಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ.
आजादी– Freedom ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ.
आजीविका– Callings. ಜೀವನೋಪಾಯ, ವೃತ್ತಿ, ಕಸಬು.
आजीविका-कर– Callings tax. ವೃತ್ತಿ ಕರ, ಜೀವನೋಪಾಯ ಕರ.
आज्ञप्ति– Decree. ಆಜ್ಞೆ, ಅಪ್ಪಣೆ, ತೀರ್ಪು, ನಿರ್ಣಯ, ಡಿಕ್ರಿ.
आदेश– Order ಆದೇಶ, ಅಪ್ಪಣೆ, ಆಜ್ಞೆ.
आदेशिका– Process ಗತಿ, ಪದ್ಧತಿ, ರೀತಿ, ಕ್ರಮ, ಹುಕುಮು, ಆಜ್ಞೆ.
आनुषंगिक– Consequential. ಆನುಷಂಗಿಕ, ಫಲವಾಗಿ ಆದ.
आपराधिक– Criminal ಪಾತಕ ಸಂಬಂಧವಾದ, ಫೌಜದಾರಿ.
आपात– Emergency. ಅನುಪತ್ಯ, ಅನುಸಂಕಟ, ಆಕಸ್ಮಿಕ ಘಟನೆ.
आपाती– Emergent. ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ, ಅತ್ಯವಸರದ, ಆಕಸ್ಮಿಕ.
आपात की उद्घोषणा– Proclamation of emergency. ಅತ್ಯವಸರದ ಅಥವಾ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಸಂಕಟದ ಘೋಷಣೆ.
आभार– Obligation ಆಭಾರ, ಕೃತಜ್ಞತೆ, ಉಪಕಾರ.
आय-कर– Income tax. ಉತ್ಪನ್ನ ಕರ (ಇನ್‌ಕಮ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್).
आयात-शुल्क– Import duty ಆಯಾತ ಕರ, ಆಮದು ಕರ.
आयुक्त– Commissioner ಕಮಿಶ್ನರ, ನಿಯೋಗಿ (ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ) ಪೂರ್ಣಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ.
आयोग– Commission ನಿಯೋಗಿ, ವಿಚಾರಣೆಯ ಅಥವಾ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ನೇಮಿಸಿದ ಮಂಡಳ, ನಿಯೋಜಿತ ಮಂಡಲಿ.

आरक्षक– Police. ಪೋಲೀಸ, ನಗರರಕ್ಷಕ, ಕಾವಲು ದಳ.
आरक्षक बल– Police Force ಪೋಲೀಸ ಪಡೆ, ರಕ್ಷಕ ದಳ.
आरोप– Allegation. ಆರೋಪ, ದೋಷಾರೋಪಣೆ.
आरोपण करना– Impose. ಆರೋಪಿಸು, ಹೊರಿಸು, ವಿಧಿಸು.
आरोपण– Levy. (ಕರ) ಹೇರಿಕೆ, ಎತ್ತುವಳಿ, ತೆರಿಗೆ ಕೂಡಿಸುವಿಕೆ.

आर्थिक– Economic ಆರ್ಥಿಕ. [ಕಾರ, ಹಣದ ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿಕಾರ.
आर्थिक क्षेत्राधिकार– Pecuniary Jurisdiction. ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿ-
आवर्तक– Recurring. ಆವರ್ತಕ, ತಿರುಗಿ ಸಂಭವಿಸುವ. [ದಾಡುವಿಕೆ.
आवारागरदी– Vagrancy. ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಅಲೆ-
आवेदन-पत्र– Application. ಅರ್ಜಿ,ಅರಿಕೆ,ಪ್ರಾರ್ಥನಾಪತ್ರ.
आस्ति– Property. ಆಸ್ತಿ, ಸೊತ್ತು, ಸಂಪತ್ತು.
आहिंडन– Vagrancy. ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರ.
आह्वान– Summon (ನ್ಯಾಯಾಲಯದ) ಸಮನ್ಸು, ಕರೆ, ಆಹ್ವಾನ.
आक– Estimate. ಅಂದಾಜು, ಕ್ರಯ ನಿಶ್ಚಯ.

इ

इच्छा-पत्र– Will ಇಚ್ಛಾಪತ್ರ, ಮೃತ್ಯುಪತ್ರ.
इच्छा-पत्रहीन– Intestate. ಮೃತ್ಯುಪತ್ರಒಬರೆಯದೆ ತೀರಿಹೋದ.
इच्छा-पत्र हीनत्व– Intestacy. ಮೃತ್ಯುಪತ್ರ ಬರೆಯದೆ ಸಾಯುವಿಕೆ.

उ

उगाहना– Levy. (*v*) (ಕರ) ಎತ್ತು, ಕೂಡಿಸು, ವಿಧಿಸು.
उच्चतम न्यायालय– Supreme Court. ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಉಚ್ಚತಮ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಸುಪ್ರೀಮ-ಕೋರ್ಟು.
उच्चन्यायालय– High Court ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಹೈಕೋರ್ಟು.
उत्तराधिकार– Succession ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ. [ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ಕರ.
उत्तराधिकार-शुल्क– Succession duty. ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರ ಶುಲ್ಕ,
उत्तराधिकारी– Successor. ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ. [ಜವಾಬ್ದಾರಿ.
उत्तरवादिता– Liability. ಉತ್ತರವಾದಿತ್ವ, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ, ಹೊರೆ,
उत्पादन– Production. ಉತ್ಪಾದನ, ಹುಟ್ಟುವಳಿ. [ತೆರಿಗೆ.
उत्पादन-शुल्क– Excise duty. ಉತ್ಪಾದನ ಕರ, ಹುಟ್ಟುವಳಿಯ ಮೇಲಿನ
उत्प्रवास– Emigration ವಿದೇಶಗಮನ, ಗುಳೆ ಹೋಗುವಿಕೆ, ವಲಸೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.
उत्प्रेषण-लेख– Certiorari. ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷಣ ಲೇಖ, ಕೆಳಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆಯಾದ ಮೊಕದ್ದಮೆಯ ಕಟ್ಟನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಮೇಲು ಕೋರ್ಟಿನವರು ಕೊಡುವ ಅಜ್ಞಾಪತ್ರ.

उद्ग्रहण– Levy. (*n*) ಕರ ಸಂಗ್ರಹ, ಎತ್ತುವಳಿ.
उद्घोषणा– Proclamation. ಉದ್ಘೋಷಣೆ, ಜಾಹೀರನಾಮೆ.
उद्भव– Descent. ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಸಂತತಿ, ಪೀಳಿಗೆ.
उद्यम– Enterprise ಉದ್ಯಮ, ಸಾಹಸಕೃತ್ಯ.
उद्योग– Industry. ಉದ್ಯೋಗ, ಕಸಬು, ಕೈಗಾರಿಕೆ.
उधार– Loan ಉದ್ದರಿ, ಸಾಲ, ಎರವು, ಕೈಗಡ
उधार-ग्रहण– Borrowing. ಸಾಲ ತರುವಿಕೆ, ಕೈಗಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ
उन्मत्त– Lunatic ಉನ್ಮತ್ತ, ಹುಚ್ಚ.
उन्माद– Lunacy. ಉನ್ಮಾದ, ಹುಚ್ಚು.
उन्मुक्ति– Immunity. ಬಿಡುಗಡೆ, ನಿವೃತ್ತಿ.
उपकर– Cess ಉಪಕರ, ಉಪಕಂದಾಯ, ಮೇಲು ತೆರಿಗೆ, ಚಿಲ್ಲರೆ ತೆರಿಗೆ
उपक्रमण– Initiate ಆರಂಭ, ಉಪಕ್ರಮ.
उपचार– Remedy. ಉಪಚಾರ, ಉಪಾಯ.
उपजीविका– Occupation ವೃತ್ತಿ, ಉದ್ಯೋಗ.
उपदान– Gratuity. ಇನಾಮು, ಬಹುಮಾನ, ಬಕ್ಷೀಸು, ದಾನ.
उपदेश– Advisory. ಸಲಹೆ ಕೊಡುವ.
उप-निर्वाचन– Bye-election ಉಪ-ಚುನಾವಣೆ.
उपनिवेशन– Colonization. ಉಪನಿವೇಶನ, ವಸಾಹತು ಮಾಡುವಿಕೆ
उपबन्ध– Provision. ತಯಾರಿ, ಸಂಗ್ರಹ, ಉಪಬಂಧ.
उपभोग– Consumption. ಉಪಭೋಗ, ವಿನಿಯೋಗ, ವ್ಯಯ.
उपराज्यपाल– Lieutenant Governor. ಲೆಫ್ಟನಂಟ ಗವ್ಹರ್ನರ.
उपराष्ट्रपति -Deputy President. ಉಪರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ,ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ
उपलब्धि– Emolument. ಆದಾಯ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ.
उपविभाग– Sub-division. ಉಪವಿಭಾಗ.
उपवेशन– Sitting. ಕೂಡುವಿಕೆ.
उपविधि– Bye-law. ಉಪವಿಧಿ, ಉಪ ನಿಯಮ.
उप-सभापति– Deputy Chairman. ಉಪಸಭಾಪತಿ.
उपस्थित होना– Appear. ಹಾಜರಾಗು, ತೋರು.
उपाध्यक्ष– Deputy Speaker ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ.
उपायुक्त– Deputy Commissioner. ಉಪಾಯುಕ್ತ,ಉಪನಿಯೋಗಿ

उपायोजन- Employment. ಉದ್ಯೋಗ, ವೃತ್ತಿ, ನೌಕರಿ.
उपार्जित- Accrued ಗಳಿಸಿದ, ಉಪಾರ್ಜಿತ.
उम्मेद्वार- Candidate. ಉಮೇದವಾರ, ಪ್ರಾರ್ಥಿ.
उल्लंघन- Contravention. ಉಲ್ಲಂಘನೆ, ಮೀರುವಿಕೆ.

ऋ

ऋण- Debt. ಋಣ, ಸಾಲ.
ऋण-ग्रस्तता- Indebtedness ಋಣಬದ್ಧತೆ, ಉಪಕಾರಬದ್ಧತೆ.
ऋण-पत्र- Debenture ಋಣಪತ್ರ, ಸಾಲದ ಪತ್ರ.

ए

एकक- Unit. ಒಂದು, ಏಕ, ಏಕಾಂಶ.
एकल निगम- Corporation, Sole. ಐಕ್ಯನಿಯೋಗ, ಸರಕಾರದಿಂದ ಶಾಸನ ಪಡಕೊಂಡ ಸಂಘ.
एकल संक्रमणीय मत- Single transferable vote. ಏಕ ಪರಿವರ್ತನೀಯ ಮತ.
एकस्व- Patent ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಸನ್ನದು.

क

कटक- Cantonment. ಛಾವಣಿ, ಬೀಡು, ಶಿಬಿರ.
कणकु- Account ಲೆಕ್ಕ, ವೃತ್ತಾಂತ, ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ.
कदाचार- Misbehaviour. ದುರ್ನಡತೆ.
कब्जा- Possession. ವಶ, ಕಬ್ಜಾ.
कम्पनी- Company. ಕಂಪನಿ, ಮಂಡಲಿ.
कर- Tax ಕರ, ತೆರಿಗೆ, ಸುಂಕ, ಜಕಾತಿ.
करार- Agreement. ಕರಾರು, ಒಪ್ಪಂದ.
कर्तव्य- Duty. ಕರ್ತವ್ಯ.
कर्तुमभिप्रेत- Purporting to be done. ಕರ್ತುಮಭಿಪ್ರೇತ, ಮಾಡುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳ.
कर्मचारी-वृन्द- Staff. ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಮೂಹ, ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ಮಂಡಳಿ.
कानूनसंबंधी- Legal. ಕಾಯದೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ಕಾನೂನಿನ, ವಿಧಿ ಸಂಬಂಧದ.
कारखाना- Factory. ಕಾರಖಾನೆ.

कारबार– Business व್ಯವಹಾರ, ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯೋಗ.
कारागार– Prison ಸೆರೆಮನೆ, ಕಾರಾಗೃಹ.
कारावंदी– Prisoner. ಸೆರೆಯಾಳು, ಕೈದಿ.
कारावास– Imprisonment. ಕಾರಾಗೃಹವಾಸ, ನೆರೆಯಲ್ಲಿರುವಿಕೆ.
कार्मिक संघ– Trade Union ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಘ.
कार्य– Business. ಕೆಲಸ, ವ್ಯವಹಾರ, ಕಾರ್ಯ.
कार्यकारी– Acting. ಕಾರ್ಯಕಾರಿ, ತಾತ್ಪೂರ್ತಿಕ. [ನಿರ್ವಾಹಕ ಶಕ್ತಿ.
कार्यपालिका शक्ति– Executive power ನಿರ್ವಹನಾಧಿಕಾರ, ಕಾರ್ಯ
कार्यपालिका– Executive. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ, ಕಾರ್ಯಕಾರಿಣಿ.
कालदान– Adjourn ಮುಂದೆ ಹಾಕುವಿಕೆ, ಅವಧಿದಾನ.
कावल– Custody ಕಾವಲು, ರಕ್ಷಣೆ.
कांजी हौस– Cattle pound ದೊಡ್ಡಿ.
किराया– Fare ಬಾಡಿಗೆ, ನೋರು.
किसान– Tenant. ಒಕ್ಕಲಿಗ, ರೈತ.
कुर्की– Attach. ಜಪ್ತಿ. [ಗ್ರಂಥಕಾರನಿಗೆ ತನ್ನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಕ್ಕು.
कृतिस्वाम्य– Copyright. ಕೃತಿ ಸ್ವಾಮ್ಯ, ರಚನೆಯ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ,
कृत्य– Function. ಕೃತ್ಯ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಕ್ರಿಯೆ.
केन्द्रीय गुप्तवार्ता विभाग– Central Intelligence Bureau. ಕೇಂದ್ರೀಯ ಗುಪ್ತವಾರ್ತಾ ವಿಭಾಗ.
कैद– Imprisonment. ಶಿಕ್ಷೆ, ಕೈದು, ಸೆರೆ.
कैदी– Prisoner. ನೆರೆಯಾಳು, ಶಿಕ್ಷೆ ಹೊಂದಿದವ.
क्षति– Injury. ಕ್ಷತಿ, ಪೆಟ್ಟು, ಕೆಡಕು, ನಷ್ಟ. [ನಷ್ಟ ಭರ್ತಿಪತ್ರ.
क्षतिपूर्तिबिल– Bill of indemnity. ಹಾನಿ ತುಂಬಿಕೊಡುವ ಪತ್ರ,
क्षमताशाली– Competent. ಸಮರ್ಥ, ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವ.
क्षमा– Pardon. ಕ್ಷಮೆ.
क्षेत्र– Area. ಕ್ಷೇತ್ರ.
क्षेत्राधिकार– Jurisdiction. ಅಧಿಕಾರಕ್ಷೇತ್ರ, ಅಧಿಕಾರದ ವಿಶಾಲತೆ.

ख

खनिज– Mineral ಖನಿಜ.
खनि-वसति– Mining settlement. ಗಣಿ ವಸತಿ.

खनिज सम्पत्– Mineral resources. ಖನಿಜ ಸಂಪತ್ತು.
खर्च– Cost. ವೆಚ್ಚ, ಬೆಲೆ.
खंड– Clause. ನಿಯಮ.

ग

गज़ट– Gazette. ಗ್ಯಾಜೆಟ್ಟು, ಸುದ್ದಿಯ ಹಾಳೆ.
गणना– Account. ಗಣತಿ, ಲೆಕ್ಕ.
गणनानुदान– Vote on account. ಯೋಗ್ಯತಾ ನಿರ್ಣಯದ ಆಧಾರದ [ಮೇಲಿನ ಮತ.
गणना-परीक्षा– Audit. ಲೆಕ್ಕ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಲೆಕ್ಕ ಶೋಧನೆ, ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ತಪಾಸಣೆ.
गण-पूर्ति– Quorum ಗಣಪೂರ್ತಿ, ಕೋರಂ, ಸಭಾ ಕಾರ್ಯ ಸಾಗಿಸಲು ಹಾಜರಿರಬೇಕಾದ ಸಭಾಸದರ ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಖ್ಯೆ.
गवेषणा– Research. ಸಂಶೋಧನ.
गूढ़ पत्र– Ballot. ಗುಪ್ತ ಮತದಾನ.
ग्राम-परिषद्– Village Council. ಗ್ರಾಮ ಪರಿಷತ್ತು.
ग्राह्य– Admissible. ಗ್ರಾಹ್ಯ, ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ.

घ

घोषणा– Declaration. ಘೋಷಣೆ, ಪ್ರಕಟಣೆ.

च

चट्टम– Act. (*n*) ಕಾನೂನು, ನಿಬಂಧನೆ, ವಿಧಿ.
चर्चा– Discussion. ಚರ್ಚೆ, ವಾದವಿವಾದ.
चल अर्थ– Currency. ಚಲಾವಣೆ, ಚಲಾವಣೆಯ ನಾಣ್ಯ.
चलावणी– Currency. ಚಲಾವಣೆ, ಪ್ರಚಲಿತ ನಾಣ್ಯ.
चित्तविकृति– Unsoundness of mind ಚಿತ್ತ ವಿಕೃತಿ.
चिन्ह– Mark. ಚಿಹ್ನೆ, ಗುರುತು.
चुक्ती– Agreement. ಒಪ್ಪಂದ, ಅನುಮತಿ, ಕರಾರು.
चुने हुये– Elected. ಆರಿಸಿದ, ಆಯ್ದ.
चुंगी– Octroi. ಸುಂಕ, ಜಕಾತಿ.
चेक– Cheque. ಚೆಕ್, ಹುಂಡಿ.

छ

छावनी– Cantonment. ಛಾವಣಿ, ವಾಳ್ಯ

ज

जगह– Post. ಸ್ಥಾನ, ಸ್ಥಳ.
जनगणना– Census. ಜನಗಣತಿ, ಖಾನೇಸುಮಾರಿ. [ತಂಡ.
जन-जाति– Tribe. ಜನಜಾತಿ, ಅನಾಗರಿಕ-ಜನರ ಅಥವಾ ಮನೆತನಗಳ
जनजाति-क्षेत्र– Tribal Area ಜನಜಾತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ.
जनजाति-परिषद्– Tribal Council. ಜನಜಾತಿ ಪರಿಷತ್ತು.
जल-दस्युता– Piracy. ಸಮುದ್ರಗಳ್ಳತನ.
जल-प्रांगण– Territorial waters. ಜಲಪ್ರಾಂಗಣ.
जामिन– Bail. ಜಾಮೀನು, ಹೊಣೆ.
जांच करना– Inquire. ಪರೀಕ್ಷಿಸು, ಶೋಧನೆ ಮಾಡು.
जिला– District. ಜಿಲ್ಲೆ.
जिला गण– District Board ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಬೋರ್ಡ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಂಡಲಿ.
जिला-निधि– District Fund. ಜಿಲ್ಲಾ-ನಿಧಿ. [ನ್ಯಾಯಾಲಯ.
जिला-न्यायालय– District Court. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಕೋರ್ಟ, ಜಿಲ್ಲಾ
जिला-परिषद्– District Council. ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು.
जिला-मंडल– District Board. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಬೋರ್ಡು, ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು.
जीविका– Livelihood. ಉಪಜೀವನ, ಜೀವನ ನಿರ್ವಾಹ.
जुआ– Gambling. ಜೂಜು, ದ್ಯೂತ.
जुर्माना किया– Fined. ದಂಡ ವಿಧಿಸಿದ.
जेल– Prison ಜೇಲು, ಕಾರಾಗ್ರಹ, ಸೆರೆಮನೆ.
ज्वार-जल– Tidal waters ಭರತಿಯ ನೀರು.

ज्ञ

ज्ञाप– Memo ಜ್ಞಾಪಕ, ನೆನಪಿನ ಟಿಪ್ಪಣಿ.
ज्ञापन– Memorandum ಜ್ಞಾಪಕ ಪತ್ರ, ನಿವೇದನ ಪತ್ರಿಕೆ.

ट

टंकण– Coinage. ಟಂಕಣ, ನಾಣ್ಯ ಮಾಡುವಿಕೆ.

टांच– Attach. ಜಪ್ತಿ.

ट्राम– Tramway. ಟ್ರ್ಯಾಮ್‌ವೇ, ರಥ್ಯಾಯಾನ.

ट्रामगाड़ी– Tram car. ಟ್ರ್ಯಾಮ್ ಗಾಡಿ, ರಥ್ಯಾಯಾನ.

ड

डिक्री– Decree. ಡಿಕ್ರಿ, ತೀರ್ಮಾನ, ಆಜ್ಞೆ.

तत्समय– For the time being. ತತ್ಸಮಯ, ಕೆಲ ಸಮಯದ ವರೆಗೆ.

तत्स्थानी– Corresponding. ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವ, ಸಮಕೂಡುವ.

तदर्थ– Ad hoc. ತದರ್ಥ, ಆದಕ್ಕೋಸ್ಕರ.

तीर्ण– Passed. ಪಾಸಾದ.

तीर्वा– Assessment. ತೀರ್ವೆ, ಕರ, ಕಂದಾಯ.

तृतीय-पठन– Third reading. ತೃತೀಯ ವಾಚನ.

त्रैवार्षिक– Triennial. ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ, ಮೂರುವರುಷಕ್ಕೊಂದಾವರ್ತಿಯ.

थ

थाना– Police Station. ಠಾಣೆ, ಪೋಲೀಸ ಚೌಕಿ.

द

दत्तक-ग्रहण– Adoption. ದತ್ತಕ ಗ್ರಹಣ, ದತ್ತಕ ಸ್ವೀಕಾರ.

दत्तक-स्वीकरण– Adoption. ದತ್ತಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

दस्तकारी– Handicraft. ಕೈಗಾರಿಕೆ.

दस्तावेज– Document. ಕಾಗದಪತ್ರ, ದಸ್ತಾವೇಜು, ದಾಖಲೆ.

दंड देना– Punish. ದಂಡ ವಿಧಿಸು, ಶಿಕ್ಷಿಸು.

दंड-न्यायालय– Criminal Court. ದಂಡ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಪಾತಕ ಸಂಬಂಧವಾದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.

दंडविधि– Criminal law. ದಂಡವಿಧಿ, ಅಪರಾಧ ಸಂಬಂಧದ ಕಾಯದೆ.

दंड सम्बन्धी– Criminal. ದಂಡ ಸಂಬಂಧದ, ಅಪರಾಧ ಸಂಬಂಧದ.

दंडादेश– Sentence. ಶಿಕ್ಷಾವಿಧಿ, ಶಿಕ್ಷೆಯ ತೀರ್ಪು, ದಂಡನೆ.

दडाधिकारी न्यायालय– Magistrate's Court. ದಂಡಾಧಿಕಾರಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ ಕೋರ್ಟು.
दाखला– Entry. ದಾಖಲು, ಪ್ರವೇಶ.
दातव्य– Charities. ದಯಾಧರ್ಮ, ದಾನಧರ್ಮ. [ಹೊಂದಿದ
दाय– Inheritance. ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ, ಬಾಧ್ಯತೆ, ವಂಶಪರಂಪರೆಯಿಂದ
दायित्व– Liability. ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ, ಉತ್ತರವಾದಿತ್ವ, ಜವಾಬುದಾರಿ.
दावा– Claim. ಹಕ್ಕು, ಅಧಿಕಾರ, ಬಾಧ್ಯತೆ, ಸ್ವಾಮ್ಯ.
दिवाला– Bankruptcy ದಿವಾಳಿ, ನಾದಾರಿ.
दीवानी– Civil. ದಿವಾಣಿ, ಮುಲ್ಕೀ, ಲೋಕ ವ್ಯವಹಾರದ, ಪೌರ.
दीवानी अदालत– Civil Court ಪೌರ ನ್ಯಾಯಾಲಯ,ದಿವಾಣಿ ಕಛೇರಿ.
दृष्टांक– Visas. ದೃಷ್ಟಾಂಕ.
देय– Fee ತೆರ, ಸಂಬಳ, ವೇತನ [ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಿಕೆ.
देशीयकरण–Naturalisation. ದೇಶೀಯಕರಣ,(ಪರಕೀಯರಿಗೆ)ದೇಶದ
दो-घरा– Bi-cameral. ದ್ವಿದಲ. [ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ.
दोष-प्रमाणित– Convicted ದೋಷಪ್ರಮಾಣಿತ, ದೋಷಿಯೆಂದು
दोष-सिद्धि– Conviction ದೋಷಸಿದ್ಧಿ, ದೋಷ ನಿರ್ಣಯ.
दोषारोप– Charge. (Cr.) ದೋಷಾರೋಪ, ಆರೋಪಣ.
द्यूत– Gambling. ದ್ಯೂತ, ಜೂಜು.
द्विगृही– Bi-cameral ದ್ವಿದಲ.
द्वितीयपठन–Second reading ದ್ವಿತೀಯ ಪಠಣ, ದ್ವಿತೀಯ ವಾಚನ.

ध

धन– Money ಧನ, ಹಣ.
धनविधेयक– Money bill. ಧನ ಮಸೂದೆ.
धर्म– Faith. ಧರ್ಮ, ನಂಬಿಗೆ, ಶ್ರದ್ಧೆ.
धर्मस्व– Endowments ಧರ್ಮಸ್ವ, ಉಂಬಳಿ ಹಾಕಿ ಕೊಡುವಿಕೆ.
धधा– Occupation. ಧಂಧೆ, ಉದ್ಯೋಗ, ಕಸಬು.

न

नक्ष– Design. ನಕ್ಷೆ, ನಕಾಶ. [ಕ್ಷೇತ್ರ.
नगर-क्षेत्र– Municipal area. ನಗರ-ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮುನಸಿಪಾಲಿಟಿಯ

नगर ट्रामवे– Municipal Tramway. ಮು ನ ಸಿ ಪಾ ಲ ಟಿ ಯ ಟ್ರ್ಯಾಮ್‌ವೇ, ನಗರ ರಥ್ಯಾಯಾನ. [ರೇಶನ್.
नगर-निगम– Municipal Corporation ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಪೋ-
नगर-पालिका– Municipality ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿ, ನಗರಪಾಲಿಕೆ.
नगर-रथ्यायान–Municipal Tramway. ಮ್ಯುನ್ಸಿಪಲ್‌ಟ್ರ್ಯಾಮ್‌ವೇ, ನಗರ ರಥ್ಯಾಯಾನ. [ಪಲ್ ಕಮಿಟಿ.
नगर समिति– Municipal Committee. ನಗರ ಸಮಿತಿ, ಮುನಿಸಿ-
नागरिकता– Citizenship ನಾಗರಿಕತೆ, ಪೌರತ್ವ. [ಸೂಚಿಸು.
नाम-निर्देशन– Nominate ನಾಮನಿರ್ದರ್ಶನ, ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರು
नावधिकरण– Admiralty ನಾವಧಿಕರಣ, ನೌಕಾ ಸೇನಾಪತಿಗಳ ಸಂಘ, ನೌಕಾ ಸೇನಾಪತಿಯ ಹುದ್ದೆ
निकाय– Body ನಿಕಾಯ, ಸಭೆ.
निक्षेप निधि– Sinking Fund ನಿಕ್ಷೇಪ ನಿಧಿ.
निखात निधि– Treasure trove. ನಿಖಾತ ನಿಧಿ, ಗುಪ್ತ ನಿಧಿ, ನಿಕ್ಷೇಪ.
निगम– Corporation ನಿಗಮ, ನಗರಪಾಲಕ ಸಭೆ, (ಸರಕಾರ ಶಾಸನ ಪಡಕೊಂಡ) ಸಂಘ.
निगम-कर– Corporation tax ನಗರ ಸಭೆಯ ಕರ.
निगमन– Incorporation ನಿಗಮನ, ಸಂಘೀಕರಣ.
निगम-निकाय– Body; Corporate. ನಗರಪಾಲಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಸಭೆ.
निदेश– Direction. ಮಾರ್ಗ ತೋರುವಿಕೆ, ದಿಕ್ಕು, ಗುರಿ.
निधि– Fund ನಿಧಿ, ಫಂಡು.
निबद्ध– Registered. ದಾಖಲಾದ, ನೋಂದಾಯಿಸಿದ.
निबंधन– Registration. ದಾಖಲು, ನೋಂದಣಿ.
निबंधन– Term ಕರಾರು, ಶರ್ತು.
नियन्त्रक महालेखापरीक्षक–Comptroller and Auditor General. ಲೆಕ್ಕ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ಮಹಾಧಿಕಾರಿ.
नियन्त्रण–Control ನಿಯಂತ್ರಣ.
नियम– Rule. ನಿಯಮ.
नियुक्ति– Appointment. ನಿಯುಕ್ತಿ, ನೇಮಣೂಕಿ. [ಗಾರಿಕೆ.
नियोजक-उत्तरवादिता– Employer's liability. ಒಡೆಯನ ಹೊಣೆ

नियोजक-दातव्य– Employer's liability. ಒಡೆಯುನ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ.
निरसन– Repeal ನಿರಸನ, ನಿವರ್ತನ, ರದ್ದತಿ.
निराकरण करना– Abrogate. ನಿರಾಕರಿಸು, ರದ್ದುಮಾಡು.
निरोध– Custody. ಕಾವಲು, ರಕ್ಷಣೆ, ಕೈದು.
निरोधा– Quarantine ಸಂಸರ್ಗ ನಿಷೇಧ, ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ವ್ಯಾಧಿಗಾಗಿ ಹಡಗು ಬಂದರದಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕಾದ ಅವಧಿ.
निर्णय– Judgment. ನಿರ್ಣಯ, ತೀರ್ಪು.
निर्णायक-मत– Casting vote ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತ.
निर्देश– Reference ನಿರ್ದೇಶ, ಸಂಬಂಧ, ಅನ್ವಯ.
निर्धारण– Assessment ತೆರಿಗೆ, ಕಂದಾಯ, ತೀರ್ವೆ. [ತಯಾರಿಸುವದು.
निर्माण– Manufacture ಕಾರಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಸಿವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಸಾಮಾನು
निर्बन्धन– Restriction ನಿರ್ಬಂಧ, ಕಟ್ಟು.
निर्यात– Export ನಿರ್ಯಾತ, ರಫ್ತು. [ಕರ.
निर्यात-कर– Export tax. ನಿರ್ಯಾತ ಕರ, ರಫ್ತಾಗುವ ಸರಕಿನ ಮೇಲಿನ
निर्यात शुल्क– Export duty ನಿರ್ಯಾತ ಶುಲ್ಕ, ನಿರ್ಯಾತ ಕರ.
निर्योग्यता– Disability. ನಿರ್ಯೋಗ್ಯತೆ, ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
निर्वचन– Interpretation ನಿರ್ವಚನ, ಅರ್ಥ ಹೇಳುವಿಕೆ, ಟೀಕಿಸುವಿಕೆ.
निर्वसीयत– Intestate ಮೃತ್ಯುಪತ್ರ ಬರೆಯದೆ ಸತ್ತುಹೋದ.
निर्वसीयता– Intestacy. ಮೃತ್ಯುಪತ್ರ ಮಾಡದೆ ಸಾಯುವದು.
निर्वहन– Discharge. ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪಾಲನೆ.
निर्वाचक-गण– Electoral College. ನಿರ್ವಾಚಕ ಗಣ, ಚುನಾವಣೆ ಗಣ.
निर्वाचक नामावली– Electoral rolls. ನಿರ್ವಾಚಕ ನಾಮಾವಳಿ, ಮತದಾರ ಪಟ್ಟಿ.
निर्वाचन (*v*)– Elect ಆರಿಸು, ಚುನಾಯಿಸು.
निर्वाचन (*n*)– Election. ಆಯ್ಕೆ, ಚುನಾವಣೆ.
निर्वाचन-अधिकरण– Election Tribunal. ನಿರ್ವಾಚನ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನ, ಚುನಾವಣೆ ಮಂಡಲಿ.
निर्वाचन-आयुक्त–Election Commissioner. ಚುನಾವಣೆ ಅಧಿಕಾರಿ.
निर्वाचन क्षेत्र– Constituency. ಚುನಾವಣೆ ಕ್ಷೇತ್ರ.
निर्वाचित– Elected. ಆಯ್ಕೆ ಹೊಂದಿದ, ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ.

निर्वासन– Transportation. ಹದ್ದುಪಾರು, ಗಡೀಪಾರು. [ಕೂಲಿ.
निर्वाह-मजूरी– Living wage ನಿರ್ವಾಹ ಮಜೂರಿ, ಜೀವನ ನಿರ್ವಾಹದ
निलम्बन (*v*)–Suspend ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕು, ವಿಲಂಬಿತಗೊಳಿಸು, ಕೆಲಸ
ದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕು [ಕೆಲಸದಿಂದ ತಳ್ಳುವಿಕೆ
निलम्बन (*n*)– Suspension ವಿಲಂಬನ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವಿಕೆ,
निवारक निरोध– Preventive detention. ನಿರೋಧಕ ಆತಂಕ,
ನಿರೋಧಕ ಅಡ್ಡಿ.
निवृत्त होना– Retire ನಿವೃತ್ತನಾಗು, ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದು.
निवृत्ति– Retirement. ನಿವೃತ್ತಿ, ಬಿಡುಗಡೆ.
निवृत्तिवेतन– Pension ಪೆನ್‌ಶನ್, ನಿವೃತ್ತಿವೇತನ
निषेध– Forbid. ನಿಷೇಧ, ನಿರೋಧ.
निषिद्ध–Forbidden ನಿಷಿದ್ಧ.
निष्ठा– Allegiance ನಿಷ್ಠೆ.
नोंदना– Register. (*v*) ನೋಂದಾಯಿಸು, ದಾಖಲು ಮಾಡು.
नौकरी– Employment ನೌಕರಿ.
नौकरी-कर– Employment tax ನೌಕರಿ ಕರ. [ಪತ್ಯದ ಕಚೇರಿ.
नौकाधिकरण– Admiralty ನೌಕಾಧಿಕರಣ, ನಾವಧಿಕರಣ, ನೌಕಾಧಿ-
नौ-परिवहन– Navigation. ಹಡಗು ನಡಿಸುವಿಕೆ, ಸಮುದ್ರ ಸಂಚಾರ.
नौ-सेना सम्बन्धी– Naval ಸಮುದ್ರ ಸೇನಾಸಂಬಂಧದ,ನೌಕಾಸಂಬಂಧದ.
न्यस्त करना– Entrust ಒಪ್ಪಿಸು. [ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನ.
न्याय-पालिका– Judiciary ನ್ಯಾಯಪಾಲಿಕಾ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಸಮೂಹ,
न्यायाधिकरण– Tribunal ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನ, ಧರ್ಮಾಸನ.
न्यायाधिपति– Justice. ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿ.
न्यायाधीश– Judge. ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ.
न्यायालय– Court. ನ್ಯಾಯಾಲಯ. [ಮಾನ.
न्यायालय अवमान– Contempt of court. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಅಪ-
न्यायिक कार्यरीति– Judicial proceeding. ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನದ-
ಕಾರ್ಯರೀತಿ. [ಕಾರ್ಯಾವಹನೆ.
न्यायिक कार्यवाही– Judicial proceeding. ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನದ
न्यायिक मुद्रांक– Judicial stamps ನ್ಯಾಯಿಕ ಮುದ್ರಾಂಕ.

न्यायिक शक्ति– Judicial power. ನ್ಯಾಯಿಕ ಶಕ್ತಿ.
न्यास– Trust ನಿಕ್ಷೇಪ, ಠೇವಣಾತಿ, ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ವಸ್ತು.
न्यूनन– Abridge ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸುವಿಕೆ, ಕ್ರೋಡೀಕರಣ.

प

पक्ष– Party. ಪಕ್ಷ, ಗುಂಪು, ಪಂಗಡ.
पण लगाना– Bet. ಪಂದ್ಯ ಕಟ್ಟು, ಪಂಥ ಕಟ್ಟು.
पण-क्रिया– Betting. ಪಣ ಕಟ್ಟುವಿಕೆ, ಪಂಥ ಕಟ್ಟುವಿಕೆ.
पण्य-चिह्न– Merchandise Mark. ವ್ಯಾಪಾರದ ಸರಕು ಚಿಹ್ನೆ.
पत– Credit. (*n*) ಪತ್ತು, ನಂಬಿಕೆ.
पत्तन-निरोधा– Port quarantine ಪತ್ತನ ನಿರೋಧಾ, ಸಂಪರ್ಕ, [ನಿಷೇಧ.
पथ-कर– Toll ಮಾರ್ಗ ಕರ.
पथ-नियम– Rule of the road ಮಾರ್ಗ ನಿಯಮ.
पद– Post. ಪದ, ಹುದ್ದೆ, ಸ್ಥಾನ.
पद– Office ಕಚೇರಿ, ಚಾವಡಿ, ಉದ್ಯೋಗ ಸ್ಥಾನ.
पदच्युत करना– Dismiss ಪದಚ್ಯುತ ಮಾಡು, ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ತಳ್ಳಿ [ಹಾಕು.
पदत्याग– Resignation ಪದತ್ಯಾಗ, ರಾಜೀನಾಮೆ.
पदधारी– Incumbent of an office ಪದಧಾರಿ, ಧರ್ಮವೃತ್ತಿಧಾರಿ.
पदाधिकारी– Officer ಪದಾಧಿಕಾರಿ.
पदावधि– Tenure ಪದಾವಧಿ, ಅಧಿಕಾರಕಾಲ, ಉಪಭೋಗಕಾಲ.
पदावास–Official residence. ಅಧಿಕಾರಿಯ ನಿವಾಸ, ಅಧಿಕಾರಿಯಮನೆ.
पदेन– Ex-officio. ಪದೇನ.
परकीकरण– Alienation ಪರಕೀಕರಣ, ಸ್ನೇಹವಿಯೋಗ.
परमादेश– Mandamus ಪರಮಾದೇಶ.
परन्तु– Provided ಪರಂತು, ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ.
परमट– Permit. (*n*) ಅನುಮತಿ ಪತ್ರ, ಪರಮಿಟ್.
परामर्श– Consultation. ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ.
परित्यजन– Abandonment ಪರಿತ್ಯಾಗ, ತೊರೆಯುವಿಕೆ, ಬಿಡುವಿಕೆ.
परित्याग– Abandonment. ಪರಿತ್ಯಾಗ, ಬಿಡುವಿಕೆ.
परित्राण– Safeguard. ಪರಿತ್ರಾಣ, ರಕ್ಷಣೆ, ಭದ್ರತೆ.

परिपालन– Implement. ಪರಿಪಾಲನೆ, ಉಪಕರಣ.
परिप्रश्न– Inquiry. ವಿಚಾರಣೆ, ಶೋಧನೆ.
परिलब्धि– Perquisite ಮೇಲಾದಾಯ; ಬಹುಮಾನ, ಬಕ್ಷೀಸು.
परिवहन– Transport. ಯಾತಾಯಾತ, ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವಿಕೆ.
परिवहन– Carriage. ಗಾಡಿ, ರಥ, ವಾಹನ.
परिव्यय– Cost. ಕ್ರಯ, ಬೆಲೆ, ವೆಚ್ಚ.
परिषद्– Council ಪರಿಷತ್ತು, ಆಲೋಚನಾಸಭೆ.
परिषद् आदेश– Order in Council ಪರಿಷದ್-ಆದೇಶ.
परिसीमन– Delimitation ಪರಿಸೀಮನ, ಸೀಮೆಯ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ.
परिसीमा– *Limitation* ಹದ್ದು, ಸೀಮೆ, ಗಡಿ.
परिहार– Remission. ಪರಿಹಾರ.
परिहार विधेयक– Bill of Indemnity. ಪರಿಹಾರ ಮಸೂದೆ.
परोक्ष-निर्वाचन– Indirect election. ಪರೋಕ್ಷ ಆಯ್ಕೆ, ಪರೋಕ್ಷ ನಿರ್ವಾಚನ.
पर्यवेक्षण– Inspection ನಿರೀಕ್ಷಣೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ.
पर्यालोचन– Deliberate. ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ, ವಿಮರ್ಶೆ.
पशु-अवरोध– Cattle Pounds ದೊಡ್ಡಿ.
पंचाट– Award ತೀರ್ಪು ಮಾಡಿ ಕೊಡಿಸುವಿಕೆ, ಫೈಸಲು, ತೀರ್ಮಾನ.
पंजी– Register ನೋಂದಣಿ ವಹಿ, ರಜಿಸ್ಟರು.
पंजीबद्ध– Registered ನೋಂದಾಸಿಯಿದ, ದಾಖಲಾದ.
पंजीबंधन– Registration. ನೋಂದಣಿ, ದಾಖಲೆ.
पंजीयन– Registration. ನೋಂದಣಿ, ದಾಖಲೆ.
पात्रता– Eligibility ಪಾತ್ರತೆ, ಅರ್ಹತೆ.
पात्र– Eligible. ಪಾತ್ರ, ಅರ್ಹ.
पार-पत्र– Pass-port. ಆಜ್ಞಾಪತ್ರ, ಅಪ್ಪಣೆಚೀಟಿ, ಪಾಸ್ ಪೋರ್ಟ್.
पारण– Pass ಅಪ್ಪಣೆ, ದಾಟುವಿಕೆ, ಹಾದಿ, ಕಣಿವೆ.
पारित– Passed ದಾಟಿದ, ಪಾರಾದ.
पारितोषिक– Reward ಪಾರಿತೋಷಿಕ, ಇನಾಮು.
पारिश्रमिक– Remuneration ಪಾರಿಶ್ರಮಿಕ, ಪ್ರತಿಫಲ, ವೇತನ.
पावती– Receipt (*Paper*) ಪಾವತಿ, ರಸೀದಿ.

पीठासीन होना– Preside ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸು, ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳು.

पीठासीन पदाधिकारी– Presiding officer. ಅಧ್ಯಾಸೀನ ಪದಾಧಿಕಾರಿ, ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ವಹಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷ.

पुनरीक्षण– Revision. ಉಜಳಣೆ, ಪರಿಷ್ಕರಣ, ಪುನರಾವರ್ತನ.

पुनर्विचार न्यायालय– Court of Appeal ಪುನರ್ವಿಚಾರ ನ್ಯಾಯಾಲಯ, ಅಪೀಲು ಕೋರ್ಟು

पुनर्विलोकन– Review. ಪುನರ್ವಿಲೋಕನ, ಪುನರೀಕ್ಷಣೆ, ವಿಮರ್ಶೆ.

पुरःस्थापन– Introduce. ಪ್ರಾರಂಭಿಸು, ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸು.

पुरःस्थापना– Introduction ಪ್ರಾರಂಭ, ಪ್ರಸ್ತಾಪ, ಪೀಠಿಕೆ.

पूर्त– Charity ದಾನಧರ್ಮ. [ದಾನಧರ್ಮದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಉಂಬಳಿ.

पूर्तधार्मिक धर्मस्व– Charitable and religious endowment

पूर्तसंस्था– Charitable institution. ದಾನ ಧರ್ಮದ ಸಂಸ್ಥೆ.

पूर्वमंजूरी– Previous sanction. ಪೂರ್ವ ಮಂಜೂರಿ, ಮೊದಲ ಒಪ್ಪಿಗೆ.

पूर्व-सम्मति– Previous consent. ಪೂರ್ವ ಸಮ್ಮತಿ, ಮೊದಲ ಅನುಮತಿ.

पूंजी– Capital ಮೂಲ ಧನ, ಬಂಡವಾಳ.

पृष्ठाकन– Endorse ಹಿಂಬದಿಯ ಬರಹ, ದೃಢಪಡಿಸುವಿಕೆ.

पृष्ठांकित– Endorsed. ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ, ದೃಢಪಡಿಸಿದ.

पेशगी– Advance ಮುಂಗಡ ಹಣ, ಸಂಚಕಾರ

पेशा– Profession. ಉದ್ಯೋಗ, ವೃತ್ತಿ.

पोषण– Maintenance ಅಶನಾರ್ಥ, ಪೋಷಣೆ.

पोषण करना–Maintain. ಪೋಷಣೆ ಮಾಡು, ಸಲಹು, ಜೋಪಾನಮಾಡು.

पौरत्व– Citizenship. ನಾಗರಿಕತೆ, ಪೌರತ್ವ.

प्रकट करना– Discovery. ಪ್ರಕಟ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಶೋಧನೆ.

प्रकाशन– Publication ಪ್ರಕಾಶನ.

प्रक्रिया– Procedure. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಕಾರ್ಯರೀತಿ.

प्रख्यापन– Promulgate ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸು, ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡು.

प्रग्रहण– Arrest. ಸೆರೆ ಹಿಡಿ, ಕೈದು ಮಾಡು.

प्रचलित– Current ಪ್ರಚಲಿತ, ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ.

प्रचार करना– Propagate. ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡು.

प्रतिकर– Compensation. ಪರಿಹಾರ ದ್ರವ್ಯ, ಪ್ರತಿಫಲ. [ಕೆಡಹು
प्रतिकूल असर डालना– Affect prejudicially. ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪ್ರಭಾವ
प्रतिकूलता– Contravention ಪ್ರತಿಕೂಲತೆ, ಪ್ರತಿರೋಧ, ವಿಘ್ನ.
प्रतिकूल प्रभाव– Prejudice. ಹಾನಿಕರ ಪ್ರಭಾವ.
प्रतिकूल प्रभाव डालना– Affect prejudicially ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪ್ರಭಾವ ಕೆಡಹು, ಹಾನಿಕಾರಕ ಪ್ರಭಾವ ಬೀಳು.
प्रति-कृति– Copy. ಪ್ರತಿಲಿಪಿ, ನಕಲು [ಕರಣ ವಾಕ್ಯ.
प्रतिज्ञान– Affirmation. ಕಂಠೋಕ್ತವಾಕ್ಯ, ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ, ದೃಢೀ
प्रतिनिधि– Representative ಪ್ರತಿನಿಧಿ.
प्रतिनिधित्व– Representation. ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ.
प्रतिपत्री– Proxy ಬದಲಿ, ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಪತ್ರ
प्रतिपालक अधिकरण–Court of wards ಪ್ರತಿಪಾಲಕ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನ.
प्रतिभूति– Security ಭದ್ರತೆ, ಹೊಣೆ, ಈಡು, ಅಡವು.
प्रतिरक्षा– Defence. ಪ್ರತಿರಕ್ಷೆ, ರಕ್ಷಣೆ, ಕಾಯೋಣ.
प्रतिलिपि– Copy. ಪ್ರತಿಲಿಪಿ, ನಕಲು. [ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರ.
प्रतिलिप्यधिकार– Copy right ಮುದ್ರಣಾಧಿಕಾರ, ಲೇಖಕನ ಕೃತಿಯ
प्रतिवेदन– Report ಪ್ರತಿವೇದನೆ, ವಿಚಾರಣೆಯ ವರದಿ, ರಿಪೋರ್ಟು
प्रतिव्यक्तिकर– Capitation tax ಪ್ರತಿವ್ಯಕ್ತಿಕರ, ತಲೆಗಂದಾಯ.
प्रतिषिद्ध– Prohibited ನಿರೋಧಿಸಿದ, ನಿಷೇಧಿಸಿದ.
प्रतिषेध– Prohibition. ನಿಷೇಧ, ನಿರೋಧ, ಅಡ್ಡಿ, ಮನಾಯಿ.
प्रति-शुल्क– Countervailing duties. ಪ್ರತಿಶುಲ್ಕ, ಪರದೇಶದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಸರಕಾರದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದ್ರವ್ಯ ಪಡೆದು ತಯಾರಾಗಿ ಆಮದಾಗಿರುವ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಸ್ವದೇಶದ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲಿನ ಪೋಟಾಪೋಟಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸ್ವದೇಶ ಸರಕಾರ ಹಾಕುವ ತೆರಿಗೆ, ಈಡು ತೆರಿಗೆ.
प्रतिषेध-लेख– Writ of prohibition. ನಿಷೇಧ ಲೇಖ.
प्रतिसंहरण–Revoke. ರದ್ದು ಮಾಡುವಿಕೆ, ರದ್ದತಿ, ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.
प्रत्यक्ष निर्वाचन– Direct election. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆಯ್ಕೆ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆ.
प्रत्यय– Credit. ಪತ್ತು, ನಂಬಿಕೆ.
प्रत्यय-पत्र– Letters of credit. ಪತ್ತು ಪತ್ರ, ಯೋಗ್ಯಪತ್ರ.
प्रत्ययानुदान– Votes of credit. ಪತ್ತು ಮತ, ಯೋಗ್ಯತಾಮತ.

प्रत्यर्पण– Extradition ಪ್ರತ್ಯರ್ಪಣ, ಒಪ್ಪಿಸುವದು.

प्रत्याभूति– Guarantee. ಹೊಣೆ, ಜಾಮೀನು, ಜಾಮೀನುದಾರ.

प्रथमपठन– First reading. ಪ್ರಥಮ ಪಠನ, ಪ್ರಥಮ ವಾಚನ, ಮೊದಲ ಓದು,

प्रथम-सदन– Lower House ಕೆಳಮನೆ, ಪ್ರಥಮ ಸದನ.

प्रधान-मंत्री– Prime Minister ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ.

प्रपत्र– Form ಫಾರ್ಮ್, ಮಾದರಿ.

प्रभाव– Influence. ಪ್ರಭಾವ, ವರ್ಚಸ್ಸು.

प्रभु– Sovereign ಪ್ರಭು, ಸರ್ವಸ್ವತಂತ್ರ.

प्रभुता– Sovereignty. ಪ್ರಭುತ್ವ, ಆಧಿಪತ್ಯ, ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ.

प्रमाण-पत्र– Certificate. ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರ, ಯೋಗ್ಯತಾಪತ್ರ, ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ.

प्रमाणीकरण– Authentication ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ, ನಿಜವೆಂದು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡುವಿಕೆ.

प्रमोदकर– Entertainment tax ಆಮೋದಕರ, ಮನರಂಜನೆ ಕರ.

प्रयुक्ति– Application ಆವೇದನ ಪತ್ರ, ಅರಿಕೆ, ಮನವಿ.

प्रयोग– Application ಅನ್ವಯಿಸುವಿಕೆ, ಪ್ರಯೋಗ, ವ್ಯಾಸಂಗ.

प्रयोग– Exercise. ಪ್ರಯೋಗ, ಉಪಯೋಗ.

प्रविलंबन– Reprieve ವಿಲಂಬನೆ, ಶಿಕ್ಷೆತಡಮಾಡುವಿಕೆ.

प्रवर-समिति– Select Committee. ನಿಯುಕ್ತ ಸಮಿತಿ, ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿ.

प्रविष्टि– Entry. ಪ್ರವೇಶ, ದಾಖಲು.

प्रवेश– Access. ಪ್ರವೇಶನ ಅಪ್ಪಣೆ, ಪ್ರವೇಶಾಧಿಕಾರ, ದಾರಿ, ಮಾರ್ಗ.

प्रवेशन– Accession. ಸಿಂಹಾಸನಾರೋಹಣ, ರಾಜ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿ, ವರ್ಧನೆ, ಕೂಡಿಕೆ.

प्रव्रजन– Migration ಸ್ಥಾನಾಂತರ, ಗುಳೆ ಹೋಗುವಿಕೆ.

प्रशान्ति– Tranquillity. ಶಾಂತಿ, ಸಮಾಧಾನ.

प्रशासन– (*n*) Administration ಆಡಳಿತ, ಆಳಿಕೆ, ಪ್ರಶಾಸನ.

प्रशासन– (*v*) Administer ಆಳು, ಆಡಳಿತ ನಡಿಸು.

प्रशासन कार्यक्षमता– Efficiency of administration. ಪ್ರಶಾಸನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ, ಆಳಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

प्रशासन कार्यपटुता– Efficiency of administration. ಪ್ರಶಾಸನ

ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ, ಆಡಳಿತೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ರಾಜ್ಯಶಾಸನದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

प्रशासनीय– Administrative. ಪ್ರಶಾಸನೀಯ.

प्रशासनीय कृत्य– Administrative functions ರಾಜ್ಯಶಾಸನದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು.

प्रशासित– Administered ಪ್ರಶಾಸಿತ

प्रशिक्षण– Training. ತರಬೇತು, ಟ್ರೇನಿಂಗು.

प्रसंग– Context. ಪ್ರಸಂಗ, ಸಂದರ್ಭ.

प्रसारण– Broad casting. ಪ್ರಸಾರ. [ನೆರವು.

प्रसूति साहाय्य– Maternity relief. ಪ್ರಸೂತಿ ಸಹಾಯ, ಹೆರಿಗೆಯ

प्रसूतिसहायता– Maternity relief. ಪ್ರಸೂತಿ ಸಹಾಯ, ಹೆರಿಗೆಯ ನೆರವು.

प्रस्ताव– Motion. ಪ್ರಸ್ತಾವ, ಗೊತ್ತುವಳಿ.

प्रस्तावना– Preamble ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಮುನ್ನುಡಿ.

प्रस्थापना– Proposal ಯೋಜನೆ, ಆಲೋಚನೆ.

प्राक्कलन– Estimate. ಅಂದಾಜು, ಮೂಲ್ಯಾಂಕನ.

प्रादेशिक आयुक्त– Regional Commissioner. ರಿಜನಲ್ ಕಮಿಷ್ನರ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ನಿಯೋಗಿ. [ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿಕಾರ.

प्रादेशिक क्षेत्राधिकार– Territorial jurisdiction. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ

प्रादेशिक निधि– Regional Fund. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ನಿಧಿ.

प्रादेशिक निर्वाचन क्षेत्र– Territorial Constituency. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಆಯ್ಕೆ (ಚುನಾವಣೆ) ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ.

प्रादेशिक परिषद्– Regional Council. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪರಿಷತ್ತು.

प्रादेशिक भार– Territorial charges ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾರ.

प्राधिकार– Authority. (*ab*) ಅಧಿಕಾರ.

प्राधिकारी– Authority. (*con*) ಅಧಿಕಾರಿ.

प्राधिकृत– Authorised. ಪ್ರಾಧಿಕೃತ, ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ.

प्रान्त– Province. ಪ್ರಾಂತ.

प्रापण– Accrue. ಹೆಚ್ಚು ಫಲ, ಹುಟ್ಟುವಳಿ, ಉಪಾರ್ಜನ.

प्राप्त होना– Accrue. ಉಂಟಾಗು, ಫಲಿಸು, ದೊರೆ, ಸಿಗು.

प्राप्ति– Receipt. ಪ್ರಾಪ್ತಿ.

प्रामिसरी नोट– Promissory note. ಪ್ರಾಮಿಸರಿ ನೋಟು.
प्रासंगिक– Incidental. ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ.
प्रोद्भवन– Accrue ಉಪಾರ್ಜನ, ಹುಟ್ಟುವಳಿ.
प्रोद्भूत– Accrued ಉಪಾರ್ಜಿತ.

फ

फरियाद– Complaint. ದೂರು, ಫಿರ್ಯಾದು.
फारम - Form. ಫಾರ್ಮ್, ಮಾದರಿ
फीस– Fees. ಫೀ, ಶುಲ್ಕ.
फेडरल न्यायालय– Federel Court. ಫೆಡರಲ್ ಕೋರ್ಟು.

ब

बंटवारा– Allocation. ವಿನಿಯೋಜಿಸುವಿಕೆ, ಹಂಚಿಕೆ.
बनाये रखना– Maintain. (v) ಕಾಯ್ದಿಡು, ಸಲಹು, ಸಂರಕ್ಷಿಸು.
बनाये रखना–Maintenance (v) ಕಾಯ್ದಿಡುವಿಕೆ,ಸಂರಕ್ಷಣೆ,ಕಾಲಕ್ಷೇಪ.
बंदी करना– Arrest. ಬಂಧಿಸು, ಸೆರೆಹಿಡಿ.
बंदी प्रत्यक्षीकरण– Habeas Corpus ಬಂದೀ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೀಕರಣ, (ಒಬ್ಬನನ್ನು ಬಂಧನದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವದು ನ್ಯಾಯವಿಹಿತವೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಯ ಮುಂದೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಹಾಜರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಆಜ್ಞಾಪತ್ರ)
बंधक– Mortgage. ಒತ್ತಿ, ಗಿರವಿ, ಅಡವು.
बल– Forces ಸೈನ್ಯ, ಪಡೆ, ಬಲ.
बहि:शुल्क– Custom duty. ಯಾತಾಯಾತ ಶುಲ್ಕ, ಜಕಾತಿ.
बहुमत– Majority. ಬಹುಮತ.
बांट– Allotment ಹಂಚಿಕೆ, ವಿನಿಯೋಜನೆ.
बिल– Bill. ಮಸೂದೆ, ಬಿಲ್.
बीमा– Insurance. ವಿಮೆ.
बीमा-पत्र– Policy of insurance. ವಿಮಾ ಪತ್ರ.
बेकारी– Unemployment. ನಿರುದ್ಯೋಗ.
बैठक– Sitting. ಕೂಡುವಿಕೆ, ಸೇರುವಿಕೆ.
बैंक– Bank. ಬ್ಯಾಂಕು.

बोर्ड– Board. ಬೋರ್ಡ್ಡು, ಆಲೋಚನೆ ಸಭೆ.

भ

भत्ता– Allowance. ಭತ್ಯ.
भविष्य-निधि– Provident Fund. ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ.
भर्ती– Recruitment ಹೊಸದಾಗಿ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರುವಿಕೆ, ಭರ್ತಿ.
भागिता– Partnership. ಪಾಲುಗಾರಿಕೆ.
भाटक-- Rent ಬಾಡಿಗೆ, ಗೇಣಿ, ಲಾವಣಿ, ರಾಜಸ್ವ.
भाडा– Fare ಬಾಡಿಗೆ, ಕರ.
भार– Charge. ಭಾರ, ಬೆಲೆ, ಖರ್ಚು, ಅಧೀನ, ಹವಾಲೆ, ವಾರುವತ್ಯ
भार-ग्रस्त सम्पदा– Encumbered estates ಭಾರಾಕ್ರಾಂತ ಭೂಸಂಪತ್ತು, ನಾಲಹೊರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭೂಸಂಪತ್ತು.
भारत सरकार– Government of India. ಭಾರತ ಸರಕಾರ.
भारित करना– Charge ಭಾರ ಹೊರಿಸು, ಹೇರು, ಆಜ್ಞಾಪಿಸು, ಆರೋಪಿಸು
भू-अभिलेख– Land Records ಭೂ-ದಾಖಲೆ.
भू-धृति– Land tenures ಭೂ-ಭೋಗ್ಯ, ಭೂ-ಗೇಣಿ, ಭೂ-ಭೋಗ್ಯದ ಕರಾರು.
भू-राजस्व– Land revenue. ಕಂದಾಯ, ತೆರಿಗೆ.
भ्रष्ट– Corrupt ಭ್ರಷ್ಟ, ದೂಷಿತವಾದ.

म

मजूरी– Wage. ಕೂಲಿ, ಸಂಬಳ, ಜೀತ.
मण्डल– District ಜಿಲ್ಹೆ.
मण्डलन्यायालय– Court, District. ಜಿಲ್ಹಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.
मण्डलाधीश–Deputy Commissioner. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷ್ನರ, ಜಿಲ್ಹಾನಿಯೋಗಿ.
मण्डलायुक्त–Deputy Commissioner. ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷ್ನರ, ಜಿಲ್ಹಾನಿಯೋಗಿ
मण्डली– Board ಮಂಡಲಿ, ಆಲೋಚನೆ ಸಭೆ, ಸಂಸ್ಥೆ.
मत– Vote. ಮತ.
मतदाता– Voter. ಮತದಾರ.
मत-दान– Voting. ಮತದಾನ, ಮತ ಕೊಡುವದು.
मताधिकार– Suffrage ಮತಾಧಿಕಾರ, ಮತ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರ.
मतिमान्द्य– Dullness ಮತಿಮಾಂದ್ಯ, ಮಂದ ಬುದ್ಧಿ.

मध्यस्थ-न्यायाधिकरण–Arbitral tribunal. ಮಧ್ಯಸ್ಥ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನ.
मध्यस्थ–Arbitrator ಮಧ್ಯಸ್ಥ, ಪಂಚ.
मध्यस्थ-निर्णय–Arbitration ಮಧ್ಯಸ್ಥ ನ್ಯಾಯ,ಪಂಚಾಯತಿ ನಿರ್ಣಯ.
मनोदौर्बल्य– Mental weakness ಮನೋದೌರ್ಬಲ್ಯ. [ಸುವಿಕೆ.
मनोनयन– Nominate. ನೇಮಿಸುವಿಕೆ, ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಸೂಚಿ
मनोवैकल्य– Mental deficiency. ಮಾನಸಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಅಭಾವ.
मन्त्रणा– Advice. ಸಲಹೆ, ಸೂಚನೆ, ಮುಂತಿಳಿಸುವಿಕೆ.
मन्त्रणा देना– Advise. ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳು,ಸಲಹೆ ಕೊಡು,ಆಲೋಚನೆ ಹೇಳು
मन्त्रणा-परिषद्– Advisory Council ಸಲಹೆಗಾರ-ಮಂಡಲ, ಸಲಹೆ ಗಾರ ಪರಿಷತ್ತು.
मन्त्रि-परिषद्– Council of Ministers. ಮಂತ್ರಿ-ಮಂಡಳ.
मन्त्री– Minister. ಮಂತ್ರಿ.
मरण-शुल्क– Death duty. ಮರಣ ಶುಲ್ಕ, ಮೃತ್ಯುಕರ.
महाजनी– Banking. ಸಾಹುಕಾರಿಕೆ. [ವಾಲಕ.
महाधिवक्ता– Advocate General. ಮಹಾಧಿವಕ್ತಾ, ಮಹಾ ಪ್ರತಿ-
महा-न्यायवादी– Attorney General. ಮಹಾನ್ಯಾಯವಾದಿ.
महाप्रशासक– Administrator General ಮಹಾಪ್ರಶಾಸಕ, ಮಹಾ ಕಾರಭಾರಿ. [ಮುಖ್ಯ ಲೆಕ್ಕ ಪರೀಕ್ಷಕ.
महालेखापरीक्षक– Auditor General ಮಹಾಲೇಖಾ ಪರೀಕ್ಷಕ,
महाभियोग– Impeachment ಮಹಾಭಿಯೋಗ, ಮಹಾ ಅಪಾದನೆ.
मंजूरी– Sanction ಒಪ್ಪಿಗೆ, ಅನುಮತಿ, ಮಂಜೂರಿ [ತೋಷಕ.
मानदेय– Honorarium ಪಂಡಿತರ ಸಂಭಾವನೆ, ಗೌರವ ಧನ, ಪಾರಿ-
मानव-पण्य– Traffic in human beings ಮಾನವ ವ್ಯವಹಾರ, ಮಾನವ ಯಾತಾಯಾತ ಚಲಾವಣೆ.
मानहानि– Defamation. ಮಾನಹಾನಿ, ಮಾನ-ನಷ್ಟ.
मान्यता– Validity. ಮಾನ್ಯತೆ.
मार्ग-प्रदर्शन– Guidance ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಹಾದಿ ತೋರಿಸುವಿಕೆ.
मांग– Demand. ಬೇಡಿಕೆ, ಬೆಸಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ತಗಾದೆ.
मीन-क्षेत्र– Fishery. ಮೀನ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮೀನ ಹಿಡಿಯುವ ಸ್ಥಳ.
मीन-पण्णी– Fishery ಮೀನ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಮೀನ ಸಂತೆ.

मुक्त– Exempt ಮುಕ್ತ.
मुखिया– Headman. ಮುಖ್ಯಸ್ಥ, ಹಿರಿಯ, ನಾಯಕ, ಹೆಗ್ಗಡೆ.
मुख्य– Chief. ಮುಖ್ಯ, ಪ್ರಧಾನ. [ಕಮಿಶ್ನರ್.
मुख्य-आयुक्त– Chief Commissioner. ಮುಖ್ಯ ನಿಯೋಗಿ, ಚೀಫ್
मुख्य-निर्वाचन-आयुक्त– Chief Election Commissioner. ಮುಖ್ಯ ನಿರ್ವಾಚನ ನಿಯೋಗಿ, ಚೀಫ್ ಇಲೆಕ್ಶನ್ ಕಮಿಶ್ನರ್.
मुख्य-न्यायाधिपति– Chief Justice. ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿ.
मुख्य-न्यायाधीश– Chief Judge. ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ.
मुख्य मन्त्री– Chief Minister. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ.
मुद्रा– Seal. ಮುದ್ರೆ, ಮೊಹರು.
मुद्रांक-शुल्क– Stamp duty. ಮುದ್ರಾಂಕ ಶುಲ್ಕ.
मूल धन– Capital. ಮೂಲಧನ, ಬಂಡವಲ, ಬಂಡವಾಳ.
मूलधन-मूल्य– Capital value ಮೂಲಧನ-ಮೂಲ್ಯ.

य

यथास्थिति– As the case may be. ಯಥಾಸ್ಥಿತಿ.
यन्त्रशास्त्र– Engineering. ಯಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ.
याचिका– Petition. ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಅರಿಕೆ, ಅರ್ಜಿ, ಮನವಿ.
यातायात– Traffic. ಯಾತಾಯಾತ, ವ್ಯವಹಾರ.
योगकाल– Joining time. ಯೋಗಕಾಲ, ಕೂಡುವವೇಳೆ.

र

रक्षण– Reservation ರಕ್ಷಣೆ.
रक्षाकवच– Safeguard ಭದ್ರತೆಯ ಸಾಧನೆ, ರಕ್ಷಾಕವಚ.
रक्षित वन– Reserved forest. ರಕ್ಷಿಸಿದ ವನ, ಕಾದಿಟ್ಟ ಕಾಡು.
रथ्यायान– Tramcar. ಟ್ರ್ಯಾಮ್ ಗಾಡಿ, ರಥ್ಯಾಯಾನ, ಕಂಬಿಬಂಡಿ.
रद्द करना– Annulment ರದ್ದು ಮಾಡು.
रसीद– Receipt. ರಸೀದಿ, ಪಾವತಿ. [ಗೋಲಾದ (ಜೇವಾರಿಸ) ಆಸ್ತಿ.
राजगामी– Escheat. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುಗೋಲಾಗುವಿಕೆ, ಮುಟ್ಟು
राजनय– Diplomacy. ರಾಜ್ಯತಂತ್ರ ಪ್ರವೀಣತೆ, ರಾಜ್ಯತಂತ್ರ ಕೌಶಲ್ಯ.
राजस्व– Revenue. ರಾಜಸ್ವ, ಕಂದಾಯ, ತೆರಿಗೆ, ಹಪ್ತೆ, ಮಹಸೂಲು.

राजस्व-न्यायालय– Revenue Court ರೆವ್ಹಿನ್ಯೂ ಕೋರ್ಟ್.
राज्य– State. ರಾಜ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರ, ಪ್ರಾಂತ. [ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರಕಾರ.
राज्य की सरकार– Government of a State ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ,
राज्य-क्षेत्र– Territory. ರಾಜ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ, ಪ್ರಾಂತ, ಸಂಸ್ಥಾನ.
राज्यक्षेत्रातीत प्रवर्तन– Extra territorial operation ರಾಜ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಾತೀತ ಪ್ರವರ್ತನ.
राज्यनिधि– State Fund ರಾಜ್ಯನಿಧಿ.
राज्य-परिषद्– Council of States ರಾಜ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು.
राज्यपाल– Governor ಗವ್ಹರ್ನರ, ಪ್ರಾಂತಾಧಿಕಾರಿ, ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರಿ.
राज्यसूची– State-List. ರಾಜ್ಯಗಳ ಸೂಚಿ, ರಾಜ್ಯಗಳ ಹೆಸರುಪಟ್ಟಿ.
राय– Opinion. ಅಭಿಪ್ರಾಯ.
राशि– Amount ರಾಶಿ, ಒಟ್ಟು, ಮೊತ್ತ.
राष्ट्र– Nation ರಾಷ್ಟ್ರ.
राष्ट्रऋण– Public Debt. ರಾಷ್ಟ್ರಋಣ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಾಲ.
राष्ट्रपति– President ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ.
राष्ट्रपति-प्रसाद पर्यंत– During the pleasure of the President. ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಯ ಕೃಪಾಕಾಲದವರೆಗೆ.
राष्ट्रीय-राजपथ– National highways ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜಮಾರ್ಗಗಳು.
राष्ट्रों की विधि– Laws of Nations. ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಕಾಯದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಕಾನೂನು.
रिक्तता– Vacancy. ಖಾಲಿಯಾಗಿರುವಿಕೆ, ಶೂನ್ಯಸ್ಥಾನ.
रिक्त-स्थान– Vacancy. ರಿಕ್ತಸ್ಥಾನ, ಶೂನ್ಯಸ್ಥಾನ, ಖಾಲಿಯಾಗಿರುವಿಕೆ.
रिक्ति– Vacancy. ಖಾಲಿ, ರಿಕ್ತತೆ.
रिक्थ– Property. ಸಂಪತ್ತು, ಆಸ್ತಿ, ಸೊತ್ತು.
रुकावट– Bar. ಅಡ್ಡಿ, ಪ್ರತಿಬಂಧಕ.
रूढ़ि– Custom. ರೂಢಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯ, ವಹಿವಾಟು.
रूप– Form. ರೂಪ, ಆಕಾರ.
रूपभेद– Modification. ರೂಪಾಂತರ, ರೂಪಭೇದ.
रूपांकन– Design ನಕ್ಷೆ, ಆಲೇಖ್ಯ, ನಕಾಶ.
रेल– Railway. ರೇಲ್ವೆ, ರೈಲು.

ಲ

लगान– Rent. ತೆರಿಗೆ, ಕಂದಾಯ, ಕರ.
लगाना– Impose. ಹೊರಿಸು, ವಿಧಿಸು.
लघूकरण– Commute. ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಿಕೆ, ವಿನಿಮಯ ಮಾಡುವಿಕೆ.
लम्बमान– Pending. ತೀರ್ಪು ಆಗದೆ ಇರುವ, ಬಾಕಿ ಇರುವ, ನಡೆಯು-ತ್ತಿರುವ.
लम्बित– Pending ತೀರ್ಪು ಆಗದಿರುವ, ಬಾಕಿ ಇರುವ, ನಡೆ-ಯುತ್ತಿರುವ.
लाइसेंस– Licence ಅನುಮತಿ, ಅಪ್ಪಣೆ, ಸನದು, ಲೈಸನ್ಸು.
लागत– Cost. ಕ್ರಯ, ಖರ್ಚು, ವೆಚ್ಚ.
लागू होना (*n*)– Application ಅನ್ವಯಿಸುವಿಕೆ.
लाभ– Profit ಲಾಭ, ಗಳಿಕೆ.
लाभांश– Dividend ಲಾಭಾಂಶ, ಲಾಭದ ಅಂಶ, ಡಿವಿಡೆಂಡು.
लिखित– Instrument ಲಿಖಿತ, ಕತಬಿ, ಲಿಖಿತ ಸಾಧ್ಯ.
लिखित सूचना– Notice in writing ಲಿಖಿತ ಸೂಚನೆ.
लेख– Writ ಲೇಖ, ರಾಯಸ, ದಸ್ತಾವೇಜು.
लेखा– Account. ವೃತ್ತಾಂತ, ವಿವರಣೆ, ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ, ಲೆಕ್ಕ.
लेखा-परीक्षा– Audit. ಲೆಕ್ಕಪರೀಕ್ಷೆ.
लेखानुदान– Vote on accounts. ಲೇಖಾನುದಾನಮತ.
लेख्य– Document ದಸ್ತಾವೇಜು, ಲಿಖಿತಸಾಧ್ಯ.
लेना-देना– Dealings. ವ್ಯವಹಾರ, ವಹಿವಾಟು, ಕೊಡಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.
लोक– People ಜನರು, ಜನಾಂಗ.
लोक-अधिसूचना– Public notification. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೂಚನೆ.
लोक-सभा– House of the People. ಲೋಕ-ಸಭೆ.
लोक-समाज– Community ಲೋಕ ಸಮಾಜ, ಸಮೂಹಿತ.
लोक-सेवायें– Public Services ಲೋಕಸೇವೆ, ಸಮಾಜ ಸೇವೆ.
लोक-सेवायोग– Public Service Commission. ಲೋಕಸೇವಾ ನಿಯೋಗ.
लोक-स्वास्थ्य– Public health. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ, ಲೋಕಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ.

व

वकालत करना– Plead. ವಕೀಲಿ ಮಾಡು, ಪ್ರತಿಪಾದಿಸು, ಪಕ್ಷಹಿಡಿದು ಮಾತಾಡು.

वकील– Pleader. ವಕೀಲ.

वचन-पत्र– Promissory note ವಚನಪತ್ರ, ಪ್ರಾಮಿಸರಿ ನೋಟು.

वचन-बन्ध– Engagement. ಮಾತು ಕೊಡುವಿಕೆ, ವಚನ-ಬಂಧನೆ.

वणिक्-पोत– Merchant marine ವ್ಯಾಪಾರಿ ನೌಕೆಯು.

वयस्क– Major. ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ, ಪ್ರೌಢ, ವಯಸ್ಕ, ಪ್ರಬುದ್ಧ.

वयस्क-मताधिकार– Adult suffrage. ವಯಸ್ಕ ಮತಾಧಿಕಾರ, ಪ್ರೌಢ ಮತಾಧಿಕಾರ.

वरी– Duty. ಸುಂಕ, ಕರ, ಕರ್ತವ್ಯ.

वसीयत– Will ಮೃತ್ಯುಪತ್ರ, ಇಚ್ಛಾಪತ್ರ.

वस्तुभाडा– Freight. ಬಾಡಿಗೆ, ಸೋರು, ವಸ್ತುಬಾಡಿಗೆ, ತರಪಣ್ಯ.

वहन-पत्र– Bill of lading. ವಹನ-ಪತ್ರ.

वेंटन– Allot. ಹಂಚಿ ಕೊಡುವಿಕೆ, ಪಾಲು ಹಂಚುವಿಕೆ.

वाक्-स्वातन्त्र्य– Freedom of speech. ವಾಕ್-ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ.

वाणिज्य– Commerce ವಾಣಿಜ್ಯ, ವ್ಯಾಪಾರ.

वाणिज्य-दूत– Consul. ವಾಣಿಜ್ಯದೂತ, ವಾಣಿಜ್ಯ-ರಾಯಭಾರಿ.

वाणिज्य-संबंधी– Commercial. ವಾಣಿಜ್ಯ-ಸಂಬಂಧಿ, ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ.

वाद– Cause ವಾದ, ಪಕ್ಷ. [ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಸಂಚಿಕೆ.

वाद-पद– Issue ವಿವಾದ ಸಂಗತಿ, ಒಂದುಸಲಕ್ಕೆ ಹೊರಬೀಳುವ ಪತ್ರಿಕೆ

वाद-प्रतिवाद– Controversy. ವಾದವಿವಾದ.

वादमूल– Cause of action ವಾದ ಮೂಲ.

वाद-विवाद– Debate. ವಾದವಿವಾದ, ಚರ್ಚೆ.

वाद–विषय– Subject matter. ವಾದ ವಿಷಯ.

वायदा-बाजार– Future market. ವಾಯಿದಾ ಪೇಟೆ.

वायु-पथ– Airways. ವಾಯುಮಾರ್ಗ, ವಿಮಾನಮಾರ್ಗ, ಆಕಾಶಮಾರ್ಗ.

वार्षिक– Annual. ವಾರ್ಷಿಕ. [ಅರ್ಥವಿವರಣೆ.

वार्षिक वित्तविवरण– Annual financial statement ವಾರ್ಷಿಕ

वार्षिकी– Annuities ವರ್ಷಾಸನ, ವಾರ್ಷಿಕ ವೇತನ.
विकलन– Debit. (v) ಖರ್ಚು ಬರೆ.
विकृत-चित्त– Unsound mind. ವಿಕೃತ ಚಿತ್ತ.
विक्रय– Sale. ವಿಕ್ರಯ, ಮಾರಾಟ.
विक्रय-कर– Sales tax ಮಾರಾಟ ಕರ, ಸೇಲ್ಸಟಾಕ್ಸ.
विघटन– Dissolution. ವಿಸರ್ಜನೆ, ಕರಗುವಿಕೆ, ಸಭೆ ಮುರಿಯುವಿಕೆ.
विचार– Consideration ವಿಚಾರ, ವಿವೇಚನೆ. [ವಳಿ
विचारार्थ-प्रस्ताव–Motion for Consideration. ವಿಚಾರಾರ್ಥ ಗೊತ್ತು
वितरण– Distribution. ವಿತರಣೆ, ಹಂಚುವಿಕೆ.
वित्त– Finance. ವಿತ್ತ, ಆರ್ಥಿಕ ಉತ್ಪನ್ನ.
वित्त-विधेयक– Finance bill ಅರ್ಥ ಮಸೂದೆ.
वित्तायोग– Finance Commission ವಿತ್ತನಿಯೋಗ, ಆರ್ಥಿಕಆಯೋಗ
वित्तीय– Financial. ಆರ್ಥಿಕ, ಹಣದ ಸಂಬಂಧ [ಋಣಾನುಬಂಧ.
वित्तीय-भार– Financial obligation. ಆರ್ಥಿಕ-ಭಾರ, ಆರ್ಥಿಕ
वित्तीय-विवरण–Financial statement ಆರ್ಥಿಕ ವಿವರಣೆ.
विदेशीय कार्य–Foreign Affairs. ವಿದೇಶೀಯ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಪರದೇಶದ ವ್ಯವಹಾರ.
विदेशीय विनिमय– Foreign exchange. ವಿದೇಶೀಯ ವಿನಿಮಯ.
विधान– Legislation ವಿಧಾನ, ಶಾಸನ ನಿರ್ಮಾಣ.
विधान-परिषद्– Legislative Council. ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತು.
विधान-मंडल– Legislature ವಿಧಾನ ಮಂಡಳ.
विधान-सभा– Legislative Assembly. ವಿಧಾನ ಸಭೆ.
विधायिनी शक्ति– Legislative power ವಿಧಾಯಿನೀ ಶಕ್ತಿ.
विधि– Law ವಿಧಿ, ಕಾನೂನು, ಕಾಯಿದೆ. [ಕಾನೂನು ಪ್ರಶ್ನೆ
विधि-प्रश्न– Question of law. ವಿಧಿ-ಪ್ರಶ್ನೆ, ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ,
विधि-मान्य– Legal tender. ವಿಧಿ-ಮಾನ್ಯ. [ಗಳ ಸಮಾನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ.
विधियों का समान संरक्षण– Equal protection of law. ಕಾಯಿದೆ
विधि सम्बन्धी– Legal. ವಿಧಿ ಸಂಬಂಧವಾದ, ಕಾಯಿದೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ
विधेयक– Bill ಬಿಲ್. ಕಾಯದೆಯ ಮಸೂದೆ.
विनियम– Regulation. ವಿನಿಯಮ, ನಿಯಮದಿಂದ ನಡಿಸುವಿಕೆ.

विनियमन– Regulate ವಿನಿಯಮನ, ನಿಯಮದಿಂದ ನಡಿಸು, ಕ್ರಮ ಪಡಿಸು.

विनिमय-पत्र– Bill of Exchange. ವಿನಿಮಯ ಪತ್ರ, ವಿನಿಮಯ [ಮಸೂದೆ

विनियोग– Appropriation ವಿನಿಯೋಗ, ವಿಲೇವಾರಿ,ಸ್ವೋಪಯೋಗ.

विनियोग-विधेयक– Appropriation bill. ವಿನಿಯೋಗ-ಮಸೂದೆ.

विनिश्चय– Decision ನಿಶ್ಚಯ, ತೀರ್ಮಾನ.

विभाग– Section. ವಿಭಾಗ, ಖಂಡ, ಪ್ರಕರಣ.

विभाजन– Distribution ವಿಭಾಜನ, ವಿತರಣೆ.

विभेद– Discrimination ವಿಭೇದ, ವಿವೇಚನೆ, ವಿಚಾರ.

विमति– Dissent ಅಸಮ್ಮತಿ

विमान-परिवहन– Air navigation ವಿಮಾನ ಸಂಚಾಲನೆ, ಆಕಾಶ- [ಯಾನ ಸಂಚಾರ.

विमान-यातायात– Air traffic. ವಿಮಾನ ಯಾತಾಯಾತ.

विमान-बल– Air Forces. ವಿಮಾನ ಬಲ, ವಿಮಾನ ಪಡೆ.

विमोचन– Redemption ವಿಮೋಚನೆ, ಉದ್ಧಾರ.

विमोचन-भार– Redemption charges ವಿಮೋಚನೆ ಶುಲ್ಕ, [ಉದ್ಧಾರ-ಭಾರ.

वियुक्त– Deprive ವಂಚಿತ, ಪದಚ್ಯುತ.

विराम– Respite. ವಿರಾಮ, ಅವಕಾಶ, ತಡ.

विरुद्ध– Repugnant ವಿರುದ್ಧ, ಅಸಂಗತ, ಪ್ರತಿಕೂಲ.

विरोध– Repugnancy. ವಿರೋಧ, ಅಸಮ್ಮತಿ.

विरोध– Repugnance ವಿರೋಧ.

विल– Will ಮೃತ್ಯುಪತ್ರ, ಇಚ್ಛಾಪತ್ರ, ಉಯಿಲು.

विलेख– Deed ಲಿಖಿತ, ಕರಾರುಪತ್ರ, ದಸ್ತಾವೇಜು.

विवरणी– Return. ಸರ್ಕಾರಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಾಹಿತೀಪತ್ರಕ.

विवाद– Dispute ವಿವಾದ, ವಾಕ್ಕಲಹ.

विवाह-विच्छेद– Divorce ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದ, ಸೋಡಚೀಟಿ.

विशेषाधिकार– Privilege ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರ.

विश्वास-प्रस्ताव– Motion of confidence. ವಿಶ್ವಾಸದ ಗೊತ್ತುವಳಿ.

विश्वास का अभाव– Want of confidence. ವಿಶ್ವಾಸದ ಅಭಾವ, ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ.

विषय– Subject. ವಿಷಯ.

विसर्जन– Disperse. ವಿಸರ್ಜನೆ, ಚದುರುವಿಕೆ.
विसंगत– Irrelevant. ವಿಸಂಗತ.
विस्तार– Extend. ವಿಸ್ತಾರ.
विस्फोटक– Explosive. ವಿಸ್ಫೋಟಕ, ಸಿಡಿಯುವ.
वीसा– Visas ದೃಷ್ಟಾಂಕ.
वृत्ति– Profession ವೃತ್ತಿ, ಉದ್ಯೋಗ.
वृत्तिकर– Profession tax. ವೃತ್ತಿ-ಕರ, ವ್ಯವಸಾಯ-ಕರ.
वृद्धि– Interest ವೃದ್ಧಿ, ಬಡ್ಡಿ.
वेतन– Pay. ವೇತನ, ಪಗಾರ, ಸಂಬಳ.
वेतन– Salary. ವೇತನ, ಸಂಬಳ.
वेलई– Employment ಕೆಲಸ, ವೃತ್ತಿ.
वेला-जल– Tidal waters. ಸಮುದ್ರದ ಉಬ್ಬರವಿಳಿತದ ನೀರು.
वैदेशिक-कार्य– External Affairs. ವೈದೇಶಿಕ ಕಾರ್ಯ.
वोटदाता– Voter ಮತದಾರ.
वंचित करना– Deprive ವಂಚಿತಗೊಳಿಸು, ಪದಚ್ಯುತಗೊಳಿಸು.
व्यक्ति– Person ವ್ಯಕ್ತಿ.
व्यपगत होना– Lapse ಕಳೆ, ರದ್ದಾಗು.
व्यय– Expenditure. ವ್ಯಯ, ಖರ್ಚು.
व्यवसाय– Vocation. ವ್ಯವಸಾಯ, ಉದ್ಯೋಗ.
व्यवस्था– Order. ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕ್ರಮ.
व्यवहार– Civil. ವ್ಯವಹಾರ ವಿಷಯಕ, ಲೋಕ ವ್ಯವಹಾರದ, ಮುಲ್ಕಿ.
व्यवहार– Dealings ವ್ಯವಹಾರ, ಬಳಕೆ, ವಹಿವಾಟು.
व्यवहार-अदालत– Civil Court. ಸಿವ್ಹಿಲ್ ಕೋರ್ಟು, ದಿವಾಣಿ ನ್ಯಾಯಾ- [ಲಯ.
व्यवहारालय–Civil Court ಸಿವ್ಹಿಲ್ ಕೋರ್ಟು, ದಿವಾಣಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.
व्यवहार न्यायालय– Civil Court. ಸಿವ್ಹಿಲ್ ಕೋರ್ಟು.
व्यवहार प्रक्रिया– Civil Procedure. ವ್ಯವಹಾರ ವಿಧಾನ, ದಿವಾಣಿ ಕೆಲಸದ ರೀತಿ.
व्यवहार प्रक्रिया संहिता– Civil Procedure Code. ವ್ಯವಹಾರ-ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ-ಸಂಹಿತೆ.
व्यवहार लाना– Sue. ಫಿರ್ಯಾದು ಮಾಡು, ವ್ಯಾಜ್ಯಹೂಡು, ವ್ಯವಹರಿಸು.

व्यवहार-वाद– Civil Suit ವ್ಯವಹಾರ-ವಿಷಯಕ-ವಾದ, ಪೌರೇಯ ವ್ಯಾಜ್ಯ. [ಅಪಕೃತ್ಯ.
व्यवहार-विषयक-अपकृत्य– Civil wrong ವ್ಯವಹಾರ-ವಿಷಯಕ-
व्यवहार-विषयक-दोष– Civil wrongs. ವ್ಯವಹಾರ-ವಿಷಯಕ-ದೋಷ-ಗಳು. [ಶಕ್ತಿ.
व्यवहार-शक्ति– Civil power. ವ್ಯವಹಾರ-ಶಕ್ತಿ, ಜನ-ಬಲ, ಅಸೈನಿಕ-
व्याख्या– Explanation. ವ್ಯಾಖ್ಯೆ.
व्यापार– Trade. ವ್ಯಾಪಾರ.
व्यापार कर– Trade Tax ವ್ಯಾಪಾರ-ಕರ.
व्यापार चिह्न– Trade mark. ವ್ಯಾಪಾರ ಚಿಹ್ನೆ.
व्यापार संघ– Trade Union. ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘ.
व्यावृत्ति– Savings. ಉಳಿಸಿಟ್ಟ ಹಣ, ಕೈಗಂಟು, ಸಂಚಿತ ಧನ.

श

शक्ति– Power. ಶಕ್ತಿ, ಬಲ.
शर्त– Condition ಕರಾರು, ಷರ್ತು.
शलाका– Ballot. ಗುಪ್ತ ಮತದಾನ.
शलाका-पद्धति– Ballot. ಗುಪ್ತ ಮತದಾನ ಪದ್ಧತಿ.
शान्ति– Peace. ಶಾಂತಿ. [ಕಾರ.
शाश्वत-उत्तराधिकार– Perpetual succession. ಶಾಶ್ವತ ಉತ್ತರಾಧಿ-
शासक– Ruler ಶಾಸಕ, ರಾಜ್ಯಕರ್ತ, ಆಳುವವ.
शाशन– Governance. ಶಾಸನ.
शासन– Govern. ಆಳು, ಶಾಸನ ಮಾಡು.
शासन– Government ಶಾಸನ, ಸರಕಾರ.
शासी-निकाय– Governing body. ಶಾಸಕ-ಸಭೆ, ಶಾಸನ-ಮಂಡಳ.
शास्ति– Penalty. ದಂಡನೆ, ಶಾಸ್ತಿ.
शिक्षा– Education. ಶಿಕ್ಷಣ.
शिक्षा– Instruction. ಶಿಕ್ಷಣ, ಉಪದೇಶ. [ಶಿಕ್ಷಣ.
शिल्पी-प्रशिक्षण– Technical training. ಶಿಲ್ಪಿ-ಪ್ರಶಿಕ್ಷಣ, ತಾಂತ್ರಿಕ
शिबिर– Camp. ಶಿಬಿರ.

शिशु– Infant. ಶಿಶು, ಮಗು.
शिस्त– Diciplinary. ಶಿಸ್ತು, ಸುಶಿಕ್ಷಾಪರ, ಶಿಷ್ಟ.
शुल्क– Duty ಶುಲ್ಕ, ಕರ, ಸುಂಕ, ತೆರಿಗೆ.
शुल्क-सीमान्त– Custom Frontiers. ಶುಲ್ಕ-ಸೀಮಾಂತ.
शून्य– Void. ಶೂನ್ಯ, ರದ್ದಾದ, ನಿರರ್ಥಕ.
शेरिफ– Sheriff. ಶೆರಿಫ್, ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ.
शोधना– Research. ಸಂಶೋಧನೆ.
श्रद्धा– Faith ಶ್ರದ್ಧೆ, ವಿಶ್ವಾಸ.
श्रम– Labour. ಶ್ರಮ.
श्रमिक-संघ– Labour-Union. ಶ್ರಮಿಕ-ಸಂಘ. [ಮಾರುವ ಸ್ಥಾನ
श्रेष्ठि चत्वर– Stock Exchange. ಸರಕಾರಿ ಹುಂಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ

स

सक्षम– Competent ಸಮರ್ಥ.
सत्र– Session. ಸತ್ರ, ಒಂದು ಅಧಿವೇಶನ, ಒಂದು ಬಾರಿಯ ಸಭೆ.
सत्र न्यायालय– Session Court ಸತ್ರ ನ್ಯಾಯಾಲಯ.
सत्रावसान– Prorogue. ಸತ್ರಾವಸಾನ, ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕು ಅಥವಾ ನಿಲ್ಲಿಸು.
सदन– House ಸದನ, ಮನೆ.
सदस्य– Member ಸದಸ್ಯ.
सदाचरण-पर्यन्त–During good behaviour ಸದಾಚಾರದಿಂದಿರುವ ವರೆಗೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆಯಿಂದಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ.
सदाचार– Morality. ಸದಾಚಾರ.
संस्था– Association. ಸಂಸ್ಥೆ.
सन्धि– Treaty. ಸಂಧಿ, ಒಡಂಬಡಿಕೆ, ಒಪ್ಪಂದ.
सभा– Assembly. ಸಭೆ.
सभापति– Chairman. ಸಭಾಪತಿ, ಚೇರ್‌ಮನ್.
समता– Equality. ಸಮತೆ.
समर्पण– Dedicate ಸಮರ್ಪಣೆ.
समवर्ती सूची– Concurrent List. ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿ.

समवाय– Company. ಕಂಪನಿ, ಸಮವಾಯ. [ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆ.
समवाय-संस्था– Co-operative Society. ಸಮವಾಯ ಸಂಸ್ಥೆ,
समवेत-होना– Assemble. ಸಮ್ಮಿಲಿತವಾಗು, ಕೂಡು, ಸೇರು.
समागम– Intercourse. ಸಮಾಗಮ.
समाचार-पत्र– News paper. ಸಮಾಚಾರ ಪತ್ರ, ವೃತ್ತಿ ಪತ್ರ.
समापन– Winding up ಸಮಾಪನ.
समिति– Committee. ಸಮಿತಿ.
समुदाय– Community. ಸಮುದಾಯ, ಸಮಾಜ.
समुद्र-नौवहन– Maritime shipping. ಸಮುದ್ರದ ನೌಕಾವಿಹಾರ.
सम्पदा– Estate. ಭೂಸಂಪತ್ತು, ಆಸ್ತಿ, ಭೂಮಿಕಾಣಿ.
सम्पदा-शुल्क– Estate Duty. ಭೂಶುಲ್ಕ, ಆಸ್ತಿ-ಕರ.
सम्पूर्ण-प्रभुत्व-सम्पन्न लोकतन्त्रात्मक गणराज्य– Sovereign Democratic Republic ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಭುತ್ವ-ಸಂಪನ್ನ ಲೋಕಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಗಣರಾಜ್ಯ.
सम्मेलन– Conference ಸಮ್ಮೇಲನ.
सरकार– Government. ಸರಕಾರ
सरकारी अभियाचना– Public demand. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೇಡಿಕೆ.
सर्वक्षमा– Amnesty. ರಾಜದ್ರೋಹ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ, ಅಭಯ ದಿಂಡಿಮ ಹೊಡೆಸುವಿಕೆ. [ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಆಜ್ಞೆ.
सर्वोच्च समादेश– Supreme Command. ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಸಮಾದೇಶ,
सलाह– Advise. ಸಲಹೆ, ಉಪದೇಶ.
सशस्त्र बल–Armed forces. ಸಶಸ್ತ್ರ ಬಲ.
सहकारीसंस्था– Co-operative society ಸಹಕಾರೀ ಸಂಸ್ಥೆ.
सहमति– Concurrence. ಅನುಮತಿ, ಮತ್ಯೈಕ್ಯ.
सहायक– Ancillary ಸಹಾಯಕ. [ಧನ.
सहायक अनुदान– Grants-in-aid ಸಹಾಯಕ ಅನುದಾನ,ಸಹಾಯಕ
संकटमय– Hazardous ಸಂಕಟಮಯ.
संकल्प– Resolution. ಸಂಕಲ್ಪ.
संक्रमण– Transition ಸಂಕ್ರಮಣ.
संगणना– Compute ಎಣಿಸು, ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡು.

सघ– Union. ಸಂಘ.
संघटन– Organization. ಸಂಘಟನೆ.
संघसूची– Union List. ಸಂಘ ಸೂಚಿ.
संचार– Communication. ತಿಳುಹಿಸುವಿಕೆ, ಸಂಚಾರ.
संचार करना– Communicate. ತಿಳುಹಿಸು, ಅರುಹು, ಸಂಬಂಧವಿರಿಸು.
संचार साधन– Means of Communication. ಸಂಚಾರಸಾಧನಗಳು.
संचित निधि– Consolidated fund. ಸಂಚಿತ ನಿಧಿ.
संदर्भ– Context. ಸಂದರ್ಭ.
संदेश– Message ಸಂದೇಶ.
संवोधित– Addressed. ಸಂಬೋಧಿತ.
सम्पत्ति– Property. ಸಂಪತ್ತು. [ಹಸ್ತಾಂತರಣ ಪತ್ರ.
सम्पत्ति-हस्तान्तरणपत्र– Assurances of property. ಸಂಪತ್ತಿನ-
सम्पर्क– Contact. ಸಂಪರ್ಕ.
सम्मति– Consent. ಸಮ್ಮತಿ, ಅನುಮತಿ.
सम्भावना– Honorarium. ಸಂಭಾವನೆ, ಗೌರವಧನ.
संरक्षक– Guardian. ಸಂರಕ್ಷಕ, ಪಾಲಕ.
संलग्न– Append. ಕೂಡಿಸು, ಸೇರಿಸು, ಕೂಡಿಸಿದ, ಸೇರಿಸಿದ.
संविदा– Contract. ಗುತ್ತಿಗೆ.
संविधान– Constitution. ಸಂವಿಧಾನ, ಘಟನೆ. [ಸಮಿತಿ
संविधान-सभा– Constituent Assembly. ಸಂವಿಧಾನ-ಸಭೆ, ಘಟನಾ
संशोधन– Amendment. ಸಂಶೋಧನೆ, ತಿದ್ದುಪಾಟು.
संसद्– Parliament. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು.
संस्था– Institution. ಸಂಸ್ಥೆ.
संस्थापन– Establishment ಸ್ಥಾಪನೆ.
संहिता– Code ಸಂಹಿತೆ.
साक्ष्य– Evidence. ಸಾಕ್ಷ್ಯ, ಸಾಕ್ಷಿ.
साख– Credit. ಪತ್ತು, ನಂಬಿಕೆ. [ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಯ್ಕೆ.
साधारण निर्वाचन– General Election. ಸಾಧಾರಣ ಚುನಾವಣೆ,
सामर्थ्य– Capacity. ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.
सामाजिक बीमा– Social insurance. ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಮೆ.

सामाजिक रूढि– Social Custom. ಸಾಮಾಜಿಕ ರೂಢಿ.
सामाजिक सेवा– Social service ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆ.
सामान्य मुद्रा– Common seal ಸಾಮಾನ್ಯ ಮುದ್ರೆ.
सामान्य मुहर– Common seal ಸಾಮಾನ್ಯ ಮುದ್ರೆ. [ಪ್ರಕಟಣೆ.
सार्वजनिक अधिसूचना– Public Notification ಸಾರ್ವಜನಿಕ
सार्वजनिक अभियाचना– Public demand ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೇಡಿಕೆ.
सार्वजनिक कल्याण– Common good. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ.
सार्वजनिक व्यवस्था– Public order ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
साहूकार– Money lender ಸಾಹುಕಾರ, ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥ, ಲೇವಾ-
ದೇವಿ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥ.
साहूकारी– Money lending ಸಾಹುಕಾರಿಕೆ, ಲೇವಾದೇವಿ.
सांसर्गिक– Contaguous ಸಾಂಸರ್ಗಿಕ.
संक्रामिक– Infectious. ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ.
सिद्धदोष– Convicted ದೋಷ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ, ದೋಷ ಪ್ರಮಾಣಿತ.
सिपारिश– Recommendation. ಸಿಫಾರಸು
सिपारिश करना– Recommend ಸಿಫಾರಸು ಮಾಡು.
सीमा– Boundary ಸೀಮೆ, ಹದ್ದು, ಗಡಿ.
सीमा-कर– Terminal tax. ಸೀಮಾಕರ.
सीमान्त– Frontiers ಸೀಮಾಂತ, ಸೀಮಾ ಪ್ರಾಂತಗಳು.
सीमा-शुल्क– Custom duty ಸೀಮಾ-ಶುಲ್ಕ.
सीमाकन– Demarcation ಎಲ್ಲೆ, ಕಟ್ಟು, ಮೇರೆ, ಗಡಿ. [ನ್ಯಾಸ.
सुधारप्रन्यास– Improvement Trust ಸುಧಾರ ಪ್ರನ್ಯಾಸ, ಸುಧಾರ
सुधारालय–Reformatory ಸುಧಾರಾಲಯ, ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನ ಅಪರಾಧಿ-
ಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಬಂಧನಾಲಯ
सुसंगत– Relevant ಸುಸಂಗತ, ಸಮಂಜಸ, ಪ್ರಸಂಗೋಚಿತ.
सुसगति– Relevancy. ಸುಸಂಗತಿ, ಸಮಂಜಸತನ.
सूचना– Notice ಸೂಚನೆ, ನೋಟೀಸು
सूचना पत्र– Gazette ಸೂಚನಾ-ಪತ್ರ, ಗೆಜೆಟ್ಟು.
सूचना पत्र– Notice ಸೂಚನಾಪತ್ರ, ನೋಟೀಸು.
सूची– List ಸೂಚಿ, ಪಟ್ಟಿ, ಯಾದಿ.

सूद– Interest. ಬಡ್ಡಿ.
सूत्र– Formula. ಸೂತ್ರ, ನಿಯಮ, ಔಷದ ಪಟ್ಟಿ.
सूत्रित–Formulated. ಸೂತ್ರಿತ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಿತ
सेना– Military. ಸೇನೆ, ದಂಡು, ಪಡೆ.
सेना-न्यायालय– Court Martial. ಸೇನಾ-ನ್ಯಾಯಾಲಯ.
सेवा– Service. ಸೇವೆ.
सेवाकी शर्त– Condition of service ಸೇವೆಯ ಕರಾರು.
सेवा-नियोजन-- Employment. ಕೆಲಸ, ವೃತ್ತಿ, ಕಸಬು.
सेवाभार-- Service charges ಸೇವಾಭಾರ.
सैनिक– Military. ಸೈನಿಕ.
सैन्य-वियोजन– Demobilization. ಸೈನ್ಯ ವಿಲಯನ, ಸೈನ್ಯವಿಸರ್ಜನೆ.
सौंपना– Assign. ಒಪ್ಪಿಸು, ನೇಮಿಸು, ವರ್ಗಮಾಡು.
सौंपना– Entrust ಒಪ್ಪಿಸು, ನಿಕ್ಷೇಪಿಸು.
स्थगन– Adjourn ಅವಧಿದಾನ, ಮುಂದೆ ಹಾಕುವಿಕೆ, ನಿಲುವಳಿ.
स्थगित करना– Adjourn. ಮುಂದೆ ಹಾಕು, ಸ್ಥಗಿತ ಮಾಡು
स्थान– Post ಸ್ಥಾನ, ಸ್ಥಳ.
स्थान– Seat ಸ್ಥಾನ.
स्थानान्तरण– Transfer (*n*) ಸ್ಥಾನಾಂತರಣ, ವರ್ಗ, ಬದಲಿ.
स्थानीय क्षेत्र– Local area ಸ್ಥಾನೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರ.
स्थानीय गण– Local Board ಸ್ಥಾನೀಯ ಗಣ, ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡು.
स्थानीय निकाय– Local body. ಸ್ಥಾನೀಯ ನಿಕಾಯ, ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ.
स्थानीय प्राधिकारी– Local authority. ಸ್ಥಾನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿ.
स्थानीय मंडली– Local Board. ಸ್ಥಾನೀಯ ಮಂಡಳಿ, ಸ್ಥಾನೀಯಗಣ, ಲೋಕಲ್ ಬೋರ್ಡ.
स्थानीय शासन– Local Government ಸ್ಥಾನೀಯ ಶಾಸನ, ಸ್ಥಳೀಕ [ಸರಕಾರ.
स्थानीय स्वशासन-- Local Self Government. ಸ್ಥಾನೀಯಸ್ವಶಾಸನ.
स्थापना– Establishment ಸ್ಥಾಪನೆ.
स्थापित करना– Establish. ಸ್ಥಾಪಿಸು.
स्थायी आदेश– Standing Orders. ಸ್ಥಾಯಿ ಆಜ್ಞೆ, ಸ್ಥಾಯಿ ಆದೇಶ
स्थायी समिति– Standing Committee. ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿ.

स्पष्टीकरण- Clarification ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ.
स्पष्टीकरण-Explanation ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ.
स्मारक- Memorial ಸ್ಮಾರಕ.
स्वातन्त्रता- Freedom. ಸ್ವತಂತ್ರತೆ.
स्ववश- Possession ಸ್ವಾಧೀನತೆ, ಸ್ವವಶ.
स्वविवेक- Discretion ಸ್ವವಿವೇಕ.
स्वातन्त्र्य- Freedom. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ.
स्वाधीनता- Liberty ಸ್ವಾಧೀನತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ.
स्वामित्व- Ownership. ಸ್ವಾಮಿತ್ವ, ಒಡೆತನ.
स्वामिलभ्य- Royalties ಗ್ರಂಥಕರ್ತನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕಾಣಿಕೆ
स्वामिस्व- Royalties ಗ್ರಂಥಕರ್ತನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕಾಣಿಕೆ.
स्वामी- Owner ಸ್ವಾಮಿ, ಒಡೆಯ.
स्वामि हीनत्व- Bona Vacancia ಸ್ವಾಮಿಹೀನತ್ವ.
स्वामी होना- Own ಒಡೆಯನಾಗು.
स्वायत्तता- Autonomy. ಸ್ವಯಂಶಾಸನಾಧಿಕಾರ, ಸ್ವಾಯತ್ತ ಶಾಸನ.
स्वीय विधि- Personal law. ಸ್ವೀಯ ವಿಧಿ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾನೂನು.

ह

हक्क- Title ಹಕ್ಕು, ಅಧಿಕಾರ, ಸ್ವಾಮ್ಯ.
हक्क होना- Entitled. ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದು, ಅಧಿಕಾರವಿರು.
हटाना- Removal ದೂರ ಸರಿಸುವಿಕೆ, ಸ್ಥಳಾಂತರ.
हस्त-शिल्प- Handicraft ಕೈಗಾರಿಕೆ.
हस्तान्तर पत्र- Conveyance ಹಸ್ತಾಂತರ ಪತ್ರ, ದಾನ ವಿಕ್ರಯಾದಿ-[ಪತ್ರ.
हस्तान्तरण- Transfer. (*n*) ಹಸ್ತಾಂತರಣ, ಒಪ್ಪಿಸುವಿಕೆ, ಸ್ಥಳಾಂತ-ರಿಸುವಿಕೆ.
हिदायतें- Instructions. ಸೂಚನೆಗಳು, ಸಲಹೆಗಳು.

अर्थप्रबन्ध, करविभाग, विनिमय, शिक्षा, स्वास्थ्य, विज्ञान, राजनीति, तार, रेडियो तथा शासन कार्य के संबंध के विविध शब्दों की सूची

ಅರ್ಥವಿಭಾಗ, ಕರ-ವಿನಿಮಯ ವಿಭಾಗ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ, ರಾಜನೀತಿ, ತಾರ, ರೇಡಿಯೋ ಹಾಗೂ ಶಾಸನ ಕಾರ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವ ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹ.

अ

अंश– ಭಾಗ,ಅಪೂರ್ಣಾಂಕ,ಭಿನ್ನಾಂಕ.

अंशदाता– ಸಹಾಯಕ, ದೇಣಿಗೆ, ಚಂದಾ ಅಥವಾ ಸಹಾಯಕ ಧನ ಕೊಡುವವ.

अंशदान– ಚಂದಾ, ವಂತಿಗೆ, ವರ್ಗಣಿ

अकर्मण्य– ಅಕರ್ಮಣ್ಯ, ಅಸಮರ್ಥ.

अकाल– ಬರ, ಕ್ಷಾಮ, ದುರ್ಭಿಕ್ಷ

अकीर्तिकर–ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸುವಂಥ,ಅಕೀರ್ತಿಕರ.

अखण्डनीय-- ಖಂಡಿಸಲಾಗದ, ನಿರಾಕರಿಸಲಾಗದ,ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾಗದ.

अग्रक्रय अधिकार– ಇತರರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ತಾನೇ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವದು, ಹೀಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು

अग्रगामी– ಮುಂದುಗಡೆಯ,ಮುಂದಿನ, ಅಗ್ರ.

अगण्य– ಅಗಣ್ಯ, ಎಣಿಸಲಾಗದ, ಗಣಿಸಲಾಗದ, ದುರೂಹ್ಯ.

अगम्य– ಮುಟ್ಟಲಾಗದ, ಪ್ರವೇಶಿಸಲಾಗದ, ಎಟುಕದ.

अग्राह्य– ಅಗ್ರಾಹ್ಯ, ಒಪ್ಪಲಾಗದ, ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗದ

अग्रिम– ಮುಂಚಿನ, ಹಿಂದಿನ, ಮೊದಲಿನ, ಪೂರ್ವದ

अग्निपरीक्षा– ಉಗ್ರ ಪರೀಕ್ಷೆ, ದಿವ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆ (ordeal)

अग्निबाण– ಬಾಂಬು, ಸಿಡಿಗುಂಡು, ಸಿಡಿಮದ್ದು.

अग्निदाह– (ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ) ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚುವದು

अग्निशामक– ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ, ಬೆಂಕಿ ಆರಿಸಲು ಏರ್ಪಟ್ಟ ದಳ

अग्न्यास्त्र–ಅಗ್ನಿ ಅಸ್ತ್ರ, ಬೆಂಕಿಯ ಅಸ್ತ್ರ

अंकितमूल्य– ಮುಖಬೆಲೆ.

अज्ञात– ಅಜ್ಞಾತ, ಅಪರಿಚಿತ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ

अट्टालिका–ಅಟ್ಟದ ಕೋಣೆ,ಮೇಲಟ್ಟ.

अढतिया– ದಲಾಲ, ದಳ್ಳಾಳಿ,ಏಜಂಟ.

अचल संपत्ति– ಸ್ಥಿರಸ್ವತ್ತು, ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿ.

अतिक्रम– ಅತಿಕ್ರಮ, ಆಕ್ರಮಣ, ಉಲ್ಲಂಘನೆ.

अतिवृद्धि– (ನಾಣ್ಯಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾದ

ನೋಟುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಕೆಗೆ ತಂದು) ಚಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಿತಿ ಮೀರಿ ಬೆಳೆಸುವದು (Inflation)
अतिरिक्त– ಹೆಚ್ಚಿನ, ಹೊರಗಿನ.
अतिवादी– ಅತಿಗಾಮಿ, ಉಗ್ರಗಾಮಿ.
अदमनीय– ಅದಮ್ಯ, ಅದಮನೀಯ
अदाह्य– ಸುಡದ, ಸುಟ್ಟುಹೋಗಲಾದ
अहिंसा– ಅಹಿಂಸೆ
अधिकतम– ಪರಮಾವಧಿ, ಪರಾಕಾಷ್ಠೆ, ಅಧಿಕತಮ.
अधिकारपत्र– ಅಧಿಕಾರ ಪತ್ರ.
अधिकृत– ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಿದ, ಅಧಿಕೃತ.
अधिकांश बहुमत– ಹೆಚ್ಚುಸಂಖ್ಯೆ, ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮತ (Majority)
अधिकोष– ಬ್ಯಾಂಕು, ಧನಕೋಷ (Bank)
अधिनायक– ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ, ನಿರಂಕುಶ ಪ್ರಭು.
अधिनिवास– ವಂಶಲಾಂಛನ.
अधिराज– ಪರಮ ಪ್ರಭು, ರಾಜಾಧಿರಾಜ.
अधिवासी– ಇರುವವ, ವಾಸಮಾಡುವವ
अध्यादेशक– (ಸೇನೆಯ, ನೌಕೆಯ,) ಅಧಿಕಾರಿ.
अध्याय– ಅಧ್ಯಾಯ, ಪ್ರಕರಣ.
अध्यात्मशास्त्र– ಆಧ್ಯಾತ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ.
अध पतन– ಅಧಃಪತನ, ರಚನಾ ವಿಕಾರ, ಅಂಗವಿಕಲತೆ

अनल चूर्ण– ಹಾರುಪುಡ್ದು, ಸಿಡಿಮದ್ದು
अनाथालय– ಅನಾಥಾಲಯ.
अनावृष्टि– ಅನಾವೃಷ್ಟಿ, ಮಳೆಯಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ.
अनियमित– ಅನಿಯಮಿತ, ಅವಿಧಿಯಾದ, ವಿಹಿತಕ್ರಮವನ್ನನುಸರಿಸದ.
अनिवार्य शिक्षा– ಅನಿವಾರ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ಕಡ್ಡಾಯದ ಶಿಕ್ಷಣ.
अनिर्णीत– ಅನಿರ್ಣೀತ, ನಿಶ್ಚಯಿಸಲ್ಪಡದ
अनुकरण– ಅನುಕರಣ.
अनुकूल– ಅನುಕೂಲ
अनुज्ञेय– ಅಂಗೀಕಾರಾರ್ಹ, ಕೊಡಬಹುದಾದ, ಗ್ರಾಹ್ಯ.
अनुत्पादक भूमि– ಬಂಜೆ ಭೂಮಿ, ಬರಡು ಭೂಮಿ, ಗೊಡ್ಡು ಭೂಮಿ.
अनुपपन्न– ಅಸಂಬದ್ಧ, ವಿಸಂಗತ.
अनुपयुक्त– ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದ, ಅಯೋಗ್ಯ
अनुपात– ಎರಡು ಮೊತ್ತಗಳಿಗಿರುವ ಭಾಜ್ಯ ಭಾಜಕ ಸಂಬಂಧ, ಪ್ರಮಾಣ
अनुप्रास– ಅನುಪ್ರಾಸ
अनुबंध– ಪರಿಶಿಷ್ಟ, ಪುರವಣಿ, ಅನುಬಂಧ.
अनुमान– ಅನುಮಾನ, ಅಂದಾಜು.
अनुमोदक– ಅನುಮೋದಕ, ಬೆಂಬಲಕಾರ
अनुमोदन– ಅನುಮೋದನೆ, ಬೆಂಬಲ.
अनुवर्ती– ಅನುವರ್ತಿ, ಅನುಗಾಮಿ,

ಆನುಷಂಗಿಕ.

अनुवाद– ಅನುವಾದ, ಭಾಷಾಂತರ.

अनुस्नातक– ಪಂಡಿತ ಪಟ್ಟ ತರುವಾಯದ ವ್ಯಾಸಂಗ. (Post graduate)

अन्तर्कालीन– ಅಂತರ್ಕಾಲೀನ, ಮಧ್ಯ ಸಮಯದ, ನಡುಗಾಲ

अन्तर्धारा– ಅಂತರ್ಧಾರೆ, ಅಂತ-ಪ್ರವಾಹ, ಒಳ ಹರಿವು

अन्तर्प्रान्तीय– ಅಂತರ್ಪ್ರಾಂತೀಯ, ಪ್ರಾಂತ ಪ್ರಾಂತಗಳ, ಪ್ರಾಂತ ಪರಸ್ಪರ.

अंधानुयायी– ಅಂಧಾನುಯಾಯಿ.

अंतर्राष्ट्रीय– ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ.

अन्वेषण– ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಹುಡುಕುವಿಕೆ, ಶೋಧ

अनैच्छिक– ಐಚ್ಛಿಕವಲ್ಲದ, ಅನೈಚ್ಛಿಕ.

अनैतिक– ಅನೈತಿಕ, ನೀತಿರಹಿತ, ನೀತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗದ.

अपकर्ष– ಅಪಕರ್ಷ, ಇಳಿಗುಂದುವಿಕೆ, ಇಳಿತ.

अपभाषा– ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಮಾತು, ಥಂಭಾಚಾರದ ಮಾತು.

अपमान– ಅವಮಾನ.

अपहरण– ಅಪಹರಣ.

अपराधमूलक– ನಿಂದ್ಯ, ದಂಡನೀಯ, ಅಪಾದನೀಯ.

अपराध-विज्ञान– ಅಪರಾಧ ವಿಜ್ಞಾನ

अपरिपक्व– ಅಪರಿಪಕ್ವ, ಪಕ್ವವಾಗದ.

अपरिष्कृत भूमि–ಪಾಳು ನೆಲ,ಬಂಜರು ಜಮೀನು.

अपरिहार्य– ಅಪರಿಹಾರ್ಯ,ಕಡ್ಡಾಯದ, ನಿವಾರಿಸಲಾಗದ.

अपव्ययी– ಅಪವ್ಯಯಿ, ದುಂದುಗಾರ.

अपस्मार– ಮೂರ್ಛೆರೋಗ,ಅಪಸ್ಮಾರ.

अपहृतोद्धार– ಅಪಹೃತೋದ್ಧಾರ. (Salvage)

अपूर्ण– ಅಪೂರ್ಣ, ಪೂರ್ಣವಾಗದ.

अप्रचलित– ಬಳಿಕೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ, ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿಲ್ಲದ.

अप्रतिष्ठा– ಅಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಅನಾದರ.

अप्रत्यक्ष– ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ

अप्रभावित– ಅಪ್ರಭಾವಿತ, ಪ್ರಭಾವವಾಗದ.

अबाधित व्यापार– ಅಬಾಧಿತ ವ್ಯಾಪಾರ, ನಿರುಪಾಧಿಕ ವ್ಯಾಪಾರ

अभद्रता–ಅಸಭ್ಯ,ಅಶ್ಲೀಲ,ಅಯೋಗ್ಯ.

अभयवचन– ಅಭಯ ವಚನ,ಭರವಸೆ, ನೆಚ್ಚಿಕೆ.

अभाव-- ಅಭಾವ, ಕೊರತೆ.

अभिधान– ಅಭಿಧಾನ, ಹುದ್ದೆ,ಸ್ಥಾನ

अभिनय– ಅಭಿನಯ.

अभिवंदना– ಅಭಿವಂದನೆ,ನಮಸ್ಕಾರ.

अभिवादन– ನಮಸ್ಕರಿಸುವಿಕೆ, ನಮಸ್ಕಾರ.

अभिवृद्धि– ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಉತ್ಕರ್ಷ.

अभिशाप– (ಕೇಡಿನ,ವಿಪತ್ತಿನ)ಭಯ, ಸೂಚನೆ, ಬೆದರಿಕೆ.

अभिशास्ति– ಕೋರಿಕೆ ಪತ್ರ, ಬೇಡಿಕೆ

ಪತ್ರ. (Indent)
अभिषेक– ಅಭಿಷೇಕ.
अभ्यस्त– ಅಭ್ಯಸ್ತ, ರೂಢಿಯಾದ, ಪಳಗಿದ.
अमार्जित– ಒರಟಾದ, ಹದಗೊಳಿಸದ, ಅಸಂಸ್ಕೃತ.
अम्लता– ಆಮ್ಲತೆ, ಹುಳಿ.
अमोघ– ಅಮೋಘ, ತಪ್ಪದ, ತಪ್ಪಿ ಹೋಗದ.
अरक्षित– ಅರಕ್ಷಿತ, ರಕ್ಷಿಸದ.
अर्गला– ಅಗಳಿ, ಬೋಲ್ಟು.
अर्थपूर्ण– ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ.
अर्थवैपरीत्य– ಅರ್ಥವೈಪರೀತ್ಯ, ವಿರೋಧನ್ಯಾಸ, ವಿರೋಧಾಲಂಕಾರ
अर्थव्यवस्था– ಹಣಕಾಸಿನ ಆಡಳಿತ, ಆಯವ್ಯಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ.
अर्थप्रबंध– ದೆ 'अर्थव्यवस्था'।
अर्थप्रबंधक– ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷನಾದವ, ಧನವಿಚಕ್ಷಣ
अर्थसमिति–ಅರ್ಥ ಸಮಿತಿ. (Finance Committee)
अलंकारशास्त्र– ಅಲಂಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರ.
अलंघ्य– ಅಲಂಘ್ಯ, ಉಲ್ಲಂಘಿಸ ಕೂಡದ, ಅತಿಕ್ರಮಿಸಲಾಗದ.
अलौकिक– ಅಲೌಕಿಕ.
अल्पकालिक– ಅಲ್ಪಕಾಲಿಕ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ, ಹಂಗಾಮಿಯಾದ.
अल्पवयस्क– ಅಲ್ಪವಯಸ್ಕ, ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಾರದ.
अवकाश– ಅವಕಾಶ, ಬಿಡುವು.
अवकाश सहाय्य– ನಿವೃತ್ತಿವೇತನ.
अवतरण– ಅವತರಣ, ಉದ್ಧರಣ
अवधारण– ಗೊತ್ತು ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ, ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವಿಕೆ.
अवधि– ಅವಧಿ, ಸಮಯ
अवयव– ಅಂಗ, ಘಟಕ, ಅವಯವ
अवरोध– ಅಡ್ಡಿ, ತೊಡಕು, ವಿರೋಧ, ಆಗ್ರಹ.
अवर्षा– ಮಳೆಯಾಗದಿರುವಿಕೆ.
अवसरग्रहण– ನಿವೃತ್ತಿ.
अवस्थाप्राप्त– ವಯಸ್ಕ, ಪ್ರೌಢ
अविश्वास– ಅವಿಶ್ವಾಸ, ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ.
अवहेलना– ತಿರಸ್ಕಾರ, ಅವಹೇಲನೆ, ಅನಾದರ.
अविभाज्य– ಅವಿಭಾಜ್ಯ, ಭಾಗಹೊಂದದ, ಪಾಲು ಮಾಡಲಾಗದ.
अविरोध–ಅವಿರೋಧ,ವಿರೋಧವಿಲ್ಲದ
अवैतनिक– ವೇತನವಿಲ್ಲದ, ಗೌರವದ.
अवैध– ಕಾಯಿದೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ.
अव्यवस्था– ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ.
अशुद्धीकरण– ಕಳಂಕ, ಅಶುದ್ಧತೆ, ಬೆರಕೆ.
अश्रद्धा– ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ಅಗೌರವ.
अश्लील– ಅಶ್ಲೀಲ, ಅಭದ್ರ.
अश्वारोही– ಅಶ್ವಾರೋಹಿ, ಕುದುರೆ ಸವಾರ.
असंबद्ध– ಅಸಂಬದ್ಧ, ಅಕ್ರಮ.
असन्दिग्ध– ಅಸಂದಿಗ್ಧ.

असंयत– ಸಮತೆ ತಪ್ಪಿದ,ಪಲ್ಲಟವಾದ.
असंशोधनीय– ಸಂಶೋಧಿಸಲಾಗದ, ಸರಿಮಾಡಲಾಗದ.
असभ्य– ಅಸಭ್ಯ, ಕಾಡು, ಒರಟು.
असम– ಅಸಮ, ಸಮವಲ್ಲದ
असमंजस–ಉಭಯಸಂಕಟ,ಇಕ್ಕಟ್ಟು, ಇಕ್ಕೋಡು.
असहयोग– ಅಸಹಯೋಗ.
असह्य– ಅಸಹ್ಯ, ಸಹಿಸಲಾಗದ.
असामयिक– ಅಸಾಮಯಿಕ, ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಲ್ಲದ.
असार– ಸಾರಹೀನ, ನಿರರ್ಥಕ.
असुविधा– ಅನನುಕೂಲ.
अस्पष्ट– ಅಸ್ಪಷ್ಟ, ಸಂದಿಗ್ಧ.
अस्त्र– ಅಸ್ತ್ರ.
अस्त्रागार–ಅಸ್ತ್ರಾಗಾರ,ಆಯುಧಶಾಲೆ, ಶಸ್ತ್ರಶಾಲೆ
अस्त्रोपचार– ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆ.
अस्वाभाविक– ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕ, ಅಪ್ರಾಕೃತಿಕ
अस्वस्थ– ಅಸ್ವಸ್ಥ, ಜಡ್ಡಾದ, ರೋಗಿ, ಕಾಹಿಲೆಯಾದ.
अस्वास्थ्य– ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ, ಜಡ್ಡು,ರೋಗ, ಕಾಹಿಲೆ.
अस्थाई– ಅಸ್ಥಾಯಿ, ಹಂಗಾಮಿ, ತತ್ಕಾಲೀನ, ಅಲ್ಪಕಾಲಿಕ.
अस्पष्ट– ಅಸ್ಪಷ್ಟ.
अस्पृश्यता– ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ.
अस्थिरता– ಅಸ್ಥಿರತೆ, ಚಂಚಲತೆ.
अस्थिभग– (ಮೂಳೆಯ ಅಥವಾ ಪೃಥ್ವಸ್ಥಿಯ) ಮುರಿತ, ಒಡೆತ, ಅಸ್ಥಿಭಂಗ.

आ

आंगन– ಅಂಗಳ.
आंशिक–ಆಂಶಿಕ,ಅಂಶರೂಪ,ಅಪೂರ್ಣ.
आक्रमक– ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡುವವ.
आक्रमण– ಆಕ್ರಮಣ, ದಾಳಿ.
आकर्षण– ಆಕರ್ಷಣ, ಸೆಳೆತ, ಎಳೆತ.
आकृति– ಆಕೃತಿ, ರೂಪ ಆಕಾರ.
आकस्मिक– ಆಕಸ್ಮಿಕ.
आकस्मिक आवश्यकता– ತತ್‌ಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸಂದರ್ಭ, ಜರೂರು.
आकस्मिक दुर्घटना– ಆಕಸ್ಮಿಕ ದುರ್ಘಟನೆ, ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಘಟನೆ.
आकाशदीप– ಆಕಾಶ ದೀಪ, ಆಕಾಶ ದೀವಿಗೆ.
आकाशवाणी–ಆಕಾಶವಾಣಿ,ಬಾನುಲಿ, ರೇಡಿಯೋ.
आख्यायिका– ರೂಪಕ ಕತೆ, ಕಟ್ಟುಕತೆ, ಅಡ್ಡ ಕತೆ
आङ्गण– ಅಂಗಳ.
आचरण– ಆಚರಣ, ನಡತೆ.
आचार शास्त्र– ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ.
आचार्य– ಆಚಾರ್ಯ,ವಿದ್ವತ್ ಪೀಠಾಧಿಕಾರಿ, ಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ
आच्छादन– ಆಚ್ಛಾದನ, ವಿತಾನ, ಮೇಲಿನ ಆವರಣ.
आज्ञा– ಆಜ್ಞೆ, ಅಪ್ಪಣೆ, ಆಣತಿ.
आज्ञा घरबंदी– (Curfew order)

ಕರ್ಫ್ಯೂ ಆರ್ಡರ್.
आजीवन वृत्ति– ಆಜೀವನ ವರ್ಷಾಸನ.
आतक– ಪ್ರಭಾವ, ಭಯ, ಅಂಜಿಕೆ, ದರ್ಪ.
आत्म– ತನ್ನ, ನಿಜ, ಸ್ವಂತದ, ಖಾಸಗಿ.
आत्मगौरव– ಆತ್ಮಗೌರವ.
आत्मसंयम– ಆತ್ಮಸಂಯಮ.
आत्म समर्पण– ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣೆ, ತ್ಯಾಗ, ಬಲಿ
आत्महत्या– ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ
आत्मीयता– ಆತ್ಮೀಯತೆ, ಸಂಬಂಧ
आदर्शवाद– ಆದರ್ಶವಾದ.
आदर्श– ಆದರ್ಶ, ಉದಾತ್ತ ಭಾವನೆಯು
आदर्शवादी– ಆದರ್ಶವಾದಿ.
आधा– ಅರ್ಧ.
आधार– ಆಧಾರ.
आधार भूत– ಮೂಲಭೂತ
आधुनिक– ಆಧುನಿಕ, ಸದ್ಯದ.
आन्तरिक– ಒಳಗಿನ, ಪರಸ್ಪರ.
आन्दोलन– ಚಳುವಳಿ, ಆಂದೋಲನ.
आनुषंगिक– ಪ್ರಾಸಂಗಿಕ, ಸಂಭವನೀಯ.
आपण– ಸಂತೆ, ಪೇಟೆ.
आपूप– ಬಿಸ್ಕೀಟು.
आमूल– ಮೂಲದ, ಬೇರಿನ, ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪದ.
आमूल परिवर्तन– ಆಮೂಲ ಪರಿವರ್ತನ, ಅಮೂಲಾಗ್ರ ಪರಿವರ್ತನೆ.
आलू– ಆಲೂಗಡ್ಡೆ, ಬಟಾಟೆ.

आलोकचित्र– ಛಾಯಾಚಿತ್ರ, ಛಾಯಾ ಪ್ರತೀಕ.
आवरण– ಆವರಣ.
आविर्भाव– ಆವಿರ್ಭಾವ, ಉಪಸ್ಥಿತಿ.
आविष्कार– ಶೋಧ.
आश्वासन– ಆಶ್ವಾಸನ.
आसक्ति– ಆಸಕ್ತಿ.
आह्वान– ಕರೆ, ಆಮಂತ್ರಣ, ಆಹ್ವಾನ.

इ ई

इकाई– ಒಂದು, ಏಕ, ಏಕಾಂಶ.
इक्षु– ಕಬ್ಬು.
इच्छा– ಇಚ್ಛೆ.
इतिवृत्ति– ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಿಂದ ಬರೆದಿಟ್ಟಿರುವ ಪಟ್ಟಿ.
इतिहास– ಇತಿಹಾಸ.
इन्द्रिय निग्रह– ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹ

उ ऊ

उऋणता– ಋಣಮುಕ್ತತೆ.
उड्डयन– ಆಕಾಶಯಾನ.
उत्कट– ಉತ್ಕಟ, ಬಲವತ್ತಾದ.
उत्कर्ष– ಉತ್ಕರ್ಷ.
उत्कोच– ಲಂಚ.
उत्तरजीवी– ಹಿಂದೆ ಬದುಕಿರುವವ
उत्तेजक– ಉತ್ತೇಜನ, ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವವ, ಹುರಿದುಂಬಿಸುವವ.
उन्मूलन– ನಾಶ, ರದ್ದಾಯಿತಿ, ಹಾಳು.
उत्सर्ग– ತ್ಯಾಗ, ಆತ್ಮಾರ್ಪಣೆ, ಬಲಿ.
उत्सव– ಉತ್ಸವ.

उत्सवाग्नि– ಉತ್ಸವಾಗ್ನಿ.
उद्घाटन– ಉದ್ಘಾಟನೆ, ತೆರೆಯುವಿಕೆ.
उद्धरण– ನಮೂದು.
उद्भिजशास्त्री– ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಿ.
उद्यान– ಉದ್ಯಾನ, ಹೂದೋಟ.
उदार– ಉದಾರ.
उन्नति–ಉನ್ನತಿ,ಉತ್ಕರ್ಷ,ಬೆಳವಣಿಗೆ.
उपकरण– ಉಪಕರಣ.
उपकुलपति– ಉಪಕುಲಪತಿ.
उपधान-- ತಲೆದಿಂಬು, ಮೆತ್ತೆ,ಆಧಾರ
उपनाम– ಉಪನಾಮ.
उपन्यास– ಕಾದಂಬರಿ.
उपपत्ति– ಸಿದ್ಧಾಂತ.
उपप्रान्त– ಉಪಪ್ರಾಂತ.
उपप्लव– ಆಪತ್ತು, ವಿಪತ್ತು, ಕೇಡು, ಅನರ್ಥ
उपयोगी– ಉಪಯೋಗದ.
उपलब्धि–ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿ, ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ
उपवेतन– ಉಪವೇತನ, ಭತ್ತೆ, ಪಡಿ.
उपहास– ಉಪಹಾಸ, ಪರಿಹಾಸ.
उपहार– ಕಾಣಿಕೆ, ಉಡುಗೊರೆ
उपाख्यान– ಅಡ್ಡಕತೆ, ಉಪಕತೆ.
उपाधि– ಉಪಾಧಿ, ಪದವಿ
उपेक्षणीय– ಉಪೇಕ್ಷಣೀಯ.
उर्वरक– ಬೆಳೆಯುಳ್ಳದ್ದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ, ಫಲವತ್ತು ಮಾಡುವಂಥ.
उर्वरता– ಫಲವತ್ತಾಗಿರುವಿಕೆ.
उर्वरा– ಫಲವತ್ತಾದ, ಬೆಳೆಯುಳ್ಳ.
उल्का– ಧೂಮಕೇತು, ಬಾಲಚಿಕ್ಕೆ
उलूखल– ಒರಳು, ಕಲಬತ್ತು.
उष्णीश– ರುಮಾಲು, ಪಗಡಿ, ಮುಕುಟ
उष्णता– ಉಷ್ಣತೆ, ಕಾವು.
उष्मांक– ಉಷ್ಣ ಪರಿಮಾಣ.

ऋ

ऋण– ಋಣ, ಸಾಲ.
ऋणपत्र– ಋಣಪತ್ರ, ಸಾಲಪತ್ರ.
ऋणमुक्त– ಋಣಮುಕ್ತ, ಸಾಲ-ತೀರಿಸಿದ.
ऋणशेष– ಬಾಕಿ, ಹಿಂದಿನ ಕಡ.
ऋणी– ಸಾಲಗಾರ, ಋಣಿಯಾಗಿರು

ए ऐ

एकता– ಐಕ್ಯ, ಒಕ್ಕಟ್ಟು
एकपक्षीय– ಏಕಪಕ್ಷೀಯ, ಒಂದೇ [ಪಕ್ಷದ.
एकरूप– ಏಕರೂಪ, ಒಂದೇರೂಪದ
एकाधिकार– ಏಕಾಧಿಕಾರ, ಗುತ್ತೆ, ಗುತ್ತಿಗೆ.
एकतन्त्र– ಏಕತಂತ್ರ
एकाधिपति– ಏಕಾಧಿಪತಿ, ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ.
एकाधिकारी– ಗುತ್ತಿಗೆದಾರ, ಏಕಾಧಿಕಾರಿ.
ऐच्छिक– ಐಚ್ಛಿಕ.

ओ औ

औपनिवेशिक राज्य– ಔಪನಿವೇಶಿಕ ರಾಜ್ಯ.
औद्योगिक अन्वेषण– ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಶೋಧ.
औपचारिक– ಔಪಚಾರಿಕ.

औषधी– ಔಷಧ, ಮದ್ದು.
औषधालय– ಔಷಧಾಲಯ, ದವಾಖಾನೆ

क

कंकण– ಕಡಗ, ಕಂಕಣ, ಬಳೆ
कचुकी– ಕುಪ್ಪಸ.
कंजूस– ಜಿಪುಣ, ಲೋಭಿ
कंटकारिका– ವತ್ಸನಾಭಿಯಂಥ ವಿಷ ಮೂಲಿಕೆ
कंटक– ವಿಘ್ನ, ಬಾಧೆ
कक्ष, कमरा– ಕೋಣೆ, ಖೋಲಿ
कछारभूमि– ರೇವೆ ಭೂಮಿ.
कटाक्ष– ಕಟಾಯಿ, ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ
कटिबंध– ನಡವಟ್ಟಿ
कठवैद्य– ಢೋಂಗಿ ವೈದ್ಯ.
कठोर कारावास–ಕಠೋರ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸ.
कण– ಕಣ.
कन्द– ಕಂದ, ಬುರುಡೆ, ಗಡ್ಡೆ
कम्बल– ಕಂಬಳಿ.
करड़– ಬುಟ್ಟಿ
करचैल– ಕರವಸ್ತ್ರ.
कर्मचारी– ಕಾರ್ಯಕರ್ತ, ಕಾರಕೂನ, ಸರಕಾರಿ ನೌಕರ, ಅಮಲದಾರ.
कलेवा– ಫಲಾಹಾರ, ಮುಂಜಾನೆಯ ಊಟ, ನ್ಯಾಹರಿ.
कवच– ಕವಚ.
कहावत– ಗಾದೆಯ ಮಾತು,ನಾಣ್ನುಡಿ.
क्रमिक– ಕ್ರಮಿಕ, ಕ್ರಮವುಳ್ಳ.
क्रमानुगत– ಕ್ರಮವಾಗಿರುವ, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಂದ.
क्रान्ति– ಕ್ರಾಂತಿ.
क्रेता– ಕೊಳ್ಳುವವ, ಗಿರಾಕಿ.
क्षति– ಹಾನಿ, ನಾಶ
क्षमा– ಕ್ಷಮೆ.
क्षमायाचना– ಕ್ಷಮಾಯಾಚನೆ, ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡುವಿಕೆ.
क्षेत्र– ಕ್ಷೇತ್ರ, ಹೊಲ.
क्षेत्रफल– ಕ್ಷೇತ್ರಫಲ.
क्षोभ– ಕ್ಷೋಭ, ಅಂಜಿಕೆ, ಗಾಬರಿ, ವ್ಯಾಕುಲತೆ.
कांचकोष– ಕಂದೀಲು.
कागद– ಕಾಗದ.
काण्ड– ಕಾಂಡ,ಪ್ರಕರಣ, ಅಧ್ಯಾಯ
कायर– ಹೇಡಿ, ಕೈಲಾಗದವ.
कारागार– ಕಾರಾಗೃಹ, ಜೇಲು.
कार्यक्रम– ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.
कार्यक्षम– ದಕ್ಷ, ಕಾರ್ಯಕುಶಲ.
कार्यमापक–ಮೋಜಣಿದಾರ,ಪೈಮಾಷಿದಾರ.
कार्यालय– ಕಾರ್ಯಾಲಯ, ಚಾವಡಿ
कार्यावली– ಕಾರ್ಯಾವಲಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಪಟ್ಟಿ.
कालोचित– ಕಾಲೋಚಿತ.
कालकोठरी– ನೆಲಮಾಳಿಗೆಯ,ಬಂದೀಖಾನೆ, ಕತ್ತಲೆಗವಿ.
काष्ठफलक– ಮರದ ಹಲಗೆ.
किंवदन्ती–ಲೋಕವಾರ್ತೆ, ಕಿಂವದಂತಿ.
कीलिका– ಗುಂಡುಸೂಜಿ.
कुक्कुट– ಕೋಳಿ.

कुड्डप– ಗುಂಡಿ.
कुण्ड– ಕುಂಡ.
कुलपति– ಕುಲಪತಿ.(Chancellor)
कुलाधिप– ಕಪ್ತಾನ. (Captain)
कुष्ठरोग– ಕುಷ್ಟರೋಗ
कूटनीति– ಕೂಟನೀತಿ,ಸಾಮಕುಶಲತೆ.
कूटनीतिज्ञ– ಕೂಟನೀತಜ್ಞ, ಸಾಮ-ಕುಶಲ.
कूट परीक्षा– ಅಡ್ಡ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಅಡ್ಡ ಸವಾಲು.
कूप– ಬಾವಿ.
कृषक– ಒಕ್ಕಲಿಗ,ರೈತ, ಆರಂಭಗಾರ.
कृषि– ಒಕ್ಕಲುತನ, ಆರಂಭ, ನಾಗುವಳಿ.
कृषिविज्ञान– ಕೃಷಿವಿಜ್ಞಾನ.
केन्द्रीय– ಕೇಂದ್ರೀಯ, ಮಧ್ಯದ.
केवट– ನಾವಿಕ, ಅಂಬಿಗ.
कोमलास्थि–ಕೋಮಲಾಸ್ಥಿ,ಮೃದ್ವಸ್ಥಿ
कोलाहल– ಕೋಲಾಹಲ, ಗದ್ದಲ.
कोष– ಬೊಕ್ಕಸ.
कोषाध्यक्ष - ಕೋಷಾಧ್ಯಕ್ಷ, ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿ.
कौतुकागार– ಅದ್ಭುತ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರ-ಹಾಲಯ.

ख

खट्टा– ಹುಳಿಯಾದ
खद्योत–ಮಿಂಚುಹುಳು,ಹೊನ್ನೆಹುಳು.
खान– ಕಣಿ, ಗಣಿ.
खपत– ಮಾರಾಟ, ಖರ್ಚಾಗುವಿಕೆ.
खद्योज– ವಿಟ್ಯಾಮಿನ್, ಜೀವನಸತ್ವ. (Vitamin)
खाद्य– ಆಹಾರ.
खाद्यपेयगृह– ಭೋಜನಪಾನೀಯ-ಗೃಹ. (Cafe).
खेती– ಒಕ್ಕಲುತನ, ಆರಂಭ

ग

गंधक– ಗಂಧಕ. [ಗಾವಿಲ
गंवार– ಹಳ್ಳಿಗಾಡ, ಪೆಡ್ಡ, ಮೂರ್ಖ,
गणक– ಗಣಿತಜ್ಞ, ಲೆಕ್ಕಪರೀಕ್ಷಕ.
गढ– ಕೋಟೆ, ದುರ್ಗ.
गत– ಕಳೆದ, ಹಿಂದಿನ.
गदका– ಅಧಿಕಾರಿಯ ಲಾರಿ. ಬಡಿಗೆ, ಡೊಣ್ಣೆ.
गर्भपात– ಗರ್ಭಪಾತ, ಹಲಿವಿಳಿಯು-ವಿಕೆ.
गलस्तन– ತಡಿಕೆ, ಬೇಲಿ.
गलफडा– ದವಡೆ ಮೂಳೆ, ದವಡೆ.
गल्प– ಸಣ್ಣಕತೆ, ಕಟ್ಟುಕತೆ.
गाथा– ಲಾವಣಿ ಪದ.
गिरहकट– ಗಂಟುಗೊಯ್ಕ, ಕಿಸೆ ಕತ್ತ-ರಿಸುವವ.
गुच्छ–ಗುಚ್ಛ, ಗೊಂಚಲು.
गुटबन्दी–ವಿರುದ್ಧ ಪಕ್ಷಗಳು ಒಂದಾಗಿ ಸೇರುವಿಕೆ.
गुप्तचर– ಗುಪ್ತಚಾರ.
गुप्तलिपिविज्ञान–(Stenography) ಲಘುಲಿಪಿ ಕಲೆ, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಲೇಖನ ವಿಜ್ಞಾನ.
गुप्तसंघ– ಗುಪ್ತಸಂಘ.
गुफा– ಗುಹೆ, ಗವಿ.

गुरुत्वाकर्षण– ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣ.
गृहउद्योग– ಗೃಹ ಉದ್ಯೋಗ. (Cottage Industry)
गृहयुद्ध–ಗೃಹಯುದ್ಧ (Civil war)
ग्रन्थि– ಗ್ರಂಥಿ
ग्रास– ತುತ್ತು, ಕವಳ.
ग्राहक– ಗಿರಾಕಿ
गोदाम– ಭಂಡಾರ,ಉಗ್ರಾಣ, ಗುದಾಮು (Ware house).
गोपन– ಗೌಪ್ಯ, ಮುಚ್ಚಿಡುವಿಕೆ

घ

घटक– ಘಟಕ.
घटी– ಹಾನಿ, ನಷ್ಟ, ಇಳಿತ.
घनीकरण– ಘನೀಕರಣ, ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವಿಕೆ.
घर्षण– ಘರ್ಷಣೆ, ತಿಕ್ಕಾಟ.
घरेलू धंधे– ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ ವ್ಯವಸಾಯ.
घाव– ಗಾಯ.

च

चक्रवृद्धि– ಚಕ್ರಬಡ್ಡಿ.
चलचित्र– ಚಲಚಿತ್ರ.
चरित्र– ನಡತೆ, ಆಚರಣೆ
चरमसीमा–ಅತ್ಯುನ್ನತಸ್ಥಿತಿ, ಪರಮಾವಧಿ.
चलद्रुग्नागार– (Ambulance) ಚಲಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯ, ರೋಗಿಗಳಿಗೂ ಗಾಯಪಡೆದವರಿಗೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಾಹನ.
चारुलेखनकला– ಸುಂದರವಾದ ಅಕ್ಷರ ಬರೆಯುವ ಕಲೆ, ಅಲಂಕಾರಾಕ್ಷರ ಕಲೆ.
चिकित्सक– ವೈದ್ಯ, ಡಾಕ್ಟರ.
चिकित्सा– ಚಿಕಿತ್ಸಾಕ್ರಮ; ವೈದ್ಯೋಪಚಾರ.
चिकित्साविज्ञान– ಚಿಕಿತ್ಸಾಶಾಸ್ತ್ರ, ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಚಿಕಿತ್ಸಾಭಾಗ.
चिकित्साशास्त्र– ವೈದ್ಯಕೀಯಶಾಸ್ತ್ರ.
चित्रकला– ಚಿತ್ರಕಲೆ.
चित्तभ्रम– ಚಿತ್ತಭ್ರಮೆ.

छ

छद्मवेश– ಪ್ರಚ್ಛನ್ನ,ವೇಷಪಲ್ಲಟಿಸಿದ.
छन्द– ಛಂದಸ್ಸು.
छात्रवृत्ति– ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ.
छात्रावास–ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಸತಿಗೃಹ.
छायाचित्ररोपण यंत्र– (Camera) ಕ್ಯಾಮೆರಾ, ಛಾಯಾಗ್ರಾಹಿ

ज

जंगलविज्ञान– ಅರಣ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ
जनता चिकित्सालय– (Civil Hospital) ಜನತಾ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯ, ಸಿವ್ಹಿಲ್ ಹೊಸ್ಪಿಟಲ್
जनता चिकित्साध्यक्ष– (Civil Surgeon) ಜನತಾ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯದ ವೈದ್ಯ, ಸಿವ್ಹಿಲ್ ಸರ್ಜನ್.
जनतन्त्र विरोधि– ಜನತಾವಿರೋಧಿ
जनपदीय– ಪ್ರಜಾಜೀವನದ.
जयस्मारक– ಜಯಸೂಚಕ ಬಹುಮಾನ, ಜಯಚಿನ್ಹೆ.

जनसंख्या— ಜನಸಂಖ್ಯೆ.

जन्मपत्री— ಜನ್ಮಪತ್ರ.

जन्मसिद्ध अधिकार— ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಅಧಿಕಾರ.

जलनिःकासनप्रणाली— ನೀರ್ಗಾವಲಿಗಳ ಏರ್ಪಾಡು, ಚರಂಡಿಗಳ ಏರ್ಪಾಡು.

जलप्रबंध— ನೀರು ಶೇಖರಣೆ,ಜಲವಿತರಣೆ.

जलावर्त— ತಿರುಗಣೆ ಮಡವು, ನೀರಿನ ಸುಳಿ.

जलवायु— ಹವಾಮಾನ

जागृति— ಜಾಗೃತಿ.

जीवविज्ञान— ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ, ಪ್ರಾಣಿ-ವನಸ್ಪತಿ ವಿಜ್ಞಾನ.

जीवनशास्त्र— ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ.

जीवन बीमापत्र— ಜೀವನ ವಿಮಾಪತ್ರ.

जीवबिंदु— ಜೀವಬೀಜ.

जीवनवृत्तांत— ಜೀವನ ವೃತ್ತಾಂತ, ಜೀವನಕತೆ

जीवनस्तर— ಜೀವನದ ಇರುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ.

झ

झगडालू— ಜಗಳಗಂಟ, ವ್ಯಾಜ್ಯತೆಗೆಯುವವ.

झाडी— ಪೊದೆ, ಕಂಟೆಗಳುಳ್ಳ ಅಡವಿ.

झुंड— ಜನಜಂಗುಳಿ, ದೊಂಬಿ.

ट ठ

टकसाल— ಟಂಕಸಾಲೆ.

टीका— ಪೈಲಿ ಚುಚ್ಚಿಸುವದು. ಇನಾಕ್ಯುಲೇಶನ್.

त

तटस्थ— ತಟಸ್ಥ.

तत्वज्ञान— ತತ್ವಜ್ಞಾನ.

तत्वपरीक्षा— ತತ್ವ ಪರೀಕ್ಷೆ, ವಿಮರ್ಶೆ.

तनाव— ಎಳೆತ, ಸೆಳೆತ, ಬಿಗಿತ.

तर्क— ತರ್ಕ.

तन्तुकील— ದಾರ ತಂತಿ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಸುತ್ತಿಡುವ ಉರುಳೆ,ಬಾಗಿಲ ಅಗಳಿಯನ್ನು ಎತ್ತುವದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಣ್ಣ ಕಂಬಿ ಮತ್ತು ಹುರಿ.

तल्पगृह— ಮಲಗುವ ಕೋಣೆ.

ताम्बूल— ತಾಂಬೂಲ, ವೀಳ್ಯ.

तापमान— ಶಾಖದ (ಉಷ್ಣತೆ) ಮಟ್ಟ ಅಥವಾ ತೀಕ್ಷ್ಣತೆ.

तालिका— ಸೂಚಿಪತ್ರ, ಪಟ್ಟಿ, ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ.

तीर्थयात्रा— ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ.

त्रिकोण मिति— (Trigonometry) ತ್ರಿಕೋಣಮಿತಿ.

त्रिचक्री— ಮೂರುಚಕ್ರದ ಗಾಡಿ.

तुलना— ತುಲನೆ, ಹೋಲಿಕೆ.

थ

थाना— ಪೋಲೀಸ ಚೌಕಿ, ಠಾಣೆ.

थोक— ರೋಕ ಮಾರಾಟ, ಒಟ್ಟು ರಾಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ.

थोकबंद उत्पत्ति— ರೋಕ ಉತ್ಪಾದನ, ರಾಶಿಗಟ್ಟಲೆ ಉತ್ಪಾದನೆ.

द

दमन— ದಮನ, ನಿಗ್ರಹ, ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ

ಡುವಿಕೆ.
दर्शक– ದರ್ಶಕ, ನೋಡುವವ
दर्शनी हुंडी– ದರ್ಶನೀ ಹುಂಡಿ
दन्तविज्ञान– ದಂತವಿಜ್ಞಾನ.
दल– ದಲ, ಪಂಗಡ, ಪಕ್ಷ
दलपति– ದಲಪತಿ, ಪಂಗಡದ ಪಮುಖ್ಯಸ್ಥ.
दलाल– ದಲಾಳ, ದಳ್ಳಾಳಿ, ಏಜಂಟ
दलित जाति– ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿ.
दक्षिणा– ದಕ್ಷಿಣೆ, ಗೌರವ ಧನ.
दार्शनिक– ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ.
दिव्य– ದಿವ್ಯ.
दीपगोलक– ಬಲ್ಬು.
दीपशलाका– ದೀವದ ಕಡ್ಡಿ.
दुग्धशाला– ದುಗ್ಧಶಾಲೆ, ಕ್ಷೀರಶಾಲೆ
दुर्ग– ದುರ್ಗ, ಕೋಟೆ
दुराचरण– ದುರಾಚರಣೆ, ದುರ್ವರ್ತನ.
दुर्जन– ದುರ್ಜನ, ನೀಚ ಮನುಷ್ಯ.
दुर्भिक्ष– ಬರ, ಕ್ಷಾಮ [ಹಾರ.
दुर्व्यवहार– ಕೆಟ್ಟ ವ್ಯವಹಾರ, ದುರ್ವ್ಯವ
दूरध्वनिप्रेषक– (Radio Transmitter) ವಿಕಿರಣ ಶಕ್ತಿಮಾವಕ.
दूराकर्षक यन्त्र– (Telephone) ಟೆಲಿಫೋನು.
दुःखांतक नाटक– ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ನಾಟಕ
देवालय– ದೇವಾಲಯ, ದೇವಮಂದಿರ
देशद्रोही– ದೇಶದ್ರೋಹಿ.
देशनिर्वासन– ಗಡೀವಾರು, ಹದ್ದುವಾರು.
द्विचक्री– ಸಾಯಕಲ್.
द्वैभाषिक– ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ, ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವ.

ध

धनागार– ಬ್ಯಾಂಕು
धमकी– ಬೆದರಿಕೆ, ಗದರಿಕೆ, ಹೆದರಿಕೆ.
धरना– (Picketing) ಪಿಕೆಟಿಂಗ, ಮುಷ್ಕರ.
धर्मगुरु– ಧರ್ಮಗುರು.
धर्मपरिवर्तन– ಧರ್ಮಪರಿವರ್ತನ.
धर्मप्रचारक– ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಕ
धर्मवीर– ಸ್ವಮತಕ್ಕಾಗಿ ಆಹುತಿಯಾದವ.
धर्मशाला– ಧರ್ಮಶಾಲೆ.
धर्मशास्त्र– ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ.
धर्मान्ध– ಮತಭ್ರಾಂತಿ, ಉನ್ಮತ್ತಾಭಿಮಾನಿ.
धर्मोन्माद– ಧರ್ಮಾಂಧತೆ, ಉನ್ಮತ್ತಾಭಿಮಾನ.
धातुनिर्माणशाला– ಕುಲಿಮೆ.
धातुविद्या– ಧಾತುವಿದ್ಯೆ, ಲೋಹವಿದ್ಯೆ.
धान्यभांड– ಧಾನ್ಯ ಹಾಕಿಡುವದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿರುವ ಪಾತ್ರೆ
धारणा– ಸಂಕಲ್ಪ, ನಿಶ್ಚಿತ ವಿಚಾರ.
धूम्ररथ्या– ರೇಲ್ವೆ, ರೈಲು.
ध्वजारोहण– ಧ್ವಜಾರೋಹಣ.
ध्वजा– ಧ್ವಜೆ, ಬಾವುಟ, ಪತಾಕೆ.
ध्वनिवर्धक यंत्र– ಧ್ವನಿವರ್ಧಕ ಯಂತ್ರ. (Loud speaker)
ध्वनिशास्त्र– ಧ್ವನಿ ಶಾಸ್ತ್ರ.

न

नगर– ನಗರ, ಪಟ್ಟಣ.

नगर निर्माण योजना–ನಗರ ನಿರ್ಮಾಣ ಯೋಜನೆ (Town Planning Scheme)

नगरभवन–ನಗರ ಭವನ. (Town-Hall)

नद्धिनी– ಗುಂಡು ಸೂಜಿ, ಟಾಚನಿ.

नलिखामुख– ಕೊಳವಿಯ ಬಾಯಿ

नवसैनिक–ನವಸೈನಿಕ, ಹೊಸ ಸೈನಿಕ.

नाटकगृह– ನಾಟಕ ಗೃಹ.

नामावली–ನಾಮಾವಲಿ, ಹೆಸರುಪಟ್ಟಿ.

नायक– ನಾಯಕ, ಮುಖಂಡ.

नाविक– ನಾವಿಕ.

निघण्टु– ನಿಘಂಟು.

नित्यकर्म– ನಿತ್ಯಕರ್ಮ, ದಿನಂಪ್ರತಿಯ ಕೆಲಸ.

निबंध– ನಿಬಂಧ.

निमेष– ಎವೆಯಿಕ್ಕುವ ವೇಳೆ, ನಿಮಿಷ.

नियंत्रक– ನಿಯಂತ್ರಕ, ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಡುವವ.

नियन्त्रण– ನಿಯಂತ್ರಣ, (Control)

नियमित– ನಿಯಮಿತ.

नियुक्त– ನಿಯುಕ್ತ, ನಿಯಮಿಸಿದ.

नियुक्ति– ನಿಯುಕ್ತಿ, ನೇಮಣೂಕಿ.

निरस्त्रीकरण– ನಿಃಶಸ್ತ್ರೀಕರಣ

निरीक्षक– ನಿರೀಕ್ಷಕ.

निरीक्षण– ನಿರೀಕ್ಷಣ.

निर्धारित भाग– (Quota) ಪಾಲು, ಹಸುಗೆ, ಭಾಗ.

निर्यात– ನಿರ್ಯಾತ.

निषिद्ध– ನಿಷಿದ್ಧ, ನಿಷೇಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ.

निषेधात्मक– ನಿಷೇಧಾತ್ಮಕ.

नि शुल्क– ನಿಃಶುಲ್ಕ, ವೇತನವಿಲ್ಲದ

नृशस– ಘಾತಕದ, ಅತ್ಯಾಚಾರದ.

नेता– ನೇತೃ, ಮುಖಂಡ.

नैतिक– ನೈತಿಕ.

प

पंच– ಪಂಚ, ಮಧ್ಯಸ್ಥ

पंचायत– ಪಂಚಾಯತಿ, ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ.

पंसारी– ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಯವ

पक्षानुराग–(Party spirit) ಪಕ್ಷಾನುರಾಗ, ಪಕ್ಷಪ್ರೇಮ.

पक्षिशाला– ಪಕ್ಷಿಶಾಲೆ.

पगडंडी– ಕಾಲುದಾರಿ.

पटकुटी– ಡೇರೆ, ತಂಬು, ಗೂಡಾರ.

पटसन– (Jute) ಜ್ಯೂಟ, ಗೋಣಿನಾರು.

पताका– ಪತಾಕೆ, ಬಾವುಟ, ಧ್ವಜ.

पत्रकार– ಪತ್ರಗಾರ

पत्रकार कला– ಪತ್ರಕಾರ ಕಲೆ (Journalism).

पत्र-प्रतिनिधि– (Press Representative) ವೃತ್ತಪತ್ರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ.

पत्रव्यवहार– ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ.

पत्रवाहक–ಪತ್ರವಾಹಕ, ಪತ್ರಒಯ್ಯುವವ.

पत्रसंग्रह– ಪತ್ರಸಂಗ್ರಹ, ಫೈಲು

पत्रस्थान– ಪೋಸ್ಟ ಆಫೀಸು, ಅಂಚೆಕಟ್ಟೆ.

पत्रिका— ಪತ್ರಿಕೆ.

पथदर्शक— ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ, ಪಥ-ದರ್ಶಕ.

पथशुल्क— ಪಥಶುಲ್ಕ, ದಾರಿಕರ.

पनडुब्बी— ಜಲಾಂತರ್ಯಾಮಿ.

परमाणुबम—(Atom Bomb) ಅಟಂ ಬಾಂಬ, ಅಣುಬಾಂಬು.

परम्परा— ಪರಂಪರೆ.

पराकाष्ठा— ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿ, ಪರಮಾ-ವಧಿ.

परामर्श— ಪರಾಮರ್ಶ

परिचय— ಪರಿಚಯ, ಗುರ್ತು.

परिताप— ದುಃಖ, ಶೋಕ, ಪಶ್ಚಾ-ತ್ತಾಪ.

परिधि— ಮಂಡಲ, ವರ್ತುಳ, ಸುತ್ತ-ಳತೆ, ಪರಿಧಿ.

परिपक्वता— ಪರಿಪಕ್ವತೆ.

परिपाटी— ಪರಿಪಾಟಿ, ಪರಂಪರೆ.

परिश्रम— ಪರಿಶ್ರಮ.

परिशिष्ट— ಪರಿಶಿಷ್ಟ.

परोपजीवी— (Parasite) ಪರಾನ್ನ-ಪುಷ್ಟ, ಪರೋಪಜೀವಿ.

पलायन— ಪಲಾಯನ, ಓಡಿಹೋಗು-ವಿಕೆ.

पशुपूजा— (Zoolatry) ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಆರಾಧನೆ, ಪ್ರಾಣಿಪೂಜೆ.

पशुवाटिका— (Zoo) ಮೃಗಾಲಯ, ಮೃಗಶಾಲೆ, ಪ್ರಾಣಿವನ.

पशुचिकित्सा विज्ञान— ಪಶು ವೈದ್ಯಕಿ

पाठ्यपुस्तक— ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ.

पाठ्यक्रम— ಪಾಠ್ಯಕ್ರಮ (Curriculum).

पाण्डुलेख— ಕರಡುಪ್ರತಿ, ಹಸ್ತಪ್ರತಿ.

पारिभाषिक— ಪಾರಿಭಾಷಿಕ, ಸಂಕೇ-ತಾರ್ಥವುಳ್ಳ.

पिंगलशास्त्र— (Prosody) ಕವಿತಾ ಪದ್ಧತಿ, ಛಂದಸ್ಸು.

पुरातत्व— ಪುರಾತನತತ್ವ, ಪ್ರಾಚೀನತೆ

पुरातत्वविभाग— ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಶೋ-ಧನ ವಿಭಾಗ.

पुरावृत्त— ಕಾಲಕ್ರಮಾಗತ ಘಟನಾ-ವಳಿ.

पुस्तकविज्ञान— ಪುಸ್ತಕ ವಿಜ್ಞಾನ

पूंजीवाद— ಬಂಡವಾಳ ಪದ್ಧತಿ

पूंजीपति— ಬಂಡವಾಳಗಾರ

पैतृक— ಪೈತೃಕ, ತಂದೆಯಿಂದ ಬಂದ

पैशाचिक— ಪೈಶಾಚಿಕ.

पोतध्वंसक— (Torpedo) ಜಲಾಸ್ತ್ರ, ವಿದ್ಯುನ್ಮತ್ಸ್ಯ.

पोत-विश्राम— ಬಂದರ, ರೇವು

प्रकाशक— ಪ್ರಕಾಶಕ (Publisher)

प्रकृतिवादी— ಪ್ರಕೃತಿವಾದಿ, ನಿಸರ್ಗ-ವಾದಿ.

प्रगति— ಪ್ರಗತಿ.

प्रतिग्रहण— (Withdrawl) ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ.

प्रमुखाध्यापक— ಪ್ರಮುಖಾಧ್ಯಾಪಕ, ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲ.

प्रतिलिपि— ಪ್ರತಿಲಿಪಿ, ಕಾಪಿ, ನಕಲು

प्रतिभा— ಪ್ರತಿಭೆ.

प्रतिमूर्तिकार– ಫೋಟೋಗ್ರಾಫರ.

प्रत्यार्पण– (Refund) ಪಡೆದ ಹಣ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವಿಕೆ, ಪ್ರತ್ಯರ್ಪಣ.

प्रधानाचार्य– (Principal) ಪ್ರಿನ್ಸಿ-ಪಾಲ, ಪ್ರಧಾನಾಚಾರ್ಯ.

प्रबन्धक– (Manager) ಮ್ಯಾನೇ-ಜರ, ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ.

प्रयोग– ಪ್ರಯೋಗ

प्रयोगसिद्धि– ಪ್ರದರ್ಶನ, ನಿದರ್ಶನ, ಪ್ರಯೋಗಸಿದ್ಧಿ.

प्रसिद्धिपत्र– ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪತ್ರ, ಪ್ರಕಟನೆ ಪತ್ರ, (Circular)

प्रस्तावक–ಪ್ರಸ್ತಾವಕ (Proposer)

प्रसूतिगृह– ಹೆರಿಗೆಯ ಮನೆ, ಪ್ರಸೂತಿ ಗೃಹ.

प्राक्कथन– ಮುನ್ನುಡಿ, ಪೀಠಿಕೆ.

प्राणिविद्या– ಪ್ರಾಣಿವಿದ್ಯಾ.

प्राध्यापक– (Professor) ಪ್ರೊಫೆ-ಸರ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ.

फ

फक्किका– ಪೂಾಯಿ.

फटकार– ಖಂಡನೆ, ಆಕ್ಷೇಪಣೆ, ಛೀ-ಮಾರಿ.

फलाशी– ಹಣ್ಣು ತಿಂದು ಜೀವಿಸುವ, ಫಲಾಹಾರಿಯಾದ.

फुगावा– ಅತಿ ಪ್ರಸರಣ, ಬಾವು.

ब

बंजर– ಬಂಜೆಭೂಮಿ, ಬರಡು ನೆಲ.

बधक– ಅಡವು, ಒತ್ತೆ, ಈಡು.

बट्टा– ದಳ್ಳಾಳಿ, ಕಮೀಶನ್.

बलिदान– ಬಲಿದಾನ, ಬಲಿ.

बांध– ಒಡ್ಡು, ಆಣೆಕಟ್ಟು.

बाध्यता– ಕಡ್ಡಾಯ.

बाना– (Textile) ಸರಕು, ನೆಯ್ದ ಸಾಮಾನು.

बालचरित्रालय– ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನ ಅಪರಾಧಿಗಳ ಸನ್ಮಾರ್ಗ ದರ್ಶಕ ಬಂಧನಾಲಯ.

बुद्बुद– ನೀರುಗುಳ್ಳೆ

भ

भंगुर– ನಾಶವಾಗುವ, ಬೇಗನೆ ಒಡೆ-ಯುವ.

भगोडा– ಓಡಿ ಹೋಗುವವ, ಅಂಜು ಬುರುಕ, ಹೇಡಿ.

भत्ता– ಭತ್ಯ, ಬತ್ತೆ.

भयध्वनि– ಭಯಧ್ವನಿ.

भस्त्रा– (Bellows) ತಿದಿ, ತಿತ್ತಿ.

भंडार–(Ware house) ಭಂಡಾರ, ಉಗ್ರಾಣ.

भाषण कला– ಭಾಷಣಕಲೆ.

भाषण स्वातंत्रता–ಭಾಷಣಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

भाषाविज्ञान–(Philology) ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ.

भाष्य– ಭಾಷ್ಯ, ಟೀಕೆ.

भूगर्भशास्त्र– (Geology) ಭೂಗರ್ಭ ಶಾಸ್ತ್ರ.

भूतपूर्व– ಮೊದಲಿನ, ಹಿಂದಿನ, ಮಾಜಿ.

भूमापन– (Land survey) ಭೂ-ಮಾಪನ, ಭೂಮಿಯ ಅಳತೆ.

भूमिका– ಮುನ್ನುಡಿ, ಪೀಠಿಕೆ.

भोजन विज्ञान– ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ
भौतिक– ಭೌತಿಕ.
भौतिक विज्ञान–(Physics) ಭೌತಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ.
भ्रूण– ಬೆಳೆದ ಗರ್ಭ, ಭ್ರೂಣ, ಪಿಂಡ.
भ्रूणहत्या– ಭ್ರೂಣಹತ್ಯ.

म

मंगल– ಕಲ್ಯಾಣ.
मजदूर दल– ಕೂಲಿಕಾರ ಪಕ್ಷ.
मधुतृण– ಕಬ್ಬು.
मध्यमान– (Average) ಸರಾಸರಿ.
मनुष्यगणना– ಜನಗಣನೆ.
मनोविज्ञान– ಮಾನಸಶಾಸ್ತ್ರ.
मनोवैज्ञानिक– ಮಾನಸ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ.
मरणोत्तर शवपरीक्षा– ಮರಣಾನಂತರ ಶವಪರೀಕ್ಷೆ.
महाजन– ಸಾವುಕಾರ, ಬಡ್ಡಿಯ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥ.
मॅाग– ಬೇಡಿಕೆ
मानदंड– ಮಾನ, ಪ್ರಮಾಣ, ಮಾತ್ರೆ
माध्यम– ಮಾಧ್ಯಮ.
मानववंशविज्ञान– (Ethnology) ನರಕುಲ ವಿಜ್ಞಾನ, ನರವಂಶ ವಿಜ್ಞಾನ.
मादक वस्तुनिषेध– (Prohibition) ಮಾದಕ ವಸ್ತು ನಿರೋಧ
मासिकपत्रिका– ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ.
मुद्रणनियन्ता– (Censor) ಪ್ರಕಟಣೆಯಾಗುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿ.
मुद्रणस्वातंत्र्य–ಮುದ್ರಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
मुद्रणालय– ಮುದ್ರಣಾಲಯ, ಅಚ್ಚುಕೂಟ.
मुद्राशास्त्र– (Numismatics) ನಾಣ್ಯ ಮುದ್ರಾವಿಜ್ಞಾನ, ಟಂಕ ವಿದ್ಯೆ.
मूर्तिशास्त्र– (Iconography) ಮೂರ್ತಿಶಾಸ್ತ್ರ.
मूलाक्षर– ಮೂಲಾಕ್ಷರ.
मूल्यांकन– ಬೆಲೆ ನಿರ್ಣಯ

य

यताथंवाद– ಯಥಾರ್ಥವಾದ (Realism)
यंत्रशास्त्र– ಯಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ
युद्धपोत– ಯುದ್ಧನೌಕೆ, ಸಮರ ನೌಕೆ.
युद्धोपकरण– ಯುದ್ಧದ ಉಪಕರಣ
युद्धोपरान्त– ಯುದ್ಧಾನಂತರದ

र

रंगभूमि– ರಂಗಭೂಮಿ.
रसायनशास्त्र– ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರ.
रसायनशाला– ರಸಾಯನ ಶಾಲೆ (Laboratory.)
रसायनिक– ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ.
रहस्यवाद–(Mysticism) ರಹಸ್ಯವಾದ.
राजनीति– ರಾಜನೀತಿ.
राजनीतिज्ञ– ರಾಜನೀತಿಜ್ಞ.
राजनैतिक दल– ರಾಜನೈತಿಕ ದಲ, ರಾಜನೈತಿಕ ಪಕ್ಷ.
राष्ट्र– ರಾಷ್ಟ್ರ.

राष्ट्रभाषा– ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆ.
रिक्तपद–(Vacancy) ತೆರವು ಸ್ಥಳ, ಖಾಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನ.
रुधिरक्षय– ರಕ್ತಕ್ಷಯ.
रोगनिदान– ರೋಗ ಪರೀಕ್ಷೆ,ನಿದಾನ.

ल

लक्षणालंकार– (Metonomy) ಅಜಹಲ್ಲಕ್ಷಣೆ (ಒಂದು ಬಗೆಯ ಅಲಂಕಾರ.) [ಸ್ವರತರಂಗ.
लय– (Rhythm) ಛಂದೋಗತಿ,
ललितकला– ಲಲಿತಕಲೆ.
लिपि– ಲಿಪಿ.
लिपिकार– ಗುಮಾಸ್ತ,ಕಾರಕೂನ.
लोकस्वास्थ्य– ಜನತಾಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯ. (Public health)

व

वंशानुगत–ವಂಶಪಂಪರೆಯಾಗಿಬಂದ.
वंशावली– ವಂಶಾವಳಿ.
वक्तव्य– ಹೇಳಿಕೆ.
वक्तृता– ವಕ್ತೃತ್ವ, ಭಾಷಣಕಲೆ.
वक्ता– ವಕ್ತೃ, ಭಾಷಣಕಾರ.
वक्रोक्ति– ವಕ್ರೋಕ್ತಿ.
वर्गीकरण– ವರ್ಗೀಕರಣ.
वस्तुस्थिति– ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ, ನಿಜಪರಿಸ್ಥಿತಿ.
वाणिज्य– ವಾಣಿಜ್ಯ, ವ್ಯಾಪಾರ.
वायुयंत्र– ವಾಯುಯಂತ್ರ.
वायुभारयंत्र– ವಾಯುಭಾರಮಾಪಕಯಂತ್ರ.
वायुयान– ವಿಮಾನ, ಆಕಾಶಯಾನ
वायुयानविश्रामस्थान– (Aerodrome) ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ.
विकास– ವಿಕಾಸ
विकेन्द्रीकरण– ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ.
विज्ञान– ವಿಜ್ಞಾನ
विज्ञानवेत्ता– ವೈಜ್ಞಾನಿಕ.
विद्युत्कुंजिका–(Switch) ಸ್ವಿಚ್, ವಿದ್ಯುತ್‌ಚಿಲಕ.
विद्युतज्योति– ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರಕಾಶ
विधिशास्त्र– (Jurisprudence) ನ್ಯಾಯತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ, ವ್ಯವಹಾರ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ
विधायक– ವಿಧಾಯಕ
विलंबशुल्क–(Demurrage)ಸುಸ್ತಿ-ಸುಂಕ, ತಡವುದಂಡ.
विश्वकोष– (Encyclopaedia) ವಿಶ್ವಕೋಷ, ಸರ್ವಜ್ಞಾನಕೋಷ
विश्वविद्यालय– ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
विश्वशांति– ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ.
विश्वहितवाद– (Cosmopolitanism) ವಿಶ್ವಹಿತವಾದ
विश्रामवृत्ति– ನಿವೃತ್ತಿವೇತನ.
वेतन– ವೇತನ, ಸಂಬಳ, ಪಗಾರ
वेतन क्रम– ವೇತನಕ್ರಮ, ಗ್ರೇಡ (Grade)
वैज्ञानिक– ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ.
वेधशाला– (Observatory)ವೇಧ-ಶಾಲೆ, ಸಮೀಕ್ಷಾಮಂದಿರ.
वैमानिक आक्रमण– ವಿಮಾನದಾಳಿ

वैमानिकशक्ति– ವಿಮಾನ ಪಡೆ, ವೈಮಾನಿಕ ಶಕ್ತಿ.
व्यायाम– ವ್ಯಾಯಾಮ,ಕಸರತ್ತು
व्युत्पत्ति– ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ.

श ष

शणपट– (Canvas) ಕ್ಯಾನ್ವಾಸ್.
शताब्दि– ಶತಾಬ್ಧಿ, ಶತಮಾನ.
शरणकेन्द्र– ಆಧಾರಕೇಂದ್ರ.
शरीरविज्ञान– ಶರೀರವಿಜ್ಞಾನ, ಇಂದ್ರಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ.
शरणार्थी– (Refugee) ಶರಣಾರ್ಥಿ, ನಿರ್ವಾಸಿತ.
शरणार्थी शिबिर– (Refugee-Camp) ನಿರ್ವಾಸಿತರ ಶಿಬಿರ.
शर्कराविज्ञान– (Sugar Technology) ಸಕ್ಕರೆ ಶಾಸ್ತ್ರ.
शव– ಶವ, ಹೆಣ
शस्त्रागार– ಶಸ್ತ್ರಾಗಾರ,ಆಯುಧಶಾಲೆ,
शाखाकार्यालय– ಶಾಖಾಕಾರ್ಯಾಲಯ (Branch Office).
शारीरिक शिक्षा– ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ
शिक्षा परिषद– ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷತ್ತು.
शिक्षामंत्री– ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿ.
शिलामुद्रण– (Lithography) ಶಿಲಾಮುದ್ರಣ, ಕಲ್ಲಚ್ಚು.
शिल्पकार– ಶಿಲ್ಪಕಾರ
शिल्पशिक्षा– ಶಿಲ್ಪ ಶಿಕ್ಷಣ.
शिल्पविज्ञान– ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರ.
शिल्पशास्त्र– ಶಿಲ್ಪಶಾಸ್ತ್ರ.
शिल्पी– ಶಿಲ್ಪಿ.
शीतज्वर– ಚಳಿಜ್ವರ
शीर्षण्य– ಹೈಟು, ಹ್ಯಾಟ್.
शुश्रूषा– ಶುಶ್ರೂಷೆ, ಸೇವೆ

स

संशोधन– ಸಂಶೋಧನೆ, ಸುಧಾರಣೆ.
संरक्षक– ಸಂರಕ್ಷಕ, ಪಾಲಕ.
संयुक्त कुटुम्ब– ಸಂಯುಕ್ತ ಕುಟುಂಬ.
संवेदन– ಸಂವೇದನೆ.
संशोधन– ಸಂಶೋಧನೆ, ಸುಧಾರಣೆ
सश्लेशन-(Synthesis) ಸಂಯೋಗ ಏಕೀಕರಣ.
संस्कृति– ಸಂಸ್ಕೃತಿ
संस्थापक– ಸಂಸ್ಥಾಪಕ.
समस्या– ಸಮಸ್ಯೆ, ಒಗಟು
संपादक– ಸಂಪಾದಕ.
सपादनकला– ಸಂಪಾದನ ಕಲೆ, ಪತ್ರಕಾರ ಕಲೆ.
समाजविज्ञान– (Sociology) ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ,ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ.
समाधिशिला– ಸಮಾಧಿ ಶಿಲೆ, ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲಿನ ಕಲ್ಲು.
समालोचक– ವಿಮರ್ಶಕ.
सहकारी समिति– ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ.
सहकार्यकर्ता– ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ, ಸಹಕಾರ್ಯಕರ್ತ.
सहशिक्षा– ಸಹಶಿಕ್ಷಣ
सहविद्यार्थी– ಸಹಪಾಠಿ.
साख– ಪತ್ತು.
सांस्कृतिक– ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ.
सिचाई– ನೀರಾವರಿ.

सुधार- ಸುಧಾರಣೆ.
सुधारक- ಸುಧಾರಕ.
सूची- ಪಟ್ಟಿ.
सेतुबध- ಸೇತುವೆ, ಪೂಲು.
सैनिक शिक्षा- ಸೈನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ.
सैन्य- ಸೇನೆ, ಸೈನ್ಯ.
स्थावर- ಸ್ಥಾವರ, ಅಚಲ.
स्मरणलिपि- ಸ್ಮೃತಿಲೇಖ.
स्मृतिशास्त्र- (Jurisprudence) ವ್ಯವಹಾರ ತಂತ್ರ, ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ, ನ್ಯಾಯಧರ್ಮ.
स्वयंसेवक- ಸ್ವಯಂಸೇವಕ.
स्वरविज्ञान- ಸ್ವರವಿಜ್ಞಾನ,ಸ್ವರಶಾಸ್ತ್ರ.
स्वास्थ्यविज्ञान- ಆರೋಗ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ.

ह

हडताल- ಹರತಾಳ, ಮುಷ್ಕರ.

